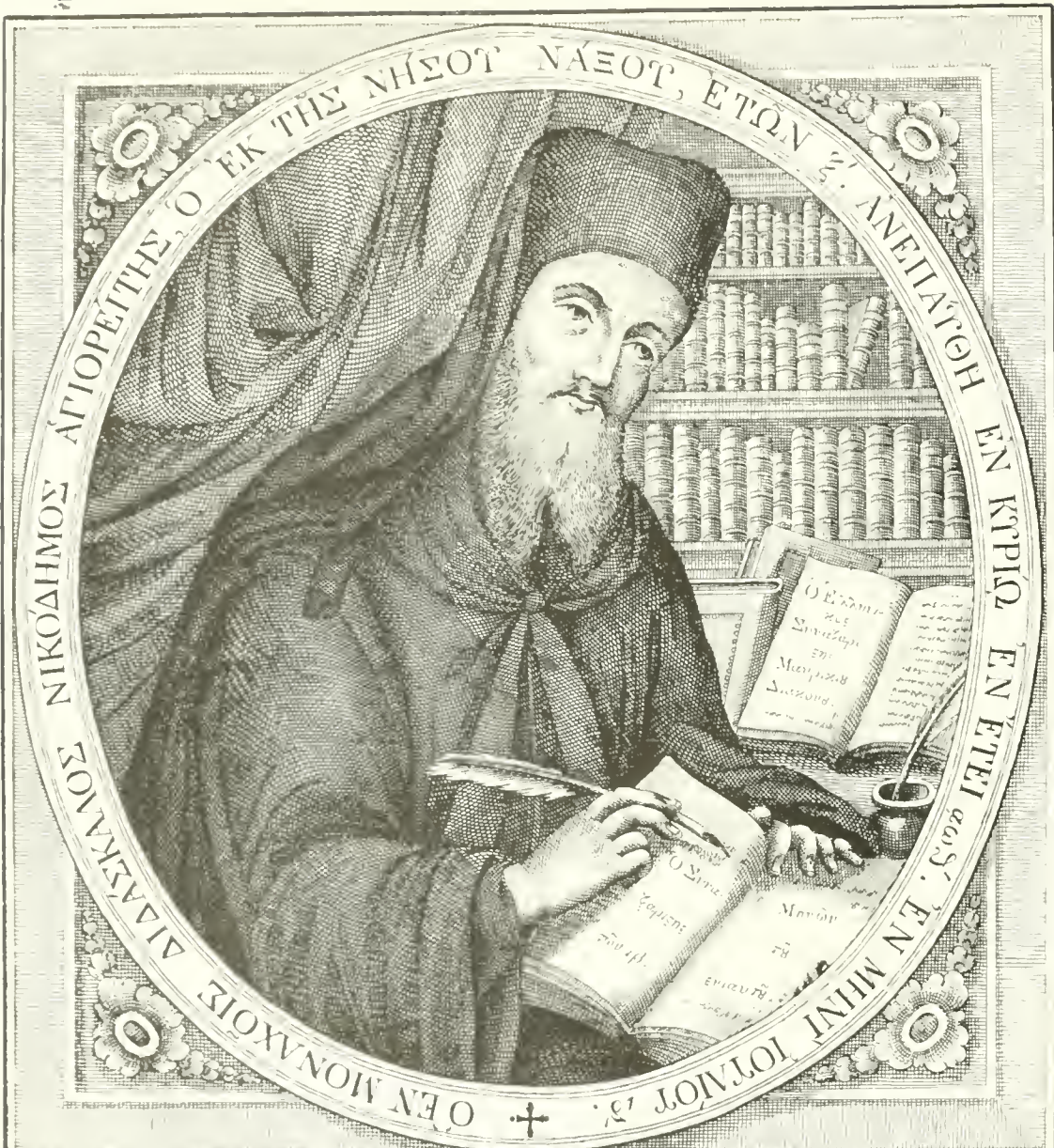

3 1761 04391 6642

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

„ Τίς Νικόδημος ἄτος ἔ κλέος μέγα ;
 „ Ἐν ὀρθοδόξοις καὶ σοφοῖς ὄρυς Ἄδω ;
 „ Ὅς τὴν δε Βίβλον εὐφυῶς τάξεν φιλε ;
 „ Νάξιος ἀνήρ. εὐγε τῆς εὐφυίας !

Γεώργιος Αἰτωλὸς Ζακύνθος ἐξέγραψε 1318 Βενετία

ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ

ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ.

Πάλαι μὲν Ἑλληνιστὶ συγγραφεὶς
ΥΠΟ ΜΑΥΡΙΚΙΟΥ, ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,

Ἐν τῷ 1819 τὸ δεύτερον μεταφρασθεὶς ἀμέσως ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ,
καὶ μετ' ὅσης πλεοντείας ἐπιμελείας ἀνακαθαρθεὶς, διορθωθεὶς, πλατυνθεὶς, ἀναπληρωθεὶς,
σαφηνοθεὶς, ὑποσημειώσεσι διαφόροις καταχλαίσθεὶς,

ὑπὸ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει
ΝΙΚΟΛΗΜΟΥ ΑΓΙΟΡΕΪΤΟΥ.

Ἐν τῷ τρίτῳ ἐπεξεργασθεὶς ἐκδίδεται ὑπὸ
Ο. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΟΥΣ ΜΗΝΑΣ

Σεπτέμβριον, Ὀκτώβριον, Νοέμβριον, Δεκέμβριον, Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον.

ΑΘΗΝΗΣ

A. Διαρθώσεις και εγέρματα επί της παρούσης έκδοσης θεωρούνται κτήμα του εκδότου.

EX
330
1/6
1862a
+1

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΟΥ.

ΛΟΓ ΑΛΟΝ εις πάντα άνθρωπον είναι να γινώσκη τί οί πρό αὐτοῦ ἔπραξαν ὥστε νά ρυθμίξη τόν ἑαυτοῦ βίον πρός τήν ἐκείνων δικαιοσύνην καί ἀρετήν καί νά προσφυλάσσηται ἀπό τῶν κακῶν εἰς ὅσα τυχόν ἐκείνοι ὑπέπεσον· ἀλλ' ἐκτός τῆς ὠφελείας καί καθάρων ἔχουσιν οἱ μεταγενέστεροι νά προσφέρωσι τόν ὠφελόμενον εὐγνωμοσύνης φόρον εἰς τοὺς προγενετέρους ὅσοι ἤ τήν οἰκουμένην ὅλην ἢ τήν πατριδα αὐτῶν ὠφέλησαν ἔργα μεγάλα πράξαντες, ἢ ἑαυτοὺς παρασχόντες παράδειγμα ἀρετῆς εἰς τοὺς ἀσθενεστέρους. Διὰ τοῦτο καί ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἐνέγραψεν εἰς τὰς ἱεράς αὐτῆς βίβλους τὰ ὀνόματα τῶν ἐξόχων ἐκείνων ὁσίων καί μαρτύρων, εἴτινες καί διὰ λόγου καί δι' ἔργων ἐκράτυναν καί ἐδραίωσαν τήν θείαν τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίαν, καί ἐν ἡμέραις τακαταῖς τήν μνήμην ἐνός ἐκάστου αὐτῶν πανηγυρικῶς ἐπιτελεῖ.

Παρά τὸ πρέπον ὅμως οἱ πλείστοι τῶν νῦν χριστιανῶν προσέρχονται εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς καί συνεορτάζουσι τήν μνήμην τῶν ὁσίων καί τῶν μαρτύρων τούτων τῆς ἐκκλησίας, μὴ ἔχοντες γινῶσιν μηδὲ τοῦ βίου μηδὲ τῶν ἔργων ἐφ' οἷς ἐλαπύονθη ὁ Ἅγιος, τοῦ ὁποίου ἐπιτελεῖται ἡ μνήμη. Ἐπειδὴ δὲ μάλιστα εἰς τήν ἀγνοίαν ταύτην διατελοῦσιν καί πολλοὶ τῶν λειτουργῶν τοῦ Ἱψίστου, πανταχόθεν διωμολογεῖτο ἡ ἀνάγκη ἐκδόσεως β βλίων, διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ὁποίων ν' ἀναρριπισθῇ ὁ μικροῦ δεῖν σβεσθεῖς θρησκευτικὸς ζῆλος· ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν συντελεστικωτέρων πρός τοῦτο φιλοπονημάτων εἶναι καί ὁ ἀνά χειρας Συναξαριστῆς, ἀπεφάσισα, προτροπὴ ἀνδρῶν ὡς ἐκ τῆς ἱεράς κλήσεώς των κάλλιον ἐμοῦ γινωσκόντων τὰς ἀνάγκας τοῦ κλήρου, νά ἐπιχειρήσω εἰς τὴν ἀνατύπωσιν αὐτοῦ.

Περὶ τοῦ μεγέθους τοῦ ἔργου δὲν λέγω, διότι πῶς ὁ ἀνά χειρας αὐτὸ λαμβάνων καί δι' ἀπλοῦ βλέμματος δύναται νά κατανοήσῃ ὅποιον καί ὅπόσον εἶναι· ἀλλὰ δὲν δύναμαι καί ν' ἀποσιωπήσω ὁπόσας δυσχερείας ἀπήντησα εὐθὺς ἅμα ἠνέωξα τὴν βιβλίον ταύτην. Καί πρῶτον μὲν δὲν κατώρθωσα νά πείσω ἑμαυτὸν ὅτι εἶναι ἀνάγκη ἀναπόδρατος ν' ἀνατυπωθῇ τὸ βιβλίον ἀπαράλλακτον ἂν ὅχι κατ' ἄλλο, τοῦλάχιστον κατὰ τὸ λεκτικόν. Τὸ μίξοσλόικον

καί μακαρονικόν ἐκεῖνο ὅπως ὅπερ μετεχειρίζοντο οἱ σύγχρονοι τοῦ ἀειμνήστου Νικοδήμου γράφοντες, ἂν τότε ἦτο ἀνεκτόν, σήμερον καί ἀηδὲς καί ἀφόρητον εἶναι καί περιττόν, καθόσον καί ἡ ὀμιλουμένη ἡμῶν γλῶσσα, ἵνα μὴ εἶπω ἢ γραφομένη, μεγάλως ἔκτοτε προώδευσεν ἐπὶ τὰ κρείττω καθαρισθεῖσα ἀπὸ τῶν κακοζήλων ἐκείνων καταλήξων καί φράσεων ἐξ ὧν ἔγεμε κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα. Ὅχι δὲ μόνον τὸ λεκτικόν ἐκεῖνο εἶναι σήμερον ἀηδὲς καί περιττόν ἀλλὰ καί δυσνόητον κατέστη, ἅτε εἰς παντελεῖ ἀγρηστίαν περιπεσόν, ὥστε ἀντὶ σαφηνείας θά προέκυπτε στρουφνότης καί ἀσάφεια.

Ἰνόμισα λοιπὸν πρέπον νά καθάρισω τὸ λεκτικόν καί νά τὸ ὀμαλύνω ἀρμόζων αὐτὸ πρός τὸ ἐν κοινῇ γρήσει κατὰ τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους· τοῦθ' ὅπερ καί ἔπραξα συμβουλευθεῖς τοὺς δοκιμωτέρους παρ' ἡμῖν λογίους καί μάλιστα τοὺς περὶ τὰ Θεολογικά δεινότερους, ἐν οἷς τὸν γνωστόν ἐν τῷ Πανελληνίῳ ἐπὶ πολυμαθεῖα σεβάσμιον καθηγητὴν τοῦ ἔθν. Πανεπιστημίου κ Κ. Κοντογόννην, ὅστις καί διὰ τοῦ τύπου ἐξέφρατεν ὀμόφωνον περὶ τούτου γνώμην, καί τὸν σεβαστὸν ἀρχιεμανδρίτην δοκιμὸν τε ὠσαύτως καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου κύριον Θεόκλητον Βίμπον. Καί πρός ἀμφοτέρους τούτους ἐκφράζω δημοσίᾳ τὴν ἐμὴν εὐγνωμοσύνην. Τόσῳ δὲ θαρραλέωτερον ἐπεχείρησα τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ λεκτικοῦ, καθόσον τὸ περὶ τούτου παράδειγμα μοι ἔδωκεν αὐτὸς οὗτος ὁ ἐν μοναχοῖς ἀοιδίμος Νικόδημος, κατὰ πολὺ ἐπὶ τὸ καθαρεῦον διασκευάσας τὴν αὐτοῦ μετὰ φρασιν, καθ' ὅπερ ὀμολογεῖ, ἀφ' ὅτι ὁ πρό αὐτοῦ μεταφράσας τὸν Συναξαριστὴν Μάξιμος ὁ Μαργουίνιος.

Ἐκτός δὲ τοῦ λεκτικοῦ, καθ' ὅλα τὰ ἄλλα ἠκολούθησα πιστῶς τὸ πρωτότυπον, παραβάλλων πρός τὴν ὑπὸ Μαργουίνιου ἐκδοσιν καί πρός τὰ Μηναιᾶ,¹ μὴ παραλείψας μηδὲ κεραίαν εἰμὴ

¹ Τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἁγιορείτου Νικοδήμου ἐκδοθέντος Συναξαριστοῦ ἐγένετο δευτέρα μετὰ τύποις ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1812 ὑπὸ τοῦ ἱερέως Σωφροσίου Χ. Ἀσλάνογλου εἰς δεκατρία τομίδια διορθηθεῖσα, καθ' ὅλα ἀπαράλλακτος τῷ πρωτότυπῳ, καί κατὰ τὸ λεκτικόν καί κατ' αὐτὰ ἐπὶ τὰ τυπογραφικὰ περὶ ἁρμάτα.

τι πάντα περιττὸν ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀνάρμοστον καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς ὄσους συνεβουλεύθην ἐφάνη. Κατ' ἀρχὰς ἐσημείωσα καὶ τὰ σφάλματα ὅσα ἐν τῇ μεταφράσει αὐτοῦ ὁ Νικόδημος ἀναφέρει· ὡς υπάρχοντα ἐν τοῖς μνηαίοις, κατόπιν ὁμῶς παρατηρήσας ὅτι ἐν τῇ ὑπὸ Βαρθολομαίου τοῦ Κουτλουμουσιανοῦ γενομένῃ ἐκδόσει τῶν Μηναιῶν τὰ σφάλματα ταῦτα ἐπινορθώθησαν, ἔπαυσα ἀπὸ τῆς ματαιοπονίας ταύτης.

Ὅτι δὴποτε δὲ προσέθηκα ἐν ὑποσημειώσει ἡ χάριν ἱστορικῆς ἀκριβείας, διότι παρετηρήθη ὅτι ἐν τῷ πρωτοτύπῳ πολλὰ χρονολογία ἦσαν ἐσφαλμέναι, ἡ πρὸς ἐξήγησιν λέξεων τινῶν λατινικῆς καταγωγῆς ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς, ἡ ἄλλοις ταῦτα πάντα διέκρινα ἀπὸ τοῦ πρωτοτύπου ἐπισημειώσας τὸ Σ. Ε. (σημειώσεις τοῦ ἐκδότου.) Νομίσας δὲ καλὸν νὰ ἔχωσιν οἱ ἀναγνώσται τοῦ Συναξαριστοῦ συνοπτικὴν γνῶσιν τῶν κατὰ τῶν χριστιανῶν γενομένων διωγμῶν κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας, πρόεταξα σύντομον τούτων ἀφήγησιν.

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ περὶ τὴν ἐκδοσιν ὑπ' ἐμοῦ προχθέντα μικρὰ καὶ μετὰ δειλίας ἐπιχειροθέντα, εὐχόμενος δὲ ὅπως ἄλλοι ἐμοῦ ἰκανώτεροι μεγαλῆτερα καὶ ὠφελιμώτερα πράξωσι, ἐπικαλοῦμαι τῶν λογίων τὴν ἐπιεικῆ κρίσιν καὶ τῶν ἀναγνωστῶν τὴν εὐμένειαν. Ἀπονέμου δὲ δημοσίᾳ τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς ἐκείνους ὅσοι διὰ τῆς προθύμου αὐτῶν ἠθικῆς ἢ καὶ ὑλικῆς συνδρομῆς συνετέλεσαν πρὸς τὴν πολυμοχθὸν ταύτην ἐκδοσιν· ἰδίᾳ δὲ τὴν εὐγνωμοσύνην μου ἐκφράζω καὶ πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως Σ. Ὑπουργεῖον ὅπερ διὰ δύο ἀλληπαλλήλων ἐγκυκλιῶν ἐσύστησε μετὰ ζήλου τὸ ἔργον μου, καὶ ἰδίως πρὸς τὸν Γενικὸν γραμματέα τοῦ αὐτοῦ ὑπουργεῖου κ. Α. Ζ. Μάμουκαν τὸν εὐδοκίμως ἀπὸ πολλοτάτων ἤδη ἐτῶν ὑπηρετοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν παιδείαν καὶ τὴν πατρίδα δι' ἔργων καὶ συγγραφῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαΐου 1868.

Θ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΙΣ

τῶν κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας γενομένων διωγμῶν κατὰ τῶν χριστιανῶν.

Ἡ διάδοσις τῶν θείων ῥημάτων τοῦ Εὐαγγελίου οὐδ' εὐχερῶς οὐδ' ὀμαλῶς εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο· ἀλλὰ διὰ πλεθρῶν πόνων καὶ ἀγῶνων βῆμα πρὸς βῆμα ἀντεπάλασε πρὸς

τὸ εἰδεχθῆς καὶ ἀνόσιον τῆς εἰδωλωλατρίας φάσμα. Παλαιαὶ προλήψεις βαθυτάτας ἔχουσαι τὰς ρίζας, ἀνήκουστος θηριωδία καὶ ἐγωϊσμός ἄμετρος ἐπὶ αἰῶνας ὀλοκλήρους ἀντεμάχοντο καὶ κτηνωδῶς κατεπολέμουν πᾶσαν τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίαν.

Θαυμάζει ὄντως ὁ ἀναλογιζόμενος πῶς ἐπετεύχθη ἡ ἐξάπλωσις τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν μέσῳ τοιούτων καὶ τοσοῦτων προσκοιμμάτων, καὶ πῶς τὸ κήρυγμα ὀλίγων ἀνδρῶν, τῶν δώδεκα πρώτων ἀποστόλων, κατώρθωσε νὰ ὑπερισχύσῃ προαιωνίων προλήψεων ὑποστηριζομένων δι' ὅλης τῆς ἀνθρωπίνης δυνάμεως, καὶ δὲν κατεπνίγη ἐν τῇ γενέσει αὐτοῦ ὑπὸ τοσοῦτων καταπολεμηθῆν πανισχύρων στοιχείων.

Ὁ ἀναγινώσκων τὰς πολυειδέεις βασάνους ὅσας ὑπέστησαν οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ καταλαμβάνεται ὑπὸ δυσπιστίας, καὶ ἀμφιβάλλει ἂν τάχα ἦναι ἀληθῆ τὰ ἱστορούμενα ἄθλα τῶν μαρτύρων, μὴ δυνάμενος ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ αὐτοῦ ἀδυναμίᾳ νὰ κατανοήσῃ πῶς πλάσματα θνητὰ ἐκ σαρκὸς καὶ ὀστέων συνιστάμενα ὑπεβάλλοντο προθύμως εἰς τοσαύτας βασάνους, χρίν μόνης καὶ μόνης τῆς ἀληθείας, οὐδεμίαν ἐγκόσμιον ἀμοιβὴν προσδοκῶντα εἰμὴ μόνον τὸν ἀμαράντινον τῆς ἀθανασίας στέφανον· καὶ τοῦτο ποῖοι; ἀνθρωποὶ πολλάκις ἀμαθεῖς, ἀγωγῆς οὐδὲ τῆς ἐλαχίστης τυχόντες, καὶ ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν ἐπροσεβύοντο καὶ ἐπεκράτου ἀρχαί πάντῃ ἀντίθετοι τῶν εὐαγγελιζομένων διὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἄλλ' ὅταν ἀναγνώσῃ τὴν ἱστορίαν τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰῶνων βλέπει μετ' ἐκπλήξεως ὅτι τὰ ἐν τοῖς μαρτυρολογίαις ἀναφερόμενα εἶναι μηδαμινὰ ὡς πρὸς τὰ καθολικὰ γεγονότα. Διότι ὅχι πλεόν άτομα, ἀλλ' ἀγγελιδὸν κατεμαστιζόντο, ἐξεπατρίζοντο, κατεσφάζοντο οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ, ἀφοῦ προηγουμένως κατεβασανίζοντο διὰ παντοίων βασάνων, ὅσας ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἐν τῇ θηριωδίᾳ αὐτοῦ ἐπινόει.

Τὸν σπόρον τοῦ Εὐαγγελίου ὡς ἀνεκτίμητον θησαυρὸν οἱ πρῶτοι ἐκείνοι τῆς πίστεως ἀθληταὶ φέροντες, ἀπέκρυπτον εἰς σπήλαια, εἰς φάραγγας, εἰς ἀγχμῶδεις ἐρήμους, καὶ ἐκεῖ διέσωζον καὶ ἐπολλαπλασίαζον. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μεμακρυσμένα ταῦτα καὶ ἀπόκρυφα καταφύγια κατέφθανεν ἡ χεὶρ τῶν ἀπηνῶν διωκτῶν, καὶ ἀποσπῶσα ἀπὸ τῆς προσευχῆς τὸν εὐσεβῆ μοναχὸν, ἐσυρεν αὐτὸν ἀπανθρώπως πρὸς τὸ σφαγεῖον. Κατὰ τὴν βάβαρβον ἐκείνην ἐποχὴν τὰ ἀμφιθέατρα ἔβριθον θεατῶν ἐπικροτούντων καὶ ἀγαλλομένων εἰς τὸν ὑπὸ ἀγρίων πανθῆ-

ρων και λεόντων κατασπαραγμόν τῶν μαρτύρων. Σεβάσμιοι γέροντες, παρθένοι ἄγναι, ἄκαχα μεράκια κατεξεσχίζοντο ὑπὸ τῶν τίγρεων, ἢ εἰς καμίνους πεπυρωμένας κατεκαίοντο καὶ μυριοτρόπως ἄλλας βασάνους σκληροτάτας ὑπέφερον.

Ὅχι δὲ μόνον διασταγαὶ ῥηταὶ αὐτοκρατόρων καὶ ἡγεμόνων ἐξεδίδοντο πρὸς παντελεῖ ἐξόντωσιν τῶν χριστιανῶν ἀλλὰ πολλάκις ὁ ἄγριος ὄχλος τῶν εἰδωλωλατρῶν ἀφορμὴν λαμβάνων καὶ ἐκ γεγονότων ἐντελῶς ἀσχετῶν πρὸς τοὺς χριστιανούς, ἐπετίθετο κατ' αὐτῶν, ἀνηλεῶς κατασφάττων καὶ διαρπάζων τὰ ὑπάρχοντά των. Ἦρχετο λιμός; τὸν ἔφερον οἱ χριστιανοὶ καὶ ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῶσιν αὐστηρῶς; κατεστρέφετο ὑπὸ σεισμοῦ μία πόλις; ἔνοχοι τοῦ ἐγκλήματος ἦσαν οἱ χριστιανοὶ συνέβαινε λαοφθόρος νόσος; οἱ χριστιανοὶ πάλιν ἔπταιον καὶ ἔπρεπε νὰ τοὺς ἐξοντώσωσιν. Οὕτως ὁ θηριόψυχος Νέρων ἐπιθυμήσας ποτὲ νὰ ἴδῃ πόλιν πυρπολουμένην, ἐνέπρησε διὰ τῶν φίλων του τὴν Ῥώμην καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἀπῆλαυσε τὴν ἀπαράμιλλον ἡδονὴν τοῦ νὰ ἴδῃ τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους μεταβεβλημένην εἰς τέφρας καὶ ἐρείπια. Κατὰ τίνος ὁμως ἐπέπεσεν ὅλη ἡ μανία τῶν ἀστέγων κατοίκων; κατὰ τῶν χριστιανῶν, διότι αὐτοὺς ὡς ἐνόχους τῆς πυρκαϊᾶς ὑπέδειξεν ὁ Νέρων καὶ οἱ τούτου φίλοι. Καὶ δι' ἕτερον δὲ λόγον κατεδιώκοντο καὶ ἐφρονεύοντο οἱ χριστιανοὶ, κοθόσων διὰ νόμου τὰ κτήματα αὐτῶν ἐδημεύοντο καὶ ἐγίνοντο ἰδιοκτησία βασιλική.

Μετὰ τὸν ἐπὶ Νέρωνος διωγμὸν ἐπῆλθον πολλοὶ ἄλλοι ἐτι σκληρότεροι, ἐπὶ Δομιτιανοῦ (95 Μ. Χ.), ἐπὶ Γραϊανῶ (99 Μ. Χ.), ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου τοῦ φιλοσόφου, (167) ἐπὶ Σεπτίμιου Σευήρου, ἐπὶ Μαξιμίνου, ἐπὶ Δεκίου (250 Μ. Χ.) καὶ ὁ σκληρότατος πάντων ἐπὶ Διοκλητιανοῦ, (284) ὅστις παραπεισθεὶς ὑπὸ τοῦ χριστιανομάχου καὶ σιμοβόρου γαμβροῦ του Γαλλερίου ἐξέδoto ἐν Νικομηθεῖα διάταγμα ὀρίζον νὰ κατεδαφισθῶσι μὲν οἱ χριστιανικοὶ ναοὶ, νὰ παραδοθῶσι δὲ εἰς τὸ πῦρ ὅλα τὰ ἱερά αὐτῶν βιβλία, καὶ νὰ ἀποστερηθῶσιν οἱ χριστιανοὶ τῶν ἀστυκῶν καὶ πολιτικῶν αὐτῶν δικαιωμάτων. Μετὰ πολλὰς τέλους καὶ ἀλλεπαλλήλους συμφορὰς ἐπεφάνη σημεῖον ἀνακωχῆς, τὸ νικηφόρον λάβαρον τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, διὰ τοῦ ὁποίου τότε πρῶτον ὁ σταυρὸς ἀνυψώθη μεγαλοπρεπῆς καὶ τροπαιοῦχος ἐπὶ τῆς καταπιπτούσης λατρείας τῶν γιγῶλων. Πρῶτος ὁ Κωνσταντίνος ἐξέδoto ἐν Μεδιολάνῳ τῷ 313

διάταγμα δι' οὗ ἐπετρέπετο εἰς ἅπαντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ὑπὸ τὸ σκήπτρόν του ὑπηκόους ἐλευθέρᾳ ἐκλογῇ τοῦ ἐνὶ ἐκάστῳ ἀρέσκοντος ὀρησκεύματος, καὶ, τὸ κυριώτερον, διετάσσετο ν' ἀποδωθῶσιν ἀπροφασίστως εἰς τοὺς χριστιανούς οἱ ναοὶ καὶ τὰ διαρπαγέντα ἐκκλησιαστικὰ αὐτῶν κτήματα.

Τὴν δὲ τρίτην Ἰουλίῳ τοῦ 323 ἔτους μετὰ κραταιρὰν μάχην τοῦ Κωνσταντίνου κατὰ τοῦ προμάχου τῆς εἰδωλωλατρείας Λικινίου, κατατροπωθέντος τοῦ τελευταίου τούτου, ἀνεδείχθη νικητῆς ὁ σταυρὸς καὶ ἀνεκηρύχθη λαμπρῶς ἡ ὑπεροχὴ τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἐκτοτε οὐδεὶς ἐπίσημος διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν παρὰ τῶν αὐτοκρατόρων ἐνηργήθη.¹

Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν διωγμῶν καὶ ἄλλη μάλιστα ἐνέπεσε κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ ἀπ' αὐτῶν τῶν σπαργάνων του αἱ Αἰρέσεις καὶ τὰ Σχίσματα, αἵτινες ἀναφύεσαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διήρσαν καὶ κατεκερμάτισαν αὐτὴν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς. Καὶ πρῶτον μὲν αἱ αἰρέσεις αἱ Ἰουδαίζουσαι, αἵτινες ὑποδιαίρουνται εἰς Ἑβωνιαίους, Ναζωραίους, Ἐλκεσαίους, Κηρινθιανούς, Ἠλιαστὰς κτλ' ἔπειτα αἱ αἰρέσεις τῶν Γνωστικῶν, διακλαδούμεναι εἰς Βασιλειδιανούς, Ἡρακλεωνίτας, Μαρκωσίους καὶ ἄλλους; κατόπιν ἦλθεν ἡ Νεοπλατωνικὴ φιλοσοφία, ἐκ τῆς ὁποίας ἀνεφύη ἡ μεγίστη πασῶν αἰρέσεων τοῦ Ἀρείου καὶ τέλος ἡ περὶ τῆς προσκυνήσεως τῶν εἰκόνων ἀλληλομαχία. Χεῖρ ἀνθρώπου δὲν ἐπαρκεῖ νὰ περιγράψῃ ὅσα κακὰ ἔφερον αἱ κατὰ καιροὺς ὀρησκευτικαὶ αὐταὶ διαφωνίαι, διότι τοσοῦτον φανατισμὸν εἶχον ἐκατέρωθεν, ὥστε καὶ αἱματοχυσίαι συχναὶ ἐγίνοντο, καὶ διωγι-

¹ Καὶ μετὰ τὸν Κωνσταντίνου ἤμεις ἐπαθον πολλὰ οἱ χριστιανοὶ ὑπο τῶν εἰδωλωλατρῶν διωγμῶσι δὲ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανῶ, ὅστις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κωνσταντίνου ἀναλάβων τὴν ἀρχὴν ὠνευρέθη ν' ἀναστήσῃ τὴν παρρημακονίαν ἢ τὴν εἰδωλωλατρεῖαν, καὶ τοσοῦτον ἐνεβύσθη ὑπο τῆς ἰδίας τοῦ τῆς, ὥστε παρεστράφη, καὶ τοι οὕτω φιλάθετος ὢν, εἰς μυσίας κατὰ τῶν χριστιανῶν βίαισπραγίας καὶ ἀδικίας κακωσείας ἐν ἄλλοις μάλιστα ὄχι μόνον τοὺς ἀπέληξεν ἀπὸ τῶν ἀνωτέρων πολιτικῶν ἀξιοματιῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπηγόρευεν αὐτοῖς τὴν σπουδὴν περὶ τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν καὶ ἐν γένει τὴν ἐκμάθησιν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν ὄρκιων τεχνῶν, ἐπιτέλων ὅτι ταῦτα ἀρμόζουσι τοῖς τὰ ἀρχαία φρονούσι, τοῖς ἔθνησιν δηλαδὴ. Τοιαύτας ἀρχὰς πρεσβυῶν ὀλιθρα βεβαίως πρὸς τοὺς τοῦ χρόνου θὰ διέπραττε κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ, ἐν μὴ ὁ θάνατος δέκοπτε τὰ καταχθόνια ταῦτα σχέδιά του. Ἀπέθανε δὲ πληρωθεὶς εἰς τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον ἐν ἔτει 363, δύο μῶλις ὄχι ἐτὴ βασιλεύσας.

μοί υπεκινούντο ὄχι πλέον ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῶν τῶν χριστιανῶν κατὰ τῶν ἀντιδοξοῦντων ἀδελφῶν των. Καὶ ἐκ τῶν ἐμφυλίων ὁμῶς τούτων σπαραγμῶν ἐξῆλθε νικητρία ἡ ὀρθοδοξία, διότι καὶ ἐν ταῖς χρισμωτέραις περιστάσεσιν ἄνδρες περιφανεῖς ἀναλαβόντες τὴν υπεράσπισιν αὐτῆς, καὶ τοὺς ἀντιπάλους δι' ἀκαταμαχῆτων ἐπιχειρημάτων ἀπεστόμωσαν, καὶ τὸ κράτος αὐτῆς ἐδράϊωσαν.

Εἶπομεν ὅτι οἱ χριστιανοὶ κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας ἐνεκα τῶν φοβερῶν διωγμῶν, ἠναγκάζοντο ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστῳ νὰ τελῶσι τὰ τῆς ἱερᾶς αὐτῶν Ὀρθοκείας μυστήρια, εἰς μεμακρυσμένας ἐρήμους ἢ ὑψηλὰς κορυφὰς ὀρέων ἢ ἐντὸς σπηλαίων καταφεύγοντες, καὶ ἐκεῖ ἐν εὐσεβείᾳ καὶ κατανύξει καὶ προσευχῇ τὸν βίον διάγοντες. Ὁ δὲ βίος τῶν πρώτων ἐκείνων χριστιανῶν ὄχι μόνος λιτὸς καὶ ἀφελῆς ἦτο· ἀλλὰ καὶ ὑπογραμμὸς ἐγένετο ὅλων τῶν εὐαγγελικῶν ἀρετῶν· καὶ ἄκρα μὲν ἀγάπη καὶ ὁμόνοια ἐπεκράτει ἐν ἀλλήλοις, διαιρούμενοι δὲ κατὰ κοινότητος διώριζον διακόνους ὧν ἔργον ἦτο ἡ διανομὴ τῶν ἀφθόνων ἐλεῶν εἰς τοὺς ἀπορωτέρους, καὶ ἡ περιθαλψὶς τῶν πασχόντων καὶ ἀπροστατεῦτων. Ἐν ὥρᾳ δὲ κινδύνου, ὅτε βαρὺς ἐπήρχετο κατ' αὐτῶν διωγμὸς, τὰ ἄκκα ἐκεῖνα ἀρνία, ἐμφοροῦμενοι ὑπὸ θεοῦ ἐνθουσιασμοῦ, μετὰ θαυμαστῆς γενναιοψυχίας, ὡς ἄνδρες ὑπὲρ οὐδενὸς προσούμενοι, ἐπαρρησιάζοντο ὅπου τὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος ἐξυβρίζετο,

ὅπου ὁ κίνδυνος τῆς Ὀρθοκείας ἐφαίνετο μεγαλύτερος, καὶ ἀξιοπρεπῶς υπερασπιζόμενοι τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν, πολλαχίς δὲ καὶ λοιδοροῦντες καὶ ἐμπαίζοντες τὰ ξόανα τῶν εἰδωλολατρῶν, παρέδιδον ἑαυτοὺς εἰς τῶν δημίων τὰς χεῖρας. Ἐκτὸς δὲ τῶν θείων τούτων μαρτύρων ἦσαν καὶ ἄλλοι, οἵτινες ἀπαρνούμενοι πάντα τὰ ἐγκόσμια καὶ τὸν πλοῦτον αὐτῶν διανέμοντες τοῖς πτωχοῖς, ἀπεσύροντο εἰς ἀποκεντρὸν τι μέρος, καὶ ἐκεῖ ἐντὸς σμικροτάτων κελλιῶν, ἢ καὶ πολλαχίς ἐντὸς ὀπῶν καὶ σπηλαίων, ἐταλαιπώρουν τὰ σώματά των διὰ νυσταίων ἀπιστεῦτων, προσευχῶν ὀλονυκτίων καὶ ἄλλων παντοδαπῶν σκληραγωγιῶν, τρεφόμενοι μὲ βοτάνας καὶ σκληροὺς σάκκους ἀντ' ἄλλου ἱματίου περιβεβλημένοι· τὰς δὲ ἐκ τῆς προσευχῆς ὑπολειπομένας ὥρας εἰργάζοντο φιλοπόνως καὶ μετεχειρίζοντο τὰ ἐκ τῆς ἐργασίας των ποριζόμενα πρὸς περιθαλψὴν τῶν ἐνδεῶν. Μικρὸν δὲ κατὰ μικρὸν οἱ ὅσιοι οὗτοι ἀσκηταὶ πολλαπλασιαζόμενοι συνέστησαν τὰς λαύρας καὶ τὰ κοινόβια ἢ μοναστήρια. ¹

ὁ ἐκδότης,

¹ Οἱ βουλόμενοι καταμαθεῖν ἐκτενέστερον ὅσα νῦν ἀναῦθα ἐπιτροχάδην διήλθον, παραπέμπονται εἰς τὴν πολυτιμὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τὴν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ κ. Κωνστ. Κοντογόνου. Ἐν Ἀθήναις 1866.

Ἐπισημάντος τοῦ προλόγου τούτου ἐν σπουδῇ ἀνευ τῆς ἐπιθεωρήσεως τοῦ τελευταίου δοκιμίου παρεισέφρησαν τὰ ἐξῆς λάθη

- σελ. γ'. στήλῃ β'. στίχ. 1 ὕψος ἀντὶ ὕψος.
 » » ἐν ὑποσημειώσει Σωφροσίου ἀντὶ Σωφρονίου.
 δ'. α'. στίχ. 5 κατόπην ἀντὶ κατόπιν.
 » » » 8 ἐπινορθώθησαν ἀντὶ ἐπηνορθώθησαν.
 » β' » 4 εἰδωλολατρεῖς ἀντὶ εἰδωλολατρεῖας.
 » » » 19 θόλα ἀντὶ θόλα.
 α'. α' » 2 ἀγναὶ ἀντὶ ἀγναί.
 » » » 10 εἰδωλολατρῶν ἀντὶ εἰδωλολατρῶν.
 β'. » 5 ἀποδοθῶσιν ἀντὶ ἀποδοθῶσιν.
 » » » 10 εἰδωλολατρεῖας ἀντὶ εἰδωλολατρεῖας.
 » ἐπισημειώσεται σι. 2 εἰδωλολατρῶν ἀντὶ εἰδωλολατρῶν.
 » » » 5 εἰδωλολατρεῖαν » εἰδωλολατρεῖαν.
 » » » 13 προϊόντος ἀντὶ προϊόντος.
 » » » 17 δ:η ἀντὶ ε-η.
 γ' α'. » 18 μόνος ἀντὶ μόνον.
 β'. » 12 νυσταίων ἀντὶ νηστειῶν.

Ἄριθ. Πρωτ. 6971.

Διεκπ. Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Σεπτεμβρίου 1867.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

*Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς
Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.*

Πρὸς τοὺς Σ. Μητροπολίτας, Ἀρχιεπισκόπους καὶ
Ἐπισκόπους καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ Μοναστη-
ριακὰ Συμβούλια.

Ἡ βιογραφία τῶν ἀπὸ καταβολῆς τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκ-
κλησίας γεγραμμένων Ἁγίων εἶναι οὐ μόνον οὐσιωδέστατον
μέρος τῆς ἱστορίας αὐτῆς καὶ τῆς τῶν ἀγίων, δι' ὧν ἡ ὀρ-
θοδοξία ἐστηρίχθη, ἀλλὰ καὶ ψυχωφελέστατον ἀνάγνωσμα
πᾶσι τοῖς χριστιανοῖς.

Ὁ κατὰ τὸ 4819 ἐν Βενετίᾳ ἐκδοθεὶς Συναξαριστὴς τοῦ
ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου περιέχων ἐν
συνόψει καὶ ἐν ἀπλουστάτῃ γλώσσει τοὺς βίους πλείστον τῶν
τῆς Ἐκκλησίας Ἁγίων, καὶ ἀπλὴν μείαν τῶν ὑπολοίπων, εἶ-
ναι οὐ μόνον πῖναξ εὐσύνοπτος τῶν τε ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας
ἀθλησάντων καὶ τῶν διὰ τοῦ θείου αὐτῶν βίου ψυχωσιτήρια
παράδειγματα τοῖς πιστοῖς παρασχόντων, ἀλλὰ καὶ ἀνάγνω-
σμα εὐάρεστον καὶ ἡγιῶς πνευματικῆς τροφῆς τῶ ἐντυγγά-
νοντι πάροχον. Ἐπειδὴ δὲ τὸ πολλοῦ λόγου ἄξιον τοῦτο βι-
βλίον ἐξέλιπε σχεδὸν, ἅτε περιζήτητον γενόμενον, ὁ λόγιος κ.
Θ. Ν. Φιλαδέλφειος, θεῖω ἐλαυνόμενος ζήτῳ, ἀνέλαβε τὴν
μετατύπωσιν αὐτοῦ, ὡς μανθάνετε ἐκ τῆς ἠδὲ συνημμένης
ἀγγελίας. Ἐπειδὴ δὲ εἰς εὐδόξωσιν τῆς ἐπιχειρήσεώς του ταύ-
της ἀπαιτεῖται ἡ συνδρομὴ τῶν προαιρουμένων νὰ ἐνισχύουσι
τὴν διάδοσιν τῶν τοιούτων ἔργων, καὶ ἐπειδὴ ἐστὶ τεταγμένοι
εἰς τὴν τάξιν τῶν μάλιστα ἐπιθυμούντων καὶ κλησιν καὶ ἀπο-
στολὴν ἐχόντων νὰ χορηγῶσι πᾶσαν εἰς τοιαῦτα ἔργα ἀντιλη-
ψιν, ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν τὴν ἀγγελίαν τοῦ εἰρημένου λογίου,
συνιστῶντες αὐτὴν εἰς τὸν ὑμέτερον θεοφιλῆ ζῆλον.

Ὁ Ὑπουργὸς
Ν. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ. Ἀ λ ε ξ. Ι. Β λ ἄ γ ο ς.

Ἄριθ. Πρωτ. 3678. Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Μαΐου 1868.

Διεκπ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

*Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς
Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.*

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας, Ἀρ-
χιεπισκόπους καὶ Ἐπισκόπους καὶ τὰ ὑπ'
αὐτοῦ Μοναστηριακὰ Συμβούλια.

Ἐκ τῆς 16 Σεπτεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους τὸ καθ' ἡ-
μᾶς ὑπουργεῖον, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6974 ἐγκυκλίου του ἀναγ-
γεῖλαι ὑμῖν τὴν ἀνατύπωσιν τοῦ Συναξαριστοῦ τοῦ ἐν μακαρίᾳ
τῇ λήξει Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου ἣν ἐπεχείρησεν ἐκ ζήλου
ορθοσκυτικού ὁ λόγιος Κύριος Θ. Ν. Φιλαδέλφειος, ἐσύστησεν
αὐτὴν εἰς ὑμᾶς ὡς ἀνάγνωσμα εὐάρεστον καὶ ἡγιῶς πνευματι-
κῆς τροφῆς πάροχον.

Τοῦ ἀξιολόγου τούτου βιβλίου ἡ τύπωσις ἔκτοτε ἀρξαμένη
μετ' ἐπιμελείας συντόνου, ἐξετελέσθη ἤδη κατὰ τὸ ἥμισυ καί,

ὡς ἀνήνεγκεν ἡμῖν ὁ ἐκδότης, ἐντὸς τοῦ παρόντος Μαΐου μηνὸς
διανεμηθήσεται ὁ Α' τόμος, ὁ περιλαμβάνων τοὺς ἀπὸ τοῦ
Σεπτεμβρίου μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς βίους τῶν τῆς Ἐκ-
κλησίας Ἁγίων· ἐν συνεχείᾳ δὲ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμελείας καὶ
σπουδῆς προβήσεται καὶ ἡ τοῦ Β' τόμου τύπωσις, τοῦ περι-
λαμβάνοντος τοὺς βίους τῶν κατὰ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον τοῦ ὀ-
λοῦ ἐνιαυτοῦ ἐορταζομένων Ἁγίων· ὥστε οἱ προαιρούμενοι νὰ
συνδράμωσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ τοῦ ἔργου, θέλουσιν ἔχει
ἐντὸς τοῦ ἐνεστώτος ἔτους πλήρη τὴν ἐκδοσιν τοῦ Συναξαριστοῦ
ἀντὶ τῆς μετριωτάτης τιμῆς δραχμῶν εἴκοσιν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ μνησθεὶς κύριος Θ. Ν. Φιλαδέλφειος πᾶν ἀφι-
λοκερδῶς ἐπισπεύδει τὴν περὶ αὐτῶν τοῦ ἔργου, δίκαιον ἔγνω-
μεν νὰ ἐπιστελλώμεν πρὸς ὑμᾶς τὴν παρούσαν, καθ' ὑπόμνησιν
τῶν προεπισταλέντων διὰ τῆς εἰρημένης ὑπ' ἀριθ. 6971 ὑ-
πουργικῆς ἐγκυκλίου (ἐφ' ἧς στηριχθεὶς ὁ ἐκδότης κατήρξατο
τότε ἀμέσως τῆς τυπώσεως τοῦ βιβλίου) ὅπως ἐκ θεοφιλῶς
δραμώμενοι ζήλου χορηγήσητε προθύμως εἰς αὐτὸν τὴν ὁποίαν
διὰ τῆς ἀγγελίας του ἐξητάσατο ἀντιληψὴν ὑμῶν, τῶν γινωσκόν-
των μάλιστα ὅτι τὰ τοιαῦτα ἔργα ἐνισχύονται κυρίως ὑπὸ τοῦ
ἱεροῦ Κλήρου τοῦ ἀδιαλείπτως ἐν χειρὶ φέροντος τὰ ἱερὰ τῆς
Ἐκκλησίας βιβλία καὶ ἐξ αὐτῶν μετοχρυσούντες τῷ λαῷ τὰ
σωτήρια.

Ὁ Ὑπουργὸς
Α. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΗΛΙΣ. Ἀ λ ε ξ. Ι. Β λ ἄ γ ο ς.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐξέδοτο τὴν ἐξῆς
ἐγκυκλίον ἐγκρίνασα οὕτω τὴν νέαν ταύτην
ἐκδοσιν.

Ἄριθ. Πρωτ. 8603.

Διεκ. 6445.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Ἐπικράτειαν Πανιερωτάτους
Μητροπολίτας, Ἀρχιεπισκόπους, καὶ
Ἐπισκόπους.

Εἰ καὶ γινώσκουσα μὲν ἡ Σύνοδος ὅτι τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλη-
σιαστικῶν κτλ. Ὑπουργεῖον, δι' ἐγκυκλίου αὐτοῦ ἀπὸ 16 Σε-
πτεμβρίου π. ε. καὶ ὑπ' ἀριθ. 6974, ἐσύστησε πρὸς ὑμᾶς τὴν
ὑπὸ τοῦ Κ. Θ. Ν. Φιλαδέλφειος ἀρξαμένην ἤδη μετατύπωσιν
τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου
φιλοπονηθέντος Συναξαριστοῦ, ἀφορῶσα δὲ εἰς τὸ πολλοῦ λό-
γου ἄξιον, καὶ τὸ ψυχωφελὲς τῆς βίβλου, συνίσταται καὶ οὕτη
ταύτην, ἐντελλομένη ὑμῖν ἐνεργῆσαι ὅτι διὰ τῆς μνημονευ-
μένης ὑπουργικῆς ἐγκυκλίου προσεκλήθητε.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 27 Φεβρουαρίου 1868.

⊕ Ὁ Ἀθηνῶν ΘΕΟΦΙΛΟΣ, Πρόεδρος. ⊕ Ὁ Ἰθάκης
ΓΑΒΡΙΗΛ. ⊕ Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβιδείας ΔΟΣΙΘΕΟΣ.
⊕ Ὁ Γυθείου ΙΩΣΗΦ. ⊕ Ὁ Θήρας ΖΑΧΑΡΙΑΣ.

Ὁ Γραμματεὺς
Ἀρχιμανδρ. Ἀβέρκιος Λαμπιρῆς.

ΕΚ ΤΗΣ Α'. ΕΚΔΟΣΕΩΣ.

Ἐπιστολῇ τοῦ Παροσιωτάτου, καὶ Σοφολογιωτάτου ἐν Ἱεροδιδασκάλου κυρίου Ἰωσήφ τοῦ Πελοποννησίου, τοῦ τῆς Ἱερᾶς, Βασιλικῆς, καὶ ὀνότως μεγαλοπρεποῦς μοιῆς τοῦ Βατοπαιδίου ἁγίου Ἀρχιμανθίου, ἐπικυρωτικῇ τοῦ παρόντος νέου Συναξαριστοῦ, ἣν ἐπέστειλε τῷ φιλοπονήσαντι.

† Τὴν ἐρατεινὴν μοι αὐτῆς Ὀσιακὴν καὶ μεμουσμημένην κυρωτὴν ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ καταπαύομαι.

Ἐξετάζων ἀσμενέστατα τὸν παρὰ τῆς αὐτῆς ἐλλογιμότητος νεωστὶ συλλεχθέντα, καὶ φράσει καθαρωτέρῃ τε καὶ γλαυρωτέρῃ καλλωπισθέντα Συναξαριστὴν, καὶ ἀναγνούς αὐτὸν καὶ γνούς, ὡς ἔμοιγε ἐρικτὸν, μακαρίζω αὐτὴν ἕνεκα τῶν κερύτων πόνων, ὧν κατεβλήτετο ὑπὲρ τοῦ εὐφυῆς καὶ ἀρίστου αὐτὸν προσαρμόσθαι καὶ κάλλιστα διαθεῖσθαι, καὶ ὑποσημειώσασθαι ἀξιολόγως τούτων καταπλουτίσαι. Πολλοῖς δ' ἐπαίνοισι αὐτὴν στεφανῶ, οἷον τοὺς πανηγυρικοὺς λόγους τῶν ἁγίων, ἀνεκδότους εἰσέει, καὶ πολλοῖς ἀγνώστους ὑπάρχοντας, ἤδη τούτους ἐδάχλους τοῖς πᾶσι ἐποίησε. Καὶ ὅσα δὲ ἦν ἐν αὐτῷ περιττὰ, οὐσίων, τὰ μὲν ἀφέλει, τὰ δὲ καταλλήλως ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις μετέθηκεν. Ὅσα δ' αὖ κίβδηλα, ἢ νόθα ἐν αὐτῷ παρεστέρησαν, ταῦτα προσφύσας ἐξοβελίσασα, ἐκ μέσου ἔβαν, ἀντικαταστήσασα ἐκείνων τὰ γνήσια τε ἢ πιθανώτερα. Ἐλάττωσα δὲ καὶ νουνεχέστατα ἐποίησας, τὰς μὲν τῶν χρόνων ἐπιδορυμώσασα, παραδρομάς, ὡς ἐπὶ τῶν ἁγίων ἐπὶ Παύλων τῶν ἐν Ἱερῷ καὶ ἐπὶ τινῶν ὁλλων, τὰς δὲ τῶν νέων μαρτύρων μνήμας, καὶ μὴν καὶ τῶν νέων ὁσίων, ταῖς τῶν πατρὶ καὶ μαρτύρων τε καὶ ὁσίων μνήμας συγκαταλέξας καὶ προσσημειώσας τὴν ἐκάστου ἡμέραν, καὶ τὸν χρόνον, καὶ τὴν πατριδα, καὶ τὸν τόπον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν καὶ ἀσκήσεως. Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ λόγου καὶ μνήμας ἄλλα, ἐκ τῶν ἀνθέων τοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἱεροῦ λειμῶνος, μελίσσης οἴκην τῆς φιλοπόνου ἀποδρεψάμενος, ὡς ἐν σιμβίῳ ἱερῷ τῇ βίβλῳ ταύτῃ ἀπεθησαύρισας μὲν γλυκῶ καὶ σωτήριον. Δι' οὗ, πᾶσαν μὲν γεῦσιν γλυκαίνειν πνευματικῇν, πάσαις δὲ τὰς τῶν φιλολόγων ἀναγνωστῶν περιεργείας διαναπαύεις. Καὶ συνελόντα φᾶναι τὰ τοῖς ἄλλοις Συναξαρισταῖς ἐλλείποντα ἤδη ἀναπληρώσας, τὸν νεοσῶλλον τούτου Συναξαριστὴν κατὰ τὰντα τέλειον ἀπειργάσαι. Διὸ καὶ εὐλόγησι εἰμι τὰς τῶν πόιν ἡμεισθὰς ἀδράς ἀποδοῦναι σοὶ τὸν τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων βουθευτὴν Κύριον, ταῖς τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων ἁγίων Πρεσβείας ἐπικραυπτόμενον, ἀνδρῶν ἄριστος, καὶ ἐμοὶ προσφιλέστατος.

αὐτῷ. Μαΐου κθ'.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΙΑΜΒΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΙΕΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ.

Ἐξ ἀγάπης ἀδελφικῆς τῷ Μεταφραστῇ προσφερόμενον.

- Τίς Νικόδημος οὗτος οὐ κλέος μέγας,
- Ἐν ὀρθοδόξοις καὶ σοφοῖς ὄμοιος ἴσθαι,
- Ὅς τὴνδε βίβλον ἐφ' ἑσὶν τάξιν φέλλει;
- Νάξιος ἀνὴρ. Εὐγε τῆς εὐφροσύνης!

Ἐπιστολῇ τοῦ Ἰουσιωτάτου, καὶ σοφολογιωτάτου διδασκάλου κυρίου Χριστοφόρου, τοῦ ἐξ Ἀρτης μὲν καταγομένου, ἐν δὲ τῇ ἱερᾷ Σχῆτι τοῦ τιμίου Προδρόμου τοῦ ἀσκητικοῦ ἀνύοντος διαβόλου, ἐπικυρωτικῇ τοῦ παρόντος Συναξαριστοῦ, ἣν ἐπέστειλε τῷ φιλοπονήσαντι.

† Τὴν σὴν μοι ἐπέραστον ἐν Χριστῷ ὀσιολογιότητα ὀλοφύγως καὶ ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ καταπαύομαι.

Ἴδων, ἀδελφέ μου πάγχρυσε, τὸν παρὰ σοῦ νεωστὶ ὀρημιουργηθέντα ἱερὸν Συναξαριστὴν, καὶ ἀναγνούς αὐτὸν, εἶπον κατ' ἐμαυτὸν, περιωδήσας μικρὸν τὰ ὑπὸ τῆς Σαβᾶ βραχίλεισσης βηθέντα πρὸς Σολομῶντα. Ἐξ οὗ οὐκ εἰσὶ τὸ ἡμῖς, καθὼς ἐγὼ ἐνόμιζον διορθωθῆναι τὸν παλιότατον Συναξαριστὴν. Προσθετικῶς ἀγαθὰ ἐν αὐτῷ παρὰ πᾶσαν τὴν προσδοκίαν, ἣν προαεδόκησα. Μακάριοι . . . οἱ ἀκούοντες πᾶσαν τὴν φρόνησίν σου. Ἴδων τούτων ὡς ἄλλον Οὐρανὸν ἀγλαόμορφον, ἐν τῷ οἴκῳ καλυφθέντων Ἀστέρων πάντες οἱ ἅγιοι, ταῖς ἐσπῶν τραχιαῖς καὶ ἀπλανέσι κινήσεσι, τὰ δομικαῖα Ζῶδια, εἴπων τὸς δώδεκα μῆνας περιοδεύουσι, νῦν μὲν, συνανατέλλοντες τῷ τῆς δικαιοσύνης νεκτῷ Ἠλίῳ Χριστῷ, νῦν δὲ συναυγάζοντες τῇ νεομμένῃ ὀλοφύτῃ Σελήνῃ, τῇ Κυρίᾳ ἡμῶν Θεοτόκῳ. Ἴδων ἐν αὐτῷ χρονολογίας τε καὶ ὀνομασίας ἁγίων ἤδη διορθουμένας, τὰς ἐν ἐκείνῳ προτοῦ σφαλλογένας. Ἴδων μὲν ἐν ἐκείνῳ πᾶν ὑποθέσεις κίβδηλους τε καὶ ἀτόπους, βλέπω δὲ ταύτας νῦν, πᾶν καλῶς ὑπὸ σοῦ ἐν τούτῳ ἀφαιρεθείσας. Ἴδων πρότερον ἀνδρας ἁγίους ἐλλείποντας ἐκείνῳ, νῦν δὲ ἐν τούτῳ προστεθέντας εὐσεπίδλους. Ὅστε εἰπεῖν καὶ διὰ τοῦτο, τὸ ψαλλόμενον ἐκείνῳ τοῦ Προφητᾶνακτος, Ὅτι καὶ αὐτὸς ὑπάρχεις ἀριθμῶν πλήθη Ἀστέρων, καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν, εἴ τινα ὀλίποτε εἶεν τὰ ὀνόματα ταῦτα. Ἡ φράσις τῶν λόγων σου εὐανθῆς καὶ ἀρίστος, ὡς φῶς ἡλικιὸν ἀπαστράπτων. Ἡ περιέργεια καὶ εἰλικρινεία τῆς ἀληθείας, ὡς χρυσίον κεκαθαρμένον ἐπιπλάσσειας. Αἱ παρὰ σοφῶν μαρτυρίαι, ὡσαύτῃ βέλῃ ἐν χειρὶ δυνατῷ. Αἱ διὰ τῶν ὑποσημειώσεων ποικίλαι εἰδήσεις, ὡς σμύρνα Ἀλθῶ μετὰ πάντων πρώτων μύρων κατὰ τὴν Ἀσματιζούσαν. Εὐγὲ σοὶ καὶ ὑπερβυγε, φίλατέ μοι, τῆς παρὰ Θεοῦ σοὶ δοθείσης χάριτος, εὐφροσύνης, χρίσεως, καὶ πλατυσμοῦ δικαιοσύνης. Εἴθε οὖν τῆς εἰς τὸ φῶς ἐκδόσεως ἐπιτύχοι ἡ βίβλος, εἰς πνευματικὴν γαρμονὴν παντός τοῦ Χριστιανώμου πληρωμάτων! Ἀμήν.

αὐτῷ. Ἰουνίου θ'.

Ὁ ἀὸς ὀλος εἰλικρινῆς ἐν Χριστῷ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ μοναχὸς ὁ Προδρομότης.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΙΑΜΒΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΣΟΦΟΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ,

Ἐξ ἀδελφικῆς ἀγάπης τῷ φιλοπονήσαντι προσφερόμενον.

- Νικᾶς οὐ Νικόδημε δῆμον Γραφεῖον,
- Πάντων συνάξας τοὺς βίους τῶν ἁγίων.
- Οὐκοῦν οὐ γίγνη, ὁ προεκλήθης πάλαι,
- Φιλοσοφίμης. Ὁ μερίστης χρίστος.

Ἀναγνούς τὸν ἤδη μεταφρασθέντα καὶ κατὰ πάντα ἀνακκι-
νισθέντα Συναξαριστὴν παρὰ τοῦ Σοφολογιωτάτου Διδασκάλου
κυρίου Νικοδήμου, καὶ συγκρίνας αὐτὸν, ὡς ἔμοιγε ἐρικτὸν,
τῷ παλαιῷ, οὐ μόνον φράσει σαφεστερῆ τε καὶ γλαυρωτέρῃ
εὔρον αὐτὸν πολλῷ τῷ μέτρῳ ὑπερτεροῦντα ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ
ἐκ πολλῶν τῶν ἐκείνου σφαλμάτων καθαρθέντα τε καὶ ἐπιδιορι-
σθέντα, ἔτι δὲ καὶ πλείστοις Συναξαριστοῖς ἐκείνου ἑλλείπουσι
ἐπαυξηθέντα, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑποσημειώσεσιν ἀξιολόγοις τε
καὶ λίαν ἐπωφελεῖσι καλλοπισθέντα, καὶ ὅλοις εἰπεῖν, κατὰ
πάντα νέον καὶ ἀσυγκρίτως ἐκείνου τελειότερον τε καὶ πλου-
σιώτερον. Ἐξ ὧν εὐελπίς ἐστι μεγίστην ἔσεσθαι τὴν παρὰ
τούτου ὠφέλειαν παντὶ τῷ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Χρι-
στονύμφῳ πληρώματι.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΙΑΜΒΙΚΟΝ

- » Πᾶσαν σὺ Νικοδήμει τὴν Ἐκκλησίαν,
- Σοφῶς ἔτεψας τὴν ἄνω τε καὶ κάτω.
- » Τῆς μὲν παριστάς καὶ γεραίρων τοὺς βίους,
- » Τὴν δ' αὖ ἐκείνης πρὸς μίμησιν εὐθύνοιν.

Ὁ ἐκ τῆς ἱεῤῥῆς καὶ σεβασμίας μονῆς

Κοσιφοινίτης ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ἱερομόναχος.

Ῥαβασίον, ὑπερὸ παραγιώτατος πρῶην Κωνσταν-
τινουπόλεως Κύριος Γρηγόριος ἀπεστείλε τῇ ἱε-
ραῖ Κοιτῇ Συναξίει τῆς τοῦ ἁγίου Ὁρους Καινό-
τητος, ἀποκρινόμενος αὐτῇ πρὸς ὃ παρ' αὐτῆς
ἔλαβε Ῥαβασίον περὶ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς βί-
βλου ταύτης τοῦ Συναξαριστοῦ.

* Ὁσιώτατοι προϊστάμενοι τῶν εἰκοσι ἱερῶν μοναστηρίων
τῆς τοῦ Ὁρους Κοινοῦτητος, ἐν Χριστῷ ἀγαπητοὶ τῆς ἡμῶν
μετριότητος, τὴν ὑμετέραν ὁσιότητα ὁλοψύχως εὐχόμενοι, ἡ-
δέως κατασπαζόμεθα. Εἶδομεν τὸ πρὸς ἡμᾶς Ῥαβασίον,
ἐμφαντικὸν τῆς προθυμίας τῆς ζηλωτικῆς περὶ τῆς εἰς τύπον ἐκ-
δόσεως τοῦ Συναξαριστοῦ, ποιηθέντος παρὰ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ
λήξει διδασκάλου Νικοδήμου, καὶ ἐπαινεσάντες ὑμᾶς ὡς εἰκὸς
ὑπερευχόμενοι, κτιδόντες τὴν ἐλλάθειαν καὶ ζῆλόν σας, ὡς
ἀναγκαῖον ὄντος πρὸς ὠφέλειαν τοῦ τοιοῦτου ποιήματος, ὅπερ
καὶ παρ' ἡμῶν ἐπεκυρώθη, ὅτι δι' ἡμετέρας συμβουλῆς ἐπο-
νήθη παρ' ἐκείνου, ἐρωτήσαντος ἡμᾶς ἔτι ζῶντος. Εἴθε οὖν
καὶ ἡ ἀποπεράτωσις παναίσιος, καὶ ἡ πρὸς αὐτὸ σπουδὴ ἔμμι-
σθος παρὰ τῷ Ὑψίστῳ. Εἴητε δὲ καὶ ὑγαίνοντες σὺν ὁμονοίᾳ
ἀγαθῇ, καὶ πρὸς τὰ κοινωφελεῖ πάντοτε εὐδοοῦμενοι.

αἰως'. Ἰουνίου 16'.

✠ Ὁ πρῶην Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ εὐχέτης.

✠ Ἐσθλῶς παρησιασθεὶς πρὸς τὴν ἡμῶν μετριότητα, ὁ
παρῶν Συναξαριστῆς ποιηθεὶς παρὰ τοῦ μακαρίτου διδασκάλου
Νικοδήμου, διὰ τῆς ἱεραῖ κοινῆς συναξείας τῆς τοῦ ἁγιωνύμου
Ὁρους Κοινοῦτητος, καὶ θεωρηθεὶς παρ' ἡμῶν, ἐξάνη λίαν
ὠφέλιμος καὶ σωτήριος. Διότι δι' ἀκριβείας μεγάλης, καὶ
πρακτικῆς, καὶ συλλογῆς, καὶ παραθέσεως ἐπλουτίσθη,
καὶ διεκαθάρθη εἰς πολλὰ τοῦ προτέρου καὶ ἑλλείποντος καὶ
ἐβλαβένου. Ὅν καὶ διὰ συμβουλῆς ἡμετέρας ὁ μακαρίτης
ἐκείνος ἐπεχειρήθη πρὸ χρόνων ὅθεν καὶ διὰ ζήλου ἀπὸ

κονοῦ ἐράνου τοῦ τε πανιερωτάτου ἁγίου Θεσσαλονίκης Κυ-
ρίου Ἰωσήφ, καὶ τῶν ἱερῶν μοναστηρίων, καὶ ἱερῶν κοινο-
βίων, καὶ σκήτων, καὶ ὁσίων πατέρων κελιωτῶν εἰς τύπον
ἐξεδόθη, συνεργούντων καὶ θεοσεβῶν χριστιανῶν ἐκ τοῦ ὀρθο-
δόξου συστήματος.

αἰως'. Ἰουνίου 16'.

✠ Ὁ πρῶην Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.

Συνεπινοοῖ τὰς μαρτυρίας τῶν προβιωρησάντων διδασκά-
λων ὁπισθεν ἀξιολόγων ἀνδρῶν.

✠ Διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν εὐμετικῷ καὶ συστατικῷ γράμ-
ματος, συνιστῶμεν πρὸς πάντας τοὺς ὀρθοδόξους, τοὺς ἐντυ-
γχανόντας τοὺς παρόντας δύο ὁσιωτάτους ἱερομόναχους κύρ
Στέφανον, καὶ κύρ Νεόφυτον, ὅτι ὑπάρχουσιν ἄνδρες ἐκ τοῦ
ἁγιωνύμου Ὁρους εὐλαβέστατοι, καὶ ζηλωταὶ τῆς σωτηρίας
τῶν ὀρθοδόξων λαῶν, δι' ἣν καὶ ἀποδηλοῦσιν εἰς Ἑνετίαν εἰς
ἐκτύπωσιν ἐνὸς μεγάλου Συναξαριστοῦ, ποιηθέντος παρὰ τοῦ
ἀειδήμου ἐκείνου διδασκάλου Νικοδήμου, ψυχωφελοῦς πάνυ, ὡς
ἐγχεθέντος παρὰ τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας, καὶ πάντων τῶν ἐπι-
φανῶν διδασκάλων, πρὸς δὲ, καὶ εἰς τύπον ἀγαγεῖν καὶ ἄλλα
ψυχωφελεῖ συγγράμματα ἐκείνου. Ἀποδεχόμενοι οὖν τὴν αὐ-
τῶν ὁσιότητα, δεῖξτε συνδρομὴν, ἀνίληψιν, ὁδηγίαν πάντες
οἱ ἐντυγχάνοντες, καὶ ἔχετε παρὰ Θεοῦ χάριν καὶ ἀντιμ-
σίαν, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχάς καὶ εὐλογίας ἐν βίῳ παντὶ, καὶ ἐν
πάσαις ὑμῶν ταῖς ἐργασίαις.

αἰως'. ἐν μηνί Μαίῳ.

✠ Ὁ πρῶην πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ εὐχέτης.

✠ ΚΥΡΙΑΛΟΣ

Ἐλέφ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινου-
πόλεως νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμηνικὸς
Πατριάρχης.

Τῷ μακαρίτῃ διδασκάλῳ κυρίῳ Νικοδήμῳ,
τῷ ἐπ' ἀρετῇ βίου διαλάμψαντι, καὶ ἐπ' ἐκδό-
σεσι ψυχωφελῶν συγγραμμάτων κλέος οὐ μι-
κρὸν ἀραμένω, περιλοπόνηται πρὸς τοῖς ἄλ-
λοις καὶ βίβλος, Νέος, ἐπιγραφείσα, Συναξαρι-
στῆς. Περὶ ἧς καὶ παράκλησις ἡμῖν ἤδη ἐνθερ-
μος προσηνήχθη, ὅπως δι' ἐκκλησιαστικῆς ἀ-
δειας καὶ ψήφου τυπογραφικοῦ τύχη φωτός.
Ἡμεῖς μὲν οὖν τῶς τῷ τεύχει οὐκ ἐνετύχο-
μεν, ἐπεξελθόντες μὲν τοῖς ἐπ' αὐτῷ λελο-
γισμέναις κρίσει τοῦ τε παναγιωτάτου καὶ σε-
βασμιωτάτου προκατόχου ἡμῶν κυροῦ Γρηγο-
ρίου, καὶ τῶν κατὰ τὸ ἁγιώνυμον Ὁρος διδα-
σκάλων τοῦ τε κυρίου Ἰωσήφ, τοῦ κυρίου Χρι-
στοφόρου προδρομίτου, καὶ τοῦ ἐτέρου κυρίου
Χριστοφόρου τοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ καταγωγίου τῆς
Κοσιφοινίσεως, ἀνδρῶν πολυμαθεῖα τε καὶ συ-
νέσει πνευματικῆ κατηρτισμένων, καὶ ἱκανῶν

πρὸς τὴν τῶν τοιούτων διηκριβωμένην ἔρευναν καὶ κατάληψιν, ἀποδοχῆς ἀξίαν τὴν βιβλίον συνεπικρίνομεν, καὶ τοιαύτην ἀληθῶς, ὡς ἐν ταῖς ἐμφανισθείσαις ἡμῖν ἐγγράφοις αὐτῶν κρίσεσιν ἀποσπίνουσι, πολλῶ τῷ μέτρῳ ὑπερπερῶσαν τῶν προσκεδομένων, καὶ πλεονάζουσαν ταῖς τε προσθήκαις τῶν ἀνεκδότων πανηγυρικῶν Λόγων, ταῖς προσφῶσι τῶν βίων συναρμογαῖς, καὶ ταῖς ἐπιδιορθώσεσι, καὶ ὑποσημειώσεσιν, αἷς αὐτὴν ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος φιλοτιμότερον κοσμήσαι διέγνω. Πρὸς γοῦν τὴν ἀξιοπιστίαν τῶν ἀνδρῶν τούτων ἀφορῶντες, καὶ τὴν ἐν ταῖς τοιούτοις δεινότητα τοῦ φιλοπνητήσαντος ἐκ πολλῶν εἰδότες, ψυχωφελῆ καὶ σωτήριον παντὶ τῷ Χριστιανῶν πληρώματι συνομολογοῦμεν τὸν νέον Συναξαριστὴν, καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν ψῆφον ἐπιθραβεύομεν, καὶ ἐπάγομεν, ὅπως, ἀδιστακτικῶς ἐκδοθεῖς εἰς τύπον, προκύψῃ εἰς φῶς καὶ ἀναγινώσκηται εὐλαβῶς παρὰ πάντων τῶν ὀρθοδόξων αἰώνων. Ἐν μηνὶ Μαρτίῳ. Ἰνδικτιῶνος Ε΄.

ΚΥΡΙΑΛΟΣ

Ἐλλῶ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἡγίας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικῆς Πατριάρχης.

✠ Μεταξὺ τῶν νηπτικῶν καὶ ψυχωφελῶν συγγραμμάτων, ὅσα ὁ ἐν ἀιδυκαίῳ αἰδίῳ κυρ Νικοδόμος, ὁ κατὰ τὸ ἀγιώκηνον Ὄρει τοῦ Ἄθωνος τοῖς ἀσκητικῶς διαβλήσας ἀγῶνας φιλοπνήσασα, καὶ ἐξέδωκε τύποις, ἐνησολογήθη καὶ περὶ τὴν συνείησιν καὶ ἀπάρτησιν τῶν ἐπεξῆς ἱερῶν βιβλίων καὶ συγγραμμάτων, τοῦ νέου δὴλονότι Συναξαριστοῦ, τῶν εἰς τὸ τοῦ ἀποστόλου Παύλου, τοῦ Κήπου τῶν ἁγίων, καὶ ἐξαιρέτως περὶ τὴν συλλογὴν τῶν σιζομένων θεοπνεύστων συγγραμμάτων τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ὧν τῶς ἀνεκδοτὰ τὰ πλεῖστα, καὶ διεσπαρμένα εἴδη νῆκεισε, πόνους ἀτρώτοις καὶ δαπάναις ὑπερόχοις εἰς ἐν συλλεξάμενος ὁ φειμνηστος οὗτος ἀνὴρ, εἰς τρεῖς τόμους διέτε. Τεῦχος ὅσον πολῦτιμον, ψυχωφελές, καὶ τοῖς θεολογοῦσιν ἀναγκασιότατον, τόσον σπανιώτατος καὶ μοναδικόν. Τοῦ αὐτοῦ δὲ ἀνδρὸς Νικοδόμου πόνος ἐστὶ γυναικός καὶ ἀξιοφόρος καὶ ἡ συλλογὴ τῶν εἰς τὸν Παλῆτρα σοφωτάτων ἐρημικῶν Εὐθυμίου ἐκεῖνου τοῦ Ζυγαδιστοῦ, καὶ διαφόρων ἄλλων ὑπομνηματιστῶν ἐκ τε τῆς ἀνεκδότου καὶ ἐκδομένου Σειρᾶς, ἀρίστα παρ' αὐτοῦ συντεταγμένη, καὶ ἐκτεθειμένη ἀρμονικώτατα, καὶ ἰδίαις ὑποσημειώσεσι καὶ ἐπεξηγήσεσι διαπεποικίλημένη, ἣ μετὰ τοῦ καιμένου τοῦ Παλῆτρα αἰτίως ἐκδίδεται νῦν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς πατριαρχικοῖς τυπογραφεῖσι δι' ἡμετέρας ὀφειλετικῆς ἀταλείπτου προνοίας περὶ τὰ συντείνοντα κατὰ ψυγὴν παντὶ τῷ Χριστιανῶν πληρώματι καὶ διὰ φιλοτιμοῦ δαπάνης Χριστομιμητῶν καὶ φιλοκάλων ἐμογενῶν εὐσεβῶν συνδρομητῶν. Ταύτας τὰς ἱερὰς καὶ ψυχωφελεῖς βιβλίους, ὧν ἡ ποσότης τὸν τέταρτον ἀριθμὸν ἀπαρτίζει,

ὑπὸ ζήλου ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος ἀναφλεγόμενος, προσέθετο πανταχόθεν τύποις ἐκδιδόναι, καὶ ἀνεθετο τὴν ἐπιστολίαν εἰς τινὰς ὁμογενεῖς, εὐσεβεῖς, ἀποστείλας καὶ αὐτὰ τὰ συγγραμματα.

Ἄλλ' ἐπειδὴ περιστάσεις ποικίλαι μεσολαβήσασαι, ἀνεβλήθητο ὅροι τοῦ νῦν τῆς τυπογραφικῆς ἐκδόσεως τὸ πέρας, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ κίνδυνος ὑποπέσει, μήτου καὶ τὰ πρωτότυπα ἀπολεσθεῖεν παντάπασιν, ὧν ἕνεκα πᾶλλ' ἐβούλησεν ὁ κοινωφελὴς ἐκεῖνος ἀνὴρ, οἱ παρόντες δύο δαιμότατοι ἱερομόναχοι ἐκ τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους, ὁ, τε κυρ Στέφανος, καὶ ὁ κυρ Νεόφυτος, ὁπαδοὶ καὶ μαθηταὶ γνήσιοι τοῦ μακαρίτου, καὶ ὡς παρκαταθήκην ἱερὰν διασώζοντες, ἦν ἐν τῷ τέλει τοῦ βίου εἴδωκεν αὐτοῖς ὁ φειμνηστος ἐντολὴν ἐπ' αὐτῶν τούτων, εἶτι δὲ ἴχνην ἐνδόξιμον ἔχοντες τὰς θεοφιλεῖς προτροπὰς καὶ δικαλεῦσεις τοῦ τε παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου προκατόχου ἡμῶν κυροῦ Γρηγορίου, τοῦ ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὄρει ἐψησουργήσαντο, καὶ τῆς ἱερᾶς συναξέως πάντων τῶν ἐκεί προκρίτων δαιμόνων πατέρων ἱ, μακρὰς στέλλονται ὁδοπορίας, καὶ ἀπέρχονται πρὸς ἀναζητήσιν, καὶ ἀνεύρεσιν, καὶ ἐκτύποισιν τῶν, ὡς εἴρηται, ἐν ἀπόπτῳ που καὶ ἀγνώστῳ εὐρεσκομένῳ ψυχωφελῶν ἐκεῖνων φιλοπνημάτων.

Ἐγκαιρῶς γοῦν καὶ ἡμεῖς συνιστοῦμεν ἐκκλησιαστικῶς τὴν αὐτῶν δαιμότητα, καὶ μετ' εὐλῶν ἐγκαρδιῶν καὶ εὐλογιῶν προτρέπομεθα πᾶσι τοῖς ἐντευξόμενοις εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξοις ἐμογενεῖσι ἡμῶν, καὶ πρὸ πάντων τοῖς κατὰ τόπους ἀρχιερατικῶς προϊσταμένοις, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῖς συναδέλφοις, ὅπως, πληροφροῦμένοι τὸν θεάρεστον σκοπὸν τῆς αὐτῶν δαιμότητος, καὶ οὐ: ὑπὲρ τῆς κοινῆς ὠφελείας ἀγῶνας ὑποδοῦμενοι, ἀναλαμβάνουσι τασαύτα: θαλασσοδοπικῆς κακουχίας, δέχωνται αὐτοῖς εὐμενῶς, καὶ περιποιῶνται φιλοφρόνως, καὶ ὅσοι καθ' ἰδιότητά τινά τρόπον ἔρρουσι παρ' ἑαυτοῖς τὰ διαληφθέντα χειρόγραφα βιβλία, ἐπιχειρήσουσι πρὸς αὐτοὺς χωρὶς τινος διαταγῆς καὶ ἀμφιβολίας σφίσι, ὡς καὶ περὶ ἐλαθόν, καὶ οἱ θεοφει ἔχοντες εὐπορίαν καὶ δυνάμειν, συνεργήσουσιν αὐτοῖς μετὰ τῆς δαιμότης φιλοτιμίας πρὸς εὐδόξωσιν τοῦ ἔργου εὐεργῆ, γινόμενοι συνδρομηταὶ φιλευσεβῶς καὶ φιλοκάλως περὶ τὴν τυπογραφικὴν ἐκδοσιν, ἵνα καὶ ἡ μετὰ πόθου διαπύρου διαταγὴ τοῦ φιλοθέου ἐκεῖνου ἀνδρὸς, τοῦ πολλὰ περὶ τὴν συλλογὴν καὶ ἀπάρτησιν αὐτῶν πεπονηστός, λάθῃ πέρας αἰτίου, καὶ οἱ ὁμογενεῖς εὐσεβεῖς τύγῃσι τῆς ἐξ αὐτῶν ἀναπηγάζουσης ψυχικῆς σωτηρίας, καὶ ἡ αὐτῶν δαιμότης, τυχόντες τῆς ἐρέσεως, ἐπανεβλήσῃ χαίροντες, καὶ εὐχάριστοι, καὶ τῶν συναντιλαμβανόμενοι αὐτοῖς διαπύρσοι κήρυκες, καὶ πρὸ πάντων οἱ τῶν καλῶν τούτων συνκίτιοι τῆς οὐρανοῦ ἀξιοθῶσιν ἀντιμισθίας ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν καὶ Θεῷ, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἀπείρον ἔλεος, καὶ ἡ εὐχὴ καὶ ἡ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος εἴη μετὰ πάντων αὐτῶν.

αἰώνων. Ἐν μηνὶ Μαρτίῳ. Ἰνδικτιῶνος Ε΄.

1 Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ μετὰ γράμμα συστατικόν τοῦ Κυροῦ Γρηγορίου, καὶ ἕτερον ὁλοσφράγιστον τῶν εἰκοσὶ ἱερῶν μοναστηρίων τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους προϊσταμένων πατέρων ἐφωδιασθῆσαν οἱ φηθέντες δύο ἱερομόναχοι.

ΤΗ ΑΓΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΚΑΙ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΤΩΝ ΕΥΣΕΒΩΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τῆν εὐκλήν ἔμα καὶ δουλικὴν προσκύνῃσιν
ἀποτίμομεν.

Ἔσα μὲν ἐπωφελῆ τε καὶ σπουδαιότατα τοῖς
εὐσεβέσιν αἰεὶ διανοουμένη καὶ πράττουσα ἡ
μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, οὐ μόνον ἐκ
πάσης ἐπιρρείας αὐτοῦς, καὶ τῆς τῶν ἀλλοσύλ-
λων ἐπιδρομῆς σπεύδει νὰ ἀπαλλάτῃ, ἀλλὰ
καὶ τὸν μικρὸν τῆς παιδείας σπινθῆρα, τὸν με-
τὰ τὸ γενικὸν περιωθέντα ναυάριον, εἰς πυρ-
σὸν μέγαν νὰ ἐξάψῃ φιλοτιμεῖται, ἐφ' ᾧ τὴν
ἀρχαίαν δόξαν τοῦ Γένους ἀνακαλέσασθαι, πᾶ-
σαν τὴν τῶν εὐσεβῶν νεολαίαν ἐπὶ τὰ ρῶτα τῆς
τῶν προγόνων σοφίας χειραγωγοῦσά τε καὶ
προτρέπουσα, διὰ τῆς ἀγρύπνου ἐαυτῆς προσ-
τασίας καὶ διοικήσεως. Ἔσα δὲ πρὸς μόνην ἀ-
φορῶσι τῆς ψυχῆς τὴν βελτίωσιν, καὶ τῆς ἀνω
κληρουχίας τὴν ποθυμένην ἐπίτευξιν, τούτων
ἰδιαιτέραν ἔχουσα πρόνοιαν, προθυμίᾳ ὑπερβαλ-
λοῦσα, τὴν εἰς οὐρανοῦς ἀνάβασιν εὐδρομον
τοῖς βουλομένοις ἐργάζεται. Ταῦτα καὶ ἄλλα
πλείονα ὑπὲρ τῶν οἰκείων τέκνων τῆς φιλο-
στόργως ἐργαζομένη, οὐ μόνον τοὺς μικρὸν τι
προθυμομένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς βραθυμοτέρους,
εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς διανίστησι.

Διὰ τοῦτο γοῦν μέλλοντες νὰ ἐκδώσωμεν εἰς
τύπον τοῦτο τὸ βιβλίον τοῦ Συναξαριστοῦ, τὸ
ψυχωφελές καὶ σωτήριον, διὰ συνδρομῆς πάν-
των τῶν ὀρθοδόξων ὁμογενῶν, καὶ σκεπτόμε-
νοι πρὸς ποῖον μᾶλλον ἤρμοζεν ἡ προσφώνη-
σις, καυχόμενοι δὲ τὴν περὶ τὰ καλὰ προμή-
θειαν καὶ φροντίδα ταύτης τῆς φιλοστόργου
μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας, οἰκειότατον πάντων
ἐκρίναμεν εἰς αὐτὴν νὰ τὸ προσφωνήσωμεν,
θαρρήσαντες, ὡς ἡ προστασία ταύτης οὐ τὴν
τυχοῦσαν παρέξεται λυσιτέλειαν.

Δέξαι λοιπόν, ὦ Μητέρα πάντων τῶν ὀρθοδό-
ξων, τὸ προσφωνούμενον, πόνημα μὲν ὄν ἐκεί-
νου τοῦ ἀοιδίμου πατρὸς ἡμῶν Νικόδημου, διὰ
δὲ προτροπῆς Ἀρχιερέων καὶ Πατριαρχῶν, ἔτι
δὲ καὶ τῶν προκρίτων τοῦ ἁγίου Ὄρους, τῶν
ἐν πᾶσι τοῖς ἐκεῖ σεβασμίσις μοναστηρίσις, ἐρα-
νισθέν τε καὶ καθαρθέν. Δέξαι, Οἶκε τῆς ἀνω
Σοφίας, ὄν ὁ Θεόσοφος Σολομῶν ἐστηριγμέ-
νον ἐπὶ στύλους ἑπτὰ, μετὰ τὸν Θεοκίνητόν του
κάλλαμον πάλαι προεζωγράφησε. Δέξαι, Μητέρα
ἁγία, προτρέπουσα καὶ πάντα ὁμοῦ, καὶ καθ' ἓνα
ἐκαστον εἰς τὴν τούτου μετ' εὐλαβείας ἀ-

νάγνωσιν, ἵνα καθὼς εἰς ἄλλα πολλὰ, οὕτω δὴ
καὶ εἰς αὐτὸ τὴν πνευματικὴν ἐνδειξαμένη προ-
μήθειαν, ψυχικὸν ὄφελος παράσχῃς τοῖς ἀνα-
γινώσκουσι.

Τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας τέκνα εὐπειθῆ τε καὶ γρησώτατα.

Οἱ ἐν Ἱερομοιᾶχοις ἐλάχιατοι

ΣΤΕΦΑΝΟΣ καὶ ΝΕΟΦΥΤΟΣ Ἀγιοεῖται.

ΒΙΟΣ ΕΝ ΣΥΝΟΨΕΙ

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΤΟΥ ΚΑΙ ΑΟΙΔΙΜΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ

Συγγραφέως τῆς παρούσης βίβλου,

Συγγραφεὶς παρὰ τοῦ ὀσιολογιωτάτου Κερίου

ΟΝΟΥΦΡΙΟΥ ΙΒΗΡΙΤΟΥ.

Νικόδημος ὁ ἀοιδίμος, γέννημα ἦν Νάξου,
μῆς τῶν κυκλάδων Νήσων. Ἐν νεανίσχοις τε-
λῶν, ἐμαθήτευσεν ἐν Σμύρνῃ τὰ Ἑλληνικὰ
γράμματα παρὰ Ἱεροθέῳ τῷ διδασκάλῳ. Πρὸ
τῶν δὲ τὸν ἀπράγμονα καὶ μονήρη βίον, ἤλθεν
εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος κατὰ τὸ 1775 καὶ κουρευ-
θεὶς μοναχὸς εἰς τὴν τοῦ Διονυσίου μονήν, με-
τωνομάσθη ἀπὸ Νικολάου Νικόδημος, ψηφισθεὶς
ἀναγνώστης καὶ γραμματικὸς τῆς μονῆς. Με-
τὰ δὲ ἔτη δύο, ἐλθὼν ὁ Κορίνθου Μακάριος,¹
παρέδωκεν αὐτῷ τὴν Φιλοκαλίαν εἰς θεωρίαν
του, τῆς ὁποίας ἀριστα συνέθετο τὸ τε προεί-
μιον καὶ τοὺς συνοπτικοὺς βίους τῶν ἐν αὐτῇ
ἐμπεριεχομένων συγγραφέων. Ἐἶτα διορθώσας
τὸν Εὐεργετινόν, καὶ προσεπιπλατύνας τὸ περὶ
συναγωγῆς μεταλήψεως πονημάτων, καὶ ὄλην
ἀντιγράψας καὶ ἐπιδιορθώσας τὴν Μελετίου
τοῦ Ὁμολογητοῦ Ἀλφαβηταγράφητον, ἐπέ-
στρεψεν εἰς τὴν προρρηθεῖσαν μονήν. Βουλόμε-
νος δὲ ἀπελθεῖν εἰς Μπογδανίαν πρὸς τὸν ἀρε-
τῆ διαπρέψαντα κοινοβιάρχην Παΐσιον Ῥώσ-
σον, ἐνεποδίσθη Θεῆα δυνάμει. Ὑποταχθεὶς οὖν
πρὸς τινὰ γέροντα Ἀρσένιον Πελοποννήσιον
ἐν τῇ Σικήτει τοῦ Παντοκράτορος, ἐδόθη ὅλος
εἰς τὴν μελέτην τῶν Θεῶν Γραφῶν, καὶ τῶν
ἁγίων πατέρων. Παραγενόμενος δὲ μετὰ τοῦ
γέροντός του εἰς Σκυροπούλαν, συνεγράψατο
τὸ πρὸς τὸν ἐξάδελφόν του Εὐρίπου Ἱερόθεον
συμβουλευτικόν. Τὸ δὲ 1783, ἐπιστρέψας πάλιν
εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος ἠγόρασε τὴν τοῦ γέ-

¹ Τούτου τὰ ὀσπᾶ μετὰ θάνατον ἐτίμησεν ὁ Θεὸς εὐδοχῶς
καὶ θύματι πλείστοις.

ροντος Θεωνᾶ λεγομένην καλύβην κειμένην κατὰ τὴν ῥηθείσαν Σκήτιν τοῦ Παντοκράτορος. Τότε δὲ ἔλαβε τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα παρὰ τοῦ ὀσιωτάτου γέροντος Λαμασκηνοῦ Σταυρουδά, καὶ ὄλην ἐξαετίαν ἡσυχάζων καὶ μελετῶν, ἐγένετο δόκιμος τῆς Θείας Γραφῆς, καὶ τοῖς πᾶσι περιβόητος καὶ παμπόθητος. Ἐπανελθόντος δὲ καὶ δευτέρου τοῦ ῥηθέντος Μητροπολίτου Κορίνθου, διωρθώσατο διὰ προτροπῆς ἐκείνου τὰ τοῦ ἁγίου Συμεῶν τοῦ νέου Θεολόγου συγγράμματα. Εἶτα συνέθετο τὸ Ἐξομολογητᾶριον, καὶ τὸν Ἀόρατον πόλεμον, καὶ σὺν τούτοις τὸ νέον Μαρτυρολόγιον, τὰ τε Πνευματικὰ Γυμνάσματα, καὶ τὸ Νέον Ἐκλόγιον. Ἐπὶ πᾶσι δὲ συναθροίσας, διὰ προτροπῆς τοῦ τε σοφολογιωτάτου διδασκάλου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου καὶ τοῦ αἰοδιμοῦ ἁγίου Ἡλιουπόλεως Λεοντίου, τὰ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ συγγράμματα, μετὰ κόπου πολλοῦ, καὶ ἐν τρισὶν ὄλοις τεύχεσιν ἀπαρτίσας, καὶ πλείστοις σημειώμασιν, ὡς ἔθος αὐτῷ, προσεπαυξήσας καὶ κατακαλλύνας, ἀπέστειλεν εἰς Βιέννην διὰ νὰ τυπωθῶσιν, ὅπου καὶ παρέπεσον διὰ τινὰς περιστάσεις.

Ἐδόθη δὲ ὅλος μετὰ τοῦ ἐκ Δημιτζάνης ἱεροδιδασκάλου κυρίου Ἀγαπίου εἰς τὴν ἔρμηνείαν τῶν ἱερῶν Κανόνων, ἧτοι τοῦ Πηδαλίου, ὃ καὶ παραφθαρὲν ὑπὸ Θεοδωρήτου, ἐλύπησε μεγάλως τοὺς συγγραφεῖς, καὶ μάλιστα αὐτὸν τὸν Νικόδημον. Ὑστερον δὲ ἐκαλλώπισε τοὺς ὕμνους καὶ ἐγκώμια τοῦ Ἐπιταφίου καὶ τῆς Λαμπρᾶς. Εἶτα τὸ νέον Θεοτοχάριον ἐκδύς, καὶ συγγραψάμενος τὴν Χριστοθήθειαν, καὶ συλλεξάμενος τὸ Εὐχολόγιον, ἤρξατο τῷ 1794 πρῶτον μὲν ἐρμηνεύειν τὰς ἑπτὰ Καθολικὰς καὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐπιστολάς, εἶτα δὲ τὸ ψαλτήριον Εὐθυμίου τοῦ Ζυγαδινοῦ, καὶ τὰς ἐννέα Ὠδὰς εἰς βίβλον ἰδιαιτέραν, ἣν περ Κηπον Χαρίτων ἐπωνόμασε. Διὰ προτροπῆς δὲ τῶν ἁγιορειτῶν πατέρων συνέθετο τὰ ὑπομνήματα τῶν τοῦ Ὄρους ἁγίων ἀνδρῶν, μελουργήσας εἰς αὐτοὺς καὶ γλαφυρωτάτην ἁσματικὴν ἀκολουθίαν. ¹ Τῷ δὲ 1805· τῷ καὶ 57 τῆς ζωῆς του, καὶ τοι βεβαρωμένος ὑπὸ τῶν πολλῶν καὶ μακρῶν πόνων τῶν διαφόρων συγγραμμάτων, καὶ ἀσκητικῶν κακοπαθειῶν, μετέφρασεν ἐρανίσας τὸν παρόντα μέγαν Συναξαριστήν. Τῷ ἔρωτι δὲ τῆς ἡσυχίας φλεγόμενος, ἠγόρασεν

αὐθις ἐτέραν ἄνωθεν τοῦ Κυριακοῦ τῆς Σκήτης καλύβην, ὅπου καταστρώσας ὁμολογίαν τῆς ἑαυτοῦ Πίστεως, ἢ ἀπολογίαν πρὸς τοὺς αὐτοῦ κατηγοροῦς, μεθρημῆνευσε τοὺς δεσποτικούς καὶ Θεομητορικούς ἁσματικούς Κανόνας, καὶ τοὺς τῆς ὀκτωήχου Ἀναβαθμούς, ὀνομάσας τοὺς μὲν, Ἐορτοδρόμιον, τοὺς δὲ, Νέαν Κλίμακα.

Ἀποκαμῶν τοίνυν ἐκ τῶν πολλῶν, ὡς εἶπομεν, καὶ ἀτρύτων πόνων, τοὺς ὁποίους τοσοῦτον χρόνον ὑπέμεινε ὁ αἰοιδίμος, καὶ τὴν καλύβην καταλιπὼν, ὑπῆγε πρὸς τοὺς ἱερομονάχους καὶ ἐν Χριστῷ αὐτοῦ ἀδελφούς, Στέφανον καὶ Νεόφυτον τοὺς ἁγιογράφους καὶ Σκουρταίους λεγομένους, εἰς τοὺς ὁποίους ἄρρησεν ἐντολήν ἵνα φροντίσωσι περὶ τῶν ἀνεκδότων συγγραμμάτων αὐτοῦ, τῶν τῆδε κἀκεῖσε διεσκορπισμένων, καὶ ἐκδώσωσιν εἰς τύπον, τὰ ὁποῖα εἶναι ταῦτα· **α**. τὸ ψαλτήριον **β**'. αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. **γ**'. ὁ Κηπος τῶν χαρίτων. **δ**'. τὰ ἅπαντα συγγράμματα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ· **ε**'. ἡ Ἀλφαβηταγράφητος τοῦ ἁγίου Μελετίου τοῦ Ὁμολογητοῦ. **ς**'. τὸ Ἐορτοδρόμιον. **ζ**'. ἡ νέα Κλίμαξ· **η**'. δὲ καὶ τελευταῖον ἡ ὁμολογία τῆς ἑαυτοῦ πίστεως. Μετ' ὀλίγον δὲ νόσῳ κατασχεθεὶς πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, τῷ 1809. Ἰουλίου 14. ζήσας ὅλους χρόνους 60. Ἦν δὲ τὸν τρόπον ἀπλοῦς καὶ ἀνεξίκακος, τὸ ἦθος γλυκὺς καὶ χαρίεις, ἀκτῆμων καὶ λίαν ἀπερίσπαστος. Εἰς τοσοῦτον δὲ ἤλασε μνήμης, ὥστε καὶ ὅλα κεφάλαια ἀπεστομάτιζε τῆς Γραφῆς, ῥητῶν ἐδάφια τε καὶ σελίδας, καὶ πλείστας μαρτυρίας τε καὶ γνώμας Πατέρων· ὧν καὶ τοὺς τόπους τῶν Λόγων καὶ τόμων ἀνεπισφαλῶς ἐκ μνήμης ἐγίνωσκε. Πολλοὺς δὲ πειρασμοὺς τῶν νοητῶν ἐχθρῶν, καὶ κατηγορίας ἀπείρους τῶν αἰσθητῶν, ἧτοι ἀπαιδεύτων καὶ τὴν ἀρετὴν ὑποκρινομένων, γενναίως ὑποστάς, πλείστα τῆ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ καταλέλοιπε συγγράμματα, ὧν τὰ μὲν αὐτὸς συνθεῖς, τὰ δὲ ἐπιδιορθώσας ἐξέδοτο, ἅτινα ὡς ἐν συνόψει εἰσὶ ταῦτα.

α. Φιλοκαλία. ¹ **β**'. Εὐεργετινός. ² **γ**'. Περὶ συνεχοῦς Μεταλήψεως. ³ **δ**'. Ἀλφαβηταγράφητος. ⁴ **ε**. Συμβουλευτικόν. ⁵ **ς**'. Συμεῶν τοῦ

¹ Τελεῖται ἡ αὐτῶν μνήμη ἐν ὄλῳ τῷ ἁγίῳ Ὁρει τῆ **α**'. Κυριακῇ μετὰ τὴν τῶν ἁγίων Πάντων.

¹ Ἐξεδόθη τῷ 1782. ἐν Βενετίᾳ, εἰς φύλλον.

² Ἐξεδόθη τῷ 1783. ἐν Βενετίᾳ, εἰς φύλλον.

³ Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, εἰς 8. τῷ 1783.

⁴ Ἀνέκδοτος.

⁵ Ἐξεδόθη τῷ 1801. ἐν Βιέννῃ τὸ δεύτερον εἰς 8. μέγα.

νέου Θεολόγου. ¹ ζ'. Ἐξομολογητάριον. ² η'. Ἀόρατος πόλεμος. ³ θ'. Νέον Μαρτυρολόγιον. ⁴ ι. Πνευματικά γυμνάσματα. ⁵ ια'. Νέον Ἐκλόγιον. ⁶ ιβ'. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ τὰ σωζόμενα. ⁷ ιγ'. Πηδάλιον. ⁸ ιδ'. Ἐγκώμια ἐπιταφίου. ⁹ ιε'. Νέον Θεοτοκάριον. ¹⁰ ις'. Χρηστοθήεια. ¹¹ ιζ'. Εὐχολόγιον. ¹² ιη'. Καθολικαὶ ἐπιστολαί. ¹³ ιθ'. Ἐπιστολαὶ Ἀποστόλου Παύλου. ¹⁴ κ'. Ψαλτήριον. ¹⁵ κά. Κήπος χαρίτων. ¹⁶ κβ'. Βαρσανούριος. ¹⁷ κγ'. Ὑπομνήματα ἁγίων ἀνδρῶν ἁγιορείτων. ¹⁸ κδ'. Νέος Συναξαριστής. ¹⁹ κέ. Ὁμολογία τῆς ἑαυτοῦ Πίστews. ²⁰ κς'. Ἐορτοδρόμιον. ²¹ κζ'. Νέα Κλίμαξ. ²² Καὶ οἷας μὲν οὖν ἐν τούτοις παρενόησεν ὑποσημειώσεις τε καὶ ἀναγκαίαις εἰδησεις, καὶ ἐν ἐκάστῳ τεύχει διαφορὰς λόγων, τρόπων τε καὶ νοημάτων, καὶ ἐκθέσεις γραφικῶν ἀπορημάτων καὶ λύσεων, ἔξεστι τοῖς ἐντυγχάνουσι παρατηρῆσαι καὶ γινῶναι. Ὅσα δὲ τροπάρια, οἶκους τε, καὶ ὀλοκλήρους ἄσματικούς κανόνας καὶ ἐγκώμια εἰς πολλοὺς τῶν ἁγίων μελωδικώτατα συνετάξατο καὶ προσανεπλήρωσε, ταῦτα καὶ γραφῇ παραδοῦναι σχεδὸν ἀδύνατον.

¹ Ἐξεδόθη τῷ 1790. ἐν Βενετίᾳ, εἰς φύλλον.

² Ἐξεδόθη τὸ δεύτερον ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1804· εἰς 8 τὸ αὐτὸ ἐξεδόθη τὸ τρίτον ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1818. εἰς 8. (Μέχρι τοῦ 1854 ἔγειναν ὀκταεπτὰ ἐκδόσεις. Νισελ. Φιλολογία Σάβα. Σ. Ε.)

³ Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1796. εἰς 8.

⁴ Ἐξεδόθη τῷ 1799. ἐν Βενετίᾳ, 8. μέγα.

⁵ Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1800. εἰς 8. μέγα.

⁶ Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1803. εἰς 8. μέγα.

⁷ Παρέπεσον ἐν Βιέννῃ διὰ τινος περιστάσεως.

⁸ Ἐξεδόθη ἐν Λεψία, τῷ 1810. εἰς φύλλον. (β' ἐν Ἀθῆναις τῷ 1841 καὶ γ' ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1864. Σ. Ε.)

⁹ Ἐξεδόθησαν ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῷ 1800 εἰς 8.

¹⁰ Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ τῷ 1796. εἰς 8. μέγα. (β' ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1849).

¹¹ Ἐξεδόθη τῷ 1803· ἐν Βενετίᾳ, εἰς 8. μέγα.

¹² Ἐξεδόθη τῷ 1799 ἐν Κωνσταντινουπόλει, εἰς 8ον μέγα.

¹³ Ἐξεδόθησαν ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1806.

¹⁴ Ἐκδίδονται ἐν Βενετίᾳ, κατὰ τὸ παρὸν ἔτος 1819 εἰς τόμους τρεῖς εἰς μέγα 4.

¹⁵ Ἐκδίδεται ἐν Κωνσταντινουπόλει, κατὰ τὸ παρὸν ἔτος 1819 εἰς τόμους δύο.

¹⁶ Μέλλει ἐκδοθῆναι κατὰ τὸ παρὸν ἔτος 1819 ἐν Βενετίᾳ εἰς μέγα ὄρθρον. (Ἐξεδόθη, Σ. Ε.)

¹⁷ Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1816 εἰς 8. μέγα.

¹⁸ Εἰσέτι ἀνάδοκτα.

¹⁹ Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1819 εἰς 6. μέγα εἰς τόμους τρεῖς.

²⁰ Ἐξεδόθη τῷ 1819. ἐν Βενετίᾳ εἰς 8.

²¹ Ἀνάδοκτον. (β'. Ἐξεδόθη τῷ 1836 ἐν Βενετίᾳ. Σ. Ε.)

²² Ἀνάδοκτα. Τὸ Ἐορτοδρόμιον, καὶ ἡ νέα Κλίμαξ μέλουσιν ἐκδοθῆναι δι' ἰσίων ἀναλωμάτων τῆς κατὰ τὸ ἀγιώνυμον Ὄρος σεβασμίας μονῆς τῶν Ἱερίων.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΗΡΩΕΛΕΓΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΟΣΙΟΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΕΝ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΙΣ ΚΥΡΙΟΥ ΙΩΑΣΑΦ.

Τοῦ ἐξ Ἐγείρας τῆς Πελοποννήσου
ἦτοι Βλοβοκᾶς.

Ὁ καὶ τῶν τῆς ἐν Ἀγιωγύμφῳ ὄρει ἱερᾶς μεγίστης
Λαύρας τῶν Μοραστῶν εἰς ὑπάρχων.

Μηκέτι εὐσεβῶν παῖδες Χριστοῖς μαθηταί,
Νωλεμέως πρόσκεισθε θυραῖς βίβλοις, αἶ περ
Ἵμέας ὠφελέουσ' ὀλίγον· βίβλῳ δέ γε τῆδε
Λιέν ἐνασχολέσθε, ἰδ' ἐντρύφατε· πορεὶ γὰρ
Ἵμῖν ὄλβον ἀκηράτιον, καὶ κοίετονα χρυσοῦ.
Ἔστι γὰρ αὕτη ἑλλόγιμος ἄλλος Παράδεισος,
Παντοίοισιν ἀκηρασίς· καλοῖσι κομέουσα.
Δήγετε δ' ἀνδρῶν Θεοπεσίῳ δήμου ἀριθμήτου,
Καὶ δὲ γυναικῶν παντοίαις ἀρεταῖς βριθοντας,
Ὡς φυτὰ ἀγλαόκαρπα τε, καὶ κλλιπῆνα ἄσθη.
Ἐξ οὖν καὶ τραγῶν ἐνὶ καρποῖς ἀμβροσίως τε,
Καὶ δὲ βῆτων τῶν ἡδυπόων ἀδδην ἀπολαύειν,
Ἦδὲ κρίνων λευκῶν, καὶ ἴων τῶν ποικιλοχρῶν τε,
Εὐδύμων ναρκίστων, προφυρέων θ' ὑακίνθων
Ἵταύτη τελέθει βίβλος ἡ παρεοῦσ' ἀγαπητοί.
Ἦν περ Χριστός· Ἄναξ διὰ χρυσοῦ Νικοδήμου
Ἄνερὸς ἁγίου εἰς Ἀθῶν ἀεθλεύσαντός τε.
Ταύτην δ' εὐθεδίας γ' ἐκ συμβολῶν οἰκείων
Ἀργυρέων, διὰ χαλκοτύποιον γραφῆς κοίνωσαν
Ἐμπατίως πάση Ἐκκλησίᾳ ὀρθοπρονοούσῃ.
Παμμεδέων δ' ἄρα Χριστοῦ ἱησοῦς καὶ χαριώτης
Τοῖσδε πόροι μισθὸν ἀπερείσιον ἔνεκα τούτων,
(Ὅς καὶ κλάσματος ἀντιδίδωσ' εἰς ἡματι λοίσθῳ
Ἦν βασιλεῖαν,) καὶ δέγ' ἐλάστου τούνομα γράψαι·
Τουτέων ζωῆς ἐν βίβλῳ, τόπερ ὧδε γέγραπται.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΟΥΛΟΥΦΟΥ ΤΟΥ ΕΞ ΑΡΓΟΥΣ.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΗΡΩΕΛΕΓΕΙΑ

Εἰς τὸν Σοφολογιώτατον, καὶ ἐν μαχαρίᾳ
τῇ λήξει γενόμενον Διδάσκαλον

ΚΥΡΙΟΝ ΝΙΚΟΔΗΜΟΝ.

- » Κῦδος ἀπάντων εὐσεβῶν, πολυπάνσοφε Ἄνερ,
Θεῖς τε κλισίης, ἀστυρέλικτε ἔδρα,
- » Τῆς νήσου Νάξου γόνε, θρέμμ' ἱεροῦ τε ὄρους κεν,
Δῶρα σοὶ δῶκε φύσις, Οὐράνιος τε χάρις,
- » Εὐσεβῶν ἄπασαν γενεὴν, ὄρα περ μὲγ' ὄναιο,
Μοχθῶν ζυντάτων τεύχε' ἀεζίνοα.
- » Θειοπνεύστως καὶ τοῦτο ζυνέγραψας ἅπαντων
Ζωῆς συλλέξας ἡγαθίων Ἀνέρων.
- » Κρήνη καλλιρρόη γὰρ μείλιχος ὡς περ ὑπάρχει
Πιστοῦς ἀρρομένη, ἰάμασιν ἡδυπότοις.
- » Ταῦτ' ἀρετῶν ἁπασῶν κοσμήτωρ πᾶτιν ἐγάνθης,
Πάντα κάρηνα τέμνων τῶν ἀλίων σοφίᾳ.

^ε Γράφε ἡρωϊκά. Σ. Ε.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΤΕΡΟΝ

Εἰς τοὺς συνδρομητὰς τῆς παρουσίας βιβλίου.

- Ὑψιμύδοντος ἰδοῦ πάσι, Οὐρανίου τοῦ θεοῦ
Νύκτον ἔχει σε καλῶν, ἀρχαίων τε νόσων.
- Ἐπιλόχριστον ἔδωκε, τῶν συμβουλίων τὸ ἄθροισμα,
Ἐυλοκιστοῦ καὶ ἡσυχίας τε βίου.
- Ἐπεὶ σὺ γὰρ μεγαλοῦν, ἐν Ὀλύμπῳ δέ γε πάντως,
Ἀρχὴ τῶν μυστῶν πολλοῦ πλοῦτος Θεοῦ.
- Σὺ δὲ τοῦτομα, ἐν πάσει γῆς αἰνετὸν ἔσται.
Ἐκδὸν τὴν Δύστην, καὶ καταγραφάμενον.
- Ἄλλ' ὁ Θεὸς τοδὲ ἐν βίβλῳ ζῶντων καταγράψαι
Πολλὰ τοὶ δ' ἐσθλὰ νέμοι, κάλιστα ἐξέλαοι.

ΕΤΕΡΟΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ,

Ὡς ἐπὶ μέρος τῆς βιβλίου πρὸς τὸν ἀναγνώστην.

- Τίποτε ὄρη: μ' Ἀναγνώστη, ἄρ' οἶδας ἔγωγε τίς εἰμὶ;
Ζωὴς τ' εὐτάκτως τῶν ζῴων ἡλιείω.
- Δεῖρ' ἴθι: ἄρα τῶν, θεσχυρὸν θαμιναῖς ὑπὸ χειρῶν,
Τὸν δ' ἀνέλιπε; Ἄνερος τὸν πολυδαίδαλον.
- Παντοδραχὴ δ' εὐρέχει: πένοντον πῖθον ὡσπερ
Παντοδραχὴ τε γύλην ὄρωρα χαρίζομενον.
- Ὅδε καὶ εὐαγγέλιον πολυτοκίῳ καὶ ἰσχυρῶν αὐτῶν,
Τῶν τε ἐπεσομένων πᾶσιν ἀνοιγόμενον.
- Ἐπεὶ γὰρ παντοῦ ποτε προσπίπτει φοιτῶσι μέλισσα
Ἐκ πάντων γλυκερῶν μῆδεσ' ἰσχυρὰ μέλι.
- Ὅσους ὄσους ἄνερος, ἐσθλῶν βιβλίων παρὰ πάντων
Δαιδαλίην οὐδὴν δὴν ἀναλεξόμενος.
- Τῷ ἱερῷ Τελεῖται, τοῖς Εὐσεβέσιν μ' ἀνέθηκε,
Πολυκαθημερόν: εἴνεκα κ' εὐπορίας.
- Ὡς τιν' ἐντορῶν σπουδῇ πολλῇ Ἀναγνώστη
Ἐκ τῶν Πικραμένων τῶν πονέωντι, λέγει.

ΑΠΑΣΙ ΤΟΙΣ ΕΝΤΕΥΞΟΜΕΝΟΙΣ ΦΙΛΟΧΡΙΣΤΟΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙΣ.

ΤΟΙΣ ΤΕ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΙΣ ΠΑΤΡΑΣΙ ΔΕΙΑΗΤΟΙΣ ΕΝ ΚΥΡΩ: ΑΔΕΛΦΟΙΣ

ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΔΟΗΟΙΣ ΕΥΣΕΒΕΣΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙΣ

Τὴν εὐχὴν προσκύνει, καὶ τὸν ἐν Χριστῷ ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν ἀπορέμα.

Ἀνίσως, κατὰ τὴν κοινὴν παροιμίαν, περιπτόν ἦναι τὸ νὰ γεννᾷ τινὰς δύο φοραῖς ἐκεῖνο, ὅπου ἐγεννήθη καλῶς τὴν μίαν φορὰν, « περιπτόν δις τίκτειν, τὸ τεχθὲν ἅπαξ καλῶς » βέβαια ἀκολουθεῖ ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὅτι δὲν εἶναι περιπτόν, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμον, καὶ χρήσιμον, μᾶλλον δὲ καὶ ἀναγκαῖον, τὸ νὰ γεννᾷ τινὰς δύο φοραῖς ἐκεῖνο, ὅπου δὲν ἐγεννήθη καλῶς τὴν μίαν φορὰν καὶ μάλιστα, ὅταν τὸ γεννώμενον ἦναι ἀναγκαῖον εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ χρήσιμον καὶ ὠφέλιμον. Τὸ πρῶτον βεβαίως ὁ ἐκ Νοζιανζοῦ Θεολόγος Γρηγό-

ριος, διατὶ, τὴν Θεολογίαν, ὅπου ἀναφέρει ἐν τῷ εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν Λόγῳ, τὴν αὐτὴν μὲ τὰς αὐτὰς λέξεις ἀναφέρει καὶ εἰς τὸν περὶ τοῦ Πάσχα Λόγον αὐτοῦ, ὡς ἅπαξ καλῶς καὶ ἀκριβῶς συντεθεῖσαν. Ὁμοίως καὶ ὁ Θεσσαλονίκης συνώνυμος, καὶ μηδὲν διαφέρων ἐκείνου τῇ Θεολογίᾳ Γρηγόριος, διὰ τί καὶ ἐκεῖνος τὰ περὶ τῆς ἱερᾶς Νήψεως μυστήρια, ὅπου ἀνακάλυπτει ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Πέτρου τοῦ Ἀθωνίτου βιογραφίᾳ, τὰ αὐτὰ σχεδὸν αὐτολεξεῖ ἐκθέτει καὶ ἐν τῷ εἰς τὰ Ἐπιστάδια πρῶτου Λόγου αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ εἰς τὴν μονάζουσαν ξένην μᾶλλον δὲ πρὸ αὐτῶν τοῦτο βεβαίως ὁ προφήτης Μωϋσῆς, ὁ ὁποῖος τὸν Δεκάλογον, ὅπου ἀναφέρει ἐν τῷ εἰκοστῷ κεφαλαίῳ τῆς Ἐξέδου, τὸν αὐτὸν μὲ τὰς αὐτὰς λέξεις ἀναφέρει καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ τοῦ Δευτερονομίου. Ἐὶ δὲ δευτέρον βεβαίως ἡ ἱερὰ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου βίβλος, ἥτις διότι περιέχει κατὰ τάξιν τὰς βαθμίδας τῶν ἀρετῶν, ἐπνομάζεται Κλίμαξ, αὕτη καὶ γὰρ, ἐπειδὴ καλῶς ἅπαξ οὐκ ἐγεννήθη, ἤτοι οὐ μετεφράσθη, διὰ τοῦτο, ὅχι μόνον εἰς, ἀλλὰ καὶ τρὶς μέχρι τοῦ νῦν, γλαφυρωτέραν καὶ ἀκριβεστέραν ἔλαβε τὴν γέννησιν καὶ μετάφρασιν.

Τοῦτο τὸ ἴδιον ἠκολούθησε καὶ εἰς τὴν ἱεράν ταύτην βίβλον Μαυρικίου τοῦ διακόνου τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, ὅστις διὰ τὴν εὐνάξην ἐν συντομίᾳ ἐκ διαφόρων ἱστορικῶν ² τοὺς ἱε-

¹ Ἐξὶ μαρτυρεῖ ὁ αὐτίμος Δοσίθεος τῶν Ἱεροσολύμων σελ. 326 τῆς Δωδεκαβίβλου καὶ ὁ μακαρίτης Ἀγάπιος ὁ Κρής λέγει οὐκ ὀρθῶς, εἶτι εἶναι Νικηφόρος ὁ Κάλιστος, οὗτος γὰρ συνέγραψε τὰ τοῦ Τριφίτου, καὶ Πεντηκοσταρίου Συνηκτικῆ, καὶ οὐχὶ τὰ τῶν Μηναίων.

² Ἦτοι: ἐκ τοῦ Συμεὼν τοῦ Μεταφραστοῦ, ἐκ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας καὶ ἐκ τῆς Ἑλληνοιστορίας τοῦ ἱεροῦ Θεοδοῦρητου, ἐκ τοῦ Εὐσεβίου, ἐκ τοῦ Σοζομῆνου, ἐκ τῆς Τετραβίβλου Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου τῆς ὑπὸ τοῦ Λαχάρου Πάπᾳ μεταγλωττισθείσης Ἑλληνιστί, καὶ ὑπὸ τοῦ Καισαρίου Δαπόντα μεταφρασθείσης εἰς τὸ ἀπλούστατον ἐκ τοῦ Σωφρονίου Ἱεροσολύμων, ἐκ τοῦ Λαυραϊκοῦ, ὅπερ συνέγραψεν Ἱεροκλείδης ὁ Καππαδόκιος ἐπίσκοπος (ὅστις, κατὰ τινὰς, λέγεται καὶ Παλλάδιος ἐπίσκοπος Ἐλενουπόλεως, ὁ ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου τοῦ βίου πολλῶν ὁσίων συγγράψαι: οἱ αὐτοὶ δὲ λέγοντες τὸ συμπερινοῦσι, διὰ τί καὶ ὁ Παλλάδιος ἐγάγετο πρὸς Ἀκῦστον τὸν Πραιπόσιτον, πρὸς ὃν ἐγράφη καὶ ὁ Ἱεροκλείδης: κατ' ἄλλους δὲ, ἄλλος εἶναι ὁ Παλλάδιος ἀπὸ τοῦ Ἱεροκλείδου) ἐκ τοῦ χειρογράφου Παραδείσου τῶν Πατέρων, τὸν ὅπου συνέλεξε ὁ βραβὴς Παλλάδιος, καὶ ἐμοίρασεν εἰς κη' ὑποβίβλους, ἐκ τοῦ νέου Παραδείσου, ἤτοι ἐκ τοῦ Δεσμωτικίου, τὸ ὅπου συνέγραψεν Ἰωάννης πρεσβύτερος καὶ μονα-

ρους και πλατυτέρους βίους τῶν ἁγίων Πάντων τῶν ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ ἀγία Ἐκκλησίᾳ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐορταζομένων, και ἀναγνωστομένων κατὰ τὴν ἑκτην ὁδὴν τῶν κανόνων ὀνομάσθη Συναξαριστής. Μετέφρασε γὰρ αὐτὴν παλαιά, ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς κοινωτέραν ταύτην διάλεκτον ὁ σοφὸς ἀνὴρ, Μάξιμος ὁ Μαρτυρικός, ὁ χρηματίσας ἐπίσκοπος Κυθέρων, ἦτοι τοῦ νῦν λεγομένου Τζυρίου. ¹ Ἡ μετάφρασις ὁμοῦς αὕτη, δὲν ἡξεύρω διὰ ποίαν ἀφορμὴν, ἀπέβη τόσο ἀσαφής, και τόσο κακόφραστος και ἀηδής, εἰς τρόπον ὅτι, πολλοὶ ἀπὸ τοῦς ἀδελφοῦς, ἀδιζόμενοι εἰς τὴν ἀσαφή και ἀνοστον φράσιν αὐτῆς, παραίτησαν μὲν παντελῶς τὴν ταύτης ἀνάγνωσιν, ἀναγινώσκουσι δὲ, τὰ ἐν τοῖς Μηναίοις Συναξάρια τῶν καθ' ἡμέραν ἁγίων, τὰ γεγραμμένα Ἑλληνιστί, και μὲ ὄλον ὅπου εἶναι ἀπειροὶ τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου· ἐπειδὴ κυλλίτερα καταλαμβάνουσι αὐτὸ τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον, πάρεξ τὴν τοιαύτην μετάφρασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ. Προσέτεθη δὲ και ἄλλη περίστασις, διὰ τί ἡ μετάφρασις αὕτη τοῦ Συναξαριστοῦ, ἀγκυλὰ και ἦναι ἐπὶ ἀσαφῆς και ἀηδῆς, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, μ' ὄλον τοῦτο και αὐτῆ δις ἐκδοθεῖσα τύποις ἔως τοῦ νῦν, ὑπὸ τῆς πολυκαιρίας ἐξέλιπεν, ὅθεν και πολλοὶ ἀδελφοὶ ζητοῦντες νὰ ἀγοράσουσι βιβλία ἐξ αὐτῆς, οὐχ εὐρίσκουσι.

Ἐκ τούτων λοιπὸν παρακινούμενοι ἐν τῷ Ἀγιωνύμῳ ὄρει μερικοὶ φιλόκαλοι ἀδελφοί, τόσο μοναστηριακοί, ὅσον Σκητιῶται και Κελλιῶται, δέησιν προσέφερον τῇ ἐμῇ ἀναξιοτήτι, ἵνα ποιήσω δευτέραν μετάφρασιν σαφῆ τε και καθαρὰν τοῦ ἰδιοῦ Συναξαριστοῦ, πρὸς κοινὴν ἀπάσης τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὠφέλειαν· ὦν τῇ δεήσει, ἀντέτεινον μὲν κατ' ἀρχάς, (τὸ καματηρόν και πολύμοχθον τῆς βίβλου συλλογιζόμενος,) συμβουλήν δὲ και προτροπὴν τοῦ παναγιωτάτου και πανσεβάστου μοι δεσπότου

χρὸς, ὁ ἐπικαλούμενος Μόσχος, ὅστις ἤκουσεν ἐπὶ τῆς βουλῆς Γεβερίου και Μαυριλίου, ἐν ἔτει 181, και ἐξ ἄλλων πολλῶν.

¹ Μάξιμος ὁ Μαρτυρικός ἐγεννήθη εἰς τὴν Κρήτην, ἀνὴρ εἰς ἄκρον παιδείας φήσας και διαβεβημένος ἐπ' ἀρετῆς, ὅστις ἐξέδωκε συγγράμματα παντοδαπά, και πολλὰς ἐπιστολάς ἀποικῶν χαρίτων γεμούσας· ἐτελεύτησε δὲ, ἐπὶ τῶν ὄν δοξοχόντα, ἐν ἔτει 413. Ἀπὸ δὲ τοῦς Ἀνακρεοντίους στίχοις ὅπου σώζονται τοῦ αὐτοῦ, φαίνεται, ὅτι ἦτον εἰς τῶν δοκιμωτέρων Λυρικῶν ποιητῶν τοῦ καιροῦ του. (Μελέος τόμ. γ'. σελ. 410).

πρὸ τῶν Κωνσταντινουπόλεως Κυρίου Γρηγορίου ὀπίσθος γινόμενος, ἐπέστην τελευταῖον ἐπιχειρήσαι, τὸ πολυωφέλές και μεγαλωφέλές αὐτῆς στοχαζόμενος. Και δὴ τοῖς προσβείαις Πάντων τῶν ἁγίων ἐπιθαρσίσας, τῶν ἐν τῷ Συναξαριστῇ περιεχομένων, και ταῖς εὐχαῖς πάντων τῶν Χριστωνύμων ἱερωμένων τε ὄμα και λαϊκῶν ἐπελίπισας, κατέβηεν εἰς τὴν ἱερὰν, σεβασμίαν και βασιλικὴν μονὴν τοῦ Παντοκράτορος, ἧς ἐν τοῖς ὄροις κατοικῶ, και ἔλαβον τὸν χειρόγραφον αὐτῆς Συναξαριστῆν, ἐν ὄσας Τόμοις διχορμημένον, καλλιγράφου και ὀρογογράφου χειρὸς ὄντα φιλοπόνημα. Εἶτα καλῆμου και χάρτου ἀψάμενος, και νύκτα και ἡμέραν φιλοπόνως, και μεθ' ὄσης εἶχον τῆς προθυμίας ἐπιμείνας τῷ ἔργῳ, μετέφρασα τοῦτον χάριτι Χριστοῦ, και τῇ βοήθειᾳ και ἀντιλήψει τῶν ἁγίων Ἀπάντων. ¹

Μετέφρασα δὲ, οὐ μόνον τὰ τοῦ τετυπωμένου Συναξαριστοῦ Συναξάρια, ἀλλὰ και τὰ τοῦ χειρογράφου και ὄσα μὲν Συναξάρια ἦτον ἐλλιπῆ ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ἀνεπλήρωσα ταῦτα ἐκ τῶν τελειοτέρων Συναξαριῶν τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, σημειώσας αὐτὰ διὰ τοῦ σημείου τούτου τοῦ Σταυροῦ. Πλὴν και ὄσα Συναξάρια δὲν ἔχουσι Σταυρόν, ὄλα σχεδὸν ἔχουσι προσθήκας τινὰς και ἀναπληρώσεις ἐκ τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, και μόλις εὐρίσκεται Συναξάριον, ὅπου νὰ ἦναι μόνον ἐκεῖνο τὸ ἐν τοῖς Μηναίοις και τῷ τετυπωμένῳ περιεχόμενον Συναξαριστῇ. ὄσα δὲ παντελῶς δὲν εὐρίσκοντο εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστῆν (τὰ ὄποια, δὲν ἡξεύρω πῶς, οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι τὰ ὄσθηκαν, και μὸλον ὅπου εἶναι ὄραία και ἀξιοθαύμαστα) ταῦτα προσέθηκα ἐκ τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, σημειώσας αὐτὰ ἐξὄθεν δι' ὄστερίσκου. * Πανταχοῦ δὲ και ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὡς πρωτότυπον και κείμενον ἐμεταχειρίσθηκα τὸν χειρόγραφον Συναξαριστῆν, ὡς πολὺ τελειώτερον και ἀκριβέστερον ὄντα τοῦ τετυπωμένου. Ἐσπούδασα δὲ νὰ καθαρῶσω τὴν μετάφρασίν μου ταύτην, ἀπὸ τὰ ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ και τοῖς Μηναίοις περιεχόμενα, διπλᾶ και

¹ Δὲν εὐχαριστήθηκα δὲ εἰς μόνον τὸν τοῦ Παντοκράτορος Συναξαριστῆν, ἀλλὰ παραλαβὸν και τοὺς Συναξαριστὰς τοῦ τετυπωμένου ναοῦ τοῦ Πρωτάτου τῆς ἱερᾶς και κοινοβιαχῆς μονῆς τοῦ Διονυσίου, και τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ Κουλουμοῦστ, παρέβαλον τοῦτον με ἐκείνους, και εἶτι ἔχεν ἔλλιπῆς, ἀνεπλήρωσα ἐξ ἐκείνων.

τριπλᾶ καὶ τετραπλᾶ Συναξάρια, τὰ ὅποια καθὼς ἦτον ἐν τῷ Ἑλληνικῷ περιττῶς καὶ ἀτάκτως καὶ ἀπερισκέπτως, ἐτζὶ καὶ περιττῶς μετέφρασεν αὐτὰ εἰς τὸν ἀπλοῦν Συναξαριστὴν ὁ σοφὸς Μάξιμος, μηδεμίαν ποιήσας τούτων ἐπιμέλειαν. Ἴνα δὲ ἐν μέρει δηλοποιήσω τοῖς φιλολόγοις, τίνων ἀγίων εἰσὶ διπλᾶ, καὶ τίνων τριπλᾶ Συναξάρια, ἰδοὺ ἐδῶ ἐκτίθημι ταῦτα.

Νικάνδρου τοῦ Αἰγυπτίου, δύο Συναξάρια. Βαρλαάμ μάρτυρος, δύο. Παύλου Πλουσιάρχου, δύο. Ὑπατίου Ἐπισκόπου Γαγγυῶν, δύο. Χρυσάνθου καὶ Δαρείας, δύο. Μενίγνου τοῦ Κναφέως, δύο. Σαρβήλου καὶ Βεβαίας, τρία. Βενιαμὶν Διακόνου, δύο. Βικεντίου Διακόνου, δύο. Βαρσιμαίου Ἐδέσσης, δύο. Ἀρτέμονος τοῦ πρεσβυτέρου Λαοδικείας, τέσσαρα. Θεοδότου ἐπισκόπου Κυρηνίας τῆς Κύπρου, τρία. Παγγαρίου μάρτυρος, δύο. Ἰωάννου τοῦ Ψυχαίτου, δύο. Μαξίμου μάρτυρος, δύο. Γεωργίου τοῦ νεοφανοῦς καὶ θαυματουργοῦ, δύο. Γεωργίου Μιτυλήνης, δύο. Ῥωμανοῦ Κίλικος τοῦ θαυματουργοῦ, δύο. Παρμενᾶ, Ἀμφιανοῦ, καὶ Αἰδεσίου τῶν αὐταδέλφων δύο. Πατρικίου Προύσης, δύο. Κοσμᾶ ἐπισκόπου Μαίουμᾶ, δύο. Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου, δύο. Εὐσταθίου Ἀντιοχείας, δύο. Μαυρικίου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐβδόμηκοντα μαρτύρων, δύο. Πελαγίας τῆς ἐξ Ἀντιοχείας, τῆς κρημνισάσης ἑαυτήν, δύο. Μαρκιανοῦ ὁσίου τοῦ ἐν τῇ Κύρῳ, δύο. Ιουλιανοῦ ὁσίου, δύο. Βησσαρίωνος ὁσίου, δύο. Ἀπελλοῦ, Λουκᾶ, καὶ Κλήμεντος ἐκ τῶν ἐβδόμηκοντα. δύο. Ἀγνῆς μάρτυρος, δύο. Πατερμουθίου, Κόπρι, καὶ Ἀλεξάνδρου, δύο. Κυρίλλου Γορτύνης, δύο. Μαρτίνου Πάπα Ῥώμης, δύο. Φωκᾶ ἱερομάρτυρος, δύο. Θεοδότης καὶ τῶν τριῶν τέκνων αὐτῆς, δύο. Στεφάνου ἱερομάρτυρος Πάπα Ῥώμης, δύο. Ἰας μάρτυρος, δύο. Σαλαμάνου ὁσίου, δύο. Μάρκου, Ἀριστάρχου, καὶ Ζήνωνος τῶν ἀποστόλων, δύο. Τῶν ὀγδοήκοντα πρεσβυτέρων καὶ Διακόνων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ Οὐάλεντος ἐν πλοίῳ πυρποληθέντων, δύο. Σεβαστιανῆς μάρτυρος, δύο. Συμεῶν ἱερομάρτυρος συγγενοῦς τοῦ Κυρίου, δύο. Πελαγίας μάρτυρος τῆς ἀπὸ Ταρσοῦ, δύο. Παίδων ἐπὶ τῶν ἐν Ἐφέσῳ, δύο. Ἰωάννου Χοζεβίτου, δύο. Κοσμᾶ, καὶ Δαμιανοῦ, τῶν ἐξ Ἀραβίας Ἀναργύρων, δύο. Σωσάννης τῆς ὁσιομάρτυρος, δύο. Θεοδούλης μάρτυρος, δύο. Εὐγενίου καὶ Μακαρίου τῶν ὁμοκλητῶν, δύο. τὰ ὅποια ὅλα περιττὰ Συναξάρια, συμποσοῦνται πεντήκοντα τρία. Πρὸς εἰδήσιν δὲ τῶν ἀναγι-

νωσκόντων, ὑπεσημείωσα εἰς τοὺς τόπους τῶν Συναξαρίων τούτων, ὅτι περιττῶς ἐκεῖ γράφονται παρὰ τοῖς Μηναίοις, καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ἵνα μὴ ἀπορῶσι, βλέποντες αὐτὰ λείποντα ἐκ τοῦ ἡμετέρου Συναξαριστοῦ.

Ὅμοίως ἐσπούδασα νὰ καθαρίσω τὸν παρόντα Συναξαριστὴν μου, καὶ ἀπὸ τὰς αὐτὰς διπλᾶς καὶ τριπλᾶς μνήμας τῶν τε ἀνωτέρω, καὶ ἄλλων προσέτι παμπόλλων ἀγίων, αἱ ὅποια ἀτάκτως καὶ ἀηδῶς περιέχονται, ἐντε τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ ἐν τοῖς Μηναίοις. Ἐπιμελήθημεν δὲ νὰ καθαρίσωμεν τὴν μεταφρασὶν ἡμῶν ταύτην, καὶ ἀπὸ τὰ ἐν τῷ Συναξαριστῇ περιεχόμενα ἐναντία τῇ Θεῷ Γραφῇ, καὶ ἀπίθανα παρὰ τῷ ὀρθῷ λόγῳ καὶ τοῖς κριτικοῖς ὅποια εἶναι, τὰ ἐν τῷ ὀρθῷ τοῦ προφήτου Ἰερεμίου λεγόμενα κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου, ὅτι δηλαδὴ ὁ Ἰερεμίας ἀπῆλθεν εἰς Βαβυλῶνα, εἰς καιρὸν ὁποῦ ἡ Θεῷ Γραφῇ λέγει, ὅτι οὐκ ἀπῆλθε· καὶ τὰ ἐν τῷ Συναξαρίῳ Μακαρίου τοῦ Ῥωμαίου περιεχόμενα κατὰ τὴν εικοστὴν τρίτην τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ ἄλλα ὁμοία. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλ' ἐπιμελήθημεν νὰ προσθέσωμεν ἐν τῇ μεταφράσει ἡμῶν ταύτη, καὶ τὰς χρονολογίας εἰς κάθε ἀγίου Συναξάριον, ὅσας δηλαδὴ ἐδυνήθημεν νὰ εὑρωμεν. Ὅμοίως καὶ τὰς ὀνομασίας τῶν τόπων καὶ πόλεων, καθὼς δηλαδὴ τῶρα ὀνομάζονται οἱ ἐν τοῖς Συναξαρίοις ἀναφερόμενοι τόποι καὶ πόλεις, πρὸς σαφήνειαν καὶ κατάληψιν περισσοτέρων τῶν ἀναγιγνωσκόντων οὐχὶ δὲ πάσας τὰς ὀνομασίας ἐπροσθέσαμεν, ἀλλ' ὅσας ἠδυνήθημεν νὰ εὑρωμεν. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἀπὸ τοῦς ἐν τοῖς Συναξαρίοις περιεχομένους ἀγίους, ἔχουσι καὶ βίους κατὰ πλάτος, μεταφρασμένους εἰς τὸ ἀπλοῦν, καὶ περιεχομένους εἰς τὸν Δαμασκηνόν, εἰς τὸ Ἐκλόγιον, εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, εἰς τὸν Παράδεισον, εἰς τὸν νέον Παράδεισον, εἰς τὸν νέον Θησαυρόν, εἰς τὴν Καλοκαιρινήν, εἰς τὸν Ἐφραίμ, καὶ εἰς ἄλλα βιβλία διὰ τοῦτο ἐπιμελήθημεν καὶ ἐσημειώσαμεν εἰς τὸ τέλος κάθε Συναξαρίου τῶν τοιούτων ἀγίων, εἰς ποῖον βιβλίον ἐκ τῶν ἀνωτέρω εὑρίσκεται ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἑλληνικοὺς βίους τῶν ἀνωτέρω ἀγίων, καὶ τοὺς συγγραφεῖς αὐτῶν, καὶ μάλιστα Συμεῶν τὸν Μεταφραστὴν, ἐσπούδασαμεν νὰ σημειώσωμεν, καὶ ἐν ποίοις ἱεροῖς μοναστηρίοις τοῦ ἀγίου Ὄρους εὑρίσκονται, πρὸς εἰδήσιν τῶν φιλολόγων, καλῶς εἰδότες, ὅτι οὐκ ἄχαρις ἐστὶ παρ' αὐτοῖς μία τοιαύτη εἰδήσις.

Πρὸς τούτοις τὰ ἀσυμβίβαστα, ὅσον τὸ δυ-

νατόν ἡμῖν, συνεβιβάσαμεν τὰ ἄτακτα ἐρρυθμίσαμεν τὰ ἀσαφῆ ἐσαφηνίσσαμεν τὰ ἀντιφατικά καὶ ἀνάρμοστα συναρμόσαμεν καὶ ἀπλῶς πᾶσαν τὴν δυνατὴν ἡμῖν ἐπιμέλειαν κατεβάλομεν, εἰς τὸ νὰ φέρωμεν τὴν προϋσαν μετάφρασιν τοῦ Συναξαριστοῦ εἰς κρείττονα καὶ τελειοτέραν τάξιν τε καὶ κατάστασιν. Ἐπειδὴ, ἐὰν θέλωμεν νὰ εἰποῦμεν τὴν ἀλήθειαν, ἄλλο βιβλίον τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας δὲν ἦτο πλέον ἄτακτον καὶ ἀνεπιμέλητον, ὡσὰν ὁ Συναξαριστής, καθὼς τοῦτο κοινῶς παρὰ πάντων τῶν εἰδότεων ὁμολογεῖται. Καὶ τοῦτο δὲ προσσημειοῦμεν, ὅτι ἠκολουθήσαμεν εἰς τὴν τάξιν τῶν ἡμερῶν τῶν ἁγίων, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται τὰ Μηναῖα, καὶ ὁ μεταφρασμένος Συναξαριστής, δηλαδὴ ἐν ὁποια ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἕκαστον τῶν ἁγίων διορίζει τὰ Μηναῖα, ἐν ταύτῃ καὶ ἡμεῖς αὐτὸν διορίζομεν, διὰ τὴν ἔκπαια ἐπικρατήσασαν συνήθειαν καὶ οὐτε εἰς τὸν χειρόγραφον Συναξαριστὴν ἠκολουθήσαμεν, οὐτε εἰς τὸ Ὁρολόγιον, ἅτινα μερικoὺς ἁγίους τάττουσιν ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ, παρὰ τὴν ἐν Μηναίοις, καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν Συναξαριῶν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὑπὸ τοῦ Μαργουρίου μεταφραστῆ Συναξαριστῆ δὲν περιέχει τοὺς ἐν τοῖς Μηναίοις στίχους, τοὺς τε δὺω Ἰαμβικούς, καὶ τὸν ἕνα Ἡρωϊκόν, τούτου χάριν ἐπροξένει ὄχι ὀλίγην σύγχυσιν καὶ χασμωδίαν καθότι, ἄλλος μὲν ἦτον χρεῖα νὰ ἀναγινώσῃ τοὺς ἐν τῷ Μηναίῳ στίχους, ἄλλος δὲ, τὸν Συναξαριστὴν. Ὅθεν, ὅταν τυχὸν ἐτελείονεν ὁ εἰς τὸ ἐν Συναξάριον, καὶ ὁ ἄλλος δὲν ἦτον ἑτοιμος εὐθὺς διὰ νὰ ἀναγνώσῃ τοὺς ἐν τῷ Μηναίῳ στίχους τοῦ ἀκολουθοῦντος Συναξαρίου, ἐγένετο μεταξύ χασμωδία οὐκ ὀλίγη καὶ σύγχυσις. Διὰ τοῦτο ἐπροσθέσαμεν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς Νέῳ τούτῳ Συναξαριστῇ καὶ τοὺς Ἰαμβικούς στίχους, καὶ τὸν Ἡρωϊκόν, ἵνα εἷς καὶ ὁ αὐτὸς ἀναγινώσῃ καὶ τὰ Συναξάρια καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς στίχους· καὶ ἐπομένως, ἵνα ἀρθῇ ἐκ τοῦ μέσου ἡ πρῶην ἀκολουθοῦσα χασμωδία καὶ σύγχυσις.

Οἱ στίχοι δὲ αὐτοί, τόσον οἱ δὺω Ἰαμβικοί, ὅσον καὶ ὁ εἰς Ἡρωϊκός, συνετέθησαν ἄριστα καὶ προσφυσέστατα ὑπὸ τοῦ σοφοῦ ἀνδρὸς κυρίου Χριστοφόρου Πατρικίου Ὑπάτου τοῦ Μιτυληναίου. Καὶ οἱ μὲν Ἰαμβικοί, ἐγκωμίου τάξιν ἔχουσιν, ἀρμοζόντως καὶ γλαφυρῶς τὸ ὄνομα καὶ τὸ τέλος τοῦ ἐγκωμιαζομένου ἁγίου περιέχοντες· ὁ δὲ εἰς τὸν πρῶτον ἁγιον Ἡρωϊκός, δηλοῖ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὸ ὄνομα καὶ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐτελειώθη ἐκεῖνος ὁ ἅγιος, ἐνίοτε δὲ περιέχει καὶ τὸ τέλος τοῦ προκειμέ-

νου ἁγίου. Ἐγὼ δὲ παρετήρησα, ὅτι οἱ ἐν τοῖς Μηναίοις ἐμφερόμενοι στίχοι, δὲν εἶναι ὅλοι τοῦ ῥηθέντος Χριστοφόρου, ἀλλὰ καὶ ἄλλων τινῶν νεωτέρων. Ὅσοι λοιπὸν στίχοι ἔλειπον ἀπὸ τὰ τετυπωμένα Μηναῖα, οὗτοι ἀνεπληρώθησαν παρ' ἐμοῦ ἐκ τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, σημειωθέντες εἰς τὴν ἀρχὴν μετὰ ἀστερίσκου ἑνός * πρὸς διάκρισιν. Ἐπειδὴ δὲ εἰς πολλῶν ἁγίων Συναξάρια ἔλειπον οἱ προσήκοντες δὺω Ἰαμβικοί στίχοι, καὶ οὐτε ἐν τοῖς τετυπωμένοις Μηναίοις εὐρίσκονται, οὐτε ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ· τούτου χάριν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐσύνθεσεν οἰκοθεν τοὺς ἐκάστῳ ἁγίῳ ἀρμοζόντας δὺω Ἰαμβικούς, ἵνα πάντες ὁμοῦ οἱ ἅγιοι στίχους ἔχωσι, καὶ μὴ κατὰ τοῦτο ἔλλειπεις φαίνωνται. Μνήμη γὰρ ἁγίου καὶ ὄνομα, μάλιστα δὲ Συναξάριον ἁγίου, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσι τοὺς συνήθεις δὺω Ἰαμβικούς στίχους, ἀτελεῖ νομίζονται καὶ κολοβά παρὰ τοῖς ἀναγινώσκουσι. Πρὸς διάκρισιν δὲ, ἐσημείωσα ἔξωθεν ἕνα σταυρὸν † εἰς πάντας τοὺς παρ' ἐμοῦ συντεθέντας στίχους. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἀκόμη καὶ πολλοὶ Ἡρωϊκοὶ στίχοι ἔλειπον, τόσον ἀπὸ τὰ Μηναῖα, ὅσον καὶ ἀπὸ τὸν χειρόγραφον Συναξαριστὴν, διὰ τοῦτο συνετέθησαν καὶ αὐτοὶ παρ' ἐμοῦ, καὶ ἐσημειώθησαν ἔξωθεν μὲ τὸ αὐτὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ †. Ἐσπουδάσαμεν δὲ νὰ διορθώσωμεν, ὅσον τὸ δυνατόν, καὶ ὅσον ὁ καιρὸς ἡμῖν ἐσυγχώρει, κατὰ τε μέτρον καὶ νόημα, πολλοὺς στίχους Ἰαμβικούς τε καὶ Ἡρωϊκούς, ὅσοι προφανῶς ἦτον ἐσφαλμένοι καὶ ἐπιλήψιμοι, ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς ἀντιγραφέντων παρασθαρέντες.

Οὐ μόνον δὲ τὰ Συναξάρια τὰ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ περιεχόμενα μετέφρασα, καὶ ἐν τῷ παρόντι ἔγραψα Συναξαριστῇ ὅσα δηλαδὴ δὲν περιείχοντο ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν ἐκείνῳ στίχους Ἰαμβικούς τε καὶ Ἡρωϊκούς μετέγραψα ἐν τούτῳ¹ καὶ οὐ μόνον τούτους, ἀλλὰ καὶ τὰς μνήμας πάντων τῶν ἁγίων τῶν ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ περιεχομένων, ὑπὲρ τὰς ἐν τοῖς Μηναίοις καὶ ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ ἀναφερομένας· καὶ ταύτας, λέγω, ἐνέγραψα τῷ παρόντι ἡμῶν Συναξαριστῇ, ση-

¹ Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοῦς Ἰαμβικούς στίχους ἔχουσι κατὰ τὸν ἕκτον πόδα, τροχαῖον ἢ σπονδαῖον, καὶ μάλιστα ὅπου εἰσὶν ὀνόματα κύρια· καὶ ἀγκαλὰ τοῦτο παρὰ κανόνα ἐστίν, ἀλλ' ὅμως διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου, ἀρῆσθαι μεναυτὸ οὕτω, καθὼς ἦτον.

μειώσας ἐξώθεν εἰς κάθε ἅγιον, ἀστερίσκον * πρὸς διάκρισιν. Καὶ λοιπὸν, ἀγαπητέ μοι ἀναγνώστα, εἰς ὅποιον μὲν Συναξάριον βλέπεις ἐξώθεν ἀστερίσκον * ἐν τῷ παρόντι Συναξαριστῇ, ἤξευρε, ὅτι τὸ Συναξάριον ἐκεῖνο, τελείως δὲν εὐρίσκεται, οὔτε ἐν τοῖς Μηναίοις, οὔτε ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ. Εἰς ὅποιον δὲ Συναξάριον βλέπεις ἐξώθεν σταυρὸν †, ἤξευρε, ὅτι τὸ Συναξάριον ἐκεῖνο, εὐρίσκεται μὲν καὶ εἰς τὰ Μηναία, καὶ εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστῆν, εἶναι δὲ ἀτελὲς καὶ ἐλλιπὲς, καὶ ἀνεπληρώθη ἤδη παρ' ἐμοῦ ἀπὸ τὸν χειρόγραφον Συναξαριστῆν. Ὁμοίως ὅποιον ἅγιον βλέπεις καὶ ἔχει ἀστερίσκον *, ἤξευρε ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἅγιος δὲν περιέχεται, οὔτε εἰς τὰ Μηναία, οὔτε εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστῆν. ¹ Ὁμοίως ὅσους στίχους Ἰαμβικούς ἰδῆς, ἢ Ἡρωικούς, ἔχοντας ἀστερίσκον *, ἤξευρε, ὅτι αὐτοὶ δὲν εὐρίσκονται εἰς τὰ Μηναία, ἀλλὰ εἰς μόνον τὸν χειρόγραφον Συναξαριστῆν, καὶ ἐξ ἐκείνου ἀνεπληρώθησαν. Ὅσους δὲ στίχους εἰδῆς, τόσον Ἰαμβικούς, ὅσον καὶ Ἡρωικούς, ἔχοντας Σταυρὸν †, ἤξευρε, ὅτι αὐτοὶ συνετέθησαν παρ' ἐμοῦ. Κοντὰ δὲ εἰς τοὺς ἁγίους, ὅπου ἐπροσθέσαμεν ἐκ τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, συνετάξαμεν ἐνταῦθα καὶ πάντας τοὺς ἁγίους νεομάρτυρας, τοὺς ἐν τῷ νέῳ Μαρτυρολογίῳ περιεχομένους· ὁμοίως καὶ τοὺς ὁσίου τοὺς ἐν τῷ νέῳ Ἐκλογίῳ ἀναφερομένους· ὡσαύτως καὶ ἄλλους τινὰς ἁγίους, τοὺς ἐν ἄλλοις βιβλίοις περιεχομένους, συνθέσαντες καὶ δύο στίχους Ἰαμβικούς εἰς τὸν καθ' ἕνα ἐξ αὐτῶν.

¹ Χάρην περιεργεῖαι ἠριθμήσαμεν πάντας τοὺς ἁγίους, ὅσοι δι' ἀστερίσκου εὐρίσκονται ἐν τῷ παρόντι ἡμετέρῳ Συναξαριστῇ, παρὰν ἀπὸ τοὺς εὐρισκόμενους ἐν τῷ παλαιῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ ἐν τοῖς Μηναίοις, καὶ εὐρέθησαν παρὰν, ὀνομαστοὶ μὲν ἅγιοι, ἑξακόσιοι πενήκοντα καὶ ἐπέκεινα· ἀνώνομοι δὲ, ἀριθμητοὶ ὅμοιος, πενήκοντα ἐννέα χιλιάδες, καὶ ἑκατὸν τεσσαρκοκοντακτῶ. Εὐρίσκονται δὲ καὶ ἄλλοι ἅγιοι, ὅχι μόνον χωρὶς ὄνομα, ἀλλὰ καὶ χωρὶς ἀριθμὸν ὠρισμένον, εἰς διάφορα μέρη, καὶ σπείρα δὴ στρατιωτῶν· καὶ ὅχι μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. Ὁμοίως ἠριθμήσαμεν καὶ τὰ Συναξάρια, καὶ τὰ δίστιχα Ἰαμβικά, καὶ εὐρέθησαν, τὰ μὲν ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχόμενα Συναξάρια, παρὰν ἀπὸ τὰ ἐν τῷ τετυπωμένῳ καὶ τοῖς Μηναίοις εὐρισκόμενα ἑκατόν. Τὰ δὲ δίστιχα Ἰαμβικά, τὰ ἐκ τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ προστεθέντα ἐνταῦθα, καὶ ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ τοῖς Μηναίοις μὴ περιεχόμενα, ἄλλα ἐμοῦ ἑξακόσια ἑβδομήκοντα ὀκτώ καὶ ἑπτὰ πλὴν τῶν Ἡρωϊκῶν. Προστέθησαν δὲ καὶ παρ' ἐμοῦ δίστιχα Ἰαμβικά περίπου τὰ τριακόσια, χωρὶς τῶν Ἡρωϊκῶν.

Ταῦτα πάντα ἀνέφερα ἐδῶ, ὅχι ματαίως καὶ χωρὶς σκοπὸν, ἀλλὰ διὰ δύο αἰτίαι· πρῶτον, διὰ νὰ δώσω εἰδῆσιν εἰς τοὺς ἀναγινώσκοντας, περὶ τῆς τάξεως τοῦ καθ' ἡμᾶς τούτου νέου Συναξαριστοῦ· καὶ δεύτερον, διὰ νὰ γνωρίσῃ ἕκαστος τῶν ἀναγινωσκόντων, ὅχι μόνον πῶς δὲν ἦτον περιττὸν, ἀλλὰ πῶς ἦτον καὶ ἀναγκαῖον νὰ μεταφρασθῇ δεύτερον ὁ ἱερός τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Συναξαριστῆς, καὶ νὰ λάβῃ μίαν ξεχωριστὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἀνακάθαρσιν καὶ διόρθωσιν καὶ ἀκολούθως, νὰ εἰδοποιηθῇ μὲ μίαν, ὅσον τὸ δυνατόν, ἀκριβῆ τελειότητα. Προσέθηκα δὲ καὶ διαφόρους ὑποσημειώσεις κατὰ τὴν συνήθειάν μου, ἵνα διὰ τούτων φιλεύω τὴν περιέργειαν τῶν φιλολόγων ἀναγνώστων μου. Ἐδιαίρεσα δὲ τὸν Συναξαριστῆν ὅλον εἰς τρεῖς τόμους διὰ τὸ εὐκολομεταχειρίστον, ὧν ἕκαστος περιέχει τὸν ἐδικόν του Πίνακα. Ἐν δὲ τῷ τέλει τοῦ τρίτου Τόμου, μετὰ τὸν ἴδιον ἐκείνου Πίνακα, ἐφιλοπόνησα καὶ προσέθηκα Πίνακα ἄλλον κατὰ ἀλφάβητον, Πάντων τῶν ἁγίων περιέχοντα τὰ ὀνόματα, εἰς εὐχερεστέραν χρῆσιν τῶν βουλομένων εὐρίσκειν ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς εορτάζεται ἕκαστος τῶν ἁγίων, καὶ ἐν τίσι βιβλίοις εὐρίσκεται ὁ κατὰ πλάτος βίος ἐκάστου. Ὄθεν καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι Τόμοι δεδεμένοι εἰσὶν εἰς ἓν μόνον βιβλίον καὶ σῶμα (οὕτω γάρ μοι παραγγεῖλα παρήγγειλεν ὁ σεβαστός μου δεσπότης ἅγιος Δράμας ¹, ἵνα ὑπάρχῃ ἐν σῶμα ὅλος ὁ Συναξαριστῆς, ὅπως φυλάττηται ἀσφαλέστερον παρὰ τοῖς κεκτημένοις, καὶ οὐχὶ νὰ ἦναι εἰς τρία βιβλία διηρημένος, ὅπως μὴ εὐκόλως ἐν ἐξ αὐτῶν παραπόληται, καὶ οὕτω μείνη ὅλος ὁ Συναξαριστῆς κολοβός·) καὶ λέγω οἱ τρεῖς τόμοι εἰς ἓν βιβλίον δεμένοι εἰσὶν, ἀλλ' ὅμως ὅποιος βούλεται, εὐκόλως δύναται νὰ διαιρέσῃ τὸ ἐν εἰς τρία καὶ νὰ θέσῃ αὐτὰ, εἰς εὐκολωτέραν του μεταχειρίσιν.

Τούτων οὕτω προεγνωσμένων, καιρὸς ἤδη εἶναι νὰ καλέσω ἅπαντας τοὺς Χριστιανύμους εἰς τὴν τοῦ Συναξαριστοῦ τούτου ἀνάγνωσιν. Ἐλθετε λοιπὸν πάντες οἱ πατριάρχαι, ἀρχιερεῖς τε καὶ ἱερεῖς, καὶ ὅσοι τῆς τῶν κληρικῶν τυγ-

¹ Ἦτοι ὁ νῦν Πανιερολογιώτατος Μητροπολίτης ἅγιος Θεσσαλονίκης Κύριος Ἰωσήφ, ὃς τινι καὶ τὸ γένος ὀφείλει ὁμολογεῖν πολλὰς τὰς χάριτας, καθότι οὐχὶ μόνον τὰ ἐξοδα τῆς ἀντιγραφῆς τῆς βίβλου ταύτης κατέβαλε, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς συνδ.ομητὰς ἐφάνη προθυμότερος, ὑποδεχθεὶς καὶ πληρῶσας σώματα ἑκατόν.

χάνετε τάξεως. Ἐλθετε βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες καὶ ἄρχοντες. Ἐλθετε πάντες οἱ ἀπὸ Χριστοῦ ὀνομαζόμενοι ὀρθόδοξοι χριστιανοί, ὁ περιούσιος λαὸς τοῦ Κυρίου, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, μικροὶ καὶ μεγάλοι, νέοι καὶ γέροντες. Ὁ γὰρ Συναξαριστὴς οὗτος, πολὺφωτὸς ἐστὶν Οὐρανός, ὁ ὁποῖος, ὡς μέγαν μὲν Φωστῆρα καὶ λαμπρότατον Ἥλιον ἔχει τὸν Δεσπότην Χριστόν· ὡς Σελήνην δὲ ἀργυροειδῆ καὶ πλησιφάη ἔχει τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον· ὡς Ἀστέραις δὲ ἀπλανεῖς καὶ ἀνεκλείπτους περιέχει ὅλους τοὺς χοροὺς τῶν ἁγίων ἀπάντων. Ὅθεν φωτίζει, θερμαίνει, ζωοποιεῖ, καὶ διεγείρει πρὸς γονιμότητα τῶν ἀρετῶν, ὅλην τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, καὶ πᾶσαν τὴν ὑφήλιον Κτίσιν. Ὁ Συναξαριστὴς οὗτος, δικαίως πρέπει νὰ ὀνομασθῆ Κήπος πολυειδῆς καὶ εὐωδέστατος τῆς τοῦ Χριστοῦ ἁγίας Ἐκκλησίας, γεμάτος ἀπὸ Ῥόας καὶ Ἀκρόδρου· ἀπὸ Νάρδους καὶ Κρόκους· ἀπὸ Καλάμου καὶ Ὑακίνθους· ἀπὸ Ναρκίσσους καὶ Κινναμώμους, καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ πρώτιστα καὶ εὐωδέστατα μῦρά τε καὶ ἀρώματα· μὲ τοῦ ὁποῖου τὰς ἀγλαίας καὶ χάριτας, αὕτη γλυκαίνει, εὐφραίνει, χαροποιεῖ, καὶ εὖ διάζει τὰ ἐδικὰ τῆς τέχνης, ἕκαστον κατὰ τὴν οἰκίαν τάξιν καὶ τὸ ἐπάγγελμα. Περὶ οὗ ἔγραψεν ἡ Ἀσματίζουσα Νύμφη· « ἔρχου Νότε, διάπνευσον Κήπόν μου, καὶ βευσάτωσαν ἀρώματά μου. » (Ἀσμ. δ'. 16.) καὶ πάλιν· « καταβήτω ἀδελφιδός μου εἰς Κήπον αὐτοῦ, καὶ φάγέτω καρπὸν ἀκροδρῶν αὐτοῦ. » (Ἀσμ. ε'. 1) Ὅθεν διὰ τὸν Κήπον τοῦτον, δίκαιον εἶχε νὰ γράψῃ πρὸς Αὐτόλυκον Θεόφιλος ὁ ἕκτος τῆς Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι κατὰ ἀλήθειαν Κήπος, εἰς τὸν ὁποῖον εὕρισκονται Ῥόδα μαρτύρων, Κρίνα Παρθένων, Ἰαχηρευουσῶν, καὶ Κισσοὶ τῶν ὑπάνδρων.

Διὰ τοῦτο ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία, καὶ λανθασθεῖσα (διὰ νὰ εἰπῶ ἐτζι) δὲν ἐλανθάθη, καὶ παραγνώρισσα, δὲν ἐπαραγνώρισεν, ὅταν ἐν τῷ κήπῳ ἐνόμισεν ὡς κηπουρὸν τὸν Δεσπότην Χριστόν. Ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, αὐτός ἐστάθη ὁ ἀληθινὸς κηπουρὸς τοῦ Κήπου τούτου Συναξαριστοῦ, καὶ αὐτὸς ἐφύτευσεν ἐν αὐτῷ μὲ τὴν παντοδύναμον δεξιάν του, τὰ πολυειδῆ καὶ παντοδαπά καὶ πολυποικίλα δένδρα τῶν ἁγίων ἀπάντων, καὶ ἔδειξεν αὐτὸν ἀσυγκρίτως καλλίτερον ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Κήπους καὶ παραδείσους, οὓς ἐφύτευσεν ὁ βασιλεὺς Κύβρος· καὶ ἀπὸ τοὺς κρεμαστοὺς Κήπους τῆς Βαβυλῶνος, οἵτινες ἦτον ἓνα ἀπὸ τὰ ἑπτὰ θύματα τοῦ Κόσμου· ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ὁ καρ-

πὸς ὅλος τῆς ἐνσάρχου οἰκονομίας τοῦ Θεοῦ Λόγου, καὶ τὸ τέλος τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐν εἶδει πυρίνων γλωσσῶν, τῆς γενομένης κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηχοστῆς· καὶ τὸ κέρδος ὅλον τοῦ Εὐαγγελίου, τοῦ κηρυχθέντος ἐν ὅλῳ τῷ Κόσμῳ ὑπὸ τῶν ἱερῶν ἀποστόλων, ἐστάθησαν οἱ ἅγιοι Πάντες, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ὁποῖους περιέχονται ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ. Ὅθεν περὶ τοῦ καρποῦ τούτου ἔλεγεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἱερούς ἀποστόλους· « ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ Πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε, καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί. » (Ἰωάν. ιε'. 8.)

Ὁ Συναξαριστὴς οὗτος πρέπει νὰ ὀνομασθῆ κοινὸν ψυχῶν ἰατρεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κάθε Χριστιανός, ὁποῖας ἂν εἴη τάξεως καὶ βαθμοῦ, λαμβάνει τὴν ἰατροεῖαν τοῦ πάθους του· ὅθεν εἶπεν ὁ μέγας Βασιλεῖος· « οἱ βίοι τῶν μακαρίων ἀνδρῶν ἀνάγραπτοι παραδεδομένοι, οἷον εἰκόνες τινὲς ἔμψυχοι τῆς κατὰ Θεὸν πολιτείας, τῷ μιμήματι τῶν ἀγαθῶν ἔργων πρόκεινται· καὶ τοίνυν, περὶ ὅπερ ἂν ἕκαστος ἐνδεὴς ἔχοντας ἑαυτοῦ αἰσθάνεται, ἐκείνῳ προσδιατρέβων, οἷον ἀπὸ τίνος κοινου ἰατροῦ, τὸ πρόσφορον εὕρισκει τῷ ἀρρωστήματι φάρμακον. » (Ἐπιστ. α') Καὶ καθὼς οἱ Ζωγράφοι, ὅταν θέλουν νὰ μεταγράψουν χάμιαν εἰκόνα ἀπὸ ἄλλης εἰκόνας, ἀποβλέπουν συχνὰ εἰς τὸ πρωτότυπον, καὶ ἐτζι μιμοῦνται τοῦτο καὶ μεταφέρουσιν εἰς τὴν ἐδικὴν τους εἰκόνα· τοιούτῳτρόπως καὶ οἱ Χριστιανοί, ὅσοι θέλουν νὰ μιμηθοῦν ἀκριβῶς τὰς ἀρετὰς τῶν ἁγίων, τῶν ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχομένων, συχνὰ πρέπει νὰ ἀναγινώσκουν τοὺς βίους αὐτῶν καὶ τὰ Συναξάρια, ὡς εἶπε πάλιν τοῦτο ὁ μέγας Βασιλεῖος· « ὡσπεροὶ ζωγράφοι, ὅταν ἀπὸ εἰκόνων εἰκόνα γράψωσι, πυκνὰ πρὸς τὸ παράδειγμα βλέποντες, τὸν ἐκεῖθεν χαρακτῆρα πρὸς τὸ ἑαυτῶν σπουδάζουσι μεταθεῖναι φιλοτέχνημα· οὕτω δὲ τὸν ἐσπουδακότα ἑαυτὸν πᾶσι τοῖς μέρεσι τῆς ἀρετῆς ἀπεργάσασθαι τέλειον, οἰοῦναι πρὸς ἀγάλματα κινούμενα καὶ ἔμπρακτα, τοὺς βίους τῶν ἁγίων ἀποβλέπειν, καὶ τὸ ἐκείνων ἀγαθόν, οἰκτεῖον ποιεῖσθαι διὰ μιμήσεως. » (αὐτόθι.)

Παραδείγματος χάριν, ἐὰν ἐσὺ ὁ ἀναγινώσκων ἦσαι Πατριάρχης, ἀναγινώσκει τὰ ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ περιεχόμενα Συναξάρια τῶν μακαρίων ἐκείνων καὶ ἁγίων Πατριαρχῶν, οἵτινες εὐηρέστησαν τῷ Θεῷ διὰ θεωρίας καὶ πράξεως. Ἐὰν ἦσαι ἀρχιερεὺς, μιμοῦ τοὺς ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ ἁγίους καὶ ἀοιδίμους ἐκεί-

νοους ἀρχιερείς. Ἐάν ὑπάρχησ ἱερεὺς, ἀκολούθει εἰς τοὺς ἐνταῦθα περιεχομένους εὐλαβεῖς καὶ ἀγίους ἱερεῖς, οἵτινες φυλάξαντες καθαρὸν τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης, ἐχηρημάτισαν φίλοι Θεοῦ. Ἐάν ἔχῃς τὸ τοῦ διακόνου ἐπάγγελμα, ἀπόβλεπε εἰς τὸ παράδειγμα τῶν εὐαρεστησάντων τῷ Χριστῷ διακόνων, ἢ δι' ὁμολογίας, ἢ διὰ μαρτυρίου, ἢ δι' ἀρετῆς, οἵτινες περιέχονται ἐν ταύτῃ τῇ βίβλῳ. Ἐάν ἐνεδύθῃς τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ ἔγινες μοναχὸς, μιμοῦ τὸ ἐνταῦθα ἀναφερόμενα πολυάριθμα πλήθη τῶν ὁσίων καὶ μοναχῶν, οἵτινες καταφρονήσαντες τῶν γηίνων ἀπάντων, καὶ ἄραντες ἐπὶ ὤμων τὸν ἐλαφρὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ, ἐπολιτεύθησαν θεαρέστως, καὶ τῆς αἰωνίου δόξης κατηξιώθησαν καὶ φεύγε μὲν τὰ παραδείγματα τῆς παρακοῆς, ὅποια μάλιστα εἶναι ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος καὶ μάρτυς, οὗ ἡ διήγησις ἀναφέρεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ ὁ μοναχὸς Μάλχος, οὗ ἡ διήγησις εὐρίσκειται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἕκτην Μαρτίου· ζήλου δὲ, καὶ ἀκολούθει εἰς τὰ παραδείγματα τῆς ὑπακοῆς, ὅποια εἶναι, Ἀκάκιος ὁ ἐν τῇ Κλίμακι, ὁ ἐν τῇ εἰκοστῇ ἕκτη τοῦ Νοεμβρίου ἀναφερόμενος· καὶ Παῦλος ὁ ἄπλοῦς, ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν ἑβδόμην Μαρτίου. Ἐάν ἦσαι Παρθένος μοναχῆ, τρέχε ὀπίσω εἰς ταῖς ἔγχρη τόσων καὶ τόσων Παρθένων καὶ μοναζουσῶν, τῶν ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχομένων, καὶ τίνου παρθένος, ὄχι μόνον κατὰ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν· ὄχι μόνον κατὰ τὰς αἰσθήσεις, ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλας τὰς κινήσεις, τὰς σωματικὰς τε καὶ ψυχικὰς. Ἄκουσον γὰρ τί λέγει ὁ Χρυσορρήμων «τὴν παρθένον, οὗ τῷ σῶματι μόνον καθαρὰν εἶναι δεῖ, ἀλλὰ καὶ τῇ ψυχῇ· εἴγε μέλλοι τὸν ἅγιον ὑποδέχεσθαι Νυμφίον» καὶ πάλιν «Παρθενείας ὄρος, τὸ καὶ σῶματι καὶ πνεύματι εἶναι ἅγιον.» (Λόγ. Παρθενίας.) Παραγγέλλει σοι δὲ καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ταῦτα ἡρωικῶς. «Παρθένε παρθένος ἴσθι καὶ οὔσαι καὶ φαέεσαι, καὶ γλώσση· πᾶσιν γὰρ ἐπίτρογός ἐστιν ἁμαρτᾶς».

Ἐάν ἦσαι βασιλεὺς, ἀκολούθει εἰς τὰ ἔγχρη τῶν ἐνταῦθα περιεχομένων αἰοιδίμων ἐκείνων βασιλέων, τοῦ μεγάλου, λέγω, Κωνσταντίνου, τοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Μαΐου ἑορταζομένου· τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, τοῦ κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην Ἰανουαρίου μνημονευομένου. Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, τοῦ ἀναφερομένου κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑνάτην τοῦ Ἰουλίου. Μαρκιανοῦ, οὗ ἡ μνήμη τελεῖται κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην Φεβρουαρίου, Ἰωάννου Βατάτζη

τοῦ ἐλεήμονος, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου· καὶ Ἰωάννου Βλαδιμήρου τοῦ Θαυματουργοῦ, τοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν Μαΐου ἑορταζομένου· οἵτινες ὅλοι δὲν ἐμποδίσθησαν ἀπὸ τὸν ὄγκον τοῦ βασιλικῆς ἀξιώματος, ἀλλὰ ἀγαπήσαντες τὸν Θεόν, ἐφύλαξαν τὰς τούτου ἐντολάς, καὶ ἐσώθησαν. Ἐάν ἦσαι βασίλισσα, εἴτε μήτηρ βασιλέως, εἴτε γυνή, εἴτε θυγάτηρ, ἢ Δόμνα, ἢ Ἀρχόντισσα, ἔχε εἰς παράδειγμα τὰς ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ ἀναφερόμενας Ἀρχοντίσσας καὶ βασίλισσας, ὅποιαι μάλιστα εἶναι, ἢ βασίλισσα Ἐλένη, ἢ κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην Μαΐου ἑορταζομένη· ἢ Πλακίλλα, ἢ κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου ἀναφερομένη· ἢ Θεοφανῶ, ἢ μνημονευομένη κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Δεκεμβρίου· ἢ Πουλχερία, ἧς ἡ μνήμη γίνεται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Σεπτεμβρίου· ἢ Σωπάτρα, ἢ θυγάτηρ τοῦ Μαυρικίου βασιλέως, ἢ ἑορταζομένη κατὰ τὴν ἑνάτην τοῦ Νοεμβρίου· ἢ Μαρκιανή, ἧτις μνημονεύεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην Ἰανουαρίου· ἢ Θεοδώρα, ἢ σύζυγος Ἰουστίνου, ἢ κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Νοεμβρίου ἀναφερομένη· ἢ Θεοδώρα, ἢ συστήσασα τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ κατὰ τὴν ἑνδεκάτην Φεβρουαρίου ἑορταζομένη· ἢ Φευρωνία, ἢ θυγάτηρ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως, ἧτις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην τοῦ Ὀκτωβρίου· αὗται γὰρ αἱ αἰοιδίμοι, βασιλείαν καὶ τὰ τῆς βασιλείας καλὰ, ὡς σκύβαλα λογισάμεναι, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ βασιλέως τῶν βασιλέων Χριστοῦ, ἀντὶ τῆς ἐπιγείου βασιλείας, ἔγιναν κληρονόμοι τῆς Οὐρανίου.

Ἐάν ἦσαι ἄρχων καὶ κριτῆς καὶ ἐξουσιαστής, μιμοῦ τούτους καὶ τούτους ἄρχοντας καὶ ἐξουσιαστὰς τοὺς ἐδῶ ἀναφερομένους, οἵτινες διατὶ δὲν εἶχον προσπάθειαν εἰς τὴν ἀρχοντίαν καὶ ἐξουσίαν τους, διὰ τοῦτο οὐδὲ ἐπαρέβηκαν τοὺς ὅρους τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ δικαίως πολιτευσάμενοι, εὐηρέστησαν τῷ Θεῷ. Ὅποιος μάλιστα ἦτον ὁ μακάριος Φιλογόγιος, ὁ κατὰ τὴν εἰκοστὴν Δεκεμβρίου ἑορταζόμενος· ὁ αἰοιδίμος Θεόδουλος ὁ ἀπὸ ἐπάρχων, ὁ κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Δεκεμβρίου ἀναφερόμενος, καὶ ὁ θεὸς Ἀμβρόσιος ὁ Μεδιολάνων, ὁ ἐν τῇ ἑβδόμῃ τοῦ Δεκεμβρίου ἑορταζόμενος. Ἀνίσως εὐρίσκειται εἰς τὴν κατωτέραν τάξιν τῶν λαϊκῶν καὶ γυναικῶν συνδεδεμένων, μὴ λυπηθῆς διὰ τοῦτο, ἀλλὰ ἔχε παράδειγμα τῆς ζωῆς σου πάμπολλα πλήθη τῶν ἐνταῦθα γεγραμμένων λαϊκῶν, οἵτινες διατὶ ἐφύλαξαν τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου, καὶ δὲν ἦτον προσηλωμένοι εἰς τὰ

τοῦ Κόσμου πράγματα, ἔγειναν σκευὴ ἐκλογῆς καὶ ἔζησαν εἰς τὸν Κόσμον ὄντες, ὡσάν ἔξω τοῦ Κόσμου, καὶ ὡσάν νὰ ἦτον εἰς τὴν ἡσυχίαν καὶ ἔρημον, ὅποιος μάλιστα ἦτον ὁ ἅγιος Φιλάρετος ὁ ἐλεήμων, ὁ κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Δεκεμβρίου ἑορταζόμενος, Μέτριος ὁ γεωργός, ὁ κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Ἰουνίου ἀναφερόμενος, καὶ Ζαχαρίας ὁ τζαγκάρης, οὗ ἡ διήγησις ἀναφέρεται κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Νοεμβρίου. Παρακινεῖ δέ σε εἰς τοῦτο καὶ ὁ θεὸς Χρυσόστομος, λέγων « Δυνατὸν καὶ σφόδρα δυνατὸν, καὶ γυναϊκας ἔχοντας τὴν ἀρετὴν μετιέναι, ἐὰν θέλωμεν πῶς; ἐὰν ἔχοντες γυναϊκα ὡς μὴ ἔχοντες ὦμεν ἐὰν μὴ χαίρωμεν ἐπὶ κτήσεσιν· ἐὰν τῷ Κόσμῳ χρώμεθα, ὡς μὴ καταχρώμενοι· εἰ δέ τινες ἐνεποδίσθησαν ἀπὸ γάμου ἰδέτωσαν, ὅτι οὐχ ὁ γάμος ἐμποδίου, ἀλλ' ἡ προαίρεσις ἢ κακῶς χρησαμένη τῷ γάμῳ· ἐπεὶ οὐδὲ ὁ οἶνος ποιεῖ τὴν μέθην, ἀλλ' ἡ κακὴ προαίρεσις, καὶ τὸ πέραν τοῦ μέτρου χρῆσθαι μετὰ συμμετρίας τῷ γάμῳ χρῶ, καὶ πρῶτος ἐν τῇ βασιλείᾳ ἔση, καὶ πάντων ἀπολαύσεις τῶν ἀγαθῶν. » (Λόγ. ζ'. εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους.) Ἐὰν ἦσαι γυνὴ συνδεδεμένη μετ' ἄνδρα, καὶ ἔχουσα τέκνα, μὴ ἀποκάμης διὰ τοῦτο, μηδὲ ἀπελπίσης τὴν σωτηρίαν σου. Ἐδῶ εὐρίσκεις πολλὰς ἁγίας γυναϊκας, αἱ ὁποῖαι ὅμοιαι οὔσαι μετ' ἐσένα, δὲν ἐμποδίσθησαν ἀπὸ τὸν Κόσμον καὶ τὰ τοῦ Κόσμου πράγματα, ἀλλὰ καλῶς αὐτὰ μεταχειρισθεῖσαι, ἔλαμψαν ἐν τῷ Κόσμῳ διὰ τῶν ἀρετῶν, ὡς ἡ Σελήνη λάμπει ἐν τῷ καιρῷ τῆς νυκτός, καθὼς μάλιστα εἶναι ἡ μακαρία Θεοκλήτῳ, ἡ ἑορταζομένη κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Αὐγούστου, καὶ Σοφία ἡ ἐξ Αἴνου, ἧτις ἀναφέρεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ἰουνίου.

Τί νὰ περιττολογῶ; ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ εὐρίσκεις, ἀγαπητὲ ἀναγνώστα, τὰ ἐξ ἐκεῖνα τάγματα τῶν εὐαρεστησάντων Χριστῷ, τὰ ὁποῖα ἀναφέρει ἡ τοῦ Χριστοῦ ἁγία Ἐκκλησία, ψάλλουσα « ἀπόστολοι, μάρτυρες, καὶ προφῆται, ἱεράρχαι, ὅσοι καὶ δίκαιοι ἦτοι ἐδῶ εὐρίσκεις τάγματα ἀποστόλων, τάγματα μαρτύρων, τάγματα προφητῶν, ἱεραρχῶν, ὁσίων, καὶ δικαίων. Ὅθεν ἐὰν φθάσης εἰς τὸν βαθμὸν τῶν ἱερῶν ἀποστόλων, καὶ γένης ἰσαπόστολος καὶ κήρυξ τοῦ Εὐαγγελίου, μιμοῦ τούς ἐνταῦθα ἱεροὺς ἀποστόλους, μηδὲν ἔχων καὶ πάντα κατέχων, ἀόκνως τρέχων καὶ κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον « ἵνα φανῶσιν οἱ πόδες σου ὠραῖοι, κατὰ τὸν Ἠσαΐαν, εὐαγγελιζομένου τὴν εἰρήνην καὶ τὰ ἀγαθὰ. » (Ἠσ. νβ'. 7.) Ἐὰν, ἀγα-

πητὲ, ποθῆς μαρτυρῆσαι, μιμοῦ τὰς χιλιάδας καὶ μυριάδας καὶ μελλιώνια τῶν ἐνταῦθα γεγραμμένων ἁγίων μαρτύρων, νομίμως ἀθλῶν, καὶ καλῶς τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνιζόμενος, ἵνα καὶ νομίμως λάβης τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· ἦκουσας γὰρ τοῦ ἀποστόλου Παύλου λέγοντος· « Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῆ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. » (β'. Τιμ. β'. 5). Καθὼς καὶ ὁ ἐνταῦθα περιεχόμενος ἅγιος μάρτυς Ἀναστάσιος ὁ Πέρσης, ὁ κατὰ τὴν εἰκοστήν δευτέραν τοῦ Ἰανουαρίου ἑορταζόμενος, ἀναγινώσκων εἰς τὰ βιβλία τὰ μαρτύρια τῶν μαρτύρων, ἐμιμήθη τούτους, καὶ νομίμως ἐνή-Ολησεν.

Ἐὰν ἀρνήθης ποτὲ τὸν Χριστὸν, μὴ ἀπελπισθῆς διὰ τοῦτο, ἀλλὰ ἀνακάλεσον τὴν ἦτταν, καὶ πάλαισον δεύτερον μετὰ τὸν ἀπατήσαντά σε διάβολον, μιμούμενος τοὺς ἐνταῦθα περιεχομένους ἀρνησιχρίστους μάρτυρας, οἵτινες μετ' ὄλον ὅπου ἠρνήθησαν τὸν Χριστὸν, ὕστερον ὁμῶς ὡμολόγησαν πάλιν παρρησίᾳ τὸ ὄνομά του, ἐνίκησαν τὸν νικήσαντα τούτους ἐχθρὸν, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Τοιοῦτοι ἀρνησιχρίστοι ἐστάθησαν, πάλαι μὲν ὁ ἅγιος μάρτυς Ἰάκωβος ὁ Πέρσης, ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν εἰκοστήν ἑβδόμην τοῦ Νοεμβρίου· ὁ ἅγιος μάρτυς Γοθαζάτ, ὁ καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν Περσῶν καταγόμενος, καὶ κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Ἀπριλίου ἀναφερόμενος· ὁ ἅγιος μάρτυς Παγγάριος ὁ Ῥωμαῖος, ὁ κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Μαρτίου μνημονεύμενος· ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς Κόπρις, ὁ κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Δεκεμβρίου ἑορταζόμενος· ὁ ἅγιος μάρτυς Μείραξ ὁ Αἰγύπτιος, ὁ κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Δεκεμβρίου πανηγυριζόμενος. Τοιοῦτοι δὲ ἀρνησιχρίστοι ἐστάθησαν εἰς τοὺς ὕστερινοὺς καιροὺς, καὶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τῶν ἐν τῷ νέῳ Μαρτυρολογίῳ περιεχομένων, ὧν αἱ μνήμαι καὶ τὰ ὀνόματα ἀναφέρονται ὧδε. Ἀνίσως ἠξιώθης νὰ λάβης παρὰ Θεοῦ τὸ τῆς προφητείας καὶ προσράσεως χάρισμα, μιμοῦ τοὺς ἐνταῦθα προσφῆτας, ὅσῳ μᾶλλον ἔλαβες, τοσοῦτω ταπεινούμενος, καὶ μένων εὐχάριστος πρὸς τὸν δόντα τὸ χάρισμα, ἵνα μὴ ὑπερηφανευθεῖς ἐκπέσης τοῦ χαρίσματος.

Ἐὰν ἔγεινες ἱεράρχης καὶ ἔλαβες προστασίαν λαοῦ, ἔπου εἰς τὰ ἔγνη τῶν ἐνταῦθα ἁγίων ἱεραρχῶν, καὶ γενοῦ ποιμὴν καλός, τὴν ψυχὴν σου ὑπὲρ τῶν προβάτων τιθέμενος· οὐχὶ δὲ μισθωτός, καὶ τῶν προβάτων μὴ ἐπιμελούμενος· ἐκ τῶν χειρῶν σου γὰρ αἱ ψυχαὶ τῶν

ἀπολλυμένων ἐκζητηθήσονται ὡς λέγει ὁ Ἰεζεκιήλ. « Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν ». (Ἰεζ. κδ'. 10). Ἀνίσως ἀγαπᾷ τῶν ὁσίων τὴν πολιτείαν, βλέπει εἰς τὸ παράδειγμα τῶν ἐδῶ εὐρισχομένων ὁσίων, καὶ ἀναθεωρῶν τὴν ἔκβασιν τῆς τούτων ἀναστροφῆς, ὡς λέγει ὁ Παῦλος, μιμοῦ τὴν πίστιν καὶ τοὺς ἀγῶνας. Ἀνίσως ἐπιθυμῆς τῶν δικαίων τὴν τάξιν, μὴ ἰδέσθαι τὸν ἀδελφόν σου ἐκκλίνον ἀπὸ τῆς πλεονεξίας, καὶ φυλάττει τοὺς ὄρους τῆς δικαιοσύνης, ἀποδίδους τὰ κατ' ἀξίαν ἐκάστῳ· ἤκουσας γὰρ τοῦ Παροιμιστοῦ λέγοντος· « ὅς δίκαιον κρίνει τὸ ἀδίκον, ἀδίκον δὲ τὸ δίκαιον, ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ Θεῷ ». Παρ. ιζ'. 15). Καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, σπούδαζε ἀγαπητέ, ἵνα εὐρεθῆς μετὰ θάνατον, εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ ἄνωτέρω ἐξ ἰσχυρῶν τῶν εὐαγγελιστῶν Θεῶν, ἐργαζόμενος τὰς ζωοποιεῖς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, καὶ τὰς ἀρετὰς μεταχειριζόμενος.

Ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ δὲν περιέχονται δύο καὶ τρεῖς, ἢ δέκα, ἢ ἑκατὸν, ἢ χίλιοι ἅγιοι, ἀλλὰ χιλιάδες καὶ μυριάδες καὶ μυλλιώνια ὀλόκληρα ἁγίων, καὶ σύννεφα πυκνότατα ἀπειρῶν δικαίων διατί· διὰ νὰ σὲ ἀναύουσον Χριστιανέ, μὲ τὰς προσβείας των, ἀπὸ τὸ καῦμα τῶν πειρασμῶν· διὰ νὰ σὲ ὀροσίξουν μὲ τὰς ἐπιφορὰς τῶν χαρίτων τους, ὅταν ξηρανθῆς ἀπὸ τὴν σλόγα τῶν παθῶν· διὰ νὰ σὲ σκεπάζουν ἀνωθεν μὲ τὰς πτέρυγας τῶν προστασιῶν τους, ἀπὸ τὰς ἐπιβουλάς τῶν ὀρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν· καὶ τελευταῖον, διὰ νὰ σὲ κάμουν νὰ μὴ φοβῆσαι ἀπὸ τὸν ἀόρατον πόλεμον τῶν παθῶν καὶ δαιμόνων, ἔχων κύκλω σου μίαν ἀναρίθμητον παράταξιν τῶσων καὶ τῶσων ἁγίων, οἵτινες εἶναι βοηθοὶ σου. Καθὼς καὶ ὁ ὑπὲρ τῆς τοῦ προφήτου Ἐλισσαίου, ἐφοβήθη μὲν, ὅταν εἶδε τὴν παράταξιν τῶν Σύρων, πῶς ἤλθην ἐναντίον τοῦ διδασκάλου τοῦ Ἐλισσαίου· ἀπεδίωξε δὲ τὸν φόβον, ὅταν εἶδε κύκλω τὴν νοητὴν παράταξιν τῶν ἁγίων Ἀγγέλων. « Καὶ ὠρῆσέ φησιν, ὁ λειτουργὸς Ἐλισσαίε ἀναστῆναι, καὶ ἐξῆλθε· καὶ ἰδοὺ δύναμις κυκλοῦσα τὴν πόλιν καὶ ἵππος καὶ ἄρμα· καὶ εἶπε τὸ παιδάριον πρὸς αὐτόν, ὦ κύριε, πῶς ποιήσωμεν; καὶ εἶπεν Ἐλισσαίε, μὴ φοβοῦ· ὅτι πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τοὺς μετ' αὐτῶν· καὶ προσήξατο Ἐλισσαίε καὶ εἶπε· Κύριε, διάνοιξον δὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παιδαρίου, καὶ ἰδέτω· καὶ διήνοιξε Κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε· καὶ ἰδοὺ τὸ ὄρος πλήρες ἵππων, καὶ ἄρμα πυ-

ρὸς περικύκλω Ἐλισσαίε » (δ'. Βασιλ. ζ' 15).

Θέλεις ἀγαπητέ νὰ μάθης, πόσον εἶναι τὸ πλῆθος μόνον τῶν ἁγίων μαρτύρων; ἀκουσον ἀναφέρεται εἰς τὸν κατὰ Ἀθῆων δεῦτερον Τόμον τοῦ ἱεροκλήρου Προκοπίου (σελ. 227 καὶ 237)· ὅτι μερικαὶ περιέργοι ἱστορικοὶ, περιεργασθέντες ὅλα τὰ Μηθολόγια καὶ Συναξάρια τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ἐν διαφόροις βίβλοις περιεχόμενα, ἐλογαρίασαν τοὺς μάρτυρας, ὅπου περιέχονται εἰς αὐτὰ, καὶ ἐσημείωσαν, ὅτι εἶναι εἰς τὸν ἀριθμὸν δέκα μυλλιώνια καὶ ἔνεακόσιοι πενήντα χιλιάδες· ὥστε ὅπου, ἐὰν αὐτοὶ μοιρασθοῦν ἰσόμετρα εἰς τὰς τριακοσίας ἐξήντα πέντε ἡμέρας τοῦ χρόνου, πίπτουν εἰς κάθε ἡμέραν νὰ ἐορτάζωνται τριάντα χιλιάδες μάρτυρες· ὄντως τοῦτο εἶναι ἐκεῖνο τὸ μέγα σύννεφον, περὶ οὗ ἔγραψεν ὁ μοκάριος Παῦλος « τοσοῦτον ἔχοντες περιχειόμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων ». (Ἐβρ. ιβ'. 1). ¹ Ἐὰν δὲ τινες, καθ'

¹ Ἀναγκασθὲν ἐκρίναμεν νὰ δώσωμεν ἐδῶ μίαν καθολικὴν εἰδήσιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ παρόντος ἡμῶν Συναξαριστοῦ, πότε, καὶ πῶς, καὶ παρὰ τίνων ἐθανατώθη τὸ τόσον μέγα σύννεφον τῶν ἁγίων τούτων μαρτύρων, ἵνα ἡ εἰδήσις αὕτη γένηται εἰς ἔπαινον μὲν καὶ τιμὴν τῶν θείων μαρτύρων, καὶ εἰς δόξαν τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως καὶ τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ, εἰς ἀτίμωσιν μὲν τῶν εἰδωλολατρῶν τυράννων, εἰς κατασχόνην δὲ αἰώνιον τῆς πλάνης καὶ ἀθείας. Λέγουσιν λοιπόν, ὅτι δέκα μεγάλοι καὶ πικρότατοι διωγμοὶ ἐστάθησαν κατὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ πίστεως, καθ' ὅσους ἀναφέρουσιν αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ ἱστορίαι. Πρῶτος, ἐπὶ Νέρωνος, ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 64. Δεύτερος, ἐπὶ Δομντιανοῦ ἐν ἔτει 95. Τρίτος, ἐπὶ Τραϊανοῦ ἐν ἔτει 111. Τέταρτος, ἐπὶ Ἀδριανοῦ ἐν ἔτει 126. Πέμπτος, ἐπὶ Ἀντωνίου τοῦ λεγομένου Εὐσεβοῦς, καὶ ἐπὶ Ἀντωνίου τοῦ οὐλοσόφου ἐν ἔτει 162. Ἑκτος, ἐπὶ Σεβήρου ἐν ἔτει 202. Ἑβδόμος, ἐπὶ Μαξιμίνου ἐν ἔτει 233. Ὀγδοός, ἐπὶ Δεκίου ἐν ἔτει 250. Ἐννατός, ἐπὶ Οὐαλλεριανοῦ ἐν ἔτει 258. Δέκατος, ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει 302.

Οἱτοὶ λοιπὸν οἱ δέκα ὀρμύτατοι διωγμοὶ, μὲ τόσην πολλὴν γριότητα ἐκινήθησαν, κατὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ Πίστεως, ὥστε ὅπου, αὐτὴ ἡ ἰδία σκληρότης ἐὰν ἤθελε σαρκοθῆ, δὲν ἔδυνάτο νὰ ἐνεργήσῃ σοβαρώτερα ἔργα καὶ ἀποτελέσματα, τὰ ὅποια διὰ τὸ σαρφέστερον, εἰς τρεῖς ἔτους ἡμποροῦν νὰ ἀναχθῶν. Πρῶτον, εἰς τὰ πολυειδῆ βίβλα, ὅπου ἐμετρήσαν οἱ τότε διώκται. Δεύτερον, εἰς ὅλα τὰ μέλη τῶν βασιλευσμένων σοιμάτων τῶν Χριστιανῶν. Καὶ τρίτον, εἰς τὸ πάμπλου καὶ ἀναρίθμητον πλῆθος τῶν θανατωθέντων Χριστιανῶν.

Πρῶτον τῶν οἱ θηριώδεις ἐκείνοι καὶ ἀπανθρωπώτατοι διώκται, δὲν εὐχεριστήθησαν εἰς μόνὰ τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα γένη καὶ εἶδη τῶν βασιάνων, καὶ εἰς μόνὰ τὰ πολύτροπα τιμωρητικὰ ὄργανα, τὰ ὅποια ἐφευρέθησαν ἐκ τοῦ παντός αἰῶνος ἀπὸ τοῦ

υπόθεσιν, ἤθελε ζητήσῃ νὰ ἀριθμῆσῃ καὶ ὄλους τοὺς ἀποστόλους, καὶ προφήτας, καὶ ἱεράρχας, καὶ ἱερομάρτυρας, καὶ ὁσίους, καὶ ὁσιομάρτυρας, καὶ ὁμολογητάς· καὶ ἀπλῶς, πάντας τοὺς ἁγίους, ἀνδρας τε ὁμοῦ καὶ γυναῖκας, τόσον τοὺς ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχομένους, ὅσον καὶ ἐν ἄλλοις βιβλίοις τῆς Ἐκκλησίας· ἐάν, λέγω, ἤθελε ζητήσῃ τινὰς νὰ ἀριθμῆσῃ ὄλους τοὺς ἀνωτέρω ἁγίους καὶ φίλους τοῦ Θεοῦ, θέλει τοὺς εὖρη νὰ ὑπερβαίνουν τῆ ἀμμον τῆς θαλάσσης εἰς τὸν ἀριθμὸν, καὶ θαυμαστικῶς ἔχει νὰ φωνάξῃ ἐκεῖνο τὸ τοῦ Δαβίδ· « Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου ὁ Θεός, λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν· ἐξαριθμησάμαί αὐτούς, καὶ ὑπὲρ ἀμμον πληθυνθήσονται. » (Ψαλ. ρλγ'. 17) ὅπερ ἐρμηνεύων

ὁ Χρυσορρήμων λέγει· « Ἐγὼ μὲν, αὐτοὺς τιμῶ· σὺ δὲ, πολλοὺς ποιεῖς καὶ ψάμμου πλείους· σὺ μόνον δὲ πολλοὺς, ἀλλὰ καὶ ἰσχυρούς· τὸ γὰρ ἐκραταιώθησαν, τοῦτό ἐστι· καὶ διπλὴν λέγει τὴν εὐημερίαν, τὴν τε εἰς πλῆθος, τὴν τε εἰς ἰσχύος ἐπίδοσιν ».

Ὅθεν, ἂν ὁ Ἰακώβ θεωρήσας τοὺς ἁγίους ἀγγέλους, ὠνόμασε τὸ πολὺ πλῆθος ἐκείνων παρεμβολήν· « Καὶ ἀναβλέψας Ἰακώβ, εἶδε παρεμβολὴν Θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν, καὶ συνήντησαν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ· εἶπε δὲ Ἰακώβ ἠνίκα εἶδεν αὐτούς, Παρεμβολὴ Θεοῦ αὐτῆ. » Γέν. λβ'. 1.) Ἡμεῖς θεωροῦντες ἅπαντας τοὺς ἁγίους, καὶ τὴν σύναξιν ὁμοῦ τῶν ἐννέα ἀγγελικῶν Ταγμάτων, τῶν ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχομένων, ἔχομεν κάθε δι-

παλαιότερους ἀσπλάγγους καὶ ἀπανθρώπους τυράννους· ἀλλὰ ἐπρόθεσαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ λόγου τῶν πάμπολλα ἄλλα βίασιν κατὰ τῶν χριστιανῶν, δεινότερα τῶν παλαιῶν καὶ δριμύτερα, ὅσα ἔβουλήθη νὰ ἐπινοήσῃ ἡ ἀκρά σκληρότης τῶν κερδῶν τους· εἰς τὸν ὅτι, τὰ ἴδια στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ τὰ μεγάλα κτείσματα τοῦ παντός, γῆν, λέγω, ὕδωρ, αἶρα, καὶ πῦρ, ἐσθί κωσαν εἰς τὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν πόλεμον.

Δεύτερον, καθὼς σχεδὸν ἔν ἐκεινε τόπος τοῦ κόσμου, ὁ ὁ πῦρ νὰ μὴν ἐβάρη μετὰ τὰ αἵματα τῶν μαρτύρων τοιουτοτρόπως δὲν ἔκεινε μέρος, ἢ μέλος, μικρὸν ἢ μέγαλον, ἐσωτερικὸν ἢ ἔξωτερικόν τῶν σωματίων τῶν μαρτύρων, τὸ ὅποιον νὰ μὴν ἐδοκίμασε μὴν ξεχωριστῆ βίασιν ἀπὸ τῆς ἐπινοηθείσας ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω τυράννων. Τί λέγω; πολλάκις ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ μέλλον τοῦ σώματος τῶν μαρτύρων, ἐδοκίμαζε δύο καὶ τρεῖς καὶ πολλὰ εἶδη βιανῶν· ὥστε ὁποῦ μερικὴ ἀπὸ τοὺς γυναῖκας μάρτυρας, τόσα πολλὰ βίασιν ἔλαβον οἱ ἀσπίδοι, ὅσα εἶναι τὰ μέλη καὶ μέρη, ὅσα εἶναι τὰ νεύρα καὶ κόκκαλα, καὶ ὅσα εἶναι σχεδὸν αἵνες τῶν σωματίων τους.

Ὅθεν οἱ ἀνδραγατοῦντες ἐλαίνοι τῆς ἀληθείας ἀθληταί, ἐδοκίμασαν ἐν τοῖς διὰ Χριστὸν μαρτυρίαις των, πεπρωμένους περικεφαλαίως εἰς τὰς κεφαλὰς· τύφλωσιν εἰς τὰ ὀφθαλμοὺς· σούβλα καὶ καρρῖα εἰς τὰ αὐτιά· κοψίμον εἰς τὴν μύτην· γαλιναρία, εἰς τὸ στόμα· ἐκκοπήν, εἰς τὴν γλῶσσαν· ἐκείζωσιν εἰς τὰ ὀδόντια· βράσιμα εἰς τὸ πρόσωπον· φούρκα· εἰς τὸν λαίμον· καυσίματα εἰς τὸ στήθος· κοψίματα εἰς τὰ βρέστα, μεπεπρωμένα σιδηρᾶ ἐργαλεῖα· τζανίσματα εἰς τὰ πρᾶττα· ὀξεία καλάμια εἰς τὰ ὄνυχια τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν· στρεβλώσεις εἰς τοὺς δακτύλους· σχίσματα εἰς τὴν κοιλίαν· εὐγάμους· εἰς ὅλα τὰ ἐντόσθια καὶ ἐσωτερικὰ σπλάγγνα· ἐξαρθρώσεις εἰς ὅλας τὰς ἀρμονίας· χωρισμὸν εἰς ὅλας τὰς κλειδώσεις τοῦ σώματος των, καὶ τζικισμούς εἰς ὅλα τὰ κόκκαλα.

Αὐτοὶ ἐποτίζοντο καὶ ἐγέμοζαν τὰ ἐντόσθια των ἀπὸ ἀναλυμένα μολύβια· ἐκίοντο ἀπὸ σκάρια· πεπρωμένους ἐντρανίζοντο ἀπὸ τριάντα γεμάτα θεῖον καὶ ἔλαιον· ἐφλογίζοντο ἀπὸ κάρβουνα ἀνημμένα· ἐπυρπολοῦντο ἀπὸ ἀνημμένα· λαμπάδα· κατεπεφροῦντο ἀπὸ καμίνια· ἐβράζον μέσα εἰς καχλαζόντα καζάνια· ἐστριφογυρίζοντο δεδεμένοι ἐπάνω εἰς ξιφηρόρους τρο-

χούς· ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐσπορπίζοντο καὶ ἐσφενδονίζοντο αἱ σάρκες των εἰς ἓνα καὶ ἄλλο μέρος· ἐρρίπτοντο μέσα εἰς λάκκους φλογωδεστάτης ἀσθέστου· ἐδίδοντο φηγῆτον εἰς τὰ σαρκοφάγα θεοῖα· ἐξεδερματίζοντο ζωντανοὶ ἀπὸ κεφαλῆς εἰς ποδιῶν· ἐτέμνοντο κατὰ τὸ δέρμα εἰς πολλὰ λωρίδα· ἐσούροντο δεδεμένοι κατὰ γῆς καὶ κατὰ κρημνῶν ἀπὸ ἁγίους ἴππους· ἐδέρνοντο μετὰ λωρίδα, μετὰ σπονία, μετὰ ἄλυσσίδας, μετὰ βέργας, μετὰ σίδερα, μετὰ ἔλαιον, μετὰ βία καὶ ἢ ταυτυμένοι ὄντες ἐκ τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ σώματος, ἢ κρεμασμένοι ἀπὸ ὑψηλὰ μέρη ἐκ τῶν τοιχῶν, ἢ ἀπὸ ἀγγυλέα· καὶ ἐρρίπτοντο ἀσπλάγγους, ἢ μέσα εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, ἢ μέσα εἰς λίμνας, ἢ μέσα εἰς ποταμούς. Τί νὰ πολυλογῶ; ὁ ἴδιος ἄδης, καὶ οἱ ἴδιοι καταχθόνιοι δαίμονες, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἡ λύσσα διὰ τοῦ ἄδου καὶ τῶν ὑποχθονίων δαιμόνων, δὲν ἐδύνατο νὰ ἐπινοήσῃ τόσα σκληρὰ εἶδη βιανῶν, ὅσα ἐπένοησαν οἱ ἀνωτέρω δυνάστη καὶ τυράννοι· κατὰ τῶν τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων, οἱ ὁποῖοι εἰς κάθε βίασιν ἐδοκίμαζον ἓνα θάνατον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, πολλοὺς θανάτους, καὶ ἀκολούθως ὑπέφερον ἓνα πολυθάντον θάνατον, μετὰ τὴν ἀρροπορίαν τῆς τελευταίας κατωκίτης τοῦ θανάτου.

Τρίτον φοβερὸν ἀποτελέσμα τῶν ἀνωτέρω δυνάστη, ἐστάθη τὸ πολὺ εἰς ἀμέτρητον πλῆθος τῶν χριστιανῶν, ὅπου ἤσανίσθη. Μετὰ τὴν γὰρ βία· ἐπολέμασαν τοὺς χριστιανούς· οἱ κатарταί, ὥστε ὁποῦ αὐτοὶ ἐπεθύμουν νὰ ἔχουν ἓνα μοναχὸν λαίμον διὰ τὰ πλῆθη τῶν χριστιανῶν ἓνα καὶ μετὰ ἓνα μόνον κατέθετομα τοῦ ζήτους καὶ τῆς μαχαίρας, κοψίμον αὐτὸν, καὶ οὕτως ἤσανίστον αὐτοὺς καθάπερ εἰς μίαν σπηλιήν.

Ὅθεν ἀναγινώσκουμεν εἰς τὰς ἱστορίας, ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Τραϊανῶ, τόσοι πολλοὶ χριστιανοὶ ἤσανίσθησαν διὰ νοχάρια καὶ ἄλλων βιανῶν, εἰς τρόπον ὅτι, ἐπειδὴ ἐκουράσθησαν καὶ ἀπέκτανον πλείον οἱ στρατιῶται καὶ ὄχημοι ἀπὸ τοῦ νὰ τοὺς θανατόνουν διὰ τοῦτο ἐκατασκευάσθησαν δύο καμίνια εὐρυχωρότατα, κατὰ τὸ πλάτος καὶ μήκος, καὶ ἐκτίθησαν μετὰ τῆς τὴν ὑπερβολὴν· εἶτα ἐξεδόθη βασιλικὴ προσταγή, ὅτι ὅποιος χριστιανὸς θέλει νὰ δεῖξῃ, πῶς πιστεύει εἰς τὸν Χριστόν, καὶ δεῖ προσκυνεῖ τὰ εἰδῶλα· οὗτος εἰς πηγάην μόνος του νὰ βίπεται μέσα εἰς ἐκεῖνα τὰ πυρφόλεκτα καμίνια. Ὅθεν ἀναριθμητὸν πλῆθος χριστιανῶν ἐρρίψαν μόνος τὸν ἑαυτὸν τους ἐκεῖ

καιον να ονομάσωμεν τὸ πολὺ καὶ ἄπειρον πληθος τούτων, ὄχι παρεμβολῆν ἀπλῶς, ἀλλὰ παρεμβολῆν παρεμβολῶν· καὶ ἂν ὁ Ἰακώβ ὠνόμασε παρεμβολάς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἐστέκοντο τὸ πλῆθος τῶν ἁγίων ἀγγέλων « καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκεῖνου, παρεμβολαί. » (αὐτόθι. 2) ἡμεῖς μὲ περισσότερον δίκαιον πρέπει νὰ ὀνομάσωμεν τὸν Συναξαριστὴν τοῦτον παρεμβολάς· διὰ τί περιέχει, ὄχι μό-

μῆσα καὶ κατεκάθασαν, προσφειθέντες εἰς τὸν Θεὸν ὀλοκαυτώματα λογικὰ καὶ εὐπρόσδεκτα. (ὄρα περὶ τούτου εἰς τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Μαρτίου ἐν τῷ Συναξαρίῳ τῆς ἁγίας Δροσίδος.

Ἄλλὰ καὶ ὁ δέκατος διώκτης τῶν χριστιανῶν Διοκλήτιανός, μὲ τὸσπιν ὄυσαν ἐκινήθη ὁ μαρτυρὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν, εἰς τρόπον ὅτι, εἰς ἓνα μὲν μῆνα, ἐθανάτωσε δεκαεπτά χιλιάδας χριστιανῶν· ἀνάμεσα δὲ εἰς δέκα χρόνους, ἐθανάτωσεν ἐν μόνῃ τῇ Αἰγύπτῳ, ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρας χιλιάδας, καὶ ἐζώρισεν εἰς διαφόρους τόπους, ἑπτακοσίας χιλιάδας. Φθάνει μόνον νὰ ἤξεύρωμεν, ὅτι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Διοκλήτιανου, ἐκέρυχθη ἓνας καθολικὸς ὄρισμός εἰς ὅλην τὴν εὐρύχωρον αυτοκρατορίαν τῆς Ῥώμης, ὁ ὁποῖος ἐτίθει ἀπόλυτον ἀδειαν εἰς κάθε ἔθνη καὶ εἰδωλολάτρην, νὰ θανατόνῃ κάθε χριστιανόν, ὅπου τὸν εὐρίσκει καὶ μὲ ὅποιον τρόπον θελήσῃ. « Ὅθεν τόσος πολλὸς ἀφανισμὸς ἠκολούθησεν εἰς τοὺς χριστιανούς ἐν παντὶ μέρει τοῦ κόσμου, ὥστε ὅπου, οἱ ἐθνικοὶ νομιζόντες, ὅτι ἔσθυσαν παντελῶς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἔγραπον ἐπάνω εἰς πολλὰ μάρμαρα μὲ γλυπτὰ γράμματα, ταύτην τὴν ἐπινίκιον ἐπιγραφὴν. « Ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ πανταχοῦ ἐξηλείφθη. »

Ὅλα ὅμως τὰ ἀνωτέρω ἐνίκησεν ἡ πίστις τοῦ Χριστοῦ, καὶ οἱ τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες. Ἐνίκησε πρῶτον τοὺς θρησκείας δέκα διώκτας· καὶ διωγμούς, διὰ τί ἡ τοῦ Χριστοῦ πίστις, ἄλλην φασὸν δὲν αὐξήσεν, οὕτε ἐπλατύνθη τόσον, ὡσάν εἰς τοὺς καιροὺς ἐκείνους· κατὰ τοὺς ὁποίους εἰδῶσκον αὐτὴν οἱ Νέριονες οἱ Δομετιανοί, οἱ Γρίπτιοί, οἱ Ἀδριανοί, οἱ Σεβῆροι, οἱ Ἀντωνῖνοι, οἱ Δέκιοι, οἱ Οὐαλλερτιανοί, καὶ οἱ Διοκλήτιανοί καὶ Μιζήμειοι. Ὅθεν ὁ σκληρότερος τῶν ἄλλων διώκτης, ὁ Διοκλήτιανός λέγει, εἶδε μὲ μεγάλην του καταισχύνην, πῶς ἐπροσκύνησαν ὅλα τὰ ἔθνη τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον αὐτὸς εἰδῶσκε, καὶ μάλιστα, πῶς ἐπροσκύνησαν αὐτὸν ἡ γυνὴ του Ἀλεξάνδρα· ἡ ἀνεψία του Σοισάννα· οἱ θεοὶ του Κλαύδιος καὶ Μιζήμειοι· ὁ στρατηγὸς σου Σεβαστιανός· ὁ ἐπίτροπος του Κάστουλος, καὶ οἱ πλείον οἰκιακοὶ του δορυφόροι, ὁ Γοργόνιος, καὶ ὁ Δωρόθεος, οἱ ὁποῖοι ἐποίησαν Ἐκκλησίαν ἓνα μέρος τοῦ παλατίου του, καὶ ἐκεῖ μέσα ἐλάτρευον τὸν Χριστὸν ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ὁ ἄθλιος ἐσπούδαζε νὰ ἀφανίσῃ ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς μὲ τὰς ἀίματάς τινος τῶν πιστευόντων εἰς αὐτὸν χριστιανῶν καὶ μαρτύρων.

Ἐνίκησαν δεύτερον τὰ πολυειδῆ βράσανα, ὅπου ἐφύρηκαν οἱ εὐπρέπεια, ἡ πίστις τοῦ Χριστοῦ καὶ οἱ μάρτυρες· διὰ τί αὐτοί, ἀντὶ νὰ φουδῶθον ἀπὸ αὐτὰ, μᾶλλον ἐνεδυναμώθησαν· ὅθεν βασιλεύοντες, ἐβεβαίωσαν περισσότερον τοὺς αὐτοὺς βασιλεύοντες· καὶ πάντας, ἐνήργουν· ἐλογίζον γὰρ τὰς πεπυρωμέ-

νον τὴν σύναξιν τῶν μυρίων ἀγγέλων¹ καὶ ὄλων τῶν ἀγγελικῶν ταγμάτων, ἀλλὰ καὶ τὴν χιλιάριθμον καὶ μυριάριθμον καὶ μυλλιωνάριθμον πλῆθὺν τῶν ἁγίων ἀπάντων. Καὶ ἂν βίβλιστινες ὠνομάσθησαν, παγκόσμιοι ἱστορῖαι, ἢ παγκόσμιοι βιβλιοθήκαι, βέβαια μὴδὲ τούτων τῶν μεγαλοπρεπῶν τίτλων καὶ ὕψι-λῶν ὀνομάτων εἶναι ἀλλότριος ὁ ἱερός οὗτος Συναξαριστής. Ὅθεν μὲ κάθε δίκαιον πρέπει

ναί κλίνας, καὶ σιδηρὰ κροβάτια, ὡσάν ἀπαλὰ σφρώματα· τὰ ἀναμμένα κάρβουνα, ὡσάν ἀνήθαι καὶ τριαντάφυλλα· τὰς ἀκαμμέναις καὶ σπινθηροβόλους ἐσχάραις, ὡσάν οὐρανίους κλίμακας· τὰς σούρκας, ὡς νυμφικὰ περιδέραια· τὰς φυλακὰς, ὡς βασιλικὰ παλάτια· τὰς φλογίζουσας καμίνους, ὡς νυμφικὸς καμάραι· τὰς δυσωδίας ὡς εὐωδίας· τὰς τιμωρίας καὶ ἰμμηγορήσεις, ὡς τρυφὰς καὶ ἀναπαύσεις· καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, τὸν πικρότατον θάνατον ἐλογίζον ὡς γλυκύτερον ζωὴν, καὶ τὰυτα ποῖσι τὰ ἐκατέρωθεν· οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ πόλλαις καὶ γυναῖκες τρυφεραί, καὶ ἀπαλὰ κοράσια, καὶ βρέφη ἀνήλικα τε καὶ ὑπομαζία.

Ἐνίκησαν τρίτον οἱ μάρτυρες, διὰ τί ὅσον οἱ τύραννοι ἐσπούδαζον νὰ τιμωροῦν ὅλα τὰ μέλη καὶ μέρη τῶν σωματίων τους μὲ τὰ ἀνωτέρω πολύτερωτα κολαστήρια, τόσον οἱ ὀλοκαυτῶσι τιμωρούμενοι, ἔχαιρον περισσότερον καὶ εὐφραίνοντο, φέροντες ὑπὲρ σαφείρους καὶ μακαρίτας πολυτίμους τὰ ἀτίγματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ὅλα τὰ μέλη των, καὶ μὲ αὐτὰ ἀνταναπληροῦντες τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκὶ των, ὡς λέγει ὁ μακάριος Παῦλος.

Τέταρτον δὲ καὶ τελευταῖον, ἐνίκησαν οἱ μάρτυρες διὰ τὸ ὅσον ὁ ἀριθμὸς τῶν περνομενῶν μαρτύρων ἦτον περισσότερος, τόσον αὐτοὶ ἐδυναμόντο τοὺς ζωντανούς μάρτυρας εἰς τὸ νὰ ἀποθνήσκουν προθυμότεροι, διὰ νὰ λάβουν τοὺς στεράνους τοῦ μαρτυρίου, καὶ ὅσον περισσότεροι ζωαὶ ἐθερίζοντο τῶν μαρτύρων, τόσον περισσότεροι πιστοὶ ἐσπείροντο μὲ τὸ αἷμα ἐκείνων. Ὁ ἓνας μάρτυς ἀποκεφαλίζόμενος, ἐφύτρωνε δέκα καὶ ἑκατὸν πιστούς· οἱ δέκα ἀποκεφαλίζόμενοι, ἐτραβίζον εἰς τὴν πίστιν διακοσίους ἀπίστους· καὶ οἱ ἑκατὸν ἀποστεμνόμενοι, ἐγένωνον παραδόξως χιλιάδας καὶ μυριάδας χριστιανῶν. Ὅθεν καὶ ἀληθεύει τὸ περὶ αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀρόμενον· « οὕτι ἡ σφαγὴ τῶν μαρτύρων ἀπέτεκε τῶν πιστῶν τὸ πλήρωμα. »

Καὶ λοιπὸν ὁποῖος στοχασθῇ, πῶς οἱ Καλλίνικοι μάρτυρες διὰ τῶν ἀνωτέρω δέκα διωγμῶν, διὰ τῶν πολυειδῶν βράσανων διὰ τοῦ βασινισμοῦ ὄλων τῶν μελῶν τους, καὶ διὰ τῆς σφαγῆς τοῦ πολλοῦ πλῆθους των, ἐνίκησαν τοὺς ἀσωμάτους δαίμονας· ἐνίκησαν τοὺς ἐνομιμάτους τυράντους, καὶ ἐνίκησαν τελευταῖον κόσμον καὶ τὰς τοῦ κόσμου ἡλόνες τε καὶ πλοῦτον καὶ ὄσαν, ἀναγκάζεται νὰ φωνάζῃ ἐκεῖνα τὰ γραφικὰ· « Δάκτυλος Θεοῦ ἐστὶ τούτος » (Ἐξῆδ. τ. 19) καὶ τὸ « Αὐτὴ ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικητήσα τὸν κόσμον, ἡ Πίστις ἡμῶν· τίς ἐστὶν ὁ νικῶν τὸν κόσμον, εἰμὲ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ; » (α', Ἰωάν. ε' 4.) Ὅρα καὶ τὴν ὑποσημείωσιν εἰς τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Μαρτίου, εἰς τοῦτο συντείνουσιν.

¹ Ὅρα εἰς τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Ἰαννουαρίου ἑορταζομένην τὴν σύναξιν τῶν μυρίων ἀγγέλων.

καὶ αὐτὸς νὰ ὀνομάζεται, ἢ μία παγκόσμιος ἱστορία, ἢ μία παγκόσμιος βιβλιοθήκη, καθότι ἐν αὐτῷ εὐρίσκονται ἀποτεθησχυρισμένοι εἰς αἱ ἱστορίαι, ὅσαι ποτὲ ἠκολούθησαν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου μέχρι τοῦ νῦν· αἱ τε ἀφορῶσαι πρὸς τὴν σύστασιν τοῦ παλαιοῦ νόμου, καὶ μάλιστα αἱ ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς νέας χάριτος τοῦ Εὐαγγελίου.

Δέξασθε λοιπόν, σεβάσμιοι Πατέρες μου καὶ ἀδελφοί, καὶ πάντες οἱ ἀναγινώσκοντες τὸν Συναξαριστὴν τοῦτον μετὰ εὐμενείας καὶ ἀγάπης ἀδελφικῆς, δέξασθε, καὶ τὴν μνήμην τῶν ἐν αὐτῷ ἁγίων διὰ παντός ἐν ταῖς γλώσσαις ὑμῶν περιφέρετε· διὰ τῆς μνήμης γὰρ ταύτης καὶ τὰς γλώσσας ὑμῶν ἀγιάζετε, καὶ τῆς παρὰ τῶν ἁγίων βοθηθείας καταξιούσθε. Ταῦτα γὰρ ποτε καὶ ὁ ἱερός Θεοδώρητος ἠύχετο νὰ γένουν εἰς αὐτὸν διὰ τῆς μνήμης τῶν ὁσίων, τῶν ἐν τῇ Φιλοθέῳ ἱστορίᾳ αὐτοῦ περιεχομένων· « Ἐμοὶ δὲ εἶη τῆς τούτων ἐπικουρίας τυχεῖν, τῇ τούτων μνήμῃ τὴν γλῶτταν καθαγιάσαντι. » (Ἀριθμῶ ζ.) Μὴ ζητήσετε δὲ νὰ εὐρῆτε εἰς αὐτὸν εὐφράδειαν καὶ εὐγλωττίαν ῥητορικὴν τοῦτο μὲν, διατὶ ἡμεῖς εἰμεθα ἔρμηαι τῶν τοιούτων καλῶν· τοῦτο δὲ, καὶ διατὶ ἡ φύσις τῆς μεταφράσεως, σαφῆνειαν μὲν κυρίως καὶ καθαρότητα ἀπαιτεῖ, τὴν ὁποίαν ἐπιμελήθηκα νὰ κατορθώσω, ὅση μοι δύναμις· οὐχὶ δὲ καὶ εὐγλωττίαν ῥητορικὴν καὶ τὰς τῆς τέχνης χάριτας, ἵνα μὴ ὁ μεταφράζων εὐρεθῆ ὡς συγγράφων. Καὶ εἶτι μὲν καλὸν καὶ ἀξιόλογον ἐν τούτῳ εὐροιτε, τῷ Θεῷ τὴν δόξαν καὶ τὴν εὐχαριστίαν ἀπόδοτε, παρ' οὗ πᾶν καλὸν καταπέμπεται. Εἶτι δὲ ἐπιλήψιμον καὶ ἀτελὲς ἐν αὐτῷ ἀπαντήσοιτε, ἀπόδοτε τοῦτο τῇ ἀδυναμίᾳ καὶ ἀτελείᾳ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως· καὶ συγγνωμονεῖτέ μοι, ἀδελφοί, καλῶς εἰδότες, ὅτι ἡ βίβλος αὕτη δὲν ἦτον εὐκολοδιόρθωτος, ἀλλὰ τῶν ἦτον βίβλος πολλὰς ἔχουσα τὰς δυσκολίας, βίβλος λαβυρινθώδης, καὶ βίβλος σχεδὸν ἀνεξάντητος· ὅθεν ἀκολούθως καὶ μυρίων ὀμμάτων ἐδέετο καὶ ἰδρώτων πολλῶν· ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ὄρατα νῦν τελειότητα· καθὼς αὐτὴ μονοουχὶ φωνὴν ἀφείσα περὶ ἑαυτῆς μαρτυρεῖ.

Παρακαλῶ δὲ πάντας τοὺς Πανιέρους ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἱεροὺς ἐρημησίους τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ἐκκλησιῶν, ἵνα ἐπιμελῶνται νὰ ἀναγινώσκουν τὰ Συναξάρια ἐκάστης ἡμέρας εἰς ἐπάκουον τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ συναθροιζομένων χριστιανῶν· καὶ μάλιστα τὰ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ χειμῶνος εὐρισκόμενα, ὅταν αἱ νύκτες εἰ-

ναι μεγάλαι. Τὰ δὲ Συναξάρια τοῦ θέρους, ταῦτα, εἴαν δὲν ἀναγινωσθῶν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ Ὁρθρου διὰ τὴν βραχυότητα τῆς νυκτός, ἄς ἀναγινώσκωνται ἐν τῇ Θεῷ Λειτουργίᾳ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ κοινωνικοῦ. Μνήσθητέ μου τῆς ἀγάπης ἐν ταῖς πρὸς Θεὸν ὑμῶν προσευχαῖς, σεβάσμιοι πατέρες καὶ ἀδελφοί καὶ πάντες οἱ ἀπανταχοῦ γῆς ὀρθόδοξοι χριστιανοί, οἱ τὴν παροῦσαν βίβλον ἀναγινώσκοντες· ἀλλὰ κατὰ χρέος ἀπαραίτητον μνήσθητε, ἵνα παρακαλῆτε ἔκτενῶς τὸν σιλόψυχον Θεὸν ὑπὲρ τῆς πολυχρονίου ζωῆς, εἰρηνικῆς καταστάσεως, καὶ συγχωρήσεως τῶν ἁμαρτιῶν πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων συνδρομητῶν, τῶν ἀθραῖς δαπάναις ἐκδεδωκότων τὴν παροῦσαν ἱερὰν βίβλον τοῦ Συναξαριστοῦ, εἰς κοινὴν ἀπάντων τῶν Χριστωνύμων ὠφέλειαν. Ἐρωσθε. 1

Ὁ ἐν Μοναχοῖς ἐλάχιστος ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ.

1 Διδόμεν εἶδσιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ παρόντος Συναξαριστοῦ, ὅτι ἐπαιτητάμεν τοὺς ἐν τοῖς Μηνιαῖοις στίχοις τῶν ἐν τῷ Κυρίῳ Πάσχῃ ἀκολουθουσῶν ἑορτῶν, τῶν ἀρχομένων ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου, ἕως τῆς Κυριακῆς τῶν ἁγίων Πάντων, καὶ δὲν ἐγράψαμεν αὐτοὺς ἐν τῷ παρόντι Συναξαριστῇ, ὡς πρῆγμα ὃν περιττὸν καὶ ἀργὸν καὶ ἄχρηστον καθότι οἱ στίχοι αὐτοί, ἄλλην φωνὴν δὲν λέγονται, εἰμὲ μόνον, ὅταν τύχῃ τὸ Κύριον Πάσχα. Κύριον δὲ Πάσχα λέγεται, ὅταν ἡ λαμπροφόρος Κυριακὴ τύχῃ κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Μαρτίου· ἐν τῇ εἰκοστῇ γὰρ τρίτῃ τοῦ Μαρτίου ἐσταυρώθη ὁ Κύριος, καὶ ἐν τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἀνέστη. Ἀλλὰ καὶ τότε πάλιν οἱ στίχοι αὐτοὶ λέγονται, οὐχὶ ἐν τῷ Μηνιαίῳ καὶ Συναξαριστῇ, ἀλλ' ἐν τῷ Τριωδίῳ καὶ Πεντηκοσταρίῳ.

Σημειούμεν δὲ καὶ τοῦτο χάριν τῶν ἀπλουστέρων, ὅτι ἐκείνου ὁ λόγος, ὅπου γράφεται ἐν τῷ τέλει πάντων σχεδὸν τῶν Συναξαριῶν· ἦτοι τὸ, τελείται δὲ ἡ αὐτοῦ Συναξίς ἐν τῷ Ναῷ τοῦ τιμίου Προδρόμου, θετίου, ἢ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, ἢ τοῦ Κορυθαίου Πέτρου, ἢ ἄλλου τινοῦ ἁγίου, αὐτὸς σημειῖ ὁ λόγος ὁλοῦ, ὅτι ὁ ἅγιος ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου εἶναι τὸ Συναξάριον, δὲν ἐορτάζεται εἰς ὅλους τοὺς Ναοὺς καὶ Ἐκκλησίας τὰς εὐρισκόμενας εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, ἀλλ' ἐγένετο ἢ ἐκείνου Συναξίς, ἦτοι ἡ συνάθροισις τῶν χριστιανῶν καὶ ἐορτὴ καὶ λειτουργία, εἰς μερικὸν μόνον Ναὸν καὶ Ἐκκλησίαν· Ὅθεν καὶ ὁ λόγος αὐτὸς ἄχρηστος εἶναι καὶ περιττός τὴν σήμερον, καθότι τῶρα, καθὲ ἅγιος ἐκάστης ἡμέρας, ἐορτάζεται, οὐχὶ μερικῶς, ἀλλὰ καθολικῶς καὶ εἰς πάσας τὰς τοῦ Χριστοῦ ἁγίας Ἐκκλησίας. Πλὴν ἡμεῖς καὶ τοῦτον τὸν λόγον ἐγράψαμεν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Συναξαριστῇ, δυσωπηθέντες τὴν παλαιόθεν ἐπικρατήσαν ἐν τούτῳ παρὰ τοῖς Συναξαριστοῖς συνήθειαν· ὅπως δὲ θέλει, ἄς ἀρῆνῃ τὸν λόγον αὐτὸν, καὶ ἄς μὴ τὸν ἀναγινώσκῃ. Παρομοίως δὲ ἄχρηστοι καὶ περιττοὶ εἶναι οἱ λόγοι ἐκεῖνοι, ὅπου γράφονται ἐν τῷ Συναξαριστῇ· ἔχουν ὅτι τὰ Ἐγκρίνια τοῦ Ναοῦ τῆς Θεοτόκου, καθ' ὑπόθεσιν, ἢ τοῦ Πατρῷ-

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑΝ ΒΙΒΛΟΝ
ΤΟΥ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΟΥ.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΗΡΩΔΕΥΣΕΙΟΝ.

Ἦν πάρος ἀσπίτης Ὁρρη, ἐπελύγασε βιβλόν
Τὴν δέ, μάλ' ὀτρυνέως δέγνυσο ὦ φιλοτις,
Μαρυμίζουσαν ἄλγιν, ὅσον ἔνδοθεν ἔκανε θυμός.
Τάξει γὰρ φράσει, λαμπροτέρους τε Τύπους.

ΕΤΕΡΟΝ ΙΑΜΒΙΚΟΝ.

Συναξαριστὲς, οὗτος ὃν βλέπετε φίλε,
Τὴν ἀσπίδαν, ἐκδυθείς ἦν περ πάλοι
Εἶλεν, σαρῆ νῦν ἀμυρύνεται φράσιν.
Χ' οὕτω προβαίνει, εἰς τὸ τοῦ Τύπου φάος.

ΕΤΕΡΟΝ ΔΙΑ ΣΤΙΧΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ.

Ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, οἱ ἱκετεύσαντές με,
Περὶ τοῦ Συναξαριστοῦ, καὶ διεγείραντές με,
Πρὸς τὴν μετάφρασιν αὐτοῦ, τὴν σαρῆ τε καὶ λείαν,
Καὶ θανατὴν διόρθωσιν, τούτου καὶ εὐταξίαν.
Δείξαθε τὸ ποθοῦμενον, ὑμῶν αἴτημα πάντων.
Καὶ ὀσώπιτε τὸν Θεόν, λύσιν πτασμάτων πάντων,
Δοῦναι τοῖς ἐκτυπώσασιν, μετὰ πολλῆς δαπάνης,
Εἰς τὴν κοινὴν ὠφέλειαν, τῆς Ἐκκλησίας πάσης.

Ὁ Μεταφραστής.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ ΕΚ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ.

« Οἱ (Ἄγιοι Πάτερς) διὰ πίστεως κατηγωνί-
σαντο βασιλείας· εἰργάσαντο δικαιοσύνην· ἐπέ-
τεχον ἐπαγγελιῶν· ἔφραξαν στόματα λεόντων·
ἔσθεσαν δύναμιν πυρός· ἔφεγον στόματα μαχί-
ρας· ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ὑσθερείας, ἐγενήθη-
σαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ· παρεμβολὰς ἐκλίνα-
ν ἄλλοτρίων . . . Ἄλλοι δὲ ἐντυπαρίσθησαν, οὐ
προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος
ἀναστάσεως τύχωσιν. Ἄλλοι δὲ, ἐμπαιγμῶν
καὶ μαστίγων πείραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν
καὶ φυλιχῆς· ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειρά-
σθησαν, ἐν φόβῳ μαχαίρας ἀπέθανον· περιηλ-
θον ἐν μηλωαῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερού-
μενοι, βλιθόμενοι, κακοχουόμενοι (ὧρ οὐκ ἦν
ἄξιος ὁ Κόσμος) ἐν ἐρημίαις πλατῶμενοι καὶ
ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὄπατις τῆς γῆς».
(Ἐβρ. ιά. 33).

» Συναγάγετε αὐτῷ τοὺς ἰσίους αὐτοῦ.

(Ψαλ. μθ'. 6).

» Ἄρον κύκλω (Στόν) τοὺς ὀφθαλμούς σου,
καὶ ἴδε συντηγμένα τὰ τέκνα σου.

(Ἦσα. ζ'. 4).

μου, ἢ τοῦ Θεολόγου, ἢ ἄλλου ἀγίου, τελοῦνται ἐν τῷ δεῖνι τόπῳ· καὶ οὕτω τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ γίνεται ἡ μνήμη τοῦ Σεισμοῦ, ἢ τοῦ Ἐμπρησμοῦ, τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει, θετέον, ἀκολουθήσαντος, ἢ ἐν ἄλλῳ τόπῳ· καθότι αὐτὰ ἠκολούθησαν μὲν ποτε, ἀχρηστά δὲ τώρα εἰσὶν ἄλλ' ἡμεῖς καὶ ταῦτα ἐγράψαμεν διὰ τὴν παλαιάν συνήθειαν.

Σημειώσασι, ὅτι ἡ δοτικὴ ἐκείνη ἐποῦ γράφεται εἰς κάθε ἡμέραν οὕτω· Τῷ αὐτῷ μηνὶ β'. ἢ « Τῷ αὐτῷ μηνὶ γ'. ἢ δ'. καὶ καθέξει, ἢ δοτικὴ αὐτῆ λέγω, λαμβάνεται ἀντιποτικῶς ἀντὶ γενικῆς· ἢ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς β'. ἢ γ'. ἢ δ', καὶ τοῦτο δὲ σημειοῦμεν, ὅτι αἱ ὑποσημειώσεις, ὅπου εὐρίσκονται ὑποκάτω εἰς διάφορα Συναξάρια, αὐταὶ δὲν ἀναγινώσκονται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μαζί μετὰ τὰ Συναξάρια εἰς ἐπήκουσιν πάντων· ἀλλὰ ὁ βυζυλιόμενος κατ' ἴδιον ταύτας αἰ ἀναγινώσκει. Εἶναι ὁμοίως καὶ μερικαὶ, αἱ ὅποια ἀρμαζοῦν νὰ ἀναγινώσκονται καὶ εἰς ἐπήκουσιν πάντων· ὅποια εἶναι το χαριστάτου ἐκεῖνο διήγημα τοῦ θεοφωτιστοῦ παιδίου, ὅπου ὑποσημειοῦται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Ὀκτωβρίου, μετὰ τὸ Συναξάριον τοῦ ἀγίου Ἀρέθᾳ καὶ τῶν ὄντων αὐτοῦ, καὶ ἄλλαι ὁμοίαι. Προσέτι συμβουλευόμενοι τοῦ ἀπλοῦς ἀναγνώστου τοῦ παρόντος Συναξαριστοῦ, τῶν πρέπει νὰ ἀναγνώσκων τὰ ἐπι καὶ τοὺς γρόνους ὅπου εὐρίσκονται ἐν τοῖς Συναξαρίοις. Καθ' ὑπόθεσιν, ὅταν αὐτοὶ εὐρίσκων ἐν τῷ Συναξαρίῳ τοῦ ἐτος τοῦτο, ὡς ἐν ἐπι σγ'. τοῦτο λέγειν οὕτω πρέπει νὰ τὸ ἀναγινώσκων· ἐν ἔπει διακοσιοστῶ ἑνενηκοστῶ· ἢ αἰ τὸ ἀναγινώσκων καὶ ἀπλοῦς κώτερον οὕτως· ἐν ἐπι διακόσια ἑνενηνῆτα.

Ἴνα δὲ ποιήσωμεν τὴν βιβλὸν ταύτην τοῦ Συναξαριστοῦ ἐρασιμωτέρην κοντὰ εἰς τοὺς ἀναγινώσκοντας, ἐσπουδάσαμεν νὰ στολισώμεν αὐτὴν καὶ μετὰ τοὺς πανηγυρικοὺς Λόγους, ἔσους οἱ θεοὶ Πατέρες καὶ κατὰ καιροῦς Διδάσκαλοι συνέγραψαν εἰς τὰς θεοποτικὰς, Θεομητορικὰς, καὶ ἁγίων ἑορτάς, οἵτινες Λόγοι εὐρίσκονται εἰς τὰ πανηγυρικὰ βιβλία τῶν ἐν τῷ ἁγίῳ τούτῳ Ὁρει ἐγκρίτων καὶ εὐαγῶν μοναστηρίων· δηλαδὴ τῆς μεγίστης Ἀκύρας, τῆς βασιλικῆς μονῆς τοῦ Βοτοπαιδίου, τῆς ἱερᾶς μονῆς τῶν Ἰσθρίων, τοῦ νέου Κοινοβίου τοῦ Διονυσίου, τῆς τοῦ Παντοκράτορος, καὶ τοῦ περιωνύμου Νικοῦ τοῦ Πρωτάτου. Ἐποιήσαμεν δὲ τοῦτο, πρῶτον μὲν, ἵνα ὁ κατολογος τῶν ἀρχῶν τῶν ἀνωτέρω πανηγυρικῶν λόγων εἴη ὡσαν μίᾳ ἐξάρτεος σπανιότης τῆς βιβλίου, καὶ ὡσαν ἓνα γλίχυσμα καὶ καρύκευμα τῶν ἀναγινωσκόντων. Ὡσπερ γὰρ ἡ ποικιλία τῶν βρωμάτων διεγείρει τὴν ὄρεξιν τῶν φιλονομένων, ἐπὶ καὶ ἡ ποικιλία τῶν λόγων κινεῖ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἀναγινωσκόντων. Καὶ δεῦτερον δὲ, ἵνα βλέποντες οἱ φιλογενεῖς χριστιανοὶ τοὺς τόσους ἁγίους καὶ Διδασκάλους, τῶν ὁποίων οὐδεὶς αὐτὰ τὰ ὀνοματὰ ἠξεύρουσι, παραινῆθωσιν ποτε νὰ ἐκδώσων εἰς τύπον τοὺς Λόγους αὐτῶν, καὶ μάλιστα τὸς ἀνεκδότους. Εἰς τὴν συλλογὴν δὲ καὶ συνάθροισιν τῶν τοιοῦτων Λόγων συνήρρησαν ἔργῳ καὶ λόγῳ οἱ φιλογενεῖς προεστῶτες τῶν ἀνωτέρω βηθέντων ἱερῶν μοναστηρίων, οἳ καὶ τὸ Γένος δὲ φελλεῖ δημολογεῖν ὑπὲρ τούτου πολλὰς καὶ μεγάλας τὸς χάριτας·

• Ὁ Θεός, ὁ ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλή ἀγίων.

(Ψαλ. πρ'. 8).

• Ἄγιοι ἔσεσθε, ὅτι Ἅγιός ἐστι ἐγὼ Κύριος.

(Λευϊτ. ια'. 14).

» Αἰνέσωμεν δὴ ἄνδρας ἐνδόξους, καὶ τοὺς
 » Πατέρας ἡμῶν τῇ γενέσει Ἄνδρες
 » ὄρομαστοὶ ἐν θυράμει βουλεύσονται ἐν συνέσει
 » αὐτῶν ὀπηγηλεύτες ἐν Προφητεῖαις. Ἡγού-
 » μενοι λαοῦ ἐν διαβουλίαις, καὶ συνέσει γραμ-
 » ματείας λαοῦ . . . διηγούμενοι ἔπη ἐν Γραφῇ.

» Ἄνδρες πλούσιοι χειρορηγήμενοι ἰσχυροὶ εἰρη-
 » νεύοντες ἐν παροικίαις αὐτῶν. Πάντες οὗτοι ἐν
 » γενεαῖς ἐδοξάσθησαν, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐ-
 » τῶν καύχημα . . . Οὗτοι ἄνδρες ἐλέους, ὧν αἱ
 » δικαιοσύναι οὐκ ἐπελήσθησαν . . . καὶ ἡ δόξα
 » αὐτῶν οὐκ ἐξαλειφθήσεται ». (Σεισμὸς μδ'. 4).
 » Ἐξέσω ἔτι μὴν ἀναγινώσκουσι τὰ πάθη
 » τῶν μαρτύρων, (ἦτοι τὰ περὶ τῶν παθῶν καὶ
 » μαρτυρίων αὐτῶν διαλαμβάνοντα βιβλία) ἠρίκα
 » αἱ ἐτήσια αὐτῶν ἡμέραι ἐπιτελοῦνται». Καρὼν
 » ρδ'. τῆς ἐν Καρθαγένῃ ἀγίας Συνοδου).

Εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος τοῦ ἐνὸς Θεοῦ.

ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ

ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ.

ΜΗΝ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ ¹

Εἰς τὴν Α'. Ἀρχὴ τῆς Ἰνδικτιου: ἤτοι τοῦ Νέου ἔτους.

» Ἰνδικτον ἡμῖν εὐλόγει Νέου Χρόνου,
» ᾧ καὶ παλαιῆ, καὶ δι' ἀνθρώπους νέε. (ἤτοι σὺ ὦ Χριστέ)

ΠΡΕΠΕΙ νὰ ἡξεύρωμεν, ἀδελφοί, ὅτι ἡ τοῦ Θεοῦ ἁγία Ἐκκλησία ἐορτάζει σήμερον τὴν Ἰνδικτιῶνα, διὰ τρία αἰτίαι· πρῶτον, ἐπειδὴ καὶ αὕτη εἶναι ἀρ-

χὴ τοῦ χρόνου· διὰ τοῦτο καὶ ὑπὸ τῶν παλαιῶν Ρωμαίων πολλὰ ἐτιμᾶτο αὕτη ἐξ ἀρχαίων χρόνων. Ἰνδικτιῶν δὲ κατὰ τὴν Ρωμαϊκὴν: ἤτοι Λατινικὴν γλῶσσαν, σημαίνει ὀρισ-

¹ Ἐχει ἡμέρας τριάκοντα, καὶ ἡ μὲν ἡμέρα ὥρας 12, ἡ δὲ νύξ ὥρας 12. Σημειοῦμεν ὀνεταῦθα, ὅτι τὸ ὄνομα Σεπτέμβριος δὲν εἶναι Ἑλληνικόν, ἀλλὰ Λατινικόν, ἢ Ἰταλικόν· καὶ δηλοῖ ἑβδομος, παραγόμενον ἀπὸ τοῦ Σέπτεμ Λατινικοῦ, ἢ Ἰταλικοῦ, ὅπερ ἐρμηνεύεται Ἑλληνιστί, ἐπτὰ· ἑβδομος δὲ λέγεται ὁ μὴν οὗτος, ἀριθμούμενος ἀπὸ τὸν Μάρτιον μῆνα, κατὰ τὴν ὁποῖον ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον. ἵνα ἐπὶ ἑπτὰ μῆνες συμποσοῦνται ἀπὸ τοῦ Μαρτίου ἕως τοῦ Σεπτεμβρίου, συναριθμουμένου δηλονότι καὶ αὐτοῦ τοῦ Σεπτεμβρίου.

Ἦθελε δὲ ἀπορίσῃ τις, διὰ τί ὁ Σεπτέμβριος, ἑβδομος μὴν ἀριθμούμενος καὶ λεγόμενος, ὡς εἶπομεν, διὰ τί λέγεται καὶ ἐορτάζεται σήμερον ὡς τοῦ χρόνου ἀρχή; λύοντες οὖν τὴν ἀπορίαν λέγομεν, ὅτι διὰ δύο αἰτίας λέγεται ὁ Σεπτέμβριος τοῦ χρόνου ἀρχή· μίαν ἑσωτερικὴν καὶ οὐσιώδη ἣτοι φυσικὴν· καὶ ἄλλην ἐξωτερικὴν καὶ ἐπουσιώδη.

Ἡ ἑσωτερικὴ λοιπὸν καὶ φυσικὴ αἰτία, διὰ τὴν ὁποῖαν ὁ Σεπτέμβριος λέγεται ἀρχὴ τοῦ χρόνου εἶναι, ὅχι διότι ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον εἰς τὸν Σεπτέμβριον μῆνα, καθὼς οὐκ ὀρθῶς λέγουσι πολλοὶ Ἐρεθῖνοι, καὶ ἄλλοι σὺν αὐ-

τοῖς· διότι τοῦτο τὸ προνόμιον τὸ ἔλαβεν ὁ Μάρτιος, κατὰ τὴν Ἁγίαν Γραφήν καὶ πάντας τοὺς Θεολόγους καὶ ἐρμηνευτὰς τῆς Γραφῆς, ὡς λέγομεν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Μαρτίου μηνός· ἀλλὰ λέγεται ἀρχὴ χρόνου ὁ Σεπτέμβριος, διότι κατ' αὐτὸν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, παύει μὲν ἡ γῆ ἀπὸ τὸ νὰ γενᾷ τοὺς καρπούς, ἀρχίζει δὲ πάλιν νὰ συλλαμβάνῃ τρόπον τινὰ καὶ νὰ ἐγκυμονῇ ἄλλους νέους καρπούς· ἔθεν εἶπε καὶ ὁ Ψελλὸς «ὁ Σεπτέμβριος μὴν τῶν παρελθόντων κόπων ἐπὶ τὸ πολὺ τοὺς καρπούς συγκλείει καὶ ταῖς ἀποθήκας ἐναποτίθει, καὶ τῶν ἐπιόντων πόνων ἀπάργεται» (παρὰ τῷ Σεβαστῷ Τραπεζοῦντιω.) διότι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον γίνεται ἡ φθινοπωρινὴ Ἰσημερία, ὅτε εἶναι ὁ ἀήρ καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα μετριόθερμος· κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἀροτριᾶται καὶ γεωργεῖται ἡ γῆ, καὶ τὰ σπέρματα δέχεται εἰς τὰ αὐλάκια τῆς, ὡσὰν μέσα εἰς κοιλίαν καὶ μήτραν· καὶ κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἀρχίζουσι νὰ γίνωνται αἱ βροχαί, ἵνα δι' αὐτῶν ἀπαλυθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ προλαβόντος θέρους σκληρυνθεῖσα γῆ, καὶ ἀκολουθῶς γένη ἐπιτηδεῖα εἰς τὸ νὰ γεωργηθῇ καλῶς, καὶ νὰ συλλάβῃ καὶ νὰ θρέψῃ τὰ ἐγκαταβληθέντα εἰς αὐτὴν σπέρματα. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς προ-

μός.¹ Καὶ δεύτερον εορτάζει ταύτην ἡ Ἐκκλησία, ἐπειδὴ κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν ὑπῆγεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μέσα εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐ-

στάζει τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι, ὅταν κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦτον ἐσύναιον τοὺς καρπούς των, νὰ εορτάζουν ἑπτὰ ἡμέρας καὶ νὰ κατασκευάζουν σκηνάς, ἤτοι καλύβας, εὐφρανόμενοι καὶ εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ διὰ τὴν σύναξιν τῶν καρπῶν· διότι οὕτω λέγει πρὸς τὸν Μωϋσῆν. « Καὶ ἐν τῇ πεντεκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου, ὅταν συντελέσητε τὰ γενήματα τῆς γῆς, εορτάσατε τῷ Κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας. » (Λευ. κγ'. 39).

Καὶ διὰ τὰς εἰπω συντόμους, ὁ μὲν Σεπτέμβριος μὴν εἶναι ἀρχὴ τῆς σπέρσεως καὶ ἐγκυμοσύνης ὄλων σχεδὸν τῶν καρπῶν, ὁ δὲ Μάρτιος εἶναι ἀρχὴ τῆς γενήσεως ὄλων σχεδὸν τούτων· τότε γὰρ ἀρχίζουσι νὰ γεννῶνται καὶ νὰ βλαστάνουσι ἀπὸ τῆν γῆν, καὶ ἀκολούθως νὰ καρποφοροῦν τὰ σπέρματα ἐκεῖνα, ἅπερ ἡ γῆ συνέλαβε καὶ ἐγκυμονεῖ τὸν Σεπτέμβριον μῆνα ἕως εἰς ὄλον τὸν χειμῶνα, διότι ἐν μὲν τῇ ἀρχῇ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, κατὰ τὸν Μάρτιον μῆνα εὐθὺς καὶ τὰ σπέρματα καὶ οἱ καρποὶ ἐβλάστησαν καὶ ἐτελειώθησαν, ὅταν ὁ Θεὸς εἶπε « Βλαστήσατω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπείρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα. » ταῦτόν εἶπεν, τότε ἐν τῷ ἅμα ἔγεινε καὶ ἡ σύλληψις τῶν καρπῶν, καὶ ἡ γέννησις αὐτῶν χωρὶς καιρῶν παρατάσειν, διὰ τὴν ἀπειρίαν τῆς τοῦ Θεοῦ δημιουργικῆς δυνάμεως· τῶρα δὲ, ἐπειδὴ κατὰ φυσικοῦ νόμου κινεῖται ἡ κτίσις· ἤτοι ἀτελῶς καὶ ὀλίγον, διὰ τοῦτο χρειάζεται παράτασις καιροῦ· ὅθεν ἐν ἄλλῳ μὲν καιρῷ γίνεται ἡ σύλληψις τῶν καρπῶν· κατὰ τὸν Σεπτέμβριον δηλαδή· ἐν ἄλλῳ δὲ καιρῷ γίνεται ἡ τούτων γέννησις· κατὰ τὸν Μάρτιον δηλαδή. Προσθέτει δὲ ὁ ἀνωτέρω Ψελλὸς καὶ ταῦτα « κατὰ μὲν τὴν πρώτην κτίσιν καὶ τὴν εἰς τὸ κρεῖττον ἐπίδοσιν, φαίνεται εἶναι ἀρχὴ, ἡ πρώτη ἰσημερία τοῦ ἑνιαυτοῦ· ἔχουν ὁ Μάρτιος· κατὰ δὲ τὴν ἐκ παραβάσεως κατάραν, καὶ τὴν μετὰ κόπων ζωὴν, καὶ τὴν εἰς φθορὰν ἀπάγουσαν μεταφορὰν, ἀρχὴ τοῦ χρόνου ἡ δευτέρα ἰσημερία· ἐκείθεν γὰρ ἀρχονται τὰ πάντα καὶ πρὸς φθορὰν ἀπάγονται. . . εἰδὲ καὶ ὁ χρόνος ἀπὸ τοῦ φθεῖρειν χρόνος ὠνόμασται, ἀρα ἀρχὴ τοῦ χρόνου καὶ τῆς φθορᾶς ὁ Σεπτέμβριος· μέχρι γὰρ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς τὸ γένος τῶν καρπῶν (φυτῶν) ἀλλὰ καὶ τῶν ἀκάρπων ἐνδυναμοῦται· ἔκτοτε δὲ ξηραίνεται, ἢ διαρρέει καὶ φθείρεται· διὸ καὶ ἀρχὴν τοῦ φθινοπώρου τὸν Σεπτέμβριον ἄπαντες οἰδομεν » (αὐτόθι).

Ἡ ἑξωτερικὴ δὲ καὶ ἐποικιστικὴ αἰτία, διὰ τὴν ὁποῖαν λέγεται ἀρχὴ τοῦ ἔτους ὁ Σεπτέμβριος, εἶναι, πρῶτον, διότι, ὡς γνωματεύουσι τινες, ὅταν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκυρίευσαν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἦτον Σεπτέμβριος μῆν· ὅθεν κατ' αὐτὸν ἤρχισαν νὰ γεωργοῦν τὴν γῆν ἐκείνην· Καὶ δεύτερον, διότι οἱ παλαιοὶ Ῥωμαῖοι ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον μῆνα ἤρχιζαν ὄλας τὰς πολιτικὰς αὐτῶν κρίσεις καὶ ὑποθέσεις καὶ διαφορὰς καὶ μισθοὺς καὶ πάκτους, ἀλλὰ καὶ τὰ βασιλικὰ τέλη καὶ φόροι καὶ κῆνσοι ἐν τῷ Σεπτεμβρίῳ ἤρχιζαν νὰ ἀποδίδωνται κατὰ τὸν Ψελλόν.

¹ Σημειώσωι ὅτι ἡ Ἰνδικτιῶν ἀναβαίνει εἰς δεκαπέντε χρό-

δόθη εἰς αὐτὸν τὸ βιβλίον τοῦ Προφήτου Ἡσαίου, καθὼς γράφει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, (Λουκ. δ΄.) τὸ ὅποσον ἀνοίξας ὁ Κύριος, ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς εὔρε τὸν τόπον ἐκεῖνον ἦτοι τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐξηκοστοῦ πρώτου κεφαλαίου τοῦ Ἡσαίου, εἰς τὸ ὅποσον εἶναι γεγραμμένα περὶ αὐτοῦ τὰ λόγια ταῦτα· « Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ· οὐ ἔνεκεν ἔχρισέ με· εὐαγγελίζεσθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφρονες καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφῆσει· κηρύξαι ἑνῆαυτὸν Κυρίου δεκτόν· » ἀφ' οὗ δὲ ἀνέγνωσεν ὁ Κύριος τὰ περὶ αὐτοῦ λόγια ταῦτα ἐσφάλισε τὸ βιβλίον καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν ὑπηρέτην· ἔπειτα καθίσας, εἶπεν εἰς τὸν λαόν « ὅτι σήμερον ἐτελειώθησαν οἱ λόγοι τῆς Προφητείας ταύτης

νοῦς, καὶ πάλιν ἀρχίζει ἀπὸ τὴν πρώτην· ἤρχισε δὲ ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἰνδικτιῶν τῇ εἰκοστῇ τετάρτῃ τοῦ Σεπτεμβρίου, ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ κτζ'. (327) δηλαδή κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐν Νικαίᾳ πρώτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου· Ἰνδικτιῶν δὲ κατὰ τὸν Συμεῶνα Λαγοθέτην ἐν τῷ χρονικῷ, σημαίνει ἐπινέμησιν· ἔχουν τοῦ χρόνου μερισμόν· ὅτι γὰρ σημαίνει ἡ Ἰνδικτιῶν Λατινικῶς, τοῦτο σημαίνει καὶ ἡ ἐπινέμησις Ἑλληνικῶς.

Διὰ τί δὲ ἡ Ἰνδικτιῶν ἀναβαίνει εἰς δεκαπέντε μόνον ἡμέρας καὶ πάλιν ἐπιστρέφει, καὶ τί ἐδηλοῦσιν αἱ δεκαπέντε ἡμέραι αὗται· ἢ διὰ τί ἡ Ἰνδικτιῶν μόνη δὲν συμφωνεῖ οὔτε μὲ τοὺς κύκλους τῆς σελήνης καὶ τὰ θεμέλια, οὔτε μὲ τοὺς κύκλους τοῦ Ἡλίου καὶ μὲ τὴν ἐβδομάδα, οὐδὲν βέβαιον ἤδυνήθη νὰ εὔρω. Πλὴν τοῦτο μόνον λέγει ὁ κύριος Ματθαῖος, ὅτι ἡ αἰτία τοῦ νὰ ἀναβαίνει ἡ Ἰνδικτιῶν ἕως εἰς τὰς δεκαπέντε, εἶναι ἡ ἐναλλαγὴ τῶν ἀνθρωπίνων ἡλικιῶν· κατὰ δεκαπέντε γὰρ χρόνους ἀλλάττουσι οἱ ἄνθρωποι μεγάλας ἐναλλαγὰς· διότι εἰς τοὺς δεκαπέντε χρόνους ἀρχίζει ὁ ἄνθρωπος νὰ τριχίονη· εἰς τοὺς δὲς δεκαπέντε, λαμβάνει τὸ τελειὸν τῆς ἡλικίας· εἰς τοὺς τρεῖς δεκαπέντε, γίνεται ὁ ἄνθρωπος μεσοκαιρίτης· εἰς τοὺς τετράκις δεκαπέντε, γίνεται ἀπρογόνης· εἰς τοὺς πεντάκις δεκαπέντε, γίνεται ὁ ἄνθρωπος ἑσχατόγηρος· (παρὰ τῷ Σεβαστῷ Τραπεζοζωντῷ). Λέγουσι δὲ τινες, ὅτι ὁ μοναχὸς Πανόδιμος, εἶτε ἄλλος τις, ἐφεῦραν ὅτι κατὰ τοὺς 7980, κατὰ τὴν περίοδον, λέγω, ταύτην, συμφωνεῖ ἡ Ἰνδικτιῶν μὲ τοὺς κύκλους τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης· τότε γὰρ ἔχει πρῶτον κύκλον ὁ ἥλιος· πρῶτον κύκλον ἡ σελήνη, καὶ τότε εἶναι καὶ πρώτη Ἰνδικτιῶν· ὁμοίως καὶ ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ κόσμου, ὁ μὲν ἥλιος θέλει ἔχει κύκλους εἰκοσιοκτῶ, ἡ δὲ σελήνη κύκλους δεκαεννέα, καὶ ἡ Ἰνδικτιῶν κύκλος δεκαπέντε· οἱ μὲν οὖν κύκλοι τοῦ ἡλίου, καὶ τῆς σελήνης οἱ κύκλοι καὶ τὰ θεμέλια, καὶ αἱ ἐπακταὶ τῶν μηνῶν, ἀρχίζουσι ἀπὸ τὸν Μάρτιον· καὶ δὲ Ἰνδικτιῶνες, ἀρχίζουσι ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον· ὅρα Ἀλέξανδρον εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ· σελ. 16'. καὶ τὸν πρῶτον τόμ. τοῦ Μελετίου ἐν τῇ εἰσαγωγῇ.

εἰς τὰ ὄτα ὑμῶν ὅθεν ὁ λαὸς ταῦτα ἀκούων, ἐθαύμαζε διὰ τὰ χαριτωμένα λόγια, τὰ ὁποῖα εὐγαινόν ἐκ τοῦ στόματός του· ὡς τοῦτο γράφει ὁ αὐτὸς Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς. (αὐτόθι).¹

Εἶναι δὲ καὶ τρίτη αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ κάμνει σήμερον ἐνθουμασίν τῆς Ἰνδίκτου καὶ ἐορτάζει τὴν ἀρχὴν τοῦ νέου χρόνου· ἡγουν, ἵνα διὰ μέσου τῆς ὑμνωδίας καὶ ἱεσσίας, τὴν ὁποίαν προσφέρομεν εἰς τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἐορτῇ ταύτῃ, γένη ὁ Θεὸς ἴλεως εἰς ἡμᾶς, καὶ εὐλογήσῃ τὸν νέον χρόνον, καὶ χάριση τοῦτον εἰς ἡμᾶς εὐτυχῆ καὶ γεμάτον ἀπὸ ὅλα τὰ σωματικὰ ἀγαθὰ· καὶ ἵνα φωτίσῃ τὰς διανοίας μας εἰς τὸ νὰ περᾶσωμεν ὅλον τὸν χρόνον καθαρῶς καὶ μὲ ἀγαθὴν συνείδησιν, καὶ εἰς τὸ νὰ εὐαρεστήσωμεν τῷ Θεῷ μὲ τὴν φύλαξιν τῶν ἐντολῶν του· καὶ οὕτω νὰ τύχωμεν τῶν ἐν Οὐρανοῖς αἰωνίων ἀγαθῶν.²

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν ΣΥΜΕΩΝ τοῦ Στυλίου.

- Λιπῶν Συμεῶν τὴν ἐπὶ στύλου βᾶσιν.
- Τὴν ἐγγυὲ εὐρε τοῦ Θεοῦ λόγου στάσιν
- Ἰψιβάτης Συμεῶν Σεπτεμβρίου ἐκθανε πρώτη.

† Οὗτος ὁ μέγας Συμεὼν κατήγετο ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον Σισάν, τὸ ὁποῖον εὐρίσκειται ἀνάμεσα εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Σύρων καὶ τῶν Κιλικίων, κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ μεγάλου τοῦ ἐπονομαζομένου Μακέλλη, καὶ Μαρτυρίου Πατριάρχου Ἀντιοχείας, ἐν ἔτει

¹ Σημειῖται, ὅτι μερικοὶ λέγουσιν, ὅτι ὁ Κύριος εἰσῆλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέγνω τὴν ἀνωθεν περικοπὴν τοῦ Ἠσαΐου κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ Εὐαγγελικοῦ αὐτοῦ κηρύγματος· ἀφ' οὗ ἐποίησε τὸ ἐν Κανᾷ θαῦμα, καὶ συνωμίλησε μὲ τὴν Σαμαρείτιδα ἐν τῷ φρέατι· διότι τότε ἀπὸ τῆς Σαμαρείας ἀπελθὼν εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐκήρυσσε τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ πολλὰ σημεῖα εἰς Καπερναοὺμ ἐτελέσας, μετέβη καὶ εἰς Ναζαρέτ, ἐν ᾗ ἀνετράφη· ὅπου καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν συναγωγὴν (Ἰβρα εἰς τὴν νεοτύπωτον ἑκατονταετηρίδα) (Εὐαγγελίου τοῦ Βουλγάρου. Σ. Ε.)

² Σημειῖται, ὅτι πανηγυρικὸν λόγον ἔχει ὁ Χρυσόστομος εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην τῆς Ἰνδίκτου· οὗ ἡ ἀρχὴ «Θυμωσασαὶ τῶν ὀρθοδόξων αἱ πανηγύρεις (σώζεται ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως)· ὁμοίως καὶ ἕτερον λόγον εἰς τὴν αὐτὴν· οὗ ἡ ἀρχὴ» Ἐπάλληλον σημεῖον παρὰ τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ, ἡ τῶν ἀγαθῶν ἐπομβρία (σώζεται ἐν τῷ αὐτῷ τόμῳ). (Καὶ Θεοφάνης ὁ Κεραμεὺς ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τὸ 1860 ἐκδοθειῶν ὀμιλιῶν του. Σ. Ε.)

υζ' (457). Ἀγαπήσας δὲ τὸν Θεὸν ἐκ νεαρᾶς τοῦ ἡλικίας, ἀφῆσε τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἓνα μοναστήριον ἐκεῖ κοντὰ εὐρισκόμενον, ὅπου ἐκατοίκουν δύω ἀσκηταί, μὲ τοὺς ὁποίους διαπεράσας δύω χρόνους, ἠγάπησε νὰ ζῆσῃ ὑψηλοτέραν καὶ τελειοτέραν ζωὴν· ὅθεν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν μέγαν ὄσιον Ἠλιοδώρον, τὸν ὁποῖον μεταχειριζόμενος διδάσκαλον τῆς μοναδικῆς ζωῆς, διήνυσεν ἑπτὰ χρόνους, ἀγωνιζόμενος τόσον, ὥστε ὑπερέβαλε τοὺς ὀγδοήκοντα μοναχοὺς, τοὺς ὁποίους εἶχε συναγωνιστάς του· ἐπειδὴ ὅλην μὲν τὴν ἐβδομάδα ἔμενε νηστικός, τὴν δὲ μέσην του εἶχεν ἔσωθεν ἐζωσμένην μὲ ἐν σχοινίῳ τραχύτατον, κατεσκευασμένον ἀπὸ φοίνικας, τόσον ὥστε ὅλη του ἡ μέση ἐπληγώθη τριγύρω, καὶ εὐγαζεν αἵματα· καὶ ἀπλῶς ἠγωνίζετο μὲ μίαν καινοφανῆ καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον ἀσκησιν. Διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐπροστάχθη ἀπὸ τοὺς συναγωνιστάς του μοναχοὺς νὰ ἀναχωρήσῃ, διὰ νὰ μὴ γένη βλάβης αἰτίος εἰς τοὺς ἀσθενεστέρους κατὰ τὸ σῶμα ἀδελφούς, οἵτινες μιμούμενοι αὐτὸν ἐσπούδαζον νὰ ἀγωνίζωνται ὑπὲρ τὴν δυνάμιν τους.

Ἐξελθὼν δὲ εἰς τὰ ἡσυχαστικά μέρη τοῦ ἐκεῖσε βουνοῦ, ἐκατέβη μέσα εἰς ἓνα λάκκον ἀνδρῶν, καὶ ἐκεῖ ἡσύχαζε· μετὰ παρέλευσιν δὲ πέντε ἡμερῶν, μετανοήσαντες οἱ ἀνωτέρω συναγωνισταὶ τοῦ μοναχοῦ, ἐζήτησαν καὶ εὗρον αὐτόν· καὶ οὕτω τὸν ἐπῆραν πάλιν εἰς τὸ Μοναστήριον· ὕστερον δὲ ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν μεταβάς εἰς χωρίον ὀνομαζόμενον Τελανισσόν, καὶ εὐρὼν εἰς αὐτὸ ἐν μικρὸν κελλίῳ, διέμεινεν ἐκεῖ ἐγκλειστος τρεῖς ὀλοκλήρους χρόνους· ἐπειδὴ δὲ ὁ ὄσιος ἐπεθύμησε νὰ μὴ φάγῃ φαγητὸν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, παρόμοια μὲ τὸν προφήτην Μωϋσῆν καὶ Ἠλίαν, διὰ τοῦτο παρεκάλεσε τὸν φίλον του καὶ ἠγαπημένον Βλάσσον, τὸν θαυμάσιον ἐκεῖνον ὄσιον νὰ μὴ ἀφήσῃ τίποτε φαγόμενον πράγμα μέσα εἰς τὸ κελλίον του, ἀλλὰ νὰ κρίσῃ ἔξωθεν τὴν θύραν· καὶ τούτου γενομένου, διεπέρασεν ὁ θεὸς Συμεῶν νηστικός τεσσαράκοντα ὀλοκλήρους ἡμέρας, χωρὶς νὰ φάγῃ ὀλοτελῶς καὶ ἐν φαγητῶν· τόσον ὥστε ἀπὸ τὴν ὑπερβάλλουσαν νηστείαν ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ πλέον δὲν εἶδεν οὔτε νὰ λαλήσῃ, οὔτε νὰ κινήθῃ· ἐλθὼν δὲ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος Βλάσσος, καὶ βλέπων τὸν ὄσιον ἐν τοιαύτῃ ἀδυναμίᾳ, ἔβρεξε σπογγάριον, καὶ ἐσπόγγισε τὸ στόμα του ἔξωθεν, καὶ οὕτως ἐκοινώνησεν αὐτὸν τὰ θεῖα Μυστήρια· ὅθεν δυναμωθεὶς ἐκ

τούτων ὁ ὄσιος, ἐσηκώθη, καὶ ἔφαγεν ὀλίγον ψωμίον· ἀναβὰς δὲ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ, πάλιν καὶ ἐκεῖ ἔμεινε νηστικός· ἀλλὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας, ὥστε τὸ τέλος τῆς περασμένης τεσσαράκονθήμερου νηστείας τοῦ ἦτον ἀρχὴ τῆς μελλούσης. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῆς φήμης τοῦ ἁγίου ἔτρεχον πολλοὶ χριστιανοὶ εἰς αὐτόν· χάριν εὐλαθείας, καὶ ἐσύγχυζον τὴν ἡσυχίαν του, διὰ τοῦτο ἐμεθοδεύθη καὶ ἔκαμε στύλον ὑψηλὸν ἀπὸ τῆν γῆν τριακονταεξή πηχεις, ἐπάνω εἰς τὸν ὁποῖον, ὄχι μόνον ἐνήψευε πάλιν παρομοίως τεσσαρακοντάδας ἡμερῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις διεπέρνα τὰς ἡμέρας ταύτας στεκόμενος· ὅθεν ἐκ τῆς φήμης τούτων ἔτρεχον περισσότερα πλήθη καὶ ἔθνη ἀνθρώπων εἰς αὐτόν ἀπὸ κάθε μέρος, καὶ ἐθαπίζοντο διὰ τῶν χειρῶν τοῦ μακαρίου Θεοδωρήτου, ὅστις ἐστόλισε τὸν θρόνον τῆς ἐν Κύρῳ Ἐκκλησίας, καὶ αὐτὸς πρῶτος συνέγραψε τὰ περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Συμεῶν.

Γενόμενος λοιπὸν περιβόητος ὁ ὄσιος οὗτος, διὰ τε τὸ ὕψος τῆς ζωῆς του, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν θαυμάτων του, καὶ αὐτουργὸς χρηματίσας ἐξαισίως πολλῶν καὶ μεγάλων ἰαμάτων, καὶ πρόξενος σωτηρίας δειχθεὶς εἰς πολλοὺς, ἐπροφήτευσεν ἀψευδῶς πολλὰ πράγματα, ἅτινα ἔμελλον νὰ γένουν· ξηρασίαν, λέγω, καὶ πείναν, καὶ πανοῦκλαν, καὶ ἀχρίδας, τὰ ὁποῖα ὅλα ἔγειναν διὰ τῶν ἔργων. Μιμηθεὶς δὲ τὴν ζωὴν τῶν ἁγίων Ἀγγέλων με ὑλικὸν σῶμα, τόσον ὥστε μερικοὶ ἠπόρουσαν δι' αὐτόν, μήπως ἦτο κάμμία φύσις ἀσώματος, ἔγινε θεάτρον καὶ εἰς τοὺς Ἀγγέλους καὶ εἰς τοὺς Ἀνθρώπους· τὸ δὲ θαυμαστότερον εἶναι, ὅτι καὶ με τόσους ὑπερβολικοὺς κόπους τῆς ἀσκήσεως, καὶ με τόσον ὕψος ἀρετῶν καὶ πλῆθος θαυμάτων, πάλιν τόσην ἄκραν ταπεινώσιν εἶχεν ὁ τρισμακάριστος, ὥστε ἐνόμιζε τὸν ἑαυτὸν του κατώτερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐφέρετο ἕως καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐπαίτας καὶ ἀγροίκους ἀνθρώπους, ὡσάν ὑποτακτικὸς ἐναντίον δὲ μόνων τῶν αἰρέσεων ἐφέρετο με κάποιον θυμὸν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ζῆλον· ὅθεν ἐκ τούτων καὶ τῶν τοιούτων μέγας γενόμενος παρὰ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, διὰ νὰ λάβῃ τοὺς μισθοὺς τῶν ἀγῶνων του, ζήσας χρόνους πενήνταεξ· πλὴν καὶ μετὰ θάνατον δὲν ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐνεργῇ διάφορα θαύματα. (ὁ κατὰ πλάτος βίος τοῦ αὐτοῦ εὐρίσκεται εἰς τὸν ἀπλοῦν Ἑβραῖμ· ὁ δὲ Ἑλληνικὸς βίος σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρα· οὗ ἡ ἀρχὴ « Συμεῶνην τὸν πάνυ καὶ ἄλλος

» δὲ βίος αὐτοῦ εὐρίσκεται ἐν τῇ αὐτῇ Λαύρα
» οὗ ἡ ἀρχὴ » Ξένον καὶ παράδοξον μυστή-
» ριον)¹.

Μνήμη τῆς Ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΜΑΡΘΑΣ
τῆς μητρὸς τοῦ ἁγίου Συμεῶν.

» Ἐν γῆ ξενίζει Μάρθα τὸν Χριστὸν πάλαι,

» Σὲ δὲ ξενίζει Μάρθα Χριστὸς ἐν πόλει.

Ἡ Ὁσία ΕΥΑΝΘΙΑ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Εὐ μάλα ἐξήνησεν ἡ Εὐανθία,

» Ἀνθηφοροῦσα ἀρετὰς ἀνοπνοῦς.

Ὁ δίκαιος ΙΗΣΟΚΣ υἱὸς Ναυῆ ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.

» Ὦν τοῦ τρέχειν ἔστησεν Ἴλιον πάλαι,

» Λιπὼν Ἰησοῦς, Ἴλιον δόξης βλέπει.

Οὗτος ἔγεινεν υἱὸς μὲν τοῦ Ναυῆ, διάδοχος δὲ τοῦ προφήτου Μωϋσέως, τοῦ νομοθέτου τῶν Ἑβραίων· νικήσας δὲ τὴν Ἱεριχώ, ἧτις ἦτο πόλις τῶν ἄλλοφύλων, εἶδε τὸν ἀρχιστράτηγον Μιχαὴλ, κρατοῦντα σπάθην εἰς τὴν χειρὰ του· ὅθεν ρίψας τὰ ἄρματα κάτω, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ· πολεμῶν δὲ τοὺς Γαβαωνίτας ἄλλοφύλους, καὶ βλέπων μὲν ὅτι ὁ ἥλιος ἐπλησίαζε νὰ βασιλεύσῃ, ἔχων δὲ προθυμίαν διὰ νὰ πολεμήσῃ ἀκόμη, παρεκάλεσε τὸν Θεὸν καὶ εἶπε· « στήτω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαῶν (Ἰη. ι. 12) δηλαδὴ ἄς σταθῇ ὁ ἥλιος ἐναντίον τῆς πόλεως Γαβαῶν » καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐστάθη ὁ ἥλιος ἀπὸ τὸν δρόμον του, ἕως οὗ ἐνίκησε κατὰ κράτος τοὺς ἄλλοφύλους. Διαπεράσας δὲ τὸν λαὸν τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ τὴν ἔρημον, καὶ διαμοιράσας εἰς αὐτόν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἦτοι τὴν Παλαιστίνην καὶ Ἱερουσαλήμ, ἔγεινε φοβερός εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἄλλο-

¹ Σημειῶσαι ὅτι ὁ ἀοιθίμος Ἀγάπιος ὁ Κρηὶς ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Συμεῶν τοῦ ἐν τῷ θαυμαστῷ Ὁρει καὶ ἄλλοι θεόλουσι, ὅτι ὁ Συμεῶν οὗτος ὁ στυλίτης, ὁ καὶ ἐν τῇ μάνδρᾳ καλούμενος, καὶ ὁ ἐν τῷ θαυμαστῷ Ὁρει Συμεῶν ὁ εὐοραζόμενος κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Μαΐου, εἶναι ἕνας καὶ ὁ αὐτὸς με διάφορα ὀνόματα ὀνομαζόμενος· ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ἄλλος εἶναι οὗτος, καὶ ἄλλος ἐκεῖνος, εἰκάζοντες τοῦτο ἀπὸ τοῦ διαφόρου χρόνου καὶ βασιλείας, εἰς τοὺς ὁποίους ἤκουσεν ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος, καὶ ἀπὸ ἄλλα σημεῖα· ἐὰν δὲ ἄλλος μὲν ᾔνοι ὁ στυλίτης Συμεῶν, ἄλλος δὲ ὁ θαυμαστορεΐτης, ἀκολουθεῖ καὶ ἡ Μάρθα, ἡ κάτωθεν γραφομένη, νὰ ᾔνοι ἄλλη ἀπὸ τὴν Μάρθαν τὴν εὐοραζομένην κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ἰουλίου· καὶ αὕτη μὲν, ἡ ᾔνοι Μήτηρ τοῦ Συμεῶν τούτου τοῦ στυλίτου· ἐκεῖνη δὲ, τοῦ θαυμαστορεΐτου· καθὼς ἐκεῖσε οὕτω καὶ ἐπιγράφεται.

φύλους, καὶ οὕτω δείξας τὴν ἀνδρίαν καὶ ἀρετὴν του μὲ πολλοὺς καὶ διαφόρους πολέμους, εἰς διάστημα χρόνων ὀλοκλήρων εἰκοσιεπτὰ, καὶ φανεῖς αὐθέντης καὶ ἡγεμῶν τοῦ Ἰσραηλικοῦ λαοῦ μὲ ὁσιότητα καὶ δικαιοσύνην, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη τιμίως ἀπὸ τὸν ἴδιον λαὸν τοῦ Ἰσραήλ, καθὼς ταῦτα πάντα διηγεῖται τὸ ξεχωριστὸν βιβλίον τοῦ ἰδίου Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ. Ἐπρόλαβε δὲ τὴν Χριστοῦ γέννησιν ἔτη χίλια τετρακόσια τεσσαράκοτα δύο ¹.

Μνήμη τῶν Ἁγίων ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΠΑΡΘΕΝΩΝ καὶ ἀσκητιῶν, καὶ ΑΜΜΟΥΝ διακόνου τοῦ καὶ διδασκάλου αὐτῶν.

Εἰς τὰς Παρθένοους.

- » Δισεικαθίμοις Παρθένοις πῦρ καὶ ξίφος,
- » Θεοῦ προεξένησαν υἶν νυμφίον.

Εἰς τὸν Ἀμμουῦν.

- » Ἀμμουῦν καλύπτραν ἔμπυρον δεδεγμένος,
- » Τὸ σαρκικὸν κάλυμμα χαίρων ἐξέδω.

Αὗται αἱ ἅγιαι γυναῖκες ἕζων κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λικινίου ἐν ἔτει τέ. (303) καταγόμεναι ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν τῆς Μακεδονίας· αἱ ὁποῖαι χριστιανικοῦσαι, ἠκολούθησαν εἰς τὸν Χριστόν, ἔχουσαι διδασκαλὸν καὶ ὁδηγὸν τὸν διάκονον Ἀμμουῦν· ἐπειδὴ δὲ ἐπίασθησαν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Ἀδριανουπόλεως Βάβδον ὀνομαζόμενον, καὶ ἐτιμωρήθησαν πολὺ, διότι δὲν ἐπροσκύνουν τὰ εἰδώλα, τούτου χάριν ἐπροσευχήθησαν εἰς τὸν Θεόν, καὶ, ὡ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἀνηρπάγη καὶ ἐκρεμάσθη εἰς τὸν ἀέρα ὁ ἱερεὺς τῶν εἰδώλων, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε τιμωρούμενος εἰς πολλὰς ὥρας· τελευταῖον δὲ πεσὼν κάτω, κακῶς ὁ κακὸς ἐξέψυξεν· ὁ δὲ ἅγιος Ἀμμουῦν κρεμάται καὶ ξέεται κατὰ τὰς πλευράς· ἔπειτα δέχεται εἰς τὴν κεφαλὴν περικεφαλαίαν σιδηρὰν πεφυρακτωμένην.

Ἐπειδὴ δὲ οὐδεμίαν βλάβην ἐκ ταύτης ἔλαβεν, ἀπεστάλη ὁμοῦ μὲ τὰς ἀνωτέρω ἁγίας Παρθένοους ἀπὸ τὴν Βερόννην εἰς τὴν Ἡράκλειαν τῆς Θράκης πρὸς τὸν τύραννον Λικίνιον· ὅθεν μὲ τὴν προσταγὴν αὐτοῦ, αἱ μὲν δέκα παρθένοι ἐρρίφθησαν εἰς τὸ πῦρ καὶ ἐτελειώθησαν·

¹ Σημειώσαι ὅτι τὰς σάλπιγγας, τὰς ὁποίας σάλπισαντες οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ τούτου ἐκρήμιναν τὰ τεῖχη τῆς Ἱερουζαλήμ, ταύτας, λέγω, τὰς ἔφερον ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς, καὶ τὰς ἔβαλεν εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας (βρα σελ. 1152 τῆς Δωδεκαβίβλου).

αἱ δὲ ὀκτὼ ἀπεκεφαλίσθησαν ὁμοῦ μὲ τὸν διάκονον Ἀμμουῦν· αἱ δὲ ἄλλαι δέκα, κτυπηθεῖσαι μὲ τὸ σπαθί εἰς τὸ στόμα καὶ εἰς τὴν καρδίαν, παρέδωκαν τὸ πνεῦμα. Ἀπὸ δὲ τὰς ἐπιλοίπους δώδεκα, αἵτινες ἔμειναν, ἄλλαι μὲν κατεκόπησαν ἀπὸ μαχαίρας· ἄλλαι δὲ, λαβοῦσαι εἰς τὸ στόμα σιδήρα ἀναμμένα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησαν.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ ἀταδέλφων ΕΥΘΥΛΟΥ, ΚΑΛΛΙΣΤΗΣ, καὶ ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ

- » Κάλλιστον ὄντως εὔρε Καλλίστη τέλος,
- » Σὺν τοῖς καλοῖς τμηθεῖσα διττοῖς συγγόνιοις.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀδελφοὶ κατὰ σάρκα· Ἕλληνες δὲ ὄντες τὸ γένος κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ κηρύγματος τῶν Ἀποστόλων, ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ καὶ ἀνεγεννήθησαν διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος· ὅθεν καὶ ὡς χριστιανοὶ διεβλήθησαν εἰς τὸν κατὰ τόπους ἄρχοντα· παρασταθέντες δὲ εἰς αὐτόν, ἔδειξαν τὴν εὐγένειαν καὶ τὸ ἀνδρεῖον φρόνημα τῶν ψυχῶν αὐτῶν, ὁμολογήσαντες τὸν Χριστόν· διὸ καὶ κατεδικάσθησαν νὰ λάβουν τὸν διὰ ξίφους θάνατον· καὶ οὕτως ἐτελείωσαν τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀπῆλθον στεφανηφόροι εἰς τὰ Οὐράνια.

Μνήμη τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει γενομένου μεγάλου ΕΜΠΡΗΣΜΟΥ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ μεγάλου τοῦ ἐπονομαζομένου Μακέλλη, ἐν ἔτει νρ'. (450) ὅταν τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πόλεως ἐπυρολήθη, διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, ἐπὶ ἡμέρας ἐπτὰ.

- * » Θυμοῦ Θεοῦ πῦρ ἐκκαῖν, Μωσῆς λέγει,
- » Ἐμπρησμένον ἐξέκαυσε τῇ πόλει μέγαν.

Μνήμη τοῦ γενομένου θαύματος ὑπὸ τῆς ὑπεργίας Θεοτόκου· δηλαδή ὅταν ἡ σεβασμια αὐτῆς καὶ Θαυματουργὸς Εἰκὼν, ἡ ἐκ τοῦ Μοναστηρίου οὔσα τῶν Μιασηῶν, ἐρρίφη ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καλουμένῃ Ζαγουροῦ, διὰ τὸν φόβον τῶν Εἰκονομάχων, καὶ ὕστερον μετὰ πλείστον χρόνον, πάλιν ἐκ τῆς λίμνης θαυμασιῶ τρόπῳ ἀνεγάρη ἄσπιλος.

- » Αὐθαίρετως ἄνευσιν ἄγρα τις ξένη,
- » Λίμνης βυθοῦ πάντιμος Εἰκὼν Παρθένου.

* Ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ ὁ γέρος, ὁ ἐν τῷ Ὄρει τῆς Μυρουπόλεως ἀσκήσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- † » Σκυτὸν καθάρως Μελέτιος τρισμάκαρ,
» ἦρθης δοχεῖον Πνεύματος τοῦ ἁγίου¹.

* Ὁ ἅγιος ριομάρτης *ΑΓΓΕΛΗΣ*, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἀρχ. (1780) ἔτος ξίφει τελειοῦται.

- † » Ἄνθρωπος ἦν μὲν, ἄγγελος κατ' οὐσίαν,
» Τμηθεὶς δὲ ὤρθη, ἄγγελος σὺν ἄγγέλοις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις, Χριστέ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ Μηνὶ Β'. Μνήμη τοῦ ἁγίου
Μάρτυρος *ΜΑΜΑΝΤΟΣ*

- » Ἀχιμαῖος ὢν Τριάδος εἰς πίστιν Μάμας,
» Ἀχιμαῖς τριαίνης καρτερεὶ τετραμένος.
» Δευτερὴ χολάδες Μάμαντος χύντο τριαίνη.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Γάγγραν πόλιν τῆς Παφλαγονίας, υἱὸς γονέων χριστιανῶν καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως ὁμολογητῶν· ὅταν δὲ οἱ γονεῖς του ἐπιάσθησαν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, τότε ὁ μακάριος οὗτος Μάμας ἐγεννήθη ἐκεῖ μέσα ἀπὸ τὴν φυλακωμένην μητέρα του, ἐν ἔτει σξ'. (260) ἀφ' οὗ δὲ οἱ γονεῖς του προσευχηθέντες, ἐτελειώθησαν καὶ ἐξεδήμησαν πρὸς Κύριον ἐντὸς τῆς φυλακῆς, ἔμεινεν ὁ αἰδέμιμος Μάμας ὀρφανός· διὰ τοῦτο ἐπάρθη ἀπὸ μίαν γυναῖκα χριστιανὴν πλουσίαν Ἀμμίαν ὀνομαζομένην, καὶ ἀνετρέφη ἀπὸ αὐτὴν· ἐπειδὴ δὲ συνεχῶς ὠνόμαζε τὴν ῥηθεῖσαν θετὴν του μητέρα μαμᾶν, ὠνομάσθη Μάμας·³ ὅταν δὲ ἔγεινε

δεκαπέντε χρόνων, ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ὡς χριστιανός, καὶ δέρεται μὲ βραβδία· εἶτα κρεμάται ἀπὸ τὸν λαιμόν του μολιθῶδος, καὶ με αὐτὸν ῥίπτεται μέσα εἰς τὴν θάλασσαν· λυτρωθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν πνιγμὸν τῆς θαλάσσης με τὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν, κρύπτεται ἐντὸς σπηλαίου· καὶ ἐκεῖ εὐρισκόμενος τρέφεται με τὸ γάλα τῶν ἐλάφων· ὕστερον δὲ πάλιν πιασθεὶς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, βάλλεται μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον, εἶτα δίδεται εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγουν· καὶ ἀβλαβῆς διαφυλαχθεὶς, τελευταῖον ἐτυρπήθη εἰς τὰ σπλάγγνα πέρα καὶ πέρα με κοντάρι σιδηροῦν καὶ τρίλογγον, καὶ οὕτως ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν παρούσαν ζωὴν, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον διὰ νὰ λάβῃ τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως·⁴ (τὸν κατὰ πλάτος ἀπλοῦν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Ἐφραῖμ, Ἕλληνοιστὶ δὲ συνέγραψεν αὐτὸν ὁ μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μάμας ὁ μέγας οὗτος »· σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρα καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν *ΙΩΑΝΝΟΥ* ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Νηστευτοῦ.

- » Τοῖς μὴ βέουσι ἐντροφῆς νῦν ἡδέσι,
» Νηστευτὰ βευστῶν ἡδονῶν Ἰωάννη.

† Ὁ ἐν ἁγίοις Πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ νη-

¹ Τὸν βίον τούτου ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Περὶ τοῦ ἁγίου Μελετίου τούτου τοῦ ἐν Μουσούλει γράφει ὁ Μελέτιος (τόμ. β'. τῆς Ἐκκλ. Ἱστορ.) ὅτι ἦτον εἰς τὸν καιρὸν Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ἐν ἔτει ἀπα' (1081). Καπαδόκης τὸ γένος, ἐκ Κώμης Μουταλάσκης· ὅστις ἐλθὼν εἰς Ἑλλάδα, καὶ πολλοὺς με τὰς ἐνθούς πράξεις του φωταγωγῆσας, ἐπέραςε τὴν ζωὴν του ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τῇ ἐπ' ὀνόματι τῶν Ταξιαρχῶν ἀρχῆθεν τιμωμένη, τοῦ Θεοδοσίου, ἧς ἐλάγετο μονὴ τοῦ Συμβόλου· τούτου τοῦ ἁγίου τὸν βίον συνέγραψε Νικόλαος ὁ Μεθώνης ἐπίσκοπος· ἡ Μονὴ δὲ αὕτη ὕστερον ἐτιμῆθη ἐπ' ὀνόματι τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Μελετίου· ἐπὶ δὲ Θεοδοῦρου τοῦ Κομνηνοῦ ἐλεηλατήθη ἡ μονὴ, καθὼς φανερώνουσι οἱ στοιχοὶ τοῦ σοφωτάτου κυρίου Ἰωάννου τοῦ ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ πρότερον ἀσκήσαντος, ὕστερον δὲ γενομένου μητροπολίτου Βουλγαρίας.

² Τὸ μαρτύριον τούτου ὄρα εἰς τὸν νέον μαρτυρολόγιον.

³ Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Ὠρολογίῳ γράφεται, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος μετὰ τὴν γέννησίν του ἔμεινεν ἄφωνος πέντε χρόνους· ἔπειτα ἐλάλησε Ῥωμαῖστὶ, ἧτοι Λατινιστὶ τὴν λέξιν ταύτην Μάμα· διὰ τοῦτο καὶ ὠνομάσθη Μάμας.

⁴ Σημειοῦμεν ἰδίῳ, ὅτι ὁ ἅγιος Μάμας, ἀφ' οὗ ἐδέχθη τὴν μαρτυρικὴν καὶ δλουστερινὴν ἐκείνην λόγῃν εἰς τὰ σπλάγγνα, εὐχῆκεν ἀπὸ τὸ θέατρον κρατῶν με τὰς χεῖρας· τὰ ἐντόσθιά του, διότι ἔμελλον νὰ χυθῶν ἔξω· καὶ μόλις ἤρκεσε νὰ φθάσῃ εἰς ἕνα τόπον, ἀπέχοντα ἀπὸ τὴν πόλιν Καισάρειαν εἰς ἕνα στάδιον· ἧτοι 12ῶ ποδάρια· ἐκεῖ ὕστερον ἡ Ἀμμία, ἡ θεσσαμένη αὐτὸν γυνή, ἔκτισε παλυτελεῖς ἕνα ὠραῖον ναὸν εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου Μάμαντος· εἰς τοῦτον δὲ τὸν ναὸν ἐώρταζον κάθε χρόνον οἱ Καισαρεῖς κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀνοίξεως· ὅπου μίαν φορὰν εὐρισκόμενος ὁ Θεολόγος Γρηγόριος, παρόντος καὶ τοῦ μεγάλου Βασιλεῦς, ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸν λόγον, τὸν ὁποῖον ἔχει εἰς τὴν καινὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ· ἕνα καὶ λέγει ἡ κλήρ ἐκείνη καὶ ρητορικὴ καὶ μεγαλῆγορος· γλώσσα « τί ε' ἄλλα; νῦν Μάρτυρες αἰθριάζουσι καὶ πομπεύουσι, καὶ λαμπροῖς τοῖς βήμασι συγκαλοῦσι λαὸν φιλόχριστον, καὶ τοὺς ἄθλους δημοσιεύουσι· τούτων εἰς ἔστι καὶ ὁ ἐμὸς στεφανίτης· ἐμὸς γάρ, εἰ καὶ μὴ παρ' ἐμοί· πιπτέτω φθόνος (τούτο λέγει ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος διὰ τὸν μέγαν Βασίλειον) εἰδοῖσι λέγει, Μάμας ὁ περιβόητος καὶ ποιμὴν καὶ μάρτυς· ὁ πρότερον μὲν τὰς ἐλάφους ἀμείλων κατεπιγοιμένας ἀλλήλων, (διότι κάθε ἔλαφος ἐσπούδαζε νὰ προλάβῃ ἀπὸ τὴν ἄλλην, διὰ νὰ δώσῃ τὸν μαστὸν τῆς εἰς τὸν μάρτυρα)· ἕνα ἔξω γάλακτι τραφῆ ἰσικαίε· νῦν δὲ ποιμάνων λαὸν Μητροπόλεως, καὶ τὸ ἐκρ ἔγκαινίζων σήμερον ταῖς πολλαῖς χιλιάσι τῶν ἀπανταχόθεν ἐπιγοιμένων».

τούς ὀφθαλμούς του ἐπίχυσιν αἵματος καὶ δὲν ἔβλεπε, διὰ τοῦτο ἐπρόστρεξεν εἰς τὸν Ἅγιον τοῦτον Ἰωάννην καὶ ἐκοινώνησεν ἀπὸ αὐτὸν τὰ Θεῖα Μυστήρια· ὅταν δὲ ἐκοινώνει αὐτὸν ὁ Ἅγιος, εἶπε, Τοῦτο τὸ Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἱατρεύσαντος τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν, αὐτὸ θέλει ἱατρεύσει καὶ τὴν ἐδικήν σου τύφλωσιν καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον ἱατρεύθη ὁ πρὶν τυφλὸς Ἰωάννης.

Ἐνα καιρὸν συνέβη μέγα θανατικὸν εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν· ὅθεν ἔδωκεν ὁ Ἅγιος εἰς ἓνα του ὑπέρητην δύο κοφφίνια, τὸ μὲν ἓν εὐκερον, τὸ δὲ ἄλλο γεμάτον ἀπὸ πέτρας μικρᾶς, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὕπαγε στάσου εἰς τὸν δρόμον τὸν ὀνομαζόμενον Βοῦν, καὶ μέτρα τὸς νεκροῦς, ὅσοι περνοῦν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ὅσοι εἶναι οἱ νεκροὶ, τόσας πέτρας ρίπτε μέσα εἰς τὸ εὐκερον κοφφίνιον· τοῦτο λοιπὸν ποιήσας ὁ ὑπέρητης ὅλην τὴν ἡμέραν, τὸ βράδυ ἐμέτρησε τὰς πέτρας καὶ εὗρηκεν, ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εὐγῆκαν νεκροὶ τριακόσιοι εἰκοσιτρεῖς· ὁμοίως τοῦτο ποιήσας καὶ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν, εὗρηκεν ὅτι εὐγῆκαν νεκροὶ ὀλιγώτεροι· καὶ ἀκολούθως τοῦτο ποιήσας ἕως εἰς ἑπτὰ ἡμέρας, εὗρεν ὅτι ἔπαυσε παντελῶς τὸ θανατικὸν μὲ τὴν ἐπτενῆ προσευχὴν τοῦ Ἁγίου. Τόσῃν δὲ ἐπιμέλειαν ἐδείκνυεν εἰς τὴν ἐγκράτειαν ὁ Ἅγιος οὗτος, ὥστε ἐπὶ ἕξ μῆνας δὲν ἔπινε νερόν· τὸ δὲ φαγητὸν καὶ ποτόν του ἦτον, ἓνα μαρούλι, καὶ ὀλίγον πεπόνιον, ἢ σταφύλιον, ἢ σῦκα ὀλίγα· ἀπὸ τὰ ὁποῖα πότε τὸ ἓν ἔτρωγε, καὶ πότε τὸ ἄλλο· ἔτρωγε δὲ ταῦτα ἕως εἰς τοὺς δεκατρεῖς ἡμῖσι χρόνους τῆς Πατριαρχείας του.

Ὁ δὲ ὕπνος τοῦ ἁγίου τούτου μὲ τοιοῦτον τρόπον ἐγένετο· καθήμενος εἰς ἓνα τόπον, ἐσυμμάζονε τὰ στήθη του εἰς τὰ γόνατά του καὶ οὕτως ἐκοιμᾶτο· πλὴν διὰ νὰ μὴ κοιμᾶται περισσότερον καιρὸν ἀπὸ ὅσον αὐτὸς ἤθελεν, ἦναπτε κηρίον, εἰς δὲ τὸ κηρίον ἐπήγγυε μίαν μεγάλην βελόνην· ὑποκάτω δὲ εἰς τὸ κηρίον καὶ εἰς τὴν βελόνην, ἔβαζε μίαν λεκάνην. Ὅταν λοιπὸν καίον τὸ κηρίον καὶ διαλυόμενον ἔφθανεν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἦτον ἡ βελόνη, τότε ἐρρίπτετο ἡ βελόνη μέσα εἰς τὴν λεκάνην· ἀπὸ δὲ τὸν κτύπον τῆς βελόνης ἐξύπνα ὁ ἅγιος καὶ εὐθὺς ἐορχόνετο· ἀνίσως δὲ καμμίαν φορὰν δὲν ἤκουε κατὰ τύχην τὸν κτύπον τῆς βελόνης, ἐπέρινα ἀγρυπνος ὅλην τὴν ἐρχομένην νύκτα· μὲ τοιοῦτον τρόπον ἐπολέμει τὰ πάθη ὁ τρισμακάριστος διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας καὶ ἀγρυπνίας. Οὗτος ὁ ἅγιος διὰ προσευχῆς

τοῦ ἐματαίωνε καὶ τοὺς τῶν βαρβάρων πολέμους, καὶ διέλυε τὰς βλάβας, ὅσαι κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἤρχοντο· καὶ ὅλην τὴν ποιμνὴν αὐτοῦ ἐφύλαττεν ἀπὸ τοὺς ὀρατοὺς καὶ ἀοράτους ἐχθροῦς.

Μίαν φορὰν, οὔσης ἡμέρας παρασκευῆς, εἶπον μερικοὶ εἰς τὸν ἅγιον αὐριον, δέσποτα, θέλει γένη θέατρον καὶ ἵπποδρόμιον, ἤγουν παρατρέξιμον τῶν ἀλόγων· ἦτον δὲ ἡ ἐρχομένη ἡμέρα Σάββατον τῆς Πεντηχοστῆς· ὁ δὲ ἅγιος ἀποκριθεὶς εἶπεν ἵπποδρόμιον θέλει γένη εἰς τὴν Πεντηχοστήν! παρεκάλει λοιπὸν τὸν Θεὸν νὰ δεῖξη σημεῖον διὰ νὰ φοβηθοῦν οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ ἐμποδισθοῦν ἀπὸ τὸ τοιοῦτον παιγνίδιον· καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ὅταν ἦλθε τὸ δειλινὸν τοῦ Σαββάτου, ἐνῶ ἦτον ἀνέφελος ὁ οὐρανὸς, ἔγειναν ἀνεμοστρόβιλοι φοβεροὶ καὶ πλῆθος ἀνέμων καὶ τόση βραχδαία βροχὴ ἔπεσεν, ὥστε ἔφυγεν εὐθὺς ὁ λαὸς ὅλος ἀπὸ τὸν τόπον τοῦ ἵπποδρομίου καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἔφθασεν ἡ τοῦ κόσμου συντέλεια· διότι τοιαύτη μεγάλη ταραχὴ τῶν στοιχείων δὲν ἐνθυμοῦντο νὰ ἠκολούθησε πώποτε εἰς τὸν καιρὸν τους, φοβίζουσα ἅπαντας.

Γυνὴ, ἔχουσα ἄνδρα δαιμονισμένον, ἐπρόστρεξεν εἰς ἓνα ἐρημίτην διὰ νὰ τὸν ἱατρεύσῃ· ὁ δὲ ἐρημίτης εἶπε πρὸς αὐτὴν· ὕπαγε εἰς τὸν ἀγιώτατον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννην, καὶ ἐκεῖνος θέλει ἱατρεύσει τὸν ἄνδρα σου· ὅθεν τοῦτο ποιήσασα ἡ γυνὴ, δὲν ἀπέτυχε τοῦ ποθουμένου, ἐπειδὴ διὰ προσευχῆς τοῦ θείου Ἰωάννου ἔλαβε τὴν ἱατρειάν ὁ ἄνδρας τῆς· καὶ πέρνουσα αὐτὸν ὑγιῆ, ἐγύρισεν εἰς τὸν οἶκόν τῆς χαίρουσα. Μὲ τὴν εὐχὴν τοῦ ἁγίου τούτου καὶ πολλαὶ στείραι γυναῖκες ἐτεκνοποίησαν, καὶ πολλοὶ ἀσθενεῖς τὴν θεραπείαν ἔλαβον. Πατριαρχεύσας λοιπὸν οὗτος ἔτη δεκατρία καὶ μῆνας πέντε, ἐκοιμήθη ἐν ἔτει φγέ' (595) τῇ δευτέρᾳ τοῦ Σεπτεμβρίου· καὶ ἔγεινε μετὰ τοῦτον Πατριάρχης ὁ Κυριακός, ὅστις ἐορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐβδόμην τοῦ Ὀκτωβρίου.

Ὅταν δὲ ὁ ἅγιος ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἐτέθη εἰς τὸ μέσον τὸ λείψανόν του διὰ νὰ τὸ ἀσπασθοῦν οἱ χριστιανοί· τότε ἐλθὼν Νεῖλος ὁ ἐνδοξότατος ἐπαρχος διὰ νὰ ἀσπασθῇ, ὦ τοῦ θαύματος! καθὼς αὐτὸς ἐφίλησε τὸ λείψανον, εὐθὺς ἐσηκώθη καὶ τὸ λείψανον καὶ ἀντερίφησεν αὐτὸν, ὡσὰν νὰ ἦτο ζωντανόν· καὶ λόγια δὲ τινα μυστικά εἶπεν εἰς τὸ οὖς του, τὰ ὁποῖα ὁ θεὸς Νεῖλος εἰς κἀνένα δὲν ἐφανέρωσεν εἰς ὅλην τὴν

ζωήν· ὥστε βλέπων ὁλος ὁ λαός τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐξεπλήγησαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, τὸν οὕτω δοξάζοντα τοὺς ἁγίους του. Ἐπειτα ἐκδεύθη εὐλαβῶς καὶ ἐντίμως, καὶ κατετέθη μέσα εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα τῆς Ἐκκλησίας τῶν ἁγίων Ἀποστόλων (ἐποίησε δὲ καὶ βιβλίον ὁ θεῖος οὗτος Ἰωάννης ὁ νηστευτῆς, Κανονικὸν ὀνομαζόμενον· περὶ τοῦ ὁποίου ὄρα ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ, καὶ ἐν τῷ νεοστυπῶτῳ Ἐξομολογηταρίῳ) ¹

Ἁγιος μάρτυς ΔΙΟΜΗΔΗΣ σπαθιζόμενος τελειοῦται.

- » Σίδηρος εἰς σίδηρον ὦν Διομήδης,
- » Πρὸς τοὺς σπαθισμοὺς ἀνδρικῶς ἐκπρέρει.

Ἁγιος μάρτυς ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ ξύλω θλασθεὶς τὴν κεφαλὴν, τελειοῦται.

- » Ἰουλιανὸς συντριβεὶς κάραν ξύλω,
- » Τὸν πρὸς Θεὸν νοῦν, σώως εἰς τέλος μένει. »

Ἁγιος μάρτυς ΦΙΛΙΠΠΟΣ ξίρει τελειοῦται.

- » Ἴππον ταχὴν Φίλιππος τὴν τομὴν ἔχων,
- » Πρὸς τὸν φιλοῦντα θάπτον ἔλθε δεσπότην. »

Ἁγιος μάρτυς ΕΥΤΥΧΙΑΝΟΣ ἐν ἐσχάρῳ πυρὸς τελειοῦται.

- » Εὐτυχιανὸς πυρποληθεὶς ἐσχάρῳ,
- » Εἰς εὐτυχῆ μετέλθε κληρὸν μαρτύρων. »

Ἁγιος μάρτυς ΗΣΥΧΙΟΣ ἀπαρχοισθεὶς, τελειοῦται.

- » Ποθῶν τὸν ὄντως Ἠσύχιος δεσπότην,
- » Καὶ τὸν δι' αὐτὸν ἡσίχως φέρει βρόχον.

Ἁγιος μάρτυς ΛΕΩΝΙΔΗΣ πυρὶ τελειοῦται.

- » Τοῦ πρὸς Θεὸν σε φλόξ πόθου Λεωνίδη,
- » Ἐπειθε ἔξιστα καὶ φλογὸς φέρειν βίαν.

Ἁγιος μάρτυς ΕΥΤΥΧΙΟΣ σταυρωθεὶς, τελειοῦται.

- » Βαίνων κατ' ἔχνος Εὐτύχιος Κυρίου,
- » Δίκην ἐκείνου καρτερεὶ σταυροῦ πάθος.

Ἁγιος μάρτυς ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΣ λίθῳ τὸν τραχήλον βαρυνθεὶς, τελειοῦται.

- » Σαρκὸς βάρος πᾶν ἐκλιπῶν λίθου βάρει,
- » Ἀνῆλθε κοῦφος Φιλάδελφος εἰς πόλον.

¹ Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη Παύλου τοῦ νέου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, διότι οὗτος ἐφορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ Αὐγούστου, μετὰ Ἀλεξάνδρου καὶ Ἰωάννου τῶν Πατριάρχων, ὁμοίως περιττῶς γράφεται ἐν τοῖς μηναίοις ἡ μνήμη Παύλου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Ὁμολογητοῦ, ὁδοῦ αὕτη ἐφορτάζεται κατὰ τὴν ἑκτὴν τοῦ Νοεμβρίου, ὅτε καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ γράφεται.

Ἁγιος μάρτυς ΜΕΛΑΝΙΠΠΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

- » Εἴπερ τι Μελάνιππος εἶχε καὶ μέλαν,
- » Κάθαρσιν εὗρεν εἰς τὸ πῦρ βεβλημένον.

Ἁγία μάρτυς ΠΑΡΘΟΓΑΙΗ ἐν τῇ θαλάσῳ τελειοῦται.

- » Θνήσκεις Θαλάσσης ἐνδον, ὦ Παρθαγάπη,
- » Καὶ δωρεῶν θάλασσαν εὕρισκες ἄνω.

Μνήμη τῶν δικαίων ἱερέων ΕΛΕΑΖΑΡ καὶ Φινεὲς ¹.

- * » Τὸν Ἐλεάζαρον καὶ Φινεὲς τε τοὺς Θύτας,
- » Τιμῶμεν ἄμφω ὡς φίλους τοῦ Κυρίου.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΕΙΘΑΛΑ καὶ Ἀμών ².

- * » Ἀειθαλᾶς Ἀμών τε πικραῖς βασάνοις,
- » Αἰώνιος θάλλουσιν ἄμφω ἐν πόλῳ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι διεβλήθησαν ὡς χριστιανοὶ εἰς τὸν Βάβδον τὸν ἡγεμόνα τῆς ἐν τῇ Θράκῃ εὕρισκομένης Ἀδριανουπόλεως· ἐρωτηθέντες λοιπὸν ἀπὸ αὐτοῦ διὰ τὰ εἰποῦν τὸ γένος καὶ τὸ ἐπάγγελμά των, ἀπεκρίθησαν, ὅτι εἶναι χριστιανοί· ὅθεν ἐπροστάχθησαν νὰ θυσιάσουν εἰς τὰ εἰδῶλα, καὶ μὴ καταπεισθέντες, ἐδάρησαν μὲ νεῦρα βοῶν τόσον πολὺ, ὥστε ἀναμεταξὺ τοῦ ὄαρου παρέδωκαν τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις, Χριστέ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

¹ Ἀπὸ τοῦ δύο ἱερεῖς τούτους ὁ μὲν Ἐλεάζαρ ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀαρῶν· ὁ δὲ Φινεὲς ἦτον υἱὸς μὲν τοῦ Ἐλεάζαρ, ἕγγονος δὲ τοῦ Ἀαρῶν· καὶ ὁ μὲν Ἐλεάζαρ ἦτον ἐπιτηρητῆς τῆς σκηνῆς· καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ « Ἐπίσκοπος Ἐλεάζαρ υἱὸς Ἀαρῶν τοῦ ἱερέως. Τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ ἡ θυσιὰ ἡ καθ' ἡμέραν, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως· ἡ ἐπισκοπὴ ἔλας τῆς Σκηνῆς. » (Ἀριθ. δ'. 16) ὁ δὲ Φινεὲς διὰ τὸν ζῆλον τὸν ὁποῖον εἰσεῖς καὶ ἐθανάτωσε τὸν Ζαμβρι καὶ τὴν Χαθλι τὴν Μαδιανίτιδα, ἀναισχύντως καὶ παρρησίᾳ ἐκπορευόμενος ἐναντίον Μωϋσέως, καὶ τῆς συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραὴλ, « ἐκκεντήσας καὶ τοὺς δύο διὰ σειρομάπτου » διὰ τὸν ζῆλον λέγω τοῦτον ἔλαβε διαθήκην ἱερωσύνης αἰώνιον, διότι οὕτω εἶπε περὶ αὐτοῦ ὁ Θεός. « Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρῶν τοῦ ἱερέως, κατέπαυσε τὸν θυμὸν μου ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ζηλώσῃ μου τὸν ζῆλον ἐν αὐτοῖς. . . . Καὶ ἔσται αὐτῷ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτὸν, διαθήκη ἱερατείας αἰώνια· ἀν' ὧν ἐζήλωσε τῷ Θεῷ αὐτοῦ, καὶ ἐξήλασσε περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. » (Ἀριθ. κέ'. 41.)

² Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Μηναίῳ καὶ Συναξαριστῇ γράφεται Ἀμμούν.

Τῷ αὐτῷ μηνί Γ'. Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρ-
τυρος **ΑΝΘΙΜΟΥ** ἐπισκόπου Νικομηθείας.

- Τμηθεὶς κεφαλὴν μάρτυς Ἄνθιμε ζῆφει,
- Καὶ νεκρὸς ἀνθεὶς εἰς δόξαν Θεοῦ τρίχας.
- Ἄνθιμον ἐν τριτάτῃ ἀποέκτεινε ζῆφος ὀξύ.

† Οὗτος ὁ ἅγιος Ἄνθιμος ἤχθη δεδεμένος διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σπῆ (288)· εὐρίσκοντο δὲ ἐκεῖ ἐμπροσθεν ἐβριμμένα καὶ ὅλα τὰ βασιανιστήρια ὄργανα πρὸς φόβον τοῦ μάρτυρος· ἐπειδὴ λοιπὸν ἐρωτήθη τί πιστεύει, ἀπεκρίθη ὁ μάρτυς καὶ ἐκήρυξε παρρησία, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινός· ὅθεν ἐτζάκισαν τὸν λαίμῳ του, καὶ ἐτρόπησαν αὐτὸν μὲ πυρωμένα σίδηρα· ἀπλωθεὶς δὲ γυμνὸς ἐπάνω εἰς τοῦθλα, δέρεται μὲ βραχδία· καὶ ὑποδεθείς μὲ ὑποδήματα χάλκινα πυρωμένα, βιάζεται νὰ περιπατῆ μὲ αὐτά· ἔπειτα δένεται ἀπὸ ἑνα τροχόν· τοῦ δὲ τροχοῦ συχνὰ περιστρεφομένου, οἱ δῆμιοι ἐζήτουν νὰ καύσουν τὸν μάρτυρα μὲ λαμπάδας ἀναμμένας· διὰ τοῦτο, ὁ μὲν τροχὸς ἐστάθη παραδόξως καὶ δὲν ἐγύριζεν· αἱ δὲ λαμπάδες ἔπεσον ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν δημίων· καὶ θεῖος Ἄγγελος ἐλθὼν ἔβριψεν αὐτοὺς κατὰ γῆς ἡμιθανεῖς· μετὰ ταῦτα δένεται ὁ ἅγιος μὲ βαρείας ἀλύσεις καὶ κλείεται ἐντὸς φυλακῆς· τελευταῖον δὲ ἀποτείνεται τὴν κεφαλὴν· καὶ μετὰ τὴν ἀποτομὴν βλαστάνει τρίχας παραδόξως ¹.

Μνήμη τοῦ Ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΥ**, συνασκητοῦ τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου.

- Εἰδὼς ὅν εἶναι τὸν Θεὸν κτίστην Πάτερ,
- Αὐτὸν πρὸ πάντων ἐξελέξω κτισμάτων.

* Οὗτος ὁ Ὁσίος καὶ μέγας Πατὴρ ἡμῶν Θεοκτίστος, ἐπειδὴ παιδιόθεν ἠγάπησε τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο ἄφησε τὴν πατρίδα καὶ τοὺς συγγενεῖς του, καὶ μετέβη εἰς τοὺς ἱεροὺς καὶ ἁγίους τόπους τῆς Ἱερουσαλήμ· φθάσας δὲ εἰς τὴν Λαύραν τὴν ἐπονομαζομένην Φαράν, ἧτις ἦτον μακρὰν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα ἕξ μίλια, εὔρεν ἐν κελλίῳ μέσα εἰς τὸ ὁποῖον κατακλεισθεὶς, ἀνδρείως ἠγωνίζετο ἐναντίον τῶν παθῶν καὶ δαιμόνων· τότε δὲ καὶ ὁ μέγας Εὐθύμιος ἀφήσας τὸν κόσμον, ὑπῆγε καὶ συνεκατοίκησε μετὰ τοῦ Ὁσίου τούτου Θεοκτίστου, καὶ ἠσύχαζεν ὁ ἔρως

λοιπὸν, τὸν ὁποῖον εἶχον καὶ οἱ δύο διὰ νὰ ἀποκτήσουν τὰς αὐτὰς ἀρετὰς, καὶ ἡ κοινωνία τῶν αὐτῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων, τόσον ἤνωσαν μὲ τὸν δεσμὸν τῆς ἀγάπης τοὺς δύο τούτους ὁσίους, ὥστε ὁ εἰς εὐρίσκατο μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἄλλου· καὶ εἰς ὅλα τὰ πράγματα καὶ οἱ δύο εἶχον τὰ αὐτὰ φρονήματα, καὶ οἱ δύο ἐποίουν τὰ αὐτὰ ἔργα. Διὰ τοῦτο καὶ μετὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἑορτῆς τῶν Θεοφανείων, εἶχον συνήθειαν καὶ οἱ δύο καὶ ἀπήρχοντο εἰς τὴν βαθυτέραν ἔρημον, καὶ ἐκεῖ ἔμενον ἡσυχάζοντες ἕως εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Βαϊῶν· καὶ τότε ἐγύριζον πάλιν ἕκαστος εἰς τὸ κελλίον του.

Ἄφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν πέντε χρόνοι, ἐξῆλθον πάλιν εἰς τὴν ἔρημον κατὰ τὸν συνειθισμένον καιρὸν, καὶ εὐρόντες σπήλαιον μέγα, κατὰ τὸν βορεινὸν κρημνὸν τοῦ ἐκεῖσε εὐρίσκομένου ξηροποτάμου, ἐκεῖ ἔκαμαν τὴν κατοικίαν των καὶ εἰς πολὺ διάστημα καιροῦ ἐζῶν μὲ μόνας ἀγρίας βοτάνας, ἕως οὗ ἡ ἀρετὴ των καὶ ἀσκησις κατέστησεν αὐτοὺς φανεροὺς εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ὅθεν καὶ παρεκινήθησαν μερικοὶ καὶ ἔφερον πρὸς αὐτοὺς τὰς ἀναγκαῖας τροφάς. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἀδελφοὶ ἔτρεξαν ἀπὸ διάφορα μέρη, καὶ ἐπροαιροῦντο νὰ ζήσωσι μαζὶ μὲ τοὺς ὁσίους τούτους, τούτου χάριν ἔγεινεν ἐκεῖ κοινόβιον, τοῦ ὁποίου ἦτον προεστὼς ὁ μέγας Θεοκτίστος ἕως τέλους τῆς ζωῆς του. Ὅθεν καὶ ἔγεινεν αἴτιος σωτηρίας εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους, τόσον μὲ τὴν πειθῶ τῶν γλυκυτάτων του λόγων, ὅσον καὶ μὲ τὸν καθαρὸν καὶ ἀσκητικὸν βίον του.

Ὁ δὲ ἅγιος Εὐθύμιος ἠσύχαζεν εἰς ἓν κελλίον, τὸ ὁποῖον ἦτον ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὸ κοινόβιον τοῦ Θεοκτίστου· ἐκεῖ λοιπὸν εἰς τὸ κελλίον ἔκτισε καὶ ὁ θεῖος Εὐθύμιος μεγάλην Λαύραν· καὶ ὅσοι ἤρχοντο εἰς αὐτὸν διὰ νὰ γένουν μοναχοί, τοὺς ἔστελλεν εἰς τὸ κοινόβιον τοῦ μεγάλου Θεοκτίστου· καθὼς ὕστερον ἀπὸ πολλοὺς χρόνους ἔστειλεν εἰς αὐτὸ καὶ τὸν ὅσιον καὶ ἡγιασμένον Σάββαν, ὅστις προσελθὼν τῷ Εὐθυμίῳ παρεκάλει νὰ τὸν δεχθῆ· ἔστειλε δὲ αὐτὸν εἰς τὸν μέγαν Θεοκτίστον, διότι ὁ Σάββας ἦτον ἀκόμη νέος καὶ ἀγένειος· ὅθεν τὸν διώρισε νὰ ζῆ ὑπὸ τὴν ὑποταγὴν τοῦ Θεοκτίστου, καὶ νὰ μανθάνῃ παρ' αὐτοῦ τὰ τῆς μοναδικῆς φιλοσοφίας μαθήματα.

Ἐγείνε λοιπὸν καὶ ὁ ἅγιος Θεοκτίστος οὗτος μέγας καὶ ὀνομαστός εἰς ὅλους, καθὼς ἔγεινε μέγας καὶ ὁ ἅγιος Εὐθύμιος, καὶ ἐδείχθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους τύπος καὶ κανὼν πάσης ἀρετῆς· φθάσας δὲ εἰς βαθὺ γῆρας, καὶ πλήρης ἡμερῶν τῶν ἀνθρωπίνων γενόμενος, ἔπεσεν εἰς

¹ Τὸν βίον τούτου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχὴ « τίς οὐκ εἶδε τὴν Νικομήδους; (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρα, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰδύρων ἱερῇ μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις)».

βαρείαν ἀσθένειαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· ἐκδεύθη δὲ καὶ ἐτάφη ὁσίως τὸ ὄσιον αὐτοῦ λείψανον ἀπὸ χεῖρας ὁσίων· δηλαδὴ τὸσον τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου, ὅστις τότε ἦτον ἐννενῆκοντα χρόνων, ὅσον καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις πατριάρχου Ἱεροσολύμων Ἀναστασίου¹ κατὰ τὴν τρίτην τοῦ παρόντος μηνὸς ἐν ἔτει υνά (451).

Ὁ ἅγιος μάρτυρ ΖΗΝΩΝ ἐν λέβητι μιστῶ μολίβδου καχλάζοντος βληθεὶς, τελειοῦται.

- Ζήνων ὁ θεῖος τῷ Θεῷ πόθῳ ζέων,
- Χαίρων ὑπέλθε τοῦ μολίβδου τὸ ζέον.

Ἡ ἁγία ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ θηρίοις δοθεισα, καὶ μηδὲν βλαβεῖσα, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- Ὁρθεῖσα Βασίλισσα φρικτῇ θηρίοις,
- Φρικτῶ παρέστη καμψασιλέως θρόνῳ. •

Ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ἦτο ἡγεμὼν εἰς τὴν Νικομηδείαν, ἐκινεῖτο διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν· τότε λοιπὸν διεβλήθη καὶ ἡ ἁγία αὐτῆ Βασίλισσα, ὡς χριστιανή· καὶ παρεστάθη ἔμπροσθεν τοῦ Ἀλεξάνδρου· ὅθεν ἐρωτηθεῖσα καὶ παρρησίᾳ εἰπούσα, ὅτι εἶναι εὐσεβῆς, δέρεται εἰς τὸ πρόσωπον· καὶ ἐπειδὴ δερομένη εὐχαρίσκει εἰς τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο γυμνώνεται καὶ δέρεται μὲ βραβεία· ἐπειδὴ δὲ περισσώτερον ἡ ἁγία εὐχαρίσκει τὸν Κύριον, ἐθυμώθη ὁ Ἡγεμὼν περισσώτερον, καὶ προστάζει νὰ ἀπλώσουν τὴν μάρτυρα, καὶ τόσον πολὺ τὴν ἐδειραν ὥστε ἐγένινεν ὡσὰν μία πληγὴ ὅλον τὸ σῶμά της· ἔπειτα εὐγαλαν τὸ ὑποκάτω δέρμα τῶν ποδῶν της· ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν βάσανον ταύτην εὐρισκομένη, ἐφώναξεν ἡ ἁγία «ὁ Θεὸς μου, εὐχαριστῶ σοι» διὰ τοῦτο κατὰ τὴν προστασίην τοῦ ἡγεμόνος, τρυπῶνται οἱ ἀστράγαλοι τῆς μάρτυρος, καὶ βάλλονται εἰς αὐτοὺς περόνια σιδηρᾶ· ἀπὸ δὲ τὰ περόνια δένονται ἀλυσίδες, καὶ ἀπὸ τὰς ἀλυσίδας κρεμάται κατακέφαλα ἡ ἁγία· ὑποκάτω δὲ καπνίζεται ἡ μακαρία μὲ βρωμερὸν καπνὸν θείου, πίσεως, ἀσφάλτου καὶ μολίβδου, μὲ σκοπὸν, τὸν καπνὸν μὴ ὑποφέρουσα, ν' ἀποθάνῃ ταχέως ἢ τοῦ Κυρίου ἀλλήτρια· ἀλλ' ὁμως ἡ ἁγία ὑπομένουσα τὴν βάσανον ταύτην μὲ χαρὰν, ὡσὰν νὰ εὐρίσκετο

εἰς τρυφὴν καὶ ἀνάπαυσιν παραδείσου, εὐχαρίσκει τὸν Θεὸν μὲ περισσοτέραν προθυμίαν.

Βλέπων λοιπὸν ὁ ἡγεμὼν, ὅτι νομίζει ὡς παίγνιον τὰς τιμωρίας, προστάζει νὰ ἀναφθῆ μία κάμινος, καὶ νὰ βαλθῆ μέσα εἰς αὐτήν· ἡ δὲ μάρτυρ τοῦ Χριστοῦ σφραγίσασα τὸν ἑαυτόν της μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἐμβήκεν ἐντὸς τῆς καμίνου καὶ ἐστάθη ὥρας πολλὰς χωρὶς νὰ δοκιμάσῃ καμμίαν βλάβην· ὥστε ἐκ τοῦ θαύματος τούτου ἐξέστησαν ἅπαντες· μετὰ ταῦτα ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν νὰ ἐκβάλουν τὴν ἁγίαν ἀπὸ τὴν κάμινον, καὶ νὰ ἀπολύσουν ἐναντίον της δύο μεγαλώτατα λεοντάρια· ἡ δὲ ἁγία προσευχομένη ἔμεινε καὶ ἐκ τούτων ἀβλαβής· ὅθεν ὁ ἡγεμὼν Ἀλέξανδρος ταῦτα πάντα βλέπων καὶ κατανοεῖς τὴν ψυχὴν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς ἁγίας λέγων· ἐλέησόν με δούλῃ τοῦ ἐπουραίου Βασιλέως, καὶ συγχώρησόν μοι διὰ τὰ βάσανα ὅσα σοὶ ἐπροξένησα καὶ κάμε καὶ ἐμὲ στρατιώτην τοῦ ἐδικοῦ σου Βασιλέως, ἐπειδὴ, καθὼς λέγεις, αὐτὸς δέχεται τοὺς ἁμαρτωλοὺς. Τότε ἡ ἁγία εὐχαριστήσασα τὸν παντοδύναμον Θεόν, ἐκατήχησε τὸν ἡγεμόνα, καὶ φέρουσα αὐτὸν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Νικομηδείας Ἀντώνιον, ἐβάπτισεν αὐτόν.

Μετὰ δὲ τὸ βάπτισμα πάλιν ἐπρόσπεσεν ὁ ἡγεμὼν εἰς τὴν ἁγίαν, παρακαλῶν καὶ λέγων αὐτῇ· δούλῃ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, εὐξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα λάβω συγχώρησιν διὰ τὰ κακὰ ὅσα ἔπραξα ἐναντίον σου, καὶ ἵνα τελειώσω τὴν ζωὴν μου μὲ καλὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως· τότε λοιπὸν ἡ ἁγία ἐπροσευχήθη ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ οὕτως ὁ ἡγεμὼν παρέδωκεν εὐθὺς τὴν ψυχὴν του, δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν· ἡ δὲ ἁγία Βασίλισσα κηδεύσασα τὸ λείψανον τοῦ ἡγεμόνος μαζὶ μὲ τὸν ἐπίσκοπον, καὶ ἐνταφιάσασα, εὐγῆκεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Νικομηδείας ἕως τρία σημεῖα τόπον, καὶ εὐροῦσα μίαν πέτραν, ἐστάθη ἐπάνω εἰς αὐτήν καὶ ἐπροσευχήθη καὶ, ὡ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἡ πέτρα ἀνέβλυσε νερόν· πιούσα δὲ ἡ ἁγία ἀπὸ τὸ νερόν καὶ εὐχαριστήσασα τὸν Θεόν, ὑπῆγεν ὀλίγον παρεμπρός καὶ εἶπε· Κύριε, δέξαι τὸ πνεῦμά μου ἐν τῇ γῆ, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς Κύριον χαίρουσα καὶ εὐχαριστοῦσα. Τοῦτο δὲ ὡς ἔμαθεν ὁ ἐπίσκοπος Ἀντώνιος, ἐκήδευσε καὶ ἐνεταφίασε τὸ πάνσεπτον αὐτῆς λείψανον πλησίον εἰς τὴν πέτραν ἐκείνην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μὲ τὴν προσευχὴν τῆς ἁγίας εὐγῆκε τὸ ὕδωρ τὸ ὁποῖον τρέχει μέχρι τῆς σήμερον.

¹ Ὁ Ἀναστάσιος οὗτος ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ δυσσεβοῦς Ἀναστασίου βασιλέως τοῦ καλούμενου Διόσκου· ἔγινε δὲ πατριάρχης Ἱεροσολύμων μετὰ τὸν Ἰουβενάλιον ἐν ἔτει 457. Πατριάρχευσας δὲ χρόνους εἴκοσιν, ἀφῆκε διάδοχον αὐτοῦ τὸν Μαρτύριον (ἕνα εἰς τὸν β'. τόμον τοῦ Μελετίου).

Ὁ ἅγιος μάρτυς *ΧΑΡΙΤΩΝ* ἐν Λάκκῳ ἀσθέσ-
του βληθεὶς, τελειοῦται.

» Εἰσδύς Χαρίτων εἰς τὸν ἀσθέστου βόθρον

» Ἄσθεστον εὖρε φῶς ἀκηράτου τόπου.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς *ΑΡΧΟΝΤΙΩΝ* λιμῶ τε-
λειοῦται.

* » Ἀρχοντίων λιμῶντι κἀντεῦθεν τρύχε,

» Ἄρχοντα κόσμου λαμίαν¹ νοουμένην.

* *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις βασιλέως ΚΩΝΣΤΑΝ-
ΤΙΝΟΥ* τοῦ νέου² ἐν τοῖς ἁγίοις Ἀποστόλοις.

* » Χριστὸς Βασιλεὺς εὐσεβῆ Κωνσταντίνου,

» Ἐν οὐρανοῖς ἔστρεψε κοσμίῳ στέρει.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς *ΑΡΙΣΤΙΩΝ* ἐπίσκοπος Ἀ-
λεξανδρείας πυρὶ τελειοῦται.

» Ὡς εἰς ἄριστον τὴν πυρὰν σπεύδων τρέχεις,

» Ἄριστε Χριστοῦ μαρτύρων Ἀριστίων.

Ὁὗτος ὁ ἅγιος Ἀριστίων ἦτο ἐπίσκοπος Ἀ-
λεξανδρείας· ἐπειδὴ δὲ ἐδίδασκε παρόρησι τὸν
λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, συνελήφθη ἀπὸ τὸν
ἄρχοντα Ἀλεξανδρείας, καὶ ὁμολογήσας ἔμ-
προσθεν αὐτοῦ, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀ-
ληθινός, ἐρρίφθη μέσα εἰς πυρὰν καὶ οὕτως ἐ-
δέχθη τὸ ποθεινὸν καὶ μακάριον τέλος τοῦ μαρ-
τυρίου, καὶ τώρα χαίρει αἰώνια.

* Ὁ ἅγιος νεομάρτυς *ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ*, ὁ ἐν τῇ
νέᾳ Ἐφέσῳ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αἰ' γδ' (1794)
ἀρχόνῃ τελειοῦται

† » Δῶρον Θεός σε καὶ πολὺ τε καὶ νέον

» Δίδωκεν ἡμῖν Πολύδωρε τρισμάκκαρ.³

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις, Χριστέ ὁ
Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ'. μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυ-

¹ Λαμίαι εἶναι ἐν θηρίον ἀρπακτικώτατον, τὸ ὁποῖον ἔχει
μεγάλον λαμόν· ἔθεν ἐκ τοῦ λαμοῦ λέγεται λαμίαι καὶ λα-
μία· μετὰ τὸ θηρίον δὲ αὐτὸ παρομοιάζεται ἐδῶ ὁ τοῦ κόσμου
ἄρχων διάβολος.

² Οὗτος φαίνεται, ὅτι εἶναι ὁ τέταρτος υἱὸς τοῦ βασιλέως
Ἡρακλείου ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει χμα' (644), ὅστις ἀπὸ ἄλ-
λους μὲν Κωνσταντίνος Ἡράκλειος καλεῖται, ἀπὸ ἄλλου δὲ
Κωνσταντίνος νέος· ἦν δὲ οὗτος ὀρθὸς κατὰ τὴν πίστιν. Βα-
σιλεύσας δὲ μῆνας ἑξ ἔθανάτωθ' διὰ δηλητηρίου κατὰ τὸν Με-
λέτιον.

³ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ἔρα ἐν τῷ νέῳ μαρτυρολογίῳ.

τος *ΒΑΒΥΛΑ* ἐπισκόπου Ἀντιοχείας, καὶ τῶν σὲν
αὐτῷ τριῶν παίδων.

Εἰς τὸν Βαβύλαν.

» Ὁ Χριστὸν αὐτὸν Βαβύλας θύων πάλατι,

» Χριστῷ προθύμως θύεται διὰ ζήφους.

Εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας

» Ἵπὲρ μεγίστου δεσπότη Θεοῦ Λόγου,

» Τρέχουσι θερμῶς πρὸς ζήφους τὰ παιδία.

» Παῖδες καὶ Βαβύλαν πέρνε ζήφους ἀμφὶ τετάρτην.

* Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ
βασιλέως Νουμεριανοῦ ἐν ἔτει σπδ' (284)· γέ-
γονε δὲ ἐπίσκοπος τῆς Ἀντιοχείας, τὸν Ζε-
θῖνον διαδεξάμενος, κατὰ τὸν Εὐσέβιον (Βιβλ.
ε'. κεφ. κθ'). οὗτος λοιπὸν μαθὼν ὅτι ὁ βασι-
λεὺς Νουμεριανὸς ἀπανθρωπότατα ἔσφαξε τὸν
υἱὸν τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, τὸν ὁποῖον
εἶχε λάβῃ ἐνέχυρον πρὸς ἀσφάλειαν τῆς πρὸς
τοὺς Πέρσας εἰρήνης καὶ ὅτι ἐθυσίασεν εἰς τὰ
εἰδῶλα¹ τοῦτο, λέγων, μαθὼν, καὶ ὅτι ἐπεχεί-
ρει ἀκόμη νὰ μολύνῃ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν
χριστιανῶν, ζητῶν νὰ ἐμβῇ μέσα εἰς αὐτὴν
ἐνῶ ἦτο τοιοῦτος φονεὺς καὶ εἰδωλολάτρης·

¹ Σημείωσαι ὅτι ὁ θεὸς Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος δὴ ἐγ-
χωμαστικὸς λόγους ἐπέλεξεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἱερομάρτυ-
ρος τούτου Βαβύλα· ἐν τῇ δευτέρῃ λοιπὸν λόγῳ ἀναφέρει καὶ
περὶ τῆς υποθέσεως ταύτης, λέγων· « λαθῶν γὰρ ὁ Νουμε-
ριανὸς (δηλαδὴ) νόμον φιλικῆς καὶ συνθηκῶν τὸ παιδίον ἐκεῖνο
τὸ βασιλικόν, πάντα ἄνω κατεπείθη καὶ ἀνέτρεψε τοὺς θε-
κοὺς, τὰς συνθήκας, τὴν πρὸς ἀνθρώπους αἰδῶν, τὴν πρὸς τὸ
θεῖον εὐλάβειαν, τὸν ἀπὸ τῆς ἡλικίας ἔλεον . . . ταῦτα,
λέγω, οὐδὲ εἰς νοῦν ὁ μικρὸς ἐκεῖνος ἐβόλετο, ἀλλὰ πάντα
βίβας ἀθροῦς ἀπὸ τῆς ψυχῆς τὸν νόνον ἐκεῖνον τὸν πάντων
ἐνχέστατον τῶν φόνων ἐργάζεται. » (τόμ. ε'. τῆς ἐν Ἐπὶ τῇ
ἐκδόσεως) περὶ τούτου γράφει καὶ ὁ Θεοδόρητος ἐν βιβλ. γ'.
κεφ. θ'. τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ὅτι ὁ παραβιάτης Ἰου-
λιανὸς μέλλων ἀπελθεῖν εἰς τὴν Περσίαν καὶ πολεμῆσαι ἠ-
ρώτησε τὸν ἐν Δάρνη Ἀπολλωνία νὰ τοῦ προειπῇ τὰ μέλλοντα.
ὁ δὲ εἶπεν ὅτι ἐμποδίζεται ἀπὸ τοῦς γειτονεύοντα νεκροῦς,
ἐνοῦν ὁ ψευδόμενος τὸ λείψανον τοῦ καλλινοῦ τούτου μάρ-
τυρος Βαβύλα καὶ τῶν συναλλησάντων αὐτῷ παίδων· τούτου
χάριν ὁ Ἰουλιανὸς, γινώσκων τῶν μαρτύρων τὴν δύναμιν, ἐ-
πρόσταξε καὶ ἐσθκωσαν ἀπὸ ἐκεῖ οἱ χριστιανοὶ τὰ ἅγια λεί-
ψανα τοῦ θεοῦ Βαβύλα οἱ τινες χορεύοντες κατὰ τὴν ὁδὸν,
καὶ τὴν δαβιτικὴν ἄδοντες μελωδίαν, καθ' ἕκαστον κῶλον
ἐπερθέγγοντο « αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυνῶντες τοῖς
γλυπτοῖς »· διότι ἦταν τοῦ δαίμονος ὑπελάμβανον τοῦ μάρτυ-
ρος τὴν μετάθεσιν.

τούτου χάριν ἐστάθη εἰς τὰς θύρας τῆς Ἐκκλησίας ἀνδρειότατα ὁ αἰοίδιμος Βαβύλας καὶ σχίσας τοὺς σωματοφύλακας καὶ δορυφόρους ἐξάπλωσε τὴν δεξιάν του χεῖρα εἰς τὸ στήθος τοῦ μιαιοῦ βασιλέως, καὶ ἀφ' οὗ τοῦτον ἐπετίμησεν ἱκανῶς ἐδίωξεν αὐτὸν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν· ὁ δὲ βασιλεὺς κατὰ τὸ παρὸν μὲν εἰσιώπησε καὶ δὲν ἔκαμε κἀνὲν κίνημα, φοβούμενος μήπως ἤθελε γένη καμμία ἐπαναστασις ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν χριστιανῶν τὸ συνηθροισμένον ἐκεῖ, βαρέως ὁμως καὶ πικρῶς τὴν ὕβριν ταύτην καὶ ἀτιμίαν ὑπέμεινε· τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν ἐκαλέσθη ὁ ἅγιος, καὶ παρασταθεὶς ἔμπροσθεν τοῦ βασιλικῆ βήματος, ἠρωτήθη ἀπὸ τὸν βασιλέα· καὶ ἐπειδὴ κατέπληξεν αὐτὸν μὲ τὰς σοφὰς αὐτοῦ ἀντιρρήσεις, καὶ μήτε μὲ κολακείας, μήτε μὲ δυνατοὺς φοβηρισμοὺς ἔστερξε νὰ ἀφήσῃ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· τούτου χάριν ἐδέθη ἀπὸ τὸν λαϊκὸν καὶ ἀπὸ τοὺς πόδας μὲ σιδηρᾶς ἀλύσεις· καὶ οὕτως ἀτιμῶς ἀλυσοδεμένος ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ μέσον τῆς πόλεως καὶ ἐβάλλθη εἰς φυλακὴν.

Εἶχε δὲ ὁ ἅγιος ἀκολουθοῦντα εἰς αὐτὸν καὶ τρία παιδιά ἀδέλφια κατὰ σάρκα, τὰ ὅποια, κατὰ μὲν τὴν ἡλικίαν ἦσαν πολλὰ νέα, κατὰ δὲ τὴν γνῶσιν ἦσαν γέροντες· ταῦτα λοιπὸν δὲν ἤθελαν νὰ χωρισθοῦν ἀπὸ τὴν ἱεράν καὶ γλυκυτάτην διδασκαλίαν καὶ συνοδίαν τοῦ διδασκάλου των· ὅθεν ὁ βασιλεὺς παραστήσας αὐτὰ ἔμπροσθέν του, καὶ ἐρωτήσας ἂν ἀρνοῦνται τὸν Χριστὸν καὶ τὸν διδάσκαλόν τους Βαβύλαν καὶ ἂν θυσιάσουν εἰς τὰ εἰδῶλα, εὗρὲν αὐτὰ στερεὰ καὶ ἀνδρειωμένα· καλέσας δὲ καὶ τὴν μητέρα των, καὶ εὐρών καὶ αὐτὴν βεβαίαν καὶ ἀμετάθετον εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐπρόσταξε τὴν μὲν μητέρα νὰ κτυπήσουν εἰς τὸ πρόσωπον, εἰς δὲ τὰ παιδιά νὰ δώσουν τόσους ῥαβδισμοὺς, ὅσων χρόνων ἦτο τὸ καθ' ἓν. Ἐπειτα ἐκβάλλει μὲν τὰ παιδιά ἔξω, φέρει δὲ ἔσω τὸν διδάσκαλον αὐτῶν Βαβύλαν, καὶ λέγει εἰς αὐτὸν, θέλων νὰ τὸν ἀπατήσῃ· ἰδοὺ τὰ παιδιά εἶναι ἔτοιμα νὰ θυσιάσουν εἰς τοὺς θεοὺς· ὁ δὲ ἅγιος ἤλεγξεν αὐτὸν, ὅτι ψευδῶς τοῦτο λέγει· ὅθεν προστάζει ὁ ἀπάνθρωπος τύραννος νὰ κρεμασθῇ ὁ ἅγιος ὁμοῦ μὲ τὰ τρία παιδιά ἐπάνω εἰς ξύλα, καὶ νὰ καταξέεται μὲ σιδηρὰ ὀνύχια· ἔπειτα τὸν μὲν διδάσκαλον Βαβύλαν κλείει μέσα εἰς μικρὸν οἶκον παρακείμενον, τοὺς δὲ παῖδας καὶ μαθητάς του ἐπεχειρεῖ νὰ κολακεύσῃ μὲ διαφόρους καὶ πολυτρόπους κολακείας· ἀφ' οὗ δὲ ἐγνώρισεν ὅτι ματαιῶς κοπιᾷζει ἔφερες πάλιν ἔμπροσθέν του

τὸν ἅγιον καὶ ἐσυμβούλευεν αὐτὸν νὰ διδάξῃ τὰ παιδιά νὰ ἀρνηθοῦν τὴν εὐσέβειαν.

Ἐπειδὴ δὲ εἶδεν αὐτὸν προθυμότερα ἀπὸ τὸ πρῶτον ἀντιλέγοντα καὶ ἀπολογούμενον, ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμὸν, καὶ ἀποφασίζει νὰ θανατωθῇ μὲ τὸ ξίφος· καὶ λοιπὸν ὁ μακάριος Βαβύλας βαλὼν ἔμπροσθέν του τὰ τρία ἄκακα παιδιά, ὅταν εἶδεν αὐτὰ πρότερον ἀποκεφαλίσθοντα, εἶπεν ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ἰσαίου, « Ἴδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά, ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός· » εἶτα ἀκολούθως ἀπεκεφαλίσθη καὶ αὐτὸς ἐν ἔτει σπγ' (283). καὶ ἐτάφη ἀπὸ τοὺς χριστιανούς οὕτως ὡς εἶχε μὲ τὰς ἀλύσεις εἰς τὸν λαϊκὸν καὶ εἰς τοὺς πόδας, καθὼς εἰς αὐτοὺς παρήγγειλεν ἔτι ζῶν ὁ ἅγιος.¹ (τὸν ἐλληνικὸν βίον αὐτοῦ συνέγραψεν ὁ μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Νουμεριανοῦ τὰ σκήπτρα » σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρα.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΒΥΛΑΣ ὁ ἐν Ἀντιοχείᾳ διδάσκαλος σὺν τοῖς ὀγδοήκοντα τέσσαρα παισὶ ζῆφει τελειοῦται.

Εἰς τὸν Βαβύλαν.

» Μαθησέως σοι μισθὸς ἐκ τῶν Παιδίων,

» Βαβύλα θεεὶ τῆς τομῆς κοινωνία.

Εἰς τοὺς ὀγδοήκοντα τέσσαρας Παῖδας.

» Αἶνον προσῆξαν τῷ Θεῷ Παῖδες· πάλοι,

» Οἱ νῦν δὲ Παῖδες τὰς ψυχὰς αὐτῶν ζῆφει.

¹ Καὶ ὁ Χρυσορρήμων βεβαίως τοῦτο, ὅπερ λέγει ἐδῶ ὁ Συναξαριστής· φησὶ γάρ· « μέλλων τούτων ὁ μακάριος ἀποσφάττεσθαι Βαβύλας, μετὰ τοῦ σιδηροῦ τὸ σῶμα ταρῆναι ἐπέσκηψε, δεικνύς, ὅτι τὰ δοκοῦντα ἐπονειδίστα εἶναι, ταῦτα ὅταν διὰ τὸν Χριστὸν γίνονται, σεμνὰ τε εἶσι καὶ λαμπρά· καὶ οὐ μόνον οὐκ ἐγκαλύπτεσθαι, ἀλλὰ καὶ σεμνύνεσθαι ἐπ' αὐτοῖς γρηὶ τὸν πάχοντα· κἀν τούτῳ τὸν μακάριον Παῦλον μιμούμενος, ὃς ἄνω καὶ κάτω τὰ στίγματα, τὰ δεσμὰ, τὴν ἀλυσιν ἔστρεψε, καυχώμενος καὶ μεγαλοφρονῶν, ἐφ' οἷς ἠσχύνοντο ἕτεροι. » (λόγῳ β' εἰς τὸν ἱερομάρτυρα τοῦτον Βαβύλαν.) Καὶ καθὼς οἱ ἐν πολέμῳ νικήσαντες, ἦτον συνήθεια, καὶ ἐθάπτοντο μαζὶ μὲ τὰ ἄρματα ἐκεῖνα μὲ τὰ ὅποια ἐνίκησαν τοὺς ἐχθρούς· τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ ἱερομάρτυς οὗτος Βαβύλας ἠθέλησε νὰ ἐνταφιασθῇ μαζὶ μὲ τὰς ἀλυσίδας ἐκεῖνας, μὲ τὰς ὁποίας ἐνίκησε τὸν διάβολον· ἔχων πρὸς τούτους καὶ τὸν θώρακα τῆς πίστεως, καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου καὶ τὰ ἄλλα νοητὰ ὄπλα· ὅθεν εἶπεν οἱ ἴδιος χρυσορρήμων « ἐτι γὰρ καὶ νῦν παράκειται ταῦτα τὰ ὄπλα τοῖς τοῦ Χριστοῦ στρατιώταις· καὶ καθάπερ τοὺς ἀριστέας μετὰ τῶν ὀπλων θύπτουσιν οἱ βασιλεῖς· οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς ἐποίησε καὶ μετὰ τῶν ὀπλων αὐτοὺς ἐθαψεν· ἵνα καὶ πρὸ τῆς ἀναστάσεως δεῖξῃ πᾶσαν τὴν δόξαν καὶ τὴν δύναμιν τῶν ἁγίων » (λόγῳ εἰς τὸν μάρτυρα Βαβλάμ.)

Ὅτε ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανὸς εὕρισκετο εἰς τὴν Νικομήδειαν καὶ εἰναι διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἐν ἔτει σγῆ (298), διὰ τὸν φόβον ἐκρύπτοντο οἱ χριστιανοί· τότε λοιπὸν προσελθῶν εἰς αὐτὸν εἰς ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτραις λέγει. Βασιλεῦ, ὑποκάτω εἰς μίαν κρυπτὴν καμάραν κάθηται ἓνας γέρον ὀνόματι Βαβύλας καὶ διδάσκει τὰ τῶν ἀφρόνων χριστιανῶν παιδία νὰ σέβωνται μὲν τὸν ἐσταυρωμένον, νὰ ἀποστρέφωνται δὲ τοὺς Θεοὺς. Παρευθὺς λοιπὸν ἐστάλησαν ὁμοῦ μὲ αὐτὸν στρατιῶται καὶ ἔφερον ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως τὸν διδάσκαλον Βαβύλαν ὁμοῦ μὲ τοὺς μαθητάς του, ὀγδοηκτατέσσαρας ὄντας τὸν ἀριθμὸν· τότε ὁ Μαξιμιανὸς λέγει πρὸς αὐτόν· διὰ τί, ὦ γέρον, εἶσαι τόσον πεπλανημένος καὶ πιστεύεις ἓνα ἄνθρωπον βιοθανῆ καὶ καχοθάνατον, τὸν ὁποῖον ἐσταύρωσαν οἱ Ἰουδαῖοι; διὰ τί δὲν προσκυνεῖς τοὺς Θεοὺς, τοὺς ὁποίους προσκυνεῖ ὅλη σὶ οἰκουμένη; ἢ διὰ τί γελαῖς τὰ νήπια τῶν ἀφρόνων χριστιανῶν, καὶ διδάσκεις αὐτὰ νὰ μὴ προσκυνοῦν τοὺς Θεοὺς; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· οἱ Θεοὶ τῶν ἔθνων, βασιλεῦ, εἶναι δαιμόνια, ὁ δὲ ἐδικὸς μας Θεὸς ἐποίησε τοὺς Οὐρανούς· σὺ δὲ καὶ σὶ μετὰ σοῦ Ἕλληνας, εἴσθε τυφλοὶ καὶ δὲν βλέπετε τὴν ἀλήθειαν.

Ταῦτα ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμὸν, καὶ εὐθὺς προστάζει νὰ κτυποῦν τέσσαρες στρατιῶται μὲ πέτρας εἰς τὰ μάγουλα, εἰς τὰ πλευρά, καὶ εἰς τὰς κνήμας τοῦ ἁγίου· ὁ δὲ ἅγιος βλέπων τὸ σῶμά του κοκκινῆσαν ὅλον ἀπὸ τὸ αἷμα, εὐχαριστῶ σοι, Κύριε, ἐφώνησεν, ὅτι ἐμὲ τὸν γέροντα καὶ ἀσθενῆ ἀνέδειξες δυνατώτερον ἀπὸ βασιλέα νέον καὶ δυνατόν· ὅθεν ἐπειδὴ εἶπε ταῦτα, διὰ τοῦτο μὲ τοὺς αὐτοὺς λίθους τζακίζεται ὁ ἅγιος κατὰ τοὺς ἀστραγάλους καὶ κατὰ τοὺς ὤμους· καὶ ἀφ' οὗ ἐτζακίσθησαν ὅλα τὰ ἄρθρα καὶ αἱ ἁρμονίαι τοῦ σώματός του, δέχεται ἀλυσίδας βαρείας εἰς τὸν λαιμὸν, βάλλονται οἱ πόδες του εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον, καὶ κλείεται εἰς φυλακὴν. Τότε ἤρχισεν ὁ βασιλεὺς νὰ κολακεύῃ τὰ ὀγδοηκτατέσσαρα παιδία, καὶ νὰ νὰ παρακινή νὰ θυσιάσουν εἰς τοὺς Θεοὺς· τὰ δὲ παιδία δὲν ἀπεκρίνοντο εἰς αὐτὸν ὀλοτελῶς, ἀλλὰ συγχάκεις ἔστρεφον καὶ ἔβλεπον ἓνα τὸ ἄλλο χωρίσας δὲ ἀπὸ αὐτὰ δέκα, τὰ πλέον μεγαλήτερα κατὰ τὴν ἡλικίαν, λέγει πρὸς αὐτά· σεῖς, ὦ τέκνα, φρόνιμα ὡς εἴσθε, καταπεισθήτε εἰς τὰ λόγια μου καὶ θυσιάσατε εἰς τοὺς Θεοὺς καὶ θὰ εἴσθε μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ παλάτιον διὰ νὰ ἀπολαμβάνετε πολλὰ ἀγαθὰ.

Δύω δὲ ἀπὸ αὐτὰ Ἀμμώνιος καὶ Δονάτος ὀνομαζόμενα, εἶπον πρὸς τὸν Βασιλέα· ἡμεῖς εἴμεθα πιστοὶ χριστιανοί, καὶ διὰ τοῦτο δὲν θέλομεν ἀνεχθῆ ποτε νὰ θυσιάσωμεν εἰς κωφοὺς καὶ ἀλάλους δαίμονας· ὅθεν διὰ τὰ λόγια ταῦτα, δέρονται ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τὰ τοῦ Χριστοῦ ἄρνια, καὶ δερόμενα περισσότερον ἀνδρείονοτο καὶ ἐφώνηζον συνεχῶς, Χριστιανοὶ εἴμεθα καὶ δὲν θυσιάζομεν· τότε ὁ βασιλεὺς γυρίσας πρὸς τὰ ἄλλα παιδία εἶπε· θυσιάσατε καὶ ἐσεῖς διὰ νὰ μὴ πάθητε χειρότερα ἀπὸ τὰ ἄλλα· παρευθὺς δὲ καὶ ἐκεῖνα ἐφώνηζαν, Χριστιανοὶ εἴμεθα, καὶ δὲν θυσιάζομεν, ἀλλ' ἄς ᾔηται ἀνάθεμα εἰς σὲ καὶ εἰς τοὺς Θεοὺς σου· τότε προστάζει ὁ τύραννος νὰ δαροῦν ὅλα δυνατὰ καὶ νὰ φυλακισθῶσι, νὰ μὴ δωθῆ δὲ εἰς αὐτὰ τροφήν, ἀλλὰ νὰ τὰ ἀφήσουν νὰ ἀποθάνωσιν ἀπὸ τὴν πείναν.

Ἐπειτα προστάζει νὰ κρεμασθῆ μὲν ὁ διδάσκαλος αὐτῶν Βαβύλας καὶ νὰ καταξυνοθῆ μὲ ὦμα νεῦρα βοῶν, κάθε δὲ παιδίον ἡρώτα, ἀνίσως ἀρνήται τὸν Χριστὸν καὶ τὸν διδάσκαλόν του· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνα συμφώνως εἰς τοῦτο δὲν ἐπέθοντο, διὰ τοῦτο ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος νὰ θανατωθῶν διὰ ξίφους καὶ αὐτὰ καὶ ὁ διδάσκαλός των. Πηγαίνων λοιπὸν ὁ ἅγιος συντροφευμένος μὲ τοὺς ὀγδοηκτατέσσαρας μαθητάς του εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἐψάλην ἡσύχως μὲ ἡδονὴν μεγάλην, « Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία, ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός. » Πρῶτος λοιπὸν ὁ θεὸς Βαβύλας ἀπεκεφαλίσθη κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως, ἔπειτα ἀκολουθῶς ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ τὰ παιδία· μερικοὶ δὲ χριστιανοὶ ἐλθόντες διὰ νυκτός, ἔβαλον τὰ λείψανα τῶν ἁγίων μέσα εἰς ἓνα μικρὸν πλοῖον καὶ τὰ μετεκόμισαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ οὕτω βαλόντες αὐτὰ ἐντὸς τριῶν λαρνάκων, τὰ ἐνταφίασαν ἔξω τοῦ τείχους τῆς πόλεως κατὰ τὸ βόρειον μέρος ὅπου εἶναι μοναστήριον Χώρα ἐπονομαζόμενον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου καὶ Θεόπτου ΜΩΨ-ΣΕΩΣ.

» Οὐκ ἐκ πέτρας νῦν, οὐδ' ὀπισθίων μέρος.

» Μωσῆ θεωρεῖς· ἀλλ' ὅλον Θεὸν βλέπεις.

† Οὗτος ἐγεννήθη μὲν εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ διὰ τὸν φόβον τοῦ Φαραῶ ἐρρίφθη εἰς τὸν βάλτον τοῦ ποταμοῦ Νεῖλου, περιχλεισμένος μέσα εἰς μίαν θήβην ἤτοι κιβώτιον πλεγμένον ἀπὸ πάπυρον καὶ ἔξωθεν ἀλειμμένον μὲ ἀσφαλ-

τον ἦτις ἦτον ὁμοία μὲ πίσσαν¹, ἐπάρθη δὲ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Φαραῶ Θέρμουθιν ὀνομαζομένην² καὶ ἀνατρέφεται ὡς υἱὸς αὐτῆς φιλοτίμως καὶ βασιλικῶς, καὶ μανθάνει ὅλην τὴν σοφίαν τῶν Αἰγυπτίων· ὅτε δὲ ἔγεινε χρόνων τεσσαράκοντα, ἐθανάτωσεν ἄνθρωπον αἰγύπτιον, ὅστις ἐμάχετο καὶ ἔδερεν ἓνα ἑβραῖον· διὰ τὸν φόνον λοιπὸν τοῦτον φοβηθεὶς, ἔφυγεν εἰς γῆν Μαδιάμ, καὶ ἐκεῖ ἐπῆρε γυναῖκα Σεπφώραν τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰοθόρ.

Ἐσχόλαζε δὲ καὶ προσήχετο πάντοτε εἰς τὸν Θεόν, καὶ διὰ τῆς μελέτης καὶ προσευχῆς ἐκαθάριζε τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν του· ὅθεν εἶδε τὸν Θεὸν εἰς τὸ Ὅρος τοῦ Σινᾶ, καθὼς ἦτον δυνατὸν νὰ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸν Θεόν· καὶ γίνεται μὲ τοὺς ἰδίους του ὀφθαλμοὺς θεατῆς τοῦ ἐν τῇ βράτῳ θαύματος, ἧτις καιομένη μὲν, μὴ κατακαιομένη δὲ, ἦτοι μὴ χωνευομένη, προεικονίζε τὴν ἐν τῇ Παρθένῳ πραγματικὴν καὶ οὐσιώδη κατοίκησιν τῆς Θεότητος· τελειώσας δὲ ἄλλους τεσσαράκοντα χρόνους ἐν τῇ γῇ Μαδιάμ, κατέβη εἰς Αἴγυπτον κατὰ προσταγὴν Θεοῦ, ὧν τότε ὀδοδηκοντούτης γέρων, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Αἰγυπτίων.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Φαραῶ δὲν ἐπειθετο νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰσραήλ, διὰ τοῦτο τιμωρεῖ ὁ Μωϋσῆς τὴν Αἴγυπτον μὲ τὰς δέκα πληγὰς· ὅθεν μὲ τὴν βοήθειαν καὶ θέλησιν τοῦ Θεοῦ, παραλαβὼν τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ὁμοῦ μὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον πολὺ, διεπέρασεν αὐτὸν παραδόξως διὰ μέσου τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπαίδευσεν αὐτὸν ἄλλους τεσσαράκοντα χρόνους μὲ τὸν γραπτὸν Νόμον καὶ μὲ διάφορα σημεῖα καὶ θαύματα· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ὡς ἄνθρωπος ἐπαρώξυνε τὸν Θεόν, διότι ἐλάλησε καὶ εἶπε μὲ δισταγμὸν· « ἀκούσατέ μου ὦ ἀπειθεῖς, μὴ ἐκ τῆς πέτρας ταύτης ἐξάξομεν ὑμῖν ὕδωρ; (ἀριθ. κ'. 10.) ἀνταποκρινόμενος δηλαδὴ πρὸς τὸν λαόν, ὅστις τὸν ἠνάγκαζε· διὰ τοῦτο, λέγω, δὲν ἐμβῆκεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας· ἀλλ' ἀναβὰς εἰς τὸ Ὅρος Ναβαῦ, ἐκεῖ ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ ἑκατὸν εἰκοσὶν ἐτῶν· ἐπρόλαβε δὲ τὴν

παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ ἔτη χίλια τετρακόσια ὀδοδήκοντα πέντε.¹

¹ Σημειῶσαι ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐφέρθη ἡ Θαυματουργὸς βάρδος τοῦ Προφήτου τούτου Μωϋσέως εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς περὶ καὶ προῦπήντησεν αὐτὴν· κτίσας δὲ ναὸν τῆς Θεοτόκου, ἔβαλε τὴν Ῥάβδον εἰς αὐτόν· ἔπειτα μετέφερεν αὐτὴν εἰς τὸ παλάτιον, ὡς λέγει Γεώργιος ὁ Κωδινός· καὶ ὄρα σελ. 4152 τῆς δωδεκαβίβλου. Καὶ τοῦτο δὲ σημειῶσαι ὅτι τὴν πρώτην καὶ δευτέραν ᾠδὴν τοῦ προφήτου τούτου Μωϋσέως ἐρμηνεύσαμεν εἰς τὸ ἄπλοῦν, ὁμοῦ καὶ τὰς ἄλλας ᾠδὰς τῆς στιχολογίας, τὰς ὁποίας ἐστείλαμεν διὰ νὰ τυπωθοῦν. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν στιχολογίαν ἐκείνην, ἐλησημονήσαμεν νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μίαν ἀναγκαίαν εἰδησιν, τούτου χάριν δίδομεν ταύτην ἐδῶ. Μερικοὶ ἀδελφοὶ βλέποντες εἰς τὸ ΜΖ' κεφάλαιον τοῦ καθολικοῦ καὶ τετυπωμένου τυπικοῦ νὰ γράψῃ· « Δεῖ εἰδέναι, ὅτι, τῷ Κυρίῳ ᾄσωμεν, οὐ λέγομεν ἐφ' ὅλην τὴν Πεντηκοστήν· τοῦτο λέγω βλέποντες, καὶ μὴ νοοῦντες αὐτὸ, καταλιμπάνουσι καὶ αὐτοὺς τοὺς συνῆθεις δέκα στίχους τοὺς ἐν ἑκάστῃ ᾠδῇ λεγομένους ἐκ τῆς στιχολογίας· οὐκ ὀρθῶς δὲ τοῦτο ποιοῦσι. Καθότι οἱ συνῆθεις δέκα στίχοι τῆς στιχολογίας, οὐδέποτε καταλιμπάνονται ἐν ἑκάστῃ ᾠδῇ, οὔτε εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς Πεντηκοστῆς, οὔτε εἰς ἄλλον καιρὸν· εἰς μερικὰ δὲ εὐαγγῆ μοναστήρια τοῦ Ὁρους, τὰ ἀκριβέστερα τῶν ἄλλων ἐν ταῖς ἀκολουθίαις, λέγουσι τοὺς ἀνωτέρω στίχους ἐκ τῆς στιχολογίας, καὶ ὅταν ψάλλῃται ὁ κανὼν τοῦ μεγάλου Σαββάτου. Τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ τυπικοῦ λεγόμενον οὕτω νοεῖται· οἱ παλαιοὶ Πατέρες ἐδιάλεξαν μερικοὺς στίχους ἀπὸ καθεῖς ᾠδῆς τῆς στιχολογίας, παρὰ ἀπὸ τοὺς συνειθισμένους δέκα, καὶ τοῦτους τοὺς στίχους ἐδιώρισαν νὰ ψάλλωνται κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, κατὰ τὰς ὁποίας ψάλλεται ἡ παρακλητικὴ, ὅταν οὔτε προεόρτια εἰσὶ τινος ἑορτῆς, οὔτε μετέορτα· μίαν τοιαύτην στιχολογίαν εἶδον ἐγὼ χειρόγραφον ἐν τῷ ἱερῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, ὅπου καὶ ἐψάλλετο· ὁμοίως καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ Ἀκρᾷ καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰσθμῶν. Περὶ τοιαύτης λοιπὸν στιχολογίας λέγει τὸ Τυπικόν, ὅτι οὐ λέγεται ἐν τῷ δικατήματι ὅλης τῆς Πεντηκοστῆς, καὶ οὐχὶ περὶ τῆς κοινῆς ταύτης καὶ δεκαστίχου τῆς ὑπὸ πάντων ἐγνωσμένης. Μία λοιπὸν οὖσα ἡ στιχολογία ὅλη, κατὰ τρεῖς τρόπους ἀναγινώσκεται ἢ ψάλλεται· ἄλλως, ἐν τῇ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ· ἄλλως, ἐν ταῖς ἡμέραις καθ' ἃς ψάλλεται ἡ παρακλητικὴ· καὶ ἄλλως ἐν ταῖς ἡμέραις, καθ' ἃς ψάλλονται ἑορταὶ καὶ προεόρτια, καὶ μετέορτα· καὶ ἄπλως, καθ' ἃς ἡ παρακλητικὴ οὐ ψάλλεται· ὅρα δὲ καὶ ἐν κεφαλαίῳ ΟΓ' τοῦ αὐτοῦ Τυπικοῦ, ὅπου καθαριώτερα λέγει, « ὅτι οὐ σχολάζουσιν οἱ στίχοι (τῆς στιχολογίας ὅλη.) πώποτε· πλην ἐν τῇ μεγάλῃ Κυριακῇ (τοῦ Πάσχα) καὶ ἐν πάσῃ τῇ Διακαινησίμῳ ἑβδομαδί. Περὶ δὲ τοῦ τῷ Κυρίῳ ᾄσωμεν, πῶς ψάλλεται, ἄκουε· ὅταν ψάλλεται ἡ Ὀκτώηχος (ἦτοι ἡ παρακλητικὴ) ἄρχεται ὁ πρῶτος χορὸς λέγειν « τῷ Κυρίῳ ᾄσωμεν ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται, ἵππον καὶ ἀναβάτην ἐρρίψεν εἰς θάλασσαν· εἶτα ὁ ἕτερος χορὸς « Βοηθὸς καὶ σκεπαστής· καὶ τοὺς καθεστῆς στίχους λέγουσι κύμα καὶ οἱ ὄντι χοροὶ ἕκαστος τὸν εἰκτεὸν στίχον· ὅταν δὲ φθάσουν εἰς τὸ « Ἐπάγη ὡσεὶ τείχος τὰ κύματα, ἐπάγη καὶ τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, τότε ψάλλουσι τὸν εἰρμόν καὶ τὰ τροπάρια τοῦ Κωνόνος, ποιοῦντες αὐτὰ δεκατέσσαρα.

¹ Τὴν θῆβην ὀνόμασεν ὁ Ἄδελφος Ἐρμηνευτῆς κειωτῶν παπῆρου θήκης, ἡ ὕδριαν, ἡ πλατυσμὸν, ἦν τινες καλοῦσι στήτην. Ὁ δὲ Ἰωσήπος πλέγμα αὐτὴν ὀνομάζει.

² Ἄλλοι δὲ εἶπον, ὅτι αὕτη ὀνομάζετο Μέρης ἢ Μίρρινα (ἐν τῷ α'. τόμῳ τῆς Ἀδολεσχίας Εὐγ. τοῦ Βουλγάρου.)

Ἡ ἁγία ΕΡΜΙΟΝΗ, μία τῶν τεσσάρων θυγατέρων Φιλίππου τοῦ Ἀποστόλου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Χωρεῖ πρὸς αὐτοὺς οὐρανοῦς Ἑρμιόνη,
- » Ἑρμιον εὐρεκεῖα τὴν σωτηρίαν.

Φίλιππος ὁ ἀγιώτατος Ἀπόστολος ὁ ἐκ τῶν ἑπτὰ Διακόνων, ὁ τὸν Εὐνοῦχον τῆς Κανδάκης βαπτίσας, εἶχε θυγατέρας τέσσαρας, τὰς ὁποίας ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς εἰς τὰς πράξεις μαρτυρεῖ, ὅτι ἦτον παρθένοι καὶ προφήτισσαι. (Πράξ. κα΄. 8) ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ Ἑρμιόνη καὶ ἡ Εὐτυχίς, ἀπῆλθον εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ ἐζήτησαν Ἰωάννην τὸν Θεολόγον· μὴ εὐροῦσαι δὲ αὐτὸν, ἐπειδὴ καὶ μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεὸς ὡς τὸν Ἐνωχ καὶ Ἠλίαν, εὗρον ἀντ' ἐκείνου Πετρῶνιον τὸν μαθητὴν τοῦ ἁγίου Παύλου· καὶ διδασκασαί ἀπὸ αὐτοῦ, ἐσπούδαζον νὰ μιμῶνται καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν γνώμην αὐτοῦ· ἡ δὲ Ἑρμιόνη μετεχειρίζετο τὴν ἰατρικὴν τέχνην· διὰ τοῦτο καὶ ἔτρεχεν εἰς αὐτὴν πλῆθος ἀνθρώπων πολὺ, καὶ ὅλοι ἰατροῦντο μὲ τὴν ἐπίκλησιν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ· ὅταν δὲ ὁ βασιλεὺς Τραϊανὸς διέβαινε διὰ νὰ υπάγῃ νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῶν Περσῶν, τότε διεβλήθη εἰς αὐτὸν ἡ ἁγία Ἑρμιόνη ὡς χριστιανή· ὅθεν παραστήσας αὐτὴν ἔμπροσθέν του ὁ βασιλεὺς, ἐδοκίμαζε νὰ τὴν ἀπατήσῃ μὲ κολακείας καὶ νὰ τὴν χωρίσῃ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ νὰ τὴν καταπέσιθῃ δὲν ἐδυνήθη, ἐπρόσταξε νὰ ραπίζουσαν αὐτὴν εἰς τὸ πρόσωπον ὥρας ἀρκετάς· ἀλλ' ἡ μάρτυς βλέπουσα τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καθήμενον ἐν τῷ κριτηρίῳ εἰς σχῆμα τοῦ Πετρῶνιου, συνομιλοῦντα καὶ ἐνδυναμόνοντα αὐτὴν, ἐκ τούτου ἐνόμιζε τὰ ραπίσματα ὡς μηδέν· ὅθεν καὶ ὁ βασιλεὺς βλέπων τὸ στερεὸν καὶ ἀμετάβλητον τοῦ νοῦς τῆς, καὶ ἐντραπεῖς, ἀφῆκεν αὐτήν.

Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἡ ἁγία Ἑρμιόνη ἤνοιξεν εἰς τὴν Ἀσίαν ἐν ἱερὸν Πανδοχεῖον, καὶ δεχομένη ὅλους τοὺς ξένους, ἐπαρηγόρει αὐτοὺς ψυχικὰ καὶ σωματικὰ· καὶ ἐβλεπέ τις ἐκεῖ δοξαζόμενον τὸν Κύριον καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀπὸ κάθε ἀνθρώπου, ἕως οὗ ἀπέθανεν ὁ Τραϊανός· ἀφ' οὗ δὲ ἐβασίλευσεν Ἀδριανὸς ὁ γαμβρὸς τοῦ Τραϊανοῦ ἐνέτει ριζ', (117) καὶ ἔμαθε τὰ περὶ τῆς ἁγίας Ἑρμιόνης, εὐθὺς ἔστειλε καὶ τὴν ἔφερε, καὶ λέγει πρὸς αὐτήν· λέγε μοι ὦ γραίδιον, πόσων χρόνων εἶσαι; καὶ ἀπὸ ποῖον γένος ὑπάρχεις; ἡ δὲ ἁγία ἀπεκρίθη· ὁ Χριστός μου ἡξέυρει πόσων χρόνων εἶμαι καὶ ἀπὸ ποῖον γένος ὑπάρχω· ὁ βασιλεὺς εἶπεν· ἐκβάλε-

τε τὸ παλλίον· ἦτοι τὰ ἐπανωφόριόν τῆς, καὶ δέρετε αὐτὴν ἀσπλάγχχνως λέγοντες· «εἰς ὃ, τι ἐρωτᾷ ὁ βασιλεὺς ἀποκρίνου μὲ σεμνότητά» ἐν ὧσιν δὲ καιρῷ ἐδέρετο ἡ ἁγία, δὲν ἐλείπεν ὁ ψαλμὸς ἀπὸ τοῦ στόματός· ἀφ' οὗ δὲ οἱ δῆμιοι ἀπέκαμαν ραβδίζοντες, ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς νὰ βάλουν περόνια ὑποκάτω εἰς τοὺς πόδας τῆς μάρτυρος· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία λαμβάνουσα τὴν βάσανον ταύτην, εὐχαρίστει περισσότερον τὸν Θεόν, ἤναψεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὸν θυμόν· καὶ προστάζει νὰ θέσωσιν ἐπὶ τοῦ πυρὸς λέβητα γεμάτον ἀπὸ πίσσαν καὶ θεῖον, καὶ ἀσφαλτον καὶ μόλιβδον καὶ οὕτω νὰ βαλθῇ μέσα εἰς αὐτὸν ἡ ἁγία· ὅθεν ἀναβλήσασα εἰς τὸν Οὐρανόν, καὶ ζήτησασα δύναμιν ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐσφράγισε τὸν ἑαυτὸν τῆς μὲ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, καὶ οὕτως ἐμβῆκε μέσα εἰς τὸν ἀναμμένον λέβητα· καὶ, ὦ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἔσθυσε τὸ πῦρ, καὶ ἐχύθησαν ἔξω τὰ μολύβια καὶ τὰ λοιπὰ εἶδη, καὶ οὕτως ἡ μάρτυς ἔμεινεν ἀβλαβής. Ὁ δὲ βασιλεὺς βλέπων τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐθυμώθη ἐτι μᾶλλον καὶ προστάζει νὰ καύσουν καὶ πάλιν τὸν λέβητα τόσον πολλὰ, ὥστε νὰ χωνεύσουν μέσα εἰς αὐτὸν τὰ κόκκαλα τῆς μάρτυρος· τοῦτο δὲ ποιήσαντες οἱ δῆμιοι, ἔθελπον τὴν ἁγίαν, ἰσταμένην εἰς τὸ μέσον τοῦ λέβητος, ὡσάν νὰ ἐστέκετο μέσα εἰς δρόσον· ἦτις καὶ εἶπε πρὸς τὸν τύραννον, Βασιλεῦ, ζῆ Κύριος ὁ Θεός! καθὼς σὺ αὐτοῦ μακρὰν καθήμενος δὲν αἰσθάνεσαι τὴν καῦσιν τοῦ λέβητος τούτου, οὕτω οὐδὲ ἐγὼ αἰσθάνομαι αὐτήν. Ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας, ἐσχηκώθη ἀπὸ τὸν θρόνον του καὶ ὑπῆγε πλησίον καὶ ἅμα ὡς ἐγγίσας τὴν χεῖρά του εἰς τὸν λέβητα, εὐθὺς εὐγῆκε τὸ δέρμα καὶ τὰ ὀνύχια τῆς χειρὸς του.

Τότε ἡ ἁγία ἐφώνησε μέσα ἀπὸ τὸν λέβητα· Μέγας εἶναι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν· ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο ἀκούσας, ἐθυμώθη δυνατὰ, καὶ προστάζει νὰ καῖ ἓνα τηγάνιον μέγαν ἕως οὗ νὰ σπινθοβολῇ, καὶ μέσα εἰς αὐτὸ νὰ βάλουν γυμνὴν τὴν ἁγίαν· ὅταν λοιπὸν ἐμβῆκεν ἡ ἁγία εἰς τὸ ἀναμμένον τηγάνιον, Ἄγγελος Κυρίου ὁ φυλάττων αὐτὴν ἐσχόρπισε τὴν φωτίαν ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τοῦ τηγανίου· καὶ τοὺς παρευρεθέντας ἐκεῖ κατέκαυσεν, ἡ δὲ ἁγία μέσα εἰς τὸ τηγάνιον ὡς ἂν εὐρίσκετο εἰς χλαηφόρον τόπον, ἐξύμνει καὶ ἐδόξαζεν εὐχαρίστως τὸν Κύριον.

Τοῦτο τὸ παράδοξον θαῦμα βλέπων ὁ Ἀδριανὸς ἐτρόμαξε καὶ προστάζει νὰ ἐκβάλουν τὴν μάρτυρα ἀπὸ τὸ τηγάνιον φοβούμενος μήπως κατακαῖ καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ πῦρ· ὅταν λοιπὸν ἡ

ἁγία εὐγγήκεν ἔξω, λέγει πρὸς τὸν Ἀδριανόν βασιλεῦ, ἤξευρε ὅτι ὁ Κύριός μου με ἔκαμε νὰ ὑπνώσω μέσα εἰς τὸ τηγάνιον καὶ λοιπὸν εἶδον εἰς τὸν ὕπνον μου, ὅτι ἐπροσκύνουν τὸν μεγάλον Θεὸν Ἡρακλῆν· ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο ἀκούσας, ἐχάρη καὶ προστάζει αὐτὴν νὰ ἔμβη μέσα εἰς τὸν ἑλληνικὸν Ναόν· εἰσελθούσης δὲ τῆς ἁγίας καὶ προσευξαμένης εἰς τὸν ἀληθῆ καὶ φιλήνθρωπον Θεόν, εὐθὺς ἐγεινε βροντὴ ἀπὸ τὸν Οὐρανόν, καὶ μαζί με τὴν βροντὴν ἔπεσαν ὅλα τὰ εἰδῶλα ὅσα εὐρίσκοντο εἰς τὸν Ναόν, καὶ καταθλασθέντα ἐγειναν ὡς κωνιορρός. Τότε ἡ ἁγία ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦ Ναοῦ καὶ λέγει εἰς τὸν βασιλέα· ἔμβη, ὦ βασιλεῦ εἰς τὸν Ναόν καὶ βοήθησον τοὺς Θεοὺς σου, διότι αὐτοὶ ἔπεσαν καὶ δὲν ἤμποροῦν νὰ σηκωθοῦν· ἐμβαίνων δὲ ὁ βασιλεὺς, καὶ βλέπων τὴν συντριβὴν καὶ τὸν ὀλεθρον τῶν εἰδῶλων, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεραλίσουν τὴν ἁγίαν ἔξω τῆς πόλεως· ἐπῆραν λοιπὸν αὐτὴν Θεόδουλος καὶ Θεότιμος οἱ δῆμιοι, καὶ ἐκβήτηκαν ἔξω τῆς πόλεως· ἐπειδὴ δὲ ὠρμησαν νὰ ἀποκεραλίσουν αὐτὴν πρὸ τοῦ νὰ προσευχηθῆ, ἐξηράνησαν τὰ χέρια αὐτῶν· ὅθεν προσπεσόντες εἰς τὴν ἁγίαν, ἐπίστευσαν ὀλοψύχως εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ οὕτως ἐγειναν ὑγιεῖς· παρακαλέσαντες δὲ τὴν ἁγίαν νὰ προσευχηθῆ καὶ ὑπὲρ αὐτῶν, ἵνα παραδώσῃ τὰς ψυχὰς τῶν εἰς τὸν Κύριον ἐμπροσθέν της, οὕτως ἐκοιμήθησαν καὶ ἐτελειώθησαν με μακάριον τέλος· ἔπειτα καὶ ἡ ἁγία ἐκοιμήθη εἰς τὸν ἴδιον τόπον. Μερικοὶ δὲ εὐλαβεῖς χριστιανοί, λαβόντες τὰ τίμια αὐτῶν λείψανα ἐνταφίασαν αὐτὰ εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἐφέσου, ἐν τόπῳ σεμνῷ καὶ τιμίῳ, εἰς δόξαν Πατρὸς Ἰησοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος.

Οἱ ἅγιοι **ΘΕΟΤΙΜΟΣ**¹ καὶ **ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ**
οἱ ἀπὸ δημίων πιστεύσαντες, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Θεότιμος τέθηκεν ἐν Θεοδούλῳ,
- » Τιμὴν ἐν αὐτῷ δουλικὴν δοῦν Κυρίῳ.

¹ Ὁ ἅγιος **ΠΕΤΡΩΝΙΟΣ** ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται².

- » Ἰπῆρχε Χριστὸς τῷ Πετρωνίῳ πέτρα,
- » Ἀνωτέρω μένοντι πειρασμῶν βίας.

¹ Ἐν δὲ τοῖς χειρογράφοις Συναξαρισταῖς Τιμόθεος οὗτος γράφεται.

² Ἐν δὲ τοῖς τετυπωμένοις μηνείοις Μάρτυς γράφεται ὁ Πετρώνιος οὗτος.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΧΑΡΙΤΙΝΗΣ.

- » Ὅπερ δι' εὐχῆς εἶχε σαρκὸς τὴν λύσιν.
- » Ἴδού δι' εὐχῆς λαμβάνει Χαριτίνη¹.

¹ Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΣΑΡΒΗΛΟΣ**² λιθοβοληθεὶς τελειοῦται.

- » Βέβηλον ὁ Σάρβηλος οὐ σέβων σέβας,
- » Ἀνδρῶν βεβήλων χερσὶ βάλλεται λίθοις.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΕΝΤΥΡΙΩΝΟΣ, ΘΕΟΔΩΡΟΥ, ΑΜΜΙΑΝΟΥ, καὶ ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ, ὁρμωμένων ἐκ κόμης Κανδαλῆς.

Εἰς τὸν Κεντυρίωνα.

- » Ὁ Κεντυρίων πῦρ πάθου θεοῦ πνέων,
- » Τοῦτον προθύμως εἰς τὸ πῦρ ἀποπνέει.

Εἰς τὸν Θεόδωρον Ἀμμιανόν καὶ Ἰουλιανόν.

- » Τριπτοῖς ἀθληταῖς ἡ πυρὰ κλίμαξ ζένη,
- » Δι' ἧς ἀνῆλθον οὐρανοῦ εἰς τὸ πλάτος.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν βασανίζονται πρῶτον με διαφόρους βασάνους ὑπὸ Μαξιμιανοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σπή (288)· ἔπειτα βάλλονται μέσα εἰς λουτρὸν ἀναμμένον, καὶ διακυλαχθέντες ἀθλαβεῖς ὑπὸ θεοῦ Ἀγγέλου, κόπτονται τοὺς πόδας με πέλεκυν· καὶ ῥιφθέντες μέσα εἰς πυρᾶν, τελειοῦνται ἐν Κυρίῳ.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΑΘΟΥΛΑ καὶ ΒΕΒΑΙΑΣ.

- » Τμηθέντες ἄμφω Θαθουῆλ καὶ Βεβαία,
- » Ζωὴν βεβαίαν εὗρον ἀντ' ἐψευσμένης.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν εἰς τὸν καιρὸν Ἀδριανοῦ³ βασιλέως· ἐν ἔτει ριζ' (117)· ἀπὸ τοῦς ὁποίους ὁ Θαθουῆλ ἦτον ἱερεὺς τῆς δαιμονικῆς πλάνης· διδαχθεὶς δὲ ἀπὸ ἑνα ἐπίσκοπον, προσέδραμεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην δέρεται με ραβδίᾳ ἀπὸ Αὐγαρον τὸν τοπάρχην, καὶ καίεται εἰς τὰ ὀμμάτια· εἶτα δεθεὶς ὀπίσω τὰς χεῖρας δέρεται εἰς τὴν κοιλίαν· κρεμασθεὶς δὲ ἀπὸ τὸ ἑνα χέρι, ξέεται καὶ καίεται ὑποκάτω με πῦρ· ἔπειτα δεθεὶς εἰς ὄργανον μηχανικὸν προιονίζεται ἀπὸ

¹ Σημείωσαι, ὅτι τοῦτο τὸ ἴδιον ἰστίχον εὐρίσκεται καὶ εἰς τὴν συνώνυμον αὐτῆς Χαριτίνῃ κατὰ τὴν πέμπτην Ὀκτωβρίου.

² Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Ζάρβηλος γράφεται.

³ Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται Τραϊανῶν.

τὴν κεφαλὴν καὶ οὕτως ἐτελειώθη μὲ μάχα-
ραν ὁμοῦ μὲ τὴν ἀδελφὴν του Βεβαίαν.

*Μνήμη τῶν ἀγίων τριῶν χιλιῶν καὶ ἑξακο-
σίων εικοσιοκτῶ ΜΑΡΤΥΡΩΝ.*

- Ἐξακοσίους Χριστέ καὶ τρισχιλίους,
- Σὺν συνάθλοισ ἡνωσας Ἀγγέλοις ἄνω.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι εὐρέθησαν κεκρυμμένοι εἰς τὰ
βουναὶ καὶ σπήλαια τῆς Νικομηδείας ἐν ἔτει
σγ' (290), τοὺς ὁποίους, ἀρ' οὐ πρότερον ἐπι-
μώρησεν ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανὸς μὲ διαφόρους
βασάνους, τελευταῖον τοὺς ἐθανάτωσε. Καὶ
οὕτως ἔλαβον τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους.

Ταῖς τῶν σῶν ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

*Τῷ αὐτῷ μηνὶ ε' μνήμη τοῦ ἀγίου προφήτου
ΖΑΧΑΡΙΟΥ τοῦ πατρὸς τοῦ Προδρόμου.*

- Θεῖον δι' ἀμὸν τοῦ Θεοῦ Ζαχαρίας,
- Ὡσπερ τις ἀμὸν σφάττεται νοῦ μέσον.
- Πέμπτη Ζαχαρίαν δαπέδω σφάζαν παρὰ Νοῦ.

Οὗτος, ἐπειδὴ παρρησίᾳ ἐκήρυττε τὴν Θεο-
τόκον Μαρίαν, ὅτι ἡ αὐτὴ εἶναι ὁμοῦ Μήτηρ
καὶ Παρθένος, καὶ ἐπειδὴ ἐπρόσταξε τὴν Θεο-
τόκον, ἀρ' οὐ ἐγέννησε τὸν Χριστόν, νὰ μὴ
ἐκθαίνῃ ἕξω ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅστις ἦτον
διωρισμένος ἐν τῷ Ναῶ νὰ στέκωνται αἱ Παρ-
θένοι.¹ Καὶ πρὸς τούτοις ἐπειδὴ ὁ υἱὸς του

¹ Τοῦτο βεβαίῳ ὁ μέγας Βασιλεὺς ἐν τῷ εἰς τὴν Χριστοῦ
γέννησιν λόγῳ αὐτοῦ, λέγων, « Λόγος γάρ τις ἐστὶ καὶ οὐ-
τος ἐκ παραδόσεως εἰς ἡμᾶς ἀριγμένος, ὅτι ὁ Ζαχαρίας ἐν
τῇ τῶν παρθένων χώρᾳ τὴν Μαρίαν κατατάξας μετὰ τὴν τοῦ
Κυρίου κύσιν, ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων κατεφρονεῦθη μεταξὺ τοῦ
νοῦ καὶ τοῦ θυσιαστήριου, ἐγκληθεὶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ὡς διὰ
τούτου κατασκευάζων τὸ παράδοξον ἐκεῖνο καὶ πολυβύβητον
σημεῖον, παρθένον γεννήσασαν, καὶ τὴν παρθενίαν μὴ διαφθεί-
ρασαν. » Τοῦτο τὸ ἴδιον βεβαίῳ καὶ ὁ Νικηφόρος εἰς τὸ δεύ-
τερον βιβλίον τῆς ἱστορίας του, φέρων τὸν Ἰππόλυτον μάρτυ-
ρα· ὅθεν καὶ ὄνομα τῆς παρθενίας φημίζεται ὁ θεὸς Ζαχαρίας,
ὁ μισοθεὶς ὑπὸ πάντων τῶν ἱερέων, διὰ τὸ κηρύττειν τὴν παρ-
ουσίαν τοῦ Μεσσία· ἐπειδὴ ἔλεγε « Καὶ σὺ παιδίον προφή-
τη· Ὑψίστου κληθήσῃ κ.λ. (σελ. 267 τῆς δωδεκαβιβίου.) Ση-
μείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Ζαχαρίαν λόγον πανηγυρι-
κὸν ἔχει Κοσμάς Βεσίτωρ, σωζόμενον ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ,
ἐν τῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου, οὗ ἡ
ἀρχὴ. • Ὡς χρυσὸν θυσιαστήριον. • Ὁ αὐτὸς εἰς τὸν αὐτόν·
οὐ ἡ ἀρχὴ. • Μυστα τῶν ἀρρήτων ἱερουργημάτων (σώζεται ἐν
τῇ τοῦ Διονυσίου μονῇ, ἐν τῇ τοῦ Βασιλαίου καὶ τῇ τῶν Ἰ-
σίδωρων καὶ πρὸ αὐτῶν ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.)

Ἰωάννης ἐζητεῖτο ἐν τῷ καιρῷ τῆς βροφοτο-
νίας καὶ δὲν εὐρίσκετο, διότι ἐκρύπτετο πέραν
τοῦ Ἰορδάνου μέσα εἰς σπήλαιον μαζὶ μὲ τὴν
Μητέρα του¹, διὰ ταῦτα, λέγω, τὰ τρία αἵτια

¹ Τοῦτο βεβαίῳ ὁ ἱγ' κανὼν τοῦ ἀγίου Πέτρου Ἀλεξαν-
δρείας. « Ὁ αἰμοβόρος Ἰωάννης· τὸ πρὸ Χριστοῦ γεννηθὲν ἑτε-
ρον ποιῖον (ἦτοι τὸν Ἰωάννην) ζητήσας ἀποκτείνει καὶ μὴ
εὐρών, τὸν πατέρα αὐτοῦ Ζαχαρίαν ἐφένευστε μεταξὺ τοῦ νοῦ
καὶ τοῦ θυσιαστήριου, ἐκφυγόντος τοῦ παιδὸς μετὰ τῆς μητρὸς
Ἐλισάβετ. » Ἦν δὲ ἐξῆρέθη τὸ λείψανον τοῦ προφήτου τούτου
Ζαχαρίου, ἔρα κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Φεβρουαρίου. Ὅτε
δὲ ὁ Ζαχαρίας οὗτος ἦτον ἀρχιερεὺς, βεβαίῳ τὸν ὁ Χρυσόστο-
μος, ὁ Λύγουστινος, ὁ Ἀμβρόσιος, ὁ Θεοφύλακτος, καὶ ὁ Θε-
οδώρητος. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἡ Ἁγία Γραφή λέγουσα, ὅτι νὰ
μὴ εὐρίσκειται ἄνθρωπος μέσα εἰς τὴν σκηνὴν, ὅταν ἐξέλθου-
ται ὁ ἀρχιερεὺς. « Καὶ πᾶς ἄνθρωπος (ἄλλο δὲ ἐκ τούτου
ὅτι οὐδὲ ἱερεὺς) οὐκ ἔσται ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, εἰσπο-
ρευμένου αὐτοῦ ἐξέλθασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, ὡς ἂν ἐξέλθῃ. »
(Λευϊτικ. ις'. 17), τοῦτο δὲ εἶναι σύμφωνον μὲ ἐκεῖνο, ὅπερ
διηγεῖται ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς περὶ τοῦ Ζαχαρίου, ὅτι « Καὶ
πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦν προσευχόμενον ἕξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυ-
μιάματος. » Το ἀνωτέρω βῆτον τῆς Γραφῆς μεταχειρίζεται
καὶ ὁ θεὸς Χρυσόστομος, καὶ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Ζαχαρίας ἦν
ἀρχιερεὺς. καὶ ὅτε εἰσελήλυθεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων,
ἦτον ὁ κληρὸς τῆς σκηνοπηγίας, ἥτις ἐτελεῖτο κατὰ τὸν ἑβδό-
μον μῆνα, τὸν Σεπτέμβριον δηλαδὴ. Τοῦτο συμμαρτυρεῖ καὶ
ὁ Θεοδώρητος· « Δῆλον ἐντεῦθεν, ὡς ἐκτὸς τοῦ καταπετάσμα-
τος τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος ἐκεῖτο· οὐ γὰρ, ἂν, εἴπερ
ἐνδον ἦν, εἰς τὸ πυρεῖον τοὺς ἄνθρακας λαβεῖν ἐκελεύθη, καὶ
τούτω εἶσαι τοῦ καταπετάσματος ἐμβλεῖν τὸ θυμιάμα· » ἐδί-
δαξε δὲ τοῦτο ἡμᾶς καὶ ὁ μακάριος Λουκᾶς, τὰ κατὰ τὸν Ζα-
χαρίαν διηγούμενος, τὸν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ πατέρα· διότι
κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν (ἦτοι τῆς σκηνοπηγίας, τῆς κατὰ τὸν
ἑβδομον μῆνα δηλαδὴ τὸν Σεπτέμβριον τελομένης, ὡς εἶπα
μεν) κἀκεῖνος εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων εἰσελήλυθε καὶ τῆ
Ἀγγελικῆς ὀπτασίας ἀπήλαυσε. Τοῦτο τὸ ἴδιον φρόνημα ἔρε.
καὶ ἄλλῃ ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ὅτι δηλαδὴ ὁ Ζαχαρίας
ἦτον ἀρχιερεὺς, καὶ ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅτε
ἐτελεῖτο ἡ σκηνοπηγία εὐαγγελίσθη· διὰ καὶ κατὰ τὴν εικο-
στὴν τρίτην τοῦ Σεπτεμβρίου ἑορτάζει τὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ Προ-
δρόμου συλλήψιν· ἀκολουθῶς δὲ ἑορτάζει καὶ τὴν γέννησιν τοῦ
αὐτοῦ Προδρόμου κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Ἰουνίου,
μετὰ παρέλευσιν δηλαδὴ ἐννέα ὀλοκλήρων μηνῶν· ἐντεῦθεν
ἀκολουθῶς τῇ συλλήψει τοῦ Προδρόμου, ἑορτάζει καὶ τὴν συλ-
λήψιν τοῦ Θεοῦ λόγου κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην Μαρτίου,
μετὰ ἕξ μηνῶν δηλαδὴ τῆς τοῦ Προδρόμου συλλήψεως, ὅτε
εὐαγγελίσθη ἡ Θεοτόκος· ἀκολουθῶς δὲ τῇ τοῦ Θεοῦ Λόγου
συλλήψει, ἑορτάζει καὶ τὴν αὐτοῦ γέννησιν κατὰ τὴν εἰκοστὴν
πέμπτην τοῦ Δεκεμβρίου· ἀκολουθῶς δὲ τῇ τοῦ Θεοῦ Λόγου
γεννήσει ἑορτάζει καὶ τὴν Ὑπαπαντὴν μετὰ τεσσαράκοντα ἡ-
μέρας· ὅθεν ἐὰν δώσωμεν (ὡς λέγουσί τινες) ὅτι ὁ Ζαχαρίας δὲν
ἦτον ἀρχιερεὺς, καὶ δὲν εὐαγγελίσθη κατὰ τὸν ἑβδομον μῆνα,
ἀνατρέπομεν τὴν ἀνωτέρω τάξιν τῶν Δεσποτικῶν ἑορτῶν, καὶ

φρονεύεται εἰς τὸ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, κατὰ προσταγὴν τοῦ Ἡρώδου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρῃ ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΒΔΑΙΟΣ ἐπίσκοπος, ἐν ταῖς βασάνοις τελειοῦται.

- » ῥάβδων ἀκάνθας μάρτυς Ἀβδαῖος φέρει,
- » Στεφθέντα τιμῶν ταῖς ἀκάνθαις δεσπότην.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου μὲν τοῦ μικροῦ βασιλέως Ῥωμαίων, Ἰσδιγέρδου δὲ βασιλέως, ἐν ἔτει υἱβ' (412)· πιασθεῖς δὲ ἀπὸ τὸν ἀρχιμάγον, ἤναγκάσθη νὰ προσκυνήσῃ τὸν ἥλιον καὶ τὸ πῦρ, ὅθεν ἐπειδὴ δὲν ἐπέισθη, τύπτεται εἰς ὄλον τὸ σῶμα μὲ ῥαβδία τῆς ῥοδιάς, γεμάτα ὄντα ἀπὸ ἀκάνθας,

ὅταν τὸν κύκλον αὐτῶν συγχέομεν· καθότι ὅλα αἱ ἀνωτέρω ἔορται βάσιν καὶ θεμέλιον ἔχουσι τὴν ἐν τῷ Ἐβδόμῳ μὴν γενομένην σύλληψιν τοῦ Προδρόμου.

Εἰ δὲ καὶ προβάλλῃ τις, διὰ τί ὁ εὐαγγελιστὴς Λευκαῖς ἱερέα ὀνομάζει τὸν Ζαχαρίαν καὶ ὄχι ἀρχιερέα; ἀποκρινόμεθα, ὅτι ὁ ἱερεὺς πλατυτέρω ἐκλαμβάνεται καὶ ἐπὶ τοῦ ἀρχιερέως· διότι οὕτω καὶ τὸ Λευιτικὸν ἱερέα ὀνομάζει τὸν ἀρχιερέα Ἁαρὼν « ἐλευσεται (ὁ λεπρὸς) πρὸς Ἁαρὼν τὸν ἱερέα » (Λευι. ιγ'. 2.) καὶ ὁ Δαβὶδ προφητεῦσεν περὶ τοῦ Ἀρχιερέως Χριστοῦ, ἱερέα αὐτὸν καλεῖ « Σὺ γὰρ, φησὶν, ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ » (Ψαλ. ρθ'. 5.) ὁμοίως καὶ ὁ Παῦλος ἱερέα τὸν Χριστὸν ὀνομάζει λέγων « Καὶ περισσώτερον ἐστὶ καταδήλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδέκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος (Ἐβρ. ζ'. 15) ὅρα καὶ εἰς τοὺς ἀριθμοὺς, καὶ θέλεις ἰδεῖ τὸν ἀρχιερέα Ἁαρὼν νὰ ὀνομάζηται εἰς πάμπολλα μέρη ἱερέως· οὕτω καὶ ὁ θεολόγος Γρηγόριος καὶ ὁ Ἀρτογράφου, γράφοντες λόγους περὶ ἱερωσύνης, πλατυτέρω ἐνόουν τὴν ἱερωσύνην καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχιερωσύνης λαμβανόμενῃν.

Ἡμεῖς δὲ ἀπορήσει τις, ἂν ὁ Γαβριὴλ ἐφάνη εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος καὶ εὐηγγέλισε τὸν Ζαχαρίαν, τὸ δὲ θυσιαστήριον τοῦτο ἦτον ἐξω τῶν ἁγίων ἐν τῇ μέσῃ σκηνῇ· λοιπὸν ὁ Ζαχαρίας δὲν εἰσῆλθεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων· ἡμεῖς δὲ εἰς τοῦτο ἀποκρινόμεθα, ὅτι δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ συνέδραμον καὶ τὰ δύο· καὶ ὁ μὲν Ζαχαρίας, ὡς ἀρχιερεὺς, εἰσῆλθεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων νὰ θυμιάσῃ μὲ χρυσοῦν θυμιατήριον, ἐν τῷ εἰσερχεσθαι δὲ, ἢ καὶ μετὰ τὸ ἐξελεῖν ἐφάνη αὐτῷ ἔξωθεν ὁ Γαβριὴλ ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος, ἐκεῖνο δὲ ὅπερ λέγουσί τινες, ὅτι ἐν τοῖς παρ' Ἑβραίοις καταλόγοις τῶν ἀρχιερέων, δὲν ὑπάρχει ἀρχιερεὺς, ὀνομαζόμενος Ζαχαρίας, τοῦτο οὐδέμιν δύναμιν ἔχει, καθότι οἱ Ἑβραῖοι πολλὰκις αἰμαλωτισθέντες, καὶ μάλα ὑπὸ Τίτου, ἀπώλεσαν καὶ τοὺς καταλόγους τῶν ἀρχιερέων τῶν, καὶ τὰς γενεαλογίας τῶν φυλῶν αὐτῶν (ὅρα καὶ εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ Προδρόμου ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην Σεπτεμβρίου)

τόσον πολλὰ, ὥστε ἔγεινεν ὡς νεκρός· ὅθεν βασταζόμενος ἀπὸ τοὺς δημίους ἐφέρθη εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ μετὰ ὀλίγην ὥραν παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.¹

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΕΔΙΜΝΟΥ, ΟΥΡΒΑΝΟΥ, ΘΕΟΔΩΡΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ὀγδοήκοντα ἱερέων ἅμα καὶ Λευιτῶν (ἦτοι διακόνων) κατὰ τὴν θάλασσαν ἐν πλοῖῳ πυρποληθέντων καὶ τελειωθέντων.

Εἰς τὸν Μεδίμνον.

- Ὑδωρ διεληθὼν ψαλμικῶς καὶ πῦρ ἅμα,
- » λέγει Μεδίμνος, εἰς ἀναψυχὴν φθάνω.
- Εἰς τὸν Οὐρβανὸν καὶ Θεόδωρον.
- Σὺν Οὐρβανῷ δὲ καὶ Θεόδωρος μέγας,
- » Ἄθλον τὸν αὐτὸν ἐκτελεῖ τῷ Μεδίμνῳ.

Εἰς τοὺς ὀγδοήκοντα Ἱερεῖς καὶ Λευίτας.

- » Ὅκτὰς δεκαπλῆ τῶν καθιερωμένων,
- » Πρὸς πῦρ ὕδωρ τε καρτερῶς ἐκαρτέρει.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐδιώχθησαν ἐκ τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τοῦ κακόφρονος καὶ ἀρειανοῦ Οὐάλεντος τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει τξδ' (363.) καὶ ἀφ' οὗ ὑπέφερον πολλὰ βάσανα καὶ τιμωρίας, τελευταῖον ἐβάλλθησαν ἐντὸς πλοιαρίου ἀσabuρωτῶτος, τὸ ὁποῖον ἀφέθη εἰς τὸ πέλαγος, καὶ ὅταν ἐφθασαν εἰς τὸν κόλπον, τὸν καλούμενον Ἀστακηνόν, ἔστειλαν οἱ ἀρειανοὶ μερικὸς ὁμόφρονάς τῶν διὰ λέμβου, οἵτινες ἐπυρπόλησαν τὸ πλοῖον· ὅθεν οἱ ἅγιοι πολεμοῦντες μὲ τὸ πῦρ καὶ μὲ τὴν θάλασσαν ἐκάησαν ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον καὶ εἰς τὸν βυθὸν παρεδόθησαν καὶ οὕτως ἐν Κυρίῳ ἐτελειώθησαν.²

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ἐν τῷ Ἀθήρῳ.

¹ Σημειωτέον, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς μηναῖς ἡ μνήμη καὶ τὸ δίστιχον τοῦ μάρτυρος Σαβήλου τοῦ λιθοβοληθέντος· διότι ταῦτα προεγράψαν κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ παρόντος· ὁμοίως περιττῶς γράφεται καὶ ἡ μνήμη καὶ τὸ δίστιχον τῆς ἁγίας μάρτυρος Ῥαίδος, διότι αὕτη εὐρτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ παρόντος Σεπτεμβρίου, ὅτε καὶ τὸ Συναξάριον αὐτῆς γράφεται.

Σημειῶσαι, ὅτι τὸ διήγημα τοῦτο ἀναφέρει καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῷ πρὸς Ἡρώνα τὸν φιλόσοφον λόγῳ, καὶ καλλωπίζει τοῦτο μὲ ὅλα τὰ κάλλη τῆς ῥητορικῆς εὐλωτιίας του· πλὴν δὲν λέγει τοῦτο ὡς περὶ πολλῶν προσηυτέρων, ἀλλ' ὡς περὶ ἑνός· καὶ ὁ βουλόμενος ἀναγνώτω αὐτό.

- * » Πολλὰ χρεῶν τιμῶν σε τὸν μέγαν Πέτρον,
 * » Ὡς πολλὰ τιμήσαντα Χριστὸν Δεσπότην.

Ταῖς τῶν σῶν ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ σάτῳ μηνὶ Σ'. μνήμη τοῦ ἐν Κολοσσαῖς τῆς Φρυγίας γενομένου θαύματος παρὰ τοῦ Ἀρχιστρατήγου ΜΙΧΑΗΛ.

- » Ἄρθης Μιχαὴλ, Νῶς σῶ καὶ νέος,
 » Χῶνη ποταμῶν τὸν κατακλυσμὸν λύων.
 » Ῥοῦν Μιχαὴλ ποταμῶν χῶνευσε Νῶν ἀγὸς ἕκτη.

† Ὁ μέγας Ἀρχιστράτηγος τοῦ Θεοῦ Μιχαὴλ, καὶ παλαιὰ μὲν πρὸ τῆς ἐνσάρκου οικονομίας εἶχεν εὐσπλαγγνίαν καὶ κηδεμονίαν πρὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ πολλὰς εὐεργεσίας ἐδειξεν εἰς αὐτό· μετὰ δὲ τὴν ἐπὶ γῆς ἐνσαρκον παρουσίαν τοῦ Θεοῦ Λόγου, πολὺ μεγαλητέραν εὐσπλαγγνίαν καὶ ἀγάπην ἐδειξεν εἰς ἡμᾶς τοὺς χριστιανούς, τοὺς καυχωμένους εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν ἀπὸ τότε καὶ ὕστερον, τρέγων νοερώς εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς οἰκουμένης, καὶ δίδων πλουσίας τὰς εὐεργεσίας του, ἐκατοίκησε καὶ εἰς ἓνα τόπον τῆς Φρυγίας ὀνομαζόμενον Χερέτωπα.

Καὶ ὁ μέγας εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, κηρύττων τὸ εὐαγγέλιον εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη προσητικῶς εἶπεν, ὅτι μετὰ ὀλίγον καιρὸν θέλει γένη θειοτέρα ἐπισκοπὴ καὶ ξεχωριστὴ πρόνοια τοῦ τῶν Ἀγγέλων ἀρχηγοῦ Μιχαὴλ εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον· ἄρ' οὐ δὲ τῶνόντι ἐπέρασεν ὀλίγος καιρὸς μετὰ τὴν τοιαύτην πρόβησιν, ἣ γῆ ἐκεῖνη ἀνέβλυσε νερὸν ἁγιάσματος διὰ μέσου τῆς τοῦ Ἀρχαγγέλου δυνάμεως, τὸ ὅποιον ἰάτρυνε κάθε πάθος τῶν ἀσθενούντων· ὅθεν εἰς χριστιανὸς εὐεργετηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου, ἐπειδὴ ἰατρεύθη ἡ θυγάτηρ του ἀπὸ τοῦ ῥηθὲν ὕδωρ τοῦ ἁγιάσματος, ἐκτίσεν ἐκεῖ Ναὸν ὠραιότατον εἰς ὄνομα τοῦ Ἀρχιστρατήγου· ὁμοίως ἐκτίσεν καὶ ἐπάνω εἰς τὸ ἁγίασμα μίαν σιέπην περικαλλῆ καὶ πολυέξοδον.

Ἄρ' οὐ δὲ παρῆλθον χρόνοι ἐννεήκοντα, ὑπῆγεν εἰς τὸν ῥηθὲντα ναὸν τοῦ Ἀρχαγγέλου θεοφιλὴς τις καὶ εὐλαβὴς νέος, ὀνόματι Ἀρχιππος, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἱεράπολιν· ὅστις διὰ τὸν πόθον, ὃν εἶχε πρὸς τὸν Ἀρχιστράτηγον Μιχαὴλ, κατεστάθη προσμονάριος καὶ ὑπηρετὴς τοῦ ναοῦ του, διαπερῶν ζωὴν πολλὰ ἐγχαρτῆ καὶ ἀσκητικὴν· ὅθεν ἐπειδὴ ἐπρόκοψε

μεγάλως τόσον κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἡλικίας, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀρετὴν, καὶ ἐνίκησε τελείως τὰ θελήματα τῆς σαρκός, διὰ τοῦτο ἤξιώθη καὶ χαρισμάτων παρὰ Θεοῦ. Διὰ ταύτην λοιπὸν τὴν αἰτίαν καὶ τὰ πλήθη τῶν ἀπίστων ἐλλήνων κατέτρεχον αὐτόν· καὶ μὲ θυμὸν κατ' αὐτοῦ ἐκινούντο τόσον, ὥστε, πιάσαντες ποτὲ αὐτόν ἀπὸ τὰς τρίγας τῆς κεφαλῆς, ἔδειραν μὲ βραβδία τὰ ἱερὰ μέλη τοῦ σώματός του· ἀλλὰ καὶ ἐναντίον τοῦ νεροῦ τοῦ ἁγιάσματος ὀρμήσαντες, ἐδοκίμαζον νὰ ἀφανίσουν αὐτὸ ἀπὸ φθόνου· ἀλλ' ὦ τῆς μεγίστης τοῦ Ἀρχαγγέλου δυνάμεως! ἄλλων μὲν ἐλλήνων αἱ χεῖρες ἐπιάνοντο, καὶ νὰ κινηθοῦν δὲν ἐδύναντο· ἄλλους δὲ, φλόγα πυρὸς ἐμπροσθεν ἀπαντώσῃ, ἐγύριζεν εἰς τὰ ὀπίσω ἀπράκτους. Ὅθεν μὴ δυνάμενοι νὰ κατορθώσουν τὸν κακὸν αὐτῶν σκοπὸν, ἐστοχάσθησαν ἄλλην μηχανὴν· ἤγουν νὰ γυρίσουν μὲ αὐλάκια τὸν ποταμὸν, ὅστις ἐκεῖ πλησίον ἔτρεχε, διὰ νὰ ὀρμήσῃ κατ' εὐθείαν εἰς τὸν ναόν, ἵνα καὶ τὸν τίμιον ἄνδρα Ἀρχιππον πνίξωσι, καὶ τὸν ἐκεῖ προσμένοντα λαόν, καὶ τὴν ἰαματικὴν δύναμιν τοῦ ὕδατος ἐκείνου τοῦ ἁγιάσματος νικήσωσι, σμιγνυομένου μετ' αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκ τούτου ἀποβάλλοντος τῶν ἰαμάτων τὴν δύναμιν· τοιαῦτα μὲν ἐμελέτων οἱ ἄφρονες· ἀλλ' ὁ ποταμὸς, ὦ τῶν θαυμασιῶν σου Κύριε! ὡς νὰ ἦτον ἔμψυχος, ἐγύρισεν εἰς τὸ ἄλλο μέρος, καὶ ἀπράκτους τὰς βουλὰς τῶν ἀπίστων ἀπέδειξε.

Θυμωθέντες λοιπὸν οἱ ἀσεβεῖς περισσότερον, ἐστοχάσθησαν νὰ ἐνώσουν καὶ ἄλλους δύο ποταμούς, οἱ ὅποιοι ἔτρεχον κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον, καὶ οὕτω νὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ ὀρμήσουν, ἵνα κατασύρουν ὅχι μόνον τὸ νερὸν τοῦ ἁγιάσματος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν Ναόν, καὶ τὸν τόπον τοῦ Ναοῦ· μάλιστα δὲ, διότι καὶ ὁ τόπος τοῦ Ναοῦ ἦτον κατηφορικὸς καὶ ἐπομένως ἐσυνήργει εἰς τὸν στοχασμὸν καὶ ἐπίνοιάν των. Ὅταν δὲ ἐσυνάχθησαν οἱ κατάρτοι καὶ ἔσκαψαν γὰνδακα βαθύν, καὶ τριγύρω περιφράξαντες, ἐγύρισαν τοὺς δύο ποταμούς εἰς αὐτόν, καὶ ἀφήκαν νὰ ὀρμήσουν κατὰ τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀρχαγγέλου· τότε ὁ ῥηθεὶς αἰοίδιμος Ἀρχιππος ὁ προσμονάριός ἐνόησε τὸ μηχανεῦμα τῶν ἀσεβῶν, καὶ διὰ τοῦτο θερμῶς τὸν Ἀρχάγγελον παρεκάλει· ὅθεν ὁ Ἀρχάγγελος ἐπακούσας τῆς δεήσεώς του, ἐφάνη εἰς αὐτόν καὶ κατ' ὄνομα τοῦτον ἐκάλεσεν· ὁ δὲ Ἀρχιππος ἐκπλαγείς, τόσον ἀπὸ τὴν παράδοξον θεωρίαν τοῦ Ἀρχαγγέλου, ὅσον καὶ διότι ἐξ ὀνόματος αὐτόν ἐκάλεσεν, ἐκβῆκεν ἔξω ἀπὸ τὸν Ναόν καὶ εὐ-

θὺς πίπτει πρημνῆς εἰς τὴν γῆν· ὁ δὲ Μιχαὴλ, ἐγειραὶ, τοῦ εἶπε, καὶ ἔλα εἰς ἐμέ καὶ θέλεις ἰδῆ Θεοῦ δύναμιν ἄμαχον.

Καὶ λοιπὸν εὐθὺς ἄμα ἐσημείωσε τὸν τύπον τοῦ Σταυροῦ ὁ Ἀρχάγγελος, εὐθὺς καὶ οἱ ποταμοὶ ἐστάθησαν ὡσάν τεῖχος ἀκίνητοι· ἔπειτα ἐχάραξε τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ ἐπὶ μιᾶς πέτρας ὑψηλοτάτης, κειμένης πλησίον εἰς τὸν Ναόν· καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐγείνε βροντὴ φοβερὰ καὶ ἡ μὲν γῆ ἐσεισθη μεγάλως, ἡ δὲ πέτρα ἐσχίσθη· ὁ δὲ Ἀρχάγγελος πάλιν ἐσημείωσε τὸν τύπον τοῦ Σταυροῦ, καὶ εἶπεν ἄς συντριφθῆ ἡ δύναμις τοῦ διαβόλου· ἄς πλημμυρῆσῃ δὲ ἀπὸ ἐδῶ κάθε κακῶν ἐλευθερία εἰς ἐκείνους, ὅσοι πλησιάζουν μετὰ πίστεως· ἔπειτα μὲ μεγάλην καὶ λαμπρὰν φωνὴν ἐπρόσταξε ταῦτα εἰς τοὺς ποταμοὺς λέγων· εἰς τὴν γῶνιν ταύτην χωνεύθητε ὦ ποταμοί· ὅθεν ἀπὸ τότε καὶ ἕως τῆς σήμερον χωνεύεται ἐκεῖ τὸ νερὸν μὲ παράδοξον τρόπον· διὸ καὶ ἀπὸ τῆν αἰτίαν ταύτην Χῶναι ὠνομάσθη ὁ τόπος, εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰς ἔπαινον καὶ τιμὴν τοῦ πανενδόξου καὶ θερμοῦ ἡμῶν ἀντιλήπτορος Μιχαήλ· (τὸ περὶ τούτου κατὰ πλάτος Συναξάριον ὄρα εἰς τὸν νέον θησαυρόν.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΔΟΞΙΟΥ, ΡΩΜΥΛΙΟΥ, ΖΗΝΩΝΟΣ καὶ ΜΑΚΑΡΙΟΥ.

- Τμηθέντες· Εὐδόξιος Ρωμύλος Ζήνων,
- Καὶ Μακάριος, μακαριστοὶ τοῦ τέλους.

† Ἀπὸ τοὺς ἁγίους τούτους, ὁ μὲν Ρωμύλος ἤκμασε κατὰ τοὺς χρόνους Τραιανοῦ τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει γη' (98) ἔχων τὸ τοῦ πραιποσίτου ἀξίωμα. Ἐπειδὴ δὲ ἤλεγξε μὲν τὸν βασιλέα Τραιανόν, διότι ἐξώρισε τοὺς ἐν τῇ Ἀνατολῇ στρατιώτας χριστιανούς, οἵτινες ἦσαν ἑνδεκα χιλιάδες, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτούς· ὠμολόγησε δὲ τὸν ἑαυτὸν τοῦ χριστιανόν· διὰ ταῦτα, λέγω, τὰ αἰτία, ἐξαπλωθεὶς κατὰ γῆς ἐδάρη μὲ ραβδίᾳ· καὶ ἐπειδὴ ἐλογιάζε τὰς πληγὰς ὡς εὐεργεσίας, ἦναψεν εἰς τὸν τύραννον περισσότερον θυμόν· ὅθεν καὶ ἀποκεφαλίσθεις, ἐτελειώθη καὶ ἔλαθε παρὰ Κυρίου τὸν τῆς ἀθλήσεως στέφανον.

Ὁ δὲ θεὸς Εὐδόξιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους

¹ Σημείωσαι ὅτι ἐν τῇ μεγίστῃ Ἀκρόρᾳ, καὶ ἐν τῇ ἑρῆῃ μονῇ τῶν Ἱερίων εὐρίσκειται ἰχθύμιον εἰς τὸ θάχυμα τοῦ ἀρχιστρατήγου, οὗ ἡ ἀρχὴ· καὶ τὸ περὶ τῶν ἄλλων ἁγίων.

τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ', (290) κόμης κατὰ τὸ ἀξίωμα, εἰς τὸ ὅποιον ἐκαταβιβάσθη ἀπὸ τὸ ἀνώτερον ἀξίωμα, ὅπερ εἶχε τοῦ Πριμμικηρίου, διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ἀγάπην· οὗτος λοιπὸν διεβλήθη ὡς χριστιανὸς εἰς τὸν τότε ἡγεμόνα καὶ αὐθέντην τῆς Μελιτινῆς· τῆς νῦν καλουμένης Μαλατιᾶς, ἧτις ἦτον μητρόπολις τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας, παρακειμένη εἰς τὸν Εὐφράτην ποταμόν· καὶ εὐθὺς ἐστάλησαν ἄνθρωποι διὰ νὰ τὸν φέρουν· ὁ δὲ ἅγιος Εὐδόξιος εὐθὺς ἄμα ἔμαθε τοῦτο, ἐφόρεσεν ἐνδύματα πενιχρότερα διὰ νὰ μὴ γνωρισθῆ· ὅθεν ἀπαντήσας τοὺς ἀπεσταλμένους καὶ ἐρωτηθεὶς, ποῦ εὐρίσκειται Εὐδόξιος ὁ κόμης, ὑπάσχεθη ὁ ἅγιος νὰ δεῖξῃ εἰς αὐτοὺς τὸν ζητούμενον, ἀνίσως καὶ ὑπάγωσιν εἰς τὸν οἶκόν του, διὰ νὰ ἀναπαύσῃ αὐτοὺς ὀλίγον ἀπὸ τὸν κόπον τῆς ὁδοπορίας.

Ὑποδεχθεὶς λοιπὸν αὐτοὺς καὶ περιποιηθεὶς φιλοφρόνως, ὠμολόγησεν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ζητούμενος Εὐδόξιος· οἱ δὲ στρατιῶται τοῦτο ἀκούσαντες, ἐλυπήθησαν πολλὰ· ὅθεν ἀντὶ τῆς φιλοξενίας τὴν ὁποίαν ἐδειξεν, αὐτοὶ τοῦ ἔδωκαν ἀδειαν νὰ ἀναχωρήσῃ· ἀλλ' ὁ μάρτυς ἐστοχάσθη προτιμότερον νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ, παρὰ νὰ φύγῃ. Καὶ λοιπὸν καλέσας τὴν γυναῖκά του, Βασίλισσαν ὀνομαζομένην, ἀφῆκεν εἰς τὴν αὐτῆς φροντίδα καὶ πρόνοιαν ὅλα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ του πράγματα· ἔπειτα τῆς ἔδωκε τὴν ὑστερινὴν ταύτην ἐντολήν καὶ παραγγελίαν· δηλαδή νὰ μὴ κλαύσῃ διὰ τὸν θάνατόν του· ἀλλὰ μάλιστα νὰ τιμήσῃ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του μὲ πᾶσαν φαιδρότητα καὶ χαρὰν, καὶ εἰς τὸ χωρίον του νὰ σχεδιάσῃ ἕνα εὐτελεῖ τάφον, χωρὶς ἐπιγραφῆν, καὶ ἐκεῖ νὰ θάψῃ τὸ σῶμά του.

Εὐθὺς λοιπὸν ὁ αἰσιδύμος Εὐδόξιος καταφρονήσας εὐγένειαν, δόξαν, ἀγάπην γυναικὸς καὶ προσπάθειαν τέκνων, πηγαίνει μόνος του πρὸς τὸν ἡγεμόνα καὶ παρόρῃα ὁμολογεῖ τὸν Χριστόν· ὁ δὲ ἡγεμὼν θέλων νὰ φοβίσῃ καὶ τὸν ἅγιον Εὐδόξιον καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας, ἔβλεψε μὲ ἄγριον βλέμμα εἰς τοὺς στρατιώτας· καὶ ὅσοι, εἶπεν, ἀπὸ σᾶς, δὲν θέλετε νὰ θυσιάσετε εἰς τοὺς θεοὺς, λύσατε τὰς στρατιωτικὰς ζώνας καὶ παρασταθῆτε φανερὰ ἔμπροσθέν μου. Τότε ὁ γενναῖος Εὐδόξιος λύσας τὴν ζώνην, ἧτις ἦτον σημεῖον τοῦ Ὀρφεϊκοῦ τοῦ κόμητος, ρίπτει αὐτὴν κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀρχοντος· ὁμοίως δὲ καὶ ὅλοι οἱ περιεστῶτες στρατιῶται χριστιανοί, ὄντες εἰς τὸν ἀριθμὸν χίλιοι ἑκατὸν τέσσαρες, καὶ αὐτοὶ, λέγω, λύσαντες τὰς στρατιωτικὰς ζώνας των, ἐρρίψαν αὐτὰς εἰς τὸν ἡγεμόνα· ὁ δὲ ἡγεμὼν τοῦτο ἰδὼν, ἀνέφερεν

αὐτὸ εἰς τὸν Διοκλητιανόν· ὁ δὲ Διοκλητιανὸς λαβὼν τὴν εἰδῆσιν ταύτην, ἐμάνη ἀπὸ τὸν θυμὸν καὶ εὐθὺς προστάζει, νὰ τιμωρήσῃ μὲν ὁ ἡγεμὼν βαρέως ἐκείνους, ὅσοι ἐστάθησαν αἷτιοι τῆς τοιαύτης τόλμης, ἢ δὲ βουλή καὶ τὸ κριτήριον νὰ διορίσῃ τὴν κατὰ τῶν ἄλλων ἀπόφασιν.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἔλαβε τὴν ἐξουσίαν ταύτην ὁ ἡγεμὼν, βλέπων τὸν ἅγιον Εὐδόξιον μὴ πειθόμενον ὅλως εἰς τὸ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, προστάζει νὰ τενωθῇ ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη ἀπὸ τὰς δύο χεῖρας ὀηλαδῆ καὶ τοὺς δύο πόδας, καὶ νὰ δαρθῇ μὲ γλωρὰ λωρία· ἔπειτα ῥίπτει αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν. Μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας ἐκβαλὼν αὐτὸν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, προστάζει νὰ κατακερματίσῃ τὰ νεῦρα τοῦ τραχήλου του μὲ μολυβδίνης σφαίρας καὶ νὰ ἐξαρθώσῃ ὅλους τοὺς ἄρμους τοῦ σώματός του· τὸ ὅποῖον ἀληθῶς εἶναι θάνατος, ἀπὸ ὅλους τοὺς θανάτους ὁ πικρότερος· καὶ τελευταῖον, προστάζει νὰ τὸν θανατώσῃ διὰ ξίφους· πηγαινῶν λοιπὸν ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς εἰς τὸν τόπον τῆς τελειώσεως, ἐπροσευχήθη· καὶ σραφεῖς βλέπει τὴν γυναῖκά του, καὶ ἐνθυμίζει πάλιν αὐτὴν ἐκεῖνα, ὅσα προλαβὼν τῆς ἐπαρήγγελει.

Βλέπει δὲ καὶ ἓνα του φίλον, Ζήνωνα ὀνομαζόμενον, ὅστις ἐθρήνει διὰ τὸν θάνατόν του, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· μὴ κλαίης, ὦ φίλε Ζήνων· διότι ἐγὼ ἠξέυρω βεβαίως ὅτι ὁ Θεὸς, τὸν ὅποῖον λατρεύω, δὲν θέλει μᾶς χωρίσει ἀπ' ἀλλήλων, ἀφ' οὗ μᾶς ἤνωσεν εἰς ἓν φιλία θερμῆ, καὶ ὁ πρὸς Θεὸν γνήσιος ἔρως· εὐθὺς λοιπὸν μετὰ τὸν λόγον τοῦ ἁγίου, ἐκήρυξεν ὁ Ζήνων τὸν Χριστόν καὶ ἐκόπη τὴν κεφαλὴν· ἔπειτα καὶ ὁ αἰοίδιμος Εὐδόξιος ἀποθνήσκει διὰ ξίφους. Παρομοίως δὲ ἐτελειώθησαν καὶ οἱ χίλιοι ἑκατὸν τέσσαρες μάρτυρες· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν ἑπτὰ ἡμέραι, ἐφάνη κατ' ὄναρ ὁ ἅγιος Εὐδόξιος εἰς τὴν γυναῖκά του, καὶ τὴν προστάζει νὰ εἰπῇ εἰς τὸν Μακάριον τὸν φίλον του, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ πραιτώριον· ἤτοι εἰς τὸν οἶκόν τοῦ ἡγεμόνος· πηγαινῶν λοιπὸν ἐκεῖ ὁ μακάριος ἐπιάσθη· καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστόν, ἀποθνήσκει καὶ αὐτὸς διὰ ξίφους, καὶ οὕτως ἀπῆλθε διὰ νὰ συγχαίρῃ μὲ τὸν φίλον του Εὐδόξιον καὶ μὲ τοὺς λοιποὺς αἰωνίως εἰς τὰ Οὐράνια.¹

¹ Σημειώσαι ὅτι ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερῇ μονῇ τῶν Ἰσῆρων σώζεται ἑλληνικὸν τὸ κατὰ πλάτος μαρτύριον τοῦ ἁγίου Εὐδοξίου καὶ τῶν ἄλλων μαρτύρων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἄγιοι χίλιοι καὶ ἑκατὸν τέσσαρες **ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ** ξίφει τελειοῦνται.

- » Δεκάς δεκαπλῆ καὶ χιλιάς μαρτύρων,
- » Καὶ τετρὰς ἀπλῆ συντελευτῶσι ξίφει.

Ἡ ἁγία **ΚΑΛΟΔΟΤΗ** ξίφει τελειοῦται.

- » Καλοδότῃ τμηθεῖσα τὴν κάραν ξίφει,
- » Καλῶν δοτῆρι σοὶ παρίσταται, Λόγε.

Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΦΑΥΣΤΟΣ** ὁ πρεσβύτερος ξίφει τελειοῦται.

- » Τὴν γῆν ὁ Φαῦστος ἐκλιπὼν διὰ ξίφους,
- » Πρὸς φαῦσιν ἤρθη τῆς ἄνω κατοικίας.

Οἱ ἄγιοι μάρτυρες **ΜΑΚΑΡΙΟΣ** καὶ **ΑΝΔΡΕΑΣ** ξίφει τελειοῦνται.

- » Ξίφει θανόντες Μακάριος Ἄνδρέας,
- » Ὦδυσαν ἄμφω τὴν μακαρίαν τρίβον.

Ὁ ὄσιος **ΒΙΒΟΣ** ξίφει τελειοῦται.

- » Τὸν ἀρετῆς στέφανον ἀρνεῖται Βίβος,
- » Εἰμὴ στέφανον καὶ τὸν ἐκ ξίφους λάβη.

Οἱ ἄγιοι **ΚΥΡΙΑΚΟΣ**, **ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ** καὶ **ΑΝΔΡΕΑΣ**, ξίφει τελειοῦνται.

- » Διονυσίῳ συμφωνήσαντας δύο,
- » Διονυσίῳ συγκατέκτανε ξίφος.

Αἱ ἄγιοι **ΑΝΔΡΟΠΕΛΑΓΙΑ** καὶ **ΘΕΚΛΑ**, ξίφει τελειοῦνται.

- » Ὡς ἀνδρική τις ἦν Ἀνδροπελαγία,
- » Πρὸς τὴν κεφαλῆς ἐκτομῆν ὡς ἡ Θεκλα.

Ὁ ἅγιος **ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ** ὁ ναύκληρος ξίφει τελειοῦται.

- » Θεόκτιστος· ναύκληρος· ἐκτμηθεὶς κάραν,
- » Ψυχῆς ἰθύνει τὸ σκάφος πρὸς τὸν πόλον.

Ὁ ἅγιος **ΚΥΡΙΑΚΟΣ** ὁ δημότης ξίφει τελειοῦται.

- » Ὁ Κυριακὸς δημότης, ἀλλ' ἐκ ξίφους,
- » Συνθιασώτης τοῦ χοροῦ τῶν μαρτύρων.

* Ὁ ἅγιος **ΣΑΡΑΠΑΒΩΝ** ὁ βουλευτὴς ξίφει τελειοῦται.

- * » Βέλτιον οὐδὲν ἄλλο βουλεύσῃ τέχᾳ,
- » Τοῦ μαρτυρῆσαι Σαραπάβων ἐκ ξίφους.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Δεσπίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σν' (250)· διαβληθέντες δὲ ὡς χριστιανοὶ εἰς τὸν ἄρχοντα Οὐαλλέριον, παρεστάθησαν ἔμπροσθέν του· ὁ δὲ ἄρχων καταπλαγείς διὰ τὴν στερεὰν καὶ ἀφοβὸν αὐτῶν καρδίαν, προστάζει νὰ θανατωθῶν διὰ

ξίζους· ὅθεν ἀφ' οὗ ἐθανατώθησαν, ἐπῆραν τὰ σώματα αὐτῶν τινὲς χριστιανοὶ τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ ἐνταφίασαν αὐτὰ, διὰ τὸ νὰ ᾔνοι εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν πολῦτιμος Ἰησαυρὸς καὶ ἀσύλητος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ συνέδραμε καὶ τὰ Ἐγκαινία τῆς ὑπεραγίας **ΘΕΟΤΟΚΟΥ** εἰς τὸ δευτέρον ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἀγίας Εἰρήνης.

- * » Σκηρὴν ἀγιάζουσι νῦν ἐγκαινίοις,
- » Τῆς τὴν βροτείαν φύσιν ἐγκαινισάσης.

Ταῖς τῶν σῶν ἀγίων πρεσβεΐαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ'. μνήμη τοῦ ἀγίου μάρτυρος **ΩΣΖΟΝΤΟΣ**.

- » Ἀντεῖχε Σώζων σώματος πρὸς αἰκίας,
- » Πρὸς τὸν μόνον σώζοντα τὴν ψυχὴν βλέπων.
- » Ἐδόματῆ Σώζων θάνε τυπτόμενος χροῶ λαμπρῶν.

† Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν Λυκαονίαν (ἥτις εἶναι μέρος τῆς Καππαδοκίας ἤτοι Καραμανίας καὶ νεύει πρὸς νότον κατὰ τὴν Κιλικίαν) ἀκμάσας ἐν ἔτει σπῆ' (288)· νέος δὲ ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἔγεινε βροχὸς ἀλόγων προβάτων· ἀλλ' εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ἦτο καὶ βροχὸς λογικῶν ἀνθρώπων· ἐπειδὴ μὲ τὸν λόγον καὶ διδασκαλίαν του πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς τὴν λογικὴν μάνδραν τοῦ Χριστοῦ· λαβὼν δὲ θάρρος εἰς τὴν ψυχὴν του ἀπὸ μίαν θεῖαν ὀπασίαν τὴν ὁποίαν εἶδε, καὶ ἤτις παρεκίνει αὐτὸν νὰ παρρησιασθῆ ὅτι εἶναι Χριστιανός, καὶ ἄλλα τινὰ ἐκ τῆς ὀπασίας ἐκείνης διδαχθεὶς, καταβαίνει εἰς τὴν Ἰομπερούπολιν τῆς Κιλικίας· ὅθεν μὴ ὑποσέρων νὰ βλέπῃ τὴν πλάνην, τὴν ὁποίαν εἶχον εἰς τὰ εἰδῶλα οἱ πολῖται ἐκείνης, ὑπάγει κρυφίως εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων καὶ κόπτει τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐνός χρυσοῦ εἰδώλου, ὅπερ ἦτον ἐκεῖ, καὶ πωλήσας αὐτό, πολλοὺς πτωχοὺς ἐβοήθησεν· ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης πολλοὶ ἀνθρωποὶ ἀδίκως ἐσυκοφαντοῦντο καὶ ἐβασανίζοντο ἀνελεημόνως, ὡς κλέψαντες τοῦ εἰδώλου τὴν χεῖρα, τούτου χάριν ὁ ἀνδρείοτάτος Σώζων, ἕνα μὲν σπλαγγισθεὶς τοὺς ἀδίκως πάσχοντας, ἄλλο δὲ θέλων νὰ παρρησιάσῃ τὴν εὐσέβειαν, φανερόναι αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτὸν του εἰς τοὺς ὑπηρέτας τοῦ ναοῦ, ὁμολογήσας ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ πράξας τὸ τὸλμημα τοῦτο.

Ἐϋθύς λοιπὸν φέρεται εἰς τὸ κριτήριον, καὶ παρίσταται ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος τῆς Κιλικίας, ὀνομαζομένου Μαξιμιανοῦ· διαλεχθεὶς δὲ μὲ αὐτὸν, καὶ ἀποκριθεὶς μὲ πολλὰς σοφὰς ἀποκρίσεις εἰς ὅσα ἠρωτήθη· πρὸς τούτοις δὲ καὶ τὸν θυμὸν τοῦ ἡγεμόνος ἀνάψας μὲ τοὺς ἐλέγγους· τούτου ἕνεκα πρῶτον μὲν ξέεται μὲ σιδηρὰ δούγια, ὥστε ἐφθασεν ἡ βάσανος ἕως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ κόκκαλα, ἔπειτα δὲ ὑποδεθείς μὲ ὑποδήματα σιδηρὰ, τὰ ὁποῖα εἶχον περασμένα καρφία, ἀναγκάζεται νὰ περιπατῇ μὲ αὐτὰ· τοῦτο δὲ χαίρων ἐποίησεν ὁ γενναϊότατος ἀθλητῆς, εἰς τρόπον ὥστε ὅλη ἡ ἐκεῖ πλησίον γῆ ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ αἰμά του. Καὶ τέλος πάντων, τόσον πολὺν δαρμὸν ἔλαβεν ὁ αἰσιδύμος, ὥστε κατετξαικίσθησαν μὲν ὅλαι αἱ ἀρμονίαι τοῦ σώματός του· ἐφάνηκαν δὲ καὶ αὐτὰ τὰ ἐσωτερικὰ σπλάγγνά του· καὶ οὕτω χαίρων παρέδωκε τὴν ἀγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατόν του ἤναψαν οἱ δήμιοι φωτίαν μεγάλην, ἵνα κατακαύσουν ὅσα μέλη τοῦ μάρτυρος ἔμειναν· ἀλλὰ τότε γίνεται παραδόξως μία φοβερὰ βροντὴ ἀπὸ τοὺς οὐρανούς, καὶ μετὰ τὴν βροντὴν γίνεται καὶ βροχὴ δαΐα βροχὴ ὁμοῦ καὶ γάλαζα· ταῦτα δὲ γενόμενα, τοὺς μὲν δημίους διεσκόρπισαν εἰς ἕνα καὶ ἄλλο μέρος, τινὲς δὲ φιλομάρτυρες χριστιανοὶ λαβόντες εὐκαιρίαν, ἐσυμμαζώσαν τὰ μαρτυρικά λείψανα τὰ ὁποῖα ἔλαμπαν τὴν νύκτα μὲ λαμπρότατον καὶ παράδοξον φῶς, καὶ οὕτως ἐνταφίασαν αὐτὰ φιλοτίμως καὶ εὐλαβῶς εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ εἰς τιμὴν τοῦ μάρτυρος.¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἀγίων **Ἀποστόλων ΕΥΘΟΔΟΥ** καὶ **ΟΝΗΣΙΦΟΡΟΥ**.

Εἰς τὸν Εὐδοῦν.

- * » Ὅδον τρέχων Εὐδοῦς εὐθεῖαν λόγου,
- » Καὶ πάντας αὐτὴν ἐκδιδάσκων ἦν τρέχειν.

Εἰς τὸν Ὀνησιφόρον.

- † » Φέρειν ὄνησιν πᾶσιν Ὀνησιφόρος,
- » Φερωνύμως ἔσπευδε κηρύττων λόγον.

Ὁ ἅγιος Ἀπόστολος Εὐδοῦς ἦτον εἰς ἀπό

¹ Σημειώσαι ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἀγίου Σώζοντος συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ, « Μαξιμιανοῦ τῆς Κιλικίας. » (σώζεται δὲ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερῇ μονῇ τῶν Ἰσῆρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

τούς ἑβδομήκοντα ἀποστόλους, καὶ ἔγεινεν ἐπίσκοπος εἰς τὴν μεγάλην Ἀντιόχειαν ὕστερον ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Πέτρον· αὐτὸς λοιπὸν ἀφ' οὗ ἔγεινε κήρυξ μεγάλωρον τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἔλαμψεν εἰς ὅλας τὰς ἀρετάς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ὁ δὲ ἅγιος Ὀνησιφόρος, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Τιμόθεον δευτέρᾳ ἐπιστολῇ λέγων· «Δὴ Κύριος ἔλεος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε καὶ τὴν ἀλυσίν μου οὐκ ἐπησχύνθη. β΄ Τιμ. α΄. 16.) οὗτος, λέγω, ἔγεινεν ἐπίσκοπος Κολοφώνος ἦτοι τοῦ νῦν τουρκιστὶ λεγομένου Σουγαντζικίου, τοῦ ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ εὐρισκομένου· φανεῖς δὲ ἐπιτήδειος εἰς τοὺς λόγους καὶ ἀνδρείοτατος, καὶ μέχρις αἵματος στερεώσας τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, μετέβη εἰς οὐρανοὺς· καὶ τώρα συναγάλλεται εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς ὁμοῦ μετὸν χορὸν τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν κηρύκων τῆς πίστεως.¹

Ὁ ἅγιος μάρτυρ **ΕΠΨΥΧΙΟΣ** εἶπει τελειοῦται.

- » Εὐψυχος Εὐψύχιος ἦν πρὸς τὸ ξίφος,
- » Χαίρων ὅτι πλάσαντι τὴν ψυχὴν θύσι.

Οὗτος ἦτο γέννημα καὶ θρέμμα τῆς πόλεως Καισαρείας· ἐπειδὴ δὲ ὁ πατήρ του ἀπέθανεν, αὐτὸς ἐβαπτίσθη καὶ ἐδέχθη τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· καὶ διαμοιράσας εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα, ἐκήρυττεν εἰς ὅλους τοὺς ἀπίστους τὸν Χριστὸν· διὰ τοῦτο πιάνεται ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Καππαδοκίας εἰς τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀδριανοῦ ἐν ἔτει ριζ' (117) καὶ ἀφ' οὗ ἐξέσθη εἰς τὰς πλευράς ρίπτεται εἰς τὴν φυλακὴν. Ἄγγελος δὲ Κυρίου φανεῖς, ἰάτρειυσεν αὐτόν· ὅθεν πάλιν κρεμάται καὶ ζέεται δυνατὰ καὶ τελευταῖον ἀποκεφαλίσθεις, ἀντὶ αἵματος ἐκβάλλει γάλα καὶ ὕδωρ· καὶ οὕτω λαμβάνει παρὰ Κυρίου τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Μνήμη τοῦ ὁσίου **ΛΟΥΚΑ**, τοῦ ἐκ τῆς Λυκαδίων ἐπαρχίας, τρίτου δὲ ἡγουμένου ὄντως τῆς μο-

¹ Ὅρα περὶ τοῦ Ὀνησιφόρου τούτου καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τῆς ἁγίας Θέκλης κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ παρόντος μηνός. Σημειωτέον δὲ ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς μηναιίοις ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Σεφράνου πάπα Ῥώμης, διότι ταῦτα γράφονται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Ἀλφροσίου.

νης τοῦ Σωτῆρος, τῆς ἐπιλεγόμενης τοῦ Βαθίως Ῥύακος.¹

- » Πάσας ὑπῆρξας ἀρετῆς Λουκᾶ τύπος,
- » Πάσας ἀποστάς προσπάθειας γητνικ.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις, Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η΄. Τὸ γενέσιον τῆς ὑπεραγίας Δεοποιήνης ἡμῶν Θεοτοκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.

- » Πάσας ἀληθῶς Ἄννα νικᾷς μητέρας,
- » Μητέρα ἕως ἂν, σὴ γέννηται θυγάτηρ.
- » Ἐξήγαγε πρὸς φάος Θεομήτορα ἐγδόη Ἄννα.

† Ταύτης τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου, ὁ μὲν πατήρ Ἰωακείμ εἶχε τὸ γένος ἀπὸ τὴν βασιλικὴν φυλὴν τοῦ Δαβὶδ· καὶ ἐπειδὴ παιδίον δὲν ἐγέννη, ἀλλ' ὠνειδίετο διὰ τοῦτο, δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν Θεὸν διπλᾶ τὰ δῶρά του, ὡς πλοῦσις ὦν καὶ φιλόθεος· ἡ δὲ μήτηρ αὐτῆς Ἄννα καὶ αὐτὴ παρομοίως κατήγετο ἀπὸ τὸ βασιλικὸν γένος τοῦ Δαβὶδ· ὅθεν ἦτον καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν εὐγενεστάτη ἀπὸ ὅλας.

Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ οἱ δύο ἐλυποῦντο διὰ τὸ ὄνειδος τῆς ἀπαιδίας, ὁ μὲν Ἰωακείμ ὑπῆγεν εἰς τὸ Ὄρος, ἡ δὲ Ἄννα ἐμβῆκεν εἰς τὸ περιβόλιον καὶ οἱ δύο ὁμοῦ παρεκάλουν μετὰ δάκρυα τὸν Θεόν, διὰ νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτοὺς καρπὸν κοιλίας· διὰ τοῦτο καὶ ἔτυχον τοῦ ποθουμένου καὶ ἐγέννησαν τὴν Θεοτόκον Μαρῖαν, τὴν πάντων τῶν ἁγίων ἁγιωτέραν· καὶ οὕτως ἀπέκτησαν μίαν καλλιτεκνίαν ἀσύγκριτον καὶ ἐξοχωτάτην, ἧτις ὑπερεῖχεν ὅλας τὰς καλλιτεκνίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ μακάριοι ὄντες καθ' ἑαυτοὺς διὰ τὴν ἐνάρετον καὶ θεοφιλῆ αὐτῶν γνώμην, πολλῶ μᾶλλον μακαριώτεροι ἐγειναν διὰ τὴν ἀσύγκριτον χάριν καὶ θείαν τεκνογονίαν, ἣν ἤξιώθησαν· ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν ἰδικὴν των θυγατέρα· ἦτοι τὴν ἀειπαρθένον Μαρῖαμ, κατεδέχθη νὰ γεννηθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Μὲ ποῖον δὲ τρόπον ἡ Ἄννα κατήγετο ἀπὸ τὴν βασιλικὴν φυλὴν τοῦ Δαβὶδ, τώρα θέλει τὸ φανερώσει· ὁ λόγος μετὰ συντομίαν· εἰκοστὸς τρίτος ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Δαβὶδ εὐρίσκειται ὁ Ματθάν, (ἡ ἀκριβέστερον εἰπεῖν εἰκοστὸς ἑβδομος, κατὰ τὴν γενεαλογίαν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματ-

¹ Σημειώσθι, ὅτι ἡ μὴν τῷ Βαθίως Ῥύακος εὐρίσκειται κοντὰ εἰς τὰ Μουντανία, ὡς λέγουσὶ τινες.

Θαίου) οὗτος λοιπὸν λαβὼν γυναῖκα Μαρίαν τὴν ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα καταγομένην ἐγέννησεν υἱὸν τὸν Ἰακώβ, τὸν πατέρα Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος καὶ τρεῖς θυγατέρας, Μαρίαν, Σοβὴν, καὶ Ἄνναν. Καὶ ἡ μὲν Μαρία γεννᾷ Σαλώμην τὴν Μαΐαν, ἡ δὲ Σοβὴ γεννᾷ τὴν Ἐλισάβετ, ἡ δὲ Ἄννα γεννᾷ τὴν Θεοτόκον ὥστε ἡ Σαλώμη, ἡ Ἐλισάβετ, καὶ ἡ Θεοτόκος εἶναι ἐγγονοὶ μὲν τοῦ Μαθᾶν καὶ Μαρίας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, πρῶται δὲ ἐξάδελφοι ἀναμεταξύ των. ¹ (Περὶ τῆς γεννήσεως τῆς Θεοτόκου ὅρα εἰς τὴν Σάλπιγγα, εἰς τὸν Μηναίτην, καὶ εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Σαγγίνην καὶ λόγους εὐρήσεις ἀπλοϊκούς).

Οἱ ἄγιοι ΡΟΥΦΟΣ καὶ ΡΟΥΦΙΑΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Κλίνων ἐκυτὸν Ρουφικὸς τῷ ξίφει,

» Μένω σε, ρηπί, Ρούφει, μὴ μέλης, ἔπου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΕΒΗΡΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ἐτοιμός εἰμι πρὸς τὸ πᾶν οἴσειν πάθος,

» Σεβῆρος εἶπε καὶ τί πρὸς με τὸ ξίφος;

Ὁ ἅγιος ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Ἀρτεμίδωρος ὡς καθάλλεσθαι σθένει,

» Καὶ τοῦ πυρὸς φλέγοντος ἔργω δαικνύει.

¹ Ἐνεῦθεν συνάγεται, ὅτι ὁ ἐκ τῆς Θεοτόκου γεννηθεὶς Κύριος καὶ ὁ ἐκ τῆς Ἐλισάβετ γεννηθεὶς Προδρόμος ἦσαν ἀδελφοὶ ἐξάδελφοι ὁμοῦ δὲ γράφεται ἐν τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ὅτι ἡ Ἐλισάβετ καὶ ἡ Σαλώμη ἤσαν ἀνεψοὶ τῆς Ἄννης, ὡς θυγατέρες τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, τῆς Μαρίας λέγου καὶ τῆς Σοβῆς.

Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου λόγους πανηγυρικοὺς ἔχουσιν Ἀνδρέας ὁ Κρήτης τρεῖς, τῶν τοῦ μὲν ἐνός ἡ ἀρχὴ ἐστὶν αὕτη « Πάλιν ἔσση καὶ πάλιν πανήγυρις » τοῦ δὲ ἐτέρου. « Εἰ μετρίεται γῆ σπιθαμῆ· τοῦ δὲ ἄλλου « Ἀρχὴ μὲν ἔσση » Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἀκαμπρῶς πανηγυρίζει Γρηγόριος ὁ Παλαμῆς· οὗ ἡ ἀρχὴ « Πᾶς μὲν καιρὸς ἐπιτήδειος· Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός· οὗ ἡ ἀρχὴ « Δεῦτε πάντα τὰ ἔθνη· σὴζονται δὲ αὐτοὶ ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαίδιου· ἐν τῷ ἕκτῳ δὲ πανηγυρικῷ τῆς αὐτῆς μονῆς τοῦ Βατοπαίδιου σὴζεται εἰς λόγους διαλαμβάνων περὶ γεννήσεως καὶ ἀνατροφῆς τῆς Θεοτόκου· οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἐχρῆν ἀληθῶς τὴν Παρθένον. Ἀλλὰ καὶ ὁ Μεταφραστῆς λόγον εἰς τὸ γενεσιον τῆς Θεοτόκου, ὅστις σὴζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰδίων· ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σὴζεται καὶ τέταρτος λόγος τοῦ Ἀνδρέου Κρήτης· οὗ ἡ ἀρχὴ « ἄλλοι μὲν ἄλλας ἔσση ὑποθέσεις. Ἐγὼ δὲ ἐγκώμιον εἰς αὐτὴν καὶ Φώτιος ὁ πατριάρχης καὶ Λέων ὁ σοφός. Σημείωσαι δὲ ὅτι εἰς τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου ἐμελοῦργησε κανόνας ὀκτωήχους καὶ ἰσομέλειαν ὁμοίωτα ὁ σοφολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος, ὁ κατὰ τὴν ἱερὰν Σχῆτην τοῦ τιμίου Προδρόμου τὸν ἀσκητικὸν δίκυλον διατρέχων.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ περὶ ἀγάπης πᾶν ὠφέλιμος.

† » Ἄλεις τὸ μῖσος, σπουδᾶσωμεν ἐνθάδε.

» Ἐκεῖσε καὶ γὰρ, τοῦτο ἐργῶδες, λύειν.

Εἷς ἱερεὺς καὶ εἷς εὐλαβὴς διάκονος ἔχοντες ἀναμεταξύ των ἀγάπην τὴν ὑπὸ Θεοῦ περιλημένην, ἐκ δαιμονικῆς συνεργίας ἔπεσον εἰς μῖσος καὶ ἔχθραν, καὶ ἔμειναν εἰς πολὺν καιρὸν ἀφιλιώτοι. Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε ἡ ἀποθάνη ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ μῖσος αὐτό, διὰ τοῦτο ὁ διάκονος ἐλυπεῖτο ἀπαρηγόρητα ὅτι δὲν ἐπρόφρασε νὰ διαλύσῃ τὴν ἔχθραν ἐν ὧσιν ἔζη ὁ ἱερεὺς· ὅθεν ἐξομολογηθεὶς τὸ συμβεβηκὸς εἰς μερικὸς πατέρας διακριτικούς, παρεκινήθη παρ' αὐτῶν νὰ ὑπάγῃ εἰς ἓνα ἐρημίτην μοναχὸν καὶ νὰ φανερώσῃ τὴν ὑπόθεσιν· ὁ δὲ διάκονος μὲ μεγάλην προθυμίαν ἐπεριπάτει εἰς τοὺς ἐρημικωτέρους τόπους, ζητῶν τὸν ἱατρὸν τῆς πληγῆς του.

Καὶ λοιπὸν εὐρίσκει ἓνα γέροντα καὶ φανερόν· εἰς αὐτὸν τῆς μοναχικῆς τὸ πάθος καὶ ζητεῖ ἀπὸ αὐτοῦ πληροφορίαν τῆς συγχωρήσεως τῆς τοιαύτης του ἁμαρτίας· ὁ δὲ γέροντος εἶπε πρὸς αὐτὸν· ἀδελφε, ὅποιος μὲ πίστιν ζητεῖ, ἐκεῖνος καὶ εὐρίσκει καὶ ὅποιος κροδεῖ προθύμως, εἰς ἐκεῖνον καὶ ἡ θύρα ἀνοίγεται, κατὰ τὴν ἀψευδῆ τοῦ Κυρίου ἀπόφασιν. Ὅθεν καὶ εἰς σέ, ἀγαπητέ, θέλει χαρίσει ὁ Κύριος τὴν λύσιν τοῦ ζητήματός σου, ἀνίσως καὶ μὲ πόνον καρδίας ζητῆς· πλὴν κατὰ τὸ παρὸν ὑπαγε ἐκεῖθεν ὅθεν ἦλθες, καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ νύκτα, ὑπαγε εἰς τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν ¹ καὶ πρὸ τοῦ ἀκόμῃ νὰ ὑπάγῃ τις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, σὺ στάσου εἰς τὰς ὠραίας πύλας τοῦ ναοῦ· καὶ ὅποιος ἔλθῃ πρῶτος νὰ ἔμβῃ εἰς αὐτάς, ἐκεῖνον πιάσαι, καὶ χαιρέτισον ἀπὸ μέρους μου, δοὺς εἰς αὐτὸν καὶ τὸ βουλλωμένον τοῦτο γράμμα· καὶ ἐξάπαντος ἀπὸ ἐκεῖνον θέλει γείνη εἰς σέ ἡ βεβαία τοῦ σπλάγματος σου διόρθωσις.

¹ Ἐκ σουτοῦ συμπεραίνεται, ὅτι ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ διάκονος οὗτοι ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐρίσκοντο, ἡ καὶ Κωνσταντινουπόλιται ἦσαν· καθότι ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, ἥτις ἦτον ὁ ναὸς τῆς ἁγίας Σοφίας, τῆς μεγαλητέρας ἀπασῶν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησιῶν, ἀπ' ἧς μέχρι τῆς σήμερον ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριαρχεῖον νὰ λέγεται Μεγάλη Ἐκκλησία· αὕτη, λέγου, ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐρίσκετο· διότι ὁ ναὸς τῆς ἁγίας Σοφίας, οὐ μόνον Μεγάλη Ἐκκλησία κατ' ἐξοχὴν ἐλέγετο διὰ τὸ μέγεθος καὶ διότι ὁρῶνος ἦν τῶν Πατριαρχῶν· ἀλλὰ καὶ διότι οἱ βασιλεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως μητέρας ἐκάλουσαν αὐτήν· ὅθεν ὁ Ἰουστινιανὸς ἐν τῇ γ΄· Ἰουστινιανέω νεαρχῷ γράφει περὶ αὐτῆς· « τὴν τῆς ἡμετέρας βασιλείας μητέρα· (ὅρα σελ. 426 τῆς γεωγραφίας τοῦ Μελετίου.)

Γοτε ὁ διάκονος μεταβαίνει κατὰ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας καὶ ζέκει εἰς τὰς ἔξω θύρας τοῦ νάρθηκος· καὶ παρευθὺς ἐράνη ὁ δηλωθεὶς ὑπὸ τοῦ γέροντος θεὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον χαιρετίσας ὁ διάκονος, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ γράμμα τοῦ γέροντος· ἐξομολογείται δὲ καὶ τὴν περὶ τοῦ μισοῦς ὑπόθεσιν· ὁ δὲ θεὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ὁξὺς ὢν εἰς τὸν νοῦν, ἐστοχάσθη ὅτι αὐτὴ εἶναι μία θεία οἰκονομία· διὰ τοῦτο ἤρχισε νὰ δακρύη καὶ νὰ ταπεινώνηται λέγων· ποῖος εἶμαι ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος διὰ νὰ τοιμῶσω τὸ τοιοῦτον μέγα ἐπιχειρημα· ὁμως θαρρῶντας εἰς τὰς εὐχὰς τοῦ ἁγίου γέροντος, ὅστις σὲ ἀπέστειλε, θέλω τοιμῶσαι εἰς τὰ ὑπὲρ δύναμιν. Καὶ λοιπὸν, καθὼς ἐστέκετο ἔμπροσθεν εἰς τὰς κεκλεισμένας θύρας τοῦ ναοῦ, ἐσῆκωσε τὰ χεῖρά του εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ γονατίσας, καὶ τὴν κεφαλὴν του εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ ἀκουμβήσας, κρουρομῶν προσήύχετο εἰς τὸν Θεόν. Καὶ μετ' ὀλίγον ἐσῆκώθη ἐπάνω καὶ εἶπεν· ἀνοιξὸν εἰς ἡμᾶς τὴν θύραν τοῦ ἐλέους σου, Κύριε· καὶ ὡ τοῦ θαύματος! παρευθὺς αἱ ἔξω θύραι τοῦ νάρθηκος ἤνοιξαν· ἀνοίξαντων καὶ ἐμβαίνων μέσα ὁμοῦ μετὰ τὸν διάκονον, ἐστάθησαν εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ νάρθηκος ἀπὸ ἐκεῖ δὲ πάλιν ὑπῆγον ἕως εἰς τὰς ἀργυρὰς θύρας τοῦ ναοῦ· τότε ὁ ἱερός ἐκεῖνος ἄνθρωπος λέγει πρὸς τὸν διάκονον, ἔδῶ στάσου καὶ παρεμπρὸς μὴ ὑπάγῃς.

Ἐκεῖ λοιπὸν πάλιν εἰς τὰ κατώφλια ποιήσας τὴν συνήθη προσκύνησιν ὁ θαυμάσιος οὗτος, ἤνοιξε καὶ τὰς θύρας ἐκεῖνας· ὅταν δὲ ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναόν, ἐράνη παράδοξον θέαμα, διότι ἀνωθεν ἀπὸ τὴν σκέπην τοῦ ναοῦ καταβάσα μία φωτεινὴ λυχνία εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ θαυμαστοῦ ἐκείνου, ἐνταυτῷ καὶ τὸν ναόν ὅλον ἐρώτιζε, καὶ ὅπου ἐκεῖνος ἐπήγαινε, ἐκεῖ ἠκολούθει καὶ ἡ λυχνία· ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα ἐκλινε καὶ ἐκεῖ τὴν κεφαλὴν του καὶ προσκυνήθη· ἔπειτα ἤσυχον ἐκβῆκεν ἔξω εἰς τὸν διάκονον, καὶ εὐθὺς πάλιν ὅλαι αἱ θύραι ἐκλείσθησαν αὐτομάτως.

Τότε ὁ διάκονος ὅλος ἐμροβὸς καὶ ἀγωνίων κατεπλάγη καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ τελείως εἰς τοιοῦτον θαυμαστὸν ἄνδρα· ἐπειδὴ καὶ εἶχε τὸ πρόσωπον δεδοξασμένον καὶ λαμπρόν, ὡς πρόσωπον Ἄγγελου· ὅθεν καὶ μετὰ τοὺς λογισμοὺς παλαίων ἔλεγε, Μήπως ὁ φαινόμενος οὗτος εἶναι Ἄγγελος, καὶ ὄχι ἄνθρωπος; ταύτην δὲ τὴν πάλιν τῶν λογισμῶν γνωρίσας μετὰ τὸ διορατικὸν πνεῦμα ὁ διορατικώτατος ἐκεῖνος ἄνθρωπος πρὸς τὸν διάκονον λέγει, τί πολ-

μεῖσαι δι' ἐμέ, καὶ ταράττεσαι ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς σου ὦ ἄνθρωπε; πιστεύσον ὅτι καὶ ἐγὼ ἄνθρωπος εἶμαι· γοικός, σύνθετος ἀπὸ ψυχῆν καὶ σώμα, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι· εἶμι δὲ τὸ ἐπάγγελμα Χαρτουλάριος μιᾶς εὐαγοῦς οἰκίας, καὶ ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου λαμβάνω τὰ πρὸς τὴν ζωὴν ἀναγκαῖα· ὅλλ' ὁμως ἢ τὰ πάντα καλῶς κυβερνώσα τοῦ Θεοῦ πρόνοια συνειθίζει πολλάκις νὰ ἐνεργῆ διὰ τῶν εὐτελῶν μεγάλα θαυμάσια. Πλὴν ἀδελφὲ, ἄς ὑπάγωμεν διὰ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν σου. Καὶ λοιπὸν πορευθέντες καὶ οἱ δύο εἰς τὴν ἀγορὰν, ἔφθασαν τὸν ἐκεῖ εὐρισκόμενον ναόν τῆς Θεοτόκου· ἐκεῖ δὲ πάλιν προσευξάμενος, ἤνοιξε διὰ τῆς προσευχῆς του τὰς θύρας, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναόν· καὶ ἄρ' οὐ ἔφθασεν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, τὴν συνήθη εὐχὴν ποιήσας, ἐκβῆκε πάλιν πρὸς τὸν διάκονον φωνάζων μετὰ θαυμασμόν· τὸ Κύριε ἐλέησον, καὶ πάλιν αἱ θύραι ἐκλείσθησαν μόναι των.

Ἐπειτα μεταβαίνου εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις ναόν· τὸσον δὲ ὀλίγωρα ἐπεριπάτου, καθὼς ἐδιηγῆθη αὐτὸς ὁ ἴδιος διάκονος, ὥστε οὐδὲ πέτασμα πουλίου ἐδύνατο νὰ συγκριθῆ μετὰ τὴν ἐκείνων ὀλιγωρότητα· φθάσας λοιπὸν εἰς τὰς θύρας, εὐθὺς ἤνοιξε καὶ ἐκεῖνας διὰ τῆς προσευχῆς του· ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς τὰς θύρας τοῦ ναοῦ, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον ἦτον ἡ Κιβωτός ἢ ἔχουσα τὴν τιμιάν Ζώνην τῆς Θεοτόκου, τότε ὁ ἱερός Χαρτουλάριος βρέχων τὸ πρόσωπόν του ἀπὸ δάκρυα, ἔστησε τὸν διάκονον εἰς τὰς ῥηθείσας θύρας καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν νὰ βλέπῃ προσεκτικὰ ἐκείνους, ὅσους ἐμβαίνουν εἰς τὸν ναόν· προσευχθεὶς δὲ κατὰ τὸ συνήθες εἰς τὸ κατώφλιον, παρευθὺς ἤνοιχθησαν καὶ ἐκεῖναι· τότε ἐμβαίνων εἰς τὸν ναόν καὶ φθάσας εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ, ἐκλινε τὰ γόνατα εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ θερμότεραν ἐποίησε προσευχὴν· ὁ δὲ διάκονος ἔξω στεκόμενος εἰς τὰς βαθυμείδας τῆς πύλης τοῦ ναοῦ καὶ βλέπων, ἔγεινε ἐκθαμβος· διότι εἶδε καθαρῶς ὡς ἂν ἓνα διάκονον, ἐξεληθόντα ἀπὸ τοῦ ἁγίου βῆμα, κρατοῦντα δὲ εἰς χεῖρας θυμιατήριον, καὶ θυμιάζοντα ὅλον τὸν ναόν· μετὰ δὲ ὀλίγην ὥραν εἶδεν ὡς τινὰς κληρικῶν, οἵτινες ἐφόρουσιν σκολὴν ἱερατικὴν πολλὰ λαμπρὰν· ὕστερον δὲ ἀπὸ τούτους, εἶδεν ἄλλο τάγμα ἱερέων φωτεινόν· οἵτινες ἄρ' οὐ ἐμβῆκαν, ἐστάθησαν εἰς δύο χοροὺς, καὶ ἔψαλαν ἓνα μέλος πολλὰ γλυκὺ καὶ θαυμάσιον· ἀπὸ τὸ μέλος δὲ ἐκεῖνο ἄλλον λόγον δὲν ἐδυνήθη νὰ καταλάβῃ ὁ διάκονος, παρὰ μόνον τὸ, Ἀλληλούια.

Ὁ δὲ θαυμαστός Χαρτουλάριος, ἀφ' οὗ ἐτελείωσε τὴν προσευχὴν του, ἐξῆλθεν ἔξω καὶ λέγει εἰς τὸν διάκονον· ἀδελφέ, ἔμβα ἀνεμποδίστως εἰς τὸν ναὸν καὶ βλέπων τὸν ἀριστερόν χορὸν τῶν ἱερέων στοχάσου ἂν ἐκεῖ στέκηται ὁ ἱερεὺς ἐκεῖνος, μὲ τὸν ὁποῖον ἔμεινας ἀφιλιώτος· τότε ἐμβαίνων μὲ φόβον καὶ τρόμον ὁ διάκονος, καὶ στοχασθεὶς εἰς τὸν ἀριστερόν χορὸν καθὼς ἐπροστάχθη, ἐκβῆκεν ἔξω πρὸς τὸν ἀνθρώπον τοῦ Θεοῦ, καὶ λέγει· δὲν ἐδυνήθη νὰ γνωρίσω ἐκεῖ τὸν ἱερέα ἐκεῖνον, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχον τὴν ἔχθραν· τότε λέγει τῷ διάκονῳ ὁ ἐπίγειος ἐκεῖνος ἄγγελος· ἔμβα πάλιν εἰς τὸν ναὸν, καὶ βλέπε εἰς τὸν δεξιὸν χορὸν· ὁ δὲ διάκονος ποιήσας τὸ προσταχθὲν, ἐγνωρίσεν ἐκεῖ τὸν ζητούμενον ἱερέα. Ὅθεν ἐκβῆκεν ἔξω καὶ ἀνήγγειλε τοῦτο πρὸς τὸν θεῖον ἄνδρα· ὅστις εἶπε πρὸς τὸν διάκονον· ἐὰν γνωρίζης καλῶς, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ παρὰ σοῦ ζητούμενος ἱερεὺς, ὕπαγε καὶ εἶπέ αὐτῷ· Νικήτας ὁ Χαρτουλάριος στέκει ἔξω καὶ σὲ προσκαλεῖ· καὶ παρευθὺς ὁ διάκονος μεταβάς ἔλαθε τὸν ζητούμενον ἱερέα ἀπὸ τῆν δεξιᾶν χεῖρα, καὶ ἐκβάλλει αὐτὸν ἔξω· τοῦτον δὲ ἰδὼν ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος, λέγει πρὸς αὐτὸν μὲ πραεῖαν φωνήν· κύριε προσβύτερε, φιλιώσου μὲ τὸν ἀδελφόν, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἐπρόσβθασες νὰ φιλιώθῃς, ὅτε ἦσουν ἀκόμη ζωντανός· τότε λοιπόν ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ διάκονος κλινάντες καὶ οἱ δύο τὰ γόνατα, καὶ ποιήσαντες ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον μετάνοιαν, ἐφιλήθησαν, καὶ οὕτω τὴν ἔχθραν διέλυσαν· καὶ ὁ μὲν ἱερεὺς ἐμβῆκε πάλιν εἰς τὸν ναὸν, καὶ ἐστάθη εἰς τὸν τόπον του ἐν τῷ χορῷ, ὁ δὲ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, παραλαβὼν τὸν διάκον ἐκβῆκεν ἔξω καὶ ποιήσας προσευχὴν εἰς τὸ κατώριον, ἔκαμε νὰ κλεισθοῦν πάλιν αἱ θύραι μὲ θεῖαν δύναμιν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπεριπάτησε μὲ τὸν διάκονον ὀλίγον διάστημα, ἐστάθη εἰς ἓνα τόπον, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, ἀδελφέ, σώζων σώσον τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν· εἰς δὲ τὸν ἅγιον γέροντα, ὅστις σὲ ἀπέστειλε πρὸς τὴν ἐδικὴν μου εὐτέλειαν, εἶπέ· ὅτι ἡ καθαρότης τῶν εὐχῶν σου καὶ ἡ παρηγορία ἣν ἔχεις εἰς τὸν Θεόν, αὐτὴ ἐδυνήθη νὰ ἀναστήσῃ καὶ νεκρόν, διὰ νὰ κάμῃ διαλλαγὴν καὶ εἰρήνην μὲ τὸν ἀδελφόν του, χωρὶς ἐγὼ νὰ συνεργήσω εἰς τοῦτο ὀλοτελῶς. Ταῦτα εἰπὼν ὁ τρισμακάριστος ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ἄφαντος ἔγεινεν ἀπὸ τοῦς ὀφθαλμοῦς τοῦ διακόνου· ὁ δὲ διάκονος προσκυνήσας τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐστέκοντο οἱ ἱερεῖς πόδες τοῦ θεοῦ ἄνδρός, ἐπεριπάτησεν ὄλος ἔκθαμβος τὸ ἐπίλοι-

πον διάστημα τῆς ὁδοῦ καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν ἀποστείλαντα ἐρημίτην, ἐφανέρωσεν εἰς αὐτόν ὄλα, ὅσα εἶδε καὶ ἔκουσε. Ταῦτα δὲ ἐδιηγήθη καὶ εἰς ἐμὲ¹ ὁ ἴδιος αὐτὸς διάκονος πληροφορῶν μὲ ὄρκους τὰ λεγόμενα, ὅτι ἔχουσιν οὕτω, καθὼς καὶ ἐδῶ ἐγράφησαν, εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ἀμήν.

* Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος γεομάρτυρ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ὁ ἐν Θεσσαλονικῇ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αἰ' οὗδ' (1774) δι' ἀρχόντης τελειοῦται.

† » Ἀθανασίῳ ἀρχόντῳ ὤφθη κλίμαξ,

» Δι' ἧς ἀνῆλθεν οὐρανοῦ εἰς τὸ πλάτος.²

Ταῖς τῶν σῶν ἀγίων προσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ΄. ἡ σύναξις τῶν δικαίων θεοπατέρων *ΙΩΑΚΕΙΜ* καὶ *ΑΝΝΗΣ*.

» Ἰωακείμ τέρφηται σὺν τῇ συζύγῳ,

» Τεκόντες ἄμφω ψυχικὴν τέρψιν κτίσει.

» Ἢ δ' ἐνάτη τοιαύτων Θεομήτορος εὖρε σύναξις.

Τούτων τῶν ἀγίων τὴν μνήμην ἐορτάζομεν σήμερον· διότι αὐτοὶ ἔγειναν πρόξενοι τῆς παγκοσμίου χαρᾶς, διὰ μέσου τῆς αὐτῶν θυγατρὸς καὶ κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου, διότι ἡ μνήμη τῆς αὐτῶν τελειώσεως ἐορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Ἰουλίου μηνός.³

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος *ΣΕΒΗΡΙΑΝΟΥ*.

» Σεβηριανὸς κἄν λίθων ἀλγῆ βάρει,

» Χαίρει κρεμασθεὶς, ὡς ἀποσπᾶν γῆς πόδας.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ἐκατόικει εἰς τὴν Σεβαστεῖαν κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ βασιλέως καὶ Λυσίου τοῦ δουκὸς ἐν ἔτει τιε' (315), περιθόητος μὲν ὢν πανταχοῦ διὰ τὴν ἀρετὴν

¹ Οὗτος φαίνεται νὰ ἦτον Μαυρίκιος ὁ διάκονος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, ὁ τὰ Συναξάρια συλλέξας καὶ συγγραψάμενος, ὅστις καὶ τὴν διήγησιν ταύτην συνέγραψε, καθὼς τὴν ἐδιηγήθη αὐτῷ ὁ φιλιωθείς μὲ τὸν ἱερέα διάκονος.

² Τοῦτου τοῦ μαρτύριον ὄρα ἐν τῷ νέῳ Μαρτυρολογίῳ.

³ Εἰς τὴν σημερινὴν μνήμην τῶν ἀγίων θεοπατέρων ἐγκόμιον ἔχει Κοσμάς ὁ Βεσπίτορ· οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἢ γλῆς τῆς Θεοτόκου. » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τοῦ Βατοπαίδου μονῇ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.)

καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν αὐτοῦ, ἐκ τοῦ πάγματος δὲ ὑπάρχων τῶν λεγομένων Συνατόρων, ἦτοι τῶν βασιλικῶν συμβούλων καὶ συγκλητικῶν. Ὅτε λοιπὸν ἤλθεν εἰς τὴν Σεβάστειαν ὁ δοῦξ Λυσίας, ὅστις καὶ τοὺς ἁγίους τεσσαράκοντα μάρτυρας ἐθανάτωσε μετὰ πικρὸν θάνατον. τότε ἐμηνύθη εἰς αὐτὸν καὶ διὰ τὸν ἅγιον τοῦτον Σεβηριανόν, ὅτι δηλαδὴ αὐτὸς διδάσκει πολλοὺς Ἕλληνας νὰ γίνωνται χριστιανοί, καὶ ὅτι αὐτὸς ἐστάθη ὁ αἰτίος διὰ τῆς διδασκαλίας του, νὰ δεῖξουν εἰς τὸ μαρτύριον τὴν γενναιότητα οἱ πρὸ ὀλίγου ἀθλήσαντες τεσσαράκοντα μάρτυρες· καὶ ὅτι αὐτὸς, καθὼς πλούσιος, περιποιεῖται τοὺς ἐν φυλακαῖς εὐρισκομένους χριστιανούς μετὰ πλουσίας δεξιώσεις, καὶ οὕτω τοὺς καθιστᾷ πλέον ἀπειθεῖς εἰς τοὺς βασιλικούς ὀρισμούς. Ὅθεν παρευθὺς ἀποστέλλονται ἄνθρωποι διὰ νὰ τὸν φέρουν· ἀλλ' ὁ ἅγιος ἐπρόφθασε πρὸ τοῦ νὰ ὑπάγουν οἱ ἄνθρωποι καὶ παρεστάθη μόνος του εἰς τὸν Λυσίαν καὶ εἰς αὐτὸν παρρησιάζει τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν μετὰ ἄρρος μεγάλου. Καὶ λοιπὸν εὐθὺς προστάζει ὁ ἡγεμὼν νὰ δείρωσι τὸν ἅγιον μετὰ ὤμα νεῦρα· ὁ δὲ ἅγιος ἀνδρειότερος γενόμενος, ἐκίνησε τὸν ἡγεμόνα εἰς περισσότερον θυμὸν μετὰ τὰς σοφὰς ἀποκρίσεις του. Ὅθεν κρεμασθεῖς ἀπὸ ξύλον, ξέεται μετὰ σιδηρὰ ὀνύχια, οἱ δὲ ξέοντες δῆμιοι ἐσυναλλάζοντο ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, καὶ ἀκολούθως ἐπροξένουν εἰς τὸν μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ δριμυτέρους τοὺς πόνοους, τόσοι ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ ἡγεμὼν Λυσίας ἐξεπλάγη καὶ ἐθαύμασε τὴν ὑπομονὴν τοῦ γενναίου ἀνδρός. Διὰ τοῦτο καὶ ἐπρόσταξε νὰ παύσουν μὲν ἀπὸ τὸ νὰ τιμωροῦν αὐτὸν, νὰ τὸν ῥίψουν δὲ εἰς τὴν φυλακὴν. Ὁ δὲ μάρτυς φερόμενος εἰς τὴν φυλακὴν διὰ μέσου τῆς πόλεως, παρρησία ἐσυμβούλευεν ὅλον τὸν ἀκολουθοῦντα λαὸν νὰ κάμνη ὅσα εἶναι ψυχωφελεῖ καὶ σωτήρια.

Ἄφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν πέντε ἡμέραι, ἐκαλέσθη ὁ μάρτυς εἰς τὸ βῆμα, καὶ ἐπειδὴ ἤλεγξε πάλιν τὸν ἡγεμόνα μετὰ τὰς σοφωτάτας αὐτοῦ ἀντιρρήσεις, διὰ τοῦτο συντρίβεται κατὰ τὸ στόμα μετὰ πέτρας, καὶ προστάζεται διὰ τῆς φωνῆς τῶν διαλαλήτων, νὰ μὴ προσφέρῃ συγχάνεις τὸν Χριστὸν μετὰ τὴν γλώσσαν του· ἔπειτα πάλιν κρεμῶσι τὸν ἅγιον ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ μετὰ σιδηρὰ ὀνύχια κατακόπτουσιν ὅλον τὸ σῶμά του· μετὰ ταῦτα ἀνέβασαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς τείχος ὑψηλὸν καὶ δένουσι δύο μεγαλωτάτας καὶ βαρυτάτας πέτρας, τὴν μὲν μίαν ἀπὸ τὸν τράχηλόν του, τὴν δὲ ἄλλην ἀπὸ

τοὺς πόδας του· εἶτα ζώνουσι σχοινίον ἀπὸ τὴν μέσην του, καὶ οὕτω κρεμῶσιν αὐτὸν ἀπὸ τὸ τείχος· καὶ ἄφ' οὗ καὶ ἐκεῖ κρεμᾶμενος ἐδείξε θαυμαστὴν γενναιότητα, καὶ ἐξεπλήγξε τὸν τύραννον μετὰ τὰ σοφὰ του λόγια, παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ· καὶ τὸ μὲν μαρτυρικὸν αὐτοῦ λείψανον λαβόντες οἱ χριστιανοὶ ἔφερον αὐτὸ μετὰ τιμὴν εἰς τὴν ἰδικὴν του πατρίδα Σεβάστειαν, ὁ δὲ Θεὸς τοιοῦτον παράδοξον καὶ γλυκύτατον θαῦμα ἐτέλεσεν.

Ἐνῶ ἐφέρετο τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου εἰς τὴν Σεβάστειαν, καὶ ὅλοι οἱ ἐν τῇ Σεβαστείᾳ χριστιανοὶ ἐκβῆκαν μετὰ προθυμίαν διὰ νὰ τὸ προῦπαντήσουν, τότε ἔτυχε νὰ ἀποθάνῃ εἰς δούλος τοῦ μάρτυρος. Ἡ δὲ γυνὴ τοῦ ἀποθανόντος, ἐπειδὴ δὲν ἐδύνατο νὰ ἐκβῆ καὶ αὐτὴ διὰ νὰ προῦπαντήσῃ τὸ ἅγιον λείψανον, ἐν μὲν διότι ἐκλαίει καὶ ὠδύρετο πικρῶς τὸν νεκρὸν ἄνδρα τῆς, ἄλλο δὲ διότι μόνη μείνασα, δὲν εἶχε κἀνένα νὰ τὴν συλλυπηθῆ καὶ νὰ τὴν παρηγορήσῃ· ὅθεν στραφεῖσα πρὸς τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ ἀνδρός τῆς, ταῦτα δεινοπαθῶς ἔλεγε· σιγκώσου, ὦ ἄνδρα μου, σιγκώσου διὰ νὰ ἐκβῶμεν νὰ προῦπαντήσωμεν τὸν ἀγαπητόν μας αὐθέντην, ὅστις ἔρχεται διὰ τοῦ ἁγίου λειψάνου του, ἐπρόσθετε δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρακινήτικα λόγια, συνομιλοῦσα μετὰ τὸν ἄνδρα τῆς, ὡς ἂν νὰ ἦτο ζωντανός· καὶ, ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος! ἐν ᾧ ἔλεγε ταῦτα, βλέπει καὶ σιγκόνεται ὁ νεκρός· ὅστις ῥίψας τὰ ἐπάνω του εὐρισκόμενα σάβανα καὶ νεκροτάφια καὶ ζώσας τὴν μέσην του, εὐθὺς ἔτρεξε καὶ προῦπήντα τὸ τοῦ μάρτυρος καὶ αὐθέντου τοῦ λειψάνου, εἰς τρόπον ὥστε ἐξεπλάγησαν διὰ τὸ τοιοῦτον θαύμασιον ὅλοι οἱ ἐκεῖ εὐρεθέντες· μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως ἐκεῖνοι, ὅσοι εἶδον μετὰ τοὺς ὀφθαλμούς των, ὅτι τῇ ἀληθείᾳ ἀπέθανε· ζήσας δὲ ὁ ἀναστῆθεις νεκρός δεκαπέντε χρόνους ὑστερον, καὶ ἀκόμη ὀλίγον περισσότερον, ἀπέθανε πάλιν.

Τὸ δὲ πάντιμον λείψανον τοῦ ἁγίου Σεβηριανοῦ ἐνεταφιάσθη εἰς ἓνα τόπον, ὁ ὁποῖος ἐφανερῶς παρὰ Θεοῦ ὑστερον μετὰ τοιοῦτον τρόπον. Κατὰ θεῖαν δύναμιν ἐφάνη αὐτός, ὅστις ἀβάσταξεν ἓνα στέφανον ὠραιότατον πλεγμένον ἀπὸ διάφορα εὐωδέστατα ἀνθη· τοῦτον δὲ τὸν στέφανον ἔρριψεν ἐπάνω εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον εὐλαθῶς καὶ ἱερῶς, ὡς ἱερὸν καὶ πάσης εὐλαθείας ἀξίον, ἦτον ἐνεταφιασμένον τὸ τοῦ μάρτυρος λείψανον· ἀπὸ τὸ σημεῖον δὲ τοῦτο μαθόντες οἱ χριστιανοὶ τὸν

τόπον, ἔσκαψαν καὶ εὖρον τὸ λείψανον τοῦ ἀγίου.¹

* *Μνήμη τῆς ἁγίας καὶ Οἰκουμενικῆς Τρίτης ΣΥΝΟΔΟΥ* τῶν ἁγίων διακοσίων πατέρων, τῶν ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν Ἐγέσῃ συναχθέντων, καὶ καθελόντων τὸν δυσσεβῆ Νεστόριον.

- » Ἄνθρωπον ἀπλοῦν οὐ Θεάνθρωπον Λόγον,
- » Ὁ Νεστόριος Χριστὸν ἑρρέτω λέγων.

* Αὕτη ἡ ἁγία καὶ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος συνεκροτήθη κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 431 ἐναντίον τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Νεστορίου· ὅστις ἦτον ἀνθρωπολάτρης καὶ ἀσεβῆς, διαιρῶν εἰς δύο τὸν ἕνα Χριστὸν· διότι ἔλεγεν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ψιλὸς ἄνθρωπος καὶ ὄχι Θεὸς σεσαρκωμένος.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ τοῦ ὁμολογητοῦ τοῦ πρὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ ἀσκήσαντος καὶ ὁμολογήσαντος.

- » Φανεὶς Θεοῦ μέγιστος ἀσὴρ καθάρης,
- » Τὴν νύκτα λύεις Θεόφανες τῆς πλάνης.

Ἦ Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κάρου καὶ Καρίνου τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σπγ' (283) καὶ ἐγεννήθη ἀπὸ γονεὺς Ἑλλήνας, ἐπίστευσε δὲ τῷ Χριστῷ μὲ παράδοξον τρόπον, ὅτε ἦτο πολλὰ νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν· ἰδὼν δηλαδὴ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν παιδίων κινδυνεῦον ἢ ἀποθάνη ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἐξέβαλε τὰ ἰδικά του φορέματα καὶ ἐνδύσε μὲ αὐτὰ τὸ παιδίον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πατὴρ του ἠρώτησεν αὐτό· ποῦ εἶναι, τέκνον μου, τὰ ἱμάτιά σου; σοφῶς ἀπεκρίθη ὁ ἅγιος, ὅτι ἐνέδυσά τὸν Χριστὸν μὲ αὐτά· ὁ δὲ πατὴρ του πάλιν ἐρώτησεν αὐτόν· καὶ ποῖος εἶναι ὁ Χριστός; διότι ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες τὸν Ἑρμῆν καὶ τὸν Ἀπόλλωνα σεβόμεθα. Τότε ὁ ἅγιος ἠρώτησε τὸν πατέρα του, ὡς ἀσεβῆ καὶ Ἑλληνα· ὅθεν Ἀγγελοῦ Κυρίου φανεῖς, ἐπήρην αὐτόν καὶ τὸν ἀνεβίβασεν ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Διαβηρόν· καὶ παρέδωκεν αὐτόν εἰς ἕνα ἀσκητὴν, ὅστις εἶχε χρόνους ἐ-

βδομήκοντα πέντε ἐν τῇ ἀσκήσει. Παραλαβὼν δὲ τοῦτον ὁ ἀσκητὴς, τὸν ἐδίδαξε μὲ τὴν ἀσκητικὴν πολιτείαν καὶ τὰ ἱερά γράμματα· ἐτρέφοντο δὲ καὶ οἱ δύο ὥστε διδάσκαλος καὶ ὁ μαθητὴς ὑπὸ θεοῦ Ἀγγέλου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀσκητὴς μετὰ πέντε χρόνους ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἔμεινεν ὁ μαθητὴς Θεοφάνης, μεταχειριζόμενος τὴν αὐτὴν τοῦ διδασκάλου του ἀσκήσιν· καὶ οὕτω διεπέρασεν ἐν τῇ ἀσκήσει χρόνους πενήκοντα ὀκτώ. Ἐπειτα ὁδηγηθεὶς ἀπὸ θεοῦ Ἀγγελοῦ, ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ σπηλαίου του, καθεζόμενος δὲ ἐπάνω εἰς ἕνα λέοντα καὶ περιπατήσας μὲ αὐτόν εἰς εἰς διάστημα ἐξήκοντα σταδίων· ἦτοι ὀκτὼ ἡμισυ μιλίων,¹ ἐκήρυττε πανταχοῦ περιερχόμενος τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Ὅθεν ἐπίασαν αὐτόν Κάρος καὶ Καρίνος οἱ βασιλεῖς, καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ραπίσματα ἑκατόν· ἔπειτα βασάνισαντες αὐτόν μὲ διαφόρους τιμωρίας, εἶδον ὅτι μὲ τὰ θαύματα ὅσα ἔκαμνεν ἐπίστευον εἰς τὸν Χριστὸν πολὺ πλῆθος Ἑλλήνων, καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπ' αὐτοῦ διὰ τοῦτο καταισχυθέντες, ἀρῆκαν αὐτόν νὰ πολιτεύεται καθὼς θέλει· ὁ δὲ ἅγιος πάλιν ἀνέβη εἰς τὸ σπήλαιον ἐκεῖνο, ὅπου ἦτον τὸ πρότερον, καὶ ζήσας ἀκόμη χρόνους δεκαεπτὰ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· ὅλοι δὲ οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς του συμποσοῦνται εἰς ἑβδομήκοντα πέντε.

Ὁ ἅγιος μάρτυρ ΧΑΡΙΤΩΝ ἔχει τελειοῦται ὁ ἡ σύναξις τελεῖται ἐν τῷ Δευτέρῳ.

- » Πολλὴ χάρις σοι Χριστόμαρτυρ Χαρίτων,
- » Χριστοῦ χάριν τράχηλον ἐκκεκομμένῳ.²

Ταῖς τῶν ὁσίων ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ' μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων

¹ Τὸ ἰταλικὸν μίλιον, ὅπερ ἀπλῶς καὶ κοινῶς λέγεται μίλιον, περιέχει ὀκτὼ στάδια, ἔθεν καὶ ὀκτωστάδιον λέγεται, ἦτοι περιέχει χίλια μὲν βήματα, πέντε δὲ χιλιάδας πόδας τὸ κάθε μίλιον.

² Σημειώσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς μηνιαίοις ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος Στρατωνος, καὶ τὸ δίστιχον αὐτοῦ· διότι ταῦτα ἐγράφησαν κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ παρόντος Σεπτεμβρίου, ἔπου καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ γράφεται μετὰ Κρονίου Λεοντίου, καὶ ἄλλων πολλῶν μαρτύρων. Ὅμοίως περιττῶς γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη καὶ τὸ δίστιχον Θεοδώρου Ἀμμικανοῦ καὶ Ἰουλιανοῦ τῶν μαρτύρων, διότι τούτων ἡ μνήμη καὶ τὸ δίστιχον καὶ τὸ Συναξάριον ἐγράφησαν κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ παρόντος Σεπτεμβρίου.

¹ Σημειώσαι ὅτι τὸν βίον τοῦ ἁγίου Σεβηριανοῦ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς ἑλληνοιστι· εὑρίσκεται δὲ ἐν τῇ ἱερᾷ Ἀκτύρῃ καὶ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰδύρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ Ἀκτινίου τοῦ δυσσεβοῦς βασιλεῦτος.

γυναϊκῶν, ΜΗΝΟΔΩΡΑΣ, ΜΗΤΡΟΔΩΡΑΣ,
καὶ ΝΥΜΦΟΔΩΡΑΣ.

• Ἦγοῦντο Μηνοδώρα καὶ Μητροδώρα

• Καὶ Νυμφοδώρα, δῶρα σπυρὸς αἰτίας.

• Θετινομεναί: (ἤτοι τυπτόμεναι καὶ παιδεύόμεναι)
δεκάτη δωζώνουμοι ἐκλήνον κί τρεῖς.

* Αὐταὶ αἱ ἅγαι γυναῖκες ἦσαν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τῷ (304) ἀδελφαὶ μὲν κατὰ σάρκα, πατρίδα δὲ ἔχουσαι τὴν Βιθυνίαν, καὶ διαλάμπουσαι μὲ παρθενίαν καὶ κάλλος ψυχῆς καὶ σώματος· διὰ δὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀγάπην ἄφρησαν μὲν τὴν πατρίδα των, ὑπῆρχαν δὲ καὶ ἐκατοίκησαν εἰς ὑψηλὸν τόπον, εὐρισκόμενον πλησίον εἰς τὰ θερμὰ νερά, τὰ ἐπονομαζόμενα Πύθια· καὶ ἐκεῖ ἐπολιτεύοντο μὲ σωφροσύνην καὶ κάθε ἀλλήν δοκῆσιν. Διὰ τοῦτο ἤξιώθησαν νὰ λάβουν ἐγκάτοικον εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῶν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὅθεν καὶ φανερωθεῖσαι εἰς πολλοὺς, ὅτι εἶναι τοιαῦται πνευματοφόροι καὶ κεχαριτωμέναι ὑπὸ Θεοῦ, ἐλευθέρωνον τοὺς πάσχοντας ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας καὶ ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τῶν πονηρῶν δαιμόνων.

Ταῦτα δὲ μαθὼν Φρόντων ἡγεμῶν, στέλλει τὸν συγχάθεδρόν του μὲ πολλὴν παράταξιν καὶ δορυφορίαν, διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὰ περὶ τῶν παρθένων, ἐκεῖνος δὲ παραστήσας αὐτὰς ἐνώπιόν του, κατεπλάγη μὲ τὴν τούτων φρόνησιν καὶ σύνεσιν· βλέπων δὲ, ὅτι αἱ ἅγαι ἐστέκοντο πάντῃ ἄσφοι, προστάζει παρευθὺς νὰ ξεγυμνωθῇ ἡ πρώτη ἀδελφὴ Μηνοδώρα καὶ νὰ καταξέρεται ἀπὸ τοὺς δημίους ἐπὶ δῶω ὀλοκλήρους ὥρας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ δικαστὴς ἐπρόσταξεν αὐτὴν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα, ἐπεριγέλασεν αὐτὸν ἡ ἁγία ὅθεν τόσον πολλὰ ἔδειραν αὐτὴν μὲ τὰ βραβδία, ὥστε ἐτζακίσθησαν τὰ κόκκαλά της, καὶ λειποθυμήσασα παρέδωκε τὴν ψυχὴν της εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Τότε ὁ δικαστὴς δεικνύει εἰς τὰς ἄλλας δύο ἀδελφὰς τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο σῶμα τῆς ἀδελφῆς των, γυμνὸν καὶ ποισμένον ἀπὸ τὰς πληγὰς θέλων, μὲ τοῦτο καὶ μὲ ἄλλους φοβερισμοὺς, νὰ ψυχράνη τὸν ζῆλον τῶν παρθένων, καὶ τὴν ἀνδρίαν αὐτῶν νὰ ὀλιγοστεύσῃ. Ἐπειδὴ ὁμως εἶδεν, ὅτι ἀδύνατα ἐπιχειρεῖ, διὰ τοῦτο προστάζει νὰ κρεμάσουν ἐπάνω εἰς ξύλον τὴν δευτέραν ἀδελφὴν Μητροδώραν, καὶ νὰ κατακαίουν αὐτὴν ἀπὸ κάθε μέρος τοῦ σώματος μὲ λαμπάδας ἀναμμένας· ἔπειτα βάλλει αὐτὴν ὑποκάτω εἰς βαρυτάτους ἑστούς, καὶ μὲ τὸ

βάρος ἐκείνων συντριβεὶ ὅλον τὸ σῶμα της· καὶ οὕτω μὲ τὴν παιδείαν αὐτὴν ἀπῆλθεν ἡ μακαρία πρὸς τὸν νυμφῖον τῆς Χριστῶν, ὃν ἡγάπησε· τὰ ἴδια δὲ βάσανα καὶ ἡ τρίτη ἀδελφὴ Νυμφοδώρα ὑπομεινασα, συνηριθμήθη μὲ τὰς δύο τῆς ἀδελφῆς εἰς τοὺς οὐρανίους θαλάμους.

Τόσην δὲ μεγάλην ἀνδρίαν ἔδειξαν αἱ τρεῖς αὐταὶ ἀδελφαὶ εἰς τὸ μαρτύριον, ὥστε οὐδὲ ψιλὸν ἀναστεναγμὸν ἐκβαλαν αἱ αἰοῖμοι εἰς ὅλα τὰ δεινὰ βάσανα, ὅσα ἐδοκίμασαν· ἀλλὰ μένουσαι ὡσάν σπῆλαι ἀκίνητοι, εἰς μόνον τὸν Θεὸν ἔβλεπον καὶ μὲ τοὺς αἰσθητοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ μὲ τοὺς νοητοὺς, καὶ μὲ μόνον τὸν Θεὸν συνωμίλουν· ὁ δὲ παράνομος δικαστὴς, ἦναψε κάμινον δυνατὴν, καὶ μέσα εἰς αὐτὴν ἔρριψε τὰ τῶν παρθένων μαρτυρικὰ λείψανα· ἀλλ' εὐθὺς ἔγειναν ἄνωθεν ἀστραπαὶ καὶ θρονταὶ, καὶ τὸν μὲν ἀδικον δικαστὴν, δικαίως κατέκαυσαν, τὰ δὲ ἅγια λείψανα ἀβλαβῆ διεσύλαξαν, ἐπειδὴ ἔγεινε βραχδαία βροχὴ καὶ τὸ πῦρ τῆς καμίνου κατέσβεσεν. Ὅθεν λαβόντες αὐτὰ τινὲς χριστιανοὶ, ἐνταρίσσαν μεγαλοπρεπῶς εἰς τὸν ἴδιον τόπον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐτελειώθησαν (τὸ ἐλληνικὸν μαρτύριον αὐτῶν συνέγραψε Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς· οὗ ἡ ἀρχὴ « οὐδὲ γυναῖξιν, οὐδὲ κόραις » σώζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΡΥΦΑΒΑΣ ξύλω συντριβεὶς, τελειοῦται.

• Βαρυφαβᾶς δι' αἷμα θεῖον δεσπότου,

• Οἰκεῖον αἷμα συντριβεὶς ξύλοις χεῖει.

Οὗτος ὁ ἅγιος λαβὼν ἀπὸ ἓνα ἐρημίτην τὸ τίμιον αἷμα, τὸ ὁποῖον ἔτρεξεν ἀπὸ τὴν πλευρὰν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ¹ διὰ μὲ-

¹ Τινὲς λέγουσιν, ὅτι τὸ αἷμα, ὅπερ εἶχεν ὁ Βαρυφαβᾶς ὄστος, δὲν ἦτον ἀμέσως ἐκεῖνο τὸ ἐκλυθὲν ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ Σωτῆρος, ἐπειδὴ ἐκεῖνο συνανέστη τῷ ἀναστάντι σώματι τοῦ Κυρίου, κατὰ τὴν γνάμην τινῶν Θεολόγων· ἀλλ' ἦτον ἀπὸ τὸ αἷμα ἐκεῖνο, ὅπερ ἔτρεξεν ἀπὸ τὴν πλευρὰν τῆς εἰκόνης τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, τὴν ὅποιαν ἐκέντησαν εἰς τὴν πλευρὰν οἱ Ἰουδαῖοι· ἡ εἰκὼν δὲ αὕτη εὐρίσκετο εἰς τὴν Βυρηντὸν ἦτοι τὸ νῦν λεγόμενον Βεροῦσι· καθὼς τὸ ἔκτυμα τοῦτο ἱστορεῖ ὁ θεῖος Ἀθανάσιος. Ἐνα τοιαῦτον γράφει καὶ ὁ Μελέτιος σελ. 362 τοῦ β' τόμου, ὅτι δηλαδὴ ἐν ἔτει 923 ἐκομίσθη εἰς τὴν Λαύραν ὁ τιμαλφέστατος θησαυρὸς τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου. Τὸ αἷμα δὲ αὐτὸ, κατὰ τὸν Μαριανὸν Σκίπτον εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ ἔτρεξεν ἀπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, καθ' ὃν καιρὸν αὐτὴ ἐκέντηθη ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἐν Βέργω τῇ πόλει καὶ ἔπαθεν ἐκεῖνα τὰ ἴδια. ὅσα καὶ ζῶν ὁ Κύριος ἔπαθεν ἀπὸ

σου αὐτοῦ πολλὰς ἰατρείας ἐποίει· διὰ τοῦτο καὶ ἀπὸ τοῦς ἀπίστους με ζύλα φονεύεται κατὰ τὸν καιρὸν τῆς νυκτός· ὁ δὲ τίμιος θησαυρὸς τοῦ δεσποτικοῦ αἵματος ἔμεινε πάλιν φυλαττόμενος ἀπὸ τὸν μαθητὴν τοῦ ἀγίου.

· Ὁ ἅγιος ΠΕΤΡΟΣ ἐπίσκοπος Νικαίας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

· Νικαίων πρόεδρος ὢν πρώην Πέτρε,

» Ἀλιείων σύλδοιο· ἐκθανὼν γίνῃ.

· Ἡ ἅγια ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ ἡ Βασιλίσσα, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὦντως παρέστη ψαλμικῶς Πουλχερία,

» Ἐκ δεξιῶν σου Βασιλίσσα Χριστέ μου.

Αὕτη ἦτον ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ· καὶ διαδεξαμένη τὴν τοῦ ἀδελφοῦ βασιλείαν ἐν ἔτει υ' (450) ὑπανδρευθη μὲν μετὰ τὸν εὐσεβέστατον Μαρκιανὸν γέροντα ὄντα, ἵνα αὐτὸς διοικῆ τὴν βασιλείαν καλῶς· τὴν δὲ παρθενίαν αὐτῆς μέχρι τέλους ἀσθρορον καὶ καθαρὰν διεφύλαξεν· ἄφ' οὗ λοιπὸν ἡ μακαρία

αὐτοῦς. Ὁ δὲ Δοσίθεος λέγει, ὅτι τὸ αἷμα αὐτὸ ἦτον ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ βλύσαντος ἐκ τῆς ἁγίας Εἰκόνας, τῆς πρωθείσης παρὰ τοῦ ἐδραίου ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἄν καὶ Εὐθύμιος ὁ Ζυγαβηγὸς εἰς τὸν εἰκοστὸν ἔκτον τίτλον τῆς Πανοπλίας του, γράφων κατὰ ἐθνικῶν λέγει, ὅτι οὐχὶ ἡ σικὰ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη κατὰ σάρκα· καὶ δηλοῖ τὸ καταρῆσαν αἷμα τοῦ Παναγίου Σώματος αὐτοῦ παρὰ χριστιανῶν φυλαττόμενον, καὶ θύρον ἰάσεις, καὶ πολλοὺς θαύμασι μαρτυρούμενον εἶναι τοῦ Χριστοῦ. Φασὶ δὲ τινες, ὅτι ἐν τῷ κατὰ τὴν Βενετιαν Σκευοφυλακίῳ τοῦ ἀγίου Μάρκου εὗρέθη κιβώτιον μικρὸν, ὅπερ ελαβον οἱ λαῖνοι ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως, στίχον ἔχον ἐξωθεν λέγοντα,

· Ἐχεις με Χριστὸν αἷμα σαρκός μου φέρον·

ποιεῖ δὲ ἄπειρα θαύματα. Λέγει δὲ καὶ Ἰωσήφ ὁ Βρυένιος ἐν τῇ μελέτῃ τῇ περὶ τῶν Κυπρίων τόμῳ β'. ὅτι καὶ ἡ Ἐσθῆς καὶ ἡ Ζώνη τῆς τῶν Ἀγγέλων Κυρίας, καὶ ὁ ἄνωθεν ὑφαντὸς τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ, [χιτῶν] καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐκ τῆς πλευρᾶς ρέσαν αἷμα, ἡ λόγχη, οἱ ἦλοι, ὁ σπόγγος, ὁ κάλαμος ἦσαν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἴσως δὲ καὶ τὸ ἀνωτέρω αἷμα τοῦ Κυρίου, νὰ ἦτον τὸ ρέσαν ἐκ τῶν βηθειῶν ἁγίων Εἰκόνας τοῦ Σωτῆρος, καὶ μάλιστα τῆς ἐν Βηρουτῷ, ἥτις μετελημψίθη, ὑπερον εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν ὑπὸ Ἰωάννου Ἱεμισαῆ· καὶ περὶ τῆς ὁποίας γράφει πρὸς Θεόφιλον βασιλέα τὸν εἰκονομάχον ἡ ἐν Ἱεροσολύμοις σύνοδος. (σελ. 4153 τῆς Δωδεκαβίβλου.)

· Τοῦτο καὶ ὁ ἱστορικὸς Εὐάγγελος βεβαίως, ὅτι δηλαδὴ ἡ Πουλχερία μέχρι τέλους παρθένος διέμενε, μὴ γνωρίσαντος αὐτὴν τοῦ Μαρκιανοῦ (βιβλ. β'. κεφαλαίῳ α'. τῆς ἐκκλησιαστικ. ἱστορίας)· λέγει δὲ περὶ τῆς Πουλχερίας ὁ Μελέτιος ἐν

αὕτη ἔζησε με εὐσεβῆ καὶ θεοφιλῆ πολιτείαν, καὶ ἔκτισε πολλοὺς ναοὺς καὶ νοσοκομεῖα καὶ ἐσυγκρότησε τὴν ἐν Χαλκηδόνι ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν τετάρτην Σύνοδον·¹ καὶ ἀπλῶς εἶπεν, ἀφ' οὗ αὕτη διέλαμψε με πολλὰ κατορθώματα, ἐν εἰρήνῃ ἐξεδήμησε πρὸς τὸν παρ' αὐτῆς ποθούμενον νυμφίον Χριστόν.

Μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ΑΠΕΛΛΟΥ, ΛΟΥΚΑ, καὶ ΚΑΘΜΕΝΤΟΣ.

· Ἡ Λουκᾶς ὁ θεῖος ὢν Ἀπελλῆ καὶ Κλήμης,

· Ἀπόστολοι σύνεισι τοῖς Ἀποστόλοις.

Ἄλλος εἶναι ὁ Ἀπόστολος οὗτος Ἀπελλῆς, καὶ ἄλλος ὁ Ἀπελλῆς ἐκεῖνος, ὅστις ἔγεινεν Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Θράκῃ Ἡρακλείας, καὶ ἐορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Ὀκτωβρίου μετὰ Στάχους, Ἀμπλίου, Οὐρβανοῦ, Ναρκίσιου καὶ Ἀριστοβούλου· τοῦτον δὲ τὸν Ἀπελλῆν ἀναφέρει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους Ἐπιστολῇ λέγων. « Ἀσπασθε Ἀπελλῆν τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ (Ῥωμ. ις'. 10)· οὗτος λοιπὸν γενόμενος τῆς Σμύρνης φωστῆρ, καὶ τῷ Χριστῷ ὁσίως δουλεύσας, πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησεν. Ὁ δὲ Λουκᾶς οὗτος εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Εὐαγγελιστὴν ἀναφέρει δὲ καὶ αὐτὸν ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Τιμόθεον πρώτῃ Ἐπιστολῇ λέγων, » Λουκᾶς ἐστὶ μόνος μετ' ἐμοῦ. (ἀ. Τιμ. δ'. 11)·² οὗτος λοιπὸν γενόμενος πρώτος Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Συρίᾳ Λαοδι-

τῷ β'. τόμῳ, ὅτι ἦτο πεπαιδευμένη τὴν ἑλληνικὴν καὶ ἰταλικὴν διαλέκτον τόσον καλὰ, ὥστε καὶ ὠμίει καὶ ἔγραφεν ἀκωλύτως καὶ τὰς δύο. Αὕτη εἰδὼσα καὶ τὸν ἀδελφόν της Θεοδοσίον τὸν μικρὸν, πῶς νὰ ἐνδύεται, πῶς νὰ κάθηται, πῶς νὰ περιπατῆ, πῶς νὰ κρατῆ τὸν γέλωτα, καὶ πῶς νὰ ἦναι σεμνός· καὶ ὄχι μόνον αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν εὐσέβειαν τὸν ὠδήγησε καὶ εἰδὼσα αὐτὸν νὰ εὐχεται συνεχῶς καὶ νὰ πηγαίνει εἰς τὴν ἐκκλησίαν· καὶ πολλὰ ἐπάσχισεν εἰς καταφθορὰν τῆς αἵρέσεως τοῦ Νεστορίου καὶ Εὐτυχοῦς. Ὅθεν διὰ τὰ τοιαῦτα κατορθώματά της, ἔγεινε προσφιλεστάτη εἰς τὸν μέγαν Λέοντα πάπαν Ῥώμης, καὶ ἐδέχθη παρ' αὐτοῦ πολλὰς ἐπιστολάς.

· Οὐ μόνον ὁ Μαρκιανὸς, ἀλλὰ καὶ ἡ Πουλχερία ἑαυτῶν, δὲν ἤμέλησε νὰ συναθροίσῃ τὴν τετάρτην Σύνοδον· ἔθεν καὶ οἱ δύο ἦσαν παρόντες ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν ε'. Συνέλευσιν, καθίσαντες ἐπὶ θρόνων ἔμπροσθεν τῶν καρχέλλων. Ὅρα περὶ τῆς ἁγίας Πουλχερίας καὶ εἰς τὴν ὑποσημειωσιν τοῦ Συναξαρίου τῆς ἀνακομιδῆς [τοῦ λειψάνου] τοῦ ἀγίου Στεφάνου κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Αὐγούστου. Ὅρα καὶ κατὰ τὴν δεκάτην ἐβδόμην τοῦ Φεβρουαρίου, ὅτε ἐορτάζεται ἡ Πουλχερία αὕτη μετὰ τοῦ Μαρκιανοῦ.

· Ἄν καὶ ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ Παύλου ἐναυθα ἀναφερόμενος νοεῖται ὁ Εὐαγγελιστῆς.

κείας, καὶ καλῶς ποιμάνας τὸ λογικὸν αὐτοῦ ποιμνιον, ἀπῆλθε πρὸς Κυρίον. Καὶ ὁ Κλήμης δὲ οὗτος ἄλλος εἶναι ἀπὸ τὸν Κλήμεντα τὸν Ῥώμης ἐπίσκοπον· τούτον δὲ ἀναφέρει ὁ ἴδιος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολῇ λέγων « ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ καὶ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου » (Φιλιπ. δ'. 3· οὗτος λοιπὸν γενόμενος ἐπίσκοπος τῶν Σάρδεων ¹ καὶ τὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκὶ περιφέρειον, πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησε.

Ἡ ἀγία μάρτυς ΙΑ, ξίφει τελειοῦται.

» Ἐκ γῆς ἐκάσθη κοιλάδων Ἰα ξίφει,

» Καὶ σοὶ προσήχθη, Σῶτερ, ὡς εὐπνοῦν Ἰον.

Ταῖς τῶν σῶν ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ'. μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΑΣ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

» Καὶ σχῆμα καὶ νοῦν ἀρρενοῖ Θεοδώρα,

» Καὶ τὸν μέγαν νοῦν αἰσχύνει πρὸ τοῦ τέλους.

» Ἐνδεκάτῃ πύματον Θεοδώρα ὕπνον ἰαύσι,
(ἤτοι τὸν ὕστερον ὕπνον τοῦ θανάτου κοιμᾶται).

Καθὼς ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ὁμοιωθῆ με δέκα παρθένους, ὡς λέγει τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ νέα διαθήκῃ τοῦ Εὐαγγελίου· τοιοῦτοτρόπως καὶ δέκα γυναῖκες ὁμοιωθεῖσαι με σχῆμα ἀνδρικόν, ἐσύνηνσαν τὰ κέντρα τοῦ ἀνθρωποκτόνου διαβόλου. Μία δὲ ἀπὸ αὐτὰς τὰς δέκα ἦτον καὶ ἡνὺν ἐορταζομένη Θεοδώρα, ἡ τὸ ὄνομα ἔχουσα ὡς δῶρον Θεοῦ· αὕτη λοιπὸν κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀλεξανδρείας κατὰ τοὺς χρόνους Ζήνωνος Βασιλέως ἐν ἔτει νοβ' (172)· συζευχθεῖσα δὲ με νόμιμον ἄνδρα, ἔζη ζῶν εὐτακτον καὶ ἀκατηγόρητον. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ φθόνου τοῦ μισοκάλου διαβόλου ἔπεσε κρυφίως εἰς μοιχείαν, ἀπεφάσισε νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ εὕρῃ τὴν σωτηρίαν τῆς. Ὅθεν ἀκούσασα τὰ Εὐαγγελικὰ λόγια, με τὰ ὅποια διδάσκει ὁ Κύριος, ὅτι δὲν εἶναι κἀνὲν κρυπτόν, τὸ ὅποσον νὰ μὴ γείνη φανερόν· εἰς τὸ ὕστερον· « Οὐκ ἔστι κρυπτόν, ὃ οὐ φανερόν γενήσεται » (Λουκ. ἡ. 17)· τούτου χάριν, καθὼς ἐστογάσθη τὸ βᾶρος τῆς ἁμαρτίας, ὅπερ ἔκαμεν, ἐβδελύχθη τὴν ἁμαρτίαν αὐτὴν ὡσάν ἐν σίγγαμα καὶ μίαν

ἀκαθαρσίαν· καὶ λοιπὸν ἀπορρίψασα τὴν γυναικίαν ἐνδυμασίαν, λαμβάνει τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, καὶ ἀντὶ Θεοδώρας, μετονομάζεται Θεοδώρος. Καὶ μεταβάσα εἰς μοναστήριον ἀνδρῶν, μετενοεὶ καὶ ἔκλειε τὴν ἁμαρτίαν τῆς.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ἡ μακαρία δὴ ὁλοκλήρους χρόνους κοπιᾶζουσα με βαρείας δουλείας καὶ ἀγωνιζομένη εἰς τὸ νὰ σηκῶνῃ τὰ χρειάζομενα πράγματα τοῦ μοναστηρίου ἀπὸ φθόνου τοῦ ψυχοφθόρου διαβόλου ἐσυκοφαντήθη παρά τινων κακοτρόπων, ὅτι ἐπόρνευσε με μίαν γυναῖκα· ὅθεν αὐτοὶ ἔφερον ἐν βρέφος, καὶ τὸ ἔρριψαν ἔξω εἰς τὴν θύραν τοῦ μοναστηρίου, διαβάλλοντες ψευδῶς, ὅτι ἦτο ἰδικόν τῆς. Τούτου χάριν ἡ αἰοίδιμος Θεοδώρα δεχομένη τὴν συκοφαντίαν ταύτην ὡς ἀληθῆ, ἐπῆρε τὸ βρέφος καὶ ἀνέτρεφε γνησίως αὐτό, ὡς νὰ ἦτο ἰδικόν τῆς· διότι ἐσπούδαζεν ἡ τρισολβία νὰ κρύψῃ τὸν ἑαυτὸν τῆς, ὅτι ἦτο γυνὴ κατὰ φύσιν· ἀφ' οὗ δὲ ἐκαρτέρησεν ἔξω τοῦ μοναστηρίου διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ κανόνα τῆς ἁμαρτίας τῆς ἐπτὰ ὁλοκλήρους χρόνους, παλαίουσα με τὴν ψυχρὰν τοῦ χειμῶνος, με τὸ καῦμα τοῦ θέρους, καὶ με χαμευνίας, μόλις καὶ μετὰ βίας εἰς ὄλον τὸ ὕστερον, ἐμβῆκε μέσα εἰς τὸ μοναστήριον.

Ἀπὸ τότε λοιπὸν καταξηράνασα τὸ σῶμα τῆς με συχνὰς προσευχὰς, με κόπους, με ὀλονυκτίους στάσεις καὶ ἀγρυπνίας, καὶ κατανόησασα τὴν κληρονομίαν τῆς τῶν οὐρανῶν Βασιλείας, ἔφθασεν εἰς ἐκεῖνον τὸν σκοπὸν καὶ τὸ τέλος, τὸ ὅποσον ἠγάπα· διότι ἀληθῶς φοβερόν θαῦμα ἠκολούθησεν εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην, τὸ ὅποσον ποῖος νὰ μὴ θαυμάσῃ; ἐπειδὴ αὕτη γυνὴ οὕσα κατὰ φύσιν, ἔζησε μαζί με ἄνδρας χωρὶς νὰ γνωρισθῇ. Καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ σταδίου τῆς ἀσκήσεως εὐρισκομένη, ἠγωνίζετο ὡς ἓνας ἀπὸ τοὺς ἄνδρας, λαμπουσα ἀσκητικῶς ὡς μέγας φωστῆρ. Διὰ τοῦτο φορτωμένη οὕσα ἀπὸ τοὺς ἀξίους μισθοὺς τῶν κόπων τῆς, ἀνέβη με γὰρὰν εἰς τὸν ποσεινὸν τῆς νυμφίον Δριστόν· οἱ δὲ μοναχοὶ βλέποντες τὸ τοιοῦτον παράδοξον θαῦμα, ἐξέστησαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν. ¹

¹ Ἐν δὲ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Σαρδικῆς γράφεται.

¹ Σημειώσαι, ὅτι τὸ Συναξήριον τοῦτο τῆς ἁγίας εἶναι συγγεγραμμένον διὰ στίχων Ἰαμβικῶν, τὸσον ἐν τῷ χειρογράφῳ, ὅσον καὶ ἐν τῷ τυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ἐξ ὧν καὶ μετεφράσθη. Περὶ τῆς ὁσίας ταύτης Θεοδώρας γράφεται εἰς

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν
ΕΥΦΡΟΣΥΝΟΥ τοῦ μαγείρου.

- Ἦνεγκε πᾶν δύσοιστον εὐψύχως βάρος,
- Θεία· ὁ Εὐφρόσυνος ἠδονῆς χάριν.

Οὗτος ἐγεννήθη ἀπὸ ἀγροίκους καὶ χωρικούς γονεῖς, καὶ ἀνατραφεὶς μὲ ἰδιωτικὴν καὶ ἀπαίδευτον ἀνατροφὴν, ὕστερον ἀπῆλθεν εἰς μοναστήριον· καὶ ἐνδύθεις τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἔγεινεν ὑπέρετης τῶν μοναχῶν. Ἐπειδὴ δὲ κατεγίνετο πάντοτε εἰς τὸ μαγειρεῖον ὡς ἀγροίκος, κατεφρονεῖτο ἀπὸ ὄλους τοὺς μοναχούς καὶ ἐπεριπαίξεται· πλὴν ὑπέφερεν ὁ μακάριος ὄλας τὰς καταφρονήσεις μὲ γενναιοῦτητα καρδίας καὶ σύνεσιν, καὶ μὲ ἡσυχίαν τοῦ λογισμοῦ, χωρὶς νὰ ταράττεται ὄλως. Διότι, ἂν καὶ ἦτον ἰδιώτης κατὰ τὸν λόγον, ὅμως δὲν ἦτον ἰδιώτης καὶ κατὰ τὴν γνῶσιν· καθὼς τοῦτο θέλει ἀποδείξει καθαρὰ τὸ ἐξῆς ῥηθησόμενον. Εἰς τὸ μοναστήριον ὁδηλαδὴ ἐκεῖνο, ὅπου εὕρισκετο ὁ αἰδίδιμος οὗτος Εὐφρόσυνος, ἐκεῖ ἦτο καὶ ἱερεὺς τις φίλος τοῦ Θεοῦ· ὅστις παρεκάλει προθύμως διὰ νὰ τοῦ φανερώσῃ ὁ Θεὸς τὰ ἀγαθὰ, ὅσα μέλλουν νὰ ἀπολαύσουν οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν.

τὸν Παράδεισον τῶν πατέρων ὅτι εἶπε τὸ ἀξιόλογον τοῦτο ἀπόρρημα. Ἦγουν δὲν σώζει τὸν ἄνθρωπον, οὔτε ἡ ἀσκησις, οὔτε ἡ ἀγρυπνία, οὔτε κἀνεὶς ἄλλος κόπος, παρὰ ἡ γνησία ταπεινοφροσύνη. Διότι ἦτον εἰς ἀναχωρητικὴν καὶ ἐδίωκε δαιμόνια· ταῦτα δὲ ἡρώτα, μὲ ποίαν ἀρετὴν ἐκβαίνουσι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, οὗτοι, μὲ τὴν νηστείαν ἐκβαίνετε; καὶ ἀπεκρίνοντο τὰ δαιμόνια· ἡμεῖς ποτὲ δὲν τρώγομεν, οὔτε πίνομεν· μὲ τὴν ἀγρυπνίαν ἐκβαίνετε; καὶ ἀπεκρίνοντο· ἡμεῖς ποτὲ δὲν κοιμώμεθα· μὲ τὴν ἀναχώρησιν καὶ ἐρημίαν ἐκβαίνετε; ἐκεῖνα δὲ ἀπεκρίνοντο· ἡμεῖς εἰς τὴν ἀναχώρησιν καὶ ἐρημίαν εὕρισκόμεθα· μὲ ποίαν λοιπόν, τοὺς εἶπεν, ἀρετὴν ἐκβαίνετε; καὶ ἀπεκρίθησαν, ἡμεῖς κἀμμία ἀρετὴ δὲν νικᾷ, εἴμῃ ἡ ταπεινοφροσύνη· ἐπειδὴ αὕτη ἐστὶν ὁ νικητὴς τῶν δαιμόνων. Εἶπε πάλιν ἡ αὐτὴ, ὅτι ἦτον εἰς μοναχὸς καθήμενος εἰς τὴν ἐρημίαν ἐν τῷ κελίῳ του· ἀπὸ τὸ πλῆθος δὲ τῶν πειρασμῶν, ὅσους ἐπροξένει αὐτῷ ὁ διάβολος, ἀποκαμών, εἶπεν ὡς φύγω ἀπὸ ἐδῶ, διὰ νὰ γλυτώσω. Ὅτε δὲ ἠτοίμαζε τὰ ὑποδήματά του διὰ νὰ φύγῃ, βλέπει ἕνα ἄλλον ἄνθρωπον ὅστις ἔβαλλε καὶ ἐκεῖνος τὰ ὑποδήματά του (ἦτον δὲ ὁ διάβολος) καὶ λέγει εἰς τὸν μοναχόν· σὺ φύγεῖς ἀπὸ ἐδῶ δι' ἐμέ, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἐγώ, ὅτι προλαμβάνω καὶ ἐτοιμάζομαι νὰ ὑπάγω ἐμπροσθεν, ὅπου σὺ ὑπάγεις. Σημειώσαι, ὅτι τὸν βίον αὐτῆς ἑλληνιστῶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή, «Ζήνων μὲν ἦδη τὸν αὐτοκράτορα» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρα καὶ ἐν τῇ ἱερῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις) ἐν δὲ τῇ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλος βίος αὐτῆς· οὗ ἀρχή, «Ἐν ταῖς ἡμέραις Ζήνωνος τοῦ βασιλέως καὶ Γρηγορίου Ἐπαρχου.

Μίαν νύκτα λοιπόν, κοιμωμένου τοῦ ἱερέως, ἐφάνη εἰς τὸν ὕπνον του, ὅτι εὕρεθη μέσα εἰς περιβόλιον, καὶ ἔβλεπε τὰ ἐκεῖ εὕρισκόμενα πανευφρόσυνα ἀγαθὰ μὲ θάμβος καὶ ἐκστασιν· ἐκεῖ δὲ εἶδε καὶ τὸν ἀνωτέρω μαγείρον τοῦ μοναστηρίου Εὐφρόσυνον, ὅστις ἐστέκετο εἰς τὸ μέσον τοῦ περιβολίου, καὶ ἀπελάμβανε τὰ διάφορα ἀγαθὰ ἐκεῖνα· πλησιάσας λοιπόν εἰς αὐτόν, ἠρώτα διὰ νὰ μάθῃ, ποῖον ἄραγε εἶνε τὸ περιβόλιον ἐκεῖνο! καὶ πῶς αὐτὸς εὕρεθη εἰς αὐτό! ὁ δὲ Εὐφρόσυνος, τὸ περιβόλιον, ἀπεκρίθη, τοῦτο, εἶναι ἡ κατοικία τῶν τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτῶν· Ἐγὼ δὲ διὰ τὴν πολλὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ μου ἐσυγχωρήθην νὰ εὕρισκωμαι ἐδῶ· καὶ ὁ ἱερεὺς τοῦ λέγει· καὶ τί ἄραγε κάμνεις εἰς τοῦτο τὸ περιβόλιον; ὁ Εὐφρόσυνος ἀπεκρίθη· ἐγὼ ἐξουσιάζων ὄλα ὅσα βλέπεις ἐδῶ, χαίρω καὶ εὐφραίνομαι εἰς τὴν τούτων θεωρίαν καὶ ἀπόλαυσιν.

Ὁ δὲ ἱερεὺς, θύνασαι, τοῦ εἶπε, νὰ μοι δώσης κἀνὲν ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ ταῦτα; ὁ Εὐφρόσυνος ἀπεκρίθη, ναί, θέλεις λάβῃς ἀπὸ αὐτὰ μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ μου· τότε ὁ ἱερεὺς τοῦ εἶδε μὴδὲ τινα, καὶ ἐζήτην νὰ τοῦ δώσῃ ἀπὸ αὐτὰ· λαβὼν δὲ μερικὰ μῆλα ὁ Εὐφρόσυνος, ἔβαλεν αὐτὰ εἰς τὸ ἐπανωφόριον τοῦ ἱερέως, εἰπὼν, Ἴδου κατατρύφησον τὰ μῆλα, τὰ ὅποια ἐζήτησας. Ἐπειδὴ δὲ τὸ σήμαντρον ἐκτύπησε διὰ νὰ σηκωθοῦν οἱ πατέρες εἰς τὸν ὄρθρον, ἐξύπνισεν ὁ ἱερεὺς· καὶ ἐνῶ ἐνόμιζεν, ὅτι ἡ ὄπτασις, τὴν ὅποιαν ἔβλεπεν, ἦτο ὄνειρον, ἀπλώσας τὴν χεῖρά του εἰς τὸ ἐπανωφόριόν του, ὦ τοῦ θαύματος! εὕρηκε πραγματικῶς τὰ μῆ-

¹ Σημειοῦμεν ἐν ταῦθα, ὅτι (καθὼς εἰς πολλὰ μέρη λέγει ὁ θεὸς Γρηγόριος ὁ Διάλογος ἐν τῇ τετραβίβλιῳ αὐτοῦ, ἐνθα περὶ πολλῶν ἁγίων ιστορεῖ) τὰ ἀγαθὰ ὅσα ἔχουν νὰ ἀπολαύσουν οἱ ἀγαπῶντες τὸν Θεὸν ὑπερβαίνουνσι κάθε εἶδος καὶ σχῆμα, καὶ οὐδεμίαν ὁμοιότητα ἔχουν μὲ τὰ γῆινα ταῦτα ἀγαθὰ. Ὅθεν εἶπεν ὁ Παῦλος, πᾶ ὄφθαλμός οὐκ εἶδε, καὶ οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν» (ἀ. Κορ. β' 9.) πλὴν συμ- καταβαίνουσι ὁ Θεὸς εἰς τὴν ἀσθένειαν τῶν ἀνθρώπων, πολλάκις σχηματίζει αὐτὰ διὰ τῆς χάριτος καὶ δυνάμεώς του, μὲ τὰ γῆινα ταῦτα ἀγαθὰ· ὅσον μὲ παραδείσους, μὲ ἄνθρ, μὲ μῆλα, μὲ ψῶτα αἰσθητὰ, καὶ μὲ ἄλλα ὅμοια· ἕνα μὲν, ἵνα μὲ αὐτὰ παρηγορήσῃ, ὁμοιοῦν τὸν πόθον τῶν ἀνθρώπων· ἄλλο δὲ, ἵνα διὰ τῶν αἰσθητῶν καὶ φαινομένων ἀγαθῶν ἀναβιβάσῃ τὴν διάνοιαν αὐτῶν εἰς τὴν θεωρίαν καὶ ἔννοιαν τῶν νοητῶν ἐκείνων καὶ ἀοράτων ἀγαθῶν, ἃ ἐν οὐρανοῖς οἱ δίκαιοι ἀπολαύσουσιν.

λα· καὶ θαυμάσας διὰ τὴν παράδοξον αὐτῶν εὐωδίαν, ἔμεινεν ἀκίνητος εἰς ὥραν πολλήν.

Ἐπειτα πηγαίνων εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ βλέπων ἐκεῖ στεκόμενον τὸν Εὐφρόσυνον, ἐπήρην αὐτὸν εἰς παράμερον τόπον, καὶ τὸν ὥρκιζε διὰ τὰ νὰ τοῦ εἰπῆ, ποῦ ἦτον ἐκείνην τὴν νύκτα· ὁ δὲ Εὐφρόσυνος, συγχώρησόν μοι, ἔλεγε, πάτερ· εἰς κἀνὲν μέρος δὲν ὑπῆγα κατὰ τὴν νύκτα ταύτην, εἰμὴ τώρα ἦλθον εἰς τὴν ἀκολουθίαν. Καὶ ὁ ἱερεὺς, διὰ τοῦτο, εἶπεν, ἐγὼ πρότερον σὲ ἔδεσα μὲ ὄρκους, διὰ τὰ φανῶσιν εἰς ὅλους τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, καὶ σὺ δὲν πείθεσαι τὰ φανερώσης τὴν ἀλήθειαν· τότε ὁ ταπεινόφρων Εὐφρόσυνος ἀπεκρίθη· ἐκεῖ, πάτερ, ἤμουν, ὅπου εἶναι τὰ ἀγαθὰ, ὅσα μέλλουσι νὰ κληρονομήσουσι οἱ ἀγαπῶντες τὸν Θεόν, τὰ ὅποια καὶ σὺ πρὸ πολλῶν χρόνων ἐζητεῖς νὰ ἴδῃς· ἐκεῖ εἶδες καὶ ἐμὲ ἀπολαμβάνοντα τὰ τοῦ περιβολίου ἐκείνου ἀγαθὰ· διότι θέλων ὁ Κύριος νὰ πληροφορήσῃ τὴν ἀγιωσύνην σου περὶ τῶν ζητουμένων ἀγαθῶν τῶν δικαίων, ἐνήργησε δι' ἐμοῦ τοῦ εὐτελοῦς τοιοῦτον θαυμάσιον· ὁ δὲ ἱερεὺς, καὶ τί μοι, πάτερ Εὐφρόσυνε, εἶπε, τί μοι ἔδωκας ἐκ τῶν ἀγαθῶν τοῦ περιβολίου; ὁ Εὐφρόσυνος ἀπεκρίνατο· τὰ ὠραία καὶ εὐωδέστατα μῆλα, τὰ ὅποια τώρα ἔβαλες εἰς τὴν κλίνην σου· ὁμοίως πάτερ συγχώρησον, ὅτι σκώληξ ἐγὼ εἰμὶ καὶ οὐκ ἄνθρωπος. Τότε ὁ ἱερεὺς ἐδιηγήθη εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς τὴν ὁπτασίαν, ἣν εἶδε· καὶ διὰ μέσου αὐτῆς παρεκίνησεν ὅλους εἰς θαυμασμόν καὶ ἐκπληξίν, καὶ εἰς ζῆλον τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἀρετῆς. Ὁ δὲ μακάριος Εὐφρόσυνος φεύγων τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων κρυφίως ἀνεχώρησεν ἀπὸ τοῦ μοναστήριον· καὶ ἐμάκρυνε φυγαδεύων, μείνας ἀγνώριστος παντελῶς· πολλοὶ δὲ ἀσθενεῖς τρώγοντες ἐκ τῶν μῆλων ἐκείνων, ἰατρεύθησαν ἀπὸ τὰς ἀσθενείας των.¹

¹ Ὁ ἅγιος ΔΙΟΔΩΡΟΣ, ΔΙΟΜΗΔΗΣ, καὶ ΔΙΔΥΜΟΣ μαστιχόμενοι τελειοῦνται.

» Διόδωρος μαστιχῆσιν σὺν τοῖς συνάθλοις,

» τὴν σάρκα δόντες μαστιγοῦσι τὴν πλάνην.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀπὸ τὴν Λαοδικίαν τῆς Συρίας· πιασθέντες δὲ ἀπὸ τὸν κατὰ τόπον ἄρχοντα, καὶ παρρησία ὁμολογήσαντες, ὅτι

εἶναι χριστιανοί, ἐδάρησαν τόσον ἀσπλαγχνά, ὥστε ἀπὸ τὸν πολὺν δαρμόν, παρέδωκαν τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΙΑΣ.

» Ὁσμὴν μύρων ἐπνευσεν ἡ μάρτυς Ἰα,

» Ἐρυθροβαφῶν αἱμάτων ἀτμοπνῶν.

Αὕτη ἡ ἁγία, γερόντισσα εὔσα κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἐπιάσθη σκλάβα ἀπὸ τοὺς Πέρσας, ὁμοῦ μὲ ἐννέα χιλιάδας χριστιανούς, οἱ ὅποιοι ἐτιμωρήθησαν διαφόρως· ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτοὺς παρεστάθη καὶ ἡ ἁγία ἐμπροσθεν τῶν ἀρχιμάγων¹ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας, καὶ ἐτιμωρήθη μὲ διάφορα βάσανα· ὕστερον δὲ ἀπεκεφαλίσθη. Ἄδεται δὲ φήμη ὅτι μετὰ τὴν ἀποτομὴν τῆς ἱερᾶς τῆς κεφαλῆς, ἡ γῆ ἐκείνη ἡ δεχθεῖσα τὸ αἷμά της, ἐφούσκωσε καὶ ὑψώθη εἰς ὄγκον πολύν· οἱ δὲ δῆμιοι οἱ ταύτην βασάνισαντες, παρελύθησαν· καὶ ὁ ἥλιος ἐσχότισε τὸ φῶς του· καὶ ὁ περιέχων αἴθρ ἐγέμισεν ἀπὸ εὐωδίας γλυκυτάτην καὶ ἄρρητον· διότι οὕτω δοξάζει ὁ Θεὸς τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας.

* Ὁ ἅγιος ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ καὶ ΕΥΑΝΘΙΑ ἡ σύζυγος αὐτοῦ, καὶ ΔΗΜΗΤΡΙΑΝΟΣ ὁ υἱὸς αὐτῶν λιμῶ τελειοῦνται.

» Ἄγγουσι οἱ τρεῖς ἀρτολιμῶ γεννάδει,

» Ἄρτους τὸν αἰτήσαντα δεῖξαι τοὺς λίθους.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ΄ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ.

» Θῦμα τραπέζῃ προὔτεθ' ἡ σῆ, λόγε,

» Θύτης σὸς Αὐτόνομος ἐκθανῶν λίθους.

» Αὐτόνομος δὲ λίθους δυοκαδεκάτη κατελεύσθη.

+ Ὁ θεῖος οὐ.ος καὶ γενναῖος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστῆς Αὐτόνομος, ἦτον ἐπίσκοπος κατὰ τὴν Ἰταλίαν· διὰ δὲ τὸν διωγμὸν, τὸν ὅποιον ἐκίνησε κατὰ τῶν χριστιανῶν ὁ βασιλεὺς Διο-

¹ Ὅρα εἰς τὸ β΄ βιβλίον τοῦ Εὐεργετινοῦ, ὑποθέσει α΄ σελ. 318, τὸ περὶ τοῦ ἁγίου Εὐφροσύνου τούτου διήγημα μετὰ περὶ ἀλλοτρίων ἀναπερόμενον.

¹ Μάγους ἐσυνείθιζον νὰ ὀνομάζουσι οἱ Πέρσαι τοὺς τὰ στοιχεῖα θεοποιούντας, ὡς λέγει ὁ Θεοδώρητος ἐν κεφ. λή. τοῦ πέμπτου βιβλίου τῆς ἐκκλησιαστικ. ἱστορ. Ὅθεν ἀκολούθως οἱ πρῶτοι καὶ ἀρχηγοὶ τῶν τοιοῦτων μάγων ἀρχιμάγοι ἐλέγοντο.

πλητιανός ἐν ἔτει σγ' (298) ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, καὶ μετέβη εἰς χωρίον τῆς Βιθυνίας, καλούμενον μὲν Σωρεοί, εὐρισκόμενον δὲ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ κόλπου τῆς Νικομηδείας, ὅπου καὶ ἐξενοδοχεῖτο ἀπὸ ἑνα χριστιανὸν Κορνήλιον ὀνόματι· ἐπειδὴ δὲ διέτριψεν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον καιρὸν ἀρκετὸν, διὰ τοῦτο ἔκτισεν ἐκεῖ οἶκον εὐκτῆριον· καὶ χειροτονεῖ διάκονον τὸν ξενοδόχον τοῦ Κορνήλιου· ὅθεν παραδούς εἰς αὐτὸν τὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν τῶν ἐκεῖσε εὐρισκομένων χριστιανῶν, αὐτὸς ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Λυκαονίαν καὶ Ἰασυρίαν· εἰς τὰς ὁποίας ἐπαρχίας κηρύξας τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὸν Κορνήλιον, καὶ χειροτονεῖ αὐτὸν ἱερέα. Ἐπειδὴ δὲ ἔμαθεν, ὅτι ὁ Διοκλητιανὸς ἦλθεν εἰς τὴν Νικομήδειαν, καὶ εἶχε θυμὸν μέγαν κατὰ τῶν χριστιανῶν, καὶ μάλιστα ἐναντίον του, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἀνεχώρησεν εἰς τὰς πόλεις, τὰς κειμένας τριγύρω τῆς Μαύρης Θαλάσσης· κηρύξας δὲ καὶ ἐκεῖ τὸν λόγον τῆς εὐσεβείας, ἐγύρισε πάλιν εἰς τοὺς Σωρεοὺς, καὶ χειροτονεῖ τὸν Κορνήλιον ἀρχιερέα.

Ἐπειτα διαπερᾶ τὴν μικρὰν Ἀσίαν ἐκρίζων μὲν τελείως τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρίας καὶ ἀπιστίας, φυτεύων δὲ τὸν λόγον τῆς εὐσεβείας καὶ πίστεως· εἶτα γυρίζει πάλιν εἰς τοὺς Σωρεοὺς· καὶ διαβὰς εἰς χωρίον, εὐρισκόμενον μὲν ἐκεῖ πλησίον, ὀνομαζόμενον δὲ Λίμναι, ἐν ὀλίγῳ καιρῷ ὁδηγεῖ εἰς τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας τοὺς ἐκεῖσε εὐρισκομένους, καὶ βαπτίζει αὐτούς. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ὅλα αὐτὰ ἐτελείωσεν ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς καὶ ἱεράρχης, βλέποντες οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοὶ τοὺς ἀσεβεῖς καὶ Ἑλληνας, θυσιάζοντας συχνάκις εἰς τοὺς δαίμονας ἐν τῷ ἀνωτέρῳ τόπῳ κατὰ τινα ἑορτὴν, καὶ πράττοντας ἀσεμνὰ τινα ἔργα, ἐθυμώθησαν μὲ δικαίαν ὀργήν. Ὅθεν καὶ παραθαρρύναντες εἰς τὸν ἄλλον, ὑπήγον καὶ ἐσύντριψαν ὅλα τῶν τὰ εἰδῶλα τοῦτο δὲ μαθόντες οἱ Ἕλληνες, παρεφύλαξαν ἕνα καιρὸν, ὅτε ἱερούργει τὴν θεῖαν μυσταγωγίαν ὁ θεράπων τοῦ Κυρίου Ἀυτόνομος· καὶ τότε ὤρμησαν ἐναντίον τοῦ ἐν Σωρεοῖς εὐκτηρίου ναοῦ· καὶ ἀφ' οὗ ἐκτύπησαν ὅσους εὗρον ἐκεῖ μὲ πέτρας, μὲ ξύλα, καὶ μὲ ἄλλα ἄρματα τὰ ὁποῖα εἶχον εἰς τὰς χεῖράς των, τελευταῖον ἐθανάτωσαν καὶ τὸν ἅγιον Ἀυτόνομον εἰς αὐτὴν τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἵστατο λειτουργῶν τῷ Κυρίῳ.

Μία δὲ διάκονος, Μαρία ὀνόματι, ὁμοῦ μὲ ἄλλους θεοφιλεῖς, λαβοῦσα τὸ ἅγιον ἐκεῖνου λείψανον, λαμπρῶς αὐτὸ ἐνεταφίασεν· εἰς τὸν

τάφον δὲ ἐκεῖνον ἐκτίσθη ὕστερον καὶ ναός· μέχρι δὲ τῆς σήμερον σώζεται τὸ ἱερόν ἐκεῖνο λείψανον σώον καὶ ὀλόκληρον, ἀνώτερον ἀπὸ πᾶσαν φθορὰν, διαφυλάττον τὸν χαρακτῆρα τῆς μορφῆς ἀκέραιον καὶ ἀδιαλώθητον, ἔχον καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ δέρμα ὁμοῦ μὲ τὰς τρίχας. Ὅθεν καὶ ὅλοι οἱ βλέποντες αὐτὸ ἐκπλήττονται καὶ παρακινεῦνται εἰς τὸ νὰ δοξάζουν τὸν Κύριον.¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΚΟΥΡΝΟΥΤΟΥ ἐπισκόπου Ἰκονίου.

» Κλέους καταγνοῦς τοῦ παρόντος Κουρνούτου.

» Ζῆρι, τὸ μέλλον ἐμπορεύεται κλέος.

Οὗτος ἦτο γέννημα καὶ ὀρέμμα τῆς πόλεως Ἰκονίου, τῆς ὁποίας ὕστερον ἔγεινε καὶ ἀρχιερεῦς· διατρίβων δὲ μίαν φορὰν εἰς χωρίον Σούρσαλον ὀνομαζόμενον, καὶ διδάσκων τὸν λόγον τῆς πίστεως εἰς τοὺς ἀπίστους, ἐπιάσθη ἀπὸ τοῦς διώκτας, καὶ ἐπροσφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Περίσιον· καὶ ἀφ' οὗ ὑπέμεινεν ἀνδρείως ὄλην του τὴν ἀγριότητα, ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΟΥ ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας.

» Τμηθεῖς κεφαλὴν Θεόδωρος ἐκ ζήφους,

» Θεοῦ μετέσχε δωρεῶν φερωνόμενος.

Τοῦτον τὸν ἅγιον ἐπίασαν οἱ Ἀλεξανδρεῖς, ἐπειδὴ καὶ ἐκήρυττε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν· καὶ ἀνάψαντες ἀπὸ τὸν θυμὸν, ἐστεφάνωσαν αὐτὸν μὲ τὰς ἀκάνθας· ἐρράπιζον τὸ πρόσωπόν του· ἐτριγύριζον αὐτὸν δεμένον εἰς ὄλην τὴν πόλιν· ἐρριπτον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· ἀφ' οὗ δὲ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἔμεινεν ἀβλαβῆς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, τελευταῖον μὲ τὴν προσταγὴν τοῦ Ἀρχόντος, ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀπῆλθε νικηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ τοῦ ἐν Γαλατίᾳ.

» Ἀσκητικοῖς ἰδρωσὶ συμμίξας ἄβλους,

» Ἰουλιανὸς διττὰ τὰ στέφη λάβη.²

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ

¹ Σημειώσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀυτόνομου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή. « Τῆς ἰσθμῆς ἀτοπίας εἶναι νομίζω. » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

² Λάβην=ἐλάβην; Σ. Ε.

ἐν ἔτει τ' (300)· εἰς τὴν πόλιν τῶν Γαλατῶν γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς· ὅτε δὲ ὁ Ἀντωνίνος¹ ἔγεινεν ἡγεμὼν τῆς ἐπαρχίας τῶν Γαλατῶν, ἤκουσεν, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Ἰουλιανὸς εἶναι κεκρυμμένος μετ' ἄλλους τεσσαράκοντα ἐντὸς σπηλαίου, καὶ ἀκολουθεῖ εἰς τὴν ὄρησκειαν τῶν χριστιανῶν. Ὅθεν εὐθὺς στέλλει ἀνθρώπους διὰ νὰ ἀρπάσουν αὐτὸν καὶ νὰ τὸν φέρουν εἰς τὸ κριτήριον· οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι τοῦτον μόνον εὐρόντες, ἐβίαζον αὐτὸν διὰ νὰ δείξῃ ποῦ καὶ οἱ ἄλλοι εὐρίσκονται· ὁ δὲ ἅγιος δὲν κατεπίσθη, ἀλλ' ἐφώναξε μετ' ἐπιμέλειαν φωνὴν πρὸς τοὺς συνασκητὰς του ταῦτα, Ἰδοὺ ἐγὼ πιασθεὶς, ὑπάγω νὰ μαρτυρήσω διὰ τὸν Χριστὸν, χωρὶς νὰ προδώσω σᾶς εἰς τοὺς στρατιώτας οἵτινες μετ' ἐβίαζον· λοιπὸν σπουδάσατε καὶ σεῖς νὰ ἔλθῃτε νὰ με φθάσητε.

Ὅτε λοιπὸν παρεστάθη εἰς τὸ βῆμα, λέγει ὁ Ἀντωνίνος πρὸς τὸν μάρτυρα· στοχάσου τὸ συμφέρον σου, καὶ ἔλθε διὰ νὰ θυσιάσῃς εἰς τοὺς θεοὺς· τότε ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς ἀπεκρίθη, ἀριστος σύμβουλος ἔγεινεν εἰς ἐμέ, ὡς ἡγεμὼν, καὶ χωρὶς νὰ θέλῃς· διότι ἐγὼ, προσέχων εἰς τὸ ἐδικόν μου συμφέρον, ἄλλο τι δὲν εὐρίσκω συμφερότερον, παρὰ τὸ ν' ἀποθάνω διὰ τὴν εὐσέβειαν, μετ' ἡμετέραν ἀνετρέφην ἀπὸ βρέφους. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν, δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ἄλλο τι περισσότερον· ἀλλὰ προστάζει νὰ ἀναβῆ σιδηρὰ κλίνη, ἕως οὗ νὰ πυρακτωθῇ ὅλη, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὴν νὰ ἀπλωθῇ ἀνάσκελα ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς. Ὁ δὲ μάρτυς ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ εἰς τὸ σῶμά του, ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην· καὶ ὡς τοῦ θαύματος! Ἄγγελος Κυρίου ὄρασε τὴν πεπυρακτωμένην κλίνην, ἀβλαβῆ τὸν μάρτυρα διεφύλαξεν.

Ὁ δὲ Ἀντωνίνος ἰδὼν τὸ τοιοῦτον θαύμασιον, ἐξεπλάγη ὑπερβολικῶς, καὶ ἤρchiσε νὰ ἐρωτᾷ τὸν ἅγιον μετ' αὐτῆς ἐρωτήσεως. Ποῖος εἶσαι σὺ, ὅστις καὶ τὸ πῦρ τόσον εὐκόλως ἐνίκησας; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· λειτουργὸς εἶμαι τοῦ Κυρίου, Ἰουλιανὸς ὀνομαζόμενος· ὁ Ἀντωνίνος. Ποῖοι δὲ εἶναι οἱ γονεῖς σου; ὁ ἅγιος εἶπεν· ὁ μὲν πατήρ μου ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἡ δὲ μήτηρ μου εἶναι γερόντισσα. Καὶ εὐθὺς προστάζει ὁ τύραννος νὰ φέρουν τὴν μητέρα τοῦ ἁγίου εἰς τὸ βῆμα· τὴν ὁποίαν ἰδὼν μετ' ἁγρίου βλέμμα ὁ Ἀντωνίνος, κατάπεισον, εἰ-

πεν, ὦ γυναῖκα, τοῦτον τὸν κάκιστόν σου υἱὸν νὰ θυμιάσῃ εἰς τοὺς θεοὺς μετ' ἑσέ· εἴτε μὴ, ἔχουν νὰ σὲ πάρουν ἀσελγεῖς στρατιῶται καὶ νὰ ὑβρίσουν ἀσέμνως τὸ σῶμά σου. Ἡ δὲ ἀνδρεία ἐκείνη γυνή, καὶ ποῖαν καταδίχην, εἶπεν, ἔχει νὰ λάβῃ ἡ ψυχὴ μου, ἀνίσως χωρὶς νὰ θέλω ἀτιμασθῇ τὸ σῶμά μου; βέβαια οὐδεμίαν. Πλὴν καὶ κατὰ ἄλλον τρόπον, ἐγὼ θαρρῶ εἰς τὸν Θεόν μου, ὅτι δὲν θέλει με παραβλέψει, οὐδὲ θέλει παραχωρήσει νὰ πάθω τοῦτο ποτέ· ἀπὸ τὰ λόγια ταῦτα αἰμωδιάσας ὁ Ἀντωνίνος, ἐκείνην μὲν ἀπέλυσε, τὸν δὲ υἱὸν αὐτῆς καὶ ἀθλητὴν Ἰουλιανόν, προστάζει νὰ θανατωθῇ μετ' ὁ ξίφος.

Ἀναβὰς λοιπὸν εἰς τὸ σῦνηθες ὄρος ὁμοῦ μετ' οὓς δημίους ὁ τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστὴς, καὶ ζητήσας ἀπὸ αὐτοῦ ὦραν ὀλίγην διὰ νὰ προσευχηθῇ, εὐχαριστῶ σοι, Κύριε, εἶπεν, ὅτι μέχρι θανάτου μετ' ἐφύλαξας ἀκαταίσχυντον ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως. Λοιπὸν παρακαλῶ σε, χάρισαι εἰς ἐκείνους τοὺς χριστιανούς, ὅσοι λαμβάνουν γῶμα ἀπὸ τὸν τάφον μου, συγχώρησιν ἁμαρτιῶν, καὶ παθῶν ἀποτροπὴν· καὶ ἄς μὴ ἔλθουν εἰς τὰ τοῦτων χωράρια πετεινὰ ἀφανιστικά, ἢ ἀκρίδες, ἢ ἄλλων ζωῶν βλάβη· τελευταῖον δὲ εἶπε· « Δέξαι ἐν εἰρήνῃ τὸ πνεῦμά μου Κύριε. » Ὅθεν εὐθὺς ἐλθοῦσα φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἔλεγε· « τὰς πύλας σοι ἤνοιξεν ὁ ἀγωνοθέτης Θεός· καὶ λοιπὸν ὡς νομίμως ἀγωνισάμενος, εἰσελθε· » ταύτην τὴν φωνὴν ἀκούσαντες οἱ ἄλλοι τεσσαράκοντα χριστιανοὶ οἱ κεκρυμμένοι ὄντες, ἔφθασαν εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ βουνοῦ, καὶ εὐρήκαν τελειωμένον τὸν τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα. Ὅθεν καὶ αὐτοὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν ἐμπροσθεν εἰς τοὺς δημίους, ἐπίασθησαν ἀπὸ αὐτοῦ καὶ ἐδέθησαν· καὶ κατὰ προσταγὴν τοῦ Ἀντωνίνου, ἐφυλάχθησαν διὰ νὰ ἐξετασθῶν δεῦτερον.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες **ΜΑΚΕΔΟΝΙΟΣ, ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ** καὶ **ΤΑΤΙΑΝΟΣ**, εἶφει τελειοῦνται.

* » Μακεδόνιος Τριτικνός, Χριστέ μου,

» Καὶ Θεόδουλος· ἐκτέμνονταί σου χάριν.

* Ὁ ὄσιος **ΔΑΝΙΗΛ** ὁ ἐν τῷ Θασίῳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Ὁρμάς παθῶν ἐπέσχε Δανιὴλ νέος,

» ὡς πρὶν Δανιὴλ τῶν λέοντων τὰς μύλας.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΩΚΕΑΝΟΣ** πυρὶ τελειοῦται·

» Τὸν ὠκεανὸν, ἥλιον λαμπρὸν νέος,

» Εἰς ὠκεανὸν τὴν πυρὰν λελουμένον.

¹ Ἐν δὲ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξηριστῇ γράσσεται, Ἀντωνίνος.

Ταῖς τῶν σῶν ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ'. μνήμη τῶν ΕΓΚΑΙΝΙΩΝ τοῦ θεοῦ ΝΑΟΥ τῆς ἀγίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ.

- » Νόμον παλαιὸν Ἰσραὴλ πληρῶν νέος,
- » Ἐγκαίνιος σοι τὸν τάφον τιμᾷ, Λόγε.

* » Τύχθη Ἀναστάσεως τρισκαίδεκάτη καινισμού.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἀγίου μάρτυρος ΚΟΡΝΗΛΙΟΥ τοῦ ἑκατοντάρχου.

- » Ζωῆς ἀπίστου Κορνῆλιον ἐξάγεις,
- » Πιστῶν ἀπαρχὴν τῶν ἀπ' ἐθνῶν Χριστέ μου.

† Οὗτος ὁ θεὸς Κορνῆλιος δὲν ἦτον Ἰουδαῖος, οὐδὲ ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων εἰς τὸν παλαιὸν νόμον· ἀλλ' ἦτον ἐθνικός μὲν καὶ ἀπερίτμητος, κατὰ τὴν ἀξίαν ἑκατόνταρχος, ἀπὸ τὴν σπεῖραν, ἡγούμν τάξιν, τὴν καλουμένην ἰταλικήν· εὐσεβὴς δὲ καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν με ὄλον τὸν οἶκόν του, μεταχειριζόμενος τὴν τῶν χριστιανῶν πολιτείαν, ἃν καὶ ἀκόμη δὲν εἶχεν ἀξιωθῆ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, οὐδὲ τοῦ Θεοῦ βαπτίσματος.¹ Οὗτος λοιπὸν διατρίβων εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, εἶδεν ἄγγελον Κυρίου παρακινουῦντα αὐτόν, διὰ νὰ καλέσῃ τὸν ἀπόστολον Πέτρον, καὶ νὰ ἀκούσῃ ἀπὸ αὐτὸν ὅσα πρέπουσιν. Ὅθεν εὐθὺς στέλλει καὶ φέρει τὸν κορυφαῖον, ὅστις ἀπεκαλύφθη τὰ περὶ τοῦ Κορνῆλιου διὰ τῆς αἰνιγματώδους ἐκείνης θεωρίας τῶν ἐν τῇ σινδῶνι ἔρπετων καὶ θηρίων· ἐπειδὴ, ἃν τὴν θεωρίαν ἐκείνην δὲν ἐβλεπεν ὁ Πέτρος, βέβαια δὲν ἤ-

¹ Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ὁ Ἀλεξανδρεὺς θεολόγος Κύριλλος ἐρμηνεύων τὸ δωδέκατον κεφάλαιον τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου, καὶ ἐρχόμενος εἰς τὴν περιτοπὴν τὴν λέγουσαν « Ἦσαν δὲ τινες Ἕλληγες ἐκ τῶν ἀναθανόντων, ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ, » λέγει, « Ὅτι οἱ Ἕλληγες οὗτοι δὲν ἦσαν πολυθεοὶ καὶ εἰδωλολάτραι, καθὼς ἦσαν οἱ ἄλλοι Ἕλληγες καὶ ἐθνικοί· διότι, πῶς ἐδύνατο νὰ ἀναθῶν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ ἑορτάσων τὸ Πάσχα καὶ νὰ προσκυνήσωσιν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Σολομῶντος; ἀλλ' οὔτε ἄλλιν ἦσαν περιτετημένοι καὶ πάντα τὰ τῶν Ἰουδαίων δεχόμενοι. Ἀλλὰ, τὴν μὲν πολυθεϊαν τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐθνικῶν ἀπεστρέφοντο· τὴν δὲ μοναρχίαν τοῦ ἐνὸς Θεοῦ, τὴν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων κηρυττομένην, ἀπεδέχοντο, ὁμοίως καὶ πολλὰ ἡθικά ἐκ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου ἐφύλαττον, ὅσα ἦσαν τῷ φυσικῷ νόμῳ σύμφωνα, οὐχὶ δὲ καὶ πάντα· ὅσα δηλαδὴ περιέχει τὸ τελετουργικὸν μέρος αὐτοῦ. Εἴς δὲ ἀπὸ αὐτῶν ἦτο καὶ ὁ παρῶν θεὸς Κορνῆλιος, περὶ οὗ γράφουσιν αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἐν κεφαλαίῳ δεκάτῳ.

θελε καταδεχθῆ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἄνθρωπον ἀπερίτμητον καὶ ἐθνικόν. Ὅτε λοιπὸν ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκόν του ὁ Ἀπόστολος, εὐθὺς ἐπρόσπεσεν εἰς τοὺς πόδας του ὁ Κορνῆλιος, καὶ κατηχηθεὶς τὴν πίστιν παρ' αὐτοῦ, ἐβαπτίσθη, καὶ αὐτὸς καὶ οἱ λοιποὶ ὅσοι ἐσυνάχθησαν εἰς τὸν οἶκόν του.

Ἀπὸ τότε λοιπὸν καὶ ὕστερον συναναστρέφεται μετὰ τοὺς ἀποστόλους· καὶ ἀφ' οὗ οἱ ἀπόστολοι ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, μετὰ τὸν φόνον καὶ τὴν λύπην τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου, καὶ διεσκορπίσθησαν εἰς τὴν οἰκουμένην, τότε ἐσυντρόφευσεν αὐτοὺς καὶ ὁ θεὸς Κορνῆλιος ἕως εἰς τὴν Φοινίκην καὶ Κύπρον καὶ Ἀντιόχειαν· ἀλλ' οὐδὲ ὅτε ἦσαν εἰς τὴν Ἔφεσον οἱ ἀπόστολοι, ἐχωρίσθη ἀπὸ αὐτοῦ ὁ Κορνῆλιος. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀπόστολοι ἔμαθον, ὅτι ἡ πόλις τῶν Σκεψέων¹ ἐκρατεῖτο ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων, καὶ ἐβαλον λαχνούς,²

¹ Ἡ πόλις τῶν Σκεψέων ἴσως εἶναι ἡ παλαιὰ Σκῆψις ἢ ἐν τῇ Ἐλλάσσει Μυσίᾳ τῇ ἐν Ἀσίᾳ εὐρισκομένη, κατὰ τὸ ὑψηλότατον μέρος τῆς Ἰδῆς· περὶ ἧς γράφει ὁ Μελέτιος σελ. 453.

² Σημειώσαι, ὅτι μερικοὶ κληρῶς καὶ λαχνούς ἐνόησαν, ὅτι ἐποίησαν οἱ θεοὶ Ἀπόστολοι, τοὺς ἀλόγως καὶ κατὰ τύχην γινόμενους, τοὺς ὁποῖους συνειθίζον νὰ κἀνουν οἱ σαρκικοὶ καὶ κοσμικοὶ ἄνθρωποι. Τοῦτο ὅμως δὲν δεχεται ὁ ἀρεσπαγίτης θεὸς Διονύσιος· ἀλλὰ λέγει, ὅτι κληρὸν ὀνομάζουσι τὰ θεῖα λόγια, θεῖον δῶρον, τὸ ὁποῖον ἐφάνερον εἰς τὸν χρόνον τῶν ἀποστόλων ἐκείνον τὸν ὁποῖον ἐδύλεξεν ὁ Θεός· οὕτω γάρ φησι. « Περὶ δὲ τοῦ θεοῦ κληρῶν τοῦ τῷ Ματθαίῳ θειωδῶς ἐπιπεσόντος ἕτεροι μὲν ἄλλα εἰρηκασιν, οὐκ εὐαγῶς ὡς ὁμοί· τὴν ἐμὴν δὲ καὶ αὐτὸς ἔγνωεν ἔρω. Δοκεῖ γὰρ μοι τὰ λόγια κληρὸν ὀνομάσαι, θερχικόν τι δῶρον, ὑποδραστὸν ἐκείνῳ τῷ ἱεραρχικῷ χορῷ τὸν ὑπὸ τῆς θείας ἐκλογῆς ἀναδειχθέντων. » (Κεφ. 5'. τῆς ἐκκλησιαστικ. ἱεραρχίας) λέγει δὲ ὁ Κλήμης Κανόνικος περὶ τῶν κληρῶν, « Ἰῶν δὲ κληρῶν ἢ συνήθεια κατεστάθη δεισιδαίμων, ὅταν ἤρχισαν οἱ ἄνθρωποι νὰ μεταχειρίζωνται αὐτὴν χωρὶς τὴν Θεϊκὴν προσταγὴν, ἢ ἐπαγγελίαν. Καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἐνόησε εἶδειε τοῖς ἀνθρώποις τοὺς κληρῶς, ὡς ἱκανοὺς ἀνακαλύψαι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἤθελεν ὁ Θεὸς νὰ φανερώσῃ εἰς αὐτούς. Ὅταν λοιπὸν ὁ Θεὸς προστάξῃ, τότε ἡμεῖς μεταχειριζόμενοι τοὺς κληρῶς, ὑπακούομεν τῷ Θεῷ· ἐν ἄλλαις δὲ περιστάσεσι, πειράζομεν αὐτόν. » (σελ. 215. τῆς Ἀνασκευῆς τῆς τελευταίου διερμηνεύθ. Διαθήκης.) Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀπολιναριὸς ἐρμηνεύων τὸ γραφικὸν ἐκεῖνο « διὰ κληρῶν μερισθήσεται ἡ γῆ τοῖς ὀνόμασι » (ἀριθ. κς'. 35.) λέγει, « εὐ τύχῃ τὰ πράγματα ἐπιτρέπεται παρὰ τοῖς θεοσεβέσιν· ἀλλ' ὁ μὲν κληρῶς, εἰς δόλωσιν· τὸ δὲ αἶτιον, ἢ τοῦ Θεοῦ βούλησις· κληρῶς δὲ καὶ οἱ ἀπόστολοι τὴν ἀντικατάστασιν τὴν ἀντὶ τοῦ Ἰούδα ἐποίησαντο· οὐ τῇ συμβάσει τοῦ κληρῶν τὴν αἴρεσιν τοῦ ζητουμένου πιστεύοντες, ἀλλὰ τῇ βουλήσει τοῦ Θεοῦ· ἣν καὶ ἠτήσαντο, λέγοντες, Σὺ

ποῖος νὰ ὑπάγῃ εἰς αὐτὴν διὰ νὰ κηρύξῃ, ὁ δὲ λαχνὸς ἔπεσεν εἰς τὸν Κορνήλιον διὰ τοῦτο εὐθὺς ὑπῆγεν εἰς αὐτὴν ὁ ἱερός ἀπόστολος, εὐαγγελιζόμενος τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν.

Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ τοπάρχης τῶν Σχεψέων Δημήτριος, ἀνὴρ σοφὸς καὶ δεινὸς εἰς τὴν τῶν ἐλλήνων θρησκείαν, ἔφερεν ἔμπροσθέν του τὸν ἱερὸν Κορνήλιον, ὅστις παρησία ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν· ἔπειτα προσποιηθεὶς, ὅτι θέλει τάχα νὰ θυσιάσῃ εἰς τοὺς Θεοὺς, ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν, καὶ προσευχθεὶς ἐκβῆκεν ἔξω. Τότε θαῦμα μέγα ἐποίησεν ὁ τοῦ Χριστοῦ μαθητῆς, διὰ μέσου τοῦ ὁποῖου προσείλκυσε ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὐρισκομένους εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· διὰ μέσου δηλαδή τῆς προσευχῆς του αἰφνιδίως ἐγένετο μέγας σεισμός, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔπεσεν ὁ ναός· καὶ τὰ μὲν εἰδῶλα ἐσύντριψε καὶ κατέχρωσε, τὴν δὲ γυναῖκα τοῦ Δημητρίου, Εὐανθίαν ὀνόματι, μαζί μὲ τὸν υἱὸν τῆς ζωντανούς ὑποκάτω εἰς τὸ χῶμα παραδόξως ἐφύλαξεν.

Ὁ δὲ Δημήτριος πρὸ τοῦ νὰ μάθῃ ταῦτα, ἐσυγχρότησε κριτήριον, καὶ ἐσοχάζετο μὲ ποίας πικροτάτας βασάνους νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἅγιον· πλὴν ἐπειδὴ καὶ ἔτυχε τότε νὰ ἦναι ἑσπέρα, ἐπρόσταξε καὶ ἔρριψαν τὸν ἅγιον εἰς τὴν φυλακὴν δεμένον χεῖρας καὶ πόδας· τότε λοιπὸν μανθάνει καὶ τὰ εἰς τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱὸν του συμβάντα, καὶ εὐθὺς πίπτει εἰς πένθος καὶ βαρυτάτην λύπην· προστάζει ὁμως νὰ εὐρεθοῦν τὰ λείψανα τῶν ἀλλὰ μετὰ ὀλίγον μανθάνει παρ' ἐκείνων ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα τῶν ἐλλήνων, ὅτι καὶ ἡ γυνὴ καὶ ὁ υἱὸς του εἶναι ζωντανοί, καὶ ἐπικαλοῦνται τὸν Κορνήλιον. Ὅθεν τρέχει δρομαῖος εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ εὐρίσκων τὸν Κορνήλιον λυθέντα ὑπὸ ἀγγέλου ἐκ τῶν δεσμῶν, καὶ ὑμνοῦντα τὸν Θεόν, ἐπρόσπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἔλεγεν, ὅτι πιστεύει

Κύριε καρδιονῶστα, «ἀνάδειξον» οὐκ ἄρα κατὰ τὸ συμβῆν ὁ κληρὸς, ἀλλὰ κατὰ τὸ τῷ Θεῷ δοκοῦν. Ὅρα δὲ καὶ τὸν ἱερὸν Θεοφύλακτον ἐρμηγεύοντα ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ἰωάν, «καὶ ἔβαλον κλήρου» καὶ λέγοντα περὶ τῶν κληρῶν, «Μηδεὶς δὲ ἀκούων, ὅτι παρ' ἐκείνοις ὁ κληρὸς εὐδοκίμησε, δεξάσθω ἥδη ὡς ἐρεμείον τὸ τοῦ κλήρου χρῆμα· ἀλλ' ἔννοεῖτω, ὅτι ὁ Θεὸς ἕκαστον ἀπὸ τῶν οἰκείων καὶ συμπύλων καὶ γνωρίμων αὐτῷ ἐπάγειται, ὡς περ τοὺς μάγους δι' ἀστέρας... κἀνταῦθα τοῖνον», ἐπειδὴ τὸν ἦες ἦν τὸ κληροῦσθαι τοῖς ναυτικοῖς ὡς ἔθνηκαῖς, συγκαταβαίνων ὁ Θεὸς αὐτοῖς, διὰ τοῦ ἐγνωσμένου αὐτοῖς συμβόλου, τὸν αἴτιον τοῦ κινδύνου ἐγνωρίσεν· ἐπεὶ γὰρ ὁ κληρὸς οὐ πνευματικὸν ἐστὶ. »

εἰς τὸν Χριστὸν, ἀνίσως καὶ ἰδὼ ζωντανούς τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱὸν του.

Ὁ δὲ ἅγιος ἐκβαλὼν ἀπὸ τὸ χῶμα ὑγιεῖς τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱὸν, ἐβάπτισεν αὐτοὺς, ὁμοῦ καὶ τὸν Δημήτριον καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους του· ἔπειτα ἐβάπτισε καὶ ὅλην τὴν πόλιν· ἦτοι τοὺς πολίτας τῶν Σχεψέων, φωτίσας αὐτοὺς διὰ τῆς θεογνωσίας. Μὲ τὰ τοιαῦτα λοιπὸν ἔργα ἐτελείωσε τὴν ἀποστολικὴν του ζωὴν ὁ αἰοίδιμος, καὶ ἀπῆλθε μὲ γῆρας βαθὺ πρὸς τὸν Κύριον· εὐθὺς δὲ ἐφύτρωσε μία βάτος ἀπὸ τὴν γῆν, ἡ ὁποία ἐσχέπασε τὸν τάφον τοῦ ἀποστόλου, καὶ πολλὰ ἐνήργει θαυμάσια· ἔπειτα καὶ ναὸς λαμπρὸς κατεσκευάσθη ἐκεῖ εἰς τιμὴν τοῦ ἀποστόλου· καὶ ὅταν ἐμελλε νὰ γένη ἡ μετάθεσις τῶν λειψάνων του, τότε ἡ τιμία κιβωτὸς ἡ τὸ λείψανον ἔχουσα, ὡς τοῦ θαύματος! ὡσὰν ἐμψυχος καὶ ζωντανή, ἐκινήθη μόνη καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν καὶ σταθεῖσα πλησίον εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ἀπὸ τότε ἐνεργεῖ θαυματουργίας ἕως τῆς σήμερον. ¹

Οἱ ἅγιοι ΚΡΟΝΙΑΗΣ, ΛΕΟΝΤΙΟΣ, καὶ ΣΕΡΑΠΗΔΩΝ ἐν θαλάσῃ βληθέντες, τελειοῦνται.

- * » Ὑπῆρξεν ἄθλος ἡ θάλασσα καὶ τάφος
- » Σεραπίωνι, Κρονίδῃ, Λεοντίῳ.

Οἱ ἅγιοι ΓΟΡΔΙΑΝΟΣ καὶ ΣΕΛΕΥΚΟΣ θηρίοις ἐκδοθέντες, τελειοῦνται.

- * » Τὸν Γορδιανὸν καὶ Σέλευκον θηρίοις,
- » Οἱ θηριώδεις ἐκδιδοῦσιν ἀγρίοις.

Ὁ ἅγιος ΜΑΚΡΟΒΙΟΣ θηρίῳ ἐκδοθεὶς, τελειοῦται.

- * » Ὁ Μακρόβιος τὸν μακρὸν ποθῶν βίον,
- » Θηρῶν ἰδοῦσι τὸν βραχὺν λείπει βίον.

Ὁ ἅγιος ΟΥΑΛΛΕΡΙΟΣ (ἡ Οὐαλλερμανός) τῷ πύθῳ τῶν μαρτύρων τελειοῦται.

- * » Οὐαλλέριος ἐκ πύθου τῶν μαρτύρων,
- » Θνήσκει πρὸς αὐτῷ τῷ τάφῳ τῶν μαρτύρων.

Ὁ ἅγιος ΣΤΡΑΤΩΝ κέδροις προσδεθεὶς καὶ διαμεριθεὶς, τελειοῦται.

- * » Κέδροις ὁ μάρτυς προσδεθεὶς Στρατῶν δῶν,
- » Εἰς ὧν τὸ σῶμα, δεικνύται μέρη δῶν.

¹ Σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Κορνηλίου ἐλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς· οὐ ἡ ἀρχή. «Μετὰ τὴν σωτήριον ἐπὶ γῆς τοῦ Λόγου ἐπισημίαν» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρα, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰδύρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Οι ἅγιοι ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ καὶ ΖΩΤΙΚΟΣ ἔι-
ρει τελειοῦνται.

- * » Σὺν Λουκιανῷ Ζωτικὸν στέφους ἔρωσ,
- » Ἐρῶν ἐποίει καὶ στεφανοῦντος ζήφους.

Ὁ ἅγιος ΗΛΕΙ ἔιφει τελειοῦται

- * » Δύπη πρῶθθεν ὁ πρὶν Ἥλει τὸν βίον,
- » Ἥλει δὲ μάρτυς σὺν χαρῇ θνήσκει ζήφει.

Ἀπὸ τοὺς ἁγίους τούτους, ὁ μὲν Λεόντιος καὶ Σεραπίων ἔγειναν μαθηταὶ Κρονίδου, ὅστις ἔλαμψε μεγάλως κατὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ διακό-
νου, ἐν τῇ πόλει Ἀλεξανδρείας. Ἐπειδὴ λοι-
πὸν αὐτοὶ ἔμαθον τὴν εὐσέβειαν παρ' ἐκείνου,
διὰ τοῦτο ἐπιάσθησαν ἀπὸ τοὺς ἀπίστους ὁμοῦ
μὲ τὸν διδάσκαλόν τους Κρονίδην καὶ ἀφ' οὗ
ἔδοκίμασαν πολλὰς καὶ διαφόρους βασάνους,
τελευταῖον δεθέντες ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς
πόδας ἐρρίφθησαν μέσθ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ
οὕτως ἐτελείωσαν τὸ μαρτύριον. Ἄγγελοι δὲ
ἐξέβαλον ἀπὸ τὴν θάλασσαν τὰ τίμια αὐτῶν
λείψανα, καὶ ἐπρόσταξαν διὰ ὀπτασίας τινὰς
χριστιανούς νὰ τὰ ἐνταφιάσωσιν. Ὁ δὲ Σέλευ-
κος, καὶ Γορδιανὸς ὁ Καππαδόκης, καὶ Μα-
κρόβιος ὁ ἐκ Παφλαγονίας, ἀφ' οὗ ἐτιμωρή-
θησαν μὲ διαφόρους παιδείας εἰς τὴν ἐπαρ-
χίαν τῆς Γαλατίας, καὶ ἀφ' οὗ μὲ φωτίαν καὶ
στρέβλας ἐξήρθρωσαν τὰ μέλη τοῦ σώμα-
τός των, τελευταῖον ἔδωκαν αὐτοὺς βορὰν
εἰς τὰ θηρία, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυ-
χὰς των εἰς χεῖρας Χριστοῦ. Ὁ δὲ φίλος
καὶ ὁμόψυχος αὐτῶν Οὐαλλέριος, θρηνῶν καὶ
κλαίων ἐπάνω εἰς τοὺς τάφους τῶν ἡγαπημέ-
νων του μαρτύρων, ἀπὸ τὸν πόθον ὃν εἶχε πρὸς
αὐτοὺς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Στρατῶν δὲ ὁ θου-
μάσιος ἐν Βιθυνίᾳ πιασθεὶς ἀπὸ τὸν ταύτης
ἄρχοντα, ἐβασανίσθη μὲ διαφόρους παιδείας·
εἶτα ἔδωκε τὰς χεῖράς του ἀπὸ τοὺς κλά-
δους δύο κέδρων, τοὺς ὁποίους ἔκλιναν κάτω μὲ
βίαν πολλήν, ἔπειτα τοὺς ἀπέλυσαν εἰς τὸν
τόπον των, καὶ οὕτω διεμοίρασαν εἰς δύο τὸν
ἅγιον, ὅστις καὶ παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς
χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ Ζωτικὸς καὶ Ἥλει καὶ Λου-
κιανὸς, ἐν τῇ πόλει Τομέων κατα προσταγὴν
τοῦ ἡγεμόνος Μαξίμου πολλὰς βασάνους ἔλα-
βον πρότερον, ὕστερον δὲ ἀπεκεφαλίσθησαν·
ὅλοι δὲ οἱ ἀνωτέρω μάρτυρες ἔλαβον τὸ μαρ-
τυρικὸν τέλος εἰς τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ
τυράννου, ἐν ἔτει τιέ (315).

* Ὁ Ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΠΕΤΡΟΣ ὁ ἐν τῇ
Ἀγρῆ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- * » Ῥαγεὶς ὁ Πέτρος τῇ λύσει τοῦ σαρκίου,
- » Πρὸς ἀρραγῆ μετῆλθε τὸν Θεὸν πέτραν.
- * Ὁ Ὅσιος νέος ΙΕΡΟΘΕΟΣ ὁ Ἰβηρίτης, ὁ
γεννηθεὶς ἐν ἔτει ἀχψ' (1686) ἐν εἰρήνῃ τελει-
οῦται.¹

- † » Ἰερόθεε Ιερὸς Θεῶ γίνη,
- » Κτείνας τὰ πάθη ἐγκρατείας τοῖς πόνοις.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ'. ἡ ΥΨΩΣΙΣ τοῦ Τιμίου καὶ
Ζωοποιοῦ Σταυροῦ.

- » Τὰς ἐν λάρυγγι Σῶτερ ὑψώσεις φέρει,
- » Ἵψούμενον βλέπουσα τὸν Σταυρὸν Κτίσις.
- » Ἵψώθη δεκάτῃ Σταυροῦ Ἐύλον ἠδὲ τετάρτῃ.

Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας καὶ Ἰσαπόστολος,
πρῶτος μεταξὺ τῶν βασιλέων τῆς παλαιᾶς
Ῥώμης ἐδέξατο τὸν χριστιανισμόν. Οὗτος λοι-
πὸν ἔχων πόλεμον, καθὼς μὲν λέγουσι τινες,
ἐν τῇ Ῥώμῃ κατὰ Μαγνεντίου, καθὼς δὲ ἄλλοι
λέγουσιν ἐν τῷ ποταμῷ τοῦ Δουναβέως κατὰ
τῶν Σκυθῶν,² βλέπων δὲ τὸ στράτευμα τῶν

¹ Τὸν βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

² Ἡ ἀκριβεστέρη ὁμῶς καὶ ἀληθεστέρη δόξα ἢ παρὰ τοῖς πε-
ρισσοτέροις ἐπικρατοῦσα εἶναι, ὅτι ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, οὐ-
χι κατὰ Μαγνεντίου εἶχε τὸν πόλεμον, οὐδὲ κατὰ Σκυθῶν,
ἀλλὰ κατὰ Μαξεντίου· καὶ οὐχι ἐν τῷ ποταμῷ τοῦ Δουναβέως,
ἀλλ' ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἐκροτήθη ὁ πόλεμος, ἐπάνω τῆς Βολβίτις
ἢ Μολβίτις γεφύρας· ἐπειδὴ ὁ Μαξέντιος μετεχειρίζετο τὴν αὐ-
τοκρατορικὴν ἐξουσίαν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, καὶ ἦτο σκληρότατος διώ-
κτης τῶν χριστιανῶν, τούτου χάριν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος
ἠθέλησε νὰ ἐξολοθρευθῆ αὐτόν. Ὅθεν πρὶν νὰ ἐμῆθ εἰς τὰ
ὄρια τῆς Ἰταλίας, εὐρισκόμενος εἰς διαλογισμοὺς, ποῖον Θεὸν
νὰ ἐπικαλεσθῆ βοηθὸν εἰς τὸν πόλεμον, διότι ἦτο εἰδωλολά-
τρης, πλὴν ἔκλινεν εἰς τὸν χριστιανισμόν, ἕνα μὲν καθότι ὁ
Φιρμιλιανὸς Λακτάντιος, σοφώτατος ὢν, καὶ εἷς τῶν φυλάκων
τῆς ἐν Ῥώμῃ βασιλικῆς βιβλιοθήκης, ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν
βιβλίων τῶν Σιβυλλῶν καὶ τῶν ἀπανταχοῦ Χρηστηρίων τῶν
φανερῶς διαγγελλόντων, ὅτι ὁ Χριστὸς ἐστὶ Θεὸς, τυπώθει,
ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ, καὶ δὴ καὶ τῷ Κρίσπῳ τῷ υἱῷ τοῦ
Κωνσταντῖνου διδάσκαλος ἐγένετο τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως· ὁ
δὲ Κρίσπος πάλιν ἐφανέρωσε τὰς βίβλους ταύτας τῷ πατρὶ
αὐτοῦ Κωνσταντῖνῳ, καὶ πολὺ τι ὠφέλησεν αὐτὸν εἰς τὸ πι-
στεῦσαι τῷ Χριστῷ, (ὡς λέγει τοῦτο Γεννάδιος ὁ Σχολάριος ἐν
τιμῷ ἀνεκδότῳ διαλέξει μετὰ στρατιώτου τινος, πεμψθέντος
παρὰ τοῦ βασιλέως τῶν Ἀγαρηνῶν ἐρωτῆσαι αὐτόν.) Τοῦτο
δὲ, καὶ διότι κατὰ τὸν Μελέτιον, εἶδεν ὅτι ὁ πατὴρ του ἔζηεν

ἐχθρῶν, ὅτι ἦτο περισσώτερον ἀπὸ τὸ ἰδικόν του, εὐρίσκειτο εἰς ἀπορίαν καὶ φόβον. Ὅθεν εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὐρισκομένου, ἐφάνη κατὰ τὸ μεσημέριον τύπος Σταυροῦ εἰς τὸν οὐρανόν, σημειούμενος δι' ἀστέρων, καὶ τριγύρω εἰς τὸν Σταυρὸν ἐφάνησαν γράμματα, τυπούμενα καὶ αὐτὰ δι' ἀστέρων μὲ Ῥωμαϊκὰ ἤτοι Λατινικὰ στοιχεῖα, τὰ ὅποια ἔλεγον οὕτω « Ἐν τούτῳ νίκα ».¹

Παρευθὺς λοιπὸν κατασκευάσας σταυρὸν, ὁμοίον μὲ ἐκείνον, ὁ ὅποτος ἐφάνη εἰς τὸν οὐρανόν, ἐπρόσταξε νὰ προπορευέται ἔμπροσθεν τοῦ στρατεύματος. Ἐπειτα συμπλέκεται μὲ τοὺς ἐχθρούς, καὶ τούτους κατακράτος νικά, ὥστε οἱ περισσώτεροι μὲν ἀπὸ ἐκείνους ἐθανατώθησαν, οἱ δὲ ἄλλοι ἐφυγον ἀπὸ τὸν φόβον των. Ὅθεν ἐκ τοῦ θαύματος τούτου ἐννοήσας τὴν δύναμιν τοῦ σταυρωθέντος, καὶ πιστεύσας, ὅτι οὗτος μόνος εἶναι ἀληθῆς Θεός, ἐβαπτίσθη μὲ τὴν μητέρα του.²

Τότε λοιπὸν στέλλει τὴν αὐτοῦ μητέρα Ἐ-

εὐτυχῶς, ἐπειδὴ ἀπεστρέφετο τὴν τῶν Ἑλλήνων ἡρησείαν εἰς τοιοῦτους, λέγω, διαλογισμοὺς εὐρισκόμενος ὁ Ἰσαπόστολος, καὶ μάλιστα διότι ὁ Μαξέντιος μὲν εἶχε στρατεύμα ἐκατὸν ἐννεήκοντα χιλιάδας, αὐτὸς δὲ εἶχε πολὺ ὀλιγώτερον, ἐν μεσημέριον ἐπεριπέττει μὲ τοὺς ἀρχιστρατήγους του· καὶ ἐνῶ ἦτον ὁ οὐρανὸς καθαρὸς, βλέπει μὲ τοὺς σὺν αὐτῷ στύλον εἰωτὸς εἰς σχῆμα Σταυροῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτον καὶ γράμματα λέγοντα, Ἐν τούτῳ νίκα· ἦτοι ἐν τῇ δυνάμει τοῦ σημείου τούτου θέλεις νικήσει· οὐ μόνον δὲ τοῦτο ἠκολούθησεν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην βλέπει ἐν ὄραματι τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν λέγοντα, νὰ κατασκευάσῃ μίαν σημαίαν παρομοίαν μὲ τὸν τύπον τοῦ φανέντος σταυροῦ καὶ νὰ τὴν βάλῃ εἰς τὴν λόγχην του, καὶ οὕτω θέλει κατατροπώσει τοὺς ἐχθρούς. Ὅθεν τοῦτο ποιήσας ἐνίκησε τὸν Μαξέντιον· ὁ δὲ Μαξέντιος νικηθεὶς, ἠθέλησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ῥώμην· καὶ θύαν ἐπέρνα τὴν γέφυραν τοῦ ποταμοῦ Τιβέρεως αὐτῆ ἐπεσεν· πεσὼν δὲ καὶ αὐτὸς, ἐπνίγη μὲ τὸ ἀλογόν του εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ οὕτως ἔδωκε κακὸν τέλος, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθη εἰς Ἰταλίαν χρόνου ἐξ ὄρα τὸν Μελέτιον Ἐκκλ. Ἱστορ. τόμῳ α' σελ. 298. Ὅμοίως ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Μαιῶ τοῦ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ὅπου λέγεται, ὅτι κατὰ Μαξεντίου ἐποίησε τὸν πόλεμον, καὶ οὐχὶ κατὰ Μαγνητίου, ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω.

¹ Οὐ μόνον ὁ Συναξαριστὴς οὗτος Μαυρίκιος, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ἀξιόλογοι ἱστορικοὶ βεβαιοῦσιν, ὅτι Λατινικὰ ἦσαν ἐκεῖνα τὰ γράμματα, καὶ καὶ Λέων ὁ σοφὸς λέγει, ὅτι ἦσαν Ἑλληνικὰ· διότι ἤξενεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος καὶ Ἑλληνικὰ ὡς λέγει ὁ Γάζης Παΐσιος· παρὰ δὲ τῷ Δοσιθέῳ σελ. 703 τῆς Δωδεκακλίβου οὕτω γράφεται· « Κωνσταντῖνε, ἐν τούτῳ νίκα. »

² Πότε δὲ, καὶ παρὰ τίνος ἐβαπτίσθη, ὅρα εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Σιλβέστρου, κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Ἰανουαρίου.

λένην εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ διὰ νὰ προσκυνήσῃ καὶ λαμπρότατα τιμῆσῃ τὸν ζωοποιὸν Ἰάφρον τοῦ Κυρίου καὶ τοὺς λοιποὺς ἁγίους τόπους, καὶ διὰ νὰ ζητήσῃ μετὰ σπουδῆς νὰ εὕρῃ τὸν τίμιον Σταυρὸν τοῦ θεανθρώπου Σωτῆρος· διὰ τὸν ὁποῖον μὲ πόθον ζέοντα ἐρευνήσασα, εὗρεν αὐτὸν κεκρυμμένον. Ὅμοίως εὐρήχθη καὶ τοὺς ἄλλους δύο σταυροὺς, εἰς τοὺς ὁποίους ἐσταυρώθησαν οἱ δύο λησταί· εὗρε δὲ πρὸς τούτοις καὶ τοὺς ἥλους.¹ Ἐπειδὴ δὲ ἡ βασίλισσα εὐρίσκειτο εἰς ἀπορίαν, ποῖος ἀπὸ τοὺς τρεῖς εἶναι ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου. Τούτου χάριν διὰ τοῦ θαύματος, ὅπερ ἔγεινεν εἰς τὴν ἀποθανοῦσαν χήραν γυναῖκα, ἧτις ἀνέστη εὐθὺς ἅμα ἠγγίσεν εἰς τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου, διὰ τούτου, λέγω, ἐγνώρισεν αὐτόν. Διότι οἱ ἄλλοι δύο σταυροὶ τῶν ληστῶν οὐδὲν τοιοῦτον θαῦμα ἐποίησαν.²

¹ Σημειώσαι, ὅτι ἡ ἁγία Ἐλένη ἔφερε καὶ τοὺς ἥλους, δι' ὧν προσήλωσαν οἱ Ἰουδαῖοι τὸ σῶμα τοῦ Σωτῆρος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὧρον ἀξιοτίμητον τῷ ὠφ' αὐτῆς· ἐξ ὧν, τὸ μὲν ἓνα ἔβαλεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος εἰς τὸν χαλινὸν τοῦ ἀλόγου του κατὰ τὸ λόγιον τοῦ προφήτου Ζαχαρίου τὸ λέγον, « Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται τὸ ἐπὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου ἁγίου τῷ Κυρίῳ Παντοκράτορι. » (Ζαχ. ιβ'. 20.) τὸν δὲ δεύτερον ἐβάσταζεν εἰς τὸ πολεμικὸν ἐνδύμα τῆς κεφαλῆς του, ἦτοι εἰς τὴν περικεφαλαίαν του· τὸν δὲ τρίτον, λέγει ὁ θεὸς Ἀμβρόσιος, ὅτι ἡ ἁγία Ἐλένη διαπερῶσα τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος καὶ κινδυνεύσασα ἀπὸ φορτοῦναν, ἔρριπεν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔγεινε γαλήνη· ἀπίστευτον ὅμως κρίνει τοῦτο ὁ Ἱεροσόλυμον Δοσίθεος· καθότι δὲν ὤπηγεν εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος ἡ ἁγία Ἐλένη μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτὴν εἰς Ἱεροσόλυμα· ὁ δὲ Σωκράτης λέγει ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος ἔκρυψε τὸ τίμιον Ἔθλον καὶ τοὺς ἥλους ἐπάνω τοῦ πορφυροῦ μεγάλου κίονος εἰς τὸν ἀνδριάντα τοῦ Κωνσταντίνου πρὸς φυλάκην τῆς πόλεως. Τρεῖς δὲ φαίνονται ὅτι ἦσαν οἱ ἥλοι, δύο μὲν οἱ προσηλωσάντες τὰ χεῖρας τοῦ Σωτῆρος, εἰς δὲ ὁ προσηλωσας αὐτοῦ τοῦ δύο πόδας, ἑμοῦ βαλμένους ἓνα ἐπάνω τοῦ ἄλλου. (ὄρα σελ. 102 τῆς Δωδεκακλίβου.) ἂν καὶ ὁ Γάζης Παΐσιος λέγῃ, ὅτι ἡ κοινὴ παράδοσις θέλει ὅτι νὰ ἦσαν τέσσαρες οἱ ἥλοι, δύο οἱ προσηλωσάντες τὰ χεῖρας, καὶ δύο οἱ τοὺς πόδας προσηλωσάντες τοῦ Κυρίου.

² Σημειώσαι, ὅτι οἱ δύο σταυροὶ τῶν ληστῶν ἐφέρθησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐτέθησαν ὑποκάτω τοῦ ἐν τῷ φόρῳ πορφυροῦ κίονος, καὶ τὸ βικίον τοῦ μύρου, ᾧ ἠλείψατο ὁ Κύριος· εἰς δὲ τὸν κίονα τοῦ Κωνσταντίνου ἦσαν οἱ ἥλοι τοῦ Σταυροῦ, ὡς εἶρηται, καὶ τὸ στόμιον τοῦ φρέατος, ἐν ᾧ ἐκάθισεν ὁ Χριστός· εἰς δὲ τὸ ἔδρασμα τοῦ πορφυροῦ κίονος ἔβαλεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἰδίαις χεραῖ, τοὺς δώδεκα κοφίνους καὶ τὰς ἐπτά σπυρίδας, εἰς ἃς ἐβλήθησαν τὰ περισσεύματα τῆς ἀρτοκλασίας τοῦ Κυρίου· ὁμοίως καὶ τὸν πέλεκυν τοῦ Νῶε, δι' οὗ κατασκεύασε τὴν κιβωτόν. (ὄρα σελ. 1452 τῆς Δωδεκακλίβου.)

Τότε λοιπὸν ἠσπάσατο καὶ προσεκύνησε τὸν τίμιον Σταυρὸν μετὰ πολλῆς εὐλαβείας καὶ πίστεως, καὶ ἡ βασίλισσα Ἑλένη, καὶ ὅλη ἡ μετ' αὐτῆς Σύγκλητος τῶν Ἀρχόντων. Ἐπειδὴ δὲ ἐξήτει καὶ ὅλος ὁ λαὸς τῶν χριστιανῶν νὰ προσκυνήσῃ καὶ νὰ ἀσπασθῇ αὐτόν, δὲν ἦτον δὲ δυνατόν νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ ποθομένου διὰ τὸ πολὺ πλῆθος· τούτου χάριν ἐξήτησαν κατὰ δεύτερον λόγον καὶ νὰ ἰδοῦν μόνον τὴν γλυκυτάτην θεωρίαν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, καὶ οὕτω διὰ μόνης τῆς θεωρίας νὰ εὐχαριστήσουν τὸν πρὸς αὐτὸν πόθον των. Ὅθεν ὁ τότε μακαριώτατος Πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων Μακάριος, ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὸν Ἀμβωνα, καὶ σηκώσας ὑψηλὰ μὲ τὰς δύο του χειρὰς τὸν τίμιον Σταυρὸν, ἔδειξεν αὐτὸν φανερῶς εἰς ὅλους τοὺς ὑποκάτω εὐρίσκομένους χριστιανούς, οἵτινες εὐθύς ὅτε τὸν εἶδον, ἐρώναζαν ἀπὸ καρδίας ὅλοι ὁμοῦ τὸ «Κύριε ἐλέησον. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐπρόσπαζαν οἱ θεϊότατοι πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, νὰ ἐορτάζωσιν ὅλοι οἱ χριστιανὸι κατὰ τὴν σήμερον ἡμέραν τὴν τιμίαν αὐτῆν καὶ παγκόσμιον Ὑψωσιν τοῦ θείου Σταυροῦ, εἰς δόξαν τοῦ ἐν αὐτῷ προσηλωθέντος Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ἡ κατὰ πλάτος

τοῦ Σταυροῦ διήγησιν, ὄρα εἰς τὸν Νέον Θεσσαυρόν· καὶ εἰς τὴν Σαγήνην καὶ εἰς τοὺς Μαρ-

ἐπειδὴ τάξις ἦτον, ὅταν οἱ προσκυνηταὶ ὑπάγαιον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐλάμβανον μέρος ἀπὸ τοῦ τιμίου Ξύλου καὶ ἔπερνον μαζί των, εἰς μαρτυρίαν καὶ ἀπόδειξιν τῆς ἐκείσε ἐλευσεως των. Ὅθεν ἐκεῖ ὅπου ἐκόπητο καὶ μετεδίδετο ὑπὸ τοῦ αρχιερέως ἐκεῖ καὶ ἐπληθύνετο· ὡσπερ καὶ οἱ πέντε ἄρτοι ἐπληθύνοντο διὰ τῶν χειρῶν τῶν Ἀποστόλων. Τοῦτο φαίνεται βεβαίως καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος, λέγων, «Αὐτὸ δὲ τὸ Ξύλον ἐκεῖνο, ἐνῆκ τὸ ἄριον ἐστάθη Σῶμα καὶ ἀνεσκολοπίσθη, πῶς ἐστὶ περιμάχρον ἅπασι; καὶ μισρὸν τινα (κόκκον) λαμβάνοντες ἐξ ἐκείνου πολλοί, καὶ χρυσῶν κατακλείοντες, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες τῶν πραγμάτων ἐξαρτῶσι τῶν ἑαυτῶν κηλιζόμενοι; καίτοι καταδικῆς τὸ Ξύλον ἦν, καίτοι τιμωρίας.» (λόγ. ἐπὶ Θεοῦ ὁ Χριστός. Τόμ. 5.) διὰ τοῦτο ὡς φαίνεται εὐρίσκονται εἰς τὸν κόσμον, καὶ τόσα ἄλλα μέρη τιμίου Ξύλου.

Τὸ δὲ μέγεθος τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἦτον εἰς μὲν τὸ μήκος, ποδῶν δεκαπέντε, εἰς δὲ τὸ πλάτος, ἤτοι εἰς τὸ πλάγιον Ξύλον, ποδῶν ὀκτώ, καθὼς εἶναι παλαιὰ παράδοσις (καὶ ὄρα σελ. 24) τοῦ νεοτυποῦ Τροπαίου τῆς ὀρθοδόξου Πίστεως). Ὁ δὲ Χρυσόστομος λέγει, ὅτι τὸ γόνυ καὶ τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ πλάγιου Ξύλου τοῦ Σταυροῦ ἦτον μία σπιθαμὴ, αὐταῖς λέξεσιν «Ἐνόησον καὶ τοῦ Σταυροῦ τὸν τόπον· ἄρα μίση σπιθαμῆ; εἶχε περίμετρον ὁ τύπος τοῦ Ξύλου; εἶχε ποδὸς μέτρον ἢ πῆξις τοῦ Σταυροῦ;» (λόγ. εἰς το πῶς οἶδε γράμματα μὴ μαθηκῶσι. Τόμ. 5.)

Ἡ αἰτία δὲ διὰ τὴν ὁποίαν μαζί μὲ τὸν Σταυρὸν ἐνοῦται καὶ βασιλικὸς, ὅταν γίνεται ὁ ἀγιασμός, εἶναι αὕτη. Ἰστορεῖ ὁ μοναχὸς Ἀλεξάνδρος, ὅτι βασιλικὸς ἀνεβλάστανε πάντοτε ἐπάνω τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου Γολγοθᾶ, ὑποκάτω τοῦ ὀποίου ἦτον ζωσμένος ὁ τίμιος Σταυρός. Ἀνίσπων δὲ τὸν βασιλικὸν οἱ Ἕλληνες, οἵτινες ἔῤῃ ἐπὶ ἐπάνω ναὸν καὶ ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης· πλὴν αὐτὸς πάλιν ἀνεβλάστανεν. Ὅθεν εἰς μνήμην τοῦ θαύματος, μὲ βασιλικὸν, καὶ ὄχι μὲ ἄλλο φυτὸν, ποιοῦμεν τὸν διὰ τοῦ Σταυροῦ μικρὸν καὶ μέγαν ἀγιασμόν. (Ὅρα σελ. 25 καὶ 177 τῆς Δωδεκαβίβλου. Ὅρα καὶ εἰς τὴν ἕκτην τοῦ Μαρτίου μηνός, ὅπου ἐορτάζεται ἰδιαιτέρον ἢ εὐρεσις τοῦ Σταυροῦ καὶ τῶν τιμίων Ἠλίων.)

Προσθέτω ἐδῶ καὶ ὅσα σημεῖοι ὁ Γάλλος Παῖσιος εἰς τὰ προβλήματα ἅτινα λύει τοῦ Ἀλεξίου Μιχαηλοβίτς βασιλέως Μοσχοβίας ἐν ἔτει 1615 ὡς ἀξιόλογα, ἅτινα σώζονται ἐν χειρογράφοις· ἤγουν ὅτι τὸ σχῆμα τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἦτον ὁμοῖον ὡς ἂν τὸ στοιχεῖον T. Ὅθεν τὸ ῥητὸν ἐκεῖνο τοῦ Ἰεζεκιὴλ τὸ λέγον. «Διέλθε μέσην Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄρα σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα τῶν ἀνδρῶν τῶν καταστεναζόντων,» καὶ τὰ ἐξῆς (Ἰεζ. 4. 4.) τοῦτο, λέγων, μετέφερασιν ὁ Ἀκύλος καὶ ὁ Θεοδοσίωσιν οὕτω· «Ὅρα τὸ Ταῦ ἐπὶ τὰ μέτωπα.» Συμμαρτυρεῖ δὲ τούτοις καὶ ὁ Ὀριγένης, καὶ ὁ θεοφόρος Μάρτυρας. Ὅθεν καὶ ὁ ἅγιος Λουκιανὸς εἰς τὸν ἐπιγραφόμενον λόγον του «Δίκη φωνηέντων ἀποσπάζει νὰ μὴν ἔχῃ ἄλλην καταδικῆς τὸ Ταῦ, παρὰ τὴν σημεῖωσίν του, ἤτοι τὸν σταυρὸν· δὲν εἶναι δὲ, λέγει, διὰ τοῦτο τριμερὲς μόνον ὁ σταυρός, ὡς τὸ T, ἀλλὰ καὶ τετραμερὲς· καθότι ὁ τίτλος ὁ τεθείς ὑπὸ τοῦ Παύλου

Ὁ δὲ σοφὸς Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνὸς ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου λέγει, ὅτι ὁ Σταυρός τοῦ Χριστοῦ ἐγνωρίσθη καὶ ἀπὸ τὸν τίτλον. (ἤτοι αἰτίαν) ὅσπερ εἶχεν ἐπάνω, ὅστις ἐπειδὴ ἦτον ἀπὸ σκίδος, ἐφυλάχθη ἀδιάφθορος, οἱ δ' ἄλλοι σταυροὶ τῶν ληστῶν τίτλον οὐκ εἶχον.

Ἡ σημείωσις, ὅτι ἡ Ἁγία Ἑλένη εὐρῶσα τὸ τίμιον Ξύλον, ἄλλο μὲν ἀπὸ αὐτοῦ, ἀρῆκεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, παραδούσα τοῦτο ἐν ἀργυρῇ κεισῶτι εἰς τὸν Πατριάρχην Μακάριον, ὡς λέγει ὁ θεῖος Ἀμβρόσιος· ἄλλο δὲ μέρος αὐτοῦ ἀνεκόμισεν εἰς τὸν υἱὸν τῆς Κωνσταντίνου, τὸν ὁποῖον εἰσήγαγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ τῆς πύλης τοῦ Ὑψωμαθείου· τὰ δὲ ἐν τῷ τιμίῳ Ξύλῳ εὐρεθέντα βάλσαμα, κρῖνα, ῥόδα, κώστους, βασιλικὸς καὶ ἄλλα εὐώδη, ἐφύτευσεν εἰς γάστρας ἵνα σώζονται· ἀνήγειρε δὲ μοναστήριον καὶ οἰκοδόμησεν αὐτὸ Γαστρίαν (ἴσως διὰ τὰς ἀνωτέρω γάστρας) ὅπου καὶ ἐκατοίκησε. Σημείωσις δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ τίμιον Ξύλον, ὄχι μόνον ἐφυλάχθη ἀσχητὸν ἐν τῇ γῇ τριακοσίους τριάκοντα χρόνους, ἀλλὰ καὶ ἀνέστησε μίαν γραῖαν γυναῖκα ἡμιθανῆ κατὰ τὸν Σωζόμενον· καὶ τέλειον νεκρὸν, κατὰ τὸν Νικηφόρον· ἀλλὰ καὶ διαμοιρασθῆν εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἀνελάττωτον ἔμενεν διότι εἶπεν ὁ θεὸς Κύριλλος ἐν Κατηχῆσει τετάρτῃ «Διὰ τοῦ σταυρικοῦ Ξύλου τῆς γῆς ἅπας ὁ κόσμος, εἰς τμήματα μερισθέντος, διαπεπλήρωται· διηγείται δὲ καὶ ὁ Παῦλῶσιν εἰς τὴν ἐνδεκάτην αὐτοῦ ἐπιστολῆν, ὅτι ὁ Σταυρός ἐξ ἐκείνου τοῦ καιροῦ τῆς εὐρέσεως αὐτοῦ μετεδίδετο εἰς κοινὴν ὠφέλειαν, καὶ μείωσιν οὐχ ὑβίσταται· ἀλλὰ μένει ἀνελλίπη; καὶ ἀκέραιος· καὶ μερισθόμενος κατέχεται, καὶ πάλιν ὅλος προσκυνεῖται·

γαρίτας, καὶ εἰς τὸν Ποιμενικὸν Αὐλὸν καὶ εἰς τὸν Κωφόν. »

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐκοιμήθη καὶ ἐν Κυρίῳ ἀρεπαύσατο, ὁ ἐν ἁγίοις πατῆρ ἡμῶν ἸΩΑΝΝΗΣ ὁ Χρυσόστομος· διὰ δὲ τὴν παροῦσαν μεγάλην ἑορτὴν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, μετετέθη ἡ θεία τοῦτου μνήμη κατὰ τὴν τρισκαίδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου μηνός, ὡς ἂν, ὀλμαι, λαμπρῶς καὶ τελειῶς ἡ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ Χρυσοστόμου ἑορτάζοιτο.

Μνήμη τῆς εὐσεβεστάτης βασιλισσῆς ΠΛΑΚΙΛΛΗΣ οὐζύγου γενομένης τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου.

- Φθαρτὸν λιποῦσα στέμμεν γῆς· ἡ Πλακίλλα,
- Ἐν οὐρνοι· ἄρθρον εὐρίσκει στέρος.
- * Αὐτὴ ἂν καὶ ἦτο γυνὴ τοῦ εὐσεβεστάτου

ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν τὸ σχῆμα ἔχοντα τοῦ Τ, ἐσχημάτισε τὸν σταυρὸν τετραμερῆ· ἐν σανάδι δὲ ὁ τίτλος καὶ ἡ ἐπιγραφή ἐχαράχθη, ὡς ἐρμηνεύει Εὐθύμιος ὁ Ζυγαθηνὸς εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ κατὰ Ματθαίου· καὶ οὐχὶ ἐν χάριτι, ὡς εἴπομεν ἄνωτέρω.

Κατὰ ἄλλον δὲ τρόπον λέγεται τριμερῆς, διὰ τὴν ἐκ παραδόσεως ἱστορίαν τοῦ Λώτ· ὅθεν καὶ ὁ Δαμασκηνὸς ψάλλει ἐν τινι τροπαρίῳ « Ἐν τῇ κυπαρίσσει ὡς ἠδούκησας, καὶ τῇ πεύκῃ καὶ κέδρῳ, σαρκὶ συναυψούμενος· » ἀκολουθῶν εἰς τὸν Ἰσαΐαν λέγοντα. « Ἐν κυπαρίσσει, καὶ πεύκῃ, καὶ κέδρῳ ἔμκα δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἁγίόν μου. (Ἰσ. ξ'. 43) εἶγε δὲ, λέγει, καὶ ὑποπόδιον ὁ σταυρὸς, ἐπὶ τοῦ οὐραίου ἐτέθησαν οἱ πόδες τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ, διὰ νὰ καρποφῶσιν εἰς αὐτὸ δυνατώτερα, ὡς γράφουσιν ὁ θεὸς Εἰρηναῖος καὶ ὁ Ἰουστίνος, καὶ οὕτως ἐπληρώθη τὸ Δαβιτικόν· « Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος ἐστίν. » (ψαλ. γη'. 5.) Σημειώσαι, ὅτι ὁ θεὸς Χρυσόστομος ἔχει λόγον εἰς τὴν Ὑψοῦσιν τοῦ Σταυροῦ· ὁ Κρήτης Ἀνδρέας δύο λόγους, ὃν τοῦ μὲν ἐνὸς ἡ ἀρχὴ ἐστὶν αὕτη « Σταυροῦ πανήγυριν ἄγομεν· » τοῦ δὲ ἑτέρου « Κινησωμεν ἀγαπητοί· » Παντολέων ὁ πρεσβύτερος Μονῆς τῶν Βυζαντιῶν, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὅτε τῆς παρούσης ἑορτῆς· Ἀλέξανδρος μοναχός, οὗ ἡ ἀρχὴ « Τὴν κέλευσιν τῆς ἡμετέρας· » (σώζονται ἐν τῇ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου.) Ἰάκωβος ὁ μοναχός καὶ ταπεινός. (σώζεται ἐν τῇ τοῦ Παντοκράτορος) Ἰωσήφ Θεσσαλονίκης, οὗ ἡ ἀρχὴ « Σταυροῦ πρόκειται σήμερον ἑορτή· » Παντολέων ὁ διάκονος, οὗ ἡ ἀρχὴ « Πάλιν ὑψοῦται Σταυρός. » (σώζονται καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνωτέρω, ἐν τῇ Ἀκύρᾳ, καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων) ὁ Χρυσόστομος οὗ ἡ ἀρχὴ « Σταυροῦ πρόκειται σήμερον ἑορτή· » ἑμῶσις καὶ ἕτερον λόγον ὁ αὐτός· οὗ ἡ ἀρχὴ « Πᾶσα μὲν ἡ ἀπὸ τῶν χειρῶν ἐπὶ τὰ κρείττονα μεταβολή· » (σώζονται ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσε.)

βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου τοῦ ἐν ἔτει τοῦ (379) βασιλεύσαντος, καὶ εἶχε τὴν ἐπὶ γῆς βασιλείαν, μόνον τοῦτο ἡγάπα καὶ ἐπεθύμει νὰ ἀποκτήσῃ περισσώτερον τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· διότι δὲν ἔκαμεν αὐτὴν νὰ ὑπερηφανευθῇ τὸ ὕψος τῆς ἐπιγείου βασιλείας ὅπερ εἶχεν· ἀλλὰ μᾶλλον ἐταπεινῶνε καὶ ἤναπτεν αὐτὴν εἰς τὸν πόθον τῆς οὐρανοῦ βασιλείας. Διότι ὅσον μεγάλη ἦτον ἡ εὐεργεσία, ἣν ἐχάρισεν εἰς αὐτὴν ὁ Θεός, τόσον καὶ αὐτὴ ἔδειξε μεγάλην ἀγάπην εἰς τὸν εὐεργέτην αὐτῆς Θεόν. Διὰ τοῦτο ἡ αἰδιδίμος μὲ διαφόρους τρόπους ἐφρόντιζε νὰ ἐπισκέπτηται τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς ἔχοντας τὰ μέλη τοῦ σώματος βεβλαμμένα καὶ μισερά· ἐπισκέπτετο δὲ τοὺς τοιοῦτους ἀσθενεῖς, χωρὶς νὰ ἔχη μαζί της ὑπηρετάς καὶ δούλους καὶ δορυφόρους, ἂν καὶ ἦτο βασίλισσα. Ἀλλὰ τούτους νοσοκομοῦσα μόνη μὲ τὰς ἰδίας τῆς χειρᾶς, πορευομένη μὲν εἰς τὰς οἰκίας των, δίδουσα δὲ εἰς τὸν καθ' ἕνα ἐκεῖνα, ὅσα τοῦ ἐχρειάζοντο. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ξενοδογεῖα τῆς ἐκκλησίας περιπατοῦσα ἡ μακαρία, ὑπηρετεῖ τοὺς κλινήρεις, μόνη τῆς πιάνουσα τὸ ἀγγεῖον καὶ μαγειρεύουσα δι' αὐτούς· μόνη τῆς γευομένη ἀπὸ τὸ ζωμίον, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὸ φαγητὸν των· μόνη τῆς πλύνουσα τὸ ποτήριον τῶν ἀρρώστων· καὶ μόνη τῆς κάμνουσα ὅλα τὰ ἄλλα ἔργα, ὅσα εἶναι ἴδια τῶν δούλων καὶ δουλευτριῶν. Εἰς ἐκείνους δὲ, ὅσοι ἐζήτουν νὰ ἐμποδίσουν αὐτὴν, καὶ νὰ κάμουν αὐτοὶ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀρρώστων, ἔλεγε ταῦτα τὰ ἀξιωμανημόνευτα λόγια, Εἰς μὲν τὴν βασιλείαν τὴν ὁποίαν ἔχω, πρέπει νὰ διαμοιράζῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον· εἰς ἐμὲ δὲ πάλιν τὴν βασίλισσαν πρέπει, νὰ προσφέρω εἰς τὸν Θεὸν τὴν διὰ τοῦ σώματος μου ὑπηρεσίαν, εὐχαριστοῦσα διότι μοὶ ἐχάρισε τὴν βασιλείαν ταύτην.

Εἰς δὲ τὸν ὁμόζυγόν τῆς βασιλέα Θεοδόσιον ἐσυνείθιζε νὰ λέγῃ συχνάκις, Πάντοτε, ὦ ἄνδρα μου, πρέπει νὰ συλλογίζεσαι, τί ἦσιν πρὸ τοῦ νὰ γένῃς βασιλεὺς, καὶ τί εἶσαι τώρα, διότι, ἐὰν αὐτὰ ἐνθυμῆσαι, δὲν θέλεις γένῃ εἰς τὸν εὐεργέτην σου Θεὸν ἀχάριστος· ἀλλὰ θέλεις κυβερνήσῃ κατὰ νόμους τὴν βασιλείαν, ἣν αὐτός σοι ἐχάρισε· καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θέλεις εὐχαριστήσῃ τὸν χάρισαντά σοι τὴν βασιλείαν. Τοιαῦτα λόγια μεταχειριζομένη πάντοτε ἡ αἰμνηστος βασίλισσα, ἐπρόσφερεν αὐτὰ εἰς τὰ καλὰ σπέρματα τῆς ἀρετῆς τοῦ ἀνδρός τῆς, ὡς ἂν πότισμα κάλλιστον καὶ ἀρμοδιώτατον.

Με τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τοὺς νόμους τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν ἑαυτὸν τῆς καὶ τὸν ἀνδρα τῆς. Ὅθεν δουλεύουσα τὸν Θεὸν καθ' ὅλην τῆς τὴν ζωὴν μὲ ἐγκράτειαν, μὲ προσευχὴν, μὲ κακοπάθειαν γενναίαν μὲ τὴν πρὸς πάντας ἰλαρότητα καὶ μὲ τὴν συμπάθειαν τῶν δεομένων πτωχῶν, οὕτω παρέδωκε τὸ πνευμά της εἰς ὃν ἐδούλευε Θεὸν, πρὸ τοῦ νὰ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· τόσην δὲ ἀγάπην ἔδειξεν εἰς αὐτὴν καὶ μετὰ τὸν θάνατόν τῆς ὁ βασιλεὺς καὶ ὁμόζυγος αὐτῆς Θεοδοσίος, ὥστε, ἐπειδὴ οἱ Ἀντιοχεῖς ἐθέτες ἀπὸ ἑνα ἄγριον καὶ πονηρὸν δαίμονα, ἐθυμώθησαν ἐναντίον τῶν βασιλικῶν ἀνδριάντων, καὶ τὸν γάλκιον ἀνδριάντα τῆς πανευφύμου Πλακίλλης ταύτης κατεκρήμνισαν καὶ ἔσυραν ἀτίμως αὐτὸν εἰς πολλὰ μέρη τῆς πόλεως· τόσην, λέγω, ἀγάπην ἔδειξεν εἰς αὐτὴν τότε, ὥστε ἐθυμώθη μετὰ γάλως διὰ τὴν ἀτιμίαν ταύτην, καθὼς ἦτον καὶ πρέπον νὰ θυμωθῇ· καὶ ἐσήκωσε τὰ προνόμια τῆς πόλεως Ἀντιοχείας, καὶ ἐφοβέρισε, ὅτι θέλει κατακαύσει αὐτὴν, καὶ ὅτι ἀπὸ πόλιν, θέλει τὴν μετασκευάσει χωρίον.¹

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὄσιος Μακεδόνιος, ὁ ὁποῖος τότε ἡσκήτευεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ βουνοῦ, ἔγραψεν εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἐσυμβούλευεν αὐτὸν νὰ παύσῃ τὴν ὀργὴν του· διὰ τοῦτο παρεκινήθη νὰ ἀποκριθῇ πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ταῦτα, Δὲν ἔπρεπεν, ὦ πάτερ, διότι ἐγὼ ἔσφαλα εἰς τοὺς ἀντιοχεῖς, αὐτοὶ νὰ δείξουν τόσην ὕβριν καὶ ἀτιμίαν μετὰ θάνατον εἰς μίαν τοιαύτην γυναῖκα, ἣτις ἦτον ἀξιοτάτη παντὸς ἐπαίνου καὶ τιμῆς· ἐναντίον εἰς ἐμὲ ἔπρεπεν οἱ ἀντιοχεῖς νὰ ἀρματώσουν τὸν θυμὸν τους, καὶ ὄχι κατ' ἐκείνης.

Μετὰ ταῦτα ὁμοῦς ὠφελήθη ὁ αὐτὸς βασιλεὺς ἀπὸ τὰς εἰρημέναις ἀγαθὰς συμβουλάς τῆς μακαρίας συζύγου του Πλακίλλης εἰς τὸ νὰ κρατῇ τὸν θυμὸν, καὶ νὰ νικᾷ τὴν ὀργὴν του, καθὼς θέλει· δείξει τὸ ἀκολούθως ρηθισόμενον. Διότι ὁ βασιλεὺς ἀντὶ νὰ ἐκδικήσῃ μὲ μεγάλας τιμωρίας τοὺς Ἀντιοχεῖς διὰ τὴν τόσην ἀτιμίαν ἣν ἔδειξαν εἰς τοὺς βασιλικούς ἀνδριάντας, καὶ ἀντὶ νὰ τοὺς ἀφανίσῃ ἐξ ὀλοκλήρου, αὐτὸς ἐνθυμούμενος τὰ ἀνωτέρω

λόγια τῆς γυναικὸς του, καὶ τὸν νόμον, τὸν ὁποῖον ἐνομοθέτησεν εἰς αὐτὸν ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος ὁ Μεδιολάνων, αὐτὰ, λέγω, ἐνθυμούμενος, ἐφοβέρισε μὲν μόνον διὰ νὰ ἀφανίσῃ τὴν πόλιν τῶν Ἀντιοχεῶν· ἀλλὰ πάλιν ἐφέρθη εἰς αὐτοὺς ἡμερα καὶ φιλάνθρωπα.

Μνήμη τῆς ἀγίας καὶ οἰκουμεικῆς Ἑκτης ΣΥΝΟΔΟΥ τῶν ἀγίων ἑκατὸν ἐβδομήκοντα Πατέρων, τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τῶν Μονοθελητῶν συνελθόντων.

* » Ὑπόστασιν μὲν τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου μίαν,

* Διττὰς δὲ γυνῶθι καὶ θελήσεις καὶ φύσεις.

* Ἐτερον.

* Σέβειν θελήσεις τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου δύο,

* Ἑκτη διδάσκει πληθὺς εὐσεβοφρόνων.

† Αὕτη ἡ ἀγία καὶ οἰκουμεικὴ Ἑκτη Σύνοδος συνηθροίσθη ἐν τῷ τρούλῳ τοῦ παλατίου τῷ λεγομένῳ Ὠάτῳ, ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Πρωγονάτου, τοῦ ὄντος πατρὸς Ἰουστινιανοῦ τοῦ δευτέρου τοῦ καλουμένου ῥινοτμήτου, ἐν ἔτει χγ'. (680) καὶ ὁ μὲν Πύρρος (ἢ παρ' ἄλλοις Σέργιος) ἦτο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὁ δὲ Ἀγάθων, ἦτο πάπας τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης. Αὕτη λοιπὸν ἠλεγξε καὶ ἀναθέματι καθυπέβαλε Σέργιον, Πύρρον, Πέτρον καὶ Παῦλον τοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχας· Μακάριον (ἢ παρ' ἄλλοις Μακρόβιον) τὸν Ἀντιοχείας, Κύρον Ἀλεξανδρείας, Ὀνώριον τὸν Ῥώμης, Στέφανον καὶ Πολυχρόνιον καὶ Θεόδωρον τὸν τῆς Φαράν ἐπίσκοπον καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, οἵτινες ἐδογματίζον ἀσεβῶς ἐπὶ Χριστοῦ μίαν θέλησιν καὶ μίαν ἐνέργειαν. Ἐκ τούτου δὲ τοῦ πονηροῦ δόγματος κατεβίβαζον εἰς πάθος τὸ ἀπαθὲς τῆς θεότητος, καὶ εἰς ἄλλας πολλὰς ἀτοπίας κατεκρημνίζοντο. Ἐδογματίσθη δὲ ἡ αὕτη Σύνοδος νὰ φρονῶμεν καὶ νὰ σεβώμεθα ἐπὶ Χριστοῦ, μίαν μὲν ὑπόστασιν τῆς θεότητος καὶ τῆς ἀνθρωπότητος, δύο δὲ φυσικὰς θελήσεις καὶ ἐνεργείας καθότι καὶ αἱ δύο φύσεις ἐν τῷ ἐνὶ Χριστῷ ἐφυλάχθησαν ἀτρεπτοὶ καὶ ἀσύγχυτοι, καὶ ποτὲ μὲν ἡ μία φύσις, ποτὲ δὲ

¹ Σημειώσαι, ὅτι ἡ ὕβρις αὕτη καὶ ἀτιμία, τὴν ἐποίαν ἔδειξαν οἱ Ἀντιοχεῖς ἐναντίον εἰς τοὺς ἀνδριάντας τῆς βασιλίσσης Πλακίλλης ἔγεινεν ὕλη καὶ ὑπόθεσις τοῦ νὰ συγγράψῃ ὁ χριστοστομικός κάλαμος τοῦ Ἰωάννου τοὺς καλοὺς ἐκείνους καὶ ρητορικωτάτους λόγους τῶν ἀνδριάντων.

¹ Ἐσφαλμένως δὲ γράφεται ἐν τε τῷ Μηναίῳ καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ὅτι ὁ Κωνσταντίνος Πρωγονάτος ἦτον υἱὸς Ἰουστινιανοῦ τοῦ ῥινοτμήτου. Σημειώσαι, ὅτι ἡ Σύνοδος αὕτη ἐορτάζεται καὶ κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Ἰουλίου μετὰ τῶν ἄλλων πέντε οἰκουμεικῶν Συνόδων.

ἡ ἄλλη ἐπεδείξατο τὴν ἰδικὴν τῆς θέλησιν καὶ ἐνέργειαν· ἡ δὲ τῶν Κανόνων ἔκδοσις ἐγένεεν ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ ῥηνοστήτου τοῦ υἱοῦ τοῦ Κωνσταντίνου τούτου· καὶ ὄρα περὶ τούτου ἐν τῷ ἡμετέρῳ κανονικῷ σελ. 146.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΑΠΑ.

» Ἰδεῖτο Πάπας πρὸς τὰ στίγματα στένειν.

» Βοηθὸν ἐγγύς τὸν Θεὸν κεκτημένος.

Οὗτος ἦτον εἰς τοὺς χρόνους Μαξιμιανῶ βασιλέως, καὶ Μάγνου ἡγεμόνος πόλεως Λαβάνδου τῆς ἐπαρχίας Λυκαόνων. Ὁ δὲ τρόπος τῆς μαρτυρίας αὐτοῦ εἶναι ποικίλος καὶ πολυειδής, διότι ἔλαβε μὲν πληγὰς εἰς τὰς σιαγόνας, ὑπέφερε δὲ κρεμασμούς καὶ ξηγισμούς ἀπὸ ὄνουρα σιδηρᾶ· ἔλαβε καρφύσεις ὑποδημάτων σιδηρῶν, καὶ ἠναγκάσθη νὰ τρέχη με αὐτὰ καὶ οὕτω μετὰ τοιαῦτα βράσανα παρέδωκεν ὁ μακάριος τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.¹

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΚΛΗΣ ἔγει τελειοῦται.

» Πρὸς κλησὶν ἦκει καὶ Θεοκλῆς τὴν ἄνω,

» ἔχων ὄχημα τὴν τομὴν τὴν ἐκ ξίφους.

Ὁ ἅγιος ΒΑΛΕΡΙΑΝΟΣ τὸ νήπιον ἔγει τελειοῦται.

» Βαλεριανῶ τῷ μικρῷ Θεὸς μέγα,

» Ἐν οὐρανῷ δέδωκε πάμμεγα στέφος.

Ὁ ἅγιος νέος ὀσιομάρτυς ΜΑΚΑΡΙΟΣ ὁ εἰ Θεσσαλονική μαρτυρίας κατὰ τὸ ἔτος ἀρκί' (1527), καὶ μαθητὴς χρηματίας τοῦ ἁγίου Νήφωνος τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, ἔγει τελειοῦται.²

» Μακάριος σὺ καὶ μακάρων εἰς τόπον,

» Θανάτῳ ἀπλήθεις διὰ τοῦ μαρτυρίου.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ'. μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΙΚΗΤΑ.

» Φλέγη Νικήτα καὶ γίνη Νικηφόρος,

» Ἢ μᾶλλον εἰπεῖν πυρφόρος Νικηφόρος.

» Πέμπτη καὶ δεκάτη καμίνῳ βλήθη Νικήτας.

Ὁὗτος ἐβλάστησεν ἀπὸ τὸ λαμπρότερον γένος τῶν Γόθων, ὅπερ εὗρισκετο πέραν τοῦ ποταμοῦ Ἰστρου¹ κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει πλ' (330)· ἔμαθε δὲ τὴν εὐσεβῆ πίστιν παιδιόθεν ἀπὸ τὸν Μακάριον τὸν ἀρχιερέα τοῦ τόπου ἐκείνου. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς εὐσεβῶς ὁμοῦ καὶ εὐγενῶς ἀνετρέφη, διὰ τοῦτο ἐδίδασκε καὶ τοὺς ἄλλους ὁμογενεῖς του νὰ πιστεύωσι καὶ ἐκείνοι καὶ νὰ πολιτεύωνται εὐσεβῶς καὶ ἐναρέτως, καθὼς καὶ αὐτὸς εὐσεβῶς ἐπίστευε καὶ ἐναρέτως ἐπολιτεύετο, κήρυξ καὶ διδάσκαλος τῆς ἀληθείας εἰς ὅλους γινόμενος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ δυσσεβὴς Ἀθηνάρχης ὁ ἀρχὼν καὶ πρῶτος τοῦ ἐνὸς μέρους τοῦ Γοθικοῦ γένους, (εἰς δύο μέρη ἦτον αὐτὸ χωρισμένον) ἐπειδὴ, λέγω, αὐτὸς ἐνικήθη, πολλὰ αἰσχρῶς ἀπὸ τὸν Φρικιγέρην τὸν ἀρχόντα τοῦ ἄλλου μέρους τῶν Γόθων, μετὰ τὴν βοήθειαν καὶ συμμαχίαν τοῦ θεοῦ σταυροῦ καὶ τοῦ στρατεύματος τῶν Ῥωμαίων, τούτου χάριν, ἀφ' οὗ μὲ πολυκαιρίαν πάλιν ἀνέλαβε καὶ ἐδυναμώθη, ἐφέρετο ὁ μιαιρὸς μετὰ μεγάλην μαρίαν κατὰ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, καὶ ἐτιμῶρει αὐτοὺς μετὰ βαρβαρικά καὶ ἀνυπόφορα παιδευτήρια. Οὐ μόνον δὲ αὐτὸς οὕτως ἐποίει ὁ ἀλιτήριος, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ὑποτασσομένους αὐτῷ ἐπρόσταζε νὰ μιμῶνται τὴν κατὰ τῶν χριστιανῶν ἰδικὴν του μαρίαν καὶ ἀγριότητα.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Νικήτας, ἠῤῥξανε περισσότερον τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἐκήρυττε τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν λαμπρότερον· διὰ τοῦτο πιάνεται ἀπὸ τοὺς ἄνωθεν Γόθους αἰφνιδίως ἐκεῖ, ὅπου ἐδίδασκε, καὶ βιαίως ἀρπάζεται ὑπ' αὐτῶν. Ἐπειτα ἀναγκάζεται νὰ ἀρνηθῆ τὸν Χριστόν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπέθετο, διὰ τοῦτο ἐσύνηριψαν ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του· στομωθεὶς δὲ ἀπὸ τὴν παιδείαν ταύτην, περισσότερον ἐκήρυττε τὸν Χριστόν· διὰ τοῦτο ἐρρίφθη ἐπάνω εἰς τὴν φωτίαν καὶ οὕτω ὁ νικηφόρος ἀληθῶς τοῦ Χριστοῦ Νικήτας ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν ἀμάραντον στέφανον, ὁμοῦ μετὰ ἄλλους πολλοὺς ὁμογενεῖς τοῦ Γόθους. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀπεκαλύφθη διὰ μέσου ἐνὸς ἀστέρος εἰς τὸν φίλον καὶ γνώριμόν του Μαριανόν, ὁ ὁποῖος με-

¹ Ὁ Πάπας οὗτος φάνεται ὅτι εἶναι ἄλλος ἀπὸ ἐκεῖνον, ὅστις βορσάζεται κατὰ τὴν δεκάτην ἔκτῃν τοῦ Μαρτίου· διότι ἐκεῖνος μὲν κρεμασθεὶς εἰς δένδρον ἄκαρπον, ἐτελειώθη, οὗτος δὲ οὐδὲν τοιοῦτον ἐπάθεν.

² Το μαρτύριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

¹ Ἰστρος, κατὰ τὸν γεωγράφον Μελέτιον, καλεῖται ὁ Δούναβις ποταμὸς κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐμβαίνει εἰς αὐτὸν ὁ Σαῦος ποταμὸς ἕως τῆς Μαύρης θαλάσσης ἢ ὡς ἄλλοι θέλουσι, κατὰ τὸν τόπον τῆς Ἀζιουπόλεως καὶ κάτω, μετὰ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ. σελ. 227 καὶ 416.

τέφερον αὐτὸ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν γῶραν τὴν καλουμένην Μουεστηνῶν· καὶ ἐκεῖ ἐτιμήθη μὲν νῶν μεγαλοπρεπῆ καὶ μὲ ἄλλας τιμὰς μαρτυρικάς· ὅπου ἐνεργούσε διάφορα θαύματα.¹

* Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ΜΑΡΤΥΡΩΝ τῶν σὺν Νικήτᾳ ἀθλησάντων.

- * Ἀθλοῦσι πληθὺς εὐσεβῶν ἐν Γοτθίᾳ,
- * Τὴν βάρβαρον ἔψιντες ἐκποδῶν φρένα.

Μνήμη τοῦ ὁπίου πατρὸς ἡμῶν ΦΙΛΟΘΕΟΥ πρεσβυτέρου τοῦ θαυματουργοῦ.

- * Ζήσας ὁ Φιλόθεος ὡς Θεῷ φίλος,
- * Ζωὴν ἄληκτον εὔρε σὺν Θεοῦ φίλοις.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ χωρίον καλούμενον Μύρμηξ, εὐρίσκόμενον κατὰ τὸ θέμα τοῦ Ὀψικίου· εἶχε δὲ τὸ ὄνομα ὁμοιον καὶ σύστοιχον μὲ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς του· διότι καθὼς αὐτὸς ὠνομάζετο Φιλόθεος, οὕτω καὶ ἡ μήτηρ του ὠνομάζετο Θεοφίλα· λαβὼν δὲ γυναῖκα, καὶ γεννήσας παιδιά μὲ αὐτὴν, ὡς εὐλαβῆς καὶ σώφρων ἐχειροτονήθη ἱερεύς. Ἀπὸ τότε λοιπὸν σχολάζων πάντοτε ὁ ἀσίδιμος εἰς νηστείας καὶ προσευχάς, ἠξιώθη νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ τῶν θαυμάτων τὴν χάριν. Ὅθεν εἰς πολλοὺς μὲν πεινασμένους παραδόξως ἐχάρισεν ἄρτον, νερόν δὲ τοῦ ποταμοῦ μετέβαλεν εἰς οἶνον· καὶ πέτραν μεγάλην μετέθεσεν εἰς ἄλλον τόπον μὲ μόνον τὸν λόγον του· καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα θαυμάσια ἐποίησεν, ἐν ὧσιν ἐξῆ εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν· ἄρ' οὐ δὲ ἐκοιμήθη καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς μνήμα, μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς χρόνου μετετέθη τὸ λείψάνον του εἰς ἄλλον τόπον ὅτε δὲ ἐμελλον νὰ μεταθέσωσιν αὐτὸ δὺν ἱερεῖς, ὧ τοῦ θαύματος! ἐξήπλωσεν ὁ ἅγιος ὡς ἂν ἦτο ζωντανὸς τὰ δὺν του χέρια, καὶ πιάσας τοὺς ἱερεῖς ἀπὸ τοὺς δὺν ὤμους ἐσηκώθη ἐπάνω, καὶ περιπατήσας τρία βήματα, κατετέθη εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου εὐρίσκεται μέχρι τῆς σήμερον, μῦρον ἀναβλύζων ἀένναον, εἰς ἀπόδειξιν τῆς θαυμαστῆς καὶ καθαρᾶς καὶ ξένης πολιτείας του.

¹ Σημειώσαι ὅτι τὸ μαρτύριον αὐτοῦ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς· οὗ ἡ ἀρχὴ· «Νικήτικους ἀγῶνας τοῦ Μάρτυρος» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἱσθίων καὶ ἐν ἄλλαις) ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται τοῦ αὐτοῦ καὶ ἕτερον μαρτύριον· οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγένετο ἀνὴρ συγγλητικὸς ὀνόματι Νικήτας.»

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ¹ τοῦ ἀπὸ Μίμων.

- * Βάπτισμα παίζει προτραπείς παίζεις πλάνην,
- * Ῥύπτῃ δὲ Πορφύριε, καὶ τέμνη ξίφει.

Οὗτος Μίμος ὢν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ ἐν ἔτει τξά (361) ἐπροστάθη μίαν φορὰν ἀπὸ τὸν παραβάτην, ὅτε ἐωρτάζοντο τὰ μικρὰ καὶ ἀνόσια αὐτοῦ γενέθλια (ἦτοι ἡ ἡμέρα ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη), νὰ μιμηθῆ καὶ νὰ περιπαίξῃ τὰ μυστήρια τῶν χριστιανῶν. Ὅθεν βαπτισθεὶς μέσα εἰς νερόν ἐφώναξε, βαπτίζεται Πορφύριος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ νεροῦ καὶ ἐνδυθεὶς ἱμάτια ἄσπρα, καθὼς δηλαδὴ οἱ χριστιανοὶ ποιοῦσιν ὅταν βαπτίζωνται, ταῦτα, λέγω, ποιήσας, ὡμολόγησε τὸν ἑαυτὸν του χριστιανὸν μὲ πολλὴν παρρησίαν, ἐπειδὴ καὶ ἡ Θεῖα χάρις ἐνέπνευσεν εἰς αὐτὸν τὴν ὁμολογίαν ταύτην· ὅθεν διὰ τὴν ὁμολογίαν του ταύτην μὲ ξίφος τὴν κεφαλὴν ἀποτέμεται.¹

* Ἡ εὔρεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου ΑΚΑΚΙΟΥ Ἐπισκόπου Μελιτινῆς.²

- * Τιμῶντες ἡμεῖς εὔρεσιν σου λειψάνου,
- * Εὔροιμεν Ἀκάκιε τῶν κακῶν λύσιν.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΞΙΜΟΣ ξίφει τελειοῦται.

- * Χριστὸν θεωρῶν σοὶ προτείνοντα στέφος,
- * Τὴν σὴν προτείνεις Μάξιμε ξίφει κάραν.

Αἱ ἅγιοι δὺν ΚΟΡΑΙ ξίφει τελειοῦνται.

- * Γνώμην ἔχουσαι καὶ προθυμίαν μίαν,
- * Κόραι δὺν κλίνουσαι αὐχένας ξίφει.

* Ἡ εὔρεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος ΣΤΕΦΑΝΟΥ.³

- * Εὔρημα κοινὸν ὁ Στέφανος τῇ Κτίσει,
- * Θεοῦ μεγίστου πρωταγωνιστῆς μέγας.

¹ Ἄλλος φαίνεται νὰ ἦναι ὁ Πορφύριος οὗτος ὁ ἀπὸ Μίμων, ἀπὸ τὸν Πορφύριον ἐκεῖνον ὅστις ἐορτάζεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου. Καθότι οὗτος μὲν ἦτον ἐπὶ τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ, ἐκεῖνος δὲ ἐπὶ τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ· καὶ καθότι ἄλλο δίστιχον ἔχει οὗτος, καὶ ἄλλο, ἐκεῖνος.

² Ἡ δὲ μνήμη τοῦ ἁγίου τούτου Ἀκακίου ἐορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην Μαρτίου.

³ Ἡ δὲ μνήμη αὐτοῦ ἐορτάζεται, κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Δεκεμβρίου· καὶ ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου αὐτοῦ, ἐορτάζεται κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Αὐγούστου.

* Ὁ ἐν Ἀγίοις πατὴρ ἡμῶν ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ Ἀρχιεπίσκοπος Λαρίσσης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Γῆθεν μεταστάς Βησσαρίων εἰς πόλον,
- » Κἀκεῖ ἀρητήρ ἐστί σὺν θυηπόλοις.

* Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Βησσαρίων ἦτον ἐν ἔτει ἀρν' (1550) καταγόμενος ἀπὸ χωρίον τῶν καλουμένων μεγάλων Πυλῶν, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰς τὰ τέλη τῆς Μακεδονίας· ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, Θεσσαλίας· ἐγεννήθη δὲ καὶ ἀνετρέφη ἀπὸ γονεῖς ὀρθοδόξους· ἀρ' οὗ δὲ ἔμαθε τὰ ἱερά γράμματα καὶ ἔγεινε δέκα χρόνων, ἔλαβεν ἔρωτα τῆς μοναχικῆς ζωῆς. Ὅθεν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν Μητροπολίτην Λαρίσσης Μάρκον ὀνομαζόμενον· καὶ μείνας παρ' αὐτῷ καιρὸν πολὺν, ἐπέρασε κανονικῶς τοὺς βαθμοὺς τῆς ἱερωσύνης, ἀναγνώστης γενόμενος, ὑποδιάκονος, διάκονος, καὶ ἱερέυς· ἔπειτα ἐχειροτονήθη καὶ Ἐπίσκοπος Δομενίκου καὶ Ἐλασσῶνος. Μεταβαίνων δὲ ὁ ἅγιος εἰς τὴν ἐπισκοπὴν του, δὲν ἐδέχθη ἀπὸ τὸν λαόν, κινούμενον ἀπὸ κάποιαν φιλονεικίαν· ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἀπὸ οἰῆσιν καὶ ἀπαιδευσίαν· ἢ αἰτία δὲ τῆς φιλονεικίας ταύτης ἐστάθη, διότι ἡ ἐπισκοπὴ αὐτῶν εἶχε τιμηθῆ ποτε εἰς ἀρχιεπισκοπὴν. Ὅθεν καὶ προσελθόντες εἰς τὸν τότε πατριάρχην Θεόκλητον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν χρυσόκλητον ὀνομαζόμενον, ἔλαβον Ἀρχιεπίσκοπον Νεόφυτον ὀνόματι· ὅστις εὐρέθη ἄλυτος μετὰ θάνατον. Ὁ μακάριος λοιπὸν οὗτος Βησσαρίων ὡς τοῦ Χριστοῦ μιμητής, δὲν ἐψήρισε τὴν καταρρόνησιν, τὴν ὁποῖαν ἐδειξάν εἰς αὐτὸν οἱ ἐπαρχιωταὶ του· μᾶλλον δὲ καὶ ἀφορμὴν ἡσυχίας ἐκ τῆς καταφρονήσεως ταύτης λαβὼν, ἔμενε μαζὶ μετ' τὸν κατὰ πνεῦμα αὐτοῦ πατέρα καὶ γέροντα, τὸν ἀνωτέρω δηλαδὴ Μάρκον, ὑπηρετῶν καὶ ἰατρεύων διὰ λόγου καὶ ἔργου σωματικῶς τε καὶ ψυχικῶς τοὺς εὐρισκομένους ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Λαρίσσης ἀσθενεῖς καὶ πτωχοὺς. Ἀρ' οὗ δὲ διεπέρασε τέσσαρας χρόνους εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην τῶν ἀσθενῶν, ἐχέρουσεν ἀπὸ ποιμένα ἢ ἐπισκοπὴ τῶν Σταγῶν· ὅθεν ἐζητήθη ὁ ἅγιος ἀπὸ τὸν ἐκείνης λαόν εἰς τὸ νὰ ποιμαίνῃ αὐτοὺς προεδρικῶς καὶ ἐξαρχικῶς· τούτου δὲ γενομένου, ἔμεινεν ὁ ἅγιος ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ἐκείνῃ χρόνους ἕξ, κατὰ τοὺς ὁποῖους πολλὰς θλίψεις καὶ ἐνοχλήσεις καὶ ἐξορίας ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος ἀπὸ ἑνα κάποιον ἀνίερον καὶ χαϊρέκακον, Δομέτιον καλούμενον. Ὅταν δὲ ὁ ῥηθεὶς Μάρκος Λαρίσσης ἐτελεύτησε καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὰς ἐκεῖθεν μακαρίας μονὰς, τότε καὶ ὁ θεὸς οὗτος Βησσαρίων κατὰ

αἵτησιν τῶν Ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν καὶ παντός τοῦ λαοῦ, ἔγεινε Μητροπολίτης Λαρίσσης ἀπὸ τὸν τότε Πατριάρχην Ἱερεμίαν.

Ἄλλὰ τίς δύναται νὰ φανερώσῃ διὰ λόγου τὰς θεαρέστους πράξεις, ὅσας κατώρθωσεν ὁ ἅγιος μετὰ τὸν προβιβασμὸν του; τίς νὰ παραστήσῃ τὰς ὑπ' αὐτοῦ γενομένας ἐλευθερίας τῶν σκλαβωμένων; τὰς βοηθείας τῶν δεομένων; τὰ γεφύρια τῶν ποταμῶν; Καὶ μαρτυρεῖ ἕως τώρα τὸ τούτου μέγα ἔργον τῆς γεφύρας, τὸ ὁποῖον ὁρᾶται ὑπὸ πάντων εἰς τὸν ποταμὸν τὸν τρέχοντα ἀπὸ Πίνδον εἰς τὴν Αἰτωλίαν ὅστις, ἀπὸ μὲν τοὺς παλαιούς Ἑλληνας ὠνομάζετο Ἀργυροδίνης καὶ Ἀχελῶος, τώρα δὲ ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς ἐγγχωρίους Λευκοπόταμος· διότι ταύτην τὴν γέφυραν κἀνεῖς ἄλλος πρὸ τοῦ ἁγίου τούτου δὲν ἐδυνήθη νὰ οἰκοδομήσῃ εἰς τοιοῦτον τόπον, διὰ τὸ ὀρμητικὸν τρέξιμον καὶ τὴν πολλὴν ὕλην ἣν λαμβάνει ὁ ποταμὸς ἐκεῖνος, ὅταν γένωσι βροχαί.

Οὗτος ὁ ἅγιος πρῶτος ἐστυστήσε καὶ ἐκτίσεν ἐκ θεμελίων τὸ νῦν περικαλλές καὶ ὠραῖον μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ ἐπονομαζόμενον Δούσικον, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται πλησίον εἰς τὸ χωρίον του, ἂν καὶ τὸ μοναστήριον αὐτὸ ὕστερον μετεσκευάσθη εἰς τὸ καλλίτερον ἀπὸ τὸν Ἀρχιερέα Νεόφυτον, τὸν ἀνεψιὸν τοῦ ἁγίου, καὶ ἀπὸ ἄλλους Ἐπισκόπους τῆς ἐπαρχίας Λαρίσσης, καὶ ἄλλους ἀδελφοὺς τοῦ μοναστηρίου· εἶχε δὲ συμβοηθὸν του εἰς τοῦτο ὁ ἅγιος καὶ τὸν αὐτάδελφόν του, τὸν θεοφιλέστατον, λέγω, Ἐπίσκοπον Καππούης καὶ Φαναρίου· οὕτω λοιπὸν καλῶς καὶ θεοφιλῶς κυβερνήσας καὶ οἰκονομήσας τὸ ποιμνίον του, καὶ τὰ ἰδικά του πράγματα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, φθάσας εἰς τοὺς πεντήχοντα περίπου χρόνους.

Ἡ δὲ ἁγία καὶ πάντιμος αὐτοῦ χάρα ἀναβλύζει μετὰ θάνατον διάφορα θαύματα καὶ ἰατρείας, μάλιστα δὲ διώκει τὴν ἀσθενεῖαν τῆς πανώλης καὶ λοιμικῆς ἀπὸ ἐκείνου, ὅσοι μετὰ πίστεως ταύτῃ προστρέχουσιν· (ὄρα τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ εἰς τὴν νεοτύπωτον φυλλάδα του, τὸν ὁποῖον ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐπλάτυνε καὶ ἐστόλισε, καθὼς νῦν ὁρᾶται νεοτυπωμένος).

* Ὁ ὅσιος ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ὁ κείτωρ τῆς ἱερᾶς μονῆς τῆς ἁγίας Τριάδος, τῆς ἐπονομαζομένης Σουρβίας, ἦτις κεῖται πλησίον τῆς ἐν Ζαγορᾷ Μακρινιτζῆς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. ¹

¹ Σημειώσται, ὅτι ἡ ἁγία χάρα τοῦ ὁσίου τούτου Γερασίμου

† » Χριστὸς γέγρα: σοι τῷ Γερασίμῳ ἄνω,
» Κεδνήν δέδωκε τῶν ἰδρώτων σου χέριν.

Ὁ ἅγιος θεομάρτυς **ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ Κρής**, ὁ μαρ-
τυρήσας ἐν τῇ νέᾳ Ἐφέσῳ αἰωῶ (1811).¹

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **ΙΣ΄**. μνήμη τῆς ἁγίας μεγαλομάρ-
τυρος καὶ παρευφήμου **ΕΥΦΗΜΙΑΣ**.

- » Ἰπὲρ Θεοῦ κτανθεῖσκιν ἄρκτου ταῖς μύλαις,
- » Εὐφημίαις σὲ χρῆ στέφειν Εὐφημία.
- » Τῇ δ' ἑκκαίδεκάτῃ Εὐφημίαν ἔκτανεν ἄρκος.

† Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασι-
λέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει σπῆ (288): γεννη-
θεῖσα δὲ ἀπὸ γονεῖς λαμπροὺς κατὰ τὸν πλοῦ-
τον καὶ τὴν δόξαν, μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως
κατὰ τὴν εἰς Χριστὸν εὐσέβειαν, ἀπὸ αὐτοῦς
ἐδιδάχθη καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ὅθεν καὶ
ὄλον τὸν πόθον τῆς ἡ μακαρία εἶχεν εἰς τὸν
Χριστὸν καὶ εἰς αὐτὸν μόνον ἐπρόσεχεν. Ἐπει-
δὲ δὲ ὁ Πρίσκος, ὅστις ἔγεινεν ἀπὸ τὸν Διο-
κλητιανὸν ἀνθύπατος τῆς Ἀσίας, ἐπρόσταξε
νὰ θυσιάσουν ὅλοι εἰς τὸν Ἄρην, τὸν ἐν Χαλ-
κηδόνι τιμώμενον ψευδώνυμον Θεόν, διὰ τὴν
αἰτίαν ταύτην ἐκρύπτοντο ὅλοι οἱ πιστοὶ χρι-
στιανοί. Ὅθεν ἀκολούθως καὶ ἡ ἁγία αὕτη Εὐ-
φημία ἐκρύπτετο μαζί με ἄλλους τεσσαράκοντα
ἐννέα χριστιανούς, καὶ ἔλαμπεν ἀναμέσον αὐ-
τῶν με τὰς ἀρετάς, ὡς ἀστὴρ λαμπρότα-
τος. Ἐπειδὴ ὁμως ἐφανερώθη αὕτη καὶ οἱ μετ'
αὐτῆς χριστιανοί, διὰ τοῦτο παρεστάθησαν εἰς
τὸν ἀνθύπατον, καὶ ἀπολογηθέντες εἰς αὐτὸν
πολλὰ γνωστικὰ διὰ μέσου τῆς ἁγίας Εὐφη-
μίας, ἤναψαν τοῦτον εἰς μέγαν θυμόν· ὅθεν
ἐξέσθησαν, καὶ με διαφόρους τιμωρίας ἐβασα-
νίζοντο καθ' ἑκάστην, ἕως εἰς διάστημα εἰκοσιν
ὀλοκλήρων ἡμερῶν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν αἱ εἰχοσιν ἡμέραι ἐκ-
βάλλονται ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ βεβαιῶσι τὸν
ἀνθύπατον, ὅτι μένουν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χρι-
στοῦ στερεοὶ καὶ ἀμετασάλευτοι ὅθεν κτυπῶν-
ται εἰς τὰ πρόσωπα με ὠμὰ δέρματα· εἶτα τοὺς
μὲν ἄλλους ἁγίους ἔρριψαν εἰς φυλακὴν, με

σκοπὸν διὰ νὰ στείλῃ αὐτοὺς ὁ ἀνθύπατος εἰς
τὸν Διοκλητιανόν· μόνην δὲ τὴν ἁγίαν Εὐφη-
μίαν παρέστησαν ἔμπροσθέν του· ἐπειδὴ δὲ εἶ-
δεν αὐτὴν ὁ Ἀνθύπατος, ὅτι ἦτον ἀνωτέρα ἀπὸ
κάθε κολακείαν· διὰ τοῦτο συντριβεῖ τὰ μέλη
τοῦ σώματός της με σιδηροὺς τροχοὺς, καὶ
τοὺς ἄρμους διαχωρίζει· ἡ δὲ μάρτυς, εὐθύς
ἅμα ἐπεκαλέσθη τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ὡ τοῦ
θαύματος! ἐλύθη ἀπὸ τοὺς τροχοὺς, καὶ εὐρέθη
ὑγιής. Ἐπειτα ἔκαυσαν μίαν κάμινον με πί-
σαν καὶ στυππίον καὶ κλήματα, ὥστε ὑψώθη ἡ
φλόγα τῆς ἕως πηγῆς τεσσαράκοντα πέντε·
ὅτε λοιπὸν ἐμελλεν ἡ ἁγία νὰ ῥιφθῆ εἰς τὴν
κάμινον, εἶδον οἱ ὑπηρέται, ὁ Βίκτωρ, λέγω,
καὶ ὁ Σωσθένης, ὅτι Ἄγγελος Κυρίου διεσχόρ-
πισεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὸ πῦρ τῆς καμίνου. Ὅθεν
ἐφοβήθησαν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν·
τούτους δὲ ἐδίδαξεν ἡ ἁγία τὰ περὶ τῆς πί-
στεως τελειότερον, καὶ ἐπαρὰθάρρουνεν αὐτοὺς
εἰς τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ μαρτύριον· ἐπειδὴ δὲ ἡ
ἁγία ἐβάλλθη εἰς τὴν κάμινον διὰ μέσου ἄλλων
ὑπηρετῶν, εὐθύς ἡ κάμινος, τοὺς μὲν ὑπηρέτας
κατέκαυσεν, εἰς δὲ τὴν ἁγίαν ἐδείχθη ὡς αὔρα
δροσίζουσα.

Ἐπειτα, ἡ μὲν ἁγία ῥίπτεται εἰς τὴν φυλα-
κὴν, οἱ δὲ ἀνωτέρω ὑπηρέται ὁ Βίκτωρ καὶ ὁ
Σωσθένης, παραστέκονται ἔμπροσθεν τοῦ ἀν-
θυπάτου, καὶ παρησία τὴν πίστιν ὁμολογή-
σαντες, παραδίδονται εἰς τὰ θηρία· καὶ φονευ-
θέντες ἀπὸ αὐτὰ, οὕτως οἱ μακάριοι τὸ τέλος
τοῦ μαρτυρίου λαμβάνουσιν. Ἡ δὲ ἁγία ἐβάλλθη
εἰς ἄλλην τινα νέαν βάσανον, καὶ διαφυλαχθεῖ-
σα ἀπὸ αὐτὴν ἀβλαβῆς, ἔρριφθη μέσα εἰς λάκ-
κον γεμάτον ἀπὸ νερόν καὶ θηρία· ἔπειτα δια-
περᾶ ἕνα ἄλλον λάκκον, ὅστις ἦτο στρωμένος
με μικρὰ σουβλῖα καὶ χλωμένος ἀνωθεν με τὸ
γῶμα πλῆν, αὕτη μὲν ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν βά-
σανον ταύτην ἀβλαβῆς, ἄλλοι δὲ πεσόντες εἰς
αὐτόν, ἐκινδύνευσαν. Μετὰ ταῦτα ἐπρίονισαν τὴν
ἁγίαν, καὶ με φωτίαν καὶ τηγάνια πεπυρωμένα
τὰ μέλη της ἔκαυσαν· τελευταῖον δὲ ἔδωκαν
αὐτὴν εἰς τὰ θηρία, καὶ πληγωθεῖσα με μόνον
τὸ δάγκχαμα μιᾶς ἄρκτου, οὕτως ἐτελείωσε τὸ
μαρτύριον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτῆς λείψανον ἐπῆραν
οἱ γονεῖς της, καὶ ἐνεταξίασαν αὐτὸ φιλοτιμῶς
ὄχι μακρὰν ἀπὸ τὴν Χαλκηδόνα. (τὸν κατὰ
πλάτος βίον αὐτῆς ὄρα εἰς τὸν Ἐφραίμ τὸν
ἀπλοῦν).¹

εὐρίσκεται ἐν τῇ βιβλίῳ τῆς μονῆ, θαύματα τελοῦσα τοῖς
μετὰ πίστεως ταύτῃ προστρέχουσιν· ἐκεῖ εὐρίσκεται καὶ ἁ-
σματικὴ τούτου ἀκολουθία ἐν ἰδίᾳ φυλλάδι περιεχομένῃ.

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

¹ Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μη-
ναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ ἡ μνήμη καὶ τὸ Συ

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΜΕΛΙΤΙΝΗΣ.

- Μελιτινὴ τμηθεῖσα τὴν κάραν ξίφει.
- Αἷμα προσῆξεν ὡς γλυκὺ Χριστῷ μέλι.

† Αὕτη κατήγето ἀπὸ τὴν Μαρκιανούπο-
λιν τῆς Θράκης, κατὰ τοὺς χρόνους Ἀντω-
νίνου τοῦ βασιλέως, καὶ Ἀντιόχου ἡγεμόνος,

ναζάριον τοῦ ἁγίου Μαρτίνου Πάπα Ῥώμης· διότι αὕτη ἐορ-
τάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Ἀπριλίου, ὅτε καὶ τὸ
Συναξάριον αὐτοῦ πλήρες γράζεται. Καὶ τοῦτο δὲ σημειώσαι,
ὅτι παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύ-
την γράζεται τὸ Συναξάριον τῆς ἁγίας μάρτυρος Σεβαστιανῆς·
τὸ ὁποῖον γράζεται κατὰ τὴν κ΄. τοῦ Ὀκτωβρίου πλατύτε-
ρον ὅθεν παρελείφθη τὸ ἐνταῦθα, ὡς περιττόν.

Καὶ τοῦτο σημειώσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τῆς ἁγίας Εὐφημίας
συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Διοκλητιανοῦ τῆ Ῥω-
μαίων σκῆπτρα» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰ-
θέρων καὶ ἐν ἄλλαις.) Ταύτης εὐρίσκονται δύο ἐγκώμια ἐν
μὲν ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαϊδίου, ἐν δὲ ἐν τῇ τῶν Ἰθί-
ρων· καὶ ὅρα εἰς τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Ἰουλίου.

Δὲν ἐδυνήθη νὰ σωπῆσω ἐδῶ τὴν ἔκφρασιν τὴν ὁποῖαν
συνέγραψεν ὁ Ἀστέριος Ἀμασειᾶς περὶ τῆς εἰκότος τῆς ἁγίας
Εὐφημίας· τὴν ὁποῖαν ἀναφέρει ἡ ἁγία καὶ οἰκουμένηκὴ
ἐβδόμη Σύνοδος, ἐν τῇ ἕκτη πράξει αὐτῆς. Ἔστι δὲ ἐξωρκαί-
σμένη τοῖς τῶν ἱστορικῶν λειψίων ἀνθεσιν, ἔχουσα οὕτως
«Γυνὴ τις, φηαίν, ἱερὰ παρθένος, ἀκήρατος Θεῷ τὴν σωφρο-
σύνην καθιερώσασα. Εὐφημίαν κηλοῦσιν αὐτήν. Τυράννου δέ
ποτε τοὺς εὐσεβοῦντας ἐλαύνοντος, μάλᾳ προθύμως τὸν ἐπὶ
θανάτῳ εἶλετο κίνδυνον. Οἱ δὲ δὴ πολῖται καὶ κοινῶν τῆς θρη-
σκείας, ὑπὲρ ἧς ἐτελεύτησεν, ὡς ἀνδρείαν ἑμοῦ καὶ ἱερὰν τὴν
παρθένον θαυμάσαντες, πλησίον τοῦτεροῦ τὴν θήκην δειμάμενοι,
καταθέμενοί τε τὴν λάρνακα, τιμὰς τελοῦσιν αὐτῇ, καὶ τὴν
ἐτήσιον ἐορτὴν, κοινὴν καὶ πάνδημον ποιοῦνται πανήγυριν. Οἱ
μὲν οὖν τῶν τοῦ Θεοῦ μυστηρίων ἱεροφάνται καὶ λόγιῳ τιμῶσι
τὴν μνήμην αὐτῆς, καὶ ὅπως ἐξετέλεσε τὸν τῆς καρτερίας ἀγῶνα,
ἐπιμελῶσι τοὺς συνιόντας λαοὺς ἐκδιδάσκουσιν. Ὁ δὲ δὴ ζω-
γράφος εὐσεβῶν καὶ αὐτὸς διὰ τῆς τέχνης τὰ κατὰ δύναμιν,
πᾶσαν τὴν ἱστορίαν ἐν συνῶνι χαράξας αὐτοῦ που, περὶ τὴν
θήκην ἱερὸν ἀνέθηκε θέαμα· ἔχει δὲ ὡδε τὸ φιλοτέχνημα. Ὑ-
ψηλὸς ἐπὶ θρόνου καθίδρυται δικαστὴς, πικρὸν καὶ δυσμενὲς
βλέπων εἰς τὴν παρθένον· ὀργίζεται γάρ, ὅταν ἐθέλῃ, κὰν ταῖς
ἀψύχοις ὕλαις ἡ τέχνη. Δορυφόροι δὲ τῆς ἀρχῆς καὶ στρατιῶ-
ται πολλοί· οἱ μὲν τῶν ὑπομημάτων ὑπογράφει δέλτους φέ-
ροντες καὶ γραβίδας· ἴνῃ θάτερος ἀναρτήσας ἀπὸ τοῦ κρησὺ τὴν
χεῖρα, βλέπει πρὸς τὴν κρηνομένην σφοδρῶς, ὅλον ἐκκλινὰς
τὸ πρόσωπον. Ὡς περ παρακλεουόμενος γεγονότερον λαλεῖν,
ἵνα μὴ κάμωνν περὶ τὴν ἀκοὴν ἐσφαλμένα γράφῃ καὶ ἐπιλή-
ψιμα. Ἔστηκε δὲ ἡ παρθένος ἐν φαιῷ γιτώνι καὶ ἱματίῳ τὴν
φιλοσοφίαν σημαίνουσα· ὡς μὲν ἔδοξε τῷ γραφεῖ καὶ τὴν ὄβιν
ἀστεία· ὡς δὲ ἐμοὶ δοκεῖ, τὴν ψυχὴν κεκαλλωπισμένη ταῖς
ἀρεταῖς· καὶ τὰ λοιπά. Σημειώσαι, ὅτι τὸ λείψανον τῆς ἁγίας
ταύτης εὐρίσκεται ἐν τῷ Πατριαρχίῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως
ἐν Ὀκλίηρον.

ἐν ἔτει ρξ' (160)· ἀφ' οὗ λοιπὸν ἡ αἰοιδίμος
πολλὰ ὑπέμεινε βάσανα διὰ προσταγῆς τοῦ
Ἀντιόχου ἐπειδὴ δὲν ἐπέιθετο νὰ ἀρνηθῇ τὴν
τοῦ Χριστοῦ πίστιν, διὰ τοῦτο παρεδόθη εἰς τὴν
γυναῖκα τοῦ ἡγεμόνος, ἵνα μὲ τὰς κολακείας
ἐκείνης καὶ δεξιώσεις μαλακωθῇ. Πλὴν ὄχι
μόνον δὲν ἠπατήθη τελείως, οὔτε ἐμαλακώθη
ἡ ἀρρενόφρων, ἀλλὰ καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ ἡγε-
μόνος χριστιανὴν ἐποίησεν. Ἐπειτα διὰ προ-
σευχῆς τῆς κατεκρήμνισεν εἰς τὴν γῆν τὰ εἰ-
δῶλα τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τοῦ Ἡρακλέους,
καὶ ὡς κόνιν ταῦτα ἐλέπτυνε· πολλὰ δὲ καὶ ἄλ-
λα ποιήσασα θαυμάσια, πολλοὺς ἀπίστους ἔφε-
ρεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν διὰ τὴν
αἰτίαν αὐτὴν ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβεν ἡ μα-
καρία τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Τὸ δὲ ἱερὸν αὐτῆς λείψανον ἐπεὶδὴ ἔμεινεν
ἄταφον, διὰ τοῦτο εἰς χριστιανὸς ἀνθρωπος,
Ἀκάκιος ὀνόματι ἐκ τῆς Μακεδονίας καταγό-
μενος, περῶν ἐκεῖθεν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν
πατρίδα του, ἐζήτησε τὸ λείψανον ἀπὸ τὸν ἡ-
γεμόνα. Ὁ δὲ ἡγεμὼν χωρὶς νὰ ὑποπεύσῃ
τὸν Θεοφιλῆ ἐκείνου σκοπὸν, ἐχάρισε τὸ λει-
ψανον εἰς αὐτόν. Ὅθεν λαβὼν αὐτὸ ὁ Ἀκάκιος,
καὶ εἰς κιβώτιον περικλείσας, ἐσπούδαξε νὰ
φθάσῃ εἰς τὴν πατρίδα του· εἰς τὸ ταξιδίον δὲ
τῆς θαλάσσης ἀρρωστήσας, ἀπέθανεν. Ἐπειδὴ
δὲ τὸ πλοῖον ἤραξεν εἰς ἐν ἀκρωτήριον τῆς
νήσου Λήμνου, εἰς αὐτὸ ἐνεταφιάσθη τὸ τῆς
ἁγίας λείψανον καὶ παρὰ τὸν τάφον τῆς μάρ-
τυρος, ἐνεταφιάσθη καὶ ὁ φιλομάρτυς Ἀκάκιος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

*Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ΄. μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων
καὶ καλλιῶν παρθένων ΠΙΣΤΕΩΣ, ΕΛΠΙ-
ΔΟΣ καὶ ΑΓΑΠΗΣ καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν ΣΟ-
ΦΙΑΣ.*

Εἰς τὴν Πίστιν Ἐλπίδα καὶ Ἀγάπην.

- Τῇ πρὸς σὲ πίστι· Πίστις Ἐλπίς Ἀγάπη,
- Αἱ τρεῖς, Τρεῖς, κλίνουσιν αὐχένᾳ ξίφει.

Εἰς τὴν Σοφίαν.

- Εὐφραίνεται νῦν ὡς Δαβὶδ ψάλλον λέγει,
- Μητέρα κατ' εὐχῆς ἡ Σοφία ἐν τέκνοις.
- Ἐβδομάτῃ δεκάτῃ Ἀγάπην τᾶμον, Ἐλπίδα, Πίστιν.

† Αὗται ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀ-
δριανοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σκ' (222) ἀπὸ γέ-
νος περιφανῆς καὶ λαμπρὸν τῆς χώρας Ἰτα-

λίαις· εὐσεβεῖς μὲν οὖσαι ἐκ προγόνων, πολιτευόμεναι δὲ θεοφιλῶς μὲ πίστιν καὶ ἐλπίδα καὶ ἀγάπην καὶ σοφίαν, καθῶς καὶ τὰ ὀνόματά των φανερόνουσιν. Αὗται λοιπὸν μεταβάσαι μίαν φορὰν εἰς τὴν Ῥώμην, ἐπειδὴ καὶ ἦσαν φημισμένοι καὶ περιβόητοι διὰ τὴν λαμπρότητα τοῦ γένους, καὶ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν εὐσέβειαν, διεβλήθησαν εἰς τὸν βασιλεῖα Ἀδριανόν· καὶ εὐθὺς φέρονται ἔμπροσθέν του διὰ μέσου τῶν προτεκτόρων· ἰδὼν δὲ αὐτὰς ὁ βασιλεὺς, ἐθαύμασεν. Ὅθεν χωρίσας τὴν μητέρα Σοφίαν ἀπὸ τὰς θυγατέρας τῆς, διελέχθη μὲ μόνῃν αὐτὴν περὶ πίστεως· γνωρίσας δὲ αὐτὴν ἀφοβόν, φέρει ἔμπροσθέν του καὶ τὰς τρεῖς ὁμοῦ θυγατέρας τῆς, καὶ ἤρχισε νὰ τὰς κολακεύῃ μὲ διαφόρους τρόπους· ἐπειδὴ δὲ ἐγνώρισεν, ὅτι ἦσαν ἀπὸ κάθε κολακειᾶν ἀνώτεροι, διὰ τοῦτο ἐδοκίμασε τὴν κάθε μίαν χωριστὰ χωριστὰ.

Ὅθεν παραστέκεται εἰς τὸν τύραννον ἡ Πίστις ἢ πρώτη ἀπὸ τὰς ἄλλας, ἧτις ἦτο δώδεκα χρόνων κατὰ τὴν ἡλικίαν, καὶ ἐπειδὴ ἤλεγξε μὲ γενναϊότητα τὰς κακοτεχνίας καὶ μηχανὰς τοῦ τυράννου, διὰ τοῦτο ἔγδυσαν αὐτὴν καὶ ἔδεσαν ὀπίσω τὰς χεῖράς τῆς· εἶτα τὴν ἔδειραν μὲ ῥαβδία βαρύτερα, μετὰ ταῦτα ἔκοψαν τοὺς μαστοὺς τῆς, καὶ ἀντὶ νὰ ἐκβάλουν αἷμα, ἐξέβαλαν γάλα ὕστερον ἤπλωσαν αὐτὴν ἐπάνω εἰς μίαν ἐσχάραν πυρακτωμένην· καὶ ἐπειδὴ ἔμεινεν ἀβλαβὴς μὲ τὴν θείαν βοήθειαν, διὰ τοῦτο ἔβαλον αὐτὴν μέσα εἰς ἓν τηγάνιον ἀνημμένον καὶ γεμάτον ἀπὸ πίσσαν καὶ ἀσφαλτον.¹ φυλαγθεῖσα δὲ ἀβλαβὴς καὶ ἀπὸ τὴν βάσανον ταύτην, διὰ τοῦτο κατεδικάσθη νὰ θανατωθῇ μὲ τὸ ξίφος. Πηγαίνουσα δὲ εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἐπροπέμπετο ἀπὸ τὴν μητέρα τῆς Σοφίαν, ἧτις παρεκίνει αὐτὴν καὶ παρεθάρρυνε νὰ δεχθῇ μετὰ χαρᾶς τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον· καὶ οὕτως ἀποκεφαλισθεῖσα ἡ μακαρία, ἔλαβε τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Ἐπειτα παραστέκεται εἰς τὸν τύραννον ἡ Ἐλπίς ἢ δευτέρα ἀδελφὴ, οὖσα χρόνων δέκα, καὶ ἐπειδὴ ἔδειξε τὸν ἑαυτὸν τῆς στερεὸν καὶ ἀμετάθετον εἰς τὴν πίστιν, διὰ τοῦτο δέρεται μὲ ῥαβδία καὶ αὐτὴ ὡς ἡ πρώτη· εἶτα βάλλεται μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον, τὴν ὁποίαν εὐθὺς ἔδειξεν ἀνερέγητον μὲ τὴν θείαν δύνα-

μιν. Ἐπειτα κρεμασθεῖσα ἐπάνω εἰς ξύλον ξέεται μὲ σιδηρὰ ὀνύχια· μετὰ τοῦτο βάλλεται μέσα εἰς ἀνημμένον λέβητα γεμάτον ἀπὸ πίσσαν καὶ ῥητίνην· καὶ αὐτὴ μὲν ἀβλαβὴς διαφυλάττεται, πολλοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους ἐθανατώθησαν, χυθείσης αἰφνιδίως ἔξω τοῦ λέβητος τῆς πίστες καὶ τῆς ῥητίνης· τελευταῖον δὲ καὶ αὐτὴ ἀποκεφαλίζεται, καὶ λαμβάνει τοῦ μαρτύριου τὸν στέφανον.

Ἐπειτα παραστέκεται εἰς τὸν τύραννον ἡ τρίτη ἀδελφὴ Ἀγάπη, ἑννέα χρόνων οὖσα κατὰ τὴν ἡλικίαν· καὶ ἐπειδὴ μὲ φρόνησιν μεγάλην ὠμολόγησε τὴν εὐσέβειαν, τὸν δὲ τύραννον ἐξέπληξεν ἐνταυτῷ καὶ εἰς θυμὸν ἐκίνησε· διὰ τοῦτο κρεμάται ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ δέρεται μὲ λωρία τόσον πολλὰ, ὥστε διεχωρίσθησαν οἱ ἄρμοι τοῦ σώματός τῆς. Ὑγιῆς δὲ πάλιν γενομένη διὰ τῆς θείας χάριτος, βάλλεται μέσα εἰς κάμινον ἢ ὁποῖα ἐκάη ἀπὸ διαφόρου ὕλης· μὲ ἐπιστάσιαν δὲ τοῦ Ἀγγέλου, τὴν μὲν ἀγίαν διεφύλαξεν ἡ κάμινος ἀβλαβῆ, τοὺς δὲ παρεστῶτας καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν τύραννον, χυθεῖσα εἰς τὰ ἔξω ἢ φλόξ, ἤρπασε καὶ ἡμικεκαυμένους αὐτοὺς ἐποίησεν. Ὁ δὲ ἀφρονέστατος Ἀδριανός, ἀν καὶ ἦτο ἡμικεκαυμένος, πάλιν δὲν ἔπαυσεν ὁ ἀπανθρωπότατος· ἀλλ' ἐπρόσταξε νὰ διατρυπήσῃσι μὲ περόνην τὸ σῶμα τῆς μάρτυρος· καὶ ἔπειτα ἀπεκεφάλισε καὶ αὐτὴν, ὡς καὶ τὰς ἄλλας δύο τῆς ἀδελφάς.

Ἡ δὲ μήτηρ αὐτῶν Σοφία, εὐφρανθεῖσα μεγάλως, διότι ἐγέννησε τοιαῦτα εὐλογημένα τέκνα, καὶ εὐχαριστήσασα ὑπὲρ τούτου τὸν Κύριον, ἐκίδευσε τὰ τῶν θυγατέρων τῆς τίμια λείψανα καὶ μεγαλοπρεπῶς αὐτὰ ἐνεταφίασεν. Ἐπειτα μετὰ τρεῖς ἡμέρας, περιχυθεῖσα καὶ ἐναγκαλιζομένη τὸν τάφον τῶν θυγατέρων τῆς παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ ἀποθάνῃ καὶ αὐτὴ καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν μακαρίαν ψυχὴν τῆς εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὅθεν εἰς τὰς θυγατέρας προσετέθη καὶ ἡ μήτηρ, τόσον κατὰ τὰς ψυχὰς, ὅσον καὶ κατὰ τὰ σώματα· διότι πλησίον εἰς τοὺς τάφους τῶν θυγατέρων τῆς ἐνεταφιάσθη καὶ αὐτὴ ἡ αἰοίδιμος.¹

¹ Ἡ ἀσφαλτος εἶναι ὕλη ξηρὰ θρεπτικὴ τοῦ πυρός, ὁμοία μὲ τὴν πίσσαν, ἢ τὸ θείον. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι εἶναι ἡ νύμφη. Ὅρα τὸν Βαρῖνον ἐν τῇ λέξει ἀσφαλίτης.

¹ Σημειώσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τούτων συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μετὰ τὸ διαγγεῖθῆναι τὸ σωτήριον κήρυγμα (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Ἀπύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

*Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία μάρτυς ΑΓΑΘΟΚΛΕΙΑ
πρὸς τὸν τράχηλον φλεγθεῖσα, τελειοῦται.*

- » Ἀγαθόκλεια πῦρ ἐπ' αὐχένος φέρει,
- » Δεινῆς πλάνης φλέγουσα δεινὸν αὐχένα.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτον δούλη ἱ τινὸς Νικολάου
χριστιανοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἦτον ἀπι-
στος καὶ ἀσεβής, διὰ τοῦτο πολλὰς θλίψεις
ἐπροξένει εἰς τὴν εὐλογημένην Ἀγαθόκλειαν
ἐν διαστήματι χρόνων ὀλοκλήρων ὀκτῶ, μὲ
σκοπὸν διὰ νὰ φέρῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἀσέβειαν.
Διότι ὅτε μὲν ἐκτύπα αὐτὴν εἰς τὸν λαιμὸν μὲ
πέτρας σκληρὰς καὶ μεγάλας, ὅτε δὲ ἐβίαζεν
αὐτὴν νὰ τρέχῃ μὲ γυμνοὺς πόδας εἰς τόπους
τραχεῖς καὶ δυσβάτους. Ἄλλοτε, συνέτριβε
τὰ πλευρά της μὲ σιδηροῦν σφυρίον, καὶ ἄλ-
λοτε ἔκαie τὴν γλῶσσάν της. Ἐπειδὴ δὲ μὲ
ὄλα αὐτὰ δὲν ἐδυνήθη νὰ τὴν καταπέισῃ, διὰ
τοῦτο ἔβαλε φωτίαν ἐπάνω εἰς τὸν τράχηλόν
της· καὶ οὕτως ἠνάγκασε τὴν μακαρίαν νὰ χω-
ρισθῇ ἀπὸ τὸ σῶμα, καὶ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὰ οὐ-
ράνια.

—

*Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΑΞΙΜΟΥ,
ΘΕΟΔΟΤΟΥ καὶ ΑΣΚΛΗΠΙΟΔΟΤΗΣ.*

- » Μιᾶ γυναικὶ καὶ νεανίσκοις δύο,
- » Πρὸς τὴν τομὴν ἦν καρδιῶν ζέσις μία.

Οὕτοι οἱ ἅγιοι διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολο-
γίαν δαρέντες παρὰ τῶν ἀπίστων, καὶ τὰ ἄ-
κρα τοῦ σώματος αὐτῶν κοπέντες, ἐρρίφθησαν
μέσα εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν. Καὶ τελευταῖον
τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν, καὶ ἔλαβον ὁμοῦ
τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

*Μνήμη τῆς ἁγίας ΛΟΥΚΙΑΣ τῆς χήρας καὶ
ΓΕΜΙΝΙΑΝΟΥ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.*

Εἰς τὴν Λουκίαν.

- » Εἰρηνικῶς σὴ Χριστὲ δούλη Λουκία,
- » Εἰρηνικὸν μετέβλεπεν ὄντως εἰς τόπον.

Εἰς τὸν Γεμινιανόν.

- » Θάρσους ὁ μάρτυς Γεμινιανὸς γέμων,
- » Τομὴν ὑπέστη καρτερῶς τὴν ἐκ ξίφους.

*Ἡ ἁγία μάρτυς ΘΕΟΔΟΤΗ ἐν Νικαίᾳ ξίφει
τελειοῦται.*

- » Τὴν Θεοδότην πρὸς ξίφος τεθηγμένην,
- » Ποιεῖ πρόθυμον ἡ Θεοδότος χάρις.

¹ Ἐν δὲ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ,
γράφεται θυγάτης.

Ὅταν ὁ Σευῆρος Ἀλέξανδρος ἐβασίλευεν εἰς
τὴν παλαιὰν Ῥώμην ἐν ἔτει σκβ' (222) ἐστάλη
ἀπὸ αὐτὸν εἰς τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν
Σιμπλίκιος ὁ ἡγεμὼν, διὰ νὰ κινήσῃ διωγμὸν
ἐναντίον τῶν χριστιανῶν. Τότε λοιπὸν διεβλή-
θη εἰς αὐτὸν καὶ ἡ ἁγία αὕτη Θεοδότη ἥτις
ἦτον πολλὰ πλουσία, καταγομένη ἀπὸ τοὺς
τόπους τῆς Μαύρης Θαλάσσης παρεστάθη λοι-
πὸν ἡ μακαρία ἔμπροσθεν τοῦ Σιμπλικίου, καὶ
ἐπειδὴ δὲν ἐπέισθη νὰ ἀρνηθῇ τὴν εἰς Χριστὸν
πίστιν, διὰ τοῦτο κρεμάται εἰς τόπον ὑψηλόν,
καὶ ξέεται κατὰ τὰς πλευρὰς εἰς πολλὰς ὥρας.
Ἡ δὲ ἁγία δὲν ἐφρόντιζε τελείως διὰ τοὺς πό-
νους, ἀλλὰ μᾶλλον ἐδόξαζε τὸν Θεόν, καὶ
ἐφάνετο, ὅτι ἄλλος ἔπασχε, καὶ ὄχι αὐτή.
Ἐπειτα βάλ्लεται εἰς φυλακὴν· καὶ μετὰ ὀ-
κτῶ ἡμέρας, βλέποντες οἱ φυλάττοντες ὅτι
ἠνοιχθήσαν ἀφ' ἑαυτῶν αἱ θύραι τῆς φυλακῆς,
ἐξέστησαν. Ὅθεν τρέξαντες ἐφάνέρωσαν τοῦτο
εἰς τὸν Σιμπλίκιον· ὁ δὲ Σιμπλίκιος δὲν ἐπί-
στευσεν εἰς αὐτούς. Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν
παρέστησε πάλιν ἔμπροσθεν τοῦ τὴν τοῦ Χρι-
στοῦ μάρτυρα, καὶ καθὼς εἶδεν ὅτι ἦτον ὄλη
ὕγις, χωρὶς νὰ ἔχῃ κἀνὲν σημεῖον πληγῆς εἰς
τὸ σῶμά της, λέγει πρὸς αὐτὴν, Ποία εἶσαι
σύ; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη· ἐσκοτίσθη ἡ διάνοιά σου
ὦ ἡγεμὼν, καὶ δὲν βλέπεις· διότι ἂν ὁ νοῦς
σου ἦτον ἐξεσκοτισμένος, ἤθελες γνωρίσει ὅτι
ἐγὼ εἶμαι ἡ Θεοδότη.

Ταῦτα τὰ λόγια εὐθύς ἄμα ἤκουσεν ὁ Σιμ-
πλίκιος, προστάζει νὰ καύσωσιν ἕνα φούρνον,
καὶ νὰ βάλωσι τὴν ἁγίαν μέσα εἰς αὐτόν. Τοῦ-
του δὲ γενομένου, καθὼς ἡ ἁγία ἐμβήκε μέσα
εἰς τὸν φούρνον, εὐθύς ἐχύθη ἡ φλόγα ἔξω
ἀπὸ τὸν φούρνον καὶ ἔκαυσεν ἕως ἐβδομήκοντα
ἀνθρώπους. Ὅσοι δὲ ἀνθρωποὶ δὲν ἐκάησαν,
αὐτοὶ κλείσαντες τὴν θύραν τοῦ φούρνου, ἀνε-
χώρησαν. Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἀ-
πέστειλεν ὁ ἡγεμὼν δύο ἱερεῖς τῶν εἰδώλων
μὲ καὶ ἄλλους τινὰς, διὰ νὰ εὔρουν τὴν στά-
κτην τῆς μάρτυρος καὶ νὰ τὴν λιχνίσουν εἰς
τὸν ἀέρα, ἵνα μὴ φανῇ, νομίζων ὁ ἀφρων, ὅτι
ἡ ἁγία κατεκάθη ἀπὸ τὴν φωτίαν. Ὅταν λοι-
πὸν ἠνοιξαν τὸν φούρνον, ἐχύθη ἔξω ἡ φλόγα,
καὶ οἱ μὲν ἱερεῖς κατεκάησαν, οἱ δὲ ἄλλοι βλέ-
ποντες τὴν ἁγίαν ὅτι ἐκάθητο ἀναμέσον δύο
νέων ἀσπροφόρων καὶ ἐψαλλεν, ἐξεπλάγησαν
καὶ ἀπὸ τὸν φόβον τῶν ἐγειναν ὡς νεκροί.
τότε ἡ ἁγία ἐξέβη ἀπὸ τὸν φούρνον ἀβλαβῆς
χαίρουσα καὶ ψάλλουσα. Ἀλλὰ πάλιν μετὰ
ταῦτα κλείεται ἡ μακαρία εἰς φυλακὴν, καὶ ἐ-
πειδὴ ὁ Σιμπλίκιος ἐμελλε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ

Βυζάντιον, ἦτοι εἰς τὴν νῦν Κωνσταντινούπολιν, διὰ τοῦτο ἐπρόσταξε τὴν ἁγίαν νὰ ἀκολουθῇ εἰς αὐτὸν δεδεμένη.

Ὅτε δὲ ὁ Σιμπλίκιος ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἄγκυραν καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου, τότε ἔφερε τὴν ἁγίαν ἔμπροσθέν του, καὶ λέγει εἰς αὐτὴν ἀνίσως καὶ δὲν πεισθῆς νὰ θυσιάσῃς εἰς τοὺς θεοὺς, ἤξευρε, ὅτι ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν πυρῶμένην ἐσχάραν (δεῖξας αὐτὴν μὲ τὸ χεῖρ του) χωρὶς εὐσπλαγγνίαν θέλω σὲ ἀρανίσαι. Ἡ δὲ ἁγία ἀπεκρίθη, ἀνίσως ἔμβη καὶ ὁ ἀξιωματικὸς Λιβελλήσιος μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν φωτίαν, καὶ νικήσῃ αὐτὴν, θέλω θυσιάσαι καὶ ἐγὼ εἰς τοὺς θεοὺς σου. Τότε ὁ Σιμπλίκιος λέγει πρὸς Δωρόθεον τὸν λιβελλήσιον· (οὕτως ἐκεῖνος ὠνομάζετο) κύριε Δωρόθεε λιβελλήσιε, ἔχων μαζί σου τὴν βοήθειαν τῶν θεῶν, ἔμβα εἰς τὸ πῦρ· εὐθὺς λοιπὸν ἅμα ἐκεῖνος ἐμβῆκε μαζί μὲ τὴν ἁγίαν εἰς τὸ πῦρ κατεκάη ὑπὸ τοῦ πυρὸς, ἡ δὲ ἁγία ἔμεινεν ἀβλαβής. Ἀπορήσας λοιπὸν ὁ Σιμπλίκιος καὶ μὴ ἤξεύρων τί νὰ κάμῃ, προστάζει νὰ δέσουν πάλιν τὴν ἁγίαν, καὶ νὰ τὴν βιάζουσι, νὰ τρέχῃ ὀπίσω αὐτοῦ ἕως εἰς τὴν Βιθυνίαν. Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν Νίκαιαν, ἐπρόσταξε τὴν ἁγίαν νὰ ἔμβη εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων καὶ νὰ προσευχηθῇ· ἡ δὲ ἁγία ἐποίησε τοῦτο περιχαρῶς· καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἅμα προσηυχῆθη, ἔπεσαν τὰ εἴδωλα εἰς τὴν γῆν καὶ ἐσυντρίφθησαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐξεπλάγησαν ὅλοι, ὅσοι ἐσυνάχθησαν ἐκεῖ καὶ εἶδον τὸ τοιοῦτον θαῦμα, διὰ τοῦτο θυμωθεὶς ὁ Σιμπλίκιος, ἐπρόσταξε νὰ ἐξαπλωθῇ ἡ ἁγία εἰς τέσσαρα μέρη καὶ νὰ πριονισθῇ· ἀλλὰ, τὸ μὲν πριόνιον εὐθὺς ἠμβλύθη καὶ νὰ πριονίσῃ δὲν ἐδύνατο, οἱ δὲ δῆμιοι ἀδυνάτησαν καὶ ἀπέκαμον. Τότε ὁ σκληροκάρδιος ἡγεμὼν ἀπορήσας διὰ ὅλα αὐτὰ τὰ θαυμάσια, καὶ σκοτισθεὶς τὴν διάνοιαν, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσουν τὴν ἁγίαν. Καὶ οὕτως ἡ γενναία μάρτυς τοῦ Χριστοῦ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, καὶ ἔλαβε τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων ΠΗΛΕΩΣ καὶ ΝΕΙΛΟΥ τῶν Ἐπισκόπων, πρὶ τελειωθέντων

- » Ἐπους ὁ Πηλεὺς, ποῦ μέγας πρὸς Πηλέα,
- » Νείλω συνεισβαίνοντα καὶ πυρὸς μέσον; ¹

¹ Ἦτοι ὁ Πηλεὺς ὁ ὑπὸ τοῦ ἔπους τοῦ Ὀμήρου ἀνακρεμόμενος ἐν τῇ Ἰλιάδι (ὅστις ἦτον πατὴρ τοῦ ἀνδρείοτάτου Ἀχιλλέως) ἐκεῖνος, λέγω, ὁ Πηλεὺς, ποῦ φαίνεται μέγας πρὸς τὸν Πηλέα; ἦτοι συγκρινόμενος μὲ τὸν ἅγιον τοῦτον ἐπίσκο-

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΑΤΕΡΜΟΥΘΙΟΥ καὶ ΗΛΙΑ τῶν ἐνδοξοτάτων, πρὶ τελειωθέντων.

- » Πατερμούθιος ἔμπροσθεν τῆ καμίνω,
- » Πρὸς ζῆλον ἴσον ἐτρύνει τὸν Ἡλίαν.

Οἱ ἅγιοι ἐκ α τ ὁ τ ΜΑΡΤΥΡΕΣ οἱ Αἰγύπτιοι
ἔχει τελειοῦνται.

- » Δεκάς δεκαπλῆ μαρτύρων Αἰγυπτίων,
- » Μιᾶ κεφαλὰς τέμνεται προθυμίᾳ.

Οἱ ἅγιοι πε ν τ ἡ κ ο ρ τ α ΜΑΡΤΥΡΕΣ, οἱ ἐκ Παλαιστίνης, πρὶ τελειοῦνται.

- » Θεοφρονούντες ἄνδρες; ἐξ εὐβουλίας,
- » Πυρὸς καταφρονουσὶν ἅμα καὶ ζήφους. ¹

Ὅτε ἐκινεῖτο ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν εἰδωλολατρῶν, τότε ἐπίσθησαν οἱ ἀνωτέρω βηθέντες ἅγιοι ἦτοι ἀπὸ μὲν τὴν Αἴγυπτον ἐπιάσθησαν δύο Ἐπίσκοποι, Πηλεὺς καὶ Νείλος ὀνομαζόμενοι, καὶ δύο ἐνδοξοτάτοι ἀρχόντες, Πατερμούθιος καὶ Ἡλίας καλούμενοι· καὶ ἄλλοι μετ' αὐτῶν ὄντες τὸν ἀριθμὸν ἑκατόν. Ἀπὸ δὲ τὴν Παλαιστίνην, ἐπιάσθησαν πενήτηκοντα. Καὶ ὁ μὲν ἅγιος Πηλεὺς καὶ ὁ Νείλος, ὁμοίως καὶ ὁ Πατερμούθιος καὶ ὁ Ἡλίας, καὶ οἱ ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην πενήτηκοντα, ὅλοι αὐτοὶ διὰ πυρὸς ἐτελείωσαν τὸ μαρτύριον, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους παρὰ Κυρίου. Οἱ δὲ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καταγόμενοι ἑκατόν, πρότερον μὲν ἐτυφλώθησαν· διότι ἐξώρυξαν τὰ ὀμμάτιά των οἱ Ἕλληνες, καὶ ἀπέκοψαν τὰς ἀγκύλας τῶν ἀριστερῶν των ποδῶν· ἔπειτα παρέδωκαν αὐτοὺς διὰ νὰ δουλεύουν εἰς τὰ μέταλλα. Τελευταῖον δὲ τοὺς ἀπεκεφάλισαν· καὶ οὕτως ἔλαβον παρὰ Κυρίου τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. ²

πον Πηλέα; ὁ ὁποῖος μαζί μὲ τὸν ἅγιον Νείλον ἐμβῆκεν εἰς τὸ μέσον τῆς πυρκαϊᾶς; ἦτοι οὐκ ἔστι μέγας ἐκεῖνος· ἀλλὰ οὗτος.

¹ Ἐν ἄλλοις ἐξ γράφεται, πρὸς καταφρονουσὶν ἐξ εὐτολμίας.

² Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ὁ θεῖος Χρυσόστομος πλέκει ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἐξ Αἰγύπτου μάρτυρας λέγων, « Εὐλογητὸς ὁ Θεός· καὶ ἐξ Αἰγύπτου μάρτυρες. Αἰγύπτου τῆς θεομάχου καὶ μανικωτάτης· καὶ ἔθεν τὰ ἄθρα στόματα· ἔθεν αἱ βλάσφημοὶ γλῶσσαι (ὁ Ἄρειος δηλαδὴ καὶ οἱ τὰ Ἄρειου φρονούντες) ἐξ Αἰγύπτου μάρτυρες » καὶ τὰ ἐξῆς· φαίνονται δὲ νὰ ᾖναι οἱ μάρτυρες οὗτοι· καθότι καὶ οἱ μάρτυρες ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποῖους ἐγκωμιάζει ὁ Χρυσόστομος, ἐν μετάλλοις καταδικάσθησαν, ἀφ'

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ, ΠΑΝΤΟΛΕΟΝΤΟΣ, καὶ τῆς συνοδίας αὐτῶν ὧν ἡ σύναξις τελεῖται ἐν τῷ μαρτυρίῳ αὐτῶν, τῷ ὄντι ἐν τῷ Δευτέρῳ.

- » Χαίρων ὑπῆρχε πρὸς σφαγὴν Χαραλάμπης,
- » Καὶ Παντολέων πρὸς μάχιραν ἦν λέων.

Μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥΣ καὶ ΜΥΡΩΝΟΣ ἐπισκόπων Ταμίσου τῆς Κύπρου.

- » Πυρρὲ τεθέντες Ἡρακλείδης καὶ Μύρων,
- » Χριστῷ προσνήχθησαν ὡς ὁσμὴ μύρου.

Ταῖς τῶν ὁσίων Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΙ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΜΕΝΙΟΥ ἐπισκόπου Γορτύνης, τοῦ θαυματουργοῦ.

- » Τὸ λεῖον Εὐμένιος ὄμμα Γορτύνης,
- » Πανευμενὲς κατείδεν ὄμμα Κυρίου.
- » Ὀγδοάτη δεκάτῃ θάνατον Εὐμένιος μεγαλήτωρ.

Οὗτος ὁ αἰσιδύμος Εὐμένιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ὑπέβαλε ἑαυτὸν εἰς πολλὰς σκληραγωγίας καὶ ἀσκήσεις, καὶ πολλὴν ἐπιμέλειαν μεταχειρισθεὶς, ἀπέκτησεν ἄκραν ταπεινώσιν διὰ τοῦτο καὶ ἠξιώθη νὰ γένη ἐπίσκοπος τῆς κατὰ τὴν νήσον Κρήτην Γορτύνης· καὶ ἐνταυτῷ ἠξιώθη νὰ λάβῃ θεόθεν καὶ τὴν τῶν θαυμάτων χάριν καὶ δύναμιν. Ὅθεν μίαν φορὰν μὲ ἀναμμένης λαμπάδας κατέκαυσεν ἕνα δράκοντα, ὅστις ὠρμησε κατ' ἐπάνω του· πορευθεὶς δὲ εἰς τὴν Ῥώμην, κατεφώτισεν αὐτὴν μὲ τὰς θείας διδασκαλίας του, ὡς λαμπρὸς φανὸς, καὶ μὲ σημεῖα καὶ θαύματα τοὺς ἐκεῖ πιστοὺς ἐστερέωσεν. Ἀπὸ τὴν Ῥώμην δὲ ἀναχωρήσας, ὑπῆγεν εἰς Θηβαΐδα, καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ παρευ-

εῖ πρῶτον διετυμῆθησαν καὶ κατελόπησαν τὰ σώματά των, παρομοίως μὲ τοὺς ἐνταῦθα ἑορταζομένους ἑκατὸν μάρτυρας Αἰγυπτίου. Ὁ λόγος δὲ οὗτος τοῦ θείου Χρυσοστόμου εὐρίσκειται ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἑτόνῃ ἐκδόσεως. οὗ ἐν τῷ τέλει προσθετεῖ ἡ καλὴ ἐκείνη καὶ πάγχρυσος γλῶσσα, « Εἰς τοὺς ἁγίους λοιπὸν τούτους ὀρώντες, τοὺς γενναίους καὶ καρτερικοὺς ἀθλητὰς, τοὺς ἀντὶ φωστῆρων δεδομένους ἡμῖν, πρὸς τὴν τούτων καρτερίαν καὶ τὴν ὑπομονὴν τὸν ἑαυτῶν διευθύνωμεν βίαν. Ἴνα ταῖς εὐχαῖς αὐτῶν δυναθῶμεν μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀποδημίαν, ἰδεῖν τε αὐτοὺς καὶ ἀσπασασθαι, καὶ πρὸς τὰς οὐρανίους αὐτῶν καταχθῆναι σκηνάς ».

οὺς διέλυσε τὴν ξηρασίαν, ἧτις ἐπεκράτει εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη διὰ τῆς προσευχῆς του· ἐκεῖ λοιπὸν εὐρίσκόμενος, παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Οἱ δὲ ἐν τῇ Θηβαΐδι κατοικοῦντες, ἀπέστειλαν τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον εἰς τὴν ἰδικὴν του πατρίδα καὶ ποιμνὴν ἤτοι εἰς τὴν Γορτύνην· τὸ ὅποιον καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς ἕνα τόπον ὀνομαζόμενον Ῥάξος· ὅπου εὐρίσκειται καὶ τὸ σεπτὸν λείψανον τοῦ θείου Κυρίλλου. ¹

Αἱ ἅγαι μάρτυρες ΣΟΦΙΑ καὶ ΕΙΡΗΝΗ ξίφει τελειοῦνται.

- » Εἰρήνην καὶ Σοφίαν τμηθεῖσαι κάρας,
- » Σὲ τὴν ὑπὲρ νοῦν εἶδον εἰρήνην, Λόγε.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΡΙΑΔΝΗΣ, πέτρας βαγείσης καὶ ὑποδεξαμένης αὐτῆν.

- » Σώζει βραγείσα τὴν Ἀριάνην πέτρα·
- » Χριστὸς γὰρ αὐτὴν ἔσκεπε ζωῆς πέτρα.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ἀδριανοῦ καὶ Ἀντωνίνου τῶν βασιλέων ἀπὸ ἔτους ριζ' (117) ἕως ἔτους ρλθ' (139)· δούλη ἐνὸς ἄρχοντος Τερτύλου ὀνομαζομένου, πρῶτου ὄντος τῆς Προμισέων πόλεως, τῆς εὐρισκομένης εἰς τὸ θέμα τῆς Φρυγίας Σαλουταρίας. Ἐπειδὴ δὲ αὕτη ἠναγκάσθη ἀπὸ τὸν αὐθέντην τῆς νὰ συνορτάσῃ μὲ αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων διὰ τὰ γενέθλια τοῦ παιδίου του, καὶ δὲν ἐπέισθη· διὰ τοῦτο ἐξέστη δυνατὰ εἰς τὸ σῶμα, καὶ ἔπειτα ἀφέθη. Ἐπειδὴ δὲ πάλιν ἐδιώκετο ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, διὰ τοῦτο πλησιάσασα εἰς μίαν πέτραν προσηυχῆθη ἡ αἰσιδύμος διὰ νὰ φυλαχθῇ ἀπὸ τοὺς διώκοντας δημίους· καὶ, ὡ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐβράγισεν ἡ πέτρα κατὰ θεῖον νεῦμα καὶ ἐδέχθη αὐτήν. Οἱ δὲ διώκοντες διεφθάρησαν καὶ ἠφανίσθησαν ἀπὸ φοβεροῦς Ἀγγέλους, οἵτινες ἐφάνησαν καθήμενοι ἐπάνω εἰς ἀλογα· καὶ κρατοῦντες κοντάρια εἰς τὰς χεῖράς των, ἐκτύπων τοὺς διώκοντας τὴν Ἀγίαν. ²

¹ Ὁ Κύριλλος οὗτος ἦτον ἐπίσκοπος τῆς αὐτῆς Γορτύνης πρὸ τοῦ ἁγίου Εὐμενίου· τοῦ ὁποῖου ἡ μνήμη τελεῖται κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Ἰουνίου.

² Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη καὶ τὸ συναξάριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Συμεῶν συγγενοῦς τοῦ Κυρίου· διότι ταῦτα ἐγράφησαν κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐβδόμην τοῦ Ἀπριλίου.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΑΣΤΟΡΟΣ.

- » Οὐ θῆρ ὁ Καστωρ, ἀλλ' ἀνὴρ τις γεννάδας,
- » Ἢ μᾶλλον εἶπεν ἀνδρῖας πρὸς κίχας.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων προσευχαίαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ'. μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΤΡΟΦΙΜΟΥ ΣΑΒΒΑΤΙΟΥ¹ καὶ ΔΟΥΡΥΜΕΔΟΝΤΟΣ.

Εἰς τὸν Τρόφιμον καὶ Δουρυμέδοντα.

- » Πνέοντες ἐν Τρόφιμῳ καὶ Δουρυμέδον,
- » Ἐν ἐκ ζήρον δέχεσθε καὶ βίου τέλος.

Εἰς τὸν Σαββάτιον.

- » Ἐσθθεις σιδηροί: Σαββάτιος δέξαιεν,
- » Εἰς σαββατισμὸν θεῖον ὡς μάρτυς φθάνει.
- » Ἐνεσχεκιδεκάτη Τρόφιμον τάμον ἡδὲ συνάθλους.

† Κατὰ τοὺς χρόνους Προβίου τοῦ βασιλέως, καὶ Ἀστικοῦ Βικαρίου διαδόχου ἤτοι τοποτηρητοῦ τῆς Ἀντιοχείας, ἐν ἔτει σσ' 278 ἦλθον ἀπὸ ξένου τόπου εἰς τὴν Ἀντιόχειαν οἱ ἅγιοι οὗτοι, ὁ Τρόφιμος καὶ ὁ Σαββάτιος. Καὶ ἐπειδὴ εἶδον ὅλους τοὺς πολίτας αὐτῆς τεταραγμένους καὶ ἐξω φρενῶν ὄντας, διὰ τὴν ἐσρτήν τῶν γενεθλίων τοῦ ἐν τῇ Δάφνῃ τῆς Ἀντιοχείας εὐρισκομένου ψευδωνύμου Ἀπόλλωνος, τούτου χάριν ἐλυπήθησαν κατὰ ψυχήν. Ὅθεν φωνάζαντες εἰς τὸν Θεόν με ἀναστεναγμούς καρδίας διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως, ἐφανερώθησαν, ὅτι εἶναι χριστιανοί· διὰ τοῦτο παρεστάθησαν εἰς τὸν Βικάριον καὶ πρῶτον μὲν ἐρωτᾶται ὁ ἅγιος Τρόφιμος. Ὅστις ὠμολόγησεν εὐθὺς παρρησίαν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ εὐσέθειαν. Ὅθεν γυμνώνεται, καὶ τανυθεῖς ἀπὸ τα τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, δέρεται τόσον δυνατὰ, εἰς τρόπον ὥστε ὅλη ἡ ἐκείσε γῆ ἐκοκίνησεν ἀπὸ τὸ αἷμα. Ἐπειτα κρεμασθεῖς, ξέεται εἰς τὰς πλευράς· καὶ φυλακωθείς, τανύζεται εἰς τὰς τέσσαρας τρύπας τοῦ βασανιστικοῦ καὶ τιμωρητικοῦ ξύλου.

Μετὰ τοῦτον παραστέκεται τῷ Βικαρίῳ καὶ ὁ Σαββάτιος· καὶ ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς παρρησίαν ὠμολόγησε τὸν Χριστὸν, διὰ τοῦτο κτυπᾶται εἰς τὰς παρεΐας, καὶ καταξάιεται εἰς τὰς πλευράς με σιδηρὰ ὀνύχια· ἔπειτα ἐκβάζονται μὲν τὰ κόκκαλά του ἀπὸ τὰς ἀρμονίας, τόσον ὥστε ἔμειναν γυμνὰ χωρὶς κρέατα, ἡ δὲ κοιλία καὶ τὰ σπλάγχχνα του κατεπληρώθησαν. Ἀφ' οὗ δὲ κατεβιβάσθη ἀπὸ τὸ ξύλον ὁ τρισμακάριστος, μετ' ὀλίγον παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας

Θεοῦ, καὶ ἔλαβε τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Ὁ δὲ Τρόφιμος ἐπέμψθη εἰς τὰ Σύμμαδα, τὰ ὅποια ἦσαν πρῶτον πόλις ἐν Φρυγίᾳ εὐρισκομένη, πρὸς Περίνιον τὸν ἡγεμόνα τῆς Φρυγίας Σαλουταρίας, φορῶν ὑποδήματα καρφωμένα με σιδηρὰ καὶ ὀξέα καρφία· παρασταθεῖς δὲ εἰς αὐτὸν ἀνδρειότερα ὁμολογεῖ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Ὅθεν τανυθεῖς ἐκ δευτέρου ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, δέρεται πλέον σκληρότερα με λωρία βοός· καὶ δεθεῖς εἰς ξύλον, καταξάινεται ἀνελετημόνως εἰς πολλὰς ὥρας. Καὶ ἔπειτα καταρρανεῖται εἰς τὰς πλευράς με ὄξος καὶ ἄλας, καὶ κατακαίεται εἰς τὰς πλευράς με ἀνημμέναις λαμπάδας· καὶ ἀφ' οὗ κατεφαγώθησαν αἱ σάρκες του ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ σφαλίζουσι τοὺς πόδας του εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον.

Τότε δὲ καὶ ὁ Δουρυμέδων, ὅστις ἦτο πρῶτος τῶν ἄλλων βουλευτῶν, ἐμβὰς εἰς τὴν φυλακὴν, ἐπεμελεῖτο τὸν μάρτυρα· ἐπειδὴ δὲ ἔλειψε, καὶ δὲν ὑπῆγε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα μετὰ τοῦ ἡγεμόνος, ἠρωτήθη περὶ τούτου καὶ ὠμολόγησε παρρησίαν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Ὅθεν βάλλεται εἰς τὴν φυλακὴν τὴν δὲ ἐργομένην ἡμέραν ἐπειδὴ ἠλεγχε τὸν τύραννον, διὰ τοῦτο ἐκάρφωσαν τὰς πλευράς του με σιδηρὰ σουβλία. Ἐπειτα ἐκρέμασαν αὐτὸν καὶ ἀνηλεῶς ἐξυσαν τὰς πλευράς καὶ τὰς παρεΐας του· εἶτα ἐξεροῖζωσαν τοὺς ὀδόντας του· τὰ δὲ μαλλία καὶ γένειά του σκληρότατα ἐκαταμάδησαν· καὶ οὕτως ἠπλώσαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς τὴν φωτίαν.

Μετὰ ταῦτα φέρεται πάλιν ὁ ἅγιος Τρόφιμος εἰς τὸ βῆμα, καὶ δεικνύει περισσοτέραν παρρησίαν ἀπὸ τὸ πρῶτον. Ὅθεν πάλιν ἐκρέμασαν αὐτὸν καὶ με πυρωμένα σουβλία ἐξώρυσαν ἀνηλεῶς τοὺς ὀφθαλμούς του· καὶ οὕτω πάλιν τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν. Ἐπειτα φέρονται εἰς τὸ βῆμα καὶ οἱ ὄνω ὄμοῦ, ὁ Τρόφιμος καὶ ὁ Δουρυμέδων, καὶ δίδονται τροφή εἰς μίαν ἀρκτον ἀγρίαν ἄμα καὶ πεινώσαν· καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς, δίδονται εἰς τροφήν μιᾶς παρδάλεως· καὶ μετὰ ταῦτα δίδονται εἰς τροφήν ἐνός λέοντος· ὁ ὅποιος ἐπειδὴ καὶ παρεκινεῖτο ἀπὸ τὸν λεοντοκόμον διὰ νὰ κατασπαράξῃ τοὺς ἁγίους, διὰ τοῦτο ὤρμησε κατ' ἐκείνου καὶ εὐθὺς αὐτὸν κατεσπάραξεν. Ὅθεν ἐπειδὴ οἱ ἅγιοι ἔμειναν ἀβλαβεῖς ἀπὸ τόσα φορικτὰ βάσανα, τούτου χάριν ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οὕτως ἐτελείωσαν τὸν τοσοῦτον ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου των. ¹

¹ Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μαρτύροις καὶ τῷ Συναξιαριστῇ, ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τῆς

Ταῖς τῶν σῶν ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεός ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ'. μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ** καὶ τῆς συνοδίας αὐτοῦ, **ΘΕΟΠΗ- ΣΤΗΣ** τῆς αὐτοῦ συζύγου, **ΑΓΑΠΙΟΥ** τε καὶ **ΘΕΟΠΙΣΤΟΥ** τῶν υἱῶν αὐτῶν.

- Εὐστάθιον βουῆ παγγενῆ χαλκοῦς φλέγει.
- Καὶ παγγενῆ σὺ τοῦ Θεοῦ σώζεις Λόγε.
- Εἰκάδι Εὐστάθιος γενεῆ ἄμα ἐν βοῖ καύθη.

† Οὗτος ὁ μεγαλομάρτυς τοῦ Χριστοῦ Εὐστάθιος ἦτο μὲν στρατηλάτης ἐν τῇ Ῥώμῃ περιφανέστατος κατὰ τοὺς χρόνους Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει ρ' (100.) ἐγνωρίζετο δὲ ὁ πλέον περιβόητος ἀπὸ τοὺς ἄλλους κατὰ τὴν ἀρετὴν, καὶ κατὰ τοὺς τρόπους καὶ γνώμην, καὶ κατὰ τὴν πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἐλεημοσύνην τε καὶ συμπάθειαν· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον αὐτὸς μὲν Πλακίδας, ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ Τατιανή. Οὗτος λοιπὸν ὁ αἰδίδιμος ἐπειδὴ καὶ ἦτο κρατημένος ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων, διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ εὐλάβειαν καὶ καλοκάγαθίαν, ἠξιώθη νὰ λάβῃ τὸ εἰς τὴν πίστιν κάλεσμα ἄνωθεν παρὰ Θεοῦ, καθὼς ἔλαβεν αὐτὸ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος· διότι μίαν φοράν, ἐνῶ αὐτὸς ἐκυνήγει καὶ ἐδίωκε μεγάλην ἔλαφον καὶ ἦτο κοντὰ διὰ νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐτήν, ὧ τοῦ θαύματος! βλέπει ἀνάμεσα εἰς τὰ δύο κέρατα τοῦ ἐλαφίου ἰστάμενον τὸν τίμιον σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, ὅστις ἔλαμπεν ὑπὲρ τὸν ἥλιον· καὶ μεταξὺ βλέπει καὶ τὸν δι' ἡμᾶς σταυρωθέντα Χριστόν· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἀκούει καὶ μίαν φωνήν, ἣτις ἔλεγε ταῦτα « Πλακίδα, τί με διώκεις; ἐγὼ εἰμι ὁ Χριστός. Καὶ λοιπὸν διδάσκεται τὴν εὐσέβειαν παρὰ τοῦ Χριστοῦ ὁ μακάριος, καὶ βαπτίζεται μὲ ὄλον τὸν οἶκόν του· καὶ αὐτὸς μὲν ἀντὶ Πλακίδας μετωνομάσθη Εὐστάθιος, ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ ἀντὶ Τατιανῆ μετωνομάσθη Θεοπίστη· οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ, ὁ μὲν εἰς μετωνομάσθη Ἀγάπιος, ὁ δὲ ἄλλος Θεόπιστος. Μετὰ ταῦτα διδάσκεται ἀπὸ τὸν φανέντα Χριστόν

ἁγίας δαιομάρτυρος Σωσάννης, τῆς μετονομασθείσης Ἰωάννης· διότι αὕτη γράφεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Δεκεμβρίου, ἔπου καὶ τὸ Συναξάριον αὐτῆς πληρέστερον γράφεται. Καὶ τοῦτο σημειῶσαι, ὅτι τὸ μικρότερον τοῦ ἁγίου Τροφίμου, καὶ τῶν σῶν αὐτῶ, συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς· οὗ ἡ ἀρχὴ «Πρόβου τοῦ δυσσεβοῦς τὸ βασίλειον» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Ἀπύρῃ, ἐν τῇ τῶν Ἰσθρῶν μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις.)

τοὺς κατὰ δοκιμὴν πειρασμοὺς, ὅσους ἐμελλε νὰ πάθῃ, ὡς ὁ Ἰώβ· καὶ ὅτι ἐμελλε νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν πειράζοντα δαίμονα. Καὶ λοιπὸν εὐθὺς στερηθεὶς ὄλα, ὅσα εἶχεν, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων του· καὶ τὴν μὲν γυναῖκά του ἐστερήθη ἐν τῷ ταξειδίῳ ἀπὸ τὸν πλοίαρχον, βάρβαρον ὄντα καὶ ἀγρίον ἄνθρωπον· τὰ δὲ δύο του παιδία, ἤρπασαν δύο θηρία, ὅτε διέβαινε τὸν ποταμόν· ἂν καὶ ἡ γυνὴ καὶ τὰ τέκνα του ἐφυλάχθησαν ἀβλαβῆ ἀπὸ τὴν θεῖαν Πρόνοιαν. Ὁ δὲ ἅγιος Εὐστάθιος ἔμεινεν εἰς τὸ ἐξῆς δουλεύων μὲ μισθόν, καὶ ἐργατικὸν βίον ζῶν ὁ πρῶν πλούσιος καὶ ἀξίωματικὸς· καὶ ταύτην τὴν συμφορὰν ὑπέφερε γενναίως ὁ ἀδαμάντινος ὄχι εἰς ὀλίγον καιροῦ διάστημα.¹

Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ ἔλθωσι βάρβαροι ἐναντίον εἰς τὴν γῆν τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἐζητεῖτο ἐκεῖνος ὅστις ἔμεινε νὰ βοηθήσῃ εἰς τοιοῦτον βαρβαρικὸν πόλεμον, διὰ τοῦτο ἤλθεν εἰς τὴν ἐνθύμησιν τοῦ βασιλέως ὁ γενναῖος Εὐστάθιος διὰ τὰς παλαιὰς ἀνδραγαθίας καὶ νίκας του. Καὶ λοιπὸν εὐθὺς ἔγεινεν ἔρευνα εἰς κάθε μέρος τοῦ κόσμου, καὶ μόλις ἀνεγνωρίσθη ὁ καλὸς Εὐστάθιος εἰς τοὺς βασιλικούς ἀνθρώπους τοὺς ζητοῦντας αὐτὸν τοὺς ὁποίους ἐξέπληξε διὰ τὴν ἐλεεινὴν θεωρίαν καὶ πτωχικὴν κατὰστασιν εἰς ἣν εὐρίσκετο. Ὅθεν πορευθεὶς εἰς τὸν βασιλέα, καὶ μεγαλοπρεπῶς ἀπὸ αὐτὸν τιμηθεὶς, ἀνεβιβάσθη πάλιν εἰς τὸ πρότερόν του ἀξίωμα· καὶ σταλεις ἐναντίον τῶν βαρβάρων, τούτους κατὰ κράτος ἐνίκησεν· ἐπανερχόμενος δὲ εἰς τὴν Ῥώμην ἐκ τοῦ πολέμου, κατ' οἰκονομίαν τοῦ εὐμηχάνου Θεοῦ, εὔρηκε τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του, καὶ ἀνεγνωρίσθη ὑπ' αὐτῶν. Ὅθεν ἐμεγαλύνθη ὁ Θεὸς παρὰ πάντων διὰ τὸ τοιοῦτον παράδοξον, ὅπερ εἰς αὐτὸν ὠκονόμησεν.

Ἐπιστρέψας δὲ εἰς Ῥώμην μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων του, εὔρηκε βασιλέα τὸν

¹ Ὅπως εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον ἀρμόζει ἐκεῖνο τὸ ἀπόφθεγμα ὅπερ γράφει ὁ θεὸς Χρυσόστομος « Τὴν μεγάλην καὶ φιλόσοφον ψυχὴν οὐδὲν τῶν ἐν τῷ παρόντι βίῳ λυπηρῶν δύναται δακεῖν, οὐκ ἔχθραι, οὐ κατηγορίαι, οὐ διαβολαί, οὐ κίνδυνοι, οὐκ ἐπιβουλαί· ὡσπερ γὰρ εἰς μεγάλην τινα ἀκρῶρειαν καταφροῦσα, ἀληπτος πᾶσιν ἐστὶ τοῖς κάτωθεν ἀνοιῦσιν ἀπὸ τῆς γῆς. (ὁμιλία γ'. εἰς τὴν πρὸς Φιλιππησίους) Καὶ πάλιν λέγει ὁ αὐτὸς « Τὸν γὰρ χριστιανὸν καὶ ἐν τούτῳ τῶν ἀπίστων διαφέρειν χρεὶ, ἐν τῷ φέρειν γενναίως ἅπαντα, καὶ τῇ τῶν μελλόντων ἐλπίδι πτερούμενον, ἀνώτερον εἶναι τῆς τῶν ἀνθρώπων κακῶν προσβολῆς (Ἀνδριάν. 6'.)

Ἀνδριανὸν ἐν ἔτει ριζ' (117). καὶ ἀφ' οὗ ἔλαβε ἑωρεὰς μεγάλας διὰ τὴν νίκην του, παρακινεῖται ἀπὸ αὐτὸν νὰ θυσιάσῃ καὶ εἰς τοὺς Θεοὺς, διὰ εὐχαριστίαν τῆς νίκης. Ὁ δὲ ἅγιος ἔλεγεν, ὅτι τὴν νίκην ταύτην ἔκαμε μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὄχι μὲ τὴν δύναμιν τῶν Θεῶν· ὅθεν ἐκίνησε τὸν τύραννον εἰς θυμὸν καὶ πρῶτον μὲν, σπερεῖται τὸ ἀξίωμα τοῦ στρατηλάτου· ἔπειτα δὲ δίδεται τροφή εἰς ἄγρια λεοντάρια, ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του· καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθησαν καὶ οἱ τέσσαρες ἀβλαβεῖς ἐκ τῶν θηρίων, διὰ τοῦτο βάλλονται ὅλοι ὁμοῦ μέσα εἰς ἓν βῶδιον γάλκινον πεπυρακτωμένον· καὶ οὕτως αἱ μὲν ἱεραὶ ψυχαὶ αὐτῶν παρεδόθησαν εἰς χεῖρας Θεοῦ, τὰ δὲ ἅγια αὐτῶν σώματα, διαφυλαχθέντα ἀβλαβῆ ἐκ τοῦ πυρός καθ' ὅλοκληρίαν, τὸν μὲν λαὸν τῶν ἀπίστων παρεκίνησαν εἰς ἐκπληξιν, καὶ πίστιν τὴν τοῦ Χριστοῦ, τοὺς δὲ χριστιανοὺς παρεκίνησαν εἰς τὸ νὰ δοξάζωσι τὸν ἅγιον Θεόν, οἱ ὅποιοι λαθόντες αὐτὰ, εὐλαβῶς καὶ πολυτελῶς ἐνεταφίασαν· ¹ (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου Εὐσταθίου ὄρα εἰς τὸν Δαμασκηνόν·)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν καὶ ὁμολογητῶν, ΥΠΑΤΙΟΥ ἱεροσκόπου, καὶ ΑΝΔΡΕΟΥ πρεσβυτέρου.

- Ὑπὲρ πανάγων Ὑπάτιον εἰκόνων,
- Σὺν Ἀνδρέᾳ σφάττουσιν ἄνδρες αἰμάτων.

Οὗτοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Λυδῶν· ὅταν δὲ ἦσαν παῖδια, ὑπῆλθαν εἰς ἓν σχολεῖον καὶ μὲ τὰς συνεχεῖς νηστείας, καὶ ἀγρυπνίας ἄς ἔκαμνον, καὶ μὲ τὴν καθαρὰν ζωὴν, καὶ τὴν πολλὴν ταπεινοφροσύνην, καὶ εἰς πάντας ἀγάπην ἄς ἐμεταχειρίζοντο οἱ αἰοιδίμοι, ὑπερέβαλον ὅλους τοὺς ἐκεῖ μαθητάς· καὶ ὁ μὲν Ὑπάτιος ἠγάπησε τὴν μοναδικὴν ζωὴν, ὁ δὲ Ἀνδρέας, ἐνεπιστεύθη τὴν διακονίαν τῆς ἐκκλησίας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐπίσκοπος Ἐφέσου ἔμαθε τὴν ἐνάρετον αὐτῶν πολιτείαν, ἔστειλε καὶ τοὺς ἔφερε, καὶ τὸν μὲν Ὑπάτιον ἐχειροτόνησεν ἐπίσκοπον, τὸν δὲ Ἀνδρέαν ἐχειροτόνησεν πρεσβύτερον· ἦτοι ἱερέα.

Λέων δὲ ὁ δυσσεβής ² καὶ εἰκονομάχος μα-

¹ Σημειώσαι, ὅτι τὸν ἑλληνικὸν βίον τοῦ ἁγίου Εὐσταθίου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή. Τραϊανὸς τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα διέποντος (σφίζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰσθίων καὶ ἐν ἀλλαις.)

² Ὁ Λέων οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ Ἰσχυρός, ὁ καὶ Κόωνων ὀνομαζόμενος.

ὼν περὶ αὐτῶν, ὅτι εἶναι κήρυκες τῆς ἀληθείας, καὶ διδάσκουσι πάντας διὰ νὰ σέβωνται καὶ νὰ προσκυνῶσι τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἔστειλε καὶ τοὺς ἔφερε· καὶ πρῶτον μὲν τοὺς ἔβαλον εἰς τὴν φυλακὴν ἔπειτα δὲ ἐπρόσταξεν νὰ σύρωνται κατὰ γῆς, καὶ νὰ διασπαράττωνται. Μετὰ ταῦτα, ἐξέβαλε μὲν τὰ δέρματα τῶν ἱερῶν αὐτῶν κεφαλῶν, ἐπάνω δὲ τῶν κεφαλῶν των κατέκαυσε πολλὰς ἁγίας εἰκόνας ὁ ἀλιτήριος· ὕστερον δὲ ἔχρισε τὰ γένειά των μὲ πίσσαν, καὶ ἔσυρεν αὐτοὺς διὰ μέσου τῆς πόλεως. Τελευταῖον δὲ κατέσφαξεν αὐτοὺς εἰς τὰ μέρη τὰ λεγόμενα τοῦ Ξηρολόφου καὶ μετὰ θάνατον δὲν ἀφῆκεν ὁ θηριώνημος νὰ τοὺς ἐνταφιάσωσιν, ἀλλὰ τοὺς ἔρριψεν εἰς τοὺς σκύλους διὰ νὰ τοὺς καταφάγωσι.

Μνήμη τῶν ἁγίων ὁμολογητῶν, ΜΑΡΤΙΝΟΥ ἱερέως Ῥώμης, καὶ ΜΑΞΙΜΟΥ τοῦ σοφωτάτου.

- » Πολλὰ θλιβέντες Μάξιμος καὶ Μαρτίνος,
- » Πολλῶν ἐπαίνων ἀξιούσθων οἱ δύο.

Μνήμη τῶν ἁγίων ὁμολογητῶν ΑΝΑΣΤΑΣΙΩΝ δύο, μαθητῶν τοῦ ἁγίου Μαξίμου.

- » Ἀναστάσιοι ταῦτά τῳ διδασκάλῳ,
- Χαίροντες ὑπέστησαν εὐσεβοφρονίως.

Μνήμη τῶν ἁγίων ὁμολογητῶν, ΘΕΟΔΩΡΟΥ, καὶ ΕΥΠΡΕΠΙΟΥ, μαθητῶν τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Μαξίμου.

- » Σὺν Εὐπρεπίῳ καὶ Θεόδωρος μέγας,
- Εἴλοντο ποινὰς ἐρθοδοξίας χάριν.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ὁμολογηταὶ σύνοδον ποιήσαντες ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἐν ἔτει γμῆ (645.) ἀνεθεμάτισαν τὴν αἵρεσιν Κώνσταντος τοῦ ἐκγόνου τοῦ Ἡρακλείου, τοῦ μίαν θέλησιν ἐπὶ Χριστοῦ δογματίζοντος. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς, πρῶτον μὲν ἔστειλε καὶ ἔφερεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην τὸν ἅγιον Μάξιμον καὶ τοὺς δύο μαθητάς του Ἀναστασίους καλουμένους, καὶ ὕστερα ἀπὸ πολλὰς θλίψεις ἄς ἐπροξένησεν, ἐξώρισεν αὐτοὺς εἰς τὴν Θράκην· καὶ πάλιν ἐκεῖθεν μετακαλέσας αὐτοὺς, καὶ βλέπων, ὅτι ἦσαν ἀφοβοὶ καὶ πάσης κολακείας ἀνώτεροι, τοῦ μὲν ἁγίου Μαξίμου καὶ τοῦ ἐνός Ἀναστασίου τοῦ μεγαλητέρου κόπτει τὰς δεξιὰς χεῖρας καὶ τὰς γλώσσας, καὶ τούτους ἐξορίζει ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους τρεῖς μαθητάς του εἰς τὴν Λαζικὴν χώραν. Καὶ ὁ μὲν θεῖος Μάξιμος, τρεῖς χρόνους περάσας εἰς τὴν ἐξορίαν, πλήρης ὢν ἡμερῶν, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ, ὁ δὲ

πρεσβύτερος Ἀναστάσιος ὁ μαθητὴς αὐτοῦ, διαπεράσας εἰκοσι χρόνους ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ· ὁ δὲ νεώτερος Ἀναστάσιος πεμφθεὶς εἰς ἐν φρούριον τῆς Θράκης, ἐτελείωσε τὴν ζωὴν του ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως· ὁ δὲ Θεόδωρος, ὁ τρίτος μαθητὴς τοῦ ἁγίου, εἰκοσι χρόνους διανύσας ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· ὁ δὲ τέταρτος μαθητὴς τοῦ Εὐπρέπιος, ἕνα μόνον χρόνον ταλαιπωρηθεὶς ἐν τῇ ἐξορίᾳ, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι τοὺς τῆς ὁμολογίας στεφάνους.¹ Μετὰ ταῦτα δὲ ἔστειλεν ὁ αἰρετικὸς βασιλεὺς, καὶ ἔφερον ἀπὸ τῆν Ῥώμην Μαρτίνον τὸν ἁγιώτατον πάπαν, ὁμοῦ μὲ ἄλλους δυτικoὺς ἐπισκόπους· περὶ τοῦ ὁποίου εἴπομεν εἰς τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Ἀπριλίου, ὅπου ἰδιαιτέρως ἐορτάζεται ἡ μνήμη αὐτοῦ, καὶ ὅρα ἐκεῖ.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΥ καὶ ΘΑΛΟΥ.

- » Ἀρτεμίδωρον καὶ Θαλὸν κτείνει ζῆφος,
- » Μὴ προσκυνοῦντας Ἄρτεμιν ξηνοκτόνου.

Ἵ ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ ὁ ἐπίσκοπος Κύπρου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Ζωῆς βροῦσης· οὐ μέλει Μελετίῳ,
- » Ὅθεν τελευτᾷ πῶς ἂν εἴποις ἡγάπα.

Οὗτος ὁ ὄσιος καὶ μακάριος πατὴρ ἡμῶν Μελετίος γέγονεν ἐπίσκοπος τῆς ἐκκλησίας Κύπρου, εὐλαβὴς ὢν καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν· εἶχε δὲ ἔργον ἀκατάπαυστον ὁ αἰοιδίμος, τὸ νὰ διδάσκη τὸν λαὸν τὰ θεῖα τοῦ Χριστοῦ λόγια, καὶ νὰ διαμοιράζῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς τὰ ὑπάρχοντά του· οὕτω λοιπὸν ποιῶν εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν, ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύσατο.²

Ἵ ἅγιος ὁσιομάρτυς ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ Αἰγύπτιος, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεσσαράκοντα μάρτυρες· εἶφει τελειοῦνται.

- » Ὁ Ἰωάννης σὺν δεκαπλῇ τετράδι,
- » Στερρῶς ὑπῆλθε τὴν τομὴν τὴν ἐκ ζῆφους.

¹ Ὁρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Ἰανουαρίου, ὅπου ἐορτάζεται ἰδιαιτέρως ὁ ἅγιος Μάξιμος.

² Σημειώσαι, ὅτι μαζί μὲ τὸν ἅγιον Μελετίον τοῦτον γράφεται παρὰ τοῖς Μηναίοις καὶ ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Ἰσακίος ὁ ἐπίσκοπος Κύπρου· ἐστὶς ἐορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ παρόντος Σεπτεμβρίου· τὰ αὐτὰ δὲ ἔργα, ἃ ἐποίησε οὗτος, ἐπειεὶ καὶ ἐκεῖνος· πλὴν τοῦ μαρτυριοῦ τέλους, ὃ ἔλαβεν ἐκεῖνος.

Τούτου τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τὴν διὰ Χριστὸν παρρησίαν μὴ ὑπομείνας ὁ παράνομος καὶ ἀσεβὴς Μαξιμιανός, ἐπρόσταξε νὰ θανατώσωσιν αὐτὸν διὰ ζῆφους μετὰ ἄλλων τεσσαράκοντα, ἐν ἔτει, σγέ (295). Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Ἵ ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΙΛΛΡΙΩΝ ὁ Κρήσιος ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει αωδ (1804) εἶφει τελειοῦται.

- † » Ὁ Ἰλαρίων διττὸν εἶληψε στέφος,
- » Ὅτιος οἶα, καὶ ἀθλητὴς Κυρίου.¹

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνί, ΚΑ'. μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀστούλου ΚΟΔΡΑΤΟΥ τοῦ ἐν Μαγνησίᾳ.

- » Ἀθλητικῶν Κοδράτε σῶν κηρυγμάτων,
- » Ἐν οὐρανοῖς βραβεῖα πολλὰ λαμβάνεις.
- » Εἰκάδι δὲ πρώτῃ Κοδράτος στέφος· εὐρατο ἄθλοισ.

† Οὗτος ἦτον ἀνὴρ σοφὸς καὶ πολυμαθὴς. Γενόμενος δὲ καὶ αὐτὸς εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, καὶ πλουτήσας τὴν πυρίπνοον χάριν τοῦ πνεύματος, ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος τῶν Ἀθηναίων, καὶ πολλοὺς μὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἀληθῆ πίστιν Χριστοῦ, τοὺς δὲ σοφοὺς τῶν ἐλλήνων, οἵτινες ὑπερηφανεύοντο μεγάλως εἰς τὴν σοφίαν των, ἀπεστόμισε καὶ κατήσχυνε μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ τὴν δύναμιν τῶν λόγων. Ὅθεν ἀπὸ τοὺς διώκτας τῶν χριστιανῶν τιμωρηθεὶς μὲ πέτρας, μὲ φωτίαν, καὶ μὲ πολλὰς ἄλλας βασάνους, ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν καὶ ποιμνιὸν του· καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν πόλιν Μαγνησίαν, ἐδίωξε καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μὲ τὰς διδασκαλίας του τὸ σκότος τῆς πλάνης· καὶ ὕστερον κατὰ τοὺς χρόνους Ἀδριανοῦ τοῦ καλουμένου Αἰλίου, ἐν ἔτει ριζ. 117, λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον εὐρίσκεται εἰς τὴν Μαγνησίαν πηγάζον πλουσίως πᾶσαν ἰατρειάν ἀσθενείας εἰς πάντας τοὺς πλησιάζοντας εἰς αὐτὸ μετὰ πίστεως.

¹ Τὸ μαρτύριον τούτου εὐρίσκεται ἀνέκδοτον, ὅπερ ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐδιόρθωσε, καὶ ἤδη ἐτοιμάζεται διὰ τύπον μετὰ καὶ ἄλλων ἀκόμῃ νεοφανῶν μαρτύρων, τῶν μετὰ τὸ Νέον Μαρτυρολόγιον ἀθλησάντων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου Προφήτου
ΙΩΝΑ.

- Ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ φεύγεις πάλαι,
- Νῦν δὲ πρόσωπον Ἰωνᾶ τούτου βλέπεις.

Οὗτος ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀμαθῆ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Γέτ Καραθμαούς, κατοικῶν πλησίον εἰς τὴν Ἀζωτον, ἣτις ἦτον πόλις τῶν ἀλλοφύλων ἐλλήνων παραθαλάσσιος· ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἦτον ἡ χήρα ἐκείνη, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐπέμφθη ὁ Ἥλιος, ὅταν διὰ προσευχῆς του ἐγένετο πείνα εἰς τὴν Σαμάρειαν, καὶ εἰς ὅλην τὴν ἐπικράτειαν τῶν δέκα φυλῶν· ὅθεν καὶ διὰ τὴν φιλοξενίαν ἐκείνην εὐλόγησε τὸν καμψάκην ἦτοι τὸ ἀγγεῖον τοῦ ἐλαίου, καὶ τὴν ὑδρίαν τοῦ ἀλεύρου· ὥστε οὔτε εὐκέρωσεν οὔτε ὠλιγόστευσεν ἐν ὧσιν ἐπεκράτει ἡ πείνα.¹ Οὗτος ὁ Ἰωνᾶς εἶναι ὁ υἱὸς τῆς προρρηθείσης χήρας, τὸν ὁποῖον παραδόξως ἀνέστησεν ὁ Ἥλιος ἐκ τῶν νεκρῶν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὁ καιρὸς τῆς πείνης, ἐσηκώθη καὶ ὑπῆγεν εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐκεῖ

¹ Περὶ τοῦ Ἰωνᾶ ταῦτα λέγει ὁ Μαυροκορδάτος Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκά. Ὅτι ἂν καὶ δίστροφος Ἐπιφάνιος λόγους Ἑβραίων πειθόμενος ὑπέλαθεν ὅτι ὁ Ἰωνᾶς ἦτον υἱὸς τῆς χήρας, ἀλλ' ὅμως δὲν ἦτον Ὑρίος ἢ Σιδόνιος, ἀλλ' Ἰουδαῖος, ἀκμάσας κατὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλείων, Ἀμεσίου, καὶ Ἰεροβοάμου. Τὸν ὁποῖον ἀποκαμόντα ἀπὸ τὰ δεινὰ, διήγειρεν ὁ Ἰωνᾶς καὶ θάρρος ἐπέθηκεν εἰς αὐτὸν κατὰ τῶν Σύρων, ὡς ἱστορεῖ ὁ Ἰώσηπος. Ἐξέβρασε δὲ αὐτὸν τὸ κῆτος εἰς τὰς ὄχθας τῆς Παλαιστίνης, ἢ εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν, ὡς λέγει ὁ Ἰώσηπος. Καθότι καὶ ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην καὶ ἀπὸ τὴν Μαύρην θάλασσαν πηγαίνει τις εἰς τὴν Νινευί. Προέλαθε δὲ οὗτος τὴν τοῦ Κυρίου σάρκωσιν χρόνους σχεδὸν ὀκτακοσίου, κατὰ τινος. Ἰωνᾶς δὲ σημαίνει ἐλληνιστὶ περιστέρα. Ὅρα περὶ τούτου καὶ ὅσα εἶπομεν ἡμεῖς εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῆς ς'. ὠδῆς τῆς σιτιολογίας, ἣτις ἐστάλη διὰ νὰ τυπωθῆ. Ὅτι δὲ οἱ Νινευῖται ἐθύρισαν πάλιν εἰς τὰς προτέρας ἁμαρτίας, καὶ διὰ τοῦτο κατεποντίσθη ἡ πόλις αὐτῶν, ἐπροφήτευσεν ὁ Προφήτης Νχοὺμ, ὀνομάζων αὐτὴν πόλιν αἱμάτων, ὅλην ψευδῆ καὶ ἀδικίας πλήρη (κεφ. γ' 1) καὶ ἀκολούθως λέγει· « Πᾶς ὁ ὄρων σε καταθήσεται ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐρεῖ· δειλαία Νινευί, τίς σιναῖζε αὐτήν; οὐκ ἐστὶν ἴσως τῆ συντριβῆ σου· ἐπλήγμανεν ἡ πληγὴ σου. Καὶ ὁ Ἰωβὶτ εἶπε πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰωβιαν. « Ἀπελθε εἰς τὴν Μηδίαν, τέκνον, ὅτι πέπεισμαι ὅσα ἐλάλησεν Ἰωνᾶς ὁ προφήτης περὶ Νινευί, ὅτι καταστραφῆσεται ἐν δὲ τῇ Μηδίᾳ ἔσται εἰρήνη μάλλον ἕως καιροῦ. » (Ἰωβὶτ ιδ' 4.) Ἐκῆρξε δὲ οὗτος πρὸς τοὺς Νινευῖτας διὰ τῆς ἐγγωρίου γλώσσης. Ἦ τῆς Νινευί δὲ διάλεκτος ἦτον Ἀσσύριος, ἣτις ὀλίγον διαφέρει τῆς Ἑβραϊκῆς, ὡς λέγει Κλήμης ὁ Κανόνικος. Ὅρα καὶ εἰς τὴν α'. Δεκεμβρίου τὰς ὑποσημειώσεις εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ Νχοὺμ.

ἐπροφήτευε μὲ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ἐπειδὴ δὲ ἐπροστάχθη ἀπὸ τὸν Θεὸν, διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ κηρύξῃ εἰς τὴν Νινευί τὴν καταστροφήν, ἣν ἐμελλε νὰ πάθῃ μετ' ὀλίγον, δὲν ὑπήκουσεν. Ὅθεν φεύγων ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ περιπεσὼν εἰς μεγάλην τρικυμίαν τῆς θαλάσσης, καὶ γνωρισθεὶς ὑπὸ τῶν ναυτῶν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ αἴτιος τῆς τρικυμίας, ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εὐθὺς κατὰ προσταγὴν Θεοῦ καταπίνει αὐτὸν ἐν μέγα κῆτος. (Τὸ ὁποῖον, τινὲς μὲν ὀνομάζουσι φάλαιναν, τινὲς δὲ καβιντόγιον)¹ μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας ξερασθεὶς ἀπὸ τὸ κῆτος, προετύπωσε τὴν τριήμερον ταφὴν καὶ Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πορευθὺς λοιπὸν καὶ μὴ θέλων εἰς Νινευί, ἐκήρυξεν ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔχει νὰ καταστραφῆ ἡ πόλις ἐκείνη. Ἐπειδὴ δὲ μετενόησαν οἱ Νινευῖται, δὲν ἠφάνισεν αὐτοὺς ὁ Θεός.

Ὅθεν ὁ Ἰωνᾶς ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του, δὲν ἔμεινεν εἰς αὐτήν· ἀλλὰ λαβὼν τὴν μητέρα του, ὑπῆγεν εἰς Ἀσσοῦρ, χώραν τῶν ἀλλοφύλων, ἐπιλέγων τοῦτον τὸν λόγον· « οὕτω θέλω σηκώσῃ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν μου τὸν ὀνειδισμὸν καὶ τὴν ἀτιμίαν, ὅτι ἐφάνην ψεύ-

¹ Χάριν τῶν φιλολόγων καὶ περιέργων, προσθέτομεν ἐν ταῦθα ὀλίγα τινα περὶ τῶν κητῶν. Τὰ κῆτη εἶναι μεγαλύτερα ἀπὸ κότερον (πλοῖον), κατὰ τὸν Θεοκλήν· πεντάκις μεγάλτερον ἀπὸ τὸν ἐλέφαντα, κατὰ τὸν Αἰλιανόν· εἶναι πενήκοντα πηγῶν εἰς τὸ μᾶκρος, κατὰ τὸν Ἐρατοσθένη. Καὶ εἰκοσιπέντε ὄργυιων ἦτοι ἑκατὸν πηγῶν, κατὰ τὸν Νέαρρον. Καὶ ἑξακοσίων ποδῶν, κατὰ τὸν Ὀνησίκρατον καὶ Ὀρθαγόραν· καὶ τεσσαρῶν πλῆθρον· ἦτοι χιλίων ποδῶν τὸ μᾶκρος, καὶ πεντακοσίων τὸ πλάτος. Ὅθεν καὶ οἱ θεοὶ Πατέρες τοῖς παλαιοῖς τοῦτοις ἐπόμενοι, παραδίδουσι μεγέθη ὑπερβολικὰ τῶν κητῶν. Ὁ μὲν γὰρ μέγας Βασίλειος λέγει, ὅτι τὰ κῆτη παρομοιάζουσι μὲ τὰ μεγάλα βουνὰ κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος, καὶ φαίνονται ὡσάν νησία. (ῥημιλ. ζ' εἰς τὴν ἐξαήμερον.) Ὁ δὲ Ἀμβρόσιος, ὅταν, λέγει τὰ κῆτη κολουθοῦν ἐπάνω εἰς τὰ κύματα, νομίζει τις ὅτι εἶναι νησία, καὶ βουνὰ ὑψηλότατα φθάνοντα ἕως τοῦ οὐρανοῦ μὲ τὰς ἄκρας κορυφὰς των. Λέγει δὲ καὶ ὁ Ἀντιοχείας Εὐστάθιος (εἰς τὴν ἐξαήμερον) ὅτι ἐν κῆτος ἀσπίδοχελῶν καλούμενον, εἶναι τόσον μεγάλον, ὥστε φαίνεται εἰς τοὺς ναῦτας ὡς νησίον. Ἀλλὰ καὶ νεώτεροι λέγουσιν, ὅτι εἰς τὴν Σαντονίαν πόλιν τῆς Γαλλίας ἐν τῷ Βρετανικῷ Ὀκεανῷ εὐρισκομένην, ἀλιεύθη ἐν κῆτος ποδῶν ἑκατὸν εἰκοσι κατὰ τὸν Σκαλίγγρον. Καὶ ἐν τῇ Βαλτικῇ θαλάσσει ἀλιεύθη ἄλλο, ἑκατὸν πηγῶν μῆκος ἔχον κατὰ τὸν Ζεϊγλέρον. Ταῦτα καὶ ἄλλα πολλὰ διηγῶνται οἱ καθ' ἑκάστην ἀλιεύοντες τὰ κῆτη τὰ καλούμενα Φαλαίνας. (Ὅρα εἰς τὰς σημειώσεις τοῦ Θεοτόκη ἐν τῇ ἀνασκευῇ τῆς τελευταῖον διερμηνευθείσης Διαθήκ.)

στης, διότι ἐπροφήτευσαν μὲν ἐναντίον τῆς πόλεως Νινευὶ, δὲν ἀλήθευσαν ὁμῶς ἢ προφητεία μου. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ἡ μήτηρ του, καὶ ἔθαψεν αὐτήν, τότε ὑπῆγε καὶ ἐκατοίκησεν εἰς γῆν Σαράαρ¹ πλησίον εἰς τὴν Βάλανον τῆς Δεβόρρας, ὅπου ἀποθανῶν, ἐνεταφιάσθη ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ Κενεζαίου, ὅστις ἔγεινε Κριτὴς εἰς μίαν φυλὴν τῶν Ἑβραίων κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀναρχίας. Προφητεύων δὲ, εἶπεν ὅτι ἔχει νὰ ἀκολουθήσῃ σημεῖον θαυμάσιον καὶ τερατώδες ἐναντίον τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ ὅλης τῆς γῆς, ἡγουν ὅτι, ὅταν ἰδοῦν οἱ ἄνθρωποι μίαν πέτραν νὰ φωνάζῃ ἐλεεινῶς μὲ μίαν λεπτήν φωνήν, καὶ ἕνα κἀνθαρον νὰ φωνάζῃ ἀπὸ τὸ ξύλον πρὸς τὸν Θεόν, τότε ἂς ἡξεύρουν, ὅτι εἶναι ἐγγὺς ἡ σωτηρία. Τότε ἔχουν νὰ ἰδοῦν καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ κατακρημνισμένην ἕως εἰς τὰ θεμέλια καὶ θέλουν ἔλθει εἰς αὐτήν ὅλα τὰ ἔθνη νὰ προσκυνήσουν τὸν Κύριον· καὶ θέλουν μεταθέσει τὰς πέτρας αὐτῆς κατὰ τὰς δυσμὰς τοῦ ἡλίου, καὶ τότε ἔχει νὰ γένη ἡ προσκύνησις τοῦ Ἡλειμμένου, ἡτοῦ τοῦ Μεσσία· καὶ ἡ Ἱερουσαλήμ θέλει γένη σιγαμερὰ, διότι θὰ ἐρημωθῇ, καὶ θὰ κατοικήσουν εἰς αὐτήν θηρία. Καὶ τότε θέλει ἔλθῃ τὸ τέλος κάθε πνοῆς.²

Μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν ἸΩΝΑ τοῦ Σαββαίτου πατρὸς Θεοδώρου, καὶ Θεογράνου τῶν Γραπτῶν.

- » Ἄρει; Ἰωνᾶ; ἀστάτου βίου τόπον,
- » Ἐστῶτα καὶ βίβλαιον εὐρίσκει τόπον.

Οὗτος ὁ ὁσιος ἦτον πρεσβύτερος ἐν ἔτει, ὡθ' (829) πατὴρ γνήσιος χρηματίσας τῶν ὀσιωτάτων καὶ μακαριωτάτων ὁμολογητῶν, Θεοδώρου λέγω, καὶ Θεοφάνους τῶν Γραπτῶν, ὧν τὰ πρόσωπα ἐπέγραψε Θεόφιλος ὁ εἰκονομάχος. Οὗτος λοιπὸν μεταβάς εἰς τὴν Λάυραν τοῦ ἁγίου Σάββα, καὶ γενόμενος μοναχός,

¹ Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συνῆχριστῇ γράφεται Σαναάρ.

² Σημειῶσαι, ὅτι τὸ σημεῖον τοῦτο ὅπερ ὁ Ἰωνᾶς ἐπροφήτευσεν, δὲν εὐρίσκειται εἰς τὴν ἁγίαν Γραφήν, φαίνεται ὅμως ὅτι καὶ ἄλλαι προφητεῖαι ἐποίησεν, αἵτινες οὐ σώζονται τώρα, κατὰ τὸν Θεοδώρητον, καὶ Θεοφύλακτον Βουλγαρίας, συμπεριχίνων τοῦτο ἀπὸ ἐκεῖνο ὅπερ γράφεται εἰς τὰς βασιλεῖας περὶ αὐτοῦ «Αὐτὸς (ὁ Ἱεροβοὰμ) ὅς ἐπέστησε τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ εἰσόδου Αἰμαθ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς Ἀραβια κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἰωνᾶ υἱοῦ Ἀμαθὶ τοῦ προφήτου ἐν Γεθσοφέρ.» (δ'. Βασιλ. ιδ'. 25.) οὗτος δὲ λόγος οὐκ εὐρίσκειται εἰς τὴν προφητείαν τοῦ Ἰωνᾶ)

ἀπέκτησεν ἄκραν πρὸς τὸν Θεὸν εὐλάβειαν καὶ ἀφ' οὗ ἐκατόρθωσεν ὅλας τὰς ἀρετάς, μὲ καλὸν γηρατεῖον ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΣΕΒΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

- » Εὐσεβιον κτείνουσι δυσσεβεῖ; ξίφει,
- » Τὸν εὐσεβῶς βιοῦντα καὶ Χριστοῦ φίλον.

Οὗτος ὁ ἅγιος αὐτοκάλεστος ἐπαρρησιάσθη εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Φοινίκης, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· τί ἀνόητον ἔργον κάμνεις, καὶ διώκεις, ὦ ἄρχων τὴν ποίμνην τοῦ Χριστοῦ; ὁ δὲ ἄρχων θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε νὰ κρεμασθῇ ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς καὶ νὰ ξεσχίζετα· εἶτα μὲ τρίχινα πανία ἐνωμένα ὁμοῦ μὲ ἄλλας, νὰ τρίβωνται τὰ πληγωμένα μέλη του. Ὁ δὲ μάρτυς ἔχαιρε καὶ ἠγαλλιᾶτο ὡς ἂν ἦτον ἄλλος ὁ πάσχων, καὶ ὄχι αὐτὸς ὁ ἴδιος. Ὁ δὲ ἄρχων ἀπορῶν καὶ μὴ ἡξεύρων τί νὰ κάμῃ ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσουν αὐτόν. Καὶ οὕτω ὁ μακάριος ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, διὰ νὰ λάβῃ τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμαράντινον στέφανον.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΕΥΣΕΒΙΟΣ, ΝΕΣΤΑΒΟΣ καὶ ΖΗΝΩΝ οἱ αὐτάδειλοι, λίθοις τελειοῦνται.

- » Εὐσεβιος, Νεस्ताβος, ἀλλὰ καὶ Ζήνων,
- » Δι' εὐσεβεῖ ὀνήσκουσιν πίστιν ἐκ ξίφους.¹

Ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν ἸΣΑΚΙΟΣ ἐπίσκοπος Κύπρου ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Τὸν μόσχον Ἰσάκιε τὸν θεῖον θύων,
- » Εἶφει δι' αὐτὸν οἶά περ μόσχος θύη.

Οὗτος ὁ ἅγιος καὶ μακάριος πατὴρ ἡμῶν Ἰσάκιος γέγονεν ἐπίσκοπος τῆς ἐν Κύπρῳ Ἐκκλησίας, εὐλαβὴς ὢν καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν· εἶχε δὲ ἔργον ἀκατάπαυστον τὸ νὰ διδάσκῃ τὸν λαὸν τὰ θεῖα λόγια τοῦ Χριστοῦ, καὶ προσέτι νὰ διαμοιράζῃ τὰ ὑπάρχοντά του εἰς τοὺς πτωχοὺς. Οὕτω δὲ ποιῶν εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν, τελευταῖον ὑπὸ τῶν ἀπίστων θανατώνεται μὲ τὸ ξίφος, καὶ πρὸς ὃν ἐπόθησε Κύριον ἐσχόρημει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΡΙΣΚΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

- » Φέρων ὕδωρ ζῶν Πρίσκος ἐν τῇ καρδίᾳ,
- » Ἐμπρησμένον οὐ δέδοικε τὸν τοῦ σαρκίου.

¹ Σημειῶσαι, ὅτι τῶν Μαρτύρων τούτων τὸ μαρτύριον, γράφει ὁ Σωζόμενος, βιβλ. Ε'. κεφ. η'.

Μνήμη τῶν ἁγίων ἔξ ΜΑΡΤΥΡΩΝ, ἑτασιῶν ὄντων τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (298).

- » Ὑπὲρ Θεοῦ κλίναντος ἐν ζήλω κάραν,
- » Ἐξ μάρτυρες κλίνουσι τὴν κάραν ζήρει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνί, ΚΒ΄. τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΦΩΚΑ τοῦ θαυματουργοῦ, τοῦ ἐν λουτρῷ σφοδρῶς πυρωθέντι τελειωθέντος.¹

- » Φωκᾶ τὸ λουτρὸν σμήγματος παντὸς δίχα,
- » Λουτρὸν γὰρ ἦν ἐγώνος, οὐ καθαρσίου.
- » Εἰκάδι δευτερίη λουτρὸν πέφνεν ἐνδοθι Φωκᾶν.

† Οὗτος ἐγένετο υἱὸς Παμφίλου καὶ Μαρίας, καταγόμενος ἐκ πόλεως Σινώπης, ἀρχαίας καὶ περιφανοῦς οὔσης κατὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν. Ἐϋθύς δὲ ἐξ ἀπαλῶν οὐύγων ἤξιώθη νὰ λάβῃ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ νὰ ἐνεργῇ παράδοξα θαύματα. Ἐπειτα δὲ ἔγινε καὶ ἐπίσκοπος, καὶ πολλοὺς ἀπίστους ἐπέστρεψεν εἰς τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας μὲ τὰ θεῖα του λόγια καὶ μὲ τὰ ὑπερφυσικά του τεράστια· πάντοτε δὲ ἐδίδασκε καὶ ἐθαυματούργει ἕως ἐσχάτης του ἀναπνοῆς. Ἀπεκαλύφθη δὲ εἰς αὐτὸν τὸ μαρτυρικὸν τέλος ὅπερ ἔμελλε νὰ λάβῃ μὲ τοιοῦτον σημεῖον παράδοξον· μία περιστερὰ ἔλθοῦσα, ἐκάθισεν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς του, καὶ βαλοῦσα εἰς αὐτὴν στέφανον, ὠμίλησε μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν καὶ εἶπε· Ποτήριον ἐκεράσθη εἰς σέ, καὶ πρέπει νὰ τὸ πῆς· καὶ τῇ ἀληθείᾳ τὸ τοιοῦτον πατήριον τοῦ μαρτυρίου ἠξιώθη νὰ πῆ ὁ ἀοίδιμος ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Τραϊανοῦ, ἐν ἔτει, ρα' (101).

Οὗτος δὲν εἶναι ὁ κηπουρὸς Φωκᾶς, ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς Σινώπης καταγόμενος καὶ κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν καὶ αὐτὸς ἐορταζόμενος. Ἄλλὰ ἄλλος, διαλάμπων μὲ πολιτείαν καθα-

ρὰν, καὶ μὲ ἀρετὰς διαφόρους. Οὗτος λοιπὸν ἐφέρθη εἰς τὸν ἑπαρχὸν Ἀφρικανὸν, καὶ ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτοῦ, ἐθεολόγησε, καὶ παρρησία ἐδίδαξε τὴν εἰς Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν πίστιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀφρικανὸς ἐτόλμησε νὰ βλασφημήσῃ τὸν Χριστὸν καὶ νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἅγιον, διὰ τοῦτο εὐθύς ἔγινε σεισμὸς μέγας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔπεσαν κάτω νεκροὶ ὅ,τε ἑπαρχος, καὶ οἱ στρατιῶται αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ ἅγιος τὸν ἀνέστησεν, ἐπειδὴ παρεκάλεσεν αὐτὸν ἡ γυνὴ τοῦ ἑπαρχοῦ· μετὰ ταῦτα ἐφέρθη ὁ ἅγιος εἰς τὸν βασιλεῖα Τραϊανόν· καὶ ἐπειδὴ ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν, διὰ τοῦτο ἐκρέμασαν αὐτὸν καὶ ἐξέσχίζον· ὕστερον ἔβαλαν αὐτὸν μέσα εἰς ἄσβεστον, ἐπειδὴ καὶ ἐπέμενεν ἀνδρείως ὁμολογῶν τὸν Χριστὸν.

Τελευταῖον δὲ ἔβαλαν αὐτὸν μέσα εἰς λουτρὸν, τὸ ὁποῖον ἐκάη πολλὰ δυνατά. Ὅθεν ἐκεῖ μέσα παρέδωκεν εἰς χεῖρας Θεοῦ τὴν ψυχὴν τοῦ ὁ γενναῖος ἀγωνιστῆς. Πολλὰ δὲ θαύματα καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ἔκαμεν ὁ τρισόλβιος, καὶ εἰς τοὺς ἐν θαλάσῃ κινδυνεύοντας, συμπλέων μὲ αὐτοὺς καὶ διασώζων εἰς τοὺς λιμένας τὰ πλοιάτων· καὶ εἰς τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτὸν καθ' ὅσον δὴ τινα τρόπον, ταχύς καὶ θερμὸς βοηθὸς εἰς τούτους γενόμενος.¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΦΩΚΑ τοῦ κηπουροῦ ζήρει τελειωθέντος.

- » Ἴδαι χάριν σοι σοῦ χάριν θνήσκων Λόγε,
- » Φωκᾶ· ὁ μάρτυς τῷ διὰ ζήφους τέλει.

Καὶ οὗτος ὁ ἅγιος ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Σινώπην· ἡ τέχνη αὐτοῦ ἦτον ἡ ἐργασία τῆς γῆς· ἔχων δηλαδὴ κηπεῖον² ἤγουν κηπον πολλὰ μικρὸν, κατεγίνετο εἰς αὐτὸν, καὶ ὅ,τι κέρδος ἐλάμβανεν ἀπὸ αὐτὸν τὸ εἶχε κοινόν μὲ τοὺς πτωχοὺς· ἤγουν καὶ αὐτὸς καὶ οἱ πρὸς αὐτὸν ἐρχόμενοι πτωχοὶ ἐκυβερνῶντο ἀπὸ τὸν κηπὸν

¹ Οὗτος ὁ ἅγιος Φωκᾶς φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος ὅστις ἐορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ἰουλίου, διὰ ταῦτα τὰ αἰτια, α') διότι καὶ οὗτος καὶ ἐκεῖνος εἶναι ἱερομάρτυς. β') διότι καὶ οἱ δύο ἦσαν ἐπὶ Τραϊανοῦ βασιλέως. γ') διότι τὸ αὐτὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου ἔλαβον. δ') καὶ διότι τὸ αὐτὸ δίσταχον ἱαμβικὸν γράφεται καὶ εἰς τοὺς δύο. Ἴσως δὲ, νῦν μὲν ἡ δόλησις αὐτοῦ ἐορτάζεται, τότε δὲ, ἡ ἀνακομιδὴ του, ὡς καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται προσδιορισμένως, ὅτι ἐστὶν ἡ ἀνακομιδὴ αὐτοῦ. Ὅρα ἐκεῖ καὶ τὸ θαῦμα ὅπερ ἐνήργησεν ὁ ἅγιος.

¹ Σημειῶσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου τούτου ἱερομάρτυρος Φωκᾶ συνέγραψεν ἑλληνοιστὶ Ἀστέριος ὁ Ἀμασειᾶς ἐπίσκοπος· οὐ ἡ ἀρχή, * Ἐρὸς μὲν καὶ θεοπέσιος ἀπα· (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις) 8ρα σελ. 18 τοῦ 6'. τόμου τοῦ Μελετίου). Ὀνομάζει δὲ ὁ Ἀστέριος ἐκεῖ τὸν ἱερομάρτυρα τοῦτον Φωκᾶν, ἀτύλον, καὶ ἐδραῖωμα τῶν θεῶν τῆς οἰκουμένης ἐκκλησιῶν· (σελ. 955 τῆς δωδεκαβίβλου). Ὁ δὲ Χρυσόστομος λόγον πανηγυρικὸν ἔχει εἰς τοῦτον· οὐ ἡ ἀρχή, * Λαμπρὰ γέγονεν ἡμῖν χθὲς ἡ πόλις (σώζεται ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδ.).

² Ἐσφαλμένως δὲ γράφεται ἐν τε τοῖς Μηναίοις, καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, στυππίον.

του. Οὐ μόνον δὲ αὐτὸν τὸν αἰσθητὸν κήπον ἐκαλλιέργει ὁ ἀσίδιμος, ἀλλὰ καὶ τὸν νοητὸν τῆς ψυχῆς. Διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἐδυνήθη νὰ κρησθῆ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ἦτον γνήσιος δοῦλος τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν μὴνύεται ὡς τοιοῦτος εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Σινώπης ὅστις ἦτον Ἕλληνας. Ὁ ὁποῖος παρευθὺς ἔστειλε στρατιώτας διὰ νὰ τὸν φρονέουσιν. Ἐκεῖνοι δὲ ἀπελθόντες, ἔμειναν εἰς τὸν οἶκον τοῦ παρ' αὐτῶν ζητούμενου Φωκᾶ, χωρὶς νὰ ἤξεύρουσαν ὁ δὲ ἅγιος δεξιωσάμενος αὐτοὺς καὶ ἀναπαύσας κατὰ τὴν δύνάμιν του, τοὺς ἤρώτα, ποῖοι εἶναι, καὶ διὰ ποῖαν αἰτίαν ἦλθον εἰς τὴν Σινώπην. Οἱ δὲ στρατιῶται ἐφανερώσαν εἰς αὐτὸν τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι ζητοῦν τὸν Φωκᾶν διὰ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν.

Τοῦτο ὡς ἤκουσεν ὁ τοῦ Κυρίου θεράπων, εὐθὺς ἠτοίμασε τὸν τάφον του καὶ οὕτως ἐφανερώσαν εἰς τοὺς στρατιώτας, ὅτι αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ζητοῦν· οἱ δὲ στρατιῶται τοῦτο ἀκούσαντες ἔξαρνα, ἐπληρώθησαν τὴν καρδίαν ἀπὸ τὴν λύπην των, ἐνθυμούμενοι τὴν λαμπρὰν φιλοξενίαν καὶ δεξιῶσιν, ἣν ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἅγιος. Ὅθεν δὲν ἤθελον κατ' οὐδένα τρόπον νὰ θανατώσουν αὐτὸν κατὰ τὴν προσταγὴν τὴν ὁποῖαν εἶχον. Ἐλεγον δὲ εἰς τὸν Μάρτυρα, ὅτι ἔχουσιν εὐλογον ἀπολογία διὰ νὰ εἰπωσιν εἰς τὸν ἄρχοντα, ὅτι ἐκοπίασαν μὲν πολλὰ καὶ ἠρεύνησαν· ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ εὕρωσι τὸν ζητούμενον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος παρεκάλει αὐτοὺς διὰ νὰ τὸν θανατώσουν, τούτου χάριν ἐκοψαν τὴν ἀγίαν του κεφαλὴν καὶ οὕτως ἐπροσφέρθη κεχαρισμένη θυσία εἰς τὸν Θεόν, καὶ εὐάρεστος. ¹

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες, **ΙΣΑΑΚ** καὶ **MARTINOS** ἔϊφει τελειοῦνται.

Εἰς τὸν Ἰσαάκ.

- » Πάθους τὸ λειπὸν Ἰσαάκ Σάρρας τέκνου,
- » Σφαγεῖς ἀνεπλήρωσαν Ἰσαάκ νέος.

Εἰς τὸν Μαρτῖνον.

- » Χριστοῦ τὸ θάρσος ἐμπνέοντος ὑψόθεν,
- » Πρὸς τὴν σπάθην ἔσπευδεν ἐκπνεῖν Μαρτῖνος.

» *Μνήμη τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ Ὁρει τοῦ Ἀθω ὁσίου*

¹ Περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις περὶ τῆς Δροσίδας θυγατρὸς τοῦ Γραϊανῶ, καὶ τῶν πέντε Κανονικῶν· διότι τούτων ἡ μνήμη γίνεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Μαρτίου.

ΚΟΣΜΑ τοῦ Ζωγρασίτου, ἀσκήσαντος ἐν ἔτει αεγκ' (1525).

- † » Μύσας τὸ ἔμμα σώματος βλέπεις ἄνω,
- » Κοσμᾶ ὅτι τὸ πρόσωπον Κυρίου. ¹

» *Οἱ ΕΙΚΟΣΙΕΞ ὁσιομάρτυρες Ζωγρασίται, οἱ ἐλέγησαν τοὺς Λατινῶφρονας, τὸν τε βασιλεῖα Μιχαὴλ καὶ πατριάρχην Βέκκον ἐπάνωθεν τοῦ πύργου. πυρὶ τελειοῦνται.* ²

- » Ω· πυρὶ καυστοὶ θυσία τῷ Κυρίῳ,
- » Οἱ εἰκοσιῆς ὠράθησαν εἰκό τως.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβεΐαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **ΚΓ'**. ἡ σὺλλήψις τοῦ τιμίου προφήτου **ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ** καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

- » Ἄνδρὶ προφήτῃ χρῆσμός ἐξ Ἀρχαγγέλου,
- » Τεκεῖν προφήτην, καὶ προφήτου τι πλέον.

» Εἰκάδι τῇ τριτάτῃ γαστήρ λάβε Πρόδρομον εἴσω.

† Ὅταν ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Θεός, ὁ τοῦ Πατρὸς μονογενῆς Υἱὸς καὶ Λόγος, ἔμελλε νὰ καταβῆ ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, καὶ νὰ συλληφθῆ ἀσπόρως καὶ παραδόξως εἰς τὴν παρθενικὴν κοιλίαν τῆς Παναμώμου αὐτοῦ Μητρὸς, ἠθέλησε νὰ προβεβαιώσῃ τὴν ἐν τῇ Παρθένῳ ἰδικὴν του ἀσπορον σύλληψιν, μὲ ἄλλο θαῦμα παράδοξον. Τούτου χάριν προτίτερα ἀπὸ μῆνας ἐξ τῆς ἰδικῆς του συλλήψεως, ἐμήνυσε διὰ τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ εἰς τὸν προφήτην καὶ ἀρχιερέα Ζαχαρίαν, ὅστις εὐρίσκετο τότε εἰς τὸν ναὸν καὶ ἐθυμία, καὶ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἐπροσηύχετο ³, ἐμήνυσε λέγων εἰς αὐτὸν τὴν παρά-

¹ Ὅρα τὸν βίον τοῦτου ἐν τῷ νεοτυπώτῳ Νέῳ Ἐκλογίῳ.

² Ὅρα εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων.

³ Καίρος δὲ ἦτο τότε ἡ δεκάτη τοῦ ἑβδόμου μηνός ἀπὸ τὸν μάρτιον· ἦτοι ἡ δεκάτη τοῦ καθ' ἡμᾶς Σεπτεμβρίου· διότι οὕτω ὁ νόμος προσταξεί. « Ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ τῆ δεκάτῃ τοῦ μηνός, ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν (ἦτοι νηστεύσετε) . . . ἐν γὰρ τῇ ἡμέρῃ ταύτῃ ἐξιλιάσεται περὶ ὑμῶν (Λευί. ις'. 29). Ὅθεν καὶ ὁ μακάριος Θεοδώρητος τὸ βῆθὲν κεφάλαιον ἐρημηεύων, λέγει· « Ἐβδόμη δὲ τοῦτο ἡμῶς καὶ ὁ μακάριος Λουκᾶς, τὰ κατὰ τὸν Ζαχαρίαν διηγουόμενος, τὸν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ πατέρα· κατὰ τοῦτον γὰρ τὸν καιρὸν κατέκρινε εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων εἰσελήλυθε. καὶ τῆς Ἀγγελικῆς ὀπτασίας ἀπήλαυσε. » Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ αὐτοῦ Σεπτεμβρίου ἤρχιζεν ἡ ἑορτὴ τῆς Σκηνοπηγίας, ἦτις ἐκράτει ἐπετὰ ἡμέρας· δηλαδὴ ἀπὸ τῆς δεκάτης πέμπτης ἕως τῆς εἰκοστῆς πρώτης (συμπορευμένης καὶ τῆς δεκάτης πέμ-

δοξον σύλληψιν τοῦ ἰδικοῦ του Προδρόμου· ἢ ὁποία ἐμελλε νὰ γένη ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς στείρας καὶ γηραλέας γυναικός του τῆς Ἐλισάβετ, τὴν ὁποίαν σύλληψιν ἐορτάζομεν σήμερον. Ὁ δὲ Ζαχαρίας, ἐπειδὴ δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὴν παρ' ἐλπίδα ταύτην ἀγγελίαν τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, διὰ τοῦτο κατεδικάσθη μὲ τὴν ἀφωνίαν καὶ σιωπὴν, ἕως οὗ νὰ εἶδῃ διὰ τῶν ἔργων γινόμενον τὸ Ἀρχαγγελικὸν μῆνυμα. ¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς *ΑΝΔΡΕΑΣ* λόγῃ τελειοῦται.

- Ὑπὲρ νυγέντος, πρὶν μιᾷ λόγῃ Λόγου,
- Λόγχαῖς νυγεί; ἦνεγκε διτταῖς Ἀνδρέας.

Ὁ ἅγιος μάρτυς *ΙΩΑΝΝΗΣ* ξίφει τελειοῦται.

- Ἐχθραν πλάνη θεία καὶ σφαγίς Ἰωάννης,
- Σφάττει τὸν ἐχθρὸν, καὶ σὺν αὐτῷ τὴν πλάνην.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες, *ΠΕΤΡΟΣ* καὶ *ΑΝΤΩΝΙΟΣ* ² τὰ μέλη ἐκκοπέντες τελειοῦνται.

- Ἀντώνιος καὶ Πέτρος ὡς στερραὶ πέτραι,
- Πρὸς τὰς μεληθὸν ἐκκοπὰς ἐκαρτέρουν.

† Ὄταν ὁ μακεδὼν Βασίλειος ἐβασίλευσεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἐν ἔτει ὡς ἔ. 867. Τότε εἰς ὅλην τὴν Ἀφρικὴν ἐξουσίαζον οἱ ἀγαρηνοὶ. Τῶν ὁποίων ἀρχων ἦτον ὁ θηριώδης ἐκείνος καὶ ὠμότατος Ἀβραχίμ. Οὗτος λοιπὸν ἀφ' οὗ ἐπολέμησε τὰς Συρακούσας, αἱ ὁποῖαι εἶναι μητρόπολις τῆς νήσου Σικελίας, ἐπῆρεν

πηγ.) οὕτω γὰρ ὁ νόμος κελεύει. • Τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἐβδόμου τούτου ἐορτὴ σκηνοῦν, ἐπτά ἡμέρας τῷ Κυρίῳ (Λευθ. κγ'. 34.) Διὰ τοῦτο φαίνεται, ὅτι ὁ Ζαχαρίας ὑπομείνας ἐν τῷ νῶϊ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς Σκηνοπηγίας, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκόν του κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην, ἢ εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Σεπτεμβρίου. Ὅρα καὶ εἰς τὴν πέμπτην Σεπτεμβρίου ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τοῦ Συναξαρίου τοῦ προφῆτου Ζαχαρίου.

¹ Σημειώσασθε, ὅτι ἡ σύλληψις τοῦ Προδρόμου ἐγένετο ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ κατὰ τὸν Σεβαστὸν Τραπεζούντιον. Σημειώσασθε, ὅτι ὁ Χρυσόστομος ἔχει δύο λόγους πανηγυρικοὺς εἰς τὴν σύλληψιν ταύτην τοῦ Προδρόμου ὧν τοῦ μὲν ἐνὸς ἡ ἀρχὴ ἔστιν αὕτη, «Ὁὐδὲν τοῖς δεσποτικοῖς ἀνυπότακτον θρονοῖς» τοῦ δὲ ἑτέρου, «Εὐκαιρὸς ἡμέρα. (σφίζονται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τοῦ Βασιτοπαίου μονῆ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.) Καὶ Θεοφάνης ὁ ἀρχιεπίσκοπος Καππαδοκίας, οὗ ἡ ἀρχὴ, «Χαίριστε ἐν Κυρίῳ. (σφίζονται ἐν τῇ τῶν Ἰθέρων.) Ἐδρίσκειται δὲ ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῶν χρυσοστομικῶν καὶ λόγος Γ'. τοῦ Χρυσόστομου» οὗ ἡ ἀρχὴ, «Μωῦσῆς ὁ μέγας, ὁ τοῦ Θεοῦ θεράπων.

² Ἐν δὲ ταῖς χειρογράφοις Συναξαρισταῖς Ἀντωνίνου οὕτως γράφεται.

ἀπὸ ἐκεῖ αἰχμάλωτον τὸν ἄνω εἰρημένον Ἰωάννην, ὁμοῦ μὲ τοὺς υἱοὺς του Πέτρον καὶ Ἀντώνιον, νέαν ἔχοντας τὴν ἡλικίαν. Ὄθεν τοὺς παρέδωκεν εἰς διδάσκαλον ἀγαρηνόν, διὰ νὰ μανθάνουν τὰ ἰδικάτων γράμματα. Ὄταν δὲ οἱ νέοι ἐφθασαν εἰς ἀνδρικήν ἡλικίαν καὶ ὑπερέβαλον τοὺς ἄλλους κατὰ τὴν φρόνησιν καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς, τότε ὁ τύραννος θαυμάζων διὰ τὰ τοιαῦτα προτερήματά των, τὸν μὲν Ἀντώνιον κατέστησε Γενικόν, τὸν δὲ Πέτρον κατέστησε Σκελάριον. Οὗτοι λοιπὸν κρυφίως μὲν ἦσαν χριστιανοί, εἰς τὸ φανερόν δὲ ὑπεκρίνοντο τὴν τῶν ἀγαρηνῶν θρησκείαν. Πλὴν δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἦναι κρυμμένοι ἕως τέλους. Διὰ τοῦτο ἀφ' οὗ ἔμαθε τοῦτο ὁ Ἀβραχίμ, ἐθυμώθη καὶ παρευθὺς ἐσφάλισε τοὺς πόδας τῶν ἀγίων εἰς τὸ ξύλον τὸ τιμωρητικόν, καὶ ἔδειρεν αὐτοὺς μὲ ἀκανθωτὰ ῥαβδία.

Ὄθεν ὁ μὲν μακάριος Ἀντώνιος, λαβὼν τετρακοσίας πληγὰς εἰς τοὺς πόδας καὶ καταπληγῶεις ἀπὸ αὐτὰς, εὐχαρίστει εἰς τὸν Θεόν. Ἐπειτα βάλλεται ἐπάνω εἰς ὄνον, καὶ δεθεῖς εἰς τὸ σαμάριον μὲ σχοινία, πομπεύεται διὰ μέσου ὁλης τῆς πόλεως. Ὁ δὲ Πέτρος ξεγυμνωθεὶς δέρεται μὲ ῥαβδία εἰς τὴν κοιλίαν καὶ εἰς τὴν ῥάχιν. Ἐπειτα ῥίπτεται ὁμοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἀντώνιον εἰς τὴν φυλακὴν. Μετὰ ταῦτα ἐκβάλλει αὐτοὺς ὁ τύραννος ἀπὸ τῆν φυλακὴν, καὶ κατασυντρίβει μὲ ξύλα σκληρὰ τοὺς πήχεις τῶν χειρῶν αὐτῶν ἕως τοὺς ὤμους· ὁμοίως συντρίβει καὶ τοὺς δακτύλους καὶ τὰς παλάμας των. Ἐπειτα συνθλᾶ καὶ τὰ μηρία καὶ πόδας, ὥστε τὰ μὲν ξηρὰ κόκκαλά των ἐγειναν ἀπαλὰ ὡς σάρκες, αἱ δὲ σάρκες αὐτῶν ἐγειναν πάλιν ὡς πηλός· καὶ τόσον πολλὰ ἐξυμώθησαν μὲ τὸ αἶμα, ὥστε ἐγίναν ἐν μίγμα.

Ἐπειτα ἐπροσχάλεσεν ἓνα γαλκία ὁ τύραννος καὶ ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ κατασκευάσῃ μίαν λαβίδα πεπυρωμένην, καὶ μὲ αὐτὴν (ὡ σκληροτάτης ψυχῆς, τῆς καὶ αὐτὰ τὰ θηρία ὑπερβαινούσης!) νὰ κόψῃ τοὺς ὄρχεις αὐτῶν, καὶ νὰ τοὺς βάλῃ μέσα εἰς τὰ στόματά των. Καὶ οὕτως οἱ γενναιοτάτοι τοῦ Κυρίου ἀθληταὶ ἐτελειώθησαν μὲ ταύτην τὴν πολυώδυνον βάσανον, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ὑστερον δὲ ἔσυρε πλησίον του ὁ ἀπάνθρωπος τύραννος τὸν πατέρα αὐτῶν Ἰωάννην, καὶ γυρίσας ὀπίσω τὸν τράχηλον τοῦ ἀοιδίμου μὲ τὴν ἀριστεράν του χεῖρα, ἐνέπηξε μέσα εἰς τὸν φάρυγγα ἐκείνου τὴν ἰδικὴν του μάχαιραν· καὶ οὕτω σπαράττων ὁ τρισόλβιος ὡς τὸ ὄψαριον, ἐπάνω εἰς τὰ σώματα τῶν ἰδίων

του τέκνων, παρέδωκε τὴν ἀγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ. Μετὰ ταῦτα ἀνάψας ὁ δυσσεβέστατος πυρὰς, κατέκαυσεν ὅλα ὁμοῦ τὰ τῶν μαρτύρων σώματα.

Ὁ δὲ μακάριος Ἀνδρέας γέροντων ὦν κατὰ τὴν ἡλικίαν, παρεστάθη ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ μιαιοῦ Ἀβραχίμ. Καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησε παρησιαίαν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν πρῶτον μὲν ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε πολλοὺς χρόνους, ἕως οὗ κατεξηράνθη ὅλος ἀπὸ τὴν πείναν, καὶ δίψαν, καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας ταλαιπωρίας τῆς φυλακῆς. Τελευταῖον δὲ, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἐπέιθετο νὰ ἀρνηθῆ τὴν εὐσέβειαν, τί ἔκαμε τὸ ἀσπλαγγχον Θηρίον; ἀνέβη ἐπάνω εἰς ἄλογον, καὶ λαβὼν ἀκόντιον, ἔστητε τὸν ἅγιον κατ' εὐθείαν ἔμπροσθεν εἰς τὸν δρόμον. Ἐπειτα τρέχων μὲ τὸ ἄλογον, κτυπᾷ εἰς τὸ στήθος τὸν μάρτυρα μὲ τὸ ἀκόντιον. Ἐπειδὴ δὲ ἤκουσεν ὅτι ἐφώναζεν ἀπὸ καρδίας ὁ ἅγιος μίαν φωνὴν εὐχαριστήριον εἰς τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο γυρίζει ὁ αἰμοδόρος ἀπὸ τὸ ὀπισθεν μέρος τοῦ μάρτυρος, καὶ κτυπᾷ δευτέρον αὐτὸν εἰς τὴν βράχιν μὲ ἄλλο ἀκόντιον. Ὅθεν ἐπειδὴ καὶ τὰ δύο ἀκόντια ἐπέρασαν πέρα καὶ πέρα τὰ σπλάγγνα του, ἔπεσε κατὰ γῆς ὁ γενναῖος ἀγωνιστής· εἶτα ἀποτμηθεὶς τὴν κεφαλὴν, παρέδωκε τὴν ἀγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἀνέβη νικηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΡΑΪΔΟΣ¹ τῆς παρθένου.

- » Ποθοῦσα κάλλος ἢ Ραίς Θεοῦ βλέπειν,
- » Σαρκὸς τὸ κάλλος ἐκδίδωσι τῷ ξίφει.

Αὕτη κατήγετο ἀπὸ μίαν χώραν τῆς Αἰγύπτου ὀνομαζομένην Βάταν (ἢ Τάμμαν) θυγάτηρ Πέτρου τινός. Ἐφόρεσε δὲ τὸ τῶν μοναζουσῶν σχῆμα, ὅτε ἦτον χρόνων δώδεκα. Μίαν φοράν δὲ, ὑπάγουσα μὲ ἄλλας παρθένας εἰς τὴν πηγὴν, διὰ νὰ φέρῃ νερόν, εἶδε πλῆθος παρθένων γυναικῶν, καὶ ἀνδρῶν πρεσβυτέρων, καὶ διακόνων μοναχῶν, τοὺς ὁποίους εἶχε δεδεμένους Λουκιανὸς ὁ ἡγεμῶν. Ἐρωτήσασα δὲ καὶ μαθοῦσα, ὅτι διὰ τὸν Χριστὸν εἶναι δεδεμένοι, ἔλαβεν εἰς τὴν ψυχὴν τῆς ἀνδρίας, καὶ

¹ Σημειώσαι, ὅτι ἐσφαλμένως γράφεται ἐν τοῖς Μηναίοις, καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, Ἰεραίδος, ἀντὶ Ῥαίδος. Τὸ δὲ ὀρθοῦν Ἰαμβικὸν τὸ τατὰ τὴν πέμπτην Σεπτεμβρίου γράφομενον ἐν τοῖς Μηναίοις εἰς ὄνομα τῆς Ῥαίδος, ἀτάκτως γράφεται. Ἐδῶ γὰρ χρειάζεται, καὶ ὄχι ἐκεῖ.

ἔσμιξε καὶ τὸν ἑαυτὸν τῆς μὲ τὰς δεδεμένας, παρθένας. Ὁ δὲ Κομενταρήσιος¹ συνεβούλευσεν αὐτὴν, νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ζωὴν τῆς, καὶ νὰ μὴ θελήσῃ νὰ ἀποθάνῃ πρὸ καιροῦ μὲ τὰς ἄλλας παρθένας. Ἡ δὲ μακαρία Ῥαίς, ὄχι μόνον δὲν κατεπίσθη εἰς τὴν συμβουλὴν του, ἀλλὰ καὶ παρασταθεῖσα ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμῶνος, ἐπεριγέλασε τοὺς θεοὺς του. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἐπερίπαιξε τὴν τῶν χριστιανῶν πίστιν, διὰ τοῦτο ἡ αἰδιδίμος Ῥαίς, χωρὶς νὰ φοβηθῆ τελείως, ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον ἐκεῖνου. Ὅθεν πρῶτον βασανίζεται μὲ βασάνους πολλὰς, καὶ τελευταῖον διὰ ξίφους τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνεται, καὶ οὕτω λαμβάνει παρὰ τοῦ Κυρίου τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Μνήμη τῶν ὁσίων καὶ αὐταδέλφων γυναικῶν ΞΑΝΘΙΠΗΣ, καὶ ΠΟΛΥΞΕΝΗΣ.

- » Τὰς συγγόνους γε Ξανθίπην Πολυξένην,
- » Χοροὶ συνοίκους λαμβάνουσιν Ἀγγέλων.

Αὗται ἦσαν ἀπὸ μίαν χώραν τῶν Ἰσπανῶν κατὰ τοὺς χρόνους Κλαυδίου Καίσαρος ἐν ἔτει, σξή (268). Ἀλλ' ἡ μὲν Ξανθίπη ἦτον γυνὴ τοῦ ἀρχοντος τῆς χώρας ἐκείνης Πρόβου ὀνομαζομένου, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐδιδάχθη τὴν εἰς Χριστὸν εὐσέβειαν ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Παῦλον, ὅταν ἐκεῖνος ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἰσπανίαν.² Ἡ δὲ Πολυξένη παρθένα οὖσα, καὶ ἀρπαγεῖσα ἀπὸ ἓνα κακότροπον ἀνθρώπον καὶ μιαιρόν, χάριτι Θεοῦ ἔμεινεν ἀφθορὸς ὑπ' αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ εὔρῃ τὸν πρωτόκλητον Ἀνδρέαν τὸν ἀπόστολον, ἐβαπτίσθη ἀπὸ αὐτόν· ὅθεν πολλὰ θαύματα κάμνουσα, πολλοὺς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ἐπειτα παραλαβοῦσα Ὀνήσιμον τὸν ἀπόστολον, ὑπῆγεν ὁμοῦ μὲ αὐτόν εἰς τὴν πατρίδα τῆς Ἰσπανίας. Ὑστερον δὲ ἀπὸ πολλὰς δυσκολίας καὶ πειρασμῶν, τοὺς ὁποίους ἐδοκίμασεν εἰς τὴν θάλασσαν, ἔχουσα σύντροφον καὶ τὴν Ῥεββέκαν μὲ τὴν ὁποίαν ἐβαπτίσθη· ὕστερα, λέγω, ἀπὸ πολλὰ συμβάματα, μόλις ἀντάμωσε τὴν ἀδελφὴν τῆς Ξαν-

¹ Κομενταρήσιος· ἐκ τοῦ λατινικοῦ, σημαίνει δὲ τὸν δεσμοφύλακα. Σ. Ε.

² Ὅτι δ' ἀπόστολος Παῦλος ὑπῆγεν εἰς τὴν Σπανίαν, ἢ Ἰσπανίαν, τὸ μαρτυρεῖ ὁ ἴδιος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ, λέγων «Τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς (τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ πτωχοῖς δηλ.) τὸν καρπὸν τοῦτον, (ἦτοι τὴν ἐλεημοσύνην) ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς τὴν Σπανίαν» (Ῥωμ. εἰ' 28.)

θίπην. Ὅθεν ὁμοίως καὶ αἱ δύο τὸ ἐπιλοιπον τῆς ζωῆς τῶν διανύσασαι, καὶ πολλὰ ποιήσασαι θαύματα, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησαν.

* Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΝΙΚΟΛΑΟΣ ὁ παρτοπώλης ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει αχού' (1672) ξίφει τελειοῦται.

- † * Ὁ Νικόλαος πάντα πωλήσας κάτω,
- * Ἐξηγόρασε Χριστὸν ἄνω ἐκ ξίφους.¹

Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος **ΙΩΑΝΝΟΥ** τοῦ ἐκ Κορίτζης.²

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ'. μνήμη τῆς ἁγίας πρωτομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου **ΘΕΚΛΗΣ**.

- * Αὐτός σε σώζει Θεέλα βήξας τὴν πέτραν,
- * Οὐ τῷ πάθει πρὶν ἐρράγησαν αἱ πέτραι.
- * Πέτρῃ ἀμφί, τετάρτην εἰκάδα δέξατο Θεέκλην.

Αὕτη ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν τοῦ Ἰκονίου, θυγάτηρ μὲν Θεοκλείας, εὐγενοῦς τινός καὶ ἐπιφανοῦς γυναικὸς Ἑλληνίδος, ἡρραβωνισμένη δὲ μὲ ἀνδρα Θάμυριν ὀνομαζόμενον, ὅτε ἦτον χρόνων δεκαοκτώ. Ὅταν δὲ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὑπῆγεν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν εἰς τὸ Ἰκόνιον, ἐξενοδοχεῖτο εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ὀνησιφόρου, καὶ ἐκεῖ ἐδίδασκε τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ὅλους ἐκείνους, ὅσοι πρὸς αὐτὸν συνέτρεχον. Τότε καὶ ἡ μακαρία αὕτη Θεέκλα ἐν τῇ γειτονεῖᾳ ἐκείνῃ καθήμενη, ἔχουεν ἀπὸ τὴν θυρίδα τὰ γλυκύτατα λόγια τοῦ μακαρίου Παύλου, μὲ τόσην ἡδονὴν καὶ ἐπιθυμίαν, ὥστε ἐλησμόνει καὶ φαγητόν, καὶ πιστόν, καὶ ὅλα τῆς τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα ἐλησμόνει δὲ καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν μητέρα, καὶ τὸν ἄρραβωνιστικὸν τῆς, μ' ὅλον ὅτι ἡ μήτηρ καὶ ὁ ἄρραβωνιστικὸς τῆς ἐσπούδαζον νὰ ἐμποδίσουν αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἀκρόασιν τῶν γλυκυτάτων λόγιων τοῦ Παύλου. Ὅταν δὲ ὁ Παῦλος ἐφυλακίσθη, τότε ἡ αἰδιδίμος αὕτη πορευομένη τὴν νύκτα εἰς τὴν φυλακὴν, ἐνετρώσα εἰς τὴν οὐράνιον διδασκαλίαν τοῦ ἀποστόλου, καὶ ἀπὸ τότε ἔχολούθει αὐτῷ. Ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ δύο παρεστάθησαν εἰς τὸν

ἀνθύπατον, ὁ μὲν Παῦλος δαρεῖς, ἐδιώχθη ἐξω ἀπὸ τὴν χώραν τοῦ Ἰκονίου· ἡ δὲ Θεέκλα, ἐβλήθη εἰς τὴν φωτιάν. Καὶ διὰ τῆς θείας χάριτος μείνας ἀβλαβῆς, ἐβήθη διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἀναζήτησιν τοῦ ἀποστόλου. Ὅθεν εὐρούσα αὐτὸν κρυπτόμενον μέσα εἰς τάφον, ὁμοῦ μὲ τὸν Ὀνησιφόρον τὸν ξενοδόχον του, ὑπῆγε μὲ αὐτὸν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Εὐθὺς δὲ ἅμα ἐμβήθησαν εἰς τὴν πόλιν, ὁ πρῶτος ἀρχων τῆς Ἀντιοχείας, Ἀλέξανδρος ὀνομαζόμενος, βλέπων τὴν Θεέκλαν, ἠγχαλωπίσθη ἀπὸ τὸν αὐτῆς ἔρωτα. Ὅθεν ἐπειδὴ παρεκάλεσε τὸν Παῦλον διὰ νὰ πάρῃ αὐτὴν εἰς γυναῖκά του, καὶ δὲν ἐπέτυχε τοῦ ποθομένου, διὰ τοῦτο ἐπίασεν αὐτὴν ἀδιάντροπα εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου, καὶ κατεσίλησεν αὐτὴν. Ἡ δὲ ἁγία φωνάζουσα ἔσχισε τὸ ἐπανωφόριον τοῦ ἀρχοντος· καὶ ῥίπτουσα ἀπὸ τὴν κεφαλὴν του τὸν στέφανον ἐν ἐφόρει, ἐξῆτει μόνον τὸν πνευματικὸν νομιστὸν τῆς Παύλου. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος μὴ ὑπομείνας τὴν ἐντροπὴν ταύτην καὶ ἀτιμίαν, ἐγκαλεῖ τὴν Θεέκλαν εἰς τὸν ἡγεμόνα. Καὶ λοιπὸν δίδεται ἡ μάρτυς τροφὴ εἰς μίαν λέαιναν, καὶ ἔπειτα δίδεται εἰς λέοντας καὶ ἀρκτους· διαφυλαχθεῖσα δὲ ἀπὸ τὰ θηρία ἀβλαβῆς, βλέπει ἕνα λάκκον γεμάτον ἀπὸ νερόν. Καὶ ἐπειδὴ πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμει νὰ βαπτισθῇ, διὰ τοῦτο ἐμβαίνει μέσα εἰς τὸ νερόν· αἱ δὲ σῶκαι αἱ εὐρισκόμεναι εἰς τὸ νερόν, εὐθὺς ἀπὸ θεῖαν δύναμιν ἐμειναν νεκραί.

Ἐπειτα δίδεται ἄλλιν ἡ παρθένος εἰς τὰ θηρία· αἱ δὲ γυναῖκες αἱ ἐκεῖ τριγύρω ἰστάμεναι, ἐφώναζον μὲν, κατηγοροῦσαι τὸν ἡγεμόνα, διότι τιμωρεῖ μίαν γυναῖκα ἀθῶαν, πρὸς δὲ τὴν ἁγίαν ἐδείκνυσον μεγάλην ἀγάπην καὶ φιλοφροσύνην, καὶ μάλιστα ἡ συγγενὴς τοῦ Καίσαρος Τρύφαινα, ἡ ὁποία ἐμπιστεύθη ἐξ ἀρχῆς διὰ νὰ φυλάττῃ τὴν ἁγίαν· καὶ ἀντὶ τῆς ἀποθανούσης θυγατρὸς τῆς Φαλκονίλλας εἶχε τὴν ἁγίαν Θεέκλαν.

Μετὰ ταῦτα ἐδέθη ἡ ἁγία πλησίον εἰς δύο σφθεροὺς ταύρους τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἐμεινεν ἀβλαβῆς. Ὅθεν ἐπειδὴ καὶ ὁ ἡγεμὼν, καὶ ὁ ἀρχων Ἀλέξανδρος ἐστοχάσθησαν, ὅτι ἐπιχειροῦσιν ἀδύνατα πράγματα· μάλιστα δὲ, ἐπειδὴ καὶ ἐβλεπον τὴν εὐγενεστάτην Τρύφαιναν νὰ λειποθυμῇ ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν λύπην τὴν ὁποίαν ἐδοκίμαζε διὰ τὰ βράσανα τῆς Θεέκλης, τούτου χάριν σφθηθέντες, ἀσῆκαν τὴν ἁγίαν ἐλευθέραν, διὰ νὰ ζῆ ὅπως θέλει. Καὶ λοιπὸν ἐλευθερίαν λαβοῦσα ἡ ἁγία μετὰ παρέλευσιν καιροῦ ὑπῆγεν εἰς τὰ

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

² Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Δειμωνάριον.

Μύρα καὶ ἀντάμωσε τὸν μακάριον Παῦλον. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ πάλιν ἐγύρισε εἰς τὸ Ἰκόνιον μὲ τὴν γνώμην τοῦ ἀποστόλου, διδάσκουσα εἰς τοὺς ἀπίστους τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπε τὴν κατὰ σάρκα μητέρα της ὅτι ἦτο κωφὴ εἰς τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ διὰ τοῦτο τὴν ἄφησε, καὶ ἐκβαίνουσα ἀπὸ τὸ Ἰκόνιον ὑπῆγεν εἰς τὸν τάφον, ὅπου εὔρε πρότερον κεκρυμμένον τὸν ἀπόστολον Παῦλον μαζί μὲ τὸν Ὀνησιφόρον. Καὶ τοῦτον προσκυνήσασα καὶ καταφιλήσασα, ὑπῆγεν εἰς τὴν Σελευκείαν· εἶτα ἐκβαίνουσα ἐξω ἀπὸ αὐτὴν ἕως ἐν μίλιον, ἀνέβη εἰς τὸ βουνὸν τὸ καλούμενον Καλαμῶν, καὶ κατοικεῖ μέσα εἰς ἐν σπήλαιον· ἐκεῖ δὲ πολλὰς ἐνοχλήσεις ἐδοκίμασεν ἡ μακαρία ἀπὸ τοὺς δαίμονας. Γενομένη δὲ γνώριμος εἰς ὄλους, καὶ διὰ τὰς ἀρετάς της, καὶ διὰ τὰ θαύματα, ἐφείλκυσε πολλὰς γυναῖκας εὐγενεῖς καὶ ἀρχοντίσσας εἰς τὸν ὁμοιον ζῆλον καὶ μίμησιν τῆς ἀσκήσεως.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἐφαίνετο εἰς ὄλους ἄμισθος ἰατρός της ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, καὶ ἐδίωκεν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς δαίμονας, τούτου χάριν ἐφρονήθη ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς της Σελευκείας. Ὅθεν ἔστειλαν οἱ μισροὶ ἐκεῖνοι μερικὸς νέους ἀσελγεῖς διὰ νὰ ἀτιμάσουν αὐτήν. Ἀλλ' ἡ τιμία γραυὸς βλέπουσα αὐτοὺς ὀρμήσαντας κατ' ἐπάνω της ἀδιάντροπα, ἐπεκαλέσθη τὸν Θεὸν εἰς βοήθειαν. Καί, ὦ τοῦ θαύματος! ἀκούει θεῖαν φωνὴν λέγουσαν ἄνωθεν νὰ ἔμβῃ μέσα εἰς τὴν πέτραν, ἡ ὁποία ἔχει νὰ σχισθῇ δι' αὐτήν, καὶ ἐκεῖ νὰ ἀναπαυθῇ. Ὅθεν εἰσελθοῦσα εἰς τὴν σχισθεῖσαν πέτραν, ἐγλύτωσε μὲν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀκολάστων ἐκείνων νέων, ἀνέβη δὲ ἡ μακαρία εἰς τὸν νυμφίον της Χριστόν, οὕσα χρόνων ἐννεήκοντα. Ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτῆς συνεγράφη ἀπὸ Συμεῶν τὸν Μεταφραστὴν, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἄρτι τοῦ μεγάλου της ἀληθείας », καὶ εὐρίσκειται ἀπλοῦς εἰς τὸν Παράδεισον. ¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΟΠΡΙΟΥ.

» Οὐκ ἦν ὁ Κόπρις κόπρις, ἀλλ' ἄλλος βότρυς,

» Κελῶν κυπρισμὸν προσφέρων τῷ Κυρίῳ.

¹ Σημειώσασθε, ὅτι ὁ αὐτὸς Μεταφραστὴς ἔχει καὶ ἐγκώμιον εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην Θεόκλην. οὗ ἡ ἀρχὴ « Θεόκλης ἡ μνήμη της μεγάλης μαρτυρίας » (σὺλῆται: ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων).

Οὗτος ἐγεννήθη εἰς μίαν κοπρίαν, εὐρισκομένην ἐξωθεν τοῦ μοναστηρίου Θεοδοσίου τοῦ κοινοβιάρχου· διότι διωκομένη ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἀπὸ τοὺς ἀγαρηνοὺς ὁμοῦ μὲ ἄλλους πολλοὺς πλησιοχώρους, καὶ καταφεύγουσα πρὸς τὸν ἁγίον Θεοδόσιον διὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀσεβῶν, ἐκρατήθη ἀπὸ τὰ κοιλοπονήματα. Καὶ εὐρίσκει τὴν ἐκεῖ κοπρίαν, ἐγέννησεν ἐπάνω εἰς αὐτήν. Ἄφ' οὗ δὲ ἀπέρασαν οἱ ἀγαρηνοὶ, εὐρόντες οἱ μοναχοὶ τὸ βρέφος ἐν τῇ κοπρίᾳ, κατὰ προσταγὴν τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου ἔλαβον αὐτό, καὶ Κόπριν ἐπωνόμασαν. Ἐτρεφον δὲ αὐτό μὲ γάλα μιᾶς αἰγῆς, ἡ ὁποία ἔθροσκε μὲν ὁμοῦ μὲ τὰς ἄλλας αἰγας, ὅτε δὲ ἤρχετο ὁ καιρὸς διὰ νὰ βυζάνῃ τὸ παιδίον, τότε ἐχώριζεν ἀπὸ τὰς ἄλλας, καὶ μόνη κατέβαινε ἀπὸ τὸ βουνόν. Καὶ ἀφ' οὗ ἐθύζανε τὸ παιδίον, πάλιν ἐγύριζεν εἰς τὴν συνήθη της βοσκῆς. Καὶ τοῦτο ἔκαμνεν, ἕως οὗ τὸ παιδίον ἠῤῥῆσε, καὶ ἔτρωγε στερεωτέραν τροφήν.

Οὗτος λοιπὸν, φθάσας εἰς ἡλικίαν τελειωτέραν, ἐγεινεν ἀγαπητὸς παρὰ τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου. Καὶ ἐπειδὴ ἐθύλαξεν ἀμόλυντον τὸ κατ' εἰκόνα, διὰ τοῦτο ἠξιώθη καὶ της τοῦ Πνεύματος χάριτος καὶ τὰ θηρία ὑπέτασσε. Διότι εὐρῶν ποτὲ μίαν ἄρκτον, τρώγουσαν τὰ μαρούλια τοῦ κήπου, ἐπίασεν αὐτὴν ἀπὸ τὸ αὐτίον, καὶ ἐξέβαλεν ἐξω τοῦ κήπου, καὶ ἐπιτιμήσας αὐτήν μὲ τὴν εὐχὴν τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, τὴν ἔκαμε νὰ μὴν ἔμβῃ πλέον εἰς τὸν κήπον. Ἀλλὰ καὶ μίαν φορὰν ἀναβαίνων εἰς τὸ βουνὸν ὁμοῦ μὲ τὸν ὄνον τοῦ μοναστηρίου διὰ νὰ κόψῃ ξύλα, ἐπειδὴ μία ἄρκτος ἐπλήγωσε τὸν ὄνον εἰς τὸν μηρὸν, ἐπίασεν ὁ ὄσιος τὴν ἄρκτον, καὶ ἐφόρωσεν εἰς αὐτὴν τὰ ξύλα, εἰπὼν δὲν θέλω σὲ ἀφῆσει, ἀλλ' ἐσὺ θὰ κάμνης τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ γαιδάρου ὃν ἐπλήγωσες, ἕως οὗ νὰ ὑγιάνῃ ἐκεῖνος. Καὶ λοιπὸν διὰ της εὐχῆς τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου ὑπετάσσετο εἰς αὐτὸν ἡ ἄρκτος, καὶ ἔφερε τὰ ξύλα. Οὗτος μίαν φορὰν ὑπηρετῶν εἰς τὸ μαγειρεῖον, καὶ βλέπων ὅτι ὁ λέβης ἔβραζε, καὶ ἐχύνετο ἐξω τὸ μαγειρευόμενον ὄσπριον, ἐπειδὴ δὲν εὔρε τὴν συνειθισμένην κοχλιάραν, ἔβαλε γυμνὸν τὸ χερίον του μέσα εἰς τὸν λέβητα, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἔπαυσε τὸ ὑπερβολικὸν βράσιμον, χωρὶς νὰ λάβῃ παραμικρὰν βλάβην ἢ χεῖρ του.

Ἐπειδὴ δὲ ἦτο στολισμένος μὲ πᾶν εἶδος ἀρετῆς, καὶ μέχρι τοῦ γηρατειοῦ του δὲν ἡμέλησε τὴν ἀσκήσιν (διότι καὶ μὲ ὄλον ὅτι ἦτο χρόνων ἐννεήκοντα, ὁμοῦ ὁ τρισμακάριστος,

πάντοτε ἐστέκετο εἰς τόπον ἀπόκρυφον καὶ προσήλυτο.) Διὰ ταῦτα λέγω τὰ ἔνθεα αὐτοῦ κατορθώματα, ἠξιώθη νὰ βλέπῃ τὸν μέγαν Θεοδόσιον, μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον, ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο εἰς αὐτὸν καὶ συνῆλλαξε μετ' αὐτοῦ. Εἰς ὅλον δὲ τὸ ὕστερον ἤκουσε καὶ μίαν φωνὴν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Θεοδοσίου λέγουσαν αὐτῷ ταῦτα· ἀδελφὲ Κόπρι, ἰδοὺ ἔφθασεν ὁ καιρὸς τοῦ θανάτου σου· ὅθεν ἔλθε πρὸς ἐμὲ, διὰ νὰ ἀναπαυθῆς εἰς τὸν ἐτοιμασθέντα τόπον τῆς ἀναπαύσεως. Λάμπας λοιπὸν ὁ ὅσιος οὗτος ἀναμέσον τῶν ἁγίων πατέρων ἐκείνων, ὡς ἤλιος, σπολισμένος μάλιστα ὢν καὶ μὲ τὸ λαμπρὸν τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀφ' οὗ ἤκουσε τὴν ἀνωθεν φωνὴν, ἠσθένησεν ὀλίγον. Καὶ ἀποχαιρετίσας ὅλους τοὺς πατέρας καὶ ἀδελφοὺς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΕΥΦΡΟΣΥΝΗΣ θυγατρὸς Παφνουτίου τοῦ Αἰγυπτίου.

- Τὸ θῆλυ κρύπτει ἀνδρικῶς Εὐφροσύνη,
- Καὶ κρυπτὰ τὸν βλέποντα δεσπότην βλέπει.
- Εἰκόδα Εὐφροσύνη κατὰ πέμπτην πότμον ὑπέστη.

Αὕτη ἡ ἁγία Εὐφροσύνη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υἱ' 410· ἀφῆσασα δὲ τὰ χαροποιὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου, καὶ τὴν φαντασίαν καὶ δοξάν τῆς παρούσης ζωῆς, καὶ φυγοῦσα κρυφίως ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς τῆς, μετεσχημάτισε τὸν ἑαυτὸν τῆς· φορέσασα δηλαδὴ ἀνδρικὰ φορέματα, ἀντὶ Εὐφροσύνης μετωνομάσθη Σμάρραδος. Καὶ ἐπειδὴ ἠγάπησε τῶν μοναχῶν τὴν πολιτείαν, ὑπῆγεν εἰς ἕν μοναστήριον ἀνδρῶν, φαινόμενη ὡς εὐνοῦχος βασιλικός, καὶ κουρεύσασα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τῆς, ἐσπούδαζε μὲ κάθε τρόπον, πῶς νὰ κρυφθῆ, καὶ νὰ μὴ τὴν μάθῃ ὁ πατὴρ τῆς Παφνούτιος. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔτυχε τοῦ ποθομένου, ἠγωνίζετο μὲ ἀγῶνας καὶ κόπους πολλοὺς, καὶ μὲ προσευχὰς ἐκτενεῖς καὶ ἀδιακόπους, ἕως οὗ κατεξήρανε μὲ ὑπερβολὴν τὸ ἀπαλὸν καὶ γυναικεῖον τῆς σῶμα, εἰς τρόπον ὥστε ἐξεπλήττοντο καὶ ἐθαύμαζον ὅλοι οἱ ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἀδελφοί, βλέποντες τὴν ἄκραν κακοπάθειαν, ἣν ἐμεταχειρίζετο ἡ αἰοίδιμος.

Καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἦτο πράγμα παράδοξον, ὁ

περ ἀδυνατεῖ νὰ παραστήσῃ λόγος· δηλαδὴ, νὰ βλέπῃ τις μίαν ὠραίαν γυναῖκα νὰ συγκατοικῇ ἀναμέσον εἰς ἀνδρας μοναχοὺς· ἡ ὁποία ἐδυνήθη νὰ κρύψῃ τὸν ἑαυτὸν τῆς καὶ ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς, ὅστις τὴν ἐζητεῖ ἐπιπόνως εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰ λαγκάδια, καὶ εἰς πάντα τόπον, καὶ ἔτρεχεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀναστενάζων διὰ τὸν μακρὸν καὶ πολυχρόνιον χωρισμὸν τῆς, καὶ ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς, μὲ τοὺς ὁποίους συγκατοικεῖ. Καὶ ἀκλόουθως ἐδυνήθη νὰ ἀσπράξῃ μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν μὲ τὰς ἀρετὰς, καθὼς καὶ ὁ πολῦτιμος λίθος σμάρραδος ἀστράπτει ἀνάμεσα εἰς τοὺς ἄλλους λίθους. Ὅντως σμάρραδος ἐφάνη ἡ μακαρία αὕτη Εὐφροσύνη, μείνας ἀγνώριστος, ὄχι εἰς ἕνα χρόνον, ἢ δύο, ἢ τρεῖς· ἀλλ' εἰς διάστημα χρόνων ὀλοκλήρων τριαντασκτῶ· μέχρι τέλους δηλαδὴ τῆς ζωῆς τῆς. Μόνον δὲ εἰς τὸ τέλος αὐτῆς ἐφανέρωσεν, ὅτι ἦτο γυνή, καὶ ὄχι ἀνήρ. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ὁ πατὴρ τῆς Παφνούτιος ὑπῆγε μίαν φορὰν εἰς τὸ μοναστήριον, καθ' ὃν καιρὸν ἐμελλεν ἡ ὁσία νὰ ἀποθάνῃ, τοῦτον αὐτῇ βλέπουσα, εἶπε πρὸς αὐτὸν τοῦτον μόνον τὸν ὀλοῦστερινὸν λόγον· «ὦ πάτερ.» Καὶ οὕτω παρέδωκε τὸ πνευμά τῆς εἰς χεῖρας Θεοῦ, χαίρουσα καὶ εὐφραϊνομένη διὰ τὰ ἀγαθὰ, ὅσα ἐμελλε νὰ ἀπολαύσῃ διὰ τοὺς ἀγῶνας καὶ κόπους τῆς. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτῆς ἀκούσας τὸν λόγον τοῦτον, ἐξεπλάγη. Ὅθεν ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν χαρὰν, ὅτι ἠξιώθη νὰ ἰδῇ τὴν θυγατέρα του, ἔπεσε κατὰ γῆς ὡς νεκρός· καὶ τί ἄλλο ἔπρεπε νὰ πάθῃ, ἀκούσας τοιοῦτον χαροποιὸν λόγον, καὶ ἀξιώθεις νὰ ἰδῇ τὴν εἰς τριάκοντα καὶ ὀκτῶ χρόνους ζητουμένην καὶ ποθουμένην του θυγατέρα; Καὶ λοιπὸν ἐπειδὴ καὶ ἠξιώθη νὰ ἰδῇ τὸ παρ' αὐτοῦ ποθούμενον γέννημα, ἀρῆκε πατρίδα, καὶ κόσμον, καὶ τὰ ἐν κόσμῳ. Καὶ ὁμοῦ ζῆλον καὶ πόθον λαβὼν εἰς τὴν ψυχὴν του τῶν ἀσκητικῶν ἀγῶνων τῆς θυγατρὸς του, ἔγεινε καὶ αὐτὸς μοναχός. Ὅθεν φανεῖς διάδοχος καὶ κληρονόμος τόσον τοῦ τόπου, ὅσον καὶ τοῦ τρόπου· ἦγον τοῦ μοναστηρίου, καὶ τῶν ἀρετῶν τῆς θυγατρὸς του, ὡς πατὴρ τοιοῦτου εὐλογημένου τέκνου, χαίρων καὶ εὐφραϊνόμενος ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. (Ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς εἰς τὸν Παράδεισον).¹

¹ Σημειώσαι, ὅτι τὸ Συναξήριον τῆς ὁσίας Εὐφροσύνης συντεθῆκε διὰ στίχων ἱαμβικῶν· ἐξ ὧν καὶ μετεφράσθη. Ἀλλὰ καὶ ὁ Μεταφραστὴς συνέγραψε τὸν βίον αὐτῆς λογογραφικῶς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἄρτι τὰ Ῥωμαίων σαῖπτερα (σάξεται ἐν τῇ μεγίστῃ Ἀκρότι, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

Ἵ ὁ δόσιος ΠΑΦΝΟΥΤΙΟΣ, ὁ πατήρ τῆς οὐαίας
Εὐφροσύνης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Μύσας ὁ Παφνούτιος ἐν τῷ σαρκίῳ,
- » Τῷ πνεύματι ζῆ, καὶ θεωρεῖ φῶς μέγα.

Ἵ ἅγιος δόσιομάρτυρ ΠΑΦΝΟΥΤΙΟΣ σταυρω-
θεὶς τελειοῦται. ¹

- » Σταυροῦσι Παφνούτιον οἱ κόσμου φίλοι,
- » Τὸν παντὶ κόσμῳ καὶ πρὶν ἐσταυρωμένον.

Ἵ Ἀνάμνησις τοῦ μεγάλου σεισμοῦ, καὶ τῆς εἰς
τὸν ἀέρα ἀρπαγῆς τοῦ παιδός.

- » Ἀρθεὶς ἄνω παῖς, τὸ τρισύμνητον μέλος,
- » Καθὼς νέε; ψάλλουσιν, ἀγγέλει κάτω.

Κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ
ἐν ἔτει υἱ (410) ὁ πανάγαθος Θεὸς ἠβουλήθη
μὲ τούτους τῶν τρόπων τοὺς ὁποῖους οὗτος ἠξεύρει,
να πληροφορήσῃ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὴν κοι-
νήν καὶ ἐσχάτην πάντων ἀνάστασιν, καὶ ὅτι
πρέπει νὰ ὑμνωσῶν ὀρθῶς τὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο
συνεχώρησε νὰ γένῃ σεισμός φοβερός. Ὅθεν
διὰ τὸν φόβον τοῦ σεισμοῦ ὅλος ὁ λαὸς τῆς
Κωνσταντινουπόλεως ὁμοῦ μὲ τὸν βασιλέα καὶ
μὲ τὸν ἀγιώτατον πατριάρχην Πρόκλον, καὶ
μὲ ὅλον τὸν κλήρον, εὐρίσκοντο ὅλοι ὁ-
μοῦ ἐξωεὶς τὰ περίχωρα καὶ ἐποιοῦν λιτανείας.
Καὶ ἐπειδὴ τότε ἤρχιζεν ἡ αἵρεσις τῶν Θεο-
πασχιτῶν ἐξ ἐπηρείας τοῦ διαβόλου, οἱ ὁποῖοι
ἐπρόσθετον εἰς τὸν τρισάγιον ὕμνον τὸ, ὁ σταυ-
ρωθεὶς δι' ἡμᾶς τούτου χάριν αἰφνιδίως ἠρπά-
γη ἔμπροσθεν πάντων ἐν παιδίον εἰς τὸν ἀέρα.
Ὅλοι λοιπὸν βλέποντες τὸ παράδοξον τοῦτο
μὲ φόβον καὶ ἐκπληξίν ἐκραζον εἰς πολλὰς ὥ-
ρας τὸ, Κύριε ἐλέησον. Καὶ ἰδοὺ πάλιν κατε-
βιβάσθη τὸ παιδίον ἀπὸ νεφέλης. Τὸ ὁποῖον
μὲ μεγάλην φωνὴν ἐφανέρωσεν εἰς ὅλους, ὅτι
οἱ χοροὶ τῶν ἀγγέλων ἀναφέρουσιν εἰς τὸν
Θεόν τὸν τρισάγιον ὕμνον χωρὶς τῆς προσθή-
κης του, ὁ σταυρωθεὶς, λέγοντες, ἅγιος ὁ Θεός,
ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς.
Καὶ τὸ μὲν παιδίον, εὐθὺς μετὰ τὰ λόγια ταῦτα
παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ ὁ
δὲ σεισμός, εὐθὺς ἔπαυσεν. ²

¹ Τὸν βίον τοῦ δόσιομάρτυρος τούτου Παφνουτίου δεα ἐν τῷ
νεοτυπῶτῳ Ἐκλογίῳ.

² Σημειώσαι, ὅτι ὁ τότε, ὅπου ὑβώθη τὸ παιδίον εἰς τὸν
ἀέρα, λέγει ὁ Νικηφόρος, ὅτι ὠνομάσθη, ὕψωμα θεῖον. Νῦν
δὲ ὀνομάζεται ψωμαθεῖα. Περὶ τοῦ ὕμνου τούτου δεα πλατύτε-
ρον ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τοῦ π. ἀ. κανόνος τῆς σ'. συνόδου παρὰ τῷ

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΑΥΛΟΥ, ΤΑΤ-
ΤΗΣ, καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν ΣΑΒΙΝΙΑΝΟΥ,
ΜΑΞΙΜΟΥ, ΡΟΥΦΟΥ, καὶ ΕΥΓΕΝΙΟΥ.

- » Πατὴρ ὁ Παῦλος μαρτυρεῖ σὺν τοῖς τέκνοις,
- » Μεθ' ὧν σεαυτὴν Τάττα τάττεις ἐμφρόνως.

Ὅσοι οἱ ἅγιοι, Παῦλος καὶ Τάττα οἱ ὁμό-
ζυγοι, καὶ οἱ τέσσαρες παῖδες αὐτῶν Σαβινια-
νός, Μάξιμος, Ρούφος, καὶ Εὐγένιος, κατή-
γοντο ἀπὸ τὴν Δαμασκόν, τὸ νῦν λεγόμενον
τουρκιστὶ Σάμ. Ἐπειδὴ δὲ διεβλήθησαν ὡς χρι-
στιανοὶ, ἠσφαλίσθησαν οἱ πόδες αὐτῶν εἰς τὸ
ξύλον τὸ τιμωρητικόν, καὶ μὲ ἀλύσεις ἐδέ-
θησαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκριθῆσαν, ἐδάρκισαν δυνα-
τά. Ἐπειτα στρεβλωθέντες κατὰ τὰ μέλη τοῦ
σώματος ἀπὸ τοῦ ἀπίστους, παρέδωκαν τὰς
ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον
ἐλάβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβεΐαις Χριστέ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΣ'. Ἵ μετὰστασις τοῦ ἁγίου
ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ, γίλου, παρ-
θένου, ἐπιστηθίου, ἠγαπημένου, ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ
Θεολόγου.

- » Πατὴρ παρῆστις ἠγαπημένῳ Λόγῳ,
- » Πάντων μαθητῶν ἠγαπημένε πλέον.
- » Ἡρό; γε Θεὸν μετέθεθ βροντῆς παῖς; εἰκάδι ἔκτι.

Ἵ Οὗτος κατήγετο ἀπὸ χωρίον εὐτελεὲς τῆς
Γαλιλαίας, ὀνομαζόμενον Βηθσαιδά· υἱὸς ὢν,
πατὴρ μὲν Ζεβεδαίου ψαῤᾳ καὶ πτωχοῦ ἀνθρώ-
που, μητὴρ δὲ Σαλώμης, ἡ ὁποία ἦτο θυγά-
τηρ Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος τῆς Θεοτόκου. Διό-
τι ὁ Ἰωσήφ εἶχε τέσσαρας υἱούς, Ἰακώβον,
Ἰωσήν, Ἰούδαν, καὶ Σίμωνα, (ἡ Συμεών) καὶ
Θυγατέρας τρεῖς, τὴν Ἐσθήρ, τὴν Μάρθαν,
καὶ τὴν Σαλώμην ἧτις ἦτο γυνὴ μὲν τοῦ Ζε-
βεδαίου, μήτηρ δὲ τοῦ Ἰωάννου τούτου. ¹ Ὅ-
θεν ἐκ τούτου ἀκολουθεῖ, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν
Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτο θεῖος τοῦ Ἰωάννου τού-

ἡμετέρῳ Ἠδάλιῳ ἦτοι τῷ νεοτυπῶτῳ κανονικῶ. Γράφει δὲ
ὁ Θεοφάνης εἰς τὸ Χρονικόν του, ὅτι ἡ εὐσεβεστάτη βασιλις
Πουλχερία ὁμοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν της Θεοδοσίον τὸν μικρόν,
ἐπρόσταξεν μὲ ἐδικτον, ἦτοι μὲ βασιλικὸν ἐγγραφον ὀρισμὸν,
να ψάλλεται τὸ τρισάγιον εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ.

¹ Ὅρα περὶ τούτου καὶ εἰς τὸ Συμαζάριον τοῦ ἀδελφοῦ
Ἰακώβου κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τον Ὀκτωβρίου.

του, ὡς νομιζόμενος ἀδελφὸς Σαλώμης τῆς θυγατρὸς Ἰωσήφ, μητρὸς δὲ Ἰωάννου· ὁ δὲ Ἰωάννης ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ Κυρίου. Συνεβοήθει δὲ ὁ θεῖος Ἰωάννης τὸν πατέρα του Ζεβεδαίου εἰς τὴν ἀλιευτικὴν τέχνην μετὰ τὸν ἀδελφόν του Ἰάκωβον. Ὅτε δὲ οὗτος ἐκαλέσθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου, ἀρῆκε τὸν πατέρα ἑμοῦ καὶ τὸ πλοῖόν του, καὶ ἠνώθη μετὰ τὸν καλέσαντα Κύριον, καὶ τοὺς αὐτοῦ νόμους ἀκριβῶς ἐδιδάχθη. Διὰ τοῦτο παραιτήσας τὸ νὰ πιάνη τὰ ἀλογα ὀψάρια, ἔμαθε πῶς νὰ πιάνη διὰ τῆς διδασκαλίας τὰς λογικὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἐπειδὴ μετεχειρίζετο ἄκραν ἐγκράτειαν εἰς ὅλα τὰ βλάπτοντα, διὰ τοῦτο ὄλος οἰκειώθη μετὰ τὴν παρθενίαν. Ἐκ τούτου δὲ ἐπλούτησε καὶ τὸ νὰ ὀνομάζεται Παρθένος ἐξαιρέτως, καὶ περισσότερο ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ἐκ τούτου ἔγεινε καὶ ἡγαπημένος κατ' ἐξαιρέτην εἰς τὸν βασιλέα Χριστόν, εἰς τρόπον ὥστε, μόνος αὐτὸς ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν τοῦ ἡγαπημένου. Ὅθεν καὶ ὅτε ὁ Κύριος ἀνέβη εἰς τὸ Θαβώριον ὄρος διὰ νὰ μεταμορφωθῆ, ἀνέβη μαζὶ καὶ ὁ ἡγαπημένος οὗτος Ἰωάννης, καὶ εἶδε τὴν ἐκεῖσε ἐκ μέρους δειχθεῖσαν τοῦ Θεοῦ Λόγου θεότητα, καὶ ἤκουσε τὴν φωνὴν τὴν λέγουσαν, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἠδόκησα αὐτοῦ ἀκούετε. Καὶ ἐν τῷ μυστικῷ δείπνῳ αὐτὸς πλησίον τοῦ ἡγαπημένου του διδασκάλου ἐκάθισεν. Αὐτὸς καὶ ἐπάνω εἰς τὸ σταθὸς του ἀνέπεσε διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην ἣν εἶχεν εἰς αὐτόν· αὐτὸς ἠρώτησεν αὐτόν λέγων, Κύριε, τίς ἐστὶν ὁ παραδίδούς σε; αὐτὸς ἐζήτησε καὶ νὰ καθίσῃ ἐκ δεξιῶν τοῦ διδασκάλου του, δεικνύς μετὰ τοῦτο φανερῶς τὸ πρὸς αὐτόν διάπυρον φίλτρον του. Ἀλλὰ καὶ ὅτε ἐπίσθη ὁ Κύριος ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, αὐτὸς ἤκολούθει αὐτῷ, καὶ ἐμβήκεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἀρχιερέως, ἐπειδὴ ἦτο γνωστός του· καὶ ὅτε δὲ ἐσταυρώθη, αὐτὸς παρίστατο εἰς τὸν σταυρόν μετὰ τῆς Θεομήτορος, καὶ ἡ μὲν Θεοτόκος ἤκουσε παρ' αὐτοῦ τὸ γύναι, ἴδε ὁ υἱὸς σου· οὗτος δὲ ὁ Ἰωάννης, ἤκουσε τὸ, ἰδοὺ ἡ Μητὴρ σου. Τούτου δὲ τοῦ λόγου τί ἄλλο ἔμπορεῖ νὰ γένη μακαριώτερον;

Ὅθεν καὶ ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὥραν ἔλαβεν ἀξιοπρεπῶς εἰς τὸν οἶκόν του τὴν Μητέρα καὶ Παρθένον ὁ κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα παρθένος. Καὶ ὅτε δὲ ὁ Κύριος ἀνέστη, αὐτὸς ἐπρόλαβε τὸν κορυφαῖον Πέτρον, καὶ παρακύψας πρῶτος εἰς τὸν τάφον εἶδε τὰ ἐντάφια, καὶ τὸν ποθούμενον ἔβλεψε, καὶ παρ' αὐτοῦ αὐτὸς τὸ ἐμφύσημα δέχεται, καὶ τῆς οἰκουμένης ὀ-

λης προβάλλεται ἀπόστολος. Αὐτὸς καὶ ἀναληφθέντα εἶδε τὸν Κύριον. Αὐτὸς ἔπειτα καὶ τὴν τοῦ Παρακλήτου ἐπιφοίτησιν ἐν εἶδει πυρίνων γλωσσῶν ἐδέχθη μετὰ τῶν ἄλλων συμμαθητῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς. Αὐτὸς τελευταῖον καὶ μέχρι τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἔμεινεν εἰς Ἱερουσαλήμ, διακονῶν αὐτῇ εἰς ὅλα τὰ χρειάζόμενα.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἀπόστολοι ἔβαλον λαχνοὺς¹ διὰ νὰ γνωρίσωσι, ποῦ ἔμελλεν ἕκαστος νὰ ὑπάγῃ διὰ νὰ κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον, ἔπεσεν ὁ λαχνὸς διὰ νὰ ὑπάγῃ ὁ Ἰωάννης οὗτος εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, ἡ ὁποία ἦτο γεμάτη ἀπὸ εἰδωλά, καὶ ὅλη ἦτον ἐκδοτος εἰς τὴν ἑλληνικὴν πλάνην. Τούτου χάριν λυπηθεὶς διὰ τοῦτο ὁ Ἀπόστολος, καὶ ἀγωνιάσας ὡς ἄνθρωπος, προσέκρουσεν εἰς τὸν Θεόν, ἐπειδὴ δὲν ἤλπισεν ὄλος διόλου εἰς τὴν ἀκαταμάχητον δύναμιν τοῦ Θεοῦ, ὅθεν ἐσυγχωρήθη ἀπὸ τὸν Θεόν νὰ πέσῃ εἰς πειρασμόν, ἵνα διὰ τοῦ πειρασμοῦ ἀφελθῆ τὸ ἀθρώπινον σφάλμα του. Διότι οἱ μεγάλοι καὶ τέλειοι ἄνδρες κατὰ τὴν ἀρετὴν ἀπαιτοῦνται νὰ φυλάττωσι τὴν ἀκρίβειαν ἕως καὶ εἰς τὰ παραμικρότατα πράγματα. Προλέγει λοιπὸν ὁ Ἰωάννης εἰς τὸν μαθητὴν του Πρόχορον τὴν τρικυμίαν καὶ τὸ ναυάγιον, ὅπερ καὶ οἱ δῶα ἔμελλον νὰ πάθωσιν. Καὶ ὅτι μόνος ὁ Ἰωάννης ἔχει νὰ πειρασθῆ εἰς τὴν θάλασσαν ἡμέρας τεσσαράκοντα. Ὅθεν τῆς τρικυμίας γενομένης, κατὰ τὴν πρόρρησιν τοῦ ἀποστόλου, ἐξεβράσθη ὁ Πρόχορος ὑπὸ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης εἰς τὴν Σελεύκειαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐσυκοφαντήθη, ὅτι εἶναι μάγος, καὶ ὅτι ἐπῆρεν ἀργύρια ἀπὸ τὸ ναυαγήσαν πλοῖον, καὶ ἔχει καὶ ἐξοδεύει αὐτά. Ἀπὸ τῆς Σελεύκειαν δὲ ὑπῆγεν εἰς ἓνα τόπον τῆς Ἀσίας, Μαρμαρεώτην ὀνομαζόμενον, ἐν διαστήματι ἡμερῶν τεσσαράκοντα.

Ἐκεῖ δὲ ἐλθὼν, εὕρισκε τὸν διδάσκαλόν του Ἰωάννην, τὸν ὅποιον εἶχεν ἐκθρόσῃ ἐκεῖ ἡ θάλασσα. Ὅθεν δοξάζουσι καὶ οἱ δῶα τὸν Θεόν ὅτι τοὺς ἐλύτρωσε, καὶ εὐχαριστοῦσιν αὐτόν. Ἐπειτα ὑπάγουσιν καὶ οἱ δῶα εἰς τὴν Ἱερεσον, ὅπου καὶ ἀπαντῶσι γυναῖκα Ῥωμάναν ὀνόματι, ἡ ὁποία ἦτον ἡρραβωνισμένη μετὰ ἓνα ἀρχόντα Πριβάτον καλούμενον· γυναῖκα, λέγω, διαβεβωμένην εἰς τὴν κακίαν ἕως καὶ εἰς τὴν Ῥω-

¹ Τί δὲ δηλοῦσιν οἱ λαχνοὶ οὗτοι, ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συνεταγμένου τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Κορηλίου, κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ πρώτου μηνός.

μην αὐτήν. Αὕτη λοιπὸν λαβοῦσα τὸν μέγαν Ἰωάννην καὶ Πρόχορον τὸν αὐτοῦ μαθητὴν, ἐβίαζεν αὐτοὺς νὰ δουλεύωσιν εἰς ἓν λουτρόν ἐδικὸν τῆς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰωάννης ἀπειρος ὢν ἀπὸ τὸ τοιοῦτον διακόνημα, ἐτύγγανε νὰ σφάλῃ παραμικρὸν εἰς κἀνὲν ἔργον, διὰ τοῦτο μετεχειρίζετο αὐτοὺς ἢ κακίστερ ἐκείνη μὲ τὴσιν μεγάλῃν ὠμότητα καὶ ἀπανθρωπείαν, ὡς νὰ τοὺς εἶχεν ἐξηγορασμένους δούλους. Ὅθεν καὶ εἶχε τὸν μὲν Ἰωάννην ὑπρέτην εἰς τὸ νὰ καίῃ τὸ λουτρόν, τὸν δὲ Πρόχορον, ὑπρέτην εἰς τὸ νὰ χύνῃ τὸ νερὸν πρὸς τοὺς λουομένους. Ἐκατοίκει δὲ ἐντὸς τοῦ λουτροῦ ἐκεῖνου καὶ εἰς δαίμων ἄγριος, ὅστις τρεῖς φορές τὸν χρόνον ἐσυνείθιζε νὰ πνίγῃ ἓνα νέον, ἢ μίαν νέαν. Ἐλαβε δὲ τὴν ἀρχὴν καὶ ἀδειαν νὰ ἐνεργῇ τὸν τοιοῦτον φόνον ὁ διάβολος, διότι ὅτε ἐθεμελιόνητο τὸ λουτρόν ἐκεῖνο, κατέπεισεν ὁ μιαιρὸς τοὺς κτίζοντας νὰ χύσωσιν ἓνα νέον, καὶ μίαν νέαν μέσα εἰς τὰ θεμέλια, μὲ σκοπὸν τάχα διὰ νὰ ἀντιλαλή, καὶ νὰ ἐκβάλλῃ τῆγον μέγαν τὸ λουτρόν. Ὅθεν ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὴν ὁ ἀνθρωποκτόνος, ἐπνίγεν ἐκεῖ συχνὰ τοὺς ἀνθρώπους.

Μετὰ τρεῖς λοιπὸν μῆνας ἀφ' οὗ ὑπῆγαν εἰς τὸ λουτρόν ὁ Ἰωάννης καὶ Πρόχορος, ἐμβαίνων εἰς τὸ λουτρόν διὰ νὰ λουσθῇ Δόμνος τις, υἱὸς τοῦ Διοσκορίδου τοῦ αὐθέντου τῆς Ῥωμᾶνας, ἐπνίγη ὑπὸ τοῦ δαίμονος. Ὅθεν ἢ μὲν Ῥωμᾶνα ἐθρήνει ἀπαρηγόρητα διὰ τὸν θάνατον τοῦ Δόμνου· ὁ δὲ πατήρ του Διοσκορίδης, μαθὼν τὴν ἐξαρνηκὴν εἶδησιν τοῦ θανάτου του, ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν λύπην του ἐτελεύτησε. Παρεχάλει λοιπὸν ἢ Ῥωμᾶνα τὴν ψευδοθεῶν Ἄρτεμιν διὰ νὰ ἀναστήσῃ τὸν Δόμνον, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς κατέκοπεν. Ἄλλ' ὅμως εἰς μάτην πάντα ταῦτα ἔκαμνεν. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἠρώτα τὸν Πρόχορον διὰ ποίαν αἰτίαν θρηγεῖ ἢ Ῥωμᾶνα. Τούτους δὲ βλέπουσα ἐκείνη συνομιλοῦντας, ἐπίασε τὸν Ἰωάννην καὶ ἐστενοχώρει αὐτὸν δυνατὰ, συκοφαντοῦσα μὲν αὐτὸν, ὅτι εἶναι μάγος, τελευταῖον δὲ καὶ φοβερίζουσα, ὅτι ἔχει νὰ τὸν θανατώσῃ, ἐὰν δὲν μεταχειρισθῇ κάθε τρόπον διὰ νὰ ἀναστήσῃ τὸν Δόμνον. Ὅθεν οὕτως ἀναγκασθεὶς ὁ ἀπόστολος, ἐποίησε προσευχὴν. Καί, ὡ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἀνέστησε τὸν Δόμνον. Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέπουσα ἢ Ῥωμᾶνα, ἔμεινεν ἐκστατικὴ, καὶ ὠνόμαζε τὸν Ἰωάννην Θεὸν καὶ Θεοῦ υἱόν. Εἶτα ἐξομολογηθεῖσα καθαρῶς τὰς ἁμαρτίας τῆς, καὶ ζήτησασα συγχώρησιν διὰ τὰς κακοπαθείας, ὅσας ἐπροξένησεν εἰς τὸν ἀ-

πόστολον καὶ τὸν μαθητὴν του, ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ καὶ ἐβαπτίσθη. Ἀνέστησε δὲ ὁ Ἰωάννης ὕστερον ἀπὸ τὸν Δόμνον καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Διοσκορίδην, τὸν ὁποῖον καὶ ἐβάπτισεν. Ὅμοίως ἐβάπτισε καὶ τὸν ἀναστηθέντα υἱόν του, καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους ὅσοι ἐκεῖ συνέδραμον. Ἐδίδωξε δὲ καὶ τὸν πονηρὸν δαίμονα, τὸν κατοικοῦντα εἰς τὸ λουτρόν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἑβραῖοι ἐπέλουσιν μεγάλην ἔορτην εἰς τὴν ψευδοθεῶν Ἄρτεμιν, διὰ τοῦτο ὁ ἀπόστολος ὑπῆγεν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἔορτης, καὶ ἀνέβη ἐπάνω εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, ὅπου ἐστέκετο τὸ εἶδωλον τῆς Ἄρτεμιδος. Οἱ δὲ ὄγλοι βλέποντες αὐτὸν, ἐθυμώθησαν μεγάλως καὶ τὸν ἐλιθοβόλουσιν· ἀλλ' οἱ λίθοι, τὸν μὲν ἅγιον οὐδόλως ἐκτύπησαν, ἐκτύπων δὲ τὸ εἶδωλον, ὥστε συνέτριψαν αὐτὸ εἰς λεπτά. Οἱ ἀνόητοι ὅμως ἐκεῖνοι δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐλθωσιν εἰς αἴσθησιν· ἀλλὰ βλέποντες τὸν ἀπόστολον νὰ διαλέγεται εἰς αὐτοὺς περὶ πίστεως, πάλιν ἐλιθοβόλουσιν αὐτόν. Οἱ λίθοι ὅμως γυρίζοντες, ἐκτύπων αὐτοὺς τοὺς ἰδίους παραδόξως, καὶ κατεπλήγονα. Τότε ὁ Θεὸς ἀπόστολος ἔκαμνεν εἰς τὸν Θεὸν προσευχὴν, καί, ὡ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἔγεινε σεισμός καὶ βρασμὸς μέγας τῆς γῆς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐχάθησαν ἀνθρωποὶ διακόσιοι. Τοῦτο δὲ βλέποντες οἱ λοιποὶ ἀνθρωποὶ, μόλις καὶ μετὰ θιάς ἐξεμέθυσαν ἀπὸ τὴν μέθην καὶ τὸ σκότος τῆς πλάνης καὶ ἐπαρκαλοῦν θερμῶς τὸν ἀπόστολον, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεηθῶσι καὶ οἱ ἀποθανόντες ἀναστηθῶσι. Τότε προσευχηθέντος τοῦ ἀποστόλου, εὐθὺς ὅλοι ἀνέστησαν. Καὶ ἐπειδὴ πάλιν ἔγεινε βρασμὸς τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἐπρόσπεσαν ὅλοι εἰς τὸν ἀπόστολον, καὶ πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ἐβαπτίσθησαν. Ἐπειτα ἐλθὼν ὁ Θεὸς ἀπόστολος εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Τύχη, ἰάτρευσε ἓνα παραλυτικόν, ὅστις ἦτον κατάκειτος ὡδεκα ὀλοκλήρους χρόνους.

Ἐπειδὴ δὲ πολλὰ καὶ ἄλλα θαυμάσια ἐγίνοντο ἀπὸ τὸν ἀπόστολον καὶ ἡ φήμη αὐτῶν ἔτρεχε πανταχοῦ· τούτου χάριν βλέπων ταῦτα ὁ δαίμων ἐκεῖνος, ὅστις παρέμενε καὶ ἔκατοίκει εἰς τὸν ναόν τῆς Ἄρτεμιδος, καὶ γνωρίσας ὅτι καὶ αὐτὸς θέλει διωχθῆ ἀπὸ ἐκεῖ διὰ τοῦ Ἰωάννου, ἐσχηματίσθη εἰς εἶδος ταξέωτου,¹ ἦτοι στρατιώτου, βαστῶν εἰς χεῖράς του χαρτία, καὶ κλαίων ὅτι δῆθεν ἐφυγον ἀπὸ τὰς χεῖράς

¹ Ἐκ τοῦ λατινικοῦ taxeaτα ἕπερ σχημαίνει ὑπέλληλος. Σ. Ε.

του δύο μάγοι δοκιμοὶ καὶ ἐξαίρετοι, οἱ ὅποιοι ἐδόθησαν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν διὰ νὰ τοὺς φυλάτῃ, καὶ ἐκ τούτου ἔβαλον αὐτὸν εἰς μέγαν κίνδυνον διὰ τὴν φυγὴν των· ἐδείκνυε δὲ εἰς τοὺς ἐκεῖ καὶ ἐν δέμα φλωρίων, τὸ ὅποσον ὑπέσχετο νὰ δώσῃ εἰς ἐκείνους, ἀνίσως εὗρουν τοὺς Μάγους καὶ τοὺς θανατώσουν. Ὅθεν ταῦτα ἀκούοντες, ἐκινήθησαν ὄγλοι πολλοὶ ἐναντίον τῆς οἰκίας τοῦ Διοσκορίδου, φοβερίζοντες ὅτι θέλουσιν κατακάψει αὐτὴν ὁμοῦ μὲ αὐτὸν, ἂν δὲν παραδώσῃ εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν τοὺς μάγους. Ὁ δὲ εὐλαβὴς καὶ εὐχάριστος Διοσκορίδης περισσότερον ἐπρότιμα νὰ καθῆ, παρὰ νὰ προδώσῃ τοὺς ἀποστόλους, οἱ ὅποιοι ἐράνησαν εὐεργέται του. Ὁ δὲ μέγας Ἰωάννης προγνωρίζων μὲ τὴν προορατικὴν χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος, ὅτι ἀνίσως παραδοθῆ εἰς αὐτούς, ἔχει πάλιν νὰ θαυματουργήσῃ, καὶ ἐκ τούτου μέλλει νὰ ἐπιστρέψῃ πολλοὺς εἰς τὴν εὐσέβειαν· τούτου χάριν παρέδωκεν αὐτὸς ἑαυτὸν ὁμοῦ μὲ τὸν Πρόχορον εἰς τοὺς ζητοῦντας ἀπίστους. Καὶ λοιπὸν συρόμενοι ὑπὸ τῶν ἀπίστων οἱ τοῦ Κυρίου ἀπόστολοι, καθὼς ὑπῆγον εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, ἐπροσευχήθησαν εἰς τὸν Θεόν, νὰ κρημισθῆ μὲν ὁ ναὸς, κἄνεις δὲ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴ πάθῃ κακόν. Καὶ, ὡς τοῦ θαύματος! εὐθὺς τοῦτο ἐγένετο. Τότε ὁ μέγας ἀπόστολος προστάζει τὸν ἐκεῖσε κατοικοῦντα δαίμονα μὲ τοιαῦτα λόγια, Εἰς σὲ λέγω τὸν ἀκάθαρτον δαίμονα· ὁ δὲ δαίμων ἀπεκρίθη, τί θέλεις; καὶ ὁ Ἀπόστολος, θέλω νὰ ὁμολογήσῃς φανερά, ἀπὸ πόσους χρόνους κατοικεῖς ἐδῶ, καὶ ἂν σὺ ἦσαι ὅστις ἐσῆκωσες τόσον λαὸν κατ' ἐπάνω μας. Ὁ δὲ δαίμων βιαζόμενος, ἐφώναζε, Ἀπὸ διακοσίων σαρανταεννέα χρόνων κατοικῶ εἰς τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐγὼ εἶμαι ὅστις ὅλους τοὺς ἐκίνησα κατ' ἐπάνω σας. Τότε λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰωάννης, Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, πλέον νὰ μὴ κατοικήσῃς εἰς τὸν τόπον τοῦτον. Καὶ εὐθὺς ἐκβῆκεν ὁ δαίμων ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἐφέσου. Οἱ δὲ Ἕλληνες βλέποντες ταῦτα ἐφοβήθησαν καὶ ἐτρόμαξαν οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτούς· ὅθεν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον.

Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ἄλλα πολλὰ σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰωάννης, εἰς τρόπον ὥστε, πλήθος ἄμετρον Ἑλλήνων προσήλθεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· καὶ ἀκολούθως, ἐπειδὴ ἡ φήμη τούτων ἔφθασεν εἰς τὰ ὄψα τοῦ τότε βασιλέως Δομετιανοῦ, ὅστις ἐβασίλευεν ἐν ἔτει, πβ' (82),

διὰ τοῦτο ὁ Δομετιανὸς στέλλει καὶ φέρει ἔμπροσθέν του τὸν μέγαν Ἰωάννην ὁμοῦ μὲ τὸν Πρόχορον. Ἐρωτήσας δὲ αὐτούς, καὶ ἰδὼν τὴν παρρησίαν ἣν ἔδειξαν διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐξώρισεν αὐτούς εἰς τὴν νῆσον Πάτμον. Ὁ δὲ Κύριος προλαβὼν ἐφανέρωσεν ἐν ὀράματι εἰς τὸν Ἰωάννην τὰ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἦγουν, ὅτι ἔχει νὰ πάθῃ πολλοὺς πειρασμοὺς, καὶ ὅτι μέλλει νὰ ἐξορισθῆ εἰς μίαν νῆσον, ἣ ὁποία ἔχει μεγάλην χρεῖαν τῆς παρρησίας του.¹

Πλέον λοιπὸν ἐν τῇ θαλάσῃ ὁ ἀπόστολος μαζὶ μὲ τοὺς προτεκτόρους² τοῦ βασιλέως, ἀνέστησεν ἕνα στρατιώτην, ὅστις ἐν τῇ ὁδῷ ἀπέθανε, παρακαλεσθεὶς εἰς τοῦτο πολλὰ ἀπὸ τοὺς προτεκτόρους. Ἀλλὰ καὶ τὴν τρικυμίαν ἤτις ἠκολούθησε μετὰ ταῦτα ἐν τῇ θαλάσῃ εἰς γαλήνην μετέβαλεν. Ἰάτρευσε δὲ καὶ ἕνα ἀπὸ τοὺς προτεκτόρους, πάσχοντα ἀπὸ δυσεντερίας, καὶ κινδυνεύοντα ν' ἀποθάνῃ μετ' ὀλίγον· ὅθεν ταῦτα βλέποντες οἱ προτεκτόροι ἐπίστευσαν ὅλοι εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Ἰωάννης ἔφθασεν εἰς τὴν Πάτμον, ἠλευθέρωσε τὸν Ἀπολλωνίδην υἱὸν τοῦ Μύρωνος ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ Πύθωνος ὅπερ ἕκατοίχει εἰς αὐτόν. Τὸ ὅποσον καὶ ἐξώρισε μακρὰν ἀπὸ τὴν νῆσον. Ὅθεν ἐκ τοῦ θαύματος τούτου ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, οἱ εὐρισκόμενοι εἰς

¹ Ὁ θεὸς Μάξιμος ὁ ὁμολογητὴς συμπεραίνει, ὅτι ὁ μέγας Ἰωάννης οὗτος ἐξωρίσθη εἰς Πάτμον κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Δομετιανοῦ ἤτοι κατὰ τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος αὐτοῦ, διότι τόσα ἔτη ἐβασίλευσεν, ἤτοι κατὰ τὸ ἑννενηκοστὸν πέμπτον ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, ὡς χρονολογεῖ ὁ Μελέτιος. Μένεται δὲ τῆς ἐπὶ τοῦ Δομετιανοῦ ἐξορίας τοῦ ἀγιωτάτου Ἰωάννου καὶ ὁ θεὸς Εἰρηναῖος ἐν τρίτῳ καὶ πέμπτῳ τῶν κατὰ αἰρέσεων, ἔνθα καὶ τὸν χρόνον ἐσημειώσατο. Καὶ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τῷ λόγῳ, περὶ τοῦ, τίς ὁ σωζόμενος πλούσιος. Ὁ δὲ Ἀδριανὸς εἰς τὸν βίον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ λέγει ὅτι ὁ ἀπόστολος οὗτος ἐπέμψθη δεδεμένος ἀπὸ τὴν Ἐφῆσιν εἰς τὴν Ῥώμην. Ὅπου πλησίον τῆς πόλεως, τῆς λεγομένης Ἀκτίνας, ἐποτίσθη φαρμάκιον θανατηφόρον καὶ δὲν ἐβλάστη. Εἶτα ἐρρίφθη μέσθ εἰς ἐν πιθάριον γεμάτον ἀπὸ βραστῶν ἔλαιον κατὰ τὴν ἑκτην Μαΐου ἡμέρᾳ Κυριακῇ. Μείνας δὲ καὶ ἐκ τούτου ἀβλαβὴς ἐξωρίσθη εἰς Πάτμον ὑπὸ Δομετιανοῦ (τόμ. α'. σελ. 164 τῆς Ἐκκλ. Ἱστορ. Μελετίου). Τὴν τοῦ δηλητηρίου πῶσιν σημεῖοι καὶ ὁ θεὸς Αὐγουστίνος ἐν τῷ κβ'. κεφ. τῶν Μονολογίων λέγων « Ὅτι ἐπὶ τοῦ γεύσασθαι ταύτης (τῆς γλυκύτητος τοῦ Θεοῦ) δηλητηρίου ποταμίου Ἰωάννης ἀτρόμως ἐξέπιεν.

² Ἐκ τοῦ λατιν. Protector=σωματοφύλαξ. Σ. Ε.

τὴν οἰκίαν τοῦ Μύρωνος. Ὁμοίως καὶ ὁ ἔλευθερωθεὶς Ἀπολλωνίδης καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Χρυσίπη καλουμένη μετὰ τῶν ἀνθρώπων τῆς. Ὑστερον δὲ ἐβαπτίσθη καὶ αὐτὸς ὁ ἀνθύπατος, ἡγουν ὁ ἄρχων τῆς χώρας Πάτμου.

Εὐρίσκετο δὲ εἰς τὴν Πάτμον εἰς μάγος, Κύνωψ ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ἐκατοῖκει εἰς ἔρημον τόπον ἀπὸ χρόνων ἀρκετῶν μαζί με τὰ ἀκάθαρτα δαιμόνια. Τοῦτον τὸν μάγον ὅλοι οἱ ἐν τῇ νήσῳ κατοικοῦντες ἐνόμιζον ὡς θεὸν διὰ τὰς φαντασίας καὶ ἐνεργείας τῶν δαιμόνων, ὅσαι ἀπὸ αὐτὸν ἐγίνοντο. Οἱ δὲ ἱερεῖς τοῦ ψευδωνύμου Θεοῦ Ἀπόλλωνος, ἅμα εἶδον τὸν Ἰωάννην ὅτι ἐδίδασκε μὲ πολλὴν παρρησίαν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐπρόστρεξαν εἰς τὸν Κύνωπα, παρακαλοῦντες αὐτὸν γονυπετῶς νὰ κινήθῃ ἐναντίον τοῦ Ἰωάννου, ἐπειδὴ αὐτὸς σχεδὸν ἠρέμωσε τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐμάχρυνεν ὅλους ἀπὸ τοῦ σέβας καὶ τὴν λατρείαν τῶν θεῶν.

Ὁ δὲ Κύνωψ ταῦτα ἀκούσας, ὑπερηφανεύθη, καὶ ἀνάξιον ἔκρινε τῆς ὑπολήψεώς του, τὸ νὰ ὑπάγῃ μόνος του εἰς τὴν χώραν διότι εἰς πολλῶν χρόνων διάστημα εὐρίσκετο ἐν τῇ ἔρημῳ ἔγκλειστος, καὶ διότι οἱ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Πάτμου εὐρισκόμενοι, αὐτοὶ μᾶλλον ὑπήγαι εἰς αὐτὸν, καὶ ὄχι αὐτὸς εἰς ἐκείνους· ὅθεν ὑπεσχέθη εἰς τοὺς ἱερεῖς, ὅτι αὐτὸς θέλει στείλει ἓνα ἄγγελον πονηρὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πιστεύσαντος Μύρωνος, διὰ νὰ παραλάβῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ἐκεῖ εὐρισκομένου Ἰωάννου καὶ νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς καταδίκην αἰώνιον. Κατὰ τὴν ἐπαύριον λοιπὸν ἀπέστειλεν ὁ Κύνωψ ἓνα ἄρχοντα τῶν πονηρῶν δαιμόνων πρὸς τὸν Ἰωάννην κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του. Ὁ δὲ δαίμων μεταβάς εἰς τὸν οἶκον τοῦ Μύρωνος, ἐστάθη εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἦτον ὁ Ἰωάννης. Γνωρίσας δὲ αὐτὸν ὁ θεὸς ἀπόστολος λέγει, παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ μὴ ἐκβῆς ἀπὸ τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον στείεσαι, ἕως οὗ μοι φανερώσῃς διὰ ποίαν αἰτίαν ἦλθες εἰς ἐμέ. Καὶ εὐθὺς μὲ τὸν λόγον τοῦ ἀποστόλου ἐστάθη τὸ δαιμόνιον δεδεμένον καὶ ἀπεκρίθη ταῦτα, ὑπὸ τῆς θείας δυνάμεως βιζόμενον, «Οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἀπόλλωνος ἦλθον εἰς τὸν Κύνωπα καὶ εἶπον πολλὰ ἐναντίον σου, καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν διὰ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ εἰς τὴν χώραν καὶ νὰ σὲ θανατώσῃ. Ὁ δὲ Κύνωψ δὲν τὸ κατεδέχθη, λέγων· Ἐγὼ πρὸ χρόνων πολλῶν δὲν ἐκβῆκα ἀπὸ τὸν τόπον μου τοῦτον, καὶ τώρα διὰ ἓνα ἄνθρωπον παραμιχρὸν καὶ καταρρονημένον νὰ ἀφήσω τὴν ἀγαπητὴν μου

ἐρημίαν καὶ πολιτείαν; ἀλλὰ ἐπιστρέψατε ὀπίσω, καὶ ἐγὼ αὖριον θέλω ἀποστείλει ἓνα ἄγγελον πονηρὸν, διὰ νὰ παραλάβῃ τὴν ψυχὴν τοῦ Ἰωάννου, καὶ νὰ τὴν φέρῃ εἰς ἐμέ, διὰ νὰ παραδώσω αὐτὴν εἰς κρίσιν. Ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν· Ἀπεστάλης κάμμιν φορὰν ἀπὸ τὸν Κύνωπα καὶ ἐπῆρες ψυχὴν ἀνθρώπου καὶ τὴν ὑπῆγες εἰς αὐτόν; ἀπεκρίθη ὁ δαίμων· Ἀπεστάλην καὶ ἐθανάτωσα μὲν ἄνθρωπον, ψυχὴν δὲ ἀνθρώπου ποτὲ δὲν παρέδωκα εἰς κόλασιν. Ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπε· Διὰ ποίαν αἰτίαν πείθεσθε εἰς τὸν Κύνωπα; ὁ δαίμων εἶπεν· Ὅλη ἡ δύναμις τοῦ σατανᾶ μέσα εἰς αὐτὸν κατοικεῖ, καὶ συμφωνίας ἔχει, αὐτὸς μὲν νὰ ἦναι πάντοτε μετὰ ἡμᾶς, ἡμεῖς δὲ νὰ εἴμεθα πάντοτε μετὰ αὐτόν. Καὶ ὁ μὲν Κύνωψ ἀκούει ἡμῶν τῶν δαιμόνων, ἡμεῖς δὲ οἱ δαίμονες ἀκούομεν τοῦ Κύνωπος. Τότε λέγει ὁ Ἰωάννης· Ἀκουσον, ὦ πνεῦμα πονηρὸν· Σὲ προστάζει Ἰωάννης ὁ ἀπόστολος τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἄλλην φορὰν νὰ μὴ ἐνοχλήσῃς ἄνθρωπον, μηδὲ νὰ γυρίσῃς εἰς τὸν τόπον σου· ἀλλὰ νὰ φύγῃς ἔξω ἀπὸ τὴν νῆσον ταύτην, καὶ νὰ περιπλανᾷσαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Καὶ παρευθὺς τὸ πνεῦμα ἔφυγεν ἔξω τῆς νήσου.

Βλέπων δὲ ὁ Κύνωψ, ὅτι δὲν ἐγύρισε εἰς αὐτὸν τὸ πρῶτον δαιμόνιον, ἀπέστειλε καὶ δεύτερον· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ αὐτὸ ἔπαθε τὰ ἴδια, ἀπέστειλεν ἀκόμη καὶ ἄλλα δύο δαιμόνια ἀπὸ τὰ ἄρχοντικά· ἵνα, τὸ μὲν ἐν ἔμβῃ εἰς τὸν Ἰωάννην, τὸ δὲ ἄλλο σταθῇ ἔξω, καὶ ἰδῇ τὰ γινόμενα· καὶ οὕτως ἐπιστρέψῃ καὶ φανερώσῃ αὐτὰ εἰς τὸν Κύνωπα. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὑπῆγε τὸ ἐν δαιμόνιον καὶ ἐδιώχθη ἔξω τῆς νήσου, καθὼς ἐδιώχθησαν καὶ τὰ πρότερα δύο, διὰ τοῦτο ἐκεῖνο τὸ δαιμόνιον ὅπερ ἐστέκετο ἔξω, ἐγύρισε καὶ ἐφανερώσεν εἰς τὸν Κύνωπα τὰ γινόμενα. Ὅθεν διὰ ταῦτα θυμωθεὶς ὁ Κύνωψ, καὶ παραλαβὼν ὅλα τὰ πλήθη τῶν δαιμόνων, ὑπῆγεν εἰς τὴν χώραν. Ἠκολόγησε δὲ καὶ ἐταράχθη ὅλη ἡ χώρα, εὐθὺς ἅμα εἶδε τὸν Κύνωπα, καὶ ὅλοι τὸν ἐπροσκύνουν. Φθάσας δὲ ὁ Κύνωψ τὸν Ἰωάννην ἐπάνω εἰς τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἐδίδασκε τὸν λαόν, ἐνεπλήσθη ἀπὸ θυμὸν πολλόν, καὶ εἶπε πρὸς τὸν λαόν· Ἄνδρες μωροὶ καὶ τυρλοὶ ἀκούσατε· Ἄν ἦναι δίκαιος ὁ Ἰωάννης, καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα εἶναι ἀληθῆ, θέλει ἰατρεύσει καὶ σᾶς καὶ ἐμέ. Ὅτι ἐάν δυνηθῇ νὰ κάμῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλω εἰπεῖν εἰς αὐτόν, τότε ἐγὼ πιστεύω εἰς ὅλα τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα.

Ἠιάσας λοιπὸν ὁ Κύνωψ ἓνα νέον ἰστάμενον ἐκεῖ, λέγει εἰς αὐτόν, Νεανίσκε, ζῆ ὁ πατήρ σου;

ὁ νέος ἀπεκρίθη. Ἐν τῇ θαλάσῃ ναυαγήσας, ἐπνίγη καὶ κατεποντίσθη εἰς τὸν βυθόν. Τότε λέγει ὁ Κύνωψ πρὸς τὸν Ἰωάννην. Ἴδου, δεῖξον μὲ τὸ ἔργον, ἂν ἦναι ἀληθινὰ τὰ λογία σου, καὶ ἀναβιάσας ἀπὸ τὸ βάθος τῆς θαλάσσης τὸν πατέρα τοῦ νέου τούτου, παράστησον αὐτὸν ἔμπροσθεν πάντων ἡμῶν ζωντανόν καὶ ὑγιή. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀπεκρίθη, Δέν με ἀπέστειλεν ὁ Χριστός διὰ νὰ ἀνασταίνω νεκρούς· ἀλλὰ διὰ νὰ διδάσκω τοὺς πεπλανημένους ἀνθρώπους. Ὁ δὲ Κύνωψ εἶπε πρὸς πάντα τὸν λαόν. Κἂν τώρα πιστεύσατε, ὅτι οὗτος εἶναι πλάνος, καὶ σᾶς πλανᾷ μὲ μαγικὰς τέχνας. Ὅθεν κρατήσατε αὐτόν, ἕως οὗ νὰ φέρω ἐγὼ ἀπὸ τὴν θάλασσαν τὸν πατέρα τοῦ νέου, καὶ νὰ παραστήσω αὐτὸν ζωντανόν. Κρατηθέντος δὲ τοῦ Ἰωάννου, ἐξήπλωσεν ὁ Κύνωψ τὰς χεῖράς του καὶ χτυπήσας αὐτάς, ἔκαμε καὶ ἔγεινεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν κρότος μέγας, ὥστε ὅλοι ἐφοβήθησαν. Τότε ὁ Κύνωψ ἔγεινεν ἀφανής ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὄλων τῶν ἀνθρώπων. Εὐθύς δὲ ὑψώσαν ὅλοι τὴν φωνήν καὶ εἶπον, Μέγας εἶσαι Κύνωψ, καὶ ἐκτός σου ἄλλος δὲν εἶναι. Αἰφνιδίως λοιπὸν ἀνέβη ὁ Κύνωψ ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἔχων ἓνα δαίμονα μαζί του, ὁ ὁποῖος κατὰ φαντασίαν ἐσχημάτιζε τὸ πρόσωπον τοῦ πνιγμένου πατρὸς τοῦ νέου. Καὶ ἐξέστησαν ἅπαντες. Εἶτα λέγει πρὸς τὸν νέον, οὗτος εἶναι ὁ πατήρ σου; ὁ νέος ἀπεκρίθη. Ναι κύριε. Καὶ οὕτως ἐπροσχύνησαν ὅλοι τὸν Κύνωπα, καὶ ἐζήτησαν νὰ θανατώσωσι τὸν Ἰωάννην. Ὁ δὲ Κύνωψ δὲν ἄφῃκε νὰ τὸν θανατώσουν, λέγων· ὅταν ἰδῆτε θαυμάσια μεγαλύτερα ἀπὸ ταῦτα, τότε θέλει τιμωρηθῆ, καθὼς τοῦ πρέπει.

Ὅθεν προσκαλεσάμενος πάλιν ἄλλον ἀνθρώπον, εἶπεν αὐτῷ, εἶχες υἱόν; ὁ δὲ ἄνθρωπος ἀπεκρίθη, Ναι κύριε, εἶχον, καὶ φθονήσας αὐτόν εἰς, τὸν ἐθανάτωσε. Εἶπε δὲ ὁ Κύνωψ, θέλει ἀναστηθῆ ὁ υἱός σου. Καὶ εὐθύς φωνάξας, ἐκάλει κατ' ὄνομα καὶ τὸν φονεύσαντα, καὶ τὸν φονευθέντα. Τότε καὶ οἱ δύο ὁμοῦ παρεστάθησαν ἔμπροσθεν. Καὶ εἶπεν ὁ Κύνωψ πρὸς τὸν ἀνθρώπον. Οὗτος εἶναι ὁ υἱός σου; καὶ οὗτος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις τὸν ἐφόνευσεν; ὁ ἄνθρωπος ἀπεκρίθη, ναι κύριε. Τότε ὁ Κύνωψ καυχώμενος λέγει πρὸς Ἰωάννην. Τί θαυμάζεις ὡς Ἰωάννη; ὁ δὲ Ἀπόστολος ἀπεκρίθη. Ἐγὼ εἰς αὐτὰ δὲν θαυμάζω. Τότε λέγει ὁ Κύνωψ, ὅταν ἰδῆς μεγαλύτερα σημεῖα ἀπὸ ταῦτα, τότε θέλεις θαυμάσει. Ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπε, Τὰ σημεῖά σου ὀγλίγωρα θέλουν διαλυθῆ. Τοῦτον δὲ τὸν λό-

γον ἀκούσας ὁ ὄχλος, διεσπάραξεν εὐθύς τὸν Ἰωάννην, καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὸν κάμη νεκρόν. Νομίσας δὲ ὁ Κύνωψ, ὅτι ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης, εἶπε πρὸς τὸν λαόν, Ἀφετε αὐτόν ἄταρον διὰ νὰ τὸν φάγουν τὰ ὄρνεα. Πληροφόρηθέντες λοιπὸν ὅλοι, ὅτι ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης, ἀνεχώρησαν ἀπ' ἐκεῖ μαζί μὲ τὸν Κύνωπα, χαίροντες καὶ ἐπαινοῦντες αὐτόν.

Μετὰ ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Κύνωψ, ὅτι ὁ Ἰωάννης ζῆ καὶ διδάσκει τὸν λαόν εἰς ἓνα τόπον ὀνομαζόμενον Λίθου βολή, ἐπροσχάλεσε τὸν δαίμονα ἐκεῖνον, διὰ μέσου τοῦ ὁποῖου ἔκαμνε τὰς νεκρομαντείας. Καὶ πορευθεὶς εἰς τὸν Ἰωάννην λέγει αὐτῷ· Ἐγὼ θέλω νὰ σοὶ προσεγγίσω περισσοτέραν ἐντροπήν καὶ καταδίκην, διὰ τοῦτο ἕως τώρα σὲ ἄφησα νὰ ζῆς. Ἄλλ' ἔλθε νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν αἰγιαλόν, καὶ ἐκεῖ θέλεις ἰδῆ τὴν δύναμίν μου, καὶ νὰ ἐντραπῆς. Ἠκολούθουν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ τρεῖς δαίμονες ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐνομίσθησαν ὅτι ἀνεστήθησαν ἀπὸ τοὺς νεκρούς. Καὶ λοιπὸν χτυπήσας τὰς χεῖράς του, καὶ κρότον μέγαν ποιήσας, ἔγεινεν ἀφαντος ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων, βυθισθεὶς αἰφνιδίως μέσα εἰς τὴν θάλασσαν, οἱ δὲ ὄχλοι πάλιν ἐφώναζον, μέγας εἶσαι Κύνωψ, καὶ ἄλλος δὲν εἶναι ὡς σέ. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἐπρόσταξε τοὺς δαίμονας, οἵτινες ἴσταντο ὁμοῦ μὲ τὸν Κύνωπα εἰς σχῆμα ἀνθρώπων, νὰ μὴ μετασαλεύσουν ἀπὸ τὸν τόπον των. Καὶ εὐθύς ἐπροσευχῆθη εἰς τὸν Θεόν, ἄλλην φορὰν νὰ μὴ φανῆ ὁ ζωντανός ὁ Κύνωψ. Καὶ λοιπὸν παρευθὺς ἅμα ἐβούτησεν ὁ Κύνωψ, ἦχος μέγας ἔγεινεν εἰς τὴν θάλασσαν. Τὸ δὲ νερόν τῆς θαλάσσης ἐγύρισεν εἰς τὸν τόπον ὅπου ὁ Κύνωψ ἐβούτησεν, καὶ πλέον δὲν ἐδυνήθη ὁ ἄθλιος νὰ ἐκβῆ ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Οἱ δὲ δαίμονες οἱ ἐν σχήματι ὄντες τῶν ἀναστηθέντων ἀνθρώπων ἐδιώχθησαν παρὰ τοῦ Ἰωάννου ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μακρὰν ἀπὸ τὴν Πάτμον, καὶ ἄφαντοι ἔγειναν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ λαὸς ἐστάθησαν τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας προσμέποντες νὰ ἐκβῆ ὁ Κύνωψ ἀπὸ τὴν θάλασσαν, διὰ τοῦτο ἀπὸ τὴν νηστείαν καὶ ἀπὸ τὰς φωνάς των, καὶ ἀπὸ τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου, ἐκοίτοντο εἰς τὴν γῆν ἄφωνοι οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτούς, ὥστε καὶ τρία παιδιά ἀπέθανον. Ὅθεν ὁ μέγας Ἰωάννης σπλαγχνισθεὶς αὐτούς ὄλους, τὰ μὲν ἀποθανόντα παιδιά ἀνέστησε, τοὺς δὲ ἐκλελυμένους ἀνθρώπους ἐνεδυνάμωσε. Καὶ πολλὰ εἰπὼν εἰς αὐτούς περὶ πίστεως, κατέπεισεν ὄλους νὰ πιστεύσουν τῷ Χριστῷ, καὶ νὰ βαπτισθοῦν ἀφ' οὗ δηλαδὴ ὁ ἄθλιος Κύνωψ

κατεποντίσθη, ὡς ὁ πάλαι Φαραῶ, εἰς τὴν θάλασσαν.

Μία δὲ γυνὴ Προκλιανὴ καλουμένη, συνέλαβεν ἔρωτα πονηρὸν εἰς τὸν υἱὸν αὐτῆς, ὀνόματι Σωσίπατρον (φεῦ! ἕως ποῦ φθάνει ἡ κακία τοῦ σαρκικοῦ ἔρωτος!) μὴ ἐπιτυχοῦσα δὲ τὴν ἀσελγεστάτην ἐπιθυμίαν τῆς, ἐκατηγόρησε τὸν υἱὸν τῆς εἰς τὸν τῆς νήσου ἄρχοντα, ¹ ὅτι τὴν ἐβίασε. Καὶ λοιπὸν ἐνῶ ὁ Σωσίπατρος ἔμελλε νὰ τιμωρηθῇ ἀδίκως ἀπὸ τὸν ἄρχοντα, ἐβοήθησεν αὐτὸν ὁ Ἰωάννης, ὡς ἀνάιτιον. Ὅθεν ἐξηράνθησαν παρευθὺς ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ ἄρχοντος, καὶ τῆς ἀσελγεστάτης Προκλιανῆς, ἀφ' οὗ πρότερον ἐσείσθη ἡ γῆ μὲ ἓνα μέγαν ἤχον καὶ βρυγμὸν. Ὅθεν τὴν τοσαύτην θεϊκὴν τιμωρίαν παθόντες, ἐπίστευσαν καὶ οἱ δύο εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Καὶ οὕτω αἱ χεῖρες τῶν ἰατρεύθησαν, καὶ ἡ γῆ ἐστάθη ἀπὸ τὸν κλόνον.

* Ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν Πάτμον εὕρισκομένου τοῦ μεγάλου Ἰωάννου, στέλλει πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ὁ μακάριος Διονύσιος ὁ Ἀρεσπαγίτης, ὧν τότε ἐννεήκοντα χρόνων γέρων, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγκωμιάζει τὸν μέγαν τοῦτον ἀπόστολον, λέγων, « Προσαγορεύω σε τὴν ἰσρὰν ψυχὴν ἡγαπημένη. Καὶ ἔστι μοι τοῦτο πρὸς σὲ παρὰ τοὺς πολλοὺς ἰδιαίτερον. Χαῖρε ἀληθῶς ἡγαπημένη, τῷ ὄντως ἐραστῷ καὶ ἐφετῷ καὶ ἀγαπητῷ λίαν ἡγαπημένη. Τί θαυμαστὸν εἰ Χριστὸς ἀληθεύει, καὶ τοὺς μαθητὰς οἱ ἀδικοὶ τῶν πόλεων ἐξελαύνουσιν, αὐτοὶ τὰ κατ' ἀξίαν ἑαυτοῖς ἀπονέμοντες, καὶ τῶν ἀγίων οἱ ἐναγεῖς ἀποδιαστελλόμενοι καὶ ἀποφοιτῶντες; » προσθέτων δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ἐγκώμια, καὶ ἤλιον ὀνομάζων τοῦ Εὐαγγελίου τὸν μέγαν Θεολόγον, προφητεύει εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς, ὅτι θὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὴν ἐξορίαν,

¹ Ὁ ἄρχων οὗτος ὀνομάζεται παρὰ τῆ χειρογράφου καὶ τετυπωμένου Συναξαριστῆ ἀνθύπατος. Τὸ ὄποιον ὄνομα οὗτος ἐρμηνεύεται. Ὑπατος θὰ εἴπῃ ὁ ἀνωτερος μὲν ὢν πάντων τῶν ἄλλων συγχλητικῶν καὶ ἀξιωματικῶν τοῦ βασιλέως, δεύτερος δὲ ὢν ἀπὸ τὸν βασιλέα. Ὅποιος καὶ τῶρα εἶναι ὁ καλούμενος τουρκιστὶ Βεζύρης. Ἀνθύπατος δὲ εἶναι ὁ ἀντὶ τοῦ ὑπάτου ὢν, καὶ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ὑπάτου, ὅταν ἐκεῖνος λείπῃ. Ὅποιος καὶ τῶρα εἶναι ὁ τουρκιστὶ καλούμενος Καϊμακχάμης. Ὡσπερ γὰρ ὁ βεζύρης ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως ἐστίν, οὕτω καὶ ὁ καϊμακχάμης πάλιν εἶναι τοῦ βεζύρη ἐπίτροπος. Πῶς δὲ ἔνας τοιοῦτος μέγας ἀξιωματικὸς εὕρισκετο ἐν τῇ μικρῇ νήσῳ τῆς Πάτμου; ἀπορῶ. Ἀλλ' ἴσως τὸ, ἀνθύπατος καὶ πλατυτέρως λαμβάνεται, ἀντὶ ἡγεμόνος καὶ ἄρχοντος. Ὅποιον σημαίνονμενον ἔχει καὶ τῶρα ἐδῶ.

καὶ θὰ γυρίσῃ πάλιν εἰς τὸν τόπον τῆς μικρᾶς Ἀσίας. Καὶ ὅτι ἐκεῖ μέλλει νὰ παραδώσῃ πολλὰ ἀγαθὰ. Λέγει δὲ αὐτολεξεῖ. « Ἀξιόπιστος δὲ πάντως εἰμὶ τὰ προεγνωσμένα σοι, καὶ μαθὼν ἐκ Θεοῦ καὶ λέγων, ὅτι καὶ τῆς ἐν Πάτμῳ φυλακῆς ἀφεθῆσῃ, καὶ εἰς τὴν Ἀσιάτιδα γῆν ἐπανήξῃς, καὶ ὁράσεις ἐκεῖ τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ μιμήματα, καὶ τοῖς μετὰ σὲ παραδώσεις ».

Κατὰ τὴν πρόρρησιν λοιπὸν ταύτην τοῦ θείου Διονυσίου, ὅτε ὁ βασιλεὺς Τραϊανὸς ἐβασίλευσε μετὰ τὸν Νερούαν ἐν ἔτει γῆ (98) ἐστάλησαν γράμματα βασιλικά εἰς τὴν Πάτμον, τὰ ὁποῖα ἀνεκάλουν τὸν μέγαν Ἰωάννην ἀπὸ τὴν ἐξορίαν. Ὅθεν ὁ μὲν Ἰωάννης ἤθελε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Πάτμον καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἐφεσον, οἱ δὲ ἐν τῇ Πάτμῳ χριστιανοὶ, ἐθρήνουν καὶ ὠδύροντο διὰ τὸν ἀποχωρισμὸν του. Καὶ ποίαν μηχανὴν δὲν μετεχειρίζοντο διὰ νὰ μὴ στερηθῶσι τοιοῦτου καλοῦ ποιμένου; Ἐπειδὴ ὁμοῦ δὲν ἐδύναντο νὰ ἐμποδίσωσιν αὐτὸν, διὰ τοῦτο προσφέρουσιν ἐν ζήτημα δεύτερον πρὸς τὸν μέγαν ἀπόστολον δηλαδὴ, τὸ νὰ ἀφήσῃ εἰς αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ ἑαυτοῦ του, τοὺς ἰδικούς του λόγους, καὶ τὸ νὰ γράψῃ εἰς βιβλίον τὸ μυστήριον ὅλης τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας. Ὁ δὲ μέγας Ἰωάννης τοῦτο μὲν ὑπακούσας εἰς τὴν δικαίαν αὐτῶν αἴτησιν, τοῦτο δὲ καὶ ὑπὸ τῆς ἀνωθεν βέβαια κινούμενος θείας Προνοίας, πρῶτον μὲν νηστεύει τρεῖς ἡμέρας, ἔχων καὶ τοὺς ἄλλους χριστιανούς νηστεύοντας καὶ συμβοηθούοντας αὐτῷ διὰ τῆς προσευχῆς· δεύτερον δὲ ἀναβαίνει εἰς τὸ ἐκεῖ βουνὸν ὁμοῦ μὲ τὸν μαθητὴν του Πρόχορον, καὶ ὄλον τὸν νοῦν του ἀναβιβάζει πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ, ὦ τοῦ θαύματος! Εὐθὺς γίνονται βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ φοβεραὶ, καὶ τὸ βουνὸν σαλεύεται ὄλον, εἰς τρόπον ὥστε ὁ μαθητὴς του Πρόχορος ἐπεσεν ἀπὸ τὸν φόβον του πρηγνῆς εἰς τὴν γῆν, καὶ ἔγεινεν ὡσὰν νεκρός. Ὁ Ἰωάννης ὁμοῦ δὲν φοβεῖται, ἀλλ' ἴσταται ἀκλινης, ἐπειδὴ ἡ τελεία ἀγάπη, ἣν εἶχε πρὸς τὸν Θεόν, ἐδίωκε τὸν φόβον ἀπὸ τῆς καρδίας του, καθὼς πάλιν αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶπεν· « Ἡ τελεία ἀγάπη ἐξωβάλλει τὸν φόβον » (ἀ'. Ἰω. δ'. 18). Διὰ τοῦτο καὶ ἀκούει μίαν βροντῶσαν φωνὴν, ἡ ὁποία λέγει ταῦτα· « Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος. » (Ἰω. ἀ. 1). Ταύτην δὲ τὴν φωνὴν πάλιν ὁ Ἰωάννης φανερόναι εἰς τὸν μαθητὴν του Πρόχορον, ἀφ' οὗ πρότερον ἐσήκωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν χεῖρά του, καὶ ἐδίωξεν ἀπὸ αὐτὸν ὀλίγον τὸν φόβον. Ὅθεν τελειώσας ὁ-

λον τὸ θεῖον εὐαγγέλιον καὶ γράψας αὐτὸ διὰ χειρὸς τοῦ Προχόρου, παρέδωκεν αὐτὸ εἰς τοὺς χριστιανούς οἵτινες τὸ ἐζήτησαν· καθὼς καὶ ὁ Μωϋσῆς παρέδωκε τὰς Θεοχαράκτους Πλάκας εἰς τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ. Ἀπ' ἐκεῖ δὲ διεδόθη εἰς ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πέρατα. ¹

¹ Ὁ δὲ Δοσίθεος σελίδι 13 τῆς Δωδεκαβίβλου λέγει, ὅτι συνέγραψε τὸ Εὐαγγέλιον ὁ Ἰωάννης ἀπὸ δεήσεως τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἀσίας, καὶ οὐχὶ τῶν Πατρῶν, ὡς γράφεται ἐδῶ. Συμμαρτυρεῖ δὲ καὶ ὁ Μελέτιος ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας λέγων, ὅτι ἐν Ἐφέσῳ συνέγραψεν ὁ Ἰωάννης τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰς Ἐπιστολάς του. Συμβιβάζει βίμως καὶ θεραπεύει τὴν διαφωνίαν ταύτην ὁ αὐτὸς Μελέτιος λέγων, ὅτι προέγραψε μὲν ὁ Ἰωάννης τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰς Ἐπιστολάς ἐν τῇ Πάτμῳ, ἐξέδωκε δὲ καὶ ἰδημοσίησε ταῦτα εἰς Ἐφεσον. Ἐγραψε δὲ τὸ Εὐαγγέλιον κατὰ τὸν Δοσίθεον ἐν τῷ ἔξηκαστῷ τετάρτῳ ἔτει, ἀπὸ τῆς ταξῆς, ἢ τῆς ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου, ἢ κατ' ἄλλους, μετὰ τριάκοντα ἐξ ἡρόνους τῆς Ἀναλήψεως, ὑστερον ἀπὸ δύο χρόνους τῆς συγγραφῆς τῆς Ἀποκαλύψεως, ἢ ὅποια εἶναι τὸ δυσκολώτερον βιβλίον πάντων τῶν τοῦ κόσμου βιβλίων, κατὰ τὸν Ἱερώνυμον. Καὶ ἡ σκοτεινοτάτη καὶ δυσκολωτάτη βίβλος κατὰ τὸν Μελέτιον. Ἦρχισε δὲ ἀπὸ τῆς προαιωνίου γενήσεως τοῦ Κυρίου καὶ ἄρῃκε τὴν ὑστέραν οἰκονομικῶς, διὰ τοὺς αἰρετικούς τοῦ καιροῦ ἐκείνου Ἐβιόνά τε καὶ Κήρινθον, οἱ ὅποιοι ἠρνούντο τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ. Καὶ εἰς στερέωσιν μὲν τῶν εὐσεβῶν, ἀντίρρῃσιν δὲ τῶν Γνωστικῶν λεγομένων αἰρετικῶν, καὶ αὐτῶν τῶν Νικολαϊτῶν, ὡς λέγει ὁ Εἰρηναῖος καὶ Ἱερώνυμος καὶ Ἐπιφάνιος. Ἐγραψε δὲ τὴν Ἀποκάλυψιν πρὸ χρόνων τεσσαρῶν τῆς κοιμῆσεώς του, κατὰ τὸν Μελέτιον.

Σημειῶσαι, ὅτι ὁ ἅγιος Πέτρος, ὁ Ἀλεξανδρείας, ὁ ἐν τῷ τέλει τοῦ δευτέρου αἰῶνος ἀρχίσας, λέγει ἐν τῷ Χρονικῷ, τῷ τοῖς βιβλίοις τῆς Βυζαντιδος συνεκδοθέντι, ὅτι τὸ ἰδιόμορον Εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ τούτου Ἰωάννου μέχρι νῦν φυλάττεται χάριτι Θεοῦ ἐν τῇ Ἐφεσίῳ ἀγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ὑπὸ τῶν πιστῶν ἐκεῖ προσκυνεῖται. Τὸ ὅποιον καὶ περιέχει ὅτι τρίτῃ ὥρᾳ ἦν, ὅτε ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη, καθὼς καὶ τὰ ἀκριβῆ χειρόγραφα περιέχουσι. Ὅρα σημειώσῃς 20 Νικηφόρου τοῦ Θεοτόκου εἰς τὴν μετάφρασιν Κλήμεντος τοῦ Κορνίκου ἐν τῇ Ἀνακλειῇ τῆς τελευταίου διερμηνευθείσης Διαθήκης· ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν τοῦ Δεκεμβρίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου. Παρὰ δὲ τῇ νεοτυπώτῳ Ἐκκτονταετηρίδι γράφεται, ὅτι ἐπὶ Δομετιανοῦ ἐν ἔτει, γς'. ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης δίσμιος ἐξ Ἀσίας εἰς Ῥώμην ὑπὸ τοῦ ἀνθυπάτου ἐπέμψθη. Ὅπου ἐβλήθη μέσα εἰς λέβητα γεμάτον ἀπὸ ἑλίου βραστόν, καὶ ἀβλαβῆς ἐφυλάχθη. Ω; γράφει ὁ Ἱερώνυμος· βιβλ. α'. Ἐπειτα ἐξωρίσθη ἐκείθεν εἰς Πάτμον, καὶ συνέγραψε τὴν θεῖαν Ἀποκάλυψιν ἐν ἔτει τῆς τοῦ Δομετιανοῦ βασιλείας, κατὰ Εἰρηναῖον καὶ Ἱερώνυμον. Τὰ λόγια δὲ ἐκεῖνα ὅσα γράφει ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν καθολικὴν πρώτῃν ἐπιστολήν του· ἦτοι, τὸ « Τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ ὄρανω, ὁ Πατὴρ, ὁ Λόγος καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἓν εἰσὶν. Καὶ τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῆ, τὸ

Ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τῆν νῆσον Πάτμον ὁ μέγας ἀπόστολος ὑπῆγεν εἰς τινα τόπον, Ἀγροικίαν ὀνομαζόμενον, καὶ ἐκεῖ ἰατρεύσας ἓνα τυφλόν, ἐπορεύθη εἰς μίαν γειτονεύουσαν πόλιν, ὅπου εὐρών ἓνα νέον εὐγενῆ κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ κατὰ τὴν ὄψιν ὠραῖον, ἐπρόσφερε τοῦτον εἰς τὸν Χριστόν. Εἶτα παρακινήσας αὐτὸν εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς, καὶ παραδόσας αὐτὸν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον τῆς πόλεως, ὡς ἐνώπιον μάρτυρος τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ προνοῆται αὐτόν, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἐφεσον. Ἀφ' οὗ λοιπὸν τὰ ἐκεῖ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα καλῶς οἰκονόμησε, καὶ ὅλον τὸ ἐκεῖ ποιμνιον τοῦ Χριστοῦ διὰ τῆς διδασκαλίας του ἐκατάρτισε· καὶ ἀφ' οὗ ἐπεσκέφθη τὰς ἄλλας πλησιοχώρους πόλεις, καὶ ἐχειροτόνησεν εἰς αὐτοὺς Ἐπισκόπους, τότε πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἀνωτέρω ῥηθείσαν πόλιν. Ζητήσας δὲ τὸν νέον ἐκεῖνον, τὸν ὅποιον παρέδωκεν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον, καὶ μαθὼν ὅτι ἔγεινεν ἀρχηγὸς τῶν κλεπτῶν, διασθαρὲς ἀπὸ τὰ συμπόσια καὶ τὰς κακὰς συναστροφὰς τῶν συνομηλικῶν του νέων, ἐπειδὴ εὐκόλος καὶ κατηφορικὴ εἶναι ἡ ὁδὸς τῆς κακίας· τοῦτο λέγω μαθὼν ὁ τοῦ Κυρίου Ἀπόστολος, πολλὰ ἐλυπήθη. Ὅθεν ἰπεύσας, καὶ πορευθεὶς μόνος του εἰς τὸν τόπον τῶν κλεπτῶν, παρεδόθη εἰς αὐτοὺς θεληματικῶς, καὶ διὰ μέσου αὐτῶν ὠδηγήθη καὶ εὔρε τὸν

Πνεῦμα, τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἶμα, καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἓν εἰσι. » (κερ. ἐ. 7.) Ταῦτα, λέγω, τὰ λόγια, ἄλλοι οὐκ ὀρθῶς τὰ λέγουσιν ὡς νόθα, ἕπειδὴ εἰς πολλὰ ἀρχαῖα χειρόγραφα δὲν ἐμφέρονται. Πλὴν αὐτὰ εὐρίσκονται εἰς ἀμύπολλα ἀντίγραφα. Ὅθεν καὶ ὁ νεώτερος Σιμωνίος βυολογεῖ ὅτι εὔρε τὰ τοιαῦτα λόγια εἰς διακόσια ἀντίγραφα ἀρχαῖα τα. Ὅσα δὲ ἀντίγραφα εὔρε τὰ ὅποια δὲν περιέχουν τὰ λόγια αὐτὰ, δὲν ἦτο ὑπὲρ τοὺς ἐξακοσίους χρόνους. Ἀναφέρονται δὲ τὰ λόγια ταῦτα καὶ παρὰ τῷ Τερτουλλιανῷ ἐν τῷ κατὰ Πραξέου βιβλίῳ πρώτῳ, κεφαλαιῷ εἰκοστῷ πέμπτῳ. Καὶ παρὰ τῷ Κυπριανῷ ἐπιστολῇ πρὸς Ἰουβινιανὸν ἐν τῷ περὶ μονάδος. Καὶ οἱ τῆς Ἀφρικῆς δὲ πατέρες, τετρακόσιοι τόσοι Ἐπίσκοποι, ἐκτιθέμενοι τὴν ἑαυτῶν πίστιν Οὐνερίῳ τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀρειανῶν Οὐανόζων ἐν ἔτει 484, τὰ αὐτὰ λόγια ἀναφέρουσιν ἐπὶ λέξεως. Ἀλλὰ καὶ ὁ νεώτερος Καλμέτος προβάλλεται τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀθεντείας τῶν λογίων ἐκείνων κατὰ τῶν ἀντιλεγόντων συγγραψαμένου. Εἶπομεν δὲ καὶ ἡμεῖς μερικὰ ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῶν καθολικῶν Ἐπιστολῶν.

¹ Σημειώσῃς, ὅτι σφαλρῶς γράφεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ὅτι πρὶν νὰ ἐξορισθῇ εἰς τὴν Πάτμον ὁ Ἰωάννης, παρέδωκε τὸν νέον τοῦτον εἰς τὸν Ἐπίσκοπον· διότι διηγείται ὁ Στρωματεὺς Κλήμης ἐν τῷ λόγῳ «Τίς ὁ σωζόμενος πλοῦσις;» ὅτι μετὰ τὴν ἔξορίαν παρέδωκεν αὐτόν τῷ Ἐπισκόπῳ, ὡς καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται.

νεόν. Ἀπαντήσας δὲ αὐτὸν ζητοῦντα διὰ τὴν φύγην (διότι ἐνόησεν ὅτι εἶναι ὁ εὐεργέτης τοῦ Ἰωάννης) τὸν εἴλκυσεν ὁ ἀπόστολος εἰς τὸν ἑαυτὸν του μὲ τὸς γλυκεῖς καὶ θελκτικὸς του λόγους. Ὅθεν παραλαβὼν αὐτὸν, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν καὶ τόσον τὸν ἔκαμε νὰ προκόψῃ εἰς τὴν ἀρετὴν μὲ τὰς μελισταγεῖς συμβουλὰς καὶ ἱερὰς νοουθεσίας του, ὥστε ἔγεινε παράδειγμα τῆς ἀρετῆς καὶ μετανοίας καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐπίστευσεν ὀλοψύχως εἰς τὸν Χριστὸν εἰς ἑβραῖος· αἰτία δὲ τῆς πίστεώς του ἐστάθη, ὅτι εἶδεν ἕνα χριστιανὸν ὅστις διὰ τὰ πολλὰ χρέη τὰ ὅποια εἶχε, καὶ διὰ τὴν ἐσχάτην πτωχείαν του ἠγόρασε μὲν δις δηλητήριον καὶ ἔπειε διὰ τὴν θανατωθῆ, ἔκαμε δὲ τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ ὅταν τὸ ἔπειε, καὶ διὰ τοῦτο με τὴν δύναμιν τοῦ σταυροῦ δὲν ἔπαθε κάμμιν βλάβην. Οὗτος λοιπὸν ὁ ἑβραῖος ἐπρόστρεξεν εἰς τὸν μέγαν Ἰωάννην· ὁ δὲ ἀπόστολος ἐδέχθη αὐτὸν, καὶ μὲ χαρὰν ἐβάπτισεν· ἀλλὰ καὶ τὸν πτωχὸν ἐκεῖνον χριστιανὸν, ὅστις ἐστάθη αἰτία διὰ τὴν πιστεύσῃ ὁ ἑβραῖος, ἐπαρηγόρησεν ὁ τοῦ ἐλεήμονος Χριστοῦ μαθητῆς, καὶ μὲ τὰ παρηγορητικὰ του λόγια καὶ μὲ χρυσίον ἀρκετὸν, τὸ ὅποῖον ἦτο μὲν πρότερον χόρτος, ἀπὸ χόρτον δὲ παραδόξως μετέβαλεν αὐτὸ εἰς χρυσὸν ὁ θεὸς ἀπόστολος. Ἐπαναστρέψας δὲ ἄλλιν εἰς Ἐφεσον ὁ τοῦ Χριστοῦ ἐπιστήσιος, ἐκεῖ διεπέρασε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του. Ἦτον δὲ οὗτος πεντήχοντα ἔξ χρόνων ὅτε ἐκβῆκεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα εἰς τὸ κήρυγμα. Ἐπέρασε δὲ χρόνους ἑννέα κηρύττων, ἕως οὗ ἐξωρίσθη. Ἐν δὲ τῇ κατὰ Πάτμον ἐξορίᾳ, ἐπέρασε χρόνους δεκαπέντε. Μετὰ δὲ τὴν ἐξορίαν, ἔζησε χρόνους εἰκοσιῆξ· ὥστε ὅλοι οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς του ἐστάθησαν ἑκατὸν πέντε, καὶ μῆνες ἑπτὰ.

Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ζήσας ὁ τοῦ Κυρίου ἀπόστολος, καὶ ἀγωνισάμενος ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας μέχρις αἵματος, καὶ πάμπολλα θαύματα ποιήσας, καὶ ἄμετρα πλήθη ἀπίστων ἐκ διαφόρων γενεῶν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἐπιστρέψας, εἰς ὅλον τὸ ὕστερον διατρίβων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ παρ' αὐτοῦ ἀναστηθέντος Δόμνου μὲ τὸς ἑπτὰ μαθητὰς του, ἐκβῆκεν ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκίαν. Καὶ φθάσας εἰς ἕνα τόπον, εἰς μὲν τοὺς μαθητὰς του παρήγγειλε νὰ καθίσωσιν ἐκεῖ, αὐτὸς δὲ ἀπομακρυνθεὶς ἕως λίθου βολῆν, προσηχηθή. Ἦτον δὲ ὁ καιρὸς πρὸς τὸν ὄρθρον. Ἐπειτα ἐπιστρέψας, προστάζει τοὺς μαθητὰς του νὰ σκάψωσι τὴν

γῆν σταυροειδῶς τόσον μόνον, ὅσον ἦτον τὸ μέτρον τοῦ σώματός του. Ὅθεν ἀπλωθεὶς μέσα εἰς ἐκεῖνον τὸν ἐσκαμμένον τόπον, ἀπεχαιρέτισε τοὺς μαθητὰς του δεινοπαθῶς κλαίοντας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τραβίξατε τὸ χῶμα τῆς γῆς, τῆς ἰδικῆς μου μητρὸς, καὶ μὲ αὐτὸ σκεπάσατέ με. Οἱ δὲ ἀσπασάμενοι καὶ ἀποχαιρετήσαντες αὐτὸν, ἐσκέπασαν τὸ σῶμά του ἕως εἰς τὰ γόνατα. Ἐπειτα ἄλλιν αὐτὸν ἀσπασάμενοι, ἐσκέπασαν αὐτὸν ἕως εἰς τὸν λαιμόν. Καὶ ἄλλιν τρίτον ἀσπασάμενοι αὐτὸν, ἔβαλον ἐπάνω εἰς τὸ ἱερόν του πρόσωπον ἐν μανδύλιον, καὶ οὕτω κλαίοντες πεκρῶς, ἐσκέπασαν ὅλον τὸ σῶμά του. Τότε καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ αὐτὸς παρέδωκε τὸ πνευμά του.¹

Ἄφ' οὗ δὲ ἐθρήνησαν οἱ μαθηταὶ τὸν ἀπορρατισμὸν τοῦ διδασκάλου των, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν διηγοῦμενοι τὰ περὶ τοῦ ἀποστόλου. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες, ὑπῆγον εἰς τὸν τάφρον, καὶ ἀνασκάψαντες οὐδὲν εὑρον. Τότε ὑπέστρεψαν κλαίοντες θερμῶς διὰ τὴν στέρησιν τοιοῦτου ποιμένου. Ὁ δὲ Πρόχορος ἐπήγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ τὴν τελειώσῃ ἐκεῖ τὴν ζωὴν του, καθὼς ἐπροστάχθη παρὰ τοῦ διδασκάλου του Ἰωάννου. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἔγειναν. Ὅτι δὲ βέβαια ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης, δυνάμεθα νὰ μάθωμεν τοῦτο ἀπὸ πολλὰς μαρτυρίας. Ὁ μὲν γὰρ Πολυκράτης, ὁ τῆς Ἐφέσου Ἐπίσκοπος, γράφων πρὸς τὸν Βίκτωρα Ῥώμης οὕτω λέγει αὐτολεξεί, «Καὶ γὰρ κατὰ τὴν Ἀσίαν (τὴν μικρὰν δηλαδὴ) μέγαν στοιχειὸν ἐκοιμήθη, τὸ ὅποῖον καὶ θέλει ἀναστηθῆ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, Ἰωάννης, λέγω, ὁ ἐπιστήσιος μαθητῆς τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ὁποῖος ἐφόρει εἰς τὸ μέτωπον ὡς Ἀρχιερεὺς καὶ τὸ πέταλον τοῦ παλαιοῦ νομικοῦ Ἀρχιερέως, (ἐπάνω εἰς τὸ ὅποῖον ἦτον γεγραμμένον τὸ τετραγράμματον ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τὸ καλούμενον Ἰεχωβά, ὅπερ δηλοῖ, Κύριος, κατὰ τοὺς ἑβδομήχοντα) καὶ ὁ ὁποῖος ἔγεινε διδάσκαλος εἰς τὴν Ἐφεσον.»

Ὁ δὲ Ἰππόλυτος ὁ ἱερός πάπας τῆς Ῥώμης, διηγοῦμενος διὰ τὸ κήρυγμα, καὶ διὰ τὴν

¹ Σημείωσε, ὅτι τὸ, ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ αὐτὸς τὸ πνεῦμα παρέδωκεν, οὐ γράζεται ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξιαριστῆ, ἀλλὰ ἐν τῷ τετυπωμένῳ. Καθὼς καὶ τὸ ἀνωτέρω λόγιον, ἦγον τὸ, ἦτον δὲ ὁ καιρὸς πρὸς ἔθρονον. Ἐκοιμήθη δὲ ὁ θεὸς Ἰωάννης ἐν τῷ ἐξηκοστῷ ὀγδόῳ ἔτει ἀπὸ τοῦ πάβους, ἢ τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου κατὰ τὸν τρίτον χρόνον τῆς τοῦ Τραϊανοῦ αυτοκρατορίας.

τελείωσιν τῶν ἀποστόλων, λέγει καὶ περὶ τοῦ Θεοῦ τούτου ἀποστόλου » Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου (τοῦ μεγάλου δηλαδή, τοῦ ὄντος ἐκ τῶν δώδεκα ἀποστόλων) κηρύττων εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, ἐξωρίσθη κατὰ τὴν νῆσον Πάτμον. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ πάλιν ἀνακαλεῖται ὑπὸ Νερούα τοῦ αὐτοκράτορος, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει γς' (96). Καὶ ἔρχεται εἰς τὴν Ἐφεσον, καὶ ἐκεῖ τελευτᾷ. Τοῦ ὁποίου τὸ λείψανον ζητηθὲν ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Ἐφέσου, δὲν εὐρέθη. Ἀλλὰ καὶ ὁ τοῦ μεγάλου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἀδελφὸς ὁ Καισάριος, ἐρωτηθεὶς περὶ τούτου ἐπὶ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σηκρέτου, ¹ ταῦτα ἀπεκρίθη. « Ὁ μέγας οὗτος Ἰωάννης εἰς τὸ τέλος τοῦ Εὐαγγελίου του γράφει ταῦτα· Καὶ τοῦτο εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς, λέγει αὐτῶ (τῷ Πέτρῳ δηλαδή) ἀκολουθεῖ μοι. Ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, ἀκολουθοῦντα, καὶ λέγει αὐτῶ· Κύριε, οὗτος δὲ τί; λέγει αὐτῶ ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σὺ ἀκολουθεῖ μοι. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφούς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει. » (Ἰω. κβ'. 19.) Τοῦτο λέγω τὸ ῥητὸν πρόφασιν λαβόντες μερικοὶ, εἶπον, ὅτι τὸ, ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, ἐρρέθη ἀπὸ τὸν Κύριον περὶ τῆς δευτέρας του παρουσίας. Ὅθεν καὶ νομίζουσιν, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀκόμη δὲν ἐδοκίμασε θάνατον, ἀλλὰ μετετέθη ζωντανὸς ὡσάν ὁ Ἐνώχ καὶ Ἡλίας. Πλὴν δὲν ἔχει οὕτως ἡ ἀλήθεια, διότι δὲν εἶπεν ὁ Χριστὸς τὸ, ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν εἰς αἰνιγματωδῶς, ὅτι δὲν ἔχει νὰ ζῆ ὁ Ἰωάννης· ἀλλ' εἶπεν αὐτὸ ἀπλῶς καὶ αἰσθητῶς καὶ ἀρμοδίως εἰς τὴν τότε ἐργασίαν τῶν μαθητῶν, διότι ἐπειδὴ εὔρεν αὐτοὺς ὁ Κύριος ὀψαρεύοντας ἐπὶ τῆς Τιβεριάδος· διὰ τοῦτο, ἀφ' οὗ συνέφαγε καὶ διελέχθη μὲ ὄλους τοὺς ἐκεῖ εὑρεθέντας ἀποστόλους· τότε ὁ Πέτρος θέλων νὰ ἔχη συναχόλουθον καὶ τὸν Ἰωάννην, διὰ τὴν ἀγάπην ἣν εἶχεν εἰς αὐτόν, διὰ τοῦτο εἶπε πρὸς τὸν διδάσκαλον Χριστόν· Οὗτος δὲ τί; ἐφανέρωσε δὲ ὁ Κύριος τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἤθελε νὰ συναχολουθήσῃ καὶ ὁ Ἰωάννης, ἀπολογησάμενος καὶ εἰπὼν· Ἐὰν αὐτόν θέλω μένειν ἕως

ἔρχομαι τί πρὸς σέ; τουτέστιν, ἀνίσως θέλω νὰ μένη ἐπὶ τοῦ ὀψαρεύματος ὁ Ἰωάννης, καὶ νὰ ἀλιεύῃ ἕως οὗ ἐγὼ ἐπιστρέψω ἐδῶ, τί πρὸς σέ; Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Χριστὸς εἰς κἀνὲν ἄλλο μέρος δὲν ἐφανέρωσε ὅτι δὲν θέλει ἀποθάνῃ ὁ Ἰωάννης, διὰ τοῦτο φανερόν εἶναι, ὅτι καὶ αὐτὸς παρομοίως μὲ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους ἀπέθανε. Μαρτυρεῖ δὲ τὸν θάνατόν του καὶ ὁ τάφος του, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκβαίνει καὶ κόνις λεπτή εἰς ἰατροίαν πολλῶν ἀσθενειῶν. Καὶ ὁ μὲν Καισάριος ταῦτα ἀπεκρίθη εἰς ἐκείνους ὅσοι τὸν ἠρώτησαν.

Ὁ δὲ τὴν γλῶσσαν χρυσοῦς Ἰωάννης εἰς πολλὰ μέρη τῶν γλυκυτάτων λόγων του ἀποδεικνύει, ὅτι ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης. Πρῶτον μὲν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ περὶ τούτου διερμηνεύων καὶ λέγων, ὅτι τὸ μὲν νὰ μένη ὁ Ἰωάννης, δὲν εἶπεν ὁ Κύριος διὰ νὰ μὴ ἀποθάνῃ· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ ᾔναι ἡνωμένος ὁ Ἰωάννης μὲ τὸν Πέτρον εἰς τὸν καιρὸν τοῦ κηρύγματος· ὅλλὰ νὰ μένη κηρύττων χωριστὰ εἰς τοὺς τόπους, οἵτινες εἶναι γύρωθεν τῆς Γαλιλαίας. Ἐπειδὴ δηλαδή ὁ Χριστὸς εἶδε τὸν Πέτρον ὅτι ἐφρόντιζε πολλὰ περὶ τοῦ Ἰωάννου καὶ δὲν ἤθελε νὰ χωρισθῆ ἀπὸ αὐτόν, καὶ διὰ τοῦτο ἔκαμε καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐρώτησιν, εἰπὼν, οὗτος δὲ τί; τουτέστι, διατί δὲν θέλει πορευθῆ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν αὐτὴν ὁδὸν τοῦ κηρύγματος, καθὼς καὶ ἐγὼ; Διατί δὲν θέλει γένη καὶ αὐτὸς συγκοινωνός μὲ ἡμᾶς τῆς ἐπιστασίας τῶν προβάτων; Διατί δὲν θέλει προχειρισθῆ καὶ αὐτὸς οἰκονόμος τῶν λογικῶν ψυχῶν; Ταῦτα, λέγω, εἰπόντος τοῦ Πέτρον, εἶπεν ὁ Κύριος· Ἐὰν αὐτόν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; Εἶπε δὲ ταῦτα, διὰ νὰ χωρίσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀκαιρον προσπάθειαν αὐτὴν καὶ ἔνωσιν καὶ διὰ νὰ δείξῃ ὅτι, ὅσον καὶ ἂν ἀγαπήσῃ ὁ Πέτρος τὸν Ἰωάννην, ἀλλ' ὅμως δὲν φθάνει ποτέ τὴν ἀγάπην ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν. Καὶ τρίτον, διδάσκει τὸν Πέτρον μὲ τὰ λόγια ταῦτα ὁ Κύριος, ὅτι δὲν πρέπει νὰ πολυπραγμονῆ καὶ νὰ προφητᾷ εἰς τὰς ἐρωτήσεις. Καὶ κατὰ ἄλλον δὲ λόγον, δὲν ἔπρεπεν εἰς τοὺς ἀποστόλους τοὺς δεχθέντας τὴν ἐπιστασίαν τῆς οἰκουμένης νὰ ᾔναι πάντοτε ἡνωμένοι ἀναμεταξύ των· ἀλλὰ ὁ εἰς μὲν νὰ ὑπάγῃ εἰς ἓνα τόπον διὰ νὰ κηρύξῃ, ὁ ἄλλος δὲ εἰς ἄλλον τόπον. Διὰ τοῦτο λέγει πρὸς τὸν Πέτρον· Ἐὰν αὐτόν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σὺ ἀκολουθεῖ μοι. Ὡς νὰ ἔλεγε σχεδὸν τοῦτο. Ἔργον ἐπιστεύθης, ὦ Πέτρε, τοῦτο λοιπὸν ἐργάζου καὶ τελείωνε, καὶ

¹ Ἐκ τοῦ λατινικοῦ Secretum ἔπερ δηλοῖ ἀπόρρητον, μυστικόν· ἐπὶ Σηκρέτου δὲ ἀντὶ τοῦ ἐν ἀπορρήτῳ, κατ' ἰδίαν καὶ ἐνώπιον τῶν ἐξ ἀπορρητῶν (ὄρα τὴν νεωτάτην ἐκδοσιν τῶν Μηναίων εἰς Σεπτεμβρ. σελ. 475. Σ. Ε.

ἀκολουθεῖ εἰς ἐμὲ ὅστις σὲ στέλλω εἰς τὸ κήρυγμα, καὶ σοὶ ἐγχειρίζω ὅλην τὴν οἰκουμένην. Τοῦτον δὲ τὸν Ἰωάννην ἐὰν θέλω νὰ μένῃ ἐδῶ γύρωθεν εἰς τοὺς τόπους τῆς Γαλιλαίας, καὶ νὰ μὴ τὸν στείλω μετὰ σοῦ, τί πρὸς σέ; ἤγουν, τί φροντίζεις σὺ περὶ τούτου; Τὸ δὲ ἕως ἔρχομαι, τοῦτο δηλοῖ, ἀντὶ τοῦ ἕως θελήσω νὰ ἐκβάλω αὐτὸν εἰς τὸ κήρυγμα. Διότι, σὲ μὲν, ὦ Πέτρε, τώρα σὲ ἐκβάλω εἰς αὐτό, καὶ εἰς τὴν προστασίαν τῆς οἰκουμένης, διὸ καὶ ἀκολουθεῖ μοι ἤγουν πείθου εἰς τὰ λόγιά μου. Ὁ δὲ Ἰωάννης, ἄς μένῃ ἐδῶ ἕως οὗ πάλιν ἔλθω νὰ ἐκβάλω καὶ αὐτὸν, καθὼς καὶ σὲ ¹. Οὕτω μὲν ἐρμηνεύων ὁ

¹ Ὁ δὲ Θεοφύλακτος Βουλγαρίζε τὸ, ἕως ἔρχομαι, ἐνόησεν, ἀντὶ τοῦ, ἕως οὗ ἔλθω εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἀλώσεως τῶν Ἱεροσολύμων. Ἐλευσις γὰρ πολλάκις ἡ τιμωρία καὶ ἐκτίκχισις λέγεται. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ἕως τότε θέλω νὰ μένῃ ὁ Ἰωάννης εἰς Ἱεροσόλυμα, ἕως οὗ νὰ ἔλθω. Ἦγουν ἕως οὗ νὰ ἔλθω ἐν τῇ κοιμήσει τῆς μητρός μου διὰ νὰ παραλάβω τὴν ἀγίαν αὐτῆς ψυχὴν· διότι ἕως τότε ὁ Ἰωάννης ἐμείνεν ἐν Ἱεροσόλυμοις προνοῶν καὶ κηρῶμενος τῆς Θεοτόκου, παρέλαθε δηλαδὴ αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια· ἀπ' οὗ δὲ ἐκοιμήθη ἐκείνη, τότε αὐτὸς ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ὑπῆγεν εἰς Ἐφέσον, κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον, ὡς εἰρηταῖ ἀνωτέρω ἐν τῷ παρόντι Συναξαρίῳ. Ὁ δὲ Νικηφόρος ὁ Βλεμμίδης ἐν τῷ πρὸς τὸν Θεολόγον τοῦτον ἐγκωμίῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ· « Εὐαγγελιστῆ Θεολόγῳ » λέγει, ὅτι αὐτὸς οὐ μόνον μετέστη, ἀλλὰ καὶ ἀνέστη. Κοιμηθεὶς μὲν καὶ ἀποθανὼν, εἶτα ὡς ἐν βίῳ ἀλλαγείς, καὶ τὴν φθορὰν ἀποτινάξας, καὶ ἀφθαρτισθεὶς. Ἐλεύσεται δὲ φησιν, ἐν ἀφάρτῳ σώματι διὰ νὰ ἐλέγξῃ τὸν Ἀντίχριστον. Τούτου συμμάρτυρεὶ καὶ Ἰωάννης ὁ Εὐγενικός, ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου Μάρκου τοῦ Ἐφέσου καὶ Εὐγενικοῦ, λέγων εἰς τοὺς οἴκους, οὗ; ἐφιλοπόνησεν εἰς τὸν Θεολόγον, ταῦτα·

» Χαῖρε, ὅτι μεταστάσεως συμμετέσχες ὡς Υἱός.

» Χαῖρε, ὅτι ἀναστάσεως, οἶα λόγου ἀδελφός.

Σημειοῦμεν ἐδῶ ὅτι εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Θεολόγον ἐγκώμιον ἔχει ὁ Στουδίτης Θεόδωρος· οὗ ἡ ἀρχὴ· « Οὐρανοῦ προκειμένου· ὁ Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, οὗ ἡ ἀρχὴ· « Ἐορτὴν ἀγομὴν σήμερον· (ἐν τῷ Πρωτάτῳ) ὁ Φιλαδελφείας Μακάριος ὁ Χρυσόκεφαλος. Ὁ ῥηθεὶς Βλεμμίδης (ὅπερ εὐρίσκειται ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Παντοκράτορος)· ὁ Χρυσόστομος δῶ. Ὁπου ἐν τῷ δευτέρῳ λέγει, ὅτι ὁ Θεολόγος οὗτος ἀνέστησεν ἕνα ἱερέα ὑπὸ κίονος φονευθέντα, καὶ προσφερθέντα νεκρὸν εἰς τὴν θύραν τοῦ θεοῦ ναοῦ του. Ἐγκώμιον δὲ ἁπλοῦν καὶ γλαφυρὸν τούτου εὐρίσκειται εἰς τὴν ἱερὰν Σάλπιγγα τοῦ Μακαρίου. Κανόνας δὲ δικτυήχους ἔχει εἰς αὐτὸν ὁ ὁμογράφος Ἰωσήφ. Ἐφιλοπόνησε δὲ εἰς αὐτὸν καὶ ἡ ἐμὴ ἀδυναμία δύο Κανόνες, οἵτινες ἡμῶς ἐτυπώθησαν ὅλοι. Ἀλλὰ καὶ Νικήτας ὁ Ῥήτωρ ἐγκώμιον ἐπέλεξεν εἰς τούτον· οὗ ἡ ἀρχὴ· « Ὁ τὸν Μέγαν τῆς βροντῆς γόνον· (σὺζέται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ τῇ τοῦ Διονυσίου). Ἐχει δὲ καὶ λόγον εἰς τὸν Θεολόγον

Χρυσόστομος ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τὸ ἀνωτέρω ῥητόν, δεικνύει φανερά, ὅτι ὁ Θεολόγος Ἰωάννης ἀπέθανεν.

Ἐν δὲ τῇ ὑποθέσει τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς τοῦ μεγάλου Παύλου, αὐτολεξεὶ τοῦτο φανερόναι, λέγων. « Καὶ ὁ μακάριος δὲ Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστῆς πολλὰ ἐκεῖ (ἐν τῇ Ἐφέσῳ δηλαδὴ) διέτριψε, καὶ γὰρ ἐκεῖ ἐτελεύτησεν ». Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ λόγῳ καὶ εἰκοστῷ ἕκτῳ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐρμηνείας, καὶ ἐν τῷ ἐβδόμηκοστῷ ἕκτῳ Λόγῳ τῆς ἐρμηνείας τοῦ κατὰ Ματθαῖον, περὶ τούτου διαλαμβάνων, φανερόναι ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀπέθανεν. Ἐπειδὴ λοιπὸν φανερά λέγει ὁ θεὸς Χρυσόστομος καὶ οἱ ἀνωτέρω ῥηθέντες ἀξιώπιστοι καὶ ἅγιοι ἄνδρες, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀπέθανε, ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις δὲν θέλει συμφωνήσῃ μετ' αὐτοῦ; ἢ ποῖος θέλει νομίσῃ περὶ τούτου κατὰ ἄλλον τρόπον;

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμῃ τῶν ἁγίων πέντε ΠΑΡΘΕΝΩΝ καὶ μοναστριῶν, αἵτινες ὑπὸ Παύλου τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἀνηρέθησαν.*

* » Χριστὸν ποθοῦσας πέντε παρθένοισ μόνον,
» Ἄνειλε πατὴρ φιλοχρήματος πάνυ. ¹

* *Μνήμῃ τῆς ἁγίας μάρτυρος ΧΗΡΑΣ ἐν μαχαίρᾳ τελειωθείσης·*

* Σφαγεῖσα Χήρα σοὶ νενόμφεται Λόγε,
» Γράψασα συμβόλαιον ἐκ τῶν αἱμάτων.

* *Μνήμῃ τοῦ δικαίου Γεδεῶν, ὃς τὸν τοῦ Χριστοῦ τόκον διὰ τῆς ἐν τῷ πόσῳ δρόσου προεῖδε.*

* » Κᾶν οὐ κατείδε Γεδεῶν τὸν σὸν τόκον,
» Προεῖδε Χριστὸ τοῦ τόκου σου τὸν τύπον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὸ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχὴ. « Ὅτι μὴ πολλὸ τῶν Ἀγγέλων » (σὺζέται ἐν τῇ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων.) Ὅρα καὶ εἰς τὴν ὁδόσῃν τοῦ Μαίτου.

¹ Ἐγὼ νομίζω, ὅτι αἱ πέντε Παρθένοι αὗται, εἶναι αἱ ἴδιαι ἐκεῖναι, περὶ τῶν ὁποίων γράφεται ἐν τῷ Συναξαρίῳ κατὰ τὴν ἐνάτην τοῦ Ἰουνίου. Πρῶτον, διότι καὶ αὗται καὶ ἐκεῖναι, πέντε γράφονται, δεύτερον, διότι καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ Παῦλος γράφεται ὁ ταύτας φονεύσας. Καὶ τρίτον, διότι καὶ ἐδῶ φιλοχρήματος γράφεται ὁ ταύτας φονεύσας καὶ ἐκεῖ. Εἰ δὲ καὶ ἐδῶ μὲν πατὴρ αὐτῶν καλεῖται, ἐκεῖ δὲ πρεσβύτερος αὐτῶν, ἴσως πνευματικὸς πατὴρ αὐτῶν ὀνομάζεται καὶ οὐχὶ σαρκικός.

Τῷ αὐτῷ μηνί, ΚΖ'. μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ**, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τεσσαράκοντα ἑννέα **ΜΑΡΤΥΡΩΝ**.

Εἰς τὸν Καλλίστρατον.

- » Τμηθεὶς ὁ Καλλίστρατος ἀχένα ζίφει,
- » Στρατῷ συνήρθη καλλινίκων μαρτύρων.

Εἰς τοὺς τεσσαράκοντα ἑννέα.

- » Δεκάς τετραπλῆ μαρτύρων σὺν ἑννάδι,
- » Διὰ ζίφους ἄθλων ἀθλεῖ τιμᾶν.
- † » Εἰκάδι ἐβδομάτῃ Καλλίστρατος ἔνθεν ἀέρθη.

† Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Καρχηδονίων, τὴν ἐν τῇ Ἀφρικῇ εὐρισκομένην, συναριθμούμενος μὲ τὸ στρατιωτικὸν τάγμα τὸ καλούμενον τῶν Καλανδῶν ἐν ἔτει σπῆ (288). Πορευόμενος δὲ εἰς τὴν Ῥώμην μὲ ὄλον τὸ στρατιωτικὸν τάγμα, μόνος αὐτὸς ἔλαμπεν ἀναμέσον εἰς τοὺς ἄλλους ἀπίστους στρατιώτας μὲ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· καθὼς καὶ ὁ ἀστὴρ λάμπει ἀναμέσον εἰς τὴν σκοτεινὴν καὶ ἀσέληνον νύκτα· διότι ἀπὸ τοὺς προγόνους τοῦ ἦτο πεφωτισμένος μὲ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ὁ μακάριος· ὁ ἐκ πατρὸς πάππος τοῦ δηλαδὴ πορευθεὶς εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτε ἦτον ἐπὶ γῆς ὁ Κύριος, καὶ θεωρήσας μὲ τοὺς ἰδίους τοῦ ὀφθαλμοῦς τὰ θαυμάσια ὅσα ἐποίει, ἐπίστευσεν. Ὅθεν ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν του, ἔδωκεν εἰς ὄλους τοὺς συγγενεῖς του τὴν καλὴν ταύτην πραγματείαν καὶ τὸν φωτισμὸν τῆς θεογνωσίας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Καλλίστρατος ἐφανερώθη εἰς τοὺς συστρατιώτας του, ὅτι ἦτο χριστιανός, διαβάλλεται πρὸς Περσεντίνον τὸν στρατηλάτην, ὅτε Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανὸς οἱ βασιλεῖς ἐφέροντο μανικῶς κατὰ τῶν χριστιανῶν.

Παρασταθεὶς λοιπὸν ἔμπροσθεν τοῦ Περσεντίνου, καὶ ἐρωτηθεὶς, ὁμολογεῖ παρρησίᾳ τὴν εἰς Χριστὸν εὐσέβειαν. Ὅθεν ἐξαπλωθεὶς κατὰ γῆς, τόσον ἀσπλαγχνά ἐδάρη ὁ τρισόβδιος, ὥστε ἔτρεχε τὸ αἷμα ποταμηδόν. Ἐπειτα σύρεται ἀνάσκελα ἐπάνω εἰς λεπτὰ κομμάτια τούθλων, καὶ καταξοσχίζεται τὰς πρότερον πληρωθείσας σάρκας του· εἶτα ποτίζεται μὲ χωνιὸν τὸ νερὸν μιᾶς ὀλοκλήρου λεκάνης, ἀπὸ τὸ ὁποῖον καὶ ἐφούσχωσεν ὡς ἄσχιον. Μετὰ ταῦτα βάλλεται μέσα εἰς ἓνα σάκκον καὶ ῥίπτεται εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης, βλέποντος καὶ τοῦ στρατηλάτου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ σάκκος ἐσχίσθη κατὰ θεῖαν δύναμιν, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος ἐφέρθη ὑπὸ δούω δελφίνων ὑγιῆς ἐξω εἰς τὸν αἰγιαλόν. Τότε

οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες στρατιῶται, τεσσαράκοντα ἑννέα τὸν ἀριθμὸν, βλέποντες τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐπίστευσαν καὶ προσφέρονται εἰς τὸν Χριστὸν διὰ μέσου τοῦ ἁγίου. Ὅθεν ὄλοι αὐτοὶ δέρονται καὶ συντρίβονται τὰ μέλη των· ἔπειτα ῥίπτονται εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ μέσα διδάσκονται ἀπὸ τὸν ἅγιον Καλλίστρατον τὰ δόγματα τῆς θείας τοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, καὶ τὰ περὶ κρίσεως καὶ ἀνταποδόσεως καὶ περὶ ἄλλων ἀξίων μαθήσεως. Καὶ πρὸς τούτοις παρακινουῦνται ἀπὸ αὐτὸν εἰς τὸ νὰ ὑπομείνουν ἀνδρείως τὸ μαρτύριον.

Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν παρασταθέντες εἰς τὸν στρατηλάτην, καὶ ἀποδειχθέντες πλέον ἀφοβοὶ ἀπὸ τὸ πρῶτον, δέρονται πάλιν· εἶτα δεθέντες ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ῥίπτονται μέσα εἰς τὴν ἐκεῖ εὐρισκομένην κολυμβήθραν, ἥτις ὠνομάζετο Ὠκεανός. Ὁ δὲ ἅγιος Καλλίστρατος ἐπροσευχῆθη νὰ γένη βάπτισμα εἰς αὐτοὺς ἢ κολυμβήθρα ἐκείνη. Καὶ, ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐλύθησαν τὰ δεσμά, καὶ ἐκβῆκαν οἱ ἅγιοι ἀπὸ τὸ νερὸν τῆς κολυμβήθρας, ἐνδεδυμένοι στολὰς λαμπράς. Ὁ δὲ μάρτυς Καλλίστρατος ἐφάνη φορῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του εὐπρεπέστατον στέφανον· ἤκουσε δὲ καὶ θεῖαν φωνήν, ἥτις ἐπαρὰθάρρυνεν αὐτόν. Ἐκ δὲ τῆς φωνῆς, τὸ ἐκεῖ πλησίον εὐρισκόμενον εἰδῶλον ἔπεσε κατὰ γῆς, καὶ διελύθη εἰς κονιορτόν. Ἐκ τούτου δὲ τοῦ θαύματος πιστεύουσιν εἰς τὸν Χριστὸν ἄλλοι ἑκατὸν τριακονταπέντε στρατιῶται. Φυλακωθέντων δὲ πάλιν τῶν τεσσαρακονταεννέα στρατιωτῶν ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Καλλίστρατον, ἐφοβήθη ὁ στρατηλάτης μήπως κάμουν καὶ ἄλλα θαυμάσια καὶ πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἄλλοι πολλοί, διὰ τοῦτο ἔπεμψε τὴν νύκτα καὶ κατέκοψεν εἰς λεπτὰ κομματια τὰ σώματα τῶν ἁγίων. Τούτων δὲ τὰ ἱερά λείψανα κηδεύσαντες ἐντίμως καὶ εὐλαβῶς οἱ πιστεύσαντες ἑκατὸν τριακονταπέντε στρατιῶται, ἔκτισαν εἰς αὐτοὺς καὶ ναὸν ὠραιότατον.¹

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΕΠΙΧΑΡΕΩΣ.

- » Εὐτολμος Ἐπίχαρις ἦν πρὸς τὸ ζίφος,
- » Συλλήπτορα πλουτοῦσα τὴν Θεῖαν χάριν.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτον ἐν τῇ Ῥώμῃ κατὰ τοὺς

¹ Σημειώσαι δὲ τὸ μαρτύριον τοῦτο συνέγραψεν ἑλληγιστὶ ὁ Μεταφραστὴς· οὗ ἡ ἀρχὴ « Τὴν τοῦ Χριστοῦ πόμνην (σὺνιζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Ἀκύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

χρόνους Διοκλητιανού ἐν ἔτει σγ'. (298) ἐπιάσθη δὲ ὡς Χριστιανὴ ἀπὸ τὸν ἐπαρχὸν Καισάριον, καὶ ὁμολογήσασα παρρησίᾳ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, κρεμάται καὶ ξέεται· ἔπειτα κατέθλασαν τὰ μέλη της με σφαῖραν μολυβδίνην τέσσαρες στρατιῶται. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀγία ἐπροσευχήθη, διὰ τοῦτο ἦλθον ἄγγελοι καὶ ἐθανάτωσαν τοὺς παιδεύοντας αὐτὴν τέσσαρας στρατιώτας. Τελευταῖον καταδικάζεται ἡ ἀγία νὰ ἀποκεφαλισθῆ. Ὅθεν ὅταν ἐφθασεν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, καὶ ἐστάθη ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν, ὡ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἡ πέτρα ἀνέβλυσε νερόν. Ἀποκεφαλισθεῖσα δὲ, παρέδωκε τὴν ἀγίαν ψυχὴν της εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀπὸ τὸν ὅποιον ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΓΝΑΤΙΟΥ ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ, τῆς ἐπιλεγομένης τοῦ Βαθέως Ρύακος.

- * » Τὸν Ἰγνάτιον λαμβάνει μονὴ πόλου,
- » Μονῆς προεξάρχοντα ὡς Θεῶ φίλον.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν δευτέραν ἐπαρχίαν τῶν Καππαδοκῶν κατὰ τοὺς χρόνους Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ, καὶ Ἰωάννου Τζιμισκῆ ἐν ἔτει 963. Ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας ἀφιερῶθεις εἰς τὸν Θεόν ὡς ἄλλος Σαμουὴλ, ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τοῦ Βαθέως Ρύακος καὶ μανθάνει ὅλην τὴν ἀσκητικὴν ἀκρίθειαν ἀπὸ τὸν ὄσιον Βασίλειον, τὸν ἡγούμενον καὶ κτίτορα τῆς μονῆς ταύτης.¹ Ἐπειδὴ δὲ ἐφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς, διὰ τοῦτο χειροτονεῖται βαθμηδὸν ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, διάκονος, καὶ πρεσβύτερος. Ἐπειτα προβάλλεται καὶ ἡγούμενος τοῦ τοιοῦτου μοναστηρίου. Ὅθεν διὰ τῆς καλῆς του διοικήσεως ἠύξησε τὸ μοναστήριον καὶ ἐπλήθυνεν αὐτὸ καὶ εἰς τὰ εἰσοδήματα καὶ εἰς τὰς λοιπὰς βελτιώσεις· διότι ἔκτισε ναοὺς διαφόρους τοῦ ταξιάρχου Μιχαὴλ, τοῦ Θεόπτου Ἡλιοῦ, καὶ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων εἰς ἓν ἀγροκίσιον τοῦ μοναστηρίου. Ἐκτισε δὲ καὶ περιτείχισμα εἰς τὰς ἐκεῖσε εὐρισκομένας καλογραίας δυνατὸν καὶ ὠραιότατον.

Οὗτος ὁ ὄσιος ἠλεγξε καὶ ἐντροπίασε με παρρησίαν καὶ γενναιότητα τοὺς ἄρχοντας τοὺς

¹ Ὁ ὄσιος Βασίλειος οὗτος ἐορτάζεται κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Ἰουλίου. Ἡ μονὴ δὲ τοῦ Βαθέως Ρύακος εὐρίσκεται πλησίον εἰς Τριγλίαν· ἴσως εἰς τὰ Μουντανία, ὡς λέγουσι πολλοί. (Τριγλία ἢ ὀρθώτερον Ἀγρίλλιον. Μουντανία δὲ κατὰ τὸν γεωρ. Μελέτιον εἶναι ἡ Νικόπολις, Σ. Ε.)

ὁποίους διώρισεν ὁ τότε τύραννος ὀνόματι Σκληρός. Ὅτε δὲ ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ μέσον ὁ Σκληρός οὗτος, τότε ὑπῆγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ ὄσιος· καὶ ἐκεῖ κατασκευάσας ἱερά κειμήλια καὶ ἓνα σίγνον, ἦται σημεῖον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.¹ ὁμοίως καὶ ἐν περιηργυρωμένον Εὐαγγέλιον, ἐπεμψεν αὐτὰ ὅλα εἰς τὸ μοναστήριον. Ἐκεῖ δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν εὐρισκόμενος ἠσθένησεν ἀπὸ ἀσθένειαν δυσεντερίας, διὰ τοῦτο καὶ ἐσπούδαζε νὰ φθάσῃ μίαν ὥραν πρότερον εἰς τὸ μοναστήριόν του. Φθάσας δὲ εἰς τὸ Ἀμόριον ἐτελείωσε τὴν παρούσαν ζωὴν.² ὅθεν καὶ θάπτεται ἐκεῖ εἰς ἓνα σεβάσμιον οἶκον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ἓνας χρόνος ἠθέλησαν οἱ πατέρες τοῦ μοναστηρίου νὰ κάμωσιν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου του· ὅθεν ἀνοιξαντες τὸν τάφον, εὗρον τὸ λειψάνον του σῶον καὶ ὀλόκληρον καὶ γεμάτον ἀπὸ πνευματικῆν εὐωδίαν. Τοῦτο δὲ φέροντες εἰς τὸ μοναστήριον, ἀπεθησαύρισαν αὐτὸ εἰς τὸν νάρθηκα τοῦ θείου ναοῦ.

Μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ΜΑΡΚΟΥ,³ ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ, καὶ ΖΗΝΩΝΟΣ.

Εἰς τὸν Μάρκον.

- * » Ὁ κλῆσιν αὐχῶν Ἰωάννου καὶ Μάρκου,
- » Ἀποστολῆς ἦν ἐνδιαπρέπων δρόμοις.

Εἰς τὸν Ἀρίσταρχον.

- * » Ἄριστος Ἀρίσταρχος ἐν μύσταις Λόγου,
- » Ἄρξας ἄριστα καὶ ξένον ζήσας βίον.

Εἰς τὸν Ζήνωννα.

- * » Ζήνων Θεοῦ τὸν ζῶντα κηρύττων Λόγον,
- » Πλείστους ἀνεζώωσε νεκροὺς τῇ πλάνῃ.

Μάρκος ὁ ἀπόστολος ὅστις καὶ Ἰωάννης ὁ-

¹ Τὸ σημεῖον τοῦ Κυρίου ὅπερ κατασκευάσεν ὁ θεὸς οὗτος Ἰγνάτιος νομίζω ὅτι εἶναι ὁ Σταυρός. Διότι οὗτος ἐστὶ τὸ σημεῖον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἰότε, φησί, φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ.

(Σίγνον δὲ ἐκ τοῦ λατ. signum. Σ. Ε.)

² Ἐὰν δὲ ἡ μονὴ τοῦ Βαθέως Ρύακος εὐρίσκεται κοντὰ εἰς τὰ Μουντανία, ὁ δὲ ἅγιος Ἰγνάτιος οὗτος ἐκίνησεν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ μοναστήριόν του, ταῦτόν εἶπεν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς Μουντανία, πῶς κατήνησεν εἰς τὸ Ἀμόριον, ἥτις εἶναι πόλις εὐρισκομένη εἰς τὴν μεγάλην Φρυγίαν ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Συννάδων, ἀπορεῖν μοι ἔπισται, διότι τοῦτο ἐστὶν ἀνακόλουθον.

³ Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν ἐορταζόμενον κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ Ὀκτωβρίου, καθότι, οὗτος μὲν ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Βύβλου, ἐκεῖνος δὲ τῆς Ἀπολλωνιάδος.

νομάζεται, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστῆς Λουκᾶς εἰς τὰς Πράξεις λέγων· «Συνιδῶν τε ὁ Πέτρος ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου.» (πράξ. ιβ'. 12.) Οὗτος λέγω χειροτονηθεὶς ἀπὸ τῶν Ἀποστόλων Ἐπίσκοπος τῆς Βύβλου¹ ἐφάνη δόκιμος ἐν τῇ ἐργασίᾳ τοῦ Εὐαγγελίου. Τόσον δὲ ἦτο φίλος καὶ οἰκείος τοῦ Θεοῦ ὁ μακάριος, ὥστε καὶ ἡ σκιά μόνη τοῦ ἱεροῦ σώματός του ἐθεράπευε τὰς ἀρρωστίας τῶν ἀσθενῶν. Ὁ δὲ Ἀρίσταρχος ἦτον εἷς ἀπὸ τῶν Ἑβδομήκοντα ἀποστόλων, τὸν ὁποῖον ἐνθυμεῖται ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἐν τῇ πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστολῇ λέγων· «Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου» (Κολ. δ'. 10) καὶ ἐν τῇ πρὸς Φιλήμονα, λέγων· «Ἀσπάζονται σε Μάρκος, Ἀρίσταρχος, οἱ συνεργοί μου.» (ἐδάφ. 23.) Οὗτος λοιπὸν ἐφάνη ἄλλος δεύτερος Ἰωάννης Βαπτιστῆς κατὰ τὴν τροφήν· καθότι καὶ αὐτὸς ἔτρωγεν, ὡς ἐκεῖνος, μόνον ἀκρίδας ἤτοι ἄχρας τῶν δένδρων καὶ ἀκρόδρυα² καὶ μέλι ἤτοι γόρτον τὸ καλούμενον μελέαγρον, ἢ κατ' ἄλλους μέλι ἄγγριον. Καὶ καθότι καὶ αὐτὸς ἦτον ἐνδεδυμένος

¹ Ἡ Βύβλος, κατὰ τὸν γεωγράφον Μελέτιον, εἶναι πόλις ἀρχαιοτάτη κτίσμα Κρόνου, ἥτις ἐκλήθη οὕτως ἐκ τοῦ πάσης ἀρχαίας βίβλου φυλακῆν ἀτινέα ἐν ταύτῃ γενέσθαι. Ἔστι δὲ τετιμημένη μὲ θρόνον Μητροπαλίτου, ὑποκειμένη εἰς τὸν Ἄντιοχείας· νῦν ὀνομάζεται κοινῶς Γιβλὲτ, ἢ τζιμπιπέλετ, ὀλίγον ἀπέχουσα τῆς θαλάσσης. Λέγει δὲ ὁ Βαρῖνος, ὅτι ἡ βίβλος ἢ τὸ βιβλίον οὐδετέρως ὀνομάζεται ἀπὸ τοῦ φυτοῦ τῆς Βύβλου κατ' ἐναλλαγὴν γράμματος· ἢ τὰ βιβλίον γράφεται μὲν ἀτινικῶς διὰ τοῦ ι, διὰ δὲ τοῦ υ Ἰωνικῶς. Ὁ αὐτὸς δὲ λέγει, ὅτι βυβλίον καὶ βιβλίον διαφέρουσι, διότι βυβλίον μὲν λέγεται τὸ ἄγραφον ὡς τὸ «Ἐπὶ τῷ βυβλίῳ σου πάντες γραφῆσονται» βιβλίον δὲ, τὸ γεγραμμένον. Ἄδιφρονον ὅμως εἶναι εἶτε διὰ τοῦ ι γράφεται, εἶτε διὰ τοῦ υ, τὸ αὐτὸ σημαίνον ἐχει.

² Σημείωσαι, ὅτι τινὲς λέγουσιν, ἐξ ὧν εἶναι καὶ ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας, ὅτι Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος ἔτρωγε καὶ ἀκρίδας, τὰ πέτονα ταῦτα ζωύφια. Καθότι καὶ αὐτὰ καθαρὰ ὀνομάζει ἢ Γραφή, καὶ συγχωρεῖ νὰ τὰ τρώγουν οἱ ἄνθρωποι· διότι οὕτω γράφεται ἐν τῷ Λευιτικῷ· «καὶ ταῦτα φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν, τὸν Βροῦχον καὶ τὰ ὄμοια αὐτῶ. Καὶ τὸν Ἀττάκην καὶ τὰ ὄμοια αὐτῶ. Καὶ τὴν ἀκρίδα καὶ τὰ ὄμοια αὐτῶ.» (Λευιτ. ια'. 22.) Εἶναι δὲ καὶ βοτάνη ἀκρις ὀνομαζομένη κατὰ τὸ «Καὶ ἀνήσθη τὸ ἀμύγδαλον, καὶ παχυθῆ ἢ ἀκρις, καὶ διασκεδασθῆ ἢ κάππαις (Ἐκκλ. ιβ'. 5.) Ἀρμодиώτερον δὲ εἶναι νὰ νοοῦμεν, ὅτι ὁ λιτὸς καὶ ἀπέρिटτος Βαπτιστῆς τοῦ Κυρίου ἔτρωγε τὰ ἀκρόδρυα, ἢ τὰς βοτάνας ἀκρίδας, ὡς τροφήν λιτῆν καὶ ἀπέρिटτον, παρὰ νὰ νοοῦμεν ὅτι ἔτρωγε τὰ ζωύφια, τὰ ἀκρίδας.

μὲ φόρεμα δερμάτινον. Ἐγείνε δὲ οὗτος ἐπίσκοπος Ἀπαμείας τῆς ἐν Συρίᾳ, καὶ ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὕρισκομένους ἀπίστους ἐπέστρεψεν εἰς τὴν τῆς ἀληθείας καὶ εὐσεβείας ἐπίγνωσιν.

Ὁ δὲ Ζήνων οὗτος εἶναι ὁ ἴδιος νομικὸς ἐκείνος Ζηναῶς, περὶ τοῦ ὁποίου γράφει ὁ μακάριος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Τίτον ἐπιστολῇ, λέγων, «Ζηναῶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον» (Τίτ. γ'. 13.)¹ Ἐπίσκοπος δὲ γενόμενος οὗτος ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου τῆς Διοσπόλεως (ἥτις εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν Λαοδικεῖαν, κατὰ γεωγράφον Μελέτιον²) ἐγεινεν οἰκητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ πολλοὺς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας. Οὗτοι λοιπὸν καὶ οἱ τρεῖς ἀποστολοὶ καλῶς καὶ θεαρέστως ποιμάναντες τὰ ἰδικὰ τῶν ποιμνία, καὶ πολυπλασιάσαντες τὸ παρά Θεοῦ δοθὲν εἰς αὐτοὺς τάλαντον, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησαν, ἵνα ἀπολαύσωσι τὴν αὐτοῦ χαρὰν καὶ μακαριότητα.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ ἐπισκόπου, καὶ ΦΟΥΡΤΟΥΝΙΑΝΟΥ.

- » Χριστὸν φιλῶν φιλοῦντα Φιλήμον θύτης,
- » Φουρτουνιανῶ συναθλεῖ φιλουμένῳ.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΓΑΙΑΝΗ τὰ ρῶτα φλεχθεῖσα τελειοῦται.

- » Γαϊανὴ τὰ νῶτα φλεχθῆναι δίδου,
- » ὡς ἂν φλογίνης νῶτα ῥομφαίας ἴδης.

Μνήμη τῶν ἁγίων δεκαπέντε ΜΑΡΤΥΡΩΝ, οἳ ἐν πλοίῳ κατὰ θάλασσαν ἐμβληθέντες, τοῦ πλοίου τρυπηθέντος, ἀπεπνήθησαν.

- » Ὁ τριπλοπεντάριθμος ἀθλητῶν στόλος,
- » Καὶ πυθμένος κατῆρε μέχρι ποντίου.

Ἡ ἁγία ρεομάρτυς ΑΚΚΑΙΝΑ ῥάβδοις συν-θλασθεῖσα τελειοῦται.

- † » Τὴν φύσιν οὐσα θῆλυ ἢ Ἀκυλίνα,
- » Ἄνηρ ἐδείχθη γεννάδας πρὸς βασάνους.³

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

¹ Ὁ Ζηναῶς οὗτος συνέγραψε τὸν βίον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Τίτου. Καὶ ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Αὐγούστου.

² Ὁ δὲ Δοσίθεος ἐν τῇ Δωδεκαβίβλῳ λέγει, ὅτι Διόσπολις ὀνομάζετο ἡ Λύδδα, ἥτις ἀπέχει ἐξ ὥρας μακρὰν ἀπὸ τῆν Ἐμμαοῦς, ὅπου ἦτον ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

³ Ταύτης τὸ Συναξάριον ὅρα ἐν τῷ νέῳ Μαρτυρολόγιῳ.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΧΑΡΙΤΩΝΟΣ.

• Τῆς γῆς πατήσας τὰς τρυφάς ὁ Χαρίτων,

• Κατατρυφᾷ νῦν οὐρανοῦ τῶν χαρίτων.

• Εἰκάδι ὀγδοάτῃ Χαρίτων θάνε γῆραι μακρῶ.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη καὶ ἀνετρέφη εἰς τὸ Ἰκόνιον¹ κατὰ τοὺς χρόνους Αὐρηλιανοῦ βασιλέως. Καὶ ἐπειδὴ ἦτο περιβόητος κατὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ ἀρετὴν, διὰ τοῦτο ἠρπάγη ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, καὶ ἐφέρθη ἔμπροσθεν τοῦ βασιλικοῦ κριτηρίου. Παρασταθεὶς δὲ εἰς τὸν ὑπατικόν, ἦτοι εἰς τὸν δεῦτερον ἀπὸ τὸν βασιλέα, στηλιτεύει καὶ ἐλέγχει μὲ πολλὴν παρρησίαν τῶν εἰδώλων τὴν πλάνην. Ὅθεν γυμνώνεται, καὶ ἐξαπλωθεὶς ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, τόσον ἀσπλαγχνά δέρεται μὲ τὰ βούνερα, ὥστε διεπέρασεν ὁ δαρμός εἰς αὐτὰ τὰ ἐσωτερικὰ σπλάγχνα του. Βασταχθεὶς δὲ παρ' ἄλλων, ρίπτεται εἰς τὴν φυλακὴν. Εἶτα πάλιν φέρεται εἰς τὸ κριτήριον· καὶ ἐπειδὴ ἐφάνη γενναῖος καὶ ἀφοβός, διὰ τοῦτο βάλλεται πάλιν σιδηροδέσιμος εἰς τὴν φυλακὴν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Αὐρηλιανός μετ' ὀλίγον καιρὸν, ὁμοῦ μὲ τὴν βασιλείαν ἐστερήθη καὶ τὴν ζωὴν, τούτου χάριν ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Χαρίτων, διὰ βασιλικῆς προσταγῆς ἠλευθερώθη ἀπὸ τὴν φυλακὴν. Ἐλευθερωθεὶς λοιπὸν ἀπὸ αὐτὴν, εὐθύς μετεχειρίσθη μίαν στενὴν καὶ ἀσκητικωτάτην ζωὴν. Πίπτει ὁμως εἰς διαφόρους πειρασμούς· διότι ἀπερχόμενος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν τῶν Ἱεροσολύμων, ἀπαντᾷ κλέπτας κατὰ τὴν ὁδόν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πιασθεὶς, ἐφέρθη δεμένος εἰς τὸ σπήλαιον τῶν κλεπτῶν. Ἐπειδὴ δὲ μετ' ὀλίγον οἱ κλέπται κατὰ θεῖαν δίκην ἀπέθανον, καθότι μία ἐχιδὼνα ἐφαρμάκωσε τὸ κρασίον ὁπερ εἶχον, καὶ ἐκ τούτου πίνοντες ἐκεῖνοι ἐφαρμακώθησαν, τούτου χάριν ὁ μέγας Χαρίτων, λυθεὶς Θεοθεν ἀπὸ τὰ δεσμά, ἔγεινε κληρονόμος τῶν χρημάτων τῶν κλεπτῶν. Ὅθεν ἐκεῖνα ὅσα οἱ κλέπται κακῶς ἐσύναξαν, αὐτὸς τὰ μεταχειρίζεται καλῶς, ἐξοδεύσας αὐτὰ εἰς πτωχοῦς καὶ εἰς οἰκοδομὰς θεῶν ναῶν· ἐσύστησε δὲ ἐκεῖ καὶ Λαύραν εὐαγεστάτην, ἥτις ἐπωνομάσθη Φάρος.

¹ Περὶ τῆς μονῆς τοῦ ὁσίου τούτου Χαρίτωνος καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πολλοῦ λόγου ἀξίων ἐπιγραφῶν κλ. βρα ἱστορικὴν περιγραφήν τοῦ ἐν Βιέννῃ προεκδοθέντος χωρογραφικοῦ πίνακος τῆς μεγάλης ἀρχιεπισκοπῆς Ἰκονίου ἐν τῷ Πατριάρχ. τυπογ. (1813)· (ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου) Σ. Ε.

Εἰς τὸ σπήλαιον δὲ ἐκεῖνο ἡσυχάζων ὁ ἅγιος, πολλοὺς μὲν ἀπίστους ἐπέστρεψεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίσιν, πολλοὺς δὲ προσεῖλκυσε καὶ εἰς τὴν μοναδικὴν πολιτείαν. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἕνεκα τούτων ἐμποδίζετο ὁ ὁσίος ἀπὸ τὴν ἡγαπημένην του ἡσυχίαν, διὰ τοῦτο ὑπήγεν εἰς ἄλλο σπήλαιον καὶ ἡσύχαζεν. Ἄλλὰ καὶ ἐκεῖ ἔγεινεν εἰς ὄλους γνώριμος καὶ ὀνομαστός διὰ τὰ θαύματα ὅσα ἐποίει. Ὅθεν πολλοὺς ἐλκύσας εἰς τὴν ἀγάπην τῆς πολιτείας τῶν μοναχῶν, ἔκτισε καὶ ἐκεῖ δεῦτερον ἱερὸν μοναστήριον, τὸ ὀποῖον εἰς ὄλον τὸ ὕστερον ἐστάθη Λαύρα· ἦγουν πολυάνθρωπον μοναστήριον. Φεύγων δὲ καὶ ἀπ' ἐκεῖ διὰ τὴν σύγχυσιν τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, ὑπάγει εἰς ἄλλο μέρος τῆς ἐρήμου. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐσυνάχθησαν πολλοὶ ἀδελφοί, καὶ πολλοὶ Ἕλληνες ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τῆς διδασκαλίας του· τούτου χάριν κτίζει καὶ ἐκεῖ τρίτην Λαύραν, ἥτις κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Σύρων ἐπονομάζεται Σουκάς. Ἐπειτα εὐρῶν σπήλαιον εἰς ὑψηλὸν τόπον κείμενον, ἀνέβαινεν ἐπάνω εἰς αὐτὸ μὲ κλίμακα, καὶ ἐκεῖ ἡσύχαζε πολὺν καιρὸν. Ἐκεῖ διὰ προσευχῆς του ἀνέβλυσε καὶ νερόν. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον διαπεράσας τὴν ζωὴν του ὁ τρισμακάριστος, ἐν ὁμολογίᾳ, καὶ ἐν ἀκροτάτῃ ἀσκήσει, καὶ πολλοτάτους ἐνώσας μὲ τὸν Χριστὸν, πλήρης ἡμερῶν ἐγένετο καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς. Ὅθεν πολλὰ συμβουλευσας περὶ σωτηρίας ψυχῆς τοὺς ὑποκειμένους αὐτῷ μοναχοῦς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νεοτύπωτον νέον Ἐκλόγιον) συνέγραψε δὲ αὐτὸν ὁ Μεταφραστῆς· οὗ ἡ ἀρχή. Πολλὰ τῆς διδασκαλίας τῶν εὐ εἰδόντων· (σῶζεται δὲ ἐν τῇ Λαύρα καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ δικαίου καὶ προφήτου ΒΑΡΟΥΧ.

• Βαρούχ προφήτης Ἱερειοῦ φίλος,

• Χριστοῦ προφῆταις συγχορεύει ἐν πόλει.

Οὗτος εἶχε διδάσκαλον τὸν μέγαν προφήτην Ἱερειμῖαν, καὶ τόσον πολλὰ ἡγαπᾶτο ἀπὸ ἐκεῖνον, ὥστε ἐνομιζετο πνοή καὶ ἀνάπαυσις τοῦ Ἱερειμοῦ. Καὶ οἱ δύο ὁμοῦ, ἐγνωρίζοντο ὡς μία ψυχῇ, ἡνωμένη εἰς δύο χωριστὰ σώματα. Ἐπειδὴ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἀρχηγόν καὶ ταξίαρχον εἶχον, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Ἱ πλην ὁ Βαρούχ καθα-

¹ Ὅθεν καὶ τὸ βιβλίον τοῦ Βαρούχ δὲν χωρίζεται ἀπὸ τοῦ βιβλίου τοῦ Ἱερειμοῦ. Διὸ καὶ οἱ παλαιοὶ διδάσκαλοι τὸ βι-

εώτερα καὶ φανερώτερα ἐκελάδησε τὰ περὶ τῆς Ἐνσάρκου τοῦ Κυρίου οἰκονομίας, λέγων, «Ὁὗτος ὁ Θεὸς ἡμῶν οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν. . . » Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναναστράφη καὶ τὰ ἐξῆς. Βαρ. γ'. 35.) Δύναται δὲ νὰ εὔρη καὶ ἄλλα τούτου ῥητὰ, ὅποιοι φιλοπόνως ἀναγινώσκει τὴν παλαιὰν Γραφήν, τὰ ὅποια ἀποδεικνύουσι καὶ παριστῶσι καθαρῶς, ὅτι ὁ Βαρούχ εἶναι προσφῆτης. Οὗτος λοιπὸν θεοφιλῶς πολιτευσάμενος, ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχὴν του τῷ Κυρίῳ παρέδωκε. ¹

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ αὐταδέλφων ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΑΛΦΕΙΟΥ, καὶ ΖΩΣΙΜΟΥ.

- » Εἰσδόντες εἰς γῆν μάρτυρες τρεῖς Κυρίου,
- » Ἐκείθεν εἰσδόνουσιν εἰς Θεῖαν δρόσον.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΜΑΡΚΟΣ ὁ ποιμὴν ἔξοι τε λειοῦται.

- » Ποιμὴν ὁ Μάρκος, Μάρκος, ὃν κτείνει ζῆτος,
- » Ποιμὴν προβάτων, ὡς ὁ τῆς γραφῆς Ἄβελ.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΝΙΚΩΝΟΣ, ΝΕΩΝΟΣ, ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ, καὶ τῶν λοιπῶν ΠΑΡΘΕΝΩΝ, καὶ ΠΑΙΔΩΝ.

βλίου τοῦ Βαρούχ ὀνομάζουσι τοῦ Ἱερεμίου. Καὶ μάλιστα τὴν κατωτέρω βῆσιν. Εἰσὶ δὲ οὗτοι, Κλήμης ὁ Στρομακεύτης, ὁ Κυπριανός, ὁ Εὐσέβιος, ὁ Βασίλειος, ὁ Ἀδριανός, ὁ Ἀμβρόσιος, ὁ Ἀλεξανδρείας Κύριλλος. Μερικοὶ ὁμοῦ ἀπὸ αὐτοῦ ὀνομάζουσι αὐτὸ τοῦ Βαρούχ, καὶ καλοῦσι χρησμὸν Θεοῦ. Γραμματικῆς δὲ ἦτον ὁ Βαρούχ τοῦ Ἱερεμίου ἦτοι ὑπογραφεὺς κλινοτάριος. Ὁσα σελ. 93 τῆς ὑπὸ τοῦ Κλήμεντος γενομένης ἀνασκευῆς. Ὁσα καὶ κεφ. λζ' τοῦ Ἱερεμίου, ὅπου γράσσεται, «Καὶ ἔλαθε Βαρούχ, χαρτίον ἕτερον, καὶ ἐγραψεν ἐπ' αὐτῷ ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου ἅπαντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου οὗς κατέκαυσεν Ἰουακείμ.

¹ Σημειώμεν ἐδῶ, ὅτι κατὰ τὴν Θεῖαν Γραφήν, ἦτις εἶναι ὁ ἄσφαλτος κανὼν τῆς ἀληθείας, ὁ Ἱερεμίας δὲν ὑπῆγεν εἰς Βαβυλῶνα, ἀλλ' ἐκατέστη εἰς Αἴγυπτον ἐν Τάφναις, καὶ ἐκεῖ ἐπροφήτευσεν, ὡς βεβαιούται τοῦτο ἐκ τοῦ μγ'. κεφαλαίου τοῦ αὐτοῦ Ἱερεμίου. Ὁ δὲ Βαρούχ δὲν ἔμεινεν εἰς Ἱερουσαλήμ, ὡς λέγεται ἐδῶ· ἀλλ' ἐκατέστη καὶ αὐτὸς εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀπὸ τῆν Αἴγυπτον ὑπῆγεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, καθὼς τοῦτο βεβαιούται καὶ ἀπὸ τοῦ μγ', κεφαλαίου τοῦ Ἱερεμίου, καὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου κεφαλαίου τοῦ ἰδίου Βαρούχ. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ ὁ Ἀλεξάνδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ λέγων, «Ὁ δὲ Βαρούχ μετὰ τὴν ἄλυσιν τὴν ἐν Βαβυλῶνι, εἰς τὴν ἦλθεν ἀπὸ τῆς Αἴγυπτου, τὸν φόνον ἀκηκούσι τοῦ Ἱερεμίου, τὸν προφητικὸν συνέγραψε λόγον, πέντε κεφαλαίους ἀπαρτιζόμενον (σελ. σθ') Ὁσα περὶ τούτων εἰς τὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς εἰς τὸν θῆγον τοῦ Ἱερεμίου, ὅπου πλατύτερον λέγομεν.

Εἰς τὸν Νίκωνα, Νέωνα, καὶ Ἡλιόδωρον.

- » Ἡλιόδωρος, Νίκων, ἀλλὰ καὶ Νέων,
- » Χριστοῦ κατ' ἐχθρῶν ἐκ ζήτους νίκη νέα.

Εἰς τὰς παρθέτους καὶ παῖδας.

- » Τμηθέντα πκίδων καὶ γυναικῶν μυρία,
- » Ὡ παῖ γυναικὸς καὶ Θεῖα πλήθη δέχου.

Οὗτοι οἱ ἀνωτέρω ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ, ἡγεμονεύοντος τοῦ Μάρκου ἐν τῇ πόλει Πισιδείας ἐν ἔτει σγ' (290) ὁ δὲ μακάριος Μάρκος ἦτο ποιμὴν προβάτων, ἔχων τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς του λευκά, δασέα, καὶ φθάνοντα ἕως εἰς τὰς πτέρνας τῶν ποδῶν του. Ἐπειδὴ δὲ ἐφανερώθη ὅτι εἶναι χριστιανός, διὰ τοῦτο παρευθὺς ἐκρεμάσθη ὑψηλὰ καὶ ἐξεσχίσθη· ἔπειτα ἐπέμυσθη εἰς Κλαυδιούπολιν· ἐκεῖ δὲ ἐκατέστησαν τρεῖς χαλκῆεις διὰ νὰ κατασκευάσουν δεσμὰ σιδηρᾶ, ἵνα μὲ αὐτὰ δεσμευθῇ ὁ ἅγιος. Ἦλθον λοιπὸν τρεῖς ἀδελφοί, Ἀλέξανδρος, Ἀλφειὸς καὶ Ζώσιμος, οἵτινες ἐκατοίκουν εἰς χωρίον ὀνομαζόμενον Κατάλυτον, καὶ ἦσαν τεχνῖται τῆς ἐργασίας τοῦ σιδήρου· οὗτοι λοιπὸν καθὼς ἤρχισαν νὰ κτυπῶσι μὲ τὴν σφύραν τὸν σίδηρον, ἔτρεχεν ὁ σίδηρος ὡς νερόν καὶ αἱ χεῖρες αὐτῶν αἰμωδίαζον καὶ παρελύοντο. Ὅθεν ἐξεπλάγησαν διὰ τὸ θαυμάσιον αὐτό· εἶτα ἤκουσαν μίαν φωνήν, ἣ ὅποια παρεκίνη αὐτοὺς νὰ μαρτυρήσωσιν ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Μάρκον· διὰ τοῦτο δὲν ἠμέλησαν οἱ εὐλογημένοι· ἀλλὰ παρευθὺς ὠμολόγησαν ἑαυτοὺς χριστιανούς. Διὰ τοῦτο ἐτιμωρήθησαν εὐθὺς μὲ στρέβλας, καὶ ἐδέχθησαν εἰς τὸ στόμα των μολυβδὸν βρασμένον. Εἶτα ἐκαρφώθησαν ἐπάνω εἰς πέτραν. Καὶ οὕτως ἐν τῇ παιδείᾳ ταύτῃ παρεδωκαν τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος Μάρκος ὑποδεθείς σιδηρὰ ὑποδήματα, καὶ δαρεὶς ἀρκετὰ, εἶτα τρυπηθεὶς μὲ σουβλῖα, καὶ τὴν γλῶτταν κοπεῖς, καὶ ἐπάνω εἰς πέτραν καρφωθεὶς, ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν. Ὅμοίως καὶ ὁ Νίκων καὶ Ἡλιόδωρος καὶ Νέων κρατηθέντες ὁμοῦ μὲ παιδία καὶ παρθέτους πολλὰς, ἀπεκεφαλίσθησαν εἰς τόπον καλούμενον Μωρομίλιον. Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι ὄλοι ὁμοῦ τοὺς ἀφάρτους στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ὁ Ῥωμαῖος ἔξοι τε λειοῦται. ¹

¹ Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ προστίθεται, «Καὶ Καλλίνικος», χωρὶς οἰσίνων ὁμοῦ.

- * Ῥωμαϊός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ξωμαλέος.
- » Ὁ μάρτυς Εὐστάθιος ἀθλῶν πρὸς ξίφος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ**, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ **τριῦκοντα ΜΑΡΤΥΡΕΣ** ἔχει τειλεῖσθαι.

- » Ἐξάρχον Ἀλεξάνδρον εἶχον τοῦ τέλους,
- » Τμηθέντες ἄνδρες, ὧν ἀριθμὸς τρεῖς δέκα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων προσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **ΚΘ'**, *μνήμη* τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΚΥΡΙΑΚΟΥ** τοῦ ἀναχωρητοῦ.²

- » Σκίλλης ἀμύνη Κυριακὴ πικρὴ,
- » Γεῦσιν γλυκεῖαν, ἧ θανεῖν κατεκρίθη.
- » Σκιλλοβόρος δ' ἐνάτη μῦσιν εἰκάδι Κυριακός.

† Οὗτος εἶχε πατρίδα μὲν τὴν Κόρινθον, γονεῖς δὲ Ἰωάννην τὸν πρεσβύτερον τῆς ἐν Κόρινθῳ Ἐκκλησίας, καὶ Εὐδοξίαν καλουμένους, κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υἱ' 408. Εἶχε δὲ οὗτος καὶ θεῖον ἀπὸ τὸν πατέρα του, Πέτρον τὸν ἐπίσκοπον τῆς Κόρινθου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἔγεινεν ἀναγιώστης. Κυριευθεὶς δὲ ἀπὸ πόθον Θεοῦ, πορεύεται εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ προσελθὼν εἰς τὸν μέγαν Εὐθύμιον, μετὰ χαρᾶς ἐδέχθη ἀπὸ αὐτὸν καὶ κείρεται παρ' αὐτοῦ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς· ἧτοι γίνεται μοναχός, δεκαοκτῶ χρόνων ὧν κατὰ τὴν ἡλικίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἀγένειος, διὰ τοῦτο ἐστάλη παρὰ τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις Γεράσιμον· ἀρ' οὗ δηλαδὴ ἀπέθανεν ὁ μακάριος Θεόκτιστος. Ὑπηρετεῖ λοιπὸν προθύμως ὁ θεῖος Κυριακὸς εἰς ὅλα τὰ προστάγματα τοῦ μεγάλου Γερασίμου τόσον, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Γεράσιμος ἀρεσκόμενος καὶ ἐπαινῶν τὴν αὐτοῦ σκληρὰν ζωὴν, παρέλάμβανεν αὐτὸν μαζί του εἰς τὴν Ἐρημον τοῦ Ῥουβᾶ, ὅτε ὑπῆρξεν ἐκεῖ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς νηστείας τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

Ἀρ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ ἅγιος Γεράσιμος, ὑπῆρξεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου καὶ ἡσύχαζεν. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆρξεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Χαρίτωνος, τὴν καλουμένην τοῦ Σουκά· καὶ ἐκεῖ διακονήσας ἐπιμελῶς, ἡξιώθη

τοῦ τῆς ἱερωσύνης χαρίσματος. Εἰς τοὺς χρόνους δὲ ἐκείνους, κατὰ τοὺς ὁποίους διέτριψεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Σουκά, δὲν ὠργίσθη ποτὲ ὁ τρισόβλιος, ἀλλ' οὔτε ἔφαγε ποτε τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ τὴν νύκτα. Ὅτε δὲ ἔγεινε χρόνων ἑβδομηκονταεπτὰ, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἔρημον τὴν καλουμένην τοῦ Νάτουσᾶ, καὶ ἔζη μὲ μόνως τὰς ἐκεῖ εὐρισκαμένας σκυλλοχρομμύδας, ἀπὸ τὰς ὁποίας σφαλῶν κρυφίως μίαν σφράν ὁ μαθητῆς του, ἐβλάβη καὶ ἔγεινεν ὡς νεκρός. Ὁ δὲ ἅγιος διὰ προσευχῆς του ἀνέστησεν αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ ἓνα νέον, πάσχοντα ἀπὸ δαιμόνιον, ἠλευθέρωσεν.

Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ πάλιν ἀναχωρήσας διὰ τὴν τῶν πολλῶν σύγγυσιν, ὑπῆρξεν εἰς ἓνα τόπον ἀβατον, ὀνομαζόμενον Σουστακίμ, ὧν τότε χρόνων ἐννενηκοντα ἑννέα, ὅπου εἶχεν ὁ αἰδιδιμος καὶ ἓνα λέοντα, ὅστις ὑπηρετεῖ αὐτόν καὶ ἐφύλαττε τὰ λάχανα. Ἐπειδὴ δὲ μίαν σφράν ἐξηραίνοντο ἀπὸ ἀνομβρίαν τὰ λάχανά του καὶ ὁ ἅγιος εἶχε δίψαν, ὡ τοῦ θαύματος! ἤλθε διὰ προσευχῆς του ἀνωθεν νεράλιον καὶ ἔβρεξεν ὅθεν ἐγέμωσαν αἱ στάμναι καὶ τὰ κοιλώματα τῶν πετρῶν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πατέρες τῆς τοῦ Σουκά Λαύρας ἐλθόντες, παρεκάλεσαν αὐτόν πολλὰ διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ ἡσυχάσῃ εἰς τὸ τοῦ ἁγίου Χαρίτωνος σπήλαιον, διὰ τοῦτο ὑπέκρουσεν εἰς τὰς τούτων δεήσεις ὁ ὁσιος καὶ ὑπῆρξεν ἐκεῖ καὶ ἡσύχασεν. Ὅθεν ὁ θαυμάσιος Κύριλλος ὁ τοῦς βίους συγγράψας τῶν μεγάλων ὁσίων Εὐθυμίου καὶ Σάββα, αὐτὸς, λέγω, συχνὰ πορευόμενος ἐκεῖ πρὸς τὸν ὁσιον Κυριακόν, ἔμαθε παρ' αὐτοῦ καταλεπτῶς τὰ τῶν ἀνωτέρω ὁσίων κατορθώματα, καὶ διὰ τοῦτο ἐπεχείρησε καὶ ἔγραψε τοὺς βίους αὐτῶν. Ἐξῆσε λοιπὸν ὁ μέγας οὗτος Κυριακὸς ἑκατὸν ἑπτὰ χρόνους, καὶ μέχρι τέλους δὲν ἐσυγκατέβη ἀπὸ τὴν συνήθη του ἀσκησιν. Ἦτο δὲ ὁ ἅγιος οὗτος πρᾶος, εὐκολοπλησίαστος, προλέγων τὰ μέλλοντα ἐκ θείας ἀποκαλύψεως. Ἦτο μεγαλόσωμος, ἔχων καὶ κάποιαν ὠραιότητα καὶ φυσικὴν χάριν, καὶ ἔσωξεν ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος ὑγιᾶ χωρὶς κἄμμίαν βλάβην τὴν ἀπὸ τοῦ γηρατίου προξενουμένην. Ἀσθενήσας δὲ ὀλίγον, οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς τὸν ποθοῦμενον Κύριον (τὸν βίον αὐτοῦ ὄρα πλατύτερον εἰς τὸν Ἑρραίμ.) τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστῆς οὗ ἡ ἀρχὴ « Τοὺς εὐλογοῦντάς σε φησὶν ὁ Θεὸς » σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.¹

¹ Ἀναχωρητῆς οὗτος φαίνεται νὰ ὠνομάσθη ἰδιαιτέρως, ὡς καὶ πολλὰ καὶ συχνὰ ἀναχωρήσεις, ἃς ἐποίησεν ἀναχωρῶν ἀπὸ μοναστηρίου εἰς μοναστήριον, καὶ ἀπὸ μίαν ἔρημον εἰς ἄλλην ἔρημον, ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ βίου του.

¹ Περὶ τῆς δὲ γράφεται ἐδῶ πρὸς τοὺς Μηναίους τὸ Συνα-

*Μνήμη τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ἐκατὸν πεντή-
κορτα ΜΑΡΤΥΡΩΝ, καὶ τῶν ἁγίων μαρτύ-
ρων ΤΡΙΦΩΝΟΣ ΤΡΟΦΙΜΟΥ καὶ ΔΟΥΡΥΜΕ-
ΔΟΝΤΟΣ.*

Εἰς τοὺς ἑκατὸν πενήκοντα.

- † » Δεκάς δεκαπλῆ μαρτύρων καὶ πεντάκις
- » Δέκα ἀθλοῦσι καὶ κομιζονται στέφαν.

Εἰς τὸν Τρόφωνα, Τρόφιμον καὶ Δουρυμέδοντα.

- † » Τροφὴν τρόφιμον Τρόφιμός τε καὶ Τρόφων,
- » Σὺν τῷ Δουρυμέδοντι εὖρον τὴν ἄνω.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΠΕΤΡΩΝΙΑ εἶφει τελειοῦται.

- » Εἶφει κλίνασα τὴν κάραν Πατρωνία,
- » Ψυχῆς ἐρείδεις ὄμμα τῆ θεῆς πέτρα.

*Ἡ ἁγία μάρτυς ΓΟΥΔΕΛΙΑ*¹ εἶφει τελειοῦται.

- » Σὺ τὴν κεφαλὴν τῆ κεφαλῆ τῶν ὄλων,
- » Χριστῆ, προσῆξεν ἐκ ζιφου Γουδελία.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν ἐν ἔτει τλ' (330) καὶ ἐπειδὴ πολλοὺς ἀπίστους Πέρσας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἐπιάσθη ἀπὸ τὸν βασιλέα, καὶ μὲ πολλὰς τιμωρίας ἐβασανίσθη ἢ μακαρία· μὴ πεισθεῖσα δὲ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸ πῦρ, ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε χρόνους πολλοὺς, λιμοκτονοῦσα καὶ μὴ ἔχουσα τί νὰ φάγῃ. Μετὰ ταῦτα ἐκβήκεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπίεσθη νὰ ἀρνηθῆ τὸν Χριστόν, πρῶτον μὲν ἐξεδάρη τὸ δέσμα τῆς κεφαλῆς τῆς, ἔπειτα κερσωθείσα δυνατὰ ἐπάνω εἰς ξύλον, οὕτω παρέδωκε τῷ Κυρίῳ τὸ πνεῦμά τῆς, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν τῆς ἀθλήσεως στέφανον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΓΟΒΔΕΛΙΑ υἱοῦ Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν.

- » Ὁ Γοβδελαῖα, πείρεται τοῖς καλλάμοι,
- » Τὸν καλλάμῳ τυφθέντα Χριστὸν μου σέβων.

*Μνήμη τῶν ἐν τῷ Γοβδελαῖᾳ ἀθλησάντων ΔΑ-
ΔΑ, ΚΑΣΔΟΟΥ*² καὶ ΚΑΣΔΟΑΣ τῆς θυγατρὸς τοῦ αὐτοῦ Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν.

Ἐπίον τῶν ἐν πλοίῳ πυρποληθέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει ὀγδοήκοντα ἱερέων καὶ διακόνων, διότι τοῦτο προεγράφη κατὰ τὴν πέμπτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

¹ Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῆ γράφεται Γοβδελία.

² Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῆ γράφεται πανταχού Κασδίου.

Εἰς τὸν Δάδαν.

- » Εἶφει μελιθὸν σῶμα πᾶν τετμημένον,
- » Τὸ πνεῦμα σώζεις, μάρτυς ὑψίστου Δάδα.

Εἰς τὸν Κασδόον καὶ Κασδῶν.

- » Ἀθλοῦσιν ἄμφω Κασδόος καὶ Κασδῶ.
- » Ὁ μὲν σπαθισθεῖς, ἡ δὲ θλασθεῖσα ζύλιω.

† Κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν ἐν ἔτει τλ' (330) ἕξ ἄνθρωπος Δάδας ὀνομαζόμενος, κατὰ μὲν τὸ γένος Πέρσης, κατὰ δὲ τὴν πίστιν Χριστιανός· ἦτον δὲ πρῶτος τῶν ἐν τῷ βασιλικῷ παλατίῳ καὶ συγγενῆς προσφιλέστατος τοῦ βασιλέως. Οὗτος λοιπὸν, ἐπειδὴ καὶ ἀπεστάλη εἰς τὸ νὰ ἐξουσιάζῃ μερικὰς πόλεις τῶν Περσῶν, δὲν ἔκρινεν εὐλογον νὰ κρύπτῃ πλέον τὴν εὐσέβειαν· ἀλλ' ἐσέβετο τὸν Χριστὸν σανερά. Ὅθεν ἂν καὶ διεβλήθη εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι ἦτο Χριστιανός, μ' ὄλον τοῦτο δὲν τοῦ ἀρνήθη ἡ ἐξουσία· ἐστάλη δὲ ἀπὸ τὸν βασιλέα Ἀδραμέλεχ ὁ πρῶτος τῶν μεγιστάνων, διὰ νὰ μάθῃ το ἀκριβές ὅστις εὖρων τὸν Δάδαν ἐν ἀληθείᾳ σεβόμενον τὸν Χριστόν, ἔγραψε περὶ τοῦτου εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀντέγραψε καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν Ἀδραμέλεχ ἐξουσίαν νὰ τιμωρήσῃ ὅποιον εὖρη Χριστιανόν. Ταύτην δὲ τὴν ἐγγράφον ἐξουσίαν ἐστειλεν εἰς τὸν Ἀδραμέλεχ διὰ μέσου Γοβδελαῖ τοῦ υἱοῦ του.

Ὅθεν ὁ Ἀδραμέλεχ λαθὼν τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἤρχισε νὰ ἐξετάξῃ τὸν Δάδαν συγκαθημένον ἐπὶ τοῦ κριτηρίου καὶ Γοβδελαῖ τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως. Ἀσ' οὗ λοιπὸν ἔκριναν τὸν ἄγιον, καὶ φροβερισμούς καὶ κολακείας προτείγαντες, εὖρον αὐτόν, ὅτι ὁλοφύγως ἐπίστευεν εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ὅτι ὑπὲρ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ ἐπρόκρινεν ν' ἀποθάνῃ, τότε ἤναψαν μεγάλην καὶ δυνατὴν κἀμινον, καὶ προστάζουν νὰ ριθθῆ μέσα ὁ ἄγιος. Ὅτε λοιπὸν ἔμελλεν ὁ μάρτυς νὰ πεθῆ εἰς αὐτὴν, ἦτις ἐσῆκονε τὴν φλόγα εἰς τὸ ὕψος καὶ ἐφόβιζε καὶ ἀπὸ μακρὰν ἐκείνους ὅσοι τὴν ἐβλεπον πησιάσας ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητῆς, ἐποίησεν ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ. Καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐσβέσθη ἡ κἀμινος καὶ ἀντὶ φλογὸς ἀνέβλυσε νερόν. Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέποντες οἱ ἐκεῖ παρόντες, ἐξέστησαν. Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ βασιλέως Γοβδελαῖα, προσφιλέστατε, εἶπε, Δάδα, ποῖος σὲ ἐδίδαξε τὰς μαγείας ταύτας; ὁ ἄγιος ἀπεκρίθη· Εἶθε καὶ σὺ νὰ ἤθελες ἀξιωθῆ διὰ νὰ μάθῃς τοιαῦτα παρὰ τοῦ διδασκάλου μου Χριστοῦ· ὁ Γοβδε-

λαῶς εἶπεν· Ἐάν πιστεύσω εἰς τὸν Χριστόν σου, θέλω διηρθῆ καὶ ἐγὼ νὰ κάμνω παρόμοια ; ὁ μάρτυς ἀπεκρίθη· ὄχι μόνον αὐτὰ θέλεις κάμναι, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις θέλεις συμβασιλεύσει με τὸν ἴδιον Χριστόν. Τότε ἐπρόσταξεν ὁ Γοθδελαῶς νὰ ἀναρθῆ μία ἄλλη κάμινος· καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐσθεσεν αὐτήν. Ὅθεν προσπεσὼν εἰς τὸν ἅγιον, ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ.

Ταῦτα βλέπων ὁ Ἀδραμέλεχ ὑπῆγε καὶ τὰ ἐφανέρωσεν εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς παραστήσας ἔμπροσθέν του τὸν υἱόν του Γοθδελαῶν καὶ πληροφορηθεὶς παρ' αὐτοῦ τοῦ ἴδιου ὅτι εἶναι χριστιανός, προστάζει νὰ δέρεται ἀπὸ τέσσαρας στρατιώτας με ἀκανθώδη ῥαβδία. Ἐπειδὴ δὲ οἱ στρατιῶται ἐκεῖνοι ἀπέκαμον δέροντες, διὰ τοῦτο ἐμβῆκαν ἄλλοι τέσσαρες εἰς τὸν τόπον ἐκείνων. Ὁ μὲν λοιπὸν μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, τυπτόμενος εἰς ὄλον τὸ σῶμα, παρακάλει σιωπηλῶς τὸν Θεὸν διὰ νὰ δοθῆ ὑπομονὴ εἰς αὐτόν. Καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς Ἄγγελος Κυρίου φανεὶς ἐνεδυνάμονε καὶ παρεθάρσυνεν αὐτόν, θάρσει, λέγων, καὶ μὴ φοβοῦ, διότι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἶμαι· ἔπειτα ρίπτεται εἰς τὴν φυλακὴν καὶ μένει εἰς αὐτήν πέντε ἡμέρας. Μετὰ ταῦτα ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς ἐξουσίαν εἰς ἓνα ἄλλον, Γάργαλον ὀνόματι, νὰ τιμωρήσῃ καὶ τὸν υἱόν του Γοθδελαῶν καὶ τοὺς ἄλλους χριστιανούς. Καὶ λοιπὸν εὐθὺς προστάζει ὁ Γάργαλος νὰ δαρῆ ὁ Γοθδελαῶς με βούνευρα. Ὅθεν ὁ τοῦ Κυρίου ἀθλητῆς δερόμενος προσήυγετο εἰς τὸν Θεόν, ἀναθεματίζων τὴν θρησκείαν τοῦ πατρὸς του· τότε ὁ Γάργαλος ἐπρόσταξε νὰ ἐκβάλουν δύο λωρία ἀπὸ τοὺς πόδας εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁγίου, λέγων καὶ τοῦτο περιπαικτικῶς· Τώρα βέβαια θέλει ἔλθῃ ὁ Χριστὸς σου, διὰ νὰ σὲ κάμῃ ὑγιῆ· καὶ τούτου γενομένου, ἔδεσαν αὐτόν δυνατὰ καὶ ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν. Ἐπειδὴ δὲ ἀφ' ἐκυστῶν ἐλύθησαν τὰ δεσμὰ καὶ ὁ ἅγιος ἐν τῷ ἅμα ἐγένεεν ὑγιῆς, καθὼς ἦτον καὶ πρότερον, διὰ τοῦτο ὁ Γάργαλος βλέπων τὸ θαῦμα ἐξέστη, καὶ ἔλθων εἰς τὸν βασιλέα ἐφανέρωσε ταῦτα· ὁ δὲ βασιλεὺς, θανάτωσον, εἶπε τὸν δυσσεβῆ, ἐπειδὴ αὐτὸς δὲν εἶναι υἱὸς μου· ἀλλ' ἐπίβουλός μου, διότι ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν. Τότε ὁ θηριώδης Γάργαλος ἐπρόσταξε νὰ πυρῶσουν μίαν σούβλαν καὶ νὰ διαπεράσουν αὐτήν ἀπὸ τὸ ἐν ὠτίον ἕως εἰς τὸ ἄλλο ὠτίον τοῦ μακαρίου Γοθδελαῶ. Καὶ τούτου γενομένου, ἔβαλεν αὐτόν εἰς τὴν φυλακὴν. Ἐκεῖ λοιπὸν προσευχομένου τοῦ μάρτυρος, ἰδοὺ ἤλθεν ἄγ-

γελος Κυρίου, καὶ ἐξέβαλε τὴν σούβλαν ἀπὸ τὰ ὠτία του, καὶ ἰατρεύσεν αὐτόν. Βλέπων δὲ ὁ Γάργαλος τὸν μάρτυρα ὑγιῆ, οὐκ ἠθουλήθη ὁ ἀσύνητος συνιέναι· ἀλλὰ καταξοσχίσας με βούνευρα τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου, ἔβαλεν αὐτόν πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν. Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν, δέρει τὸν μάρτυρα με ῥαβδία ἀκανθωτὰ τῆς ῥοδίας· εἶτα καταξοσχίζει ἀσπλάγγως τὰς πλευράς του με σιδηρὰς ἀγκίδας (ἤτοι τζεγκέλια), ἐπιλέγων περιγελαστικῶς· Ἄς ἴδωμεν, ἂν ἔλθῃ καὶ τώρα ὁ Χριστὸς σου νὰ σὲ ἰατρεύσῃ· καὶ ἔπειτα πάλιν ἐφυλάκισεν αὐτόν. Εὐθὺς δὲ πάλιν ἅμα προσουχθήθη ὁ μάρτυς, ἔλαβε τὴν ἰατροίαν· ὅθεν εὐχαρίστει καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Βλέποντες δὲ οἱ ἄνθρωποι, οἱ εὐρισκόμενοι εἰς τὴν φυλακὴν τὰ θαυμάσια ταῦτα, θαυμάζοντες ἔλεγον· Μέγας εἶναι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν.

Ὁ δὲ Γάργαλος τοῦτο ἀκούσας, ἐθυμώθη. Ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ ἐμπήξωσιν εἰς τοὺς ὤμους τοῦ μάρτυρος ἀγκίδας σιδηρὰς, καὶ ἀπὸ αὐτὰς νὰ κρεμασθῆ· καὶ οὕτω νὰ στέκῃ κρεμάμενος ἀπὸ τὴν τρίτην ὥραν ἕως τὴν ἐνάτην. Ὁ δὲ μάρτυς κρεμάμενος, ἐπροσηύγετο· καταβιβασθεὶς δὲ ἀπὸ ἐκεῖ, ἐρρίφθη πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν, ἣ δὲ μήτηρ τοῦ μάρτυρος καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Κασδόα, ἐπεθύμουν νὰ ἴδωσιν αὐτόν, ἀλλ' ἐφοβοῦντο τὸν βασιλέα. Μαθὼν δὲ τὴν εἰδησιν ταύτην ὁ βασιλεὺς, εἶπεν εἰς τὸν Γάργαλον, Ἀκόμη ζῆ ὁ Γοθδελαῶς ; ὁ Γάργαλος ἀπεκρίθη· Ναι, βασιλεῦ, ζῆ. Τότε προστάζει ὁ βασιλεὺς νὰ ἐκδώρουν τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς τοῦ μάρτυρος, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὸν λαιμόν, καὶ με τὸ δέρμα αὐτὸ νὰ σκεπάσουν τὸ πρόσωπόν του. Τούτου δὲ γενομένου, ἐρρίφθη πάλιν ὁ μάρτυς εἰς τὴν φυλακὴν, δοξάζων καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεόν. Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν, μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἀκόμη ζῆ ὁ ἅγιος, προστάζει νὰ ἐκριζώσουν ὅλους τοὺς ὀνυχας τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του, καὶ νὰ ἐκβάλουν τοὺς τέσσαρας τραπεζίτας τῶν ὀδοντίων του, καὶ οὕτω νὰ ρίψωσιν αὐτόν πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν, ὡς ψοφισμένον σκύλον. Ἐδωκε δὲ καὶ προσταγὴν ὁ θηριόγνιμος, ὅτι κανεὶς νὰ μὴ προσφέρῃ εἰς αὐτόν κάμμιναν παρηγορίαν ἕως καὶ ἀπλοῦ ὕδατος, ἀλλ' οὔτε ὄλιως νὰ ἐμβῆ εἰς τὴν φυλακὴν. Ἀλλ' ἡ ἀδελφὴ τοῦ μάρτυρος Κασδόα ἐτόλμησε καὶ ὑπῆγε κρυφίως εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἔδωκε νερόν εἰς τὸν ἀγαπητόν τῆς ἀδελφόν, εἰποῦσα εἰς τὸν δεσμοφύλακα· Ἐάν σὺ φανερῶσῃς τὸ πρᾶγμα εἰς τινα, ἤξευρε ὅτι ἔχεις βέβαια νὰ ἀποκεφαλισθῆς. Καὶ ὁ μὲν

τοῦ Χριστοῦ ἀθλητῆς, ἕως τότε ἐζήτει παρηγορίας καὶ ἰατρείας ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν ἦτον ἡ ψυχὴ του πεπαγωμένη καὶ στερεὰ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ἄρ' οὐ δὲ αὐτὴ ἐπαγιώθη, δὲν ἐζήτει πλέον ἰατρείας· ὄχι· ἀλλ' ἐζήτει νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸν θεόθεν ὑπομονὴ καὶ προθυμία εἰς τὰς βασάνους. Ὅθεν ταύτην λαμβάνων μὲ τὴν ἑλλαμψίν τοῦ ἀγίου Πνεύματος, αὐτὸς μὲν ἦτον πληγωμένος, καὶ τὸν ἑαυτὸν του δὲν ἰάτρειεν, ἀλλοιὺς δὲ μᾶλλον ἔχαιρε νὰ ἰατρεύῃ. Διὸ καὶ ὄλοι ἐπὶ τούτῳ ἐθαύμαζον. Ὅθεν καὶ εἷς ἄκρος μάγος, ὀνομαζόμενος καὶ αὐτὸς Γάργαλος, εὕρισκόμενος τότε εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὰ πολλὰ κακὰ ἅτινα ἔπραξ, βλέπων τὴν τόσῃν ὑπομονὴν τοῦ ἀγίου καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ γινόμενα ἐν τῇ φυλακῇ ἐνδοξα καὶ ἐξαισία θαύματα, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἔλεγε· Δέομαί σου δοῦλε τοῦ Θεοῦ, μνήσθητί μου ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ σου. Ὁ δὲ ἅγιος εἶπεν αὐτῷ· Πίστευσον εἰς αὐτὸν, καὶ θέλει σὲ λυτρώσει ἀπὸ ὅλας τὰς ἁμαρτίας σου. Τότε ὁ Γάργαλος εἶπε· Πιστεύω εἰς σὲ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ. Καὶ ἀπὸ τότε ἐπροσκολληθῆναι εἰς τὸν ἅγιον Γοθδελαῖαν.

Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἐκάθισεν ὁ ἄρχων εἰς τὸ κριτήριον, καὶ παραστήσας ἔμπροσθέν του καὶ τοὺς δύο, τὸν ἅγιον, λέγω, Γοθδελαῖαν, καὶ τὸν πρῶτον μάγον Γάργαλον, ἐπρόσταξε νὰ ἐκδύσουν τὸν Γάργαλον καὶ νὰ δέρουν αὐτὸν μὲ ραβδίᾳ. Δερόμενος λοιπὸν ἀπέβλεπεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔλεγε· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, διὰ τὸ ὄνομά σου πάσχω καὶ ἐνδυναμώσόν με. Ὅθεν ταῦτα εἰπὼν, παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· ὁ δὲ ἅγιος Γοθδελαῖας βληθεὶς εἰς ἓνα ξύλινον κοιλίαν, (ἣγουν γαλιάγραν) κατασυντρίβεται εἰς τοὺς πόδας· ἔπειτα καίεται ἀσπλαγγνα εἰς τὰς μασχάλας μὲ πυρωμένας σιδηρὰς σφαίρας, καὶ οὕτως ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν. Ὅσοι δὲ εὕρισκοντο εἰς τὴν φυλακὴν δεδεμένοι καὶ πληγωμένοι ἐχρίοντο μὲ τὰ αἵματα, τὰ τρέχοντα ἐκ τῶν πληγῶν τοῦ μάρτυρος καὶ ἰατρούντο· ἀλλὰ καὶ ἄρρωστοι ἐκεῖ τρέχοντες, ἐλάμβανον τὴν ὑγείαν των, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν. Ταῦτα ἀκούων ὁ ἄρχων δὲν τὰ ἐπίστευεν· ὅθεν μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας, ἐξαγαγὼν τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακὴν, εὔρεν αὐτὸν ὀλόκληρον καὶ ὑγιῆ· βλέπων δὲ τοῦτο ἔγεινεν ἐξεστηκώς, καὶ ἀντὶ νὰ πιστεύσῃ καὶ νὰ μαλακωθῇ, περισσώτερον ἐσκληρύνθη ὁ θηριόγνωμος, καὶ διὰ τοῦτο προστάζει νὰ κτύπῃσιν πολλὰ ἓνα λέβητα, γεμάτον ἀπὸ πίσσαν καὶ θεῖον, καὶ μέσα εἰς

αὐτὸν νὰ βάλλωσι τὸν ἅγιον. Ὁ δὲ ἅγιος ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, προσηυχῆθη, καὶ οὕτως ἐμβῆκεν εἰς τὸν λέβητα. Καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐσγίσθη ὁ λέβης καὶ ἐκβῆκεν ἀπὸ αὐτὸν ὁ μάρτυς ἀβλαβής.

Τοῦτο βλέπων ὁ ἀπάνθρωπος Γάργαλος ἐποίησε σκέψιν ὁμοῦ μὲ τοὺς σὺν αὐτῷ ἄρχοντας, νὰ σταυρώσῃ μὲν ἐπὶ ξύλου γυμνὸν τὸν ἅγιον, πλῆθος δὲ πολὺ νὰ στέχωσιν ἀπὸ μακρόθεν καὶ νὰ τὸν τοξεύωσιν. Ὅθεν ἦτον νὰ ἰδῇ τις πρᾶγμα παράδοξον. Διότι, ὄχι μόνον ὁ ἅγιος ἔμενεν ἀπλήγωτος ἀπὸ τὰ ριπτόμενα βέλη· ἀλλὰ καὶ τὰ βέλη ριπτόμενα ἐναντίον του, ἐκρεμῶντο εἰς τὸν ἀέρα· τὸ ὅποσον τοῦτο θαῦμα ὄλους ἐξέπληξεν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ὅστις ἔδωκε τὴν συμβουλὴν ταύτην εἰς τὸν Γάργαλον, ἐτέντωσε τὸ τόξον του διὰ νὰ κτυπήσῃ τὸν ἅγιον, Ὁ τοῦ θαύματος! τὸ πεμπόμενον βέλος εὐθὺς ἐγύρισε καὶ ἐκτύπησε τὸν ἐδικὸν του δεξιὸν ὀφθαλμόν. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ἀπέστειλε Κασδόαν τὴν θυγατέρα του, ἐλπίζων μήπως αὐτὴ μὲ τὰ γλυκὰ λόγια της δυναθῇ νὰ καταπέισῃ τὸν ἀδελφόν της Γοθδελαῖαν νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸν πατέρα των, καὶ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν· ἀλλ' ἡ Κασδόα προσελθοῦσα εἰς τὸν ἀδελφόν, καὶ κατηχηθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ, ἔγεινε Χριστιανή. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ πατήρ αὐτῶν καὶ βασιλεὺς, ἐθυρώθη. Ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ ἐξαπλώσουν τὴν θυγατέρα του καὶ νὰ δείρουν αὐτὴν σκληρῶς μὲ ραβδίᾳ· τούτου δὲ γενομένου, ἔβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν φυλακὴν. Ἡ δὲ Κασδόα εὕρισκομένη εἰς τὴν φυλακὴν καὶ πονοῦσα ἀπὸ τοὺς ραβδισμοὺς καὶ μάλιστα τὰς ὀπίσθας ἐλαθε, λέγει πρὸς τὸν ἅγιον ἀδελφόν της. Παρακάλεσον ὑπὲρ ἐμοῦ τὸν Θεὸν ἀδελφε, ἐπειδὴ δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω τὰ βασάνα. Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἄς μὴ ὀλιγοστεύσῃ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πίστις σου, καὶ ἐλπίζω εἰς τὸν Χριστόν, εἰς ὃν ἐπίστευσας, ὅτι αὐτὸς δὲν θέλει ἀφήσει νὰ σοῦ ἐγγίξῃ βάσανος· ἀλλ' οὐδὲ ἄλλην βάσανον θὰ δοκιμάσῃς εἰς τὸ ἐξῆς· Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν ἐκβαλὼν ἀπὸ τὴν φυλακὴν τὸν Γοθδελαῖαν, ἐπρόσταξε νὰ δεθῇ χεῖρας καὶ πόδας καὶ νὰ ριφθῇ εἰς τοὺς πόδας σφριγῶντων ἵππων, ἵνα καταπατηθῇ ἀπὸ αὐτοῦς ὅλην τὴν νύκτα καὶ βιαίως ἀποθάνῃ. Ἐρρίφθη λοιπὸν ὁ ἅγιος καὶ ἐπειδὴ εὐρέθη τὸ πρῶτ' ἀβλαβῆς καὶ λυμένος ἀπὸ τὰ δεσμά, διὰ τοῦτο ἐξέστησεν ἅπαντας. Τότε σούβλας πυρώσας ὁ ἀπάνθρωπος τύραννος, κατέκαυσε τὰ μέλη τοῦ μάρτυρος. Ἐπειτα προστάζει νὰ βάλλωσι μέσα εἰς τὰς δύο του χεῖρας δύο ἀγκιστρα, καὶ ἀπὸ

αυτὰ νὰ τὸν κρεμάσωσιν ἐπάνω εἰς δύο ξύλα, τὰ ὁποῖα νὰ ἦναι τρεῖς πῆχεις μακρὰν τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ὁ δὲ γενναῖος ἀθλητῆς καὶ ἐκεῖ κρεμάνμενος, δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ προσεύχεται καὶ νὰ δοξολογῇ τὸν Θεόν. Δύω δὲ χριστιανοὶ καὶ πρεσβύτεροι, ἤγουν ἱερεῖς κατὰ τὴν ἀξίαν, Δαδῆς καὶ Αὐδιῆς ὀνομαζόμενοι, παρεστέκοντο κρυφίως διὰ τὸν φόβον τοῦ βασιλέως, καὶ ἔγραφον τὸ κάθε μαρτύριον τοῦ ἁγίου. Πρὸς τοὺς ὁποίους εἶπεν ὁ ἅγιος, ἀνίσως εἶναι δυνατὸν εἰς σᾶς, φέρετέ μοι νερόν καὶ ἔλαιον διὰ νὰ βαπτισθῶ. Εἶδὲ καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν, παρακαλέσατέ τὸν Θεὸν διὰ νὰ γένη τοῦτο.

Ταῦτα λέγοντος τοῦ ἁγίου, ἰδοὺ ἐπισκιάζει αὐτὸν μικρὸν νέφος, ὡς ὀμίχλη, τὸ ὁποῖον ἔβρεξεν ὡς βρύσις ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ μάρτυρος νερόν καὶ ἔλαιον· ὁμοῦ δὲ μετ' αὐτὸν συννεφον, ἤλθε καὶ φωνὴ λέγουσα· δοῦλε τοῦ Θεοῦ Γοθδελαᾶ, ἰδοὺ ἐδέχθης τὸ ἅγιον βάπτισμα. Καὶ εὐθὺς ἔλαμψε τὸ πρόσωπον τοῦ ἁγίου ὡς ὄψω, καὶ εὐωδία ἐκβῆκεν ἀπὸ αὐτὸν ὅχι ὀλίγη· ὅθεν ἀνέπεμψεν ὁ ἀθλητῆς δόξαν καὶ αἶνον εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Ὁ δὲ ὠμός Γάργαλος καταβιβάσας τὸν μάρτυρα ἀπὸ τὸ ξύλον, ἔξυσε καλάμια καὶ τὰ ἐπλάτυνεν καὶ ἔπειτα κατεκέντησε μετ' αὐτὰ ὄλον τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς. Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητῆς εἰς πολλὰς ὥρας κατακεντούμενος, καὶ τὸν νοῦν του ὄλον συγκεντρῶσας πρὸς τὸν Θεόν, παρέδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν ἁγίαν ψυχὴν του. Τότε ὁ Γάργαλος ἔδεσε τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου μετ' ἰσχυρίων, καὶ τὸ σχοινίον πάλιν ἔδεσεν εἰς ἀγρίους ἵππους καὶ οὕτως ἐπρόσβαξε τοὺς στρατιώτας νὰ κτυπῶσιν αὐτὸν καὶ νὰ διώκωσιν τοὺς ἵππους εἰς τραχεῖς καὶ πετρῶδεις τόπους, μετ' σκοπὸν, ἵνα τὸ νεκρὸν καὶ γυμνὸν σῶμα τοῦ μάρτυρος διασπαρῆθῃ εἰς κομμάτια, καὶ παντελῶς ἀφανισθῇ. Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἐποίησεν ὁ ἀπάνθρωπος, εἴτι μέρους ἔμεινε τοῦ ἀθλητικωτάτου ἐκείνου σώματος τὸ διαιμοίρασεν εἰς τρία, καὶ ἔρριψε ταῦτα (ὡ ψυχῆς ὠμοτάτης τῆς καὶ τὰ θηρία ὑπερβαίνουσας!) διὰ νὰ τὰ φάγωσιν τὰ πειτεινὰ καὶ οὐκύνες. Ἀλλ' οἱ ἀνωτέρω ῥηθέντες δύο ἱερεῖς ὁ Δαδῆς καὶ Αὐδιῆς, ἀγοράσαντες τὰ κομμάτια ἐκείνα τοῦ ἱεροῦ λειψάνου μετ' πολλὴν πληρωμὴν, ἔφερον αὐτὰ ὁμοῦ μετ' τὸν διάκονον Ἀρμαξάδα εἰς τὰς οἰκίας των. Καὶ τελιξάντες μετ' ἀρώματα καὶ σινδόνας, ἐνεταφίασαν αὐτὰ εὐλαβῶς.

Ὁ δὲ ἅγιος Δάδας ὁ ἐνδοξότατος καὶ συγγενῆς τοῦ βασιλέως, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, μετ' ἀφόρους βασάνους τιμωρηθεὶς, τελευταῖον κα-

τεκόπη μεληδὸν, καὶ οὕτω καὶ αὐτὸς ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ. Φιλόχριστοι δὲ τινες λαβόντες τὰ κατακοπέντα αὐτοῦ μέλη, καὶ τιμήσαντες κατὰ τὸ πρέπον, ἐνεταφίασαν αὐτὰ εἰς ἱερὸν καὶ τίμιον τόπον. Ἐνῶ δὲ οἱ ἀνωτέρω ἱερεῖς καὶ οἱ λοιποὶ ἔψαλλον ὄλην ἐκείνην τὴν νύκτα, δοξολογοῦντες καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν Θεόν, ἰδοὺ κατὰ τὸ μεσονύκτιον φαίνεται ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ὁ ἅγιος Γοθδελαᾶς, καὶ τοὺς λέγει. «Ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ, ἀδελφοί, καὶ στήτε ἔδραιοι καὶ ἀμετακίνητοι, καὶ μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένῳ ἀποκτεῖναι.» Οἱ δὲ ψάλλοντες ἱερεῖς, βλέποντες τὸν ἅγιον, ἐχάρησαν. Εἶπε δὲ πάλιν πρὸς αὐτοὺς ὁ μάρτυς, «Ὁ Κύριος νὰ σᾶς ἀποδώσῃ τὸν μισθόν, διὰ τὸν κόπον ὃν ἐποίησατε» καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν λέγει πρὸς τὸν Δαδιῆν, «Λάβε τὸ κέρασ τοῦ ἐλαίου (ἦτοι τὸ ἅγιον Μῦρον), καὶ τὸ τίμιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν βασιλικὸν κήπον μύρωσον τὴν ἀδελφὴν μου Κασδόαν, καὶ κοινώνησον αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ἁγίου Σῶμα τοῦ Κυρίου.» Ὁ δὲ Δαδιῆς λαβὼν αὐτὰ, ὑπῆγε. Καὶ ὡ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ὅτε ἐφθασεν εἰς τὴν θύραν τοῦ κήπου, ἰδοὺ ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου, καὶ ἐμβῆκε μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν κήπον. Τότε ὁ ἱερεὺς βαπτίσας τὴν Κασδόαν, ἐμύρωσεν αὐτὴν, καὶ κοινωνήσας αὐτὴν ἐκ τῶν ἀγράντων μυστηρίων, εἶπεν, ὕπαγε καὶ κοιμοῦ εἰς τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ εὐθέως λαβὼν ὁ ἄγγελος τὴν ἁγίαν αὐτῆς ψυχὴν, ἀνέβη εἰς τὰ οὐράνια.

Ἄλλος δὲ συγγενῆς τοῦ βασιλέως, Κασδόος ὀνομαζόμενος, ἐδάρη μετ' αὐτὴν ξυλίνην διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ. Τῷ δὲ πρῶτῳ ἐμβῆκεν ἡ βασίλισσα εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ εὐροῦσα τὴν θυγατέρα αὐτῆς Κασδόαν τελειωμένην, ἐγύρισε λυπημένη εἰς τὰ βασίλεια, καὶ λέγει εἰς τὸν ἄνδρα τῆς, Εἰς τὸ ἔξῃς, βασιλεῦ, χαῖρε σὺ καὶ ἡ βασιλεία σου, διότι ὁ μὲν υἱὸς μου Γοθδελαᾶς ἐθανατώθη, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐτιμωρήθη μυριοπλασίως ἀπὸ σέ, ὡς ἂν εἶχεν ἐγκλήματα μυρίων φονεῦτων· ἡ δὲ θυγάτηρ μου Κασδόα, ἰδοὺ καὶ αὐτὴ ἀπέθανεν, ὕστερον ἀφ' οὗ κατεξέσχισθη μετ' ἀκανθῶδη ραβδίᾳ, ὡς ἂν ἤθελε φονεύσῃ τὸν ἴδιόν της πατέρα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀσπλαγχνος ἐκείνος καὶ αἰμοβόρος ἀνὴρ ὁμοῦ καὶ πατὴρ, τελείως δὲν ἐκλινεν εἰς ἔλεος καὶ συμπάθειαν. Ἡ δὲ μήτηρ βασίλισσα λαβοῦσα ἀρώματα πολυειδῆ καὶ εὐωδέστατα, ἐμύρισε τὸ λείψανον Κασδόας τῆς ἁγίας αὐτῆς θυγατρὸς, καὶ τει-

λίξασα μὲ πορφύραν βασιλικήν, ἔβαλεν αὐτὸ ὁμοῦ μὲ τὸ λείψανον Γοβδελαῶ τοῦ ἁγίου υἱοῦ τῆς. Εἰς δόξαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Α΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, ἐπισκόπου τῆς μεγάλης Ἀρμενίας.

- Εἰδῶς τὸ, γ ρ η γ ο ρ ε ῖ τε τοῦ Θεοῦ λόγου,
- Θεοῦ καλοῦντος γρηγορῶν ὄφθης πάτερ.
- Ἀρμενίης μεγάλης θάνε Γρηγόριος τριακοστῆ.

Οὗτος ἤκμασε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (290) υἱὸς Ἀνάχ τοῦ Πάρθου, ὃς τις ἐστάθη μέγας καὶ περιφανῆς ἀρχὼν καὶ συγγενῆς τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρμενίας Κουσαρῶ. Τὸν ὁποῖον τοῦτον Κουσαρῶ ἐθανάτωσε μὲ δόλον ὁ ἴδιος Ἀνάχ, ἀποσταλεῖς καὶ παρακινηθεῖς εἰς τοῦτο ἀπὸ τὸν Ἀρτασύραν βασιλέα Περσῶν. Ὅθεν διὰ τὸν βασιλικὸν αὐτὸν φόνον, ἐθανατώθη ὄλη ἡ γενεὰ ἐκείνου. Μόνος δὲ ὁ Θεὸς Γρηγόριος οὗτος μὲ ἄλλον ἕνα ἀδελφόν του ἐλυτρώθη ἀπὸ τὸν θάνατον, πεμφθεὶς ὅτε ἦτον παιδίον μικρὸν εἰς τὴν ἐπικράτειαν τῶν Ῥωμαίων, μὲ τὸ μέσον ἐνὸς συγγενοῦς του. Εὐρισκόμενος λοιπὸν ὁ Θεὸς οὗτος πατὴρ εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Καππαδοκείας, ἐμάνθανε καὶ τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν τῶν γραμμάτων καὶ τῶν Χριστιανῶν δόγματα καὶ διδάγματα. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τῶν υἱῶν τοῦ φονευθέντος Κουσαρῶ, Τηριδάτης ὀνομαζόμενος, ἐδιώχθη ἐκ τῆς Ἀρμενίας ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν καὶ διέτριβεν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη τῆς Καισαρείας, συναριθμούμενος μὲ τοὺς πρῶτους ἀρχοντας τῶν Ῥωμαίων, διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς Γρηγόριος ὑπῆγε κοντὰ εἰς αὐτὸν καὶ ἐπρόκρινε θεληματικῶς νὰ τὸν ὑπηρετῆ. Ὅθεν κατὰ μὲν τὰ ἄλλα πάντα ἐθεράπευε τὸν Τηριδάτην καὶ τὸν ἀνέπαυε, ἐπειδὴ δὲ ἦτον χριστιανὸς, κατὰ τοῦτο μόνον πολλὰ τὸν ἐλύπει καὶ τὸν ἐπαρώξυνεν. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Τηριδάτης ἔκαμε μίαν μεγάλην ἀνδραγαθίαν εἰς βοήθειαν τῶν Ῥωμαίων, διὰ τοῦτο εἰς ἀνταπόδοσιν τῆς χάριτος, ἀποκατέστη πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πατρὸς του βασιλέως τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἐξουσίαζε τὴν Ἀρμενίαν. Τότε λοιπὸν καλέσας τὸν Θεὸν Γρηγόριον, μετεχειρίζετο πάντα τρόπον διὰ νὰ τὸν κάμη κοινωνὸν τῆς Ὁρθοξείας του, ἀλλ' ὁ ἅγιος κρατῶν στερεῶς τὴν εὐσεβῆ πί-

στιν, διίσχυρίζετο, ὅτι ποτὲ δὲν θέλει τὴν ἀρνηθῆ. Ὅθεν ἀναθράσας ὁ Τηριδάτης ἀπὸ τὸν θυμὸν, εὐθὺς ἐπρόσταξε νὰ δέσωσιν ὀπίσω τοὺς ἀγκῶνας τοῦ ἁγίου καὶ νὰ τεντώσουν βιαίως ἄνω καὶ κάτω τὸ στόμα του μὲ ἐν ξύλον νὰ φερώσωσιν δὲ εἰς τοὺς ὤμους του βάλους μεγάλωτάτους ἀλατος μεταλλικοῦ, τὸ ὁποῖον ἐξάγεται εἰς τὴν Ἀρμενίαν. Ἐπειτα ἐπρόσταξε νὰ κρεμάσουν τὸν ἅγιον ὑψηλὰ μὲ ἐν σχοινίον, καὶ ἐκεῖ νὰ τιμωρῶσιν αὐτὸν πικρῶς ἕως ἡμέρας ἑπτὰ. Πάντα δὲ ταῦτα ὑπέμεινε μὲ μεγάλην ἀνδρίαν ὁ γενναῖος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστής. Εἴτα ἐκρέμασαν τὸν ἅγιον κατακέφαλα ἀπὸ τὸν ἕνα πόδα, καὶ ἔδειραν αὐτὸν ἀσπλαγγα μὲ ῥαβδία χονδρά· κάτωθεν δὲ ἐκάπνιζον αὐτὸν μὲ κόπρον βρομερωτάτην, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν οὐδὲ νὰ ἀναπνεύσῃ ἐσυγχωρεῖτο ὁ τρισμακάριος. Μετὰ ταῦτα ἔσφιγξαν τὰς κνήμας του μὲ σανίδια καὶ σχοινία τόσον δυνατὰ, ὥστε ἀπὸ τὸ πολὺ σφίγγιμον ἔσταζε τὸ αἷμα ἀπὸ τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν του.

Ἵστερον δὲ ἐκάρφωσαν εἰς τὰς πτέρνας (πέλματα) τῶν ποδῶν του σιδηρὰ καρφία, καὶ μὲ αὐτὰ ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ τρέχῃ. Ἐπειτα ἔσφιγξαν τὴν κεφαλὴν του μὲ ἐν μηχανικὸν ὄργανον, καὶ ἔβαλαν εἰς τὴν μύτην του διὰ μιᾶς σύριγγος (μικροῦ σωλῆνος) σαπουνόχωμα καὶ ὄξος, ἐσμιγμένα μὲ ἄλας, τῶν ὁποίων ἡ ὀσμύτης ἔφθασεν ἕως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ βαθύτερα μέρη τῆς κεφαλῆς καὶ ἕως εἰς αὐτὸν τὸν ἐγκέφαλόν του. Εἴτα κατακαίουσι τὴν κεφαλὴν του ἔξ ἡμέρας μὲ ἕνα θύλακον δερμάτινον γεμάτον ἀπὸ θερμοπάτην στάκτην τῆς καμίνου. Ἵστερον δὲ πάλιν κρεμῶσιν αὐτὸν κατακέφαλα, καὶ διὰ τοῦ ἀφεδρωῖνος ῥίπτουσι πολὺ νερὸν μέσα εἰς τὴν κοιλίαν του. Καὶ πάλιν κρεμάσαντες αὐτὸν, καταξεσχίζουσι τὰς πλευράς του μὲ σιδηρὰ δούγια, εἴτα σύρουσιν αὐτὸν ἀνάσκελα ἐπάνω εἰς τριβόλια σιδηρᾶ, καὶ βάλλουσιν εἰς τοὺς πόδας του σιδηρὰ ὑποδήματα. Μετὰ ταῦτα βάλλουσι περόνια εἰς τὰ γόνατα του μὲ σιδηρᾶς σφῆνας, καὶ κρεμῶσιν αὐτὸν. Οὕτω δὲ κρεμάμενος διαμένει ὁ ἅγιος τρεῖς ὀλοκλήρους ἡμέρας. Ἵστερον γύνουσι εἰς ὄλον τὸ σῶμά του βρασμένον μύλυθρον.

Ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα πάντα ἐγένοντο, ἐρρίφθη δεδεμένος ὁ τρισόλβιος μέσα εἰς βαθὺν λάκκον (ἦτοι εἰς ξηροπήγαδον), εὐρισκόμενον εἰς τὴν πόλιν Ἀρταξᾶ, τὸ ὁποῖον ἦτον γεμάτον ἀπὸ βόρβορον καὶ θανατηφόρα ὀφίδια· καὶ ἐκεῖ διαμένει χρόνους ὀλοκλήρους δεκαπέντε, τρεφόμενος κρυφίως ἀπὸ μίαν γυναῖκα γήραν. Ἐ-

τήν λόγους περί γάμων. Ἡ δὲ ἁγία ἀγαπῶσα θερμῶς τὴν παρθενίαν, φεύγει κρυφίως ὁμοῦ μετὰ τὴν καθηγουμένην Γαϊανὴν καὶ μετὰ ἄλλας παρθένας, τὸν ἀριθμὸν ἑβδομήκοντα, αἰτινες καταφυγοῦσαι εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἀρμενίας Ἀραράτ, ἐκεῖ ἐκρύπτοντο μέσα εἰς τινὰς ληνοὺς. Ὁ Διοκλητιανὸς λοιπὸν, μὴ δυνάμενος νὰ ἡσυχάσῃ ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς Ῥιψιμίας, καὶ μαθὼν περὶ αὐτῆς ὅτι ἔφυγε, γράφει εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἀρμενίας Ἐτριδάτην, νὰ στείλῃ εἰς αὐτὸν τὴν Ῥιψιμίαν ἢ, ἂν θέλῃ, νὰ πάρῃ αὐτὸς αὐτὴν εἰς γυναϊκά του. Ὁ δὲ Ἐτριδάτης ἐρευνήσας καὶ μαθὼν ἀπὸ ἐκείνουσ οἵτινες εἶδον αὐτὴν, πόσον ἦτον ὠραία καὶ εὐμορφος, παρευθὺς καὶ αὐτὸς ἠγχαλωτίσθη ἀπὸ τὸν αὐτῆς ἔρωτα. Ὅθεν ἔστειλεν εἰς αὐτὴν φορέματα βασιλικά, ἵνα ταῦτα φορέσῃ καὶ ἔλθῃ εἰς αὐτόν. Ἡ δὲ ἁγία οὐδὲ νὰ ἀκούσῃ ὁλως ἤθελε τὸ τοιοῦτον· ἀλλὰ μόνον κατεγίνετο εἰς τὴν πρὸς Θεὸν προσευχὴν.

Ὅθεν εἰς τὸν τόπον, ὅπου εὕρισκοντο αἱ παρθένοι, αἰφνιδίως ἐγένετο μία φοβερὰ βροντὴ, ὁμοῦ δὲ μετὰ τὴν βροντὴν ἤκούσθη καὶ μία θεϊκὴ φωνή, ἡ ὁποία ἐδυνάμονε τὰς παρθένας τόσοσ, ὥστε αὐταὶ μὲν ἔλαβον ἐκ ταύτης μέγα θάρρος, πολλοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, τοὺς ἀπεσταλμένους δηλαδὴ ὑπὸ τοῦ Ἐτριδάτου, ἐμειναν ἄφωνοι, ἐκπλαγέντες διὰ τὸ αἰφνίδιον τῆς βροντῆς· ἄλλοι δὲ πεσόντες ἀπὸ τοὺς ἵππους καὶ ὑπ' αὐτῶν καταπατηθέντες, ἐθανατώθησαν. Ὁ δὲ Ἐτριδάτης ταῦτα μαθὼν, δὲν ἤλθεν εἰς αἴσθησιν, μεθυσμένος ὢν ἀπὸ τὸν ἔρωτα. Διὰ τοῦτο καὶ βιασικῶς ἔφερεν εἰς τὰ βασίλεια τὴν παρθένον, καὶ ἐμβὰς εἰς τὸν κοιτῶνα μετὰ παντοίους τρόπους ἐκολάκευε καὶ παρεκίνει τὴν ὁσίαν νὰ κλίνῃ εἰς τὸν σκοπὸν του· ἡ δὲ ἁγία κατῆσχυνεν αὐτόν καὶ ἄσθορος ἔμεινε μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ δύναμιν. Ἀλλ' ὁ Ἐτριδάτης μὴ ὑποφέρων τὸν σατανικὸν ἔρωτα, ἐπρόσταξε νὰ ἔλθῃ ἡ καθηγουμένη Γαϊανὴ καὶ νὰ συμβουλεύσῃ τὴν Ῥιψιμίαν, ἵνα πεισθῇ εἰς τὴν κακὴν γνώμην του. Παρασταθεῖσα δὲ ἔμπροσθέν του ἡ Γαϊανὴ, ἔκαμεν ὄλον τὸ ἐναντίον, παρεκίνει δηλαδὴ τὴν Ῥιψιμίαν καὶ ἐνεδυνάμονεν αὐτὴν εἰς τὸ νὰ ἀντισταθῇ ἀνδρείως καὶ νὰ μὴ κλίνῃ εἰς τὴν βίαν τοῦ βασιλέως. Τούτου χάριν προστάζει ὁ βασιλεὺς νὰ κτυπήσῃ μετὰ πέτρας τὰ ὀδόντια τῆς Γαϊανῆς καὶ νὰ τὰ ἐκβάλῃ, καὶ οὕτω νὰ στείλωσιν αὐτὴν ἐξόριστον εἰς μακρὸν τόπον. Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν, ἐπειδὴ ἀπέτυχεν τοῦ ποθομένου, ἐκυλίετο κατὰ γῆς ἀπὸ τὸν ἀκράτητον ἔρωτα, ἡ δὲ αἰδοῖμος Ῥιψιμία, ἐ-

ξελθοῦσα μετὰ νίκην ἀπὸ τὸ παλάτιον, ὅτε ἤλθεν ἡ νύξ ὑπῆγεν εἰς τὰς ἄλλας συμπαρθένας, καὶ λαβοῦσα αὐτάς μεταβαίνει εἰς ἄλλον τόπον, ἐκεῖ πλησίον εὕρισκόμενον, ὅπου ἵσταμένη προσήχητο.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὀλίγη ὥρα τῆς νυκτὸς, ἰδοὺ καὶ ἔρχεται εἰς τὰς παρθένας ὁ τοῦ βασιλέως ἀρχιμάγειρος ὁμοῦ μετὰ πολλοὺς δορυφόρους, κρατοῦντας λαμπάδας πολλὰς. Καὶ εὐθὺς ἀρπάζουσι τὴν Ῥιψιμίαν καὶ δέσαντες ὀπίσω τὰς χεῖράς της, κόπτουσι τὴν γλώσσάν της· καὶ ἔπειτα ἀπλόνουσιν αὐτὴν ἐπάνω εἰς ξύλα ὄρθια καὶ τὴν κατακαίουσι μετὰ λαμπάδας. Ἐἶτα σγίζουσι τὴν κοιλίαν της μετὰ ξύλον δξύτατον, καὶ κατὰ γῆς τὰ σπλάγγνα της χύνουσι· καὶ ἐπειδὴ ἀκόμη ὀλίγον ἐσπάραττεν ἡ ἁγία, ἐξορύττουσι καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς της, καὶ ὄλον τὸ σῶμά της κατακόπτουσιν εἰς λεπτά κομμάτια. Καὶ οὕτως ἡ σωφρονεστάτη Ῥιψιμία διαβαίνει παρθένα καὶ ἄσθορος πρὸς τὸν ἐπόθησε νυμφίον Χριστόν· ὁμοῦ δὲ μετὰ αὐτὴν ἐφρονεῦθησαν καὶ ἄνδρες χριστιανοὶ ἑβδομήκοντα. Ἐπειδὴ δέ τριακονταδύω συμπαρθένοι μοναχὰ ὑπῆγαν διὰ νὰ συνάξωσι τῆς ἁγίας τὰ λείψανα, διὰ τοῦτο γνωρισθεῖσαι ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς, ξίφει τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν. Τὴν δὲ μακαρίαν Γαϊανὴν ὁμοῦ καὶ ἄλλας δύο παρθένας, ῥίψαντες κατὰ γῆς, ἐτέντωσαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας των καὶ ἐτρέψθησαν τοὺς ἀστράγάλους των· ἔπειτα φουσκώσαντες αὐτάς ὡς ἂν ἀσκία διὰ μέσου συρίγγων, ἐξέδαραν ὄλον τὸ δέρμα τοῦ σώματός των, καὶ τὰς γλώσσας των ἐκοψαν. Μετὰ ταῦτα ἔσχισαν τὰς κοιλίας των μετὰ πέτρας καὶ μετὰ σιδηρὰ ὄργανα καὶ ἔδειξαν ἔμπροσθέν των χυμένα ὅλα των τὰ ἐντόσθια· τελευταῖον δὲ ξίφει τὰς κεφαλὰς των ἀπέκοψαν, καὶ οὕτως ἔλαβον αἱ μακάριαι τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους. Εἰς τιμὴν δὲ τῶν παρθένων τούτων τρεῖς ναοὺς ἐκτίσεν ὕστερον ὁ τῆς μεγάλης Ἀρμενίας Γρηγόριος. Καὶ ἄλλοι δὲ ναοὶ τούτων εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἀρμενίας ἐκτίσθησαν. (Ὅρα περὶ τούτων πλατύτερον εἰς τὸν νέον Παράδεισον, ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τῆς μεγάλης Ἀρμενίας.)

Μνήμη τῶν ἁγίων ἐβδομηκοντὰ ΜΑΡ-
ΤΥΡΩΝ τῶν συναραιρεθέντων τῇ ἁγίᾳ Ῥιψιμίᾳ.

- » Τέθνηκεν ἀνδρῶν ἑβδομηκοντὰς ξίφει,
- » Θνήσκειν ἐτοιμῶν, εἰ δέοι καὶ πολλὰκις.

Μνήμη τῶν δύνω ὀσιομαρτύρων ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

- » Δυὰς γυναικῶν ἀρεταῖς τεθραμμένων,
- » Ἀθλητικῶ τμηθεῖσα κοσμεῖται τέλει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΣ ξίφει τελειοῦται.

- » Ὁ Στρατόνικος τῶ διὰ ξίφους τέλει,
- » Ἄπαν στρατεύμα δαιμόνων νικᾷ μόνος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΛΟΝΙΟΣ ἀνθρακας ἐπὶ τοῦ ὄμφαλου δεξιόμενος, τελειοῦται.

» Γνώρισμα Μαρδόνιε τοῦ πάθους φέρεις.

» Ἐπ' ὄμφαλου σφράγισμα καύσας φέρων.

Οἱ ἅγιοι χίλιοι ΜΑΡΤΥΡΕΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Χιλιάριθμος ἀυχενότητων φάλγξ,

» Ἐπαθλον εὔρεν οὐκ ἀριθμητὰ στέφη.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεός ἐλέησον ἡμᾶς.

- » Σεπτέμβριος μὴν ᾧδε λαμβάνει τέλος,
- » Θεῶ δὲ δόξαν τῶ τέλει πάντων φέρει.

ΜΗΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ ¹

Εἰς τὴν Α', μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου *ΑΝΑΝΙΟΥ*.

- » Αἰθίοις νέμειν θέλοντα μηδαμῶς σέβας,
- » Ἀνανίαν βάλλουσι δυσσεβεῖς λίθοις.
- » Λεύσθη Ἀνανίας Ὀκτωβρίου ἡματι πρώτῳ.

ΟΥΤΟΣ ὁ Ἀπόστολος Ἀνανίας ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Δαμασκὸν τῆς ὁμοίας καὶ Ἐπίσκοπος ἐγχεράτισε. Πρὸς τοῦτον ἐπέμπεθη ὑπὸ Κυρίου ὁ μέγας Ἀπόστολος Παῦλος δι' ἀποκαλύψεως, καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἐβαπτίσθη ἐν ἔτει γ', μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου, κατὰ τοὺς ἀκριβεστέρους χρονολόγους. Οὗτος λοιπὸν ἐπειδὴ καὶ ἔκαμνε πολλὰς ἰατρίας εἰς τὴν Δαμασκὸν καὶ εἰς τὴν Ἐλευθερούπολιν, καὶ διὰ μέσου αὐτῶν ἐπέστρεψε πολλοὺς ἀπίστους εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, διὰ τοῦτο ἐπιάσθη ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Λουκιανὸν καὶ ἐδάρη με νεύρα βοῶν. Εἶτα ἐξεσχίσθη εἰς τὰς πλευρὰς καὶ ἐκάη με τὰς λαμπάδας· καὶ τελευταῖον ἐκβλήθεις ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβολήθη. Καὶ οὕτω τελειώσας τὸ μαρτύριον, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)²

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν *ΡΩΜΑΝΟΥ* τοῦ ποιητοῦ τῶν *Κοντακίων*.

- » Καὶ πρὶν μὲν ὕμνει Ῥωμανὸς Θεὸν Λόγον,
- » Ὑμνεῖ δὲ καὶ νῦν, ἀλλὰ σὺν τοῖς ἀγγέλοις.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ Ῥωμανὸς κατήγετο ἀπὸ τὴν Συρίαν, πατρίδα ἔχων τὴν πόλιν Ἐμεσαν, ἣ ὁποία τῶρα λέγεται τουριστὶ Ἐμα. Ἐγχεράτισε δὲ καὶ διάκονος τῆς ἐκκλησίας τῆς Βηρυτοῦ, ἐκεῖθεν δὲ ἀνέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν κατὰ τοὺς χρόνους Ἀναστασίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει υγς' (196). Καὶ διέτριβεν εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἐπιλεγόμενης Κύρου ¹ με πᾶσαν εὐλάβειαν καὶ σεμνό-

¹ Εἰδήσεως ἄξιον εἶναι εἰς τοὺς φιλομαθεῖς τὸ διήγημα, ὅπερ ἀναφέρει ὁ σοφὸς Νικηφόρος ὁ Ξανθόπουλος περὶ τοῦ ναοῦ τούτου τῆς Θεοτόκου, γράφων πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα περὶ τοῦ Κοντακίου καὶ περὶ τοῦ ποιητοῦ τῶν Κοντακίων. Λέγει λοιπὸν οὗτος ἐκεῖ, ὅτι ὁ ἅγιος Ῥωμανὸς πρῶτον μὲν ἦτον ἄμουςος παντελῶς καὶ ἀγῆς κατὰ τὴν φωνὴν καὶ τὰ ἄσματα, διὰ τοῦτο καὶ ἐπεριπαίζετο ἀπὸ τοῦ πολλοῦς, ἃν καὶ ἦτο δόκιμος ἐργάτης τῆς ἀρετῆς. Ὄθεν ἀπελθὼν εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου τὸν ἐν τοῖς Κύρου, παρεκάλει τὴν Θεοτόκον νὰ χάριση εἰς αὐτὸν τὸ χάρισμα τῆς μελωδίας, διότι ἦτον εἰς τὸν ναὸν ἐκεῖνον μία εἰκὼν τῆς Θεοτόκου τελοῦσα μυρία θυμαῖα, ἧτις πάλαι μὲν ἐκρύβθη ἀπὸ ἓνα ἐλλαθῆ εἰς τὴν ἐκεῖ πλησίον εὐρισκομένην κυπαρίσσον, ὑστερον δὲ ἐφανερῶθη, λαμπάδος ἐν τῇ κυπαρίσσω φανομένης. Ταύτης λοιπὸν φανερωθείσης, οἰκοδομεῖται ἐκεῖ ναὸς τῆς Θεοτόκου, παρὰ τινος ἀνδρὸς Κύρου ὀνομαζομένου, ἃρ' οὗ καὶ ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν, τὸ νὰ λέγεται ναὸς τῆς Θεοτόκου ἐν τοῖς Κύρου. Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ θεῖος Ῥωμανὸς σχολάζων, ἔτυχε κατὰ τὴν νύκτα τῆς τῶν Χριστουγέννων ἑορτῆς νὰ ὑπνώσῃ ἐν τῇ ἑκτῇ ὥδῃ, πλησίον εἰς τὸν ἄμβωνα. Καὶ βλέπει τὴν Θεοτόκον βασιτάζουσαν ἐν τευλιγμένῳ χαρτίῳ (τὸ ὅποιον καὶ κόντος καὶ κοντάκιον ὀνομάζεται) καὶ δίδουσαν τοῦτο εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τὸ φάγῃ. Ὄθεν τοῦτο ἐ-

¹ Ἐχων ἡμέρας λα' ἢ ἡμέρα ἔχει ὄρας α', καὶ ἡνὺς ὄρας γ'. Σημειώμεν ἐνταῦθα, ὅτι τὸ ὄνομα Ὀκτώβριος δὲν εἶναι Ἑλληνικόν, ἀλλὰ Λατινικόν, καὶ σημαίνει ὄγδοος, ἐτυμολογούμενον ἀπὸ τοῦ οσθὸ ὃ δηλοῖ ὀκτώ. Ὁ μὴν δηλαδὴ οὗτος εἶναι ὄγδοος, ἀριθμούμενος ἀπὸ τὸν Μάρτιον αἴνα, ὅστις εἶναι ἀρχὴ καὶ πρῶτος τῶν μηνῶν, κατὰ τὴν Κοσμογένεσιν, ὡς εἶπομεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Μαρτίου καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Σεπτεμβρίου.

² Σημειώσαι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἐλαχιστότης συνέθεσεν εἰς τὸν Ἀπόστολον τοῦτον τροπάρικα τινὰ, ὅσα ἐλλείπουσιν εἰς τὴν ἐορτήν του, καὶ ὁ βουλόμενος ἐορτάζειν αὐτὸν, ζητησάτω ταῦτα. Τὸ μαρτύριον τοῦτου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Λουκιανὸς τοῦ δυσσεβοῦς » (σῶζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἱβερῶν καὶ ἐν ἄλλαις.)

τητα. Ουτος λοιπόν κάμων πολλάκις ἀγρυπνίαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου τῆς ἐπιλεγόμενης τῶν Βλαχερνῶν, πάλιν ἐγύριζεν εἰς τὸν ναὸν τῆς αὐτῆς Θεοτόκου τὸν ἐν τοῖς Κύρου. Ὅθεν καὶ ἐκεῖ, εἰς τὸν ἐν τοῖς Κύρου δηλαδὴ ναὸν, διακρίβων ὁ ὄσιος, ἔλαβε τὸ χάρισμα τοῦ νὰ συντάξῃ καὶ νὰ μελουργήσῃ τὰ τοῦ χρόνου ὅλου κοντάκια· ἐφάνη δηλαδὴ εἰς αὐτὸν κατ' ὄναρ ἡ κυρία Θεοτόκος, καὶ δοῦσα εἰς αὐτὸν ἓνα τόμον γάρτου, τὸν ἐπρόσταξε νὰ τὸν φάγῃ. Ἄνοιξας δὲ τὸ στόμα του ὁ ὄσιος, ἐφάνη ὅτι τὸν κατέπιε. Καὶ λοιπὸν ἐξυπνος γενόμενος, ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὸν ἀμβωνα καὶ ἤρχισε νὰ ψάλλῃ τὸ «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει», διότι ἔτυχε τότε νὰ ᾄδῃ ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων. Ποίησας λοιπὸν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἑορτὰς, ἀλλὰ δὴ καὶ εἰς ἁγίους, κοντάκια ὑπὲρ τὰ χίλια, καὶ εὐλαβῶς καὶ ὀσίως διανύσας τὴν ζωὴν του, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

Μνήμη τῶν ἁγίων ὁσιομαρτύρων ΜΙΧΑΗΛ ἡγουμένου τῆς μοῆς Ζώης, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἁγίων ΜΟΝΑΧΩΝ.

Εἰς τὸν Μιχαὴλ καὶ τοὺς τριάκοντα μοναχοὺς.

- » Τυχεῖς, Μιχαὴλ, σὺν μαθηταῖς τρισδέκα,
- » Χορῶ συνήθης τῶν μοναστομαρτύρων.

Εἰς τοὺς ἑξ μοναχοὺς.

- » Ἐξ συμμοχσταὶ τοὺς ἑαυτῶν μανδίαις
- » Ἄθλοις ἐρυθραίνουσι τοῖς διὰ ζήφους.

Οὔτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης ἐν ἔτει ψ' (780), κατοικοῦντες εἰς μοναστήριον ὀνομαζόμενον Ζώη, τὸ ὁποῖον ἦτο παρὰ τὴν Σεβαστοῦπολιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τότε Ἄμνηρς τῶν Ἀγαρηνῶν, Ἀλεῖμ ὀνομαζόμενος, ἐκβῆκε πο-

καῖνος φαγῶν, τοῦ ποθυμένου ἠξιώθη χάρισματος καὶ τὰ ἄλλα γέγονεν ὅσα γράφεται ἐν τῷ παρόντι Συναξερῷ. Κοντάκιον μὲν σὺν ὠνόμασεν ὁ θεῖος Ῥωμανὸς τὸ πρῶτον, διὰ τὸ τίλιγμα τοῦ γάρτου, ἕπερ ἡ Θεοτόκος δέδωκεν αὐτῷ. Ἐν τῇ ἑκτῇ δὲ ἡδὴ λέγεται, διατὶ κατ' αὐτὴν ὁ ἅγιος τὸ χάρισμα ἐδέξατο. Ἐποίησε δὲ Κοντάκια ὑπὲρ τὰ χίλια. Εἰς καθὲ δὲ ἁγίον καὶ καθὲ ἑορτῇ εἶχε Κοντάκια πολλὰ μὲ ἀκροστιχίδια, λέγουσαν ταῦτα «Ῥωμανὸς ἐλευθέρους,» Ἡ «τοῦ ταπεινοῦ Ῥωμανοῦ,» Τινὰ δὲ ἦσαν καὶ κατ' ἀλφάβητον. Πλὴν ἡ Ἐκκλησία τὰ πολλὰ περικτησχημένη, ἕνα καὶ μόνον παρέλαθεν ἐν ἐκείτῃ ἑορτῇ εἰς μνήμην τοῦ θάμματος.

λεμῶν τὴν χώραν ἐκείνην, ἐπίασε καὶ τούτους τοὺς ἁγίους πατέρας καὶ παρεκίνησε αὐτοὺς νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὁ δὲ ὀσιώτατος ἡγούμενος Μιχαὴλ τὸν μὲν ἀσεβῆ ἐκείνον γενναίως ἤλεγξε καὶ κατήσχυε, τοὺς δὲ ὑποτασσομένους εἰς τὸν ἑαυτὸν του Μοναχοῦ παρεκίνησε καὶ ἐθάρρυνε, διὰ νὰ ὑπομεινώσι ἀνδρείως τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον. Ὅθεν τόσην γενναϊότητα ἐδείξαν οἱ ἁοίδιμοι, ὥστε αὐτοὶ πρῶτοι ἐκλίναν τὰς κεφαλὰς των ὑποκάτω εἰς τὸ ξίφος καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν. Ἐπειτα ὁ πανόσιος αὐτῶν ἡγούμενος Μιχαὴλ, ξίφει καὶ αὐτὸς ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν. Καὶ οὕτω πρὸς ὃν ἐπέθουν Χριστὸν οἱ μακάριοι ἐξεδήμησαν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΟΜΝΙΝΟΣ τὰ σκέλη συντριβείς τελειοῦται.

- » Δεινὴν Δομνίνου συντριβὴν σκελῶν φέρων,
- » Ὑποσκελισμοὺς τοῦ Σατᾶν καταισχύει.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Θεσσαλονίκην ἐν ἔτει σπ' (208). Ὅτε δὲ ὁ Μαξιμιανὸς ἐκτίξε βασιλικὰ παλάτια εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν, τότε ἐπίασθη καὶ ὁ ἅγιος οὗτος ὡς χριστιανὸς καὶ κήρυξ τῆς εὐσεβείας, καὶ παρεστάθη εἰς τὸ βῆμα τὸ βασιλικόν. Παρασταθέντος δὲ αὐτοῦ, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Μαξιμιανὸς· διατί σὺ τολμᾶς νὰ ὁμολογήῃς ἄλλον Θεόν, ἐνῶ ὁ βασιλεὺς τιμᾶ καὶ ὁμολογεῖ τοὺς παλαιούς Θεοὺς τῶν πατέρων του; ἀνίσως λοιπὸν θέλῃς νὰ ζήσης, θυσίασον εἰς τοὺς Θεοὺς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος δὲν ἐπέιθετο, ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος νὰ καταξοσχίσωσι τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος· ὁ δὲ μάρτυς καὶ τὴν βάσανον ταύτην πάσχων, ἐπεριγέλα τὸν τύραννον. Τούτου χάριν ἐπρόσταξεν ὁ δυσσεβὴς νὰ ἐκβάλωσι τὸν ἅγιον ἐξω τῆς πόλεως, καὶ ἐκεῖ νὰ θλάσωσι τὰ σκέλη του. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔκοψαν τοὺς πόδας του, ἔμεινεν ἀκόμη ζωντανὸς ἐπτὰ ὀλοκλήρους ἡμέρας χωρὶς νὰ φάγῃ ὀλοτελῶς. Καὶ οὕτως εὐχαριστῶν τῷ Κυρίῳ, παρέδωκεν αὐτῷ τὴν ψυχὴν ὁ μακάριος. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν Νέον Παράδεισον.)

Ὁ ὄσιος ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ ψάλλτης, ὁ καλούμενος Κουκουδέλης, ὁ ἐν τοῖς ὄροις τῆς ἐν τῷ Ἄθῳ μεγίστης Λαύρας ἀσκήσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.¹

- † » Τῇ μητρὶ καὶ νῦν τοῦ Θεοῦ ψάλλεις ἄνω,
- » Σὺν τοῖς ἁγίοις, ὧ Ἰωάννη μάκαρ.

¹ Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν Ἄμπερτων Σωτηρίαν.

Ὁ ὅσιος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ Δομείτικος ὁ ἐν τῇ αὐτῇ μεγίστη Λαύρᾳ τοῦ Ἁθῶ ἀσκήσας, καὶ ἐν χρυσοῦν νόμισμα παρὰ τῆς Θεοτόκου λαβῶν, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.¹

- † » Οὐ λαμβάνεις νόμισμα νῦν ἐν τοῖς ἄνω,
» Ἦ Γρηγόριε· ἀλλὰ δόξαν Κυρίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β΄, μὴν τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ καὶ ΙΟΥΣΤΙΝΗΣ τῆς παρθένου.

- Ἄλγσι Σατανᾶ; τὸν πάλαι φίλον βλέπων,
- εἴφει φιλοῦντα συνθανεῖν Ἰουστίνη.
- Τμήθη δευτεरीή σὺν Ἰουστίνη Κυπριανός.

† Οὗτος κατήγετο μὲν ἀπὸ τῆν ἐν Λιβύῃ Καρχηδόνα, ἡ Καρθαγένην, διέτριβε δὲ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σν' (250) ἦτο δὲ εὐγενὴς καὶ πλούσιος καὶ πρὸς τούτοις φιλόσοφος, καὶ κατὰ τὴν μαγικὴν ἄκρος. Ἐσαγιλεύθη δὲ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν μὲ τὸν ἀκόλουθον τρόπον· Ἄνθρωπός τις Ἕλληνας Ἀγλαΐδας ὀνομαζόμενος, ἠγάπησε μίαν κόρην παρθένον, χριστιανὴν κατὰ τὴν πίστιν, καταγομένην ἀπὸ τῆν Ἀντιόχειαν καὶ ὀνομαζομένην Ἰουστίναν.² Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἰδύνατο νὰ ἐπιτύχη τοῦ ποθουμένου, τί κάμνει; ὑπῆγεν εἰς τὸν θεῖον τοῦτον Κυπριανόν, παρακαλῶν αὐτόν, ἵνα διὰ τῆς αὐτοῦ συνεργείας, ἐπιτύχη τὸν κακὸν του σκοπὸν· ὁ δὲ Κυπριανός, ἀναγνώσας τὰ μαγικὰ βιβλία του, ἔστειλε μὲν πολλὰκις καὶ ἄλλους διαφόρους δαίμονας διὰ νὰ γελάσουν τὴν κόρην καὶ νὰ ἐλκύσωσιν αὐτὴν εἰς τὸν τοῦ Ἀγλαΐδα ἔρωτα· ἔπειτα ἔστειλεν εἰς αὐτὴν καὶ τὸν ἄρχοντα τῶν δαιμονίων,

¹ Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν ἱερὰν Κατήχησιν καὶ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν Ἁγιορειτῶν Πατέρων.

² Ὁ δὲ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῷ εἰς τὸν μέγαν Κυπριανὸν ἐγκωμίῳ λέγει, ὅτι ὁ θεῖος Κυπριανός ἦτον ὁ τῆς Ἰουστίνης ἔραστὴς, καὶ οὐχὶ ἄλλος τις. Φησὶ γὰρ « Παρθένός τις ἦν κάλλιε περιβλεπτός τῶν εὐπατριδῶν καὶ κοσμίων . . . ταύτης ὁ μέγας ἦλω Κυπριανός, οὐκ αἰδ' ὄθεν καὶ ὅπως, τῆς πάντα ἀσφαλούς καὶ κοσμίας. Ψαύουσι γὰρ ὀφθαλμοὶ λίγνοι καὶ τῶν ἀψάστων τὸ προχειρότατον ὄργανον καὶ ἀπληστότατον. Καὶ οὐχὶ ἦλω μόνον· ἀλλὰ καὶ ἔπειρα. Ἄ τῆς εὐθείας, εἰ ταύτην συλήσειν ἤλιπεν. »

ἀλλ' οὐδὲν κατώρθωσεν. Ὅθεν ἐκ τούτου γνωρίζας ὡς φρόνιμος τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀκαταμάχητον δύναμιν, διὰ μέσου τῆς ὁποίας κατήσχυεν ἡ κόρη τοὺς δαίμονας καὶ ἀπράκτους αὐτοὺς ἔστρεψε πρὸς τὸν ἀποστείλαντα, εὐθὺς ἀποστρέφεται τὴν πλάνην καὶ πιστεύει εἰς τὸν Χριστόν. Διὰ νὰ δώσῃ δὲ περισσοτέραν πληροφορίαν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον, ὅστις ἐμελλε νὰ τὸν βαπτίσῃ, ὅτι εἶναι στερεὸς εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, εὐθὺς φέρει ὄλα τὰ μαγικὰ του βιβλία καὶ κατακαίει αὐτὰ ἐμπροσθεν τοῦ Ἐπισκόπου· καὶ οὕτω γίνεται πρόβατον τῆς λογικῆς ποιμένης τοῦ Χριστοῦ, διὰ μέσου τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. Ἐπειτα χειροτονηθεὶς βαθμηδὸν, ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, διάκονος καὶ πρεσβύτερος, τελευταῖον χειροτονεῖται καὶ τῶν Καρχηδονίων Ἐπίσκοπος.¹ Οὗτος καὶ τὴν προρρηθεῖσαν ἁγίαν Ἰουστίναν οὕτω μετωνόμασε, διότι πρότερον ἐκαλεῖτο Ἰουστα, καὶ συναριθμήσας αὐτὴν μὲ τὰς διακόνας τῆς Ἐκκλησίας, κατέστησε μητέρα καὶ ἡγουμένην εἰς τὰς ἐκεῖ εὐρισκόμενας ἀσκητρίδας.

Ἀρ' οὐ δὲ ἠύξησε τὸ ποιμνιὸν του μὲ τὴν δύναμιν τῶν λόγων του καὶ μὲ τὸν θεοφιλῆ καὶ ἐνάρετον βίον του, καὶ ἄρ' οὐ ἐγέμισε τὸ μέρος τῆς μεσημβρίας καὶ δύσεως ἀπὸ θεογνωσίαν, τότε τέλος πάντων διαβάλλεται εἰς τὸν βασιλέα Δέκιον. Ὅθεν παρίσταται ἐμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ φανεὶς ἀνώτερος ἀπὸ πᾶσαν κολακειᾶν ὁμοῦ καὶ φοβερισμόν, ἐξωρίσθη· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ εἰς τὴν ἐξορίαν εὐρισκόμενος δὲν ἔπαυε νὰ φροντίζη διὰ τὸ ποιμνιὸν του καὶ νὰ στηρίξη αὐτὸ συνεχῶς μὲ τὰ γράμματά του, καὶ πρὸς τούτοις ἐπειδὴ ἐφιλονεῖκε νὰ σῶσῃ ὄλην τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας, διὰ ταῦτα, λέγω, πάντα πιάνεται ἀπὸ τὸν κόμητα τῆς Ἀνατολῆς, Εὐτόλμιον καλούμενον, καὶ ἐφυλακώθη ὁμοῦ μὲ τὴν παρθένον Ἰουστίναν. Ἰσχυρότερον παρίσταται μὲ αὐτὴν εἰς τὸ ἐν Δαμασκῶ κριτήριον, καὶ ἐπειδὴ ὠμολόγησαν παρρησίαν καὶ οἱ δύο τὸν Χριστόν, ὁ μὲν Κυπριανός κρεμασθεὶς καταξέσχίζεται, ἡ δὲ Ἰουστίνη κτυπάται εἰς τὸ πρόσωπον ἀσπλαγχνά. Ἐπειτα βάλλονται καὶ οἱ δύο εἰς ἓν ἀνημμένον τηγ-

¹ Σημειώσαι, ὅτι ὁ θεῖος Κυπριανός τρεῖς τοπικὰς Συνόδους συνήθροισεν ἐν Καρχηδόνη. Πρώτην ἐν ἔτει 250, δευτέραν ἐν ἔτει 258 καὶ τρίτην ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει, ἥτις καὶ κανόνα ἐξέθετο, ἐν ᾧ διορίζεται, ὅτι πάντες οἱ αἰρετικοὶ καὶ σχισματικοὶ πρέπει νὰ βαπτίζωνται. Καθότι τὸ βάπτισμα τῶν αἰρετικῶν καὶ σχισματικῶν εἶναι ἀδεκτόν. Καὶ ὄρα περὶ τούτου ἐν τῷ ἡμετέρῳ κανονικῷ σελ. 252.

νιον ἀλλὰ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ ἐφυλάχθησαν ἀπὸ τὴν βράσανον ἀβλαβεῖς.

Τοῦτο δὲ τὸ θαυμάσιον βλέπων εἰς συγκαθεδρος τοῦ κόμητος, Ἀθανάσιος ὀνόματι, ἐθρασύνθη ἀνοήτως, καὶ θέλων τάχα νὰ δείξη τοὺς Θεοὺς τοῦ ἀνωτέρους καὶ καλλιτέρους τοῦ Χριστοῦ, ἐπεκαλέσθη τὸν ψευδώνυμον Δία καὶ Ἀσκληπιόν, καὶ τρέγων πηδᾶ ἐπάνω εἰς τὸ ἀνημμένον τηγάνιον· ἀλλ' εὐθὺς ὁ μάταιος ὑπὸ τοῦ πυρὸς κατεκᾶν. Ἀπορήσας λοιπὸν ὁ κόμης, καὶ τί νὰ κάμῃ μὴ ἔξεύρων, πέμπει τοὺς ἀγίους εἰς Νικομήδειαν πρὸς τὸν τότε βασιλέα Κλαύδιον, τὸν βασιλεύσαντα ἐν ἔτει σξή (268). Ὁ δὲ Κλαύδιος μαθὼν ἀκριβῶς τὴν στερεὰν καὶ ἀμεπάθητον γνώμην τῶν ἀγίων, ἔκοψε τούτων τὰς κεφαλὰς. Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ τρισμακάριοι τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον, τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα λαβόντες χρυσίως μερικὸι χριστιανοὶ, οἵτινες εἶχον ἔλθει τότε ἀπὸ τὴν Ῥώμην, πάλιν εἰς τὴν Ῥώμην ἐπέστρεψαν, φέροντες μαζὶ τῶν καὶ τὰ τῶν ἀγίων τούτων ἐγγράφα μαρτύρια. Καὶ οὕτως ἀπεθησαύρισαν τὰ λείψανά τῶν ἐπάνω εἰς τὸν πλέον ὀνομαστὸν λόφον τῆς πόλεως Ῥώμης, ἰάσεις πλουσίας ἐνεργούντα εἰς τοὺς προστρέχοντας αὐτοῖς μετὰ πίστεως. (Τὸν βίον τούτου ὄρα εἰς τὸν Ἐφραίμ πλατύτερον.)¹

¹ Σημείωσαι, ὅτι τὰ εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ ἀγίου Κυπριανοῦ ἐλλείποντα τροπάρια ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἐλαχιστότης, καὶ κανόνα δευτέρου συνέθηκεν εἰς αὐτὸν, καὶ ὁ θέλων ἑορτάζειν τὸν ἅγιον, ζητησάτω ταῦτα. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι ὡς ἄξίον λόγον, ὅπερ διηγῆται ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῷ εἰς τὸν ἅγιον Κυπριανὸν ἐγκωμίῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ· « Μικροῦ Κυπριανὸς διέφρων ἐμῆς, καὶ ὁ Νικήτας σολιάζει. Δηλαδή, ὅτι τὸ μὲν ὄνομα τοῦ θείου Κυπριανοῦ ἐξημίζετο μετὰ θάνατον οὐ μόνον παρὰ τοῖς χριστιανοῖς, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι· τὸ δὲ σῶμα καὶ λείψανον αὐτοῦ ἦτο κεκρυμμένον ὑπὸ μιᾷ γυναικὶ, ἣ ὅποια ὀνομάζετο μὲν Ματρῶνα, ἐπωνομάζετο δὲ Ῥουρίνα, ἧτις κατήγετο ἀπὸ τὸ γένος τοῦ βασιλέως Κλαυδίου. Παρύπτειτο δὲ εἰς αὐτὴν, εἴτε διότι ὁ Θεὸς ἐτίμα τὴν γυναῖκα, ὡς φίλοισιν καὶ φιλομάρτυρα, εἴτε διότι ἐδοκίμαζε τοὺς τότε χριστιανοὺς, ἀνάσαις ζητήσουν τὸ τοῦ ἀγίου λείψανον, μὴ ὑπερέροντες· νὰ τὸ ὑπερῶνται. Ὑστερον δὲ, τιμῶν ὁ Θεὸς ἄλλην γυναῖκα, ἀπεκάλυψε τὸ λείψανον τοῦ ἀγίου εἰς αὐτὴν, εἰς τὴν ὅποιαν παρέδωκε τὸ λείψανον ἡ Ματρῶνα. Καὶ οὕτως ἐφανερώθη ὁ ἅγιος καὶ ἐτιμάτο παρὰ πάντων, ἀν καὶ αὐτὴ κατεφρόνει τὰς ἀνθρωπίνους τιμὰς καὶ ἠγάπα νὰ λανθάνη τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ μὴν ἀφανῆς εἰς αὐτοὺς. Τὸν βίον τοῦ ἀγίου Κυπριανοῦ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ· « Πολλὰ καὶ μεγάλα (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰσθίων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΦΙΛΟΥ τοῦ ὁμολογητοῦ.

- » Ἐναντίον μου σὴ τελευταίη τιμία,
- » Λέγει Θεὸς σοι, τῷ φίλῳ Θεοφίλῳ.

Οὗτος ἦτο μοναχὸς κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἐν ἔτει ψις' (716)· βλέπων δὲ τὴν ἀθεότητα τοῦ τυράννου τούτου καὶ τὸν πόλεμον ὃν ἐποίει κατὰ τῶν ἀγίων εἰκότων, ἐπαρρησιάσθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ τοῦ Θεοῦ φίλος Θεόφιλος· καὶ μὲ παρρησίαν μεγάλην ἠλεγξεν αὐτὸν ὀνομάζων αὐτὸν ἄθεον καὶ παράνομον καὶ τοῦ ἀντιχρίστου πρόδρομον. Ὁθεν μὲ τὰ λόγια ταῦτα παροξύνας αὐτὸν εἰς θυμὸν, δέρεται παρ' αὐτοῦ δυνατὰ καὶ εἰς φυλακὴν βάλλεται καὶ λιμοκτονεῖται· ἤγουν ἀφίενται πεινασμένος καὶ διψασμένος εἰς ἀρκετὸν καιρὸν. Ἐπειτα πέμπεται εἰς ἔξοριαν. Καὶ οὕτως ἐκεῖ εὐχαριστῶν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.¹

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ εἰς τὸ Καρατζασοῦ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αἰγ'δ' (1794) ξίγει τελειοῦται.

- † » Κτείνεις τὸν ἐχθρὸν, ὥπερ ἐκτάνθης ζίφει,
- » Γεώργιε σὺ καὶ συνάπτῃ Ἀγγέλοις.²

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τοῦ ἀγίου ἱερομάρτυρος ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ τοῦ Ἀρεοπαγίτου.

- » Τέμνη κεφαλὴν, καὶ τὸ λοιπὸν ὡς μέγχα,
- » Ἄρξ γὰρ αὐτὴν, Διονύσιε τρέχεις.
- » Τμηθεὶς Διονύσιε τρίτῃ κεφαλὴν θέες αἶρων.

† Οὗτος ἦτον εἷς ἀπὸ τοὺς ἐννέα βουλευτὰς τοῦ ἐν Ἀθήναις δικαιοτάτου κριτηρίου τοῦ καλουμένου Ἀρείου Πάγου, ὑπερβαίνων ὅλους τοὺς ἄλλους κατὰ τὸν πλοῦτον καὶ δόξαν καὶ σοφίαν καὶ σύνεσιν, σύγχρονος γενόμενος τοῦ Κυρίου καὶ τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων. Ὅτε δὲ ἤκουσε τὸν μέγαν Παῦλον νὰ διαλέγεται περὶ Χριστοῦ εἰς τὸ ἀνωτέρω κριτήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου, τότε ἐσύγκρινε μὲ τὰ παρὰ τοῦ Παύ-

¹ Καὶ ἀπὸ μὲν τὸν βασιλέα καὶ ἀπὸ τὸ ἔτος, φαίνεται, ὅτι ὁ Θεόφιλος οὗτος εἶναι ὁ αὐτὸς μὲ τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ πρὸντος, ἀπὸ δὲ τὰ ἄλλα, ἄλλος φαίνεται οὗτος ἀπὸ ἐκείνου.

² Τὸ μάρτυριον τούτου ὄρα εἰς τὸ Νέον Μαρτυρολόγιον.

ἔλλογιμους. Τουτων δε την φημην ἀκούσας ὁ βασιλεὺς Δομετιανός, ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει πβ' (82) ἐθυμώθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐπρόσταξε καὶ ἀπεκεφαλίσεν αὐτὸν καὶ τοὺς δύο μαθητάς του 'Ρουσιτικὸν καὶ Ἐλευθέριον, ἔξω τῆς πόλεως Παρισίου. Ἐγένετο δὲ εἰς τὸν μέγαν Διονύσιον θαῦμα γλυκύτατον ὁμοῦ καὶ ἐξαίσιον· ὅταν δηλαδὴ ὁ ἅγιος ἀπεκεφαλίσθη, λαβὼν τὴν ἄγιαν του κεφαλὴν εἰς τὰς χεῖράς του, ἐπεριπάτησεν ἕως δύο μίλια τόπον, καὶ δὲν ἀφῆκεν αὐτήν, ἕως οὐ ἀπῆντησεν εἰς τὸν δρόμον μίαν γυναῖκα Κατοῦλαν ὀνόματι, καὶ σταθεὶς κατὰ θεῖαν πρόνοιαν, ἀπέθετο αὐτὴν ὡς ἕνα θησαυρὸν εἰς τὰς παλάμας ἐκείνης.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ τίμια αὐτῶν λείψανα ἐρρίφθησαν διὰ τὰ φάγουν τὰ θηρία καὶ ὄρνεα, διὰ τοῦτο μαρικοὶ χριστιανοὶ ἐπῆραν αὐτὰ κρυφίως, καὶ κατὰ τὸ παρὸν μὲν κατέκρυψαν εἰς τόπον ἀφανῆ, διὰ τὸν φόβον τῶν στρατιωτῶν, ἀφ' οὗ δὲ οἱ στρατιῶται ἀνεχώρησαν, τότε ἡ μακαρία Κατοῦλα λαβοῦσα ταῦτα ἀπὸ ἐκεῖ, ἀπεθησαύρισεν αὐτὰ εἰς ἕνα οἶκον. Ὑστερον δὲ οἱ χριστιανοὶ ἔκτισαν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ναὸν καὶ Ἐκκλησίαν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἁγίων. Κατὰ δὲ τὸν χαρακτήρα τοῦ σώματος ἦτον ὁ ἅγιος Διονύσιος μέσος κατὰ τὸ μέγεθος, λεπτὸς, λευκὸς μὲν κατὰ τὸ χρῶμα, ὀλίγον δὲ κίτρινος, ὀλίγον κοντὸς εἰς τὴν μύτην, δασύς τὰ ὄφρυδια. Βαθυλοὺς ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς, μεγάλα τὰ ὦτα. Λευκὰ μὲν ἔχων μαλλία μακρὰ δὲ, ὁμοίως καὶ τὰ γένεια ἔχων μακρὰ μὲν μετρίως, ἀραιὰ δέ. Ἦτον ὀλίγον προκοίλης, καὶ μακροδάκτυλος εἰς τὰ χέρια. Ἐλείπειται δὲ ἡ αὐτοῦ σὺναξις ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. Τὸν πλατύτερον βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Ὁμοίως ὄρα καὶ εἰς τὴν Σάλπιγγα τὸν ἐλληνικὸν λόγον ὃν ἔχει Γεώργιος ὁ Κύπριος πρὸς τὸν ἅγιον Διονύσιον.)¹

Ἐπειδὴ δὲ τὸ διήγημα, ὅπερ ἀναφέρει ὁ θεὸς οὗτος Διονύσιος εἰς τὴν πρὸς Δημόφιλον τὸν θεραπευτὴν, ἦτοι μοναχόν, ἐπιστολὴν, εἶναι κατανοητικόν, διότι διδάσκει, πόσῃν φιλανθρω-

πῖαν δείχνει ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ἀμαρτωλοὺς· διὰ τοῦτο ὠφελίμων πρᾶγμα θέλει εἶναι, νὰ διηγηθῶμεν τοῦτο ἐδῶ. Λέγει λοιπὸν οὕτως εἰς τὸν Δημόφιλον ὁ θεὸς Πατήρ.

Ὅτε ἐγὼ, λέγει, ὑπῆγα εἰς τὴν νῆσον Κρήτην, μὲ ἐφιλοξένησεν ὁ ἱερός Κάρπος,¹ (οὗτος δὲ ἦτον εἰς ἐκ τῶν ἀποστόλων, εἴτινες κοινῶς καλοῦνται Ἐβδομήκοντα) ὁ ὁποῖος, ἂν καὶ ἄλλος ἦτον τότε παρόμοιος, ἦτον ὁμως καὶ αὐτός ἀνὴρ ἐπιτηδεύτατος εἰς θεωρίαν Θεοῦ, διὰ τὴν πολλὴν καθαρότητα τοῦ νοῦς αὐτοῦ. Διότι αὐτὸς ὁ τρισμακάριος ποτὲ δὲν ἐπεχειρεῖ νὰ τελειώσῃ τὴν ἱερουργίαν τῶν θείων μυστηρίων, ἀνίσως πρότερον κατὰ τὰς προτελείους εὐχὰς ἤγουν ὅταν πρὸ τῆς ἱερουργίας παρεκάλει νὰ μεταλάβῃ ἀκατακρίτως τὰ θεία μυστήρια, δὲν ἱερούργει, λέγω, οὗτος, ἀνίσως πρότερον δὲν ἐβλεπεν ὄρασιν τινὰ θεῖαν καὶ ἱεράν. Ἐλεγε λοιπὸν ὁ ἱερός Κάρπος, ὅτι εἰς ἄπιστος Ἕλληνα τὸν ἐλύπησεν ἡ λύπη του δὲ ἦτον, διότι ἐκεῖνος ἐπλάνησεν ἕνα χριστιανόν, καὶ τὸν ἔκαμεν Ἕλληνα. Καθ' ὃν καιρὸν λοιπὸν ἔπρεπεν, ὅτε ἀκόμη ἐτελοῦντο αἱ ἡμέραι ἐκείνου τοῦ ἐλληνίσαντος χριστιανοῦ, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ Ἕλληνες ἔχαιρον καὶ ἐθυσίαζον εἰς τοὺς θεοὺς των, ὅτι ἔκαμαν Ἕλληνα ἕνα χριστιανόν. Εἰς καιρὸν, λέγω, καθ' ὃν ἔπρεπεν ὁ θεὸς Κάρπος νὰ παρακαλέσῃ ἀγαθοπροεπῶς τὸν Θεὸν καὶ διὰ τοὺς δύο, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, τὸν μὲν Ἀριστιανὸν νὰ ἐπιστρέψῃ, τὸν δ' Ἕλληνα νὰ νικήσῃ, καὶ οὕτω νὰ ἀναβιβάσῃ καὶ τοὺς δύο εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ γινῶσιν· ἐκεῖνος ὁμως, δὲν ἠξέυρω πῶς, ἔκαμε τότε ἐν πρᾶγμα, ὅπερ πρότερον δὲν τὸ ἔπαθεν.

Διότι αὐτός, σταλάξας, οὕτως εἶπεῖν, εἰς τὴν ψυχὴν του πολλὴν ἐχθρὰν καὶ πικρίαν κατ' ἐκείνων τῶν ταιλαιπῶρων, ἐκοιμήθη μὲν οὕτω κακῶς, διότι ἔτυχε νὰ ἦναι ἑσπέρα ὅτε ἐλυπήθη, ἐπειδὴ δὲ ἐσυνείθιζε νὰ σηκόνεται κατὰ τὸ μεσονύκτιον καὶ νὰ δοξολογῇ τὸν Θεόν, ἐσηκώθη καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην κατὰ τὴν συνήθειάν του ἰστάμενος ὁμως εἰς τὴν προσευχὴν, ἐλυπεῖτο οὐ καλῶς καὶ ἔλεγεν ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ζῶσιν ἄνθρωποι ἄθεοι καὶ Ἕλληνες, καὶ νὰ διαστρέφωσι τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας. Καὶ ταῦτα λέγων, παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ ρίψῃ κεραυνόν, διὰ νὰ κόψῃ χωρὶς ἕλεος καὶ τῶν δύο τὰς ζωάς. Ἀμα δὲ ὡς εἶπε

¹ Σημαίνειται, ὅτι ὁ ἅγιος Διονύσιος καὶ ὁ Τιμόθεος καὶ Ὁνήσιμος ἐκάρτησαν ἐν τῇ γς'. (96) ἔτει ἐπὶ Δομετιανῶ. Ταῦτον δὲ τὸν Διονύσιον, διεδέχθη ἢ τότε, ἢ μετὰ ὀλίγους ἡμέρας, Πούβλιος ὁ Ἀθηναῖος, ὅστις ἐορτάζεται κατὰ τὴν ἑκατὴν τρίτην Μαρτίου. Τὸ μαρτύριον τοῦ Διονυσίου συνέταξεν ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχὴ· « Πάλαι μὲν ἐν τύποις » πύξεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἰταλικῇ.)

¹ Ὁ Κάρπος οὗτος ἐορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἔκταν τοῦ Μαΐου. Καὶ ὄρα τὸ Συναξάριον αὐτοῦ ἐκεῖ.

ταῦτα, τοῦ ἐφάνη, ἔλεγεν, ὅτι εἶδεν αἰφνιδίως τὸν οἶκον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπροσῆχέτο, ὅτι ἐσεῖσθη πρότερον ὄλος, καὶ ἔπειτα ἐσχίσθη εἰς δύο μέρη, ἀπὸ τῆν στεγῆν ἕως κάτω. Τοῦ ἐφάνη δὲ καὶ ὅτι ὁ οὐρανὸς ἤνοιξεν· ἐπάνω δὲ εἰς τὰ νῶτα τοῦ οὐρανοῦ εἶδε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν μετὰ ἀπείρων Ἀγγέλων, οἵτινες παρίσταντο ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν εἰδει ἀνθρώπων. Ταῦτα δὲ ἄνωθεν βλέπων ὁ Κάρπος, ἐθαύμαζεν. Ἐπειτα κύψας κάτω, εἶδεν, ὅτι τὸ ἔδαφος τοῦ οἴκου ἐσχίσθη, καὶ ἐγείνεν ἐν χάσμα σκοτεινὸν καὶ βαθύτατον. Εἰς δὲ τὸ σπῆμα τοῦ χάσματος εἶδε τοὺς δύο ἀνθρώπους ἐκείνους τοὺς ὁποῖους ἐκαταρᾶτο, ὅτι ἔστεκαν εἰς αὐτὸ τρομασμένοι, ἔλεινοι, καὶ πλησιάζοντες νὰ πέσουν μέσα εἰς τὸ χάσμα ἀπὸ τὸν τρόμον καὶ ἀστασίαν τῶν ποδῶν των.

Κάτω δὲ ἀπὸ τὸ χάσμα ἐβλεπε νὰ ἀναβαίνωσιν ὀφίδια, τὰ ὁποῖα ἐρποντα μεταξὺ τῶν ποδῶν ἐκείνων τῶν τρισαθλίων, ποτὲ μὲν ἐσύριζον, φοβερίζοντα καὶ ἔλκοντα αὐτούς· ποτὲ δὲ, ἐδάγκανον αὐτούς με τοὺς ὀδόντας των καὶ τοὺς ἐκτύπων με τὰς οὐράς των, καὶ παντοῖω τρόπῳ ἐπεχείρουν νὰ τοὺς ρίψωσι μέσα εἰς τὸ ἄπειρον βάθος ἐκεῖνο, κινουόντα, σπρώχνοντα, καὶ κτυπῶντα αὐτούς· ὅθεν ἐραίνοντο οἱ τάλανες, ὅτι ἐμελλον ἐξάπαντος νὰ πέσωσι μέσα, θέλοντες καὶ μὴ θέλοντες, ἀπὸ τὸ κακὸν βιαζόμενοι. Ταῦτα δὲ βλέπων ὁ ἱερὸς Κάρπος, ἔλεγεν, ὅτι δὲν ἤθελε νὰ βλέπῃ πλέον ἄνω εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἰς τὸν ἐν τῷ οὐρανῷ καθήμενον Δεσπότην Χριστὸν, ἀλλὰ ἐλυπείτο καὶ ἐταράσσεται, διὰτὶ ἐκείνοι δὲν ἐπιπτον εἰς τὸ χάσμα μίαν ὥραν πρότερον ὅθεν καὶ πολλαχῆς ἐπεχείρησε καὶ αὐτὸς νὰ τοὺς ρίψῃ· ἀλλὰ μὴ δυναθεὶς, ἐλυπείτο καὶ τοὺς ἐκαταρᾶτο.

Ἵστερον δὲ, μόλις καὶ μετὰ βίας ἀνανεύσας εἰς τὰ ἄνω, εἶδε μὲν πάλιν τὸν οὐρανὸν, καθὼς καὶ πρότερον τὸν εἶδεν, εἶδεν ὅμως ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς σπλαγχνισθεὶς εἰς τὸν κίνδυνον ἐκείνων τῶν ἀθλίων, ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν θρόνον του καὶ κατέβη, καὶ προσερχόμενος πλησίον αὐτῶν, τοὺς εἶδεν χεῖρα βοηθείας, συμβοῦθον δὲ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ καὶ οἱ θεοὶ Ἄγγελοι, καὶ ἐπίανον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἱ μὲν τὸν ἕνα, οἱ δὲ τὸν ἄλλον. Τότε βλέπει ὁ Κάρπος τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὅστις ἔχων ἐξηπλωμένην τὴν χεῖρα, εἶπε πρὸς αὐτόν, **Κτύπα λοιπὸν κατ' ἐμοῦ· ἐγὼ εἶμαι ἑτοιμὸς καὶ πάλιν καὶ πολλαχῆς νὰ πάθω, διὰ νὰ σωθῶσιν οἱ ἄνθρωποι. Καὶ ἀγαπητὸν εἶναι εἰς ἐμέ, ἀνίσως ἄλλοι ἄνθρωποι δὲν ἀμαρτάνωσιν· ἦτοι**

ἀνίσως δὲν ἤθελον με σταυρόνει ἄνθρωποι, καὶ ἐκ τούτου νὰ ἀμαρτάνωσι καὶ νὰ κολλάζωνται βαρυτέρως, ἐγὼ εἶμαι ἑτοιμὸς νὰ πάθω πάλιν καὶ νὰ ἀποθάνω δι' αὐτούς, (ὡς ἐρμηνεύει ὁ Παχυμέρης). Πλὴν στοχάσου, ἀνίσως καὶ εἶναι συμφέρον εἰς σὲ νὰ ἀλλάξῃς τὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀγαθῶν Ἀγγέλων συντροφίαν, με τὴν παντοπεινὴν συντροφίαν τῶν ὄφρων καὶ τῶν δαιμόνων. †

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἀνωτέρω δύο μαθηταὶ τοῦ ἁγίου Διονυσίου, **ΡΟΥΣΤΙΚΟΣ** καὶ **ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ**, ζῆφει τελειοῦνται.

» Ἐλευθέριον καὶ Ρουστικὸν τὸ ζῆρος,

» Ἐλευθέρου: τιθεῖται γῆ: καὶ γῆινον.

Ὁ ἅγιος μάρτυρ **ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ** ζῆφει τελειοῦται.

» Κτίστη σέβας δού: Θεοκτιστος οὐ κτίσει,

» Χαίρων κεφαλῆς τὴν ἀσπίρειν φέρει.

Μνήμη τοῦ ἱερομάρτυρος **ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ** καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ὀκτώ μαρτύρων.

» Διονύσιος σὺν πενήτων ἀκτάδι,

» Ζῆρου μεταστῆς φωτὸς οἰκεῖ χωρίον.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Οὐαλλερίανου καὶ Γαλήνιου τῶν βασιλείων ἐν εἵκει σὺδ (254): παρασταθεὶς δὲ ἐμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνου Αἰμίλιανου, καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ ἀρνηθῆ τὸν Χριστόν, καὶ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα, ἐξορίζεται. Ἐπειτα δένεται με δευρὰ καὶ λιθοβολεῖται: ἔπαθε δὲ περισσώτερα βασάνα, ἀφ' ὅσα ἔπαθε κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Δεκίου εἰς τὴν Λιβύην. Κλεισθεὶς δὲ μέσα εἰς ἕνα τόπον ξη-

† Σημείωση, ὅτι κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα Κάρλος Σίμπλης ὁ τῆς Γαλλίας βασιλεὺς, διὰ λεηλατίου (ἦτοι κληρονομίας) ἀπέστειλεν εἰς τὸν Ἑρρίκον τὸν Ἰεσοῦν, τὴν τοῦ ἁγίου τούτου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου χεῖρα, κεισομημένην με χρυσίον καὶ πολυτίμους λίθους, ὡς ἐνέχυρον παντοπεινῆς συμφωνίας, καὶ ἀμοιβῆς κατὰ Θεὸν ἀγάπης. Ὁ δὲ Ἑρρίκος εὐχαρίστως ὑποδεξάμενος τὸ θεῖον δῶρον, προσέπεσε καὶ καταβίβησε τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ με ἄκραν εὐλάβειαν ἐτίμησεν αὐτό. Τὸ ὅσιον ἦτον ἡ μόνη παραμυθία τῶν τῆν Γαλλίαν οἰκούντων: ὅθεν ὁ εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ῥηθέντος Ἑρρίκου πρέσβυς δεινολογεῖται, ὅτι ἀφ' οὔ τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου τούτου Διονυσίου μετετέθη ἀπὸ τῆν Γαλλίαν, κατὰ αὐτῆ ἔπαθε, καὶ με τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, καὶ με τοὺς ξένους. (Ὁρα σελ. 362 τοῦ β'. τόμου τοῦ Μελετιίου.) Ἢ χαριτόδωτος δὲ τοῦ ἁγίου τούτου χάρα σώζεται ἐν τῇ ἐκῆ καὶ βασιλικῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου, ἀφιερωθεῖσα διὰ χριστοβούλλου βασιλικῆς, ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπίμου βασιλέως Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ.

ρον καὶ ἀνδρῶν, ὁμοῦ μὲ τὸν Φαῦστον, Γάϊον, Πέτρον, Παῦλον, καὶ μὲ ἄλλους τέσσαρας, εἰς διάστημα χρόνων ὀλοκλήρων δώδεκα, ἐτελειώθη ἐν τῇ καλῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως μετ' ἐκείνων. ¹

Ἦ ἅγιος μάρτυς **ΘΕΑΓΕΝΗΣ** ² περὶ τελειοῦται.

» Ὡς ἦλθεν ἐν χρόνῳ τῆς πυρᾶς Θεαγένης,
» Εἰσῆλθεν αὐτὴν οὐ τραχηλεῖς τῇ θέξ.

Ἦ ἅγιος μάρτυς **ΘΕΟΤΕΚΝΟΣ** λιθοῖς τελειοῦται.

» Ἀπᾶξ ἐλεύσθη καὶ Θεότεκνος λέγει,
» Ὡς Παῦλος εἶπε πρὸς Κορινθίους γράφων.

Ἦ ὁσῖος πατὴρ ἡμῶν **ΙΩΑΝΝΗΣ** ὁ Χοζεβίτης, ἐπίσκοπος Καισαρείας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ρυσθεῖς ἀπειρῶν πειρακτηρίων βίου,
» Ἰωάννης ἄπειρα λήβεται γέρα.

Ἦ ὁσῖος ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ἦτον ἀπὸ τὰς Θήβας τῆς Αἰγύπτου, υἱὸς γονέων μεγάλων καὶ περιφανῶν. Λαβὼν δὲ τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν ἀπὸ τὸν πάππον αὐτοῦ, μοναχὸν ὄντα, καὶ ἀποχαιρετίσας αὐτὸν, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐδέχετο τὴν ἀγίαν καὶ οἰκουμένην τετάρτην σύνοδον τὴν ἐν Χαλκηδόνι, ἀλλ' ἐχώριζεν ἑαυτὸν ἀπὸ τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν, διὰ τοῦτο θέλων διὰ νὰ προσκυνῆσθαι τὸν τίμιον Σταυρὸν, ἐμποδιζέτο νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐτόν· ὅθεν ἤκουσε φωνὴν εἰς τὸ ὄνειρόν του λέγουσαν ταῦτα, Ὅτι οἱ μὴ κοινωνοῦντες μὲ τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν δὲν εἶναι ἄξιοι νὰ προσκυνήσουν τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου. Ἐξυπνήσας λοιπὸν, ἐπρόστρεψεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐδιωρθώθη. Ἐπανελθὼν δὲ πάλιν εἰς τὸν γέροντα καὶ πάππον του, καὶ πάλιν ἀποχαιρετίσας αὐτὸν, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον, καὶ εὐρῶν ἐν μικρότατον σπήλαιον εἰς ἓνα δύσβατον καὶ κρημνώδη τόπον, ὀνομαζόμενον Χοζεβᾶν, κατέφυκεν ἐν αὐτῷ, καὶ ἐτρέφετο ἀπὸ τὰς ἄκρας τῶν δένδρων τοῦ τόπου ἐκείνου. Τοῦτον δὲ ὁ Θεὸς θέλων νὰ δοξάσῃ, ἐφανέρωσεν αὐτόν τοιοῦτοτρόπως.

¹ Ὁ Διονύσιος οὗτος εἶναι ὁ Ἀλεξανδρεῖας, περὶ οὗ ὄρα ἐμπροσθεν εἰς τὴν τετάρτην τοῦ παρόντος μηνὸς ἐν τῇ ὑποσημείωσι τοῦ Συναξαρίου τῶν ἁγίων μαρτύρων, Φάσσα, Γάϊου, Εὐσεβίου, καὶ Ὑπερήμονος τῶν διακόνων.

² Ἐν ἄλλω δὲ Συναξαριστῇ γράσσεται, Θεογένης.

Ἦτον εἰς ἀσκητῆς μεγάλος εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους, Ἀνανίας ὀνόματι, εἰς τοῦτον ἐφέρθη μίαν φορὰν ἐνὸς πλουσίου υἱός, ἐνοχλούμενος ἀπὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα, τὸν ὅποιον δὲν ἐδέχθη ὁ ὁσῖος διὰ τὴν πολλὴν του ταπεινώσιν, ἀλλὰ παρεκίνησε τοὺς φέροντας τὸν νέον, νὰ τὸν υπάγωσιν εἰς τὸν ἐσώτερον τόπον πρὸς τοῦτον τὸν Αἰγύπτιον Ἰωάννην, ἵνα ἰατρῶσῃ αὐτόν. Καὶ λοιπὸν ἐκείνοι εὐρόντες τὸν Ἰωάννην, ἐφανέρωσαν τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ὑπῆγαν εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ ἅγιος, πρῶτον μὲν, δὲν ἐπέιθετο νὰ προσευχηθῇ διὰ τὸν νέον· ὕστερον ὁμως βιασθεῖς, ἐπροσευχήθη. Ἐπειτα στραφεῖς, λέγει πρὸς τὸ δαιμόνιον, ἐν τῷ ὀνόματι Χριστοῦ, ἀκάθαρτον πνεῦμα, δὲν σὲ προστάξω ἐγὼ, ἀλλὰ σὲ προστάζει ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Ἀνανίας, νὰ ἐκβῆς ἀπὸ τὸν νέον τοῦτον. Ταῦτα ὡς ἤκουσε τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα, ἐκβῆκε παρευθὺς· ὁ δὲ νέος ἐγένετο ὑγιής.

Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα ἔκαμε περιβόητον τὸν ὁσῖον εἰς ὅλα τὰ μέρη ἐκεῖνα, διὰ τοῦτο αὐτὸς ἐχειροτονήθη καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ, Καισαρείας ἐπίσκοπος. Ἀπὸ τὰς φροντίδας ὁμως τοῦ ἀξιώματος, μὴ δυνάμενος νὰ μεταχειρίζεται τὴν ἐρημικὴν καὶ ἡσύχιον ζωὴν· διὰ τοῦτο ἄφησε τὴν Καισάρειαν, καὶ ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν ἔρημον. Ἀλλ' οὐδὲ τότε ἐδυνήθη νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς· διότι γεωργὸς τις ἔχων ἐν παιδίον μικρότατον ἐνοχλούμενον ἀπὸ πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἔβαλεν αὐτὸ ἐντὸς σπειρίδος (ζιμπιλίου), καὶ σκιάσας αὐτὸ ἄνωθεν μὲ χορτάρια, ἀπέθεσεν αὐτὸ πλησίον τῆς παραθυρίδος τοῦ ἁγίου καὶ ἔφυγεν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ παιδίον ἔκλαυσε, ἤκουσεν ὁ ἅγιος· σηκωθείς δὲ καὶ ἰδὼν αὐτὸ, ἐγνώρισε παρευθὺς τὸ δαιμόνιον, τὸ ὅποιον εἰς αὐτὸ ἐκατοίκει· ὅθεν διὰ προσευχῆς του διώξας τὸ δαιμόνιον, ἐποίησε τὸ παιδίον ὑγιές· πλὴν τὸ διωχθὲν δαιμόνιον δὲν ἡσύχασεν, ἀλλὰ ἐσηματίσθη εἰς μορφὴν ἀνθρώπου, καὶ εὐρὸν τὸν ὁσῖον ἐπάνω εἰς ἓνα κρημνώδη καὶ δύσβατον τόπον, ἔπεσε εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ τάχα ζητῶν εὐλογίαν· ὁ δὲ ὁσῖος ἐξεπλάγη διὰ τὴν αἰρητιδίαν αὐτὴν θεωρίαν· ὅθεν ἐπειδὴ παρεπάτησαν καὶ ἐμπερδεύθησαν οἱ πόδες του, ἔπεσε κάτω εἰς τὸ βάθος τοῦ κρημνοῦ· εἰς μάτην ὁμως ἐκοπίασεν ὁ ἀνθρωποκτόνος, ἐπειδὴ ὁ ἅγιος ἐμεινεν ἀβλαβὴς τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι. Ἀλλὰ πάλιν ὁ σθονερός, καὶ ἄλλον πειρασμὸν κατὰ τοῦ ἁγίου ἐκίνησεν· ἐσήκωσε κατ' αὐτοῦ ἓνα φονεὰ καὶ ληστήν, ὁ ὅποιος, ποτὲ μὲν ἔδερνε τὸν ὁσῖον, ποτὲ δὲ ἔπερνε τὸ φόρεμά του· ἄλλοτε

δὲ, καὶ τὴν καλύβην του ἔκαιεν ὁ ἀπάνθρωπος. Ταῦτα δὲ πάσχων ὁ ἅγιος, τοῦτο μόνον ἔλεγεν εἰς ἑαυτὸν, καθὼς ὁ ἴδιος ὕστερον τὸ ἐδιηγήθη, ὦ Κύριε, εἰ μὲν εἶναι ἀρεστὰ αὐτὰ εἰς σέ, εὐχαριστῶ σοι. Ὅθεν ἤκουσεν αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ὁ Ὑψιστος, καὶ ἀπὸ τὸν πειρασμὸν αὐτὸν τὸν ἐλύτρωσε, διότι πιασθεὶς ἀπὸ τὸν ἐξουσιαστήν ὁ κλέπτῃς ἐκεῖνος, ἐθανατώθη. Καὶ ἀπὸ τότε ἔλαθεν ὁ ἅγιος ὅχι ὀλίγην ἀνεσιν. Πλὴν δὲν ἔπαυσε τελείως ὁ δόλιος διάβολος ἀπὸ τοῦ νὰ σκάπτῃ λάκκους εἰς τὸν ὄσιον. Διότι μίαν φορὰν ἐρχόμενος ὁ ἅγιος εἰς ἐπίσκεψιν τινῶν ἀδελφῶν, ἀπήντησε κατὰ πάροδον μίαν γυναῖκα, ἣ ὅποια λογισμὸν αἰσχρὸν ὑπὸ τοῦ Διαβόλου δεξαμένη εἰς τὴν καρδίαν τῆς, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, καὶ παρεκάλει αὐτὸν, διὰ νὰ ἀξιώσῃ αὐτήν, νὰ ἔμβῃ μέσα εἰς τὸ σπήλαιόν του, τάχα διὰ νὰ λάβῃ εὐλογία καὶ ἁγιασμὸν. Καθὼς λοιπὸν ὁ ἅγιος ἐσυγκατένευσε, καὶ τὴν ἐδέχθη, εὐθύς ἡ μιὰρὰ ἐκείνη καὶ ἀκόλαστος κλείασα τὴν θύραν, ἐξεγύμνονεν ὅλα τὰ μέλη τῆς, καὶ ἔπραττεν ἡ ἀδιάντροπος ἐκεῖνα, τὰ ὅποια οὔτε πρέπει νὰ εἰπῇ τις διὰ λόγου, σπουδάζουσα διὰ νὰ μολύνῃ τὸν ἀμόλυντον. Ἀλλ' ὁ ἀνίκητος καὶ ἀδαμάντινος τοῦ Χριστοῦ δούλος, εὐθύς ἀποβαλὼν τὸ ὄργανον τοῦτο τοῦ διαβόλου, ἐχθῆκεν ἀπὸ τὴν καλύβην του ἀβλαβίης.

Μίαν φορὰν ἀκούσας ὁ μακάριος οὗτος Ἰωάννης διὰ ἕνα περιβόητον ἀσκητὴν, Μαρκιανὸν ὀνομαζόμενον, ἐπόθει μὲν νὰ τὸν ἴδῃ· ἐπειδὴ ὅμως αὐτὸς ἑαυτὸν ἐβαλεν ὑποκάτω εἰς δεσμὸν, νὰ μὴ ἐκθῆ ἀπὸ τὸ σπήλαιόν του, καὶ ἂν ἤθελε τοῦ ἀκολουθήσῃ ἀνάγκη μεγάλη καὶ ἀπαραιτήτος· διὰ τοῦτο δὲν εὐχαριστεῖτο νὰ λύσῃ τὸν δεσμὸν αὐτὸν καὶ νὰ ἐκθῆ. Ἀλλ' ἡ παντέφορος τοῦ Θεοῦ πρόνοια, τί οἰκονόμησεν; Ἄγγελος Κυρίου λαβὼν τὸν Μαρκιανὸν ἀπὸ τὸ κελλίον του, καὶ φέρων αὐτὸν μετάρσιον εἰς τὸν ἀέρα, ἤσυχα καὶ χωρὶς κρότον, τὸν ἔστησεν εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ μακαρίου Ἰωάννου. Ἀφ' οὗ λοιπὸν εἶδον καὶ ἠσπάσθησαν ἀλλήλους οἱ ὄσιοι, καὶ ἐχόρτασαν ἀπὸ τὴν πνευματικὴν ὁμιλίαν, ἣν ἐποίησαν μεταξύ των τελευταίων, εἶπεν ὁ θεὸς Ἰωάννης, ὁρᾶς πῶς ἅγιω Θεῷ, ὅς τις μὲ ἤξιώσε νὰ ἴδῃ τὸν ποθεινότατόν μου Μαρκιανόν. Εὐθύς δὲ μετὰ τὰ λόγια ταῦτα, ἤρπάγη πάλιν ὑπὸ ἀγγέλου ὁ θεὸς Μαρκιανὸς ἔμπροσθεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ Ἰωάννου καὶ ἐφέρθη εἰς τὸ κελλίον του.

Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα διὰ τὴν ὑπερβολὴν ἐβαλέν εἰς διαφόρους λογισμοὺς τὸν ὄσιον Ἰωάν-

νην μήπως τάχα ἦτον φάντασμα διαβολικόν τὸ γινόμενον ὅθεν διστάζων καὶ παλαιῶν μὲ τοὺς λογισμοὺς, ἔλυσε τὸν δεσμὸν τὸν ὅποιον εἶχε, καὶ ἐκθῆκεν ἀπὸ τὸ σπήλαιόν του· ἐλθὼν δὲ εἰς τὸ κελλίον τοῦ Μαρκιανοῦ, εὐρῆκεν ἐκεῖνον ἐν τῇ ὁδῷ. Χαιρετίσας λοιπὸν αὐτὸν καὶ ἀκούσας νὰ τὸν καλῇ ἐξ ὀνόματος, ἐπληροφόρηθη ἀκριβέστατα τὸν πρότερον δι' ἀγγέλου γινόμενον παράδοξον τρόπον τῆς ἐκεῖνου ἐλεύσεως. Ὅθεν χαιρετίσας πάλιν αὐτὸν, καὶ ἀντιχαιρετισθεὶς παρ' αὐτοῦ, ἐπέστρεψε χαίρων εἰς τὸ σπήλαιόν του.

Καὶ τί πρέπει νὰ πολυλογῶ; οὗτος ὁ θεὸς Ἰωάννης δαιμόνια ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίωξε· νοσήματα ἀνιάτρευτα ἐθεράπευσε· νερὰ εἰς διαφόρους τόπους ἀνέβλυσε· βροχὰς ἐξ οὐρανοῦ διὰ μέσου τῆς προσευχῆς του πολλάκις κατέφερε. Καὶ ἄλλα πολλὰ σημεῖα καὶ θαύματα διὰ μέσου αὐτοῦ ἐποίησεν ὁ Θεός. Ὅθεν ὡς φωστῆρ ἐν ἀσκήσει καὶ θαύμασιν ἐπὶ τῆς γῆς διαλάμψας, ἐν γήρα καλῶ ἐτελείωσε τὴν ζωὴν, καὶ ἐν εἰρήνῃ τῷ Κυρίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ παρέθετο.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μηνίμῃ τοῦ ἁγίου **ΙΕΡΟΘΕΟΥ** Ἐπισκόπου Ἀθηναίων.

» ἱερῶτος ἱερῶθη σοι πάτερ,

» Νῦν δ' αὖ μεταστάς καὶ συνήθη σοι λόγε.

» Ἡοὶ (ἥτοι τῇ ἡμέρᾳ) σῆμα κάλυψε τετάρτη ἱερῶθιενον.

Ὁ οὗτος ἦτον ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, εἰς τῶν ἐννεά βουλευτῶν τοῦ ἐν τῷ Ἀρειῷ Πάγῳ κριτηρίου καθὼς ἦτον καὶ ὁ θεὸς Διονύσιος ὁ μαθητής του. Προκατηχηθεὶς δὲ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Παῦλον, καὶ βαπτισθεὶς, χειροτονεῖται Ἐπίσκοπος Ἀθηναίων. Αὐτὸς δὲ πάλιν μυσταγωγεῖ τελειότερον τὰ περὶ Χριστοῦ δόγματα τὸν Ἀρεοπαγίτην Διονύσιον. Οὗτος ὁ μακάριος παρεγένετο εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου διὰ νεφελῆς μετὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἰσαποστόλων Ἱεραρχῶν· καὶ ἦτον ἑξαρχος μετὰ τοὺς Ἀποστόλους τῶν θείων ὑμνωδῶν, ὅλος ἐκδημῶν, ὅλος ἐξιστάμενος ἑαυτοῦ, καὶ τὴν πρὸς τὰ ὑμνούμενα κοινωνίαν πάσχων διὸ καὶ ἀπὸ ὅλους ὅσοι τὸν ἤκουον καὶ τὸν ἐβλεπον καὶ τὸν ἤξευρον πρότερον καὶ δὲν τὸν ἤξευρον, ἐκρίνετο ὅτι εἶναι θεόληπτος, καὶ θεὸς ὑμνολόγος. Κα-

θώς ταῦτα λέγει αὐτολεξεὶ ὁ μαθητὴς αὐτοῦ μέγας Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης ἐν τῷ γ' κεφαλαίῳ περὶ θεῶν ὀνομάτων. Καλῶς λοιπόν καὶ θεοφιλῶς πολιτευσάμενος, καὶ εὐφράνας τὸν Θεὸν μὲ τὴν θεάρεστον αὐτοῦ πολιτείαν καὶ τὰ κατορθώματα, πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησεν· 1

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος Ἱερομάρτυς ΠΕΤΡΟΣ Καπιτωλίων (ἢ Καπιτωλίας)² εἰφεὶ τελειοῦται.

- » Εὐθγκτος ὦν μάχιρα Πνεύματος Πίτρος,
- » Τὸ τοῦ ξίφους εὐθγκτον οὐκ ἔδειλία.

Οὗτος ἦτον γέννημα καὶ θρέμμα τῆς πόλεως Καπιτωλίων, σοφὸς πολλὰ, καὶ διαφέρων ἀπὸ τοὺς πολλοὺς κατὰ τὴν φρόνησιν καὶ σύνεσιν. Λαβὼν δὲ πρότερον γυναῖκα μὲ γάμον, καὶ γεννήσας τρία παιδιά, ὕστερον ἐγένετο μοναχὸς· ἐτιμήθη δὲ βιαίως καὶ μὲ τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης ἀπὸ τὸν Ἀρχιερέα τῆς μητροπόλεως Βόστρων.³ Εἶτα διαβάλλεται εἰς τὸν Ἐθνάρχην τῶν Ἀγαρηνῶν, ὅτι ἦτο διδάσκαλος τῶν χριστιανῶν. Ἐπειδὴ δὲ φανερώτερα καὶ γενναϊότερα ἐλάλησε περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως ἐμπροσθεν τοῦ ἐθνάρχου, διὰ τοῦτο κόπτουσι τὴν δεξιὰν χεῖρα καὶ τοὺς δύο πόδας του· ἐπειτα ἐκβάλλουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς του, καὶ καρφόνουσι αὐτὸν εἰς τὸν σταυρὸν. Καὶ τελευταῖον τὸν ἀποκεφαλίζουσι. Τὸ δὲ μαρτυρικὸν αὐτοῦ σῶμα καυθὲν διὰ πυρὸς, ἐρρίφθη εἰς τὸν ποταμόν.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΔΟΜΝΙΝΗΣ καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς ΒΕΡΙΝΗΣ καὶ ΠΡΟΣΔΟΚΗΣ⁴

¹ Εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Ἱερόθεον ἐπλαξεν ἐγκώμιον γλαφυρὸν ὁ σοφὸς Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδινός, ὅπερ εὐρίσκειται ἀνεκδότοτον ἐν τοῖς πανηγυρικοῖς τῆς μεγίστης Λαύρας, τοῦ Κοινοβίου τῆς τοῦ ἁγίου Διονυσίου μονῆς, καὶ ἐν τοῖς τοῦ Βατοπαιδίου, καὶ Ἰερίων, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἱερόθεον ἐπαινέσομαι τὸν ἱερὸν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπον, οἰκτιρον γάρ. » Συνέθετο δὲ καὶ ἡ ἐμὴ εὐτέλεια τροπάριά τινα διὰ τοὺς βουλομένους εορτάζειν τὴν μνήμην αὐτοῦ.

² Ἡ Καπιτωλία κατὰ τὸν Μελέτιον, εἶναι τὸ νῦν λεγόμενον Σουβέτε, πόλις τῆς Διαμασκου, εἰς τὴν ὁποίαν δεικνύται ὁ τάφος τοῦ Ἰωβ.

³ Ἡ Βόστρα εἶναι μητρόπολις τῆς Πετραίας Ἀραβίας, ἔχουσα θρόνον Μητροπολίτου ὑπὸ τὸν Ἱεροσολύμων. Πρότερον δὲ ἦτον ὑπὸ τὸν Ἀντιοχείας. Κοινῶς αὕτη λέγεται Βουσατερέβη κατὰ τὸν Μελέτιον.

⁴ Σημειώσαι, ὅτι ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἔχει ἐγκώμιον πλατὸς εἰς τὰς τρεῖς γυναῖκας ταύτας ἐν τῷ ε', τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ

- » Τὸ τοῦ ποταμοῦ ῥέυμα ῥύμμα τρεῖς κόραϊ,
- » Βιωτικῶν ἔχουσιν ἀγνοημάτων.

Αὗται αἱ ἅγιοι, τρωθῆσαι ἀπὸ τὸν ἔνθεον ζήλον καὶ τὸν τοῦ Θεοῦ ἔρωτα, ἀφῆσαν οἰκίας καὶ συγγενεῖς, καὶ ὑπῆγαν εἰς τὴν πόλιν Ἐδεσσαν. Εἰς καιρὸν δὲ καθ' ὃν διέτριβον ἐκεῖ, ἰδοὺ αἰφνιδίως ἐρχεται ὁ ἀνὴρ τῆς Βερνίκης καὶ ὁ πατήρ της, Ἕλληνες ὄντες, ὁμοῦ μὲ ἄλλους στρατιώτας. Πισθεῖσαι λοιπόν ὑπ' αὐτῶν αἱ ἅγιοι, ὑπῆγον εἰς τὴν Ἱεράπολιν, παρὰ τὴν ὁποίαν ῥεεὶ εἰς ποταμὸς· ὄθον ὅτε οἱ στρατιῶται ἐτρωγον καὶ ἐμέθουον, αἱ ἅγιοι αὗται κρυφίως φεύγουσαι καὶ προσευξάμεναι εἰς τὸν Θεόν, ἐμβήκαν εἰς τὸν ποταμόν, καὶ ἀφῆκαν ἑαυτὰς εἰς τὰ ῥεύματα τοῦ ποταμοῦ. Καὶ οὕτως ἐτελειώθησαν αἱ μακάριοι διὰ τοῦ πνιγμοῦ τοῦ ὕδατος.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΥΔΑΚΤΟΥ, καὶ ΚΑΛΛΙΣΘΕΝΗΣ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Αὐδακτον.

- » Εἰφεὶ θανὼν Αὐδακτε μάρτυς Κυρίου,
- » Σὺν μάρτυσι ζῆς καὶ Θεὸν ζῶντα βλέπεις.

Εἰς τὴν Καλλισθένην.

- » Χριστοῦ θεωρεῖ κάλλος ἡ Καλλισθένη,
- » Οὐπερ τὸ θεῖον εἶχεν εἰς σκέπην σθένος.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Ἐφεσον ἐτιμήθη δὲ παρὰ τοῦ Μαξιμίνου, καὶ ἐγένετο δοῦξ δουκῶν καὶ ἑπαρχος ἐν ἔτει σλε' (235), διότι ὑπε-

ἐκδόσεως. Βερνίκην δὲ γράφει ταύτην, καὶ οὐχὶ Βερίνην, ὡς γράφεται ἐν τῷ χειρογράφῳ καὶ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ. Λέγει δὲ ὁ ἅγιος ἐκεῖ, ὅχι ὅτι αἱ θυγατέρες τῆς Δομνίνης ἐπνίγησαν μόναι εἰς τὸν ποταμόν, ἀλλ' ὅτι ἡ μήτηρ αὐτῶν Δομνίνα τὰς ἐβύθισεν εἰς τὸν ποταμόν, διότι ἐφοβήθη μήπως οἱ στρατιῶται φθείρουσι τὴν παρθεναὶν τῶν θυγατέρων της. Ὅθεν ἐκείναι μὲν, ὑπήκουσαν εἰς τὴν μητέραν των, ἡ δὲ μήτηρ λαβοῦσα αὐτὰς, τὴν μίαν ἀπὸ τὴν μίαν χεῖρα, καὶ τὴν ἄλλην, ἀπὸ τὴν ἄλλην, τὰς ἐβύθισεν εἰς τὸ νερόν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὁμοῦ μὲ ἐκείνας κατεβυθίσθη καὶ αὐτή. Ἐφῆσαν δὲ ἔξω τοῦ ποταμοῦ τὰ ὑποδήματά των, ἵνα γνωρισθῇ, ὅτι κρυφίως ἀπὸ τοὺς στρατιώτας ἔφυγον καὶ ἐπνίγησαν, καὶ ὅχι μὲ τὴν εἰδησιῶν ἐκείνων· ἵνα μὴ κακοπαθήσωσιν ὕστερον ἀπὸ τὸν κριτὴν ὅστις τοὺς ἔστειλεν. Ἐπαινεῖ λοιπόν ὁ Χρυσορρήμων, τὴν μὲν μητέρα, διὰ τὴν μεγάλην ἀνδρίαν ἣν εἰδείξε, νὰ νικήσῃ τὸν πόθον τῆς φύσεως, καὶ νὰ θανατώσῃ μόνη τὰ γεννήματα τῆς κοιλίας της· τὰς δὲ θυγατέρας, διὰ τὴν μεγάλην ὑπακοήν καὶ εὐπεθείαν, ἣν εἰδείξαν, εἰς τὸ νὰ στέρφωσιν νὰ πνιγῶσιν ὑπὸ τῆς μητρὸς των.

ρέβαλλε τούς άλλους κατά τόν πλοῦτον καί φρόνησιν. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Μαξιμίνος ἐζήτησε τὴν θυγατέρα τοῦ Καλλισθένην, διὰ νὰ τὴν λάβῃ γυναῖκα εἰς γάμον, ὁ δὲ Αὐδάκτος δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν δώσῃ εἰς ἐκεῖνον, ὄντα ἀλλότριον τῆς τῶν χριστιανῶν πίστεως, τούτου χάριν διήρπασαν τὰ ὑπάρχοντά του, καί ἐξώρισαν αὐτὸν εἰς Μελιτινήν, ὅπου καί τὸν ἀπεχεράλισαν. Ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ Καλλισθένη, κουρεύασσα τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς τῆς, καί ἀνδρικά φορέματα ἐνδουθεῖσα, ἐκρύπτετο εἰς τὴν Νικομήδειαν. Ὑστερον δὲ ἀπὸ ὀκτῶ χρόνους, ὑπῆγεν εἰς τὴν Θράκην πλησίον μιᾶς γυναικός, τῆς ὁποίας ἡ θυγάτηρ εἶχε βεβλαμμένους τούς ὀφθαλμούς. Ὅθεν ἰατρούσασα αὐτὴν, ἐζητεῖτο ἀπὸ τούς γονεῖς τῆς νὰ λάβῃ μὲ γάμον γυναῖκα τὴν ἰατρευθεῖσαν θυγατέρα των, διὰ τὴν χάριν τῆς ἰατρείας· ἀλλ' ἡ μακαρία ὡμολόγησε τὰ εἰς αὐτὴν συμβάντα, ὅτι εἶναι γυνὴ, καί κάμνουσα αὐτούς νὰ δοξάσουν τὸν Θεόν, ἀνεχώρησεν.

Ἄφ' οὗ δὲ ὁ Μαξιμίμος ἐθανατώθη, ἔγεινε διάδοχος τῆς βασιλείας ὁ Λικίνιος ἐν ἔτει τιβ' (312). Ὅθεν ἡ Καλλισθένη ἐνεφανίσθη εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ Λικινίου Κωνσταντίαν ὀνόματι, ἥτις ἦτο χριστιανή, καί ἀδελφὴ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. Ἐκεῖνη δὲ ἐδέχθη εὐμενῶς τὴν Καλλισθένην, καί κατέστησεν αὐτὴν ὡς μητέρα τοῦ υἱοῦ τῆς. Καί οὕτω διὰ τοῦ μέσου αὐτοῦ, ὅχι μόνον ἐπῆρεν ὀπίσω ὄλην τὴν περιουσίαν τοῦ πατρὸς τῆς, τὴν ὁποίαν εἶχε κυριεύσει πρότερον ὁ Μαξιμίμος, ὡς εἶπομεν, ἀλλὰ καί τὸ λείψανον τοῦ αἰδιμοῦ πατρὸς τῆς Αὐδάκτου μεταφέρει ἀπὸ τὴν Μελιτινήν εἰς τὴν Ἔφεσον. Καί νῶν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ κτίσασα, ἀπεθησαύρισε τὸ ἅγιόν του λείψανον ἐν αὐτῷ. Ἀποστολικῶς λοιπὸν ἡ ἀγία διανύσασα τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς τῆς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. (Ὅρα καί εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ Θεολόγου κατὰ τὴν ὁγδόην τοῦ Μαΐου μηνός.)

Ὁ υἱος πατῆρ ἡμῶν ΑΜΜΟΥΝ ὁ Αἰγύπτιος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- Ἀσκήσεως διήλθε τὴν στενὴν τρίβον,
- Ἀμοῦν ὁ θεῖος καί τρυφῆς εὖρε πλάτος.

† Οὗτος ἦτο κατὰ τὸ γένος Αἰγύπτιος, ὀρφανὸς δὲ γενόμενος, ἀφοῦ ἀπέθανον οἱ γονεῖς τοῦ ἠναγκάσθη ἀπὸ τὸν θεῖόν του νὰ λάβῃ μὲ γάμον γυναῖκα. Τούτου δὲ γενομένου, συνειφώνησε μετὰ τῆς γυναικός του, ἵνα φυλάξωσι παρθενίαν. Ἐδούλευε δὲ πάντοτε εἰς τὸν Βαλ-

σαμῶνα, (ἦτοι εἰς τὸν κῆπον ὁποῦ εἶχε τὸ ἐκλεκτὸν χόρτον τοῦ καλουμένου ὀποβαλσάμου) ¹ τὸ ὁποῖον ἔργον ἐπροξένει εἰς αὐτὸν πολλοὺς κόπους καί μόχθους. Ὑστερον δὲ ἀπὸ χρόνους δεκαοκτῶ, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν καί ὑπῆγεν εἰς τὸν μέγαν Ἀντώνιον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον θαυμασθεῖς διὰ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του εἰς πολλοὺς ἐγένετο ὠφελείας ὑπόθεσις, ὅχι μόνον διὰ τὴν ἀρετὴν καί τὸν θεοφιλῆ βίον του, ἀλλὰ καί διὰ τὰ πολλὰ θαύματα τὰ ὁποῖα ἐποίει. Τούτου τοῦ ἁγίου τὴν μακαρίαν ψυχὴν εἶδεν ὁ μέγας Ἀντώνιος ἀναφερομένην εἰς οὐρανοὺς ὑπὸ ἀγίων Ἀγγέλων. ²

¹ Περὶ τοῦ ὀποβαλσάμου τούτου δεῖ εἰς τὴν εἰκοστὴν ἔκτῃ τοῦ Δεκεμβρίου ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τοῦ ἐκεῖ πρώτου Συναξαρίου.

(Κατὰ τὸ Μηναῖον τοῦ Β. Κουτλουμουσιανοῦ Βαλταμῶν ἐστιν ὄνομα περιεκτικόν, ὁλοῦν τόπον ἢ κῆπον, περιέχοντα φυτὰ τοῦ βαλσάμου, ὅπερ καί βάλαμος· λέγεται: θηλυκῶς, ἦτις κατὰ τὸν Παλλάδιον δίκην ἀμπέλου φυτεύεται γεωργουμένη καί κλαδευομένη, πολὺν ἔχουσα πόνον.) Σ. Ε.

² Σημειῶσαι ὅτι διὰ τὸν Ἀμμοῦν τούτον γράφει ὁ Σουκράτης βιβλ. δ' κεφ. κβ' τῆς Ἐκκλησιαστ. Ἱστορίας. Ὅτι νέος ὢν, δὲν ἤθελε νὰ ὑπανδρευθῆ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ συγγενεῖς του συνεβούλευον αὐτὸν, ὅτι ὑβρίζει μὲ τούτῳ τὸν τίμιον γάμον, ἐπῆρε γυναῖκα. Ἀγαθὸν δὲ αὐτὴν εἰς τὸν κοιτῶνα, ἐπῆρε βιβλίον ἀποστολικόν εἰς τὰς χεῖρας, καί ἀνεγίνωσκεν εἰς τὴν τοῦ Παύλου πρὸς Κορινθίους πρώτην ἐπιστολὴν, ὅσα παραγγέλλει ἐκεῖ πρὸς τοὺς ὑπανδρευομένους, ἐπρόσθετε δὲ καὶ αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ πολλὰ, πόσον δηλαδὴ κοπιαστικὴ εἶναι ἡ μετὰ τῆς γυναικὸς καί ἀνδρὸς συμβίωσις! πόσα φορικὰ ἔχει ἡ γυνὴ διὰ τὰς ὠιδνάς τῆς, καί διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων! Ἐλεγε δὲ καί ὅτι ἡ παρθενία εἶναι καθαρὰ καί ἐλευθέρη, καί κάμνει τοὺς παρθένοὺς νὰ πλησιάζωσιν εἰς τὸν Θεόν. Ὅθεν μὲ ταῦτα καί τὰ τοιαῦτα ἐπεισεν αὐτὴν νὰ ζῆσῃ μὲ παρθενίαν. Καί λοιπὸν λαθὼν αὐτὴν, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τῆς Νιτρίας, καί ἐκάθισεν ἑμῶ εἰς μίαν καλύβην, μὴ ἔχοντες διάκρισιν ἄρρενος καί θήλειος, ἀλλ' ἐν ὄντι ἐν Χριστῷ. Ἐἵτα ἐκάθισεν ἕκαστος χωριστὰ, καί ἀπέρασεν τὴν ζωὴν των μὲ ζήροφαγίαν καί μεγάλῃν ἀσκησιν. Περὶ τοῦ Ἀμμοῦν τούτου καί τῆς συζύγου του διηγῆται καί τὸ Λαυσαϊκὸν καί δεῖ ἐκεῖ.

Λέγει δὲ ὁ ἅγιος Ἰσαὰκ, ὅτι τὸ ὄρος ἐν ᾧ διέτριβεν ὁ Ἀντώνιος, δεῖ εἶδε τὴν ψυχὴν τοῦ ὁσίου Ἀμμοῦν ἀνερχομένην, ἦτο μακρὰν ἀπὸ τοῦ ὄρος τῆς Νιτρίας, ἐν ᾧ ἦτον ὁ Ἀμμοῦν, δεκατριεὶς ἡμέρας. (Λόγ. 55'. σελ. 392) Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ Ἀμμοῦν οὗτος εἶναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰς ἐπιτὰς τοῦ Δεκεμβρίου. Καθότι καί ἐκεῖνος ἐν τῇ Νιτρίᾳ ἦτον. Ἴσως δὲ ὁ Ἀμμοῦν οὗτος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις γράφεται εἰς τὸ Ἐκλόγιον ἐκ μέρους τοῦ Ἱερωνύμου.

Ἀναγινώσκωμεν δὲ εἰς τὸν Εὐεργετινόν, ὅτι ἐπαινετὴν ἀπόκρισιν ἔδωκεν ὁ Ἀμμοῦν οὗτος εἰς τὸν ἐρωτήσαντα αὐτὸν ἀδελφὸν καὶ εἰπόντα, «Ἡέμπει με ὁ πνευματικὸς μου πατῆρ

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΑΥΣΤΟΥ, ΓΑΙΟΥ, ΕΥΣΕΒΙΟΥ, καὶ ΧΑΙΡΗΜΟΝΟΣ, τῶν διακόνων.

- † » Χριστῶ συνήθη ἡ τετράς διακόνων,
» Φαῦστος, Γάιος, Εὐσέβιος, Χαϊρήμων.

Οὔτοι ἦσαν μαθηταὶ τοῦ μεγάλου Διονυσίου, καὶ διάκονοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὁ μὲν Γάιος καὶ Φαῦστος ἐξωρίσθησαν μετὰ τοῦ διδασκάλου αὐτῶν, καὶ πολλὰ παθόντες, ἔλαβον τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου. Ὁ δὲ Εὐσέβιος καὶ Χαϊρήμων ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐξορίαν τοῦ διδασκάλου τῶν, ἐπεσκέπτοντο τοὺς ἁγίους μάρτυρας τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὰς φυλακὰς, καὶ ἔθαπτον τὰ τίμια αὐτῶν λείψανα. Διαρκέσαντες δὲ ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου ἐν ἔτει σν' (250), καὶ πολλοὺς πειρασμοὺς ὑπομείναντες διὰ τὴν εἰς Χριστὸν

ὀμολογίαν, τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον τοῦ μαρτυρίου τοὺς στεφάνους.¹

Ταῖς τῶν ὁσῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῶ αὐτῶ μηνὶ Ε΄, τῆς ἁγίας μάρτυρος ΧΑΡΙΤΙΝΗΣ.

- » Ὅπερ δι' εὐχῆς εἶχε σαρκὸς τὴν λύσιν,
» ἰδοῦ δι' εὐχῆς λαμβάνει Χαριτίνην.²

- † » Πέμπτη Χαριτίνην εἰσέδραμεν ἅστῳ θεοῖο.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ Δομετίου κόμητος ἐν ἔτει σγ' (290), δούλη Κλαυδίου τινός. Ἀκούσας δὲ ὁ κόμητις Δομέτιος περὶ αὐτῆς, ὅτι εἶναι χριστιανὴ, γράφει εἰς τὸν αὐθέντην τῆς Κλαυδίου νὰ ἀποστείλῃ τὴν Χαριτίνην εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τὴν ἐξετάσῃ· ὁ δὲ αὐθέντης αὐτῆς λυπηθεὶς, ἐνεδύθη σάκκον· ἦτοι τρίχινον σφόδρα, καὶ ἐθρήνει. Ἡ δὲ Χαριτίνη παρηγορούσα αὐτὸν, ἔλεγε, Μὴ λυποῦ, αὐθέντα μου, ἀλλὰ χαῖρε, ἐπειδὴ ἐγὼ ἔχω νὰ λογισθῶ εἰς τὸν Θεὸν μία εὐπρόσδεκτος Θουσία διὰ τὰς ἰδικὰς μου καὶ ἰδικὰς σου ἁμαρτίας. Ὁ δὲ Κλαύδιος ἀπεκρίθη· Δούλη τοῦ Θεοῦ, ἐνθυμοῦ καὶ ἐμέ πλησίον εἰς τὸν ἐπουράνιον Βασιλέα. Φερθεῖσα λοιπὸν ἡ ἁγία διὰ μέσου τοῦ κόμητος ἔμπροσθεν εἰς τὸν ὑπατικὸν δεδεμένη, ὀμολόγησε τὸν Χριστόν· ὅθεν διὰ καταισχύνην ξυρίζεται τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὐθύς πάλιν ἡ κεφαλὴ τῆς ἐγέμωσεν ἀπὸ μαλῆλια διὰ τῆς Θεῆας δυνάμεως. Ἐπειτα βάλλου-

εἰς διακονίαν, καὶ φοβεῖμαι τὴν πορνείαν.» Ὁ δὲ Ἀμμων εἶπεν αὐτῇ, Εἰς ὅποιον ὄραν ἔρχεταί σοι πειρασμός, εἰπέ, Ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ταῖς εὐχαῖς τοῦ πατρὸς μου ἐξελοῦ με.» Ἐπληρώθη δὲ ὁ λόγος τοῦ ἁγίου διὰ τῶν ἔργων· διότι ἀπελοθόντος τοῦ ἀδελφοῦ ἐκείνου ποτὲ εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ γέροντός του, μίαν παρθένης βλέπουσα αὐτὸν εἰσερχόμενον εἰς τὸν οἶκόν της, ἔκλεισε τὴν θύραν. Ὁ δὲ ἀδελφὸς ἐφώναξε μετὰ φωνῆς μεγάλης καὶ εἶπεν, ὁ Θεὸς τοῦ πατρὸς μου, ἐξελοῦ με. Καὶ εὐθέως εὐρέθη εἰς τὴν ὁδὸν τῆς Σακήτης (σελ. 234.) Προσβέται δὲ ὁ αὐτὸς Εὐεργετινός, ὅτι ὁ Ἀμμων οὗτος, γυμνὸν ποτὲ δὲν εἶδε τὸν ἑαυτὸν του, λέγων· Ὅτι εἶναι ἀπρεπὲς εἰς μοναχὸν νὰ βλέπῃ γυμνὸν τὸ σῶμά του. Ὅθεν χρεῖας ποτὲ γενομένης, ἵνα διαπεράσῃ τὸν ποταμὸν τὸν καλούμενον Λύκον, ὅτε ἰσθέντος πλημμύρα νεροῦ, παρεκάλεσε τὸν μετ' αὐτοῦ ὄντα Θεόδωρον, νὰ ὑπάγῃ μακρὰν, διὰ νὰ μὴ ἴδωσι γυμνοὺς ὁ εἰς τὸν ἄλλον, ὅταν κολυμβῶσι. Μακρύνατος δὲ τοῦ Θεοδώρου, πάλιν ὁ Ἀμμων ἐντρέπετο νὰ γυμνωθῇ. Ἐν ᾧ δὲ καιρῷ ἐντρέπετο καὶ ἐφρόντιζε, πῶς νὰ περάσῃ τὸν ποταμόν. Ὡς τοῦ θαύματος! ἤσπαγγε ἵσως ὑπὸ Θεοῦ Ἀγγέλου καὶ εὐρέθη εἰς τὸ ἀντίπεραν μέρος τοῦ ποταμοῦ. (σελ. 655.) Διὰ τοῦτο λέγει ὁ μέγας Βασιλεῖος, ὅτι ἡ παρθένης καὶ μοναχῆ, κἄν δὲν ἦναι κανεὶς ἀνθρώπιος παρὼν, πρέπει ἐν ἐντρέπεται αὐτὴ ἑαυτῆς, καὶ νὰ μὴ πράττῃ κἄνεν πράγμα ἀνάξιον τῆς τοῦ νομοῦ Χριστοῦ θεωρίας καὶ φρεσκείας, ὑποῖον εἶναι καὶ τὸ νὰ γυμνωθῇται. «Κἄν μόνι, ἡ παρθένης ἢ, μηδεὶς ἀνθρώπου παρόντος τὸ σύνολον, πράττειν τι τῶν μὴ ἀξίων τοῦ νομοῦ οὐκ ἀνεργομένη. Κἄν γὰρ μηδεὶς τῶν ἀνθρώπων ἄλλος παρῶν, ἀλλ' αὐτὴ ἑαυτῇ πάρεστιν ἡ παρθένης. Καὶ πάντων μᾶλλον ἑαυτὴν οφείλει ἀδέεσθαι. Οὐ γὰρ δὴ τοὺς μὲν ἄλλους ὡς αἰδοῦς ἀξίους φιλάσσειται, ἑαυτὴν δὲ ὡς οὐκ ἀξίαν αἰδοῦς ἀτιμάσει. (λόγ. περὶ παρθενίας.) Καὶ πάλιν· «Οὐ γὰρ δεῖ, κἄν ἐν οἴκῳ μόνῃ καθέξεται καθ' ἑαυτὴν ἡ παρθένης, διότι μηδεὶς πάρεστι τῶν ἀνθρώπων, ἀξιόφωρος γυμνοῦσθαι» (αὐτόθι.)

¹ Ὁ ἐναῦθα ἀναφερόμενος Διονύσιος, ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐστίν, ὁ ὑπὲρ τῆς ὀμολογίας τῆς πίστεως πολλὰς ὑπομείνας βασάνους ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Αἰμίλιανόν, ὅς γράφει ὁ Εὐσέβιος βιβλίῳ ζ' κεφ. ια'. τῆς Ἐκκλησιαστ. ἱστορίας. Ἐξωρίσθη δὲ ὁ ἅγιος Διονύσιος μετὰ τοὺς μαθητὰς του εἰς τὴν ἐν Λιβύῃ Κεργῶν. Οἱ ἀκολουθήσαντες δὲ μαθηταὶ του εἶναι Μάξιμος ὁ πρεσβύτερος, Φαῦστος, Εὐσέβιος, καὶ Χαϊρήμων. Γάιος δὲ παρ' Εὐσέβιου οὐκ ἀναφέρεται, εἰμὴ Γερμανός. Ὁ δὲ Εὐσέβιος ὁ πρῶτος διάκονος, ἔγεινεν ὕστερον Ἀποδικεῖας Ἐπίσκοπος. Ὁ δὲ πρεσβύτερος Μάξιμος, μετὰ τοῦ Διονυσίου διεδέχθη τὴν λειτουργίαν τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀδελφῶν· ἦτοι ἔγειναν Ἐπίσκοποι Ἀλεξανδρεῖας. Ὁ δὲ Φαῦστος γρηγορῶς γεγονώς, ἀπετημῆθη τὴν κεφαλὴν. Ταῦτα μὲν γράφει ὁ Εὐσέβιος καὶ ὅρα ἐκεῖ, ὁ ἅγιος δὲ Διονύσιος ἑορτάζεται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ παρόντος μηνός.

² Σημείωσαι, ὅτι τὸ ἴδιον τοῦτο δίστιχον εὐρίσκεται καὶ εἰς τὴν συνώνυμον αὐτῆς Χαριτίνην, κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

σιν εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς ἀνθρακας ἀναμμένους καὶ ἐπ' αὐτῶν χύνουσι καὶ ὄξος. Ἐπειτα ἐμπήγουσιν εἰς τοὺς μαστοὺς αὐτῆς σουβλίᾳ ἀναμμένα, καὶ κατακαίουσι τὰ πλευρά τῆς με λαμπάδας. Μετὰ ταῦτα κρεμάσαντες πέτραι ἀπὸ τὸν τράχηλόν τῆς, ῥίπτουσιν αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀγία ἐλυτρώθη παραδόξως καὶ δὲν ἐπνίγη, διὰ τοῦτο ἐδέθη εἰς ἓνα τροχόν. Εἶτα σύρεται πολλάκις ἐπὶ σωροῦ ἀναμμένων ἀνθράκων. Διαφυλαχθεῖσα δὲ ἀβλαβῆς ὑπὸ θείων ἀγγέλων, ἐκρίζονεται τὰ ὀνόχια τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν τῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἐπρόσταξεν ὁ δικαστὴς νὰ παραδοθῆ εἰς πορνοστάσιον, παρεκάλεσεν ἡ ἀγία τὸν Θεὸν νὰ φυλαχθῆ ἀμόλυντος, καὶ οὕτω παρέθετο τὴν ψυχὴν τῆς εἰς τὸν ποθοῦμενον Θεόν. Τὸ δὲ τίμιον αὐτῆς λείψανον ἐρρίφθη εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης ὑπὸ δὲ τῆς θείας προνοίας ἐκβῆκεν εἰς τὸ παράλιον ὁ δὲ αὐθέντης τῆς Κλαύδιος λαβὼν αὐτὸ, τιμίως καὶ εὐλαβῶς ἐνεταφίασεν. Τὸν βίον αὐτῆς ὄρα εἰς τὸν Ἐφραίμ ὀλίγον πλατύτερον. ¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἀγία μάρτυς ΜΑΜΕΛΧΘΑ λίθοις βληθεῖσα τελειοῦται.

» Ὁμοῦ λελουμένην με Χριστὲ προσδέχου,

» Μαμέλχθα φρεῖ, καὶ λίθοις βεβλημένην.

Αὕτη ἦτον ἀπὸ τὴν Περσίδα ἱέρεια τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ἔχουσα καὶ ἀδελφὴν χριστιανὴν. Ἐπειδὴ δὲ εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν τῆς ἓνα ἄγγελον Θεοῦ, ὃς τις ἔδειχνε καὶ ἐδίδασκεν αὐτὴν τὰ μυστήρια τῶν χριστιανῶν, ἐξύπησε τρομασμένη, καὶ ἐδιηγῆθη τοῦτο εἰς τὴν ἀδελφὴν τῆς ἡ δὲ ἀδελφὴ τῆς ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὸν ἐπίσκοπον, ὃς τις ἐβάπτισεν αὐτὴν. Μαθόντες δὲ τοῦτο οἱ Ἕλληνες ἐθυμώθησαν καὶ με πέτρας αὐτὴν ἐθανάτωσαν, καθ' ὃν καιρὸν ἐφόρει ἀκόμη ἡ μακαρία τὰ φωτεινὰ ἱμάτια τοῦ ἀγίου βαπτίσματος, καὶ ἔρριψαν αὐτὴν εἰς ἓνα λάκκον βαθύτατον, ἀπὸ τὸν ὅποιον μόλις καὶ μετὰ βίας ἐδυνήθησαν οἱ χριστιανοὶ νὰ ἐκβάλωσι τὸ ἅγιον αὐτῆς λείψανον. Τότε ὁ ἐπίσκοπος ὑπήγεν εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν καὶ ἔλαβεν ἀπὸ αὐτὸν ἐξουσίαν, νὰ χρημίσῃ μὲν τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, νὰ οἰκοδομήσῃ δὲ αὐ-

τὸν ἐκκλησίαν τῆς ἀγίας μάρτυρος ταύτης Μαμέλχθας. Τοῦτο οὖν ποιήσας, ἀπεθησαύρισεν ἐν τῇ νεοκτίστῳ ἐκκλησίᾳ τὸ τίμιον αὐτῆς λείψανον.

—
Ἄπτασία ΚΟΣΜΑ μοναχοῦ φοβερά καὶ ὠφέλιμος.

† » Πενθῶ κολάσεις τὰς ξένας ὡδε βλέπων.

» Χαίρω δὲ αὐθις τὰς ἀναπαύσεις βλέπων.

Κατὰ τὸν δέκατον τρίτον χρόνον τῆς βασιλείας Ῥωμανοῦ τοῦ Ἀσκαπινού, ἦτοι ἐν ἔτει 932, ἦτον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀνθρωπός τις, ὁ οἰκειότερος τῶν ὑπηρετῶν, τῶν παρισταμένων εἰς τὸν βασιλικὸν καιτῶνα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις ἐβασίλευσεν ὀλίγον προητέρα τοῦ Ῥωμανοῦ, ἦτοι οὐίος μὲν Βασιλείου τοῦ Μακεδόνας, ἀδελφὸς δὲ Λέοντος τοῦ σοφοῦ. Οὗτος λοιπὸν ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος ἀφήσας τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, ἠγάπησεν τὴν μοναχικὴν πολιτείαν, καὶ μετονομασθεὶς Κοσμάς διὰ τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος, κατεστάθη ὕστερον καὶ ἡγούμενος τοῦ σεβασμίου μοναστηρίου τοῦ εὐρισκομένου παρὰ τὸν ποταμὸν Σάγαριν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν μερικαὶ χρόνοι, ἠκολούθησε νὰ περιπέσῃ ὁ θεῖος οὗτος Κοσμάς εἰς δεινὴν καὶ βαρυτάτην ἀσθένειαν, καὶ νὰ διαρκέσῃ εἰς αὐτὴν καιρὸν πολύν. Ἀφοῦ δὲ ἐπέρασαν πέντε μῆνες, ἀνέλαβεν ὁ ὀσιος ὁπωσοῦν ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, καὶ σηκωθείς ὀλίγον ἀπὸ τὴν κλίνην του, ἐκάθισε, βασταζόμενος ἀπὸ τὸ ἐν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο παρὰ τῶν ὑπηρετούντων αὐτὸν ἀδελφῶν. Εὐθύς λοιπὸν ἔγεινεν ἔξω ἑαυτοῦ του, καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν ἔκστασιν ταύτην ἀπὸ τὴν τρίτην ὥραν τῆς ἡμέρας ἕως τὴν ἐνάτην καὶ τὰ μὲν ὀμμάτιά του εἶχεν ἀνοικτὰ, προσέχοντα εἰς τὴν στέγην τοῦ οἴκου του, τὸ δὲ στόμα του ἐκρυφομίλει λόγια τινὰ, πάντῃ ἀναρθρα καὶ ἀκατανόητα. Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς ἑαυτὸν ὀλίγον, ἔλεγεν εἰς τοὺς ἐκεῖ παρόντας, δότε μοι τὰς δύο μερίδας τοῦ ἄρτου, τὰς ὁποίας ἔλαβον τώρα πρὸ ὀλίγου ἀπὸ τὸν τίμιον γέροντα λέγων δὲ ταῦτα, ἔβαλεν εἰς τὸν κόλπον του τὰς χεῖράς του, ἐρευνῶν διὰ νὰ εὑρῇ τὰ ζητούμενα. Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ παρόντων, στοχαζόμενοι, ὅτι θεῖα ἔκστασις ἠκολούθησεν εἰς τὸν γέροντα, παρεκάλουν αὐτὸν νὰ φανερῶσῃ εἰς αὐτοὺς τὸ μέγα τοῦτο μυστήριον· εἶπε, λέγοντες, ὦ πάτερ, εἶπε χωρὶς νὰ φθονήσῃς ἡμᾶς, διὰ τὴν μεγάλην ὠφέλειαν, τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἐκ τούτου νὰ λάβωμεν· εἶπε καὶ διηγῆσού, ποῦ ἦσον εἰς τὰς τό-

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτῆς συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή· Ἐκράτει ποτε· (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λύξᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

σας ὥρας ; και εἰς ποίαν θεωρίαν ἀνεβίβαζες τὴν διάνοιάν σου ; μέ ποιόν δὲ συνωμίλεις κινῶν τὰ χεῖλη σου ; Ὁ δὲ ὄσιος βλέπων αὐτοὺς ὀρθοῦντας πολλὰ καὶ παρακαλοῦντας, παύσατε, ἔλεγεν, ὦ τέκνα, παύσατε, καὶ ὅταν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ ἔλθω εἰς ἑμαυτὸν, τότε βέβαια θέλω ἐκπληρώσει τὴν δέησίν σας.

Τὸ πρῶτῳ λοιπόν, ἀφ' οὗ συνήχθη εἰς τὸ κελίον τοῦ ὀσίου ὅλη ἡ ἀδελφότης, ἤρχισεν ὁ τίμιος γέρον νὰ διηγήται τὴν ὄπτασίαν, καὶ νὰ λέγῃ εἰς αὐτοὺς ταῦτα· Πατέρες μου καὶ ἀδελφοί· τὸ μὲν νὰ νοήσω ὅλα ὅσα εἶδον κατὰ μέρος, καὶ νὰ τὰ διηγηθῶ λεπτομερῶς, τοῦτο εἶναι ἀνώτερον ἀπὸ κάθε νοῦν καὶ ἀνθρωπίνην γλῶσσαν, ὅσα δὲ μόνον ἐνθυμοῦμαι, ἐκεῖνα καὶ θέλω διηγεῖσθαι. Ἐκεῖ ὅπου ἐκαθήμεν εἰς τὴν κλίνην μου, βασταζόμενος ὑπὸ τῶν δύο ἀδελφῶν, ἔφάνη μοι ὅτι ἔβλεπα ἀπὸ τὸ ἀριστερόν μου μέρος πλῆθος πολὺ ἀνθρωπαρίων τινῶν μελανῶν εἰς τὰ πρόσωπα. Εἰς ὅλους δὲ ἡ μελανία δὲν ἦτον ἡ αὐτὴ, ἀλλ' εἰς ἄλλους μὲν περισσοτέρα, εἰς ἄλλους δὲ ὀλιγωτέρα· καὶ ἄλλοι μὲν ἀπὸ ἐκείνους εἶχον τὰ ὄμματα ἀνάστροφα γυρισμένα, ἄλλοι δὲ εἶχον αὐτὰ μαῦρα, ὡς τὸ χρῶμα τοῦ μολύβδου, ἄλλοι δὲ εἶχον αὐτὰ αἱματωμένα, καὶ ἔβλεπον ὡς ἀν φονεῖς καὶ θηρία. Καὶ ἄλλος μὲν ἀπὸ ἐκείνους εἶχε μαῦρα τὰ χεῖλη καὶ πολλὰ ἐξωγκωμένα καὶ φουσκωμένα, ἄλλος δὲ εἶχε μαῦρον καὶ φουσκωμένον μόνον τὸ ἐν χεῖλος· καὶ ἄλλος μὲν εἶχε τοιοῦτον τὸ ἄνω χεῖλος, ἄλλος δὲ τὸ κάτω.

Τὰ ἀνθρωπάρια λοιπόν ἐκεῖνα ἤλθον παρὰ τὴν κλίνην μου καὶ ἐσπούδαζον νὰ μὲ πάρουν ἀπὸ σᾶς, καὶ πρῶτον μὲν σᾶς ἔβλεπον ὅλους ἵσταμένους τριγύρω μου, ὅθεν καὶ μοι ἐφαινότο, ὅτι δὲν τὰ φοβοῦμαι πολλὰ, οὔτε δειλιῶ τὰς ὀρμάς τιν, ὕστερον δὲ, δὲν ἐξεύρω πῶς, ἔμεινα μοναχὸς χωρὶς σᾶς καὶ εὐθὺς ἐκυριεύθη ἀπὸ ἐκεῖνα. Ὅθεν μὲ πολλὴν θρασυότητα μὲ ἐπῆραν, καὶ ἄλλοι μὲν μὲ ἔσυρον ἐμπρὸς δεμένον, ἄλλοι δὲ μὲ ἔσπρωχνον ὀπισθεν. Καὶ ἄλλοι μὲν μὲ ἄλλον τρόπον εἰς ἄλλο μέρος μὲ ἐσυμπόδιζον, ἄλλοι δὲ μὲ ἐστενοχώρουν δυνατά. Τέλος πάντων, φέροντές με εἰς ἓνα μεγάλωτατον καὶ βαθύτατον κρημνόν, τοῦ ὁποῖου τὸ πλάτος ἦτον περισσότερον παρὰ μία λίθου βολή, τὸ δὲ βάθος ἔφθανεν ἕως εἰς τὸν τάρταρον, εἰς τοῦτον, λέγω, τὸν φοβερόν κρημνόν μὲ βίαν μεγάλην μὲ κατεβίβασαν. Εἰς τὸ ἓνα δὲ μέρος τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου κρημνοῦ, ἦτο μία ὁδὸς τόσον στενὴ, ὥστε μόλις ἐδύνατο νὰ χωρέσῃ εἰς αὐτὴν ἓν ἔγχος ποδός. Εἰς ταύ-

την λοιπὸν τὴν στενὴν καὶ λεπτοτάτην ὁδὸν μὲ βίαν μεγάλην μὲ ἐτράβιζον, ἐγὼ δὲ ἐσπούδαζον νὰ κλίνω πάντοτε εἰς τὸ δεξιὸν μέρος, φοβούμενος, μήπως ὀλισθήσω καὶ πέσω κάτω εἰς τὸ ἀχανές ἐκεῖνο καὶ ἀμέτρητον βάθος. Εἰς δὲ τὸ χάος ἐκεῖνο ἐφαινότο, ὅτι διαπερᾶ εἰς ποταμὸς, τοῦ ὁποῖου ἡ ῥοή ἔκαμνε μεγάλην βοήν. Ἀφ' οὗ λοιπόν μὲ πολὺν φόβον καὶ τρόμον διεπεράσαμεν ἐκείνην τὴν στενωπὴν ὁδόν, εὗρομεν μίαν θύραν μεγάλην, ἧτις ἦτον ὀλίγον ἀνοικτή· εἰς ταύτην δὲ ἐκάθητο ἀνὴρ μέγας καὶ γιγαντιαῖος κατὰ τὸ σῶμα· μαῦρος μὲν κατὰ τὴν μορφήν, φοβερός δὲ κατὰ τὸ πρόσωπον, διότι οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν ἀναστρόφως γυρισμένοι, μεγάλοι πολλὰ καὶ αἱματώδεις καὶ φλόγα πολλὴν πυρὸς ἐξέβαλλε, ἀπὸ δὲ τῆς ῥινὸς του ἐξήρχετο καπνός· ἡ γλῶσσά του ἦτον χρεμασμένη ἔξω ἀπὸ τὸ στόμα του ἕως μίαν πῆχυν, καὶ ἡ μὲν δεξιὰ του χεῖρ ἦτο τελείως κατάψυχρος καὶ πεπαγωμένη, ἡ δὲ ἀριστερὰ ἦτο χονδρὴ, ὡς κολόνα καὶ γυμνὴ καὶ πολλὰ μακρά.¹ Μὲ ταύτην τὴν χεῖρα ἐπίανεν ὁ φοβερός ἐκεῖνος τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ τοὺς ἔρριπτε μέσα εἰς τὸ ἀμέτρον χάος ἐκεῖνο, οἵτινες ῥιπτόμενοι, ὄλοι τὸ οὐαί ! καὶ τὸ οἶμοι ! ἐφώναζον.

Καθὼς λοιπόν ἡμεῖς ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸν μαῦρον ἐκεῖνον καὶ φοβερόν γίγαντα, ἐφώναξεν αὐτὸς εὐθὺς μὲ μεγάλην φωνὴν εἰς ἐκείνους, οἵτινες μὲ ἔσυραν. Οὗτος εἶναι φίλος μου. Καὶ ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον ἤπλωσε τὴν χεῖρά του, ζητῶν νὰ μὲ πιάσῃ. Ἐγὼ δὲ κρατηθεὶς ἀπὸ τὸν φόβον, ἐτρόμαξα καὶ συνεστάλην· καὶ παρευθὺς ὡς νὰ ἐστάλησαν δύο ἄνδρες λευκοὶ τὰς τρίχας καὶ ἱεροπρεπεῖς, τοὺς ὁποίους ἐνόμισα, ὅτι εἶναι ὁ ἀπόστολος Ἄνδρέας καὶ ὁ Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης, καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι τὰς ἀγίας αὐτῶν εἰκόνας. Τούτους λοιπόν βλέπων ὁ ἀσχημότατος ἐκεῖνος γίγας, εὐθὺς ἐφοβήθη καὶ ἀπεκρύβη. Ὅθεν λαβόντες μὲ εὐμένειαν οἱ δύο ἐκεῖνοι διεπέρασαν μίαν ἐσωτέραν θύραν, διὰ τῆς ὁποίας ἐξήλθομεν εἰς μίαν πεδιάδα, ὅπου ἦσαν κάλλιστα χωρία καὶ ὠραιότατα. Περάσαντες δὲ καὶ ταῦτα, πλησίον εἰς τὸ τέλος τῆς πεδιάδος εὗρομεν μίαν κοιλάδα

¹ Διὰ τούτων κινιγματικῶς δηλοῦται, ὅτι ὁ διάβολος, πρὸς μὲν τὰ δεξιὰ, ἵηται πρὸς τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰς ἀγαθὰς κινήσεις, εἶναι πάντη κατάψυχρος καὶ ἀκίνητος, πρὸς δὲ τὰ ἀριστερά· ἵηται πρὸς τὰ πονηρά, καὶ τὰς πονηρὰς κινήσεις, ἐνεργῆς ἐστὶ καὶ θερμὸς καὶ εὐκίνητος.

γλοερὰν καὶ πανευφρόσυνον, τῆς ὁποίας τὴν ὄψαιότητα καὶ τὸ κάλλος καὶ ὄλην τὴν ἄλλην χάριν εἶναι ἀδύνατον νὰ παραστήσῃ τις διὰ λόγου. Εἰς τὸ μέσον δὲ τῆς κοιλάδος ἐκείνης ἐκάθητο γέρον γαριεὶς καὶ τίμιος, ἔχων τριγύρω αὐτοῦ πολὺ πλῆθος παιδίων, παρομοίων εἰς τὸν ἀριθμὸν μὲ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης.

Τότε λοιπὸν ἐγὼ ἀποδιώξας τὸν φόβον ἐκ τῆς καρδίας μου, ἠρώτησα μὲ ἥσυχον φωνὴν τοὺς δὺω ὁδηγούς μου, ποῖος ἄρά γε εἶναι ὁ γέρον ἐκεῖνος, καὶ τί τὸ πλῆθος τὸ περικύκλουν αὐτόν. Οἱ δὲ, ὁ Ἀβραάμ εἶναι, εἰπόν μοι, καὶ ὁ κόλπος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἀκούεις, τοῦ Ἀβραάμ. Διὸ παρακινήθεις ὑπ' αὐτῶν, ὑπέγηρα καὶ προσεκύνησα καὶ ἠσπασάμην αὐτὸν μετ' εὐλαθείας. Ἐπειτα πάλιν ἠκολουθήσαμεν τὴν εἰς τὰ ἔμπροσθεν ὁδόν· καὶ ἀφ' οὗ ἔπεράσαμεν τὴν κοιλάδα ἐκείνην, ἐφθάσαμεν εἰς ἓνα μεγαλῶτατον ἐλαιῶνα, τοῦ ὁποίου τόσον πολυἀριθμια ἦσαν τὰ δένδρα, ὅσα εἶναι τὰ ἀστρα τοῦ οὐρανοῦ. Εἰς ἕκαστον δὲ δένδρον ἦτο μία σκηνή¹, καὶ εἰς ἐκάστην σκηνὴν ἦτο καὶ μία κλίνη, καὶ εἰς ἐκάστην κλίνην ἦτο εἷς ἄνθρωπος.² Εἰς ἐκείνας τὰς ἱεράς σκηνάς ἐγὼ ἐγνώρισα πολλοὺς, οἵτινες ἐν τῇ γῆ ζῶντες, ἀνεστρέφοντο ἐντὸς τῶν βασιλικῶν παλατιῶν ἄλλοι δὲ ἦσαν καὶ ἀπὸ τοῦς κατοικοῦντας εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν, καὶ ἄλλοι πρὸς τούτοις ἀπὸ τοῦ ἰδικόν μας μοναστήριον. Ὅλοι δὲ οὗτοι τοὺς ὁποίους εἶδον ἐκεῖ καὶ ἐγνώρισα ἦσαν ἤδη προαποθανόντες· ἐνώ δὲ ἐσυλλογίζομην νὰ ἐρωτήσω τοὺς μετ' ἐμοῦ δὺω γέροντας, ποῖος ἦτον ὁ τόσον μέγας καὶ θαυμαστός ἐκεῖνος ἐλαιῶν, προλαμβάνουσιν ἐκεῖνοι τὴν ἐρώτησιν καὶ μοὶ λέγουσι, Τί διαλογίζεσαι καὶ ἀπορεῖς, ποῖος εἶναι ὁ μέγας οὗτος καὶ ὠραιότατος ἐλαιῶν, καὶ ποῖα εἶναι ὅσα βλέπεις εἰς αὐτόν; Ταῦτα εἶναι ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὅποια ἀκούεις νὰ λέγουν οἱ πατέρες καὶ ἡ Γραφή, «Πολλά μοι παρὰ σοὶ Σῶτερ περὺ κασι, κατ' ἄξιαν πᾶσι μεριζόμεναι, κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἀρετῆς.» Ὑστερον δὲ ἀπὸ τὸν ἐλαιῶνα ἐκεῖνον ἦτο μία πόλις, τῆς ὁποίας τὸ κάλλος καὶ τὴν ποικιλίαν καὶ τὴν τοῦ τείχους ἀρμονίαν καὶ σύνθεσιν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διηγηθῇ τις. Διότι εἰς ὅλον

ἐκεῖνο τὸ τεῖχος ἦσαν δώδεκα στίχοι, οἵτινες περιεκύκλουν αὐτὸ ὡς ζῶναι, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶχον ἐν χρῶμα, ἀλλὰ πολλὰ καὶ διάφορα. Ἐπειδὴ ὅλαι αἱ ζῶναι ἦσαν ἀπὸ τοὺς δώδεκα τιμίους λίθους·¹ ἐκάστη δὲ ζῶνῃ ἦτον συνηρμοσμένη ἀπὸ ἓνα λίθον καὶ ἐσχημάτιζαν ἓνα κύκλον ξεχωριστόν.

Τὶ δὲ πρέπει νὰ λέγῃ τις διὰ τὴν ἰσότητά ἣν εἶχον αἱ πλάκες τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ διὰ τὴν εἰς ὅλα εὐαρμοστίαν; Εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἐκείνης ἦσαν πύλαι στολισμέναι μὲ χρυσίον καὶ ἀργύριον, ἐντὸς δὲ τῶν πυλῶν ἦτο πάτωμα χρυσοτέυκτον καὶ κατόπιν τοῦ πατώματος ἦσαν οἰκίαι χρυσαῖ, καὶ χρυσαῖ καθέδραι, καὶ χρυσαῖ τράπεζαι. Ὅλη δὲ ἡ πόλις ἦτον γεμάτη ἀπὸ ἀνεκλάλητον φῶς, γεμάτη ἀπὸ εὐωδίας, γεμάτη ἀπὸ χάριτος διαφόρους. Ταύτην δὲ περιερχόμενοι καὶ θεωροῦντες, δὲν εἶδομεν ἐκεῖ ἄνθρωπον, οὔτε κτήνος τετραπόδον, οὔτε πτηνόν, οὔτε ἄλλο κἀνὲν ζῶον ἢ πρᾶγμα, ὅσα κινουνται ἐδῶ κάτω εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὸν ἀέρα. Εἰς δὲ τὴν ἄκρην τῆς πόλεως ἦτο κτισμένα θαυμαστά βασίλεια, εἰς τῶν ὁποίων τὴν θύραν καὶ εἴσοδον ἦτον εἰς θάλαμον, δηλαδὴ θαυμαστός νυμφικὸς κοιτῶν, τοῦ ὁποίου ὁ γύρος ἦτο τόσον μέγας, ὅση εἶναι καὶ μία λίθου βολή. Εἰς τὰ ἄκρα δὲ τοῦ θαλάμου ἐκεῖνου ἔως εἰς τὰ ἄλλα ἄκρα τοῦ ἦτο ἐξηπλωμένη μία τράπεζα, κατεσκευασμένη ὄλη ἀπὸ μάρμαρον Ῥωμαικόν, ἡ ὁποία ἦτον ὑψηλή ἀπὸ τὴν γῆν τόσον, ὅσον νὰ κἀθεταί καὶ νὰ ἀκουμβᾷ ἄνθρωπος. Ὅλη δὲ ἡ τράπεζα ἐκεῖνη ἦτον γεμάτη ἀπὸ συμποσιάζοντας.

Καὶ ὁ οἶκος δὲ ὅλος ἐκεῖνος ἦτον γεμάτος ἀπὸ καθαρῶτατον φῶς καὶ ἀπὸ εὐωδιῶν καὶ πᾶσαν χάριν πλησίον δὲ εἰς τὸ τέλος τοῦ θαλάμου ἐκεῖνου ἦτον μία οἰκοδομὴ μικρά, εἰς εἶδος κοιλίου κατεσκευασμένη, καὶ πλησίον ἐν ἡλιακὸν ὠραῖον καὶ πανευφρόσυνον, τὸ ὁποῖον ἔβλεπε πρὸς τὴν τράπεζαν. Ἀπὸ τοῦτο λοιπὸν τὸ ἡλιακὸν ἔσκυψαν δὺω σωτόμορφοι νέοι εὐνοῦχοι, ὅμοιοι εἰς τὸ πρόσωπον μὲ τὴν ἀστραπήν, καὶ γεμάτοι ἀπὸ πᾶσαν λαμπρότητα,² οἱ-

¹ Τέσσα Ἰταλιστὴ, τουργιστὴ δὲ ἑξελόριον.

² Διὰ τὰ μελλοντα ἐκεῖνα ἀγαθὰ, ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὐκ ἤκουσε, παρομοιάζονται καὶ σχηματίζονται μὲ τὰ γῆνα ταῦτα ἀγαθὰ, ἅρα εἰς τὴν δεκάτην πρώτην τοῦ Σεπτεμβρίου ἐν τῇ ὑποσημαίωσει τοῦ Συναξαρίου τοῦ βαίου Εὐφροσύνου τοῦ μαγείρου.

¹ Δώδεκα λίθοι τίμιοι εἶναι οὔτοι, Ἰασπίς, Σάπφειρος, Χαλκηδὼν, Σμάραγδος, Σαρδόνιον, Σάρδις, Χρυσόλιθος, Βήρυλλος, Τοπάσιον, Χρυσόπρασος, Ἰάκινθος, καὶ Ἀμέθυστος. Τούτους τοὺς λίθους εἶδε καὶ ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν ἱεράν Ἀποκάλυψιν, ὅτι ἦτον θεμέλιοι τῆς ἁγίας πόλεως· Ἱερουσαλήμ ἐν κερ. κ'.

² Οὗτοι φαίνεται ὅτι ἦσαν Ἄγγελοι. Ἰσως δὲ νὰ ἦσαν καὶ οἱ δὺω Ἀρχάγγελοι ὁ Μιχαὴλ δηλαδὴ καὶ ὁ Γαβριήλ.

τινες εἶπον εἰς τοὺς δύο γέροντας ἐκείνους περὶ ἐμοῦ· Ἄς καθίσῃ και οὗτος εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον ἐδειξαν καὶ μὲ τὸν δάκτυλον τὸν τόπον τῆς καθέδρας, εἰς τὸν ὅποιον οἱ δύο γέροντες, φέροντες μὲ ἐκάθισαν. Αὐτοὶ δὲ ὑπήγον εἰς τὸ ἄλλο μέρος καὶ ἐκάθισαν καὶ αὐτοὶ, οἱ δὲ νέοι εὐνοῦχοι ἐκείνοι ἐμβήκαν ὀρθεν εἰς τὸ ἐνδότερον μέρος τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης οἰκίας, τὸ ὅποιον ἦτον πλησίον εἰς τὸ ἡλιακὸν καὶ ἔμενον ἐκεῖ πολλὰς ὥρας. Τότε λοιπὸν ἐγὼ θεωρῶν μὲ περιέρχεται τὰ τῆς τραπέζης ἐκείνης, ἐγνώριζον πολλοὺς τοὺς ὁποίους εἶχον φίλους ἐν τῇ παρουσίᾳ ζωῆ, καὶ λαϊκοὺς κοσμικοὺς, οἵτινες ἀνεστρέφοντο εἰς τὰ βασιλεια, καὶ μοναχοὺς τοῦ ἰδικοῦ μας Μοναστηρίου. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν ὦραι πολλὰί πάλιν ἐσκυψαν ἀπὸ τὸ ἡλιακὸν οἱ νέοι ἐκείνοι εὐνοῦχοι καὶ εἶπον πρὸς τοὺς μετ' ἐμοῦ δύο γέροντας. « Ἐπιστρέψατε τοῦτον ὀπίσω, διότι πολλὰ λυποῦνται καὶ πενθοῦσι δι' αὐτὸν τὰ πνευματικὰ αὐτοῦ τέκνα· ὅθεν ὁ βασιλεὺς, παρακινήθεις ἀπὸ τοὺς στεναγμοὺς των, θέλει νὰ μὲν ὄυτος ἀκόμη εἰς τὴν μοναδικὴν ζωὴν ἐπιστρέφοντες λοιπὸν τοῦτον δι' ἄλλης ὁδοῦ, λάβετε ἀντ' αὐτοῦ τὸν μοναχὸν Ἀθανάσιον, τὸν ὄντα ἀπὸ τὸ μοναστήριον τοῦ Τραϊανοῦ ». Καὶ παρῆντος οἱ δύο γέροντες παραλαβόντες ἐμὲ ἐξῆλθον ἀπὸ τὸν θάλαμον καὶ ἀπὸ τὴν πόλιν ἐκείνην δι' ἄλλης ὁδοῦ συντομωτέρας. Κατὰ τὴν ὁδὸν δὲ ἀπητήσαμεν ἑπτὰ λίμνας γεμάτας ἀπὸ διαφοροὺς κολάσεις καὶ τιμωρίας, διότι ἄλλη μὲν λίμνη ἦτο γεμάτη ἀπὸ σκότος, ἄλλη δὲ ἀπὸ φωτίαν. Καὶ ἡ μία μὲν ἦτο γεμάτη ἀπὸ βρωμερὰν ὀμίχλην, ἡ δὲ ἄλλη ἀπὸ σκώληκας, καὶ ἄλλη ἀπὸ ἄλλας βασάνους καὶ τιμωρίας. Ὅλοι δὲ αἱ λίμναι ἐκεῖναι ἦσαν γεμάται ἀπὸ πλῆθος ἀνθρώπων ἀναριθμήτων, οἵτινες ὄλοι ἐλεεινῶς καὶ γοερῶς ἐκλαίον καὶ ὠδύροντο.

Ἀφ' οὗ δὲ τὰς λίμνας ἐκεῖνας ἐπεράσαμεν, καὶ ὑπήγαμεν ὀλίγον ἐμπρός, πάλιν εὔρομεν τὸν γέροντα ἐκείνον, ὅς τις ἦτον ὁ Ἀβραάμ, τὸν ὅποιον ἐγὼ εὐθὺς προσκυνήσας, ἤσπασάμην. Ἐκεῖνος δὲ μοὶ ἔδωκε ποτήριον χρυσοῦν πλήρες οἴνου γλυκυτέρου καὶ αὐτοῦ τοῦ μέλιτος. Ἐδωκέ μοι δὲ καὶ τρία κομμάτια ξηροῦ ἄρτου, ἀπὸ τὰ ὅποια, τὸ μὲν ἐν ἐβούτησα μέσα εἰς τὸ κρασίον, καὶ μοὶ ἐφάνη ὅτι τὸ ἐφαγον, καὶ ἐπιον καὶ ὄλον τὸ κρασίον. Τὰ δὲ ἄλλα κομμάτια τὰ ἔβαλον δῆθεν μέσα εἰς τὸν κόλπον μου, τὰ ὅποια καὶ ἐζήτηον χθὲς ἀπὸ σᾶς. Εἶτα μετ' ὀλίγον ὑπήγομεν πάλιν εἰς τὸν τόπον ἐκείνον, ὅπου ὁ γιγαντιαῖος ἐκείνος εὐ-

ρίσκειτο, ὁ ἀσχημώτατος καὶ ὁμοῖος ὢν μὲ τὴν σκοτεινὴν νύκτα κατὰ τὸ πρόσωπον, ὅς τις βλέπων με, ἐβρυχε μεγάλως τοὺς ὀδόντας του, καὶ μὲ θυμὸν καὶ πικρίαν ἔλεγε πρὸς ἐμὲ, τώρα μὲν ἐγλύτωσης ἀπὸ τὰς χειρᾶς μου, εἰς τὸ ἐξῆς ὁμως δὲν θέλω παύση ἀπὸ τοῦ νὰ κατασκευάζω σκάνδαλα καὶ κακὰ καὶ ἐναντίον σου καὶ ἐναντίον τοῦ μοναστηρίου σου.

Ταῦτα μὲν ὅσα ἤξεύρω καὶ ἐνθυμοῦμαι, ἰδοὺ σᾶς τὰ ἐφανέρωσα, πατέρες καὶ ἀδελφοί. Πῶς δὲ ἤλθον πάλιν εἰς ἐμαυτὸν, παντελῶς δὲν ἤξεύρω. Ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα εἶπε καὶ ἐδιηγῆθη ὁ ὄσιος Κοσμᾶς, ἐστάλη εἰς ἀδελφός εἰς τὸ μοναστήριον, τὸ ἐπονομαζόμενον τοῦ Τραϊανοῦ, καὶ εὐρίσκει τὸν μοναχὸν Ἀθανάσιον ἀποθανόντα, καὶ ἐξω τοῦ κελίου του νεκρὸν ἐπὶ τοῦ κραββάτου φερόμενον. Ἐρωτήσας δὲ ὁ ἀποσταλεὶς ἀδελφός, τότε ὁ Ἀθανάσιος ἀπέθανεν, ἔμαθεν, ὅτι χθὲς κατὰ τὴν ἐνάτην ὥραν τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὅποιαν καὶ ὁ ὄσιος Κοσμᾶς εἶδε τὴν ῥηθεῖσαν ὀπτασίαν καὶ ἤλθον εἰς τὸν ἐαυτοῦ του.

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἠκολούθησαν. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν, ἐγείνεν ἐν μοναστήριον τὰ δύο ἐκεῖνα μοναστήρια τὸ τοῦ θείου Κοσμᾶ καὶ τὸ τοῦ Τραϊνοῦ. Διότι ἦσαν καὶ τὰ δύο γειτονεύοντα· καὶ ἕως τῆς σήμερον κυβερνῶνται καὶ τὰ δύο ἀπὸ ἑνα ἡγούμενον. Ζήσας δὲ ὁ ὄσιος Κοσμᾶς τριάκοντα χρόνους μετὰ τὴν ἀνωτέρω ὀπτασίαν, καὶ ἡγούμενεύων εἰς τὰ εἰρημένα δύο μοναστήρια, πολλὴν προκοπὴν καὶ αὔξησιν ἐπροξένησεν εἰς αὐτὰ καὶ κατὰ τὴν θεάρεστον καὶ ἐνάρετον πολιτείαν τῶν μοναχῶν, καὶ κατὰ τὰ εἰσοδήματα τὰ πρὸς διοίκησιν καὶ τροφῆς ἀναγκαίας τῶν ἀδελφῶν, εἰς δόξαν τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ ἡμῶν ἀμήν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὸς ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τὴν αὐτῶ μηνὶ Σ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΘΩΜΑ.

- » Ὁ χεῖρα πλευρᾶ σῆ βαλεῖν ζητῶν πάλαι,
- » Πλευρᾶς ὑπὲρ σου νύττεται Θωμᾶς, Λόγε.
- » Δούρασιν οὐτάσθη Θωμᾶς μακροσῖν ἐν ἔκτῃ.

Ὁυτος ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς ἐκίρρυξε τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τοὺς Πάρθους καὶ Μή-

¹ Ὁ βίος καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Ἀθανασίου τούτου, εὐρίσκειται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Ἰουνίου καὶ ὄρα ἐκεῖ.

δους καὶ Πέρσας καὶ Ἰνδοὺς. Ὅθεν ἐπίασθη ἀπὸ τὸν βασιλέα Μιτράϊον, διότι κατήχησε καὶ ἐβάπτισε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀζάνην καλούμενον, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Τερτίαν, ὁμοίως καὶ τὰς θυγατέρας τῆς, Μυγδονίαν καὶ Νάρξαν. Καὶ πρῶτον μὲν ἐρίσθη εἰς τὴν φυλακὴν, ἔπειτα δὲ παρεδόθη εἰς πέντε στρατιώτας, οἱ ὁποῖοι ἀνεβάσαντες αὐτὸν ἐπάνω εἰς ἕν ὄρος, κατετρύπησαν μὲ λόγχας τὸ ἀποστολικὸν σῶμά του. Καὶ οὕτως ὁ μέγας τοῦ Κυρίου ἀπόστολος πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησε. ¹

Δὲν θὰ ᾔναι δὲ ἀκαιροὺς νὰ ἐνθυμηθῶμεν ἐδῶ καὶ νὰ διηγηθῶμεν δύο ἢ τρία θαύματα, ἀπὸ ἐκεῖνα ἅπερ ἐποίησεν ὁ Θεὸς οὗτος ἀπόστολος. Ὅτε ὁ μακάριος Θωμᾶς ἐκέρυττεν εἰς τοὺς ἀπίστους τὸ τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον, τότε ἐπέρασεν εἰς τὴν Ἰνδίαν, ὁμοῦ μὲ ἕνα ἔμπορον Ἀβάνην ὀνομαζόμενον, καὶ καταλύουσι καὶ οἱ δύο εἰς μίαν οἰκίαν τῆς χώρας τῆς λεγομένης, Ἀνδραπόλεως. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐξουσιαστὴς τῆς χώρας ἐκείνης ἔτυχε τότε νὰ ὑπανδρεύσῃ τὴν θυγατέρα του μὲ ἕνα ἐνδοξὸν ἄνθρωπον, διὰ τοῦτο ἦτον ἀκόλουθον νὰ χαίρουν καὶ ὅλοι οἱ καλεσμένοι εἰς τὸν γάμον. Ὁ ἀπόστολος λοιπὸν Θωμᾶς καλεσθεὶς καὶ αὐτὸς εἰς τὸν γάμον, ἐκάθισεν εἰς τὸ κατώτερον καὶ εὐτελέστερον μέρος τῆς τραπέζης. Ἐνῶ δὲ ὅλοι ἔτρωγον ἀπὸ τὰ φαγητὰ τῆς τραπέζης, μόνος ὁ Θεὸς ἀπόστο-

λος δὲν ἔτρωγεν ἀλλ' ἐκάθητο συλλογισμένος, συμμαζωμένος καὶ προσέχων εἰς τὸν ἑαυτόν του.

Βλέπων δὲ τοῦτον εἰς τῶν ὑπηρετῶν τῶν κινῶντων τὸν οἶνον, κινήθεις ἀπὸ αὐθάδειαν καὶ ὑπερηφάνειαν, ἔδωκεν ἐν ῥάπισμα εἰς τὸν ἀπόστολον τοῦ Κυρίου, λέγων αὐτῷ ἐπειδὴ εἰς γάμον ἐκαλέσθης, μὴ σκυθρῶπαζε, ἀλλὰ χαῖρε καὶ σενευφραίνου μὲ τοὺς ἄλλους συντραπέζιτας. Ὁ δὲ ἀπόστολος ἀπεκρίθη εἰς τὸν ῥαπίσαντα, Ὁ μὲν σφάλμα σου, εἶθε νὰ τὸ συγχωρήσῃ ὁ Κύριος εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα, τὴν δὲ χεῖρά σου, ἥτις ἀκρατῶς ἐκινήθη κατ' ἐμοῦ καὶ μὲ ἑρράπισεν, αὐτὴν ἄς τὴν διαμοιράσουν τὰ θηρία εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα, πρὸς σωφρονισμὸν καὶ παιδείαν τῶν ἄλλων. Τότε λοιπὸν πορευθεὶς ὁ ὑπηρετῆς ἐκεῖνος διὰ νὰ φέρῃ νερόν καὶ νὰ τὸ συγκεράσῃ μὲ τὸ κρασίον, κατεξέσχισθη ἀπὸ ἕν θηρίον, παραμονεῦον εἰς τὸ πηγάδιον, καὶ οὕτως ἀπέθανε. Τὴν δὲ χεῖρα ἐκείνου ἐπῆρεν ἕνας σκύλος, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ συμπόσιον, βαστάζων αὐτὴν εἰς τὸ στόμα του ὡς ἂν ἐνδεικνύων εἰς ὅλους τὴν παιδείαν, ἣν ἐκεῖνος ἔλαβε, διὰ τὴν ἀδικίαν καὶ τὸ ῥάπισμα τὸ ὁποῖον εἰς τὸν ἀπόστολον ἔδωκεν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ κεκλημένοι ἠπόρουσαν τίνος ἀράγε εἶναι ἡ χεῖρ ἐκείνη, τότε μία ἑβραϊκὴ παίξουσα τὸ συραύλιον εἰς τὸν γάμον, ἐφώναξε μεγαλοφώνως καὶ εἶπε· μέγαν μυστήριον ἐφανερώθη εἰς ἡμᾶς σήμερον. Ἀκούσατε ὅλοι σείς οἱ κατήμενοι εἰς τὴν τράπεζαν. Θεός, ἡ Θεοῦ ἀπόστολος κατεδέχθη νὰ καθίσῃ εἰς τὴν τράπεζαν ὁμοῦ μὲ ἡμᾶς σήμερον. Διότι ἐγὼ παίξουσα τὸ συραύλιον, καὶ εὐφραίνουσα σᾶς τοὺς συμποσιάζοντας, ἤκουσα ἕνα ἄνθρωπον ὁμολῶν τινος μὲ ἐμὲ, ὅστις ἔλεγεν ἑβραϊκᾶ εἰς τὸν οἰνοχόον ὁ ὅποιος τὸν ἑρράπισε, «Τὴν δεξιάν σου χεῖρα τὴν ῥαπίσασάν με θέλει μοιρασθῆ σκύλος ἐν τῇ παρουσίᾳ ζωῆ, διὰ νὰ ἰδῶσιν ὅλοι καὶ νὰ σωφρονισθῶσι» καὶ ἰδοὺ πῶς ἦλθεν εἰς ἔργον ὁ λόγος του. Τοῦτο τὸ θαῦμα ἐφθασε καὶ εἰς τὰ ὠπα τοῦ ἐξουσιαστοῦ τῆς πόλεως ἐκείνης, ὅστις ἀφ' οὗ ἐπαυσεῖν ὁ γάμος, ¹ προσεκάλεσε τὸν ἀπόστολον καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. Ἄν σὺ μὲ τὴν κατάραν σου δύνασαι νὰ προξενῆς θάνατον, δεῖξον καὶ τὴν δύναμιν τὴν ὁ-

¹ Σημειώσται, ὅτι ὁ Θεὸς Χρυσόστομος πλέκει ἐγκώμιον εἰς τὸν ἄριστον ἀπόστολον τοῦτον Θωμᾶν. Κείμενον ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἐκτόνῃ ἐκδόσει, οὗ ἡ ἀρχὴ. «Τῷ μὲν νόμῳ τῆς ἐκκλησίας πεθόμενος, ἡ ψάμην, ὡς οἶον τε, τοῦ βήματος. Ὁ ἀπὸ τῆς ἐκδοτικῆς, καὶ ἕτερον ὁ αὐτός. Οὗ ἡ ἀρχὴ. Ἐπὶ λόγου, τὸς ὁ Θεός. Ὁ ἔκτος ἀποδώσαν ἑμὶν. » (σφίζεται ἀπὸ τῆς.) Ὁμοίως καὶ Ἐὐθύμιος ἐ Ζωγράφου. Οὗ ἡ ἀρχὴ. «Ὁ πηγὴ τῆς σοφίας.» καὶ Δικῆται ὁ βήτωρ. Οὗ ἡ ἀρχὴ. «Ἐπιπινετός ὁ ὑπὲρ τῶν ἁγίων πόθος. » (σφίζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρα, ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδείου μονῆ καὶ τοῦ Διονυσίου καὶ Ἰβήρων.) Καὶ ὁ Μεταφραστής δὲ ὑπόμνημα ἔχει εἰς αὐτόν, οὗ ἡ ἀρχὴ. « Πάλαι μὲν τὰς κατὰ γῆν διατριβάς » (σφίζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρα.) Καὶ τοῦτο δὲ σημειώσται, ὅτι ὁ ἀπόστολος οὗτος Θωμᾶς, ὅχι μόνον ὑπέγεν ἕως εἰς τὴν Ἰνδίαν, καθὼς γράφεται ἐν τῷ συναξαρίῳ τούτῳ, ἀλλ' ἐπροχώρησε καὶ ἕως εἰς τὴν Κίαν, ἢ Σίναν τὴν ἀνατολικωτάτην. Ὅθεν καὶ ἀναγιγνώσκουμεν εἰς τὴν γεωγραφίαν τοῦ Φιλαξέως, ὅτι ἐν τῷ πολυβουλλήτῳ πύργῳ τῆς Κίνας καὶ πολυτιμῆτῳ ἁμῶν, (καθότι εἶναι ὅλος ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω οἰκοδομημένος ἀπὸ φερφουρένια τοῦθλα.) ἐν τούτῳ, λέγω, τῷ πύργῳ γεγραμμένα εἰσι τὰ λόγια ταῦτα. «Διὰ τοῦ θεοῦ Θωμᾶ ἡ οὐράνιος πίστεις ἐξαπέπτυ, καὶ εἰς Σίναν (πόλιν δηλ. ἢ ἐπαρχίαν) παρεγένετο.

¹ Βασιλέα ὀνομάζουσι τοῦτον καὶ ὁ χειρὸγράφος καὶ ὁ τυπωμένος συναξαριστής. Ἐπειδὴ δὲ παρεκάτω λέγεται, ὅτι ὁ ἀπόστολος ὑπῆγε πρὸς Γουνδαφρόρον τὸν τῶν Ἰνδῶν βασιλέα, διὰ τοῦτο ἔπεται: ὅτι ὁ τῆς ἐν Ἰνδίᾳ Ἀνδραπόλεως κρατῶν δὲν ἦτον βασιλεὺς, ἀλλὰ μόνον ἐξουσιαστής, ἢ τοπάρχης, ἢ ἡγεμὼν, ἢ τοιοῦτον ἄλλο.

ποιαν ἔχει ἡ εὐχὴ σου καὶ εὐλογία εἰς τὴν ἐδικήν μου θυγατέρα, ἣτις ὑπανδρεύθη σήμερον. Ὅθεν περιχαρῶς τὸν λόγον δεξάμενος ὁ ἀπόστολος, ὑπῆγεν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν νεονύμφων, καὶ στηρίζας τοὺς νέους εἰς σωφροσύνην καὶ καταπέισας αὐτοὺς νὰ φυλάξωσι παρθενίαν, τοὺς ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Θεόν καὶ ἀνεχώρησε.

Μετ' ὀλίγην δὲ ὥραν βλέπει ὁ νυμφίος ἓνα ἄνθρωπον ὁμοιάζοντα μὲ τὸν Ἀπόστολον, ὁστις συνωμίλει μὲ τὴν νύμφην νομίσας δὲ ὅτι εἶναι ὁ Θωμᾶς, εἶπεν εἰς αὐτόν· Δὲν ἐξῆλθες σὺ ἔξω πρότερον ἀπὸ ὄλους; καὶ πῶς τώρα πάλιν αἰφνιδίως ἤλθες; ἀπορῶ καὶ ἐξίσταμαι. Τότε ὁ φαινόμενος ἀπεκρίθη· Ἐγὼ δὲν εἶμαι ὁ Θωμᾶς, ἀλλ' εἶμαι ἀδελφός τοῦ Θωμᾶ κατὰ χάριν. Καὶ ὁποῖος ἀκολουθήσῃ εἰς ἐμὲ τὸν Κύριον καὶ ἀρνηθῇ τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, αὐτὸς εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν θά γίνῃ ὄχι μόνον ἀδελφός ἐδικός μου, ἀλλὰ καὶ συγχληρονόμος τῆς βασιλείας μου. Ταῦτα εἰπὼν, ἄφαντος ἔγεινεν ἀπὸ τοῦ μέσου αὐτῶν. Οἱ δὲ νεόνυμφοι ἐγχολπυθέντες τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ὡς μαργαρίτην, ἐπρόσφερον εἰς τὸν φανέντα ὀλονύχτους δεήσεις. Τῷ δὲ πρῶτῳ ὑπῆγεν ὁ πατήρ καὶ πενθερός εἰς τὸ δωμάτιον, καὶ βλέπων τοὺς νεονύμφους ὅτι ἐκάθηντο ἀντικρὺ ὁ εἰς τοῦ ἄλλου, ἐταράχθη, καὶ ἠρώτα αὐτοὺς, διὰ ποίαν αἰτίαν κάθηται οὕτω χωριστά; οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· ἡμεῖς εὐχόμεθα, ὅτι αὐτὸς ὁ χωρισμός νὰ φυλαχθῇ ἕως τέλους ἀναμέσον μας, ἵνα κατὰ τὸν καιρὸν τῶν σπεράνων, μένωμεν ἀχώριστοι εἰς τὸν οὐράνιον καὶ αἰώνιον νυμφῶνα, κατὰ τὴν ἀψευδῆ ὑπόσχεσιν, ἣν μᾶς ἔδωκεν ὁ φανείς εἰς ἡμᾶς ἐν ὁμοιώματι ξένου. Ταῦτα ἀκούσας ὁ πατήρ καὶ πενθερός ἐταράχθη περισσότερον, καὶ ὑποσχέθη νὰ δώσῃ πολυτάς δωρεάς καὶ χαρίσματα, ἀνίσως εὐρεθῇ ὁ πλάνος ἐκεῖνος, ὅστις τοὺς ἠπάτησε μὲ τὰ τοιαῦτα λόγια, καὶ ἂν παρασταθῇ ἔμπροσθέν του.

Ἐστειλαν λοιπὸν ζητοῦντες τὸν φανέντα ἀλλ' ἐξέλιπον, κατὰ τὸ ψαλμικόν, ἐξερευνήσαντες ἐξερευνήσεις ματαίας· διότι ὁ φανείς εἰς τοὺς νεονύμφους ὁρατῶς μὲν οὐχ εὕρισκετο, ἀοράτως δὲ φαινόμενος εἰς τοὺς νέους μαθητάς του, ἐστήριξεν αὐτούς. ¹ Ὁ δὲ ἀπόστολος

εἰς ἐκεῖνους μὲν, ὅσοι μὲ κακὸν σκοπὸν ἐζήτουν αὐτόν, δὲν εὕρισκετο, ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ εἰς τοὺς ζητοῦντας αὐτόν θεοφιλῶς καὶ μὲ καλὸν σκοπὸν, ἤτοι εἰς τοὺς νέους τοῦ Χριστοῦ μαθητάς, ἐφαίνετο ἀοράτως καὶ τοὺς ἐστήριξεν. Ἐπειρὴ δὲ οἱ νεόνυμφοι παρεκάλουν τὸν Κύριον, ἵνα καταπραύνη μὲν ταῦ πατὴρ καὶ πενθεροῦ αὐτῶν τὴν ὀργήν, ἀξιώσῃ δὲ αὐτόν νὰ μᾶθη καὶ τὴν ἀλήθειαν τῆς εἰς αὐτόν πίστεως· τούτου χάριν ὑπέκρουσεν αὐτῶν ὁ Θεός, καὶ οἰκονόμησε νὰ γένη καὶ ἐκεῖνος χριστιανός. Ἐδιδάχθη δηλαδὴ ἀπὸ τοῦ ἰδίου νέους τὴν εὐσέβειαν, καὶ εἰς τὸν Χριστὸν ὀλοψύχως ἐπίστευσεν. Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἐγένετο, ἀκούσαντες οἱ δόκιμοι οὗτοι μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, ὅτι ὁ Θωμᾶς διατρίβει εἰς τὰς Ἰνδίας, ὑπῆγον εἰς αὐτόν μὲ σπουδὴν καὶ ἐτελειώθησαν μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα. Καὶ οὕτως ἔγειναν κήρυκες καὶ αὐτοὶ εἰς ἄλλους τοῦ ἀγίου Εὐαγγελίου.

Μετὰ ταῦτα ἤλθεν ὁ ἀπόστολος εἰς τὸν βασιλεῖα τῆς Ἰνδίας Γουνδιασφόρον καλούμενον, ὅστις ἠρώτησεν αὐτόν, ποῖα μὲν τεχνητὰ πράγματα ἠξεῦρει νὰ κατασκευάσῃ ἀπὸ τὰ ξύλα, ποῖα δὲ, ἀπὸ τὰς πέτρας. Ὁ δὲ ἀπόστολος ἀπεκρίθη, ὅτι ἀπὸ μὲν τὰ ξύλα εἶναι ἐμπειρότατος νὰ κατασκευάσῃ ἄροτρα, κωπία, καὶ ζυγούς τῶν βοδίων, ἀπὸ δὲ τὰς πέτρας ἠξεῦρει νὰ κάμη κολόνας, ναοὺς καὶ βασιλικὰ παλάτια. Τότε τῷ λέγει ὁ βασιλεὺς· ἄρα γὰρ δύνασαι νὰ μοῦ κατασκευάσῃς ἐν παλάτιον εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἀγαπῶ; ὁ δὲ ἀπόστολος ὡμολόγησεν, ὅτι δύναται.

Τότε ὁ βασιλεὺς χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν ἐπρόσταξε νὰ δοθῇ εἰς τὸν ἀπόστολον χρυσίον, διὰ νὰ συνάξῃ τὰς ἐπιτηδείας ὕλας, ὅσοι χρησιμεύουν εἰς τὴν τοῦ παλατίου οἰκοδομήν. Δεικνύων δὲ καὶ τὸν τόπον παρεκάλει τὸν ἀπόστολον νὰ βάλῃ τότε παρευθὺς τὰ τοῦ παλατίου θεμέλια. Ἀλλ' ὁ ἀπόστολος, δὲν εἶναι, ἀπεκρίθη, τοῦ παρόντος μηνὸς νὰ κτιζώμεν παλάτιον· ἀλλὰ μᾶλλον τοῦ ἐρχομένου, τοῦ κατὰ Μακεδόνας ὀνομαζομένου Ἰπερβερεταίου.

Σημείωσαι, ὅτι ἀσχετῶς μὲν γράφεται ἡ περίοδος αὕτη εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστὴν, διότι δὲ διασαφεῖ, ποῖος φαίνετο ἀοράτως εἰς τοὺς νεονύμφους καὶ τοὺς ἐστήριξεν, ὁ Θωμᾶς, ἢ ὁ Κύριος. Εἰς δὲ τὸν χειρόγραφον γράφεται, ὅτι ὁ Θωμᾶς ἦτον ἀοράτως φαινόμενος καὶ στηρίζων αὐτοὺς. ¹ Ἐπειρὴ δὲ παρχάτω λέγει, ὅτι ὑπῆγον αὐτοὶ καὶ εἶρον τὸν Θωμᾶν, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν, διὰ τοῦτο μετέφερασιν ἐδῶ, ὅτι ὁ ἀοράτως φαινόμενος ἦτον ὁ Δεσπότης Χριστός. ὁ καὶ πρότερον φανείς εἰς αὐτοὺς καὶ ὑποσχεθεὶς τὰς ἀνωτέρω ὑποσχέσεις, αὐτοὶ οὕτω εἶναι προσφαιότερον νὰ νοηθῇ, ὅσον εἰς τὸ ὕψος καὶ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ νοήματος. Πλὴν καὶ ὁ Θωμᾶς ἦτον ἀοράτως εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, καὶ δὲν τὸν ἐβλέπον, ὡς γράφεται· ἐν τῷ πλατυτέρῳ βίῳ αὐτοῦ εἰς τὸν Νέον Παράδεισον.

ἤτοι τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός. Νομίζω δὲ ὅτι οὕτως εἶπεν ὁ ἀπόστολος, διὰ τὴν ἀνταμοιβὴν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ἣτις ἔχει νὰ ἀνταποδοθῆ εἰς τὸν ἐρχόμενον ἐκεῖνον μέλλοντα αἰῶνα. Λαθῶν δὲ καὶ κανόνα· ἤχουν πῆχυν, καὶ σχεδιάσας τεχνικῶς τὴν θέσιν τοῦ μέλλοντος οἰκοδομηθῆναι παλατίου, ἔπεισε τὸν βασιλέα εἰς τὸ νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἀληθεύει ὁ ἀπόστολος εἰς ὅλα ὅσα εἶπε καὶ ἔκαμε, καὶ πρὸς τούτοις εἰς τὸ νὰ ὑπερεπαινεῖ τὴν τέχνην καὶ ἐπιδεξιότητα τοῦ Ἀποστόλου.

Ἔλαβε λοιπὸν ὁ ἀπόστολος τὰ ἀρκετὰ ἐξοδα διὰ τὸ Παλάτιον καὶ ἀνεχώρησε, διαμοίρασας δὲ χρυσίως εἰς τὰς χεῖρας τῶν πτωχῶν ὅλα τὰ χρήματα, κατασκεύασεν εἰς τὸν βασιλέα ἓν ἀχειροποίητον παλάτιον ἐν τῇ τῶν πρωτοτόκων αὐλῇ· ἣτοι ἐν τῇ τῶν οὐρανῶν βασιλείᾳ. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασε καιρὸς ἀρκετός, ἐμήνυσεν ὁ ἀπόστολος εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι χρειάζεται ἀκόμη καὶ ἄλλα ἐξοδα, διὰ νὰ κατασκευάσῃ μεγαλοπρεπῶς τὴν στέγην τοῦ παλατίου, ἣ ὅποια μόνη ἐμεινεν ἀτελειώτος. Ὁ δὲ βασιλεὺς νομίσας, ὅτι τὸ μήνυμα τοῦτο ἦτον ἀληθινόν κατὰ τὸν ἐδικόν του σκοπὸν, μὲ πολλὴν χαρὰν ἔστειλε καὶ ἄλλο πολὺ χρυσίον εἰς τὸν ἀπόστολον, γράψας καὶ ταῦτα εἰς αὐτόν. Τεχνικωτάτην καὶ ὠραιωτάτην κατασκεύασεν τὸ ὀγλιγωρότερον τὴν στέγην τοῦ παλατίου, ἵνα ὅταν ἰδῶ τὴν τεχνικὴν σου οἰκοδομήν με τὰ ἰδιά μου ὄμματα, ἐγκωμιάσω μὲ ἐπαινετικούς λόγους σὲ τὸν πολλὰ πλεονεκτῆματα καὶ ἐπιδεξιότητος ἔχοντα. Ὁ δὲ ἀπόστολος λαθὼν τὸ χρυσίον, ἐσῆκωσεν εἰς τὸν οὐρανὸν τὰ ὄμματα καὶ τὰς χεῖράς του, καὶ, εὐχαριστῶ σοι, φιλιανθρῶπε Κύριε, ἔλεγεν, ὅτι μὲ ποικίλους καὶ διαφόρους τρόπους ἤξεύρεις νὰ οἰκονομῆς τὴν σωτηρίαν παντός ἀνθρώπου. Ὅθεν διμοίρασε πάλιν τὸ χρυσίον εἰς τοὺς πτωχοὺς ὡς τὸ πρότερον.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασε μερικὸς καιρὸς, ἔτυχε νὰ ὑπάγουν εἰς τὸν βασιλέα τινὲς ἄνθρωποι ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου διέτριβεν ὁ ἀπόστολος. Ὅθεν ἠρώτησεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς, ἀγαπῶν νὰ μάθῃ διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν ὠραιότητα τοῦ παλατίου του, ἤκουσε δὲ παρ' αὐτῶν, ὅτι, μὴ προσκένεις, ὦ βασιλεῦ, τελείως ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον οἰκοδομὰς κτισμάτων καὶ παλατίων, διότι αὐτὸς διμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλον τὸ χρυσίον ὅσον τοῦ ἔδωκες. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ κηρύττει εἰς ἐκεῖνους ὅσοι τρέχουσιν πρὸς αὐτόν ἕνα Θεὸν ἄγνωστον παντελῶς, καὶ θαυματουργεῖ ἐξαισία

τινα πράγματα, χωρὶς νὰ τρώγῃ παντάπασι. Τότε ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη εὐθὺς ἀπὸ μέγαλον θυμὸν, καὶ φέρων τὸν ἀπόστολον ἔμπροσθέν του, ἠρώτα αὐτόν, ἂν τὸ παλάτιον ἔκτισεν. Ὁ δὲ ἀπόστολος κόψας τὸν λόγον, ἀπεκρίθη, Τὸ παλάτιον ἐκεῖνο, ὅπερ ἔμαθον νὰ κτίζω ἀπὸ τὸν ἀληθινὸν ἀρχιτέκτονα Χριστόν, ὦ βασιλεῦ, ἐκτίσθη πολλὰ ὠραῖον ἀπὸ ἐμέ. Ὁ βασιλεὺς εἶπε. Ταύτην τὴν ὥραν ἄς ὑπάγωμεν νὰ τὸ ἰδῶμεν. Ὁ δὲ ἀπόστολος, μοὶ φαίνεται, ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν χρειάζεσαι κατὰ τὸ παρὸν τὸ κατασκευασθὲν παλάτιον· ἀλλ' ὅταν ἀναχωρήσῃς ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον, τότε θέλεις εὐρεῖ αὐτὸ χρήσιμον καὶ ἀρμόδιον. Ὁ δὲ βασιλεὺς νομίσας ὅτι τὸν περιγελαῖ, ἐξέβαλεν ὡς θηρίον βροντῶσαν σωνὴν καὶ εἶπεν, Οὗτος ὁ ἀπατεὼν προστάζω νὰ σφαλισθῆ μέσα εἰς σκοτεινότητα λακκῶν, ὁμοῦ μὲ τὸν ἔμπορον, ὅστις αὐτὸν ἐδῶ ἔφερεν.

Ἐνῶ δὲ ἦτον ὁ Ἀπόστολος φυλακισμένος με τὰ δεσμὰ, ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως μίαν νύκτα κυριευθὺς ἀπὸ βαρυτάτην λύπην, ἣ ὅποια ἐφοβήριζε νὰ τοῦ προξενήσῃ θάνατον, ἐπροσχάλεσε τὸν ἀδελφόν του βασιλέα, καὶ λέγει αὐτῷ. Ἐγὼ πολλὰ λυπηθεὶς διὰ τὴν συμβᾶσαν εἰς σὲ ζημίαν ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν δόλιον, διὰ τοῦτο τώρα ἐκβαίνω ἀπὸ ταύτην τὴν ζωὴν. Καὶ μετ' ὀλίγην ὥραν ἀποπνιγείς, ἐγενεῖν ἄφρωνος. Τότε ὁ πνιγὴν αὐτοῦ λαθὼν Ἄγγελος διήρχετο τὰς σκηνὰς τῶν δικαίων. Ὅθεν ἔδειξεν εἰς τὴν ψυχὴν τὴν ὠραιότητα τῶν σκηνῶν ἐκείνων, ἠρώτα δὲ αὐτὴν, εἰς ποίαν ἀπὸ τὰς σκηνὰς ἐκείνας ἀγαπᾷ διὰ νὰ κατοικήσῃ. Βλέπουσα δὲ ἡ ἐκείνου ψυχὴ μίαν ἐξαίρετον σκηνὴν, ἔδεικνυεν αὐτὴν εἰς τὸν ἄγγελον καὶ παρεχάλει αὐτόν νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ κατοικήσῃ ἐκεῖ. Ὁ δὲ Ἄγγελος εἶπεν· Εἰς αὐτὴν δὲν ἠμπορεῖς νὰ κατοικήσῃς, ἐπειδὴ αὐτὴ εἶναι τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν ὁποίαν ὁ ξένος Θωμᾶς ἔκτισε δι' αὐτόν. Ἡ δὲ ψυχὴ, παρακαλῶ σε, ἀπεκρίθη, ἄρες με νὰ ὑπάγω ὀπίσω εἰς τὸν ἀδελφόν μου, ἵνα ἀγοράσω αὐτὴν ἀπὸ ἐκεῖνον με ὀλίγην τιμὴν. Καὶ οὕτω νὰ ἐπαναστρέψω πάλιν ἐδῶ.

Τότε ἐπιστρέψας ὁ ἄγγελος τὴν ψυχὴν, ἀποδίδει αὐτὴν εἰς τὸ νεκρὸν σῶμά της. Ὅθεν ὁ ἀποθανὼν, ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν ὡς ἀπὸ κάποιαν μέθην καὶ ἐκστασιν, ἐζήτει τὸν ἀδελφόν του. Ὅτε δὲ ἐκεῖνος ἦλθεν, εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἀδελφέ, ἀδιστακτικῶς εἶμαι πληροφορημένος, ὅτι ἐπρόκρινες νὰ δώσης τὴν μισὴν βασιλείαν σου, μόνον νὰ με ἰδῆς ζωντανόν, τώρα δὲ ὀλίγην

χάριν ζητῶ ἀπὸ σέ τὴν ὁποίαν, παρακαλῶ, νὰ μὴ μὲ ὑστερήσης. Ὁ βασιλεὺς ἀπεκρίθη, Δὲν θέλω λείψει ἀπὸ τὸ νὰ χαρίσω προθύμως εἰς σέ τὸν φίλτατόν μου ἀδελφόν ὅ,τι δύναμαι. Τότε χωρὶς συστολῆν ἐφανέρωσεν εἰς τὸν ἀδελφόν τὸ ζητούμενον, λέγων αὐτῷ, Δός μοι τὸ παλάτιον, τὸ ὅποσον ἔχεις εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ λάβε ὅσα θέλεις χρήματα διὰ τὴν τιμὴν. Ὁ δὲ βασιλεὺς γενόμενος εἰς τοῦτο ὡς ἂν ἄφρωνος, ἐγὼ, ἀπεκρίθη, ἐγὼ ἔχω παλάτιον εἰς τοὺς οὐρανοὺς; πόθεν; καὶ ἀπὸ ποίαν μου καλωσύνην; ὁ δὲ ἀφελὸς, Ναί, λέγει, ἔχεις παλάτιον ἐκεῖ, ἂν καὶ σὺ δὲν τὸ ἠξεύρης, τὸ ὅποσον ἔκτισεν ὁ ἐν τῇ φυλακῇ εὐρισκόμενος ξένος, τοῦ ὁποίου παλατίου τὴν ὠραιότητα ἐγὼ ἐθεώρησα τώρα, ὁπότε ἤρπάγην ἀπὸ Ἄγγελον Κυρίου.

Τότε ἐνόησεν ὁ βασιλεὺς τὸ λεγόμενον. Ὅθεν μὲ τοιαῦτα λόγια ἠπάτησε τὸν ἀδελφόν του καὶ ἠρνήθη τὸ ζήτημα, λέγων, Ἀνίσως τὸ ζήτημά σου, ἀδελφέ μου, εὐρίσκετο ὑποκάτω εἰς τὴν βασιλείαν καὶ ἐξουσίαν μου, ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε νὰ φυλάξω τοὺς ὄρκους μου καὶ νὰ σοὶ τὸ δώσω· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸ εὐρίσκεται εἰς τοὺς οὐρανοὺς, λοιπὸν σὺ μόνος κρίνον περὶ τοῦ πράγματος. Πλὴν ὁ τέκτων τῶν τοιούτων παλατιῶν ἐδῶ εὐρίσκεται, καὶ λοιπὸν ἔπαρε τοῦτον, καὶ θέλει κατασκευάσει καὶ διὰ σέ παλάτιον ἄλλο, λαμπρότερον ἐκείνου ὅπερ εἶδες. Τοῦτο εἰπὼν, εὐθὺς ἐξήγαγεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν τὸν Ἀπόστολον ὁμοῦ μὲ τὸν ἔμπορον Ἀβάνην, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας του, ἐζήτηε συγχώρησιν διὰ τὸ σφάλμα τὸ ὅποσον ἔκαμε καὶ τὸν ἐφυλάκωσεν. Ὁ δὲ ἀπόστολος εὐχαρίστησε διὰ τοῦτο τὸν Θεόν. Ὅθεν διδάξας μὲ τοὺς λόγους τῆς χάριτος, ὁμοῦ καὶ τοὺς δύο ἀδελφούς, καὶ τοὺς λοιπούς, ὅσοι ἦλθον εἰς αὐτόν, ἔδωκεν εἰς αὐτούς τὸν ἀρραβῶνα τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν, δηλαδή τὸ Θεῖον καὶ ἅγιον Βάπτισμα. Καὶ οὕτως ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ὑπῆγεν εἰς ἄλλας πόλεις, κηρύττων καὶ δοξάζων τὸν Πατέρα, καὶ τὸν Υἱόν, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. (Τὸν βίον τούτου ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον ὀλίγον πλατύτερον. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζονται αἱ ἐν Ἰνδία πράξεις· ἦτοι ὁ ἐλληνικὸς βίος τοῦ Θωμᾶ. Οὗ ἡ ἀρχὴ « Κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἦσαν. » Ἡ δὲ τῶν λειψάνων τοῦ ἀποστόλου τούτου Θωμᾶ κατάθεσις ἐορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ἰουνίου.)¹

¹ Σημειῖται, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηνείοις ἡ μνήμη Νικήτα Πατριάρχου τοῦ ὁμολογητοῦ, διότι αὕτη

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἅγια μάρτυς *ΕΡΩΤΗΣ* περὶ τε.λειοῦται.

- Ἐρωτηῖδα πυροπολοῦσι παρθένον,
- Ἐρωτι Χριστοῦ τὴν προπυροπολουμένην.

* Ὁ ἅγιος νέος ὀσιομάρτυς *ΜΑΚΑΡΙΟΣ*, ὁ ἐκ Κίου μὲν τῆς Βιθυνίας καταγόμενος, ἐν Προῦση δὲ μαρτυρήσας, λιθοβοληθεὶς πρότερον, ἕστερον ζῆφει τε.λειοῦται κατὰ τὸ ἔτος σφγ' (1590).¹

- † • Μακάριος πρὶν, ὦν κατὰ κλῆσιν μάκαρ,
- Νῦν κατὰ πείραν ἀνεδείχθη ἐκ ζήφους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ϛ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων *ΣΕΡΓΙΟΥ* καὶ *ΒΑΚΧΟΥ*.

- » Χαλκᾶ σὰ νεῦρα Βάκχε πρὸς νεύρων βίαν,
- » Καὶ πρὸς ζήφος, Σέργιε, πῦρ σὴ καρδία.
- » Σέργιον ἐβδομάτῃ ζήφος ἔκτανε, νεῦρα δὲ Βάκχον.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγς' (296) ἐκ τῆς παλαιᾶς Ῥώμης καταγόμενοι καὶ οἱ δύο. Καὶ ὁ μὲν Σέργιος ἦτον Πριμικήριος τῆς σχολῆς τῶν Κινητῶν, ὁ δὲ Βάκχος ἦτον Σεκουδικήριος.² Ἐπειδὴ δὲ διεβλήθησαν εἰς τὸν βασιλέα ὡς χριστιανοί, διὰ τοῦτο ἐφέρθησαν εἰς τὸ βασιλικὸν βῆμα καὶ ὠμολόγησαν παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Ὅθεν πρῶτον μὲν ὑστεροῦνται τὰ σημεῖα ἅπερ ἐφόρουσαν τῆς ἀξίας των, ἔπειτα φορέσαντες διὰ καταισχύνῃν γυναικεῖα φορέματα καὶ σιδηρᾶς ἀλυσίδας λαβόντες εἰς τὸν λαιμόν, πομπεύονται μὲ τοιοῦτον σχῆμα διὰ μέσου ὅλης τῆς ἀγορᾶς. Μετὰ ταῦτα παρεστάθησαν εἰς τὸν βασιλέα καὶ καταπλήξαντες αὐτόν μὲ τὴν δύναμιν τῶν θείων λόγων τους, πέμπονται ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὴν πόλιν Εὐφρατησίων πρὸς τὸν δοῦκα τῆς Ἀνατολῆς Ἀντίοχον, διὰ νὰ τοὺς βασανίσῃ ἐκεῖνος, ὡς πλέον ἀσπλαγχνος καὶ ὠμός. Ἐπειδὴ δὲ καὶ

μετὰ τοῦ Συναξαρίου αὐτοῦ γράφεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ παρόντος Ὀκτωβρίου.

¹ Τὸ μαρτύριον τούτου ὄρα εἰς τὸν νέον Λειμωνάριον. Τούτου τὴν ἀκολουθίαν συνέγραψεν ὁ Συρίγος Μελέτιος.

² Πριμικήριος καὶ σεκουδικήριος, βαθμοὶ στρατιωτικοῦ τοῦ καιροῦ ἐκείνου, αἱ δὲ λέξεις λατινικαί. Σ. Ε.

εἰς ἐκεῖνον παρασταθέντες οἱ ἅγιοι δὲν ἐνίκη-
θησαν οὔτε ἀπὸ τὰς κολακείας, οὔτε ἀπὸ τοὺς
φοβηρισμοὺς τοῦ τυράννου, διὰ τοῦτο ὁ μὲν
Σέργιος παραδίδεται εἰς ἀσφαλῆ φυλακὴν, ὁ
δὲ μακάριος Βάχχος δέρεται ἀσπλαγχνῶς μὲ
ὠμὰ νεῦρα. Καὶ ἐπειδὴ ἐδάρη εἰς ὥραν πολλήν,
ἐν μέσῳ τῶν βασάνων παρέδωκε τὸ πνεῦμά
του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ἐπειτα ἐκβάλλεται ὁ Σέργιος ἀπὸ τὴν φυ-
λακὴν καὶ μὲ διαφόρους βασάνους βασανίζεται.
Καρφώνεται δηλαδὴ εἰς τοὺς πόδας μὲ σιδηρὰ
ὑποδήματα καὶ μὲ αὐτὰ ἀναγκάζεται νὰ τρέχη
ἔπειτα βάλλεται πάλιν εἰς φυλακὴν, καὶ πάλιν
μὲ τὰ αὐτὰ σιδηρὰ ὑποδήματα καρφωθείς, ἀ-
ναγκάζεται νὰ γυρίσῃ ὀπίσω εἰς τὸν τόπον
ἐκεῖνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἤλθε, καὶ τελευ-
ταῖον τὴν κεφαλὴν ἀποκόπτεται. Καὶ οὕτω
λαμβάνουν καὶ οἱ ἄλλοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρ-
τυρίου· τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα ἀπεθησαυ-
ρίσθησαν ἐντίμως ὑπὸ τῶν χριστιανῶν εἰς τὸν
ἴδιον τόπον ἐκεῖνον, ὅπου καὶ ἀπεκεφαλίσθη ὁ
μάρτυς Σέργιος. Ὑστερον δὲ ἀπὸ πολλοὺς
χρόνους ἐκτίσθη καὶ ναὸς εἰς ὄνομα αὐτῶν ἀπὸ
τινας ἐπισκόπους. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐ-
τῶν ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)¹

*Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων
ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ ἡγουμένου καὶ ΚΑΙΣΑΡΙΟΥ
διακόνου.*

» Σάκκω δοθεῖσι καὶ βυθῷ Θεοῦ Λόγος.

» Διττοῖς ἀθληταῖς· σάκκον εἰς χαρὰν στρέφει.

Ὅτε ὁ Κλαύδιος Καῖσαρ ἐβασίλευεν εἰς τὴν
Ῥώμην ἐν ἔτει σξή' (268), καὶ ἐθανάτωσε τὴν
ἰδίαν του μητέρα, διότι ἦτο χριστιανή, ἀπὸ τότε
καὶ ὕστερον χάμμία εὐσπλαγγνία καὶ ἔλεος
δὲν ἐγένετο πλέον εἰς τοὺς χριστιανούς. Τότε
δὲ καὶ ὁ μακάριος οὗτος Καῖσάριος ἐλθὼν ἀπὸ
τὴν Ἀφρικὴν εἰς τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην
Ταρακηνήν, καὶ βλέπων τὰς μισαράς θυσίας
τῶν Ἑλλήνων, ἔπτυσεν ἐπάνω εἰς αὐτάς καὶ
τὰς κατεπάτησεν. Ὅθεν πιασθεὶς ἐβάλλθη εἰς
τὴν φυλακὴν, καὶ ἀφ' οὗ ἐπέρασεν εἰς αὐτὴν
τρεῖς ἡμέρας νηστικός, παρεδόθη εἰς τὸν ἀν-

θύπατον. Δεθεὶς λοιπὸν ὀπίσω τὰς χεῖρας ὁ
τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς ἐσύρετο ἀπὸ τοὺς στρα-
τιώτας ἔμπροσθεν τῆς ἀμάξης τοῦ ἀρχόντος·
ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος,
προσηυχθῆθαι ὁ ἅγιος καὶ εὐθύς ἔπεσεν ὁ ναὸς
ἀπὸ τὰ θεμέλια, καὶ κατεπλάκωσε μέσα τὸν
ἀρχιερέα τῶν εἰδώλων καὶ ἄλλους πολλούς.
Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέπων Λεόντιος ὁ ὑπατι-
κός, ἐπρόσπεσεν εἰς τὸν ἅγιον, καὶ πιστεύσας
τῷ Χριστῷ, ἐβαπτίσθη φανερὰ ἔμπροσθεν εἰς
ὄλους. Ἐλθὼν δὲ ὁ ἱερεὺς τῶν χριστιανῶν Ἰου-
λιανός, μετέδωκεν εἰς αὐτὸν τὰ ἀχραντα μυ-
στήρια, καὶ παρευθὺς παρέδωκε τὴν ψυχὴν του
εἰς χεῖρας Θεοῦ, καθὼς τοῦτο ἐξήτησεν ἀπὸ
τὸν ἅγιον ἡχοῦν τὸ νὰ ἀποθάνῃ.

Βλέπων δὲ τὸν σύντομον θάνατον τοῦ Λεον-
τίου Λοξώριος ὁ ἀρχὼν, ἐπίασε τὸν πρεσβύτε-
ρον Ἰουλιανὸν καὶ Καῖσάριον τὸν διάκονον, καὶ
ἐπρόσταξε νὰ ἐμβληθῶσιν ἐντὸς δύο σάκκων
τριγίνων καὶ νὰ βιβρωθῶσιν εἰς τὴν θάλασσαν.
Οἱ δὲ ἅγιοι εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἡμεῖς μὲν, ὦ
Λοξώριε, βριπτόμεθα εἰς τὴν θάλασσαν, σὺ δὲ
θέλεις δαγκασθῆ ἀπὸ ὀφίδιον, καὶ μὲ κακὸν καὶ
ὀδυνηρὸν θάνατον ἔχεις νὰ ἀπορρίψῃς τὴν ψυ-
χὴν σου. Τὸ ὁποῖον καὶ πραγματικῶς ἔγεινε,
διότι μετὰ δύο ἡμέρας τοῦ πνιγμοῦ τῶν ἁγίων
περιπάτει ὁ Λοξώριος εἰς τὸν αἰγιαλὸν τῆς
θαλάσσης, καὶ ἐκεῖ εὗρων αὐτὸν εἰς μέγας καὶ
φρενὸς ὄφεις, περιεπλέχθη εἰς τοὺς πόδας του,
καὶ ἀφ' οὗ ἐκτύπησε δυνατὰ μὲ τὴν οὐρὰν ὅλα
τὰ μέλη τοῦ Λοξωρίου, ἀφῆκεν αὐτὸν ἄπνου
καὶ σχεδὸν ὅλον νεκρὸν. Εἰς δὲ ἱερεὺς τῶν χρι-
στιανῶν, Εὐσέβιος ὀνόματι, καὶ ἄλλος τις, Φί-
λιππὸς ὀνομαζόμενος, ἀπὸ μίαν θεικὴν ὀπτασίαν
ἐστάλησαν κάτω εἰς τὸν αἰγιαλὸν καὶ ἔλαβον
τὰ σώματα τῶν ἁγίων, τὰ ὅποια εἶχεν ἐκβρά-
σει ἔξω ἢ θάλασσα κατὰ θεῖαν πρόνοιαν. Τού-
τους δὲ διαπερῶντας καὶ βαστάζοντας τὰ ἅγια
λείψανα βλέπων ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος Λοξώριος,
παισμένος ἀπὸ τὸ φαρμάκιον τοῦ ὀφιδίου, καὶ
ξένον θέαμα εἰς τοὺς ὀρῶντας εὐρισκόμενος,
ἀνεστέναξε καὶ ἐλεεινολόγησεν ἑαυτόν. Μετὰ
δὲ ὀλίγον ἀπέριψεν ὁ ἀθλιὸς τὴν ψυχὴν του.
Ἀφ' οὗ δὲ τὰ λείψανα τῶν ἁγίων ἐνεταφιάσθη-
σαν πλησίον εἰς τὴν πόλιν, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνω-
τέρω βαπτισθέντος Λεοντίου τοῦ ὑπατικοῦ, ἐ-
πίασε τὸν ῥηθέντα Εὐσέβιον τὸν ἱερέα καὶ τὸν
Φίλιππα, καὶ κόψας τὰς αὐτῶν κεφαλὰς, ἔρ-
ριψεν αὐτάς εἰς τὸν ποταμόν. Τότε ὀδηγηθεὶς
ὑπὸ θεοῦ Ἀγγέλου Κούαρτος ὁ πρεσβύτερος,
ὁ καταγόμενος ἀπὸ τὸ κάστρον Καπούης τῆς
ἐν Ἰταλίᾳ, ὑπῆγε καὶ ἐπῆρε τὰ τούτων ἅγια

¹ Σημειώσασθε, ὅτι τῶν ἁγίων τούτων μαρτύρων εὐρισκονται
ἱστορικῶς ἀκολουθίαι δλόκληροι, τετυπωμένη εἰς φυλλάδα.
Τὸ δὲ μαρτύριον αὐτῶν συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς. Οὗ ἡ ἀρ-
χή· «Μαξιμιανῷ βασιλεύοντος» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύ-
ρῃ, ἐν τῇ τῶν Ἰσθίων καὶ ἐν ἄλλαις.)

λείψανα καὶ ἐνεταφίασεν αὐτὰ εἰς ἐπίσημον καὶ τίμιον τόπον.

Ὁ ἅγιος **ΛΕΟΝΤΙΟΣ** ὁ ἐπατιχὸς τῷ Χριστῷ πιστεύσας καὶ ἐπενεχόμενος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Λιπὼν ὁ Λεόντιος ἀρχὴν τὴν κάτω,
- » Εἰρηνικῶς ἐφεῦρε τιμὴν τὴν ἄνω.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες **ΕΥΣΕΒΙΟΣ** πρεσβύτερος καὶ **ΦΙΛΗΞ** ξίφει τελειοῦνται.

- » Εὐσέβιος Φίληξ τε μαρτύρων χάριν,
- » Διὰ ξίφους εὖραντο μαρτύρων χάριν.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος **ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΟΥ**.

- » Κτείνουσι πολλὰ πολυχρόνιον ξίφη,
- » Πρὸς τὰ ξίφη δὲ λήψεται καὶ τὰ στέρη.

Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τὴν ἐπιλεγομένην Γαμφρανίτου, ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ὠνομάζετο Βαρδάνιος, γεωργὸς ὢν κατὰ τὴν τέχνην. Παιδίσθεν δὲ παρεδόθη ἀπὸ τὸν πατέρα του διὰ τὰ μανθάνη τὰ ἱερά γράμματα. Τόσσην δὲ πολλὴν σύνεσιν καὶ φρόνησιν καὶ ἐγκράτειαν εἶχεν ὁ αἰοίδιμος, ἔτι παιδίον ὢν, ὥστε ἠξιώθη τὰ λάβη καὶ χάριν παρὰ Θεοῦ, διότι, ἐπειδὴ τὸ νερὸν ἤτο μακρὰν ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ ἐπροξένει εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους συμπατριώτας του κόπον, διὰ τοῦτο προσηχθήθη οὗτος πρὸς τὸν Θεόν, καὶ, ὡ τοῦ θαύματος! ἀνέβλυσε παραδόξως πηγὴ ὕδατος πλησίον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς του. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς μέτρον ἀνδρικής ἡλικίας, ἠνώθη μὲ ἐργάτας ἀνθρώπους, καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἐργαζόμενος δὲ μὲ αὐτοὺς τὰς ἀμπέλους, εἰς δύο ἡμέρας, ἢ τρεῖς, ἔτρωγε μίαν φορὰν, ὁ δὲ κύριος τῶν ἀμπελώνων, βλέπων αὐτὸν, καὶ θαυμάσας τὸν τοῦ Θεοῦ ἐργάτην, ἐντράπη τὴν ἀρετὴν του. Ὅθεν δοὺς εἰς αὐτὸν ποσότητα χρημάτων, τὸν ἀπέστειλε λέγων, ὕπαγε εἰς τὴν πατρίδα σου, ἀνθρώπε τοῦ Θεοῦ, καὶ προσεύχου ὑπὲρ ἐμοῦ. Διὰ δὲ τὴν πίστιν καὶ εὐλάβειαν, ἦν εἶχεν εἰς αὐτὸν, ἐκράτησε τὸ δικέλλιον του, τὸ ὅποιον ἐνήργησε πολλὰ θαύματα.

Λαθῶν δὲ τὰ χρήματα ὁ τοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἔκτισε μὲ αὐτὰ μίαν ἐκκλησίαν, καὶ εἰς αὐτὴν εὐρίσκατο. Ὅτε δὲ συνεκροτήθη ἐν Νικαίᾳ ἡ ἁγία καὶ οἰκουμένη πρώτη σύνοδος, ἐν εἶται τκε' (325), εὐρέθη καὶ αὐτὸς εἰς αὐτὴν καὶ ἔγεινε πρόμαχος τῆς εὐσεβείας. Ἀναγνώστης

δὲ ὢν πρότερον, ἔλαβεν ὕστερον καὶ τὸ τοῦ διακόνου καὶ πρεσβυτέρου ἀξίωμα. Ἄφ' οὗ δὲ ὁ μέγας ἐν βασιλευσί Κωνσταντίνος ἐτελεύτησεν, ἔλαβε πολλὴν ἀδειαν καὶ πλατυσμόν ἢ τοῦ Ἀρείου αἵρεσις. Τότε λοιπὸν ὁ ἅγιος οὗτος κρατῶν στερεὰ τὴν εὐσεβῆ πίστιν, ἐσπούδαζε πάντοτε τὰ τὴν αὐξάνη καὶ τὰ τὴν στερεώνη· ὅθεν οἱ κακόδοξοι Ἀρειανοὶ βλέποντες αὐτὸν, κατετήκοντο ἀπὸ φόβου. Διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εὐρόντες αὐτὸν λειτουργοῦντα καὶ παριστάμενον εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον, ἐπήδησαν αἰφνιδίως, καὶ μὲ τὰ ξίφη κατέσφαξαν τὸν αἰοίδιμον, καὶ κατέκοψαν. Καὶ σμιζάντες τὸ μαρτυρικὸν αὐτοῦ αἷμα μὲ τὸ μυστικὸν καὶ θεῖον αἷμα τοῦ Κυρίου, παρέπεψαν αὐτὸν χωρὶς τὰ θέλουν, θυσίαν εἰς τὸν Θεόν.

• Οἱ ὅσοι ἐν τερήχορτα ἐν γέα Πατέρες, οἱ ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ ἀσκήσαντες, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται. ¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η΄, μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν **ΠΕΛΑΓΙΑΣ** τῆς ἀπὸ ἑταιρίδων.

- Λίσχους πλυθεῖσα καὶ λιποῦσα τὸν σάλον,
- Πρὸς ὄρμον ἤκει οὐρανοῦ, Πελαγία.
- Ὀγδοάτη ὑπέλυσε βίου πέλαγος, Πελαγία.

Αὕτη ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀντιόχειαν, σχολάζουσα καὶ καταγινόμενη εἰς τοὺς χοροὺς καὶ εἰς τὰ θεάτρα, καὶ πόρνη οὖσα δημοσία ἐν τῇ αὐτῇ πόλει· ὅθεν ἐκ τῆς διαβολικῆς καὶ αἰσχρᾶς ἐργασίας ταύτης ἐσυνάθροιζε πλοῦτον ἀμετρον. Αὕτη λοιπὸν κατηχηθεῖσα μίαν φορὰν ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπον Νόννον ἀνδρα ἁγίου,² καὶ θερμῶς μετανοήσασα διὰ τὰ πρότερα πονηρὰ ἔργα τῆς, ἐβαπτίσθη. Εὐθὺς ἀποστρέφεται ὅλα τὰ ἐν κόσμῳ καλὰ καὶ τερπνὰ, ὡς ἂν σκύβαλα. Καὶ ἐνδυθεῖσα τρίγυνα φορέματα, ἦτοι ὑφασμένα ἀπὸ τρίγυς τῆς αἰγός, καὶ εἰς σχῆμα ἀνδρὸς μετασχηματισθεῖσα, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, χωρὶς τὰ τὴν ἠξεύρη τίς. Ἐκεῖ δὲ ἡ αἰοίδιμος κλεισθεῖσα μέσα εἰς ἕν κελλίον, διήνυσεν τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς τῆς ἀσκη-

¹ Τὸν βίον αὐτῶν θεα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

² Τοῦτου ἡ μνήμη ἐορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου.

τικῶς καὶ θεαρέστως. Καὶ οὕτως ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύθη ἡ μακαρία. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὄρα εἰς τὸν παράδεισον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας ΠΕΛΑΓΙΑΣ τῆς παρθένου.

- » Κρημνῷ φυγοῦσα κρημνὸν αἰσχύνῃς μέγαν,
- » Κρημνεὶς τὸν ἐχθρὸν εὐφρῶς, Πελαγία.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Νουμεριανοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σπδ' (284), πατρίδα ἔχουσα τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας, καὶ καταγομένη ἀπὸ ἐνδοξὸν γένος. Μαθὼν δὲ ὁ ἄρχων τῆς Ἀντιοχείας ὅτι ἦτο χριστιανή, ἔστειλε στρατιώτας διὰ νὰ τὴν πιάσουν· οἱ δὲ στρατιῶται ἀπελθόντες, περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν τῆς, διὰ νὰ ἀρπάσωσιν αὐτήν. Μαθοῦσα δὲ τοῦτο ἡ ἁγία, ἐζήτησε νὰ τὴν προσμεῖνουν ὀλίγον· οἱ δὲ στρατιῶται ἐπέισθησαν· ὅθεν ἡ μακαρία σταθεῖσα κατὰ ἀνατολὰς εἰς τὸν τόπον, ὅπου προσήγετο, ἐσήκωσε τὰς χεῖρας καὶ τὰ ὀμμάτια τῆς εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐπροσευχήθη πολλὴν ὥραν πρὸς τὸν Θεόν, δεομένη νὰ μὴ παραδοθῇ εἰς τοὺς στρατιώτας, ἀλλ' ἁγνὴ καὶ παρθένος νὰ ἀπέλθῃ εἰς αὐτόν. Ἐπειτα κρημνίσασα μόνη τὸν ἑαυτὸν τῆς, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχὴν τῆς εἰς χεῖρας Θεοῦ.²

¹ Τὸν βίον αὐτῆς συνέγραψεν ὁ Μεταφραστῆς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Γυναικεῖαν ἀρετὴν». (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.) Σημειῶσαι, ὅτι ὁ θεὸς Χρυσόστομος ἀπὸ τοῦ παραδείγμα τῆς πόρνης ταύτης Πελαγίας παραινεῖ τοὺς ἁμαρτωλοὺς νὰ μὴ ἀπελπίζωνται. Οὕτω γὰρ λέγει, «Μηδὲς τοῖνον, κἄν εἰς ἔσχατον κατενεγθῇ κακία, ἀπογινοσκέτω τὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολήν. Ρᾶδιον γὰρ ἐξ αὐτῶν τῶν βαρῶν τῆς πονηρίας ἀνενεγκεῖν, καὶ ὁγγελικὸν ἐπιδειξασθαι βίον. Οὐκ ἠ΄οῦσατε, πῶς ἐκείνη ἡ πόρνη, ἡ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ λέγω πόλει (ἡ Πελαγία αὕτη ἐστὶν) πάντας ἀπέκρυψεν ἐν εὐλαθείᾳ; βουληθεῖσα γὰρ καὶ μεταβληθεῖσα, καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν ἐπισπασαμένη, κατεφρόνησε τῶν παρόντων ἁπάντων. Καὶ ῥίψασα τοῦ διαβόλου τὰς μαγικαίας, πρὸς οὐρανὸν ἀνέδραμε· (λόγῳ εἰς τὸ μὴ προσηλωσθαι, οὗ ἡ ἀρχὴ. Φέρε δὲ καὶ σήμερον τοῦ περὶ.)»

² Εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην Πελαγίαν ἐγκώμιον θαυμαστὸν ἐπέλεξεν ὁ ρητορικώτατος τοῦ Χρυσοστόμου κἀλαμος, κείμενον ἐν τῷ Ε΄, τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως, ὅπου καὶ ἐγκωμιάζει αὐτήν, διὰ τὴν μεγάλην ἀνδρίαν ἣν ἔδειξε νὰ κρημνησθῇ μόνη καὶ νὰ θανατωθῇ τὸν ἑαυτὸν τῆς. Λέγει δὲ ἐκεῖ ὁ χρυσοῦς ἅγιος, ὅτι ἀπατήσασα τοῦ στρατιώτου ἡ ἁγία, ἐζήτησεν ἄδειαν τάχα διὰ νὰ ἀλλάξῃ τὰ φορέματά τῆς. Καὶ ὅτι «θάνατος μαρτύρων, νίκη ἐστὶ μαρτύρων. Καὶ ὅτι δι' αὐτὸ μὲν οὖν τοῦτο μάλιστα τὸ κεῖσθαι ἐπὶ ἐδάφους, τιμώτερον ἦν τὸ

Ἡ ἁγία ΤΑΙΣΙΑ ἡ πρότερον πόρνη, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Ἐκ τοῦ βύπου συμπηθεῖσα τῆς ἀσωτίας,
- » Φαιδρᾶ πρόσσεισι τῷ Θεῷ Ταῖσία.

Αὕτη παιδιόθεν παρακινήθεισα ἀπὸ τὴν μητέρα τῆς, ἔγεινεν ἐργαστήριον τοῦ διαβόλου· διδαχθεῖσα δὲ ὕστερον ἀπὸ τὸν ὄσιον Παφνούτιον τὸν Σιδώνιον, καὶ πληροφορηθεῖσα βεβαίως, ὅτι εἶναι μετάνοια, καὶ δίδεται συγχώρησις ἁμαρτιῶν παρὰ Κυρίου, ἐμοίρασεν ὄλα τὰ ὑπάρχοντά τῆς εἰς τοὺς πτωχοὺς, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ ἦτο τετρακόσαιο λίτραι χρυσοῦ. Ἐπειτα κλείσασα τὸν ἑαυτὸν τῆς μέσα εἰς ἓν κελλίον, ἐστέναζεν ἐκ βάθους καρδίας καὶ ἔλεγεν, «Ὁ πλάσας με, ἐλέησόν με». Καὶ οὕτω μὲ τὸν λόγον αὐτόν, διήνυσε χρόνους τρεῖς· εἴτα ἐκβῆκεν ἀπὸ τοῦ κελλίου τῆς, κατὰ προσταγὴν τοῦ ἐκείσε ἀββᾶ καὶ προεστῶτος, καὶ μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβειαῖς Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μεγ. Θ΄. μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου ΙΑΚΩΒΟΥ τοῦ Ἀλφαίου.

- » Τὸν σταυρὸν Ἰάκωβος αἴρων ἠδέως,
- » Ὡς ἔστι, Σῶτερ, ἅξιός σου δεικνύει.
- » Ἄμφ' ἐνάτην Ἰάκωβος ἐνὶ σταυρῷ τετάνυστο.

Οὗτος ἦτον εἷς ἀπὸ τοὺς δώδεκα ἀποστόλους, καθὼς μαρτυροῦσιν οἱ δῶδε Εὐαγγελισταὶ ὁ Ματθαῖος καὶ ὁ Μάρκος. Ἐστάθη δὲ ἀδελφός μὲν Ματθαίου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, υἱὸς δὲ τοῦ Ἀλφαίου. Οὗτος λοιπὸν ὁ τοῦ Κυρίου ἀπόστο-

αῖμα τῆς παρθένου. Αἱ γὰρ διὰ Χριστὸν ὕβρεις πλεονασμὸν ἡμῖν παρέχουσι τιμῆς. » Καὶ ὅτι «ὁ Χριστὸς παρῆν τῷ σώματι τῆς παρθένου. Εἰ γὰρ δεσπότοι τοὺς ἐπιεικεστέρους τῶν οἰκετῶν τελευτώντας προπέμπουσι, καὶ οὐκ ἐπαισχύνονται, πολλῷ μᾶλλον ὁ Χριστὸς τὴν δι' αὐτὸν ἀφείσαν τὴν ψυχὴν καὶ προσῶτον ἀναδειχθεῖσαν ἰνδύνον, οὐκ ἂν ἐπησχύνθη τιμῆσαι τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ; » καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ λέγει ἐκεῖ ὁ θεὸς πατήρ, χρυσοῦ παντὸς τιμιώτερα.

¹ Σημειῶσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Ἀρτέμιου πρεσβυτέρου Λαοδικείας, διότι ταῦτα γράφονται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην Μαρτίου. Ὁμοίως περιττῶς γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τῆς ἁγίας μάρτυρος Πελαγίας τῆς ἀπὸ Ἰερουσῶ, διότι ταῦτα γράφονται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Μαΐου.

λος, ἐξελθὼν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου κατέστρεψε τοὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ζήλου πυρπολούμενος, τὰς νόσους ἰάτρειε, καὶ τὰ ἀκάθαρτα ἐδίωκε πνεύματα. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ πλήθη τῶν ἐθνικῶν ὠνόμαζον αὐτὸν σπέρμα Θεοῦ. Διαπεράσας λοιπὸν πολὺ μέρος τῆς οἰκουμένης, καὶ τὸν Χριστὸν κηρύξας ὁ ἐραστής τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὁποίου καὶ τὸ πάθος ἐζήλωσε καὶ τὸν θάνατον, τελευταῖον ἐκαρφώθη εἰς τὸν Σταυρόν. Καὶ οὕτως εἰς τὸν ποθούμενον Χριστὸν παραδίδει τὸ πνεῦμά του. ¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ** καὶ **ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ** τῆς συμβίας αὐτοῦ.

» Σύσκηνον Ἀνδρόνικος Ἀθανασίαν

» Κόσμου τ' ἐν ἀσκήσει τε καὶ πόλῳ ἔχει.

Οὗτος ὁ ὅσιος Ἀνδρόνικος ἦτον ἀπὸ τῆν μεγάλην Ἀντιόχειαν ἐν ἔτει φμ' (540), ἀργυροπράτης κατὰ τὴν τέχνην, εὐλαβῆς πολλά γεμάτος ἀπὸ ἀγαθὰ ἔργα, καὶ πλούσιος ἀπὸ τὰ σωματικὰ ἀγαθὰ. Οὗτος ἐπῆρε μὲ γάμον γυναῖκα τὴν Ἀθανασίαν, ἥτις καὶ αὐτὴ ἦτο σεμνὴ καὶ θεοφιλῆς. Συμφωνήσας δὲ μὲ αὐτὴν εἰς καλὸν καὶ θεάρεστον πρᾶγμα, ἐμοίρασαν εἰς τρία τὸν πλοῦτόν των, καὶ τὸ μὲν ἐν μέρος ἐδίδαν ἀφονοπαρόχως εἰς τοὺς πτωχοὺς, τὸ δὲ ἄλλο τὸ ἐδίδον δάνειον, χωρὶς τόκον, εἰς τοὺς χρεῖαν ἔχοντας· τὸ δὲ τρίτον μέρος τὸ οἰκονόμου εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ἀργυροπράτειου, διὰ νὰ ἐκβάλλουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Ἐγέννησαν δὲ καὶ δύο παιδιὰ, ἐν ἀρσενικὸν καὶ ἐν θηλυκόν. Ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα ἐγεννήθησαν, ὁ εἰς τὸν ἄλλον δὲν ἤγγισαν· ἀλλ' ἐπέρνων τὴν ζωὴν των καὶ οἱ δύο μὲ σωφροσύνην καὶ μὲ προσευχὰς, καὶ ἐκαταγίνοντο εἰς τὸ νὰ ἐλεοῦν τοὺς πτωχοὺς καὶ νὰ ἐπισκέπτωνται τοὺς ἀσθενεῖς. Ὑστερον δὲ ἀπὸ δώδεκα χρόνους τῆς αὐτῶν συνοικήσεως, ὅτε τὰ τέκνα των ἦσαν εἰς ἐκείνην τὴν ἡλικίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐμελλον νὰ χαροποιοῦν τοὺς γονεῖς των, τότε, λέγω, εἰς μίαν ἡμέραν ἀπέθανον ἐν ταυτῷ καὶ τὰ δύο. Ὁ μὲν λοιπὸν μακάριος

Ἀνδρόνικος δὲν εἶδει καὶ ἄνδρον κίνημα διὰ τὸν θάνατον τῶν παιδιῶν του, ἀλλὰ μάλλον τὴν αἰδέμιον ἐκείνην φωνὴν τοῦ Ἰωβ ἐξεφώνησεν, « Αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι· ἡ δὲ συμβία αὐτοῦ Ἀθανασία εἶχε λύπην ἀπαρηγόρητον· ὅθεν ἀφ' οὗ ἐνεταφιάσθησαν τὰ παιδιὰ εἰς τὸ Μαρτύριον· ἦτοι εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰουλιανοῦ, δὲν ἠθέλησε πλέον νὰ ἐκβῆ ἀπὸ ἐκεῖ· ἀλλ' ἔλεγεν· Ἐδῶ θέλω συναποθάνη καὶ ἐγώ! Ἐδῶ θέλω ἐνταφιασθῆ καὶ ἐγώ ὁμοῦ μὲ τὰ τέκνα μου! Καὶ τὸν μὲ Ἀνδρόνικον ἐπῆρεν ὁ πατριάρχης εἰς τὸ πατριαρχεῖον, διὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃ, ἡ δὲ Ἀθανασία δὲν ὑπέφερε νὰ ἐξέλθῃ ἐξω ἀπὸ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰουλιανοῦ· ἀλλ' ἐμεινεν ἐκεῖ ὀρθρῶσα καὶ κλαίουσα γοερῶς. Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον, φαίνεται εἰς αὐτὴν ἐξυπνον οὖσαν ὁ μάρτυς εἰς σχῆμα μοναχοῦ καὶ τῇ λέγει. Τί ἔχεις, ὦ γυναῖ, καὶ κλαίεις; διατί δὲν ἀφίνεις τοὺς ἐδῶ εὐρισκομένους νὰ ἴσυχάσουν; ἡ δὲ ἀποκριθεῖσα, Μὴ βαρυνθῆς, αὐθέντα μου, εἶπε, κατ' ἐμοῦ τῆς δούλης σου, ὅτι πολὺν πόνον καὶ θλίψιν ἔχω· ἐπειδὴ δύο μόνον τέκνα ἔχουσα, καὶ τὰ δύο τὰ ἐθαψα σήμερον. Ὁ δὲ μάρτυς ἀπεκρίθη. Μὴ κλαῖε δι' αὐτὰ, διότι λέγω σοι, ὦ γυναῖ, ὅτι καθὼς ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου ζητεῖ τὸ φαγητόν καὶ ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ δώσῃ τίς εἰς τὸν ἑαυτὸν του νὰ φάγῃ, τοιοῦτοτρόπως καὶ τὰ παιδιὰ ζητοῦσι χρεωστικῶς ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ του· δικαιοκρίτα, λέγοντα, Κύριε, ἀντὶ τῶν ἐπιγειῶν ἀγαθῶν, ὧν μᾶς ὑστέρησες, μὴ ὑστερήσῃς ἡμᾶς καὶ τὰ ἐπουράνια ἀγαθὰ σου. Ταῦτα ἡ Ἀθανασία ἀκούσασα κατενύγη καὶ μετέβαλε τὴν λύπην τῆς εἰς χαρὰν, λέγουσα· λοιπὸν ζῶσι τὰ τέκνα μου ἐν οὐρανοῖς, καὶ διατί ἐγώ νὰ κλαίω; ὅθεν στραφεῖσα ἐζήτηε τὸν μοναχὸν ἐκείνον, ὅστις τῆς εἶπε ταῦτα. Τριγυρίσασα δὲ τὸν ναὸν ὄλον καὶ μὴ εὐροῦσα αὐτόν, ἠρώτησε τὸν θυρωρὸν λέγουσα· ποῦ εἶναι ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος ὅστις ἐμβῆκε τῶρα ἐδῶ; ἀπεκρίθη ὁ θυρωρὸς· βλέπεις ὅτι ὄλαι αἱ θύραι εἶναι σφραλισμέναι, καὶ λέγεις ποῦ εἶναι ὁ μοναχός; ἐνόησε δὲ ὁ θυρωρὸς, ὅτι εἶδεν ὀπτασίαν. Ἡ δὲ Ἀθανασία φοβηθεῖσα, ἐγύρισεν εἰς τὸν οἶκόν της καὶ ἐδηγήθη εἰς τὸν ἄνδρα τῆς ὅσα εἶδεν· ὅθεν ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτόν διὰ νὰ τὴν βάλλῃ εἰς μοναστήριον.

Ὁ δὲ Ἀνδρόνικος δεξάμενος τὸν λόγον μετὰ χαρᾶς, (διότι καὶ αὐτὸς ἐπόθει τοῦτο) διεμοίρασε τὸ περισσότερον μέρος τῆς περιουσίας

¹ Εἰς τὸν Ἀπόστολον τοῦτον ἐγκώμιον ἔπλεξε Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχή· « Χθές καὶ πρόην ὁ μακαριώτατος τῶν ἀποστόλων Θωμᾶς ἐδεξιώσατο ἡμᾶς φιλοφρόνως. » (Σωζέται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαϊδαίου καὶ τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ Ἰερων, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ μεγίστῃ Ἀκρόρᾳ.

του εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἠλευθέρωσε τοὺς δούλους, τοὺς ὁποίους εἶχεν ἐξηγορασμένους· τὰ δὲ λοιπὰ ὑπάρχοντά του ἀφῆσεν εἰς τὸν πενθερόν του, παραγγείλας εἰς αὐτὸν νὰ κάμη νοσοκομεῖα καὶ ξενοδογεῖα μοναχῶν. Λαβὼν λοιπὸν ὀλίγα ἔξοδα διὰ τὸν δρόμον, ἐξῆλθε τὴν νύκτα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀντιοχείας αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, οἱ δύο μόνοι. Βλέπουσα δὲ ἡ Ἀθανασία ἀπὸ μακρὰν τὴν οἰκίαν τῆς, ἐσῆκωσε τὰ ὄμματα τῆς εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· «Κύριε καὶ Θεέ μου σὺ ὅστις εἶπας εἰς τὸν Ἀβραάμ καὶ τὴν Σάρραν· Ἐξεῖλθε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν, ἣν ἂν σοι δείξω, Σὺ καὶ τώρα ὁδήγησον ἡμᾶς εἰς τὸν φόβον σου. Διότι ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφῆσαμεν διὰ τὸ ὄνομά σου ἀνοικτὴν τὴν οἰκίαν μας καὶ ἐφύγομεν, λοιπὸν μὴ κλείσης εἰς ἡμᾶς τὴν θύραν τῆς βασιλείας σου. Κλαύσαντες δὲ καὶ οἱ δύο, ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν πατρίδα των.

Φθάσαντες δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐπροσύνησαν τοὺς ἁγίους τόπους. Καὶ ἐκεῖ ἀντάμωσαν πολλοὺς πατέρας ὁσίου. Φεύγοντες δὲ ἀπὸ ἐκεῖ, ὑπῆγον καὶ οἱ δύο εἰς τὴν Αἴγυπτον (ἤτοι εἰς τὸ Μισσηρι) πρὸς τὸν ἐξάκουστον ἄββᾶν Δανιὴλ. Καὶ ἐπειδὴ ἐφανέρωσαν εἰς αὐτὸν τὸν σκοπὸν των, καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ εἰς ὁδὸν σωτηρίας, διὰ τοῦτο ὁ ὁσῖος τὴν μὲν Ἀθανασίαν ἀπέστειλεν εἰς τὸ γυναικεῖον μοναστήριον τῶν Ταβθεννησιωτῶν, τὸν δὲ Ἀνδρόνικον ἐκράτησε πλησίον του καὶ τὸν ἐνδύσε τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν ὅθεν καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν ὑποταγὴν του δώδεκα ὀλοκλήρους χρόνους. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ δώδεκα χρόνοι ἐπέρασαν, παρεκάλεσεν ὁ Ἀνδρόνικος τὸν Ἀββᾶν Δανιὴλ νὰ τῷ δώσῃ ἀδειαν νὰ ὑπάγῃ πάλιν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ προσκυνήσῃ καὶ δεῦτερον τοὺς ἁγίους τόπους, ὁ δὲ Ἀββᾶς Δανιὴλ, ποιήσας εὐχὴν, ἀπέλυσεν αὐτόν. Περιπατῶν δὲ ὁ ὁσῖος Ἀνδρόνικος εἰς τὸν δρόμον τοῦ Μισσηρίου, ἐκάθισεν ὑποκάτω εἰς δένδρον, διὰ νὰ ἀναψύξῃ ὀλίγον ἀπὸ τὸ καῦμα· καὶ ἰδοὺ κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, ἦλθεν ἐκεῖ καὶ ἡ γυνὴ του Ἀθανασία, ἥτις ἀπήργετο καὶ αὐτὴ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα μὲ σχῆμα ἀνδρικὸν ὡς ἂν μοναχός, μετονομασθεῖσα Ἀθανάσιος. Καὶ ἀφ' οὗ ἐχαιρέτησεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον, ἡ μὲν Ἀθανασία ἐγνώρισε τὸν Ἀνδρόνικον, ὁ δὲ Ἀνδρόνικος δὲν ἐγνώρισε τὴν Ἀθανασίαν, ἐπειδὴ καὶ ἐμαράνθη τὸ κάλλος αὐτῆς ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀσκήσιν καὶ ἐφαίνετο ὡς ἂν αἰθίοψ (ἀράρης).

Τότε λέγει ἡ Ἀθανασία πρὸς τὸν Ἀνδρόνικον· ποῦ ὑπάγεις, αὐθέντα μου ἄββᾶ; Ὁ Ἀνδρόνικος ἀπεκρίθη· εἰς τοὺς ἁγίους τόπους. Λέγει αὐτῷ ἐκείνη· Ἐκεῖ θέλω νὰ ὑπάγω καὶ ἐγώ. Τῆς λέγει πάλιν ἐκεῖνος· Θέλεις νὰ περιπατῶμεν καὶ οἱ δύο ὁμοῦ; λέγει ἡ Ἀθανασία· Ναί, καθὼς ὀρίζεις· πλὴν νὰ περιπατήσωμεν εἰς τὸν δρόμον μὲ σιωπὴν ὡς ἂν νὰ μὴ εἶμαι ἐγὼ μετὰ σοῦ. Τότε καὶ ὁ Ἀνδρόνικος λέγει· Καθὼς ὀρίζεις, ἄς ὑπάγωμεν σιωπῶντες. Πάλιν ἡ Ἀθανασία τὸν ἐρωτᾷ· Δὲν εἶσαι μαθητῆς τοῦ ἄββᾶ Δανιὴλ; ἀποκρίνεται ὁ Ἀνδρόνικος, ναί. Λέγει αὐτῷ ἐκείνη, δὲν ὀνομάζουσαι Ἀνδρόνικος; ἀπεκρίθη αὐτῇ, ναί. Ἡ Ἀθανασία εἶπεν· Αἱ εὐχαὶ τοῦ γέροντος εἴθε νὰ μᾶς συνοδεύσωσιν εἰς τὸν δρόμον μας. Λέγει ὁ Ἀνδρόνικος· Γένοιτο! Ἀμήν.

Μὲ τοιοῦτον τρόπον λοιπὸν ὑπῆγαν σιωπῶντες καὶ οἱ δύο εἰς Ἱεροσαλήμ. Καὶ ἀφ' οὗ ἐπροσκύνησαν τοὺς ἁγίους τόπους, πάλιν σιωπῶντες ἐγύρισαν μαζὶ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Τότε ἡ Ἀθανασία ἠρώτησε τὸν Ἀνδρόνικον· Θέλεις νὰ μείνωμεν μαζὶ εἰς ἓν κελλίον; ἀπεκρίθη ὁ Ἀνδρόνικος· Ὡς ὀρίζεις, ἄς μείνωμεν, πλὴν θέλω πρῶτον νὰ ὑπάγω εἰς τὸν γέροντά μου καὶ νὰ ζητήσω τὴν ἀδειαν καὶ τὴν εὐχὴν του. Ἐκείνη εἶπεν· Ὑπαγε καὶ σὲ προσμένω εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ὀκτωκαιδέκατον· καὶ ἐὰν ὑποφέρῃς νὰ μένης μετ' ἐμοῦ σιωπηλῶς, καθὼς ἐπεριπατήσαμεν καὶ ὑπήγαμεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἦλθομεν πάλιν ἐδῶ, καθὼς, ἐλθέ· ἂν δὲ δὲν ὑποφέρῃς νὰ σιωπᾷς, μὴ ἔλθῃς. Ὁ δὲ Ἀνδρόνικος ἀπελθὼν εἰς τὸν γέροντά του τὸν Ἀββᾶν Δανιὴλ, τῷ ἐφανέρωσε τὴν ὑπόθεσιν· ὁ δὲ γέρον· ἐγνώρισεν ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Ἀνδρόνικου, ὅτι ἦτον εἰς μεγάλην προκοπὴν ἀρετῆς ὁ Ἀθανάσιος. Ὅθεν τῷ ἔδωκε τὴν ἀδειαν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὑπαγε, ἀγάπα τὴν σιωπὴν καὶ μείνον μετὰ τὸν ἀδελφόν, ἐπειδὴ αὐτὸς εἶναι τῆ ἀληθείᾳ μοναχός, καθὼς πρέπει νὰ ᾖ καὶ ὁ μοναχός. Τότε ἐπιστρέψας ὁ Ἀνδρόνικος, ἔμεινεν ὁμοῦ μετὰ τὴν Ἀθανασίαν δώδεκα χρόνους, χωρὶς νὰ γνωρίσῃ ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ σύζυγός του.

Πολλάκις δὲ ἤρχετο ὁ ἄββᾶς Δανιὴλ εἰς ἐπίσκεψιν αὐτῶν, καὶ συνομιλῶν, ἐσυμβούλευεν αὐτοὺς περὶ ὠφελείας ψυχῆς. Μίαν φορὰν δὲ ἔτυχε καὶ ὑπῆγε πάλιν ὁ Ἀββᾶς Δανιὴλ καὶ τοὺς ἀντάμωσε, καὶ ἀφ' οὗ ἐλάλησεν ἱκανῶς τὰ πρέποντα, τοὺς ἀπεχαιρέτησε, καὶ ἐγύριζεν εἰς τὸ κελλίον του. Τότε ἐτρεξεν ὀκίσσω του ὁ ὁσῖος Ἀνδρόνικος καὶ φθάσας αὐτόν τοῦ εἶπεν·

Ὁ ἀββᾶς Ἀθανάσιος ἠσθένησε καὶ εἶναι διὰ νὰ υπάγη πρὸς Κύριον. Ὁ δὲ γέρον ἐγύρισε ὀπίσω καὶ εὔρε τὸν Ἀθανάσιον πάσχοντα ἀπὸ θερμῆν, ὅστις βλέπων τὸν γέροντα ἤρχισε νὰ κλαίῃ. Ὁ δὲ γέρον τῷ λέγει, Ἀντὶ νὰ χαρῆς, διότι υπάγεις νὰ ἀπολαύσῃς τὸν Θεὸν σὺ κλαίεις; ὁ δὲ εἶπε· Δὲν κλαίω δι' ἐμέ, ἀλλὰ διὰ τὸν ἀββᾶν Ἀνδρόνικον· ὅθεν παρακαλῶ σε, ποιήσον εὐχὴν καὶ ἀφ' οὗ μὲ θάψῃς, ἐξέτασον πλησίον εἰς τὴν κεφαλὴν μου, καὶ θὰ εὔρης πινακίδιον γεγραμμένον, καὶ ἀναγνώσας αὐτὸ δός το καὶ εἰς τὸν ἀββᾶν Ἀνδρόνικον.

Ἐποίησαν λοιπὸν εὐχὴν καὶ οἱ τρεῖς, καὶ ἐκοινωνήσῃ τὰ ἄχραντα μυστήρια ἢ μακαρία Ἀθανασία, καὶ οὕτως ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ. Καὶ τότε εὔρεν ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ τὸ πινακίδιον καὶ τὸ ἀνέγνωσε, καὶ ἐκ τούτου ἐγνώρισεν, ὅτι ἦτον ἡ γυνὴ τοῦ Ἀνδρονίκου, ἢ αἰοιδίμος Ἀθανασία. Ἐπληροφόρηθησαν δὲ τοῦτο, καὶ ὅτε ἐκήρυσεν αὐτὴν, διότι εὔρεθη οὐχὶ ἀνὴρ, ἀλλὰ γυνὴ· ἠκούσθη δὲ τοῦτο εἰς ὅλην τὴν Λαύραν. Ὅθεν ἔστειλεν ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ εἰδήσιν εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ συνέτρεξαν ὅλοι οἱ πατέρες οἱ κατοικοῦντες εἰς τὴν ἐσωτέραν ἔρημον, καὶ ὅλοι αἱ Λαῦραι καὶ τὰ Μοναστήρια τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ ὅλη ἡ πόλις καὶ ὅλη ἡ Σκήτη συνήχθησαν εἰς τὸν ἐνταφιασμὸν τῆς. Οἱ δὲ σκητιῶται ἐφόρουσιν ὅλοι λευκὰ φορέματα, διότι τοιαύτην συνήθειαν εἶχον εἰς τὴν Σκήτην νὰ λευκοφοροῦν ὅταν ἐνεταφίαζον τοὺς ἀδελφούς, ὡς νικητὰς τῶν τριῶν ἐχθρῶν, σαρκὸς καὶ κόσμου καὶ κοσμοκράτορος, ἦτοι τοῦ διαβόλου. Κομίσαντες λοιπὸν μετὰ βαίων¹ καὶ κλάδων τὸ τίμιον λείψανον τῆς μακαρίας Ἀθανασίας, τὸ ἐνεταφίασαν μετὰ πολλῆς εὐλαθείας, δοξάζοντες τὸν Θεόν, ὅτι ἔδωκεν εἰς τὴν ἁγίαν τόσῃν πολλῇν ὑπομονῇν. Ἐμεινε δὲ ἐκεῖ ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ διὰ νὰ κάμῃ τὰ ἑβδομα μνημόσυνα τῆς ὁσίας, καὶ μετὰ ταῦτα ἠθέλησε νὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὸν ἀββᾶν Ἀνδρόνικον· ἀλλ' ὁ Ἀνδρόνικος δὲν ἠθέλησε, λέγων· Ἐδῶ θέλω ἀποθάνει καὶ ἐγὼ μετὰ τῆς κυρίας μου Ἀθανασίας· καὶ οὕτως ἀποχαιρετήσας αὐτὸν ὁ γέρον, ἀνεχώρησε. Κατόπιν δὲ φθάνει εἰς ἀδελφὸς τὸν γέροντα καὶ λέγει αὐτῷ· ὁ ἀββᾶς

Ἀνδρόνικος ἀσθενεῖ ἀπὸ θερμῆν. Καὶ εὐθὺς στέλλει ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ εἰς τοὺς ἀδελφούς τῆς Σκήτης μῆνυμα, λέγων· Ὁ ἀββᾶς Ἀνδρόνικος ἀκολουθεῖ εἰς τὸν ἀββᾶν Ἀθανάσιον καὶ λοιπὸν συνάχθητε. Ὅθεν συνέτρεξαν, καὶ κατέφθασαν αὐτὸν ζωντανόν, καὶ ἀφ' οὗ ἐζήτησαν ὅλοι οἱ πατέρες καὶ ἔλαβον τὴν εὐλογίαν του, τότε ὁ αἰοιδίμος ἀπεκοιμήθη ἐν Κυρίῳ. Ἐγένετο δὲ φιλονεικία καὶ ἀντίστασις περὶ τοῦ λειψάνου τοῦ Ἀνδρονίκου, ποιοὶ νὰ τὸ πάρουν, οἱ ἐν τῷ τόπῳ τοῦ Ὀκτωκαιδέκατου κατοικοῦντες, ἢ οἱ σκητιῶται. Μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας κατέπαυσε ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ τὴν φιλονεικίαν αὐτῶν, εἰπὼν, ὅτι πρέπει νὰ ἐνταφιασθῇ ἐκεῖ εἰς τὸ Ὀκτωκαιδέκατον ὁμοῦ μετὰ τὸν συναγωνιστὴν του, τὴν ὁσίαν Ἀθανασίαν λέγω. Καὶ οὕτως ἐνεταφίασαν αὐτὸ ἐκεῖ, δοξάζοντες τὸν ἐπὶ πάντων Θεόν. Ἀμήν. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.)

—
Ἡ ὁσία ΠΟΠΛΙΑ ἢ ὁμολογήτρια ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ρυσθεῖσα κόσμου τῆς πλάνης ἢ Ποπλία,
» Πόλου πρόσεισι φωλοῖς, ὡς στρουθίον.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τξ' (361), ὑπανδρευθεῖσα δὲ πρότερον καὶ μείνασα εἰς τὸν γάμον ὀλίγον καιρὸν, ἐγέννησεν υἱὸν καὶ ἐπρόσφερεν αὐτὸν εἰς τὸν Θεόν, ὡς καρπὸν ἁγίου, τὸν μακάριον λέγω Ἰωάννην, ὁ ὁποῖος πολλάκις μὲν ἐψηφίσθη νὰ γένῃ Ἐπίσκοπος τῆς Ἀντιοχείας, φεύγων δὲ πάντοτε τὴν Ἐπισκοπικὴν ἁγίαν, διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ ταπεινώσιν, ἔμεινε εἰς τὸν κατώτερον βαθμὸν τῆς ἱερωσύνης· ἐστάθη δηλαδὴ μόνον πρεσβύτερος καὶ τῶν πρεσβυτέρων πρῶτος.¹ Ἡ δὲ ἁγία αὕτη μήτηρ του Ποπλία ἦτον ἡγουμένη εἰς ἄλλας μοναχὰς καὶ παρθένους.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰουλιανὸς ὑπῆγε τῷ τότε καιρῷ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἐδείκνυεν εἰς τὰ εἰδωλα πολλὴν δεισιδαιμονίαν, προσκαλῶν ὅλους διὰ νὰ προσφέρουν σέβας καὶ λατρείαν εἰς τοὺς δαίμονας· τούτου χάριν ἢ τιμῆς αὕτη γερόντισσα Ποπλία, ἐνῶ ἐπέρνα ἐκεῖνος κάτω ἀπὸ

¹ Βαίον εἶναι Αἰγυπτιακὴ φωνή, ὡς λέγουσιν οἱ σκητιῶται· κλάδον φοίνικος, καθὼς λέγει ὁ Ἐπιφάνιος ἐν τῷ περὶ τῶν ἁγίων τόπων· τοῦτο δὲ βεβαίως καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης λέγων ὅτι οἱ ὄγλοι ἔλαβον τὰ βαία τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ (ιβ'. 13).

¹ Ἰσοῦ οὗτος εἶναι Ἰωάννης ὁ ἀπὸ Σχολαστικῶν, ὁ Ἀντιοχείας πρεσβύτερος, ὅστις ἐορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρῶτην τοῦ Φεβρουαρίου.

τὴν ὁδόν, ἤρχισε νὰ ψάλλῃ δυνατώτερα ὁμοῦ μὲ τὰς ἄλλας παρθένους τὸ Δαβιδικὸν ἐκεῖνο: « Τὰ εἶδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων. » Ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Ἰουλιανὸς, ἐπρόσταξε νὰ σύρῳσιν αὐτὴν εἰς τὸ μέσον καὶ νὰ τὴν κτυπῶσιν εἰς τὸ πρόσωπον δυνατὰ, ὥστε ἡ γῆ ἐκοκκίνισεν ἀπὸ τὸ αἷμά της. Κατὰ τὸ παρὸν δὲ δὲν ἐθανάτωσεν αὐτὴν, διότι εἶχε νὰ υπάγῃ εἰς τὴν Περσίαν· ἀλλ' ἐθύλαξεν νὰ τὴν θανατώσῃ, ὅταν γυρίσῃ ἀπὸ ἐκεῖ· ἐπειδὴ ὁμοῦς ἐκεῖνος ἐσφάγη καὶ δὲν ἐγύρισεν, ἡ ἀγία αὕτη ἔμεινεν ἐλευθέρα. Ἀπὸ τότε δὲ ζήσασα ὀλίγον καιρὸν ἐν εἰρήνῃ ἐτελείωσε τὴν ζωὴν της ἡ μακαρία.¹

Ὁ ὁσος πατὴρ ἡμῶν ΠΕΤΡΟΣ ὁ ἀπὸ στρατιωτῶν ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Εἰς ὕψος ἀρθείς ἀρετῶν θεῶς Πέτρος,
- » Τὸν χροῖν ἀπεκθὺς ὕψος οὐρανοῦ φθάνει.

Οὗτος ὁ μακάριος Πέτρος ἦτον εἰς τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας Θεοδοσίου ἐν ἔτει ωχθ' (829), καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῶν Γαλατῶν, υἱὸς δὲ ὧν Θεοδοσίου καὶ Εὐδοκίας, Λέων ὀνομαζόμενος. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἐκ τῆς φύσεως στολισμένος μὲ κάλλος, μὲ μέγεθος καὶ μὲ δυνάμιν σώματος, ἔγεινε διὰ τοῦτο κόμης ἀπὸ τὸν ῥηθέντα βασιλέα ποιήσας δὲ ἀνδραγαθίας ἐν τοῖς πολέμοις, εἰς πολλῶν χρόνων διάστημα, ὕστερον κατεσφρόνησεν ὅλα καὶ ἔγεινε μοναχός, κουρεύσας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του εἰς ἓν μοναστήριον, Λαωνῶνα ὀνομαζόμενον, καὶ μετονομασθεὶς Πέτρος ἀντὶ Λέοντος. Μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Ὁλύμπου, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἰε-

¹ Περὶ ταύτης τῆς Ποπλίας γράφει ὁ Κύριος Θεοδώρητος βιβλ. γ'. κεφ. ιζ'. τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ἀρ' οὗ ἡ-ρανίσθη καὶ τὸ συναξάριον τοῦτο Μαρτίκιος ὁ τῆς Μεγάλτης Ἐκκλησίας διάκονος, ὁ συναξὴς τὸν συναξιστήν. Λέγει δὲ ἐκεῖ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ἡ Ποπλία μετὰ τῶν ἄλλων παρθένων ὕστερον ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω ῥητὸν ἐψάλλε καὶ τὸ ἀκολουθοῦν: « Ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιτο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ, καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. » Ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ταῦτα ἀκούσας, καὶ λίαν ἀνιαθεὶς, σιγῆν αὐτῆς προσέταξε κατὰ τὸν τῆς παρθένου καιρὸν. Ἡ δὲ Ποπλία μικρὰ τῶν ἐκείνου νόμων φρονίσασα, πλείονος τὸν χρόνον προθυμίας ἐπέπληξε. Καὶ πάλιν ἐκείνου διετόντος, ψάλλειν ἐκέλευσεν: « Ἀναστῆτω ὁ Θεός, καὶ διασκορπισθῆτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ. » Καὶ μεθ' ἕτερα λέγει: « Ἡ δὲ Ποπλία ὡς ἄκραν τιμὴν δεξιμένη τὴν ἀτιμίαν, ἀνελήθησε μὲν εἰς τὸ δωμάτιον, συνήθως δὲ αὐτὸν ταῖς πνευματικαῖς ἐδάλλε μελωδίαις. »

ροσόλυμα· ἐκεῖθεν δὲ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Λαοδίκειαν καὶ τὴν Ἀττάλειαν, καὶ ἀφ' οὗ ὑπέφερον ἀνδρείως τοὺς κόπους τῆς ὁδοπορίας καὶ τῆς ἀσκήσεως καὶ τὸν ἀγριον θυμὸν τῶν Ἰσμαγλιτῶν τοὺς ὁποίους ἀπήνητησε καθ' ὁδόν, τελευταῖον κάλιν ἐγύρισεν εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Ὁλύμπου. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὕψος τῆς πολιτείας καὶ ἀρετῆς του ἔγεινε φανερόν εἰς τοὺς βασιλεῖς, διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς Βασίλειος ὁ Μακεδῶν, ἐν ἔτει ωξζ' (867) ἔπεισεν αὐτὸν νὰ ἔλθῃ νὰ κατοικήσῃ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἀγίου Φωκᾶ. Ἐκεῖ λοιπὸν πολλοὺς ἀγῶνας κατὰ Θεὸν ποιήσας, ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχὴν του παρέδωκεν εἰς τὸν Κύριον.

Μνήμη τῶν δικαίων ΑΒΡΑΑΜ καὶ ΛΩΤ τοῦ ἀγαθίου αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Ἀβραάμ.

- » Τίς οἶκός ἐστιν; Ἀβραάμ τεθνηκός,
- » Οὐ κόλπος ἄλλοις οἶκος, ὡς τῷ Ἀβραάμ.

Εἰς τὸν Λώτ.

- » Ἰπῆρξεν τῷ Λώτ οὐρανὸς Σηγῶν νέα,
- » Εἰς ἓν φθάσας, πέφηνεν ὡς πῦρ τὸν βίον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεός ἐλέησον ἡμᾶς.¹

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ι', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΛΑΜΠΙΟΥ καὶ ΕΥΛΑΜΠΙΑΣ τῶν αὐταδέλφων.

- » Καὶ προρθάσασα τὴν τομὴν Εὐλαμπία,
- » Εὐλαμπίῳ τμηθέντι κοινωνεῖ στέφους.
- » Τμηθῆσαν δεκάτῃ Εὐλάμπιος ἡ δὲ ἀδελφὴ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγς' (296) ἡγεμονεύοντος ἐν Νικομηδείᾳ Μαξίμου. Κατεχρόντοντο δὲ οὗτοι εἰς τὸ βουνὸν μὲ ἄλλους πολλοὺς χριστιανούς διὰ τὸν φόβον τοῦ διωγμοῦ.

¹ Ἐν τοῖς Μηναίοις κατὰ τὴν ἐνάτην Ὀκτωβρίου ἐορτάζεται καὶ ἡ μνήμη τοῦ ἱερομάρτυρος Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου· ἀλλ' ὁ μὲν παλαιὸς συναξιστὴς ἀναφέρει τὸν αὐτὸν τοῦτον ἄγιον καὶ κατὰ τὴν 9ην Ὀκτωβρίου καὶ κατὰ τὴν πέμπτην Ἰουνίου, ὁ δὲ ὑπὸ τοῦ Νικοδήμου, μόνον κατὰ τὴν πέμπτην Ἰουνίου, οὕτω δὲ πως εὐρίσκαται καὶ ἐν τῷ μεγάλῳ Ἡερολογίῳ. Σ. Ε.

μίαν φορὰν δὲ ἐστάλη ὁ ἅγιος Εὐλάμπιος εἰς τὴν πόλιν τῆς Νικομηδείας, διὰ νὰ ἀγοράσῃ ψωμία, καὶ βλέπων τὰ βασιλικὰ γράμματα τὰ ὁποῖα ἔστειλεν ὁ Μαξιμιανὸς ἐναντίον τῶν χριστιανῶν, ἀνατεθειμένα εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, εἰδιάβασεν αὐτὰ, καὶ εὐθὺς συνελήφθη ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρως. Παρασταθεὶς δὲ εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, ὠμολόγησε φανερὰ ὅτι εἶναι χριστιανός. Ἔπειτα ἐμβαίνει μέσα εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων δῆθεν διὰ νὰ θυσιάσῃ· ὅθεν ἐπρόσταξε τὸ εἰδῶλον τοῦ Ἄρεως νὰ πέσῃ κάτω, καὶ ὡ τοῦ θαύματος εὐθὺς ἔπεσε καὶ συνετριβή. Ἐνῶ δὲ ὁ ἅγιος ἐτιμωρεῖτο ἄσπλαγχνα, βλέπουσα αὐτὸν ἡ ἀδελφὴ του Εὐλαμπία, ἐκβῆκεν εἰς τὸ μέσον καὶ παρεκάλει τὸν ἀδελφόν της νὰ παρακάλῃσῃ τὸν Θεόν, διὰ νὰ ἀξιῶσῃ καὶ αὐτὴν νὰ συμμαρτυρήσῃ μετ' αὐτοῦ, ὃ καὶ ἐποίησεν ὁ ἅγιος. Ὅθεν ἐβλήθησαν καὶ οἱ δύο ὁμοῦ ἐντὸς λέβητος βράζοντος, καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθησαν ὑπὸ Θεοῦ καὶ δὲν ἔπαθον καμμίαν βλάβην, ἐκ τοῦ θαύματος τούτου παρεκινήθησαν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν διακόσιοι ἕλληνας, οἵτινες ὅλοι ὁμοῦ καὶ ὁ Εὐλάμπιος καὶ ἡ Εὐλαμπία ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἔλαβον τοῦ μαρτυρίου τοὺς στεφάνους. (Τὸν βίον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) Ἑλληνιστὶ δὲ συνέγραψεν αὐτὸν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή· « Ἄρει τῆς Θεογονωσίας »· σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων δεικσιῶν ΜΑΡΤΥΡΩΝ τῶν συναγαιρευθῆντων τῷ ἁγίῳ Εὐλάμπιῳ.

- Ἄνδρῶν τετραπλῆν οἶδα πεντηκοντάδα,
- εἶρει τελειωθεῖσάν· ὡ θεῖου τέλους!

Ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν ΒΑΣΙΑΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- Ὁ Βσιανὸς τὸν κάτω λιπὸν βίον,
- Χάριων πρὸς αὐτὴν τὴν ἄνω χωρεὶ βάλιν.

Οὗτος ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν Βασιανὸς ἦτον ἀπὸ τὴν Ἀνατολίην, ἐκ τῆς χώρας τῶν Σύρων, κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Μαρκιανοῦ, ἐν ἔτει υν' (450), ἤλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ τόσον ἐλαμψεν ὁ αὐοίδιμος εἰς τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ θαύματα, ὥστε ὁ βασιλεὺς Μαρκιανὸς ἔκτισε ναὸν εἰς τὸ ὄνο-

μά του, ὅστις σώζεται καὶ ἔως τὴν σήμερον. Ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν του ἤβησε καὶ ἐπληθύνθη ἕως εἰς τοὺς τριακοσίους. Τούτου τοῦ ὀσίου ἐστάθη μαθήτρια καὶ ἡ ἁγία Ματρώνα. ² Τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν ὁ ὄσιος ζήσας, πολλοὺς σεσωσμένους ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ διαφόρους ἀσθενείας ἰάτρευσε, καὶ θαύματα ἀμέτρητα ἐποίησε. Φθάσας δὲ εἰς γῆρας βαθύτατον, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, καὶ ἐτάφη εἰς τὸν προρρηθέντα ναὸν του.

Μνήμη τοῦ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΦΙΛΟΥ τοῦ ὁμολογητοῦ.

- Τὴν κλῆσιν ἔργοις Θεόφιλος δεικνύων,
- Θεανδρικής ἔβηλεν εἰκόνας χάριν.

Οὗτος ὁ μακάριος πατὴρ ἡμῶν Θεόφιλος ἐγεννήθη ἕως τρία στάδια πλησίον εἰς τὴν Τιβεριούπολιν, ἡ ὁποία τὴν σήμερον ὀνομάζεται βουλγαριστὶ Στρούμιτσα, ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξους, καὶ ὅταν ἐγενεὶ χρόνων τριῶν, ἐβαπτίσθη. Παραλαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ γονεῖς του, ὑπῆγαν εἰς τὸ βουνὸν τὸ καλούμενον Σελέντιον, καὶ εὐρόντες ἐκεῖ τὸν ἅγιον πατέρα ἡμῶν Στέφανον, ἔλαβον τὴν εὐλογίαν ἐκείνου καὶ πάλιν ἐγύρισαν εἰς τὸν οἶκόν των. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐσχόλαζεν ὁ ἱερός οὗτος παῖς εἰς τὰ ἱερὰ γράμματα· σθάσας δὲ εἰς τὸν δέκατον τρίτον χρόνον τῆς ἡλικίας του ἀνέβη εἰς τὸν προρρηθέντα ὄσιον Στέφανον, ὅστις βλέπων τὸν νέον τοῦτον, διὰ ποίαν αἰτίαν, ὡ τέκνον, εἶπεν, ἤλθες εἰς ἡμᾶς; ὁ νέος ἀπεκρίθη, Ἐχάλεσάς με, ὡ τίμιε πάτερ, καὶ διὰ τοῦτο ἄφησα τοὺς γονεῖς μου καὶ ἤλθον. Καὶ πότε σὲ ἐχάλεσα, τῷ εἶπεν ὁ ὄσιος; καὶ τί σοὶ εἶπον; ὁ νέος ἀπεκρίθη, Ἐνῶ ἐγὼ ἐπεριτριγύριζα εἰς τὸ χωράφιον τοῦ πατρὸς μου, ἤκουσα ὅτι μοὶ ἔλεγες· Τέκνον Θεόφιλε, ἐμάκρυνες ἀπὸ τὸν Κύριον, ὅστις λέγει, « Ἄρον τὸν Σταυρὸν σου καὶ ἀκολούθει μοι ». Τρωθεὶς λοιπὸν εἰς τὴν καρδίαν ἀπὸ τοῦτον τὸν λόγον σου, ἠκολούθουν

¹ Τοῦτο ἠδυνάμην οὕτω νὰ νοήσω· ἦτοι ὅτι ἔκτισεν ὁ βασιλεὺς ναὸν εἰς τὸ ὄνομά του, οὐχὶ ἐπὶ ζῶντος, ἀλλὰ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον· ἐπειδὴ κατὰ τὸν Σειράχ. « Πρὸ τελειότης μὴ μακαρίζε μηδένα ». (Σειρ. ια'. 28.) Πείθει δὲ με νὰ νοῶ, ὅτι καὶ ζῶντος αὐτοῦ ἔκτισε τὸν ναὸν ὁ βασιλεὺς, ὁ Κύριος Θεοδότητος. Οὗτος δηλαδὴ εἰς τὸν βίον τοῦ ὀσίου Μαρκιανοῦ τοῦ κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου ἑορταζομένου, λέγει, ὅτι καὶ ζῶντος ἐκείνου, πολλοὶ πολλαχοῦ οἴκους εὐκτηρίους ἐδείκνυτο, καὶ ὄρα εἰς τὸ Συναξάριον ἐκείνου.

² Αὕτη ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἐνάτην τοῦ Νοεμβρίου.

σοι, ὦ πάτερ, ἕως εἰς τὴν θύραν τοῦ κελλίου σου· καὶ εὐθύς τὴν μὲν θύραν εἶδον κεκλεισμένην, σὺ δὲ ἔγεινες ἄρανος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ μου, καὶ ἐγὼ εὐρέθην μόνος. Καὶ λοιπὸν φαίνεται μοι, ὦ πάτερ ἅγιε, ὅτι ἀπὸ τὴν ὁμοιότητα ἦν ἔχει ἡ τωρινὴ λαλιά σου, με ἐκείνην τὴν ὁποίαν τότε ἤκουσα, σὺ ὁ ἴδιος εἶσαι ὁ καλέσας με καὶ ὄχι ἄλλος. Ὅθεν σὲ παρακαλῶ, μὴ με ἀποστραφῆς τὸν δούλον σου, ὅστις ζητῶ τὴν σωτηρίαν μου.

Τότε ὁ ὁσιος εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, ἐδέχθη τὸν νέον καὶ ἐδίδασκεν αὐτὸν τὴν ἀσκήσιν καὶ τάξιν τῆς μοναδικῆς πολιτείας τρεῖς χρόνους· ἀπ' οὗ δὲ οἱ τρεῖς χρόνοι ἐπέρασαν, ἐκάλεσεν ὁ ὁσιος τὸν ἡγούμενον τῆς ἐκεῖ Λαύρας καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτὸν τὸν νέον, ὁ δὲ ἡγούμενος παραλαβὼν τὸν νέον, ἐκούρευσε αὐτὸν καλόγηρον. Οἱ δὲ γονεῖς τοῦ Θεοφίλου δὲν ἠμέλουν, ἀλλὰ ἠρεύων εἰς διάφορα μέρη, διὰ νὰ εὑρωσι τὸν κρυπτόμενον υἱὸν των. Μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας μετὰ παρέλευσιν τινῶν χρόνων, μαθόντες ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐν Σελεντίῳ μοναστήριον, ὑπῆγαν εἰς αὐτὸ καὶ παρεκάλουν ὀλοψύχως τὸν ἡγούμενον νὰ ἀφήσῃ τὸν υἱὸν των νὰ φανερωθῆ εἰς αὐτούς· ὁ δὲ ἡγούμενος δὲν ἐσυγκατάνευεν εἰς τὴν παράκλησίν των· ἐπειδὴ δὲ ἐβλεπε τὴν λύπην καὶ τὴν ὑπερβολικὴν καὶ ἀνυπόφορον θλίψιν αὐτῶν, ἠναγκάσθη καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ, καὶ ἔδειξεν εἰς αὐτούς τὸν Θεόφιλον. Τὸν ὁποῖον εὐθύς αἶμα εἶδον οἱ γονεῖς του, ἤρχισαν νὰ θρηνηῶσι ἐνταυτῷ καὶ νὰ χαίρωσιν ἐναγκαλιζόμενοι αὐτὸν καὶ κατασπαζόμενοι. Καὶ τί λόγια δὲν ἔλεγον· ἢ τί κινήματα δὲν ἐπραττον, ὅσα ἦσαν ἀρκετὰ νὰ κινήσουν εἰς δάκρυα καὶ αὐτὰ σχεδὸν τὰ ἀψυχα καὶ ἀναίσθητα;

Ἀπ' οὗ δὲ ἐσυγχάρησαν τὸν υἱὸν των ἐπὶ τινὰς ἡμέρας καὶ ἐγνώρισαν ἀκριβῶς τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅπερ ἐκατοίκει εἰς αὐτὸν, τότε ἤρχισαν νὰ βεβαίωνωσι τὸν ἡγούμενον με ὄρκους, ὅτι γυρίζοντες εἰς τὸν οἶκόν των, ἐξάπαντος θὰ λάθωσι μεθ' ἐαυτῶν καὶ τὸν Θεόφιλον, ἔλεγον δὲ καὶ ταῦτα ἡμεῖς, τιμὲ πάτερ, παλαιότερον ἐποθεῦμεν νὰ κτίσωμεν μοναστήριον με ἰδικὰ μας ἐξόδα, καὶ λοιπὸν τώρα εἶναι ὁ ἐπιτήδειος καιρὸς διὰ νὰ κτίσωμεν τοῦτο, καὶ νὰ βάλωμεν εἰς αὐτὸ τὸν υἱὸν μας, ἵνα σχολάζῃ καὶ λατρεύῃ τῷ Θεῷ. Ἄλλ' ὁ ἡγούμενος εἰς τὴν ἀρχὴν μὲν δὲν ἠθέλε νὰ τὸν ἀφήσῃ, ὕστερον δὲ ἐφανέρωσε τοῦτο καὶ εἰς τοὺς ἀδελφούς τοῦ μοναστηρίου, οἵτινες ἐκριναν εὐλογον νὰ παρακληθῶσιν τὸν Θεὸν με-

τρήμερον νηστείαν, καὶ με ὀλονύκτιον ἀγρυπνίαν, καὶ οὕτως ἀνωθεν νὰ δοθῇ ἡ λύσις τῆς τριαύτης ὑποθέσεως. Γενομένης λοιπὸν τῆς νηστείας καὶ ἀγρυπνίας, ὡς πολλὰ εἶναι καὶ θαυμάσια τὰ ἔργα σου Κύριε! ἰδοὺ γίνεται ἀνωθεν φωνὴ ἐναρθρὸς ἐν τῷ ναῷ προστάζουσα νὰ ἀφήσῃσι τὸν ζητούμενον Θεόφιλον νὰ ὑπάγῃ με τοὺς γονεῖς του· ὅθεν λαβόντες οἱ γονεῖς τὸν πεθούμενον υἱὸν ὁμοῦ καὶ ἄλλους ἀδελφούς τοῦ μοναστηρίου, ἐγύρισαν χαίροντες εἰς τὸν οἶκόν των.

Εἰς ὀλίγον δὲ καιρὸν ἐκτίσθη ἀπὸ αὐτοὺς τὸ μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο ὁ ἅγιος χρόνους ἀρκυτοὺς ἀσκητικῶς πολιτευόμενος· ἐπειδὴ δὲ ὁ κοινὸς ὄλων τῶν ἀνθρώπων ἐχθρὸς διάβολος ποτὲ δὲν ἠσυχάζει, διὰ τοῦτο ἐμβῆκε μέσα εἰς τὸ δυσώνυμον θηρίον· ἤγουν εἰς τὸν Ἰσαυρον Λέοντα, καὶ κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων πόλεμον καὶ μάχην ἐκίνησεν, ἐν ἔτει ψις' (716). Ὅθεν αὐτὸς ἀκούσας περὶ τοῦ ὁσίου Θεοφίλου, ἐπρόσταξε νὰ τὸν παραστήσωσιν ἐμπροσθὲν του. Παρασταθεὶς δὲ ὁ ὁσιος καὶ ὁμολογήσας, ὅτι πρέπει νὰ προσκυνῶνται αἱ ἅγια εἰκόνες, διὰ τοῦτο κατὰ προσταγὴν τοῦ τυράννου, ἐδάρη με βούνευρα· Ἐπειτα ἐδέθη ὀπίσω τὰς χεῖρας καὶ με βίαν ἀναγκάζεται νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Νίκαιαν ὁμοῦ με τὸν ὁσιον Λογγίνον τὸν στυλίτην. Φθάσαντες δὲ οἱ ἅγιοι εἰς τὴν Νίκαιαν, παρεστάθησαν εἰς τὸ κριτήριον· ὁ δὲ κριτὴς προστάζει τότε ὁ μὲν μακάριος Λογγίνος νὰ ἀπλωθῇ ἀνάσκελα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν του νὰ βάλωσι τὰς ἱεράς εἰκόνας τὰς ὁποίας εἶχε μετ' αὐτοῦ καὶ νὰ τὰς κατακύσωσι. Ὁ δὲ θαυμαστός Θεόφιλος, τοῦ ὁποίου τὴν παρρησίαν καὶ τὸν ἔλεγχον δὲν ἐδυνήθη νὰ ὑποφέρῃ ὁ δυσσεβής, ἐτενωθή στυροειδῶς ἐπάνω εἰς δύο στύλους, καὶ κατεξεσχίσθη εἰς τὰ ἐμπροσθεν καὶ ὀπισθεν μέλη τοῦ σώματος με ξηρὰ βούνευρα.

Ὅτε δὲ εἶδεν ὅτι ἔτρεχε τὸ αἷμα ὡς βρύσις ἀπὸ τοῦ σώματός του, καὶ ἡ γῆ ἐκοκκίνισε, τότε ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν θρόνον του καὶ μόνος του ὁ ἀλιτήριος ἔδερε τὸν ἅγιον ὠραν πολλὴν εἰς τὸ πρόσωπον ἀπ' οὗ δὲ ἐπαυσε ἀπὸ τὸ νὰ δέρη αὐτὸν, προστάζει νὰ τὸν ὑποδέσσωσι με ὑποδήματα σιδηρὰ ἀνημμένα καὶ νὰ τὸν ἀναγκάσωσι νὰ τρέχῃ ἐμπροσθὲν του. Τότε ὁ ἀρχων ὁ καλούμενος ὑπατικὸς, ἐντραπείς τὴν ἀρετὴν τοῦ ἁγίου· ἄρά γε, Θεόφιλε, τοῦ λέγει, σὺ μόνος καὶ οἱ σύντροφοί σου εἴσθε μωροὶ καὶ ἀνόητοι, καὶ ἔχετε τόσον ζῆλον εἰς τὸ νὰ προσκυνῆτε τὰς εἰκόνας, ἢ ὁ βασιλεὺς εἶναι μωρὸς

καὶ ὅλοι ἡμεῖς ὅσοι ἐξουσιάζομεν; ὁ ἅγιος εἶπεν. Ἐὰν θέλῃς, ἄς γυμνάσωμεν ἐκ τῶν ἁγίων Γραφῶν τὸ περὶ τῶν εἰκόνων ζήτημα καὶ ἄς διαλεχθῶμεν περὶ αὐτοῦ, διότι ἤξεύρω ὅτι ἀκριβῶς γινώσκεις τὰς Γραφάς. Καὶ ἐὰν σὺ μὲ εὐλόγους ἀπολογίας μὲ πείσης, ἐγὼ ἀποβάλλω τὴν προσκύνησιν τῶν εἰκόνων, εἰ δὲ σὺ πεισθῇς ἀπὸ τὰ ἰδικά μου λόγια, ὅτι εἶναι εὐλόγους ἢ τῶν εἰκόνων προσκύνησις, ἄρα γε θέλεις τὰς προσκυνῆσαι; ὁ ἀρχὸν εἶπεν, ἀναμφιβόλως θέλω τὰς προσκυνῆσαι.

Τότε ὁ ἅγιος χαροποιηθεὶς, ἤρχισε νὰ διαλέγεται περὶ τιμῆς καὶ σχέσεως τῶν σεβασμιῶν εἰκόνων, ὁ δὲ ἀρχὸν πεισθεὶς εἰς τὰ λόγια του, εἶπε πρὸς τὸν ὄσιον· Ἐγὼ μὲν, ὦ τίμιε γέρον, θέλω σπουδάσει νὰ πείσω τὸν βασιλέα, διὰ νὰ συμφωνήσῃ εἰς τὸ φρόνημα τοῦτο, καὶ νὰ προσκυνῇ τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἂν δυναθῶ, σὺ δὲ ἔχε ἀπὸ ἐμὲ τὴν ἀδειαν καὶ ἐλευθερίαν, καὶ ἐπίστρεψον εἰς τὸ κελλίον σου. Ὁ δὲ ἅγιος ἔγεινε περιλυπος, διότι δὲν ἐτελείωσε τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου, πλὴν πάλιν ἔχων τὰς διὰ τὸν Χριστὸν πληγὰς εἰς τὸ σῶμά του, ἔχαιρε. Γυρίσας δὲ εἰς τὸ μοναστήριον, μεγάλην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ἐπροξένησεν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ φίλους καὶ συγγενεῖς, καὶ εἰς ὅλους τοὺς πλησιοχώρους. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέραςεν ὀλίγος καιρὸς, ὕστερον ἀπὸ τὴν εἰς τὸ μοναστήριον ἀθλητικὴν του ἐπιστροφὴν, ἐγνώρισεν ὁ ἀσίδιμος ὅτι ἔχει νὰ μεταβῇ ἀπὸ τὰ γῆϊνα ταῦτα εἰς τὰ οὐράνια. Ὅθεν καλῶς διαθέσας τὰς τοῦ μοναστηρίου ὑποθέσεις καὶ κατηχήσας καὶ διδάξας καὶ ἀσπασάμενος ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς, ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθοῦμενον Χριστόν.

Ταῖς τῶν ὁσῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ΄, μηνίμῃ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΦΙΛΙΠΠΟΥ ἐνὸς τῶν ἑπτὰ διακόνων.

- » Ἐν περ δικόνησας ἐν γῆ πραγμάτων,
 - » Ἐν οὐρανοῖς Φίλιππε μισθὸν λαμβάνεις.
- † » Λειτουργὸς λάβε μισθὸν ἐν ἑνδεκάτῃ γε Φίλιππος.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, τέσσαρας θυγατέρας ἔχων προφητευούσας (ἀπὸ τὰς ὁποίας ἦτον ἡ Ἐρμιόνη καὶ ἡ Εὐτυχίς, καὶ ὄρα εἰς τὴν δ΄. τοῦ Σεπτεμβρίου κατὰ τὴν ὁποίαν ἐορτάζονται) καθὼς περὶ τούτου ἀναφέρει ὁ θεὸς Λουκᾶς εἰς διάφορα μέρη

τῶν Ἠράξεων, καὶ Εὐαγγελιστὴν αὐτὸν ὀνομάζει, λέγων· «Τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἤλθομεν εἰς Καισάρειαν, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ (τοῦ ὄντος ἐκ τῶν ἑπτὰ), ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι». (Ἠράξ. κἀ. 8.) Μαρτυρεῖ δὲ ὁ αὐτός, καὶ ὅτι ὁ ἀπόστολος οὗτος κατεστάθη διάκονος ὑπὸ τῶν ἀποστόλων ἐπὶ τὰς χρεῖας καὶ τραπέζας τῶν πτωχῶν καὶ χηρῶν ὁμοῦ μὲ τὸν Στέφανον καὶ τοὺς ἄλλους πέντε. (Ἠράξ. ς΄.) Οὗτος ἐνέπλησε τὴν Σαμάρειαν ἀπὸ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὸν Σίμωνα μάγον ἐβάπτισεν, ὑποκριθέντα ὅτι ἐδέχθη τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ἀρπαγίς δὲ ἀπὸ Ἄγγελον Κυρίου, ἔρθε εἰς τὸν δρόμον τὸν Εὐνοῦχον τῆς βασιλείσσης Κανδάκης, καὶ κατηχήσας αὐτὸν, ἐβάπτισεν.¹

Ἐπειτα πάλιν ἐφέρθη ἀπὸ τὸν Ἄγγελον εἰς τὴν Ἀζωτον, καὶ ἐφώτισεν αὐτὴν μὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου. Μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Τράλλην, τὴν εὐρισκομένην ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας του ἐπίστεισεν ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὐρισκομένους νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστόν. Εἰς αὐτὴν δὲ τὴν πόλιν κτίσας καὶ Ἐκκλησίαν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μηνίμῃ τῶν ἁγίων μαρτύρων γυναικῶν ΖΗΝΑΙΔΟΣ καὶ ΦΙΛΟΝΙΛΛΗΣ τῶν αὐταδέλφων.

- » Εἰρηνικῶς ὑπνωσαν εἰρήνης φίλοι,
- » Ζηναῖς ἅμα καὶ Φιλονίλλα δύο.

Αὗται αἱ ἅγιοι γυναῖκες ἦσαν ἀπὸ τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, συγγενεῖς Παύλου τοῦ ἀποστόλου ἀρτήσασα δὲ τὴν πατρίδα των, καὶ ἀρνηθεῖσαι τὰ ὑπάρχοντά των μετεχειρίζοντο κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον τὴν ἱατρικὴν τέχνην,

¹ Σημειώσαι, ὅτι ὁ εὐνοῦχος οὗτος κατ' ἄλλους μὲν ὑπῆγεν εἰς τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβίαν, κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον, κατ' ἄλλους δὲ εἰς τὴν Ταπροβάνην· καὶ κατ' ἄλλους εἰς τὴν Μεσσηνίαν τῆς Αἰγύπτου· διότι εἰς αὐτὰς τὰς χώρας ἐβασίλευε κατ' αὐτοὺς ἡ Κανδάκη. Ὁ δὲ θεὸς Εἰρηνναῖος· βιβλ. γ΄. καὶ ὁ Εὐσέβιος· βιβλ. β΄. τῆς Ἐκκλησιαστ. Ἱστορ. κεφαλ. α΄. καὶ ὁ Ἱερώνυμος εἰς τὸν Ἠσαΐαν κεφ. νά. καὶ ἐπιστολῇ ργ΄. οὗτοι, λέγω, θέλουσιν, ὅτι ὁ εὐνοῦχος οὗτος ἐχρημάτισεν ὁ πρῶτος ἀπόστολος τῶν Αἰθίοπων. Καὶ αὕτη ἡ γνώμη ἐπικρατεῖ καὶ παρὰ τοῖς Ἀβυσσηνοῖς ἄχρι τῆς σήμερον. (Ὅρα εἰς τὴν νεοτύπων ἐκατοντακτηρίδα.)

κατὰ δὲ τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν ἀλήθειαν, ἐποιού-
 ντες ἔργον ἀποστολικὸν κηρύττουσαι τὸν Χριστόν.
 Ὑπῆλθαν λοιπὸν εἰς τὴν πόλιν Δημητριάδα κα-
 λουμένην, καὶ εἰσελθοῦσαι ἐντὸς σπηλαίου, ἐ-
 νήστευον καὶ ἠγρύπνουσαν καὶ ἴατρουν πάσαν
 ἀσθένειαν πολυχρόνιον καὶ πᾶσαν μαλακίαν·
 ἦτοι ἀρρωστίαν ὀλιγοχρόνιον. Ἐνήργουν δὲ
 καὶ ἄλλα διάφορα θαύματα· ὅθεν διαλάμψασαι
 με ζωὴν ἐνάρετον, με λόγον εὐαγγελικόν καὶ
 με θαύματα, καὶ πολλοὺς ἀπίστους ἐπιστρέ-
 ψασαι εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐν εἰρήνῃ
 πρὸς Κύριον ἐξεδήμησαν.

Ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς ΘΕΟ-
 ΦΑΝΗΣ ὁ Γραπτὸς, ὁ Ἐπίσκοπος Νικαίας ὁ ποι-
 ητὴς μὲν πολλῶν κανόνων, ἀδελφὸς δὲ τοῦ ἁγίου
 Θεοδώρου τοῦ Γραπτῶ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- Ὁ Γραπτὸς ἐν γῆ τὴν θείαν Θεοφάνειαν,
- Καὶ κληθεὶς ἐστὶν ἐκθάνων γραπτὸς πόλῳ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν υἱοὶ γονέων εὐσεβῶν,
 οἱ ὁποῖοι ἐκατοίκουν εἰς τὴν Παλαιστίνην, καὶ
 ἐπεμελοῦντο τὴν ἀρετὴν τῆς φιλοξενίας, ἐν ἔτει
 ωῆ (808) ἀπὸ δὲ τὴν φιλομαθῆ καὶ σπουδαίαν
 γνώμην τῶν γονέων τῶν ἔμαθον καὶ οἱ υἱοὶ
 τῶν οὗτοι ὄλην τὴν σοφίαν τὴν ἐσωτερικὴν καὶ
 ἱεράν, καὶ τὴν ἐξωτερικὴν τῶν Ἑλλήνων· ἐ-
 πείτα ἔγειναν μοναχοί, καὶ ἐπειδὴ ἔζων ζωὴν
 ὀσίαν καὶ ἐνάρετον, ἐχειροτονήθησαν ἱερεῖς. Ὅτε
 δὲ ὁ δυσσεβὴς Θεοφίλος ὁ εἰκονομάχος ἐλύσσα
 ἐναντίον τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ ἐμπόδιζε νὰ
 μὴ προσκυνῆ τις αὐτάς, ἐν ἔτει ωκθ' (829),
 τότε ἀπεστάλησαν οἱ δύο οὗτοι πάνσοφοι ἀ-
 δελφοὶ πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τὸν τότε Πατριάρχην
 τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ· καὶ παραστα-
 θέντες κατὰ πρόσωπον ἐκείνου, ἤλεγξαν αὐτὸν
 καὶ τὸν ὠνόμασαν μισόχριστον καὶ θεομάχον.
 Ὅθεν κατὰ προσταγὴν τοῦ βάλλονται καὶ οἱ
 δύο εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ μένουσι καιρὸν
 πολὺν· ἐπειτα ἐκβάλλονται ἀπὸ τὴν φυλακὴν
 καὶ δέρονται εἰς ὄλον τὸ σῶμα μετὰ ταῦτα δὲ
 ἐγράφησαν ἐπάνω εἰς τὸ πρόσωπόν των με σι-
 ῶρον πυρωμένην στίχοι ἱαμβοί, οἵτινες ἐφα-
 νέρουν τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν τοὺς καταδί-
 κασαν ὁ βασιλεὺς.¹ Καὶ ὁ μὲν ἅγιος Θεόδωρος

βάλλεται πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ μετὰ τὴν
 φυλακὴν ἐξορίζεται, καὶ ἐν τῇ ἐξορίᾳ τελειώνει
 τὸν δρόμον τῆς ζωῆς του· ὁ δὲ ἅγιος οὗτος
 Θεοφάνης ἐξορίζεται εἰς τὴν Θεσσαλονίκην¹
 καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοφίλου, ἀνακα-
 λείται ἀπὸ τὴν ἐξορίαν ὑπὸ Θεοδώρου τῆς βα-
 σιλείσσης (ἧτις συνέστησε τὴν ὀρθοδοξίαν) καὶ
 ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τῆς Μιχαὴλ τοῦ εὐσεβῶς βασι-
 λεύσαντος ἐν ἔτει ωμβ' (842) ἀνακληθεὶς δὲ
 χειροτονεῖται Μητροπολίτης τῆς Νικαίας ἀπὸ
 τὸν ἅγιον Πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπό-
 λεως Μεθόδιον, ὁ ὁποῖος κατήργησε τὴν χρι-
 στομάχον αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων. Θεοφίλως
 λοιπὸν καὶ θεαρέτως ποιμάνας τὸ ποιμνίον
 του ὁ μακάριος, ἀπέργεται ἀπὸ τὴν παρούσαν
 ζωὴν.

Μνήμη τῶν ἁγίων Πατριαρχῶν ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ,
 ΑΡΣΑΚΙΟΥ² καὶ ΣΙΣΙΝΙΟΥ.

Εἰς τὸν Νεκτάριον.

- Ὁ Νεκτάριος οὐ τὸ τοῦ μύθου λόγε,
- Ἀληθινὸν δὲ, σῆς τρυφῆς νέκταρ πίνει.

οἱ δύο οὗτοι ὁ Θεόδωρος καὶ ὁ Θεοφάνης μετὰ Μιχαὴλ τοῦ
 Συγκέλλου. Ὅρα καὶ κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Ἰουνίου
 εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Μεθόδιου Κωνσταντινουπόλεως.

¹ Σημειῶσαι, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Θεοφάνης, κατὰ τινας, ἐμε-
 λούργησε τὰ τροπάρια τῶν αἰῶνων τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ὧν τὸ
 πρῶτον πρὸς αὐτὸν ἀποτείνεται τὸν μέγαν Δημήτριον· ἦτοι τὸ
 « Δεῦρο μάρτυς Χριστοῦ πρὸς ἡμᾶς, σοῦ δευμένου συμπαθοῦς
 ἐπισκέψεται· καὶ βῦσαι κεκαχωμένους τυραννικῆς ἀπειλαῖς,
 καὶ θεινῆ μακρῆς ἀρέσεως. » Τῶν εἰκονομάχων ὄλη, κα-
 θὼς ὁ αὐτὸς ἐμελούργησε Θεοφάνης καὶ τὸν Κανὸνα τοῦ ἁγίου
 Δημητρίου. Ὅρα καὶ εἰς τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου εἰς
 τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στοῦδίτου. Ὅλα ὁρθῶς
 δὲ γράφεται ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστο-
 ρίας τοῦ Μελετίου, ὅτι ἄλλος εἶναι Θεοφάνης ὁ Γραπτὸς, καὶ
 ἄλλος ὁ Θεοφάνης Νικαίας, διότι εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἐστίν.

² Σημειῶσαι, ὅτι ἐν τῇ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ ὅθεν γρά-
 φεται ὁ Ἀρσάκιος, εἰμὲν οἱ δύο μόνοι. Ὁ Ἀρσάκιος δὲ οὗτος
 ἦτον ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου Νεκταρίου τοῦ πρὸ τοῦ Χρυσόστομου
 πατριαρχεῦσαντος, ἄνθρωπος γέρων, ὅστις ἐπατριαρχεῦσε δύο
 μόνους χρόνους. Πολλοὶ δὲ τῶν Ἐπισκόπων ὅθεν ἤθελον νὰ
 συγκοινωνήσωσι μετ' αὐτόν, διὰ τὴν ἀδικὴν ἐξορίαν τοῦ Χρυσό-
 στομου, ὡς λέγει ὁ Μελέτιος. Ὁ δὲ Νεκτάριος ἦτον Πατριάρ-
 χης ἐπὶ τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, παρὼν ἐν τῇ δευτέρῳ οἰκουμε-
 νικῇ Συνόδῳ, τῇ συγκροτηθείσῃ, ἐν ἔτει ιπα' (381), ὅστις
 ἐπατριαρχεῦσε χρόνους δεκαπέντε. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐγένετο
 Πατριάρχης ὁ θεῖος Χρυσόστομος. Ὁ δὲ Σισίνιος ἔγεινε Πα-
 τριάρχης μετὰ τὸν Ἀτικόν, καὶ ἀφ' οὗ ἐπατριαρχεῦσε χρό-
 νους δύο, ἔγεινε Πατριάρχης ὁ κακὸςρων Νεστόριος, κατὰ
 τὸν αὐτὸν Μελέτιον.

¹ Τοὺς ἱαμβικοὺς τούτους στίχους ὅρα κατὰ τὴν εἰκοστὴν
 ἐβδομήν τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε ξεχωριστὰ ἐφορτίζεται ὁ ἅγιος
 Θεόδωρος ὁ Γραπτὸς ὁ τοῦ Θεοφάνους τούτου ἀδελφός. Ὅρα
 καὶ εἰς τὴν δεκάτην ὄγδοῇ τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε ἀναφέρονται

Εἰς τὸν Ἀρσάκιον.

- » Τὸν Χριστὸν ἐν γῆ Ἀρσάκιος δοξάσας,
- » Πρὸς αὐτὸν ἐλθὼν, ἀντεδοξάσθη πλέον.

Εἰς τὸν Σισίνιον.

- » Ἀσινὲς ἦσαν πνεῦμα τὸ Σισίνιου,
- » Οὐ σινιασθὲν μηχαναῖς τῶν δαιμόνων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ παρόντος μηνός, ἀντύχη Κυριακῆ ἢ κατὰ τὴν πρώτην ἐρχομένην Κυριακῆν μὴνι ἐπιτελοῦμεν τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς ἁγίας καὶ Οἰκουμενικῆς ἐβδόμης ΣΥΝΟΔΟΥ τῶν ἐν Νικαίᾳ συνελθόντων τὸ δεύτερον, ἐπὶ τῶν εἰσεβῶν καὶ φιλοχριστῶν βασιλέων Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης, κατὰ τῶν δυσσεβῶς καὶ ἀμαθῶς καὶ ἀπερισκέπτως τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ εἰδωλολατρεῖν εἰπόντων, καὶ τὰς σεπτὰς καὶ ἁγίας εἰκόνας καταβαλόντων.

- » Ὑπέρμαχρι σοὶ τοῖς λόγων ὄπλοις Λόγε,
- » Ἐχθροὺς τροποῦνται τῶν σεβαστῶν εἰκόνων.

Ἡ ἁγία αὕτη καὶ Οἰκουμενικὴ ἐβδόμη Σύνοδος ἐγένετο ἐν Νικαίᾳ τὸ δεύτερον κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου βασιλέως καὶ Εἰρήνης τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν ἔτει ψπγ' (783). Πατέρες δὲ ἦσαν εἰς αὐτὴν ὀρθόδοξοι μὲν τριακόσιοι πεντήκοντα, προσετέθησαν δὲ καὶ ἄλλοι δεκαεπτὰ, εἰκονομάχοι μὲν ὄντες πρότερον, ὑστερον δὲ μετανοήσαντες καὶ προσδεχθέντες ἀπὸ αὐτῆν ὥστε ὅλοι ἦσαν τριακόσιοι ἐξηκονταεπτὰ. Ὑπερέχοντες δὲ καὶ πρόκριτοι ἀπὸ αὐτοῦ ἦσαν, Τάρασιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως, Πέτρος ἀρχιεπίσκοπος Ῥώμης, καὶ Πέτρος ἄλλος πρεσβύτερος καὶ αὐτός, καὶ ἡγούμενος τῆς ἐν Ῥώμῃ μονῆς τοῦ ἀγίου Σάββα, ἐπέχοντες τὸν τόπον τοῦ Πάπα Ἀδριανοῦ, Θωμᾶς ὁ σύγκελλος καὶ ἱερομόναχος, καὶ Ἰωάννης ἱερομόναχος, τὸν τόπον ἀναπληροῦντες τῶν Ἀποστολικῶν θρόνων ἦτοι ἀντὶ τοῦ Ἀλεξανδρείας Ἀπολιναρίου, Ἀντιοχείας Θεοδωρήτου, καὶ Ἱεροσολύμων Ἡλία.¹ Οὗτοι λοιπὸν συνή-

¹ Ὅρα περὶ τῆς Συνόδου ταύτης ἐν τῷ ἡμετέρῳ Κανονικῷ εἰς τὰ προλεγόμενα τῶν Κανόνων τῆς ζ'. Συνόδου. Σημειοῦμεν δὲ ἐνταῦθα, ὅτι τὰ προπάρια ἅτινα ψάλλονται ἐν τῇ ἐσπερινῇ τῆς Κυριακῆς ταύτης τῶν Πατέρων τῆς ζ'. Συ-

γῆσαν κατὰ τῶν εἰκονομάχων ὅθεν ἀνεθεμάτισαν ἐγγράφως πᾶσαν αἵρεσιν καὶ ὅλους τοὺς ἐξάρχους τῶν αἱρέσεων ἔπειτα ἀνεθεμάτισαν καὶ ὅλους τοὺς εἰκονομάχους, ἐγγράφως ἀπορασίσαντες, ὅτι ὁποῖος δὲν προσκυνεῖ τὰς ἁγίας εἰκόνας, εἶναι ξένος καὶ χωρισμένος ἀπὸ τὴν πίστιν τῶν ὀρθόδοξων χριστιανῶν, καὶ ὅτι ἢ τῆς εἰκόνας τιμὴ ἐπὶ τὸ πρωτότυπον διαβαίνει, καὶ ὅτι ὁ προσκυνῶν καὶ τιμῶν τὴν εἰκόνα, προσκυνεῖ ἐν αὐτῇ τοῦ ἐγγραφομένου τὴν ὑπόστασιν. Καὶ οὕτω διαταξάμενοι καὶ διορίσαντες καὶ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν στερεώσαντες, ἀνέχωρησαν ἕκαστος εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν του.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ', μὴνι τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΡΟΒΟΥ, ΤΑΡΑΧΟΥ, καὶ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ.

- » Ζῆρει Τάραχος Ἀνδρόνικος καὶ Πρόβος,
- » Ἦσαντο νίκην γῆς προβάντες ταράχου.
- » Τμήθη δωδεκάτη Πρόβος, Ἀνδρόνικος Τάραχος τε.

Οὗτοι ὑπῆρχον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ τοῦ ἡγεμόνος Φλαβιανοῦ ἐν ἔτει σγς' (296). Καὶ ὁ μὲν Τάραχος ἦτον γηραλέος κατὰ τὴν ἡλικίαν, ῥωμαῖος κατὰ τὸ γένος, καὶ κατὰ τὸ ἐπάγγελμα στρατιώτης, ὁ δὲ Πρόβος κατήγετο ἀπὸ τὴν Σίδην τῆς Παμφυλίας, ὁ δὲ Ἀνδρόνικος κατήγετο ἀπὸ

νόδου, δὲν εἶναι ἀρμόδια νὰ ψάλλωνται, καθότι αὐτὰ μὲν διαλαμβάνουσι περὶ τῶν ἐπτά Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἐν τῇ Κυριακῇ δὲ ταύτῃ, οὐκ ἴσται αἱ ἐπτά Σύνοδοι ἐορτάζονται, ἀλλὰ μόνη ἡ ζ'. Ὅθεν ἀρμοδιώτερον εἶναι νὰ ψάλλωνται κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Ἰουλίου, ὅτε αἱ ἐξ Συνόδοι δμοῦ ἐορτάζονται, ὡς εἶπομεν ἐκεῖ ἂν καὶ ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ ἐορτάζονται δμοῦ καὶ αἱ ἐπτά, καὶ οὐκ αἱ ἐξ μόνον. Τὸ δὲ νὰ ψάλλωνται κατὰ τὴν Κυριακὴν ταύτην, ἐν τῇ λιτῇ μὲν τό. « Ἀποστολικῶν παραδόσεων » ἐν τοῖς ἀποστόλοις δὲ δοξαστικὸν τὸ, « Τὴν ἐτήσιον μὴνι τῶν θεοφόρων Πατέρων, τῶν ἐκ πάσης τῆς Οἰκουμένης συναθροισθέντων, ἐν τῇ λαμπρῇ πόλει Νικαίῶν » κτλ. Ταῦτα λέγω εἶναι πάντα ἀνάμυστα νὰ ψάλλωνται ἐν αὐτῇ. Καθότι, τὸ μὲν τῆς λιτῆς ἀναφέρει μόνον τὰς τέσσαρας Συνόδους, τὸ δὲ δοξαστικὸν ἀναφέρει μόνον τὴν πρώτην Σύνοδον. Περὶ δὲ τῆς ἐβδόμης, οὔτε τὸ ἐν, οὔτε τὸ ἄλλο, τὸ σύνολον ἀναφέρουσι. Ὅθεν θαυμάζω, πῶς οὕτως ἀτάκτως ἐτίθησαν!

¹ Σημειῶσαι, ὅτι ἐν τῷ πρώτῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερῆς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου σώζεται εἰς λόγους πρὸς τοὺς ἁγίους τούτους Πατέρας, Μακαρίου ἱερομονάχου τοῦ Μακρῆ, σὺ ἡ ἀρχή· « Τῶν ἐν δσιότῃ διαλαμφάντων ».

τὴν Ἐρεσον τῆς Ἰωνίας· παρασταθέντες δὲ οὗτοι ἐμπροσθεν τοῦ βήματος ὠμολόγησαν παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Ὅθεν τοῦ μὲν ἁγίου Ταράχου συνέτριψαν τὰς σιαγόνας καὶ τὸν λαϊμὸν μὲ τὰς πέτρας, κατέκαυσαν δὲ τὰς χεῖρας του μὲ τὴν φωτίαν· ἔπειτα κρεμάσαντες αὐτὸν ἐπάνω εἰς ξύλον, ὑποκάτω τὸν ἐκάπνιζον μὲ καπνὸν πολὺν, ὁ ὁποῖος ἐπροξένει στενοχωρίαν καὶ πνιγμὸν εἰς τὸν ἅγιον. Εἶτα βάλλουσιν εἰς τὴν μύτην του ὄξος ἐσμιγμένον μὲ σινάπιον καὶ ἄλας· Μετὰ ταῦτα καίουσι τοὺς μαστοὺς του μὲ σουβλία πεπυρωμένα, κόπτουσι τὰ ὠτία του μὲ ξηράριον, ἐκβάλλουσι τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς του, ῥίπτουσιν αὐτὸν εἰς τὰ θηρία, καὶ τελευταῖον κατακόπτουσι μεληθὸν ὅλον τὸ σῶμά του· καὶ οὕτω ὁ γενναῖος ἀθλητῆς παραδίδει τὴν ψυχὴν του εἰς τὸν Χριστόν καὶ λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Τὸν δὲ ἅγιον Πρόβον δέρουσι μὲ ὠμὰ νεῦρα, κατακαίουσι τοὺς πόδας του μὲ πεπυρωμένα σιδήρα· κρεμῶσιν αὐτὸν καὶ κατακαίουσι τὴν πλάτην καὶ τὰ πλευρά του μὲ πεπυρωμένα σουβλία, κατακόπτουσι τὰς κνήμας του μὲ ἄλλας σούβλας· καὶ τελευταῖον κατακόπτουσι καὶ αὐτὸν εἰς λεπτὰ κομμάτια μὲ τὰς μαχαίρας. Καὶ οὕτω ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τὸ μακάριον τέλος τοῦ Μαρτυρίου. Τὸν δὲ θεῖον Ἀνδρόνικον ἐκρέμασαν ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ χαράττουσι τὰς κνήμας του μὲ κοπερὰ σιδήρα· ἔπειτα κατακαίουσι τὰς πλευράς του, καὶ μὲ τὸ ἄλας τρίβουσι τὰς γενομένας πληγὰς· κόπτουσι τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ χεῖλη του, καὶ σχεδὸν κατακόπτουσι μὲ μαχαίρας ὅλον τὸ σῶμά του. Καὶ οὕτω παρέδωκε καὶ αὐτὸς ὁ μακάριος τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. (Τὸν κατὰ πλάτος ἀπλοῦν βίον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΔΟΜΝΙΝΗΣ.

- » Μέλη Δομνίνα καὶ περ ἐξαρθρουμένη,
- » Οὐκ ἦν ἀληθῆ πίστιν ἐξαρνουμένη.

Αὕτη ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπς' (286), παρασταθεῖσα δὲ εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἀναζαρθέων μητρο-

¹ Τὸν δὲ ἑλληνικὸν αὐτῶν βίον συνέγραψεν ὁ Μεταρρατῆς· ὃς ἡ ἀρχὴ «Διοκλητιανὸς τὴν αυτοκράτορα Ῥωμαίων διέπων ἀρχήν.» σφίεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρα, ἐν τῇ τῶν Ἱερόων καὶ ἐν ἑλλας.)

πόλιως, Λυσίαν καλούμενον, ὠμολόγησε τὸν Χριστόν. Ὅθεν πρῶτον μὲν ἔδειραν αὐτὴν μὲ ὠμὰ βούνευρα καὶ κατέκαυσαν τοὺς πόδας της μὲ πεπυρωμένα σιδήρα· ἔπειτα, συντρίβουσι μὲν τὰ κόκκαλά της μὲ ῥαβδία· ἐκβάλλουσι δὲ τοὺς ἄρμους τῶν μελῶν της, καὶ ῥίπτουσιν αὐτὴν εἰς τὴν φυλακὴν. Καὶ οὕτως ἡ μακαρία παρέδωκε τὴν ψυχὴν της εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ἡ ἁγία μάρτυς **ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ** ἡ παρθένος ξίφει τελειοῦται.

- » Ἡγεῖτο λαίμου τὴν τομὴν Ἀσκασίαν,
- » Ἡ καλλίνικος μάρτυς Ἀναστασία.

Ἡ ἁγία αὕτη ὑπῆρχε κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου καὶ Βαλλεριανοῦ τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σν' (250), καταγομένη μὲν ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἀσκουμένη δὲ ἐντὸς μοναστηρίου ὁμοῦ μὲ ἄλλας παρθένους. Αὕτη λοιπὸν διαβληθεῖσα ὅτι εἶναι Χριστιανή, παρεστάθη ἐμπροσθεν εἰς τὸν ἡγεμόνα μὲ σιδηρᾶν ἀλυσίδα, καὶ ἐδάρη εἰς τὸ πρόσωπον· ἔπειτα γυμνωθεῖσα, κατακαίεται μὲ φωτίαν· ἐπάνω δὲ τῆς φωτίας ἐβραντίζετο μὲ πίσσαν, ἔλαιον καὶ θεῖον. Μετὰ ταῦτα ἐκρέμασαν αὐτὴν, καὶ ἐκοψαν ἐπάνω εἰς ξύλον τοὺς δύω μαστοὺς της· ἀνέσπασαν ἀπὸ τὰς ρίζας τὰ ὀνύχιά της· ἐκοψαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας της· ἐξερρίζωσαν τοὺς ὀδόντας της, καὶ εἰς ὅλον τὸ ὕστερον ἀπέκοψαν τὴν τιμίαν της κεφαλὴν. Καὶ οὕτως ἡ μακαρία ἔλαβε τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου.

* Οἱ ἅγιοι ἐβδομήκοιτα **ΜΑΡΤΥΡΕΣ** ξίφει τελειοῦνται.

- » Τέθηκεν ἀνδρῶν ἐβδομηκοντὰς ξίφει,
- » Θνήσκειν ἐτοίμων εἰ δέοι καὶ πολλάκις.

* Ὁ ἅγιος **ΘΕΟΔΩΤΟΣ** Ἐπίσκοπος Ἐφέσου ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Ὁ Θεόδοτος γήϊνον λιπῶν θρόνον,
- » Τὸν λαμπρὸν εὔρε τῆς ἄνω δόξης θρόνον.

* Ἡ ἁγία μάρτυς **ΜΑΛΦΕΘΑ** τοξενθεῖσα τελειοῦται.

- » Οὐ μαλθακὸν τι Μαλφεθᾶ βλέπειν ἔχει,
- » Τόξου κατ' αὐτῆς· εὐτόνωσ τεταμμένου.

* Ἡ ἁγία μάρτυς **ΑΝΘΙΑ** ἐν βοτ' χαλκῷ πυρακτωθέντι βληθεῖσα, τελειοῦται.

- » Εἰς βοῦν ἀπανθεῖς ἔμπυρον βεβλημένη,
- » Ἐν οὐρανῷ δὲ λαμπρὸν ἀνθεῖς Ἀνθία.

* *Οι ἅγιοι μάρτυρες ΙΟΥΒΕΝΤΙΝΟΣ καὶ ΜΑΞΙΜΟΣ*¹ ζήρει τελειοῦνται.

» Ἰουβεντίνος Μαξίμω τμηθείς ἅμα,
» Χορῶ συνήφθη μαρτύρων σὺν Μαξίμω.

* *Ὁ ἅγιος ΙΑΣΩΝ ἐπίσκοπος Λαμασκῶ ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.*

» Παθῶν ἰάσων τὰς βάρεις καταστρέφει,
» Πύργους ἐγεῖρας ἀρετῶν πρὸ τοῦ τέλους.

* *Οι ἅγιοι ΑΝΔΡΟΜΑΧΟΣ καὶ ΔΙΟΔΩΡΟΣ πυρὶ τελειοῦνται.*

¹ Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ὁ θεὸς Χρυσόστομος πλέκει ἐγκώμιον εἰς τοὺς δύο τούτους μάρτυρας, Ἰουβεντίνον δηλαδὴ καὶ Μαξιμῖνον (οὗτω γὰρ ὀνομάζεται παρὰ τῷ Χρυσορρήμονι, καὶ Μαξιμῖνον ὀνομάζει αὐτὸν ὁ χειρόγραφος Συναξαριστής) κείμενον ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἑτόρῃ ἐκδόσεως. Λέγει οὖν ἐκεῖ ὁ θεὸς πατήρ, ὅτι οἱ ἅγιοι οὗτοι ἦσαν εἰς τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τζα' (361). Ὅστις εἰς τὰς ἀρχὰς δὲν ἤθελε νὰ κηρύξη φανερὸν διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, φθονῶν ὁ ἀλιτήριος ἵνα μὴ οἱ χριστιανοὶ πιστεύοντες καὶ δμολογοῦντες τὸν Χριστὸν, λάθωσι τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Κατὰ ἄλλον δὲ τρόπον τὸν κατὰ χριστιανῶν διωγμὸν καὶ πόλεμον ἀκροβολιζόμενος, ἐπρόσταξεν, ὅλοι οἱ χριστιανοὶ οἱ ἔχοντες τέχνας ἢ νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἢ νὰ στερηθῶσι τὰς τέχνας, καὶ ἐπαγγέλματα τὰ ὅποια ἔχουν. Ὅθεν οἱ μάρτυρες οὗτοι ἐτύχε νὰ εὐρεθῶσιν εἰς ἐν συμπόσιον, ὅπερ ἔκαμαν οἱ στρατιῶται (Ἰῶσω διότι καὶ αὐτοὶ ἦτον συστρατιῶται ἐκείνων.) Ἄλλων δὲ ἄλλα διαλεγόμενων, οἱ ἅγιοι οὗτοι ὠδύροντο διὰ τὰ κακὰ τὰ ὅποια ἔκαμνον ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐκοιλοπόνοι τὸν κατὰ χριστιανῶν φανερὸν διωγμὸν· διότι ἡ εὐσέβεια ὑβρίζετο, καὶ ὁ Δεσπότης τοῦ παντός ἀτιμάζετο· θυσίαι δὲ ἀκάθαρτοι ἐγένοντο πανταχοῦ. Ταῦτα τὰ λόγια ἀνήγγειλέ τις εἰς τὸν Παρθάτην. Ὁ δὲ ἐπρόσταξε τὰ μὲν ὑπάρχοντα τῶν ἁγίων νὰ δημευθῶσιν, αὐτοὺς δὲ γυμνώσαντες τοὺς ἐρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν. Ἐπειδὴ δὲ συνέτρεχον πολλοὶ χριστιανοὶ νὰ ἴδωσι τοὺς μάρτυρας, ἐδιδάσκοντο παρ' ἐκείνων· διὰ τοῦτο ἡ φυλακὴ ἐγενεὶν Ἐκκλησίαι. Ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς τὴν φυλακὴν, οἱ ὅποιοι ὑποχρινόμενοι, ἐσυμβούλευον τοὺς ἁγίους μὲ διαφόρους τρόπους, νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν καὶ νὰ πεισθῶσι εἰς τὴν γνώμην τοῦ βασιλέως. Ἐπειδὴ δὲ εἰς πολλὴ διάστημα καιροῦ δὲν ᾤδυνήθησαν νὰ μεταβάλλωσι τὴν στερεότητα τῶν ἁγίων, διὰ τοῦτο ὁ μαρὸς Ἰουλιανὸς ἔστειλε τὴν νύκτα καὶ ἐκαταβίβασαν αὐτοὺς εἰς ἕνα λάκκον, καὶ ἐκεῖ τοὺς ἀπεκεφάλισεν. Τὰ δὲ λείψανα αὐτῶν ἐπῆραν τινὲς χριστιανοὶ, καὶ ἐντίμως αὐτὰ ἐνεταφίασαν. Τόση δὲ χάρις εὐρίσκετο εἰς τὰ λείψανά των καὶ πρὸ τοῦ νὰ ἐνεταφιαθῶσιν, ὅση ἐλαμπε καὶ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Στεφάνου, ὅταν ἀπελογεῖτο εἰς τοὺς Ἰουδαίους. Ὅθεν καὶ οἱ βλέποντες αὐτὰ, ἐκπληττόμενοι ἔλεγον ἐκεῖνο τὸ παρὰ τοῦ Δαβὶδ εἰρημένον περὶ Σαούλ καὶ Ἰωνάθαν. « Ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν οὐ κενωρισμένοι, καὶ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν οὐκ ἐλιψίσθησαν. » (β'. Βασίλ. α' 23)

* » Μάχου πρὸς ἐχθροὺς Ἀνδρόμαχε Κυρίου,
» Κῆκ τοῦ πυρὸς σύνθνησκε τῷ Διοδώρῳ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΑΡΠΟΥ, ΠΑΠΥΛΟΥ, ΑΓΑΘΟΔΩΡΟΥ, καὶ ΑΓΑΘΟΝΙΚΗΣ.

Εἰς τὸν Κάρπον καὶ Πάπυλον.

» Κάρπω, Παπύλῳ, τοῖς Θεοῦ καρποῖς δῶω,
» Πᾶς πυλεὼν τμηθεῖσιν ἠνοίγη πλόου.

Εἰς τὸν Ἀγαθόδωρον.

» Ἀγαθόδωρον δωρεῶν πλεθὺς μένει,
» Πρὸς πλεθρὸν ἀθλήσαντα δεινῶν μαστίγων.

Εἰς τὴν Ἀγαθονίκην.

» Οὐκ ἐμποδὼν σοὶ μάρτυς Ἀγαθονίκη.
» Τὸ θῆλυ πρὸς τὸ θεῖον ἐκ ζήρους τέλος,
» Κάρπον σὺν Παπύλῳ δεκάτῃ τρίτῃ ἔκτανε χαλκός.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες ὑπῆρχον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου καὶ τοῦ ἀνθυπάτου τῆς Ἀνατολῆς Βαλλεριανοῦ, ἐν ἔτει σν' (250), ἱατροὶ κατὰ τὴν τέχνην. Καὶ ὁ μὲν ἅγιος Κάρπος ἦτον Ἐπίσκοπος Θυατείρων, ὁ δὲ Πάπυλος ἦτον διάκονος, χειροτονηθείς ἀπὸ τὸν ἴδιον αὐτὸν Κάρπον. Κρατηθέντες λοιπὸν οὗτοι ἀπὸ τὸν ἐκέῖσε ἄρχοντα καὶ ἐρωτηθέντες, ὡμολόγησαν ἐνώπιον πάντων τὸ ὄνομα τοῦ Δεσπότη τοῦ Χριστοῦ· ἀναγκασθέντες δὲ νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἰδῶλα καὶ μὴ πεισθέντες, ἐδέθησαν ὀπίσω εἰς ἵππους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐσύρθησαν ἔμπροσθεν τοῦ ἄρχοντος καὶ ὑπῆγον ἀπὸ τὰ Θυάτειρα ἕως τὰς Σάρδεῖς· ἐκεῖ δὲ ἐκρεμάσθησαν ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ κατεξεσχίσθησαν. Τότε καὶ ὁ ἅγιος Ἀγαθόδωρος δοῦλος ὢν τῶν ἁγίων, ἐδυναμώθη ὑπὸ Θεοῦ ἀγγέλου καὶ ὡμολόγησε φανερὰ τὸν Χριστὸν· ὅθεν κρεμάται καὶ αὐτὸς καὶ δέρεται ἀσπλάγχως μὲ ῥαβδίαι. Καὶ οὕτως ἐπάνω εἰς τὰς βασάνους παραδίδει τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος Κάρπος κρεμᾶμενος ὢν, ἐχαμογέλασεν. Ἐρωτηθείς δὲ ἀπὸ τὸν ἄρχοντα, διατί ἐμειδία, ἀπεκρίθη· « Εἶδον τὴν ὀξάν τοῦ Κυρίου μου καὶ ἐχάρην. »

Ὁ δὲ Πάπυλος ἐδέθη εἰς τέσσαρας πάλους, καὶ ἐσηκώθη ὑψηλὰ ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ὕστερον ἐλιθολογήθη· ἐπειδὴ δὲ ἔμεινε ἀβλαβῆς φέρε-

ται εἰς τὸ κριτήριον μετὰ τοῦ Κάρπου· καὶ οἱ δύο ὁμοῦ σύρονται ἀνάσκελα ἐπάνω εἰς τριβόλους, καὶ ἐνταυτῷ δέρονται ἀνωθεν ἀπὸ τὴν κοιλίαν· ἔπειτα ρίπτονται εἰς τὰ θηρία διὰ τὰ τοὺς φάγωσι· τότε εἰς λέων, ὡ τοῦ θαύματος! ὠμίλησε μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν καὶ ἐμπόδιζε τοὺς διώκτας νὰ μὴ δεικνύωσι τόσῃν ὠμότητα κατὰ τῶν ἁγίων. Οἱ δὲ διώχται, φράξαντες τὰ ὠτά των, ἐκάρφωσαν τοὺς πόδας τῶν μαρτύρων μὲ σιδηρὰ ὑποδήματα, καὶ οὕτω τοὺς ἔριψαν εἰς μίαν κάμινον. Τότε καὶ ἡ Ἀγαθονίκη, ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἁγίου Παπύλου προσηυχήθη, καὶ ἔπειτα ἐμβῆκε καὶ αὐτὴ εἰς τὴν κάμινον· ἐπειδὴ δὲ ἡ φωτὶα ἐσθέσθη, βροχῆς πεσοῦσης ἀπὸ τὸν οὐρανόν, διὰ τοῦτο ἔμειναν οἱ ἅγιοι ἀβλαβεῖς. Τέλος δὲ πάντων ἀπετημήθησαν τὰς κεφαλὰς, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) Τοῦτον δὲ ὁ Μεταφραστὴς συνέγραψεν. Οὕ ἡ ἀρχὴ «Μεμνησθαι τῶν ὑπὲρ Χριστοῦ.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρα.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΦΛΩΡΕΝΤΙΟΥ.

» Ἢ θάρσος οἶον μάρτυρος Φλωρεντίου!

» Πρὸς τὴν φλόγα πρέχοντος ὡσπερ πρὸς δρόσον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς Φλωρέντιος ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης· ἐπειδὴ δὲ ἦτο χριστιανὸς καὶ ζηλωτὴς τῆς εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς, ὕβριζε μὲν καὶ ἐβλασφῆμει ἐμπροσθεν εἰς ὄλους τοὺς θεοὺς τῶν Ἑλλήνων, ἐστήριζε δὲ τοὺς χριστιανούς εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, καὶ μὲ πάντα τρόπον ὠδήγει αὐτοὺς εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν τοῦ Θεοῦ ἐντολῶν. Ταῦτα δὲ πράπτων καὶ μεταχειριζόμενος, συνελήφθη ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτοῦ, τὸν μὲν Χριστὸν παρρησίᾳ ὠμολόγησεν ἐμπροσθεν πάντων, ὅτι εἶναι Θεὸς προαιώνιος καὶ ποιητὴς τοῦ παντός, τοὺς δὲ θεοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐνέπαιξεν, ὅτι εἶναι ξύλα καὶ πέτραι, καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ γάλκωμα καὶ σίδηρον, καὶ εἰδῶλα ἄψυχα καὶ ἀναίσθητα. Ὅθεν ἐπειδὴ ταῦτα εἶπε δέρεται δυνατὰ· ἔπειτα κρεμάται ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ καταξοχίζεται· εἶτα ρίπτεται μέσα εἰς ἀνημμένην πυρκαϊάν. Καὶ οὕτω χαίρων καὶ προσευχόμενος καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεόν, ἐτελειώθη ὁ μακάριος ἐντός αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΙΟΣΚΟΡΟΣ ξίφει τελεῖοῦται.

» Τμηθεὶς ὁ Διόσκορος αἰσχύνει Δία,

» Τὸν μὴ λαβόντα ψυχαπωλείας κόρον.

Οὗτος ἐμαρτύρησε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπῆ' (288)· καὶ κατὰ μὲν τὸ γένος κατήγετο ἀπὸ τοὺς καλοῦμένου Σκηνοπολίτας, κατὰ δὲ τὸ ἀξίωμα ἦτον βουλευτὴς. Οὗτος λοιπὸν νομίσας ὡς σχύβαλα ὄλα τοῦ κόσμου τούτου τὰ πράγματα, μόνον διὰ νὰ κερδήσῃ τὸν Χριστὸν ἐπαρρησιάσθη ἐμπροσθεν τοῦ ἀρχόντος Λουκιανοῦ. Καὶ τοῦτον κατέπληξεν ὡς μία βροντῆ, μὲ τὰ ἐλεγκτικὰ λόγια του· ἢ μᾶλλον εἶπεῖν, κατεγέλασεν αὐτόν, καὶ ὡς οὐδὲν ἐνόμισε τοὺς φοβερισμούς του καὶ τὰς κολακείας του. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ἐδείκνυεν εἰς τὸν ἅγιον καὶ φωτὶαν καὶ στρεβλωτήρα ὄργανα, καὶ ἐφεύρισκε πολλὰ ἄλλα εἶδη βασάνων· ὄλα ὅμως αὐτὰ ἔμειναν ἀνενέργητα, καὶ ἐφαίνοντο ὡς οὐδὲν ἐμπροσθεν εἰς τὴν ἀνδρίαν καὶ μεγαλοψυχίαν τοῦ μάρτυρος· διὰ τοῦτο εἰς ὄλον τὸ ὕστερον ἀπέτεμε μὲ τὸ ξίφος τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν. Καὶ οὕτως ὁ αἰόδιμος ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΗΤΑ Πατρικίου τοῦ ὁμολογητοῦ.

» Θλίψεις ὑποστάς εἰκόνων θείων χάριν,

» Χαίρει χαρὰν Νικήτας, οἶαν οἱ νόες.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη εἰς τὴν χώραν τῶν Παφλαγόνων, ἧτις εἶναι μέρος τῆς Γαλατίας, τῆς τουρκιστὶ καλουμένης Γελὰς, ἀπὸ γονεὶς εὐσεβεῖς καὶ φιλοθέους, οἱ ὅποιοι, ὡς λέγουσιν, ἦσαν συγγενεῖς Θεοδώρας τῆς βασιλείσεως καὶ γυναικὸς Θεοφίλου. Παιδιόθεν λοιπὸν δοθεὶς εἰς τὰ σχολεῖα, ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ οὕτως ὑπῆγεν εἰς τὴν βασιλεύουσαν τῶν πόλεων, ὅτε ἦτον χρόνων δεκαεπτὰ. Μαθοῦσα δὲ ἡ τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας τότε κρατοῦσα Εἰρήνη ἐν ἔτει ψπ' (780)· ὅτι ὅτε ὁ ἅγιος ἦτον νήπιον εὐνουχίσθη ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, ἐπῆρεν αὐτόν εἰς τὰ βασιλικά παλάτια καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔγεινε πρῶτος ἀπὸ τοὺς οἰκείους ἀνθρώπους τῆς· ἐφθασε δὲ καὶ εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ πατρικίου, καὶ κατέστη στρατηγὸς τῆς Σικελίας. Παιδιόθεν δὲ μετεχειρίζετο ὁ μακάριος τὴν ἀρετὴν, καὶ ἤθελε μὲν νὰ γείνη μοναχὸς, ἐμποδίζετο ὅμως ἀπὸ τοὺς τότε βασιλεύοντας, τὸν Νικηφόρον λέγω, καὶ τὸν υἱόν του Σταυ-

ράκιον ἐν ἔτει ωβ' (802). ὕστερον δὲ ὅτε ἔγεινε βασιλεὺς ὁ Μιχαήλ, ¹ πολλὰ παρεκάλεσεν αὐτὸν ὁ ὄσιος, διὰ νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ γείνη μοναχός· ὁ ὁποῖος ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἄδειαν νὰ κολογερεύσῃ μὲν, νὰ μὴ ἐξέλθῃ ὅμως ἐξω ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν ἔδωκεν εἰς τὴν ἐξουσίαν του τὸ μοναστήριον ὅπερ εὕρισκετο εἰς τὴν χρυσοῦν Ἰὺλιν τὴν ἐπονομαζομένην Χρυσονίκην, καὶ ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ μένῃ ἐκεῖ. Ἦτον δὲ πενήντα χρόνων ὁ ἅγιος ὅταν ἔγεινε μοναχός. Καὶ ἔμεινε εἰς τὸ μοναστήριον ἕως τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ εἰκονομάχου. ²

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐβλεπεν ὁ ἅγιος τὰς ἀτιμίας τὰς ὁποίας ἐποίουν οἱ εἰκονομάχοι ἐναντίον τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἐκβήκεν ἐξω τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὑπῆγεν εἰς ἓν μετόχιον τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἐχάρισεν εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε μὲ τούς εὐτελεστάτους μοναχούς, συντρώγων καὶ συγκοπιάζων μετ' αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ μερικοὶ διαβολεῖς, χάριν ποιούντες εἰς τὸν θεομάχον βασιλέα Λέοντα, τὸν Ἀρμένιον δηλαδὴ, ἐφανέρωσαν εἰς αὐτὸν, ὅτι ὁ Νικήτας ἔχει εἰκόνα τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ καὶ τὴν προσκυνεῖ, τὴν ὁποίαν ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην, τούτου χάριν ἀπεστάλη εἰς ἀπὸ τοὺς στρατιωτικοὺς τοῦ βασιλέως, διὰ νὰ τρομάξῃ τὸν ἅγιον μὲ φοβερismoὺς, καὶ νὰ ἐπάρῃ ἀπὸ αὐτὸν τὴν εἰκόνα. Ἀλλ' ὁ ἅγιος δὲν ἐπέθετο εἰς τὸ νὰ τὴν δώσῃ· ἀλλὰ μόλις ἀπεκρίθη εἰς τὸν ἀπεσταλμένον, ὅτι ἡ εἰκὼν αὕτη δὲν εἶναι ἐδική μου, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ· διὰ τοῦτο εἶναι ἀφιερωμένη, καὶ εὕρισκεται ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα τῆς ἐκκλησίας κειμήλια. Ὅθεν ὁ ἀπεσταλμένος παραλαβὼν ἓνα ἄλλον μοναχὸν ὑπῆγε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, διὰ νὰ τῷ δεῖξῃ τὴν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν εὐθὺς ἄμα τὴν ἐπῆρε τὴν ἔρριψεν ἀτίμως μέσα εἰς τὸ βεριδάριον του· ³ ὁ δὲ ἅγιος τὴν ἀτιμίαν ταύτην βλέπων, ἀνεστé-ναξεν ἀπὸ καρδίας, καὶ ἐστοχάσθη ὅτι τοῦτο

θέλει γενῆ ἀρχὴ πειρασμῶν καὶ θλίψεων. Φεύγων δὲ ὁ ἀπεσταλμένος παρήγγειλε, νὰ μὴ τολμήσῃ ὁ ἅγιος νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ ἐκεῖ. ¹

Ὅτε δὲ μετὰ ταῦτα ἐβασίλευσεν ὁ Θεόφιλος ἐν ἔτει ωκθ' (829), καὶ ἐπιμελῶς ἐξηκολούθει τὸν κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων πόλεμον, τότε ἀπεστάλη ἀπὸ τὸν βασιλέα πρὸς τὸν ὄσιον τοῦτον ἄλλος ἄνθρωπος Θεοδόσιος ὀνόματι, ὁ ὁποῖος εἶπε πρὸς αὐτὸν ἐμπροσθεν πάντων· ὁ βασιλεὺς σε προστάζει δι' ἐμοῦ, ἢ νὰ συγκοινωνήσῃς μὲ τὸν Πατριάρχην Ἀντώνιον (ὅστις καὶ αὐτὸς ἦτον εἰκονομάχος) καὶ νὰ μὴ προσκυνῆς τὰς εἰκόνας, ἢ αὐτὴν τὴν ὥραν νὰ ἐξορισθῇς ἀπ' ἐδῶ. Ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· Τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ μου δὲν θέλω παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ προσκυνῶ, ἂν καὶ σεῖς εἰς τοῦτο δὲν ἀρέσκεσθε· τὸν δὲ Ἀντώνιον, εἰάν ἐχω τὸν νοῦν μου σῶον καὶ ὑγιᾶ, δὲν θέλω ὀνομάσει Πατριάρχην, ἀλλὰ μοιχόν. Λοιπὸν ἐξόρισόν με, σφάζον με, καὶ ὅ,τι ἄλλο κακὸν θέλεις ποιήσον κατ' ἐμοῦ. Καὶ εὐθὺς ὁ ἀπεσταλμένος ἐξώρισεν αὐτὸν ἀπὸ ἐκεῖ. Ὁ δὲ ἅγιος εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τρεῖς ἀδελφούς, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἄλλο μετόχιον, ἐκεῖ πλησίον εὕρισκόμενον, καὶ ἐκεῖ διεπέρασεν ὅλην τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστήν, ὁμοῦ καὶ τὴν Πεντηκοστήν. Καὶ ἔπειτα ἀπὸ ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὸ Παντείχιον.

Ἐπειδὴ δὲ ἐξεδόθη δόγμα καὶ βασιλικὸς ὀρισμός νὰ μὴ ὑποδέχωνται οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς, τοὺς φεύγοντας διὰ τὴν αἰτίαν τῶν ἁγίων εἰκόνων, τούτου ἕνεκα στενοχωρηθεῖς ὁ ἅγιος, ἐγύρισε εἰς τὸν Ἐρίβολον. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκεῖ δὲν εἰρήνευε, διότι ἤρχοντο Ἀγαρηνοὶ, διὰ τοῦτο εἶπεν εἰς αὐτὸν εἰς συγγενῆς του Νικόλαος ὀνόματι, ὅτι θέλει εὕρει μεγάλην ἀνάπυσιν, ἀνίσως ὑπάγῃ εἰς τὸ ἴδιόν του κτήμα Ζουλουσαῶν ὀνομαζόμενον. Ὅθεν ὑπακούσας ὁ Ὅσιος, ὑπῆγεν ἐκεῖ· ἀλλ' ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν, πέμπεται εἰς αὐτὸν μήνυμα ἀπὸ τοὺς εἰκονομάχους, ἢ νὰ συγκοινωνήσῃ μὲ αὐτούς, ἢ νὰ φύγῃ ἀπ' ἐκεῖ. Ὅθεν ἀνεχώρησε καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὁ Ὅσιος καὶ ὑπῆγεν εἰς τόπον λεγόμενον Κατισίαν καὶ ἐκεῖ εὕρων μικρὸν τόπον, ἠγόρασεν αὐτὸν καὶ ἔκτισε ναὸν εἰς ὄνομα τῶν Ἀρχαγγέλων, καὶ ἐκεῖ διήνησε καλῶς καὶ θεαρέστως ἀρετούς

¹ Ὁ Ῥιχαβὲ δηλαδὴ, ὅστις καὶ Κουρπαλάτης ἐλέγετο, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει ωια' (811).

² Τοῦ Ἀρμενίου δηλαδὴ, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει ωιγ' (813).

³ Ἵσως Βεριδάριον ἐδῶ ἐνοεῖται τὸ ὑπόδημα, διότι βερίδες λέγονται τὰ ὑπόδηματα, ἃ ἡμεῖς ἐμβάδας λέγομεν, καὶ ὅρα εἰς τὸ λεξικὸν τοῦ Γεωργίου καὶ εἰς τὸν Βαρίνον. Παραπληρωμένη δὲ φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ λέξις, ἀπὸ τοῦ Βηριδάριον. Μέσα λοιπὸν εἰς τὸ ὑπόδημά του ἔρριψεν ἀτίμως τὴν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ὁ ἀπεσταλμένος.

¹ Ἵσως τὸ Βεριδάριον ἐγένετο ἐκ τοῦ λατινικοῦ viridarium δηλοῦντος τὸ μέρος τοῦ κήπου τὸ περιέχον ὀπωροφόρα δένδρα. Ἐρριψε λοιπὸν τὴν εἰκόνα ὅχι εἰς τὸ ὑπόδημά του, ὅπερ εἶναι ἀπίθανον ἀλλ' εἰς τὸν παρακείμενον κήπον. Σ. Ε.

χρόνους, ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀδελφούς, τοὺς ὁποίους εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ. Εἰς ὄλον δὲ τὸ ὑστέρον ἤλθεν εἰς τὸ μοναστήριον, τὸ παρὰ τὴν θάλασσαν κείμενον, καὶ ἐκεῖ εὐρισκόμενος ἐπρογνώρισεν ὁ αἰδιμος τὸν θάνατον, καὶ τὴν πρὸς Θεὸν ἀναχώρησίν του. Ὄθεν κατηχήσας τοὺς μοναχοὺς καὶ εὐχηθεὶς εἰς αὐτοὺς τὰ σωτηριώδη, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε κατὰ τὸν ἐβδομηκοστὸν πέμπτον χρόνον τῆς ζωῆς του. Καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ἐποίησε πολλὰ θαύματα.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος BENIAMIN διακόνου, τοῦ ἐν Περσίᾳ ἀθλήσαντος.

- † Ὁ Βενιαμὴν πρόβατον ὦν, ἀλλ' οὐ λύκος,
 Ὁ Ἄρπαξ, λύκος θύεται, ἀλλ' οὐ θύει.

Οὗτος ὁ αἰδιμος Βενιαμὴν ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας Ἰσδιγέρδου, τοῦ υἱοῦ Γορωράνη, τοῦ καὶ αὐτοῦ βασιλέως ὄντος Περσῶν, καὶ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ βασιλέως Ρωμαίων ἐν ἔτει υἱβ' (412). φαίνεται δὲ ὅτι κατήγετο ἀπὸ τὴν Περσίαν καὶ αὐτὴν εἶχε πατρίδα του. Οὗτος λοιπὸν διάκονος ὦν τῆς ἐν Περσίᾳ ἐκκλησίας, πολλοὺς Ἑλληνας ὁμοῦ καὶ Πέρσας ἤλκυσεν εἰς τὴν θεογνωσίαν διὰ μέσου τοῦ λόγου τῆς διδασκαλίας του. ὄθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης διεβλήθη εἰς τὸν ῥαθέντα βασιλέα ὡς κακοποιός. Διὰ τοῦτο παρασταθεὶς ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ἐδάρη, καὶ μετὰ τὸν δαρμόν βάλλεται εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ μένει ἕως εἰς διάστημα δύο ὀλοκλήρων χρόνων· μετὰ δὲ τοὺς δύο χρόνους ἐπέμφοθ' ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων Θεοδοσίον εἰς πρέσβυς εἰς τὴν Περσίαν, ὁ ὁποῖος ἀφ' οὗ ἔμαθε τὴν ἐν τῇ φυλακῇ πολυχρόνιον κακοπάθειαν τοῦ ἁγίου Βενιαμὴν, ἔκαμε μεσιτείαν εἰς τὸν βασιλέα Περσῶν Ἰσδιγέρδην, διὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν φυλακὴν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπεσχέθη μὲν εἰς τὸν πρέσβυν, ὅτι τὸν ἐλευθερόνει, ἀνίσως ὁμως παύσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ διδάσῃ τὸν χριστιανισμόν τοὺς ἐν Περσίᾳ μάγους¹. Ὁ δὲ πρέσβυς ἀπεκρίθη· Ναί, ἀνάγκη εἶναι ἐξάπαντος νὰ φυλάξῃ τὴν προσταγὴν σου, ὦ Βασιλεῦ.²

¹ Μάγους δὲ συνείδηζον νὰ ὀνομάζωσιν οἱ Πέρσαι, κατὰ τὸν Θεοδώρητον, τοὺς τὰ στοιχεῖα θεοποιούντας.

² Σημειοῦμεν ἔδῳ, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦτο τοῦ θεοῦ Βενιαμὴν ἐρνήθη μὲ τὰς ἰδίαις λέξεσι ὁ τὰ Συναξάρια συνάξας Μικρὸς διάκονος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸν σοφὸν Κύριον Θεοδώρητον, ὅστις συνέγραψε τοῦτο ἐν κεφ. λθ'. τοῦ

Τοῦτον δὲ τὸν λόγον τοῦ πρεσβευτοῦ ἀκούσας ὁ φιλόθεος ὁμοῦ καὶ φιλάδελφος Βενιαμὴν, ἀδύνατον, ἀπεκρίθη πρὸς τὸν πρέσβυν, ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ μεταδώσω ἐγὼ εἰς τοὺς ἐσκοτισμένους τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας, ὅπερ ἔλαβον, διότι σαφῶς παριστᾷ ἡ τῶν θείων Εὐαγγελίων διδασκαλία πόστην τιμωρίαν εἶναι ἄξιός νὰ λάβῃ ἐκεῖνος ὅστις ἤθελε κατακρύψῃ τὸ τάλαντον τοῦ δεσπότου του. Ἀλλὰ τὰ λόγια ταῦτα τοῦ ἁγίου δὲν ἐκατάλαβεν ὁ βασιλεὺς, ὡς ἄπιστος καὶ ἀμύητος· ὄθεν ἐπρόσταξε νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὁ ἅγιος. Ἐλευθερωθεὶς λοιπὸν ὁ θεῖος Βενιαμὴν, πάλιν ἐδίδασκε τοὺς ἐν Περσίᾳ μάγους καὶ Ἑλληνας κατὰ τὴν προτέραν αὐτοῦ συνήθειαν καὶ χρόνος ὀλοκλήρος ἐπέρασε, κατὰ τὸν ὅποιον ὁ φωστὴρ τῆς εὐσεβείας Βενιαμὴν μετέδιδε τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας διὰ τῆς διδασκαλίας του εἰς τοὺς Πέρσας καὶ Ἑλληνας. Ὄθεν ὁ βασιλεὺς τοῦτο μαθὼν παρέστησεν ἐμπροσθέν του τὸν ἅγιον καὶ τὸν προστάζει· νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ Βενιαμὴν, πόσης τιμωρίας, ἠρώτησεν, εἶναι ἄξιός, ὦ Βασιλεῦ, ἐκεῖνος ὅστις ἤθελε μὲν καταφρονῆσθαι τὴν ἰδικὴν σου βασιλείαν, προτιμήσῃ δὲ ἄλλην; Θανάτου εἶναι ἄξιός ὁ τοιοῦτος, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς. Ἀνταπεκρίθη δὲ ὁ μάρτυς· Καὶ ἂν ὁ τὴν βασιλείαν σου τοῦ θνητοῦ βασιλέως καταφρονήσας εἶναι θανάτου ἄξιός, ποῖαν ἄρὰ γε κόλασιν ἔχει δικαίως νὰ πάθῃ ὁποῖος καταφρονῆσθαι μὲν τὸν Ποιητὴν καὶ πάντων Δημιουργόν, προσκυνῆσθαι δὲ ὡς Θεὸν ἕνα ἀπὸ τὰ ὀμόδουλα κτίσματα;

Τοῦτον τὸν σοφὸν λόγον ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἐθυμώθη, καὶ προστάζει νὰ λεπτύνωσιν εἴκοσι καλάμια, καὶ νὰ τὰ ἐμπήξωσιν εἰς τοὺς εἴκοσιν ὄνυχας τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν τοῦ μάρτυρος· ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπεν, ὅτι τὴν τιμωρίαν ταύτην ἐνόμιζεν ὡς παίγιον ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητῆς, ἐπρόσταξε νὰ λεπτύνωσιν καὶ νὰ κάμωσι κοπτερόν ἐν καλάμιον καὶ τοῦτο νὰ ἐμπήξωσιν, ὡς τῆς διαβολικῆς ἐπινοίας! μέσα εἰς τὸ παιδογόνον μόριον τοῦ ἁγίου, τὸ ὅποιον ἐμβάζοντες συχνὰ καὶ ἐξάγοντες οἱ καὶ τῶν Ὀθριῶν ἀσπλαγχνότεροι, ἀνυποφόρους πόνους ἐπροξένουν εἰς τὸν τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα. Ὑστέρον δὲ ἀπὸ τὴν βάσανον ταύτην, προστάζει

πέμπτου βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ Ἱστορίας. Σημειώσωσι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἐλαχιστότης συνέθετο εἰς αὐτὸν τὸν ἅγιον Βενιαμὴν ἐγκωμιστικὸν λόγον καὶ ἁσματικὴν ἀκολουσίαν.

ὁ Θηριώδης καὶ ἀπάνθρωπος τύραννος νὰ ἐμβάλλωσιν εἰς τὸν ἀφεδρῶνα τοῦ μάρτυρος ῥαβδίων χονδρῶν, τὸ ὅποιον εἶχε ῥόζους ἀπὸ κάθε μέρος. Καὶ οὕτω ἐν τῇ τιμωρίᾳ ταύτῃ παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς τὸν πεθεούμενον Χριστὸν ὁ γενναϊότατος τούτου ἀγωνιστής.

Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΑΝΤΙΓΟΝΟΣ** πυρὶ τελειοῦται.

- » Τεθνήξομαι σοι τῆς ἐκείθεν, Χριστέ μου,
- » Τὴν ᾧδε καῦσιν Ἀντίγονος προκρίνων,

* *Ἡ ἁγία γεομάρτυς ΧΡΥΣΗ, ἡ ἀθλήσασα ἐν τινι χωρίῳ τῆς ἐπαρχίας Μογλενῶν, τῷ καλουμένῳ Σλίτενα, κατὰ τὸ αὐγέ (1795) ἔτος, μεληδὸν κατακοπέισα, τελειοῦται.*

- † » Ἐν ταῖς βασάνοις χρυσὸς οἶον καμίνω,
- » Χρυσῇ ἐδείχθης ἡ γλαϊσμένη ὄλη.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **ΙΔ'**, μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων **ΝΑΖΑΡΙΟΥ**, **ΠΡΟΤΑΣΙΟΥ**, **ΓΕΡΒΑΣΙΟΥ**² καὶ **ΚΕΛΣΙΟΥ**.

- » Τὸν Ναζάριον καὶ συνάθλους τρεῖς ἅμα,
- » Χριστῷ προσῆξε Ναζαρηνῷ τὸ ξίφος.
- » Σὺν τρισὶ Ναζάριοις τμήθη δεκάτῃ γε τετάρτῃ.

Οὔτοι οἱ ἅγιοι ὑπῆρξαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νέρωνος ἐν ἔτει νζ' (57), καὶ ὠδηγήθησαν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἀπὸ τὸν κορυφαῖον τῶν ἀποστόλων Πέτρον. Ὁ δὲ ἅγιος Ναζάριος κατὰ τὸν εἰκοστὸν χρόνον τῆς ἡλικίας του ἐπεριπάτει εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Ἰταλίας καὶ ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν, καὶ διὰ τοῦ κηρύγματός του ὠδήγει πολλοὺς εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὑστερον δὲ ἀπὸ δέκα χρόνους κατήνησεν εἰς τὴν πόλιν τὴν κα-

λουμένην Πλακεντίαν· ἐκεῖ δὲ ἀντάμωσε καὶ τὸν ἅγιον Προτάσιον καὶ Γερβάσιον, οἱ ὅποιοι ἦσαν κλεισμένοι μέσα εἰς φυλακὴν διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Ἀνούλιον. Ὁθεν καὶ ἐκεῖ ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν· ἐδιώχθη ὁμως διὰ τοῦτο ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ πορεύεται εἰς πόλιν λεγομένην Κίμελιν· ἐκεῖ δὲ εὗρων τὸν ἅγιον Κέλσιον τριῶν χρόνων παιδίον ἐπῆρεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν μητέρα του. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἐκεῖ ἄρχων Δινοβάος, συλλαμβάνει τὸν μάρτυρα καὶ ῥίπτει αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν· ἐλευθερωθεὶς δὲ ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ὑπῆγεν ὁμοῦ μὲ τὸν Κέλσιον εἰς τὰς πόλεις τοῦ Τιβερίου, εὐαγγελιζόμενος καὶ κηρύττων τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ὁθεν κρατεῖται ἀπὸ τὸν Νέρωνα, καὶ δένεται μὲ δεσμὰ, καὶ οὕτω δίδεται βορὰ εἰς τὰ θηρία· διαφυλαχθεὶς δὲ ἀβλαβῆς, πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὴν πόλιν Πλακεντίαν, καὶ εὗρίσκει ἀκόμη ζωντανοὺς μέσα εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἅγιον Γερβάσιον καὶ Προτάσιον. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ πέμπεται εἰς τὴν Ῥώμην ἀπὸ τὸν Ἀνούλιον, καὶ ἐκεῖ γίνεται αἴτιος σωτηρίας τοῦ πάππου του. Γυρίσας δὲ εἰς τὰ Μεδιόλανα, ἐκεῖ ἀποκεφαλίζεται ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Γερβάσιον, Προτάσιον καὶ Κέλσιον, καὶ οἱ τέσσαρες ὁμοῦ ἀπολαμβάνουσι τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. (Τὸν κατὰ πλάτος ἀπλοῦν βίον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον· τὸν δὲ ἐλληνικὸν βίον αὐτῶν συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής. Οὗ ἡ ἀρχή. « Νέρωνος ἄρτι τὰ σκῆπτρα διαδεξαμένου»· σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρα.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΚΟΣΜΑ** τοῦ ποιητοῦ, Ἐπισκόπου Μαῖουμα, τοῦ ἀγιοπολίτου· ἦτοι τοῦ Ἱεροσολυμίτου.

- » Ἀπῆλθε Κοσμάς ἐνθα πᾶσα τερπνότης.
- » Μέλη λιπῶν τέρποντα τὴν Ἐκκλησίαν.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ὅτε ἦτον πολλὰ νέος ἔμεινεν ὄρφανός· ὅθεν διὰ τὴν ὄρφανίαν ἐπῆρεν αὐτὸν ὁ πατὴρ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ τὸν ἔκαμεν υἱόν του θετόν. Καὶ λοιπὸν εἶχεν αὐτὸν εἰς πολλὴν πρόνοιαν καὶ κηδεμονίαν·¹ ἐπειδὴ δὲ ὁ πατὴρ τοῦ Δαμασκη-

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτῆς, ὄρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

² Σημειώσαι, ὅτι ὁ θεὸς Ἀμβρόσιος ὁ Μεδιολάνων γράφει ἐν ἐπιστολῇ ὀγδοηχοστῇ πέμπτῃ αὐτοῦ, ὅτι ὅτε εὗρέθησαν τὰ λείψανα τῶν ἁγίων τούτων μαρτύρων, τοῦ Γερβασίου δηλαδὴ καὶ Προτασίου, ὅλην ἐκείνην τὴν νύκτα ἐπέρασαν οἱ χριστιανοὶ ἀγρυπνεῖντες μὲ ψαλμοὺς καὶ ψόδᾶς πνευματικᾶς· ἐκ τούτου δὲ δείκνυται, ὅτι καὶ οἱ παλαιοὶ χριστιανοὶ ἐτέλουσαν ἀγρυπνίας, εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ εἰς τιμὴν τῶν ἁγίων.

¹ Σημειώσαι ὅτι ἐξ ὧν γράφει ὁ Ἱεροσολύμιον Ἰωάννης εἰς τὸν βίον Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ πιθανὸν φαίνεται, ὅτι καὶ ὁ Δαμασκηνός καὶ ὁ συνομηλικός του θεὸς Κοσμάς οὗτος ἐγενήθησαν πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἐβδόμου αἰῶνος.

νοῦ εἶχε πλεοντον καὶ δόξαν πολλήν, ἐπῆρεν εἰς τὸν οἶκόν του ἕνα πολυμαθῆ καὶ σοφόν διδάσκαλον, ἀξίωμα ἔχοντα τῶν ἀσκητιῶν, καὶ ὀνομαζόμενον καὶ αὐτὸν Κοσμᾶν.¹ Εἰς τοῦτον λοιπὸν παρέδωκε καὶ τὸν κατὰ φύσιν υἱὸν του Ἰωάννην καὶ τὸν κατὰ θεοὺς υἱὸν του τοῦτου Κοσμᾶν· ὅθεν ἐδίδαξεν αὐτοὺς ἐκεῖνος πᾶσαν σοφίαν θεῖαν καὶ ἀνθρωπίνην. Ἐχόντες δὲ φύσιν δεξιάν, ἔμαθον παρ' ἐκείνου εἰς ὀλίγον καιρὸν ὄλην τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν, πρὸς τοῦτοις δὲ καὶ ἀστρονομίαν, μουσικὴν καὶ γεωμετριαν καὶ ἐκ τούτου ἔγειναν εἰς ὄλους αἰδέσιμοι καὶ σεβάσιμοι. Ἐπειτα ἐλθόντες καὶ οἱ δύο εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα ἔγειναν μοναχοί.

Μετὰ ταῦτα δὲ ὁ μὲν μακάριος Ἰωάννης ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Πατριάρχην Ἱεροσολύμων, ὁ δὲ αἰδιδίμος Κοσμᾶς, πολλὰ παρακινήθεις ἀπὸ ὄλην τὴν Σύνοδον τοῦ Ἱεροσολύμων ἔγεινεν Ἐπίσκοπος Μαιουμά,² ὅποιος δὲ θέλει νὰ γνωρίσῃ, ὅπως μὲγας καὶ θαυμάσιος ἐστάθη κατὰ τὸν λόγον καὶ τὴν γνώσιν ὁ θεῖος οὗτος Κοσμᾶς, ἄς ἀναγνώσῃ ἐπιμελῶς τοὺς κανόνας καὶ τὰ τροπάρια, καὶ τὰ ἄλλα συγγράμματα ὅσα ἐφιλοπόνησεν ὁ αἰδιδίμος. Καλῶς λοιπὸν καὶ θεαρέστως ποιμάνας τὸ ποιμνιὸν του, καὶ εἰς βροχὴν σωτηρίας αὐτὸ ὀδηγήσας, θλάσας δὲ εἰς γῆρας βαλὺς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον ὄρα μεταφρασμένον εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

Ἦ ὁ ἅγιος **ΕΥΘΥΜΙΟΣ** ὁ νέος, ὁ ἐν Θεσσαλονική, ὁ ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκότων ὑγωνισάμενος τελειοῦται.³

¹ Οὗτος ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν μὲν κατήγετο, καὶ ἴσως ἀπὸ τὴν Σικελίαν, διότι λέγει ὁ Θεοφάνης, ὅτι ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντοῦ υἱοῦ Κωνσταντίνου καὶ ἐγγόνου Ἡρακλείου· ἤτοι ἐν ἔτει 606, κατὰ τὸν χρονολόγον Βανδούρον, ἤρμαλωτίσθη ἐν μέρος τῆς Σικελίας, καὶ ἐπατοίχησεν ἐν Λαμασκῶν θελήσει αὐτῶν. Πολλοὶ δὲ τότε ἦσαν οἱ κατὰ τὴν Σικελίαν μονάζοντες, ἀπὸ τοῦ ὅποιος ἦτο καὶ ὁ Κοσμᾶς· ὁ αὐτὸς δὲ ἦτον καὶ ἱεροψάλτης, ὅστις ἐρμαλωτίσθη ἐκ τῶν βερβέρων, ἐφέρθη εἰς τὴν Λαμασκὸν καὶ ἐξηγοράσθη ἀπὸ τὸν πατέρα τοῦ Λαμασκῆ. (Ὅρα εἰς τὸ ὄνομα Ἰωάννης, ἐν τῷ β' τόμῳ τῆς Ὀκτατεύχου.)

² Ἦ δὲ Μαιουμά ἐλέγετο Ἀνήδδον, πόλις τετραμημένη μὲ Ἰρόνον Ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Ἱεροσολύμων, κατὰ τὸν Μελέτιον, ἀπέχουσα ἀπὸ τὴν Ἀσκάλων ὀκτὸς μίλια.

³ Τούτου ὁ βίος σώζεται μὲν ἐν τῷ πρώτῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου καὶ ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρῃ,

† Ἦ Εὐθυμίας ὠκίσας ἐν τόπῳ πάτερ,

Ἦ Φερωνυμήσας, ὡσπερ ἦν θέμις, μάκρῃ.

Ἦ ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς **ΣΙΛΒΑΝΟΣ** ὁ γέρον ξίγει τελειοῦται.

Ἦ Μετῆλθεν αὐτὸν Σιλβανοῦ τομὸν ξίφος,

Ἦ Κλῆτεῦθεν ὠρθη Σιλβανὸς τομαὺς πλάνης.

Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν χώραν τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Γάζης, ἧτις καὶ Κωνσταντία ὠνομάσθη· ἦτο δὲ ἄνθρωπος πρᾶος καὶ ἄκακος, γηράλεος κατὰ τὴν ἡλικίαν, στρατιώτης τὸ πρότερον, ὕστερον δὲ διὰ τὴν ὑψηλὴν καὶ καθαρὰν του ζωὴν, ἔγεινε πρεσβύτερος τῆς ἐν τῇ Γάζῃ Ἐκκλησίας. Οὗτος λοιπὸν παρασταθεὶς εἰς τὸν ἀπιστον λαὸν τῶν Καισαρέων καὶ ἐλέγξας αὐτῶν τὴν ἀσέβειαν, ἐδάρη πικρῶς καὶ κατεξεσχίσθη εἰς τὰς πλευράς· ἔπειτα κατεδικάσθη νὰ δουλεύῃ εἰς τὰ μεταλλεῖα τοῦ χαλκώματος τὰ εὑρισκόμενα εἰς τὸπους τοὺς καλουμένους Ζωόρους. Ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος, γίνεται Ἐπίσκοπος διὰ παρακινήσεως τοῦ λαοῦ· ὕστερον δὲ ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν, κατεξηραμμένος ὢν ἀπὸ τὸ γηρατειὸν καὶ ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, ἀπεκεφαλίσθη παρὰ τῶν εἰδωλολατρῶν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ αἰδιδίμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτὸν ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οἱ ἄλλοι τεσσαράκοντα μάρτυρες, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἄλλοι μὲν ἦσαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἄλλοι δὲ ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

Ἦ Οἱ ἅγιοι **τεσσαράκοντα μάρτυρες** οἱ ἐξ Αἴγυπτου καὶ Παλαιστίνης ξίγει τελειοῦνται

Ἦ Ἦνεγκε διπλῆ μαρτύρων εἰκὴς ξίφος.

Ἦ Αἴγυπτος οὗς ἦνεγκε καὶ Παλαιστίνην.

Ἦ ὁ ἅγιος μάρτυς **ΠΕΤΡΟΣ** ὁ Αἰσελάμου, περιτελειοῦται.

Ἦ Τὸ πῦρ ὑπελθὼν ἐνθῆφ ζήλω Πέτρος,

Ἦ Τὸ τῆς πλάνης πῦρ σθεννύει τῆς δυσθείου.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τοὺς τόπους τῆς Ἐλευθερουπόλεως, ἐκ χωρίου καλουμένου Ἀνίας, (ἧ

συνεγράφη δὲ ὑπὸ Βασιλείου Ἐπισκόπου Θεσσαλονίκης. Παρ' ἄλλοις δὲ οὗτος ἐορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Νοεμβρίου. Ἄρχεται δὲ ὁ βίος αὐτοῦ οὕτως· Ἦ Ὁ τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας γενεσιουργός.

Ἄνεας, ἀνδρείους μὲν κατὰ τὴν ψυχὴν, νέος δὲ καὶ δυνατὸς κατὰ τὸ σῶμα. Ἄφ' οὗ δὲ ἐδοκίμασε πολλοὺς ἀγῶνας διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ κατεφρόνησεν ὅλα τὰ ἐπίγεια, τελευταῖον ἔγεινε θυσία καὶ ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν Χριστόν, κατὰ τὸν ἕκτον χρόνον τῆς βασιλείας τοῦ Διοκλητιανοῦ, διότι διὰ πυρὸς τὸν τοῦ μαρτυρίου ἐκομίσατο στέφανον, ἀφ' οὗ πρότερον ἔλαβε διάφορα βάσανα ὁ αἰοίδιμος. (Τοῦτο τὸ ἴδιον συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

* *Μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ τῆς νέας.*

- » Παρσκευὴν ὡς σκευὸς ἐκλελεγμένον,
- » Χριστὸς τίθησιν ἐν ταμείῳ τοῦ πόλου.

* Ἀυτὴ ἡ ὁσία νέα Παρασκευὴ, ἡ μεγάλη ἀληθῶς καὶ περιθόητος ἐν γυναιξίν, ἐγεννήθη εἰς ἓν χωρίον τῆς Θράκης, Ἐπιβάται ὀνομαζόμενον, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται παρὰ τὴν Σηλυβρίαν· οἱ γονεῖς δὲ αὐτῆς ἦσαν εὐγενεῖς καὶ ἐνδοξοί, ἔχοντες πλοῦτον καὶ ὑποστατικὰ πάμπόλλα· περισσότερον δὲ ἐλάμπρυνεν αὐτοὺς ἡ εὐσέβεια, καὶ τὸ νὰ ὀνομάζωνται χριστιανοί. Οὗτοι λοιπὸν γεννήσαντες τὴν Ἁγίαν, πρῶτον μὲν ἐβάπτισαν αὐτὴν, ἔπειτα δὲ τὴν ἐδίδαξαν πᾶσαν ἀρετὴν καὶ κατὰ Θεὸν κατάστασιν· ὅτε δὲ ἡ κόρη ἔγεινε δέκα ἐτῶν, ὑπῆγε μετὰ τῆς μητρὸς τῆς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Θεοτόκου καὶ ἤκουσε τὰ λόγια ταῦτα τοῦ Θεοῦ Εὐαγγελίου· « Ἐἴτις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι. » Ὅθεν εὐθὺς ἅμα ἐκτίθειν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀπήντησεν ἓνα πτωχόν, καὶ κρυφίως ἀπὸ τῆς μητέρας τῆς ἐκδυθεῖσα τὰ λαμπρὰ φορέματα ἅτινα ἐφόρει, ἐνέδυσσε μὲ αὐτὰ τὸν πτωχόν. Ἀυτὴ δὲ λαβοῦσα μὲ μίαν σοφὴν μέθοδον τὰ εὐτελῆ ἐνδύματα τοῦ πτωχοῦ, ἐφόρεσεν αὐτά.

Ὅτε δὲ ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκον τῶν γονέων τῆς καὶ ἐθεωρήθη ἐνδυμένη τὰ τοιαῦτα πενιχρὰ φορέματα, πολλοὺς φοβερισμοὺς καὶ δαρμούς· ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς τῆς, διὰ νὰ μὴ κάμῃ τοιοῦτον πρᾶγμα ἄλλην φοράν· ἡ δὲ μακαρία, ὡς καὶ τρεῖς ἔκαμε τὸ ἴδιον, καὶ ἐνέδυσσε τοὺς πτωχοὺς μὲ τὰ ἰδικὰ τῆς φορέματα, καταφρονοῦσα τοὺς φοβερισμοὺς τῶν γονέων τῆς. Διὸ πάλιν ἐδάρη ἀπὸ τοὺς γονεῖς τῆς, καὶ ὑβρίσθη καὶ φοβερισμοὺς πολλοὺς ἔλαβεν. Ἐπειτα παραιτήσασα γονεῖς καὶ συγγενεῖς καὶ

ἀνάπαυσιν, ὑπῆγεν εἰς Κωνσταντινουπόλιν, καὶ ἀπῆλause τὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως πνευματικὰ καλά· ἤτοι τὰς ἐν αὐτῇ ὥραϊας ἐκκλησίας, τὰ τῶν ἁγίων τίμια λείψανα, καὶ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῶν ἐκεῖ ἁγίων ἀνδρῶν. Καὶ οὕτως ἀπῆλθε μὲν ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἀντικρὺ Χαλκηδόνα, ἀπὸ τῆς Χαλκηδόνα δὲ πάλιν ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ Ἡράκλειαν. Καὶ οἱ μὲν γονεῖς τῆς ἐξήτουν τὴν ἁγίαν ἀπὸ τόπον εἰς τόπον καὶ ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν, καὶ μὴ εὐρόντες αὐτὴν ἐγύρισαν ἀπρακτοὶ καὶ λυπηροὶ εἰς τὸν οἶκόν των, ἡ δὲ ὁσία εὐροῦσα εἰς τὴν Ἡράκλειαν ἓνα ναὸν τῆς Θεοτόκου ἐμβῆκεν εἰς αὐτὸν μὲ πνευματικὴν ἀγαλλίασιν, καὶ πεσοῦσα κατὰ γῆς καὶ τὸ ἔδαφος βρέξασα μὲ τὰ δάκρυά τῆς, ἐκεῖ διέμεινε χρόνους ὀλοκλήρους πέντε, πᾶν εἶδος ἀρετῆς μεταχειριζομένη ἡ μακαρία· ἤγουν προσευχὰς, ἀγρυπνίας, στάσεις ὀλοουκτίους, νηστείας συνεχεῖς, στεναγμοὺς, δάκρυα, χαμαικοιτίας. Τίς δὲ νὰ διηγηθῆ τὴν καθαρότητα τῆς καρδίας τῆς; ἢ τίς νὰ παραστήσῃ τὴν ταπεινώσιν τοῦ ἤθους καὶ φρονήματός τῆς; ἐπειδὴ δὲ ἐπόθει ἡ ὁσία νὰ ἱστορήσῃ τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ὑπὲρ τούτου παρεκάλει τὴν Θεοτόκον, ἐξεληθούσα τοῦ ναοῦ ἐκείνου, ὑπῆγεν εἰς τοὺς ποθουμένους τόπους τῶν Ἱεροσολύμων.

Ἄφ' οὗ λοιπὸν ἀπῆλause τὴν ἀγιότητα τῶν σεβασμίων τόπων, τοὺς ὁποίους οἱ ἄχραντοὶ πόδες τοῦ Κυρίου περιεπάτησαν, ἐπέταξεν ἀπὸ ἐκεῖ ὡς πτηνόν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου· ἐκεῖ δὲ εὐρίσκει ἐν μοναστήριον μοναζουσῶν γυναικῶν, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον συναριθμεῖ καὶ αὐτὴ τὸν ἑαυτὸν τῆς. Ὅσους δὲ ἀγῶνας ἐκεῖ κατόρθωσεν ἡ ἁγία, διὰ μέσου τῶν ὁποίων τελείως ἐνίκησε τὸν διάβολον, ὅστις ἐπολέμησεν αὐτὴν μὲ διαφόρους πολέμους καὶ πειρασμούς· τούτους, λέγω, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ περιγράψῃ τις ὅλους· ὅθεν ὀλίγα τινα ἐκ πῶν πολλῶν, χάριν ἐνθυμήσεως, εἰς τὰ προειρημένα συνάπτομεν. Εἰς τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο εὐρισκομένη ἡ μακαρία, ποτόν τῆς εἶχε τὸ νερόν τῶν πηγῶν καὶ αὐτὸ πολλὰ ὀλίγον στραυμὴν εἶχε ἐν ψάθιον· φόρεμα δὲ ἐν ὑποκαμισάκιον καὶ αὐτὸ πενιχρότατον. Ὁ ψαλμὸς καὶ ὕμνος ἀδιάλειπτος εὐρίσκετο εἰς τὰ χεῖλη τῆς καὶ τὰ δάκρυα ἔτρεγον πάντοτε ἀπὸ τοὺς ὀφθαλοῦς τῆς· ἐπάνω δὲ εἰς ὅλα αὐτὰ ἦνθει ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς ἡ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπη· ἡ δὲ κορυφὴ τῶν ἀρετῶν τῆς ὁσίας ἦτον ἡ ταπεινοφροσύνη. Μείναςα λοιπὸν αὐτὴ εἰς τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο χρόνους πολλοὺς,

ὅταν ἦτον ἐτῶν εἰκοσιπέντε, ἀνεχώρησεν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἰόπκην (ἦτοι εἰς τὸ νῦν λεγόμενον Ἰάφα), καὶ ἐμβῆσα εἰς πλοῖαριον ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα τῆς, ἃς ὄσ' πρότερον ἐδοκίμασε τρικυμίας πολλὰς εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆγε πάλιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἃς ὄσ' ἀπῆλαυσε πάλιν τὰ ἐκείσε πνευματικὰ καλὰ, ἀνεχώρησεν εἰς ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Καλλικράτειαν¹ καὶ εἰς τὸν ἐκεῖ ναόν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων προσμένει δύο ὀλοκλήρους χρόνους. Ἐκεῖ λοιπὸν ἡ μακαρία εὐρισκομένη, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχὴν τῆς εἰς χεῖρας ἀγγέλων, καὶ δι' αὐτῶν ἀνήλθεν εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς.

Ἄς ὄσ' δὲ ἐπέρασαν χρόνοι πολλοὶ, εἰς χριστιανὸς ἐν κακίαις διαβιώσας ἀπέθανε καὶ ἐνεταριάσθη πλησίον εἰς τὸν τάφον τῆς ὁσίας. Ἡ δὲ ἁγία φανεῖσα εἰς τὸν ὕπνον ἑνὸς ἀνδρὸς μοναχοῦ θεοφιλοῦς, τὰς βρωμεράς, τοῦ εἶπε, σάρκας σήκωσον ἀπ' ἐδῶ, καὶ μάκρυνον ἀπ' ἐμοῦ, ἐπειδὴ ἐγὼ εἶμαι φῶς καὶ ἥλιος, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω πλησίον μου τὸ σκότος καὶ τὴν δυσωδιαν. Τοῦτο δὲ ἐποίησεν ἡ ἁγία δις καὶ τρίς, φοβερίζουσα βαρέως τὸν μοναχὸν, καὶ δεικνύουσα τὸν τόπον μὲ τοῖδιόν τῆς δάκτυλον, καὶ ἐξ ὀνόματος αὐτὸν ὀνομάζουσα. Ἐξυπνήσας δὲ ὁ μοναχὸς φανερόναι τὸ ὄραμα εἰς τοὺς ἐκεῖ εὐρισκομένους χριστιανούς, οἵτινες συναγθέντες, ἐσκαψαν τὴν γῆν, καὶ πλησιάζαντες πλησίον εἰς τὸ λείψανον τῆς ὁσίας, ἐγέμισαν ἀπὸ εὐωδίας πνευματικὴν ὅθεν εὐρόντες τὸ λείψανον αὐτῆς σῶον καὶ ὀλοκλήρον, ἐσήκωσαν αὐτὸ μὲ πολλὴν εὐλάβειαν καὶ τὸ ἔφερον εἰς τὸν θεῖον ναόν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων μὲ μῦρα καὶ θυμιάματα καὶ μὲ ὕμνους καὶ ψαλμῶδια. Ὅσα δὲ θαύματα ἀπὸ τότε ἕως τώρα ἐνήργησε καὶ ἐνεργεῖ διὰ μέσου τοῦ αὐτῆς λείψανου ὁ τῶν θαυμασίων Θεός, δύσκολον εἶναι νὰ τὰ γράψῃ τις· διότι αὐτὸ ἰατροῦει γωλοῦς, κωροῦς, παραλυτικούς, μισεροῦς, καὶ πᾶν ἄλλο πάθος καὶ εἶδος θανατηφόρου ἀσθενείας. Τὸ δὲ ἱερόν αὐτῆς καὶ χαριτόβρυτον λείψανον εὐρίσκειτο μὲν πρότερον εἰς τὸ Βελιγράδιον τὸ ὑπὸ τῶν Σέρβων ἐξουσιαζόμενον· ὅτε δὲ τὸ Βελιγράδιον ἐκυριεύθη ἀπὸ τοῦσ' ἀγαρηνοῦς, τότε καὶ τὸ ἅγιον αὐτὸ λείψανον ἐφέρθη ἀπὸ αὐτοῦσ' εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ἀπὸ δὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐφέρθη εἰς τὸ Ἰάσιον τῆς Μολδαβίας μὲ τοιοῦτον τρόπον.

Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Πατριάρχου Παρθενίου

τοῦ γέροντος,¹ καὶ Βασιλείου ἡγεμόνος τῆς Μολδοβλαχίας ἐν ἔτει ἀχμά 1641², ὑπέπεσεν εἰς χρέος βαρύτατον τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὅθεν ὁ ῥηθεις ἡγεμὼν ἔδωκε χρήματα εἰς τὸν Πατριάρχην Παρθένιον μὲ συμφωνίαν, νὰ τῷ δώσῃ τὸ λείψανον τῆς ἁγίας, ὁ δὲ Πατριάρχης ταῦτα λαβὼν, διὰ νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος τοῦ Πατριαρχείου, ἐκρέμασεν ἀπὸ τὸ πειλόκαστρον τοῦ Φαναρίου τὸ ἅγιον λείψανον καὶ τὸ ἐπέμψε κρυφίως εἰς τὸ Ἰάσιον, διότι ἐφοβείτο νὰ το πέμψῃ φανερῶς· καὶ οὕτως αὐτὸ ἀπετέθη εἰς τὸ μοναστήριον τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, καὶ ἐκεῖ εὐρίσκειται ἕως τοῦ νῦν, θαύματα πάμπολλα ἐνεργούσων, εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ εἰς τιμὴν τῆς ἁγίας.³ (ὄρα εἰς τὸν γ΄ τόμ. τοῦ Μελετιοῦ σελ. 450.)

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων προσθείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνί ΙΕ΄, τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος **ΙΟΥΚΙΑΝΟΥ** πρεσβυτέρου τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησίας.

- Ἄρτου στερήσει Λουκιανὸς ἀντέχει,
- Τοῦ ζῶντος ἄρτου μὴ στερηθῆναι θέλων.
- Λιμῶ Λουκιανὸς, δεκάτη θάνεν ἡδὲ τε πέμπτη.

• Οὗτος ἦτον υἱὸς γονέων εὐσεβῶν ἀχμάσας ἐν ἔτει σγ 290· ἃς ὄσ' δὲ οἱ γονεῖς του ἀπέθανον, διεσκόρπισε τὰ ὑπάρχοντά των εἰς τοὺς πτωχοῦς, καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην τῶν θείων Γραφῶν. Ὅθεν μὲ τὴν δύναμιν τῶν θείων λόγων του πολλοὺς Ἕλληνας καὶ Ἰβραίους προσεήλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ἔπειτα ἀρῆσας τὴν πατρίδα του ὅ ὑπῆγεν εἰς τὴν Νικομήδειαν τὴν νῦν τουρκιστὶ λεγομένην Σμίτην, καὶ μὲ τὴν δι-

¹ Ὁ δὲ Δοσίθεος σελ. 117 ὁ λέγει ὅτι ὁ Παρθένιος ὅστις δὲν ἦτον ὁ γέροντ. ὁ ἐν ἔτει αχμά (1639) πατριαρχεῖσας. Ἄλλ' ὁ νέος ὁ πατριαρχεῖσας ἐν ἔτει αχμά (1641) ὅστις καὶ Γολιάθ ἐπωνομαζέτο.

² Ἡ κομματικὴ ἀκολουθία τῆς ἁγίας ταύτης εὐρίσκειται τετυπωμένη ἐν πολλαῖς ἀποστολικαῖς καὶ ἐν ἰδιόχουσῃ ρολιάδι, τὴν ὁποίαν συνέγραψε Μελετίος ὁ Σύριγγου, ὡς ἐν αὐτῇ σημειοῦται. Τὸ δὲ Συναξίριον αὐτῆς συνέγραψεν Εὐθύμιος ὁ ἀρχιεπίσκοπος Τερνόβου, ὅστις συνέγραψε καὶ τὸν βίον τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τοῦ κτίτορος τῆς μονῆς ἸΡθαίς, ὡς τοῦτο ἀναφέρεται ἐν τῷ Σλαβονικῷ Συναξαριστῇ.

³ Αὕτη φαίνεται νὰ ἦτον τὰ Σαμόσατα.

δασκαλίαν του παρεκίνει· και ἐνεδυνάμονεν εἰς τὸ νὰ ἀντέγῳσιν ἀνδρείως, καὶ νὰ ἀποθνήσκωσιν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ μαρτύριον ἐκεῖνοι οἱ χριστιανοί, ὅσοι διὰ τὸν φόβον τῶν βασιλέων ἠμέλουν, ἢ καὶ ἤρουντο τὴν πίστιν. Ἐπειδὴ δὲ ἤξευρε νὰ γράφῃ κάλλιστα καὶ ἐπιτηδεύματα, καὶ ἦτον εὐφυῆς εἰς τὸν νοῦν, καὶ ἐπειδὴ μάλιστα ἤξευρε καλὰ τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, ἐδιώρθωσεν ὅλην τὴν παλαιὰν Γραφὴν, ἢ ὅποια ἐνοθεύθη εἰς μερικὰ μέρη ἀπὸ τοὺς αἵρετικούς, καὶ ἄφησεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Νικομηδείας ἐν ἱερὸν βιβλίον, τοῦ ὁποίου ἐκάστη σελὶς ἦτο μοιρασμένη εἰς τρεῖς στήλας, καὶ περιεῖχεν ὅλην τὴν Παλαιὰν καὶ νέαν Γραφὴν. Ἐτόσον δὲ ἀνώτερος ἔγεινεν ὁ μακάριος οὗτος ἀπὸ τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων διὰ τὰς ἀρετὰς του, ὥστε, ὅταν ἐπέρνα εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, εἰς ὅσους μὲν ἀνθρώπους ἤθελεν, ἐφαίνετο, εἰς ὅσους δὲ δὲν ἤθελεν, ἦτον ἀόρατος. Διὰ τοῦτον τὸν ἅγιον Λουκιανὸν μαθὼν ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανὸς, παρέστησεν αὐτὸν ἐμπροσθέν του, καὶ εὐθὺς ἄμα τὸν εἶδε, τόσον πολλὰ ἐντρέπη, ὥστε δὲν ὑπέφερε νὰ βλέπῃ αὐτὸν κατὰ πρόσωπον· ἀλλ' ἐβάλεν ἀναμεταξὺ ἑαυτοῦ καὶ ἐκείνου ἐν παραπέτασμα· καὶ οὕτω δι' αὐτοῦ ἐβλεπε καὶ διελέγετο μὲ τὸν ἱερομάρτυρα περὶ πίστεως. Γνωρίσας λοιπὸν, ὅτι ὁ ἅγιος ἦτον ἀμετάθετος ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, κατεδίκασεν αὐτὸν νὰ ἀποθάνῃ μὲ πείναν καὶ δίψαν. Ὅθεν ὁ μακάριος Λουκιανὸς εὐρισκόμενος εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ μὴ φαγῶν φαγητόν, οὔτε πῖον ποτόν εἰς διάστημα πολλῶν ἡμερῶν, παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ σῶμα, κατὰ

προσταγὴν τοῦ βασιλέως, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν· εἰς δὲ δελφίν κατὰ προσταγὴν Θεοῦ, λαβὼν τὸ τίμιον λείψανον εἰς τὰς πλάτας του ἐξέβαλεν αὐτὸ εἰς τὴν γῆν. Οὕτω δοξάζει ὁ Θεὸς τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας· (ἀ. Βασιλ. β'. 30)· (ὄρα τὸ Συναξάριον τούτου πλατύτερον εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΑΒΙΝΟΥ Ἐπισκόπου.

» Ἰσάγγελον Σαβίνος εὐβιοῦς βίον,

» Θανὼν συνήφθη τῷ χορῷ τῶν Ἀγγέλων.

Οὗτος ὁ μακάριος Σαβίνος διὰ τὰς πολλὰς του ἀρετὰς ἔγεινεν Ἐπίσκοπος· ἐπειτα μισῶν τὰς ταραχὰς, ὅσαι ἀκολουθοῦν εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα, ἔφυγεν εἰς τὰς ἐρήμους, καὶ τόσους πολλοὺς ἀγῶνας ἐποίησεν ὁ αἰδέτιμος, ὥστε ἔγεινε καὶ αὐτουργὸς πολλῶν θαυμάτων διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ ἰάτρειεν ἀσθενείας, δαίμονας ἐδίωκε, καὶ τὰ μέλλοντα προέλεγεν. Ὅθεν ὠνελήσας πολλοὺς καὶ πείσας αὐτοὺς διὰ τῆς διδασκαλίας του νὰ ἀφήσῃ τὸν κόσμον καὶ τοὺς γονεῖς των, καὶ νὰ δουλεύουσιν εἰς τὸν Χριστόν διὰ τῆς μοναδικῆς πολιτείας, ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύθη.

¹ Σημειώσαι, ὅτι ὁ ἱερομάρτυς οὗτος Λουκιανὸς ἐν τῇ φυλακῇ εὐρισκόμενος, ἱερούργησεν ἐπάνω εἰς τὸ στήθος του, στήσας κύκλω ὡς ἐν τάξει ναοῦ τοὺς ἐκεῖ εὐρεθέντας κληρικούς καὶ πιστοὺς, καθὼς ἐν ταῖς ἱστορίαις ἀναγιγνώσκειται. Ὅρα καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Μάρτυρα κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτῃν τοῦ Ἰανουαρίου. Εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον φαίνεται ὅτι ἐπλεξεν ἐγκώμιον ὁ Χρυσόστομος πατήρ, τὸ ἐπιγραφόμενον εἰς τὸν ἅγιον μάρτυρα Λουκιανόν, καθὼς ὁ Λουκιανὸς ἐκεῖνος μὲ πείναν ἐθανατώθη. Λέγει δὲ ἐκεῖ ὁ χρυσόστος ῥήτωρ, ὅτι οἱ Ἕλληνες βλέποντες τὸν μάρτυρα ὅτι ἀπέκλαμεν ἀπὸ τὴν πείναν, ἐγένευσαν μίαν τράπεζαν ἀπὸ εἰδωλοθύτα, καὶ οὕτως ἔφεραν αὐτὰ ἐμπροσθέν του· ἀλλ' ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής, ὅχι μόνον δὲν ἐπεθύμησεν αὐτὰ· ἀλλὰ καὶ περισσώτερον τὰ ἀπεστράφη καὶ τὰ ἐμίσησε. Καὶ ὅτι, εἰς ὅσας ἐρωτήσεις ἐποίουν οἱ Ἕλληνες πρὸς αὐτόν, αὐτὸς δὲν ἀπεκρίνετο ἄλλο τι εἰμὴ ὅτι εἶναι χριστιανός, « Ἐνὶ τούτῳ καὶ ψιλοῦ τῷ ῥήματι τοῦ διαβόλου πλήττων τὴν κεφαλὴν, καὶ συνεχῆ καὶ ἐπάλληλα τὰ τραύματα αὐτῷ παρέχων. Καίτοι γε καὶ τῆς ἐξωθεν παιδεύσεως μετέσχεν ». (σώζεται ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἑτόνῃ ἐκδόσεως.) Τὸν ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή, « Σαμόσατα πόλις τῆς Συρίας »· (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἱερῶν καὶ ἐν ἄλλαις) Ἐν αὐτῇ δὲ σώζεται καὶ ἄλλος λόγος εἰς τὸν αὐτόν, οὗ ἡ ἀρχή, « Εἰ μὲν πρὸς ἀξίαν ».

¹ Περὶ τῆς ἐκδόσεως ταύτης γράφει ὁ σοφὸς Εὐθύμιος ὁ Ζωγαδηνὸς εἰς τὸ προοίμιον τῆς ἐρμηνείας του εἰς τοὺς Ψαλμοὺς τοῦ Δαβὶδ, ὅτι ἡ ἐβδόμη ἐρμηνεία τῆς Γραφῆς, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἁγίου Λουκιανοῦ τοῦ μεγάλου ἀσκητοῦ καὶ μάρτυρος. Ὅ ὅποιος ἐπιστήσας εἰς τὰς προφηθείας ἐξ ἐκδόσεως· ἦτοι τὴν τῶν Ἑβραίων, τὴν τοῦ Ἀκύλα, τὴν τοῦ Συμμάχου, τὴν τοῦ Θεοδοσιῶνος, τὴν ἐν Ἱερὺθὶ κεκρυμμένην εἰς πῖνον, ἧς ὁ πατήρ ἀθλος, καὶ τὴν ἐν Νικοπόλει εὐρεθείσαν, ἧς καὶ αὐτῆς ὁ πατήρ ἀθλος, καὶ ἐγκύβας εἰς τὸ Ἑβραϊκὸν πρωτότυπον φιλοπονώτερον, καὶ ἀκριβοστάμενος, ἐκδοσὶν ἐδικήν του ἐποίησεν εἰς τοὺς χριστιανούς, ἧτις δὲν εἶχε κτήνεν ἐλλιπέας, οὔτε περιττόν. Εὐρέθη δὲ ἐν Νικομηδείᾳ ἰδιογράφος ὑπ' ἐκείνου, μέγα εἰς ἕνα μικρὸν πύργον κεκρυμμένη μὲ ἀσβεστον, ὕστερον ἀπὸ τὴν ἄθλησίν του, ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου βασιλέως. Αὕτη δὲ ἡ ἐκδοσις εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν τῶν Ἑβραίων, ἀθετοῦσα καὶ παραγράφουσα ὅλα τὰ παρὰ τῶν ἄλλων ἐρμηνευτικῶν παραγράφοντα ῥητά.

Ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς ΒΑΡΣΟΣ
Ἐπίσκοπος Ἐδέσσης, ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

† » Μὴ παραβλέψῃς οὐδὲ Βάρσου τὴν κλίνην,
» Βύβει γὰρ αὐτῆ τῶν ἰάσεων χάριν.

Ὁ ὦτος ὁ ἅγιος διέλαμψεν ὡς ἄλλος ἀστήρ κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὰ θαύματα, ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἐδέσσαν τὴν καθ' ἑαυτοῦ ἐπαρχίαν του, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Φοινίκην καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ εἰς τὴν Θηβαΐδα καὶ ἔγεινεν ἐξάκουστος εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας ταύτας. Ὅθεν τὴν φήμην τούτου μαθὼν ὁ βασιλεὺς Οὐαλεντιανὸς ἐν ἔτει τξδ' (364)·¹ καὶ ὅτι εἶναι ζηλωτὴς τοῦ ὀρθοδόξου τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας δόγματος, ἐπρόσταξε νὰ ἐξορισθῇ εἰς τὴν νῆσον Ἄρανον. Ἐπειδὴ δὲ ἔμαθεν, ὅτι ἐκεῖ συντρέχουν εἰς αὐτὸν πλῆθη πολλὰ καὶ ἀκούουν τὴν διδασκαλίαν του, ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν Ὁξύριγγον, τὴν εὐρισκομένην ἐν τῇ Αἰγύπτῳ· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖ ἡ φήμη καὶ δόξα τοῦ ἁγίου συνήθροισεν εἰς αὐτὸν ὄλους τοὺς πλησιόχωρους, διὰ τοῦτο ἐξωρίσθη ὁ τῶν οὐρανῶν ἄξιός εἰς ἓν μακρυνὸν κάστρον, τὸ ὅποιον ἦτον πλησίον εἰς τοὺς Μπαρμπαρέσους. Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ ἅγιος εὐρισκόμενος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον μετὰ παρρησίας. Λέγουσι δὲ, ὅτι ἕως τῆς σήμερον εὐρίσκεται εἰς τὴν νῆσον Ἄρανον ἡ κλίνη τοῦ ἁγίου τούτου, καὶ λαμβάνει ἀπὸ τοῦς ἐντοπίους μεγάλην τιμὴν, διὰ τὰ θαύματα ὅσα ἐνεργεῖ, διότι ὅσοι ἀσθενεῖς πλαγιάσωσιν ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην ἐκείνην μετὰ πίστεως, εὐθὺς λαμβάνουν τὴν ὑγίειαν των.

Διήγησις περὶ ἀθ.λήσεώς τινος ΜΟΝΑΧΟΥ· καὶ ὅπως διὰ τὸ ἐκπεσεῖν αὐτὸν τῆς ὑπακοῆς, οὐκ ἤξιοτό παρὰ Θεοῦ τελείας τῆς δόξης.

† » Περὶ τὸς τε καὶ ἀθλητῆς ὦν ἅμα,
» Τῷ μὲν διώκη, τῷ δὲ προσδέχη πάλιν.

Εἰς μοναχὸς εὐρίσκετο εἰς μίαν σκῆτιν, ὑποτασσόμενος εἰς ἓν γέροντα ἐν διαστήματι τινῶν χρόνων κατὰ δὲ φθόνον τοῦ δαίμονος, παρεξεστράπη μίαν φορὰν ἀπὸ τὴν ὑπακοῆν τοῦ γέροντος, χωρὶς νὰ ἦναι καμμμία εὐλογος καὶ

ἐπιβλαβῆς ἀφορμῆ. Ὅθεν ἐπιτιμηθεὶς ὑπὸ τοῦ γέροντος καὶ κανονισθεὶς διὰ τὴν παρακοῆν κατεσρόνησε καὶ αὐτὸ τὸ δοθὲν ἐπιτίμιον καὶ τὸν κανόνα. Καταβάς λοιπὸν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, συνελήφθη ὡς χριστιανὸς ἀπὸ τὸν ἐκεῖ εὐρισκόμενον Ἕλληνα ἀρχοντα, καὶ ἀφ' οὗ ἐκδύθη νὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἠναγκάζετο νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀρχων δὲν ἐδύνατο νὰ καταπέισῃ αὐτὸν εἰς τοῦτο, πρῶτον μὲν ἐπρόσταξε νὰ δέρονουν αὐτὸν ἀσπλαγχνὰ μὲ νεῦρα βοῶν, ἔπειτα δὲ ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν. Τούτου δὲ γενομένου ἐξρίψαν τὸ σῶμά του ἐξω τῆς πόλεως, διὰ νὰ τὸ φάγωσιν οἱ σκύλοι· τινὲς δὲ φιλόθεοι χριστιανοὶ, ὑπῆσαν ἐν καιρῷ νυκτὸς καὶ ἐπῆραν αὐτὸ καὶ τευλίξαντες μὲ μῦρα καὶ σινδόνια, ἔβαλον αὐτὸ εἰς θάλασσαν, τὴν δὲ θάλασσαν ἐναπέθεσαν ἐντὸς τοῦ ἁγίου βήματος τοῦ ναοῦ, τιμήσαντες αὐτὸ ὡς περιέχον μαρτυρικὸν λείψανον.

Ὅτε λοιπὸν ἐτελείπο ἡ θεία λειτουργία καὶ ὁ διάκονος ἐφώναζε τὸ, ὅσοι κατηγούμενοι προσέλθετε, ὡ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐβλεπον ὅλοι οἱ ἐν τῇ λειτουργίᾳ εὐρισκόμενοι, ὅτι τὸ κιβώτιον ἀφ' ἑαυτοῦ κινούμενον χωρὶς νὰ πιάνῃ τις αὐτὸ, ἐξήρχετο ἐξω ἀπὸ τὸ βῆμα καὶ ἀπὸ τὸν ναόν, καὶ ἔστεκεν εἰς τὸν νάρθηκα, ἕως εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῆς λειτουργίας· ἀφ' οὗ δὲ ἡ λειτουργία ἐτελείονε, τότε καὶ τὸ κιβώτιον ἀφ' ἑαυτοῦ κινούμενον, ἐμβαινεν πάλιν μέσα εἰς τὸν ναόν καὶ εἰς τὸ ἅγιον βῆμα. Τοῦτο τὸ θαυμάσιον ἐγένετο εἰς κάθε λειτουργίαν ὅθεν καὶ ἔκαμνε τοὺς βλέποντας νὰ θαυμάζωσι καὶ νὰ ἐκπλήττωνται. Μαθὼν δὲ περὶ τούτου εἰς ἀπὸ τοὺς τότε ζῶντας μεγάλους καὶ θεοφόρους πατέρας, παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ τῷ ἀποκαλύψῃ τὴν αἰτίαν τοῦ τοιοῦτου θαύματος· ὅθεν εἰσακούσας ὁ Θεὸς τῆς δεήσεώς του, ἐφανέρωσεν ὀγλίγωρα εἰς αὐτὸν τὴν αἰτίαν καὶ λύσιν.

Ἄγγελος δηλαδὴ Κυρίου παρασταθεὶς, λέγει εἰς αὐτὸν· Τί θαυμάζεις καὶ ἀπορεῖς διὰ τὸ παράδοξον ὅπερ γίνεται; δὲν ἔλαβον οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τὸν Χριστὸν ἐξουσίαν νὰ δένουν καὶ νὰ λύουν; ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους δὲ πάλιν δὲν ἔλαβον τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν οἱ ἐκείνων διάδοχοι; ἀλλ' ὅμως οὗτος ὁ ἀδελφός, ὅστις ἔχυσε τὸ αἷμά του διὰ τὸν Χριστὸν, καὶ δὲν συγχωρεῖται νὰ μένη μέσα εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ὅταν τελῆται ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία, αὐτὸς κατεσρόνησε τὴν ἐντολήν καὶ τὸν κανόνα τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ πατρὸς καὶ γέροντος, καὶ διὰ τοῦτο διώκεται ὑπὸ Θεοῦ Ἄγγελου ἕως

¹ Ὁ δὲ Θεοδώρητος Κύρου ὁ γράφων τὸ Συναξάριον τοῦτο τοῦ ἁγίου Βάρσου ἐν κεφαλαιῷ δεκάτῳ τετάρτῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, λέγει, ὅτι ἔμαθε τοῦτο ἀδελφός τοῦ Οὐαλεντιανοῦ καὶ Οὐάλεντος, οἱ ὅποιοι καὶ οἱ ὄμοιοι ἐβασίλευον κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους.

εἰς τὸν νάρθηκα. Διότι αὐτὸς μαθητὴς ὢν καὶ ὑποτακτικὸς τοῦ δαίμονος συνασκητοῦ σου, ἀπὸ ἐπιρραϊαν τοῦ δαίμονος ἠθέλησε νὰ ἀφήσῃ τὴν πρὸς τὸν γέροντά του ὑπακοήν· καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ θεθεὶς ἀπὸ αὐτὸν μὲ δεσμὸν καὶ ἐπιτίμιον εὐλογον, κατεφρόνησε καὶ τὸν μισθὸν τῆς ὑπακοῆς καὶ τὸν εὐλογον δεσμὸν, καὶ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν γέροντά του. Διὰ τοῦτο ἐπειδὴ μὲν ἐβασανίσθη καὶ ἀπεκεφαλίσθη διὰ τὸν Χριστόν, ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον, ἐπειδὴ δὲ εἶχε δεσμὸν, διὰ τοῦτο δὲν συγχωρεῖται νὰ στέκῃ μέσα εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ὅταν τελεῖται ἡ θεία λειτουργία· καὶ ἂν ὁ γέροντος ἐδεσεν αὐτὸν δὲν τὸν λύσῃ, ἀπὸ ἄλλον τινὰ δὲν ἔμπορεῖ νὰ λυθῇ.¹

Ἀφ' οὗ ἀπεκαλύφθησαν ταῦτα παρὰ Θεοῦ, ὁ θεὸς ἐκεῖνος γέρον, ἐπῆρε τὸ ραβδίον του καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν ἀσκητήν, τὸν γέροντα τοῦ μάρτυρος, καὶ ἐδιηγήθη εἰς αὐτὸν ὅλην τὴν ὑπόθεσιν. Ὅθεν παραλαβὼν αὐτὸν κατέβη μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἀνοίξαντες τὸ κιβώτιον μέσα εἰς τὸ ὅποιον ἦτον τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, ἔδωκαν εἰς αὐτὸν καὶ οἱ δύο τὴν συγχώρησιν· καὶ τοῦτον ἀσπασάμενοι, ἐστάθησαν καὶ ἐδοξολόγησαν τὸν Θεόν. Καὶ λοιπὸν ἀπὸ τότε καὶ ὕστερον ἔμενον ὁ μάρτυς ἀκίνητος μέσα εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ὅταν ἐτελεῖτο ἡ θεία λειτουργία.²

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ 15', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΛΟΓΓΙΝΟΥ** τοῦ ἑκατοστάρχου.

• Τὸν Θεὸν λέγων σε Χριστὸ καὶ πάλιν,

• Λογγίνος ὡς πρὶν, τέμενται τὸν αὐχένα.

• Ἄμφ' ἐκκαίδεκάτην Λογγίνον ἄφ' ἀπέπερνε.

Ὁστος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Τιβερίου Καίσαρος ἐν ἔτει 15' καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν γῶραν τῶν Καππαδοκῶν, ἑκατόνταρχος δὲ ὑπαρχων κατὰ τὸ ἀξίωμα, ὑπὸ τὸν

Πιλάτον τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἰουδαίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐπροστάθη νὰ βηρετήσῃ εἰς τὰ τίμια καὶ σωτήρια πάθη τοῦ Χριστοῦ, ὁμοῦ μὲ τοὺς ὑποτασσομένους εἰς αὐτὸν στρατιώτας, καὶ νὰ φυλάξῃ τὸν σφραγισθέντα τάφον. Ὁστος λοιπὸν βλέπων τὰ ἐξάίσια θαύματα, ὅσα ἐγειναν τότε εἰς τὴν σταύρωσιν τοῦ Κυρίου· ἦτοι τὸν σεισμὸν, τὴν ἐπισκότισιν τοῦ ἡλίου, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ, ὅπερ ἐσχίσθη ἄνωθεν ἕως κάτω, τὰς σχισθεῖσας πέτρας, τὰ ἀνοίγента μνήματα, καὶ πολλοὺς τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἀναστηθέντας καὶ ἐμφανισθέντας εἰς τοὺς πολλοὺς. Ταῦτα, λέγω, πάντα βλέπων, ἐρώναξε μὲ μεγάλην φωνὴν καὶ εἶπεν, ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος, καθὼς διηγοῦνται συμφώνως καὶ οἱ τρεῖς θεοὶ. Εὐαγγελισταὶ ὁ Ματθαῖος, ὁ Μάρκος, καὶ ὁ Λουκᾶς. Ὅθεν καὶ τὰ ἀργύρια τὰ ὅποια ἔδιδαν εἰς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, διὰ νὰ διαβάλῃ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, καὶ νὰ εἰπῇ, ὅτι οἱ μαθηταὶ τὸν ἐκλεψαν δὲν τὰ ἐδέχθη ὁ αἰοίδιμος, ἀλλὰ τὰ ἀπεστράφη αὐτὸς καὶ δύο ἄλλοι στρατιῶται, οἱ ὅποιοι ὕστερον μετ' αὐτοῦ ἐμαρτύρησαν.

Ἀφῆσας λοιπὸν ὁ μακάριος Λογγίνος τὴν στρατιωτικὴν τάξιν καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἑκατόνταρχου, ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ἐκήρυττεν ἀποστολικῶς τὸν Χριστόν, ὅτι εἶναι Θεὸς ἀληθινός· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ Πιλάτος ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, μᾶλλον δὲ καὶ διαφθαρεῖς τὴν γνώμην παρ' αὐτῶν μὲ δῶρα καὶ ἀργύρια, γράφει πρὸς τὸν Καίσαρα Τιβέριον, καὶ κατηγορεῖ τὸν Λογγίνον, ὅτι ἀφῆκε τὸ στρατιωτικὸν του ἐπάγγελμα, καὶ ὅτι κηρύττει εἰς τὴν πατρίδα του Θεὸν τὸν Χριστόν. Ὅθεν πέμπονται ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐμελλον νὰ θανατώσωσι τὸν ἅγιον, καὶ φθάσαντες εἰς τὴν πατρίδα του Καππαδοκίαν, κατὰ τύχην ἀπαντῶσι τὸν ἴδιον Λογγίνον, χωρὶς νὰ γνωρίσωσιν οὔτε ἐκεῖνοι αὐτόν, οὔτε αὐτὸς ἐκείνους· καὶ ἀφ' οὗ ἐφιλοξενήθησαν φιλοφρόνως ἀπὸ τὸν ἅγιον, φανερόνους εἰς αὐτὸν τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὅποιον ὑπῆγαν ἐκεῖ. Ὁ δὲ ἅγιος χωρὶς νὰ ταραχθῇ τελείως, ἐδέχθη μὲ πόσῃν πολλῇν χαρὰν τὴν εἶδησιν αὐτὴν, ὥστε ἀκόμη περισσότερον ἐπεριποιήθη αὐτοὺς καὶ ἐφιλοξένησεν ἔπειτα ἐτοιμάσας πρότερον τὸν τάφον καὶ τὰ εἰς τὴν θανάτῃν του ἐπιτιθήδεια, ἐκάλεσε καὶ τοὺς ἄλλους δύο στρατιώτας, οἵτινες ἔφυγον μετ' αὐτοῦ, διὰ νὰ συγχωινωθήσωσι καὶ αὐτοὶ τὸ διὰ Χριστόν μαρτύριον.

Ἐπειτα φανερόνους εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ζητούμετος Λογγίνος, οἱ δὲ

¹ Τοῦτο νοεῖται, ἂν ὁ γέρον ἦναι ζωντανός, εἰ δὲ αὐτὸς ἀποκίη, δύναται καὶ ἀρχιερεὺς νὰ λύσῃ τὸν δεσμὸν αὐτοῦ.

² Σημειώσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ πρὸς τὸς Μηναίους το Συναξήριον τοῦ ἁγίου Στεφάνου καὶ Βεθίας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ. ὅτι τοῦτο γράφεται κατὰ τὴν εἰκόστη ἐννάτην τοῦ Ἰανουαρίου τελευτέρον, ὅτε καὶ ὁ τούτους βαπτίσας Πατριάρχης ἐορταζέται.

ἀπεσταλμένοι τοῦτο ἀκούσαντες, πολὺ ἐλυπήθησαν παρακληθέντες ὁμῶς ἀπὸ τὸν ἅγιον, ἀπεκεφάλισαν αὐτὸν καὶ τοὺς δύο συστρατιώτας του. Ἡ δὲ πάντιμος κεφαλὴ τοῦ ἁγίου εὐθὺς ἐπέμφθη εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ διὰ νὰ λάβῃ πληροφορίαν ὁ Πιλάτος καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, ὅτι ἀληθῶς ἀπεκεφαλίσθη ὁ ὑπ' αὐτῶν μισούμενος Λογγίνος, καὶ πρὸς τούτοις, ἵνα ἐκ τῆς τοιαύτης πληροφορίας, λάβῃ ὁ Πιλάτος παρὰ τῶν Ἰουδαίων τὰ συμφωνηθέντα ἀργύρια. Ἐχώθη δὲ ἡ τιμίαι τοῦ μάρτυρος κεφαλὴ ἔμπροσθεν τῆς πόλεως Ἱερουσαλήμ μέσα εἰς μίαν κοπρίαν. Ὑστερον δὲ ἀπὸ πολλοὺς χρόνους, μία γυνὴ ἐνδοξος καὶ πλουσία καταγομένη ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν, ἀσθενήσασα ἔχασε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν της καὶ ἔμεινε τυφλὴ· τούτου χάριν ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὁμοῦ μὲ ἕνα μονογενῆ της υἱόν, διὰ νὰ θυνθῆ νὰ εὕρῃ τὴν ἰατρειάν τῶν ὀφθαλμῶν της· ἐνῶ δὲ εὕρισκετο ἐκεῖ ἀπέθανεν ὁ υἱὸς της, καὶ προσετέθη εἰς τὴν μίαν λύπην της καὶ ἄλλη λύπη· ὅθεν διπλῶς ἐθρήνηε ἡ δυστυχής. Εἰς ταύτην λοιπὸν οὕτως ἔχουσιν, φαίνεται ἐν ὄνειρῳ ὁ μακάριος Λογγίνος καὶ λέγει πρὸς αὐτήν, ποῖος εἶναι, καὶ εἰς ποῖον μέρος εἶναι γωσμένη ἡ κεφαλὴ του, καὶ ὅτι ἐὰν σκάψῃ καὶ πάρῃ αὐτήν, θέλει λάβῃ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἰατρειάν τῶν ὀφθαλμῶν της, καὶ πρὸς τούτοις, ὅτι θέλει ἰδῆ καὶ τὸν υἱὸν της μὲ δόξαν.

Ἐξυπνήσασα λοιπὸν ἡ γυνὴ καὶ εὐροῦσα τὴν κοπρίαν καὶ σκάψασα, ἐπῆρε τὴν ἁγίαν τοῦ μάρτυρος κεφαλὴν, καὶ διὰ τῆς ἐν ἐκείνῃ κατοικούσης θείας χάριτος, ἔλαβε τὴν ὀπτικὴν ἐνέργειαν τῶν ὀμμάτων της, καὶ τὸν υἱόν της ἠξιώθη νὰ ἰδῆ, συνευρισχόμενον ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον καὶ ἀπολαμβάνοντα τὴν ἐκείνου δόξαν καὶ τιμὴν εἰς τὰ οὐράνια. Ἐβαλε λοιπὸν εἰς θήκην καὶ τὸ λείψανον τοῦ υἱοῦ της καὶ τὴν τοῦ μάρτυρος κεφαλὴν, ἐπειδὴ οὕτω της εἶπε νὰ κάμῃ ὁ ἅγιος, καὶ λαβοῦσα αὐτὴν ὑπῆγεν εἰς τὴν Καππαδοκίαν, παθοῦσα τὸ ἴδιον ἐκεῖνο, ὅπερ ἔπαθε καὶ ὁ Σαούλ. Καθὼς δηλαδή ἐκεῖνος ζητῶν τοὺς ὄνους τοῦ πατρὸς του, εὗρε παρ' ἐλπίδα βασιλείαν, οὕτω καὶ αὐτὴ, ζητοῦσα νὰ ἀπολαύσῃ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν της, καὶ τοῦτο ἔλαβε, καὶ θερμὸν προστάτην εὗρε τὸν ἅγιον. Ὅθεν κτίσασα ἐκκλησίαν εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου Λογγίνου, ἐκεῖ ἀπεθησαύρισε τὴν τοῦ μάρτυρος ἱερὰν κεφαλὴν, καὶ διὰ μέσου αὐτῆς, ἀπήντησε πηγὴν ἰαμάτων, καὶ διὰ τὸν ἑαυτὸν της καὶ δι' ὅλους τοὺς συμπατριώτας της χριστιανούς, εἰς δόξαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν

Ἰησοῦ Χριστοῦ. (Τὸ πλατύτερον αὐτοῦ Συναξάριον ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν σὺν τῷ ἁγίῳ Λογγίνῳ ἀταιρεθέντων δύο στρατιωτῶν.

- » Φθαρτὴν στρατείαν ἐκλελοιπυῖα ζῆσει,
- » Δυὰς συνάθλων ἐστρατεύθη Κυρίῳ.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΛΕΟΝΤΙΟΣ, ΔΟΜΕΤΙΟΣ, ΤΕΡΕΝΤΙΟΣ καὶ ΔΟΜΝΗΝΟΣ περὶ τελειοῦνται.

- » Τρεῖς Λεόντιε τοὺς συναθλοῦντας ἔχων,
- » Λεόντιόν τι τῆς πυρᾶς ἄλλη μέσον.

» Ὁ ὅσιος ΣΑΒΙΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Ἰσάγγελον Σαβίνος, εὐθιὸς βίον,
- » Θανὼν συνήρθη τῷ χωρῷ τῶν Ἀγγέλων.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΛΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Μαλὸς βραχεῖαν γῆς λιπῶν παροικίαν,
- » Πόλου κατοικεῖ τὴν μακρὰν κατοικίαν.

Ὁὗτος ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Μαλὸς, ἀφήσας κόσμον, πλοῦτον καὶ συγγενεῖς, ὑπῆγεν εἰς ἐρήμους καὶ ἀκατοικήτους τόπους, καὶ ἐκεῖ ἐσχόλαζεν ὁ ἀοίδιμος, χαίρων εἰς νηστείας καὶ ἀγρυπνίας καὶ εἰς τὰς ἄλλας κακοπαθείας. Ἦτο δὲ τὸ πρόσωπόν του χαροποιόν, καὶ ἐνῆργει μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ διάφορα θαύματα, διότι καὶ λεπροὺς ἐκαθάριζε, δαιμόνια ἐδίωκε, ἐχάριζε φῶς εἰς τοὺς τυφλοὺς. Καὶ αὐτὰ μὲν ἐνῆργει, ἐν ὅσῳ ἦτο ζωντανός, ἀφ' οὗ δὲ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν, ἀρῆκε τὸ πάντιμον σῶμά του πηγὴν τῶν ἰασεων, διότι ἔλαβε χάριν νὰ ἀναθλύξῃ μῦρον ἀπὸ αὐτοῦ, εἰς ἀποτροπὴν παντὸς πάθους, καὶ εἰς ἰατρειάν ἀνιάτων ἀσθενειῶν. Διότι εἶπεν ὁ Κύριος· « Ὅτι τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω (ἀ'. Βασιλ. β'. 30).

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΩΣΗΕ.

¹ Τὸ Ἑλληνικὸν Συναξάριον τοῦ ἁγίου, συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς. Οὗ ἡ ἀρχή· «Τοῦ Θεοῦ λόγου διὰ τὴν ἐκ τῆς παρρησίας ἐπενεχθεῖσαν.» (σύζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῇ τῶν Ἱερῶν καὶ ἐν ἄλλαις.)

- » Ὅσον τυποῖς μνηστῆρα γῆς πορνευτρίας,
 » Πόρην συναφθεῖς, ὄν, προφῆτα νῦν βλέπει·
 » Ἐβδομάτῃ δεκάτῃ Ὡσπὲ νέκυν κτερέϊζον.
 (ἤτοι ἐνεσταφιάζον.)

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰσάχαρ υἱὸς Βεθρεὶ (ἢ Βενιή) ἐκ Γαλεμῶθ (ἢ Βαλεθῶμ.) ἐρμηνεύεται δὲ ὁ Ὡσπὲ ἑλληνιστί, σωζόμενος, ἢ φύλαξ, ἢ σκιάζων. Ἀφ' οὗ δὲ οὗτος ἐπροφήτευσεν πολλὰ κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ, ἔδωκε καὶ σημεῖον παράδοξον, ὅτι θέλει ἔλθῃ ὁ Κύριος εἰς τὴν γῆν, καὶ θέλει συναναστραφῆ μετὰ τοὺς ἀνθρώπους, ὅταν δηλαδὴ βασιλεύῃ ὁ ἥλιος εἰς τὴν Σηλωμ, καὶ μοιρασθῆ εἰς δύο μέρη· καὶ ὅτι θέλουν γενῆ δώδεκα ὄρυες, αἵτινες θὰ ἀκολουθοῦν καὶ θὰ ὑπακούουν εἰς τὸν ἐπὶ γῆς φανέντα Θεόν, ἀπὸ τὸν ὅποιον θέλει σωθῆ ὅλη ἡ γῆ. Ἀποθανῶν δὲ οὗτος ἐν εἰρήνῃ, ἐτάφη εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· προσέλαβε δὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἑλευσιν ἔτη ωκθ' (822).¹

*Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου δαιομάρτυρος
 ΑΝΔΡΕΟΥ τοῦ ἐν τῇ Κρίσει.*

- » Ἀμφοῖν ποδῶν σῶν Ἀνδρέα τμηθεῖς ἕνα,
 » Ἀθλόησεως σῆς ἐκπεραίνεις τὸν δρόμον.

Οὗτος ὁ αἰοίδιμος Ἀνδρέας ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου ἐν ἔτει ψμα' (741)· γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Κρήτης, τῆς πλέον εὐνομιώτατης ἀπὸ τὰς ἄλλας νήσους, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων. Οὗτος λοιπὸν καλῶς ἀνατραφεὶς, ἐγενίεν ἐργάτης θερμὸς τῶν τοῦ Θεοῦ ἐντολῶν· ἐπειδὴ δὲ ἐβλέπε τὴν ποίμνην τοῦ Χριστοῦ διαφθειρομένην ἀπὸ τὴν κακόφορον αἵ-

¹ Περὶ τοῦ προφήτου τούτου Ὡσπὲ γράφει ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ, ὅτι χεμάζε κατὰ τοὺς χρόνους Ὀζίου καὶ Ἰαθάμ καὶ Ἀχζ' καὶ Ἐζεκία τῶν βασιλέων τοῦ Ἰουδα, καὶ Ἰεροβόμ δευτέρου βασιλέως Ἰσραὴλ. Ἐσφῆκρινε δὲ οὗτος τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ Ἰσραὴλ μετὰ δύο γυναῖκας πόρνας καὶ μοιχολόγας, αἱ ἵποισι χωρίζονται μὲν ἀπὸ τοῦς γενήσιους ἀνδράσι των, ἐρῶσι δὲ ἄλλων. Εἰς δεκατέσσαρα δὲ κεφάλαια μοιράζεται ἡ τούτου πορνευτικὴ, καὶ ζῆλον ἐν τούτοις δεικνύει περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμελημένης λατρείας· ἦτο δὲ σύγχρονος μετὰ τὸν προφήτην Ἀμώς καὶ Ἡσαΐαν. Παρέτεινε δὲ τὸ ἔργον τῆς πορνευτικῆς του ἐπέκεινα τῶν ἑβδομηκοντα χρόνων, κατὰ τὸν Κωνόνικον Κλήμηντα. Σύντομος δὲ εἶναι κατὰ τὴν φράσιν καὶ περισταχόμενος. Οἱ δώδεκα δὲ ὄρυες αἱ ἀκολουθοῦσαι τῷ φανέντῃ Θεῷ· προσήμικον τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους· καὶ ἔρα εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ Ἰουαίου.

ρῆσιν τῆς εἰκονομαχίας, ἔλθων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ παραστάς εἰς τὸν βασιλέα ἤλεγχε τὴν αὐτοῦ ἀσέβειαν, καὶ παρρησία ἐλάλει τὴν ἀλήθειαν ὅτι δηλαδὴ πρέπει νὰ προσκυνῶνται αἱ ἅγιοι εἰκόνες. Ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ ὑποφέρων τὴν παρρησίαν, κόπτει τὸν λόγον καὶ τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἁγίου, καὶ προστάζει τοὺς παρεστῶτας νὰ τὸν κρατήσωσι. Ἐκεῖνοι δὲ ὀρμήσαντες κατ' αὐτοῦ μετὰ βαρέας καὶ φονικὰς χεῖρας, ἄλλοι μὲν τὸν ἐπίασαν ἀπὸ τὴν κεφαλὴν, ἄλλοι δὲ ἀπὸ τὰς χεῖρας, ἄλλοι ἀπὸ τὸ ἐπανωφόριον, καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸ ἔσω φόρεμα· καὶ οὕτω μετὰ πολλὴν ὕβριν καὶ ἀτιμίαν, διὰ νὰ κάμουν δῆθεν χάριν εἰς τὸν τούτους προστάξαντα τύραννον, ῥίπτουσι κατὰ γῆς τὸν ἅγιον, τὸν ὄντα ὑψηλὸν καὶ ὑπέρτερον τῆς γῆς κατὰ τὴν διάνοιαν, καὶ δὲν ἔπαυσαν οἱ θηριώδεις ἀπὸ τὸ νὰ καθέλκωσι καὶ νὰ δέρωσι τὸν μακάριον, ἕως οὔ ὁ βασιλεὺς, ἀφ' οὗ ἄρκετὰ ἐξεδικίθη τὴν παρρησίαν τοῦ ἀθλήτου, ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀφήσουν.

Τότε πάλιν ὁ ἅγιος πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἔλεγε διὰ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι πρέπει νὰ προσκυνῶνται καὶ νὰ τιμῶνται αἱ ἅγιοι εἰκόνες, ἐπρόσθετε δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἀνίσως σεῖς οἱ βασιλεῖς μετὰ δεινὰς τιμωρίας παιδεύετε ἐκείνους, ὅσοι ἠθέλον ἀτιμάσει τοὺς βασιλικούς ἀνδριάντας σας, θεωροῦντες τοῦτο ὡς ἀτιμίαν γινομένην εἰς σὰς τοὺς ἰδίους, πόσην ἄρα γε θεϊκὴν ὀργὴν καὶ παιδείαν μέλλετε νὰ λάβητε σεῖς οἱ ὑβρίζοντες τὴν εἰκόνα τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ; Ἀπὸ τὰ λόγια ταῦτα ἤναψεν ὁ τύραννος, καὶ παρευθὺς ἐπρόσταξε νὰ γυμνώσωσι τὸν ἅγιον, καὶ τετνώσαντες αὐτὸν δυνατὰ μετὰ σχοινία, νὰ τὸν δέρωσι. Τούτου δὲ γενομένου, ἐκοκλήθησε τὸ ἔδαφος τῆς γῆς ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ μάρτυρος· εἶτα ἀρέθη ἀπὸ τὸν δαρμόν, καὶ ἐπειδὴ ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς δὲν ἐπέισθη οὔτε ἀπὸ δωρεὰς καὶ χαρίσματα, οὔτε ἀπὸ φοβερισμῶν μεγάλλειτέρων βασάνων, διὰ τοῦτο πάλιν δέρεται ὁ αἰοίδιμος μετὰ μεγάλην ὠμότητα· καὶ σκάπτονται τὰ πλευρά του, καὶ τὸ στόμα του καταθλάται, καὶ ἔπειτα ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακὴν.

Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν παρίσταται πάλιν ὁ ἅγιος εἰς τὸν τύραννον, καὶ ἐπειδὴ μετὰ περισσοτέραν τόλμην ἀντεστάθη εἰς αὐτόν, διὰ τοῦτο καταξοσχίζεται, καὶ διαφθείρονται αἱ περισσότεραι σάρκες του ἀπὸ τὰς πληγὰς. Τελευταῖον δὲ ἐδέθη ἀπὸ τοὺς πόδας μετὰ σχοινία, καὶ ἐσύρθη ὁ μακάριος κατὰ γῆς ἀνάμέσον ὄλης τῆς ἀγορᾶς· οἱ δὲ σύροντες αὐτόν ἐσπούδαζον νὰ ὑπάγωσι νὰ τὸν ῥίψωσι εἰς τὸν τόπον τῶν

καταδικαζομένων κακούργων. Ἐν τῷ καιρῷ δὲ ἐκείνῳ, ἐν ᾧ ἐσύρετο ὁ ἅγιος, ἔτυχε νὰ πιᾶσιν τις δὲλφια καὶ νὰ τὰ φέρῃ εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ νὰ τὰ πωλήσῃ· κινηθεὶς δὲ οὕτως ἀπὸ ἑνα ἄγριον δαίμονα, ἤρπασε μίαν κοπίδα, μὲ τὴν ὁποίαν ἔκοπτον οἱ μακελλᾶριοι τὰ κρέατα, καὶ κατεβάσας αὐτὴν εἰς τὸ μέσον τοῦ ἐνὸς ποδῶς τοῦ ἁγίου, θανατόνει αὐτὸν καὶ καταπαύει τὸν τῆς ἀθλήσεως δρόμον τοῦ μάρτυρος. Καὶ οὕτω πέμπει τὴν μακαρίαν του ψυχὴν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἐβρίσθη εἰς τὸν τόπον τῶν κακοποιῶν καὶ φρονέων ἀνθρώπων. Ἐκεῖ λοιπὸν εὕρισκετο αὐτὸ εἰς πολὺν καιρὸν, μεμιγμένον ὁμοῦ μὲ τὰ νεκρὰ σώματα τῶν κακούργων· δώδεκα δὲ ἀνθρωποὶ δαιμονισμένοι, ὄντες ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὡς νὰ εἶχον συμφωνίαν ὑπῆγον ὁμοῦ καὶ ἐπῆραν τὸ ἅγιον λείψανον καὶ ἐνεταφίασαν αὐτὸ εἰς ἕνα ἱερὸν τόπον, ὁ ὁποῖος ἐπωνομάζετο Κρίσις· πρὸς μισθὸν δὲ τῆς εὐρέσεως καὶ ἐνεταφίσεως αὐτοῦ, ἐλευθερώθησαν ἀπὸ τὰ δαιμόνια. (Τὸ πλατύτερον Συναξάριον τούτου ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Τοῦτο δὲ ἐλληνιστῆ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή· «Πολλὴ κατὰ τῶν τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων. σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰθῆρων καὶ ἐν ἄλλαις, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.)

Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου ΛΑΖΑΡΟΥ.

- » Αἴρουσα Χριστοῦ τῷ φίλῳ πόλις πόλις,
- » Λάζαρε δεῦρο Χριστομιμήτως λέγει.

Ὁ μακάριος καὶ αἰόδιμος καὶ ἐν Βασιλεῦσι σοφώτατος καὶ πιστότατος Λέων ἐν ἔτει ωγ' (890), κινηθεὶς ἀπὸ ζῆλον θεῖον καὶ ὡς ἀπὸ μίαν θεῖαν ἔμπνευσιν, πρῶτον μὲν ἔκτισε μίαν ἐκκλησίαν μεγαλωτάτην καὶ ὠραιστάτην τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Λαζάρου, καὶ μοναστήριον ὀλόκληρον συνέστησε· μετὰ ταῦτα δὲ ἔστειλε καὶ ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν Κύπρον τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον, τὸ ὁποῖον εὐρέθη κείμενον ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν ἐντὸς Θήκης μαρμαρίνης, κατὰ τὴν πόλιν τῶν Κητιαίων, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐπέρασαν χίλιοι χρόνοι μετὰ τὸν ἐκεῖ ἐνεταφιασμὸν του. Ἦσαν δὲ ἐσκαμμένα εἰς τὸ μάρμαρον μὲ ἄλλην γλῶσσαν τὰ γράμματα ταῦτα, «Λάζαρος ὁ τετραήμερος καὶ φίλος Χριστοῦ.» Ὅτε δὲ ἐφέρθη τὸ ἅγιον λείψανον εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔβαλεν αὐτὸ ὁ βασιλεὺς μέσα εἰς

θήκην ἀργυρᾶν, καὶ οὕτως ἀπεθησαύρισε αὐτὸ φιλοτίμως ἐντὸς τοῦ παρ' αὐτοῦ κτισθέντος ναοῦ.¹

Εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ θεῖον τοῦ λειψάνου τοῦ αὐτοῦ ἁγίου ΛΑΖΑΡΟΥ.

- » Κρύπτουσα νεκρὸν Λαζάρου Ρώμη νέα,
- » Ἄλλη παρ' ἡμῖν δεῖκνυται Βηθανία.

Μνήμη τῶν ἁγίων πέντε μαρτύρων καὶ αὐταδέλφων ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ, ΚΟΣΜΑ καὶ ΔΑΜΙΑΝΟΥ, ΛΕΟΝΤΙΟΥ, ΑΝΘΙΜΟΥ καὶ ΕΥΠΡΕΠΙΟΥ.²

Εἰς τὸν Κοσμᾶν καὶ Δαμιανόν.

- » Ἐκ τοῦ γένους Ἀραβας, ἐκ δὲ τοῦ ζήφους,
- » Θεῖου ἀριστεῖς οἶδα τοὺς Ἀναργύρους.

Εἰς τὸν Λεόντιον.

- » Λεοντίου τμηθέντος ὤλετο πλάνος,
- » Λεοντομήμηξ, ὡς Ἰώβ βίβλος λέγει.

Εἰς τὸν Ἄνθιμον καὶ Εὐπρέπιον.

- » Ἄνθιμος Εὐπρέπιος ἐκτετμημένοι,
- » Ἀνθοῦσι λαμπρὸν καὶ πανευπρεπὲς μάλα.

Τρεῖς εἶναι αἱ συζυγίαι τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, καὶ αἱ τρεῖς ὀνομάζοντο μὲ τὰ αὐτὰ ὀνόματα ἤγουν ἐκαλοῦντο Κοσμᾶς καὶ Δαμιανός, καὶ ὅλοι τὴν αὐτὴν ἱατρικὴν τέχνην μετεχειρίζοντο, καὶ ὅλοι ὁμοίως Ἀναργυροὶ ἐκαλοῦντο. Καὶ οἱ μὲν τῆς πρώτης συζυγίας Κοσμᾶς καὶ Δαμιανός ἦσαν υἱοὶ Θεοδοῦτος, μῆς εὐλαβοῦς καὶ χριστιανῆς γυναικός, οἱ τινες ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθησαν καὶ ἐνεταφιάσθησαν εἰς ἕνα τόπον κα-

¹ Ὅρα καὶ κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Μαΐου, ὅπου σημεορτάζεται ἡ ἀνακομιδὴ αὐτῆ τοῦ λειψάνου τοῦ δικαίου Λαζάρου μετὰ τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ λειψάνου τῆς ἁγίας Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς. Σημειώσαι, ὅτι εἰς τὸν μακάριον τούτον Λάζαρον, ἐγκόμιον ἐπέλεξεν Ἰωσήφ ὁ Θεσσαλονίκης, (σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος,) καὶ ὁ Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχή· «Σήμερον ἐκ νεκρῶν ἐγειρόμενος ὁ Λάζαρος. (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰθῆρων.) Καὶ ὁ Κρήτης Ἀνδρέας, οὗ ἡ ἀρχή· «Λάζαρος τὸν παρόντα.» (σώζεται ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.) Καὶ δευτέρου δὲ λόγον συνέγραψεν ὁ Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχή· «Ὅσπερ μήτηρ φιλότεκνος, ἐπιδοῦσα τὴν θηλὴν τῷ νεπίῳ, τέρπεται, τοῦ παιδὸς ἐφελκοντος.» (Ἐν τῷ Πρωτάτῳ.)

² Ἐν δὲ τῇ τετυπωμένῃ Συναξαριστῇ γράφεται Εὐτροπίου.

λούμενον Φερεμαῖν.¹ Οἱ δὲ τῆς δευτέρας συζυγίας Κοσμάς καὶ Δαμιανὸς διέτριβον εἰς τὴν Ρώμην, ἔχοντες ἕνα διδάσκαλον κακογνώμον καὶ φθονερὸν, ὁ ὅποιος ἀναβιβάσας αὐτοὺς μετὰ δόλον ἐπάνω εἰς ἕνα βουνόν, διὰ νὰ συνάξωσι ὀθρὸν βότανα, ἐκεῖ ὁ ἀλιτῆριος ἐφόνευσεν αὐτοὺς μετὰ τὰς πέτρας.² Οἱ δὲ τῆς τρίτης συζυγίας Κοσμάς καὶ Δαμιανὸς, τῶν ὁποίων ἡ μνήμη γίνεται σήμερον, ἦσαν ἀπὸ τὴν Ἀραβίαν. Οὗτοι λοιπὸν μεταχειριζόμενοι τὴν ἱατρικὴν, διήρχοντο πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν ἱατρεύοντες χωρὶς ἀργύρια τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ μετὰ τὴν πρόσρπον αὐτῆν τῆς ἱατρικῆς, ἐκέρυττον εἰς τοὺς ἀπίστους τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ.

Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ὑπῆγαν οἱ ἅγιοι εἰς μίαν πόλιν τῆς Λυκίας, καλουμένην Λίγαϊς, ὁμοῦ μετὰ τοὺς τρεῖς ἀδελφούς των Λεόντιον, Ἀνθιμον, καὶ Εὐδρέπιον, καὶ παρασταθέντες ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνου Λυσία, καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστόν, τοῦτου χάριν ἐδόξαν, χωρὶς κάμμιαν εὐσπλαγχνίαν καὶ ἐρρίφθησαν μέσα εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης. Ἐπειδὴ ὁμοῦ δὲν ἐπνίγησαν, ἀλλὰ διὰ τῆς θείας χάριτος εὐρέθησαν ἀβλαβεῖς εἰς τὴν στερεάν, διὰ τοῦτο πάλιν πλάνονται ἀπὸ τοὺς ἀπίστους καὶ ῥίπτονται μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἀπὸ τὴν κάμινον ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς, κρεμῶνται ἐπάνω εἰς σταυρὸν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀποκεφαλίζονται ὅλοι ὁμοῦ οἱ μακάριοι πέντε οὗτοι ἀδελφοὶ καὶ ὁμότροποι, καὶ οὕτω λαμβάνουσι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.³

Ταῖς τῶν ὁσίων Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

¹ Ἡ πρώτη συζυγία αὕτη τῶν Ἀναργύρων εορτάζεται χωριστὰ εἰς τὴν πρώτην τοῦ Νοεμβρίου.

² Ἡ δευτέρα αὕτη συζυγία τῶν Ἀναργύρων εορτάζεται χωριστὰ εἰς τὴν πρώτην τοῦ Ἰουλίου. Ὅθεν οἱ ζωγράφοι, ἔταν ἱστοροῦν αὐτοὺς, πρέπει νὰ ἐπιγράψουν εἰς τὰς εἰκόνας των, ποῖα συζυγία εἶναι πρὸς διάκρισιν· πρέπει δὲ καὶ νὰ ἱστοροῦν αὐτοὺς διαφορετικῶς κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ προσώπου. Σημειῖται δὲ, ὅτι ὁ ἐκ τοῦ ἱεροῦ κοινοβίου Ρωσικοῦ ἔλλογιμῶτατος κτῆρ Βενέδικτος συνέθετο κανόνά εἰς ἅπαντας τοὺς ἁγίους Ἀναργύρους.

³ Σημειῖται, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τῶν ἁγίων μαρτύρων Χρυσάνθου καὶ Δαρείου, διότι οὗτοι εορτάζονται κατὰ τὴν δεκάτην ἐνάτην τοῦ Μαρτίου. Ὁμοίως περιττῶς ἐδῶ γράφεται ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Κλαυδίου καὶ Ἰλαρίου καὶ Μαύρου καὶ Ἰάσονος, διότι οὗτοι γράφονται κατὰ τὴν αὐτὴν δεκάτην ἐνάτην τοῦ Μαρτίου.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ ΛΟΥΚΑ.

» Εἰς Ἔμμαους βλέπειν σε καὶ πρὶν εἰργόμην,

» Λουκᾶ· λέγει, τραυῶς σε νῦν Χριστὲ βλέπω.

» Ὄγδοατη δεκάτη πέρατος βίου ἔμμορε (ἦτοι ἔτυχε) Λουκᾶς.

Λουκᾶς ὁ θεῖος Εὐαγγελιστὴς κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν μεγάλην Ἀντιόχειαν, ἱατρός ὢν καὶ ἄκρος κατὰ τὴν ζωγραφικὴν τέχνην ἦτον δὲ γυμνασμένος εἰς τὸ ἄκρον καὶ ὅλην τὴν ἐξωθεν σοφίαν, καὶ πεπαιδευμένος τὴν Ἑβραϊκὴν καὶ τὴν Συριακὴν διάλεκτον. Οὗτος λοιπὸν διατρίβων εἰς τὰς Θήβας τῆς Βοιωτίας καὶ ἱατρεύων, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Τίτου Κλαυδίου ἐν ἔτει μλ' (42), ἀπήντησε τὸν ἅγιον ἀπόστολον Παῦλον, καὶ πιστεύσας εἰς τὸν Χριστόν, ἀπέβαλε τὴν πατρικὴν πλάνην ὄθεν ἀπὸ τότε ἀφῆσας τὴν ἱατροῦ τῶν σωμάτων, μετεχειρίζετο τὴν ἱατροῦ τῶν ψυχῶν. Κατὰ δὲ ὑπαγόρευσιν τοῦ ἀποστόλου Παύλου συνέγραψε καὶ τὸ ἰδικόν του ἅγιον Εὐαγγέλιον¹ καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸ πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἀγῆας Θεόφιλον, ὁστις ἐπίστευσε εἰς τὸν Χριστόν· ἔπειτα συνέγραψε καὶ τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰς εἰς τὸν ἴδιον Θεόφιλον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐχωρίσθη ἀπὸ τὸν Παῦλον, ἐπεριπάτησεν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Ἐπιστρέψας δὲ πάλιν εἰς τὰς Θήβας τῆς Βοιωτίας, ὡς λέγουσιν, ἐκεῖ ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύθη, ὢν ὀγδοήκοντα χρόνων γέρων.²

¹ Τὸ θεῖον Εὐαγγέλιον συνέγραψεν ὁ ἱερός Λουκᾶς μετὰ τὴν ἀνάληψιν χρόνους δεκαπέντε, ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου κατὰ τὸ Βασιλικὸν χρυσοβούλλον τῆς αὐτῆς μονῆς, ὡς ἱστορεῖ Νικόλαος ὁ Μαλαζός· καὶ ἄλλοι λέγουσιν ὅτι ἐγράψεν αὐτὸ εἰς Ἀλεξάνδρειαν, κατὰ τὸν ἱεροβίβιον Ἰππολύτου. Σημειῖται, ὅτι Νικήτας ὁ ῥήτωρ ἐγκωμιον ἐπέλεξεν εἰς τοῦτον τὸν Ἀπόστολον. Οὗ ἡ ἀρχὴ. « Ὡ λαιμπρότης » (σώζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ τοῦ Βατοπαίδου καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ Διονυσίου.) ἐν δὲ τῇ Λαύρα σώζεται καὶ ἄλλο ἐγκώμιον εἰς τὸν αὐτόν, οὗ ἡ ἀρχὴ. Πράξεων καὶ λόγων ἀμιλλαν ἐπὶ τῆς παρουσίας πανηγύρεως. » Ἐκεῖ σώζεται καὶ ὁ ἐλληνικὸς βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ. « Οἱ μὲν ἅγιοι τοῦ Θεοῦ μαρτυρεῖς. »

² Σημειῖται, ὅτι διαφανῶς εὐρίσκεται ἀνημῶνον τῶν ἱστορικῶν περὶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ, διότι ὁ μὲν Λέων ὁ σοφὸς ἐν τῇ ἐπιθιῶ, καὶ ὁ Χριστοφόρος ὁ Πατριάρχης ἐν τῇ ἀνωτέρω διστίχῳ ἱαμβικῇ, καὶ ὁ Θεοφάνης ὁ Γραπτός ἐν τῇ ἀπματικῇ κανόνι, καὶ ὁ χειρόγραφος Συναξαριστῆς καὶ ἄλλοι ὑπέλαβον, ὅτι ὁ θεῖος οὗτος Λουκᾶς ὑπῆγεν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

Μετὰ θάνατον δὲ, θέλων ὁ Θεὸς νὰ δοξάσῃ τὸν Θεράποντα καὶ ὑπηρέτην του τοῦτον Λουκᾶν, ἔβρεξεν ἐπάνω εἰς τὸν τάφον του κολλύ-

καί εἶδε τὸν Δεσπότην Χριστὸν ζῶντα, καὶ ὑπηρέτησεν αὐτῷ, παρὼν καὶ εἰς τὰ θύματα, ὅσα ἐποίει, καὶ εἰς τὰ πάθη, καὶ εἰς τὴν Ἀνάστασιν· καὶ συνομιλήσεν αὐτῷ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ὁμοῦ μετὰ τὸν Κλεόπαν, καὶ εἶδεν αὐτὸν εἰς οὐρανὸς ἀναλαμβανόμενον, καὶ τῆς ἐπιθήμιας ἤκουθη τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς. Ὁ δὲ θεὸς Χρυσόστομος λόγῳ α΄ εἰς τὰς Ἠράξεις, καὶ ὁμιλίᾳ δ΄ εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον, ὁμοίως καὶ ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῆς ἀρχῆς τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου, καὶ ὁ τετυπωμένος Συναξαριστής, καὶ ἄλλοι, θέλουσιν ὅτι ὁ Λουκᾶς δὲν ἐστάθη αὐτόπτης τοῦ Κυρίου καὶ μαθητῆς, οὐδὲ εἶδεν αὐτὸν ὅπως ἐπὶ γῆς ζῶντα· ἀλλ΄ εἶναι μαθητῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ἐντυχὼν αὐτῷ καὶ πιστεύσας τῷ Χριστῷ κατὰ τὰς ἰσχυρὰς τῆς Βιωτικῆς. Βεβαιούσι δὲ τὴν δοξάν ταύτην ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ ἰδίου τοῦτου Λουκᾶ, ὅστις ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Εὐαγγελίου του μαρτυρεῖ μόνος λέγων· «Καθὼς παρέδωκεν ἡμῖν οἱ ἀπ΄ ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπάρετται γενόμενοι τοῦ λόγου.» Τὸ ὅποιον τοῦτο δὲν ἤθελεν εἰπεῖ βέβαια, ἀντίως εἶδεν ἐπὶ γῆς τὸν Κύριον.

Διότι ἂν ὁ Παῦλος, ὁ τοῦ Λουκᾶ Διδάσκαλος, μὴ εἶδεν αὐτοφεί, καὶ ἤκουσε τοῦ Κυρίου μετὰ τὴν Ἀνάστασιν διὰ τῆς ὑπὲρ ἡλίον ἀστραπεύουσας ἐν οὐρανῷ θεωρίας, λέγει ὅμως ὅτι δὲν ἤκουσεν αὐτὸς τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων, αὐτοπτῶν καὶ αὐτηκόων τοῦ Κυρίου γενομένων Ἀποστόλων ἐβεβαιώθη εἰς αὐτὸν ἡ κοινὴ τῶν ἀνθρώπων σωτηρία· οὕτω γὰρ φησὶν ἐν τῇ πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολῇ, «Ἦτις ἀρχὴν λαβούσα λαλοῦσθαί διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη.» (Ἑβρ. θ΄ 3) Ὅπως ὁ τοῦ Παύλου μαθητῆς Λουκᾶς ἤθελε νομισθῆ, ὅτι ἦτον αὐτόπτης καὶ αὐτηκοῦς, ὡς συνέγραψε; Πραεδόθη λοιπὸν ὁ Εὐαγγελιστῆς Λουκᾶς ὅσα γράφει ἐν τῷ ἁγίῳ Εὐαγγελίῳ ἀπὸ τὸν Παῦλον καὶ ἀπὸ τοῦ λοιποῦ Ἀποστόλου, καὶ μάλιστα ἀπὸ τον Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, τοὺς αὐτόπτας καὶ αὐτηκοῦς γενομένους τοῦ Κυρίου. Πότε δὲ ταῦτα παρεδόθη ἀπὸ αὐτοῦ; δτε ὑπῆγεν ὁμοῦ μετὰ τὸν Παῦλον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἂν τάμνωσε τοὺς Ἀποστόλους. Οὗτοι γὰρ μόνος λέγει· «Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. Τῇ δὲ ἐπιουῶσῃ εἰσήει ὁ Παῦλος σὴν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες δὲ παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι.» (Πράξ. κᾶ. 17.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν δευτέραν οὖσαν ἀκολουθήσαντες ὡς ἀληθῆ καὶ ἀκριβῆ καὶ ἐκ τῶν θείων μαρτυρουμένην Γραφῶν, τὸ Συναξαρίον τοῦτο μετεσεύασαμεν, καθὼς ἦτον εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστήν. Ὅρα δὲ καὶ εἰς τὴν νεοτύπωτον Πλακτονταετηρίδα, ὅπου καὶ ὁ κλῆρ Ἐγγλέσιος συζηροῖ τῇ δευτέρᾳ δόξῃ. Λέγει δὲ αὐτὸς ἐκεῖ, ὅτι τὸν συνοδοιπόρον τοῦ Κλεόπαν, ὁ μὲν Ὀριγένης εἰς τὸν Ἱερειμῖαν καὶ εἰς τὸν Ἰωάννην καὶ ἐν τοῖς κατὰ Κέλσου, ὁμοίως καὶ ὁ Βασίλειος εἰς τὸν Ἰσακίον κεφ. ς΄. οὗτοι λέγουσιν ὀνόμαζον Σίμωνα τὸν συνοδοιπόρον τοῦ Κλεόπαν· ὁ δὲ Ἐπιφάνιος αἰρέσει κεφ. ἀριθμῷ ς΄. ἐνόμισεν, ὅτι αὐτὸς ἦτον ὁ Ναθαναὴλ, ἂν καὶ ταῦτα ἀμείβεσθαι εἰσι· διὰ τὴν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ σιωπῆν.

ρια, εἰς σημεῖον τῆς ἱατρικῆς τέχνης του. Ἄθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἔγεινεν ὁ τάφος τοῦ θείου ἀποστόλου γνωριμώτερος εἰς ὄλους τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ δὲ Κωνσταντῖος οὐῖος τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου μετέφερον ἀπὸ τὰς Θήβας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸ λείψανον τοῦ ἀποστόλου τούτου διὰ μέσου τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου τοῦ μεγάλου δουκὸς τῆς Αἰγύπτου καὶ μάρτυρος, καὶ ἀπεθησαύρισεν αὐτὸ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ὑποκάτω εἰς τὴν ἁγίαν Γράπεξαν, μετὰ τῶν τιμίων λειψάνων Ἀνδρέου καὶ Τιμοθέου τῶν ἀποστόλων (ἡ δὲ τῶν λειψάνων τοῦ Λουκᾶ κατάθεσις ἐερατάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ἰουνίου.)

Λέγουσι δὲ, ὅτι ὁ Λουκᾶς οὗτος πρῶτος ἐξωγράφησε τρεῖς εἰκόνας τῆς Κυρίας Θεοτόκου, φερούσας ἐν ἀγκάλαις τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀπὸ κηρὸν καὶ μαστίχην καὶ χρώματα, τὰς ὁποίας ἐπρόσφερεν εἰς αὐτὴν ἔτι ζῶσαν ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ νὰ μάθη ἀνίσως ἦσαν ἀρεσταὶ εἰς αὐτήν. Ἡ δὲ Μήτηρ τοῦ Κυρίου ἀπεδέξατο αὐτάς, καὶ εἶπεν « Ἡ χάρις τοῦ ἐξ ἐμοῦ τεχθέντος εἶη δι' ἐμοῦ μετ' αὐτῶν. » Ὁσαύτως δὲ ἐξωγράφησε καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἁγίων ἀποστόλων τῶν Κορυφαίων, καὶ ἀπὸ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον διεδόθη εἰς τὸν κόσμον τὸ τοιοῦτον καλὸν καὶ εὐσεβὲς καὶ πάντιμον ἔργον· τὸ νὰ ζωγραφίζωνται δηλαδὴ αἱ τῶν ἁγίων εἰκόνες. (Τὸν κατὰ Πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν νέον Ἰησαυρόν. Ἀπόμνημα δὲ ἔχει εἰς αὐτὸν ὁ Μεταφραστὴς ὅπερ ἐστίν αὐτὸς ὁ βίος του ὁ ἑλληνικός, οὗ ἡ ἀρχή· « Εἰ καὶ δικαίου μνήμη μετ' ἐγκωμίων »· σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ΜΑΡΙΝΟΥ τοῦ γέροντος εἶφει τελειωθέντος,

- » Γέρον Μαρίνος ἐξελέγχει γραῦν πλάνην,
- » Τόλημῃ νεάζων καὶ τελειοῦται ζήφει.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ, ὁ ἐν τῷ Εὐεγράτῃ ποταμῷ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Ἐκ τοῦ παρκατρέχοντος ὡς ὄναρ βίου,
- » Ἰουλιανὸς ἄσμενος παρκατρέχει.

! Κολλύριον δὲ εἶναι ἐν ἱατρικῶν κατεσκευασμένον ἀπὸ βοδύπιγμα καὶ ἄλλα εἶδη, βοηθητικὸν εἰς τοὺς βεβλαμμένους ὀφθαλμούς.

Οὗτος ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν Ἰουλιανὸς ¹ παραιτήσας τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, ἀπῆλθεν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ, καὶ ἐκεῖ εὐρών ἐν σπήλαιον, διῆγε τὴν ζωὴν του μοναστικῶς. Τοῦτον ὕστερον πολλοὶ καὶ ἄλλοι μιμηθέντες, ὑπῆγον πλησίον εἰς ἐκεῖνο τὸ σπήλαιον τοῦ ὄσιου, καὶ κατεσκευάσαντες καλύβας, γενόμενοι ἕως ἑκατὸν εἰς τὸν ἀριθμὸν, συνηγωνίζοντο μὲ τὸν ὄσιον, καὶ τὰ αὐτὰ φαγητὰ ὅσα ἔτρωγεν ἐκεῖνος, ἔτρωγον καὶ αὐτοί. Οὗτος ὁ θαυμασιος ἀπήντησε ποτὲ δράκοντα, καὶ τοῦτον κατεξέσχισε καὶ ἐθανάτωσε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ· ὑπῆγε δὲ καὶ εἰς τὸ Σίναϊον ὄρος, καὶ ἔκτισεν ἐκκλησίαν πλησίον εἰς τὴν πέτραν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποῖαν ὁ νομοθέτης Μωσῆς εἶδε τὸν Θεόν, καθὼς εἶναι δυνατόν νὰ ἴδῃ ἄνθρωπος· ἡ ὁποία ἐκκλησία διασώζεται μέχρι σήμερον.

Ἀλλὰ καὶ ὅτε ὁ δυσσεβὴς Ἰουλιανὸς ὑπῆγεν εἰς τὴν Περσίαν, πολλοὶ Χριστιανοὶ φοβούμενοι μήπως γυρίσῃ ἀπ' ἐκεῖ καὶ πάλιν πολεμήσῃ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ὁ ἀλιτήριος, ἐπρόστρεξαν εἰς τὸν ὄσιον τοῦτον, καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ τοὺς λυτρώσῃ διὰ τῶν

¹ Τοῦτου τοῦ ὄσιου Ἰουλιανοῦ τὸν βίον συγγράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ β' τῆς Φιλοθέου Ἱστορίας· λέγει δὲ ὁ Θεοδώρητος ἐκεῖ, ὅτι ὁ ὄσιος οὗτος πρότερον μὲν ἔκτισε τὴν καλύβην του εἰς τὴν χώραν τὴν καλουμένην Ὀστρονῶν, ἧτις παλαιὰ ὀνομάζετο Παρβουαίων, καὶ ὅτι οἱ ἐγχώριοι τιμῶντες τοῦτον τὸν ὄσιον, ἀπεκάλουν αὐτὸν Σάββαν, ὁ δὲ λαὸς, προσβύτην ἑλληνιστί. Ἀξιόλογον δὲ εἶναι καὶ ἐκεῖνο τὸ ἄλλο ὅπερ εἶπεν ὁ ὄσιος οὗτος, παρὰ τῷ Θεοδώρητῳ εὕρισκόμενον. Παρκληθεὶς δηλαδὴ ποτὲ ὑπὸ τῶν μαθητῶν του, διὰ νὰ κτίσῃ μικρὸν οἶκον, ἐπέστη καὶ ἔδωκε τὰ μέτρα τοῦ οἴκου· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι ἐποίησαν αὐτὸν μεγάλον· βλέπων αὐτὸν ὁ ὄσιος « Δέδοικα, ἔφη, ὧ ἄνδρες, μὴ τὰ ἐπὶ γῆς εὐδύνοντες καταγώγια, σμικρύνονμεν τὰ ἐπουράνια, καὶ τοι, ταῦτα μὲν ἐστὶ πρόσκαιρα, ἐκεῖνα δὲ αἰώνια, καὶ πέρας λαβεῖν οὐ δυνάμενα ». Ἀρμόζει δὲ ὁ ἐλεγκτὸς οὗτος καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς μοναχοὺς τοῦ τωρινοῦ καιροῦ, διότι καὶ ἡμεῖς μεγάλως ἐπὶ γῆς κτίζοντες τὰς προσκαιροὺς κατοικίας, σμικρύνονμεν τὰς ἐν οὐρανοῖς Μονὰς τὰς αἰώνιας. Περὶ τοῦτου τοῦ Ἰουλιανοῦ γράφει καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος ὁμιλίᾳ εἰκοστῇ πρώτῃ εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους λέγων. « Ἔτε δὴπου καὶ ἀκηκόατε. Οἱ δὲ, καὶ ἐθεωρήσατε τὸν ἄνδρα, ὃν μέλλω νῦν εἰρεῖν, Ἰουλιανὸν λέγω τὸν θαυμασιον. Οὗτος ἦν ἀνὴρ ἄγροικος, ταπεινὸς καὶ ἐκ ταπεινῶν, οὐδὲ ὄλιως τῆς ἕωςθεν παιδείας ἐμπειροῦ, ἀλλὰ τῆς ἀπλάστου φιλοσοφίας πεπληρωμένον· Τοῦτου εἰς τὰς πόλεις ἐμβάλλοντος, (σπανίαις δὲ τοῦτο ἐγίνετο) οὔτε βητόρων, οὔτε σοριστῶν, οὔτε ἄλλου τινος εἰσελεύοντος, τοιαύτη τις ἐγίνετο συστροφή· τί δὲ λέγω; οὐχὶ πάντων βασιλείων καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ λαμπρότερον ἄδειται ἔτι καὶ νῦν; »

προσευχῶν του ἀπὸ τὰς κακοτεχνίας ἐκείνου. Ὑπακούσας λοιπὸν ὁ αἰεὶδῖμος ἐξέτεινε τὴν προσευχὴν του εἰς δέκα ἡμέρας. Τοῦτου χάριν ἤκουσεν ἄνωθεν θείαν φωνὴν λέγουσαν, ὅτι, ὄχι μόνον διὰ σὲ ὁ ἄγριος χοῖρος τοῦ ἀμπελωνος Χριστοῦ, ὁ μιὰρὸς καὶ δυσσεβὴς Ἰουλιανὸς κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἀποσφάττεται, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἀγρυπνίας καὶ παρακλήσεις πολλῶν ἀγίων ἀδελφῶν, ¹ ὕστερον δὲ ἀφ' οὔ ὁ μακάριος Μελέτιος ὁ Ἀντιοχείας ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, προσεκάλεσαν τινὲς χριστιανοὶ τὸν ὄσιον τοῦτον Ἰουλιανὸν, διὰ νὰ λάβουν τὴν εὐχὴν του καὶ εὐλογίαν καὶ διὰ νὰ παρηγορηθῶσιν ἀπὸ τὰς ψυχωφελεῖς νοουθεσίας του· ὁ δὲ ὄσιος συγκατένευσε νὰ ὑπάγῃ.

Πορευόμενος δὲ ὑπεδέχθη καθ' ὁδὸν ἀπὸ μίαν γυναῖκα φιλόθεον, ἧτις εἶχε παιδίον ἑπταετές· ὅταν δὲ ἐκάθισεν εἰς τὸν δαίπνον ὁ ἅγιος, ἐπειδὴ ἡ μήτηρ ἐκείνου ἐνησχολεῖτο εἰς τὸ νὰ ὑπηρετήσῃ ἐν τῇ τραπέζῃ, ἀπεμακρύνθη ὀλίγον ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς μητρὸς τὸ παιδίον, καὶ κατὰ συμβεβηκὸς πίπτει μέσα εἰς ἓν πηγάδιον· ἡ δὲ τιμία ἐκείνη γυνὴ, ἀφ' οὔ ἔμαθε τὸ συμβεβηκὸς, χωρὶς νὰ ἀλλοιωθῇ τελείως, ἢ νὰ ταραχθῇ, ἐσκέπασε τὸ πηγάδιον, καὶ μὲ μεγάλην πίστιν καὶ μεγαλοψυχίαν ὑπηρετεῖ τὸν ὄσιον. ² Ἐνῶ δὲ ὁ ἅγιος ἐζήτηι συνεχῶς τὸ παιδίον ἢ μήτηρ αὐτοῦ, ὡ τῆς θαυμαστῆς ἀνδρίας καὶ πίστεως! ἡπάτα μὲ φρόνησιν τὸν ὄσιον, λέγουσα καὶ προφασίζομένη, ὅτι τὸ παιδίον τῆς ἀσθεναῖ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος περισσότερον ἐζήτηι τὸ παιδίον, διὰ νὰ ἔλθῃ καὶ αὐτὸ εἰς τὴν τραπέζαν νὰ ἀπολαύσῃ τὴν εὐλογίαν του, τοῦτου χάριν ἡ μήτηρ του ἐφανέρωσεν εἰς αὐτὸν τὸ συμβεβηκὸς.

Ὁ δὲ ὄσιος παρευθὺς ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν τραπέζαν, καὶ ρίψας τὸ σκέπασμα τοῦ πηγαδίου, ὡ τοῦ θαύματος! βλέπει ὅτι τὸ παιδίον ἐχόρευεν ὑγιὲς μέσα εἰς τὸ νερὸν, καὶ ὡς ἂν νὰ ἔπαιξε μὲ τὰς χεῖράς του. Ὄθεν ἐπρόσταξεν ἓνα ἐκεῖ εὐρεθέντα, νὰ τὸ ἐκβάλῃ ἀπὸ τὸ πηγάδιον. Ἀφ' οὔ δὲ ἐξέβη ἔξω τὸ παιδίον, ἤρωτάτο νὰ εἶπῃ, ἂν ἔπαθε κανέν κακὸν ἐκεῖνο

¹ Ταύτην τὴν πρόρρησιν τοῦ ὄσιου, ἣν εἶπε περὶ τοῦ ἀποστάτου Ἰουλιανοῦ, ἀναφέρει ὁ ἴδιος Θεοδώρητος καὶ ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας κεφαλαίῳ δεκάτῳ ἕκτῳ.

² Ἐν τοιοῦτον συμβεβηκὸς ἠκολούθησε καὶ εἰς τὸν καιρὸν Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου, ὡς ἐν τῷ βίῳ τοῦτου ἑρᾶται κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Ἰανουαρίου.

δὲ ἀπεκρίνετο, ὅτι δὲν ἔπαθε τίποτε, ἐπειδὴ ἐβαστάζετο ἀπὸ τὸν γέροντα, ὅστις ὠμίλει καὶ ἐκολάκευεν αὐτὸ μέσα εἰς τὸ νερόν. Ὅτε δὲ ὑπῆγεν ὁ ὄσιος εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, κατέβη εἰς τὸ σπήλαιον, μέσα εἰς τὸ ὅποιον ἐκρύπτετο ποτὲ ὁ ἀπόστολος Παῦλος· τότε καὶ πλῆθος πολὺ χριστιανῶν ἐσύντρεξεν εἰς τὸ σπήλαιον, διὰ νὰ λάβωσι τὴν εὐλογίαν του, καὶ νὰ ὠφελῶσιν ἐκ τῆς διδασκαλίας του. Ὁ δὲ ὄσιος κρατηθεὶς ἀπὸ μίαν ὑπερβολικὴν θέρμη, ἐκοίτετο ὀλίγον τι ἀναπνέων καὶ σχεδὸν ὑπάρχων ἀφῶνος· ἐπειδὴ δὲ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες ἀδελφοί, τὸν ἠνώχλουν λέγοντες, ὅτι πολλοὶ χριστιανοὶ ἴστανται ἔξω τοῦ σπηλαίου, καὶ προσμένουσι νὰ ἐξέλθῃς διὰ νὰ λάβωσι τὴν εὐλογίαν σου, ἀπεκρίθη· Ἴδὼν συμφῆρη εἰς ἐμὲ ἡ ὑγεία, θέλει τὴν δώσει βέβαια ὁ Θεός· ὅθεν προσευχηθεὶς ὁ ὄσιος, ἐσῆκωσεν αὐτὸς ἑαυτὸν ἀπὸ τὸν λαυρότατον ἐκείνον πυρετόν, διὰ τὴν ὠφέλειαν τοῦ πλῆθους τῶν χριστιανῶν.

Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος μετέβαιεν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν εἰς τὰ βασιλεία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τότε ἀσθενῆς τις καὶ κατάκοιτος ἄνθρωπος, ἤγγισεν εἰς τὸ εὐτελὲς αὐτοῦ καὶ πτωχικὸν ἱμάτιον, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐστηκῶθη ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν καὶ ἠκολούθει εἰς τὸν ὄσιον, καθὼς καὶ ὁ πάλαι γωλὸς ἀναστὰς, ἠκολούθει εἰς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην τοὺς ἀποστόλους. Ὁ δὲ ἀσθενῆς ἐκεῖνος, ὄχι μόνον ἰατρεύθη ἀπὸ τὴν τοῦ σώματος ἀσθένειαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν τῆς ψυχῆς, διότι ἀστήρικτος ὢν εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, ἐστηρίχθη διὰ τοῦ ἁγίου εἰς αὐτήν. Ἐνῶ δὲ ὁ ἅγιος ἐπέστρεφεν εἰς τὴν ἀσκητικὴν του καλύβην διὰ μέσου τῆς πόλεως Κύρου, ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἐκεῖσε χριστιανοὶ, παρακαλοῦντες καὶ λέγοντες· Δούλε τοῦ Θεοῦ, ἡμεῖς προσμένομεν νὰ ἔλθῃ ἀντὶ τοῦ Ἐπισκόπου μας, ὁ δυσσεβὴς καὶ ὀλέθριος Ἀστέριος¹, λοιπὸν πρόσμεινον εἰς ἡμᾶς καὶ βοήθησον ὅ,τι δύνασαι, μήπως ἐκεῖνος μᾶς διαστρέψῃ ἀπὸ τὴν ὀρθοδοξίαν, μετὴν ῥητορικὴν καὶ σοφιστικὴν γλῶσσάν του. Ὁ δὲ ἅγιος ὑπακούσας, ἐπρόσμεινε, καὶ ποιήσας εὐχὴν ὁλονύκτιον ὁμοῦ μετ' ἄλλους ὀλίγους, ἐθανάτωσε τὸν

Ἀστέριον μετ' ἐπιπέμπτον, ἀφήσας εἰς αὐτὸν ζωὴν μιᾶς μόνης ἡμέρας, καὶ ταύτην ὀδυνηρὰν καὶ ἐπίπονον. Ὑποστρέψας λοιπὸν ὁ ὄσιος εἰς τοὺς μαθητάς του, καὶ διανύσας μετ' αὐτοὺς χρόνους ἀρκετοὺς, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—
* Οἱ ἅγιοι τεσσαράκοντα ΠΑΙΔΕΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Παιδῶν διπλῆ τέθηκεν εἰκάς ἐκ ξίφους,
» Τιμῶσα Χριστὸν τὸν διπλοῦν κατ' οὐσίαν.

* Ὁ ἅγιος ΜΝΑΣΩΝ Ἐπίσκοπος Κύρου ξίφει τελειοῦται.

» Ὡς πύργος ἐνδοῦς τὴν κίβαν κλίνας Μνάσων.
» Πτώσιν πρὸ τῆς γῆς τὴν ἀπὸ ξίφους μένει.

* Μνήμη τῶν ἁγίων νεοφανῶν μαρτύρων ΓΑΒΡΙΗΛ καὶ ΚΥΡΜΙΔΩΛΗ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἀθλησάντων ἐν ἔτει ἀρχῆς (1522).

† » Ὁ Κυρμιδώλης καὶ Γαβριὴλ οἱ δύο,
» Ἀθλοῦσιν ἅμα καὶ στεφανοῦνται ἅμα.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεός ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΙΩΗΛ.

» Ὁ γῆς Ἰωὴλ ἐκτραγωδήσας πᾶθον,
» Μετῆλθεν ἐκ γῆς εἰς τόπον κρείττω πάθους.
» Ἐνεακαιδεκάτῃ μόρῃ ἀμψεκάλυψεν Ἰωὴλ.

Οὗτος ὁ προφήτης ἦτον ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ρουβὶμ, υἱὸς Βαθουήλ, ἐκ τοῦ ἀγροῦ τοῦ καλουμένου Μεθομορρῶν. Ἐρμηνεύεται δὲ Ἰωὴλ, ἀγάπη Κυρίου, ἡ ἀρχή, ἡ ἀπαρχή Θεοῦ. Ἐπροφήτευσεν δὲ ὁ προφήτης οὗτος περὶ τῆς πείνης, τὴν ὅποιαν ἐμελλον νὰ λάβουν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ διὰ τὸν ἀφανισμόν τῶν νομικῶν θυσιῶν, καὶ διὰ τὸ πάθος δικαίου Προφήτου, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου θὰ ἀνακαινισθῇ εἰς σωτηρίαν ὅλη ἡ γῆ. Καὶ ταῦτα προφητεύσας, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη εἰς τὴν ἰδικὴν του γῆν· προέλαθε δὲ οὗτος τὴν τοῦ Χριστοῦ ἔλευσιν ἔτη ὦ, (800).²

¹ Ὁ Ἀστέριος οὗτος ἦτον Ἀρειανός. Οὕτω λέγει περὶ αὐτοῦ ὁ Σωζόμενος· « Ἐν Καππαδοκίᾳ τὴν σοφιστικὴν μετιῶν, ταύτην μὲν κατέλιπε, χριστιανίζων δὲ ἐπηγγέλλετο. Ἐπεχειρεῖ δὲ καὶ λόγους συγγράφειν, οἱ μέχρι νῦν φέρονται, δι' ὧν τὸ Ἀρειοῦ συνίστη δόγμα ». Σωζόμε. Ἐκκλ. ἱστορ. β:βλ. ἀ. κεφαλ. λς'.)

¹ Τὸ μαρτύριον τούτων ἔρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

² Περὶ τοῦ Θεοῦ τούτου Ἰωὴλ ταῦτα γράφει ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκά του. Ἦγουν ὅτι ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους Ὁ-

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνημῆ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΟΥ-
ΑΡΟΥ.

- » Ξεσμους ἀπίερους καρτεροῦντος Οὐάρου,
- » Σκτῶν πλάνης ἔξαρχος, οὐαί μοι λέγει.

† Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξι-
μιανοῦ ἐν ἔτει τδ' (304)· συνηριθμείτο δὲ μὲ
τὸ βασιλικὸν στρατεύμα τὸ ἐν Αἰγύπτῳ εὐρι-
σχόμενον, καὶ μὲ τὸ τάγμα τὸ ἐκ Τυάνων, ὀ-
νομαστός ὢν κατὰ τὸ γένος, καὶ ἀσύγκριτος
κατὰ τὴν ἀνδρίαν τοῦ σώματος· ὄθεν διὰ τὰ
τοιαῦτα προτερήματά του ἦτον ἀγαπητὸς καὶ
πολλοῦ ἀξίος εἰς τὸν βασιλεῖα Μαξιμιανόν. Οὗ-
τος λοιπὸν ὁ μακάριος, εὐσεβῆς ὢν Χριστια-
νός, ἐπεμελείτο κρυφίως τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς
εὐρισκομένους διὰ τὴν πίστιν χριστιανούς, καὶ
ἐπαρακάλει τὸν Θεόν, νὰ ἀξιώθῃ νὰ πάθῃ καὶ
αὐτός, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι. Ἐτυχε δὲ ποτε καὶ
ἐκλείσθησαν εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὴν πίστιν
ἑπτὰ ¹ ἐρημίται ἀσκηταί· ὄθεν ἐπεσκέπτετο αὐ-
τοὺς ὁ ἅγιος Οὐάρος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ εἰς ἀπὸ
ἐκείνους ἀπέθανεν ἐντὸς τῆς φυλακῆς, διὰ τοῦτο
ἀντ' ἐκείνου, συνηριθμήσατο τὸν ἑαυτὸν του μὲ
τοὺς λοιποὺς ὁ αἰοίδιμος οὗτος. Ὅθεν εὐθὺς
κρεμασθεὶς, δέρεται μὲ ῥάβδία χονδρά· ἔπειτα
ἀπλωθεὶς κατὰ γῆς, ἐδάρη μὲ λωρῖα ὠμά· εἶτα
ἐσύρθη κατὰ γῆς ἀπὸ τέσσαρας στρατιώτας·
μετὰ ταῦτα κρεμασθεὶς πάλιν, καταξέσχίζεται
μὲ σιδερεῶ ἀνύχια, καὶ στερεῖται τὰς περισσο-
τέρας σάρκας τοῦ σώματός του. Καὶ οὕτω ἐν
μέσῳ τοιούτων βασάνων, αἱ ὁποῖαι παρετάθη-
σαν ἐπὶ πέντε ὥρας, παραδίδει τὴν ψυχὴν του
τῷ ποθουμένῳ Χριστῷ ὁ καλλινίκος τούτου

ζίου καὶ Ἰωάννου καὶ Ἀλκι καὶ Ἐζεκιῶ τῶν βασιλέων Ἰού-
δα, καὶ Ἰεροβοάμ τοῦ δευτέρου βασιλέως Ἰσραὴλ. Εἰς τρεῖς
δὲ κεφάλαια διαμερίζεται ἡ προφητεία του. Ἐν δὲ τῷ β΄
εὐαγγελίζεται πάσης σάλπιγγος εὐχρότερον τὴν ἑνσαρκὸν ἔ-
λευσιν τοῦ Θεοῦ Λόγου, καὶ τὴν κήσθον τοῦ ἁγίου Πνεύματος
ἐπαγγελίεται, καὶ τὸ σωτήριον πάθος, καὶ τὴν δευτέραν πα-
ρουσίαν αὐτοῦ. Ὁ δὲ Κλήμης ὁ Κανόνικος λέγει, ὅτι ὁ Ἰωὴλ
ἦτον σύγχρονος μὲ τὸν προφήτην Ἀμώϊ. Σημειώσεται, ὅτι εἴ-
ναι καὶ ἄλλος προφήτης, Ἰωὴλ ὀνομαζόμενος, ὅστις ἐποίησε
βιβλίον, ὃ νῦν οὐ σφίζεται, καὶ ὅρα εἰς τὴν τριχοστὴν τοῦ
Μαρτίου, ὅτε ἐορτάζεται.

¹ Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξηριστῇ γράφεται, ὅτι αἱ μὲν
εἴ ἔρημίται παρετάθησαν ἐπὶ τοῦ βήματος. Ἐρωτηθέντων
δὲ αὐτῶν καὶ διὰ τὸν ἔσδομον συνασκητῆν των καὶ ἀποκριθέν-
των, ὅτι κείνος ἀπέθανε πρότερον εἰς τὴν ἔρημον, τότε ἀντι-
κειμένου ὁ γενναῖος Οὐάρος εἰσπηδήσας εἰς τὸ μέσον, παρέδω-
κεν ἑαυτὸν εἰς τὸ μαρτύριον.

ἀγωνιστῆς καὶ λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν
στέφανον.

Μία δὲ γυνὴ εὐγενῆς καὶ πλουσία, Κλεο-
πάτρα ὀνομαζομένη, ὑπῆγε τὴν νύκτα καὶ ἐπῆ-
ρε τὸ λείψανον τοῦ μάρτυρος· λαβοῦσα δὲ αὐτὸ
ἀπῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα τῆς Παλαιστίνης, ὁ-
μοῦ μὲ τὸν μονογενῆ τῆς υἱὸν, καὶ ἐκεῖ ἔκτισε
ναὸν πολυέξοδον εἰς τὸ τοῦ μάρτυρος ὄνομα.
Τότε ἠκολούθησε καὶ ἐν τοιοῦτον συμβεβηκός,
ἀνάμικτον μὲ λύπην ὁμοῦ καὶ χαράν. Διότι ἡ
φιλόθεος ἐκείνη γυνὴ, φιλοτιμουμένη διὰ νὰ
χαίρῃ πανταχόθεν, ἠγόρασεν ἀντὶ χρημά-
των ἀπὸ τὸν βασιλεῖα, ἐν βασιλικὸν ἀξίωμα
διὰ νὰ τὸ ἔχῃ ὁ υἱὸς τῆς. Ὅθεν λαβοῦσα τὴν
γλαμύδα καὶ τὴν ζώνην, τὰ παράσημα τοῦ βα-
σιλικῦ ἀξιώματος, τὰ ἔβαλεν ἐπάνω εἰς τὸ
λείψανον τοῦ μάρτυρος, διὰ νὰ εὐλογηθῶσι
παρ' αὐτοῦ· ἔπειτα παρεκάλεσε τοὺς ἀρχιερεῖς
καὶ ἱερεῖς, ὅσοι συνήχθησαν διὰ νὰ ἐγκαινιά-
σωσι τὸν ναὸν τοῦ μάρτυρος, διὰ νὰ εὐλογή-
σωσι καὶ αὐτοὶ τὰ ἴδια ἐκεῖνα· καὶ οὕτω τὰ
ἐφόρεσεν ὁ υἱὸς τῆς. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσαν τὰ
ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ, καὶ ἐναπετέθη τὸ λείψανον
τοῦ ἁγίου Οὐάρου ἐντὸς τοῦ ἁγίου Βήματος,
τότε ἡ θαυμαστὴ Κλεοπάτρα ἐφίλευσε φιλο-
τίμως ὄλους, ὅσοι συνήχθησαν, καὶ τοὺτους
ὕπηρεται αὐτῇ ἡ ἴδια καὶ ὁ υἱὸς τῆς, μὲ με-
γάλῃν προθυμίαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἔκο-
πίασε πολλὰ ὑπηρετῶν, καὶ ἡ ἡμέρα ἔφθασεν
εἰς τὴν δύσιν, ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην του διὰ
νὰ ἀναπαυθῆ.

Ἡ δὲ μήτηρ του παρεκάλει αὐτὸν νὰ σηκω-
θῇ διὰ νὰ φάγῃ πρῶτον, καὶ ἔπειτα νὰ κοιμηθῇ
μὲ ἀνάπαυσιν. Βλέπουσα δὲ, ὅτι ὁ υἱὸς τῆς
ἐθερμαίνεται ἀπὸ λαῦρον πυρετόν, οὐδὲ αὐτῇ
δὲν ἠθέλησε νὰ φάγῃ τελείως· ἀλλ' ἔμενε νὰ
ἴδῃ, πῶς ἔχει νὰ ἀποβῇ ἡ ἀσθένεια τοῦ υἱοῦ
τῆς. Καὶ λοιπὸν καθημένη πλησίον εἰς τὸν μο-
νογενῆ τῆς νησιτικῆ καὶ αὔπνος, κατεφλέγετο
εἰς τὰ σπλάγγνα ἀπὸ τὴν λύπην, ὅχι ὀλιγώ-
τερον ἀπὸ τὸν υἱὸν τῆς· εἶτα βλέπουσα ὅτι ὁ
υἱὸς τῆς ἀπέθανε, πρῶτον μὲν ἀπὸ τὴν λύπην
τῆς ἔπεσεν ὡς νεκρά κατὰ γῆς· ἔπειτα δὲ συ-
νεληθοῦσα ὀλίγον, φορτύνεται τὸν νεκρὸν υἱὸν
τῆς εἰς τοὺς ὠμούς τῆς καὶ φέρει τοῦτον καὶ
ἀποθέτει ἐπάνω εἰς τὸν τάφον τοῦ μάρτυρος,
κλαίουσα καὶ θρηνοῦσα τὴν τοῦ φιλάτου τῆς
υἱοῦ στέρξιν. Καὶ τί λόγια δὲν ἔλεγεν; ἡ τί
κινήματα καὶ ἔργα δὲν ἔπραττεν ἀπὸ ἐκεῖνα
τὰ ὁποῖα ἡμποροῦν νὰ φέρωσι τοὺς ἀνθρώπους
εἰς σπλάγγνος καὶ δάκρυα; ἔπειτα καὶ πρὸς
τὸν μάρτυρα ἐπιστρέφουσα, παρεπονείτο, καὶ

τρόπον τινα, εἶχε κρίσιν μετ' αὐτόν, διατί ἄρῃ-
σε τὸν υἱὸν τῆς νᾶ ἀποθάνῃ, ἀφοῦ τόσον πολλὰ
τὸν ἠγάπα. Τελευταῖον δὲ παρεκάλει θερμῶς
τὸν ἅγιον νᾶ κάμῃ ἐν ἀπὸ τὰ δύω, ἢ τὸν υἱὸν
τῆς νᾶ ἀναστήσῃ, ἢ νᾶ πάρῃ καὶ αὐτὴν μετ'
ἐκείνου.

Ἐνῷ δὲ ἔλεγε ταῦτα πικρῶς, ἤλθεν ὕπνος
εἰς αὐτὴν καὶ ἐκοιμήθη ὀλίγον, καὶ ἰδοὺ φαί-
νεται εἰς τὸν ὕπνον τῆς ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς
Οὐάρος, ἔχων μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν υἱὸν τῆς.
Ἦσαν δὲ καὶ οἱ δύω ἐστολισμένοι μετ' ἀμπερὰ
καὶ ὑπέρφωτα ἱμάτια ἐφόρουσαν δὲ εἰς τὰς κεφα-
λάς των λαμπροτάτους στεφάνους. Οὗτοι λοι-
πὸν φανέντες εἰς τὴν Κλεοπάτραν, καὶ μετ' ἡν
ὑπερφυσικὴν ἐκείνην καὶ ἐνδοξὸν θεωρίαν καὶ
μετ' ἡν χαροποιὰ λόγιάν των, τόσον πολλὰ ἐπα-
ρηγόρησαν τὴν ψυχὴν τῆς, ὥστε καὶ αὐτὴ εἰς
τό ἐξῆς τοὺς παρεκάλει, νᾶ πάρῃσι πλησίον των
καὶ αὐτὴν, διὰ νᾶ εὐρίσκηται πάντοτε μετ' αὐ-
τοῦς εἰς τοιαύτην δόξαν. Ἀφ' οὗ δὲ οὕτω τὴν
ἐχαροποίησαν, ἐγένον ἀφαντοί. Ἡ δὲ Κλεο-
πάτρα εὐθὺς ἐξυπνήσασα, εὐρέθη γεμάτη ἀπὸ
χαρὰν ὑπερέβαλλουσαν ὅθεν διεγρησαμένη τὴν
ὄψασάν εἰς τοὺς ἐκεῖ εὐρεθέντας, ἐκίνησεν ὁ-
λοῦς εἰς ἐκπλήξιν καὶ δοξολογίαν Θεοῦ λα-
βοῦσα λοιπὸν τὸ ποθεινὸν σῶμα τοῦ υἱοῦ τῆς
τὸ ἀπέθεσε πλησίον εἰς τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος,
καὶ οὕτως ἀπέδωκε μετὰ τῶν παρευρεθέντων
ὀλονύκτιον εὐχαριστίαν εἰς τὸν μάρτυρα. Ἐ-
πειτα διαμοιράσασα τὸν πλοῦτόν τῆς εἰς τοὺς
πέντητας, καὶ πενιχρὰ ἱμάτια φορέσασα, ἐκάθη-
το εἰς τὸ ἐξῆς παρὰ τὸν τάρον τοῦ μάρτυρος,
ὑπηρετοῦσα προθύμως. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν
ἐκεῖ ἐπτά χρόνους μετ' ἡστέας καὶ προσευχᾶς
καὶ δάκρυα, τοσοῦτον ἐκαθάρθη ἢ μακαρία,
ὥστε πᾶσαν Κυριακὴν ἐβλεπε τὸν τοῦ Χριστοῦ
μάρτυρα καὶ τὸν υἱὸν τῆς, λαμπρῶς ἐστολι-
σμένους, οἵτινες φαινόμενοι ἐδίδαν παρηγορίαν
εἰς τὴν λύπην τῆς. Οὕτω λοιπὸν διανύσασα ἢ ἀ-
οίδιμος, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη, καὶ ἀπῆλθε διὰ νᾶ
ἀπολαύσῃ τὸν ἅγιον Οὐάρον καὶ τὸν ποθούμε-
νον υἱὸν τῆς εἰς τὰ οὐράνια. Τὸ δὲ σῶμα αὐ-
τῆς ἐνεταφιάσθη πλησίον τοῦ τάρου τοῦ υἱοῦ
τῆς. Τὸν πλατύτερον βίον τοῦ ἁγίου τούτου
ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Τοῦτον δὲ ἑλλη-
νιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς. Οὗ ἡ ἀρχὴ.
« Μαξιμιανοῦ τοῦ τυράννου » σώζεται ἐν τῇ
τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν
τῇ Ἀσύρα.)

* Οἱ ἐκ τῆς ἐρήμου ἔξ ὀσιομάρτυρες οἱ σὺν τῷ
ἡγιῷ Οὐάρῳ ἀθλήσαντες, ζῆφει τελειοῦνται.

* » Ἀσκητικῶς ζήσαντες ἄνδρες ἔξ ἄμα,
» Ἀθλητικῶς θνήσκουσιν ἐκ ξίφους ἄμα.

Μνήμη τῶν ἐν Περσίῳ ἁγίων μαρτύρων ΣΑ-
ΔΩΘ Ἐπισκόπου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐκατόν
εἴκοσι.

Εἰς τὸν Σαδῶθ.

» Σαδῶθ ὁ θεὸς τὴν χάριν τμηθεὶς ξίφει,
» Θεοῦ Σαββάθ νῦν παρίσταται θρόνῳ.

Εἰς τοὺς ἐκατόν εἴκοσι μάρτυρας.

» Δεκάς δεκαπλῆ μαρτύρων συμμάρτύρων,
» Καὶ δις δέκα θνήσκουσι πληγέντες ξίφει.

Κατὰ τοὺς χρόνους καθ' οὓς ἐβασίλευεν ὁ
Σαβῶριος εἰς τὴν Περσίαν ἐν ἔτει τλ' (330)
ἦτον Ἐπίσκοπος ὁ ἅγιος οὗτος Σαδῶθ εἰς μίαν
ἐπαρχίαν τῆς Περσίας. Ἐπειδὴ δὲ οὗτος ἐδί-
δασκε μὲν τὸν λαόν τοῦ Χριστοῦ, ἐβάπτιζε δὲ
καὶ τινὰς Πέρσας, τούτου χάριν διεβλήθη εἰς
τὸν βασιλέα Σαβῶριον, καὶ παρασταθεὶς εἰς
αὐτόν, καὶ μὴ πεισθεὶς νᾶ προσκυνήσῃ τὸν ἡ-
λιον καὶ τὴν φωτίαν καὶ τὸ νερόν, δέρεται με-
τέωπον ἔως τῶν ὀνύχων τῶν ποδῶν, καὶ οὕ-
τως ἐκβάλλουσι λωρίον τέσσαρα δάκτυλα εἰς
τὸ πλάτος. Ἐπειτα δέρουσι αὐτόν μετ' ἀνι-
βασίων, καὶ κυλίουσιν αὐτόν ἐπάνω εἰς ἀνημμένα
κάρβουνα, καὶ ἐπάνω εἰς σκόλοπα· μετὰ δὲ
ταῦτα σφίγγουσιν αὐτόν εἰς γαλεάγραν καὶ
κατασυντρίβουσι τὰ ὀσά του. Ταῦτα δὲ ὅλα
ὑπέμεινεν εὐχαρίστως ὁ γενναῖος τοῦ Κυρίου
ἀγωνιστής. Ὅθεν διὰ τὴν ὑπομονὴν του ταύ-
την, περισσότερον ἦναψε τὸν τυράννον εἰς θυ-
μόν, καὶ λοιπὸν ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν· εἶτα
ἐκβάλλεται ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ πάλιν ἐρω-
πᾶται ἂν προσκυνῇ τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα· ἐπει-
δὴ δὲ εὐρέθη ὑγιής ἀπὸ τὰς προτέρας πληγὰς,
ἐκρέμασαν αὐτόν κατακέφαλα καὶ κατετρύπη-
σαν τὸ σῶμά του μετ' αὐβλή.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἤκουσε τοῦ βασιλέως νᾶ
φοβερίζῃ ἀκόμη αὐτόν, ὅτι καὶ θὰ σκορπίσῃ
καὶ θὰ ἀφανίσῃ τελείως ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώ-
ματός του, διὰ τοῦτο ἀνταπεκρίθη πρὸς αὐτόν
πιστεύω εἰς τὸν Θεόν μου, ὅτι ἂν μετ' ἀσχορ-
πίσης, οἱ χριστιανοὶ θέλουν διαμοιρασθῇ τὰ λεί-
ψανά μου, καὶ ὅποιος ἐπικαλεσθῇ τὸν Θεόν διὰ
μέσου τοῦ ὀνόματός μου θέλει εὖροι σωτηρίαν.
Εὐθὺς δὲ ἄμα εἶπε τὰ λόγια ταῦτα, ἀπέκοψαν
τὴν ἱερὰν γλῶσσάν του· ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἀ-
θλητῆς σηκώσας τὰ ὄμματα καὶ τὰς χεῖράς
του εἰς τὸν οὐρανὸν προσηυχῆθη νοερώς καὶ

ὦ τοῦ θαύματος! ἀκούει φωνὴν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν λέγουσαν· Ἡ αἰτησίς σου ἐτελειώθη· καὶ ἰδοὺ θέλεις λαλεῖ ὡς τὸ πρότερον. Ὅθεν ἐφύτρωσε πάλιν ἡ γλῶσσά του καὶ ἐι' αὐτῆς ἐλάλει καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ταῦτα δὲ τὰ θαυμασία βλέποντες οἱ λαοί, ἐθαύμασαν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἄνθρωποι τὸν ἀριθμὸν χίλιοι διακόσιοι ἐβδομήκοντα. Βλέπων δὲ ὁ βασιλεὺς, ὅτι πολλοὶ Πέρσαι διὰ μέσου τοῦ ἀγίου πιστεύουσιν εἰς τὸν Χριστὸν, ἐπρόσταξε νὰ κόψουν τὴν κεφαλὴν του· ἐπειδὴ δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐφώναξαν λέγοντες· βασιλεῦ, καὶ ἡμεῖς διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἔτοιμοι εἴμεθα νὰ ἀποθάνωμεν· διὰ τοῦτο ἔδωκεν ἀπόφασιν ὁ βασιλεὺς νὰ θανατώσουν καὶ ἐκείνους. Ἐπῆραν λοιπὸν ὅλους οἱ στρατιῶται, καὶ τοὺς ἀπήγαγον εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης. Ὁ δὲ ἅγιος Σαδῶθ προσηυχῆθη πρῶτον εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἔπειτα ἐσφράγισεν ὅλους τοὺς σὺν αὐτῷ, ὄντας ἑκατὸν εἴκοσι. Καὶ οὕτως αὐτὸς μὲν ἀπεκεφαλίσθη πρότερον, ἀκολούθως δὲ ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οἱ λοιποί. Καὶ ἔλαβον ὅλοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

* Ὁ ἅγιος ΛΕΟΝΤΙΟΣ ὁ φιλόσοφος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Σὺ καὶ λογισμοὺς ζῶν νόθους ἤγξας πάτερ,
» Καὶ συλλογισμῶν γνοὺς τέχνην ἀππλλάγης

* Οἱ ἅγιοι ΦΙΛΗΞ πρεσβύτερος, καὶ ΕΥΣΕΒΙΟΣ διάκονος ξίφει τελειοῦνται.

* » Τομὴν κεφαλῶν Εὐσέβιος καὶ Φίληξ,
» Φίλην δι' εὐσέβειαν ὦ πῶς ἠγάπων!

* Ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ θανατουργός, ὁ κατὰ τὸ ὄρος τοῦ Ρίλα ἀσκήσας, καὶ τὴν ἐκεῖσε μοιρὴν οἰκοδομήσας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.¹

† » Κτίτωρ μονῆς σὺ ὦ Ἰωάννη Ρίλας,
» Δειχθεῖς, κατοικεῖς νῦν μονὰς τὰς ἐν πόλῳ.

† Οὗτος ὁ ὄσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ Ουματοουργός ἐγεννήθη εἰς ἕν χωρίον Σηρίνον καλούμενον, τὸ ὅποσον εὐρίσκειτο

¹ Σημειώσται, ὅτι τὸ Συναξάριον τοῦτο μεταγλωττίσθη ἐκ τοῦ Σλαβονικοῦ ὑπὸ τοῦ βιολογοποιτάτου κυρίου Σεραφείμ, συνειργεία καὶ ἐξῶθεν τοῦ πανοσιωτάτου ἀγίου ἐπιτρόπου τῆς ἱερῆς καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Χιλιανταρίου κυρίου Ἰωάνη, οὗ καὶ τὴν χάριν ὁμολογεῖν δίκαιον.

παρὰ τὴν πόλιν Σοφίαν, τὴν κοινῶς Σόφιαν λεγομένην, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων, Βουλγάρων ὄντων κατὰ τὸ γένος, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ βασιλέως τῶν Βουλγάρων Πέτρου καὶ τοῦ βασιλέως τῶν Ρωμαίων, Κωνσταντίνου τοῦ Διογένοους ἐν ἔτει ὡπδ' (884). Ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας ἤτον ὁ ἅγιος χρηστοθήτης καὶ εὐλαβῆς καὶ ἐδούλευεν εἰς τὸν Θεόν μετὰ φόβου καὶ ἀγάπης· ὅθεν ἡ ἀγάπη αὐτῆ ἐδίδαξεν αὐτὸν νὰ φυλάττῃ τὰς ἐντολάς τοῦ Χριστοῦ, καθὼς εἶπεν ἐν Εὐαγγελίῳ ὁ Κύριος· «Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ ἀγαπῶν με.» (Ἰω. ιδ'. 21). Βλέποντες δὲ τὸν νέον τινὲς φθονεροὶ καὶ ἀμελεῖς εἰς τὰ καλὰ ἔργα, ὠνόμαζον αὐτὸν ὑποκριτὴν· ὁ δὲ ὄσιος χωρὶς νὰ συλλογίζηται τὰς τοιαύτας κατηγορίας, ἐμοίρασε τὰ ὑπάρχοντά του εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ οὕτως ὑπῆγεν εἰς μοναστήριον καὶ ἔγεινε μοναχός. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖ ἐγυμνάσθη τὴν ὑπακοὴν καὶ ταπεινώσιν, ἤξιώθη ὁ ἀσίδιμος θεικῆς ὀπτασίας, ἡ ὁποία τὸν ὠδήγησε ν' ἀναβῆ ἐπάνω εἰς ἕν βουνόν, καὶ ἐκεῖ νὰ ἡσυχάσῃ· ὅθεν ὁ ἅγιος ἀναβὰς εἰς αὐτὸ καὶ ποιήσας μικρὰν καλύβην, ἡσύχαζεν ἐκεῖ, τρεφόμενος μὲν ἀπὸ ἀγρίας βοτάνης, ἐνδεδυμένος δὲ ὦν μὲ δερμάτινον φόρεμα, καὶ καταγινόμενος εἰς νηστείας, εἰς προσευχάς, εἰς ἀγρυπνίας, καὶ εἰς ἄλλας κακοπαθείας τῆς ἀσκήσεως.

Ὁ δὲ ἀνεψιὸς τοῦ ὄσιου, ὀνόματι Λουκάς, ἀκόμη παιδίον ὦν ἔφυγε κρυφίως ἀπὸ τοῦς γονεῖς του καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν θεῖόν του τοῦτον, ποθῶν διὰ νὰ γένῃ μιμητὴς τῆς πολιτείας του· ἀλλ' ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μανθάνων ὅτι ὑπῆγεν εἰς τὸν θεῖόν του, ἐκινήθη ὑπὸ τοῦ διαβόλου, καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν ὄσιον, ὕβριζεν αὐτὸν μὲ θυμὸν, πλάνον καὶ κακόγηρον αὐτὸν ὀνομάζων διότι ἔκλεψε τὸν υἱόν του. Ὅθεν ἀρπάξων ἀπὸ τὴν ἔρημον τὸν υἱόν του, ἐπέφερεν αὐτὸν εἰς τὸν κόσμον· ὁ δὲ ἅγιος προβλέπων ὅτι τὸ παιδίον θὰ πέσῃ εἰς τὰς παγίδας τοῦ διαβόλου, παρεκάλεσε τὸν Θεόν λέγων· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἴδε τὴν θλίψιν τῆς καρδίας μου καὶ ποίησον μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθόν, Σὺ γὰρ εἶπας «ἄφετε τὰ παιδιά καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρὸς με, τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. ιθ'. 14). Ὅθεν ὅτε ὑπῆγεν ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου εἰς ὀλίγον διάστημα, ὦ τῶν κριμάτων σου Κύριε! ἐδάγκασε τὸ παιδίον ἐν ὀφίδιον, καὶ εὐθὺς μὲ ἐλαφρὸν θάνατον ἀπέθανε. Καὶ ὁ μὲν πατὴρ τοῦ παιδίου στραφεὶς πρὸς τὸν ὄσιον, μετενοεῖ διότι ἐπῆρεν αὐτὸ, ὁ δὲ ὄσιος

εδόξασε τὸν Θεόν, παρηγορηθεὶς εἰς τὴν λύπην του, ὅτι διὰ τοῦ προσκαίρου θανάτου τοῦ σώματος ἐλύτρωσε τὸ παιδίον ἀπὸ τὸν μέλλοντα αἰώνιον θάνατον τῆς ψυχῆς του.

Μετὰ ταῦτα μὴ ὑποφέροντες οἱ δαίμονες τοὺς πολλοὺς ἀγῶνας τοῦ ὄσιου, ἐφάνησαν μίαν νύκτα εἰς σχῆμα ληστῶν, καὶ ἔδειραν αὐτὸν, καὶ ἀπὸ τὸν τόπον ἐκείνον τὸν ἐδίωξαν ὅθεν ὁ ὄσιος ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐσωτέραν ἔρημον τοῦ ὄρους Ρίλα καὶ ἐκατοίκησεν εἰς τὸ κούσωμα ἐνὸς δένδρου μεγάλου. Κατὰ δὲ θείαν Πρόνοιαν ἐβλάστησεν ἡ ἔρημος ἐκείνη ρεβινθία, ἀπὸ τὰ ὅποια ἐτρέφετο ὁ ὄσιος εἰς πολὺν καιρὸν· τινὲς δὲ βροσκοὶ φιλευθέντες ποτὲ ἀπὸ τὸν ὄσιον μὲ τὰ ρεβινθία, ἔκλεψαν καὶ κρυφίως ἀπὸ αὐτὰ καὶ ἐπῆραν διὰ τὸν δρόμον· ἀλλ' ὁμως θέλοντες νὰ τὰ φάγωσι, εὔρον εὐκερα τὰ λουβία τῶν ρεβινθίων· ὅθεν ἐπιστραφέντες, ἐζήτησαν συγχώρησιν ἀπὸ τὸν ἅγιον. Ἐλθὼν δὲ ἄλλοτε ἄνθρωπος δαιμονισμένος πρὸς τὸν ὄσιον, καὶ πλησιάσας ὡς ἐν στάδιον, ἔπεσε κάτω κυλιόμενος καὶ λέγων· Ἦῤρ μὲ κατακαίει καὶ δὲν δύναμαι νὰ προχωρήσω. Παρακαλέσαντες δὲ τὸν ὄσιον οἱ μετὰ τοῦ δαιμονισμένου ὄντες, κατέπεισαν αὐτὸν νὰ προσευχηθῆ δι' ἐκείνον· ὅθεν παρακαλέσας ὁ ἅγιος τὸν Θεόν, ἐποίησε τὸν δαιμονιζόμενον ὑγιῆ.

Ἵστερον φεύγων τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων ὁ ὄσιος, ἀπεχώρησε μακρὰν εἰς ἓνα τόπον ἀγνωρίστον, καὶ εὐρὼν ἓνα σπήλαιον εἰς μίαν πέτραν ὑψηλὴν, ἐκατοίκησεν ἐκεῖ· οἱ δὲ δαίμονες λαμβάνοντες αὐτὸν, τὸν ἐκρήμνιζον κάτω· ἀλλ' ὁ ἅγιος πάλιν ἀνέβαινεν εἰς αὐτὸ, ἕως οὗ οἱ δαίμονες Θεοῦ βοήθεια, ἔγειναν ἄφαντοι. Ὅθεν ἀπὸ τότε ἄγγελος Κυρίου ἔφερεν εἰς τὸν ὄσιον τροφήν καθ' ἡμέραν, καὶ ἐπληρώθη εἰς αὐτὸν τὸ γεγραμμένον. « Ἄρτον Ἄγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος. » (Ψαλ. οζ'. 27). Κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν Σοφίαν Πέτρος ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων, καὶ ἀκούσας περὶ τοῦ ἁγίου, ἔστειλεν εἰς τὴν ἔρημον ἐννέα κληρικούς, διὰ νὰ τὸν εὐρωσιν, οἱ τινες μετὰ πέντε ἡμέρας μόλις εὐρόντες τὸν ἅγιον, εὐλογήθησαν ἀπὸ αὐτὸν, καὶ διηγῆθησαν τὸν πόθον, ὃν εἶχεν ὁ βασιλεὺς νὰ τὸν ἀπολαύσῃ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄνθρωποι ἦσαν πεινασμένοι, ἐτραπέζωσεν ὁ ὄσιος εἰς αὐτοὺς τὸν ἓνα ἄρτον, τὸν ὅποιον τοῦ ἔφερεν ὁ ἄγγελος, ἀπὸ τὸν ὅποιον ἔφαγον καὶ οἱ ἐννέα καὶ ἐχόρτασαν, καὶ πάλιν ἐπερίσσευσεν ὁ μισθὸς ἄρτος· ὅθεν ἐκπλαγέντες διὰ τὸ θαῦμα τοῦτο,

ἐγύρισαν εἰς τὸν βασιλέα, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ τὸ γενόμενον.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ταῦτα μαθὼν ὑπῆγεν ὁ ἴδιος εἰς τὸ ὄρος ἐκεῖνο μὲ τοὺς ἄρχοντας του διὰ νὰ ἴδῃ τὸν ἅγιον· ἐπειδὴ ὁμως δὲν ἤδυνήθη νὰ προχωρήσῃ διὰ τὸ τραχὺ καὶ κρημνώδες τοῦ τόπου, ἀπὸ μακρὰν μόνον εἶδε τὴν ὑψηλὴν πέτραν καὶ τὸ σπήλαιον, ὅπου ἐκατοίκει ὁ ὄσιος. Ὅθεν ἀπέστειλε δευτέρον δῶμα δούλους του, ἵνα προσκαλέσωσι τὸν ἅγιον νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ εὐλογῆσῃ τὸν βασιλέα· ἀλλ' ὁ ὄσιος δὲν ἔστερξε νὰ ταρχοθῆ ἀπὸ τὴν ἴσχυϊάν του, ἐπήνεσε δὲ μόνον τὴν τοῦ βασιλέως εὐλάβειαν, καὶ ὑπέσχετο, ὅτι μέλλουν νὰ ἴδωσιν ὁ εἰς τὸν ἄλλον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ἐὰν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας ποιήσωσιν. Ὅθεν ἐγύρισεν ὁ βασιλεὺς περίλυπος, διότι δὲν ἐπέτυχε τῆς αἰτήσεως· ὕστερον δὲ ἔστειλε χρυσίον καὶ ὀπωρικά διάφορα εἰς τὸν ὄσιον, γράψας καὶ τὴν κάτωθεν ἐπιστολὴν, περιέχουσαν ταῦτα.

« Ἐγὼ σεβασμῖώ μοι πατρὶ Ἰωάννη ἐρημοπολίτῃ τοῦ Ρίλα, Πέτρος βασιλεὺς. Ἀκούσας τῆς ὑμετέρας ἀγιωσύνης τὸ φιλόθεον ἦθος καὶ τὴν ἀγγελικὴν πολιτείαν, ἐπεθύμησα νὰ ἴδω τὴν σὴν ὁσιότητα, ἐλπίζων νὰ ἀπολαύσω πολλὴν ὠφέλειαν ἐκ τῆς συνομιλίας σας, ἐπειδὴ ἡ ματαῖα δόξα τοῦ κόσμου τούτου καὶ αἱ ἡδοναὶ καὶ ὁ πλοῦτος, καταποντίζουσιν ἡμᾶς, ὡς κύματα θαλάσσης· ὅθεν σκοτιζόμενοι ἀπὸ τὰς ταρχαῖς καὶ φροντίδας, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀνανεύσωμεν εἰς τὸ φῶς τῆς καθαρᾶς μετανοίας. Διὰ τοῦτο καὶ ἐπεθύμουν νὰ ἀπολαύσω ὀλίγον τινὰ φωτισμὸν ἀπὸ τὴν ἀγιωσύνης σου, ὁσιώτατε πάτερ· ἀλλ' ὁμως καὶ αὐτῆς τῆς χάριτος ἔστερήθη διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου. Ὅθεν παρακαλῶ καὶ νὰ μοὶ στείλετε κάποιαν παρηγορίαν καὶ παράκλησιν διὰ λόγου, ἵνα δροσίσω τὸν καύσωνα τῆς θλίψεώς μου, γνωστόν γὰρ εἶναι, τίμιε πάτερ, εἰς τὴν ἀγιωσύνην σου, πόσος χειμῶν πειρασμῶν, καὶ πόσαι ταρχαῖ καταθυθίζουσι τὰς καρδίας τῶν βασιλέων! »

Ταῦτην τὴν ἐπιστολὴν τοῦ βασιλέως ἐδέχθη ὁ ὄσιος, ὁμοῦ καὶ τὰς ἀσκητικὰς τροφάς· ἤγουν τὰ ὀπωρικά, τὸ δὲ χρυσίον δὲν ἐδέχθη· ὅθεν ἀπεκρίθη οὕτως εἰς τὸν βασιλέα.

« Ἐγὼ εὐσεβεστάτῳ αὐτοκράτορι τοῦ Βουλγαρικῆς σκήπτρου, βασιλεῖ Πέτρῳ, ὁ πτωχὸς Ἰωάννης. Ὅλα τὰ δῶρα τῆς ὑμετέρας βασιλείας δὲν εἶναι χρήσιμα εἰς ἡμᾶς· ὅθεν τὰς μὲν ὀπώρας μόνως ἐδέχθη καὶ ἐπαινῶ τὴν ὑμῶν ἀγάπην, τὸ δὲ χρυσίον, ἃς ἔχη ἡ βασιλεία σου, διό-

τι αὐτὸ πολλὰ βλάπτει τοὺς μοναχοὺς, μάλιστα δὲ εἰς τοὺς ἀναχωρητὰς εἶναι παντελῶς ἀχρηστον, διότι εἰς τί νὰ μεταχειρισθοῦν τοῦτο; Ἴδὲν λοιπὸν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν θέλησεν νὰ κληρονομήσῃς, ὦ βασιλεῦ, γενοῦ πρῶτος καὶ εὐκολοπλησίαστος εἰς τοὺς ὑπηκόους σου, ἔχων τὰς βασιλικὰς ταύτας ἀρετὰς, τὴν συμπάθειαν ὀφθαλμῶν καὶ τὸ ἔλεος, διότι διὰ μέσου αὐτῶν θὰ λάμπῃ περισσώτερον ἢ πορφύρα καὶ τὸ διάδημα τῆς βασιλείας σου, ἵνα χαροποιῇ ὅλους ἐκείνους, ὅσοι ἐμβαίνουν καὶ ἐκβαίνουν ἀπὸ τὸ παλάτιον τῆς σῆς γαληνότητος. Φεῦγε τὰς ἀδικίας καὶ ἀρπαγὰς. Ἐχε τὴν μὲν μνήμην τοῦ θανάτου ὡς ἀχώριστον σύζυγον τοὺς δὲ ἀναστεναγμούς καὶ τὰ δάκρυα ὡς φίλτατα τέκνα σου. Γενοῦ εὐπειθὴς καὶ ὑπήκοος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ τὴν Μητέρα σου, καὶ τίμα τοὺς ἐν αὐτῇ πρωτοθρόνους, ἦτοι τοὺς Πατριάρχας, ἵνα καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, βλέπων τὴν ταπεινώσιν σου, χαρίσῃται σοὶ τὰ ἀγαθὰ, ἃ ἠτοίμασε τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.»

Ταύτην τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ὁσίου λαβὼν ὁ βασιλεὺς, κατεφίλει, καὶ συχνάκις τὴν ἀνεγίνωσκε, χαίρων ὡς ἂν εἶχε θησαυρὸν, καὶ μεγάλως ἐξ αὐτῆς παρηγορούμενος. Ἐμεινε λοιπὸν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ τοῦ Ρίλα μέχρι τέλους ὁ ὁσίος· ὅθεν πολλοὶ ἀδελφοὶ ἐλθόντες εἰς αὐτὸν τὸν παρεκάλεσαν καὶ τοὺς ἐδέχθη, διὰ νὰ μιμοῦνται τὴν ἐνθεον πολιτείαν του. Ἐπειδὴ δὲ ἐπλήθυναν οἱ μαθηταὶ του, ἔκτισεν ἐκεῖ ἐκκλησίαν καὶ μοναστήριον, καὶ πολλοὺς σεωσμένους προσέφερεν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ἀσθενεῖς διαφόρους καὶ δαιμονισμένους πολλοὺς ἰάτρεισε. Προγνωρίσας δὲ ὁ αἰδιμὸς τὸν θάνατόν του, ἐκοιμήνησε τὰ θεῖα μυστήρια· εἶτα εὐχρηθεὶς τοὺς μαθητὰς του, παρέδωκε τὴν ἀγίαν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, ζήσας χρόνους ἐβδομήχοντα. Ἐτάφη δὲ τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου παρὰ τῶν μαθητῶν του ἐκεῖ εἰς τὸ σπήλαιον.

Μετὰ δὲ τὸν ἐνταφιασμόν του ἀνέδιδεν εὐωδία ἀπὸ τὸν τάφον του· ὅθεν ἀνοίξαντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ του, εὗρον τὸ ἅγιον λείψανον σῶον, πλήρες εὐωδίας καὶ θεοδοξασμένον μετὰ τὴν θείαν χάριν· ὕστερον δ' ἐφάνη ὁ ὁσίος εἰς τοὺς μαθητὰς του καὶ εἶπεν αὐτοῖς νὰ χομίσωσι τὸ λείψανόν του εἰς τὴν πόλιν Σοφίαν. Ἐκεῖ λοιπὸν αὐτὸ εὐρισκόμενον ἐτέλει πολλὰ θαυμάσια· ὅθεν ὁ Καῖσαρ, Χρέλιος ὀνόματι, εὐλαβεῖα φερόμενος πρὸς τὸν ἅγιον, ἔκτισεν ἐκεῖ μοναστήριον μέγα εἰς ὄνομα τῆς γεννήσεως τῆς

Θεοτόκου· Ὅτε δὲ ὁ κράλης¹ τῆς Οὐγγαρίας ἠχμαλώτισσε τὴν ῥηθείσαν πόλιν Σοφίαν, τότε ἐπῆρε καὶ τὸ λείψανον τοῦ ὁσίου καὶ ἀπεθησαύρισεν αὐτὸ εἰς τὴν ἰδικήν του πόλιν τὴν καλουμένην Ὀστρογόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ταύτης ἐπίσκοπος ἐβλασφήμει κατὰ τοῦ ἁγίου, λέγων, ὅτι δὲν εὗρισκεν αὐτὸν γεγραμμένον ὁμοῦ μετὰ τοὺς παλαιοὺς ἁγίους, διὰ τὴν βλασφημίαν του ταύτην ἐβώθανεν αὐτὸν ὁ ἅγιος· μετανοήσας δὲ ὕστερον καὶ προσελθὼν μετ' εὐλαβείας εἰς τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου, ἔλαβε τὴν λύσιν τῆς γλώσσης του. Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέπων ὁ κράλης, ἐκόσμησε τὴν θήκην τοῦ λειψάνου μετὰ ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ ἔστειλεν αὐτὴν μετὰ τιμὴν ὀπίσω εἰς τὴν Σοφίαν. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων Ἰωάννης ὁ Ἀσάνης, ἀνακτήσας τὴν πόλιν Σοφίαν, καὶ ἰδὼν καὶ ἀσπασάμενος τὸ ἅγιον λείψανον, ἔγραψε πρὸς τὸν Τορνόβου ἀρχιερέα, καὶ ἤλθε καὶ ἐπῆρε τὸ ἅγιον λείψανον ὁμοῦ μετὰ τὸν κληρὸν του καὶ ἀπεθησαύρισεν αὐτὸ μετὰ τιμὴν εἰς τὴν βασιλικὴν καθέδραν, ἦτοι εἰς τὴν πόλιν Τορνόβου, ὅπου ἔκτισε καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου τούτου Ἰωάννου. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ ἀγαρηνοὶ ἐπῆραν τὴν πόλιν τοῦ Τορνόβου, μετεκομίσθη τὸ λείψανον ἀπὸ τὸν Τορνόβον εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Ρίλας, ὅπου εὐρίσκεται ἕως τῆς σήμερον, εὐωδίαν ἄρρητον πνέον, καὶ ἰάσεις παρέχον εἰς τοὺς μετὰ πίστεως τούτων προστρέχοντας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ', τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος **ΑΡΤΕΜΙΟΥ**.

- » Ὁ πάντα λαμπρὸς Ἀρτέμιος ἐν βίῳ,
- » Τιμηθεὶς ἀνῆλθεν εἰς ὑπέρλαμπρον κλέος.
- » Εἰκάδι Ἀρτέμιος πυκινόφρων ὕσσ' ἐκάλυψεν.

ἢ Οὗτος ὁ μακάριος Ἀρτέμιος ἔγεινε δούξ καὶ αὐγουστάλιος, ἦτοι μικρὸς αὐγουστος τῆς Ἀλεξανδρείας· ὁμοίως ἔγεινε καὶ πατριχίος ἀπὸ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον τὸν βασιλέα ἐν ἔτει κλ' (330), ὅτε δὲ ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς ἔγεινε βασιλεὺς ἐν ἔτει τξά (361), καὶ ἐτιμῶρει τοὺς χριστιανούς εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, τότε ὁ μακάριος οὗτος Ἀρτέμιος αὐτόκλητος ὑ-

¹ Κράλη λέγεται οἱ ἡγεμόνες Σλαβονιστί. Σ. Ε.

πῆγεν εἰς τὸ μαρτύριον. Παρασταθεὶς δὲ ἐνώπιον τοῦ ἀποστάτου, ἤλεγξε τὴν ἀποστασίαν αὐτοῦ καὶ παρανομίαν ὅθεν ἔδειραν αὐτὸν μὲ βούνουρα ὠμά καὶ κατεξέσχισαν τὴν ῥάχην του μὲ τριβόλια κοπτερά, καὶ μὲ ἀγκίδας σιδηρᾶς ἐκάρφωσαν τὰ πλευρὰ καὶ τὰ βλέφαρά του· ἔπειτα ἔσχισαν εἰς δύο μίαν πλάκα μεγαλιωτάτην καὶ ἀναμέσον αὐτῆς ἔβαλον τὸν ἅγιον. Ἀπὸ δὲ τὸ ὑπερβολικὸν βᾶρος τῆς πέτρας, τόσον ἐσφίγγθη τὸ σῶμά του, ὥστε ἐκβῆχαν ἔξω οἱ ὀφθαλμοὶ του· εἶτα ἐτράβισαν ἔξω τὰ ἐντόσθιά του, καὶ κάθε του μέλος ἐσύντριψαν, καὶ τέλος ἀπεκεφάλισαν αὐτόν· καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ τρισμακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν ἀμάραντον στέφανον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐφέρθη ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν παρὰ τινος γυναικὸς διακόνου, καλουμένης Ἀρίστης καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τόπον λεγόμενον Ὀξεῖαν.

Ἄξιον δὲ εἶναι νὰ προσθέσωμεν ἐδῶ καὶ μερικῶν θαυμάτων τοῦ ἁγίου διήγησιν ἀνθρωπὸς τις ἔχων τὰ δίδυμά του πολλὰ ἐξωγκωμένα ἀπὸ τὸ σπᾶσιμον, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου κλαίων καὶ ζιτῶν τὴν ἰατροίαν. Ἐκεῖτετο λοιπὸν ὁ ἀσθενὴς εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἐπάνω εἰς στρώμα, καὶ ὀλίγον ὑπνώσας, βλέπει τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον εἰς τὸν ὕπνον του λέγοντα αὐτῷ, δεῖξόν μου τὸ πάθος σου, ὁ δὲ ἔδειξε τὸν τόπον, ὅπου εἶχε τὸ πάθος. Τότε ὁ ἅγιος κύψας καὶ πιάσας ἐπιτήδεια μὲ τὰς δύο του χεῖρας τὸ σπᾶσιμον τῶν διδύμων του, ἐσφιγγεν αὐτὸ ὅσον ἐδύνατο, ὁ δὲ ἀσθενὴς πονήσας μεγάλως καὶ φωνάζας τὸ, οὐαὶ μοι, ἐξύπνησε καὶ εὔρε τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὑγιῆ δοξάζων τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἅγιον.

Ἄλλος πάλιν ἔχων τρεῖς κήλας (φρούσκας) εἰς τὰ δίδυμά του, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον καὶ ἔκαμεν ἀγρυπνίαν, ἀποκαμιῶν δὲ ὑπὸ τῆς ἀγρυπνίας ἐκοιμήθη· καὶ ἰδοὺ φαίνεται ὁ ἅγιος εἰς αὐτόν, καὶ γυμνώσας τὸ πάθος καὶ ψιλαφήσας μὲ τὰς χεῖράς του, ἐσφράγισεν αὐτὸ μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ· ἔπειτα κεντήσας αὐτόν εἰς τὴν πλευρὰν, ἐγεινεν ἄφρατος. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐξυπνήσας, εὔρεν ἑαυτὸν ὑγιῆ, καὶ ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἅγιον. Ἄλλος δὲ πάλιν ἔχων μίαν μεγάλην κήλην εἰς τὰ δίδυμά του, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου, παρακαλῶν αὐτὸν διὰ νὰ τὸν ἰατρεύσῃ. Ὁ δὲ ἅγιος φανεὶς εἰς τὸν ὕπνον του, ἔσχισε μὲ μαχαίρια τὸ πάθος του, καὶ ἐχύθη ὄλη πολλή καὶ βρωμερά. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐξυπνήσας, τὸν μὲν ἑαυτὸν του εὔρεν ὑγιῆ, τὰ δὲ ἐνδύματά του

καὶ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς εὔρε γεμάτα ἀπὸ ὕγρασιαν καὶ βρώμαν πολλήν.

Ἄλλος πάλιν νεωστὶ ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Ἀφρικήν, καὶ ἀκούσας ἀπὸ ἑνα χριστιανὸν τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, ἐπίστευσε αὐτὰ ἀδιστακτως. Ὅθεν ἐπειδὴ αὐτὸς εἶχεν ἑνα συγγενῆ εἰς τὴν Ἀφρικὴν πάσχοντα καὶ κινδυνεύοντα ἀπὸ τὸ σπᾶσιμον τῶν διδύμων, ἐπῆρεν ὅσα ἦσαν ἐπιτήδεια διὰ νὰ κάμη ἀγρυπνίαν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, ἵνα παρακαλέσῃ τὸν ἅγιον διὰ τὸν συγγενῆ του· ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσε τὴν ἀγρυπνίαν, ἐπῆρεν ἔλαιον ἀπὸ τὴν κανδήλαν τοῦ ἁγίου καὶ ἐγύρισεν εἰς τὴν οἰκίαν ὅπου ἔμενον. Ὁ δὲ ἅγιος Ἀρτέμιος κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἠγρύπνει ὁ ῥηθεὶς χριστιανὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὡ τοῦ θαύματος! ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀφρικήν, καὶ σταθεὶς ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην τοῦ πάσχοντος, λέγει εἰς αὐτόν· ἐπειδὴ ὁ συγγενὴς σου μὲ παρεκάλεσεν ὑπὲρ σοῦ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, διὰ τοῦτο ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἂς ἦσαι ὑγιῆς. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐξυπνήσας, εὔρε τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὑγιῆ ἐν ἀληθείᾳ· ὅθεν καὶ δόξαν ἀπέδωκεν εἰς τὸν Θεόν. Ἐπειδὴ ὁμοίως δὲν ἐγνώριζε, ποῖος ἦτον ὁ χαρίσας εἰς αὐτόν τὴν ὑγιείαν, ἠγάπα νὰ μάθῃ τὸ ὄνομά του· ὅθεν γράφει εἰς τὸν συγγενῆ του ἐκείνον, ὅστις παρεκάλεσε περὶ αὐτοῦ τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον καὶ τοῦ φανερόναι, ποῖαν ἡμέραν ἐσάνῃ εἰς αὐτόν ὁ ἅγιος καὶ πῶς ἰάτρευσε αὐτόν μὲ τελειότητα. Ὁ δὲ συγγενὴς του ταῦτα μαθὼν, ἐνόησεν ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγεινεν ἡ ἀγρυπνία εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, κατ' ἐκείνην τὴν ἰδίαν¹

¹ Εἰς πολλὰ καὶ διάφορα μέρη εὑρίσκονται τὰ πνεύματα καὶ αἱ ψυχὰι τῶν ἁγίων, διὰ τοῦτο καὶ ἐνεργοῦσιν ἐν τῷ αὐτῷ καιρῷ διαφόρους ἐνεργείας καὶ χάριτας, εἴτε ἀμείσως αἱ ψυχὰι αὐτῶν, ὡς θέλουσι τινες, εἴτε ἀμείσως διὰ τῶν Ἀγγέλων, ὡς θέλουσιν ἄλλοι ἢ μᾶλλον, καὶ ἀληθέστερον εἰπεῖν, διὰ τῆς θείας χάριτος. Τί λέγω; αἱ τῶν ἁγίων ψυχὰι πανταχοῦ δρῶσι καὶ ἐνεργοῦσιν, ὡς λέγει ὁ μέγας Βασιλεῖος. «Τὰ τῶν Ἀγγέλων ἀναριθμητὰ πλήθη. Καὶ μετὰ τούτων τὰ τῶν Πατέρων ἅγια πνεύματα (αἰδεσθήσεται ἡ Παρθένος) οὐδεὶς γὰρ τούτων ἔστιν ὁ οὐχὶ πανταχοῦ καθορᾶ.» (Λόγ. περὶ παρθενοῦ) Πῶς δὲ τοῦτο γίνεται; ἀκούσον. Ὁ Θεὸς καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις πανταχοῦ ἔστιν ὡς φύσει ἀπεριόριστος. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ψυχὰι τῶν ἁγίων ἠνωμέναι εἰσι τῷ πανταχοῦ ὄντι Θεῷ, καὶ τῇ πανταχοῦ οὔσῃ τοῦ Θεοῦ χάριτι, διὰ τοῦτο καὶ αὐταὶ διὰ τῆς πανταχοῦ οὔσης χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἢ ἡνωταὶ, πανταχοῦ γίνονται· οὐ κατὰ φύσιν καὶ οὐσίαν· περιγραπταὶ γὰρ καὶ περιορισταὶ αὐταὶ τῷ λόγῳ τῆς οὐσίας εἰσιν, ἀλλὰ κατὰ χάριν καὶ μέθεξιν θεῖαν.

ιάτρευσε ὁ ἅγιος τὸν συγγενῆ του εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ μεγάλως ἐθαύμασε. Ὅθεν ὑπῆγε πάλιν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν, διηγούμενος καὶ τὸ θαῦμα εἰς τοὺς ἐκεῖ παρόντας· ἀκολούθως δὲ ἔγραψεν εἰς τὸν συγγενῆ του πῶς ἠκολούθησεν ἡ ὑπόθεσις, καὶ πῶς ὁ τοῦτον ἱατρύσας εἶναι ὁ ἅγιος Ἀρτέμιος.

Ἄλλος χριστιανὸς ἔχων βάρος ἀνυπόφορον εἰς τὰ δίδυμα, ἐζήτηε τὴν ἱατροίαν· ὁ δὲ ἅγιος Ἀρτέμιος ἐφάνη εἰς τὸν ὕπνον του καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀδελφέ, ὑπάγε εἰς τὸν γείτονά σου Ἰωάννην τὸν χαλκέα καὶ βάλε τὴν κήλην τῶν διδύμων σου ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμωνά του, καὶ ἐὰν ἐκεῖνος κτυπήσῃ αὐτὴν δυνατὰ μὲ τὸ πυρωμένον σφυρίον του, εὐθὺς θὰ ἱατρευθῆς. Ὅθεν ἀσθενὴς ἐφοβεῖτο νὰ κάμῃ τοῦτο, ὡς ὀδυνηρόν. Ὅθεν πάλιν ἐφάνη ὁ ἅγιος εἰς αὐτὸν καὶ πάλιν τοῦ λέγει τὰ αὐτὰ, ὁ δὲ ἀσθενὴς πάλιν ἐφοβεῖτο νὰ κάμῃ τοῦτο. Τότε ὁ ἅγιος καὶ τρίτον φανεῖς εἰς αὐτὸν τῷ λέγει· Πίστευσόν μοι, ἀδελφέ, ὅτι ἂν δὲν κάμῃς τοῦτο, ὅπερ σοὶ εἶπον, ποτὲ δὲν θὰ ἱατρευθῆς, ὁ δὲ ἀσθενὴς θέλων καὶ μὴ θέλων, ἐξ ἀνάγκης ὑπῆγεν εἰς τὸν χαλκέα, καὶ ἔβαλε τὸ σπᾶσιμόν του ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμωνα ἐκείνου. Βλέπων δὲ τὸ πυρωμένον σφυρίον ὅτι κατέβαινε ἐπάνω εἰς τὸ σπᾶσιμόν του, ἐτραβίχθη ὀπίσω ἀπὸ τὸν φόβον του, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς τὸ σπᾶσιμον ἤρᾶνισθη καὶ τὸ σφυρίον ἐκτύπησεν ἐπάνω εἰς τὸν ξηρὸν ἄκμωνα. Ἐθαύμασαν δὲ καὶ οἱ δύο, ὅ,τε χαλκεὺς καὶ ὁ ἀσθενὴς διὰ τὸ παράδοξον αὐτὸ θαῦμα· ὅθεν καὶ οἱ δύο ἐδόξασαν καὶ εὐχαρίστησαν ἐξ ὅλης καρδίας τὸν Θεόν, ὅστις ἐδόξασε τόσον τὸν μάρτυρά του Ἀρτέμιον.

Ἄλλὰ καὶ ἄλλος χριστιανός, λαβὼν μὲ πίστιν θερμὴν ἔλαιον καὶ κηρία ὑπήγαινε εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, καθ' ὁδὸν δὲ ἐρωτήθη ἀπὸ ἑνα ῥάπτου, ποῦ ὑπάγει· ὁ δὲ χριστιανὸς μετ' εὐλαθείας ἀπεκρίθη, ὑπάγω εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου νὰ προσευχηθῶ. Καθὼς δὲ ὑπῆγε παρεμπρὸς, φωνάζει πάλιν ὁ ῥάπτης καὶ λέγει· ἀδελφέ, ὅταν ἐπιστρέψῃς ἀπὸ τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον, φέρε μοι μίαν κήλην τῶν διδύμων. Ἐλεγε δὲ τοῦτο περιγελῶν τὸν ἅγιον, ὅτι ἱατρεύει τὰ σπᾶσιμάτα τῶν διδύμων· ὁ δὲ χριστιανός, χωρὶς νὰ φροντίσῃ διὰ τὸν φλύαρον λόγον τοῦ ῥάπτου, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου· ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσεν ἡ θεία λειτουργία, ἐγύριζεν εἰς τὸν οἶκόν του. Περιπατοῦντος δὲ αὐτοῦ εἰς τὸν δρόμον, ἤρχισαν νὰ καταβαίνουσι τὰ δίδυμά του, καὶ ἐπειδὴ ἐ-

κατέθησαν πολὺ, καὶ τὸ σπᾶσιμόν του γῆξήθη· ἐνόησεν ὅτι διὰ τὸν περιγελαστικὸν λόγον ἐκείνον τοῦ ῥάπτου, ἔπαθε τὸ πάθος αὐτό. Ὅθεν μόλις καὶ μετὰ βίας ἐδυνήθη νὰ φθάσῃ ἕως εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ῥάπτου, ἀπνους σχεδὸν ὦν, ἀπὸ τοὺς πόνους καὶ ἄφρονος· ἐκατηγόρει λοιπὸν τὸν ῥάπτου καὶ τὸ σπᾶσιμον ἐδείκνυε καὶ ἐβεβαίονεν, ὅτι κατ' ἄλλον τρόπον δὲν ἤθελε πάθῃ τοῦτο, ἀνίσως αὐτὸς δὲν ἔλεγε τὰς φλυαρίας ἐκείνας καὶ τὰ ἀξια γέλωτος λόγια· ὅθεν ἐκ τούτου ἤλθον καὶ οἱ δύο εἰς λογομαχίας καὶ ἔριδας.

Οἱ δὲ παρευρεθέντες ἐκεῖ ἑρώτων νὰ μάθωσι τὴν αἰτίαν διὰ τὴν ὁποίαν μάχονται τότε ὁ πᾶσων διηγῆθη τὸν τρόπον καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους· θέλων δὲ νὰ δείξῃ καθαρῶς τὴν ἀλήθειαν, ὅτι μὲ ὑπερβολὴν ἠδίκηθη ἀπὸ τὸν ῥάπτου, ἐσήκωσε μὲ θυμὸν τὰ φορέματά του, διὰ νὰ δείξῃ εἰς τοὺς ὄρωντας τὸ σπᾶσιμον ὅπερ ἔπαθε, καὶ, ὦ τοῦ θαύματος! αὐτὸς μὲν εὗρεν ἑαυτὸν ὑγιῆ, ὁ δὲ ῥάπτης ἐφώναζεν, οὐαί μοι! καὶ ἐδείξεν εἰς ὅλους τὸ σπᾶσιμον τῶν διδύμων, ὅπερ τότε παρευθὺς συνέβη εἰς αὐτόν. Ὅλοι λοιπὸν οἱ παρευρεθέντες, ἰδόντες τὸ αἰφνίδιον τοῦ σπᾶσιματος, καὶ ὅτι ἀπὸ τὸν χριστιανὸν ἐκείνον μετέβη τὸ πάθος εἰς τὸν ῥάπτου, ἐγένεον ἐκθαμβοὶ καὶ εἰς μὲν τὸν Θεόν καὶ τὸν τούτου μάρτυρα Ἀρτέμιον ἀνέπεμπον δόξαν καὶ εὐχαριστίαν, εἰς δὲ τὸν ῥάπτου ἔλεγον· μὴ λυπῆσαι ἀδελφέ· δικαία εἶναι ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ, διότι ἐκεῖνο ὅπερ ἐζήτησες, ἐκεῖνο καὶ ἔλαβες· σπᾶσιμον ἐζήτησες, σπᾶσιμον καὶ ἔλαβες. Μὲ τοιοῦτον τρόπον δοξάζει καὶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν ὁ Θεὸς τοὺς θεράποντάς του (τὸν κατὰ πλάτος μεταφρασμένον βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον, τὸν ὁποῖον βίον ἐλληνιστὶ συνέγραψε Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή· « Μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος Χριστοῦ. Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρα. »)¹

* Οἱ ἅγιοι μάρτυρες **ΕΒΟΡΗΣ** καὶ **ΕΝΟΗΣ** λιθοβοληθέντες τελειοῦνται.

* » Λίθοις Ἐβόρην καὶ σύναθλον Ἐνόην,

* » Λίθων λάτραι κτείνουσιν ἀθλητοκτόνοι.

¹ Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐπεδιώρθωσε τὴν ἀσπαστικὴν ἀκολούθιαν τοῦ ἁγίου τούτου Ἀρτεμίου, ἥτις ἦτον εἰς πολλὰ σφαλῆρά καὶ ἐπιλήψιμος ἐν χειρογράφοις σωζομένη.

* Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΜΑΤΡΩΝΗΣ τῆς Χιοπολίτιδος.

* » Λιπούσα κόσμον ἐμπλεων ἀκοσμίας,

* » Νύμφη Ματρῶνα νῦν παρέστη νυμφίῳ.

* Αὕτη ἡ ὁσία πατρίδα μὲν εἶχε τὴν νῆσον Χίον, καταγομένη ἀπὸ ἐν χωρίον ὀνομαζόμενον Βολισσόν· οἱ δὲ γονεῖς αὐτῆς ὀνομάζοντο Λέων καὶ Ἄννα, εὐσεβεῖς εἰς τὸν Θεόν, σεμνοὶ εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ὀνομαστότεροι ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἰς τὸ γένος καὶ εἰς τὸν πλοῦτον. Αὕτη λοιπὸν ἡ μακαρία, ἐπειδὴ καὶ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἶχε γινῶσιν πολλήν, ἠγάπησε τὸν Θεόν, καὶ καταφρονήσασα πᾶσαν ἀλλήνη ἀγάπην γήινων καὶ προσπάθειαν κοσμικὴν, καὶ ἀφήσασα χωρίον καὶ γένος καὶ γονεῖς, ἔγεινε ξένη καὶ παρεπίδημος, διὰ τὸν ἐπὶ γῆς δι' ἡμᾶς φανέντα ξένον Κύριον. Ἀπὸ δὲ τὴν κληρονομίαν τὴν ὁποίαν ἔλαβε παρὰ τῶν γονέων τῆς, μέρος μὲν ἐμοίρασεν εἰς χήρας καὶ ὀρφανὰ, ὅσον δὲ ἄλλο μέρος ἔμεινε τὸ ἐξώδευσε καὶ ἔκτισεν ἐκκλησίαν μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, καὶ ταύτην ἀριέρωσεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Ὅτε δὲ ἦνοιξε τὰ θεμέλια τῆς ἐκκλησίας, εὐρέθη ἐκεῖ πολὺς θησαυρός· ἴσως διὰ δύο αἰτία, ἢ κατὰ ἐνέργειαν τοῦ διαβόλου, διὰ τὴν ἐμποδισθῆ τὸ καλόν, ὅπερ ἐπεχειρίσθη ἡ ἁγία, ἢ κατὰ ἐνέργειαν Θεοῦ, διὰ τὴν φανερωθῆ εἰς ὅλους ἡ ἀπέχθεια τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ ὁσία εἰς τὸν φαρτὸν καὶ μάταιον πλοῦτον, ὃ καὶ μᾶλλον ἐκ τῶν ἔργων ἐφάνη ἀληθές. Διότι, ἀντὶ τὴν χαρῆν ἡ ἁγία διὰ τὴν εὐρεσιν τοῦ θησαυροῦ, αὐτὴ ἐξ ἐναντίας προσηυχήθη καὶ παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ ἀφανισθῆ ἀπὸ τὸ μέσον ὃ εὐρεθεῖς ἐκεῖνος θησαυρός. Εἰσῆκουσε λοιπὸν ὁ Θεὸς τῆς δεήσεώς τῆς, καὶ ὁ θησαυρός ἐκεῖνος, ὡς τοῦ θαύματος! εὐθὺς μετετράπη εἰς κάρβουνα ἐσβεσμένα· οὐ μόνον δὲ τὴν ῥηθεῖσαν ἔκτισεν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ λουτρὸν ὠκοδόμησεν ἡ ὁσία διὰ τοὺς ἀσθενεῖς ξένους. Τόσον δὲ κατεξήρανε τὸ σῶμά τῆς, ὥστε ἐφαίνετο σχεδὸν ἄσαρκος.

Ἡ ἐργασία τῆς ὁσίας ταύτης ἦτο προσευχὴ καὶ ψαλμωδία καὶ δάκρυα τὰ ὁποῖα εἶχεν ὡς τρυφήν καὶ πιστόν, διότι καιομένη ἀπὸ τὸν ἑν-θεον ἔρωτα, ἐδροσίζετο μὲ τὰ δάκρυα τὰ ἐκ τοῦ τοιοῦτου γεννώμενα ἔρωτος. Ὁ νοῦς αὐτῆς ἦτον οὐράνιος, ἀναφερόμενος ὅλος εἰς τὸν Θεόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐφωτίζετο καὶ ἐλάμπετο. Μὲ τὰς τοιαύτας δὲ ἀρετὰς οὕσα στολισμένη ἡ μακαρία, ἠξιώθη νὰ λάβῃ καὶ τὴν τῶν θαυμάτων χάριν τε καὶ ἐνέργειαν, τόσον μεγάλην

καὶ πλουσιοπάροχον, ὥστε δι' αὐτῆς ἀνέστησε καὶ νεκρὸν. Ἐλθόντων δηλαδὴ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐχθρῶν καὶ πολεμίων εἰς τὴν νῆσον τῆς Χίου, καὶ περικυκλώσαντος τὴν χώραν ἐνὸς ἔθνους βαρβάρου τε καὶ θηριώδους, εἰς ἀπὸ αὐτοῦς ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ὁσίας καὶ ἐπεχείρισεν ὁ ἀναίσχυτος νὰ βιάσῃ μίαν καλογραίαν εἰς αἰσχρὰν πράξιν· ὅθεν εὐθὺς εὐρέθη νεκρός. Τοῦτον δὲ βλέπουσα νεκρὸν ἡ ἁγία, ἐσπλαγχνίσθη καὶ διὰ τῆς προσευχῆς τῆς ἀνέστησεν αὐτόν, λέγουσα· Διατί, ὦ ἀνόητε ἄνθρωπε, ἐτόλμησες νὰ κάμῃς τοιοῦτον ἐπιχείρημα; ἀνάστα, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς μὴ ἐπιχειρῖζεσαι τοιαῦτα ἔργα ἀνόσια. Καὶ ταῦτα εἰπούσης, ὡς τοῦ θαύματος! εὐθὺς ὁ ἀκίνητος ἐκινεῖτο, καὶ ὁ πρῶτον ἄπνους καὶ νεκρός ζῶν καὶ ἔμπνους ἐδέεικνυτο· τὸ θαῦμα δὲ τοῦτο ἔγεινεν ὅλης τῆς χώρας ὠφέλεια, διότι οἱ ἄλλοι βάρβαροι μαθόντες αὐτό, εὐλαβήθησαν καὶ τὴν ἀγριότητα μετέβαλον εἰς ἡμερότητα· ὅθεν καὶ δεῦτερον ἐλθόντες οἱ αὐτοὶ εἰς τὴν Χίον δὲν ἐκακοποίησαν κανένα ἀπὸ τοὺς ἐγκατοίκους τῆς.

Μὲ τὰς τοιαύτας λοιπὸν χάριτας διαλάμπουσα ἡ ἁγία, παρέδωκε τὴν μακαρίαν ψυχὴν τῆς εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ἀφῆκε δὲ μετὰ θάνατον τὸ ἱερὸν αὐτῆς λείψανον πλοῦτον ἀναφαίρετον καὶ πηγὴν ἀένναον θαυμάτων εἰς ὅλους τοὺς ἐγκατοίκους τῆς νήσου Χίου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πηγάζουσι ποικίλαι ἰατρεῖαι πολλῶν καὶ διαφορῶν ἀσθενειῶν τοῖς μετὰ πόθου καὶ πίστεως εἰς αὐτὸ πλησιάζουσιν. Ἁγία δὲ Κυρία ἐπονομάζεται ἡ Ὅσια αὕτη παρὰ πᾶσι τοῖς Χίοις, διότι ἔλαβε τὴν κατὰ τῶν παθῶν κυριότητα. (Ἡ ἄσματικὴ ἀκολουθία τῆς ἁγίας ταύτης περιέχεται εἰς ξεχωριστὴν φυλλάδα τετυπωμένην, καὶ εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.¹

* Ὁ ὁσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ, ὁ γίος ἀσκητῆς, ὁ Πελοποννήσιος, οὗ τὸ λείψανον ἐστὶν ἐν Κεφαλληνίᾳ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Γεράσιμος κάλλιστον ἤρατο στέφος,

* » Ἐκ τῆς ἄνωθεν δεξιᾶς τοῦ Κυρίου.

* Οὗτος ὁ νεοφανὴς ὁσιος Γεράσιμος ἦτον ἀπὸ τὴν περίφημον Πελοπόννησον, καταγόμενος ἀπὸ τὸ χωρίον τῶν Τρικκάλων· οἱ δὲ γο-

¹ Σημειώσαι δτι ἐγκόμιον ἐπλεξεν εἰς τὴν δόξιν ταύτην Ματρῶνων Νεῖλος ὁ Ῥόδου Μητροπολίτης, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ὁὗ ξένος τὰς τῆς παρούσης ἡμῶν πανηγύρεως.» (σώζεται ἐν τῇ τοῦ Ἀιονισίου.)

νεὶς αὐτοῦ ὠνομάζοντο Δημήτριος καὶ Καλὴ, οἵτινες ἐπεκαλοῦντο Νοταράδες. Γεννηθεὶς λοιπὸν αὐτός, ἐδόθη εἰς μάθησιν ἱερῶν γραμμάτων, τὰ ὅποια καὶ ἔμαθε, τυχὸν δεξιᾶς φύσεως· ὅτε δὲ ἐφθασεν εἰς ἡλικίαν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ ὑπῆγεν εἰς Ζάκυνθον, ἐκεῖθεν δὲ ἐτρίγυρισεν ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὴν Θετταλίαν· ἔπειτα ἀνέβη εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Προποντίδα καὶ Χαλκηδόνα. Μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω καὶ ἐσύναξεν ὡς μέλισσα ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ ἐνασκουμένους πατέρας τὰ κάλλιστα ἀνθή τῆς ἀρετῆς· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου καὶ παροικήσας, ἐχειροτονήθη παρὰ τοῦ τότε Ἱεροσολύμων Γερμανοῦ ὑποδιάκονος, διάκονος καὶ πρεσβύτερος. Καὶ ἐν μὲν τῷ ἁγίῳ Τάφῳ, ἔγεινε κανδηλάπτῃς ἕνα χρόνον, εἰς δὲ τὸν ῥηθέντα Πατριάρχην ὑπηρέτησε χρόνους δώδεκα. Ἑλλῶν δὲ εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, διεπέρασε ἐκεῖ νηστικός τεσσαράκοντα ἡμέρας, κατὰ μίμησιν τοῦ Κυρίου, καὶ πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον.

Εἶτα ἀναχωρήσας ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ὑπῆγεν εἰς τὸ Σίναϊον ὄρος, καὶ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ Ἀντιόχειαν καὶ Δαμασκὸν καὶ ὅλην τὴν Αἴγυπτον, εἶτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Κρήτην, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν Ζάκυνθον. Ἐκεῖ δὲ διήνυσε χρόνους πέντε μέσα εἰς σπήλαιον, τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν μεταχειριζόμενος τρώγων μόνον κολοκύνθια βρασμένα χωρὶς ἄλας, καὶ ὄσπρια βρεγμένα εἰς τὸ νερὸν, χωρὶς νὰ φάγη ὀλοτελῶς ψωμίον. Ἀπὸ τὴν Ζάκυνθον δὲ ἀναχωρήσας, ὑπῆγεν εἰς Κεφαλληνίαν, καὶ ἐκεῖ εὐρών ἕνα τόπον, Σπηλαία ὀνομαζόμενον, διέτριψε χρόνους πέντε καὶ μῆνας ἑνδεκά· εἶτα ὑπῆγεν εἰς τόπον καλούμενον Ὀμαλά, καὶ ἐκεῖ εὐρών ἕνα ναὸν μικρὸν καὶ παλαιόν, ἀνεκαίνισεν αὐτὸν ἐκ βάρων. Κτίσας δὲ κελλίαν, ἐποίησε μοναστήριον γυναικεῖον, ἐπονομάσας αὐτὸ νέαν Ἱερουσαλήμ, εἰς τὸ ὅποιον ἐσυνάχθησαν εἰκοσιπέντε καλογραφαί. Κατὰ δὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος ἦτον ὁ ἅγιος οὗτος ὅμοιος μὲ τὸν ἅγιον Θεοδόσιον τὸν Κοινοβιάρχην, ἐκτὸς μόνον τοῦ γενείου, τὸ ὅποιον εἶχεν οὗτος ὀλίγον ξανθόν. Φθάσας λοιπὸν ὁ ὄσιος εἰς βαθύτατον γῆρας προεγνώρισε τὸν θάνατόν του, καὶ συνάξας τὰς καλογραφαίς, ἐκατήχησεν αὐτάς καὶ ἐδίδαξεν· εἶτα εὐλογήσας αὐτάς, παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ ἐν ἔτει αφοθ' 1579, Ἀυγούστου 16. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐορτάζεται ἡ Κοίμησις

τῆς Θεοτότου, διὰ τοῦτο ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου μετετέθη εἰς τὴν παροῦσαν εἰκοστὴν τοῦ Ὀκτωβρίου, ὅτε ἔγεινε καὶ ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ λειψάνου, τὸ ὅποιον εὐρέθη σῶον καὶ ὀλόκληρον, πάντα διασῶζον τὰ σημεῖα τῆς ἀγιότητος· δηλαδή τὸν κροκοβαφῆ χρωματισμὸν καὶ τὴν ἄρρητον εὐωδίαν, καὶ τὰ παράδοξα θαύματα, ὅσα ἐνεργεῖ εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ πλησιάζοντας, ἐκ τῶν ὁποίων ἐν μόνον ἀναφέρομεν ἐδῶ.

Μία γυνὴ εὐρίσκομένη εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου, κατ' ἐνέργειαν τοῦ διαβόλου ἔπεσε μέσα εἰς τὸ πηγάδι ἐν καιρῷ τῆς νυκτός, ὁ δὲ ἅγιος φανεὶς καὶ φωνάξας μὲ τὴν συνειθισμένην φωνὴν του, ἐβάστασε τὴν γυναῖκα καὶ δὲν ἀφῆκεν αὐτὴν νὰ βλαβῆ ἢ νὰ βυθισθῆ εἰς τὸ νερόν· ἀκούσασα δὲ αἱ καλογραφαί τὴν συνήθη φωνὴν τοῦ ἁγίου, ἐσηκώθησαν ἀπὸ τὴν κλινὴν καὶ ἐγύριζον εἰς ἕν καὶ ἄλλο μέρος, ἐπιθυμοῦσαι νὰ ἀκούσωσι καὶ δευτέρον τὴν γλυκεῖαν φωνὴν τοῦ διδασκάλου των. Ζητήσασα δὲ καὶ τὴν γυναῖκα καὶ μὴ εὐροῦσαι, ἔσχυψαν τελευταῖον καὶ μέσα εἰς τὸ πηγάδιον, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! βλέπουσιν αὐτήν, ὅτι ἦτον ἐπάνω εἰς τὸ νερόν, ὡς νὰ τὴν ἐβάσταζέ τις κάτωθεν ἀοράτως. Ἐκβαλοῦσαι δὲ αὐτὴν ἔξω, ἔμαθον παρ' αὐτῆς, ὅτι ὁ ἅγιος φανεὶς εἰς τὸ πηγάδιον, ἐβάσταζεν αὐτὴν καὶ δὲν τὴν ἄφινε νὰ βυθισθῆ εἰς τὸ ὕδωρ. Ὅθεν τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα ἰδοῦσαι καὶ ἀκούσασα, ἐδόξασαν μὲν τὸν Θεόν, εὐχαρίστησαν δὲ τὸν ἅγιον. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου καὶ τὴν ἀσματικὴν ἀκολουθίαν ὅρα εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ τετυπωμένην φυλλάδα καὶ εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.)

* Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΖΕΒΙΝΑΣ, ΓΕΡΜΑΝΟΣ, ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ καὶ ΑΝΤΩΝΙΝΟΣ ἕξγει οὖνται.

• » Εἶφος Ζεβινάν, Γερμανόν, Νικηφόρον,
• » Σὺν Ἀντωνίνῳ δεικνύει νικηφόρους.

* Ἡ ἁγία μάρτυς ΜΑΝΑΘΩ ἡ παρθένος περὶ τελειοῦται.

• » Τί καὶ καθαρῆς εἰς τὸ πῦρ βεβλημένη,
• » Ἀγνή Μανθῶ, πνεῦμα σῶμα παρθένης;

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Ἐν αὐτῷ μηνὶ ΚΑ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΙΑΔΡΙΩΝΟΣ** τοῦ μεγάλου.

- » Ἐν δάκρυσι πρὶν καὶ πόνοις σπαίρας κάτω,
- » Ἰλαρίων θέριζε νῦν χαίρων ἄνω.
- » Ἵστατα Ἰλαρίων κοιμήσατο εἰκάδι πρώτη.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἰλαρίων ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τλγ' (333) γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς εἰς τὴν πόλιν τῶν Γαζαίων¹ ἀπὸ γονεῖς ἀπίστους· διὰ τὴν ἀγάπην δὲ τῶν μαθημάτων ὑπῆγεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖ παιδευθεὶς καὶ διδαχθεὶς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, γίνεται μιμητὴς Ἀντωνίου τοῦ μεγάλου καὶ μένει πλησίον εἰς αὐτὸν ὄχι ὀλίγον καιρὸν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανον οἱ γονεῖς του, ἐγύρισεν εἰς τὴν πατρίδα του καὶ διεμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἐπειδὴ μετεχειρίσθη ἄκραν καὶ ὑπερβάλλουσαν ἀσκησιν, ἔλαβε τὴν χάριν παρὰ Θεοῦ νὰ ἐνεργῇ πολλὰ θαύματα. Διαπεράσας δὲ πόλεις καὶ χώρας, ἐτελείωσε τὸν πρόσκαιρον τοῦτον βίον, ζήσας χρόνους ὀλοκλήρους ὀγδοήκοντα. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον.) Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ἐν Παλαιστίνῃ πόλις ἐστὶ.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρα καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἐν Νικομηδείᾳ ἁγίων τριῶν μαρτύρων **ΓΑΙΟΥ**, **ΔΑΣΙΟΥ**, καὶ **ΖΩΤΙΚΟΥ** ἐν τῇ θαλάσῃ τελειωθέντων.

- » Εἰς ἄλμυρὸν θανόντες ἄνδρες τρεῖς ὕδωρ,
- » Γλυκὸν τρυφῆς πίνουσι χειμάρρου ἄνω.

Οὔτοι οἱ ἅγιοι εὐρισκόμενοι εἰς τὴν Νικομήδειαν, ἀνέλαβον ζῆλον θεῖον εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν καὶ ἀπελθόντες κατεκρήμνισαν τὰ εἰς τοὺς ναοὺς τῶν Ἑλλήνων εὐρισκόμενα εἰδῶλα· ἐπειδὴ δὲ ἐφανερώθησαν, ἐδοκίμασαν οἱ μακάριοι πᾶν εἶδος βραβάνου. Κρεμάσαντες δηλαδὴ αὐτοὺς οἱ Ἕλληνες ἐπάνω εἰς ξύλα, κατέτριψαν τὰς σάρκας των μὲ πανία ὑφασμένα ἀπὸ τρίχας αἰγός· ἔπειτα ἔδεσαν πέτρας ἀπὸ τοὺς λαιμούς των, καὶ οὕτω τοὺς ἔρριψαν εἰς

τὴν θάλασσαν. Ὅθεν ἔλαβον οἱ αἰοίδιμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

* Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΦΙΛΟΘΕΟΥ**, τοῦ ἀσκήσαντος ἐν τῷ τοῦ Ἄθω ὄρει.

- » Ζήσας ὁ Φιλόθεος ὡς Θεῷ φίλον,
- » Ζωὴν ἄληκτον εὔρε σὺν Θεοῦ φίλοις.¹

Οἱ ἅγιοι νεοφανεῖς μάρτυρες **ΑΝΔΡΕΑΣ**, **ΣΤΕΦΑΝΟΣ**, **ΠΑΥΛΟΣ**, καὶ **ΠΕΤΡΟΣ** ζῆφι τελειοῦνται.

- » Τρεῖς ὁ Στέφανος συστεφανίτας ἔχεις,
- » Τοὺς σοὶ συναθλήσαντας ἐξ ἐνός ξίφους.

* Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς **ΖΑΧΑΡΙΑΣ** ἐν τῇ θαλάσῃ τελειοῦται.²

- » Τρίβους θλασσῶν ψαλμικῶς / χ/ρῆμα,
- » Διεκπορευθεὶς οὐρανοῦ φθάνεις τρίβους.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος **ΘΕΟΔΟΤΗΣ** καὶ **ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ** πρεσβυτέρου.

Εἰς τὴν Θεοδότην.

- » Τὴν Θεοδότην ἐκ ξίφους τετμημένην,
- » Θεῷ δοτὴν ἐγνωμεν ἁγνὴν θυσίαν.

Εἰς τὸν Σωκράτην.

- » Ὁ Σωκράτης ἔσπευδεν ὀρθῶσαι Λόγος,
- » Τετμημένος σοὶ Σωκράτης στεφοκράτης.

Αὕτη ἡ ἁγία Θεοδότη ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου τοῦ Σεβήρου ἐν ἔτει σκβ' (222) θυγάτηρ εὐγενῶν γονέων, καταγομένη ἀπὸ μίαν χώραν τῆς Μαύρης θαλάσσης· ἀπελευθῶσα δὲ εἰς ἐν ἀσκητήριον, ἡσύχαζεν. Ὑστερον φανερωθεῖσα, ὅτι εἶναι χριστιανή, ἐπιάσθη ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Καππαδοκίας καὶ ὁμολογήσασα ὅτι πιστεύει εἰς τὸν Χριστὸν, κρεμάται καὶ καταξεσχίζεται, καὶ μέσα εἰς φοῦρον πεπυρωμένον βάλλεται· ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀβλαβῆς ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ, ἐφέρθη ἀπὸ τὸν ἄρχοντα εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἀπὸ τὸ Βυζάντιον εἰς τὴν Ἁγκυραν, ὅπου ἦτον καὶ ὁ πρεσβύτερος Σωκράτης, ὁ ὁποῖος, ἐνῶ οἱ Ἕλληνες εἶχον μίαν πάν-

¹ Ὁ Σωζόμενος δὲ. (Βιβλ. γ'. κεφ. κδ'.) γράφει εἰς τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου Ἰλαρίωνος, ὅτι αὐτὸς ἐγεννήθη εἰς μίαν κώμην, βασιθὰ ὀνομαζομένην, ἣ ὑποία, κατὰ τὸν Ἱερώνυμον, ἀπέειχεν ἀπὸ τῆν Γάζαν μιλία πέντε (Κλήμης ὁ Κανόνικος ἐν τῇ ἀνασκευῇ τῆς τελευταίου διερχομ. διαθήκης.)

¹ Τούτου τὸν βίον ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.

² Σημειῶσαι, ὅτι ὁ Ζαχαρίας οὗτος, ὅσον ἀπὸ τὸ δίστιχον, ἄλλος φαίνεται νὰ ᾔνοι ἀπὸ τὸν Ζαχαρίαν τὸν κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ παρόντος Ὀκτωβρίου ἑορταζόμενον. Ἀλλὰ καὶ οὗτος μὲν ὁσιομάρτυς ἐστίν, ἐκείνος δὲ μάρτυς μόνον ἐπιγράφεται.

δημον εορτήν καὶ ἐπροσκύνουν τὰ εἰδῶλα τότε λέγω ὁ θεὸς Σωκράτης, γεμίσας ἀπὸ ἑνα θεϊκὸν ζῆλον, ὑπῆγε καὶ κατεκρήμνισε τὸν βωμὸν καὶ τὰς ἐν τῷ βωμῷ θυσίας. Τούτου χάριν ἀπεκεφαλίσθη ὁ τρισμακάριος καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἡ δὲ ἁγία Θεοδότῃ ἀναγκασθεῖσα νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα, καὶ μὴ πεισθεῖσα, ἐκτυπήθη μὲ τὸ ξίφος καὶ ἐτελειώθη, λαβοῦσα καὶ αὐτὴ παρὰ Κυρίου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς **ΕΥΚΡΑΤΗΣ**¹ ἔξῃρι τελειοῦται.

» Αἶμα τραχήλου τοῖς πρὶν ὄμβροις δακρῶν,
» Κερνῶν συνιστῆς εὐκρατον κρᾶσιν, μάκαρ.

* Ὁ ὁσιος **ΒΑΡΟΥΧ** ἐν εἰρήτῃ τελειοῦται.

» Βαρὸς ὁ θεὸς ἐκλιπὼν σκῆνος βάρος,
» Ἐκεῖ κατεσκῆνωσεν εἰς τόπον χλόης.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΑΖΗΣ** πυρὶ τελειοῦται.

» Ἐξῆκεν Ἄζης κῆν τέθνηκεν εἰς φλόγα,
» Ζωὴν ἀληθῆ μὴ γινώσκουσεν τέλος.

* Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος **ΙΩΑΝΝΟΥ** τοῦ ἐκ Μορευθασίας, τελειωθέντος ἐν ταῖς βασάνοις κατὰ τὴν Θεσσαλονικήν, ἐν ἔτει αἰφ' (1775).

† » Νόμους φυλάττων νηστῆμου κειροῦ πόθω,
» Ζωὴν ἔθυσας ὦ Ἰωάννη μάκαρ.²

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβεΐαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **ΚΒ΄**, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ἱσαποστόλου **ΑΒΕΡΚΙΟΥ** Ἐπισκόπου Ἱεραπόλεως τοῦ θαυματούργου.

» Δοῦς Ἀβέρκιος χρῶν χρῆ θνητῶν νόμω,
» Θεὸς Θεῷ πρόσκειται τῷ φύσει θέσει.
» Εἰκάδι δευτερίῃ Ἀβέρκιος ὄχρετο γαίης.

† Οὗτος ἦτον ἐπίσκοπος Ἱεραπόλεως Φρυγίας Σαλουταρίας κατὰ τοὺς χρόνους Μάρκου Ἀντωνίνου ἐν ἔτει ρπς' (186) ἰατρείας πολλὰς καὶ θαύματα διάφορα ἐργαζόμενος, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ τὰ ἀκόλουθα. Καλεσθεὶς δηλαδὴ οὗτος νὰ ὑπάγῃ εἰς Ῥώμην, ἰάτρευσε τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως, ἣ ὁποία ἐν ᾧ καιρῷ ἐ-

μελλε νὰ ὑπανδρευθῆ, ἠνωχλήθη ἀπὸ πονηρὸν δαιμόνιον. Ταύτην λοιπὸν ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ πάθος ὁ ἅγιος, καὶ ἐδίωξε τὸ δαιμόνιον μακρὰν εἰς τὸν τόπον, ὅπου πρότερον ἔκατοίκει, ἀφ' οὗ πρῶτον αὐτὸ ἠναγκάσθη ὑπὸ τοῦ ὁσίου νὰ ὁμολογήσῃ τὴν κακίαν του ἐνώπιον πάντων. Ἀλλὰ καὶ ὅτε ἐπορεύετο εἰς τὴν Ῥώμην ἐβλήθησαν ὁμοῦ εἰς ἐν ἀγγεῖον κρασίον καὶ ἔλαιον, καὶ διὰ προσευχῆς τοῦ ἁγίου ἐφυλάχθησαν αὐτὰ ἀσύγχυτα, καὶ ἐσύροντο ἀπὸ τὸ ἀγγεῖον χωριστὰ χωριστὰ τὸ καθ' ἓνα. Ὅτε δὲ ἐμελλε νὰ ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἠνάγκασεν ἓνα δαίμονα νὰ σηκώσῃ μίαν μεγαλωτάτην πέτραν, τὴν ὁποίαν βαστάζων ὁ δαίμων ἐμπροσθεν εἰς ὄλους, μετεκόμισεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὴν Ἱεράπολιν. Ταύτην δὲ τὴν πέτραν ἐπρόσταξεν ὁ ἅγιος καὶ τὴν ἔβαλον ἐπάνω εἰς τὸν τάφον του, ὡς μίαν στήλην νικητικὴν.

Ἀλλὰ καὶ θερμὰ νερὰ διὰ προσευχῆς τοῦ ὁσίου οὗτος ἐξήγαγεν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς γῆς, καὶ ἄλλα πολλότατα ἐποίησε θαύματα, κηρύττων μὲν ἀποστολικῶς εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Συρίας καὶ Μεσοποταμίας τὴν εὐσεβῆ καὶ ὀρθόδοξον πίστιν, φιλιόνων δὲ τὰς ἐκκλησίας καὶ πόλεις ἐκεῖνας, ὅσαι εἶχον διχονοίας ἀναμεταξύ των. Διὰ τοῦτο καὶ ἱσαπόστολος παρὰ πάντων ὠνομάσθη, καθότι καὶ αὐτὸς ἐπεριτριγύρισε πολλὴν γῆν καὶ θάλασσαν, καθὼς καὶ οἱ κορυφαῖοι τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολοι. Ὑπῆγε δὲ ὁ ἅγιος καὶ εἰς τὴν Λυκαονίαν καὶ Πισσιδεῖαν καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Φρυγῶν καὶ ἐπλήρωσεν ὅλας τὰς πόλεις αὐτὰς ἀπὸ τὰ ὀρθὰ δόγματα τῆς εὐσεβείας· ἄφησε δὲ καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἱεράπολιν ἐν βιβλίον γέμον ἀπὸ διδασκαλίας, τὸ ὁποῖον ἄριστα συνέγραψεν ὁ ἴδιος. Οὕτω λοιπὸν ζήσας ὁ αἰοίδιμος ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ καὶ πανταχοῦ διαλάμψας μὲ λόγια καὶ ἔργα καὶ θαύματα καὶ εὐχάσας εἰς χρόνους ἐβδομήκοντα δύο, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον, ὁ δὲ ἐλληνικὸς βίος αὐτοῦ σώζεται ἐν τῇ Λαύρα καὶ τῇ τῶν Ἱεθέρων, οὗ ἡ ἀρχή· α Μάρκου Ἀντωνίνου κ.)¹

¹ Σημειώσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναιίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξαῖριον τῶν ἁγίων ἐπὶ τὰ παῖδον τῶν ἐν Ἐρέσῳ, διότι αὕτη εορτάζεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Αὐγούστου μηνός, ὅπου καὶ τὸ Συναξαῖριον αὐτῶν γράφεται.

¹ Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται, Εὐκράτος.

² Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νῦν Μαρτυρολόγιον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων *ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ* ἐπισκόπου καὶ *ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ*. *ΑΝΝΗΣ* τε, *ΕΛΙΣΑΒΕΤ*, *ΘΕΟΔΟΤΗΣ*, καὶ *ΓΛΥΚΕΡΙΑΣ*.

Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον.

- » Τμηθεὶς ὁ σεπτὸς Ἀλέξανδρος αὐχένα,
- » Καὶ μάρτυς ἔστιν, οὐ θύτης Χριστοῦ μόνον.

Εἰς τὴν Θεοδότην καὶ Γλυκερίαν.

- » Θεοδότην ἄγγουσι καὶ Γλυκερίαν,
- » Θεοῦ γλυκείας ἡγαπηκυίας δότεις.

Εἰς τὴν Ἄνναν καὶ Ἐλισάβετ.

- » Στῶμεν καλῶς καὶ δῶμεν αὐχένους
- ξίφεις,
- » Ἀθλητῆροὶ λέγουσιν ἀλλήλαις δῶο.

Ὁ ἅγιος μάρτυς Ἀλέξανδρος ἦτον Ἐπίσκοπος, καὶ ἐπειδὴ διὰ τῆς διδασκαλίας του ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ πολλοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς ἐβάπτισεν, ἐκρατήθη ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πολλὰς τιμωρίας ὑπομείνας, καταξέσχισθη καὶ ἡναγκάσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα, ἀλλὰ δὲν ἐπέισθη· ὅθεν βλέπων τὴν γενναιότητα καὶ ὑπομονὴν του ὁ στρατιώτης Ἡράκλειος, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς πολλὰ τιμωρηθεὶς πρότερον, τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβεν ὁ ἀϊδίμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος ἔκαμεν ἐν θαύμα, ἐφυλάχθη δὲ ὑγιῆς ἀπὸ τὰς πληγὰς μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου χάριν καὶ βοήθειαν, τούτων χάριν εἰλικύσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τέσσαρας γυναῖκας, Θεοδότην καὶ Γλυκερίαν, Ἄνναν καὶ Ἐλισάβετ, αἱ ὁποῖαι ἠλεγεῖσαν τὴν πλάην τῶν εἰδώλων, διὸ καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν. Ὑστερον δὲ ἀπὸ ὄλους καὶ ὁ Ἀλέξανδρος κτυπηθεὶς μετὰ τὴν μάχαιραν, ἐτελειώθη καὶ ἐξεδήμησε πρὸς τὸν Κύριον, λαβὼν παρ' αὐτοῦ τῆς νίκης τὸν στέφανον.

» Ὁ ἅγιος μάρτυς *ΖΑΧΑΡΙΑΣ* ἐν τῇ θαλάσῃ τελειοῦται.¹

- » Ὁσὸν γε κυβιστήρα τὸν Ζαχαρίαν,
- » Ἐνδον κυβιστήσαντα τοῦ βυθοῦ κάλει.

¹ Σημειῶσαι, ὅτι ὁ Ζαχαρίας οὗτος ὄσον ἀπὸ τὸ διστιχον, ἄλλος φαίνεται νὰ ἦναι ἀπὸ τὸν κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ περὶ τοῦ Ὀκτωβρίου ἐρηταζόμενον συνώνυμον αὐτοῦ Ζαχαρίαν. Ἀλλὰ καὶ οὗτος μάρτυς μόνον ἐπιγράφεται, ἐκεῖνος δὲ ὀσιομάρτυς.

» Ὁ ὄσιος *ΡΟΥΦΟΣ* ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.¹

- » Ἦδιστα Ρούφος γῆς ἀπέλθε καὶ βίον.
- » Ἦγεῖτο καὶ γὰρ καὶ βίον καὶ γῆν ὄναρ.

» Ὁ ὄσιος *ΛΩΤ* ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.²

- » Ὁ τῆς νέας Λῶτ καὶ νέος Λῶτ τὸν τρόπον,
- » Τῷ Λῶτ συνοικεῖ τῆς παλαιᾶς ἀξίως.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ *ΚΓ'*, μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ πρώτου Ἐπισκόπου τῶν Ἱεροσολύμων, *ΙΑΚΩΒΟΥ* τοῦ ἀδελφοθεοῦ.

¹ Σημειῶσαι, ὅτι περὶ τοῦ ὀσίου τούτου Ρούφου γράφεται εἰς τὸν Παράδεισον τῶν πατέρων, ὅτι ἠρωτήθη ἀπὸ ἑνα «Τί ἐστὶν ἡσυχία; καὶ τίς ἡ ὠφέλεια αὐτῆς; ὁ δὲ γέρων ἀπεκρίθη αὐτῷ· Ἡσυχία ἐστὶ τὸ καθεσθῆναι ἐν τῷ κελίῳ μετὰ γλώσσης καὶ φόβου Θεοῦ, ἀπεχόμενον μνησικαίας καὶ ὑψηλοπροσόνης. Ἡ τοιαύτη ἡσυχία, γεννήτρια εὖσκα πιασῶν τῶν ἀρετῶν, φυλάσσει τὸν μοναχὸν ἀπὸ τῶν πεπρωμένων βελῶν τοῦ ἐγθροῦ, μὴ εἴσῃ αὐτὸν τιτρώσκεισθαι ὑπ' αὐτοῦ. Καὶ ἀδελφε, ταύτην κηῖσαι, μνημονεύων τῆς ἐξόδου τοῦ θανάτου σου.» Ἐῖπε πάλιν οὗτος ὁ Ρούφος, ὅτι ἐκνήμενος ἐν ὑποταγῇ πατρὸς πνευματικοῦ, περισσότερον μισθὸν ἔχει ἀπὸ ἐκεῖνον ὅστις κήθηται εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἡσυχάζει μόνος, ἐδιηγήθη δὲ λαοῦ εἰς ἀπὸ τοὺς πατέρας, ὅτι εἶδε τέσσαρα τάγματα εἰς τὸν οὐρανόν. Τὸ πρῶτον τάγμα ἦτον ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅστις ἀσθενεῖ καὶ εὐχαριστεῖ εἰς τὸν Θεόν. Τὸ δεύτερον τάγμα ἦτον ἐκεῖνος ὅστις δέχεται τοὺς ξένους καὶ στέκεται καὶ τοὺς ὑπηρετεῖ. Τὸ τρίτον τάγμα ἦτον ἐκεῖνος ὅστις ἡσυχάζει εἰς τὴν ἔρημον καὶ δὲν βλέπει ἄνθρωπον. Τὸ δὲ τέταρτον ἦτον ἐκεῖνος ὅστις ἐφορᾷσεται ὑποκάτω εἰς ὑπακοὴν γέρντος καὶ ὑποτάσσεται αὐτῷ διὰ τὸν Θεόν. Ὁ δὲ ὑποτακτικός εἶχε δόξαν περισσότεραν. Ὅθεν ὁ βλέπων τὴν ὀπτασίαν ταύτην ἐρώτησε τὸν Ἄγγελον ὅστις τὸν ὠδήγει, διὰ τί αὐτὸς εἶχε περισσότεραν δόξαν ἀπὸ τοὺς ἄλλους; καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος· Ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι, ἦτοι ὁ φιλοξενῶν καὶ ὁ ἡσυχάζων, ἔχουσι τὸ ἰδικόν των θελήμα, ὁ δὲ ὑποτασσόμενος, ἀφήσας ὅλα τὰ ἰδικὰ του θελήματα κρέματα ἀπὸ μόνον τὸ θελήμα τοῦ γέροντός του.

² Περὶ τοῦ ὀσίου τούτου Λῶτ γράφεται εἰς τὸν Παράδεισον τῶν πατέρων, ὅτι εἶπεν εἰς τὸν Ἀββᾶν Ἰωσήφ ταῦτα, «Ἀββᾶ, ἐγὼ κατὰ τὴν δυνάμιν μου κάμνω τὴν ὀλίγην μου προσευχὴν, καὶ τὴν ὀλίγην μου νηστείαν, καὶ τὴν μελέτην, καὶ τὴν ἡσυχίαν, καὶ κατὰ τὴν δυνάμιν μου φυλάττω τὸν νοῦν μου καθαρόν ἀπὸ κακοῦ λογισμοῦ. Ὅθεν τί ἄλλο νὰ κάμω; τότε ὁ Ἰωσήφ ἐσηκώθη ἐπάνω, καὶ ἤπλωσε τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ, ὦ τοῦ θαύματος! οἱ δέκα δάκτυλοι τῶν χειρῶν του ἔγειναν ὡς δέκα λαμπάδες ἀνημέμεναι, καὶ λέγει εἰς τὸν Λῶτ· Ἐάν θελῃς, ἀγωνίσω διὰ νὰ γένῃς ὄλος ὡς ἂν φωτὶς ἐν τῇ προσευχῇ.

- Βλῆθεις ἀδελφός τοῦ κατακρίτου ζύλω,
- Θνήσκεις δι' αὐτὸν παμμάκαρ κρουσθεὶς ζύλω.
- Ἐσθλὸν ἀδελφόθεν τριτάτῃ ζύλω εἰκάδι πληξάν.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόςθεος ἐγενεῖ πρῶτος Ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων, χειροτονηθεὶς ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον Κύριον, καὶ πρῶτος αὐτὸς συνέγραψε τὴν θείαν λειτουργίαν, διδαχθεὶς τὰ περὶ αὐτῆς ἀπὸ τὸν ἴδιον Δεσπότην Χριστὸν, τὴν ὁποίαν ὕστερον συντομωτέραν ἐποίησεν ὁ μέγας Βασίλειος καὶ τὴν τοῦ μεγάλου Βασιλείου πάλιν συντομωτέραν ἐποίησεν ὁ θεὸς Χρυσόστομος διὰ τὴν ἀσθένειαν τῶν ἀκουόντων. Οὗτος λοιπὸν ποιμαίνων τὴν τῶν Ἱεροσολύμων Ἐκκλησίαν καὶ πολλοὺς Ἰουδαίους καὶ Ἑλληνας ἐπιστρέφων εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐκίνησεν εἰς θυμὸν τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὅποιοι πιάσαντες αὐτὸν, τὸν ἐρρίψαν ἀνωθεν ἀπὸ τοῦ πετερύγιον, ἤγουν ἀπὸ τοῦ ἄκρον καὶ δοξάτον τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐνώ ἀκόμη ἤτον ζωντανὸς ἐθανάτωσαν αὐτόν. Διατί δὲ ὀνομάζεται ἀδελφόςθεος, φέρεται εἰς ἡμᾶς λόγος ἐκ παραδόσεως, ὅτι ὅτε ὁ μνήστωρ τῆς Θεοτόκου Ἰωσήφ ἐμοίραζε τὰ ὑποστατικά του εἰς τοὺς υἱοὺς του, τοὺς ὁποίους εἶχε γεννήσῃ μετ' ἄλλην γυναῖκα, ἤτοι εἰς τὸν Ἰάκωβον τοῦτον, εἰς τὸν Ἰωσήφ, εἰς τὸν Ἰούδαν καὶ εἰς τὸν Σίμωνα, ἠθέλησε νὰ δώσῃ μερίδιον καὶ εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ἐκ τῆς Παρθένου γεννηθέντα. Τότε οἱ μὲν ἄλλοι τρεῖς υἱοὶ του δὲν ἐστέρξαν τοῦτο, ὁ δὲ Ἰάκωβος οὗτος ἔκαμε συγκληρονόμον τὸν Κύριον εἰς τὸ μερίδιόν του. Ὅχι μόνον δὲ ἀδελφόςθεος ὠνομάσθη, ἀλλὰ καὶ Ὁβλίαις, ἤτοι δίκαιος. (Τὸν βίον τοῦτου τὸν κατὰ πλάτος συνέγραψεν Ἑλληνοιστὶ ὁ Μεταφραστὴς Συμεὼν, οὗ ἡ ἀρχή. • Οὐχ οὕτως ἡδὺ τι σῴζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, εὐρίσκεται δὲ ἀπλοῦς εἰς τὸν νέον Παράδεισον).²

¹ Ὁ δὲ θεὸς Ἱερώνυμος κατὰ Ἑλιδίου κερ. θ'. καὶ εἰς τὸν Ματθαῖον λέγει, ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἐπέραςε τὴν ζωὴν του ὅλην παρθένος, καὶ αὕτη ἡ δοξα ἐπικρατεῖ τὴν σήμερον παρὰ τοῖς ὀπτικοῖς. («Ὅρα εἰς τὴν νεοτύπων Ἐκκονταετηρίδα.)

² Περὶ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦτου πλατύτερον εἴπομεν ἡμεῖς εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς ἐρμηνείας τῆς καθολικῆς τοῦτου ἐπιστολῆς, ὅτε ἐρμηνεύσαμεν τὰς ἐπιτὰ καθολικὰς ἐπιστολάς, καὶ διατί ἀδελφόςθεος καλεῖται. Προσεθήκαμεν δὲ καὶ ἐλόκληρον ἁρματικὸν κανὼνα καὶ τὰ ἐλλείποντα τροπάρια εἰς τὴν ἐπιτοὴν αὐτοῦ, ἅτινα ὅλα ἁμοῦ ἀπεστάλησαν παρὰ τοῦ ἁγίου Ἰωαννῶν Ἰα τυπωθῶσιν ἐν Βενετία· καὶ ὁ ἐτυπώθησαν χάριτι Χριστοῦ. Περὶ δὲ τῆς λειτουργίας του ἀναφέρει ὁ λδ'. κανὼν, τῆς οἰκουμένης, ζ'. Συνόδου. Καὶ ὅρα ἐν τῷ ἡμετέρῳ Κανονικῷ, ὅρα καὶ σελ. 1 τῆς Δωδεκαβιβλίου τοῦ Δοσιθέου, ὅστις

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἸΓΝΑΤΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

- Εὖρες μεταστάς τὴν παλαιὰν ἀξίαν,
- Ἰγνάτιε πρόεδρε Ρώμης τῆς νεας.

† Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰγνάτιος ἦτον υἱὸς μὲν Μιχαὴλ τοῦ Ραγγαβῆ καὶ Κουροπαλάτου καλουμένου, ὁ ὁποῖος εὐσεβῶς ἐβασίλευσε πρὸ τοῦ Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου καὶ Προκοπίου τῆς βασιλείου ἐν ἔτει ωιὰ' 811, ἀδελφὸς δὲ Θεοφίλου καὶ ἐγγονὸς Νικηφόρου βασιλέως Πατρικίου τοῦ ἀπὸ Γενικοῦ, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει ωβ' 802). Οὗτος λοιπὸν εὐνοῦχος γενόμενος ἀπὸ τὸν Θεομιστῆ Λέοντα τὸν Ἀρμένιον, ὕστερον ἐγενεῖ μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἀρχαγγέλου, τὸ ὁποῖον μοναστήριον πρότερον μὲν ὠνομάζετο τοῦ Ἀνατέλλοντος, τῶρα δὲ ὀνομάζεται τοῦ Σατύρου. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐγενεῖ καὶ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐδιοίκησε τὴν Ἐκκλησίαν χρόνους ἐνδεκα καὶ μῆνας πάντε. Ἀλλ' ὕστερον ἐξεβλήθη ἀπὸ τὸν θρόνον παρὰ Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ Θεοφίλου, ὅστις ἀντὶ τοῦ θεοῦ Ἰγνατίου ἐπρόβαλε Πατριάρχην Φώ-

λέγει, ὅτι εἰκοσιενέα χρόνους ἀρχιερέτευσε· ἡ δὲ Ἐκκονταετηρίδα λέγει, ὅτι εἰκοσιεῖς. Σημειώσαι, ὅτι ὁ Ρώμης Κλήμης ὀνομάζει τὸν ἀδελφόθεν τοῦτον, ἐπίσκοπον τῶν ἐπισκόπων.

Ἠκολούθησε δὲ ὁ μακαρικός θάνατος τοῦ θεοῦ τοῦτου Ἰακώβου κατὰ τὸ ἐξήκοστον πρῶτον ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, κατὰ τὸ ἕκτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Νέρωνος. Σημειώσαι, ὅτι ὁ Ὠριγένης κατὰ Κέλσον ββλ. α'. καὶ ὁ Εὐσέβιος Ἐκκλησιαστ. ἱστορ. ββλ. θ'. κερ. κγ'. καὶ ὁ Ἱερώνυμος περὶ ἐπιστήμων ἀνδρῶν λέγουσιν, ὅτι τὰ κακὰ καὶ αἰ δυστυχίαι, ὅσαι ἠκολούθησαν ἐναντίον τῆς Ἱερουσαλὴμ ὁ Ἰωσήφος ὁ ἀρχαιολόγος τὰ ἀποδίδει, ὅτι συνέθεσαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, διότι ἐθανάτωσαν τὸν Θεάδελφον τοῦτον Ἰάκωβον. Ἡ βῆσις ὁμοῦ αὕτη δὲν εὐρίσκεται νῦν εἰς τὰ συγγράμματα τοῦ Ἰωσήφου, καθὼς ἀναφέρεται εἰς τὸν Ὠριγένην καὶ τὸν Εὐσέβιον. (ὅρα εἰς τὴν Ἐκκονταετηρίδα.)

Καὶ τοῦτο δὲ ἀκόμη σημειώσαι, ὅτι γλαφυρὸν ἐγκώμιον πλέκει εἰς τὸν θεῖον τοῦτον Ἰάκωβον Νικήτας ἁγίωρ ὁ Παρλαβῶν, οὗ ἡ ἀρχή· «Ὁ· γλυκεία ἄνε παρούσης ἡμέρας ἡ χάρις.» (σῴζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ τῇ τοῦ Βατοπαίδου.) Καὶ Ἀνδρέας ὁ Κρήτης, οὗ ἡ ἀρχή· «Ὁ· κωνῶν μὲν ἔδει προβαίνειν.» (σῴζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων· ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σῴζεται καὶ ὑπόμνημα εἰς τὸν αὐτόν, οὗ ἡ ἀρχή· «Ὁ·χ οὕτως ἡδὺ τι τῷ φιλαρέτῳ.» Σημειώσαι ὅτι ὁ βασιλεὺς Ἰουστίνος ἀνήγειρε ναὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφόςθεο τοῦτου Ἰακώβου, ἐν ᾧ ἦτον καὶ τὸ λείψανον αὐτοῦ, καὶ ὅρα σελ. 1152 τῆς Δωδεκαβιβλίου.

τιον τὸν πρωτοσπαθάριον καὶ πρωτασκηρῆτιν, γενόμενον πρότερον μοναχόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Φώτιος κατεβίβασθη ἀπὸ τὸν θρόνον ὑπὸ τοῦ βασιλέως Βασιλείου τοῦ Μακεδόνας, διὰ τοῦτο ἀποκατεστάθη πάλιν ὁ θεῖος οὗτος Ἰγνάτιος, καὶ ἔμεινεν εἰς τὸν θρόνον ἄλλους ἑνδεκα χρόνους, καὶ πάλιν ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐπατριάρχευσεν ὁ ἐν ἁγίοις Στέφανος ὁ υἱὸς Βασιλείου. Ὁ δὲ ἅγιος Ἰγνάτιος ἐπιστρέψας εἰς τὸ πρότερον μοναστήριον τοῦ Σατύρου, ἀνεπαύθη ἐκεῖ ἐν Κυρίῳ, ζήσας ὅλους τοὺς χρόνους τῆς ζωῆς του ἑβδομηκονταενέα.

* Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ, ὁ τὴν ἐν τῷ Χαρσιανῷ συστησάμενος μονήν, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- * Μονὴν ἐγείρας ἱερὰν νικηφόρος,
- * Ἐσπευδεν εἶναι καὶ βίον Νικηφόρος.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΚΑΡΙΟΣ ὁ Ρωμαῖος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- * Ὦντως σὺ Μακάριος οὐ κλῆσιν μόνον,
- * Χριστὸν προκρίνας ἠδέων τῶν τοῦ βίου.

Τρεῖς ὅσιοι καὶ γέροντες ἡγιασμένοι, ὀνομαζόμενοι Σέργιος, Ἰγνίνος καὶ Θεόφιλος, ὄντες ἀπὸ τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ἀσκληπιοῦ, τὸ ὅποιον εὐρίσκετο εἰς τὴν Μεσοποταμίαν τῆς Συρίας, ἐσυμφώνησαν ποτὲ εἰς ἓνα καλὸν λογισμὸν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τριγυρίσουν τὴν γῆν ἕως εἰς τὴν ἄκραν τῆς. Ἀρχίσαντες λοιπὸν τὸν ὁδομὸν, εὐρίσκον πολλὰ καὶ ἀλλεπάλληλα ἐναντία καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους καὶ ἀπὸ θηρία, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, πολλάκις δὲ στερούμενοι καὶ αὐτὴν τὴν τῶν ἀγρίων βοτανῶν τροφήν. Εἰς ὅλον δὲ τὸ ὕστερον περιπατήσαντες ὁδομὸν πολλῶν ἡμερῶν, ἔφθασαν εἰς ἓνα τόπον ἐν τῷ ὁποίῳ ἐφαινοντο σημεῖα ὅτι κατοικεῖ ἐκεῖ ἀνθρώπος· ὅθεν ἀκολουθήσαντες τὰ ἴχνη τῆς ὁδοῦ ἐκείνης, ἔφθασαν εἰς ἓν σπήλαιον, τὸ ὅποιον ὡς ἐκ τοῦ εὐπρεπισμοῦ ἐφάνετο ὅτι ἔχει τινα ἐγκάτοικον. Εἰς τοῦτο λοιπὸν ἐμβήκαν καὶ ἐπρόσμεναν νὰ ἰδοῦν τὸν τούτου οἰκῆτορα· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν ὀλίγη ὥρα ἠσθάνθησαν εὐωδιαν, καὶ μετὰ τῆς εὐωδίας βλέπουν μακρόθεν ἀνθρώπον ἐνδεδωμένον μὲ τὰς ἰδίας τρίχας του· οὗτος δὲ ἦτον ὁ ἀνθρώπος τοῦ Θεοῦ, Μακάριος ὁ Ρωμαῖος ὁ ὅποιος ἐρχόμενος εἰς τὸ σπήλαιον, ἠσθάνθη ἀπὸ μακρᾶν τὴν παρουσίαν τῶν πατέρων ἐκείνων. Ὅθεν ῥίψας ὁ γέρων ἑαυτὸν εἰς τὴν γῆν, προσκυχήθη· ἔπειτα ἔκραζε μὲ μεγάλην φωνὴν λέγων· Ἀνί-

σως εἶσθε ἀπὸ τὸν Θεόν, φανερωθήτε εἰς ἐμέ, εἰ δὲ εἶσθε ἀπὸ τὸν διάβολον φύγετε ἀπὸ ἐμέ τὸν ταπεινὸν καὶ ἀμαρτωλόν.

Ἐκεῖνοι δὲ ταῦτα ἀκούσαντες ἀπεκρίθησαν· Εὐλόγησον ἡμᾶς, δοῦλε τοῦ Θεοῦ, διότι ἡμεῖς εἴμεθα χριστιανοὶ καὶ ἀπεταξάμεθα τὸν διάβολον. Τότε ὁ γέρων ἐσηκώθη καὶ ἔρχεται εἰς αὐτούς. Σηκώσας δὲ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὀφρυδιῶν του, εἶδε καὶ ὑλόγησεν αὐτούς· ἦσαν δὲ αἱ μὲν τρίχες του λευκαὶ ὡς χιών· τὸ δὲ σῶμά του ἦτο σκληρόν ὡς δέρμα χελώνης. Ἀπὸ δὲ τὸ πολὺ γηρατειὸν ἦσαν καταβιβασμένα τὰ ὀφρυδιά του ἐπάνω εἰς τὰ ὄμματά του, τὰ δὲ ὀνύχια τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν του ἦσαν μακρύτερα ἀπὸ μίαν πηθαμῆν, τὰ δὲ γένειά του ἔφθαναν ἕως εἰς τοὺς πόδας του. Τότε λοιπὸν ἤρχισε νὰ τοὺς ἐρωτᾷ λέγων· Ἦθθεν εἶσθε, τέκνα μου; καὶ διὰ ποῖον τέλος ἦλθετε ἕως ἐδῶ; ἐκεῖνοι δὲ ἐφάνερωσαν εἰς αὐτὸν ὅλον τοὺς τὸν σκοπὸν. Εἶπε δὲ ὁ γέρων· Δὲν εὐρίσκεται, τέκνα μου, κανεὶς ἀναμέσον εἰς τοὺς γεννητοὺς ἀνθρώπους ὁ ὁποῖος ἔμπορεῖ νὰ καταλάβῃ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ εὕρῃ τὴν ἄκραν τοῦ κόσμου· καὶ ἐγὼ ὁ ἀνάξιος ἔβαλον σπουδῆν τοιαύτην καὶ προθυμίαν, διὰ νὰ εὕρω τὴν ἄκραν τοῦ κόσμου· ἀλλὰ διὰ νυκτὸς ἐφάνη τις εἰς ἐμέ καὶ λέγει μοι· Μὴ θέλεις νὰ πειράξῃς τὸν πλάστην σου, διότι βαθύτερον ἀπὸ τὸν τόπον τοῦτον δὲν ἔμπορεῖς νὰ διαπεράσῃς.¹

Ταῦτα ἀκούσαντες ἐκεῖνοι ἐφοβήθησαν· ἐπειδὴ δὲ ὁ καιρὸς ἦτο πρὸς τὴν ἑσπέραν, λέγει ὁ γέρων εἰς αὐτούς, Τέκνα μου, ἀναχωρήσατε ὀλίγον ἀπ' ἐδῶ, διότι ἔχω δύο παιδία, τὰ ὁποῖα ἔρχονται καθ' ἑσπέραν εἰς ἐμέ· μήπως βλέποντα σὺς ἀφηνιδίως, ἀγριεύσωσι καὶ σὺς

¹ Σημειούμεν ἄνωθεν, ὅτι ἐν τῷ ἀνωτέρῳ τόπῳ τοῦ δὲ ἡμεῶν, εὐρίσκονται ἐν τῷ τετυπωμένῳ καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ συναξαριστῇ καὶ ἄλλα τινα λόγια· δηλαδή ὅτι μακρὰν ἀπὸ εἰκοσὶ πλὴν ἑξαετῶν σιδηροῦν, καὶ βαθύτερα ἐκείνου εἶναι αἰτῶν τῶν γυμνασίων καὶ βαθύτερα ἀπὸ τὰ τεῖχη αὐτᾶ, εἶναι τὸ πῦρ, ἀπὸ τὸν τοῦ διαβόλου ἕως τῶν ποδῶν ἀνθρώπου, τὸ δὲ σῶμα· ἔχον ὡς λέοντος, τὴν κεφαλὴν ὡς δράκοντος, τὰς χεῖρας ἔχον κρυστάλλινας, καὶ κρατοῦσι πυρίνας μαχαίρας. Ὅποιοι φυλάττουσι τοὺς τόπους ἐκείνους καὶ δὲν ἀξίουν νὰ διαπεράσῃ τις. Ταῦτα δὲ τὰ λόγια, κατὰ πάντας τοὺς κριτικούς, κρίνονται ὡς ἀπίθανα καὶ μυθώδη· ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἀφίσταμεν αὐτὰ. Ἐκεῖνα δὲ ὅσα εὐρίσκονται γεγραμμένα εἰς τινα βιβλία χειρόγραφα περὶ τοῦ ἀδελφοῦ Μακαρίου τούτου, καὶ διακρίνεται κἀποικία ἀνυπόστατα καὶ μυθώδη, ταῦτα δὲν πρέπει νὰ ἀναγινώσκονται παρὰ τῶν ὀρθοδόξων, ὡς νόθα.

πειράξωσι. Ταῦτα δὲ λέγοντος τοῦ γέροντος, ἰδοὺ ἔρχονται ἀπὸ τὴν ἔρημον δρομαῖοι δύο λέοντες, καὶ πίπτουσιν εἰς τοὺς πόδας τοῦ γέροντος ὠρούμενοι. Ἐκείνοι δὲ βλέποντες ταῦτα, ἀπὸ τὸν φόβον ἔπεσον εἰς τὴν γῆν. Τότε ὁ γέρων ἔβαλε τὰς χεῖράς του ἐπάνω εἰς τὰ θηρία, καὶ λέγει εἰς αὐτὰ, ὡς νὰ ἦσαν λογικά, Παιδιά μου, ἦλθον εἰς ἐμὲ τινὲς ἄνθρωποι ἀπὸ τὸν κατοικούμενον κόσμον, καὶ φυλαχθήτε νὰ μὴ τοὺς βλάψετε. Στραφεὶς δὲ εἶπεν εἰς τοὺς τρεῖς μοναχοὺς: Ἐλάτε, ἀδελφοί, νὰ ψάλωμεν τὸν ἑσπερινόν· οἱ δὲ ἐσηκώθησαν διὰ νὰ ψάλωσιν αὐτόν· τότε τὰ λεοντάρια ὑπήγαν πλησίον καὶ ἐγλυφον τοὺς πόδας των. Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν λέγουσιν εἰς τὸν ὄσιον· Εἰπέ εἰς ἡμᾶς, τίμια πάτερ, πῶς ἦλθες εἰς ταύτην τὴν βαθεῖαν ἔρημον; ὁ δὲ γέρων ἀπεκρίθη· Ἐγὼ ἦμην υἱὸς ἐνὸς συγχλητικῆς τῆς Ῥώμης, Ἰωάννου καλουμένου, καὶ ὅτε ἔφθασα εἰς ἡλικίαν μὲ ἡρραβώμισαν οἱ γονεῖς μου μὲ γυναῖκα, χωρὶς ἐγὼ νὰ θέλω· ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσαν οἱ γάμοι καὶ ἐμελλον νὰ κλείσουν ἡμᾶς εἰς τὸν νυμφικὸν θάλαμον, τότε ἐγὼ ἐνῶ ὁ λαὸς ἐπαιζον ἔξω, καὶ ἐκρότουν, ἐξῆλθον μόνος σιωπηλῶς καὶ ἐκρύβην εἰς τὴν οἰκίαν μιᾶς γυναικὸς χήρας ἕως ἑπτὰ ἡμέρας· ἐθρήνουν δὲ πικρῶς οἱ γονεῖς μου καὶ μὲ ἐξήτουν. Μετὰ ταῦτα ἐξῆλθον ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ἤρχισα νὰ περιπατῶ· εὐρών δὲ καθ' ὁδὸν ἕνα γηραιὸν ἄνθρωπον, εἶπον εἰς αὐτόν· Ποῦ πορεύεσαι, πάτερ; ὁ δὲ ἀπεκρίθη· Ὅπου ἔχεις σὺ σκοπὸν νὰ ὑπάγῃς, ἐκεῖ διευθύνομαι καὶ ἐγώ. Καὶ λοιπὸν εὐθὺς τὸν ἠκολούθησα καὶ εἰς διάστημα τριῶν χρόνων ἦλθον εἰς τοῦτον τὸν τόπον.

Ἐπὶ ὀλίγων δὲ ἡμερῶν, πρὸ τοῦ νὰ ἔλθω ἐδῶ, μίαν φορὰν κοιμώμενος καὶ ἐξυπνήσας, δὲν εἶδον τὸν συνοδίτην μου γέροντα ὅθεν ἤρχισα νὰ κλαίω καὶ νὰ λυποῦμαι. Ἐὐθὺς δὲ ἐφάνη εἰς ἐμὲ καὶ λέγει μοι· Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀρχάγγελος Ῥαφαήλ, μὴ φοβηθῆς λοιπὸν ἀλλὰ ὁὐδὲ δόξαι εἰς τὸν Θεόν, ἐπειδὴ τώρα ἐπέρασες τοὺς σκοτεινοὺς τόπους, καὶ ἔφθασες εἰς τοὺς φωτεινοὺς. Ἀφ' οὗ δὲ εἶπε ταῦτα, ἐγένειεν ἄφαντος ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου· ἐγὼ δὲ ἤρχισα νὰ περιπατῶ, καὶ ὕστερον ἀπὸ πέντε ἡμέρας ἦλθον εἰς τὸ σπήλαιον τοῦτο καὶ εὐρον μίαν λέαιναν νεκράν, τὰ δὲ δύο ταῦτα λεοντάρια ἔκλειον ἐπάνω εἰς τὴν μητέρα των, μὴ εὐρίσκοντα νὰ θηλάσωσι· ὅθεν τὰ ἔλαβον καὶ τὰ ἀνέλεψα ὡς γνήσιά μου τέκνα, ἀφ' οὗ πρότερον ἔσκαψα καὶ ἔθαψα τὴν μητέρα των. Μετὰ παρελευσιν δὲ δύο χρόνων, ἐξελθὼν μίαν φο-

ρὰν ἀπὸ τὸ σπήλαιον κατὰ τὴν ἐβδόμην ὥραν τῆς ἡμέρας, ἐκαθήμην μὲ τὰ δύο λεοντάρια ταῦτα· καὶ ἰδοὺ βλέπω ἐν μανδῆλιον ἐρριμμένον εἰς τὴν γῆν λεπτότατον ὡς τὴν ἀράχην, καὶ ἐθαύμασα καὶ εἶπον· πόθεν εὐρέθη τὸ μανδῆλιον τοῦτο εἰς τὴν πανέρημον ταύτην; τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν εὐρίσκω πάλιν ὑποδημάτια μεταξωτὰ, καὶ πάλιν ἐθαύμασα. Εἶτα γυρίζων τριγύρω τοὺς ὀφθαλμούς μου, βλέπω γυναῖκα καθήμενην ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν, πολλὰ ὠραίαν εἰς τὸ πρόσωπον καὶ σολισμένην μὲ χρυσὰ καὶ πολύτιμα φορέματα, καὶ λέγω εἰς αὐτήν· Πόθεν ἦλθες ἐδῶ; καὶ τί διαβολικὸν σχῆμα εἶναι αὐτὸ τὸ ὅποιον φορεῖς; ἡ δὲ φαινομένη ἐκείνη γυνὴ πικρῶς κλαίουσα ἔλεγεν· Ἐγὼ ἡ ταλαίπωρος εἶμαι θυγάτηρ ἐνὸς Συγχλητικῆς ἀρχοντος τῆς Ῥώμης, καὶ χωρὶς νὰ θέλω μὲ ὑπάνδρευσαν οἱ γονεῖς μου ὅθεν ἔφυγον ἀπὸ τὸν δεσμόν τοῦ γάμου χωρὶς νὰ τὸ ἤξεύρη τις· καὶ τώρα πλανῶμαι μέσα εἰς τὰ βουναὶ καὶ τὰς ἐρημίας, καὶ περιπατῶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ χωρὶς νὰ ἤξεύρω τοῦ ὑπάγω. Μὴ με βδελυγθῆς λοιπὸν τὴν δούλην σου, διότι καὶ ἐγὼ πλάσμα εἶμαι Θεοῦ· αὕτη δὲ ἦτο δαίμων μὲ τέχνην συνομιλῶν μετ' ἐμοῦ καὶ ἐγὼ δὲν τὸ ἤξευρον. Ὅθεν εἶπον εἰς αὐτήν, καὶ ποῦ θέλεις νὰ ὑπάγῃς; ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν σε ἀφίνω νὰ κάθῃσαι μαζί μου εἰς τὸν τόπον τοῦτον· ἐκείνη δὲ ἀπεκρίθη· εἰς τὴν ἔρημον ταύτην ἦλθον νὰ κατοικήσω. Καὶ λοιπὸν ἐπήρα αὐτήν καὶ τὴν ἔφερον εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ τῆς ἐδώκα νὰ φάγῃ ἀπὸ τὰ ἀκρόδουρα ἀπὸ τὰ ὅποια ἔτρωγον, ἔτρεγον δὲ ὡς βρῦσις τὰ δάκρυα ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της ὥστε ἡ ψυχὴ μου ἐτρέμαξεν.

Ὅτε δὲ ἦλθεν ἡ ἑσπέρα καὶ ἐγὼ ἐψάλα τὸν ἑσπερινόν, ἔπεσα εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ ἡσυχάσω ὀλίγον· καὶ λοιπὸν ἤρχισε νὰ μὲ πειράξῃ ὁ Σατανᾶς. Καὶ ἐγὼ ὅστις δὲν ἐπεθύμησα ποτὲ ἁμαρτίαν σαρκικὴν, ἦλθον εἰς ἔρωτα τῆς γυναικὸς καὶ ἠθέλησα νὰ κοιμηθῶ μὲ αὐτήν· ἀλλὰ παρευθὺς ἐκείνη ἐγένειεν ἄφαντος· ὅθεν γνωρίζας ὅτι ἤμαρτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, εἶπον· ἤμαρτον ἐνώπιόν σου, Κύριε, ἐλέησόν με. Ἀφ' οὗ δὲ ἦλθον ἐντελῶς εἰς τὸν ἑαυτὸν μου εὐρον ὅτι ἡ ἁμαρτία μου ἦτον πολλὰ μεγάλη·¹ διότι

¹ Ὅρα ὅτι καὶ μόνη ἡ συγκατάθεσις τῶν αἰσχυρῶν λογισμῶν, πολλὰ μεγάλη ἁμαρτία ἐστίν. Ὅθεν εἶπε καὶ ἡ ἀγία Συγχλητικὴ· «Ὅτι ἡ συγκατάθεσις μόνη, ἢν κάμει ἡ παρθένος καὶ μοναχὴ εἰς τὰ τοιαῦτα φαντάσματα τῶν εὐμόρφων προσώπων, τὰ ὅποια τῆς φέρει ὁ ἐχθρὸς ὅτε εἶναι ἐξυπνὸς, ἢ

οὐδὲ αὐτὰ τὰ λεοντάρια ἤρχοντο τότε πλησίον μου ἕως εἰς δέκα ἡμέρας, καθὼς πρότερον ἤρχοντο, διὰ τοῦτο ἐστοχάσθην νὰ υπάγω εἰς ἄλλον τόπον, διὰ νὰ μὴ πληγηθῶ πάλιν καὶ ἀπορριφθῶ ἀπὸ τοῦ προσώπου τοῦ Θεοῦ. Καὶ λοιπὸν ἐξῆλθον ἀπὸ τοῦ σπήλαιου τοῦτο καὶ περιεπάτησα ἕως δύο ἡμερῶν ὁρόμον· τότε δὲ ἐφάνη εἰς ἐμὲ Ἄγγελος Κυρίου λέγων πρὸς φεύγεις Μακάριε; ἐγὼ δὲ εἶπον, Φεύγω ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου· ἐκεῖνος δὲ λέγει μοι, ἕνα πειρασμὸν δὲν ἐδυνήθης νὰ βαστάσῃς; γύρισαι ὀπίσω εἰς τὸ κελλῖον σου· ἐγὼ δὲ εἶπον εἰς αὐτόν. Πόως εἶσαι σὺ αὐθέντα; ἐγὼ εἶμαι, ἀπεκρίθη, ὁ Ῥαφαήλ, ὅστις σὲ ὠδήγησα εἰς τὸν ὁρόμον· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔγεινεν ἄφαντος ἀπ' ἐμοῦ. Ὅθεν ἐγὼ γύρισας εἰς τὸ σπήλαιον, ἔκλινα γόνυ κατὰ γῆς εἰς τὸν Κύριον καὶ ἐπέρασα νηστικὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας· σικωθὴς δὲ ἀπὸ τῆν γῆν βλέπω τὸ σπήλαιον τοῦτο γεμάτον ἀπὸ φῶς, βλέπω δὲ καὶ ἕνα ἄνθρωπον ἐνδυμένον μὲ πορφυροῦν φόρεμα, καὶ ἔχοντα εἰς τὴν κεφαλὴν του στέφανον κατασκευασμένον ἀπὸ χρυσῶν καὶ πολύτιμων λίθους, καὶ ἔψαλλε μίαν ᾠδὴν παράδοξον· ἡ δὲ φωνὴ του ἦτον τόσο μεγάλη, ὅση εἶναι καὶ ἡ φωνὴ τοῦ πολλοῦ ὄχλου ὅταν ψάλλῃ. Ὅτε δὲ ἐτελείωσεν ὁ φανὴς τὴν ᾠδὴν, ἔγεινε μία φοβερὰ καὶ ἄρρητος εὐωδία· καὶ εὐθὺς ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἔγεινεν ἄφαντος. Ὅτε δὲ ἀνέβαινεν, ἔγειναν ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμοί. Ἐγὼ δὲ ἐκπλαγὴς διὰ ταῦτα πάντα, ἔμεινα ἄφωνος ἕως ἡμέρας ἑβδομήκοντα. Ἡμερὴν δὲ τότε χρόνων τεσσαρακονταοκτώ.

Ἰδοὺ λοιπὸν ἠκούσατε, ἀδελφοί, τὰ περὶ ἐμοῦ, καὶ ἂν καὶ σεῖς ἤμπορῆτε νὰ μείνετε ἐδῶ, μείνατε, εἰδὲ καὶ δὲν ἠμπορεῖτε, ὁ Κύριος θέλει σὰς ὠδηγήσει εἰς τὴν ὁδὸν ἀπὸ τῆν ὁποῖαν ἦλθετε. Ὅθεν ἀφῆκεν αὐτοὺς νὰ ἀπέλυθωσιν, εἰπὼν· Σώζεσθε ἐν εἰρήνῃ τέκνα μου καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ. Ἐσυνώδευσαν δὲ αὐτοὺς τὰ λεοντάρια ἕως τριῶν ἡμερῶν ὁρόμον· ἐπειτα κατεφίλησαν τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν των καὶ ἐγύρισαν πάλιν εἰς τὸν γέροντα. Οἱ δὲ μοναχοὶ περιπατήσαντες ἡμέρας τινάς, ἔρθεσαν εἰς ἕνα ποταμὸν, καὶ ἐκεῖ κοιμηθέντες ὀλίγον, ἤρχοντο ἀπὸ οὐρανοῦ Ἄγγελος καὶ ἐφῆρθησαν

εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἐξυπνήσαντες δὲ καὶ σοχασθέντες πόσον πολὺ διάστημα τόπου ἐπέρασαν εἰς τὸ ὄνειρόν των, ἐδόξασαν τὸν Θεόν, καὶ ἀφ' οὗ ἐπροσκύνησαν εἰς ὀλίγας ἡμέρας ὁλοὺς τοὺς ἱεροὺς τόπους, ἐγύρισαν εἰς τὸ μοναστήριον αὐτῶν, καὶ ἐδιηγοῦντο εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφούς ὅλα ὅσα ἀπήνησαν καὶ εἶδον, μάλιστα δὲ τὰ περὶ τοῦ ἁγίου Μακαρίου.

* Ὁ ὅσιος **ΠΕΤΡΩΝΙΟΣ** ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Πέτρος σιωπασθεῖς Μωϋσῆς Θεὸν βλέπει,
» Καὶ Πετρῶνιος εἰς ἄλλον στὰς πέτραν.

* Οἱ ἅγιοι δ' ὦ **ΠΙΠΤΗΣ** εἰς πῆρ κατὰ γῆς στραθὲν, τρέχειν ἀναγκασθέντες, τελειοῦνται.

» Δυσὶ δρομεῦσι παιδίσι δὺς τὰ στέφρα,
» Ὀλύμπια ὄραμοσι τοῦ πνεύς λέγε.

Ταῖς τῶν σῶν Ἄγιων πρεσβείαις Χριστὸς ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῇ αὐτῇ μηνὶ **ΚΔ'**, μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος **ΑΡΕΘΑ** καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

» Τμηθεῖς Θεῷ προσῆξε μάρτυς Ἀρέθας,
» Πολλοῦ; ὁμοῖως μάρτυρας τετμημένους.
» Ἀρέθα εἰκάδι σὺν γνωστοῖσι τετάρτη τμήθης.

Οὗτος ἦτο πρῶτος εἰς τὴν πόλιν Νεγρᾶν, ὅτε ὁ μὲν Ἰουστίνος ἐβασίλευεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἐν ἔτει σμβ' (512)· ὁ δὲ χριστιανικώτατος Ἐλεσβαῦν ἐβασίλευεν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ ὁ δυσσεβὴς Δουναῦν ὁ Ἰβραῖος ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ὀμηρίτην γῆραν· ἡ Ὀμηρίτις δὲ αὕτη ἀπὸ μὲν τῆν ἁγίαν Γραφήν ὀνομάζεται Σαβὰ, ἀπὸ δὲ τοῦς Ἕλληνας ὀνομάζεται Εὐδαίμων Ἀραβία. Ἐπειδὴ δὲ ὁ εὐσεβὴς Ἐλεσβαῦν ὑπέταξε τὸν ἀσεβῆ Δουναῦν καὶ ἔβαλε φύλακας καὶ ἀρχοντας ἰδικούς του, διὰ νὰ φυλάττωσι καὶ νὰ διοικῶσι τὴν πόλιν ἐκείνου, ὁ ἀλιτήριος Δουναῦν ἔκαμεν ἀποστασίαν καὶ ἐθανάτωσε τοὺς φύλακας τοῦ ὀρθοδόξου Ἐλεσβαῦν, καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλ' ὑπῆγε καὶ εἰς τὴν πόλιν Νεγρᾶν καὶ ἐπολιόρηκεν αὐτήν. Ἐπειτα ποιήσας ὄρκους, ὅτι δὲν θέλει πειράξει τοὺς ἐν αὐτῇ χριστιανοὺς, ἐμβῆκεν εἰς τὴν πόλιν· ἀθετήσας δὲ τοὺς ὄρκους, ἐθανάτωσεν ὁ αἰμοβόρος ὄλους ὅσους εὔρεν εἰς αὐτήν καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας, οἵτινες ὄλοι ἐστάθησαν ἀνδρείως καὶ ὠμολόγησαν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Τότε λοιπὸν καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Ἀρέθας ἐστάθη ἀνδρείως καὶ μεγαλόψυχος εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυ-

ὅταν κοιμᾶται· ἡ εἰς τὰ τοιαῦτα λέγω συγκατάλαξ τῆς Μοναχῆς (ἢ τοῦ Μοναχοῦ) εἶναι παρόμοια ὡς τὴν πορνείαν τῶν κοσμικῶν. (Ὅτι κατὰ τὴν Γραφήν ἡ δυνατοὶ δυνατῶς ἐτασθήσονται· (Σοφ. Σολομ. ς'. θ.))

ρίου, μ' ὅλον ὅτι ἦτο τόσῳ γέρον, ὥστε αὐδὲ νὰ περιπατήσῃ ἐδύνατο. Ἄφ' οὗ δὲ ὁ γενναῖος οὗτος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστῆς ἐστήριξε πρότερον μὲ τὰ λόγια του ὅλους τοὺς συμπολίτας του εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἐλάβε τὸν διὰ ξίφους θάνατον, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς Κύριον τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Τοῦτον δὲ ἐλληνιστὴ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστῆς, οὗ ἡ ἀρχή. « Ἔτος μὲν ἤδη πέμπτον » σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρα.

*Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μηνίμῃ τῆς μετὰ τοῦ ἁγίου Ἀρέθα ΓΥΝΑΙΚΟΣ καὶ τοῦ ΒΡΕΨΟΙΣ αὐτῆς, ἢ ἰδὸν τὸ βρέφος ἐν τῷ πυρὶ, καὶ ἐπιρρίψαν ἑαυτὸ ἐν τῇ γ. λογί, τελειοῦται.*¹

» Τῇ μητρὶ πρὸς πῦρ ἡσίχως τεφρουμένη,
» Φωνάξ ὑποψελλίζον εἶπετο βρέφος.

¹ Δὲν δύναμαι εἰδῆ νὰ σιωπήσω τὸ περὶ τοῦ βρέφους τούτου καὶ νηπίου διήγημα, ὅπερ συναγράφη μὲν ἐλληνιστῶν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Συμεῶν τοῦ Μεταφραστοῦ, εὐρίσκεται δὲ μεταφραζόμενον εἰς τὸν νέον Παράδεισον, ἐπειδὴ καὶ τῇ ἀληθείᾳ εἶναι χαριέστατον, κατακυκλιώτατον καὶ τρισηπτότητον εἰς τὰς τῶν χριστιανῶν ἀνάγκαι· ἔστι δὲ τοιοῦτον. Μία γυνὴ εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος εἶχε παιδίον ἀρτενικὸν ἕως πέντε χρόνων, ὅτε δὲ ἀπεκεκλιόθη ὁ ἀνωτέρω ἅγιος μάρτυς Ἀρέθας, ὑπῆγε κοντὰ εἰς τὸ λείψανον καὶ λαβοῦσα ἀπὸ τοῦ αἵμα τοῦ μάρτυρος, ἤλειψε τὸν ἐκυτόν τῆς καὶ τὸ τέκνον τῆς· ἔπειτα κατακυβηθεὶσα καὶ θερμανθεὶσα ἀπὸ τὸν θεῖον ἔρωτα, κατήρατο καὶ ὕβριξε τὸν τυραννὸν Ἑβραῖον. Οἱ δὲ στρατιῶται τὰς ὕβρεις ἀκούσαντες, ἤρπασαν αὐτὴν καὶ τὴν ἔφερον εἰς τὸν βυθόν· ἢ, λέγοντες ὅσα κατ' αὐτὴν ἐλάλησαν· ὅστις παρεῦθε· ἐδώκεν ἀπόχρισιν νὰ τὴν κωσιστοί. Ἄψαντες λοιπὸν οἱ στρατιῶται πυρκαϊάν, ἔδεσαν τὴν ἁγίαν ἀγγελλομένην νὰ χιχούσαν, τὸ δὲ παιδίον ἐβλίβετο καὶ ἀνεστάναι, μὴ ὑπαφίερον τὴν στέρησιν τῆς μητρὸς του, καθὼς καὶ τὸ μικρὸν πωλιέριον φωνάζει καὶ θλίβεται, ὅταν χωρισθῇ ἀπὸ τὴν μητέρα του· ὅταν τὸ μακρότερον ἐκεῖνο παιδίον, στρέφον τὰ ὀμμάτια του εἰς ἐν καὶ ἄλλο μέσοι, ἄλλο τι δὲν ἐπεκλήεται, παρὰ τὸ ὄνομα τῆς γηγημένης μητρός του.

Ἐπειτα βλέπον τὸν βασιλεῖα ἐπὶ θρόνου καθήμενον, τρέξει πρὸς αὐτὸν καὶ πίπτει εἰς τοὺς πόδας του, κλιτὸν καὶ παρκακτοῦν ὡς ἐδύνατο, μὲ τὴν ἀκαθαρσίαν καὶ ψελλίζουσαν του φωνὴν, διὰ τὴν μητέρα του. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὠρέθη τὸ παιδίον, τοῦτο μὲν διότι ἦτον ὑπεῖον εἰς τὴν ὄψιν καὶ χαριέστατον, τοῦτο δὲ διότι ἡ λαλιά του, ἢ καὶ ἄναρθρος, ἦτον ὅμοιος γλυκύτατη, καὶ νόστιμη. Λαθὼν λοιπὸν τὸ παιδίον ὁ βασιλεὺς τὸ ἐκθήσει ἐπὶ τῶν γονάτων του καὶ λέγει αὐτῷ· ποῖον ἀγαπᾷς παιδί μου, ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου καλλίτερα; τὸ παιδίον ἀπεκρίθη, τὴν μητέρα μου ἀγαπῶ, καὶ δι' αὐτὴν ἔλθον νὰ σὲ παρακαλέσω, διὰ νὰ προστάξῃς νὰ τὴν λύσω, ἵνα πάρῃ μαζί τῆς καὶ ἐμὲ εἰς τὸ μαρτύριον, διότι πολλάκις μὲ ἐδίδασκε, παρκακ-

Ἡ ἁγία μάρτυς ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΗ ξιγεί τελειοῦται.

» Σεβαστιανὴ τῇ τομῇ βλάζει γάλα,

» Οὐχ αἶμα καὶ σὰρξ ὡσπερ οὐσα πρὸς ξίφος.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δομετιανοῦ ἐν ἔτει πβ' (82) διέτριβεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Μαρκιανῶ ἡ ἁγία αὐτῆ Σεβαστιανή, κηρύττουσα τὸν Χριστόν· ὅθεν διεβλήθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Σέργιον ὡς χριστιανή. Παρασταθεῖσα λοιπὸν εἰς αὐτόν, ὡμολόγησεν ὅτι πιστεύει εἰς

νοῦσά με εἰς τὸ μαρτύριον. Ὁ δὲ βασιλεὺς, καὶ τί εἶναι, τῷ εἶπεν, αὐτὸ τὸ μαρτύριον; τότε τὸ βρέφος. (Ὁ τῶν θυμωκαίων σου Δέσποτα, ὅστις μὲ τὴν χάριν σου σφάζεις τὰ νήπια! τότε λέγω, τὸ θεοφώτιστον νήπιον ἀπεκρίθη· Μαρτύριον εἶναι, τὸ νὰ σποθάνω διὰ τὸν Χριστόν, καὶ πάλιν νὰ ζῆσω μὲ αὐτόν. Ὁ τύραννος τοῦ λέγει· Καὶ ποῖος εἶναι αὐτός; ὁ Χριστός; τὸ παιδίον ἀπεκρίθη· Ἐλθέ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν διὰ νὰ σοῦ τὸν δεῖξω. Τότε βλέπον τὸ βρέφος, ὅτι ἔστυρον οἱ στρατιῶται τὴν μητέρα του, διὰ νὰ τὴν ρίψουν εἰς τὴν πυρκαϊάν ἔκλυσε, λέγον πρὸς τὸν τύραννον· Ἄρες με νὰ τρέξω διὰ νὰ φθάσω τὴν μητέρα μου. Ὁ τύραννος τῷ λέγει· Ἄρες τὴν μητέρα σου, καὶ ἔλθε μετ' ἐμοῦ, καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ δίδω ὀπωρικὰ εὐμορφα. Τότε τὸ χαριτωμένον καὶ θεοσοφον βρέφος ἀπεκρίθη καὶ λέγει· Ἐγὼ ἐλογιάζον ὅτι εἶσαι χριστιανός, καὶ διὰ τοῦτο ἔλθον καὶ σὲ παρακάλουν διὰ τὴν μητέρα μου, τῶρα δὲ ὅτε ἐνόησα ὅτι εἶσαι Ἑβραῖος· λέγω σοι, εἴ με Ἑβραῖον δὲν θέλω νὰ συγκατοικήσω ποτέ, ἀλλ' οὔτε ὄλιω καταδέχομαι νὰ λάθω παρ' αὐτοῦ τίποτε, μόνον ἄρες με νὰ ὑπάγω εἰς τὴν μητέρα μου.

Θυμωζόντος δὲ τοῦ βασιλέως τὴν τοῦ παιδίου φρόνησιν καὶ σύνεσιν, συνεβούλευσαν τινες αὐτόν νὰ τὸ στείλῃ εἰς τὴν βασιλίαν, μὴ πως ἐκεῖνη μὲ κολακείας, δυναθῇ νὰ πείσῃ αὐτὸ ἵνα μείνῃ, εἰς τὸ παλάτιον· ἀλλ' ὅμοιος ἡ γνώσις τοῦ θεοσοφοῦ παιδίου ἐνίκησε τὰς πανουργίας ἐκεῖνων καὶ μηχανήματα, διότι οὐδὲ ἀπόκρισιν ἐδώκεν εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ βασιλέως καὶ λόγια, ἀλλ' ὄλιω διαλοῦ πρὸς μόνην τὴν μητέρα του ἔδλεπεν· ὅτε δὲ εἶδεν ὅτι ἔρεψαν αὐτὴν εἰς τὴν φωστίαν, ἐσυμπόνεσεν ἡ καρδιά του, καὶ καθὼς ἦτο καθήμενος εἰς τὰ γόνατα τοῦ βασιλέως, ἔσκυψε καὶ ἐδάμασε δυνατὰ τὸ μικρίον του· ὁ δὲ βασιλεὺς πονέσας, τὸ ἐφρίβην ἀπὸ τὰ γόνατά του προστάτων ἕνα ἄρχοντα διὰ νὰ τὸ πάρῃ καὶ νὰ τὸ κἀνὴ νὰ ἀρνήθῃ τὸν Χριστόν. Ἀλλὰ τὸ παιδίον ψεῖγον ἐπιτηδύνας ἀπὸ ἐκείνων ὅστις τὸ ἐστυρὲν, ἔτρεξε δρομαίως εἰς τὴν κάμινον καὶ παύχρον ἐπήδησεν. Ὁ τῆς ἀνδρίας! εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου, ἐναγκαλισθεὶν ἄε γλυκευτῶς τὴν ποθυομένην μητέρα του, ἐμοῦ μὲ αὐτὴν κληρονομεῖ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ἄς λάθωσι παρὰδειγμα πρὸ τοῦ διήγημα· τοῦτο αἰ τιμωρικὰ μητέρες τῶν χριστιανῶν καὶ ἀε διδάσκωσι τὰ τέκνα των εἶναι νήπια ὄντα, νὰ μένωσι στερεὰ εἰς τὴν πίστιν καὶ εὐσεβίαν, καὶ νὰ ἀγαποσιν ὀλοκαρδίως τὸν Ἰησοῦ Χριστόν ὡν ποιητὴν καὶ πλάστην των. Καὶ ἂν τὸ καλέσῃ ὁ καιρὸς καὶ ἡ κρίσις, νὰ προτιμῶσι θάνατον καὶ μαρτύριον παρὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὸ τοῦ Χριστοῦ γλυκύτατον ὄνομα.

τον Χριστόν, καὶ ὅτι ἐδιδάχθη καὶ ἐβαπτίσθη ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Παῦλον, καὶ ὅτι εἶναι εὐτοίμη νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὸν Χριστόν. Τούτου χάριν πρῶτον μὲν ἔδειραν αὐτὴν εἰς ὅλον τὸ σῶμα μὲ σφαίρας μολυβδίνους, ἔπειτα ἔβαλον αὐτὴν εἰς τὴν φυλακὴν· ἐκεῖ δὲ ἐφάνη εἰς αὐτὴν ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ τῆς εἶπε· Χαῖρε καὶ μὴ λυπῆσαι, διότι θὰ ὑπάγῃς δεδεμένη εἰς τὴν πατρίδα σου διὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ ἑπτὰ λοιπὸν ἡμέρας ἐξήγαγεν αὐτὴν ὁ ἄρχων ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ καύσας μὲ ὑπερβολὴν μίαν κάμινον ἐπρόσταξε νὰ βάλωσιν εἰς αὐτὴν τὴν ἁγίαν. Ὅθεν ἐρρίφθη εἰς τὴν κάμινον καὶ ἐστάθη μέσα ἀρχετὴν ὥραν, φυλαχθεῖσα δὲ ἀβλαβῆς, ἐκβίβεν ἔξω καὶ ἔκαμεν ὅλους νὰ θαυμάζωσι καὶ νὰ ἐξίστανται· εἶπα ἐνῶ ἡ μάρτυς προσήχητο, ἔγινε κρότος ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ μία ἀστραπὴ καὶ βροντὴ, ἔπεσε δὲ καὶ γάλαζα τόση πολλή, ὥστε ἔσβυσε μὲν τὸ πῦρ τῆς καμίνου, πολλοὶ δὲ ἀπὸ αὐτὴν ἐκινδύνευσαν νὰ ἀποθάνωσι· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἡγεμὼν ἔφυγεν ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ μὲ τοὺς ἐκεῖ παρευρεθέντας.

Μετὰ ταῦτα λέγει εἰς αὐτὴν ὁ ἡγεμὼν, Τίς εἶσαι σύ; καὶ ποῖα εἶναι τὰ κατὰ σέ; καὶ ἀπὸ ποῖαν γῶραν κατάγεις; ἡ δὲ ἁγία ἐσιώπα. Μαθὼν δὲ ἀπὸ τοὺς παρεστῶτας, ὅτι ἦτον ἀπὸ τὴν μητρόπολιν τῆς Ἑρακλείας, ἔστειλεν αὐτὴν δεδεμένην εἰς τὸν ἐκεῖ ἡγεμόνα. Τότε ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη εἰς αὐτὴν καὶ εἶπεν, ἔχε θάρρος θύγατερ, διότι ἔταν μέλλῃς νὰ παρασταθῆς εἰς τὸν ἡγεμόνα ἐγὼ θὰ εἶμαι μετὰ σοῦ. Φθάσασα δὲ εἰς Ἑρακλείαν, παρεστάθη εἰς τὸν ἡγεμόνα ὅστις κρεμάσας αὐτὴν ἐπὶ ξύλου, τὸ ὅποιον ἦτον ὡς μάγγανος, κατεξέσχισε τὸ σῶμά της ἕως τριῶν ὥρων διάστημα. Καὶ αἱ μὲν σάρκες τῆς ἁγίας κοπτόμεναι ἀνέβιδον εὐωδίαν μύρου, αὐτὴ δὲ μὲ σιωπὴν προσηύχεται, ὥστε ἔλεγον ὅλοι, ὅτι δὲν πάσχει σῶμα ἐμψυχον καὶ ζωντανόν, ἀλλ' ἄψυχον. Καταβιβάσας δὲ αὐτὴν ἀπὸ τὸν μάγγανον τὴν ἔρριψεν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὴν φάγωσιν. Εἷς δὲ λέων μεγαλόσωμος ἐπλησίασεν εἰς τὴν ἁγίαν καὶ λαβὼν παραδόξως ἀνθρωπίνην φωνήν, τὴν μὲν τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα ἐπήνει καὶ ἐμακάριζε, τοὺς δὲ ἀπίστους καὶ παρανόμους ἤλεγε καὶ ἐκατηγόρει· ἔπειτα ἀφέθη καὶ μία λέαινα κατὰ τῆς ἁγίας, ἀλλὰ πλησίασασα ἐστάθη εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῆς μάρτυρος, καὶ λοιπὸν ἐστέκοντο τὰ δύο λεοντάρια, τὸ ἐν ἀπὸ τὰ δεξιὰ, καὶ τὸ ἄλλο ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ τῆς ἁγίας ὡς ἀρνία ακακα.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ἡγεμὼν ἠπόρει καὶ δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσι τὴν μάρτυρα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, ἡ δὲ ἁγία ἀποκεφαλισθεῖσα, ὡ τοῦ θαύματος! ἀντὶ νὰ βλύσῃ αἷμα, ἔβλυσε γάλα. Τὸ δὲ ἁγιον αὐτῆς σῶμα καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπρόσταξεν ὁ δυσσεβέστατος ἡγεμὼν νὰ βάλωσιν ἐντὸς σάκκου καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτὰ νὰ βάλωσι καὶ τριακοσίας λίτρας μολύβδου καὶ οὕτω νὰ ρίψωσιν αὐτὰ εἰς τὴν θάλασσαν. Ἄγγελος δὲ Κυρίου διέσχισε τὸν σάκκον καὶ ἐξέβαλε τὸ λείψανον εἰς τόπον λεγόμενον Ῥισηστόν· τοῦτο δὲ μαθοῦσα μία γυνὴ τῆς συγχλήτου. Ἀμμία ὀνομαζομένη, ὑπῆγεν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, καὶ τελίξασα μὲ σινδόνα καὶ μετὰ μύρων ἀλείψασα τὸ τίμιον λείψανον, ἐνεταφίασεν αὐτὸ εἰς ξεχωριστὸν τόπον τοῦ Ῥισηστοῦ εἰς δόξαν Θεοῦ.¹

* Οἱ ἅγιοι ΜΑΡΚΟΣ, ΣΩΤΗΡΙΧΟΣ καὶ ΟΥΔΑΛΕΝΤΙΝΟΣ κατὰ γῆς συνρόμενοι τελειοῦνται

- * » Τὴν γῆν συνάθλων ἡ τριάς στήλην ἔχει,
- * » Βοῶσαν αὐτῶν τοὺς αἰοδίμους πόνους.

* Ὁ ἅγιος ΑΚΑΚΙΟΣ ὁ προσβύτερος ξίφει τελειοῦται.

- * » Ἀκάκιος προθεῖς σε καὶ ψυχῆς λόγε,
- * » Ψυχὴν προσέθαι, σοῦ χάριν σπεύδει ξίφει.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΕΡΔΩΝ πυρὶ τελειοῦται.

- * » Πυρὸς κρατῆρι καμίνῳ βεβλημένος,
- * » Κρατῆρα Νέρδων ἐκροφᾷ Θεοῦ τέλους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων προσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ΄, μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ νοταρίων ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ καὶ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ.

- * Χριστοῦ καλάμους τοὺς νοταρίους νόει,
- * Εἰς αἷμα τὸ σφῶν ἐκ ξίφους βεβαμμένους.
- * Πέμπτη Μαρκιανὸν τάμονε εἰκάδι μαρτύριόν τε.

Ἐπεὶ ὁ ἅγιος Παῦλος ὁ ὁμολογητῆς καὶ ἱε-

¹ Περιπτώξ ἐδῶ γράφεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συνάκριστῃ καὶ ἐν τοῖς Μηναίοις τὸ Συνάκριστον τοῦ ἁγίου Προκλου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, καθότι αὐτὸ ἐγράφη ἀρμοδιώτερον κατὰ τὴν εἰκοστὴν τοῦ Νοεμβρίου, διότι τότε ἡ μνήμη αὐτοῦ ἐορτάζεται.

ρομάρτυς επατριάρχευεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μετὰ τὸν θάνατον Ἀλεξάνδρου τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τλζ' (337)· ὁ ὁποῖος ἠπατήθη φεῦ! ἀπὸ τοὺς Ἀρειανούς καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν αὐτῶν αἵρεσιν τότε, οἱ εὐσεβέστατοι οὗτοι ἦσαν τοῦ ῥηθέντος Πατριάρχου νοτάριοι καὶ γραμματικοί, καὶ ἀναγινώσκοντες εἰς τὸν λαὸν τὰς ἱερὰς βίβλους, διέλαμπον πανταχοῦ μὲ εὐλάβειαν, μὲ σεμνότητα τρόπων, καὶ μὲ πᾶσαν ἀγιότητα καὶ ἀρετὴν, μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως μὲ ὀρθοδοξίαν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ὁ Θεὸς Παῦλος ἐξωρίσθη εἰς τὴν Ἀρμενίαν, καὶ ἐκεῖ ἐδέχθη τὸ μακάριον τέλος, πνιγείς ἀπὸ τοὺς Ἀρειανούς,¹ οἱ ἅγιοι οὗτοι νοτάριοι ἤλεγχον παρρησίᾳ τοὺς δυσσεβεῖς καὶ ἐκήρυττον εἰς ὅλους, ὅτι ὁ Υἱὸς εἶναι ὁμοούσιος μὲ τὸν Πατέρα Ὅθεν ἐπειδὴ δὲν ἐπέισθησαν νὰ προδώσωσι τὴν εὐσέβειαν οὔτε μὲ κολακείας καὶ ὑποσχέσεις δωρεῶν, οὔτε μὲ φοβερισμοὺς πλῆργων καὶ βασάνων, διὰ τοῦτο θανατόνονται μὲ τὴν μάχαυρον καὶ θάπτονται εἰς τὴν πύλιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν καλουμένην Μελανδησίαν, ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τοῦ δευτέρου. Ὑστερον δὲ ἔκτισε ναὸν ἐκ θεμελιῶν εἰς τὸ ὄνομα τῶν ὁ ἐν ἀγίοις πατῆρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ Χρυσόστατος.²

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ**.

- » Ἀναστάσιε, σοῦ δὲ τί γράψω χάριν,
- » Χριστοῦ χάριν σπεύσαντος ἐκθανεῖν ζῆσαι;

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀπόκλητος ὑπῆγεν εἰς τοὺς τυράννους καὶ ὁμολογήσας μὲ παρρησίαν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν καὶ ποιητὴν τοῦ παντός, ἐξέπληξεν ἅπαντας· καὶ ἐπειδὴ μὲ τὰ λόγια τὰ ὁποῖα εἶπε καὶ μὲ τὴν ἀνδρίαν ἦν ἔδειξεν, ἐβεβαίωσε τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του, ἀποκεφαλίζεται καὶ ρίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν. Μία δὲ εὐλαβὴς γυνὴ λαβοῦσα τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον, ἀφ' οὗ τὸ ἐξέβρασεν ἔξω ἢ θάλασσα, ἐτείλιξεν αὐτὸ μὲ σινδόνια καὶ μὲ μῦρα, καὶ κατασκευάσασα εὐκτῆριον ἐκκλησίαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μάρτυρος, ἐνεταφίασεν ἐκεῖ τὸ λείψανόν του, διὰ μέσου τοῦ ὁποῖου πολλὰ ἰα-

τρεῖαι παραδόξως καὶ παλαιὰ ἐγίνοντο καὶ ἔως τοῦ νῦν γίνονται.

Ὁ ἅγιος **ΟΥΑΛΛΕΡΙΝΟΣ** ζῆσαι τελειοῦται.

- » Οὐαλλερίνος τὴν κάρην τρικηεὶς ζῆσαι,
- » Τομῆς βραχεῖαις ὃ πόσα στέφη λάβεν!

Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΣΑΒΙΝΟΣ** πυρὶ τελειοῦται.

- » Εἰσδὸς τὸ πῦρ χόρευε, μάρτυς Σαβίνε,
- » Θεῖαν χορείαν πρὸξενον Θείου στέφους.

Οἱ ἅγιοι **ΟΥΑΛΛΕΡΙΟΣ** καὶ **ΧΡΥΣΑΦΙΟΣ**¹ ζῆσαι τελειοῦνται.

- » Διττοῖς ἀθληταῖς ἢ τιμωρία ζῆφος,
- » Ἠγουμένους τρέφει α τὴν τιμωρίαν.

Ἡ ἁγία **ΤΑΒΙΘΙΑ**, ἣν ἠγειρε θανοῦσαν ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Ποῦ σοι Ταβιθᾶ Πέτρος; εἰ γὰρ ἦν πάλιν,
- » Ἠγειρεν ἄν σε καὶ θανοῦσαν ὡς πάλαι.

Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΟΥΑΡΟΣ** ὁ ἐν Αἰγύπτῳ ζῆσαι τελειοῦται.

- * Κάρας δυναστῶν δαιμόνων ἐν ἐκστάσει,
- » Οὐαρος ἐξέκοψεν ἐκκοπεὶς κάρην.

Ὁ ὁσιος **ΓΕΩΡΓΙΟΣ** ἐπίσκοπος Ἀμισσίου ὁ ποιητὴς τῶν Κανόνων, ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.²

- * » Τὸ θεῖον ἐν γῆ καὶ θανῶν ὕμνεϊς, πάτερ,
- » Ἠμῶν ἐκεῖνο σοῖς ἀνυμνούντων λόγοις.

Οἱ ἅγιοι **ΠΑΠΠΙΑΣ**, **ΔΙΟΔΩΡΟΣ**, καὶ **ΚΑΛΥΔΙΑΝΟΣ** ζῆσαι τελειοῦνται.

- * » Κάρας ἀθλητῶν τρεῖς τριῶν τέμνει ζῆφος,
- » Οἷς ταῦτόν ἦν φρόνημα τριττὸς ἐν κάραις.

Οἱ ἅγιοι **ΦΑΥΣΤΟΣ**, **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ**, καὶ **ΔΟΥΚΙΑΝΟΣ** ζῆσαι τελειοῦνται.

- * » Τριῶν συνάθλων ἐν διὰ ζῆφος τέλοισ,
- » Οἱ τὸν Θεὸν φρονουοῦσιν ἐν τε καὶ τρία.

Οἱ ἅγιοι **ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ** καὶ **ΣΤΕΦΑΝΟΣ** ξέσμενοι τελειοῦνται.

- * » Ἐσεθεῖσι Νικηφόρῳ καὶ τῷ Στεφάνῳ,
- » Νικηφόρου στέφανος ἐπλάκη τέλους.

¹ Οὗτος ἐορτάζεται κατὰ τὴν ἑκτὴν τοῦ Νοεμβρίου.

² Τὸ μακρότερον τούτων συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή· » Ἐπιχωροῖαζε μὲν καὶ πρότερον· (σώζεται ἐν τῇ μερῆσῃ Ἀπόρῃ, ἐν τῇ τῶν Ἰβέρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

¹ Ἐν δὲ τῇ τετυπωμένῃ Συναξιστῇ γράφεται Χρυσόστατος. Καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ, γράφεται Οὐαλλερίνος.

² Κανόνες τινες ἀπαιτικοὶ εἰς ἁγίους εὐρίσκονται ἐπιγεγραμμένοι εἰς ὄνομα Γεωργίου, οἱ ὅποιοι φαίνονται ὅτι εἶναι πόνημα τοῦ Γεωργίου τούτου.

• Οἱ ἅγιοι ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΣ καὶ ΠΟΛΥΚΑΡ-
ΠΟΣ ἐν εἰρήρῃ τελειοῦνται.

- Ὑπῆρξεν ἕντως ἡ τελευταῖα τοῦ βίου,
- Καὶ Φιλαδέλφῳ καὶ Πολυκάρπῳ φίλτ.

• Ὁ ὅσιος ΜΑΚΑΡΙΟΣ Ἐπίσκοπος Πάγου
τῆς ἐν Κύπρῳ ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- Πάγου πρόεδρος ἔνδον ἐκρύβη τάφου,
- Καὶ τᾶλλα Μακάριος οὐ κλῆσιν μόνον.

• Οἱ ἅγιοι δ ὡ μάρτυρες οἱ ἐν Θράκῃ μέσον
δύω πετρῶν συμπεισθέντες, τελειοῦνται.

- Εὖρον πονηροὶ καὶ κυλίστραν πετρίνην,
- Ἐν ἧ σύναθλοι συμπιέζονται δύο.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις, Χριστέ ὁ
Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΣ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου καὶ πα-
νενδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ ΔΗ-
ΜΗΤΡΙΟΥ.

- Δημήτριον νύττουσι λόγχοι Χριστέ μου,
- Ζηλοῦντα πλευρᾶς λογχοτύκτου σῆς πάθος.
- Εἰκοστῇ μελίαι Δημήτριον ἔκτη ἀνεῖλον.

Ὁ ὅσιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ
καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σγς΄
(296) κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν πόλιν Θεσσαλο-
νίκην, εὐσεβῆς ὢν ἀνωθεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς
του καὶ διδάσκαλος τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως.
Ὅτε δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ὁ Μα-
ξιμιανός, τότε ἐπάσθη ὁ μέγας οὗτος Δημή-
τριος καὶ ἐφυλακίσθη, διότι ἦτο κατὰ τὴν εὐ-
σέβειαν καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν περιβόητος.
Ἐπειδὴ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκαυχᾶτο δι' ἕνα ἄνθρω-
πον, Λυαῖον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος ὑπερέβα-
λε τοὺς ἄλλους κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος
καὶ κατὰ τὴν ἀνδρίαν, καὶ ἐπειδὴ παρεκί-
νει τοὺς Θεσσαλονικεῖς νὰ ἐμβῶσιν εἰς τὸ στάδιον
καὶ νὰ πολεμήσωσι μετ' αὐτόν, διὰ τοῦτο νέος
τις χριστιανὸς κατὰ τὴν πίστιν, ὀνομαζόμενος
Νέστωρ, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον Δημήτριον εὐρί-
σκόμενον εἰς τὴν φυλακὴν καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν·
Δοῦλε τοῦ Θεοῦ θέλω νὰ πολεμήσω μετ' ἄν-
θρωπον. Ὁ δὲ ἅγιος ἐσφράγισε τὸ μέτωπον αὐτοῦ
καὶ εἶπε, καὶ τὸν Λυαῖον θέλεις νικήσει καὶ διὰ
τὸν Χριστὸν θέλεις μαρτυρήσει. Ὅθεν ἀπὸ τὸν
λόγον τοῦτον τοῦ ἁγίου λαβὼν θάρρος ὁ Νέ-
στωρ καὶ δύναμιν εἰς τὴν ψυχὴν του, εὐθὺς ἐ-
πήδησεν εἰς τὸ στάδιον, καὶ πολεμήσας μετ' ἄν-

θρωπον ἐθανάτωσεν αὐτόν, καὶ οὕτω κατέβαλε
καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν ἐκείνου καὶ τὸ καύχημα
τοῦ βασιλέως.

Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν ἐντροπιασθεὶς, ἐλυπήθη
ὁμοῦ καὶ ἐθυμώθη, καὶ ἐπειδὴ ἔμαθεν, ὅτι ὁ ἅ-
γιος Δημήτριος παρεκίνησεν εἰς τοῦτον τὸν Νέ-
στωρα, ἔστειλε στρατιώτας καὶ ἐπρόσταξεν αὐ-
τούς νὰ κατατροπήσωσι μετ' ἄλλων τὸν ἅγιον
μέσα εἰς τὴν φυλακὴν, διότι ἐγεινεν αἴτιος τῆς
σφαγῆς τοῦ Λυαίου. Γενομένου δὲ τούτου, εὐ-
θύς ὁ μέγας Δημήτριος παρέδωκε τὴν ἁγίαν
του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ· πολλὰ δὲ θαύματα
καὶ ἰατρείας παραδόξους ἐποίησε μετὰ θάνατον.
Ἐπειτα κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἀπεκε-
φαλίσθη καὶ ὁ ἅγιος Νέστωρ. Μετ' οὗτον μὲν
τρόπον συνέβη ὁ θάνατος τοῦ ἁγίου Δημη-
τρίου, καὶ τὸ νεκρὸν αὐτοῦ λείψανον εὐρί-
σκετο κατὰ γῆς ἐρομιμένον, τινὲς δὲ χριστιαν-
οὶ λαβόντες αὐτό, τὸ ἐκίχθυσαν καὶ ἐνετασία-
σαν εἰς τὴν γῆν· εἰς δὲ δοῦλος τοῦ ἁγίου ὀνό-
ματι Λοῦπος, ὁ ὁποῖος παρεστέκετο εἰς αὐτόν,
ὅτε ἐλάμβανε τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ μακάριον θά-
νατον, οὗτος λέγων λαβὼν τὸ αἷμα τοῦ μάρτυ-
ρος ἐπάνω εἰς τὸ τοῦ ἁγίου ἐπανωφόριον καὶ
τὸ δακτυλίδιον τοῦ ἁγίου, καὶ χρίσας αὐτὸ μετ'
τὸ αἷμα του ἔκαμνε διὰ μέσου αὐτῶν πολλὰ
θαύματα καὶ τεράστια, ὥστε ἐγέμισεν ὅλη ἡ
πόλις τῆς Θεσσαλονίκης ἀπὸ τὴν φήμην τῶν
τοιούτων θαυμάτων. Ὅθεν δὲν ἦτον δυνατὸν
νὰ ὑπομένῃ ταῦτα ὁ φθόνος τοῦ διαβόλου, οὐδὲ
νὰ μὴ τὰ μάθῃ ὁ βασιλεὺς. Διὰ τοῦτο ἐπάσθη
ὁ καλὸς οὗτος ὑπηρέτης Λοῦπος καὶ ἐφρονεύθη
παρευθὺς, γενόμενος καὶ αὐτὸς μάρτυς τοῦ Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ.¹ (τὸν δὲ πλατύτερον βίον τοῦ
ἁγίου Δημητρίου, καὶ τὰ θαύματα αὐτοῦ ὄρα
εἰς τὸν Θησαυρὸν τοῦ πεζογράφου Δαμασκην-
ου.)²

¹ Σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Δημητρίου συνέ-
γραφεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἀρχὴ· «Εἶχε μὲν τὰ Ρω-
μαίων σκῆπτρα.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἱερέων
καὶ ἐν ἄλλαις.)

² Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐφιλοπόνησεν ἐξ νέου
κατόνας ἐξαίχλους εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Δημήτριον, οἵτινες συ-
ναριθμηθέντες μετ' ἄλλους δύο παλαιούς εἰς πρῶτον καὶ δεῦτε-
ρον ἦγον ὄντας, ἐγεινεν ὀρατικὴ δοκίμητος εἰς τὸν ἅγιον Δημή-
τριον· ἐτυπώθη δὲ αὕτη ἀνωδύμως ἐν τῇ τέλει τοῦ νεοτυπώτου
βιβλίου τοῦ καλουμένου Θύρα μετανοίας, τοῦ περὶ τῶν τεσσα-
ρων ἐσχάτων διαλαμβάνοντος. Ἐχει δὲ καὶ ἐγκώμιον γλα-
φυρὸν εἰς τὴν αὐτοῦ μαρτυρικὴν μεγαλειότητα ὁ θεῖος Γρηγό-
ριος ὁ Θεσσαλονίκης ὁ Παλαμᾶς· οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ἐμοὶ δὲ λίαν
ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου.» Σημείωσαι, ὅτι τοὺς αἰῶνας τοῦ ἁγίου

* Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει μονῆν τοῦ Παντοκράτορος, διὰ προσταγῆς βασιλικῆς γενόμενης εἰσελεύσεως τοῦ περιωνύμου καὶ ἀητεῆτου Δημητρίου ἡτοῦ τῆς ἱεράς Εἰκόνης αὐτοῦ, τῆς πρότερον ἐπιχειμένης τῇ μυροβλύτῳ αὐτοῦ σορῶ, καὶ σκεπούσης ταύτην.

† » Σῆς οὐκ ἀποστάς εἰς βασιλείον πόλιν,
» Μάρτυς μετέστης διὰ τῆς σῆς εἰκόνας.

* Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ ἐν ἔτει αἰσγ' (1143) καὶ Ἰωσήφ τοῦ ἡγουμένου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱεράς καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος ἠκολούθησεν ἢ ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς Κωνσταντινουπόλιν μεταθέσις τῆς ἱεράς εἰκόνης τοῦ μεγάλου Δημητρίου· ἠκολούθησε δὲ με τοιοῦτον τρόπον. Κατὰ τὸ ἐξακισχιλιοστὸν ἐξακοσιοστὸν πεντηχοστὸν ἑβδομον ἔτος ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ἐν μηνί Μαρτίῳ, ἐξῆλθεν ὁ ἀνωτέρω βασιλεὺς Μανουὴλ ὁ Κομνηνὸς διὰ νὰ υπάγῃ εἰς τὸν κατὰ τῆς Σικελίας πόλεμον, τότε δὲ καὶ ὁ ἀνωτέρω ἡγούμενος τῆς τοῦ Παν-

τοκράτορος μονῆς κύριος Ἰωσήφ, διὰ ἀναγκαιῶς υποθέσεις, ὑπῆγε νὰ ἀνταμώσῃ τὸν βασιλέα· δὲν εὔρε δὲ τούτον εἰς Θεσσαλονίκην ὡς ἠλπίζεν, ἀλλ' εἰς ἐν χωρίον ὀνομαζόμενον Νομποροχούβιστα, τὸ ὅποιον ἀπέχει μὲν ἀπὸ τὴν Βέρροϊαν, ἕως δύο μίλια, ἀπὸ δὲ τὴν Θεσσαλονίκην ἕως δύο ἡμέρας. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἀντάμωσε τὸν βασιλέα, πρὸς τοῖς ἄλλοις παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ ὑπέρημα ὅπερ ἀφῆκαν οἱ πρόγονοὶ τοῦ βασιλέως· δηλαδὴ νὰ ἀποθησαυρίσῃ εἰς τὸ γονικὸν αὐτοῦ μοναστήριον τοῦ Παντοκράτορος τὴν ἱεράν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἣτις ἐστέκετο ἐπάνω εἰς τὸν τάφον καὶ τὴν σορὸν τοῦ λειψάνου του.

Ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο ἀκούσας μετὰ χαρᾶς ἐδέχθη τὴν αἴτησιν, καὶ παρευθὺς γράφει πρὸς τὸν δοῦκα τῆς Θεσσαλονίκης καὶ χαρτουλάριον κύρ Βασίλειον, διορίζων αὐτὸν, νὰ κάμῃ ἄλλην εἰκόνα καὶ νὰ τὴν βάλῃ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἁγίου Δημητρίου διὰ τῆς ἐπιστασίας τοῦ κύρ Ἰωάννου Σμενιώτου τοῦ ἐπιτρόπου τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑποστατικῶν καὶ μετοχιῶν τοῦ ῥηθέντος μοναστηρίου τοῦ Παντοκράτορος, τὴν δὲ παλαιὰν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ ἁγίου νὰ τὴν σηκώσῃ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ νὰ τὴν ἀποστείλῃ εἰς τὸ ἀνωτέρω τοῦ Παντοκράτορος μοναστήριον. Εὐθὺς λοιπὸν ὁ λόγος τοῦ βασιλέως ἔργον ἐγένετο, καὶ κατεσκευάσθη μὲν ἄλλη νέα εἰκὼν τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἀπὸ χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ ὠραιότερα καὶ μεγαλητέρα ἀπὸ τὴν πρώτην, καὶ ἐτέθη ἐπὶ τοῦ θείου καὶ μυροβλύτου τάφου τοῦ ἁγίου, ἢ δὲ παλαιὰ καὶ πρώτη ἐκεῖνη τοῦ ἁγίου εἰκὼν, ἣτις εἶχε ζωγραφισμένον τὸν μέγαν Δημήτριον ὄρθιον, ὑψωμένας ἔχοντα τὰς χεῖρας εἰς οὐρανόν· αὕτη, λέγω, ἐστάλη εἰς Κωνσταντινουπόλιν, τὴν ὁποίαν εὐθὺς ἄμα ἤκουσαν ὅτι ἔρχεται, οἱ τῆς Συγκλήτου ἄρχοντες καὶ οἱ λοιποὶ ἱερωμένοι καὶ λαϊκοὶ, μάλιστα δὲ οἱ μοναχοὶ τοῦ μοναστηρίου τοῦ Παντοκράτορος, ἐξῆλθον ὅλοι ἔξω τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἕως ἐπτὰ μίλια, καὶ προὑπήνησαν αὐτὴν με δоруφορίαν καὶ προπομπὴν μεγάλην, με ὕμνους καὶ ᾠδὰς, καὶ με λαμπάδας ¹ καὶ

τούτου Δημητρίου συνέγραψεν ὁ Στουδίτης Θεόδωρος, ἢ μῆλλον καὶ ἀκριβέστερον εἰπεῖν, ὁ ἅγιος Θεοφάνης ὁ Γραπτός. Καὶ ὅρα εἰς τὰ Συναξάρια ἐκείνων κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου· καὶ κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου. Ἐσφαλμένη δὲ ἐστὶν ἡ περίοδος ἐκείνη τοῦ τροπαρίου τῶν πρώτων σπηχεῶν τοῦ μεγάλου Ἐσπερινοῦ, ἢ λέγουσα· «Μετὰ πολλοῦ γὰρ σάλου καὶ κλύδωνος, σοὶ τῶν ἀθῶν προσεῆξαν κύματα,» ἢ περ ἐγὼ αὐτοῖς εὖρον διωρθωμένην ἐν τοῖς χειρογράφοις. «Μετὰ σφοδρῶ γὰρ σάλου καὶ κλύδωνος, σοὶ προσεγγέντα, ἀθῶν κύματα.» Ἄλλὰ καὶ ἢ ἐν τῷ Ἀπολυτικίῳ ἐκείνῃ περιόδῳ, ἢ λέγουσα· «Ὡς οὖν Λυαίου καθεῖλες τὴν ἔπαρσιν, καὶ ἐν σταδίῳ θαρρήνας τὸν Νέστορα.» Ὅτιω διορθοῦται. «Καὶ ἐν σταδίῳ ἐθάρονας Νέστορα.» ἢ «ἐν τῷ σταδίῳ θαρρήνας τὸν Νέστορα.» Σημειώσαι, ὅτι λόγος ἁπλοῦς τοῦ ἁγίου Δημητρίου εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀποστολικὴν Συκλήνην. Ὁ δὲ ἀνωτέρω λόγος τοῦ Θεσσαλονίκης Γρηγορίου εὐρίσκεται μεταφρασμένος εἰς τὸ ἁπλοῦς ἐν τινὶ κελίῳ Χιλιανταρινῶ τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἐπικαλουμένου τοῦ Γερμανοῦ· ὅστις παρὰ μὲν τοῦ δοσιλογιωτάτου κύρ Νεοφύτου μετεφράσθη, παρ' ἐμοῦ δὲ ἐπιμελῶς ἐδιωρθώθη καὶ ἀντεγράφη. Ἐγκώμιον εἰς τὸν μέγαν Δημήτριον ἔχει καὶ Μακάριος ὁ Κοιφός· ἀλλὰ καὶ Λέων ὁ Σοφὸς ἑλληνικὸν ἐγκώμιον πλέκει εἰς αὐτὸν σωζόμενον ἐν τῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος, οὗ ἡ ἀρχή· «Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.» Καὶ Ἰωάννης ὁ χαρτοφύλαξ τῆς Θεσσαλονίκης λόγον ἔρει εἰς τὸ μῦρον αὐτοῦ οὗ ἡ ἀρχή· «Ὁ λόγος τῷ Μυρορρῶ» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ τῇ τοῦ Βατοπαϊδίου καὶ Διονυσίου.) καὶ Φιλόθεος Πατριάρχης· οὗ ἡ ἀρχή· «Δημήτριος ἡμῖν τοῦ τε συλλόγου.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

¹ Σημειοῦμεν ἐδῶ ὅτι διὰ τέσσαρά τινα αἷτια ἀνάπτονται αἱ λαμπάδες καὶ τὰ κηρία ὑπὸ τῶν χριστιανῶν εἰς τὰ λείψανα τῶν ἁγίων ἢ εἰς τὰς εἰκόνας. Α', διὰ τιμὴν τῶν ἁγίων καὶ ὁδοῦν. Β', ἵνα ὅταν ᾖναι νύξ διὰ τοῦ φωτὸς τῶν λαμπάδων διαλύηται τὸ σκότος τῆς νυκτὸς, καὶ παραμυθούνηται οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ὄρωντων. Γ', εἰς ἐπίδειξιν καὶ σημείον χαρᾶς καὶ φαιδρότητος· ὅταν δηλαδὴ ἀνάπτωνται κηρία καὶ φῶτα

θυμιάματα, καὶ οὕτως εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς τὸ διαληθρὲν μοναστήριον τοῦ Παντοκράτορος, κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός. Τότε ἦτο νὰ ἰδῆ τις πῶς ἔτρεχεν ὁ λαὸς τῶν χριστιανῶν ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ ἔξωθεν μέρη τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἵτινες ἐπροσκύνουν τὴν ἁγίαν καὶ θαυμαστὴν τοῦ ἁγίου εἰκόνα ἀδιακόπως, ἀπὸ τὰς εἰκοσιτρεῖς τοῦ Ὀκτωβρίου ἕως εἰς τὰς εἰκοσιεξ τοῦ αὐτοῦ ἡγουν ἕως τῆς κυρίας ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἧτις καὶ ἐγείνε κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον χαριστήριος καὶ λαμπροτέρα ἀπὸ τοὺς ἄλλους χρόνους.

Ἐγένετο δὲ ἡ τοιαύτη μετὰβασίς τῆς ἱερᾶς εἰκόνας τοῦ ἁγίου Δημητρίου εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ πολλὰ αἷτια· πρῶτον διὰ νὰ ἦναι μέγας στολισμὸς καὶ φύλαξ καὶ βοηθὸς τῆς ῥηθείσης σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος, δεύτερον διὰ νὰ ἦναι καὶ βοηθὸς τοῦ βασιλέως Κομνηνοῦ καὶ τῶν διαδόχων του, καὶ ἵνα μὲ τὴν ἀόρατον αὐτοῦ δύναμιν καὶ ἀπὸ μακρὰν διώκῃ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου καὶ μὴ ἀφίνη αὐτοὺς νὰ πλησιάξωσι· τρίτον διὰ νὰ ἦναι εἰς φύλαξιν τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων καὶ δι' ἄλλα ὅμοια.¹

ἡμέρα καὶ τοῦ Ἡλίου λαμπρῶς κινδύνοιο. Καὶ Δ', ἵνα διὰ τῆς φωταΐας τῶν λαμπάδων, φέως γίνηται ὁ Θεὸς εἰς τοὺς τὰς λαμπάδας προσφέροντας. Τὰ τρία αἷτια βεβαίως καὶ ὁ θεὸς Ἱερώνυμος γράφειν κατὰ Βιγιλαντίου, καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῷ εἰς τὸ Πάσχα λόγῳ, λέγων περὶ τῆς ἐν τῇ νυκτὶ τῆς λαμπρᾶς γινομένης φωτοχυσίας « Καλὴ μὲν καὶ ἡ γῆς ἡμῖν λαμπροφορὶα καὶ φωταγωγία, ἣν ἰδοῦ τε καὶ δημοσίᾳ συνεστησάμεθα . . . Καὶ τοῦ μεγάλου φωτός ἀντίστοιχοι ἔν δὲ τοῖς Ἱακβείοις αὐτοῦ ποιήμασι παρομοιάζει τὰς τοιαύτας φωταγωγίας τὰς ἐν νυκτὶ γινομένας, μὲ τὰ φῶτα τῶν ἀστέρων τὰ ἐν νυκτὶ λάμποντα. Τὸ δὲ τέταρτον βεβαίως ὁ τόπος οὗτος τοῦ Συναξαρίου (βρα σελ. 330 τῆς ἱερᾶς Ἐπιτομῆς.) Ὅτι δὲ λαμπάδες ἠνάπτοντο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, μαρτυρεῖ καὶ ὁ θεὸς Χρυσόστομος λέγων. « Περὶ Ἰερῶν ὑμῖν διηγουμένθα. Ὑμεῖς δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀποστήσαντες ἡμῶν, πρὸς τὰς λαμπάδας καὶ τὸν τὰς λαμπάδας ἄπτοντα μετεστήσατε καὶ πόσης τοῦτο βραθυμίας ἡμῶς ἀφέντας τούτῳ προσέχεν; (λόγῳ διὰ δουλείας τρεῖς τρόπους εἰσῆγαγεν ἡ ἁμαρτία. Τόμ. Ε'. »)

¹ Ἡ διήγησις αὕτη συνωρίσθη ἀπὸ τὸν χειρόγραφον Συναξαριστὴν, ἐν ᾧ παντοκρατορινὸς τις κατὰ πλάτος ἐλθέει ἐν εἰδῆ ἐγκωμίου τὴν μετὰθεσιν ταύτην τῆς εἰκόνας τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν διὰ νὰ φιλεύσωμεν τοὺς ἀνικνώστας φιλοδημητρίου ἐνταῦθα μετεφράσκειεν αὐτὴν ἐν συντόμῳ. Τὸ δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει μοναστήριον τοῦ Παντοκράτορος κατὰ τὸν γεωγράφον Μελέτιον ἐκτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου Κομνηνοῦ τοῦ αὐτοκράτορος, ὡς

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ καὶ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Ἄρτεμίδωρος ᾧ τέλους ψῆφος ξίφος,
» Σύναθλον εἶχε Βασίλειον πρὸς ξίφος.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΛΕΠΤΙΝΑ κατὰ γῆς συρομένη τελειοῦται.

» Ἐν γῆ συρεῖσκα χερσὶ δεσπεθοφρόνων,
» Ἄρῃκεν εἰς γῆν Λεπτίνα σαρκὸς πάχος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΓΑΥΚΩΝ ξίφει τελειοῦται.

» Εἶφει προτεινας μάρτυς ἀυχένα Γλύκων,
» Σπονδὴν γλυκεῖαν αἰμά σου Χριστῷ χείεις.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ μεγάλου ΣΕΙΣΜΟΥ.

» Ἐσεισας ἀλλ' ἔστησας αὐθι; γῆν Λόγε,
» Τῆς σῆς γὰρ ὀργῆς οἰκτὸς ἐσσι τὸ πλέον.

Κατὰ τὸν εἰκοστὸν τέταρτον χρόνον τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου, ἦτοι ἐν ἔτει ψμ' (740). Ἰνδικτιῶνος ἐνάτης, ἐν τῇ εἰκοστῇ ἕκτη ταύτῃ ἡμέρᾳ τοῦ Ὀκτωβρίου ἐγείνε τόσον μέγας καὶ φοβερὸς σεισμὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὥστε ὅλα τὰ ἀνώγεα καὶ αἱ ὠραιόταται ἀπὸ τὰς ἄλλας οἰκίας, κατεκρημνίσθησαν, καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι καταπλακωθέντες ἐθανατώθησαν διὰ τοῦτο καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τοῦ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου κάμνομεν τὴν ἐνθύμησιν τῆς φοβερᾶς ἐκεῖνης ἀπειλῆς τοῦ σεισμοῦ, πορευόμενοι μὲ λιτανεῖαν εἰς τὸν ἐν Βλαχερναις ναὸν τῆς πανάγνου καὶ ἁγίας ἐνδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ τελούμεν ἐκεῖ τὴν θείαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν· μὲ τὰς πρεσβείας τῆς ὁποίας Θεοτόκου, εἴθε νὰ λυτρωθῶμεν ἀπὸ κάθε ἀπειλῆν καὶ φοβερισμόν θεικόν, καὶ νὰ τύχωμεν τῆς ἀπολαύσεως τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΙΩΑΣΑΦ ξίφει τελειοῦται.¹

λέγει ὁ Νικήτας (βιβλ. α. νερ. α.) Κατὰ δὲ τὸν Κίνυκμον ἐκτίσθη ἀπὸ τὴν Εἰρήνην τὴν γυναικα τοῦ Ἰωάννου (βιβλ. α.) καὶ κατὰ τὸ Συναξάριον τῆς νη'. τοῦ Αὐγούστου. Εἰς αὐτὸ ἐφυλάττοντο πολλὰ ἄξιόλογα, καὶ ἡ ἱστορηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Λουκᾶ εἰκόνα τῆς Θεοτόκου· Εὐρίσκατο δὲ πλησίον τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐστάθησαν εἰς αὐτὸ μοναχοὶ ἑπτακόσιοι καλούμενοι τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου. Λέγεται τώρα τὸ μοναστήριον αὐτὸ, Ζεῖρεκι.

¹ Ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

- † » Μίξαι: ἀσκήσει τὴν ἀθλησιν παμμακάρι,
» Λιπλοῦς: στεφάνους λαμβάνεις ἰωάνναρ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΝΕΣΤΩΡΟΣ**.

- » Ὁμοῦ Λυαῖον καὶ λύμην τὴν τῆς πλάνης,
» Κτείνας ὁ Νέστωρ τέμνεται διὰ ξίφους.
» Εἰκάδι ἐβδομάτη ἀποκέρσαν Νέστορα κεδνόν.

Οὗτος ὁ ἅγιος Νέστωρ ἦτο πολλὰ νέος, κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀρχίζουσι νὰ φυτρόνωσιν αἱ τρίχες τῶν γενειῶν ἦτον δὲ γλυκὺς εἰς τὴν θεωρίαν, ὡραῖος εἰς τὸ κάλλος καὶ γνώριμος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μάρτυρος Δημητρίου. Οὗτος λοιπὸν βλέπων ὅτι ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανὸς ἔχαιρε καὶ ἡγάπα ἕνα βάρβαρον, Λυαῖον ὀνομαζόμενον, καὶ ὅτι ἐκαυχᾶτο μεγάλως εἰς τὴν ἀνδρίαν τοῦ βαρβάρου ἐκείνου, καὶ εἰς τὰς νίκας ὅσας ἔκαμνε μὲ ὅσους ἐπάλασε, ταῦτα, λέγω, βλέπων ὁ μακάριος Νέστωρ, ἐμίσησε τὴν τοιαύτην ὑπερηφάνειαν τοῦ Λυαίου. Βλέπων δὲ καὶ τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἔλαβε θάρρος, ὅτι ἂν μόνον ἀρματωθῆ μὲ τὰς εὐχὰς ἐκείνου, καὶ πολεμήσῃ τὸν βάρβαρον Λυαῖον, βέβαια θὰ τὸν νικήσῃ. Ὅθεν προστρέχει εἰς τὸν μέγαν Δημήτριον, καὶ πεσῶν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, δοῦλε τοῦ Θεοῦ Δημήτριε, λέγει, ἐγὼ εἶμαι πρόθυμος νὰ μονομαχήσω μὲ τὸν Λυαῖον, διὰ τοῦτο εὖξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος σφραγίσας αὐτὸν μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ, καὶ τὸν Λυαῖον, τοῦ εἶπε, θέλεις νικήσει, καὶ διὰ τὸν Χριστὸν θέλεις μαρτυρήσει. Τότε λοιπὸν ὁ γενναῖος Νέστωρ ἐμβῆκεν εἰς τὸ στάδιον χωρὶς φόβου, καὶ ἀφ' οὗ ἔκαμε τὸν Μαξιμιανὸν νὰ θαυμάσῃ διὰ τὴν ὡραῖαν τὴν θεωρίαν, ὁ Θεὸς Δημητρίου, εἶπε, βοήθει μοι καὶ πολεμήσας μὲ τὸν Λυαῖον, κτυπᾶ τοῦτον κατάκαρδα μὲ τὴν μάχαιράν του, καὶ θανατῶνει παρευθὺς ἐκείνον ὅστις ἐθανάτωσε πολλοὺς. Πληγόνει δ' ἐνταυτῷ καὶ τὸν βασιλέα μὲ πληγὴν ψυχικὴν, διότι ἐπροξένησεν εἰς αὐτὸν λύπην ἀπαρηγόρητον. Ὅθεν ἐκ τούτου θυμωθεὶς ὁ τύραννος, ἐπρόσταξεν, ὅτι ὁ μὲν ἅγιος Δημήτριος νὰ κατατρυπηθῆ μὲ λόγχης, ὁ δὲ ἅγιος Νέστωρ νὰ θανατωθῆ μὲ

ξίφος, καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ δύο παρὰ Χριστοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων **ΚΑ- ΠΕΤΩΛΙΝΗΣ** καὶ **ΕΡΩΤΗΙΔΟΣ**.

- » Κτείνουσι δούλην ἐκ ξίφους καὶ κυρίαν,
» Δούλας Τριάδος τῆς ἀληθῶς Κυρίας.

Αὗται αἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Ζιλικινθίου ἀρχόντος τῆς Καππαδοκίας ἐν ἔτει σπθ' (289)· καὶ ἡ μὲν Καπετωλίνα ἦτον εὐγενὴς καὶ πλουσία, ἡ δὲ Ἐρωτηίς ἦτον δούλη αὐτῆς. Ἡ ἅγια λοιπὸν Καπετωλίνα διαμοιράσασα τὰ ὑπάρχοντά της εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἐλευθερώσασα τοὺς δούλους της, ἐπαρρησιάσθη εἰς τὸν ἀρχόντα Ζιλικινθιον καὶ ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν. Ὅθεν πρῶτον μὲν ἐκλείσθη εἰς τὴν φυλακὴν· ἔπειτα κατὰ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἀπεκεφαλίσθη. Ἡ δὲ Ἐρωτηίς ἐκτύπησε μὲ πέτρας τὸν ἀρχόντα· διὰ τοῦτο δέρεται μὲ βλάβειαν, καὶ διαμείνασα ἀβλαβῆς μὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ χάριν, ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνεται, καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ αἱ δύο τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Ὁ ἅγιος **ΚΥΡΙΑΚΟΣ** ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Ὁ Κυριακὸς ἐκλιπὼν γῆν καὶ βίον,
» Πρὸς αὐτὸν ἔκει Κύριον τῶν Κυρίων.²

Ἡ ἅγια **ΠΡΟΚΛΑ** ἡ σύζυγος τοῦ Πιλάτου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Ἐχει περυστῶσάν σε Πρόκλα Δεσπότης,
» Ὁ Πιλάτω πρὶν σῶ παρκατὰς συζύγῳ.

Διήγησις περὶ τῶν **ΙΒΗΡΩΝ**· ἦτοι τῶν τῶν καλουμένων Γκιουρτζίδων, ὅπως ἤλθον εἰς Θεογονοσίαν παρὰ τινος γυναικός.³

¹ Σημειῶσαι, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον Νέστορα ἐγκάμιον ἔχει Ἰωάννη δ Θεσσαλονίκης, οὗ ἡ ἀρχή. « Φαιδρὰ μὲν ἡ πανήγυρις » (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰσθίων.)

² Σημειῶσαι, ὅτι τὸν Κυριακὸν τοῦτον ὀνομάζει δ Ξανθόπουλος Κυριλλικὸν, ὅστις ἐγένειτο Ἐπίσκοπος Βυζαντίου ἐν ἔτει σκέ. (225) καὶ ἐπεσκόπησε χρόνους δεκαεξί, δέκατος ἕκτος ἐπίσκοπος Βυζαντίου ἀριθμούμενος ἀπὸ τὸν Στάχην. Ὅρα περὶ τούτου σελ. 348 τοῦ πρώτου τόμου τοῦ Μελετίου, καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Ἰανουαρίου.

³ Σημειῶσαι, ὅτι τοῦτο τὸ διήγημα ἱστορεῖ ὁ Κύρου Θεοδώρητος, ἐπιβλῖν πρώτῳ κεφαλ. εἰκοστῷ τρίτῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας.

- † * Ἐργον μέγιστον εἰργάσω σεμνή γυναῖκα,
» Ἐπιστρέφεις γάρ ἔθνος Ἰβήρων ὄλον.

Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τλβ' (332) ὑπῆρξε μία γυνὴ εὐσεβῆς, ἣ ὅποια ἦτον γυμνασμένη ἄκρως τὴν ἀσκητικὴν πολιτείαν· ὅθεν μ' ὄλον ὅτι ἐσπλαθώθη ἀπὸ τοὺς Ἰβήρας· ἦτοι τοὺς Γκιουρτζίδας, πάλιν καὶ ἐκεῖ μετεχειρίζετο ἡ μακαρία τοὺς ἰδίους ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως. Καὶ ἐπειδὴ οἱ Γκιουρτζίδες εἶναι στερημένοι ἀπὸ τὴν ἰατρικὴν τέχνην διὰ τοῦτο, ὅταν τύχη νὰ ἀσθενήσωσι συνειθίζουσι νὰ ἐργωνται ὁ εἰς εἰς τὸν ἄλλον, ζητοῦντες νὰ μάθωσι τὸν τρόπον τῆς ἰατρείας τῆς ἀσθενείας τῶν ἀπὸ ἐκείνων ὅσοι μὲ τὴν πείραν ἐδοκίμασαν ἐκείνην τὴν ἀσθένειαν. Ὅθεν μία γυνὴ Γκιουρτζίδισσα ἔχουσα παιδίον, τὸ ὅποιον εἶχε δεινὴν ἀσθένειαν, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἀνωτέρω θεοσεβεστάτην γυναῖκα ζητοῦσα νὰ μάθῃ ἀπὸ αὐτὴν, τί νὰ πράξῃ εἰς τὴν ἀσθένειαν τοῦ παιδίου τῆς. Ἐκείνη δὲ, λαβοῦσα τὸ παιδίον καὶ βαλοῦσα τοῦτο ἐπάνω εἰς κλίνην, παρεκάλεσε τὸν Κύριον νὰ τὸ ἰατρεύσῃ. Ὅθεν ὁ τὰ κρυπτὰ τῶν καρδιῶν γνωρίζων Κύριος, χωρὶς νὰ ἀργοπορήσῃ, ἐγάρισε τὴν ὑγείαν εἰς τὸ παιδίον. Ἐκ τῆς αἰτίας λοιπὸν αὐτῆς ἡ θαυμασία ἐκείνη γυνὴ ἔργεινε τόσον περίφημος, ὥστε ἔφθασεν ἡ φήμη τῆς ἕως καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς τῆς γυναικὸς τοῦ ἐκεῖ βασιλέως, ἣ ὅποια εὐθὺς ἐπρόσταξε νὰ ἔλθῃ ἡ αἰχμάλωτος εἰς αὐτὴν, ἐπειδὴ ἔπασχεν ἀπὸ πάθος γαλεπὸν καὶ δυσίατον. Ἡ δὲ ταπεινόφρων γυνὴ εἰς τοῦτο δὲν ἐπέιθετο, κρίνουσα ἑαυτὴν ἀναξίαν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν βασιλίссαν· ἀλλ' ἡ βασιλίссα, ὡς οὐδὲν νομίσασα τὸ ὕψος τῆς βασιλικῆς, ὑπῆγε μόνη τῆς εἰς τὴν δούλην. Ἐκείνη ἔξαπλώσασα τὴν βασιλίссαν ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς, ὅπου καὶ τὸ παιδίον ἐπλαγίασεν, ἐπρόσφερεν εἰς αὐτὴν τὴν ἱεράν προσευχὴν, ἰατρικὸν τοῦ πάθους ταχύτατον. Ἐλευθερωθεῖσα λοιπὸν ἡ βασιλίссα ἀπὸ τὸ πάθος ἐδίδεν εἰς τὴν δούλην χρυσίον, ἀργύριον, ἐνδύματα πολύτιμα καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα εἶναι ἀποτελέσματα φιλοτιμίας βασιλικῆς, ἵνα διὰ τούτων ἀνταμείψῃ αὐτὴν, ἣτις τόσῳ ταχέως ἐδῶξε τὸ πάθος τῆς· ἀλλ' ἡ θεία ἐκείνη καὶ εὐσεβεστάτη γυνὴ ἔλεγεν εἰς τὴν βασιλίссαν, ὅτι δὲν χρειάζεται ταῦτα· μισθὸν δὲ καὶ πληρωμὴν μεγάλην τῆς ἰατρείας νομίζει, τὸ νὰ γνωρίσῃ ἐκείνη τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ εὐσέβειαν, καὶ τὸ νὰ κτίσῃ ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὸ πάθος τὴν ἠλευθέρωσεν.

Ἡ δὲ βασίλισσα ταῦτα ἀκούσασα, ὑπῆγεν εἰς τὰ βασιλῆα, καὶ τὸν μὲν ἄνδρα τῆς βασιλῆα ἐξέπληξε, διὰ τὴν παράδοξον ἰατείαν τοῦ πάθους τῆς. Διηγουμένη δὲ καὶ μὲ ποῖον τρόπον ἰατρεύθη ἐβεβαίονεν, ὅτι ὁ Θεὸς τῆς αἰχμάλωτου ἣτις τὴν ἰάτρευσεν εἶναι ἀληθῶς καὶ κυρίως Θεός· ἔλεγε δὲ πρὸς τούτοις ὅτι εἶναι πρέπον νὰ κτίσωσι καὶ ναὸν εἰς τὸ ὄνομά του, καὶ ὅτι ὄλον τὸ ἔθνος τῶν Ἰβήρων πρέπει νὰ ἐπιστραφῇ εἰς τὴν τοῦ τοιοῦτου Θεοῦ ἰατείαν καὶ πίστιν. Ὁ δὲ βασιλεὺς, τὴν μὲν ἰατείαν τῆς γυναικὸς του ἐθαύμαζε καὶ ἐπῆνει, ναὸν δὲ νὰ κτίσῃ δὲν ἤθελεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὀλίγος καιρὸς ἐξῆλθεν εἰς κυνήγιον ὁ βασιλεὺς· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι οἱ μετ' αὐτοῦ ἐκυνήγουσι ἀνεμποδίστως, ὁ δὲ βασιλεὺς, μόνος μείνας ὀπίσω ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἐκρατήθη ἀπὸ τύφλωσιν καὶ ποῦ νὰ ὑπάγῃ δὲν ἤξευρεν. Ὅθεν ἀπορήσας εἰς τὸ συμβεβηκὸς ὅπερ τῷ ἠκολούθησεν, ἐνεθυμήθη τὴν ἀπειθειαν ἣν ἔδειξεν εἰς τὰ λόγια τῆς γυναικὸς του· καὶ λοιπὸν ἐπικαλεσθεὶς εἰς βοήθειαν τὸν Θεὸν τῆς δούλης γυναικὸς, ἠλευθερώθη ἀπὸ τὸ σκότος καὶ τὴν ἀορασίαν. Ἐπειτὰ ἔλθων μόνος εἰς τὴν εὐσεβεστάτην δούλην, παρεκάλει αὐτὴν διὰ νὰ τῷ δείξῃ εἰς ποῖον σχῆμα νὰ κτίσῃ τὸν ναὸν· καὶ ἡ μὲν γυνὴ ἐσχημάτιζε τὸν ναὸν, οἱ δὲ τεχνῖται τοῦ βασιλέως ἐκτίζον αὐτόν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔλαβε τέλος ὁ ναὸς καὶ ἦτο χρεία νὰ ἐγκαινιάσῃ αὐτὸν ἀρχιερεὺς, εὔρε καὶ τούτου τὴν εὐκολίαν ἡ θαυμασία ἐκείνη γυνὴ, διότι κατέπεισε τὸν βασιλῆα τῆς Ἰβηρίας νὰ γράψῃ πρὸς τὸν βασιλῆα Ῥωμαίων καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ σταλῇ ἀπὸ ἐκεῖ διδάσκαλος τῆς εὐσεβείας. Τότε δὲ ἦτον βασιλεὺς Ῥωμαίων ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, καθὼς προείπομεν, ὁ ὁποῖος μαθὼν τὴν αἰτίαν τῆς αἰτήσεως, ἠὲ χαρίστησε τὸν Θεόν, καὶ ὑποδεξάμενος φιλοφρόνως τοὺς ἀπεσταλμένους πρεσβευτὰς, ἔστειλεν εἰς Ἰβηρίαν ἕνα ἀρχιερέα στολισμένον μὲ πίστιν καὶ σύνεσιν καὶ μὲ πολιτείαν ἐνάρετον, ὁμοῦ μὲ πολλὰ δῶρα, διὰ νὰ γίνῃ κήρυξ καὶ διδάσκαλος τῆς θεογνωσίας εἰς τὸ ἔθνος ἐκεῖνο. Οὗτος λοιπὸν πορευθεὶς ἐκεῖ μὲ θαύματα καὶ διδασκαλίαις εἰλικυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐβάπτισεν αὐτούς· καὶ κτίσας εἰς διάφορα μέρη ἱεροῦς ναοὺς, καὶ χειροτονήσας ἱερεῖς, ἔφερεν εἰς θεογνωσίαν ὄλον τὸ ἔθνος τῶν Ἰβήρων, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ τρόπος τῆς τῶν Ἰβήρων τοῦ Θεοῦ ἐπιγνωσεως.¹

¹ Σημειοῦμεν ἐντεῦθα χάριν τῶν φιλολόγων, ὅτι πολλὰ

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΤΕΡΕΝΤΙΟΥ καὶ ΝΕΟΝΙΑΝΗΣ τῶν ὁμοζύγων, καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν, ΣΑΡΒΗΛΟΥ, ΝΙΤΑΣ, ΙΕΡΑΚΟΣ, ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ, ΦΩΤΙΟΥ, ΒΗΛΗΣ, καὶ ΕΥΝΙΚΗΣ.

- » Σὺν ἑπτὰ τέκνοις ἡ δυὰς τῶν συζύγων,
- » Τιμὴν τομὴν ἤγειτο τὴν ἐκ τοῦ ζίφους.
- » Δειρὴν ὀγδοάτῃ γε Τερέντιος εἰκάδι κάρθη.

ἔθνη ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, ὅχι μόνον διότι ἔβλεπον θαύματα γινόμενα διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ διαφόρων ἁγίων ἀνδρῶν· ἀλλὰ καὶ διότι ἔβλεπον τὸ γένος τῶν χριστιανῶν δεδοξασμένον καὶ ἐντιμὸν μὲ βασιλείαν καὶ μὲ βασιλεῖς ὀρθοδόξους καὶ αὐτοκράτορας. Οὕτω λόγου χάριν οἱ ἀνωτέρω Ἰθῆρες ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου· διὰ μέσου δὲ τῶν Ἰθῆρων ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν οἱ Ἀρμένιοι. Καὶ πάλιν διὰ τῶν Ἀρμενίων ἐπίστευσαν οἱ Πέρσαι· εἰς τὸν Χριστὸν ἐν τοῖς αὐτοῖς χρόνοις τοῦ Κωνσταντίνου· ὁμοίως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου ἐπίστευσαν οἱ Ἰνδοὶ διὰ μέσου Φρουμεντίου Ἀλεξανδρείας, ὅστις ἐφορτᾶται κατὰ τὴν τριακοστὴν Νοεμβρίου καὶ ὅρα ἐκεῖ· ὁμοίως ὅρα καὶ σελ. 313 τοῦ α'. τόμου τῆς Ἐκκλησ. ἱστορίας τοῦ Μελετίου.

Ἐπὶ δὲ τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει φμς'. (516) ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν οἱ ἐν τῇ Ἰστροῦ ποταμῷ κατοικοῦντες Ἐλουροι καὶ οἱ ἐν τῇ Γάνκι ποταμῷ κατοικοῦντες Ἀθασγοί. Ὁμοίως καὶ οἱ Ἀξουμίται καὶ ἄλλοι πολλοί. (ὅρα τόμ. β'. τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. σελ. 89, 90 τοῦ Μελ.) Ἐπὶ τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ Θεοδοῦρας τοῦ ἐν ἔτει ωμβ' (842), βασιλεύσαντος, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων, Σέρβων (ὅστινες καὶ Τριβάλλοι ὀνομάζονται) Ποσμων καὶ Σλαβόνων. Ἐπὶ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ Λέοντος τοῦ σοφοῦ τοῦ καλουμένου Πορφυρογεννήτου τοῦ ἐν ἔτει 912 βασιλεύσαντος, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν οἱ Οὐγγροι. (ὅρα τόμ. β'. τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. τοῦ Μελετίου σελ. 354.)

Ἐπὶ δὲ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνα τοῦ ἐν ἔτει ωξζ'. (867) βασιλεύσαντος ἐπίστευσαν οἱ Ῥώσσοι εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τῶν διδασκάλων, τοὺς ὁποίους ἀπέστειλεν Ἰγνάτιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ πάλιν ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πάτριον αὐτῶν ὀρθοκείαν, ἕως οὗ ὁ Δοῦξ αὐτῶν Βλαδίμηρος, λαθὼν εἰς γυναῖκα Ἄνναν τὴν ἀδελφὴν Βασιλείου τοῦ Πορφυρογεννήτου τοῦ υἱοῦ Ῥωμανοῦ τοῦ νεωτέρου ἐκατηχῆθη παρ' αὐτῆς καὶ ἐβαπτίσθη ἐν ἔτει 987 ἢ 990, καὶ κατ' ὀλίγον ἐβαπτίσθη καὶ ὅλον τὸ ἔθνος, κατὰ τὸν Μοσσεμίον Ἐκκλ. ἱστορ. ἐκατονταετηρίδ. 9 μέρ. 1 κεφ. 1 καὶ τὸν Ἀμπιον τοὺς νεωτέρους Ἐκκλ. ἱστορ. βιβλ. 2 κεφ. 8. Εἰς ὅλα δὲ τὰ ἀνωτέρω ἐπιστραφέντα ἔθνη εἰς θεογνωσίαν ἔλαβον πρόνοιαν οἱ ῥηθέντες βασιλεῖς νὰ ἀποστείλουν ἱερεῖς καὶ κληρικοὺς διὰ νὰ τὰ κατηχῆσουν, νὰ τὰ βαπτίσουν, καὶ νὰ τὰ διδάξωσι τὴν ὀρθοδόξιν.

Οὗτοι ὅλοι συζῶντες εἰς μίαν οἰκίαν καθὼς μία οἰκογένεια, κρυπτῶς ἐλάτρευον τὸν Θεόν. Ὅθεν διαβάλλονται εἰς τὸν ἡγεμόνα καὶ παρίστανται εἰς τὸ αὐτοῦ κριτήριον· ἐπειδὴ δὲ ὠμολόγησαν μὲν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, τὰ δὲ εἰδῶλα ἐπεριγέλασαν, διὰ τοῦτο κρεμασθέντες καταξεσχίζονται ἀσπλάγχχνως, καὶ καταρραντίζονται ἀνωθεν αἱ πληγαὶ τῶν μὲ ὄξος ὀριμύτατον καὶ ἄλας, ὑποκάτω δὲ φλογίζονται μὲ πυρκαϊάν. Οἱ δὲ ἅγιοι ταῦτα πάσχοντες, προσήχοντο καὶ μὲ σιωπηλὴν φωνὴν παρεκίνουν ὁ εἰς τὸν ἄλλον εἰς τὸ μαρτύριον. Λοιπὸν δὲν παρέβλεψεν ὁ Κύριος τὴν προσευχὴν τῶν ἄλλ' ἄγγελοι ἀοράτως ἠλευθέρωσαν αὐτοὺς ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ ἰάτρευσαν τὰς πληγὰς τῶν, οἱ δὲ ἀσεβεῖς βλέποντες τοῦτο ἐξεπλάγησαν ὁμοῦ καὶ ἐφοβήθησαν. Ἐπειτα ῥίπτονται οἱ ἅγιοι εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν δέρονται μὲ ῥόπαλα· μετὰ ταῦτα δένονται εἰς τροχοὺς καὶ δέρονται ἀνελεημόνως. Ἀβλαβεῖς δὲ μέιναντες μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, παραδίδονται τροφῇ εἰς τὰ θηρία, καὶ πάλιν ἀβλαβεῖς διαφυλαχθέντες, βάλλονται μέσα εἰς λέβητας μεγάλους γεμάτους ἀπὸ πίσσαν βρασμένην· ὁ δὲ βρασμὸς τῆς πίσης, ὡς τοῦ θαύματος! εὐθὺς μετεβλήθη εἰς νερόν. Βλέποντες δὲ οἱ ἀσεβεῖς, ὅτι διαφυλάττονται οἱ ἅγιοι ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὰ βάσανα, ἀπέκοψαν μὲ τὸ ξίφος τὰς κεφαλὰς τῶν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΤΕΦΑΝΟΥ τοῦ Σαββατοῦ, τοῦ καὶ Ἐπισκόπου γενομένου.

- * » Ἐπώνυμος Στέφανος οὗ μὲν στέφους,
- » Ὁ πρακτικὴ χεὶρ ἀρετῆς δὲ πλέκειν.

* Οὗτος ὁ ὁσῖος ἐκ νεαρᾶς τοῦ ἡλικίας ἔγεινε μοναχὸς καὶ ἤκμαζεν ἐν ἔτει ψγ' (790), εἰσελθὼν δηλαδὴ εἰς τὴν Λαύραν τοῦ μεγάλου πατρὸς Σάββα καὶ δεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ Λαύρᾳ κατοικοῦντος ἀγίου πατέρα, ἐδιδάχθη παρ' ἐκείνων τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀρετὴν καὶ πράξιν ἀσκητικὴν· ἀγευστος δὲ διέμεινε τῶν ἡδονῶν τοῦ κόσμου ὁ μακάριος οὗτος, διότι ἔγεινε μοναχὸς πολλὰ νέος. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐπρόκοψεν εἰς τὴν κατὰ Θεὸν ἡλικίαν καὶ ἔλαμψεν εἰς τὴν ὑπακοὴν καὶ ἡσυχίαν τότε ἡξιώθη καὶ τοῦ χαρίσματος τῆς ἀρχιερωσύνης· καὶ ὅχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ χάριν παραδόξων θαυμάτων ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐνέκρωσε τὰ πάθη τῆς ψυχῆς

καὶ τοῦ σώματος με ἐγκράτειαν, με πόνους ἀσκητικούς καὶ με θείαν σύνεσιν, καὶ ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς ἀκραν ἀπάθειαν. Ἰάτρευσε δηλαδὴ μίαν κόρην δαιμονισμένην διὰ τῆς προσευχῆς του, καὶ ταύτην παρέδωκεν ὑγιῆ εἰς τὸν πατέρα της· εὐρισκόμενος δὲ πάντοτε εἰς τὴν ἔρημον, παραδόξως ἡμέρονε τὰ ἄγρια ζῶα· καὶ εἰς τὰ πλησιάζοντα πρὸς αὐτὸν δορκάδια ἔδιδε τροφήν με τὰς χειράς του. Μίαν φορὰν δὲ, ἐπειδὴ ἔδιψησεν ὁ μαθητῆς του, ἐκτύπησεν ὁ ὄσιος τὴν γῆν με τὴν ῥάβδον του καὶ ἐξέβαλε νερὸν καὶ ἐπότισεν αὐτόν· καὶ ἄλλα δὲ σημεῖα ἐποίησε καὶ θαύματα. Ἦτο δὲ ἀπλοῦς κατὰ τὸ ἦθος, γλυκὺς εἰς τὴν συνομιλίαν, καὶ εὐκολοκατάδεκτος εἰς τὴν γνώμην. Οὗτος λοιπὸν διαλάμψας πανταχοῦ ὡς ἥλιος με τὴν ἀσκησιν καὶ με τὰ θαύματα, καὶ παράδειγμα γενόμενος ἀρετῆς εἰς τοὺς μαθητάς του, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. ¹

Μνήμη τῶν ἐξ Ἀφρικῆς ἁγίων μαρτύρων ΤΕΡΕΝΤΙΟΥ, ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ, ΜΑΞΙΜΟΥ, ΠΟΜΠΗΙΟΥ, καὶ ἑτέρων τριακονταέξ.

Εἰς τὸν Τερέντιον·

- » Τέμνουσι Τερέντιον, θς βλύσας γάλα,
- » Ἐδίδεξιν κινὸν καὶ τετμημένον τέρας.

Εἰς τὸν Ἀφρικανὸν Μάξιμον καὶ Πομπήιον.

- » Κτείνουσι φυλοὶ προσκυνηταὶ δαιμόνων,
- » Τρεῖς προσκυνητὰς Τριάδος διὰ ξίφους.

Εἰς τοὺς τριακονταέξ.

- » Ἄνδρες συνάθλους ἐξ ὁμοῦ καὶ τρεῖς δέκα.
- » Ὁμοῦ σ' θλήσαντας ἔγων ἐκ ξίφους.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι πεσσαράκοντα μάρτυρες ἦσαν ἀπὸ τὴν Ἀφρικῆν κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως καὶ Μουρτουνάτου ἡγεμόνος ἐν ἔτει σν' (250)· κρατηθέντες δὲ ὡς χριστιανοί, δέρονται πρῶτον με ὠμὰ νεῦρα, καὶ δεύτερον με ῥάβδία· ἔπειτα κατακαίονται εἰς τὴν ῥάχιν με πυρωμένα σουβλία, καὶ αἱ πληγαὶ αὐτῶν τρίβονται με τρίχινα ὑφάσματα καὶ με ἄλας καὶ ὄξος. Καὶ πάλιν ἐρωτηθέντες καὶ μὴ πεισθέντες νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν, δένονται με ἀλύσεις· ἔπειτα σύρονται γυμνοὶ ἐπάνω εἰς σί-

δηρα πεπωρωμένα· μετὰ ταῦτα καταξοσχίζονται με ὀνύχια, καὶ ῥίπτονται μέσα εἰς ἓνα λάκκον γεμάτων ἀπὸ ὀφίδια καὶ σκορπίους. Καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς ἀπὸ ὄλα, διὰ τοῦτο ἀπεκεφαλίσθησαν διὰ ξίφους καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν ΦΙΡΜΙΛΙΑΝΟΥ ἁρχιεπισκόπου Καισαρείας, ¹ καὶ ΜΕΛΧΙΩΝΟΣ Σοφιστοῦ, πρεσβυτέρου Ἀρτιοχίας, οἵτινες καθέλωρ Παῦλον τὸ Σαμοσατα.

- » Εἰρηνικῶς θνήσκουσιν εἰρήνης φίλοι,
- » Φιρμιλιανὸς καὶ σὺν αὐτῷ Μελχιών.

Ἡ ἁγία ΦΕΥΡΩΝΙΑ ἡ θυγάτηρ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Τὴν βασιλεῖαν οὐρανῶν Φευρωνία,
- » Τῆς πατρικῆς σου προκρίνεις ὡς ἀγγίλους.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυρ ΚΥΡΙΑΚΟΣ, ὁ φανερώσας τὸν τίμιον Σταυρὸν ἐπὶ τῆς ἁγίας Ἐλένης, κοντῷ βληθεὶς, τελειοῦται.

- » Μιζῆς ἐλάφι Κυρικῆς παμμάκαρ,
- » Σὸν αἶμα σεπτὸν, μίγμα κινὸν εἰργάσθαι.

Οὗτος ὁ ἅγιος, ἀφ' οὗ ἐφανέρωσε τὸν τίμιον σταυρὸν καὶ ἀφ' οὗ ἐπίστευσε εἰς τὸν Χριστόν καὶ ἐβαπτίσθη, ἔγεινε καὶ Ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων. Ἐφθασε δὲ ἡ ζωὴ του μέχρι τῶν χρόνων Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τξ'α' (361), ὁ ὁποῖος ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν Περσῶν, ὑπῆγε καὶ εἰς τὰ μέρη τῆς Παλαιστίνης, καὶ μαθὼν διὰ τὸν ἅγιον τοῦτον Κυριακόν, τὸν συνέλαβε καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα· ὁ δὲ ἅγιος ἠλεγξεν αὐτόν. Ὅθεν ἐπρόσταξεν ὁ παραβάτης νὰ κοπῇ ἡ δεξιὰ του χειρ, εἰπὼν· σὺ πολλὰς ἐπιστολάς ἐγραψες διὰ τῆς χειρὸς αὐτῆς καὶ πολλοὺς ἔκαμες ν' ἀρνηθῶσι τοὺς θεοὺς. Ἐπειτα ἔχυσε μόλυβδον μέσα εἰς τὸ στόμα του, καὶ μετὰ ταῦτα ἔβαλεν αὐτόν ἐπάνω εἰς γάλικνον καὶ πυρωμένον κράββατον· ἐπειδὴ δὲ ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου, Ἄννα ὀνόματι, ἀκούσασα, ἤλθε νὰ τὸν ἰδῇ· διὰ τοῦτο ἐκρατήθη καὶ αὐτὴ, καὶ κρεμασθεῖσα ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς

¹ Οὗτος ὁ ὄσιος ἠγωνίσαστο κατὰ τῶν αἱρέσεων, καὶ ποιητῆς ἐγένετο ἱερατικῶν τροπικῶν, ὡς τοῦτο ἀναφέρει ὁ Γραπτὸς Θεοφάνης, ἐν τῷ εἰς τὸν ὄσιον τοῦτον μελουρηθέντι παρ' αὐτοῦ κινόνι.

¹ Οὗτος ὁ Φιρμιλιανὸς σύνδοξο ποιήσας ἐν Ἰκονίῳ, ἐφύλαξε τὴν ἀκρίθειαν, καὶ ἐδιώρισε, ἵνα βαπτίζωνται οἱ Ναυαταῖνοι, καὶ ἀπλῶς ἔλοι οἱ σχισματικοί, προσερχόμενοι εἰς τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Ὀνομάζει δὲ τὸν Φιρμιλιανὸν τοῦτον ἰδικόν του ὁ μέγας Βασίλειος ἐν τῷ πρώτῳ αὐτοῦ κινόνι, ὡς χρηματίσαντα τῆς πατρίδος του Καισαρείας ἐπίσκοπον.

κεφαλῆς, κατακαίεται με ἀνημμένας λαμπάδας, καὶ οὕτω παραδίδει τὴν ψυχὴν τῆς εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος Κυριακὸς βληθεὶς ἐν τὸς λείθητος γεμάτου ἀπὸ ἔλαιον βρασμένον καὶ ταυτοχρόνως κτυπηθεὶς καὶ με ἀκόντιον, ἐτελειώθη ὁ αἰδιδιμος τοῦ Χριστοῦ ἀθλητῆς, καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Ἡ ἁγία μάρτυς *ANNA* ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Κυριακοῦ, λαμπάσι φλεγόμενη τελειοῦται.

- Φλεχθεῖσα σάρκα μάρτυς Ἄννα λαμπάσι,
- Ἄειφανῆς ὑπῆρξε λαμπὰς Κυρίου.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ* Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ ἀσκήσαντος.

- † • Ἀθανάσιε τίς σε οὐ μὴ δοξάσει,
- Ὁν Τριάς αὐτὴ πανταχοῦ ἐδόξασεν ; 1

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὸς ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ΄, μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος *ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ* τῆς Ρωμαίας.

- Κάρας τομὴν ἤνεγκε βόμη καρδίας,
- Βλάστημα Ρώμης μάρτυς Ἀναστασία.
- Τλῆ δὲ Ἀναστασία ἐνάτη ζήφος εἰκάδι ὀξύ.

Αὕτη ὑπῆρχε κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου 2 καὶ Βαλλερτιανοῦ τῶν βασιλέων, καὶ Πρόβου

1 Ὁ βίος τούτου συνεγράφη μὲν ἑλληνιστὶ ἀπὸ τὸν ὁσίου Ἰωσήφ τὸν Καλοθέτην. τον σύγχρονον χρηματίσαντα τῷ ἁγίῳ Γρηγορίῳ τῷ Παλαμᾷ, καὶ βίβλον δλόκληρον κατὰ Βαρλαάμ καὶ Ἀκινδύνου συγγράψαντα, σωζομένην ἐν χειρογράφοις κατὰ τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Παντοκράτορος· μετεφράσθη δὲ εἰς τὸ ἀπλοῦν ἀπὸ τὸν αἰδιδιμον Ἀγάπιον τὸν Κρήτη· ὁ βίος δὲ αὐτὸς εὑρίσκεται εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Χοζεβίτου, διότι ταῦτα προεγράφησαν κατὰ τὴν τρίτην τοῦ παρόντος Ὀκτωβρίου. Ὁμοίως περιττῶς γράφεται ἐδῶ τὸ διστιχον καὶ τὸ Συναξάριον τῶν ἁγίων Ἀναργύρων Κοσμᾷ καὶ Δαμιανοῦ τῶν ἐξ Ἀραβίας ἑρμωμένων· διότι καὶ ταῦτα προεγράφησαν πλατύτερον κατὰ τὴν δεκάτην ἐβδόμην τοῦ Ὀκτωβρίου.

2 Ἐν ἄλλοις δὲ γράφεται, ὅτι αὕτη ἦτον ἐπὶ Διοκλητιανοῦ. Διὸ καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ εὑρίσκεται καὶ ἄλλο μαρτύριον αὐτῆς ἑλληνικόν, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Κατὰ τοὺς καιροὺς τοῦ παρὰ νόμου καὶ ἀσεβοῦς Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ συγκαθέρου αὐτοῦ Βαλλερτιανοῦ.»

ἡγεμόνος ἐν ἔτει σς' (256), καταγομένη ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Ρώμην, νέα δὲ οὔσα κατὰ τὴν ἡλικίαν, διέτριβεν ἐντὸς μοναστηρίου. Πισθεῖσα δὲ καὶ παρρησία ὁμολογήσασα τὸν Χριστὸν, ραπίζεται εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ ἀπλωθεῖσα ἐπάνω εἰς ἀνημμένα κάρβουνα δέρεται με ραβδίᾳ· εἶτα ἐκρεμάσθη ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ ἐσφίγγθη με τινας μαγγάνους μηχανικούς, καὶ κατετρυπήθη με σιδηρᾶς ἀγκίδας. Ὑστερον δὲ πάλιν κρεμασθεῖσα, κατεξεσχίσθη εἰς ὄλον τὸ σῶμα· μετὰ ταῦτα ἐκοψαν τοὺς μαστοὺς τῆς καὶ ἐξερρίζωσαν τὰ ὀνύχια τῆς, καὶ τελευταῖον ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν τῆς κεφαλὴν. Καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ μακαρία τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον. Τοῦτον δὲ συνέγραφεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Διττὰς ἡμῖν Ἀναστασίας.» (σώζεται ἐν τῇ τῷ Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν *ΑΒΡΑΜΙΟΥ* καὶ *ΜΑΡΙΑΣ* τῆς ἀνεψίας αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Ἀβράμιον.

- Σαρκὸς νεκρῶσας Ἀβράμιος πᾶν μέλος,
- Θανὼν συνοικεῖ τοῖς ἀσάρκοις Ἀγγέλοις.

Εἰς τὴν Μαρίαν.

- Ἀρεῖσα σαρκὸς τοὺς ἐραστὰς Μαρία,
- Ψυχῶν ἐραστῆ μυστικῶς περιπλέκη.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀβράμιος ἦτον υἱὸς γονέων χριστιανῶν, λαβὼν δὲ εἰς γάμον γυναῖκα χωρὶς νὰ θέλη, ἀφῆκεν ὅλα τὰ τοῦ κόσμου διὰ τὸν τοῦ Χριστοῦ πόθον καὶ ἀνεκώρησεν εἰς τὴν ἔρημον. Κλεισθεὶς δὲ ἐντὸς κρᾶς καλύβης μετεχειρίζετο πᾶσαν σκληρὰ γίαν καὶ ἀσκήσιν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέραςεν εἴη ἀσκήσει πενήντα χρόνους, ἐχειροτονήθη ἱερεὺς, καὶ ἔπειτα ἐγένειεν ἐπίσκοπος καὶ ποιμὴν χωρὶς νὰ θέλη ἐνός χωρίου καλουμένου Ταῖνία, τὸ ὅποιον εὑρίσκεται εἰς τὴν Λάμψακον κατὰ τὸν Ἑλλησποντον· (ἦτοι κατὰ τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ.) Διὰ δὲ τὴν σωτηρίαν τῶν ἐν τῇ Ταῖνίᾳ ἀνθρώπων πολλὰ κακὰ καὶ πειρασμοὺς πολυλάκις ἔπαθεν ὁ αἰδιδιμος, διότι οἱ ἐκεῖ κατοικοῦντες ἦσαν βυθισμένοι εἰς τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας. Ἀφ' οὗ δὲ ἐφώτισεν αὐτοὺς με τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, διὰ τῆς τοῦ Θεοῦ χάριτος, φλογιζόμενος ἀπὸ τὸν πέθον τῆς ἡσυχίας, ἔφυγε κρυφίως καὶ ὑπῆγε πάλιν εἰς τὸ παλαιὸν τοῦ ἡσυχαστήριον, ὅπου πολλὰ πειρασθεὶς ἀπὸ τοὺς δαίμονας, ἀνώτερος διεφυλάχθη

ἀπὸ τῶν πειρασμῶν τῶν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κατὰ σάρκα ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανε καὶ ἄφησεν ἐν παιδίῳ Θεολυκὸν ἕως ἑπτὰ χρόνων, ἐπῆρεν ὁ ὀσιος τὸ παιδίον αὐτὸ, Μαρὶαν ὀνομαζομένην, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὴν ἐν μικρὸν κελλίῳ ἐξω τοῦ κελλίου τοῦ διὰ τὴν ἡσυχάζει, καὶ διὰ τοῦ παραθυρίου ἐδίδασκεν αὐτὴν καὶ παρεκίνει εἰς τοὺς πνευματικῶν ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν εἰκοστὸν χρόνον τῆς ἡλικίας τῆς συνέβη τὴν περιπέση εἰς πρᾶξιν κακοῦ ἤθη ὅθεν ἐκ τούτου ἀπελπισθεῖσα, ἔφυγε κρυφίως καὶ ἀπελθοῦσα εἰς χαμαιτυπεῖον εὗρισκετο ἐκεῖ ὁμοῦ μετ' ἄλλας κακοῦ ἤθη γυναῖκας. Ὁ δὲ ἅγιος Ἀβράμιος ἐνδουθεῖς σχῆμα στρατιώτου καὶ ἰππεύσας ὑπῆγεν ἀγνωρίστος καὶ εὔρεν αὐτὴν οὖσαν ἀνύποπτον. Διὰ παρακινήσεώς του λοιπὸν τὴν ἠλευθέρωσε, καὶ τὴν ἐγύρισεν ἀπὸ τῆς κακοῦ ἤθη εἰς τὸ πρότερον κελλίῳ τῆς. τὴν δὲ μετάνοιαν ἔδειξεν ἡ αἰοιδιμος, ὥστε μετ' ὀλίγους χρόνους ἠξιώθη καὶ ἔκαμνε μεγάλα θαύματα. Μετ' οὗτον λοιπὸν βίον ἀσκητικὸν καὶ ἀποστολικὸν τελειώσας τὸν δρόμον ὁ ὀσιος Ἀβράμιος, ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν ἀνεπαύθη καὶ ἡ μακαρία αὐτοῦ ἀνεψία. (ὄρα τὸν μὲν ἐλληνικὸν βίον τοῦ ὀσίου τούτου εἰς τὸν ἅγιον Ἐφραίμ, οὗ ἡ ἀρχή. « Ἀδελφοί μου βούλομαι ὑμῖν διηγήσασθαι πολιτεῖαν καλὴν καὶ τελείαν, » τὸν δὲ ἀπλοῦν εἰς τὸν Παράδεισον.)¹

*Μνήμη τῶν ὁγδὶκῶν μαρτύρων ΚΥΡΙΑΛΟΥ * MINH καὶ ΜΙΝΑΙΟΥ.*

Εἰς τὸν Κύριλλον.

» Ἰππάζεις μέλλοντος οὐσάν μοι στέφους,

» Κύριλλος οἶδα τὴν ἀπειλήν τοῦ ξίφους.

Εἰς τὸν Μίνην καὶ Μιναῖον.

» Πίπτει Μιναῖος ἐκ ξίφους ἰδεῖν ρηθίας,

» Καὶ τὸν Μίνην πεσόντα τοιοῦτω τέλει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΑΒΒΑΣ ὁ στρατηλάτης κατὰ τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν μέρος τραθεῖς, τελειοῦται.

» Σίββας κατ' ἄμφω κλήσεως μέρη Σίββας,²

» Ὅθεν κατ' ἄμφω νύττεται λόγχαις μέρη.

¹ Εἰς τὸν ἅγιον Ἀβράμιον τοῦτον ἐγκωμιαστικὸν λόγον συνέθεσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, ἀκολουθίαν δὲ τελείαν ἐποίησεν ὁ δοσιολογικῶτατος διδάσκαλος κύριος Χριστόφορος ὁ Προδρομικήτης καὶ ὁ βουλόμενος ἐορτάζειν τὸν ἅγιον ζητησάτω ταῦτα. Τὸν βίον τούτου συνέγραψε καὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή. « Ἀνδρῶν φιλαρέτων. » σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Ἀκρόα ἐν τῇ τῶν Ἰδίων καὶ ἐν ἄλλαις.)

² Ἦτοι τὸ, Σίββας ὄνομα εἶναι καρκίνος, διότι καὶ ἀπὸ τῆς

Μνήμη τῆς ὀσίας μητρὸς ἡμῶν ΑΝΝΗΣ τῆς μετονομασθείσης Εὐσημιαδός.

* » Στολῆ κρυβεῖται ἀνδρική σεμνὴν Ἄνναν,

» Χριστὸς κατ' αὐτῶν ἀρρενοὶ τῶν διαιμόνων.

Αὕτη ἡ ὀσία μήτηρ ἡμῶν Ἄννα ἐγεννήθη εἰς τὸ Βυζάντιον ἀπὸ ἑνα εὐλαβῆ διάκονον ὑπανδρον τοῦ ἐν Βλαχέρναις ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ἐπὶ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἐν ἔτει ψις' (716)· ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανον οἱ γονεῖς τῆς ἐσπούδασεν ἡ μάμμη τῆς τὴν ἐνώση διὰ γάμου μετ' ἄνδρα εὐλαβέστατον, τὸ ὅποιον καὶ ἔκαμνε. Ἐλθὼν δὲ ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ Ὀλύμπου ὁ ἀπὸ τὸν πατέρα θεὸς τῆς μοναχὸς ὢν ἀσκητικώτατος καὶ διορατικώτατος, ὁ ὁποῖος ἂν καὶ ἔκοψε τὴν γλῶσσάν του Λέων ὁ εἰκονομάχος, ἐλάλει ὁμοῦ ἀνεμποδίστως· οὗτος, λέγων, ἄμα εἶδε τὴν ἀνεψίαν του ταύτην Ἄνναν, διατί, εἶπεν, ἠνώσατε μετ' ἄνδρα τὴν Ἄνναν, ὁ ὁποῖα ἀπέβλεπεν εἰς ἀγῶνας καὶ πόνους ἀσκητικῶν; καὶ τοῦτο εἰπὼν καὶ εὐχθεῖς αὐτὴν, ἀνεχώρησεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν μερικὸι χρόνοι καὶ ὁ δυσσεβὴς βασιλεὺς Λέων κατεβιβάσθη εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ ἄδου, τότε ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἡ Εἰρήνη, οἱ ὀρθόδοξοι καὶ πιστότατοι βασιλεῖς, οἱ βασιλεύσαντες ἐν ἔτει ψπ' (780)· μαθόντες τοὺς πειρασμούς καὶ τὰ βάσανα, ὅσα ἔπαθεν ἀπὸ τὸν Θηριώνημον Λέοντα ὁ ἀγιώτατος θεὸς τῆς ὀσίας ταύτης Ἄννης, ἔστειλαν καὶ τὸν ἔφεραν, καὶ τὴν εὐχθὴν καὶ εὐλογίαν τούτου, ὡς ἀγίου ἀνδρὸς ἐλάβανον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐσυμβούλευσε τοὺς βασιλεῖς τὰ συμφέροντα πρὸς τὴν εὐαρέστησιν τοῦ Θεοῦ, ἐμελέτα πάλιν ὁ ὀσιος ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὴν ὑπάγῃ εἰς τὴν ἡσυχίαν. Τότε εἶπε καὶ πρὸς τὴν ἀνεψίαν του ταύτην Ἄνναν· Ἀνδρίζου τέκνον καὶ ἰσχυε, διότι πολλὰ εἶναι αἱ θλίψεις τῶν δικαίων· ἤξευρε δὲ ὅτι ἂν δὲν σκεπάσῃς τὸν ἄνδρα σου εἰς τὸν τάφον, δὲν θὰ γεννήσῃς τὸ παιδίον ὅπερ ἔχεις εἰς τὴν κοιλίαν σου. Ἐπληρώθη δὲ ἡ προφητεία αὕτη τοῦ ὀσίου, διότι ὕστερον ἀπὸ τὸν ἕκτον μῆνα τῆς συλλήψεώς της ἀπέθανεν ὁ σύζυγός της, ἡ δὲ Ἄννα θρηνήσασα πολλὰ διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρὸς της, κατεξήρανε τὸν ἑαυτὸν της ἀπὸ τὴν λύπην· ὅθεν ἀφ' οὗ ἐγέννησε καὶ ἀπεγαλάκτισε τὸ παιδίον της, παρέδωκεν αὐτὸ εἰς χεῖρας τοῦ ἄλλου θεοῦ της, αὕτη δὲ ἐμβῆ-

ἐν μέρει καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἀναγνώσκειται Σίββας. Καθὼς λοιπὸν καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη ἀναγνώσκειται τὸ ὄνομα του, οὕτως ἐτρόφη καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὰ δύο μέρη τοῦ σώματός του.

κεν εἰς τοὺς ἀσκητικούς ἀγῶνας. Ὅποιοι δὲ καὶ πόσοι ἦσαν οἱ ἀγῶνές της ἐκείνη μόνη ἡ μακαρία τοὺς ἤξευρεν, ἐπειδὴ εἰς τὸ κρυπτόν τούτους μετεχειρίζετο, τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων ἀποφεύγουσα.

Εἰς τούτους λοιπὸν τοὺς ἀγῶνας ταύτης εὐρισκομένης, ἔρχεται πάλιν ἀπὸ τὸν Ὀλύμπου ὁ διορατικώτατος ἐκεῖνος θεὸς της, ἡ δὲ Ἄννα ἰδοῦσα αὐτὸν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἐζήτησε τὴν εὐλογίαν του. Ὁ δὲ, ἐνδυναμοῦ ἐν Κυρίῳ τέκνον, εἶπεν, εἶτα πάλιν λέγει αὐτῇ, ποῦ εἶναι τὸ παιδίον σου; ἡ δὲ ἀπεκρίθη· Ἴ μὲν ἐν τῷ ἄφρησα εἰς τὸν ἀδελφόν σου καὶ μετὰ Θεὸν εὐεργέτην μου, τὸ δὲ ἄλλο εὐρίσκεται πλησίον μου. Ταῦτα δὲ εἰπούσα καὶ ἄλλα τινα λόγια προσθέσασα, τὰ ὅποια εἶναι ἴδια λυπημένης καὶ πονεμένης καρδίας, παρέστησε καὶ τὰ δύο παιδιά της εἰς τὸν τίμιον γέροντα· παρεκάλει δὲ αὐτὸν μετὰ δακρύων, εὔξαι, λέγουσα, ὦ Πάτερ τίμιε, διὰ τὰ τέκνα μου ταῦτα. Ὁ δὲ γέρον ἐπεὶ δὲν ἔχουσιν αὐτὰ χρεῖαν εὐχῆς· ἡ δὲ Ἄννα τοῦτο ἀκούσασα βραβέως τὸ ἐδέχθη, καὶ ἐκ βάθους στενάξασα· ἀλλοίμονον, εἶπεν, εἰς ἐμὲ τὴν ἁμαρτωλὴν! τί ἄρα γε πάλιν ἔχουν νὰ γένουν τὰ κατ' ἐμέ; καὶ ὁ γέρον εἶπε· Δὲν σοὶ εἶπον, τέκνον, ὅτι πολλὰ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων; διότι ἀνίσως ἡμεῖς δὲν ὑπομείνωμεν θλίψεις καὶ πειρασμούς, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ σωθῶμεν. Οὕτως εἶναι πρέπον καὶ ἀρέσκον εἰς τὸν Θεόν.

Ἡ δὲ Ἄννα λέγει μήπως αὐθέντα μου ἐφάνη εὐλογον εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν νὰ πάρῃ εἰς τὴν ἐκεῖ ζωὴν τὰ ἀνήλικα ταῦτα παιδιά μου; καὶ ὁ γέρον, καλῶς εἶπας, τέκνον, ἀπεκρίθη· Ταχέως τῶντι θὰ τὰ πάρῃ ὁ Κύριος ἀπὸ σοῦ. Ἡ δὲ Ἄννα εὐχαριστήσασα εἰς τὸν Θεόν, καθὼς ἦτο πρέπον, καὶ πεσοῦσα εἰς τοὺς πόδας τοῦ τιμίου γέροντος ἔλαβε τὴν εὐχὴν του καὶ εὐλογίαν, καὶ τότε ἤρχισε νὰ μοιράζῃ τὰ ὑπάρχοντά της εἰς τοὺς πτωχοὺς μὲ τὰς δύο της χεῖρας. Ἐπειδὴ δὲ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀπέθανον καὶ τὰ δύο της τέκνα, ἐθρήνησε μὲν αὐτὰ μὲ δάκρυα ἢ ὁσία, τὰ δὲ λοιπὰ πράγματα ὅσα της ἔμειναν διαμοιράσασα εἰς τὰς χεῖρας τῶν πτωχῶν, ἐπεριτριγύριζεν εἰς τὰς Ἐκκλησίας, προσκυνοῦσα, προσευχομένη, ἀνάπτουσα τὰς κανδήλας τῶν ἁγίων εἰκόνων, καὶ χαιρετῶσα αὐτάς· τέλος δὲ εὐροῦσα ἓνα μοναχὸν ἀπὸ τὸν Ὀλύμπου, ἐκουρεύθη παρ' αὐτοῦ καὶ ἔγεινε μοναχῆ, καὶ εἰς τὸ κρυπτόν μὲν ἐφόρει φορέματα ἀνδρῶν, ἐξῶθεν δὲ ἐφόρει γυναικεῖα ἱμάτια. Ὁθεν κρυφίως χωρὶς νὰ τὴν καταλάβῃ τις, ὑπή-

γεν εἰς τὰ μέρη τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἐκεῖ ἀπορριψασα τελείως τὰ γυναικεῖα φορέματα καὶ μόνον τὰ ἀνδρῶν φοροῦσα, ἐμβῆκεν εἰς ἓν κοινόβιον καὶ συνωμίλησε μὲ τὸν θυρωρὸν λέγουσα, ὅτι ἔχει μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ ἀνταμώσῃ τὸν ἡγούμενον. Ὁ δὲ θυρωρὸς ἀνήγγειλε τοῦτο εἰς τὸν ἡγούμενον, καὶ ὁ ἡγούμενος ἐκάλεσεν αὐτὴν· ἡ δὲ Ἄννα παρασταθεῖσα ἔμπροσθεν τοῦ ἡγουμένου, ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἐζήτησε τὴν συνήθη εὐλογίαν. Ὁ δὲ ἡγούμενος ἀφ' οὗ τὴν εὐλόγησε, τὴν ἐσῆκωσε, καὶ τὴν ἠρώτησε, διατί ἦλθες εἰς ἡμᾶς ἀδελφέ; (ἐνόμισε δηλαδὴ, ὅτι εἶναι εὐνοῦχος) καὶ πῶς λέγεται τὸ ὄνομά σου; ἡ δὲ Ἄννα, τὸ μὲν αἷτιον, ἀπεκρίθη, διὰ τὸ ὅποσον ἦλθον ἐδῶ, πάτερ ἅγιε, εἶναι τὸ πολὺ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου, ἵνα δηλαδὴ ἡσυχάσω εἰς τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς μου διάστημα καὶ διὰ τῆς ἡσυχίας εὐρω ἴλωον τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ἂν καὶ εἶμαι πάντῃ ἀνάξιος, τὸ δὲ ὄνομά μου λέγεται Εὐφημιανός. Ὁ δὲ ἡγούμενος εἶπε πρὸς αὐτὴν· ἂν ἔγῃς, τέκνον, τοιοῦτον λογισμόν καὶ ποθῆς ἀληθῶς τὴν σωτηρίαν σου, φεύγε τὴν παρρησίαν, ἐπειδὴ ἡ φύσις τῶν εὐνοῦχων κυριεύεται εὐκόλως ἀπὸ τοὺς ἐμπαθεῖς λογισμούς. Ταῦτα εἰπὼν καὶ τὴν συνειθισμένην ποιήσας εὐχὴν, συνηρίθησεν αὐτὴν μὲ τοὺς λοιποὺς ἀδελφούς τοῦ Κοινοβίου.

Ἡ δὲ αἰδίδιμος Ἄννα ἔκτοτε τόσον πολλὰ ἐπρόκοπεν, ὥστε ἐγένειεν εἰς ὄλους τοὺς μοναχοὺς τοῦ Κοινοβίου τύπος καὶ παράδειγμα πάσης ἀρετῆς καὶ μάλιστα τῆς ταπεινώσεως. Ὁ δὲ ὑπὲρ τῆς τῆς ὁσίας, τὸν ὅποιον εἶχεν ἀφήσῃ εἰς τὸν οἶκόν της διὰ νὰ οἰκονομήσῃ τὰ πράγματά της, καθὼς τὸν διέταξεν, ἐξῆλθε ζητῶν νὰ εὐρῇ τὴν κυρίαν του· ἀπαντήσας δὲ τὸν μοναχὸν ἐκεῖνον, ὅστις ἐκούρευσε τὴν ὁσίαν μοναχὴν, ἠρώτα αὐτὸν ἀνίσως καὶ ἤξευρε ποῦ εὐρίσκεται ἡ κυρία του ἐκείνη ἢ τὰ γήϊνα καταλιπούσα καὶ τὰ οὐράνια ἐπιζητοῦσα. Ὁ δὲ μοναχὸς ἀπεκρίθη, ὅτι μὲν ἔμαθον τὴν περὶ ἐκείνης ὑπόθεσιν, τοῦτο δὲν ἀρνοῦμαι, ποῦ δὲ τώρα εὐρίσκεται δὲν ἤξεύρω, ἀλλ' ἔλθε νὰ ὑπάγωμεν μαζὶ εἰς τὸ δεῖνα μοναστήριον. Φθάσαντες δὲ εἰς αὐτό, ἠρώτησαν τὸν θυρωρὸν καὶ ἔμαθον, ὅτι μέσα εἰς τὰ δύνκτια ἔχουσι τὸ ζητούμενον κυνήγιον· ὅτι δηλαδὴ ἡ ὁσία εὐρίσκεται ἐντὸς τοῦ μοναστηρίου. Ὁθεν παρεκάλουν αὐτὸν νὰ τῆς ἀναγγείλῃ ὅτι τὴν ζητοῦσιν ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα· ἡ δὲ ταῦτα ἀκούσασα, ἐκβῆκεν ἔξω· τότε ὁ κουρεύσας αὐτὴν μοναχὸς λέγει· Ἰδοὺ ὁ πιστότατός σου διάκονος καὶ οἰκονόμος,

δείξας αὐτὸν μετὰ τὸν δάκτυλον, ὅστις πολλὰ ἔπαθεν ἕως τῶρα ζητῶν σε, ἰδοῦ, λέγω εἶναι παρῶν, καὶ ἂν θέλῃς, ἄς ὑπάγωμεν εἰς τὸ ἰδικὸν μας μοναστήριον.

Ταῦτα ἡ ὁσία ἀκούσασα, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἡγουμένον καὶ ἐζήτησε τὴν ἐκείνου εὐλογίαν ὁμοίως καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν, καὶ οὕτως ἐξεληθοῦσα ἀπὸ τοῦ κοινόβιόν της ὑπῆγεν εἰς τὸ ἄλλο μοναστήριον μετὰ τοῦ μοναχοῦ καὶ τοῦ ὑπηρέτου της. Διατριψάσα δὲ ἐκεῖ ἀρκετὸν καιρὸν, ἐποίησε θαύματα ἄπειρα· ὅθεν ἐπειδὴ ἡ φήμη τῶν θαυμάτων διεδόθη εἰς πάμπολλα μέρη, πολλοὶ κοσμικοὶ ἤλθον εἰς τὸ μοναστήριον διὰ νὰ γένωσι μοναχοί· ἀλλὰ ἡ στενότης τοῦ μοναστηρίου ἐμπόδιζε τὴν αὐξησιν τῶν προσερχομένων· διὰ τοῦτο ὁ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου ἐκείνου, ἐμπνευσθεὶς ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐδηλοποίησε διὰ γραμμάτων εἰς τὸν τότε Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως ἅγιον Ταράσιον τὰ θαυμαστά ἔργα τοῦ μοναχοῦ Εὐφημιανοῦ, καὶ ὅτι, ἐπειδὴ καὶ ἐκωδωνίσθησαν τὰ τοιαῦτα θαύματά του, ἔτρεξε πολὺ πλῆθος ἀνθρώπων εἰς τὸ μοναστήριον διὰ νὰ μονάσωσι· πλὴν δὲν χωροῦσιν εἰς αὐτὸ, διότι εἶναι πολλὰ στενὸν καὶ μικρότατον. Ὁ δὲ Πατριάρχης ταῦτα μαθὼν, ἐσυμφώνησεν εἰς τὸν τοῦ ἡγουμένου θεῖον σκοπὸν καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν δωρεὰν ἕνα τόπον κρημισμένον. Ὅθεν ὁ ἡγούμενος τοῦτον λαβὼν, εἰς ὀλίγους χρόνους ἔκτισεν εἰς αὐτὸν μοναστήριον ἐκ θεμελίων, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται τῶρα μοναστήριον τῶν Ἀβραμιτῶν. Εἰς τοῦτο λοιπὸν τὸ μοναστήριον διέταξε τὴν ἁγίαν Ἄνναν νὰ διαπεράσῃ τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς της.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔγινε τοῦτο καὶ ἡ ἀγγελικὴ ζωὴ τῆς μακαρίας Ἄννης κατέστη περιβόητος εἰς ὅλους, κατὰ πόσον ἐπληθύνοντο καθ' ἑκάστην ἡμέραν οἱ προσερχόμενοι εἰς τὸ μοναστήριον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιγράψῃ τις. Εἰς δὲ πειρασμὸς ἠκολούθησεν εἰς τὴν ἁγίαν ἀπὸ ἕνα μοναχὸν μὲν κατὰ τὸ σχῆμα, κατὰ δὲ τὰ ἔργα καὶ πράγματα φίλον ὄντα τοῦ χαιρεκάκου δαίμονος, ἐπειδὴ καὶ εἶχε τὸ ἀπαραίτητον ἔργον τοῦ διαβόλου, δηλαδή τὸ νὰ λέγῃ ὕβρεις αἰσχρὰς ἐναντίον τῆς ὁσίας, ὅτι ἦτον εὐνοῦχος, καὶ νὰ κατηγορῇ αὐτὴν φανερά. Ἄλλ' ἡ μακαρία ἐκείνη ὡς οὐδὲν ἐλογίζετο τὰς κατηγορίας, μᾶλλον δὲ καὶ ὡς εὐεργεσίας ταύτας ἐνόμιζε. Μία δὲ γυνὴ θεοφιλὴς ἀκούσασα τὰ αἰσχρὰ καὶ μυσερὰ λόγια, ὅσα ἔλεγε κατὰ τῆς ὁσίας ὁ τῆ ἀληθείᾳ αἰσχρὸς μοναχός, ὅστις καὶ ἐφάνη κατόπιν ὅτι ἦτον φονεὺς, πρόσεχε

ἀδελφέ, τῷ εἶπε, μήπως δὲν εἶναι εὐνοῦχος αὐτὸς τὸν ὁποῖον κατηγορεῖς, οὐδὲ ἐμπαθὴς, καθὼς σὺ ὑπολαμβάνεις, ἀλλὰ γυνὴ καὶ γυνὴ ἀπαθὴς; καὶ τότε σὺ μὲν κερδήσῃς τὴν γέννηαν τοῦ πυρὸς διὰ τὰς κατηγορίας σου, ἐκείνους δὲ ὅσους σὲ ἀκούουν νὰ μολύνῃς, κατηγορῶν τὴν ἀπαθῆ. Ἐπειδὴ πρό τινων χρόνων μία γυνὴ διαμοιράσασα τὰ ὑπάρχοντά της εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἔγεινεν ἀφανὴς, καὶ στογᾶσαι, μήπως ἦναι αὐτὴ ἡ ἴδια τὴν ὁποίαν σὺ λέγεις εὐνοῦχον ἐμπαθῆ, καὶ ἐκ τούτου καταθιβάσεις τὴν ψυχὴν σου εἰς τὸν λάκκον τῆς ἀπωλείας.

Ὁ δὲ μιὰρὸς ἐκείνος καὶ δόλιος μοναχός, ἀντὶ νὰ συσταλῇ, ἐπρόσθεσεν εἰς τὴν πονηρίαν του καὶ τοῦτον τὸν λόγον ὃν ἤκουσεν, ἐκήρυττε δηλαδή εἰς ὅλους ὅτι ἦτον γυνὴ· ἐσπούδαζε δὲ ὁ ἀνόσιος καὶ ἐπεριεργάζετο νὰ κρημίσῃ τὴν ἁγίαν εἰς κἀνένα κατηγορικὸν τόπον, ἵνα κρημισθεῖσθαι αὐτῆς, σκωθοῦν τὰ ῥόυχα ἅτινα ἐφόρει, καὶ οὕτως ἰδῆ αὐτὴν γεγυμνωμένην καὶ γνωρίσῃ τὸ βέβαιον, εἰ γυνὴ ἐστίν, ἢ ὄχι. Ποιήσας δὲ τοῦτο ὁ μισαρὸς, τίποτε μὲν δὲν εἶδεν, ἔγινε δὲ ἡμίκτηρος, παιδευθεὶς ἀπὸ τὴν θεῖαν δύναμιν· ὅθεν ἀναχωρήσας ἀπὸ τοῦ μοναστηρίου ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα του· ἐκεῖ δὲ εὐρισκόμενος ἐπίσθη ὡς κατάδικος εἰς ἐγκλημα φόνου, καὶ οὕτως ὁ ἄθλιος κρεμασθεὶς εἰς σοῦρκαν, ἀπέρριψε τὴν μιὰράν του ψυχὴν. Ἡ δὲ ἁγία καὶ ἐπειδὴ ἐρημίσθη ἐκ τούτου, καὶ διὰ νὰ φύγῃ τὰ σκάνδαλα, ὑπῆγεν εἰς τὰ μέρη τοῦ καλουμένου Στενοῦ, ἔχουσα μετ' αὐτῆς δύο μοναχοὺς Εὐστάθιον καὶ Νεόφυτον ὀνομαζομένους, καὶ ἐκεῖ εὐροῦσα μίαν Ἐκκλησίαν, ἣτις εἶχε νερόν καὶ ὀλίγον κῆπον, ἐκατοίκησεν εἰς αὐτήν. Μετὰ δὲ παρέλευσιν χρόνων τινῶν καλεσθεῖσα ἀπὸ τινος μοναχοῦς, ἐσηκώθη ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ Βυζάντιον κατὰ τὰ μέρη τοῦ Σίγματος, καὶ ἐκεῖ διεπέρασε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς της ὁμοίως καὶ θεαρέστως, θαύματα πολλὰ καὶ ἰατρείας χαρισαιμένη εἰς ἐκείνους, ὅσοι ἐπρόστρεχαν εἰς αὐτήν. Καὶ οὕτως ἡ μακαρία ἐν εἰρήνῃ πρὸς τὸν ποθοῦμενον Χριστὸν ἐξεδήμησεν.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΜΕΛΙΤΙΝΗΣ.

† » Μελιτινὴ ἵστατο γυμνὴ ἐν κρίσει,
» ὡς ἐν θριάμβῳ δι' ἀγάπην Κυρίου.

† Αὕτη ἡ ἁγία Μελιτινὴ διαβληθεῖσα εἰς τὸν κατὰ τόπον ἄρχοντα, ὅτι ἦτον χριστιανὴ, παρίσταται εἰς αὐτὸν, καὶ πρῶτον μὲν δέρεται εἰς τὸ πρόσωπον καὶ γυμνώνεται ὅλον τὸ σῶμά

της, καὶ οὕτως ὡς νικητρία ἴσταται πομπευ-
μένη διὰ τὸν Χριστὸν εἰς πολλὰς ὥρας ἐν τῷ
μέσῳ τοῦ κριτηρίου. Πλὴν καὶ οὕτω γυμνῆ
ἴσταμένη, ἐπεριγέλα τὸν ἄρχοντα καὶ ὅλα τὰ
εἰδωλά του, διότι τιμὴν ἐνόμιζεν ἢ μακαρία
τὴν ἀτιμίαν ταύτην ἣν ἐλάμβανε διὰ τὸν Χρι-
στὸν. Ἐπειτα δὲ βασανισθεῖσα μὲ πολλὰς βα-
σάνους καὶ φυλαγθεῖσα ἀβλαβῆς, τελευταίον
κατεπληρώθη διὰ ξίφους, καὶ οὕτω παρέδωκε
τὴν ψυχὴν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. ¹

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ἱερομάρτυρος ΑΘΑ-
ΝΑΣΙΟΥ τοῦ ἐκ Σπάρτης τῆς Ἀταλείας καταγο-
μένου, ἐν Μουνταρίοις δὲ μαρτυρήσαντος ἐν ἔτει
αχργ' (1655).*

- † » Διὰ θανάτου ἀθανασίαν λάβε,
- » Ἀθανάσιε κῦδος ἱερωμένων. ²

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Α΄, μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων
καὶ ἀνταδέλφων ΖΗΝΟΒΙΟΥ καὶ ΖΗΝΟΒΙΑΣ.

- » Συγκρατρεῖ σοι Ζηνοβία τὸ ξίφος,
- » Ἡ καρτερόφρων κᾶν γυνὴ Ζηνοβία.
- » Τμήθη Ζηνοβίη καὶ ἀδελφὸς ἐν τριακοστῇ.

Οὔτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασι-
λέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (290), τέκνα γο-
νέων εὐσεβῶν συλληφθεῖς δὲ πρῶτος ὁ Ζηνο-
βίος παρέστη εἰς τὸν ἡγεμόνα· ὅτε δὲ ἠρώτα
αὐτὸν ὁ ἡγεμῶν, τότε καὶ ἡ ἀδελφὴ του Ζηνο-
βία παρέδωκε μόνη ἑαυτὴν εἰς τοὺς δημίους.
Ὅθεν δέρονται καὶ οἱ δύο, καὶ βάλλονται ἐν-
τός λέβητος γεμάτου ἀπὸ πίσσαν· ἐπειδὴ δὲ
ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ
ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω βάσανον, διὰ τοῦτο ἀπεκε-
φαλίζονται διὰ ξίφους, καὶ οὕτω λαμβάνουσι
τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. (Τὸν κατὰ πλά-
τος βίον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. ³)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος

¹ Αὕτη ἡ ἁγία Μελιτινὴ ἄλλη φαίνεται νὰ ᾔνοι ἀπὸ τὴν
ἐορταζομένην κατὰ τὴν δεκάτην ἑκτὴν τοῦ Σεπτεμβρίου.

² Τὸ μαρτύριον τούτου ὄρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

³ Τὸν ἑλληνικὸν βίον τούτων συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής.
Οὔ ἡ ἀρχή. • Αἰγὰί πόλις ἐστὶ κ' (σοῖζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν
τῇ τῶν Ἱδύρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ ἐπισκόπου Συρακούσης, μαθητοῦ
τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Πέτρου

- » Χριστοῦ τὸν εὖνουν Μαρκιανὸν οἰκέτην,
- » Διὰ βρόχου κτείνουσι οἱ χριστοκτόνοι.

Οὗτος ἐχειροτονήθη ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Πέ-
τρον καὶ ἀπεστάλη ἐπίσκοπος εἰς τὰς Συρακού-
σας τῆς Σικελίας· καταπλήξας δὲ ὅλους τοὺς
ἐκεῖ εὐρισκομένους μὲ τὰ θαύματα καὶ σημεῖα
ὅσα ἐτέλεσε καὶ κατακρημνίσας μὲ μόνην τὴν
προσευχὴν του τοὺς βωμοὺς τῶν εἰδωλῶν, ἐ-
ποίησεν ὅλους υἱοὺς φωτὸς διὰ τῆς θεογνω-
σίας καὶ διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος. Ὅθεν οἱ
Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὸν φόβον κινούμενοι, μὴ ὑπο-
φέροντες τὴν παρρησίαν τοῦ Ἀγίου, ἐθανάτω-
σαν αὐτὸν μὲ βίαιον θάνατον, καὶ οὕτως ἐκο-
μίσαστο ὁ μακάριος τὸν τῆς ἀθλήσεως ἀμαράν-
τινον στέφανον.

*Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ,
ΚΡΟΝΙΩΝΟΣ, ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ, ΜΑΚΑΡΙΟΥ,
καὶ ἐτέρων δεκατριῶν.*

Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον καὶ Κρονίωνα.

- » Σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῆς τιτάνου τὸ ζέον,
- » Φέρει Κρονίων υἱὸν οὐ σέβων Κρόνου.

Εἰς τὸν Ἰουλιανὸν καὶ Μακάριον.

- » Ἰουλιανὸς καὶ Μακάριος ξίφει,
- » Ζωὴν ἐφεῦρον τὴν μακαριωτάτην.

Εἰς τοὺς δεκατρεῖς.

- » Οὐ πῦρ ἀναφθὲν, οὐ ξίφος ὠχθὲν Λήγε,
- » Δις πέντε καὶ τρεῖς ἄνδρας ἐκ σοῦ χωρίζει,

Οὔτοι οἱ ἅγιοι ἤθλησαν κατὰ τοὺς χρόνους
Δεκίου τοῦ βασιλέως κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν
ἐν ἔτει σν' (250)· πρῶτος δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἐ-
φέρθη εἰς τὸ κριτήριον, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ
σταθῇ ὄρθιος, ἐπειδὴ καὶ ἐπασχεν ἀπὸ ποδαλ-
γίαν, διὰ τοῦτο μετὰ τοῦ Κρονίωνος τοῦ ἰδικοῦ
του ἀνθρώπου πομπεύονται διὰ μέσου τῆς ἀγο-
ρᾶς, καθαικνεύοντες ἐπάνω εἰς καμήλους. Ἐ-
πειτα κρεμασθέντες δέρονται, καὶ τελευταίον
ἐχύθη ἐπάνω εἰς αὐτοὺς ἄσβεστος ἀνημμένος
καὶ βράζων, καὶ οὕτως οἱ μακάριοι μὲ τὴν τι-
μωρίαν ταύτην παρέδωκαν τὰς ψυχὰς των εἰς
χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ Ἰουλιανὸς καὶ Μακάριος,
ἄρ' οὗ ἔλαβον πολλὰς τιμωρίας, ὕστερον ἀπε-
κεφαλίσθησαν οἱ δὲ λοιποὶ δεκατρεῖς, ἄλλοι
μὲν κατεξεσχίσθησαν μὲ διαφόρους βασάνους,
ἄλλοι δὲ ἐκάθησαν, καὶ ἄλλοι ἀπεκεφαλίσθησαν,
χωρὶς νὰ ἀρνηθῶσι τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν.

Καὶ οὕτως ὅλοι ὁμοῦ ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Ἡ ἁγία μάρτυς **ΕΥΤΡΟΠΙΑ** ξίφει τελειοῦται.

- » Τὴν Εὐτροπίαν οἶα νέμην λαμπάδες,
- » Προϋπεμπον οἴκῳ τοῦ γοητοῦ Νυμφίου.

Αὕτη ἡ ἁγία διεβλήθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀπελλιανόν, ὅτι ἤτο χριστιανή, καὶ ὅτι κατεγίνετο εἰς τὰς φυλακὰς καὶ ἐπεσκέπτετο τοὺς ἀποκλεισμένους ἁγίους διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ὄθεν ὁμολογήσασα ἀφόβως τὸν Χριστόν, ἐν πρώτοις μὲν κρεμασθεῖσα, κατεξεσχίσθη, ἔπειτα δὲ ἐκάη μὲ λαμπάδας ἀνημμένας. Ἐνόμιζε δὲ τὴν φλόγα ὡς νερὸν ὀροσερὸν καὶ ἐβεβαίονεν ἐμπροσθεν εἰς ὅλους ὅτι ἔβλεπεν ἓνα φοβερόν ἀνθρώπον ὁ ὁποῖος κατέψυγεν αὐτὴν καὶ ἐδρόσιζε, τὸν ὁποῖον ἀνθρώπον ἔβλεπον καὶ οἱ στρατιῶται. Μετὰ ταῦτα ἐβασανίσθη δυνατώτερα καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν· παρασταθεῖσα δὲ εἰς τὸν ἡγεμόνα τὴν ἐρχομένην ἡμέραν, ἐπεριγέλασεν αὐτὸν καὶ τὰ εἰδωλά του. Ὅθεν ἔκοψαν τὴν γλῶσσάν της, καὶ μετὰ ταῦτα ἔκοψαν καὶ τὴν ἁγίαν της κεφαλὴν· καὶ οὕτως ἡ μακαρία παρέδωκε τὴν ψυχὴν της εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου **ΚΛΕΟΠΑ** καὶ τοῦ ἁγίου **ΙΩΣΗΦ** πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Εἰς τὸν Κλεόπαν.

- » Οὐχ ὡς τὸ πρὶν βλέπει σε Κλεόπας, Δόξα,
- » Ἀλλὰ τρανώς νῦν ἐντροφᾶ σου τῆ θεᾶ.

Εἰς τὸν Ἰωσήφ.

- » Ἐν πατριάρχαις Ἰωσήφ λάμπας μέγας,
- » Σὺν πατριάρχαις Οὐρανὸν σκηνὴν ἔχει.¹

¹ Περὶ τοῦ Ἰωσήφ τούτου γράφει ὁ Μελέτιος σελ. 123 τοῦ β' τόμου τῆς Ἐκκλησιαστ. ἱστορ. ὅτι ἐπατριάρχευσε μετὰ τὸν Γερμανὸν τὸν τρίτον, ἐν ἔτει α' (4270)· ἐπὶ τῆς βασιλείας Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου τοῦ λατινόφωνου καὶ Ἀλζυμίτου καλουμένου. Ἦτο δὲ γέρον καὶ μὲ πολυκαιρινὴν ἀκτῆσιν καὶ ἀπράγμονα βίον, διατρίβων εἰς τὸ Γαλλῆσιον ὄρος· ἐπειδὴ δὲ ἦτο παντάπασιν ἀμέτοχος παιδείας ἑλληνικῆς καὶ ἀπλοῦς τὸν τρόπον, ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ πνευματικῶς ὠμίλει μὲ αὐτὸν καὶ τοὺς λογισμοὺς του εἰς αὐτὸν ἐξωμολογεῖτο. Ὅθεν καὶ εἰς τὴν πρώτην λειτουργίαν, ἣν ἐτελεῖ ὁμοῦ μὲ ἄλλους ἀρχιερεῖς, ὑπῆγεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἔπεσε πρηνὴς εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ ἱεροῦ βήματος καὶ ἔλεγεν, ὅτι ἐσφαλεν εἰς οὗα ἀμαρτη-

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων **ΑΣΤΕΡΙΟΥ**, **ΚΛΑΥΔΙΟΥ**, **ΝΕΩΝΟΣ** καὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτῶν **ΝΕΟΝΙΑΛΗΣ**.

Εἰς τὸν Ἀστέριον, Κλαύδιον καὶ Νέωνα.

- » Κλαύδιος Ἀστέριος· ἀλλὰ καὶ Νέων,
- » Ἄθλω ξίφους ὄφθησαν ἀστέρες νέοι.

Εἰς τὴν Νεονίλλαν.

- » Ἐπὶ ξύλου ταθεῖσα ἡ Νεονίλλα,
- » Ξύλου παλαιὰν ἐξερεῖγεται βλάβην.

Κατὰ τὴν πρώτην ὑπατείαν τοῦ Διοκλητιανοῦ, ὅτε ἡγεμόνευεν ὁ Λυσίας εἰς τὴν Κιλικίαν ἐν ἔτει σπ' (288), τότε ἦσαν οἱ ἅγιοι οὗτοι αὐτάδελφοι χριστιανοί, ὁμοῦ ὅλοι κατοικοῦντες καὶ γρόματα ἀρκετὰ ἔχοντες· εἶχον δὲ μαζί των καὶ τὴν μητρειάν των, διότι ἡ μήτηρ αὐτῶν εἶχεν ἀποθάνῃ πρότερον, ὕστερον δὲ ἀπέθανε καὶ ὁ πατήρ των. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μητριά των ἐσπούδασε νὰ κατακρατήσῃ ἀδίκως τὰ πράγματα τῶν γονέων των, ἐπρόδωκεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἡγεμόνα, κατηγοροῦσα ὅτι εἶναι χριστιανοί. Οἱ δὲ νέοι παρασταθέντες εἰς τὸν ἡγεμόνα εἶπον εἰς αὐτόν· ἡμεῖς τώρα καταφρονούμεν ὅλα τὰ πράγματά μας, ὡς ἡγεμόν, καὶ διὰ τὴν πίστιν μας ὑπομένομεν ὅ,τι κακὸν μᾶς ἀκολουθήσῃ· ἡ δὲ μητριά μας, ἡ ὁποία δὲν ἐξελέχθη καλῶς διὰ νὰ κατέχη τὸν τόπον τῆς μητρὸς μας, αὐτῇ, ἤξευρε, ὅτι δὲν μᾶς ἐπρόδωκεν εἰς σὲ διότι προστατεύει τὴν θρησκείαν τῶν ἐδικῶν σας θεῶν, ὅχι· ἀλλὰ διότι σπου-

ματα, τῆς παραβάσεως τῶν ἔρκων τοὺς ὁποίους ἔκαμε καὶ τῆς τυρώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως, καὶ δι' αὐτὰ ἐχῆται συγχώρησιν. Πρῶτος λοιπὸν ὁ πατριάρχης· οὗτος Ἰωσήφ ἐπίστας τῷ βασιλεῖ πρηνεὶ καὶ ὑποκεκλιμένῳ, ἀνέγνωσεν αὐτῷ ἔγγραφον εὐχῆν, καὶ ἀκολουθῶς ἀνέγνωσεν αὐτῷ καὶ ἕκαστος ἀρχιερεὺς τὸν τῆς συγχώρησεως λόγον. Καὶ οὕτως ἐκθῆκεν ὁ βασιλεὺς χαίρων, νομίζων ὅτι ὁμοῦ μὲ τὴν συγχώρησιν τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ἀρχιερέων, ἐμελλε νὰ καταστήσῃ καὶ τὸν Θεὸν ἴλεον καὶ εὐμενῆ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰωσήφ οὗτος δὲν ἐδέχθη τὴν ἐνωσιν, ἣν ἐπραγματεύθη ὁ Μιχαὴλ μὲ τὸν Ῥώμη Γρηγόριον τὸν δέκατον, παρήτησε τὸν θρόνον καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον Βόσπορον, διὰ νὰ περάσῃ ἐν ἡσυχίᾳ τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς του. Ἀντὶ δὲ τούτου ἔγεινε πατριάρχης ὁ λατινόφωνος Ἰωάννης ὁ Βέλλκος ἐν ἔτει α' (4274)· ἀπ' οὗ δὲ ἀνεχώρησεν ὁ Βέλλκος πάλιν ἔγεινε πατριάρχης ὁ θεῖος οὗτος Ἰωσήφ, ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου. Καταδαμασμένος δὲ ὢν ἀπὸ τὸ γῆρας καὶ τὴν ἀσθένειαν, τρεῖς μῆνας μόνον ἐπατριάρχευσε, καὶ ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸν θρόνον διὰ τὴν τότε ἀκολουθήσασαν στάσιν τῶν ἑκκλησιαστικῶν, ὀλίγον ὕστερον ἀπέθανε.

δάξει νὰ πάρῃ ἀπὸ ἡμᾶς ἀδίκως τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός μας καὶ τῆς μητρός μας, ἐπειδὴ εἶναι μεγάλη. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν ἐφάνη καὶ αὐτός, ὅτι ἐσυμφώνησε μὲ τὸν σκοπὸν τῆς μητρυιάς των, καὶ ἠθέλησε νὰ θανατώσῃ τοὺς ἀγίους, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ καὶ αὐτὸς μέρος ἀπὸ τὴν γονικὴν των κληρονομίαν· ὅθεν εὐθὺς προστάζει νὰ ἐξαπλωθῇ ὁ Κλαύδιος ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη, καὶ νὰ καταξοσχίζεταί εἰς τὴν ῥάχιν μὲ ῥαβδία. Ἐπειτα ἐκρέμασαν αὐτὸν ἀπὸ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν, καὶ ἔκασαν μὲν τοὺς πόδας του μὲ ἀνημμένους ἀνθρακας, κατεχάραξαν δὲ αὐτὸν εἰς τὰς πλευράς μὲ κέντρα χάλκινα· ὕστερον μὲ τοῦβλα κατατρίβουσιν αὐτὸν καὶ μὲ χόρτα τοῦ παπύρου τὸν καιοῦσιν. Ἀκούων δὲ ὁ ἅγιος τὸν ἡγεμόνα λέγοντα, θυσίασον εἰς τοὺς θεοὺς διὰ νὰ γλυτώσῃς· εἶπόν σοι, ἀπεκρίθη, ἀπαξ, ὅτι διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον καταφρονῶ· καὶ λοιπὸν κάμνε ὅ,τι θέλεις, ὦ δικαστά. Ὅθεν ἀφ' οὗ κατεβιβάσθη ἀπὸ τὸ ξύλον, ἐρρίφθη μέσα εἰς τὴν φυλακὴν.

Ἐπειτα παρεστάθη εἰς τὸ κριτήριον ὁ Ἀστέριος, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Λυσίας εἶπε· Πῶς λέγεται τὸ ὄνομά σου; ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἐσιώπα, ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν νὰ συντρίψωσι τὰ ὀδόντια τοῦ μάρτυρος, ἐνῶ δὲ τοῦτο ἐγίνετο, ἐφώναζεν ὁ κήρυξ· «Θυσίασον εἰς τοὺς θεοὺς καὶ σώσον τὴν ζωὴν σου». Ὁ δὲ μάρτυς ἂν καὶ ἐτιμωρεῖτο καὶ ἤκουε τὴν φωνὴν τοῦ διαλαλητοῦ, δὲν ἔπαυεν ὁμως νὰ ἀντιλέγῃ καὶ αὐτός· Ὅ,τι θέλεις νὰ κάμῃς, ὦ ἡγεμὼν, κάμνε το καὶ μὴ ἀμελήῃς, διότι ἐγὼ δὲν θὰ ἀρνηθῶ τὸν Χριστὸν καὶ Θεὸν μου. Τότε ἐκρέμασαν αὐτὸν καὶ κατεξέσχισαν μὲν τὰς πλευράς του, κατέκασαν δὲ τοὺς πόδας του, ἀφ' οὗ ἐφρώθησαν ὑποκάτω κάρβουνα ἀνημμένα· ἔπειτα δειράντες αὐτὸν μὲ ῥαβδία, τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν. Μετὰ ταῦτα παρίσταται εἰς τὸ κριτήριον καὶ ὁ Νέων· ἐρωτηθεὶς δὲ καὶ οὗτος πῶς λέγεται τὸ ὄνομά του, ἀπεκρίθη· Ἄν θέλῃς νὰ μάθῃς τὸ ὄνομά μου, ὦ ἡγεμὼν, ἤξουρε ὅτι καλοῦμαι Νέων περισσότερο δὲ ἀπὸ τοῦτο μὴ ἐλπίζῃς νὰ μάθῃς, διότι ἐγὼ εἶμαι ἀδελφός των πρὸ ἐμοῦ τιμωρηθέντων Κλαυδίου καὶ Ἀστερίου, ὅθεν νὰ χωρισθῶ ἀπὸ αὐτοὺς δὲν εἶναι δυνατὸν· ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ μου ὁμολογίαν, ἰδοὺ τώρα παρίσταμαι ἔμπροσθέν σου, καὶ λοιπὸν μὴ ἀργοπορήῃς νὰ κάμῃς ὅ,τι θέλεις. Τότε λοιπὸν ἐξήπλωσαν αὐτὸν κατὰ γῆς καὶ τὸν ἔδερον δυνατὰ, στρώσαντες ὑποκάτω τῶν ποδῶν του καὶ ἀνθρακας ἀνημμένους· ἀφ' οὗ δὲ

ἔδειραν αὐτὸν εἰς πολλὰς ὥρας, τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν.

Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἐκάθισεν ὁ Λυσίας εἰς τὸ κριτήριον καὶ φέρων ἔμπροσθέν του τὸν ἅγιον Κλαύδιον, λέγει πρὸς αὐτόν· Εἶπε εἰς ἡμᾶς, ἂν μετεβλήθῃς καὶ ἐστοχάσθῃς καλλίτερον λογισμόν ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· πλεοντολμηρὸς καὶ ἄφοβος παρίσταμαι ἔμπροσθέν σου σήμερον, παρὰ χθές, ἐπειδὴ ἔγεινα διὰ τῶν βασάνων δυνατώτερος καὶ θαρσαλεώτερος. Ὅθεν εὐθὺς ἔδεσαν τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του καὶ κρεμάσαντες αὐτὸν, ἔφερον ὄργανα μηχανικά, τὰ ὁποῖα ἐμβαίνουν μέσα εἰς τὰ ἄρθρα καὶ κλειδώσεις τῶν μελῶν τοῦ σώματος· καὶ δι' αὐτῶν ἐξήθρωσαν τοὺς ἄρμους τῶν ποδῶν καὶ χειρῶν του· ἀφ' οὗ δὲ μετὰ πολλὰ ὥρας κατεβιβάσθη ἡμιθανὴς ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν. Ἐπειτα παρεστάθη εἰς τὸ κριτήριον ὁ ἅγιος Ἀστέριος, πρὸς τὸν ὁποῖον βλέπων ὁ Λυσίας, σὺ τί λέγεις; τοῦ εἶπεν, ἐστοχάσθῃς νὰ θυσιάσῃς εἰς τοὺς θεοὺς καὶ νὰ ἐλευθερωθῇς ἀπὸ τὰ βασάνα; ὁ μάρτυς ἀπεκρίθη· Ἐκεῖνος ὅστις πιστεύει τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἔχει εἰς αὐτὸν ὄλας του τὰς ἐλπίδας, αὐτὸς δὲν ψηφᾷ τὸν θάνατον, ἀλλὰ τὸν καταφρονεῖ, καὶ μυρία βασάνα ἂν πάθῃ. Τότε ὁ Λυσίας, κρεμάσατε αὐτὸν, εἶπε, καὶ καταξοσχίσατε τὰς πλευράς του, καὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του κατακόψατε καὶ μὲ σουβλία πυρωμένα κατακαύσατε τὰ μέρη του. Τούτων οὕτω γινομένων, ὁ μάρτυς αἰσθανόμενος δριμυτάτους πόνους, εἶθε, εἶπε, νὰ ἰδῇ ὁ Θεὸς ὅσα πράττεις κατὰ τῶν δούλων του, δυσσεβέστατε, καὶ νὰ κάμῃ κατὰ σοῦ ἀξίαν τὴν ἐκδίκησιν. Τότε ὁ Λυσίας τὸν μὲν ἅγιον Ἀστέριον ἐπρόσταξε νὰ ριφθῇ εἰς τὴν φυλακὴν, φέρει δὲ ἔμπροσθέν του τὸν Νέωνα· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ἐστέκετο ἀμετάβλητος εἰς τὴν πίστιν ἐξηπλώθη πάλιν κατὰ γῆς καὶ κατεξοσχίσθη μὲ τὰ βούνευρα· καὶ ἀφ' οὗ ἔγεινεν ὅλον τὸ σῶμά του μία πληγὴ, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν.

Τότε ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν νὰ φέρωσι καὶ τὴν ἀδελφὴν τῶν ἁγίων Νεονίλλαν καὶ ἐπειδὴ εὔρεν αὐτὴν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ στεριωτέραν ἀπὸ τὴν πέτραν, ἐπρόσταξε νὰ δειρῶν αὐτὴν εἰς τὸ πρόσωπον· ἔπειτα ἔδεσαν αὐτὴν ἀπὸ τοὺς πόδας καὶ τὴν ἐκρέμασαν εἴτα ἔδειραν αὐτὴν εἰς τοὺς πόδας μὲ λωρία· μετὰ ταῦτα ἐκρέμασαν αὐτὴν ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς. Ὑστερον δὲ ἐξύρισαν καὶ τὴν κεφαλὴν τῆς διὰ ἀτιμίαν, καὶ ἐξαπλώσαντες αὐτὴν ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη, κατέξανα τὰς σάρκας

της με λωρία ὠμά· εἶπα ἀπλώσαντες αὐτὴν ἀνάσκελα, ἔβαλον ἐπάνω εἰς τὰ στήθη καὶ σπλάγγνα τῆς ἀνθρακας ἀνημμένους, καὶ οὕτως ἡ μακαρία παρέδωκε τὸ πνευμά της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τὸ δὲ τίμιον αὐτῆς σῶμα ἔβαλον μέσα εἰς σάκκον καὶ κατεβύθισαν αὐτὸ εἰς τὴν θάλασσαν. Τοὺς δὲ ἁγίους μάρτυρας Κλαύδιον, Ἀστέριον καὶ Νέωνα ἀπεκεφάλισαν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ τὰ σώματα τούτων ἔρριψαν εἰς τὰ θηρία καὶ ὄρνεα διὰ νὰ τὰ φάγωσι. Μὲ τοιοῦτον μακάριον τέλος ἐτελειώθησαν οὗτοι οἱ ἅγιοι καλλίνικοι τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες καὶ ἀδελφοὶ καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα ΤΕΡΤΙΟΥ, ΜΑΡΚΟΥ, ΙΟΥΣΤΟΥ τοῦ καὶ ΙΗΣΟΥ, καὶ ΑΡΤΕΜΑ.

Εἰς τὸν Τέρτιον.

- » Ὑπογραφεὺς σὺ τῶν λόγων τῶν τοῦ Παύλου.
- » Ἐγὼ δὲ σὺς Τέρτιε συγγραφεὺς νέος.

Εἰς τὸν Μάρκον.

- » Ὑπηρετήθη σε τῶν Ἀποστόλων ἔγνων,
- » Ἄλλ' αὐθις οἶδα καὶ συνεργάτην Μάρκε.

Εἰς τὸν Ἰησοῦν.

- » Εὐρὼν Ἰησοῦν Ἰησοῦς σωτηρίαν,
- » Σωτὴρ ἐδείχθη τοῖς ἄλλοις φερωνύμως. †

Εἰς τὸν Ἀρτεμᾶν.

- » Δόξης μετέσχεν Ἀρτεμᾶς τῆς τῶν νόων,
- » Τὸν νόον φυλάξας ἄριτον τῷ Κυρίῳ.

Οἱ ἅγιοι οὗτοι ἀπόστολοι εἶναι ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα, πεφωτισμένοι μὲ τὴν πρὸς Θεὸν πίστιν· καὶ ὁ μὲν Τέρτιος ἔγεινεν ἐπίσκοπος δευτέρως Ἰκονίου μετὰ τὸν Σωσίπατρον² τοῦ ὁποίου τὸ ὑστέρημα οὗτος ἀνεπλήρωσε καὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ Σωσίπατρον ὑπολειφθέντας ἀπίστους

¹ Μήπως οὗτος εἶναι ὁ ἐν ταῖς πράξεσιν ἀναφερόμενος, ὅστις καὶ Ἰωσήφ καὶ Βαρσαβᾶς ἐκαλεῖτο; ἢ Ἐστῆσαν γὰρ οὗτοι, Ἰωσήφ τὸν καλούμενον Βαρσαβᾶν, ὁ ἐπεκλήθη Ἰούστος (πράξ. α. 23.) Οὗτος δὲ ὁ Ἰούστος; εἶχε καὶ βιβλίον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου φέρει καὶ μαρτυρίαν ὁ Ἀρσπαγίτης Διονύσιος ἐν τῇ περὶ θεῖας Εἰρήνης κερ. α. λέγων· «Ἦν (θεῖαν εἰρήνην δηλαδὴ) ἱερὰν ἀρθεγίτην ὁ θεὸς Ἰούστος ἀποκαλεῖ.

² Ὁ Σωσίπατρος οὗτος ἐορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου μετὰ Ὀλυμπᾶ, Ροδίωνος, Ἐράστου, καὶ Κουάρτου· καὶ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑνάτην τοῦ Ἀπριλίου, μετὰ τοῦ Ἰάσωνος ἐορτάζεται.

ὁ ἅγιος οὗτος Τέρτιος ἀνεκαίνισε μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα, καὶ θαυματουργὸς ἐξαισίος ἔγεινεν. Ἐγραψε δὲ καὶ τὴν πρὸς Ῥωμαίους τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐπιστολήν, καθὼς τὸ μαρτυρεῖ μόνος εἰς αὐτὴν λέγων· «Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ ὁ Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολήν, ἐν Κυρίῳ. (Ῥωμ. ις'. 22) Μάρκος δὲ ὁ τοῦ Βαρνάβα ἀνεψιὸς ἀπὸ ἀδελφόν, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Παῦλος εἰς τὰς ἐπιστολάς του (β'. Τιμοθ. δ'. 11 Φιλιπ. 23.) καὶ μάλιστα εἰς τὴν πρὸς Κολασσαεῖς λέγων· «Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα (Κολ. κσ. δ'. 10.) οὗτος λέγω ὁ Μάρκος ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος, καὶ διὰ μέσου τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος ἐξωλόθρευσε τῶν εἰδώλων τὸ σέβας. Ὁ δὲ Ἰούστος, ὅστις καὶ Ἰησοῦς ὠνομάζετο, ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ἐλευθερουπόλεως¹, καὶ μὲ τὰ λόγια καὶ θαύματα ὅσα ἔκαμεν, ἔφερεν εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας ὄλους τοὺς ἐκεῖ εὐρισκομένους ἀπίστους. Ὁ δὲ Ἀρτεμᾶς ἔγεινεν ἐπίσκοπος εἰς τὴν Αὐτράν, καὶ ὡς Χριστοῦ δόκιμος ὑπηρετῆς διέλυσε πᾶσαν πλάνην καὶ μηχανὴν τῶν δαιμόνων· ὅθεν καὶ οἱ τέσσαρες οὗτοι ἀπόστολοι ἀγωνισθέντες διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ περιπεσόντες εἰς πειρασμοὺς μεγάλους, ἐν εἰρήνῃ παρέδωκαν τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ.²

* Οἱ ἅγιοι ἐν νεᾶ μάρτυρες πυρὶ τελειοῦνται.

- » Πρὸς τὴν κάμινον θρασύνει τοὺς ἐννεά,
- » Θείου πύθου κάμινο· ἐκκεκαυμένη.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΝΟΥΗΛ ξίγει τελειοῦται.

- » Ξίγει χεθῆτω καὶν κοτύλη φησί μοι,
- » Ὁ Μανουὴλ πέφυκεν αἵματος μία.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΟΜΕΤΙΟΣ ξίγει τελειοῦται.

¹ Σημείωσαι, ὅτι κατὰ τὸν Δοσίθεον ἢ Ἐλευθερούπολις αὕτη λέγεται ἀραβιστὶ Μπέτη Γκεμπρίν· τὸν δὲ Ἰούστον τοῦτον ὀνομάζει καὶ αὐτὸς Ἰωσήφ καὶ Ἰωσήν, ὅστις ἦτον ἀδελφὸς Ἰακώβου τοῦ μικροῦ ἤτοι τοῦ ἀδελφοθέου, εἰς ὃν ἀπὸ τοῦ ἐβδομήκοντα, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν ἐκλογὴν μετὰ τοῦ Μαθθαίου. Δηλοῖ δὲ Ἰωσήφ σωτηρίαν, ἀπὸ τοῦ Ἰασκὰ παραγόμενον (δρακ. σελ. 9 τῆς Δωδεκαβίβλου.) [γρ. Ἰασκᾶ ἔβρ. Σ. Ε.]

² Σημείωσαι, ὅτι περιτῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη τοῦ ἀποστόλου Ἀρισταβούλου, διότι αὕτη ἐορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ παρόντος, καὶ ἰδίαιτέρως κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην Μαρτίου.

- * » Ὄργῃ κατοίσει τὴν σπῆν Λομετίου,
- » Ὁ δεινὸν οὗτος εἰσορῶν σπυθηφόρος.

* *Δήμιός τις τὸν Χριστὸν ἐπιγνοὺς καὶ ἐν ζοφώδει φρουρῇ βληθεὶς, τελειοῦται.*

- * » Εἰρκτὴν σκοτεινὴν δῆμιος κατεκρίθη,
- » Γνοὺς Χριστὸν ἐξάγοντα φῶς ἀπὸ σκότους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΑΑ΄, μνήμη τῶν ἁγίων ἐξ Ἀποστόλων ἐκ τῶν Ἑβδομήκοντα ΣΤΑΧΥΟΣ, ΑΠΕΛΛΙΟΥ, ΑΜΠΛΙΟΥ, ΟΥΡΒΑΝΟΥ, ΝΑΡΚΙΣΣΟΥ καὶ ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΥ.¹

Εἰς τὸν Στάχυν.

- » Στάχυς δρεπάνῳ τῆς τελευταίας ὡς στάχυς,
- » Ἐκ τοῦ παρόντος ἐλευθερίζεται βίου.

Εἰς τὸν Ἀπελλῆν, Ἀμπλίαν, Οὐρβανὸν καὶ Νάρκισσον.

- » Ἡ τετραγώνος τῶν Ἀποστόλων ἰακῶν,
- » Σιγῇ στερεῖται πνευμάτων ὡς κολαβῶν.

Εἰς τὸν Ἀριστόβουλον.

- » Ψυχὰς Ἀριστόβουλος ἀγρεύσει λόγῳ,
- » Χριστῷ πρόσεισι μισθὸν αἰτῶν τῆς ἄγρας.
- * » Πρώτη ἐν τριακοστῇ Ἀπόστολοι ἐξ τέλους εὖρον.

Ἀπὸ τοὺς πέντε Ἀποστόλους τούτους ὁ μὲν ἅγιος Στάχυς ἔγεινε πρῶτος Ἐπίσκοπος Βυζαντίου ἤτοι τῆς νῦν Κωνσταντινουπόλεως, ἀπὸ τὸν πρωτόκλητον Ἀνδρέαν· οὗτος δὲ ἐκτίσεν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὴν Ἀργυρούπολιν, ἧτις ἦτο πλησίον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐδίδασκε τὰ ἐν αὐτῇ συναγόμενα πλήθη τῶν χριστιανῶν. Διανύσας λοιπὸν εἰς τὸ Ἀποστολικὸν κήρυγμα χρόνους δεκαεξί, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. Ὁ δὲ Ἀπελλῆς ἔγεινε Ἐπίσκοπος Ἡρακλείας καὶ πολλοὺς προσαγαγὼν εἰς τὸν Χριστὸν, τέλος μακάριον ἔλαβεν.² Ὁ δὲ Ἀμπλίας καὶ Οὐρβανὸς ἐπίσκοποι καὶ αὐτοὶ ἔγειναν ἀπὸ τὸν πρωτόκλητον Ἀνδρέαν, ὁ μὲν Ἀμπλίας

τῆς Ὀδυσσουπόλεως, ὁ δὲ Οὐρβανὸς τῆς Μακεδονίας· ἐπειδὴ δὲ ἐκήρυττον τὸν Χριστὸν, ἐκήρμιζον δὲ τὰ εἰδῶλα, διὰ τοῦτο ἐθανατώθησαν οἱ μακάριοι· καὶ οὕτως οἱ αἰοδιμοὶ παρέδωκαν τὰς ψυχὰς τῶν εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ Νάρκισσος ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν, καὶ ἐπειδὴ ἐδίδασκε τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου, ἔλαβε διάφορα βάσανα, καὶ οὕτω διὰ μαρτυρίου ἐτελείωσε τὸν δρόμον τῆς ἀποστολῆς του. Ὁ δὲ Ἀριστόβουλος ἐχειροτονήθη καὶ αὐτὸς ποιμὴν λογικοῦ ποιμνίου, καὶ τὸν Χριστὸν κηρύττων εἰς ὅλους τέλους τῶν πόνων του μακάριον ἔλαβε.¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΠΙΜΑΧΟΣ ὁ Αἰγύπτιος ξίφει τελειοῦται.

- » Οὐ δειλὸς Ἐπίμαχος ὄφθη πρὸς ξίφος,
- » Ἀπρομάχητον σύμμαχον Θεὸν φέρων.

Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, διέτριβε δὲ εἰς τὸ Πηλοῦσιον ὄρος, καθὼς καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος διέτριβεν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ὁ Ἥλιος διέτριβεν εἰς τὸ Καρμήλιον· ἀλλὰ καὶ μετὰ πολλὰς καὶ ἀσυγχρίτους σκληραγωγίας ἐβασάνιζε τὸν ἑαυτὸν του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀπάνθρωπος δικαστῆς, Ἀπελλιανὸς ὀνομαζόμενος, ἔφθασεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ μανικῶς ἔπνεε κατὰ τῶν χριστιανῶν, ὥστε πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς φοβούμενοι τὰς τιμωρίας καὶ βάσανα ἔφρουγον ἀπὸ τὰς πόλεις καὶ μετέβαινον εἰς τὰς ἐρήμους τούτου χάριν καὶ ὁ μακάριος οὗτος Ἐπίμαχος, ζήλω θείῳ κινούμενος, κατέβη ἀπὸ τὴν ἡσυχίαν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως Ἀλεξανδρείας, καὶ κηρμιζοῦν ἕνα βωμὸν τῶν εἰδώλων ἕως εἰς τὸ ἔδαφος μεταχειρι-

¹ Ὅρα καὶ εἰς τὰς δεκαπέντε Μαρτίου, ὅπου ἰδιαίτερος ἐορτάζεται ὁ ἅγιος οὗτος Ἀριστόβουλος.

² Σημειώσαι, ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ Ἀπελλῆς οὗτος ἀπὸ τὸν ἐορταζόμενον κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Σεπτεμβρίου, καθότι ἐκεῖνος ἐχορημάσις Συμόνης Ἐπίσκοπος, ὡς μαρτυρεῖ τὸ ἐκείσε Συναξηριὸν του, τὸ μετὰ Λουκῆ καὶ Κλήμεντος γραζόμενον.

¹ Σημειώσαι, ὅτι τοὺς πέντε τούτους Ἀποστόλους ἀναφέρει ὁ Πιῦλος εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴν του. Τὸν μὲν Στάχυν, λέγων· Ἀσπάσαθε Στάχυν τὸν ἀγαπητὸν μου (Ῥομ. 15'. 9) τὸν δὲ Ἀμπλίαν, λέγων· Ἀσπάσαθε Ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητὸν μου ἐν Κυρίῳ. (αὐτόθ. 15'. 8.) τὸν δὲ Οὐρβανὸν, λέγων· Ἀσπάσαθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ (αὐτόθ. 15'. 9.) καὶ τὸν Νάρκισσον, λέγων· Ἀσπάσαθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου τοὺς ὄντας ἐν Κυρίῳ. (αὐτόθ. 15'. 14.) Ἐκεῖνο δὲ ἔπερ γράφει διὰ τὸν Ἀπελλῆν· Ἀσπάσαθε Ἀπελλῆν τὸν ὀκτιμὸν ἐν Χριστῷ. (Ῥομ. 15'. 10.) τινὲς θέλουσι ὅτι νοεῖται οὐχὶ διὰ τοῦτον, ἀλλὰ διὰ τὸν Συμόνης ἐπίσκοπον τὸν κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Σεπτεμβρίου ἐορταζόμενον, ὡς εἰρημὸν. Καὶ τοῦτο δὲ σημειώσαι, ὅτι τὸ λείψανον τοῦ Ἀποστόλου Στάχυος εὕρισκετο εἰς τὴν Ἀργυρούπολιν τὴν πλησίον τοῦ Βυζαντίου. Καὶ ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν ἔκτην τοῦ Λυγυόστου ἐν τῷ Συναξηρίῳ τοῦ ἐτέρου μάρτυρος Ἀδριανῶ.

ζόμενος εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ἀνδρίαν τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς, καὶ δύναμιν ἀόρατον τοῦ Θεοῦ. Ἐπειτα ὄρμα κατὰ τοῦ τυράννου Ἰουλιανοῦ μὲ θυμὸν δίκαιον, καὶ ἂν δὲν ἐμποδίζετο ἡ ὀργή του ἀπὸ τῶν σωματοφύλακας τοῦ τυράννου, βέβαια ὁ τυράννος ἤθελε γένῃ πτώμα δακρῶν ἄξιον.

Διὰ ταῦτα λοιπὸν κρεμᾶται ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ καταξεσχίζεται μὲ σιδηρὰ ὀνύχια· ἔπειτα κατατρίβεται τὰς σάρκας μὲ πέτρας τραχείας, καὶ δι' ἄλλας αἰτίας, μάλιστα δὲ διότι βληθεὶς εἰς τὴν φυλακὴν, παρεκίνησε τοὺς ἐκεῖ κεκλεισμένους χριστιανούς νὰ σταθῶσιν ἀνδρείοι εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀκολούθως ἀπέδειξεν αὐτοὺς δυνατωτέρους καὶ ἀνικητούς. Ἐνῶ δὲ οὕτως ἀνελεημόνως καταξεσχίζετο ὁ μάρτυς, ἐθαυματούργησεν ὁ Θεὸς μέγα καὶ ἀξιέραστον θαῦμα. Διότι μία κόρη ἴστατο ἐκεῖ εἰς τὸ μέσον τοῦ θεάτρου, ἡ ὁποία ἦτο τυφλὴ ἀπὸ τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν· βλέπουσα δὲ πρὸς τὸν ἅγιον ἀκλινώως ἔλυπετο καὶ ἔκλαιε διὰ τὰ δεινὰ βάσανα, ὅσα ἐπασχεν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητῆς. Ὅθεν ἐκόπη ἐν κομμάτιον κρέας ἀπὸ τὰς σάρκας τοῦ μάρτυρος καὶ φερόμενον εἰς τὸν ἄερα, στάζει ἀπὸ τὸ αἷμα εἰς τὸ τυφλὸν ὀμμάτιον τῆς γυναικὸς· τὸ δὲ αἷμα πῆξεν, ὡς τοῦ θαύματος ἀνεκίστου! φῶς ἔγεινεν εἰς αὐτὴν καὶ ἀποκατέστησεν ὑγιᾶ τὸν ὀφθαλμὸν τῆς. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητῆς ἔμενεν εἰς τὴν εὐσέβειαν ἀμετάθετος, διὰ τοῦτο μὲ τὸ ξίφος ἀπεκόπη τὴν κεφαλὴν· τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ σῶμα ἐνεταφιάσθη ἐντίμως καὶ εὐλαβῶς ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν χριστιανῶν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου καὶ τὸ μαρτυρικὸν τέλος ἔλαβεν. Ἄφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν χρόνοι πολλοὶ ἀνεκομίσθη τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον κατὰ τὴν δεκάτην Μαρτίου, καὶ ἐφέρθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς αὐτὴν ἀπεθασαρίσθη, ὡς ἠεταυρὸς ἀδαπάνητος. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου Ἐπιμάχου ὄρα εἰς τὸν Ἰεφραίμ.)¹

Μνήμη ὁμολογητοῦ τινος ἀνωρύμου ἐκ τῆς Ἑκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ μακαρίου Θεοδορήτου.

- * Ἐάν ἀγνοῶμεν σοὶ τίς ἡ κλησις μάκαρ,
- * Πάντως σὺ ζώντων εἰ βίβλω γεγραμμένος.

¹ Τὸν ἑλληνικὸν βίον τούτου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστῆς, οὗ ἡ ἀρχή· * Ἄρτι μὲν ἡ τῆς ἀσεβείας ἀρχή.» (σὺζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰσθίων καὶ ἐν ἑλλαις.)

Κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τζα' (361), ἔζη ὁ ἅγιος οὗτος, υἱὸς γενόμενος ἐνὸς ἱερέως τῶν εἰδώλων καὶ ἐν δυσσεβείᾳ ἀνατραφεὶς· ὅτε δὲ ἦτο ἀκόμη νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν μετετέθη εἰς τὴν εὐσέβειαν με τοιοῦτον τρόπον. Μία γυνὴ ὀνομαστὴ κατὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ διάκονος κατὰ τὸ ἀξίωμα ἦτο φίλη μὲ τὴν μητέρα τοῦ ἁγίου τούτου· αὕτη δὲ ἡ τούτου μήτηρ, ὁσάκις ὑπήγαινε μὲ τὸν μικρὸν ὄντα υἱὸν τῆς εἰς τὴν εὐσεβῆ ἐκείνην γυναῖκα, ἐχαιρετοῦσεν ἐκείνη καὶ τὴν μητέρα καὶ τὸν υἱόν, καὶ παρεκίνει αὐτὸν εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ἄφ' οὗ δὲ ἡ μήτηρ του ἀπέθανεν ὑπήγαινε ὁ νέος εἰς τὴν εὐσεβῆ διάκονον καὶ ἀπελάμβανεν ἀπὸ ἐκείνη τὴν συνήθη διδασκαλίαν· ἐπειδὴ δὲ ἐδέχθη εἰς τὴν ψυχὴν του τὰς συμβουλὰς τῆς, ἠρώτησεν αὐτὴν μὲ ποῖον τρόπον ἐδύνατο ν' ἀποσύγῃ τὴν πλάνην τοῦ πατρὸς του, ἑλληνος ὄντος, καὶ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν παρ' αὐτῆς κηρυττομένην εὐσέβειαν. Ἡ δὲ διάκονος εἶπεν εἰς αὐτόν· πρέπει τέκνον μου νὰ ἀποστραφῆς τὸν πατέρα σου καὶ νὰ προτιμήσῃς τὸν Θεὸν τὸν δημιουργόν ἐκείνου καὶ σωτῆρόν σου, καὶ νὰ υπάγῃς εἰς μίαν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὕρισκόμενος, δύνασαι νὰ λυτρωθῶς ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ δυσσεβοῦς βασιλέως. Ὑπέσχετο δὲ ἡ Θεοφιλὴς ἐκείνη, ὅτι αὕτη ἡ ἰδίᾳ νὰ λάβῃ πρόνοιαν διὰ τοῦτο. Ὁ δὲ νέος εἶπε· θέλω ἔλθῃ εἰς σὲ καὶ θέλω παραδώσει εἰς χεῖράς σου τὴν ψυχὴν μου. Ἄφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν ὀλίγαι ἡμέραι ὁ μὲν Ἰουλιανὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ Δάφνην (χωρίον δὲ ἦτον ἡ Δάφνη τῆς Ἀντιοχείας), διὰ νὰ κάμῃ ἑορτὴν εἰς τοὺς δαίμονας καὶ κοινὴν τράπεζαν· ἀνέβη δὲ καὶ ὁ τοῦ νέου τούτου πατήρ, ἐπειδὴ ἦτον ἱερεὺς καὶ ἐσυνείθιζε νὰ ἀκολουθῇ μὲ τὸν βασιλέα· μαζὶ δὲ μὲ τὸν πατέρα του ἦτον καὶ ὁ νέος οὗτος, ὁμοίως καὶ εἰς ἄλλος ἀδελφός του, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ἦσαν νεωκόροι· ἦγον προσημονάριοι τοῦ ναοῦ τῶν εἰδώλων, καὶ ἐρράντιζαν τὰ φαγητὰ τοῦ βασιλέως. Ἐπτά δὲ ἡμέρας ἐσυνείθιζον νὰ πανηγυρίζωσιν εἰς τὴν Δάφνην. Κατὰ τὴν πρώτην λοιπὸν ἡμέραν, ἀφ' οὗ παρεστάθη ὁ νέος οὗτος εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως καὶ ἐρράντισε τὰ μιὰρὰ φαγητὰ, καὶ ἐγέμισεν αὐτὰ ἀπὸ τὴν ἀκαθαρσίαν τῶν δαιμόνων, τότε ἀναχωρήσας δρομαῖος ἀπὸ τὴν Δάφνην, ἦλθεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ εὕρισκε τὴν Θαυμασίαν ἐκείνην διάκονον, καὶ ἰδοὺ, λέγει, ἦλθον εἰς σέ, χωρὶς νὰ φανῶ ψεύστης εἰς τὴν ὑπόσχεσίν μου· ὅθεν σὺ ἐπιμελήσου τώρα διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ τῆς ψυχῆς μου καὶ τῆς

ζωῆς μου καὶ τελείωσον τὴν ὑπόσχεσίν σου. Παρευθὺς λοιπὸν ἐσηκώθη ἡ θεοφιλὴς ἐκείνη, καὶ λαβοῦσα μετ' αὐτῆς τὸν νέον ἔφερεν αὐτὸν πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ Μελέτιον τὸν Ἀντιόχειας· ὁ δὲ ἅγιος Μελέτιος ἰδὼν αὐτὸν, τῷ εἶπε νὰ καθίσῃ κατὰ τὸ παρὸν εἰς τὸν ἐκεῖ εὐρισκόμενον οἶκον. Ὁ δὲ πατὴρ του ἐπεριτριγύριζεν εἰς τὴν Δάφνην ζητῶν τὸν υἱὸν του· ἐλθὼν δὲ καὶ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἐγύριζεν εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς τὰς στενωποὺς, στρέφων εἰς κάθε μέρος τοὺς ὀφθαλμούς του, μήπως ἴδῃ πού τὸν ποθούμενον υἱόν. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου κατῶκει ὁ θεὸς Μελέτιος, σηκώσας ἐπάνω τοὺς ὀφθαλμούς, βλέπει τὸν υἱὸν του, ὅστις ἔσκυπτεν ἀπὸ τὰ κάγκελα. Ὅθεν τρέξας ἐτράβιξεν αὐτὸν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ τὸν ἐκατέβασε, καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἔφερεν εἰς τὴν οἰκίαν του πρῶτον μὲν ἔδειρεν αὐτὸν πολλὰ, ἔπειτα πυρώσας σουβλίᾳ ἔβαλεν αὐτὰ εἰς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας καὶ εἰς τὰ νῶτα τοῦ υἱοῦ του· ὕστερον δὲ κλείσας αὐτὸν μέσα εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ κλειδονίας ἐξῶθεν βαλὼν, ἀνέβη πάλιν εἰς τὴν Δάφνην.

Λέγει δὲ ὁ μακάριος Θεοδώρητος ὅτι αὐτὰ ἤκουσεν ὅτε τὰ ἐδιηγείτο ὁ ἴδιος πατὴρ τοῦ νέου, ὁ μετὰ ταῦτα πιστεύσας, ὅστις ἦτον γέρον ὅτε τὰ ἔλεγεν· ἐπρόσθεσε δὲ, λέγει, ὁ γέρον καὶ ταῦτα ἀκόμη· ὅτι ὁ νέος οὗτος υἱὸς του ἐνθους γενόμενος, καὶ ἐμπλησθεὶς θείας χάριτος συνέτριψε μὲν ὅλα τὰ εἰδῶλα τοῦ πατρός του τὰ ἐν τῷ οἴκῳ εὐρισκόμενα, ἐγλύεαζε δὲ καὶ τὴν τῶν εἰδώλων ἀσθένειαν. Ὑστερον ὁμως στογασθεὶς αὐτὸ τὸ ὅποιον ἔκαμεν ἦτοι τὴν συντριβὴν τῶν εἰδώλων, ἐφοβήθη τὸν ἐρχομὸν τοῦ πατρός του· ὅθεν παρεκάλεσε τὸν Δεσπότην Χριστὸν νὰ νύσῃ διὰ νὰ συντριβῶσι μὲν τὰ κλειθρα, νὰ ἀνοιχθῶσι δὲ αἱ θύραι, ἐπειδὴ, ἔλεγε, διὰ σέ, Κύριε, ταῦτα ἔπαθον καὶ ἐποίησα. Ὅθεν εὐθὺς ἅμα εἶπε τοῦτο ἔπεσαν αἱ κλειδονίαι, ἦνοιξαν δὲ αἱ θύραι, καὶ εὐθὺς ἔδραμεν εἰς τὴν θεοφιλεῖ διδάσκαλόν του ἐκείνην δὲ ἐνδύσασα αὐτὸν γυναικεῖα φορέματα, ἐκράτησεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκόν της· ἔπειτα ἐπρόσφερεν αὐτὸν πάλιν εἰς τὸν θεῖον Μελέτιον. Ὁ δὲ ἅγιος Μελέτιος ἀπέστειλεν αὐτὸν διὰ νυκτός εἰς τὴν Παλαιστίνην πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον τῶν Ἱεροσολύμων ἦτον δὲ τότε Ἱεροσολύμων ὁ θεὸς Κύριλλος. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Ἰουλιανὸς, ὠδήγησεν ὁ νέος οὗτος εἰς τὴν εὐσέθειαν καὶ τὸν πατέρα του, καθὼς ὁ ἴδιος οὗτος πατὴρ του, γέρον ἤδη ὢν, ἐδιηγῆθη τοῦτο εἰς ἡμᾶς, περιφέρων ἀκόμη εἰς τὸ σῶμά του καὶ τὰ

στίγματα καὶ σημεῖα τῶν πληγῶν, ὅσας ἔλαβε διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ὁ νέος λοιπὸν οὗτος πολλοὺς καὶ ἄλλους Ἕλληνας ὀδηγῆσας εἰς τὴν τῆς εὐσεβείας ἐπίγνωσιν μὲ τὰ λόγια του καὶ μὲ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.

Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν **ΙΑΚΩΒΟΣ** ἐπίσκοπος **Μυθονίας**, εἰς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν **Νικαίᾳ**, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Ὁ Ἰάκωβος πτερίσας σαρκὸς πάθη,

» φερόνυμος δέδεικται ἐκ τῶν πραγμάτων.

† Ὁ οὗτος ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Ἰάκωβος ἐγένετο ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας τῆς **Μυθονίας**, ἡ ὁποία ὀνομάζεται καὶ **Νησίκη**· διὰ δὲ τὴν ἀκραν αὐτοῦ ἀρετὴν ἐχορημάτισε μέγας θαυματουργός, καὶ νεκρὸν ἀνέστησε μὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ δύναμιν, καὶ πολλοὺς ἔφερεν ἀπὸ τὴν εἰδωλομανίαν εἰς τὴν θεογνωσίαν· ἀλλὰ καὶ πολλοὺς χριστιανοὺς, οἵτινες ἠρνήθησαν τὸν Χριστὸν διὰ τὸν φόβον τῶν τυράννων καὶ τῶν βασάνων, πάλιν ἐγύρισε εἰς τὸν Χριστὸν, συνέγραψε δὲ καὶ ἐν βιβλίον πολλὰ ὠφέλιμον. Τινὰ δὲ ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου ἀναφέρει ὁ Κύριος ἐπίσκοπος Θεοδώρητος εἰς τὴν καλουμένην φιλόθεον αὐτοῦ ἱστορίαν. Οὗτος πολλοὺς πειρασμοὺς ἐδοκίμασεν ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτραι βασιλεῖς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας, καὶ παντελῶς δὲν ἐμαλάχθη ἡ γνώμη του· ἔφθασε δὲ καὶ εἰς τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ ἐν τῇ ἀγίᾳ καὶ οἰκουμένην πρώτη Συνόδῳ, τῇ συστάσῃ ἐν ἔτει κτὲ (325), ἐστάθη εἰς ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ παρόντας τριακοσίους δεκαοκτὼ θεοφόρους Πατέρας. Καὶ ἀφ' οὗ ἐβεβαίωσε καὶ ἐπεσφράγισε τὰ ἐκεῖ κηρυχθέντα μὲ τοὺς σὺν αὐτῷ ὄντας, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀντάμωσε τὸν μέγαν Μητροφάνην τὸν Κωνσταντινουπόλεως, μετὰ τοῦ ὁποίου συνομιλήσας, ἐκῆδυσεν αὐτὸν τότε κοιμηθέντα· καὶ πάλιν ἐγύρισε εἰς τὸν θρόνον του. Ὀλίγον δὲ καιρὸν ζήσας μετὰ ταῦτα, καὶ μὲ σημεῖα καὶ θαύματα διαλάμπας, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων **ΣΤΕΦΑΝΟΥ**, **ΒΑΡΝΑΒΑ**, **ΤΡΟΦΙΜΟΥ**, **ΔΟΥΡΥΜΕΛΟΝΤΟΣ**, **ΚΟΣΜΑ**, **ΛΑΜΙΑΝΟΥ**, **ΣΑΒΒΑ**, **ΒΑΣΗ**, **ΑΒΡΑΜΙΟΥ**, καὶ τῆς συνοδίας αὐτῶν.

» Ἐννὰς ἀθλητῶν σὺν συνάθλων πληθύνει,

» Ἰτων μετέσχον καὶ στεφάνων ἐν πόλει.

• Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΑΙΣ λίθῳ τῆρ κεφαλῆν βληθείς, τελειοῦται.

- » Κοράλλιον σοι λίθον ὡς δῶρον φέρει.
- » Πιτὶ τὴν κεφαλὴν ἡματωμένην λίθῳ.

• Αἱ ἅγαι δ ὡ δ ε κ α ΚΟΡΑΙ ἐν μέσῳ στοᾶς χρεμασθεῖσαι, τελειοῦνται.

- » Ἄρσοκοπέον τὸ στοᾶς μέσον ζύλον,
- » Τὰς δώδεκα προσχεν ὡς ὥρα κόραϊ.

• Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΣΕΛΕΥΚΟΣ καὶ ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΗ οἱ σύζυγοι ξίφει τελειοῦνται, οἵτινες μῆρον ἀέναον βλύζουσι.

- » Χέουσι ἀίμα σύζυγοι διὰ ξίφους,
- » Οἱ καὶ νεκροὶ χέουσι ἐς αἶμα μῆρον.

• Ὁ ἅγιος μάρτυς ΓΟΡΔΙΑΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

- » Καὶ Γορδιανὸς μαρτύρων ζητῶν κλέος,
- » Εφίθρε τοῦτο μάρτυς ὀφθαλμοὶ ἐκ ξίφους.

• Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΠΙΜΑΧΟΣ ὁ Ῥωμαῖος ξίφει κατακοπέει, τελειοῦται.

- » Ξιφῶν ἐδόντας Ἐπίμαχε καρτέρει,
- » Ἀγχεκ γὰρ ἐχθροὺς ὧν ἐδόντες ὡς ξίφος.

• Οἱ ἅγιοι τρεῖς ΜΑΡΤΥΡΕΣ οἱ ἐν Μελιτινῇ τὰ σκέλη συντριβέντες, τελειοῦνται.

- » Τρεῖς συντριβέντες μάρτυρες σκέλη ξύλοις,
- » Τὰ μακρὰ συντρίβουσι τῆς πλάνης σκέλη.

• Ὁ ἅγιος θεομάρτυς ΝΙΚΟΛΑΟΣ ὁ ἐν Χίῳ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἀγῆθ'. (1754) ἔτος ξίφει τελειοῦται.

- † » Νίκης βραβεῖα Νικόλαε λαμβάνεις,
- » Στεφῶν ἀθλήσας διὰ Χριστὸν παμμάκαρ. ¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

¹ Τὸ μαρτύριον τοῦτου δεῖα εἰς τὸ νῦν Μαρτυρολόγιον.

- Ὀκτώβριος μῆν, ὧδε λαμβάνει τέλος,
- Θεῶ δὲ δόξαν τῷ τέλει πάντων φέρει.

ΜΗΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ¹

Εἰς τὴν Α', μνήμη τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν Ἀναργύρων ΚΟΣΜΑ καὶ ΔΑΜΙΑΝΟΥ.

- » Εἰ καὶ παρήκων γῆν Ἀναργυροὶ δύο,
- » Πληροῦσιν ὡς πρὶν καὶ πάλιν γῆν θαυμάτων.
- » Πρώτη Ἀκέστορε φῶτε Νοεμβρίου ἑπτατον ἐκ γῆς.

ΟΥΤΟΙ οἱ ἅγιοι εἶχον τὸ γένος ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Ἀσίας, υἱοὶ ὄντες γονέων φιλαρέτων καὶ εὐσεβῶν, ἀπὸ τοὺς ἐποίους ἡ μήτηρ των ὠνομάζετο Θεοδότη, ἥτις ἀφ' οὗ ἔμεινε χήρα ἀπὸ ἀνδρα, μεταχειρίζετο πολιτείαν ἐνάρετον. ὅθεν μὲ τὸ παράδειγμά της ἐδίδαξε καὶ τοὺς υἱοὺς της τοὺτους πᾶν εἶδος τελείας ἀρετῆς. Οὗτοι λοιπὸν ἔμαθον μὲν καὶ πᾶσαν ἀρετὴν ἐπιστήμην, ἀφῆσαντες δὲ τὰς ἄλλας, ἠγάπησαν τὴν ἰατρικὴν, καὶ μὲ αὐτὴν ἰάτρουον πᾶσαν νόσον, καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἦτοι ἀσθένειαν ὀλιγοχρόνιον, καὶ ὄχι μόνον ἀνθρώπους ἐθεράπευον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀλόγα κτήνη. Ἀναργυροὶ δὲ ὠνομάσθησαν διότι δὲν ἐπῆραν ποτὲ ἀπὸ τινος ἀσθενῆ ἀργύριον διὰ μισθὸν καὶ πληρωμὴν τῆς ἰατρείας των οὕτω λοιπὸν καλῶς διανύσαντες τὴν ζωὴν των, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθησαν. Τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα ἐνεταφιάσθησαν εἰς ἓνα τόπον ὀνομαζόμενον Φερεμάν. (ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτῶν εὐρίσκεται εἰς τὸν νέον Θησαυρόν.)²

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΥΡΙΑΙΝΗΣ καὶ ΙΟΥΛΙΑΝΗΣ.

Εἰς τὴν Κυριαίαναν.

- » Καὶ Κυρίαίνα πρὸς τὸ πῦρ ἀποπνέει,
- » Πάσης πνοῆς τιμῶσα Κύριον μέγαν.

Εἰς τὴν Ἰουλιανήν.

- » Τῷ πρὸς σε φίλτρῳ Σῶτερ ἐκκεκαυμένη,
- » Ἰουλιανῇ καθύσιν ἐκ πυρὸς φέρει.

Αὗται αἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Μαξιμιανοῦ τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει σιγ' (298)· κατήγετο δὲ ἡ μὲν Κυρίαίνα ἀπὸ τὴν Ἰαρσὸν τῆς Κιλικίας, ἡ δὲ Ἰουλιανὴ ἀπὸ τὴν πόλιν Ῥῶσον, τὴν εὐρισκομένην εἰς τὴν Κιλικίαν, ὡς λέγει ὁ Θεοδώρητος ἐν τῇ φιλοθέῳ ἱστορίᾳ ἀριθμῷ δεκάτῳ. Αὗται λοιπὸν κρατηθεῖσαι ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Μαρκιανόν, ἠναγκάσθησαν διὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπέισθησαν, ἡ μὲν Κυρίαίνα ἐξυρίσθη εἰς κατασχύνην τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὀφρυδιῶν της, καὶ γυμνὴ περιφέρεται ἀπὸ στρατιώτας ἀτάκτους τετράκις εἰς ὅλην τὴν Ἰαρσόν. Ἐπειτα φέρεται εἰς τὴν πόλιν Ῥῶσον ὁμοῦ μὲ τὴν ἁγίαν Ἰουλιανήν, καὶ ἐκεῖ παραδίδονται καὶ αἱ δύο εἰς τὸ πῦρ· καὶ οὕτως ἐτελειώθη τὸ μαρτύ-

¹ Ἐχὼν ἡμέρας Α'. ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας Ι'. καὶ ἡ νύξ ὥρας ΙΔ'. Σημειῶσαι, ὅτι τὸ ὄνομα Νοέμβριος δὲν εἶναι Ἑλληνικόν, ἀλλὰ Λατινικόν· θὰ εἶπῃ δὲ ἕνατος· παραγόμενος ἀπὸ τοῦ novem, ὁ δὲ ἄλλοι ἑννέα. Καθότι ὁ μὲν οὗτος ἀριθμούμενος ἀπὸ τὸν Μάρτιον μῆνα, ὅστις εἶναι ἀρχὴ μηνῶν κατὰ τὴν Κοσμογενεσίαν, ἕνατος εὐρίσκεται. Ὅρα περὶ τοῦτου καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ Μαρτίου.

² Οὗτοι οἱ δύο Ἀναργυροὶ εἶναι ἡ πρώτη ἀπὸ τῆς τριῆς Συζυγίας τῶν Ἀναργύρων τῶν ὀνομαζομένων μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Κοσμά καὶ Δαμιανοῦ, περὶ τῶν ὁποίων ἀναφέρεται εἰς τὰ δεκαεπτὰ τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ ἕρα ἐκεῖ. Σημειῶσαι, ὅτι δύο λόγοι εὐρίσκονται Ἑλληνικοὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Διονυσίου εἰς τοὺς ἁγίους τοὺτους Ἀναργύρους, ὧν τὸ μὲν ἐνὸς ἡ ἀρχὴ

ἐστὶν αὕτη «Τὴν σὴν ὦ τῶν καλῶν.» Τοῦ δὲ ἐτέρου «Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου.» Ὁ πρῶτος εὐρίσκεται ἐν τῇ Ἀκύρα, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαϊοῦ, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰσῆρων. Τὸν βίον δὲ τούτων συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἄρτι τῆς εὐσεβείας ἀναλαμπύσης. (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰσῆρων καὶ ἐν ἄλλαις) ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Ἀκύρα σώζονται εἰς τοὺς αὐτοὺς περιοδοί· Ὡν ἡ ἀρχὴ «Τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ βασιλεύοντος, πᾶσα πλάνη καὶ δαιμόνων λατρεία ἐλύθη.»

ριον αὐτῶν, διὰ τὸ ὅποιον ἀνέβησαν νικηφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες **ΚΑΙΣΑΡΙΟΣ, ΔΑΣΙΟΣ,** καὶ ἕτεροι πέντε ζῆφι τελειοῦνται.

- » Σὺν ἑξὶ συνάθλοις τῆς ἀληθείας φίλοις,
- » Τέμνουσι Καيسάριον οἱ ψεύδους φίλοι.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐπιάσθησαν εἰς τὴν πόλιν Δαμασκὸν, καὶ τιμωρηθέντες μὲ διάφορα βάσανα διὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, καὶ μὴ πεισθέντες, ἀπεκεφαλίσθησαν. Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων **ΙΩΑΝΝΟΥ** Ἐπισκόπου, καὶ **ΙΑΚΩΒΟΥ** πρεσβυτέρου.

- » Σὺν Ἰακώβῳ τῷ θύτῃ Χριστοῦ ζῆρος,
- » Ἰωάννης ἤνεγκεν ὁ Χριστοῦ θύτης.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἤκμασαν κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν ἐν ἔτει κλβ' (332), διδάσκοντες εἰς τοὺς εὐσεβεῖς τὸν λόγον τῆς πίστεως καὶ πολλοὺς ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν εὐσέβειαν διὰ τῆς παρακινήσεώς των ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐπιάσθησαν ἀπὸ τὸν Σαβῶριον, καὶ ἀφ' οὗ πρῶτον ἐδοκίμασαν διάφορα βάσανα, τελευταῖον διὰ ζιφους τὰς κεφαλὰς ἀπεκόπησαν. Καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρ' οὗ καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΕΡΜΙΝΙΓΓΕΛΑ**-**ΔΟΥ.**

- » Ἐρμινίγγελλος ἐκπύθει βράχην πλάνης,
- » Σραχὴν ὑποστάς βάπτειται λύθρου κόλψῳ.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη μὲν ἀπὸ πατέρα καλούμενον Λιουβίγγελλον, (ὅστις ἦτο ῥήγας ἱ τῶν Οὐσιγόθων, ἢ ἔσω Γόθων, ἔχων τὴν αἰρεσιν τοῦ Ἀρείου ὁμοῦ μὲ ὄλον τὸ ἔθνος του) ἐδιδάχθη δὲ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἀπὸ τὸν Λέανδρον Ἐπίσκοπον τῶν ὀρθοδόξων. Ὁ δὲ πατήρ αὐτοῦ μαθὼν τὴν μεταβολὴν ταύτην τοῦ υἱοῦ του, βαρέως τοῦτο ὑπέφερεν ὅθεν καὶ μετεχειρίζετο πρὸς αὐτὸν καθ' ἑκάστην ἡμέραν διαφόρους κολακείας καὶ ὕβρεις· ἀλλ' ὁ υἱὸς του ἐπειδὴ ἐπέμενε εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν ἀκλι-

νῆς καὶ ἀσάλευτος, τούτου χάριν ἐστερήθη μὲν ἀπὸ τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρὸς του καὶ ἀπόκληρος ἔγεινε, θεοὶ δὲ χεῖρας καὶ πόδας ἐκλείσθη εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν. Ὅτε δὲ εἶφθασεν ἡ τοῦ Πάσχα ἡμέρα ἔστειλεν ὁ πατήρ του εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἱερέα τῶν Ἀρειανῶν, διὰ νὰ ἐπιχειρισθῆ νὰ πείσῃ τὸν Ἐρμινίγγελλον εἰς τὸ νὰ δεχθῆ νὰ κοινωνήσῃ τὰ μυστήρια τῶν Ἀρειανῶν. Ἐκεῖνος δὲ δὲν ἐπέισθη ἀλλὰ κατὰ βδελυγθεῖς καὶ ἀποστραφεῖς αὐτὸν τὸν ἔστειλεν ὀπίσω ἄπρακτον. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ σκληρότερος καὶ ἀπὸ τὰ θηρία πατήρ του, ἐπρόσταξε νὰ θανατώσῃαι τὸν υἱὸν του σιδηροδέσιμον ὄντα εἰς τὴν φυλακὴν· τούτου δὲ γενομένου, ἐπέμφθησαν ἀπὸ τὸν Θεὸν λαμπάδων φωτοχυσίαί καὶ μελωδία Ἀσωμάτων καὶ Ἀγγελικῶν δυνάμεων τριγύρω εἰς τὸ σῶμα τοῦ μακαρίου Ἐρμινίγγελλου ὅθεν τὸ παράδοξον αὐτὸ θέαμα τοὺς μὲν ὀρθοδόξους χριστιανοὺς παρεκίνει εἰς εὐχαριστίαν καὶ δοξολογίαν Θεοῦ, τὸν δὲ φονέα πατέρα του ἔκαμνε νὰ θαυμάζῃ καὶ νὰ ἐκπλήττεται, καὶ ἐβίαζεν αὐτὸν νὰ μετανοῇ διὰ τὸν ἄνομον νόνον ὃν περ ἐποίησε. Δὲν ἐπέρασεν ὁμως καιρὸς πολὺς, καὶ ἦλθε μία ἀσθένεια εἰς τὸ ἔθνος τῶν Γόθων καὶ πολλοὺς ἀνθρώπους διέφθειρεν· ὅθεν ἐκ τούτων ἀναγκασθεῖς ὁ πατήρ του Λιουβίγγελλος καλεῖ τὸν ἀνωτέρω Ἐπίσκοπον τῶν ὀρθοδόξων Λέανδρον, καὶ ἀφ' οὗ ἀνηγόρευσε βασιλέα τὸν μεγαλύτερον υἱὸν του Πρεχάδερον, παρακαλεῖ τὸν Ἐπίσκοπον νὰ διδάξῃ καὶ αὐτὸν καὶ νὰ τελέσῃ ὅσα ἐδίδαξε καὶ ἐτέλεσε καὶ εἰς τὸν πρῶτον υἱὸν τοῦ ἁγίου Ἐρμινίγγελλου, καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐτελεύτησεν. Ὁ δὲ Πρεχάδερος δεχθεὶς τὰ σπέρματα τῆς ὀρθοδοξίας, ἔπεισε καὶ τοὺς ὑπηκόους του νὰ γένωσιν ὀρθόδοξοι καὶ αὐτοὶ ὅλοι. Καὶ βλέπε ἐδῶ, ὦ ἀναγνώστα, πρόνοιαν Θεοῦ, διότι ὁ Θεὸς ἐσυγχώρησε μὲν νὰ θανατωθῆ ὁ ἅγιος Ἐρμινίγγελλος διὰ τὴν εὐσέβειαν, διὰ μέσου δε τοῦ θανάτου ἐκείνου μετέβαλεν ὄλον τὸ ἔθνος του εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν.

* Οἱ ἅγιοι μάρτυρες **ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ** καὶ **ΙΟΥΛΙΑΝΗ** πυρὶ τελειοῦνται.

- » Ἰουλιανὴν καρτεροῦσαν πῦρ βλέπειν,
- » Συγκαρτερῶν ἦν Κυπριανὸς γεννάδας.

* Μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ὁσιομάρτυρος **ΙΑΚΩΒΟΥ** καὶ τῶν δύο μαθητῶν αὐτοῦ **ΙΑΚΩΒΟΥ** διακόνου καὶ **ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ** μοναχοῦ τῶν δι' ἀρχῆς τελειωθέντων κατὰ τὸ ἀφκ' (1520) ἔτος.

1 Ῥῆξ (ῥήγας) ἐκ τοῦ λατινικοῦ **REGIS** καὶ σημαίνει βασιλεύς. Σ. Ε.

- † • Τοὺς τρεῖς ὁσίους θανατοῦσιν ἀγχόνῃ,
- Ἐχθροὶ κακίστοις τῆς ἁγίας Τριάδος.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

*Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β΄, μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΚΙΝΔΥΝΟΥ, ΠΗΓΑΣΙΟΥ, ΑΦΘΟΝΙΟΥ, ΕΛ- ΠΙΔΗΦΟΡΟΥ καὶ ΑΝΕΜΠΟΔΙΣΤΟΥ.*²

- Ἀκινδυνὸν πῦρ τῶν δὲ λοιπῶν τεσσάρων,
- Οὓς μὲν τὸ πῦρ ἐκτείνεν, οὓς δὲ τὸ ξίφος.
- Δευτέρῃ Ἀφθονίῳ καὶ πέτρασι πῦρ ἄρ' ἄλλοι.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν γῆν τῶν Περσῶν καὶ εἶχον τὴν πρώτην τιμὴν καὶ ἀξίαν παρὰ τῷ βασιλεῖ Σαθωρίῳ· ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀκινδυνος, Πηγάσιος καὶ Ἀνεμπόδιστος ἠγάπων ἀκρῶς τὴν εὐσέβειαν, συνελήφθησαν ἀπὸ τὸν βασιλέα καὶ κρεμασθέντες ἐδάρησαν· ἔπειτα ἐκάρησαν εἰς τὰς πλευράς, ὁ δὲ βασιλεὺς ἤρchiσε νὰ βλασφημῇ κατὰ τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν οἱ ἅγιοι διὰ θαύματος ἔκκαμαν αὐτὸν βουβὸν καὶ ἄφωνον, καὶ πάλιν ἰάτρευσαν αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἄφωνίαν. Ἐπειτα βάλλονται ἐπάνω εἰς κραββάτια σιδηρὰ καὶ πεπυρωμένα, βροχῆς δὲ γενομένης, ἡ φλόγα ἐσβέσθη· ἐπειδὴ δὲ διὰ τῆς προσευχῆς κατεκρήμνισαν τὸ εἶδωλον τοῦ Διὸς, βάλλονται ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ βρασμένον μύλυδον, καὶ ἀβλαβεῖς φυλαχθέντες, προσελκύουσιν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν τὸν ἅγιον Ἀφθόνιον, ὁ ὁποῖος εὐθύς ἅμα ἐπίστευσεν ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἔπειτα βάλλονται ἐντὸς ἀσκῶν βοδι- νῶν καὶ ῥιπθέντες εἰς τὴν θάλασσαν, μένουσιν ἀβλαβεῖς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος· ὅθεν διὰ τοῦ θαύματος τούτου φέρουσιν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν Ἐλπιδοφόρον, ὁ ὁποῖος ἦτο πρῶτος τῆς βασιλικῆς συγκλήτου ὁμοῦ δὲ μετ' αὐτὸν ἐλκύουσι καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνθρώπους εἰς τὴν τῆς ἀληθείας ἐπίγνωσιν, οἵτινες ὅλοι ἀπεκεφαλίσθησαν. Ὁ δὲ Ἀκινδυνος, Πηγάσιος καὶ Ἀνεμπόδιστος καὶ οἱ μετ' αὐτῶν ῥίπτονται ἐντὸς λίανου γεμάτου ἀπὸ θηρία, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔπαθον καμμίαν βλάβην, διὰ τοῦτο εἰλκυσαν εἰς τὴν εὐσέβειαν τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως.

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸν Νέον Μαρτυρολόγιον.

² Τούτων τὸ μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταρραστῆς, οὗ ἡ ἀρχή· « Εἰ καὶ πρῶτοι Πέρσαι » (πῶζεται ἐν τῇ τῶν Ἰσραῆλ καὶ ἐν ἄλλαις).

Ὅθεν τελευταῖον βληθέντες μέσα εἰς κάμινον πυρός, ἔλαβον τοῦ μαρτυρίου τὸ τέλος ὁμοῦ καὶ τοὺς στεφάνους. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι ΜΑΡΤΥΡΕΣ, οἱ ἀπὸ τῆς ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ βουλῆς ξίφει τελειοῦνται.

- Συγκλητικοὶ ποθοῦντες ἄφρατον γέρας,
- Συγκλητικὰ τμηθέντες ἀρνοῦνται γέρας.

Οὗτοι ἦσαν στρατιῶται εἰς τὴν Σεβάστειαν κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου βασιλέως ἐν ἔτει τιέ (315), ἐξετασθέντες δὲ ἀπὸ τὸν Αὐξάνιον ἄρχοντα τῆς Σεβαστείας, καὶ ἀπὸ τὸν Μάρκελλον Δούκα, καὶ ἀπὸ τὸν Μάρκον Ἀγρικόλαον, ἐτιμωρήθησαν μετ' ἀφοροῦς βασάνους. Τελευταῖον δὲ ἐρρίφθησαν εἰς τὸ πῦρ, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχὰς τῶν εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΔΟΞΙΟΥ, ΑΓΑΠΙΟΥ καὶ ἐτέρων ἑκ τῶ.

- Τὸ πῦρ ἀρίστη· καρτερήσαντες δίκαι,
- Πρὸς τὴν ἀρίστην λῆξιν ἦκον οἱ δίκαι.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν στρατιῶται εἰς τὴν πόλιν Σεβάστειαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λικινίου· ἐξετασθέντες δὲ ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Σεβαστείας Αὐξάνιον ὀνόματι, καὶ ἀπὸ τὸν Δούκα Μάρκελλον, καὶ ἀπὸ τὸν Μάρκον Ἀγρικόλαον, ἐτιμωρήθησαν μετ' ἀφοροῦς βασάνους. Τελευταῖον δὲ ἐρρίφθησαν εἰς τὸ πῦρ, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχὰς τῶν εἰς χεῖρας Θεοῦ, λαβόντες παρ' αὐτοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

• Αἱ ἅγιοι μάρτυρες ΚΥΡΙΑΚΗ, ΔΟΜΝΙΑ καὶ ΔΟΜΝΑ ξίφει τελειοῦνται.

- Κυριακὴ, Δομνία καὶ σεπτὴ Δόμνα,
- Ως σεπτὸν κί τρεῖς ἐκ Ξίφους· εὖρον τέλος.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ τοῦ ἐν τῇ Κύρῳ.

- Χοῦς Μαρκιανὲ τυγχάνων εἰς χοῦν λύη,
- Τὸ δόγμα τοῦ πλάσαντος οὐκ ἔχων λύειν.

Οὗτος ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν Μαρκιανὸς εἶχε πατρίδα τὴν Κύρον· ἀφῆσας δὲ τὴν πατρίδα καὶ τὴν περιφάνειαν τοῦ γένους του, ὑπῆγεν εἰς τὸ μέσον τῆς ἐρήμου καὶ ἐκεῖ κτίσας ἐν τόσῳ μικρὸν κελλίον, ὅσον διὰ νὰ σκεπάζη

μόνον τὸ σῶμά του, ἐκλείσθη ἐντὸς αὐτοῦ τρίχινα βῆσα φορῶν ὅλον δὲ τὸ φαγητόν του ἦτο ἐκάστην ἐσπέραν εἰκοσιτέσσαρα δράμια ψωμίον· ἔπινε δὲ καὶ τόσον ὀλίγον νερόν, ὅσον μόνον διὰ τὸ νὰ ζῆ. Ἄφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὀλίγος καιρὸς ἀπέκτησε δύο μαθητάς, τὸν Εὐσέβιον, λέγω, ὅστις ἔγεινε καὶ κληρονόμος τῆς καλύβης του, καὶ τὸν Ἀγαπητόν, ὅστις τὴν ἀγγελικὴν αὐτὴν πολιτείαν μετεφύτευσε ἐν τῇ Ἀπάμειαν. Καὶ αὐτοὶ δὲ ἐκτίσαν μικρὰς καλύβας καὶ ἡσύχαζον εἰς αὐτάς. Οὗτος ὁ ὄσιος ἐγκλειστος ὢν πάντοτε, δὲν ἀπέκτησέ ποτε λύχνον, ἀλλὰ φῶς θεϊκὸν ἤστραπτεν αὐτὸν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς νυκτὸς καὶ ἐδείκνυεν εἰς αὐτὸν τὴν σύνθεσιν τῶν γραμμάτων, ὅθεν ἔβλεπε καὶ ἐδιάβαζε, διότι εἶχε μαζί του ἓν μικρὸν ψαλτήριον εἰς ἀνάγνωσιν. Ἐπειδὴ δὲ μίαν φορὰν ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν πλησίον ἔρημον μεγαλώτατος Δράκων, ὅστις ἐφοβήριζεν ὅτι εἶχε νὰ προσενήσῃ θάνατον καὶ φθοράν, διὰ τοῦτο ἐπαράχθησαν οἱ συνασκηταὶ του· ὁ δὲ ἅγιος μὲ τὸν δάκτυλόν του μὲν ἐτύπωσε τὸν σταυρὸν εἰς τὸν Δράκοντα, μὲ τὸ στόμα του δὲ ἐνεφύσησεν εἰς αὐτόν, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! καθὼς τὸ ἄχρνον ὅσον μείνη εἰς χωράσιον μετὰ τὸ θέρος διαλύεται ἀπὸ τὴν φωτίαν, οὕτω καὶ ὁ δράκων ἐκεῖνος εὐθύς εἰς πολλὰ κομμάτια διελύθη. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ὑπῆγεν εἰς αὐτόν ὁ τῆς Ἀντιοχείας Ἐπίσκοπος Φλαβιανός, καὶ ὁ τῆς Κύρου Ἐπίσκοπος, καὶ ἄλλοι τινὲς Ἐπίσκοποι, καὶ ὀνομαστοὶ ἄνδρες καὶ λόγιοι, οἵτινες παρεκάλεσαν αὐτὸν προτειναντες πολλὰ ῥητὰ ἐκ τῆς θείας Γραφῆς, νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ κελλίον του, χάριν τῆς τῶν ἀδελφῶν ὠφελείας· ἅλλ' ὁ ἅγιος οὐδὲ νὰ ἀκούσῃ ταῦτα ὑπέφερεν, ἀλλ' ἔμεινε εἰς τὸ κελλίον του ἐγκλειστος. Οὗτος ἐπανέφερε πολλοὺς ἀπὸ διαφόρους αἱρέσεις εἰς τὴν ἀληθῆ καὶ ὀρθόδοξον πίστιν.

Ἐν τῇ βίῳ τοῦ ὁσίου τούτου γράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν τῇ ταύτῃ ἀριθμῷ τῆς φιλοθέου ἱστορίας, ἅφ' οὗ ἐρανίσθη καὶ τὸ συναξάριον τοῦτο. Προσθέτει δὲ αὐτὸς ἐκεῖ, ὅτι οἱ ἀνωτέρω ἐπίσκοποι, παρεκάλουν τὸν ὄσιον νὰ λαλήσῃ λόγον ὠφελείας· ὁ δὲ ὄσιος· μεγαλῶς στεναχῶν εἶπεν (αὐτολεξεῖ δὲ μεταχειρίζομαι ἐδῶ τὰ λόγια τοῦ Θεοδώρητου)· «Ὁ πῶν ὅλων Θεὸς καθ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ διὰ τῆς κρίσεως φηγγεται καὶ διὰ τῶν θείων Γραφῶν διαλέγεται, καὶ παρανεῖ τὰ δέοντα, καὶ εἰσηγγεῖται τὰ συμφέροντα· καὶ ἀπειλαῖς δεδιόττειται, καὶ προτρέπει ταῖς ὑποσχέσεσι, καὶ ὄνησιν οὐδεμίαν καρποῦμεθα. Πῶς τοίνυν Μαρκιανὸς φηγγόμενος ὠφελείσει, τοσαύτην ὠφέλειαν μετὰ τῶν ἄλλων ἀποπεμπόμενος; καὶ ὄνησιν ἐκεῖθεν εὐρασθαι μὴ βουλόμενος; Προσθέτει δὲ καὶ ὅτι ὁ ὄσιος οὗτος ἐδιώξεν

Μίαν φορὰν ἢ κατὰ σάρκα ἀδελφῆ τοῦ ἁγίου λαβοῦσα ἀπὸ τὴν πόλιν Κύρον φαγητὰ ἀρμόδια εἰς τοιοῦτον ἀσκητὴν, συμπαραλαβοῦσα δὲ καὶ τὸν υἱὸν τῆς, ὑπῆγεν εἰς τὸν ὄσιον. Ὁ δὲ ὄσιος τὴν μὲν ἀδελφὴν δὲν ἠθέλησε νὰ ἰδῆ, τὸν δὲ υἱὸν τῆς καὶ ἀνεψιὸν του ἐδέχθη μετὰ χαρῆς χωρὶς νὰ λάβῃ ἀπὸ αὐτὸν κανέν δῶρον· Ὁ δὲ ἀνεψιὸς του ἐπέμενε παρακαλῶν αὐτὸν νὰ δεχθῆ ὅσα τῷ ἔφερεν. Ὅθεν ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ ὄσιος· ὅταν ἤρχεσθε πρὸς ἐμέ, πόσα μοναστήρια καὶ καλύβας ἀσκητικὰς ἐπεράσατε; καὶ εἰς ποίους ἐδώσατε ἐκ τῶν δῶρων σας; ὁ δὲ ἀνεψιὸς ἀπεκρίθη· Εἰς κανένα δὲν ἐδώσαμεν τίποτε. Τότε ὁ ὄσιος, ὑπάγετε, εἶπεν ὀπίσω, ἔχοντες μεθ' ὑμῶν ὅσα μοὶ ἐφέρετε, ἐπειδὴ διὰ τὴν φυσικὴν συγγένειαν, καὶ ὅχι διὰ τὴν ἀγάπην τὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ οἰκειότητα ταῦτά μοι ἐφέρετε. Ὁ Θαυμασιὸς οὗτος Μαρκιανὸς ἐργαζομενὸς εἰς ὅλους μέγας καὶ περιβόητος καὶ

ἐν δαιμόνιον διὰ μέσου ἐνὸς εὐλαδοῦ, τοῦ ἐποῦν ἔβλεπεν ὁ διακονητής του εἰς τὴν θύραν τοῦ κελλίου του ἐπετίθειεν ὅμως τὸν διακονητὴν ὁ ἅγιος, διότι τοῦτο ἐποίησε, καὶ ἐφοβήσασθε νὰ τὸν διώξῃ, ἐὰν κάμῃ τοιοῦτον ἄλλην φορὰν· ἐπειδὴ δὲν ἤθελεν ὁ ὄσιος νὰ δεκνῆ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ.

Ἄλλοτε περιβόητός τις σακητής, Ἄθιτος καλούμενος, ἀκούων τὴν ἀρετὴν τοῦ Μαρκιανοῦ τούτου, ὑπῆγε διὰ νὰ τὸν ἰδῇ· ὁ δὲ Μαρκιανὸς ἐπρόσταξε τὸν μαθητὴν του Εὐσέβιον νὰ μαγειρεύσῃ ὅσπριον καὶ λάχανα, διὰ νὰ εὐφρανθῶσι μετὰ τοῦ Ἄθιτου. Ἄφ' οὗ δὲ ἀνέγκωσαν τὴν ἐνάτην ὥραν, ἐκάλεισεν αὐτὸν ὁ Μαρκιανὸς εἰς τὴν τράπεζαν, ἐκεῖνος δὲ εἶπεν ὅτι πρὸ τοῦ ἔσπερινου δὲν ἔχει συνθέσθαι νὰ τρώῃ, πολλὰ δὲ καὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας μένει ἄστος. Ὁ δὲ Μαρκιανὸς πάλιν ἐκάλεισεν αὐτὸν νὰ φάγῃ δὲ τὴν ἀγάπην του, ἐπειδὴ ἡμῶς δὲν τὸν ἐπειθεν, ἐστέναι καὶ εἶπεν· Ἄλλ' ἴσμεν τὸ θυμῶν λίαν καὶ δάκνομαι τὴν ψυχὴν, ὅτι τοσαῦτον ὑπέμενος πόνον, ἵνα τινι φιλόσοφον καὶ φιλόσοφον ἴδῃ, καὶ τῆς ἐπιπέως ψευθεῖς, κάπηλόν τινα καὶ ἀπίστον ἀπὸ φιλοσόφου τολήσῃ. Ὅσον δὲ ἐλυπήθη ὁ Ἄθιτος, οἷστε ἐπρόσχη κάλλιον νὰ ἔτριψε κρέας, παρὰ νὰ ἀκούσῃ τοιαῦτα λόγια. Τότε λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Μαρκιανός· Καὶ ἡμεῖς, ἀδελφε, τὴν ἰδίαν πολιτείαν τὴν ἐδικὴν σου ἀγαπῶμεν καὶ προστιθέμεν τοὺς κόπους ἀπὸ τῆν ἀνάπαυσιν, καὶ τὴν νηστείαν ἀπὸ τῆν τροφῆν, καὶ ὅταν νηκτώσῃ τότε τρώγομεν. Ἄλλ' ἴσμεν (εἶπαι ἐκτὸς λόγια τοῦ Θεοδώρητου) ὅτι τῆς ἀγάπης τὸ μέτρον, τῆς νηστείας ἐστὶ τιμιώτερον· τὸ μὲν γὰρ τῆς θείας ἔργον νομοθεσίας, τὸ δὲ τῆς ἡμῶν αὐτῶν ἐξουσίας· προσήκει δὲ τοῦ θείου νόμου τῶν ἡμετέρων πόνων πολλῇ νομιζέιν τιμιώτερον. Ὅθεν ἐπιφέρει· Τίς τοίνυν οὐκ ἂν θυμιάσει τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς τὴν σοφίαν; ὅφ' ἦς κυβερνούμενος, ἤδει μὲν νηστείας, ἤδει δὲ φιλοσοφίας καὶ φιλαδελφίας καιρὸν; ἤδει δὲ καὶ τῶν τῆς ἀρετῆς μορίων τὸ διάφορον; καὶ πῶν ποῖω προσήκει παραχωρεῖν; καὶ τίνα κατὰ καιρὸν εἰδόναι τὰ νικητήρια;

ποθητός, ὄχι μόνον εἰς τοὺς πλησιοχώρους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς μακρὰν κατοικοῦντας· ἐπαίδῃ δὲ ἔμαθεν ὅτι πολλοὶ ἐμάχοντο καὶ ἐφίλονεῖσκον διὰ νὰ λάβωσι τὸ σῶμά του ἀφ' οὗ ἀποθάνῃ, καὶ ἤδη ἠτοίμασαν καὶ θήκας διὰ νὰ τὸ βάλλωσι μέσα, καὶ ναοὺς ὠκοδόμησαν εἰς τὸ ὄνομά του, ἐπειδὴ, λέγω, τοῦτο ἔμαθεν ὁ ὄσιος, ὠρχίσατο τὸν πρῶτόν του μαθητὴν Εὐσέβιον νὰ κρύψῃ μετὰ θάνατον τὸ σῶμά του εἰς τόπον ἀπόκρυφον, μακρὰν ἀπὸ τῆν καλύβην του. Καὶ ταῦτα διατάξας ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΚΕΨΙΜΑ, ΙΩΣΗΦ, καὶ ΑΕΙΘΑΛΑ.

• Ἀκεψιμᾶν κτείνουσιν ἐκ βραδυσμάτων.

• Ἀκεψιμᾶ δὲ τοὺς σίλους ἐκ λειψμάτων.

• Τύψαν Ἀκεψιμᾶν τριτάτη, λεύσαν δὲ συνάθλους.

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν ἐν ἔτει πλ' (330)· κρατηθέντες δὲ ὡς χριστιανοί, παρεστάθησαν ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἀρχιμάγειρον τοῦ βασιλέως Ἀδραγκοσχάφ. Καὶ ἐπειδὴ ἐξετασθέντες δὲν ἐπέισθησαν νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν, διὰ τοῦτο, ὁ μὲν ἅγιος Ἀκεψιμᾶς ἐδάρη μὲ βραβδία ἀκανθωτὰ τῆς βροδίας, ὁ δὲ ἅγιος Ἰωσήφ τευτόνευται τόπον πολλὰ καὶ δέρεται, ὥστε ἐχωρίσθησαν αἱ σῆκας του εἰς τὰ κόκκυλα, καὶ ἔπειτα ἐρρίφθη δεμένος εἰς τὴν φυλακὴν. Τοῦ δὲ ἁγίου Ἀειθαλά εἰδεν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ὑποκάτω εἰς τὰ γόνατά του, καὶ τόσον πολλὰ τὸν ἔδειραν, ὥστε οἱ ἄρμολ τοῦ σώματος του ἐκβῆκαν ἀπὸ τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ οὕτως ἐρρίψαν αὐτόν εἰς τὴν φυλακὴν. Μετὰ ταῦτα πάλιν ὁ μὲν ἅγιος Ἀκεψιμᾶς ἐδάρη ὑπὸ τριάνκοντα στρατιωτῶν, καὶ οὕτως ἐν μέσῳ τῶν βατάνων παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος Ἰωσήφ κρεμασθεὶς κατακέφαλα, κατεξοσχίσθη ἀρκετὰ, καὶ ἔπειτα ἐλιθοβολήθη· ὁ δὲ ἅγιος Ἀειθαλᾶς τευτωθεὶς ὑπὸ τεσσάρων στρατιωτῶν ἐδάρη· εἶτα ἐκρεμάσθη καὶ αὐτὸς κατακέφαλα, καὶ οὕτω τὴν ψυχὴν του παρέδωκε τῷ Κυρίῳ. Μετ' οὗτον δὲ τρόπον ἔλαβον καὶ οἱ τρεῖς τοὺς σπεράνους τοῦ μαρτυρίου (Τὸ) κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον· ἑλληγιστὶ δὲ συνέγραψε τὸν βίον τούτων ὁ Ματαφραστής, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἐλύττα κατὰ χριστιανῶν Σαβώριος· πῶςεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ εορτάζομεν τὰ 2 γκαίρια τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΓΕΩΡΓΙΟΥ τοῦ ἐν Λύδῃ· ἤτοι τὴν ἀνακομιδὴν καὶ κατάθεισιν τοῦ ἁγίου σώματος αὐτοῦ.

† • Ναοὺ τὰ ἐγκαίνια, μάρτυς, καὶ θείσιν,

• Τῶν λειψάνων σου νῦν γεραίρει ἡ κτίσις. 4

Οὗτος ὁ ἐνδοξος τοῦ Χριστοῦ μεγαλομάρτυς Γεώργιος ἐκ πατρὸς μὲν ἦτο Καππαδόκης τὸ γένος, ἐκ δὲ μητρὸς του Παλαιστίνος· ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε φύσιν καὶ ἀνατροφὴν καλὴν καὶ ῥίζαν εὐγενικὴν (διότι οἱ γονεῖς του ἐστάθησαν ἀνωθεν καὶ ἐκ προγόνων εὐγενεῖς καὶ εὐσεβεῖς;) διὰ τοῦτο ἔγεινε καὶ εἰς τοὺς πολέμους λαμπρότατος καὶ ἐπιτηδειότατος. Ὄθεν ὅτε ἤρχισε νὰ ἐκβάλλῃ τριχᾶς ἔγεινεν ἀπὸ τὸν βασιλέα Διοκλητιανόν Τριβοῦνος ὀνομαστότατος τοῦ Νουμέρου· ἔπειτα ἔγεινε καὶ Κόμης διὰ τὴν ἀνίκητον ἀνδρίαν του. Ἔως τότε ὅμως ἐκρύπτετο ὅτι εἶναι χριστιανός· ὅτε δὲ ἔρθεσεν ὁ ἅγιος εἰς τὸν εἰκοστόν χρόνον τῆς ἡλικίας του, ἀπέθανεν ὁ πατήρ του μέσα εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς ὁποίους ἔλαβε διὰ τὴν εὐσέβειαν, καὶ λοιπὸν λαθὼν τὴν μητέρα του, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην τὴν πατρίδα τῆς μητρὸς του, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν ὑποστατικὰ πολλὰ καὶ κληρονομίαν μητρικὴν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἡ μήτηρ του ἐτελεύτησεν, ἔμειναν εἰς τὸν ἅγιον χρήματα πολλὰ καὶ περιουσία πολλῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ὅλα συμπαλαβῶν, ὑπῆγεν εἰς τὸν Διοκλητιανόν 2 ἀγαπῶν διὰ νὰ λάβῃ μεγαλῆτερα ἀξιώματα. Βλέπων δὲ τὴν τόσην πολλὴν μαρίαν, ἣν εἶχεν ὁ τύραννος κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἀπεφάσισε νὰ μοιράσῃ μὲν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ πένητας τὰ χρήματα ὅσα μεθ' ἑαυτοῦ εἶχε, νὰ κηρύξῃ δὲ τὸν ἑαυτόν του ἔμπροσθεν εἰς τὸν Διοκλητιανόν καὶ ὄλην τὴν βουλήν, ὅτι εἶναι χριστιανός, τὸ ὁποῖον καὶ ἔκαμεν. Ὄθεν ἀφ' οὗ διεμοίρασε ταχέως τὰ χρήματα καὶ ἠλευθέρωσε τοὺς δού-

1 Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι τὸ παλαιὸν δίστιχον παρελείφθη, διότι ἦτο πάντῃ ἄμετρον· ἀντ' ἐκείνου δὲ συνετέθη τοῦτο.

2 Ποῦ ἄρᾳ γε εὐρίσκετο τότε ὁ Διοκλητιανός; ἠρέονησα πολλὰ περὶ τούτου, ἀλλὰ δὲν εὐρονῆθην νὰ εὑρῶ προσδιορισμένους τὸν τόπον. Ὅσον ὅμως ἐκ τοῦ βίου του, πιθανὸν φαίνεται, ὅτι εὐρίσκετο εἰς τὴν βασιλεῖον καθέδραν τῆς Ῥώμης, ὅπου καὶ ὁ μέγας Γεώργιος ἀπελήθην, ἐμαρτύρησεν. Ἡμετέρας περὶ τούτου καὶ τινας διδασκαλοὺς καὶ εἶρον αὐτοῦ συμρόνους μετ' ἐν γνώμην ταύτην.

λους του καὶ ἔκαμε διαθέκην διὰ τὰ πράγματα ὅσα εἶχεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, τότε κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν τῆς ἀθέου βουλῆς (βουλὴν γὰρ ἄνομον ἐβουλεύθη ὁ Διοκλητιανὸς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ νὰ ἀφανίσωσιν ἀπὸ τὸν κόσμον τοὺς χριστιανούς) τότε, λέγω, αὐτόκλητος ὑπῆγεν ὁ μέγας Γεώργιος εἰς τὸ μέσον τοῦ Βουλευτηρίου ἐνῶ ἦτο παρὼν καὶ ὁ Διοκλητιανός· καὶ λαμπρῶς ἀνακηρύξας τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν καὶ Υἱὸν Θεοῦ, παρρησιάζεται τὸν χριστιανισμὸν καὶ τὴν εὐσέβειαν. Ὅθεν εὐθὺς παραδίδεται ὁ τοῦ Χριστοῦ γενναῖος ἀγωνιστῆς εἰς διάφορα καὶ σχεδὸν ἀμέτρητα παιδεύτηρια, διότι μὲ ἀκόντιον μὲν κεντᾶται εἰς τὴν κοιλίαν, τροχὸν δὲ καὶ βούνευρα πολλάκις δοκιμάζει, καὶ μέσα εἰς λάκκον γεμάτον ἄσβεστον βάλλεται· ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀβλαβῆς ἀπὸ ὅλα ταῦτα διὰ τῆς Θείας χάριτος, τούτου χάριν εἴλκυσεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν τὴν γυναῖκα τοῦ Διοκλητιανοῦ Ἀλεξάνδραν, ὁμοίως δὲ καὶ ἓνα γεωργόν, Γλυκέριον ὀνόματι, ἐπειδὴ ἐπανάφερε εἰς τὴν ζωὴν τὸν βουὸν αὐτοῦ, καὶ Ἀθανάσιόν τινα, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, πληθὸς σχεδὸν ἀπειρον ἀνθρώπων ἐπανάφερον εἰς τὸν Χριστὸν μὲ τὰ διάφορα θαύματα ἅτινα ἐτέλεσε διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ· ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα οὕτως ἐποίησε ρίπτεται σιδηροδέσμιος μέσα εἰς τὴν φυλακὴν. Κατὰ δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην φαίνεται ὁ Χριστὸς εἰς τὸν ὕπνον του, καὶ εὐαγγελίζεται εἰς αὐτὸν τὰ ἀγαθὰ ὅσα ἐμελλε νὰ κληρονομήσῃ.

Ἐξυπνήσας δὲ ὁ ἅγιος μετὰ χαρᾶς εὐχαρίσται τὸν Θεόν, καὶ τὸν δεσμοφύλακα παρεκάλει, διὰ νὰ ἀφήσῃ νὰ εἰσελθῇ εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ὑπηρετὴν του, ὅστις ἐστρέφετο ἔξω καὶ ἐπρόσμενον· οὗτος δὲ καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου συνέγραψε μὲ ἀκριβείαν. Ἐμβὰς λοιπὸν ὁ ὑπηρετῆς εἰς τὴν φυλακὴν καὶ βλέπων τὸν αὐθεντὴν του εἰς τὰ δεσμὰ, ἐπροσκύνησεν αὐτὸν καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του κλαίων· ὁ δὲ ἅγιος ἐστήκωσεν αὐτὸν, λέγων νὰ χαίρῃ· ἔπειτα ἐδιηγήθη εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ὄραμα ὅπερ εἶδε, καὶ ἀκολουθῶς προστάζει αὐτὸν, μετὰ τὸν θάνατόν του νὰ ἐπάρῃ τὸ σῶμά του καὶ νὰ τὸ ὑπάγῃ εἰς τὴν Παλαιστίνην, ὁμοίως νὰ πάρῃ καὶ τὴν διαθέκην, τὴν ὁποίαν συνέταξε πρὸ τοῦ νὰ παρρησιασθῇ, παρήγγειλε δὲ πρὸς τοὺτοις αὐτῷ νὰ ἔχῃ πάντοτε εἰς τὴν ψυχὴν του τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον. Ὁ δὲ ὑπηρετῆς ὑποσχεθεὶς νὰ φυλάξῃ τὰ παραγγελλόμενα, ἐκβήκεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν. Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἐφέρθη πάλιν ὁ μάρτυς εἰς ἐξέτασιν,

καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ προσευχῆς του κρημνίσας τὰ ἐν τῷ ναῷ τούτου εἰδώλια, διὰ ξίφους τὴν κεφαλὴν ἀποκόπτεται. Ὁ δὲ ὑπηρετῆς τοῦ ἁγίου λαβὼν τὸ πολλὰ τίμιον αὐτοῦ λείψανον, καὶ τὴν διαθέκην του, ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, καὶ εἰς αὐτὴν ἐνεταρίασεν εὐλαβῶς καὶ ἐντίμως τὸ ἱερόν ἐκεῖνο σῶμα, ὁμοῦ μὲ ἄλλους χριστιανούς· καὶ τελειώνει μὲ εὐχάριστον γνώμην, ὅλα ὅσα εἶχε διατάξῃ ὁ ἅγιος.

Δὲν ἐπέρασε δὲ πολὺς καιρὸς ἐν τῷ μεταξῷ, καὶ διέλαμψεν ἡ εὐσέβεια, καὶ ὁ μέγας καὶ αἰοίδιμος Κωνσταντῖνος¹ ὁ βασιλεὺς καὶ ἰσαπόστολος ἐβασίλευσε. Τότε λοιπὸν εὐκαιρίαν λαβόντες οἱ τῆς εὐσεβείας καὶ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Γεωργίου φίλοι καὶ ἐρασταί, κτιζοῦσι ναὸν χαριέστατον καὶ ὠραιότατον εἰς τὴν Λύδδαν² καὶ ἀνακομίσαντες ἀπὸ τὸν ἀφανῆ τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον εὐρίσκετο πρότερον, τὸ πολυάθλον καὶ ἅγιον σῶμα τοῦ μάρτυρος τὸ πολλοῦ φωτὸς ἅξιον, ἀποθησαυρίζουσιν εἰς τὸν παρ' αὐτῶν οἰκοδομηθέντα νεόκτιστον ναόν, καὶ διὰ τῆς καταθέσεως τοῦ λειψάνου τελοῦσι τοῦ ναοῦ τὰ Ἐγκαίρια κατὰ τὴν παροῦσαν τρίτην ἡμέραν τοῦ Νοεμβρίου μηνός. Τὸ δὲ τοῦ ἁγίου λείψανον ἐπήγαγεν ἀενάως κρουνοὺς θαυμάτων εἰς τοὺς πιστῶς αὐτῷ πλησιάζοντας· εἶδε γὰρ ὁ Θεὸς δοξάζειν τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἡ ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐορτάζει ἐτησίως κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Γεωργίου εἰς δόξαν καὶ αἴνησιν Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ τοῦ αὐτοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου·³ (τοῦτο τὸ ἴδιον Συνα-

¹ Πρῶτος βασιλεὺς τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους δευθεῖς τὸν χριστιανισμὸν εἶναι ὁ μέγας οὗτος Κωνσταντῖνος. Σ. Ε.

² Ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἐν ᾧ ἐγενεῖν ἡ κατάθεσις τοῦ τιμίου σώματός του, εὐρίσκεται εἰς τὴν κοινόπολιν Λύδδαν, ἀπέχουσαν ἐξ ὥρας μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἐμμάκους. Τὴν σήμερον δὲ εἶναι κρημισμένης, σῴζεται δὲ μόνον τὸ ἅγιον βῆμα καὶ ὁ τάφος τοῦ ἁγίου, ὅπου καὶ λειτουργοῦσιν οἱ χριστιανοί.

³ Σημείωσαι ὅτι ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐφιλοπόνησεν εἰς τὴν ἀνακομιδὴν ταύτην τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἀκολουθίαν τελείαν, ἐπειδὴ ἐν ταῖς Μηναῖσι οὐδὲ γὰρ περὶ αὐτῆς ἀναφέρεται, ὁμοίως καὶ ἐγκώμιον ἀπλοῦς φράσει συντεθειμένον. Ἔχει δὲ εἰς αὐτὴν καὶ ἑλληνικὸν ἐγκώμιον Ἀρχάδιος ὁ ἐπίσκοπος Κύπρου, οὗ ἡ ἀρχὴ « Συγκαλεῖ πάλιν ἡμᾶς· ὅ φίλοι χριστοὶ »· σῴζονται ταῦτα ἐν τῷ ἀνωθεν τῶν Καρεῶν χειρῶν κελίῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ αἰοίδιμου πατρὸς Παρθενίου Σκουρτοῦ. (Ὅτ' τὰ λείψανα ὁ Θεὸς ἐτίμησεν εὐδωδία πνευματικῇ.) Καὶ ὁ βουλόμενος ζητήσῃ ταῦτα.

ξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

Ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν **ΑΚΕΨΙΜΑΣ** ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

• Τῆξις ἐκυτὸν ἐγκρατεῖα καὶ πόνοις,

• Ἀκεψιμᾶς ἀπῆλθεν ἔνθα μὴ πόνοι.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου ἐν ἔτει πββ' (382) κλείσας δὲ ἐκυτὸν ἐντὸς ἐσκαμμένου τόπου, διήνυσεν ἐκεῖ ἐξήκοντα χρόνους, χωρὶς νὰ τὸν ἰδῆ τις, καὶ χωρὶς νὰ ὁμιλήσῃ μὲ ἄνθρωπον· ἀλλὰ ἐπιστρέφων τὸν νοῦν του εἰς τὴν καρδίαν του, ἐθεώρει νοερῶς τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ ἐκεῖνον ἐδέχτο πᾶσαν παρηγορίαν. Ὁ δὲ τόπος ἐκεῖνος δὲν ἦτο κατ' εὐθείαν ἐσκαμμένος· ἀλλ' ἦτο κατεσκευασμένος πλαγίως καὶ μὲ γυρίσματα καθὼς εἶναι ὁ ἔλιξ τῆς ἀμπέλου. ¹ Τὸ δὲ φαγιτόν του ἦτον φακὴ βρεγμένη μὲ νερόν, ἐξερχόμενος δὲ δις τῆς ἐβδομάδος ἔπερνε τὸ ἀρκετὸν νερόν ἀπὸ τῆν ἐκεῖ πλησίον βρύσιν, χωρὶς νὰ βλέπεται ἀπὸ τινος ἀνθρώπου. Οὗτος λοιπὸν ποιήσας πολλὰ θαύματα καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ ἱερέως μὲ βίαν καταδεχθεὶς, ἐν εἰρήνῃ βαθεῖα πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. ²

¹ Δηλαδή ὁ περιεγραμμένος βλαστὸς τοῦ κλήματος. Σ. Ε.

² Τὸν βίον τοῦτου τοῦ Ἀκεψιμᾶ συνέγραψεν ὁ Κύριος Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ ἐξ. τῆς φιλοθέου ἱστορίας, ἀρ' οὗ καὶ ἔραβ' σὴν τὸ συναξάριον τοῦτου. Προσθέτει δὲ αὐτὸς ἐκεῖ, ὅτι μίαν φορὰν ὑπῆγε νὰ ἐπάρῃ νερόν τὴν νύκτα, εἰς δὲ βουλόσ νομίσας ὅτι εἶναι λύκος, θῆλέσῃ νὰ τὸν κτυπήσῃ μὲ τὴν σφενδόνην· ἔμεινεν ὁμοῦ ἀκίνητος ἕως γῆρ' του, ἔως οὗ ὁ ὄσιος ἔπῃρε τὸ νερόν καὶ ἐγύρισεν εἰς τὴν καλύβην του. Ἄλλοτε δὲ ὑπῆγεν ἄνθρωπος· τις μὲ περιέρχεσθαι κακῆν καὶ ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὴν πλάτανον, ἧτις ἦτον φυτευμένη εἰς τὸν φράκτιν τοῦ κελίου του, διὰ νὰ ἰδῆ τί κάμνει ὁ ἅγιος· ἀλλὰ παρεῦθε ἐπίσθη τὸ ἥμισυ τοῦ σώματος του ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν. Προσπεσὼν δὲ ἐκεῖνος τῷ ἁγίῳ καὶ τὴν ἀμαρτίαν του ὁμολογήσας, ἔλαβε παραγγελίαν νὰ κόψῃ τὴν πλάτανον, διὰ νὰ μὴ πάθῃ καὶ ἄλλος τὸ ὄμιον· ὁμοῦ δὲ μὲ τὸ κόψιμον τῆς πλατάνου, ἔλαβε καὶ τὴν ὑγίαν του. Προεῖδε δὲ καὶ τὴν κοίμησίν του ὁ ὄσιος πρὸ πενήτηκοντα ἡμερῶν, καὶ ἐπειδὴ ἐγνώρισεν ὅτι ἐμελλε νὰ ἐπαρῶσι τὸ σπῆμα του μετὰ θάνατον, παρήγγειλε μὲ ἄρκους νὰ θάψουσιν αὐτὸ ἐκεῖ εἰς τὸ ἡσυχατήριόν του. Ἐἴτα προσθέτει ὁ Θεοδώρητος τὰ γλαφυρὰ ταῦτα. • Οὕτω καὶ τῆς μετὰ θάνατον εὐτελείας ἐπιμελοῦντο τῶν οὐρανῶν οἱ πόλιται, καὶ οὔτε περιόντες μέγα φρονεῖν ἠγάσσοντο πώποτε, καὶ τελευτήσαντες τὸ παρὰ ἀνθρώπων οὐκ ἐπεσπάσαντο γέρας. Ἄλλὰ τὸ φίλτρον ἄπαν εἰς τὸν νομῆσιον μετέθεσαν, κατὰ τὰς σφαιρονοῦσας γυναικας, αἱ παρὰ μόνων τῶν ὁμοζύγων καὶ φιλεῖσθαι καὶ ἐπαινεῖσθαι σπουδάζουσι, τῆς παρ' ἄλλων εὐφημίας καταφρονοῦσι.

Μνήμη τοῦ ἁγίου **ΑΧΕΜΕΝΙΔΟΥ** τοῦ ὁμοιοιοῦ.

• Ἀχεμενίδης τὸν Θεὸν ποθῶν λόγον,

• Δόξης ἀρείδει πατρικῆς καὶ βροάνων.

Εἰς τὰς ἡμέρας Ἰσδιγέρδου τοῦ υἱοῦ Γορράνη βασιλέως Περσῶν, καὶ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ βασιλέως Ῥωμαίων ἐν ἔτει υ' (410), ἐχρημάτισεν ὁ Ἀχεμενίδης οὗτος ἀνὴρ θαυμαστός, υἱὸς τοῦ ἐπάρχου τῆς πόλεως. Οὗτος δηλαδὴ παραιτήσας τὴν θρησκείαν τοῦ πατρός του, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς πολλὰ ἠγωνίσθη διὰ νὰ τὸν γυρίσῃ εἰς τὴν προτέραν του θρησκείαν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐδυνήθη, ἐγύμνωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν πλοῦτον τὸν ὅποιον εἶχεν, ἀπὸ τὰ φορέματα ὅσα ἐφόρει, καὶ τὰ ἀξιώματα ὅσα τὸν ἐστόλιζον, καὶ ἐπρόσταξε νὰ τραβᾷ γυμνὸς τὰς καμήλους τοῦ στρατεύματος, ἔχων μόνον ἐν περιζῶμα εἰς τὴν μέσσην του. Ἄρ' οὗ δὲ ἐπέρασαν πολλὰ ἡμέραι, ἔσκυψεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ εἶδε τὸν ἄριστον ἄνδρα ἐκεῖνον ὅτι κατεκαίετο ἀπὸ τὸν ἥλιον, καὶ ἦτο γεμάτος ἀπὸ πολλῶν κονιορτόν. Ὅθεν ἐνθυμηθεὶς τὴν περιφάνειαν καὶ δόξαν τὴν ὅποιαν εἶχεν ἐκ τοῦ πατρός του, ἐπρόσταξε νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ φορέσῃ ὑποκάμισον.

Ἐπειτα νομίσας, ὅτι ἐμαλακώθη ἀπὸ τὴν προτέραν σκληραγωγίαν καὶ τὴν κατασχύνην, ὅσσην ἔπαθε, λέγει εἰς αὐτόν· Ἔγωα κᾶν ὅτε ἐλευθερώθης ἀπὸ τὴν προτέραν ἐκείνην φιλονεικίαν σου, ἀπόβαλε τοῦ τέκτονος τὸν υἱόν· ἦτοι τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ ἅγιος ἐμπλησθεὶς ζήλου ἔσχισε τὸ ὑποκάμισον ὅπερ τὸν ἐφόρεσε, καὶ ῥίψας αὐτὸ εἰς τὸν βασιλέα, εἶπεν· ἀνίσως σὺ νομίζης, ὅτι διὰ τὸ ὑποκάμισόν σου τοῦτο ἐγὼ ὄα ἀφήσω τὴν εὐσεβείαν μου, ἔχε αὐτὸ ὁμοῦ μὲ τὴν ἀσεβείαν σου. Ταύτην τὴν παρηγορίαν βλέπων ὁ βασιλεὺς, ἐδίωξεν αὐτόν γυμνὸν ἀπὸ τὰ βασιλεία. Οὗτος λοιπὸν εὐσεβῶς καὶ θεαρέστως διανύσας τὴν ζωὴν του, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη ὁ τρισμακάριος, καὶ ἔλαβε τὸν τῆς ὁμολογίας στέφανον. ¹

¹ Τοῦτου τὸ μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Κύριος Θεοδώρητος ἐν κεφαλαίῳ λη' τοῦ πέμπτου βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας. Τοῦτον δὲ ὀνομάζει καὶ Ὁρμίσδην. Ὅρα περὶ τοῦτου εἰς τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Μαρτίου ἐν τῷ συναξαρίῳ τοῦ Ἐπισκόπου Αὐδα.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ἐπισκόπου Ἀγκύρας.

- † » Δῶρον τῷ δωρῇ τῇ πόλει τῆς Ἀγκύρας,
- » Ἦ Θεόδωρε ἐκ Θεοῦ τοῦ τῶν ὄλων.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΔΑΣΙΟΣ, ΣΕΒΗΡΟΣ,
ΑΝΔΡΩΝΑΣ, ΘΕΟΔΩΤΟΣ καὶ ΘΕΟΔΩΤΗ
ξίφει τελειοῦνται.

- » Σύμμηκτος ἕστω καὶ γυνὴ τοῖς ἀνδράσι,
- » Τετμημένοις τέσσαρσι συντετμημένη.

Ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν ΗΛΙΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Τῶν ἀρετῶν εἰς ἄρμα προβάς Ἡλίας,
- » Πόλῳ προσήλθεν ὡσπερ ἄλλος Ἡλίας.

Οἱ ἅγιοι ἐν τῇ μάρτυρες ξίφει τελειοῦνται

- » Ψυχῆς ἀτρέπτοις χερσὶ τμηθέντες πλάνων,
- » Πλάνην περιτρέπουσιν ἄνδρες ἐννέα.

Οἱ ἅγιοι εἰκοσιοκτὼ μάρτυρες πύρρι τελειοῦνται.

- » Φλέγουσιν ἄνδρες πέντε δις καὶ δις δῶν,
- » Οἷς συμφλέγουσι πέντε δις καὶ δις δῶν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις, Χριστέ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν
ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΥ τοῦ μεγάλου τοῦ ἐν τῷ Ὁλύμπῳ.

- » Τὸν Ἰωαννίκιον ἐκ γῆς λαμβάνει,
- » Ὁ τῷ λόγῳ γῆν τοῦ Θεοῦ πῆξας λόγος.
- » Σῆμά σοι ἐν γε τετάρτῃ Ἰωαννίκιος χεῦσαν.

Οὗτος ὁ μακάριος Ἰωαννίκιος ἐγεννήθη κατὰ τὸν εἰκοστὸν τέταρτον χρόνον τῆς τυραννίδος τοῦ θηριωνύμου καὶ εἰκονομάχου Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἐν ἔτει ψμ' (740) ἀπὸ πατέρα μὲν καλούμενον Μυριτρίκην, ἀπὸ μητέρα δὲ ὀνομαζομένην Ἀναστασῶν, πατρίδα ἔχων τὴν Βιθυνίαν. Οὗτος λοιπὸν ὅτε ἐρθασεν εἰς μέτρον ἀνδρικήας ἡλικίας ἀπῆλθε μετὰ τοῦ βασιλέως εἰς τὸν πόλεμον τὸν κατὰ τῶν Βουλγάρων καὶ μεγάλας ἀνδραγαθίας καὶ νίκας ἐποίησε, κατακόψας μὲν πολλοὺς ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους, λυτρώσας δὲ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ὁμοφύλους Γραικοὺς.

Ἐπειτα καταφρονήσας τὴν δόξαν καὶ τιμὴν τὴν ὁποίαν ἐμελέτα ὁ βασιλεὺς νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν διὰ τὰς ἀνδραγαθίας του, ἔρχεται εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Ὁλύμπου καὶ ἐκεῖ ἀκουσας μὲ τὰ

ῥά του θεῖαν φωνὴν, ἀνέβη εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη τοῦ βουνοῦ. Ἐκεῖ δὲ εὕρισκε δύω μοναχοὺς, οἱ ὅποιοι ποτὲ μὲν δὲν ἐθεωρήθησαν ἀπὸ ἀνθρώπων, ἐφοροῦσαν δὲ τρίχινά φορέματα, καὶ ἐτρέφοντο μὲ ἀγρίας βοτάνας. Τοὺτους δὲ εὕρων, μανθάνει ἀπὸ αὐτοῦς, ὅτι σκοπὸν ἐμελέτα εἰς τὴν καρδίαν του, καὶ χάριν εὐλογίας λαμβάνει ἀπὸ αὐτοῦς ἐν φόρεμα. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν τὸ ὀνομαζόμενον τοῦ Τριχάλικος· ἔπειτα μεταβαίνει εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Αὐγάρων¹ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ φθάνει εἰς τὰ βουνὰ τῆς Κοντουρίας. Καὶ μαθὼν μόνον τριάκοντα ψαλμοὺς, ἐψάλλεν αὐτοὺς μεθ' ἐνὸς τροπαρίου οὕτω συνθεθειμένου « ἡ ἐλπίς μου ὁ Θεός, καταφυγή μου ὁ Χριστός, σκέπη μου τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον.» Οὕτω λοιπὸν διαπεράσας τόπους πολλοὺς ὁ αἰδιμὸς, καὶ ποιήσας θαυμάσια μεγάλωτατα, προσεῖπε καὶ διὰ τὰ πράγματα ὅσα ἐμελλον νὰ γένωσι, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ἀντιδίου, ἀνεπαύθη ἐκεῖ ἐν εἰρήνῃ, πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, διότι ἦτο γρόνων ἐννενηκοντατεσσάρων ὅτε πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον).²

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων ΝΙΚΑΝΩΡΟΥ Ἐπισκόπου Μύρων, καὶ ΕΡΜΑΙΟΥ Πρεσβυτέρου χειροτονηθέντων παρὰ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Τίτου.³

- » Θεὸν ποιοῦντας ζῶντα μάρτυρας· δῶν,
- » Καὶ ζῶντας ἐνθάπτουσι πικρῶς τῷ τάφῳ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐπειδὴ ἀπέσπων πολλοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τὰ εἰδῶλα καὶ ἐπανέφερον εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διεβλήθησαν εἰς τὸν κόμητα τῆς πόλεως Λιβάνιον, ὁ ὁποῖος δέσας τοὺς ἁγίους εἰς τὰ ἀλόγα ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἐφυλάττοντο μόνον διὰ νὰ παρατρέχωσιν, ἐδίωξεν αὐτά. Τὰ δὲ ἀλόγα βιαίως διωκόμενα, τόσον πολλὰ ἔσυραν τοὺς ἁγίους, ὥστε αἱ σάρκες αὐτῶν κατεκόπησαν καὶ ὅλη ἐκείνη ἡ γῆ ἐκοκκίνισεν ἀπὸ τὸ αἷμά των· ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ κρεμασθῶσιν οἱ ἅγιοι ὑψηλὰ καὶ νὰ

¹ Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῆ, καὶ ἐν τῷ κατὰ πλάτος βίῳ αὐτοῦ γράσσεται: Ἀγάρων.

² Σημειῶσαι, ὅτι τὸν βίον τοῦ ὁσίου Ἰωαννίκιου συνέγραψεν ἑλληγιστὴ ὁ Μεταφραστῆς, οὗ ἡ ἀρχή: «Τὴν πρὸς ἀρετὴν ὁδόν.» (σῶζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

³ Ὅρα εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Τίτου κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Αὐγούστου.

κτυπώνται με σπάθην ξυλίνην. Μετά ταῦτα ἐρρίφθησαν εἰς κάμινον πυρός, καὶ ἐπειδὴ ἐμειναν ἀβλαβεῖς ἀπὸ τοῦ πῦρ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ ἐπρόσταξεν ὁ ἀπάνθρωπος τύραννος νὰ ἐμπήξωσι καρφία εἰς τὰς καρδίας, εἰς τὰς κεφαλὰς καὶ εἰς τὰ σπλάγγνα τῶν ἁγίων, καὶ ἀκόμη ζωντανούς ὄντας, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκλείσωσι μέσα εἰς τάφον. Ὅθεν οὕτω κατακλεισθέντες οἱ μακάριοι, ἀπὸ τὴν σκληρὰν καὶ ἀνυπόφορον βίαν παρέδωκαν τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

Ὁ ἅγιος ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ ὁ ἀπὸ Μίμων ἔγειρε τε λειοῦται.

» Ὁ Πορφύριος εὐστόλιστος ἐκ ξίφρου,

» Λαμπρὰν στολισθεὶς πορφύραν τῶν αἱμάτων.

Ἦ Ὅστος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ ἐν ἔτει σσ' (270) καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν πόλιν Ἐφεσον, ἀναθρεμμένος δὲ εἰς τὰ θέατρα ὁμοῦ με τοὺς μίμους ἦτοί τοὺς ὑποκρινομένους παντὸς ἀνθρώπου σχῆμα καὶ κίνημα. Ὅστος λοιπὸν διὰ τὴν αἰσχρὰν καὶ κατηγορημένην ταύτην τέχνην του, ἠκολούθει μὲ τὸν κόμητα τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ὑπῆγε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Καισάρειαν. Καὶ μίαν φορὰν ὑποκριθεὶς τὸ ἅγιον βάπτισμα τῶν χριστιανῶν, ἐβαπτίσθη ἀπὸ ἑνα ἄλλον μίμον ὑποκρινομένον ψευδῶς, ὅτι εἶναι ἐπίσκοπος ἐνεπαίζον δηλαδὴ καὶ οἱ δύο καὶ ἐπεριγέλων τὰ ἰδικά μας μυστήρια. Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ ἐβαπτίσθη, ἐνεδόθη καὶ λευκὸν φόρεμα, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν βαπτιζομένων, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ἐδέχθη τέλειον τὸν χριστιανισμὸν μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ χάριν. Διότι ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθη ἐφάνησαν ἐμπροσθεν αὐτοῦ Ἀγγέλαι, οἱ ὅποιοι τὸν ἐδίδαξαν νὰ προσεύχηται κατ' ἀνατολὰς, καὶ νὰ τυπῶνῃ εἰς τὸ μέτωπον καὶ εἰς ὄλον τὸ σῶμά του τὸν τίμιον σταυρόν. Ἐκ τοῦ τοιοῦτου δὲ θαύματος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ διὰ νεφέλης βαπτισθέντες προσῆλθον εἰς τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Ὅθεν ἐπειδὴ ὁ Κόμητης ἐπρόσταξε τὸν ἅγιον Πορφύριον νὰ ἀρνήσῃ τὴν τῶν χριστιανῶν πίστιν, καὶ ἐκεῖνος δὲν ἠθέλησε, διὰ τοῦτο ἀπεκεφάλισαν αὐτόν καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ αἰδίδμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εὐρίσχεται μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

Διήγησις εἰς τὸν θρήνον τοῦ προφήτου ΙΕΡΕ-

ΜΙΟΥ' περὶ τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ εἰς τὴν ἄλωσιν ταύτης, καὶ περὶ τῆς ἐκστάσεως Ἀβιμέλεχ.

† » Μάτην τί θρηνεὶς τὴν ὑβρίστριν πόλιν,

» ἢ τῶν Προφητῶν πενθικώτατος πέλων;

Ὁ μέγας οὗτος προφήτης Ἱερεμίας ἦτον ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον Ἀναθώθ· πολλὰ δὲ ἐπροφήτευσεν διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ Βαβυλῶνα, ὁμοίως καὶ διὰ τὴν ἐνσαρκον οἰκονομίαν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν φαίνεται ὅλη ἡ δύναμις καὶ τὸ κράτος τῆς προφητείας. Τοῦτον τὸν προφήτην ἔδειρε μίαν φορὰν δυνατὰ Πασχώρ ὁ υἱὸς τοῦ Ἐμὴρ ὁ προεστὼς τοῦ οἴκου Κυρίου, καὶ εἰς τὸν καταράτην αὐτὸν ἔβαλεν, διότι ἐπένοιθε καὶ ἐλυπαίτο διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ἐμελλε νὰ πάθῃ ἡ Ἱερουσαλήμ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοῦ Θεοῦ πρόνοια ἐλύτρωσε τὸν προφήτην ἀπὸ τὸν καταράτην, διὰ τοῦτο αὐτὸς λυτρωθεὶς, ἐπροφήτευσεν καὶ εἶπεν εἰς τὸν Πασχώρ. « Τὸ ὄνομά σου θέλει γένῃ μετοικον καὶ ξένον ἀπὸ τὴν γῆν ταύτην τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐνταυτῶ θέλει σὲ ἐλέγξει ἡ ἀποστασία σου, διότι ἐπικατάρατος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὅστις κάμνει τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου μετ' ἀμέλειαν. Ἐπικατάρατος ὁ ποιῶν τὰ ἔργα Κυρίου ἀμελῶς. » (Ἱερ. μὴ. 10).

Εἰς δὲ τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως Ἰωακείμ ἐθρήνει ὁ Ἱερεμίας τὴν Ἱερουσαλήμ· οἱ δὲ ψευδοπροφῆται παρεκίνησαν τοὺς ἱερεῖς νὰ θανατώσωσιν αὐτόν· ὁ δὲ υἱὸς Σαφάν Ληραηκάμ, ὦν μετὰ τοῦ Ἱερεμίου, ἐμπόδιζε νὰ τὸν θανατώσωσιν. Τότε εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς Ἱερεμίαν κάμει εἰς τὸν ἑαυτόν σου δεσμὰ ξύλινα καὶ βάλε αὐτὰ εἰς τὸν λαιμόν σου, καὶ θέλω σὲ ἀποστεῖλῃ εἰς τὸν βασιλέα Μιθᾶβ καὶ Ἰδουμαίας καὶ Τύρου καὶ Σιδῶνος. Ταῦτα δὲ ποιήσας ὁ Προφήτης, τὰ ἔβαλεν εἰς τὸν λαιμόν του. Τότε Ἀνανίας ὁ υἱὸς Ἀζῶρ ὁ ψευδοπροφήτης ἐσηκώθη, καὶ λαθὼν τὰ δεσμὰ ἀπὸ τὸν λαιμόν τοῦ Ἱερεμίου, συνέτριψεν αὐτὰ ἔμπροσθεν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ λαοῦ, λέγων οὕτως εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς με. Θέλω συντρίψαι τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος ἀπὸ τὸν λαιμόν ὅλων τῶν ἐθνῶν. Τότε εἶπεν ὁ Ἱερεμίας πρὸς τὸν ψευδοπροφήτην ὁδῶτα εἶναι τὰ χεῖλη σου καὶ ἡ καρδία σου ἐρεύγεται φαρμάκιον, διότι τάδε λέγει ἡ ἀλήθεια καὶ ὁ Θεός. « Δεσμὰ ξύλινα συνέτριψας; ἀντὶ τούτων δεσμὰ σιδηρὰ θέλω κάμει, λέγει Κύριος Παντοκράτωρ, καὶ θέλω βάλλῃ αὐτὰ εἰς τὸν τράχηλον τῶν ἐθνῶν· σὺ δὲ Ἀνανία ταχέως θέλεις ἀπορροῖψαι τὴν ψυχὴν σου καὶ ὦ τοῦ θαύματος! τὸ ἔργον ἦ-

κολούθει εἰς τὸν λόγον τοῦ προφήτου, διότι μετὰ ἑπτὰ μῆνας ἐκεῖνος ἀπέθανε. Κατὰ δὲ τὸν δέκατον ὄγδωρον χρόνον τῆς βασιλείας τοῦ Σεδεκίου βασιλέως Ἰούδα ἐπένθει ὁ Ἰερεμίας διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ· ὤθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐβλήθη εἰς φυλακὴν, ὅτε σχεδὸν ἐπλησίασαν οἱ Χαλδαῖοι καὶ Βαβυλώνιοι πλησίον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἀλλὰ δὲν ἤξεύρω πῶς, ἐξελθὼν ὁ προφήτης ἔξω τῆς φυλακῆς καὶ πορευθεὶς εἰς τὴν γῆν Βενιαμὴν διὰ ἀναγκασίαν ὑπόθεσίν του, ἐπιάσθη ἐκεῖ ἀπὸ τὸν λαὸν τῶν Χαλδαίων καὶ δαρθεὶς ἀπὸ αὐτοῦς, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν.

Ἄρ' οὐ δὲ ἐκεῖ διέτριψεν ἱκανὸν καιρὸν ὁ Ἰερεμίας, ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν κρυφίως ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ἔπειτα λέγει εἰς αὐτόν· ἐπειδὴ καὶ εὐεργετήθης παρ' ἐμοῦ, εἰπέ ἐκεῖνο ὅπερ μέλλει νὰ γένη εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας μου. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ προφήτης εἶπε· δὲν εἰμαι ἐγὼ ὅστις σοι λαλῶ βασιλεῦ, ἀλλὰ εἶναι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ὅπερ λαλεῖ ἐν ἐμοί· καὶ ἐκεῖνα ὅσα ἔγραψα, ἔγραψα (δηλαδὴ ὅσα ἔγραψα εἶναι ἀληθινὰ καὶ ἀμετάθετα). Ὅθεν βιάλλεται πάλιν ὁ μακάριος προφήτης εἰς τὴν φυλακὴν· οἱ δὲ διαβολεῖς ἠνώχλου πάλιν τὸν βασιλέα λέγοντες, ὅτι ὁ Ἰερεμίας καὶ εἰς τὴν φυλακὴν εὐρισκόμενος, ψυχραίνει τὰς καρδίας τῶν πολεμιστῶν, κηρύττων ἀντὶ εἰρήνης πόλεμον καὶ ταραχὴν· ὤθεν κάλλιον εἶναι νὰ θανατωθῆ εἰς διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν πολλῶν· ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπε πρὸς αὐτοῦς, ἰδοὺ αὐτὸς εὐρίσκεται εἰς τὰς χεῖράς σας. Τότε λοιπὸν ἔρριψαν τὸν Ἰερεμίαν εἰς τὸν λάκκον τοῦ Μελχίου καὶ εἰς τὸν βόρβορον τῶν νεκρῶν.

Μαθῶν δὲ τοῦτο ὁ Ἀθιμέλεχ, εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα· διατί ἐκακοποίησας, ὦ βασιλεῦ, τὸν ἄνδρα Ἰερεμίαν; ὁ βασιλεὺς ἀπεκρίθη, δὲν ἔκαμα τοῦτο μὲ τὸ θέλημά μου ἀλλὰ διὰ τὸν φόβον τοῦ λαοῦ· ὤθεν λάβε μετὰ σοῦ τριάκοντα ἄνδρας δυνατοῦς, καὶ πορευθεὶς ἐκβαλε αὐτὸν ἀπὸ τὸν λάκκον. Ὁ δὲ Ἀθιμέλεχ πορευθεὶς μὲ ταχύτητα ἐξέβαλε τὸν Ἰερεμίαν ἀθλαβῆ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Τότε ὁ βασιλεὺς καλέσας τὸν Ἰερεμίαν πλησίον του λέγει πρὸς αὐτόν· Μὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ἐκεῖνο ὅπερ μέλλω νὰ σοῦ ζητήσω. ὁ δὲ Ἰερεμίας ἀπεκρίθη· Διατί ἀποστρέφεσαι τὴν ἀλήθειαν, ὦ βασιλεῦ; ἐγὼ δὲν εἰμαι κήρυξ τοῦ ψεύδους, κἄν καὶ πολλάκις θανατώσῃς με. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὤμοσε λέγων, Ζῆ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου! δὲν θέλω σὲ φονεύσει, ὅτι καὶ ἂν ἤθελές μοι εἶπῃ, οὐδὲ

θέλω σὲ παραδώσει εἰς τὰς χεῖρας τῶν αἰμοβόρων ἀνδρῶν· Ὅθεν ὁ Ἰερεμίας εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα· ἂν φυλάξῃς τὴν συμβουλὴν μου, ὦ βασιλεῦ, καὶ ἐξέλθῃς καὶ ὑποδεχθῇς τοὺς Βαβυλωνίους, ἤξευρε ὅτι θέλεις λυτρώσει τὴν ζωὴν σου, καὶ ἡ πόλις αὕτη τῶν Ἱερεσολύμων δὲν θέλει ἀπολεισθῆ· Εἰ δὲ καὶ σταθῆς ἐναντίος εἰς αὐτοῦς, ἤξευρε ὅτι δὲν θέλεις γλυτώσει ἀπὸ τὰς χεῖράς των, ἀλλὰ καὶ ἡ πόλις αὕτη θέλει ἀφανισθῆ ἀπὸ τὸ πῦρ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐλογίασεν ὡς φλυασίαν τὰ λόγια τοῦ προφήτου, διὰ τοῦτο δὲν ἐγλύττωσεν ἀπὸ τὸν πόλεμον καὶ τὴν ὀρμὴν τῶν Βαβυλωνίων. Ὅθεν αὐτοὶ ἐλθόντες ἐπερικύκλωσαν τὴν πόλιν τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ ἐμποδίσαντες τὰς τροφὰς ὅσαι ἤρχοντο ἔξωθεν μέσα εἰς αὐτήν, ἐπροξένησαν εἰς τὴν πόλιν μεγάλην πείναν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς φοβούμενος διὰ νὰ μὴ θανατωθῆ μέσα εἰς τὴν πόλιν, φεύγει τὴν νύκτα μετὰ τῶν ἀνθρώπων του· οἱ δὲ Χαλδαῖοι τοῦτον κυνηγήσαντες, συνέλαβον καὶ ἐθανάτωσαν τοὺς υἱοὺς του ἐμπροσθεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, τοῦ δὲ βασιλέως Σεδεκία ἐξώρυσαν τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ δεδεμένον κατέβασαν αὐτὸν εἰς τὴν Βαβυλώνα καὶ ἔβαλον μέσα εἰς ἓνα μύλον, ἔχοντες αὐτὸν παίγιον· εἰς τὴν παιδείαν δὲ ταύτην εὐρίσκατο ἕως εἰς τὰς ὑστερινὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του. Ὁ δὲ Ναβουζαρδάν ὁ ἀρχιμάγειρος τοῦ βασιλέως Ναβουχοδονόσορ, ἐμβαίνων εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔκασεν αὐτήν καὶ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ἔκαμε κονιορτόν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ἰερεμίου. Ἰσπερον δὲ ἀπὸ ἐβδομήκοντα χρόνους πάλιν ἐλύθη ἡ αἰχμαλωσία τῆς Ἱερουσαλήμ, καθὼς ἐμπροσθεν θέλει ῥηθῆ. Πῶς δὲ ἐγενεῖν ἡ ἀλωσις καὶ ἡ αἰχμαλωσία τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ποῖα εἶσι τὰ λαληθέντα ὑπὸ Κυρίου πρὸς τὸν Ἰερεμίαν λέγομεν τώρα ἐδῶ. Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐλάλησε Κύριος πρὸς Ἰερεμίαν λέγων Ἰερεμία, ἐξέλθε ἐκ τῆς πόλεως μετὰ τοῦ Βαροῦχ, ἐπειδὴ θέλω ἀφανίσει αὐτήν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες κατοικοῦσιν εἰς αὐτήν, διότι αἱ ἐδικαί σας προσευχαί εἶναι ὡς στήλοι ἀκίνητοι εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ταύτης καὶ κυκλόνουσιν αὐτήν ὡς τεῖχος ἀδαμάντινον. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐξέλθε ἀπὸ αὐτήν, προτοῦ νὰ τὴν περικυκλώσῃ ἡ δύναμις καὶ τὸ στρατεῦμα τῶν Χαλδαίων. Τότε ἐλάλησεν ὁ Ἰερεμίας πρὸς τὸν Θεὸν λέγων· Παρακαλῶ σε, Κύριε, συγχώρησόν μοι τῷ δούλῳ σου νὰ λαλήσω ἐμπροσθέν σου· καὶ εἶπε Κύριος· λάλει. Τότε εἶπεν Ἰερεμίας· Κύριε, παραδίδεις τὴν πό-

λαν ταύτην εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων διὰ νὰ καυχῆθωσιν αὐτοί, καὶ νὰ εἴπωσιν, ὅτι ἐνίκησαν αὐτήν: Κύριέ μου, ἂν ἦναι θέλημά σου νὰ ἀφανισθῇ ἡ πόλις αὕτη, ἄς ἀφανισθῇ ἀπὸ τὰς χεῖράς σου, καὶ ὄχι ἀπὸ τοὺς Χαλδαίους. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός, σὺ σηκώθητι καὶ ἐξέλθε ἐξ αὐτῆς, οἱ δὲ Χαλδαῖοι δὲν θέλουσι καυχῆθῃ, διότι ἐὰν ἐγὼ δὲν ἀνοίξω τὰς πύλας τῆς Ἱερουσαλήμ αὐτοὶ μόνοι νὰ ἔμβωσιν εἰς αὐτήν δὲν δύναται. Ὑπάγε εἰς τὸν Βαρούχ καὶ εἰπέ αὐτῷ ὅσα σοὶ λέγω, καὶ κατὰ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς νυκτὸς ἔλθετε εἰς τὰ τεῖχη τῆς πόλεως καὶ βλέπετε, διότι ἐὰν ἐγὼ δὲν ἀνοίξω εἰς τοὺς Χαλδαίους, αὐτοὶ μόνοι νὰ ἔμβωσιν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ δὲν δύναται. Καὶ ἄφ' οὗ εἶπε ταῦτα ὁ Κύριος ἐχωρίσθη ἀπὸ τὸν Ἱερεμίαν· ὁ δὲ Ἱερεμίας ὑπῆγεν εἰς τὸν Βαρούχ καὶ ἐφάνερωσε ταῦτα εἰς αὐτόν· ἐλθόντες δὲ καὶ οἱ δύο εἰς τὸν ναὸν ἔσχισαν τὰ ἐνδύματά των καὶ ἔβαλον στάχτην εἰς τὰς κεφαλὰς των καὶ ἐθρήνουν τὴν πόλιν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐλθόντες κατὰ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς νυκτὸς εἰς τὰ τεῖχη τῆς πόλεως, ἤκουσαν φωνὰς σαλπίγγων καὶ ἤλθον Ἄγγελοι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κρατοῦντες λαμπάδας εἰς τὰς χεῖράς των καὶ ἐστάθησαν ἐπάνω εἰς τὰ τεῖχη τῆς πόλεως. Βλέποντες δὲ αὐτοὺς ὁ Ἱερεμίας καὶ ὁ Βαρούχ, ἔκλαυσαν καὶ εἶπον· τῶρα εἶναι ἀληθινός ὁ λόγος ὃν ἐλάλησεν ὁ Θεός, καὶ εἶπον εἰς τοὺς Ἄγγέλους· Παρακαλοῦμέν σας νὰ μὴ γαλασθῇ ἡ πόλις, ἕως οὗ καλήρωμεν εἰς τὸν Θεόν.

Τότε ὁ Ἱερεμίας ἐλάλησε λέγων· Δέομαί σου, Κύριε, πρόσταξόν νὰ καλήρωσω ἐμπροσθέν σου καὶ εἶπε Κύριος, κἀλεῖ· καὶ εἶπεν Ἱερεμίας· Ἰδοὺ ἐπληροσφορήθημεν, ὅτι θέλεις παραδώσει τὴν Ἱερουσαλήμ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν τῆς, καὶ ὁ λαός σου Ἰσραὴλ θέλει ὑπάγῃ αἰχμαλώτος εἰς τὴν Βαβυλώνα· λοιπὸν τί νὰ κάμωμεν τὰ ἅγια σκευὴ τοῦ ναοῦ σου; καὶ εἶπεν ὁ Κύριος· Παράδος ταῦτα εἰς τὴν γῆν λέγων, «ἄκουε γῆ τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, ὅστις σὲ ἔκτισεν ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα καὶ σὲ ἐσφράγισε μὲ ἐπτὰ σφραγίδας καὶ μὲ ἐπτὰ καιροῦς. Καὶ ἡ ὁποία μετὰ ταῦτα θέλεις λάβῃ τὴν ὠραιότητά σου, φύλαξον τὰ ἅγια σκευὴ τῆς λειτουργίας, ἕως τῆς συναθροίσεως τοῦ ἡγαπημένου λαοῦ.» Ἐπειτα ἐλάλησε πάλιν Ἱερεμίας λέγων· παρακαλῶ σε Κύριε, τί νὰ κάμω εἰς τὸν Αἰθίοπα Ἀβιμέλεχ, ὅτι πολλὰς εὐεργεσίας ἐποίησεν εἰς ἐμέ τὸν δοῦλόν σου; διότι αὐτὸς μὲ ἐξέβαλεν ἀπὸ τὸν λάκκον τοῦ βορβόρου, μέσα εἰς τὸν ὅποιον μὲ ἔρριψαν, καὶ δὲν θέλω

νὰ ἰδῇ τὸν ἀφανισμόν τῆς πόλεως, διὰ νὰ μὴ πῆξῃ καὶ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὸν φόβον του, ἐπειδὴ εἶναι δειλὸς καὶ μικρόψυχος. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἱερεμίαν· ἀπόστειλον αὐτὸν εἰς τὸν ἀμπέλωνα τοῦ Ἀγρίππα, καὶ θέλω σκεπάσει αὐτὸν ὑποκάτω εἰς τὴν σκιάν τοῦ βουνοῦ, ἕως νὰ γυρίσῃ ὁ λαός ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν.¹

¹ Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι παρὰ τῷ συναξαριστῇ γράφονται καὶ τὰ λόγια ταῦτα· «Δὲ δὲ Ἱερεμία ἀπέλθε μετὰ τοῦ λαοῦ εἰς Βαβυλώνα καὶ μεῖνον με αὐτοὺς εὐαγγελιζόμενος. Τὰ λόγια ὅμως ταῦτα δὲν ἀναφέρονται εἰς τὴν ἀρίαν Γραφήν· ἀλλ' ἄλλος τις ἔγραψε ταῦτα ἀπεριέργως καὶ τολμηρῶς, καθὼς τῷ ἐφάνη, μὴ στοχασθεὶς ἀκριβῶς τὰ ἐν τῇ βίβλῳ τοῦ προφήτου Ἱερεμίου περιεχόμενα, διότι ἐν ταύτῃ ἀναγινώσκουμεν, ὅτι ὁ Ἱερεμίας δὲν ὑπῆγεν εἰς τὴν Βαβυλώνα, ἀλλὰ μετὰ τὴν αἰώσιν τῆς Ἱερουσαλήμ κατέβη εἰς Αἴγυπτον ἐν Τάρνακι (αἱ ὁποῖαι Ἑλληνιστὶ λέγονται Δάρνακι) καὶ ἐκεῖ ἐπροφήτευσεν ὡς βιβαιοῦται τοῦτο πρῶτον ἀπὸ τῶν κεφάλαιον τοῦ Ἱερεμίου, ὅπου ὁ ἴδιος λέγει· «Καὶ ἐσθῆλον εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐσθῆλον ἐν Τάρνακι· καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν ἐν Τάρνακι λέγων·» καὶ τὰ λοιπὰ. Δείκνυται δὲ καὶ ἀπὸ τῶν κεφάλαιον τοῦ αὐτοῦ, ὅπου εἶπεν εἰς τὸν Σαραϊνὸν ὁ Ἱερεμίας ταῦτα· «Ἢὰ εἶπεν Ἱερεμίας πρὸς Σαραϊνὸν, ὅταν ἔλθῃς εἰς τὴν Βαβυλώνα, καὶ ὄψῃ καὶ ἀναγνώσῃ πάντας τοὺς λόγους τούτους· «Καὶ ἔσται ὅταν πάσῃ τοῦ ἀναγινώσκων τὸ βιβλίον τοῦτο, καὶ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ λίθον, καὶ ρίψει αὐτὸ εἰς μέσον τοῦ Εὐφράτου» (στ' σ. 61). Ταῦτα δὲ τὰ λόγια δὲν ἤθελεν εἰπεῖ ὁ Ἱερεμίας, ἂν αὐτὸς ὑπῆγενεῖν εἰς τὴν Βαβυλώνα.

Δεύτερον, ἀπὸ τὸν σοφὸν Θεοδώρητον, διότι αὐτὸς λέγει ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ ρ' ψαλμοῦ· «Τινὲς θραοὺ πρῆγμα τετολμηκότες ἐπέγραψαν τῷ ψαλμῷ τούτῳ «εἰς Ἱερεμίου.» Ἱερεμίας δὲ οὐκ ἀπήγθη εἰς Βαβυλώνα μετὰ τῶν δουραλῶντων· ἀλλ' ὀλίγον ἐν Ἱερουσαλήμ ἐμαγαλῶν χρόνον, ὑπὸ τῶν παρανόμων βίαιαις Ἰουδαίων, τῆς εἰς Αἴγυπτον ὁδοῦ αὐτοῖς κεκοινωνήκει. Πῶς οὖν ἀρμόττει αὐτῷ λέγειν, «Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλώνας ἐκεῖ ἐκαθίσταμεν καὶ ἐλαλύσαμεν;» οὐδεὶν τὰ αὐτὰ λέγει ὁ αὐτὸς Θεοδώρητος· καὶ εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ζδ' ψαλμοῦ τὴν λέγουσιν ὀδὴ Ἱερεμίου καὶ Ἰεζεκίηλ· καὶ τὰ λοιπὰ. Τρίτον τοῦτο βιβαιοῦται ἀπὸ τὸν ἱερὸν Θεοφύλακτον Βουλγαρῆς, διότι αὐτὸς ἐν τῇ ὑποθέσει τῆς εἰς τὸν Ἰωνᾶ ἐρμηνείας λέγει· «Τὸν θεοπέσιον Ἱερεμίαν ποσαύτης ἤξιωσε τιμῆς τῶν Βαβυλωνίων ὁ βασιλεὺς (ὁ Ναβουχοδονόσορ ὀκταδὴ) ὡς αἴρειαν αὐτῷ τῆς οἰκήσεως δοῦνα. Καὶ τοὺς μὲν ἄλλους πάντας βασιλεῖς καὶ ἄρχοντας, αἰχμαλώτους ἀπήγαγε. Τούτῳ δὲ μόνῳ δέδωκεν ἐξουσίαν διαγεῖν ὅπου βούλεται.» Σημειοῦμεν δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι παρὰ τῇ ἐν Λευίτῃ ἐκδόσει τῇ γραικολατινικῇ τῶν τοῦ Θεοδώρητου συγγραμμάτων, καὶ τοῦτο ἀναφέρεται ἐν τοῖς ὑποσημειώμασι τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ ζδ' ψαλμοῦ· «Ὅτι ὁ Ἱερεμίας πύργον ὑψηλὸν οἰκοδομήσας καὶ αὐτὸν ἀναπαυκείσας, ἐν τούτῳ τοῦς θρηνοῦς συνέγραψεν ὀλοφυρόμενός, τοῦτο μὲν τὴν Ἱερουσαλήμ, τοῦτο δὲ τὸν ἐξανδραποδισμὸν τοῦ λαοῦ. Φαίνεται δὲ ὅτι ἄφ' οὗ συνέγραψε τοὺς θρηνοῦς ἐν τῇ γῇ τῆς Ἱερουσαλήμ, τότε κατέβη εἰς Αἴγυπτον.

Τότε λοιπόν ὁ Ἱερεμίας ἐπῆρε τὰ ἅγια σκεύη τῆς λειτουργίας κατὰ προσταγὴν Θεοῦ καὶ ἔβαλεν αὐτὰ ἐντὸς μιᾶς πέτρας, σφραγίσας εἰς αὐτὴν μὲ τὸ δακτυλιδίον του τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἦτοι τὸ τετραγράμματον Ἰεχωβά, τὸ ὁποῖον δηλοῖ κατὰ τοὺς ἐβδομήκοντα, Κύριος· καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ὁ τύπος τῆς σφραγίδος ἔγεινε τόσον βαθύς, ὡς νὰ ἐγλυφῆ μὲ σμύλην σιδηρᾶν. Εσχέπαζε δὲ τὴν πέτραν μία νεφέλη, διὰ νὰ ἦναι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δυσκολογνωρίστος· εὐρίσκειται δὲ ἡ πέτρα αὕτη ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅπου κατεσκευάσθη ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ πρότερον ἐπὶ Μωυσέως.¹ Ἐὼ πρῶτῃ δὲ λέγει ὁ Ἱερεμίας εἰς τὸν Ἀβιμέλεχ· λάβε τὸ κοφίνιον τέκνον καὶ ὑπάγε εἰς τὴν ἄμπελον τοῦ Ἀγρίππα διὰ μέσου τῆς ὁδοῦ τοῦ βουνοῦ, καὶ φέρε σῦκα διὰ νὰ φάγωσιν οἱ ἀσθενεῖς τοῦ λαοῦ, ὅτι εἰς σέ εἶναι ἡ εὐφροσύνη αὐτῶν καὶ

εἰς τὴν κεφαλὴν σου στέκεται ἡ δόξα των· καὶ εὐθὺς ὑπῆγεν εἰς τὴν ἄμπελον· ὅτε δὲ ἐκεῖνος ὑπῆγεν ὁ ἥλιος ἐβασίλευσε, καὶ ἰδοὺ ἦλθον τὰ στρατεύματα τῶν Χαλδαιῶν καὶ περιεκύκλωσαν τὴν Ἱερουσαλήμ· ἐσάλπισε δὲ ὁ μέγας Ἄγγελος λέγων, Ἐμβε εἰς τὴν πόλιν ὅλη ἡ δύναμις τῶν Χαλδαιῶν, διότι ἰδοὺ ἠνοίχθη εἰς σὰς ἡ πόλις. Τότε ὁ Ἱερεμίας λαβὼν τὰ κλειδιά τοῦ ναοῦ ἐκβῆκεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, καὶ ἔρριψεν αὐτὰ ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἥλιον καὶ εἶπε· λάβε ταῦτα καὶ φύλαξον ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος θέλει σέ ἐξετάσει δι' αὐτά· ἐπειδὴ ἡμεῖς δὲν εὐρέθημεν ἄξιοι νὰ τὰ φυλάξωμεν. Ὁ δὲ Ἀβιμέλεχ λαβὼν τὰ σῦκα ἐν τῷ καύματι, εὔρε δένδρον καὶ ἐκάθισεν ὑποκάτω εἰς τὴν σκιάν του, διὰ νὰ ἀναπαυθῆ ὀλίγον· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν ὑποκάτω εἰς τὸ κοφίνιον, ὦ τοῦ θαύματος! ἐκοιμήθη ἐκεῖ χρόνους ἐβδομήκοντα. Τοῦτο δὲ ἔγεινε κατὰ προσταγὴν Θεοῦ, διὰ τὸν λόγον, ὃν εἶπεν εἰς τὸν Ἱερεμίαν, ὅτι ἐγὼ θέλω σκεπᾶσαι αὐτόν.

¹ Ἀλλὰ καὶ ὁ Βαρούχ δὲν ἔμεινεν ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ, ὡς γράφεται ἐδῶ· ἀλλὰ κατέβη πρῶτον εἰς τὴν Αἴγυπτον μετὰ τοῦ Ἱερεμίου, ὡς τοῦτο δείκνυται ἀπὸ τὸ ὡγ' κεφάλαιον τοῦ Ἱερεμίου. Ἐπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Βαβυλώνα, καὶ ὕστερον ἀπὸ πέντε χρόνους τῆς ἀλώσεως τῆς Ἱερουσαλήμ ἀνέγνωσε τὸ βιβλίον του εἰς τὸν λαόν. Καθὼς τοῦτο δηλοῦται ἐκ τοῦ πρώτου κεφαλαίου αὐτοῦ, ἐν ᾧ λέγει οὕτως· «Ἐν τῷ ἔτει τῆ πέμπτῃ ἐν ἐβδόμῳ μηνί, ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἔλαθον οἱ Χαλδαῖοι τὴν Ἱερουσαλήμ ἀνέγνω Βαρούχ τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου ἐν ὧσιν Ἰερουσαλήμ καὶ ἐν ὧσιν πάντων τῶν κατοικούντων ἐν Βαβυλώνῃ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σούδ» (Βαρ. κεφ. α'. στίχ. 2.) Διὰ τοῦτο δὲν ἐμεταφράσαμεν, ὅτι ὁ Βαρούχ καὶ Ἀβιμέλεχ ἔπεισαν ἐπιστολὴν εἰς τὴν Βαβυλώνα πρὸς τὸν Ἱερεμίαν διὰ τοῦ Ἀετού, καὶ ὅτι ἐκεῖνος ἐκάθισεν ἐπὶ νεκροῦ καὶ ἀνέστη, καὶ ὅτι ἐφύραεν ὁ Ἱερεμίας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μετὰ τοῦ λαοῦ, καὶ τὰ θύοικα. Ἐπειδὴ αὐτὰ δὲν εἶναι ἀληθινὰ, ὡς ἐναντία εἰς τὴν γραφὴν· πλὴν καὶ τοῦτο ἐποίησα ἐρωτήσας καὶ ἄλλους διδασκάλους καὶ διακριτικούς καὶ μέγιστα τὸν παναγιώτατον καὶ σοφίστατον πρῆφρ Κωνσταντινουπόλεως κύριον Γρηγόριον, οἵτινες ἐδωκάν μοι γνώμην νὰ τὰ ἀρῶμαι ἀμετάφραστα. Ὅτι δὲ Ἱερεμίας δὲν ὑπῆγεν εἰς τὴν Βαβυλώνα, ἀλλ' ὑπῆγεν εἰς Δάφνας καὶ ἐκεῖ ἐλιθοβολήθη, τοῦτο μαρτυρεῖται καὶ ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ Μαΐου κατὰ τὸ Συναξάριον τοῦ Ἱερεμίου. Μαρτυρεῖ τοῦτο καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος εἰς τὰ Ἰουδαϊκά, καὶ ὅρα ἐκεῖ. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἐπιστολῆς, ἣν ἔστειλεν ὁ Ἱερεμίας εἰς τοὺς μελλόντας ἀιχμαλωτισθῆναι εἰς Βαβυλώνα, καὶ ἀπὸ ἐκείνα ὅσα λέγει αὐτοῖς νὰ μὴ προσκυνήσωσι τοὺς ἐν Βαβυλώνῃ θεοὺς καὶ εἰδωλὰ καὶ ἀπὸ αὐτῆς, λέγων, εἶναι ὀλοφάνερρον, ὅτι ὁ Ἱερεμίας δὲν ὑπῆγεν εἰς Βαβυλώνα. Ἐπειδὴ ἂν ὑπῆγε, τίς ἡ χρεια νὰ γράψῃ ἐπιστολὴν; ὅρα δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην μετὰ τὸ βιβλίον τοῦ Βαρούχ.

¹ Πού δὲ ἐφύλαξε ταῦτα ὁ Ἱερεμίας; ὅρα ἀκριβέστερον εἰς τὴν ὑπόσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου τοῦ Ἱερεμίου, κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Μαΐου.

Ἄφ' οὗ δὲ ἐπέοσαν οἱ ἐβδομήκοντα χρόνοι, ἐξύπνησε καὶ εἶπε· γλυκὰ ἐκοιμήθην, πλὴν ὀλίγον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ κεφαλὴ μου εἶναι βεβαρημένη, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἐχώρτασα ὕπνον, καὶ ἀνοίξας τὸ κοφίνιον εὔρε τὰ σῦκα τὰ ὅποια ἀκόμη ἔσταζον γάλα, ὡς νὰ τὰ ἐκοψέ πρὸ ὀλίγης ὥρας, καὶ εἶπεν, ἦθελα ἀκόμη νὰ κοιμηθῶ, ἀλλ' ἐπειδὴ μὲ σπουδὴν καὶ ταχύτητα μὲ ἔστειλεν ὁ Ἱερεμίας, ἐάν κοιμηθῶ, θὰ ἀρροπορήσω καὶ ἐκ τούτου ἐκεῖνος θὰ λυπηθῆ, ὅθεν ἄς ὑπάγω ταχύτερον, διὰ νὰ χαροποιήσω αὐτόν, καὶ ἐκεῖ κοιμηθῶμαι. Λαβὼν λοιπόν τὰ σῦκα, ὑπῆγεν εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ δὲν ἐγνώριζεν οὔτε τὴν Ἱερουσαλήμ, οὔτε τὴν οἰκίαν του, οὔτε κανένα συγγενῆ του ἢ φίλον, καὶ εἶπεν, εὐλογητὸς Κύριος, ἕκστασις ἔγεινεν εἰς ἐμὲ σήμερον· δὲν εἶναι ἡ πόλις αὕτη Ἱερουσαλήμ; ἐπλανήθη ὁ νοῦς μου, ἐπειδὴ δὲν ἐχώρτασα ὕπνον· ἐξῆλθε δὲ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ στοχαζόμενος τὰ σημεῖα, ἔλεγεν· αὕτη ἀληθῶς εἶναι ἡ πόλις μου, δὲν ἐπλανήθην, καὶ πάλιν ἐμβῆκεν εἰς τὴν πόλιν καὶ ζήτησας, δὲν εὔρε κανένα ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του, καὶ εἶπεν, εὐλογητὸς Κύριος, μεγάλη ἕκστασις ἔπεσεν εἰς ἐμὲ.

Καὶ πάλιν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ ἔμεινε λυπούμενος, μὴ ἤθεύρων τί νὰ κάμῃ. Βαλὼν δὲ κάτω τὸ κοφίνιον εἶπεν, ἐδῶ θέλω καθίσει ἕως οὗ ὁ Κύριος νὰ σηκώσῃ τὴν ἕκστασιν ταύτην ἀπ' ἐμοῦ. Καθημένου δὲ αὐτοῦ, ἰδοὺ ἤρχετο εἰς γέρον ἀπὸ τὸ χωράσιόν του, καὶ λέγει

εἰς αὐτόν. Εἰς σέ λέγω γέρων, ποία εἶναι ἡ πόλις αὕτη; ὁ γέρων ἀπεκρίθη, ἡ Ἱερουσαλήμ εἶναι, τέκνον. Λέγει ὁ Ἀβιμέλεχ· ποῦ εἶναι Ἱερεμίας ὁ προφήτης καὶ ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ, καὶ Βαρούχ ὁ ἀναγνώστης, καὶ ὅλος ὁ λαὸς τῆς πόλεως; ὅτι δὲν εἶρον αὐτούς. Ἀπεκρίθη ὁ γέρων δὲν εἶσαι σὺ ἀπὸ τῆν πόλιν ταύτην; σήμερον ἐνθυμήθης τὸν Ἱερεμίαν καὶ τὸν λαόν, καὶ ἐρωτᾷς δι' αὐτόν, ὕστερον ἀπὸ τόσους χρόνους; ὁ λαὸς εἶναι εἰς τὴν Βαβυλῶνα, τέκνον, τώρα ἐβδόμηκοντα χρόνους, ἐπειδὴ ἡγμάλωτίσθησαν ἀπὸ τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορ, καὶ πῶς σὺ ἐνῶ εἶσαι νέος καὶ ἀκόμη τότε δὲν ἦσουν γεννημένοις, πῶς, λέγω, ἐρωτᾷς δι' ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἀκόμη δὲν ἐσθασες νὰ ἰδῆς; ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Ἀβιμέλεχ λέγει πρὸς τὸν γέροντα· ἂν δὲν ἦσουν γέρων, καὶ ἂν δὲν ἦτον ἐμποδισμένοι νὰ ἀτιμάξῃ τις τὸν μεγαλύτερόν του (διότι λέγει ὁ Σειράχ. « Μὴ ἀτιμάσῃς ἄνθρωπον ἐν γῆρει αὐτοῦ· ἡ. β.) ἐξάπαντος ἤθελον σὲ περιγελάσῃ καὶ εἶπῃ, ὅτι εἶσαι τρεῖλόος, ἐπειδὴ λέγεις ὅτι ὁ λαὸς ὑπήγεν αἰγμάλωτος εἰς τὴν Βαβυλῶνα· βεβαίως ἤθελον ἀνοιχθῆ οἱ καταρράχται τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἂν οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἤθελον καταβῆ, διὰ νὰ ἐπάρωσιν αὐτούς με δύναμιν καὶ ἐξουσίαν, πάλιν δὲν ἤθελον υπάγῃ τόσον ταχέως εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Διότι πῶσῃ ὀλίγῃ ὥρᾳ ἐπέρασεν, ἀφ' οὗ μὲ ἐστειλεν ὁ πατήρ μου Ἱερεμίας εἰς τὴν ἄμπελον τοῦ Ἀγορίππα, διὰ νὰ ἐπάρω ὀλίγα σῦκα, καὶ νὰ δώσωμεν αὐτὰ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ λαοῦ! ἐγὼ δὲ ἐλθὼν ὑποκάτω εἰς δένδρον, ἀπὸ τὸ καῦμα ἐκοιμήθην ὀλίγον, καὶ νομίσας ὅτι ἤργοπόρησα ἐξεσκέπασα τὰ σῦκα, καὶ εὔρον ὅτι ἐστάζον γάλα, καθὼς ὅτε τὰ ἔκοψα ἀπὸ τὴν συκῆν· σὺ δὲ πῶς λέγεις, ὅτι εἰς τόσῃ ὀλίγῃ ὥρᾳ ἡγμάλωτίσθη ὁ λαὸς εἰς τὴν Βαβυλῶνα; καὶ διὰ νὰ γνωρίσῃς ὅτι δὲν σοὶ λέγω ψεύματα, λάβε τὰ σῦκα καὶ ἴδε. Βλέπων δὲ ὁ γέρων τὰ σῦκα, εἶπεν· ὦ τέκνον, δικαίου ἀνθρώπου εἶσαι υἱός, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἤθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ σοὶ δείξῃ τὴν ἐρήμωσιν τῆς πόλεως ταύτης· ἀλλὰ ἔφερεν εἰς σὲ τιαύτην ἐκστασιν. Ἰδοὺ ἐβδόμηκοντα χρόνους ἔχει ὁ λαὸς εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν ἐδουλώθη· καὶ διὰ νὰ μάθῃς τέκνον, ὅτι εἶναι ἀληθινὰ ὅσα σοὶ λέγω, σήκωσον τὰ ὀμμάτιά σου καὶ ἴδε τὰ χωράφια, ὅτι ἀκόμη δὲν ἐφάνη ἡ αὐξήσις τῶν γεννημάτων· ἴδε καὶ τὰς συκᾶς, ὅτι ὁ καιρὸς τῶν σῦκων ἀκόμη δὲν ἐσθασε, καὶ πληροφορήσου καὶ πείσθητι εἰς τὰ λόγιά μου. Τότε ὁ Ἀβιμέλεχ ἀνα-

νήψας ὡς ἀπὸ μήθην, ἦλθεν εἰς τὸν ἐαυτόν του, καὶ στοχασθεὶς τὴν γῆν ἀκριβῶς καὶ τὰ ἐν αὐτῇ δένδρα, εἶπεν· εὐλογητός ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἡ ἀνάπαυσις τῶν ψυχῶν τῶν δικαίων. Ἐπειτα λέγει εἰς τὸν γέροντα· τί μὴν εἶναι οὗτος; ὁ γέρων ἀπεκρίθη, δωδέκατος, τέκνον (ἦτοι ὁ Φεβρουάριος)· εἶτα λαβὼν ἀπὸ τὸν Ἀβιμέλεχ ὀλίγα σῦκα καὶ εὐχρηθεὶς αὐτόν, ἀνεχώρησεν.

—
 Ὁ ἅγιος καὶ εὐσεβέστατος βασιλεὺς **ΙΩΑΝΝΗΣ Δ΄** δούξ ὁ Βασιλέως καὶ ἐλεήμων, ὁ ἐν Μαγνησίᾳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Κάτω βασιλεὺς ὦν τὸ πρῶν στερηφόρε,

» Ἄνω βασιλεὺς νῦν ἐδείχθης, ὦ κλέους!

* Οὗτος ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς Ἰωάννης πατρίδα μὲν εἶχε τὴν μεγαλόπολιν Ἀδριανούπολιν, προγόνους δὲ τοὺς πρώτους τῆς βασιλικῆς Συγκλήτου, διότι ὁ πάππος αὐτοῦ, Κωνσταντῖνος ὁ Βασιλέως λεγόμενος, ἦτο στρατοπεδάρχης τοῦ βασιλέως Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ, ἐν ἔτει ἀρμυγ' (1143)· ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανον οἱ γονεῖς τοῦ βασιλέως τούτου, ἐμεινε πολὺς πλοῦτος εἰς αὐτόν, τὸν ὁποῖον διεμοίρασεν εἰς πτωχοὺς καὶ ἐξώδευσεν εἰς ἀφιερώματα θείων ναῶν καὶ ἐκκλησιῶν. Ἐπειτα ὑπήγεν εἰς τὸ ἐν Βιθυνίᾳ Νύμφαιον, ὅπου τότε ἦτο τὸ παλάτιον καὶ ἡ καθέδρα τῶν βασιλέων τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἐκεῖ δὲ εὔρε τὸν ἀπὸ πατρὸς Θεῖόν του, κληρικὸν ὄντα καὶ ἱερωμένον, πλησίον εἰς τὸν βασιλέα Θεόδωρον τὸν Λάσκαριν, τὸν ἐν ἔτει ασζ' (1206) βασιλεύσαντα. ² Μὲ τὸ μέσον λοιπὸν τοῦ Θείου του ἔγεινε φίλος μὲ τὸν βασιλέα, δὲν ὑπερηφάνευετο ὅμως διὰ τὴν φιλίαν ταύτην, ἀλλὰ ταπεινῶς εἰς ὅλους ἐρέβετο· ὄθεν καὶ ἀπὸ ὅλους ἡγαπάτο, ἦθος ἔχων σεμνόν, ζωὴν σώφρονα, ὄμμα ἴλαρόν. Ἦτον εὐκολοπλησίαστος εἰς ὁ-

¹ Ἀνωθείσθε τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τοῦ Ἀντίων (1201) ὁ τότε ἐν μέσῳ τῆς εἰσβολῆς ἀναγκασθεὶς αὐτοκράτωρ Θεόδωρος ὁ Λάσκαρις καταφυγὼν εἰς Ἀσίαν ἔστησε τὸν θρόνον του εἰς τὴν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας· μετὰ δύο δὲ ἔτη τῷ 1206 ἐστέφθη ἐκεῖ αὐτοκράτωρ ὑπὸ τοῦ Πικτιάρχου Μιχαήλ. Σ. I.

² Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐσύνθεσε τὸν κατανυκτικὸν καὶ χρακλητικὸν κανὼνα εἰς τὴν Θεοδοκίαν· ἦτοι τὸ, τῶν λυπηρῶν ἐπαγωγῆς χειμᾶζουσι. Καὶ ἄλλον κανὼνα χειρῶσιν εἰς τὴν αὐτὴν Θεοδοκίαν, γεγραμμένον ἐν τῇ νέῃ Θεοδοκίᾳ, καθὼς αὐτοὶ ἐπιγράφονται εἰς τὸ βιβλίον του.

λους, πρῶτος, ἄκακος, γαληνός καὶ διαλεγόμενος εἰς ὄλους μὲ πρόσωπον ἡμερον· λοιπὸν διὰ τὰς ἀρετὰς του ταύτας ἔλαβεν εἰς γυναϊκά του τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως, Εἰρήνην ὀνομαζομένην, ὑπερον ἀφ' οὗ ἐμονομάχησε μὲ τὸν Λατίνον Κόραδον, τὸν καυχώμενον εἰς τὴν δύναμίν του, καὶ ἀφ' οὗ ἐνίκησεν αὐτόν, εἰπὼν Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ βοήθει μοι.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ πενθερός του βασιλεὺς Θεόδωρος ἀπέθανεν, ἔλαβε τὴν βασιλείαν ὁ χαριώτατος οὗτος Ἰωάννης ἐν ἔτει ασχβ'. (1222) καὶ λοιπὸν ἦτον εἰς ὄλους τοὺς ἀδικουμένους προστατῆς θερμότατος καὶ ἐδεικνύετο στάθμη τῆς δικαιοσύνης. Μάλιστα δὲ ἐγνωρίζετο παρὰ πᾶσι ὅτι ἦτο πηγὴ τῆς ἐλεημοσύνης· δι' ἡ κατ' ἐξοχῆς τρόπον ἐπωνομάζετο ἐλεήμων· ὁμοίως ἐγνωρίζετο τῆς εὐσεβείας καὶ ὀρθοδόξου πίστεως ζηλωτῆς, διότι οὗτος ὁ αἰδίδιμος ἔγεινεν αἴτιος νὰ βαπτισθῆ εἰς τὸν καιρὸν του τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ζῆλον ἔλαβεν εἰς τὴν καρδίαν του διὰ νὰ ἐνώσῃ τὴν Ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν μετὰ τῆς Δυτικῆς, ἕνεκα τοῦ ὁποίου πρέσβεις ἐστάλησαν ἀπὸ τὸν ἕνατον Γρηγόριον τὸν πᾶπαν Ῥώμης, καὶ διάλεξις συνεχροτήθη μετὰ τῶν Ἀνατολικῶν καὶ Δυτικῶν, Ἐξάρχου ὄντος τῆς διαλέξεως τοῦ τότε πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γερμανοῦ τοῦ νέου. Καὶ ὅσον τὸ ἐπ' αὐτῶ θὰ ἐτελείωνε τὴν ποιούτην ποθητὴν εἰρήνην, ἀν οἱ δυτικοὶ ἤθελον εὐρέξει νὰ σηκώσωσιν ἀπὸ τὸ σύμβολον τῆς πίστεως τὴν προσθήκην.¹ Οὗτος ὁ ἐλεήμων βασιλεὺς ἤκουσε νοερῶς καὶ θεῖαν φωνὴν ἐνηχηθεῖσαν αὐτῶ καὶ λέγουσαν «Ὁ σταυρωθεὶς ἐγήγερται, ὁ μέγαλαυχος πέπτωκεν, ὁ καταπεσὼν καὶ συντριβεὶς ἀνῶρθωται. Ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐνδυναμωθείς, κατετρόπωσε καὶ κατέσφαξε διὰ μονομαχίας τὸν μέγαλαυχον ἐκεῖνον Σουλτάνον Ἀζατίνην ὀνόματι, ὁ ὁποῖος ἐπιδραμῶν ἀπὸ τὸ Ἰκόνιον ἐλεηλάτει τὰς πόλεις ὅσαι εὐρίσκονται κατὰ τὸν ποταμὸν Μαϊανδρον. Κυβερνήσας λοιπὸν θεοφιλῶς τὸ σκάφος τῆς παγκοσμίου βασιλείας ὁ τρισμακάριστος, παρέδωκεν ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, χρόνων ὡν ἑβδομηκανταδύω· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ σῶμα ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον ἔκτισεν ὁ ἴδιος αὐτὸς βασιλεὺς καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὸ Σώσανδρα. Ὑστερον δὲ δι' ἀποκαλύψεως τοῦ ἰδίου βασιλέως, μετεκομίσθη τὸ τούτου ἅγιον σῶμα εἰς τὴν πόλιν τῆς Μαγνησίας.

¹ Δηλαδή τὸ «καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ (ἐκπορευόμενον)». • Σ. Ε.

Θαῦμα δὲ μέγα ἐφάνη ὅτε ἀνεκομίσθη ἐκ τοῦ τάφου τὸ τούτου ἅγιον λείψανον καὶ μετεκομίσθη εἰς τὴν Μαγνησίαν, διότι ὅτε ὁ τάφος ἠνοίχθη, κάμμιαν δυσώδης ἀποφορὰ δὲν ἐξῆλθεν ἀλλ' εὐωδία καὶ χάρις μεμιγμένη μὲ ἡδονὴν καὶ γλυκύτητα, ὡς ἂν ἤθελεν ἀνοιχθῆ κήπος ἀρωματικός καὶ εὐώδης. Ὁ δὲ νεκρὸς ἐφάνη νὰ κάθεται ἐπάνω εἰς θρόνον βασιλικόν, χωρὶς νὰ ἔχη κάμμιαν λύσιν τῶν ἀρμῶν τοῦ σώματος, χωρὶς νὰ ἔχη κάμμιαν μελανίαν καὶ χωρὶς τινα δυσωδίαν ἢ σημεῖον ἄλλο νεκρότητος· ἀλλ' ὁ πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν ἐνταφιασθεὶς ἐφαίνετο ὡς ζωντανός, ἔχων μὲν εἰς τὰ μέλη του τὸ φυσικὸν αὐτῶν κίνημα, φέρων δὲ εἰς τὰς παρειὰς τοῦ προσώπου τὸ φυσικὸν αὐτῶν κόκκινον χρῶμα. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ βασιλικά σρῶματα τοῦ λειψάνου ἐφυλάχθησαν ἀδιάφθορα, ὡς ἂν ἤθελαν βαρῆ σήμερον. Οὕτως οἶδε δοξάζειν Θεὸς τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας. Ἀπὸ τότε δὲ καὶ ὕστερον ἐνήργει τὸ τίμιον λείψανον ἐν τῇ Μαγνησίᾳ θαύματα πάμπολλα, ἰατροῦτον ἀσθενείας, δῶκον δαίμονας, καὶ ἄλλα πάθη θεραπεῦτον, διὰ τῆς ἐν αὐτῶ κατοικούσης τοῦ Θεοῦ χάριτος, πάντων τῶν μετὰ πίστεως σὺτῶ προστρεχόντων, καθὼς τινα ἐξ αὐτῶν ἀναφέρει ὁ μετ' ἐγκωμίου κατὰ πλάτος βίος του.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῶ μηνὶ Ε', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΓΑΛΑΚΤΙΩΝΟΣ καὶ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ.

» Ἀσυνδυάστους συζύγους κτείνει ξίφος,

» Τὴν ψυχικὴν σύζευξιν ἠγαπηκότας.

» Τμήθη Ἐπιστήμη Γαλακτίων τ' ἐνὶ πέμπτῃ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ὑπῆρχον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου καὶ Σεκούνδου ἡγεμόνος ἐν ἔτει σν' 250· καὶ ὁ μὲν Γαλακτίων ἦτον υἱὸς Κλειτοσῶντος καὶ Λευκίππης, ὅτινες ἤσαν μὲν καὶ οἱ δύο Ἕλληνες, ἔπειτα δὲ ἐδιδάχθησαν τὴν εὐσεβείαν ἀπὸ ἑνα μοναχὸν ὀνομαζόμενον Ὀνούριον καὶ ἐδέχθησαν τὸ ἅγιον βάπτισμα· ἡ δὲ Ἐπιστήμη καὶ αὐτὴ παρομοίως εἶχε γονεῖς Ἕλληνας· ἐπειδὴ δὲ ἐδόθη διὰ γά-

¹ Τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου μετέφρασεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία εἰς τὸ ἀπλοῦν ἐξ οὗ καὶ ἐσυνώψισα τὸ παρὸν Συναξάριον. Ἀλλὰ καὶ ἐδόληρον ἀσματικὴν ἀκολουθίαν ἐξ ὑπαρχῆς ἐπιλοπόνησα εἰς τὴν τούτου βασιλικὴν μεγαλειότητα, ἅπερ εὐρίσκονται νῦν εἰς τὴν Μαγνησίαν.

μου εἰς τὸν Γαλακτίωνα, διὰ τοῦτο καὶ ἐβαπτίσθη διὰ μέσου αὐτοῦ. Φυλάξαντες λοιπὸν τὴν παρθενίαν ἀσπιλον καὶ οἱ δύο, ἔγειναν μοναχοί, πᾶσαν σκληραγωγίαν καὶ κακοπάθειαν ὑπομένοντες· ὕστερον δὲ συνελήφθησαν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Οὕρσον, καὶ ἐρωτηθέντες ἀπὸ αὐτὸν, παρρησία ὡμολόγησαν τὸν Χριστόν. Ὅθεν ἐδειραν αὐτοὺς δυνατὰ, καὶ καλάμια λεπτὰ καὶ οὐχότατα ἐβαλον εἰς τὰ ὀνύχιά των· ἔπειτα ἔκοψαν μὲ μάχαιραν τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν των, καὶ τελευταίον ἀπεκεφάλισαν αὐτούς· καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου· ἦσαν δὲ ὅτε ἐμαρτύρησαν, ὁ μὲν Γαλακτίων τριάκοντα χρόνων, ἡ δὲ ἐπιστήμη χρόνων δεκαῆξ· (τὸ κατὰ πλάτος μαρτύριον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἀγίων Ἀποστόλων ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα, ΕΡΜΑΣ, ΠΑΤΡΟΒΑ, ΛΙΝΟΥ, ΓΑΙΟΥ, καὶ ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ.

Εἰς τὸν Ἐρμᾶν, Πατρόβαν καὶ Γάιον.

- » Ἐρμᾶς, Πατρόβας καὶ Γάιος· τρεῖς ἄμα,
- » Ἀπόστολοι θνήσκουσιν, οἱ· Τρεῖς φίλη.

Εἰς τὸν Λῖνον.

- » Καθεῖς Ἰησοῦς γνώσεως θείας λῖνον,
- » Ζωγραῖ σε Λίνε καὶ μεθιστᾷ τοῦ βίου.

Εἰς τὸν Φιλόλογον.

- » Φιλόλογος φιλῶν σε τὸν Θεὸν Λόγον,
- » Πληροῖ λόγους σοῦς, καὶ θανῶν συνέστι σοι.

Ἔτσι ἦσαν ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ· καὶ ὁ μὲν Πατρόβας, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ θεὸς ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ λέγων· « Ἀσπασασθε Πατρόβαν » (Ῥωμ. ις'. 14.) ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ποιτίων τῶν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ καὶ πολλοὺς ἀπίστους βαπτίσας, ἐπρόσφερον εἰς τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ Ἐρμᾶς, τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὸν ἀναφέρει ὁ Παῦλος εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιστολήν² (κεφ. ις'. 14.) ἔγεινεν ἐπίσκοπος Φιλιπ-

¹ Τὸ ἑλληνικὸν αὐτῶν μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή· « Τῇ πρὸς τῶν Λιβάνου ὄρει » (σφύζεται ἐν τῇ τῶν Ἰσθμίων καὶ ἐν ἄλλαις.)

² Ἐν ἄλλαις μὲν ἐκδόσεσι τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου Ἐρμᾶς οὗτος γράφεται, ἐν ἄλλαις δὲ Ἐρμᾶς, ὅστις εἶναι εἷς καὶ ὁ αὐτός· χωριστὰ δὲ ἐορτάζεται κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Μαρτίου. Σημειώσαι, ὅτι ὁ ἀπόστολος οὗτος Ἐρμᾶς συνέγραψεν, ὡς λέγουσι τινες, τὸ βιβλίον τὸ ὀνομαζόμενον Ποιμῆν, τὸ ὁποῖον

ἔστι Ἰσον κατὰ τὸ μέγεθος μὲ τὴν ὀκτιήχον τοῦ Δαμασκηνοῦ, καὶ ἀρχίζει ἀπὸ θεολογίας. Ἔστι δὲ τετυπωμένον παμπάλαιον καὶ εὑρίσκειτο ἐν τῇ τῶν Μετεώρων μονῇ, ὡς ἀνήγγειλεν ἡμῖν ὁ μακαρῖτος πρῶην Τρίκκης Ἀμβρόσιος. Τὸ βιβλίον δὲ τοῦτο εἶναι ὠφελιμώτατον καὶ ἀναγκασιότατον, ὡς μαρτυρεῖ ὁ θεὸς Ἰερώνυμος, ὅρα τὸν ἀ. τόμον τοῦ Μελετίου σελ. 172. Ἐγὼ ἔγραψα καὶ ἀνθρωπον ἀπέστειλα εἰς τὰ Μετέωρα διὰ νὰ ἐρευνήσῃ νὰ τὸ εὑρῃ, ἀλλὰ δὲν τὸ εὑρεν. Τὸ βιβλίον αὐτὸ τοῦ Ποιμήνου ἀναφέρει καὶ ὁ Εὐσέβιος (β' βλ. γ'. κεφ. γ'. τῆς ἐκκλ. ἱστορίας) ἐπιλέγων, ὅτι παρ' ἄλλων ἀντιλέγεται, ὑπὸ ἄλλων δὲ ἐγκρίνεται· ὁ δὲ Εἰρηναῖος βιβλ. δ'. κεφ. γ'. καὶ ὁ Κλήμης Στρωματ. βιβλ. α. καὶ β'. καὶ ὁ Τερτυλιανὸς περὶ προσευχῆς κεφ. ιβ'. καὶ ὁ Ὠριγένης ὁμιλ. ἡ. εἰς τοὺς ἀριθμοὺς· αὐτοὶ, λέγω, ἀριθμοῦσι τὸ βιβλίον τοῦ Ποιμήνου μὲ τὰς κωνοικὰς βιβλούς· Σημειώσαι πρὸς τοῦτους, ὅτι τὸ βιβλίον τοῦ Ποιμήνου δέχεται καὶ ὁ μέγας Ἀθανάσιος ἐν τῇ ἐορταστικῇ ἐπιστολῇ, καὶ μετὰ τῶν παλαιῶν δέχεται αὐτὸ καὶ Ἠλίας ὁ Κρήτης, καὶ Νικηφόρος ὁ Ξανθοπούλας· Ὁ Ἐρμᾶς δὲ οὗτος ἔχει καὶ ἄλλα δύο βιβλία σωζόμενα ἤδη καὶ ἑλληνιστὶ ἐκδομένα· ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ μὲν ἐν ἐπιγράφεται Ἐκκλησία, τὸ ὁποῖον περιέχει τέσσαρας ὁράσεις γενομένας εἰς τὸν ἄνωθεν Ἐρμᾶν. Τὸ δὲ ἄλλο περιέχει δέκα παραβολὰς πολλὰ ὠφελίμους εἰς διδασκαλίαν ζωῆς μακαρίας καὶ πρεπούσης εἰς τοὺς χριστιανούς· Ὡστε τρία βιβλία ἐποίησεν ὁ ἀπόστολος οὗτος Ἐρμᾶς· πρῶτον τὴν Ἐκκλησίαν, δεύτερον τὸν Ποιμήνα, ὁ ὁποῖος οὕτως ὀνομάσθη διότι περιλαμβάνει δωδέκα ἐπιτάγματα, τὰ ὁποῖα εἰδὼς τὸν Ἐρμᾶν Ἄγγελος Κυρίου ἐν μορφῇ Ποιμήνου, καὶ τρίτον τὰς δέκα παραβολὰς· Ὅρα εἰς τὴν Ἐκατονταετηρίδα.

¹ Σημειώσαι, ὅτι κατὰ μὲν τὸ ζ', βιβλ. κεφ. μς'. τῶν ἀποστολικῶν διαταγῶν ὁ Λῖνος ἐπροβέβασθη ἐπίσκοπος ὑπὸ Παύλου, κατ' ἄλλην δὲ παράδοσιν, τὴν ὁποῖαν βεβαίωι ὁ Τερτυλιανὸς ἐν ταῖς προγραφαῖς, καὶ Ἐπιφάνιος αἰρέσ. ΚΖ'. καὶ Ῥουφῖνος ἐν τοῖς ἀναγνωρισμοῖς· μέρις α. κατ' αὐτὴν, λέγω, ὁ Πέτρος διώρισε τὸν Κλήμεντα εἰς τὴν καθέδραν τῆς Ῥώμης. Πλὴν ὁ ἱερός Ἐπιφάνιος παρεσημείωσεν αἰρέσ. ΚΖ'. ὅτι ὁ Κλήμης παρητήσατο τὴν προεδρίαν, ἕως οὗ ἦτο ζωντανὸς ὁ Λῖνος καὶ ὁ Ἀνάκλητος. Ἡ κοινωτέρα λοιπὸν γνώμη πρῶτον θέλει τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπον τὸν Λῖνον, εἶτα τὸν Ἀνάκλητον, εἶτα τὸν Κλήμεντα, ὡς λέγει ὁ Εὐσέβιος ἐκκλ. ἱστορ. βιβλ. γ'. κεφ. β'. δ'. κ. ὅρα εἰς τὴν νεοτύπων Ἐκατονταετηρίδα.

ἐπιστολὴν λέγων, « Ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλιαν (Ῥωμ. ις΄. 15^ο) αὐτός, λέγω, ἐργειν ἐπίσκοπος τῆς Σινώπης ἀπὸ τὸν πρωτόκλητον Ἀνδρέαν. Ὅλοι λοιπὸν αὐτοὶ οἱ ἀπόστολοι κατασταθέντες ἐπίσκοποι εἰς τὰς ἀνωτέρω πόλεις καὶ ἐπαρχίας καὶ πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ θλίψεις ὑπομείναντες διὰ τὴν εὐσέβειαν, πολλοὺς ἀπίστους ἐπρόσφερον σεσωσμένους εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ οὕτως ἐτελειώθησαν ἐν Κυρίῳ.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΔΟΜΝΙΝΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

- Ἀνασκοπῶν πῦρ τῆς γέννησις Δομνίνου,
- Τὸ τίδε πῦρ ἐφρίττεται οὐμνον ἔλω.

Οἱ ἅγιοι ΤΙΜΟΘΕΟΣ, ΘΕΟΦΙΛΟΣ καὶ ΘΕΟΤΙΜΟΣ πυγμαῖς βαλλόμενοι τελειοῦνται.

- Τὸν Τιμόθεον καὶ συναθλητὰς δύο,
- Κτείνουσι πυγμαί, καὶ Θεὸς τιμῆ Λόγος.

Ὁ ἅγιος ΔΩΡΟΘΕΟΣ ὁ πρεσβύτερος θηρίους ἐκδοθεὶς, τελειοῦται.

- Ὁ Δωρόθεος ἐκδοθεὶς τοῖς θηρίοις,
- Δῶρον προσήχθη τῷ Θεῷ προσδεκτέον.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΕΥΨΥΧΙΟΣ καὶ ΚΑΡΤΕΡΙΟΣ τὰ αἰδοῖα τμηθέντες, τελειοῦνται.

- Αἰδοῖα Καρτέριοι ἐκτετμημένοι,
- Σὺν Εὐψυχίῳ καρτεροψύχῳ φέρει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΙΛΒΑΝΟΣ εἰς μέταλλα βλήθεις, τελειοῦται.

- Ἐν τοῖς μέταλλοις Σιλβανὸς βεβλημένος,
- Λεῖπει μέταλλα καὶ μεταλλάττει βίον.

Ὁ ἅγιος ΠΑΜΦΙΛΙΟΣ ἕισθεὶς καὶ φυλακισθεὶς, τελειοῦται.

- Φρουρᾷ δεκασθεὶς καὶ πρὸ τῆς φρουρᾶς ἕξει,
- Διπλοῦν λάθει Πάμφιλυς εἰκότως στέροι.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ καὶ Οὐρβανοῦ ἄρχοντες τῆς Παλαιστίνης, ἐν ἔτει σγθ΄ (298). Καὶ πρῶτος μὲν ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Δομνίνος, ὁ ὁποῖος πολλὰ μὲν βάσανα ἔλαβε καὶ πρότερον, καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου του· πρὸς τούτοις δὲ ἔλαβε καὶ τελευταίαν βάσανον, τὸ νὰ τελειωθῆ διὰ πυρός. Τὸν δὲ Τιμόθεον καὶ Θεότιμον καὶ Θεόφιλον, οἵτινες ἦσαν νέοι, αὐτὴν τὴν ἀκμὴν τοῦ σώματος φέροντες, καὶ ὠραῖοι κατὰ τὸ πρόσωπον, κατεδίκασεν ὁ τύραννος νὰ θανατωθῶσι μὲ γρονθοισμούς.

Τὸν δὲ Δωρόθεον, ὁ ὁποῖος ἦτον ἱερός καὶ σεμνὸς πρεσβύτερος, παρέδωκε βορὰν εἰς τὰ θηρία. Τοῦ δὲ Καρτερίου καὶ Εὐψυχίου, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἄνδρες τέλειοι κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἐπρόσταξε νὰ κόψωσι τοὺς ὄρχεις. Τὸν δὲ Σιλβανὸν κατεδίκασε νὰ κακοπαθῆ εἰς τὰ μέταλλα τὰ εὐρισκόμενα εἰς τόπον λεγόμενον Φανόν. Τρεῖς δὲ παρθένους παρέδωκεν εἰς ἀκολάστους πορνωτῶρους, καὶ ἄλλας κόρας παρέδωκεν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ αὐτὰ ὅλα ἐπραξεν ὁ ἀλιτῆριος τύραννος ἐντὸς μιᾶς ὥρας. Ὁ δὲ Πάμφιλος, ὁ ὁποῖος ἦτο στολισμένος μὲ πᾶσαν σοφίαν καὶ ἀρετὴν, πληγῶθεις εἰς τὰς πλευρὰς ἀπαξ καὶ δις, ἐρρίθη εἰς τὴν φυλακὴν ὁμοῦ μὲ ἄλλους ὁμολογητὰς· καὶ οὕτως ἐτελειώθη τὸ μαρτύριον ὄλων τῶν ἀνωτέρω ἀθλητῶν.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Πάπα Ἀλεξανδρείας τοῦ ὁμολογητοῦ.

- † • Τὸ γρηγόριον δὲ, ὄμμα ἐρθοδοξίας,
- Πῶς ἀγέραστον ἐν λόγοις παραδράμω;

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀγαπήσας τὸν Χριστὸν ἐκ νεαρᾶς τοῦ ἡλικίας, ἐστόλισεν ἑαυτὸν μὲ ὄλας τὰς ἀρετὰς· ὅθεν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τότε ἀγιωτάτου Πάπα Ἀλεξανδρείας, ἐχειροτονήθη ἐκ θείας προνοίας Ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας παρὰ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἐπισκόπων, συμφωνούντων καὶ τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ, καὶ οὕτως ἔγενε διδάσκαλος ἀκριθῆς τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῆς κατὰ Θεὸν ἐναρέτου πολιτείας. Ἐδίδασκε δὲ τὴν ἀρετὴν ὁ αἰδίδιμος περισσότερον μὲ τὰ ἔργα παρὰ μὲ τὸν λόγον, ἐπειδὴ ἦτον πρᾶος, ταπεινός, ἐλεήμων, σώφρων, ὀρφανῶν πατήρ, χηρῶν ὑπερασπιστής, ὁδηγὸς τῶν πεπλανημένων, ἱατρός τῶν ἀσθενῶν, καὶ τῶν λυπομένων παρηγορία. Ὅθεν ἦτον νὰ ἰδῆ τις ὄλους τοὺς Χριστιανοὺς χαίροντας καὶ εὐφραϊνομένους διὰ τοῦτον τὸν ἅγιον· ἀλλ' ὁ σκανδαλοποιὸς διάβολος ἐμβάσας εἰς τὸν βασιλέα Λέοντα (Ἰσως Ἀρμένιον τὸν ἐν ἔτει ωγ΄ (813) βασιλεύσαντα) ἠγώμην μιαινωτάτην, τὸν ἀποβάλλη δελαδὴ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἔπεισεν αὐτὸν νὰ φέρῃ ἀπὸ τὴν Ἀλεξανδρείαν εἰς Κωνσταντινούπολιν σιδηροδέσμιον τὸν ἅγιον τοῦτον Γρηγόριον. Ὅθεν παραστάς ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ αἰδίδιμος, ἤλεγξεν αὐτὸν ἐνώπιον τῆς

† Λέων ὁ Ἀρμένιος σκληρὸς εἰκονομάχος ἐρονούθη τῷ 820 ἐν τῷ ναῷ. Σ. Ε.

Συγκλήτου καὶ τῶν ἀρχόντων, ὀνομάζων αὐτὸν αἰρετικὸν καὶ ἄθεον καὶ ἀσεβῆ.

Ὁ δὲ τύραννος μὴ υποφέρων τὰς ὕβρεις ταύτας, κατεξέσχισε τὰς σάρκας του μετὰ τὰς πληγὰς τῶν βουνεύρων· ὁ δὲ ἅγιος εὐχαρίστως ὑποφέρων τὸν δαρμὸν, ἔλεγεν εἰς τοὺς παρεστῶτας· «διὰ τὴν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ μου ἔτοιμος εἶμαι νὰ κατακοπῶ καθ' ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός μου,» ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ πρानομώτατος βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ ἐξορισθῇ ὁ ἅγιος ἀπελθὼν δὲ εἰς τὴν ἐξορίαν ὁ τοῦ Χριστοῦ ὁμολογητὴς καὶ ἐκεῖ διατρίψας τρεῖς ὀλοκλήρους χρόνους, παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβε τὸν τῆς ὁμολογίας στέφανον.

*Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων * ΚΑΣΤΟΡΟΣ καὶ Ἀγαθαγγέλου.*

Εἰς τὸν Καστορα.

- * » Οὐκ εἰς μακρὰν σου τοῦ πυρὸς Καστορ λύσις.
- » Τί τοῦ λόγου δηλοῦντος; ἐγγὺς τὸ στέρος.

Εἰς τὸν Ἀγαθάγγελον.

- » Χρηστάγγελός τις ψῆφος Ἀγαθαγγέλω,
- » Ἡ τῆς τελευταίας ψῆφος ἦν ἐκ τοῦ ξίφους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστῆ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Σ΄, μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ ἱερομάρτυρος.¹

- » Τὴν εἰς φάρυγγα Παῦλος αὐχῶν ἀγγόνην,
- » Λύει φάρυγγι βρωμάτων τὴν ἀγγόνην.²
- » Οὕνεκα ὁμολογεῖ Παῦλος Θεὸν ἄγχεται ἕκτη.

Παῦλος ὁ μέγας ὁμολογητὴς καὶ μάρτυς κατήγετο ἀπὸ τὴν Θεσσαλονικήν, ἐχρημάτισε δὲ νοτάριος, ἦτοι γραμματικὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ διάκονος τῆς ἐν αὐτῇ ἁγίας Ἐκκλη-

¹ Οὗτος εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Κωνσταντινουπόλεως Παῦλον τὸν νέον, τὸν ἐρταζόμενον κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ Αὐγούστου μετὰ Ἀλεξάνδρου καὶ Ἰωάννου τῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριαρχῶν.

² Ἦτοι ὁ ἅγιος Παῦλος λαβὼν τὴν ἀγγόνην εἰς τὸν φάρυγγα καὶ πιγίει, ἔλαβε τὴν χάριν νὰ λύη καὶ νὰ ἰατρεύῃ τὴν στενοχωρίαν καὶ πιγμονήν, ἧτις ἀκολουθεῖ εἰς τοὺς φάρυγγας καὶ λαιμοὺς ἐκ τῶν κακοχύμων βρωμάτων.

σίας, ἐν ἔτει τνα΄ (351), τοῦτον λοιπὸν ἐχειρότηνησαν οἱ ὀρθόδοξοι Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου. Κωνσταντῖος δὲ ὁ βασιλεὺς, ἐπειδὴ ἦτον Ἀρειανός, ὅτε ἐγύρισεν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, ἐξέβαλεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν Πατριαρχικὸν Ὄρονον, καὶ ἀντὶ τούτου ἔκαμε Πατριάρχην τὸν Νικομηδείας Εὐσέβιον τὸν Ἀρειανόν. Ὁ δὲ ἅγιος Παῦλος ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ἐκεῖ εὔρε τὸν μέγαν Ἀθανάσιον, ἐκβεβλημένον ὄντα καὶ αὐτὸν ἀπὸ τὸν Ὄρονον του.

Μὲ γράμματα λοιπὸν τοῦ βασιλέως Κωνσταντος ἀπολαμβάνουσι καὶ οἱ δύο τοὺς Ὄρονους τῶν, ἀλλὰ πάλιν ἐκβάλλονται ἀπὸ τὸν ἴδιον Κωνσταντῖον μετὰ τὴν συμβουλὴν τῶν Ἀρειανῶν. Τότε γράφει ὁ Κώνστας πρὸς τὸν ἀδελφόν του Κωνσταντῖον, ὅτι ἂν ὁ Ἀθανάσιος καὶ ὁ Παῦλος οὗτος δὲν ἀπολάβωσι τοὺς Ὄρονους τῶν, ἢ ἔλθω με δύναμιν στρατευμάτων ἐναντίον σου· ὅθεν ἀπέλαβε πάλιν τὸν Ὄρονον του ὁ μακάριος Παῦλος. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Κωνσταντος ἐξορίζεται οὗτος εἰς Κουκουσὸν τῆς Ἀρμενίας καὶ ἀπεκλείσθη μέσα εἰς ἓνα οἶκον· λειτουργῶν δὲ τῷ Θεῷ τὴν ἀναίμακτον λειτουργίαν, ἐπνίγη ἀπὸ τοὺς Ἀρειανούς μετὰ τὸ ἴδιόν του ὠμοσφόνιον, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχὴν του ὁ τρισμακάριος εἰς χεῖρας Θεοῦ.¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς μετὰ φιλανθρωπίας κατενεχθείσης κ ὄ ρ ε ω εἰς ἐπὶ Λέοντος τοῦ μεγάλου.

- * » Φλέγειν ἀπειλεῖς, ἀλλὰ πάλιν οὐ φλέγεις,
- » Ὅργῃ κεράσας μακροθυμίαν, λόγε.

Κατὰ τὸν δέκατον ὀγδοὸν χρόνον τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ μεγάλου τοῦ ἐπικαλουμένου Μακέλλη καὶ Θρακός, ἦτοι ἐν ἔτει υοῆ (475)² ἐν τῇ ἕκτῃ τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς κατὰ τὴν ὥραν τῆς μεσημβρίας ἔγεινεν ὄλος ὁ οὐρανὸς συννεφίης, τὴν δὲ συννεφισμένην μελανότητα τῶν νεφελῶν μεταβαλὼν εἰς κόκκινον χρωμα, ἐφαίνετο ὅτι μέλλει νὰ κατακαύσῃ ὅλον τὸν κόσμον. Τόσον δὲ πολλὰ ἐξέπληξεν ὄλους τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε καὶ ἀπὸ μόνην τὴν θεωρίαν τοῦ οὐρανοῦ ἐνόμιζον ὄλοι, ὅτι ἂν πέσῃ βροχὴ ἀπὸ τὰ τοιαῦτα κατακόκκινα

¹ Τὸν βίον τούτου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ἦνίκα Κωνσταντῖος ὁ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου υἱός.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰδίων καὶ ἐν ἄλλαις.)

² Λέων ὁ Θρᾷξ ὁ ἐπικληθεὶς Μακέλλης (σφαγεὺς), διότι ἐζόνεσε τὸν Ἀσπαρα καὶ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ. Σ. Ε.

σύννεφα, βεβαίως ἢ βροχὴ ἐκείνη θὰ εἶναι πῦρ καὶ φλόξ κατακαίουσα, καθὼς κατέκαιε καὶ ἡ εἰς τὰ Σόδομα πεσοῦσα πυρίνη βροχὴ. Διὰ τὴν ἀμφίβολον λοιπὸν ταύτην προσδοκίαν ὅλοι οἱ χριστιανοὶ κατέρευγον εἰς τὰς ἱεράς Ἐκκλησίας καὶ παρεχάλλον τὸν Θεὸν μὲ δεήσεις καὶ κλαυθμούς· ὅθεν ὁ φιλόανθρωπος Κύριος, συγκεράσας τὴν ἀγαθότητά του μὲ τὴν τιμωρίαν, ἐπρόσταξε τὰ νέφη καὶ ἔβρεχον μίαν βροχὴν ἀσυνείηστον καὶ παράξενον, ἡ ὁποία ἐπροξέειε φόβον εἰς τοὺς ἁμαρτάνοντας, διότι ἡ βροχὴ ἐκείνη ἀρχίσασα ἀπὸ τὴν ὥραν τοῦ ἑσπερινοῦ παρεπάθη ἕως εἰς τὸ μεσονύκτιον.

Ἡ δὲ καταπίπτουσα βροχὴ ἦτο μία κόνις μαύρη καὶ ἔκαιε δυνατὰ παρομοίως μὲ τὴν στάκτην τῆς ἀνημμένης καμίνου· καὶ τόση πολλὴ ἔπεσεν, ὥστε εὐρέθη ἐπάνω ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ἀπὸ τὰ κεραμίδια τῶν οἰκῶν περισσότερον ἀπὸ μίαν σπιθαμὴν ἀνδρός. Κατέφλεξε δὲ καὶ κατέκαυσεν ὅλα τὰ χόρτα τῆς γῆς καὶ τὰς βοτάνας καὶ τὰ δένδρα· ἦτον δὲ καὶ πολλὰ δυσκολόπλυτος ἐφάνερονε δὲ μὲ τοῦτο, τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δυσκολόπλυτον ἁμαρτίαν, διότι μετὰ ταῦτα ἔπεσαν μὲν πολλὰ καὶ βραχδαῖαι βροχαὶ εἰς διάστημα πολλῶν ἡμερῶν, μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας ἐδυνήθησαν νὰ ἐκπλύνωσι τὴν κόνιν ἐκείνην. Τοῦτο δὲ ἦτον αἰνίγμα. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἡ ἁμαρτία εὐρίσκεται εἰς ἡμᾶς ὡς κόνις πυρίνη καὶ μαύρη, καὶ κατατρώγει ὡς φωτιά τὰ τῆς ἀρετῆς βλαστήματα, διὰ τοῦτο χρειάζομεθα πολλὰ δάκρυα ὡς βροχὴν, ἀναδιδόμενα ἀπὸ αὐτὸ τὸ βᾶθος τῆς καρδίας μὲ στεναγμὸν καὶ πικρίαν ψυχῆς, ἵνα μὲ αὐτὰ τὴν μὲν τῆς κακίας σλογιζούσαν στάκτην ἐκπλύνωμεν, ποτίσωμεν δὲ τὴν καλὴν γῆν τοῦ νοός μας καὶ ποιήσωμεν αὐτὴν νὰ καρποφορῇ ἀρετᾶς, καὶ οὕτω διὰ τούτων λυτρωθῶμεν ἀπὸ τὴν τιμωρίαν τῆς γέννηης, ἡ ὁποία κατακαίει τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ τὰ σώματα, ἐπιτύχωμεν δὲ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ γονεῖς του ἐβουλεύθησαν νὰ τὸν νυμφεύσωσιν, αὐτὸς ἐσηκώθη τὴν νύκτα καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τόπον ἀβατον, καὶ ἐκεῖ συνανέστρεφετο μὲ τὰ θηρία. Διανύσας δὲ τεσσαράκοντα ἡμέρας νῆστις ἤξιώθη θείας καὶ Ἀγγελικῆς ἐπισκέψεως· ὅθεν ἀπελθὼν εἰς μοναστήριον ἐνδύεται τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν. Ἀπὸ τότε δὲ καὶ ὕστερον μετεχειρίζετο σκληροτέραν ζωὴν, διότι δεκαοκτῶ μῆνας ἐπέρασε, κατὰ τοὺς ὁποίους κάθε τρεῖς ἢ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἔτρωγεν ἄρτον μόνον καὶ ἔπινε μόνον νερόν, χωρὶς νὰ ἀπολαμβάνῃ καμμίαν σωματικὴν ἀνάπαυσιν.

Ἀπὸ ἐκεῖ ὁ ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν τῆς Αἴτης ὁμοῦ μὲ ἓνα μοναχόν, καὶ ἐκεῖ εἶχε τροφήν του τὰς βοτάνας τοῦ βουνοῦ. Ἐκοιμᾶτο ὀλίγον, εἶχε ἐν μόνον σόρεμα, ἦτο γυμνόπους· εἶχε δὲ ὄρον καὶ κανόνα νὰ μὴ ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ κελλίον του, πρὸ τοῦ ἀναγνώσαι ὅλον τὸ ψαλτήριον. Ἐπειτα ἀνεγίνωσκε τὴν τρίτην ὥραν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐλάμβανε τὸ ἐργόχειρόν του καὶ ἐδοῦλευεν ἕως τὴν ἕκτην ὥραν, καὶ μετὰ τὴν ἕκτην ἐσρόντιζε τὸ ὀλίγον ἐκεῖνο φαγητόν ὅπερ ἔτρωγεν, ὁμοίως καὶ τὴν λοιπὴν ἀκολουθίαν. Ὅθεν ἐν τούτοις ἀγωνιζόμενος, ἤξιώθη ὁ αἰδιδίμος νὰ λάβῃ μεγαλωτάτην χάριν ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ νὰ διαλύῃ λόγους δυσνοήτους τῶν θείων Γραφῶν, ὥστε τινὲς ἀποροῦντες ἔλεγον δι' αὐτόν· « Ἦθθεν οὗτος οἶδε γράμματα, μὴ μεμαθητικός; » Μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν εἰς ἓνα ἄλλον τόπον, ὀδηγηθεὶς ὑπὸ θείας ἀποκαλύψεως, καὶ ἐκεῖ συναθροίσας δώδεκα μαθητάς, ἐπεμελεῖτο τούτων· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἀφ' οὗ ἐπεριπάτησε τὰ κελλία τῶν μοναστῶν καὶ ἐφάνερωσεν εἰς τοὺς ἐκεῖ πατέρας τοὺς λογισμούς του, ἀνεχώρησε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Κόρινθον τῆς Πελοποννήσου. Ἐκεῖ λοιπὸν κατοικήσας εἰς ἓν χωρίον ἕως ἑπτὰ μῆνας, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ γονεῖς του ἐβουλεύθησαν νὰ τὸν νυμφεύσωσιν, αὐτὸς ἐσηκώθη τὴν νύκτα καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τόπον ἀβατον, καὶ ἐκεῖ συνανέστρεφετο μὲ τὰ θηρία. Διανύσας δὲ τεσσαράκοντα ἡμέρας νῆστις ἤξιώθη θείας καὶ Ἀγγελικῆς ἐπισκέψεως· ὅθεν ἀπελθὼν εἰς μοναστήριον ἐνδύεται τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν. Ἀπὸ τότε δὲ καὶ ὕστερον μετεχειρίζετο σκληροτέραν ζωὴν, διότι δεκαοκτῶ μῆνας ἐπέρασε, κατὰ τοὺς ὁποίους κάθε τρεῖς ἢ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἔτρωγεν ἄρτον μόνον καὶ ἔπινε μόνον νερόν, χωρὶς νὰ ἀπολαμβάνῃ καμμίαν σωματικὴν ἀνάπαυσιν.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΝΙΚΑΝΩΡΟΥ.*

* » Σφαγὴν παθὼν Νικάνδρος ἐχθρὸς τῆς πλάνης,
» Νίκην κατ' ἀνδρῶν ἤρατο πλανωμένων.

* Ὁ ἅγιος ΠΑΥΛΟΣ ὁ διὰ Χριστὸν σαλὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὑποκριθεὶς ὁ Παῦλος ἐν γῆ μαρίαν,
» Χορῶ θανάων σύνεστι τῶν θεοφρόνων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβεΐαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ γονεῖς του ἐβουλεύθησαν νὰ τὸν νυμφεύσωσιν, αὐτὸς ἐσηκώθη τὴν νύκτα καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τόπον ἀβατον, καὶ ἐκεῖ συνανέστρεφετο μὲ τὰ θηρία. Διανύσας δὲ τεσσαράκοντα ἡμέρας νῆστις ἤξιώθη θείας καὶ Ἀγγελικῆς ἐπισκέψεως· ὅθεν ἀπελθὼν εἰς μοναστήριον ἐνδύεται τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν. Ἀπὸ τότε δὲ καὶ ὕστερον μετεχειρίζετο σκληροτέραν ζωὴν, διότι δεκαοκτῶ μῆνας ἐπέρασε, κατὰ τοὺς ὁποίους κάθε τρεῖς ἢ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἔτρωγεν ἄρτον μόνον καὶ ἔπινε μόνον νερόν, χωρὶς νὰ ἀπολαμβάνῃ καμμίαν σωματικὴν ἀνάπαυσιν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ γονεῖς του ἐβουλεύθησαν νὰ τὸν νυμφεύσωσιν, αὐτὸς ἐσηκώθη τὴν νύκτα καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τόπον ἀβατον, καὶ ἐκεῖ συνανέστρεφετο μὲ τὰ θηρία. Διανύσας δὲ τεσσαράκοντα ἡμέρας νῆστις ἤξιώθη θείας καὶ Ἀγγελικῆς ἐπισκέψεως· ὅθεν ἀπελθὼν εἰς μοναστήριον ἐνδύεται τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν. Ἀπὸ τότε δὲ καὶ ὕστερον μετεχειρίζετο σκληροτέραν ζωὴν, διότι δεκαοκτῶ μῆνας ἐπέρασε, κατὰ τοὺς ὁποίους κάθε τρεῖς ἢ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἔτρωγεν ἄρτον μόνον καὶ ἔπινε μόνον νερόν, χωρὶς νὰ ἀπολαμβάνῃ καμμίαν σωματικὴν ἀνάπαυσιν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ γονεῖς του ἐβουλεύθησαν νὰ τὸν νυμφεύσωσιν, αὐτὸς ἐσηκώθη τὴν νύκτα καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τόπον ἀβατον, καὶ ἐκεῖ συνανέστρεφετο μὲ τὰ θηρία. Διανύσας δὲ τεσσαράκοντα ἡμέρας νῆστις ἤξιώθη θείας καὶ Ἀγγελικῆς ἐπισκέψεως· ὅθεν ἀπελθὼν εἰς μοναστήριον ἐνδύεται τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν. Ἀπὸ τότε δὲ καὶ ὕστερον μετεχειρίζετο σκληροτέραν ζωὴν, διότι δεκαοκτῶ μῆνας ἐπέρασε, κατὰ τοὺς ὁποίους κάθε τρεῖς ἢ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἔτρωγεν ἄρτον μόνον καὶ ἔπινε μόνον νερόν, χωρὶς νὰ ἀπολαμβάνῃ καμμίαν σωματικὴν ἀνάπαυσιν.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ', μνήμη τῶν ἁγίων τριακοντα τριῶν μαρτύρων τῶν ἐν Μελιτινῇ, *ΙΕΡΩΝΟΣ* καὶ τῶν *λοιπῶν**

Εἰς τὸν Ἱέρωνα.

- Ὁ πᾶς Ἱέρων οὐδὲν ἐξ εὐτολμίας,
- Ἄτολμον εἶδεν, οὐδ' ἀγενὲς πρὸς ζήφοι!

Εἰς τοὺς τριακονταδύω.

- Διὰ ζήφους ἀνείλον ἄνδρες τρεῖς δέκα,
- Ἄνδρες πονηροί, καὶ μίαν ξυνορίδα.
- Οὐδ' ἔλαθ' ἐβδομάτῃ Ἱέρων ζήφει ἀρχίνα κερθεῖς.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἤθλησαν κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σγ' (290): ἤτο δὲ ὁ θεὸς οὗτος Ἱέρων ἀνδρείος κατὰ τὸ σῶμα, εὐγενὴς κατὰ τὴν ψυχὴν, καὶ γεωργός κατὰ τὴν τέχνην· τοῦτον λοιπὸν εὐρόντες οἱ λατρευταὶ τῶν εἰδώλων ἐργαζόμενον καὶ θέλοντες νὰ πιάσωσιν αὐτὸν ληστρικῶς, δὲν ἠμπόρεσαν· ἀλλ' ὑπῆγεν αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ θεληματικῶς εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας· καὶ ἐπειδὴ παρρησίᾳ ὠμολόγησεν ὅτι εἶναι εὐσεβὴς καὶ χριστιανός, ἔκοψαν τὴν δεξιάν του χεῖρα ἀπὸ τὸν ἀγκῶνα. Οἱ δὲ λοιποὶ ἅγιοι καὶ αὐτοὶ παρρησίᾳ ὠμολόγησαντες τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐρρίφθησαν κατὰ γῆς καὶ ἐδάρησαν μὲ νεῦρα βοῶν· τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν πάλιν ῥαβδισθέντες ἀρκετὰς ὥρας, ὑστερον ἀπεκεφαλίσθησαν ἔξω τῆς πόλεως Μελιτινῆς. Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. (Τὸ κατὰ πλάτος αὐτῶν Μαρτύριον ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων *ΜΕΛΑΣΙΠΠΟΥ*, *ΚΑΣΙΝΗΣ*, καὶ *ΑΝΤΩΝΙΟΥ*.

Εἰς τὸν Μελάσιππον καὶ Κασίναν.

- Οὐ σάρκες ἦσαν, ἀλλ' ἀσπυρὸς τις φύσις,
- Ὁ Μελάσιππος πρὸς ζέσεις καὶ Κασίνη.

Εἰς τὸν Ἀντώνιον.

- Στάς Ἀντώνιε τὴν τομὴν χαιρῶν δέχου,
- Καὶ δέξεται σε τῆς χαρᾶς θεῖος τόπος.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐμαρτύρησαν κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τξβ' (361)· εἰς τὴν πόλιν Ἀγκυραν· ἦσαν δὲ χριστιανοὶ

ἀπὸ τοὺς προγόνους των. Καὶ ὁ μὲν Ἀντώνιος ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν, ὁ δὲ Μελάσιππος καὶ ἡ Κασίνα κρεμασθέντες, κατεξεσχίσθησαν καὶ μὲ τὸ πῦρ κατεφλέχθησαν· ἔπειτα τοῦ μὲν ἀγίου Μελάσιππου ἔκοψαν τοὺς πόδας ἀπὸ τὰ γόνατα, τῆς δὲ ἁγίας Κασίνης ἔκοψαν τοὺς μαστοὺς, τὸν δὲ Ἀντώνιον κρεμάσαντες κατεξεσχίσαν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἐπτυσσε μὲν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰουλιανοῦ, ἐμακάρισε δὲ τοὺς ἰδιούτους του γονεῖς, τὸν ἅγιον ὀηλαδὴ Μελάσιππον καὶ τὴν ἁγίαν Κασίναν, οἵτινες κρεμάμενοι ἐπάνω εἰς τὸ βασανιστήριον ξύλον παρέδωκαν τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ἐπειτα ἐτρώπησαν μὲ περόνην τοὺς ἀστραγάλους τοῦ αὐτοῦ Ἀντωνίου καὶ ἐκρέμασαν ἀπὸ τοὺς πόδας του πέτρας βαρείας· ὑστερον καθίζουσι αὐτὸν ἐπάνω εἰς θρόνον σιδηροῦν καὶ πεπυρωμένον, ξυρίζουσι τὴν κεφαλὴν του καὶ κρεμῶσιν ἀπὸ τὸν λαιμόν του μίαν πέτραν, καὶ οὕτω περιτριγυρίζουσι αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν πρὸς ὄνειδος καὶ ἐντροπήν. Εἶτα πάλιν κρεμῶσιν αὐτὸν καὶ καταξεσχίζουσι, μετὰ ταῦτα στέλλουσι τὸν ἅγιον εἰς τὸν δοῦκα Ἀγριππίνον, ὁ ὁποῖος ἔβαλεν αὐτὸν μέσα εἰς φουρνὸν ἀνημμένον, καὶ ὑστερον τὸν ἔρριψεν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγῃσι. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἐφυλάχθη ὁ ἅγιος ἀβλαβῆς διὰ τῆς θείας χάριτος, διὰ τοῦτο εἰλκυσε εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τεσσαράκοντα παῖδας, τοὺς ὁποίους εὐθὺς ἀπεκεφάλισαν οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ βασιλέως. Μετὰ ταῦτα ἤπλωσαν τὸν ἅγιον ἐπάνω εἰς κραββάτιον πυρωμένον καὶ τὸν ἔδειραν μὲ ῥαβδίᾳ· εἶτα κόψαντες τὰς χεῖράς του, τὸν ἔβαλον εἰς τὴν κάμινον. Ἀβλαβῆς δὲ φυλαχθεὶς, ἐκ τοῦ θαύματος τοῦτου πολλοὺς ἔφερεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τελευταῖον ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν, καὶ ἔλαβεν ὁ αἰοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων *ΑΥΚΤΟΥ*, *ΤΑΥΡΙΑΝΟΥ*, καὶ *ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ*.

Εἰς τὸν Αὐκτον καὶ Ταυρίωνα.

- Ἐρεῦρεν Αὐκτος, Ταυρίων εὐκτὸν τέλος,
- Ἐῖφαι τμηθέντες· οἷα ταῦροι Κυρίου.

Εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

- * • Φυγὴν κατακριθεῖσα πατρῶου πέδου,
- Πέδον γλόπης ὄκησε Θεσσαλονίκη.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐμαρτύρησαν εἰς τὴν Ἀμφί-

¹ Τὸ δὲ ἑλληνικὸν τοῦτων μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταπραξίας, οὗ ἡ ἀρχὴ· « Ἱέρωνι τῆ γεννάει. » (σφύζεται ἐν τῇ τῶν Ἰδύρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

πολιν τῆς Μακεδονίας.¹ Καὶ ἡ μὲν Θεσσαλονίκη ἦτο θυγάτηρ ἐνός ἱερέως τῶν εἰδώλων, Κλέωνος ὀνομαζομένου, ἀνθρώπου πλουσίου καὶ περιφανοῦς κατὰ τὴν ζωὴν· ἀλλ' ὁμως οὐτε πλοῦτος, οὐτε ἡ τῆς ζωῆς περιφάνεια τοῦ πατρός τῆς ἐδυνήθησαν νὰ μαλακώσωσι τὴν ἀγίαν, καὶ νὰ χωρίσωσιν αὐτὴν ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν καὶ ὁ πατὴρ τῆς, πολλὰ παρακαλέσας αὐτὴν νὰ ἀρνηθῆ τὸν Χριστόν, δὲν ἐδυνήθη· διὰ τοῦτο γυμνωθεῖσα ἡ μακαρία, δέρεται ἀπὸ τέσσαρας ἀνδρας μὲ ὠμά δέρματα, εἶτα συνέθλασαν τὰς πλευράς τῆς, καὶ ἀφ' οὗ ἐπῆραν τὰ ὑπάρχοντά τῆς τὴν ἐξώρισαν. Εἰς τὴν ἐξορίαν λοιπὸν εὐρισκομένη ἡ ἀγία καὶ τὸν Χριστόν μὴ παύουσα νὰ ὁμολογῆ, παρέδωκε τὴν ψυχὴν τῆς εἰς χεῖρας αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἀδύκτος καὶ Ταυρίων ἀφ' οὗ ἐκατηγόρησαν πολλὰ τὸν βάρβαρον ἐκεῖνον καὶ ὠμότατον,² διεβλήθησαν ἀπὸ αὐτὸν ὡς Χριστιανοὶ εἰς τὸν Θορύβιον τὸν ὑπατικόν· ὅθεν εὐθὺς ἐκδύονται τοὺς χιτῶνάς των, καὶ κτυπῶνται μὲ λίθους, καὶ βάλλονται ἐντὸς καμίνου δυνατὰ ἀνημμένης, φυλαχθέντες δὲ ἀπὸ αὐτὸ ἀβλαβεῖς, τοξεύονται πολλάκις· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔμειναν ἀπλήγωτοι ἐρρίφθησαν εἰς τὴν ἐκεῖ πλησίον εὐρισκομένην λίμνην· ἀλλὰ πάλιν ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ἐξήλθον ἀβλαβεῖς εἰς τὴν στερεάν. Ὅθεν ὁ τυράννος ἀπορήσας καὶ μὴ ἤξεύρων τί νὰ κάμῃ, ἐπρόσταξε καὶ ἀπέκοψαν τὰς ἀγίας αὐτῶν κεφαλὰς, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοὶ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

*Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΘΗΝΟΛΩΡΟΥ.*³

- » Ἐκ γῆς κλοῦσιν Ἀθηνῶδωρον νέες,
- » Πρὸς τὰς νοητὰς δωρεὰς τοῦ Κυρίου.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, ἀδελφοῦ Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ.*

- » Τῷ θαυματοργῷ συγγένῳ Γρηγορίῳ,
- » Ἐπωνύμως ζήσαντι διπλοῦν τὸ κλέος.

¹ Ἦτις εἶναι μία πόλις μεσόγειος πλησίον εἰς τὴν Καβάλαν, ἐπισκοπὴ μὲν πρότερον οὖσα τοῦ Φιλίππου καὶ Δράμης, ὕστερον δὲ εἰς μητρόπολιν τιμηθεῖσα.

² Ἰσως ὁ βάρβαρος οὗτος εἶναι ὁ πατὴρ τῆς Θεσσαλονίκης, ὅστις φαίνεται ὅτι ἦτον ὁ ἴδιος, ὅστις ἐπαίδευσεν τὴν θυγατέρα του, καθὼς συμπεραίνεται ἀπὸ τὸ ἀνω ὕψος τοῦ λόγου.

³ Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράσσεται ὅτι ὁ Ἀθηνῶδωρος οὗτος ἦτον ἀδελφὸς Γρηγορίου τοῦ θαυματοργοῦ, οὐκ ὀρθῶς ὁμως, διότι ὁ Γρηγόριος ἦτον ἀδελφὸς ἐκείνου, ὡς δηλοῖ τὸ κάτωθεν ὀπισθεν, καὶ οὐχὶ ὁ Ἀθηνῶδωρος.

Ὁ ἅγιος μάρτυρ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ὁ ἐκ Θεσσαλονίκης ζῆγει τελειοῦται.

- » Ἐκ Θεσσαλῶν γῆς Ἀλέξανδρος φῶς κλάδος
- » Ἀθλήσεως ἠπλώσεν ἐκτιμηθεὶς κλάδος.

Οὗτος ἦτο μὲν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (298), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Θεσσαλονικήν· παρασταθεὶς λοιπὸν εἰς τὸ βῆμα τοῦ τυράννου, ἐπειδὴ ἐλάττισεν τὸν βωμόν μὲ τὸν πόδα του καὶ διεσχόρπισεν τὰς ἐπ' αὐτοῦ δαιμονικὰς σπονδὰς καὶ θυσίας, ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

* Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ θαυματοργὸς ΑΛΖΑΡΟΣ, ὁ ἐν τῷ Γαλιλαίῳ ὄρει ἀσκήσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Ἐτοιμάσων τὸν κόλπον Ἀβραάμ. πάτερ,
- » Οὐχ ὠστειροῦντι Λαζάρῳ σου Λαζάρου.

* Οὗτος ὁ τρισμακάριστος πατὴρ ἡμῶν Λάζαρος κατήγετο ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Ἀσίας ἀπὸ ἓνα χωρίον, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται πλησίον εἰς τὴν Μαγνησίαν ἐν ἔτει αλ' (1030), ὅτε δὲ ἐμελλε νὰ γεννηθῆ ἕκαμεν ὁ Θεὸς νὰ φανῆ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν φῶς θεῖον, τὸ ὁποῖον ἐγέμισεν ὅλον τὸν γονικόν του οἶκον καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὴν ἐλλαμψὶν ἐφοβήθησαν αἱ συνθηροισμένοι γυναῖκες καὶ ἔφυγον ἔξω, καὶ ἔμεινε μόνῃ ἡ μήτηρ. Ὅτε δὲ τὸ βρέφος ἐγεννήθη, ὦ τοῦ θαύματος! ἐστάθη εὐθὺς ὄρθιον καὶ προστηχίθη κατ' ἀνατολὰς, ἔχον τὰς χεῖράς του ἀκουμβημένους εὐτάκτως ἐπάνω εἰς τὸ στήθος· ἐπρομήνυε δὲ ὁ Θεὸς διὰ τούτων τὴν καθαρότητα τοῦ σώματος καὶ τὴν δεκτικὴν ἐπιτηδεϊότητα, ἣν εἶχεν ἡ ψυχὴ του εἰς τὰς θείας ἐλλάμψεις. Ὅτε δὲ ἐγένετο πέντε χρόνων παρεδόθη εἰς ἓνα παιδαγωγόν, διὰ νὰ μάθῃ τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ὑπερέβαλεν ὅλα τὰ ἄλλα παιδιά. Ὅθεν ἀπὸ ὄλους ἐγκωμιάζετο ἡ εὐφυΐα του, μάλιστα δὲ ἡ πραότης αὐτοῦ καὶ ταπεινωσις, καὶ ἡ προθυμία καὶ σπουδὴ ἣν εἶχεν εἰς τὰς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀκολουθίας καὶ προσευχὰς· καὶ πρὸς τούτοις ἐθαυμάζετο ἡ πρὸς τοὺς πτωχοὺς εὐλανθρωπία καὶ συμπάθεια καὶ ἰλαρότης, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ ὅσιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας.

Τόσῃν δὲ πολλῇ ἐπιμέλειαν καὶ σπουδῇ ἐδείκνυεν εἰς τὴν ἐλεημοσύνην ὁ τρισόλβιος, ὥστε εἰς ὀλίγον καιρὸν εὐκέρως τὰ χρήματα τοῦ διδασκάλου του καὶ τὰ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν πτωχῶν· διὰ τοῦτο καὶ ἐλάμβανεν ἀπὸ ἐκείνων πολλοὺς θαρμούς, ὁμως αὐτὸς πάλιν

δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τῆς νῆς ἐλεῆ. Μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας στοχασθεὶς ὁ διδάσκαλός του τὴν παρ' ἡλικίαν σύνεσιν καὶ φρόνησιν τοῦ παιδίου, μετεχειρίζετο αὐτὸν εἰς τὸ ἐξῆς ὡς διδάσκαλον. Ὅτε δὲ ὁ νέος ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν ἔλαβε θεῖον ἔρωτα εἰς τὴν ψυχὴν του διὰ τὴν ὑπάγη εἰς Ἱεροσόλυμα νὰ ἱστορήσῃ τοὺς ἱεροὺς τόπους, τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος μετὰ σαρκὸς ἐπεριπάτησε καὶ τυγῶν τοῦ ποθομένου, ἔγινε προσκυνητὴς τοῦ ζωοποιῦ τάφου καὶ τῶν ἄλλων σεβασμίων τόπων· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἡγιασμένου Σάββα καὶ ἐδέχθη παρὰ τῶν ἐκεῖσε Πατέρων. Ἐκεῖ δὲ φορέσας τὸ ἱερὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, ὑπῆρέτησεν ἀόκνως εἰς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ εὐπρέπειαν τοῦ θείου ναοῦ εἰς χρόνους ὀλοκλήρους δέκα· ὅθεν εἰς ὀλίγον καιρὸν ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς κατὰ τὴν ὑποταγὴν καὶ τὰς ἄλλας ἀρετάς. Καὶ διὰ τοῦτο ἔλαβε χωρὶς νὰ θέλῃ τὸ χάρισμα τῆς ἱερωσύνης ἀπὸ τὸν τότε πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπεθύμει περισσότερο ἡσυχίαν, κατὰ τὸν καιρὸν τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς ἐξήρχετο τοῦ μοναστηρίου καὶ ὑπήγαιεν εἰς τὸ βαθύτερον βουνόν, χωρὶς νὰ ἔχη μαζὶ του ἄλλο τι παρὰ μόνον τὸ σῶμά του· ἐκεῖ δὲ εὐρισκόμενος ἔτρωγε μὲν ἀπὸ τὰ χόρτα τῆς ἐρήμου, ἔπινε δὲ ὡς πόμα γλυκύτατον τὸ ἀπλοῦν νερόν, καὶ οὐδὲ ἀπὸ αὐτὸ ἐχόρταινεν ὁ μακάριος· ἀλλὰ τὸσον μόνον ἔπινεν, ὅσον νὰ ζῆ καὶ νὰ μὴ ἀποκίμνη εἰς τὰς ὀλονυκτίους στάσεις καὶ ἀγρυπνίας. Περιπατῶν δὲ ποτε μόνος εἰς τὸ βουνόν ἀκούει θεικὴν φωνήν, ἣ ὁποία τρίς ἐφώνησεν αὐτὸν ἐξ ὀνόματος λέγουσα· Λάζαρε, Λάζαρε, Λάζαρε, πρέπει νὰ γυρίσῃς πάλιν εἰς τὴν πατρίδα σου. Ὅθεν ἀναγγείλας τὴν φωνὴν ταύτην καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀσκητὰς, καὶ παρακινήθεις ἀπὸ αὐτοὺς νὰ γυρίσῃ εἰς τὴν πατρίδα του, ἤρχισε νὰ περιπατῆ εἰς τὴν ὁδὸν· περιπατοῦντος δὲ τοῦ ἁγίου, δὲν ὑπέφερεν ὁ δόλιος διάβολος τὴν νίκην ἣν ἔπαθεν ἀπὸ αὐτόν, ὅθεν ἐρόβιζεν αὐτόν μὲ διάφορα φαντάσματα, διότι φαινόμενος ἔμπροσθεν ὡς σκύλος, ἠνώγει τὸν ἅγιον ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους σκύλους τῶν κατὰ τὴν ὁδὸν χωριῶν, καὶ οὕτως ἐμπόδιζεν αὐτόν ἀπὸ τὸν δρόμον του· ἀλλ' οὔτε ἀφινεν αὐτόν νὰ σταθῆ, διὰ νὰ βάλῃ ὀλίγον ψωμίον εἰς τὸ στόμα του. Ὁ ἅγιος ὁμως μὲ τὴν θεῖαν δύναμιν διέλυε τὰς μηχανὰς ἐκείνου καὶ ἐνέδραξ. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὴν πατρίδα του κατώκησεν εἰς τὸν εὐκτῆριον οἶκον ἐκεῖνον, ὅπου πρότερον ἐδιδάχθη τὰ ἱερά γράμ-

ματα, ὅτε ἦτο παιδίον, ἐπειδὴ δὲ ἐγνωρίσθη ἀπὸ τὴν μητέρα του, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς μὴ θέλων ἐφανερῶθαι εἰς αὐτήν· ἔπειτα θερμανθεὶς περισσότερο ἀπὸ τὴν ἐπιθυμητὴν του ἡσυχίαν, ἀναβαίνει εἰς τὸ ἐκεῖ ἀντικρὺ εὐρισκόμενον βουνόν τὸ καλούμενον Γαλλήσιον, τὸ ὁποῖον ἦτον ἄβατον καὶ ἀκατοίκητον. Εἰς τοῦτο λοιπὸν ὁ ὄσιος εὐρισκόμενος, πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ ἐνοχλήσεις ὑπέφερεν ἀπὸ τοὺς δαίμονας.

Μίαν φορὰν ἐνῶ ὁ ἅγιος προσήυετο κατὰ τὸ μεσονύκτιον εἶδεν ἕνα στύλον πύρινον, ὁ ὁποῖος ἔφθανεν ἀπὸ τὴν γῆν ἕως εἰς τὸν οὐρανόν· εἶδε δὲ καὶ πλήθος Ἀγγέλων, οἱ ὁποῖοι ἔψαλλον μὲ λιγυρὰν καὶ γλυκεῖαν φωνὴν τὰ λόγια ταῦτα « Ἀναστήτω ὁ Θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ». Εἰς ἐκεῖνον λοιπὸν τὸν τόπον ὅπου ἐστέκετο ὁ πύρινος στύλος ἔκτισεν ὁ ἅγιος ναὸν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, τὰ δὲ ἔξοδα τῆς οἰκοδομῆς ἐστέλλοντο πλουσιοπαρόχως ἀπὸ τὸν φιλόχριστον βασιλέα Κωνσταντῖνον τὸν Μονομάχον, ὅστις ἐβασίλευεν ἐν ἔτει αμὲ (1045), διότι ὁ βασιλεὺς αὐτὸς εἶχε μεγάλην πίστιν καὶ εὐλάβειαν εἰς τὸν ἅγιον, ἐπειδὴ διὰ τοῦ μαθητοῦ του προεῖπεν εἰς αὐτόν, ἐν τῇ Μελιτινῇ ἐξόριστον εὐρισκόμενον, ὅτι θὰ γίνῃ βασιλεὺς. Εἰς τὰ δεξιὰ λοιπὸν μέρη τοῦ εἰρημένου ναοῦ κατασκευάσας ὁ θεὸς Λάζαρος ἕνα στύλον χωρὶς στέγην, ἀνέβη ἐπάνω εἰς αὐτόν καὶ ἐκατοίκησε, στέγην μὲν ἔχων τὸν οὐρανόν, τρεφόμενος δὲ μὲ λάχανα ὡμὰ καὶ ὀλίγον ὕδωρ πίνων, καὶ ταῦτα μετεχειρίζετο μόνην τὴν Κυριακὴν.

Ὅχι μόνον δὲ μὲ αὐτὰ ἐταλαιπώρει ἑαυτὸν ὁ τρισμακάριστος, ἀλλὰ καὶ μὲ σίδηρα ἦτον ἐζωσμένος, καὶ τὸν μὲν χιμῶνα ἐπήγνυτο ἀπὸ τὸ ψῦχος, τὸ δὲ θέρος ἐφλογίζετο ἀπὸ τὸ καῦμα, καὶ πανταχόθεν ἐκακουχεῖτο· ἀλλ' ὁμως εἶχε σκέπην καὶ φύλακά του τὴν τὸν Θεὸν βαστάσασαν πανάχραντον Θεοτόκον. Αὕτη δηλαδὴ ἴστατο ἀνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ ὀσίου καὶ ἐδίωκεν ἀπ' αὐτοῦ πᾶν θλιβερόν, καθὼς εἶδον αὐτὴν τινὲς ὀφθαλμοφανῶς· διὰ τοῦτο οὔτε χιῶν, οὔτε καῦμα προσέβαλλε τὴν κεφαλὴν τοῦ ὀσίου. Ὅθεν ἔλαβε τὴν χάριν παρὰ Θεοῦ νὰ ἐπιτελῆ καθ' ἐκάστην ἐξαίσιον θαύματα, ἣ δὲ φήμη τῶν θαυμάτων του ἔκαμνε πολλοὺς νὰ συντρέχωσιν εἰς αὐτόν πανταχόθεν, πολλοὶ δὲ ἀπὸ αὐτοὺς ὀποτασσόμενοι τῷ κόσμῳ, ἐγίνοντο μοναχοὶ καὶ ἔζων ὑπ' αὐτόν, ὡς εἰς διδάσκαλον καὶ ποιμένα.

Φθάσας δὲ εἰς τὸ ἀκρότατον τῆς ἀρετῆς ἠξιώθη καὶ προφητικοῦ χαρίσματος καὶ προε-

γνώρισε πότε θά ἀποθάνῃ· ἐπειδὴ δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ τὰ κατὰ Θεὸν τέκνα του παρεκάλουν αὐτὸν θερμότατα καὶ μὲ δάκρυα ἐζήτησαν νὰ μὴ ἀποθάνῃ συντόμως, ἀλλὰ νὰ μείνῃ ἀκόμη εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν διὰ περισσοτέραν αὐτῶν ὠφέλειαν καὶ αὐξήσιν, τούτου χάριν παρεκάλεσεν ὁ ἅγιος τὴν Κυρίαν Θεοτόκον νὰ τῷ χαρίσῃ νὰ ζήσῃ ἀκόμη δεκαπέντε χρόνους, καὶ λοιπὸν ἐπέτυχε τῆς παρακλήσεως· ὅθεν εἶδε νὰ αὐξηθῶσιν οἱ μαθηταὶ του καὶ νὰ γένωσιν ἐννεακόσιοι καὶ περισσότεροι. Πλήρης λοιπὸν ἡμερῶν γενόμενος ὁ ὁσιος καὶ ζήσας ἐβδόμη κονταδύω χρόνους, ὅτε ἐτελειώθησαν οἱ χαρισθέντες εἰς αὐτὸν δεκαπέντε χρόνοι, πρὸς Κύριον εἰρηνικῶς ἐξεδήμησεν. Ὁ δὲ Θεὸς καθὼς ἐδόξασε τὴν γέννησίν του, οὕτω καὶ τὸν θάνατόν του θαυμασίως ἐδόξασε· κατέλαμψε δηλαδὴ τὸν στύλον τοῦ ἁγίου καὶ τὰ ἔσω καὶ ἔξω μέρη αὐτοῦ μὲ θεϊκὸν καὶ οὐράνιον σῶς, ὥστε διὰ τοῦ φωτός ἐκείνου ἐγνώρισαν τὸ τέλος του καὶ οἱ μαθηταὶ του καὶ οἱ ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ σπηλαιῖσι διατρίβοντες ἀσκηταὶ. Ὅθεν ὁ ὁσος ὁ χορὸς τῶν πατέρων μὲ μεγάλην σπουδὴν καὶ ταχύτητα ἔφθασαν εἰς τὸν στύλον καὶ ἔκλειον τὴν ὄρφανίαν αὐτῶν καὶ τὴν τοῦ τοιούτου πατρός των στέρησιν.

Ἐπειδὴ δὲ ἔμαθον ὅτι ἀπέθανεν ὁ πατὴρ αὐτῶν χωρὶς νὰ κάμῃ ἔγγραφον διαθήκην, περισσότερον ἐθρήνουν καὶ ἔκλειον, καὶ μὲ δάκρυα καὶ ὀλολυγμούς ταῦτα πρὸς τὸν ἅγιον ἔλεγον· «Ἐξάπαντος δὲν θέλει καταβῆ, ὦ πάτερ, τὸ σῶμά σου ἀπὸ τὸν στύλον, οὐδὲ θέλει ἐνταφιασθῆ, ἂν δὲν ἀφήσῃς εἰς ἡμᾶς τὰ τέκνα σου παρηγοριάντινα καὶ διαθήκην γεγραμμένην ἀπὸ τὰς χεῖράς σου,» μάλιστα δὲ περισσότερον ἀπὸ ὄλους ἐλυπεῖτο ὁ μαθητὴς ὅστις ὑπηρετεῖ τὸν ἅγιον, Γρηγόριος ὀνομαζόμενος. Καὶ λοιπὸν δεικνύει ὁ μέγας οὗτος θαῦμα ἀληθῶς μεγαλώτατον, διότι ἐνῶ ὅλοι οἱ μαθηταὶ καὶ τὰ τέκνα του ἔκλειον τριγύρω καὶ φωνὰς ἐποίουν ὀδυνηρὰς, ὁ ἄπνους καὶ νεκρὸς, ὦ τοῦ θαύματος, ἔμπνους ἐφάνη καὶ ζωντανός, διότι σηκωθεὶς καὶ καθίσας, ἔβαλε τὴν χεῖρα μέσα εἰς τὸν κόλπον τοῦ, καὶ ἐκβαλὼν ἐκείθεν χαρτίον ἐγχειρίζει αὐτὸ εἰς τοὺς μαθητάς του· ἔπειτα ἔπεσε πάλιν καὶ ἐφαίνετο ἄπνους καὶ νεκρὸς ὡς τὸ πρότερον. Διαβάσαντες δὲ τὰ ἐν τῷ χάρτι γεγραμμένα οἱ μαθηταὶ ὁμοῦ μὲ θαῦμα καὶ χαρὰν, δὲν εὖρον εἰς τὸ τέλος τῆς διαθήκης τὴν συνήθη ὑπογραφὴν τοῦ ἁγίου· ὅθεν πάλιν κλαίοντες πρὸς τὸν πατέρα των ἔλεγον, «Ἄν ὦ πάτερ, δὲν λάβῃ ἡ διαθήκη καὶ τὴν ὑπογραφὴν τῆς

χειρὸς σου ἤξευρε ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐδῶ ὅλοι θά ἀποθάνωμεν. Τότε ὁ ἅγιος, ὦ τοῦ θαύματος, ἐσηκώθη πάλιν καὶ ἐκάθισεν· εἶτα πιάσας τὸ κονδύλιον μὲ τὴν χεῖρα, ἔγραψε τὴν ὑπογραφὴν του καὶ οὕτως ἔδωκε τὴν διαθήκην ἐνυπόγραφον εἰς τοὺς μαθητάς του»· ἔπειτα πάλιν ἔπεσε καὶ ἐκοιμήθη, γεμίσας τὰς ψυχὰς πάντων τῶν ὁρώντων ἀπὸ θαυμασμόν μεγαλώτατον.

Τότε λοιπὸν οἱ μαθηταὶ του τιμήσαντες ἀξίως ὡς ἄξιον τὸ ἱερόν του ὀσίου λείψανον μὲ δοξολογίας, μὲ μῦρα καὶ μὲ λαμπάδας φωτός, ἀπεθησαύρισαν αὐτὸ ἐντὸς θήκης πολυτίμου, καὶ οὕτω τὸ ἐνεταξίασαν πλησίον εἰς τὸν στύλον, τὸ ὁποῖον καὶ μετὰ τὴν ταφὴν ἀναβλύζει διάφορα θαύματα εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η΄, ἡ σὺνάξις τῶν Ἀρχιστρατήγων ΜΙΧΑΗΛ καὶ ΓΑΒΡΙΗΛ καὶ τῶν λοιπῶν Ἀσωμάτων καὶ οὐρανίων ταγμάτων.

Εἰς τὸν Ἀρχάγγελον Μιχαήλ. ²

- » Ἐβουλόμην σοι Μιχαήλ ἄσμα πρόπον,
- » Ἄσαι πρεπόντως, ἀλλ' αὔλον οὐκ ἔχω.

Εἰς τὸν Ἀρχάγγελον Γαβριήλ. ³

- † » Ὁρῶν Γαβριήλ ἄγγελον χαρᾶς μέγαν,
- » Σὲ μάλα χαίρω καὶ πτεροῦμαι σὺ πρόθω.
- † » Ὁγδοῦ οὐρανόθεν κυδαίνει ταξίος Ἀρχούς.

Εἰς τὴν Σὺνάξιν τῶν ἐν τῇ ε τ α γ μ α τ ω ν Χερουβὶμ καὶ Σεραφίμ, Θρόνων, Κυριοτήτων, Δυ-

¹ Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὄρα εἰς τὸ νεοτυπωμένον νέον ἐκλόγιον, τὸν ὁποῖον βίον συνέγραψε μὲν συνοπτικώτερον ἑλληνιστὶ ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κύριος Γρηγόριος ὁ Κύριος, μετέφρασε δὲ εἰς τὸ ἄπλουν ἡ ἐμὴ ἀναξίότης. Σημειώσαι δὲ ὅτι ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ τοῦ Ἄθω εὐρίσκεται ὁ βίος τοῦ ἁγίου τούτου ἑλληνικὸς εἰς περισσώτερον πλάτος ἐκτεταμένος. Ἐκεῖ δὲ εὐρίσκεται καὶ ὀλόκληρος τοῦτου ἀκολουθία.

² Σημειώσαι, ὅτι Μιχαήλ θά εἰπῇ, δύναμις Θεοῦ, ἡ ἀρχιστρατήγος, δυνάμεις Κυρίου.

³ Γαβριήλ δὲ θά εἰπῇ, Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, κατὰ τὸν Πρόκλον Κωνσταντινουπόλεως. Διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ὑπηρετήσεν ἐξαιρέτως εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἐνσάρκου οικονομίας τοῦ Θεανθρώπου Λόγου.

νάμεων, καὶ Ἐξουσιῶν Ἀρχῶν, Ἀρχαγγελῶν, καὶ Ἀγγέλων.

- » Ἐπάξιόν τι ταγμάτων τῶν ἐννεά,
- » Τίς ἂν γόνος φθέγγεται μηνῶν ἐννεά;

Μιχαὴλ ὁ ἐνδοξότατος καὶ λαμπρότατος ταξίαρχος τῶν ἀσωμάτων δυνάμεων πολλὰς εὐεργεσίας καὶ χάριτας φαίνεται ὅτι ἐδειξεν εἰς τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐν τῇ παλαιᾷ Διαθήκῃ, καὶ ἐν τῇ νέᾳ χάριτι τοῦ Εὐαγγελίου, διότι αὐτὸς ἐφάνη πρῶτον εἰς τὸν Πατριάρχην Ἀβραάμ, ἔπειτα εἰς τὸν Ἀῶν, ὅτε ἐλύτρωσεν αὐτὸν μετὰ τὰς θυγατέρας του ἀπὸ τοῦ θεοπέμπτου πύρ καὶ ἀπὸ τῆν καταστροφῆν τῶν Σοδόμων μετὰ ταῦτα ἐφάνη εἰς τὸν Πατριάρχην Ἰακώβ, ὅτε ἐλύτρωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὰς φονικὰς χεῖρας τοῦ ἀδελφοῦ του Ἡσαῦ. Αὐτὸς ἐπορεύετο ἔμπροσθεν τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτε ἠλευθερώθησαν ἀπὸ τῆν αἰμαλωσίαν τῶν Αἰγυπτίων καὶ μετὰ τὸν στύλον τοῦ πυρός καὶ τῆς νεφέλης ἐκόλυθεν εἰς αὐτοὺς τῆν δυσκολίαν τῆς ὁδοπορίας. Αὐτὸς ἐφάνη εἰς τὸν μάντιν Βαλαάμ, ὅτε ἐκεῖνος ἐπορεύετο διὰ νὰ καταρασθῆ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν, φοβερίζων αὐτὸν καὶ φανερὰ ἐμποδίζων ἀπὸ τοῦ τοιοῦτον κίνημα. Αὐτὸς καὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ ἐρωτήσαντα, ἀπεκρίθη: «Ἐγὼ ἀρχιστράτηγος Κυρίου νυνὶ παραγέγονα.» Οὗτος καὶ ἐν τῇ νέᾳ χάριτι ἐχώνευσε τοὺς ποταμοὺς, τοὺς ὁποίους ἀπέλυσαν τότε οἱ θυσσεβεῖς ἐναντίον τοῦ ἐν Χῶναις ἀγιάσματός του καὶ ἐναντίον τοῦ θεοῦ ναοῦ του· καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ἱστοροῦνται δι' αὐτὸν ἐν ταῖς θεοπνεύστοις Γραφαῖς. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς προστάτην αὐτὸν καὶ φύλακα τῆς ζωῆς ἡμῶν προβαλλόμενοι, τῆν πάνσεπτον αὐτοῦ πανήγυριν ἐορτάζομεν σήμερον, ἣ ὁποία καὶ συναξίς ὀνομάζεται δι' αἰτίαν τοιαύτην.

Ὁ δὲ ὑπερβολὴν ὑπερηφανίας ἐπαρθεῖς κατὰ τοῦ πάντων Ποιητοῦ καὶ Δεσπότης διάβολος, καὶ καυχησάμενος νὰ βάλῃ τὸν θρόνον του ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ γείνη ὁμοιος τῷ Ὑψίστῳ, καθὼς περὶ αὐτοῦ γράφει ὁ Ἡσαίας (Ἡσα. ιδ'. 14.) οὗτος, λέγω, ἐπειδὴ εὐθὺς αἶμα ἐνόησε ταῦτα καὶ ἐβουλήθη, ἐξέπεσεν ἀπὸ τῆν οὐράνιον δόξαν καὶ ἀπὸ τοῦ ἀρχαγγελικόν αὐτοῦ ἀξίωμα, καθὼς εἶπεν ἐν Εὐαγγελίοις ὁ Κύριος. «Ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα.» (Λουκ. ι'. 18.) ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ὑποτασσόμενον εἰς αὐτὸν τάγμα τῶν Ἀγγέλων ἀπεσχίρησεν ἀπὸ Θεοῦ δι' ὑπερηφάνειαν, διὰ τοῦτο ἐξέπεσε καὶ αὐτό ὁ-

μοῦ μετὰ τὸν ἀρχηγόν του διόβολον, καὶ ἔγειναν ὅλοι ὁμοῦ σκοτεινοὶ ἀντὶ φωτεινῶν, καὶ δαίμονες ἀντὶ Ἀγγέλων. Τότε λοιπὸν λέγεται ὅτι ὁ μέγας οὗτος ἀρχιστράτηγος Μιχαὴλ, βλέπων τῆν ἐλλειψὴν τῶν Ἀγγέλων ἐκπτώσειν, ἐνόησε τῆν αἰτίαν τῆς τοιαύτης ἐκείνων πτώσεως, καὶ διὰ τοῦτο μετὰ τῆν ὑποταγῆν καὶ ταπεινώσειν, τῆν ὁποίαν ἐδειξεν ὡς δοῦλος εὐχάριστος καὶ οἰκέτης πιστὸς πρὸς τὸν Δεσπότην του Θεόν, διεφύλαξε καὶ τῆν ἰδικὴν του δόξαν καὶ λαμπρότητα τῆν παρὰ Θεοῦ χαρισθεῖσαν, καὶ τῆν δόξαν τῶν ἄλλων Ἀγγελικῶν ταγμάτων. Ὁ Θεὸς διὰ τῆν ὑποταγῆν καὶ εὐγνωμοσύνην του ταύτην, ὁωρίσθη παρὰ τοῦ Θεοῦ Παντοκράτορος, νὰ ᾗναι πρῶτος τῶν Ἀγγελικῶν τάξεων. ¹

¹ Σημειῶσαι ὅτι διδάσκαλοι τινὲς προσαρμύζουσιν εἰς τῆν πῶσιν ταύτην τοῦ ἐωσφόρου καὶ τῶν δαιμόνων καὶ εἰς τῆν ἀνδραγαθίαν τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ τὰ ῥητὰ ἐκεῖνα τῆς Ἀποκαλύψεως τὰ λέγοντα «Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπολέμησαν μετὰ τοῦ δράκοντος, καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησε καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ καὶ οὐκ ἴσχυσαν, οὔτε τόπος εὗρεθι αὐτῶν ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὅστις ὁ ἀρχαῖος ὁ καλούμενος διάβολος, καὶ ὁ σατανᾶς, ὁ πλανῶν τῆν οἰκουμένην ὅλην ἐβλήθη εἰς τῆν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν.» (Ἀποκάλ. ιβ'. 7) λέγει δὲ καὶ ὁ χορυφαῖος Πέτρος: «Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς Ἀγγέλων ἀμαρτηράντων οὐκ ἐφείσατο· ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν τετηρημένους, (β'. Πέτ. β'. 4.)

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀπόστολος Ἰούδας οὕτω φησιν «Ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τῆν ἐκταῶν ἀρχήν· ἀλλ' ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς αἰδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν.» (6.) Ἐφ' ἧ δὲ καὶ ὁ θεολόγος Γρηγόριος: «Πρῶτον μὲν ἐννοεῖ ὁ Θεὸς τὰς ἀγγελικὰς δυνάμεις καὶ οὐράνιους. Καὶ τὸ ἐνόημα ἔργον ἦν, λόγῳ συμπληρούμενον καὶ Πνεύματι τελειούμενον. Καὶ οὕτως ὑπέστησαν λαμπρότητες δευτέραι, λειτουργοὶ τῆς πρώτης λαμπρότητος. . . . Βούλομαι μὲν εἰπεῖν, ὅτι ἀκινήτους (ὑποληπτέον ταύτας) πρὸς τὸ κακόν, καὶ μόνην ἐχούσας τῆν τοῦ καλοῦ κίνησιν· ἅτε περὶ Θεοῦ οὔσας καὶ τὰ πρῶτα ἐκ Θεοῦ λαμπαρμένας. (Τὰ γὰρ ἐνταῦθα δευτέρως ἐλλάμψουσιν) Πείθει δὲ με μὴ ἀκινήτους, ἀλλὰ δυνακίτους καὶ ὑπολακταβάνειν ταύτας καὶ λέγειν ὅτι τῆν λαμπρότητα ἐωσφόρος σκότος διὰ τῆν ἔπαρσιν καὶ γενόμενος καὶ λεγόμενος. Αἶ τε ὑπ' αὐτὸν ἀποστατικαὶ δυνάμεις, ὁμιουργοὶ τῆς κακίας τῆ τοῦ καλοῦ φυγῆ καὶ ἡμῖν πρόξενοι. (λόγ. εἰς τῆν Χριστοῦ Γέννησιν) Καὶ τοῦτο δὲ ἐνταῦθα σημειῶσαι ὅτι ὁ Θεοδώρητος λέγει πῶς ἐξέπεσον ἀπὸ ὕλης τὰς τάξεις τῶν ἀγγέλων, συμπεραίνων τοῦτο ἀπὸ τοῦ λόγιον τοῦ ἀποστόλου Παύλου τὸ λέγον «Οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἶμα καὶ σάρκα· ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας,» οὕτω γὰρ ἐπὶ λέξεως λέγει «Ἐκ τῶν ἁγίων ᾗσαν ταγμάτων οἱ πονηροὶ δαίμονες· ἀλλὰ καὶ διὰ πονηρίαν τῆς τάξεως ἐκείνης ἐξέπεσαν.

Συνάξας δηλαδή και ένώσας εις έν τούς χορούς τών Ἀγγέλων ἐρώναξεν εις αὐτούς τό «Πρόσχωμεν ἤτοι ἄς προσέξωμεν καὶ ἄς ἐννοήσωμεν τί ἔπαθον οὗτοι οἱ ἐκπεσόντες δαίμονες διὰ τὴν ὑπερηφανίαν των, οἵτινες πρό ὀλιγου ἦσαν μεθ' ἡμῶν Ἀγγελοι· καὶ ἄς στοχασθῶμεν τί μὲν εἶναι ὁ Θεός, τί δὲ εἶναι ὁ Ἀγγελος, διότι ὁ μὲν Θεός εἶναι Δεσπότης καὶ Δημιουργός ἡμῶν τῶν Ἀγγέλων, ἡμεῖς δὲ οἱ Ἀγγελοι εἰμεθα δοῦλοι καὶ κτίσματα τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὕτως ἀνύμνησε καὶ ἐδόξασε τὸν τῶν ἀπάντων Θεόν, ἀναβοήσας ἐκεῖνον βέβαια τὸν Θεῖον καὶ ἀγγελικὸν ὕμνον με ὄλους τούς Ἀγγέλους» Ἀγιος, Ἀγιος, Ἀγιος Κύριος Σαβαώθ, πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ ». Τὸ τοιοῦτον λοιπὸν μυστήριον ἐξ ἀρχαίας παραδόσεως παραλαβόντες ἡμεῖς, τὴν παρούσαν ἐορτὴν ἐορτάζομεν, σὺνάξιν αὐτὴν ὀνομάζοντες τῶν Ἀγγέλων· τουτέστι προσοχὴν ὁμόνοιαν καὶ ένωσιν.¹

Ἔχουσι δὲ καὶ νῦν τὰς προσηγορίας εἰς ἐλεγχὸν τῆς βδελυρίας. Συμφωνεῖ εἰς τοῦτο καὶ ὁ θεῖος Ἱερώνυμος ὅτι δηλαδὴ οἱ ἐκπεσόντες ἄγγελοι, ἐξέπεσον, ὄχι ἀπὸ ἐν τάγμα, ἀλλὰ ἀπὸ πολλὰ βεβαιῶν δὲ τὸν λόγον του ἀπὸ τὸ αὐτὸ ῥητὸν τοῦ μεγάλου Παύλου.

Ἄν καὶ ὁ θεοφόρος Μάρκος καὶ ὁ Δαμασκηνός Ἰωάννης θέλουσι δει ἀπὸ τὴν ἐναντίαν μόνην τάξιν τῶν ἀγγέλων ἔπεσον ὅσοι ἄγγελοι ἔπεσον, τὸν δὲ εἰσαφόρον ὁ μὲν Χρυσόστομος πρῶτον τῶν ἀγγέλων λέγει, καὶ δει αὐτὸς ἐξετραχηλίσθη ἀπὸ τὸν ἀγγελικὸν κολοφῶνα, τῷ δὲ Χρυσόστομῳ συμφωνεῖ ὁ ἱερός Ἀδγουστίνος καὶ ὁ Διάλογος. Καὶ ὁ Ἱερώνυμος δὲ ἀνώτατον αὐτὸν πάντων τῶν ἀγγέλων ὑπέλαθε. Ὁ δὲ Γεστολλικανὸς ἐξέρχεται καὶ σωφρότατον αὐτὸν πάντων εἶπε, καὶ ἀπὸ τῆς ἑωσφόρος ἀπὸ τὸ τάγμα τῶν Σεραφίμ ἐξέπεσε· καὶ καὶ ὁ ἀνωτέρω Δαμασκηνός καὶ ὁ θεῖος Μάρκος πρῶτον αὐτὸν εἶπον τῆς ἐνάτης τάξεως τῶν ἀγγέλων. Περὶ δὲ τοῦ πλήθους τῶν ἀγγέλων λέγει ὁ Χρυσόστομος. «Ὅτι γὰρ ἅπας ὁ ἀὴρ ἀγγέλων ἐμπέληται, ἄκουσον τί φησιν ὁ Παῦλος, «ὀφείλουσι αἱ γυναῖκες ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους. Λόγος εἰς τὴν ἀνάληψιν τόμος εἰ. τῆς εν. Ἐπιθῆ ἐκδόσ.

¹ Σημειώμεν ἐνταῦθα δει ἐπειδὴ τὸ μυστήριον τοῦτο τῆς τῶν Ἀγγέλων Συνάξεως παραδόσειν ἐξ ἀρχαίας παραδόσεως, καθὼς γράφεται παρὰ πολλοῖς χειρογράφοις Συνάξεως, θαυμάζω, πῶς τινες καὶ τοῖ σοφοὶ ὄντες, ἐμοὶ γὰρ τῆς ἀτόμῳ οὐκ εἶδοναν νοῆσαι, πῶς ἐθάρασαν νὰ εἰπωσιν, δει αὐτὸ εἶναι μῦθος καὶ μυθῆριον ἢ ἀποστολικὸν παράγγελμα εἶναι, κατὰ τὸν μέγαν Βασιλείου, τὸ νὰ κρατῶμεν τὰς παραδόσεις, ἄς παραλάβομεν. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ τοῦτο λέγοντες πολλὰ λέγουσιν ἄλλα γὰρ περὶ φυλακῆς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων, ὅπου γε τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν ταύτην βεβαιοῦσι καὶ ἄλλοι, ὧν εἷς ἐστὶ καὶ ὁ Φιλαδέλφειος Μακάριος ὁ χρυσόκλειος ἐν τοῦ εἰς τοὺς Τυχεράχας λόγῳ, καὶ ἐν τῷ εἰς τὰ

† Ὁμοῦ δὲ με τὸν Ἀρχάγγελον Μιχαὴλ ἐορτάζομεν σήμερον καὶ τὸν ὠραιότατον καὶ χαριέστατον Ἀρχάγγελον Γαβριὴλ, ¹ διότι καὶ αὐτὸς πολλὰς εὐεργεσίας ἐποίησεν εἰς τὸ ἀν-

ένεκα τάγματα. Εἰ δὲ καὶ προβάλλουσιν δει ἐν τῇ οὐρανῆς ἱεραρχίᾳ τάξις ἀπαράβατος ἐστὶ φοιτῆσθαι καὶ τελειοῦσθαι τὰς κατωτέρω τάξεις τῶν Ἀγγέλων ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω, ἀποκρινόμεθα δει καί. Τοῦτο ἀληθεῖς ἐν ὅσῳ ἀσύγχυτος μένει ἡ τάξις ἐκάστης χοροστασίας.

Τότε δὲ ἐν τῇ πτώσει τοῦ εἰσαφόρου πόλεμος ἐγένετο ἐν τῷ οὐρανῷ, κατὰ τὴν ἱερὰν Ἀποκάλυψιν. Ὅθεν πᾶσα ἡ τάξις καὶ ἀρμονία τῶν ὑπερκοσμίων οὐρανῶν συνεχύθη καὶ ἀνεστράφη, καθὼς ἔπεσον καὶ ἀπὸ τὰ ἀνωτέρα τοῦ Ἀρχαγγελικοῦ τάγματος, ἐκ τοῦ ὁποίου ἦτον ὁ Μιχαὴλ. Καὶ τοῦτο βεβαιοῦται ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου «Οὐκ ἐστιν ἡμῖν, λέγοντος, ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα· ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας. Δείκνυται δηλαδὴ ἐκ τοῦ ῥητοῦ τοῦτου, ὅτι κατὰ τὸν θεῖον Ἱερώνυμον καὶ τὸν Θεοδοῦρητον τοὺς ἐρμηνεύοντας τὸ ῥητὸν αὐτὸ, οἱ ἐκπεσόντες Ἀγγελοι δὲν ἔπεσον ἀπὸ ἐνα μόνον τάγμα, ἀλλὰ ἀπὸ πολλὰ καὶ ἀνωτέρα τοῦ τάγματος τῶν Ἀρχαγγέλων· ὅποια εἶναι αἱ Ἀρχαὶ καὶ αἱ Ἐξουσίαι. Καὶ ἀρτίως νὰ λέγω, δει, κατὰ τὸν Χρυσόστομον, καὶ Ἀδγουστίνου, καὶ Διάλογου, καὶ Ἱερώνυμου, ὁ εἰσαφόρος ἦτον ἀνώτατος πάντων τῶν Ἀγγέλων, καὶ ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ Ἀγγελικοῦ κολοφῶνος. Ἐπειδὴ λοιπὸν αὐταὶ ἀντιστρέψασαι τὴν τάξιν, ἀντὶ νὰ μῆσσουν καὶ νὰ φοιτήσουν τὰ κατώτερα τάγματα εἰς τὸ ἀγαθόν, ἐμύησαν αὐτὰ εἰς τὸ κακὸν καὶ ἐσκοτίσαν, τοῦτου χάριν ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαὴλ σταθεῖς ἐν τῇ οἰκείᾳ τάξει τοῦ ἀγαθοῦ, ἐμύησε τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας νὰ μένωσιν ἐν τῇ τάξει τοῦ ἀγαθοῦ, καθ' ἣν ἐκτίσθησαν. Τί λοιπὸν ἔπαυτον ἢ ἀποπον ἀκολουθεῖν, ἂν ὁ κατωτέρω Μιχαὴλ ὁ μείνας ἐν τῷ ἀγαθῷ, βλέπων τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας νὰ ἐκπίπτωσι τοῦ ἀγαθοῦ, ἐμύησεν αὐτὰς καὶ ἐδίδαξε νὰ μένωσιν ἐν τῷ ἀγαθῷ· βεβαια οὐδὲν.

Καὶ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς δὲ ἱεραρχίᾳ, τοῦ ἱερέως καὶ ἱεραρχοῦ ἀτακτοῦντων καὶ κακῶς φρονούντων, καὶ διάκονος καὶ μοναχοῦς εὐτακτοῦντες καὶ ὀρθῶς φρονούντες δύνανται νοθεύησαι καὶ εὐτακτῆσαι αὐτούς, καθὼς τὰ παραδείγματα εἶπε πάλιν πολλὰ. Σημείωσα ὁμοίως ὅτι ἡ ἀνωτέρω περικοπή, ἡ κατὰ τὸ τέλος τοῦ Συνάξεριου γραφομένη τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ, ἤτοι ἡ λέγουσα αὐτολεξεῖ. «Τὸ τοιοῦτον οὐδὲ μυστήριον ἐξ ἀρχαίας παραδόσεως παραλαβόντες τὴν παρούσα ἐορτὴν ἐορτάζομεν, Σύνάξιν αὐτὴν ὀνομάζοντες, ὡς εἴρηται. Αὕτη, λέγω, καθὼς παρελείθη ἀπὸ τοὺς τετυπωμένους Συνάξεριστάς· εἰ γὰρ προσέκειτο, οὐκ ἂν, αἵμα, μῦθον τὸ Συνάξριον τοῦτο οἱ ἀνωτέρω ὀνομάσαν, ὡς φυλακῆς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων.

¹ Τὸ περὶ τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ τοῦτο Συνάξριον ἡμεῖς προσεθήκαμεν· ἐπειδὴ πάντα ἀνάμνηστον καὶ ἀνακλουθὸν εἶναι, νὰ λέγεται μὲν ἡ ἐορτὴ αὕτη τῶν δύο Ἀρχιστρατήγων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ, καὶ πάντα τὰ προπάρια καὶ οἱ κληόνες νὰ ἀναφέρωσι περὶ τῶν δύο Ἀρχαγγέλων· ἔπειτα δὲ ἐν τῷ Συνάξριῳ νὰ ἀναφέρηται μόνος ὁ Μιχαὴλ.

Ὠρώπιον γένος καὶ ἐν τῇ παλαιᾷ, καὶ ἐν τῇ νέᾳ Διαθήκῃ. Ἐν μὲν τῇ προφητεῖᾳ ὀηλαδὴ τοῦ Δανιὴλ φέρεται αὐτολεξεῖ τὸ ὄνομά του, ὅτε ἐξήγησεν εἰς τὸν Δανιὴλ τὴν ὄρασιν, ἣν εἶδε περὶ τῶν βασιλείων Μήδων καὶ Περσῶν καὶ Ἑλλήνων. «Γαβριὴλ, γὰρ φησι, συνέτισον ἐκείνον (τὸν Δανιὴλ δηλ.) τὴν ὄρασιν (Δαν. ἡ. 16.) καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς Γαβριὴλ ἐφάνέρωσεν εἰς τὸν αὐτὸν Δανιὴλ ὅτι μετὰ ἑβδομήκοντα ἑβδομάδας χρόνων, ἦτοι μετὰ τετρακοσίους ἑνενήκοντα χρόνους θὰ ἔλθῃ ὁ Χριστός. «Καὶ ἰδοὺ φησιν, ἀνὴρ Γαβριὴλ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ὄρασει ἐν τῇ ἀρχῇ πετόμενος, καὶ ἤψατό μου ὡσεὶ ὦραν θυσίας ἐσπερινῆς καὶ συνέτισέ με,» καὶ τὰ ἐξῆς. (Δαν. θ΄. 21.) αὐτὸς εἶναι ὅστις εὐηγγέλισε καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ Μανωῆ ὅτι θὰ γεννήσῃ τὸν Σαμφῶν αὐτὸς εἶναι ὁ εὐαγγελίστας τὸν Ἰωακείμ καὶ τὴν Ἄνναν, ὅτι μέλλουσι νὰ γεννήσωσι τὴν Κυρίαν καὶ Δέσποιναν Θεοτόκον.

Ἐν δὲ τῇ νέᾳ Διαθήκῃ αὐτὸς εἶναι ὅστις εὐηγγέλισε τὸν Ζαχαρίαν, ἐστὼς ἐκ δεξιῶν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος, ὅτι θὰ γεννήσῃ τὸν μέγαν Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον. Αὐτὸς ἔτρεφε καὶ τὴν ἀειπάρθενον Μαριάμ δώδεκα χρόνους μέσα εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων μετροφῆν οὐράνιον. Αὐτὸς δὴ αὐτὸς, καὶ ποῖος ἀμφιβάλλει; εὐηγγέλισε τὴν αὐτὴν Θεοτόκον, ὅτι μέλλει νὰ γεννήσῃ ἐκ πνεύματος Ἁγίου τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς ἐράνη εἰς τὸ ὄραμα τοῦ Ἰωσήφ, ὡς θέλουσι πολλοὶ, καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν νὰ μὴ φοβηθῇ, ἀλλὰ νὰ παραλάβῃ Μαριάμ τὴν γυναῖκά του, ἐπειδὴ τὸ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματος ἐστὶν Ἁγίου. Αὐτὸς ἐράνη καὶ εἰς τοὺς Ποιμένας καὶ εὐηγγέλισεν αὐτούς, ὅτι ἐτέχθη ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου Χριστός. Καὶ αὐτὸς ἐν ὁράματι εἶπεν εἰς τὸν Ἰωσήφ νὰ παραλάβῃ τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ νὰ φύγῃ εἰς Αἴγυπτον καὶ πάλιν αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶπεν αὐτῷ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ. Πολλοὶ δὲ τῶν ἱερῶν διδασκάλων καὶ ἀσματογράφων γνωματεύουσιν, ὅτι ὁ Θεὸς Γαβριὴλ ἦτον ὁ λευγεμονῶν ἐκεῖνος Ἄγγελος, ὅστις κατελθὼν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ μνημείου τοῦ ζωοδότου Ἰησοῦ καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς ἦτον ὁ εὐαγγελίστας τὰς Μυροφόρους περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Καὶ διὰ νὰ εἰποῦμεν καθολικῶς, ὁ θεότατος Γαβριὴλ ὑπηρέτησεν εἰς τὸ Μυστήριον τῆς ἐνσάρκου οικονομίας τοῦ Θεοῦ Λόγου ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους· διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ παρέλαβε νὰ συνεορτάζῃ αὐτὸν

μετὰ τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ, καὶ νὰ ἐπικαλεῖται τὴν παρ' αὐτοῦ χάριν καὶ βοήθειαν. ¹ (Τὴν κατὰ πλάτος διήγησιν περὶ τῶν Ἀρχαγγέλων ὄρα εἰς τὸν θησαυρὸν τοῦ Δαμασκηνοῦ.)

Ταῖς τῶν σῶν Ἀρχαγγέλων καὶ πασῶν τῶν Ἀγγελικῶν δυνάμεων πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεὸς, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ΄, μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΟΝΗΣΙΦΟΡΟΥ καὶ ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ.

» Ἴπποις Ὀνησιφόρε πρὸς Θεὸν τρέχων,

» Ἐχεις συνιπεύοντα καὶ τὸν οἰκέτην.

† » Νύσσης οὐρανίης ἐπέβη τ' ἐνάτη ὃ ἀθληταί.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς καιροὺς τοῦ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμοῦ, ὅστις ἐγένετο ἐπὶ τῆς βασιλείας Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (290)· διαβληθέντες δὲ ὡς χριστιανοὶ πρὸς τοὺς τυράννους καὶ παρασταθέν-

¹ Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι εἰς τοὺς δύο Ἀρχαγγέλους τούτους δύο ἐγκωμιαστικὸς λόγος ἔχει ἑλληνικοὺς Μιχαὴλ ὁ Σύγκελλος ὢν τοῦ μὲν ἐνός ἡ ἀρχὴ ἐστὶν αὐτῆ « Τὸν μὲν λόγον ἡ προθυμία κινεῖ ». Τοῦ δὲ ἐτέρου « Τὸ στόμα μου ἦνοιξα » (σὴζονται ἐν τῷ ἱερῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου) καὶ ὁ Φιλαδέλφειος Μιχαῖριος ὁ Χρυσοκέφαλος. Ὁ Χρυσόστομος δὲ δύο λόγους ἔχει, τὸν ἕνα ἐπιγραφόμενον εἰς τοὺς Ἀσμομάτους, καὶ τὸν ἄλλον, εἰς τοὺς Ἄγγελους· (σὴζονται ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Παντοκράτορος). Νικήτας δὲ βήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μιχαὴλ ἐπαινῶν, τὸν Γαβριὴλ ἐπαινέσομαι ». (σὴζεται ἐν τῇ Ἀζύρα καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ ἐν τῇ τοῦ Βατοπαίδου) ἔχει λόγον ὁ Χρυσόστομος καὶ εἰς τὰ Σεραφίμ, οὗ ἡ ἀρχὴ. « Μόλις ποτὲ τὸν κατὰ τὸν Ὄζιν σγύσαμεν » (σὴζεται ἐν ταῖς ἐκδοδομένοσις). Πρὸς τοῦτοις τέταρτον λόγον ἔχει ὁ Χρυσορρήμων εἰς τὴν Σύναξιν τῶν Ἀρχαγγέλων· οὗ ἡ ἀρχὴ. « Ἄγγελοις ἐγκωμιάζειν χρὴ » (σὴζεται ἐν τῇ τέλει τοῦ ἑ. τόμ. τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως) Παντολέων δὲ ὁ διάκονος καὶ Χαρτοφύλαξ τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας διήγησιν συνέγραψε περὶ τῶν θαυμάτων τῶν Ἀρχαγγέλων, ἧς ἡ ἀρχὴ. « Πολλὰ καὶ μεγάλα καὶ ποικίλα τῆς ἁσμάτου καὶ μεγαλοπρεποῦς » (σὴζεται ἐν τῇ Ἀζύρα καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων) ἡ δὲ ἐμὴ ἀδυναμία λόγον ἀπλοῦν ἐπιλοπόνησεν εἰς αὐτοὺς, καὶ οἶκος κατ' ἀλφάβητον καὶ τρεῖς Κανόνας νέους. Ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀκτωήλους Κανόνας, οὓς εἶλεν εἰς μόνον τὸν Μιχαὴλ ὁ ἅγιος Ἰωσήφ ὁ ὕμνογράφος, ἐγὼ διορθώσας, ἐποίησα κοινούς καὶ εἰς τοὺς δύο Ἀρχαγγέλους καὶ ἄλλα τινα, ἅπερ πάντα εὐρίσκονται εἰς κάλλος γεγραμμένα ἐν τῇ ἱερᾷ καὶ βασιλικῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου. Καὶ τοῦτο δὲ σημειοῦμεν, ὅτι ὁ ἅγιος Μάρκος ὁ Ἐφέσου ἐπιλοπόνησε γλαφυρὸν Κανόνα εἰς τὰ ἐννεατάγματα τῶν Ἀγγέλων, ὅστις εὐρίσκεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος χειρόγραφος.

τες εἰς τὸ βῆμα, ὡμολόγησαν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, μετ' ἀνδρίαν μεγάλην. Ὅθεν διὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν ταύτην ὑπέμειναν διάφορα βάσανα εἰς ὅλον τὸ σῶμα· ἔπειτα ἠπλώθησαν ἐπάνω εἰς ἐσχάρας πυρακτωμέναι· ἔχαιρον δὲ οἱ αἰοῖδιμοὶ εἰς ὅλα ταῦτα τὰ παιδευτήρια καὶ εὐχαρίστουν τὸν Θεόν, βλέποντες διὰ μέσου αὐτῶν τὴν ἀπόλαυσιν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ὅθεν ἐκ τούτου καὶ ἀπὸ τοὺς πόνους τοῦ σώματος ἐλαφρύνοντο. Οἱ δὲ σκληροὶ ἐκεῖνοι καὶ δυσσεβέστατοι τύραννοι, βλέποντες τοὺς ἁγίους χαίροντας καὶ μένοντας ἀνωτέρους ἀπὸ τὰς βασάνους, ἤναψαν ἀπὸ θυμὸν περισσώτερον ὅθεν ἔδεδσαν τοὺς τιμίους πόδας αὐτῶν εἰς ἄλογα ἄγρια, καὶ ἔπειτα ἐδίωκον αὐτὰ εἰς πολλὰς ὥρας μέσα εἰς ἀκάνθας καὶ τριβόλους καὶ τραχεῖς τόπους. Καὶ λοιπὸν κατεξέσχισαν καὶ διεσκόρπισαν τὰς σάρκας τῶν γενναίων ἀγωνιστῶν, καὶ οὕτως ἔγειναν αἴτιοι νὰ ἀναβῶσιν αἱ ἄγρια ψυχαὶ τῶν εἰς τὸν ποθούμενον Κύριον. Τότε χριστιανοὶ τινὲς χρυσίως λαβόντες τὰ ἅγια αὐτῶν λείψανα τὰ ἐνεταφίασαν εἰς χωρίον ὀνομαζόμενον Παρχεανῶν, δοξάζοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν.¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΜΑΤΡΩΝΗΣ.

- » Ζωῆς μελλούσης ἀξιούται Ματρῶνα,
- » Ὡς ἐν βίῳ ζήσασα τάλις ἀξίως.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλείως Μαρκιανοῦ καὶ Λέοντος τοῦ μεγάλου, τοῦ καλουμένου Μακελλίη, ἐν ἔτει υξς' (466), καταγομένη ἀπὸ τὴν Πέργην τῆς Παμφυλίας· λαβοῦσα δὲ νόμιμον ἄνδρα ἐγέννησε μίαν θυγατέρα, καὶ ἔπειτα ἀνέβη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁμοῦ μὲν τὸν ἄνδρα τῆς, οὕσα τότε χρόνων δεκαπέντε. Ἐκεῖ δὲ ἔγεινε φίλη μιᾶς παρθένου Εὐγενίας ὀνόματι, τῆς ὁποίας τὴν ἀσκησιν μιμησαμένη, δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ προσμένουσα πάντοτε εἰς αὐτὰς μετ' νηστείας καὶ ἀγρυπνίας, τὴν μὲν ψυχὴν τῆς ἐκαθάριζε, τὸ δὲ σῶμά τῆς κατεξήρανε. Τὸν δὲ εὐσεβῆ πρὸς Θεὸν πόθον τῆς θερμότερον διὰ τούτων ἀνάψασα, παραδίδει τὴν θυγατέρα τῆς εἰς μίαν γινώριμον γυναῖκα, ὀνο-

μαζομένην Σωσάνναν· αὕτη δὲ φορέσασα ἀνδρικά φορέματα, μεταβαίνει εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Βασιανοῦ¹, καὶ μετ' σχῆμα εὐνοῦχου συνάνεστρέφετο μετ' οὓς μοναχοὺς ὄχι ὀλίγον καιρὸν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος Βασιανὸς² ἔμαθε τὰ κατ' αὐτὴν δι' ἀποκαλύψεως, τὴν ἐπεμψεν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν γυναικῶν τὸ εὐρισκόμενον εἰς τὴν πόλιν Ἐμεσαν, (τουρκιστὶ Ἐμο) ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπήγεν ἡ ὁσία εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐκεῖθεν μεταβαίνει εἰς τὸ Σίναιον ὄρος· εἶτα ἀπέρχεται εἰς Βηρυτὸν καὶ ἐκεῖ διὰ προσευχῆς τῆς ἐξέβαλεν ὕδωρ εἰς ἄνυδρον τόπον. Ἐπειδὴ δὲ ἐδοκίμασε πολλὰς προσβολὰς καὶ πειρασμοὺς τῶν δαιμόνων, ἐπιστρέφει πάλιν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ φανερωθεῖσα εἰς τὸν ἅγιον Βασιανόν, ἐσυγχωρήθη ἀπὸ αὐτοῦ νὰ μὲν εἰς τὸ μοναστήριον, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ὀνομασίαν αὐτῆς ἐπονομάζεται ἕως τῶρα τῆς Ματρῶνης. Ζήσασα λοιπὸν σχεδὸν ἕως ἑκατὸν χρόνους, ἐνειρήνη πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)³

Ἡ ὁσία μήτηρ ἡμῶν ΘΕΟΚΤΙΣΤΗ ἢ Λεοβία ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Λεοβίου τὸ θρέμμα παρθένος Θεοκτίστη,
- » Κτίστη Θεῶ πρόσεσι νόμῳ παγκάλη.

Αὕτη κατήγετο ἀπὸ τὴν Μιτυλήνην ἐκ πόλεως Μεθύμνης, δοθεῖσα δὲ παιδιόθεν εἰς παρθενῶνα, ἔγεινε μοναχὴ· ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν χρόνων δεκαοκτώ, ὑπήγεν εἰς τὸ ἐκεῖ πλησίον εὐρισκόμενον χωρίον διὰ νὰ χαίρηται τὴν ἀδελφὴν τῆς· κατ' ἐκείνην δὲ τὴν νύκτα ἔτυχε νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν Μιτυλήνην Κρήτες πειραταὶ, τῶν ὁποίων ἀρχηγὸς ἦτον ὁ ὀνομαστος ἐκεῖνος Νήσιρις. Οὗτοι λοιπὸν λαβόντες τοὺς ἄλλους ἐγχωρίους αἰχμαλώτους, συμπαρέλαθον καὶ τὴν ὁσίαν καὶ ἀνεχώρησαν· τὴν δὲ ἄλλην ἡμέραν ἤραξαν εἰς τὴν νῆσον Πάρον, καὶ ἀφ' οὗ ἀπεβίβασαν τοὺς αἰχμαλώτους ἕξω εἰς τὴν στερεάν, ἐκάθισαν καὶ ἐλογαρίζον πόσον νὰ πωλήσωσι ἕνα ἕκαστον αἰχμαλώτον. Ἡ δὲ ὁσία Θεοκτίστη καιρὸν λαβοῦσα,

¹ Ἐν τοῖς Μηναίοις Κασσιανὸς γράφεται ἀντὶ Βασιανός. Σ. Ε.

² Οὗτος ὁ ἅγιος ἐορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

³ Ταύτης τὸν βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Τοὺς σάφρονας τὸν βίον» (σύζεται ἐν τῇ τῶν Ἰσθίων καὶ ἐν ἄλλαις.)

¹ Τούτων τὸ μαρτύριον εὐρίσκειται ἐλληνικὸν ἐν τῇ τῶν Ἰσθίων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ἦς τῶν ἁγίων προφητῶν προρρήσεις.

ἔφυγε χρυφίως καὶ καταφυγοῦσα εἰς τὸ δάσος ἐλυτρώθη ἀπὸ τὰς χεῖρας των. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐκεῖ μείνασα διήνυσε χρόνους τριακοσιπέντε ἢ μακαρία κακοπαθοῦσα καὶ παλαιούσα μὲ πείναν, μὲ ψύχος, μὲ καῦμα, καὶ ζῶσα μὲ λουπιναρία καὶ ἀγρία λάχανα, καὶ μηδέποτε ἀπὸ ἀνθρώπων θεωρηθεῖσα εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ, ἀλλὰ μόνω τῷ Θεῷ προσομιλοῦσα διὰ προσευχῆς, εἰς τὸν ὅποιον εἶχεν ἀφιερωμένην ὄλην αὐτῆς τὴν ζωὴν, καὶ εἰς τὴν πάναγνον Θεοτόκον.

Ὅτε δὲ ἐτελείωσαν οἱ τριακοσιπέντε χρόνοι κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ ὑπῆγαν εἰς τὴν Πάρον κυνηγοὶ τινὲς διὰ νὰ κυνηγήσωσι κατὰ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὅπου ἡ ὁσία διέτριβεν, ἔρημον ὄντα· εἷς δὲ αὐτῶν χωρισθεὶς καὶ ἀνιχνεύων τὸν τόπον διὰ νὰ εὑρῇ κυνήγιον, ἐμβῆκε μέσα εἰς ἓνα ναὸν τῆς Θεοτόκου ἐκεῖ εὐρισκόμενον διὰ νὰ θεωρήσῃ τὰ ἐν αὐτῷ, ¹ ἔρημος δὲ ἦ-

¹ Ὁ ναὸς οὗτος τῆς Θεοτόκου ὁ εἰς τὴν Παροϊάν, τὴν πρωτεύουσαν πόλιν τῆς νήσου Πάρου εὐρισκόμενος, εἶναι θαυμαστός καὶ περιώνυμος, καλούμενος Ἐκατονταπυλιανή· καθότι αἱ πύλαι αὐτῆς, ἀριθμουμένων καὶ τῶν παραθυρίδων, συμποδοῦνται, ὡς λέγουσιν, εἰς ἑκατόν. Οὐ μόνον δὲ εὐρύχωρος καὶ παμμεγέθης εἶναι κατὰ τὸ μήκος καὶ πλάτος, ἀλλὰ εἶναι ἀκόμη καὶ ἰσοδομημένος μὲ στήλας πολλὰς καὶ μεγάλας καὶ μὲ μάρμαρα θαυμαστά καὶ ἀξιοθέατα. Τὸ δὲ ἐπάνω τῆς ἀγίας τραπέζης μαρμάρινον κουβούκλιον ἐπὶ τεσσαρῶν στηλῶν ἐπιστηριζόμενον εἶναι τῇ ἀληθείᾳ θέαμα ἀξίον θεωρίας, διὰ τε τὴν τῶν μαρμάρων μεγαλοπρέπειαν καὶ διὰ τὴν φιλοτεχνίαν μὲ τὴν ὁποίαν ἐκόσμησεν αὐτὸ ὁ τεχνίτης του. Ἐν τῷ ναῷ τούτῳ εἶσι δύο ναοὶ, ἓν πεντάγων ἐκτὸς τοῦ βήματος καὶ ἓν ἀγίασμα ἐν τῷ βήματι ὑποκάτω τῆς ἀγίας τραπέζης. Πολλὰ δὲ παρεκκλήσια εὐρίσκονται ἐκτὸς τοῦ ναοῦ, ὧν ἓν ἔστι καὶ τῆς ῥηθείας ἀγίας Θεοκτίστης, ἐν ᾗ καὶ ἐορτάζουσι τὴν μνήμην αὐτῆς οἱ Πάριοι, ἔχοντες καὶ τὴν ἀσκητικὴν τῆς ἀκολουθίαν. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπάνωθεν τοῦ ναοῦ καταγεγραμμένα, μεγαλοπρεπῆ εἰσι καὶ ἀξιοθέατα· καὶ καθολικῶς εἰπεῖν ὁ ναὸς οὗτος εἶναι μεγαλοπρεπέστατος, καὶ τῇ ἀληθείᾳ βασιλικῆς γειοῦς ἔργον καὶ φιλοτέχνημα. Φαίνεται δὲ ὅτι εἰς τὸν καιρὸν Συμεῶν τοῦ Μεταρραστοῦ, ὅστις συνέγραψε τὸν βίον τῆς ὁσίας ταύτης Θεοκτίστης· ὁμοίωδ' ἔν ἐτει ωπερ' (8·6), δὲν ἦτο καθὼς ἐκτίσθη, ὁ ναὸς αὐτὸς εὐμορφος καὶ ὡραῖος, ἀλλ' ἔστωε μόνον τινὰ λείψανα τῆς παλαιᾶς ἐκείνης ὡραϊότητος του. Ἡ δὲ τότε δὲν ἦτον ὡραῖος καθὼς ἐκτίσθη, πολλῶ μᾶλλον τότε δὲν ἔχει τὴν παλαιὰν ὡραϊότητα· διότι τότε, λέγει ὁ αὐτὸς Συμεῶν, ἦτον ἔσθωθεν ἐνδύμενος μὲ πριονιστὰ μάρμαρα, καὶ τότεν ἐπέπυεν ὁ τεχνίτης τὴν πέτραν, ὥστε ἐφαίνετο ὅτι ἦτον ὁ τοῖχος ἐνδύμενος μὲ βύσσιναν καὶ πορφυρὰ ὑφάσματα· καὶ τότεν ἐπίτηθειότηκα καὶ σπουδὴν ἐβάλεν εἰς τὸ τοιοῦτον ἔργον, ὥστε ἐβόλονεῖκε νὰ δώσῃ τὸ κάλλος καὶ τὴν εὐμορφίαν τῆς φύσεως εἰς τὰς ἀψύχους πέτρας. Περὶ δὲ τοῦ ἐπάνω τῆς ἀγίας Τραπέζης κουβούκλιου λέγει, ὅτι τότεν εὐμορφίαν καὶ τερπνότηκα ἔχεν, ὥστε ἐδείκνυε τὸ πελέκημα ἐκείνου καὶ τὸρνευμα νὰ μὴ εἶχε φύσιν μαρμάρου, ἀλλὰ νὰ φαίνεται ὡς γὰλα πεπηγμένον.

τότε ὁ τόπος ἐκεῖνος· ἀφ' οὗ δὲ εθεώρησε τὰ ἐν τῷ ναῷ καὶ προσηυχῆθη, ἐσήκωσεν ἐπάνω τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἰδοὺ βλέπει κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος τῆς ἀγίας τραπέζης ὡς ἂν μίαν κλωστήν ἢ ὑφασμα ἀράχνης, τὸ ὅποιον ἐρριπίζετο ἀπὸ τὸν ἄνεμον. Ἐπειδὴ δὲ ἠθέλησε νὰ προχωρήσῃ διὰ νὰ γνωρίσῃ καλὰ τὸ φαινόμενον, ἀκούει φωνῆν λέγουσαν ἑστάσου, ὦ ἄνθρωπε, καὶ μὴ πλησιάσῃς, διότι ἐντρέπομαι νὰ φανερωθῶ εἰς σέ, διότι εἶμαι γυμνή». Ὁ δὲ κυνηγὸς καταπλαγεὶς διὰ τὸ αἰφνίδιον τῆς φωνῆς καὶ φοβηθεὶς, ἐζήτηε νὰ φύγῃ, ἐπειδὴ ἐσηκώθησαν αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του καὶ ἐστέκοντο ὄρθοι· ὡς ἀκανθαὶ μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας συνελθῶν, ἤρῳτα τὴν φωνήσασαν ποία καὶ πόθεν εἶναι· Ἡ δὲ ἀγία, ῥίψον, ἀπεκρίθη, τὸ ἐπανωφόριόν σου διὰ νὰ σκεπασθῶ μὲ αὐτὸ καὶ τότε θέλω σοὶ διηγηθῆ τὰ κατ' ἐμέ· καὶ ὁ μὲν κυνηγὸς ἐποίησεν ἀμέσως τὸ προσταχθὲν, ἡ δὲ ὁσία λαβοῦσα τὸ ἐπανωφόριον καὶ ἐνδύθεισα ἐσφράγισε τὸν ἑαυτὸν τῆς μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καὶ οὕτως ἐβάνη εἰς τὸν κυνηγὸν θαυμαστόν καὶ ἐξάϊσιον θέαμα.

Διότι αἱ μὲν τρίχες τῆς κεφαλῆς τῆς ἦσαν λευκαί, τὸ δὲ πρόσωπόν τῆς ἦτο μελανόν· σάρκες δὲ ὀλοτελῶς δὲν ἐφαίνοντο εἰς αὐτὴν, ἀλλὰ μόνον ἐν δέρματι, τὸ ὅποιον συνείχε καὶ ἐκράτει τοὺς ἄρμους τῶν νεύρων καὶ τῶν κοκκάλων, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, τὸ ὅλον σῶμά τῆς ἐφαίνετο ὄχι σῶμα, ἀλλὰ σκία σώματος. Ἀφ' οὗ λοιπὸν διηγήθη ἡ ἀγία ὄλην τὴν περὶ αὐτῆς ὑπόθεσιν, παρεκάλεσε τὸν κυνηγόν, ὅταν πάλιν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν νήσον διὰ νὰ κυνηγήσῃ, νὰ τῆς φέρῃ μερίδα τοῦ ἀγίου σώματος τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν σπε ὁ κυνηγὸς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Πάρον ἔφερε μὲθ' ἑαυτοῦ τὰ θεῖα μυστήρια, τὰ ὅποια λαβοῦσα ἡ ὁσία καὶ προσευχηθεῖσα, ἐκοινωνήσασκε καὶ τῷ Θεῷ εὐχαρίστησεν. Ὁ δὲ κυνηγὸς ὑπῆγε μὲν καὶ ἐκυνηγήσασκε, ἀλλ' ὅτε μετ' ὀλίγον ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν ὁσίαν, εὗρεν αὐτὴν κειμένην νεκράν. Σκάψας λοιπὸν τὴν γῆν καθὼς ἐδύνατο καὶ πολλὰ δεηθεὶς τῆς ἀγίας ἵνα προσεύθῃ ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸν Κύριον, ἐνεταφίασεν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου τὴν εὗρε, ὀξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν. ¹

¹ Τὸν πλατύτερον βίον αὐτῆς ἑλληνιστῶ μὲν συνέγραψε Συμεῶν ὁ Μεταρραστῆς· ἡρμάνευσε δὲ τούτον εἰς τὸ ἀπλοῦν ὁ μακροεὶτης Ἀγάπιος, ὅστις βίος αὐτῆς εὐρίσκεται εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Σημειώσασκε δὲ ὅτι τὸ λείψανον τῆς ὁσίας ταύτης ἐπῆραν μετὰ ταῦτα ἀπὸ τὴν Πάρον οἱ ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ἐκαρίας κατοικοῦντες, οἵτινες καὶ ἔχουσιν αὐτὸ ἀποτοθησαυρισμένον εἰς τόπον ἀφανῆ καὶ ἀπόκρυφον, ὡς λέγουσιν τινες.

Μνήμη τῶν ὁσίων μητέρων ἡμῶν ΕΥΣΤΟΛΙΑΣ καὶ ΣΩΠΑΤΡΑΣ.

Εἰς τὴν Εὐστολίαν.

- Ὅλη καλὴ σὺ πρὸς Θεὸν χωρεῖς· Λόγον,
- Στολαί· σταλεῖσαι ψυχικαί· Εὐστολία.

Εἰς τὴν Σωπάτραν.

- Σωπάτρα Πατρός· Πνεύματός τε καὶ Λόγου,
- Θρόνῳ περίστη δούσα γῆ τὸ σπρίον.

Ἡ ἁγία Εὐστολία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Μαυρικίου βασιλέως ἐν ἔτει φθ' (581), θυγάτηρ γονέων εὐσεβῶν κατοικούντων εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας παρέδωκεν ἑαυτὴν εἰς μοναστήριον καὶ κατεγίνετο εἰς νηστείας καὶ ἀγρυπνίας, φλεγομένη δὲ ἀπὸ ἐνθεοῦ ἔρωτα, ἀφῆκε τὴν Ῥώμην καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ περιελθούσα τὰς ἐκεῖ ἁγίας Ἐκκλησίας καὶ πληρώσασα τὸν ἱερὸν πόθον τῆς, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἐν Βιλαχέρναις ναὸν τῆς Θεοτόκου, ὅπου καὶ εὔρε Σωπάτραν τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Μαυρικού. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀρετὴ δὲν δύναται νὰ κρυφθῆ, διὰ τοῦτο παρεκάλει ἡ Σωπάτρα τὴν μακαρίαν Εὐστολίαν, ὡς ἐνάρετον οὖσαν, νὰ ἔχη αὐτὴν πνευματικὴν τῆς μητέρα καὶ φύλακα τῆς ψυχῆς τῆς.

Καὶ λοιπὸν ἀφῆσασα ἡ αἰοίδιμος Σωπάτρα τὴν βασιλείαν τοῦ πατρός τῆς καὶ τὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ δόξας καὶ ἡδονάς, ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἀγῶνας καὶ πόνους πνευματικούς· ζήτησασα δὲ ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς τόπον ἐπιτήδειον, ἔκτισε ναὸν εὐκτήριον ὁμοῦ μετὰ τὴν ὁσίαν Εὐστολίαν. Ὅθεν πολλὰ γυναῖκες εὐλαβεῖς καὶ παρθένοι μεταβαίνουσαι ἐκεῖ, μετεχειρίζοντο μετ' ἐκείνων τὸν σκληρὸν καὶ κοπιαστικὸν βίον τῆς μοναχικῆς πολιτείας· ἡ δὲ μακαρία Εὐστολία ἀγωνισαμένη εἰς πολλοὺς χρόνους, καὶ πρόξενος σωτηρίας εἰς πολλοὺς γενομένη, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, διάδογον τῶν ἀγῶνων τῆς καταλιπούσα τὴν αἰοίδιμον Σωπάτραν τὴν βασιλίδαν, διότι καὶ αὐτὴ, ἀγωνισαμένη παρομοίως μετὰ τὴν πνευματικὴν μητέρα αὐτῆς Εὐστολίαν, ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς. Καὶ οὕτως ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον.

* Ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν ΣΥΜΕΩΝ ὁ Μεταφραστὴς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- † • Ἐκκλησία σοι Συμεὼν ὀφλεῖ χάριν,
- Ἐπὲρ μεταφράσιος ἁγίων βίων.

* Ὁὗτος ὁ ὁσιος Συμεὼν πατρίδα εἶχε τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἦτο δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Λέοντος τοῦ σοφοῦ ἐν ἔτει ὡπς' (886),¹ διὰ δὲ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ σοφίαν ἀνέβη εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Μαγίστρου καὶ Λογοθέτου, καὶ πολλὰ ἐτίμητο ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Ὅτε δὲ ὑπῆγον εἰς τὴν Κρήτην οἱ Ἄραβες μετὰ στόλον, καὶ ἐλεηλάτουν διάφορα χωρία καὶ κάστρα, τότε ὁ βασιλεὺς ἐψήφισεν ἄρχοντα τὸν μέγαν ἐκείνον καὶ στρατηγικώτατον Ἡμέρειον. μετὰ τοῦ ὁποίου συναπέστειλε καὶ τὸν ὁσίον τοῦτον Συμεὼν τὸν Μεταφραστὴν, ἀποκρισιάριον πρὸς τοὺς ἄραβας, οἵτινες ἐτυράννον τὴν Κρήτην· εἰς τούτους δὲ τοὺς δύο ἔδωκεν ἐξουσίαν ἢ νὰ ὑποτάξωσι μετὰ τὸ καλὸν εἰς τὴν βασιλείαν τοὺς Ἄραβας ἢ νὰ τοὺς ἀφανίσωσι μετὰ τὰ πολεμικὰ ἄρματα, καθὼς ταῦτα διηγεῖται ὁ ἴδιος Μεταφραστὴς ὁ γράφων τὸν βίον τῆς προρρηθείσης ὁσίας Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας, τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἑορταζομένης. Ἄν καὶ ἡγάπα δὲ ὁ βασιλεὺς πολλὰ καὶ ἐτίμα τὸν ὁσίον διὰ τὴν σοφίαν καὶ ἀρετὴν του, καὶ διὰ τὴν φυσικὴν ἀνδρίαν καὶ ἐπιτηδειότητα καὶ ἐμπειρίαν, ἣν εἶχεν εἰς τοὺς πολέμους, μ᾽ ὅλον τοῦτο ὁ αἰοίδιμος Συμεὼν δὲν εἶχε προσπάθειαν εἰς τὰ τοιαῦτα μάταια· ἀλλ' ἐμελέτα πρὸ πολλοῦ νὰ παραιτήσῃ τὰ τοῦ κόσμου πράγματα καὶ νὰ γίνῃ καλόγηρος. Ὅθεν εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι ἐάν γυρίσῃ νικητὴς ἀπὸ τὴν Κρήτην, νὰ τοῦ κάμῃ μίαν χάριν τὴν ὁποίαν θὰ ζητήσῃ· ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπεσχέθη, ὅτι ἀναμριβόλως μέλλει νὰ πληρώσῃ τὸ ζήτημά του. Ὅθεν ἐλθὼν εἰς τὴν Κρήτην μετὰ τὸν Ἡμέρειον, ἐλάλησεν ὡς ἀποκρισιάριος ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ἀρχηγούς τῶν ἀράβων, καὶ τόσον ἐγλύκκεν αὐτοὺς μετὰ τὴν σοφίαν τῶν λόγων του, ὥστε χωρὶς πόλεμον τοὺς ἐνίκησε καὶ τοὺς κατέπεισε νὰ πληρώσωσιν εἰς τὸν βασιλέα φόρον.

Ὅθεν ἐπανελθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν νικητὴς, ἐπροσκύνησε τὸν βασιλέα καὶ τὸν παρεκάλει νὰ τῷ δώσῃ τὴν χάριν ἣν τῷ ὑπέσχθη, ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ ἡξεύρων τί θὰ ζητήσῃ, ἔδωκε τὴν χεῖρά του εἰς τὸν Συμεὼν καὶ τὴν ἐφίλησε (διότι τοιαύτη ἦτο συνήθεια) νομίζων ὅτι θὰ ζητήσῃ χρυσίον ἢ κάμμιναν τιμὴν μεγαλύτεραν, καθὼς ποθοῦσιν οἱ φιλόκοσμοι. Ὅ δὲ φιλόχριστος μᾶλλον ἢ φιλόχρυσος Συμεὼν

¹ Οὕκ ὀρθῶς δὲ γράφεται εἰς τὸν νέον Πατρίδειον, ὅτι ἦτο· εἰς τὸν κειρὸν Λέοντος τοῦ μεγάλου.

δὲν ἐζήτησεν ἄλλο χάρισμα ἀπὸ τὸν βασιλέα, εἰμὴ τὸ νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ γίνῃ καλόγηρος. Τότε ὁ βασιλεὺς ἐλυπήθη μὲν διότι ἐμελλε νὰ στερηθῆ ποιούτων σοφὸν καὶ στρατηγικώτατον ἄνδρα, μὴ δυνάμενος δὲ νὰ παραβῆ τὴν ὑπόσχεσίν του, ἐνηγκαλίσθη τὸν θεῖον Συμεὼν μετὰ δακρύων καὶ τὸν ἐσίλησε, λέγων. Ὑπαγε, τέκνον, εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον παρᾶλλαι· καὶ διὰ τὰς ἐδικὰς μου ἁμαρτίας.

Ἄφ' οὗ λοιπὸν ἔγεινεν ὁ ὅσιος μοναχὸς καὶ ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν σύγχυσιν τοῦ κόσμου, τότε συνέγραψεν ὅσους βίους ἁγίων εὑρεν. Ἐπειτα ἐπειδὴ ἦτο πλούσιος καὶ εἶχε δύναμιν καὶ τρόπον, ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς διάφορα κάστρα καὶ τόπους, καὶ ἔφεραν εἰς αὐτὸν ὅσους βίους ἁγίων εὑρον, τοὺς ὁποίους αὐτὸς ἄλλιν μετέφρασεν εἰς γλυκυτάτην φράσιν. Ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἐπωνομάσθη Μεταφραστής. Καὶ ὅλα ὅσα ἔγραψεν εἶναι ἀληθῆ καὶ ἀλάθηστα, τὰ ὁποῖα καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν ἰταλῶν μετέφρασαν εἰς τὰ ἰταλικά, καὶ ἔχουσι τὸν ὅσιον τοῦτον Συμεὼν εἰς τὴ Συναξάριά των ὡς ἅγιον καὶ τὸν ἐσπτάζουσιν, ἐπειδὴ καὶ ἐκοπίασε τόσον διὰ τὸν Κύριον καὶ διὰ τοὺς ἁγίους του. Γράφει δὲ καὶ ὁ Δοσίθεος (σελ. 703. τῆς δωδεκαβιβλίου), ὅτι ὅτε ἐκοιμήθη ὁ ὅσιος οὗτος Συμεὼν, ἐγκωμιάσεν αὐτὸν ὁ σοφὸς ἐκείνος Μεγαλὸς ὁ Ψελλός.¹

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΑΝΤΩΝΙΟΥ**.

- » Ἀντώνιον κτείνουσι τὸν θεῖον ζῆλον,
- » Οἱ τὸ ζῆλον τιμῶντες ὡς Θεὸν πλάνοι.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Σύρων, πετροπελεκητῆς κατὰ τὴν τέχνην· βλέπων δὲ τοὺς Ἕλληνας, ὅτι ἤρχοντο εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων καὶ ἐθυσίαζον, ἐσυμβούλευεν αὐτοὺς νὰ ἀφήσωσι τὴν πλάνην ταύτην· ἐπειδὴ ὁμως δὲν εἰσῆκούετο ἀνεχώρησεν εἰς ἔρημον τόπον. Ἐκεῖ δὲ εὐρών ἓνα ἀναχωρητήν καὶ δεῦλον

¹ Περὶ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τούτου γράφει ὁ Μελέτιος ὅτι ἦτον ἐπ' ἀρετῇ διαβηδοκίμος. Ὅστις μὲ τὴν ἀπίνοιαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος τὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων ὑπὲρ τῆς ἀληθείας σκαμνίσας μὲ πολλοὺς θρόνους καὶ πόνους συνέγραψε, καὶ καλλιπτείας μὲ δύναμιν λόγου καὶ σοφίας εἰς ὕμνον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ δοξᾶν αἰνεῖν τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ ἁγωνισθέντων ἁγίων μαρτύρων τα μνημολόγια καὶ μαρτυρολόγια συνετάξατο κατὰ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶς τις ἀπο αὐτοῦ τον ἁμαρτανιον στέφανον ἐστήθη. (Ἰβμ. β'. σελ. 297)· περὶ τούτου γράφει καὶ ὁ Βελαρίμος περὶ ἐκκλησιαστικῶν συγγραμμάτων, καὶ ὁ Βαρώνιος εἰς τὸ χρονικόν.

Θεοῦ, Τιμόθεον ὀνομαζόμενον, ἔζησε μετ' αὐτοῦ χρόνους τρεῖς· ἔπειτα λαβὼν τὰς εὐχὰς αὐτοῦ κατέβη πάλιν εἰς τὸ χωρίον του, εἰς τὸ τὸ ὁποῖον κατοίκει ὁ πεπλανημένος ἐκεῖνος λαὸς τῶν (εἰδωλολατρῶν) Ἑλλήνων. Εὐρίσκων λοιπὸν αὐτοὺς ἐσορτάζοντας τοὺς δαίμονας, ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν, καὶ συνέτριψεν ὅλα τὰ εἰδώλα· διὸ καὶ συλληφθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἐδάρη δυνατά. Ἐπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀπάμειαν τῆς Συρίας καὶ παρακαλέσας τὸν ἐπίσκοπον ὀνόματι Ὅσιον, ἔλαθεν ἀπὸ αὐτὸν ἐξουσίαν νὰ κτίσῃ ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἀγίας Τριάδος· ὅτε λοιπὸν ἤρχισε νὰ κτίσῃ τὸν ναὸν ἔμαθον τοῦτο οἱ ἐγχωριταὶ του Ἕλληνες. Ὅθεν ὑπῆγον τὴν νύκτα καὶ μὲ τὰ ξύλα ἀσπλάγγως αὐτὸν ἐθανάτωσαν. Καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες **ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ** καὶ **ΜΑΥΡΑ** ζῆγει τελειοῦται.

- » Πλάνην ἀμυροῖ Μαῦρα καρθεῖσα ζῆσει,
- » Χριστοῦ δὲ τμηθεὶς ὣς ὄρα Χριστοφόρος.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων **ΝΑΡΣΗ** καὶ **ΑΡΤΕΜΟΝΟΣ**.

- » Ναρσῆς σὺν Ἀρτέμονι ἐκοπίεις ζῆφει,
- » Σὺν Ἀρτέμονι λαμβάνει καὶ τὰ στέφει.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν **ΙΩΑΝΝΗΣ**, ὁ διὰ τὸ βραχὺ τῆς ἡλικίας ὀνομασθεὶς **Κολοβός**, ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Ἰωάννην ἔκρυψε γῆς βραχὺς τόπος,
- » Ὅς, κἄν βραχὺς τὸ σῶμα, τὴν πράξιν μέγα.¹

¹ Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ὁσίου τούτου Ἰωάννου ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Γράφει δὲ περὶ αὐτοῦ ὁ Εὐεργετινὸς (σελ. 203) ὅτι ἐδείξεν ἄκραν καὶ ἀδιάκριτον ὑπακοὴν εἰς τὸν γέροντά του. Διότι ὁ γέροντ του, ὅστις ἦτο Θεόβιος, λαβὼν ἐν ζῆλον ζῆρον, ἐρύττεισεν αὐτό· εἶτα ἐπρόσταξε τὸν Ἰωάννην νὰ ποτίξῃ αὐτὸ κατ' ἡμέραν μὲ ἓνα λαγόνιον νερὸν, εἰς οὗ νὰ βλαστήτῃ καὶ νὰ κάμῃ καρπὸν. Ἰσὸν δὲ μακρὰν ἦτο τὸ νερὸν ὥστε ἐγχεῖσθαι νὰ υπάγῃ τις τὸ βράδυ καὶ νὰ γυρίσῃ τὸ πρωί· ὅθεν ὁ μακάριος Ἰωάννης ἀδιακρίτως ὑπακούσας, ἐπότιζεν αὐτὸ χρόνους ὀλοκλήρου τρεῖς. Μετὰ δὲ τοῦ τρεῖς χρόνους, ὃ τοῦ θαύματος! ἐβλάστησε τὸ καταζῆρον ζῆλον καὶ ἐκαρποφόρησε καρυδία. Λαβὼν δὲ τὸν καρπὸν ὁ γέροντ του, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Σακήτης καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ἀδελφούς· Λάθετε φάγετε ἀδελφοί καὶ πατέρες καρπὸν ὑπακοῆς. Εἰς δὲ τὴν σελ. 279 τοῦ αὐτοῦ ἀναγιγνώσκωμεν, ὅτι ὁ Ἰωάννης οὗτος εἶπε τὰ ἀξιωμακόμενα ταῦτα. Ἦτοι, ὅτι ἡ ταπεινοφροσύνη καὶ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ὑπεράνω εἰσι πασῶν

‘Ο υἱος ΕΛΛΑΔΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειούται.

- » Εἰ καὶ μετέστης Ἑλλάδι: τοῦ βίου,
- » Πίναξ ἔμεινας ἀρετῶν τοῖς ἐν βίῳ.

* *Οἱ υἱοὶ καὶ θεοφόροι πατέρες ἡμῶν ΕΥΘΥΜΙΟΣ καὶ ΝΕΟΦΥΤΟΣ, οἱ κτίτορες τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς τοῦ Δοχειαρίου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται ¹.*

- † » Εὐθύμιον συνάμα τῷ Νεοφύτῳ,
- » Τιμῶ κτίσαντας τὴν Μονὴν ἀρχαγγέλων.

τῶν ἀρετῶν. Ὁθεν καὶ τὸν πάγκραλον Ἰωσήφ ἢ ταπεινοφροσύνην πέπρακεν· διότι ἠδύνατο εἰπεῖν ὅτι ἐπωλεῖτο ὅτι ἀδελφοῦ τῶν παλουόντων εἰμί. Ἐπεὶ δὲ σιωπῶν καὶ ταπεινούμενος ἐπωλήθη, διὰ τοῦτο ἢ ταπεινώσει· κατέστηρεν αὐτὸν ἰσοῦμενον καὶ ἄρποντα εἰς Αἴγυπτον. Ὁ αὐτὸς εἶπε πάλιν· Ἔτι ἐλαφρόν φορτίον ἀφῆσκατε, ἦτοι τὸ νὰ μεμψώμεθα τὸν ἑαυτὸν μας, τὸ βαρὺ φορτίον βλαστῶμεν, ἦτοι τὸ νὰ δικαιοῦμεν τὸν ἑαυτὸν μας. Ὁθεν περὶ τῆς ταπεινώσεως τοῦ Ἰωάννου τουτου εἶπε τις τῶν πατέρων. Ὅτι ὁ ἀδὸς Ἰωάννης διὰ τῆς ταπεινώσεως αὐτοῦ ἐκρέμασεν ὅλην τὴν Σκήτιν ἐν τῷ μικρῷ δακτύλῳ αὐτοῦ. Ὁ αὐτὸς δὲ Ἰωάννης ὁ Κολοδός εἶπεν· Ὁ χορηγούμενος καὶ λαλῶν μετὰ παιδείου, ἤδη ἐπόμενος τῷ λογισμῷ μετ’ αὐτοῦ. (Ἐν τῷ Παραδείτῳ τῶν πατέρων.)

¹ Τὸ Συναξάριον αὐτῶν ὄρα εἰς τὴν ξεχωριστὴν φυλλάδα τῶν τοῦ Ὁρου ἁγίων πατέρων. Ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθα ὁ λόγος ἐστὶ περὶ τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς τοῦ Δοχειαρίου, ἡν περὶν μοι ἐγράψα νὰ σιωπήσω καὶ νὰ μὴ θώσω τὴν εἰδίαν εἰς πάντας τοὺς οὐρθόδοξους καὶ οὐλοθετόκτους χριστιανούς περὶ τῆς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ, εὐρισκομένης παλαιᾶς καὶ θαυματουργοῦ εἰκῆς τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου, τῆς ἐπιλεγμένης Γοργυπόπηκου. Ὁθεν μετὰ συντομίαν ἀναφέρωμεν ἐδῶ τὰ περὶ αὐτῆς, διὰ κεφάλαια τῶν τῆς Θεοτόκου βερμῶν ἐραστῶν.

Εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τῆς τραπέζης τῆς ἀνωτέρου μονῆς τοῦ Δοχειαρίου εὐδοκῆται παλαιὰ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου. Ἴπε δὲ δὲ ἦτον ἐκεῖθεν διάδασιν, συνελθόντες διεδοκῆσαν ὁ τότε τοκαπελάτης τοῦ μοναστηρίου, μάλιστα δὲ ἐν τῷ κειρῷ τῆς νυκτὸς βλαστῶν εἰς τὰς χεῖρας ἀνημμένα δαδιά· κατὰ τὸ ἔτος λοιπὸν αἰγιό (1646), διαδοκῆσαν ἐκεῖθεν ὁ τραπεζίας, ἔχον καὶ τὰ δαδιά εἰς τὰς χεῖρας του, ὡς τοῦ θαύματος! ακούει· σωμὴν ἐξελθούσαν ἀπο τὴν εἰκὼν τῆς Θεοτόκου καὶ λέγουσαν· «Μὴ περῆς ἀπ’ αὐτοῦ, καὶ μαυρίζεις τὸν τόπον μετὰ τὸν κτηνόν. Ὁ δὲ τραπεζίας νομίσας θεὸν ἄνθρωπος τις ἐβροντήσε, κατεβρόντησε τὴν φωνὴν. Μετ’ ὀλίγου δὲ ἡμέρας πάλιν διαδοκῆσαν ἐκεῖθεν μετὰ τὰ δαδιά, ακούει καὶ δευτέραν φωνὴν λέγουσαν· «Ἦ μὴ μὴ μὴ ἀμόνογι, ἔως τότε δὲν παύεις κτηνίζων τὴν ἐλπὴν μουρῆν καὶ μαυρίζων με ἀτίμως· καὶ ἐμοῦ μετὰ τὴν φωνὴν ἔλασαν ὁ τάλας τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ ἔλειπε τυφλός.

Ἁθεν ἀσθάνεις ὅτι ἔφαλε πολλά διότι κατεβρόντησε τὴν πρώτῃν φωνὴν, κατεσκύασε στασίδιον ἔμπροσθεν τῆς εἰκῆς τῆς Θεοτόκου, περικαλιὼν μετὰ δακρύων τὴν Δέσποιναν τοῦ Παντός, νὰ συγκροήσῃ αὐτῷ τὸ εἶς ἀπροσεξίαν· ἀκρότημα, καὶ εἰς σημεῖον τῆς συγκροήσεως νὰ χάρισῃ αὐτῷ τὸ φῶς τῶν ὀ-

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβεΐαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνημὴ τῶν ἁγίων πέντε ἀποστόλων ἐκ τῶν ἐβδομήκοντα, ΟΛΥΜΠΙΑ, ΡΟΔΙΩΝΟΣ, ΕΡΑΣΤΟΥ, ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΥ, καὶ ΚΟΥΑΡΤΟΥ.

Εἰς τὸν Ὀλυμπῶν.

- * » Ἀμύβιας Ὀλυμπῆς ἡλίου λαμπροῦ δίκην,
- » Ὀλυμπον ¹ οἰκίει σὺν ἀποστόλοις ἅμα.

Εἰς τὸν Ῥοδίωνα.

- * » Ῥόδον νοητὸν ὡν σαφῶς ὁ Ῥοδίων,
- » Ἐΐρει τραγηθεῖς, πάλιν ἀνθει ἐν Πόλῳ.

ὀφθαλμῶν του ὅπως βλέπων τὴν ἁγίαν εἰκὼν τῆς, δοξάζει καὶ εὐχαριστεῖ αὐτὴν παντοῦ. Ἐτε λοιπὸν ἢ φιλικροποτάτη βασιλισσα· εἰσέχουσε τῆς δεξιῶς του, καὶ φωνεῖ πρὸς αὐτὸν λέγουσα· «Ἴδου ἀπὸ τῆς σήμερον χαρίζομαι σοι τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν σου. Καὶ πρόσθε εἰς τὸ εἶδες νὰ μὴ περῆσαι ἀπ’ αὐτοῦ με δαδιά, διότι ἐγὼ εἶμαι ἡ Κυρία τῆς μονῆς ταύτης καὶ γοργῶς (ἦτοι ταχέως) ὁ πᾶσι τοῦ ἐκείνων, ὅσοι με ἐπικληθῶνται καὶ δίδω εἰς αὐτοὺς τὰ προς σωτηρίαν κτήματα. Ὁθεν ἔκτοτε ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν ἢ ἁγία αὐτὴ εἰκὼν, τὸ νὰ ἐπωνομάζεται δηλαδὴ Γοργυπόπηκος ἢ γοργῶς.

Καὶ τῇ ἀνήθει Γοργυπόπηκος ἐγράψα, διὰ τῶν ἐργῶν ἢ θαυμαστῆ αὐτῆς εἰκῆς, γοργῶς καὶ ταχέως ὑπακούουσα ἐκείνων ὅσοι προστρέγουσιν αὐτῇ μετ’ εὐλαθεῖας καὶ πίστεως. ἐνήργησε δὲ καὶ ὀλονέν ἀνεμὴν πᾶσιν ἁμαρτίαις ἀλλοῖς, ἐνήργησε καὶ εἰς τοὺς ἐν τῷ ὄρει ἀλαουμένους μοναχοῦς· ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς πόλεις καὶ χωριά, καὶ εἰς τοὺς ἐν αὐτοῖς κατοικοῦντας χριστιανούς. Καὶ μιστρὸς τοῦτων ἢ Κουσεθας, ὁ Ἰσθρος, το Γουάτον, τὸ Γκουουστὶ, ἢ Σιλίμων, ἢ Ζαγορά, ἢ Θεσσαλονίκη, ἢ Βουλγαρία, εἰ Σέρροι, ἢ Θάσος καὶ ἄλλως, ἢ Ἀσία, καὶ ἢ Εὐρώπη. Εἰς τοῦτους δηλαδὴ τοὺς τοποὺς καὶ τὰς ἐπαρχίας ἴσταρεται καὶ ἱσταρεῖται ἢ θαυματουργός εἰκὼν τῆς Γοργυπόπηκου διαφόρους ἀσθενείας. Διότι τοὺς ἀτέκνους· εὐτέκνους ποιεῖ, τὰς στείρας γυναῖκας πολυγόνους ἀποδοκῆσαι, τοὺς ἔχοντας τριχοῦγκουλα θεραπεύει, τοὺς κλέπτοντας τὰ ζῆνα πράγματα φανερόν, τοὺς ἐν θαλάσσῃ κινδυνεύοντας ἐλευθερῶνει, τοὺς ὑπὸ τῶν κλεπτῶν τιμωροῦσιν ἀπὸ τῶν κλεπτῶν, τοὺς πάσχοντας ἀπὸ νοσηρίων καὶ κώρωσιν ὑγιεῖς ἀπεργάζεται, τοὺς καταδυναστευομένους ἀπὸ ἀγγαρίας ἀπαλλάττει, τοὺς παραλύτους ἀνρθῶι, τὰς ἀρτίδας διοικεῖ, τοὺς τυφλοὺς ὀμματόνει, καὶ τοὺς κινδυνεύοντας ἀπὸ θανάτου ἰασθεναῖς ἀνιστεῖ καὶ ὑγιεῖς ἀποκαθίστασι. Καθὼς τὰ θαύματα ταῦτα εὐδοκῆσονται γεγραμμένα εἰς τὴν αὐτὴν μονὴν τοῦ Δοχειαρίου μεθ’ ὅλης τῆς περιστάσεως των.

¹ Ἦτοι τὸν οὐρανόν.

Εἰς τὸν Ἑραστον.

- * * Ἐρῶν Ἑραστος μακρικῶς τοῦ Κυρίου,
- » Σύνεστιν αὐτῷ καὶ χαρὰν χαίρει ξένην.

Εἰς τὸν Σωσίπατρον.

- * * Ὁ Σωσίπατρος πατρικὴν δεῖξαι σχέσιν,
- » Πολλοὺς προσῆξε τῷ Θεῷ σεσωσμένους.

Εἰς τὸν Κούαρτον.

- * » Ἄρτον Θεοῦ τὸν ζῶντα Κούαρτος θύων,
- » Καὶ τὴν ψυχὴν ἔθυσε λοιπὸν τῷ Λόγῳ.

Εἰς τοὺς πέντε ὁμοῦ. ¹

- » Πεντάδα μυστῶν τοῦ λόγου ὑμῶν λόγοις,
- » Λόγῳ βροτοὺς λύσαντας ἐξ ἀλογίας.
- † » Πεντὰς ἀποστόλων δεκάτη βίον ἐξεπέρυσεν.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι εἶναι ἀπὸ τοὺς ἐβδομήκοντα, καὶ ὁ μὲν ἅγιος Ὀλυμπᾶς, περὶ τοῦ ὁποῦ γράφει ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ « Ἀσπάσασθε Ὀλυμπᾶν » (Ῥωμ. ις' 15.) καὶ ὁ Ῥοδίωv, ² ἀκολουθοῦντες εἰς τὸν Ἀπόστολον Πέτρον καὶ οἱ δύο ἀπεκεφαλίσθησαν ἐν τῇ Ῥώμῃ ἀπὸ τὸν Νέρωνα τὸν βασιλεύσαντα ἐν ἔτει νδ' (54), ὁ δὲ Σωσίπατρος, περὶ τοῦ ὁποῦ γράφει ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ « Ἀσπάζονται ὑμᾶς Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου » (Ῥωμ. ις' 21.) γενόμενος ἐπίσκοπος Ἰκονίου, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη. Ὁ δὲ Ἑραστος, περὶ τοῦ ὁποῦ γράφει ὁ αὐτὸς Παῦλος ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ « Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἑραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως » (Ῥωμ. ις' 21.) ³ γενόμενος οἰκονόμος τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἐκκλησίας, καὶ μετὰ ταῦτα χρηματίσας ἐπίσκοπος Νεάδος (ἢ Πανεάδος) ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη. Ὁ δὲ Κούαρτος, περὶ τοῦ ὁποῦ γράφει ὁ αὐτὸς Παῦλος « Ἀσπάζεται ὑμᾶς Κούαρτος ὁ ἀδελφός » (αὐτόθι.) ἐγένετο ἐπίσκοπος τῆς πόλεως

¹ Ἐν τοῖς Μηναίοις (ἐκδ. Κουλουμ.) συμμνημονεύεται καὶ ἕκτος ἀπόστολος, ὁ Γέστιος. Σ. Ε.

² Τοῦτον ἢ τοῦ Παύλου πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ Ῥωδίωνα, ἢ Ἡρωδίωνα γράφει, καὶ οὐχὶ Ῥοδίωνα, διότι οὕτω λέγει ἀσπάσασθε Ἡρωδίωνα τὸν συγγενῆ μου (Ῥωμ. ις' 14.) οὗτος ὁ Ἡρωδίων ἐφορτίζεται καὶ χωριστὰ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἀρχὴν Μαρτίου, θπυ καὶ τὸ συναξάριόν του γράφεται ἰδιαιτέρως.

³ Ὁ δὲ Θεοφύλακτος οἰκονόμος τῆς πόλεως ἐξήγησε τὸν Ἑραστον οὐχὶ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἐκκλησίας, ἀλλὰ τῆς Κορίνθου, ἀπὸ τῆν ὁποῖαν ἐστάλη εἰς Ῥώμην ἢ πρὸς Ῥωμαίους τοῦ Παύλου ἐπιστολῇ, καὶ ἀπὸ τῆν ὁποῖαν ἀσπάζεται τοὺς ἐν Ῥώμῃ ὁ Ἑραστος.

Βηρυτοῦ, καὶ πολλοὺς πειρασμοὺς διὰ τὴν ευσέβειαν ὑπομείνας καὶ πολλοὺς Ἑλληνας ἐπιστρέψας πρὸς Κύριον, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ὈΡΕΣΤΟΥ.

- » Ἀθλητικῶν Ὀρέστα τῶν ἵππασμάτων,
- » Νικητικὰ βραβεῖα πολλὰ προσδέχου.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σθ' (289), καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν ἐν Καππαδοκίᾳ Ἰυάνων· ἐπειδὴ δὲ ὠμολόγει τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, ἐκρατήθη ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Μάξιμον, καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν δέρεται μὲ βραβδία τόσον δυνατὰ, ὥστε ἐκόπησαν τὰ σπλάγγνα του καὶ ἐφαίνοντο ἀπ' ἐξω. Ἀφ' οὗ δὲ ἐδάρη, ἐφέρθη εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων· φουθήσας δὲ ὁ μάρτυς τὰ εἰδῶλα, εὐθύς κατέπεσον καὶ ἐγένεον ὡς κονιορτός· ἔπειτα παρεδόθη εἰς τὴν φυλακὴν. Μετὰ ἐπτὰ δ' ἡμέρας παρεστάθη εἰς τὸ κριτήριον τοῦ ἀνωτέρω ἡγεμόνος, καὶ ἐπειδὴ πάλιν ἠναγκάσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα καὶ δὲν ἐπέισθη, ἐτρυπήθη ἀπὸ τοὺς ἀστραγάλους μὲ καρφία μακρὰ, καὶ ἐδέθη μὲ ἀλύσους ἀπὸ ἐν ἄγριον ἄλογον, τὸ ὁποῖον διωκόμενον καὶ τρέχον μὲ βίαν πολλὴν ἕως εἰκοσι μιλίων διάστημα, ἔκαμε τὸν τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴν νὰ παραδώσῃ τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΘΕΟΣΤΗΡΙΚΤΟΣ ὁ ἐν Συμβόλοις ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- * » Θεοστήρικτος τὸν Θεὸν στήσας βάσιν,
- ὄντος θεοστήρικτος ἔργους ὠράθη. ¹

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΝΟΝΝΟΥ τοῦ κατηχήσαντος τὴν ἁγίαν Πελαγίαν. ²

- * » Ὅλος γέμων ἦν γνώσεως Θεοῦ Νόννος,
- » Εἰς κελὸν εἰδὼς καὶ τὰ χεῖρονά τρέπειν.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΡΤΙΝΟΣ ὁ Ἐπίσκοπος ³ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

¹ Ὁ Θεοστήρικτος οὗτος, ὅσον ἀπὸ τὸ διήγησον, φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος ὅστις ἐφορτίζεται κατὰ τὴν δεκάτην ἐβδομήν του Φεβρουαρίου, διότι τὸ αὐτὸ διήγησον ἔχει καὶ ἐκεῖνος.

² Ταύτης ἡ μνήμη ἐφορτίζεται κατὰ τὴν ἡ' τοῦ Ὀκτωβρίου.

³ Σημειῶσαι, ὅτι ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξιστῆ τῆς τοῦ Διονυσίου, ὁ Μαρτίνος οὗτος γράφεται Ἐπίσκοπος Ταρακίνης. Καὶ εἰ οὕτως ἔχει, περιττὸς γράφεται ἡ μνήμη τούτου ἐδῶ,

- Βίου δικαστής, οὐ βραχύς τις ὁ δρόμος,
- Τὸν πρὸς πόλιν Μαρτίνας ἔδραμε δρόμον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος ΜΙΛΟΥ Ἱεπισκόπου τοῦ θαυματουργοῦ, καὶ τῶν δύο μαθητῶν αὐτοῦ.

- Ἐκτεσαν ἐχθροὶ σὺν δυαί μύσταις Μίλον.¹
- Σφαγῆ μὲν αὐτόν, τοὺς δὲ μύστας τοῖς λίθαις²

Οὗτος ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Μίλος ἐγεννήθη εἰς ἓν χωρίον τῶν Περσῶν, καὶ ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθη ἔμαθε τὰ ἱερά γράμματα· ἐνῶ δὲ ἐμελλε νὰ γίνῃ στρατιώτης τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, ὅτε ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν, ἐμπόδισεν αὐτόν ἀπὸ τοῦ τοιοῦτον ἐπιχειρήματι μία φοβερὰ καὶ νυκτερινὴ ὄπτασις τὴν ὁποίαν εἶδεν. Ὅθεν ἀπὸ τότε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἐπολιτεύετο μὲ παρθενίαν καὶ ἀσκησιν, παρακαλῶν τὸν Θεὸν καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ ὑπὲρ ὅλου τοῦ γένους του· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν χρόνοι τινές, ἀφῆσας τὴν πατρίδα του ἔγεινε μοναχός, καὶ κατοικήσας εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον εἰς τὸν ὅποιον ὁ προφήτης Δαυνιὴλ εἶδε τὰς ὄπτασις, ὅτε ἦτον εἰς Βαβυλῶνα, ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος ἀπὸ τῶν Ἐπίσκοπων Γεννάδιον² τὸν ὁμολογητὴν καὶ μάρτυρα γενόμενον. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐκοπίασεν ὁ αἰδιδιμῶς, ἐλέγχων τοὺς ἐκεῖ Χριστιανοὺς, διότι παρενόμου μὲ ἔργα καὶ μὲ λόγια ἐδάθη καὶ ἐδιώχθη ἀπὸ αὐτοῦς. Ὅθεν γνωρίζων ὅτι ἔμενον ἀδιόρθωτοι προεκήρυξε τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐμελλε νὰ ἔλθῃ ἐναντίον των, καὶ οὕτω ἀνεχώρησε μετὰ δὲ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἦλθεν εἰς ἔργον ἢ πρόρρησις του. Ἐπειδὴ δηλαδὴ οἱ ἄρχοντες τῆς ἐπισκοπῆς του περιέπεσον εἰς μέγα σφάλμα ὁ βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἀπέστειλε στρατιώτας μὲ τριακοσίους ἐλέφαντας· καὶ τὴν μὲν πόλιν τῆς ἐπισκοπῆς κατέστρεψε, τοὺς δὲ πολίτας αὐτῆς ἐθανάτωσεν ἐν μαχαίρᾳ. Τότε ὁ ἅγιος ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ εὔρεν Ἀμμώνιον τὸν μαθητὴν τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου, καὶ ποιήσας ἐκεῖ χρόνους δύο, ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν Περσίαν. Ἐυρίζων δὲ ὑπῆγεν εἰς ἓνα μοναχὸν κατοικοῦντα

ἐντὸς σπηλαίου· βλέπων δὲ ὅτι ἐμβῆκεν ἐντὸς τοῦ σπηλαίου ἐκείνου δράκων, ὅστις εἶχε τριάκοντα δύο πηχῶν μῆκος, εἶπε πρὸς αὐτόν· ἔφθασεν, ὦ δράκων, εἰς σὲ ἡ ὀργὴ τοῦ Κυρίου. Καὶ σφραγίσαντος αὐτόν τοῦ Ἁγίου μὲ τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ καὶ ἐμφυσήσαντος εἰς αὐτόν, ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς διερράγη ὁ δράκων καὶ ἐνεκρώθη.

Μεταβαίνων δὲ ὁ ἅγιος εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ἔκτισεν ἐκεῖ Ἐκκλησίαν, εἰς συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἀπειθήσαντος λαοῦ του καὶ μὲ πικρὸν θάνατον ὑπὸ τοῦ βασιλέως θανατωθέντος· ἀφ' οὗ δὲ διέτριψεν ἐκεῖ καιρὸν πολὺν, ὑπῆγεν εἰς πόλιν καλουμένην Κτησιφῶντα, κατὰ τὴν ὁποίαν εὐρῶν Σύνοδον Ἐπισκόπων συνηθρισμένην, ἐστάθη εἰς τὸ μέσον αὐτῆς ἐλέγχων τὸν Ἐπίσκοπον ἐκεῖνον ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἡ Σύνοδος ἔγεινεν· ὁ δὲ Ἐπίσκοπος ἐκεῖνος ἐξητελίξε καὶ ἐνέπαιξε τὸν ἅγιον, καυχόμενος εἰς τὰ προβλήματα καὶ εἰς τὴν σοφίαν του. Πρὸς τοῦτον ἀπεκρίθη ὁ ἅγιος. «ἐπειδὴ ἀδιόρθωτος μένεις, ἀλαζονεύμενος ἐναντίον τῶν τοῦ Κυρίου μου Ἀρχιερέων, τοὺς ὁποίους συνήθροισε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, διατοῦτο τώρα ἔφθασεν ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ εἰς σὲ, ὅστις ἰδοὺ ὅτι σὲ καβιστᾷ ἡμίξηρον εἰς χρόνους πολλοὺς, ἵνα διὰ μέσου τῆς ἀσθενείας σου ταύτης σωφρονισθῶσιν οἱ λοιποὶ καὶ διορθωθῶσιν. Καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον τοῦ ἁγίου ἔπεσε κεραυνὸς ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔκαμεν αὐτόν ἡμίξηρον. Καὶ οὕτως ἔμεινε δώδεκα ὀλοκλήρους χρόνους, καὶ ὕστερον ἐτελεύτησεν.

Ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ ἐκεῖ ὁ ἅγιος ὑπῆγεν εἰς ἄλλην πόλιν, τῆς ὁποίας ὁ ἐξουσιαστὴς ἔπασγεν ἀπὸ δεινὴν ἀσθένειαν εἰς διάστημα χρόνων δύο· ὅθεν ἐκεῖνος μαθὼν τὴν παρουσίαν τοῦ ἁγίου, ἐμήνυσεν εἰς αὐτόν καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ ὡς ἀσθενῆ, καὶ νὰ δώσῃ εἰς αὐτόν τὴν εὐχὴν του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀποσταλὴς ἄνθρωπος ἐβίαζε τὸν ἅγιον νὰ ὑπάγῃ ταχέως, ταῦτα πρὸς αὐτόν ἀπεκρίθη ὁ ἅγιος, ὕπαγε καὶ εἶπέ μὲ μεγάλην φωνὴν εἰς τὸν ἀσθενῆ, ὅστις σὲ ἔστειλε «ταῦτα σοὶ μηνύει ὁ Ἐπίσκοπος» ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν ὅποιον κηρύττω ἐγὼ ὁ εὐτελής καὶ ἀνάξιος, ἀπόρριψον ἀπὸ σοῦ πᾶσαν ἀσθενειαν ἣτι σὲ ἐνοχλεῖ, καὶ περιζώσας τὴν μέσην σου, ἐλθὲ μὲ τοὺς ἰδίους σου πόδας περιπατῶν, διὰ νὰ σὲ ἴδω. Ὁ δὲ ἀπεσταλμένος γυρίζων, εὐθὺς ἄμα εἶπε ταῦτα τὰ λόγια, ὦ τοῦ θαύματος! ἀνέλαβεν ὁ ἄρχων, καὶ τόσον ἐδυνα-

καθὼτι αὐτὸς ἐροτάζεται κατὰ τὴν δωδεκάτην τοῦ παρόντος καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ ἐκεῖ γράφεται. Τὸ δίστιχον ὅμως τοῦτου εἶναι διάφορον ἀπὸ τὸ ἐκεῖνον.

¹ Ἐν ἄλλοις δὲ γράφεται οὗτος, Μίλης ἐν δὲ τῇ Παραδείσῳ τῶν πατέρων γράφεται Μιλίσσιος, ὡς βηθήσεται.

² Εἰς τὴν ὑπὸ Νικοδήμου πρώτην ἔκδοσιν γράφεται Γεδῶς κατὰ λάθος Ἰσως, διότι καὶ ἐν τοῖς Μηναιοῖς καὶ ἐν τῇ παλαιῇ Συναξιστῇ ἀπαντᾷται Γεννάδιος, Σ. Ε.

μῶθη, ὥστε δὲν ἔμεινε πλέον εἰς αὐτὸν κἀνὲν λείψανον ἢ σημεῖον ἀσθενείας· ὅθεν ἐσηκώθη καὶ ὑπήγε πρὸς τὸν ἅγιον βαδίζων μετὸς ἰδίους αὐτοῦ πόδας. Ῥίψας λοιπὸν ἐαυτὸν εἰς τὰ τίμια ἴχνη τοῦ ἁγίου καὶ πιάσας τοὺς πόδας του μετὰ τὰς δύω του χεῖρας καταβίβει αὐτοὺς κυλιόμενος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ τὸν Θεὸν εὐχαρίστει καὶ ἐδόξαζε τὸν οὕτως αὐτὸν δοξάσαντα. Τοῦτο τὸ παράδοξον θαῦμα τοῦ ἁγίου πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν.

Ἐκεῖ εὐρισκόμενος ὁ ἅγιος ἐδίωξε πολλοὺς δαίμονας ἀπὸ τοὺς πάσχοντας, καὶ μίαν γυναῖκα κλινήρη οὖσαν καὶ παράλυτον χρόνους ἑννέα πιάσας ἀπὸ τὴν χεῖρα, ἐσήκωσεν ὑγιῆ, καὶ ἓνα ἄνθρωπον ἀδίκως κατ' ἄλλου φερόμενον, καὶ τὴν ἀδικίαν βεβαίονοντα καταφρονητικῶς μετ' ὄρκον, τοῦτον, λέγω, ἐπειδὴ καταφρόνει καὶ δὲν ἤκουε τοὺς λόγους τοῦ ἁγίου τὸν ἔκαμε διὰ προσευχῆς του νὰ λάβῃ εἰς ὄλον τὸ σῶμά του τὴν λέπραν τοῦ Γιεζεί, εἰς διόρθωσιν καὶ ἄλλων πολλῶν. Ὡστε ἐκ τούτου ὄχι ὀλίγον πλῆθος τῆς πόλεως ἐκείνης ἐπρόσρεξεν εἰς τὸν ἅγιον καὶ ἐζήτησε νὰ δεχθῇ τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν. Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ θαύματα εἰς διαφόρους τόπους ἐποίησεν οὗτος ὁ ἅγιος, τῶν ὁποίων τὴν φήμην ἀκούσας ὁ ἄρχων Βασιλίσκος ἔστειλε καὶ ἔφερε τὸν ἅγιον, καὶ παραστήσας αὐτὸν καὶ τοὺς δύω του μαθητὰς ἔμπροσθέν του, ἐπειδὴ εἶδε τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν αὐτῶν εἰλικρινῆ καὶ ἀσάλευτον, πολλὰς βραβείους καὶ τιμωρίας ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἀπάνθρωπος. Ἐπειτα ἀνάψας ἀπὸ τὸν θυμὸν, ἐγύμνωσε τὴν σπάθην ὁ ἴδιος καὶ ἐκτύπησεν εἰς τὸ στήθος τὸν ἅγιον· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως συμφωνῶν μετὰ τὸν ἀδελφόν του, ἐκτύπησε καὶ ἐκεῖνος τὸν ἅγιον εἰς τὴν καρδίαν¹ ὁ δὲ τοῦ Κυ-

ρίου Ἐπίσκοπος καὶ ἀθλητῆς, ζωντανὸς ἀκόμη ὢν εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐπειδὴ σεῖς ἐσυμφωνήσατε καὶ οἱ δύω νὰ θανατώσετε ἐμὲ ἐνῶ εἶμαι ἀνάγιος, διὰ τοῦτο αὐριον εἰς τὴν ἰδίαν ὥραν θέλει χυθῆ καὶ τῶν δύω τὸ αἷμά σας ἀπὸ τὰς ἰδίας χεῖράς σας· ἤτοι θέλετε φονευθῆ ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον, καὶ ἡ μήτηρ σας θέλει γένη ἀτεκνος. Ταῦτα δὲ εἰπὼν παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τοὺς δὲ δύω μαθητὰς τοῦ ἁγίου ἀναβιβάσας ὁ δυσσεβὴς Βασιλίσκος εἰς δύω βουναὶ τοὺς ἔχωσεν ἐκεῖ μετὰ τὰς πέτρας.

Κατὰ τὴν ἐρχομένην λοιπὸν ἡμέραν ἐξεληθὼν ὁ ἀσεβὴς Βασιλίσκος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του διὰ νὰ κυνηγήσωσιν, ἀψηφούντες ὀλοτελῶς τὴν πρόρρησιν τοῦ ἁγίου, διότι ἐνόμισαν αὐτὴν φλυαρίαν· εὐρόντες δὲ μίαν ἔλαφον καὶ καταφθάσαντες αὐτὴν καὶ οἱ δύω ἀδελφοὶ μόνοι, ἐστάθησαν ἀντικρῦ ὁ εἷς ἀδελφὸς ἀπὸ τὸ ἓν μέρος τῆς ἐλάφου καὶ ὁ ἄλλος ἀπὸ τὸ ἕτερον καὶ ἐκτύπησαν καὶ οἱ δύω τὰς λόγγας διὰ νὰ τὴν θανατώσωσιν, ἀλλ' αἱ λόγγαι φερόμεναι μετὰ ὀρμὴν ἐνεπήχθησαν μέσα εἰς τὰς καρδίας τῶν δύω, ἡ μία εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἑνός, καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἄλλου. Καὶ οὕτω βιαιῶς ἀπορριψάντες τὰς ψυχὰς των, ἐθανατώθησαν καὶ οἱ δύω· τὰ δὲ λείψανα τοῦ ἁγίου Μίλου καὶ τῶν μαθητῶν των ἐνεταφιάσθησαν ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς καὶ ζῶσι παντοτείνῶς καὶ προσεύουσιν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς τὸν Κύριον.

Ὁ ἅγιος Μάρτυρ ΚΑΛΛΙΩΠΙΟΣ εἶπει τελειοῦται.

¹ Σημειώσαι ὅτι τὸ Συναξάριον τοῦτο εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν χειρόγραφον Παράδεισον τῶν πατέρων μετὰ τινὰ ἄλλοις παραλλαγῆν, διότι ἐκεῖ γράφεται Μιλίσκος ὁ ἅγιος οὗτος, ὅστις ἐλατοίλει μετὰ δύω μαθητὰς του εἰς τὰ ἔρια τῆς Περσίδος. Μίαν φωνὴν δὲ ἐλάβησαν εἰς τὸ κυνήγιον οἱ δύω υἱοὶ τοῦ βασιλέως· ὅθεν ἔστησαν δίκευα καὶ σχοινία μακρὰν ἕως τεσσαράκοντα μίλια, ἵνα ὅ,τι ζῶον πιεσθῆ εἰς αὐτὰ κτυπήσωσιν αὐτὸ καὶ θανατώσωσι μετὰ ἀκόντια. Εὐρέθη δὲ ὁ γέροντα οὗτος Μίλιος μετὰ τοὺς δύω μαθητὰς του μέσα εἰς τὰ δίκευα. Βλέποντες δὲ αὐτὸν οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως γεμάτον ἀπὸ τρίχας καὶ ἄγριον, ἐξεπλάγησαν καὶ εἶπον αὐτῶ· Εἶπέ εἰς ἡμᾶς, ἄνθρωπος εἶσαι ἢ πνεῦμα; ἀπεκρίθη δὲ αὐτοῖς· ὁ ὅσιος· Ἄνθρωπος εἶμαι ἀμαρτωλὸς καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἔρημον διὰ νὰ κλαύσω τὰς ἀμαρτίας

μου, καὶ προσκυνῶ Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Οἱ δὲ υἱοὶ τοῦ βασιλέως εἶπον αὐτῶ· ἄλλος Θεὸς δὲν εἶναι ἐκτός τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ πυρός, διὰ τοῦτο ἐλθέ καὶ θυσιάσον εἰς αὐτὰ· ὁ ὅσιος ἀπεκρίθη· σεῖς πλανᾶσθε, διότι αὐτὰ εἶναι κτίσματα καὶ ὄχι Θεός· ὅθεν σῆς παρακαλῶ νὰ γυρίσῃτε καὶ νὰ προσκυνήσῃτε τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ὅστις ἐκτίσει ταῦτα πάντα. Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον· τὸν κατακρηθέντα καὶ σταυρωθέντα λέγετε Θεὸν ἀληθινόν; Ὁ ὅσιος εἶπε· ναι τὸν σταυρωθέντα τὴν ἰδικήν μου ἀμαρτίαν καὶ θανατώσαντα τὸν θάνατον, αὐτὸν λέγω Θεὸν ἀληθινόν. Οἱ δὲ υἱοὶ τοῦ βασιλέως πολλὰ βασανίσαντες αὐτὸν καὶ τοὺς δύω μαθητὰς του, ἠνάγκασον αὐτοὺς νὰ θυσιάσωσι. Καὶ τοὺς μὲν δύω μαθητὰς του πολλὰ βασανίσαντες, ἐθανάτωσαν· τὸν δὲ γέροντα εἰς πολλὰς ἡμέρας βασανίσαντες, τελευταῖον ἔαψαν αὐτὸν εἰς τὸ μέσον, καὶ ρίψαντες βέλη ὁ εἷς ἀπὸ τὸ ἔμπροσθεν μέρος, καὶ ὁ ἄλλος ἀπὸ τὸ ὀπίσθεν, τὸν ἐθανάτωσαν. Τότε λοιπὸν εἶπεν εἰς αὐτοὺς ἰὴ καὶρῶ ἐτοξεύετο τὴν ἀνωτέραν πρόρρησιν τοῦ θανάτου των.

- Είψει τράχηλον Καλλιώπιε κλίνας,
- Κάλλο; θεωρεῖς ἀκλινῶ; Θεοῦ Λόγου.

• Ο ἅγιος μάρτυς ΝΙΡΟΣ¹ ξίφει τελειοῦται

- Ἰπῆρξεν ἡμῖν ἡ κεφαλὴ σου Νίρε,
- Θεῖα κεφαλὴ μάρτυρος διὰ ξίφους.

• Ο ἅγιος μάρτυς ΩΡΙΩΝ, ζῶν ἐμβληθεὶς τῇ γῆ, τελειοῦται.

- Κἄν ζῶν ἐδλήθη μάρτυς· εἰς γῆν Ὁρίων,
- Ἰπῆρ τὸν ὠρίωνα λάμπει τοῦ πόλου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΜΗΝΑ τοῦ ἐν τῷ Κοτυαεῖω.

- Λίγυπτος· ὄντως εἰ τέλει τίκτει, μέγα¹
- Τμηθεὶς ἀληθῆς τοῦτο Μηνᾶς· δεικνύει.
- Μηνᾶς· ἐνδεκάτη ξίφος· ἐπλη γηθόσυνος κῆρ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγς¹ [296], εὐρισκόμενος μὲ τὰ βασιλικὰ στρατεύματα εἰς τὰ Νούμερα¹ τὰ ὀνομαζόμενα Ῥουταλικά, ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα Ἀργυρίσκον, ἐν τῷ Κοτυαεῖω Φρυγίας Σαλutarίας, (τὸ ὁποῖον τῶρα τουρκιστὶ ὀνομάζεται Κιουτάι). Οὗτος λοιπὸν εὐσεβέστατος ὢν, δὲν ὑπέφερε νὰ βλέπῃ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων νὰ παρρησιάζεται εἰς τὸν κόσμον· ὅθεν ἀνέβη εἰς τὸ βουνὸν διὰ νὰ καθαρῖσῃ ἑαυτὸν μὲ νηστείας καὶ προσευχάς. Ἀφ' οὗ δὲ ἐστόμωσε καὶ ἐδυνάμωσε τὴν καρδίαν του μὲ τὸν ἐνθεὸν ζῆλον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἤναψε τὴν ψυχὴν του ἀπὸ τὴν θεῖαν ἀγάπην, κατέβη ἀπὸ τὸ βουνόν, καὶ σταθεὶς ἀναμέσον εἰς τοὺς εἰδωλολάττρας, ἀνεκέρυξε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν. Ὅθεν ἔδειραν αὐτὸν καὶ μὲ τρίχινα πανία κατεξέσχισαν τὰς σάρκας του εἶτα ἔκαυσαν αὐτὸν μὲ φωτίαν, καὶ ἐπάνω εἰς τριβόλους ἀσπλάγγως τὸν ἔσυραν, ὥστε κατεφθάρη ὅλον τὸ σῶμά του, τελευταῖον δὲ ἀπέκοψαν μὲ τὴν σπάθην τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ αἰοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἐλαβε δὲ χάριν παρὰ Κυρίου ὁ ἅγιος νὰ κάμῃ ἐξαισια θαύματα καὶ νὰ βοηθῇ τοὺς ἐν ἀνάγκαις εὐρισκομένους, ἀπὸ τὰ ὁποῖα θαύματα εἶναι τὰ κάτωθεν ῥηθισόμενα.

Μίαν φορὰν ἀπελθὼν εἰς χριστιανὸς νὰ προ-

σευχηθῇ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου τούτου Μηνᾶ, κατέλυσεν εἰς ἓν ξενοδοχεῖον· ὁ δὲ οἰκὸκύριος τοῦ ξενοδοχείου γνωρίσας ὅτι ὁ ξενοδοχοθεὶς εἶχε χρήματα εἰς τὸν κόλπον του, ἐσηκώθη κατὰ τὸ μεσονύκτιον καὶ ἐρόνευσεν αὐτὸν· εἶτα κατακόψας ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος του, ἔβαλεν αὐτὰ ἐντὸς σφυρίδος (ζυμπίλιου) καὶ τὰ ἐκρέμασε προσμένων νὰ ἐξημερώσῃ. Ἐνῶ λοιπὸν ὁ φονεὺς ἦτον εἰς ἀγῶνα καὶ μέριμναν, πῶς καὶ ποῦ καὶ πότε νὰ ὑπάγῃ νὰ κρύψῃ τὰ μέλη τοῦ φονευθέντος, διὰ νὰ μὴ τὸν καταλάβῃ τις, ἰδοὺ φαίνεται εἰς αὐτὸν ὁ ἅγιος Μηνᾶς ἐριππος ὡς στρατιώτης, καὶ τὸν ἐξέταξε τί ἐγείνεν ὁ ἐκεῖ καταλύσας ξένος· ὁ δὲ φονεὺς ἐβεβαίονεν ὅτι δὲν ἤξεύρει τίποτε. Τότε ὁ ἅγιος καταβάς ἀπὸ τὸν ἵππον, ἐμβῆκεν εἰς τὸ ἐνδοῦτερον τῆς οἰκίας, καὶ εὐρών τὴν σφυρίδα καὶ καταβιάσας αὐτήν, βλέπει τὸν φονέα μὲ φοβερὸν καὶ ἄγριον βλέμμα, καὶ, ποῖος εἶναι, λέγει, οὗτος; ὁ δὲ φονεὺς ἀπὸ τὸν φόβον του γενόμενος ἄρῳνος καὶ ὡς ἂν ἐκστατικῶς, ἔρριψεν ἑαυτὸν πτώμα ἐλεεινὸν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου· ὁ δὲ ἅγιος συναρμόσας ὅλα τὰ μέλη τοῦ φονευθέντος καὶ προσευχηθεὶς, ἀνέστησε τὸν νεκρὸν καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν· δός δόξαν εἰς τὸν Θεόν. Ὁ δὲ νεκρὸς ἀναστηθεὶς ὡς ἀπὸ ὕπνου καὶ στογασθεὶς ἐκεῖνα ὅσα ἔπαθεν ἀπὸ τὸν ξενοδόχον καὶ πῶς ἀνεζώωθη πάλιν, ἐδόξασε τὸν Θεόν, καὶ εὐχαρίστει καὶ προσεκύνει τὸν φαινόμενον στρατιώτην, ὅστις τὸν ἀνέστησεν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ φονεὺς ἐσηκώθη ἐπάνω, ἐπήρην ὁ ἅγιος ἀπὸ αὐτὸν τὰ χρήματα καὶ τὰ ἔδωκεν εἰς τὸν ἀναστηθέντα ἄνθρωπον, λέγων αὐτῷ ὕπαγε, ἀδελφέ, εἰς τὴν ὁδὸν σου. Εἰς δὲ τὸν φονέα γυρίσας, ἔδειραν αὐτὸν, καθὼς τοῦ ἔπρεπεν· εἶτα νουθετήσας αὐτὸν καὶ πρὸς τοῦτοις συγχωρήσας τὸ σφάλμα του καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ προσευχηθεὶς, ἵππευσε πάλιν καὶ ἐγείνεν ἄφαντος.

Ἄλλος δὲ πάλιν χριστιανὸς πλοῦσιος ὑπεσχέθη νὰ κάμῃ εἰς τὸν ἅγιον ἓνα δίσκον ἀργυροῦν, πορευθεὶς δὲ εἰς τὸν χρυσοκόον, εἶπεν εἰς αὐτὸν νὰ κατασκευάσῃ δύο δίσκους καὶ νὰ γράψῃ ἐπάνω μὲν εἰς τὸν ἓνα τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου, ἐπάνω δὲ εἰς τὸν ἄλλον τὸ ὄνομα τὸ ἐδικόν του. Ἀφ' οὗ δὲ κατασκεύασε καὶ τοὺς δύο, ἐπειδὴ ὁ δίσκος τοῦ ἁγίου ἐφαίνετο λαμπρότερος καὶ χαριέστερος, ὁ χριστιανὸς ἐκεῖνος ἐκράτησε διὰ τὸν ἑαυτὸν του τὸν δίσκον τοῦ ἁγίου, χωρὶς νὰ ψηφίσῃ τὴν ἐπιγραφὴν τὴν εἶχε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου. Ἐτυχε δὲ νὰ κάμῃ ταξείδιον εἰς τὴν θάλασσαν· ἐνῶ λοιπὸν ἐδείπνει, ἔφερον

¹ Ὄνομα στρατιωτικῶν ταγματίων. Σ. Ε.

ὁ δούλος εἰς τὴν τράπεζαν τὸν δίσκον τοῦ ἀγίου γεμάτον ἀπὸ φαγητά· ὁ δὲ ἀναίσθητος ἐκείνος καὶ ἀνευλαβῆς χριστιανὸς ἔτρωγεν ἀπὸ τὰ φαγητὰ τοῦ δίσκου χωρὶς κάμμιάν συστολήν καὶ εὐλάβειαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐσηκώθη ἡ τράπεζα ἐπῆρεν ὁ δούλος τὸν δίσκον διὰ νὰ πλύνῃ αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ δὲ δίσκος παρασυρεῖς, δὲν ἤξεύρω πῶς, ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ δούλου, ἔπεσεν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης· ὁ δὲ δούλος σύντρομος γενόμενος καὶ πολλὰ φοβηθεὶς, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ὄλος καταναρκωθεὶς καὶ χυνωθεὶς, ἔπεσε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν θάλασσαν.

Τοῦτο δὲ βλέπων ὁ αὐθέντης του ἐλεεινολογούμενος ἔλεγεν, ἀλλοίμονον εἰς ἐμέ τὸν ἄθλιον! διότι ἐπιθυμήσας τὸν δίσκον τοῦ ἀγίου, ἰδοὺ μετὰ τοῦ δίσκου ἔχασα καὶ τὸν δοῦλόν μου. Ἀλλὰ εἰς σέ, Κύριε Θεέ μου, ὑπόσχομαι, ὅτι ἂν εὕρω μόνον τὸ λείψανον τοῦ δούλου μου, θέλω δώσει εἰς τὸν μάρτυρά σου ἅγιον Μηνᾶν μετὰ τοῦ ἄλλου τούτου δίσκου, καὶ τὴν τιμὴν ἣν εἶχεν ὁ καταβυθισθεὶς τοῦ ἀγίου δίσκος. Ὅθεν ἐξελθὼν ἀπὸ τοῦ πλοῦ αἰὶον ἐβλεπεν εἰς τὴν παραθαλασσίαν, προσμένων καὶ ἐλπίζων νὰ ἰδῇ τὸ ζητούμενόν νεκρὸν σῶμα τοῦ δούλου του. Ἐνῶ λοιπὸν ἐπρόσεχεν ἐπιμελῶς, ὡ τοῦ θαύματος! βλέπει τὸν δοῦλόν του ζωντανόν, ὅτι ἐξήρχετο ἀπὸ τὴν θάλασσαν κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας τὸν τοῦ ἀγίου δίσκον βλέπων δὲ αὐτὸν ἐξεπλάγη· ὅθεν ἔκραξε μὲ μεγάλην φωνήν, τὸ θαῦμα τοῦ ἀγίου κηρύττων. Οἱ δὲ ὄντες ἐν τῷ πλοίῳ ἐξήλθον ὅλοι· ἔξω καὶ βλέποντες τὸν δούλον κρατῶντα εἰς τὰς χεῖρας τὸν δίσκον ἐθαύμαζον πολλὰ καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν· ἠρώτησαν δὲ αὐτὸν μὲ τί τρόπον ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ὁ δὲ δούλος διηγήθη λέγων, ὅτι εὐθὺς ἄμα ἔπεσα εἰς τὴν θάλασσαν, ἦλθεν ἄνθρωπός τις ὠραῖος ὁμοῦ καὶ ἄλλοι δύο καὶ μὲ ἐπιάσαν, καὶ περιπατήσαντες μετ' ἐμοῦ χθές καὶ σήμερον, ἦλθομεν ἕως ἐδῶ. Ὅθεν διεσημείωθη τὸ θαῦμα τοῦτο πανταχοῦ, καὶ ἐνεκεν τούτου μεγαλύνεται ἕως τῆς σήμερον ὁ Χριστός, ὁ οὕτω δοξάζων τοὺς ἁγίους του.

Καὶ μία δὲ γυνὴ ἐρχομένη εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἀγίου ἐβιάσθη καθ' ὁδὸν ἀπὸ ἑνα εἰς αἰσχρὰν πράξιν· ὅθεν ἐπεκαλέσθη τὸν ἅγιον νὰ τῇ βοηθήσῃ· ὁ δὲ ἅγιος δὲν παρέβλεψεν αὐτήν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἐφύλαξε καθαρὰν καὶ ἀμόλυντον καὶ τὸν βιαστὴν ἐπόμπευσε καὶ ἐθεάτρισε μὲ τοιοῦτον τρόπον. Ὁ βιαστὴς δηλαδὴ ἐκείνος δέσας τὸ ἄλογόν του εἰς τὸν πόδα του, ἐβίαζε

τὴν γυναῖκα· τὸ δὲ ἄλογον ἠγριώθη ἐναντίον τοῦ αὐθέντου του, ὥστε ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν ἄτοπον πράξιν αὐτὸν ἐμπόδισεν, ἀλλὰ καὶ ἔσυρεν αὐτὸν κατὰ γῆς καὶ δὲν ἐστάθη εἰμὴ ἀφ' οὗ ἐφθασεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἀγίου· ἐκεῖ δὲ μὲ πολλὰς καὶ μεγάλας φωνὰς ἐχρεμέτισεν. Ὅθεν ἔκαμε πολλοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐξεέλθωσιν ἔξω διὰ νὰ ἰδοῦν, διότι ἔτυχε τότε νὰ ἦναι ἑορτὴ· ὅθεν ἔτρεχεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἀγίου πλῆθος πολὺ Χριστιανῶν. Ὁ δὲ δυστυχὴς ἐκείνος βλέπων ἀπὸ τὸ ἐν μέρος τὴν συνάθροισιν τοῦ λαοῦ, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὅτι ὁ ἵππος ἠγριόνητο κατ' αὐτοῦ περισσότερον καὶ ὅτι δὲν ἐβοηθεῖτο ἀπὸ κανένα, ἐφοβήθη μήπως πάθῃ ἀπὸ τὸν ἵππον κανὲν κακὸν μεγαλύτερον. Ὅθεν ἐξωμολογήθη χωρὶς ἐντροπὴν ἔμπροσθεν εἰς ὄλους τὴν ἁμαρτίαν του, καὶ εὐθὺς ἐστάθη ὁ ἵππος μὲ ἡμερότητα. Λύσας λοιπὸν τὸν πόδα του ἀπὸ τὸν ἵππον, ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἀγίου, καὶ προσπεσὼν εἰς τὴν ἁγίαν εἰκόνα του παρεκάλει αὐτὸν, νὰ μὴ τὸν ἀφήσῃ νὰ λάθῃ ἄλλοτε τοιοῦτον ἢ ἄλλον πειρασμόν.

Ἄλλοτε ἐπρόσμεναν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἀγίου εἰς χωλὸς καὶ μία γυνὴ βωβὴ μετ' ἄλλων πολλῶν ἀσθενῶν, διὰ νὰ λάβωσιν ἰατροῦσαν ἀπὸ τὸν ἅγιον· κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἐνῶ ὅλοι οἱ ἀσθενεῖς ἐκοιμῶντο φαίνεται ὁ ἅγιος εἰς τὸν χωλὸν καὶ τῷ λέγει· τώρα ὅτε εἶναι ἡσυχία ὑπάγε καὶ κράτησον τὸ ἐπανωφόριον τῆς βωβῆς γυναικός, καὶ θέλεις ἰατρευθῆ. Ἀπελθόντος δὲ τοῦ χωλοῦ καὶ πιάσαντος τὸ ἐπανωφόριον τῆς βωβῆς, εὐθὺς ἐκείνη ταραχθεῖσα ἐφώναξε, κατηγοροῦσα τάχα τὸν χωλόν, καὶ μὲ τὸν νόστιμον τρόπον τοῦτον ἐλύθη ἡ γλῶσσά της· ὁ δὲ χωλὸς πάλιν ἐντραπέις ἀπὸ τὰ λόγια τῆς βωβῆς, εὐθὺς ἐσηκώθη εἰς τοὺς πόδας καὶ ἤρχισε νὰ φεύγῃ. Γνωρίσαντες δὲ καὶ οἱ δύο τὸ εἰς αὐτοὺς γενόμενον χαριέστατον θαῦμα παρὰ τοῦ ἀγίου, ἐδόξασαν τὸν Θεόν.

Εἰς ἑβραῖος ἔχων φίλον ἕνα χριστιανόν, πολλάκις ἐνεμπιστεύετο καὶ ἄφινεν εἰς αὐτὸν χρήματα ἱκανά, ὅταν ἐμελλε νὰ ὑπάγῃ εἰς τόπον μακρινόν. Εἰς τοῦτον λοιπὸν ἀφῆκε μίαν φορὰν παρακαταθήκην ἐν βαλάντιον μὲ πεντακόσια νομίσματα, ὁ δὲ χριστιανὸς ἔβαλε βουλήν νὰ ἀρνηθῇ τὴν παρακαταθήκην αὐτὴν τοῦ ἑβραίου, τὸ ὅποιον καὶ ἐποίησε διὰ τοῦ ἔργου. Ὅτε ἡ πόν ἦλθεν ὁ ἑβραῖος, ἐζήτησε τὰ χρήματά του καθὼς εἶχε συνήθειαν, ὁ δὲ χριστιανὸς δὲ ἔδιδε ταῦτα εἰς αὐτὸν λέγων· σὺ δὲν ἄφρησες τίποτε εἰς ἐμέ κατὰ τὴν φορὰν ταύτην, καὶ τί ζητεῖς ἀπ' ἐμοῦ; ὁ δὲ ἑβραῖος ἀνεπί-

στως ἀκούσας τούτο ἄλλος ἐξ ἄλλου ἔγεινεν, ἐλθὼν δὲ εἰς ἑαυτὸν, λέγει πρὸς τὸν χριστιανόν· Ἄλλο δὲν θέλει γίνῃ, παρὰ ὄρκος νὰ διαλύσῃ τὴν ἀμφιβολίαν ταύτην, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἦτο κανεὶς μάρτυς παρῶν ὅτε παρέδωκά σοι τὰ χρήματά μου, ἐπειδὴ εἶχον εἰς σὲ πληροφορίαν ὅτι εἶσαι πιστὸς καὶ ἀληθὴς ἄνθρωπος· ὅθεν ἐζήτει ὁ ἑβραῖος νὰ ἀποδειχθῇ διὰ μέσου τοῦ ἁγίου Μηναῖ ἐκεῖνος ὅστις δὲν ἀληθεύει.

Ἐπὶ τὸν λοιπὸν καὶ οἱ δύο συμφώνως εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Μηναῖ, καὶ παρευθὺς ὁ χριστιανὸς χωρὶς ἀργοπορίαν ἔκαμεν ὄρκον καὶ ἐβεβαίωσε τὴν ἀρνήσιν τῆς παρακαταθήκης· ἀφ' οὗ δὲ ὁ ὄρκος ἐτελείωσεν, ἐξήλθον καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὸν ναὸν καὶ ἵππευσαν, ὁ δὲ ἵππος τοῦ χριστιανοῦ ἠτάκτει καὶ ἠγρίευσεν ἐναντίον τοῦ αὐθέντου του, καὶ δαγκάνων τὸν χαλινὸν ἐφοβέριζεν ὅτι θέλει προσξενῆσαι εἰς τὸν ἀναβάτην του πικρὸν θάνατον. Καὶ κατὰ μὲν τὸ παρὲν ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν, πλὴν δὲν τὸν ἔβλαψεν εἰς τὸ σῶμα· ἐγάθη δὲ μόνον τὸ μανδύλιόν του ὁμοῦ μὲ τὸ κλειδίον καὶ τὴν χρυσοῦν σφραγίδά του. Ἐπειτα πάλιν ἵππεύσας ἐπορεύετο μετὰ τοῦ ἑβραίου, ὁ ὁποῖος μὴ ὑποφέρων τὴν ζῆμίαν, ἐλυπεῖτο πολλὰ εἰς τὸν δρόμον καὶ ἀνεστέναξεν ἀπὸ βάλους καρδίας· τότε ὁ χριστιανὸς λέγει πρὸς τὸν ἑβραῖον· Ἐπειδὴ ὁ τόπος οὗτος, ὦ φίλε, εἶναι ἐπιτήδειος, ἄς καταβῶμεν ἀπὸ τὰ ἄλογα, καὶ ἄς φάγωμεν ψωμίον. Ὅτε δὲ ἤρχισαν νὰ τρώγωσιν, ἰδοὺ μετὰ ὀλίγον βλέπει ὁ χριστιανὸς τὸν δούλον του ἐλθόντα καὶ κρατοῦντα μὲ τὴν μίαν χεῖρα τὸ βάλάντιον τοῦ ἑβραίου, μὲ τὴν ἄλλην δὲ τὸ κλειδίον καὶ τὸ μανδύλιόν του· ἰδὼν δὲ αὐτὰ ἐξεπλάγη, καὶ, τί εἶναι τοῦτο, εἶπε πρὸς τὸν δούλον του· ὁ δὲ δούλος, φοβερός τις ἵππεύς, ἀπεκρίθη, ἦλθεν εἰς τὴν κυρίαν μου καὶ δίδων εἰς αὐτὴν τὸ κλειδίον μὲ τὸ μανδύλιόν σου, εἶπε· «μὲ ταχύτητα πολλήν» φεῖλε τὸ βάλάντιον τοῦ ἑβραίου, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσῃ ὁ ἄνδρας σου». Ὅθεν ἐγὼ λαβὼν τούτο ἀπὸ τὴν κυρίαν μου ἦλθον εἰς σέ, καθὼς ἐπρόσταξες· τότε ὁ ἑβραῖος πασίχαρος γενόμενος ἐγύρισε μετὰ τοῦ χριστιανοῦ εἰς τὸν ἅγιον, καὶ αὐτὸς μὲν παρεκάλει διὰ νὰ βαπτισθῇ, ὁ δὲ χριστιανὸς ἐζήτει νὰ λάβῃ συγχώρησιν διὰ τὸν ψευδῆ ὄρκον, τὸν ὁποῖον ἔκαμε καὶ παρῶργισε τὸν Θεόν. Ὅθεν καὶ οἱ δύο ἔλαβον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐζήτησαν, καὶ ὁ μὲν ἑβραῖος ἔλαβε τὸ ἅγιον βάπτισμα, ὁ δὲ χριστιανὸς ἔλαβε τὴν τοῦ ὄρκου συγχώρησιν, καὶ οὕτως ἐγύρισαν εἰς

τὰ ἴδια χαίροντες. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου ὄρα εἰς τὸν νέον Θησαυρὸν, τὸν δὲ ἐλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ». Σῶζεται ἐν τῇ τῶν Ἱβήρων καὶ ἐν ἀλλοίσις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΒΙΚΤΩΡΟΣ.

- » Οὐ δειλιῶν ἦν, οὐδὲ Βικτωρ πρὸς ξίφος,
- » Πάσαν μακρὰν που καρδίαν, θείας δειλίαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐμαρτύρησε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀντωνίου ἐν ἔτει ρξ' (160), καὶ δούκος Σεβαστιανοῦ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ· Ἐπειδὴ δὲ ἠναγκάσθη νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν καὶ δὲν ἐπέισθη, πρῶτον μὲν συνέτριψαν τοὺς δακτύλους του, ἔπειτα δὲ τὸν ἔβαλον ἐντὸς ἀνημμένης καμίνου, εἰς τὴν ὁποίαν μείνας τρεῖς ἡμέρας, ἐκβῆκεν ἀβλαβής· ἔπειτα ἠναγκάσθη νὰ πῆρῃ θανατηφόρα δηλητήρια. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὰ ἔμειναν ἀνενέργητα καὶ δὲν τὸν ἔβλαψαν, διὰ τοῦτο ὁ ταῦτα συγκεράσας φαρμακοποιὸς προσήλθεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐπίστευσε· μετὰ ταῦτα ἀνασπῶσιν αὐτοῦ τὰ νεύρα, καὶ κατακαίουσιν αὐτὸν μὲ βεβρασμένον ἔλαιον· ἔπειτα ἠναγκάσαν αὐτὸν νὰ πῆρῃ σκόνην ἀνακατωμένην μὲ ὄξειδιον· εἶτα ἐξορύττουσι τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ κρεμῶσιν αὐτὸν κατακέφαλα εἰς τριῶν ἡμερῶν διάστημα· ὕστερον ἐκδέρουσι τὸ δέρμα του. Καὶ οὕτω μὲ τὰ τοιαῦτα βάσανα παραδίδει τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ ὁ γενναϊότατος τούτου ἀγωνιστής.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΒΙΚΕΝΤΙΟΥ διακόρου.

- » Βληθεὶς ὁ Βικέντιος ἐν φρουρᾷ, φέρει,
- » Λυθεὶς δε φρουρᾷς σαρκικῆς, ἦναι τρέχει.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Βικέντιος ἦτον ἐπὶ τῆς βασιλείας Μαξιμιανῦ καὶ ἡγεμονείας Δατιανοῦ ἐν ἔτει σια' 211. ¹ Διάκονος δὲ ὢν εἰς τὴν Αὐγουστούπολιν τῆς Ἰσπανίας, ἐδίδασκε τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ ὁμοῦ μὲ τὸν ἐπίσκοπον Οὐαλλέριον. ² Ὅθεν κρατηθέντες καὶ οἱ δύο

¹ Ἡ χρονολογία αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι μετὰ τὸν Σεπτίμιον Σεβήρον ἀποθανόντα ἐν ἔτει 211, ἐβασίλευσεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Καρακάλλας μέχρι τοῦ 217. Σ. Ε.

² Ἐν δὲ τῇ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Ἰάβριον. Ἐν δὲ τῇ δευτέρῳ Συναξαριστῇ τούτου, ὅπερ εὑρίσκεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν Ἰανουαρίου, γράφεται Οὐαλλέριος καὶ ἔκει, ὡς καὶ ἐν τῇ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ.

παρεστάθησαν εἰς τὸ βῆμα τοῦ ἄρχοντος Δα-
τιανου, ὁ ὁποῖος εὐθὺς ἔβαλεν εἰς αὐτοὺς σιδη-
ρᾶς ἀλύσουσ, καὶ οὕτως ἀλυσιδεμένους τοὺς ἔ-
στειλεν εἰς τὴν πόλιν Βαλαντίαν, καὶ ἐκεῖ ἐ-
πρόσταξε νὰ φυλακισθῶσιν εἰς φυλακὴν σκοτει-
νὴν καὶ βρομωροτάτην· ἀφ' οὗ δὲ παρήλθον
ἡμέραι τινὲς ἐξήγαγε τῆς φυλακῆς τὸν Βι-
κέντιον καὶ ἐπρόσταξε νὰ καταξέσχίσωσιν αὐ-
τόν. Ἐπειτα τὸν ἐκάρρωσαν εἰς ἓνα σταυρόν,
καὶ ἔδειραν ὅλα τὰ μέλη του· μετὰ ταῦτα ἐξε-
κάρρωσαν αὐτόν ἀπὸ τὸν σταυρόν καὶ ἐστρέ-
βλωσαν τὰ μέλη του· εἶτα τὸν ἔδειραν καὶ κα-
τέκαυσαν τὰς πλευράς του. Καὶ ἀφ' οὗ ἐξήρ-
θωσαν ὅλα τὰ ἄρθρα καὶ τοὺς ἄρμους τοῦ
σώματός του, ἔβαλον ἐπάνω εἰς τὸ στῆθός του
βάθρους σιδηρᾶς ἀνημμένας καὶ ἐκέντησαν αὐ-
τόν με σούβλας πεπυρωμένας· ἐπειδὴ δὲ ἔμει-
νεν ἀβλαβὴς τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν.
Ἐκεῖ λοιπὸν εὐρισκόμενος ὁ ἅγιος ἠξιώθη νὰ
λάβῃ βοήθειαν καὶ ἐπίσκεψιν ἀπὸ τὸν Θεόν.
Ἔθεν προσευχηθεὶς, παρέδωκε τὸ πνεῦμά του
εἰς τὸν Θεόν καὶ ἐδέχθη τοῦ μαρτυρίου τὸν
στέφανον. Τὸ δὲ λείψανον αὐτοῦ ἐτάφη ἐκεῖ
ἀπὸ τινος χριστιανοῦς εὐλαβεῖς.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΣΤΕΦΑΝΙΣ δυσὶ φοινίξιν προσ-
θεθεῖσα καὶ εἰς δύο μερισθεῖσα, τελειοῦται.

- » Δένδρον Στεφανίς προσθεθεῖσα φοινίκων,
- » Τῶν μαρτύρων ἠύθησεν ὡς φοινίξ μέσον.

Αὕτη ἦτον γυνὴ στρατιώτου καὶ ἐπίστευεν
εἰς τὸν Χριστόν ἄνωθεν ἀπὸ τοὺς προγόνους
της· ἀποθανόντος δὲ τοῦ ἀνδρός της, ἔμεινε
χήρα· αὕτη λοιπὸν βλέπουσα τὸν ἅγιον Βί-
κτωρα, πάσχοντα ὑπὲρ ἀνθρώπων, ἐμακάρισεν
αὐτόν διὰ τὴν ἀνδρίαν του καὶ διὰ τοὺς στε-
φάνους, τοὺς ὁποῖους ἐμελλε νὰ ἀπολαύσῃ
παρὰ Θεοῦ. Ὄθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐφέρθη
καὶ αὕτη εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ ἐπειδὴ ὠμολό-
γησε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν Θεόν προαιώνιον,
ἔδεσαν τὰς χεῖράς της ἀπὸ δύο δένδρα τῶν
φοινίκων, τὰ ὅποια με βίαν πολλὴν ἐλιγύσθη-
σαν· ὕστερον δὲ ταῦτα ἀφεθέντα καὶ γυρίσαντα
με ὄρμην εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν στάσιν, ἔσχί-
σαν τὴν ἁγίαν εἰς δύο κομμάτια. Καὶ οὕτως ἡ
μακαρία παρέδωκε τὴν ψυχὴν της εἰς χεῖρας
Θεοῦ.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΟΥ
ἠερομένου τῶν Στουδίου τοῦ ὁμολογητοῦ.

- » Πολλὰς ἀμοιβὰς Θεόδωρε Τρισμακάρε,
- » Βίου μεταστάς ὡς βίου· εἰς προσδόκω.

† Οὗτος ἐγεννήθη κατὰ τοὺς χρόνους Κων-
σταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου ἐν ἔτει ψμά (741),
ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς Φωτεινὸν καὶ Θεοκτίστην
ὀνομαζομένους· παιδιόθεν δὲ προτιμῆσας τὴν
ἐνάρετον ζωὴν καὶ παιδευθεὶς ἀρχετὰ μετὰ τὰ
ιερά γράμματα, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸ ἀκρότατον
ὕψος τῆς γνώσεως. Διὰ τοῦτο γενόμενος μο-
ναχὸς κατώρθωσε πᾶν εἶδος ἀρετῆς καὶ ἐτι-
μήθη μετὰ τὸ χάρισμα τῆς ἱεροσύνης ἀπὸ τὸν
Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχην Ταράσιον· ἀφ'
οὗ δὲ ὁ ὁσιος Πλάτων ὁ τῆς μονῆς τοῦ Στου-
δίου ἡγούμενος καὶ θεῖος τοῦ ἁγίου παρήτησε
τὴν ἡγουμενίαν, ἀνεδέχθη αὐτὴν ὁ μακάριος
οὗτος Θεόδωρος. Καλῶς λοιπὸν ὠδήγει τὸ
ἐμπιστευθὲν εἰς αὐτόν ποίμνιον τῶν μοναχῶν
καὶ εἰς βοσκήν σωτηρίας ἐποίμαινεν· ἐπειδὴ δὲ
ἤλεγξε μετὰ παρρησίαν τὸν βασιλεῖα Κωνσταν-
τῖνον τὸν υἱὸν τῆς Εἰρήνης ἐν ἔτει ψπ' (780)
αὐτὸς καὶ ὁ ἅγιος Ταράσιος, διότι ἀπέβαλε
τὴν νόμιμον αὐτοῦ γυναῖκα καὶ ἐπῆρε ἄλλην,
τούτου ἕνεκεν ὁ μὲν ἅγιος Ταράσιος ἐκβάλλε-
ται ἀπὸ τὸν θρόνον του, ὁ δὲ μέγας Θεόδωρος
δαρεῖς, ἐξωρίσθη εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Ἐπειτα ἀφ' οὗ ὁ Κωνσταντῖνος ἐτυφλώθη
καὶ ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν βασιλείαν, ἀνεκλήθη ὁ
ἅγιος ἐκ τῆς ἐξορίας· ἀλλ' ὅτε ὁ Νικηφόρος ὁ
Πατριάρχης καὶ Σταυράκιος ¹ ἐπικαλούμενος ἔ-
γεινε βασιλεὺς ἐν ἔτει ωβ' (802)· πάλιν ἐξω-
ρίσθη ὁ ἅγιος εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. ² Ὅτε δὲ

¹ Ἐσφαλμένως λέγει τὸν Νικηφόρον καὶ Σταυράκιον, διότι
ὁ Σταυράκιος ἦν υἱὸς τοῦ Νικηφόρου, διαδεγθεὶς τὸν πατέρα
του καὶ βασιλεύσας ἐπὶ δύο μόνον ἡμέρας. Τοῦτον διεδέχθη
Μιχαὴλ ὁ Κουροπαλάτης καὶ μετὰ τοῦτον ἀνέβη εἰς τὸν θρό-
νον Λέων ὁ Ἀρμένιος Σ. Ε.

² Τινὲς λέγουσιν ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Θεόδωρος ὅτε εὐρίσκειτο
εἰς Θεσσαλονίκην συνέγραψε τοὺς ἐν τῇ Ὀκτωβρίῳ ἀνάθη-
μους τοὺς κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν ψαλλομένους ἐν τῇ Ἐκκλη-
σίᾳ. Ὁμοίως ἐποίησε καὶ τὰ τροπάρια τῶν αἰῶνων τοῦ ἁγίου
Δημητρίου, ὧν τὸ πρῶτον πρὸς αὐτὸν ἀποτείνεται τὸν μέγαν
Δημήτριον· ἦτοι τὸ «Δεῦρο μάρτυς Χριστοῦ πρὸς ἡμᾶς, σοῦ
δομένουσιν συμπαθοῦς ἐπισκέψεως, καὶ ῥῥασι κεκακωμένους
τυραννικαῖς ἀπειλαῖς, καὶ δεσπῆ μανίᾳ τῆς αἰρέσεως.» (τῶν
εἰκονομάχων δηλαδὴ)· ἄλλοι δὲ λέγουσι, καὶ ἰσως ὀρθότερον,
ὅτι τὰ τροπάρια ταῦτα τῶν αἰῶνων εἶναι ποίημα Θεοφάνους τοῦ
Γραπτοῦ, καθὼς τοῦ αὐτοῦ εἶναι πόνημα καὶ ὁ κανὼν τοῦ ἁ-
γίου Δημητρίου, διότι οὗτος ἐξωρίσθη ἀπὸ τὸν εἰκονομάχον
Θεόφιλον εἰς τὴν Θεσσαλονίκην διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας, κα-
θὼς φαίνεται ἐν τῷ Συναξαρίῳ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ
Ὀκτωβρίου. Εἶπα δὲ ὀρθότερον, διότι ὁ ἅγιος Θεόδωρος δὲν
ἐξωρίσθη εἰς Θεσσαλονίκην διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἀλλὰ δι' ἄλ-
λην ὑπόθεσιν· οὗτος ὁ ἅγιος μετὰ τοῦ ἀγαθέλφρου αὐτοῦ κυρίου
Ἰωσήφ τοῦ Θεσσαλονίκης ἐφιλοπόνησε τὸ κατασκευασθὲν βί-

Λέων ὁ Ἀρμένιος ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει ωγ΄, (813) καὶ ἐπεχείρει νὰ καταργήσῃ τὰς ἀγίας εἰκόνας, ἐξωρίσθη ὁ μακάριος Θεόδωρος εἰς τὴν λίμνην τῆς Ἀπολλωνιάδος καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐστάλη εἰς τὸ θέμα τῶν Ἀνατολικῶν· ἐκεῖ δὲ λαβῶν ἑκατὸν ῥαβδίαις εἰς τὴν πλάτην, ἀνδρείως ὑπέμεινε, καὶ πάλιν ἐδάρη δυνατὰ ἀπὸ τὸν στρατοπεδάρχην· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἐστάλη εἰς τὴν Σμύρνην καὶ ἐκλείσθη εἰς μίαν βρωμερωτάτην φυλακὴν, οἱ δὲ πόδες του ἐβλήθησαν εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Λέων ἐστερήθη τὴν ζωὴν καὶ τὴν βασιλείαν, ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς ἔλαβε τὰ σκήπτρα τῆς βασιλείας ἐν ἔτει ωκ' (820)· τότε ἀνεκλήθη ὁ ὁσιος ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ τὴν ἐξορίαν· καὶ ὀλίγον καιρὸν ἐλεύθερος μέινας, συναναστρέφετο μὲ τοὺς φίλους· ἐπειτα μὲ χρηστὰς καὶ πεπληροφορημένας ἐλπίδας ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. Ἦτο δὲ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος κατάξηρος, κίτρινος εἰς τὸ πρόσωπον, τὰς τρίχας ἔχων μαύρας

μεμιγμένας μὲ λευκάς καὶ φαλακρὸς τὴν κεφαλὴν· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἀγίου τοῦτου ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβειαῖς Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ΄, μηνίη τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας τοῦ Ἐλεήμονος.

- » Ἰωάννης· πένησι δούς καὶ σκορπίαις,
- » Ὡ ποῖα Χριστῷ νῦν παρεστῶς· λαμβάνει!
- » Ὡχετο ἀπτεάνων δυσκαίδικατή ἐλεητής.

Οὗτος ὁ θεῖος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης κατήγετο ἀπὸ τὴν Κύπρον, υἱὸς ὢν τοῦ τῆς Κύπρου ἀρχόντος Ἐπιφανίου καλουμένου, κατὰ τοὺς χρόνους Ἐρακλείου βασιλέως ἐν ἔτει χιέ (615), λαβῶν δὲ εἰς γάμον γυναῖκα, ἔγεινε πατὴρ παιδίων· ἀφ' οὗ δὲ ἡ γυνὴ καὶ τὰ τέκνα του ἀπέθανον, ἐγύρισε ὁ ἅγιος ὅλην τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς του πρὸς ἀρεσκίαν Θεοῦ καὶ εἰς προκοπὴν ἀρετῆς· ὅθεν διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς ζωῆς του ἔγεινε ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας. Τότε λοιπὸν ἐτέθη ὡς πυρρὸς καὶ λύχνος ἐπάνω εἰς τὴν λυχνίαν τῆς Πατριαρχείας, κατὰ τὸ λόγιον τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἔλαμψεν εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην. Διαπρέψας δὲ εἰς τὴν Πατριαρχείαν χρόνους πολλοὺς, ἐποίησε πάμπολλα θαύματα· ἐπειδὴ δὲ ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πτωχοὺς πλουσιοπαρόχως τὴν ἐλεημοσύνην, ἔλαβε καὶ τὴν ἐπίκλησιν ταύτην, τὸ νὰ ὀνομάζηται ἐλεῆμων. Κατασταθεὶς λοιπὸν ὁ μακάριος αἰδέσιμος καὶ σεβάσιμος ἕως καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀπίστους καὶ ἐθνικούς, καθὼς τοῦτο ἄηλοι ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτοῦ, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦτου συνέγραψε μὲν ἐλληνιστὶ Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς, μετέφρασε δὲ ὁ αἰόδιμος Ἀγάπιος καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸν Παράδεισον.²

ἐλίον τοῦ Τριφῶδου καὶ τὸ χροσιὸν βιβλίον τοῦ Πεντηκοσταρίου, ὡς λέγουσί τινες. Σημειοῦμεν δὲ ἐνταῦθα τὴν εἶδησιν ταύτην εἰς τοὺς ἀναγινώσκοντας, ὅτι πρὸς τὰς ἐνενηκονταεξ κατηγήσεις τοῦ ἀγίου τοῦτου Θεοδώρου τὰς τετυπωμένας εὑρίσκονται καὶ ἄλλαι ἐβδομήκοντα ὅσαι ἐν τῇ Σαῆται τοῦ Ξενοφῶντος καὶ ἐν ἄλλοις, αἵτινες μετεφράσθησαν εἰς τὸ ἄπλου ὑπὸ τοῦ μακαρίου διδασκάλου κυρίου Μαθθαίου τοῦ ἐκ Μυριοφύτου καταγομένου· καὶ εἶπε νὰ εὐρεθῇ τις φιλόχριστος διὰ νὰ τυπώσῃ καὶ αὐτὸς ὁμοῦ μὲ τὰς προτετυπωμένας. Ἐν δὲ τῷ ἱερῷ Κοινοβίῳ τοῦ Ἱερωμένου λέγουσί τινες ὅτι εὑρίσκονται κατηγήσεις ἑλληνικὰς τοῦ αὐτοῦ πατρὸς τριακόσιαι ἐξήκοντα πέντε καὶ ἑκάστην ἡμέραν ἀνημωσκόμενοι. Ἀξιοσημῶναι τον δὲ εἶναι τὸ ἔργον ὅπερ ἐποίησεν ὁ ἅγιος αὐτός· Θεόδωρος· κατὰ τὴν ἡμέραν δηλαδὴ τῶν Βαίων εἶπεν εἰς τοὺς μοναχούς αὐτοῦ, νὰ πάρῃ ἕκαστος εἰς τὰς χεῖράς του μίαν εἰκόνα καὶ νὰ λιταρεύου τριγύρω εἰς τὸ μοναστήριον ψάλλοντες τὸ τροπάριον ἐλεῖνο· «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου προσκυνούμεν αγαθέ», καὶ ἄλλους ὕμνους νικοποιοῦς τῶν ἁγίων εἰκόνων. Ταῦτα δὲ ἀκούσας μὲ τὰ ἴδια του ὄρα Λέων ὁ Ἀρμένιος, ἔσταλε φοβερῆσμός κατὰ τοῦ ἀγίου· πλὴν αὐτὸς εἰς οὐδὲν ταῦτα ἐλογίσαστο· ψυχωραγῶν δὲ ὁ θεῖος οὗτος Θεόδωρος εἶχε τὸ Δαβιτικὸν ἐκεῖνο εἰς τὸ στόμα του· «Μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὄθῳ οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ Κυρίου.» Ἐλειτούργησε δὲ πρῶτον καὶ ἐκοινωνήσεν, εἶτα ἐκοιμήθη· συνέγραψε δὲ τὸν βίον αὐτοῦ Μιχαὴλ ὁ μαθητὴς του ὅστις λέγει εἰς τὸν ἐπίλογον αὐτοῦ ταῦτα· «Ἐτέθη μετὰ τῶν ἁγίων ὁ ἅγιος, μετὰ τῶν μαρτύρων ὁ μάρτυς, οὗ ὁ φθόγγος ἐξῆλθεν εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ἀπέθανεν ὁ πολέμιος τῶν ἁγιομάχων, τῶν εἰκονοκλασῶν ὁ ἐλεγκτής, τῶν βασιλείων ὁ διδασκτής.» Ἐδὲ ὁ ἅγιος λείψανον τοῦ οἴσιου τοῦτου ἀνεκομίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐκ τῆς ἐξορίας, προσταγῆ τῆς Αὐγούστας Θεοδώρας (ὄρα σελ. 674, 679, 697 τ. Δωδεκαβίβλου.)

¹ Ὁ δὲ ἐλληνικὸς αὐτοῦ βίος εὑρίσκεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρῃ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχή· «Πᾶσι μὲν ἡδύς.» Ὁμοίως ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων εὑρίσκεται καὶ λόγος εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων τοῦτου τοῦ Θεοδώρου, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Εἰκότως ἀν τις ἡμῖν ἐγκλιέσειεν.»

² Σημειώσαι, ὅτι ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ εὑρίσκεται λόγος εἰς τὸν θεῖον τοῦτον Ἰωάννην Λεοντίου Ἐπισκόπου Νεαπόλεως τῆς Κύπρου, οὗ ἡ ἀρχή· «Ὁ μὲν σκοπὸς εἶ· ἐστίν, ἡμῶν τε καὶ τῶν πρὸ ἡμῶν φιλοπόνων καὶ δούλων.»

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΝΕΙΛΟΥ τοῦ ἀσκητοῦ.

- » Αἴγυπτον ἄρδει Νεῖλος· ἀλλὰ κ.κ. κ.κ. κ.κ.
- » Λόγῳ κατάρδει, καὶ θανάτῳ, Νεῖλος μέγας.

Οὗτος ἦτο πολὺς καὶ θαυμάσιος εἰς τοὺς λόγους, κατὰ τοὺς χρόνους Μαυρικίου τοῦ βασιλέως, ἐπαρχος Κωνσταντινουπόλεως γνωριζόμενος ἐν ἔτει ρπδ' (584), λαβῶν δὲ διὰ γάμου σεμνήν γυναῖκα, ἐγέννησε δύο τέκνα ἐν ἀρσενικόν καὶ ἐν θηλυκόν· Ἐπειτα κατέπεισε τὴν σύζυγον του νὰ ἀφῆσσι μὲν καὶ οἱ δύο τὴν Κωνσταντινούπολιν, νὰ υπάγῃσι δὲ εἰς τὰ μοναστήρια τῆς Αἰγύπτου. Πορευθέντες λοιπὸν ἐκεῖ ἐμοίρασαν οἱ δύο τὰ δύο τέκνα των, καὶ ὁ μὲν θεῖος Νεῖλος ἐπῆρε τὸν υἱὸν Θεόδουλον, ἡ δὲ θυγὴ του ἐπῆρε τὴν θυγατέρα. Καὶ οὕτως ἐχωρίσθησαν ὁ εἰς ἀπὸ τὸν ἄλλον. Λαβῶν δὲ ὁ Νεῖλος τὸν Θεόδουλον ὑπῆγε κατὰ τὸ Σιναιον ὄρος, καὶ συνανεστρέφετο μὲ τοὺς ἐκεῖ πατέρας· ἐλθόντες δὲ βάρβαροι αἰφνιδίως κατὰ τὸν τόπον ἐκείνον ἠγματοῦσαν μὲ ἄλλους πατέρας καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Θεόδουλον, τὸν ὁποῖον ὡς αἰχμάλωτον θρηνεῖ ὁ ὁσίος περισσότερον ἀπὸ τὸ πρέπον, ὑπὸ τῆς φυσικῆς φιλοστοργίας νικώμενος, καθὼς ἀναφέρεται ὁ θρῆνος οὗτος ἐν τῷ παρ' αὐτοῦ συντεθέντι συγγράμματι. Ἄξιωθεις δὲ μετὰ ταῦτα τῆς θείας ἱερωσύνης ἐσύνθεσε λόγους ἀσκητικὸς πλήρεις πάσης σοφίας καὶ ὠφελείας. Ὁμοίως συνέγραψε καὶ ἐπιστολάς καὶ κεφάλαια πάμπολλα καὶ πολλοὺς διὰ μέσου αὐτῶν παρεκίνησε νὰ συζῶσι μὲ τὸν θεῖον ἔρωτα τοῦ Χριστοῦ. Οὕτω λοιπὸν πολιτευσάμενος, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη. Λέγουσι δὲ τινὲς ὅτι τὸ λείψανον τοῦ ὁσίου τούτου καὶ τοῦ υἱοῦ του Θεοδούλου ὁμοῦ μὲ ἄλλων ἀσκητῶν λείψανα εὐρίσκονται εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει σεβάσμιον ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ, ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου,¹ τὰ ὁποῖα κατετέθησαν ἐκεῖ ἀπὸ

¹ Τὸ ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου νοεῖται ὅχι ὅτι ἦσαν ἐντὸς τοῦ ἁγίου βήματος ὑποκάτω τῆς ἁγίας τραπέζης τὰ ἅγια λείψανα ταῦτα, διότι πῶς ἦτο δυνατόν τόσα λείψανα νὰ χωρηθῶσιν ἐκεῖ· ἀλλὰ νοεῖται τοῦτο, ὅτι, καθὼς παρέδωκαν εἰς ἡμᾶς οἱ τοὺς παλαιοὺς ναοὺς ἱστορήσαντες, ὅπισθεν τοῦ ἁγίου βήματος ὑποκάτω τοῦ ἐδάφους ἦτον τόπος κατασκευασμένος ὡς κοιμητήριον, διὰ νὰ ἀποτίθωνται ἐκεῖ τὰ τίμια λείψανα τῶν ἁγίων· καθὼς καὶ εἰς τὰ κοιμητήρια τῶν τοῦ ἁγίου Ὁρους μοναστηρίων ὑποκάτω τοῦ ναοῦ τοῦ κοιμητηρίου εἶναι τόπος κατασκευασμένος ἐκτισμένος ἐπίτηδες, διὰ νὰ κατατίθενται ἐκεῖ μετὰ τὴν ἀνακομιδὴν τὰ ὁσαῦτ' ἁγίων τελευτησάντων ἀδελφῶν.

τὸν φιλόχριστον βασιλέα Ἰουστίνον· (ὄρα περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Νεῖλου καὶ Θεοδούλου τοῦ υἱοῦ του εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Ἰανουαρίου.)

* Ὁ ὁσίος ΝΕΙΛΟΣ ὁ ἀσκήσας ἐν τοῖς ὄρεισι τῆς μεγίστης Λαύρας τοῦ Ἄθω, ὁ μετὰ θάνατον μυροβλύσας καὶ διὰ τοῦτο μυροβλήτης καλούμενος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Ὁ Νεῖλος ὤφθη οὐχὶ ὕδωρ ἐκρίων,

» Μύρον δὲ εὐπνουν, οὐ μυρεψὸς ἡ χάρις.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΤΙΝΟΥ τοῦ θαυματουργοῦ ἐπισκόπου Φραγκίας.

» Οὐκ ἦν ὁ κόσμος· ἄξιός σου Μαρτίνε,

» Ὅν καὶ λιπὼν ἀνήλθες εἰς κόσμον μέγαν.

Οὗτος ὁ θαυμάσιος Μαρτίνος ἦτο Κόμης τὴν ἀξίαν κατὰ τοὺς χρόνους Γραϊανοῦ τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει γή (98)¹, κατασταθεὶς δὲ ἀρχιστράτηγος ἀπὸ τὸν βασιλέα, ἐπέμφθη εἰς τὸν κατὰ τῶν βαρβάρων πόλεμον.² Βλέπων δὲ ὅτι ἦτο πολὺ τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, ἐφοβήθη, καθὼς καὶ ἦτο φυσικὸν νὰ φοβηθῇ· λαβῶν δὲ θάρρος ἀπὸ μίαν θεϊκὴν ὀπτασίαν, ἧτις ἐφάνη κατὰ τὸ ὄρειόν του καὶ ἡ ὁποία ὑπέσχετο εἰς αὐτόν, ὅτι θέλει νικήσει τοὺς ἐχθρούς, τούτου χάριν πολεμήσας, ἐνίκησεν αὐτούς. Διὰ τὴν νίκην δὲ ταύτην ἔλαβε μεγάλην δεξίωσιν καὶ τιμὴν ἀπὸ τὸν βασιλέα· ἀλλ' ὁ ἅγιος εὐχαρίστει περισσότερον τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ Κύριον, ἐπειδὴ καὶ ἐχάρισεν εἰς αὐτόν τὴν νίκην ἀνεπίστως διὰ τὴν ὀλίγην εὐεργεσίαν τὴν ὁποίαν ἔκαμε. Πρὶν δηλαδὴ ἀρχῆσθαι ὁ πόλεμος εἶχεν ὑπάγει εἰς αὐτόν πτωχός τις κλαίων τὴν συμφορὰν του καὶ ζητῶν ἐλεημοσύνην, ὁ δὲ ἅγιος συμπονέσας τὴν συμφορὰν του, ἔσχισε μέρος τι ἀπὸ τὴν γλαμύδα του (ἦτοι ἀπὸ τὸ ἀξιοματικόν καὶ πολύτιμον ἔνδυμα ὁπερ ἐφόρει) καὶ ἐνέδυσεν αὐτόν· πρὸς τούτοις δὲ ἐχόρτασεν αὐτόν πεινῶντα, καὶ ἐπότισε διψῶντα. Ὅθεν τῷ ἐφάνη ὅτι εἶδε τὸν Κύριον εἰς τὸν ὕπνον του παρασταθέντα καὶ λέγοντα· Ἐπειδὴ πεινασμένον μὲ ἔθρεψες, καὶ διψασμέ-

¹ Ἐν δὲ τῷ νέῳ Ἐκλογίῳ, ἔπου γράφεται ὁ κατὰ πλάτος βίος τοῦ ἁγίου τούτου, ἀναφέρεται, ὅτι οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Γραϊανοῦ καὶ Οὐαλεντιανοῦ τῶν βασιλέων Ῥώμης ἐν ἔτει τος' (376), ἡ δὲ τούτου μνήμη ἐκεῖ ἀναφέρεται, ὅτι εἶναι εἰς τὰς δέκα τοῦ Νοεμβρίου, καὶ οὐχὶ εἰς τὰς δώδεκα.

² Κατὰ τῶν Πάρθων. Σ. Ε.

νον ἐπότισες, καὶ γυμνὸν ἐνέδυσες, διὰ τοῦτο θά ῥμαι μετὰ σοῦ, καὶ θέλω σέ ἐνδυναμώσαι· καὶ σοὶ χάρισις τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν νίκην.

Ὅθεν εὐχαριστῶν ὁ ἅγιος τὸν Θεόν, ἤρνήθη ὅλον τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου, καὶ ἐπρότιμήσθη τὴν μοναχικὴν πολιτείαν· ἀφ' οὗ δὲ ἐγυμνάσθη εἰς τὴν ἀσκησιν χρόνους ἑπτὰ καὶ ἐμελέτησε τὰς θείας Γραφὰς ἐγεινεν Ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Κωνσταντίνης, ἧτις εὐρίσκειται εἰς τὴν Γαλλίαν. Οὗτος μὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ χάριν ἀνέστησε νεκροὺς, ἐθανάτωσε δράκοντας, μετέβαλεν εἰς χρυσίον μίαν ζωντανὴν περιστερὰν, διὰ τὴν βοήθησεν εἰς τὴν χρεῖαν ἑνὸς πτωχοῦ, καὶ πάλιν ἀποκατέστησεν αὐτὴν περιστερὰν, καθὼς ἦτο τὸ προτερον. Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ θαύματα ποιήσας, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Ὁ ἅγιος Προφήτης *ΑΧΙΑ* ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται

- » Ὅτι Προφήτης: Ἄχια πρὶν τεθνήσκει,
- » Ἱεροδοῶμ μάρτυς υἱὸς Ναθάου.

Οὗτος ὁ προφήτης Ἄχια ἦτον ἀπὸ τὴν Σηλωμ, ἡ ὁποία ἦτο πόλις τοῦ ἱερέως Ἡλεὶ, ὅπου εὐρίσκειτο παλαιὰ ἡ σκηνὴ τοῦ Μωϋσέως. Οὗτος εἶπε διὰ τὸν Σολομῶντα, ὅτι θέλει ἁμαρτήσῃ εἰς τὸν Κύριον καὶ ὅτι αἱ γυναῖκες θέλουσι χωρίσει αὐτὸν ἀπὸ τὸν Θεόν· ἤλεγξε δὲ καὶ τὸν Ἱεροδοῶμ, ὅτι μὲ δόλον πολιτεύεται μετὰ τοῦ Κυρίου, καὶ προσεῖπεν εἰς αὐτόν, ὅτι μέλλει νὰ βασιλεύσῃ εἰς τὰς δέκα φυλάς τοῦ Ἰσραήλ.¹ Αὐτὸς εἶδε καὶ ἐν ζευγος βοῶν οἱ ὁποιοὶ ἐπάτουν τὸν ναὸν τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ ἔτρεχον ἐπάνω εἰς τοὺς ἱερεῖς· τοῦτο δὲ καὶ ἐτελέσθη, διότι ὅτε οἱ Βαβυλώνιοι ἐκυρίευσαν τὰ Ἱεροσόλυμα, κατακαύσαντες τὸν ναὸν ἀροτρίασαν αὐτὸν μὲ τοὺς βόας. Ταῦτα δὲ προσητεύσας, ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐτάφη πλησίον εἰς τὴν ὄρῳν τοῦ Σηλωμ.

Ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν *MARTINOS* Ἐπίσκοπος *Ταρακίνης* ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Κλέος κράτιστον ἐκ Θεοῦ ὁ Μαρτίνος
- » Εἰληφεν, ὡς ἔλεον ἐνδεδυμένος.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ Σαθωρίαν τὴν Ταφωνίαν, λαμπρὸς κατὰ τὸ γένος καὶ μέγας γνωριζόμενος παρὰ τοῖς Ἰλλυριοῖς (ἦτοι τοὺς νῦν

Σλαβόνους)· στολισμένος δὲ ὢν μὲ ἀποστολικὰ ἀξιώματα, ἐπεβουλευθῆ ἀπὸ τοὺς Ἀρειανούς, καὶ πολλάκις δαρεῖς δημοσίως ἀπὸ αὐτοῦ. ἐδιώχθη. Ἀπελθὼν δὲ εἰς Μεδιόλανα ἔπαθε τὰ ἴδια ἀπὸ τὸν ἐκεῖ ἐπίσκοπον Αὐξέντιον, ἀρειανὸν ὑπάρχοντα. Ὅθεν ἀναγκαζόμενος ὁ αἰοίδιμος, ἔφυγε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἀκατοίκητον νῆσον Ταλάρειαν, ἡ ὁποία πλησιάζει εἰς τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος, τὸ κατὰ τὴν Τουσκίαν τὴν ἐν Ἰταλίᾳ εὐρισκομένην· ἐκεῖ δὲ ἡσυχάζων, ἔτρωγε μόνον ἀπὸ τὰς ῥίζας τῶν βοτανῶν· ὕστερον δὲ ἐγεινεν Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Ταρακίνῃ Ἐκκλησίας. Τόσον δὲ ἔλαμψε καὶ ἐπρόκοψεν εἰς τὴν φιλοπτωχεῖαν ὁ αἰοίδιμος, ὥστε πρῶτον μὲν ἐμοίρασεν ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα εἰς τοὺς πτωχοὺς, ὕστερον δὲ ἂν ἐτύγγανε νὰ φερῆ ἐν καὶ μόνον σφόδρα, ἔβλεπε δὲ κἀνένα πτωχὸν κρυόνοντα, ἔκοπτε τὸ σφόδρα ἐκεῖνο ἀπὸ τὰ γόνατά του καὶ τὸ ἐδίδεν εἰς τὸν πτωχόν. Οὗτος ὁ ἅγιος βλέπων ποτὲ ἕνα νεκρὸν, τὸν ὁποῖον ἔφερον διὰ τὴν ἐνταφιάσῃ καὶ τὸν ὁποῖον εἰς συκοφάντης δὲν ἄφινε νὰ τὸν θάψῃσι λέγων ψευδῶς, ὅτι τοῦ χρεωστῆ τόσα χρήματα, τοῦτο, λέγω, βλέπων τὸν μὲν νεκρὸν ἐκεῖνον ἀνέστησε, τὸν δὲ συκοφάντην, ψεύστην ἀποδειχθέντα, ἐπρόσταξε ν' ἀποθάνῃ ἀντὶ τοῦ νεκροῦ. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον θεαρέστως καὶ θαυμαστῶς ζήσας ὁ τρισόλβιος, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ANTONIOY, ZEBINA, GERMANOY, NIKHFOROY, καὶ ΜΑΡΑΘΩ τῆς παρθένου

- » Ζῆρος Ζεβινᾶν, Γερμανόν, Νικηφόρον,
- » Σὺν Ἀντωνίῳ δεικνύει νικηφόρους.

Εἰς τὴν Μαραθῶ.

- † » Βληθεῖσα εἰς πῦρ Μαραθῶ ἡ παρθένοσ,
- » Νῦν ταῖς σρονοίμοις συγχωρεῖει παρθένοισ.

Οὔτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (298), καὶ ὁ μὲν Ἀντωνῖος ἦτο γέρον κατὰ τὴν ἡλικίαν, ὁ δὲ Νικηφόρος καὶ Ζεβινᾶς καὶ Γερμανὸς ἦσαν νέοι· κρατηθέντες δὲ εἰς τὴν Καισάρειαν, καὶ ὁμολογήσαντες παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, ἀπεκεφαλίσθησαν. Μαραθῶ δὲ ἡ παρθένοσ, ἡ καταγομένη ἀπὸ τὴν Σκυθόπολιν,¹ ἡ ὁποία εὐρίσκειται ἐν τῇ Κοίλῃ Συρίας, Νύσσα

¹ Ὅσα τὰ λόγια ἔσα εἶπεν εἰς τὸν Ἱεροδοῶμ ἐν κεφ' αἰ τῆς ἱστορίας τῶν Βασιλευσῶν.

¹ Ἀρχιεπὸν ἐκαλεῖτο Νύσα. Σ. Ε.

καὶ Μέθορα καλουμένη καὶ μεθ' ὄνον μητρο-
πολίτου τιμημένη ὑπὸ τὸν Ἱεροσολύμων καὶ
αὐτὴ λέγου ἢ παρθένος πιασθεῖσα διὰ τὴν εὐ-
σέβειαν, ἐπομπεύθη γυμνὴ εἰς ὄλη τὴν πόλιν
ἐπειτα παραδοθεῖσα εἰς τὸ πῦρ ἐτελειώθη, καὶ
οὕτως ἔλαβον ὅλοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυ-
ρίου.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΑΡΣΑΚΙΟΣ** ξίφει τελει-
οῦται.

- » Ἐχαιρεν Ἀρσάκιος εἰς ξίφος· βλέπων.
- » Σὺν τῷ ξίφει γὰρ ἦν βλέπων καὶ τὸ στέφος·

* Ὁ ἐν ἁγίοις Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
ΑΕΩΝ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.¹

- » Ἐναερίου δαίμονας σοβεῖ Λέων,
- » Βίου ἐξεληθὼν ὡς λέων ἐκ καλάμου.

* Ὁ ἅγιος νεομάρτυς **ΣΑΒΒΑΣ** ὁ Νιγηδέλης
καὶ σαμολαδάς, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μετ' μαρ-
τυρήσας, ἐν δὲ τῷ κουτζοῦκ Καρμαμί ἐντα-
φιασθεὶς κατὰ τὸ ἔτος αὐχ' (1726), ξίφει τε-
λειοῦται

- † » Τμηθεὶς κεφαλὴν Σάββα μαρτύρων κλέος,
- » Χριστῷ συνάπτῃ τῇ κεφαλῇ τῶν ὄλων.

* **Μνήμη** τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος **ΝΙΚΟΛΑΟΥ**,
τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει μετ' μαρτυρήσαντος ἐν
ἔτει αὐ' 16' (1752), ἐκ τῆς ἐνορίας δὲ ὄντος τῶν
ἐξ **Μαρμαρών**.

- † » Νικᾶς τὸν ἐχθρὸν τῇ ἀθλήσει σου μάκαρ,
- » Ὡ Νικόλαε καὶ βραβεῖα λαμβάνεις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **ΙΓ΄**, μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς
ἡμῶν **ΙΩΑΝΝΟΥ** ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινου-
πόλεως τοῦ Χρυσοστόμου.²

- » Μύσας ὁ χρυσοῦς Ἰωάννης τὸ στόμα,
- » Ἀφῆκεν ἡμῖν ἄλλο τὰς βίβλους στόμα.
- » Ἀμφὶ τρίτην δεκάτην σίγησεν χροῦσα χεῖλη.

¹ Ὁ Λέων οὗτος φαίνεται ὅτι ἦτον ὁ ἐπικαλούμενος Στυπ-
πης, ὅστις ἤκμαζε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰωάννου
τοῦ Κομνηνοῦ ἐν ἔτει 1134, κατὰ τὸν Μελέτιον σελ. 17· τοῦ
γ' τόμου.

² Πρέπει νὰ ἠξεύρωμεν ὅτι ἡ τοῦ Θεοῦ Χρυσοστόμου ἁγία
κοίμησις ἐγένετο κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου
μηνοῦ, ὅτε τελεῖται ἡ τοῦ τιμίου Σταυροῦ Ὑψωσις μετετήθη

Οὗτος ὁ μέγας φωστὴρ καὶ μεγαλόφωνος
τῆς οἰκουμένης διδάσκαλος κατήγετο ἀπὸ τὴν
μεγαλόπολιν Ἀντιόχειαν, υἱὸς ὧν γονέων εὐ-
σεβῶν πατὴρ μὲν Σεκούνδου ἀρχιστρατήγου,
μητὴρ δὲ Ἀνθούσης. Εὐθύς λοιπὸν κατὰ τὴν
ἀρχὴν τῆς ζωῆς του πολλὴν ἀγάπην καὶ ἔρω-
τα εἶχεν ὁ ἅγιος οὗτος εἰς τοὺς λόγους καὶ τὰ
μαθήματα, διὸ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐπέρασαν
ὄλην τὴν σοφίαν τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν χρι-
στιανῶν καὶ ἐγένετο ἄκρος κατὰ τὴν λογικὴν
καὶ ῥητορικὴν τέχνην καὶ πᾶσαν ἐπιστήμην.
Ὅθεν διὰ τὴν προκοπὴν καὶ ἀρετὴν του ἀπὸ
μὲν τὸν ἅγιον Μελέτιον τὸν πατριάρχην Ἀν-
τιοχείας ἐγένετο ἀναγνώστης, ἀπὸ δὲ τὸν Ἀν-

δὲ αὐτὴ εἰς τὴν σημερινὴν ἡμέραν ἴνα, ὡς νομίζω, τελεία ψάλ-
ληται ἡ ταύτης ἀκολουθία καθὼς γράφεται ἐν τῷ χειρογράφῳ
Συναξιστῇ. Σημειώσαι δὲ ὅτι εἰς τὴν τοῦ Ἰωάννου χρυσῶν
κεφαλὴν βίβλου καὶ ἐγκύμια ἐπέλεξαν Γεώργιος ὁ Ἀλεξανδρείας,
Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας, Πρόκλος, Θεοδώρητος ὅστις πέντε
λόγους συνέγραψεν εἰς τὸν Χρυσόστομον, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ ἀ-
ναγνώστης τούτου κριτικὸς Φώτιος. Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς,
Λέων ὁ σοφὸς, Ἀνόνημος, Παλλάδιος ὁ Ἐπίσκοπος Ἐλενου-
πόλεως, Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων, Ἰωάννης ὁ Διαμασκηνοῦ,
Μαρτύριος Πατριάρχης Ἀντιοχείας, Κοσμάς ὁ ἐπὶ τῶν χρό-
νων τοῦ Χρυσοστόμου Διάκονος Ἀποστολιτῶν, Νεῖλος, Ἰσίδω-
ρος ὁ Πηλουσιώτης, Εὐάγγελος ἀσκητὴς, Κοσμάς Βεσπίτωρ,
Νικήτας Σκευοφύλαξ, Νικήτας ὁ Παφλαγῶν, Εὐστάθιος Πρί-
μι, Βασίλειος ὁ πρωτόθρονος, Κωνσταντῖνος βασιλεὺς ὁ Πορ-
φυρογέννητος, Σωκράτης ἅπαντες τὸν ἀριθμὸν εἰκοσιούτου. Δὲν
δύναμαι ἐδῶ νὰ σιωπήσω ἐκεῖνο τὸ συμβεβηκός, τὸ ὁσαῖον
προξενεῖ ἄκρον καὶ χωριστὸν ἔπαινον εἰς τὸν χρυσοῦν τοῦτον
ἅγιον, καθὼς διηγεῖται τοῦτο ἐν τῷ κατὰ πλάτος βίβῳ αὐτοῦ ὁ
Ἀνόνημος Συγγραφεὺς· « Ἀδελφεῖς, λέγει οὗτος, ὁ Ἐπίσκοπος
τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ Ἀραβίσοῦ, ὁ πολλὰ δεξιωθεὶς ἐν τῇ
ἐξορῇ τὸν ἅγιον, παρεκάλει τὸν Θεὸν μεθ' ἡμεῶν δεήσει, ἵνα
δείξῃ αὐτῷ ποίας δόξης ἠξιώθη ἐν οὐρανοῖς ὁ θεὸς Χρυσόστο-
μος· ἐνῷ λοιπὸν προσήρχετο ὁ Ἀδελφεῖς ἦλθεν εἰς ἕκστασιν,
καὶ ἰδοὺ βλεπέε ἕνα φωτιστὴν ἄνδρα, ὅστις ἐδείκνυεν εἰς αὐτὸν
ὅλους τοὺς διδάσκαλους καὶ ἱεράρχας καὶ ὁσίους, καὶ τὸν χορὸν
ὄλων τῶν δικαίων, ὅσοι ἐφθασαν νὰ μεταβῶσιν ἀπὸ τὴν γῆν
εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Τότε ὁ Ἀδελφεῖς ἐβλεπεν ὅλους ἐκείνους
μετὰ χαρὰν, ἐπιθυμῶν νὰ ἰδῇ καὶ τὸν Ἰωάννην· ἐπειδὴ ὅμως
δὲν τὸν εἶδεν ἐκεῖ, ἐλυπήθη. Τότε ὁ φωτιστὴς ἐκείνος εἶπε
πρὸς τὸν Ἀδελφεῖον, διὰ τί ἐλυπήθης; ἐκείνος ἀπεκρίθη, διότι
δὲν εἶδον εἰς τὸ τάγμα τῶν ἱεραρχῶν τὸν Κωνσταντινουπόλεως
Ἰωάννην, ὁ δὲ φανεὶς λέγει αὐτῷ· « Τὸν χρυσοῦν, λέγεις, Ἰω-
άννην, τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ; ἐκείνον τὸν ὑπὲρ ἀνθρώπων; ἤ-
ξευρε, ὅτι αὐτὸν δὲν εἶναι δυνατόν εἰς σὲ νὰ ἰδῆς, διότι σὺτὸς
εὐρίσκειται ἐκεῖ, ἔπου εἶναι ὁ θρόνος τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ.
Μίαν τοιαύτην ὄψασάν εἶδε καὶ ὁ ὁσίος Μάρκος ὁ ἀσκητὴς
καὶ ἤκουσε τὰ ἴδια λόγια, ἅπερ ἤκουσε καὶ ὁ Ἀδελφεῖς ἀπὸ
τὸν Κύπρου Ἐπιφάνιον, ὅστις ὠδήγει αὐτὸν ἐν τῇ κατ' ἕκστα-
σιν ὀπτασίᾳ, καθὼς καὶ τοῦτο ὁ Ἀνόνημος διηγεῖται.

τιοχείας Φλαβιανὸν ἔγεινε διάκονος καὶ πρεσβύτερος. Πολλοὺς δὲ λόγους συνέταξεν ὁ χρυσοῦς αὐτοῦ κάλαμος, σχεδὸν ὑπερβαίνοντας ἀριθμὸν, περὶ τε μετανοίας καὶ περὶ τῆς τῶν ἡθῶν εὐκοσμίας καὶ καταστάσεως, καὶ πᾶσαν σχεδὸν ἡμένηυσε τὴν Θεόπνευστον γραφὴν· ἐπειδὴ δὲ Νεκτάριος ὁ Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ, διὰ τοῦτο μὲ τὴν ψῆφον τῶν ἐπισκόπων καὶ μὲ τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως Ἀρκαδίου προσεκλήθη ὁ μακάριος οὗτος Ἰωάννης ἀπὸ τῆν Ἀντιόχειαν καὶ ἔγεινε κανονικῶς πατριάρχης τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων. Τόσον δὲ πολλὰ ἐπέδωκεν ὁ αἰδίδιμος τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὴν ἀσκησιν καὶ ἐγκράτειαν, ὥστε ἔτριωγε μόνον τὸν γυλὸν τοῦ κριθαρίου, καὶ πάλιν ἀπὸ αὐτὸν δὲν ἐγόρταινε, ἀλλ' ὀλίγον τι μετελάμβανε. Καὶ ὕπνον δὲ ὀλίγον ἐκοιμάτο, ὄχι ἐπὶ κλίνης ἀναπαύομενος, ἀλλ' ἰστάμενος ὀρθὸς καὶ ἀπὸ σχοινίων βασταζόμενος· ὅτε δὲ πολλὰ ἐκουράζετο, τότε ὀλίγον ἐκάθητο.

Τότε δὲ καὶ περισσότερον ἐσχόλαζε καὶ κατεγίνετο ὁ θεῖος πατήρ εἰς τὰς ἐρμηνείας τῶν θεῶν Γραφῶν καὶ εἰς τὰς διαλέξεις καὶ διδασκαλίας, διὰ μέσου τῶν ὁποίων πολλοὺς εἰς θεογνωσίαν καὶ μετάνοιαν ἔφερε. Τόσῃ δὲ ὑπερβολικῆν φιλανθρωπίαν εἶχεν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ δεομένους ὁ Χριστοῦ μιμητῆς, ὥστε ἔγεινε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τύπος καὶ παράδειγμα φιλοπτωχείας· διὰ τοῦτο καὶ μὲ τοὺς ἐν ἐκκλησίᾳ λόγους ἐδίδασκεν ὅλους τοὺς χριστιανοὺς νὰ ἀγαπῶσι μὲν καὶ νὰ ἐνεργῶσι τὴν ἀρετὴν αὐτὴν τῆς φιλοπτωχείας, νὰ ἀπέγῳσι δὲ ἀπὸ τῆν πλεονεξίαν. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην πρῶτον προσέκρουσεν εἰς τὴν βασιλεύσαν Εὐδοξίαν καὶ εἰς ἔχθραν μετ' αὐτῆς κατέστη. Ἐπειδὴ αὐτὴ μὲν ἤρπασε τὸν ἀμπελῶνα μιᾶς χήρας Καλλιτροπῆς ὀνομαζομένης, ἣ ὁποία ἐφώναζε ζητοῦσα τὸ κτήμά της, ὁ δὲ ἅγιος ἐσυμβούλευεν αὐτὴν νὰ μὴ κρατῆ τὸ ξέρον πρᾶγμα, καὶ ἐπειδὴ ἐκείνη δὲν ἐπέθετο τὴν ἤλεγχε καὶ ἐθεάτροιζεν ὁ ἅγιος μὲ τὸ παράδειγμα τῆς Ἰεζάβελ.¹ Ὅθεν ἡ Εὐδοξία ἀγριωθεῖσα ὡς θηρίον, κατέβασε τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸν θρόνον του, τὸ πρῶτον μὲν μόνη, τὸ δεύτερον δὲ καὶ διὰ τῶν ἐπισκόπων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἠκολούθουν περισσότερον εἰς τὰς δυναστείας καὶ ὑπολήψεις τῶν ἀξιωματικῶν ἀρχόν-

των, παρὰ εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ εἰς τοὺς θεοὺς νόμους· ἔπειτα πάλιν ἀποκατέστη ὁ ἅγιος εἰς τὸν θρόνον του.

Τελευταῖον δὲ ἐξωρίσθη ὁ ἅγιος εἰς τὴν Κουκουσὸν τῆς Ἀρμενίας, καὶ ἐκεῖ ὑπομείνας θλίψεις πολλὰς καὶ πολλοὺς ἀπίστους ὀδηγήσας εἰς τὴν θεογνωσίαν, παρέδωκε τὴν ἀγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ ἐν ἔτει υβ' (402)· ὁ δὲ κατὰ πλάτος βίος τοῦ ἁγίου γράφει, ὅτι μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ θρόνου καταβίβασιν καὶ ἐξορίαν τοῦ θεοῦ πατρὸς ὅσοι ἐπίσκοποι συνήργησαν εἰς αὐτὴν ὅλοι ἐβασανίσθησαν πρότερον ἐκ Θεοῦ μὲ δεινὰς καὶ πολλὰς ἀσθενείας καὶ ἔπειτα ἀπέθανον· ἡ δὲ Εὐδοξία πρώτη ἔπαθε τὰς ἀσθενείας ταύτας, ἐπειδὴ καὶ πρώτη αὐτὴ παρενόμησε καὶ ἔγεινε πρόξενος ἀπωλείας καὶ εἰς τοὺς ἐπισκόπους. Λέγουσι δὲ ὅτι μετὰ τὸν θάνατόν της, διὰ νὰ ἀποδειχθῆ ἡ ἀδικία ἣν ἔκαμεν εἰς τὸν μέγαν Χρισόστομον, ἐκινεῖτο καὶ ἔτρεμεν ὁ τάφος της εἰς διάστημα χρόνιων ὀλοκλήρων τριακονταδώ. Ὅτε δὲ ἀνεκοιμήθη τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου εἰς Κωνσταντινουπόλιν καὶ ἀπετέθη, ὅπου τῶρα εἶναι, τότε καὶ ὁ τάφος ἐκείνης ἐστάθη, καὶ πλέον δὲν ἔτρεμεν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν νέον Ἡσαυρόν.)¹

* Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ἁσιμαρτυροῦ **ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ** τοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὄντος καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσαντος ἐν ἔτει αηπά. 1681.²

† » Βλέπετε ἀθλητὰ ἡδονικῶς τὸ ζῆρος.

» Σὺν τῷ ζῆρῳ γὰρ ἔβλεπε καὶ τὸ στέφος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβεΐαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

¹ Σημείωσαι, ὅτι Γρηγόριος ὁ Ἀλεξανδρείας ἐν τῷ βίῳ τοῦ Χριστοῦ καλεῖ αὐτὸν τῆς οἰκουμένης ἁπάσης διδασκάλον καὶ φωστῆρα· ὁ μικρὸς Θεοδοσίος καλεῖ αὐτὸν οἰκουμένην διδάσκαλον. Λέων ὁ σοφὸς ἐν τῷ πρὸς αὐτὸν ἐγκωμίῳ λέγει κοινὸν τῆς οἰκουμένης πατέρα, καὶ ὁ Ἀνούμιος ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ ὀνομάζει κοινὸν τῆς οἰκουμένης προμηθεὺς καὶ προστατήν. Ὁ Θεολόγος παρὰ Φωτίῳ λέγει αὐτὸν τῆς Ἐκκλησίας στόμα καὶ εὐσεβείας ἀνθρώπων ὀφθαλμὸν· ὁ Πηλουσιώτης Ἰσιδώρος (τμήματι πρώτῃ ἐπιστολῇ ρης·) λέγει περὶ αὐτοῦ «Ὁ τῶν τοῦ Θεοῦ ἀπορρήτων σοφὸς καὶ ὑποφῆτης Ἰωάννης ὁ τῆς ἐν Βυζαντίῳ Ἐκκλησίας καὶ πάσης ὀφθαλμὸς. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Ἀκρόβ σώζεται βίος ἐλληνικὸς τοῦ θεοῦ Χριστοῦ, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἀγαπητοί, ἀψευδὴς ὁ Θεὸς, ὁ διὰ τοῦ προφήτου λέγων· πολλὰ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων.»

² Τὸ μετῆρον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

¹ Ἡ Ἰεζάβελ γυνὴ τοῦ βασιλέως Ἀχαὺς σφετερισθεῖσα διὰ κακουργίας τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Ναβούαι ἐφρονέθη καὶ τὸ πτώμα αὐτῆς κατέραγον κύνες, καθὼς προείπεν ὁ προφήτης Ἠλίας (βρα Βασιλειῶν Α' καὶ Β'). Σ. Ε.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ', μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου ΦΙΛΙΠΠΟΥ, ἐνὸς τῶν ιβ'.

- Ἀρθεῖς Φίλιππος ἐκ ποδῶν ἐπὶ ξύλου,
- Τὰ τῶν ποδῶν σοι νίπτειν Σῶτερ ἐκτίει.
- Ἦρθη· κήκερα κλῆς δεκάτη Φιλίππε τετάρτη.

Οὗτος ὁ ἀπόστολος κατήγετο ἀπὸ τὴν Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, συμπολίτης ὢν Ἀνδρέου καὶ Πέτρου τῶν ἀποστόλων· πολὺς δὲ ἦτον ὁ θεῖος οὗτος ἀπόστολος κατὰ τὴν σύνεσιν, σχολάζων εἰς τὰς βιβλίους τῶν προφητῶν καὶ παρθένος εἰς ὄλην του ζώην γνωριζόμενος. Τοῦτον εὗρών ὁ Κύριος μετὰ τὸ βάπτισμα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὸ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ· αὐτὸς δὲ πάλιν ἀπαντήσας τὸν Ναθαναήλ, « ὃν ἔγραψε, τῷ εἶπε, Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὗρήκαμεν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. » (Ἰω. α. 46.) Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ῥητὰ εὗρίσκονται εἰς τὰ ἄγια Εὐαγγέλια, περὶ τοῦ ἀποστόλου τούτου διαλαμβάνοντα.

Οὗτος λοιπὸν λαθὼν εἰς κλῆρον ἴ τὴν γῆν τῆς Ἀσίας (τῆς μικρᾶς δηλαδὴ) εἶχεν ἀκολουθοῦντα αὐτῷ καὶ συμβοηθοῦντα εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου τὸν ἀπόστολον Βαρθολομαῖον, εἶχε δὲ καὶ τὴν σαρκικὴν του ἀδελφὴν Μαριάμνην ἀκολουθοῦσαν καὶ διακονοῦσαν αὐτοῦς. Διαβαίνοντες λοιπὸν οἱ ἀπόστολοι οὗτοι τὰς πόλεις τῆς Αὐδίας καὶ Μυσίας καὶ εἰς αὐτὰς κηρύττοντες τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ κακοπαθείας ἔλαβον ἀπὸ τοὺς ἀπίστους δερβόμενοι, ραβδιζόμενοι, φυλακίζόμενοι καὶ λιθοβολούμενοι· ἔπειτα εὗρον τὸν ἠγαπημένον μαθητὴν καὶ Θεολόγον Ἰωάννην εἰς τὴν Ἀσίαν κηρύττοντα τὸν Χριστόν, ὅτε καὶ ἡ τοῦ Ἀνθύπατου Νικάνωρος γυνὴ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ἡ τοῦ Στάχυος οἰκία ἐκάη ἀπὸ τὸν Ἀνθύπατον καὶ ἀπὸ τὸν λαόν τῶν Ἑλλήνων. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Ἱεράπολιν ὁ θεῖος Φίλιππος ἐσύρθη κατὰ γῆς ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας μέσα εἰς τὰς πλατείας τῆς πόλεως· ἔπειτα τρυπηθεὶς εἰς τοὺς ἀστραγάλους τῶν ποδῶν, ἐκαρσώθη κατακεφαλής εἰς ἐν ξύλον, καὶ οὕτω προσευχηθεὶς, παρέδωκε τὴν ἀγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Εὐθὺς δὲ ἅμα ἐξέπνευσεν ὁ ἅγιος ἀπόστολος, φοβηθεὶσα ἡ γῆ ὡς ἂν ἦτον ἐμψυχος, ἐ-

ξέβαλε φοβερόν ἤχον καὶ μυκηθμόν, καὶ οὕτως ἐσχίσθη καὶ πολλοὺς ἀπίστους κατέγωσεν· οἱ δὲ λοιποὶ φοβηθέντες προσέπεσαν εἰς τὸν θεῖον Βαρθολομαῖον καὶ εἰς τὴν ἀγίαν Μαριάμνην, κρεμασμένους καὶ αὐτοὺς ὄντας. Λύσαντες δὲ αὐσοῦς ἀπὸ τὸ ξύλον, προσήλθον εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ὅθεν καὶ ἐνεταφίασαν τὸ λείψανον τοῦ ἀποστόλου· ὁ δὲ ἅγιος Βαρθολομαῖος καταστήσας τὸν ἀνωτέρω Στάχυν ἐπίσκοπον ἐν τῇ πόλει ἠνεχώρησε μετὰ τῆς Μαριάμνης εἰς τὴν Λυκαονίαν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἀποστόλου τούτου ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) ²

* Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ καὶ Παλαμᾶ, τοῦ διαπρέψαντος ἐν ἔτη ατμ' (1540).

- Φωτὸς λαμπρὸν κήρυκα νῦν ὄντως μέγαν,
- Πηγὴ φῶς ἀδυτον ἄγει πρὸς φέγγον. ³

* Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ὁ ἐξ Ἰδρας μὲν βλαστήσας, ἐν δὲ τῇ Ῥόδῳ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αω' (1800), ἀρχὸν τελειοῦται.

- † • Ἰδρα ἀνδρῶν νῦν βέει ὕδωρ ξένον,
- Τὸν ἱαμάτων ἐκ σοροῦ Κωνσταντίου. ⁴

¹ Ἄλλος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ Στάχυς οὗτος ἀπὸ τὸν Στάχυν τὸν γενόμενον Ἐπίσκοπον ἐν τῇ Βυζαντίῳ, διότι ἐν τῷ μὲν ἔχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Βυζαντίου ἀπὸ τὸν πρωτόκλητον Ἀνδρέαν τὸν Ἀπόστολον, ὡς φαίνεται ἐν τῇ Συναξαρίῳ ἐκεῖνου κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ Νοεμβρίου μηνός, οὗτος δ' ἔχειροτονήθη ἀπὸ τὸν Βαρθολομαῖον ἐν τῇ Ἱεραπόλει ὡς γράφει ὁ χειρογράφος Συναξαριστῆς· ὅθεν οὐκ ὀρθῶς γράφεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ὅτι ἔχειροτονήθη οὗτος ἐν Βυζαντίῳ.

² Σημειώσαι ὅτι εἰς τὸν Ἀπόστολον τοῦτον Φίλιππον ἐγκώμιον πλέκει Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ· « Ἀντήτατε ὕδωρ ποτ' εὐφροσύνης » (σφίζεται ἐν τῇ Ἀκρόα ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ τῇ τοῦ Βατοπακιδίου) Ὁμοίως καὶ ἄλλο ἐγκώμιον αὐτοῦ σφίζεται ἐν τῇ τῶν Ἰδρων, οὗ ἡ ἀρχὴ· « Ὁ τοῦ Θεοῦ Θεὸς λόγος. » Ὁμοίως καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ Ἀκρόα σφίζεται ἄλλο, οὗ ἡ ἀρχὴ· « Ἀποστολικῆς μνησθῆναι ἡξιωμένους χάριτος. »

³ Τὸν βίον τούτου ὄρα εἰς τὸν νέον Ἐκλόγιον, τὸν ὅποιον συνέγραψε Φιλόθεος ὁ Κωνσταντινουπόλεως. Ἐορτάζεται δὲ ὁ ἅγιος οὗτος κατὰ τὴν δευτέραν Κυριακὴν τῆς μεγάλης τεσσακιοστῆς. Τὸν βίον αὐτοῦ μετέφρασεν Ἀθανάσιος ὁ Πάριος ὁ κλεινὸς διδάσκαλος, καὶ ἐξεδόθη ἐν Βιέννῃ τῷ 1784. Σ. Ε.)

⁴ Τὸ μαρτύριον τούτου συνέγραψεν ἡ ἑλὴ ἀδυναμία, ὡσπύτως δὲ καὶ ἀκολουθίαν ἐλόκληρον συνέγραψε εἰς αὐτόν. Καὶ ὄρα αὐτὰ εἰς τὴν νεοτύποιον αὐτοῦ φυλλάδα, καὶ εἰς τὴν Λεμονιάριον.

¹ Τὴν ἡτὸν ὁ κλῆρος ἐν ἔβαλον οἱ Ἀπόστολοι, ὄρα εἰς τὴν τῇ τοῦ Σεπτεμβρίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Κορηλαίου.

Ταῖς τῶν σῶν ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ΄, μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ ὁμολογητῶν ΓΟΥΡΙΑ, ΣΑΜΩΝΑ καὶ ΑΔΙΒΟΥ΄.

» Εἶρος τελειῶ Σαμωνᾶν καὶ Γουρίαν,

» Καὶ φιλῶς Ἀδιβον, οἷς χαρὰ φιλῶς καὶ ζήρους.

» Πῦρ πέμπτη δεκάτῃ Ἀδιβον πέφνε χαλκὸς ἐτάρους.

Ἀπὸ τοὺς ἁγίους τούτους μάρτυρας ὁ μὲν Σαμωνᾶς καὶ Γουρίας ἐμαρτύρησαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ τοῦ δουκὸς Ἀντωνίνου ἐν ἔτει σπῆ (288), διαβληθέντες δηλαδὴ, ὅτι πείθουσι τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴ θυσιάζωσιν εἰς τὰ εἰδῶλα εὐθύς ἐκρεμάσθησαν καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὴν μίαν χεῖρα, κάτῳθεν δὲ ἐτραβῶντο οἱ πόδες τῶν ἀπὸ βάρη τινῶν σωματίων· καὶ οὕτως ἔμειναν κρεμάμενοι ἀπὸ τὴν τρίτην ὥραν ἕως τὴν ἕκτην. Ἐπειτα καταβιβασθέντες, ἐρρίφθησαν δεδεμένοι εἰς μίαν σκοτεινὴν φυλακὴν καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἐσφιγγόθησαν εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον· ἐκεῖ δὲ διέμειναν στενοχωρούμενοι καὶ κακοπαθοῦντες ἀπὸ τὴν πείναν τέσσαρας ὀλοκλήρους μῆνας.

Μετὰ ταῦτα ὁ μὲν ἅγιος Σαμωνᾶς ἐκρεμάσθη κατακέφαλα ἀπὸ τὸν ἓνα πόδα ἀπὸ τὴν δευτέραν ὥραν ἕως τὴν πέμπτην· ὅθεν ἐκβῆκε τὸ γονατὸν τοῦ ἀπὸ τὸν τόπον του, ὁ δὲ ἅγιος Γουρίας ἔμεινεν εἰς τὴν φυλακὴν ὡς ἂν ἡμιθανής. Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οἱ δύο. Ἀδιβος δὲ ὁ διάκονος διαβληθεὶς κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ τυράννου ἐν ἔτει τισ΄ (316)· ὅτι ἐδίδασκε τοὺς Ἕλληνας τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, πρῶτον μὲν ἐκρεμάσθη, ἔπειτα δὲ ἐδάρη, ἀπολυθεὶς δὲ ὕστερον, ἐρωτᾶται, ἂν ἀρῆται τὸν Χριστὸν, καὶ μὴ πεισθεὶς εἰς τὴν προσταγὴν τοῦ τυράννου παρεδόθη εἰς τὸ πῦρ ἔχων εἰς τὸ στόμα του ἐν λωρίῳ ὡς ἂν χαλινόν, καὶ οὕτως ἐτελείωσε τὸ μαρτύριόν του. Ὅθεν ἔλαβον καὶ οἱ τρεῖς παρὰ Κυρίου τοῦ στεφάνους τῆς νίκης. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον, τὸν ἐλληνικὸν δὲ τούτων βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή. Ἔτος μὲν ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου (Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰεθῆρων καὶ ἐν ἀλλαις, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρα.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΥΝΤΙΩΝΟΣ ¹ Ἐπισκόπου Σελευκείας.

» Τὴν δωρεὴν κῦξτεσε Κυντιῶν θύτης,

» Εὐδούλε γοῦν ἔκουσε. Τί τούτου πλέον;

Μνήμη τῶν ἑσθεῶν βασιλέων ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ καὶ ΘΕΟΔΩΡΑΣ.

» Ἰουστίνον ἄνακτα σὺν Θεοδώρᾳ,

» Πρὸς οὐρανὸς Κέκληκε πάντων Δεσπότης. ²

Οἱ ἄγιοι μάρτυρες ΕΛΠΙΔΙΟΣ ΜΑΡΚΕΛΑΙΟΣ καὶ ΕΥΣΤΟΧΙΟΣ πυρὶ τελειοῦνται.

» Πῦρ Ἐλπίδιε σὺν δυοὶ στέγειν φίλοις,

» Ἡ τῶν ἐπάθλων ἐλπίς ἡρέθιζέ σε.

Ὁ μακάριος οὗτος Ἐλπίδιος ἦτον εἰς τῶν τῆς Συγκλήτου βουλῆς, ἐμπιστευμένος τὰ μυστικὰ πράγματα τοῦ ἀποστάτου βασιλέως Ἰουλιανοῦ ἐν ἔτει τξά (361). Νόμους δὲ γρά-

¹ Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξηριστῇ γράφεται, Κυντιριανῶν. Ἀξιοπιστότερον δὲ τὸ τοῦ χειρογράφου ὡς ἐν τῇ στίχῳ ἀγλῶμενον.

² Οὗτος ὁ βασιλεὺς Ἰουστίνος ἦτο κατὰ τὸ γένος Θράξ, καὶ ἐνθ' ἧ' οὐ πρῶτον ποιμὴν προβάτων καὶ γαίρων, ὕστερον ἔγενε στρατιώτης· εἶτα κόμης, καὶ τελευταῖον ἔγενε βασιλεὺς ἐν ἔτει 318· ἦτον δὲ εἰς τὰ θεῖα ὀρθοδόξος καὶ εἰσεβήτατος καὶ κατὰ πάντα ἀριστος. Ἐχὼν δὲ γυναῖκα Λουκιανὴν καλουμένην, ἀνηγόρευεν αὐτὴν Ἀργύστην, καὶ μετωνόμασεν αὐτὴν Ἰουστινίαν. Ταύτης δὲ ἀποθανούσης, ἔπρεν ἄλλην γυναῖκα, Θεοδώραν καλουμένην, ἣτις δηλαδὴ ἀναφέρεται ἐδῶ, ἣν ἀνηγόρευσε καὶ Ἀργύστην. Ὅρα τὸν Μελέτιον τόμῳ β' σελ. 61. Γράφει δὲ καὶ ὁ Δοσίθεος σελ. 429 τῆς Δωδεκαβιβλίου περὶ τούτου τοῦ Ἰουστίνου τοῦτα· «Μετὰ τὴν λύσαν τοῦ τριπλόκου ὄρεως Βασιλείου, Ζήνωνος καὶ Ἀναστασίου, ἐξβύβασεν ἡ εὐδαίμονία τοῦ Ἰουστίνου, ὅς' οὐ ἐβεβαίωντο αἱ τέσσαρες οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, ὡς τὰ τέσσαρα ἰσαγγέλια τιμωροῦναι, ἐπειδὴ ἦσαν καρποὶ τῶν Ἰσαγγελίων σωτηριωδέστατοι· ἠλευθεροῦντο οἱ ἐξορισμένοι Ἐπίσκοποι, ἐφυγαδεύοντο οἱ αἰρετικοί, ἦν ὅτος ἡ Ἐκκλησίᾳ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Ὡστε περὶ ἔλευνον τοῦ καιροῦ εἶπεν ὁ θεὸς Δαβὶδ. «Μὴ ἐπιλήσεται ὁ Θεὸς τοῦ οὐκαιοῦσαι· αὐτὴ ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ἰησοῦ.» Ὁ δὲ Μελέτιος (σελ. 116. τοῦ β' τόμου) γράφει ὅτι ἐπὶ τοῦ Ἰουστίνου τούτου ἐτυπώθη να ψάλλεται, ἐν μὲν τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ τὸ «τοῦ Δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ,» ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις ἡμέραις, τὸ «Οἱ τὰ χειροῦμ μυστικῶς εἰκονίζοντες,» καθὼς ἱστορεῖ ὁ Κεδρηνός. Ἐβατίλευσε δὲ οὗτος χρόνους ἑννέα, καὶ ἡμέρας τριακοντατρεῖς (σελ. 61 τοῦ β' τόμου τοῦ Μελετίου.)

(Ἐν τῇ σημειώσει ταύτῃ ὑπάρχει σύγχυσις μεγάλη διότι, ἐκτὸς ἄλλων, τὴν Θεοδώραν ἐνομπεύθη, ὅτι ὁ Ἰουστίνος, ἀλλ' ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Ἰουστινιανὸς ὁ καὶ διαδεχθεὶς αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον. Σ. Ε.)

φων, ἐγνωρίσθη ὅτι εἶναι χριστιανός. Παρασταθεὶς λοιπὸν εἰς τὸν ἀποστάτην καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ ἀρνηθῆ τὸν Χριστὸν, ἐνεδύθη φόρεμα τραχυ ὑφασμένον ἀπὸ τρίχας, τὸ ὁποῖον εἶχε μὲν καρφωμένα τριβόλια σιδηρᾶ, ἀνωθεν δὲ ἠλείφετο μὲ πίσσαν βραστὴν καὶ μὲ αὐτὴν ἐξερεόνοντο τὰ τριβόλια. Ἐπειτα κτυπούμενον ἐπάνωθεν τὸ φόρεμα ἐκείνο κατετρόπα τὰς ὑποκάτω σάρκας τοῦ ἁγίου μὲ τὰς ἀγκίδας τῶν τριβολίων μετὰ ταῦτα ἐρρίφθη ὁ ἅγιος εἰς λάκκον καὶ κατεκάη τὰς σάρκας μὲ βραστὸν νερόν, τὸ ὁποῖον ἐχύνετο εἰς ὅλου τὸ σῶμά του. Ἐἴτα ἐπιτίθεται εἰς τὰς καταξηρανθείσας σάρκας τοῦ ἔμπλαστρον κατασκευασμένον μὲν ἀπὸ πίσσαν καὶ ὀξύγγιον καὶ ἀπὸ ἄλλα κολλητικὰ καὶ καυστικὰ εἶδη, κεκαυμένον δὲ ὄν εἰς τὴν φωτὴν μὲ ὑπερβολὴν ἀκολούθως δὲ ποτίζεται δριμύτατα τινὰ ποτὰ μεμιγμένα ὄντα μὲ θεῖον καὶ ἄσραλλον. Μετὰ ταῦτα ἐδέθη εἰς ἄγρια ἀλογα καὶ τάυρους ὁμοῦ μὲ τὸν Εὐστόχιον καὶ Μάρκελλον, ἵνα διασπαραχθῶσιν ὑπ' αὐτῶν ἀλλ' ὁμοῦ τὰ ζῶα ἔμειναν ἀκίνητα ὑπὸ θείας δυνάμεως. Ὅθεν συνετριβήσαν τὰ μέλη των μὲ βραβεία χονδρὰ, καὶ οὕτως ἐρρίφθησαν εἰς τὸ πῦρ, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρισκόμενοι παρέδωκαν οἱ ἀοίδιμοι τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Λέγουσι δὲ ὅτι μετὰ ταῦτα ἐνεταφιάσθησαν μὲν αὐτῶν τὰ τίμια σώματα εἰς τὸ ὄρος τὸ Καρμήλιον, εὐθὺς δὲ γενομένων ἀστραπῶν καὶ βροντῶν, παρεγένετο ἐκεῖ ὁ Δεσπότης Χριστὸς μετ' Ἀγγελικῶν δυνάμεων καὶ ἠσπάσατο τοὺς μάρτυρας, καὶ τὸν μὲν Εὐστόχιον καὶ Μάρκελλον μετέθηκεν εἰς ἕνα τόπον, ὅπου αὐτὸς ἠθέλησε, τὸν δὲ θαυμαστὸν Ἐλπίδιον ἀνέστησε καὶ δυναμώσας αὐτόν, ἀπέστειλε διὰ νὰ ἀγωνισθῆ εἰς δευτέρου μαρτύριον. Τὸν ὁποῖον ἰδὼν ὁ Ἰουλιανὸς ἐπρόσταξε νὰ ἀπλωθῆ ἀπὸ τέσσαρα μέρη καὶ νὰ δέρεται ἀδιακόπως ἔπειτα νὰ χύνεται ὄξος καὶ ἄλας εἰς τὰς πληγὰς του, αἱ δὲ πληγαὶ του νὰ τρίβωνται μὲ πανία τρίχινα. Μετὰ ταῦτα ἠπλώθη ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς ἐπάνω εἰς ἀνημμένους ἀνθρακας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἐτέθησαν ἀνθρακες· εἴτα κρεμάται εἰς τὸ βασανιστήριον ξύλον, καὶ βάλλεται ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους του ἀσπίς σιδηρᾶ τρυπημένη εἰς τὴν μέσην. Ἐπὶ δὲ τῆς ἀσπίδος ἐτέθη σωρὸς ἀνθράκων ἀνημμένων διὰ νὰ κατακαύσῃ τὰ αἰσθητήριά του. Ἀκολούθως δ' ἐκτυπήθη εἰς τὴν κεφαλὴν μὲ κόρακα σιδηροῦν. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ὁ ἅγιος ἀβλαβῆς ἀπὸ ὅλα, πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ κατέπεισεν αὐτοὺς νὰ συντρί-

ψοσι τὰ εἰδῶλα. Τελευταῖον δὲ βληθεὶς ὁ μάρτυς εἰς κάμινον ἀνημμένην παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Καὶ οὕτως ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τῆς νίκης τὸν στέφανον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ἔχει τελειοῦται.¹

» Ὁ Δημήτριος χεῖρὶ τμηθεὶς δημίου,

» Δήμοις ἀθλητῶν συγχορεύει Κυρίου.

Οὗτος ὁ ἅγιος συληφθεὶς κατὰ τοὺς χρόνους Μαξιμιανοῦ τοῦ βασιλέως καὶ Πουπλίου ἀρχόντος ἐν ἔτει σιγή (298), πολλὰ ὑπέμεινε βάσανα διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν· τελευταῖον δὲ ἀπεκεφαλίσθη διὰ τοῦ ξίφους. Καὶ οὕτως ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΣ', μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

» Σώζεις Ἰησοῦ καὶ τελευτώντας σοὶ χάρις».

» Ὅτω βοᾷ Ματθαῖος ἐκ πυρὸς μέσου.

» Ἀκάματον δεκάτη πῦρ Ματθαῖον ἔκτανεν ἔκτῃ.

Οὗτος ὁ θεὸς ἀπόστολος καθήμενος εἰς τὸ τελωνεῖον, ἤκουσε τὸν Κύριον λέγοντα εἰς αὐτόν «ἀκολούθει μοι». Ὅθεν κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἀφῆκεν ὅλα καὶ ἠκολούθησε τὸν Κύριον, ποιήσας ἐν τῷ οἴκῳ του φιλοξενίαν μεγάλην εἰς αὐτόν, καθὼς λέγει ὁ ἴδιος εἰς τὸ Εὐαγγέλιόν του· ἔκτοτε δὲ ἦτο συνηριθμημένος μὲ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους.² Οὗτος, ἀφ' οὗ ἐδέχθη τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς καὶ ἐσοφίσθη τὰ θεῖα, ἔγραψε τὸ Εὐαγγέλιόν του με-γλωσσαν Ἑβραϊκῆν, ὀκτῶ χρόνους μετὰ τῆς Ἀνάληψιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔστειλεν αὐτὸ εἰς τοὺς νεοφωτίστους Ἰουδαίους· διδάξας δὲ τοὺς Πάρλους καὶ Μήδους καὶ συστησάμενος Ἐκκλησίας εἰς αὐτούς, καὶ πολλὰ θαύματα ποιήσας, ὕστερον ἐτελειώθη διὰ τοῦ πυρὸς ὑπὸ τῶν ἀπίστων. Ὅτε δὲ ἦτον ἀκόμη ζωντανὸς ὁ θεὸς οὗτος ἀπόστολος, οἱ μὲν ἄλλοι συμμαθηταὶ του καὶ συ-

¹ Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῆ γράφεται, ὅτι ὁ Δημήτριος οὗτος ἦτον ἀπὸ γῶρας Λαβύδου.

² Εἰς δὲ τὴν πεντηκοστὴν Ἰουνίου γράφεται, ὅτι ὁ Ματθαῖος ἦτον ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου τοῦ υἱοῦ Ἀλφραίου, ἐπειδὴ καὶ οἱ δύο εἶρον πατέρα τὸν Ἀλφραῖον.

ναπόστολοι περιήρχοντο ὁ καθ' εἷς τὸν τόπον καὶ τὴν πόλιν, ἣν ἔλαβεν εἰς κληρον, κηρύττοντες τὸ τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον· οὗτος δὲ εἰς τοὺς Πάρθους εὐρισκόμενος, ἀνέβη μόνος ἐπάνω εἰς ἓν βουνὸν καὶ εἰς αὐτὸ ὑπέμεινε μονοχίτων καὶ χωρὶς στέγην, ἀρ' οὗ δὲ ἐπέερασε καιρὸς ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὡς παιδίον ὁ Θεὸς ἐκεῖνος ὅστις διέπλεσεν ἀπὸ τοῦ χῶμα τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐξαπλώσας τὴν δεξιάν του διδει εἰς τὸν ἀπόστολον μίαν ῥάβδον καὶ λέγει αὐτῷ· λάβε ταύτην καὶ καταβάς ἀπὸ τοῦ βουνόν, καὶ πορευθεὶς εἰς τὴν πόλιν Μυρμίνην, φύτευσον τὴν ῥάβδον ταύτην εἰς τὸ κατώφλιον τοῦ ἐκείσε ἀγίου οἴκου. Ἡ ὅποια ριζωθείσα καὶ ὑψωθείσα ἀπὸ τὴν δεξιάν μου χεῖρα, θέλει γενῆ δένδρον πολύκαρπον καὶ ἀπὸ μὲν τὰ ἄκρα τῶν κλάδων του θέλει καταβῆ γλυκασμὸς μέλιτος, ἀπὸ δὲ τὰς ρίζας του θέλει ἀναβλύσει πηγὴ ὕδατος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν λουόμενοι οἱ Θηριογνώμονες ἄνδρες τῆς πόλεως καὶ ἀπὸ τὸν γλυκασμὸν τοῦ δένδρου μεταλαμβάνοντες, θέλουσι γλυκανθῆ κατὰ τὰς αἰσθήσεις καὶ θέλουσι παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ πράττωσι πρᾶνομίαις.

Τότε ὁ Ματθαῖος δεχθεὶς εὐλαβῶς τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ῥάβδον, ἀφῆκε τὸ βουνὸν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Μυρμίνην, ἣ δὲ γυνὴ τοῦ βασιλέως τῶν Πάρθων Φουλθάνα ὀνόματι, πονηρὸν δαιμόνιον ἔχουσα, συναπῆντησε τὸν Ἀπόστολον ὁμοῦ μὲ τὸν υἱὸν καὶ τὴν νύμφην τῆς, οἵτινες καὶ αὐτοὶ ἐκινουῦντο ἀπὸ ἀκάθαρτα πνεύματα, καὶ μὲ φωνὰς τραχείας καὶ μὲ κινήματα ἄγρια ἐφώναζον τριγύρω εἰς τὸν Ἀπόστολον λέγοντες· Ποῖος σὲ ἰνάγκασε νὰ ἐλθῆς ἐδῶ εἰς τοὺς ἰδιικούς μας τόπους; ἢ ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις σοὶ ἔδωκε τὴν ῥάβδον ταύτην πρὸς ἀπώλειάν μας; τότε ὁ Ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ μὲ πραεῖαν φωνὴν τὰ μὲν ἀκάθαρτα ἐπετίμησε πνεύματα, τοὺς δὲ πάσχοντας καὶ ἀτακτοῦντας ἰάτρευσε, καὶ ἔκαμεν αὐτοὺς νὰ τὸν ἀκολουθῶσι μὲ εὐταξίαν καὶ φρόνησιν. Ὁ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐπίσκοπος, Πλάτων ὀνόματι, μαθὼν τὴν παρουσίαν τοῦ Ἀποστόλου, ἐκβῆκεν ἔξω τῆς πόλεως μὲ τὸν κληρον καὶ τὸν προῦπῆντησε, καὶ οἱ δύο ὁμοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν ἔμπροσθεν εἰς ὅλους· τότε ὁ Ἀπόστολος ἀκουσθήσας τὴν ῥάβδον εἰς τὴν γῆν, ἐδοξολόγησε τὸν Θεόν, ὅστις ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὡς παιδίον καὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ κάμη τοῦτο, καὶ ὡ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἡ ξηρὰ ῥάβδος ἐρριζώθη καὶ κλάδους καὶ καρποὺς ἀνεβλάστησεν, οἱ ὅποιοι ἑσταζόν τὴν γλυκύτητα τοῦ μέλιτος, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος.

Ἀνεβλύσει δὲ πλησίον εἰς τὴν ρίζαν καὶ μία βρούσις καθαρωτάτη, ὥστε ὅλοι οἱ παρατυχόντες ἐξεπλάγησαν διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο θέαμα· καὶ ἐπειδὴ ἡ φήμη αὕτη διεδόθη πανταχοῦ τῆς πόλεως, ἐσύντρεχον ὅλα τὰ πλήθη διὰ νὰ ἴδωσι τὸ παράδοξον. Οἱ ὅποιοι ἀπολαμβάνοντες τὴν ἐκ τοῦ δένδρου γλυκύτητα καὶ λουόμενοι ἀπὸ τὴν πηγῆν, παρευθὺς ἀπέβαλον ἀπὸ τὴν ψυχὴν αὐτῶν τὴν μανίαν καὶ τὴν θηριώδη ὠμότητα, τὴν ὁποίαν εἶχον εἰς τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας. Πολλὰ λοιπὸν παθῶν ἀπὸ τὸν βασιλέα ὁ τοῦ Κυρίου Ἀπόστολος καὶ διὰ πυρὸς τελειωθείς, ὑστερον ἔκαμε τὸν βασιλέα νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν διὰ τοῦ θαύματος ὅπερ ἐνηργήθη μὲ τὸ μέσον τοῦ ἀγίου λειψάνου του. Ὁ δὲ βασιλεὺς βαπτισθεὶς, μετωνομάσθη Ματθαῖος, καὶ συντρίψας τὰ εἰδῶλα, κατέπεισε τοὺς ὑπηκόους του καὶ ἐπίστευσαν ὅλοι εἰς τὸν Χριστόν· εἶτα καὶ ἐπίσκοπος γενόμενος, ἀφῆκε τὸν θρόνον εἰς τὸν υἱὸν του, κατὰ τὴν διάταξιν ἣν ἐποίησεν εἰς αὐτὸν ἐν ὄψασίᾳ ὁ Θεὸς Ἀπόστολος· τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὄρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.¹

¹ Σημειώσται, ὅτι ὁ ῥήτωρ Ἀνθήτας ὁ Παλαιὸν ὑπόμνημα ἑλληνικὸν ἔχει εἰς τὸν Ἀπόστολον τούτον, οὗ ἡ ἀρχή· «Ματθαίου μνήμη τί ἂν γένοιτο χαριέστερον; (σώζεται ἐν τῇ Ἀκτῇ καὶ τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ τῇ τοῦ Βασιλαίου καὶ τῇ τῶν Ἱερῶν). Ἄλλὰ καὶ ὁ Μεταφραστὴς ὑπόμνημα ἔχει εἰς αὐτόν, οὗ ἡ ἀρχή· «Πῶς ἔν παρὰ τοῦ πλάσματος» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἱερῶν καὶ ἐν τῇ Ἀκτῇ). Ματθαῖος δὲ σημαίνει δεδομημένος. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι ὁ μὲν Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς πολλὰ σκοποῦν ἔχει το Συναξάριον τοῦ Ἀποστόλου τούτου, ὁ δὲ Μαυρίκιος ὁ διάκονος ὁ τοῦ Συναξαριστοῦ ποιητῆς πλατύτερον ἔγραψε το Συναξάριον τούτου. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο σημειώσαι ὅτι, ἂν καὶ ὁ Ἀντιστοχίας Ἀναστάσιος ἐρμηνεύῃ εἰς το ὄρθρον τῆς ἐξημέρου, ὅτι τὸ Ματθαῖος ὄνομα δηλοῖ πρόσταγμα ὑψίστου, ὅμοιος κἀλλίον ὁ Ἰσίδωρος κατὰ ἐτυμολογίαν παρὰ τοῦ Ματθάν, ὅπερ σημαίνει ὄρθρον· ὥστε Ματθαῖος ἐρμηνεύεται δεδομημένος, ὡς εἵπομεν. Σημεῖον δὲ κλημάτων ὁ Σπρωματεὺς εἰς τὸν Παύλον (ὅστις εἶναι ἄλογος, οὗτοις ὀνομαζόμενος ὅτι ὁ Ματθαῖος δὲν ἔγραψε ποτὲ κρέα· ἀλλὰ μόνον μὲ τὰ χόρτα καὶ τὰ ὄσπρια ἐπέερασε τὴν ζωὴν του, καὶ ὅτι ἦτο ὄμοιος καὶ ὀλοκώτοιμα τῆς παρθενίας, διδοὶ ἐρμηνύει ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ὑρτακου ὅστις ἤθελε νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκα αὐτοῦ τὴν Ἰουλιανὴν ἣτις ἦτο παρθένος ἀφιρωμένη εἰς τὸν Θεόν. Τὸ δὲ Εὐαγγέλιον ἔγραψεν ὁ θεὸς Ματθαῖος Ἑβραϊκὰ ὀκτὼ χρόνους μετὰ τὴν ἀνάληψιν διὰ τοὺς χριστιανούς τῆς Παλαιστίνης, οἱ ὅποιοι ἐδιώκοντο διὰ τὴν πίστιν, ὡς γράφει τοῦτο ὁ Εὐθύμιος καὶ ὁ θεὸς Χρυσόστομος. Μετέφρασε δὲ αὐτὸ εἰς τὸ ἑλληνικὸν ὁ Ἱεροσολύμων Ἰάκωβος, κατὰ τὸν μὲγαν Ἀθανάσιον, τὸ ὅποιον κατὰ ἑλληνικὸν μετέγραψεν ἰδιο-

Ταῖς τοῦ σοῦ Ἀποστόλου πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεός ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ΄, μνήμη τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Νεοκαισαρείας τοῦ θαυματουργοῦ.

• Ὁ Γρηγόριος θαυματουργῶν καὶ πάλαι,

• Θεῷ παραστάς θαυματουργεῖ τι πλέον.

• Ἐβδομήτῃ δεκάτῃ τε μέγας θάνε θαυματουργός.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ, υἱὸς γονέων Ἑλλήνων, ἐν ἔτει σοε΄ (275)· εὐθὺς δὲ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἠγάπησεν ὁ αἰδέμιμος τὴν μερίδα τῶν καλῶν καὶ ὠφελίμων πραγμάτων· ὤθεν ἐγνώρισε καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, καὶ ὅσον ἡ ἡλικία ἠϋξανε, τόσον συνῆξανε μετ’ αὐτὸν καὶ ἡ εὐσέβεια. Θαυματουργός δὲ ἐπωνομάσθη, διὰ τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα θαύματα ὅσα ἐνήργησεν. Ἐνῶ δηλαδὴ ἀκόμη εὐρίσκετο εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἐσπούδαζε τὰ μαθήματα τῆς φιλοσοφίας, ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν μία πόρνη, τὴν ὁποίαν παρεκίνησαν οἱ συμμαθηταὶ του νὰ συκοφαντήσῃ τὸν ἅγιον· ὤθεν ἡ ἀθλία καταληρωθεῖσα ἀπὸ δαιμόνιον διὰ τὴν κατὰ τοῦ ἁγίου συκοφαντίαν ἐσπαράττετο εἰς τὴν γῆν ταύτην δὲ ὁ ἅγιος ἐλεήσας, ἰάτρευσεν. Οὗτος εἶδε ποτὲ ἐξυπνος τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον μετὰ τοῦ Θελόγου Ἰωάννου, οἵτινες ἐδίδαξαν αὐτὸν τὸ τῆς ἁγίας Τριάδος μυστήριον. Ἄφ’

χείρω· ὁ Ἀπόστολος Βαρθολομαῖος. Καὶ ὅρα εἰς τὴν ἐνδεκάτῃν τοῦ Ἰουνίου ὅτε ἑορτάζεται ὁ ἅγιος Βαρθολομαῖος μετὰ Βαρνάβα.

Ἐγχεῖ δὲ ἡ διδασκαλία αὕτη, ἐπὶ λέξεως ταύτης, καθὼς τὰ αναφέρει ὁ θεὸς Νεστός· Γρηγόριος εἰς τὸν κατὰ πλάτος βίβιον τοῦ ἁγίου· Ἦς Θεὸς Πατὴρ λόγου ζῶντος, Σοφίας ὑπεστώσεως καὶ Δυναμείως, καὶ χαρακτήρος αἰδίου. Τέλεια τελείου Γεννήτωρ· Πατὴρ υἱοῦ Μονογενοῦς. Πῖ· Κύριος μόνος ἐκ μόνου, Θεὸς ἐκ Θεοῦ, χαρακτήρ καὶ εἰκὼν τῆς Θεότητος. Λόγος ἐναργής, Σοφία τῆς τῶν ὄλων συστάσεως περιεκτικῆ, καὶ δύναμις τῆς ὄλης κτίσεως ποιητικῆ. Υἱὸς ἀληθινὸς ἀληθινῷ Πατρὶ· ἀόρατος ἀοράτου, ἀβυστος ἀβύστου, ἀθάνατος ἀθανάτου, αἰδῖος αἰδίου, ἐν Πνεύμα ἁγίῳ ἐκ Θεοῦ τὴν ὑπαρξίν ἔχον, καὶ δι’ υἱοῦ πενήκτος δηλαδὴ τοῖς ἀθρώποις. Πικὼν τοῦ Υἱοῦ τελείου τελεία· ζωὴ ζῶντων αἰτία, πηγὴ ἁγία ἀγιότητος, ἀγισμοῦ χορηγός. Ἐν ᾧ φανεροῦται Θεὸς ὁ Πατὴρ ὁ ἐπὶ πάντων καὶ ἐν πᾶσι. Καὶ Θεὸς ὁ Υἱὸς ὁ διὰ πάντων. Τριάς τελεία, ὁμοῦ, αἰδιότητι καὶ βασιλείᾳ μὴ μερισμένη, μηδὲ ἀπαλλοτριωμένη. Οὕτε οὖν ντιστὸν τε, ἡ δούλον ἐν τῇ Τριάδι, οὔτε ἐπεισάκτον, ὡς πρότερον μὲν οὐκ ὑπάρχον, ὕστερον δὲ ἐπεισελθόν. Οὕτε

οὗ δὲ ὁ ἅγιος ἔγεινεν ἐπίσκοπος Νεοκαισαρείας ἀπὸ τὸν Φαίδιμον τὸν Ἀμασειᾶς πρόεδρον (ἦτοι ἐπίσκοπον), τότε καὶ ὅτε ἀπῆρχετο εἰς τὴν ἐπαρχίαν του καὶ ἀφ’ οὗ ὑπῆγε, λέγεται, ὅτι ἐποίησε θαύματα μεγάλα καὶ ἀκοῆς ἀνώτερα. Πέτραν δηλαδὴ μεγάλην παρομοίαν με βουνόν, διὰ προσευχῆς του ἐκίνησε καὶ εἰς ἄλλον τόπον μετέφερε· ἐμβὰς δὲ καθ’ ὁδὸν μέσα εἰς ἓνα ναὸν τῶν εἰδώλων ἐδίωξεν ἀπὸ ἐκεῖ τὰ δαιμόνια, τὰ ὁποῖα ἐξήτησαν νὰ ἐμβῶσι πάλιν εἰς τὸν ναόν, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθησαν· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ προσμονόριος τοῦ ναοῦ ἐκείνου ἐθυμώθη ἐναντίον τοῦ ἁγίου. Ὁ δὲ ἅγιος ἔγραψεν εἰς χαρτίον, « Ἐγὼ ὁ Γρηγόριος λέγω εἰς σὲ τὸν Σατανᾶν, ἔμβα πάλιν εἰς τὸν ναόν». Τὸ χαρτίον δὲ τοῦτο εὐθὺς ἄμα ἔβαλεν ὁ νεωκόρος εἰς τὸν ναόν, ἐμβῆκαν πάλιν οἱ δαίμονες εἰς αὐτόν. Ὅθεν ἐκείνος καταπλαγεὶς εἰς τὸ τοιοῦτον θαῦμα, ἀντὶ νὰ ἴηαι λατρευτῆς τῶν δαιμόνων, ἔγεινε μαθητῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπρόστρεξεν εἰς τὸν θεῖον Γρηγόριον.

Οὗτος ὁ ἅγιος σταθεὶς μίαν νύκτα εἰς προσευχὴν ἐξήρανε μίαν λίμνην μεγάλην, ἣτις ἔκαμνε κύματα παρόμοια μετὴν θάλασσαν, καὶ μετὰ τῆς λίμνης ἐξήρανε καὶ τὸν θυμὸν καὶ τὴν μνησικαχίαν τῶν δύο ἀδελφῶν, οἵτινες πολεμοῦντες, ποῖος ἀπὸ τοῦς δύο νὰ πάρῃ τὴν λίμνην ἐκείνην, εἶχον ἀναμεταξύ των ἀφιλιώτον μῖσος. Οὗτος ἐκράτησε καὶ τὸν ποταμὸν νὰ μὴ τρέχῃ εἰς τὰ ἔμπροσθεν, ἀφοῦ παρεκάλεσαν αὐτὸν οἱ πλησίον τοῦ ποταμοῦ κατοικοῦντες Χριστιανεῖ. Πῶς δὲ τὸν τοιοῦτον ἐκράτησεν; ἐμπήξας τὴν ῥάβδον του εἰς τὴν γῆν καὶ προσθέσας θαῦμα εἰς τὸ θαῦμα, διότι καὶ τὸ ρεῖθρον τοῦ ποταμοῦ φαίνεται ὅτι ἐμποδιζεται καὶ τρόπον τινὰ φοβεῖται νὰ πλησιάσῃ εἰς τὴν ῥάβδον τοῦ ἁγίου, καὶ αὕτη δὲ ἡ ῥάβδος, ἂν καὶ ἦτο ξηρὰ καὶ ἀκμοῖρος πάσης φυσικῆς ὑγρότητος, ἐβλάστησεν ὁμοῦ καὶ δένδρον ἔγεινεν εὐθαλέστατον. Ἀλλ’ οὐδὲ ἡ τόση πολυκαιρία ἐβλάψε τὸ τοιοῦτον θαῦμα, διότι λέγουσιν ὅτι καὶ ἔως τῆς σήμερον καὶ ὁ ποταμὸς συστέλλεται καὶ δὲν τρέχει εἰς τὰ ἔμπροσθεν, καὶ τὸ δένδρον (ἦτοι ἡ ῥάβδος τοῦ ἁγίου) διαμένει εἰς τόσους χρόνους· καὶ ἐκ τῶν δύο ὁμοῦ κηρύττεται ἡ τοῦ Χριστοῦ δύναμις διὰ τοῦ δούλου του Γρηγορίου.

οὖν ἐνελίπέ ποτε υἱὸς Πατρὶ, οὔτε υἱὸς τὸ Πνεῦμα. Οὔτε ἠζήθη Μονὰς εἰς Δυάδα, καὶ Δυὰς εἰς Τριάδα· ἀλλ’ ἄτρεπτος καὶ ἀναλλοίωτος ἡ αὐτῇ Τριάς ζεῖ.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀπέδειξε τῇ ἀληθείᾳ καὶ διὰ τοῦ ἔργου νεκρὸν τὸν ἐβραϊστὸν ἐκείνον, ὁ ὁποῖος ὑπεκρίθη, ὅτι εἶναι νεκρὸς διὰ τὴν ἐμπαίξει τὸν ἅγιον. Οὗτος ἰσχυρότερος εἰς τὸ βουνοῦν καὶ προσευχόμενος ἐφάνη εἰς τοὺς τοῦτον ζητοῦντας, ὅτι ἦτο δένδρον· οὗτος καὶ πείναν ἔφερεν εἰς τοὺς ἀπίστους· ἀπ' οὗ δὲ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν ἠλευθέρωσαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆν πείναν καὶ τὸν θάνατον. Ὅτε δὲ ἐμέλλε νὰ ἀπέλθῃ πρὸς Κύριον πολλὰ ἠγαθήσθησε τὸν Θεόν, διότι τὴν πόλιν αὐτοῦ Νεοκαισάρειαν πολυάνθρωπον μὲν οὖσαν, γεμάτην δὲ ἀπὸ ἀσεβεῖς καὶ ἀπίστους, κατέστησεν αὐτὴν ὀλιγάνθρωπον. Ὅσους δηλαδὴ ὀλίγους χριστιανούς εὗρεν ὅτε ἐγένετο ἀρχιερεὺς, τόσους ἐκ τοῦ ἐναντίου ὀλίγους ἀσεβεῖς ἀφῆκεν εἰς αὐτὴν, ὅτε ἐτελεύτησεν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ *μημίη* τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν *ΑΖΑΡΟΥ* τοῦ *Ζωγράφου*.

- » Οὗ *Ζωγράφου* σε *Λαζάρου* καὶ νῦν *Λόγε*,
» Ἀλλὰ βλέπει σε *ζῶντα* μὴ *ληπτὸν* *χρόσιον*.

¹ Σημειώσαι, ὅτι τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου συνέγραψε μὲν ἄλλησιαι, ὁ ὁποῖος Νύσσα· Γρηγόριος, οὗ ἡ ἀρχή, «Ὁ μὲν σκοπὸς εἰς ἐστὶ τοῦ τε ἡμετέρου λόγου,» μετέφρασε δὲ εἰς τὸ ἀπλοῦν ὁ μακαρίτης Ἀγάπιος. Καὶ τούτο δὲ σημειώσαι, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος ἦτον σύγχρονος μὲ τὸν ἅγιον Διονύσιον τὸν Ἀλιεξανδρείας, εἰ καὶ ὀλίγον ὕστερος ἐκείνου· ἐφημέριος δὲ καὶ μαθητὴς τοῦ Ὁριγένους, κατὰ τὸν Νύσσα· Γρηγόριον. Ἦτο δὲ παρὼν καὶ εἰς τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ Παύλου τοῦ Συροσκέτιου συγκροτηθεῖσαν Σύνοδον μετὰ Θεοφιλιανῶν τοῦ Καισαρείας, ὡς λέγει ὁ Εὐσέβιος β. βλ. ζ'. κεφ. ιη', καὶ ὁ Ζωναρᾶς καὶ Βαλασαίων. Ὁ δὲ μέγας Βασίλειος λέγει περὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς κληρικῶν Νεοκαισαρείας ἐπιστολῇ, ὅτι ὁ Γρηγόριος οὗτος δὲν ἐσκέπαζε τὴν κεφαλήν του ὅτε προσήλυτος, γνήσιος μαθητὴς ὑπὸ γυναι Παύλου τοῦ ἀποστόλου· ὅτι ἔφερεν τοὺς ὄφρα, ἀκούμενος εἰς τὸ νὰ καὶ τὸ οὐ· ὅτι κανένα δὲν ὀνόμαζε μισρὸν· ὅτι λαθροῖον ἐμάστι· καὶ ἄλλα πολλὰ λέγει ἐκεῖσε περὶ αὐτοῦ. Ἐν δὲ τῷ κβ'. κεφ. τῶν περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος λέγει δι' αὐτόν· «Γρηγόριον δὲ καὶ τὰς ἐκείνου φωνὰς τοῦ θήσαντος· ἀπ' οὗ μετὰ τῶν ἀποστόλων καὶ προσήτων· ἀνδρᾶ τῷ αὐτῷ πνεύματι ἐκείνοισι περιπατήσαντα, καὶ τοῖς τῶν ἁγίων ἔχοντι δὲ πατρὸς τοῦ βίου στοιχήματα, καὶ τῆς Εὐαγγελικῆς πολιτείας τὸ ἀκριβὲς διὰ πάσης αὐτοῦ τῆς ζωῆς κατορθώσαντα· ὅς τῆ υπερβολῇ τῶν ἐν αὐτῷ ἔργων τῶν ἐνεργουμένων ὑπὸ τοῦ Πνεύματος ἐν πάσῃ δουκίᾳ καὶ σημείοις καὶ τέρασι, δευτέρως Μωσῆ· παρ' αὐτῶν τῶν ἐλθρῶν τῆς ἀληθείας προσηγόρευτο.» Εἰς τοῦτον ἀποδίδεται καὶ ἡ εἰς τὸν Ἐκκλησιαστὴν ἐρμηνεία, καὶ οὐχὶ εἰς τὸν ἱερολόγον Γρηγόριον. Ὅρα καὶ τοὺς δώδεκα κανόνας τούτου ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδάλῳ.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀπὸ μικρὸν παιδίον ἐγένετο μοναχὸς καὶ τὴν ζωγραφικὴν τέχνην ἔμαθε, καὶ πρὸς τὴν σκληραγωγίαν καὶ ἐγκράτειαν ἦν μετεχειρίζετο, ἐπεμελεῖτο ὁ αἰδιδίμος ἀκόμη καὶ τὴν ἐλεημοσύνην, διὰ τοῦτο καὶ τῆς ἱερωσύνης ἐδέχθη τὸ χάρισμα· ἀπ' οὗ δὲ ἐγένετο ἱερεὺς ἐπολέμει ὄλας τὰς αἰρέσεις. Καὶ τόσας πολλὰς θλίψεις ὑπέμεινε, ὅχι μόνον ἀπὸ τοῦ Νεστοριανοῦ καὶ Εὐτυχιανιστᾶς καὶ Διοσκορίτας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ Εἰκονομάχου, ὅσας δὲν ἤμπορεῖ τις νὰ εἰπῇ διὰ λόγου. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην ἐστάλη, διὰ τὴν βοήθειαν εἰς τὰ πατριακά καὶ ἀποστολικά δόγματα, ἅτινα ἐπολεμοῦντο ἀπὸ τοῦ Εἰκονομάχου· ἐπιστρέψας δὲ ἀπὸ τῆν Ῥώμην εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μεγαλοπρεπῶς, πάλιν ἀπεστάλη εἰς Ῥώμην διὰ τὰς αὐτὰς ὑποθέσεις· κατὰ τὸ μέσον ὁμῶς τῆς ὁδοῦ ἀσθενεῖ ἀπὸ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ καιροῦ, καὶ οὕτω παραδίδει τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ σῶμα ἀνακομισθὲν ὕστερον, κατετέθη εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τοῦ Εὐάνδρου.¹

Μημίη τοῦ ἁγίου *ΖΑΧΑΡΙΟΥ* τοῦ *σκυτοπόμου* καὶ *ΙΩΑΝΝΟΥ*, καὶ διήγησις πάντων ὠρέλιμος.

- † » Ὁ *Ζαχαρίας* καὶ *Ἰωάννης* ἄμα,
» Χερουθικὸν νοῦν ἔσχον ἐξ ἀγρυπνίας.

Ἀνθρωπὸς τις ἐνδοξος καὶ περιφανὴς εἰς τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, ὀνόματι Ἰωάννης, καταφρονήσας ὄλα τὰ τοῦ βίου ἡδονικά, μετεχειρίζετο ζωὴν ταπεινὴν καὶ μοναχικὴν, καὶ σχολάζων εἰς τὰ τοῦ Θεοῦ πράγματα, ἐσπούδαζε νὰ ἀρέσῃ εἰς μόνον τὸν Θεόν, καταγιγόμενος μὲν πάντοτε εἰς προσευχὰς καὶ δεήσεις, ἐκτεινόμενος δὲ καὶ προκόπτων εἰς τὰ μέλλοντα καὶ μεγαλῆτερα κατορθώματά του. Ἐπειδὴ δὲ ἐκτός τῶν ἄλλων εἶχεν ἀπαραίτητον ἔργον καὶ τὸ νὰ ἀγρυπνῇ ὅλην τὴν νύκτα εἰς τοὺς ναοὺς τοῦ Κυρίου, διὰ τοῦτο μίαν νύκτα ὑπῆγεν εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει μέγαν ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ λόγου ἁγίας Σοφίας, καὶ εὐρῶν κεκλεισμένης τῆς θύρας, ἐκάθησεν εἰς ἐν σκιμνίον, τὸ ὁποῖον ἦτον ἐκεῖ πλησίον, ὄλας ὦν ἀποκα-

¹ Περὶ τοῦ *Λαζάρου* τούτου γράσσεται εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς ἐκδόμης Συνόδου, ὅτι ἰστόρησεν εἰς τὸν τοῖχον τὰς εἰκόνας τῶν ἁγίων Ἀναργύρων. Μία δὲ γυνὴ ἔχουσα στέρφος εἰς τὴν κοιλίαν ἔξυσεν ἀπὸ τὸν τοῖχον ἐκείνον καὶ ἔπιε μὲ τὸ νερὸν, καὶ οὕτως ἔκτερέθη ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν.

μωμένος ἐκεῖ δὲ καθήμενος ἀνεγίνωσκε μετὰ σιγανὴν φωνὴν τὴν ἀκολουθίαν του.

Καὶ ἰδοὺ βλέπει λάμψιν φωτός, ἣ ὅποια ἤρχετο ἀπὸ ἔξωθεν θεωρήσας δὲ προσεκτικώτερον διέκρινεν ἕνα ἄνδρα σεμνὸν ἀκολουθοῦντα τὸ φῶς ἐκεῖνος ὅθεν χαροποιηθεὶς διὰ τὴν θεωρίαν ταύτην, ἐπρόσεχε καλλίτερον θέλων νὰ μάθῃ τί θὰ κάμῃ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. Ὅτε δὲ ὁ φαινόμενος ἐφθασεν εἰς τὰς κεκλεισμένας θύρας τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Σοφίας, ἔκλινε τὰ γόνατα εἰς τὸ κατώφλιον καὶ ἀρκετὰ προσευχθεὶς, ἐσήκωσεν ὑψηλὰ τὰς χεῖράς του, καὶ ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ εἰς τὰς θύρας, ὦ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἐκεῖναι ἠνοιχθήσαν ἀφ' ἑαυτῶν καὶ μετὰ τοῦ φωτός ἐμβῆκε καὶ ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος. Ἀφ' οὗ δὲ ἐμβῆκε ἔκλινε πάλιν γόναυ εἰς τὸ ἔδαφος, ὅπου ἄνωθεν ἦτο ζωγραφισμένη ἡ εἰκὼν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, σκωθεὶς δὲ ἠνοιξε καὶ ἐκεῖ τὰς θύρας καὶ ἐλθὼν εἰς τὰς ἀργυρὰς καὶ ὠραίας πύλας τοῦ ναοῦ τὰς ἐν τῷ νάρθηκι, ἀρκετὰ ἐκεῖ ἐπροσευχθῆται ἔπειτα ἠνοιξε καὶ ταύτας μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καὶ οὕτως ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν φωτεινῆς ὁλως ὦν.

Ἐλθὼν δὲ εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἐσήκωσε τὰς χεῖράς του ὑψηλὰ, ἐξιλεόντων τὸν Θεόν ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσε τὴν προσευχὴν του ἐγύρισεν πάλιν ὀπίσω, καὶ ὑπάγει εἰς τὸ προαύλιον τοῦ ναοῦ ἐνῶ δὲ ἐκεῖνος ἐξήρχετο, αἱ πύλαι ἐκλείοντο ὑπὸ θείας ἐνεργείας. Ἰσαπὸ λοιπὸν ὁ ἱερός ἄνθρωπος Ἰωάννης καὶ ἔβλεπε προσεκτικῶς τοῦ θὰ ὑπάγῃ ὁ θεὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἀφ' οὗ ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸν ναόν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἐπεριπάτει τὴν ἴσην ὁδόν, δὲν ἠμέλησεν ὁ Ἀβραμιῶν Ἰωάννης νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτόν, διὰ νὰ μάθῃ ποῦ κρύπτεται ὁ τοιοῦτος πολὺτιμος τοῦ Θεοῦ μαργαρίτης· κλίνας δὲ ὁ φαινόμενος ὀλίγον ἀπὸ τὴν ἴσην ὁδὸν διευθύνετο εἰς τὸν κατήφορον κατὰ τὴν κλίμακα τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰουλιανοῦ. Πλησιάζας δὲ εἰς ἕνα μικρότατον οἶκημα καὶ κτυπήσας τὴν θύραν μετὰ τὴν χεῖρα εἶπε μετὰ σιγανὴν φωνὴν τὸ ὄνομα τῆς ἐνδον οὔσης γυναικός, Μαρία, καὶ οὕτως ἐμβῆκε. Τότε τὸ φῶς ὅπερ τὸν ἐφώτιζεν εἰς τὴν ὁδὸν ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ μέσον, καὶ οὕτως ἔγεινε μεταξὺ τῶν δύο νύκτα σκοτεινῆ.

Ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Θεοῦ ἐκεῖνου ἀνδρὸς ἤναψε τὸν λύχνον ἀπὸ τὴν κανδήλαν καὶ ἔφερεν εἰς τὸν ἄνδρα τῆς ἐκεῖνος δὲ δὲν ἐπλαγίασεν εἰς κλίνην, μήτε κατ' ἄλλον τρόπον ἀνέπαυσε τὸ σῶμά του, ἀλλ' ἤρχισε νὰ δουλεύῃ, διότι ἦτο

σανδαλοποιὸς καὶ ράπτῃς δερμάτων. Τότε καὶ ὁ ἀκολουθῶν ὀπίσω του ἀξιωματικὸς Ἰωάννης, χωρὶς ἐντροπὴν ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκεῖνου, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας του, ἔβρεχεν αὐτοὺς μετὰ δάκρυα, καὶ παρακαλῶν αὐτόν, μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ, ἔλεγε, ποῖος εἶσαι καὶ ποῖα εἶναι ἡ ὑψηλὴ πολιτεία σου, διὰ μέσου τῆς ὁποίας ποιεῖς ἐξαισία θαύματα, τὰ ὅποια εἶδον ἐγὼ μετὰ τοὺς ὀφθαλμούς μου. Ὁ δὲ ταπεινόφρων ἐκεῖνος, συγχώρησον, ἔλεγε, γέρον διὰ τὸν Κύριον ἐγὼ εἶμαι ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος καὶ δὲν ἔχω κἀνὲν ἔργον καλὸν εἰς τὸν ἑαυτόν μου. Ποῖος εἶμαι ὁ ἰδιώτης ἐγὼ; ἡ πόθεν ἔμαθον κἀμμίαν ὑψηλὴν πολιτείαν, ὡς αὐτὸς λέγεις, ἐνῶ εἶμαι πτωχὸς ἐργάτης τέχνης εὐτελεστάτης; ἐπλανήθης, ὦ ἄνθρωπε, ἐπλανήθης, καὶ φάντασμα μᾶλλον εἶδες, παρὰ ἀλήθειαν.

Τότε ὁ γέρον ἐπρόσθεσε δάκρυα ἐπάνω εἰς τὰ δάκρυα καὶ δὲν ἔπαυσεν ὀρκίζων αὐτόν εἰς τὸν Θεόν, διὰ νὰ τοῦ φανερώσῃ τὴν μεγαλειότεραν αὐτοῦ ἀρετὴν, διότι ἂν δὲν ἦτον, ἔλεγεν, ἔργον τῆς θείας Προνοίας τὸ νὰ φανερωθῇ ἡ πολιτεία του, βέβαια δὲν ἤθελον ἀξιοθῆ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος νὰ γένω θεωρὸς τοιούτων μυστηρίων. Στενοχωρούμενος λοιπὸν ἀπὸ τοὺς ὅρκους ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ἐσηκώθη ἐπάνω καὶ ποιήσας πρῶτον μετάνοιαν εἰς τὸν γέροντα, ἤρχισε νὰ λέγῃ οὕτω.

Ἦξευρε καλὰ, ἀδελφέ μου, ὅτι κἀνὲν κατόρθωμα ἐπὶ τῆς γῆς δὲν ἀπέκτησα, παρὰ τὸ νὰ συμφύρωμαι καὶ νὰ μολύνωμαι μετὰ τὰς ἁμαρτίας, καὶ τὸ νὰ προτιμῶ τῆς σαρκὸς μου τὴν καλοπάθειαν. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐκ τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ μου λαβὼν εἰς νοῦν τὸν φόβον τῆς κολάσεως,¹ ἀφ' οὗ ἔλαβον τὴν γυναϊκά μου ταύτην, ἣν βλέπεις, δὲν ἐμόλυνα τὴν καθαρότητα τῆς σαρκὸς· ἀλλὰ καὶ οἱ δύο συμφωνήσαντες φυλάττομεν παρθενίαν καὶ κρύπτομεν τοῦτο λέγοντες, ὅτι αὕτη εἶναι στεῖρα. Καὶ ἕως τώρα μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ φυλάττεται βεβαία ἀπὸ ἡμᾶς ἡ καθαρότης τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, διὰ τὸν πόθον καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ πλάστου μας· θέλω δὲ προσθέσει

¹ Διὰ τοῦτο εἶπε καὶ ὁ χρυσόγλωττος Ἰωάννης· Συνηγῶς τοῖνον, ἀγαπητοί, στρέφωμεν τοὺς περὶ κολάσεως καὶ γέννησις λόγου, καὶ ἐν διανοίᾳ καὶ ἐπὶ γλώττης. Οὐ γὰρ ἀρίστην ἐμπεσεῖν εἰς γένναν τὸ μνησθῆναι γέννησις. Οὐκ ἀκούεις Παύλου λέγοντος· «Ὅστινες διακρίτισουσιν αἰώνιον ἀπὸ προσώπου Κυρίου;» (β'. Θεσσαλ. α'. 9.) λόγω εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ. ε'. τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως.

καὶ ἄλλο ἐν διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ὄρκου. Ὁ ἰδικὸς μου πλοῦτος ὅλος δὲν εἶναι περισσότερος ἀπὸ ἐν τριμίσιον ¹, μὲ τοῦτο δὲ ἀγοράζων δέρματα ἐργάζομαι τὴν τέχνην τῶν ὑποδημάτων, καὶ ὄντινα μισθὸν πορισθῶ ἀπὸ αὐτῆν, τὸν μοιράζω εἰς δύο ἴσα μερίδια· καὶ τὸ μὲν ἐν μερίδιον τὸ πρῶτον καὶ κυριώτερον τὸ ἀφιερόνω εἰς τὸν Χριστόν, δίδων αὐτὸ εἰς τοὺς πτωχοὺς τοὺς τοῦ Χριστοῦ ἀδελφοὺς, τὸ δὲ ἄλλο ἐξοδεύω εἰς τὰ ἐδικὰ μας χρειαζόμενα. Καὶ οὕτω πάντοτε πολιτευόμενος, φαντάζομαι καθ' ἑκάστην τὸν φοβερόν Κριτὴν, ὅστις μέλει νὰ ἔλθῃ, καὶ ἐνθυμοῦμαι τὴν ἐξέτασιν, τὴν ὁποίαν θὰ κάμωσιν εἰς ἐμέ οἱ φορολόγοι δαίμονες. Ταύτην τὴν διήγησιν ἀκούσας ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐκπλαγεὶς διὰ τὴν καθαρὰν καὶ μακαρίαν ζωὴν τοῦ αἰσιδίου Ζαχαρίου (οὕτως ὠνομάζετο) ὑπερέπηγεν αὐτόν· εἶτα ἀποχαιρετήσας τὸν θαυμαστὸν ἄνδρα, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν του χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος. Καὶ ὁ μὲν Ἰωάννης ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκον, ὅπου ἐξενοδοχεῖτο καὶ εὐχαρίστει τὸν Θεὸν διὰ τὰ θαυμαστά μεγαλεῖα ὅσα εἶδεν, ὁ δὲ μακάριος Ζαχαρίας καὶ ἀληθῶς ἀνυπερέφρανος, θέλων νὰ φύγῃ τῆς ἀνθρωπίνης δόξης τὸ δόλωμα, ἀπῆκε τὸ οἶκμά του ἐκεῖνο καὶ ἔφυγεν, ἀγνωστος τελείως εἰς ὅλους γενόμενος.

¹ Ὁ ὄσιος ΛΟΓΓΙΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. ²

- » Ἐχει ἀθλητὴν Χριστὲ Λογγίνον μέγαν,
- » Ἐχει δὲ καὶ Λογγίνον ἀσκητὴν μέγαν.

¹ Ἐκ τοῦ Λατινοῦ Tremissium = τὸ τρίτον τοῦ Ρωμανοῦ μίσματος Ἄσσου, ἔξ ὧ καὶ τὸ Ἀσάριον Σ. Ε.

² Ὁ ὄσιος οὗτος Ἀγγλὸς ἀπῆκεν ἡμῖν τὸ ἀπόφθεγμα τοῦτο «Ὅσπερ ὁ νεκρὸς οὐκ αἰσθάνεται πῖνος, οὐδὲ κρίνει τινα, οὕτω καὶ ὁ ταπεινός οὐ δύναται κρίνει ἀνθρώπων, ὡς ἴσῃ αὐτὸν προσκυνῶντα τοὺς εἰδώλους (σελ. 270, τοῦ Ἰουεργετινοῦ) ὁ ἴδιος οὗτος ἠρώτησε τὸν ἀδελφὸν Λούκιον οὕτω «Θέλω ξενισθῆναι, καὶ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· Ἐάν μὴ κρατήσῃς τῆς γλώσσης σου οὐκ εἶ ξένος, ὅπου ἂν ἀπέλθῃς, καὶ ὧδε οὖν κράτησον τῆς γλώσσης σου καὶ ξένος εἶ. Ἠρώτησε καὶ δεύτερον «θελω νηστεύσαι, καὶ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, εἶπεν Ἰσαΐας ὁ προφήτης· Ἐάν κάμψῃς ὡς κρίνον τὸν τράχηλόν σου, οὐδ' οὕτως κληθήσεται νηστεία δεκτή· ἀλλὰ μᾶλλον κράτησον τῶν πονηρῶν λογισμῶν. Ἠρώτησε καὶ τρίτον «θέλω φυγεῖν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, Ἐάν μὴ πρότερον κατορθώσῃς τὴν ἀρετὴν μετὰ τῶν ἀνθρώπων, οὐδὲ κατὰ μόναν δύνασαι κατορθῶσαι (σελ. 723 τοῦ αὐτοῦ).

Ὅστις ὁ θεὸς ἐρωτηθεὶς ποῖα ἀρετὴ εἶναι μεγαλιτέρα ἀπὸ ὅλας, εἶπεν, Ὅτι καθὼς ἡ ὑπερηγανία εἶναι μεγαλιτέρα ἀπὸ ὅλας τὰς κακίας καὶ τὰ πάθη, οὕτως ἐκ τοῦ ἐναντίου ἡ ταπεινο

Μνήμη τῶν ἐν ἀγίοις Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ καὶ ΜΑΞΙΜΟΥ.

Εἰς τὸν Γεννάδιον.

» Ὁ Γεννάδιος εὖρε τὴν Ἑδέμ στέρος,

» Φανεὶς νοητὴν πρὸς παλαιστραν γεννάδας. ¹

Εἰς τὸν Μάξιμον.

» Μάξιμος ὠδίνησε καὶ τεκῶν τέκνα,

» Πράξει ἀγνάς, ἀπεινὸν ἀγνός ἐκ βίου. ²

³ Ὁ ὄσιος ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ ὁ ἐν τῇ μοιῇ τοῦ Βατοπαίδιου ἀσκήσας καὶ δοχειαρῆς αὐτῆς ὡν, ὁ ἀξιωθεὶς ἰδεῖν πῖθον κενὸν βλύζοντα ἔλαιον, διὰ θαύματος τῆς Θεοτόκου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται ³

† » Ὁ Γεννάδιος εἶδε θαυμά τι ξένον,

» Πῖθον κενὸν βλύζοντα· ἀγνός ἡ χάρις,

Ὁ ὄσιος ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀσκητικὸς ἄγρυπνος ὀφθαλμὸς μύει,

» Ἰουστίνος τὸ θαῦμα τῶν ἡσυχαστῶν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

προσόνη εἶναι μεγαλιτέρα ἀπὸ ὅλας τὰς ἀρετάς. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κύριος πρὸ παντὸς ἄλλου μακαρίζει τοὺς πτωχοὺς τῆ πνεύματι· ἦτοι τοὺς ταπεινοὺς (σελ. 270) τοῦ Ἰουεργετινοῦ.) Γράφεται δὲ περὶ τούτου καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Παραδείσῳ τῶν πατέρων, ὅτι εἶπε ταῦτα τὰ ψυχολογικὰ λόγια· « Ἡ νηστεία ταπεινῶ τὸ σῶμα, ἡ ἄγρυπνία καθαρίζει τὸν νοῦν· ἡ ἡσυχία φέρει τὸ πένθος· βαπτίζει τὸν ἀνθρώπον, καὶ ποιεῖ αὐτὸν ἀναμάρτητον.

¹ Ὁ αἰδίδιος οὗτος Γεννάδιος εἶναι ὁ πρῶτος μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκλελυθείς Πατριάρχης, ἀνὴρ μᾶλλον πεπαιδευμένος καὶ ἐνάρετος. Οὗτος πρῶτος ἐσύστησε τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριαρχικὴν σχολὴν τῆ Μεγαλήν τοῦ Γένουσι Σχολῆν καλούμενην (δρα τὰ περὶ τοῦ Πατριάρχου τούτου ἐν ἐκτάσει ἐν Χρυσολογίῳ Ἀθηνῶν· παρὰ ἄλλοι δὲ καὶ μετὰ τὴν ὑπὸ Νικοδήμου ἐν τῇ α΄, ἐκδόσει τοῦ Συναξαριστοῦ ἐσφαλμένην περὶ τούτου ὑποσημείωσιν). Σ. Ε.

² Δύο Μάξιμοι φέρονται παρὰ τῇ τρίτῳ τόμῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ Μελετίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Ἦν μὲν ἐπὶ Θεοδοῦρου Αὐσκάρεως ἐν ἔτει 4206 ὁστικὸς μοναχὸς ὢν πρότερον ἐγένετο Πατριάρχης ὑστερον, καὶ ἔζησε μόνον μῆνας ἑξί. Εἶς δὲ ἐπὶ τοῦ Μεγμέτη τοῦ β΄, ἐν ἔτει 1450, ὅστις ἦτο περιβόητος εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ ἐποίησε τὸ ταμίσιον του ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου διδάσκων ἐπ' ἐκκλησιαστικῆς πᾶσαν Κυριακῆν. Τοῦ ἐποίου ἡ φήμη ἔρθε εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως, ὅστις παρεκάλεσεν αὐτὸν καὶ ἐξήγησε τουρκιστὶ τὸ ἱερὸν τῆς πίστεως Σύμβολον· Ἠὸς δὲ εἶναι οὗτος ἀπὸ τοῦ δῶν, ἀθλον ἐστίν. (Ὁ δεύτερος οὗτος Μάξιμος ἐπατριάρχευσε τῷ 1581 καὶ δρα ἱστορ. Κόσμα τόμ. 7 σελ. 437 Σ. Ε.)

³ Ὅρα εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν ἁγιορειτῶν πατέρων.

Τῷ αὐτῷ μηνί ΙΗ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΛΑΤΩΝΟΣ.

- » Μικροῦ λαθῶν προήλθεν ἡμᾶς ὁ Πλάτων,
- » Πλάτων ἕκαστος, ὃν πλατὺ κτείνει ζῆφος.
- » Ὀγδοάτῃ δεκάτῃ τε Πλάτωνα ἄορ κατέπερνε.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τῆν γῶραν τῶν Γαλατῶν ἐκ τῆς πόλεως Ἀγκύρας, ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀντιόχου ἰσως τοῦ ἑορταζομένου κατὰ τὴν κδ΄, τοῦ Δεκεμβρίου, ἐν ἔτει σγς' (296· ἐπειδὴ δὲ ὠμολόγει παρηρησίᾳ τὸν Χριστὸν ἔμπροσθεν εἰς ὄλους, ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀγριππῖνον, καὶ δέρεται ἀπὸ δέκα στρατιώται· ἔπειτα ἀπλόνεται ἐπάνω εἰς κρεββάτιον χαλκοῦν πυρωμένον, καὶ βραβδίζεται, καὶ μετὰ σφαίρας σιδηρᾶς πυρωμένας καίεται εἰς τὰς μασχάλας καὶ εἰς τὰς πλευράς. Ἔπειτα ἐκοψάν τὸ δέσμημα του εἰς λωρία καὶ ἐξέβαλαν αὐτὸ ἀνωθεν ἀπὸ τῆν ῥάχην· μετὰ ταῦτα ἐξέσχιταν τὰς σάρκας καὶ τὰς παρεΐας του τόσον πολλὰ, ὥστε ἠλλοιώθη τελείως τὸ πρόσωπόν του καὶ δὲν ἐγνωρίζετο. Τελευταῖον δὲ ἀπεκεράλισαν αὐτόν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ αἰδίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· τὸν βίον τοῦτου ὄρα εἰς τὸν ἀπλοῦν Ἑρραῖμ, τὸν ὁποῖον βίον συνέγραψεν ἑλληνοιστὶ Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐ ξένα Γαλατῶν τὰ παρόντα.» Σώζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΡΩΜΑΝΟΥ.

- » Τὸ κρετερότερον Ῥωμανοῦ πᾶς θαυμάσει,
- » Σὺν χαρμονῇ γὰρ πνευμονῶν ἑκατέρει.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τγ' (303), διὰ δὲ τὸν ζῆλον ὃν εἶχεν ὑπὲρ τῆς Χριστοῦ πίστεως, ὅτε Ἀσκληπιάδης ὁ ἑπαρχος ἤθελε νὰ ἐμβῆ ἐντὸς τοῦ ναοῦ τῶν εἰδώλων, ὑπῆγεν ὁ ἅγιος καὶ τὸν ἐπίασε λέγων αὐτῷ, τὰ εἰδῶλα δὲν εἶναι θεοί. Διὰ τοῦτο λοιπὸν δέρεται εἰς τὸ στόμα καὶ κρεμασθεὶς κατεξέσχισθη· ἔπειτα ζητεῖ ὁ ἅγιος καὶ σέρουσι παιδίον μικρὸν, εἰς ἔλεγχον περισσότερον τοῦ ἐπάρχου· τὸ δὲ παιδίον ἐρωτηθὲν ἀπὸ τὸν ἑπαρχον εἰς ποῖον θεὸν πιστεύει, ἀπεκρίθη ὅτι εἰς τὸν Θεὸν τῶν Χριστιανῶν. ¹ Ὁ-

¹ Σημειώσατε περὶ τοῦ μάρτυρα τοῦτον Ῥωμανοῦ λόγον ἐν ἑκαστῶν πνευματικῶν δὲ μήτις Χριστοστόμους· οὗ ἡ ἀρχὴ Παλαιστίνην καὶ σύμακτον ἀδριανὸν χαρακτηρίζεται, καὶ πέρας ἄλλοιολογίας ἐπιστήμης (σώζεται ἐν τῇ Ε΄, τόμῳ τῆς ἐν Ἑτόμῳ

θεν δέρεται τὸ παιδίον, παρεστῶσης ἐκεῖ καὶ τῆς μητρὸς του· δερόμενον δὲ ἐδίψησε καὶ ἐζήτησε νερόν, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ, εὐσεβῆς οὖσα καὶ θεοφιλῆς, μὴ πίης, ὦ τέκνον μου, εἶπε, μὴ πίης ἀπὸ τοῦτο τοῦ φθαρτὸν καὶ πρόσκαιρον νερόν· ἀλλ' ὑπόμεινον διὰ νὰ ὑπάγῃς νὰ πίης ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ζωντανόν καὶ ἀθάνατον νερόν τῆς μακαριότητος. Ἐπειδὴ δὲ τὸ νήπιον ἤλεγχε τὸν τύραννον, ἐδάρη καὶ δευτέραν φορὰν, καὶ ἔπειτα ἀπεκεράλισθη διὰ τοῦ ζήφους, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸ μακάριον τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Τοῦ δὲ ἁγίου Ῥωμανοῦ ἐκοψάν τῆν γλῶσσαν, καὶ μετὰ τὸ κόψιμον αὐτῆς πάλιν ἐλάλει παραδόξως, εὐχαριστῶν τὸν Θεόν. Ἐπειδὴ δὲ ἠκούσθη τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα εἰς τὸν βασιλέα Μαξιμιανόν, διὰ τοῦτο κατὰ προσταγὴν αὐτοῦ, ἐπνιξαν τὸν μάρτυρα μέσα εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἐλύτρωσαν αὐτόν ἀπὸ τῆν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν. Καὶ οὕτω ὁ ἅγιος ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὸ ἅγιον ΝΗΠΙΟΝ ἐρωτηθὲν παρὰ τοῦ ἐπάρχου ποῖον Θεὸν σέβεται, καὶ ἀποκρίθη ὅτι τὸν Χριστόν, εἶρει τελειοῦται.

- » Κόλπου· Ἀβραάμ Νήπιον λαχὸν ζῆρει,
- » Τοῖς βελθεῖν σῦνεδρον ὠφθη νηπίοις.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΡΩΜΑΝΟΥ τοῦ ἐκ Παλαιστίνης.

- » Ῥωμαλέος ἦν Ῥωμανὸς πρὸς βασιάνους,
- » Ῥώμη κρεταυθεὶς παντοδυναμίου Λόγου.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τῆν Παλαιστίνην καὶ ἦτο διάκονος τῆς ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης ἐκκλησίας· ἑμαρτύρησε δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν πόλει Ἀντιοχείᾳ, ἐν ἔτει σπ' (288), οὗτος λοιπὸν ὁ αἰδίδιμος παρὰ Ὀάρρυνεν εἰς τὸ μαρτύριον μετὰ τῆν διδασκαλίαν του τοὺς Χριστιανούς ἐκείνους οἵτινες, φοβούμενοι τὰ βέβηλα, δὲν ὠμολόγουν τὸν Χριστόν. Διὰ τοῦτο καὶ αὐτόκλητος ὑπῆγε καὶ παρεστάθη εἰς τὸν κριτὴν, ὁμολογῶν τὸν Χριστόν Θεόν ἀληθινόν· καὶ παρευθὺς κατεδικάσθη νὰ ῥιφθῆ εἰς τὴν σφωτιαν· ὁ δὲ Διοκλητιανὸς τοῦτο μα-

ἐδόξεως) Περὶ δὲ τοῦ παιδίου ταῦτα γράφει· «Ὡς γὰρ εἶδεν (ὁ μάρτυς) τὸν δικαστὴν πρὸς τῆν τῶν δικιμόνων σπουδὴν αὐτὸν ἐκκαλοῦμενον, αἰτεῖ βρέφος ἐξ ἀγορᾶς ἀγθῆναι, ὡς ἐκεῖνο τῶν ζητουμένων παρὰ τοῦ δικαστοῦ κριτὴν ποιησόμενος. Καὶ προσαχθὲν τῷ βρέφει, τὴν περὶ τῶν προκειμένων προσήγειν ἐρώτησιν. Τὸ δὲ ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ ταχέως ἀπερήνατο ψῆφον κατ.

θῶν, εἰς μὲν τὴν φωτιάν δὲν ἀφῆκε νὰ τὸν ρίψωσιν ἐπρόσταξε δὲ νὰ κόψωσι τὴν γλῶσσαν του· ἀλλ' ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς, ἂν καὶ ἐστερήθη τὴν γλῶσσαν του, δυνατώτερα ὁμως καὶ καθαρώτερα ἐλάλει, κηρύττων παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Μετὰ ταῦτα βάλλουσιν αὐτὸν μέσα εἰς φυλακὴν, καὶ τεντόνουσι τοὺς πόδας αὐτοῦ εἰς πέντε κεντήματα.¹ Ἐπειτα περάσαντες σχοινίον εἰς τὸν λαιμόν του, ἀπέπνιξαν αὐτόν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ἐκ Κυρίου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΖΑΚΧΑΙΟΣ διάκονος τῆς ἐν Γαδερίοις ἐκκλησίας,² καὶ ΑΛΦΑΙΟΣ ξίφει τε. λειοῦνται.

Εἰς τὸν Ζακχαῖον.

- » Ζακχαῖος ἐκχεῖ πλοῦτον ὁ πρὶν ἡμίση,
» Ὁ νῦν δὲν Σῶτερ ἀίμα χεῖ πᾶν ἐν ξίφους.

Εἰς τὸν Ἀλφαῖον.

- » Ἀλφαῖε καρτέρησον εἰ τέμνη κάραν,
» Καὶ κλῆρον ἐξεῖς τὴν ἄτμητον Τριάδα.

Οὗτος ὁ μακάριος Ζακχαῖος ἤχθη ἔμπροσθεν τοῦ κριτηρίου τῶν εἰδωλολατρῶν, ἔχων εἰς τὸν τράχηλον ἄλυσον σιδηρᾶν καὶ βαρεῖαν· καὶ ἐρωτηθεὶς ἀπὸ τὸν κριτὴν, ὠμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Ὅθεν βασανίζεται μὲ δεινὰς καὶ ἀπανθρώπους τιμωρίας· ἔπειτα δεθεὶς, ρί-

¹ Τὰ κεντήματα ταῦτα νομίζοι ὅτι εἶναι αἱ ὅσαι αἵτινες εὐρίσκονται εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον, αἱ ὅπουαι ἄλλαι μὲν εἶναι πλησιέστερον καὶ ἄλλαι μακρότερον, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ὀλιγοστεύει ἡ ἀδύναμις τὸ σφίγγειν τῶν ποδῶν. Τοῦτο λοιπὸν δηλοῦται ἐδῶ, ὅτι τόσον ἐτένωσαν τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, ὥστε ἔφθασαν εἰς τὰς πέντε τρύπας τοῦ ξύλου· ἤτοι ἐσφίγγθησαν μὲ ὑπερβολήν. Εἰς τὴν κορυφὴν δὲ τοῦ μεγαλομάρτυρος τούτου Ῥωμανοῦ ἐγκώμιον ἐπιέξεν ὁ ῥητορικὸς τοῦ Χρυσορρήμονος κάλαμος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν μαρτύρων μνήμη, καὶ πάλιν πανήγυρις καὶ ἐρρῆ πνευματικὴ (σύζεται ἐν τῷ ε', τόμῳ) τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως) πλατύνει δὲ μάλιστα ὁ χρυσὸς ῥήτωρ τὸ θαῦμα ὅπερ ἠκολούθησεν εἰς τὸν μάρτυρα, τὸ νὰ λαλῆ καθὰ γλῶσσης».

² Γάδειρα εἶναι νῆσος σμικρὰ τῆς Ἰσπανίας εὐρισκομένη ἐν τῷ Ὠκεανῷ, τόσον πλησίον τῆς στερεᾶς, ὥστε δυνατόν ἐστὶ νὰ συνάπτεται μὲ αὐτὴν διὰ γεφυράς. Ταύτην τὴν νῆσον εἶχον οἱ παλαιοὶ ὄρον τοῦ ἐγνωμένου κόσμου. Γάδειρα δὲ κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Ἑλλήνων θὰ εἴπῃ γῆς δεῖρά· ἤτοι λαιμὸς ἢ τράχηλος. (βρὰ τὸν Μελέτιον σελ. 54 τῆς Γεωγραφίας.) Ἐν τῷ συναξαριστῇ ὁμοίως τῆς τοῦ Διονυσίου μονῆς γράφεται, τῆς ἐν Γαδάρει· Ἐκκλησίας· εὐρίσκοντο δὲ εἰς τὴν Παλαιστίνην τὰ Γάδαρα.

πτεται εἰς τὴν φυλακὴν καὶ βάλλονται οἱ πόδες του εἰς τὰς ὀπὰς τοῦ βασανιστικοῦ ξύλου, καὶ οὕτω τεντωμένος ὢν, ὑπομένει ἀνδρείως τέσσαρα ἡμερονύκτια. Ὑστερον δὲ ἀπὸ αὐτὸν παρεστάθη εἰς τὸ κριτήριον ὁ ἅγιος Ἀλφαῖος, ὅστις ἦτον ἔμπλεως πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀφ' οὗ κατεξεσχίσθη μὲ δαρμούς εἰς ὅλον τὸ σῶμα καὶ κατεκάθη εἰς τὰς πλευράς, ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν διὰ νὰ πάθῃ ἐκεῖ, ὅσας τιμωρίας ἔπαθε καὶ ὁ συναγωνιστὴς του ἅγιος Ζακχαῖος· διότι ἐτεντώθη καὶ αὐτὸς ἐν ἡμερονύκτιον εἰς τὸ βασανιστικὸν ξύλον, καὶ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἀπεκαφαλίσθησαν καὶ οἱ δύο διὰ τοῦ ξίφους. Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΑΒΔΙΟΥ.

- » Ἐρρησεν ἄντι μέλλον Ἀβδίου πάλιν,
» Εἰ μὴ τελευτὴν εἶχεν αἰδεῖσθαι τάχα.
» Ἐννεακαιδεκάτῃ βίον Ἀβδίου ἐξεπέρησεν.

Οὗτος ἐρμηνεύεται εἰς τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν, δοῦλος Κυρίου ἡ ἐξομολογούμενος· κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Συγχέμ ἐκ τοῦ ἀγροῦ Βαθαγραμ, ὢν πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως χρόνους ὦ' (800)· ἐδόουλεν δὲ πρότερον οὗτος εἰς τὸν βασιλεῖα τῆς Σαμαρείας Ἀγαάβ καὶ ἔπειτα εἰς τὸν βασιλεῖα Ὀχοζιαν, ὅτε ἀπέστειλεν Ὀχοζίας πρὸς τὸν ἐνδοξον καὶ μέγαν προφήτην Ἠλίαν τοὺς δύο πεντηκοντάρχους, διὰ νὰ εἴπωσιν εἰς αὐτόν νὰ καταβῆ ἀπὸ τὸ βουνὸν καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν βασιλεῖα, οἵτινες διὰ προσευχῆς τοῦ προφήτου κατεκάθησαν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἑκατὸν ἀνθρώπους των, ἐπειδὴ καὶ ἔπεσε πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ κατέκαυσεν αὐτούς. Τρίτον δὲ πεντηκόνταρχον ἀπέστειλε τοῦτον τὸν προφήτην Ἀβδίου ὁ ἴδιος Ὀχοζίας, διὰ νὰ προσκαλέσῃ τὸν Ἠλίαν καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν βασιλεῖα· τὸν ὁποῖον τοῦτον Ἀβδίου λυπηθεὶς ὁ Ἠλίας δὲν ἐκατέκαυσεν, ἐπειδὴ καὶ ὑπῆγε μετὰ ταπεινώσεως πρὸς αὐτόν, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας του παρεκάλεσεν αὐτόν νὰ μὴ τὸν κατακούσῃ, ἀλλὰ νὰ καταβῆ καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν βασιλεῖα, ὁ καὶ ἐποίησεν ὁ τοῦ Θεοῦ προφήτης, καθὼς τοῦτο ἀναφέρεται ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ τῆς τετάρτης τῶν Βασιλειῶν. Ἐκτοτε δὲ παραιτήσας τὸν βασιλεῖα καὶ τὴν

δούλευσιν αὐτοῦ ἠκολούθει· τὸν Ἡλίαν καὶ ὑπῆρτε αὐτόν· γενόμενος δὲ μαθητῆς του ἐπροφήτευσε πολλὰ, ὕστερον δὲ ἀποθανὼν, ἐτάφη εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων του. ¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΒΑΡΛΑΑΜ.

» Σὺν λιθωνητῷ Βαλαάμ τὸ πῦρ φέρων,
» Εὐσμον ὠφθης λιθωνητὸν Κυρίῳ.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Βαλαάμ ἦτον ἀπὸ τῆν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας· γέρον δὲ ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἐπαρστάθη εἰς τὸν ἀρχοντα τῆς Ἀντιοχείας, ἐπειδὴ ὠμολόγει τὸν Χριστόν, καὶ μὴ καταπεισθεὶς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα ἐδάρη μὲ βούνευρα· ἔπειτα ἐξερρίζωσαν τοὺς δυνάμεις του. Προσφερθεὶς δὲ εἰς ἕνα βωμὸν τῶν εἰδῶλων, ἐπροστάθη νὰ ἀπλώσῃ βιαίως τὴν δεξιάν χεῖρα ἐπ' αὐτῆς δὲ ἐβαλον ἀνθρακας ἀναμμένους καὶ θυμίαμα, διότι ἐνόμισεν ὁ ἀρχων, ὅτι ἂν δὲν ὑπομείνῃ, ἀλλὰ ῥίψῃ τοὺς ἀνθρακας μὲ τὸ λιβάνιον ἐπάνω εἰς τὸν βωμὸν τῶν εἰδῶλων, μὲ τοῦτο θέλει φανῆ ὅτι ἐπρόσφερε θυσίαν εἰς τὰ εἰδῶλα. Ὅθεν ὁ τοῦ

Χριστοῦ ἀθλητῆς μὲ ἀνδρίαν μεγάλην ἴστατο ἀτρεπτος καὶ ἀκλόνητος, χωρὶς νὰ κινήσῃ τὴν δεξιάν του χεῖρα, ἡ ὁποία ἀληθῶς ἐφάνη δυνατωτέρα ἀπὸ τὸ χάλκωμα καὶ ἀπὸ τὸν σίδηρον· ἔως οὗ ἡ φωτία καταφαγοῦσα τὴν σάρκα τῆς χειρὸς καὶ τρυπήσασα αὐτὴν, ἔπεσε μόνη κατὰ γῆς, διότι ἐπροτίμησεν ὁ γενναῖος τῆς ἀληθείας ἀγωνιστῆς μὲ ἀνδρεῖον καὶ στερεὸν φρόνημα, ὅτι κάλλιον νὰ κατακαῆ ἡ χεῖρ του, παρὰ νὰ σαλεύσῃ αὐτὴν ὀλοτελῶς, καὶ ἐκ τούτου νὰ φανῆ εἰς τοὺς ἀπίστους ὅτι ἐπρόσφερε λιβάνιον καὶ θυσίαν εἰς τοὺς δαίμονας. Ὅθεν ἐν τῇ βασάνῳ ταύτῃ παραδίδει τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τοῦτόν τὸν γενναῖον ἀθλητὴν ἐτίμησαν μὲ ῥητορικά ἐγκώμια καὶ ὁ μέγας Βασιλεὺς, οὗ ἡ ἀρχή. « Πρῶτερον μὲν τῶν ἁγίων οἱ θάνατοι » καὶ ὁ θεῖος Ληυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχή. « Συνεκάλεσεν ἡμᾶς εἰς τὴν ἱεράν ταύτην ἑορτήν. Τὰ ὁποῖα σώζονται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΖΗ τοῦ θαυματουργοῦ.

» Διψηκτικὴ τις ὡς ἔλαφος εἰς ὕδωρ,
» Ἄζης ὁ μαρτυς ἔτρεχε πρὸς τὸ ξίφος.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπθ' (289), καταγόμενος ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Ἰσαυρῶν, στρατιώτης κατὰ τὸ ἐπιτήδευμα· ἀφῆσάς δὲ τὴν στρατιωτικὴν ζωὴν, διέτριβεν εἰς τὰς ἐρήμους, εἰς τὰς ὁποίας εὐρισκόμενος, ἐποίησε πολλὰς ἰατρείας καὶ θαύματα. Ἀπὸ δὲ τινὰς κυνηγούς φανερωθεὶς παρεστάθη εἰς τὸν Διοκλήτιανόν, καὶ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογήσας, παρεδόθη εἰς τὸν ἑπαρχον Ἀκυλῖνον ὁμοῦ μὲ τοὺς ἑκατὸν πεντήκοντα στρατιώτας, οἵτινες ἀποσταλέντες διὰ νὰ συλλάβωσι τὸν ἅγιον, ἐπίστευσαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν Χριστόν, ἐπειδὴ ὁ ἅγιος ἐθαυματούργησε κατ' ὁδόν· ἐνῶ δὲ ἡλαδὴ οἱ στρατιῶται ἦσαν διψασμένοι, ἐξήγαγεν ὕδωρ καὶ τοὺς ἐπότισεν. Ὁ ἑπαρχος λοιπὸν λαθῶν τοὺς ἁγίους εἰς τὰς χεῖράς του, ὑπῆγεν εἰς ἕνα τόπον, καὶ ἐπαίδευσεν τὸν ἅγιον Ἄζην μὲ πολλὰς πληγὰς καὶ τιμωρίας, διὰ νὰ ἰδῶσι ὄθην οἱ ἐπίλοιποι· καὶ νὰ φοβηθῶσιν· ἔπειτα ἐκρέμασεν αὐτόν εἰς ἕνα τροχόν καὶ ὑποκάτω ἤγαψε πυράν· ἐπειδὴ δὲ ἡ φλόξ ἐσθυσεν καὶ ὁ ἅγιος ἔμεινεν ἀβλαβής, διὰ τοῦτο ἡ γυνὴ τοῦ ἑπαρχου καὶ ἡ θυγάτηρ του ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν. Τότε ὁ ἑπαρχος ἐπρόσταξε πρῶτος.

¹ Περὶ τοῦ Ἀβδίου τούτου ἀναφέρει καὶ τὰ αὐτὰ ἡγήθεια Γραφή «Κύριος ἐκάλεσεν Ἀγαθὸν τὸν Ἀβδίον τὸν οἰκονόμον, καὶ Ἀβδίον ἦν φοβούμενος τὸν Κύριον σφόδρα. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πότειν τὴν Ἰεζάβελ τοὺς προφήτας Κυρίου, καὶ ἔλαθεν Ἀβδίον ἑκατὸν ἄνδρας προφήτας, καὶ κτέκευθεν αὐτοὺς κατὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίῳ, καὶ διέτρεφεν αὐτοὺς ἐν ἄστει καὶ ὕδατι γ'. Βασιλ. ιθ'. β) Ὁ μὲν οὖν ἅγιος Ἐπιφάνιος καὶ ὁ Ἱεροσολύμων Ἰωάννης ὑπέλαβον, ὅτι οὗτος ἦτον ὁ τρίτος πεντηκόνταρχος τῶν μετὰ τὸν Ἀγαθὸν Ὀλοζίου. Ἀπαρέσκειται δὲ εἰς τὴν γνώμην ταύτην Ἀλεξάνδρος ὁ Μασσαροκόρατος εἰς τὰ Ἰουδαϊκά (σελ. σκε') λέγων, ὅτι ἡ ἀξία τοῦ οἰκονόμου τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ Ἀβδίον εἰς τὸν Ἀγαθὸν ἦτον ἀνωτέρα ἀπὸ τὴν τοῦ πεντηκόνταρχου. Ὅθεν αὐτοὺς νομίζει ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀγαθοῦ δὲν ἔβηεν πεντηκόνταρχος ὁ Ἀβδίον, ἀλλὰ χάριεν εἰπὼν τῇ βασίλει ἁλῆ, ἀνεχώρησε καὶ ἐσκόλαξε σπουδαιότερον εἰς τὴν προφητικὴν ζωὴν· ὅθεν καὶ προσητικῶν λόγων συνέγραψεν, ὅ ὁποῖος συναριθμεῖται μετὰ τῶν βιβλίων τῶν προφητῶν ἐν τῇ παλαιᾷ Γραφῇ. Σημειώσαι δὲ τὸν προφήτην ταῦτον Ἀβδίον, ὠδεδείξαν ὁ Ἰωσηφός ὀνομαζέται. Λέγει δὲ καὶ ὁ Κλήμης ὁ Κωνσταντινός ἐν τῇ ἀνακρουσῇ, ὅτι ἡ τοῦ Ἀβδίου προφητεία σωτηρίας οὐσα δὲν διακρίθεται εἰς κεφάλαια. Καὶ ὅτι ὁ Ἀβδίον ἔκμασεν εὐθύς μετὰ τὸν Ἀγίον καὶ ἐγράψεν τὴν προφητείαν του ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀγαθῆ. Καὶ ὅτι κί ἀπειλαὶ αὐτοῦ, αἵτινες ἐπληρώθησαν ὅταν ὁ Ναβουχοδονόσος ὑπέταξε πᾶσαν τὴν κατὰ τὴν Συρίαν, ἀποτέλλει εὐρισκόνται ἐν τῷ μθ'. κισακλίῳ τοῦ Ἱερουμίου, ταῦτο δὲ δείκνυσιν, ὅτι εἶχεν αὐτὰς ὁ Ἱερουμίας πρὸ οὐραλῶν ὅτε ἐγράφη τὸ κεφάλαιον ἐκείνου.

μὲν νὰ ἀποκεφαλισθῶσιν οἱ ἑκατὸν πεντήκοντα στρατιῶται· καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ θυγάτηρ του· ὕστερον δὲ νὰ δείρωσι τὸν ἅγιον δυνατὰ καὶ νὰ ἀποκεφαλίσωσι καὶ αὐτόν. Καὶ οὕτως οἱ μακάριοι τοῦ Χριστοῦ ἀθληταὶ ἔλαβον πάντες τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Οἱ ἅγιοι ἑκατὸν πεντήκοντα ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ οἱ διὰ τοῦ ἁγίου Ἀζη πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ ξίφει τελειοῦνται.

- » Τετμημένως τρεῖς Χριστὲ πεντηκοντάδας,
- » Τριττῇ στεφῶν γέριαις πεντηκοντάδι.

Οἱ ἅγιοι ὁ ὧ ὁ ε κα ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ ξίφει τελειοῦνται.

- » Στρατεύομαι σοι σήμερον διὰ ξίφους »,
- » Τῷ Παμβασίλει δωδεκάς στρατοῦ λέγει.

* *Αἱ ἄρμαι ἦτε Γυνὴ καὶ Θυγάτηρ τοῦ ἐπάρχου* ξίφει τελειοῦνται.

- * » Λιποῦσα γυνὴ Ἀκυλῖνον θυγάτηρ,
- » Τὸν Χριστὸν εὖρον νυμφίον διὰ ξίφους.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΓΑΠΙΟΣ θηρίοις υπαρχθεὶς, τελειοῦται.

- » Κἄν ἐσπαράχθην Ἀγάπιος θηρίοις,
- » Τὴν πίστιν ἀσάλευτος εἰμί σοι, Λόγε.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ τοῦ ἐν Μαριδῷ τῆς Παμφυλίας.

- » Ἠλιόδωρος Χριστὸν Ἥλιον βλέπων,
- » Ἀνώτερος πέφηνε βασάνων σκότους.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ, ἡγεμονεύοντος ἐν τῇ πόλει Μαριδῷ ἐν ἔτει σοβ' (272), ὁ μακάριος οὗτος Ἡλιόδωρος εὐρισκόμενος εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν καὶ τὸν Χριστὸν μετὰ παρρησίας κηρύττων, διεβλήθη εἰς τὸν ἡγεμόνα. Παρασταθεὶς λοιπὸν εἰς αὐτόν καὶ ἀκούσας πολλὰς κολακείας, ἐπειδὴ δὲν ἐπέισθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα, κρεμάται καὶ ζέεται καὶ με λαμπάδας ἀνημμένως κατακαίεται· ἐπειδὴ δὲ ἡ δριμύτης τῶν βασάνων ἐπέρασεν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἁγίου, διὰ τοῦτο, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ βοήθει μοι, ἔλεγεν. Ὅθεν παρευθὺς ἤλθε φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν λέγουσα μὴ φοβοῦ, διότι ἐγὼ πάντοτε εἶμαι μετὰ σοῦ· ταύτην δὲ τὴν φωνὴν ἀκούσαντες οἱ κρατοῦντες τὰς λαμπάδας, πρὸς τοῦτοις δὲ βλέποντες καὶ τέσσαρας Ἀγγέλους, οἵτινες ἐμπόδιζον αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ νὰ παιδεύωσι τὸν ἅγιον, ἐπίστευσαν

εἰς τὸν Κύριον καὶ τὸν ἡγεμόνα ἤλεγεσαν καὶ κατήσχυναν. Διὰ τοῦτο βίφθεντες εἰς τὴν θάλασσαν, ἔλαβον παρὰ Κυρίου τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τότε προστάζει ὁ ἡγεμὼν νὰ κατὰ γάλικινος βουῆς καὶ ἐντὸς αὐτοῦ νὰ βληθῇ ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς· ἀλλ' ὅτε ἐτέθη εἰς αὐτόν καὶ προσηυχῆθη ὁ ἅγιος, ὡ τοῦ θαύματος! ὁ σπινθηροβολῶν βουῆς εὐθὺς ἔγεινε ψυχρὸς καὶ ὁ μάρτυς ἔψαλλεν ἀπὸ μέσα· ἀκούσας δὲ ὁ ἡγεμὼν τὸν ἅγιον ψάλλοντα, ἐξέστη, καὶ πλησιάσας καὶ γνωρίσας ὅτι τὸ πρὸ ὀλίγου ἄκρως καὲν αἰφνιδίως μετεβλήθη εἰς ἄκραν ψυχρότητα, λέγει πρὸς τὸν ἅγιον· ἀνοσία κεφαλῆ, αἱ μαγεῖαι σου καὶ αὐτὸ τὸ πῦρ ἐνίκησαν. Ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, αἱ μαγεῖαι μου εἶναι ὁ Χριστὸς μου· ὅμως δὲς μοι διορίαν τριῶν ἡμερῶν, διὰ νὰ στοχασθῶ τί πρέπει νὰ κάμω. Λαθῶν λοιπὸν διορίαν, ἐμβήκε κρυφίως εἰς τὸν ναὸν τὸν καλούμενον Πάνθεον, ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖ ἦσαν πάντα τὰ εἰδῶλα τῶν θεῶν. Ἀφοῦ δὲ προσηυχῆθη εἰς τοῦτον ὁ ἅγιος εὐθὺς ἔγεινε σεισμός, ἀπὸ δὲ τὸν σεισμόν ἐπεσαν κάτω τὰ εἰδῶλα καὶ ἐσυντρίφθησαν. Τοῦτο μαθὼν ὁ ἡγεμὼν, παρέστησε τὸν μάρτυρα εἰς τὸ κριτήριόν του, καὶ γεμίσας ἀπὸ θυμόν, ἐπρόσταξε νὰ κρεμασθῇ ὁ ἅγιος καὶ νὰ ἐμβάλωσιν εἰς τὴν κεφαλὴν του καρφία πυρωμένα. Ἐπειδὴ δὲ ἠσθάνετο τὸν δριμῦν αὐτὸν πόνον ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητῆς, ἐπεκαλέσθη ἄλιν τὸν Θεὸν εἰς βοήθειαν, καὶ διὰ τῆς ἐπικλήσεως ἐλαφρόνεται ἀπὸ τὸν ὑπερβολικὸν πόνον. Βλέπων δὲ ὁ ἡγεμὼν ὅτι ὁ ἅγιος δὲν νικάται ἀπὸ τὰς βασάνους, προστάζει νὰ ὑπάγωσιν αὐτὸν δεδεμένον με βαρείας ἀλύσεις εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀταλίων. Ἀφ' οὗ δὲ ὑπήγεν ἐκεῖ ὁ ἅγιος, πάλιν γυρίζει αὐτὸν ὀπίσω ὁ ἡγεμὼν, καὶ πάλιν αὐτὸν παριστᾷ εἰς τὸ κριτήριόν του.

Πολλὰ δὲ διαλεχθεὶς με αὐτόν διὰ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα, ἐπειδὴ εἶδεν αὐτὸν ἀμετάθετον, προστάζει νὰ βληθῶσιν εἰς τὰς τέσσαρας τρύπας τοῦ βασανιστικοῦ ξύλου αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες τοῦ μάρτυρος· ἔπειτα πυρώσας ἐν τηγάνιον μέσα εἰς αὐτὸ ἔβαλε τὸν μάρτυρα. Ὁ δὲ ἅγιος εἰς τὸ μέσον τοῦ τηγανίου ἰστάμενος προσήυχετο, καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ παρεκίνει καὶ τοὺς περιεστῶτας νὰ ἐμβῶσιν εἰς τὸ τηγάνιον πληροφορῶν αὐτοὺς, ὅτι θέλουσι μείνει ἀβλαβεῖς ἀπὸ τοῦ πυρός. Πιστεύσαντες δὲ εἰς τὰ λόγια του ἐμβήκαν πολλοὶ ἀπὸ ἐκείνους, οἵτινες ἐπειδὴ δὲν ἐβλάβησαν, καθὼς ὁ ἅγιος ἔλεγεν, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν λέγοντες, ἀληθῶς μέ-

γας εἶναι ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν. Ταῦτα δὲ ὡς εἶδεν ὁ ἡγεμὼν ἐροβήθη, μήπως οἱ πιστεύσαντες ἀρπάσωσι τὸν ἅγιον ἀπὸ τὰς χειράς του· ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ υπάγῃσι πάλιν τὸν μάρτυρα εἰς τὴν Μαγιδῶ. Οὗτος δὲ πορευόμενος προσήχητο καθ' ὁδὸν καὶ ἐψάλλε. Φθάσας δὲ εἰς τὴν πόλιν παρεστάθη πάλιν εἰς ἐρώτησιν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπέισθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδωλα, ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν Ἀέτιος νὰ κοπῇ ἡ γλῶσσα τοῦ μάρτυρος· ἐπειτα νὰ κρεμασθῇ, καὶ μετὰ ξυλίνην σπάθην νὰ δέρεται δύο ὥρας ἐλοκλήρους. Μετὰ ταῦτα ἔβαλον χαλινὸν εἰς τὸν μάρτυρα καὶ τὸν ἔσυρον ὡς ζῶον ἄλογον ἔξω τῆς πόλεως διὰ νὰ τὸν θανατώσωσιν. Ὁ δὲ ἅγιος ἐνευσε μετὰ τὴν χειρὰ του εἰς ἐκείνους, οἵτινες τὸν ἔσυρον διὰ νὰ τῷ δώσωσι καιρὸν νὰ προσευχηθῇ. Ὅθεν ἐστάθη εἰς προσευχὴν καὶ ἄφ' οὗ τὴν ἐτελείωσεν ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΝΘΙΜΟΥ, ΘΑΛΛΕΛΑΙΟΥ, ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ, ΕΥΦΗΜΙΑΣ, καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν, καὶ τοῦ ἁγίου ΠΑΓΧΑΡΙΟΥ.

† » Δέχου ἀθλητὰς πέντε Χριστέ καὶ δίδου,
» Πέντε στεφάνους, ὡς ἐπαθλα τοῖς ἄθλοις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ Λεκαπολίτου.

» Χάραξ κύκλω σου καὶ μετὰ ζωῆς τέλος,
» Ἡ ζῶσα Γρηγόριε τοῦ Θεοῦ χάρις.
» Εἰκάδι Γρηγόριος κικλήσαστο εἰς πόλον εὐρύν

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη ἀπὸ γονεῖς καλομένους Σέργιον καὶ Μαρίαν ἐν ἔτει ὠλζ' (837). ὅτε δὲ ἐγενεῖν ὀκτῶ χρόνων, ἐδόθη εἰς παιδείαν τῶν ἱερῶν γραμμάτων. Ἄμα δὲ ἤρρισε νὰ ἐκβάλλῃ γένεια καὶ μυστάκια, ἠτοιμάζετο ἀπὸ τοὺς γονεῖς του νὰ λάβῃ γυναῖκα διὰ γάμου· ὁ δὲ ἅγιος φεύγων κρυφίως, καὶ μάλιστα διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων, ἐπεριπάτει ἀπὸ τόπον εἰς τόπον καταπαζόμενος τοὺς ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκόνων μαρτυροῦντας, καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν θησαυρίζων εἰς ἑαυτόν. Εἶτα καθυποβάλλων ἑαυτὸν εἰς ἄκραν ἐγκράτειαν καὶ σκληραγωγίαν, ἐπάλασε μετὰ πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ μάλιστα με-

τοὺς ἐκ τῶν δαιμόνων προερχομένους, ὅθεν καὶ ἐφάνη μέγας θαυματουργός.

Οὗτος ὑπῆγε καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὸ Βυζάντιον, ἐπιθυμίαν ἔχων νὰ ὁμολογήσῃ διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας. Ἀπ' ἐκεῖ δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην καὶ περιπατήσας ὅλην τὴν Δύσιν, ἐξέπληξε πολλοὺς μετὰ τὰ σημεῖα καὶ θαύματα ὅσα ἐτέλει. Ἀπὸ τὴν Δύσιν δὲ ἐγύρισε πάλιν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Ὀλύμπου· ἐκεῖ δὲ ἀναβὰς καὶ κατὰ πολλὰ ξηρανθεὶς ὑδρωπικίασεν, ὥστε ἀπὸ μόνῃν τὴν φωνὴν ἐγνωρίζετο εἰς ἐκείνους ὅσοι τὸν ᾔξευραν. Ὅθεν κατέβη ἀπὸ τὸ βουνὸν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγε πάλιν εἰς τὸ Βυζάντιον καὶ εὖρε κλεισμένον εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας Συμεῶν τὸν ὁμολογητὴν καὶ θεοφόρον προσκυνήσας δὲ αὐτὸν πολλὰ τὸν παρεκάλεσεν, ἵνα εὐχεται ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἐκεῖ δὲ εὕρισκόμενος ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη, πολλὰς καὶ διαφόρους ἀσθενείας διώξας ἀπὸ τοὺς πάσχοντας. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον).¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ΠΡΟΚΛΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, δε ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ μακαρίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

» Ἐχει Πρόκλιε σὲ ἡ Οὐράνιος νύσσα,
» Καὶ σὲ ἔνδον χαίροντα σὺν χρυσιλόγῳ.

† Οὗτος ὁ ἐν ἀγίοις πατὴρ ἡμῶν Πρόκλος ἤμαζε κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υἴ' (408)· ἐπειδὴ δὲ ἦτον εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Κυζίκου ἀπὸ τὸν ἅγιον Σισίνιον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως.² Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Κυζίκον δὲν ἐγενε δεκτὸς ἀπὸ τοὺς κληρικούς τῆς ἐπαρχίας του, διότι εἶχον χειροτονήσει ἕτερον, Δαλμάταν ὀνόματι· ὅθεν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν μένων χωρὶς ἐπαρχίαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Μαξιμιανός, ὁ ἐορταζόμενος κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Ἀπριλίου, ἐνῶ ἀκόμη εὕρισκετο τὸ λείψανόν του εἰς τὸ ἱερατεῖον τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, προχειρίζεται οὗτος πατριάρχης

¹ Συνέγραψε δὲ τοῦτον ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ἄπαν μὲν τῶν πάντων οὐδέν». (σώζεται ἐν τῇ Ἀκύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

² Οὗτος ἐορτάζεται κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸν θρόνον κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοῦ Σωτηρίου πάθους τοῦ Κυρίου ἤτοι κατὰ τὴν μεγάλην πέμπτην. Καλῶς δὲ πολιτευσάμενος καὶ πατριαρχεύσας ὄδωκα χρόνους καὶ μῆνας τρεῖς¹, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.²

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΑΣΙΟΣ ὁ ἐν ΔΟΡΟΣΤΟΛΩ³ ζῆγει τελειοῖται.

- » Ἐμελλε καὶ Δάσιος ἀθλήσας ζῆγει,
- » Ἀθλητικὸν στέφανον εὑρεῖν ἐκ ζήφους.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγῆ (298) εὐρισκόμενος ἐν τῇ πόλει Δοροστόλῳ, ἣ ὁποία κεῖται πλησίον τοῦ ποταμοῦ Ἰστρου, ἤτοι τοῦ Δουνάβεως. Εἰς ταύτην δὲ τὴν πόλιν ἦτο συνήθεια νὰ ἐπιτελῶσιν οἱ Ἕλληνες κατ' ἔτος ἑορτὴν εἰς τὸν θεὸν αὐτῶν Κρόνον. Πρὸ τριάκοντα δὲ ἡμερῶν τῆς μιαιῶς ἑορτῆς ταύτης διέλεγον ἕνα στρατιώτην νέον καὶ ὠραῖον κατὰ τὴν ὄψιν καὶ ἡτοιμαζόν αὐτὸν εἰς θυσίαν· ἐνδύοντες δὲ αὐτὸν φορέματα βασιλικά, τὸν παρεκίνουν νὰ κάμνη πρῶτον πᾶσαν ἐπιθυμίαν, καὶ ἔπειτα τὸν ἔσφαζον ἐπάνω εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Κρόνου. Ἐπειδὴ δὲ ἦλθεν ὁ κληρὸς νὰ θυσιασθῆ καὶ ὁ στρατιώτης οὗτος Δάσιος, οἱ συστρατιῶταί του περιτριγυρίσαντες αὐτὸν, τὸν ἐβίαζον νὰ πληρώσῃ πᾶσάν του ἐπιθυμίαν. Ὁ δὲ Δάσιος ἐσυλλογίσθη ἕνα φρόνιμον καὶ καλὸν συλλογισμὸν καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: Ἐπειδὴ μέλλω νὰ ἀποθάνω, καλλίτερον εἶναι εἰς ἐμὲ ν' ἀποθάνω διὰ τὸν Χριστὸν ὡς χριστιανός· ὅθεν παρασταθεὶς εἰς τὸ κριτήριον τοῦ ἀρχοντος, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν. Τοῦτο δὲ μαθόντες ὁ Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανός, παρέστησαν ἔμπροσθέν των τὸν ἅγιον, καὶ ἐπειδὴ παρρησίᾳ ἐκήρυξε τὴν εὐσέβειαν, ἐτιμωρήθη ἀπὸ αὐτοὺς πολλὰ, καὶ τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθη διὰ ζήφους. Καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

¹ Κατὰ δὲ τὸν Μελέτιον ἑνδεκα χρόνους οὗτος ἐπατριάρχευσεν.

² Ἐπατριάρχευσεν μέχρι τοῦ 416 ἢ 417. Σ. Ε.

³ Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαρικῇ Ῥόδουστὸλῳ γράζεται οὐκ ὀρθῶς, διότι Δοροστόλον πρέπει νὰ γράζεται, καθὼς τὰ Δοροστόλον, ἣ καὶ Δοροστόρον εἶναι ἡ Δρόστρα, καθὼς θέλουσι τινες, ἣ τὸ Δοροστόλον ἦτον πόλις ποτὲ μὲν θρόνον ἐπισκόπου ἐγγὺς τῆς Δρόστρας. Αὐτὸ δὲ τώρα εἶναι κώμη καὶ κοινῶς καλεῖται Δορόστο. Ὁρα τὸν Μελέτιον σελ. 415 τῆς Γεωγραφίας.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΝΙΡΣΑ ἐπισκόπου, καὶ ΙΩΣΗΦ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπισκόπου, καὶ ἑτέρων ζῆγει τελειωθέντων ἐν Περούδι.

- » Θνήσκουσιν ἅμω Νιρσᾶς Ἰωσήφ ἅμα,
- » Φόνω μαχαίρας, ὡς ἀπόστολος λέγει.

Ἀπὸ τούτους τοὺς ἁγίους ὁ μὲν Νιρσᾶς ἦτον ἐπίσκοπος, γέρων κατὰ τὴν ἡλικίαν ἕως χρόνων ὀγδοήκοντα, ὁ δὲ Ἰωσήφ καὶ αὐτὸς ἦτο μὲ τὴν αὐτὴν ἀξίαν τιμημένος ἦτο ὀηλαδὴ ἐπίσκοπος, ὀγδοηκονταενέα χρόνων γέρων. Μαζὶ δὲ μὲ τοὺς δύο αὐτοὺς ἦσαν καὶ ἄλλοι ἐπίσκοποι καὶ ἱερεῖς καὶ λαϊκοί· ὁμοίως καὶ γυναῖκες παρθένοι καὶ ἀσκήτρια. Οὗτοι λοιπὸν βαστανισθέντες ἀπὸ τοὺς Πέρσας μὲ διαφόρους τιμωρίας, καὶ τὴν πίστιν μὴ ἀρνηθέντες, ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΙΣΑΚΙΟΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ καὶ ΣΑΒΩΡΙΟΣ, λιθοβοληθέντες τελειοῦνται.

- » Σὺν Ἰωάννῃ καὶ Σαβωρίῳ λίθοις,
- » Ἰσάκιον κτείνουσιν οἰκίται λίθων.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΓΕΙΘΑΖΕΤ καὶ ἕτεροι τρεῖς λόγχοις τρωθέντες, τελειοῦνται.

- » Τὸν Γεῖθαζετ καὶ συνάθλους τρεῖς ἅμα,
- » Λόγχοις κατακτείνουσιν ἐχθροὶ Τριᾶδος.

Αἱ ἅγιοι παρθένοι ΘΕΚΛΑ, ΒΑΟΥΘΑ καὶ ΔΕΝΑΧΙΣ ζῆγει τελειοῦνται.

- » Θεκλαν, Βαουθάν, Δεναχίδα παρθένοις,
- » Ἄθλος ζήφους εἰδείξεν ἄθλοπαρθένοις,

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, ΘΕΣΠΗΣΙΟΥ καὶ ΑΝΑΤΟΛΙΟΥ.

- » Κάρας τριῶν τέμνουσι νεκρῶν οἱ πλάνοι,
- » Οὐδ' εἰς νεκροῦς δεικνύντες οἰκτον, ὦ πλάνης!

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τ' (300), πατρίδα μὲν ἔχοντες τὴν ἐπαρχίαν τῶν Γαλατῶν ἤτοι τὴν Γαλλογαρδικίαν καλουμένην καὶ τουρκιστὶ λεγομένην Γελάς, πόλιν δὲ τὴν Γάγγραν, (τὴν τουρκιστὶ λεγομένην Τζάγγαρι καὶ Τζάγγρι) υἱοὶ γονέων Ἑλλήνων ὀνομαζομένων Φιλοθέου καὶ Νύσεβίας. Ἐκ τούτων δὲ ὁ μὲν πατήρ των ἦτον ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Γαλατῶν ἣ δὲ μήτηρ των ἀπὸ τὴν Νικομήδειαν. Ὁ μὲν λοιπὸν Εὐστάθιος κατεγίνετο εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων, ὁ δὲ Θεσπέσιος καὶ ὁ Ἀνατόλιος μετεχειρίζοντο τὴν τέχνην τοῦ πατρὸς των. Βεστι-

πράτης δὲ ἦτον οὗτος ἤτοι πωλητῆς φορεμάτων, διότι βέστα λατινιστὶ θὰ εἴπῃ φόρεμα. Ὁ δὲ πατὴρ των Φιλόθεος ἐρχόμενος μίαν φορὰν ἀπὸ τῆν Ἀνατολὴν εἰς τὴν Νικομήδειαν μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἀνατολίου ἐδιδάχθη τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἀπὸ τὸν συνοδοιποροῦντα μὲ αὐτοῦ Λουκιανὸν τὸν πρεσβύτερον καὶ διδάσκαλον. ¹ Ὅθεν πεισθέντες καὶ αὐτὸς καὶ ὁ υἱὸς του εἰς τὰς ἐκείνου διδασκαλίας, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ὁ δὲ Εὐστάθιος καὶ Θεσπέσιος ἀπελθόντες εἰς τὴν Νικομήδειαν, ἐντάμωσαν τὸν μακάριον ἐπίσκοπον τῆς Νικομηδείας Ἀνθιμον, ² καὶ διδαχθέντες ὑπ' αὐτοῦ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐβαπτίσθησαν καὶ αὐτοί. Ἐπειτα ὁ μὲν πατὴρ Φιλόθεος ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος, ὁ δὲ Εὐστάθιος ἐχειροτονήθη διάκονος.

Δὲν παρῆλθε δὲ πολὺς καιρὸς ἐν τῷ μεταξύ, καὶ ἀπέθανον οἱ γονεῖς τῶν ἁγίων τούτων. Ὅθεν διαβάλλοντα εἰς τὸν Μαξιμιανὸν ὅτι εἶναι χριστιανοί, καὶ δέρονται μὲ βράχλα ἤτοι μὲ τὰ ξύλα μὲ τὰ ὅποια κτυπῶσι τὰ τύμπανα ³, καὶ εἰς φυλακὴν κλείονται, εἰς τὴν ὁποίαν ἐλθὼν θεῖος Ἀγγελος, ἔλυσε τοὺς μάρτυρας ἀπὸ τὰ δεσμά, οἵτινες λυθέντες, ἔφαγον καὶ ἔπιον. Τὴν δ' ἐρχομένην ἡμέραν παρεδόθησαν εἰς τὰ θηρία, καὶ παλαίσαντες μὲ αὐτὰ ἔμειναν ἀβλαβεῖς ὅθεν λαθὼν αὐτοὺς Ἀντώνιος ὁ Κόμης καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Νίκαιαν μὲ πολλὰς τιμωρίας τοὺς ἐβασάνισεν ἐπρέμασε δηλαδὴ αὐτοὺς εἰς ξύλον καὶ μὲ σιδηρὰ ὀνύχια τόσον πολλὰ τοὺς κατεξέσχισεν ὁ ἀπάνθρωπος, ὥστε ὄλη ἡ ἐκεῖ γῆ ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ αἷμα· ἔπειτα ἔρριψεν αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακὴν. Φανεῖς δὲ πάλιν θεῖος Ἀγγελος, ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς πόνους τῶν πληγῶν καὶ τὰ σώματα αὐτῶν ἀποκατέστησεν ὑγιᾶ. Ταῦτα τὰ παράδοξα βλέπων ὁ αἰμοβόρος ἐκεῖνος, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσι τοὺς μάρτυρας· ἐρχόμενοι δὲ οἱ ἅγιοι εἰς τὸν τόπον τῆς τελειώσεως αἰφνιδίως παρέδωκαν τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου· οἱ δὲ δῆμιοι φοβηθέντες μήπως κακοποι-

ήσῃ αὐτοὺς ὁ τύραννος, διότι δὲν ἐτελείωσαν τὴν προσταγὴν του, τούτου χάριν, ἂν καὶ τὰ σώματα τῶν ἁγίων ἦσαν νεκρά, ἀπέκοψαν ὁμῶς τὰς τιμίας αὐτῶν κεφαλὰς.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΥ τοῦ ὁμολογητοῦ, ὁς καὶ Πατρικίος καὶ ἐνοῦχος ἦν ἐπὶ Θεοδώρας τῆς Ἀγούστης ἐν ἔτιι ωκθ' (829) ¹

† « Ὁ Πατρικίος Πατέρων στέργων νόμοις,

» Νῦν συντέτακται τοῖς χοροῖς τῶν πατέρων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', ἡ ἐν τῷ καῶ εἰσοδος τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.

» Ἐνδον τρέφει σὲ Γαβριὴλ ναοῦ, Κόρη,

» Ἥξει δὲ μικρὸν καὶ τὸ Χαῖρε σοὶ λέξων.

» Βῆ ἱερὸν Μαρὴν τέμενος παρὰ εἰκάδι πρώτῃ.

† Ἡ εἰς τὸν νομικὸν ναὸν τῆς κυρίας Θεοτόκου εἰσοδος ἐπροξένησεν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς ἑορτὴν θαυμαστὴν καὶ παγκόσμιον, ἐπειδὴ καὶ ἐγεινεν αὐτῇ μὲ παράδοξον τρόπον καὶ εἶναι ἐν προοίμιον τοῦ μεγίστου καὶ φρικτοῦ μυστηρίου τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου, τὸ ὅποιον διὰ μέσου τῆς Θεοτόκου ἔμελλε νὰ γένη εἰς τὸν κόσμον. Ἐλαβε δὲ τὴν ἀφορμὴν ἡ ἑορτὴ τῶν Εἰσοδίων διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτῆν· ἡ πανασίδιμος Ἄννα, ἐπειδὴ ὄλην σχεδὸν τὴν ζωὴν της ἐπέρασε στεῖρα χωρὶς νὰ γεννήσῃ παιδίον, παρεκάλει τὸν Δεσπότην τῆς φύσεως ὁμοῦ μὲ τὸν ἄνδρα της Ἰωακείμ νὰ χάριση εἰς αὐτοὺς τέκνον, καὶ ἂν ἐπιτύχωσι τοῦ ποθουμένου εὐθὺς νὰ ἀφιερῶσωσιν εἰς τὸν Θεὸν τὸ γεννηθὲν παιδίον. Καὶ λοιπὸν ἐγέννησε παραδόξως τὴν πρόξενον γενομένην τῆς σωτηρίας τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, τὴν καταλλαχὴν καὶ φιλιώσιν τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, τὴν αἰτίαν τῆς ἀναπλάσεως τοῦ πεσόντος Ἀδάμ καὶ τῆς τούτου ἐγέρσεως καὶ θεώσεως, αὐτὴν λέγω τὴν ὑπεραγίαν καὶ δεσποιναν Θεοτόκον Μαρίαν. Ὅθεν ὅτε αὐτῇ ἐγεινε τριῶν χρόνων, ἔλαβον αὐτὴν οἱ γονεῖς της καὶ ἐπρόσφερον κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν εἰς

¹ Οὗτος φαίνεται ὅτι ἦτον ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Λουκιανὸς, ὁ Ἀντιοχείας πρεσβύτερος, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

² Οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

³ Οὗκ εἶδα ποῦ τὴν σημασίαν ταύτην εὔρε. Πιθανώτερον φαίνεται μοι ὅτι βράχλον δηλοῖ βράβδον ἐκ τοῦ λατινικοῦ baculum (βράκτρον) Σ. Ε.

¹ Ἡ Θεοδώρα ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 842—866 ἐντὶ τοῦ ἀνγλικίου αὐτῆς υἱοῦ Μιχαὴλ τοῦ Γ', ἔχοντας ἐπιτρόπους Μανουὴλ τὸν Μάγιστρον καὶ Θεόκτιστον τὸν Πατρικίον (ἴσως τὸν μνημονεύμενον ἅγιον). Σ. Ε.

τὸν ναόν, καὶ ἐκπληροῦντες τὰς ὑποσχέσεις τῶν, ἀφιέρωσαν τὴν θυγατέρα αὐτῶν εἰς τὸν χαρισάμενον ταύτην Θεόν. Ὅθεν παραδίδουσιν αὐτὴν εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ μάλιστα εἰς τὸν τότε ἀρχιερέα Ζαχαρίαν, ὁ ὁποῖος παραλαβὼν ταύτην, τὴν ἐμβάσεν εἰς τὸ ἐνδότατον τοῦ ναοῦ, ὅπου μόνος ὁ ἀρχιερεὺς μίαν φοράν τὸν χρόνον εἰσέρχεται. Καὶ τοῦτο ἐποίησε κατὰ βούλησιν Θεοῦ, ὅστις ἐμελλε μετ' ὀλίγον νὰ γεννηθῆ ἔξ αὐτῆς, διὰ τὴν διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Ἐκεῖ λοιπὸν ἡ παρθένος διέμεινε χρόνους δώδεκα, τρεφομένη μὲν ξηνοπρεπῶς ἀπὸ τὸν Ἀρχάγγελον Γαβριὴλ μὲ τροφήν οὐράνιον, ἀξιουμένη δὲ τῆς τοῦ Θεοῦ ἐμφανείας, ἕως οὗ ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς τοῦ θείου Εὐαγγελισμοῦ, καὶ τῶν οὐρανίων καὶ ὑπερφυσικῶν ἐκείνων μηνυμάτων, τὰ ὁποῖα ἐμήνουν, ὅτι ὁ Θεὸς ἠδεδέχθη νὰ σαρκωθῆ ἀπὸ αὐτὴν φιλοθρόπως, διὰ νὰ ἀναπλάσῃ τὸν φθαρέντα κόσμον ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας. Τότε ἡ Θεοτόκος ἐξεληθούσα ἀπὸ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, παρεδόθη εἰς τὸν μνήστορα Ἰωσήφ, ἵνα ἐκεῖνος ὑπάρχη φύλαξ καὶ μάρτυς τῆς παρθενίας αὐτῆς, καὶ ἵνα ὑπηρετήσῃ καὶ εἰς τὸν ἄσπορον τόκον τῆς καὶ εἰς τὴν φυγὴν τὴν εἰς Αἴγυπτον, καὶ εἰς τὴν ἀπ' ἐκείνης ἐπάνοδον εἰς γῆν Ἰσραὴλ: (ὄρα τὸν εἰς τὰ Εἰσὸδιά λόγον τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὁμοίως ὄρα καὶ εἰς τὸν Μηνιάτην, καὶ εἰς τὴν Σάλλιγγα.)² Ταῖς τῆ Θεοτόκου πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνί ΚΒ΄, κινήθη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ΑΡΧΙΠΠΟΥ, ΟΝΗΣΙΜΟΥ καὶ ΑΠΦΙΑΣ.

Εἰς τὸν Φιλήμονα.

- * » Χώραν φιλοῦντα τὸν Φιλήμονα χλόης,
- » Χλωροῖς λόγοις τύπτουσιν οἱ μαιφρόνοι.

Εἰς τὸν Ἀρχιππον.

- * » Ποθῶν τὸν ἀρόγῳνον Ἀρχιππος λίθον,
- » Κατηλοθῆ τῷ πάθῳ τούτου λίθους.

Εἰς τὸν Ὀνήσιμον.

- * » Ἦπλωσεν Ὀνήσιμος εἰς θλάσιν σκέλη,
- » Παύλου σκελῶν δραμόντα γενναίου δρόμου.

Εἰς τὴν Ἀφρίαν.

- * » Ἦπλωμέντην παλοῦσιν εἰς γῆν Ἀφρίαν,
- » Εἰς οὐρανοὺς ἔχουσιν ὄμμα καρδίας.
- † » Εἰκάδι δευτερῆ Φιλήμονα ἔνθεν ἄειραν.

Οὔτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νέρωνος, μαθηταὶ χρηματίσαντες τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐν ἔτει νδ' (54), ὅστις ἀναφέρει περὶ αὐτῶν εἰς τὴν πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολὴν λέγων « Παῦλος δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν, καὶ Ἀφρία τῆ

πλοῦν ἡ ἐμὴ ἀδελφεὰ, ἥτις ἐφιλοπόνησε καὶ ἐγκώμιον ἔειπεν εἰς τὴν ἐορτὴν ταύτην, καὶ δικαιοῦχος κανόνος συνέθετο. Ἄπερ πάντα εἰρίσκονται εἰς τὴν ἱερὰν καὶ βασιλικὴν μονὴν τοῦ Ἀλιανταρίου, καὶ ὁ βουλούμενος ζητησάτω ταῦτα. Καὶ τοῦτο δὲ σημειοῦμεν, ὅτι οὐκ ὀρθῶς γράφει Μελέτιος ὁ Ἀθηνῶν ὅτι ἦτο τόπος χωρισμένος εἰς τὸν ναόν, ὅπου μόναι αἱ παρθένοι ἔμεινον, καὶ σὺν αὐταῖς ἔμεινε καὶ ἡ Θεοτόκος· καὶ εἰ μὲν ἄλλαι παρθένοι ἐτήρχοντο μετὰ τὴν ἀπόλυσιν καὶ ἀπήρχοντο εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, μόνη δὲ ἡ Θεοτόκος προσεκαρτέρει εἰς τὸν ναόν. Διότι ὄχι εἰς τὸν οἶκον τῶν παρθένων, ἀλλ' εἰς αὐτὰ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰσῆλθεν ἡ Θεοτόκος καὶ κεῖ ἔμεινε τρεφομένη ὑπὸ ἀγγέλου. Καὶ ἂν τοῦτο ἐφάνητο ἄτοπον νὰ εἰσελθῇ γυνὴ εἰς τὸ ἐνδότατον τοῦ ναοῦ, τὸ φαινόμενον ὅμως αὐτὸ ἄτοπον ἐδιώρθωσεν ὁ Ζαχαρίας, εἰπὼν εἰς τὸν λαόν, ὅτι ὁ Θεὸς δεῖκνυται εἰς τὸ ἐμπροσθέν του κρεμάμενον Λογεῖον, ὅτι θέλει νὰ ἐμῆθῃ ἡ Παρθένος μέσα εἰς αὐτὰ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ οὕτως ἔπεισε τὸν λαόν καὶ ἔστρεψαν νὰ ἐμβάθῃ τῆ Παρθένον ἐκεῖ. Οὕτως ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας γράφει ἐν τῷ εἰς τὰ Εἰσὸδιά λόγῳ του, ὅτι θαυμάσιος τὸ παρά τισι φαινόμενον ἄτοπον τῆς εἰς τὰ ἅγια εἰσόδου τῆς Θεοτόκου. Ἄφ' οὗ ὅμοις ἡ Κυρία Θεοτόκος ἐγέννησε τὸν Κύριον, ἐσωκλήρησε ταύτην ὁ Ζαχαρίας ταῖς ἐν τῷ ναῷ προσκαρτερούσας Παρθένοις ὡς Παρθένον οὖσαν καὶ μετὰ τόκον, διὸ καὶ ἐφρονεῖται, ὡς λέγει ὁ μέγας Βασίλειος ἐν τῷ εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν λόγῳ.

¹ Σημειώσαι, ὅτι ἀρ' οὗ ἐμνηστεύθη ὁ Ἰωσήφ τὴν Παρθένον ἐπέρχαν τέσσαρες μῆνες, καὶ ἔπειτα εὐαγγελίσθη ἡ Θεοτόκος, καθὼς λέγει Ἰππολύτος ὁ Θεσσαλὸς ἐν τῷ ἱστορικῷ Συνατάγματι. Οὗτος δὲ ἐστίν, ὄχι ὁ παλαιὸς Ἰππολύτος ὁ Πάππας Ῥώμης, καθὼς ἀναφέρει ὑπέλαβε Νικηφορὸς ὁ Κάλκιστος Β' β' κεφαλ. γ' τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, καὶ Μελέτιος ὁ Ἀθηνῶν ἐν τῷ α' τόμῳ τῆς Ἐκκλ. ἱστορίας, ἀλλ' ὁ νέος, ὅστις ἔζησε μετὰ τὸν παλαιόν, ὑπὲρ τὰ ἑπτακόσια ἔτη (ὄρα τὴν Ἐκατονταετηρίδα.)

² Σημειώσαι, ὅτι εἰς τὴν ἐορτὴν τῶν Εἰσόδων οὗτοι ἐγκώμια ἔχει ὁ Νικομηδείας Γεώργιος ὁ καὶ τὴν ἀκολουθίαν αὐτῆν μελοποιήσας, τῶν τοῦ μὲν πρώτου ἡ ἀρχὴ ἐστὶ «Καλὰς ἡμῖν ὑποθέσεων ἀρχὰς,» τοῦ δὲ δευτέρου «Αἱ τῶν θεῶν πανηγύρεων ἐλλάμψεις.» Ὁ Κωνσταντινουπόλις Γερμανὸς ἐν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἰδοὺ πάλιν ἐτέρα πανηγυρις» ὁ Κωνσταντινουπόλις Γεράσιος ἐν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φαιδρὰ καὶ παράδοξος ἡ παρούσα πανηγυρις.» Ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας ἐν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Καὶ κινήθη μὲν Δακκίου.» Ὁ Θεσσαλονίκης Γρηγόριος ὁ Παλαμάς οὗτος ἐν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐπὶ τῶν μεζόνων ἡ κατὰ ἀνθρωπίνην δύναμιν,» ἕτερον δὲ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εἰ ἐκ τοῦ καρποῦ τοῦ δένδρον γινώσκειται,» τὰ ὁποῖα πάντα μετέφρασεν εἰς τὸ ἄ-

ἀγαπητῆ καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ. » Καὶ πολλοὺς ἄλλους ἐπαίνους πλέκει εἰς τὸν μακάριον Φιλήμονα, τὸν ὅποσον ἐχειροτόνησε καὶ ἐπίσκοπον τῶν Γαζαίων. Χειροτονηθεὶς λοιπὸν τούτων ἐπίσκοπος, ἐδίωξε μακρὰν ἀπὸ αὐτοὺς τὸ σκότος τῆς ἀγνωσίας καὶ ὅλους ἐφώτισε μετὰ τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας· ἔπειτα ὑπῆγε καὶ εἰς τὰς Κολασσάς, αἵτινες εἶναι πόλις τῆς Φρυγίας πλησίον τῆς Λαοδικείας, καὶ ἐκεῖ ἐκήρυξεν ἱκανῶς τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ὁμοῦ μετὰ τὸν Ἀρχιππον καὶ τὴν Ἀπρίαν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἕλληνας ἐτέλουν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἐορτὴν εἰς τὴν ψευδοθεῶν αὐτῶν Ἄρτεμιν, οἱ δὲ ἀνωτέρω θεοὶ ἀπόστολοι ἔτυχε τότε νὰ προσφέρωσιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δοξολογίαν εἰς τὸν ἀληθῆ Θεόν, τούτου χάριν οἱ εἰδωλόλατραι θυμωθέντες ὄρμησαν κατ' αὐτῶν, καὶ πιάσαντες αὐτοὺς μόνους (διότι οἱ ἄλλοι χριστιανοὶ οἱ μετ' αὐτῶν ὄντες ἔφυγον ἀπὸ τὸν φόβον) τοὺς ἀπήγαγον εἰς τὸν ἀρχοντα Ἀνδροκλήν. Καὶ λοιπὸν πρῶτος ὁ ἅγιος Ἀρχιππος, ἐπειδὴ δὲν ἐπέισθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸ εἰδωλὸν τὸ ὀνομαζόμενον Μηνάς, ἐδάρη παρευθὺς καὶ ἐρρίφθη μέσα εἰς ἓνα λάκκον, ὅπου ἐχώσθη ἕως εἰς τὴν μέσῃν· ἔπειτα ἐκεντήθη με βελόνας ἀπὸ παιδία, καὶ τελευταῖον ἐλιθοβολήθη καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁ δὲ ἅγιος Φιλήμων καὶ ἡ Ἀπρία θαυμάσια δυνατὰ μετὰ λυγαρίας, καὶ μετὰ διάφορα ἄλλα βάσανα βυσσανισθέντες, ἐτελείωσαν τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου. Ὁ δὲ ἅγιος Ὀνήσιμος ὁ διακομιστὴς τῆς πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολῆς, ὁ καὶ δούλος τοῦ Φιλήμονος ὑπάρχων, ἀπ' οὗ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἐπέμπεθη ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς Ἡσιόλους ὡς κατάδικος, παρὰ τοῦ ὑπάρχου Τερτύλλου, καὶ ἐκεῖ ἐδάρη δυνατὰ· ἔπειτα συντριβεὶς εἰς τὰ σκέλη, ἀρῆκε τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν αἰώνιον. ²

¹ Σημειώται, ὅτι ὁ ἱερός Θεοδώρητος ἐρμηνεύων τὴν πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολὴν λέγει, ὅτι ὁ Φιλήμων οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὰς Κολασσάς, καὶ ἔτι ἕως εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ἐσώζετο ἡ οἰκία τοῦ Φιλήμονος. Λέγει δὲ καὶ ὁ Χρυστόστομος καὶ Θεοφύλακτος, ὅτι ὁ Φιλήμων ἦτο ἀσθρῆνος θαυμαστός καὶ ἐπαινετός, ἀγαθὸς κατὰ τὴν γνώμην, καὶ βοηθὸς εἰς τὰς χρείας τῶν ἁγίων χριστιανῶν, καὶ ἔλασμοσύνας ποιῶν.

² Σημειώμεν ἐδῶ, ὅτι ὁ μὲν ἀπόστολος Ὀνήσιμος ἐορτάζεται χωριστὰ κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Φεβρουαρίου, καὶ ὅρα ἐκεῖ τὰ περὶ τούτου ἀκριβ. σπερον. Ὁ δὲ ἀπόστολος Ἀρχιππος ἐορτάζεται χωριστὰ κατὰ τὴν δεκάτην ἑνάτην τοῦ

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΚΙΚΙΛΙΑΣ.

- » Λουτροῦ φέρεις ἔκκαυσιν ὦ Κικιλία,
- » Λοῦθῃ δὲ λουτρὸν αἵματος διὰ ξ ζρους.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΒΑΛΛΕΡΙΑΝΟΣ καὶ ΤΙΒΟΥΡΤΙΟΣ ἔθρει τελειοῦνται.

- » Βαλλεριανὸν καὶ συναθλητὴν ἄμα,
- » Κτείνει ξίφος βάλλοντας ὕδρεσι πλάνκν.

Οὗτοι οἱ ἀνωτέρω μάρτυρες ἤθλησαν ἐν τῇ Ῥώμῃ κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπῆ (288), καὶ ἡ μὲν Κικιλία ἀπὸ γένος οὖσα λαμπρὸν ἡραθωνίασθη τὸν Βαλλεριανόν, καὶ ἐλύσσασα αὐτὸν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, τὸν ἔπεισε νὰ διάγῃ τὴν ζωὴν τῶν μεπαρθενίαν. Ὁ δὲ Βαλλεριανὸς πάλιν ἔφερε τὸν κατὰ σάρκα ἀδελφόν του Τιβούρτιον εἰς τὴν θεογνωσίαν· εἰς τόσῃν δὲ ἀκραν ἀρετὴν ἔφθασεν ὁ Τιβούρτιος, ὥστε ἤξιώθη νὰ συνομιλῇ κατ' ἐκάστην μετὰ τοὺς ἀγγέλους. Οὗτοι λοιπὸν ἐπειδὴ ἔθαπτον τὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων λείψανα διεβλήθησαν εἰς τὸν ἔπαρχον τῆς πόλεως, καὶ ὁμολογήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὸν Χριστὸν, παραδίδονται εἰς τὸν καπηλάριον Μάξιμον διὰ νὰ ἀποκεφαλίσωσιν ὑπ' αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς εἶδεν ἀγγέλους, οἵτινες μετὰ τὸν ἀποκεφαλισμὸν τῶν ἁγίων ἐδορυφόρουν καὶ προσπάντων τὰς ψυχὰς τῶν, ἐπίστευσε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Κύριον· Ἦ δὲ ἁγία Κικιλία βληθεῖσα εἰς λουτρὸν δυνατὰ ἀνημμένον καὶ ἐμποδιζομένη νὰ ἐκβῆ εἴσω, ἔμεινεν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας, καὶ τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθη ἐντὸς τοῦ λουτροῦ καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ μακαρία τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. ¹ (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτων ὄρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.)

Ὁ ἄνωθεν ἅγιος ΜΑΞΙΜΟΣ ὁ καπηλάριος αἰσισθεὶς, τελειοῦται.

- » Μάξιμος αἰκίζεσαι ὁ φρουρᾶς φύλαξ,
- » Εὐθὺς ὑπάρξῃς ἐντολῶν Θεοῦ φύλαξ.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΣΤΕΦΑΝΟΥ καὶ ΜΑΡΚΩΝ δύο.

Φεβρουαρίου καὶ ὄρα ἐκεῖ τὰ περὶ αὐτοῦ. Κυρίως δὲ ἐορτάζεται σήμερον ὁ ἅγιος ἀπόστολος Φιλήμων καὶ ἡ Ἀπρία, καὶ οὐχὶ ὁ Ἀρχιππος καὶ ὁ Ὀνήσιμος.

¹ Σημειώσαι, ὅτι ἡ ἁγία αὕτη παρθενομάρτυς Κικιλία ἔφερε πάντοτε μετ' αὐτῆς ἐν ἁγίῳ Εὐαγγέλιον ὡς ἀμυντήριον αὐτῆς καὶ φυλακτήριον, καὶ ὄρα σελ. 739. τῆς Δωδεκαβίβλου.

» Τμηθείς ζήρει Στέφανε σὺν Μάρκοις δύο,

» Πολλοὺς σὺν αὐτοῖς τοὺς σφάνους λαμβάνεις.

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ Μάγνου ἡγεμόνος ἐν ἔτει σγ' (290), καταγόμενοι ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀντιοχείας τῆς Πισσιδείας. Πισσθέντες δὲ καὶ τὸν Χριστὸν παρρησία ὁμολογήσαντες, ἔλαβον πρῶτον πολλότατα βράσνα· εἶτα μὴ πεισθέντες νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ** ὁ Παλαιστίνος ζήρει τελειοῦται.

» Πρὸς τὴν τομὴν ὤρμησεν οἶα πρὸς πάλιν,

» Καὶ Προκόπιος θέμιμα τῆς Παλαιστίνης.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀφιέρωσε τὴν ζωὴν του εἰς ἀσκητικὴν καὶ ἐναγώνιον φιλοσοφίαν· ὅθεν μὲ τὴν ἀσκησιν αὐτὴν καὶ τὸν ἀγῶνα ἀπέκτησε πᾶν εἶδος ἀρετῆς. Καὶ τὸ μὲν γένος του κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Αἰλίαν (ἤτοι ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα)· διέτριβε δὲ εἰς τὴν Σκυθούπολιν, ἐκπληρῶν εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαν τρεῖς ὑπηρεσίας ἐνταυτῷ, τὴν τῆς ἀναγνώσεως, τὴν μεθερμηνευσιν τῆς Συριακῆς γλώσσης, καὶ τὴν ἀποδιώξιν τῶν δαιμόνων. Ἐπειδὴ δὲ ἐφανερώθησαν τὰ ἐνθεα αὐτοῦ κατορθώματα, ἐφέρεθη εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ παρεκινεῖτο ἀπὸ τὸν ἐκεῖ ἄρχοντα νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα καὶ μὲ τοῦτο νὰ ὑπακούσῃ εἰς τέσσαρας βασιλεῖς. Τότε ὁ μάρτυς ἐμπάξας τὸν λόγον, εἶπεν ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ὁμήρου « Οὐκ ἀγαθὸν πολυκαιρανίη· εἰς κοίρανος ἔστω, εἰς βασιλεὺς, καὶ εἰς Θεός, ὁ ποιητῆς καὶ δημιουργός τῶν ὄλων ». Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἄρχων ἐγέμισεν ἀπὸ θυμὸν, καὶ καταδικάζει τὸν ἅγιον νὰ λάβῃ τὸν διὰ ζήρους θάνατον. Καὶ οὕτω ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς εὔρε σὺντομον τὴν ὁδὸν τὴν εἰς τοὺς οὐρανοὺς φέρουσαν.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΜΕΝΙΓΝΟΥ** τοῦ κναφείως.

» Κάβην κναφεῦ Μένιγνε τμηθείς ἐκ ζήρους,

» Κνάπτεις σεζυτὸν κᾶν βύπους εἶχες πλύνῃ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου ἐν ἔτει σνά (251), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Κολωνίαν τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀπὸ τὴν πόλιν Παρείου ἧτις ὠνομάσθη οὕτω, διότι ἦτο κτίσμα τῶν Παρίων τῶν κατοίκων τῆς νήσου Πάρου καὶ εὗρισκετο μεταξὺ τῆς Κυζίκου καὶ

τῆς Λαμψάκου· τέχνην δὲ εἶχεν ὁ ἅγιος τὸ νὰ λευκαίνῃ τὰ ὑφάσματα, διότι κναφεὺς δηλοῖ λευκαντῆς. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους ἐγείνε διωγμὸς μέγας κατὰ τῶν χριστιανῶν, διὰ τοῦτο καὶ ὁ τῆς Ἀσίας τὴν ἐξουσίαν ἔχων, ἄνθρωπος αὐτόχρημα λυμεὼν καὶ θηριώδης κατὰ τὴν γνώμην, κατέβη εἰς τοὺς παραθαλασσίους τόπους, καὶ ὅσους εὔρισκε χριστιανούς, ὅλους τοὺς ἔδερε καὶ τοὺς ἐβαλλεν εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας των ἠσφάλιζεν εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον. Ὅτε λοιπὸν ἐνύκτωσεν ἐσώναξαν ὅλοι οἱ φυλακωμένοι χριστιανοὶ πρὸς τὸν Θεὸν ταῦτα « δεσποτα Κύριε, ὁ τὸν κορυφαῖον Πέτρον διὰ μέσου Θεοῦ ἀγγέλου λύσας ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ ἀπὸ τὴν φυλακὴν ἐκβαλὼν ἐξω χωρὶς κἀνένα κρότον καὶ κτύπημα, αὐτὸς καὶ τώρα ἐξαπόστειλον εἰς ἡμᾶς τὴν βοήθειάν σου, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἀπὸ τὴν στρέβλωσιν ταύτην τῶν ποδῶν μας, καὶ ἀπὸ τὴν σκοτεινὴν φυλακὴν. Διὰ νὰ γνωρίσωσι καὶ αὐτοὶ οἱ ἄπιστοι, οἱ κατασφραγισθέντες τὸ ἅγιόν σου ὄνομα, ὅτι σὺ μόνος εἶσαι Θεὸς καὶ βασιλεὺς αἰώνιος. »

Ταῦτα τῶν ἁγίων προσευξαμένων, ἰδοὺ ἐφθασεν εἰς αὐτοὺς ὁ Κύριος· καὶ τὸ μὲν σκότος ἐδιώχθη, φῶς δὲ οὐράνιον ἤστραψεν εἰς τὴν φυλακὴν· εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ δεσπότης· μὴ φοβείσθε, διότι ἐγὼ εἶμαι μεθ' ὑμῶν· παρευθὺς ἐκ ἐλύθησαν ὅλα τὰ δεσμὰ ὡς κηρίον, καὶ ἡ φυλακὴ ἤνοιξε μόνη. Ὁ δὲ Κύριος προσθεῖς καὶ εἰπὼν, Ἐξέλθετε ἀπὸ ἐδῶ καὶ κηρύττετε πανταχοῦ τὴν δύναμίν μου, ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς· οἱ δὲ ἅγιοι ἐξήλθον ἀπὸ τὴν φυλακὴν. Τὴν δὲ πρῶταν ἐλθόντες οἱ στρατιῶται, καθὼς εἶδον σώας μὲν τὰς σφραγίδας τῆς φυλακῆς, μέσα δὲ εἰς αὐτὴν δὲν εὔρον κἀνένα, ἐξεπλάγησαν· ὅθεν ἐκθαινοντες ἐξω, ὡ τῆς βίας! ἐσώναζον, ὡ τῆς βίας! ὁ Ναζωραῖος Χριστὸς ἐλθὼν νυκτὸς ἐκλεψε τοὺς δεδεμένους. Καὶ ἄλλοι μὲν Ἕλληνες ἐθαύμαζον διὰ τὸ γεγονὸς, ἄλλοι δὲ ἐνέπαιζον τοὺς φύλακας· ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ μακάριος οὗτος Μένιγνος, πλήρης ἔγείνε πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ ἐφλέγετο ἡ καρδία του, πῶς νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ μαρτυρίου· ἐκεῖ δὲ ὅπου ἐπλυνε συνήθως τὰ ἐνδύματα εἰς τὸν ποταμὸν ἤκουσε μίαν φωνὴν ἢ ὅποια ἐκάλει αὐτὸν εἰς τὸ μαρτύριον, λέγουσα, « Μένιγνε, ἔλθε εἰς ἐμέ, καὶ θέλω σοι δώσει χάριν πολλήν. Ἐμφοβος δὲ γενόμενος ὁ ἅγιος, ἐταράχθη καὶ πάλιν σκύψας, ἐπλυνε τὰ ἱμάτια· ἢ δὲ φωνὴ πάλιν λέγει πρὸς αὐτόν· Μένιγνε, ἔλθε εἰς ἐμέ, διὰ νὰ ἀπολαύσῃς τὰ ἡτοιμασμένα ἀγαθὰ εἰς

τοὺς ἀγαπῶντας τὸ ὄνομά μου. Τότε ὁ Θεὸς Μένιγνος δὲν ἐπρόσμενε πλέον νὰ ἀκούσῃ καὶ τρίτην φωνήν, ἀλλὰ πορευθεὶς ἔδωκεν ὅσα ξέ-
να ἱμάτια εἶχε, καὶ οὕτως ἠτοίμασε τὸν ἑαυ-
τόν του προσμένων νὰ ἔλθῃ ὁ ἄρχων· ὅτε δὲ ὁ
ἄρχων ἦλθε μετὰ ἡμέρας, ἐκάθισεν εἰς τὸ κρι-
τήριον, καὶ ἀνεγίνωσκε τὰ γράμματα τοῦ βα-
σιλέως, τὰ ὁποῖα ἐπρόσταζον νὰ τιμωρῶνται
οἱ χριστιανοί. Τότε ὁ γενναῖος οὗτος Μένιγνος
γεμίσας ἀπὸ θεικῶν θάρρους, ἐπήδησεν εἰς τὸ
μέσον, καὶ ἀρπάσας τὰ βασιλικά γράμματα
ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἀρχοντος, κατέκοψεν αὐτὰ
εἰς λεπτά καὶ κατεπάτησεν αὐτὰ μὲ τοὺς πό-
δας του, εἰπὼν, ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
Θεοῦ μου ἐπιβαίνω ἐπάνω εἰς Ἀσπίδα καὶ Βα-
σιλίσκον¹ καὶ καταπατῶ τὰ παράνομα τοῦ βα-
σιλέως Δελίου προστάγματα.

Ταῦτα ὡς ἤκουσαν καὶ εἶδον οἱ τοῦ παρὰ-
μου ἀρχοντος παρανομώτεροι ὑπηρέται ἔρρι-
ψαν τὸν ἅγιον χαμαὶ καὶ κατεπάτουν αὐτόν·
ἀφ' οὗ δὲ ἔδειραν αὐτόν δυνατὰ καὶ ἔκαμαν αὐ-
τόν ἡμιθανῆ, ἐσήκωσεν αὐτόν ὁ ἀρχων καὶ λέ-
γει· κακὴ κεφαλὴ, εἰς ποῖον θαρῶν ἔκαμες
ταῦτα; ὁ ἅγιος εἶπεν, εἰς τὸν Χριστόν μου. Τότε
ὁ ἀρχων, τοῦτον, εἶπε, τὸν μωρὸν καὶ θρασυ-
κάρδιον καὶ αὐθάδη κρεμάσατε εἰς ξύλον καὶ
ξεσχίζετε τὰς σάρκας του δυνατὰ τόσον δὲ
ἐξέσχισαν τὸν μάρτυρα μὲ τὰς σιδηρὰς χειρά-
γρας οἱ ἄνομοι, ὥστε ἐφαίνοντο τὰ ἐντόσθιά
του ἐξῶθεν ἀπὸ τὰ πλευρά του. Καὶ ὁ μὲν μάρ-
τυς ἐκαρτέρει, προσευχόμενος καὶ ὑβρίζων τὸν
ἀρχοντα, ὁ δὲ ἀρχων ἐβλασφῆμει καὶ θεοεμά-
χει, βλέπων τὴν τόσῃ ὑπομονὴν τοῦ Μάρτυ-
ρος. Ἀνάψας δὲ ἀπὸ τὸν θυμὸν, εἶπε· προ-
στάξω νὰ κατακοπῶσιν εἰς λεπτά κομμάτια τὰ
δάκτυλα ἐκεῖνα, ἅτινα ἔκοψαν τοῦ βασιλέως τὰ
προστάγματα. Καὶ εὐθὺς ἐθέρισαν τὰ δάκτυλα
τῶν χειρῶν τοῦ ἁγίου ἀπὸ τοὺς μέσους ἄρμους
καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ἀντὶ αἵματος ἐκβῆκε γάλα.
Ἐπειτα φυλακώσας αὐτόν, τῆ ἐπαύριον τὸν ἔ-
φερε πάλιν εἰς ἐξέτασιν· ὁ δὲ ἅγιος τὸν Χρι-
στὸν ὁμολογῆσας ἐνώπιον πάντων, καὶ τὸν βα-
σιλέα ἀναθεματίσας καὶ τὸν ἀρχοντα ὑβρίσας,
ἐξέπληξεν ἅπαντας· ὅθεν ἀπερασίσθη ἡ ἀπο-
κεφαλίσθη.

Ἀπερχομένου λοιπὸν τοῦ ἁγίου εἰς τὸν τόπον
τῆς καταδίκης, ἠκολούθει ἡ γυνὴ του κλαίουσα,
ὁμοῦ καὶ ἄλλοι πολλοί· ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν

¹ Ἦτος ἡ ἀσπίς καὶ ὁ βασιλίσκος ἦσαν τὰ ἐπὶ τῆς βασιλι-
κῆς σφραγίδος ἐμβλήματα, ἢ αὐτὰ τὰ χριστιανικὸν γράμ-
ματα περιμοιάζει τῆ ἀσπίδι καὶ βασιλίσκῳ τοῦ προφη-
τῆ ἀνακτοῦ· ψαλμ. 9, 13. Σ. Ε.

τόπον, ἐστάθη ὑψηλὰ καὶ εἶδεν τὸν λαόν· τὴν
δὲ γυναικὰ του ἀφιέρωσεν εἰς τοὺς ἐπιτρόπους
τοὺς ὁποίους ἔκαμε, καὶ οὕτως ἀπεκεφαλίσθη
ὁ τρισμακάριος Μένιγνος. Ἐφάνη δὲ εἰς τοὺς
παρεστῶτας ἐν θαῦμα ἐξαισίον· εἶδον δηλαδὴ
ὡς ἂν μίαν τρυγίονα καθαρὰν, ἐξεληοῦσαν ἀπὸ
τὸ στόμα τοῦ μάρτυρος, ἢ ὁποῖα ἐπέταξεν εἰς
τὸν οὐρανόν· ὅθεν κατεπλάγησαν ἅπαντες καὶ
ἔλεγον, μέγας εἶναι ἀληθῶς ὁ τοῦ Μενίγνου
Θεός. Ἀπὸ δὲ τὴν βοήν τοῦ λαοῦ ἐσεισθη ὅλη
ἡ πόλις, ὥστε καὶ ὁ Ἀνθύπατος ἐδειλίασεν·
ἀφ' οὗ δὲ ἔμαθε τὴν αἰτίαν τῆς βοῆς, εἶπεν·
ἄφετε αὐτόν ἄταρον, νὰ ἴδωμεν, ἀνίσως ὁ Θεός
του θάψῃ αὐτόν· ὅθεν ἔστησε στρατιώτας διὰ
νὰ φυλάττωσι τὸ ἅγιον λείψανον. Τότε διὰ νυκ-
τὸς ἐλθόντες οἱ ἀδελφοὶ τοῦ ἁγίου ἐνῶ οἱ φύ-
λακες ἐκοιμῶντο, ἐπῆραν τὸ λείψανον φθά-
σαντες δὲ εἰς τὸν τόπον, ὅπου ὁ ἅγιος ἐπόθει
νὰ ἐνταφισθῆ, ἀπεκαμήθησαν ἐκεῖ. Τότε ὁ
ἅγιος ἐφάνη εἰς ἓνα ἀδελφόν καὶ εἶπεν, ἀδελ-
φέ, σεῖς σπουδάζοντες νὰ πάρετε ταχέως τὸ
λείψανόν μου ἐλησμονήσατε καὶ δὲν ἐπήρατε
τὴν κεφαλὴν μου, διὰ μέσου τῆς ὁποίας ὠμο-
λόγησα τὸν Χριστόν. Ἐξυπνίσας δὲ ὁ ἀδελφός
διηγήθη τὸ ὄραμα εἰς τοὺς ἄλλους· ὅθεν γυρί-
σας ὀπίσω δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ, ἐπειδὴ καὶ
ἦτο νύξ βαθεῖα καὶ σκοτεινὴ. Ἐλθὼν δὲ πλη-
σίον εἰς τὸν τόπον, ὦ τοῦ θαύματος! βλέπει
ἐν ἄστρον ὅπερ ἔλαμπεν ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν
τοῦ μάρτυρος· ὅθεν λαβὼν αὐτήν, ἐγύρισε μετὰ
χαρᾶς εἰς τοὺς ἀδελφούς. Ἐνῶ δὲ οἱ ἀδελφοὶ
ἤθελον νὰ ὑπάγωσι μακρύτερα διὰ νὰ ἐνταφι-
άσωσι τὸ λείψανον, ἐφάνη ὁ ἅγιος καὶ ἐπρό-
σταξεν αὐτοὺς νὰ τὸ ἐνταφιάσωσιν ἐκεῖ ὅπου
εὕρισκοντο, εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡ-
μῶν.

—
Ἐπίσης πατὴρ ἡμῶν ΑΒΒΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελε-
οῦται.

» Ἀββᾶν τὸν ἐκτύπωμα ὄντα Ἀββιάδων,

» Τιμῶν προπόντως, ὡς τεκνίον πατέρα.

Οὗτος ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Ἀββᾶς (ὅπερ
ἐρμηνεύεται πατὴρ) κατήγετο ἀπὸ τὸ γένος
τῶν Ἰσραηλιτῶν παραιτήσας δὲ γονεῖς καὶ πα-
τρίδα καὶ πλοῦτον, ἠκολούθησεν ἓνα μοναχόν,
καὶ ἐνδουεῖς τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἦτο μετ' αὐ-
τοῦ εἰς χρόνους τινὰς· ἔπειτα ἔρχονται καὶ οἱ
δύο εἰς τὸν μέγαν Εὐσέβιον τὸν ὄσιον καὶ ἀ-
γωνιστὴν¹ διὰ νὰ γίνωσι μαθηταὶ του. Ἐπει-

¹ Ὁ Εὐσέβιος οὗτος ἐορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμ-
πτην τοῦ Φεβρουαρίου.

δὴ δὲ ὁ σὺν αὐτῷ μοναχὸς ἀπέθανεν, ἔμεινεν ὁ μακάριος οὗτος Ἀββᾶς εἰς τὸν τόπον τοῦ μεγάλου Εὐσεβίου. Διανύσας δὲ ἐκεῖ τριακονταετῶ χρόνους, πάντοτε ἠύξανεν εἰς τὰ ἐμπροσθεν τῆς ἀρετῆς, ὡς ἂν εἶχεν ἀρχίσει τότε τὴν μοναχικὴν πολιτείαν, διότι τοὺς μὲν πόδας του δὲν ἐσκέπασέ ποτε μετ' ὑποδήματα, ἔτρωγε δὲ τόσον ὀλίγον φαγητόν, ὅσον νὰ διδῆ ὀλίγην δύναμιν εἰς τὸ σῶμά του, περιττὴν δὲ ἐνόμιζεν ἀκόμη καὶ αὐτὴν τὴν πόσιν τοῦ νεροῦ. Ὦν δὲ μετὰ βαρὺ σίδηρον ἐζωσμένος, σπανίως μὲν ἐκάθητο, τὸ δὲ περισσότερον μέρος τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, διήρχετο ὀρθὸς καὶ προσευχόμενος, ἧ καὶ εἰς τὰ γόνατα κείμενος ἐπρόσφερε τὰς δεήσεις του τῷ Κυρίῳ. Ἠρνήθη δὲ παντελῶς τὸ νὰ πλαγιαῖζη εἰς κλίνην, ἐπειδὴ κἀνεὶς δὲν εἶδεν οὐτόν ποτε πλαγιασμένον ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ ἔγεινεν ἡγούμενος καὶ προεστὼς τῶν ἐκεῖ ὄντων μοναχῶν, ἔβαλε τὸν ἑαυτὸν του ἐμπροσθεν εἰς ὅλους τοὺς ὑποτασσομένους ἀδελφούς πρότυπον καὶ παράδειγμα τῆς φιλοσοφίας καὶ ἀρετῆς. Οὕτω λοιπὸν πολιτευσάμενος καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ.

Ἵ ὁ δσιοσ πατῆρ ἡμῶν ΚΑΛΛΙΣΤΟΣ¹ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Κἀλλιστος· ἐχθρὸν τὸν κἀκίστον περνήσας,
- » Φίλος Θεῷ πρόσσειν ἐκλελεγμένος.

¹ Ὁ δσιοσ οὗτος Κἀλλιστοσ φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ Ξανθοπούλοσ ὁ ἐν τῷ μοναχηρῷ τῶν Ξανθοπούλων ἐνασκούμενοσ πρότερον, τὸ εἰσ τὸ ἅγιον Ὅροσ τοῦ Ἁθῶ ἐβρισκόμενοσ κατὰ τὸν Μελέτιον (τόμ. γ'. σελ. 203.) τὸ μοναστήριον εἰ τούτο φαίνεται ὅτι εἶναι τὸ τοῦ Παντοκράτοροσ, καθ' ὅ,τι ἐγὼ ἀνέγνων γράμμα τοῦ ἰδίου τούτου Κἀλλιστοσ ἐβρισκόμενοσ ἐν τῇ βασιλικῇ ταύτῃ μονῇ, ἐν ᾗ ὁ ἴδιοσ ἀναφέρει, ὅτι ἡσύχαζεν ἐν τῷ ἡσυχαστηρίῳ τοῦ ἁγίου Ὀνουφρίου τῷ ἔξω τῆσ μονῆσ τοῦ Παντοκράτοροσ ἐβρισκόμενοσ, καὶ ὅτι ἡ μονῇ αὐτῇ εἶναι ἰδικῇ του. Ὑστερον δὲ ἔγεινε Πατριάρχῃσ ἀφείσ δὲ τὴν Πατριαρχεἶαν τῆσ Κωνσταντινουπόλεωσ, ἀπέκτησε σύμπυον Ἰγνάτιον τὸν καὶ αὐτόν Ξανθοπούλον καλοῦμενοσ καὶ ἐκ τῆσ αὐτῆσ πόλεωσ γεννηθέντα, (τῆσ βασιλευσούσῃσ δηλαδῆ) ὅθεν ὡσ μία ψυχῇ ἐν δυοῖσ σώμασιν ἐνωθέντεσ πνευματικῶσ τε καὶ θεοφρόνοσ καὶ λίαν ὑψηλῶσ ἐφιλοσόφησαν περὶ νοεῶσ προσευχῆσ ἐν ἐκατόν κεφαλαίοσ, τῷ ἐντελεῖ ἀριθμῷ τελείαν τὴν περὶ ταύτησ γνωσιν ἐκθέμενοσ, ὡσ μαρτυρεῖ ὁ Θεσσαλονίκῃσ ἱερέσ Συμεῶν ἐν κερ. σελ. σελ. 240 σελ. 5. Τὰ κεφαλαία δὲ ταῦτα ἐβρισκονται τετυπωμένα ἐν τῇ βιβλίῳ τῆσ ἱεραῆσ Φιλοκαλίασ τῶν Νηπικῶν. Ἔστι δὲ ὁ Κἀλλιστοσ οὗτοσ δεύτεροσ, Πατριαρχεῦσασ ἐπὶ Μανουὴλ τοῦ Παλαιολόγου ἐν ἔτει 1392 βασιλευσάντοσ, διότι ὁ πρώτοσ Κἀλλιστοσ ἐπατριαρχευσεν ἐν ἔτει αἴν' (1350),

Ἵ ὁ ἅγιος ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ καὶ ΕΥΦΗΜΙΑ
ξίφει τελειοῦνται.

- » Τὴν Εὐφημίαν σοὶ συνευφημεῖν ἔγων,
- » Σοὶ συσφαγεῖσαν χριστόφρον Χριστοφόρε.

Ἵ ὁ ἅγιος ΘΑΛΛΕΛΑΙΟΣ καὶ ΑΝΘΙΜΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

- » Ὁ Θαλλέλαιοσ, Ἄνθιμοσ τετυμημένοι,
- » Ἄειθαλῶσ ἀνθοῦσιν ὡσ θεῖα ζῴλα.

Ἵ ὁ ἅγιος ΘΑΛΔΔΑΙΟΣ ἐν τροχῷ δεθεῖσ καὶ κατὰ πρανοῦσ ἀφθεῖσ, τελειοῦται.

- » Κατὰ πρανοῦσ Θεοδῶλον ὁ τροχὸσ στρέφει,
- » Φωνῇ δὲ βροντῆσ ἐν τροχῷ ψαλμόσ λέγει.

Ἵ ὁ ἅγιος ΑΓΑΠΙΩΝ παραδοθεῖσ εἰσ θηρία καὶ μὴ βλαβεῖσ ἐπ' αὐτῶν, τελειοῦται.

- » Ἀπῆλθε θηρσὶ μὴ βλαβεῖσ Ἀγαπίων.
- » Τοῦτοσ γὰρ ἡγάπησε καὶ θηρῶν φύσει.

Ἵ ὁ ἅγιος ΑΓΑΠΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

- » Ἵπερ Θεοῦ ταθῆντοσ ἐν τῷ Κρανίῳ,
- » Ξίφει σὸν Ἀγάπιοσ τείνεισ κρανίον.

Ἵ ὁ ἅγιος ἱερομάρτυρ ΣΙΣΙΝΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

- » Εἶχεσ θύτην με νῦν δὲ καὶ θῦμα ζῆνον,
- » Ἐχεισ με Σισίνιον ἐκ ζίφουσ, Ἀέγε.

Ἵ Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοσ πατρός ἡμῶν ἱεράρχου καὶ θαυματουργοῦ ΚΑΗΜΕΝΤΟΣ Ἵ Επισκόπου

ἐπὶ Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου καὶ ἐορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ἰουνίου. Ὅρα περὶ τούτου τὸν Μελέτιον τόμ. γ'. σελ. 230.

Σημείωσαι, ὅτι ὡσ πολλοὶ λέγουσι τὰ ἐν τῇ Φιλοκαλίῃ ἀναφερόμενα κεφαλαία εἰσ ὄνομα Κἀλλιστοσ Τηλικούδοσ, καὶ Κἀλλιστοσ Πατριάρχου, καὶ Κἀλλιστοσ Καταφυγίωτοσ, ταῦτα λέγω εἶναι σύνθεμα καὶ πόνος τοῦ Κἀλλιστοσ τούτου τοῦ Ξανθοπούλου, καὶ ὅτι ὁ εἶσ καὶ ὁ αὐτοσ Κἀλλιστοσ οὗτοσ ὀνομάζεται μετὰ διάφορα ὀνόματα. Καταφυγίωτοσ δὲ ὀνομάσθη ἀπο τὴν μονὴν τῆσ Θεοτόκου τὴν ὀνομαζομένην Καταφυγὴν, ἧτισ εὑρίσκεται εἰσ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ναοπάτου καὶ Ἄρτης, ὅπου καὶ ἔδεται λόγοσ ἐκ παραδόσεωσ ὅτι ἀσκήτευσιν ἐκεῖ ὁ ἅγιος Κἀλλιστοσ. Ἄλλοι δὲ ἀποδίδουσι τὰ ἀνωτέρω κεφαλαία τῷ πρώτῳ Κἀλλιστῷ τῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεωσ προσθέτει δὲ ὁ ἀνωτέρω Συμεῶν ὁ Θεσσαλονίκῃσ περὶ τοῦ Κἀλλιστοσ τούτου καὶ Ἰγνατίου ὅτι τῆσ θεῖασ ἐλλάμψεωσ τῆσ ἐν τῷ ὄρει ὡσ καὶ οἱ Ἀπόστολοι τετυχῆχασ. Καὶ δέδεικται τοῦτο πολλοῖσ ἐναργῶσ εἰσ μαρτύριον, τὴν ὄψιν ἀστράπτοντεσ, κατὰ τὸν Στέφανον ἐραθέντεσ· ὡσ οὐ τῆσ καρδίῃ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆσ ὄψι τούτων ἐγχυθεῖσ τῆσ χάριτοσ. Διὸ καὶ κατὰ τὸν μέγαν ἐκεῖνον Μωσῆν ὤφθησεν (ὡσ μαρτυρηχῆχασ οἱ ἰδόντεσ) ἀστράψαντεσ ἠλιοειδῶσ τῆ μορφῇ.

Βουλγαρίας τοῦ ἐν τῇ Ἀχρίδι, τοῦ καὶ Βουλγαρο-
κήρυκος ἐπονομαζομένου.¹

† » Τὸν Βουλγάρων κήρυκα Κλήμεντα μέγαν,
» Σιγῇ τίς ἂν κρύψειεν ἀρετῆς φίλος;

* Οὗτος ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν καὶ τῆς Βουλ-
γαρίας φωστήρ λαμπρότατος καὶ κήρυξ μεγα-
λοφωνότατος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βα-
σιλέως Ῥωμαίων Μιχαὴλ υἱοῦ Θεοφίλου ἐν
ἔτει ωμβ' (842), ἢ κατ' ἄλλους ωξέ' (865)· κα-
τήγετο δὲ ἀπὸ τῆν ἐν Εὐρώπῃ Μοισίαν,² τὴν
ὁποίαν οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι ὀνομάζουσι Βουλ-
γαρίαν, ὡς κατοικουμένην ἀπὸ Βουλγάρους, οἱ
τινες, ὡς λέγουσι, παλαιὰ μὲν ἐφέρθησαν ὑπὸ
τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου ἀπὸ τὸν Ὀλυμπον
τῆς Προύσης εἰς τὸν ποταμὸν Βόλγαν, ἀφ' οὗ
καὶ Βούλγαροι ὠνομάσθησαν, ὕστερον δὲ ἀπὸ
πολλοὺς χρόνους ἐπέρασαν μὲ δύναμιν μεγά-
λην τὸν ποταμὸν Ἰστρον (ἦτοι Δούναβιν) καὶ
ἐπῆραν πρὸς κατοικίαν αὐτῶν τὰ ἐκεῖ γειτο-
νεύοντα μέρη· ἤγουν τὴν Πανονίαν, τὴν μετα-
ξὺ τοῦ Δουναβίου καὶ Νουρικοῦ ποταμοῦ καὶ
τοῦ Ἰλλυρικοῦ περιεχομένην, ταυτὸν εἰπεῖν τὴν
Οὐγγαρίαν καὶ Δαλματίαν (ἦτοι Σλαβονίαν),
καὶ Θράκην, καὶ Ἰλλυρικὸν, καὶ Μακεδονίαν,
καὶ Θεσσαλίαν. Ἀπὸ τοιοῦτον λοιπὸν γένος
τῶν Βουλγάρων κατήγετο ὁ ὁσιος οὗτος Κλή-
μης³, ἦτο δὲ ἐκ κοιλίας μητρὸς του ἐκλελεγ-

μένος ἀπὸ τὸν Θεόν, καθὼς καὶ ὁ Σαμουήλ
καὶ ἀκόμη ἀπὸ τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν του ἠγά-
πησε τὴν φιλόθεον καὶ ἐνάρετον πολιτείαν.

Πρῶτος δὲ αὐτὸς ὁμοῦ μὲ τὸν θεῖον Να-
οὺμ¹ καὶ Ἀγγελάριον καὶ Γοράσδον ἐδιδάχθη
μὲ ἐπιμέλειαν τὴν θεῖαν Γραφήν, ἣ ὁποία μετε-
γλωττίσθη μὲ τὴν συνεργίαν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν
γλώσσαν τῶν Βουλγάρων παρὰ τοῦ θεοῦ Κυ-
ρίλλου, ὅστις ἦτον ἀληθῶς θεόσοφος καὶ ἰσα-
πόστολος πατὴρ καὶ ἐχηρημάτισε πρῶτος διδά-
σκαλος τῆς θεοσεβείας καὶ ὀρθοδόξου πίστεως
εἰς τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων ὁμοῦ μὲ τὸν θεῖον
Μεθόδιον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος οὗτος Κλήμης
ἦτο γῆ γόνιμος καὶ ἀγαθὴ, διὰ τοῦτο δεχθεὶς
εἰς τὴν καρδίαν του τὸν εὐαγγελικὸν σπέρρον
τῆς ἀληθείας καὶ τῶν θεῶν Γραφῶν, ἐκαρπο-
φόρησε πολὺν τὸν καρπὸν εἰς ἐξήκοντα καὶ εἰς
ἐκατὸν, κατὰ τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου, καθὼς
ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἔργα καὶ πράγματα τοῦτο ἀπέδει-
ξεν ἀληθές. Διότι αὐτὸς ἀγαπήσας τὴν παρθε-
νικὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν, ποῖον εἶδος ἀρετῆς
δὲν ἐξηκρίβωσεν; ἢ ποῖαν τέχνην δὲν ἐπενόη-
σε διὰ νὰ νικήσῃ τὰ πάθη; διότι μὲ τὴν ἡσυ-
γίαν μὲν ἀπέφυγε τὸν πόλεμον, ὅστις ἔρχεται
ἐξωθεν ἀπὸ τὰς πέντε αἰσθήσεις, μὲ τὴν νη-
στείαν δὲ καὶ σκληραγωγίαν τοῦ σώματος ἀ-
πεμάρανε τὰς φιληδόνους ὁρμὰς καὶ ἐπιθυμίας,
μὲ τὴν παντοτεινὴν δὲ προσοχὴν καὶ προσευ-
χὴν ἐξήλειψεν ἀπὸ τὴν ψυχὴν του τὰς ἐμπα-
θεῖς φαντασίας καὶ τοὺς πονηροὺς λογισμοὺς.
Τὰ χαρακτηριστικὰ δὲ σημεῖα τῆς ψυχῆς τοῦ
μακαρίου Κλήμεντος ἦσαν ταῦτα τὰ δὴ ἡ-
γάπη ἀδιάκριτος καὶ ταπεινώσις ἀνυπόκριτος.
Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον στοιχειωθείς ὁ ἱε-
ρός Κλήμης διὰ τοῦ θεοῦ νόμου ἐκ νεαρῆς του
ἡλικίας, καὶ τὴν κατὰ τὸ εὐαγγέλιον πολιτείαν
ἀκριβῶς μεταχειριζόμενος, κατὰ μὲν τὸ παρὸν
κατέστη συνεργὸς μὲ τοὺς ἀνωτέρω διδασκά-
λους του τὸν Κύριλλον, λέγω, καὶ Μεθόδιον
καὶ ἔγεινεν ὁδηγὸς τῆς εὐσεβείας εἰς τὸ ἔθνος
τῶν Βουλγάρων, ὑπομένων καὶ αὐτὸς τοὺς ἰ-
δίους ἐκείνους πειρασμοὺς ὅσους ὑπέμειναν καὶ
οἱ ἀνωτέρω διδάσκαλοί του ἀπὸ τὴν δυναστείαν
τῶν αἰρετικῶν, οἵτινες ἐξουσίαζον κατὰ τὸν
καιρὸν ἐκείνον², καθὼς ἀναφέρει τοὺς πειρα-

¹ Σημειῶσαι, ὅτι ἐν τῷ τοῦ Πρωτάτου χειρογράφῳ συνα-
ξαριστῇ τῷ παλαιότερῳ εὑρον τὸ συναξάριον τοῦτο τοῦ ἁγίου
Κλήμεντος γεγραμμένον κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐβδόμην τοῦ Ἰου-
λίου. Ἐπειδὴ ὁμοῦ ἤδη εἶδομεν κατὰ πλάτος τετυπωμένον
τὸν βίον τοῦτου, καὶ γεγραμμένον κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν
τοῦ Νοεμβρίου· τοῦτου χάριν καὶ ἡμεῖς τοῦτω ἠκολούθησαμεν.
Ἐν τῇ τετυπωμένῃ ὁμοῦ φυλλάδι τοῦ ἁγίου τοῦτου γράφεται ἡ
μνήμη αὐτοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Νοεμβρίου.

² Σημειῶσαι ὅτι κατὰ τὸν Μελέτιον ἡ ἐν τῇ Εὐρώπῃ Μοι-
σία ἡ διὰ τοῦ οἰ κυρίως γραφομένη (διότι ἡ διὰ τοῦ υ γρα-
φομένη ἐπαρχία κυρίως ἐστὶ τῆς ἐλλάσσονος Ἀσίας, ἣτις καὶ
Φρυγία λέγεται), εἶναι μία μεγάλη ἐπαρχία τοῦ ἀνατολικοῦ
Ἰλλυρικοῦ ἐκτεινομένη ἀπὸ δυσμῶν ἐπ' ἀνατολὰς μεταξὺ Μα-
κεδονίας καὶ τῆς Θράκης πρὸς μεσημβρίαν, καὶ τῆς Δακίας
πρὸς βορρᾶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν χωρίζεται ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Δου-
ναβίου. Διαιρεῖται δὲ εἰς ἀνωτέραν καὶ κατωτέραν, καὶ ἡ μὲν
ἀνωτέρα ὠνομάσθη κοινῶς Σερβία, ἡ δὲ κατωτέρα ὠνομάσθη
Βουλγαρία ἀπὸ τῶν Σέρβων καὶ τῶν Βουλγάρων τῶν ἐλθόντων
καὶ κατοικησάντων εἰς αὐτὴν τὴν Μοισίαν, οἵτινες ἦσαν ἔθνη
τῆς Ἀσιατικῆς Σαρματίας, οἰκοῦντες τριγύρω εἰς τὸν ποταμὸν
Βόλγαν.

³ Ἐν δὲ τῷ ἐκτυπωθέντι εἰς ἀπλὴν φράσιν κατὰ πλάτος
βίῳ τοῦ ἁγίου, οὗ μνητὴν ἀνωτέρω ἐποιήσαμεθα, σημειοῦται,
ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος ἦτο Ῥωμαῖος τὸ γένος, ἐξ εἰκασίας ὅμως
μόνης τοῦτο ἐκεῖ συμπεραίνεται.

¹ Ὁ ἅγιος Ναοὺμ ἱερατίζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην
Δεκεμβρίου.

² Οὗτοι ἦσαν Βιγνῆκος ὁ ἀρχιερεὺς καὶ Σφεντόπλικος ὁ ἄρ-
χιων καὶ οἱ μετ' αὐτῶν, οἵτινες ἐφρόνον τὸ λατινικὸν φρόνημα
ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται, ἤγουν ἔχει τὴν ὑπαρξίν,
ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, ὅπερ ὁ ἅγιος Κλήμης μὴ δε-

σμούς αὐτοὺς ὁ κατὰ πλάτος βίος τῶν ἀνωτέρω ἀγίων.

Ἄφ' οὗ δὲ ὁ μὲν θεσπέσιος Κύριλλος ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἀνω ζωὴν, φανερώσας πρότερον εἰς τὸν τότε Πάπαν τῆς Ῥώμης Ἀδριανὸν τὴν Ἀποστολικὴν διακονίαν καὶ τὴν αὐξήσιν ἣν ἐποίησε τοῦ ἐμπιστευθέντος αὐτῷ ἔργου· ἄφ' οὗ δὲ καὶ ὁ Μεθόδιος ἔγεινεν ἀπὸ τὸν Πάπαν ἀρχιεπίσκοπος Μωράβου¹ καὶ Βουλγαρίας, τότε καὶ ὁ θεῖος οὗτος Κλήμης ἐχειροτονήθη ἀπὸ τὸν Μεθόδιον ἐπίσκοπος ὄλου τοῦ Ἰλλυρικῶς καὶ τοῦ τὸ Ἰλλυρικὸν ἐξουσιάζοντος ἔθνους τῶν Βουλγάρων, καὶ τῆς Λυχνιδῶν πόλεως, ἤτοι τῆς Ἀχρίδος, καὶ τῆς Γλαβηνίτζας. Εἰς τὰς ὁποίας ταύτας πόλεις καὶ ἐπαρχίας ἀφῆκεν ὁ ἅγιος ὑπομνήματα καὶ σημεῖα τῆς ἀρετῆς του καὶ ἀγιότητος, διότι εἰς τὴν Ἀχρίδα ἔκτισεν ὁ ἅγιος ἐκ θεμελιῶν ἱερὸν ναὸν καὶ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, ὅπου καὶ διήνυε ζωὴν ἀσκητικὴν ὁ ἀοίδιμος, καὶ ἀπὸ τοῦ μοναστήριον αὐτὸ, ὡς ἀπὸ λυχνίαν ὑψηλὴν, ἔλαμπεν εἰς ὄλον τὸ ποιμνίον του τὰς ἀκτίνας τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς θείας χάριτος. Ἄφ' οὗ δὲ ἀπῆλθεν εἰς τὴν οὐράνιον ζωὴν, ἀφῆκεν εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον μοναστήριον τὸ ἱερὸν του λείψανον ὡς πολύτιμον θησαυρὸν καὶ κτῆμα ὄλου τοῦ κόσμου ἀντάξιον, ἀπὸ τοῦ ὁποῖον καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἰατρεύεται κάθε πάθος καὶ ἀσθένεια. Ὅθεν καὶ τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο μοναστήριον ἐχαρίσθη παρὰ Θεοῦ εἰς τοὺς ἐκεῖ προστρέχοντας χριστιανούς κοινὸν καὶ ἀμισθὸν ἰατρεῖον.

Ἐκτός δὲ τῶν ἄλλων κειμηλίων, ὅσα ἀφῆκεν εἰς τὴν Ἀχρίδα ὁ τρισόβλιος Κλήμης, ἀπεθησαύρισεν εἰς αὐτὴν καὶ βιβλία ἱερὰ γεννήματα τῆς ὑψηλῆς του διανοίας καὶ πνεύματος τῆς ἁγίας χειρὸς του, τὰ ὁποῖα τιμῶνται καὶ σέβονται ἀπὸ ὄλον τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων ὄχι ὀλιγώτερον ἀπὸ τὰς θεογράφους πλάκας τοῦ Μωϋσεώς. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ῥηθεῖσαν Γλαβηνίτζαν εἶναι δυνατόν νὰ ἴδῃ τις στύλους πετρίνους σωζομένους ἕως τῆς σήμερον, ἐφ' ὧν εἶναι γράμματα χαραγμένα, τὰ ὁποῖα φανερώ-

νουσιν ὅτι προσῆλθεν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος εἰς τὴν πίστιν καὶ ἐπίγνωσιν τοῦ Χριστοῦ ὄλον τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ὄλον τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων δὲν ἐπίστευσεν εὐθὺς εἰς τὸν Χριστόν, οὔτε ὄλον ἐφωτίσθη διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ἀλλ' ἔμεινεν ἀκόμη πολὺ μέρος αὐτοῦ ἔχον βαρβαρικὴν θηριότητα, τούτου χάριν ὁ θεσπέσιος Κλήμης μὲ τὰς καθημερινὰς θεοπνεύστους διδασκασίας του ὠδήγησεν εἰς θεογνωσίαν ὄλον τὸ ἔθνος, καὶ τὴν ἀγριότητα τῆς γνώμης αὐτῶν μετέβαλεν εἰς ἡμερότητα καὶ χρηστότητα τρόπων, ὥστε μετεχειρίζοντο εἰς τὸ ἐξῆς ἔννομον πολιτείαν καὶ σώφρονα.

Μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως τοῦτο κατώρθωσεν ὁ μακάριος Κλήμης, ἐπειδὴ ἐβάπτισεν τὸν ἀρχοντα τῶν Βουλγάρων, Βορίσην ὀνομαζόμενον, καὶ τὸν ἐκεῖνου υἱὸν Μιχαήλ, ὁ ὁποῖος ἔγεινεν πρῶτος βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων, καὶ ἀκολούθως ἔκαμεν αὐτοὺς τοὺς δύο νὰ πολιτεύωνται κατὰ τοὺς νόμους τῶν χριστιανῶν. Ὅθεν διὰ μέσου αὐτῶν τῶν δύο ὑπέταξεν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον ὄλον τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων ὡς ἓνα ἄνδρα. Πρὸς τούτοις δὲ προσεῖλκυσεν ὁ ἅγιος τοὺς Βουλγάρους εἰς τὴν στενὴν καὶ ἀνηφορικὴν ὁδὸν τῆς κατὰ Θεὸν ζωῆς, ὄχι μόνον διὰ τῶν γλυκυτάτων αὐτοῦ λόγων καὶ διδασκαλιῶν, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τῶν πολλῶν θαυμάτων, τὰ ὁποῖα δι' αὐτοῦ ἐνήργει ὁ Κύριος· διότι διὰ μέσου τοῦ ἁγίου τούτου ἐχάριζεν ὁ Θεὸς εἰς τοὺς τυφλοὺς τὸ βλέπειν, εἰς τοὺς βωθοὺς τὸ λαλεῖν καὶ εἰς τοὺς παραλύτους τὸ ἐνεργεῖν· ἀλλὰ καὶ τοὺς δαιμονισμένους ἰάτρειεν ὁ Θεὸς διὰ μέσου τῆς προσευχῆς τοῦ ἁγίου. Καὶ διὰ νὰ εἰπῶ καθολικῶς, παντὸς πάθους καὶ ἀσθενείας ἦτον ὁ ἅγιος ἰατρός ταχύτατος· ὅθεν καὶ νεκρὸν παιδίον διὰ προσευχῆς του ἀνέστησεν, τὸν δὲ βασιλέα τῶν Βουλγάρων παρεκίνει ὁ ἅγιος νὰ κτίσῃ ναοὺς ἱεροῦς. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς ὑπακούων εἰς τὰ λόγια του, εὐθὺς ἐτελείωνε διὰ τῶν ἔργων ἐκεῖνα, ὅσα ὁ ἅγιος τὸν ἐπρόσταζεν. Διὰ τὴν ποιήσασθαι αὐτὴν δὲ ὑπακοὴν καὶ γνησίαν ἀγάπην, ἣν ἔσωζε πρὸς τὸν ἅγιον, ἐπρόκοπτεν εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ ἔγεινεν καλλίτερος ἀπὸ ὅ,τι ἦτον τὸ πρότερον· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἐμελέτα νὰ παραιτήσῃ μὲν τὰς φροντίδας τῆς ἀρχιερωσύνης, νὰ ὑπάγῃ δὲ εἰς τὴν ἡσυχίαν, διότι ἦτο πολλὰ γέρων καὶ ἀσθενής, διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς Μιχαήλ δὲν ἀφῆκεν αὐτὸν νὰ τελειώσῃ τὸ μελετώμενον, ἀλλὰ παρακαλέσας θερμῶς, μόλις καὶ μετὰ βίας τὸν κατέπεισε νὰ μένῃ εἰς τὸ ποι-

χόμενος, ἐτιμωρεῖτο ἀπὸ αὐτοῦ, ὡς λέγει ὁ Θεοφύλακτος εἰς τὴν ἑλληνικὴν βίβλιν τούτου, ὅστις νεωστὶ ἐτυπώθη ὁμοῦ μὲ τὰ θαύματα τῆς ζωοδόχου Πηχῆς.

¹ Μωράβος ἔσως εἶναι ἡ νῦν καλουμένη Μωραβία, ἥτις καὶ μεγάλη Μωραβία λέγεται παρὰ τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ τῷ Πορφυρογεννήτῳ ἐν τῷ περὶ Θεμάτων, ἀπὸ τὸν ποταμὸν Μωράβαν.

μνιόν του ἕως τέλους ζωῆς του. Καί λοιπόν ἂν καί ἔπασχεν ὁ ἅγιος ἀπὸ ἀσθένειαν καὶ γηρατειῶν, ὅμως κάθε τρόπον μετεχειρίζετο ὁ αἰδίδιμος καὶ ὠδήγει τὸ ποιμνιόν του εἰς τὴν τῆς ψυχῆς σωτηρίαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐσοφίσθη καὶ ἐφεῦρεν ἄλλους χαρακτῆρας γραμμάτων Σλαβονικῶν σαφεστεροῦς καὶ καθαρωτέρους, καὶ διὰ μέσου τῶν γραμμάτων αὐτῶν ἔγραψεν ὅλην τὴν Ἁγίαν Γραφήν καὶ τοὺς πανηγυρικοὺς λόγους τῶν ἑορτῶν καὶ τοὺς βίους τῶν μαρτύρων καὶ ὁσίων, καὶ τοὺς ἀσκητικοὺς Κανόνας. Ταῦτα δὲ τὰ γράμματα ἐδίδαξεν εἰς τὰ γνωστικώτερα παιδιὰ τῶν χριστιανῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὅσα ἦσαν ἀξία τὰ ἐχειροτόνησεν ἱερεῖς, καὶ τὸ πρῶτον βάρβαρον καὶ ὠμόν ἔθνος τῶν Βουλγάρων τὸ κατέστησεν ὁ θεῖος πατὴρ ἡμερον καὶ ἅγιον διὰ μέσου τῆς σπουδῆς του καὶ προθυμίας, καὶ οὕτως ἐτέλεσεν ἀληθῶς ἔργον ἀποστολικόν· ὅθεν διὰ τοῦτο ἠξιώθη νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ καὶ χάριν ἀποστολικήν. Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ καιρὸς τῆς ἀποβιώσεώς του, ὁ ἅγιος ἀπεχαιρέτισεν ὅλους καὶ ἐσυμβούλευσεν αὐτούς· εἶπα παρεκάλεσε τὸν Θεὸν διὰ τὸ ποιμνιόν του, (τὸ ὁποῖον ἐλυπεῖτο καὶ ἐθρήνη ἀπαρηγόρητα, μὴ ὑποφέρων τὴν ζημίαν καὶ στέρησιν τοῦ καλοῦ ποιμένου) καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς ὃν ἐπόθει Χριστὸν, χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος. Ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον ἐδόξασεν οὗτος τὸν δοξάσαντα αὐτὸν Κύριον μὲ τὰς ἰατρείας, ἃς ἐνεργεῖ καθεκάστην, εἰς τοὺς προστρέχοντας αὐτῷ μετὰ πίστεως· καὶ τῶρα συγχορεύει μὲ τοὺς ἀποστόλους ὡς κήρυξ τῆς ἀληθείας καὶ ἰσαπόστολος, μὲ τοὺς μάρτυρας ὡς πολλαχίς ὑπομείνας δεσμὰ καὶ τιμωρίας διὰ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, μὲ τοὺς ἱεράρχας δὲ καὶ ὁσίους πρεσβεύει πρὸς Κύριον διὰ τὸ ποιμνιόν του καὶ δι' ὅλον τὸν κόσμον ὡς ἱεράρχης ὁμοῦ καὶ ὁσίος. ¹

¹ Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου Κλήμεντος, συνέγραψε μὲν ἑλληνιστὶ ὁ ἱερεὺς Θεοφύλακτος ὁ Βουλγάρικος, μετέφρασε δὲ τις εἰς τὸ ἄπλοῦν κεκολοσωμένον καὶ ἀτελεῖ. Ὅθεν ὁ σοφολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Ἀθανάσιος ὁ Πάριος διορθώσας αὐτὸν, πλατύνας, ἀναπληρώσας, καὶ σημειώμασι καταγαίτας, ἄριστον καὶ ὀλόκληρον ἔθη ἐξέδωκε. Κρίσιν οὐρανῶν τούτου ἐπωνομάσας, σὺν τῷ τοῦ μεγάλου Σπυρίδωνος θαύματι, τῷ καὶ αὐτῷ ὀνομασθέντι παρ' αὐτοῦ, Κρίσις τοῦ οὐρανοῦ. Τούτου λοιπὸν τὸν νεοτύπωτον βίον τοῦ ἁγίου ἀνάγνωθι ἀγαπητέ, διὰ τὰ καταλάθεις πλατύτερον τὰ περὶ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος. Σημείωσαι, ὅτι καὶ ἀσκητικὴ ἀκολουθία εὑρίσκεται τοῦ ἁγίου Κλήμεντος τούτου, συζωμένη εἰς ἰδίαν φυλλάδα ἐν Μοσχόπολι τετυπωμένη. Καὶ τοῦτο δὲ σημειώσαι· ὅτι οἱ

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ΄, μῆμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ Ἐπισκόπου Ἰκονίου.

» Στχλεῖς Ἀμφιλόχιε νεκρῶν ἀμφίως,

» Λόχους σκεδάξεις καὶ νεκρὸς νοουμένους.

» Εἰκάδι ἐν τριτάτῃ θάνατος λάβεν Ἀμφιλόχιον.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ἀφ' οὗ ἐπέρασε πάντα βαθμὸν ἐκκλησιαστικὸν καὶ ἔλαμψε μὲ ἀσκησιν καὶ θεῖαν γνῶσιν, ἐπροχειρίσθη Ἐπίσκοπος Ἰκονίου μὲ τὴν ψῆφον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ κοινοῦ λαοῦ, κατὰ τοὺς χρόνους Οὐαλεντινιανοῦ καὶ Οὐάλεντος· ἔφθασε δὲ καὶ ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐν ἔτει τοῦ (374), Διδάσκαλος λοιπὸν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως γενόμενος, γενναῖος ἀντεστάθη ὁ αἰδίδιμος κατὰ τῆς αἰρέσεως τοῦ Ἀρείου καὶ Μακεδονίου καὶ Εὐνομίου, καὶ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης πολλοὺς διωγμοὺς καὶ θλίψεις ἀπὸ τοῦ ἀσεβεῖς ὑπέμεινεν. Οὗτος ἐγένετο καὶ συναγωνιστὴς τῶν ἑκατὸν πενήντα πατέρων, τῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ Οἰκουμένηκῃ Συνόδῳ συναθροισθέντων κατὰ Μακεδονίῳ τοῦ πνευματομάχου, εἰς ἐξ αὐτῶν ὑπάρχων, ἐν ἔτει ππᾶ (381). Ἀφ' οὗ δὲ ὁ μέγας Θεοδόσιος παρέδωκε τὴν ἐξουσίαν τῶν Δυτικῶν μερῶν τῆς Εὐρώπης εἰς τὸν νέον Οὐαλεντινιανόν, καὶ καταστρέψας τὸν τύραννον Μάξιμον ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τότε ὁ μέγας οὗτος Ἀμφιλόχιος εἰσελθὼν εἰς τὸν βασιλεῖα παρεκάλει αὐτὸν νὰ διώξῃ τοὺς Ἀρειανούς· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς δὲν συγκατένευε, τούτου χάριν ὁ θαυμαστός οὗτος πατὴρ, εὔρε τέχνασμα διὰ τοῦ ὁποίου ἐδυνήθη νὰ καταπέσῃ τὸν βασιλεῖα.

Ἐλθὼν δηλαδὴ εἰς τὰ ἀνάκτορα τὸν μὲν Θεοδόσιον ὡς βασιλεῖα ἐχαιρέτησε, τὸν δὲ υἱὸν τοῦ Ἀρχαδίου, τὸν τότε νεωστὶ χειροτονηθέντα βασιλεῖα, μὲ κατώτερον τρόπον ἐχαιρέτησεν ¹, ὁ-

ἐπτά κήρυκες καὶ διδάσκαλοι τῶν Βουλγάρων ἐορτάζονται ὁμοῦ ἐν ἰδίᾳ φυλλάδι τετυπωμένη κατὰ τὴν Μοσχόπολιν· ἦτοι ὁ Κύριλλος, ὁ Μεθόδιος, ὁ Κλήμης, ὁ Σάββας, ὁ Ἀγγελάριος, ὁ Γορᾶσδος καὶ ὁ Ναούμ.

¹ Σημειώσαι, ὅτι ὁ μὲν Θεοδώρητος βιβλίῳ ε΄. κεφ. ις΄. τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας λέγει, ὅτι ὁ θεὸς Ἀμφιλόχιος δὲν ἐχαιρέτησε τὸν Ἀρχάδιον, ὁ δὲ Σωζόμενος βιβλ. ζ΄. κεφ. ς΄. τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. λέγει, ὅτι εἶπε ταῦτα εἰς τὸν Ἀρχάδιον, ὡς εἰς νήπιον «Χαῖρε τέκνον,» τῷ δακτύλῳ σαίνων. Πρὸς τοῦτον τὴν μέγαν Ἀμφιλόχιον ἐρωτήσαντα ἀπέστειλεν ὁ μέγας

θεν ὁ Θεοδόσιος ὀργισθεὶς διὰ τοῦτο, ὠνόμαζεν ἰδικήν του ἀτιμίαν τὴν ἀτιμίαν τοῦ υἱοῦ του. Τότε ὁ ἅγιος σοφώτατα φανερόναι τὸ δρᾶμα καὶ λέγει· βλέπεις, ὦ βασιλεῦ, ὅτι δὲν ὑποφέρεις τὴν ἀτιμίαν τοῦ υἱοῦ σου, ἀλλ' ὀργίζεσαι; πίστευε λοιπὸν ὅτι καὶ ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ παρομοίως ἀποστρέφεται καὶ μισεῖ τοὺς βλασφημοῦντας τὸν Υἱὸν του καὶ λέγοντας, ὅτι αὐτὸς εἶναι κατώτερος τοῦ Πατρὸς. Τότε νοήσας τὸ πρᾶγμα ὁ βασιλεὺς ἔγραψε παρευθὺς νόμον νὰ διώκωνται οἱ αἰρετικοὶ μακρὰν ἀπὸ τῆς ὀρθοδόξου. Οὗτος λοιπὸν ὁ αἰσιδύμος Ἀφιλόγιος εἰς πολλοὺς χρόνους ποιμένας τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ καὶ συντάξας λόγους ὀρθοδόξους καὶ φθάσας εἰς βαθὺ γῆρας, ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ. Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον· συνέγραψε δὲ τοῦτον ἑλληνιστὴ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ. «Καὶ τί τῶν καλῶν ἔσσαι». Σῶζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρα).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Ἐπισκόπου τῆς Ἀκραγαρτίνων Ἐκκλησίας.

- » Ἐξ Ἀκραγάντων πρὸς Θεὸν χωρεῖς Λόγον,
- » Τὸν ἄκρα γῆς κρίνοντα, παμμακάκρ Πατέρα.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ δευτέρου, τοῦ καὶ ῥινομήτου καλουμένου ἐν ἔτει γπέ (685), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀκραγάντα τὴν εὐρισκομένην εἰς τὴν νῆσον τῆς Σικελίας, υἱὸς ὧν γονέων ὀνομαζομένων Λαρίτωνος καὶ Θεοδότῃς, ἀνθρώπων εὐσεβῶν, στολισμένων με ὅλας τὰς ἀρετὰς καὶ ζώντων με αὐτάρκη ἀγαθὰ. Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος ἦτον ὀκτῶ χρόνων ἐδόθη ὑπὸ τῶν γονέων εἰς τὸ νὰ μανθᾷ ἡ τὰ ἱερά γράμματα· καὶ τόσον σπουδαῖος καὶ ἀσκνος ἔγεινεν εἰς αὐτὰ, ὥστε ἐθαυμάζετο ἀπὸ ὅλους. Φθάσας δὲ

Βασιλεὺς τὰ εἰκοσιεπτά κεφάλαια τὰ περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Γράφει δὲ ὁ θεὸς Ἱερώνυμος ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραμμάτων, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Ἀφιλόγιος ἔβησεν εἰς τόσην ἀγιότητα καὶ παιδείαν ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν, ὥστε συγκρίνεται με τὸν μέγαν Βασίλειον καὶ Γρηγόριον τὸν Θεολόγον, μετὰ τῶν ὁποίων ὑπῆγε καὶ εἰς τὴν ἐρημικὴν διαγωγήν, καὶ φίλος ἦτο με αὐτούς. Διὰ δὲ τὰ βιβλία τοῦ ἁγίου τούτου, γεμάτα ὄντα ἀπὸ γνώμας φιλοσοφικῆς, εἶπε τὰ λόγια ταῦτα ὁ ῥηθεὶς Ἱερώνυμος «Οὐκ οἶδας τί πρῶτον ἐν αὐτοῖς ὀφείλεις θαυμάσαι, τὴν παιδείαν τοῦ αἰῶνος τούτου! ἢ τὴν ἐπιστήμην τῶν θείων Γραφῶν! (παρὰ τῷ α΄, τόμῳ τοῦ Μελετίου σελ. 448.)

εἰς τοὺς δεκαοκτῶ χρόνους, ἐσφραγίσθη κληρικὸς, ἤτοι ἔγεινεν Ἀναγνώστης ἀπὸ τὸν ἁγίον Ηὐσταμίωνα, ἐπιτήδειος. ὦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν διὰ τὴν καλοφωνίαν ἣν εἶχε. Μίαν δὲ νύκτα ἐνῶ ἐκοιμᾶτο ὁ ἅγιος οὗτος ἐμπροσθεν τῆς κλίνης τοῦ ἀρχιεπισκόπου Δαμιανοῦ, ἀκούει φωνὴν θείου Ἀγγέλου ἐκ τρίτου καλοῦσαν αὐτὸν, ὡς καὶ τὸν προφήτην Σαμουὴλ, καὶ λέγουσαν, «Γρηγόριε, εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου· λοιπὸν τάχυνον καὶ πορεύθητι»· ὁ δὲ ἅγιος χωρὶς νὰ ἀργοπορήσῃ, ἐκβῆκε καὶ ἀπελθὼν εἰς Καρθαγένην, (τὸ νῦν καλούμενον Τούνεζι) καὶ εὐρὼν ἐκεῖ τὸν μοναχὸν Μάρκον τὸν πνευματοφόρον, ὅστις ἐπέμσθη παρὰ Θεοῦ εἰς αὐτὸν ἔμεινε πλησίον του τέσσαρας χρόνους· καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγεν ὁμοῦ με τὸν ἴδιον Μάρκον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ μεγάλως ἐκεῖ ἐθαυμαστώθη. Εἶτα παρακινήθεις ὑπὸ θεϊκῆς ὀπτασίας ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐκεῖ γίνεται διάκονος ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον τῶν Ἱεροσολύμων Μακάριον. Ἐπειτα ἀπὸ ἐκεῖ ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐνεφανίσθη εἰς τὸν τότε Πατριάρχην Γεώργιον. Ἐπειδὴ δὲ τότε συνεκροτήθη ἐκεῖ Σύνοδος κατὰ Σεργίου καὶ Πύρρου καὶ Παύλου, τῶν μονοθελητῶν, ἦλθεν μετ' αὐτῶν εἰς λόγους ὁ θεὸς Γρηγόριος, καὶ ἱκανῶς ἤλεγξε τὴν φρενοβλάβειάν των, καὶ τόσον πολλὰ ἐφημίσθη ὁ ἅγιος, ὥστε ἡ φήμη του ἐφθασεν ἕως καὶ εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως. Ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν δὲ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐκεῖ χειροτονεῖται ἐπίσκοπος τῆς πατρίδος του Ἀκραγάντων, μεγάλως διαλάμψας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐκείνῃ, καὶ θαύματα τελέσας, καὶ τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης στολίσας ἀξίωμα. Ὅθεν ὁ Σεβίνος καὶ Κρησκεντίνος καὶ οἱ σύντροφοί αὐτῶν, φρονήσαντες τὸν ἅγιον, μυρίους πειρασμοὺς ἐσθήκωσαν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐγκλήματα πλάσαντες κατ' αὐτοῦ τὸν κατηγοροῦν εἰς τὸν Πάπαν τῆς Ῥώμης, ὁ ὁποῖος ἀπατηθεὶς ἀπὸ τὰ ψευδῆ λόγια των, ἔκλεισε τὸν ἅγιον εἰς τὴν φυλακὴν δύο ἡμισυ χρόνους.

Ἐπειτα κατὰ προσταγὴν βασιλικὴν ἐκβαίνει ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν φυλακὴν διὰ νὰ κριθῇ με τοὺς κατηγοροῦς του· τότε δὲ ἔγειναν τὰ παράδοξα ἐκεῖνα σημεῖα τῶν ξύλων καὶ τῶν ἀνθρώπων, δοξάζοντος τοῦ Θεοῦ τὸν θεράποντά του. Διότι τὰ πρόσωπα τῶν μιαρῶν ἐκείνων καὶ ἀνοσίων

¹ Οὗτος φαίνεται, ὅτι εἶναι ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν δικαίτην τοῦ Αὐγούστου μετὰ Ἰωάννου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

κατηγόρων τοῦ ἁγίου ἐσχεπάσθησαν μὲ μαυ-
ρον σύννεφον καὶ κατεμαύρισαν, ὥστε καὶ ἕως
τῆς σήμερον φαίνονται κατὰ γενεὰν τὰ πρό-
σωπα ἐκεῖνων σεσημειωμένα καὶ μεμελανωμέ-
να. Ἀλλὰ καὶ ἡ κόρη ἐκεῖνη, ἡ ὁποία ἠπατήθη
ἀπὸ αὐτοῦ, ἀφ' οὗ ἀρχετὰ ἐπαιδεύθη ἀπὸ ἓν
ὀλέθριον δαιμόνιον, εἰς ὄλον τὸ ὕστερον ἰα-
τρεύθη ἀπὸ τὸν ἅγιον ἐμπροσθεν εἰς τὸν λαόν·
ὁ δὲ ἅγιος ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν πατρίδα καὶ
Ἐπαρχίαν του μεγαλοπρεπῶς, ποιῶν σημεῖα
καὶ θαύματα μεγαλύτερα ἀπὸ τὰ πρῶτα. Οὕτω
λοιπὸν ζήσας χρόνους πολλοὺς ὁ θεῖος πατήρ
καὶ εἰς βαθυτάτον γῆρας φθάσας, πρὸς Κύριον
ἐξεδήμησε. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὄρα
εἰς τὸ Ἐκλόγιον· συνέγραψε δὲ τούτον Ἐλ-
ληνηστὶ Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ
«Κάλλιστόν τι χρῆμα ἢ ἀρετὴ». Σῶζεται ἐν τῇ
τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις· ἐν δὲ τῇ Λαύρα σώ-
ζεται διήγησις εἰς τὸν βίον τούτου καὶ τὰ θαύ-
ματα, Λεοντίου μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου τῆς
μονῆς τοῦ ἁγίου Σάββα τῆς Ῥωμαίων πόλεως,
οὗ ἡ ἀρχὴ «Φοβερόν καὶ ἀκατάληπτον θαῦμα,
καὶ τῇ οἰκουμένη ὠφέλιμον»)

Μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ ὁμολογητοῦ ΣΙΣΙΝΙΟΥ.

» Πολλὰς ὑποστάς ἐν βίῳ πρῶτον βίας,

» Μετῆλθε Σισίνιος ἐκ βίας βίου.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασι-
λέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει τ' (300), καὶ ἡγε-
μόνος Ἀλεξάνδρου, καταγόμενος ἀπὸ τὴν πό-
λιν τῆς Κυζίκου· διαβληθεὶς δὲ εἰς τὸν Ἀλέ-
ξανδρον ὡς χριστιανός, ἐδέθη ἀπὸ ἄγρια ἀλο-
γα, καὶ ἀναγκάζεται νὰ τρέχη. Ἐπειτα δέρε-
ται ἀσπλαγχνά, καὶ εἰς τὴν μύτην δέχεται ὀ-
ξείδιον δριμύ, καὶ ἄλλα βάσανα ὑπομείνας καὶ
θαύματα ἐκτελέσας, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν·
ἐν δὲ τῇ κατὰ τοῦ Ἀρείου πρώτη οἰκουμενικῇ
συνόδῳ, τῇ ἐν ἔτει τκέ (325) συναθροισθεῖση
παραστάς, ἀπέπνιξε τὸν Ἀρείον μὲ τὰ νεῦρα
τῶν ὀρθῶν δογμάτων του, ὁμοούσιον ἀνακηρύ-
ξας τὸν Υἱὸν τῷ Πατρὶ. Καὶ οὕτω καλῶς καὶ
θεοφιλῶς πολιτευσάμενος πρὸς Κύριον ἐξε-
δήμησεν.

*Ἄγιος ἐπίσκοπος ἸΣΧΥΡΙΩΝ ἐν εἰρήνῃ τε-
λειοῦται.*

» Ζῶν Ἰσχυρίων ἰσχύς ἦν ἐκκλησίας,

» Ἦνπερ νοητῶς καὶ θανῶν ἐνισχύει.

*Ἄγιος ΕΛΕΝΟΣ ἐπίσκοπος Ταρσοῦ ἐν εἰ-
ρήνῃ τελειοῦται.*

» Ταρσοῦ πρόεδρος Ἐλένος θυηπόλος,

» Ταρσοῖς ἀνεῖσι ψυχικοῖς ἕως πόλου.

*Διήγησις ὀπτασίας ἸΩΑΝΝΟΥ τινός, πάνυ ὠ-
φέλιμος.*

† » Φοβοῦ Κριτὴν ὀφθέντα ψυχὴ κατ' ὄναρ

» Φοβοῦ δὲ μᾶλλον, ἤνικ' ἔλθη καθ' ὕπαρ.

Ἀνθρωπὸς τις ἐχρημάτισε, κατὰ τοὺς χρό-
νους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ μεγά-
λου ἐν ἔτει τλ' (330), ὀνομαζόμενος Ἰωάννης,
ὅστις ἦτον εἰς τὸν βασιλεῖα γνωστός διὰ μέ-
σου τῆς τέχνης ἦν εἰργάζετο. Οὗτος λοιπὸν
διήρχετο πρότερον τὴν ζωὴν του κακῶς καὶ ἀ-
σέμνως, χωρὶς νὰ βάλῃ ποτὲ εἰς τὸν νοῦν του
ὅτι εἶναι κόλασις· ἀλλ' ὁ Θεὸς ὁ τὰ πάντα
καλῶς οἰκονομῶν πρὸς τὸ συμφέρον ἡμῶν, αὐ-
τὸς φανείσκει καὶ εἰς τὴν ὀπτασίαν τούτου, ἐδιώρ-
θωσε τὴν πολιτείαν του. Οὗτος δηλαδὴ μίαν
φορὰν βλέπει εἰς τὸ ὄνειρόν του ὅτι ἐπρόσφε-
ρεν εἰς τὸν βασιλεῖα Κωνσταντῖνον ἔργον τι τῆς
τέχνης του· καὶ ἐκ τούτου θαρρῶν, ὠμίλει μὲ
τὸν βασιλεῖα μετὰ παρρησίας καὶ συνέχαιρεν.

Ἐπειτα βλέπει τὸν βασιλεῖα, ὅτι ἐξεγύμνω-
σε μίαν σπάθην καὶ συλλαβῶν τὰ μαλλία του
ἐσπούδαζε νὰ κόψῃ τὴν κεφαλὴν του χωρὶς ἔ-
λεος· ὁ δὲ Ἰωάννης ἐκλίνε συνεχῶς τὸν λαί-
μόν του, νομίζων ὅτι παίξει τάχα μὲ τὸν βα-
σιλεῖα· ἐνῶ δὲ τοῦτο ἐποίει, ἀκούει τὸν βασι-
λεῖα λέγοντα εἰς αὐτὸν μὲ σοβαρότητα, «Ὅταν
ἡ μάχαιρα καταφάγῃ τὰς τρίχας σου, τότε ὁ
τράχηλός σου θὰ γεμίσῃ ἀπὸ τὸ αἷμά σου.» Ἐ-
φάνη λοιπὸν εἰς αὐτὸν ὅτι ἐκόπη ὁ τράχηλός
του, καὶ ὅτε ἡ μάχαιρα ἦλθεν εἰς τὸ στήθος,
ἀγωνιῶν ὁ Ἰωάννης καὶ φοβούμενος, ἐζήτηε νὰ
λάβῃ βοήθειαν ἀπὸ κανένα· ἀπὸ δὲ τὸν φόβον
καὶ τὸν φρικτὸν ἐκεῖνον ἀγῶνα ἐξύπνισε, καὶ
ἐλθὼν εἰς τὸν ἑαυτὸν του, ὄλος ἴστατο ἐκθαμ-
βος· ποιήσας δὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ εἰς τὸ
σῶμά του, εὐχαριστῶ σοι ὄνειρον, ἔλεγεν, ὅτι
τὸν φοβερόν τοῦτον ἀγῶνα κατὰ φαντασίαν
μόνον μοὶ ἔδειξας, πραγματικῶς δὲ οὐκ εἶδον
αὐτὸν καὶ κατ' ἀλήθειαν· ὅθεν ἔμεινε πάλιν ὁ
αὐτὸς ἀμετανόητος καὶ ἀδιόρθωτος. Μετὰ τινα
δὲ καιρὸν πίπτει εἰς βαρεῖαν ἀσθενείαν καὶ ἐ-
πεκαλεῖτο τὴν ἐκ Θεοῦ βοήθειαν. Τότε λοιπὸν
βλέπει πάλιν, ὅχι εἰς τὸ ὄνειρόν του, ἀλλ' εἰς
ἔκστασιν γενόμενος, ὅτι παρίστατο εἰς ἓν βῆ-
μα σεκρετικόν¹ καὶ δικαστικόν, ἔβλεπε δὲ καὶ

¹ Ὅρα τὴν ἐν σελίδι 73 τῆς παρούσης ἐκδόσεως ὑποση-
μείωσιν περὶ τῆς σημασίας τοῦ σ ε κ ρ ε τ ο υ. Σ. Ε.

ένα φοβερώτατον βασιλέα καθεζόμενον εἰς ὄρον, καὶ ἐνδοξυμένον βασιλικὴν ὄμου καὶ ἀρχιερατικὴν στολὴν. Εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερά του ἐκάθητο ἄνδρες τινες ἱεροπρεπεῖς καὶ σεβάσμιοι· αὐτὸς δὲ ἔβλεπεν ὅτι ἴστατο κάτωθεν ἐκείνων. Καὶ πρὸς μὲν τὰ δεξιὰ τοῦ βασιλέως ἔβλεπεν ὅτι ἴσαντο εὐνοῦχοι τινες νέοι καὶ εὐμορφοί, ἀπὸ δὲ τὰ ἀριστερά του ἄλλος τις ταπεινότερος καὶ καταδεκτικώτερος. Ἀπὸ δὲ τὸ ὀπισθεν μέρος τοῦ βασιλέως ἔβλεπεν ἓνα λάκκον σκοτεινότετον ὄμου καὶ βαθύτατον, ὁ ὁποῖος καὶ ἀπὸ μόνῃν τὴν θεωρίαν του ἐπροξέεινε φόβον ἀρρητον καὶ ὀδύνην μεγάλην. Ἐνῶ λοιπὸν αὐτὸς ἴστατο μὲ φόβον καὶ τρόμον, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ κατήμενος βασιλεὺς· ἀράγε, ὦ νεανία, ἤξεύρεις ποῖος εἶμαι ἐγώ; ὁ δὲ Ἰωάννης ἀπεκρίθη· ἤξεύρω, δέσποτα, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ σαρκωθεὶς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός, καθὼς αἱ θεῖαι Γραφαὶ ἡμῶν περιέχουσιν· ὁ δὲ βασιλεὺς λέγει πρὸς αὐτὸν· καὶ ἀνίσως σὺ ἀπὸ τὰς Γραφὰς μὲ γνωρίζεις, γνωρίζεις δὲ καὶ τοὺς μετ' ἐμοῦ συγκαθεζομένους, πῶς ἐλησμόνησες τὸν φοβερῖσμόν ἐκείνον τὸν ὁποῖον ἔκαμεν εἰς σὲ πρὸ χρόνων ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος; ἡ δὲν νοεῖς ὅ,τι σοὶ λέγω; ὁ Ἰωάννης, νοῦ τοῦτο δέσποτα, ἀπεκρίθη, καὶ ἀκόμη τὰ λείψανα τοῦ φόβου ἐκείνου ἔχω εἰς τὴν ψυχὴν μου. Καὶ ἂν, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, τὰ ἐναπομεινάρια τοῦ φόβου ἐκείνου φέρῃς εἰς τὴν ψυχὴν σου, πῶς ἐπιμένεις εἰς τὰ κακά; μάθε λοιπὸν διὰ τῆς δοκιμῆς, ὅτι ἐγὼ ἤμην, ὅστις καὶ πρότερον ἔφερον εἰς σὲ τὴν φοβερὰν ἐκείνην βάσανον, καὶ ὄχι ὁ Κωνσταντῖνος.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐφάνη ὅτι μὲ νεῦμα μόνον ἐπρόσταζεν ὁ βασιλεὺς τοὺς παρεστῶτας νὰ ῥίψωσι τὸν Ἰωάννην εἰς τὸν ὀπισθεν φαινόμενον λάκκον· καθὼς λοιπὸν ἤρχισαν οἱ εὐνοῦχοι νὰ σπρώχνωσι χωρὶς ἔλεος τὸν Ἰωάννην εἰς τὸν λάκκον, εὐθὺς ἐκείνος ἐπεκαλεῖτο τὴν βοήθειαν τῆς Θεοτόκου. Ὅθεν ἐφάνη εἰς αὐτὸν, ὅτι εἶδε τὴν Θεοτόκον ἐκεῖ εἰς τὸ μέσον, καὶ μετὰ ταῦτα ἤκουσε τοῦ βασιλέως νὰ λέγει· ἄφετε αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ διὰ τὴν παράκλησιν τῆς μητρὸς μου. Ἔως ἐδῶ εἶναι ἡ ὀπτασία τὴν ὁποίαν εἶδεν ὁ Ἰωάννης· αὐτὸς δὲ σύντρομος γενόμενος καὶ ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν ὑπῆγεν εἰς ἓνα εὐλαβῆ μοναχὸν καὶ ἐδιηγήθη αὐτὴν. Ὁ δὲ μοναχὸς εἶπεν αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ Θεῷ, ἀδελφε, ὅτι ἠξιώθης νὰ λάβῃς τοιαύτην διδασκαλίαν, καὶ λοιπὸν ἐξῆυπνησόν, ἀγαπητέ, μήπως καὶ σὺ πάθῃς τὰ ὅμοια ἐκείνου, περὶ τοῦ ὁποίου θέλω σοὶ διηγήθῃ.

Μίαν παρομοίαν ὀπτασίαν ὡς τὴν ἰδικὴν σου εἶδεν ἄλλος τις ἄνθρωπος· εἶδε δηλαδὴ τὸν πρῶτον ὄντα εἰς τὰ βασιλικά σεκρέτα καὶ δικαστήρια, Γεώργιον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος μὲ βίαν φερόμενος δέσμιος διὰ νὰ ῥιφθῆ μέσα εἰς ἓν φοβερὸν χάσμα, ἦτον ὄλος φοβισμένος. Εἰς δὲ ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ παρεστῶτας, ἔχων παρησίαν εἰς τὸν βασιλέα, ἐκράτησεν ἐκείνους οἵτινες τὸν ἔφερον εἰς τὸ χάσμα, καὶ παρεκάλει νὰ τὸν ἀφήσωσι, δίδων ἐγγύησιν εἰς αὐτοὺς, ὅτι εἰς εἴκοσιν ἡμέρας θὰ διορθωθῆ. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Γεώργιος ἠλευθερώθη μὲ τὴν τοιαύτην ἐγγύησιν καὶ βοήθειαν, ὁ ἰδὼν ἐννοήσας τὴν ὀπτασίαν, καὶ τὶ δηλοῖ, ὑπῆγε καὶ ἐφανέρωσεν αὐτὴν εἰς τὸν Γεώργιον ἐκεῖνον, ὅστις ἐσύρετο εἰς τὸ χάσμα, διότι ἦτο φίλος εἰς αὐτὸν καὶ γνωστός. Ὁ δὲ Γεώργιος ταῦτα ἀκούσας, ἐλογίασεν αὐτὰ ὡς οὐδὲν· ὅθεν ἔμεινεν ὁ δυστυχὴς ἀδιόρθωτος· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν αἱ εἴκοσιν ἡμέραι, ἠρπάγη φεῦ! ἀπὸ τὴν ζωὴν ταύτην καὶ ὑπῆγε νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος ὅπερ ὑπεσκέθη. Ταῦτα ἐν μέρει προσθήκης διηγήθη ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος πρὸς τὸν Ἰωάννην· ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ταῦτα καὶ ἔχων εἰς τὸν νοῦν του ἀκόμη ζωντανὰ ἐκεῖνα τὰ φοβερὰ ὅσα εἶδεν, ἐξωμολογήθη χωρὶς ἐντροπῆν ὅλα του τὰ ἁμαρτήματα, καὶ ἀλλάξας τὴν ζωὴν του εἰς τὸ καλλίτερον, διήνυσεν χρόνους πολλοὺς θεαρέστως πολιτευόμενος· καὶ οὕτως ἀποθανὼν, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.

Ταῖς τῶν ὁσῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΚΑΛΗΜΕΝΤΟΣ ἐπισκόπου Ῥώμης.

» Βληθεὶς ὁ Κλήμης εἰς βυθὸν σὺν ἀγκύρᾳ,

» Πρὸς Χριστὸν ἦκει, ἄγκυραν τὴν ἐσχατην.

Κλήμης ὁ μακάριος καὶ σοφώτατος ἦτο Ῥωμαῖος, ζῶν μὲν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Δομετιανοῦ, ἐν ἔτει πβ' (82), καταγόμενος δὲ ἀπὸ γένους βασιλικόν, υἱὸς Φαύστου καὶ Μαθηδίας. Οὗτος λοιπὸν ἀφ' οὗ διήλθεν ὅλα τὰ μαθήματα τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, ἠντόμασε τὸν κορυφαῖον τῶν ἀποστόλων Πέτρον καὶ διδάχθη ἀπὸ αὐτὸν τὴν ἀληθῆ πίστιν καὶ θεογνωσίαν· ὅθεν κήρυξ τοῦ Εὐαγγελίου γενόμενος, συνέγραψε τὰς διατάξεις τῶν ἁγίων Ἀποστόλων¹ καὶ ἔγεινε καὶ Ῥώμης ἐπίσκοπος.

¹ Οὐ μόνον οἱ διατάξεις τῶν Ἀποστόλων, ἀλλὰ καὶ οἱ κανόνες αὐτῶν ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων διὰ Κλήμεντος συνεγράφη.

Πιστοῦσι δὲ ἀπὸ τὸν βασιλέα Δομητιανὸν τιμωρεῖται, καὶ μὴ πεισθεῖς εἰς τὰς προσταγὰς του, ἐξορίζεται εἰς ἔρημον πόλιν¹ παρακειμένην εἰς τὴν Χερσῶνα· ἐκεῖ δὲ ἔδεσαν εἰς τὸν λαϊμόν του μίαν ἀγκυραν σιδηρᾶν, καὶ ἔρριψαν αὐτόν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, καὶ οὕτως ἐτελειώθη ὁ τρισμακάριος. Ὁ δὲ τῶν θαυμασίων Θεός, θελων νὰ δοξάσῃ καὶ μετὰ τὸν θάνατον τὸν θεράποντά του, ἐνεργεῖ τοιοῦτόν τι μέγα καὶ ὑπερφυῖς θαυμάσιον. Ἐκτοτε δηλαδὴ κατ' ἔτος εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου τούτου Κλήμεντος ἀποσύρεται ἡ θάλασσα μέσα τρία μίλια, καὶ ὁ τόπος τῆς θαλάσσης γίνεται γῆ ξηρὰ, εἰς τὴν ὁποῖαν κάθηνται οἱ ἐκεῖ συναθροιζόμενοι χριστιανοὶ ἕως ἡμέρας ἑπτὰ, καὶ οὕτω γίνεται εἰς αὐτοὺς μεγάλη χαρὰ καὶ εὐφροσύνη διὰ τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον.

Μίαν δὲ φοράν ἀφ' οὗ ἡ θάλασσα ὑπεχώρησε κατὰ τὴν συνήθειαν, ἐμβῆκεν ὁ λαὸς μέσα καὶ ἐτελείωσε τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου καὶ ἔπειτα ἐκβῆκε πάλιν· ἔτυχε δὲ νὰ μείνῃ μέσα ἐν παιδίον μικρότατον λησμονηθὲν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, ἡ δὲ θάλασσα πλημμυρίσασα, ἐσχέπασε πάλιν τὸν τόπον· ὅθεν οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου κλαίοντες τὴν τούτου στέρησιν, ἐπροξένησαν εἰς τοὺς ἄλλους πολίτας θρήνους καὶ ὄλοφρυμούς· ὅτε δὲ ἤλθεν ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου εἰς τὸν ἐρχόμενον χρόνον, ἀπεούρηθῃ πάλιν ἡ θάλασσα· ὅθεν ἐμβάντες μέσα εἰς τὸν ξηρὸν τόπον οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου, ὦ τοῦ θαύματος! εὔρον αὐτὸ καθήμενον πλησίον εἰς τὸν τάρον τοῦ ἁγίου. Ἐρωτήσαντες δὲ αὐτὸ, πῶς ἐτρέφετο, καὶ πῶς ἐφυλάττετο ἀβλαβές! ἔμαθον ὅτι ἐτρέφετο ἀπὸ τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον ἅγιον, καὶ παρ' αὐτοῦ ἐφυλάττετο ἀπὸ πᾶσαν βλάβην καὶ ἐναντίον ὄθεν εὐχαριστήσαντες τὸν ἅγιον, καθὼς ἦτο πρόπον, ἐπῆραν τὸ παιδίον αὐτῶν καὶ ἀνεχώρησαν εἰς τὸν οἶκόν των, χαίροντες καὶ δοξάζοντες τὸν Θεόν. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὄρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον, ὃ δὲ ἑλληνικὸς αὐτοῦ βίος σώζεται ἐν τῇ Λαύρα, οὗ ἡ ἀρχὴ «Κλήμης Ἰακώβω τῷ Κυρίῳ καὶ Ἐπισκόπῳ».)²

σαν, καὶ ὅμι Ἐπιστολαὶ πρὸς Κορινθίους ἐπιστελλόμεναι, ὡς ἐκ προσώπου τῆς Ῥωμαίων Ἐκκλησίας, καὶ ἄλλα συγγραμματα.

¹ Ὁ δὲ χειρόγραφος Συναξαριστῆς Ἐρήπολιν ταύτην γράσει· πῶς δὲ αὕτη λέγεται τῶρα οὐδὲν λέγει ὁ Γεωγράφος Μελέτιος.

² Ση. εἰμῶσι, ὅτι ὁ Κλήμης οὗτος ἂν ἦναι Ῥωμαῖος, πάντη ἐστὶν ἀκριβὸλον. (καθότι ὁ νεώτερος Καθῆτος μαρτυρεῖ, ὅτι λέγεται αὗτος ὅτι εἶναι Ῥωμαῖος, ἐν τῷ περὶ Ἐκκλησια-

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος ΠΕΤΡΟΥ Ἀλεξανδρείας

» Ἄρρηκτος ἦν τὴν πίστιν ὁ τμηθεῖς Πέτρος,
« Ὁ; εἶδε Χριστοῦ τὴν στολὴν ἐργημένην.

Ὁ ἅγιος Πέτρος ὁ Ἀλεξανδρείας Ἐπίσκοπος, ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγς' (296), διδάσκαλος τῆς εὐσεβείας καὶ κήρυξ τῶν ὀρθῶν δογμάτων γνωριζόμενος. Οὗτος λοιπὸν ὅτε ἐμελλε νὰ ἀποκεφαλισθῇ διὰ προσταγῆς τοῦ βασιλέως, παρεκάλει αὐτόν ὁ Ἄρειος νὰ τῷ συγχωρήσῃ, καὶ ὁ λαὸς ὅλος ἐμεσίτευεν ὑπὲρ τούτου· ἀλλ' ὁ ἅγιος δὲν ἐπέισθη οὐδὲ τῷ ἐσυγχώρησεν, ἀλλ' ἀπέβαλεν αὐτόν, καταρασθεῖς καὶ εἰπών, ὅτι αὐτὸς εἶναι χωρισμένος ἀπὸ τὴν δόξαν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

Εἶπε δὲ εἰς αὐτοὺς, ὅτι εἶδε τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς τὸ ὄνειρόν του ἐν στήματι παιδίου μικροῦ, τὸ ὁποῖον ἔλαμπε μὲν ὑπὲρ τὸν ἥλιον, ἦτο δὲ ἐνδεδωμένον ἐν ὑποκάμισον ἔσχισμένον ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἕως εἰς τοὺς πόδας. Ἐρωτήσας δὲ αὐτὸ, διὰ τί εἶναι ἔσχισμένον τὸ ὑποκάμισόν του, ἔμαθον ὅτι ὁ Ἄρειος τὸ ἔσχισεν· ἐφανέρωσε δὲ μετὰ τούτο ὁ Κύριος τὴν διαίρεσιν καὶ τὸ σχίσισμον, τὸ ὁποῖον ἐποιοεῖ ὁ Ἄρειος τοῦ Υἱοῦ ἀπὸ τὸν Πατέρα, μὴ ὁμολογῶν αὐτόν ὁμοούσιον, ἀλλ' ἐτεροούσιον τοῦ Πατρὸς· ὁμοίως ἐφανέρονε καὶ

στικῶν συγγραμμάτων πονήματι) διότι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἑλληνικὸν μᾶλλον ἐστὶν ἢ λατινικόν, ἐπειδὴ κλήμα λέξις ἐστίν, ἐκ τοῦ κλήμα δὲ παράγεται τὸ Κλήμης. Διὸ καὶ ἑλληνες τοῦτο ἔσχον τὸ ὄνομα. Εἰ δὲ Ῥωμαῖος ἦν ὁ Κλήμης, διὰ τί οὗ Ῥωμαῖοι στί ἀλλ' ἑλληνιστὶ συνεγράψεν; (ὁ Θεοτόκος σελ. 448 ἐν ταῖς σημειώσεσιν.) Σημειώσαι καὶ τοῦτο, ὅτι αἱ δύο ἐπιστολαὶ τοῦ Κλήμεντος τούτου αἱ πρὸς Κορινθίους, ἐπικυροῦνται ὅτι γνήσιαι εἰσι σελ. 4 τοῦ κανονικοῦ Κλήμεντος. Ὁμοίως Σημειώσαι, ὅτι ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων διὰ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος τούτου συνεγράφησαν οἱ ΠΕ', Κανόνες τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ αἱ διατάξεις αὐτῶν, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρείας· ἦτοι τοῦ Σρωματίου, ἢ συνεγράφησαν, ἢ συνθηροῦσθην, καθὼς οὐκ ὀρθῶς γράφεται ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ τῇ νεοτυπώτῳ, διότι εἰ τοῦτο ἦν ἀληθές, ἔπρεπεν οἱ κανόνες αὐτοὶ νὰ εὑρίσκοντο εἰς τὰ ἅπαντα τοῦ αὐτοῦ Ἀλεξανδρείας. Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ οὐκ ἐμπίρουνται, ἄρα ψευδέστατόν ἐστι τοῦτο ὃ λέγει ὁ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Συγγραφεύς. Ὅρα καὶ ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσιν τοῦ Συναξαρίου τῶν δώδεκα Ἀποστόλων κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ Ἰουνίου. Περὶ τοῦ Κλήμεντος τούτου ὄρα καὶ εἰς τὴν πέμπτην τοῦ παρόντος Νοεμβρίου ἐν τῷ Συναξαρίῳ τῶν ἀποστόλων Ἐρμού, Πατρός, Λίνου, Γάϊου, καὶ Φιλολόγου.

(Clemens, Clementis=Κλήμεντος; Σ. Ε.)

τὰ λοιπὰ τῆς ἐκείνου δυσσεβείας βλάσφημα λόγια. Οὗτος λοιπὸν ὁ αἰδύμιος ἀποκοπεῖς τὴν κεφαλὴν κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως, ἀπέλαβε τῆς ἀθλήσεως τὸν ἀμαράντινον στέφανον (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὄρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον. Ἐγράφη δὲ τοῦτον ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « εἶχε μὲν ἡ ἐπιφανὴς Νικομήδεια » σώζεται ἐν τῇ Λαύρα ἐν τῇ Ἰθέρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Ὁ ἅγιος **ΜΑΛΧΟΣ** ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Οἱ ψυχοπομποὶ συγκατέπησαν νόες,
- » Ψυχὴν ἀπάξει Μάλχε τὴν σὴν Κυρίω.

Ὁ ὁσῖος **ΚΑΡΙΩΝ** ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.¹

- » Θεὸς πάντα πόρρω Καρίων ψυχῆς κάρων,
- » Ἰσκήσει νῶ νήροντι μέγχι καὶ τέλους.

Ὁ ἅγιος **ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ** ἐπίσκοπος Ἀκραγαγῶν ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Ἀπάραξ Ἐρμόγενες ἀνθρώπων γένους,
- » Κατήσχηκε φράγμα δαιμόνων γένους.

Οἱ ἅγιοι **ΦΙΛΟΥΜΕΝΟΣ** καὶ **ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ** ζήρει τελειοῦνται.

- » Φιλούμενον τέμνουσι καὶ Χριστοφόρον,
- » Αὐτῶ φανέντα πράγματι Χριστοῦ φίλος.

Ὁ ἅγιος **ΕΥΓΕΝΙΟΣ** ἐν ὀπῇ τείχους βληθεὶς, τῆς εἰσόδου πληρῶ ἐμφραγείσης, τελειοῦται.

- » Μάτην ὀπῇ ὡς κλειθρα τὸν πηλὸν φέρει,
- » Εὐγενίω γὰρ πρὸς Θεὸν τρίτος γίνε.

Οἱ ἅγιοι **ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ** καὶ **ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ** ζήρει τελειοῦνται.

- » Ὁ Προκόπιος, ὡς ἐγὼ Χριστοφόρε,
- » Θεοῦ καὶ σὺ, φησὶν, εἰς τομὴν τὸν ἀχέμα.»

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ** τοῦ ἐν Κορίνθῳ, καὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ** τοῦ ἐν τῇ Χρυσῇ Πέτρᾳ ἀσκήσαντος, ὃς ὤρητο ἐκ τῶν τῆς Ἀνατολῆς μερῶν καὶ ἐλθὼν κατώκησεν ἐν τῇ ῥηθείᾳ Πέτρᾳ.

Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον.

- » Πήλκσεν Ἀλέξανδρος, εὐσεβοφρόνως,
- » Σαρῶς παριστῶν, πῶς φιλεῖν Χριστὸν πρέπει.

Εἰς τὸν Γρηγόριον.

- » Ἐξ Ἀσίας εὖς Γρηγόριε πατρίδος,
- » Ταῖς ἀρεταῖς ἔλαμψας ἡλίου δίκην.¹

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΧΡΥΣΟΓΟΝΟΥ**, καὶ τοῦ ὁσίου **ΜΑΡΚΟΥ** τοῦ Τριγλινοῦ.

Εἰς τὸν Χρυσόγονον.

- » Ὁ Χρυσόγονος ἐμφανῶς χρυσοῦ γόνος,
- » Θεοῦ πατρὸς πέφηνε τμηθεὶς ἐκ ζήφους.

— Εἰς τὸν Μάρκον.

- » Προσχὼν ὁ Μάρκος ἀκλινῶς Θεῷ Λόγω,
- » Τρανῶς μεταστάς καὶ συνῶν αὐτὸν βλέπει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΘΕΟΔΩΡΟΣ** ὁ ἐν Ἀντιοχείᾳ ζήρει τελειοῦται.

- » Δῶρον Θεοῦ τέμνουσι μάκρο σε ζήρει,
- » Δῶρον Θεῷ φέροντα αἷμα τραχύλου.

Ἢ Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἀποστάτου Ἰουλιανοῦ ἐν ἔτει τξά (361), ἐπιάσθη δὲ καὶ ἠρπάγη μέσα ἀπὸ τὴν ἀγορὰν ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου Σαλλουστίου ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Ὅτε ὁ ἀσεβὴς Ἰουλιανὸς ἐπρόσταξε νὰ σκρωθῶσιν ἀπὸ τὴν Δάσρην τὰ λείψανα τῶν ἁγίων μαρτύρων Βαβύλα καὶ τῶν σὺν αὐτῶ, οἱ βαστάζοντες τὰ ἅγια λείψανα χριστιανοὶ ἐψάλλον ἕνα ψαλμὸν τοῦ Δαβὶδ· εἰς πᾶσαν δὲ περικοπὴν ἔλεγον τὸν στίχον τοῦτον « Αἰσχρὸν ἤρωσαν πάντες οἱ προσκυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς », ἐπειδὴ ἐνόμιζον οἱ Ἕλληνες ἦτταν καὶ ἀδυναμίαν τοῦ ἐν τῇ Δάσρῃ Ἀπόλλωνος τῆν τῶν ἁγίων λειψάνων μετὰθεσιν. Τοῦτον δὲ τὸν στίχον ἀκούσας ὁ Ἰουλιανὸς ἐθυμώθη· ὁθεν κατὰ προσταγὴν αὐτοῦ ἐπιάσθη ὁ ἅγιος Θεόδωρος οὗτος, καὶ αὐτὸς ζηλωτῆς ὢν τῆς εὐσεβείας καὶ εἰς ἀπὸ τοὺς ψάλλοντας τὸν ῥηθέντα στίχον. Καὶ λοιπὸν κρεμασθεὶς ἐπὶ ξύλου ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητῆς, κατεξεσχίσθη με βούνευρα εἰς τὴν πλάτην καὶ ἐτρυνήθη εἰς τὰ πλευρὰ με δυνύχια· καὶ οὕτως ἐτιμωρεῖτο ὁ ἅγιος ἀπὸ τὸ πρῶτῃ ἕως τὸ βράδῃ· ἔπειτα δεθεὶς με ἀλύσεις, ἐρρίφθη εἰς τὴν συλακίην.

Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν μαθὼν ὁ Ἰουλιανὸς τὴν ἀνδρίαν, ἦν ἔδειξεν ὁ νέος, καὶ ἤξεύρων ὅτι ὅσοι χριστιανοὶ μέχρι τέλους ὑπομείνωσι τὸ μαρτύριον καὶ θανατωθῶσιν, ὁ θάνατος αὐτὸς εἰς μὲν τοὺς τιμωροῦντας τυράννους

¹ Ὁ ὁσῖος οὗτος· Καρίων εἶναι κατὰ σάρκα καὶ πνεῦμα πατήρ τοῦ κεχαριτωμένου ἐκείνου τέκνου ὁσίου Ζηχαρίου, τοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν τεταρτὴν τοῦ Μαρτίου ἑορταζομένου.

¹ Τοῦτου τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τὸ λείψανον εὐρέθη ἐν τῷ οἰκίῳ μοναστηρίῳ τῆς χρυσῆς Πέτρας, οὗ πρὸ πολλῶν χρόνων, καθὼς ἀνήγγειλαν ἡμῖν οἱ τοῦτο ἰδόντες.

λογίζεται ἕττα καὶ καταισχύνη, εἰς δὲ τοὺς τιμωρομένους μάρτυρας λογίζεται νίκη καὶ δόξα καὶ χαρά. Τοῦτο, λέγω, ἤξεύρων ὁ παραβάτης ἐπρόσταξε νὰ ἀπολύσῃσι τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακὴν· μετὰ ταῦτα ἠρώτησαν τινὲς τὸν μάρτυρα τοῦτον, ἂν ἠσθάνετο πόνους ὅτε ἐδοκίμαζε τὰς πικρὰς ἐκεῖνας βασάνους· πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπεκρίθη, ὅτι εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν ἠσθάνετο ὀλίγον τινα πόνον· ἔπειτα ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἄνθρωπος κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας μανθῆλιον ἀπαλὸν καὶ ψυχρὸν, μὲ τὸ ὅποιον ἐσπόγγιζε τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου του καὶ παρεκίνει αὐτὸν νὰ ἔχη θάρρος καὶ γενναιοκαρδίαν. Διὰ τοῦτο ὅταν οἱ δῆμιοι ἔπαυσαν καὶ δὲν ἐτιμῶρουν τὸν ἅγιον, ἔλεγεν, ὅτι δὲν ἐχάρη διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος, ἀλλὰ μᾶλλον ἐλυπήθη, ἐπειδὴ μὲ τὴν παῦσιν τῶν βασάνων ἔπαυσε καὶ ὁ φαινόμενος ἐκεῖνος, (ὅστις ἦτον οὐράνιος Ἄγγελος) καὶ δὲν ἐπροξένει πλέον εἰς αὐτὸν τὸ θάρρος ἐκεῖνο καὶ τὴν οὐράνιον παρηγορίαν. Τοιαῦτα ποιήσας ὁ παράνομος Ἰουλιανὸς, αὐτὸς μὲν μὲ πικρὸν καὶ ἐπονείδιστον θάνατον ἀπέριψε τὴν μιανὰν τοῦ ψυχῆν εἰς τὴν χώραν τῶν Περσῶν, ὁ δὲ ἅγιος Θεόδωρος τοιαῦτα παθὼν παρ' αὐτοῦ, ἀγάλλεται ἐν Κυρίῳ καὶ ἀναπαύεται εἰς τὰ οὐράνια.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβεΐαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', μνήμη τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ.

- » Αἰκατερίνα, καὶ σοφὴ καὶ πρῆβενος,
- » Ἐκ δὲ ζήφους καὶ μάρτυς ὦ καλὰ τρία !
- » Εἰκάδι πέμπτη ἄορ κατέπερνεν ῥήτορα κούρην.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τδ' (304), καταγομένη ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀλεξανδρείας, θυγάτηρ βασιλίσκου τινὸς ὀνομαζομένου Κώνστου, ὡραία πολλὰ καὶ μεγαλόσωμος, δεκαοκτῶ χρόνων οὔσα κατὰ τὴν ἡλικίαν. Αὕτη ἔμαθεν εἰς τὸ ἄκρον πᾶσαν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν παιδείαν καὶ ἐπιστήμην· δηλαδὴ τοῦ Ἑλλήνος Ὀμήρου, τοῦ τῶν Λατίνων μεγαλωτάτου ποιητοῦ Βιργιλίου, τοῦ Ἀσκληπιοῦ, τοῦ Ἱπποκράτους καὶ Γαληνοῦ τῶν ἰατρῶν· Ἀριστοτέλους καὶ Πλάτωνος,

¹ Τὸ Συναξάριον τοῦτο αὐτολεξεί ἠρανίσθη ἀπὸ τὸ δέκατον κεφάλαιον τοῦ τρίτου βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ Θεοδώρητου, ἐξ οὗ καὶ ἐγὼ ἀνεπλήρωσα τὰ ἐλλείποντα ἐν τῷ Συναξαριστῇ.

Φιλοσιτώνος τε καὶ Εὐσεβίου τῶν φιλοσόφων Ἰαννῆ καὶ Ἰαμβρῆ τῶν μεγάλων Μάγων· Διονυσίου καὶ Σιβύλλης. Ἐγυμνάσθη δὲ καὶ ὄλην τὴν ῥητορικὴν τέχνην, ὅση ἐφευρέθη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους· Οὐ μόνον δὲ ταύτας, ἀλλὰ καὶ πολλὰς γλώσσας καὶ διαλέκτους πολλῶν ἐθνῶν ἔμαθεν ἢ πάνσοφος, ὥστε ἔκαμνεν ἐκστατικούς ὅχι μόνον ἐκείνους ὅσοι τὴν ἔβλεπον, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους ὅσοι ἤκουον τὴν φήμην καὶ τὴν σοφίαν τῆς. Κατὰ τοὺς χρόνους δὲ τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ καὶ Μαξεντίου τοῦ υἱοῦ του ἐπιήσθη διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν καὶ ἐδοκίμασε πολλὰ καὶ διάφορα βασάνα· καὶ μὲ τὴν σοφίαν αὐτῆς καὶ διαλεκτικὴν κατέπεισεν ἑκατὸν πενήκοντα ῥήτορας νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστὸν ὁμοῦ μὲ ἄλλους πολλοὺς Ἑλληνας, μὲ τοὺς ὁποίους ἀπεκεφαλίσθη ἡ μακαρία, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι ἑκατὸν πενήκοντα ΡΗΤΟΡΕΣ, οἱ διὰ τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, κυρὶ τελειοῦνται.

- » Αἰ πρὶν πλάνης· ῥήτορσιν ἀνδράσι στάσεις,
- » Εἰς πῦρ θανοῦσι τῶν στεφάνων εὐρέσεις.

Ἡ ἁγία βασίλισσα ἡ τοῦ βασιλέως Μαξεντίου γαμετὴ ξίφει τελειοῦται.

- » Τμηθεῖσα θνητοῦ σύζυγος βασιλέως,
- » Ἄφθαρτον εὖρε νομῶνα βασιλέως.

Ὁ ἅγιος ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ ὁ στρατηλάτης σὺν ταῖς διακοσίαις αὐτοῦ στρατιώταις ξίφει τελειοῦνται.

- » Σὺν τῷ στρατῷ σου Πορφύριε πρὸς ζήφος,
- » Πρῶθμος ἦκεις οἷά περ στρατηλάτης.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΜΕΡΚΟΥΡΙΟΥ.

- » Εἰ καὶ πατάσῃ Μερκούριε τῷ ζήφει,
- » Καὶ νεκρὸς ἐχθρὸν σὺ πατάσεις Κυρίου.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου καὶ

¹ Ἐγκώμιον εἰς τὴν ἁγίαν Αἰκατερίναν ἔχει ἡ ἱερὰ Σάληπις τοῦ Μακαρίου· τὸ δὲ ἑλληνικὸν μαρτύριον αὐτῆς συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβεστάτου (σὺρίζεται ἐν τῇ Ἀλύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰσθίων καὶ ἐν ἄλλαις.)

(Ἄτερος βίος αὐτῆς καὶ ἁσματικὴ Ἀκολουθία ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Κωνσταντοῦ τοῦ Σιναίου, τοῦ μετὰ ταῦτα πατριαρχεύσαντος εἰς τὸν Οἰκουμηνικὸν θρόνον, εἰς τὸ βιβλίον ἐπιγραφόμενον περιγραφή ἱερὰ τοῦ ἁγίου καὶ θεοβαδίστου ἄρτου Σινᾶ. Ἐν Βενετίᾳ 1847. Σ. Ε.)

Οὐλλεριανού τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σνέ (255)¹ καταγόμενος μὲν ἀπὸ τῆν γῆν τῆς Ἀνατολῆς, συνηριθμημένος δὲ μὲ τὸ στράτευμα τὸ ὀνομαζόμενον τῶν Μαρτησιῶν, καὶ υἱὸς ὑπάρχων Σκύθου τινός, Γορδιανού ὀνομαζομένου. Ἐπειδὴ δὲ μίαν φορὰν ἔκαμε νίκην κατὰ τῶν βαρβάρων, διότι ἐφαίνετο ἔμπροσθεν αὐτοῦ Ἄγγελος Κυρίου καὶ ἐνέπνεε θάρρος καὶ ἀνδρίαν εἰς τὴν καρδίαν του, διὰ τοῦτο ἀνέβη εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχιστρατήγου. Οὗτος λοιπὸν διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν παρέστη εἰς τὸν Δέκιον, καὶ δεθεῖς εἰς τέσσαρας πάλους, κατακόπτεται μὲ μαχαίρια εἰς τὸ σῶμα ἔπειτα ἀπλωθεῖς ἐπάνω εἰς φωτίαν, ἔσθυνεν αὐτὴν μὲ τὰ βρῦματα τῶν αἱμάτων του· εἶτα δέρεται καὶ κρεμάται κατακέφαλα, καὶ πέτρα βαρυτάτη κρεμάται ἀπὸ αὐτόν· μετὰ ταῦτα φραγγελοῦται ἤτοι δέρεται μὲ φραγγέλιον καὶ μάστιγα περιπλεγμένην ἀπὸ τέσσαρα γάλκινα σχοινία. Εἶτα ἀχθεῖς εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Καπαδοκίας, ἀποκεφαλίζεται, καὶ οὕτω λαμβάνει ὁ ἀοιδίμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἦτο δὲ ὁ ἅγιος ὅτε διὰ Χριστόν ἐμαρτύρησεν, εἰκοσιπέντε χρόνων, μεγαλόσωμος, ὠραίος τὴν ὄψιν, ξανθὸς εἰς τὰ μαλλία· ἐστόλιζε δὲ αὐτόν καὶ τὸ φυσικὸν κόκκινον χροῶμα ὅπερ ἔλαμπεν εἰς τὰς παρεΐας του, (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον).²

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ἡουχαστοῦ.

- » Ἠσύχως βίου τὸ πέλταχος ἀνύσας,
- » Πρὸς ἡσύχιον Πέτρῃς λιμένα φθάνεις.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Πέτρος ἐγεννήθη ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς κατὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν, ἀφ' οὗ δὲ ἔζη μόνους ἑπτὰ χρόνους μετὰ τῶν γονέων του, ὅλον τὸ ἐπίλοιπον διάστημα τῆς ζωῆς του διήνυσεν εἰς τὴν φιλοσοφίαν καὶ ἀσκήσιν, διότι πρῶτον μὲν ἤθλησεν εἰς τὴν Γαλατίαν ἔπειτα χάριν ἱστορίας καὶ περιηγήσεως ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην· ἀφ' οὗ δὲ προσηγγήθη ἐκεῖ εἰς ὅλους τοὺς ἱερούς καὶ ἁγίους τόπους κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ κλεισθεῖς μέσα εἰς ἓν κελλίον, ἐπρόσεγεν

εἰς τὸν ἑαυτόν του, διαλεγόμενος καὶ συνομιλῶν μὲ τὸν Θεὸν πάντοτε διὰ μέσου τῆς ἱερᾶς προσευχῆς, χωρὶς νὰ τρώγῃ ἄλλο τι φαγητόν εἰμὴ ὀλίγον ἄρτον ζυγισμένον καὶ ὀλίγον νερόν. Καὶ ταῦτα δὲ τὰ ὀλίγα ἔτρωγε καὶ ἔπινεν εἰς κάθε δὴ ἡμέρας· ὄθεν διὰ τὰς τοιαύτας ἀρετὰς του ἔλαβε παρὰ Θεοῦ ἐξουσίαν κατὰ δαιμόνων, διότι αὐτὸς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τῶν δαιμόνιων ἓνα ἄνθρωπον Δανιὴλ ὀνομαζόμενον, τὸν ὁποῖον κατηχῆσας καὶ διδάξας, ἔκαμε συνασκητὴν τοῦ ὁμόζηλον, καὶ πολλῶν ὀφθαλμοῦς τετυφλωμένους ἰάτρευσε, καὶ διαφόρους ἄλλας ἀσθενείας ἐθεράπευσε· καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ κατορθώματα ἄδονται τοῦ ὁσίου τούτου, τὰ ὅποια ἄλλα μὲν εἶναι γεγραμμένα, ἄλλα δὲ λέγονται ἐξ ἀκοῆς καὶ παραδόσεως μόνης. Οὗτος λοιπὸν μέγας καὶ περιβόητος γενόμενος εἰς ὅλην τὴν Ἀντιόχειαν καὶ εἰς ὅλην τὴν περὶχωρὸν τῆς, καὶ ζήσας χρόνους ἐνεννηκονταεννέα, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.¹

Οἱ ἅγιοι Ἐξακόσιοι εἰς ὁμῆκοντα μάρτυρες ζῆσει τελειοῦνται.

- » Τέμνουσιν ἀνδρῶν εἰκάδα· τριπλῶς δέκα,
- » Μεθ' ὧν καὶ ἄλλους ἄνδρας· ἑπτάκις δέκα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΣ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΛΥΠΙΟΥ τοῦ Κιονίτου.

- » Ἀνεῖχεν Ἀλύπιον ὄρθιος κίων,
- » Πρὸς οὐρανοῦς ζητοῦντα θάινειν, οὐ μένει.
- » Εἰκάδι ἕκτη ἄλυπον Ἀλύπιε βῆς ἐπὶ οἶκον.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλείως Ἡρακλείου ἐν ἔτει χγ' (608),² καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν· ἐπροσγνωρίσθη δὲ εἰς τὴν μητέρα του πρό τοῦ νὰ γεννηθῆ, μὲ τινα δεξιὰ καὶ θεϊκὰ σημεῖα, τὰ ὅποια ἐφάνεροναν, ποῖος ἔμελλε νὰ γένῃ μετὰ τὴν γέννησίν του ὁ ἅγιος, καὶ ὅτι εἶχε νὰ καταπλήξῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς τότε καὶ τοὺς τωρινούς, μὲ τὴν θεωρίαν καὶ ἀκοῆν, καὶ μὲ τὴν καρτερίαν καὶ ὑπομονήν του ὅτε δηλαδὴ ἡ μήτηρ του τὸν ἐγκυμῶει

¹ Ὁ Δέκιος Ἰδὴ προδόσις ἐφρονεῖθη τῷ 251, ὁ δὲ Οὐαλλεριανὸς ἠχμαλωτίσθη ὑπὸ τῶν Περσῶν τῷ 260. Σ. Ε.

² Τὸ ἑλληνικὸν αὐτοῦ Μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Δέκιος ἦν ἕκτα» (σώζεται ἐν τῇ Ἀπόρρ, ἐν τῇ τῶν Ἰσῆρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

¹ Τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον γράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ ἐνάτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ παρὸν ἡρακλίτου Συναξάριον.

² Ὁ Ἡρακλεῖος ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ἐν ἔτει 610. Σ. Ε.

ἐφάνη εἰς αὐτήν, ὅτι βαστάζει ἕν ἀρσενικόν πρόβατον ὠραῖον, τὸ ὁποῖον εἶχεν εἰς τὰ κέρατά του ἀνημμένας λαμπάδας· τοῦτο δὲ ἦτο σημεῖον τῆς μελλούσης λαμπρότητος καὶ ἀρετῆς τοῦ ἁγίου. Οὗτος λοιπὸν ὁ μακάριος ἠγωνίσθη μὲ τὴν ἀσκησιν, ὥστε ἐνήργει καὶ θαύματα καὶ ὑπερέβαλεν ὅλους κατὰ τὴν ὑπομονὴν, διότι αὐτὸς ὁ καρτερόψυχος ἐστάθη ἐπάνω εἰς ἕνα στύλον ἀσκέπαστος εἰς διάστημα χρόνων ὀλοκλήρων πενήτηνδεκα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πονηρὸς διάβολος ἐπλήγωσεν αὐτὸν μὲ πληγὰς, καθὼς ποτε καὶ τὸν Ἰώβ, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος εἰς πείσμα τοῦ ἐχθροῦ ἐπλαγίασεν ἐν τῷ στύλῳ ἀπὸ μόνον τὸ ἐν πλευρὸν δεκατρεῖς ὀλοκλήρους χρόνους χωρὶς νὰ μεταγυρίσῃ ἀπὰ τὸ ἄλλο πλευρὸν, ἕως οὐ παρέδωκε τὴν τιμίαν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· ὅλον δὲ τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του ὑπῆρξε χρόνοι ἑκατόν. (ὄρα τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου εἰς τὸν νέον Παράδεισον· συνέγραψε δὲ τοῦτον ἑλληνιστὶ ὁ Μεταρραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Καλοὶ μὲν οὖν καὶ οἱ τῶν μαρτύρων ἄθλοισι» σώζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ τοῦ Παφ.λαγός.

- » Ἀσκήσεως πέπτωκεν ὁ στερεὸς στύλος,
- » Στυλιανὸς γὰρ τὸν βίον καταστρέφει·

Οὗτος ἠγιάσθη ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς του καὶ ἔγεινε κατοικητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος· διὰ τοῦτο σχορπίσας ὅσον πλοῦτον εἶχεν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ γενόμενος μοναχός, ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς τότε μοναχοὺς κατὰ τὴν σκληραγωγίαν καὶ τὴν ἐπίπονον ἀσκησιν· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἐμβῆκεν ἐντὸς σπηλαίου· ἐκεῖ δὲ εὐριακόμενος ἔλαβε τροφήν ἀπὸ θεῖον Ἄγγελον, καὶ ἔγεινε ἰατρός διαφόρων καὶ ἀνιάτων παθῶν, διότι ὅτε ἠκολούθει θανατηφόρος ἀσθένεια εἰς τὰ νήπια καὶ ἀπέθνησκον, ἔμενον δὲ ἄτεκνοι οἱ γονεῖς των, τότε ὅσαι μητέρες ἐπεκαλοῦντο μετὰ πίστεως τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου τούτου Στυλιανοῦ καὶ ἐζωγράφισον τὴν ἁγίαν αὐτοῦ εἰκόνα, πάλιν ἐγέννων ἄλλα τέκνα· ἀλλὰ καὶ τὰ ἀσθενοῦντα νήπια ἐλυτρώνοντο ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν. Οὕτω λοιπὸν πολυτευσάμενος ὁ αἰσίδιμος, καὶ ἰατρείας καὶ θαύματα πολλὰ ἐπιτελέσας ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.¹

¹ Ἀκολουθίαν εἰς τὸν ὅσιον τοῦτον συνέγραψε Στυλιανὸς ὁ Ῥίκης τυπωθεῖσαν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 13' αἰῶνος. Σ. Ε.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΑΚΑΚΙΟΣ ὁ ἐν τῇ Κλίμακι¹ ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Κακὸν φυγῶν πᾶν Ἀκάκιος ἐν βίῳ,
- » Καλοῖς ἀπείροις ἐντρυφᾶ λιπῶν βίον.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἦτον εἰς ἕν μοναστήριον εὐρισκόμενον εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας μετεχειρίζετο τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν· εἶχε δὲ ἐπιστάτην καὶ γέροντα ἕνα μοναχὸν πολλὰ ἀμελῆ καὶ ἀκόλαστον.² Ὅθεν τόσα κακὰ καὶ βάσανα ἐδοκίμαζεν ἀπὸ αὐτὸν ὁ αἰσίδιμος, ὥστε φαίνονται ἴσως εἰς τοὺς πολλοὺς ἀπίστευτα, διότι ποτὲ μὲν εἶχε τὸ ὀμμάτιόν του μελανόν ἀπὸ τὰ κτυπήματα, ποτὲ δὲ τὸν λαιμόν του, καὶ ἄλλο τε εἶχε πληγωμένην τὴν κεφαλὴν του· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασε χρόνους ἐννέα ὑπὸ τὴν ὑπακοὴν τοῦ ἀσπλάγγου ἐκείνου γέροντος ἀπῆλθε πρὸς Κύριον καὶ ἐνεταριάσθη εἰς τὸ κοιμητήριον τῶν πατέρων. Τότε ὁ ἐπιστάτης αὐτοῦ καὶ γέρων ὑπῆγεν εἰς ἕνα μέγαν καὶ διακριτικὸν πατέρα καὶ λέγει εἰς αὐτόν, ὁ ἀδελφός Ἀκάκιος ἀπέθανεν. Ὁ δὲ διακριτικὸς ἐκεῖνος πατήρ δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὸν λόγον τοῦτον· ὅθεν ὁ γέρων τοῦ ὁσίου λέγει πάλιν εἰς αὐτόν, ἔρχου νὰ ἰδῆς· ὑπῆγον λοιπὸν καὶ οἱ δύο εἰς τὸ κοιμητήριον. Τότε ὁ μέγας ἐκεῖνος πατήρ ἤρώτησε τὸν ὅσιον Ἀκάκιον, ὡς ἂν νὰ ἦτο ζωντανός οὕτω, «ἀδελφέ Ἀκάκιε, ἀπέθανες; ὁ δὲ εὐγνωμῶν καὶ ἀληθῆς ὑποτακτικὸς ἔδειξεν ἀκόμη καὶ μετὰ θάνατον τὴν ὑπακοὴν· ὅθεν ἀποκριθεὶς εἶπε, καὶ πῶς εἶναι δυνατόν, πάτερ ὅσιε, νὰ ἀποθάνῃ ἄνθρωπος ἐργάτης τῆς ὑπακοῆς; τότε ὁ πρῶτον ἐπιστάτης καὶ γέρων αὐτοῦ ἐμφοβὸς γενόμενος διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον μὲ τὰ δάκρυα. Ὅθεν ποιήσας κελλίον πλησίον εἰς τὸν τάφον τοῦ ὁσίου, ἐκεῖ διήνησε τὴν ζωὴν του μὲ σωφροσύνην, ἐξομολογούμενος εἰς τοὺς πατέρας διὰ

¹ Οὗτως ὀνομάζεται ὁ ἅγιος Ἀκάκιος οὗτος. Ἐπειδὴ καὶ ἀναφέρει δι' αὐτὸν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ συγγραφεὴς τὴν βίβλον τὴν ἐπονομαζομένην Κλίμακα, ἐν τῇ περὶ ὑποταγῆς τετάρτῳ αὐτῆς λόγῳ.

² Οὕτως ὀνομάζει τὸν γέροντα τοῦ Ἀκακίου ὁ θεῖος Ἰωάννης ἐν τῇ περὶ ὑποταγῆς τετάρτῳ λόγῳ. Εὐρίσκειται δὲ καὶ σχολιον εἰς τὴν λέξιν ταύτην λέγον οὕτω «Τὸ ἀκόλασταίνειν τινεὶ ἐπὶ μόνῃ τῆς πορνείας εἰρήκασι, καὶ ἀκόλαστον τὸν πόρνον εἶπον, οὗτος δὲ ὁ Ἰωάννης τῆς Κλίμακος ἐπὶ παντὸς λογισμοῦ τοῦ μὴ ἀγχινοῦς τὴν πρωτόνοιαν (ἧτοι τὴν πρώτην τοῦ λογισμοῦ προσβολὴν) καὶ τὰς ἀλόγους τῆς ψυχῆς ὁρμὰς μὴ κολάζοντες, ἀλλ' ἐῶντες προῆναι εἰς ἔργον, τὸ ἀκόλαστον ἐπεφῆναντο, καὶ γὰρ θυμῷ δὲ γέρονι, καὶ ὁρμῇ ἀλόγῳ ἐκέχρητο.

τούς δαρμούς τούς οποίους ἐποίησεν εἰς τὸν ἅγιον, καὶ λέγων τὸν λόγον τοῦτον » φόνον ἐποίησα.»

Ὁ μὲν λοιπὸν θεῖος Ἀκάχιος μὲ τοιοῦτον ἀγῶνα καὶ μαρτύριον τῆς ὑπακοῆς τελειώσας τὴν μακαρίαν ζωὴν του, ἤξιώθη καὶ μακαρίου τέλους, τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἐφυλάχθη ὑπὸ τῆς θείας δυνάμεως ἀνώτερον φθορᾶς καὶ φυσικῆς διαλύσεως, καὶ ἔμεινε σῶον καὶ ὁλόκληρον εἰς πολλὰς ἐτῶν περιόδους. Συνέβη δὲ μίαν φορὰν νὰ ἐκθῶσιν οἱ μοναχοὶ τοῦ μοναστηρίου ἐκείνου διὰ νὰ θερίσωσιν, ἐπειδὴ εἰς τοῦτοῦς ἐκάλει ὁ τοῦ θεοῦ καιρὸς, δὴν δὲ μόνον ἀδελφοὶ ἔμειναν εἰς τὸ μοναστήριον, ὁ μὲν εἰς διὰ νὰ τὸ φυλάτῃ, ὁ δὲ ἄλλος διότι ἦτον ἀσθενής· ἠκολούθησε λοιπὸν καὶ ἀπέθανεν ὁ ἀσθενής, ὁ δὲ ἄλλος ἀδελφὸς, μόνος ὢν, δὲν ἐδύνατο νὰ σκάψῃ τάφον καὶ τὰ ἄλλα νὰ κάμῃ τὰ εἰς ταρῆν ἐπιτήδεια· ὄθεν ἀνοίξας τὸν ἔτοιμον τάφον τοῦ ἁγίου Ἀκαχίου, ἐκεῖ ἔβαλε τὸν ἀποθανόντα ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον.

Κατὰ τὴν αὐρινὴν δὲ ἡμέραν ἐλθὼν εἰς τὸν τάφον, εὔρεν ἐρριμμένον ἔξω τοῦ τάφου τὸν ἀποθανόντα ἀδελφόν, καὶ πάλιν ἔβαλεν αὐτὸν μέσα εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου· ἐπειδὴ δὲ πάλιν εὔρεν αὐτὸν ἔξω ἐρριμμένον, παρεπονεῖτο πρὸς τὸν ἅγιον, δικαιολογούμενος καὶ λέγων, ἤκουσα, ἅγιε Ἀκάχιε, ὅτι κάνεις ἄλλος δὲν ἐπρόκοψεν εἰς τὴν ὑπακοὴν καθὼς σὺ ἀλλὰ τώρα, ὡς βλέπω, ἔγεινες παρήκοος καὶ ὑπερήφανος τόσοσ, ὥστε δὲν δέχεσαι τὸν ἀδελφόν μέσα εἰς τὸν τάφον σου, ἀλλὰ τὸν ρίπτεις ἔξω λοιπὸν ἢ ἄφες αὐτὸν νὰ εὐρίσκειται μετὰ σοῦ εἰς ἓνα τάφον ἢ ἂν πάλιν ρίψῃς αὐτὸν ἔξω, πλέον δὲν θέλω σὲ ὑποφέρει, ἀλλὰ θέλω σὲ ἐκβάλλει ἀπὸ τὸν τάφον· ὄθεν ἔβαλε τὸν ἀδελφόν πάλιν εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου καὶ ἀνεχώρησε. Τὴν αὐρινὴν δὲ ἡμέραν ἐλθὼν πάλιν, τὸν μὲν ἀποθανόντα ἀδελφόν εὔρε κείμενον εἰς τὸν τάφον, τὸν δὲ ἅγιον Ἀκάχιον δὲν εὔρεν· ὄθεν ἕως τῆς σήμερον βλέπεται ὁ τάφος ἄδειος, ἔχων τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ ἁγίου Ἀκαχίου.¹

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΙΑΚΩΒΟΥ** τοῦ ἀναχωρητοῦ

» Ὁ Ἰάκωβος ἀναχωρήσας κόσμου,

» Νῦν τὴν ὑπερκόσμιον οἰκεῖ πατρίδα.

¹ Σημειώσαι ὅτι ὁ σοφολογιώτατος διδάσκαλος κύρ Χριστοφόρος ὁ Προδρομῆτης, διὰ παρακλήσεως ὑποτακτικοῦ τινος μοναχοῦ συνωνύμου τοῦ ἁγίου, ἐπλεξεν ἀκολουθίαν εἰς τὸν ἅγιον Ἀκάχιον μελωδικωτάτην καὶ βίον πλατύτερον ἢ ἐγκώμιον.

† Οὗτος ὁ μακάριος Ἰάκωβος πρότερον μὲν ἔκλεισεν ἑαυτὸν εἰς ἓν μικρότατον οἶκον, καὶ προσηλώσας τὸν νοῦν του εἰς τὴν μνήμην καὶ ἐνθύμησιν τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ, ἐπρόκοπτεν οὕτω εἰς τὴν τελειότητα τῆς ἀρετῆς. Ἀφ' οὗ δὲ ἐγυμνάσθη καλῶτατα καὶ ἀπέδειξε τὴν ψυχὴν του συνήθη εἰς τοὺς ἀγαθοὺς πόνους καὶ ἀγῶνας τῆς ἀρετῆς, ἐτόλμησε ν' ἀναβῆ καὶ εἰς τοὺς μεγαλητέρους ἀγῶνας· ὄθεν φθάσας εἰς τὸ βουνόν, τὸ ὁποῖον εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὴν πόλιν Κύρον τριάκοντα σταδία, (ἤτοι παρ' ὀλίγον τέσσαρα μίλια) ἐκαρτέρει εἰς αὐτὸ καὶ ὑπέμεινε χωρὶς νὰ ἔχη σπήλαιον νὰ ἔμβῃ μέσα, χωρὶς σκηνήν, χωρὶς καλύβην, χωρὶς τοῖχον κτισμένον κἂν μὲ ξηρὰς πέτρας, καὶ χωρὶς κανὲν ἄλλο περίφραγμα· ἀλλ' εἶχε μόνον τὸν οὐρανὸν στέγην καὶ σκέπασμα· ὄθεν ἀπὸ ὄλους ἐβλέπετο καὶ ὅταν προσηύχετο καὶ ὅταν ἀνεπαύετο καὶ ὅταν ἐστέκετο καὶ ὅταν ἐκάθητο καὶ ὅταν ἦτον ὑγιής καὶ ὅταν ἦτον ἄρρωστος. Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχέ ποτε νὰ ἀσθενήσῃ, ἠγωνίζετο ἔμπροσθεν εἰς τὰ ὄμματα πάντων· ὄθεν καὶ ἀπέβαλε τὴν ἀνάγκην τῆς φύσεως, ἤτις ἐβίαζε μὲν αὐτὸν νὰ ἐκβάλῃ τὰ περιττώματα τῆς κοιλίας, αὐτὸς δὲ ἐπάλαιε μὲ τὴν φύσιν καὶ τὴν ἐμπόδιζεν.

Αὐτὰ δὲ τὰ λέγω ὄχι ὅτι τὰ ἔμαθον ἀπὸ ἄλλου τινος, ἀλλ' ἐγὼ ὁ ἴδιος τὰ ἐθεώρησα μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου· ἡ δὲ ἀσθενεία του ἦτον μία πλημμύρα καὶ αὔξησις χολῆς, ἡ ὁποία ἐφέρετο εἰς τὰ κάτω μέρη τῆς κοιλίας καὶ ἐκίνει τὸ οὐροδόχον ἀγγεῖον. Τότε λοιπὸν ἐγὼ ἐθεώρησα τὴν πολλὴν τοῦ ἀνδρός τούτου καρτερίαν καὶ ὑπομονήν, διότι ἀκούσαντα τὴν ἀσθενειάν του πολλὰ πλήθη χριστιανῶν συνήχθησαν ἀπὸ πολλὰ χωρία, διὰ νὰ ἀρπάσωσι μετὰ θάνατον τὸ νικηφόρον του λείψανον. Ὁ δὲ ἅγιος ἐκάθητο στενοχωρούμενος καὶ ἀπὸ τὰ δῶν μέρη, διότι ἡ μὲν φύσις ἠνάγκαζεν αὐτὸν ἔσθθεν διὰ νὰ ὑπάγῃ πρὸς χρεῖαν, ἡ δὲ ἐντροπὴ τοῦ ἔξωθεν εὐρισκομένου πλήθους τῶν ἀνθρώπων ἐβίαζεν αὐτὸν νὰ μὲνῃ ἀκίνητος εἰς τὸν τόπον του· ἀλλ' οὐδὲ ὅταν τὸ πλῆθος ἀνεχώρησεν ἐνικήθη ὁ γενναῖος οὗτος ἀπὸ τὴν φύσιν, ἀλλὰ πάλιν ἔμεινε καρτερῶν, ἕως οὗ ἡ νύξ ἐλθοῦσα, ἠνάγκασεν ὄλους νὰ ὑπάγωσιν εἰς τοὺς οἴκους των.

¹ Αὐτὰ τὰ λέγει ὁ Θεοδώρητος Κύρου ἐν τῇ Φιλοθέῳ ἱστορίᾳ ἐν ἀριθμῷ κβ, ὅπου διηγείται τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου, ἀφ' οὗ ἠρξάνισθη ταῦτα καὶ ὁ συγγραφεὺς τοῦ Συναξαριστοῦ.

Ἐρόρει δὲ ὁ ὄσιος οὗτος μέσα ἀπὸ τὸ ὑποκάμισον πολὺ βάρος καὶ φορτίον σιδήρου, μὲ τὸ ὅποιον ἔδενε καὶ τὴν μέσην καὶ τὸν λαιμὸν του. Ὅμοίως εἶχε καὶ ἀλύσεις κρεμασμένας κύκλω τοῦ λαιμοῦ του, δύο μὲν εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος, δύο δὲ εἰς τὸ ὀπισθεν, αἱ ὁποῖαι διαπερῶσαι πλαγίως ἐσχημάτιζον τὸ στοιχεῖον Χ, καὶ ἐτύπωναν τὸν σταυρὸν, ἀλλὰ καὶ αἱ χεῖρές του χωριστὰ εἶχον ἄλλους τοιοῦτους σιδηροὺς δεσμοὺς κατὰ τὸ μέρος τῶν ἀγκῶνων. Ὅθεν ὁ γενναῖος οὗτος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστῆς ἐπάλαιε καὶ μὲ τὰ βαρύτερα ταῦτα φορτία τῶν σιδήρων, καὶ μὲ τὴν δεινὴν ἀρρωστίαν τοῦ σώματος. Μετὰ παρέλευσιν δὲ καιροῦ, ἔπεσεν ὁ ἀοίδιμος εἰς χειροτέραν ἀσθένειαν, τὸ δὲ φαγητόν του ἦτο φακὴ βρεγμένη, τὴν ὁποίαν ἔτρωγε κάθε βράδυ.

Μίαν φορὰν ἠκολούθησε νὰ πέσῃ γιῶν πολλῆ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας· ὅθεν τόσον πολλὰ ἐχώθη μέσα εἰς τὴν γιόνα ὁ ἀοίδιμος Ἰάκωβος κοιτόμενος πρημνῆς καὶ παρακαλῶν τὸν Θεόν, ὥστε τελείως δὲν ἐφαίνετο. Τότε οἱ γείτονές του λαβόντες ἀξίνας ὑπῆγαν καὶ ἀνέσκαψαν τὴν γιόνα ἧτις τὸν ἐσκέπαζε, καὶ οὕτως ἠδυνήθησαν καὶ τὸν ἔσυρον ἔξω καὶ τὸν ἐσῆκωσαν ἐπάνω. Τοῦτο δὲ συνέβη εἰς αὐτὸν ὄχι ἀπαξ ἢ δις ἀλλὰ πολλάκις τόσον, ὥστε ἐθαύμαζον ὅλοι τὴν ὑπὲρ ἄνθρωπον καρτερίαν καὶ ὑπομονὴν του· ἐξ αἰτίας λοιπὸν τῶν πόνων τούτων ἐτρύγησεν ὁ τρισόλβιος καὶ τὰς δωρεὰς τῆς θείας χάριτος τὰς ὁποίας συγκοινωνεῖ ὁποῖος ἤθελε· διότι μὲ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ πολλοὶ μὲν πυρετοὶ ἐσβέσθησαν, πολλὰ δὲ ῥιγώματα, τὰ ὁποῖα συνήθως ἔρχονται πρὸ τῆς θερμῆς, ἔπαυσαν καὶ παντελῶς ἠφανίσθησαν, πολλοὶ δὲ δαίμονες ἠναγκάσθησαν νὰ φύγωσιν ἀπὸ τοὺς δαιμονιζομένους. Ἀλλὰ καὶ τὸ νερὸν τὸ ὅποιον εὐλογεῖτο ἀπὸ τὴν δεξιᾶν ἐκείνου χεῖρα, ἐγένετο ἰατρικὸν εἰς πᾶσαν ἀσθένειαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀνέστησε καὶ ἓν παιδίον νεκρὸν μὲ τοῦτον τὸν τρόπον· οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου τούτου ἐγέννησαν μὲν πολλὰ παιδιά, ὅλα ὁμῶς τὰ ἔθαψαν ἄωρα καὶ ἀνήλικα, ὅτε δὲ ἐγέννησαν ὕστερον τὸ παιδίον τοῦτο ἔδραμεν ὁ πατήρ του πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦτον τοῦ Θεοῦ Ἰάκωβον, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ εὐχρηθῇ τὸ παιδίον του διὰ νὰ ζήσῃ χρόνους πολλοὺς, καὶ ἔαν ζήσῃ, ὑπέσχετο νὰ τὸ ἀφιερῶσιν εἰς τὸν Θεόν. Ἀφ' οὗ δὲ τὸ παιδίον ἐζήσῃ μόνον τέσσαρας χρόνους, ἀπέθανε χωρὶς νὰ εὐρεθῇ παρῶν ὁ πατήρ του· ἐλθὼν δὲ οὗτος εἰς τὸν οἶκον του βλέπει καὶ ἐκόμιζον νεκρὸν τὸ παιδίον· ὅ-

θεν ἀρπάσας αὐτὸ ἀπὸ τὸ νεκροκράββατον, πρέπει, εἶπε νὰ πληρώσω τὴν ὑπόσχεσιν ἣν ἔκαμα καὶ νὰ ἀποδώσω αὐτὸ νεκρὸν εἰς τὸν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπον· ἐπῆρε λοιπὸν αὐτὸ νεκρὸν καὶ τὸ ἔβαλεν ἔμπροσθεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, λέγων τὰ ἴδια ἐκεῖνα λόγια, τὰ ὁποῖα εἶπεν ἄνωτέρω.

Ὁ δὲ θεὸς Ἰάκωβος βαλὼν ἔμπροσθεν του τὸ παιδίον καὶ κλίνας τὰ γόνατα, ἔπεσε πρημνῆς παρακαλῶν ὑπὲρ τοῦ παιδίου τὸν ζωῆς καὶ θανάτου Κύριον ὅτε δὲ ἦλθε τὸ δειλινόν, ὦ τοῦ θαύματος! ἐφώναξε τὸ παιδίον καὶ ἐκάλεσε τὸν πατέρα του. Ὅθεν αἰσθανθεὶς ὁ θεοπέσιος Ἰάκωβος, ὅτι ὁ Δεσπότης Χριστὸς ἐδέχθη τὴν παράκλησίν του καὶ ἐχάρισε ζωὴν εἰς τὸ παιδίον, ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν προσευχὴν, καὶ προσκυνήσας τὸν Θεόν, ὅστις ποιεῖ τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν καὶ εἰσακούει τῆς δεήσεώς των, ἀπέδωκε τὸ παιδίον ζωντανὸν εἰς τὸν πατέρα του.

Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ τοιαῦτα θαύματα ἐτέλεσεν ὁ μέγας οὗτος πατήρ, τὰ ὁποῖα διὰ τὸ πληθὺς ἀρίνομεν. Οὗτος ὁ μακάριος διηγήθη καὶ τὰς διαφόρους προσβολὰς καὶ τοὺς πολέμους ὅσους ἐδοκίμασεν ἀπὸ τοὺς δαίμονας, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους εἰς εἶναι καὶ ὁ τὸν ὅποιον μέλλω νὰ εἶπω. Ἐλεγεν οὗτος, ὅτι ἐφάνη ἔμπροσθέν μου συχνάκις γυμνός τις, μορφήν ἔχων αἰθίοπος καὶ πῦρ ἐκβάλλων ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του· ἐγὼ δὲ, ἔλεγε, καθὼς ἔβλεπον αὐτὸν, ἐφοβούμην καὶ ἤρχιζα νὰ προσεύχωμαι· ἀλλ' οὐδὲ νὰ φάγω ἤμπόρουν, διότι καθ' ὃν καιρὸν ἐσυνειθίζον νὰ τρώγω, τότε ἐφαίνετο ἔμπροσθέν μου ὁ ῥήθεις μαῦρος. Ἐπειδὴ δὲ ἐπέρασαν ἑπτὰ καὶ ὀκτώ ἡ καὶ δέκα ἡμέραι καὶ εἰς αὐτὰς δὲν ἔφαγον, κατεφρόνησα τέλος πάντων τὴν φαντασίαν τοῦ δαίμονος, καὶ ἐκάθισα καὶ ἔτρωγον, ὁ δὲ δαίμων, μὴ ὑποφέρων ταύτην μου τὴν μεγαλοψυχίαν, μὲ ἐφοβέριζε μὲ ἓν ῥαβδίον, ἐγὼ δὲ εἶπον εἰς αὐτόν· εἰ μὲν ἐσυγχωρήθης ἀπὸ τὸν Δεσπότην τῶν ὄλων Θεόν, κτύπα κατ' ἐμοῦ καὶ θέλω δεχθῆ μετὰ χαρᾶς τὴν πληγὴν, ὡς ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ θερόμενος, εἰ δὲ ἀπὸ τὸν Θεόν δὲν ἐσυγχωρήθης, ποτὲ δὲν θέλεις μὲ κτυπήσει, καὶ μυριάκις λυσσάζης. Ταῦτα ἀκούσας ὁ δαίμων, ἀνεχώρησε μὲν τότε εἰς τὸ φανερόν, κρυφίως ὁμῶς δὲν ἔπαυε λυσσάζων κατ' ἐμοῦ. Διότι αὐτὸς ὁ πολυμήχανος ἀπαντῶν εἰς τὸν ὄρομον τὸν διακονητὴν ὅστις μοι ἔφερε τὸ νερὸν δις τῆς ἐβδομάδος, ἐπαρουσιάζετο εἰς τὸ ἰδικόν μου σῆμα, καὶ οὕτως ἔπερνε μὲν τὸ νερὸν καὶ τὸ ἔχυνε, τὸν δὲ διακονητὴν ἐπρόσταζε νὰ ὑ-

πάγη εἰς τὸ ἴκόν του· με τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἐσπούδαζεν ὁ μιὰρὸς νὰ με θανατώσῃ ἀπὸ τὴν δίψαν. Τοῦτο δὲ ἔκαμεν ὄχι μίαν ἢ δύο, ἀλλὰ καὶ τρεῖς φορές, ὅθεν λυπούμενος πολλὰ καὶ κινδυνεύων ἀπὸ τὴν δίψαν, ἠρώτησα τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἔφερε τὸ νερόν, λέγων, διατί ὦ ἄνθρωπε, ἐπέρασαν πέντε καὶ δέκα ἡμέραι καὶ σὺ δὲν μοι ἔφερές νερόν; ὁ διακονητὴς ἀπεκρίθη, τρεῖς φορές, ὦ πάτερ, καὶ τέσσαρας ἔφερα νερόν καὶ σὺ τὸ ἐπῆρες ἀπὸ τὰς χεῖράς μου. Ὁ ἅγιος εἶπε, καὶ εἰς ποῖον τόπον ἐπῆρα τὸ νερόν ἀπὸ σοῦ; ὁ δὲ διακονητὴς ἔδειξε τὸν τόπον εἰς αὐτόν· τότε ὁ ὁσιος τῷ λέγει, κἄν μυριάκις με ἴδῃς νὰ ἔλθω ἐκεῖ νὰ σοι ζητῶ τὸ νερόν, πρόσεχε νὰ μὴ μοῦ δώσῃς τὸ ἀγγεῖον, ἕως οὔ νὰ ἔλθῃς εἰς τοῦτον τὸν τόπον.

Πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους τοιοῦτους πειρασμοὺς τοῦ διαβόλου ἐδοκίμασεν ὁ αἰσιδιδμος, τοὺς ὁποίους δύναται νὰ μάθῃ ὅστις ἀναγνώσῃ τὸν εἰκοστὸν πρῶτον ἀριθμὸν τῆς Φιλοθέου ἱστορίας τοῦ μακαρίου Θεοδοωρήτου. Οὕτω λοιπὸν καλῶς ἀγωνισθεῖς ὁ θαυμασιος καὶ γενόμενος μέγας καὶ ὀνομαστός πανταχοῦ, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν ΝΙΚΩΝ ὁ Μετανοεῖτε, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Οἱ Λακεδαίμων οὐδαμῶς δαίμων λάκοι¹
- » Σοβεῖ γὰρ αὐτὸν ταῖς τεραστίαις Νίκων.¹

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Ἀρμενίων, υἱὸς ὧν ἐνὸς μεγιστάνος· ἀκούσας δὲ τὴν θείαν φωνὴν τοῦ Κυρίου τὴν λέγουσαν « Πᾶς ὃς ἀφῆκε πατέρα ἢ μητέρα, ἑκατονταπλασίονα λήψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει », ἀφῆκεν ὅλα διὰ τὸν Χριστὸν καὶ ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔδειξε πᾶσαν ἀσκήσιν ἀρετῆς ὁ αἰσιδιδμος, καὶ ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς ἄλλους μοναχοὺς κατὰ τὴν ἄκραν σκληραγωγίαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πατὴρ του ἔμαθεν ὅτι εὕρισκεται εἰς μοναστήριον, ἔστειλε παρευθὺς καὶ ἠρεῦνα ὅλα τὰ τῶν μοναχῶν ἱερὰ καταγῶγια· ὅθεν ὁ ὁσιος τοῦτο μαθὼν, ἐκθῆκεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο καὶ ἐπεριτριγύριζεν ὅλην τὴν Ἀνατολήν, κηρύττων εἰς ὅλους καὶ λέγων « Μετανοεῖτε » διὰ τοῦτο

¹ Ἦτοι, ἔπου κεῖται ἡ Λακεδαίμων, ἐκεῖ δὲν ἔχει (τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ λάκοι) οὐδὲ λαλεῖ τελείως καὶ χρησιμοδοτεῖ πλέον ὁ δαίμων· ἐπειδὴ καὶ ὁ Νίκων τὸν διώκει ἀπὸ ἐκεῖ μετὰ θαυμάσια ὄσα κάμνει.

ἔλαβε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ὁ Μετανοεῖτε· Ὑπῆγε δὲ καὶ εἰς τὴν νῆσον τῆς Κρήτης καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἀπ' οὗ ἐπεριπάτησεν εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ χώρας τῆς Πελοποννήσου, ὕστερον ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Λακωνίων. Ἐν αὐτῇ δὲ τελέσας διάφορα θαύματα, ἔκτισε ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ· ὅθεν μονάσας ἐκεῖ μέχρι τέλους, ἀπῆλθε πρὸς ὃν ἐπόθει Χριστόν, ἵνα λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὸν τῆς ἀσκήσεως στέφανον.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΙΛΑΟΥ ἐπισκόπου τῆς Περσίδος.

- † » Τῆς γῆς ἀποστάς γένων ἅ' ἑμοῦ, πάτερ,
- » Νῦν ἐγκατοικεῖς οὐρανῷ, μάκαρ Σιλε.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου ΓΕΩΡΓΙΟΥ ἐν τῷ Κυπαρίσσῳ.

* Τοῦ ἁγίου γεομάρτυρος ΓΕΩΡΓΙΟΥ τοῦ Νίου ἀθ.λήσαντος ἐν ἔτει 1807.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΙΑΚΩΒΟΥ τοῦ Πέρσου.

- » Τυηθεῖς μεληδὼν καὶ σφαγὴν Πέρσης φέρων,
- » Ψυχὴ σεσώσθω, προσδῶ μοι μέλι, λέγει.
- » Εἰκάδι Πέρσης ἐβδομάτη σφάγη ἐκμεισιθεῖς.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ὀνωρίου καὶ Ἀρκαδίου τῶν χριστιανῶν βασιλέων ἐν ἔτει γγ' (395), ἦτο δὲ χριστιανὸς ἀπὸ τοὺς προγόνους του καὶ ἐκατοῖκει εἰς τὴν πόλιν τῶν Περσῶν τὴν καλουμένην Βηθλαβάν ἐν χώρᾳ τῶν Ἐλουζησίων, ἐντιμος καὶ περιφανὴς καὶ πολλὰ τιμώμενος καὶ ἀγαπώμενος ἀπὸ τὸν Ἰσδιγέρδην βασιλεῖα Περσῶν. Ὅθεν καὶ διὰ τὴν πολλὴν φιλίαν καὶ ἀγάπην ἣν εἶχεν ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτόν, ἤρνήθη φεῦ! τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐδέχθη τὴν τοῦ βασιλέως αἰσείθειαν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ μήτηρ του καὶ ἡ θυγὴνὴ του ἐφάνέρωσαν εἰς αὐτόν διὰ γραμμάτων, ὅτι θεωροῦσιν αὐτόν ξένον καὶ ἀλλότριον τῆς συγγενείας καὶ κοινωνίας των, διότι ἐπροτίμησε κάλλιον τὴν ἀγάπην τοῦ βασιλέως ἀπὸ τὴν

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ἔρα εἰς τὸ νέον Λεωμωνάριον.

ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τῆς προσωρινῆς δοξῆς ἐκέρδησε παντοτεινὴν κατασχόνην καὶ κολασιν. Ἀπὸ ταῦτα, λέγω, τὰ λόγια ἐπληργώθη ὁ αἰσιδισμός κατάκαρδα καὶ ἐλυπήθη εἰς τὴν ψυχὴν· ὅθεν χωρισθεὶς ἀπὸ τῆν ἀσεβῆ θρησκείαν τοῦ βασιλέως, ἐκλαίει πολλὰ διὰ τὸ ἀμάρτημα τῆς ἀρνήσεως· ἔπειτα παρασταθεὶς εἰς τὸν βασιλέα ὁμολογεῖ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Ὁ δὲ βασιλεὺς πολλὰ ἐθυμώθη κατ' αὐτοῦ· ὅθεν ἐπρόσταξε καὶ ἐκοψαν ὅλους τοὺς ἄρμούς τῶν μελῶν τοῦ σώματός του, χειρῶν, λέγω, καὶ βραχιόνων καὶ ποδῶν καὶ μηρίων, ὥστε ἔμεινε μόνη ἡ κοιλία του μετ' τὴν κεφαλὴν, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὴν ἀπέκοψαν ὕστερον, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ τρισόβλιος τὸν ἀσθαρπὸν τῆς ἀθλήσεως στέφανον. Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἀγίου ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον. Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἄρχα δίου τὰ Ῥωμαίων σκήπτρα. » Σώζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλος βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὁ μακάριος Ἰάκωβος ἦν οἰκῶν. »)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΙΝΟΥΦΡΙΟΥ.¹

- Ὁ Πινοῦφριος ἀρετῶν πολλὰ καὶ χάρις,
- Ἐν οὐρανοῖς ἔλαμψεν ὡς ἴρις νέκ.

¹ Ὅσα εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν σελ. 192 τὴν θραυματικὴν ἀληθῆ καὶ πολλῶν ἐπαίνων ἀξίαν παραίνεσιν, ἣν ἐποίησεν ὁ ὅσιος ὁστος Πινοῦφριος πρὸς τινὰ ἀποστασάμενον, καθὼς αὐτὴν ἀναφέρει ὁ ἀδελφὸς Κωνσταντὸς. Ἐκ τῆς θραυματικῆς δὲ ταύτης παραίνεσεως εἶναι ἠρασιμαμένη ἡ κατ' ἄλλους ἐκείνη (καὶ παραίνεσις ἡ ἐν τῇ Εὐαγγελιστῇ, ἣτις λέγεται ὑπὸ τῆς ἱερωῆς πρὸς τοὺς νεοκτοῦρους μοναχοὺς. Ὅθεν εἰ ἐκ τοῦ κειμένου τὸ δίδυρον γινώσκεται, κατὰ τὸ Κυριακὸν λόγιον, βέβαια καὶ ἐκ τῆς παραίνεσεως ἐκείνης συμπραττάνεται, ὅπως ἦτο καὶ ὁ ταύτης ποιητὴς Πινοῦφριος, ἀνὴρ οὐ μόνον μέγας καὶ τέλειος κατὰ τὴν ἀρετὴν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν σοφίαν τοῦ πνεύματος ἁρμύρας καὶ εὐδοκίμοτατος.

Περί τούτου τοῦ ὁσίου γράφει ὁ ἀδελφὸς Κωνσταντὸς ὅτι ἦτον ἱερεὺς καὶ ἡγουμένος Κοινοβίου μεγάλου ἐν τῇ Αἰγύπτῳ παρὰ τὴν πόλιν Πανερῶν· ἐπειδὴ δὲ ἐβόλετο τὸν ἑαυτοῦ του, ὅτι ἐπιεῖστο καὶ ἐδοξάζετο ἀπὸ ὅλων καὶ δὲν ἐγυμνάζετο εἰς τὰ ἔργα τῆς ταπεινοφροσύνης, διὰ τοῦτο ἔφυγε κρυφίως, καὶ ἐδουλεύει κρησικῶς, ὑπέβηεν εἰς τὸ Κοινοβίον τῶν Γαβνηνησιωτικῶν πατέρων, καὶ δαίθεσις παρὰ τοῦ ἡγουμένου, ἐβλήθη εἰς τὸν κηπὸν ὁμοῦ μετ' ἄλλων ἀδελφῶν, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπετάσσεται καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ. Δ' αὐτὰς δὲ χρόνους τρεῖς χωρὶς νὰ γνωρισθῆ, ὕστερον γνωρισθῆ ἀπὸ ἑνα μαθητῆν του· ὅθεν ἐπεμψαν αὐτὸν ἄκοντα καὶ κλιάνοντα εἰς τὸ ἰδικόν του κοινοβίον. Ἀνάψας δὲ πάλιν

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΝΑΘΑΝ *NA* *1A* ¹ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- Ἀρεῖται κόσμον, πρὸς Θεὸν, ψυχῇ, τρέχει,
- Ναθαναὴλ ἔκρυσσε, μέλλων ἐκπνεῖν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΣΤΕΦΑΝΟΥ τοῦ ἱεροῦ.

- Πληγεὶς νέε στέφανε τὴν κάραν ζύλω,
- Εὐρεὶ πρεσβόντως οὐχὶ γηράσκον στέφο.
- Εἰκάδι· ἐγδοάτη στέφανοιο νέου κρῆτα θραῦσαν.

Ὅστις ὁ πολυάθλος ὁμολογητὴς Στέφανος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως μὲν Ἀναστασίου τοῦ καὶ Ἀρτεμίου καλουμένου ἐν ἔτει ψιγ' 713, τοῦ Πατριάρχου δὲ Γερμανοῦ, γέννημα καὶ θρέμμα τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων καὶ χριστιανῶν γονέων υἱὸς Ἰωάννου καὶ Ἀννης· ἐκ νεαρῆς δὲ ἡλικίας ἐσχόλαζεν εἰς τὰ ἱερὰ γράμματα καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν προσμένων εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν ὁμοῦ μετ' τὴν μητέρα του, ἐταλα πῶρει τὸν ἑαυτοῦ του μετ' τὴν νηστείαν καὶ τὴν σκληραγωγίαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἐνδύεται τὸ μοναχικὸν σχῆμα κατὰ τὸν δέκατον ἕκτον χρόνον τῆς ἡλικίας του· ὅθεν ἀπὸ τότε περισσότερον ἐπεδόθη εἰς τοὺς πνευματικὸς ἀγῶνας, πολεμῶν ὅλας τὰς κακὰς ὁρᾶξεις τοῦ σώματος. Δὲν ἐπέρασε δὲ καιρὸς πολὺς ἐν τῷ μεταξῷ, καὶ ὁ θεσπέσιος Ἰωάννης ὁ τοῦ ἀγίου καθηγούμενος ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ· ὅθεν ὁ μακάριος Στέφανος ἐνεχειρίσθη τὴν ἐπιστάσιαν τῆς ἡγουμενίας εἰς τὸ περίφημον ὄρος τοῦ ἀγίου Αὐξεντίου, καὶ ἐκεῖ ἡγο-

ἄπὸ τὸν πόθον τῆς ταπεινωσεως, ἔφυγε καὶ ὑπέβηεν εἰς τὰ μέρη τῆς Παλαιστίνης· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἐβλήθη τινεὶ ἀπὸ τὴν Αἰγύπτου, τὸν ἐγνώρισαν καὶ τὸν ἐγνώρισαν πάλιν εἰς τὸ κοινοβίον του (σελ. 313 τοῦ Ἱερογερμανοῦ.)

¹ Τούτου ὁ βίος γράφεται εἰς τὸ Ἀναστασίου καὶ ἀνέγνωθη αὐτὸν διὰ τὸ μάθησ, ὅτι ἐπειδὴ καὶ ὑπέμεινε ὁ ὅσιος ἐντός τοῦ κελλίου του καὶ δὲν ἐξήρχετο ἔξω, ἔκρινε τέχνην ὁ διάβολος καὶ τὸν ἐκβάλεν· ὅθεν ὁ ὅσιος ἐπέρασε χρόνους τριακονταεπτά, κατὰ τοὺς ὁποῖους δὲν ἐβλήθη ἔξω τῆς θύρας τοῦ κελλίου του εἰς πῆσμα τοῦ δαίμονος, καὶ πόσους πολέμους καὶ μαχικὰς μεταχειρίσθη ὕστερον ὁ κατάρτατος διὰ τὸν ἐκβάλη, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη· ὅθεν ἐντραπέεις καὶ νικηθεὶς ἀπὸ τοῦ δαίμονος, διελεύθη ὡς οὐνεφον, καὶ φωνάζων φωνὰς ἀγίων ζῶων, ἐγένειεν ἄφαντος.

νίζετο εἰς τὸ τῆς ἀσκήσεως στάδιον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ σπορευὺς τῶν ζιζανίων διάβολος ἠθέλησε νὰ σηκώσῃ πόλεμον μέγαν καὶ αἵρεσιν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, τὸ νὰ μὴ προσκυνῶνται δηλαδὴ αἱ ἅγιοι καὶ σεβάσμιαι εἰκόνες, μετεχειρίσθη ὄργανον πρῶτον τοῦ πολέμου τούτου καὶ τῆς αἵρέσεως Λέοντα τὸν Ἰσαυρον, ὅστις καὶ Κόνων ἐκαλεῖτο ἐν ἔτει ψις' (716), ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἀπῆλθεν ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἀποστραφεὶς καὶ ἱκανῶς ἐλεγχθεὶς ἀπὸ τὸν τότε πατριάρχην ἅγιον Γερμανόν, τὸ δὲ ἀπάνθρωπον καὶ σκαιότατον ἐκείνου γέννημα, Κωνσταντῖνος, λέγω, ὁ Κοπρώνυμος, ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει ψμά (741), μεγαλήτερα κακὰ ἐποίησεν ἀπὸ τὸν πατέρα του πολεμῶν καὶ καταστρέφων τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας κατακαίων καὶ τοὺς μοναχοὺς ἐξορίζων καὶ μὲ διάφορα βάσανα αὐτοὺς τιμωρῶν.

Οὗτος λοιπὸν ὁ ἀλιτήριος μαθῶν καὶ περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Στεφάνου, ὅτι προσκυνεῖ τὰς ἁγίας εἰκόνας καὶ ὅτι ὀνομάζει αἱρετικὸν τὸν βασιλέα τὸν μὴ προσκυνοῦντα τὰς σεπτὰς εἰκόνας, καὶ δὲν πείθεται εἰς αὐτόν, μηδὲ ὑποφέρει νὰ υπογράψῃ εἰς τὴν αἵρεσιν αὐτοῦ, ἔστειλε καὶ ἔφερεν αὐτόν, καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἐπαίδευσεν μὲ διαφόρους παιδείας, ἐκλείσεν αὐτόν εἰς τὴν φυλακὴν τὴν καλουμένην Πραιτώριον, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἦσαν φυλακωμένοι καὶ ἄλλοι μοναχοὶ πρόκριτοι καὶ ἐκλελεγμένοι, οἵτινες συνήχθησαν ἀπὸ διαφόρους τόπους διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἁγίων εἰκόνων ἦσαν δὲ ὅλοι τὸν ἀριθμὸν τεσσαρακονταδύο. Ὁμοίως ἦσαν καὶ ἄλλοι μὲ τὸν ὀσιώτατον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀριθμὸν τριακόσιοι, οἵτινες διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας ἄλλοι μὲν εἶχον κομμένας τὰς μύττας, ἄλλοι δὲ τὰ ὦτα, ἄλλοι τὰς χεῖρας καὶ τὰ γένηα, καὶ ἄλλοι εἶχον τυφλωθῆ τὰ ὀμμάτια ὄθεν τούτους ὅλους εὐρῶν ὁ μακάριος Στέφανος εἰς τὴν φυλακὴν, κατεφίλει καὶ παρεκίνει αὐτοὺς εἰς τοὺς ἀγῶνας, μεταχειριζόμενος πᾶσαν μοναχικὴν ἀκολουθίαν καὶ κατάστασιν ἐν τῇ φυλακῇ, ὡς ἂν εὐρίσκετο εἰς μοναστήριον. Μαθῶν δὲ ὁ βασιλεὺς ὅτι ἡ φυλακὴ τοῦ Πραιτωρίου ἔγεινε μοναστήριον διὰ μέσου τοῦ Στεφάνου, προστάζει νὰ ἐκβάλωσι τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐκάθισεν εἰς αὐτὴν μῆνας ἑνδεκα. Καὶ παραστήσας αὐτόν ἔμπροσθέν του, προστάζει καὶ ῥίπτουσιν αὐτόν εἰς τὴν γῆν ἔπειτα κτυπῶσιν αὐτόν μὲ πέτρας καὶ δέρουσι μὲ ξύλα, φονικὸς δὲ τις καὶ θηριόγνωμος ἄνθρωπος, λαβὼν ξύλον ἐκτύπησε τὸν ἅγιον εἰς τὸν μῆνιγγα, καὶ οὕτως ἐθανάτωσεν

αὐτόν, διότι ἐσχίσθη εἰς δύο ἡ ἁγία αὐτοῦ κεφαλή ἀπὸ τὸ κτύπημα ἐκεῖνο, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβε τὸν τῆς ὁμολογίας στέφανον.

Οἱ δὲ ἄλλοι δῆμιοι ἔσυρον τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον νεκρὸν καὶ γυμνὸν εἰς τὴν ἀγορὰν ὄθεν αἱ τίμιαι αὐτοῦ χεῖρες καὶ οἱ πόδες κτυπώμενοι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς τὰς πέτρας, ἐσυντρίφθησαν καὶ τὰ ὀνύχια ἐκβῆκαν ἀπὸ τὰ δάκτυλα, ἕως οὗ ἄλλος τις ὁ πλέον ἀπανθρωπότερος, θέλων τάχα νὰ εὐχαριστήσῃ περισσώτερον τὸν βασιλέα, ἐπῆρε μίαν μεγάλην πέτραν καὶ ῥίψας αὐτὴν κατὰ τοῦ ἁγίου λειψάνου, ἔσχισε τὴν κοιλίαν του, καὶ παρευθὺς ἐχύθησαν εἰς τὴν γῆν ὅλα του τὰ ἐντέσθια. Ἀλλὰ καὶ εἰς κάπηλος λαβὼν δαυλὸν ἀπὸ τὴν φωτίαν, ἐκτύπησεν ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁγίου λειψάνου καὶ χωρίσας αὐτὴν μὲ τελειότητα εἰς δύο μέρη, ἔκαμε νὰ χυθῆ εἰς τὴν γῆν καὶ αὐτὸς ὁ ἐγκέφαλος. Τὸ δὲ τίμιον τοῦ ἁγίου λειψάνου ἐρρίφθη εἰς τὸ πέλαγος, τὸ ὁποῖον ὕστερον ἐνεταρδιάσθη ἀπὸ τινος εὐλαβεῖς χριστιανούς εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον τῶρα εὐρίσκεται (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Συνέγραψε δὲ τοῦτον ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Θεῖόν τι χρῆμα ἡ ἀρετὴ. » Σώζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος *ΑΝΔΡΕΑΣ* συρόμενος κατὰ γῆς διὰ τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων προσκύνησιν, τελειοῦται.

» Ἐκ γῆς ἐπλάσθη, γῆ με δὴ καὶ κτεινάτω.

» Πλάστου γὰρ αὐτῆς Ἀνδρέας· τιμῶ τύπου.

Ὁ ἅγιος *ΠΕΤΡΟΣ* τυπτόμενος ἐπὲρ τῶν θείων εἰκόνων, τελειοῦται.

» Ἄν εἰκόνων τύπτωσι τὸν Πέτρον χάριν,

» Εὐρωσιν αὐτὸν πέτρινον τῷ σαρκίῳ.

Ἡ ὁσία *ΑΝΝΑ* τυπτομένη πρὸς τὸ κατεπιεῖν τοῦ ἁγίου Στεφάνου, τελειοῦται.

» Μάστιξιν Ἄνναν εὐτόνωσ' τετυμμένην,

» Ἐδειξε Χριστὸς· εὐπρεπῶς ἐστεμμένην.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν συμμαρτυροῦσάντων τῷ ἁγίῳ Στεφάνῳ ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκόνων.

* » Πολλοὺς Στέφανος τοὺς συναθλητὰς ἔχων,

» Χορείαν ἰστίων τέρεται τούτοις ἅμα.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας τοῦ ἀνωτέρου βασιλέως Κοπρωνύμου, ὀρθόδοξοι ὄντες, ἤρ-

νήθησαν τὸν κόσμον καὶ ἔγειναν μοναχοί· τούτους δὲ τιμωρήσας ὁ παράνομος βασιλεὺς, τοὺς ἐξέβαλεν ἀπὸ τῆν παρούσαν ζωὴν, διότι τὸν μὲν ἓνα ἐξ αὐτῶν, Βασίλειον ὀνομαζόμενον, ἐτύφλωσε πρότερον, ὕστερον δὲ μὴ πεισθέντα νὰ ἀρνηθῆ τὴν προσκύνησιν τῶν ἀγίων εἰκότων, ἐλάκτισεν εἰς τὴν κοιλίαν καὶ ἔχυσε τὰ ἐντόσθιά του, καὶ οὕτω παρέδωκεν ὁ αἰοιδίμος τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Καὶ ἄλλον δὲ συλακώσας εἰς τὸ Σωσθένειον (ἤτοι τὴν κοινῶς λεγομένην Στένην) ἔκοψε τὴν μύτην του καὶ ἔπειτα ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν Χερσῶνα· ἤτοι εἰς τὴν νῦν λεγομένην Κριμαίαν. Οὗτος δὲ μέλιων νὰ φονευθῆ ὑπὸ τοῦ τυράννου, ἔφυγεν εἰς Χαζαρίαν, καὶ ἐκεῖ ἔγεινεν ἐπίσκοπος· ὕστερον δὲ καὶ ἐτελειώθη. Ἄλλος δὲ Στέφανος ὀνομαζόμενος, ἐξωρίσθη εἰς Σουγδαίαν, καὶ ἐκεῖ ὠφελήσας πολλοὺς, ἐτελείωσε τὴν ζωὴν του. Ὅμοίως καὶ Γρηγόριοι δύο μὲ πολλοὺς ἄλλους ἐξορισθέντες, ἐκοιμήθησαν ἐν Κυρίῳ. Ἀλλὰ καὶ Ἰωάννης ὁ ἀπὸ λεγαταρίων, ἐξωρίσθη εἰς τὴν Δαφνουσίαν, ὁ ὁποῖος θερόμενος συχνὰ κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως, ἐτελείωσε τὴν ζωὴν του· καὶ οὕτως ἔλαβον ἅπαντες τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΕΙΡΗΝΑΡΧΟΥ
καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἑπτὰ ἁγίων γυναικῶν.

Εἰς τὸν Εἰρήναρχον.

- » Τὸν Εἰρήναρχον ἡ φονεύτρια σπάθη,
- » Σὺ Σῶτερ εἰρήναρχε συντάττει μέρει.

Εἰς τὰς ἑπτὰ γυναῖκας.

- » Ἐδειξε νεκρά· ἐν Σεβαστείᾳ πόλει,
- » Γυναῖκας ἑπτὰ παντεβάτους τὸ ζῆρος.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Εἰρήναρχος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Σεβαστείας· νέος δὲ ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἔγεινε δῆμιος κατὰ τὴν τάξιν (ἤγουν τιμωρὸς τῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως καταδικαζομένων,) καὶ κατὰ συνέπειαν ὑπερέτει καὶ εἰς τὰ βάσανα, ὅσα οἱ διώκται καὶ τυράννοι ἐπροξένουν εἰς τοὺς ἁγίους τοῦ Χριστοῦ μάρτυρας. Ἐπειδὴ δὲ ποτε ἔτυχε νὰ βασανίζωνται διὰ τὴν εὐσέβειαν ἑπτὰ γυναῖκες χριστιαναὶ ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Σεβαστείας Μάξιμον, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει σγῆ (298), διὰ τοῦτο βλέπων ὁ Εἰρήναρχος οὗτος, πῶς αὐταί, ἂν καὶ γυναῖκες ἀσθενεῖς, ἐβασανίζοντο ὁμῶς ἀνδρείως διὰ τὸν Χριστὸν, καὶ κατήσχυον τὸν τυράννον, ἐφωτίσθη κατὰ τὴν ψυχὴν ὑπὸ τῆς θείας χάρι-

τος. Ὅθεν παρηγοία ὠμολόγησε τὸν Χριστὸν, καὶ κηρύξας ἑαυτὸν χριστιανόν, πρῶτον μὲν ἐρρίφθη εἰς τὴν ἐκεῖ οὖσαν λίμνην κατὰ προσταγὴν τοῦ ἀρχοντος, ἔπειτα δὲ ἐξεληθὼν ζωντανὸς ἀπὸ τὴν λίμνην, βάλλεται μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον. Φυλαχθεὶς δὲ παραδόξως καὶ ἀπὸ αὐτὸ ἀβλαβῆς, ζῆφει τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνεται μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου Ἀκακίου ὁσὶς τὸν ἐβάπτισε, καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ δύο τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΤΙΜΟΘΕΟΣ καὶ ΘΕΟΔΩΡΟΣ οἱ ἐπίσκοποι ΠΕΤΡΟΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ, ΣΕΡΓΙΟΣ, ΘΕΟΔΩΡΟΣ καὶ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ, οἱ ἱερεῖς ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ καὶ ΘΩΜΑΣ οἱ διάκονοι. ΙΕΡΟΘΕΪΣ, ΔΑΝΗΛ, ΧΑΡΙΤΩΝ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΟΜΑΣΙΟΣ, ΕΥΣΕΒΙΟΣ, οἱ μοναχοί, καὶ ΕΤΙΜΑΣΙΟΣ, ζῆφει πάντες τελειοῦνται.* ¹

Εἰς τοὺς δύο Ἐπισκόπους.

- † » Ὁ Τιμόθεος σὺν Θεοδώρῳ ἄμα,
- » Τιμὴ Θεοῦ δῶρόν τε ὤφθησαν μάλα.

Εἰς τοὺς πέντε Ἱερεῖς.

- † » Πρῶτον θύοντες ἀγνωστὴν θυσίαν,
- » Ἐπειθ' ἑαυτοὺς θυσίαν προσήξατε.

Εἰς τοὺς δύο διακόνους.

- † » Ὅπου ὁ Χριστὸς ἐστὶν ὡς αὐτὸς λέγει,
- » Διακονοῦντες οἱ πέρεστ' ἀθλοφόροι.

Εἰς τοὺς ἑξ μοναχοὺς.

- † » Οἱ ἑξ μάρτυρες ἐκκοπέντες τῷ ζῆφει,
- » Ἐξαπτέρωξι συμπαρίστανται Νόοις.

Εἰς τὸν Ἐτιμάσιον.

- † » Ἀφαιρεθείσης συλλαβῆς πρώτης μάκαρ,
- » Κλήσις περιστῆ, ἦν ἔχεις τιμὴν ἄνω.

* Ὅτε κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ ἐβασίλευσεν ὁ ἀσεβέστατος Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης ἐν ἔτει τξά (361), μεγάλην μανίαν καὶ θυμὸν ἔδειξε κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἐπειδὴ πᾶσαν βουλήν καὶ πάντα τρόπον μετεχειρίζετο ὁ ἀλιτήριος διὰ νὰ ἀρνήσῃ ἀπὸ τὸν κόσμον ὅσους περισσοτέρους Γαλιλαίους ἤτοι χριστιανούς, διότι οὕτως ὠνόμαζεν ὁ μιαρὸς τοὺς χριστιανούς ὕβριστικῶς, (ἴσως δὲ καὶ διότι ἐφοβεῖτο νὰ προσφέρῃ διὰ στόματος τὸ τοῦ Χριστοῦ θεῖον καὶ ὑπερέν-

¹ Σημειῶσαι, ὅτι ἐν τῷ πρὸς τοὺς ἁγίους τούτους λόγῳ τοῦ Θεοφυλάκτου Βουλγαρίτις δεκαπέντε μὲν ἐπιγράφονται οἱ μάρτυρες οὗτοι, δεκαεξὶ δὲ ἀριθμοῦνται ἐν τῷ λόγῳ.

δοξον ὄνομα), ἐπειδὴ ἐδιδάχθη ἀπὸ τοὺς διδασκάλους τοῦ μάγου ποίαν μεγάλην δύναμιν ἔχει τὸ ὄνομα αὐτὸ, καὶ ἀπὸ πόσα διαβολικὰ ἔργα τοὺς ἐμπόδισεν· ὅθεν ἐπρόσταξε τοὺς ἡγεμόνας ὄλων τῶν πόλεων νὰ βασανίζωσι τοὺς χριστιανούς με ὅσας τιμωρίας δυνήθωσι.¹ Ταύτην λοιπὸν τὴν προσταγὴν μαθὼν ὁ τῆς Νικαίας Κομενταρῆσιος² ἐκήρυξεν εἰς ὅλην τὴν Νικαίαν, ὅτι ὅσοι πιστεύουσιν εἰς τὸν ἐσταυρωμένον ἢ νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν αὐτῶν καὶ νὰ θυσιάζωσιν εἰς τὰ εἰδῶλα, ἢ θὰ πάθωσιν ἀνεκδιήγητα βάσανα. Τοῦτο δὲ τὸ κήρυγμα μαθόντες πολλοὶ χριστιανοὶ με ἐν στόμα ἐφώναξαν ἅπαντες· Ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ νὰ θυσιάσωμεν εἰς εἰδῶλα κωρὰ καὶ ἀναίσθητα. «Θεοὶ γὰρ οἱ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ' ἐποίησαν, κατὰ τὸν προφήτην, ἀπολέσθωσαν» (Ἱερ. ι. 11.) Ὅθεν ἄλλοι μὲν ἀπὸ τοὺς με διαφόρους τιμωρίας βασανισθέντας ἀπέθανον, ἄλλοι δὲ διεσκορπίσθησαν εἰς ὄρη καὶ ἐρημίας, καὶ ἄλλοι εἰς διαφόρους πόλεις διεσπάρησαν.

Ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς δὲ αὐτοὺς ἦσαν καὶ οἱ ἀνωτέρω ἅγιοι, ὁ Τιμόθεος λέγω, ὁ Κομάσιος, ὁ Ἐτιμάσιος, ὁ Εὐσέβιος, καὶ ὁ Θεόδωρος, οἱ ὁποῖοι μὴ ὑποφέροντες νὰ βλέπωσι τὴν ὀρησκίαν τῶν εἰδῶλων μεγαλυνομένην, ἀρῆ-

¹ Δὲν δύνανται εἰδῶ νὰ σιωπήσωσι ὡς νόστιμον ἐκεῖνο, ὅπερ γράφει ἐν τῇ αὐτῇ λόγῳ ὁ ἱερεὺς Θεοφύλακτος, ὅτι ἠκολούθησαν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ ἐπὶ τοῦ παραβάτου τούτου. Δύο ἄνδρες εὐσεβεῖς καὶ τῷ πνεύματι ζήοντες, Θεόδουλος καὶ Ταττιανὸς ὀνομαζόμενοι ἐμύησαν τὴν νύκτα εἰς τὸν ναὸν τὸν εἰδωλικὸν καὶ συντίθειαν τὰ εἰδῶλα· ὁ δὲ ἐκεῖ ἄρχων, ἐπειδὴ ἐζήτηε νὰ τιμωρήσῃ πολλοὺς διὰ τοῦτο, τούτου χάριν ἦλθον εἰς τὸ μέσον οἱ ἄντι εἰρημένοι καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι αὐτοὶ τὸ ἔκαμον, κατεφρόνησαν πᾶσαν κολακίαν ἣν ἐπρόσφερον εἰς αὐτοὺς ὁ ἄρχων, ὁμοίως καὶ τὰ βάσανα μετὰ ὅποια τοὺς ἐρυθέρειζεν. Ὑστερον δὲ πυρῶσας δύο κρεβάτια σιδήρεα, ἔβαλε τοὺς ἁγίους ἐπάνω εἰς αὐτά· οἱ δὲ ἅγιοι τόσον ὀρθοτέρην καὶ χροστοτέραν ἐλογίζον τὸ ἐπὶ τῶν πεπωρωμένων ἐκεῖνων κρεβατιῶν πλῆγισμα, ὥστε ἐχαριεντίζοντο πρὸς τὸν ἄρχοντα καὶ ἔλεγον αὐτῷ· Ἐὰν ἐπιθυμῆς, ὦ ἄρχων, νὰ χορτάσῃς ἀπὸ τὰ ἐψημένα μας κρέατα πρόσταξόν τοὺς ὑπηρέτας νὰ μῆς ψυξέωσι καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος διὰ νὰ ἐψηθῶμεν καλὰ, ἵνα μὴ μισοψηθῶμεν ὄντες φανόμενοι εἰς σὲ ἄνοστοι καὶ ἀηδεῖς. Λέγοντες δὲ ταῦτα, παρέδωκαν τὰς ψυχὰς τῶν οἱ μακάριοι εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Τοῦτο τὸ διήγημα ἀναφέρει ὁ Θεοδώρητος, ἀπ' οὗ τὸ ἠρνήσθη καὶ ὁ Θεοφύλακτος.

² Τίτλος τοῦ ἐπὶ τῶν ποινικῶν υποθέσεων ἐφοριεύοντος ἄρχοντος, ἕστις, ἐπειδὴ ἐστήριζε τὰς ἀπορρίψεις τοῦ ἐπὶ γραπτῶν νόμου ἐπὶ χάρτου, Χαρτουλάριος κατόπιν ἐπωνομάσθη Σ. Ε.

καν τὴν Νικαίαν καὶ ὑπῆγαν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκεῖ ἐβλεπον ὅτι οἱ πολῖται ὑπῆκουον εἰς τὰ ἀσεβῆ θελήματα τοῦ ἀποστάτου καὶ ὕψωνον τὸν ἐλληνισμὸν, ἀνεχώρησαν καὶ ὑπῆγον εἰς τὴν Τιβεριούπολιν, (τὴν νῦν καλουμένην βουλγαρικῶς Στρούμμιτζαν). ἤτις κεῖται πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῆς Θεσσαλονίκης καὶ συνορεύει μετὰ τὴν Ἰλλυρίαν, ἣτοι Σλαβονίαν. Καὶ ὁ μὲν Τιμόθεος ἔγεινεν ὕστερον Ἐπίσκοπος τῆς αὐτῆς Τιβεριουπόλεως, ὁ δὲ Κομάσιος στρατιώτης ὢν πρότερον, ἔγεινεν ὕστερον μοναχὸς καὶ ἐκήρυτε τὸν λόγον τῆς ἀληθείας εἰς τοὺς κατοικοῦς τῆς αὐτῆς Τιβεριουπόλεως, ὁμοίως καὶ ὁ Εὐσέβιος, μοναχὸς ὢν ἐκήρυτε καὶ αὐτὸς τὸ τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον. Ὁ δὲ Θεόδωρος Ἐπίσκοπος γενόμενος, ἦτον εἰς ἀπὸ τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτώ θεοφόρους πατέρας τοὺς ἐν Νικαίᾳ συναθροισθέντας κατὰ τὴν πρώτην Σύνοδον, τὴν συγχροτηθεῖσαν ἐν ἔτει τκέ (325), ὁ ὁποῖος ἔδειξε τὸ φῶς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως εἰς τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ Στρούμμιτζῃ. Τούτων δὲ τῶν ἱερῶν ἀνδρῶν τὴν πολιτείαν μαθόντες Πέτρος καὶ Ἰωάννης, Σέργιος καὶ Θεόδωρος καὶ Νικηφόρος οἱ ἱερεῖς ὁμοίως καὶ Βασίλειος καὶ Θωμᾶς οἱ διάκονοι, καὶ πρὸς τούτοις Ἱερόθεος, Δανιήλ, Χαρίτων καὶ Σωκράτης οἱ μοναχοί, ὑπῆγαν καὶ ἐντάμωσαν εἰς τὴν Στρούμμιτζαν τοὺς ἀνωτέρω ἁγίους, οἵτινες ὅλοι ὁμοῦ μελετῶντες ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου πάντοτε, μετεχειρίζοντο μίαν ἀγγελικὴν πολιτείαν, φωτίζοντες μὲν τὰς ψυχὰς τῶν ἐνθρώπων μετὰ τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας, ἰατρούοντες δὲ τὰ πάθη, καὶ τὰ τῆς ψυχῆς, καὶ τὰ τοῦ σώματος. Μισθὸν δὲ τῆς ἰατρείας ἐζήτουν ἀπὸ τοὺς ἀσθενεῖς, τὸ νὰ πιστεύωσιν εἰς τὸν Χριστόν.

Τὴν φήμην ταύτην ἤκουσαν οἱ ἐν Θεσσαλονικίᾳ καθήμενοι ἄρχοντες, Οὐάλης καὶ Φίλιππος ὀνομαζόμενοι, οἵτινες ἦσαν θερμοὶ πληρωταὶ τῶν προσταγμάτων τοῦ ἀσεβοῦς βασιλέως· ὅθεν ἦλθον εἰς τὴν Στρούμμιτζαν, καὶ πιάσαντες τοὺς ἁγίους παρέστησαν αὐτοὺς ἐμπροσθέντων. Τούτους λοιπὸν ἐξετάσαντες ἐπετίμησαν, διατὶ καταφρονοῦσι τὰ βασιλικά προσταγματα, καὶ ἀποστρεφόμενοι τὰς περὶ Θεῶν μαρτυρίας, λατρεύουσιν ἓνα ἄνθρωπον σταυρωθέντα μετὰ τοὺς ληστάς; οἱ δὲ ἅγιοι ἀνοιξαντες τὸ στόμα, ἀπέδειξαν μὲν τὴν τῶν εἰδῶλων ματαιότητα, ὡμολόγησαν δὲ τὸ μυστήριον τῆς εὐσεβοῦς Θεολογίας καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ Λόγου οἰκονομίας. Ὅθεν οἱ ἄρχοντες κόψαντες τὸν λόγον τῶν ἁγίων, ἢ ὁμολογεῖτε, τοῖς εἶπον, ὅτι

θυσιάζετε εἰς τοὺς Θεοὺς, εἰδὲ μὴ, θὰ θανατωθῆτε. Οἱ δὲ ἅγιοι ἐν ἐνὶ στόματι ἐφώναξαν· Μὴ γένοιτο ποτὲ νὰ θυσιάσωμεν εἰς τοὺς δαίμονας καὶ εἰς τὰ αὐτῶν εἰδῶλα ἡμεῖς οἵτινες ἠλευθερώθημεν ἀπὸ τὴν δουλείαν τῶν δαιμόνων ὑπὸ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν! ὅθεν ἐπειδὴ οἱ ἀνωτέρω ἄρχοντες ἐσπούδαζον νὰ υπάγωσιν εἰς Θεσσαλονίκην, δι' ὑπόθεσιν δημοσίων πραγμάτων, διὰ τοῦτο εὐθύς ἀπεφάσισαν νὰ φωνεῦσῶσι διὰ ξίφους ὅλοι οἱ ἅγιοι.

Πορευόμενοι λοιπὸν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης οἱ τοῦ Χριστοῦ γενναῖοι ἀγωνισταί, ἔχαιρον καὶ ἠγάλλοντο μὲ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ἀνεκλάλητον· ὅθεν ἀποκεφαλισθέντες, ἔλαβον ὅλοι παρὰ Κυρίου τοὺς τῆς ἀθλήσεως ἀμαραντίνους στεφάνους. Εἰς δὲ ἀπὸ τοὺς δεκαεξὶ ἅγιους, ὁ ἱερεὺς Πέτρος, ἀνάψας τὴν καρδίαν ἀπὸ ἔνθεον ζῆλον, ὡ παραβάται, ἐφώναξε καὶ τῆς ἀληθείας ἐχθροί, διατί χύνετε ἀναιτίως τὰ αἵματα τῶν δικαίων, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν εὐρέθη κἀνὲν πρᾶγμα θανάτου ἀξίον; ταῦτα ὡς ἤκουσαν οἱ μιᾶροὶ ἄρχοντες, ἐπρόσταξαν νὰ ἐκδύσωσι τὸν ἅγιον καὶ νὰ ἀπλώσωσιν αὐτὸν κατὰ γῆς· ἔπειτα νὰ δειρώσιν αὐτὸν μὲ ῥαβδία καὶ νὰ κόψωσι τὰς χεῖράς του, καὶ τελευταῖον νὰ τὸν ἀποκεφαλίσωσι. Τούτου δὲ γενομένου, ἐρρίφθησαν αἱ ἱεραὶ αὐτοῦ χεῖρες διὰ νὰ τὰς φάγωσιν οἱ σκύλοι· μία δὲ γυνὴ τυφλὴ οὕσα ἐκ γενετῆς, εὐρέθη ἐκεῖ, καὶ ἐνόησεν ὅτι ἔπεσε πλησίον εἰς τοὺς πόδας τῆς ἡ δεξιᾶ χεῖρ τοῦ μάρτυρος· ὅθεν λαβοῦσα ταύτην καὶ τειλίξασα εἰς τὸ ἐπανοσχέπασμα τῆς κεφαλῆς τῆς, ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς. Ἀπὸ δὲ τὴν χαρὰν τῆς, μὴ ἔχουσα τί νὰ κάμῃ διὰ τὸν τοιοῦτον θησαυρὸν, ἐφίλει τὴν μαρτυρικὴν δεξιάν, ἐνηγαλιζέτο καὶ ἠγγίζεν αὐτὴν εἰς τὰ ὄμματα τῆς, καὶ εὐθύς, ὡ τῶν θαυμασίων σου Κύριε! ἠνοιχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς. Ὅθεν βλέπουσα τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, μὲ μεγάλην φωνὴν τὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων ἐκήρυττε δὺναμιν· εἶτα λαβοῦσα τὴν δεξιάν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ ἀπεθησαύρισεν αὐτὴν εἰς τὸν ἐκεῖσε ναὸν τῆς καλλινίκου μάρτυρος Ἀναστασίας.

Ἐπειδὴ δὲ εὐρίσκοντο ἄταρα καὶ ἀτίμως ἐρριμμένα τὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων λείψανα, διὰ τοῦτο, ὅτε οἱ ῥηθέντες ἄρχοντες ὑπῆγαν εἰς Θεσσαλονίκην, χριστιανοὶ τινὲς εὐρόντες ἄδειαν ἐπῆραν αὐτὰ μὲ λαμπάδας καὶ θυμιάματα καὶ τὰ ἐνετασίασαν ἐντίμως εἰς τὴν Τιβεριοῦπολιν ἕκαστον λείψανον εἰς χωριστὴν θήκην, ἐπιγράψαντες καὶ τὸ ὄνομα ἑνὸς ἑκάστου μάρ-

τυρος καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἀξίωμα. Ἐκτοτε δὲ πηγὰς θαυμάτων ἐκχέουσι τὰ ἅγια ταῦτα λείψανα ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἐκεῖ ἐγγχωρίους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς μακρὰν κατοικοῦντας. Ὡσε πολλοὶ Ἕλληνες παρακινούμενοι ἀπὸ τὰ θαύματα αὐτῶν, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν· ἡ ἐβαπτίσθησαν, καὶ οὐδεὶς ἔμεινεν, οὔτε εἰς τὴν Στρούμμιτζαν, οὔτε εἰς τὰ ὄριά τῆς, ἀσεβῆς τε καὶ Ἕλληνας.¹

Ταῖς τῶν ὁσῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΑΡΑΜΟΝΟΥ, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τριακοσίων ἐβδομήκοντα μαρτύρων.

Εἰς τὸν Παράμονον.

» Ὁ Παράμονος νύττεταί σοι, Χριστέ μου!

» Γνοὺς γὰρ Θεὸν μόνον σε, σοὶ θνήσκει μόνω.

Εἰς τοὺς τριακοσίους ἐβδομήκοντα.

» Εἶπει κεφαλὰς ἄνδρες ἐπτάκις δέκα,

» Σὺν ἐξαπλῇ διδοῦσι πεντηκοντάδι.

» Παράμονον δ' ἐνάτη κτάνον εἰκάδι ἐγγχε μακρά.

Οὔτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλείως Δεκίου καὶ Ἀκυλίνου ἄρχοντες τῆς Ἀνατολῆς ἐν ἔτει σ' (250), ἡ δὲ αἰτία τοῦ μαρτυρίου αὐτῶν ὑπῆρξε τοιαύτη. Εἰς ἕνα τόπον τῆς Βαλσατίας (τῆς νῦν Μπάστρας), τῆς εὐρισκομένης παρὰ τὸ στόμιον τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ, ὀνομαζόμενον ἱερόν, ἀναβρῦσσι θερμὰ νερὰ πλούσια, τὰ ὅποια ἰατρεύουσι ἀσθενείας. Εἰς τὰ θερμὰ λοιπὸν ταῦτα ὑπῆγεν ὁ ἄρχων Ἀκυλῖνος διὰ νὰ ἰατρευθῆ ἀπὸ τινος ἀσθένειαν σωματικὴν· ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ ἀκολουθῶσιν αὐτὸν ἀπὸ τὴν Νικομήδειαν ὅσοι χριστιανοὶ ἦσαν ἐκεῖ δεδεμένοι διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν· ἐλθὼν δὲ εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεᾶς Ἰσίδος καὶ τὰς μιὰς του θυσίας τελέσας, ἐπρόσταξε καὶ τοὺς μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ νὰ προσκυνήσωσι καὶ νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἰδῶλα. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι δὲν ἐπέισθησαν, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς θανατώσωσιν ὅλους, καὶ οὕτως

¹ Τὸ Συναξάριον τοῦτο μετέφρασεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ πλατυτάτου λόγου, ὃν ὁ ἱερός Θεοφύλακτος Βουλγαρίας συνέγραψε περὶ τῶν ἁγίων τούτων, ὡς εἶπομεν, ὅστις περιέγεται ἐν τῷ τρίτῳ τόμῳ αὐτοῦ. Σημειώσαι, ὅτι καὶ ἡ ἁσματικὴ ἀκολουθία τῶν ἁγίων τούτων μαρτύρων εὐρίσκεται αἰτυπωμένη εἰς χωριστὴν φυλλάδα.

ἔλαβον εἰ γενναῖοι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως παρὰ τοῦ παμβασιλέως Χριστοῦ, τὸν ἀριθμὸν ὄντες τριακοσίοι ἐβδομήκοντα.

Τούτους λοιπὸν βλέπων οὕτως ἀσπλάγγως. θανατωθέντας ὁ ἅγιος Παράμονος, μετὰ μεγάλην φωνὴν ἀνεβόησε λέγων· μεγαλωτάτην ἀσέβειαν βλέπω, ὅτι ὁ μιὰρὸς οὗτος ἄρχων τόσους πολλοὺς δικαίους, καὶ μάλιστα ξένους ὄντας, κατασφάζει ὡς νὰ ἦσαν ἄλογα ζῶα. Ὁ δὲ ἄρχων ταῦτα ἀκούσας, ἤναψεν ἀπὸ θυμὸν, καὶ εὐθὺς προστάζει νὰ τὸν θανατώσωσι. Τοῦτο δὲ ὁ μάρτυς δὲν ἤξευρεν· ὅθεν πιάσαντες αὐτὸν αἰφνιδίως εἰ ἀπεσταλμένοι ἐκεῖ, ὅπου ἀφόβως ἐπεριπάτει, ἄλλοι μὲν τὸν ἐκτύπων μετὰ λόγχας, ἄλλοι δὲ ἐκτύπων τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ λοιπὰ μέλη του μετὰ καλάμια κοπτεριώτατα, καὶ οὕτως ἐμπροσθεν τοῦ ἄρχοντος ἐθανάτωσαν αὐτόν, καὶ πρὸς τὰς οὐρανίους μονὰς τὸν ἀπέστειλαν, ἵνα χαίρῃ αἰώνως μετὰ τῶν λοιπῶν τριακοσίων ἐβδομήκοντα· τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λειψάνον ἐνεταφιάσθη ὁμοῦ μετὰ τὰ λείψανα τῶν ἀνωτέρω ἁγίων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΦΙΛΟΥΜΕΝΟΥ**.

- » Φιλομένου πείρουσιν ἡλίοι τοὺς πόδας,
- » Χριστὸν φιλοῦντος καὶ Θεῷ φιλομένου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς Φιλούμενος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ ἐν ἔτει σδ' (270), καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν Λυκαονίαν, (ἣτις εἶναι μέρος τῆς Καππαδοκίας) ἐργόχειρον δὲ ἔχων τὸ μεταφέρειν τὸν σίτον εἰς τὴν χώραν τῆς Γαλατίας. Οὗτος λοιπὸν διαβληθεὶς εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἀγκύρας Φίληκα, καὶ παρασταθεὶς ἐμπροσθεν αὐτοῦ, ὡμολόγησεν ὅτι εἶναι χριστιανός. Ὅθεν καρφόνουσι πρῶτον τοὺς πόδας του μετὰ σίδηρα καὶ ἄρουσιν αὐτόν· ἔπειτα κρεμάσαντες αὐτόν, τὸν σπαθίζουσι μετὰ σπάθης ξυλίνης καὶ βάλλουσιν αὐτόν μέσα εἰς ἀνημμένον φοῦρνον· ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβῆς μετὰ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, ἐκάρφωσαν τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του. Ἐπειτα τὸν ἀναγκάζουσι νὰ τρέγῃ ἕως εἰς διάστημα τριάκοντα σταδίων (ἕως τέσσαρα μίλια), ὥστε λειποθυμήσας εἰς τὸν ὁρόμον ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητῆς, παρέδωκε τὴν ἀγίαν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάρτανον στέφανον.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν **ΝΙΚΟΛΑΟΣ** ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Ἀπὸν τὸν αὐτοῦ φροντίς ἦν Νικολάω,
- » Νικῶντι πείθειν καὶ ποδπαῖν εἰς δέον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος **ΙΩΑΝΝΟΥ** τοῦ ἐν Περσίδι.

- » Καὶ τῷ Ἰωάννῃ δὲ τῷ Χριστοῦ θύτῃ,
- » Μισθοὶ πρὸς αὐτοῦ προσμετροῦνται πλουσίως.

Μνήμη τῶν ἁγίων ἑξ ἡστυρίων, οὓς διωκομένους πέτρα βραγεῖσα, ὑπέδεξατο.

- » Ἦνοιξε πέτραν εἰς ταφὴν ἑξ ἀνδράσιν,
- » Ὁ νεκρὸς εὐρών εἰς ταφὴν Χριστὸς πέτραν.

Ὁ ἅγιος **ΟΥΡΒΑΝΟΣ** ἐπίσκοπος Μακεδονίας ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Ὁ χερσὶν οὗτος ἐκπέων τῶν Ἀγγέλων,
- » Οὐρβανὸς ἐστίν, οὗ βίος κατ' Ἀγγέλους.

Ὁ ἅγιος **ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ** ἐπίσκοπος Κορίνθου ἔξγει πληγεὶς, τελειοῦται.¹

- » Διονύσιος εἰς τελῶν θυηπόλων,
- » Ἐἶρος μετελθὼν, ἔστιν εἰς καὶ μαρτύρων.

Ὁ ὅσιος **ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ** ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Σύμπας ὁ Κόσμος οὐδὲν ἦν Παγκοσμῖω,
- » Ἐδὲμ γὰρ ἦρα καὶ μόνος, ἦν λαμβάνει.

Ὁ ὅσιος **ΠΙΤΥΡΟΥΝ** ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Τῇ σὴ θελήσει πρὸς σὲ χωρεῖ Χριστέ μου,
- » Ὁ τῶν Πιτυροῦν ἐργάτης θελημάτων.²

Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΟΥΑΛΛΑΕΡΙΝΟΣ** ἔξγει τελειοῦται.

- » Διὰ στέφρος πάντιμον οὔτω καὶ ξίφος.³
- » Ὁ μάρτυς ἐκράυαζεν Οὐαλλερίνος.

¹ Ὁ Διονύσιος οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ἐ κατὰ τοὺς χρόνους Μάρκου Αὐρηλίου τοῦ ἐπικληθέντος φιλοσόφου ἐν ἔτει ρξά (161). Οὗτος λοιπὸν, κατὰ τὸν Μελέτιον, ἦτο ἄνθρωπος ἑλλογιμώτατος, καὶ τόσον εὐφραδῆς καὶ ἐπιδόξιος καὶ πλήρης ἐνθούς φιλοπονίας, ὥστε συναναστρέφετο ὄχι μόνον μετὰ τὸ πόνιόν του, ἀλλὰ καὶ μετὰ πολλοὺς ξένους, γενόμενος χεῖριστος τοῖς πᾶσι μετὰ τὰς ἐπιστολάς, αἱ ἔπεμπε πρὸς τὰς ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν, ὡς λέγει ὁ Εὐσέβιος, (βιβλ. δ'. κεφ. κς'. τῆς Ἐκκλ. ἱστορίας.) Θεῖος διδασκαλίας καὶ μαθησῶς ἐμφαντικῆς, κατὰ τὸν αὐτὸν Εὐσέβιον (τόμ. α'. σελ. 214 τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. Μελετίου.)

² Ἴσως οὗτος εἶναι ὁ Πιτυρίων ὁ μαθητὴς τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου, οὗ ὁ βίος εὐρίσκεται εἰς τὸ Λαυσιακόν· καὶ ἐν τῷ Πραδείω τῶν πατέρων τινὰ αὐτοῦ ἀπορρήγματα φέρονται.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΦΑΙΔΡΟΣ, ρητίνης ζείουσης καταχευθείσης αὐτῷ τελειοῦται.

- Πολλοὺς πρὸς ἄλλα, πρὸς δὲ ῥητίνης ζείου,
- Στερωρῶς ἀθλοῦντα Φαίδρον ἐγνωμεν μόνον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Α', μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ παρευρήμου ἀποστόλου *ΑΝΔΡΕΟΥ* τοῦ πρωτοκλήτου.

- Ἀντίστροφον σταύρωσιν Ἄνδρέας φέρει,
- Φανεῖς ἀληθῆς οὐ σκιδώδης ἀντίπους.
- Σταυρὸν κακκεραλλῆς τριακοστῆ Ἄνδρέας ἔστη.

Ὁὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Βηθσαϊδᾶν, υἱὸς μὲν Ἰωῶνᾶ, ἀδελφὸς δὲ Πέτρου τοῦ Ἀποστόλου ἔγεινε δὲ πρότερον μαθητὴς Ἰωάννου τοῦ μεγάλου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ, ἀλλ' ἔπειτα ὅτε ἤκουσε τὸν διδάσκαλόν του λέγοντα καὶ δακτυλοδεικτοῦντα τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν « Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ Κόσμου, » τότε, λέγω, ἀρήσας τὸν Προδρόμον, ἠκολούθησε τὸν Χριστόν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν ἀδελφόν του τὸν Κορυφαῖον Πέτρον οὗτος εἶπεν· « Εὐρήχαμεν τὸν Μεσσίαν », καὶ μετὰ τὸν λόγον αὐτὸν εἴλκυσε τὸν Πέτρον εἰς τὸν τοῦ Χριστοῦ πνευματικὸν ἔρωτα· καὶ ἄλλα πολλὰ εὐρίσκονται εἰς τὴν Θεόπνευστον Γραφὴν εἰρημένα περὶ τοῦ ἀποστόλου τούτου. Εἰς ἄλλον μὲν λοιπὸν ἀπόστολον ἄλλο μέρος τῆς οἰκουμένης ἐκκληρώθη. Εἰς τοῦτον δὲ τὸν πρωτόκλητον ἐκκληρώθη μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡ Βιθυνία καὶ ἡ Μαύρη Θάλασσα καὶ τὰ μέρη τῆς Προποντιδος· (τὰ ἀπὸ τῆς θαλάσσης τοῦ Μαρμαρᾶ ἀρχόμενα, καὶ ἐκτεινόμενα ἕως εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν), ὁμοίως καὶ ἡ Καλικηδὼν καὶ τὸ Βυζάντιον (ἡ νῦν Κωνσταντινούπολις), καὶ ἡ Θράκη καὶ ἡ Μακεδονία καὶ τὰ μέρη τὰ ἐκτεινόμενα ἕως τὸν Δούναβιν ποταμόν· ὡσαύτως καὶ ἡ Θεσσαλία καὶ Ἑλλάς¹ καὶ τὰ μέρη ὅσα φθάνουσιν ἕως τὴν Ἀχαίαν, δηλαδὴ ἕως εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς Πελοποννήσου, τὸ περιεχόμενον μετὰ τῶν Βασιλικῶν καὶ τῆς Γαστρούνης· ὁμοίως καὶ ἡ Ἀμιμόδος, (ἡ καλουμένη Σαμόν καὶ Ἐμῆδ), καὶ ἡ Τραπεζοῦς καὶ

ἡ Ἡράκλεια καὶ ἡ Ἀμαστρίς, ἧτις Σήσαμος ὠνομάζετο πρότερον.

Αὐτὰς δὲ τὰς πόλεις καὶ ἐπαρχίας δὲν τὰς διήλθεν ὁ ἀπόστολος οὕτω ταχέως ὡς τὰς διέρχεται ὁ λόγος, ὅχι! ἀλλ' εἰς ἐκάστην πόλιν ἐδοκίμαζεν ὁ μακάριος πολλὰ ἐναντία, καὶ ἀπὴντα πολλὰς δυσκολίας πραγμάτων· εἰς ὅλας ὁμως εὕρισκε καὶ τὴν βοήθειαν καὶ δύναμιν τοῦ Θεοῦ, καὶ μετὰ αὐτὴν ἐνίκα τὰ πάντα καὶ ἐγίνετο πάσης βλάβης ἀνώτερος. Ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω δὲ πόλεις μίαν μόνον θέλω ἐνθυμηθῆ ἔδω, ἀρίων τὰς λοιπὰς. Ὅτι ὁ θεὸς οὗτος ἀπόστολος ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Σινώπης καὶ ἐκήρυξε τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, εἰς πολλὰς θλίψεις καὶ βάσανα ὑποβάλλεται ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ κατοικοῦντας, διότι οἱ θηριώδεις ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ἔρριπτον αὐτὸν κατὰ γῆς, καὶ πιάνοντες τὸν ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τὸν ἔσυρον καὶ μετὰ τὰ ὀδόντια των τὸν ἐσπάραττον, καὶ μετὰ ξύλα τὸν ἔδερον, καὶ μετὰ πέτρας τὸν ἐκτύπων καὶ ἔξω τῆς πόλεως τὸν ἔρριπτον, ὅτε καὶ μετὰ τὰ ὀδόντια των τοῦ ἔκοψαν ἓνα δάκτυλον. Ἀλλ' ὁμως ὕστερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ, πάλιν ὑγιῆς καὶ ἀκέραιος ἔγεινε παρὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ διδασκάλου ὁ θεὸς ἀπόστολος. Ἀπὸ τὴν Σινώπην δὲ ἀναχωρήσας ἐπέρασε πολλὰς πόλεις τὴν Νεοκαισάρειαν, τὰ Σαμόσατα, (τουρκιστὶ Σεμφάτ), τοὺς Ἀγαυοὺς, τοὺς Ἀβασγοὺς τοὺς ἐν Κριμαίᾳ εὐρισκομένους, τοὺς ἐν τῇ Κολχίδι Ζηκχοὺς¹ τοὺς Βοσπορηνοὺς, ἧτοι τοὺς περὶ τὸν Κιμμέριον Βόσπορον οἰκοῦντας, καὶ τοὺς Χερσωνίτας· Ἐπειτα ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἐκεῖ ἐχειροτόνησε τὸν Στάχυν ἐπίσκοπον· διαπεράσας δὲ τὰς λοιπὰς γῶρας, ὑπῆγεν εἰς τὴν περιφανῆ Πελοπόννησον· καὶ ξενοδοχηθεὶς ἐν ταῖς παλαιαῖς Πάτραις ὑπὸ τινος Σωσίου ὀνομαζομένου, ὅστις ἦτο πολλὰ ἀσθενής, ἰατρεύσεν αὐτὸν, καὶ παρευθὺς ὅλη ἡ πόλις τῶν Πατρῶν ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν. Τότε καὶ ἡ γυνὴ τοῦ ἀνθυπάτου τῆς πόλεως Αἰγεάτου, Μαξιμίλλα ὀνόματι, ἰατρευθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν ἦν εἴχεν, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν ὁμοῦ μετὰ τὸν σοφὸν Στρατοκλῆν καὶ μετὰ τὸν ἀδελφόν τοῦ ἀνθυπάτου. Καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ πάσχοντες ἀπὸ διαφόρων ἀσθενείας, ἔγειναν ὑγιεῖς διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ ἀποστόλου.

Ὅθεν ταῦτα μαθὼν ὁ ἀνθύπατος Αἰγεάτης ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμόν· καὶ συλλαβὼν τὸν τοῦ

¹ Ἑλλάδα ἐνταῦθα ἐνοεῖ τὴν ἀρχαίαν οὕτως ὀνομαζομένην γῶραν τὴν μετὰ τῆς Θεσσαλίας καὶ Πελοποννήσου. Σ. Ε.

¹ Ζηκχοὶ εἶναι οἱ νῦν καλούμενοι Τζερκέζοι.

Κυρίου ἀποστόλου ἐκάρφωσεν αὐτὸν ἀνάποδα εἰς τὸν σταυρὸν διὰ τοῦτο δὲ ὁ ἀδικὸς ἔλαβε δικαίως παρὰ Θεοῦ τὴν ἐκδίκησιν, διότι πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀπὸ ἑνα ὑψηλὸν χρημὸν κατεσυντρίφθη καὶ κακῶς ὁ κακὸς ἐξέψυξε. Τὸ δὲ λείψανον τοῦ ἀποστόλου ὕστερον ἀπὸ πολλοὺς χρόνους μετετέθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μετὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ὑπηρετήσαντος εἰς τὴν μετὰθεσιν αὐτοῦ Ἀρτεμίου τοῦ μεγάλου Δουκὸς καὶ μάρτυρος τοῦ ἑορταζομένου κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ὀκτωβρίου, καὶ κατετέθη ὁμοῦ μετὰ τὰ λείψανα τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ καὶ Τιμοθέου τῶν ἀποστόλων εἰς τὸν περιφημον ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Ἡ κατάθεσις δὲ αὕτη τοῦ λειψάνου τοῦ ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ἰουνίου (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἀποστόλου τούτου ὄρα εἰς τὸν νέον θησαυρὸν).¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΦΡΟΥΜΕΝΤΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἰνδίας.²

- * » Κρείττων ὁ Φρουμέντιος ἦν τῶν γένων,
- » Μόνου γὰρ ἦρα τοῦ βροτοῦς σώζειν πλάνης.

Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει πλ' (330), φιλόσοφος τις καταγόμενος ἀπὸ τὴν Τύρον, ὑπῆγε διὰ τὴν ἱστορήσῃ τὴν ἐσχάτην Ἰνδίαν, ἔχων μετ' αὐτοῦ καὶ δύο νέους κατὰ σάρκα ἀδελφοὺς, Αἰδέσιον καὶ Φρουμέντιον ὀνομαζομένους. Ὅτε δὲ ἐπέστρεφον ἀπὸ τὴν Ἰνδίαν ἤραξαν εἰς ἓνα λιμένα διὰ τὴν λάθωσιν ὕδωρ, καὶ ἐκεῖ ἐπεσον εἰς χεῖρας κλεπτῶν καὶ βαρβάρων, οἱ ὅποιοι ἄλλους μὲν ἀπὸ τοῦς ἐν τῷ πλοίῳ κατεβύθισαν εἰς τὴν θάλασσαν, ἄλλους δὲ κατέσφαξαν

ἀπὸ τοῦς φρονουθέντας δὲ τούτους εἰς ἦτο καὶ ὁ ῥηθεὶς φιλόσοφος. Ὅσοι δὲ ἔμειναν ζωντανοί, ὁμοῦ μετὰ τοῦς ὁποίους ἦσαν καὶ οἱ δύο νέοι ἀδελφοί¹, τοῦς ἔδεσαν καὶ τοῦς ἐπρόσφερον εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἰνδίας.

Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν βλέπων τοῦς δύο τούτους νέους ὅτι ἦσαν ἐπιτήδεια πρὸς τὸν σκοπὸν, τὸν ὅποιον ἐμελέτα, κατέστησεν αὐτοὺς ἐπιμελητὰς καὶ οἰκονόμους τοῦ βασιλικοῦ παλατίου του² ἀλλὰ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως, ὁ διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν μετὰ τὸν πατέρα του, ἠξίωσε τοῦς νέους μεγαλιτέρας τιμῆς καὶ παρρησίας ὅθεν ἐπειδὴ εἶχον μεγάλην δύναμιν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἰνδίας, ἐπρόσταζον μετὰ ἄρρος τοῦς πραγματευτὰς ὅσοι ἤρχοντο ἀπὸ τὰ μέρη τῶν Ῥωμαίων, νὰ συνάγωνται εἰς μίαν Ἐκκλησίαν κατὰ τὴν αὐτῶν συνθήειαν καὶ νὰ ἐπιτελῶσι τὴν θεῖαν λειτουργίαν. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον χρόνοι τινες ἔρχονται εἰς τὸν βασιλέα καὶ ζητοῦσι νὰ τοῖς χάρισῃ μισθὸν καὶ δωρεάν, διὰ τὴν ἀγάπην ἣν πρὸς αὐτοὺς εἶχεν ὁ μισθὸς δὲ καὶ ἡ δωρεὰ ἦτο τὸ νὰ ἀφήσῃ αὐτοὺς νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα των. Ἐπιτυχόντες δὲ τοῦ ποθομένου, ὑπῆγον πρῶτον εἰς τὴν γῆν τῶν Ῥωμαίων καὶ ὁ μὲν Αἰδέσιος ἦλθεν εἰς τὴν Τύρον ζητῶν νὰ εὔρη τοῦς γονεῖς καὶ συγγενεῖς του,³ ὁ δὲ Φρουμέντιος ἐπροτίμησε τὴν περὶ τὰ θεῖα πράγματα σπουδὴν, καλλίτερα ἀπὸ τὴν θεωρίαν καὶ ἀπολαυσιν τῶν γονέων του.

Ὅθεν φθάσας εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐφάνερωσεν εἰς τὸν ἐκείνης Ἀρχιεπίσκοπον, ὅτι οἱ Ἰνδοὶ πολλὰ ἐπιθυμοῦσι νὰ δεχθῶσι τὸ φῶς τῆς εὐσεβείας καὶ πίστεως πρὸς τὰ ὅποια ἀπεκριθὴ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθανάσιος, (οὗτος τότε ἐστόλιζε τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας). Καὶ ποῖος, ἀγαπητέ μοι, εἶναι καλλίτερος καὶ ἐπιτηδειότερος ἀπὸ σὲ εἰς τὸ νὰ ἀποδιώξῃ μὲν ἀπὸ τὰς ψυχὰς ἐκείνων τὸ σκότος τῆς πλάνης, νὰ προξενήσῃ δὲ εἰς αὐτοὺς τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ κηρύγματος; Ταῦτα δὲ εἰπὼν ἐχειροτόνησεν

¹ Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἀπόστολον τούτον Ἀνδρέαν ἐγκωμιστικὸν λόγον πλέκει ὁ θεὸς Χρυσόστομος σωζόμενον ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰδίων, οὗ ἡ ἀρχὴ « Τὸν πρωτόκλητον τῆς ἀποστολικῆς. » Ὁμοίως καὶ Νικήτας ὁ ῥητωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Πᾶσι μὲν τοῖς τοῦ Θεοῦ λόγου φίλοι » σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαϊοῦ καὶ τῇ τῶν Ἰδίων.) Ἐπιπόνημα δὲ συνέγραψεν εἰς αὐτὸν καὶ ὁ Μεταρραστής ἡ τοῖ τὸν ἑλληνικὸν βίον του, οὗ ἀρχὴ « Ἄρτι τοῦ παιδὸς Ζαχαρίου. » (σώζεται ἐν τοῖς τετυπωμένοις μηναίοις) Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζονται καὶ αἱ περίοδοι αὐτοῦ καὶ ἡ τελείωσις, ὧν ἡ ἀρχὴ « Ἄπερ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν εὐεαστάμεθα πάντες. »

² Τὸ συναξάριον τοῦτο γράφει ὁ Σωζόμενος ἐν κεφ. εἰκοστῷ τρίτῳ, βιβλ. δευτέρῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ ἠρνήσθη τούτο ὁ τὰ συναξάρια συγγράψας Μαυρίκιος.

¹ Ὁ Σωζόμενος λέγει, ὅτι λυπηθέντες οἱ βάρβαροι τοῦς δύο νέους τούτους ἐν τοῖς ἐθανάτωσαν. Ἐοὺς δὲ παιδάς νέους ὄντας οἰκτείραντες, ἐζώγησαν, καὶ βασιλεὶ τῷ ἐκτύτῳ προσήνεγκαν. »

² Ὁ Σωζόμενος λέγει ὅτι ὁ βασιλεὺς τὸν μὲν νεώτερον Αἰδέσιον οἰκονόμον κατέστησε, τὸν δὲ μείζονα Φρουμέντιον, ἐπιτροπὸν κατέστησε τῆς οἰκίας καὶ τῶν χρημάτων. Ἐγὼ γὰρ αὐτὸν ἐγέροντα καὶ διοικεῖν ἱκανώτατον.

³ Ὁ δὲ Σωζόμενος γράφει, ὅτι μετὰ ταῦτα ἐγίνειν Ἰερεὺς ὁ Αἰδέσιος, ἐν τῇ Τύρῳ διατρέβων.

αὐτὸν Ἀρχιερέα καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Ἰνδίαν διὰ νὰ γεωργήσῃ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο μὲ τὸ ἄροτρον τῆς διδασκαλίας. Ὁ δὲ θεῖος Φρουμέντιος οὐδὲ τότε ἐφρόντισε νὰ ὑπάγῃ νὰ ἰδῇ τοὺς γονεῖς του· ἀλλὰ διὰ τὴν εὐσέθειαν τῆς πίστεως, καὶ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον ἀφῆσας πατρίδα καὶ συγγενεῖς ἐτόλμησε νὰ ταξιδεύσῃ τόσον φοβερόν καὶ μεγαλώτατον πέλαγος, ἕως οὗ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς Ἰνδίας.

Ἐκεῖ λοιπὸν ἐλθὼν ὁ αἰοίδιμος προθύμως ἐγεωργήσῃ καὶ ἐκαλλιέργησῃ τὰς κεχερωσμένας καρδίας τῶν Ἰνδῶν, καταβάλλων εἰς αὐτὰς τὸν σπόρον τῆς πίστεως· ὅθεν καὶ ἐποίησεν αὐτὰς ἐπιτηδεῖας εἰς καρποφορίαν θεογνωσίας καὶ ἀρετῆς, ἐπειδὴ καὶ εἶχε συνεργὸν τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν. Διότι αὐτὸς μεταχειριζόμενος καθ' ἑκάστην ἡμέραν διδασκαλίας ἀποστολικῆς, καὶ ποιῶν θαυματουργίας πολλὰς, ὅχι μόνον ἠλευθέρωνε τοὺς δαιμονισμένους ἀπὸ τὰ δαιμόνια καὶ ἰάτρυνε πᾶσαν ἀσθένειαν τῶν ἀσθενῶν· ἀλλ' ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἐκείνους ὅσοι ἀνθίσταντο καὶ δὲν ἐδέχοντο τὰ λόγια του, ἄλλους μὲν παρέδιδεν εἰς τὸν σατανᾶν, καθὼς ὁ Ἀπόστολος ἐποίησεν εἰπὼν περὶ τοῦ ἐν Κορίνθῳ μὲ τὴν μητριάν του συνεργισκομένου «παράδοτε αὐτὸν τῷ σατανᾶ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ» (ἁ. Κορ. ἐ. 5.) ἄλλους δὲ ἔκαμε ξηροὺς, καὶ ἄλλων ἐτύφλωνε τοὺς ὀφθαλμοὺς. Ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ὅλοι ἐδέχθησαν εἰς τὰς ψυχὰς των τὸν σπόρον τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως καὶ ἐκαρποφόρησαν· διὸ εἰς ὀλίγον καιρὸν μόνος ὁ ἱερός Φρουμέντιος, μὲ τὴν βοήθειαν καὶ χάριν τοῦ Θεοῦ, ἐβάπτισεν ὅλην τὴν χώραν τῶν Ἰνδῶν, καὶ Ἐκκλησίας ἔκτισε, καὶ Ἱερεῖς ἐχειροτόνησε καὶ τοὺς ναοὺς τῶν εἰδώλων ἐκρήμισε, καὶ τὰ εἴδωλα κατεσύντριψε.

Διὰ ταῦτα λοιπὸν πάντα ἐθαύμαζον ὅλοι,

καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος βασιλεὺς, καὶ ἔλεγον εἰς τὸν ἅγιον. Διὰ τί, ὦ ἡγαπημένε, εἰς τὸ διάστημα τῶν τόσων πολλῶν χρόνων ὅτε ἐξήσες πρότερον μὲ ἡμᾶς δὲν ἔκαμες ποτὲ κἀνὲν σημεῖον καὶ θαῦμα, καὶ τῶρα πόθεν σοι ἐδόθη ἡ τοιαύτη χάρις καὶ δύναμις, φίλτατε; ὁ δὲ μακάριος Φρουμέντιος ἀπεκρίνατο· δὲν εἶναι ἰδικόν μου τὸ δῶρον αὐτὸ, τιμιώτατοι καὶ γνήσιοι φίλοι τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' εἶναι τῆς ἱερωσύνης ἣν ἔλαβον ἢ μᾶλλον τὸ δῶρον αὐτὸ ἐχαρίσθη εἰς ἐμὲ ἀπὸ τὸν Δεσπότην Χριστόν. Βλέπων δηλαδὴ ἐγὼ τὴν καλὴν σας γνώμην, δι' αὐτὴν καὶ μόνην ἀφῆκα γονεῖς καὶ πατρίδα καὶ ὅλην μου τὴν συγγένειαν κατὰ τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου, καὶ ὑπῆγον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ φανερώσας τὴν καλὴν σας διάθεσιν εἰς τὸν πρῶτον τῆς Ἐκκλησίας ἐκείνης μέγαν Ἀθανάσιον, ἐχειροτονήθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐχρίσθη μὲ τὸ μυστικὸν χρίσμα τῆς Ἀρχιερωσύνης· καὶ ἀφ' οὗ διὰ προσευχῆς ἐκείνου ἐστολίσθη μὲ χάρισμα ἀποστολικόν, τότε ἀπεστάλην εἰς σᾶς.

Ὅθεν ἐπειδὴ σεῖς μὲ ἐδέχθητε μὲ πίστιν καὶ ἀγάπην, διὰ τοῦτο καὶ ἡ χάρις τῆς Ἀρχιερωσύνης, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἐνεργεῖ, καθὼς βλέπετε, δι' ἐμοῦ, καὶ ποιεῖ τὰ τοιαῦτα θαυμάσια. Οὗτος λοιπὸν ὁ ἱσαπόστολος Φρουμέντιος συζήσας θεαρέστως χρόνους πολλοὺς μὲ τοὺς ἐπαρχιώτας τοῦ Ἰνδοῦς, ἐδίδαξεν αὐτοὺς τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου, καὶ τοὺς ἔπεισε νὰ τὰς ἐργάζωνται· καὶ διὰ τῶν πραγμάτων. Καὶ οὕτω τελειώσας τὴν μακαρίαν ζωὴν του, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον χαρίζει πᾶσαν ἰατροείαν εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ πλησιάζοντας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

- » Νοέμβριος μὴν, ὧδε λαμβάνει τέλος,
- » Θεῷ δὲ δόξαν τῷ Τέλει πάντων φέρει.

ΜΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ¹

Εἰς τὴν Α', μὴν τῶ ἀγίου προφήτου ΝΑΟΥΜ.

- » Ναοὺμ τὸν Ἐλκεσαῖον ἐκπεπνευκότα,
- » Ἐλκει πόθος με συμφορῆσαι σφόδρην λόγου.
- » Πρώτη ἐκ βιάτοιο Δεκεμβρίου ὤχθητο Ναοὺμ.

Ο ΝΑΟΥΜ ἦτον ἀπὸ Ἐλκεσέμ πέραν εἰς Βατταρεῖμ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Συμεὼν, καὶ ἀκμάσας πρὸ Χριστοῦ ἔτει υἥ' (160), ὕστερον δὲ ἀπὸ τὸν προφήτην Ἰωνᾶν ἐπροφήτευσε καὶ ἔδωκε σημεῖον διὰ τὴν πόλιν Νινευὶ, ἵγουν ὅτι αὐτὴ θέλει ἀραιοθῆ ἀπὸ γλυκὰ νερά, καὶ ἀπὸ φωτίαν ὑπόγειον· ἡ δὲ προφητεία του αὐτῆ ἐπληρώθη καὶ διὰ τῶν ἔργων, διότι ἡ λίμνη, ἣτις εὕρισκετο τοιγύρω εἰς τὴν Νινευὶ, πλημμυρήσασα ἀπὸ σεισμόν, κατεπόντισεν αὐτήν· ἀλλὰ καὶ ἡ φωτία ἐρχομένη ἀπὸ τὴν ἔρμον, κατέκαυσε τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς πόλεως. Ταῦτα προφητεύσας ἐναντίον τῆς Νινευὶ καὶ συγγράψας τὴν προφητικὴν του βίβλον τὴν εἰς τρία κεφάλαια διηρημένην, ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐτάφη εἰς τὴν γῆν του. Ἐομνηνεύεται δὲ Ναοὺμ ἀνάπαυσις, ἢ παράκλησις ἐγὼ πᾶσιν, ἢ ὀρόνημα, ἢ ὑπόληψις.²

¹ (Ἐξ ἡμετέρας ΑΑ', ἡ ἡμέρα ἔχει ὄρα: Θ', καὶ ἡ νύξ ὄρα: Η΄.) Δεκέμβριος ἐκ τοῦ Λατινικοῦ Decem ὅπερ σημαίνει δέκα, ἐπειδὴ ὁ Δεκέμβριος εἶναι δέκατος μὴν ἀριθμούμενος ἀπὸ τὸν Μάρτιον, τὸν πρῶτον ὄντα ἐν τοῖς μηνί τοῦ ἐνιαυτοῦ, κατὰ τὴν Κοσμογεννησίαν, καὶ ὄρα περὶ τούτου εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Μαρτίου καὶ Σεπτεμβρίου.

² Περὶ τοῦ προφήτου Ναοὺμ ταῦτα γράφει Ἀλέξανδρος ὁ Μικροκορδάτος εἰς τὰ Ἰουδαϊκά. "Ὅτι δηλαδὴ αὐτὸς ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους Σεδεκίου βασιλέως τῆς Ἱερουσαλὴμ καταγόμενος ἐκ τῆς Βηγαθάρ τῆς ἐν Γαλιλαίᾳ, ἀκμάσας μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Σαμαρείας. Καὶ ὅτι ἐπειδὴ οἱ Νινευῖται ἀρ' οὐ μετανόησαν ἐπὶ τοῦ Ἰωνᾶ, πάλιν ἔπεσον εἰς τὰς προτέρας ἀμαρτίας, διὰ τοῦτο τὰς τιμωρίας, ὅσας ὁ Θεὸς δὲν ἔδωκε τότε εἰς αὐτοὺς· διὰ τὴν μετάνοιαν, αὐτὰς τὰς ἰδίας παρεχώρησε νὰ λαλοῦσιν ὕστερον διὰ τὴν κακίαν· ὅθεν λόγος ἔχει, ὅτι μετὰ τεσσαράκοντα χρόνους τῆς μετανόιας των οἱ Νινευῖται ἤχημα-

* Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μὴν τῶ ἀγίου ΑΝΤΩΝΙΟΥ τοῦ νέου.¹

- » Ὁρῶν πρὸς Ἀντωνίου οὗτος τὸν μέγαν,
- » Καὶ τοῖς τρόποις ὅμοιοι ἀσκήων ὠράθη.

λατίσθησαν ἀπὸ τοὺς Βαβυλωνίους, τότε καὶ ἡ πόλις των Νινευὶ κατεκίη, καὶ ἐκαταποντίθη ὑπὸ τοῦ ὕδατος.

Σημείωσαι δὲ ὅτι μετὰ τὴν προφητείαν τὴν ὁποίαν κάμνει ὁ προφήτης οὗτος διὰ τὴν καταστροφὴν των Νινευῖτων καὶ Ἀσσυρίων, παρεχορεῖ τοὺς Ἰσραηλίτας, δεικνύων τὸν Θεόν, διὰ αὐτοὺς τιμωρεῖ τοὺς αὐτοὺς πρότερον τιμωρήσαντας.

¹ Περὶ τοῦ ὅσιου τούτου Ἀντωνίου τοῦ νέου ταῦτα γράφεται παρὰ τῶ Ἐυεργετινῶ σελ. 199, ὅτι δηλαδὴ αὐτὸς ἔχων πρότερον ἐξουσίαν ἀρχοντικὴν, ὕστερον ἐγένετο μοναχὸς, καὶ ζήσας ἐν ἡσυχίᾳ χρόνους πολλοὺς, ἐποίησεν ἀγῶνας ὑπερφυσικούς. Ἀναγινώσκων δὲ ποτε τὸν περὶ ὑπακοῆς λόγον τοῦ Ἰωάννου τοῦ Κλίμακος, εὔρεν εἰς τὸ τέλος τὰ λόγια ταῦτα «Ὅστις καθ' ἡσυχίαν καθήμενος, ἐπίγνω τὴν ἐαυτοῦ ἀσθένειαν καὶ ἀπελθὼν πέπρακεν ἐαυτὸν ὑπακοῆ, οὗτος τυφλὸς ὢν, ἀκόποις πρὸς Χριστὸν ἀνέβλεψεν. Ὅθεν ἀφήσας τὴν ἡσυχίαν, ἔδωκε τὸν ἐαυτόν του εἰς ἐν κοινόβιον, τὸ ὁποῖον εὕρισκετο εἰς τὴν Κίον, τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ των Βιθυνῶν εὐδοσκομένην.

Δελθίς δὲ ἀπὸ τὸν ἡγούμενον τοῦ κοινοβίου, πρῶτον μὲν ἐδιωρίσθη νὰ ὑπηρετῆ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, διότι βαρυτάτη αὐτῆ ἡ ὑπηρεσία ἐστίν, καὶ ἐπιμείνας εἰς αὐτὴν καιρὸν τινα, ἐζήτησε βρυτέραν διακονίαν. Ὁ δὲ ἡγούμενος παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὸν πρωτοεργάτην των ἀμπελώνων, διὰ νὰ ἀλαδεύῃ αὐτάς· ἐπειδὴ ὁμοίως ἦτον ἄπειρος τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας, πολλὰκις ἐκοπτε τοὺς δακτύλους των χειρῶν του. Προσμείνας δὲ εἰς τὸ διακόνημα αὐτὸ ἕως εἰς τὸν καιρὸν τῆς σκαφῆς καὶ τοῦ τραχητοῦ των ἀμπελώνων, ὕστερον ἐδόθη εἰς τὸ νὰ δουλεύῃ ἐν τῶ τραπεζαίῳ. Κατεξεσχίσθησαν δὲ τὰ φορέματά του, καὶ κατετριβήσαν τὰ ὑποδήματά του· ὅθεν ὑπὸ τοῦ κρύους ἐπήγνυτο ὁ αἰδῆμος, καὶ τὰ ποδάρια του ἐσχίζοντο ἀπὸ τὴν ψυχρότητα των μαρμάρων, διότι ὁ ἡγούμενος δὲν ἔδιδεν αὐτῶ οὔτε ἱμάτια, οὔτε ὑποδήματα, δοκιμάζων τὴν ὑπομονὴν του. Δόκιμος λοιπὸν γινόμενος ὁ ὅσιος διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἐν τῶ

* Ο ἅγιος ΟΝΗΣΙΜΟΣ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἐφέσου ἐν εἰρήνῃ τελειούται.

- » Ὀνησίμου τὸ σῶμα κτῆν γῆν εισέδω,
- » Χρηζούσαι βλύζει τὴν ὀνησίμον χάριν.

Ἁ ἅγιος ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ ὁ ἐλεήμων ἐν εἰρήνῃ τελειούται.

- » Θνήσκεις ὁ πᾶσαν ἀρετὴν φερωνύμως,
- » Πάτερ, φιλήσας, τὸν γε μὴν οἶκτον πλέον.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν βασιλέων ἐν ἔτει ψπ' (780), καταγόμενος ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Παυσαλώνων, υἱὸς Γεωργίου καὶ Ἀννης. Λαβὼν δὲ γυναῖκα νόμιμον διὰ γάμου ἐσχόλαζεν εἰς τὴν γεωργίαν τῆς γῆς, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ποριζόμενος τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, πλουσιοπαρόχως διεμοίραζε τὴν ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχοὺς· ὅθεν ἀπὸ φθόνου τοῦ διαβόλου εἰς τόσῃν πτωχείαν κατήντησεν ὁ αἰδιμὸς, ὡς ποτὲ ὁ Ἰώβ, ὥστε ὑστερεῖτο καὶ αὐτὴν τὴν ἀναγκαίαν τροφήν. Ἀλλ' ὅμως ὁ Θεὸς δὲν παρέβλεψεν αὐτὸν μέχρι τέλους νὰ ταλαιπωρῆται ἀπὸ τὴν ἔνδειαν, διότι ὠκονόμησε διὰ τῆς προνοίας του, ὥστε ὁ Κωνσταντίνος, ὁ υἱὸς τῆς βασιλίσσης Εἰρήνης, νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκά του τὴν ἐγγόνην

κοινοβίου ὑπομονὴν καὶ ἀποκαμιὸν ἀπὸ τοὺς κόπους, ἔλεγε πρὸς τὸν Θεὸν μὲ τὰ κρύφια χεῖλη τῆς καρδίας του· « Ἰδοὶ Κύριε τὴν ταπεινότητά μου καὶ τὸν κόπον μου καὶ ἄφες πᾶσας τὰς ἁμαρτίας μου· ὅθεν ἐν μιᾷ νυκτὶ βλέπει εἰς τὸν ὕπνον του ἕνα ἄνδρα ἐνδοξόν, βασιτάζοντα ζυγαρίαν. Καὶ εἰς μὲν τὸ ἀριστερὸν μέρος αὐτοῦ ἦσαν ὅλα τὰ ἀπὸ νεότητος ἁμαρτήματά του, εἰς δὲ τὸ δεξιὸν ἦτον ἡ ἀξίη μὲ τὴν ὅποιαν ἐξερίζονε τὰ ἄγρ' α' χορτάρια τῶν χωματῶν τοῦ κοινοβίου. Ὅθεν βαρύνουσα ἡ ἀξίη τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς ζυγαρίας, διεσκόρπισε τὰ εἶδη τῶν ἁμαρτιῶν του. Τότε ὁ θαυμαστός ἐκεῖνος ἀνὴρ εἶπεν εἰς τὸν Ἀντώνιον· Ἰδοὺ ἐδέχθη ὁ Κύριος τοὺς κόπους σου καὶ συνεχώρησε τὰς ἁμαρτίας σου.

Βλέπων δὲ καὶ ὁ ἡγούμενος τὴν εἰς τόσους χρόνους ὑπομονὴν του καὶ ὅτι ἀπεράσισεν εἰς τὸν λογιζμὸν του νὰ ὑπομείνῃ μεγαλοψύχως πᾶν κοπιαστικὸν καὶ θλιβερὸν ἔργον τοῦ κοινοβίου, ἐπροσκάλεσεν αὐτὸν κατ' ἰδίαν καὶ λέγει· ὁ Θεὸς, πάτερ, νὰ πληρώσῃ τὸν μισθόν σου, διὰ τὰς ψυχὰς δασα ὠφελήσας μὲ τὸν εἰς ἡμᾶς ἔργον σου καὶ κατὰ Θεὸν πολιτεῖαν σου, ἐπειδὴ οἱ ὑποκείμενοι εἰς ἐκεῖ ἀδελφοὶ δὲν ὠφελήθησαν ἀπ' ἄλλο τι τόσον πολλὸν ἢ ἐκ τῆν ἰδικῆν σου θεοπέμπτον παρουσίαν καὶ τελείαν ὑπακοήν· ὅθεν ἔδωκεν αὐτῷ φορέματα καὶ ὑποδήματα, καὶ ὅ,τι ἄλλο ἦτον χρειάζομενον. Καὶ εἰς τὸ εἶπεν ὅ,τι πρῶτον ἐβλέπεν ὁ ἡγούμενος ὅτι χρειάζεται, ἤρχετο κρυφίως καὶ τὸ ἀπέθετεν εἰς τὸν τόπον τῆς κλίτης του. Ὅ δὲ Ἀντώνιος γρηθίζων εἰς τὴν κλίτην του τὸ εὔρισκε καὶ τὸ μεταχειρίζετο εἰς τὴν χρείαν τοῦ σώματος.

τοῦ ἁγίου τούτου Φιλάρτου Μαρῖαν ὀνόματι, ἐπειδὴ αὐτὴ ἔγεμεν ἀπὸ πᾶσαν ὠραιότητα ψυχῆς ὁμοῦ τε καὶ σώματος. Ἀκολούθως δὲ ὠκονόμησεν ὥστε ὁ ἅγιος Φιλάρτος οὗτος νὰ τιμηθῇ μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ ὑπάτου. Ὅθεν ἐκ τούτου ἔγεινε πολλοῦ πλοῦτου κύριος, τὸν ὁποῖον διεμοίραζεν ἀφθονοπαρόχως εἰς τοὺς πτωχοὺς.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ τρισόβλιος προεγνώρισεν τὸν καιρὸν τοῦ θανάτου καὶ τῆς πρὸς τὸν Χριστὸν αὐτοῦ ἀναλύσεως, ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς συγγενεῖς του καὶ προεῖπε, τί ἐμελλε νὰ ἀκολουθῆσιν εἰς ἕνα ἕκαστον. Ἐπρόσθεσε δὲ καὶ ταῦτα ἀκόμη τὰ ἀξιωματικώτερα· « μὴ λησμονεῖτε, τέκνα καὶ συγγενεῖς μου, τὴν φιλοξενίαν, μὴ ἐπιθυμεῖτε τὰ ξένα πράγματα, μὴ λείπετε ἀπὸ τὰς ἀκολουθίας καὶ λειτουργίας τῆς ἐκκλησίας, καὶ διὰ νὰ εἰπῶ συντόμως, καθὼς βλέπετε ἐμὲ πολιτευόμενον, οὕτω πολιτεύεσθε καὶ σεῖς. » Ταῦτα εἰπὼν καὶ εὐχρηθεὶς αὐτοῦς, ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον.)¹

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΝΑΝΙΟΥ τοῦ Πέρσου.

- » Ἀνανίας σὰρξ πρὸς δὲ σαρκὸς αἰκίαις,
- » Αἴσθησιν ὡς σὰρξ οὐδὲ μικρὰν λαμβάνει.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν Ἀρβήλ πόλιν τῆς Περσίας, πιασθεὶς δὲ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, πολλὰ καὶ ἀνυπόφορα ἐδοκίμασε βάσανα ὁ μακάριος. Ὅτε δὲ ἐμελλε νὰ παραδώσῃ τὴν ψυχὴν του εἰς τὸν Θεόν, εἶπε ταῦτα τὰ λόγια· Βλέπω μίαν κλίμακα ἢ ὁποία φθάνει ἕως εἰς τὸν οὐρανόν, βλέπω δὲ καὶ νέους τινὰς ἄνδρας φωτοειδεῖς, οἱ ὅποιοι μὲ προσκαλοῦσι καὶ λέγουσιν, Ἐλθὲ ὁμοῦ μὲ ἡμᾶς ἐλθὲ, καὶ θέλομεν σὲ φέρει εἰς πόλιν γεμάτην ἀπὸ φῶς καὶ ἀπὸ ἄρρητον ἀγαλλίασιν. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

* Μνήμη τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπων Ἐφέσου, ΑΝΑΝΙΟΥ καὶ ΣΟΛΟΝΟΥ.

» Ποίμνης μιᾶς θνήσκουσι ποιμένες δύο,

» Καὶ πρὸς μίαν χωροῦσι χώραν οἱ δύο.

¹ Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Φιλάρτον ἀκολουθίαν τελείαν ἐφιλοπόνησεν ὁ ὁσιολογικώτατος διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος, ὁ ἐν τῇ ἱερᾷ Σκῆτι τοῦ Προδρόμου τοῦ ἀσκητικῶς ἀνῶν διαύλους.

Ταῖς τῶν ὁσῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεός ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β΄, μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου **ΑΒΒΑΚΟΥΜ**.

- » Τάττει Θεός σοι τοὺς πόδας ταθνηκότει,
- » Εἰς συντέλειαν, Ἀββακούμ, καθῶς ἔρηκ.
- » Δευτερίη Ἀββακούμ ἀνεθήτατο εἰς Θεοῦ ἁγυ.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ πατριάρχου Συμεῶν, υἱὸς Σαφάτ, πρὸ Χριστοῦ ὡν ἔτη χ' (600) προεῖδε δὲ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὴν ἀλωσιν, ἣν ἐμελλε νὰ πάθῃ ἡ Ἱερουσαλήμ καὶ ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ πολλὰ ἔκλαυσε, καὶ ὅτε ἤλθεν ὁ Ναβουχοδοσόσορ εἰς Ἱερουσαλήμ, ἔφυγεν εἰς τὴν Ὑστρακινήν καὶ ἦτο ξένος καὶ πάροικος εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσμαήλ. Ὅτε δὲ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα οἱ Χαλδαῖοι, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν τοὺς αἰχμαλώτους Ἰσραηλίτας, ὅσοι εὐρέθησαν εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ Αἴγυπτον, τότε καὶ ὁ προφήτης οὗτος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν του. Καὶ μίαν φορὰν ὑπηρετῶν εἰς τοὺς θεριστάς του, ἔλαβε φαγητόν καὶ εἶπεν εἰς τοὺς οἰκιακούς του. Ἐγὼ θέλω ὑπάγει εἰς μακρινόν τόπον, καὶ ταχέως πάλιν θέλω ἐπαναστρέψει. Ἄν δὲ ἀργοπορήσω, φέρετε σεις φαγητόν εἰς τοὺς θεριστάς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἠρπάγη ἀπὸ ἀγγελοῦ Κυρίου, καὶ ὑπῆγεν εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἔδωκε τροφήν εἰς τὸν προφήτην Δανιήλ, ὁ ὁποῖος ἦτον κεκλεισμένος εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· καὶ πάλιν ἀρπαγείς ἀπὸ τὸν ἴδιον ἀγγελον, ἔβησεν εἰς μίαν στιγμήν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἐπρόσφερε τὸ φαγητόν εἰς τοὺς θεριστάς, χωρὶς νὰ εἶπῃ εἰς κανένα τὸ εἰς αὐτὸν γενόμενον τοῦτο θαυμάσιον· ἐπροεγνώρισε δὲ ὅτι ταχέως θέλει γυρίσει εἰς Ἱερουσόλυμα ὁ ἐν Βαβυλῶνι αἰχμάλωτος λαὸς τῶν ἑβραίων. Ἀποθανῶν δὲ δὴ χρόνους πρὸ τοῦ νὰ γυρίσῃ ὁ λαός, ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν ἀγρόν του.

Οὗτος ἔδωκε τέρας καὶ σημεῖον εἰς τὴν Ἰουδαίαν· δηλαδὴ ὅτι στανίδωσιν οἱ ἄνθρωποι φῶς εἰς τὸν ναόν, τότε θέλουσιν ἰδεῖ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.¹ Προεῖπε δὲ καὶ διὰ τὴν συντέλειαν τοῦ ναοῦ, ὅτι αὕτη θέλει γένει ἀπὸ ἔθνος οὐπι-

¹ Ἰσως τοῦτο πεπληρωται ὅτε ὁ Κύριος ἐδίδασκεν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τῷ φωτὶ τῆς διδασκαλίας του ἐβῆτις τὰς ψυχὰς τῶν ἐσκοτισμένων Ἰουδαίων, διότι ὑπὸ τούτου ὁδηγούμενοι ἐγνώριζον τὴν δόξαν τῆς αὐτοῦ Θεότητος.

κόν, ἦτοι ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ δύσει Ἑωμαίους· Καὶ ὅτι τὸ ἀπλωμα, ἦτοι τὸ καταπέτασμα τοῦ Δαβείρ, τοῦ ἐσωτάτου δηλαδὴ οἴκου τῶν ἁγίων τῶν ἁγίων, θέλει σχισθῆ εἰς μικρὰ σχίσματα,¹ καὶ ὅτι τὰ κεφαλοκόλονα τῶν δὴ στύλων τοῦ ναοῦ θέλου ἀφαιρεθῆ καὶ κανεὶς δὲν θέλει γνωρίσει, ποῦ θὰ θεθῶσι ταῦτα δὲ θέλου φερθῆ ὑπὸ ἀγγέλου εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ, ὅπου κατ' ἀρχὰς ἐπήχθη ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὰ τὰ ἐπίκρανα θέλει γνωρισθῆ ὁ Κύριος κατὰ τὸ τέλος, καὶ θέλει φωτίσει ἐκείνους οἵτινες διώκονται ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τὸν νοητὸν ὄφιν διάβολον.²

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν καὶ ἐρημιτῶν **ΙΩΑΝΝΟΥ, ΗΡΑΚΛΑΙΜΟΝΟΣ, ΑΝΔΡΕΟΥ,** καὶ **ΘΕΟΦΙΛΟΥ**.

- » Ἀνδρῶν τετρακτύς εἰς ἄλυπον χωρίον,
- » Ἐκ θλίψεως γέμοντος ἦλθε χωρίου.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ὀξύριχον, ἣτις εὐρίσκεται εἰς τὴν Αἴγυπτον παρὰ τὸν ποταμὸν Νεῖλον, υἱοὶ γονέων χριστιανῶν καταγινομένοι δὲ εἰς τὴν ἀνάγκωσιν τῶν θείων Γραφῶν, κατενόχησαν, καὶ ἀφέντες τὸν κόσμον, ὑπῆγον εἰς τὴν βαθυτέραν ἔρημον, ὁδηγηθέντες εἰς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Εὐρόντες δὲ ἐκεῖ ἅγιον τινὰ ἄνθρωπον καὶ πολλὰ γέροντα, ἔμεινα· πλησίον εἰς αὐτὸν

¹ Ἰσως τοῦτο γένηεν ὅταν ὁ Κύριος ἐσταυρώθη, διαρρηγέντος τοῦ ὕψαντοῦ καταπέτασματος ἀπὸ ἀνωθεν εἰς κάτω, ἢ διέρρηξαν αὐτὸ οἱ Ἑωμαῖοι, ὅτε ἐρήμωσαν τὴν Ἱερουσαλήμ.

² Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ γράμματα περὶ τοῦ προφήτου τούτου, δεῖ ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μανασσῆ, καὶ δεῖ οὐχὶ εἶς ἀγγελος ἔφερει αὐτὸν εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἐπάνω τοῦ λάκκου, ἀλλὰ πολλοί· εἰς μὲν ἀγγελος, βασιτῶν αὐτὸν ἀπὸ τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς, οἱ δὲ ἄλλοι ἐστήριζον αὐτὸν μετὰ τὰς πτέρυγας των, μ' ὅλον δεῖ ἡ θεία Γραφή ἐν τῷ «βῆλ καὶ Δοάκων, ἕνα ἀγγελον λέγει (Ἰουδαϊκῶν σελ. σμθ').) καὶ δεῖ ὁ τάφος τοῦ Ἀββακούμ εὐρίσκεται εἰς τὴν κόμην Ἐχελᾶ (αὐτοῦ. ρζ'). Ἀββακούμ δὲ θὰ εἶπῃ πατὴρ ἐγέρσεως ἐκ τοῦ Ἀββᾶ ἑβρ. ὁ ἄλλοι πατὴρ, καὶ τοῦ Κούμ, ὁ ὄηλοι ἔγερσις, συνπθόμενον. Λέγει δὲ ὁ Κλήμης ὁ Κωνσταντικός, δεῖ ὁ προφήτης Ἀββακούμ μετὰ τὰ λόγια αὐτὰ λέγει εἰς τὴν ᾠδὴν του, «Ἐπήρθη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς. Εἰς φῶς βολίδες σου πορεύονται· εἰς πύγγοις ἀστραπῆς ὄπλων σου. Ἐ μετὰ ταῦτα, λέγω, φανερόντι τὸ θαῦμα ἐκεῖνο ὅπερ ἐγένεεν εἰς τὸν καιρὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, δεῖ ὁ ἥλιος ἐστάθη κατὰ Γαβαὼν καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα ἄλλων. Μιτεκομίσθη δὲ ὁ Ἀββακούμ εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὑπὸ Ἀγγέλου μετὰ ἔτη ἐξήκοντα τῆς τῶν Ἰουδαίων ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίας· ἦτοι πρὸ δέκα χρόνων τῆς αὐτῶν ἐπιστροφῆς.

ἓνα χρόνον· ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνος ἀπέθανεν, ἔμειναν ἐκεῖ χρόνους ἐξήκοντα, ταλαιπωρούμενοι πάντοτε μὲ τὴν νηστείαν καὶ τὴν σκληραγωγίαν, διότι φαγητὸν εἰς αὐτοὺς ἦσαν μόνα τὰ ὀπωρικά, καὶ τὸ νερόν, τὸ ὅποιον ἔπινον δις τῆς ἑβδομάδος. Εἰς ὅλας δὲ τὰς ἄλλας ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, ἐχωρίζοντο ἀναμεταξύ των, καὶ ἐπεριπάτει ὁ καθείς εἰς διάφορα ὄρη καὶ σπήλαια, κατὰ μόνας τῷ Θεῷ προσευχόμενοι· εἰς δὲ τὸ Σάββατον καὶ τὴν Κυριακὴν ἐνταμόνοντο, καὶ τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν προσφέροντες εἰς τὸν Θεόν, μετελάμβανον τὰ θεῖα μυστήρια ἀπὸ ἁγίου ἀγγελοῦ. Ταῦτα διηγήθη ὁ μέγας ἐρημίτης Παφνούτιος, ὅστις εἶδε μὲ τὰ ὄμματά του τοὺς ἀνωτέρω ἐρημίτας καὶ συνέγραψε περὶ τῆς ζωῆς αὐτῶν.

* Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΣΟΛΟΜΩΝ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἐφέσου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Θνήσκει Σολομών, υἱὸς ὁ τοῦ Δαβὶδ γόνος,

» Ἄλλ' ὁ Σολομῶν ἀρχιεπιμὴν ποιμένων.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΜΥΡΟΠΗΣ.

* Ὦντως μῦρον πέφνηε Χριστῷ Μυρόπη,

» Σῶμα προδοῦσα διὰ τοῦτον βυσάνοις.

Αὕτη ἡ ἁγία Μυρόπη ἐγεννήθη εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἐφέσου· ἐπειδὴ δὲ ὁ πατὴρ αὐτῆς ἀπέθανεν, ἀνετράφη ἀπὸ μόνην τὴν μητέρα τῆς. Ἀφ' οὗ δὲ ἀνεγεννήθη διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ἔμεινεν εἰς τὸν τάφον τῆς ἁγίας Ἐρμιόνης,¹ ἡ ὁποία ἦτο μία ἀπὸ τὰς τέσσαρας θυγατέρας Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου, τὰς παρόνους καὶ προφητευσάσας, ὡς γράφουσιν αἱ Ἠράξις τῶν Ἀποστόλων (κεφ. κ' δ.) ἐκεῖ δὲ μένουσα, ἐδέχετο τὸ μῦρον ὅπερ παραδόξως ἔτρεχεν ἀπὸ τῶν τάφον ἐκείνης, καὶ τὸ διμοίραζε πλουσιοπαρόχως εἰς ὅλους τοὺς προσερχομένους. Ὅθεν διὰ τὴν ἀφορμὴν αὐτὴν ὠνομάσθη Μυρόπη. Ὅτε δὲ ὁ Δέκιος ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει σν' (250), καὶ ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, τότε ἡ μήτηρ αὐτῆς λαβοῦσα τὴν Μυρόπην, ὑπῆγεν εἰς τὴν νῆσον Χίον, διότι εἶχεν ἐκεῖ γονικὴν τῆς κληρονομίαν καὶ ὑποστατικά, ὡς ἐκ τῆς Χίου καταγομένη. Ὅθεν ἔμεινον ὁμοῦ καὶ αἱ δύο εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν προσευχόμεναι κατ' ἰδίαν εἰς τὸν Θεόν· ἐπειδὴ δὲ μίαν φορὰν ἐφθασεν εἰς τὴν Χίον εἰς βασιλικὸς ἀρχων Νουμέριος δνόματι, διὰ τοῦτο ἐπίσθη ὡς χριστιανὸς ὁ μακάριος Ἰσίδωρος,

ὁ ἀπὸ τὸ στρατιωτικὸν τάγμα, τὸ ὅποιον ἐξουσιάζετο ὑπὸ τοῦ ἀρχοντος, ἄνθρωπος γέρον τὴν ἡλικίαν καὶ εὐλαβῆς καὶ θαυμάσιος.¹ Τοῦτον λοιπὸν ἐδοκίμαζεν ὁ ἀρχων διὰ νὰ χωρῖση ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ δὲ ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητῆς δὲν ἐπέθετο, ἐβασάνισεν αὐτὸν πρότερον μὲ διάφορα παιδευτήρια· ἔπειτα ἀπέκοψε τὴν ἁγίαν αὐτοῦ κεφαλὴν, καὶ ἔρριψε τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον εἰς ἓνα φάραγγα διὰ νὰ τὸ φάγῃσι τὰ θηρία καὶ ὄρνεα· ἔβαλε δὲ καὶ φύλακας νὰ κάθωνται πλησίον εἰς τὸ λείψανον διὰ νὰ μὴ κλέψωσιν αὐτὸ οἱ χριστιανοί.

Τότε ἡ ἁγία Μυρόπη τρωθεῖσα τὴν ψυχὴν ἀπὸ ζῆλον θεϊκόν, ὑπῆγε τὴν νύκτα ὁμοῦ μὲ τὰς δούλας τῆς καὶ ἐπῆρε τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ μυρίσασα ἐντίμως, ἐνεταφίωσεν αὐτὸ εἰς ἐπίσημον τόπον. Μαθῶν δὲ ὁ ἀρχων τὴν τοῦ λειψάνου κλοπὴν, ἔδесе τοὺς φύλακας μὲ δεσμὰ σιδηρὰ καὶ ἐπρόσταξεν αὐτοὺς νὰ περιπατῶσιν εἰς ὅλην τὴν πόλιν, καὶ νὰ ἐρευνῶσι διὰ τὸ ἅγιον λείψανον, εἰπὼν τελευταῖον καὶ τοῦτο εἰς αὐτούς· ὅτι ἐὰν δὲν εὑρωσι τὸ κλεφθὲν λείψανον ἕως εἰς τὴν δευθεῖσαν διορίαν θὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς κεφαλικῶς. Τότε ἡ ἁγία Μυρόπη βλέπουσα καθ' ἑκάστην τοὺς δυστυχεῖς στρατιώτας νὰ κακοπαθῶσι μὲ ἀνυπόφορον ταλαιπωρίαν ἀπὸ τὰς σιδηρᾶς καὶ βαρέας ἀλυσιδαίς τὰς ὁποίας ἐφόρουν, καὶ ἀπὸ τὴν ἐνθουμασίαν τῆς κεφαλικῆς τιμωρίας, ἐπόνεσε κατὰ τὴν ψυχὴν, καὶ τοιαῦτα διανοουμένη ἔλεγεν εἰς ἑαυτὴν· « Ἐὰν οἱ στρατιῶται οὗτοι κακοπαθήσωσιν ἕνεκα τῆς ἰδικῆς μου κλοπῆς, βέβαια ἀνάγκη εἶναι νὰ μολυνθῇ ἡ ψυχὴ μου διὰ τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, καὶ ἀκολούθως, οὐαὶ καὶ ἀλλοίμονον θέλει γένη εἰς ἐμὲ, ὅταν κρίνωμαι ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Θεοῦ. »

Ὅθεν παρευθὺς ὑπῆγεν εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ λέγει εἰς αὐτούς· « ὦ φίλοι, τὸ λείψανον ὅπερ ἐχάσατε, ἐγὼ τὸ ἐπῆρα, ὅτε σεῖς ἐκοιμᾶσθε »· εὐθὺς λοιπὸν ἐπίασαν ταύτην οἱ στρατιῶται, καὶ τὴν παρέστησαν εἰς τὸν ἀρχοντα, λέγοντες, Αὕτη, αὐθέντα μας, εἶναι ἐκείνη, ἣ τις ἔκλεψε τὸν κακοθάνατον ἐκεῖνον γέροντα· ὁ δὲ ἀρχων λέγει πρὸς τὴν ἁγίαν· Ἀληθῆ εἶναι ὅσα λέγουσιν οὗτοι περὶ σοῦ; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη, ναί, ἀληθῆ εἶναι. Καὶ πῶς ἐτόλμησες, εἶπεν ὁ ἀρχων, νὰ κάμῃς τοῦτο, ἐπικατάρaton γύναιον; ἡ μάρτυς ἀπεκρίθη. Διότι κατεφρόνησα καὶ ὡς βδελυρὰ ἐλογισάμην τὴν ταλαι-

¹ Αὕτη ἐορτάζεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

¹ Οὗτος ἐορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Μαιου.

πρωίαν σου καὶ ἀθεότητα. Ταῦτα τὰ λόγια δὲν εὐθύμως ὀλίγον τὸν σοβαρὸν ἐκείνον καὶ ὑπερήφανον ἄρχοντα ὅθεν εὐθὺς προστάζει νὰ δέρωσιν ἀσπλάγχχνως τὴν ἀγίαν μὲ χονδρὰ ραβδία. Τοῦτο δὲ οἱ στρατιῶται ποιήσαντες, ἐπῆραν τὴν μάρτυρα ἡμιθανῆ εὖσαν, καὶ τὴν ἐκλείσαν εἰς τὴν φυλακὴν κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον εὐχομένης τῆς ἀγίας, φῶς μέγα ἔλαμψε τριγύρω ὅλην τὴν φυλακὴν, καὶ χορὸς Ἀγγέλων ἦλθεν, οἵτινες ἐφάλλον τὸν τρισάγιον ὄμιον. Ἀναμέσον δὲ εἰς αὐτοὺς ἴστατο καὶ ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος, ὁ ὅποιος βλέπων εἰς τὴν Μυρόπην, εἰρήνη σοι, εἶπεν, διότι ἔφθασεν ἡ δέησίς σου εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἰδοὺ τώρα ἔρχεσαι μὲ ἡμᾶς διὰ νὰ λάβῃς τὸν ἡτοιμασμένον σοι στέφανον. Καὶ παρευθὺς ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον τοῦτον, παρέδωκεν ἡ ἀγία τὸ πνευμά της εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἐγένισεν ὅλη ἡ φυλακὴ ἀπὸ μίαν ἄρρητον εὐωδίαν, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι φύλακες ἐξεπλάγησαν, καὶ ἐστατικοὶ σχεδὸν ἔγειναν. Ταῦτα διεγρήθη εἰς στρατιώτης, ὅστις ἠγρόπνει καὶ ἐφύλαττε τὴν ἀγίαν, εἰδὼν μὲ τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἀκούσας μὲ τὰ ὦτα ἅπαντα ταῦτα. Ὅθεν προσελθὼν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐβαπτίσθη, καὶ τὸν Χριστὸν ὁμολογήσας, ἔλαβε καὶ αὐτὸς τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὸ δὲ λείψανον τῆς ἀγίας Μυρόπης λαθόντες οἱ χριστιανοὶ ἀδεία τοῦ ἄρχοντος, ἐνεταρίασαν αὐτὸ εἰς ἐπίσημον τόπον. ¹

* Ὁ ἅγιος μάρτυς *ΑΒΙΒΟΣ* ὁ νέος πυρὶ τελευτεῖται.

» Πρὸς πῦρ ἄβιβος εἶπεν ἀλγεῖν οὐκ ἔχω,

» Ἐχων συνόντα τοῦ πυρὸς τὸν Δεσπότην.

* *Μνήμη* τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν *ΚΥΡΙΑΛΟΥ* τοῦ *Φιλεώτου* ² ἡσκήσαντος ἐν ἔτει αε' (1060).

† » Ἵλης ὑπερβάς τὴν δυάδα παμμάκαρ,

» Παρίστασαι νῦν τῇ ἀύλῳ Τριάδι.

Ταῖς τῶν ὁσίων Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου *ΣΟΦΟΝΙΟΥ*.

» Ὁ πρὶν βοήτας τῇ Σιών, χεῖρες σφόδρα,

» Χεῖραι, παραστάς τῷ Θεῷ, Σοφονίας.

» Φαίδιμος ἐν τριτάτῃ Σοφονίας ἦτορ ἀρῆκεν.

¹ Τὴν ἀρχαιτικὴν ἀκολουθίαν αὐτῆς ὄρα εἰς τὸ νέον Λειψωνάριον.

² Τὸν βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

Ὁὗτος ἦτον υἱὸς Χουσί, καταγόμενος ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ πατριάρχου Συμεὼν υἱοῦ Ἰακώβ, ἐκ τοῦ ἀγροῦ, ἦτοι ἀγροκηπίου *Σαθάραθα*, ὡν πρὸ Χριστοῦ ἔτη γ' (600) ἐδέχθη δὲ χάρισμα προφητείας καὶ ἐπροσέηυσε διὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ διὰ τὸ τέλος καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ ὅτι ὁ ἐξ ἐθνῶν λαὸς θέλει γέννη λαὸς περιούσιος τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦτο μέλλει νὰ προξενήσῃ αἰσχύνην μὲν εἰς τοὺς ἀσεβεῖς, δόξαν δὲ εἰς τοὺς δικαίους, καὶ ὅτι θὰ γίνῃ Χριστὸς ὁ Κύριος κριτῆς πάσης πνοῆς λογικῆς, καὶ θέλει ἀνταποδώσει εἰς τὸν καθένα κατὰ τὰ ἔργα του. Ἀποθανῶν λοιπὸν οὗτος, ἐτάφη εἰς τὸ ἀγροκήπιον, προσμένων τὴν ὑστερινὴν καὶ παγκόσμιον ἀνάστασιν. Σοφονίας δὲ σημαίνει, σκοπιὰ Κυρίου, ἢ συνιεὶς κρυπτά. Ἦτο δὲ ὁμοίος κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ προσώπου μὲ τὸν Θεολόγον Ἰωάννην, ἔχων τὸ γένειον ὀλίγον τι στρουγγυλωτέρων ἀπὸ τὸ ἐκείνου. ¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος *ΘΕΟΔΩΡΟΥ* ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας.

» Ἐν πατριάρχαις καὶ Θεόδωρος μέγας,

» Καὶ τοῖς ἀθληταῖς ταῖς διὰ ζήρους μέγας.

Οἱ ἄνθρωποι οἱ κατοικοῦντες εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν τῆς Αἰγύπτου, καὶ μάλιστα οἱ ἄπιστοι καὶ Ἕλληνες, ὑπῆρξαν πάντοτε κατὰ τῶν ἁγίων πικροὶ καὶ ἀπάνθρωποι διὸ καὶ πολλοὺς ἐποίησαν μάρτυρας, εἰς ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι καὶ ὁ μέγας οὗτος Θεόδωρος. Μαθὼν δηλαδὴ ὁ λαὸς τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅτι οὗτος ὁμολογεῖ τὸν Χριστὸν καὶ πιστεύει εἰς αὐτόν, καὶ πρὸς τούτοις ὅτι διδάσκει τοὺς Ἕλληνας νὰ σέβωνται αὐτόν, ὡς Θεόν, μὲ πολὺν θυμὸν

¹ Περὶ τοῦ προφήτου ταῦτα λέγει ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ, ὅτι ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ἰωσίου τοῦ βασιλέως, καταγόμενος ἀπὸ τὸν Λευϊτικὸν ἔθνον ἦτοι ἐκ τοῦ ἱερατικῆς τάγματος καὶ ἐκ τοῦ προφητικῆς χοροῦ οὗτος ἐδίδοξε τὸν βασιλέα Ἰωσίαν, ὅτι ἦτον ἀλόμυ μισθικόν, νὰ ἔγῃ σέβας πρὸς τὸν Θεόν, σεμνότητα περὶ τὰ ἔθνη καὶ χρηστοτητα, καὶ τρόπον τινα ἡτοίμασε τὰς ἀκούς του εἰς τὸ νὰ δεχθῆσαν εὐκόλως ἐκεῖνα, ὅσα ἐμελλε νὰ εἰπῇ εἰς αὐτόν ὁ προφήτης Ἰερεμίας, καὶ πάντα πόθον καὶ γλυκύτητα ἀρετῆς εἰς τὴν ψυχὴν του ἐπέσταξεν. Εἰς τρία δὲ κεφάλαια μοιρᾶζεται ἡ προφητεία του. Ἐν τῷ τελευταίῳ δὲ προφητεύσας περὶ τῆς μυστικῆς Ἱερουσαλήμ ἦτοι τῆς Ἐκκλησίας, προεῖπε τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. Λέγει δὲ καὶ ὁ Κανόνικος Κλήμης, ὅτι ὁ Σοφονίας ἦτο σύγχρονος μὲ τὸν Ἀββακούμ καὶ Ἰερεμίαν. Ἄλλος δὲ φησιν, ὅτι ὑψηλὰ λαλεῖ καὶ μεγαλοπρεπῆ.

καὶ κακίαν ἔτρεξαν κατ' αὐτοῦ· καὶ πρῶτον μὲν τὸν ἐτιμώρησαν δυνατὰ, ἔπειτα δὲ πλέξαντες στέφανον ἀπὸ ἀκάνθας ἐστεφάνωσαν αὐτόν, καθὼς καὶ τὸν Κύριον, καὶ ἐκτύπων εἰς τὰ ὄμματα του, περιγελῶντες καὶ ἐμπαίζοντες αὐτόν· ἔπειτα ἔρριψαν αὐτόν εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τῆν ὁποίαν ἐξελθὼν ἀβλαβῆς, ἀπεκεφαλίσθη κατὰ προσταγὴν τοῦ ἀρχοντος. Καὶ ἡ μὲν ἀγία αὐτοῦ ψυχὴ ἀνῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν ἰδικὴν του πόλιν τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

Ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν **ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ** ὁ Κύπριος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- Κύπρου τὸ κλημα Θεόδουλος κυπρίσαν,
- Καὶ σταφυλὴν ποιῆσαν ἦλθεν εἰς τρίγυν.

Ὁὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν νῆσον Κύπρον· ἐκ νεότητος δὲ ἀρήσας τὸν κόσμον καὶ τὸν Χριστόν ἀγαπήσας ἀπὸ καρδίας, ἔγεινε μοναχὸς· τόσον δὲ ἠγάπησε τὴν ἀκτημοσύνην ὁ τρισμακάριος, ὥστε ἀντὶ νὰ ἔχη εἰς τὴν κλίνην του στρώματα ἀπαλὰ, εἶχε πέτρας, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὰς ἀνεπαύετο. Ἀπὸ τῆν πολλὴν δὲ αὐτοῦ ἐγκράτειαν καὶ χαμευίαν ἐφωτίσθη ἡ ψυχὴ του καὶ ἔγεινε δοχεῖον τῶν χαρισμάτων τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅθεν προεγίνωκε τοὺς λογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τοῦτο ἀν ἤρχετο τις εἰς αὐτόν καὶ ἔλεγεν ἄλλα ἀντ' ἄλλων, ἠλεγχεν αὐτόν ὁ ἅγιος καὶ ἐφανερόνε τοὺς κρυφοὺς λογισμοὺς τῆς ψυχῆς του. Ὑστερον δὲ ἐσχημαστίσθη ὅτι εἶναι σαλὸς, καὶ οὕτω διανύσας τὴν ζωὴν του, καὶ πολλοὺς σώσας μὲ τὸ παράδειγμά του καὶ μὲ τὴν διδασκαλίαν του, ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ, πολλὰς ἰατρείας καὶ μετὰ θάνατον χαριζόμενος εἰς τοὺς προσερχομένους τῷ τάφῳ αὐτοῦ μετὰ πίστεως.

Μνήμη ἑτέρου **ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ** ὁσίου τοῦ ἀπὸ Ἐπιάρχων.

- Ἐπαρχίαν γῆς, οὐρανῶν ἐπαρχίας,
- Ὁ Θεόδουλος ἐντέδωκεν ἐμψρόνως.

Ὁὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τοθ' (379), Πατριχίος καὶ Ἐπαρχος πραιτωρίων κατὰ τὸ ἀξίωμα. Αὐτὸς λοιπὸν συνεζευγμένος ὦν μετὰ γυναικὸς νομίμου, ἔζη ζωὴν ἀκατηγόρητον, βλέπων δὲ τὰς ἀρπαγὰς καὶ πλεονεξίας ὅσας ἔκαμνον οἱ εὐρισκόμενοι πλησίον τοῦ βασιλέως, ἀπεστράφη τὸ ἀξίωμα ὅπερ εἶχε· καὶ ἐπειδὴ ἡ γυνὴ του ἀπέθανε, διαιμίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλην

τὴν περιουσίαν του, ἧτις ἦτον πολλὴ ἕως πεντακοσίων πεντήκοντα λιτρῶν χρυσοῦ. Ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν ὑπήγεν εἰς τὴν Ἐδεσσαν (ἧτις κοινῶς τώρα ὀνομάζεται Ὀουρσά, ἢ Ὀρροά, πρότερον δὲ ἐκαλεῖτο Ἀντιόχεια καὶ Καλιρρόη καὶ Ἰουστινούπολις, τετιμημένη μὲ θρόνον Μητροπολίτου). Ἐκεῖ λοιπὸν γενόμενος μοναχὸς, ἀνέβη ἐπάνω εἰς ἓνα στύλον καὶ ἔμεινε εἰς αὐτόν τριάκοντα ὀλοκλήρους χρόνους. Ὅθεν ἐκ τούτου ἠξιώθη ὁ αἰοδιμος νὰ λάβῃ χαρίσματα ἐκ Θεοῦ, διότι δὲν ἔτρωγε πλέον φαγητὸν σωματικόν, ἀλλὰ μόνον ἀνὰ πᾶσαν Κυριακὴν μετελάμβανε τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐτρωγε δὲ καὶ ἀπὸ τὸ καλούμενον ἀντίδωρον, καὶ ὄχι ἄλλο τι.

Μετὰ ταῦτα ἠνωχλήθη ἀπὸ λογισμοὺς καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τῷ δείξῃ μὲ ποῖον εἶναι ἴσος καὶ ὁμοιος κατὰ τὴν ἀρετὴν· ὅθεν ἤκουσε φωνὴν θεῖαν λέγουσαν, ὅτι εἶναι ὁμοιος μὲ τὸν Κορνῆλιον τὸν μίμον, ὁ ὁποῖος ἐκατοῖκει εἰς τὴν Δαμασκὸν, καὶ ὠνομάζετο Πανδοῦρος. Αὐτὴ ἡ παρομοίωσις ἔβαλε τὸν ὄσιον ὄχι εἰς ὀλίγην ταραχὴν, κατὰ προσβολὴν βέβαια τοῦ διαβόλου τοῦ ἐχθροῦ τῶν ψυχῶν μας. Ἐσχηώθη λοιπὸν καὶ ὑπήγεν εἰς τὴν Δαμασκὸν, καὶ εὐρῶν τὸν ῥηθέντα Κορνῆλιον, ἔπεισεν εἰς τοὺς πόδας του, ζητῶν νὰ μάθῃ τὴν πολιτείαν του. Ὁ δὲ Κορνῆλιος ἔλεγεν, ὅτι εἶναι ἀνθρωπος ἁμαρτωλὸς, καὶ δὲν ἔχει καμμίαν ἀρετὴν· ἐπειδὴ δὲ ὁ γέρον ἐπεφορτίζετο αὐτόν παρακαλῶν, ἠναγκάσθη ὁ Κορνῆλιος καὶ εἶπεν· ἐγὼ πάτερ, ἐκ νεαρᾶς μου ἠλικίας συναναστρεφόμενος μὲ τοὺς μίμους καὶ χορευτὰς, ἐποριζόμεν ἰσὺς τὸ ζῆν ἀναγκαστὰ ἀπὸ τὴν κατηγορημένην αὐτὴν τέχνην. Μόλις δὲ εἰς ὅλον τὸ ὕστερον ἐλθὼν εἰς ἔννοιαν τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν, καὶ συλλογισθεὶς τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς μελλούσης κρίσεως, ἀφῆθην ἀπὸ τὰ συνειθισμένα μου κακὰ καὶ ἐπεμελούμεν κατὰ τὸ δυνατόν τὴν καθαράν ζωὴν καὶ τὴν πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἐλεημοσύνην, καὶ τοῦτο μόνον ἠξέστρω εἰς τὸν ἑαυτόν μου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ γέρον ἐπέμενε πόλιν παρακαλῶν καὶ ὀρκίζων αὐτόν νὰ τοῦ εἰπῇ καὶ τὰς λοιπὰς του ἀρετὰς, διὰ τοῦτο ἀπεκρίθη ἑκαῖνος· πρὸ ὀλίγου καιροῦ, πάτερ ἅγιε, μία γυνὴ περιφανῆς, λάμπουσα ἀπὸ δόξαν καὶ πλοῦτον καὶ σωφροσύνην, συνεζεύχθη διὰ γάμου μὲ ἓνα ἄνδρα, ὁ ὁποῖος, ἐπειδὴ καὶ ἦτον ἀκρατῆς καὶ ἄσωτος, ὄχι μόνον ἐξώδευε τὴν περιουσίαν τῆς γυναικὸς καὶ τὴν ἰδικὴν του, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ χρήματα ἐδαγείσθη καὶ τὰ κατέφαγε·

διό ῥιφθεις εἰς τὴν φυλακὴν ἐπροξένησεν εἰς τὴν γυναῖκα λύπην ἀπαρηγόρητον, ἣ ὁποία βλέπουσα τὸν ἐλεεινὸν ἐκείνον ἄνδρα τῆς κινδυνεύοντα νὰ ἀποθάνῃ ὑπὸ τῆς πείνης ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ μὴ ἔχουσα τί νὰ κάμῃ, ἤρχισε νὰ ζητῇ ἐλεημοσύνην. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐκρέμετο ὡς ἐπάνω εἰς ζυγαρίαν, καὶ ἐκινδύνευε νὰ πέσῃ καὶ εἰς μοιχείαν, ἐπειδὴ ἦτο πολλὰ ὠραία.

Ταύτην λοιπὸν ἐγὼ ἀπαντήσας καὶ μαθὼν τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν περιπλανᾶται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐλυπήθην κατὰκαρδᾶ, καὶ δακρύσας, εἶπον εἰς αὐτὴν πόσον, ὦ γύναι, χρέος ἔχετε; ἡ δὲ ἀπεκρίθη, τετρακόσια νομίσματα, αὐθιέντα μου· ἐγὼ δὲ λογαριάσας τὰ πράγματά μου, εὐρέθην ὅτι εἶχον νομίσματα διακόσια τριάκοντα. Καὶ ἐπειδὴ αὐτὰ δὲν ἦσαν ἀρκετὰ διὰ νὰ πληρωθῇ ὅλον τὸ χρέος τῆς, ἐπώλησα στολίδια τινὰ τὰ ὁποῖα εἶχον, πρὸς τούτοις δὲ καὶ τὰ κάλλιστα ἐνδύματά μου, καὶ οὕτω συνάξας τὴν ποσότητα τῶν τετρακοσίων νομισμάτων, ἔδωκα αὐτὰ εἰς τὰς χεῖρας τῆς γυναίκος, εἰπὼν εἰς αὐτὴν· Λάβε ταῦτα, γύναι, καὶ ὑπαγε ἐν εἰρήνῃ διὰ νὰ ἐλευθερώσῃς τὸν ἄνδρα σου ἀπὸ τὴν φυλακὴν, παρακάλει δὲ τὸν φιλόνηρωπον Κύριον ἐξ ὅλης καρδίας, διὰ νὰ ἐλεήσῃ καὶ ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ Θεόδουλος, εὐχαρίστησε τὸν Θεόν, καὶ γυρίσας πάλιν ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὸν σῦλον. Ζήσας δὲ μετὰ ταῦτα ὀλίγον καιρὸν, μὲ καλὰς ἐλπίδας ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν **ΙΩΑΝΝΗΣ** Ἐπίσκοπος Κολωνίας ὁ ἡσυχαστής, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται

» Οὐχ ἡσυχάζω· καὶ θανόντα γὰρ στέφω

» Τὸ ἡσυχαστὴν Ἰωάννην τοῖς λόγοις.

Κατὰ τὸν τέταρτον χρόνον τῆς βασιλείας Μαρριανοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως ἐν ἔτει υνέ (455), ἐγεννήθη ὁ ἐν ἀγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης οὗτος, ἐν Νικοπόλει τῆς Ἀρμενίας. Μαθὼν δὲ τὰ ἱερὰ γράμματα, ἀφ' οὗ οἱ γονεῖς του ἀπέθανον, ἐμοίρασε τὰ ὑπάρχοντά του εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἔκτισε ναὸν εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, καὶ ἡσυχάζεν εἰς αὐτὸν ὁμοῦ μὲ ἄλλους δέκα μοναχοὺς. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐγένετο περιβόητος κατὰ τὴν ἀρετὴν, ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Κολωνίας. Ἐφ' οὗ δὲ εἰς ἐννέα

χρόνους ἐσύστησε τὰ πράγματα τῆς ἐπαρχίας του καὶ ἐτελείωσεν, ὅσα ἦσαν κατὰ τὸν σκοπὸν του, διαπερᾶ τὸ πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα μακρὸν πέλαγος, καὶ φθάσας εἰς τοὺς ἀγίους τόπους καὶ προσκυνήσας αὐτοὺς, ὑπῆγεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἀγίου Σάββα.

Ὅθεν ἐδέχθη αὐτὸν ὁ ἅγιος Σάββας, χωρὶς νὰ γνωρίσῃ ποῶς εἶναι, (διότι ὁ Θεὸς δὲν τὸ ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτὸν) θέλων δὲ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ὑπακοὴν καὶ ὑπομονὴν του, ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, (ἦτοι εἰς τὸ νῦν λεγόμενον ἀρχονταρίχιον)· ἔπειτα ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ μαγειρεῖον. Ἐπειδὴ δὲ καὶ εἰς τὰ δύο ταῦτα διακονήματα ἐφάνη εὐδόκιμος, ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ ἡσυχάζῃ εἰς ἀναχωρητικὸν κελλίον κατὰ τὰς πέντε ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, χωρὶς νὰ τὸν βλέπῃ τις καὶ χωρὶς νὰ τρώγῃ ἢ νὰ πίνῃ κἀνὲν φαγητὸν ἢ ποτὸν τὴν δὲν Κυριακὴν καὶ τὸ Σάββατον, ἐδιώρισεν αὐτὸν νὰ ἐργάζεται εἰς τὰς κοινὰς ἀκολουθίας, διὰ νὰ συμπάλλῃ καὶ νὰ συντρώγῃ μετὰ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν.

Βλέπων λοιπὸν τοῦτον ὁ μέγας Σάββας προκόπτοντα κατὰ Θεόν, τὸν ἔφερεν εἰς τὸν ἀγιώτατον πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων, Ἰηλὶαν ὀνόματι, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ τιμήσῃ τὸν Ἰωάννην μὲ τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα· ὁ δὲ Ἰωάννης, ἄφες ὀλίγον, εἶπε πρὸς τὸν πατριάρχην, ὦ δέσποτα, διότι πρέπει πρῶτον νὰ γνωρίσῃς τὰς πράξεις μου, καὶ τότε ἂν εἶμαι ἀξίος τῆς ἱερωσύνης, ποιήσον ὅ,τι σοὶ φαίνεται καλόν. Ὅτε λοιπὸν ἔμειναν μόνον κατ' ἴδιον, ἔρριψεν ἑαυτὸν ὁ ὁσιος εἰς τοὺς πόδας τοῦ πατριάρχου, ὀρκίζων αὐτὸν νὰ μὴ φανερώσῃ ὅ,τι μέλλει νὰ τῷ εἶπῃ· ὁ δὲ πατριάρχης συγκατένευσεν εἰς τοῦτο, νομίζων ὅτι θὰ ἀκούσῃ κἀνὲν ἄτοπον ἔργον. Ὅτε δὲ ἤκουσεν, ὅτι αὐτὸς ἐγένετο Κολωνίας ἐπίσκοπος, ἐξεπλάγη καὶ πρὸς τὸν μακάριον εἶπε Σάββαν· μὴ ἐνοχλήσῃς πλέον αὐτὸν περὶ ἱερωσύνης, διότι ὁ Ἰωάννης πρεσβύτερος δὲν γίνεται.

Οὗτος ὁ ὁσιος περιπατῶν ποτὲ καθ' ὁδὸν καὶ κοπιᾶσας, ἐλειποθύμησε προσευχθεὶς δὲ ἤρπάγη εἰς τὸν ἀέρα μετέωρος καὶ εὐρέθη εἰς τὸ κελλίον του, τὸ ὁποῖον ἀπέειχεν ἀπὸ τὸν τόπον ἐκείνον μίλια πέντε. Εἰς ἓνα δὲ καιρὸν ἦλθον Πέρσαι καὶ ἐκρήμνησαν τὰ κελλία τῶν μοναχῶν, ὑπῆγαν δὲ καὶ εἰς τὸ κελλίον τοῦ ὁσίου τούτου διὰ νὰ κάμωσι τὸ ἴδιον· ἐφάνη ὁμως ἐ-

¹ Ἡ Κολωνία αὕτη φαίνεται νὰ ἦτον ἡ ἐν τῇ Ἑλλησπόντιω εὐρισκόμενη (ἦτοι ἐν τῇ τοῦ Μαρμαρᾶ θαλάσσῃ) ἀπὸ τὴν ἑποῖαν κατήγετο ὁ ἅγιος μέγας Μένιγος ὁ Κναφεῖς ὁ κατὰ

τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου ἐορταζόμενος· καὶ οἱ καὶ ἄλλαι ἐπισκοπαὶ ἐν τῇ Καστορίᾳ καὶ Γερμανίᾳ καὶ Ἰσπανίᾳ εὐρισκόμεναι, Κολωνίαι λεγόμεναι.

κει αιονιδίως εἰς λέων, ὁ ὁποῖος ἐδίωξε μὲν τοὺς βαρβάρους, τὸ δὲ κελλίον τοῦ ὁσίου ἀβλαβῆς διεφύλαξεν. Χριστιανὸς τις ὀρθόδοξος ὑπῆγε ποτὲ εἰς τὸν ἅγιον, συμπαραλαβὼν καὶ ἓνα ἑτερόδοξον Μονοφυσίτην, ζητῶν νὰ δώσῃ καὶ εἰς τοῦ, δύω τὴν εὐλογίαν του· ὁ δὲ ὁσιος, εἰς σὲ μὲν, εἶπεν, ὡς εἰς εὐσεβῆ καὶ ὀρθόδοξον δίδω τὴν εὐλογίαν μου, εἰς τοῦτον δὲ εὐλογίαν δὲν δίδω, ἕως οὐ νὰ ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὴν αἵρεσιν τοῦ Σεβήρου. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ὀρθόδοξος ἐκείνος ἐξεπλάγη διὰ τὸ διορατικὸν καὶ προσορατικὸν χάρισμα τοῦ ἁγίου, ὁ δὲ ἑτερόδοξος Μονοφυσίτης ἔγεινεν ὡς ἐκστατικὸς καὶ ἄλλος ἐξ ἄλλου· ὅτε δὲ τέλος πάντων συνήληθεν εἰς ἑαυτὸν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ὁσίου παρακαλῶν νὰ τὸν διδάξῃ, τί νὰ πράξῃ. Ὁ δὲ ἅγιος σηκώσας αὐτὸν ἐπάνω, καὶ διδάξας τὰ πρέποντα, τὸν κατέπεισε νὰ ἀναθεματίσῃ μὲν πᾶσαν αἵρεσιν καὶ αὐτὴν τὴν τοῦ μονοφυσίτου Σεβήρου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐκρατεῖτο, νὰ προσέλθῃ δὲ εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἔμπροσθεν πάντων νὰ ποιήσῃ τὸν ἀναθεματισμὸν αὐτὸν τῶν αἱρέσεων, καὶ οὕτω νὰ διαμένῃ ἀχώριστος εἰς αὐτήν. Ἄφ' οὗ δὲ ταῦτα εἶπεν, εὐλόγησε καὶ τοὺς δύω καὶ τοὺς ἡσπάσθη μὲ φίλημα ἅγιον, καὶ προσευχηθεὶς δι' αὐτοὺς ἀπέστειλε καὶ τοὺς δύω εἰς τοὺς οἰκους τῶν χαίροντας.

Τούτου τοῦ ἁγίου μία συγγενὴς μαθοῦσα τὰ περὶ αὐτοῦ, ἐβουλεύθη νὰ μετασχηματίσῃ τὸν ἑαυτὸν τῆς εἰς εἶδος ἄλλης τινος γυναικός, ἵνα μὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἀγνώριστος θεωρήσῃ τὸν ἅγιον. Ὁ δὲ ἅγιος γνωρίσας μὲ τὸ διορατικὸν χάρισμα τὸν λογισμὸν τὸν ὁποῖον ἐμελέτησεν ἡ γυνὴ, ἐμήνυσεν εἰς αὐτὴν λέγων οὕτω. Ἄν δὲν ἔλθῃς ἐδῶ, ἐγὼ θέλω φανερωθῆ εἰς σὲ, καὶ θέλεις μάθῃ ὅσα μοι ἀπεκάλυψεν ὁ Θεός. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν ἐσάνη εἰς τὸ ὄνειρόν της καὶ τὴν ἐσυμβούλευσε τὰ πρέποντα· ἐκεῖνα δηλαδή τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὴ ἐπεθύμει νὰ μάθῃ. Ἐρωτήσασα δὲ αὐτὸν καὶ δι' ἄλλα τινα, καὶ διδάχθεισα ταῦτα καλῶς παρ' αὐτοῦ, αὐτὴ μὲν εὐχαρίστει τὸν ἅγιον διὰ τὴν εὐεργεσίαν ταύτην, ὁ δὲ μακάριος Ἰωάννης ἄφαντος ἔγεινεν ἀπὸ τοὺς νοητοὺς ὀφθαλμοῦς της.

Οὗτος ὁ ἅγιος λαβὼν ποτὲ σῆκον ξηρὸν, τὸ ἔβαλε πλησίον εἰς μίαν ἀνικμον πέτραν, καὶ λέγει εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ ὄντας ἀδελφοὺς· ἂν τὸ ξηρὸν τοῦτο σῆκον βλαστήσῃ, νὰ ἡξεύρετε, ἀδελφοί, ὅτι ὁ Θεὸς θέλει δώσει εἰς ἐμὲ τόπον ἀναπαύσεως ἐκεῖ εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα. Καὶ

ὡ τοῦ θαύματος! τὸ ξηρὸν ἐκεῖνο σῆκον εὐθὺς ἐφυτεύθη, εὐθὺς ἐρριζώθη, εὐθὺς ἔγεινε συκὴ καὶ εὐθὺς ἐβλάστησε, καὶ ἐποίησε καρπὸν τρία σῆκα, τὰ ὁποῖα καταφιλῆσας ὁ ὁσιος, καὶ εὐχαριστήσας τὸν Κύριον, τὰ ἔφαγεν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀδελφοὺς. Οὗτος ἔγεινεν ἐπίσκοπος ὅτε ἦτον εἰκοσιοκτῶ χρόνων, καὶ ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ ἔλαμψε χρόνους δέκα· εἰς δὲ τὴν ἔρημον τοῦ Προῦβαν ἔκαμε χρόνους ἕξ, καὶ εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα χρόνους τεσσαρακονταοκτῶ ὥστε οἱ αἱ χρόνοι τῆς ζωῆς του συμποσοῦνται ἑκατὸν τέσσαρες, καὶ οὕτως ἐν Κυρίῳ ἐκοιμήθη ὁ τρισόλβιος.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες **ΑΓΑΠΙΟΣ, ΣΕΛΕΥΚΟΣ,**
καὶ **ΜΑΜΑΣ** ἔγειναι τελειοῦνται.

- » Τρεῖς ἄνδρες Ἀγάπιος, Σέλευκος Μάμας,
- » Πόθω Πλάσαντος ἡγάπησαν καὶ ξίφος.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΓΑΒΡΙΗΛ τοῦ Γάου μὲν ὄντος πρότερον ἐπισκόπου, ὕστερον δὲ ἐν Προῦσῃ μαρτυρήσαντος κατὰ τὰ ἀχρῶ (1659). ἔτος.*

- † » Εἴληρε διπλοῦν Γαβριὴλ νέος στέφος,
- » ὧς ἱεράρχης καὶ ἀθλητῆς Κυρίου.¹

Τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος **ΑΓΓΕΛΗ** τοῦ ἐν Χίῳ ἀθλήσαντος ἐν ἔτει αἰγι' (1815).²

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος **ΒΑΡΒΑΡΑΣ**.

- » Εἶρει πατὴρ θύσας σε μάρτυς Βαρβάρα,
- » Ἰπῆρξεν ἄλλος ἄθραξμ διαδόλου.

† » Κοιριδίην κατέπεφν πατὴρ τάλας ἀμφὶ τετάρτην

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (290), θυγάτηρ ἐνὸς ἑλληνοῦ καταγομένη μὲν ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, φυλαττομένη δὲ μέσα εἰς ἓνα πύργον ὑψηλόν, διὰ τὴν ἀνθοῦσαν τοῦ σώματος αὐτῆς ὠραϊότητα. Αὕτη λοιπὸν ἡ σεμνοτάτη παρθένος παρὰ Θεοῦ ἐδιδάχθη τὴν εὐσεβίαν· ὅθεν τὸν Χριστὸν σεβομένη χρυσίως, δὲν ἐδυνήθη νὰ χρυσθῇ ἀπὸ τὸν ἀσεβῆ πατέρα της, διότι ἐκεῖνος ἐγνώρισεν τὰ περὶ αὐτῆς, ὅτε αὐτὸς μὲν εἶπε νὰ γέ-

¹ Τὸ μαρτύριον τοῦτου ὄρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

² Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Λειτουργίον.

νωσι δύο παράθυρα εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ κτισθὲν λουτρόν, ἡ δὲ ἅγια ἐπρόσταξε νὰ γένωσι τρία παράθυρα, τὰ ὁποῖα καὶ ἔγειναν ἑρωτήσας δέ, διὰ ποίαν αἰτίαν τρία παράθυρα κατεσκευάσεν; ἔμαθεν ἀπὸ αὐτὴν, ὅτι τὰ ἐποίησεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὅθεν ὁ βάρβαρος τοῦτο ἀκούσας, ὠρμησε νὰ τὴν θανατώσῃ μετὰ τὴν σπάθην του.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἅγια ἔφυγε, καὶ φεύγουσα ἐμβῆκεν ἐντὸς μιᾶς πέτρας, ἡ ὁποία παραδόξως ἐσχίσθη καὶ τὴν ἐδέχθη, διὰ τοῦτο ὁ πατὴρ αὐτῆς τὴν ἐκνήθει· εὐρῶν δὲ αὐτὴν διὰ τινος μηρυτοῦ, τὴν ἤρπασεν ἀπλάγχθως ἀπὸ τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς, καὶ φέρων, παρέδωκεν αὐτὴν εἰς τὸν τῆς χώρας ἄρχοντα, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου ὁμολογήσασα ἡ ἅγια τὸν Χριστόν, καὶ τὰ εἰδῶλα ὑβρίσασα, δέρεται δυνατὰ καὶ καταξοχίζεται εἰς τὰς σάρκας καὶ κατακαίεται εἰς τὰς πλευράς. Ἐπειτα κτυπᾶται εἰς τὴν κεφαλὴν μετὰ σφαίρας, καὶ γυμνωθεῖσα, περιτριγυρίζει τὴν πόλιν καὶ δέρεται ἐνταυτῶ· τελευταῖον δὲ διὰ ξίφους τὴν κεφαλὴν ἀποκόπτεται ἀπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ὠμοτάτου πατρὸς τῆς, ὁ ὁποῖος λέγεται, ὅτι ἀφ' οὗ κατέσραψε τὴν ἅγιαν, καταβαίνων ἀπὸ τοῦ βουνόν, ἐκτυπήθη ἄνωθεν ἀπὸ κεραυνόν καὶ οὕτως ἀπέριψε τὴν μιανάν του ψυχὴν. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον).¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΙΩΑΝΝΟΥ** πρεσβυτέρου τοῦ Λαμασκηνοῦ.

- Πλήθας μελῶν γῆν ἡδέων Ἰωάννης,
- Εἰς Οὐρανούς ἄνεισι συνθήσων μέλη.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἐν ἔτει ψις' (716), ἔφθασε δὲ καὶ ἕως τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου, τοῦ ἐν ἔτει ψμά (741) βασιλεύσαντος, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Λαμασκόν, ἐκ γένους λαμπροῦ καὶ στολισμένου μετὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν. Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ ἔχη φιλάρετον καὶ φιλόκαλον πατέρα, ἐγυμνάσθη ὁμοῦ μετὰ τὸν συνανατροφόν του θεῖον Κοσμάν πᾶσαν σοφίαν,

¹ Σημειώσῃ ὅτι εὐρίσκεται ἡσματικὴ ἀκολουθία τελεία καὶ πλήρης, ὁμοίως καὶ εἰκοσιτέσσαρες οἱκοι χαριεῖσμοι εἰς τὴν ἅγιαν ταύτην Βαρβάραν, ἅπερ εἰσι τετυπωμένα εἰς ξεχωριστὴν φυλλάδα. Τὸ δὲ μαρτύριον αὐτῆς συνέγραψεν ὁ Μεταρραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μαξιμιανῶ τῶ δυσσεβεῖ (σφίζεται ἐν τῇ τῶν Ἰσάυρων καὶ ἐν ἄλλαις), ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρα οὐ μόνον τὸ βῆθ ἐν αὐτῆς μαρτύριον οὐσεται, ἀλλὰ καὶ ἕτερον οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις.»

καὶ τὴν ἐξώθεν τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὴν ἔσωθεν καὶ ἰδικὴν μας παρὰ τινος διδασκάλου ὀνομαζομένου καὶ ἐκείνου Κοσμά, ἀνδρὸς εὐλαβεστάτου καὶ σοφωτάτου, ὅστις ἐπωνομάζετο μὲν Ἀσκηρῆτις, ἐξηγοράσθη δὲ ἀπὸ τὸν πατέρα τοῦ θεοῦ Ἰωάννου ὁμοῦ μετὰ ἄλλους αἰχμαλώτους. Ὅθεν ἐπειδὴ ἔτυγον τοιοῦτον σοφὸν διδάσκαλον, ἔφθασαν καὶ οἱ δύο εἰς τὸ ἄκρον τῆς σοφίας· ἔπειτα γινόμενοι καὶ οἱ δύο μοναχοὶ, ἐσχόλαζον εἰς μόνον τὸν Θεόν καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ.

Ὁ δὲ Ἰωάννης παραδοθεὶς ἰδίως ἀπὸ τὸν προστώπα τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Σάββα εἰς ἕνα γέροντα μεγάλον καὶ σοφόν κατὰ τὰ θεία, ἐδιδάχθη παρ' αὐτοῦ τὴν μακαρίαν ὑπακοήν, ὅθεν ἐπροστάθη ἀπὸ αὐτόν νὰ μὴ ψάλλῃ ποτὲ οὐδὲ το παραμικρὸν ψαλτικόν κατὰ τὴν τέγγην τῆς μουσικῆς τὴν ὁποῖαν ἤξευρε· διὸ καὶ ὁ Ἰωάννης ἐφύλαξεν ἀδιακρίτως τὴν προσταγὴν τοῦ γέροντος εἰς χρόνους πολλοὺς. Ἰ λέγεται δὲ ὅτι ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος ἐφάνη κατ' ὄναρ εἰς τὸν γέροντά του καὶ εἶπεν αὐτῶ νὰ παρακινήσῃ τὸν ὑποτακτικόν του Ἰωάννην νὰ συγγράψῃ ὕμνους εἰς δόξαν τοῦ ἐξ αὐτῆς γεννηθέντος ἀσπόμενος Χριστοῦ, καὶ εἰς καύχημα καὶ χαρὴν τῶν Χριστιανῶν, οἵτινες χρεωστοῦν νὰ δοξολογῶσι τὴν Θεοτόκον, καθὼς καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος Ἰωάννης χρεωστῆι νὰ δοξολογῇ αὐτήν, ἐπειδὴ ἀπέλαυσε πολλὴν βοήθειαν παρ' αὐτῆς, διότι τὴν ἀδίκως κοπέισαν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα χεῖρά του ὑγιᾶ καὶ ὀλόκληρον ἡ Θεοτόκος ἀποκατέστησε μετὰ τὴν μεγάλην τῆς δύναμιν.

Ὅθεν λαθὼν ὁ θεῖος Ἰωάννης τὴν ἀδειαν παρὰ τοῦ γέροντός του συνέγραψεν ὕμνους καὶ ἄσματα μελίρρυτα, ὑπόθεσιν προστησάμενος τῆς ἡσματικῆς του μελωδίας καὶ τῆς ἄλλης λογογραφίας του αὐτὴν τὴν Μητέρα τοῦ φωτός καὶ Δέσποιναν Θεοτόκον. Μετὰ τοιοῦτον τρόπον λοιπὸν ὁ θεῖος οὗτος τῆς Ἐκκλησίας φωστὴρ συνέγραψε συγγράμματα πάμπολλα, διὰ τῶν ὁποίων εὐρίσκεται ἡ λύσις πάσης ἀπορίας γραφικῆς καὶ παντὸς ζητήματος ἡ ἐξήγησις. Μετὰ τὴν δύναμιν δὲ τῶν λόγων του καὶ μετὰ τὰς ἀπὸ τῶν θείων Γραφῶν ἀποδείξεις του ἐστηλίτευσεν τὴν δυσσεβῆ αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων. Ὅθεν μέχρι τέλους μὴ συγκαταβάς τελείως ἀπὸ τὴν ἄσκησιν, τελειώνει τὴν ἅγιαν ζωὴν του εἰς γῆρας βαθύ, ζήσας χρόνους ἑκατὸν τέσσαρας.

¹ Ἡ περίοδος αὕτη περὶ τῆς ἀπὸ τῆς μουσικῆς ἀποχῆς δὲν περιέχεται ἐν τοῖς Μηναίοις. Σ· Ε.

(τόν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ Ἐκ-
λῶγιον.) ¹ Περὶ δὲ τοῦ ἁγίου Κοσμά, εἶπομεν
χωριστὰ εἰς τὰς δεκατέσσαρας τοῦ Ὀκτωβρίου
καὶ ὄρα ἐκεῖ.

*Ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΩΑΝΝΗΣ Πολυβότης
ὁ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

- » Ἐπισκοπὴ γῆς ἐλαπιῶν Ἰωάννης,
- » Ἐπισκοποῦντος πάντα τέρπεται θεῷ. ²

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐμίσει τὰς
τρουφὰς καὶ ἡδονὰς τοῦ σώματος, ἐστόλιξε δὲ
μᾶλλον τὴν ζωὴν του με νηστείας καὶ σωφρο-
σύνην διὸ καὶ χειροτονεῖται ἐπίσκοπος τῆς
Πολυβότου, ἀφ' οὗ πρότερον ἀνέβη εἰς τοὺς
Ἐκκλησιαστικούς βαθμοὺς καὶ ἔγεινεν Ἀνα-
γνώστης, Ὑποδιάκονος, Διάκονος καὶ Πρεσ-
βύτερος. Ἐμπιστευθεὶς λοιπὸν προστασίαν λα-
οῦ, ἐπρόσθεσεν ἀγῶνας εἰς τοὺς προτέρους ἀ-
γῶνας ὁ τρισμακάριος, καὶ πόνους εἰς τοὺς
πόνους. Ἐπειδὴ δὲ Λέων ὁ Ἰσαυρος ὅτε ἔγεινε
βασιλεὺς ἐν ἔτει ψις' (716), ἐπεχείρησε νὰ
βλασφημῇ κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ νὰ ἀ-
θετῇ τὴν αὐτῶν προσκύνησιν, ὁ ἱερός οὗτος Ἰ-
ωάννης ἠλεγξε μὲν σφόδρα τὴν ἀσέβειαν ἐκεῖ-
νου, ἐδίδαξε δὲ καὶ ἐξηκριβώσατο εἰς τὸ ποί-
μνιον του τὴν ἀληθῆ καὶ ὀρθόδοξον πίστιν τῆς
τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ ἐβεβαίωσεν ὅτι
καὶ αὐτὸς ἐμμένει εἰς τὴν πίστιν ταύτην καὶ
ζῶν καὶ μετὰ θάνατον.

¹ Οἱ στίχοι δὲ διὰ τῶν ὁποίων παρεκάλει ὁ θεὸς Ἰωάννης
τὴν Θεοτόκον νὰ ἱατρύει τὴν κοπέταν χεῖρά του, εἶναι οὔτοι.

» Δέσποινα πάνηνε Μῆτερ, ἡ τὸν Θεόν μου τεκοῦσα.

Διὰ τῆς θεῆς εἰκόνα· ἡ δεξιὰ μου ἐκόπη.

Οὐκ ἄγνοεῖς τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐμάνη ὁ Λέων.

Πρόσθεσον τοῖνον ὡς τάχος καὶ ἰσάκι μου τὴν χεῖρα,

Ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου ἢ ἀπὸ σοῦ σαρκοθεῖσα,

Πολλὰς ποιεῖ τὰς δυνάμεις διὰ τῆς σῆς μεσιτείας.

Τὴν δεξιάν μου καὶ παύτην νῦν ἰσάτω λιταῖς σου.

Ὡς ἂν σοῦς ὕμνος ὡς δοῖς καὶ τοῦ ἐκ σοῦ σαρκοθέντος,

Ἐν ῥηθμικαῖς ἀρμονίαις συγγράφηται Θεοτόκε,

Καὶ συνεργὸς χρηματίση τῆς ὀρθοδόξου λατρείας,

Δύνασαι γὰρ ὅσα θέλεις, ὡς τοῦ Θεοῦ Μῆτερ οὔσα.»

Τὰυτὰ λέγων ὁ Ἰωάννης, ἀπεκοιμήθη, καὶ θεωρεῖ τὴν Κυ-
ρίαν Θεοτόκον λέγουσαν αὐτῷ με ἰσάρον ὄμμα· «Ἰδοὺ ἱατρύ-
θη ἡ χεῖρ σου.»

Τὸν βίον τούτου συνέγραψεν ἑλληνοεὶ Ἰωάννης ὁ Ἱεροσο-
λύμων, ὃς ἡ ἀρχὴ «Ταῖς τετηρηκόσι τὸ κατ' εἰκόνα» (σώζεται
ἐν τῇ Αὐδῆ, ἐν τῇ τῶν Ἱερῶν καὶ ἐν ἄλλαις.)

² Ἦτοι τέρπεται με τὴν θεωρίαν τοῦ τὰ πάντα ἐπισκοποῦν-
τος Θεοῦ.

Τοσαύτην δὲ θαυμάτων δύναμιν ἔλαβεν ἐκ
Θεοῦ ὁ ἀοίδιμος, ὥστε ἐτιμώρησε με μίαν θει-
κὴν τιμωρίαν τοὺς Ἀγαρηνοὺς οἵτινες ἐκατοί-
κουν τριγύρω εἰς τὸ Ἀμόριον τῆς Φρυγίας,
καὶ οὕτω τοὺς κατέπεισε νὰ χαρίσωσιν εἰς αὐτὸν
τοὺς χριστιανούς ὅσους εἶχον αἰχμαλώτους.
Οὕτω λοιπὸν θεαρέστως ζήσας ὁ θεὸς πατὴρ,
ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, τὸ δὲ τιμιον αὐτοῦ λεί-
ψανον διετηρήθη μετὰ θάνατον ἀφθαρτον καὶ
ὀλόκληρον ἕως τῆς σήμερον. Τὸ ὅποιον οἱ ἐ-
κεῖσε εὐρισκόμενοι χριστιανοὶ σηκώνουσιν αὐ-
τὸ ὄρθιον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς,
καὶ ἐνδύοντες αὐτὸ τὴν Ἀρχιερατικὴν στολήν,
τὸ ἀκουμβοῦσιν ὄρθιον εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν
ἐντὸς τοῦ ἁγίου Βήματος. Ἐπειτα ἀναβιβάζου-
σιν αὐτὸ ἐπάνω εἰς τὸ ἱερόν σύνθρονον, καὶ εἰς
ὄλην τὴν θείαν λειτουργίαν ὑποσπρίζουσιν
αὐτὸ δύο ἱερεῖς. Ὅσα δὲ θαύματα ὁ ἅγιος αὐ-
τὸς καθ' ἐκάστην ἐνεργεῖ μετὰ θάνατον, δαι-
μονισμένους ἐλευθερόνων ἀπὸ τὰ δαιμόνια,
καὶ ἀσθενείας διαφόρους ἱατροῦων ταῦτα δὲν
εἶναι δυνατόν εἰς ἡμᾶς νὰ διηγηώμεθα.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΙΟΥΛΙΑΝΗ ἔγει τελειοῦται.

- » Ἰουλιανὴν ὡς περιστερὰν δέχου,
- » Εἰ μὴ τάχει τέμνοιτο τρίζουσαν λόγι.

*Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ καὶ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΗ ἢ παρθένος ἔγει τελειοῦται.*

- » Συνωνυμῶν σοι παρθένε Χριστοδοῦλη,
- » Ὁ Χριστοδούλος καὶ συναθλεῖ σοι ζῆσει.

*Ὁ ἅγιος νέος ἱερομάρτυς ΣΕΡΑΦΕΙΜ ὁ
Φαταρίου ἐπίσκοπος, ὁ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αἰχά
(1601), σοῦδ.βη διαπαρεῖς τελειοῦται.*

- » Ὁ γῆς Σεραφεῖμ. Θετταλῶν φῶς ὡς κλάδος,
- » Θεῷ λόγῳ πρόσεισι ξέθροις αἱμάτων ¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

*Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν
ΣΑΒΒΑ ² τοῦ ἡγιασμένου.*

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ἔρχε εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον. Ὁ
δὲ σφοδρωτάτος διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος ὁ Προδρομί-
της συνέθετο εἰς αὐτὸν ὀκτωήχους Κανόνας, προσόμοια τε καὶ
ἰδοίμελα, ἅτινα καὶ ἐτυπώθησαν ὁμοῦ μετὰ τὴν ἀκολουθίαν του·

² Λέγει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ δευτέρῳ τῆς Φιλοθέου
ἱστορίας, ὅτι Σάββα· εἶναι ὄνομα Συριακὸν καὶ εἰς τὴν Ἑλ-
ληνικὴν γλῶσσαν θὰ εἴπῃ πρεσβύτερος, ἥτοι γέρον.

- » Ψυχὴν ὀπίσθεν τοῦ Θεοῦ κολλῶν πάλοι,
- » Ἐμπροσθεν αὐτοῦ νῦν παρίσταται Σάββας.
- » Θεοσεβίσιον πόλου πέμπτη Σάββας ἐντὸς ἐσθήχης.

Οὗτος ὁ ἅγιος ὑπῆρχε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει ρκζ' (527), καγόμενος ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν ἐκ τοῦ χωρίου τοῦ καλουμένου Μουταλάσκη, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν Ἰωάννου καὶ Σοφίας. Εὐθύς λοιπὸν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς του ἐστρέψεν εἰς τὴν τῶν μοναχῶν πολιτείαν καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἓν μοναστήριον Φλαβιανῆς ὀνομαζόμενον· τόσον δὲ ἐγκρατῆς ἔγεινεν ὁ ἀσίδιμος ἀπὸ τὴν νεαρὰν του ἡλικίαν, ὥστε βλέπων ποτὲ ἐν μῆλον εἰς τὸν κήπον, καὶ ἐπιθυμήσας νὰ τὸ φάγη, ἐπῆρε μόνον αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας καὶ εἶπεν. « Ὁραῖος ἦτον εἰς ὄρασιν καὶ καλὸς εἰς βρωσιν ὁ ἐμὲ θανατώσας καρπὸς »· ἔπειτα ἔρριψε τὸ μῆλον κατὰ γῆς καὶ κατεπάτησεν αὐτὸ με τοὺς πόδας του· καὶ ἀπὸ τότε ἔβαλεν ὄρον καὶ ἀπόφασιν εἰς ἑαυτὸν νὰ μὴ φάγη ποτὲ μῆλον εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν. Καὶ εἰς φοδρον δὲ ἀνημμένον ἐμβῆς ποτὲ ὁ ἅγιος, ἐκβῆκεν ἀβλαβῆς, χωρὶς νὰ ἐγγίση τελείως τὸ πῦρ οὔτε εἰς αὐτὰ τὰ φορέματά του. Κατὰ δὲ τὸν δέκατον ἕκτον χρόνον τῆς ἡλικίας του ὑπῆγεν ὁ ὄσιος εἰς τὸν μέγαν Εὐθύμιον, καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἐπέμωθη εἰς τὸ Κοινόδιον τοῦ ἁγίου Θεοκτίστου¹· διότι ἦτον ἀγένειος· ἐκεῖ λοιπὸν δια τριῶν ὁ θεὸς Σάββας ἐλάμβανε πολλὴν ὠφέλειαν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς, ἐπειδὴ ἐμιμεῖτο ἐκάστου τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν θεωρικὴν πολιτείαν· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ὠνόμαζεν αὐτὸν ὁ μέγας Εὐθύμιος παιδαριόγέροντα.

Ἄσ' οὐ δὲ ἐπέρασαν χρόνοι ἱκανοὶ ἐλάμβανεν αὐτὸν ὁ Εὐθύμιος μεθ' ἑαυτοῦ ὅτε ἀπήραγετο εἰς τὴν ἡσυχίαν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς· ὅσον δὲ ἠῤῥξανε τὴν ἡλικίαν του, τόσον ἠῤῥξανε καὶ ἡ ἀρετὴ του. Ὅθεν καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τῶν θαυμάτων τὴν χάριν, καὶ πολλὰ θαυμάσια ἐτέλεσεν ὁ τρισόβλιος, διότι εἰς ἀνδρούρος τόπους νερόν ἐξήγαγε διὰ προσευχῆς του. Ἐγείνε δὲ καὶ πολλῶν μοναχῶν καθηγητῆς καὶ ἡγούμενος, καὶ δις ἐστάλη πρέσβυς εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τοὺς τότε βασιλεῖς, δηλαδὴ τὸν Ἀναστάσιον τὸν ἐν ἔτει υγ' (491), βασιλεύσαντα, καὶ τὸν Ἰουστινιανόν, παρακινήθεις εἰς τοῦτο ἀπὸ τοὺς κατὰ καιρὸν πατριάρχας τῶν Ἱεροσολύ-

μων δι' ὑποθέσεις ἀναγκαίας. Φθάσας λοιπὸν εἰς τὸ ἄκρον τῆς κατὰ Χριστὸν ἡλικίας, καὶ γενόμενος χρόνων ἐνενήκοντα τεσσάρων, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦτου ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον. ¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ**.

- * » Ἀναστάσιε πῦρ λαθῶν Θεοῦ Λόγου,
- » Προῦδικας ἐχθροῖς σαυτὸν εὐθύ; τεθνάναι.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀναστάσιος ἰδὼν ποτὲ τοὺς ἁγίους μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ τιμωρούμενους ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας καὶ κατακοπτομένους καθ' ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός των, διὰ τὴν πίστιν καὶ ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ, ἔλαβε ζῆλον θεῖον εἰς τὴν καρδίαν του. Καὶ ἐπειδὴ ἦτον χριστιανὸς καὶ ἐστοχάζετο τὰ ἀρρετὰ ἐκεῖνα ἀγαθὰ, ἅτινα εἶναι ἡτοιμασμένα διὰ τοὺς μάρτυρας, ἐπεθύμησε νὰ ἀγωνισθῆ καὶ αὐτὸς τὸν ἴσον δρόμον τοῦ μαρτυρίου, ἵνα καὶ τῶν ἴσων στεράνων ἀξιωθῆ. Μιαν λοιπὸν ἡμέραν ἐθερμάνθη ἔσωθεν ἡ καρδία του ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ μαρτυρίου, καὶ σημειώσας ὅλον τὸ σῶμά του με τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ, ὑπῆγεν ἀτόκλητος εἰς τὸ μαρτύριον, καὶ σταθεῖς εἰς τὸ μέσον τοῦ κριτηρίου, με μεγάλην φωνὴν ἀνεβόησεν ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ἡσαΐου. « Ἐμφανῆς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν· εὐρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν Ἡσ. ξε. »· ἐπειδὴ δὲ ὅλοι ἐθεώρησαν εἰς αὐτὸν, ὁ μάρτυς εἶπεν· Ἀκούσατε ὅλοι· σεῖς οἱ ὑπὸ κράτι τοῦ διαβόλου· ἐγὼ εἶμαι χριστιανὸς καὶ πιστεύω εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὰ δὲ εἰδωλά σας καὶ τοὺς αὐτὰ προσκυνούοντας ἀναθεματίζω καὶ ἀποστρέφομαι. Οἱ δὲ Ἕλληνες βλέποντες τὴν παρησίαν ταύτην ἐξεπλάγησαν καὶ εὐθύς ἐκδύσαντες αὐτὸν, τὸν ἔδειραν δυνατὰ, λέγοντες· αὐτὴν μὲν τὴν τιμωρίαν ἐποιήσαμεν εἰς σέ, διὰ τὴν ἀναίδειαν καὶ ἀθλάδειάν σου· διότι δὲ πιστεύεις εἰς τὸν Χριστόν, θέλει κοπῆ ἡ κεφαλὴ σου, καὶ θέλει βισθῆ τὸ σῶμά σου εἰς τὰ ὄψαρια καὶ ἐρπετὰ διὰ νὰ τὸ φάγωσι. Ὅθεν εὐθύς λαθόντες οἱ θηριώδεις τὸν ἅγιον, ἀπεκεφάλισαν αὐτὸν, καὶ ἐλθόντες διὰ πλοιαρίου ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὴν γῆν, ἔρριψαν τὸ σῶμά του εἰς τὴν θάλασσαν.

¹ Τὸν βίον τοῦτου συνῆραψεν Ἕλληναςτὶ ὁ Μετακασσι· οὐ δ' ἀρχή· = Οὐδὲν οὕτω κινήσει ψυχὴν· (πῶςεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λύτρη, ἐν τῇ τῶν Ἰσθῶν μονῆ καὶ ἐν ἄλλαις.)

¹ Οὗτος ἐστρέφεται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

* Ὁ ὅσιος ΓΡΑΤΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- * » Ζῶν ἄγγελος πεφυκέναι ἠλπίζετο,
- * Ἄλλ' ἐκθάνων ἄνθρωπος ἠλέγχθη Γράτος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΙΟΓΕΝΗΣ λιθοβοληθεὶς, τελειοῦται.

- * Χαίρων ὑπ' ἀνδρῶν ἐνδιδύσκειται πλάνων,
- * Χιτῶνα μάρτυς λάβειν Διογένης,

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΒΕΡΚΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

- * Ἐπαθλον ἄβερζίω τῆς τομῆς μέγα,
- * Οὐ γὰρ κότινος, οὐρανός δὲ τὸ στέφος.

Ὁ ὅσιος ΝΟΝΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- * Φυγόντα Νόννον ἀντικειμένου πέδην,
- * Πεδούσι νεκρὸν κείμενον ταῖς χειρίαις.

* Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ, τοῦ ἐν τῷ κε.λ.λίω τοῦ Ἰάγυρι, κειμένῳ κατὰ τὰς Καρεὰς τοῦ Ἄθω, ἀσκήσατος ἐν ἔτει αὐτῷ (1470).

- † » Πικρίαν πιδὼν ὁ Νεκτάριος βίου,
- » Νεκτρὸν πίνει νῦν ἀμβροσίας τῆς ἄνω. ¹

* Ὁ ὅσιος ΦΙΛΟΘΕΟΣ ὁ Καρεώτης. ὁ χρηματίας πνευματικὸς πατὴρ τοῦ ἀνωτέρω Νεκταρίου, ὁ καὶ προορατικὸς χαρίσματος ἠξιωμένος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- † » Φιλῶν Φιλόθεε σὺ Θεὸν τρισμακάαρ,
- » Θεοῦ προσώπῳ νῦν παρίστασαι ἄνω.

* Οἱ ἅγιοι ὁσιομάρτυρες οἱ ἐν τοῖς κε.λ.λίοις τοῦ Ἄθω κατοικοῦντες, οἱ τοὺς λατινόφρονας ἐλέγχοντες, τὸν βασιλέα φημι Μιχαὴλ καὶ τὸν πατριάρχην Βέκκον. Ὁ μὲν πρῶτος ἀπηρχοίσθη, οἱ δὲ λοιποὶ ξίφει ἐτελειώθησαν. ²

- † » Τῆ τῶν ὁσίων πληθῆϊ γνώμη μία,
- » Ὑπὲρ πατρῶων δογμάτων τεθνηκέναι.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Σ΄, μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΟΛΑΟΥ ἀρχιεπισκόπου μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ. ³

¹ Τὸν βίον τούτου ἔρα εἰς τὸ νέον Ἑλλάγιον.

² Περὶ τῶν ὁσιομαρτύρων τούτων ἔρα εἰς τὴν φυλλάδα τῶν τοῦ Ὁρους ἁγίων πατέρων.

³ Σημείωσαι, ὅτι τὸ τροπάριον ἐκεῖνο τοῦ ἁγίου Νικολάου τὸ λέγον «Ὁ μὲν Κωνσταντῖνῳ βασιλεῖ» παράμελον καὶ μὴ ἐσθὼν ἄν, οὕτως διαρροῦται παρὰ τοῖς χειρογράφοις Μηναίοις «Ὁ μὲν Κωνσταντῖνῳ βασιλεῖ σὺν τῷ Ἀβλαβίῳ κατ' ὄναρ,

- * Ὁ Νικόλαος πρόβου ὦν ἐν γῆ μέγας,
- * Καὶ γῆ; ἀποστάς εἰς τὸ πρεσβεῦειν ζέει.
- * Ἐκτη Νικόλεφ γε φάνη βιότοιο τελευτῆ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν τυράννων ἐν ἔτει τ' (300), καὶ πρότερον μὲν ἐλαμψεν ἐν τῇ μοναδικῇ πολείᾳ, ὕστερον δὲ διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀρετὴν του ἔγεινε καὶ ἀρχιερεὺς. Ἐπειδὴ δὲ μὲ ἐλευθέραν φωνὴν ἐκέρυττεν ὁ ἅγιος τὴν εὐσέβειαν, συνελήφθη ἀπὸ τοὺς ἀρχοντας τῆς πόλεως Λυκίας, καὶ ἐτιμωρήθη μὲ δαρμούς καὶ στρεβλώσεις· ἔπειτα, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν ὁμοῦ μὲ ἄλλους χριστιανούς. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔγεινε βασιλεὺς τῶν χριστιανῶν μὲ ψῆφον Θεοῦ, τότε ἠλευθερώθησαν ὅλοι οἱ χριστιανοί, ὅσοι ἦσαν δεδεμένοι εἰς τὰς φυλακάς, ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτοὺς ἠλευθερώθη καὶ ὁ μέγας οὗτος Νικόλαος. Δὲν παρήλθε δὲ καιρὸς πολὺς καὶ συνηροίσθη εἰς τὴν Νίκαιαν ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου· ἡ ἀγία καὶ οἰκουμένη πρώτη σύνοδος ἐν ἔτει τκϛ' (325), τῆς ὁποίας μέρος ἦτο καὶ ὁ θεῖος Νικόλαος.

Οὗτος ὁ τῆς νίκης ἐπώνυμος πολλὰ μὲν ἐποίησε θαύματα, καθὼς ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτοῦ ἱστορεῖ, ἠλευθέρωσε δὲ καὶ τρεῖς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν θάνατον ἀδίκως συκοφαντηθέντας μὲ τοιοῦτον τρόπον. Οἱ ἀνθρωποὶ αὐτοὶ ἦσαν κλεισμένοι εἰς τὴν φυλακὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἔμαθον τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου των, ὅτι αὐρίον θά ἀποκεφαλίσθωσιν· ὅθεν ἐπεκαλέσθησαν τὸν ἅγιον εἰς βοήθειάν των, ἐνθυμήσαντες αὐτὸν ὅτι καὶ εἰς τὴν Λυκίαν ἐλύτρωσε τοὺς τρεῖς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐμελλον ἀδίκως νὰ θανατωθῶσι. Διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος Νικόλαος ἐπακούσας τῆς δεήσεώς των, φαίνεται εἰς τὸ ὄνειρον τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ τοῦ ἐπάρχου Ἀβλαβίου καὶ τὸν μὲν ἐπαρχον ἠλεγξε, διότι ἀδίκως διέβαλε τοὺς τρεῖς ἄθώους ἐκείνους πρὸς τὸν βασιλέα, τὸν δὲ βασιλέα ἐδίδαξεν, ὅτι ἦτον ἀνεύθυνοι οἱ παρ' αὐτοῦ καταδικασθέντες καὶ διὰ φθόνον μόνον διεβλήθησαν, ὡς ἀποστάται καὶ θανάτου ἄξιοι· ὅθεν διὰ τῆς ὀπτασίας ταύτης ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς ὁ ἅγιος ἀπὸ τοῦ θανάτου τὴν καταδίκην.

Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ

καὶ τούτους φόβῳ βλαθὼν, οὕτως αὐτοῖς εἰρηκας. Λύσατε δὴ ἐν σπουδῇ, ἐν εἰρητῇ οὐς κατέχετε, δεσμίους ἀδίκως. Ἀθῶσι γὰρ πέλουσι, τῆς παρανόμου σφραγῆς. Ὅμως, ἐὰν παρακούσης ἐντευξιν ποιήσομαι, Ἄναξ, κατὰ σοῦ πρὸς Κύριον δεόμενος.»

θαύματα ἐτέλεσεν ὁ θαυμαστὸς Νικόλαος· ὄθεν καὶ ἱερῶς καὶ ὀσίως τὸ ὁρθόδοξον αὐτοῦ ποιμένας ποιμνιον, καὶ φθάσας εἰς βαθὺ γήρας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Πλὴν καὶ μετὰ θάνατον δὲν ἐλησμόνησε τὸ ποιμνιὸν τοῦ ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην σχεδὸν ἡμέραν καὶ ὥραν χαρίζει εἰς τοὺς ὀρεομένους εὐεργεσίας καὶ χάριτας, καὶ ἐλευθεροῦναι ἀπὸ πάντων κίνδυνον καὶ περιστάσιν τοὺς αὐτὸν ἐπικαλούμενους ἐκ πίστεως· ἐπειδὴ δὲ αἱ εὐεργεσίαι καὶ χάριτες τοῦ μεγάλου τούτου πατρὸς εἶναι πολλαὶ καὶ ἀναρίθμητοι, ἐγὼ ἀσθήνων ὄλας τὰς ἄλλας, μίαν μόνην θέλω ἐνθυμηθῆ. Ἄς μὴ ἀπιστήσῃ δὲ τις ἀκούων τὸ θαῦμα, ὅπερ ἠκολούθησεν εἰς τὰς ἡμέρας μας, νομίζων, ὅτι εἶναι τοῦτο ἀδύνατον, διότι κἀνὲν πρᾶγμα δὲν ἀδυνατεῖ εἰς τὸν Θεόν.

Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἦτο χριστιανὸς τις εὐλαβὴς καὶ πιστὸς, μὲ ὑπερβολὴν ἀγαπῶν τὸν ὄσιον πατέρα ἡμῶν Νικόλαον, καὶ ὁμοθυαίως πικρὰ τοῦ πατρὸς Νικολάου ἀγαπώμενος· οὗτος λοιπὸν θέλων ποτὲ νὰ ταξειδεύσῃ εἰς ἄλλον τόπον διὰ τινὰ ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν τοῦ, ὑπῆγε πρῶτον εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ προσηυχῆθη ἀπὸ βάλθους καρδιάς· ἔπειτα ἀποχαιρετίσας τοὺς συγγενεῖς τοῦ καὶ φίλους, ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον. Κατὰ δὲ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς νυκτὸς ἐσηκώθησαν οἱ ναῦται νὰ γυρίσωσι τὰ πανία τοῦ πλοίου, ἐπειδὴ καὶ ἐγύρισεν ἄλλος ἄνεμος· ἐσηκώθη δὲ καὶ ὁ εὐλαβέστατος ἐκεῖνος ἄνθρωπος διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς χρεῖαν ὕδατος, καὶ ἐπειδὴ ὄλοι οἱ ναῦται κατεγίνοντο εἰς τὸ νὰ γυρίσωσι τὰ πανία, περιπλεχθεὶς ὁ χριστιανὸς ἐκεῖνος καὶ συμποδισθεὶς, (καθὼς τοῦτο συνειθίζει νὰ ἀκολουθῆ εἰς ταιούτας περιστάσεις), ἐρρίθη εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ δὲ ναῦται δὲν ἐδυνήθησαν νὰ μεταχειρισθῶσι καμμίαν μέθοδον διὰ νὰ σώσωσιν ἐκ τῆς θαλάσσης τὸν ἄνθρωπον, διότι καὶ σκότος ἦτο, καὶ ὁ ἄνεμος ἔπνεε δυνατώτερα, καὶ ἐβίαζε τὸ πλοῖον διὰ νὰ προχωρῆ, ὅθεν καθήμενοι ἐθρήνουν καὶ ἔκλαιον διὰ τὸν τοῦ ἁνδρός πικρὸν θάνατον.

Ὁ δὲ χριστιανὸς ἐκεῖνος, ἐπειδὴ καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν ὡς ἦτον ἐνδεδυμένος ὄλα τοῦ τὰ ἱμάτια, καταποντιζόμενος εἰς τὸν βυθὸν τοῦ πελάγους, ἐνθυμήθη καὶ ἔλεγε μὲ τὸν νοῦν τοῦ ἁγίου Νικόλαε βοήθει μοι. Φωνάζων δὲ νοερῶς τὴν φωνὴν ταύτην, ὦ τοῦ θαύματος! πολλὰ καὶ ἀκατανόητα εἶναι τὰ θαυμάσιά σου Κύριε! εὐρέθη εἰς τὸ μέσον τῆς οἰκίας τοῦ μὴ αἰσθανθεὶς δὲ τοῦτο ἐνόμιζεν ὅτι εὐρίσκεται ἀκόμη εἰς τὸν

βυθὸν τῆς θαλάσσης. Ὅθεν καὶ ἐκεῖ ἐφώναζεν ὄχι πλέον νοερῶς, ἀλλ' αἰσθητῶς, ἅγιε Νικόλαε βοήθει μοι· οἱ δὲ γείτονες ἀκούοντες τὰς φωνάς τοῦ ἐσηκώθησαν, ὁμοίως καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς οἰκίας τοῦ σηκωθέντες, ἤναψαν φῶς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἔξωθεν ἀκούσαντες, ἔτρεξαν καὶ ἐκείνοι, καὶ βλέπουσιν αὐτὸν εἰς τὸ μέσον τῆς οἰκίας τοῦ ἐστῶτα καὶ κράζοντα. Βλέπουσι δὲ καὶ ὅτι τρέγει νερὸν πολὺ τῆς θαλάσσης ἀπὸ τὰ ἐνδύματά τοῦ ὅθεν ἀπὸ τὸν θαυμασμόν των καὶ τὴν ἐκστασιν ἔμειναν ἄφωνοι καὶ σιωπηλοὶ, μὴ ἠξεύροντες τί νὰ εἰπωσι. Ὁ δὲ χριστιανὸς ἐκεῖνος ἐφώναζεν. Ἀδελφοί, τί βλέπω· ἐγὼ ἠξεύρω καλῶτατα, ὅτι γθὲς κατὰ τὴν ἐννάτην ὥραν ἀπεχαιρέτισα ὄλους σὰς, καὶ ἐμβῆκα εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐπειδὴ ἐφύσησεν ἄνεμος ἐπιτήδειος, διήλθον ἀρκετὸν διάστημα τόπου· εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἢ καὶ τρίτην φυλακὴν ἦτοι κατὰ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς νυκτὸς) ὑπῆγον διὰ χρεῖαν ὕδατος, καὶ συμποδισθεὶς ἀπὸ τοὺς ναῦτας, ἐρρίθη εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅθεν ἐπικαλούμην τὸν ἅγιον Νικόλαον εἰς βοήθειαν· ποῦ δὲ τώρα εἶμαι, δὲν ἠξεύρω ὅθεν σεῖς εἶπατέ μοι, διότι ἐγὼ εἶμαι ἐκστατικὸς καὶ ἄλλος ἐξ ἄλλου ἔγιναι.

Οἱ δὲ συναθροισθέντες χριστιανοὶ ταῦτα ἀκούσαντες, βλέποντες δὲ καὶ τὸ νερὸν τῆς θαλάσσης ὅπερ ἔτρεχεν ἀπὸ τὰ ἐνδύματά τοῦ, ἐξεπλάγησαν, ὡς εἶπομεν, στοχαζόμενοι τὸ παράδοξον τοῦ θαύματος. Ὅθεν ἔχαιρον ὁμοῦ μὲ τὸν διασωθέντα ἀδελφὸν καὶ εὐάκρουν ἐνπαυτῶ, καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν τὸ, Κύριε ἐλέησον, ἔκραζον· ὁ δὲ χριστιανὸς ἐκεῖνος ἐκδυθεὶς τὰ βεβρεγμένα ἐνδύματα καὶ ἐνδυθεὶς ἄλλα, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου, καὶ ἐκεῖ διήλθε τὸ ὑπόλοιπον διάστημα τῆς νυκτὸς, προσπίπτων μετὰ δακρῶν εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου, καὶ παρακαλῶν, καὶ τὰς εὐχαριστίας ἀποδοδούς μὲ θαυμασμόν καὶ ἐκπληξιν. Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ καιρὸς τοῦ ὄρθρου καὶ συνηθροίσθη ὁ λαὸς εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου κατὰ τὸ σῆνηθες, τότε ἔγεινεν εἰς ὄλους φανερόν τοῦ ἁγίου τὸ θαῦμα. Ὅθεν μυρισθέντες τὰ ἡδύπνοα καὶ εὐωδέστατα ἐκεῖνα ἀρώματα, τὰ ὁποῖα ἔφερεν ὁ διασωθεὶς ἐκεῖνος χριστιανὸς εἰς τὸν ἅγιον, βλέποντες δὲ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου ὀλόφωτον, ἠρώτων ὁ εἰς τὸν ἄλλον τίς ἢ αἰτία τοῦ πράγματος. Μαθόντες δὲ αὐτὴν, ἐξέστησαν ἅπαντες, δοξάζοντες τὸν Θεόν, καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν μέγαν Νικόλαον.

Τοῦτο τὸ ἐξάϊσιον καὶ ὑπερφοῖες ἀληθῶς θαῦμα καὶ μεγαλεῖον τοῦ ἁγίου διεσημίσθη εἰς

ὄλην τὴν μεγαλόπολιν τοῦ Κωνσταντίνου, ἐφρασε δὲ καὶ εἰς τὰς ἀκοάς τοῦ τότε βασιλέως καὶ τοῦ Πατριάρχου ὅθεν αὐτοὶ ἐκάλεσαν τὸν διασωθέντα ἐκεῖνον χριστιανὸν ἐπὶ Συνόδου, ὅστις παρασταθεὶς ἔμπροσθεν πάντων, διηγήθη παρρησίᾳ, πῶς καὶ τίνι τρόπῳ καὶ πότε ἠκολούθησεν εἰς αὐτὸν τὸ τοιοῦτον φορικτὸν καὶ ἐξάϊσιον τερατούργημα, τὸ ὁποῖον ἀκούσαντες ὅλοι, ἐβόησαν. «Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου, καὶ οὐδεὶς λόγος ἐξαρκέσει πρὸς ὕμνον τῶν θαυμασιῶν σου!» Ὅθεν διαλαλήσαντες πανταχοῦ, συνήχθησαν οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ ἐποίησαν λιτανεῖαν καὶ ἀγρυπνίαν, δοξάζοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν, ἀπονέμοντες δὲ καὶ τὴν εὐχαριστίαν εἰς τὸν τούτου πιστὸν θεράποντα Νικόλαον.¹

* Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μηνίμῃ τῆς μετὰ Γελασθροπί-
ας ἐπετελεθῆσθε ἡμῖν φοβεράς ἀπειλῆς τοῦ ΣΕΙ
ΣΜΟΥ.

» Ὑψώθεν κἄν βλέμμα θεῖον θυμοῦ γέμον,
» Ποιῆ πρόμειν γῆν, εὐμένος ταχὺ βλέπει.

* Μηνίμῃ τοῦ ἁγίου τομαρῆτορος ΝΙΚΟΛΑΟΥ
τοῦ Καραμάου τοῦ ἐν Σμόρρη μαρτυρήσαντος
τὸ αχρζ' (1657) ἔτος.

† » Ἐμπετύρησας ὡσπερ ἤρνήσω πάλαι.
» Ὅθεν στέφανον Νικόλαε λαμβάνεις.²

Ταῖς τῶν ὁσῶν Ἀγίων πρεσβεΐαις Χριστέ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνί Ζ', μηνίμῃ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς
ἡμῶν ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ ἐπισκόπου Μεδιολάνου.

¹ Σημείωσαι, ὅτι τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου, ἑλληνιστὶ μὲν συνέγραψε Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Δο-
σόντι γρηῖα ζωηράων γείρ.» Ἀπλοῖαως δὲ μετέφρασεν αὐ-
τὸν Δαμασκηνὸς ὁ μοναχὸς καὶ ὑποδιάκονος εἰς τὴν Θεσσαλονί-
κου, ἧστις καὶ Ἀρχιερεὺς ὕστερον ἔγεινε τῆς Ρενδίνης. Ἔχει
δὲ καὶ ὁ Κρήτης Ἀνδρέας ἐγκώμιον γλαυροῦν εἰς τὸν μέγαν
Νικόλαον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀνθρωπε τοῦ Θεοῦ καὶ πιστὲ θερά-
πον.» (σφίξεται ἐν τῇ Ἀκρῇ, ἐν τῇ τῷ Στρυμονικήτῃ, καὶ ἐν
τῇ τῷ Διονυσίου.) καὶ Βασίλειος ὁ Λακεδαιμονίης, οὗ ἡ ἀρχὴ
«Ἦ τῶν ἀρετῶν τῆς μεγάλῃς ἐπίσης.» (σφίξεται ἐν τῇ ἑκτῇ Πα-
νημιονικῇ τῆς τοῦ Βατοπαϊδίου) καὶ ὁ Μακάριος εἰς τὴν Σάλ-
πηγμα. Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἀδυναμία μετέφρασεν εἰς τὸ ἄ-
πλοῦν τὸ βιβλίον ἐγκώμιον τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου. Ὅρα καὶ εἰς τὸ
βιβλίον Ἀρσένου Ἱερσαλύμων, εἰς τὸν Παιμενικὸν Ἀβλὸν, εἰς
τὸν Σαγγῆρον, καὶ εἰς τὸν Μακάριον τὸν Κορνήν.

² Ὅρα τὸ μαρτύριον τούτου εἰς τὸν νέον Μαρτυρολόγιον.

» Τὸ φοβερὸν Ἀμβρόσιος ἐκδύς σαρκίον,

» Θεΐας μετέσχεν ἀμβροσίας ἀξίως.

» Ἐβδόμη Ἀμβρόσιος ποτὶ ἄμβροτον ἤλυθεν οὔδας.

Ὅτος κατήγετο ἀπὸ τὴν μεγαλόδοξον πό-
λιν Ῥώμην, καὶ ἦτον εἰς τῆς Βασιλικῆς Συγ-
κλητίου ἐν ἔτει τοῦ (374). φυλάττων μὲν πάν-
τοτε καὶ εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰ ἔργα τὴν
ἀλήθειαν, γνωριζόμενος δὲ ζυγὸς καὶ στάθμη
τῆς δικαιοσύνης, χωρὶς νὰ κάμνη τὰς κρίσεις
καὶ ἀποφάσεις κλινοῦσας εἰς ἐν ἡ ἄλλο μέρος
κατὰ φιλοπροσωπίαν, ἢ πρόσκλησιν ἀλλ' ὀρθὰς
καὶ ἀπροσωπολήπτους. Ὅθεν διὰ τὰς ἀρετάς
του ταύτας, ἐνεπιστεύθη καὶ τὴν ἡγεμονίαν ὁ-
λῆς τῆς Ἰταλίας ἀπὸ τοὺς εὐσεβεῖς Βασιλεῖς
Κωνσταντίνου καὶ Κώνσταντα τοὺς υἱοὺς τοῦ
μεγάλου Κωνσταντίνου. Μὴ ὦν δὲ ἐπι τελει-
ωμένος μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα, ἀλλ' ἀκόμη κα-
τηχούμενος, οὐχ ἦττον ὁμως κατὰ τὴν ἀρετὴν
καὶ τὴν καθαρότητα τῆς ζωῆς δὲν ἦτο κατώτε-
ρος ἀπὸ τοὺς τελείους χριστιανοὺς, τοὺς βε-
βαπτισμένους καὶ κοινωνήσαντας τῶν τοῦ Χρι-
στοῦ μυστηρίων. Ὅθεν ἐπειδὴ ἀπέθανεν ὁ Ἀρ-
χιερεὺς τῶν Μεδιολάνων διὰ τοῦτο μὲ τὴν
κρίσιν καὶ ἀπόφασιν τοῦ βασιλέως Οθαλεντι-
νοῦ χειροτονεῖται ὁ μέγας οὗτος Ἀμβρόσιος
Ἐπίσκοπος τῆς τῶν Μεδιολάνων Ἐκκλησίας
βαπτισθεὶς τὴν μίαν ἡμέραν καὶ τὴν ἄλλην γε-
νόμενος Ἀναγνώστης, καὶ οὕτω κατὰ σειρὰν
διελθὼν ὅλους τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς βαθμοὺς,
καὶ φθάσας εἰς τὸν μεγαλῆτερον καὶ τέλειον
τῆς Ἀρχιερωσύνης.

Καλῶς λοιπὸν τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν
ποιμάνας, συμβοηθὸς καὶ συναγωνιστὴς ἔγεινε
τῶν ἄλλων πατέρων, ὅσοι ἠγωνίσθησαν ἐναν-
τίον τῆς αἵρέσεως τοῦ Ἀρείου καὶ Σαβελιῖου
καὶ Εὐνομίου, καὶ ὑπὲρ τῆς εὐσεβοῦς πίστεως
διάφορα βιβλία συνέγραψεν. Ἀλλὰ καὶ τὸν
βασιλέα Θεοδοσίον ἐλθόντα ἀπὸ τὴν Θεσσαλο-
νίκην εἰς Μεδιόλανα, ἐμπόδισεν ἀπὸ τὴν εἰσο-
δὸν τῆς Ἐκκλησίας, ἐνθυμίζων αὐτῷ τοὺς φό-
βους οὗς ἐτόλμησεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ
διδάξας αὐτὸν, πόση διαφορὰ εἶναι μεταξὺ ἱ-
ερωμένου καὶ λαϊκοῦ, κἄν καὶ βασιλεὺς εἶναι,
καὶ ὅτι δὲν πρέπει οὕτω προπετῶς καὶ αὐθαδῶς
νὰ τολμᾷ εἰς τὰ θεῖα. Καλῶς λοιπὸν διανύσας
τὴν ζωὴν του ὁ ἀοίδιμος οὗτος τῆς τοῦ Λρι-
στοῦ Ἐκκλησίας πατὴρ, μὲ γῆρας καλὸν ἀνε-
παύθη ἐν Κυρίῳ. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Συναξίς
ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ (τὸν κατὰ
πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον.¹

¹ Σημείωσαι, ὅτι ὁ μέγας Βασίλειος ἐν τῇ πρὸς τὸν ἄγιον

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ἈΘΗΝΟΔΩΡΟΥ.

- » Χαίρων Ἀθηνόδωρος εἰ τμηθῆ ζήσει,
- » Ἀφρέθη τὸ πνεῦμα καὶ πρὸ τοῦ ζήσους.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (290). καταγόμενος ἀπὸ τὴν Συρίαν τῆς Μεσοποταμίας, καὶ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας γενόμενος Μοναχός. Διαβληθεὶς δὲ ὡς Χριστιανός εἰς τὸν ἄρχοντα Ἐλευσίον, καὶ τὸν Χριστὸν ὁμολογήσας, τεντόνεται ἀναμέσον δύο στύλων, καὶ κατακίεται μὲ τῆναμμένης λαμπάδας εἰς ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος του· ἔπειτα μὲ βίβλους σιδηροῦς πεπυρωμένους κατακίεται εἰς τὰς μασχάλας, καὶ μὲ ἀγκύδας σιδηρᾶς ἀγκιστρώνεται ἀπὸ τὴν μύστην, καὶ ἀπλόνεται εἰς ἓνα τάπητα χάλκινον πεπυρωμένον, τὸν ὁποῖον παραδόξως μετέβαλεν ὁ ἅγιος ἀπὸ καυστικὸν εἰς ψυχρόν. ἔπειτα βάλλεται μέσα εἰς ἓνα χάλκινον ταῦρον πεπυρωμένον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐφυλάχθη ἀβλαβῆς ὑπὸ θείου Ἀγγέλου· ὁμοίως ἐφυλάχθη ἀνώτερος καὶ ἀπὸ ἄλλα βάσανα. Ὅθεν καὶ προσεῖλκυσε εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ πενήτηκοντα ἀνδρας Ἕλληνας· μετὰ ταῦτα δὲ εἰλκυσε πάλιν ἄλλους τριάκοντα. Τελευταῖον ἔλαβεν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητῆς τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀποκεφαλισθῆ· ἐπειδὴ δὲ παρελύθη ἐκεῖνος ὅστις ἔμελε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσῃ, καὶ ἔπεσε κάτω ὡς νεκρός μετὰ τῆς σπάθης του καὶ ἐπειδὴ ἄλλος νὰ πλησιάσῃ δὲν ἐτόλμα, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος προσευχηθεὶς παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΕΟΦΥΤΟΣ ἐν τῇ θαλάσῳ βληθεὶς, τελειοῦται.

- » Θανάτῳ ὁ Νεόφυτος ὑδάτων μέσον,
- » Παρ' ὑδάτων ζῆ μυστικῶν διεξόδους.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΟΜΕΤΙΟΣ εἶπει τελειοῦται.

- » Δὸς Δομέτιε Χριστομάρτυς καὶ λάβε.
- » Δὸς τὴν κεφαλὴν, καὶ λάβε στέφος μέγα.

Ἀμβρόσιον τοῦτον ἐπιστολῇ λέγει· «Ἐπειδὴ οὐ παρ' ἀνθρώπων παρέλαθε, ἢ ἐδιδάχθη τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' αὐτός σε ὁ Κύριος, ἀπὸ τῶν Κριτῶν τῆς γῆς, ἐπὶ τὴν προεδρίαν τῶν Ἀποστόλων μετέθηκεν.» Τὸν βίον δὲ τοῦ Ἀμβροσίου τοῦτου συνέγραψεν ἑλλησιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ· Οὐαλεντιανὸς μετὰ τὴν τελευταίην Ἰουλιανῶν (σώζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰσθίων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις.)

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΙΣΙΔΩΡΟΣ, ΑΚΕΥΙΜΑΣ καὶ ΑΕΩΝ πύρι τελειοῦνται.

- » Διττοῖς συνάθλοις Ἰσιδώρε συμφλέγου,
- » Ἰσῶν γὰρ αὐτοῖς ὄρωσιν Θεοῦ τύχοις.

Ὁ ὅσιος ΑΜΜΟΥΝ ὁ τῆς Νητρίας ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.¹

- » Ἀμμουῦν πατὴρ· κατεῖδε Νητρία τρία,
- » Κόσμου φυγῆν, ἄσκησιν, ἔξοδον βίου.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΓΑΙΟΣ καὶ ΓΑΙΑΝΟΣ πύρι τελειοῦνται.

- » Ἄν καὶ καμίνου Γαίε βληθῆς μέσον,
- » Σοῦ Γαϊανὸς οὐκ ἀφέξομαι λέγει.

Οἱ ἅγιοι τριὰ κύριοι μάρτυρες οἱ ἐν Ἀφρικῇ, εἶπει τελειοῦνται.

- » Δόξης ὑπὲρ σῆς ὦ Τριάς τετμημένην,
- » Διπλοτριπλὴν δέχου με ἐξηκοντάδα.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ζήνωνος ἐν ἔτει υοδ' (474), ἄρχων δὲ καὶ ἐξουσιαστής τῆς Ἀφρικῆς ἦτον ὁ Ἀρειανός Ὁνώριχος, ὁ γενόμενος διάδοχος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Γιζερίχου. Τοῦτον λοιπὸν τὸν Ὁνώριχον ἔπεισαν οἱ δύο Ἀρειανοὶ ἐπίσκοποι ὁ Κύριλλος καὶ Βυλιμάρδης² νὰ κινήσῃ διωγμὸν μέγαν κατὰ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν καὶ δὴ ἐκίνησεν αὐτὸν, ἀλλὰ τόσον φοβερὸν καὶ μέγalon, ὥστε ὑπερέβη καὶ αὐτοὺς τοὺς διωγμοὺς τοὺς κινήθέντας κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ. Διότι ἐπρόσταξεν ὁ Θηριώδης ἐκεῖνος τύραννος νὰ διωχθῶσιν ὅλοι οἱ ἱερεῖς τῶν ἐν τῇ Ἀφρικῇ δεκαπέντε πόλεων, ἀφ' οὗ πρότερον ἀφηρεθήσαν ἀπὸ τὰς Ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων ὅλα τὰ ἱερά ἄμφια καὶ κειμήλια. Ἐπειτα καταλαβόντες οἱ ὀρθόδοξοι μίαν μόνην Ἐκκλησίαν, συνήγοντο ἐκεῖ καὶ ἐτέλουν τὴν θείαν μυσταγωγίαν, ἀλλὰ μαθόντες τοῦτο οἱ βάρβαροι Ἀρειανοὶ, περιεκύκλωσαν αὐτὴν καὶ ἀνάφαντες ξύλα καὶ ἄλλην ὕλην ξηρὰν, κατέκαυσαν καὶ τὴν ἐκκλησίαν καὶ ὅλους τοὺς ἐν αὐτῇ προσευχομένους χριστιανούς. Ὁ δὲ Ὁνώριχος ἐπαίνεσας τὸ τόλμημα τῶν βαρβάρων, ἔδωκε προσταγὴν, ὥστε ὅσοι χριστιανοὶ δὲν ἀναβαπτίζονται εἰς τὸ κακοδόξον βάπτισμα τῶν Ἀρειανῶν, παρευθῆς νὰ θανατόνωνται. Ὅθεν ὅσοι μὲν ὀρθό-

¹ Οὗτος ὁ Ἀμμουῦν φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος, ὁ ἐφαρμόζομενος κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ ὅρα ἐκεῖ.

² Κατ' ἄλλου· Βυλιμάρδης. Σ. Ε.

δοξοὶ δὲν ἐδύναντο νὰ ὑποφέρωσι τὰ φοβερίζόμενα βασανιστήρια, ἔφευγον καὶ ἔσωζον τὴν ζωὴν των, ἀρίνοντες τὰς πατρίδας καὶ τὰς οἰκίας των, ὅσοι δὲ ἦσαν στερεοὶ εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, προθύμως παρεδίδοντο εἰς τὸ μαρτύριον. Ὅθεν τριακόσιοι ὀρθόδοξοι εἰς τὴν Καρχηδόνα, ἐπειδὴ διεβλήθησαν ὅτι δὲν θέλουν νὰ συμφωνήσωσι μὲ τοὺς Ἀρειανούς, ἔλαβον κεφαλικὴν τιμωρίαν.

Εἰς δὲ τοὺς ἱερεῖς περισσοτέρας τιμωρίας ἐποίουν οἱ δυσσεβεῖς ὅθεν δύο μὲν ἀπὸ αὐτοὺς ἐπρόιονισαν, ἐξήχοντα δὲ ἱερέων, τῶν λογιωτέρων, ἔκοψαν τὰς γλώσσας ἀπὸ αὐτὰς τὰς βίβλας. Οὗτοι δὲ διαμοιρασθέντες εἰς ὅλην τὴν γῆν τῶν Ῥωμαίων, ἐκήρυττον χωρὶς γλώσσαν τὴν μεγαλωτάτην θαυματουργίαν, ἣν ἐνήργει ὁ Θεὸς εἰς αὐτοὺς, διότι ἀνοιγοντες τὸ στόμα καὶ φωνόμενοι χωρὶς γλώσσαν, ἀπαίσιτως καὶ καθαρῶς ἐπρόσφερον τὰ λόγια ὥστε ἐξεπλήττοντο ὅσοι τοὺς ἔβλεπον καὶ τοὺς ἤκουον. Εἰς δὲ ἀπὸ αὐτοὺς, πεσὼν εἰς σαρκικὴν ἀμαρτίαν, ἐστερήθη τὴν θείαν χάριν καὶ πλέον δὲν ἠδύνατο νὰ λαλήσῃ ἐνάρθως ὡς καὶ τὸ πρότερον, καθὼς τὴν ἱστορίαν ταύτην πολλοὶ ἀναφέρουσι συγγραφεῖς. ¹ Καὶ ταῦτα μὲν ἐτολ-

μήθησαν εἰς τὴν Ἀφρικὴν ὑπὸ τῶν Βανδῆλων ἢ Οὐανδάλων κατὰ τῶν ὀρθοδόξων ὅσοι ὠμολόγουν ὁμοούσιον μὲ τὸν Πατέρα τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον αὐτοῦ.

Εἰς δὲ τὴν παλαιὰν Ῥώμην κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν πολλὰ κακὰ ἐγίνοντο ἐναντίον τῶν ὀρθοδόξων ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἰδίων Ἀρειανιστῶν, διότι καὶ ἡ γυνὴ τοῦ βασιλέως τῆς Ῥώμης Ὀδοάκρου, Σουνίλδη ὀνομαζομένη, καὶ Ἀρειανὴ οὖσα τὴν πίστιν, ἠνάγκασε μίαν Ῥωμαίαν γυναῖκα ὀρθόδοξον νὰ βαπτισθῇ ἐκ δευτέρου εἰς τὸ κακόδοξον βάπτισμα τοῦ Ἀρείου. Ἐπειδὴ ὁμοῦ δὲν ἐδυνήθη νὰ τὴν καταπέισῃ, ἐπρόσταξε νὰ βαπτισθῇ καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον τῶν Μεδιολάνων, Ἀρειανὸν καὶ αὐτὸν ὄντα ἢ δὲ ὀρθόδοξος γυνὴ ἐξεληθούσα ἀπὸ τὴν κολυμβήθραν, ἐζήτησε δύο ὀβολοὺς ἀπὸ τὴν δούλην τῆς καὶ τοὺς ἔδωκεν εἰς τὸν ἐπίσκοπον λέγουσα Λάβε τὴν πληρωμὴν διὰ τὸ κοινὸν λουτρὸν ὅπου μὲ ἔλουσες, ἐξευτελιζούσα δηλαδὴ μὲ τὸν λόγον τοῦτον τὸ Ἀρειανικὸν βάπτισμα. Τοῦτο δὲ μαθοῦσα ἡ Σουνίλδη, παρευθὺς ἐπρόσταξε καὶ κατέκαυσαν τὴν μακαρίαν ὅθεν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς φοβηθεὶς τὴν βάσανον τοῦ πυρός, ὑπῆγεν αὐτόκλητος καὶ ἐβαπτίσθη ἐκ δευτέρου εἰς τὸ βάπτισμα τοῦ Ἀρείου. Ὑστερον δὲ ἐνῶ ἀπήρχετο ἔριππος εἰς ἓνα εὐκτῆριον οἶκον, εὐρισκόμενον ἔμπροσθεν τῆς πόλεως, κατεκῆη ὁ ἀθλιος ὑπὸ κεραυνοῦ, πεσόντος ἐξ οὐρανοῦ. Καὶ οὕτως ἐκ πείρας ἔμαθεν ὅτι ἡ τοῦ Θεοῦ ὀργὴ καὶ καταδικὴ ἐγείνεν εἰς αὐτὸν δυνατωτέρα ἀπὸ τὸ πῦρ τὸ πρόσκαιρον, μὲ τὸ ὅποιον ἡ γυνὴ του ἐκάη.

* *Οἱ ἐν τῇ ναῷ ἠμῶντες τὸν Θεὸν ὀρθόδοξοι περιτελειοῦνται.*

» Ὅντως νὰς πέρις τοῦ ναοῦ μέσον,
» Καυθὲν τὸ πλῆθος τοῦτο δι' ὀρθὸν σέβας.

* *Οἱ ἅγιοι δ' ὡς ἱερεῖς προσθήτετε τελειοῦνται.*

» Καὶ ἱερεῖς προσθήναι σπουδαίως δῶα,
» Εἵλοντο μάλλον ἢ λιπεῖν τὸ σφῶν σέβας.

* *Οἱ ἅγιοι ἐξ ἡκουσῶν ἱερεῖς, οὐ τὰς γλώσσας τμηθέντες, πάλιν ἐλάλουν.*

» Δεικὰς ἄγλωττος ἐξῆπλῃ λαλεῖ πάλιν,
» Τρανοῦσα πᾶσι τὴν ἀλήθειαν ζῆνως.

* *Ἡ ἐν τῇ Ῥώμῃ ὀρθόδοξος γυνὴ περιτελειοῦνται.*

» Μισοῦσα γυνὴ δόγμα τῶν κακοφρόνων,
» Ζῆνην ὑπέστη καυθῶν, εἰ τῆς ἀνδρείας!

¹ Δὲν λέγει ὁ Βίκτωρ ὅτι διὰ μεῖζονα πίστεισιν εὐρίσκειτο εἰς εἴ αὐτὸν εἰς τὸ παλαιὸν τοῦ βασιλέως Ζήνωνος ὑποδίακος, Περπαρῆτος ὀνόματι, ὅστις ἐλάλει καθαρῶτακα χωρὶς τοῦ τραυλιζῆναι τὴν γλώσσαν αὐτοῦ, ἢ δυσκόλως καὶ κακῶς λαλεῖν. Ὅντως τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ ἄβυσσος πολλή, οὐ γὰρ εἶδε τὴν γλῶσσαν ἐκείνην τὴν θεολογούσαν τὸν τοῦ Θεοῦ Λόγον Υἱὸν ἀληθινὸν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός, συβῆναι καὶ σφασθῆναι, ἀλλ' ὑπὲρ τὴν μεριστόφρονον σάπιγγα κηρύττειν τὸ ὁμοούσιον. Τοῦτο βεβαιεῖ καὶ ὁ θεὸς Γρηγόριος ὁ Διάλογος βιβλ. β', κεφ. λδ'. τῶν Διαλόγων, ὅστις ἐπιδοκίμασε εἰς τὸ Βυζάντιον ἦκουσε γέροντος ἐπισκόπου λέγοντος, ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἤμεινον τὰ στόματα, καὶ πάντων ὀρῶντων μὴ ἔχοντας γλώσσας ἐλάλουν. Εἰς δὲ εἰς ἐκείνων εἰς ποικιλίαν ἐξοκέλιε ἐστερήθη τοῦ χάρισματος, ὁ γὰρ τὸ σῆμα μὴ φυλάττει, ἀπῆκεν, πῶς ἐδύνατο ἔχειν τὴν χάριν; Καὶ ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς βεβαιεῖ, ὅτι εἶδωμεν εὐλαθετικῶς ἄνδρας χωρὶς γλώσσης λαλοῦντας. Ἀλλὰ καὶ ὁ Γαζῆτος Αἰθείας ὁ Πλατωνικός εἰς τὸν Διαλόγον του τὸν ἐπιγραφόμενον Θεόφραστοι, ἔχουσαι, λέγει, βαρῶν, ὅτι διὰ τὸ μὴ θέλειν τινὰς ἱερεῖς ἀνηρασθαι τὰ κατὰ αὐτῶν δόγματα, φεῦ τῆς ἀσθελείας! ἀπετημήθησαν τὴν περιληφμένην αὐτῶν γλῶσσαν ὑπὸ τοῦ τυράννου τοῦ τὸν μυθικὸν Τηρέα μισησαμένου τὸν Θερέα. «Καὶ ταῦτο ἐγὼ εἶχον ὡς δύσκολον, πῶς δηλαδὴ δυνατὸν ἔστι τὸν κηρυχθῶν χωρὶς κηρύσαι κηρύξαι, καὶ χωρὶς ἀλλοῦ τὸν ἀλήτην ἀφραυλιζῆναι. Πλὴν ὅπου Θεὸς βούλεται νικᾷται φύσει ταῖς, ὡς γέγραπται. Καὶ εἰ μὴ εἶδον αὐτὸς ἐγὼ τοὺς τοῖς ὀμασί μου, οὐκ ἂν ποτε ἐπίστευσα τῷ θαύματι τούτῳ.» (παρὰ τῆ Δωδεκαβίβλου τοῦ Διοκλου σελ. 447).

Ὁ ὄσιος ΙΓΝΑΤΙΟΣ ὁ πλεσιόν τῶν Βλαχερ-
νῶν κείμενος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- Πλήρης ἀπῆλθε· πράξεων χρηστῶν πάτερ,
- Ἐκ τοῦ ματαίου καὶ κακῶν πλήρους βίου.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ ἠ-
γιαστοῦ τοῦ ὑποτακτικοῦ.

- Σπεύδων ὁ Παῦλος τοὺς ἄπαντας λαθάνειν,
- Ἐλαμψε μᾶλλον ἢ τὸ φῶς πανταχῶς.

Οὗτος ὁ ἐν ἀγίοις πατήρ ἡμῶν Παῦλος δὲν ἦτο οὔτε ἔνδοξος καὶ πλούσιος εἰς τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, οὔτε πάλιν πτωχός· ἀλλ' οἱ γρονεῖς αὐτοῦ ἔζων μὲ αὐτάρχειαν τῶν τῆς παρούσης ζωῆς ἀγαθῶν· ὅθεν καὶ ἐπαίδευσαν αὐτὸν τὰ ἱερά γράμματα. Ὅτε δὲ ἔφρασεν εἰς ἡλικίαν ἐφάνη, ὅτι εἶναι συμφέρον εἰς αὐτὸν νὰ ἀφήσῃ τὸν κόσμον καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἕν μοναστήριον τῆς πατρίδος του. Ἐνδυσθεὶς λοιπὸν τὸ θεῖον καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἡγωνίζετο νὰ κατορθώσῃ ὅλας τὰς ἀρετάς, καὶ τόσον ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς ἐκεῖ μοναχοὺς, ὅσῳ γενόμενος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὥστε ἔκαμεν ἐν παράδοξον, καὶ διὰ μέσου αὐτοῦ ἐφάνη εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, ὅτι ἔχει κεκρυμμένην εἰς τὴν ψυχὴν του μεγάλην καὶ ὑψηλὴν ἐργασίαν. Ἐτυχε δηλαδὴ μίαν φορὰν ὁμοῦ μὲ ἄλλους ἀδελφοὺς νὰ διαλύσῃ πίσσαν ἐντὸς γαλκίνου ἀγγείου, καὶ ἐπειδὴ εἶδεν αὐτὴν νὰ φουσκώσῃ ὅτε ἔθραξε, καὶ νὰ γίνεται ἔξω, δὲν ἔτυχε δὲ ἐκεῖ οὔτε ξύλον, οὔτε ἄλλο τι τοιοῦτον ἐπιτήδειον, διὰ νὰ ἀνακατώσῃ τὴν πίσσαν καὶ νὰ τὴν καταπαύσῃ, τότε μὴ ὑποφέρων ὁ μέγας τὸν ἀφανισμόν τῆς πίσης, ἐξεγύμνωσε τὴν χεῖρά του καὶ ἔβαλεν αὐτὴν μέσα εἰς τὸ ἀγγεῖον, καὶ διαταράξας τὴν πίσσαν βράζουσας, κατέπαυσε μὲν αὐτὴν, ἐξήγαγε δὲ πάλιν τὴν χεῖρά του σῶαν καὶ ἀβλαβή, χωρὶς νὰ ἀλλοιωθῇ ἢ νὰ μαυρίσῃ ἀπὸ τὴν πίσσαν οὔτε αὐτὴ ἢ ἔξωθεν τῆς χειρὸς ἐπιφάνεια. Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέποντες οἱ σὺν αὐτῷ ὄντες ἀδελφοί, ἐξέστησαν, καὶ ἄλλοι μὲν ἐλογίζοντο αὐτὸν ὡς ἕνα πατέρα ἀπὸ τοὺς Θεοφόρους, ἄλλοι δὲ παντελῶς δὲν ἐπίστευον, ὅτι αὐτὸς εἶναι τοιοῦτος. Ἐκεῖνος ὁμοῦς ὁ τρισμακάριος ὠνόμαζε τὸν ἑαυτὸν του γῆν καὶ σποδόν, καὶ σαλὸν βρωμιμένον.

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ ἀπεστάλη ὁ ὄσιος εἰς μίαν διακονίαν, ἐνῶ δὲ ἔλειπε καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν ἐκπλήρωσίν τῆς, ὁ προσετώς συνάξας τοὺς εὐλαβεστέρους ἀδελφοὺς, προσύχθετο μετ' αὐτῶν μὲ σκληραγωγίαν πολλὴν εἰς

τόσας διωρισμένας ἡμέρας. Οὗτοι λοιπὸν πρὸς τὸν Θεὸν ἔλεγον, Κύριε, ἂν καὶ εἴμεθα ἀνάξιμοι, πλὴν δεῖξον εἰς ἡμᾶς ὡς εἶναι δυνατόν νὰ ἴδωμεν, εἰς ποῖα μέτρα ἔφρασεν ὁ ἀδελφός ἡμῶν Παῦλος! καὶ εἰς ποῖον βαθμὸν ἀρετῆς κατετάγη! Ὁ δὲ τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιῶν Κύριος, οἰκονόμησεν εἰς μίαν νύκτα νὰ κοιμηθῶσι, καὶ ἀρπαγέντες νὰ μεταφερθῶσιν εἰς ἕν περιβόλιον πολυειδὲς καὶ πανευφρόσυνον· ἐκεῖ δὲ εὐοισκόμενοι ἐγένεσαν ἀπὸ τόσῃν εὐωδίαν καὶ εὐφροσύνην, ὅσῃν δὲν ἔμπορεῖ τις νὰ διηγηθῇ. Ἐνῶ δὲ ἐθαύμαζον διὰ τὸ παράδοξον αὐτὸ θέαμα, τοῖς ἐφάνη ὅτι εἶδον τὸν μοναχὸν Παῦλον, ὅστις προσπεσὼν ἐχαιρέτισεν αὐτούς. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι θέλοντες νὰ μάθωσιν, ἡρώτων αὐτὸν, τί εἶναι τὸ περιβόλιον ὅπερ ἐβίλεπον! ἤκουσαν αὐτοῦ λέγοντος μετὰ πολλῆς ταπεινώσεως· τὸ μὲν περιβόλιον τοῦτο εἶναι τοῦ Θεοῦ, ἀδελφοί, καὶ δι' ἡμᾶς αὐτὸ ἐγένετο. Ἐπειδὴ δὲ δι' ἐμὲ ἠθελήσατε νὰ ἔλθετε ἕως ἐδῶ διὰ μέσου τῆς πρὸς Θεὸν προσευχῆς, ἰδοὺ ὅτι ἦλθον καὶ ἐγώ.

Ἦλθον λάθετε ἀπὸ τὸ περιβόλιον τοῦτο ὅ,τι πρᾶγμα φαίνεται εἰς ἕνα ἕκαστον ἀπὸ σᾶς καλύτερον καὶ ὑπερέχον ἀπὸ τὰ ἄλλα, καὶ ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, νὰ στείλετε δὲ ἄλλον ἀδελφόν εἰς τὴν διακονίαν, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐστείλετε ἐμὲ, ἐπειδὴ ἄλλην φορὰν δὲν θέλετε μὲ ἰδῆ. Ὅθεν ἀποχαιρέτισαντες τὸν Παῦλον, ἔλαβον ἄλλος μὲν ἄνθος, ἄλλος δὲ κλάδον, ἄλλος φύλλα εὐωδέστατα, καὶ ἄλλος βότανα χαριέστατα, καὶ οὕτως ἐξῆλθον τοῦ κήπου. Ἐξυπνίσαντες δὲ ὅλοι ὁμοῦ καὶ εἰς ἕν συναχθέντες, διηγοῦντο ὁ εἰς εἰς τὸν ἄλλον ὅσα εἶδον εἰς τὸν κήπον. Καὶ ὁ μὲν εἰς ἐδείκνυε τὸ ἄνθος, ὅπερ ἔλαβεν ἐκεῖθεν, ὁ δὲ ἄλλος τὸν κλάδον, ὁ δὲ ἄλλος ἔλεγεν ὅτι ἐπῆρέ τι ἀπὸ τὸ περιβόλιον, δὲν εἶχεν ὁμοῦς νὰ τὸ δεῖξῃ· ἕτερος δὲ ἐβεβαίονεν, ὅτι εἰς ἀρχετὸν διάστημα καιροῦ εἶχεν εἰς τὴν ὄσφρησίν του τὴν εὐωδίαν τοῦ ἄνθους ἐκείνου, ὅπερ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν κήπον μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας. Καὶ οἱ μὲν ἀδελφοὶ εὐφραίνοντο καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, διὰ τὴν χάριν ἣν ἐχάρισεν εἰς τὸν δοῦλόν του Παῦλον. Ὁ δὲ Παῦλος ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν διακονίαν ἐκείνην διὰ τὴν ὁποῖαν ἀπεστάλη, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ περιτριγυρίσας ὅλους τοὺς ἱεροὺς τόπους, καὶ προσκυνήσας αὐτούς, ἦλθον εἰς Κύπρον καὶ ἐκεῖ διήκυσεν ἐπὶ ἐνὸς βουνοῦ ὑψηλοῦ χρόνουσ τινος. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκεῖ συνέτρεχον πολλοὶ πρὸς αὐτὸν, διότι διεδόθη πανταχοῦ ἡ φήμη του, ἀνεχώρησε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ πηλοσίχωρα

μέρη τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Μείνας δὲ ἐκεῖ καὶ εὐαρεστήσας τῷ Θεῷ, ἤκουσεν ἀνωθεν μίαν φωνήν, ὡς ὁ θεόπτης Μωυσῆς, ἥτις ἔλεγεν αὐτῷ· Ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος καὶ τελεύτα· ὅθεν ἀναβὰς εἰς ἓν βουνὸν ὑψηλόν, ἐντοπίως ὀνομαζόμενον Παρηγορίαν, προσεκύνησε τῷ Θεῷ, καὶ ζήτησας εἰς αὐτὸ ὀλίγον καιρὸν, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΡΙΣΚΟΣ λιμῶν τελειοῦται.

- » Λιμῶ θανόντα Πρίσκον ἄρτου γηνίου,
- » Ὁ Χριστὸς ἄρτον ψωμιεῖ τῶν Ἀγγέλων.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΤΙΝΟΣ πέλυξι κατακοπεῖς τελειοῦται.

- » Πέλυξι συγκόπτουσι Μαρτίνου κρέα,
- » Κρεῶν μακέλλαι δυσαεθεῖς ἀνθρωπίνων.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΙΚΟΛΑΟΣ πυρὶ τελειοῦται

- » Ἐξήλθε δόγμα δαίμοσι πλάνης θύειν,
- » Οἷς Νικόλαε μὴ θύων εἰς πῦρ θύη.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὰ Ἐγκαίνια τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Κουράτορος.

* Ὁ ὅσιος καὶ ἡσυχαστῆς ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ κτίτωρ τῆς ἐν Ἀθῶν ἱερᾶς μονῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- † » Κτίτωρ μονῆς οὐ Νικολάου ὠράτης,
- » Ὅθεν κατοικεῖς ἐν μοναῖς ταῖς τοῦ πόλου.

Ταῖς τῶν ὁσῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὸς ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ ἡμερᾷ Η΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΤΑΠΙΟΥ.

- » Φθαρτὸν λελοιπῶς Πατάπια γῆς πάτον,
- » Πατεῖς ὅπου πατοῦσι ποσῶν πόδες.
- » Ὀγδοάτῃ Πατάπια χλόης πέδον ἀμφεπάτησας.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὰς Θήβας τῆς Αἰγύπτου προτιμήσας δὲ τὴν μοναχικὴν ζωὴν, πολλοὺς χρόνους ἡσκησεν εἰς τὴν ἔρημον· ἔπειτα ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν, τυφλοὺς ὠμμάτωσε, ὑδρωπικούς ἰάτρευσε μὲ χρίσιν ἐλαίου, δαίμονας ἐδίωξε, πάθος καρκίνου ἐθεράπευσε, καὶ πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα θαύματα ἐργασάμενος, ἐν εἰρήνῃ παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς τὸν Κύριον. (τὸν πλατύτερον βίον τοῦ ὁσίου τούτου ὄρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον. Τούτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστῆς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐ πολλοὺς Αἰγύπτους τίκει, ἐπὶ δὲ τέχῃ, μέγα

τίκει» σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων πέντε Ἀποστόλων ἐκ τῶν ἐβδομήκοντα ΣΩΣΘΕΝΟΥΣ, ΑΠΟΛΛΩ, ΚΗΦΑ, ΚΑΙΣΑΡΟΣ καὶ ΕΠΑΦΡΟΔΙΤΟΥ.

Εἰς τὸν Σωσθένη.

- * » Ὁ Σωσθένης φέρον σε Χριστέ μου σθένος,
- » Ἔσωσε πολλοὺς ἐνδύσας αὐτοὺς σθένος.

Εἰς τὸν Ἀπολλῶ.

- * » Ἐχων Ἀπολλῶς σὺν χάριτι καὶ λόγον,
- » Ἐπεισε πολλοὺς τὸν Θεὸν σέβειν λόγον.

Εἰς τὸν Κηφᾶν.

- * » Ἐσπευθε Κηφᾶ ἐκμιεῖσθαι τὸν Πέτρον,
- » ὡς ἂν φανῆ τὴν κλησιν ἔργοις εἰσφέρων.

Εἰς τὸν Τυχικῶν.

- * » Μὴ τυχόντα Τυχικῶν τούτον νόει.
- » Οὗτος γὰρ εἰς πέφυκε τῶν Ἀποστόλων.

Εἰς τὸν Ἐπαφροδίτον.

- * » Ἐπαφροδίτος δεξιῶν ἔργων φύλαξ,
- » Ἐκ δεξιῶν σου τοῦ Πατρὸς βλέπει Λόγος.

Εἰς τὸν Καίσαρα.

- * » Ὄντως ἐθασίλευσε Καίσαρ ἐμψρόνως,
- » Χριστῷ Βασιλεῖ τὰς ψυχὰς συνεισφέρων.

† Ἀπὸ τοὺς ἱεροῦς ἀποστόλους τούτους ὁ μὲν Σωσθένης, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Κορινθίους πρώτην ἐπιστολὴν λέγων «Παῦλος Ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφός» (κεφ. α΄. 1) ἔγεινεν ἐπίσκοπος Κολοφῶνος, ἡ ὁποία εἶναι πόλις παραθαλασσία ἐν τῇ Ἰωνίᾳ, τιμημένη ποτὲ μὲ θρόνον ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Ἐρέσου, τῶρα δὲ ὀνομάζεται τουρκιστὶ Σιγατζίκ. ¹ Ὁ δὲ Ἀπολλῶς, τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὸν ἀναφέρει ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους πρώ-

¹ Σημειώσαι, ὅτι ὁ θεὸς Χρυσόστομος λέγει, ὅτι ὁ Κρίσπος, περὶ οὗ γράρουνσι αἱ Πράξεις «Κρίσπος δὲ ὁ Ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσε τῷ Κυρίῳ σὺν Ἰλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ (Πράξ. ιη΄. 8) καὶ ὁ Παῦλος «Οὐδένα ἄλλον ἐδάπτισα, εἰμὲ Κρίσπον καὶ Ἰάϊον (α΄. Κορ. α΄. 14) ὁ Κρίσπος φημι οὗτος, λέγει ὁ Χρυσόστομος, ὅτι ὀνομάζετο καὶ Σωσθένης. «Οἷμαι δὲ τούτον (τὸν Κρίσπον ὀηλ.) καὶ Σωσθένη λέγεσθαι. Ὅς τοσοῦτον ἀνὴρ πιστὸς ἦν, ὥστε καὶ τύπεισθαι, καὶ παρεῖναι αἶψι τῷ Παύλῳ» (ὁμιλ. λθ΄. εἰς τὰς Πράξ.).

τη ἐπιστολῇ, λέγων « Τίς οὖν ἐστὶ Παῦλος ; τίς δὲ Ἀπολλῶς, ἀλλ' ἢ διάκονος ; » (κεφ. γ'. 5) ἔγεινε Καισαρείς ἐπίσκοπος. Ὁ δὲ Ἐπαφρόδιτος, τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὸν ἀναφέρει ὁ Παῦλος λέγων· « Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφόν καὶ συνεργόν καὶ στρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ Ἀπόστολον καὶ λειτουργόν τῆς χρείας μου πέμψαι πρὸς ὑμᾶς » (Φιλιπ. β'. 25) ἔγεινε ἐπίσκοπος Κολοφῶνος ὕστερον ἀπὸ τὸν Σωσθένη.¹ Ὁ δὲ Καίσαρ, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Παῦλος λέγων « Ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας » (Φιλιπ. δ'. 22)² ἔγεινε ἐπίσκοπος Κορώνης τῆς ἐν Πελοποννήσῳ εὐρισχομένης. Οὗτοι λοιπὸν ὅλοι καλῶς πολιτευσάμενοι ὁσίως ἐποίμαναν τὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον καὶ ἐκυβέρνησαν τὰς ἐμπιστευθείσας εἰς αὐτοὺς ἐκκλησίας· ἀλλὰ καὶ πειρασμοὺς πολλοὺς ὑπέμειναν οἱ μακάριοι ἀπὸ τοῦ εἰδωλολάτρας διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Καὶ οὕτως ἐτελειώθησαν, παραδόντες τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ.³

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ Ἐπισκόπου Κύπρου.

- † » Ὁ Σωφρόνιος ἄμματα κλείσας κάτω,
» Ἦνοιξεν ἄνω εἰς Θεοῦ θεωρίαν.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν μεγάλην νῆσον τῆς Κύπρου, υἱὸς χριστιανῶν καὶ εὐλαβῶν γονέων· ἦτο δὲ πολυμαθὴς διὰ τὴν εὐφυίαν του, διότι ἀνεγίνωσκε καὶ ἐμελέτα νύκτα καὶ ἡμέραν τὰς θείας Γραφάς, καὶ τὰ λόγια τοῦ Κυρίου. Ὅθεν

¹ Ἐν δὲ τῇ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράσσεται, ὅτι ὁ Ἐπαφρόδιτος οὗτος ἔγεινε ἐπίσκοπος ἐν Κύπρῳ τῆ οὗτοι καλουμένη Ἀδριακῇ, καὶ πολλοὺς ἐκεῖ διὰ τῆς διδασκαλίας του οἰκίσθη μετὰ τὸν Χριστόν.

² Σημειῖται, ὅτι ὁ ἱερός Θεοφύλακτος ἐν τῇ ἐρμητικῇ τῆς πρὸς Φιλιππησίους, Καίσαρος οἰκίαν ἔνοσε τὸ πάλαιον τοῦ Καίσαρος Νέρωνος, καὶ ὅχι ἐνὸς τινος ἀποστόλου, διότι πάλαι ἐκ τοῦ παλατίου τοῦ Νέρωνος ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, οἵτινες καὶ ἀσπάζονται τοὺς Φιλιππησίους.

³ Περὶ δὲ τοῦ Κηρᾶ οὐδὲν ἀναφέρει οὗτος ὁ χειρογράφος Συναξαριστής, οὔτε ὁ τετυπωμένος· τοῦ δηλονότι ἐκήρυξε τὸ Ἐὐαγγέλιον, καὶ ὁποῖον τέλους ἤρῳθη. Σημειοῦμεν δὲ ἐνταῦθα, ὅτι τὸ Κηρᾶ, ἢ Κηρᾶ εἶναι φωνὴ Καλδαϊκῇ, καὶ δηλοῖ πέτραν, κατὰ τὸν νεώτερον Καλδαϊκὴν ἐν ὑπομνήματι εἰς τὸν Ἰωάννην. Ὁ δὲ Ἰερώνυμος ἐν τῷ περὶ Ἑβραϊκῶν ὀνομάτων λέγει, ὅτι τὸ Κηρᾶ· οὐδὲν εἶναι Ἑβραϊκὸν ὄνομα, ἀλλὰ τῆς Σύρων φωνῆς, καὶ σημαίνει τὸ στερεόν καὶ ἀκίνητον (ὅρα εἰς τὴν νεωτέρον Ἐκκονταετηρίδα.)

τόσον ἔγεινε ἐνάρετος καὶ εὐλαβὴς, ὥστε ἠξιώθη νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ μεγάλα χαρίσματα καὶ νὰ κάμῃ καὶ θαύματα· διὸ μετὰ τὸν θάνατον Δαμιανοῦ τοῦ ἀγιοτάτου ἐπισκόπου Κύπρου ἐχειροτονήθη ἀπὸ τοὺς ἐπισκόπους, συμφωνοῦντος καὶ ὄλου τοῦ λαοῦ, Ἀρχιεπίσκοπος τῆς ἐν Κύπρῳ ἀγιοτάτης ἐκκλησίας. Ἀφ' οὗ δὲ ἐχειροτονήθη, ἔγεινε πῶν πενήτων πλουτιστής, τῶν πεινῶντων τροφεὺς, ὄρφανῶν βοηθός, γηρῶν προστάτης, καταπονουμένων λυτρωτής, γυμνῶν σκέπη. Ὅθεν μετὰ ταύτας ἀρετὰς πολιτευσάμενος ὁ ἀσίδιμος, καὶ τῷ Θεῷ εὐαρεστήσας, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ΄, ἡ σύλληψις τῆς ἁγίας ΑΝΝΗΣ μητρὸς τῆς ἡμετέρας ἡμῶν Θεοτόκου.

- » Οὐχ ὡσπερ Εὐα καὶ σὺ τίττεις ἐν λύπαις,
» Χαρὰν γὰρ ἔνδον ἄνω κυρίως φέρεις.

» Τῇ δ' ἐνάντη Μαρίνῃ Θεομήτορα σύλλαβεν ἄνω.

Ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Θεὸς θέλων νὰ ἐτοιμάσῃ δι' αὐτὸν ναὸν ζωντανόν καὶ οἶκον ἅγιον διὰ νὰ κατοικήσῃ, ἀπέστειλε τὸν Ἀγγέλον αὐτοῦ (ὅστις λέγουσιν ὅτι ἦτον ὁ Γαβριὴλ) πρὸς τοὺς δικαίους Ἰωακείμ καὶ Ἄνναν, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἠυδόκησε νὰ γεννηθῇ ἡ κατὰ σάρκα μήτηρ αὐτοῦ. Καὶ τοῦτον ἀποστείλας, προσεμίγησεν, ὅτι θέλει συλλάβει ἡ στείρα καὶ γράϊα Ἄννα, ἵνα μετὰ τὴν σύλληψιν τῆς στείρας βεβαίως τὴν ἐκ τῆς Παρθένου ἀσπορον αὐτοῦ σύλληψιν καὶ ἄρθορον γέννησιν. Καὶ λοιπὸν συνέληφθη ἡ ἁγία Θεοτόκος καὶ Παρθένος Μαρία ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς Ἄννης ἐκ σπέρματος τοῦ Ἰωακείμ, καὶ ἐγεννήθη ὄχι καθὼς λέγουσί τινες, ἐπτά μηνῶν, ἢ χωρὶς ἀνδρός, ἀπαγε! Ἄλλ' ἐννέα τελείων μηνῶν καὶ ἐκ συναφείας ἀνδρός, πληρῆ ἐξ ἐπαγγελίας καὶ Ἀγγέλου προρρήσεως, καὶ ὑπὲρ τοὺς νόμους τῆς φύσεως, διὰ τὸ ἀγονον τῆς Ἄννης καὶ διὰ τὸ γηραλέον αὐτῆς.

Μόνος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς συνελήφθη καὶ ἐγεννήθη χωρὶς συνάφειαν ἀνδρός καὶ χωρὶς σπορὰν ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου Μαρίας ἀπορορήτως καὶ ἀνερομηνεύτως, καθὼς ἠξέουρε μόνος αὐτός. Καὶ ἐπειδὴ ἦτο τέλειος Θεός, διὰ τοῦτο καὶ ὅλα τὰ τῆς κατα σάρκα αὐτοῦ οἰκονομίας προσέλαβε τέλεια, καθὼς καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν τέλειαν αὐτός ἐδημιούργησε καὶ ἐπλασε κατ' ἀρχάς. Ταύτην λοι-

πόν τὴν ἡμέραν πανηγυρίζομεν σήμερον, εἰς ἐνθύμησιν τῶν θείων χρησμῶν καὶ χαροποιῶν μηνυμάτων τῶν δοθέντων ὑπὸ Ἀγγέλου εἰς τοὺς δικαίους Θεοπροπάτορας, περὶ τῆς συλλήψεως τῆς ἀγνῆς Θεομήτορος· διότι τούτους τοὺς διὰ λόγου χρησμούς τοῦ Ἀγγέλου ἔργα καὶ πράγματα ποιῶν ὁ ἐκ τοῦ μηδενός ὑποστήσας τὰ πάντα Θεός, ἐκίνησε τὴν στειρεύουσαν καὶ γηραλέαν μήτραν τῆς Ἄννης εἰς καρποφορίαν, καὶ τὴν διανύσασαν τὴν ζωὴν τῆς με ἀπαιδῆσαν, παραδόξως παιδοτόκον μητέρα ἐργάζεται σήμερον, καὶ χαρίζει εἰς τοὺς δικαίους ἄξιον καρπὸν τῆς αὐτῶν αἰτήσεως. Διότι ἠὺδόκησεν ὥστε οἱ σώφρονες γονεῖς νὰ γεννήσωσι θυγατέρα τὴν πρό τῶν αἰῶνων προορισθεῖσαν καὶ ἐκλεγθεῖσαν ἐκ πασῶν τῶν γενεῶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἐμελλε νὰ γεννηθῇ. Ἡ δὲ σύναξις αὐτῶν τελεῖται ἐν τῷ σεβασμίῳ οἴκῳ τῆς Θεοτόκου, τῷ κειμένῳ ἐν τοῖς Εὐοράνοις πλησίον τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης Ἐκκλησίας.¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἀγίας προφήτιδος Ἄννης τῆς μητρὸς Σαμουὴλ τοῦ προφήτου.

» Τί σου ἐπαινέσειεν Ἄννα τις πλέον;

» Τὸ καρτερόφρον; ἢ τὸ τῆς εὐτεκνίας;

Ἡ μακαρία Ἄννα ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀρμαθαίμ, ἐκ τοῦ ὄρους Ἐφραΐμ· λαβοῦσα δὲ ἄνδρα ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευὶ, ὀνομαζόμενον Ἐλκανᾶν δὲν ἐγέννα παιδίον, οὔσα στειρα. Ὁ δὲ ἄνθρ αὐτῆς ἔλαβεν ἄλλην γυναῖκα Φενάναν ὀνομαζομένην, ἥτις ἦτον ἀντίζηλος τῆς Ἄννης καὶ ἐτεκνογόνει μὲ αὐτὴν καὶ εὐφραίνετο· ἡ δὲ Ἄννα πάντοτε ὠνειδίετο, ὡς νὰ μὴ ἦτον ἀρκετὴ ἢ ὀλίγη, ἦν ἐδοκίμαζεν ἡ μακαρία διὰ τὴν ἀτεκνίαν τῆς, καὶ ἀπὸ τὸν ἄνδρα τῆς καὶ ἀπὸ τὴν Φενάναν τὴν ἀντίζηλόν τῆς, καὶ ἀπὸ ὄλους ἀκόμη τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους. Τούτου χάριν, παρεκάλει πολλὰ τὸν Θεὸν ἢ αἰοίδιμος νὰ λυθῇ ἢ στειρωσῆς τῆς καὶ νὰ γεννήσῃ παιδίον· ἀλλ' ὁμοῦς μὲ τὰς παρα-

¹ Σημειῶσαι, ὅτι εἰς τὴν σύλληψιν τῆς ἀγίας Ἄννης ἐγκώμιον ἀπλοῦν ἐπιλοπόνησεν ὁ θεολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος ὁ Περσέρομιτης. Ἐλεγε δὲ καὶ ἐγκώμιον ἐλληρικόν εἰς αὐτὴν Γεώργιος ὁ Νικομηδείας, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὀρηνῶν ἢ γῆ τὰς τῆς χάριτος μαρμαρυγαῖς (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Ἀκρόρ, ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῷ πρώτῳ πανηγυρικῷ τῆς τοῦ Βασιτοπαίδου.) Ἐμελοῦργησα δὲ καὶ ἐγὼ τράπαρα εἰς τὴν λιτὴν τῆς ἑορτῆς ταύτης ὡς ἐλλείποντα, τὰ ὅποια ἐπρόσθετα ἐν τῷ τέλει τοῦ Δεκεμβρίου τούτου, ἔνα συντυπωθῶσι.

κλήσεις τῆς ταύτας τίποτε δὲν ἐκατῶρθονε μ' ὄλον ὅτι ἐπραττεν ἀόκνως τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου, τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου διοριζομένας· διότι οἱ ἅγιοι οὕτω μόλις καὶ μετὰ βίας παρὰ τοῦ Κυρίου λαμβάνουσι τὰ αἰτήματά των.

Ἐλθοῦσα δὲ ποτε μετὰ τοῦ ἀνδρός τῆς εἰς τὴν Σηλωμ, ὅπου ἦτον ἡ Κιβωτός καὶ ἡ Σκηνὴ τοῦ Θεοῦ Παντοκράτορος, διὰ νὰ προσφέρῃ θυσίας εἰς τὸν Θεὸν διὰ χειρὸς τοῦ ἱερέως Ἡλεὶ, ἔλαβε μίαν μόνην μερίδα ἀπὸ τὰς θυσίας, διότι δὲν εἶχε παιδίον, ἡ δὲ Φεννάνα ἔλαβε δύο μερίδας, ἐπειδὴ εἶχε τέκνα. Ὅθεν διὰ τοῦτο ἐλυπήθη μὲν, δὲν ἀπειγνώσθη ὁμοῦς, οὐδὲ ἐσκέπασεν ἡ ἐντροπὴ τὸ πρόσωπόν τῆς· ἀλλὰ μᾶλλον καλὰς ἐλπίδας ἔχουσα, τί κάμνει; ἀφῆκε μὲν τὸν ἄνδρα τῆς νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν, αὐτὴ δὲ μόνη ἔμεινεν εἰς τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ πεσοῦσα εἰς τὸ ἔδαφος καὶ κλαίουσα, οὕτω προσηγγίθη « Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου, ἐὰν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν τῆς δούλης σου, καὶ μοῦ ἐνθυμηθῆς καὶ μοὶ δώσης καρπὸν κοιλίας, θέλω δώσει αὐτὸν εἰς σέ, διὰ νὰ σὲ δουλεύῃ ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του. »

Τί ἔκαμε λοιπὸν ὁ Θεός; παρήκουσε τῆς δεήσεώς τῆς; μὴ γένοιτο! ἀλλ' ἐπειδὴ εἶδεν αὐτὴν ὅτι δὲν ἐχωρίζετο ἀπὸ τὴν σκηνὴν του, ἀλλὰ προσήγγετο πάντοτε καὶ ἔκλαιε μὲ θερμὰ δάκρυα, ὅχι μόνον ὑπεσπῆθη νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν καρπὸν κοιλίας, ἀλλὰ καὶ τὸ ὄνομα προεῖπε τοῦ μέλλοντος γεννηθῆναι υἱοῦ τῆς. Διότι εἶπε πρὸς αὐτὴν Ἡλεὶ ὁ ἱερεὺς « Πορεύου εἰς εἰρήνην, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ δώῃ σοι πᾶν αἰτήμά σου, ὃ ἠτήσω παρ' αὐτοῦ (ἀ. Βασιλ. ἀ. 17)· οὗτος δὲ ὁ λόγος δὲν δηλοῖ ἄλλο, παρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Σαμουὴλ, διότι Σαμουὴλ Θεοκτίητος ἐρμηνεύεται δηλαδὴ παρὰ Θεοῦ αἰτηθείς. Ὁθεν λαβοῦσα ἡ αἰοίδιμος Ἄννα τὴν πληροφορίαν παρὰ Θεοῦ, κατέβαινεν ἀπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ Θεοῦ εὐφραينوμένη καὶ χορεύουσα. Συλλαβοῦσα δὲ ἐγέννησε Σαμουὴλ τὸν προφήτην, καὶ ἀφ' οὗ ἀπεγαλακτισθη, ἔλαβεν αὐτὸν ἡ φιλόθεος μήτηρ καὶ ἀνέβη εἰς τὴν Σηλωμ, καὶ προσπεσοῦσα εἰς τὸν Θεόν, ἀπέδιδεν εἰς αὐτὸν τὰς εὐχαριστίας. Ὁ δὲ ἱερεὺς Ἡλεὶ εὐλόγησεν αὐτὴν καὶ τὸν ἄνδρα τῆς λέγων· εἶθε νὰ σοὶ δώσῃ ὁ Κύριος ἕτερον καρπὸν κοιλίας, ἀντὶ Σαμουὴλ τοῦ υἱοῦ σου » Ἀποτίσαι σοι Κύριος σπέρμα ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης, ἀντὶ τοῦ χρέους, οὗ ἔχρησας τῷ Κυρίῳ (ἀ. Βασιλ. β'. 20).

Ὅθεν λαβοῦσα τὸν Σαμουὴλ ἐπειδὴ ἦτο

¹ Σαμουὴλ ἔβρ. εἰσῆκουσεν ὁ Θεός, ὅθεν Θεοδότος ἢ Θεοδώρητος. Σ. Ε.

πολλά νήπιον κατέβη εἰς τὸν οἶκόν της· ὅτε δὲ ἐγένει μειράκιον ¹ τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τῆν χεῖρα καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὸν ναόν, καὶ ἀφ' οὗ ἐπροσευχῆθη εἰς τὸν Θεόν, παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας Ἡλὲι τοῦ ἱερέως. Ἔκαμε δὲ εἰς αὐτὸν καὶ Ἐφοῦδ καὶ μικρὰν διπλοῖδα ² καὶ βλέπουσα αὐτὸν λειτουργοῦντα καὶ ὑπηρετοῦντα εἰς τὸν Θεόν ἔμπροσθεν Ἡλὲι τοῦ ἱερέως, ἔχαιρεν ὑπερβολικὰ. Ἐγέννησε δὲ ἀκόμη τρεῖς υἱοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρας ³ καὶ ἔλθουσα εἰς τὸ ἱερόν ἐπρόσπεσεν εἰς τὸν Κύριον εὐχαριστοῦσα· σηκωθεῖσα δὲ ἐπάνω, εἶπε τὴν ᾠδὴν ταύτην « Ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν Κυρίῳ, ὑψώθη κέρας μου ἐν Θεῷ μου, ἐπλατύθη ἐπ' ἐχθρούς μου τὸ στόμα μου, ἠψφράνθη ἐν σωτηρίῳ σου ». Καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ᾠδῆς ὅλης ἐκελεύθησε λόγια· καθὼς δὲ προφήτης καὶ μήτηρ προφήτου, ἔλεγε προφητεύουσα. « Ὅτι στεῖρα ἔτεκεν ἑπτὰ, καὶ ἡ πολλὴ ἐν τέκνοις ἠσθένησεν ». Αὕτη μὲν δηλαδὴ ἔχαιρε διὰ τὰ ἑπτὰ

¹ Τοῦτο δὲν ἀναφέρει ἡ ἀγία Γραφή εἰς τὸ α' καὶ β'. κεφάλαιον τῆς πρώτης τῶν βασίλειων, ἀλλὰ μόνον λέγει, ὅτι ὅτε ἀπεγαλακτίσθη τὸ παιδίον, τότε προσεβλήθη ὑπὸ τῆς μητρὸς του, καὶ ἦν λειτουργῶν τῷ προσώπῳ Κυρίου ἐνώπιον Ἡλὲι τοῦ ἱερέως (τοῦ μειρακίου ἡ ἑλπίς ἀρχεται ἀπο τοῦ 11 ἔτους καὶ θάναται μέρος τοῦ 21. Σ. Π.).

² Ὁ δὲ Συμαχος ἔχει « Ἐφοῦδ βῆρ καὶ ἔφροσιδα μικρὰν ». Ὁ δὲ Θεοδοσίω « Ἐφοῦδ βῆρ καὶ ἐπιδύτην μικρὸν ». Τί δὲ εἶναι τὸ Ἐφοῦδ ἀποκρίνεται ὁ Θεοδώρητος, ὅτι διὰ τοῦ ἐνδύματος τούτου πολλὰ πράγματα μέλλουσι καὶ ἀρροσόμενα ἐπρουχέουσι ὁ Δεσπότης Θεός. Ἀπορεῖ δὲ, ὅ ἀ τί ὁ Συμαχος ἐφόρει τοῦ Ἐφοῦδ Λευιτικῶν, ἐνῶ αὐτὸ ἦτο διωρισμένον καὶ τὸ φορῆ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς; Ἄνοι λοιπὸν τὴν ἀπορίαν λέγει, ὅτι θὰ ἔχαιρε τὴν χάριν ταύτην εἰς τὸν Συμαχος ὁ Ἡλὲι, βλέπων εἰς αὐτὸν ἐπιβουλεύει τὴν θείαν χάριν, διότι ὑπεσχέθη εἰς τὸν Θεὸν προ τοῦ νὰ γεννηθῆ, διότι παραδόξως ἐγεννήθη καὶ εἰς τὴν σαρκὴν ἀνεστράφη, καὶ διότι ἦτον ἅγιος καὶ θεοπάτητος καὶ Ναζαρῆτος.

³ Ἡ θεία Γραφή λέγει, ὅτι τρεῖς υἱοὶ καὶ θυγατέρας δύο ἐγέννησε, καὶ οὐχι τρεῖς, ὥστε θλα τὰ τέκνα τῆς Ἄννης διὰ μὲ τὸν Συμαχος εἶναι ἑξ καὶ ὄχι ἑπτὰ. ἴσως δὲ τοῦτο εἶπεν ὁ Συμαχος τοῦ Συναξαριστοῦ, διότι εἶπεν ἡ Ἄννα, ὅτι στεῖρα ἔτεκεν ἑπτὰ· τοῦ ἑπτὰ ἀντὶ πολλῶν νοουμένου, καθὼς συνειθίζεται νὰ νοῦται αὐτὸ παρὰ τῆ ἀγία Γραφή. Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν Ἄνναν ταύτην πέντε λόγους ἔγραψεν ὁ Χρυσόστομος κἀλαμὸς περιεχομένους ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως· καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἀρχεται οὕτως· « Ἐπειδὴν ζένον τινα καταθέντα πρὸς ἡμᾶς ». Ὁ δὲ δεῦτερος· « Οὐδὲν ἄρα ἴσον ἐβλής, ἀγαπητοί », ὁ τρίτος· « Εἰ μὴ δοκῶ προσκορῆς τιαν εἶναι καὶ φορτικὸς », ὁ τέταρτος· « Οὐκ οἶδα ποῖσι χρῆσσομαι λόγοις σήμερον », ὁ δὲ πέμπτος· « Οἱ θεσκαυρὸν ἀνορύττοντες ἐν τῷ κόσμῳ, ἀγαπητοί ».

τέκνα τῆς, ἡ δὲ Φεννᾶνα ἡ ἀντίζηλος τῆς πέντε τέκνα ἔχουσα, ἡ καὶ ὀλιγώτερα, ἀποστειρωθεῖσα πλέον δὲν ἐγέννη. Ἡ αἰοιδίμος λοιπὸν Ἄννα μείνασα εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν χρόνους ἀρκετοὺς, καὶ εὐχαριστοῦσα πάντοτε τὸν Θεὸν καὶ προφητεύουσα, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Στεφάνου τοῦ νεολαμποῦς, τοῦ ἐν τῷ ἀγίῳ Ἀγίατα κειμένου.

» Ἐξήγαγε γῆς τὸν Στέφανον καὶ βίου,
» Στέφει δὲ δόξης ἐστερᾶνωσας, Λόγε.

Οὗτος ὁ νεοφανὴς ἀστήρ ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ωκθ' (829), γέννημα καὶ θερέμμα ὑπάρχων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἱ δὲ γονεῖς του ὠνομάζοντο Ζαχαρίας καὶ Θεοφανῶ, ἐστολισμένοι μετὰ τὴν ἀρετὴν καὶ σύνεσιν καὶ κατοικοῦντες εἰς τὴν τοποθεσίαν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει καλουμένου Ζευγματος, ὄχι μακρὰν ἀπὸ τῆν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ πρωτομόρτυρος καὶ ἀρχidiaκόνου Στεφάνου. Τοῦτον τὸν ἅγιον, ὅτε τὸν ἐγκυμονεῖ ἡ μήτηρ του, ἀπείχετο καὶ δὲν ἔτρωγε παχέα φαγητὰ (ὅσοιον μάλιστα εἶναι τὸ κρέας), ἀλλ' ἤρκειτο εἰς μόνον ἄρτον, ὕδωρ καὶ λάχανα, ἕως οὗ ἐγέννησεν. Ὅτε δὲ ἐγεννήθη ὁ ἅγιος, ὦ τοῦ θαύματος! ἐράνη εἰς τὰ στήθη του σταυρὸς φωτεινὸς καὶ ὑπέρκαιος· τοῦτο δὲ ἦτο σημεῖον μεγαλώτατον τῆς σταυρώσεως καὶ ἀπροσπαθείας, ἣν ἐμελλε νὰ ἔχη ὁ ἅγιος εἰς τὰ τοῦ κόσμου πράγματα. Ἀφροῦ δὲ ἐτελλίχθη εἰς τὰ βρεστικά σπάργανα ἦτον ἀνάγκη καὶ νὰ βυζάνη κατὰ τοὺς νόμους τῆς φύσεως ὁ ἅγιος ὁμῶς οὗτος, ἀνώτερος ἐράνη τῶν νόμων τῆς φύσεως, ἐπειδὴ ὅτε ἡ μήτηρ του ἔτρωγε φαγητὸν περισσώτερον καὶ ἐχόρταινε, αὐτὸς οὐδὲ νὰ ἐγγίσῃ ἤθελεν εἰς τοὺς μαστοὺς τῆς· πολλάκις μάλιστα δὲ ἔμενον ἀθῆλαστος ἕως δύο ἢ καὶ τρεῖς ἡμέρας, ἀν' ἠκολούθει χορτασμοὺς εἰς τὴν μητέρα του. Ἦτο λοιπὸν ἀνάγκη νὰ ἐγκρατεῦνται ἡ μήτηρ, διὰ νὰ θρέψῃ τὸν τοιοῦτον χαριτωμένον υἱὸν τῆς· ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης, ἐκπλήξεις ὁμοῦ καὶ θλίψις ἐκυρίευσεν τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς τοῦ παιδίου.

Εἶτα βαπτίζεται ὁ ἅγιος, λύεται ἀπὸ τὰ βρεστικά σπάργανα, ἀποκόπτει τὸ γάλα, καὶ κατ' ὀλίγον αὐξάνει καὶ πέμπεται εἰς παιδαγωγὸν διὰ νὰ μανθάνῃ τὰ ἱερὰ γράμματα, εἰς τὰ ὅποια εἶχε μεγάλην προθυμίαν καὶ ἦτον εἰς τοὺς γονεῖς του ὑποτασσόμενος. Ὅτε δὲ ὁ θεομισὴς Θεόφιλος ἀπέθανε, παρευθὺς ἀνεβιβάσθη μεθ' αὐτὸν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον τῆς

Κωνσταντινουπόλεως ὁ ἅγιος Μεθόδιος· τότε λοιπὸν καὶ ὁ τίμιος Ζαχαρίας ὁ πατὴρ τοῦ ἀγίου τούτου Στεφάνου ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος καὶ συνηριθμήθη εἰς τὸν κληρὸν τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας. Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν καὶ ὁ υἱὸς τοῦ οὗτος Θεῖος Στέφανος ἐκουρεύθη τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς καὶ ἔγεινε καὶ αὐτὸς τῆς Ἐκκλησίας κληρικός· ἦτοι Ἀναγνωστής, καὶ ὅσον συνεχῶς ὁ πατὴρ του ἤρχετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τόσον συνεχῶς τὸν ἠκολούθει καὶ ὁ Θεῖος Στέφανος. Κατὰ δὲ τὸν δέκατον ὄγδοον χρόνον τοῦ ἀγίου ἀποθνήσκει ὁ πατὴρ του Ζαχαρίας· ὅθεν ἀδείας τυγῶν ὁ σεπτὸς Στέφανος, ἐκλείσθη εἰς τὸν εὐκτήριον οἶκον τοῦ ἀγίου κορυφαίου Πέτρου, καὶ ἐκεῖ μένων πάντοτε προστῆχετο ἀρχοῦμενος εἰς μόνην τὴν τροφὴν τῶν λαγάνων.

Ἐνῶ λοιπὸν οὕτως ἐπολιτεύετο ὁ ὄσιος, φαίνεται μίαν νύκτα εἰς αὐτὸν Πέτρος ὁ τοῦ Κυρίου Ἀπόστολος καὶ τῷ λέγει, «Εἰρήνη σοι τέκνον· καλὴ εἶναι αὕτη ἡ ἀρχὴ τῆς προθυμίας σου, ὁ Κύριος νὰ σὲ ἐνδυναμώσῃ.» Ἐπειτα μετὰ τρεῖς χρόνους φαίνεται εἰς αὐτὸν καὶ ὁ θεῖος ἱερομάρτυς Ἀντίπας καὶ λέγει, «Εἰρήνη σοι τέκνον· ψάλλε μοι, καὶ δὲν θέλω σὲ ἐγκαταλείψει.»¹ Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐπεδόθη εἰς περισσοτέραν προσευχὴν καὶ νηστείαν ὁ ἅγιος, τρώγων ἅπαξ ἡ ὀλις τῆς ἑβδομάδος ἀπὸ τὸ συνειθισμένου του φαγητόν, τὸ ὅποῖον ἦτο κραμβολάχανον χωρὶς ἄλας. Μὲ τοιοῦτον δὲ τρόπον καθάρισας ἑαυτὸν ὁ αἰοίδιμος, ἠξιώθη τῆς χειροτονίας τοῦ Πρεσβυτέρου, καὶ πολλὰ ἐνέργει θαύματα.

Κατὰ δὲ τὸν δωδέκατον μὲν χρόνον τῆς βασιλείας τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως Βασιλείου τοῦ Μακεδόνα, τεσσαρακοστὸν δὲ τῆς τοῦ ἀγίου ἡλικίας, ἦτοι ἐν ἔτει ωσθ' (879), ἔγεινε σεισμὸς μέγας εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀπὸ τὸν ὅποῖον ἐσχίσθη πανταχόθεν ὁ ναὸς τοῦ ἀγίου Ἀντίπα. Ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν ὁ ὄσιος καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἓνα λάκκον παρόμοιον μὲ τάφον, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε δώδεκα χρόνους, σανίδα ἔχων ὑποκάτω του ἐστρωμένην μὲ σάκκον τρίχινον, καὶ ἐπάνω εἰς ταύτην κοιμώμενος. Ἀπὸ τὴν πολλὴν δὲ ὑγρασίαν τοῦ τόπου, ἐφάρησαν καὶ ἔπεσον αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν γενείων του, καὶ τὰ ὀδόντιά του ἐχαυνώθησαν, καὶ σχε-

¹ Ἐκ τούτου τοῦ λόγου φαίνεται, ὅτι ἐν τῷ εὐκτήριῳ οἴκῳ τοῦ ἀγίου Ἀντίπα ἠγωνίζετο τότε ὁ ἅγιος ὡς τοῦτο καὶ κατωτέρω ἐηλοῦται, καὶ ὅχι ἐν τῷ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου.

δὲν ὅλον τὸ σῶμά του ἔγεινε παράλυτον· ἀναγκασθεὶς λοιπὸν ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸν λάκκον ὅλος νενεκρωμένος. Ἐπειτα ἐνδουθεῖς τὸ θεῖον καὶ Ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἔδειξε μεγαλιτέραν καὶ ὑπεράνθρωπον ἀσκήσιν, διότι ὅτε ἐλειτούργει εἰς τὰς Δεσποτικὰς ἑορτάς, ἐλάμβανε μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς λειτουργίας μόνον ἐν ξηρὸν σῆκον, καὶ τὸ στόμα του ἐπλυνε μὲ ὀλίγον νερόν καὶ μὲ αὐτὰ μόνα ἤρκειτο ὁ τρισμακάριστος. Μὲ τοιοῦτους ἐπιπόνους καὶ τραχεῖς ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως διανύσας ὁ οὐρανοπολίτης οὗτος πατὴρ ἡμῶν Στέφανος χρόνους ὀλοκλήρους πεντήκοντα πέντε κατὰ τὸν ἑβδομηκοστὸν τρίτον χρόνον τῆς ζωῆς, ἢ μᾶλλον εἶπεῖν, τῆς νεκρώσεώς του, παρέθετο τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΩΣΙΘΕΟΣ ξίγει τελειοῦται.

- » Σωσίθεον σωθῆσιν ἐγγράφει Λόγος,
- » Ὑπὲρ Θεοῦ σώζοντος ἐκτεταμημένον,

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΑΡΣΗΣ ὁ Πέτρος ξίγει τελειοῦται.

- » Πέρσης κάρην σοι Ναρσῆς, Χριστὲ, προσφέρει,
- » Κρεῖττον γε δῶρον σμυρνοχρυσολιθάνου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΙΣΑΑΚ ξίγει τελειοῦται.

- » Πάθους τὸ λείπον Ἰσαὰκ Σάρρας τέκνου,
- » Σφαγεὶς ἀνεπλήρωσεν Ἰσαὰκ νέος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΗΝΑ τοῦ καλ.Ι.κε.Ιάδου, ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ, καὶ ΕΥΓΡΑΦΟΥ.

Εἰς τὸν Μηνᾶν.

- » Τμηθεὶς ὁ Μηνᾶς, κἄν κελადεῖν οὐκ ἔχη,
- » Φιμοὶ κελადοῦν δυσσεβείας· τὸ στόμα.

Εἰς τὸν Ἑρμογένη.

- » Τὴν δυσσεβείαν ἐκπτύσας Ἑρμογένης,
- » Τῆρξε μάρτυς εὐσεβείας· ἐκ ξίφους.

Εἰς τὸν Εὐγραφο.

- » Τὰς ἐκ μαχαίρας, Εὐγραφε, τρώσεις φέρων.
- » Ὁξὺς Θεοῦ κάλαμος ὤφθη, εὐ γράφων.
- » Εὐκέλαδος δεκάτη Μηνᾶς· ξίφει ἀγχένα δῶκεν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς Μηνᾶς ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμίνου ἐν ἔτει σλέ (235), Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε παραχῆ εἰς τοὺς Ἀ-

λεξανδρινοὺς διὰ πράγματα κοινὰ, καὶ διότι ἐσπερέοντο πάλιν τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ἐστάλη ἀπὸ τὸν βασιλέα ὁ ἅγιος Μηνᾶς οὗτος, ἵνα δυαλύσῃ τὰς μάχας καὶ παραχᾶς τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, καὶ φιλιώσῃ ἐκείνους ὅσοι ἐχθρεύθησαν μεταξύ των πρὸς τούτοις δὲ διὰ τὴν διώξιν ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου μετὰ τὴν τέχνην τῶν λόγων του, ἐπειδὴ ἦτο πεπαιδευμένος μετὰ πᾶσαν σοφίαν καὶ γυμνασμένος εἰς τὴν ῥητορικὴν τέχνην, Ἀθηναῖος ὢν καὶ ἐν Ἀθήναις διατρίψας ὅθεν καὶ ἦτον ἔμπειρος ἀπὸ τὴν εὐχλωττιαν τῶν Ἀθηναίων. Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, τὰς μὲν παραχᾶς τῶν πολιτῶν διέλυσε καὶ ἐχάρισεν εἰς τὴν πόλιν τὴν κατὰ πάντα εἰρήνην, τὸ δὲ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ ὅχι μόνον δὲν ἐδίωξεν ἀπὸ αὐτὴν, ἀλλὰ μάλιστα κατέπεισε τοὺς χριστιανοὺς ὅσοι τὸ ἐδέχθησαν, νὰ τὸ κρατῶσι βεβαίωτερον καὶ πρὸς τούτοις μετὰ τὴν δύναμιν τῶν λόγων του καὶ μετὰ τὰ σημεῖα καὶ θαύματά του ἔκαμεν ὅλην τὴν πόλιν τῆς Ἀλεξανδρείας νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστόν. Τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ἀποστέλλει ἐκεῖ Ἑρμογένην τὸν Ἐπαρχον, ἵνα καταπέισῃ τὸν Μηνᾶν νὰ ἀποβάλλῃ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἂν δὲν πεισθῇ νὰ τὸν θανατώσῃ μετὰ διάφορα βάσανα. Βλέπων λοιπὸν ὁ Ἑρμογένης τὸν ἅγιον Μηνᾶν ὅτι ἀντέλεγεν εἰς αὐτόν καὶ δὲν ἐπειθετο νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, πρῶτον μὲν ἐκδέρει τὸ δέρμα τὸ ὑποκάτω τῶν ποδῶν του, ἔπειτα δὲ ἐξορύττει τοὺς ὀφθαλμοὺς του, καὶ τρίτον κόπτει τὴν γλῶσσαν του.

Ἐπειδὴ δὲ εἶδεν, ὅτι καὶ οἱ πόδες καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἡ γλῶσσά του ἰατρεύθησαν παραδόξως ὑπὸ Θεοῦ, εἶδε δὲ καὶ δύο Ἀγγέλους, οἵτινες ἐσκέπαζον τὴν κεφαλὴν του, διὰ τοῦτο μεταβληθεὶς οὗτος ἐπίστευσε εἰς τὸν Χριστόν, καὶ λαμβάνει τὸ βάπτισμα ἀπὸ τὸν ἅγιον Μηνᾶν καὶ ὅχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς ἀρχιερωσύνης λαμβάνει ἀπὸ τοὺς συναχθέντας ἐπισκόπους. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐστείλε καὶ τοὺς ἔφερε καὶ τοῦ μὲν ἁγίου Ἑρμογένους ἐπρόσταξε νὰ λογγεύσωσι τὴν κοιλίαν καὶ νὰ κόψωσι τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, καὶ νὰ βάλλωσιν αὐτόν ἐπάνω εἰς ἐσχάραν πεφυρωμένην, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμά του ἐπρόσταξε νὰ τὸ ρίψωσιν εἰς τὸν ποταμόν. Τὸν δὲ ἅγιον Μηνᾶν ἐπρόσταξε νὰ κρεμάσωσι εἰς ἓνα σκοτεινὸν τόπον, καὶ ἀπὸ τοὺς πόδας του νὰ κρεμάσωσι πέτραν βαρυτάτην. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελειώθησαν ταῦτα κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως, οἱ ἅγιοι ἐφυλάχθησαν σῶσι καὶ ἀβλα-

βεῖς ὑπὸ θείων ἀγγέλων ὅθεν πάλιν παρεστάθησαν εἰς τὸν βασιλέα, καὶ πάλιν ὡς ἀσεβῆ αὐτὸν ἤλεγξαν.

Τότε ὁ ἅγιος Εὐγγραφος, γραμματεὺς ὢν τοῦ ἁγίου Μηνᾶ, παρησιάζωμολόγησε τὸν Χριστόν, καὶ πολλὰ λόγια εἶπε κατὰ τοῦ βασιλέως φανερώς αὐτόν ὑβρίζων, ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ ὑποσφέρων τὸν ἔλεγχον καὶ τὸ νὰ νικηθῇ ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ ἁγίου, ἐγέμισεν ἀπὸ θυμόν. Ὅθεν γυμνώσας τὴν μάχαιραν, ἐκέντησε τὸν ἅγιον καὶ τὸν ἐθανάτωσεν ὁμοῦ δὲ μετὰ τὸν ἅγιον Εὐγγραφον ἐφρονεύθησαν μετὰ μαχαίρας καὶ οἱ ἅγιοι Μηνᾶς καὶ Ἑρμογένης ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ βασιλέως. Τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα ἐκομίσθησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν κατὰ θεῖαν προσταγὴν, καὶ ἐνεταφιάσθησαν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου καὶ τῶρα εὐρίσκονται, καὶ ἐνεργοῦσιν ἄπειρα θαύματα. Ἐπειδὴ ὁ ἅγιος Μηνᾶς ἐζήτησε ταύτην τὴν αἵτησιν ἀπὸ τὸν Θεόν, τὸ νὰ χομισθῶσι δηλαδὴ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ νὰ ἐνταφιασθῶσιν ὁμοῦ τὰ ἱερά αὐτῶν λείψανα (τὸν κατὰ πλάτος βίον τῶν ἁγίων ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΓΕΜΕΛΛΟΥ τοῦ πολυάθλου.

« Ὑπὲρ Θεοῦ Γέμελλος ἐσταυρωμένος,

» Τὴν ἐν ζύλῳ σταύρωσιν ἀσμένως φέρει.

† Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουλιανοῦ ἐν ἔτει τξά (361) καταγόμενος ἐκ τῆς Ἀγκύρας, ἀπὸ τὴν ἐνορίαν τὴν καλουμένην Κλιμαξίνην. Διαβαίνοντας δὲ ποτὲ τοῦ Ἰουλιανοῦ διὰ μέσου τῆς πόλεως Ἀγκύρας, ἐστάθη ὁ ἅγιος οὗτος κατὰ πρόσωπον ἐκείνου, καὶ κατεπλήγονεν αὐτόν μετὰ λόγια ἐνθεα ὡς μετὰ βέλη· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀνάψας ἀπὸ θυμόν, προστάζει καὶ ζώνεται ὁ ἅγιος ζώνην σιδηρᾶν πεφυρωμένην, καὶ μετὰ αὐτὴν τόσον δυνατὰ κατακαίεται, ὥστε, τὸ ὑγρὸν ὅπερ ἔτρεγεν ἀπὸ τὸ καύσιμον τῆς σαρκὸς του ἐγέμισεν ὅλην τὴν ἐκεῖ γῆν· εἶτα προστάζεται νὰ ἀκολουθῇ τὸν ἀσεβῆ εἰς τὴν ὁδόν. Ὅτε δὲ ὁ ἀποστάτης ἐφθασεν εἰς τὴν μικρὰν πόλιν τῆς Ἐ-

¹ Τὸν ἑλληνικὸν βίον αὐτῶν συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μετὰ τὴν ἐπὶ γῆς τοῦ Σωτήρος (σφίζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις)· ἐν αὐτῇ δὲ τῇ τῶν Ἰβήρων σφίζεται καὶ λόγος τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου πρὸς τοὺς αὐτοὺς μάρτυρας, οὗ ἡ ἀρχὴ » Τῆς τοῦ Χριστοῦ χάριτος ὑμνησμένης.

δέσεως, ὁ ἅγιος ἐξηπλώθη ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος καὶ ἐπληρώθη μὲ ξύλα κοπτερά· ἔπειτα κατετροπήθη εἰς τὸ σῶμα μὲ σιδήρα πυρωμένα, καὶ κρεμασθεὶς κατεξεσχίσθη.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητῆς κατεσφόρει τὰ βάσανα· καὶ ὕβριζε τὸν ἀσεβῆ βασιλέα, βάλλεται ἐντὸς πυρωμένου τηγανίου γεμάτου ἀπὸ ἐλαιον καὶ ῥητίνης καὶ ὀξύγγιον, καὶ ἐπάνωθεν δέρεται μὲ ῥαβδία σιδηρὰ, τὰ ὅποια εἶχον ἀγκίδας. Ἀπὸ θείαν ὁμῶς δύναμιν ἔπεσεν ἄνωθεν ῥαγδαία βροχὴ καὶ ἔσβυσε τὴν φωτίαν, ὥστε ὁ μάρτυς ἔμεινεν ἀβλαβής· ταῦτα δὲ βλέπων ὁ μιαρὸς βασιλεὺς ἐξεπλάγη, καὶ ἐπρόσταξε νὰ ἐμπήξωσι καρφία εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ μάρτυρος, ἕως οὔ νὰ φθάσωσι μέσα εἰς τὸν ἐγκέφαλον. Ἐπειτα ῥίπτεται ὁ ἅγιος ἐπάνω εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ μετὰ ταῦτα κρεμάται καὶ ἐκδέρεται ὡς πρόβατον μὲ μαχαίρια ἀπὸ τοὺς πόδας ἕως εἰς τοὺς ὤμους· ὅθεν ὁ γενναῖος ἀγωνιστῆς ἐφαίνετο θεάμα ξένον καὶ φοβερόν, ἐπειδὴ μὲ τοιαῦτα ἀφόρητα βάσανα ἐδύνατο καὶ ἐλάλει μὲ τοὺς παρεστῶτας. Κατ' οἰκονομίαν δὲ Θεοῦ ἀπαντήσας ὁ ἅγιος ἕνα ἱερέα, ἐβαπτίσθη ἀπὸ αὐτόν, διότι ἀκόμη ἦτον ἀβάπτιστος· ἀφοῦ δὲ ἐβαπτίσθη ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν ἱερὰν κολυμβήθραν ὅλος ὑγιής, χωρὶς νὰ ἔχη εἰς τὸ σῶμα κάμμιναν πληγὴν ἢ σημεῖον πληγῆς. Τότε ἤκουσεν οὐρανόθεν θείαν φωνὴν λέγουσαν εἰς αὐτόν· «Μακάριος εἶσαι Γέμελλε, διότι πολλὰ ἐκοπίσας.» Ταῦτα μαθὼν ὁ παραβάτης, ἐκρέμασε τὸν ἅγιον εἰς ἕνα σταυρόν καὶ ἐκάρφωσε μὲ καρφία τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του· ὅθεν οὕτω κρεμάμενος, προστηχῆθη ὁ τρισόβλιος καὶ παρέδωκεν εἰς χεῖρας Κυρίου τὸ πνευμάτου. Τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ σῶμα χριστιανοὶ τινὲς κρυφίως καταβιβάσαντες ἀπὸ τὸν σταυρόν τὸ ἐνεταφίασαν εἰς ἐπίσημον τόπον.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΩΜΑ τοῦ Δεγουρκινοῦ.

- * Ὁ Θωμᾶς Θεὸν θεὸς ἀρχαγεστάτην βᾶσιν,
- * Κρείττων πέρηνε μηχανῆς τῶν δαιμόνων.

† Οὗτος ὁ ἱερός Θωμᾶς πατρίδα μὲν εἶχε τὴν γῆν τὴν εὐρισκομήνην· εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους τοῦ καλουμένου Κυμνιαίου, οἱ δὲ γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν ἄνθρωποι ἰδιῶται καὶ ἐν αὐταρχίᾳ ζῶντες· ὅταν δὲ ὁ ἅγιος ἐφθασεν εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας του, καταφρονήσας ὅλη τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, καὶ ζηλώσας τὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν, ἐνεδύθη τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα, καὶ ἔγεινε καὶ αὐτὸς μοναχός. Ὅθεν ἐπρό-

κοπτεν εἰς ἀγῶνας, χωρὶς νὰ γυρίσῃ ὀπίσω, διότι μικρὸν νήπιον ἔτρεφε τὸν πόθον τοῦτον εἰς τὴν καρδίαν του ὁ αἰδίδιμος, ἐπειδὴ καὶ ἐσυνειθίζε νὰ ἔρχηται μετὰ τοῦ πατρὸς του εἰς τὰ μοναστήρια, ὅτε ἦτον ἀκόμη παιδίον· ὅθεν βλέπων ἔκτοτε τὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν, ἠγάπα αὐτὴν καὶ ἀπεδέχετο. Διὸ καὶ παρεδόθη εἰς ἕνα διδάσκαλον τῶν μοναστηρίων ἐκείνων, διὰ νὰ μάθῃ παρ' αὐτοῦ καὶ τὴν μοναδικὴν πολιτείαν καὶ τὰ ἱερά γράμματα, ἅτινα καὶ ἔμαθεν εἰς ὀλίγον καιρὸν, τὸ ψαλτήριον, λέγω, τὸν Ἀπόστολον, καὶ ὅλην τὴν λοιπὴν ἀκολουθίαν τῆς ἐκκλησίας. Οὗτος λοιπὸν, ὡς εἶπομεν, ἀπολαμβάνων τὸν πνευματικὸν πόθον, ὃν ἐκ νεότητος ἔτρεφε, καὶ γενναίως τοὺς ἀσκητικὸς ἀγῶνας ἀγωνιζόμενος, ἐμόρφωσεν εἰς τὴν ψυχὴν του τὸ νοητὸν κάλλος μὲ τὰ χρώματα τῶν ἀρετῶν, ὥστε ἐφαίνετο θεικὸν εἰκόνισμα, τὸ ὁποῖον παρεκίνει νὰ τὸ μιμῶνται ὅσοι τὸ βλέπουσι. Τότε καὶ ἐνδοξὸς τις ἀπὸ τοὺς μεγιστάνους τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Γαλοχείκτης ἰδιόνομαζόμενος, ἔκτισε μοναστήριον πλησίον εἰς τὸν ποταμὸν Σάγαριν· ὅθεν συμβουλευθεὶς τὸν ἐκεῖ εὐρισκόμενον ἐπίσκοπον, παρεκάλει αὐτόν νὰ ἐκλέξῃ ἕνα ἀπὸ τοὺς προκρίτους μοναχοὺς τῶν ὑποκειμένων αὐτῷ μοναστηρίων, καὶ νὰ τὸν ἀποκαταστήσῃ ἡγούμενον εἰς τὸ νεόκτιστον μοναστήριόν του. Ὁ δὲ ἐπίσκοπος τὸν λόγον ὑποδεξάμενος, ἐσυμβούλευσε τὸν ἀρχόντα, ὅτι ὁ μακάριος Θωμᾶς εἶναι ἄξιος νὰ γένη ἡγούμενος τοῦ νέου μοναστηρίου, ὡς περιβόητος ἀνὴρ καὶ ὡς κανὼν ἀκριβῆς τῆς ἀσκήσεως.

Κατασταθεὶς λοιπὸν ἡγούμενος ὁ θεῖος Θωμᾶς, σοφῶς ἐδιοίκησε τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο εἰς ἀρκετοὺς χρόνους. Ἄλλ' ὅσον αὐτὸς ἐκρύπτετο ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὴν ταπεινωσίν του, τόσον ἐφημίζετο εἰς ὅλους, ὅτι εἶναι πάσης ἀρετῆς καταγῶγιον· ἐπειδὴ δὲ ἐλυπεῖτο ὅτι ἔτρεχον πολλοὶ εἰς τὸ μοναστήριον καὶ ἠνώγλων τὴν ἡσυχίαν του, τί ἐμηχανεύθη; εὐρών ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς τοῦ μοναστηρίου τὸν πλέον ἐνάρετον, καὶ καταστήσας ἡγούμενον, αὐτὸς ἐπῆρεν ὅλων τῶν ἀδελφῶν τὰς εὐχὰς, καὶ ἀπελθὼν εἰς τοὺς πρόποδας ἑνὸς βουνοῦ· εἰς μέρος ἀρμόδιον πρὸς ἡσυχίαν, ἐκεῖ ἐκατοίκησεν ἄλλ' ἐπειδὴ τὸν ποιμένα ἐζήτουν τὰ πρόβατα, δὲν ἔπαυον οἱ ἀδελφοὶ τοῦ μοναστηρίου ἀπὸ τοῦ νὰ ἐρευνῶσι τὰ ὄρη καὶ τὰς ὑψερείας, ἕως οὔ εὗρον αὐτόν πλησίον εἰς τοὺς πρόπο-

* Κατ' ἄλλους Γαλοχείκτης. Σ. Ε.

δας τοῦ βουνοῦ, χωρὶς στέγην, χωρὶς σέπασμα, καὶ χωρὶς κάμμιαν ἄλλην παρηγορίαν. Ὅθεν στοχαζόμενοι τὴν δριμύτητα τῶν γιόνων καὶ τοῦ χειμῶνος καὶ τὸ καῦμα τοῦ θέρους, τὰ ὅποια ἐδοκίμαζεν ὁ αἰδιδιμος, παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· διὰ τί, πάτερ τίμιε, ταλαιπωρεῖς μὲ τόσας πολλὰς σκληραγωγίας τὸν ἑαυτὸν σου; ἢ δὲν στοχαζέσαι τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος, τὸ ὅποιον εἶναι ἀπὸ γῶμα π्लाσμένον καὶ ἔχει φυσικὸν ἰδίωμα νὰ φθείρεται ταχέως ἀπὸ τὰς τῶν καιρῶν δυσκρασίας;

Μόλις λοιπὸν καὶ μετὰ βίας ἐπέισθη ὁ ὄσιος εἰς τὴν συμβουλήν τῶν ἀδελφῶν. Ὅθεν παραγγέλλει εἰς αὐτοὺς νὰ κατασκευάσωσι δι' αὐτὸν μικρὸν κελλίον, τὸ ὅποιον ἀφ' οὗ ἐτελειώθη, ὑπῆγεν ὁ ἅγιος μέσα εἰς τὸν ναὸν τοῦ μοναστηρίου, καὶ κλίνας τὰ γόνατά του εἰς τὸ ἔδαφος, ἀξίωσον, ὦ Κύριε, ἔλεγε, προσευχόμενος, ἀξίωσον νὰ ἔλθωσιν εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους ἐκεῖνοι οἱ ἀδελφοί, οἵτινες εἶναι πρόθυμοι νὰ εὐαρεστήσωσιν εἰς τὴν μεγαλειότητά σου. Λοιπὸν τότε ἤλθον εἰς τὸ μοναστήριον δύο εὐλαβέστατοι κοσμικοὶ, ὡς παρὰ Θεοῦ ἀποσταλέντες· οἵτινες παρεκάλουν νὰ κουρευθῶσι μοναχοί, καὶ νὰ κάμνωσιν ὑπακοήν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς ὄλους τοὺς λοιποὺς ἀδελφούς. Τούτους δὲ ὑποδεξάμενος ὁ ὄσιος, ὡς ἀπεσταλέμενος παρὰ Θεοῦ, ἐνέδυσεν αὐτοὺς τὰ ἱερά τοῦ σχήματος ἁμφια καὶ ἐπιθέτει εἰς αὐτοὺς τὰ ὀνόματα τῶν προκρίτων μαθητῶν τοῦ Κυρίου καὶ τὸν μὲν ἕνα μετωνόμασε Πέτρον, τὸν δὲ ἄλλον Ἰωάννην, καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς θερμότερας ἔκαμνε τὰς εἰς τὸν Θεὸν προσευχάς του.

Ἄλλ' ὁ πατὴρ τῆς κακίας διάβολος δὲν ὑπέφευγεν ἐπὶ πολὺν καιρὸν νὰ βλέπῃ τὰς πονηρίας καὶ μηχανάς του νικωμένας ἀπὸ τὸν ἅγιον· ἀλλὰ πρῶτον μὲν φέρει εἰς τὸν ἅγιον τὸσον πλῆθος κωνώπων, ὥστε δὲν ἐδύνατο οὔτε ὀλίγον νὰ ἀναπνεύσῃ ἐξ αἰτίας αὐτῶν, διότι καὶ ὅτε ἐπιπτεν ὁ γέρων νὰ κοιμηθῆ, ἐγίνοντο εἰς αὐτὸν ὡς σκώλοπες, καὶ ὅτε ἐσηκῶνετο εἰς προσευχὴν, ἐμβαῖνον ἀπὸ τὸ στόμα του μέσα εἰς τὸν λάρυγγά του. Ἄν δὲ ἤθελε νὰ παρηγορήσῃ τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως μὲ ὀλίγον καὶ εὐτελεῖς φαγητόν, ἐγέμιζε καὶ ἐκεῖνο ἀπὸ κώνωπας. Ταύτην δὲ τὴν μεγάλην πληγὴν δοκιμάζωε ὁ ὄσιος εἰς τρεῖς ὀλοκλήρους χρόνους, δὲν ἀνεστέναζε μικροψύχως· ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστῶν, ἐζήτηει παρὰ τοῦ Κυρίου τὴν λύσιν τοῦ καχοῦ· ὅτε δὲ οἱ κώνωπες ἐφεύγον κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, ἤρχοντο μυῖαι τινὲς μεγαλῶνται καὶ ἠνώχλουν τὸν ὄσιον, καταπληγόνου-

σαι ὡς βέλη τὸ δέρμα του, τὸ ὅποιον ὑπὸ τῆς πολλῆς ἐγκρατείας ἦτο κατάξηρον· ὅταν δὲ πάλιν αἱ μυῖαι ἐφευγον, ἤρχοντο μύρμηκες καὶ κατεπολέμουν ἐπὶ πολλοὺς χρόνους τὸν τῆς ἀσκήσεως ἀθλητὴν, ἀρόβως ἐμβαίνοντες καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς του καὶ εἰς τὴν μύτην του.

Ἐπειδὴ δὲ μὲ ὅλα ταῦτα τὰ λυπηρὰ ἐβλεπεν ὁ θαίμων τὸν ἅγιον νὰ μένῃ ὡς ὄρυς στερεῶς καὶ ἀμετάκλητος, ὥστε οἱ ἐννέα χρόνοι, κατὰ τοὺς ὁποίους ὑπέφερε τὰς ἀνωτέρω πληγὰς, ἐνομίσθησαν ὑπ' αὐτοῦ ὡς μία μόνη ἡμέρα, διὰ τοῦτο μὲ θυμὸν μεγαλῆτερον ἠθέλησε νὰ πολεμήσῃ τὸν ὄσιον· καὶ ἐπειδὴ ἤξευρεν ὅτι δὲν πολεμεῖ γυναῖκα ἀσθενῆ, καθὼς πάλαι ἐπολέμησε τὴν ἐκ πλευρᾶς τοῦ Ἀδάμ ληφθεῖσαν Εὐάν, ἀλλὰ πολεμεῖ ἄνδρα ἀνδρείον, τὸν κεφαλὴν ὄντα τῆς γυναικὸς, δὲν μεταχειρίζεται κατ' αὐτοῦ ὄργανον ἕνα μόνον ὄφιν, καθὼς ὅτε ἐπολέμησε τὸν προμήτορα· ἀλλὰ συναθροίσας ἐν ἀναριθμητὸν πλῆθος ὀφιδίων διὰ μέσου αὐτῶν πολεμεῖ τὸν ἅγιον. Βιάζεται δὲ ὁ λόγος νὰ εἰπῆ διήγημα παράδοξον ἀληθῶς καὶ ἐξαισίον. Διότι δὲν ἦτο τόπος οὔτε ἔσθωθεν οὔτε ἐξῶθεν τοῦ κελλίου τοῦ ἁγίου, εἰς τὸν ὅποιον δὲν ἐφαίνετο ὀφίδιον· εἰς ὅποιον δηλαδὴ μέρος ἴστατο ἐκεῖ καὶ ὀφίδιον εὐρίσκετο περιπλεκόμενον εἰς τοὺς πόδας του· καὶ ἂν ἀγγεῖόν τι χρήσιμον ἐλάμβανεν, εὐρίσκειν ἐντὸς αὐτοῦ καὶ ὀφίδιον· ὁσάκις δὲ ἤθελε νὰ πλαγιάσῃ εἰς κλίνην διὰ νὰ ἀναπαυθῆ ὀλίγον ἀπὸ τοὺς κόπους, συνεπλαγίαζον μετ' αὐτοῦ καὶ τὰ ὀφίδια, ἂν καὶ ἐφυλάττετο ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβῆς μὲ τὴν τῆς θείας Προνοίας δύναμιν. Ταύτην δὲ τὴν μεγάλην πληγὴν ὑπέμενε ὁ αἰδιδιμος ὄχι ἅπαξ ἢ τρεῖς τοῦ ἡμερονυκτίου· ἀλλὰ πάντοτε καὶ εἰς πᾶσαν ὥραν, καὶ ὄχι μόνον εἰς ἕνα χρόνον, ἢ δύο· ἀλλ' εἰς ἐνδεκα ὀλοκλήρους χρόνους ἐπειράζετο ἀπὸ τὰ ὀφίδια. Καὶ τὸ παράδοξον ἦτον ὅτι ὁ ὄσιος δὲν ἀπέκαμε, δὲν ἐγόγγυσε, δὲν ἐλυπήθη τὸ ἐλάχιστον· ἀλλ' ἔμενε εὐχαριστῶν πάντοτε εἰς τὸν Θεόν, καὶ προθύμως ἀντιπολεμῶν τὸν πολεμοῦντα αὐτὸν διάβολον.

Μίαν φορὰν ἐνῶ ὁ ὄσιος ἐτέλει τὴν θεῖαν ἱεροουργίαν καὶ εὐρίσκετο εἰς τὸ τέλος αὐτῆς, ἐκβίτηκεν ἀπὸ ἐν μέρος φοβερὸς δράκων, ὁ ὁποῖος ἐζωσεν ὅλην τὴν κόγχην τῆς Ἐκκλησίας· ἐπειδὴ δὲ ὁ συλλειτουργῶν αὐτῷ ἀδελφός, ἐκβίτηκεν ἐξω τῆς Ἐκκλησίας διὰ νὰ φέρῃ τὸ συνήθως διδόμενον ζέον ὕδωρ, τότε πεσὼν ὁ δράκων κάτω ἀπὸ τὴν κόγχην, ὑπῆγε καὶ ἐστάθη εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας τῆς ἐκκλησίας,

φοβερόν θέαμα ὡς βοῦς φαινόμενος, καὶ δὲν ἄφινε τελείως τὸν ἀδελφὸν νὰ εἰσέλθῃ. Ἐπειδὴ δὲ ἐτελείωσεν ὁ ἅγιος τὴν εὐχὴν καὶ εἶπε τὴν ἐκφώνησιν, ἤσθάνθη δὲ ὅτι ὁ συλλειτουργὸς ἀδελφὸς ἤργοπόρησεν, ἠναγκάσθη καὶ ἐγύρισε πρὸς τὴν θύραν διὰ νὰ τὸν λαλήσῃ· τότε βλέπει τὸν μὲν δράκοντα κοιτόμενον ἐπάνω εἰς τὸ κατώφλιον, τὸν δὲ συλλειτουργὸν ἰστάμενον ἔξω πεφοβισμένον καὶ τρομασμένον. Ὁθεν πλήρης γενόμενος πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως καὶ μὴ διακριθεὶς,¹ ἔμβα, ἐφώνησε πρὸς τὸν συλλειτουργὸν του, καὶ τοῦτο εἰπὼν αὐτὸς πάλιν ἀταράχως γυρίσας, τὴν προσκομιδὴν τῶν μυστηρίων ἐτέλει. Ὁ δὲ συλλειτουργὸς ἐνδυναμωθείς ἀπὸ τὴν φωνὴν τοῦ πνευματικοῦ του πατρὸς, ἐπέρασεν ἐπάνω τοῦ δράκοντος ὡς νὰ εἶχε πτερὰ, καὶ ὑπῆγε πρὸς τὸν καλέσαντα.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσεν ἡ θεία λειτουργία, ὁ ὅσιος χωρὶς νὰ ἐκδυθῇ τὴν ἱερατικὴν στολὴν, ἐκβῆκεν ἔξω, καὶ ἔλθων εἰς τὸν δράκοντα, εἶπεν αὐτῷ· « ἂν, ὦ θηρίον, τώρα θὰ ἔλθῃ τὸ τέλος καὶ ἡ ἀπώλειά σου διὰ τῆς θείας προνοίας, ἀκολούθει μοι. » Καὶ εὐθὺς ὁ δράκων δαγκάσας μὲ τοὺς ὀδόντας τὴν ἄκρην τοῦ φαίλονιου τοῦ ἁγίου, εἴληκετο ἀπ' αὐτὸ συρόμενος· ἔλθων δὲ μακρὰν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν ἕως τόξου βολῆν, καὶ φθάσας εἰς μίαν φάραγγα, ἡ ὁποία εἶχεν ἀπὸ τὸ ἐν μέρος καὶ ἀπὸ ἄλλο δύω μικροὺς λόφους, ἐστάθη ἐκεῖ εἰς προσευχὴν· καὶ ἐκτὸς τῶν ἄλλων εἶπε καὶ τοῦτο τὸ ὑστερινὸν λόγιον. « Κύριε ὁ Θεός, ὁ εἰπὼν εἰς τοὺς σὲ πιστεύοντας νὰ πατῶσιν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων, αὐτὸς εὐδόκησον ὥστε καὶ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος νὰ πατήσω ἐπάνω τοῦ δράκοντος τούτου εἰς τὸν τόπον τῆς φάραγγος ταύτης. » Καὶ, ὦ τοῦ θαύματος, εὐθὺς ἐστηκόθῃ ὁ δράκων ὑψηλὰ καὶ κατεκρημνίσθη μέσα εἰς τὸ χάσμα ἐκεῖνο τῆς φάραγγος· ἐπάνω δὲ αὐτοῦ ἔπεσον τὰ δύω λοφίδια ἐκεῖνα, καὶ μὲ αὐτὰ ἐγένεσε τὸ χάσμα τῆς φάραγγος, τόσον ὥστε ἐγένεεν ὁ τόπος ἴσωμα καὶ πεδιάς, ὁ δὲ γέρον εὐχαριστήσας τὸν Θεόν, ὑπῆγεν εἰς τὸ κελλίον του· καὶ τότε γίνεται τεράστιον θαῦμα· ὀφίδια, δηλαδὴ, ἅτινα εἶχον τὰς φωλεὰς των ὑποκάτω εἰς τὴν κελίαν τοῦ ὀσίου, καὶ ἠνώχλουν αὐτὸν ἐπὶ τόσους πολλοὺς χρόνους, βλέποντα δεδοξασμένον ὑπὸ θεοῦ φωτὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἁγίου, δὲν ὑπέφερον· ἀλλὰ, ὡς ἂν ἐδιώκοντο ἀπὸ φλόγα πυρός, εὐθὺς ὅλα ὁμοῦ ἔφυγον, καὶ ἔλθοντα εἰς τὸν τόπον τοῦ καταχαυθέντος δράκοντος, ἐκεῖ

καὶ αὐτὰ ὅλα ἐθανατώθησαν πλῆθος ἄπειρον ὄντα· ἐπειτα ἤλθον ἀπὸ ἐν μέρος πολλὰ πτηνὰ ὡς ἂν ἦσαν ἀπεσταλμένα παρά τινος, καὶ κατέφαγον ὅλα ὁμοῦ τὰ ὀφίδια.

Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς ὁ θεῖος πατήρ, ἔλαβε παρὰ Θεοῦ χάριν τῶν ἱαμάτων, καὶ τοῦ νὰ προλέγῃ τὰ μέλλοντα, διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον ἐπεδίδετο εἰς σκληροτέραν ἀσκησιν. Ἐπειδὴ δὲ ἐβλεπεν ὅτι πολλοὶ προστρέχοντες εἰς αὐτὸν ἠνώχλουν τὴν ἡσυχίαν του, ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ ἐρημικώτερα ὄρη καὶ δὴ καὶ ὑπῆγε. Καὶ τὸν μὲν μαθητὴν του Ἰωάννην ἀφῆκεν ἠγούμενον εἰς τοὺς μοναχοὺς τοῦ μοναστηρίου, εἰς δὲ τὸν μαθητὴν του Πέτρον ἐδειξεν ὁ ὅσιος τὸ χάρισμα τοῦ προρατικοῦ, τὸ ὁποῖον ἔλαβε παρὰ τοῦ Κυρίου καὶ δὲν ἐψεύσθη ἢ τούτου πρόρρησις. Ἐπειδὴ δὲ ἐνεθυμήθημεν τὸ τοιοῦτον προρατικὸν καὶ προφητικὸν χάρισμα τοῦ ἁγίου, θέλομεν διηγηθῆ ἔδῳ ἐν μόνον ἀποτέλεσμα τούτου καὶ θαῦμα· καὶ ἀπὸ τοῦτο τὸ ἐν θέλωμεν δεῖξει ὅλον τὸ προρατικὸν του, καθὼς ἀπὸ τὸ ἄκρον τοῦ φορέματος φαίνεται ὁποῖον εἶναι ὅλον τὸ ὕφασμα τοῦ ἐνδύματος, κατὰ τὴν κοινὴν παροιμίαν.

Λέων ὁ σοφὸς ὁ τῶν Ῥωμαίων εὐσεβέστατος βασιλεὺς, ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει ὡς (886), ἔγραψεν εἰς χάρτην ἕνα λογισμὸν τῆς καρδίας του, καὶ σφραγίσας τὸ γράμμα, ἀπέστειλεν αὐτὸ εἰς τὸν ὅσιον ζητῶν ἀπὸ αὐτὸν νὰ διαλύσῃ τὸν λογισμὸν ἐκεῖνον· ὁ δὲ ἅγιος προγνώρισας τοῦτο, ἀντέγραψεν εἰς τὸν λογισμὸν τοῦ βασιλέως ἀπόκρισιν, καὶ ἅμα ἠσθάνθη, ὅτι ἤλθεν εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας τοῦ κελλίου ὁ διακομιστὴς τοῦ βασιλικοῦ γράμματος, ἐκβῆκε καὶ ὁ ὅσιος, καὶ προῦπαντήσας τὸν γραμματοκομιστὴν, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν ἀπόκρισιν τοῦ βασιλικοῦ γράμματος, εἰπὼν καὶ τοῦτο· « Λάβε τὸ ἐσφραγισμένον τοῦτο γράμμα, ἀδελφέ, καὶ ἐπίστρεψον εἰς ἐκεῖνον ὅστις σὲ ἔστειλε. » Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἄνθρωπος, ἐξεπλάγη, καὶ « τί πάτερ, εἶπε, τί νὰ εἶπω εἰς τὸν ἀποστειλαντά με διὰ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματός του, ἀφοῦ σὺ δὲν ἔλαβες ἀκόμη τὸ γράμμα τὸ ὁποῖον σοὶ ἔστειλεν ; » Ὁ πατήρ ἀπεκρίθη· « Ἄρχει τοῦτο εἰς σέ, τέκνον, ἀρχει, εἰς δὲ τὸν Θεὸν εἶναι ἡ περὶ τούτου φροντίς καὶ πρόνοια. » Τότε τὸ γράμμα τοῦ ὀσίου λαβὼν ὁ διακομιστὴς, ἐπίστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ φανερῶσας εἰς αὐτὸν ὅσα ἠκολούθησαν, τὸν ἔκαμε καὶ ἐξεπλάγη. Ὅτε δὲ ὁ βασιλεὺς ἀνέγνωσε τὴν ἀπόκρισιν καὶ εἶδε καὶ τὴν ἔκβασιν τῆς ἀποκρί-

¹ Διστάσας, ὡς ἐὰν ἔγνητε πίστην καὶ μὴ διακριθῆτε. • Ματθ. κζ'. 24 Μαρκ. ια'. 23 Ῥωμ. δ'. 20.

σεως, μετεχειρίσθη πᾶσαν μηχανὴν διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ θεωρήσῃ τὸν ὄσιον· ἀλλ' ὁ ἀνυπερήφανος καὶ ὄντως ταπεινόφρων Θωμᾶς μετεχειρίσθη ἓνα τρόπον ἐπιτήδειον καὶ δὲν ἄφησε τὸν βασιλέα νὰ τὸν ἴδῃ.

Οὗτος λοιπὸν ὁ κεχαριτωμένος Θωμᾶς, ἐπειδὴ ἠγάπα τὴν ἡσυχίαν, ἀφ' οὗ διέταξε καλῶς τὰ τοῦ μοναστηρίου του πράγματα, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν. Καὶ ἐλθὼν εἰς δύσβατον καὶ ἀπεριπάτητον τόπον, ἐκατοίκησεν εἰς αὐτὸν μονώτατος, ὡς πτηνόν, καὶ διήρυσεν ἐκεῖ ἔγκλειστος ὅλην τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστὴν, καὶ οὕτως ἔζη ἡσύχως. Ἄν δὲ ἤθελεν ἀκολουθήσῃ εἰς κἀνένα ἀδελφὸν συμβεβηκός τι τὸ ὅποιον ἐπροξένοι κίνδυνον ψυχῆς, τότε ὁ ὄσιος ἤρχετο εἰς τὸ μοναστήριον καὶ ἐπεσκέπτετο τὸν ἀδελφὸν ἐκεῖνον καὶ τοὺς λοιπούς· εἶτα πάλιν ἐπέστρεφεν εἰς τὸν δύσβατον ἐκεῖνον τόπον, ὡς εἰς παρηγορίαν καὶ ἀναψυχὴν. Ζήσας λοιπὸν χρόνους πολλοὺς ὁ ἀοίδιμος, καὶ φθάσας εἰς γῆρας παχὺ καὶ πολυχρόνιον, ἠσθένησεν ὀλίγον καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

• Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς **ΘΕΟΤΕΚΝΟΣ** ζήει τελειοῦται.

- » Ὁ Θεότεκνος οἶα τοῦ Θεοῦ τέκνον,
- » Ὁνήσκει προθύμως τοῦ Πατρὸς χάριν ζήρει.

• Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΜΑΡΙΑΝΟΣ** λιθοβοληθεὶς τελειοῦται.

- » Ὁ Μαριανὸς συντριβεῖς κάρην λίθω,
- » Θείω νοητῶς σφίγγεται ταύτην στέρει.

• Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΕΥΓΕΝΙΟΣ** ἐύλοιοι τυπτόμενος τελειοῦται.

- » Ὅτι περ συνεστῶς Εὐγένιος ἐκ ξύλου,
- » Πάσχων ξύλοι· ὑπῆρχε πρὸς ξύλα ξύλον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **ΙΑ'**, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΔΑΝΙΗΛ** τοῦ Στυμίτου.

- » Καὶ γῆτιν πᾶν, ἀλλὰ καὶ γῆν ἐκκλίνων,
- » Οἰκεῖ Δανιὴλ πρὶν στύλον καὶ νῦν πόλον.
- » Ἐνδεκάτη Δανιὴλ στυλοβάμων εὗρατο τέρμα.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ μεγάλου τοῦ ἐπικαλούμενου Μακέλλη ἐν ἔτει υξ' (467), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Μεσοποταμίαν τῆς Συρίας ἐκ τῆς ἐνορίας Σαμοσάτων, ἀπὸ χωρίου καλούμενον Μαρουθᾶ, υἱὸς πατρὸς μὲν Ἡλία, μητρὸς δὲ Μάρθας. Οὗ-

τος λοιπὸν ἐγεννήθη διὰ τινος θαυμαστῆς ὀπτασίας, ἣ ὅποια ἐφάνη εἰς τὴν μητέρα του, πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ συλληφθῇ εἰς τὴν κοιλίαν τῆς. Ὅτε δὲ ἐγένετο πέντε ἐτῶν προσεφέρθη ὑπὸ τῶν γονέων του εἰς ἓν μοναστήριον, ἵνα ὁ ἱερὸς παῖς καὶ εἰς ἱερὸν τόπον δεχθῇ τὸ ὄνομα, διότι ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἐκεῖνῳ ἐπωνομάσθη Δανιὴλ [ἔβρ. κριτῆς παρὰ Θεοῦ.] ὑπὸ τοῦ προεστῶτος, διὰ μέσου τινὸς σημείου. Καὶ βεβαίως ἀπὸ τότε ἤθελεν ἀφιερῶθαι εἰς τὸν Θεόν, κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν τῶν γονέων του, καθὼς νηπιόθεν ἀφιερῶθη καὶ ὁ προσφύτης Σαμουὴλ, ἂν ὁ προεστῶς τοῦ μοναστηρίου ἤθελε στέρξῃ νὰ τὸν δεχθῇ εἰς τριαύτην πολλὰ νηπιώδη ἡλικίαν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνος δὲν ἔσπερξεν, ὁ Δανιὴλ δὲν ἀφιερῶθη τότε εἰς τὸν Θεόν.

Ὅτε δὲ ἐφθασεν εἰς τὸν δωδέκατον χρόνον τῆς ἡλικίας του, καταφρονήσας ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, ὑπῆγεν εἰς ἓν κοινόδιον, καὶ ἐνδυσθεὶς τὸ τῶν μοναχῶν σχῆμα, ἔμεινεν ἐκεῖ προκόπτων καὶ κραταιούμενος, κατὰ τὴν σωματικὴν ἡλικίαν, καὶ κατὰ τὴν πνευματικὴν τῆς ἀρετῆς. Ἐπειτα ὑπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον Συμεὼν τὸν στυλίτην καὶ εὐλογῆθη ἀπὸ αὐτόν· ἐπιστρέψας δὲ εἰς τὸ μοναστήριον, εὗρεν ἀποθανόντα τὸν ἐκεῖνου ἠγούμενον· ὅθεν ἐδιάζετο ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ μοναστηρίου νὰ γένῃ εἰς αὐτοὺς ἠγούμενος· αὐτὸς ὅμως δὲν ἐπέισθη εἰς τοῦτο τελείως· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχε παλαιὸν σκοπὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς τοὺς ἱεροὺς τόπους τῶν Ἱεροσολύμων, ἐξελθὼν κρυφίως ἀπὸ τὸ μοναστήριον καὶ περιπατῶν, ἐστοχάσθη ὡς εὐλογον, τὸ νὰ ἀνταμῶσῃ τὸν προρρηθέντα ἅγιον Συμεὼν τὸν στυλίτην. Ἀνταμῶσας λοιπὸν αὐτόν, ἐμποδίσθη παρ' αὐτοῦ νὰ μὴ ὑπάγῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ὅθεν ἐλθὼν πλησίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τὸν καλούμενον Ἀνάπλον, ἐκεῖ ἐκλείσθη μέσα εἰς ἓνα ναὸν τῶν εἰδώλων, καὶ πολλοὺς πειρασμοὺς ἔπαθεν ἀπὸ τοὺς δαίμονας.

Ἐπειτα ἀνέβη ἐπάνω εἰς ἓνα στύλον, καὶ ἐκεῖ δεικνύει γενναϊότητα καὶ ἀσκησιν ὑπερβάλλουσαν ὁ ἀοίδιμος, διότι ἀσκεπὴς καὶ ἀστεγὸς ὢν, ἐταλαιπωρεῖτο ἀπὸ τὸ καῦμα τοῦ θέρους, καὶ ἀπὸ τὸ ψύχος τοῦ χειμῶνος. Ὅθεν ἔλαβε χάρισμα παρὰ Κυρίου νὰ ποιῇ πολλὰ θαύματα, ὥστε ἐφημίσθη ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα καὶ εἰς τὸν βασιλέα Λέοντα, καὶ εἰς τὸν διάδοχόν του Ζήωνα, ¹ τὸν ἐν ἔτει υοδ' (474) βα-

¹ Διαδόχος τοῦ Λέοντος Α' τοῦ Μακέλλη ἦν ἄλλο ὄνομα αὐτοῦ Λέων Β'. ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο μόνος τετραετής, διου-

σιλεύσαντα καὶ τὸν μετ' αὐτὸν τύραννον Βασι-
λίσκον, οἱ ὅποιοι ὑπῆγον οἱ ἴδιοι καὶ ἐπροσχύ-
νησαν αὐτὸν καὶ ἤκουσαν ἀπὸ τὸ στόμα του ὅ-
σα ἐμέλλον νὰ συμβῶσιν εἰς αὐτούς. Οὗτος ὁ
ἅγιος ἐβούθησε καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χρι-
στοῦ, ἣ ὁποία τότε ἐπολεμεῖτο ἀπὸ τοὺς αἰρε-
τικούς· ὅθεν ὁσίως καὶ ἀμέμπτως τὴν ζωὴν του
διανύσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Τελεῖται
δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῷ Ἀνάπλω. (τὸν κατὰ
πλάτος βίον τοῦ ὁσίου τούτου ὄρα εἰς τὸ Ἐκ-
λόγιον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν
ΛΟΥΚΑ τοῦ νέου στυλίτου.

- » Πρὸς ὕψος ἀνήνεγκε τὸν Λουκᾶν στύλον,
- » Λουκᾶς δὲ τὸν νοῦν πρὸς Θεὸν, πρὸς ὃν τρέχει.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους μὲν τοῦ βασι-
λέως Ῥωμανοῦ τοῦ Λεκαπηνοῦ καὶ Γέροντος,
καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου καὶ
γαμβροῦ αὐτοῦ, υἱοῦ δὲ Λέοντος τοῦ σοφοῦ,
κατὰ τὴν πατριαρχίαν δὲ τοῦ Θεοδουλάχτου
υἱοῦ γνησίου τοῦ αὐτοῦ Ῥωμανοῦ ἐν ἔτει 919,
καταγόμενος ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Ἀνατολῆς, καὶ
υἱὸς ὢν Χριστοφόρου καὶ Καλῆς. Ὅτε λοιπὸν
ἐκινήθη κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὁ κατὰ τῶν
Βουλγάρων πόλεμος, τότε ἡ προσταγὴ τῶν
βασιλέων ἐβίασε καὶ τὸν ὄσιον τοῦτον νὰ υπά-
γη εἰς τὸν πόλεμον. Ἐνῶ δὲ ἐσυγκροτήθη ὁ
πόλεμος καὶ ἐπεσον πολλὰι μυριάδες ἀνθρώ-
πων, οὗτος ἐλυτρώθη ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας,
διὸ καὶ ἐγένεον ὑστερον μοναχός· καὶ ἐπειδὴ ἐ-
πρόκοψεν εἰς τὴν ἀσκησιν, ἐχειροτονήθη Πρεσ-
βύτερος, καὶ ἐφόρεσε σίδηρα βάρεα διὰ νὰ κα-
ταδαμάξῃ τὸ σῶμά του. Ἐνήστευε δὲ τὰς ἑξ
ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, καὶ ἄλλο τι δὲν ἔτρω-
γεν, εἰμὴ μόνον τὴν προσφορὰν ἣν τῷ ἔφερον
καὶ λάχανα ὡμά· ἔπειτα ἀνέβη εἰς ἕνα στύλον,
καὶ εἰς αὐτὸν διέτριψε χρόνους τρεῖς. Ἐπειδὴ
δὲ ἤκουσε θεῖαν φωνὴν ἣτις τὸν ἐκάλει, πειθό-
μενος εἰς τὸν καλοῦντα Θεὸν, ὑπῆγεν εἰς τὸν
Ὀλυμπον, καὶ βάλλει εἰς τὸ στόμα του μίαν

ρίσθη ἐπίτροπός του ὁ πατὴρ του Ζήνων ὅστις, ἀποθανόντος
τοῦ υἱοῦ, κατέλαθε μόνος τὴν βασιλικὴν ἀρχήν, ἀλλὰ καὶ τοῦ-
τον μετὰ ἐν περὶπου ἔτος ἐξεθρόνισεν ὁ Βασιλεὺς. Τῷ δὲ
479 ὁ Ζήνων ἐκδιόκει τὸν Βασιλεῦσαν καὶ ἀναλαμβάνει αὐτὸς
τὴν ἀρχήν. Σ. Ε.

¹ Τὸν δὲ ἐλληνικὸν βίον αὐτοῦ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς,
οὗ ἡ ἀρχὴ ἔστι ὡς περ ἐπὶ τῶν ἀριστέων (σφύζεται ἐν τῇ Ἀκύρα,
ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

πέτραν, ὡς ἂν χαλινόν, διὰ νὰ ἐμποδίζετο ἀπὸ
τοῦ νὰ ὀμιλῇ. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ γυρίζει πάλιν εἰς
τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐκεῖθεν ἔρχεται
εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ ἀναβαίνει πάλιν ἐπάνω
εἰς ἕνα ἄλλον στύλον καὶ μυρία θαύματα ἐνερ-
γεῖ. Οὕτω λοιπὸν διανύσας εἰς τὸν στύλον
χρόνους τεσσαρακονταπέντε, πρὸς Κύριον ἐξε-
δήμησεν.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες **ΑΕΙΘΑΛΑΣ** καὶ **ΑΚΕΨΕ-
ΗΣ** ζῆφει τελειοῦνται.

- » Ἀκεψὲν βλέπων με πάσχοντα ζῆφει,
- » Ἀειθαλᾶ ζήλωσον· ἐζήλωσά σε.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν Περσίαν
ἐκ πόλεως καλουμένης Ἀρθήλ· καὶ ὁ μὲν Ἀ-
ειθαλᾶς ἦτον ἱερεὺς τῶν Εἰδώλων, ἐγνώρισε
δὲ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἐξ αἰτίας τοιαύτης·
ἤγουν μόνον διότι ἐνεθυμήθη νὰ υπάγη εἰς τὸν
Ἐπίσκοπον τῶν χριστιανῶν ἀμέσως ἱατρεύθη
ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, ἣν ἔπασχεν, ἣτις ἦτο ῥύσις
αἱματος. Μαθὼν λοιπὸν καὶ κατηχηθεὶς ἀπὸ
τὸν Ἐπίσκοπον τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐπέ-
στρεψεν εἰς τὴν πόλιν του, διὰ νὰ γίνῃ καὶ εἰς
τοὺς ἄλλους τῆς εὐσεβείας διδάσκαλος· ἐπειδὴ
δὲ διεβλήθη ὡς χριστιανὸς εἰς τὸν τῆς πόλεως
Ἀρχοντα καὶ τὸν Χριστὸν ὠμολόγησεν, ἔκο-
ψαν τὸ ὠτίον του, καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν
φυλακὴν.

Ὁ δὲ ἅγιος Ἀκεψεὺς ἦτον Διάκονος, καὶ πι-
ασθεὶς, ὠμολόγησε, τὴν εὐσέβειαν· ὅθεν δέρε-
ται ἀνελεημόνως καὶ στέλλεται ὁμοῦ μὲ τὸν
Ἀειθαλᾶν εἰς τὸν ἀρχιμάγειρον τοῦ βασιλέως·
(ἦτο δὲ ὁ ἀρχιμάγειρος ἀξίωμα μέγα εἰς τοὺς
Πέρσας) οὗτος δὲ παρρησιάζει αὐτούς εἰς τὸν
Βασιλέα, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου κηρύξαντες τὸν
Χριστὸν, καὶ οἱ οὗτοι ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὗ-
τως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ
μαρτυρίου.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΜΕΙΡΑΚΟΣ**. καὶ
διήγησις πάνυ ὡφέλιμος.

- † » Ἀρνησιχρίστων δόξαν ἄπας τις βλέπων,
- » Μηδὲν κατ' αὐτῶν φλυαρεῖτω ἀφρόνως.

Οὗτος ὁ μακάριος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Μεί-
ραξ ἦτο κατὰ τὸ γένος Αἰγύπτιος, γεννηθεὶς
ἀπὸ χριστιανῶν γονεῖς εἰς τὸ κάστρον τὸ ὀ-
νομαζόμενον Τενεσῆ· ἀφ' οὗ δὲ ἐβαπτίσθη, ἀ-
νετρέφετο καὶ ἐπαιδεύετο ἀπὸ τοὺς γονεῖς του
μὲ τὴν ἀμώμητον καὶ καθαρὰν πίστιν τοῦ Χρι-
στοῦ. Ἄλλ' ὕστερον ἀπὸ ἐλαφρότητα τοῦ νοῦς

καὶ κουφότητα γνώμης, ἠπατήθη ὑπὸ τοῦ διαβόλου, καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν ἐκεῖ ὄντα Ἀμηνᾶν ἠρνήθη, φεῦ! τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὴν ζώνην του κόψας καὶ τὸν σταυρὸν πατήσας, ἐπήρε τὴν μάχαιραν εἰς τὰς χεῖρας καὶ ἠλάλαξε τὴν ἐλεεινὴν ἐκείνην φωνήν, τὸ, Ἀγαρηνὸς εἰμι καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον πλέον δὲν εἰμαι χριστιανός. Ὅθεν ἦτον τιμημένος καὶ δοξασμένος ἀπὸ τινος χρόνον ἀπὸ τὸν Ἀμηνᾶν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, χωρὶς νὰ φροντίσῃ τελείως διὰ τὴν σωτηρίαν του· οἱ δὲ γονεῖς του μαθόντες τοῦτο, δὲν ἔπαυον ἀπὸ τοῦ νὰ παρακαλῶσι τὸν Θεὸν νὰ μεταβάλῃ τὴν γνώμην του.

Ὅθεν βλέπων ὁ Θεὸς τὴν τούτων προαίρεσιν καὶ ἐπίμονον παράκλησιν, μετέβαλε τὴν καρδίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῶν εἰς μετάνοιαν· διὸ αὐτὸς ὁ ἴδιος Μείραξ ἐλθὼν εἰς τοὺς γονεῖς του, λέγει· Ἰδοὺ, κύριοι καὶ γλυκύτατοι γονεῖς μου, ὅτι ἦλθον. Ἐγὼ ὁ ταλαίπωρος σκοτισθεὶς τὸν νοῦν, ἔπραξα ὅ,τι ἔπραξα· ἀλλὰ τώρα παρακαλῶ νὰ γίνω πάλιν χριστιανός καὶ νὰ ἦμαι μεθ' ὑμῶν· οἱ δὲ γονεῖς του ἀπεκρίθησαν ἡμεῖς, τέκνον, ὅτε τὸ κακὸν τοῦτο ἐποίησας, πολλὰ ἐγύσαμεν δάκρυα, καὶ ποτὲ δὲν ἐπαύσαμεν παρακαλοῦντες τὸν Θεόν, διὰ νὰ σὲ φωτίσῃ νὰ γνωρίσῃς τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃς πάλιν πρὸς Χριστὸν τὸν σωτήρά σου. Διὰ τοῦτο τώρα εὐχαριστοῦμεν τὴν ἀγαθότητά του, ὅτι δὲν παρέβλεψε τὴν ταπεινὴν ἡμῶν δέησιν· πλήν, τέκνον, καθὼς καὶ σὺ τὸ ἠξέουρεις, ἡμεῖς φοβούμεθα τὸν Ἀμηνᾶν νὰ σὲ ἔχωμεν μεθ' ἡμῶν μήπως διὰ τοῦτο κινδυνεύσωμεν, ἐπειδὴ δίδομεν ὑποψίαν, ὅτι ἡμεῖς σὲ μετεβάλαμεν. Ἀλλ' ἂν θέλῃς νὰ σηκωθῆς ἀπὸ τὸ μέγα πῶμα τῆς ἀρνήσεως καὶ νὰ εὕρῃς τὸν Θεὸν ἵλεων, πρὸς τοὺτοισ δὲ νὰ κάμῃς καὶ ἡμᾶς ἀκατηγόρητους, καὶ νὰ γένῃς τὸσον οἰκεῖος καὶ φίλος τοῦ Χριστοῦ, ὥστε νὰ κατασταθῇς καὶ πρεσβευτὴς εἰς αὐτὸν διὰ ὅλον τὸ γένος σου, τοῦτο ποίησον. Ὑπάγε εἰς τὸν Ἀμηνᾶν, καὶ καθὼς παρηρησία ἠρνήθης τὸν Χριστόν, οὕτω παρηρησία ὁμολόγησον πάλιν αὐτόν, ὡς νὰ μὴ ἠξέουραμεν οὐδὲν περὶ τούτου ἡμεῖς· καὶ βεβαίως ὁ Θεός, τέκνον, θέλει εὐδοῶσαι τὴν ἐδὸν σου ταύτην, καθὼς βούλεται.

Ὁ δὲ Μείραξ λαθὼν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του τὴν συμβουλήν ταύτην ὁμοῦ μετὰ τὴν εὐλογίαν των, λαθὼν δὲ καὶ εἰς τὴν χειρὰ του μίαν ζώνην, ὑπήγεν εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἀγαριῶν. Ζωσθεὶς λοιπὸν μετὰ τὴν ζώνην ἣν ἐκράτει ἐμπροσθεν εἰς τὸν Ἀμηνᾶν, ἐτύπωσε τὸν τίμιον

σταυρὸν εἰς ἓνα ξύλον, καὶ ἀσπασάμενος αὐτόν, ἤρχισε νὰ φωνάζῃ μετὰ ὅσῃν δύναμιν εἶχε, τὸ Κύριε ἐλέησον. Ὁ δὲ Ἀμηνᾶς πιάσας αὐτόν, λέγει, τί ἔπαθες; ὁ δὲ Μείραξ ἀπεκρίθη, μόλις τώρα ἦλθον εἰς τὸν ἑαυτὸν μου ἀπὸ τὴν εἰς ἐμὲ συμβᾶσαν διαβολικὴν σκότῳσιν καὶ προσέπεσον εἰς τὸν Χριστόν μου καὶ πάλιν ἔγεινα χριστιανός, καθὼς καὶ ἤμην· ὅθεν ἦλθον νὰ τὸ φανερώσω εἰς σὲ καὶ εἰς ὅλην τὴν συναγωγὴν σου, καὶ νὰ ὁμολογήσω μὲν ἐμπροσθεν εἰς ὅλους τὸν Χριστόν, νὰ ἀναθεματίσω δὲ τὴν θρησκείαν σας. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἀμηνᾶς, ἔβαλεν αὐτόν εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐπρόσταξε νὰ μείνῃ ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας, χωρὶς νὰ τοῦ δώσωσι· νὰ φάγῃ ἢ νὰ πῖν. Μετὰ ταῦτα τὸν ἐξήγαγεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ τὸν ἔκρινε πάλιν· καὶ ἐπειδὴ τὸν εὗρεν ὅτι ὠμολόγει τὸν Χριστόν, ἔδειρεν αὐτόν μέτρια, καὶ πάλιν τὸν ἔκλεισεν εἰς τὴν φυλακὴν. Ὑστερον δὲ ἀπὸ ἄλλας τρεῖς ἡμέρας πάλιν ἀνέκρινεν αὐτόν, καὶ εὐρῶν ἐπιμένοντα καὶ ὁμολογοῦντα τὸν Χριστόν, ἔδειρεν αὐτόν μετὰ βούνευρα καὶ πάλιν τὸν ἔκλεισεν εἰς τὴν φυλακὴν· μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας πάλιν παρέστησεν αὐτόν ἐμπροσθέν του, καὶ βλέπων ὅτι στερεῶς καὶ ἀμεταθέτως ὠμολόγει τὸν Χριστόν, ἔδειρεν αὐτόν ἀνελετημόνως ἐπάνω εἰς τὰς πρώτας πληγὰς τοῦ σώματος, καὶ ἔδωκε κατ' αὐτοῦ τὴν τελευταίαν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν.

Ὅθεν λαθόντες αὐτόν οἱ ὑπὲρταί, ἐμβήκαν εἰς πλοῖον, καθὼς ἐπροσπάθησαν, καὶ προχωρήσαντες εἰς τὴν θάλασσαν εἰς στάδια τέσσαρα, τὸν ἀφῆκαν καὶ προσευχήθη· εἶτα ἀποκόψαντες τὴν κεφαλὴν του, ἔρριψαν αὐτὴν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης. Καὶ τὸ μὲν σῶμα αὐτοῦ, ἂν ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἢ ὅχι τοῦτο δὲν ἐφανερώθη· ἢ δὲ τιμία τούτου κεφαλὴ βεβαίως ἐκβῆκεν ἐκ τῆς θαλάσσης, τὴν ὁποίαν γνωρίσαντες τινὲς Χριστιανοὶ, ἔλαβον ὡς πολύτιμον δῶρον. Διαβληθέντες δὲ εἰς τὸν Ἀμηνᾶν διὰ τοῦτο, ἔδωσαν εἰς αὐτόν ἑκατὸν φλωρία, καὶ οὕτως ἀφῆθησαν εἰς τὸ νὰ ἔχῃσι τὸ ποθούμενον ἀκαλύτως. Τότε λοιπὸν ποιήσαντες ἀργυρᾶν θήκην, ἔβαλαν τὴν μαρτυρικὴν κεφαλὴν μέσα εἰς αὐτήν, μετὰ τὴν πρέπουσαν τιμὴν καὶ εὐλάβειαν· καὶ ἀπὸ τότε εἰς τώρα ἀναβλύζει πάντοτε μῦρον εὐώδες καὶ ἐπιτελεῖ πολλὰς καὶ διαφόρους ἰατροείας, εἰς δόξαν μὲν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς πληροφορίαν δὲ τῶν σκανδαλιζομένων καὶ δισταζόντων περὶ τῆς ἐν οὐρανοῖς δόξης αὐτοῦ, καὶ τῶν ὁμοίων αὐτοῦ. ¹

¹ Ὅθεν καὶ ὁ μέγας Βασιλεὺς ἐρμηνεύων τὸ ψαλμικόν

Ὁ ἅγιος μάρτυρ ΒΑΡΣΑΒΑΣ ζῆφει τελειοῦται.

- Θύσας, Βαρσαβᾶ, ζῆθι, λυτρωθεὶς ζίφους,
- Ἄνω ποθῶ ζῆν' θᾶπτον ἡκέτω ζίφος. ¹

Οὗτος ἐν Περσίᾳ παρρησίᾳ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθῆ, ἀπετιμήθη τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Περσίας, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Οἱ ἅγιοι ΤΕΡΕΝΤΙΟΣ, ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ, ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ καὶ ΒΕΒΑΙΑ ζῆφει τελειοῦνται.

- Τυπθέντες ἐμφαίνουσι τρεῖς τε καὶ μία,
- Θεοῦ τρία πρόσωπα καὶ φύσιν μίαν.

Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΛΕΟΝΤΙΟΥ τοῦ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ. ²

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ΄, μηνίμῃ τοῦ ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν ΣΗΥΡΙΑΩΝΟΣ τοῦ θαυματουργοῦ.

- Ὁ θαυματουργὸς κἄν τέθνηκε Σπυρίδων,
- Τοῦ θαυματουργεῖν οὐκ ἔληξεν εἰσέτι,
- Ἀμφὶ δωδεκάτην Σπυρίδων βίοτον λίπε τόνδε.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἤχμασεν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, καὶ Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐν ἔτει τμγ' (343), ἦτο δὲ κατὰ τὴν γνώμην ἀπλοῦς καὶ κατὰ τὴν καρδίαν ταπεινός. Οὗτος λοιπὸν ἐκ νεότητός του ἔγεινε βροσὸς προβάτων· ἔπειτα ἔλαβε γυναῖκα νόμιμον διὰ γάμου, μετὰ δὲ τὸν θάνατον

ἐκεῖνο, « Φυλάττει Κύριος πάντα τὰ ὅσα αὐτῶν ἐν ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται » δικαιοτάτους ὀνομάζει πάντων τοὺς θεῖους μάρτυρας. Οὗτοι γὰρ φησὶν « Ἦδη τιμῶν μαρτύρων, καὶ σκέλη κατέστην οἱ διώκοντες, καὶ χεῖρας καὶ κεφαλὰς διέπειραν τοῖς ἡλίοις πολλάκις· καίτοι γε τίς ἀντερεῖ, μὴ οὐκ πάντων εἶναι δικαιοτάτους τοὺς ἐν τῷ μαρτυρίῳ τετελειωμένους; » Καὶ οἱ μετὰ τὴν ἀρετὴν λοιπὸν μαρτυρήσαντες, δικαιοτάτοι πάντων εἰσιν. Ὅθεν καὶ πρέπει νὰ δοξάζωνται.

¹ Κατ' ἐρωτητήριον συνετέθη τὸ δίστιχον τοῦτο. Λέγουσι γὰρ οἱ ὄμηροι πρὸς αὐτόν. Θυσίαςον δὲ Βαρσαβᾶ εἰς τὰ ἐδωλκα, καὶ λυτρωθεὶς ἀπὸ τῶ ζίφου καὶ θάνατον, ζῆθι καὶ ἔχε τὴν ζωὴν. Ὁ δὲ Βαρσαβᾶς ἀποκρίνεται εἰς αὐτούς. Ἐγὼ ποθῶ νὰ ζήσω ἄνω εἰς τοὺς Οὐρανούς, καὶ ὅχι ἐδῶ κάτω εἰς τὴν γῆν. Διὰ τοῦτο ἄς ἔλθῃ εἰς ἐμεὶ τὸ ζῆφος ὀλίγιωρα, καὶ ἄς με θανατώσῃ. Ἐπαχλόμενον δὲ εὐρίσκειται τὸ δίστιχον τοῦτο εἰς τὸ τετυπωμένον Μηνεῖον. (εἰς τὰ μετὰ ταῦτα ἐδιωρθώθη. Σ.Ε.)

² Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λεμκωνάριον.

τῆς συζύγου του ἔγεινε ἐπίσκοπος· τόση δὲ πολλὴ χάρις θαυμάτων καὶ ἰαμάτων ἐδόθη εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον, διὰ τὴν ἀπλότητα καὶ καθαρότητά του, ὥστε ἐκ τῶν πολλῶν θαυμάτων ὅσα ἐποίησε, ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν, τὸ νὰ λέγεται θαυματουργός· διότι ἐν καιρῷ ἀβροχίας κατεβίβασε βροχὴν διὰ προσευχῆς του, καὶ πάλιν ἐπειδὴ ἡ βροχὴ αὕτη ἔγεινε πολλή, ἐμπόδισε τὴν ἀμετρίαν τῆς· καὶ τὴν πείναν ἣν ἐμελέτων νὰ κάμωσιν οἱ πωληταὶ τοῦ σίτου, διέλυσεν ὁ ἅγιος, ἐπειδὴ διὰ προσευχῆς του ἔπεσαν αἱ ἀποθήκαι ἐντὸς τῶν ὁποίων εἶχον τὸν σίτον. Αὐτὸς μετέβαλεν εἰς χρυσίον ἐν ὀφίδιον, καὶ ἀφ' οὗ μὲ τὸ χρυσίον ἔπαυσε τὴν συμφορὰν ἐνὸς πτωχοῦ, πάλιν τὸ χρυσίον εἰς ὀφίδιον ἀποκατέστησεν. Αὐτὸς καὶ ποταμῶν τὰ ρεύματα ἔστησεν αὐτὸς φανερώσας τὰς ἀμαρτίας μιᾶς πόρνης, ἣτις ἐτόλμησε νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐτόν, τὴν ἔπεισε μὲ τοῦτο νὰ μετανοήσῃ καὶ νὰ ἐξομολογηθῇ· αὐτὸς παρὼν εὐρεθεὶς εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ πρώτην καὶ οἰκουμένην σύνοδον τὴν ἐν ἔτει κτέ (325) συναθροισθεῖσαν, ἀπεστόμωσε μὲ τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοὺς αἰρετικούς Ἀρειανούς, οἵτινες ὑπερηφανεύοντο εἰς τὴν ἔξω σοφίαν καὶ εὐγλωττίαν των· αὐτὸς ἀνέστησε καὶ τὴν θυγατέρα του, διὰ νὰ φανερώσῃ ποῦ ἔχει κεχυρμένην τὴν παρακαταθήκην μιᾶς γυναίκος. Αὐτὸς τὸν βασιλέα Κωνσταντίνον ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ πάθος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔπασχεν· αὐτὸς ἀνέστησε νεκρὸν παιδίον μιᾶς γυναίκος· αὐτὸς ἀνέστησε καὶ τὴν μητέρα τοῦ παιδιοῦ, ἣτις ἀπέθανε διὰ τὴν αἰφνίδιον χαρὰν, ἣν ἔλαβεν εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ υἱοῦ τῆς. Οὗτος λύχον σβυνόμενον διὰ στέρῃσιν ἐλαίου ἔκαμε νὰ ἀναβλύσῃ ἔλαιον· οὗτος ἰάτρευσε καὶ τὴν ἀφρονίαν τοῦ διακόνου, μὲ τὴν ὁποίαν ἐτιμώρησεν αὐτόν ὁ ἅγιος, διότι προσταχθεὶς νὰ εἰπῇ μίαν μικρὰν εὐχὴν εἰς ἐν ὑπερβολικὸν καῦμα, αὐτὸς διὰ κενοδοξίαν ἐμάκρυνεν αὐτήν.

Ὁ ἅγιος οὗτος ἐθανάτωσε καὶ τὴν γυναῖκα ἐκεῖνην, ἣ ὁποία μοιχευθεῖσα ἠρνεῖτο τὴν ἀμαρτίαν τῆς καὶ δὲν ἤθελε νὰ ὁμολογήσῃ αὐτήν· ἀλλὰ καὶ ὅτε ἀκόμη ἐγένενα τὸ μοιχίδιον παιδίον, ἔλεγεν ὅτι ἀπὸ τὸν ἄνδρα τῆς συνέλαβε, ἂν καὶ ὁ ἀνὴρ τῆς πρὸ εἴκοσι μηνῶν ἔλειψεν ἀπελθὼν εἰς ταξείδιον. Εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον ὅτε ἐλειτούργει παρίσταντο ἅγιοι Ἀγγέλοι, οἵτινες συλλειτουργοῦντες μετ' αὐτοῦ, ὅτε οὗτος ἔλθεν « Εἰρήνην πάσι », ἐκεῖνοι ἐξῶθεν ἀπεκρίνοντο μετὰ μέλους, « Καὶ τῷ πνεύματί σου », ὁμοίως ἀπεκρίνοντο καὶ τὰ λοιπὰ συνήθη. Τοῦτου τοῦ ἁγίου ἡ κεφαλὴ ἔφαίνετο γεμάτη ἀπὸ

δρόσον ἐν καιρῷ θέρους, ὅτε ὁ ἥλιος τὸ πᾶν κατέφλεγε· καὶ τρίχες ξανθαὶ καὶ μαῦραι καὶ λευκαὶ ἐνταυτῷ ἤνθουν εἰς αὐτήν· ἐφάνερον δὲ μὲ τοῦτο ὁ Θεὸς τὴν εἰς αὐτὸν γενησομένην τιμὴν. Πόσον δὲ ἦτο συμπαθῆς καὶ εὐσπλαγχνὸς ὁ Θεὸς οὗτος πατὴρ ἐφάνερωσε τὸ συμβεβηκὸς ὅπερ ἠκολούθησεν εἰς ἐκείνους τοὺς κλέπτας, οἵτινες ὑπῆγον νὰ πατήσωσι τὴν μάνδραν του, διότι ὄχι μόνον ἐχάρισε τὴν ὄρασιν εἰς αὐτοὺς παταχθέντας μὲ ἀορασίαν· ἀλλὰ καὶ ἓνα χριὸν τοῖς ἔδωκε χάρισμα εἰπῶν, ὅτι τοῦτο ἐποίησε διὰ νὰ μὴ φαίνωνται ὅτι ματαίως καὶ χωρὶς πληρωμῆν ὄλην τὴν νύκτα ἠγρύπνησαν. Οὗτος καὶ τὸν ἐπίσκοπον Τριφύλλιον ἔπεισε μὲ τὰς νοουθεσίας του νὰ μὴ ἦναι ἐκδοτος εἰς τὰ τοῦ κόσμου τερπνὰ, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ποθῆ τὰ οὐράνια· αὐτὸς διὰ τὴν ἀνεξικακίαν του ἔκαμε νὰ πέσωσιν εἰς τοὺς πόδας του καὶ νὰ ζητήσωσι συγχώρησιν καὶ ὁ πραγματευτής, ὅστις ἐκράτησε κρυφίως τὰ χρήματα, νομίζων ὅτι θὰ λανθᾷ τὸν ἅγιον καὶ ἐκεῖνος, ὅστις ἐπῆρε πλεονεκτικῶς μίαν αἴγα ἄνω τῆς τιμῆς τὴν ὁποίαν ἔδωκε.

Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ τοιαῦτα ἐποίησεν ὁ μακάριος, γεμάτα ἀπὸ θαυμασμῶν καὶ ἐκστασιν· οὗτος λοιπὸν καὶ τὸ ἐμπιστευθὲν εἰς αὐτὸν λογικὸν ποίμνιον καλῶς οἰκονομήσας, μετέστη εἰς τὴν τῶν Ἀγγέλων κατάστασιν καὶ πολιτείαν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῷ σεπτῷ ναῷ τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου, τῷ πλησιάζοντι εἰς τὴν ἀγιωτάτην μεγάλην Ἐκκλησίαν (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον μεταφρασθέντα ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου, ὃν συνέγραψεν ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μέγιστον εἰς ψυχῆς ὠφέλειαν βίος γενναίων καὶ φιλοθέων ἀνδρῶν ». Σῶζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ, καὶ ἐν ἄλλαις.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΣΤ· ΝΕΤΟΥ.

- Τὸν Συνετὸν κτείνουσιν ἄφρονες ξίφει,
- Τὴν εὐσεβῆ τιμῶντα πίστιν ἐμφρόνως.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως

¹ Ἐγκώμια εἰς τὸν ἅγιον Σπυρίδωνα ἔχουσιν, ὁ Νικηφόρος Θεοτόκης, καὶ Μακάριος ὁ Κωφός. — (Πρὸς τοὺτους δὲ ὁ Διονύσιος Κόνταρης, ἐκδοθὲν τῷ 1717 καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Γριβόλης Πιέτης ὁ Κερκυραῖος, δημοσιεύθη τῷ 1786. Ἡ ἀκολουθία δὲ τοῦ ἁγίου συνθεθεῖσα ὑπὸ Νικολάου τοῦ Βουλγάρου πολλὰκις ἀνετυπώθη ἀπὸ τοῦ 1670. Σ. Ε.)

Αὐρηλιανοῦ ἐν ἔτει σς' (270), ἀναγνώστης τῆς τῶν Ῥωμαίων ἐκκλησίας ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πάπα Ζύστου προβεβλημένος.¹ Βλέπων δὲ τὸν Αὐρηλιανὸν προσφέροντα εἰς τὰ εἰδῶλα θυσίας, διελέχθη μὲ αὐτὸν, καὶ περιπαίζων ὑπεσχέθη νὰ θυσιάσῃ καὶ αὐτός· ἐπειδὴ ὁμως δὲν ἤθελε νὰ θυσιάσῃ, ἀλλ' ἐφανερώθη ὅτι πρὸς ἐμπαιγμὸν μόνον εἶπε τὸν λόγον, δέρεται μὲ βούνευρα τόσον πολλὰ, ὥστε ἐκοκνήνησεν ἀπὸ τὰ αἵματα ὄλη ἡ ἐκεῖσε γῆ· ἔπειτα ρίπτεται εἰς τὴν φυλακὴν. Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἀπλόνηται ἐπάνω εἰς ἐσχάραν σιδηρᾶν πεφυρακτωμένην· τότε δὲ ἤκουσεν ἄνωθεν θεϊκὴν φωνήν, ἡ ὁποία ἐδυνάμονε καὶ παρεκίνει αὐτὸν εἰς τὸ μαρτύριον· μετὰ δὲ τῆς φωνῆς ἔγεινε καὶ ῥαγδαία βροχὴ καὶ ἐσθέσθη μὲν ἡ φωτιά, ἐφυλάχθη δὲ ὁ ἅγιος ἀβλαβής. Μετὰ ταῦτα κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἐσκάφη λάκκος βαθύς ἕως δέκα πήχεις, εἰς δὲ τὸ βάθος τοῦ λάκκου, ἐτέθησαν ὄρθια ξύλα ὀξέα καὶ κοπτερά· ὅθεν ἐπάνω εἰς αὐτὰ ἐρρίφθη ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, καὶ κατεκόπησαν ὅλα σχεδὸν τὰ τίμια μέλη τοῦ σώματός του. Ἀλλὰ πάλιν θεῖα Πρόνοια ἀποκαθίσταται ὑγιής· διὸ ἐκλείσθη εἰς τὸ λεγόμενον Πάνθεον² καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐξελθὼν, ἀποκεφαλίζεται, καὶ οὕτω λαμβάνει ὁ αἰοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ἀρχιεπισκόπου ἱεροσολύμων τοῦ ἱερομάρτυρος.

- Ἡὼς οὐκ ἐμελλεν εἶναι καὶ τὰ θηρία
- Ἀλεξάνδρῳ τιθασσά τῷ Χριστοῦ θύτης;

Ὅτε ὁ Δέκιος ἐβασίλευεν εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην ἐν ἔτει σς' (250), διωγμὸς μέγας ἐκινήθη κατὰ τῶν χριστιανῶν,³ διότι ἔστειλεν ὁ τύραννος ἐκεῖνος προσταγὰς βασιλικὰς εἰς πᾶσαν γῶραν, νὰ ἀναγκάζωνται οἱ χριστιανὸν νὰ θυσιάζωσιν εἰς τὰ εἰδῶλα καὶ ὅσοι εἰς τοῦ-

¹ Ὁ ἅγιος οὗτος Πάπας Ζύστος ἐορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Αὐγούστου.

² Τὸ Πάνθεον ἦτο ναὸς ἐν τῇ Ῥώμῃ εἰς τὸν ὅποιον εὐρίσκοντο τὰ εἰδῶλα πάντων τῶν ψευδωνύμων Θεῶν, ἀπ' ὧν καὶ ὠνομάζετο.

³ Ὁ δὲ Εὐσέβιος εἰς τὸ Χρονικὸν του ἀναφέρει, ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος οὗτος ἐμαρτύρησε κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ Σεβήρου τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει 222 καὶ μὴ κινήσαντος διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἀλλὰ τοῦ Σεπτεμίου Σεβήρου τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει 493 καὶ διωγμὸν κινήσαντος. Ὅρα καὶ σελ. 28 τῆς Δωδεκαβίβλου· καὶ ὁ Μελέτιος τὸ αὐτὸ λέγει.

το δὲν πείθονται, νὰ τιμωρῶνται πρῶτον μὲ δεινὰς τιμωρίας, καὶ ἔπειτα νὰ ἀπέρχωνται ἀπὸ τὴν ζωὴν ταύτην μὲ ὀδυνηρὸν θάνατον. Τότε λοιπὸν ὁ ἀγιώτατος οὗτος Ἀλέξανδρος ὁ τῶν ἱεροσολύμων ἀρχιεπίσκοπος, διεβλήθη εἰς τὸν ἄρχοντα Καισαρείας (Ἴσως τῆς ἐν Παλαιστίνῃ) καὶ παρασταθεὶς ἔμπροσθεν αὐτοῦ σιδηροδέσμιος διελέχθη πολλὰ μὲ αὐτόν, καὶ τὸν μὲν Χριστὸν ἀνεκήρυξε μεγαλοφῶνως ἐνώπιον πάντων, Θεὸν καὶ βασιλέα καὶ δημιουργὸν οἴλου τοῦ κόσμου, τὰ δὲ εἰδῶλα ἐκήρυξεν, ὅτι εἶναι δαίμονες καὶ φανερά πλάνη ἀνεθεμάτισε δὲ καὶ τοὺς προσκυνοῦντας καὶ τιμῶντας αὐτὰ, μὲ λαμπρὰν καὶ πεπαρησιασμένην φωνήν. Ταῦτα τὰ λόγια τοῦ ἀγίου ἐτάραξαν τὸν ἄρχοντα καὶ ἤναψαν αὐτοῦ τὸν θυμόν· ὤθεν κατὰ προσταγὴν του βασανίζεται ὁ τοῦ Χριστοῦ ἱεράρχης μὲ διάφορα βάσανα· εἰς ὀλίγον ὁμῶς καιρὸν ἔπειτα καταδικάζεται νὰ φαγωθῆ ζωντανός ἀπὸ τὰ θηρία. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐκδύσαν τὸν ἅγιον καὶ ἔδεσαν αὐτὸν γυμνόν εἰς τὸ μέσον τοῦ θεάτρου, ὡς κριτὸν ἐπίσημον, ἐπέλυσαν κατ' αὐτοῦ διάφορα θηρία. Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ θεράπων προσευχηθεὶς καὶ τοῦτο εἰς τὸ τέλος τῆς προσευχῆς του ἐπρόσθεσε· Κύριε, ἂν ἦναι θέλημά σου νὰ τελειωθῶ τῶρα, ἄς γένη καθὼς ἠθέλησας. Τότε τὰ θηρία, ὡ τοῦ θαύματος! ἄλλα μὲν προσεκύουν τὸν ἅγιον, καὶ κλίνοντα κάτω τὰς κεφαλὰς των, ἀνεχώρουν εἰς τὰς μάνδρας των, ἄλλα δὲ κυλιόμενα κατὰ γῆς, ἐφίλουν τοὺς πόδας τοῦ ἀγίου, καὶ ἄλλα πάλιν ἔλειγον μὲ τὰς γλώσσας των τὰς πληγωμένας του σάρκας. Ὁ δὲ μέγας ἀρχιερεὺς, εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ ὑπὲρ τούτου παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχὴν του εἰς χεῖρας αὐτοῦ, ἀρίνιον ἄβλαβὲς τὸ σῶμά του εἰς τὴν γῆν, τὸ ὅποιον εὐλαβεῖς τινες χριστιανοὶ μυρίσαντες μετὰ πολλῆς εὐλαβείας καὶ τειλίζαντες μὲ σινδόνας, ἐνεταφίσαν αὐτὸ ἐν ἐπισήμῳ τόπῳ.¹

¹ Σημειώται ὅτι ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος οὗτος ἦτο συμβολὴς τοῦ ἱεροσολύμων Ναρκαίστου, ὅτε ἐκεῖνος τὸ δευτέρον ἔγχιεν ἱεροσολύμων, γέρον ὢν ἑκατὸν δεκαεὶ χρόνων. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνος ἔδωκε τέλος μαρτυρικόν, τότε ἔμνε μόνος εἰς τὸν θρόνον ὁ Ἀλέξανδρος οὗτος καὶ ὄρα σελ. 227 τοῦ α'. τόμ. τοῦ Μελετίου. Ὁ δὲ Νάρκισσος ἐορτάζεται κατὰ τὴν ἑβδόμην τοῦ Αὐγούστου. Περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου τούτου λέγει καὶ ὁ Δοσίθεος, ὅτι ἦτον μιλητής Κλήμεντος τοῦ Στρωματίως, ὡς αὐτὸς ὁ ἴδιος μαρτυρεῖ, εἰς τὸν ὅποιον ἀφιέρωσεν ὁ Κλήμης τὸ βιβλίον του, συμμαθητὴς δὲ τοῦ Ἀριγένους. Οὗτος κατὰ τὸν Νικηφόρον συνήγαγεν πανταχόθεν τὰ συγγράμματα τοῦ Γαίου, τοῦ Ἰππολύτου, τοῦ Βηρόλλου καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν,

Ὁ οὖτος πατὴρ ἡμῶν ΑΜΑΝΑΘΑΣ ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

» Μισῶ τὰ τῆς γῆς ἄγγελιοι δέξασθε με, »

» Ἀμωναθᾶς ὁ θεῖος ἐκλείπων λέγει.

Ὁ οὖτος ΑΝΘΟΣ ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

» Τὸ τοῦ προφῆτου προσφῶρος Δαβὶδ λέγων,

» Ὡς ἄνθος ἀγροῦ θεῖος Ἄνθος ἐρρήη.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνί ΙΓ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ, ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ, ΕΥΤΕΝΙΟΥ, ΜΑΡΔΑΡΙΟΥ καὶ ΟΡΕΣΤΟΥ.

» Τὸν Εὐστράτιον καὶ συνάθλους δις δύο,

» Ἄπαξ δύο κτείνουσι πῦρ τε καὶ ξίφος.

» Τοὺς γε σὺν Εὐστρατίῳ δεκάτῃ τρίτῃ ἔκτανεν ἄορ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν ἀσεβῶν βασιλέων, καὶ Λυσίου Δουκὸς, ἐπιτροπεύοντος τῆς ἐπαρχίας Λιμιτανέων,¹ καὶ Ἀγρικολάου διοικούντος ὅλην τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἀνατολῆς ἐν ἔτει σγς' (296). Ἄνωθεν δὲ ἀπὸ τοὺς προγόνους των ἐσέβοντο μὲν τὸν Χριστὸν, ἐκρύπτοντο δὲ ὅτι εἶναι χριστιανοὶ, διὰ τὸν φόβον τῶν τυράννων καὶ διωκτῶν. Ἀπὸ τούτους λοιπὸν, ὁ μὲν ἅγιος Εὐστράτιος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν Ἀραβράκων, κατὰ δὲ τὴν ἀξίαν ἦτο Σαρτινάριος τῆς Δουκικῆς τάξεως καὶ εἰς αὐτὴν εἶχε τὰ πρωτεία.² Ἐπειδὴ δὲ οὗτος ἐπεθύμει νὰ ὁμολογήσῃ παρρησία τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐφοβεῖτο δὲ τὸ ἄδηλον τῆς ἐκβάσεως διὰ τοῦτο, τί κάμνει; δίδει τὴν ζώνην του εἰς

καὶ δι' αὐτῶν κατασκεύασε βιβλιοθήκην ἀξίαν εἰς Ἱερουσαλήμ, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Εὐσέβιος. Ἀρχιεράτευσ δὲ εἰς τὰ ἱεροσολύμα χρόνος τριάκοντα ἔνια, ὡς λέγουσιν τινες (ὄρα σελ. 28 τῆς Δωδεκαβίβλου.) Ὅρα καὶ τὸν Νικηφόρον γράφοντα εἰς τὸ πέμπτον βιβλ. περὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ἀλεξάνδρου.

² Ἐν τοῖς Μηναίοις γράφεται λιμιτανέων τὰς εὐας καὶ ὄχι ἐπαρχίας, ἡ δὲ λέξις λιμιτάνεος ἐκ τοῦ λατινικοῦ limitaneus δηλοῦντος τοὺς ἐν τοῖς μεθορίοις τοῦ κράτους φυλάττοντας στρατιώτας. Σ. Ε.

³ Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι τούτου τοῦ ἀγίου Εὐστρατίου εἶναι πόνημα ἢ κατασκευαστικὴ εὐχὴ ἐκεῖνη, τὴν ὅποιαν ἢ Ἐκκλησία παρέλαβε νὰ λέγῃ ἐν τῇ μεσονυκτικῇ κατὰ πᾶν Σάββατον, ἧς ἡ ἀρχὴ «Μεγαλύνων μεγαλύνω σε Κύριε» καθὼς καὶ τοῦ ἀγίου Μαρδάρου εἶναι πόνημα ἢ εὐχὴ ἐκεῖνη, ἧς ἡ ἀρχὴ «Δέσποτα Θεὲ Πάτερ Παντοκράτορ.»

ένα ὑπέρητον, καὶ τὸν προστάζει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ἀραβράκων καὶ νὰ τὴν ἀποθέσῃ ἐκεῖ, τοῦτο συλλογισθεὶς ὅτι, εἰ μὲν ὁ Πρεσβύτερος Αὐξέντιος ἔμβη εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ λάβῃ τὴν ζώνην εἰς χεῖράς του, βέβαια εἶναι σημεῖον, ὅτι κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ θέλει γεῖνῃ ἡ ὁμολογία του· ὅθεν καὶ πρέπει νὰ μὴ φοβηθῇ κἀνὲν βάσανον· ἀλλὰ μὲ θάρρος νὰ παρασταθῇ εἰς τὸν ἀρχοντα καὶ μὲ παρρησίαν νὰ ὁμολογήσῃ ἑαυτὸν χριστιανόν. Ἄν δὲ ἄλλος τις ἱερεὺς, ἢ ἐκκλησιαστικὸς λάβῃ τὴν ῥηθείσαν ζώνην του, εἶναι σημεῖον, ὅτι πρέπει ἀκόμη νὰ ἔχῃ εἰς τὸ κρυπτόν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ παρρησιασθῇ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πρεσβύτερος Αὐξέντιος ἔλαβε τὴν ζώνην, ὑπέλαθεν ὁ ἅγιος ὅτι καλῶς θὰ ἀποβῇ εἰς αὐτὸν ἡ ὁμολογία τῆς πίστεως.¹

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ μάρτυς εἶχεν ἀξίωμα πρῶτος αὐτὸς νὰ παριστᾷ εἰς τὸ κριτήριον τοὺς ἁγίους μάρτυρας, δια τοῦτο ὁμοῦ μὲ ἐκείνους παρέστη καὶ αὐτὸς ἔμπροσθεν τοῦ Λυσίου καὶ πρῶτον τὸν ἑαυτὸν του ὀνομάζει χριστιανόν· ὅθεν παρὰ τοῦ τυράννου στερεῖται τὴν ζώνην,

¹ Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι τὸ νὰ ζητῇ τις νὰ γνωρίσῃ τὸ μέλλον διὰ τοιοῦτων σημείων δὲν εἶναι οὔτε συμφέρον, οὔτε συγκεκριμένον εἰς τὸν καθ' ἑνα, διότι εἶναι σπανιώτατα ταῦτα, καὶ μόλις ἁγίοις ὀλίγοις ἐνεργηθέντα· διὸ οὐδὲ νόμος γίνονται κοινός, ὥστε νὰ μιμῶνται αὐτὸν οἱ πολλοὶ, ἐπειδὴ εἶναι σφαλέρων τὸ τοιοῦτον καὶ ἐπικίνδυνον. Καθὼς πολλοὶ παρόμοιοι ποιήσαντες, ἠπατήθησαν, καὶ πιστεύσαντες τῷ μέλλοντι, ὡς ὑπὸ Θεοῦ διὰ τιμῶν σημείων ἀποκαλυφθέντι, ἐβλάθησαν καὶ καταγέλαστοι ὤφθησαν. Οὐ γὰρ πάντα τὰ τοιαῦτα ἀπὸ Θεοῦ· πολλὰ δὲ καὶ ἀπὸ τύχης ἀκολουθοῦσιν. Ἡμεῖς λοιπὸν εἰς θεὰ μας τὰ ἔργα καὶ ἐπιχειρήματα πρέπει νὰ ζητῶμεν τοῦτο μόνον, τὸ νὰ τελειωθῇ εἰς ἡμᾶς τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγελιστὸν θέλημα, εἰς δὲ τὰ τοιαῦτα σημεῖα νὰ μὴ προσέχωμεν, ἵνα μὴ πλάνῃ τινι περιπέσωμεν, καὶ φανῶμεν πειράζοντες τὸν Θεόν. Ὅρα καὶ εἰς τὸ ΚΔ'. κεφαλ. τῆς Γενέσεως στίχῳ 14 ὅπου ὁ δούλος τοῦ Ἀβραάμ κηρύχθη εἰς τὸν Θεόν νὰ τῷ δεῖξῃ μὲ τινα σημεῖα καὶ σύμβολα τὴν Ῥεβέκκαν, ἣν ἔμελλε λαβεῖν γυναῖκα ὁ Ἰσαάκ. Ὁ Θεοδωρῆτος ὁμοίως λέγει, ὅτι οὐ συμβολικῶς τὴν εὐχρὴν ἐκείνην προσενήνοχεν ὁ δούλος, ὡς τινες τῶν ἁγῶν ἡλιθίων ὑπέλαβον, καὶ ὅτι δὲν ἦσαν αὐτὰ συμβολικά, ἀλλὰ πίστεως καὶ εὐλαθείας δηλωτικὰ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Προκόπιος καὶ ὁ Ἀδελφὸς ἐρμηνεύουσιν, ὅτι δὲν ἦτο συμβολικὸς ὁ οἰκίτης· ἀλλὰ τῷ Θεῷ πιστεύσας, ὡς πιστὸς τῷ ζατο. Μὲ τὴν ἐρμηνείαν δὲ αὐτὴν φανεροῦσιν οὗτοι, ὅτι συμβολικῶς δὲν πρέπει νὰ εὐχόμεθα, ἀλλ' ἀπλῶς· ἐπειδὴ ἄλλο εἶναι ἀπλῶς εὐχῆ, καὶ ἄλλο συμβολικὴ εὐχῆ, διότι ἡ μὲν τότε τι ὡς ἀγαθὸν ἐξιστά, ἡ δὲ, ὡς ἔργον, ἡ ἔξει, ἡ ἔξει, εὐχεταὶ διὰ συμβόλου μαθεῖν.

ἥτις ἦτο τοῦ ἀξιωματὸς του σημεῖον, καὶ γυμνωθεὶς, ἐξαπλῶνεται κατὰ γῆς καὶ δέρεται. Ἐπειτα δεθεὶς μὲ σχοινία κρεμᾶται ὑψηλὰ καὶ κατακαίεται ἀπὸ τὸ πῦρ ὅπερ ἦτον ὑποκάτω αὐτοῦ ἐστρωμένον· ἔπειτα φαίνουσιν ἐπάνω εἰς τὰ φλεγθέντα μέλη του ὄξος ὁμοῦ μὲ ἄλας, καὶ μὲ τὰ τοῦθλα κατατρίβουσι τὰς πλευράς του. Ἐπειδὴ δὲ διὰ θαυματουργίας ἐγείνεν ὁ ἄγιος ὑγιής, τούτου χάριν εἴλκυσε εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν ἅγιον Εὐγένιον· ὅθεν καὶ αὐτὸς παρρησίᾳ ὁμολογεῖ τὸν Χριστὸν, λέγων ὅτι εἶναι σύμφωνος μὲ τὸν ἅγιον Εὐστράτιον καὶ προσφέρει λατρείαν καὶ σέβας εἰς τὸν παρὰ τοῦ Εὐστρατίου σεβόμενον Θεόν. Τοῦτο δὲ βλέπων ὁ Λυσίας προστάζει νὰ καρφώσωσι τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου Εὐστρατίου μὲ σιδηρὰ ὑποδήματα καὶ νὰ βιάζωσιν αὐτὸν νὰ τρέχῃ ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Σεβαστείας, ἕως εἰς τὴν Νικόπολιν (ἴσως τῆς Ἀρμενίας.)

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ ἰδὼν ὁ Μαρδάριος τὸν ἅγιον Εὐστράτιον οὕτως ἀτίμως βασανιζόμενον, τὸν πρόην ὄντα περιφανῆ καὶ ἔνδοξον, ἐμακάρισε αὐτὸν διὰ τὴν ὑπομονὴν καὶ μεγαλοψυχίαν του, ὅτι, διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἀγάπην, ἀπὸ τὴν προτέραν περίβλεπτον ἀξίαν, ἣν εἶχεν, ἤλθεν εἰς τοιαύτην ἐλεεινὴν κατάστασιν, καὶ ὅτι ἐνῶ ἦτο ἐνδοξος καὶ λαμπρὸς κατὰ τὸ γένος ἐπροτίμησε νὰ πάσχῃ διὰ τὸν Χριστὸν τὰ τῶν κακοῦργων βάσανα. Ὅθεν ὁ αἰδίδιμος σύμβουλον λαβὼν εἰς τοῦτο τὴν γυναῖκά του, ἣ ὁποία παρεκίνη αὐτὸν εἰς τὸ μάρτυριον, ἀφιέρωσε πρῶτον αὐτὴν καὶ τὰ τέκνα του εἰς τὸν Θεόν· ἔπειτα τρέχει καὶ φθάνει εἰς τὸν δρόμον τὸν ἅγιον Εὐστράτιον καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτὸν δένεται ὡς κατάδικος. Ὅτε δὲ ὁ Λυσίας ἐκάθισε διὰ νὰ κρίνῃ τοὺς ἁγίους, τότε πρῶτος ὁ ἅγιος Αὐξέντιος ἀπεκεφαλίσθη, ἐπειδὴ ὠνόμασεν ἑαυτὸν χριστιανόν· δεύτερος ὁ ἅγιος Μαρδάριος, τρυπηθεὶς εἰς τοὺς ἀστραγάλους, ἐκρεμάσθη κατακέφαλα καὶ μὲ σούβλας ὀξείας καὶ πεπυρωμένας κατακαίεται εἰς τὰ ὀπισθεν μέρη τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐν μέσῳ ταύτης τῆς βασάνου παραδίδει τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· τρίτος ὁ ἅγιος Εὐγένιος ἀποκόπτεται τὴν γλῶσσαν, καὶ συντρίβεται εἰς τὰ σκέλη μὲ βλάβη χονδρὰ, καὶ ἐν μέσῳ τῶν βασάνων τούτων παραδίδει καὶ αὐτὸς τὴν ψυχὴν του εἰς τὸν Θεόν.

Ὁ δὲ ἅγιος Ὁρέστης, ἐπειδὴ ἐνῶ ἔρριπτε τὸ βέλος εἰς τὸ σκόπευμα, ἐφάνη ὁ χρυσοῦς σταυρὸς, τὸν ὁποῖον εἶχε κρεμασμένον εἰς τὸν λαιμόν του ὑπὸ τὰ ἐνδύματά του, καὶ ἐκ τούτου

ἐγνωρίσθη ὅτι εἶναι χριστιανός, ¹ διὰ τοῦτο ἠρωτήθη ἀπὸ τὸν Λυσίαν τί εἶναι. Ὁ δὲ μάρτυς ἀπεκρίθη, ὅτι εἶναι δοῦλος Χριστοῦ· ὤθεν ἐδέθη ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Εὐστράτιον καὶ ἐπέμψθησαν καὶ οἱ δύο εἰς τὸν Ἀγρικόλαον, διότι ἐνόμισε συμφέρον ὁ Λυσίας εἰς ἑαυτὸν τὸ νὰ πεμφθῆ ἐκεῖ ὁ ἅγιος Εὐστράτιος, καὶ διότι ἐφοβεῖτο τὴν ἐν λόγοις σοφίαν τοῦ ἁγίου Εὐστρατίου καὶ δύναμιν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐστηλίτευσε καὶ ἐνέπειξε καὶ αὐτὸν τὸν Λυσίαν καὶ τὴν θρησκείαν τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἔδειξεν εἰς ὅλους φανεράν τὴν ἀλήθειαν καὶ ἵνα μὴ πάλιν θαυματοουργήσῃ καὶ ἐλκύσῃ πολλοὺς εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν.

Ὅτε λοιπὸν παρεστάθη εἰς τὸν Ἀγρικόλαον ὁ ἅγιος Εὐστράτιος, ὅχι μόνον ἐστηλίτευσε καὶ ἐπόμπευσεν ὅλην τὴν ἀπάτην τῆς ἐλληνικῆς πλάνης ἀπὸ τοὺς ἰδίους σοφοὺς τῶν Ἑλλήνων, διότι ἦτον ἄκρος εἰς τὴν μάθησιν τούτων· ἀλλὰ καὶ διηγήθη ὅλην τὴν οἰκονομίαν τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου, καὶ διὰ τούτων ἐξέπληξε τὸν τύραννον. Ὅθεν ἐρριφθὴ εἰς τὴν φυλακὴν ἐκεῖ δὲ εὐρισκόμενος ἐκοινώνησε τὰ θεῖα μυστήρια ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον τῆς Σεβαστείας ἅγιον Βλάσιον, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ἐνεχεύρησεν ὁ μάρτυς τὴν διαθήκην ἣν ἔκαμε, διατάσσων πῶς νὰ οἰκονομηθῶσι τὰ πράγματά του μετὰ τὸ αὐτοῦ μαρτύριον. ² Τέταρτος δὲ ὁ ἅγιος Ὁ-

¹ Ἐκ τούτου δείκνυται ὅτι οἱ παλαιοὶ χριστιανοὶ ἐσυνείθιζον νὰ βασιλεύωσι ἐπάνω τῶν σταυρῶν τοῦ Χριστοῦ, κατεσκευασμένον ἐκ ὕλου, ἢ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου ἢ ἄλλου τινοῦ μεταλλοῦ, πρὸς διακόσμησιν τῶν καὶ σωτηρίαν. Ὅθεν καὶ ὁ ἅγιος Παγκράτιος ὁ Ταυρομενίας Ἐπίσκοπος, ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν ἐνάτην τοῦ Ἰουλίου, ἀφ' οὗ ἐβάπτιζε τοὺς χριστιανούς, εἶδεν εἰς αὐτοὺς καὶ ἀνὰ ἓνα σταυρὸν ἀπὸ κέδρον ἵνα τὸν βασιλεύωσι ἐπάνω τῶν. Καὶ ὁ θεολόγος Γρηγόριος σταυρὸν ἐβάσταζε πρὸς ἀποτροπὴν παντός ἐναντίου, ὅθεν καὶ ἔλεγε πρὸς τὸν διάβολον ἡρωελεγειώς,

• Φευγ' ἀπ' ἐμῆς κρατῆς δολομήχανε φεύγε τάχιστα.
Φευγ' ἀπ' ἐμῶν μελέων, φευγ' ἀπ' ἐμοῦ βιότου.

Μὴ σε βάλω σταυρῶ, τῷ πᾶν ὑποτρομέει.

Σταυρὸν ἐμοῦ μελέεσσι φέρω, σταυρὸν δὲ πορεύθ.

Σταυρὸν δὲ κρατῆ, Σταυρὸς ἐμοῖ τὸ κλέος.»

Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ἴδιοι δαίμονες ὡμολόγησαν βιαζόμενοι εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Βαστιανὸν τὸν ἔχοντα ἑξουσίαν κατὰ δαιμονίων, ὅτι φοβοῦνται τρία πράγματα τῶν χριστιανῶν, τὸ βάπτισμα, τὸν σταυρὸν ἐν φέρουσιν εἰς τὸν τράχηλον, καὶ τὴν ἁγίαν Κοινωνίαν. Διὰ τοῦτο καὶ ὅλοι οἱ τωρινοὶ χριστιανοὶ πρέπει νὰ μιμῶνται τοὺς παλαιούς χριστιανούς, καὶ νὰ φέρισσι καὶ αὐτοὶ σταυρὸν, πρὸς ἐνδείξιν ὅτι εἶναι χριστιανοί, καὶ πρὸς ἀποτροπὴν παντός κηκοῦ.

² Ὅρα περὶ τούτου καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Βλασίου κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Φεβρουαρίου.

ρέστης ἀπλώθεις ἐπάνω εἰς ἓνα κράββατον σιδηροῦν καὶ πεπυρωμένον, παρέδωκε τὸ πνεῦμά του τῷ Κυρίῳ. Πέμπτος δὲ καὶ τελευταῖος ὁ ἅγιος Εὐστράτιος, βληθεὶς εἰς ἵναμμένην κάμινον, παρέδωκε καὶ αὐτὸς τὴν μακαρίαν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ πέντε τοὺς τοῦ μαρτυρίου ἀμαραντίνους στεφάνους. Ἡ δὲ σύναξις αὐτῶν τελεῖται ἐν τῷ σεπτῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, πλησίον τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης Ἐκκλησίας. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τῶν ἁγίων ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον. Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἐλληνιστί ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ. Σφύζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰθέρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)¹

¹ Δὲν δύναμαι νὰ σιωπήσω τὸ χαριέστατον θαῦμα, ἔπερ ἐνήρησαν οἱ ἅγιοι οὗτοι πέντε μάρτυρες εἰς ἓν μετόχιον τῆς ἐν Χίῳ νέας μονῆς, τιμώμενον εἰς ὄνομα τῶν πέντε τούτων ἁγίων μαρτύρων, καθὼς διηγεῖται τοῦτο ὁ εὐλαβῆς ἐκεῖνος Νικόλαος ὁ Μαλαξὸς ὁ πρωτοπαπᾶς Ναυπλίου. Ὅθεν συντόμως ἀναφέρω τοῦτο ἐδῶ χάριν τῶν φιλοχριστιανῶν. Το μετόχιον αὐτὸ προμηθεῖται καὶ κυβερνεῖται εἰς ὅλα τὰ χρειώδη καὶ αὐτῆς τῆς ἐτησίου μνήμης τῶν ἁγίων ἀπὸ τοῦ διαληφθέν μοναστήριον τῆς ἁγίας μονῆς· συνέθη δὲ ποτε νὰ γείνη σφοδρότατος χειμὼν κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων, ὥστε ἀπὸ τῆς πολλῆς χύνης ὄχι μόνον δὲν ἐδυνήθησαν νὰ καταβῶσιν οἱ πατέρες τοῦ μοναστηρίου καὶ νὰ φέρωσι τὰ χρειώδη εἰς τὴν ἑορτὴν κατὰ τὴν συνήθειαν, ἀλλ' οὐδὲ οἱ ἄνθρωποι τῆς γῆρας ἠμπόρουν νὰ ἐλθῶσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ τὴν υπερβολὴν τοῦ ψύχους. Ἀλλ' εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν ἦλλον τινεῖς, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον μόνος ὁ ἐφημέριος ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἀνάψας τὰς κανδήλας ἔκρουσε τὸ σήμαντρον, καὶ ἔκαμεν εὐλογητὸν διὰ νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἀκολουθίαν.

Τότε παρευθὺς ἰδοὺ βλέπει πέντε ἀνθρώπους εὐπρεπεῖς καὶ εὐτάκτους ἐμβάντας εὐλαβῶς εἰς τὸν ναὸν, οἱ ὅποιοι ἀπὸ μὲν τὸ ἦθος καὶ τὸ σχῆμα ἐφάνιντο ὅτι εἶναι ξένοι ἄνθρωποι, ἀπὸ δὲ τὸ πρόσωπον ἐφάνιντο κατὰ πάντα ὅμοιοι μὲ τοὺς πέντε ἐνδόξους τούτους μάρτυρας, Εὐστράτιον, λέγει, Αὐξέντιον, Εὐγένιον, Μαρδάριον, καὶ Ὀρέστην, καθὼς φαίνονται ἐξωγραφισμένοι εἰς τὰς εἰκόνας τῶν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐμβῆκαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, οἱ μὲν δύο ἐστάθησαν εἰς τὸν δεξιὸν χορὸν, οἱ δὲ ἄλλοι δύο ἐστάθησαν εἰς τὸν ἀριστερὸν, καὶ ὁ πέμπτος, ὁ ὁποῖος ὡμοίαζε μὲ τὸν ἅγιον Ὀρέστην ἐστάθη εἰς τὸ ἀναλογεῖον· καὶ ὅταν ἦλθεν ἡ ὄρα, ἔκονον ἄρχει καὶ ἀνεγίνωσκε μὲ λαμπρὰ καὶ καθαράν φωνήν. Οἱ δὲ ἄλλοι τέσσαρες οἱ ἱσταμένοι ἐπὸ τὸν δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν χορὸν, ὡς εἶπομεν, ἐψᾶλλον μὲ φωνὴν γλυκυτάτην καὶ λιγυρὰν τὰ ἱερὰ ᾄσματα.

Ταῦτα δὲ βλέπων καὶ ἀκούων ὁ ἱερεὺς ἔχαιρε μὲν καθ' ἑαυτὸν καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν, ὅστις ἔστειλεν αὐτοὺς βοηθοὺς τῆς ἀκολουθίας, ἐνῶ δὲν ἦτο κανεὶς ἄλλος βοηθός· ἐξίστατο δὲ καὶ ἐθαύμαζεν, καὶ διὰ τὴν ὁμοιότητα αὐτῶν πρὸς τὴν εἰκόνα τῶν ἁγίων, καὶ διὰ τὴν εὐπρέπειαν καὶ ὀρθότητα καὶ χάριν τῆς ἀναγνώσεώς των, καὶ διὰ τὴν γλυκυτάτην μελωδίαν τῆς φωνῆς

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΛΟΥΪ-
ΚΙΑΣ τῆς παρθένου,

» Ὁ; παρθένου; μὲν ἐν στέφος ἡ Λουκία.

» Ὁ; δὲ ἐκ ξίφους καὶ μάρτυς, ἄλλο λαμβάνει.

Αὕτη ἦτον ἀπὸ τὰς Συρακούσας πόλιν τῆς νήσου Σικελίας ἐν ἔτει σν' (250), ἡρραβω- νισμένη μὲ ἀνδρα διὰ δὲ τὴν ἀσθένειαν τῆς αἰ- μορροίας, τὴν συμβάσαν εἰς τὴν μητέρα τῆς, ὑπῆγε μετ' αὐτῆς εἰς τὴν Κατάνην, ἵνα προ- σκυνήσῃ τὸ ἐκεῖ εὑρισκόμενον λείψανον τῆς ἁ- γίας Ἀγάθης, καὶ νὰ παρακαλέσῃ αὐτὴν νὰ ἰατρεύσῃ τὴν μητέρα τῆς. Ἐλθούσα δ' ἐκεῖ, βλέπει εἰς τὸ ὄραμά τῆς τὴν ἁγίαν Ἀγάθην, ἥτις εἰς μὲν τὴν μητέρα τῆς εἶδεδε τὴν ἰατρείαν, εἰς αὐτὴν δὲ ἐπρόλεγε, ὅτι θὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὸν Χριστόν. Ὅτε δὲ ἡ μήτηρ τῆς ἐγένειεν ὑγιῆς, διαμοιράσασα ἡ ἁγία ὅλα τῆς τὰ ὑπάρ- χοντα εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἦτον ἐτοίμη καὶ πρό- θυμος εἰς τὸ νὰ ὁμολογήσῃ τὸν Χριστόν. Δια βληθεῖσα λοιπὸν εἰς τὸν ἀρχοντα Πασχάσιον ἀπὸ τὸν ἴδιον ἀρραβωνιστικὸν τῆς, παρεστάθη

τιν. Ὅθεν εὑρίσκειτο εἰς ἀπορίαν, ποῖοι τάχα ἦσαν, καὶ δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ.

Ὅτε δὲ ἐβίβασεν ἡ ὦρα τῆς ἀναγνώσεως τοῦ μαρτυρίου τῶν ἁγίων, ἤλθεν εἰς τὸ μέσον καὶ ἀνέγνωσεν ὁ ὁμοιάζων μὲ τὸν Ὁρέστην, μὲ πολλὴν παρηρησίαν καὶ λαμπρὰν φωνήν, οἱ δὲ ἄλλοι τέσσαρες, μὲ πολλὴν ἠδονὴν καὶ προσοχὴν μεγάλην ἤ- κουν τὰ ἀναγινωσκόμενα. Ὅταν δὲ ἐβίβασεν ἀναγινώσκων εἰς τὸ μέρος ὅπου λέγει, ὅτι ἐπρόσταξεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος νὰ φερθῇ τὸ μέτρον, σιδηρᾶ πεπυρωμένη, καὶ ἐπ' αὐτῆς ν' ἀπλωθῇ ὁ ἄ- γιος Ὁρέστης, καὶ ὅτι οὗτος φερόμενος εἰς τὴν κλίνην εἶδε λίαν, δὲν εἶπε καθὼς ἦτον γεγραμμένον, ὅτι εἰδείλασεν ἄλλ' ἤλλαξε τὸ ῥῆμα, καὶ ἀντὶ νὰ εἶπῃ εἰδείλασεν, εἶπεν, ἐμειδιάσεν.

Τοῦτο δὲ ἀκούσας ὁ ὁμοιάζων μὲ τὸν ἅγιον Εὐστράτιον, ἐ σήκωσε τὰ ὄμματά του καὶ βλέπων μὲ πολλὴν παρατήρησιν τὸν ὁμοιον τοῦ Ὁρέστου, λέγει αὐτῷ. Διὰ τί ἀλλὰξεις τὸ ῥῆμα καὶ δὲν τὸ λέγεις καθὼς εἶναι γεγραμμένον. Ἀνάγνωσον πάλιν αὐτὸ καὶ ἐκ δευτέρου καθὼς εἶναι. Ὁ δὲ ἀναγνώσας καὶ δεύ- τερον, πάλιν ἤλλαξε τὸ ῥῆμα, ἐντροπόμενος τρόπον τινὰ νὰ εἶπῃ, ὅτι εἰδείλασε. Τότε ὁ ἅγιος Εὐστράτιος λέγει μὲ μεγα- λητέραν φωνήν, Ἀνάγνωσον τὸ γεγραμμένον καθὼς τὸ ἐπα- θες, διότι δὲν ἐμειδιάσας, βλέπων τὴν κλίνην ἄλλ' εἰδείλασας. Καὶ ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον εὐθύς καὶ οἱ πέντε ἐγένεον ἀφαντοί. Ὁ δὲ ἱερεὺς βλέπων τὸ τοιοῦτον παράδοξον, ἐμεινεν ἄφωνος ἐπὶ ὄραν πολλήν. Ἐλθὼν δὲ εἰς ἐαυτὸν ἐτελείωσε τὴν ἀκολουθίαν ὡς ἐδυνήθη, καὶ μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν διηγήθη εἰς τοὺς παρευρεθέντας χριστιανούς τὴν φανερὰν ὀπτασίαν ταύτην, καὶ ἄπαντες εἰδοῦσάν τὸν Θεόν, τὸν θυμαστοῦς ποιοῦντα τοὺς ἁ- γίους αὐτοῦ.

Ἡ ἁγία Ἀγάθη ἐορτάζεται κατὰ τὴν πέμπτην τοῦ Φε- βρουαρίου.

εἰς αὐτὸν μὲ ἀνδρίαν καὶ ὠμολόγησε τὸν Χρι- στόν ὁ δὲ Ἄρχων ἐπρόσταξε νὰ δώσωσιν αὐ- τὴν εἰς προνοστάσιον διὰ νὰ τὴν ἀτιμάσωσιν ἄλλ' ὅμως αὐτὴ μὲ τὴν θείαν δύναμιν ἐφυλάχθη καθαρὰ καὶ δὲν ἐμολύνθη, διότι πολλοὶ στρα- τιῶται ἐλθόντες δὲν ἐδυνήθησαν νὰ μετασα- λεύσωσιν αὐτὴν ἀπὸ τὸν τόπον τῆς ἄλλ' οὐδὲ ἐδυνήθησαν νὰ καύσωσιν αὐτὴν μὲ τὸ πῦρ, ὅπερ ἤναψαν ἐκεῖ, ὅπου ἴστατο ἡ ἁγία. Ὅθεν ἀπο- καμώντες καὶ ἀπελπισθέντες, ὅτι δὲν δύνανται νὰ τὴν μετακινήσωσι, διότι ἐφυλάττετο ὑπὸ Θεοῦ, τέλος πάντων ἀπέκοψαν μὲ τὸ ξίφος τὴν τιμίαν αὐτῆς κεφαλὴν καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ μα- καρία τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμαράντινον στέφανον.

* Ὁ ὄσιος ἈΡΗΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. ἰ

» Ἄρης ὁ θεῖος οὐκ ἄρης ἦν ἀρχηγός,

» Πρῶτος δὲ μάλλον, καὶ πατεῖ γῆν πραέων.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἈΡΣΕΝΙΟΥ
τοῦ ἐν τῷ Ἀττικῷ.

† » Τὸν Ἀρσένιον ἐκμιμούμενος. Πάτερ,

» Καὶ Ἀρσενίῳ συγχωρεῖς ἐν Πόλῳ.

Οὗτος ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ θυματουρ- γὸς Ἀρσένιος ἦτον ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπο- λιν, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν, πλουσίων, καὶ πρῶ- των κατὰ τὸ γένος. Ἐνῷ δὲ ἦτον οὕτω πε- ριφανῆς κατὰ τὸ γένος, ἐδόθη εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν τότε βασιλέα καὶ ἄλλο ἀξίωμα, τὸ τοῦ στρατηγοῦ καὶ Πατρικίου τῆς ἐπαρχίας τῶν Κιβυρραιωτῶν. Ἀλλὰ καὶ ὅτε ποτὲ ἐστάλη στόλος βασιλικός, ὁ ὄσιος οὗτος ἔλαβε τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ ἐπειδὴ δὲ ἐνεκα μεγάλης τρι- κυμίας ἀνέβρασεν ἡ θάλασσα ἀπὸ τὰ βέθη τοῦ πυθμένος, τὰ μὲν πλοῖα κατεποντίσθησαν, μό- νος δὲ αὐτὸς ἐλύτρωσε τὴν ζωὴν του καὶ ἐ- ξῆλθεν εἰς τὴν στερεάν.

Τότε λοιπὸν εὐρών ἀδειαν, ἔλαβεν ἐκεῖνο ὁ- περ ἐποθεῖ πρὸ πολλοῦ καιροῦ ἦτοι ἐνεδύθη τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν. Ὅθεν ἐ- ταλαιπώρει τὸ σῶμα καὶ ὑπέτασεν αὐτὸ εἰς τὴν ψυχὴν μὲ νηστείας, μὲ ἀγρυπνίας, μὲ χα- μευνίας, καὶ μὲ ἄλλας κακοπαθείας πρὸς τού- τοις δὲ ἐστενοχώρει καὶ τὴν σάρκα του μὲ βα- ρέα σιδήρα ὁ τῇ ἀληθείᾳ σιδήρου καὶ ἀδάμν- τος δυνατώτερος καὶ στερρότερος. Τὰ δὲ ρεῖθρα τῶν δακρῶν του, καὶ τὰς ὀλονυκτίους στά- σεις, καὶ τοὺς πολέμους τῶν πονηρῶν πνευμά-

ἰ Περὶ τούτου τοῦ ὁσίου Ἀρεως δεῖ εὐεργετινὸν (σελ. 203).

των, καὶ μὲ πύσιν καρτερίαν ὑπέμενε τὸ φύ-
χος τοῦ χειμῶνος καὶ τὰ καύματα τοῦ θεοῦ·
ταῦτα λέγει, πάντα τίς δύναται νὰ ἀριθμήσῃ;
Μὲ ποιούτους λοιπὸν ἀγῶνας ἀγωνιζόμενος ὁ
μακάριος, πέμπεται ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος
εἰς τόπον κείμενον ἀντικρὺ τοῦ καλουμένου Ἰε-
ροῦ. Ἐκεῖ δὲ ἀπελθὼν μὲ τὴν παντοτεινὴν βροχὴν
τῶν δακρῶν του ἀπέδειξεν ὁ αἰδῆμος τὸν τό-
πον ἐκεῖνον κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος· τὰ δὲ
ἐνδύματά του ἦσαν τρίχινα, ὥστε ὅσα μέρη τοῦ
σώματος δὲν ἐταλαιπώρου ἢ τὰ σίδερα, ταῦτα
ἐταλαιπώρου τὰ τρίχινα φορέματα ἢ δὲ τρο-
φὴ του, ἢ μᾶλλον εἶπειν ἢ ἀτροφία του, συνί-
στατο εἰς βοτάνας ἀγρίας, καὶ ταύτας ἐτρῶγεν
ὄχι μὲ χορτασμὸν, ὄλλ' ὅσον μόνον τὰς ἐγεύε-
το τὴν δὲ δίψαν αὐτοῦ ἐπαρηγόρει μὲ νερὸν
μόνον πολλὰ ὀλίγον, καὶ αὐτὸ διὰ δύο ἢ τριῶν
ἡμερῶν λαμβανόμενον.

Ἐπειτα ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ὑπῆγεν εἰς τὸ
θαυμάσιον ὄρος τοῦ Λάτρου τὸ ἐν τῇ Ἀσίᾳ εὐ-
ρισκόμενον, καὶ ἐκεῖ διατρίβων θαυμαστῶς ὁ
πανθαύματος ἐθανάτωσε μὲ τὴν προσευχὴν
του καὶ μὲ τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ μίαν ἀσπί-
δα, ἢ ὅποια ἐρώλευεν ἐκεῖ, καὶ τὰ νερὰ ἐφαρ-
μάκευεν. Ἀναχωρήσας δὲ καὶ ἀπ' ἐκεῖ, ὑπῆγε
κατὰ θεικὴν προσταγὴν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ
ὀνομαζόμενον τῶν Κελλιθάρων, καὶ γενόμενος
ἡγούμενος αὐτοῦ εἰς ὀλίγον καιρὸν, πολλοὺς
παρεκίνησεν εἰς ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς· ἔπειτα ἀ-
ναχωρήσας ἀπὸ τοῦ μοναστήριου ἐπιστρέφει πάλιν
εἰς τὴν ποσεινὴν ἡσυχίαν του, ὑστερούμε-
νος, θλιβόμενος, κακουχούμενος, καὶ ἐγκλει-
στος μένων εἰς μίαν τρύπαν, εἰς τὴν ὅποιαν
ἦσαν φωλεαὶ καὶ κατοικίαι πολλῶν θηρίων. Ἐ-
κεῖ λοιπὸν ἔμενον ἡσυχάζων, ἄλλος προσήτης
Δανιὴλ ἀναφανείς, διότι ὡσπερ ἐκεῖνος ἔμενεν
ἐν τῷ λάκκῳ τῶν λεόντων ἀβλαβῆς, οὕτω
καὶ ὁ μεγάλόψυχος οὗτος Ἀρσένιος ἔμενον εἰς
τὴν ὀπήν ἐκείνην τὴν κατοικίαν τῶν θηρίων
ἀβλαβῆς καὶ ἀπείρακτος· μᾶλλον δὲ ὁ ὅσιος
οὗτος διὰ τῆς προσευχῆς του, ἀπεδίωξε μὲν
τὰ ἐκεῖσε κατοικοῦντα θηρία, σχολεῖον δὲ τῶν
ψυχῶν τὴν ὀπήν ἐκείνην ἐποίησεν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ μοναστηρίου ἐλ-
θόντες τὸν παρεκάλουν νὰ ἔλθῃ μαζί των, ἐπι-
στρέφει πάλιν ὁ ὅσιος εἰς τὸ μοναστήριον,
πλὴν καὶ ἐκεῖ εὐρισκόμενος δὲν εἶη πλέον κοι-
νῶς ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀδελφούς· ἀλλὰ κλείσας ἐ-
αυτὸν ἐντὸς στενωπάτου κελλίου, μόνος μόνῳ
ἐλάτρευε τῷ Θεῷ. Καὶ εἰς μὲν τὰς ἑξ ἡμέρας

τῆς ἐβδομάδος οὔτε ὠμίλει μὲ κἀνένα, οὔτε
φαγητὸν ἐτρῶγεν, εἰς μόνην δὲ τὴν Κυριακὴν
συνείθιζεν ὁ ἅγιος καὶ νὰ λαλήῃ καὶ νὰ τρώγῃ.
Τί νὰ περιττολογῶμεν; εἰς τὴν ἀπάθειαν ὁ
ὅσιος ἔφθασεν, ὥστε οὐδὲ σωματικὴν πλέον
τροφὴν ὁ ἀείμνηστος ἐτρῶγεν, διότι ἐτρέφετο
ὑπὸ Θεοῦ Ἀγγέλου· ἀλλὰ καὶ χάριν τῶν θαυ-
μάτων ὑπὸ Κυρίου ἔλαβε, διότι νερὰ πικρὰ τα-
ράξας μὲ τὴν ῥάβδον του εἰς γλυκύτητα ταῦτα
μετέβαλεν. Οὕτω δὲ πολιτευόμενος ὁ ὅσιος μὲ
φρόνησιν καὶ ἀνδρίαν καὶ μὲ σωφροσύνην καὶ
δικαιοσύνην, ἔφθασεν εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς
του καὶ ἐπειδὴ προσεκαλεῖτο εἰς τὰς ἀνω μο-
νάς, ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς κατοικοῦντας ἐκεῖ
τριγύρω μοναχοὺς, καὶ ἐδίδαξεν αὐτοὺς περὶ
ἀποταγῆς κόσμου καὶ τῶν ἐν κόσμῳ πρὸς τού-
τοις δὲ καὶ περὶ ὑπομονῆς, καὶ φιλαδελφίας,
καὶ περὶ ταπεινώσεως, καὶ προσευχῆς. Ἐπειτα
γονάτισας καὶ ἀπὸ δάκρυα γεμίσας τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχὴν του εἰς
χεῖρας Θεοῦ, πολλὰ καὶ μετὰ θάνατον θαύ-
ματα ἐργασάμενος. Διότι ἓνα δαιμονισμένον
ιάτρευσε ὁ ἅγιος διὰ παρακλήσεως τῶν ἀδελ-
φῶν, ὅστις ἐπεχείρησε μὲν νὰ τρυπήσῃ τὸν τά-
φον τοῦ ἁγίου, ἔγεινε δὲ παράλυτος διὰ τὴν
τόλμην· ὕστερον δὲ ἤλθεν εἰς αἰσθησὶν καὶ με-
τενόησεν. Ἀλλὰ καὶ μοναχὸς τις ὑδρωπικός,
προσελθὼν εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου καὶ παρα-
καλῶν αὐτὸν νὰ τὸν ἱατρεύσῃ, εὐθὺς, ὡ τοῦ
θαύματος! ἔλαβε τὴν υγείαν του, εὐχαριστῶν
ἅμα καὶ δοξάζων τὸν τοὺς ἁγίους αὐτοῦ δοξάζ-
ζοντα Χριστὸν, τὸν μόνον ἀληθινὸν καὶ σωτῆρα
τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

—
Μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ἱερομάρτυρος ΓΑΒΡΙ-
ΗΛ, ἀρχιεπισκόπου Σερβίας, τοῦ ἐν Πρωσῶν μαρ-
τυρήσαντος κατὰ τὸ ἀγνθ' (1659).

† » Ὑψοῦ κρεμασθεὶς τὸν κρεμασθέντα ζῶλω

» Μιμῆ Γαβριὴλ, καὶ στέφῃ διπλῶ στέφει.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῇ Κυριακῇ τῶν ἁγίων Προπατόρων.

† » Δέξασθε χαρὰν οἱ πάλαι Προπάτορες,

» Βλέποντες ἐγγίζοντα Χριστὸν Μεσσίαν.

† » Γήθεο Ἀβραάμ, ὅτι πρόπαππος Χριστοῦ ἐδείχθη.

Αἱ τοῦ μακαρίου Ἀβραάμ ὑποθέσεις εἶναι

¹ Εἶδος ἄρεως ἐκ τῶν ἰσθμίων. Σ. Ε.

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ δεῖα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

γνωσταί καὶ εἰς τοὺς σοφοὺς καὶ εἰς τοὺς ἰδιώ-
τας χριστιανοὺς, καθότι ἡ βίβλος τῆς Γενέ-
σεως, τὴν ὁποίαν συνέγραψεν ὁ προφήτης Μω-
ϋσῆς, ἡ ταύτας περιέχουσα, ἀναγινώσκεται εἰς
ἐπήκοον πάντων τῶν χριστιανῶν ἐν τῇ Ἐκκλη-
σίᾳ, κατὰ τὰς νηστευσίμους ἡμέρας τῆς ἀγίας
καὶ μεγάλης τεσσαρακοστῆς. Ὅθεν ἀπὸ τὴν
βίβλον ἐκείνην μανθάνουσιν ὅλοι, ὅτι ὁ προπά-
τωρ ἡμῶν Ἀβραάμ κατήγετο ἀπὸ τὴν χώραν
τῶν Χαλδαίων, καὶ ἦτον ἐθνικός, διότι οἱ Χαλ-
δαῖοι ἦτον ἔθνος πρὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ὅτι
εἶχε πατέρα εἰδωλολάτρη τὸν Θάρραν. Πλὴν
ἂν καὶ ἀπὸ τοιοῦτον εἰδωλολάτρη κατήγετο,
δὲν ἐμποδίσθη ὁμῶς ἐκ τούτου παντελῶς ἀπὸ
τοῦ νὰ γνωρίσῃ τὸν ἀληθῆ Θεόν· ἀλλὰ μάλισ-
τ᾽ ἂν πρέπη νὰ εἰπωμεν καὶ ἓνα λόγον παράδο-
ξον, ἀπὸ αὐτὴν τὴν εἰδωλολατρείαν ὠδηγήθη
εἰς τὸ νὰ καταλάβῃ τὸν ἀληθῆ Θεόν.

Κατανοήσας δηλαδὴ ὁ αἰδιδιμος, ὅτι κἀνὲν
κτίσμα δὲν εἶναι Θεός, καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν
πρέπει νὰ προσκυνῆται ὡς Θεός· ἀναλογισθεῖς
δὲ τὴν εὐταξίαν τῶν ὄντων, ἐκ τῶν ὁρωμένων
τούτων ποιημάτων ἐγνώρισε τὸν ἀόρατον αὐ-
τῶν Ποιητὴν, καὶ γνωρίσας αὐτὸν τὸν προσε-
κύνησεν ὡς Θεόν, καὶ ὡς κρατοῦντα καὶ κυ-
βερνῶντα ὅλα τὰ κτίσματα, καὶ ὡς διορίσαντα
εἰς αὐτὰ τὴν φαινομένην ταύτην εὐαρμοστίαν
καὶ τάξιν. Οὗτος λοιπὸν προσαχθεὶς παρὰ Θεοῦ
νὰ ἀφήσῃ τὴν πατρίδα καὶ συγγενείαν του καὶ
νὰ ὑπάγῃ εἰς γῆν Χαναάν, (ἥτις εἶναι ἡ Πα-
λαιστίνη καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα), παρευθὺς ὑπῆ-
κουσεν ἀδιστακτως, διὰ τὴν πολλὴν πίστιν ἣν
εἶχε πρὸς τὸν Θεόν. Διὸ καὶ μισθὸν τῆς πίσεώς
του λαμβάνει τὸ νὰ γεννήσῃ εἰς τὸ βαθύ γη-
ράς του τὸν Ἰσαὰκ, καὶ νὰ γίνῃ πατὴρ πολλῶν
Ἐθνῶν. Διότι ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ ἐγεννήθη ὁ
Ἰσαὰκ, καὶ ἀπὸ τὸν Ἰσαὰκ ὁ Ἰακώβ, καὶ ἀπὸ
τὸν Ἰακώβ ὁ Ἰούδας, (ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ ὁ-
ποίου ἐγεννήθη ὁ Χριστός) καὶ οἱ λοιποὶ ἀδελ-
φοὶ αὐτοῦ πατριάρχαι.

Διὰ τοῦτο λοιπὸν οἱ Θεοφόροι πατέρες ἡμῶν
καὶ διδάσκαλοι μνήμην ποιοῦσι σήμερον τοῦ
θείου Ἀβραάμ, ὡς γεγονότος προπάτορος τοῦ
Χριστοῦ· καὶ ταύτην παρέδωκάν νὰ ποιῶμεν
καὶ ἡμεῖς, ὄχι μακρὰν καὶ εἰς πολλῶν ἡμερῶν
διάστημα, ἀλλὰ πλησίον εἰς τὴν κατὰ σάρκα
γέννησιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Τοῦτο ποιήσαντες ὄχι ἀπλῶς καὶ ὡς ἐτυχεν·
ἀλλὰ κατὰ Θεῖαν ἐμπνευσιν τοῦ ἀγίου Πνεύ-
ματος· ἐπειδὴ δηλαδὴ ὁ ὑπεράγαθος καὶ φι-
λάνθρωπος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ κατεδέχθη νὰ κάμῃ
τὸν πατριάρχην Ἀβραάμ καὶ τοὺς ἀπογόνους

ἐκείνου, προπάτοράς του, κατὰ τὸ ἀνθρώπινον,
τούτου χάριν οἱ Θεϊότατοι πατέρες ἔκριναν δι-
καιον νὰ ἐορτάζωμεν τὴν μνήμην αὐτοῦ καὶ
τῶν λοιπῶν, ὡς προπατόρων, ὄχι μακρὰν ἀπὸ
τὴν σάρκα τοῦ Κυρίου γέννησιν.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ
Θεός ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ΄, μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων
ΘΥΡΣΟΥ, ΛΕΥΚΙΟΥ, καὶ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ.

Εἰς τὸν Θύρσον.

» Οὐ δειδρίκην σε Θύρσε θύραν ὁ πρίων,

» Πρὸ τῆς τελευτῆς εὔρεν ὡς ἔρατα πρίσι.

» Εἰς τὸν Λεύκιον.

» Ὁ πνεῦμα λευκὸς Λεύκιος τμηθεὶς ἕξιφι,

» Τὸ σῶμα βάπτει φοινικῶν ἐξ αἱμάτων.

Εἰς τὸν Καλλίνικον.

» Ὁ Καλλίνικος ἐκκοπέεις τὸν αὐχένα,

» Ὑπῆρξε Καλλίνικος ἐκ τῶν πραγμάτων.

» Πρίσιν ἀλύξας Θύρσε θάνας δεκάτη γε τετάρτη.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ὑπῆρχον κατὰ τοὺς
χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου καὶ τοῦ ἡγεμόνος
Κουμβρικού ἐν ἔτει σ' (250). Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἡ-
γεμῶν οὗτος ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν χρι-
στιανῶν εἰς τὰ μέρη Νικομηδείας, Νικαίας, καὶ
Καίσαρείας, ὁ ἅγιος Λεύκιος αὐτόκλητος ἦλθε
πρὸς αὐτόν, καὶ ὡμολόγησε μὲν τὸν Χριστὸν
Θεὸν ἀληθινόν, ἤλεγξε δὲ καὶ ὕβρισε τὴν πλά-
νην τῶν εἰδώλων. Κατὰ προσταγὴν λοιπὸν τοῦ
ἡγεμόνος κρεμάται καὶ καταξεσχίζεται τὰς
σάρκας δυνατὰ· ἐπειδὴ δὲ ἐπέμενεν εἰς τὴν εὐ-
σεβῆ πίστιν τῶν χριστιανῶν, διὰ τοῦτο ἀπεκε-
φαλίσθη καὶ ἔλαβεν ὁ αἰδιδιμος τοῦ μαρτυρίου
τὸν στέφανον. Ἐνῶ δὲ ὁ ἡγεμῶν ἐπορεύετο εἰς
τὸν Ἑλλήσποντον,² ὑπήντησεν αὐτόν ὁ πο-

¹ Σημειώσαι, ὅτι ὁ Χρυσόστομος λόγον ἔχει εἰς τὸν Ἀβραάμ
ἐν τῇ Κυριακῇ ταύτῃ τῶν Προπατόρων. Ὁμοίως καὶ ὁ θεὸς
Νύσσης Γρηγόριος λόγον ἔχει περὶ Θεότητος Υἱοῦ καὶ Πνεύ-
ματος, καὶ εἰς τὸν Ἀβραάμ. Ἀλλὰ καὶ ὁ θεὸς Γρηγόριος ὁ
Παλαμῆς λόγον συνέγραψεν εἰς τὴν Κυριακὴν ταύτην, οὗ ἡ
ἀρχὴ «Τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ» (σώζεται ἐν τῷ Πρω-
τάτῳ, καὶ ἐν ἄλλοις μοναστηρίοις.)

² Ἑλλήσποντος εἶναι ὁ τόπος ἐκεῖνος, ὅστις ἐκτείνεται
κατὰ μῆκος ἕως 4ῆ μίλια, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν Προποντίδα, ἡ-
τοι τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ, ἕως εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος,
κατὰ τὸν Μελέσιον.

λύαθλος μάρτυς Θύρσος, καὶ παρρησία μὲν ἐκέρυξεν ἔμπροσθέν του τὸν Χριστόν, Θεὸν ἀληθινόν, αὐτὸν δὲ ἤλεγξε διότι ἀνοήτως πιστεύει καὶ λατρεύει τοὺς μὴ ὄντας Θεούς· ὅθεν διὰ τὴν παρρησίαν ταύτην κτυποῦσι τὸν ἅγιον μὲ γρονθοισμούς τῶν χειρῶν, καὶ δένουσι τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του· ἔπειτα συντρίβουσι τοὺς ἀστραγάλους του, καὶ βάλλουσι περόνας εἰς τὰ βλέφαρά του· ὕστερον κεντῶσι τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ συντρίβουσι τοὺς πόδας του μὲ σφαίρας χαλκίνας, καὶ γύνουσι μόλιθον βρασμένον ἐπάνω εἰς τὴν πλάτην του· ἀλλ' ὁ μόλιθος γυνόμενος περισσότερον ἔβλαψε τοὺς ὑπηρετάς παρὰ τὸν ἅγιον· ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνωτέρω βάσανα διεσουλάχθη ὁ ἅγιος ἀβλαβῆς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, δένεται ἀπὸ τὴν μέσῃν μὲ σίδηρα. Διὰ προσγευγῆς του δὲ κατακρημνίζει ὅλα τὰ εἰδῶλα· ἔπειτα βάλλεται κατακέφαλα μέσα εἰς ἓν ἀγγεῖον γεμάτον ὕδατος τὸ ὁποῖον ἐρράγισε παρευθῆς. Εἶτα στρώνουσι τὸ ἔδαφος τῆς γῆς μὲ καρφία ὀξεία καὶ μὲ σίδηρα κοπτερὰ καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὰ ῥίπτουσι τὸν ἅγιον ἀπὸ ἓν ὑψηλὸν τεῖχος. Ἐφυλάχθη ὁμοῦ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ὁ ἅγιος ἀβλαβῆς ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ.

Ἀφοῦ δὲ ὁ ἡγεμὼν Κουμβρίκιος καὶ ὁ Σιλβανὸς ἀπέρριψαν κακῶς τὰς μιαιράς τῶν ψυχῶν, ἔγεινεν ἡγεμὼν ὁ Βάβδος, ὅστις βλέπων τὸν ἅγιον Θύρσον, ὅτι ἦτον στερεὸς εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἔβαλεν αὐτὸν μέσα εἰς ἓνα σάκκον, τὸν δὲ σάκκον ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλὰ σχισθέντος τοῦ σάκκου ὑπὸ Ἀγγέλων, ἐξῆλθεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν στερεάν. Ἐπειτα δέρεται καὶ πάλιν διὰ προσευγῆς του κρημνίζει τὰ εἰδῶλα· εἶτα δίδεται διὰ νὰ κατασπαραχθῆ ὑπὸ τῶν θηρίων· διαμένει ὁμοῦ ἀβλαβῆς ὑπὸ θείας χάριτος, πάλιν δέρεται τόσον πολλὰ, ὥστε ἐκόπησαν αἱ σάρκες του καὶ ἔπεσον κατὰ γῆς. Τότε ἐλκύει εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν τὸν ἅγιον Καλλίνικον ὄντα ἱερέα τῶν εἰδῶλων, διότι οὗτος ἐσυλλογίσθη ὡς φρόνιμος, ὅτι ἐκεῖνος εἶναι ἀπὸ ὅλους μεγαλήτερος Θεός, μὲ τοῦ ὁποίου τὴν ἐπίκλησιν κρημνίζονται τὰ εἰδῶλα, καθότι ἐλθὼν εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν ὁ ἅγιος Θύρσος, ἐκρήμνισεν εἰς τὴν γῆν δια προσευγῆς του τὰ τῶν ψευδωνύμων θεῶν ἀγάλματα. Τοῦτο δὲ τὸ ἴδιον ἐθαυματουργῆσε καὶ αὐτὸς ὁ Καλλίνικος καὶ κατακρημνίσας τὸ εἰδῶλον, ὅπερ οἱ ἐκεῖσε ἐσέβοντο, ἀπεκόπη διὰ τοῦτο τὴν κεφαλὴν. Ὁ δὲ ἅγιος Θύρσος, κλεισθεὶς μέσα εἰς κιβώτιον ἵνα μετὰ τοῦ κιβωτίου πριονισθῆ καὶ αὐτός, ἔμεινεν ἀβλαβῆς θεῖα χά-

ριτι, διότι οἱ ὑπηρεταὶ ἐκρατήθησαν ὑπὸ Θεοῦ καὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ μετακινήσωσι τὸ πριόνιον. Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ ἅγιος εὐρισκόμενος, παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀκούσας καὶ φωνὴν οὐρανῶθεν, ἣ ὅποια ἐφανέρονεν εἰς αὐτὸν τὰ ἡτοιμασμένα τοῖς δικαίοις ἀνεκλάλητα ἀγαθὰ. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸ Μαρτύριον ἧται εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτῶν ναόν, ὁ ὁποῖος εἶναι πλησίον εἰς τὰ Ἑλενιανά, (τὸν κατὰ Πλάτος βίου τῶν ἁγίων τούτων ὄρα εἰς τὸν νέο Παράδεισον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων
ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ καὶ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ·

Εἰς τὸν Φιλήμονα.

- » Ἐτερπεν αὐλοῖς πρὶν Φιλήμων τοὺς φίλους,
- » Τανῶν δὲ πικρῆς τέρεται τέρψιν ξένην.

Εἰς τὸν Ἀπολλώνιον.

- » Ἀπολλώνιον οὖν ὑψίστου θέσει,
- » Κτείνουσιν υἱοὶ τῆς ἀπωλείας ξίφει.

Οἱ οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ Ἀρριανοῦ ἡγεμόνος τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Θηβαίδος, ἧτις ἦτο μητρόπολις τῶν Ἀντινόων ἐν ἔτει σν' (290). ὁ δὲ τοῦ μαρτυρίου αὐτῶν τρόπος ἔγεινε τοιοῦτος. Τριάκονταεπτὰ Χριστιανοὶ συλληφθέντες ἐφέρθησαν εἰς τὸν ἡγεμόνα· εἰς δὲ αὐτῶν, Ἀπολλώνιος ὀνόματι, Ἀναγνώστis ὢν τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας, δειλιάσας τὰ πικρὰ βάσανα τοῦ μαρτυρίου, ἔδωκε τέσσαρα φλωρία ὁμοῦ δὲ καὶ τὰ ἱμάτιά του εἰς τὸν Φιλήμονα τὸν παίζοντα τὸ συραῦλιον, ἵνα αὐτὸς ἐνδυθεὶς τὰ ἱμάτια τοῦ Ἀπολλωνίου, καὶ σχηματισθεὶς εἰς τὸ εἶδος του θουσιάσης εἰς τὰ εἰδῶλα ἀντ' ἐκεῖνου. Ὁ δὲ Φιλήμων λαβὼν αὐτὰ καὶ ἐνδυθεὶς, ταυτοχρόνως συνενδύεται νοητῶς καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· ὅθεν ἐμβῆς εἰς τὸ στάδιον μὲ τὸ σχῆμα τοῦ Ἀπολλωνίου, προσετάχθη νὰ θουσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα, ἐκεῖνος δὲ ὁμολογεῖ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἡγεμὼν ἐπρόσταξε νὰ ἐλθῆ ὁ Φιλήμων διὰ νὰ παίξῃ τὸ συραῦλιόν του, ἵνα διὰ μέσου τῆς γλυκύτητος τῆς μελωδίας ἐκεῖνου παρακινήθῃ ὁ τὸν Χριστὸν ὁμολογῶν ἐν σχή-

¹ Τὸν ἑλληνικὸν τούτων βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστῆς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κοινωνία σαρκοῦ» (σφίζεται ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἱβήρων Μονῇ, καὶ ἐν ἄλλαις.)

ματι Ἀπολλωνίου νὰ προτιμήσῃ μὲν τὰ τοῦ κόσμου καλὰ καὶ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, νὰ θυσιάσῃ δὲ εἰς τὰ εἰδωλα¹ τοῦτο, λέγω, ἀκούσας ὁ Φιλήμων, ἐσανέρωσεν ὅτι αὐτός εἶναι ὁ ζητούμενος Φιλήμων, ὁ σχηματισθεὶς εἰς τὸ εἶδος τοῦ Ἀπολλωνίου· οἱ δὲ Ἕλληνες παρεκίνουν αὐτὸν νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν· ἀλλ' ὁ γενναῖος Φιλήμων δὲν ἐπέισθη. Ὅθεν ὁ ἡγεμὼν ὠνειδίσειεν αὐτὸν λέγων ὅτι ματαίως κοπιᾷ ζεῖ οὐνομάζων ἑαυτὸν χριστιανὸν ἢ πρότερον δὲν βαπτισθῆ, διότι ἐμποδισμένον, τοῦ ἔλεγεν, εἶναι νὰ συναριθμηθῆι με τοὺς Χριστιανούς· ἐκεῖνος, ὅστις δὲν λάβῃ τὸ βάπτισμα. Ἐπειδὴ, λέγω, ὠνειδίσθη οὕτω ὁ Φιλήμων, προσευχήθη, καὶ ἔπεσε βρογχὴ ἐπάνω εἰς μόνον αὐτόν, ὥστε ὅλοι μὲν οἱ παρεστῶτες ἐξεπλάγησαν, ὁ δὲ ἅγιος Φιλήμων ἐπληροφορήθη, ὅτι ἡ βρογχὴ ἐκεῖνη ἔγεινε βάπτισμα εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐπειδὴ οὐδεὶς χριστιανὸς ἐτόλμα νὰ τὸν βαπτίσῃ διὰ τὸν φόβον τοῦ ἡγεμόνος. Εἶτα προσευχήθη ὁ ἅγιος καὶ διὰ νὰ ἀφανισθῶσι τὰ συραυλιὰ του, τὰ ὁποῖα ἔδωκεν εἰς τὸν Ἀπολλωνίον, ὅτε ἐδέχθη παρ' αὐτοῦ τὰ σφωρία, ὡς ἀνωτέρω εἴπωμεν· ὅθεν πῦρ ἐλθὼν ἀπὸ τοὺς Οὐρανοῦς, κατέκαυσεν αὐτὰ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἀπολλωνίου.¹

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Θεὸς Ἀπολλωνίος ἔγεινεν αἰτία νὰ πιστεύσῃ ὁ Φιλήμων εἰς τὸν Χριστόν, διὰ τοῦτο ἐφέρθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἀνεκήρυξε τὴν εἰς Χριστόν πίστιν· ὅθεν κόπτουσι τὰ νεῦρα τῶν ποδῶν του, καὶ σύρουσιν αὐτὸν εἰς ὅλην τὴν πόλιν. Ὁ δὲ Φιλήμων κρεμασθεὶς εἰς μίαν ἐλαίαν ἐτοξεύθη, τὰ δὲ βέλη εἰς αὐτὸν μὲν δὲν ἤγγισαν, ἐν δὲ ἐλθὼν εἰς τὸν ἡγεμόνα, ἐκέντησε τὸν ὀφθαλμὸν του καὶ τὸν ἐτύφλωσε, τὸν ὁποῖον ὁ ἅγιος Φιλήμων πάλιν ἐποίησεν ὑγιῆ, προειπὼν εἰς αὐτόν, μετὰ τὸ μαρτύριόν μου ἂν λάβῃς γῶμα ἀπὸ τὸν τάφον μου καὶ ἐπιθέσῃς εἰς τὸν ὀφθαλμὸν σου, θὰ τὸν θεραπεύσῃς. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οἱ δύο ὅ,τε ἅγιος Φιλήμων καὶ ὁ Ἀπολλωνίος, ὑπῆγεν ὁ ἡγεμὼν Ἀρριανὸς εἰς τὸν τάφον τοῦ μάρτυρος Φιλήμονος, καὶ λαβὼν

¹ Ἀπὸ τὸ διήγημα τοῦτο δύο πράγματα ἄς μῆνωσιν οἱ χριστιανοὶ οἱ παίζοντες αὐλοῦς, τύμπανα, λύρας, καὶ ἄλλα διάφορα παιγνίδια, καὶ διαβολικὰ ὄργανα, πρῶτον, ὅτι πρέπει νὰ μισήσωσιν αὐτὰ ἀπὸ καρδίας, καθὼς τὰ ἐμίσησε καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Φιλήμων, καὶ νὰ μὴ θέλωσιν οὐδὲ νὰ τὰ λάβωσιν εἰς χεῖρας. Καὶ δεύτερον, ὅτι ὁ Θεὸς τόσον ἀποστρέφεται τὰ τοιαῦτα ὄργανα, καὶ τόσον δι' αὐτὰ ὀργίζεται, ὥστε ῥίπτει πῦρ ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὰ κατακαίει.

γῶμα ἀπὸ ἐκεῖ ἔγεινεν ὑγιῆς, κατὰ τὴν τοῦ ἁγίου πρόρρησιν. Ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τέσσαρες Προτικτόροι,¹ καὶ ἐβαπτίσθησαν ἅπαντες· τοῦτο δὲ ἀκούσας ὁ Διοκλητιανός, ἔστειλε καὶ ἔφερε τὸν ἡγεμόνα Ἀρριανόν, καὶ δεσμεύσας αὐτὸν με σιδηρὰ δεσμά, καὶ κρεμάσας πέτραν εἰς τὸν λαιμόν του, κατεβίβασεν αὐτὸν μέσα εἰς ἕν γάσμα, καὶ ἐκεῖ αὐτὸν με τὸ γῶμα κατέγωσε καὶ ἐσχέπασεν.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ δυσσεβὴς τοῦτο ἐποίησεν, ἔστησε τὸν θρόνον του ἐπὶ τοῦ γάσματος ἐκείνου καὶ ἐπρόσταξε τοὺς στρατιώτας νὰ παίζωσι λέγων, ἄς ἴδωμεν, ἂν ἐλθῇ ὁ Θεὸς τοῦ Ἀρριανοῦ καὶ ἐκβάλῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ γάσματος. Ἐπιστρέψας δὲ εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὑπῆγεν εἰς τὴν κλίνην του, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! βλέπει τὰ σιδηρὰ καὶ τὴν πέτραν, ἅτινα ἔφερον ὁ ἅγιος Ἀρριανὸς κρεμασμένα ἐπὶ τῆς κλίνης του, καὶ αὐτὸν τὸν ἅγιον πλαγιασμένον ἐπ' αὐτῆς. Ὅθεν ἐφοβήθη ὑπολαβὼν ὅτι εἶναι μάγος καὶ ὅτι τυράννηκὴν ἀποστασίαν ἐκίνησε κατ' αὐτοῦ· ἀκούσας δὲ τοῦ ἁγίου λαλοῦντος με πραεῖαν φωνὴν καὶ λέγοντος, Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἀρριανός, τὸν ὁποῖον σὺ ἔβαλες εἰς τὸ γάσμα λέγων ὁμοῦ καὶ βλάβημα λόγια κατὰ τοῦ Χριστοῦ· ταῦτα λέγω ἀκούσας ὁ Διοκλητιανός, ἐξεπλάγη καὶ ἔμεινεν ἄφωνος εἰς ὥραν πολλήν· εἶτα μόλις ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν καὶ μαγείαν ὁ ἀνόητος τὴν θαυματουργίαν νομίσας, ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν ὁμοῦ με τοὺς πιστεύσαντες τέσσαρας Προτικτόρους, τοὺς ὁποῖους ὅλους ἔβαλεν ἐντὸς πέντε σάκκων ὁμοῦ με ἄμμον. Παρευθὺς δὲ εἰς δελφῖν μεγαλώτατος ἀνασύρας καὶ τοὺς πέντε σάκκους καὶ λαβὼν αὐτοὺς ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους του τοὺς ἐξέβαλεν εἰς τὴν παραθαλασσίαν τῆς Ἀλεξανδρείας. Οἱ δὲ δούλοι τοῦ ἁγίου Ἀρριανοῦ προσμένοντες κατὰ τὴν προσταγὴν ἐκείνου εἰς τὸν αἰγιαλόν, καὶ ἰδόντες τὰ λείψανα τῶν ἁγίων φερόμενα ἐπὶ τοῦ δελφίνος, ἐθαύμασαν, ὡς ἦτον εὐλογον νὰ θαυμάσωσιν· εἶτα λαβόντες αὐτὰ εὐλαβῶς, καὶ ἐμβάντες εἰς πλοῖον διὰ τοῦ Νείλου ποταμοῦ ἐπλησίασαν εἰς τὴν μητρόπολιν τῶν Ἀντινοϊτῶν. Διὰ θείας δὲ φωνῆς ἀνωθεν ἐλθούσης μαθόντες τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐνταφιασθῶσι τὰ ἅγια λείψανα, ἐμήνυσαν εἰς τὴν πόλιν τὸ παράδοξον αὐτὸ θαῦμα· ὅθεν ἔτρεξαν ὀ-

¹ Στρατιωτικὸς βαθμὸς ἐκ τοῦ protector = σωματοφύλαξ. Σ. Ε.

λοι πανδημεί με λαμπάδας και ὕμνους, και οὕτως ἐνεταφίασαν αὐτὰ λαμπρῶς και ἐντίμως εἰς ἐπίορμον τόπον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΑΡΡΙΑΝΟΥ**, και τῶν τεσσάρων Προσκήτορων τῶν συναθροισάντων αὐτῷ.

Εἰς τὸν Ἀρριανόν.

- » Τὸν Ἀρριανὸν ἐργάται πονηρίας,
- » Ἔργον θαλάσσης δεικνύουσιν ἀφρόνως,

Εἰς τοὺς Προσκήτορας.

- » Βάπτισμα πόντος τοῖς Προσκήτοροι ξένου,
- » Φυροῦσι σάκλους ὡς στολὰς ἐμφροίτους.

Μνήμη τῆς μετὰ φιλιθροπίας ἐπενεχθείσης ἡμῖν φοβεραῖς ἀπειλῆς τοῦ Σεισμοῦ. Ἡς παρ' ἐλπίδα πάσαν ἐλυτρώνατο ἡμᾶς ὁ φιλιθροπικὸς Κύριος.

- » Ἐσεισας ἀλλ' ἔστικας αἰθι: γῆν, λόγῃ
- » Τῆς σῆς γὰρ ὀργῆς οἶατός ἐστι τὸ πλέον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **ΙΕ'**, μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος **ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ**.

- » Ἐλευθέριος ὡς ἀδουλόνοιο φύσει,
- » Σπάθας θεωρῶν οὐκ ἐδουλότο πλάνη.
- » Δίον Ἐλευθέριον δεκάτη πέφυε φάσγανα πέμπτη.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ῥώμης ἐν ἔτει ριζ' 117, πολλὰ νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν, ὄρφανός ἀπὸ πατέρα, μητέρα δὲ μόνην ἔχων ὀνομαζομένην Ἀνθίαν, ἧτις ἐδιδάχθη ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Παῦλον τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Οὗτος λοιπὸν ὅτε ἦτον ἀκόμη παιδίον προσεφέρθη ἀπὸ τὴν μητέρα του εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ῥώμης Ἀνίκητον, και ἀπὸ ἐκεῖνον ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα και συνηριθμήθη με τὸ τάγμα τῶν κληρικῶν. Ὅτε δὲ ἔγεινε δεκαπέντε ἐτῶν ἐχειροτονήθη διάκονος, κατὰ δὲ τὸν δέκατον ὄγδοον χρόνον τῆς ἡλικίας του ἐχειροτονήθη ἱερεὺς, και εἰς τὸν εἰκοστὸν χρόνον ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος τοῦ Ἰλλυρικου, πολλὰ πρότερον ἐργασάμενος θαύματα διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀρετὴν του. ¹ Ἐπειδὴ δὲ ἐπέστρεφεν εἰς

¹ Ἄς μὴ θαυμάζη τις ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος ἐχειροτονήθη παρ' ἡλικίαν ἐναντίον τῶν θείων και ἱερῶν κανόνων τῆς Οἰκουμἐ-

τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ πολλοὺς ἔλληνας διὰ τῆς διδασκαλίας του, ἤχθη ἐμπροσθεν τοῦ βασιλέως Ἀδριανοῦ, και τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν ἀνακηρύξας, κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως βάλλεται ἐπὶ χαλκίνου και πεπυρωμένου κραθβάτου, ὑποκάτω εἰς τὸ ὅποιον ἦτο πῦρ ἐστρωμένον· ἔπειτα ἐξαπλόνεται ἐπὶ μιᾶς ἐσχάρας πολλὰ ἴναμμένης, και μετὰ ταῦτα βάλλεται εἰς πυρωμένον τηγάνιον ἀπὸ ἐλαιον και ὀξύγγιον και πίσσαν. Ἐπὶ τῆς θείας ὁμῶς χάριτος διεφυλάχθη ἀπὸ ὅλα ταῦτα ἀβλαβῆς.

Ἵστερον δὲ κατασκευάζεται με τὴν συμβουλήν τοῦ ἐπάρχου Κορέμμονος φοῦρνος ἔχων σούβλας ὀξείας ἀπὸ τὰ δύο μέρη, μέσα εἰς τὸν ὅποιον πρῶτος ὁ Κορέμμων ἐμβῆκε Πνεύματος ἁγίου πλησθεὶς και τὸν Χριστὸν Θεὸν εἶναι ὁμολογήσας. Ἐπειδὴ δὲ ἐκβῆκεν ἀπὸ ἐκεῖ ἀβλαβῆς, ἀποκεφαλίζεται και λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· ὁ δὲ ἅγιος Ἐλευθέριος ἐτέθη εἰς τηγάνιον ἀλλὰ παρευθὺς ἐσβέσθη μὲν τὸ πῦρ, αὐτὸς δὲ ἐξῆλθεν ἐκείθεν σώως και ἀβλαβῆς. Ἐπειτα ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακὴν, δεθεὶς δὲ εἰς ἄμαξαν σύρεται ἀπὸ ἀγρίους ἵππους· λυθεὶς δὲ ἀπὸ τὴν ἄμαξαν ὑπὸ θείων ἀγγέλων, ἀνέβη ἐπὶ ὑψηλοῦ ὄρους και ἐκεῖ συναναστρέφεται με τὰ ἄγρια ζῶα, τὰ ὅποια ἡμέροναν, ὅτε ὁ ἅγιος ἐμελέτα τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ Ἐπειδὴ δὲ ἐστάλησαν στρατιῶται διὰ νὰ συλλάβωσιν αὐτόν, ὁ ἅγιος νουθετήσας αὐτοὺς τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ και τοὺς ἐβάπτισεν· οὐ μόνον δὲ τούτους, ἀλλὰ και ἄλλους ἔλληνας ἕως πεντακοσίους ἐβάπτισε, πιστεῦσαντας εἰς τὸν Χριστόν. Ἀναχθεὶς δὲ εἰς τὸν βασιλέα, και δοθεὶς εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσι και διεφυλαχθεὶς σώως και ἀβλαβῆς, τελευταῖον θανατόνεται ἀπὸ δύο στρατιώτας κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως: Ἡ δὲ μήτηρ του Ἀνθία ἐναγκαλισθεῖσα τὸ νεκρὸν λείψανον τοῦ υἱοῦ της, και κατασπαζομένη αὐτό, με τὸ ξίφος και αὐτὴ θανατόνεται· και οὕτω μετὰ τοῦ υἱοῦ της λαμβάνει τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν ναὸν τὸν ὄντα πλησίον τοῦ

νικῆς Ἐκτης, ὅσον και τῆς ἐν Νεοκαισαρεῖα τοπικῆς Συνόδου, οἵτινες διορίζουσιν ὅτι ὁ μὲν διάκονος νὰ χειροτονῆται χρόνων εἰκοσιπέντε, ὁ δὲ πρεσβύτερος χρόνων τριάκοντα, και ὁ ἐπίσκοπος ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα. Διότι ὁ ἅγιος Ἐλευθέριος ἤχημασεν πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ διορισθῶσιν οἱ ἀνωτέρω κανόνες, διότι αὐτοὶ ἐδιορίσθησαν ἕστερον.

Ξηρολόφου, (ὄρα τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἀγία *ΑΝΘΙΑ* ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου περιχυθεῖσα τῷ τοῦ υἱοῦ νεκρῷ, ξίφει τελειοῦται.

» Δίδωσι μήτηρ νεκρῶν κόσμον τέκνω,

» Αὐτὴ ἐκυτὴν συγκεκριμένην σπάθαις.

Ὁ ἅγιος *ΚΟΡΕΜΜΩΝ* ὁ ἑπαρχος πιστεύσας τῷ Χριστῷ καὶ βαπτισθεὶς, ξίφει τελειοῦται.

» Ἀθλήσεως οὐκ εἶχε Κορέμμων κόρον,

» Ἐως ἐτμήθη τῷ ξίφει τὸν αὐχέναν.

Οἱ δ' ὡ δῆμιοι πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ξίφει τελειοῦνται.

» Θεὸν σε γόνοντας δῆμιους Σῴτερ δύνω,

» Ἄλλοι κατακτείνουσι δῆμιοι ξίφει.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος *ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ* τοῦ *Κουβικουλαρίου*.²

* » Ἐλευθέριον οὐχ ὑπέταξε ξίφος,

» Ἐλευθερον γὰρ εἶχε νοῦν παντὸς φόβου.

Οὗτος ὁ ἅγιος εἶχε πατρίδα τὴν Κωνσταντινούπολιν, μετὰ τὴν ὀρθοδοξίαν μὲν διαλάμπων, μετὰ πλοῦτον δὲ καὶ δόξαν ὑπερβάλλων ὅλους τοὺς κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἐνδόξους καὶ ἀρχοντας· διότι, ἐπειδὴ παιδιόθεν ἀνετράφη εἰς τὰς αὐλὰς τῶν βασιλέων, ἔλαβεν ἐκεῖθεν καὶ τὰς πρώτας τιμὰς. Τρωθεὶς ὁμῶς ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῶν ἀφθάρτων καὶ αἰωνίων ἀγαθῶν, ὄλα τὰ γῆνα εἰς οὐδὲν ἐλογίσαστο ὁ μακάριος· ἀλλ' ἐπροτίμησε νὰ παραρρίπτεται, νὰ ἔχη δηλαδὴ τὸν κατώτερον τόπον εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ Κυρίου, παρὰ νὰ ἔχη τὸν πρῶτον εἰς τὰ σκηνώματα τῶν ἀμαρτωλῶν, ὡς λέγει ὁ Θεὸς Δαβὶδ. Ὅθεν πρὸς τὸν Θεὸν ἔχων προσηλωμένον τὸ νοερὸν ὄμμα τῆς ψυχῆς του, κατεγίνετο καθ' ἐκάστην ἡμέραν εἰς ὕμνους καὶ δοξολογίας Θεοῦ, καὶ πᾶν εἶδος μετεχειρίζετο ἀρετῆς. Ἀλλ' ὁ φορεὺς τῶν ψυχῶν μας διάβολος δὲν ὑπέφερε νὰ βλέπῃ τὰ καλὰ ταῦτα· ὅθεν μεταχει-

ρισθεὶς ὄργανον τὸν δούλον τοῦ ἁγίου τούτου (διότι κατὰ τὴν γνώμην ἐνός σοφοῦ «Τὸ δούλον ἐχθρὸν τοῖς δεσπόταις· ἦγουν οἱ δούλοι εἶναι πάντοτε ἐχθροὶ εἰς τοὺς αὐθέντας των») προσέρχεται εἰς τὸν τότε ἀσεβῆ βασιλέα¹ διὰ τοῦ δούλου, καὶ διαβάλλει τὸν ἅγιον λέγων, ὅτι, ὁ αὐθέντης μου Ἐλευθέριος ἐβαπτίσθη μετὰ τὸ βάπτισμα τῶν χριστιανῶν καὶ ἔκτισε ναόν· καὶ λατρεύει μὲν τὸν ἐσταυρωμένον, μισεὶ δὲ καὶ ἀποστρέφεται τὰς βασιλικὰς προσταγὰς· καὶ ἔχων οἶκον κρυπτόν ὑπὸ τὴν γῆν,² προσφέρει εἰς τὸν Χριστὸν ἀγρυπνίας ὀλονυχτίους καὶ ταλαιπωρεῖ τὸ σῶμά του μετὰ νηστείας καὶ δάκρυα καὶ κλαυθμούς.

Ταῦτα τοῦ δούλου διηγηθέντος, ἤνυψεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ θυμὸν στέλλει δὲ καὶ φέρει τὸν ἅγιον, καὶ ἀφ' οὗ παρέστη ἔμπροσθέν του, ἐρωτᾷ αὐτὸν εἰρηνικῶς καὶ κολακευτικῶς, λέγων. Πῶς μᾶς ἀφῆκες, ὦ Ἐλευθέριε, τόσον καιρὸν καὶ κατεφρόνησες τὴν πρὸς σὲ μεγαλωτάτην μου ἀγάπην καὶ τὰς βασιλικὰς μου αὐλὰς; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἐπειδὴ ἔχω, ὦ βασιλεῦ, τὸ σῶμα τεταλαιπωρημένον ἀπὸ τὰς ἀλλεπαλλήλους ἀσθενείας, ἠθέλησα νὰ διατρίψω εἰς εὐκρατον ἀέρα καὶ τόπον, πρὸς ἀνάληψιν τῆς ὑγιείας μου. Καὶ διατί μόνος σου, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ἀπολαμβάνεις τὰ ἀγαθὰ τοῦ εὐκράτου ἀέρος; δὲν θὰ συναπολαύσωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ ἀγαθὰ ταῦτα, ἀνταμωθέντες μετὰ σοῦ; ὁ δὲ ἅγιος εἰς ταῦτα τελειῶς δὲν ἀπεκρίθη. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸ ἑσπέρας περάσας τὸν ποταμὸν Σάγαριν, ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἁγίου, διότι ἐκεῖ ἐκατοίκει, καὶ ἰδὼν κρυπτήν τινα θύραν, δι' ἐκείνης εὕρισκε χάσμα κατεσκευασμένον εἰς εἶδος πηγαδίου καὶ διὰ μέσου ἐκείνου καταβάς εὕρισκε ναὸν ἐστολισμένον· ἂν δὲ καὶ βδελυχθεὶς ὁ ἀσεβὴς αὐτὸν «Βδελυγμα γὰρ ἀμαρτωλῶ θεοσέβεια» (Σειρ. ἀ. 22)· δὲν ἐφοβήρισεν ὁμῶς τὸν ἅγιον· ἀλλ' ἀφίνων τὰς ἀπειλὰς, ἤρχισε νὰ τὸν κολακεύῃ μετὰ λόγια θωπευτικά, θέλων νὰ μαλακώσῃ τὴν στερεάν γνώμην τοῦ μάρτυρος· ἀλλ' ἐπειδὴ δι' αὐτῶν ὄλων ἐφαίνετο ὅτι δέρει τὸν ἀέρα, κατὰ τὴν παρουσίαν, ἐπιχειρῶν νὰ καταπέσῃ τὸν ἀκατάπειστον, προστάζει νὰ ἀποκεφαλίσωσι τὸν ἅγιον,

¹ Σημειώσεται, ὅτι τὰ ἐλλείποντα τῆ τοῦ ἁγίου τούτου Ἐλευθερίου ἁσματικῆ ἀκολουθίᾳ ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία. Τὸν δὲ ἑλληνικὸν αὐτοῦ βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Αἰλίου Ἀδριανῶ» (σώζεται ἐν τῇ Λυύρα, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰδῆρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

² Ἐκ τοῦ λατινικοῦ *cubicularias* = θαλαμηπόλος, Ἰστικὸς καὶ παρακοιμώμενος πρὸς τοῖς Βυζαντινοῖς ἐκαλεῖτο. Σ. Ε.

¹ Οὗτος φαίνεται νὰ ἦεν ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς, ὁ βυζαντινός· ἐν ἐπιτ. (361).

² Οἱ χριστιανοὶ ἐνεκα τῶν διωγμῶν εἶχον πολλὰς τοιαύτας ὑπογείους κρύπτας, εἰς τὰς ὁποίας συναγόμενοι ἐτέλουν τὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας μυστήρια ἐν κρυπτῷ καὶ παραδύσω. Σ. Ε.

καὶ τὸ τίμιον αὐτοῦ σῶμα νὰ ριψωσιν εἰς τοὺς σκύλους καὶ τὰ ὄρνεα διὰ νὰ τὸ φάγωσιν. Ὅθεν ἀποκεφαλίσθεις ὁ μακάριος Ἐλευθέριος, παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ σῶμα, ἡμελημένον εὐρισκόμενον, εὐλαβῆς τις καὶ θεοφιλῆς χριστιανὸς ἐστολισμένος μετὰ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, τὸ ἐπήρην καὶ μετὰ μῦρα εὐωδιάσας ἐνεταφίασεν εἰς ἐπίσημον τόπον.

Μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος ΣΩΣΑΝΝΗΣ, τῆς εἰς ἄνδρα μετασηματισθείσης καὶ μετονομασθείσης Ἰωάννης.

† » Σωσάννα, ὦ πῶς ἦ πάλαι καὶ ἡ νέα,

» Τοὺς συκοφαντῶν οὐ διέδρασαν λόχους!

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τ' (300), καταγομένη ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, θυγάτηρ πατρὸς μὲν Ἑλληνοσ, μητρὸς δὲ Ἑβραίας. Τοῦτων δὲ καὶ τῶν ἄλλων συκοῦσα τὴν ἀσέβειαν, ἐπρόστρεξεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ λαμβάνει τὸ ἅγιον βάπτισμα ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον Σιλβανόν. Ἄφ' οὗ δὲ οἱ γονεῖς τῆς ἀπέθανον, ἐμοίρασεν ἡ μακαρία ὅλα τῆς τὰ ὑπάρχοντα εἰς τοὺς πτωχοῦς, καὶ ἐλευθερώσασα τοὺς δούλους καὶ δούλας τῆς, ἐνεδύθη ἀνδρικὰ ἐνδύματα καὶ κουρεύσασα τὴν κεφαλὴν, ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον ἀνδρῶν εὐρισκόμενον ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλήμ καὶ μετωνομάσθη Ἰωάννης· ἀπὸ δὲ τὰς πολλὰς ἀρετὰς τῆς ἐγένει καὶ ἀρχιμανδρίτης τοῦ μοναστηρίου. Ἄφ' οὗ δὲ διέτριψεν ἐκεῖ εἴκοσιν ὀλοκλήρους χρόνους, πίπτει εἰς μίαν δεινὴν συκοφαντίαν, διότι μία ἀσκήτρια εἰσαχθεῖσα εἰς τὸ μοναστήριον καὶ νομίσασα ὅτι εἶναι ἀνὴρ, παρεκίνει αὐτὴν εἰς ἁμαρτίαν· ἐπειδὴ δὲ ἡ ὁσία δὲν ἔσπερξε, διαβάλλεται ἀπὸ ἐκείνην ὅτι ἀθέου ἐπεχείρησε νὰ τὴν βιάσῃ.

Ἡ δὲ ἁγία δέχεται εὐχαρίστως τὴν συκοφαντίαν ταύτην καὶ ζητεῖ μετάνοιαν διὰ τὸ ἔγκλημα διὰ τὸ ὅποιον ἐκατηγορήθη. Μαθῶν δὲ περὶ τούτου ὁ ἐπίσκοπος Ἐλευθεροπόλεως, ἦλθεν εἰς τὸ μοναστήριον καὶ ἐπέπληξε τὸν ἡγούμενον, διότι ἀφίνει νὰ γίνωνται εἰς τὸ μοναστήριον τοιαῦτα ἀταξίαι. Ὁ δὲ ἡγούμενος ἐβουλήθη νὰ καθαιρέσῃ τὸν κατηγορηθέντα Ἰωάννην. Τότε εἰς ἀνάγκην ἐλθοῦσα ἡ μακαρία Σωσάννα, ἐζήτησε δύο παρθένους καὶ δύο διακόνους γυναῖκας, καὶ φέρουσα αὐτὰς κατὰ μόνας τὰς ἐπληροφόρησε διὰ τῶν πραγμάτων, ὅτι εἶναι γυνή· τούτο δὲ μαθῶν ὁ ἐπίσκοπος, ἐξεπλάγη καὶ ἐχειροτόνησεν αὐτὴν διάκονον,

καὶ ἔκτοτε πολλὰ ἡ μακαρία ἐποίησε θαύματα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. Ἐπειδὴ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ ἡγεμὼν ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἐλευθερούπολιν καὶ ἐπρόσφερε θυσίαν εἰς τὰ εἰδῶλα, διὰ τοῦτο ἡ ἁγία αὕτη ἐπορεύθη αὐτόκλητος πρὸς αὐτόν, καὶ μετὰ μόνην τὴν προσευχὴν τῆς ἐκρήμνισε τὰ εἰδῶλα· παρασταθεῖσα δὲ εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὡμολόγησε τὸν Χριστόν. Ὅθεν ἔκοψαν τοὺς μαστοὺς τῆς, καὶ ἐπειδὴ ἐγένεον πάλιν σῶσι καὶ ὑγιεῖς διὰ τῆς τοῦ Θεοῦ δυνάμεως, τούτου χάριν βλέποντες τὸ θαῦμα οἱ κόψαντες αὐτοὺς δῆμιοι, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, διὸ καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Εἰς δὲ τὸ στόμα τῆς μακαρίας Σωσάννας, ἔχυσαν διὰ χωνίου μόλιθδον ἀναλελυμένον, ὁ ὁποῖος ἐφθασεν εἰς μέσα εἰς τὰ ἐντόσθιά τῆς. Ἐφυλάχθη ὁμοῦς ἡ ἁγία ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ἀβλαβῆς· ὅθεν δέρεται καὶ εἰς πῦρ βληθεῖσα, ἐκεῖ τῷ Θεῷ τὴν ψυχὴν τῆς παρέδωκε, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς ὃν ἐπέθει νυμφίον Κύριον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΚΧΟΣ ὁ νέος ζῆγει τελειούται.

» Μὴ δεῦτερόν τις μὲν Βάκχον τὸν νέον,

» Ἐν τοῖς ἀθληταῖς ταττέτω διὰ ζήρους.

Οὗτος ὁ ἅγιος Βάκχος κατήγετο ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, ὧν εἰς τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν εὐσεβῶν βασιλέων ἐν ἔτει ψπ' (780), οἱ δὲ γονεῖς του ἦσαν χριστιανοὶ ἀπὸ τοὺς προγόνους των. Ὁ πατὴρ λοιπὸν τοῦ ἁγίου τούτου εἶχε γυναῖκα χριστιανικωτάτην· ἀλλ' ἀπατηθεῖς ἀπὸ τὴν ματαίαν δόξαν τοῦ κόσμου, ἠρνῆθη θεῷ! τὴν ἀληθῆ καὶ πατροπαράδοτον πίστιν τῶν χριστιανῶν καὶ ὑπῆγεν αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν μικρὰν Ὀρησκείαν τῶν Ἀγαρηνῶν· ὅθεν ὕστερον ἐγέννησεν ἑπτὰ παιδιά, τὰ ὅποια ἀνέτρεφε κατὰ τὴν ἀσεβῆ πλάνην τῶν ὀθωμανῶν. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ἀπέθανεν ἐν τῇ ἀσεβείᾳ, ἔμειναν οἱ υἱοὶ τοῦ ὁμοῦ μετὰ τὴν μητέρα των· ὁ δὲ τρίτος ἀπὸ τοὺς υἱοὺς του, Δαχὰκ ὀνομαζόμενος (τὸ ὅποιον θὰ εἶπῃ Γελάσιος) ἐφυλάχθη καὶ δὲν ὑπανδρεύθη· ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ νὰ ἀποθάνῃ ὁ ἀρνησίχριστος πατὴρ του, αὐτὸς ἐμελέτα νὰ δεχθῆ τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν· ὅτε δὲ ἐκεῖνος ἀπέθανε τότε τὸ μελετώμενον ἐτελειώσεν.

Φανερώσας δὲ εἰς τὴν μητέρα του τὸν σκόπον του, εὔρεν αὐτὴν σύμφωνον καὶ παρακινούσαν εἰς τούτο μάλιστα, διότι ἦτο πιστὴ· Ὅθεν ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ὑπῆ-

γεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐκεῖ ὀδηγηθεὶς ἀπὸ ἑνα μοναχὸν ὑπῆγεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα, ὅπου λαμβάνει τὸ ἅγιον βάπτισμα καὶ ἀντὶ Δαχάκ, ὀνομάζεται Βάχχος· εἶτα παρακαλέσας τοὺς μοναχοὺς, ἐνδύεται τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Ζήσας λοιπὸν ἐν τῷ σχηματισμῷ μὲ νηστείας καὶ ἐγκρατείας, καὶ στομῶσας ἑαυτὸν μὲ τὰς λοιπὰς ἀρετὰς, κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγουμένου ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ μοναστήριον, διότι ἐφοβεῖτο ὁ ἡγούμενος μήπως φανερωθῇ ἢ ὑπόθεσις εἰς τοὺς Ἀγαρηνοὺς, οἱ ὁποῖοι ἐκυρίευσαν τότε τὰ Ἱεροσόλυμα. Κατὰ τύχην δὲ ἢ μᾶλλον εἰπεῖν κατὰ θείαν οἰκονομίαν ἐλθὼν ὁ Βάχχος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, εὐρίσκει τὴν μητέρα του καὶ φανερόναι εἰς αὐτὴν τὰ περὶ ἑαυτοῦ ἅπαντα προσθεὶς καὶ τοῦτο, ὅτι πολλὰ λυπεῖται διὰ τοὺς ἄλλους του ἀδελφούς, ὅτι εὐρίσκοντο εἰς τὴν ἀπιστίαν.

Τούτων δὲ τὸν λόγον ἀκούσαντες ἀπὸ τὴν μητέρα των οἱ ἄλλοι αὐτοῦ ἀδελφοί, προσῆλθον καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ γίνονται χριστιανοί· εἰς δὲ καὶ μόνος ἔμεινεν εἰς τὴν ἀπιστίαν, ὁ ὁποῖος ἐπρόδωσεν εἰς τοὺς Ἀγαρηνοὺς τοῦτον τὸν ἀδελφόν του Βάχχον, ὅτι ἔγεινε χριστιανός· οἱ δὲ Ἀγαρηνοὶ μαθόντες τοῦτο, ἠρέυνησαν καὶ εὐρόντες αὐτόν, τὸν συλλαμβάνουσι καὶ τὸν φέρουσιν εἰς τὸν Ἀμηρᾶν τῆς Ἀγίας πόλεως, οὗτος δὲ στέλλει αὐτόν εἰς τὸν παρ' αὐτοῖς ὀνομαζόμενον στρατηγὸν καὶ εἰς τοὺς κριτὰς. Ἐμπροσθεν λοιπὸν τούτων ὁ ἅγιος Βάχχος ὁμολογῆσας τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, τὴν δὲ τῶν ἀγαρηνῶν πίστιν κατηγορήσας ὡς ματαίαν καὶ ψευδῆ καὶ ἐμπαίξας αὐτὴν, ἀποκεφαλίζεται, καὶ οὕτω λαμβάνει τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ τοῦ νέου, ἀσκήσαντος ἐν τῷ ὄρει τοῦ Λάτρου.

- * » Εἰ καὶ νεωστὶ ὤρθη Παῦλος· τῷ βίῳ,
- » Ἀλλ' οὐ· ἴσος πέφκε τοῖς πρὶν πατράσιν.

* Οὗτος ὁ θεσπέσιος πατὴρ ἡμῶν Παῦλος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου τοῦ υἱοῦ Λέοντος τοῦ σοφοῦ ἐν ἔτει 912, γεννηθεὶς εἰς μίαν πόλιν ὀνομαζομένην Ἐλαίαν καὶ εὐρισκομένην πλησίον εἰς τὴν Πέργαμον, υἱὸς εὐσεβῶν καὶ φιλοθέων γονέων Ἀντιόχου καὶ Εὐδοκίας, οἵτινες κατήγοντο ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωαννικίου τοῦ μεγάλου. Οὗτος λοιπὸν ὅτε ἔφθασεν εἰς μέτρον ἡλικίας, ἔμεινεν ὀρφανός ἀπὸ γονεῖς, διὸ καὶ ἐστερεῖτο τὰ ἀναγκαῖα τῆς

ζωῆς· ὅθεν ἔγεινε βοσκός τῶν χοίρων τοῦ τόπου του, καὶ ἀπὸ τὴν τέχνην αὐτὴν ἐπορίζετο τὰ πρὸς ζωάρκειαν. Ὁ δὲ μεγαλύτερος ἀδελφός τοῦ ἁγίου, Βασίλειος ὀνομαζόμενος, ἦτο μοναχός καὶ ἡγωνίζετο ἐν τῇ ἀσκήσει πλησίον εἰς τὸ ὄρος τοῦ Λάτρου· οὗτος λοιπὸν ἔπεμψεν ἕνα ἀδελφόν, διὰ νὰ ζητήσῃ τὸν νέον, ἐπειδὴ τοῦτο ἐπροστάχθη νὰ κάμῃ παρὰ Θεοῦ διὰ θείας ἀποκαλύψεως.

Ζητήσας δὲ ὁ ἀπεσταλμένος καὶ εὐρὼν τὸν νέον, τὸν ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἤρχισαν νὰ περιπατῶσιν εἰς τὸν ὁρόμον· μαθόντες ὁμῶς τοῦτο οἱ τοῦ τόπου οἰκήτορες, ἐμπόδισαν τὸν νέον καὶ δὲν τὸν ἀρῆκαν νὰ ὑπάγῃ, ὅθεν ὁ ἀπεσταλμένος ἐπέστρεψεν ἄπρακτος πρὸς τὸν ἀποστείλαντα. Ὁ δὲ ἀδελφός του ἔπεμψεν ἐκ δευτέρου τὸν ἴδιον διὰ νὰ φέρῃ τὸν νέον· ἀλλ' οὐδὲ τότε ἀρῆκαν αὐτόν οἱ τοῦ τόπου οἰκήτορες· ζητηθεὶς δὲ καὶ ἐκ τρίτου ὁ νέος, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἀφέθη καὶ ἦλθεν εἰς τὸν ποθοῦντα αὐτόν ἀδελφόν του. Τότε δεχθεὶς τὸν νέον ὁ ἀδελφός του Βασίλειος, παρέδωκεν αὐτόν εἰς ἕνα γέροντα ἀσκητικώτατον, Πέτρον ὀνομαζόμενον, διὰ νὰ μαθηθῇ ἀπὸ ἐκεῖνον τὴν ὁδὸν τῆς ἀσκήσεως· ἦτον δὲ ὁ θεῖος οὗτος Πέτρος γεμάτος ἀπὸ πᾶσαν ἀγιωσύνην, καὶ ἄκρως πεπαιδευμένος τὴν ἀσκητικὴν πολιτείαν. Ὅθεν ὁ Παῦλος ὑπηρετεῖ ἀόκνως τὸν γέροντα, μεταχειριζόμενος πᾶσαν ὑπακοὴν καὶ δεικνύων φρόνημα ταπεινόν τε καὶ μέτριον. Ἐπειδὴ δὲ ποτε ὁ Παῦλος ἐνύσταξεν ἀπὸ ἀμέλειαν εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἀκολουθίας, ἐρράπισεν αὐτόν ὁ γέροντος εἰς τὸ πρόσωπον· ὅθεν εἰς τὸ ἐξῆς ἔκαμεν αὐτόν νὰ ἀγρυπνῇ καὶ νὰ προσέγῃ πάντοτε, διότι ἔκτοτε δὲν ἐράνη πλέον ὁ Παῦλος νὰ ἀμελήσῃ πώποτε. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ γέροντος ἐτελεύτησεν, ἐβίαζον τὸν Παῦλον οἱ ἄλλοι μοναχοὶ καὶ συμμαθηταὶ του νὰ δεχθῇ τὴν προστασίαν των καὶ νὰ γίνῃ ἡγούμενος· ἐκεῖνος ὁμῶς ὁ μακάριος δὲν ἠθέλησεν, ἀλλ' ὑπῆγε καὶ ἐκατοίκησεν εἰς τὰ βαθύτερα καὶ ὑψηλότερα μέρη τοῦ ὄρους Λάτρου, τοῦ ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ εὐρισκομένου ἀντικρῦ τῆς νήσου Πάτμου, τρώγων μὲν βαλάνια ὡμὰ, ὅταν ἐπέινα, καταγινομένης δὲ εἰς παντοτεινὰς προσευχὰς καὶ εἰς ἀγρυπνίας, καὶ εἰς νηστείας, καὶ δοκιμάζων πολλοὺς πειρασμοὺς ἀπὸ τοὺς πονηροὺς δαίμονας, τοὺς ὁποῖους μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐποίει ἀπράκτους, καὶ ὡς οὐδὲν ἐλογίαζεν.

Ἐπειτα καταβαίνει εἰς τὰ κάτω μέρη τοῦ Λάτρου, καὶ κτίζει ναὸν ὠραῖον εἰς ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος, ἀφ' οὗ πρότερον κατέστησε

ἐαυτὸν ναὸν τοῦ ἁγίου πνεύματος, διότι ἐνθυμούμενος πάντοτε τὴν κόλασιν, τὴν ὁποίαν ἔχουσιν οἱ ἁμαρτωλοὶ, καὶ τὴν τῶν δικαίων χάραν καὶ ἀπόλαυσιν, ἔβρεχεν ἀενάως τὸ πρόσωπόν του με δάκρυα. Ὅθεν διὰ τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἔλαθεν ὁ ἀσίδιμος παρὰ Θεοῦ τὴν δύναμιν τῶν θαυμάτων, καὶ εἰς ἀνδρῶν μὲν τόπον διὰ προσευχῆς του ἐξήγαγεν ὕδωρ, πῦρ δὲ ἐρχόμενον οὐρανθεν ἐδέχετο καὶ ὅλος ὑπ' αὐτοῦ ἐλαμπρύνετο· οἱ δάκτυλοι του, ὅτε ἐπροσχύετο, ἦναπτον καὶ ὡς λαμπάδες πυρὸς ἐγίνοντο καὶ ἐφαίνοντο, ὅτι πέμπουσι τὴν φλόγα εἰς τὸν οὐρανόν· ἀγγελοὶ εἶχε συγκαταϊκόν του, ὅστις φυλάττων τὸν ὄσιον πάντοτε, φανερώς ὠμίλει με αὐτὸν διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ καθαρότητα, καὶ ἐτελείονε προθύμως πᾶν αὐτοῦ θέλημα. Ἐπιθυμήσαντος δηλαδή ποτὲ τοῦ ἁγίου τυρίον νωπὸν, ὁ Ἄγγελος ὑπηρετήσεν εἰς τοῦτο καὶ τὸ ἔφερον· ἄλλοτε δὲ πάλιν ἐπιθυμήσαντος τρία μαρούλια, ἔφερον αὐτὰ εἰς αὐτόν, καὶ μίαν φραν, ἐπειδὴ ἐγάθη ἡ βακτηρία τοῦ ἁγίου, τὴν ὁποίαν εἶχε καὶ ἐστριζέτο, ἄγγελος παραστάς ἄλλην ἀντ' ἐκείνης ἔδωκεν εἰς αὐτόν.

Καὶ τί νὰ λέγω τὰ κατὰ μέρος; με τὸ ὄνομα μόνον τοῦ ἁγίου ἀπεδιώκετο μακρὰν ὄλη ἢ τῶν δαιμόνων παράταξις· αἱ ἀσθένειαι ἐφευγον ἀπὸ τοὺς ἀσθενοῦντας· αἱ τυφλώσεις τῶν ὀμμάτων ἰατροῦντο· ὅτι δὴποτε πάθος τῶν σωμάτων ἐθεραπεύετο, καὶ πρὸ τῶν σωματικῶν παθῶν ἐθεραπεύοντο τὰ πάθη τῆς ψυχῆς με τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου. Ὅθεν αἱ ψυχαὶ ὅσαι ἐπάσχον ἀγνοίαν Θεοῦ καὶ ἦσαν ἀκάθαρτοι, αὐταὶ ὑγιεῖς καὶ καθαραὶ διὰ τοῦ ἁγίου ἀπεδεικνύοντο. Ἦτο δὲ ὁ Θεοπέσιος οὗτος πατὴρ γεμάτος ἀπὸ πᾶσαν Θεϊκὴν χάριν γλυκὺς καὶ ἠαρός, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς ἁμαρτάνοντας πολλὰ εὐκατάδεκτος καὶ εἰς τοὺς μετανουοῦντας ἐγγυᾶτο τὴν σωτηρίαν. Ἦτον μικρὸς κατὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ σώματος· εἶχε φαλακρὰν τὴν κεφαλὴν, τὸ δὲ γενεῖον ὄχι εἰς μᾶκρος πολὺ ἐκτεινόμενον, ἀλλὰ πλατὺ· κίτρινος μὲν φαινόμενος εἰς τὸ πρόσωπον· ἀλλ' ὅμως ἔχων θαυμαστὴν χάριν λάμπουσαν ὁμοῦ με τὴν κίτρινάδα. Οὗτος λοιπὸν καλῶς καὶ Θεαρέστως πολιτευσάμενος, ἐδείχθη ὑποφότης καὶ Θεωρὸς πολλῶν προφητειῶν καὶ μεγαλωτάτων ὁράσεων· ὅτε δὲ ἔγεινε πλήρης ἡμερῶν σωματικῶν τε καὶ ἀνθρωπίνων καὶ τῶν τοῦ πνεύματος, ἀνέδραμεν εἰς τὴν εἰς οὐρανοὺς μακαριότητα ὁ ἀειμακάριστος. Ἐδοξάσθη δὲ παρὰ Θεοῦ καὶ μετὰ θάνατόν με τὰ μεγαλώτατα θαύματα ὅσα ἐνήργει καὶ με

τὰ μῦρα ἄτινα ἀνέβλυζεν ἐκ τοῦ τάφου του, (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ὁσίου τούτου ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

Ἦρέπει νὰ ἡξεύρωμεν, ὅτι κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην ταύτην ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου ἐχειροτονήθη Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ Θεὸς Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὅτε καὶ ἡ εορτὴ τῶν Χριστοῦ Γεννῶν ἤρχισε νὰ εορτάζηται παρ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ τότε εἶχον ἔλθῃ τινες ἀπὸ τὰ βῆρη τῆς Δύσεως καὶ ἀπήγγειλαν κατὰ τίνα καιρὸν ἠκολούθησεν ἡ εορτὴ αὕτη. Διὰ τοῦτο καὶ λόγος ἀπολογητικὸς ἐξεφωνήθη παρ' αὐτοῦ κάλλιστος καὶ ὠφελιμώτατος.¹

¹ Σημειοῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ὁ λόγος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ θεὸς Χρυσόστομος ἀναφέρει περὶ τῆς εορτῆς τῶν Χριστοῦ Γεννῶν δὲν ἐξεφωνήθη παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν ὡς λέγει ἐδῶ ὁ Συναξαριστής· ἀλλὰ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως. Ἡ ἀρχὴ δὲ αὐτοῦ ἐστὶν αὕτη· «Ἄ παῖς Πατριάρχαι μὲν ὄντων, προσήται δὲ προύλεγον, δίκαιοι δὲ ἰδεῖν ἐπεθύμουσιν, ταῦτα ἐξέβη καὶ τέλος ἔλαθε σήμερον.» Εὐρίσκειται δὲ ὁ λόγος αὐτὸς ἐν τῇ πέμπτῃ τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως· λέγει δὲ ὁ ἅγιος ἐκεῖ περὶ τῆς εορτῆς τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως ταῦτα· «Καί τοιγε οὕτω δέκατον ἐστὶν ἔτος, ἐξ οὗ δηλῆ καὶ γνώριμος ἡμῖν αὕτη ἡ ἡμέρα γαγένηται· ἀλλ' ὅμως, ὡς ἀνωθεν καὶ πρὸ πολλῶν ἡμῖν παραδοθεῖσαν ἑστῶν, οὕτως ἤνεθισε διὰ τῆς ἡμετέρας σπουδῆς.» καὶ πάλιν «Οἱ γὰρ ἐν τῇ Ῥώμῃ διατρίβοντες, ἀνωθεν καὶ ἐκ παλαιᾶς παραδόσεως αὐτὴν ἐπιτελοῦντες (κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην δηλαδή τοῦ Δεκεμβρίου.) αὐτοὶ νῦν αὐτῆς ἡμῖν τὴν γνώσιν διεπέμψαντο.» καὶ πάλιν «Περὰ τῶν ἀκοιθῶν ταῦτα εἰδόντων, καὶ τὴν πόλιν ἐλείπην οἰκοῦντων (τὴν Ῥώμην δηλαδή) παρελιθίσμεν τὴν ἡμέραν.

Φαίνεται δὲ ὅτι μερικῶς μόνον, καὶ ἴσως κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν τὴν πατρίδα τοῦ Χρυσοστόμου, ἐκεῖ δὲν εορτάζετο ἡ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως ἡμέρα κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Δεκεμβρίου· ἀλλ' οὐχὶ καὶ καθολικῶς εἰς ἅλας τὰς ἐκκλησίας τῶν χριστιανῶν. Καὶ βεβαίως τὸν λόγον μου τοῦτον ὁ πολυμαθέστατος Κύριος Δοσίθεος Ἱεροσολύμων γράφων ἐν σελ. 1221 τῆς Δωδεκαβιβλίου, ὅτι ὁ ἀρχιεπίσκοπος Νικαίας Ἰωάννης, γράφων πρὸς τινὰ καθολικὸν Ἀρμένιον, λέγει, ὅτι ὁ ἀδελφόςθεος Ἰάκωβος ἀπελθὼν εἰς Βηθλέεμ, οὐκ ἐμέμφατο τοῦτο· ὅτι ἐγίνετο δηλαδή ἡ εορτὴ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ Δεκεμβρίου, καὶ ὅτι ἐπειδὴ τινες ἐτέλουν τὰς δύο εορτάς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, τὴν Γέννησιν δηλαδή καὶ τὴν Βάπτισιν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ὁ Ἱεροσολύμων Κύριλλος ἐγραψε πρὸς Ἰούλιον Ῥώμης περὶ τούτου. Ὁ δὲ Ἰούλιος ἐρευνήσας τὰ βασιλικὰ ὑπομνήματα, εὔρε τὸν Ἰωσήπον λέγοντα, ὅτι τῷ ἐβδόμῳ μηνὶ ἐν τῇ εορτῇ τῆς Σαηνοπηγίας τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Ἰασημοῦ (ἧτις ἦτον ἡ δεκάτη Σεπτεμβρίου) οὕτω γὰρ ὁ νόμος προστάζει· «Ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν (ἧτοι νηστεύσετε) ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξιλιάσεται περὶ ἡμῶν» (Λευί. ις', 29.) τότε λέγου εἰδὲν ὁ Ζαχαρίας τὸν Ἄγγελον καὶ ἐκωφώθη, (τῇ δὲ εἰκοστῇ

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεός ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΣ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου **ΑΓΓΑΙΟΥ**.

- » Ἀγγαῖος ἄγγελος, πλήρης ὄφθη χαρίτων
- » Ὡς ὄλικόν δέ, τῷ χρόνῳ συνετρίβη
- » Ἐκτη καὶ δεκάτῃ Ἀγγαῖον γαίε συνέσχευ.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν ἱερατικὴν φυλὴν τοῦ Λευὶ, ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅτε ἦσαν ἠγμάλωτισμένοι οἱ Ἑβραῖοι. Νεὸς δὲ ἀκόμη ὢν ἦλθεν ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μετὰ τῶν ἄλλων Ἰουδαίων, καὶ ἐπροφήτευσεν ἑμοῦ μὲ τὸν προφήτην Ζαχαρίαν, χρόνους τριακονταεξί. Ἐπρόλαβε δὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ ἑτη τετραχόσια ἐβδομήκοντα καὶ φανερώς ἐπροφήτευσεν περὶ τῆς ἀπὸ Βαβυλῶνος ἐπιστροφῆς τῶν Ἰουδαίων, καὶ εἶδεν ἐκ μέρους τὴν δευτέραν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ καὶ ἀποθανῶν ἐτάφη ἐνδόξως πλησίον εἰς τοὺς τάφους τῶν ἱερέων, καθότι καὶ αὐτός, ὡς εἶπομεν,

τρίτη συνελήθη ὁ Ἰωάννης), καὶ μετὰ μῆνας ἐξ εὐηγγελίσθη ἢ Θεοτόκος τὸν Κύριον, ἥτοι Μαρτίου εἰκοστῆ πέμπτη, καὶ ἐπομένως ἐγέννησεν αὐτὸν τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ Δεκεμβρίου. Ὦθεν καὶ ἠρμάνευσε τοῖς ἐν τῇ Ἀνατολῇ τὸ πᾶγμα, καὶ διὰ τοῦτο Βασιλεῖος ὁ μέγας ἐγκωμιαστικὸν λόγον συνέταξε τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ Δεκεμβρίου, καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος τοιοῦτον λόγον ἐξεποίησεν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ὀνόριος ὁ βασιλεὺς Ῥώμης ἐρανέρωσεν εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἀρχιδίον ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι πολυτελεῖς ἐορτάζουσι τὴν Χριστοῦ Γέννησιν τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ Δεκεμβρίου. Καὶ ἐπὶ Ἀναστασίου Ῥώμης, Θεόφιλος ὁ Ἀλεξανδρεὺς καὶ Ἰωάννης ὁ Ἱεροσολύμων οὕτως ἐορτάζον. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἱερεὺς Αὐγουστίνος β. βλ. Δ΄. περὶ Τριάδος κεφ. Ε΄. βεβαίως, ὅτι τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ Δεκεμβρίου ἐγεννήθη ὁ Κύριος, καὶ ὅρα ἐν τῇ νεοτυπῳῇ Ἐκκωνταντινῶν.

Λέγει δὲ προσέτι ὁ ἀνωτέρω Νικαῖας, ὅτι ὁ Χρυσόστομος ἐγράφη πρὸς τὸν ἅγιον Ἰσαὰκ τὸν καθολικὸν Ἀρμενίας περὶ τῆς ἡμέρας τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, (ὅτι δηλαδὴ τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ τοῦ Δεκεμβρίου ἐορτάζεται, καθὼς ἐν τῷ ἀνωτέρω λόγῳ διαλαμβάνει) ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰσαὰκ ἀπηλθεῖ εἰς τὸν Πατριάρχην καὶ παρ' αὐτοῦ ἐξωρίσθη (διὰ τινὰ ὁ ἀβολήν) τούτου χάριν οὐκ ἀπεκρίθη τῷ Χρυσόστομῳ. Προσέτι δὲ ὁ Δοσίθεος ἐκεῖ ὅτι ὁ Χρυσόστομος ἱερεὺς ὢν, ἐποίησε τὸν ἀνωτέρω πανηγυρικὸν λόγον εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν. Ἐκ τῶν εἰρημένων λοιπὸν ἔγενε φανερόν, ὅτι καὶ πρὸ τοῦ Χρυσόστομου ἐορτάζετο ἡ Χριστοῦ Γέννησις κατὰ τὴν εἰκοστῇ πέμπτῃ τοῦ Δεκεμβρίου, οὐ μόνον παρὰ τοῖς Ῥωμαῖοις ἐν τῇ Δύσει, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

ἦτον ἀπὸ γένος ἱερατικόν. Οὗτος κατὰ τὸν σωματικὸν χαρακτήρα ἦτο μαλλιαρὸς εἰς τὴν κεφαλήν, γέρων πολλὰ, στρογγυλὸν ἔχων τὸ γένειον· κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐντιμος, κατὰ τὴν ἀρετὴν περιφανής, ἀγαπώμενος ὑπὸ πάντων, καὶ τιμώμενος ὡς ἐνδοξος καὶ μέγας προφήτης. Ἀγγαῖος δὲ ἐρμηνεύεται ἐορτή, ἢ ἐορτάζων, ἢ ἐορταζόμενος.¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΜΑΡΙΝΟΥ**.

- » Κάραν Μαρτίνος εὐτρεπίζει τῷ ξίρει,
- » Ἦς ὁ στέφανος εὐτρεπῆς ἐκ Κυρίου.

Οὗτος ἦτον ἐπὶ Καρίνου τοῦ βασιλέως ἐν εἴτει σπγ' (283), Ῥωμαῖος κατὰ τὸ γένος, ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας μετέχων ἀπὸ τὴν βουλὴν καὶ τιμὴν τῆς βασιλικῆς Συγκλήτου· διαβληθεὶς δὲ ὡς χριστιανός, παρέστη εἰς ἐξέτασιν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα, κρεμάται καὶ δέρεται μὲ ξυλίνας σπάθας. Ἐπειτα ἀπλόνηται ἐπάνω εἰς ἐσχάραν πεπωρωμένην εἰτα βάλλεται ἐντὸς τηγανίου ἠναμμένου, καὶ ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ νερόν βρασμένον· ἐφυλάχθη ὁμως ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἀβλαβής, ἐπειδὴ παραδόξως τὸ πῦρ μετεβλήθη εἰς ὄροσσον· ὕστερον ῥιφθεὶς εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσιν, ἔμεινεν ἀπείρακτος ἀπὸ αὐτὰ διὰ τῆς Θείας χάριτος. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀπατήσας τὸν βασιλέα, ὅτι θὰ ὑπάγη εἰς τὸν ναόν τῶν εἰδώλων διὰ νὰ προσφέρει δῆθεν θυσίαν, αὐτὸς εἰσελθὼν διὰ προσευχῆς του κρημνίζει τὰ εἰδῶλα· ὄθεν

¹ Ὁ δὲ Ἀλεξάνδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ ταῦτα γράφει περὶ τοῦ Ἀγγαίου· δηλαδὴ ὅτι αὐτὸς καὶ ὁ Ζαχαρίας ὁ Βασιλείου ἦταν προφῆται συνομήλικοι καὶ τὸν βίον ὁμοτροποῖ· ὅτι αὐτὸς ἦτο ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἔτους Δαρείου τοῦ νόθου, καὶ ἤρχισε νὰ λέγῃ τὰς προφητείας του εἰς τὸν Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ἰωσὲφ καὶ εἰς ὅλον τὸν λαόν, προκχορεύων διὰ τὴν δευτέραν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ, καὶ παρακινῶν τοὺς Ἑβραίους εἰς αὐτήν. Εἰς ὅσω δὲ κεφάλαια διακρίεται ἡ προφητεία του· ἐν τῷ τέλει δὲ τοῦ δευτέρου προλέγει περὶ τοῦ Σωτήρος ἡμῶν Χριστοῦ, εἰκόνα καὶ τύπον αὐτοῦ μεταχειριζόμενος τὸν Ζοροβάβελ. Λέγει δὲ ἐν αὐτῷ ὅτι ἡ δευτέρα δοξα τοῦ ναοῦ ἔσται ὑπὲρ τὴν πρώτην, καθότι ἠξιώθη αὐτὸς νὰ λάβῃ κηρύσσοντα ἐν αὐτῷ καὶ διδάσκοντα, τὸν ἐπιβουλητὸν Μεσσίαν Χριστιανόν. Λέγει δὲ ὁ ἄγιος Ἐπιφάνιος ὅτι εὐρετῆς τοῦ ἀλλήλοῦ εἶναι ὁ προφήτης Ἀγγαῖος· πλὴν τὸ ἀλλήλοῦτα προλαβὼν ἐγράψεν ὁ προφήτης Δαβὶδ, ὅτι τὸ αἶν εἶπε τὸν Κύριον, ἧπερ γράφεται εἰς πολλοὺς ψαλμοὺς, Ἑβραϊστὶ λίγεται ἀλλήλοῦτα, ἐπειδὴ τὸ ἀλλήλοῦτα ἐρμηνεύεται Ἑλληνιστὶ, αἶνεῖτε τὸν Κύριον, ἢ τὸν ὄντα.

διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἀποκεφαλίζεται, καὶ λαμβάνει παρὰ Κυρίου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Παρέπεμπον δὲ καὶ ἠκολούθουν αὐτῷ ἕως εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ του μακαρίζοντες αὐτὸν, διότι ἠξιώθη νὰ λάβῃ τέλος μακάριον.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΠΡΟΜΟΣ¹ καὶ ΛΑΠΡΙΟΣ
ἕρπει τελειοῦνται.

- » Χλόη τις ἡ φλόξ ἐστίν, εἰπόντος Πρόμου,
- » Ἰλέριος, Νάι, φησι, φίλτατε Πρόμε.

* *Ὁ ἐν ἁγίοις πατήρ ἡμῶν ΜΕΜΝΩΝ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἐφέσου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

- * » Μέμνων ὁ θεὸς τοῦ Θεοῦ μεμνημένος,
- » Καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν τοῦτο ποιεῖν ἠξίου.

* *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΟ*
ΛΑΟΥ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.²

- * » Ὁ Νικόλαος μᾶλλον ὤρθη τῷ θρόνῳ,
- » Κόσμον παρσυχῶν, ἢ παρ' αὐτοῦ λαμβάνων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελεῖται τὰ Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ³ π.λησίον τοῦ ἁγίου Πολυεύκτου.

Μνήμη τῆς αὐδίου βασιλείσης καὶ θαυματουργοῦ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ, συζύγου γενομένης Λέοντος τοῦ σοφωτάτου βασιλέως.

- » Ἐγγὺς βασιλεῖ Θεοφανῶ Κυρίου,
- » Ταῖς ἀρεταῖς ἐστιλβωμένη.

Αὕτη ἦτο γέννημα καὶ ὀρέμμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καταγομένη ἀπὸ αἷμα βασιλικόν, ἐκ τῶν περιφανῶν Μαρτινακίων, θυγατρὸς Κωνσταντίνου Ἰλλουστρίου³ καὶ μητρὸς

¹ Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Πρόδος γράφεται.

² Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι οὐχὶ ὁ Κωνσταντινουπόλεως Νικόλαος ὁ μυστικός καὶ Χρυσοβέργης ἐπικαλούμενος, ὁ ἀφορίζας τὸν βασιλέα Λέοντα διὰ τὸν μετὰ τῆς βασιλείας Ζωῆς πέμπτον γάμον αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ Νικόλαος, ὁ Γραμματικός ἐπονομαζόμενος, ὁ ἐπὶ τοῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ὢν ἐν ἔτει 4087, ὅστις ἦτο πρότερον ἀσκητικός καὶ μοναχὸς ἐν τῷ Ασραδίῳ, ὕστερον δὲ ἐπατριάρχησε χρόνους εἰκοσιεπτὰ καὶ μῆνας τρεῖς. Ἦτον δὲ οὗτος ὄχι ἀμέθεκτος ἀπο τὴν ἐν λόγῳ μάθρην· φθῆσας δὲ εἰς γῆρας βαθύ, καὶ ἀρρωστήσας ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ. Ἐπὶ τούτου ἐγένοντο καὶ αἱ ἑνδεκα ἐρωτήσεις περὶ τινῶν μοναχῶν, ὧν ἐξω τῆς πόλεως καὶ κτ' ἐσθάρθμοι εἰς αὐτὰς ἀποκρίσεις, αἱ ὅρα ἐν τῷ ἡμετέρῳ Κανονικῷ.

³ Ἐκ τοῦ λατινικοῦ illustris=ἐκλαμπρότατος. Ἐπίθετον ἀποδοθὲν εἰς γερμανιστάς. Σ. Ε.

Ἄννης, οἵτινες κατήγοντο ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν. Οὗτοι μὴ ἔχοντες παιδίον, καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐλυποῦντο καὶ παρεκάλουν ὑπὲρ τούτου τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, πάντοτε μὲν διατρίβοντες εἰς τὸν αὐτῆς πανσεβάσμιον ναὸν τὸν εὐρισκόμενον εἰς τὸν τόπον λεγόμενον Βάσσου,⁴ θερμότητας δὲ τὰς αὐτῶν δεήσεις προσφέροντες. «Λυθήτω Δέσποινα, λέγοντες, ἡ τοῦ κόσμου κυρία, λυθήτω ἡ ἀπαίδια ἡ λυποῦσα καὶ καταξηραίνουσα ἡμᾶς τοὺς δούλους σου.» «Ὅθεν ἐπειδὴ μὲ πίστιν ἐζήτησαν, ἔλαβον θηλυκὸν παιδίον, τὴν βασίλισσαν ταύτην Θεοφανῶ. Αὕτη λοιπὸν ἀφ' οὗ ἀπεγαλακτίσθη καὶ ἔγεινεν ἕξ ἐτῶν, ἐπαιδεύθη μὲ ἱερά γράμματα καὶ ἐστολίσθη μὲ ὅλα τὰ εἶδη τῶν καλῶν καὶ ἀρετῶν· βλέποντες δὲ αὐτὴν οἱ γονεῖς τῆς τόσον ἐνάρετον ἔχαιρον καὶ ἐσκήρτων, ἐλπίζοντες ὅτι θέλουσιν ἀπολαύσει ἐντός ὀλίγου τὸν καρπὸν τῆς τοιαύτης καλλιτεχνίας τῶν. Ἐνῶ λοιπὸν οὕτως ἡ πολυχαιρίωτος αὕτη γυνὴ μετὰ τῆς ἡλικίας ἐπρόκοπτεν εἰς μεγαλιτέρας ἀρετὰς καὶ ἠῤῥα-νευεν εἰς ἀνώτερα καλὰ, ἐζητήθη ἀπὸ τὸν βασιλέα Βασίλειον τὸν Μακεδόνα μία κόρη ὠραία καὶ ἐνάρετος· ὅθεν εἰς τὴν Θεοφανῶ ταύτην εὐρών ὁ βῆθεις βασιλεὺς συνθηροισμένα ὅλα ὁμοῦ τὰ καλὰ, συνήψεν αὐτὴν διὰ γάμου νομίμου μὲ τὸν υἱὸν τοῦ Λέοντα τὸν σοφὸν καὶ βασιλέα. Καὶ λοιπὸν ἦτο γεμάτη ὅλη ἡ Κωνσταντινουπόλις ἀπὸ χαρῆν καὶ εὐφροσύνης διὰ τὸν τοιοῦτον βασιλικὸν καὶ τίμιον γάμον.

Δὲν παρήλθε δὲ καιρὸς πολὺς ἀναμεταξὺ, καὶ ὁ διάβολος ἔσπειρε, διὰ μέσου τῆς γλώσσης τοῦ Σανταβαρινοῦ ἄββα, ζιζάνιον καὶ πονηρὸν λόγον, ὃν ἀκούσας ὁ πατήρ του Βασίλειος, κλείει εἰς φυλακὴν τρεῖς χρόνους καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Λέοντα καὶ τὴν γυναῖκά του ταύτην Θεοφανῶ. Ἀλλ' ὁμως ὅτε ἐσθασαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ, πάλιν ἐφιλιώθη ὁ πατήρ μετὰ τὸν υἱὸν καὶ μετ' αὐτοῦ ἐκβῆκεν ἕξω καὶ ἔκαμε τὴν συνήθη προπομπήν· ἐπειδὴ δὲ ὁ βασιλεὺς ἔπεσεν εἰς ἀσθένειαν, ἐκήρυξεν αὐτοκράτορα καὶ βασιλέα τὸν αὐτὸν υἱὸν τοῦ Λέοντα. Ἐκτοτε λοιπὸν ἡ τιμία αὕτη βασίλισσα, διατρίβουσα εἰς τὰ βασιλικά παλάτια, ἐπεμελεῖτο τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς τῆς, τὴν δόξαν τῆς βασιλείας ὡς οὐδὲν λογιζομένη καὶ ὅλα τὰ χαροποιὰ τῆς ζωῆς ταύτης νομίζουσα ὡς ἀράχνης ὑφάσματα.

⁴ Παρὰ δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται ἐν τοῖς Φωρακίῳ. (Καθὼς καὶ ἐν τοῖς Μηναίῳς. Σ. Ε.)

Ὅθεν δὲν ἔπαυσεν ἡ ἀείμνηστος ἡμέραν καὶ νύκτα δουλεύουσα τῷ Θεῷ με ψαλμούς καὶ ὕμνους, με ἐλεημοσύνας καὶ με πᾶσαν ἐγκράτειαν· ἐξωτερικῶς μὲν ἐφόρει βασιλικὴν ἀλουργίδα, ἐν τῷ κρυπτῷ δὲ με ῥάκη καὶ φορέματα τρίχινα ἐταλαιπώρει τὸ σῶμά της. Καὶ τὰς μὲν πολυτελεῖς κατεφόρει τραπέζας, τροφὴν δὲ εἶχεν ἡ μακαρία εὐτελεῖ καὶ αὐτοσχέδιον, ἄρτον δηλαδὴ καὶ λάχανα καὶ με αὐτὰ εὐχαριστεῖτο, ὡς ἀνῆσαν τροφὴ καὶ διασκεδάσις. Ἐμοίραζε δὲ εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅσα χρήματα ἤρχοντο εἰς χεῖράς της, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὰ σολίδια καὶ πολύτιμα ἱμάτιά της πωλοῦσα ἡ μακαρία, τὰ ἐσκόρπιζεν εἰς τοὺς πένητας· ἐδίδεν εἰς τὰς χήρας καὶ ὄρφανὰ τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν αὐτῶν καὶ αὐτάρκειαν ἐπλοῦτιζε τὰ μοναστήρια καὶ καταγῶγια τῶν ἀσκητῶν με χρήματα καὶ κτήματα· ἐπεμελεῖτο τοὺς δούλους της, ὡς ἂν ἦσαν ἀδελφοὶ της καὶ ποτὲ δὲν ὠνόμαζε τινα ἀνθρώπον με μόνον τὸ ψιλὸν ὄνομά του, ἀλλ' ἐπρόσθετε πάντοτε καὶ τὸ κύριε. Δὲν ἐλάλησε ποτε ὄρκον με τὴν γλῶσσάν της· δὲν ὠμίλησε ψεῦδος με τὰ χεῖλη της ἡ κατηγορίαν κατὰ τινος· δὲν ἔπαυσε ποτε ἀπὸ τοῦ νὰ πενήτη κρυπτῶς ἐν τῇ καρδίᾳ της καὶ νὰ βρέχη τὴν σρωμνὴν της με δάκρυα. Ἄν δὲ καὶ καὶ ἡ κλίνη της ἦτον ἐστρωμένη με χρυσοῦράντους τάπητας καὶ βασιλικά στρώματα, αὕτη ὁμῶς, ἅμα ἤρχετο ἡ νύξ, ἄφινε τὴν κλίνην καὶ ἀνεπαύετο ἐπάνω εἰς τὸ ἔδαφος τῆς γῆς, τὸ ὅποιον ἦτον ἐστρωμένον με μόνην ψάθην, ἢ με τρίχινα ὑφάσματα, ἀπὸ τὰ ὅποια ἐσηκόνετο συχνάκις καὶ τῷ Θεῷ τὰς προσευχὰς της ἀνέπεμπεν. Ὅθεν ἀπὸ τὴν πολλὴν σκληραγωγίαν καὶ κακοπάθειαν ἐκυρίευσεν αὐτὴν ἡ ἀσθένεια τοῦ σώματος· ἀλλ' ὁμῶς αὕτη ἀφορμὴν ἐγκρατείας τὴν ἀσθένειαν μεταχειριζομένη, ὅσα φαγητὰ ἠτοίμαζαν διὰ τὴν ἀσθένειάν της, τὰ ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πεινασμένους. Τὸ στόμα της τρισολβίας ταύτης, ἐπειδὴ ἦτον συνειθισμένον εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων λογίων, δὲν ἔπαυε ποτε ἀπὸ τοῦ νὰ προσέρη τοὺς ψαλμούς τοῦ Δαβὶδ· οὐδὲ παρεβλέπετο ἀπὸ αὐτὴν ἡ ἐπάκτις της ἡμέρας αἴνεσις τοῦ Κυρίου· οὐδὲ ἐκοιμήθη χωρὶς δάκρυα ἢ αἰοίδιμος, καὶ διότι ἐσυλλυπεῖτο εἰς τὰς συμφορὰς τῶν ἄλλων, καὶ διότι με τὰ δάκρυα ἐδυσώπει τὸν Κύριον καὶ ἐκαμνει αὐτὸν ἵλεων καὶ πρὸς ἑαυτὴν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους.

Ὅθεν ὡς τοιαύτη συμπαθητικὴ καὶ εὐσπλαγχνος, κατέπαυε τὰς συμφορὰς τῶν καταπονουμένων, ἐβοήθει τοὺς ἀβουλήτους, ἐπαρηγόρει τοὺς ἀσχογυνομένους ἀπὸ θλίψεως καὶ ἀθυμίας, καὶ

διὰ νὰ εἰπῶ με συντομίαν, ὅλον τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ χαροποιᾷ ἀπαρνηθεῖσα ἡ βασιλὶς αὕτη διὰ τὸν Κύριον, καὶ σηκώσασα εἰς τοὺς ὤμους της τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν ἐλαφρὸν ζυγὸν του, τοῦτω ἠκολούθει. Καὶ δὲν ἀπέτυχε τῶν ἐλπιζομένων αἰωνίων ἀγαθῶν. Διὰ τοῦτο ἐλθοῦσα εἰς τὸ τέλος προεγνώρισε τὴν ὥραν τοῦ θανάτου της, καὶ ἐκάλεσεν ὅλους νὰ τὴν ἀσπασθῶσι, τοὺς ὁποίους καὶ αὕτη ἀμοιβαίως ἀσπασθεῖσα τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν, οὕτω παρέδωκεν ἐν εἰρήνῃ τὸ μακάριον πνεῦμά της εἰς χεῖρας Θεοῦ.¹

Μνήμη τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΟΔΕ-ΣΤΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων.

» Φέρει Μόδεστε παρμάκαρ καὶ σὸν τάφον,

» Ἡ τὸν τάφον φέρουσα γῆ τοῦ Κυρίου.

Οὗτος ἐγεννήθη ἀπὸ ὀρθοδόξους γονεῖς, Εὐσέβιον καὶ Θεοδούλην ὀνομαζομένους, ἐν τῇ πόλει Σεβαστείᾳ ἐν ἔτει σγ' (298), ἐπειδὴ δὲ ἡ μήτηρ του ἦτον στεῖρα διὰ προσευχῆς τῶν γονέων του ἐδόθη εἰς αὐτοὺς υἱὸς ὁ μέγας οὗτος πατὴρ τεσσαράκοντα ἔτη μετὰ τὸν γάμον των. Ἀφ' οὗ δὲ οὗτος ἐγεννήθη διεβλήθη ὁ πατὴρ του εἰς τὸν Μαξιμιανόν ὡς χριστιανός, καὶ δεθεῖς ἐκλείσθη εἰς φυλακὴν· τοῦτο δὲ μαθοῦσα ἡ γυνὴ του Θεοδούλη, ὑπῆγε καὶ αὕτη εἰς τὴν φυλακὴν ὁμοῦ με τὸν υἱὸν της τοῦτον. ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν φυλακὴν εὐρισκόμενοι παρεκάλεσαν καὶ οἱ δύο τὸν Θεόν, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας ἁγίων ἀγγέλων, γενόμενοι μάρτυρες κατὰ γνώμην καὶ προαίρεσιν. Οἱ δὲ δεσμοφύλακες εὐρόντες αὐτοὺς ἀποθαμένους, τὸ δὲ παιδίον ζωντανόν εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, τὸ ἔλαβον καὶ τὸ ἔφερον εἰς τὸν Μαξιμιανόν· ἦτο δὲ τότε πέντε μηνῶν. Ὁ δὲ βασιλεὺς βλέπων τὸ παιδίον νόστιμον καὶ χαριέστατον, παρέδωκεν αὐτὸ εἰς τὰς Συγκλητικόν διὰ νὰ τὸ ἀναθρέψῃ ἐπιμελῶς, ἵνα με τὸν καιρὸν γείνη ἄξιον νὰ ὑπηρετῇ τὸν ψευδῶνον Θεὸν Δία. Τρεφόμενος λοιπὸν παρὰ τῷ συγκλητικῷ ὁ μακάριος Μόδεστος, ἔμαθε πῶς οἱ γονεῖς του μακαρίως ἀπέθανον εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὸν Χριστόν· ὅθεν ὅτε ἔφθασεν εἰς τοὺς δεκαεπτεὶς χρόνους τῆς ἡλικίας του, εὐρῶν ἕνα χριστιανόν, ἐδιδάχθη παρ' αὐτοῦ τὴν εὐσέβειαν, καὶ ὅλος αὐτῆς οἰκείος καὶ ἐκδοτος γενόμενος,

¹ Τὸ ἅγιον αὐτῆς λείψανον εὐρίσκεται ἐν τῷ Πατριαρχεῖῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀδιάφθορον.

ἐλυπεῖτο διότι συναναστρέφετο με τοὺς Ἑλληνας.

Ὅτε δὲ ὁ Μαξιμιανὸς ἐκήρυξέ ποτε, ὅτι ὁ ὁσὸς ὁ ἅγιος εὐρῶν ἀδειαν, ὑπῆγεν εἰς τὸν τάφον τῶν γονέων του καὶ παρεκάλει αὐτοὺς νὰ τὸν ἐλευθερώσωσιν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων, ἵνα ἀξιωθῆ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. Ὁθεν εὐρῶν αὐτὸν χρυσοχόος τις καταγόμενος ἐξ Ἀθηνῶν, παρέλαβε καὶ τὸν ἔφερεν εἰς Ἀθήνας, ἀφοῦ ἔκαμε καθ' ὁδὸν διάφορα θαύματα. Φθάσας δ' ἐκεῖ παρέστησε τὸν ἅγιον εἰς τὸν ἀρχιερέα, καὶ ἔκαμεν αὐτὸν νὰ διδαχθῆ τὴν πίστιν τελειώτερον καὶ νὰ βαπτισθῆ. Ὅτε δὲ ἐβαπτίζετο ὁ ἅγιος συνέβη θαῦμα παράδοξον, ἐφάνη δηλαδὴ αὐτὸς πυρὸς ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς καταβαίνων, ὁ ὁποῖος ἐπεστηρίζετο ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ βαπτιζομένου. Ἀφ' οὗ δὲ ἐβαπτίσθη ἰάτρευσε με μόνην τὴν προσευχὴν καὶ τὸ ψαύσιμον τῆς χειρὸς του τὸν ἀδελφὸν τοῦ χρυσοχόου, ὅστις ἐπάσχεν ἀπὸ θανατηφόρον ἀσθένειαν ὁμοίως ἐθεράπευσε καὶ ἕνα δαιμονισμένον. Εἶτα ἐπειδὴ ὁ χρυσοχόος καὶ ἡ γυνὴ του ἀπέθανον, ἐγράφη ὁμοῦ με τοὺς υἱοὺς των καὶ ὁ ἅγιος οὗτος εἰς τὰς διαθήκας των κληρονόμος τῆς περιουσίας των ἄλλ' αὐτὸς χάρισας τὸ μερίδιον τῆς κληρονομίας του εἰς τοὺς υἱοὺς ἐκείνων, ἀνεχώρησεν εἰς τοὺς ἐρημικωτέρους τόπους, καὶ ἐκεῖ διήνυε τὴν ζωὴν του ἀσκητικῶς. Οἱ δὲ τοῦ χρυσοχόου υἱοὶ μὴ ὑποφέροντες ἀπὸ φθόνον νὰ βλέπωσιν τὸν ἅγιον τιμώμενον ἀπὸ ὅλους, τί κάμνουσιν; Ἐπειδὴ ἐμελλόν νὰ ὑπάγωσιν εἰς Αἴγυπτον χάριν ἐμπορίου, κατέπεισαν καὶ τὸν μακάριον Μόδεστον νὰ ὑπάγῃ μεθ' αὐτῶν. Ἐκεῖ δὲ ἐλθόντες ἐπώλησαν ὡς δοῦλον τὸν ἅγιον εἰς ἕνα ἄπιστον ἄνθρωπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔλαβε πολλὰ δεινὰ ὁ τρισόλβιος εἰς διάστημα ἑπτὰ ὀλοκλήρων χρόνων ἄλλ' ὁ ἅγιος διὰ θερμῆς καὶ ἐπιμόνου προσευχῆς ἠλευθέρωσε τὸν αὐθέντην του ἐκεῖνον ἀπὸ τὴν πλάνην τῆς ἀπιστίας καὶ ἐκατάπεισεν αὐτὸν νὰ πιστεύσῃ καὶ νὰ βαπτισθῆ, ἀλλὰ καὶ πάσχοντα ἀπὸ δεινὴν ἀσθένειαν, ὑγιῆ τὸν ἀποκατέστησε.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνος ἀπέθανεν, ὑπῆγεν ὁ ἅγιος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα χάριν προσκυνήσεις τοῦ ζωοδόχου Γάβρου ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα δὲ ἦλθεν εἰς τὸ Σίναϊον ὄρος, καὶ ἐκεῖ ἠσυχάζων καὶ εἰς μόνον προσέγων τὸν Θεόν, πολλὰ ἐποίησε θαύματα. Ἐπειδὴ δὲ τότε ἀπέθανεν ὁ πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων, διὰ τοῦτο ἐκ θείας ἀποκαλύψεως χειροτονεῖται πατριάρχης Ἱεροσολύ-

μων ὁ ἅγιος Μόδεστος, ὦν τότε χρόνων πενήτηκοντα ἑννέα. Θαυματουργεῖ δὲ καὶ τότε ὁ ἅγιος πολλὰ θαύματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔν εἶναι καὶ τὸ ἐξῆς ρηθισόμενον ἑνὸς ἀνθρώπου Ἱεροσολυμίτου ἀπέθνησκον τὰ ζῶα, ἐπειδὴ ἡ πηγὴ, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἔπινον ἐφαρμακεύθη ἀπὸ ἕν ὀφίδιον κατὰ συνεργίαν τοῦ δαίμονος. Εἰς τὴν πηγὴν λοιπὸν ταύτην ὑπῆγεν ὁ ἅγιος, καὶ τὰ μὲν νεκρωθέντα ζῶα ἀνέστησε, τὸ δὲ ὀφίδιον ἐθανάτωσε καὶ τὸν δαίμονα ἔκαμε νὰ φανῆ ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ἐκεῖ παρευῶντας, ὁ ὁποῖος ὤμνυε τὸ φοβερὸν ὄνομα τοῦ Θεοῦ, νὰ μὴ πλησιάζῃ ποτὲ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἤθελεν ἐπικαλεσθῆ τὸ τοῦ ἁγίου Μόδεστου ὄνομα. Αὐτὸς ὁ ἅγιος ἦτο παντελῶς ἀμνησικάκος, καθὼς ἀπέδειξε τοῦτο ἡ κάτωθεν περίστασις. Οἱ υἱοὶ δηλαδὴ τοῦ Χρυσοχόου, οἱ πωλήσαντες τὸν ἅγιον εἰς τὴν Αἴγυπτον ἠλθόν ποτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, χωρὶς νὰ ἠξεύρωσιν ὅτι ὁ παρ' αὐτῶν πωληθεὶς εἶναι ἐκεῖ πατριάρχης, ὁ δὲ ἀμνησικάκος Μόδεστος ὄχι μόνον δὲν τοὺς ἐτιμώρησεν εἰς ἐκδίχησιν τοῦ κακοῦ ὅπερ εἰς αὐτὸν ἔπραξαν, ἀλλὰ καὶ ἐδέχθη αὐτοὺς ἀσπασίως καὶ ἐφιλοξένησε φιλοφρόνως καὶ εὐηργέτησε μεγαλοπρεπῶς. Οὕτω λοιπὸν ὁσῶς πολιτευσάμενος ὁ αἰδίδιμος, καὶ ζήσας μὲν ἐν ὄλω χρόνους ἑννενηκονταεπτὰ, πατριάρχευσας δὲ χρόνους τριαντασὸκτῶ, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου ὄρα εἰς τὸν Ἑσραῖμ.¹)

¹ Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ Μόδετος οὗτος ἀπὸ τὸν Μόδεστον τὸν κατὰ τοὺς χρόνους Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως, ὅστις ἐξελέγη ἐπιτροπικῶς εἰς τὸ νὰ κυβερνήσῃ τὴν ἐκκλησίαν Ἱεροσολύμων, ὅτε ἀπῆλθη εἰς Περσίαν ἀρχιμάλτος ὑπὸ τοῦ Χοσρόου Ζαχαρίας ὁ Ἱεροσολύμων. Ὁ δὲ Μόδετος ἐκεῖνος ἦτον ἀρχιμανδρίτης τῆς Ἀσῦρας τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου κατὰ τὸν Θεοφάνη, λίαν καλὸς καὶ ἐνάρετος καὶ δευτέρος Ζοροβάβελ φανεῖς εἰς τὴν ἀνακαινίσιν τῶν κατακαυθέντων μοναστηρίων. Δὲν ἔγινε δὲ Πατριάρχης τότε ὁ Μόδετος, διότι ἔξ ὁ νόμιμος Πατριάρχης Ζαχαρίας ἄλλὰ μόνον προσεκλήθη προεστῶς καὶ πρόεδρος τῶν Ἱεροσολύμων ὁ ἔργου καὶ λόγου Μόδετος, Μόδετος δὲ λατινικῶς ἐσημειεῖται κόσμος καὶ εὐτακτος, κοσμικὸν καὶ καλλωπίζων τὰ ἐκεῖσε σεμενεῖα, καὶ οὔτε τοὺς Ἰουδαίους φοβούμενος, οὔτε τοὺς Πέρσας (βλ. σελ. 536 τῆς Δωδεκαβίβλ.) Ὁ Μόδετος δὲ οὗτος ὁ δευτέρος ἀναφέρεται κατὰ τὴν κγ'. Ἰανουαρίου εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου τοῦ ἐπὶ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως. Σημειώσαι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐσύνθεσε μίαν εὐχὴν ἐκ προσώπου τοῦ ἁγίου Μόδεστου, λεγομένην εἰς πᾶσαν θανατηφόρον ἀσθένειαν των ζῶων, κατ' αἰτήσιν τινῶν πατέρων, τὴν ὁποῖαν ὄρα εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος Δεκεμβρίου. Ὁ δὲ Ἑλληνικὸς βίος τούτου, εὐρίσκειται ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὁ θαυμαστὸς Μόδετος. »

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ΄, μνήμη τῶν ἁγίων τριῶν παιδῶν *ΑΝΑΝΙΟΥ, ΑΖΑΡΙΟΥ, ΜΙΣΑΗΛ*, καὶ *ΔΑΝΙΗΛ* τοῦ προφήτου. ¹

Εἰς τὸν Δανιήλ.

- » Ἰπκρ, Θεε, βλέπει σε νῦν ἐπὶ θρόνου,
- » Τμηθεῖς Δανιήλ, οὐκ ὄνκρ, καθῶς παλαι.

Εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας.

- » Εἰ μὴ θανεῖν τρεῖς παῖδες ἤρων ἐκτόπως,
- » Ω; τοῦ πυρὸς πρῖν, ἤρχον ἂν καὶ τοῦ ζήρους.
- » Ἐβδομάτῃ δεκάτῃ Δανιήλ τάμον, ὅ; βλέπει μέλλον.

† Οὗτος ὁ μακάριος Δανιήλ ὁ προφήτης ἦ τον ἀπὸ τὴν βασιλικὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα, καταγόμενος ἀπὸ γένος εὐρισκόμενον εἰς τὴν βασιλικὴν ὑπηρεσίαν· ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν Βηθαζρὰν τὴν ἀνωτέραν. Ἐνῶ δὲ ἀκόμῃ ἦτο νήπιον ἀπήχθη αἰχμαλώτος ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, καὶ ἐκεῖ ἐπροφήτευσε χρόνους ἑβδομήκοντα· προσέλαβε δὲ τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ χρόνους τετραχοσίους ἐξήκοντα. Ἦτο δὲ ἀνὴρ τόσῳ σώφρων, ὥστε οἱ Ἰουδαῖοι ἐνόμιζον ὅτι εἶναι εὐνοῦχος· πολλὰ δὲ ἐπένησε διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν ὁμοφυλῶν του Ἑβραίων, καὶ ἐνήστευσεν ἀπὸ πᾶν φαγητόν ἐπιθυμητόν· καὶ ἦτο ξηρὸς μὲν κατὰ τὸ εἶδος τοῦ σώματος, ἐφαίνετο ὅμως πολλὰ ὠραῖος μετὰ τὴν χάριν τοῦ ὑψίστου Θεοῦ. Οἱ δὲ ἅγιοι τρεῖς παῖδες ἦσαν ἀπὸ τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλήμ, υἱοὶ πατρὸς μὲν Ἐξεκίου τοῦ βασιλέως, μητρός δὲ Καλλιρίκης. ² Ὁ δὲ πατὴρ αὐτῶν Ἐξεκίας ἀσθενήσας καὶ εἰπὼν πρὸς Θεὸν μετὰ δακρύων, ὅτι

¹ Σημειώσται, ὅτι εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας τούτους καὶ εἰς τὴν Βαβυλωνίαν κάμινον λόγον συνέγραψεν ὁ Χρυσοστομικός τοῦ Ἰωάννου κλάματος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Καίνον, ὡς ἀληθῶς καὶ μέγιστον εὐσεβείας θέατρον ἢ τῶν τριῶν παιδῶν συνεστήσατο γορεία. (σώζεται ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως) Ὁμοίως καὶ ἄλλον λόγον οὗτος συνέγραψεν εἰς τὸν Δανιήλ καὶ εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φακιδὰ σήμερον ἡμῖν ἢ πανήγυρις καὶ λαμπροτέρα τοῦ συνήθους.» (σώζεται ἐν τῷ Πρωτάτῳ) Ἄλλὰ καὶ Ἑβραῖμ ὁ Σύρος λόγον ἔχει εἰς τὸν Δανιήλ καὶ εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας τούτους, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φέρε δὲ διασκεψώμεθα τὰ κατὰ τὸν προφήτην Δανιήλ.» (τόμ. β΄. τῆς ἐν Ῥώμῃ ἐκδόσεως.)

² Καὶ ὁ Ἀλέξανδρος δὲ εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ μαρτυρεῖ, ὅτι οἱ τρεῖς παῖδες οὗτοι κατήγοντο ἀπὸ γένος βασιλικόν. (σελ 87.)

ἐφύλαξε τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ, ἔλαβε διὰ τοῦτο προσθήκην τῆς ζωῆς δεκαπέντε χρόνους· ὅτε δὲ ἡ πόλις τῶν Ἱεροσολύμων ἠχμαλωτίσθη ἀπὸ τὸν Ναβουχοδονόσορα βασιλέα τῶν Βαβυλωνίων καὶ Ἀσσυρίων, ὑπήγον καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι παῖδες αἰχμαλώτοι εἰς τὴν Βαβυλωνίαν ὁμοῦ μετὰ τὸν προφήτην Δανιήλ· ἐκεῖ δὲ κατεστύθησαν ἐπιστάται τῶν πραγμάτων τοῦ βασιλέως διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ φρόνησιν των καὶ μάλιστα διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ Δανιήλ. ⁴ Ἐπειδὴ δὲ κατεφρόνησαν τὴν χρυσοῦν εἰκόνα τοῦ βασιλέως τὴν ὁποίαν στήσας εἰς τὴν πεδιάδα Δεθαρά, ἐπρόσταξε νὰ προσκυνῶσιν ὅλοι οἱ λαοί, διὰ τοῦτο ἐβλήθησαν εἰς τὴν κάμινον, τὴν ἐπταπλασίως καιομένην, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ὀροσιζόμενοι ἀπὸ τὴν κατάβασιν τοῦ Θεοῦ Ἀγγέλου, ἔψαλλον τὸν παγκόσμιον ὕμνον, συγκαλοῦντες ὅλα τὰ κτίσματα εἰς δοξολογίαν Θεοῦ. Τότε βλέπων ὁ βασιλεὺς τὸ παράδοξον αὐτὸ θαῦμα, ὠμολόγησεν ὅτι εἶναι μέγας Θεὸς ὁ ὑπὲρ αὐτῶν προσκυνούμενος.

Ὁ δὲ Θεὸς Δανιήλ ἂν καὶ συνέζησε καὶ συνανεντράφη μετὰ τοὺς ἀνωτέρω τρεῖς παῖδας, καὶ ἔγεινεν αἴτιος νὰ τιμηθῶσι διὰ τῆς μεσιτείας του, ὡς εἶπομεν, δὲν ἐροῖσθη ὁμοῦ μετὰ αὐτῶν εἰς τὴν κάμινον, διότι δὲν ἀναφέρει τοῦτο ἡ θεία Γραφή. Ἡ ἀφορμὴ δὲ διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐβλήθη εἰς τὴν κάμινον εἶναι αὐτὴ, καθὼς φαίνεται εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ἐπωνόμασε τὸν Δανιήλ Βαλτάσαρ, ὡς γέγραπται, «Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπέθηκεν ὄνομα αὐτῷ Βαλτάσαρ» (Δαν. ε΄. 12) τὸ δὲ ὄνομα αὐτὸ ἦτον γνώρισμα τιμῆς ὑπερεχούσης καὶ ὄνομα Θεοῦ, καθὼς γέγραπται «Ἔως οὗ ἤλθε Δανιήλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ, κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου.» (Δαν. δ΄. 3.) Ἐπειδὴ λέγω τὸ ὄνομα τοῦ Δανιήλ ἦτον Θεοῦ ὄνομα, διὰ νὰ μὴ φανῆ εἰς τοὺς Πέρσας τοὺς Θεὸν νομιζοντας τὸ πῦρ, ὅτι ἔσθυσεν τὴν φλόγα τῆς καμίνου ὁ τῶν Βαβυλωνίων Θεός, ὁ καλούμενος Βαλτάσαρ, διὰ τοῦτο οἰκονομήθη παρὰ τῆς θείας Προνοίας νὰ μὴ βληθῆ εἰς τὴν κάμινον ὁμοῦ μετὰ τοὺς τρεῖς παῖδας ὁ προφήτης Δανιήλ, ὁ ἔχων τὸ ὄνομα τοῦτο· ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὴν ἱστορίαν τὴν περὶ τῆς καμίνου διηγουμένην ἀναφέρεται ὅλως ὁ Δανιήλ.

⁴ Οὗτω γὰρ γέγραπται «Καὶ Δανιήλ ἠτήσατο παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ κατέστησεν ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυλωνίως τὸν Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Αὐδενανῶν καὶ Δανιήλ ἦν ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ βασιλέως.» (Δαν. β΄. 49).

Οἱ δὲ ἄλλοι τρεῖς παῖδες, ἀφ' οὗ ἐλυτρώθησαν παραδόξως καὶ ὑπερφυσικῶς ἀπὸ τὴν κάμινον τοῦ πυρός, πάλιν ἀποκατεστάθησαν εἰς τὴν προτέραν των δόξαν καὶ διανύσαντες τὴν ζωὴν των ἐντίμως, ἐτελεύτησαν ἐν εἰρήνῃ ὁμοῦ μετὸν προφήτην Δανιὴλ.

Λέγουσι δὲ τινες,¹ ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ναβουχοδονόσορ καὶ τῶν λοιπῶν βασιλέων, οἱ ὅποιοι ἐτίμων τοὺς τρεῖς παῖδας, ἐγεινεν ἄλλος βασιλεὺς Ἀπτικὸς ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ἐξετάσας τοὺς τρεῖς ἁγίους τούτους, καὶ ἐλεγχθεὶς ὑπ' αὐτῶν διὰ τὴν ἀσέθειάν του, ἐπρόσταξε νὰ κοπῇ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἁγίου Μισαήλ, τὴν ὁποίαν ἐδέχθη ὁ ἅγιος Ἀζαρίας ἀπλώσας τὸ σιβλατόριόν του, ἤγουν τὸ ἐπανωρόριόν του (σῖβλα Λατινικῶς λέγεται ἡ πόρπη καὶ τὸ ἐπανωρόριον.)² Ὁμοίως ἐπρόσταξε νὰ κοπῇ καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἁγίου Ἀζαρίου, τὴν ὁποίαν ἐδέχθη ὁ θεῖος Ἀνανίας ὁ στερον δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀνανίας ἀπεκεφαλίσθη. Λέγουσι δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἀφ' οὗ ἐκόπησαν αἱ τίμιαι κεφαλαὶ τῶν τριῶν, πάλιν ἐκόλλησαν μετὰ τὰ σώματά των ἁγίελοι δὲ Κυρίου ἐπῆρε τὰ λείψανά των καὶ τὰ ἔφερον εἰς τὸ ὄρος Γεθθαί, καὶ ἐκεῖ τὰ ἔθαλην ὑποκάτω εἰς μίαν πέτραν ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν τετρακόσια ἔτη, ἀνέστησαν καὶ αὐτοὶ, ὅτε ὁ Κύριος ἀνέστη ἐκ τοῦ τάφου, ὁμοῦ μετὸς ἄλλους προπάτορας ὁ στερον δὲ πάλιν ἀπέθανον.

Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. Τούτων τῶν τεσσάρων τὴν μνήμην παρελάβομεν ἀπὸ τοὺς Θεοφόρους πατέρας νὰ ἐορτάζωμεν ἑπτὰ ἡμέρας πρὸ τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ καὶ αὐταὶ ὡς νομίζω, ἦσαν ἀπὸ τὴν βασιλικὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατήγετο καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν, κατὰ τὸ ἀνθρώπινον.³ (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸν

νέον Θησαυρὸν Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, καὶ εἰς τοὺς Μαργαρίτας. Τὸ δὲ πρὸς αὐτοὺς ὑπόμνημα τοῦ Μεταφραστοῦ οὕτως ἀρχεται: « Ἄρτι Ναβουχονοδόσορ. » Σώζεται ἐν τῇ Ἀκύρᾳ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ὀσιομαρτύρων ΠΑΤΕΡΜΟΙΘΙΟΥ, ΚΟΠΡΙ, καὶ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ.

Εἰς τὸν Πατερμούθειον καὶ Κόπριν.

* » Κοινωνὸς ὄρθην καὶ βίου σοι καὶ ξίφους,

» Πάτερ Πατερμούθιε, κραυγάζει Κόπρις.

Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον.

* » Ἀγῶνος Ἀλέξανδρε διπλοῦ λαμβάνεις,

» Λακίσεως τομῆς τε διπλᾶ καὶ στέφην.

* Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἤθλησαν κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τξά' (361), πρότερον διανύσαντες τὴν ζωὴν των ἐν ἡσυχίᾳ εἰς τὴν ἔρημον τὴν εὐρισκομένην κατὰ τὴν Αἴγυπτον· ἐλθὼν δὲ ὁ παραβάτης διὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Πέρσας καὶ μαθῶν περὶ τῶν

τῆν Βαβυλῶνα. Οὗτοι γὰρ εἶπεν ὁ Ἄγγελος πρὸς αὐτόν, « Καὶ σὺ δεῦρο καὶ ἀναπαύου, ἔτι γὰρ ἡμέραι καὶ ὄρα εἰς ἀναπήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναστήσῃ εἰς τὸν κληρὸν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν » (Δαν. ιβ'. 13.) Σημειώσαι, ὅτι τὸ λείψανον τοῦ προφήτου Δανιὴλ ἡ ἁγία Ἐλένη ἔφερε μεθ' ἑαυτῆς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅτε ἐγύριεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα (καὶ ὄρα σελ. 102 τῆς Δωδεκαβίβλου). Καὶ τοῦτο δὲ σημειώσαι, ὅτι μόνος ὁ προφήτης οὗτος Δανιὴλ προεῖπεν εἰς πόσους χρόνους ὑρισκόμενος θά ἔλθῃ καὶ θά σταυρωθῇ ὁ Χριστός, δηλαδὴ μετὰ τετρακοσίους ἑνενηκοντα. Καὶ σαφέστερον ἀπὸ ὅλους τοὺς προφήτας αὐτὸς προεκήρυξε τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ, διότι οὕτω γράφεται εἰς τὸ νῦν σωζόμενον Ἰβραϊκὸν « Καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας τὰς ἑξηκονταοῦς, ἐκκοπήσεται ὁ Μεσσίας (ἤγουν ὁ Χριστός)· ἀλλ' οὐχ ἑαυτοῦ. (Τουτέστιν οὐχ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀλλ' ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων Δαν. θ'. 469.) Ὁ δὲ Ἰερώνυμος λέγει: ὅτι τὸν Δανιὴλ ἀνακινώσκει ἡ Ἐκκλησία ἐκ τῆς μεταρρώσεως τοῦ Θεοδοσιῶνος, διότι εὖρε συγκεχυμένην τὴν τῶν ἑβδομηκοντα, ἡ ὁποία μῆτε σώζεται. Καὶ ταῦτα μὲν καὶ ἄλλοι πολλοὶ λέγουσιν, ὁ δὲ σοφὸς Κύριος Νικηφόρος Θεοτόκος ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τῆς ἀνακινώσεως τῆς τελευταίου διερχομένης Διαθήκης, διὰ πολλῶν ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ ταῖς κοιναῖς Ἑλληνικαῖς ἐκδόσεσι τῆς θείας Γραφῆς συνεκδομένη τῇ Δανιὴλ βίβλος, αὕτη ἐστὶν ἡ τῶν ἑβδομηκοντα μεταφράσις, καὶ οὐχὶ δηλονότι ἡ τοῦ Μερκωνιστοῦ Θεοδοσιῶνος, οὐδὲ ἡ νεωστὶ ἀναφανείσα ἐκ τοῦ Κισιανοῦ Κώδικος. Πρόσθετε καὶ τοῦτο, ὅτι τὰς προφητείας τοῦ Δανιὴλ τὰς περὶ τοῦ Μακεδόνοιο Ἀλεξάνδρου, ἐπρόσφερον ὁ Ἀρχιερεὺς Ἰουδῶν καὶ οἱ ἱερεῖς τῆ Βασιλεῖ Ἀλεξάνδρου, ὅτε ἐπήγγεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ἰωσήπος.

¹ Ἐξ Ἀποκρύφων πάντως βιβλίων, οὐχὶ δὲ ἐκ τῆς θείας Γραφῆς, ἥτις οὐδὲν περὶ τῆς ἐξῆς προσθήκης τοῦ Συναξαριστοῦ ἀναφέρει· ἀλλ' οὐδὲ ὁ Ἰγμωνδὸς ἐν τῷ κανόνι αὐτοῦ. (« Ὁρα ἐν τοῖς Μηχανίοις, ἐκδ. Βαρ. Κουτλουμουσιανοῦ. Σ.Ε. »)

² Παρὰ δὲ τῷ Βαρίων φαίνεται ὅτι ἡ σῖβλα Λατινικῶς, καὶ ἡ πόρπη Ἑλληνικῶς, εἶναι εἶδος ὄπλου, τὸ ὁποῖον ὁμοιάζει μετὰ τὴν ἀσπίδα.

³ Περὶ τοῦ Δανιὴλ ταῦτα γράφει ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ, ὅτι αὐτὸς ἐτελεύτησε κατὰ τὸν πρῶτον χρόνον τοῦ βασιλείου Κύρου, πλὴν ἔζησε καὶ ἕως εἰς τὸν τρίτον χρόνον αὐτοῦ ὡς γέγραπται « Ἐν ἔτει τρίτῳ Κύρου βασιλείου Περσῶν, λόγος ἀπεκαλύφθη τῷ Δανιὴλ » (Δαν' ι'. 1) καὶ ὅτι ἐτάφη εἰς

οσίων τούτων τοὺς ἔφερον ἔμπροσθέν του. Ἠρώτησε λοιπὸν πρῶτον τὸν Πατερμούθιον πόσων ἐτῶν εἶναι, ἐκείνου δὲ ἀποκριθέντος ὅτι τεσσαρακονταπέντε, ἐξέβαλεν αὐτὸν ἔξω· εἶτα λαμβάνει τὸν ὄσιον Κόπριν, καὶ διαφόρους μηχανάς καὶ κολυκείας μεταχειρισθεὶς ὁ πανουργότατος, ἔπεισεν αὐτὸν νὰ ἀρνηθῆ, φεῦ! τὸν Χριστόν· ἀλλ' ὕστερον ὁ Πατερμούθιος ἐνθυμίσας αὐτὸν τὰς νηστείας καὶ προσευχὰς καὶ τοὺς ἄλλους ἀγῶνας, ὅσους ἐδοκίμασεν εἰς τὴν ἀσκησιν, τὸν ἐπανάφερε πάλιν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ παραβάτης, ἐπρόσταξε νὰ κόψωσι τὴν γλῶσσαν τοῦ ἁγίου Κόπρι· καὶ νὰ βάλωσιν αὐτὸν ἐπάνω εἰς ἐσχάραν πεπυρωμένην· φοβόμενος δὲ εἰς τὴν ἐσχάραν καὶ βλέπων αὐτὴν σπιθοβολοῦσαν ἐδειλίασεν· ὄθεν ἐνδυναμωθείς πάλιν ἀπὸ τὸν ἁγίον Πατερμούθιον, ἐβλήθη ὁμοῦ μὲ αὐτὸν ἐπάνω εἰς τὴν ἐσχάραν, ἀλλ' ὑπὸ θείας χάριτος ἔμειναν καὶ οἱ δύο ἀβλαβεῖς. Ἐπειτα ἐρρίφθησαν καὶ οἱ δύο εἰς κάμινον ἡναμμένην· ὁμοῦ δὲ μὲ τοὺς δύο αὐτοὺς ἐμβῆκεν εἰς τὴν κάμινον καὶ ὁ μοναχὸς Ἀλέξανδρος, καὶ ὠμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ τρεῖς ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν κάμινον ἀβλαβεῖς, διὰ τοῦτο κατὰ προσταγὴν τοῦ τυράννου, ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ αἰδιδίμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ ἀειμνήστου Δουναλέ τοῦ δομολογητοῦ, τοῦ μετανοήσαντος ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

- » Στολαί· Στέφανος ἀρετῶν ἐστεμμένος,
- » Λαμπρός τις ἦκει πρὸς στεφάνους τοὺς ἄνω.

Οὗτος ἦτο ἀρχὼν τῆς ἰδίας αὐτοῦ χώρας, ἣ ὁποία εἶναι νησίον ἀπὸ ἄλλους μὲν ὀνομαζόμενον Νιβερτίς, ἀπὸ ἄλλους δὲ Βερόθη, βρεγόμενον μὲν ἀπὸ τὸν Ὠκεανόν, εὐρισκόμενον δὲ πλησίον εἰς τὰ Γάδειρα τὰ ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ κείμενα. Οὗτος λοιπὸν εἶχε πλοῦτον πολὺν, καὶ ἀνετράφη μὲ εὐσεβῆ πίστιν καὶ χριστιανικώτατα δόγματα, ζῶν μᾶλλον εἰς τὸν Θεόν, παρά εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ὄθεν ὄλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα σκύβαλα λογισάμενος ὁ αἰδιδίμος, ἀφῆκε τὴν ἐξουσίαν εἰς τοὺς υἱούς του, καὶ ἐλθὼν εἰς Ῥώμην ἐνδύεται τὸ μοναχικὸν σχῆμα τὸ τοῦ σταυροφόρου δηλαδὴ. Ἐπειτα ἀναχωρήσας ἐκείθεν μεταβαίνει εἰς τὴν περιφημον Κωνσταντινούπολιν, καὶ συνομιλεῖ μὲ τὸν Κωνσταντινὸν καὶ Ῥωμανὸν τοὺς Πορφυρογεννήτους βασιλεῖς, ἐν ἔτει 919 ἀπὸ τοὺς ὁποίους στέλλεται· εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, (ἐπειδὴ

τοῦτο τὸ νὰ σταλῆ δηλαδὴ ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτοῦς,) Ἐλθὼν δ' ἐκεῖ λαμβάνει τὸ μέγα καὶ Ἀγγελικὸν σχῆμα ἀπὸ τὸν τότε πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων Χριστόδουλον καλούμενον, καὶ ἀπὸ Δουναλέ μετονομάζεται Στέφανος. †

Πολλὰς δὲ ὕβρεις καὶ δαρμούς λαμβάνει ἀπὸ τοὺς Σαρακηνοὺς ὁ μακάριος, διότι εἶχε τριγύρω περικομμένον τὸ γένειόν του· ἀπὸ δὲ τὰ Ἱεροσόλυμα ἔρχεται εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐκεῖ κρατηθεὶς ἐφυλακίσθη ὁμοῦ μὲ τοὺς δύο ἱερεῖς οἵτινες τὸν ἠκολούθουν· καὶ ἀφ' οὗ ἔμεινεν ἐκεῖ ἕξ μῆνας ταλαιπωρούμενος μὲ πείναν καὶ δίψαν καὶ μὲ τὰς ἄλλας κακοπαθείας τῆς φυλακῆς, στέλλεται εἰς τὸν Ἀμυρᾶν τῆς Αἰγύπτου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δεθείς μὲ βαρύτατα δεσμὰ, ἡναγκάζεται ὁ αἰδιδίμος ν' ἀρνηθῆ τὸν Χριστόν· ἐπειδὴ δὲ εἰς τοῦτο ἀντέλεγε σερρῶς καὶ δὲν ἐνικᾶτο· ἀλλ' ὠμολόγει παρρησίᾳ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· διὰ τοῦτο ἐτιμωρήθη μὲ περισσοτέρας ἀπὸ τὸ πρῶτον πληγὰς καὶ βασανιστήρια, ἀπὸ τὰ ὁποία κακοπαθήσας, ἔπεσεν εἰς ἀσθένειαν ὁ τρισόβλιος. Διὰ μέσου δὲ τῆς ἀσθενείας ἀφῆκε τὴν παροῦσαν πρόσκαιρον ζωὴν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἄνω καὶ τὴν αἰώνιον, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐμηνύθη εἰς αὐτὸν παρὰ Θεοῦ ἡ κοίμησίς του.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΙΑΚΧΟΣ ἔσφιξε τελειοῦται.

- » Ἴκαγε κρατύνθητι· καὶ τμηθεὶς κάραν,
- » Τμηθεῖται ἐγγράφηθι, καὶ στέφου κάραν.

* Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ὁ νέος ὁ-ἐκ Ζακύνθου μὲν ὀρμώμετος, ἀρχιεπίσκοπος δὲ Αἰγίνης γενόμενος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- † » Λιπὸν τὰ τῆς γῆς νῦν κατοικεῖ ἐν πόλῳ,
- » Κλέος· Ζακύνθου Διονύσιος νέος.

* Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Διονύσιος κατήγετο ἀπὸ τὴν νῆσον τῆς Ζακύνθου, υἱὸς

† Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἐν καὶ ὁ Δουναλέ οὗτος καὶ Ἀθανάσιος ὁ ἐν τῷ Ἄθῳ καὶ Λουκᾷ· ὁ ἐν τῷ Στεριῳ ὄρει καὶ ἄλλοι ἔλαβον πρῶτον τὸ μικρὸν σχῆμα, ἔπειτα τὸ μέγα, κατὰ διαφόρους καιρούς· ἀλλ' ὅμως τὰ σπάνια νόμος τῆς Ἐκκλησίας οὐ γίνονται, κατὰ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον. Ἐπειδὴ δηλαδὴ τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν εἶναι ἐν, ὡς περ καὶ τὸ βᾶπτισμα, καθὼς ἀποφαινεταὶ ὁ Στουδίτης Θεόδωρος, ὁ ἐν τοῖς τοιοῦτοις γνώμων καὶ κανὼν, διὰ τοῦτο καὶ μίαν φορὰν πρέπει νὰ τελεῖται, καὶ οὐχὶ δύο· ἥτοι ἀπᾶς πρέπει νὰ γίνεταί τι μεγαλόσχημος. Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν θ' ὑπόθεσιν περὶ τοῦ σχήματος τῶν μοναχῶν, μετὰ τοὺς Κανόνας τοῦ Νηστειοῦ ἐν τῷ ἡμετέρῳ νέῳ ἱερομολογηταρίῳ.

ἄν-γονέων πλουσίων καὶ εὐγενῶν, Μωκίου τοῦ ἐπικαλουμένου Σηκούρου καὶ Παυλίνας τῆς ἐκ τοῦ γένους τῶν Βαλθίων καταγομένης· ἀφ' οὗ δὲ ἔμαθεν ἱκανῶς τὰ ἱερά γράμματα, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐφωτίσθη εἰς τὸ νὰ γνωρίσῃ τὴν ματαιότητα τοῦ παρόντος Κόσμου, καταφρονήσας ἡδονάς, πλοῦτον, δόξαν, καὶ πᾶσαν ἀπόλαυσιν τῆς παρούσης ζωῆς, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πατρίδα τοῦ Ζάκυνθου καὶ ὑπῆρξεν εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τῶν Στροφάδων, ἧτις εὐρίσκεται ἀντικρὺ τῆς Ζακύνθου, καὶ ἀπέχει μακρὰν ἕως τεσσαράκοντα μίλια. Ἐκεῖ λοιπὸν γενόμενος μοναχός, ἐπεδόθη εἰς τοὺς πνευματικούς ἀγῶνας τῆς μοναδικῆς πολιτείας ὁ τρισμακάριστος, νηστεύων, ἀγρυπνῶν, προσευχόμενος, καὶ πᾶσας τὰς ἀρετὰς μεταχειριζόμενος, εἰς τρόπον ὥστε ὑπερέβαινεν ὅλους τοὺς πατέρας τῆς μονῆς καὶ αὐτοὺς τοὺς πλέον ἐναρετωτέρους καὶ γέροντας. Μάλιστα δὲ καὶ ἐξικριέτως ἠγωνίζετο νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ταπεινοφροσύνην διὰ τοῦτο ἂν καὶ ἦτον ἀπὸ γένους λαμπρὸν, ἐστοχάζετο ὁμως τὸν ἑαυτὸν του ἀπὸ ὅλους εὐτελέστερον καὶ ἀναξιώτερον ὄθεν ἐκ τῶν τοιούτων ἀρετῶν του ἀνεβίβάσθη καὶ εἰς τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης, χειροτονηθεὶς βαθμηδὸν ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, διάκονος, καὶ προσβύτερος.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπεθύμησε νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱερουσαλήμ διὰ νὰ προσκυνήσῃ τοὺς ἁγίους τόπους, λαβὼν ἀδειαν ἀπὸ τὴν ἀδελφότητα, ἐπέρασεν εἰς τὰ Δουκάνησα, ἵνα ἐκεῖθεν ἀπέλθῃ εὐκολώτερον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Περιερχόμενος λοιπὸν τὰς νήσους ὑπῆρξε καὶ ἕως εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ παρακληθεὶς ἀπὸ τὸν ἅγιον Ἀθηνῶν, ἔγεινεν ἀρχιεπίσκοπος Αἰθίνας, ἧτις τότε ἦτο χηρεύουσα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ φήμη πανταχοῦ ἐκήρυττεν αὐτὸν καὶ πάντες ἔτρεχον διὰ νὰ ἀκούωσι τὰς μελιρρύτους διδασκαλίας του, τούτου χάριν φοβούμενος ὁ αἰοίδιμος, μήπως ὁ τῶν ἀνθρώπων ἐπικίνος τὸν κρημνίσῃ εἰς κενοδοξίαν, ἀφῆκεν ἄλλον διάδοχον εἰς τὸν θρόνον του, καὶ αὐτὸς ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Ζάκυνθου ἐν ἔτει ἀφθ' (1589)· ταύτης δὲ τὴν προστασίαν ἐδέχθη προσκαίρως, διότι ἔστερειτο ἐπισκόπου. Εἶτα εὐρὼν τὸ μοναστήριον τῆς Θεοτόκου, τὸ καλούμενον τῆς Ἀναφωνητρίας, ἐπιτήδειον πρὸς ἡσυχίαν, ἐκεῖ κατοίκησε καὶ τὸ μέλι τῆς ἡσυχίας εἰργάζετο. Εἰς τόσῃν δὲ ὑπερβολὴν ἀγάπης τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἐφθασεν ὁ αἰο-

διμος, ὥστε ὄχι μόνον ἠλέει τοὺς πτωχοὺς ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα τοῦ μοναστηρίου του, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τοιοῦτον κατόρθωμα ἐκατόρθωσε, τὸ ὅποιον δυσκόλως εὐρίσκεται εἰς ἄλλον ἅγιον. Κωνσταντῖνον τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἁγίου τούτου ἐφρόνευσε μιὰρὸς τις ἄνθρωπος, ὁ ὅποιος διωκόμενος ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς τοῦ φονευθέντος, ἐπεριπάτει εἰς τόπους ἐρήμους ὄθεν, δὲν ἠξεύρω πῶς, κατέφυγε καὶ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου, μὴ ἠξεύρων ὅτι ὁ ὄσιος ἦτον ἀδελφὸς τοῦ φονευθέντος. Βλέπων δὲ αὐτὸν ὄλον φοβισμένον ὁ ἅγιος, τὸν ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τοῦ τοιούτου φόβου, ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ἐθανάτωσε Κωνσταντῖνον τὸν Σηκούρον· τότε ὁ ὄσιος, ἀνεστέναξε μὲν καὶ ἐδάκρυσεν διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του, μιμούμενος ὁμως τὴν ἀνεξικακίαν τοῦ Δεσπότης Χριστοῦ, ἐθάρρυνε τὸν φονέα μὲ παρηγορητικὰ λόγια, καὶ φιλεῶν αὐτὸν μὲ πᾶσαν φιλοφροσύνην, τὸν ἐκρύψεν εἰς ἀπόκρυφον τόπον. Μετ' ὀλίγον δὲ, ἐλθόντων τῶν συγγενῶν τοῦ ἁγίου καὶ διηγουμένων τὸν ἀδικὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ ζητούντων τὸν φονέα, ὑπεκρίθη ὁ ἅγιος, ὅτι δὲν εἶχεν εἰδῆσιν ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνοι ἀνεχώρησαν, τότε ἐσυντρόφευσε τὸν φονέα ἕως εἰς τὸν αἰγιαλόν, καὶ δίδων αὐτῷ ζωοτροφίαν, τὸν ἐπεμψεν εἰς ἄλλην χώραν διὰ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν του. Διὰ τὰς τοιαύτας λοιπὸν ἀρετὰς καὶ κατορθώματά του ἠξιώθη ὁ ἅγιος νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ τὴν δύναμιν τῶν θαυμάτων, καὶ νὰ ἐνεργῇ παράδοξα τέρατα. Μέλλων δηλαδὴ ποτὲ νὰ περάσῃ ποταμὸν καὶ εὐρὼν αὐτὸν πλημμυρισμένον, ὡ τοῦ θαύματος! ἔφησε τὸ βεῦμά του, καὶ οὕτω διεπέρασεν αὐτὸν ὁμοῦ μὲ τὸν ἀκολουθοῦντα τούτῳ διάκονον· καὶ σώμα νεκρὸν γυναικὸς ὑπὸ ἀφορισμοῦ δεδεμένον, διὰ συγχωρητικῆς εὐχῆς διέλυσε, τὸ ὅποιον ὡς ἂν ἦτο ζωντανόν, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν του πρότερον εἰς τὸν ἅγιον, εἶτα πεσὸν εἰς τὴν γῆν, διελύθη. Αὐτὸς διὰ τοῦ λόγου του ἔκαμε νὰ πιάσωσιν ὀψάρια πολλὰ ἐκεῖνοι οἱ ἄλιεῖς, οἵτινες πρότερον δὲν ἐψάρευσαν τίποτε. Οὐ μόνον δὲ τὸ χάρισμα τῶν θαυμάτων εἶχεν ὁ ὄσιος, ἀλλὰ καὶ τὸ χάρισμα τῆς διοράσεως καὶ προράσεως· ὄθεν καὶ τὰ μακρὰν γινόμενα ἔβλεπε. Μὲ ταῦτα λοιπὸν τὰ χαρίσματα διαλάμψας ἐν τῇ ζωῇ του καὶ οὕτω πολιτευσάμενος, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ ἐν ἔτει ἀχχδ' (1624), κατὰ τὴν παροῦσαν ιζ' τοῦ Δεκεμβρίου, τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λειψάνον ἐνεταφιάθη ἐντίμως εἰς τὴν προρρηθείσαν μονὴν τῶν Στροφάδων. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθεν ὀλί-

¹ Τὰς κυκλάδας νήσους. Σ. Ε.

γος καιρὸς κατ' ἀποκάλυψιν τοῦ ἁγίου ἀνεκομίσθη αὐτὸ ἐκ τοῦ τάφου, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὐρέθη σῶον καὶ ὁλόκληρον καὶ πνέον εὐωδίαν οὐράνιον, τὸ ὅποιον ἐνήργησε καὶ ἐνεργεῖ θαύματα πάμπολλα εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ πλησιάζοντας. Ἦν δὲ εὐρίσκεται εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Ζάκυνθον, εὐλαβῶς προσκυνούμενον. (Τὸν κατὰ Πλάτος βίον καὶ τὴν ἀσματικὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου ὄρα εἰς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ τετυπωμένην φυλλάδα, καὶ εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.)¹

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νέου μάρτυρος ΝΙΚΗΤΑ.* ²

† » Εἰ καὶ ἀθλητὴς ἔστιν ἐν χρόναις νέος,
» ἴσος παλαιοῖς ἔστι Νικήτας ἄθλοις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ *ΙΗ΄*, *μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ* καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

» Σεβαστιανὸς τῶν πλάνης σεβασμάτων,
» Κατὰ χρόνους τύπτεται τὸ σαρκίον.
» Ὀγδοῆτη δεκάτῃ Σεβαστιανὸς ἔρπαλίσθη.

Ἡ ἁγία μάρτυς *ΖΩΗ* κατ' ὄνομα δὲ τελειοῦται.

» Ζωὴ πρὸς ὕψος ἐκ κεφαλῆς ἡμένη,
» Κατ' ὄνομα δὲ δὴ λαμβάνει ζωῆς τέλος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς *ΤΡΑΓΚΥΛΙΝΟΣ* λιθοβοληθεὶς, τελειοῦται.

» Καὶ βιάλλετο σφοδρῶς με συχναῖς τοῖς λίθοις,³
» Ἐκ καρδίας ἔκραζεν ὁ Τραγκυλῖνος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς *Κ. ΛΑΥΔΙΟΣ* ἐν τῷ βυθῷ τελειοῦται.

» Καὶ τοὺς περὶ Κλαύδιον ὡς τακτέον,
» Οὐδ', κτλ. βυθὸς συνέσχεν, οὐρανὸς φέρει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς *ΤΙΒΟΥΡΤΙΟΣ* ἕρπει τελειοῦται.

» Τιβουρτίου τέμνουσι τὴν θείαν κάραν,
» Σὺ μου Θεὸς κράζοντος, ὦ Θεοῦ Λόγε,

¹ Σημειώσεται, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Διονύσιον ἐγκώμιον ἐπιλοπόννησεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία· καὶ ἄλλο δὲ ἐγκώμιον ἐπιλοπόννησεν εἰς αὐτὸν ὁ αἰετῖμος Ἰωάννης ὁ Μυρέων· εὐρίσκονται δὲ ἐν τῇ σκῆτῃ τοῦ Προδρόμου, καὶ ἐν τῇ τῆς ἁγίας Ἄννης.

² Εἰς τοῦτον τὸν νέον μάρτυρα Νικήταν λόγον ἔχει ὁ μέγας Λογοθέτης καὶ Πρωτοβεστιαρὸς Θεόδωρος ὁ Μουσάλων. Σωζέται δὲ ὁ λόγος αὐτοῦ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς *ΚΑΣΤΟΥΛΟΣ* ἐν βόθρῳ βληθεὶς, τελειοῦται.

» Καστουλον εἴλον εἰς ἀπωλείας βόθρον,
» Ὡς δ' οὐχ ὑπέϊξε, γῆς ἐνεβλήθη βόθρῳ.

Οἱ ἔγχοι *ΜΑΡΚΟΣ* καὶ *ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΣ* λόγχοις βληθέντες, τελειοῦται.

» Ἐχθρῶν παγέντες οἱ λόγχοι καρδίαις,
» Νύττεσθε λόγχοις, Μάρκε καὶ Μαρκελλῖνοι.

Ἀπὸ τούτους τοὺς ἀνωτέρω ἁγίους ὁ μὲν μάρτυς Σεβαστιανὸς ἦτον εἰς τῆς βασιλικῆς Συγκλήτου, κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγβ' (292), καταγόμενος ἀπὸ τῆς Μεδιόλανα τῆς Ἰταλίας, (τὸ νῦν Μιλάνον), καὶ πολλοὺς Ἕλληνας παρακινῶν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ὁ δὲ Μαρκελλῖνος καὶ Μάρκος ἦσαν περιφανέστατοι ἀπὸ ὅλους καὶ κατὰ τὸ γένος καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον, υἱοὶ πατρὸς Τραγκυλῖνου, μητρὸς δὲ Μαρκίας, ἀδελφοὶ δὲ καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν. Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ οἱ δύο ἔμειναν χρόνους πολλοὺς μέσα εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἐδοκίμασαν διάσφρα βάσανα, ὕστερον δὲ ἐμελλον νὰ ἀποκεφαλισθῶσι, περικυκλώσαντες αὐτοὺς οἱ γονεῖς καὶ συγγενεῖς των, ὀλίγον ἔλειψε νὰ πείσωσιν αὐτοὺς με τοὺς θρόνους καὶ τὰς παρακλήσεις των νὰ ἀρνηθῶσι τὴν εὐσέβειαν, ἂν ὁ αἰετῖμος Σεβαστιανὸς δὲν ἤθελεν ἐμποδίσῃ αὐτούς.

Αὐτὸς δηλαδὴ ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς παρησία πρότερον ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, ἐπειδὴ ἕως τότε κρυφῶς ἐπίστευε τὸν Χριστὸν ὄχι διὰ φόβον, ἀλλὰ διὰ νὰ ἤμπορῇ με τὸν τρόπον αὐτὸν νὰ παρακινή κρυφῶς πολλοὺς εἰς τὴν εὐσέβειαν) καὶ με παράδοξα θαύματα βεβαιώσας τὴν εὐσέβειαν, ὄχι μόνον τοὺς ἀνωτέρω αὐταδέλους ἑστερέωσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα των Τραγκυλῖνον καὶ ἄλλους πολλοὺς διὰ μέσου τοῦ Τραγκυλῖνου ἔσφρα εἰς τὴν θεογνωσίαν. Διότι ὁ Τραγκυλῖνος ἀφ' οὗ ἐπίστευσεν ἐκατήχησε τὸν Ἐπαρχον Χρωμάτιον, ὁ δὲ Χρωμάτιος προσκαλέσας τὸν μακάριον Σεβαστιανὸν καὶ τὸν πρεσβύτερον Πολύκαρπον τοὺς παρεκάλεσε νὰ τὸν ἐλευθερώσωσιν ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν ἣν ἔπασχεν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καὶ ἠλευθερώθη, ἐπειδὴ ἐπίστευσεν ὁλοψύχως εἰς τὸν Χριστὸν. Καὶ συνέτριψε μὲν τὰ ἐν τῷ οἴκῳ του εὐρισκόμενα εἰδῶλα, ἐβαπτίσθη δὲ εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος.

Τότε καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Γάιος τὸν μὲν Μαρ-

κελλίνον καὶ Μάρκον τοὺς ἀδελφοὺς ἐχειροτόνησε Διακόνους, τὸν δὲ πατέρα των Τραγκυλλίνον ἐχειροτόνησε Πρεσβύτερον· τὸν δὲ ἅγιον Σεβαστιανὸν κατέστησε τῆς Ἐκκλησίας Ἐκδι-κων. Ὅτε δὲ ἐκινήθη ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς, ὅλοι μὲν οἱ ἄλλοι ἦτοι ὁ Νικόστρατος, ὁ ἀνὴρ τῆς μακαρίας Ζωῆς, ὁ ἔχων τὸ ἀξίωμα τοῦ Πριμμικηρίου, καὶ ὁ Κομενταρήσιος Κλαύδιος, καὶ ὁ Κάστουλος ὁ Διαιτάριος) παρὰ τῷ ὁποίῳ ἔμμενον οἱ ἅγιοι, ἀφ' οὗ ἔρυσεν ἀπὸ τῆν πόλιν ὁ ἑπαρχος Χρωμάτιος) καὶ ὁ Τιβούρτιος ὁ υἱὸς τοῦ βιθέντος Χρωματίου, καὶ ὁ Κάστωρ καὶ ἡ Ζωή, ὅλοι αὐτοὶ, λέγω, συνελήφθησαν ἕκαστος χωριστὰ, καὶ διάφορα βάσανα λαβόντες, ἐτελείωσαν τὴν ζωὴν των. Ὁ δὲ ἅγιος Σεβαστιανὸς μετακληθεὶς ἀπὸ τὸν Διοκλητιανὸν καὶ ἐρωτηθεὶς, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν κατεδικάσθη νὰ δεθῆ εἰς ἓνα πάλιν, καὶ ἐκεῖ δεμένος ὦν νὰ κτυπηθῆ ὡς σκόπευμα μὲ πυκνὰ βέλη, ἔγεινε λοιπὸν τὸ σῶμα τοῦ αἰοδύμου ὡς ἐχίνος, πεπυκνωμένον ἀπὸ τὰ βέλη. Ἐπειτα κατατυντρίβονται τὰ μέλη του μὲ χονδρὰ ραβδία. Καὶ κατακοπέεις εἰς διάφορα κομμάτια παρέδωκε τὴν ἀγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΕΥΒΙΟΤΟΥ**.

- » Ἦθλκον Εὐβίσιος ἄχρῃς αἱμάτων,
- » Βίον δὲ τέρμα χωρῆς εὗρεν αἱμάτων.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Εὐβίσιος ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σνή (298), καταγόμενος ἀπὸ ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Πτωκετόν, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν τὴν καλουμένην τοῦ Ὀψικίου· ἐκεῖ οὗτος ἐγεννήθη, ἐκεῖ ἀνετράφη καὶ ἐκεῖ ἔλαβε τὸ τέλος τῆς ζωῆς του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος διήγε ζωὴν θεάρεστον, καὶ πᾶν εἶδος ἀρετῆς εἰργάζετο, τούτου χάριν πολλὰ κακὰ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ἐδοκίμασε, περιφερόμενος ἀπὸ ἓν μέρος εἰς ἄλλο, καὶ δεινόμενος καὶ δερόμενος. Μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως ταῦ-

¹ Σημειώσαι, ὅτι τὴν ἀρματικὴν ἀκολουσίαν τοῦ ἁγίου τούτου Σεβαστιανοῦ ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἀδελφή, προσθέσασα καὶ Κωνσταντίνον τὸν δευτέρου· τὸ δὲ ἑλληνικὸν τούτων μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστῆς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πολλῶν κατὰ διαφόρους χρόνους» (σφίζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἱβηρίων καὶ ἐν ἄλλαις.)

τα ἐπασχε, διότι ἐτέλει πολλὰ θαύματα, καὶ διὰ τῶν θαυμάτων πολλοὺς ἀπίστους ἐπέστρεφεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν· μίαν δὲ φορὰν ἀφ' οὗ συνετρίφθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μὲ ξύλα καὶ μὲ πέτρας, ἐβλήθη μέσα εἰς τὸ πῦρ, ἐπειδὴ δὲ ἔμεινε ἀβλαβῆς διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ, πολλοὶ βλέποντες τὸ παράδοξον τοῦτο καὶ θαυμάσαντες, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὴν ἐκεῖ Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποῖαν καὶ ἐγκαινίασαν ὁ Παῦλος καὶ Σίλας οἱ Ἀπόστολοι.

Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ ἡγεμὼν τῆς Κυζίκου Λεόντιος, ἔστειλε καὶ ἔφερε τὸν ἅγιον δέσμιον ἔμπροσθέν του, καὶ εὐθὺς προστάζει καὶ δέρουσιν αὐτὸν μὲ πέτρας εἰς τὸ στόμα καὶ εἰς τὰς σιαγόνας καὶ εἰς τὰς παρεῖας· ἔπειτα κρεμῶσιν αὐτὸν εἰς ξύλον καὶ καταξεσχίζουσι τὸ σῶμα του μὲ τὰς μάστιγας καὶ μετὰ ταῦτα δίδουσιν αὐτὸν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσιν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔμεινε ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβῆς, ῥίπτουσιν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν. Ὅθεν πολλοὶ Ἕλληνες βλέποντες τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, προσέτρεξαν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐβαπτίσθησαν· ὁ δὲ ἡγεμὼν ἐπρόσταξε τοὺς μονομάχους νὰ σφάξωσι τὸν ἅγιον· ἐκεῖνοι δὲ, ἐπειδὴ ἔπεσεν εἰς αὐτοὺς σκότωσης, κατέσφαζον ὁ εἰς τὸν ἄλλον ὁ δὲ μάρτυς μείνας ἀβλαβῆς ἀπὸ αὐτοῦ, ἐρίσθη πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν. Ἀφ' οὗ δὲ παρήλθον εἰκοσιδύω ἡμέραι, ἤκούσθη θεόπεμπτον καὶ χαροποιὸν μήνυμα, ὅτι ὁ μέγας Κωνσταντίνος ἀναβαίνει ἀπὸ τὰ δυτικὰ μέρη τῆς Εὐρώπης εἰς τὰ ἀνατολικά, διὰ νὰ πολεμήσῃ τὸν τύραννον Μαξιμιανόν· ὅθεν ὁ Μαξιμιανὸς φοβηθεὶς, ἐπρόσταξε νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ τὰς φυλακὰς καὶ τὰ δεσμὰ οἱ χριστιανοί. Τότε λοιπὸν καὶ ὁ πολυάθλος οὗτος Εὐβίσιος ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τὰ δεσμὰ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ κελλίον του· καὶ ζήσας ἀκόμη πέντε ἔτη καὶ πολλὰ θαύματα ἐκτελέσας, ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχὴν του τῷ Κυρίῳ παρέθετο.¹

Μνήμη τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν **ΦΛΩΡΟΥ Ἐπισκόπου Ἀμυσῶν**.

- » Εἴκων ὁ Φλώρος τῇ πάλαι κατακρίσει,
- » Εἰς γῆν ἀπῆλθε· γῆ γὰρ ἦν, καὶ τί ξένος;

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων Ἰουστίνου καὶ Τιβερίου καὶ Μαυρικίου, ἦτοι

¹ Περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Εὐβίσιου ὄρα εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ πρώτου μηνὸς ἐν τῷ Συναξαρίῳ τοῦ ἁγίου Φιλεταίου.

ἐν ἔτει ρπδ' (584),¹ υἱὸς πατρὸς μὲν, Φλώρου καὶ ἐκείνου ὀνομαζομένου, μητρὸς δὲ Εὐφημίας· ἔγεινε δὲ οὗτος ἔμπειρος εἰς πᾶσαν παιδείαν, καὶ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν τῶν Ἑλλήνων, καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν τῶν ἱερῶν καὶ θείων Γραφῶν. Καὶ πρῶτον μὲν γίνεται γραμματεὺς βασιλικός· ἔπειτα ἀναβιβάζεται εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Πατρικίου· λαθὼν δὲ γυναῖκα ἔγεινε καὶ παίδων πατήρ· ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ τέκνα καὶ ἡ γυνή του ἀπέθανον ἀπὸ λοιμικῆν ἀσθένειαν, ἐνδύεται τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ ἡσυχάζει, εἰς ἓν κτῆμα ὅπερ εἶχεν ἐν τῷ τόπῳ τῷ καλουμένῳ Ἀνάπλω· ἔπειτα διὰ τὴν ἀρετὴν του χειροτονεῖται Ἐπίσκοπος Ἀμινσοῦ, ἧτις εἶναι πόλις τῆς Καππαδοκίας, Σαμσον καὶ Ἐμῆδ ὑπὸ τῶν Τούρκων καλουμένη. Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του καλῶς οἰκονόμησε τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ ποιμνιον, καὶ θαυματουργίας ποιήσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Οἱ ἄγιοι μάρτυρες *ΦΩΚΑΣ* καὶ *ΕΡΜΥΛΙΟΣ* ζήφει τελειοῦται.

• Ἐγωγε τμηθῶ πρῶτον, Ἐρμυλος λέγει·

• Οὐ, φησι Φωκᾶς· ἀλλ' ὁ Φωκᾶς, Ἐρμυλε,

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΖΑΚΧΑΡΙΟΥ Λι ακόου, καὶ *ΑΛΦΕΙΟΥ* Ἀναγκώστου, ἀθλησάντων ἐν Καισαρείᾳ.

• Ζακχαῖος· Ἀλφειὸς πόθῳ Θεοῦ Λόγου,

• Εἴλοντο τὸν θάνατον εὐσεβοφρόνως·

Μνήμη τῆς ἁγίας καὶ θαυματουργοῦ ΣΟΦΙΑΣ.

• Θεοῦ σοφίαν ἠγάπησε Σοφία.

• Ὅθεν χάριν δέδωκε καὶ τῶν θαυμάτων.

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα τελεῖται τὰ Ἐγκαίνια τοῦ σεβασμίου ναοῦ τῆς ὑπερενδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν τοῖς Χάλκοπρατείσι.

• Σκηνὴν ἁγιαζοῦσι νῦν Ἐγκαίνιοις,

• Τῆς τῶν βροτῶν τὴν φύσιν ἐγκαίνισάσης.

Ὁ ὄσιος πατήρ ἡμῶν *ΜΙΧΑΗΛ* ὁ Σύγκελλος καὶ ὁμολογητὴς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

• Οὐκ, εἰ τελευταῖος Μιχαὴλ, τοῦτο ζένον·

• Ἀλλ' εἰ θανὼν ζῆς, ὡσπερ οὖν ζῆς ἀζῆως.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλήμ, υἱὸς εὐσεβῶν γονέων. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπαιδεύ-

θη καὶ ἔμαθεν εἰς τὸ ἄκρον καὶ τὴν ἐξω σοφίαν τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν ἔσω καὶ ἐδικήν μας, ἔγεινε μοναχός· ἀλλὰ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ μετὰ τῶν θυγατέρων τῆς ἐκουρεύθη μοναχῆ εἰς ἓνα γυναικεῖον μοναστήριον, ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ πατήρ του. Ἐπειδὴ δὲ καλῶς καὶ θεοφιλῶς ὁ θεῖος οὗτος Μιχαὴλ ἐπολιτεύετο, ὑποβαλλόμενος εἰς πᾶσαν σκληραγωγίαν, χειροτονεῖται πρεσβύτερος, ἔπειτα εὐρῶν ἐν ἡσυχῶν σπήλαιον, ἐμβαίνει εἰς αὐτὸ, ὅτε καὶ ὁ ἅγιος Θεόδωρος καὶ Θεοφάνης οἱ ὁμολογηταὶ καὶ γραπτοὶ ἔγειναν ἱερεῖς καὶ λειτουργοὶ τοῦ Κυρίου καὶ ἦλθον πρὸς τὸν ὄσιον τοῦτον Ἁ Μιχαὴλ, ὅστις Σύγκελλος παρὰ τοῦ Ἱεροσολύμων καθίσταται. Ὅθεν μίαν φορὰν ἀπεστάλησαν εἰς τὴν Ῥώμην ἀπὸ τῶν πατριάρχων τῶν Ἱεροσολύμων διὰ μίαν ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν πρὸς τοῦτους δὲ ἀπεστάλησαν καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, διὰ νὰ δείξωσι κατὰ πάροδον τινὰς ἀναφορὰς εἰς τὸν τότε βασιλέα Λέοντα τὸν Ἀρμένιον καὶ εἰκονομάχον, τὸν βασιλεύσαντα ἐν ἔτει ωγ' (813), καὶ εἰς τὸν τότε Θεόδοτον τὸν πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Οὗτοι λοιπὸν οἱ τρεῖς ὄσιοι, ὁ Μιχαὴλ, ὁ Θεόδωρος καὶ Θεοφάνης ὑπακούοντες εἰς τὸν ἀποστειλαντα Ἱεροσολύμων, ἐπέδωκαν τὰς ἀναφορὰς, προτείναντες καὶ αὐτοὶ πολλὰ δογματικὰ ῥήματα εἰς τοὺς ἀντιλέγοντας. Διὰ τοῦτο ὁ μὲν Θεόδωρος καὶ Θεοφάνης ἐξορίζονται ἀπὸ τῶν τύραννον Ἀρμένιον², ὁ δὲ μακάριος Μιχαὴλ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰωὴ ἐκλείσθησαν εἰς τὸ πραιτώριον.³ Ἐπειτα δεχθεὶς ἀλύσις βαρείας εἰς τὸν λαιμὸν ἀπὸ τῶν βασιλέα Μιχαὴλ τὸν Τραυλὸν ἐν ἔτει ωκ' (820), ἐξορίζεται μετὰ τοῦ μαθητοῦ του εἰς ἓν μοναστήριον τῆς Ἠλουσιάδος. Ὅθεν ἀπὸ τὴν πολλὴν κακοπάθειαν ἔλαβον ἐπίγυσιν οἱ ὀφθαλμοὶ του καὶ τὸ σῶμά του ἐκυρτώθη· μόλον τοῦτο αὐτὸς ὁ αἰοίδιμος διέμεμεν ὡς ἀδάμας γενναῖος καὶ ἀκίνητος.

¹ Ἰουστίνος ὁ Β', ἐδασίλευσε διαδεχθεὶς τὸν θεῖον του Ἰουστινιανὸν τὸν Α'. ἀπὸ τοῦ 565—578, ὁ Τιθέριος ὁ Θ'· ἔξ ἀπὸ τοῦ 578—582 καὶ ὁ Μαυρίκιος ἀπὸ τοῦ 582—602. Σ. Ε.

¹ Ὁ δὲ Δασίθεος Ἱεροσολύμων λέγει, ὅτι εἰ γραπτοὶ οὗτοι ἦσαν υἱοὶ μὲν τοῦ Ἰωανῆ Σαβδίτου, μαθηταὶ δὲ τοῦ Μιχαὴλ τοῦτου τοῦ Συγκελλοῦ (σελ. 691 τῆς Δωδεκαβίβλου.) Σημειώσαι, ὅτι ὁ Μιχαὴλ οὗτος ἔχει ἐγκώμιον γλαφυρὸν εἰς τὸν ἅγιον Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην καὶ εἰς τὸν ἁμώμορον του Μιχαὴλ τὸν Ἀρχάγγελον.

² Ὁ μὲν ἅγιος Θεόδωρος ἐορτάζεται ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐβδόμην τοῦ παρόντος Δεκεμβρίου, ὁ δὲ ἅγιος Θεοφάνης κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

³ Πραιτώριον ἐκαλεῖτο τὸ δικαστήριον ἐκ τοῦ praetorium. φαινεται ὅτι ἐντὸς τοῦ δικαστηρίου ὑπῆρχον καὶ εἰρηναί. Σ. Ε.

Ὅτε δὲ ἔλαβον τὴν βασιλείαν ἡ Θεοδώρα καὶ Μιχαὴλ ὁ υἱὸς τῆς ἐν ἔτει ωμβ' (842), καὶ πᾶς τις ἐτίμα καὶ προσεκύνη παρρησία τὰς ἀγίας εἰκόνας, καὶ οἱ εὐρισχόμενοι εἰς τὰς ἐξουρίας ἀνεκαλοῦντο καὶ ἡξιόνοστο μεγάλης τιμῆς, τότε καὶ ὁ θεὸς οὗτος καὶ ὁμολογητῆς Μιχαὴλ παρεκινεῖτο ἀπὸ τῆν βασιλίσσαν Θεοδώραν νὰ λάβῃ τὸ ἀξίωμα τῆς πατριαρχείας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐπειδὴ ὁμως οὗτος δὲν ἐπέισθη, πατριάρχης μὲν προεχειρίσθη ὁ θεὸς Μεθόδιος, ὁ δὲ Μιχαὴλ πάλιν προβάλλεται Σύγκελλος, καὶ λαμβάνει τὸ ἐκεῖ μεγαλώτατον μοναστήριον εἰς ἐξουσίαν του καὶ ἀνάπαυσιν. Ὅθεν εὐσεβῶς καὶ θεαρέστως τὸν ἐπίλοιπον καιρὸν τῆς ζωῆς του διανύσας καὶ σθάσας ἕως εἰς ὀγδοήκοντα πέντε χρόνους, ἐν εἰρήνῃ μετέστη πρὸς Κύριον, ἵνα λάβῃ παρ' αὐτοῦ τῆς ὁμολογίας τὸν στέφανον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβεΐαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΒΟΝΙΦΑΤΙΟΥ**.

- » Ζητῶν Βονιφάτιος ὁσπᾶ μαρτύρων,
- » Ἐκυτὸν εὗρε μάρτυρα τμηθεὶς ξίφει.
- » Ἐνεακκλιδικῆτι Βονιφάτιος κύχενκ κάρθη.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλείως Διοκλητιανοῦ δοῦλος γυναικὸς Συγκλητικῆς, ὀνόματι Ἀγλαΐδος, θυγατρὸς Ἀκακίου τοῦ Ἀνθυπάτου Ῥώμης. Οὗτος λοιπὸν καθὼ ἀνθρώπος, ἐνικᾶτο μὲν ἀπὸ τοῦ κρείσσιν καὶ ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς κυρίας του, ἦτον ὁμως ἐλεήμων καὶ φιλόξενος· προθύμως μὲν βοηθῶν τοὺς δεομένους, σπλαγχνίζόμενος δὲ καὶ συμπονῶν εἰς τὰς συμφορὰς καὶ παρακλήσεις τῶν καταπονουμένων ὁμοίως καὶ ἡ κυρία του ἦτον ἐλεήμων καὶ τοὺς τοῦ Χριστοῦ μάρτυρας ἀγαπῶσα. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν λέγει αὕτη εἰς τὸν Βονιφάτιον, Ὑπαγε εἰς τὴν Ἀνατολίην, ὅπου μαρτυροῦσιν οἱ ἅγιοι καὶ φέρει λείψανα ἁγίων, διὰ νὰ ἔχωμεν αὐτὰ εἰς βοήθειαν καὶ ψυχικὴν σωτηρίαν μας· ὁ δὲ Βονιφάτιος χαμογελῶν ἀπεκρίθη· ἂν δὲ φέρω τὸ ἰδικόν μου λείψανον, δέχεσαι τοῦτο; ἡ δὲ Ἀγλαΐς, δὲν εἶναι καιρὸς, τοῦ εἶπε, νὰ παίζης. Ὅθεν ἀρκετὰ τοῦτον ἐπιτιμῆσασα, ἔβαλεν εἰς τὴν καρδίαν του τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον· εἶτα εὐξαμένη νὰ ἐπιστρέψῃ εὐτυχῶς ἀπέστειλεν αὐτὸν ὅπου ἐβασανίζοντο οἱ τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες.

Ἐλθὼν λοιπὸν ὁ Βονιφάτιος εἰς Κιλικίαν μὲ δούλους δώδεκα καὶ μὲ χρυσίον πολὺ, εὐρεν ἄνδρας ἁγίους μαρτυροῦντας, καὶ κατεφιλεῖ τὰ δεσμὰ καὶ τὰς πληγὰς τῶν ὄθεν παρυστὰς, ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος καὶ ὁμολογησας ἑαυτὸν χριστιανόν, ἐκρεμάσθη κατακέραλα καὶ κατεξεσχίσθη εἰς τὸ σῶμα ἕως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ κόκκαλα· εἶτα ἐνέπηξεν εἰς τὰ ὀνυχία του καλὰμα κοπτερά, καὶ ἐπότισαν αὐτὸν μόλιθον βρασμένον. Μετὰ ταῦτα ἔβαλαν αὐτὸν μέσα εἰς ἓνα λέβητα, γεμάτον ἀπὸ πῖσσαν βρασμένην, καὶ ὁ μὲν ἅγιος ἐφυλάχθη ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβῆς μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, διεσθάρησαν δὲ δῆμιοι πεντήκοντα· τελευταῖον δὲ ἀπέκοψαν τὴν τιμίαν κεφαλὴν του, καὶ ἀπὸ τὸ κόψιμον ἐκθῆκε παραδόξως γάλα ἀνακατωμένον μὲ αἷμα· ὄθεν ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν ἄνδρες πεντήκοντα. Οἱ δὲ σύνδουλοι του νομίσαντες ὅτι εὐρίσκειται εἰς καπὴλεῖα καὶ μέθας κατὰ τὴν συνήθειάν του, ἐτοιγύριζον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ζητοῦντες αὐτὸν· μόλις δὲ ἔμαθον ἀπὸ τοὺς στρατιώτας τὰ γενόμενα ὄθεν εὐρόντες τὸ λείψανόν του ἔπεσον ἐπάνω εἰς αὐτὸ καὶ ἐκλαυσαν, κατασιλοῦντες καὶ ζητοῦντες συγχώρησιν, δι' ὅσα πρότερον τὸν ἐκατηγόρουν· εἶτα ἀγοράσαντες αὐτὸ μὲ πεντακόσια φλωρία, τὸ ἐπῆραν καὶ τὸ ἔφερον εἰς τὴν κυρίαν τῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπρομηνύθη ὁ ἐρχομὸς τοῦ λειψάνου του μὲ ἀποκάλυψιν ἁγίου Ἀγγέλου.

Ἡ δὲ Ἀγλαΐς μετὰ χαρᾶς προὑπαντήσασα τὸ ἅγιον λείψανον καὶ πολυτελῶς τοῦτο τιμῆσασα, ἐνεταφίεσεν αὐτὸ τέσσαρα μίλια σχεδὸν ἔξω τῆς πόλεως Ῥώμης· ὕστερον δὲ ὠκοδόμησε καὶ ναὸν εἰς τὸ ὄνομά του ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως κατὰ τὸ κάλλος καὶ κατὰ τὴν ὕλην λαμπρότατον, ὅπου καθ' ἑκάστην πληγὰς ἱαμάτων προχέει. Ἐκτοτε δὲ ὁσίως καὶ θεαρέστως καὶ ἐκείνη διήκουσε τὴν ζωὴν τῆς, μεταχειριζομένη τόσῃ τραχυτάτῃ ἀσκησιν, ὥστε ἡξιῶθη νὰ λάβῃ καὶ χάριν θαυμάτων, καὶ οὕτως ἐν εἰρήνῃ τὸ πνεῦμα αὐτῆς τῷ Κυρίῳ παρέδωκε· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον· τὸν δὲ ἐλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστῆς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Καὶ τὰ τῶν ἄλλων μὲν τοῦ Χριστοῦ. » Σῶζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰθῆρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων **ΗΛΙΑ, ΠΡΟΒΟΥ**¹ καὶ **ΑΡΕΩΣ**.

¹ Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῆ Προβίου γράφεται.

Εἰς τὸν Ἡλίαν καὶ Πρόβον.

- Ἀθλήσας τμηθέντα τῷ ζήτει κάρην,
- Ζηλοὶ ταχὺ Πρόβος σε μάστιγος Ἡλία.

Εἰς τὸν Ἄρην.

- Ἄρης ὑπέρβας πρὸς τὸ πῦρ ὄντως Ἄρες,
- Ἄρης νοητός, δπλα πίστειος φέρων.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἦσαν δὲ χριστιανοί, καὶ ἐπορεύοντο εἰς τὴν Κιλικίαν, διὰ νὰ ὑπηρετήσωσι καὶ ἐπισκεφθῶσι τοὺς ἐκεῖ μαρτυροῦντας χριστιανούς. Φθάσαντες δὲ εἰς τὴν Ἀσκάλωνα, ἐπίσθησαν καὶ ἐφέρθησαν ἐνώπιον τοῦ ἐκεῖ κριτοῦ Φιρμίλιανοῦ ὀνόματι· ὁμολογήσαντες δὲ ἑαυτοὺς χριστιανούς, ἐδοκίμασαν διάφορα φάσανα· καὶ ὁ μὲν ἅγιος Ἄρης ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον μὲ πῦρ, ὁ δὲ Πρόβος καὶ Ἡλίας ἀπεκεφαλίσθησαν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῷ μαρτυρίῳ τοῦ ἁγίου Φιλήμονος ἐν τόπῳ καλουμένῳ Σ τ ρ α τ η γ ῖ ω.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΤΙΜΟΘΕΟΣ καὶ Πολύευκτος πυρὶ τελειοῦνται.

Εἰς τὸν Τιμόθεον.

- Τιμόθεον δὲ τὸν πεπυροποιημένον,
- Ποῦ θήτομεν λαχόντα παντίμου τέλους;

Εἰς τὸν Πολύευκτον.

- Σοῦ Πολύευκτε Καισαρεῦ ποῖον τέλος;
- Τὸ πῦρ ὑπελθὼν εὐρον εὐκαταῖον τέλος.

Ἀπὸ τούτους τοὺς ἁγίους ὁ μὲν Τιμόθεος, κρατηθεὶς καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, μετὰ πολλὰ βάσανα, ἐτελείωσε τὸ μαρτύριόν του μὲ πῦρ ἐν τῇ ἐν Ἀφρικῇ Μαυρητανίᾳ. Ὁ δὲ Πολύευκτος μὲ διαφόρους τιμωρίας πρότερον βασανισθεὶς ἐν Καισαρείᾳ τελευταῖον βληθεὶς εἰς τὸ πῦρ ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον· καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ δύο τοὺς στεφάνους παρὰ Κυρίου.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΤΥΧΙΟΥ καὶ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ἀνδρῶν διακοσίων καὶ γυναικῶν ἑβδομήκοντα.

Εἰς τὸν Εὐτύχιον καὶ Θεσσαλονίκη.

- Σὺν Εὐτυχίῳ καὶ σὺ Θεσσαλονίκη,
- Νίκην ἐπεῦρες εὐτυχῶς ἐκ τοῦ ζήφους.

Εἰς τοὺς διακοσίους ἀνδρας καὶ ἑβδομήκοντα γυναῖκας.

- Ἀνείλεν ἀνδρῶν εἰκάδα· δέκα ζήφος.
- Ἀνείλε καὶ γυναικῶν ἐπτάκις δέκα.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΗΝ-ΤΙΟΥ ἐπισκόπου Αἰθιοπίας.

- Σαρκὸς λιπῶν σύνδεσμον ὁ Γρηγέντιος,
- Ἐκαὶ μετῆρεν ἐνθα σαρκῆν οὐ τόπος.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὰ ἐν Ἰταλίᾳ Μεδιόλανα, υἱὸς γονέων Ἀγαπίου καὶ Θεοδότης, ἐν ἔτει φηί (518), οὗτος λοιπὸν ὡς καλὴ γῆ δεξαμένη ἀγαθὰ σπέρματα, ἐφαίνετο εἰς ὅλους ὅτι μέλλει νὰ βλαστήσῃ καρποὺς καλλίστους τῆς ἀρετῆς· ἔθεν ὅτε ἐφθάσεν εἰς μέτρον ἡλικίας ἐγένειεν ἀκροατῆς καὶ ἐργάτης τῶν θείων ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, καὶ κατὰ θείαν ἐνδοξίαν ἐδέχθη τὴν χειροτονίαν τοῦ Διακόνου. Ἐκτοτε δὲ ὑποβαλὼν ὁ ἀσίδιμος ἑαυτὸν εἰς περισσοτέρας νηστείας καὶ σκληραγωγίας ἠξιώθη νὰ λάβῃ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ νὰ τελῇ σημεῖα καὶ θαύματα. Ὑστερον δὲ πάλιν ὑπῆγεν εἰς τὰ Μεδιόλανα, καὶ εὐρῶν ἕνα γέροντα προσρατικόν καὶ σημειοφόρον ἡσυχάζοντα εἰς τόπον ἀναχωρητικόν, ἔμαθεν ἀπὸ ἐκεῖνον ὅσα ἐμελλόν νὰ συμβῶσιν εἰς αὐτόν· ἀλλὰ καὶ ὁ μέγας ἀπόστολος Πέτρος ἐφάνη εἰς αὐτόν ἔξυπνον καὶ τῷ προεῖπε τὰ ἴδια, προσθέσας ἀκόμη καὶ τὰ ἐλλείποντα, ὅσα δὲν τῷ ἐπροεῖπεν ἐκεῖνος. Ἐπειδὴ δὲ συνέβη νὰ γράψῃ ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰθιοπίας εἰς τὸν Πάπαν καὶ Πατριάρχην τῆς Ἀλεξανδρείας, Προτέριον ὀνόματι, ζητῶν νὰ τῷ στείλῃ ἕνα Ἐπίσκοπον τέλειον, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλείως Ἰουστίνου ἐν ἔτει φηί (518), τούτου χάριν ἐλυπεῖτο ὁ Πατριάρχης μὴ εὐρίσκων τοιοῦτον Ἐπίσκοπον ἄξιον διὰ νὰ στείλῃ.

Κατ' ἐκείνας δὲ τὰς ἡμέρας διὰ θείας ἀποκαλύψεως ἐφάνη εἰς τὸν Πατριάρχην ὁ Εὐαγγελιστῆς Μάρκος καὶ ἔδειξεν εἰς αὐτόν ποῖος εἶναι ἄξιος νὰ σταλῇ ἐκεῖ Ἐπίσκοπος· οὗτος δὲ ἦτον ὁ ἅγιος Γρηγέντιος, ὅστις τότε νεωστὶ ἐλθὼν εἰς Ἀλεξανδρείαν ἐκ θείας Προνοίας, ἐξενοδοχεῖτο ἀπὸ ἑνα χριστιανόν. Παραλαβὼν αὐτόν ὁ Πατριάρχης μὲ πολλὴν χαρὰν χειροτόνησεν Ἐπίσκοπον, φανερωθέντα ἐκ Θεοῦ μὲ σημεῖα, καὶ εὐθὺς τὸν ἐπέμψεν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, συστήσας αὐτόν μὲ γράμματα καὶ μὲ τὰ λοιπὰ, ὅσα εἶναι πρέποντα εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς. Τοῦτον λοιπὸν ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ὅλον σεβασμιώτατον καὶ πανευλαβέστατον, καὶ ἐκ τῶν συστατικῶν γραμμάτων βεβαιωθείς, γλυκερῶς αὐτόν ὑπεδέχθη καὶ προσεκύνησε καὶ ὡς Ἀπόστολον καὶ σημειοφόρον εὐλαβῶς ἀπήλαυσεν· ἀφ' οὗ δὲ ὑπὲρ τούτου εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ, ἀφιέρωσεν εἰς τὸν ἅγιον ὅλον τὸν ὑπεξούσιον λαόν του.

Ὁ δὲ ἅγιος ἐχειροτόνησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην Πρεσβυτέρους καὶ Διακόνους, καὶ ἐγκαινίασεν ὅλας τὰς ἐκκλησίας, τὰς ὁποίας τότε νεωστὶ ἔκτισεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν, καὶ πολλοὺς Ἑβραίους ἐβάπτισεν. Ἐπειτα καταπείσας τοὺς πρώτους διδασκάλους τῶν Ἑβραίων καὶ διὰ συλλογισμῶν, καὶ διὰ τῶν θείων Γραφῶν· μάλιστα δὲ καταπλήξας αὐτοὺς καὶ μὲ θαύματα, τοὺς ἐπρόσφερεν ὅλους εἰς τὴν ἀληθινήν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διότι πρότερον ἐκεῖνο τὸ ἔθνος ἦτον ὅλον σχεδὸν Ἰουδαῖοι ἀλλὰ καὶ νόμους ἐδιώρισεν ὁ ἅγιος εἰς αὐτοὺς καὶ πᾶν θεάρεστον ἔργον τοὺς ἐδίδαξεν. οὕτω λοιπὸν καλῶς καὶ ὁσίως ποιμάνας τὸ ποιμνιὸν τοῦ ὁ τρισμακάριστος, καὶ πολλὰ θαύματα ποιήσας εἰς ὁρῶν Θεοῦ ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη, ἀφ' οὗ ἐφθασεν εἰς γήρας βαθυτάτον. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν νέον Πυράδεισον.)

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΤΡΙΦΩΝ εἰς φυτὸν ἰτιάς κρεμασθεὶς, τελειοῦται.

- » Τρύβων ἀνῆλθε σώματι πρὸς ἰτέαν,
- » Καὶ πνεύματι πρὸς ὕψος οὐρανοῦ μέγα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβεΐαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῇ Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως μνήμη ἄγειν ἐτάχθημεν παρὰ τῶν ἀγίων καὶ Θεοσόρων πατέρων ἡμῶν πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Θεῶν εὐαρεστησάντων, ὑπὸ Ἀδάμ ἄχρι καὶ Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόλου κατὰ γενεαλογίαν, καθὼς ὁ Εὐαγγελιστῆς Ματθαῖος ιστορικῶς ἠριθμήσατο ὁμοίως καὶ τῶν προφητῶν καὶ προφητιδῶν.¹

Μνήμη τῶν πρωτοπλάστων Ἀδάμ καὶ Εὕσας.

- » Ἰμῶ θινόντας ζῶν γένους ἀρχηγέτας,
- » Τοῦ ζῆν με καὶ θνήσκειν με τοὺς παραιτίους.

¹ Σημειώσαι, ὅτι εἰς τὴν Κυριακὴν ταύτην λόγους ἔχουσιν ὁ Μηνιάτης δῶν καὶ ὁ Θετόκης ἕνα· ἔχει δὲ καὶ ὁ Χρυσόστομος ἐν τῇ Κυριακῇ ταύτῃ λόγους εἰς τὸν Ἀβραάμ. Ἐν ταύτῃ λέγεται καὶ ὁ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου λόγος εἰς τὸν ἐξισωτῆν Ἰουλιανόν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τίς ἡ τυραννίς, ἣν ἐξ ἀγάπης αἰεὶ τυραννόμεθα;» Ἀλλὰ καὶ ὁ θεῖος Παλαμᾶς λόγον ἔχει, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀγενεαλόγητον εἶναι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν» (ἐν τῇ Πρωϊάτῳ καὶ ἐν ἄλλαις.) ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ λόγος εὕρισκεται προεόρτιος Ἰησοῦ μοναχοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων, ἐπὶ αὐτῶν μοι τῷ πολυταίστῳ.»

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἄβελ υἱοῦ Ἀδάμ.

- » Βοᾶ Θεῶ σὸν αἷμα καὶ ψυχῆς δίχτα.
- » Ὡ πρῶτε νεκρῶν καὶ πρῶτε σεσωσμένων.

Μνήμη τοῦ δικαίου Σὴθ υἱοῦ Ἀδάμ.

- » Σὶθ σπέρμα καινὸν τοῖς γονεῦσιν ἀντ' Ἄβελ,
- » Ἄνθρωπος ὢν δίκαιος οἷος ἦν Ἄβελ.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἐνώε υἱοῦ Σὴθ.

- » Πολλοῖς ἐνῆκε ζῆλον εἰς τὴν ἐλπίδα,
- » Ὁρθεῖς Ἐνώε μέγιστος ἐκ τῆς ἐλπίδος.

Μνήμη τοῦ δικαίου Καϊνᾶν υἱοῦ Ἐνώε.

- » Βιβλίῳ Καϊνᾶν Μωσέως γεγραμμένον,
- » Κῆν τῷ παρόντι χρὴ γραφῆναι βιβλίῳ.

Μνήμη τοῦ δικαίου Μαλελεήλ υἱοῦ Καϊνᾶν.

- » Ἐξῆς προσκείσθω Μαλελεὴλ τῷ λόγῳ,
- » Υἱὸς Καϊνᾶν, οὗ προεμνήσθη λόγος.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἰάρεδ υἱοῦ Μαλελεήλ.

- » Δίκαιον ὄντως ἐν δικίῳν πληθῆϊ,
- » Καὶ τοῦ δικαίου μνημονεύειν Ἰάρεδ.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἐνώχ υἱοῦ Ἰάρεδ.

- » Θεῶ προδήλως εὐπρεστῆσας λόγῳ,
- » Ἐνώχ ἀδήλοις ἐγκατωκίσθη τόποις.

Μνήμη τοῦ δικαίου Μαθουσάλα υἱοῦ Ἐρώχ.

- » Ἐνώχ σε τέκνον ἐκμαθῶν Μαθουσάλα,
- » Ἐγραψα πρὸς μάθησιν ἄλλων ἐνθάδε.

Μνήμη τοῦ δικαίου Λάμεχ υἱοῦ Μαθουσάλα.

- » Λάμεχ δῶν γνοὺς δεῖν ἔργων τιμᾶν ἕνα,
- » Οὗ τὸν φρονεῦτῆν, ἀλλ' ὁμῶνύμως Λάμεχ.

Μνήμη τοῦ δικαίου Νῶε υἱοῦ Λάμεχ.

- » Ἀδάμ βροτῆς ὄλεθρον ἐκ ζύλου φέρει,
- » Διὰ ζύλου δε Νῶε πᾶν σώζει γένος.

Μνήμη τοῦ δικαίου Σὴμ υἱοῦ Νῶε.

- » Σὴμ πατρικὴν γύμνωσιν ἐμφορῶν σκέπων,
- » Τὰς πατρικάς ἐφείδεν εὐχὰς εἰς σκέπην.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἰάφεθ υἱοῦ Σὴμ.

- » Μὴ θεὸς Ἰάφεθ πατὴρ ἀισχύνης πλάτος,
- » Βίου πλατυσμὸν εὐχαῖς πατὴρ λαμβάνει.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἀρφαξὰδ υἱοῦ Ἰάφεθ.

- » Ζῆ Κύριος ζῶν οὐ τὸν Ἀρφαξὰδ λίπω,
- » Καὶ γὰρ χρεῶν καὶ τοῦτον ἐνταῦθα γράφειν.

¹ Ποῦ ἐτέθη ὁ πέλεκυς, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Νῶε κατεσκέυαζε τὴν Κιβωτὸν, ὅρα εἰς τὰς ὑποσημειώσεις τῆς δεκάτης τετάρτης τοῦ Σεπτεμβρίου.

Μνήμη τοῦ δικαίου Καϊρᾶρ υἱοῦ Ἀργαξᾶδ.
 » Καϊρᾶν ἡμῖν ἐξεγήγηται νεός,
 » Τῷ πρὶν Καϊρᾶν ἐμφερῆς ἐκ τοῦ τρόπου.
Μνήμη τοῦ δικαίου Σάλα υἱοῦ Καϊρᾶρ.
 » Συμπατριωτῶν ὀρθοῦ καὶ συμφύλων,
 » Ἢ συγγένεια συνδέει καὶ τὸν Σιλα.
*Μνήμη τοῦ δικαίου Ἐβερ υἱοῦ Σάλα, ἀφ' οὗ
 καὶ οἱ Ἰουδαῖοι Ἑβραῖοι ἐκλήθησαν.¹*
 » Μέγας τις ὄντως ταῖς Ἰουδαίσις Ἔβερ,
 » Δοὺς ἐξ ἑκτουῦ κλῆσιν Ἑβραίων γένει.
Μνήμη τοῦ δικαίου Φάλεχ υἱοῦ Ἐβερ.
 » Πανηγυρίζω καὶ τὸν ἐξ Ἐβερ τόκον,
 » Ὅς Μωϋσῆς γὰρ φησι τίθει τὸν Φάλεχ.
Μνήμη τοῦ δικαίου Ραγάδ υἱοῦ Φάλεχ.
 » Πάλιν κόπητι καὶ πάλιν νέος τόκος,
 » Τῶν Ῥαγᾶδ τεκόντος ἡμῖν τὸν Φάλεχ.
Μνήμη τοῦ δικαίου Σερούχ υἱοῦ Ραγάδ.
 » Γερότων παλαιῶν τοὺς ὑπ' ἀλλήλων τόκους,
 » Ἄν ἐκλήθωμι τοῦ Σερούχ, ἀπαρτάτω.
Μνήμη τοῦ δικαίου Ναχώρ υἱοῦ Σερούχ.
 » Γένους ὑπάρχειν τῶν ἄνω λελεγμένων,
 » Καὶ τὸν Ναχώρ γένους οὗ διῆστοῦ τοῦ γένους.
Μνήμη τοῦ δικαίου Θάρρα υἱοῦ Ναχώρ.
 » Τῶς προελθὼν ἐκ Ναχώρ κλῆσιν Θάρρατι,
 » Πατρὸς ὑπῆρξεν πατρὸς ἔθνων μουσίων.
*Μνήμη τοῦ δικαίου καὶ Πατριάρχου Ἀβραάμ
 υἱοῦ Θάρρα.*
 » Τὸν Ἀβραάμ πῶς δεξιώσωμι λόγους,
 » Ὅς ἡζιώθη δεξιούσθαι καὶ νόας;
Μνήμη τοῦ Πατριάρχου Ἰσαάκ υἱοῦ Ἀβραάμ.
 » Ἀγθεῖς Ἰσαάκ εἰς σφαγῆν τύπος γένει,
 » Ἐπὶ σφαγῆν ἤζοντος ὑψίστου Λόγου.
Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ἰακώβ υἱοῦ Ἰσαάκ.
 » Διὰ κλίμακος Ἰακώβ τῆς Περθίνου,
 » Πρὸς γῆν Θεὸν χωροῦντα, πρὶν τόκου βλέπει.
*Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ρουβὶμ τοῦ πρώτου υἱοῦ
 Ἰακώβ.*

¹ Ὁ δὲ Θεοδώρητος καὶ ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι Ἑβραῖοι ὠνομάσθησαν ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος Ἑβρῆς ὀνομάζεται ἐν τῇ Γενέσει. Παρρηγομένοις γὰρ φησι τῶν ἀνασωθέντων τις ἀπήγγειλεν Ἀβραάμ τῷ περᾶτῃ (Γέν. ιδ'. 13) ἀντὶ δὲ τοῦ περᾶτη, ἄλλοι ἔχουσι, Ἑβραῖ, διότι Ἑβρῆς περᾶτης ἐρμηνεύεται καθότι ὁ Ἀβραάμ περᾶσαι τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, ἤλθεν εἰς τὴν Παλαιστίνην. Καὶ ἡ ἐναντία ὄνομα γινώμη ὑποστηρίζεται ὑπὸ πολλῶν. Ὅρα καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Σίμωνος λεγόμενον τῶν ἁγ. Γραφῶν ἐν λέξει: Heber. Σ. Ε.

» Τῆς υἰότητος Ἰακώβ τοῦ τιμίου,
 » Ρουβὶμ ἔγνω τὸν θεὸν ἀρχὴν τιμίων.
*Μνήμη τοῦ πατριάρχου Συμεὼν, δευτέρου υἱοῦ
 τοῦ Ἰακώβ.*
 » Κλίος παρ' ἡμῖν οὐ τὸ δεύτερον φέρεις,
 » Κᾶν δευτερεῦν Συμεὼν ἐκ τοῦ τόκου.
*Μνήμη τοῦ πατριάρχου Λευὶ υἱοῦ τρίτου Ἰακώβ,
 ἐξ οὗ ἡ Λευίτικὴ φυλῆ.*
 » Θεοῦ μεγίστου θεὸς ὢν ὑπερέτης,
 » Τί, Λευὶ, μείζον τῆςδε τῆς δόξης θέλεις;
*Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ἰούδα υἱοῦ Ἰακώβ, οὗ
 ἐκ τῆς φυλῆς ὁ Χριστός.*
 » Ἰούδαν αἰνέσασσαν οἱ σεσωσμένοι,
 » Ἐξ Ἰούδα γὰρ Χριστὸς ἡ σωτηρία.
*Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ζαβουλὼν, υἱοῦ Ἰακώβ,
 οὗ ἡ φυλῆ παράλιος.*
 » Ἀκτὰς κατοικεῖν ὁ Ζαβουλὼν ἐκρίθη,
 » Γῆς καὶ θαλάσσης εἰς ἐν ἄκρα συνδέων.
*Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ἰσάχαρ, υἱοῦ Ἰακώβ,
 οὗ ἡ φυλῆ γηπόρος.*
 » Στήτας σεκυτὸν εἰς τὸ πονεῖν Ἰσάχαρ,
 » Ζωὴν σινιστᾶ γῆθεν ἄρτον ἐκφέρων.
*Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ἰάσαρ, υἱοῦ τοῦ Ἰακώβ,
 οὗ ἡ φυλῆ κριταί.*
 » Λοῦς κριτῆς Δάν, γλώττα τῆς ἐξουσίας,
 » Ζυγοὶ δικαίου: πᾶσαν ἐξάγων κρίσιν.
*Μνήμη τοῦ πατριάρχου Γὰδ υἱοῦ Ἰακώβ, οὗ ἡ
 φυλῆ ἀρστενομένη ἢ ἀρστενοῦσα.*
 » Γὰδ πειρατευθεῖς πειρατεύων ἐκτρέχει,
 » Νίκαις δὲ πάντων πειρατῶν κατισχύει.
*Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ἀσήρ υἱοῦ Ἰακώβ, οὗ
 ἡ φυλῆ πλουσία ἐπὶ χώραις σιτοφόροις.*
 » Ἀσὴρ δὲ φησι πῖνονα πλουτεῖ στήχυν,
 » Τρέφει δὲ τοὺς ἄρχοντας ἄρτω πλουσίω.
*Μνήμη τοῦ πατριάρχου Νεφθαλεὶμ υἱοῦ Ἰακώβ,
 οὗ ἡ φυλῆ πολὺ πλῆθος.*
 » Ὅς ἔρνος ὄντως Νεφθαλεὶμ ἀνεμμένον,
 » Εἰς πλῆθος αὐτῷ τῆς φυλῆς ἐπλωμένης.
*Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ἰωσήφ υἱοῦ Ἰακώβ, οὗ
 ἡ φυλῆ περίδοχος καὶ περιφανής.*
 » Ἡὺξημένον σε, σὸς πατὴρ εἶναι λέγων,
 » Δόξαν φυλῆς σῆς Ἰωσήφ διαγράφει.
*Μνήμη τοῦ πατριάρχου Βενιαμὴν υἱοῦ Ἰακώβ,
 οὗ ἡ φυλῆ ἀπὸ ἀργίας πρᾶεῖα.*
 » Φαγὼν τὸ πρῶτ' Βενιαμὴν ὡς λύκος,
 » Πρᾶος φανείς δίδωσι βρώσιν ἐσπερίας.

Μνήμη Φαρίε καὶ Ζαρά τῶν διδύμων υἱῶν Ἰούδα τοῦ πατριάρχου.

- » Κοινῶς ἐπαινῶ σπέρμα κοινόν Ἰούδα,
- » Φαρές Ζαρά τε τοὺς διδύμους συγγόνους.

Μνήμη Ἐσρώμ υἱοῦ Φαρίε.

- » Ἐκ Φαρέ; Ἐσρώμ ὡσπερ ἐκ ρίζης κλάδος,
- » Ἄμφω δὲ ρίζης ἄθραξίμ θείοι κλάδοι.

Μνήμη Ἀράμ υἱοῦ Ἐσρώμ.

- » Γέγηθεν Ἐσρώμ, οὐ νοσῶν ἀτεκνίαν,
- » Ἀράμ γὰρ αὐτῷ τέκνον ἡγαπημένον.

Μνήμη Ἀμιναδάβ υἱοῦ Ἀράμ.

- » Τὸν Ἀμιναδάβ ἐξ Ἀράμ φῦναι λόγος
- » Τούτου γὰρ υἱὸν ἡ γραφὴ τοῦτον λέγει.

Μνήμη Ναασσῶν υἱοῦ Ἀμιναδάβ.

- » Εἰς καὶ Ναασσῶν τῆς Ἰούδα φατρίας,
- » Ἐξ Ἀμιναδάβ τῆς φυλῆς ἐξ Ἰούδα.

Μνήμη Σαλιμῶν υἱοῦ Ναασσῶν.

- » Ἡὔξησε σειρῶν Ἀβραμιάου γίνους,
- » Σαλιμῶν προελθὼν τῆς Ναασσῶν ἐσφύος.

Μνήμη Βοόζ υἱοῦ Σαλιμῶν.

- » Εὐάγγελιστά, τοῦδε Σαλιμῶν υἱέα;
- » Τίνα γράφεις σύ; τὸν Βοόζ, φησι, γράφω

Μνήμη Ὠθέδ υἱοῦ Βοόζ τοῦ ἐκ τῆς Ρούθ.

- » Ἐκ Ρούθ μὲν Ὠθέδ τὴν φυλὴν Μωαβίτης,
- » Ἐκ τοῦ Βοόζ δὲ δῆλος Ἰσραηλίτης.

Μνήμη Ἰεσσαὶ υἱοῦ Ὠθέδ.

- » Ἰεσσαί, τίκατε, τικέτω καὶ σὸν γένος,
- » Ἔως ἀπ' αὐτοῦ Παί; Θεὸς τεχθῆ μέγας.

Μνήμη Δαβὶδ βασιλέως υἱοῦ Ἰεσσαί.

- » Ἐγὼ τί φήσω μαρτυροῦντος Κυρίου,
- » Τὸν Δαβὶδ εὖρον ὡς ἐμυτοῦ καρδίαν;

Μνήμη Σολομῶντος βασιλέως υἱοῦ Δαβίδ.

- » Σαφὲς Σολομῶν πρῶτος ἐν σοφοῖς βίου,
- » Ἐχων τὸ πρῶτον τῶν καλῶν τῶν τοῦ βίου.

Μνήμη Ροβοάμ βασιλέως υἱοῦ Σολομῶντος.

- » Ἐγκώμιόν σοι Ῥοβοάμ πλέκω μέγας.
- » Σὸν πάππον εἶναι τὸν μέγαν Δαβὶδ λέγων.

Μνήμη Ἀβιά βασιλέως υἱοῦ Ροβοάμ.

- » Βοῶ Ῥοβοάμ πρὸς τὸν Ἀβιά λέγων
- » Ἐγὼ πατήρ σοε, καὶ σύ μου τὸ τεκνίον.

Μνήμη Ἀσά βασιλέως υἱοῦ Ἀβιά.

- » Εὐθὴ τὸν Ἀσά μηνύει βασιλέα,
- » Ἡ τετράτιτλος τῶν Βασιλειῶν βίβλος.

Μνήμη Ἰωσαφάτ βασιλέως υἱοῦ Ἀσά.

- » Ἰωσαφάτ τὰ πάντα χρηστὸς ἐν βίῳ,
- » Εὐρῶν ἀφορμάς πατρίθεν χρηστοῦ βίου.

Μνήμη Ἰωράμ βασιλέως υἱοῦ Ἰωσαφάτ.

- » Ἰωράμ ἡμῖν ἐξ Ἰωσαφάτ ἔφυ,
- » Τίς βασιλεὺς ἐκ πατρὸς βασιλέως.

Μνήμη Ὄζιου βασιλέως υἱοῦ Ἰωράμ.

- » Ἀνῆκε καρπὸν εὐγενῆ τὸν Ὄζιαν,
- » Ἄναξ Ἰωράμ Ἰωσαφάτ ὁ κλάδος.

Μνήμη Ἰωάθαμ βασιλέως υἱοῦ Ὄζιου.

- » Τὸν Ἰωάθαμ ὡς νεοττὸν Ὄζιου,
- » Τῆς βασιλείας ἡ καλιὰ λαμβάνει.

Μνήμη Ἀχαζ βασιλέως υἱοῦ Ἰωάθαμ.

- » Τὸ τῆς κεφαλῆς στέμμα τῆς Ἰωάθαμ,
- » Στέφει κεφαλὴν εὐπρεπῶς καὶ τὴν Ἀχαζ.

Μνήμη Ἐζεκιίου βασιλέως υἱοῦ Ἀχαζ.

- » Δοθεῖ τελευταίην διακρούσας Ἐζεκιίας,
- » Τοσοῦτον ἰσχύουσι βίβρα διακρούων.

Μνήμη Μανασσῆ βασιλέως υἱοῦ Ἐζεκιίου.

- » Σωτηριῶδες πρὸς μετάνοωσιν βάθρον,
- » Μανασσῆς ἡμῖν τὴν προσευχὴν πηγύσει.¹

Μνήμη Ἀμμῶν βασιλέως υἱοῦ Μανασσῆ.

- » Ἀμμῶν κυθηῖς τῆς ἀλουργίδος μέσον,
- » Ἦν καὶ βασιλεὺς καὶ βασιλείας τέκνον.

Μνήμη Ἰωσίου βασιλέως υἱοῦ Ἀμμῶν.

- » Ἰωσίας ἐναντι τοῦ Θεοῦ μέγας,
- » Ὃν γνούς ἐπαινεῖν δειλιῶ μὴ σμικρύνω.

Μνήμη Ἰεχοριίου βασιλέως υἱοῦ Ἰωσίου.

- » Ἐν Βαβυλῶνος τῆ μετοικίᾳ λόγος,
- » Ἰεχοριῶν ἐμπαροικῆσαι βίῳ.

Μνήμη Σαλαθιήλ υἱοῦ Ἰεχοριίου.

- » Πρῶτον μετ' αὐτὴν τὴν μετοικίαν, τέκνον,
- » Τὸν Σαλαθιήλ Ἰούδα φυλὴ φύει.

Μνήμη Ζοροβάβελ υἱοῦ Σαλαθιήλ, τοῦ τὸν ναὸν Ἱεροσολύμων καυθέντα ἀνεγείρατος.

- » Ναβουζαδδὴν ἔκαυσεν οἶκον Κυρίου,
- » Οὐ καύσιν ἦρε κρίματι Ζοροβάβελ.

Μνήμη Ἀθιοῦδ υἱοῦ Ζοροβάβελ.

- » Ἀθιοῦδ ἔρπηξ οὐ φηὶ Ζοροβάβελ,
- » Ὡς τὴν φυλὴν οὖν καὶ τὸν ἔρπηκα γράφω.

Μνήμη Ἐλιακείμ υἱοῦ Ἀθιοῦδ.

- » Τὸν Ἐλιακείμ Ἀθιοῦδ γράφει γόνον,
- » Ματθαῖος ἡμῖν ἀκριβῆς γονογράφος.

¹ Τὴν κατανοκτικὴν προσευχὴν τοῦ Μανασσῆ ἀναφέρει ἡ θεία Γραφὴ λέγουσα «Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆ, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ ἡ πρὸς τὸν Θεόν.» (ε'. παρ. λγ'. 48) καὶ πάλιν. «Ἴδου ἐπὶ λόγων προσευχῆς αὐτοῦ. Καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ» (δ Θεὸς ἐπὶ.) (αὐτόθι.) Ἀναφέρει δὲ αὐτὴν καὶ ὁ ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος.

Μνήμη Ἀζώρ υιοῦ Ἐλιακείμ.

- » Ὁ Θεὸς Ἀζώρ ἐξ Ἐλιακείμ ἔφυ,
- » Θεία Γραφή λέγουσα τοῦτο πιστάτω.

Μνήμη Σαδώκ υιοῦ Ἀζώρ.

- » Ἀζώρ κυσίων τὸν Σαδώκ οὐ λανθάνει,
- » Ὁ Συγγραφεὺς γνοῦς, ἐκκαλύπτει τὸν τόκον,

Μνήμη Ἀχείμ υιοῦ Σαδώκ.

- » Τοῖς τοῦ Σαδώκ ζητοῦσιν υἱὸν, Ματθαῖος
- » Δείξει τὸν Ἀχείμ, ἐκβαλὼν τὸ βιβλίον.

Μνήμη Ἐλιοῦδ υιοῦ Ἀχείμ.

- » Τεχθεὶς ἀπ' Ἀχείμ, Ἐλιοῦδ ὤφθη τέκνον,
- » Ὁρθήσεται δὲ καὶ πατήρ τεκνοτρόφος.

Μνήμη Ἐλεάζαρ υιοῦ Ἐλιοῦδ.

- » Ἰδοὺ τεκνόντα καὶ τὸν Ἐλιοῦδ ἔγνων,
- » Ἐλεάζαρρον τέκνον· εἰ βούλει, μάθε.

Μνήμη Ματθάρ υιοῦ Ἐλεάζαρ.

- » Ἐλεάζαρ δὲ τὸν Ματθάρ γεννᾶν λέγει,
- » Μαιευτρίας ἄκουε Ματθαίου βιβλίου.

Μνήμη Ἰακώβ υιοῦ Ματθάρ.

- » Καὶ Ματθάρ εἰσήμεγεν υἱὸν εἰς βίον·
- » Τὸν Ἰακώβ γὰρ εἰσενεγκῶν εὐρέθη.

Μνήμη Ἰωσήφ τοῦ μνηστόρος υιοῦ Ἰακώβ.

- » Μνηστὴρ Ἰωσήφ· ὃ τὸ Πνεῦμα πρὸ γάμου,
- » Μνηστὴν ἐκείνου συλλαβοῦσαν δεικνύει.

Μνήμη τοῦ δικαίου Μελχισεδέκ.

- » ἔχει Γραφή πατρός σε καὶ μητρός δίχα,
- » Χριστοῦ τυποῦντα Μελχισεδέκ τοὺς τόκους.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἰώβ.

- » Ὑψίστον εὐρῶν ἀξίως ἐπαινέτην,
- » Ἰώβ, ἐπαίνων οὐ δέη τῶν γέντων.

Μνήμη τῶν προφητῶν Μωσέως, καὶ Ὠρ καὶ Ἀαρὼν τῶν ἱερέων.

- » Σὺν Ὠρ Ἀαρὼν προγράφει Χριστοῦ πάθος,
- » Ὑψούντες ἄμφω σταυρικῶς τὸν Μωσαία.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἰησοῦ υιοῦ Ναυῆ.

- » Ὑμνεῖν Ἰησοῦν ποῖος ἀρκέσει λόγος,
- » Ὡ συλλαλῶν ὑπῆρχε καὶ Θεὸς Λόγος,

Μνήμη τοῦ προφήτου Συμονήλ.

- » Ὁφθαλμὸν ἡμῖν εὐμενῆ Θεοῦ τίθει,
- » Ὁφθαλμὲ θεῖε, καὶ τὰ μέλλοντα βλέπων.

Μνήμη τοῦ προφήτου Νάθαν.

- » Ἀμαρτιῶν ἔλεγχος ἔξυς ὢν Νάθαν,
- » Ἡμάρτομεν, λέγουσι, σὺ γνάμην νόμοις.

Μνήμη τοῦ προφήτου Δαυιδήλ.

- » Καὶ θηρία φρίττουσιν ἀρετῆς φίλον.
- » Ἐργοὶ Δαυιδήλ τοῦτο πιστοῦτας μέγα-

Μνήμη τῶν ἀγίων τριῶν παιδῶν.

- » Καὶ πῦρ, τὸ πῦρ ἦν τῆς χαμίνου, καὶ δρόσος.
- » Πρὸς δυσσεβεῖς πῦρ, πρὸς δὲ τοὺς παῖδας δρόσος.

Μνήμη τῆς δικαίας Σάρρας γυναικὸς Ἀβραάμ.

- » Νεύσει Θεοῦ καὶ στείρα νικᾶται φύσις.
- » Καὶ μάρτυς ὠδίνουσα Σάρρα παιδίον.

Μνήμη τῆς δικαίας Ρεβέκκας γυναικὸς Ἰσαάκ.

- » Καὶ τὴν ἀρίστην τῶν γυναικῶν Ρεβέκκα,
- » Ἄριστος ἀνδρῶν εὗρε κοινῶν λίγους.

Μνήμη τῆς δικαίας Λείας πρώτης γυναικὸς Ἰακώβ.

- » Λείας προσώπων Κύριος μὴ δοῦς χάριν,
- » Κυήσεως δίδωσι τῇ μήτρᾳ χάριν.

Μνήμη τῆς δικαίας Ραχήλ δευτέρας γυναικὸς Ἰακώβ.

- » Θεοὺς πατρῴους ἡ Ραχήλ κλέπτει πόθῳ,
- » Ἐν ἐσχάτῳ δὲ τὸν Θεὸν ποθεὶ Λόγον.

Μνήμη τῆς δικαίας Ἀσινέθ γυναικὸς Ἰωσήφ τοῦ παρχάλου.

- » Κάλει παρῆλθεν Ἥλιος μὲν ἀστέρας,
- » Ἢ δ' Ἀσινέθ μοι τὰς ὕρ' ἤλιον κόρας.

Μνήμη τῆς δικαίας Μαρίας ἀδελφῆς Μωϋσέως.

- » Ἀσωμεν, εἶπε καὶ ἄλιν, τῷ Κυρίῳ,
- » Ψυχῆς κροτοῦσα τύμπανον νῦν, Μαρία,

Μνήμη τῆς δικαίας Δεβόρρας τῆς κριάσης τῶν Ἰσραήλ.

- » Ὑπὲρ γυναικας ἡ Δεβόρρα τὴν φρένα,
- » Βάθει φρενὸς κρίνουσα λαὸν Κυρίου.

Μνήμη τῆς δικαίας Ρούθ.

- » Ἔθνος λιποῦσα Ρούθ ἑαυτῆς καὶ σέβας,
- » Ἔθνει προσῆλθε καὶ Θεῷ τοῦ Μωσέως.

Μνήμη τῆς δικαίας Σαραφθίας, πρὸς ἣν ὁ Ἡλίας ἐστάλη.

- » Ἄσπαρτον εἶχε τὴν τροφὴν Σαραφθία,
- » Καινὸν λαχοῦσα λῆϊον τὸν Ἠλίαν.

Μνήμη τῆς δικαίας Σωμαρίτιδος, τῆς ἑεροδογησῆος τῆς Ἐλισσαίου.

- » Ἐλισσαίῳ σοὶ κλειθεῖα νηδύος λύει,
- » Ὡ κλειθεῖα Σωμανίτις ἦνοιξας δρόμου.

Μνήμη τῆς δικαίας Ἰουδίθ τῆς ἀνελούσης τῶν Ὀλοφῆ νη.

- » Ὦν παρ' ἀνὴρ ἔφριτε δεινὸν ὀπλίτην,
- » Γυνὴ καθείλεν, Ἰουδίθ, Ὀλοφέρνην.

Μνήμη τῆς δικαίας Ἐσθήρ τῆς λυτρωσαμένης τῶν Ἰσραήλ ἐκ θαράτου.

- » Ἐσωσεν Ἐσθήρ ἄνδρας Ἰσραηλίτας,
- » Ἄδου κυνῆν μέλλοντας ἐνδύνα· πάλαι.

Μνήμη τῆς δικαίας Ἀννης τῆς μητρὸς Σαμουήλ.

- » Εὐχῆς τέκνον τεκοῦσα Σαμουὴλ μέγαν,
- » Νικᾶ Φεννάναν ἄννα πολλὴν ἐν τέχνῃς.

Μνήμη τῆς δικαίας Σωσάννης.¹

- » Κινῶν πρόκειται σωφρονούσαις ἐν βίῳ.
- » Ὁ τῆς Σωσάννης σωφρονέστατος βίος.

Εἶτα λέγονται καὶ τὰ Συναξάρια τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἁγίων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος
ΙΓΝΑΤΙΟΥ τοῦ Θεοφόρου.

- » Λέουσι, Ἰγνάτιε, δειπνῶν προὔτελες,
- » Κοινωνῶν δειπνῶν μυστικῶν, θύατος λέων.
- Εἰκάδι, Ἰγνάτιος θᾶνε γαμφηλῆτι λεόντων.

Οὗτος ἦτο διάδοχος τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, Πατριάρχης μὲν κατασταθεὶς τῆς Ἀντιοχείων Ἐκκλησίας δεύτερος μετὰ τὸν Πατριάρχην Εὐδοκὸν, μαθητὴς δὲ χρηματίσας Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ὁμοῦ μετὰ τὸν ἅγιον Πολύκαρπον τὸν Ἐπίσκοπον Σμύρνης ἐν ἔτει ρθ' (109),² ὅτε δὲ ὁ Βασιλεὺς Τραϊανὸς διέβαινον ἀπὸ τῆς Ἀντιόχειαν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τοὺς Πάρθους, τότε προσεφέρθη εἰς αὐτὸν ὁ μέγας οὗτος Ἰγνάτιος καὶ ἐπειδὴ διελέχθη πολλὰ μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, ἐγνώρισεν ἐκ τούτου ὁ βασιλεὺς τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης αὐτοῦ. Ὅθεν παρεούθως δέρεται ὁ ἅγιος μετὰ μολιβδίνης σφαιράς· ἔπειτα ἀπλώσας τὰς χεῖράς του, δέχεται φωτῖαν εἰς αὐτάς· μετὰ ταῦτα καίεται εἰς τὰς πλευράς μετὰ θυμιατὰ γέμοντα ἀνθράκων καὶ ἀλειμμένα μετ' ἐλαιον· εἶτα ὕσεται ἐπάνω εἰς ἡναμμένους ἀνθρακας καὶ ζέεται μετὰ σιδηρὰ ὀχύλια.

¹ Σημειώσαι, ὅτι εἰς τὴν σύφρανα Σωσάνναν λόγον ἐπέλεξεν ὁ θεὸς Χρυσόστομος οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἦκομεν ὑμῖν εὐνοίμονες ὀφειλέται τοῦ λόγου. (σώζεται ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως.)

² Ὁ μὲν Θεοδώρητος ἐν Διαλόγῳ α' γράφει, ὅτι ὁ θεὸς Ἰγνάτιος ἐχειροτονήθη εἰς τὸν θρόνον Ἀντιοχείας ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου. Ὁ δὲ θεὸς Χρυσόστομος εἰς τὸ πρὸς τὸν Ἰγνάτιον τοῦτον ἐγκώμιον λέγει, ὅτι ἐγένειεν ὁ Θεοφόρος οὗτος ἀνὴρ, συνήθης καὶ ἀκουστὴς τῶν Ἀποστόλων, συνδιατρίβων αὐτοῖς καὶ ῥητῶν κοινωνήσας καὶ ἀπορρήτων. Ἐκυβέρνησε δὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἀντιοχείων χρόνους ὡσεὶ τεσσαράκοντα (ἴδρα εἰς τὴν Ἐκατονταετηρίδα.)

Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ ὅλα ταῦτα ἐφυλάχθη ἀβλαβῆς διὰ θείας χάριτος ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς δεδεμένον εἰς τὴν Ῥώμην, διὰ νὰ δοθῇ εἰς τὰ θηρία νὰ τὸν φάγωσι. Διερχόμενος δὲ ὁ ἅγιος ἀπὸ διαφόρους τόπους καὶ Ἐκκλησίας ἐστήριξε τοὺς ἐκεῖ χριστιανούς μετὰ τὰς διδασκαλίας του. Ὅτε δὲ ἤλθεν εἰς Ῥώμην παρεκάλεσε τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἐν τῇ Ῥώμῃ χριστιανούς νὰ μὴ ἐμποδίσωσι τὰ θηρία, ἀλλὰ ν' ἀφήσωσιν αὐτὰ νὰ τὸν φάγωσι καὶ νὰ τὸν ἀλέσωσιν ὡς σίτον μετὰ τοὺς ὀδόντας των, ἵνα γίνῃ ἄρτος γλυκὺς καὶ καθαρὸς εἰς τὸν Θεόν. Ἐβλήθη λοιπὸν ὁ μακάριος τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος εἰς τὸ μέσον τοῦ καλουμένου Ἀμφιθεάτρου, καὶ κατεξέσχισθη ἀπὸ τοὺς κατ' αὐτοῦ ὀρμήσαντας λέοντας, οἵτινες ἔφαγον μὲν ὅλας του τὰς σάρκας, ἀφῆσαν δὲ μόνον τὰ παχύτερα κόκκαλα, τὰ ὁποῖα συναθροίσαντες οἱ χριστιανοὶ τὰ ἔφερον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν.¹

Οὗτος ὁ μακάριος Ἰγνάτιος ἦτον ἐκεῖνο τὸ νήπιον, ὅπερ ἐζήτησεν ὁ Δεσπότης Χριστὸς ἐπιζῶν, καὶ πιᾶσας αὐτὸ καὶ ἐναγκαλισάμενος εἶπε ταῦτα τὰ λόγια «Ὅστις ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτος ἐστὶν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν καὶ ὅς ἐάν δεῖξῃται παιδίον τοιοῦτον ἐν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται» (Ματθ. ιθ'. 4.) Ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ὠνομάσθη ὁ ἅγιος οὗτος κατ' ἐξαιρέτητον τρόπον Θεοφόρος.² Τοῦτον καὶ ὁ ἐν ἁγίοις πατήρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐτίμησε μετὰ ἐγκώμιον οὗ ἡ ἀρχὴ «Οἱ πολυτελεῖς καὶ φιλότιμοι τῶν ἐστιατόρων.» Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύ-

¹ Ἐν δὲ τῇ Συναξαριστῇ τῶν Ῥώσιων τῷ ἐκ τῶν χειρογράφων Κωδικῶν τοῦ ἐν Ῥώμῃ Βατικανοῦ (ἦτοι τῆς βιβλιοθήκης) συναθροισθέντι γράφεται ὅτι οἱ λέοντες δὲν ἔφαγον ἀκόμῃ οὔτε τὴν καρδίαν τοῦ ἁγίου. Βλέποντες δὲ αὐτὴν ἀκίρην οἱ στρατιῶται, τὴν ἔσχισαν, καὶ οἱ τοῦ θύματος! εὗρον γεγραμμένον εἰς αὐτὴν μετὰ χρυσῆ γραμματα τὸ ὄνομα Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ δὲ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου εορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐνάτην τοῦ Ἰανουαρίου.

² Τοῦτο βεβαίως Σωμειὼν ὁ Μεταρραστῆς καὶ Νικηφόρος Κάλλιστος βιβλ. β'. τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. κερ. λέ. καὶ ὁ νεώτερος Δουπύνος ἐν τῷ Χρονολογικῷ πίνακι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν συγγραμμάτων, ὁ ὁποῖος καὶ γράφει ὅτι ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ἦτο ἐπὶ τῶν ὅτε ἐβαστάχθη ὑπὸ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἐπρεπε δὲ νὰ ὀνομάζεται πιθητικῶς Θεοφόρος καὶ οὐχὶ ἐνεργητικῶς Θεοφόρος. ὡς βασταχθεὶς, ἀλλ' οὐχὶ βαστασάς τὸν Θεόν, ὡς ψυχρῶς καὶ μικροπρεπῶς λέγουσιν οἱ τινες. Πλὴν καὶ Θεοφόρος ἄλλως ἦν, ὡς τὸν Θεόν ἔνοιον φέρων ἐν τῇ ψυχῇ καὶ ὡς τὸ ὄνομα Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἐγγεγραμμένον ἔχων ἐν τῇ καρδίᾳ του, ὡς εἶρηται ἄνωτέρω.

ναξίς ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ Ἑκκλόγιον, τὸν δ' ἐλληνικὸν του βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ ἔστι Ἄρτι Τραϊανοῦ τὰ τῆς Ῥωμαίων βασιλείας σκῆπτρα) σώζεται ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν ἄλλαις).¹

Ἐάν ἡμπορῶ ἐδῶ νὰ σιωπήσω τὰ λόγια τοῦ Θεοφόρου τούτου πατρὸς Ἰγνατίου, μὲ τὰ ὅποια δεικνύει πόσον ἐρωτα εἶχεν εἰς τὸν Χριστὸν ὁ μακάριος! καὶ πόσον ἐλευθέρῳ ἢ ἀποθάνῃ, διὰ τὴν ἀγάπην του! οὕτω γράζει ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους δωδεκάτῃ καὶ τελευταίᾳ αὐτοῦ Ἐπιστολῇ. Ἄπο Συρία, μέχρι Ῥώμης θηριακῶν διὰ γῆς καὶ θαλάσσης, νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐνδεθεμένος δέκα λεοπάρδοις (ὅ ἐστι στρατιωτικὸν τάγμα) οἱ καὶ ἐδερνετοῦμενοι, χεῖρους γίνονται· ἐν δὲ τοῖς ἀδικήμασιν αὐτῶν μᾶλλον μαθητεύομαι, ἀλλ' οὐ παρὰ τοῦτο διδικαίωμαι, Ὀνείμιον τῶν θηρίων τῶν ἐμοὶ ἡτοίμασμένων! ἅ καὶ εὐλομαὶ σύντομά μοι εὐρεθῆναι, ἅ καὶ κολακείω συντόμως με καταφαγεῖν, οὐχ ὡς περ τινων δειλιανόμενα οὐχ ἤψαντο. Ἐὰν αὐτὰ δὲ ἐκόντα μὴ θέλῃ, ἐγὼ προσδιάτομαι.

• Πῦρ καὶ σταυρὸς, θηρίων τε συστάσεις, ἀνατομαὶ, δικασεῖς, σκορπισμοὶ ὀστέων, συγκοπαὶ μελῶν, ἀλεσμοὶ βίου τοῦ σώματος καὶ κόλασις τοῦ διαβόλου, ἐπ' ἐμὲ ἐργέσθω, μόνον ἵνα Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιτόχω. Καλὸν ἐμοὶ ἀποθανεῖν διὰ Ἰησοῦν Χριστόν· ἐκεῖνον ζητῶ τὸν ὑπὲρ ἐμοῦ ἀποθανόντα καὶ ἀναστάντα· μὴ ἐμποδίσθῃ με εἰς ζωὴν φθίσαι. Ἰησοῦς γὰρ ἐστὶν ἡ ζωὴ τῶν πιστῶν. Μὴ θελήστέ με ἀποθανεῖν, θάνατος γὰρ ἐστὶν ἡ ἀνευ Χριστοῦ ζωὴ· ζῶν γράφω ὑμῖν, ἐρῶν τοῦ διὰ Χριστὸν ἀποθανεῖν. Ὁ ἐμὸς ἔρως ἐσταύρωται. Οὐκ ἐστὶν ἐν ἐμοὶ πῦρ φιλοῦντι· ὕψω δὲ ζῶν, ἀλλόμενον ἐν ἐμοὶ ἐσωθὲν μοι λέγει, Διῦρο πρὸς τὸν Πατέρα. Οὐχ ἤδομαι τροφῇ φθοῆς· οὐδὲ ἔδονατι τοῦ βίου τούτου· ἄρτον τοῦ Θεοῦ θέλω, ἄρτον οὐράνιον, ἄρτον ζωῆς, ὅ ἐστι σὰρξ τοῦ Χριστοῦ. Καὶ πόμα θέλω τὸ πόμα αὐτοῦ, ὅ ἐστιν ἀγάπη ἀφθαρτος, καὶ ἀένναος ζωῆ· πιστεύσατέ μοι ὅτι τὸν Ἰησοῦν φιλοῦ τὸν ὑπὲρ ἐμοῦ παραδοθέντα.»

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς γράζει ἐν τῇ πρὸς Τραλλησίους ἐπιστολῇ, ἧς ἐστὶ δευτέρα τῶν ἐπιστολῶν του δεικνύων, πόσος μέγας ἦτον! καὶ πάλιν πόσον ταπεινός. «Μὴ γὰρ οὐκ ἠβουλόμην ὑμῖν μυστικώτερα γράψαι· ἀλλὰ φοβούμεναι, μὴ νηπίοι οὔσιν ὑμῖν βλάβην παραθῶμαι· καὶ γὰρ ἐγὼ, οὐ καλοῦμαι δέδομαι καὶ δύνάμαι νοεῖν τὸ ἐπουράνια καὶ τὰς ἀγγελικὰς τάξεις καὶ τὰς τῶν Ἀγγέλων καὶ στρατιῶν ἐξαλλαγὰς, δυνάμεών τε καὶ κυριοτήτων διαφορὰς, θρόνων τε καὶ ἐξουσιῶν παραλλαγὰς. Αἰώνων μεγαλότητα, τῶν τε Χερουθὶμ καὶ Σεραφὶμ τὰς ὑπεροχὰς, τοῦ τε Πνεύματος τὴν ὑψηλότητα, καὶ τοῦ Κυρίου τὴν Βασιλείαν, καὶ ἐπὶ πάντι, τὸ τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ ἀπαράθετον ταῦτα γνώσκων ἐγὼ, οὐ πάντως ἤδη τετελειώμαι ἢ μαθητὴς· εἶμι, εἶς Πέτρος καὶ Παῦλος. Πολλὰ γὰρ μοι λείπει, ἵνα Θεοῦ μὴ ἀπολειθῶ.»

Πρὸς τοῦτοις λέγει ὁ αὐτὸς περὶ τοῦ Κυρίου «Τῇ οὖν παρασκευῇ τρίτῃ ὄρα ἀπόψαιν ἐδέξατο παρὰ τοῦ Πιλάτου, συγχωρησάντος τοῦ Πατρὸς· ἕκτη ὄρα ἐσταυρώθη· ἑνάτη ἀπέπνευτε· πρὸ ἡλίου δύσεως ἐτάφη· τὸ Σάββατον ὑπὸ γῆν μένει

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΦΙΛΟΓΟΝΙΟΥ γενομένου ὑπὸ δικολόγου πατριάρχου τῆς Ἀρτιοχειας.

» Φιλογόνιος ἐντολεὺς λείπει βίον,

» Δρακῶν ἀρίστην ἐντολῶν Θεοῦ τρίβον.

Οὗτος ὁ μακάριος Φιλογόνιος ἐδόθη νηπιόθεν εἰς τὴν μάθησιν τῶν ἱερῶν γραμμάτων, καὶ διὰ τοῦτο ἐγεινεν ἐξ ἀρχῆς ἀφιέρωμα εἰς τὸν Θεόν. Διότι διεθλῶν ὄλας τὰς ἐπιστήμας, καὶ ἔχων ἐπιμέλειαν σύμφωνον πρὸς τὴν ἀγγίνοιαν καὶ εὐφροίαν του, μὲ τόσην ἀκρίθειαν ἔμαθεν ὄλας τὰς ἐπιστήμας, ὡς ἂν εἶχε μάθει μίαν μόνην. Ὅθεν καὶ λαμπρὰν ζωὴν κατώρθωσε ἂν καὶ εἶχε γυναῖκα καὶ τέκνα, ἀναστρεφόμενος εἰς τὰ κριτήρια, ὑπερασπιζόμενος τοὺς ἀδικουμένους καὶ δίδων χεῖρα βοηθείας εἰς τοὺς καταδυναστευομένους· τούτου χάριν ἔλαμψεν ὁ μακάριος ὑπὲρ τὸν ἥλιον, κατὰ τὴν καθαρότητα τῆς πολιτείας, ὡστε ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν ἣν εἶχεν, ἐγεινεν ἀξίως καὶ τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας καὶ ἀπὸ τὸ βῆμα τὸ ἐξωτερικὸν τῶν κριτῶν καὶ δικολόγων ἀνέβη εἰς τὸ ἐσωθεν ἱερόν, βῆμα τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐπιτρόπων.

Καὶ πρῶτον μὲν ὅτε ἦτο δικολόγος καὶ κριτῆς ἐξωτερικός ὑπερασπίζετο, ὡς εἶπομεν, τοὺς ἀπροστατεύτους, καὶ ἔκαμνε δυνατωτέρους τῶν ἀδικούντων διὰ τῆς βοηθείας του· ὕστερον δὲ πάλιν ὅτε ἐνεχειρίσθη ποιμνιον Χριστοῦ καὶ ἐγινε κριτῆς ἐσωτερικός, πολλὴ μὲν ἦτον ἡ δυσκολία τῶν πραγμάτων, ἐπειδὴ καὶ τότε νεωστὶ εἶχε παύσει ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς τῶν τυράννων, καὶ ἀκόμη ἔμενον τὰ λείψανα τῆς δεινῆς ἐκείνης καὶ παγκοσμίου τρικυμίας· πολλὴ δὲ ἦτον καὶ ἡ ἐπανάστασις τῶν αἰρετικῶν, ἡ ὁποία ἔλαβε τὴν ἀρχὴν τῆς εἰς τοὺς καιροὺς του. Ἀλλ' ὁμως αὐτὰ ὄλα ἐμποδίσθησαν καὶ κατέπαυσαν διὰ τῆς τοῦ ἀγίου τούτου σοφίας καὶ δικαιοσύνης. Καθὼς καὶ ὁ Θεὸς Ληυσόστομος πλατύτερον ταῦτα διηγεῖ-

ἐν τῇ μνημείῳ, ἧ ἀπέθετο αὐτὸν Ἰωσήφ ὁ Ἀριμαθαίος. Ἐπιφωσκούσης Κυριακῆς ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν, κατὰ τὸ εἶρημένον ὑπ' αὐτοῦ, ὡς περ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἐστὶ καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. Περιέχει οὖν, ἡ μὲν Παρασκευὴ τὸ πάθος, τὸ Σάββατον τὴν ταρῆν, ἡ Κυριακὴ τὴν Ἀνάστασιν.»

Σημείωσαι, ὅτι τὰς ἐπιστολάς τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου ἐξύνειξεν ὁ Σύμωρνος Πολύκωπος, ἀπὸ τῆς ὁποίας δώδεκα μόνον σώζονται. (εἰ καὶ ὁ Μελέτιος δεκατρεῖς λέγει αὐτάς.)

ται εἰς τὸ ἐγκώμιον, ὅπερ πλέκει πρὸς τὸν μακάριον τοῦτον, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἐγὼ μὲν καὶ σήμερον παρεσκευαζόμεν. »¹ Οὕτω λοιπὸν θεαρέστως ποιμάνας τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ ποιμνιον καὶ ἀγγελικῶς ἐπὶ τῆς γῆς πολιτευσάμενος ὁ αἰοίδιμος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

¹ « Ὁ ἄγιος νεομάρτυς ἸΩΑΝΝΗΣ ὁ καταγόμενος ἐκ τῆς νήσου Θάσου καὶ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ ἀχρβ' (1652) ἔτος ζῆσει τελειούται.

† « Σεμνύνεται νῦν Θάσος ἡ πατρὶς φίλη.

» Σὲ μάρτυρα πλουτοῦτα ὦ πλούτου ξένου! »²

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ΄, μνήμη τῆς ἀγίας μάρτυρος **ΙΟΥΛΙΑΝΗΣ**,

» Ἰουλιανῆς ἀγκλίσμα τὸ ξίφος,

» Ὡς προξενῆσαν ἀγκλὸν τάπητ' ἀστέρος.

» Ἐκταμον εἰκάδι πρώτη Ἰουλιανῆν ἐσκατεινῆν.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει αὐθ' (299), καταγομένη ἀπὸ τῆν Νικομήδειαν, θυγάτηρ πλουσίων γονέων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἠρραβωνίσθη μὲ ἓνα συγχλητικόν, Ἐλευσίον ὀνομαζόμενον. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Ἐλευσίος ἤθελε νὰ κάμη τὸν γάμον, ἡ ἀγία δὲν κατεδέχθη, ἀλλ' εἶπεν εἰς αὐτόν. « Ὅταν κατασταθῆς ἑπαρχος, τότε ἄς γένη ὁ γάμος. » Ὅτε δὲ ἐγένετο ἑπαρχος, τότε πάλιν εἶπεν εἰς αὐτόν ἡ ἀγία, « Ἄν δὲν ἀφήσῃς τὴν θρησκείαν τῶν εἰδώλων καὶ δὲν ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν, ἤξευρε ὅτι δὲν καταδέχομαι τὴν διὰ γάμου μετὰ σοῦ κοινωνίαν. » Ὁ δὲ Ἐλευσίος εἶπεν ὅλα αὐτὰ τὰ λόγια τῆς παρθένου εἰς τὸν πατέρα

¹ Ὅστις καὶ τοῦτο προσθέτει περὶ αὐτοῦ « Ὅτι καὶ ὁ Θεὸς χειροτονῆ καὶ ψηφίζῃται, καὶ ἡ χεὶρ ἐκείνη τῆς ἀγίας ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἀδέκαστος ἡ ψῆρος, ἀνύποπτος ἡ κρίσις, ἀναμφισβήτητος τοῦ χειροτονομένου γένει' ἂν ἀπόδειξις, τοῦ τοῦ χειροτονοῦντος ἀξίωμα. Ὅτι δὲ ἐκεῖνον (τὸν Φιλογόνιον δηλαδὴ) ὁ Θεὸς ἐχειροτόνησε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ὄλλον. Ἐκ μέρους γὰρ τῆς ἀγορᾶς ἀρπασθεῖς, ἐπὶ τὸν θρόνον ἤγειτο τοῦτον. Οὕτω σεμνὸν καὶ λαμπρὸν τὸν πρότερον ἐπεδείξατο βίον. » Ὅτι δὲ καὶ οἱ παλαιοὶ κατὰ τὴν εἰκοστὴν τάτην τοῦ Δεκεμβρίου, προσέρταζον τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου, ὁ ἴδιος Λαυδασταμος τοῦτο μαρτυρεῖ ἐν τῷ αὐτῷ πρὸς Φιλογόνιον ἔργῳ.

² Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

τῆς. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐδυνήθη ὁ πατὴρ τῆς νὰ τὴν κάμη νὰ μεταβληθῇ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο παρεδόθη ἡ ἀγία εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον ἠρραβωνιστικόν τῆς καὶ ἑπαρχον, διὰ νὰ τὴν καταδικάσῃ ἐκεῖνος ὡς ἤθελεν. Παραλαβὼν λοιπὸν αὐτὴν ὁ ἑπαρχος τὴν ἐξεγύμνωσε καὶ ἐπρόσταξε δεκαεξὶ στρατιώτας νὰ καταξασγίζωσι τὸ σῶμά τῆς μὲ ὠμὰ βούνευρα· ἔπειτα ἐκρέμασεν αὐτὴν ἀπὸ τὰς τρίγας, ὡστε ἐξεκόλλησεν ἀπὸ τὰ κόκκαλα τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς τῆς· μετὰ ταῦτα κατακαίει τὰς πλευράς τῆς μὲ πυρωμένα σίδηρα, καὶ ρίπτει αὐτὴν ἐντὸς τοῦ πυρός. Ὑστερον διεπέρασε πυρωμένον σίδηρον διὰ μέσου τῶν μηρῶν τῆς, καὶ δέσας τὰς χειρὰς τῆς εἰς τὰς πλευράς τῆς, ἔρριψεν αὐτὴν εἰς τὴν φυλακὴν.

Ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν φυλακὴν εὐρισκομένης τῆς ἀγίας καὶ προσευχομένης, ἐφάνη εἰς αὐτὴν ἐν σχήματι Ἀγγέλου ὁ πάντων ἐχθρὸς καὶ πολέμιος διάβολος, ὅστις ἐπαρξίνει αὐτὴν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα, καὶ νὰ ἐλευθρωθῇ ἀπὸ τὰ βάσανα ἢ δὲ ἀγία ἀπέβαλεν αὐτὸν καὶ τὸν ἔκαμε καὶ μὴ θέλοντά νὰ ὁμολογήσῃ ὁ ἴδιος, ὅτι εἶναι ὁ διάβολος. Μετὰ ταῦτα ἐφέρθη πάλιν ἡ μακαρία εἰς τὸν ἑπαρχον, καὶ ἐπειδὴ ἔμεινεν ἀμετάθετος εἰς τὴν πίστιν καὶ ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, βάλλεται εἰς κάμινον ἠναμμένην φυλαχθεῖσα δὲ ἀβλαβῆς διὰ τῆς θείας χάριτος, διότι ἐσβέσθη ἡ κάμινος, ἔκαμε νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστὸν ἄνδρες πενταχόσιοι, οἱ ὁποῖοι παρευθὺς ἀπεκεφαλίσθησαν ὁμοῦ μὲ γυναῖκας ἑκατὸν τρίακοντα.

Ὑστερον ἐβλήθη ἡ μακαρία εἰς πεπυρωμένον λέβητα, ὁ ὁποῖος ἐγένετο εἰς αὐτὴν μὲν λουτρόν, εἰς δὲ τοὺς ἀπίστους φθοροποιόν, διότι ἐλύθη τὸ γάλκωμα τοῦ λέβητος ὡς διὰ μηχανῆς, καὶ ἔρθειρε τοὺς ἐκεῖ τριγύρω παρειαῖτας Ἑλληνας. Τελευταῖον, ἐπειδὴ ἡ ἀγία ἔμεινεν ἀνωτέρα ἀπὸ ὅλα τὰ βάσανα, ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ αἰοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἦτο δὲ ὅτε μὲν ἠρραβωνίσθη μὲ τὸν Ἐλευσίον χρόνων δεκαεξὶ, ὅτε δὲ ἐνουμφεῦθη τῷ Χριστῷ διὰ τοῦ μαρτυρίου χρόνων δεκαοκτώ· τελείται δὲ ἡ αὐτῆς σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικόν τῆς ναὸν πλησίον τῆς ἀγίας Εὐφημίας εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Πεδρίον (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὄρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον).¹

¹ Τὸν ἑλληνικὸν δὲ αὐτῆς βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστῆς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Καὶ ἡ καλλίστη τῶν πόλεων (σῶζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Ἀκίρα, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰσῆρων καὶ ἐν Ἰλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι π ε ρ τ α κ ο σ ι ο ι μάρτυρες, οἱ διὰ τῆς ἀγίας Ἰουλιανῆς πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ξίφει τελειοῦνται.

- Πεντακοσίους εἶδεν ἐκτεταμημένους,
- Ἡ Νικομήδους μάρτυρας νικηφόρους.

Αἱ ἅγαι ἑκατὸν τριάκοντα γυναῖκες αἱ διὰ τῆς ἀγίας Ἰουλιανῆς πιστεύσασαι τῷ Χριστῷ ξίφει τελειοῦνται.

- Σὺν πενταπλῇ προύτεινεν εἰκάδι ξίφει,
- Τριπλῇ γυναικῶν μαρτύρων δεκά: κάραι.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕ-
ΟΥΣ.

- Τίς ἐκ σιδηρῶν ὀξείων ἤλων ζήσει,
- Ὡς τις σιδηροῦς καρτερεῖς Θεμιστόκλει.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Δακίου ἐν ἔτει σν' (250), καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὰ Μύρα τῆς Λυκίας, ποιμὴν δὲ ὑπάρχων προβάτων· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐκεῖ ἀρχὼν Ἀσκληπιὸς ὀνόματι, ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν, καὶ ἐζητεῖτο παρ' αὐτοῦ ὁ ἅγιος μάρτυς Διοσκορίδης, τούτου χάριν ὁ μὲν θεὸς Διοσκορίδης ἐφυγεν εἰς τὸ ὄρος καὶ ἐκρύβη, οἱ δὲ ζητοῦντες ἐκείνον, εὐρόντες τὸν μακάριον τοῦτον Θεμιστοκλέα βόσκοντα τὰ πρόβατά του, ἠρώτησαν αὐτόν. Οὗτος δὲ ὁ αἰοίδιμος, τὸν μὲν Διοσκορίδην ἔκρυψε, λέγων ὅτι δὲν ἤξεύρει ποῦ εἶναι, τὸν δὲ ἑαυτὸν του παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς, ὁμολογήσας ὅτι εἶναι χριστιανός. Παρασταθεὶς λοιπὸν ἐνώπιον τοῦ ἀρχοντος καὶ τὸν Χριστὸν παρρησίᾳ κηρύξας, ἐδάρη εἰς τὴν κοιλίαν τόσον πολλὰ, ὥστε ἐσχίσθη ἡ κοιλία του· ἔπειτα ἐκρεμάσθη ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ ἐσύρθη ἐπάνω εἰς σιδηρὰ τριβόλι, ἀπὸ τὰ ὁποῖα κατακαρφωθείς εἰς ὄλα τὰ μέλη τοῦ σώματος, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβεν ὁ αἰοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ΄, μνήμη τῆς ἀγίας μεγαλο-
μάρτυρος ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ τῆς Φαρμακολυτρίας.

- Ἀναστασία φάρμακον πιστοῖς μέγα,
- Πᾶν φάρμακον λύουσα καὶ κεκαυμένη.
- Καύθη Ἀναστασίη πυρὶ δευτέρᾳ εἰκάδι λαύρω.

Ἡ ἁγία αὕτη καὶ ἀνδρειοτάτη μάρτυς Ἀναστασία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καταγομένη ἐκ τῆς πόλεως Ῥώ-

μης, θυγάτηρ πατρὸς μὲν Ἑλληνοσ τινος Πρεπεξιάστου ὀνομαζομένου, μητρὸς δὲ Φαύστης, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν προσεφέρθη εἰς ἀνδρα θεοσεβῆ Χρυσόγονον καλούμενον, καὶ ἔμαθε παρ' αὐτοῦ τὰ ἱερά γράμματα· τὴν δὲ εἰς Χριστὸν πίστιν ἐδιδάχθη καὶ ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἀπὸ τὴν μητέρα τῆς. Συζευθεῖσα δὲ διὰ γάμου μὲ ἀνδρα Πούπλιον ὀνόματι, ἀπεστρέφετο τὴν μετ' ἐκείνου κοινωσίαν διὰ τὴν ἀπιστίαν του, προφασιζομένη πάντοτε ὅτι εἶναι ἀσθενής, καὶ μὴ καταδεχομένη τὴν τούτου συνάφειαν· ὕστερον δὲ ἐνδοθεῖσα ἱμάτια πενήγρᾳ, καὶ ὑπὸ μιᾶς μόνης ὑπηρετρίας παρακολουθουμένη συνανεστρέφετο πάντοτε μὲ γυναῖκας πτωχάς. Κρυφίως δὲ ἰάτρους καὶ ἐπεσκέπτετο τοὺς διὰ τὸν Χριστὸν μαρτυροῦντας, ἐμβαίνουσα εἰς τὰς φυλακὰς, λύουσα ἀπὸ αὐτοὺς τὰ δεσμὰ, ἀλείφουσα αὐτοὺς μὲ ἔλαιον, σφογγίζουσα τὰ αἵματα ἀπὸ τὰς πληγὰς των, καὶ φαγητὰ ἐπιτίθει εἰς αὐτοὺς προσφέρουσα. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ ἀνὴρ τῆς Πούπλιος, τὴν συνέλαβε καὶ τὴν ἔβαλεν εἰς τὴν φυλακὴν, παραγγείλας εἰς πολλοὺς φυλακὰς νὰ φυλάττωσιν αὐτὴν μὲ ἀσφάλειαν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐπνίγη εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τριχυμῖαν, τούτου χάριν λαβοῦσα ἀδειαν ἡ ἁγία, διεμοίρασε τὰ ὑπάρχοντά τῆς εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ πλέον χωρὶς φόβου ἐπεσκέπτετο τοὺς μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτε ἐτελείωναν τοὺς ἐλάμβανε καὶ ὁσίως τοὺς ἐνεταφίαζε πολλοὺς δὲ ἀπὸ αὐτοὺς παρεκίνησε καὶ εἰς τὸ μαρτύριον. Αὕτη ἔβασανίσθη ἀπὸ διαφοροῦς ἡγεμόνας καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν ὁμοῦ μὲ ἄλλας γυναῖκας· τελευταῖον δὲ ἐδέθη εἰς πάλους, καὶ τριγύρω περικυκλωθεῖσα ὑπὸ πυρός, ἔλαβε τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου καὶ ἀπῆλθε πρὸς ὃν ἐπόθει Χριστόν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῆς σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν τῆς ναόν, ὅστις εἶναι πλησίον εἰς τὸ ἔμβασμα τοῦ Δομνίνου. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὄρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον. 1

¹ Σημειώσαι ὅτι εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην Ἀναστασίαν ἐφόλο-
πότην ἐν ἁσματικῇ ἀκολουσίᾳ, καὶ ἐγαμίον καὶ παρακλητι-
κὸν κανὼνα ὁ πρῶτος μὲν μοναχὸς καὶ ὑποδιάκονος Δαμασκηνὸς ὁ
Θεσσαλονικεὺς, ὕστερον δὲ γενόμενος ἐπίσκοπος Ῥενδιῆς,
τὰ ὁποῖα καὶ ἡμεῖς ἐβελτιώσαμεν ὅση δύναμις, καὶ ἀντεγρά-
ψαμεν. Ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην ἔκτην τοῦ Ἀπριλίου, ὅπου
ἀναφέρεται περὶ τῆς ἀγίας ταύτης Ἀναστασίας. Τὸ δὲ ἑλληνι-
κὸν μαρτύριον τῆς ἀγίας συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρ-
χὴ «Ἀναστασία γυναικῶν ἡ καλλίστη.» (σύζεταται ἐν τῇ με-
γιστῇ Ἀνάγκᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰσῆρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΧΡΥΣΟΣΟΓΟΝΟΥ.

- » Δίδωσι Χρυσόγονος αὐχένα ζίφει,
- » Ὁ πνεῦμα χρυσοῦς, χάλκεος δὲ τὸ σθένος.

Χρυσόγονος ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς κατήγετο ἀπὸ τὴν Ῥώμην κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (290), ἦτον δὲ ἄνθρωπος θεοσεβῆς καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν, καὶ ἔγεινε διδάσκαλος τῆς ἀνωτέρω ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας, ὡς εἶπομεν, καὶ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰς τὰ ἱερά γράμματα. Ἐπειδὴ δὲ τότε ἐκινήθη διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τὸν Διοκλητιανὸν καὶ Μαξιμιανόν, ἐπιάσθη καὶ αὐτὸς καὶ ἐβλήθη εἰς φυλακὴν· τότε δὲ ἔγραψε πρὸς αὐτὸν ἡ μαθήτριά του ἁγία Ἀναστασία, ἵνα εὐχεται ὑπὲρ αὐτῆς, μάριστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως νὰ εὐχεται, ὥστε ἂν μὲν ὁ ἄνδρας τῆς Πούπλιος γίνη χριστιανός, νὰ ζήσῃ καὶ νὰ σωθῇ, εἰδὲ καὶ δὲν γίνη, ν' ἀποθάνῃ καὶ νὰ μὴ ζήσῃ νὰ κατεξοδεύσῃ τὸν πλοῦτόν της μετὰ τῶν εἰδωλολατρῶν, ἀλλὰ νὰ τὸν δαπανήσῃ εἰς βοήθειαν τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ εἰς ἀντίληψιν τῶν πτωχῶν, τὸ ὅποιον τοῦτο καὶ ἔγεινεν ἐπειδὴ ὁ μὲν ἄνθρωπος ἐπνίγη εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, αὐτὴ δὲ ἐπεσκέπτετο τοὺς ἁγίους μάρτυρας καὶ ἐξώδευε τὰ χρήματά της εἰς τὴν αὐτῶν καὶ τῶν πτωχῶν ἐπιμέλειαν.

Ὁ δὲ Διοκλητιανὸς εὐρισκόμενος εἰς τὴν Νίκαιαν, ἔμαθεν ὅτι εἰς τὴν Ῥώμην εὐρίσκεται πολὺ πλῆθος χριστιανῶν εἰς τὰς φυλακάς, οἱ ὅποιοι ἂν καὶ παρεδόθησαν εἰς πολλὰς καὶ διαφόρους βασάνους, δὲν ἐδυνήθησαν ὅμως ἀκόμη νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ ἔχουσι παρακινήτην εἰς τὸ μαρτύριον τὸν θεῖον τοῦτον Χρυσόγονον καὶ κρεμῶνται ὅλως διόλου ἀπὸ τὴν γλώσσάν του. Τοῦτο, λέγω, μαθὼν ὁ Διοκλητιανός, ἐπρόσταξε παρευθὺς οἱ μὲν ἄλλοι χριστιανοὶ νὰ θανατωθῶσιν ἐὰν δὲν ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν, ὁ δὲ Χρυσόγονος νὰ πεμφθῇ πρὸς αὐτὸν δέσμιος. Παρασταθεὶς λοιπὸν ἔμπροσθεν τοῦ τυράννου ὁ ἅγιος, μήτε μὲ κολακείας ἐπέισθη νὰ ἀρνηθῇ τὴν εὐσέβειαν, μήτε μὲ φοβηρισμοὺς ἐμαλακώθη ἀπὸ τὴν ὑπὲρ τῆς πίστεως γενναίαν του ἔνστασιν· ἀλλὰ μᾶλλον ἐπαρρησιάσθη χωρὶς κἀνένα φόβου, καὶ τὸν μὲν Χριστόν ἐκήρυξεν ὅτι εἶναι μόνος Θεός, τοὺς δὲ Θεοὺς ὠνόμασε πλάνην ἀνθρώπων καὶ φθορὰν ψυχῶν καὶ ἀπώλειαν. Ὅθεν ταῦτα ἀκούσας ὁ τυράννος ἐθυμώθη, καὶ προστάζει νὰ φέρωσιν αὐτὸν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἐκεῖ νὰ

τὸν ἀποκεφαλίσωσι. Καὶ εὖτω ὁ μακάριος Χρυσόγονος ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν τοῦ μαρτυρίου Στέφανου.¹

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΘΕΟΔΟΤΗΣ καὶ τῶν τριῶν τέκνων αὐτῆς.

- » Ἡ Θεοδότη πῦρ φέρει σὺν φιλιτάτοις,
- » Φίλτρῳ Θεοῦ ζέουσα καὶ πυρὸς πλέον.

Αὕτη ἡ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Θεοδότη ἦτον ἀπὸ τὴν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας, χριστιανὴ δὲ οὖσα κατεγίνετο εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου· ὅθεν καὶ τὰ τρία τέκνα της ἐπαίδευε μὲ θεογνωσίαν καὶ παιδείαν Κυρίου. Ἀκούσασα δὲ τὰς ἀγαθοεργίας τῆς ἀνωτέρω ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας, ὑπῆγε καὶ συνέζη μετ' ἐκείνης, αὐτὴ τε καὶ τὰ τέκνα της. Πρότερον δὲ ἐζητεῖτο ἡ ἁγία αὕτη εἰς γάμου κοινωνίαν ἀπὸ τινος ἄρχοντα Λευκάδιον ὀνομαζόμενον, εἰς τὸν ὅποιον ἔδωκεν αὐτὴν ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανός, νομίζων ὅτι διὰ τὴν κοινωνίαν καὶ συναναστροφὴν ἐκείνου θὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· πλὴν αὕτη ἡ μακαρία δὲν κατεπέισθη νὰ ἔλθῃ εἰς γάμου κοινωνίαν μὲ τὸν Λευκάδιον ἂν καὶ ἐκεῖνος ἔκαμε πᾶντα τρόπον διὰ νὰ τὴν καταπέισῃ εἰς τοῦτο. Θέλουσα ὅμως ἡ ἁγία νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ αὐτὸν ἐμήνησε νὰ τὴν ἀναμῆνῃ ὀλίγον, καὶ τότε θὰ ποιήσῃ τὴν γνώμην του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄρχων τῷ τότε καιρῷ ἐξῆλθεν ἔξω μετὰ τοῦ βασιλέως φυλάττων τὰ περὶ τῆς Θεοδότης εἰς τὸν πρέποντα καιρὸν, ἡ ἁγία λαβοῦσα ἀδειαν, ἐπορεύετο μετὰ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας εἰς τὰς φυλακάς καὶ ἐπεσκέπτετο τοὺς χριστιανούς, τοὺς φυλακισμένους διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐγίνετο εἰς αὐτοὺς παρακινήσις δυνατωτάτη καὶ παρηγορία εἰς τὸ νὰ ὑπομένωσι τὰ διὰ τὸν Χριστόν βασάνα.

Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας πάλιν ὁ Λευκάδιος ἐλάλησεν εἰς τὴν Θεοδότην λόγια παρακινήτικα, ὅμοια μὲ τὰ πρότερα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγνώρισε διὰ τῆς πείρας, ὅτι ἀδύνατα πράγματα ἐπιχειρεῖ, ἐπεμψε τὴν ἁγίαν δεδεμένην ὁμοῦ μὲ τοὺς υἱοὺς της εἰς τὸν Ὑπατικὸν Νικητήριον, τὸν ἄρχοντα τῆς Βιθυνίας, ὁ ὅποιος ἐπειδὴ ἠλέγ-

¹ Ὅρα καὶ κατὰ τὴν δεκάτην ἔκτην τοῦ Ἀπριλίου, ὅπου ἀναφέρεται διὰ τὸν ἅγιον Χρυσόγονον ἐν τῷ Συναξαρίῳ Ἀγάπης, Εἰρήνης καὶ Χιονίας, ὅτι ἀπεκεφαλίσθη πλησίον εἰς μίαν λίανην, ὅπου ἕμενον κί βηθεῖσαι μάρτυρες μετὰ Ζωίλου τινος δούλου τοῦ Θεοῦ.

χθη ἀπὸ τὸν πρῶτον υἱὸν τῆς Θεοδότῃς, ὀνόματι Εὐδόκον, ἐθυμώθη, καὶ ἀνάβας μεγάλην κάμινον ἐπρόσταξε νὰ βιβθῆ μέσα εἰς αὐτὴν ἡ ἁγία μὲ τοὺς υἱοὺς τῆς. Ὄθεν μὲ τοιοῦτον μαρτυρικὸν τέλος τελειωθέντες οἱ μακάριοι, τώρα παρίστανται εἰς τὸν Χριστὸν φοροῦντες ἀμαράντινα στέφανα, τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτοῦ ναὸν, τὸν εὐρισκόμενον εἰς τόπον λεγόμενον Κάμπου.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΖΩΛΙΟΥ.

- » Ζῶν βίουσαν ἐλλειπὼν ὁ Ζωῖλος,
- » Ζῶν μένουσαν εὖρεν ἐν ζώντων τόπῳ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὰ θυρανοίξια τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας.

- » Αἴρουσιν ἄνδρες ἱεροὶ Χριστοῦ πύλας,
- » Τοὺς Δακίδ' ἡμῖν ἐκτυπούμενοι νόαι.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὸ φωτοδρόμιον τῆς τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας.

- » Τρέχοντα φῶτα σήμερον ναοῦ κύκλω,
- » Δηλοῦσι φῶτός εἰς τὸ πᾶν θεῖου δρόμον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστῷ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ΄, μνήμη τῶν ἁγίων δέκα μαρτύρων τῶν ἐν Κρήτῃ μαρτυρησάντων.

- » Τοῦ Ποιμενάρχου θεήματα Χριστοῦ δέκα,
- » Εἰσπλάγη τεληθέντα μάνδρα μαρτύρων.
- » Εἰκάδι τῇ τριτάτῃ δέκα ἐν Κρήτῃ τᾶμον ἄνδρα.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου ἐν ἔτει σν' (250), καταγόμενοι ἐκ τῆς νήσου Κρήτης, ὅχι ἀπὸ μίαν πόλιν ἀλλ' ἀπὸ διαφόρους πόλεις καὶ χωρία αὐτῆς, διότι ἀπὸ μὲν τὴν μητρόπολιν Γορτύνην ἦσαν πέντε, ὁ Θεόδουλος, ὁ Σατορνῖνος, ὁ Εὐπορος, ὁ Γελάσιος καὶ ὁ Εὐνικιανός· ἀπὸ δὲ τῆς Κνωσὸν ἦτον ὁ Ζωτικός· ἀπὸ τὸν λιμένα τοῦ Πανόρμου ἦτον ὁ Ἀγαθόπου· ἀπὸ τὰς Κυδωνίας ἦτον ὁ Βασιλεΐδης· καὶ ἀπὸ τὸ Ἡράκλειον ἦτον ὁ Εὐάρεστος καὶ ὁ Πόμπιος. Οὗτοι λοιπὸν παρεδόθησαν ἀπὸ τοὺς ἀπίστους εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Κρήτης· ὁ δὲ ἄρχων ἐπρόσταξε τὸν δῆμιον νὰ τριγυρίζῃ αὐτοὺς εἰς τοὺς βωμούς τῶν εἰδώλων, καὶ ἂν δὲν θέλῃσι νὰ θυσιάσωσιν εἰς αὐτὰ, νὰ τιμωρῇ αὐτοὺς μὲ διαφόρους τιμωρίας. Εἰς διάστημα λοιπὸν τριάκοντα ὀλοκλήρων ἡμερῶν ἐδιώκοντο οἱ τοῦ Χριστοῦ ἀθηταὶ ἀπὸ τοὺς ἀτάκτους Ἕλληνας καὶ ἐνεπαί-

ζοντο καὶ ἐδέροντο καὶ ἐλιθοβολοῦντο, καὶ ἐκολαφίζοντο, (ἤγουν μὲ βαθυλὴν τὴν παλάμην ἐκτυπῶντο ὀπισθεν εἰς τὸν λαιμὸν, ὥστε ἐκ τοῦ κτυπήματος ἐγένετο κρότος πρὸς ἐμπαιγμὸν), καὶ ἐμπύοντο εἰς τὸ πρόσωπον καὶ ἐσύροντο κατὰ γῆς ἐπάνω εἰς τὰς κοπρίας. Ὑστερον δὲ καθίσας ὁ ἄρχων ἐπὶ τοῦ κριτηρίου, παρέστησεν αὐτοὺς ἐμπροσθέν του, καὶ βλέπων ὅτι εἶχον τὸ φρόνημα στερεὸν καὶ ἐνέμενον ἀσφαλῶς εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐπρόσταξε καὶ ἐστρεβλώθησαν τὰ μέλη τῶν ἁγίων· καὶ ἄφ' οὗ μὲ πολλὰς βασάνους ἐβασανίσθησαν τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησιν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοῦ μαρτυρίου τοὺς στεφάνους. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου πλησίον εἰς τὸν τόπον, τὸν καλούμενον τῶν Πλακιδίων (ὄρα τὸ κατὰ πλάτος αὐτῶν μαρτύριον εἰς τὸν Ἑσραΐμ.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ ἀρχιεπισκόπου Νεοκαισαρείας, ἐνὸς τῶν ἐν Νικαίᾳ τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτώ θεοφύρων πατέρων.

- » Ὅπως ὁ Παῦλος κατὰ Παῦλον ἦν φέρον
- » Τὰ τοῦ Χριστοῦ στίγματα τῇ σαρκὶ ζέων.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Παῦλος εἰργεινε τόσον περιβόητος κατὰ τὰς ἀρετάς, ὥστε ἐβόησε τὸ περίφημον ὄνομά του καὶ εἰς τὰς ἀκὰς Λικινίου τοῦ ἐν Νικομηδείᾳ βασιλεύοντος ἐν ἔτει τέ (305), ὅθεν ἀποστείλας ἀνθρώπους παρέστησε τὸν ἅγιον ἐνώπιόν του. Καὶ πρῶτον μὲν ἐδοκίμαζεν ὁ τύραννος νὰ τὸν φοβίσῃ μὲ φοβερισμούς· ὅτε δὲ ἤρχισε καὶ νὰ τὸν δέρῃ, τότε ἐξεπλάγη αὐτὸς καὶ ὄλοι οἱ παρεστῶτες διὰ τὴν ἀσύγκριτον αὐτοῦ ἀνδρίαν καὶ ὑπομονήν· ἔπειτα κατὰ προσταγὴν του πυρώσας ὁ χαλκεὺς ἓνα τεμάχιον σιδήρου τὸ ἐβαλεν εἰς τὴν μίαν παλάμην τοῦ ἁγίου, ἐπάνω δὲ τοῦ σιδήρου ἔβαλε καὶ τὴν ἄλλην παλάμην του· ἔπειτα ἐσοργίξεν αὐτὰς εἰς τόσον πολὺ διάστημα, ἕως οὗ ἐψυχράνθη τὸ πυρωμένον σίδηρον· ἐκ δὲ τῆς βασάνου ταύτης ἐμείναν νεκρά καὶ ἀκίνητα τὰ κινητικὰ νεῦρα τῶν δούω χειρῶν του. Μετὰ ταῦτα ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὸ

¹ Τὸ ἑλληνικὸν αὐτῶν μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μιττρερ-στὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ ἔστι ἄλλο μὲν ἄλλο τι τῆς θρυλουμένης (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

φρούριον ὅπερ εὑρίσκειται εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ.

Ὅτε δὲ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἤλθεν ἀπὸ τῆν Ῥώμην εἰς τὸ Βυζάντιον, τότε ἐλευθερόντο ὅλοι οἱ χριστιανοὶ οἱ εὐρισκόμενοι εἰς φυλακὰς καὶ ἐξορίας, καὶ ἕκαστος ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πατρίδα του. Τότε λοιπὸν καὶ ὁ ἅγιος οὗτος ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τῆν ἐξορίαν ὑπῆγεν εἰς τὸν θρόνον του τῆν Νεοκαισάρειαν, διαλάμπων μὲ τὰς ἀρετὰς ὡς καὶ πρότερον. Ὅτε δὲ συνήχθη ἡ ἐν Νικαίᾳ ἁγία καὶ Οἰκουμενικὴ πρώτη σύνοδος, ἐν ἔτει τκέ (325) ἦτο καὶ οὗτος εἰς ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ συναχθέντας τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτώ Θεοφόρους πατέρας, οἵτινες ὅλοι ἔφερον εἰς τὸ σῶμά των τὰ στίγματα καὶ τὰς πληγὰς τοῦ Χριστοῦ, ὡς λέγει ὁ Παῦλος, καὶ εἰς αὐτὰ ἐκαλλωπίζοντο, καὶ τὰ ἐδείκνυον ὁ εἰς εἰς τὸν ἄλλον ἄλλος μὲν δεικνύων τὴν χειρὰ του, κομμένην ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρων, ἄλλος δὲ τὰ ὠτά του, ἄλλος τὴν μύτην του, ἕτερος τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἄλλος ἄλλο μέλος τοῦ σώματός του βεβλαμμένον καὶ κολοβωμένον ἀπὸ τοὺς προλαβόντας τυράννους ὑπὲρ τῆς πίστεως· ἄλλοι ἐδείκνυον τὰ πρίσματα τὰ ἐκ τῶν βουνεύρων προξενηθέντα καὶ τῶν ῥοπάλων, καὶ τὰ καυσίματα τὰ ἐκ τῶν πεπυρωμένων σιδήρων, τὰ ὅποια ὅλα ὑπέμειναν οἱ τρισμακάριοι βασιανίζόμενοι διὰ τὸν Χριστόν· ὅθεν καὶ τὰ ἐδείκνυον εἰς ὅλους, ὡς σημεῖα λαμπρὰ τῆς εἰς Χριστόν ἀγάπης των. Τότε λοιπὸν καὶ ὁ μακάριος οὗτος Παῦλος ἐδείκνυε τὰ ἐκ τῶν ῥοπάλων συνθλάσματα ὅσα εἶχεν εἰς τὸ σῶμά του, καὶ τὰς ἁγίας χειράς του τὰς σιδηροκαύστους οὔσας καὶ ἀνεργήτους.

Ἄφ' οὗ δὲ ὅλοι οἱ τριακόσιοι δεκαοκτώ πατέρες συνήχθησαν εἰς τὴν Νικαίαν καὶ ἐκάθησαν καὶ ἀνεθεμάτισαν τὸν δυσσεβῆ Ἄρειον, ὑπῆγον ὅλοι ὁμοῦ μὲ τὸν βασιλέα εἰς τὸ Βυζάντιον. Ὁ δὲ αἰδιδμος βασιλεὺς Κωνσταντῖνος μὲ τὰς ἰδίας του χειράς κρατῶν τὰς χειράς τοῦ μακαρίου τούτου Παύλου καὶ καταφιλῶν αὐτὰς, καὶ ἐπιθέτων αὐτὰς ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ μελῶν, ἐπερῶνει τὰ ἀξιομνημόνευτα ταῦτα λόγια, « Δὲν χορταίνω νὰ καταφιλῶ τὰς χειράς ταύτας, αἵτινες διὰ τὸν Χριστόν μου ἔγειναν νεκρὰ καὶ ἀνεργήτοι ». Ἀπελθὼν δὲ ὕστερον εἰς τὸν θρόνον του ὁ αἰδιδμος οὗτος Παῦλος καὶ ζήσας χρόνους τινὰς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τῆς ὁμολογίας τὸν στέφανον.

Τῆ αὐτῆ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν *ΝΑΟΥΜ* τοῦ θαυματουργοῦ, τοῦ φωτιστοῦ καὶ ἱεροκέρυκος Βουλγαρίας.

† » Τὴν Βουλγαρίαν γῆν ἅπασαν, παμμάκαρ

» Ναοὺμ, λόγοις σοῖς λαμπρύνεις καὶ θαύμασιν.

Ὁὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ναοὺμ ἤμαξε κατὰ τοὺς χρόνους Μιχαὴλ τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων τοῦ υἱοῦ Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ὠμβ' (842), ὅτε καὶ ὁ ἅγιος Κύριλλος καὶ Μεθόδιος καὶ Κλήμης διέτριβον εἰς τὰ μέρη τῆς Βουλγαρίας, ἀγωνιζόμενοι εἰς τὸ νὰ φωτίσωσι μὲ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὀρθοδόξίαν τὸ πεπλανημένον ἔθνος τῶν Βουλγάρων, διότι τούτους τοὺς πρώτους φωτιστὰς τῆς Βουλγαρίας κατὰ πάντα ἀκολουθῶν ὁ θεὸς οὗτος Ναοὺμ, ἐπεριπάτει μετ' αὐτῶν εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Βουλγαρίας, κηρύττων τὸν λόγον τῆς εὐσεβείας, τυπτόμενος, λιδοροούμενος, θλιβόμενος καὶ διωγμούς καὶ μάστιγας ὑπομένων ἀπὸ τοὺς ἀπίστους καὶ ἐχθροὺς τοῦ Χριστοῦ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀνωτέρω πατέρες, ὁ θεὸς Κύριλλος δηλαδὴ καὶ ὁ Μεθόδιος καὶ Κλήμης οἱ ἰσαπόστολοι ἠθέλησαν νὰ μεταγλωττίσωσι τὴν παλαιὰν καὶ νέαν Γραφήν ἀπὸ τῆν ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἰς τὴν βουλγαρικὴν μὲ τὰ στοιχεῖα καὶ τὰς λέξεις τὰς ὁποίας ἐφύερον εἰς κατάληψιν τῶν Βουλγάρων, ἔκριναν εὐλόγον νὰ ἀναφέρωσι τὸ ἔργον αὐτὸ εἰς τὸν τότε Πάπαν τῆς Ῥώμης Ἀδριανόν, διὰ νὰ λάβῃ καὶ ἐξ ἐκείνου τὸ κῦρος καὶ τὴν βεβαίωσιν.

Ὅθεν μετ' αὐτῶν ὑπῆγεν εἰς Ῥώμην καὶ ὁ θεσπέσιος οὗτος Ναοὺμ· ἐδέχθη δὲ αὐτοὺς μὲ μεγάλην τιμὴν καὶ φιλοφροσύνην ὁ ῥηθεὶς Πάπας. Ἐδειξε δὲ ὁ Θεὸς διὰ τῶν ἀνωτέρω δούλων του πολλὰ θαύματα ἐκεῖ εἰς τὴν Ῥώμην, ἀπὸ τὰ ὅποια θαύματα καὶ ἀπὸ ἄλλας ἀποκαλύψεις ἐγνώρισεν ὁ Πάπας ὅτι τὸ ἔργον ὅπερ ἐποίησαν τῆς μεταγλωττίσεως ἦτο ἐκ Θεοῦ. Μάλιστα δὲ παραβάλλων τὸ ἑλληνικὸν κείμενον τῶν Γραφῶν μὲ τὸ Βουλγαρικόν, εὗρεν αὐτὰ σύμφωνα κατὰ πάντα· ὅθεν ἐβεβαίωσε καὶ ἐκύρωσε τὴν μεταγλώττισιν ταύτην καὶ ἐψήφισε νὰ δοθῇ αὕτη εἰς μάθησιν τῶν βουλγάρων, πρὸς κατάληψιν περισσοτέραν τῆς εὐσεβείας. Ὁ δὲ ἅγιος οὗτος Ναοὺμ, ὡς νεώτερος τῶν ἀνωτέρω ἁγίων καὶ ὡς θερμότερος κατὰ τὸν ζῆλον, ἠγωνίζετο περισσοτέρον, ὑπηρετῶν προθύμως εἰς ὅλα τὰ παρ' αὐτῶν προσταττόμενα. Ὅτε δὲ ἐμελλον ν' ἀναχωρήσωσιν ἀπὸ τῆν Ῥώμην, ἐποίησε δι' αὐτῶν ὁ Θεὸς πολλὰ θαύματα, διότι ὅσοι ἀσθενεῖς ἐπρόστρεξαν εἰς αὐτοὺς ἐθεραπεύθησαν μὲ ἓνα τρόπον θαυμά-

σιον ἄμα ὀηλαδὴ ἔβλεπον τοὺς ἁγίους εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐλευθερόντο ἀπὸ τὰς ἀσθενείας των. Τόσον ἦσαν χαριτωμένοι οἱ ἅγιοι, ὥστε καὶ δύναμις ἰαματικὴ ἐπήγαγεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς των. Καὶ ὁ μὲν θεὸς Κύριλλος ὁ ἀρχιεγὸς τῆς μεταγλωττίσεως τῶν Γραφῶν ἔμεινεν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ φθάσας εἰς ἔσχατον γῆρας, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ὁ δὲ ἱερός Μεθόδιος παραλαβὼν τοὺς μαθητὰς του, εἰς ἕκ των ὁποίων ἦτο καὶ ὁ θεὸς οὗτος Ναούμ, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν εἰς Βουλγαρίαν ἐπιστρέφων δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν γῆν τῶν Ἀλαμάνων (ἤτοι τῶν Γερμανῶν), οἵτινες εἶχον πολλὰς αἱρέσεις καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν τοῦ Ἀπολιναρίου, καὶ ἐβλασφήμουν κατὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ θεὸς Μεθόδιος σὺν τῷ Ναούμ τούτῳ ἠγωνίζοντο νὰ ἐπαναφέρωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν, οἱ βάρβαροι ἐκείνοι ἐτιμώρησαν τοὺς ἁγίους μὲ ὀσμήτους καὶ ξεσχισμούς καὶ μὲ ἄλλα βάσανα, καὶ ὕστερον τοὺς ἔβαλον εἰς τὴν φυλακὴν.

Ἐνῶ λοιπὸν οἱ ἅγιοι προσήρχοντο ἐν τῇ φυλακῇ, ὡ τοῦ θαύματος! ἐγένετο σεισμός μέγας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὁ μὲν τόπος ὅλος ἐσαλεύθη καὶ ἐκρημνίσθησαν πολλὰ οἰκίαι τῶν δυσσεβῶν ἐκείνων, ἐλύθησαν δὲ τὰ δεσμὰ, καὶ αἱ θύραι τῆς φυλακῆς ἠνοιχθήσαν. Ὅθεν ἐξελθόντες οἱ ἅγιοι, ἐπορεύοντο χαίροντες εἰς τὴν ὁδὸν, ὡς ποτὲ οἱ θεοὶ ἀπόστολοι, διότι ἠξιώθησαν νὰ ἀτιμασθῶσι διὰ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Ἐλθόντες δὲ εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ὑπεδέχθησαν ἀπὸ τὸν ἀρχιεγὸν τῶν βουλγάρων Μεγαλῆ, ὅστις διεμοίρασεν αὐτοὺς εἰς τὰς περὶ τὴν χώραν διὰ νὰ κηρύττωσι τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν βουλγαρικὴν ἐξήγησιν τῶν θείων Γραφῶν. Τότε ὁ θεὸς Κλήμης λαβὼν τὸν ἅγιον τοῦτον Ναούμ, ἐπεριπάτει εἰς διαφόρους τόπους τῆς Βουλγαρίας, μάλιστα δὲ εἰς τὴν Διάβυαν καὶ Μοισίαν καὶ Πανονίαν (Ὀύγγουριαν), κηρύττων τον λόγον τῆς εὐσεβείας· καὶ ἀπὸ τὴν συντροφίαν αὐτοῦ δὲν ἐχωρίσθη ὁ θεὸς Ναούμ ἕως ἑσχάτης του ἀναπνοῆς, συμβοηθῶν αὐτῷ, ὡς ὁ Ἄαρὼν ἐβοήθει τῷ Μωϋσῆ, Διατρίβων λοιπὸν ὁ ἅγιος Ναούμ εἰς τὴν Ῥηθεϊσαν Διάβυαν, καὶ ἐκεῖ ζήσας καιρὸν τινα ὁσίως καὶ θεαρέστως, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἀφίσας τὸ ἱερόν

¹ Βλασφημίαν ἐδῶ ὀνομάζει κατὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος τὸ λατινικὸν φρόνημα τὸ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἧ-οι ἐστὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ ἁγίου ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ, ὅπερ οὐκ ἐδέχετο ὁ θεὸς Ναούμ οὕτως μετὰ τοῦ ἁγίου Μεθοδίου.

του λείψανον Ὀησαυρὸν Ὀαυμάτων ἀκένωτον τοῖς μετὰ πίστει τούτῳ προστρέχουσιν (ὄρα καὶ τὸν πλατύτερον βίον τούτου ἐν τῇ ἐκδεδομένη αὐτοῦ φυλλάδι, τῇ περιεχοῦσῃ τὴν ἄσματικὴν του ἀκολουθίαν· ἐξ ἧς φυλλάδος μετεφράσθη ἐν συντόμῳ τὸ παρὸν Συναξάριον ὑπ' ἐμοῦ. (Ὅρα καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Κλήμεντος τοῦ βουλγαροκήρυκος καὶ διδασκάλου του, κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, εορτάζομεν τὰ ἐργαίρια τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας ἡτοι τῆς ἀργίας ΣΟΦΙΑΣ.

- » Ἐγκαινίους καλοῖς σε τοῖς ἐγκωμίοις,
- » Τιμῶ καλῶν κάλλιστε γῆς νεῶν ὄλον.

* Ὁ ἅγιος μάρτυρ ΣΧΙΝΩΝ ξίφει τελειοῦται.

- * » Οὐ κἄν λαθόμεν οὐδὲ σοῦ μάρτυρ Σχίνων,
- » Τοῦ μὴ λαθόντος, ὡς ἀπετηλήης κάραν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ', μνημὴ τῆς ἀγίας ὁσιοπαρθερομάρτυρος ΕΥΓΕΝΙΑΣ.

- » Στεφθεῖσα πρῶτον τοῖς πάντοις Εὐγενία, ¹
- » Βαρῆν ἐβήψω δευσοποιὸν ἐν ξίφους.
- » Τέ-λαθι Εὐγενίη ξίφος εἰκάδι ἀμφὶ τετάρτη.

Αὕτη ἡ ἀγία Εὐγενία ἐγεννήθη ἀπὸ γένος εὐγενικόν ὡς εὐγενὴς κλάδος καὶ τοῦ γένους τῆς δόξης, καταγομένη ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κομμόδου ἐν ἔτει σσ' (270), ² οἱ γονεῖς δὲ αὐτῆς ὠνομαζόντο Φίλιππος καὶ Εὐγενία, οἵτινες ἔλαβον ἀπὸ τὸν τότε βασιλέα ὡς τιμὴν καὶ ἀξίωμα, τὸ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ νὰ κατοικήσωσιν εἰς αὐτὴν ὁμοῦ μὲ τὴν θυγατέραν των ταύτην Εὐγενίαν. Αὕτη λοιπὸν ἡ μακαρία ἔφυγε κρυφίως ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ ὄλους τοὺς συγγενεῖς τῆς, καὶ λαβοῦσα δύο

¹ Σημειώσαι, ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ τῆς παραμονῆς τῶν Χριστοῦ γεννῶν λόγος λέγεται τοῦ Χρυσοστόμου, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μιλλόντος ἀγαπητοὶ τοῦ κοινου Σωτῆρος»· καὶ ὁ τοῦ Ἀθανασίου, οὗ ἡ ἀρχὴ « ὡσπερ οἱ τὴν χρυσάϊν γῆν μεταλλεύει (σώζονται καὶ οἱ οὗοι ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διογυσίου.)

² Κόμμωδος ὁ διάδοχος Μάρκου Αὐρηλίου τοῦ καὶ φιλοσόφου ἐπικληθέντος ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 180 μέχρι τοῦ 192 Σ. Ε.

ὑπηρετάς ἐξήλθε τὴν νύκτα ἀπὸ τὴν οἰκίαν τῶν γονέων τῆς, καὶ ἔλθοῦσα εἰς ἕνα ἐπίσκοπον μὲ ἀνδρὸς ἔνδυμα ἔλαβε παρ' ἐκείνου τὸ ἅγιον βάπτισμα. Ἐἶτα κουρεύσασα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ ὀνομασθεῖσα Εὐγένιος, ὑπῆγεν εἰς ἕν μοναστήριον κατὰ τὸν βαθὺν ὄρθρον, καὶ ἐκεῖ μετεχειρίζετο ἡ μακαρία πᾶσαν ἀρετὴν μὲ πόνους καὶ μόχθους, μὲ ἀσκητικούς ἀγῶνας, καὶ μὲ στάσεις καὶ ἀγρυπνίας ὀλονυκτίους. Τὶ νὰ πολυλογῶ; τόσον πολλὰ ἔλαμψε κατὰ τὰς ἀρετὰς ἡ ἀγία αὕτη, ὡς ἄλλος μέγας φωστὴρ ἤλιος, ὥστε διὰ παρακλήσεως ὄλων τῶν ἀδελφῶν τοῦ μοναστηρίου ἐδέχθη τὴν προστασίαν αὐτῶν καὶ ἡγουμένην, ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ πρότερος ἡγούμενος. Ἄν δὲ καὶ δὲν ἤθελε τοῦτο κατ' ἀρχάς, βιασθεῖσα ὁμῶς καὶ δυσωπηθεῖσα ἀπὸ τοῦς λόγους καὶ ἀπὸ τὸν πόθον τῶν ἀδελφῶν, συγκατένευσε καὶ μὴ θέλουσα.

Μὲ τοιοῦτον τρόπον ἔδειξεν εἰς ὄλους τὸν Εὐγένιον τοῦτον μέγαν καὶ λαμπρὸν ὄχι λόγος ἀπλοῦς καὶ φήμη ξηρὰ, ἀλλὰ πράξεις καὶ ἔργα μεγάλα καὶ θαυμαστά: ὅθεν καὶ μόνῃ ἡ θεωρία του εἴλκυε παραδόξως τοὺς βλέποντας, ὡς ὁ μαγνήτης τὸν σιδηρὸν, εἰς τὸ νὰ ἀπολαύσωσι τὰ καλὰ καὶ τὰς ἀρετὰς του. Ἄλλ' ὁμῶς μία μοναχὴ Μελανθία ὀνομαζομένη, μέλαινα καὶ μαύρη οὖσα κατὰ τὴν ψυχὴν, ὡς ὄηλοῖ καὶ τὸ ὄνομά της, βλέπουσα τὸν Εὐγένιον τοῦτον ὅτι ἦτον ὠραίος φυσικὰ ἐκυριεύθη ἀπὸ δεινὸν καὶ σατανικὸν ἔρωτα ἐκ τῆς θεωρίας του. Ὅθεν εὐροῦσα πρόσφασιν ὅτι εἶχε μακρὰν ἀσθένειαν, παρεκάλει αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ διὰ νὰ τὴν φανερώσῃ εἰς αὐτὸν κρυφίως καὶ κατὰ μόνας, διότι ἔλεγεν ἡ μιὰρὰ ὅτι κατ' ἄλλον τρόπον δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἀσθένειαν.

Ὁ δὲ Εὐγένιος συντριβόμενος καὶ λυπούμενος ἀπὸ καρδίας, ἐπέισθη ἀπὸ ἀπλότητα εἰς τὰ δολερὰ λόγια τῆς Μελανθίας καὶ συγκατένευσε νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτὴν μὴ ἠξεύρων τὸν κερυμμένον δόλον· ὁ δὲ διαβολικὸς ἔρωσ τῆς Μελανθίας ἤναψε φλόγα εἰς τὴν καρδίαν τῆς πρὸς τὸν Εὐγένιον καὶ καθὼς αὐτὸς εἶναι τυφλός, ὡς τὸν ὀνομάζουσιν οἱ σοφοί, οὕτως ἐτύφλωσε καὶ τὰ ψυχικὰ ὀμμάτια τῆς Μελανθίας καὶ ἐπροξένησεν εἰς αὐτὴν καῦσιν αἰσχροῦ πάθους. Ἐπειδὴ ὁμῶς δὲν ἐπέτυχε τοῦ διαβολικοῦ σκοποῦ τῆς· ἀλλ' ἀπεστράφη παρὰ τοῦ Εὐγενίου, διὰ τοῦτο ἀπὸ τὸ κακὸν τῆς συνέρραψε τὴν συκοφαντίαν ταύτην, λέγουσα δηλαδὴ, ὅτι ὁ ἡγούμενος τοῦ δεινὸς μοναστηρίου Εὐγένιος ἀπατῶν μὲ τὰ λόγια του τὰς σώφρο-

νας καὶ καθαρὰς γυναῖκας, ἐζήτησε νὰ ἀπατήσῃ καὶ ἐμὲ ὁ ἀσελγῆς καὶ τολμητίας, ἀλλ' ὁμῶς δὲν τὸ ἐπέτυχε. Ταῦτα ἀκούσας ὁ πατὴρ τῆς Εὐγενίας καὶ Ἐπαρχος εὐθύς ἐθυμώθη· ὅθεν πέμψας εἰς τὸ μοναστήριον, ἔφερον ἀμέσως τὸν ἡγούμενον Εὐγένιον καὶ τοὺς μοναχοὺς τοῦ μοναστηρίου δεδεμένους ὡς ψευδολάτρας καὶ κακοποιούς, καὶ παρέστησεν αὐτοὺς εἰς τὸ κριτήριον διὰ νὰ ἀπολογηθῶσι περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Ὅτε λοιπὸν παρεστάθησαν καὶ τὰ δύο μέρη ἤρχισεν ἡ συκοφάντρια Μελανθία νὰ λέγῃ κατὰ τοῦ Εὐγενίου, ὑβρίζουσα, περιγελῶσα, λοιδοροῦσα, μὲ θρασύτητα φωνάζουσα, καὶ μὲ τὸν δάκτυλον δεικνύουσα αὐτὸν εἰς τοὺς παρεστῶτας, ὡς ἐργάτην τῆς ἀμαρτίας· ὁμοίως καὶ τοὺς ὑποτασσομένους αὐτῷ μοναχοὺς ὀνομάζουσα φθορεῖς. Ἐίλεγε δὲ καὶ ταῦτα ἡ πάντολμος εἰς ἐπίκοον πάντων· «ἀκούσατε ὅλοι σεῖς οἱ παρεστῶτες τὰ λόγια μου, τὰ ὅποια εἶναι ἀληθινὰ καὶ βέβαια». Ὁ τῆς ἀνοχῆς σου, δέσποτα Κύριε, μὲ τὴν ὁποίαν ὑπέμεινες τὴν συκοφάντριαν, καὶ δὲν ἔσχισες τὴν γῆν διὰ νὰ τὴν καταπίῃ!

Ταῦτα ἡ Εὐγενία ἀκούσασα, εὐθύς ἔσχισε τὸ φόρεμά της καὶ ἔδειξεν εἰς τοὺς παρόντας θέαμα φρικτὸν καὶ ἐξαισίον, καὶ ἀκολούθως λέγει παρησία εἰς τοὺς περιεστῶτας, «ἔπρεπεν ἡμεῖς οἱ μοναχοὶ νὰ ὑποφέρωμεν ὕβρεις καὶ ἐμπαιγμούς καὶ δαρμούς τοῦ σώματος καὶ δι' αὐτὰ ὅλα νὰ εὐχαριστῶμεν· διὰ νὰ μὴ ἐμπαίξεται ὁμῶς τὸ σεμνὸν καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἀκούσατε. Ἐγὼ κατὰ τὴν φύσιν εἶμαι γυνὴ, θυγάτηρ τοῦ φιλητάτου πατρὸς μου τοῦτου καὶ χριστοῦ, ἐμπροσθεν τοῦ ὁποίου κρίνομαι σήμερον· μήτηρ μου δὲ εἶναι ἡ τοῦτου σύζυγος· οὗτοι δὲ οἱ παριστάμενοι ἀδελφοὶ εἶναι δούλοι μου». Ταῦτα τὰ λόγια τῆς καλῆς Εὐγενίας ἀκούσαντες ἐξέστησαν ἅπαντες· μὲ ποῖον δὲ τρόπον ἐπιμώρησεν ἡ θεῖα δίκη τὴν Μελανθίαν βεβαίως θά θαυμάσῃ ὅποιος ἠθέλε τὸν ἀκούσῃ. Ἐκ τῆς αἰτίας λοιπὸν ταύτης παρακινήθεις ὁ πατὴρ τῆς ἀγίας Εὐγενίας, ἀφῆκε παρευθὺς τὴν δόξαν τοῦ κόσμου ὁμοῦ καὶ τὸν πλοῦτον καὶ ὄλην τὴν τοῦ βίου φαντασίαν, καὶ ἀνεγεννήθη διὰ τοῦ ἀγίου βαπτίσματος, καὶ ὁ πρῶην

¹ Ὁ Παντοδύναμος καὶ δικαιοκρίτης Θεὸς, δὲν ὑψηλοῖς κριτικῶν καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν, ἔρριψε πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ κατέκαυσε τὴν Μελανθίαν καὶ ὄλον τὸν οἶκόν της ἐκ θεμελίων· ὅθεν πολλοὶ ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ, βλέποντες τοιοῦτον θαυμασίον (ἐν τῷ κατὰ πλάτος βίῳ αὐτῆς).

λύκος γίνεται ποιμήν τῶν ἐν τῇ πόλει χριστιανῶν. Ὅθεν διανύσας καλῶς τὴν ζωὴν του, τελευταῖον ἐτελείωσε με μαρτύριον, διότι καταπληγῶθεις ἀπὸ τοὺς ἀπίστους διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, χαίρων ἀνέβη εἰς τὰς οὐρανίους μονάς. Ἡ δὲ μήτηρ τῆς ὁσίας ἀφίνουσα τὴν γῆν τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα τῆς Ῥώμης ὁμοῦ με τὰς θυγατέρας τῆς, καὶ ἐκεῖ πάλιν κατοικεῖ κατὰ τὸν πόθον τῆς· ἐπειδὴ δὲ τότε ἐξῆλθε βασιλικὸς ὄρισμός, ἡ νὰ θυσιάζωσιν οἱ χριστιανοὶ εἰς τὰ εἰδῶλα, ἢ νὰ θανατόνωνται κακῶς, τούτου χάριν ἡ ἁγία αὐτῆ Εὐγενία, ἀφ' οὗ ἐλαμψεν εἰς ὄλους με τὰς ἀρετὰς τῆς, τέλος πάντων καταφλεγόμενη ἀπὸ τὸν πνευματικὸν ἔρωτα τοῦ Χριστοῦ, ἐπαρρησιάζοιτο καὶ ἐκέρυξε τὴν εὐσέβειαν. Ὅθεν δεθεῖσα εἰς λίθον βαρύτερον, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν· ἐπειδὴ ὅμως ἔμεινεν ἀβλαβῆς ἀπακεφαλίσθη, καὶ οὕτω χαίρουσα ἀπῆλθεν ἡ μακαρία πρὸς ὃν ἐπόθει νυμφίον Χριστὸν, ἵνα μετ' αὐτοῦ συμβασιλεύῃ αἰωνίως. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία μάρτυς ΒΑΣΙΛΙΑ, ἡ συμμαρτυρήσασα τῇ ἁγίᾳ Εὐγενίᾳ, ξίθει τελειοῦται.

- » Τίς ἂν παροδράμῃ σε τμηθεῖσαν ξίθει,
- » Μάρτυς Βασιλλὰ πίστεως; θείας βύσις;

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΦΙΛΙΠΠΟΣ ὁ πατὴρ τῆς ἁγίας Εὐγενίας μαχαίρᾳ τελειοῦται.

- » Μχαίρᾳν ἔτιω; διστομον κατὰ πλάνης,
- » Κτείνει Φίλιππον τῆς; μαχαίρας τὸ στόμα.

Οἱ ἅγιοι ΠΡΩΤΑΣ καὶ ΓΑΚΙΝΘΟΣ οἱ εὐροῦχοι καὶ συνασκηταὶ τῆς ἁγίας Εὐγενίας, ξίθει τελειοῦνται.

- » Τμηθέντες, Ἰάκινθε καὶ Πρωτά, ξίθει,
- » Κλ' ἐροῦσθε πρῶτα μαρτύρων Θεοῦ γέρα.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΟΛΑΟΥ τοῦ ἀπὸ στρατιωτῶν, καὶ διήγησις ὡς ἐλίμιο.

- » Κανὼν πρόκειται σωφρονουσὶν ἐν βίῳ,
- » Ὁ Νικολάου σωφρονέστατος βίος.

Ὁὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Νικόλαος ἔ-

γινε στρατιώτης κατὰ τοὺς χρόνους Νικηφόρου τοῦ βασιλέως τοῦ Πατρικίου καὶ Σταυρακίου ἐπικαλουμένου ἐν ἔτει ωβ' (802).¹ καὶ ὅτε ἐκεῖνος ἐσυναξε στρατεύματα διὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Βουλγάρους, τότε καὶ αὐτὸς ἐξῆλθε μετὰ τοῦ στρατεύματος καὶ διεργόμενος ἐκ τίνος τόπου, ἐπειδὴ ἦτον ἐσπέρα ἔμεινεν εἰς ἐν πανδοχεῖον· καὶ ἀφ' οὗ ἐδείπνησε μετὰ τοῦ πανδοχέως ἔκαμε τὴν προσευχὴν του καὶ ἐπλαγίασε διὰ νὰ κοιμηθῇ. Κατὰ δὲ τὰς ἑξ ἢ καὶ ἐπτὰ ὥρας τῆς νυκτὸς ἡ θυγάτηρ τοῦ πανδοχέως, τρωθεῖσα ἀπὸ σατανικὸν ἔρωτα, ὑπῆγεν ἐκεῖ ὅπου ἐκοιμάτο ὁ ὁσιος καὶ τὸν ἐκέντησε, παρακινουσα αὐτὸν εἰς αἰσχρὰν πράξιν, ὁ δὲ ἅγιος εἶπε πρὸς αὐτὴν· παῦσαι, ὦ γύναι, ἀπὸ τὸν σατανικὸν καὶ ἀθεσμον ἔρωτα, καὶ μὴ θελήσης καὶ σὺ νὰ μολύνῃς τὴν παρθενίαν σου, καὶ ἐμὲ τὸν ταλαίπωρον νὰ καταβιάσῃς εἰς τοῦ ἄδου τὸ πέταυρον. Ἐκείνη δὲ ἀνεχώρησε μὲν πρὸς ὀλίγον· ἀλλὰ πάλιν μετ' ὀλίγην ὥραν ὑπῆγε καὶ ἠνώχλει τὸν δίκαιον· ὁ δὲ ὁσιος ἀπέβαλεν αὐτὴν καὶ τὸ δεύτερον, ἐλέγξας καὶ ἐπιτιμῆσας αὐτὴν δυνατὰ, ἐκείνη δὲ πάλιν ἀνεχώρησε καὶ πάλιν ἐγύρισε, μεθυσμένη οὔσα ἀπὸ τὸν ἔρωτα.

Τότε ὁ ἅγιος λέγει πρὸς αὐτὴν· ταλαίπωρε καὶ πάσης ἀναισχυντίας πεπληρωμένη δὲν βλέπεις ὅτι οἱ δαίμονες σὲ ταραττούσιν ἵνα καὶ τὴν παρθενίαν σου φθείρῃσι καὶ τὴν ψυχὴν σου κολάσωσι; καὶ σὲ καταστήσωσιν ἔλων τῶν ἀνθρώπων γέλωτα καὶ ὄνειδος; δὲν βλέπεις ὅτι καὶ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος ὑπάγω εἰς ἔθνη βάρβαρα καὶ εἰς πόλεμον καὶ αἱματοχυσίαν, με τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν; πῶς λοιπὸν νὰ μολύνω τὴν σάρκα μου ἐνῶ ἀπέρχομαι εἰς πόλεμον; Ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια ἐπιπληκτικὰ λόγια εἰπὼν ὁ δίκαιος πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ ἀποβαλὼν αὐτὴν, ἐσηκώθη ἐπάνω καὶ ἀφ' οὗ ἔκαμε τὴν προσευχὴν του, ὑπῆγεν εἰς τὴν προκειμένην ὑπηρεσίαν του. Τὴν δὲ ἐρχομένην νύκτα, καθὼς ἐκοιμήθη, βλέπει ὅτι ἴστατο εἰς ἕνα ὑψηλὸν καὶ περίοπτον τόπον, πλησίον του δὲ ἐκάθητο καρτῆς, ὅστις εἶχε τὸν δεξιὸν του πόδα στηριγμένον ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ, καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτὸν· Βλέπεις τὰ στρατεύματα τοῦ ἐνὸς μέρους τῶν Ῥωμαίων καὶ τοῦ ἄλλου μέρους τῶν Βουλγάρων.

¹ Σημειώσαι, ὅτι τὸ Συντάκτικόν τῆς ὁσίας αὐτῆς Εὐγενίας συνεγράφη διὰ στίχων Ἰακωβίων ἐξ ὧν καὶ μεταφράσθη. Γράφει δὲ καὶ ὁ Μεταφραστὴς τὸν βίον αὐτῆς, οὗ ἀρχὴ «Κοιμώδου μετὰ Μάρκον. (σὺζῆται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰσῆριον καὶ ἐν ἄλλαις.)

¹ Ὁ Πατριεὶκος Νικηφόρος ἀνηγορεύθη τῷ 802 καὶ ἐφρονεῖται τῷ 811 μαχόμενος κατὰ τὸν Βουλγάρων. Τούτον δὲ διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σταυρακίος· ἀλλ' ὀλιγόμηνος ὑπέβητο ἡ βασιλεία του. Σ. Ε.

ρων; ὁ δὲ Νικόλαος ἀπεκρίνατο, καὶ Κύριε, βλέπω, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι συγκόπτουσι καὶ νικῶσι τοὺς Βουλγάρους. Τότε ὁ φαινόμενος λέγει πρὸς τὸν δίκαιον, Βλέπε εἰς ἐμέ· ὁ δὲ, ἐπιστρέψας τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς αὐτὸν εἶδεν ὅτι τὸν μὲν δεξιὸν του πόδα εἶχεν ἐπὶ τῆς γῆς, τὸν δὲ ἀριστερὸν εἶχεν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ· ἔπειτα γυρίσας τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὰ στρατεύματα βλέπει ὅτι οἱ ἐχθροὶ Βούλγαροι κατέκοπτον τοὺς Ῥωμαίους.

Ἄφ' οὗ δὲ ἔπαυσεν ἡ συγκοπή καὶ ὁ πόλεμος λέγει ὁ φαινόμενος κριτῆς πρὸς τὸν δίκαιον. Στοχάσου καλὰ τοὺς τόπους τῶν φονευθέντων σωμάτων, καὶ λέγε μοι τί βλέπεις· ὁ δὲ Νικόλαος στοχασθεὶς καλῶς, εἶδεν ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην γεμάτην ἀπὸ νεκρὰ σώματα τῶν φονευθέντων Ῥωμαίων· ἀναμεταξὺ δὲ αὐτῶν βλέπει καὶ ἓνα τόπον πράσινον καὶ ὠραῖον διάστημα ἔχοντα ἕως μιᾶς κλίνης ἐνὸς ἀνθρώπου. Τότε ὁ φαινόμενος φοβερός εἶπεν εἰς τὸν στρατιώτην Νικόλαον καὶ τίνας νομίζεις ὅτι εἶναι ἡ κλίνη ἐκείνη; ὁ δὲ Νικόλαος ἀπεκρίθη. Ἰδιώτης καὶ ἀμαθὴς εἶμαι, αὐθέντα μου, καὶ δὲν ἠξιώρω. Λέγει πρὸς αὐτὸν πάλιν ἐκεῖνος ὁ φοβερός· ἡ μία κλίνη τὴν ὁποίαν βλέπεις εἶναι ἐδική σου, καὶ εἰς αὐτὴν ἔμελλες νὰ πέσης καὶ σὺ, μετὰ τῶν ἄλλων φονευθέντων συστρατιωτῶν σου, ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὴν παρελθούσαν νύκτα ἀπετίναξας ἐπιτηδείως, καὶ ἐνίκησας τὸν τριπλοκον ὄρν, ἤγρου τὴν γυναῖκα, ἦτις σὲ ἐπολέμησε τρεῖς φορές, παρακινουῦσά σε εἰς ἀισχυρότητα, διὰ τοῦτο σὺ ὁ ἴδιος ἐλύτρωσας ἑαυτὸν ἀπὸ τὴν συγκοπὴν ταύτην καὶ τὸν θάνατον, καὶ ἔσωσας τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά σου. Λοιπὸν οὐδὲ φυσικὸς θάνατος θέλει σὲ κυριεύσει, ἂν μὲ δουλεύσης γνησίως.

Ταῦτα θεασάμενος ὁ δίκαιος καὶ γενόμενος ἔμφοβος, ἐξύπνισε, καὶ σκωθεὶς ἀπὸ τὴν κλίνην του, προσηχηθῆ· γυρίσας δὲ ὀπίσω μιᾶς ἡμέρας τόπον, ἀνέβη εἰς ἓν βουνόν, καὶ ἐκεῖ προσήχητο μεθ' ἡσυχίας πρὸς τὸν Θεόν, διὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν στράτευμα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Βασιλεὺς ὑπῆγεν εἰς τὰς κλεισούρας τῆς Βουλγαρίας, ἀνέβησαν οἱ Βούλγαροι εἰς τὸ βουνόν, ἀφῆσαντες εἰς φύλαξιν τοῦ τόπου δεκαπέντε χιλιάδας στράτευμα, ἧ καὶ περισσώτερόν τι, ἧ καὶ ὀλιγωτερον, τοὺς ὁποίους οἱ Ῥωμαῖοι κατέσφαξαν. Ὅθεν ὑπερηφανευθέντες διὰ τὴν νίκην αὐτὴν, ἠμέλησαν ἐνῶ λοιπὸν ὅλοι οἱ Ῥωμαῖοι ἀμερίμνως καὶ ἀφυλάκτως ἐκοιμῶντο, ἦλθον τὴν νύκτα κατ' αὐτῶν οἱ Βούλγαροι καὶ ὅλους σχεδόν, ὁμοῦ μὲ τὸν βασιλέα Νικηφό-

ρον, τοὺς ἐπέρασαν ἐν στόματι μαχαίρας. Τότε ὁ δίκαιος Νικόλαος ἐνθυμηθεὶς τὴν ὀπτασίαν ἣν εἶδεν, εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ καὶ ἐπέστρεψεν ὀπίσω κλαίων καὶ ὀδυρόμενος· ἔπειτα ἐλθὼν εἰς ἓν μοναστήριον ἔλαβε τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν. Καὶ δουλεύσας γνησίως εἰς τὸν Θεὸν χρόνους ἀρκετοὺς ἔγεινε διακριτικώτατος καὶ μέγας πατήρ.

* Ὁ ἄγιος μάρτυς **ΑΧΑΙΚΟΣ** ξίφει τελειοῦται.

» Πᾶν Ἀχαϊκὸς ἐκβαλὼν ψυχῆς ἄχος,

» Ὅλη χερσὶ δέδωκε τὴν κίραν ξίφει.

* Ὁ ὅσιος **ΑΝΤΙΟΧΟΣ** ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. ¹

» Ἀντιόχῳ βδελυγμὰ τύρχει τοῦ βίου,

» Καὶ βίος ἄπας, ὃν παρήλθεν ἠδέως.

* Ὁ ὅσιος **ΒΙΤΙΜΙΩΝ** ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. ²

¹ Ὁ Ἀντίοχος οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ γενηματίας ἐπὶ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει χι' (610), ὅστις ἦτον ἐκ Παλαιστίνης μοναχὸς, καὶ τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Σάββα, διαβεβημένος ἐν ἀρετῇ καὶ ἀγιότητι, ὅστις ἐβρῆνησεν ὡς ἄλλος Ἱερεμίας, διὰ τὴν αἰχμαλωτισθεῖσιν ὑπὸ Περσῶν Ἱερουσαλήμ, καὶ διὰ τὸν ἐμπερησμὸν αὐτῆς, καὶ διὰ τὴν τοῦ ἁγίου σταυροῦ μετάστασιν εἰς Περσίαν, ὡς αὐτὸς γράφει λόγῳ ρζ'. Οὗτος ἔγραψε πρὸς Εὐστάθιον ἠγροῦμενον μονῆς Ἀστυαλίνης πόλεως Ἀγκύρας τῆς Γαλατίας, ἐπιστολὴν περὶ τῶν ἐκεῖσε ἀγίων πατέρων κεφάλ. ρλ'. καὶ προσευχὴν ἐξομολογήσεως παντὸς ἐπαίνου κρείττοντος, ἅπερ ἐτυπώθησεν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῶν Πατέρων (ἔργα σελ. 168 τοῦ β'. τόμ. τοῦ Μελετίου) οὗτος ἐλέγχετο Πανδέκτος. Καὶ ἔγραψε πολλὰς εὐχὰς εἰς τὸν Κύριον, μία ἀπὸ τὰς ὁποίας εἶναι καὶ ἡ ἐπισκοπιῶς· ε·χῆ τὸ «Καὶ ὅς ἡμῖν Δέσποτα πρὸς ὑπὸν ἀπιούσιν.» Σχεδὸν τὰ αὐτὰ γράφει καὶ ὁ Δοσίθεος περὶ τοῦ Ἀντιόχου τούτου, προσθεὶς ὅτι εἶχεν αὐτὸς καὶ τὴν ἐπιστολὴν τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Σάββα, καὶ ὅτι ἡ βίβλος αὐτοῦ ὀνομάζεται Πανδέκτη (ἀφ' ἧς ὡς φαίνεται ὀνομάσθη καὶ Πανδέκτος) ἔχοντα κεφάλαια διάφορα ἑκατὸν τριάκοντα (τὰ κεφάλαια ταῦτα εὐρίσκονται ἐν τῷ χειρογράφῳ Κουβαρᾶ τῆς τοῦ Διουσιού). Οὗτος θρηκεῖ καὶ δούρεται διὰ τοὺς ἑστίους πατέρας τοῦ φονευθέντος ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐν τῇ Λαύρᾳ τοῦ ἁγίου Σάββα, τοῦ ἐρεταζομένου κατὰ τὴν εἰκοστὴν τοῦ Μαρτίου. (σελίδι 135 τῆς Δωδεκαβιβλίου.) Οὗτος εἶπε καὶ τὸ αξιοσημειούμενον τοῦτο ἀπόφθεγμα· Ὑπερήφανος μοναχὸς, δεινὸν ἄκαρπον καὶ ἄρριζον, καὶ οὐ μὴ ἐνέγκῃ προσβολὴν ἀνέμου. Καὶ ὡς περ πομφόλυξ βραχέστα, ἀρνίσκεται, οὕτω μνήμη ὑπερηφάνου μετὰ θάνατον ὀλλυται. Καὶ ὡς περ ἡ τοῦ ταπεινοῦ προσευχῆ κάμπτει Θεόν, οὕτως ἡ τοῦ ὑπερηφάνου δόξαις παροργίζει τὸν Ὑψίστον (σελ. 715 τοῦ Εὐεργετινοῦ.)

² Ὁ ὅσιος οὗτος φαίνεται εἰς τὸν Παράδεισον τῶν πατέρων, ὅτι ὀνομάζεται Βιτιμίος. Εἰς τοῦτον ἔδωκαν μίαν φορὰν μῆλα διὰ νὰ τὰ θώσῃ εἰς τοὺς ἐν τῇ Σχίτῃ γέροντας ἀπελθόντων δὲ καὶ κτεπήσας τὴν θύραν τοῦ καλλίου τοῦ ἀββά Ἀγγιλῆ, ἡ-

- * » Τὸν φθαρτὸν ἐκδύς θύλακον Βιτιμίων,
- » Ἄφθαρτον αὐτὸν εἰς ἀνάστασιν λαβοῦ.
- * Ὁ ὅσιος ἈΦΡΟΔΙΣΙΟΣ ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.
- * » Ψυχὴν Ἀφροδίσιος ὥρατος σφόδρα,
- » Ὡς ἐκθανὼν ἄγευστος ἀφροδισιῶν.
- * Ὁ ἅγιος γεομάρτυς ΑΧΜΕΔ ὁ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ ἀρπῶ' (1582) εἶτος ζῆμιε τελειοῦται
- † » Πάντων μεγίστη πίστις Ἰησοῦ πέλει,
- » Ἄχμεδ βοήτας, πάμμεγα σπερος δέχπ. ⁴

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', ἡ κατὰ σάρκα γέννησις τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

- α Θεὸς τὸ τεχθέν, ἡ δὲ μήτηρ Παρθένος,
- » Τί μείζον ἄλλο κρινὸν εἶδεν ἡ κτίσις;
- » Παρθενικῆ Μαρίη Θεῶν εἰκάδι γείνατο πᾶμ...τη

Βλέπων ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς ὅτι τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἐτυραννεῖτο ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ἐσπλαγγίσθη καὶ ἀποστείλας τὸν ἀγγελοῦν αὐτοῦ Γαβριὴλ, ἐμήνυσε δι' αὐτοῦ εἰς τὴν Θεοτόκον τὸ «Χαίρε κεχαριτωμένη ὁ Κύριος μετὰ σοῦ.» καὶ εἰπούσης αὐτῆς τὸ «Ἰδοὺ ἡ δοῦλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου», εὐθὺς συνελήφθη ἐν τῇ ἀγράντῳ καὶ παρθενικῇ μήτρᾳ αὐτῆς ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ὅτε δὲ ἤγγιζε νὰ τελειώσῃσιν ἐννέα μῆνες ἀπὸ τὴν σύλληψιν, ἐξῆλθεν ὀρισμὸς ἀπὸ τὸν Καίσαρα Λύγουστον, διὰ νὰ ἀπογραφῆθῃ ὅλη ἡ οἰκουμένη ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του. Ταύτην δὲ τὴν ἀπογραφὴν διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ἀπεστάλη ὁ ἡγεμὼν Κυρήνιος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· τότε λοιπὸν ἀνέβη καὶ Ἰωσήφ ὁ φύλαξ τῆς Θεοτόκου ὁμοῦ μὲ τὴν Θεοτόκον εἰς τὴν Βηθλεέμ, διὰ νὰ ἀπογραφθῶσιν ἐκεῖ. ² Καὶ

ἐπειδὴ ἐμελλε νὰ γεννηθῆ ἡ Παρθένος καὶ δὲν εὔρε κατοικίαν νὰ κατοικήσῃ, διὰ τὸν πολὺν λαὸν ὅστις συναχθεὶς ἐκεῖ ἐπρόλαβε καὶ ἐκατοίκησεν εἰς ὅλας τὰς τῆς Βηθλεέμ οἰκίας, ἐμβῆκεν εἰς ἓν πτωχικὸν σπήλαιον, καὶ ἐκεῖ ἐγέννησεν ὁ σφόδρως τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Λοιστὸν, καὶ ἐσπαργάνωσεν ὡς βρέφος τὸν Κρίστιν τῶν ἀπάντων καὶ εἶδαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς τὴν φάτιν τῶν ἀλόγων ζώων, διότι ἐμελλε νὰ ἐλευθερώσῃ ἡμᾶς ἀπὸ τῆν ἀλογίαν. ⁴ (Ο-

κλήμιαν δεκαετοσίαν. Ταύτην δὲ τὴν πρώτην ἀπογραφὴν ἀναφέρει μὲν ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶ, λέγων «Ὅτῃ ἡ ἀπογραφαὴ πρώτη ἐγένετο, ἡγεμονεύουσι τῆς Συρίας Κυρήνιος Λουκ. 6. 21» διὲν ἀναφέρει δὲ ὁ Ἱωσήφος ταυτὴν καὶ ὅτι δὲν ἀπῆκεν εἰς τὸν Ἰεροσόλ, καὶ ὅτι δὲν ἀνασταταί εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κατὰ Νικόλαον τοῦ Δαμασκηνοῦ, τοῦ φίλου Λύγουστου καὶ τοῦ Ἰεροσόλου.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀποροῦντες λέγουσιν, ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ ἀπογραφῇ δὲν ἡγεμονεῖται τῆς Συρίας ὁ Κυρήνιος, ὡς γάρτοι ὁ Εὐαγγελιστὴς, ἀλλ' ὁ Σέντιος Σατορνίνος, ἡ ἡ Κυριανὸς Οὐκαὶ ὁ μετὰ τὸν Σέντιον ἡγεμονεύσας (ὅσοι ὁ Κυρήνιος ἡγεμονεῖσιν ἐν τῇ δευτέρᾳ ἀπογραφῇ διὰ τοῦτο ἄλλοι ἀποκαίνονται εἰς τοῦτο, ἡ ὅτι ὁ Κυρήνιος ἀπεστάλη διὰ νὰ ἐπιστάσῃ εἰς τὴν πρώτην ἀπογραφὴν, ὡς ἐπιτροπὸς μόνον τοῦ Λύγουστου, ἡ ὅτι το, αὐτὴ ἡ ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο, το, πρώτη, ἔγω, τοῦτο, πρέπει νὰ νοηθῇ ἀντὶ τοῦ προσήτερου, ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἡγεμονίας τοῦ Κυρήνιου. Σακευάστου εἶπεν, αὐτὴ ἡ ἀπογραφὴ ἐγένετο προ τοῦ νὰ ἡγεμονεῖσῃ ὁ Κυρήνιος τῆς Συρίας. Καθὼς νοεῖται καὶ ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ματθαίου «Ἥ δε πρώτη τῶν αἰσῶν ἦναι τῇ ποσὶ τῶν αἰσῶν ἡμεῶν, τοῦτέστι τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ» προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες αὐτῷ, Ἰησοῦθ, εἰς ἡμετέρας φασίνοι τὸ Πάσχα;» (Ματθ. 23. 17.)

Ἡ δευτέρα δὲ ἀπογραφὴ ἐγένετο μετὰ δέκα χρόνους τῆς πρώτης ἀπογραφῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπεγράφοιτο εἰ Ἰουδαίῳ διὰ νὰ πληρονοσῇ εἰς τὸν Καίσαρα τὰ βασιλικὰ δεσμίματα καὶ τὰς δεκατίας τῶν ὑπεστασιακῶν του. Διὰ τοῦτο ἐγένετο καὶ ἡ ἀποστασία τοῦ Γαλιθαίου Ἰουδα, ὡς ἀναφέρει ὁ Λουκᾶς ἐν ταῖς Πράξεσι. Δὲν ἀναφέρουσι δὲ οἱ ἐξωτερικὸι ἱστορικοὶ διὰ τὰς δύο ταύτας ἀπογραφὰς, ἐπειδὴ καὶ ἐσώζοντο οἱ δημόσιοι Πίνακες ἢ Κωδικοὶ περὶ τῶν ἀπογραφῶν ταύτων διαλαβάνοντες ὅθεν ἦτον τὸ πρᾶγμα πασιδῆλον. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεὸς Ἰουδαίος ἐν τῇ β', ἀπολογία, καὶ ὁ Τερτυλλιανὸς κατὰ Μαρκίωνα, ἀποστέλλουσι τοὺς Ἰθνηκοὺς εἰς τοὺς ἀντικείρου βασιλικοὺς Κωδικοὺς διὰ νὰ πληροροσθῶσιν εἰς αὐτῶν (ὄρα εἰς τὴν νεστούπιτων ἑκατονταετηρίδα σελ. 42.)

⁴ Σημειώσαι, ὅτι ὁ Κύριος ἐγεννήθη ἡμέρα τετάρτῃ τῆς ἑβδομάδος καὶ ὄρα εἰς τὸν Σεβαστὸν Τραπεζούντιον σελ. 428· τὸ αὐτὸ λέγει καὶ ὁ Ἀθηναῖος Μελέτιος τῷ πρῶτῳ κατὰ τὴν ἡμέραν δευτέρᾳ, καὶ ἦν ἐκείσθη ὁ ἀσπληγὸς ἕλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ τὰ ἀστρα, ἐν ἑτεῖ μβ' (12) τῆς Αὐγούστου μοναρχίας, καὶ ἐν ἑτεῖ λγ' (23) τῆς Ἡρώδου βασιλείας καὶ ὁ μὲν Ἰππολύτος ὁ Θηβαῖος ἐν τῷ χρονικῷ εἶπεν, ὅτι ἐγεννήθη

θῆκε νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὰ μῆλα. Ὁ δὲ Ἀχιλλὰς ἀπακοίθη αὐτῷ, κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν δὲν ἤθελα, ἀδελφε, νὰ κτυπήσῃ εἰς τὴν θύραν μου, καὶ καὶ ἤθελες νὰ μοι δώσῃς μῆλα σὺραῖον· ἔθεν οὐδὲ εἰς ἄλλου κελλῖον μὴ ὑπάγῃς. Ὁ Βιτιμῖος λοιπὸν ὑπέγε μὲν τὰ μῆλα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, αὐτὸς δὲ ἀνεχώρησεν εἰς τὸ κελλῖον του.

¹ Ὅρα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ εἰς τὸ νῆον Μαρτυρολόγιον.
² Σημειώσαι, ὅτι δύο ἀπογραφαὶ ἐγένιναν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Καίσαρος Λύγουστου. Πρῶτῃ καὶ δευτέρᾳ καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἐγένετο μία μόνῃ ψυχῇ ἀπαρίθμησις τῶν ὑπάρχων, χωρὶς

ρα εἰς τὸν ἀπλοῦν Δαμασκηνόν, εἰς τὴν Σάλ-
πιγγα, εἰς τὸν Χρύσανθον, εἰς τὸν Αὐλὸν τὸν
ποιμενικόν, εἰς τὰ Γυμνάσματα τὰ πνευματικὰ
καὶ εἰς τὸν Μακάριον τὸν κωφόν, τοὺς περὶ τῆς
ἐορτῆς ταύτης ἀπλοικοὺς λόγους.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ προσκύνησις τῶν ΜΑΓΩΝ.

- Σὲ προσκυνούσα τάξι· ἔθνικῃ, Λόγε,
- Τὸ πρὸς σέ ὄκλοι τῶν ἔθνῶν μέλλον σέβας.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ προφήτου Μωϋσέως
ὕπῆρξε μάντις ὀνομαζόμενος Βαλαάμ, κατοικῶν
εἰς τὴν χώραν τῶν Περσῶν καὶ ἐνῶ ἐμαν-
τεύετο καὶ προέλεγε καὶ ἄλλα πολλὰ, εἶπε καὶ

ὁ Κύριος ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὁ δὲ νεώτερος Καλμέτος ἐν τῇ
ἀρμονίᾳ τῶν Εὐαγγελίων, θέλει δεῖ ἐγεννήθη ἡμέρᾳ πέμπτῃ
τῆς ἑβδομάδος· (ὅρα ἐν τῇ νεοτυπίᾳ ἑκατονταετηρίδι τοῦ
κυροῦ Εὐγενίου.) Ὅτι δὲ ἐγεννήθη κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμ-
πτην τοῦ Δεκεμβρίου, ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν ἐν τῇ δεκάτῃ
πέμπτῃ τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτι ἐχειροτονήθη ὁ Χρυσόστομος
Ἰωάννης.

Σημειώσασι, ὅτι εἰς τὴν ἐορτὴν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως λό-
γους πανηγυρικοὺς ἔχουσι Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, οὗ ἡ ἀρχὴ
« Χριστὸς γεννᾶται· ὁ μέγας Βασιλεὺς, οὗ ἡ ἀρχὴ » Χριστοῦ
γέννησις ἡ μὲν οἰκεία καὶ πρώτη· ὁ Χρυσόστομος τέσσαρας,
ὧν τοῦ μὲν ἐνὸς ἡ ἀρχὴ ἐστὶν αὕτη· « Εἰς τρεῖς διέλιξε μερίδα·
τὰς γενεάς· τοῦ δὲ ἑτέρου· « Τί τοῦτο; σημεῖον ἀντιλεγόμε-
νον τοῦ δὲ τρίτου· « Πολλὰς ἤμην ὁ τῆς ἀρμπνίας, τοῦ δὲ
τετάρτου· « Ἄ πάλα πατριάρχει μὲν ὄντιον· Γρηγόριος ὁ
Νύσσης· οὗ ἡ ἀρχὴ· « Σάλπιξαι ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι· ὁ Δα-
μασκηνὸς οὗ ἡ ἀρχὴ· « Ὅποταν τὸ ἔαρ ἐπέλθῃ· (σώζονται
πάντες ἐν τῇ Ἀλύρᾳ, καὶ ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου) Ἀλλὰ
καὶ ὁ Πρόκλος ἐγκώμιον ἔχει εἰς αὐτήν· ὁ δὲ θεὸς Ἐπιφά-
νιος (λόγῳ εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου) λέγει, ὅτι πρώτη
ἐορτὴ ἐστὶν ἡ φρικτὴ καὶ θαυμαστὴ κατὰ σάρκα γέννησις αὐτῆ·
δευτέρα ἡ τῶν Θεοφανείων· τρίτη ἡ τοῦ Σωτηριώδους πάθου·
τετάρτη ἡ Ἀνάστασις· πέμπτη ἡ Ἀνάληψις· ἕκτη ἡ τῆς
Πεντηκοστῆς· Ὁ δὲ Χρυσόστομος μητροπόλιν πατῶν τῶν
ἐσρατῶν τὴν Χριστοῦ γέννησιν ὀνομάζει (λόγῳ πρὸς Φιλολόγιον).
Ἄλλὰ καὶ Γρηγόριος ὁ Παλάμης ἐγκώμιον ἔχει, οὗ ἡ ἀρχὴ
« Τῆς παρθενικῆς λογιᾶς τὰ σημάγματα (σώζεται ἐν τῇ Ἀλύρᾳ
καὶ ἐν τῷ πρώτῳ πανηγυρικῷ τῆς βερβῆ· μονῆς τοῦ Βαστοπα-
ιδίου) Ἀλλὰ καὶ πέμπτον λόγον συνέγραψεν ὁ Χρυσορρήμων
εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν, σωζόμενον ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς
ἐν Ἐκτόνῃ ἐκδόσεως, οὗ ἡ ἀρχὴ· « Μυστήριον ξένον καὶ παρα-
δόξον βλέπω. Ἀπὸ τοῦτο φαίνεται ὅτι ἐρανίσθη καὶ ὁ Κοσμῆς·
τὸν εἰρμὸν τῆς ἐναντίας ὡδῆς τοῦ εἰς τὴν Κοιτου γέννησιν κα-
νόνας, ἥτοι τὸ « Μυστήριον ξένον ὄρω καὶ παράδοξον. Ὁ δὲ
ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος δεκατρεῖς λόγους ἔχει εἰς τὴν γέννησιν
τοῦ Κυρίου, σωζομένους Συριστῶ καὶ Λατινιστῶ, καὶ ὅρα εἰς
τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου αὐτοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν
ἐορτὴν τοῦ Ἰαννουαρίου.

τοῦτο. «Θέλει ἀνατεῖλει ἐν ἄστρον ἀπὸ τὸ γέ-
νος τοῦ Ἰακώβ, καὶ θέλει συντρίψει τοὺς ἀρχη-
γοὺς τοῦ Μωάβ» (Ἀριθ. κδ'. 17.) τὴν προφη-
τείαν λοιπὸν ταύτην ἐνθυμούμενοι κατὰ δια-
δοχὴν ὁ εἰς ὅπο τὸν ἄλλον οἱ μάντις καὶ μά-
γοι τῆς Περσίας, ἐδίδασκον αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς
βασιλεῖς τῶν Περσῶν. Ὅθεν παρετήρουν πότε
θα ἴδωσι τοιοῦτον ἄστέρα. Ἰδόντες λοιπὸν αὐ-
τὸν ὡς ἄστρονόμοι, ὅτι δὲν ἔκαμνε τὴν κίνησίν
του ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμᾶς, καθὼς τὴν κά-
μουσιν οἱ ἄλλοι ἄστέρες· ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἀρκτον
πρὸς τὴν μεσημβρίαν· ἤγουν ἀπὸ τὸν Βορρᾶν εἰς
τὸν Νότον (καθότι ἡ μὲν Περσία εὐρίσκεται
πρὸς Βορρᾶν, ἡ δὲ Ἱερουσαλήμ πρὸς Νότον)
τοῦτο λέγω περιεργασθέντες, ἐγνώρισαν ὅτι
αὐτὸς δηλοῖ γέννησιν ἐνὸς μεγάλου βασιλέως.
Λοιπὸν ἀκολουθήσαντες τὸν ἄστέρα, ἤλθον εἰς
τὰ Ἱεροσόλυμα λέγοντες, « Πού εἶναι ὁ βασι-
λεὺς τῶν Ἰουδαίων ὅστις ἐγεννήθη, ἀκούσας
δὲ τοῦτο ὁ Ἡρώδης ἐταράχθη καὶ συνάξας ὀ-
λους τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς τῶν Ἰου-
δαίων, ἐρωτᾷ τὰ μάθη, ποῦ λέγει ἡ Γραφή ὅτι
γεννᾶται ὁ Χριστὸς; ἐκεῖνοι δὲ τοῦ εἶπον, ὅτι
εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Ἐπειτα καλέ-
σας κρυφίως τοὺς μάγους, εἶπεν εἰς αὐτοὺς,
« Ὑπάγετε καὶ ἐξετάσατε καλῶς διὰ τὸ παιδίον,
καὶ ὅταν τὸ εὔρητε, φανερώσατε καὶ εἰς ἐμὲ διὰ
τὰ εἶθω καὶ ἐγὼ τὰ τὸ προσκυνήσω. » Τοῦτο
δὲ τὸ εἶλεγε δολίως διὰ τὰ μάθη ποῦ εὐρίσκεται
καὶ ἀκολουθῶς διὰ τὰ ἀποστείλῃ καὶ φονεύσῃ
αὐτό.

Οἱ δὲ μάγοι εὐρόντες τὸν Χριστὸν διὰ τοῦ
ἀστέρος, ἔπεσον καὶ προσεκύνησαν αὐτόν, καὶ
ἀνοξίζαντες τοὺς θησαυροὺς των, ἐπρόσφεραν
αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίθον καὶ σμύρναν.
Καὶ οὕτω μετὰ τὴν προσκύνησιν ἐπέστρεψαν
εἰς τὴν χώραν των, χωρὶς τὰ γυρίσωσιν εἰς τὸν
Ἡρώδη, καὶ τὰ τῶ δῶσωσιν εἰδοσιν, καθὼς Ἀγ-
γελος Κυρίου φανείς εἰς τὸν ὕπνον τοὺς πα-
ρήγγειλε τοῦτο τὰ κάμωσι. Ὁ δὲ Ἡρώδης,

¹ Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι οὗτοι γινώσκαι φέρονται περὶ τῶν μά-
γων τοῦτων. Τρεῖς θέλουσιν (ἦτοι ὁ Χρυσόστομος, ὁ Θεοφύ-
λακτος, ὁ Ἀθηνῶν Μελέτιος, ὅστις καὶ φέρει εἰς τοῦτο συμ-
φώνως τὸν Ἰουστίνον καὶ Ἀθανάσιον καὶ Δαμασκηνὸν Ἰωάν-
νην καὶ ἄλλους), ὅτι οἱ μάγοι εὔρον καὶ ἐπροσκύνησαν τὸν
Χριστὸν νεογέννητον ἐν υπαργάνοις καὶ ἐν τῷ σπηλαίῳ· ἐπειδὴ
καὶ ὁ ἀστὴρ ἐβῆ εἰς αὐτοὺς πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως.
Ἄλλοι δὲ θέλουσιν (ἦτοι ὁ θεὸς Ἐπιφάνιος αἰρῆσαι τὰ καὶ
ἄλλοι) ὅτι ἱερώνυμος ἐν τοῖς κατ' Εὐσεβίον τὸν Παμψηλοῦ χρο-
νικαῖς· Ἰππόλυτος ὁ Θηβαῖος ἐν τῷ χρονικῷ συντάγματι· Νι-
κηφόρος ὁ Κάλλιετος βιβλίῳ α'. κεφάλ. ιγ'. Νικήτας ὁ Σερ-

βλέπων ὅτι ἐνεπαίχθη ἀπὸ τοῦς μάγους, ἔστειλε τὰ στρατεύματά του καὶ ἐφόνευσαν ὅλα τὰ παιδία, ἅτινα εὕρισκοντο εἰς τὴν Βηθλεὲμ, ὅσα ἦσαν κατώτερα ἀπὸ δύο χρόνους. Διὰ τοῦτο ἀπεστάλη Ἀγγελὸς ἐκ Θεοῦ καὶ εἶπεν εἰς τὸν

ῥῶν ἐν τῇ Σερᾷ τοῦ κατὰ Ματθαίου καὶ ἄλλοι νεώτεροι), ὅτι οἱ Μάγοι ἔβησαν εἰς Ἱερουσαλήμ μετὰ δύο σχεδὸν χρόνους τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου, καθὼς ὁ ἄστρον ἐφάνη εἰς αὐτοὺς κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐγεννήθη ὁ Χριστός. Δικαιολογοῦσι δὲ οἱ δεῦτεροι τὴν γνώμην αὐτῶν διὰ τὰ ἀκόλουθα.

Α΄. διότι ἂν οἱ μάγοι ἐπροσκύνησαν τὸν Χριστὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ πρὸ τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν τοῦ καθαρισμοῦ τῆς ὑπεράγνου Μαρίας, πῶς ἀκινδύνως προσεφέρθη τὸ παιδίον εἰς τὸν ναὸν μετὰ τὴν φυγὴν τῶν μάγων, ἐνῶ ὁ Ἡρώδης ἐπαράτατο μὲ ὅλα τὰ Ἱερουσόλυμα, καὶ ἐζήτουν ἐπιμελῶς νὰ εὑροῦσι καὶ νὰ φονεύσῃσι τὸ βρέφος; Β΄. ἂν οἱ μάγοι εὔρον τὸν Χριστὸν εἰς τὸ σπήλαιον, πῶς ὁ Ματθαῖος λέγει, ὅτι εὔρον τὸ παιδίον εἰς τὴν οἰκίαν; Γ΄. ἂν ὁ ἄστρον ἐφάνη πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ὡς οἱ πᾶσι τοῖς λέγουσι, καὶ οἱ μάγοι ἐπροσκύνησαν τὸν Χριστὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ, ἔπρεπεν ὁ Ἡρώδης νὰ θανατώσῃ οὐχὶ τὰ πρὸ δύο σχεδὸν χρόνων γεννηθέντα βρέφη, ἀλλὰ τὰ νεογέννητα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἡρώδης ἐθανάτωσε τὰ ἀπὸ διετούς καὶ κατωτέρω βρέφη κατὰ τὸν χρόνον, ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων, ὡς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, διὰ τοῦτα ἔπρεπε, ὅτι ὁ μὲν ἄστρον ἐφάνη εἰς τοὺς μάγους! κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐγεννήθη ὁ Κύριος; οἱ δὲ μάγοι μετὰ δύο σχεδὸν χρόνους ἦλθον εἰς τὰ Ἱερουσόλυμα καὶ ἐπροσκύνησαν τὸν Κύριον.

Εἰ δὲ καὶ οἱ πρῶτοι δικαιολογοῦντες τὴν γνώμην τῶν λέγουσιν, ὅτι ἂν οἱ μάγοι ἦλθον μετὰ δύο σχεδὸν χρόνους εἰς Ἱερουσόλυμα, πῶς τὸν ἐπροσκύνησαν εἰς τὴν Βηθλεὲμ; διότι ὁ Κύριος εὕρισκτο εἰς τὴν Ναζαρέτ καὶ ὄχι εἰς τὴν Βηθλεὲμ. Τὴν ἀπορίαν ταύτην λύοντες οἱ δεῦτεροι λέγουσιν, ὅτι οἱ γονεῖς τοῦ Κυρίου σὺν πικρῇ τῇ Κυρίῳ, μετέβησαν ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ εἰς τὴν Βηθλεὲμ, ἕπειδὴ, ὡς γράφει ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, συνήθισαν εἰς τὴν ἀναβαίνωσιν εἰς Ἱερουσόλυμα οἱ γονεῖς τοῦ Κυρίου κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Πάσχα, ἥτις ἐτελεῖτο κατὰ τὸν Μάρτιον, ἢ Ἀπρίλιον μῆνα. Κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον λοιπὸν κατέλυσαν μὲν οἱ γονεῖς τοῦ Κυρίου εἰς τὴν πατρίδα τῶν Βηθλεέμ, οἱ δὲ μάγοι εὗρήντες αὐτὸν ἐκεῖ προσεκύνησαν, καὶ μετὰ τὴν φυγὴν τῶν μάγων εὗθευ καὶ ὁ Κύριος μετὰ τῶν γονέων του κατέβη εἰς Αἴγυπτον.

Αὕτη εἶναι ἡ μᾶλλον δεκτὴ καὶ πιθανώτερος γνώμη ἢ τῶν δευτέρων δηλαδὴ, ὡς σύμφορος κατὰ πάντα, καὶ ὡς συμβαδίζουμένη τοῖς θεοῖς χρησμοῖς τῶν Εὐαγγελιστῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ κύριος Εὐγένιος εἰς τὴν νεοτύπων Ἐκατονταετηρίδα του, καὶ ὁ κύριος Νικηφόρος ὁ Θεοτόκος εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Εὐαγγελίου τῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν Κυριακῆς, ταύτην ἐκρίνουσιν. Εἰ δὲ καὶ ὁ αὐτὸς κύριος Νικηφόρος λέγει, ὅτι πιθανὰ εἰσὶ ταῦτα, ὅσα γράφει ὁ Συναξαριατὴς ἐδοῦ, ὅστις κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ἔταξε τὴν προσκύνησιν τῶν μάγων, τὴν δὲ φυγὴν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἔταξε κατὰ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, ὁμοίως καὶ τὴν βρεφοκτονίαν, κατὰ

Ἰωσήφ. Σηκώσου καὶ ἔπαρε τὸ παιδίον καὶ τὴν Μητέρα του, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον. Ὁ δὲ Ἰωσήφ ποιήσας κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἀγγέλου, κατέβη εἰς Αἴγυπτον. Καθὼς ταῦτα πάντα ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἐν κεφαλαίῳ δευτέρῳ.

Ἡ μνήμη τῶν θεασαμένων τὸν Κύριον ΠΟΙΜΕΝΩΝ.

» Ποίμην ἀφέντες τὴν ἐαυτῶν Ποιμένας,
» Ἴδεῖν καλὸν σπεύδουσι Χριστὸν Ποιμένα.

Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΣ', ἡ Συναξίς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.¹

τὴν τετάρτην ἡμέραν τῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν ἀλλ' ὁμοῖς παρακάτω ὁ αὐτὸς Θεοτόκος ἀναγρὼν τὴν πιθανότητα τῶν ἀνωτέρω λέγει· Ὅτι, τοῦτο μόνον φαίνεται δύσκολον. Πῶς ἔβησαν ὁ Ἰωσήφ σὺν τῷ παιδίῳ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἐπέστειλαν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ πρὸ τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν, διὰ τὴν εἰς τὸ ἱερὸν παράστασιν. Ὅθεν θαυμαζῶ, πῶς σοφοὶ ὄν, δὲν ἔλυσε τὴν δυσκολίαν αὐτὴν μὲ τὸν ἀνωτέρω συμβιβασμὸν, ὃν εἶπαμεν ἀλλ' ἄφηκε τοὺς ἀγνωστας του εἰς ἀπορίαν καὶ δεσμόν.

Τὴν ἀνωτέρω γνώμην τῶν δευτέρων ὄχι ὀλιγώτερον βεβαίως καὶ ἱστορικὸς λόγος Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ εἰς τὸ γεννηθῆναι τοῦ Κυρίου περὶ τῶν ἐν Περσίᾳ γενομένων, τὸν ὁποῖον λόγον ἐπιβεβαίω ὡς γνήσιον ὁ διαληφθεὶς κύριος Νικηφόρος ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ τῆς σειράς τῆς δεκατεύχου, ἐν αἷς ἀναφέρει τὰ ἀνεύρητα συγγράμματα τοῦ Δαμασκηνοῦ. Ταῦτα τὰ ἐν Περσίᾳ γενομένα ἀναφέρει καὶ ὁ Συναξίης Ἀναστάσιος, παρὼν κατὰ τὴν ἐν Περσίᾳ γενομένην Σύνοδον τῶν ἑκατῶν, καὶ ἐπιπέδου, ἐπισκόπου, καὶ πολλῶν ὀρθομανθριτῶν, ὅτι ἐγένετο φιλονεικία μετὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ χριστιανῶν καὶ Ἑβραίων, καὶ ὁ φιλόσοφος Ἀφροδιτιανὸς ἐδικηγήθη ταῦτα ἐπὶ τῆς Συνόδου. Φέρουσι δὲ ταῦτα ἐπιγραφῆν τοιαύτην· Ἀναστασίου πατριάρχου Θεουπόλεως ἐξήγησις περὶ τῶν ἐν Περσίᾳ πραχθέντων.²

Ἐκ τούτου λοιπὸν γίνεται φανερόν, ὅτι ὁ Συναξαριατὴς Μαυρικὸς διατάσσων ἐδοῦ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὴν προσκύνησιν τῶν μάγων, καὶ τὴν φυγὴν τῆς Θεοτόκου εἰς Αἴγυπτον, καὶ τὴν βρεφοκτονίαν τοῦ Ἡρώδου, τὴν μνήμην μόνον αὐτῶν ἀναφέρει, καὶ οὐχὶ ὅτι ἐγέναν αὐτὰ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις. Καθὼς καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐν τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου, τὴν μνήμην μόνον τῆς ἐγέρσεως τοῦ Λαζάρου, ἀναφέρει καὶ ἐορτάζει, καὶ οὐχὶ τὸν χρόνον καὶ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν αὕτη ἐγένετο. Ἐπειδὴ αὕτη πρὸ πολλῶν ἡμερῶν πραγματικῶς ἀπέβη, ὡς βεβαίως ὁ Ἰωάννης ἐν κεφαλαίῳ τῆς δευτέρας θέλει νὰ βεβαιωθῇ, ὅτι ὁ λόγος μας οὗτος εἶναι ἀληθινός, ὡς ἀναγνώσῃ τὸ βιβλίον αὐτοῦ τοῦ Ἰωάννου κεφάλαιον δλον.

¹ Σημειώσεται, ὅτι εἰς τὴν Συναξίαν ταύτην τῆς Θεοτόκου ἔ-

- Λεγὼ ἄμωμον ἀνδρὸς μὴ γνοῦσιν λέχος,
- Δῶροις ἀμώμοις δεξιούμαι τοῖς λόγοις.
- Μελπὴν ἀγνωστάτη λεχοὶ εἰκάδι ἕκτη αἰδῶ.

Ἡ ἐν Αἰγύπτῳ φυγὴ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

- Ἰκοντα πρὸς σέ, τὸν πάλαι πλῆξαντά σε,
- Αἴγυπτε, φρίττε καὶ Θεὸν τούτον φρόνει.

Ὅτε ὁ Ἡρώδης ἔδωκεν ὄρισμόν διὰ νὰ θανατωθῶσιν ὅλα τὰ παιδία ὅσα ἦσαν εἰς τὴν Βηθλεέμ, Ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη κατ' ὄναρ εἰς τὸν Ἰωσήφ λέγων Σηκώσου καὶ ἔπαρε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα του καὶ φεύγε εἰς Αἴγυπτον. Φεύγει λοιπὸν εἰς Αἴγυπτον ἡ Θεοτόκος ὁμοῦ μετὰ τὸ βρέφος διὰ δύο αἰτίαι, καὶ ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου Ὡσηε λέγοντος «Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου». (Ὡσ. ιά. 2.) καὶ διὰ νὰ ἐμψραγῇ πᾶν στόμα τῶν αἵρετικῶν. Διότι ἂν δὲν ἐφευγεν ὁ Κύριος, ἀλλὰ συνελαμβάνετο ἀπὸ τὸν Ἡρώδη, εἰ μὲν καὶ ἐφρονεῦτο ἀπὸ ἐκεῖνον, βέβαια ἤθελεν ἐμποδιοθῆ ἢ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, εἰ δὲ καὶ δὲν ἐφρονεῦτο διὰ νὰ τελειώσῃ τὴν οἰκονομίαν, βεβαίως ἤθελε φανῆ εἰς τοὺς πολλοὺς, ὅτι δὲν ἐφόρεσε τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν πραγματικῶς καὶ κατὰ ἀλήθειαν, ἀλλὰ μόνον κατὰ δόκησιν καὶ φαντασίαν· ἐπειδὴ ἂν ἐφόρει σάρκα ἀληθῆ βεβαίως ἤθελε κοπῆ ἀπὸ τὴν σπάθην. Ἄν λοιπὸν οἱ ἄθλιοι αἵρετικοὶ ἐτόλμησαν νὰ εἴπωσι τοῦτο· ὅτι δηλαδὴ κατὰ σαντυσίαν ὁ Κύριος ἐγεννήθη, ὡς ὁ Θεομάχος Μάνης, καὶ οἱ τούτου ὁπαδοὶ Μανχαῖοι, ἂν καὶ δὲν ἔλαβον εἰς τοῦτο κάμμیان αἰτίαν καὶ ἀφορμὴν πῶσω μᾶλλον ἤθελον εἰπεῖ τοῦτο ἂν εὑρισκόν καὶ αἰτίαν; Διὰ τοῦτο λοιπὸν φεύγει ὁ Κύριος εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ τὰς ῥηθείσας δύο αἰτίας. Καὶ πρὸς τοῦτοις, ἵνα συντρίψῃ καὶ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ εὐρισκόμενα εἰδῶλα. ¹

χουσι λόγους ὁ Ἀθανάσιος, Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας (παρὰ τὴν ἱερᾶς τελετουργίαν.) Βασίλειος ὁ Σειλευκείας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μεγάλας τῶν ἐγκωμίων (σώζεται ὁ τελευταῖος ἐν τῇ μεγίστῃ, Λαύρα, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.)

¹ Σημειώμεν δὲ ἐντόπιον τὰ χαριέστατα καὶ ἀξιοσημειώτα ταῦτα. Δηλαδὴ ὅτι ὁ Κύριος φεύγων εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὄχι μόνον τὰ εἰδῶλα ἐκεῖνης συνέτριψεν, ἀλλὰ καὶ τὰ φυτὰ ἔκαμε νὰ τὸν προσκυνήσῃσι· διότι, γράφει ὁ Σωζόμενος εἰς τὸ πέμπτον βιβλίον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας· ἐν κεφαλαίῳ εἰκοστῷ, ὅτι ὁ Χριστὸς φεύγων εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ τὸν φόβον τοῦ Ἡρώδου, ὅτε ἔσθασεν εἰς τὰς πόλεις Ἐρμουπόλει· τῆς Θηβαίδος, μία Περσικὴ μηλέα, ἧτοι βοδακινέα, ἐκλινεν ἕως κάτω τὴν κορυφὴν τῆς καὶ προσεκύνησεν αὐτόν. Ἐπειδὴ δηλαδὴ τὸ φυτὸν αὐτὸ διὰ τὸ μεγαλεῖον καὶ κάλλος του ἔπρο-

τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν **ΕΥΘΥΜΙΟΥ** Ἐπισκόπου Σάρδεων τοῦ ὁμο-
λογητοῦ, ἡ μᾶλλον εἰπεῖν, τοῦ ἱερομάρτυρος.

- Θεῷ παραστάς, Εὐθύμιε τρισμάκαρ,
- Πλήρης ἀλήθτου τυγχάνεις εὐθυμίας.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κων-

ακυνεῖτο καὶ ἐλατρεύετο ἀπὸ τοὺς κατοικοὺς τῆς πόλεως, διὰ τοῦτο ὁ εἰς τὸ φυτὸν αὐτὸ κατοικῶν δαίμων, αἰσθνόμενος τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, ἐφοβήθη καὶ ἔφυγε. Φυγόντος δὲ τοῦ δαίμονος, ἔμεινε τὸ φυτὸν αὐτὸ ἱατρικὰς πολλὰς ἐργαζόμενον, ἐὰν μόνον ἐγγίεν εἰς τοῦ. ἀσθενεῖ, φύλλον, ἢ φλοῖος, ἢ τεμάχιον ἀπὸ αὐτοῦ. Καὶ τούτου μάρτυρες εἶναι καὶ Παλαιστίναι καὶ Αἰγύπτιοι.

Γράφει δὲ ὁ Βουεχάριος ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς Ἱερουσαλῆμ, ὅτι ἀναμείσον τῆς Ἰλιουπόλεως καὶ τῆς Βαβυλώνας, τῆς αἰγυπτιακῆς δηλαδὴ, εὐρίσκειται κῆπος τοῦ βασιλέως ἰσχυρότατος, ὅστις ποτιζεῖται ἀπὸ μίαν βρύσιν μικρὴν, εἰς τὴν ὅποιαν ᾄδεται λόγος, ὅτι ἡ Θεοτόκος ἔπλυνε τὰ σπάργανα τοῦ Χριστοῦ ὅταν ἔφευγε διὰ τὸν φόβον τοῦ Ἡρώδου· πλησίον δὲ εἰς τὴν βρύσιν ταύτην εἶναι καὶ μία πέτρα, ἐπάνω εἰς τὴν ὅποιαν ἦπλωσε τὰ σπάργανα τοῦ Χριστοῦ ἡ Θεομήτωρ διὰ νὰ ξηρανθοῦν. Τὸν δὲ τόπον ἐκεῖνον ἔχουσιν εἰς πολλὴν εὐλάβειαν καὶ οἱ χριστιανοὶ καὶ οἱ Σαρακηνοὶ. Προσθέτει δὲ καὶ Ἀντώνιος ὁ μάρτυρ· ἐν τῇ τῶν Ἱεροσολύμων περιόδῳ, ὅτε διέβαινον ὁ Κύριος εἰς τὸν κάμπον τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Τάνωος, ἐκλείσθη μόνη τῆς ἡ θύρα ἐνὸς μεγάλου εἰδωλικοῦ ναοῦ, ἡ ὅποια ὕστερον μετὰ δύναμιν ἀνθρώπων δὲν ἐδύνατο νὰ ανοιχθῇ (ἄρα σελ. 28 τῆς νεοτυπώτου Ἐκατονταετηρίδος.)

Περὶ τοῦ δὲ τῇ ἀληθείᾳ καὶ πέρα τοῦ δέοντος κριτικοὶ πρόειπεν νὰ δομαζύνται οἱ τοῖς θαύμασι καὶ τοῖς σημεῖοις τούτοις ἀντιλέγοντες, ποσβαλλόμενοι τάχα, ὅτι ἂν αὐτὰ ἦσαν ἀληθῆ, δὲν θὰ ἐλέγετο πρῶτον σημεῖον τοῦ Κυρίου, τὸ ἐν Κανᾷ γενόμενον. Ἄλλ', ὡς οὔτοι, ἤθελεν εἰπῆ τις πρὸς αὐτοὺς, πρῶτον σημεῖον λέγεσθαι τοῦτο τοῦ Κυρίου, μετὰ τὴν διὰ τοῦ βαπτίσματος ἀναδείξιν, καὶ οὐχὶ πρὸ τῆς ἀναδείξεως. Καθότι πρὸ τῆς ἀναδείξεως τοῦ Κυρίου πολλὰ σημεῖα καὶ θαύματα τῇ δυναμίε τούτου ἐγένοντο. Καὶ παραλείπων τὴν ἀσπόρην· καὶ ἐκ Πνεύματος ἁγίου γεννομένην τοῦ Κυρίου σύλληψιν, ὅπερ ἐστὶ τὸ θαῦμα τῶν θαυμάτων, καὶ τὸ ἀκόπως αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ φέρειν τὴν μητέρα, καὶ τὸ ἀφόδως γεννησθαι, θαῦμα τῆς δυνάμεως τοῦ Κυρίου ἦσαν οἱ ἐν τῇ γεννήσει αὐτοῦ, δόξα ἐν ὑψίστοις, κραυγάζοντες Ἄγγελοι καὶ τοῖς ποιμένιν Εὐαγγελιζόμενοι. Θαῦμα ἦτο τὸ ὑπὲρ φύσιν καὶ παράδοξον σκίρημα, ὅπερ ἐπροξένησεν ὁ Κύριος κωφορούμενος εἰς τὸν ἐν κοιλίᾳ φερόμενον Ἰωάννην. Θαῦμα ὁ ὑπερφυσικὸς ἀσπῆρ ὁ τοὺς μάγους δόξησας. Θαῦμα τὸ νὰ μὴ ἰδῆ θάνατον ὁ Σιμεὼν ἕως οὗ νὰ βαστάσῃ αὐτόν. Θαῦμα αἱ προφητεῖαι τοῦ αὐτοῦ Σιμεὼν, καὶ αἱ ἀνθρομολογήσεις τῆς Θεοπνεύστου Ἄννης, μαρτυρώσεως Σωτῆρα τὸν Χριστόν, κατὰ τὸν Ἀμβρόσιον.

Τὸ φυτὸν δὲ τοῦ ἀνωτέρω βασιλείου (διὰ νὰ εἰπῶμεν ἰδιῶ κατὰ παρέκθεσιν) πρῶτον ἔφερον ἡ βασιλισσα **Σαββὰ** εἰς τὸν Σολομῶντα ὡς δῶρον βασιλικόν, καὶ αὐτὸς τὸ ἐφύτευσεν εἰς τὴν Ἱερουσόλην, καὶ εὐρίσκειτο μέχρι τοῦ καιροῦ τοῦ Ἰτίου, ὃ

σταντίνου καὶ Εἰρήνης ἐν ἔτει ψπ' (780)· καὶ πρότερον μὲν ἔλαμψεν ὡς ἀστὴρ εἰς τὴν μοναδικὴν πολιτείαν, ὕστερον δὲ γενόμενος Ἀρχιερεὺς, ἀνέτρεψε κατὰ κράτος τοὺς αἰρετικοὺς εἰκονομάχους εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ δευτέραν Σύνοδον, ἧτοι εἰς τὴν Ἑβδόμην. Ὅθεν οὕτως ἔχοντα βλέποντες οἱ βασιλεῖς, ἔστειλαν αὐτὸν πρέσβυν εἰς διαφόρους δημοσίας πρεσβείας. Ἐπειδὴ δὲ Νικηφόρος ὁ Σταυράκιος¹ ἔλαβε τὴν βασιλείαν ἐν ἔτει ωβ' (802), καὶ παρανόμως διῆγε τὴν ζωὴν του, διὰ τοῦτο ἤλεγξεν αὐτὸν ὁ ἅγιος οὗτος· ὅθεν ἐξωρίσθη εἰς Παταλαρέαν τῆς δύσεως ὁμοῦ μετ' ἄλλους ὀρθοδόξους Ἐπισκόπους· ἔκτοτε δὲ μέχρι τῆς ἰεροσολογίας του, εἰς διάστημα δηλαδὴ εἰκοσιεννέα χρόνων, δὲν ἐδυνήθη ὁ τρισόλκιμος νὰ λάβῃ πλέον τὴν Μητροπόλιν του καὶ νὰ καθίσῃ εἰς αὐτήν. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ κρατήσαντες ἐκεῖνοι βασιλεῖς ἐσηκώθησαν ἀπὸ τὸ μέσον, καὶ ἔγεινε βασιλεὺς Λέων ὁ

Θηριώνυμος, ὁ Ἀρμένιος δηλαδὴ, ἐν ἔτει ωγ' (813), τότε φέρεται ἀπὸ τὴν ἐξορίαν ὁ ἅγιος οὗτος, καὶ ἐρωτᾶται ἀπὸ αὐτὸν ἂν προσκυνῇ τὰς ἀγίας εἰκόνας· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος μετεχειρίσθη τὴν συνειθισμένην του παρρησιαν, καὶ ἀνεθεμάτισε τὸν βασιλέα ἔμπροσθέν του, τούτου χάριν ὁ τύραννος θυμωθεὶς, ἐξώρισε τὸν ἅγιον εἰς τὴν Ἀσσον, ἧτις καὶ Ἀπολλωνία ὀνομάζεται, εὐρισκομένη πλησίον εἰς τὸ Ἀδραμύτιον.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐφρονεῦθη ὑπὸ μαχαίρας ὁ κάκιστος Λέων, πάλιν ὁ ἀοίδιμος οὗτος Εὐθύμιος, φέρεται ἀπὸ τὴν ἐξορίαν ὑπὸ τοῦ διαδεξαμένου τὴν βασιλείαν Μιχαὴλ τοῦ Τραυλοῦ ἐν ἔτει ωκ' (820).¹ καὶ ἀναγκάζεται ἀπὸ αὐτὸν νὰ μὴ προσκυνῇ τὰς ἀγίας εἰκόνας. Ὁ δὲ ἅγιος καταπλήξας τὸν τύραννον μετὰ λόγια του ὡς μετ' ἄνθρωπον, μεγαλοφώνως ἐβόησεν «Εἴτις οὐ προσκυνεῖ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν εἰκόνει περιγραφτὸν, ἧτις ἀνάθεμα.» Ὅθεν διὰ τοῦτο δέρεται ὁ μακάριος καὶ ἐξορίζεται πάλιν εἰς τὸν Ἀκρίταν, (ἄκρωτήριο ἐν τῇ Μαύρῃ Θαλάσσῃ εὐρισκόμενον καὶ κοινῶς Κάβο Ἀκρίτα καλούμενον)· ἐκεῖ δὲ κλείεται εἰς φυλακὴν σκοτεινιστάτην· ἔπειτα τετρωθεὶς ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, καταξερσθίεται εἰς πολλὴν ὥραν μετὰ ὠμὰ βούνευρα. Ὅθεν ἀπὸ τὸ πλήθος τῶν ἀνυποφόρων ἐκείνων πληγῶν, ἐφρούκωσεν ὁ ἅγιος ὡς ἀσκός, καὶ ἔζησε μετὰ ταῦτα μόνον ὀκτώ ἡμέρας. Καὶ οὕτω καρτερήσας γενναίως, παρέδωκε τὴν ἀγίαν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, λάμπσας εἰς τὸν θάνατόν του παραδόξως ὑπὲρ τὸν ἥλιον.²

ὅποιος ἔλαβεν ἐκ τῆς Ἱερουσαλήμ τὰ δένδρα τοῦ βασιλέως καὶ ἐστέρθη, μετὰ αὐτὰ κατὰ μίμησιν Προφήτου τοῦ μεγάλου, ὅτε ἐκυρίευσεν πῶτον τὴν Ἱερουσαλήμ, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Σελίνος εἰς τὸ ἱστορικόν του. Ἔστι δὲ ὁ κασπὸς τοῦ βασιλέως κοκκινωπὸς, καὶ τὰ φύλλα του παρόμοια μετὰ φύλλα τῆς μασιγίας. Ἰστορεῖ δὲ ὁ Ἰωσήπος ὅτι ἀκούσασα ἡ Κλεοπάτρα ἡ βασίλισσα, ἡ ἐρωμένη τοῦ Ἀντωνίου, τὴν φήμην τοῦ τότε ἰστορικοῦ δένδρου, ἐπεθύμησε νὰ ἔχη καὶ αὐτὴ τὸ τοιοῦτον εὐωδέστατον φυτὸν· ὅθεν ὁ Ἡρώδης, ἵνα πληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς βασιλίσσης, ἀπέστειλεν εἰς αὐτὴν τινὰ φυτὰ, διου καὶ σπόρον αὐτοῦ. Λέγει δὲ καὶ ὅτι, Ἀλεξάνδρος ὁ βασιλεὺς διαβάνων ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα ἔλαβε πολλὴν ἀπὸ τὸν σπόρον τοῦ βασιλέως τούτου. Κοπτόμενον δὲ τὸ φυτὸν τοῦτο μετὰ κροτίδων κέραιον, καὶ μετὰ πετρίνην μάχραν, καὶ ὄχι μετὰ σιδηροῦν μαχάριον, θαυρῶν καὶ οὕτω ποιεῖ τὸ καλούμενον ὀρθόδοξον· ἧτοι τὸ πικρὸν ὑγρὸν τοῦ βασιλέως.

Εἰ δὲ καὶ ζητεῖ τις νὰ μάθῃ πόσους χρόνους διέτριψεν ὁ Κύριος εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀποκρινόμεθα, ὅτι περὶ τούτου εἶναι γνώμη διάφορος. Ὁ μὲν Παμφίλου Εὐσέβιος ὑπέθετο ἐν τοῖς χρονικοῖς, ὅτι πέντε χρόνους ἐν Αἴγύπτῳ ὁ Κύριος διέτριψεν ἢ τέσσαρα· ἢ τοὐλάχιστον τρεῖς, ὁ δὲ θεὸς Ἐπιφάνιος (αἰρέσ. νά)· ἀποφασίζει, ὅτι δύο χρόνους, δύο τῶν λγ', ἔτι· (λέγει) γεννᾶται ὁ Κύριος, τῶν λδ', ἦλθεν οἱ μάγοι, καὶ τῶν λς', τελευτᾷ ὁ Ἡρώδης. Ὁ δὲ Θεόφιλος Ἰππόλυτος ἐν τῷ Συντάγματι τῶν χρονικῶν οὕτω χρονολογεῖ· Ἀπὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Χριστοῦ μέχρι τῆς τῶν μάγων παρουσίας ἔτι δύο· καὶ ἐκ τῆς εἰς Αἴγυπτον ἀναχωρήσεως μέχρι τῆς τελευτῆς Ἡρώδου υἱοῦ Ἀντιπάτρου, ἔτι τρεῖς ἡμέρας πέντε· περιώκησαν δὲ ἐν Αἴγύπτῳ, ἐν Ἠλιουπόλει τῇ κατὰ Μέμφιν, ὅτε Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία οὖν τῷ Ἰησοῦ ἔτι τρεῖς, καὶ ἡμέρας εἰκοσιν (ὅρα ἐν τῇ νεοισυπτῶν ἑκατονταετηρίδι.)

¹ Ἐν προηγουμένη σημειώσει ἐδιορθώσαμεν τὴν ἐνυπάρχουσαν μεταξὺ τῶν δύο τούτων ὀνομασίων σύγχυσιν. Σ. Ε.

¹ Ὁ οὗτος πατήρ ἡμῶν ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ὁ ἐξ Ἰουδαίων, ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

² Ὡς ἐξ ἀκανθῶν τῶν Ἰουδαίων ἐδόθη,

³ Ὁ θεὸς ἀνθίτ, καὶ θανὼν Κωνσταντίνος,

Ὁὗτος ὁ ἅγιος ἦτον ἀπὸ τὰ Σύναδα (πόλις ἐνδοξος τῆς μεγάλης Φρυγίας, τιμημένη μετὰ θρόνον Μητροπολίτου, ἧ ὅποια εἶχεν εἰκοσιν Ἐ-

¹ Ὁ δὲ Μελέτιος λέγει, ὅτι Θεόφιλος ὁ εἰκονομάχος ὁ υἱὸς Μιχαὴλ τοῦ Τραυλοῦ, δέρον τὸν ἅγιον τοῦτον Εὐθύμιον, ἐτελείωσεν αὐτὸν μετὰ μαρτυρικὸν θάνατον· (σελ. 262 τοῦ β' τόμου.)

² Σημειώσαι, ὅτι τὸ ἅγιον λείψανον τοῦ θεοῦ τούτου Εὐθυμίου, εὐρίσκεται πῶς ἐν τῇ Ἀγγίᾳ, τὴν κοινῶς λεγομένην Χελλῶν, ἢ Ἀχιλοῦν, τὴν εὐρισκομένην κατὰ τὴν Μαύρην Θαλάσσαν, θαύματα πάμπολλα ἐνεργούσιν τοῖς μετὰ πίστει αὐτῷ προστρέγουσιν. Ἐκεῖ εὐρίσκεται καὶ ὁ κατὰ πλάτος βίος τοῦ ἁγίου τούτου χειρόγραφος. Καὶ ὁ βουλούμενος ζητησάτω αὐτὸν ἐκεῖθεν.

πισκόπους, καταγόμενος ἀπὸ τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων, ὅτε δὲ ἦτο πολλὰ νέος, ἠκολούθει τὴν μητέρα του, καὶ ἰδὼν ἓνα χριστιανόν, ὁ ὁποῖος χασμώμενος ἐσχημάτισεν εἰς τὸ στόμα του τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἀπὸ τότε καὶ αὐτὸς ἔκαμνε τὸ ἴδιον, μιμούμενος τὸν χριστιανόν, οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα τῶν χριστιανῶν ἔργα ἐποίει καὶ αὐτὸς μετὰ πίστιν θεομήν. Διὰ τοῦτο λαμπρύνεται τὸ πρόσωπόν του μετὰ θείαν ἑλλαμψιν, καὶ διδάσκεται παρὰ Θεοῦ τὰ τῶν χριστιανῶν δόγματα, διανύσας νηστικός εἰς διάστημα τινῶν ἡμερῶν. Εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον ἐπήδησέ ποτε μία κόρη Ἑβραία μετὰ τρόπον ἀσεμνον, ὁ δὲ ἅγιος ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἀπέδειξε ταύτην νεκρὰν, καὶ πάλιν αὐτὴν ἀνέστησεν. Οὗτος ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς νεφέλης ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον, λεγόμενον Φουβούτιον, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκοντο ἄνδρες μεγαλώτατοι, τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν μεταχειριζόμενοι, τῶν ὁποίων ἡ ἀρετὴ ἔλαμπεν. Ἐπειδὴ δὲ διηγήθη τὰ κατ' αὐτὸν εἰς τὸν ἡγούμενον τοῦ μοναστηρίου, ἐπρόσταξεν ἐκεῖνος νὰ φέρωσι σταυρὸν καὶ προστάξει αὐτὸν νὰ τὸν προσκυνήσῃ καὶ νὰ τὸν ἀσπασθῇ, ὅτε δὲ ὁ μακάριος οὗτος ἠσπάζετο τὸ κάτω μέρος τοῦ σταυροῦ μετὰ φόβου καὶ εὐλαθείας, ὡς τοῦ θαύματος! ἔκλινεν ὅλος ὁ σταυρὸς ἐπάνω εἰς τὴν ὀσίαν κεφαλὴν του, καὶ ἐγράψεν εἰς αὐτὴν τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ, ὅστις καὶ ἔμεινεν ἀδιάλειπτος εἰς τὴν κεφαλὴν του ἕως τοῦ θανάτου του.

Ἐπειτα ὅτε ἔλαβε τὸ ἅγιον βάπτισμα ὠνομάσθη Κωνσταντῖνος καὶ τότε ἠκολούθησε τοιοῦτον τι θαυμάσιον. Εἰς τὸν τόπον ἐκείνον, δηλαδὴ εἰς τὴν πέτραν ἐκείνην, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστάθη ἐξελθὼν ἀπὸ τῆν ἁγίαν κολυμβήθραν, ἐτυπώθησαν παραδόξως τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν του. Μετὰ ταῦτα ἐμβήκεν εἰς τόσους ἀγῶνας πνευματικούς, ὥστε ἐφιλονεῖκει ὁ ἀσίδιμος νὰ ὑπερβίλῃ ὅλους τοὺς μοναχοὺς τοῦ μοναστηρίου εἰς τὴν σκληραγωγίαν καὶ ἀσκησιν. Ἐδοῦλευε δὲ τὴν τέχνην τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἤγουν ἔρραπτε δέρματα καὶ ἔκαμνε σκηνάς, ὅτε δὲ ἐπροσπύχeto, ἐγέμιζεν ἀπὸ εὐωδίας ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἴστατο, ὅτε ἤρχετο εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶ ἡνοίγοντο ἀφ' ἑαυτῶν αἱ θύραι τοῦ ναοῦ. Ἀπὸ δὲ τὴν πολλὴν καθαρότητα ἦν εἶχεν, ἐβλεπε νοερώς τοὺς κρυπτοὺς λογισμοὺς τῶν ἀδελφῶν.

Ἐπειτα ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἐκεῖθεν ὑπῆγεν εἰς τὰ Μύρα τῆς Λυκίας, ἐκεῖθεν δὲ ἔρχεται εἰς τὴν Κύπρον,

καὶ ἀπὸ τὴν Κύπρον μεταβαίνει εἰς τὴν Ἀτάλειαν, καὶ ἐκεῖ διαπερᾶ μετὰ τοὺς πόδας του ἓνα ποταμὸν τόσον βαθὺν καὶ μεγάλον, ὥστε ἐχρειάζετο νὰ τὸν διέρχεται τις μετὰ πλοῖον. Καὶ ἀφ' οὗ ἐπεριπάτησεν εἰς ἄλλους πολλοὺς τόπους, πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Ὀλύμπου, καὶ ἐκεῖ ἐπέρασε τεσσαράκοντα ἡμέρας, ὄχι μόνον νηστικός, ἀλλὰ καὶ γασμέστος ἕως εἰς τὴν ζωὴν μέσα εἰς ἓνα λάκκον. Μετὰ ταῦτα χωρὶς νὰ θέλῃ, ἐδέχθη τὴν χειροτονίαν τοῦ πρεσβυτέρου, ἔπειτα μεταβαίνει εἰς Ἀτρώαν, ¹ κρατῶν πάντοτε τοὺς ἰδίους ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως. Ἡρὸ ὀκτώ δὲ χρόνων προεγνώρισε τὴν κοίμησίν του, καὶ οὕτως ἀφ' οὗ αὐτοὶ ἐτελειώθησαν ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, προφανερῶς σαφέστατα ὅλα τὰ πράγματά του.

Ὁ ὁσῖος πατὴρ ἡμῶν **ΕΥΔΡΕΣΤΟΣ** ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Ἐσπευθεν Εὐδρεστος ἔργῳ καὶ λόγῳ,
- » Ἐως τελευτῆς εὐχρηστεῖν σοι, Λόγε.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λέοντος Ἀρμενίου τοῦ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ωιέ (815), καταγόμενος ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῶν Γαλατῶν, υἱὸς γονέων ὀνομασθῶν ἀφ' οὗ δὲ ὀφθῆναι Λέων ἐθανατώθη διὰ ξίφους, ² διεδέχθη τὴν βασιλείαν Μιχαὴλ ὁ καλούμενος Τραυλός. Ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ἦτον αἰσχροτόπος καὶ ὀμότροπος μετὰ τὸν προλαβόντα Λέοντα, διὰ τοῦτο ἔλαβε τὴν πρέπουσαν ἐκδίκησιν, ὅτε δὲ ὁ ἅγιος οὗτος ἔφθασεν εἰς μέτρον ἡλικίας ἐπεδόθη εἰς τὸ νὰ διδαχθῇ τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῶν γραμμάτων ἐδιδάσκετο, τοῦτου χάριν πρὸς ὅλους προσεφέρετο κάλλιστα, ἐγένετο δηλαδὴ εἰς τοὺς γονεῖς του εὐπειθής, εἰς τοὺς φίλους καὶ γείτονας χαριέστατος, εἰς τοὺς ξένους καὶ αὐτόχθονας καταδεκτικός, καὶ ἐν συντομίᾳ, ἐδείκνυε διὰ τῶν ἔργων ἀληθεύουσαν τὴν ὀνομασίαν του, εὐάρεστος εἰς ὅλους γενόμενος.

¹ Ἀτρώα ἴσως εἶναι ἡ Ἀτρία ἢ ἐν Ἰταλίᾳ εὐρισκομένη, ἢ τις καὶ Ἀδρία καὶ Ἀντρι κοινῶς λέγεται, πόλις ἐν λόφῳ κειμένη καὶ μετ' ἠρόνον ἐπισκόπου τιμημένη, πατρὶς Ἀδριανοῦ τοῦ βασιλέως.

² Οὗτος ὁ Ἀρμένιος Λέων ἐθανατώθη ἐν τῇ νυκτὶ τῶν Χριστοῦ γέννων. Ὅταν δηλαδὴ αὐτὸς ἐν αὐτῇ ἔψαλλε τὸν ἕρμῶν τῆς ἐδόσμης ψόδης, ἦτοι τὸ « Τῶ πανιάντατος ἐξεπαύλισαν ποθῶ », ἦλθον αἱ ἐλθροὶ του διὰ νὰ τὸν θανατώσωσιν, αὐτὸς δὲ κατέφυγεν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα. Ὅθεν ἐκεῖ μέσα τὸν ἐβένυσαν, κατὰ τὸν Μιλέτιον καὶ τὸν Δοσίθεον.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπρώθη ὁ ὄσιος ἀπὸ τὸν ἐρωτα τῆς τῶν μοναχῶν πολιτείας, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁμοῦ μὲ τὸν πατέρα του, καὶ ἐξενδοχγήθησαν ἀπὸ ἓνα Κωνσταντινουπολίτην, Βρύνιον ὀνομαζόμενον, ὅστις ἦτο συγγενὴς του καὶ ὕστερον ἐτιμήθη μὲ τὸ τοῦ Πατρικίου ἀξίωμα· ἀφ' οὗ δὲ παρήλθον ὀλίγαί τινες ἡμέραι, συνέβη μεγάλη ἀνάγκη, διὰ τὴν ὁποίαν ἐστάλη ὁ ῥηθεὶς Πατρικίος ἀπὸ τὴν βασιλίσαν Θεοδώραν τὴν σύζυγον Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου πρέσβυς εἰς τοὺς Βουλγάρους· ἀπερχόμενος δὲ συμπάρελαβε καὶ τὸν συγγενὴ του τοῦτον Εὐάρεστον. Ὅτε λοιπὸν ἔφθασαν καὶ οἱ δύο εἰς τόπον λεγόμενον Σκόπελον, καὶ ἀνεπαύθησαν ὀλίγον ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς ὁδοπορίας, τότε ὁ μακάριος Εὐάρεστος κατὰ τινα Θεϊκὴν οἰκονομίαν, ἀπαντᾷ ἓνα γέροντα, ὅστις μετήρχετο τὴν μοναχικὴν πολιτείαν. Ὅθεν ἀπολαμβάνει τὸν πρῶτον παρ' αὐτοῦ ποθοῦμενον σκοπὸν, καὶ λοιπὸν κουρευσας τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς του, προσθῦμως ὑπεκύψε τὸν τράχηλόν του ὑπὸ τὸν σωτήριον ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ, ἔγεινε δηλαδὴ μοναχός· εὐρῶν δὲ καὶ ἐν βιβλίον τοῦ ὁσίου Ἐφραίμ τοῦ Σύρου τὸ ἀνέγνωσε καὶ κατενόηθη· ὅθεν ἐσπούδαζε νὰ γένη πληρωτὴς διὰ τῶν ἔργων τῶν διδασκαλιῶν τοῦ βιβλίου ἐκείνου.

Ὁ δὲ γέρον ἰδὼν τὴν ζέουσαν προθυμίαν, ἣν εἶχεν ὁ νέος εἰς τὴν ἀρετὴν, ἐφωτίασεν αὐτὸν μὲ εὐχὰς καὶ συστατικὰ γράμματα καὶ οὕτω τὸν ἐστείλεν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Στουδίου. Δεχθεὶς δὲ ὁ ὄσιος ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ πατέρας καὶ ἀδελφοὺς, ἐμβῆκεν εἰς πνευματικούς ἀγῶνας, ἐκλέξας ἓνα ἀδελφὸν ὑπερέχοντα τοὺς ἄλλους κατὰ τὴν ἀρετὴν, τὸν ὁποῖον εἶχε γέροντα καὶ συγκοινωνόν ὄλων τῶν ὑποθέσεων τῆς ζωῆς του. Τόσῃν δὲ νηστείαν καὶ ἐγκράτειαν μετεχειρίζετο ὁ αἰσιδύμος, ὥστε ἔτρωγε μιαν φραν τὴν ἐβδομάδα ὀλίγον ψωμίον, τὸ ὁποῖον ἦτο κατεσκευασμένον ἀπὸ κρίθινον ἀλευρον καὶ ἀπὸ πίτυρα καὶ ἀπὸ ζωμίον τῶν λαγάνων. Τὴν δὲ μέσῃν καὶ τὸν λαϊμόν του εἶχε δεδεμένα μὲ δύο κρίκους σιδηροῦς καὶ βαρυτάτους, τοὺς ὁποῖους ἐσύσφιγγαν ἓνα πρὸς τὸν ἄλλον δύο ἄλλα ἀλυσίδες περασμένας διὰ μέσου τῶν ὤμων καὶ τοῦ στήθους του. Τί νὰ περιτολογώμεν; ἀδύνατον εἶναι εἰς ἡμᾶς νὰ ἀπαριθμίσωμεν ὅλους τοὺς ἀγῶνας, ὅσους μετεχειρίζετο ὁ τρισμακάριος οὗτος Εὐάρεστος. Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν θεάρεστα κατορθώματα διανύσας τὸν βίον του, καὶ ζήσας χρόνους ἐβδομήκοντα ἐννέα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· τὸ δὲ τίμιον αὐ-

τοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ μοναστήριον τὸ ἐπονομαζόμενον τοῦ Κοκκοροβίου.

• *Μνήμη τοῦ ἁγίου γέου ἱερομάρτυρος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ τοῦ Ῥώσου, ἀβλήσαντος ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ αἶμα' (1743) ἔτος.*

† » Βάλλεις τὸν ἐχθρὸν, ὅς σε βεβλήκει πάλαι,
» Κωνσταντίε σὺ καὶ λαμβάνεις βραβεῖον.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Κυριακὴ μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῶν ἁγίων καὶ δικαίων ΙΩΣΗΦ τοῦ μωριστορος, ΙΑΚΩΒΟΥ τοῦ ἀδελφοῦ θεοῦ, καὶ ΔΑΒΙΔ τοῦ προφήτου καὶ βασιλεῦς.²

Εἰς τὸν Ἰωσήφ.

» Τιμῶ Ἰωσήφ μνήστορα τῆς Παρθένου.
» Ὡς ἐκλεγέντα φύλακα τούτου μόνον.

Εἰς τὸν Ἰάκωβον,

» Σὺ τέκτονος παῖς, ἀλλ' ἀδελφὸς Κυρίου.
» Τοῦ πάντα τεκτῆναντος ἐν λόγῳ, μίκτρο.

Εἰς τὸν Δαβὶδ.

» Ἐγὼ τί φήσω; μακροβύτουτος Κυρίου,
» Τὸν Δαβὶδ εὐρον, ὡς ἐμμοτοῦ καρδίαν.

Δαβὶδ ὁ προφήτης καὶ βασιλεὺς ἦτο υἱὸς τοῦ Ἰεσσαί, ἐδιδάχθη δὲ τὸν νόμον Κυρίου ἀπὸ τὸν προφήτην Νάθαν, καὶ ἐπροφήτευσε χρόνους τεσσαράκοντα, ὧν πρὸ τῆς ἐλευσεως τοῦ Χριστοῦ χρόνους 999 εὐρίσκειτο δὲ ἐν Γοθαῖ. Ὁ δὲ Νάθαν προσεγνώρισεν ὅτι ὁ Δαβὶδ θέλει παραβῆ τὸν νόμον Κυρίου, ἀσελγήσας μετὰ τῆς Βηρσαβέε· ὅθεν ἐσπούδαζε νὰ ὑπάγῃ εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τῷ ἀναγγείλῃ τὴν μέλλουσαν ἁμαρτίαν, καὶ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ ἀπὸ αὐτῆν· ἀλλ' ὁ φλονερός διάβολος ἐμπόδισε τὸν Νάθαν μὲ τοῦτον τὸν τρόπον. Ἀπαντήσας δηλαδὴ ὁ Νάθαν καθ' ὁδὸν ἓνα νεκρὸν ἐσφαγμένον καὶ γυμνόν, ἐστάθη καὶ τὸν ἐνεταφίασεν· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἐκείνῳ ἤμαρτεν ὁ Δαβὶδ· ὅθεν τοῦτο γνωρίσας ὁ Νάθαν, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκόν του κλαίων

¹ Τὸ μαρτύριον τούτου ἔρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

² Σημειώσαι, ὅτι ἐν τοῖς εὐχαῖαι μοναστηρίοις τοῦ Ὁρίου καὶ μέγιστα ἐν τῷ Κοινόβιῳ τοῦ Διονυσίου λόγος ἀναγινώσκειται κατὰ τὴν Κυριακὴν ταύτην Γρηγορίου τοῦ Νύσσε, ὃ ἡ ἀρχὴ « Ὅσοι τι πάσχουσι πρὸς τοὺς πολυανθεῖς (σφίεται ἐν τοῖς ἐκδομένοις.)

καὶ ὀδυρόμενος. ¹ Ἀρ' οὖ δὲ ὁ Δαβὶδ ἐθανάτωσε τὸν Οὐρίαν τὸν ἄνδρα τῆς Βηρσαβέ², ἐπέμφεν ὁ Κύριος τὸν προφήτην Νάθαν καὶ ἠλέγηεν αὐτόν. Πολλὰ δὲ μετανοήσας καὶ κλαύσας ὁ Δαβὶδ διὰ τὰς οὐὰς ἁμαρτίας του καὶ πολλὰ γηράσας, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. Τὰ δὲ περὶ τοῦ Μνήστορος Ἰωσήφ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθεοῦ, ὅλοι τὰ ἡξεύρουσι, μανθάνοντες ταῦτα ἀπὸ τὰς θείας Γραφάς. ³ Γίνεται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν τῷ ἀποστολικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθεοῦ, εἰς τὸν σεβάσμιον οἶκον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Λαλκοπρατείσις.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

- » Λόγων στεφάνου, οἷα τιμίσις λίθοις,
- » Στέφω Στέφανον, ὅν προέστειψαν λίθοι.
- » Εἰκάδι: λαίνεος στέφανον μύρος ἐβδόμη εἶλεν.

Οὗτος ὁ μακάριος πρωτομάρτυς καὶ ἀρχιδιακόνος Στέφανος, ὅτε ἔγεινε μίαν φορὰν ζήτησις μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Σαδδουκαίων καὶ Φαρισαίων καὶ ἑλληνιστῶν ⁴ περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ

¹ Τὰ περὶ τοῦ νεκροῦ κτλ. δὲν ἀναφέρονται ἐν τῇ Ἁγ. Γραφῇ· ἴσως δὲ παρελήφθησαν ἐξ ἀποκρύφων βιβλίων ἢ ἐκ τινος ἄλλης παραδόσεως. (Ὅρα καὶ ἐν τοῖς ὑπὸ Βαρθ. Κουτλ. Μηνιαίοις). Σ. Ε.

² Δέκα μῆνας καὶ ἐπέκεινα παρῆλθον ἀρ' οὗ ἤμαρτεν ὁ Δαβὶδ, καὶ τότε ἀπεσταλὴ ὁ Νάθαν εἰς αὐτόν κατὰ τὸν Εὐσέβιον, καὶ καθὼς συναγεται τοῦτο ἐκ τῆς θείας Γραφῆς. Περὶ τούτου εἶπομεν εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ πεντηχοστοῦ ψαλμοῦ ἐν τῇ μεταφράσει τοῦ ψαλτηρίου.

³ Περὶ μὲν τοῦ Μνήστορος Ἰωσήφ ὄρα εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ Θεολόγου ἐν τῇ ἀρχῇ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑκτην τοῦ Σεπτεμβρίου. Ὁμοίως καὶ εἰς τὸ Συναξάριον Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθεοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ὀκτωβρίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει. Περὶ δὲ τοῦ Ἀδελφοθεοῦ, ὄρα εἰς τὸ αὐτὸ Συναξάριόν του.

⁴ Ἑλληνισταὶ ἦσαν οἱ ἀπὸ Ἑλλήνων πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ἢ κατ' ἄλλους οἱ χριστιανοὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐδέχοντο τὴν ἁγίαν Γραφὴν τὴν ὑπὸ τῶν ἑβδομηκοντα Ἑλληνιστῶν μεταφρασμένην. Σημείωσον ὅτι ἐγκόμιον εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον ἔχει ὁ Νίσσης Γρηγόριος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὡς καλῆ τῶν ἀγαθῶν ἡ ἀκολουθία.» Ὁ Χρυσόστομος ἐν τῷ Ε'. τόμῳ ὁμῶ, ὅν τὸ πρῶτον ἀρχεται· «Στέψωμεν ἄνθρωπον ἐγκωμίων τὸν Στέφανον» τὸ δὲ δεύτερον «Πάντες μὲν οἱ τῶν μαρτύρων ἀ-

Χριστοῦ, ἄλλοι μὲν ἔλεγον, ὅτι εἶναι προφήτης, ἄλλοι δὲ ὅτι εἶναι πλάνος, καὶ ἄλλοι ὅτι εἶναι υἱὸς Θεοῦ, ὁ αἰοιδίμος Στέφανος σταθεῖς εἰς ἓνα τόπον ὑψηλὸν ἐκήρυξεν εἰς ὅλους τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, λέγων ἄνδρες ἀδελφοί, διατί τόσον ἐπληθύνθησαν αἱ κακαίαι σας, καὶ εἶναι τεταραγμένη ὁλη ἡ Ἱερουσαλήμ; μακάριος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ ὅποιος δὲν ἔλαβεν εἰς τὴν καρδίαν του διαταγμὸν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, διότι αὐτὸς εἶναι, ὅστις ἐκλίνε τοὺς οὐρανοὺς, καὶ κατέβη διὰ τὰς ἁμαρτίας μας, καὶ ἐγεννήθη ἀπὸ τῆς Παρθένου τὴν ἁγίαν καὶ καθαρὰν καὶ ἐκλελεγμένην πρὸ καταβολῆς κόσμου. Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν· αὐτὸς ἔκαμε νὰ ἀναβλέψωσιν οἱ τυφλοὶ· αὐτὸς ἐκαθάρισε τοὺς λεπρούς, καὶ ἐδίωξε τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοὺς δαιμονισμένους.

Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ταῦτα ἀκούσαντες, ἔφερον αὐτόν εἰς τὸ κριτήριον πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ ἀντισταθῶσι εἰς τὴν σοφίαν καὶ δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, μὲ τὴν ὁποίαν ἐλάλει ὁ Θεὸς Στέφανος. Ἐπειτα παρέστησαν ψευδομάρτυρες, οἵτινες ταῦτα κατὰ τοῦ ἀποστόλου ἐμαρτύρησαν λέγοντες· ἡμεῖς ἠκούσαμεν, ὅτι οὗτος ἐλάλει λόγια βλάσφημα ἐναντίον τοῦ τόπου τούτου τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ ἐναντίον τοῦ Θεικοῦ νόμου. «Εἶπον δὲ καὶ τὰ λοιπὰ ἄλλα ὅσα διηγούνται αἱ ἱεραὶ πράξεις τῶν ἀποστόλων ἐν κεφαλαίῳ ἐβδόμῳ. Τότε ἔστρεψαν τοὺς ὀφθαλμούς των εἰς τὸν Στέφανον ὅλοι οἱ καθεζόμενοι εἰς τὸ κριτήριον καὶ εἶδον τὸ πρόσωπόν του τόσον λαμπρὸν, ὡς ἂν ἦτο πρόσωπον ἀγγέλου· ὄθεν μὴ ὑποφέροντες τὴν ἐντροπὴν, ἐλιθοβόλισαν αὐτόν εὐχόμενον δι' αὐτοὺς καὶ λέγοντα, «Κύριε μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην,» καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκοιμήθη.

Ἀρ' οὖ δὲ ὁ πρωτομάρτυς μὲ τὴν νομιζομένην πτώσιν του ἐκρήμνισε κάτω τὸν ἀντίπαλον διάβολον, καὶ ἔδειξεν αὐτόν πτώμα μέγιστον καὶ ἐξαίσιον, καὶ ἀφοῦ ἐκοιμήθη μὲ τὸν γλυκύν ὕπνον τοῦ μαρτυρίου, ἐπῆραν τὸ ἱερόν

γῦνες ἐπίδοξοι.» Ἐχει καὶ ὁ Πρόκλος ἐγκώμιον εἰς τὸν αὐτόν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ μὲν αἰσθητὸς ἥλιος ὑπὲρ γῆν ἀνατέλλων» Ὅρα καὶ εἰς τὸν ἀπλοῦν Ἰεραὶμ τὸ ἐγκώμιον τοῦ ἁγίου Στεφάνου εἰς γλωσσῶν πεζῶν. Ὁ ἀνωτέρω Χρυσόστομος ἔχει προσέτι τρεῖς λόγους ἐν τῷ Ζ'. τόμῳ, ὧν ὁ πρῶτος ἀρχεται «Σεμανεῖ μὲν τοὺς εὐδοκίμους» ἀληθῆς. Ὁ δεύτερος δὲ «Θεὸς μὲν ἔζηθεν Στεφάνου· πλέκειν ἀνδράσι βουλομένοι, ὁ δὲ τρίτος «Πολλὰ καὶ θαυμαστά τοῦ μακαρίου Στεφάνου τὰ τρόπαια».

αὐτοῦ σῶμα ἀνδρες εὐλαβεῖς, καὶ ἔβαλον αὐτὸ εἰς θήκην κατεσκευασμένην ἀπὸ ξύλον περσέας, (ἦτοι βοδακινέας), καὶ σφραγίσαντες τὴν ἀπέθεσαν εἰς τὰ πλάγια μέρη τοῦ ναοῦ. Τότε καὶ ὁ νομοδιδάσκαλος Γαμαλιήλ, καὶ ὁ τούτου υἱὸς Ἀβελθοῦς ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐβαπτίσθησαν ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους. ¹ Τελεῖται δὲ ἡ τοῦ ἁγίου Στεφάνου οὐναξίς εἰς τὸν μαρτυρικὸν τὸν ναὸν, ὅστις εἶναι πλησίον εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κωνσταντιανά. Σημειώσαι ὅτι ὁ ἅγιος Στέφανος ἐλιθοβολήθη μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Χριστοῦ χρόνους τρεῖς, κατὰ τοὺς ἀκριβεστεροὺς χρονολόγους. ²

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΟΥ τοῦ Γραπτοῦ, ἀδελφοῦ Θεοφάνους τοῦ ποιητοῦ καὶ Γραπτοῦ.

- » Ἀδελφὲν ἔχει τι καὶ Θεόδωρος μέγα,
- » Ἐκ γῆς ἀπείρων, ὡς μέγα στίξῃς θεία.

Οὗτος ὁ ἅγιος Θεόδωρος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Θεοφάνους τοῦ ἑορταζομένου ἰδίως κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ὠλ' (830), καὶ μεγάλως ἠγωνίσθησαν καὶ οἱ δύο διὰ τὴν τιμὴν καὶ προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων. Ὅθεν ἐδάρησαν ἀσπλάγγως καὶ κατὰ προσταγὴν τοῦ Θεοφίλου ἐγράφησαν εἰς τὸ μέτωπόν των μὲ σίδηρον πεπυρωμένον, οἱ ἰαμβικοί οὗτοι στίχοι.

- » Πάντων ποθούτων προστάειν πρὸς τὴν πόλιν
- » Ὅπου πύργου τοῦ Θεοῦ Λόγου ποδὸς
- » Ἔστησαν, εἰς σύστασιν τῆς οἰκουμένης,
- » Ἔστησαν οὗτοι τῷ Σεδακίμῳ τόπῳ,
- » Σκευὴ πονηρὰ δεισιδαίμονος πλάνης.
- » Ἐκείσε πολλὰ λοιπὸν ἐξ ἀπιστίας,
- » Πράξαντες δεινὰ αἰσχρὰ δυσσεβοφροῦς,
- » Ἐκείθεν ἠλάθησαν, ὡς ἀποστάται.
- » Πρὸς τὴν πόλιν δὲ τοῦ κράτους πεφευγότες,
- » Οὐκ ἐξαρῆκαν τὰς ἀθέτους μοιρίας.
- » Ὅθεν γραφέντες, ὡς κακοῦργοι, τὴν θείαν,
- » Κατακρίνονται καὶ διώκονται πάλιν.

¹ Ὅρα περὶ τούτων εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἁγίου Στεφάνου τούτου κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Ἀγούστου. Σημειώσαι ὅτι δύο μαρτύρια τοῦ ἁγίου Στεφάνου σώζονται ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ, ὧν τὸ μὲν ἡ ἀρχὴ ἐστὶν αὐτῆ· Ἐγένετο κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, τοῦ δὲ ἐτέρου αὕτη· Διὰ τὴν τοῦ Σωτήρος καὶ Θεοῦ εὐσπλαγγίαν, ἠναγκάσθη ἀποχαράξαι τῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ.

² Λόγος πηνηγυριῶς εἰς τὸν ἅγιον τούτον Στέφανον συντεθείς ὑπὸ Στεφάνου Μπαρχαζάνου ἐτυπώθη τῷ 1704 ἐν Βουκουρεστίῳ. Σ. Ε.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐγράφησαν μετὰ τοὺς στίχους τούτους, ἐπέμνησαν εἰς τὴν ἐξορίαν, ὅπου ὁ μέγας ἄριστος καὶ νικητὴς οὗτος Θεόδωρος πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Λέγεται δὲ ὅτι, ὅταν ὁ ἅγιος οὗτος ἐκοιμήθη, ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν μέγας τις γέρων καὶ ἤκουεν ἁγίους ἀγγέλους, οἵτινες ἔψαλλον ἄσματα πνευματικά, μετὰ τοὺς ὁποίους συνέψαλε καὶ αὐτός· ἔδειξε δὲ ὁ Θεὸς διὰ τῶν τοιούτων ἀσμάτων πόσον ἐτίμα τὸν ἑαυτοῦ θεράποντα Θεόδωρον. ¹

Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήρῃ τελευτᾷται.

- * » Ποιμὴν ἄριστος Θεόδωρος ὠράθη,
- » Ἐκ ὧν μιμητὴς τοῦ μεγάλου Ποιμένου.

Οὗτος ἦτο γέννημα καὶ θεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου ἐν ἔτει χξξ' 668, διὰ δὲ τὴν πολλὴν αὐτοῦ εὐλάβειαν καὶ ἀρετὴν ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος τῆς ἁγιωτάτης Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἔπειτα ἐγένετο σύγκελλος καὶ σκευοφύλαξ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τότε πατριάρχης Κωνσταντίνος ἀπέθανεν, ἐβιάσθη ὁ αἰδιμὸς οὗτος Θεόδωρος ἀπὸ τὸν βασιλέα καὶ ὄλην τὴν σύγκλητον, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἀπὸ ὄλην τὴν σύνοδον τῶν ἁγίων ἀρχιερέων, καὶ οὕτως ἐχειροτονήθη πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Θεαρίστως δὲ κυβερνήσας τὴν Ἐκκλησίαν εἰς χρόνους δύο καὶ μῆνας τρεῖς,

¹ Σημειώσαι, ὅτι τὸν βίον τῶν ἁγίων τούτων ἀδελφῶν Θεοδώρου καὶ Θεοφάνους τῶν Γραπτῶν συνέγραψεν ἡ Θεοδόρα Παυλαῖνη καὶ Κατακουζηνή ἡ Παλαιολογίνα καὶ ὅρα σελ. 678 τῆς Δωδεκαβιβλίου.) Καὶ τοῦτο δὲ σημειώσαι ὅτι τοὺς δώδεκα τούτους ἰαμβικούς στίχους ἐσύνθεσεν ὁ Ἀριστέλεος· Ἐξερχόμενοι δὲ οἱ ἅγιοι κατεστημένοι, ἔλεγον διὰ Λεουβίμῃ θεωροῦντα ὑπαναχωρήσει ἐκ τῆς Ἐδέμ, καὶ ἡ φλογὴν βρομαία δώσει τὰ νῦτα, αἰδομένη ἡμῶν τὰς ὄψεις. Ἄκουσας δὲ ὁ βασιλεὺς Θεόφιλος τοὺς λόγους τούτους παρὰ τοῦ Ἐπαρχοῦ, εἶπεν, ἂν ἤξευρα, ὅτι τοῦτο εἶναι ἀλήθεια, βίβαια ἔθελα κάμῃ, τοῦτο εἰς ὄλους τοὺς ὑπηκόους μου (σελ. 69) τῆς Δωδεκαβιβλίου.) ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην Ἰουνίου τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Μεθοδίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ τοῦτο δὲ σημειώσαι ὅτι οἱ δύο οὗτοι ἀδελφοὶ καὶ Γραπτοὶ ἐχημάτισαν μαθηταὶ Μεγάλου Συγκέλλου τῶν Περοσολύμων κατὰ τὸν Δοσίθεον, καὶ υἱοὶ Ἰωνᾶ τοῦ Σαβδάτου (σελ. 69) τῆς Δωδεκαβιβλίου.) ὅρα καὶ τὸ Συναξάριον Μεγάλου Συγκέλλου, κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ παρόντος Δεκεμβρίου. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται ὁ βίος τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τούτου, οὗ ἡ ἀρχὴ ἔστιν ὑπὲρ Χριστοῦ τὴν ἀλήθειαν ἐλομένων.

ἐξώσθη τοῦ θρόνου του, ἐν ἔτει χοή (678), εἶτα καλῶς διανύσας τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· τὴν δὲ μνήμην αὐτοῦ ἐορτάζει ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ.

«Ὁ δσος πατὴρ ἡμῶν ΛΟΥΚΑΣ ὁ Τριγλιτὸς (ἦτοι ὁ ἐκ Μουρταρίων) ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Τῆς γῆς ὁ Λουκᾶς ὑπεραρθεῖς ἐμφρόνως,
- » Τρανῶς τρυφᾷ νῦν τὴν Θεοῦ θεωρίαν.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΜΑΥΡΙΚΙΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐβδ ο μ ἦ κ ο ρ τ α μαρτύρων.

Εἰς τὸν Μαυρίκιον.

- » Ὁ Μαυρίκιος γυμνὸς ἐγχερισθεὶς μέλι,
- » Κρίνει μελισσῶν ἡδὺ τὰς τρώσεις μέλι.

Εἰς τοὺς ἐβδομήκοντα.

- » Ἐχων συνάθλους ἄνδρας ἐπτάκις δέκα,
- » Καὶ συγχορευτὰς Μαυρίκιος λαμβάνει.

Οὔτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει συζ' (297), καταγόμενοι μὲν ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀπάμειαν, ἧτις εὐρίσκεται κατὰ τὴν Μαύρην Θάλασσαν, στρατιῶται δὲ ὑπάρχοντες βασιλικοὶ κατὰ τὸ ἐπάγγελμα. Ὅτε λοιπὸν διέβαιναν ἀπὸ ἐκείνην τὴν πόλιν ὁ βασιλεὺς, διεβλήθησαν εἰς αὐτόν οἱ ἅγιοι οὔτοι ὡς χριστιανοί· παρασταθέντες δὲ εἰς αὐτόν καὶ ὁμολογήσαντες παρρησίᾳ ὅτι εἶναι χριστιανοί, ὑστερήθησαν τὰς ζώνας τὰς ὁποίας ἐφόρουν καὶ ἐκλείσθησαν εἰς φυλακὴν. Μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας φέρονται ἐμπροσθεν τοῦ τυράννου καὶ ἐρωτῶνται. Ἐπειδὴ δὲ ἔμενον στερεοὶ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, δέρονται δυνατά· ἔπειτα ρίπτονται εἰς τὸ πῦρ· μετὰ ταῦτα κρεμῶνται ἀπὸ ξύλων καὶ καταξοσχίζονται εἰς τὰς πλευράς. Θέλων δὲ ὁ Μαξιμιανὸς νὰ λυπήσῃ περισσότερο τὸν ἅγιον Μαυρίκιον, ὅστις ἦτον ὁ τῶν ἄλλων πρόκριτος, ἐπρόσβαξε καὶ ἀπεκεφάλισαν τὸν υἱόν του, Φωτεινὸν ὀνόματι.

Ἐπειδὴ δὲ εἶδε καὶ αὐτόν καὶ τοὺς ἄλλους ἁγίους φυλάττοντας στερεῶς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν καὶ μὴ πειθομένους εἰς αὐτόν, ἐπεμψεν αὐτούς εἰς ἓνα τόπον βαλτώδη, ὅστις εὐρίσκετο ἀναμέσον ὄω ποταμῶν καὶ μιᾶς λίμνης, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἦτο γεμάτος ἀπὸ σφῆκας, ἀπὸ μύις, ἀπὸ κώνωπας καὶ ἀπὸ σκνίπας· ὅθεν ἐκεῖ ἐξεγύμνωσαν τοὺς ἁγίους οἱ στρατιῶται, καὶ θέσαντες αὐτούς εἰς πάλους, διὰ νὰ μὴ σαλεύωσιν καὶ διώκωσιν τὰ ζώσρια, τοὺς ἤλειψαν

μὲ μέλι· ἔτυχε δὲ καὶ ὁ καιρὸς νὰ ἦναι ἐπιτήδειος εἰς τὴν τοιαύτην παιδείαν, ἐπειδὴ ἦτο καύσων. Ἐπειτα ἔρριψαν τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Φωτεινοῦ ἐμπροσθεν τοῦ πατρὸς του Μαυρικίου, διὰ νὰ τὸ βλέπῃ καὶ νὰ λυπῆται περισσότερο· ταῦτα δὲ πάντα οἱ δῆμιοι ποιήσαντες, ἀνεχώρησαν. Οἱ δὲ ἅγιοι μάρτυρες ὑπέμειναν γενναίως τὴν τοιαύτην ἀνυπόφορον βάσανον δέκα ὀλόκληρα ἡμερονύκτια· εἶτα τῷ Θεῷ προσευχθέντες, παρέδωκαν οἱ τρισμακάριοι τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας αὐτοῦ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβεΐαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', μνήμη τῶν ἁγίων ΔΙΣΜΥΡΙΩΝ (ἦτοι εἴκοσι χιλιάδων μαρτύρων), τῶν ἐν Νικομηθείᾳ καέντων.

» Ὡς προσφορὰ σοι, Σῶτερ, ἐξωπτημέναι,

» Οἱ δισμύριοι τοῦ νεῶ κείνται μέσον.

» Ἀνέρας ὀγδοάτῃ κτάνεν εἰκάδι δισμυρίους πῦρ.

Ὅτε ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανὸς ἐπέστρεψε νικητῆς ἀπὸ τὸν κατὰ τῶν Αἰθιοπίων πόλεμον, ἐν ἔτει τδ' (304)· ἤθελσε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα διὰ τὴν νίκην αὐτὴν· ἐπέμφθησαν λοιπὸν ἀπὸ αὐτόν γράμματα πανταχοῦ παρακινητικά διὰ νὰ ἔλθωσιν ὅλοι εἰς τὴν Νικομηθεῖαν καὶ νὰ προσκυνήσωσι τοὺς θεοὺς του· τότε ὁ ἅγιος Ἀνθιμος, ἐπίσκοπος ὦν τῆς Νικομηθείας, συνήθροισεν ὅλον τὸν λαόν τῶν χριστιανῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, (διότι ἔτυχε τότε νὰ ἦναι ἡ ἐορτὴ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως) καὶ μετ' αὐτῶν συνεώρταξε καὶ αὐτὸς καὶ ἐδίδασκε τὴν ἀληθινὴν πίστιν. Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ Μαξιμιανὸς, ἐπρόσταξε νὰ σωρευθῶσι φρύγανα καὶ ξύλα γύρω εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ νὰ ἀνασθῶσιν, ἵνα κατακαῶσιν οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ χριστιανοί, ὅπερ ἐννοήσας ὁ ῥήθεις ἐπίσκοπος ἅγιος Ἀνθιμος ἐσπούδασε μίαν ὥραν πρότερον καὶ ἐβάπτισεν ὅλους, ὅσοι ἦσαν ἀκόμη κατηγούμενοι, καὶ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐπιτελέσας, ἐκοινώνησεν ὅλους τὰ θεία καὶ ἄχραντα μυστήρια· καί οὕτως ἠνάφθησαν τὰ φρύγανα καὶ κατέκαυσαν ὅλους τοὺς χριστιανούς τοὺς εὐρεθέντας εἰς τὴν ἐκκλησίαν, οἵτινες ἦσαν τὸν ἀριθμὸν εἴκοσι χιλιάδες. Ὁ δὲ ῥήθεις ἅγιος Ἀνθιμος δὲν ἐκάη, ἀλλὰ διεφυλάχθη ἀβλαβῆς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, ἵνα καὶ ἄλλους ὠφελήσῃ διὰ τῆς διδασκαλίας του, καὶ ἵνα βαπτίσας αὐτούς, προσφέρῃ σεσωσμένους εἰς τὸν

Χριστόν, καὶ πρὸς τούτοις ἵνα μετὰ ταῦτα λαβῶν περισσότερα βάσανα, διὰ μέσου αὐτῶν, μεταβῆ πρὸς τὸν Χριστόν, μὲ παρρησίαν μεγαλητέραν καὶ δόξαν, καὶ οὕτως ἀπολαύσῃ τὴν βασιλείαν του. Διότι κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Σεπτεμβρίου ἔλαβεν ὁ αἰδιμὸς τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον, κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἐορτάζεται. (Τὸ κατὰ πλάτος μαρτύριον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον. Τοῦτο δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἄρσι Μαξιμιανοῦ ». Σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἀπὸ τῆς συγκλήτου ἀγίων μαρτύρων, τῶν ἔξω τῆς πυρᾶς ἀπολειθθέντων, καὶ διαφόρως βαναυσθέντων καὶ τελειωθέντων.

Ὁ ἅγιος **ΙΝΔΗΣ** ἐν τῇ θαλάσῃ βληθεὶς, τελειοῦται.

- » Ἰνδὴν ἀκούω τοῦ βίου λαθεῖν πέρας,
- » Ἄκρον κατάντησαντα πρὸς βυθοῦ πέρας.

Οἱ ἅγιοι **ΓΟΡΓΟΝΙΟΣ** καὶ **ΠΕΤΡΟΣ** ἐν τῇ θαλάσῃ τελειοῦται.

- » Πόντος καλύπτει Γοργόνιον καὶ Πέτρον,
- » Μνήμη δὲ τούτων οὐ καλύπτεται χρόνῳ.

Ὁ ἅγιος **ΖΗΝΩΝ** ξίφει τελειοῦται.

- » Ζήνων κεφαλὴν τέμνεται διὰ ξίφους,
- » Μὴ προσκυνεῖν ἄγαλμα τοῦ Ζηνοῦ Ἰβήλων¹

Ὁ ἅγιος **ΜΑΡΔΟΝΙΟΣ** πυρὶ τελειοῦται.

- » Καὶ Μαρδόνιον μαρτύρων ἔγνω ἕνα,
- » Στέργοντα Χριστόν, καὶ στέργοντα πῦρ φλέγον.

Ὁ ἅγιος **ΔΩΡΟΘΕΟΣ** ὁ Πρεπόσιτος ξίφει τελειοῦται.

- » Ὁ Δωρόθεος, τὴν κεφαλὴν μου, λέγει,
- » Δῶρον κομίζω τῷ Θεῷ τετμημένῃν.

Ὁ ἅγιος **ΘΕΟΦΙΛΟΣ** ὁ διάκονος, λιθοβοληθεὶς τελειοῦται.

- » Ἀπόγραφε βληθέντα συχνοῖς τοῖς λίθοις,
- » Καὶ Θεοφίλον συλλόγῳ Θεοῦ φίλων.

Ὁ ἅγιος **ΜΥΓΔΟΝΙΟΣ**, βύθῳ ἐρχωσθεὶς τελειοῦται.

- » Κἄν χωννύηται Μυγδόνιος ἐν βόθρῳ,
- » Ἐγνωσμένος τοῖς πᾶσι μάρτυς τυγχάνει.

Ὁ ἅγιος **ΓΛΥΚΕΡΙΟΣ** ὁ πρεσβύτερος πυρὶ τελειοῦται.

- » Ὁ Γλυκέριος εἰς τὸ πῦρ βεβλημένος,
- » Ἐφη, γλυκὺς μοι τῆς τελευτῆς ὁ τρόπος.

Ἄφ' οὗ ὁ μιὰρὸς Μαξιμιανὸς ἔδωκεν ἀπόφρασιν νὰ κατακαῶσιν ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας αἱ εἰκοσι χιλιάδες χριστιανοί, ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω, ἐπρόσταξεν ὁ θηριώδης νὰ φρονευθῶσι καὶ ὅσοι χριστιανοὶ εὐρέθησαν ἔξω τῆς πυρᾶς καὶ δὲν ἐκάθησαν. Ὅθεν ὁ μὲν ἅγιος Ἰνδὴς καὶ Γοργόνιος καὶ Πέτρος δεθέντες μὲ πέτρας, ἐρρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ δὲ στρατηγὸς Ζήνων, συντριβείς μὲ πέτρας εἰς τὸ πρόσωπον καὶ εἰς τοὺς ὀδόντας, ἀπεκεφαλίσθη ἑμοῦ μὲ τὸν Πρεπόσιτον Δωρόθεον, ὁ δὲ Μαρδόνιος τελειοῦται διὰ πυρὸς, ὁ δὲ Μυγδόνιος βάλλεται εἰς λάκκον καὶ ἐκεῖ τελειοῦται Γλυκέριος δὲ ὁ πρεσβύτερος ἐτελειώθη διὰ τοῦ πυρὸς· ὁ δὲ Θεοφίλος ὁ διάκονος, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐκόπη ἡ γλῶσσά του, ἐλιθοβολήθη εἰς τὸν κάμπον. Ὅμοιως δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. (Ὅρα περὶ τούτων πλατύτερον εἰς τὸ Ἐκλόγιον.)

Ἡ ἅγια **ΔΟΜΝΑ** ξίφει τμηθεῖσα, τῷ πυρὶ τελειοῦται.

- » Ἐκτὴν συνάπτω ταῖς φρονίμοις παρθένοις,
- » Τὴν ψευδόμερον Δόμναν ἐκτετμημένην.

Ἡ ἅγια μάρτυς Δόμνα ἦτο καὶ αὐτὴ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ, καταγομένη ἐκ τῆς Νικομηδείας, ἱερίσσα ὑπάρχουσα τοῦ ἐν τῷ παλατίῳ ναοῦ, τὸ ὅποιον ἐπειδὴ εἶχε δώδεκα θεῶν εἰδῶλα, ὠνομάζετο Δωδεκάθεον. Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ εὕρῃ τὰς Πράξεις τῶν ἀγίων Ἀποστόλων καὶ τὰς Ἐπιστολάς τοῦ ἀγίου Παύλου, ἐφωτίσθη ἀπὸ αὐτὰ κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ μαθεύσα τὴν ἀληθινὴν πίστιν, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ἐβαπτίσθη ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον τῆς Νικομηδείας Κύριλλον ἑμοῦ μὲ τὸν εὐνοῦχον Ἰνδὴν, περὶ τοῦ ὁποίου ἀνεφέρωμεν ἀνωτέρω. Ἐκτοτε δὲ ὅσον μισθὸν ἐλάμβανεν ἡ μακαρία ἀπὸ τὸ παλάτιον τὸν ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πτωχοῦς· ἐπειδὴ δὲ ἐγνωρίσθη ἀπὸ τὸν ἀρχιευνοῦχον ὅτι εἶναι χριστιανή, καὶ ἐμέλλε νὰ τιμωρηθῇ, ἐπροσποιήθη ὅτι θάθην εἶναι παράφρων καὶ τρελή. Ὅθεν ἀπεστάλη εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῶν χριστιανῶν, διὰ νὰ ἰατρευθῇ παρ' ἐκείνου ἀπὸ τὴν παραφροσύνην.

Εὐρίσκειτο λοιπὸν ἡ ἅγια μετὰ τῶν χριστιανῶν, εἶτα δὲ ἐμβάσα εἰς ἕν ἀστητήριον παρθένων, ἔμεινεν ἐκεῖ ἡσυχάζουσα. Ὁ δὲ Μαξιμιανὸς ἐπιστρέψας νικητὴς ἀπὸ τὸ κατὰ τῶν Αἰθιοπῶν ταξείδιον, ἐζήτει τὴν Δόμναν μαθῶν

¹ Ζηνοῦ ἀπὸ Διό. Σ. Ε.

δὲ ὅτι ἐτρέλλαθη, πολλὰ ἐλυπήθη· ἔπειτα ἀπὸ τὴν μανίαν τοῦ ἐλησημόνησε τὴν παραφροσύνην τῆς Δόμνας καὶ πάλιν τὴν ἐζήτει. Διὰ τοῦτο ἡ ἀγία φοβηθεῖσα μὴ τὴν εὖρη, ἐνεδύθη ἀνδρικά φορέματα ἀπὸ τὴν ἡγουμένην τοῦ ἀσκητηρίου, εἰς τὸ ὅποσον ἔμενε, καὶ συντροφευθεῖσα μὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰ δάκρυα τῶν παρθένων, ἐξῆλθε χρυφίως ἀπὸ τοῦ ἀσκητηρίου. Ἐπειδὴ ὁμοίως ὁ ἀλιτήριος Μαξιμιανὸς ἐζήτησε τὴν Δόμναν καὶ δὲν τὴν εὖρεν, ἐλύσσα κατ' ὄλων τῶν ἐκεῖ εὐρισκομένων ἀσκητηρίων, καὶ κατεκρήμνιζεν αὐτὰ καὶ ἡράνιζε· κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ αἱ παρθένοι τῶν ἀσκητηρίων παρεδίδοντο αἰσχυρῶς εἰς τὸ νὰ ἀτιμασθῶσι παρὰ τῶν στρατιωτῶν. Πλὴν ὁ ἐκ παρθένου γεννηθεὶς Χριστὸς δὲν ὑπέφερε νὰ ἀτιμασθῶσι τὰ σώματα τῶν αὐτῶ ἀφιερωμένων· ἀλλ' ἐλύτρωσεν αὐτὰς διὰ θαύματος ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀκολάστων.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ σταξεν ὁ τύραννος καὶ ἔκασαν τὰς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰκοσι χιλιάδας χριστιανῶν, τοὺς δὲ μὴ καέντας ἐπρόσταξε νὰ βασανισθῶσι μὲ διάφορα βάσανα, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, διὰ τοῦτο ἡ ἀγία Δόμνα μαθοῦσα ταῦτα, ἐχάρη, καὶ παρεκινήθη νὰ μιμηθῆ καὶ αὐτὴ ἐκείνους τοὺς ἀγίους μάρτυρας. Ὅθεν καταβαίνει ἀπὸ τὸ ὄρος εἰς τὴν θάλασσαν μὲ σχῆμα ἀνδρικόν· καὶ ἰδοῦσα, ὅτι ἀλιεῖς τινες ἐξέβαλον ἐξω τὰ λείψανα τῶν ἀγίων τῶν ἐν τῇ θαλάσῃ βρισθέντων, ἦτοι τοῦ Ἰνδοῦ καὶ Γοργονίου καὶ Πέτρου, τὰ ἔλαβεν ἡ ἀγία ὁμοῦ μὲ τοὺς κληρικούς, καὶ τὰ ἔκρυψεν ἐντὸς τοῦ τείχους τῆς πόλεως Νικομηδείας. Φανερωθεῖσα δὲ, διεβλήθη εἰς τὸν Μαξιμιανὸν καὶ κατὰ προσταγὴν ἐκείνου πρῶτον μὲν ἀπεκεφαλίσθη ἡ μακαρία, ἔπειτα δὲ κατεκάη τὸ σῶμά της διὰ τοῦ πυρός. (ᾶρα περὶ τούτων εἰς τὸ Ἐκλόγιον)

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΕΚΟΥΝΔΟΣ ξίρει τελειοῦται.

- * ᾞ Γίνου, Σεκουνδὲ, καὶ σὺ μάρτυς ἐκ ζήφους,
- » Καὶ μαρτύρων καλλίστα λάμβανε γέρας.

* Ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν ΒΑΒΥΛΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- * ᾞ Παν Βαθύλας ὑλικὸν ῥίψε βάρος,
- » Ἄυλος εἰς ἄυλον ἦκει χωρίον.

* Ὁ ὄσιος ΣΙΜΩΝ ὁ μυροβλύτης, ὁ κτίτωρ τῆς ἐν Ἀθῶν ἱερᾶς μονῆς Σιμωνόπετρας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται,¹

¹ Ὅτις ὁ ὄσιος ἐνάτησε τὸν διάβολον, φανέντα αὐτῷ ἐν εἴδει ὀράκοντος· καὶ φωτισμῷ θεοῦ ἀξιώθηκε, ἦκουσε φωνὴν ἐν

- * ᾞ Πρὸς Πέτρον ἔσχε κοινὰ κλῆσιν καὶ πέτραν,
- » Ὑπερτερεῖ μύρω δ' ὁ τῆς πέτρας Σίμων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', μνήμη τῶν ἁγίων ρηπίων τῶν ἐπὶ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων, χιλιάδων ὄντων δεκατεσσαράων.

- » Διὰ ζήφους ἄωρα μπτέρων βρέφη,
- » Ἀνείλεν ἐχθρὸς τοῦ βρεφοπλάστου βρέφους.
- » Νήπια ἀμφ' ἐνάτην τάμον εἰκάδα παππάζοντα.

Ἀφ' οὗ ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης παρήγγειλεν εἰς τοὺς μάγους νὰ ἐπιστρέψωσι καὶ νὰ τῷ ἀναγγείλωσι τὰ περὶ τοῦ γεννηθέντος βασιλέως, τὸν ὅποσον ἐμήνυεν ὁ ἀστὴρ ὃν ἠκολούθουν, ἵνα καὶ αὐτὸς ὑπάγη νὰ τὸν προσκυνήσῃ, τότε ἐπειδὴ οἱ μάγοι δὲν ἐπέστρεψαν εἰς τὸν Ἡρώδην, καθὼς ἐπρόσταξεν αὐτοὺς ὁ ἄγγελος, ἀλλὰ διὰ μέσου ἄλλης ὁδοῦ ἀπῆλθον εἰς τὴν χώραν των, βλέπων ὁ Ἡρώδης ὅτι ἐνεπαίχθη ἀπὸ τοὺς μάγους, ἐθυμώθη καὶ ἐπικράνθη πολλά. Ὅθεν ἔχων εἰς τὴν ἐνθύμησίν του ἐκεῖνο, ὅπερ εἶπον οἱ μάγοι, ὅτι δηλαδὴ ὁ ἀστὴρ ἐφάνη ὀλιγώτερον ἀπὸ δύο χρόνους, τούτου χάριν ἔστειλε τοὺς στρατιώτας του καὶ ἐφόνευσαν ὅλα τὰ παιδιά τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὴν Βηθλεέμ, ὅσα εἶχον ἡλικίαν κατωτέραν τῶν δύο ἐτῶν, νομίζων ὁ μάταιος, ὅτι ἂν θανατώσῃ ὅλα τὰ βρέφη, βεβαίως μετὰ τῶν ἄλλων θὰ θανατωθῆ καὶ ἐκεῖνος, ὅστις μέλλει νὰ βασιλεύσῃ, καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν θέλει τὸν ἐπιβουλευθῆ. Εἰς μάτην ὁμοίως ἐκοπίασεν ὁ ἀνόητος, μὴ ἤξεύρων ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται ποτὲ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν βουλήν τοῦ Θεοῦ· ὅθεν εἰς μὲν τὰ νήπια ἐπροξένησε βασιλείαν οὐρανῶν, εἰς δὲ τὸν ἑαυτὸν

τῇ νυκτὶ τῶν Χριστοῦ γέννων, προστάζουσαν αὐτὸν νὰ κτίσῃ τὸ μοναστήριον ἐπάνω εἰς τὴν πέτραν ὅπου καὶ ἀστὴρα εἶδεν ἰστάμενον, κατελθόντα ἀνοῖθεν. Οὗτος τὸν κεραστὴν καὶ μαθητὴν του πεσόντα κάτω ἀπὸ τὸ ὕψος ἐκεῖνο, ἀβλαβῆ ἐφύλαξεν· οὗτος τῶν κατ' αὐτοῦ ὀρηκσάντων Ἀράβων, ἄλλου μὲν τὴν χεῖρα ἐξήρανε, ἄλλου δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐτύφλωσε, καὶ πάλιν αὐτοὺς ἰατρεύσας, ἐθάπτισε καὶ μοναχοὺς ἐποίησε. Καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Σεργίας Ἰωάννου Οὐγγλεσι δαμιονισμένην οὖσαν ἰατρεύσε, καὶ μετὰ θάνατον μῦρον εὐώδες ἐκ τῶν λειψάνων του ἀνέβλυσε, καθὼς μαρτυρεῖ τὸ τοῦ ἀνωτέρω βασιλέως Χρυσόβουλλον. Τούτου ἡ ἁσματικὴ ἀκολουθία εὐρίσκειται εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ τῆς Σιμωνόπετρας. Εἰς τοῦτον τὸν ὅσον ἐφιλοπόνησεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία οἴκου εἰκοσιτέσσαρας, καὶ ἐγκώμιον γλαφυρόν.

του ἐπροξένησεν ὁ ἄθλιος τὴν αἰώνιον κόλασιν.¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη πάντων τῶν χριστιανῶν τῶν ἐν λιμῷ καὶ δίψῃ καὶ μαχαίρᾳ καὶ κρύει τελειωθέντων. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ ναῷ τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν τοῖς χαλκοκρατείαις, ἐνθα κεῖται ἡ ἀγία Σοφία.

- Σωθῆναι πάντας τοὺς βροτοὺς, Σῶτερ, θέλων.
- Εἰς τοῦτο κρίσεις: μηχανᾶσαι πανσόφως.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ ἡγούμενος τῆς μονῆς τῶν Ἀκοιμητῶν ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- Ἀυπνία δοῦς πάντα τὸν ζωῆς χρόνον,
- Μάρκελλε, κοιμήθητι μικρὸν ἐν τάφῳ.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Μάρκελλος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ μεγάλου τοῦ καλουμένου Μακέλλη, Πατριαρχεύοντος Γενναδίου, ἐν ἔτει υνθ' (459), πατρίδα ἔχων τὴν πόλιν Ἀπάμειαν, τὴν εὐρισκομένην εἰς τὴν

δευτέραν Συρίαν καὶ καταγόμενος ἀπὸ ἐνδοξον καὶ ἐπιφανῆς γένος. Ὄθεν ἐπειδὴ εἶχε τὸν τρόπον, ἐξεπαιδεύθη εἰς ὄλην τὴν ἐν λόγοις παιδείαν ἔπειτα ἀφῆσας καὶ αὐτὴν καὶ τοὺς οἰκείους του ἔρχεται εἰς τὴν Ἐφεσον καὶ ξενοδογεῖται ἀπὸ τινος εὐλαβεῖς χριστιανούς καὶ εἰσελθὼν εἰς ἐν τῶν ἐκεῖ μοναστηρίων, ἠγωνίζετο καλῶς. Εἶτα ὑπῆγε πρὸς τὸν ἅγιον Ἀλέξανδρον τὸν ἐνασκούμενον εἰς τὴν μονὴν τῶν Ἀκοιμητῶν, μαθὼν περὶ τῆς ἐνθέου καὶ ὑψηλῆς αὐτοῦ πολιτείας. Ἐκεῖ λοιπὸν τὴν κατοικίαν ποιησάμενος, ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς λοιποὺς ἀδελφούς, μὲ τὰς καθ' ἡμέραν εἰς τὴν ἀρετὴν προκοπὰς καὶ αὐξήσεις· ὅθεν ἀφ' οὗ ἐκοιμήθη ὁ τούτου ἡγούμενεύων Ἀλέξανδρος, καὶ ὁ διάδοχος ἐκείνου Ἰάκωβος, γίνεταί ἡγούμενος τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου ὁ θεῖος οὗτος Μάρκελλος, ὅστις ἔλαβε παρὰ Θεοῦ δύναμιν καὶ χάριν καὶ πολλὰ ποιήσας θαύματα εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν Μονὴν του ἐκοιμήθη καὶ ἀνεψύχαστο.¹

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΑΔΔΑΙΟΥ

- Εἰ καὶ γένει βάρβαρος ἦν ὁ Θαδδαῖος,
- Ἀλλ' ἀσεβεῖς ἤλεγχε σὺν παρησιαί.

Οὗτος ὁ ἐν ἀγίοις πατὴρ ἡμῶν Θαδδαῖος ἐγενεῖ μὲν πρῶτον δοῦλος τοῦ ὀσιωτάτου Θεοδώρου,² τοῦ λαβόντος διὰ βασιλικῆς ἐξουσίας τὸ μοναστήριον τοῦ Στουδίου, καὶ ποιήσαντος αὐτὸ Κοινόβιον, ὕστερον δὲ ἠλευθερώθη ἀπὸ τὴν δουλείαν, καὶ κουρεύσας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς εἰς τὴν αὐτὴν μονὴν τοῦ Στουδίου, ἐγενεῖ μοναχός, καὶ ἐπειδὴ μετεχειρίζετο πολιτείαν θεάρεστον, ἠγαπήθη ἀπὸ ὅλους. Αὐτὸς ἐσχόλαζεν εἰς νηστείας καὶ ἀγρυπνίας πολλὰς· εἶχεν ἐγκράτειαν τῆς γλώσσης του· εἶχε προσοχὴν εἰς τὰ θεῖα λόγια· μετεχειρίζετο χαμηνίαν, ὑπακοὴν ὑπερβάλλουσαν, καὶ ἀκτημοσύνην μεγάλην, διότι οὐδὲν ἄλλο εἶχεν ὁ τρισμακάριος, εἰμὴ μόνον ὅσα ἐνδύματα ἐφόρει. Ἐπειδὴ δὲ τότε κατὰ συγχώρησιν Θεοῦ ἐβασίλευσαν δυσσεβεῖς καὶ εἰκονομάχοι βασιλεῖς, Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς ἐν ἔτει ωκ' (820), καὶ ὁ τούτου υἱὸς Θεόφιλος ἐν ἔτει ωκθ' (829); διὰ τοῦτο ὅλοι οἱ εὐσεβεῖς Ἐπίσκοποι καὶ ἡγούμενοι τῶν μοναστηρίων, ἄλλοι μὲν ἐβάλλοντο

¹ Σημειῖται, ὅτι τὴν βρεφοκτονίαν ταύτην ἀναφέρει ἕως καὶ αὐτὸς ὁ ἐξωτερικὸς Μακροβίος (βλ. β' κεφ. 2' τῶν χρονικῶν) ὅστις ἔζη ἐπὶ Θεοδοσίῳ τοῦ μεγάλου· ἦτοι ἐν ἔτει τμη' (318), λέγων ὅτι ὁ Ἠρώδης μεταξύ τῶν πολλῶν ἄλλων ἐφρόνευε καὶ τὸν υἱὸν του Ἀντίπατρον· ὅθεν εἶπεν ἐκεῖνο τὸ ἀστεῖον· Κρεῖσσον Ἠρώδου ὅσα εἶναι, ἢ οὐα ἦτοι κάλλιον νὰ ἦναι τις χοῖρος τοῦ Ἠρώδου, παρὰ υἱὸς του, διότι αὐτὸς τὸν μὲν υἱὸν του ἐθανάτωσε, τὸν δὲ χοῖρον δὲν ἤθελε θανατώσῃ διὰ νὰ τὸν φάγῃ, ὡς φύλαξ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, τοῦ ἐμποδίζοντος ἀπὸ τοῦ Ἰουδαίου· τὰ χοῖρεα κρέατα. Δὲν ἀναφέρει δὲ τὴν βρεφοκτονίαν ὁ Ἰωσήπος, ἢ διότι ἐλάθανε τοῦτον αὐτῆ, σασισαμὸς τις οὗτα τῶν στρατιωτῶν, κρυφίως πηδώντων ἀπὸ οἴκου εἰς οἶκον καὶ θανατούντων τὰ βρέφη, ὅθεν καὶ αὐτῆ δὲν ἀπεδόθη τῷ Ἠρώδῃ, ὡς μὴ οὕσα ἔργον αὐτοῦ ἐξ ἐπιτάγματος ὡς λέγουσί τινες· ἢ ὡς ἄλλοι λέγουσι, διότι δὲν εὔρε αὐτὴν ἰστορομένην εἰς τὰ ἀπομνημονεύματα Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὅστις φίλος ὦν τοῦ Ἠρώδου, ἐσχέπαζε τὰς φρονύσας καὶ τίσιχας αὐτοῦ πράξεις μὲ τὴν σιωπὴν. (Ὁρα ἐν τῇ νεοεπιπέτῳ Ἐκατονηκοντηρίῳ, καὶ τὸν Κλήμεντα ἐν τῇ ἀνασκευῇ τῆς τελευταίου διερχομένης διαθήκης.) Σημειῖται, ὅτι τὰ λείψανα (ἴσως μερικὰ) τῶν ἁγίων τούτων νηπίων, εὐρίσκοντο εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθύου, τὸν ὅπου ἄνγειρεν Ἰουστίνος ὁ βασιλεὺς· καὶ ὄρα σελ. 4152, τῆς Δωδεκαβιβλίου. Ὁ δὲ θεὸς Χρυσόστομος ἔχει λόγον εἰς τὰ ἅγια ταῦτα νήπια, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ὡςπερ οἱ τοῦς ἡδίστους καρπούς.» (σώζεται ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου· καὶ ἕτερον σωζόμενον ἐν τῇ μεγίστῃ Ἀκύρα, οὗ ἡ ἀρχὴ

Ἡθελον μὲν αἰεὶ καὶ πάντοτε· ὁ Νύσσος Γρηγόριος, οὗ ἡ ἀρχὴ· «σαλιτάτε ἐν νεομηνία.» Ἡ Βασίλειος ὁ ἐπίσκοπος Ἰσκιρίας, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Πάλιν ὁ γέροντ ἐγώ.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῷ Βατοπαίδιῳ, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰδῆρων.)

² Σημειῖται· ὅτι τὸν βίον τούτου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ἐννιά μοι πολλάκις γέγονεν (σώζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰδῆρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

Ἡ ἴσως οὗτος εἶναι ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης.

εις τὰς σουλκάς, ἄλλοι δὲ ἐξωρίζοντο· εἰς δὲ τοῦτων ἦτο καὶ ὁ μέγας ἀγωνιστὴς Θεόδωρος δούτου τοῦ ὀσίου Θαδδαίου αὐθέντης καὶ ἡγούμενος. Μίαν δὲ φορὰν ὑπῆγε μετὰ τοῦ ἀγίου Θεοδώρου καὶ ὁ ὀσιος οὗτος εἰς τὸ βασιλικὸν παλάτιον, καὶ ἐπειδὴ ἤναψεν ἀπὸ θεϊκὸν ζῆλον, ἤλεγξε τὸν δυσσεβῆ βασιλέα ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων τῆς Συγκλήτου. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπρόσταξεν ὅτι, ἡ μὲν ἀγία τοῦ Σωτῆρος εἰκὼν νὰ φεροῖται ἐκεῖ καὶ νὰ βληθῆ κατὰ γῆς, οὗτος δὲ ὁ ὀσιος νὰ κρατηθῆ πρῶτον δυνατὰ ἀπὸ ἀνδρας ἀνδρείους, καὶ οὕτω νὰ στηθῆ ἐπάνω τῆς ἀγίας εἰκόνας, καὶ ἰστάμενος ἐκεῖ ἀμετακίνητος, νὰ τὴν πατῆ καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ.

Τούτου δὲ γενομένου, βλέπε, εἶπεν ὁ τύραννος πρὸς τὸν ὀσιον, βλέπε, πῶς κατεπάτησας τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ σου, συγκατάνευσον λοιπὸν εἰς τὰ λόγια μας. Τότε ὁ ἐν ἀληθείᾳ πεφωτισμένος τὴν ψυχὴν, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν· «Ἐγὼ, δυσσεβέστατε τύραννε καὶ γεμάτε ἀπὸ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν δὲν ἔκαμα τοῦτο ἐξ ἰδίας βουλήν, ἀλλὰ τοῦτο ὑπέστη ἐφεύρημα τῆς πανουργίας σου καὶ τῆς ἀδικίας σου κρίσεως· προσκυνῶ δὲ μᾶλλον τὴν ἀγίαν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ μου, καὶ κατασπάζομαι αὐτήν, καὶ δι' αὐτὴν προτιμῶ νὰ ἀποθάνω προθύμως.» Ἀπὸ τὰ λόγια ταῦτα ἐντράπη πολλὰ ὁ ἀλιτήριος τύραννος, καὶ μάλιστα διότι ὑβρίσθη ἀπὸ ἕνα ἀγροικὸν καὶ Σκύθην κατὰ τὸ γένος· ὅθεν προστάζει νὰ βροθῆ ὁ ὀσιος κατὰ γῆς ἔμπροσθέν του καὶ νὰ δέρεται ἀσπλαγχνά, τόσον δὲ πολλὰ ἔδειραν τὸν αἰοδιμον μὲ χονδρὰ βραβδία, ὥστε ὅλοι ἐνόμισαν ὅτι ἀπέθανε, διὸ καὶ ἔσυραν αὐτὸν ἔξω. Ἐπειτα δέσαντες αὐτὸν ἀπὸ τοὺς πόδας, τὸν ἔσυραν ὡσὰν ψοφίμιον καὶ ἀκάθαρτον διὰ μέσου ὄλης τῆς ἀγορᾶς καὶ ῥίψαντες αὐτὸν πλησίον εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως κατὰ τὸ μέρος ὅπου ἦτον ἡ βρύση τοῦ νεροῦ, ἐγύρισαν καὶ ἐπλύθησαν, ὡς ἀκάθαρτον πιάσαντες. Ὁ δὲ μακάριος Θαδδαῖος πάντα τὰ ἀνωτέρω ἀνδρείως καὶ εὐχαρίστως ὑπομείνας, ἔζησε τρεῖς ἡμέρας καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέθλη πρὸς Κύριον.

* Τὰ ἔγκαϊνια τοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων, πλησίον τοῦ Χαλκοῦ Τετραπύλου.

* Ὁ ὀσιος πατὴρ ἡμῶν ΒΕΝΙΑΜΙΝ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Τοῖς ἐν καλῷ λιποῦσι γῆρα τὸν βίον,
- » Καὶ Βενιαμὴν τὸν καλὸν συναπτέον. ¹

¹ Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἐν τῷ Λαυσικήῳ ἱστορούμενος ὁ ὑβρωπηκίας, καὶ τόσον πολλὰ ἐξοικωθεὶς, ὥστε ὅτε ἀπέ-

* Ὁ ὀσιος πατὴρ ἡμῶν ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Ἀθηνόδωρῳ δῶρον ἐξ ἐμοῦ λόγος,
- » Θεῶ γὰρ ἀνδρὶ καὶ νεκρῷ πρέπει λόγος.

* Ὁ ὀσιος ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ ἐπίσκοπος Νικομηδείας ὁ ποιητὴς τινῶν ἁσματικῶν κανόνων καὶ τροπαρίων, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. ¹

- » Πανηγυριστὴς τῶν ὑπὲρ νοῦν πραγμάτων,
- » Ὁ Γεώργιος νῦν κροτεῖ σὺν ἀγγέλοις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Α', μνήμη τῆς ἁγίας ὀσιομάργουρας ἈΝΥΣΙΑΣ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ.

- » Εἰς δεξιάν νύττουσι πλευρὰν καιρίως,
- » Πλευρᾶ· Ἀδάμ κύμα τὴν Ἀνυσίαν.
- » Πλευρὰν Ἀνυσίης τριακοστῆ ἔγχος ἔνυξεν.

Αὕτη ἡ ἀγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (298), καταγομένη ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης, θυγάτηρ γονέων εὐσεβῶν καὶ πολλὰ πλουσίαν, οἱ ὅποιοι ἀφ' οὗ ἀπέθανον, ἔζη ἡ ἀγία κατ' ἰδίαν ἡσυχάζουσα καὶ εὐαρεστοῦσα εἰς τὸν Θεὸν διὰ πράξεως καὶ ἐργασίας τῶν θείων ἐντολῶν. Ταύτην τὴν ἀγίαν μίαν φορὰν ἀπερχομένην εἰς τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τὸ σῦνηθες, συνήτησε στρατιώτης τις εἰδωλολάτρης καὶ ἕλληνας, καὶ πιάσας αὐτὴν τὴν ἔσυρεν εἰς τοὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων, καὶ τὴν παρεκίνησε νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τοὺς δαίμονας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀγία ὠμολόγησε Θεὸν τὸν Χριστὸν καὶ ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μιαιοῦ ἐκείνου στρατιώτου,

θανεὶν ἐγάλασαν τὰς παρκατάδας τῆς θύρας τοῦ καλλίου του, διὰ νὰ ἐκβάλωσι τὸ λείψανόν του. Ἐλεγε δὲ ὁ μακάριος οὗτος τὸ ἀξιωμακόμενον τοῦτο ἀπόφθεγμα· «Τὴν βασιλικὴν ὁδὸν πορεύεσθε καὶ τὰ μιλία μετρεῖτε, καὶ οὐκ ὀλιγωρεῖτε (τελ. 622 τοῦ Εὐεργετινοῦ.)

¹ Οὗτος ἦτο σύγχρονος μὲ τὸν σοφὸν Φώτιον τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, πρὸς τὸν ὅποιον ἐπιστέλλει καὶ ἐπιστολάς. Ἐμελούργησε δὲ τὴν ἀκολουθίαν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, καὶ οὕτω ἐγκώμια συνέθεσεν εἰς τὴν αὐτὴν εορτὴν, ὁμοίως ἐμελούργησε καὶ τὸν πρεσβύτιον Κανόνα εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν, καὶ ἄλλους κανόνας· ἔχει εἰς τὴν Θεοτόκον· οὗτος δὲ συνέγραψε καὶ λόγους τινὰς πανηγυρικοὺς, οἷον εἰς τὰ Εἰσόδια, εἰς τὴν σύλληψιν τῆς ἁγίας Ἀννης· εἰς τὸ «Εἰστέθεισαν παρὰ τῆ στυγρῆ τοῦ Ἰησοῦ», ὅστινες σώζονται ἐν τοῖς χειρογράφοις τοῦ Ὁρους Πανηγυρικοῦ.

τούτου χάριν ἐθυμώθη ὁ ἀλιτῆριος καὶ διαπερᾶ τὴν πλευρὰν αὐτῆς μετὰ τὴν σπάθην του. Καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ μακαρία τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας ΘΕΟΔΩΡΑΣ τῆς ἀπὸ Καισαρείας.

» Ἀπῆρε δεσμοῦ σαρκὸς ἡ Θεοδώρα,
» Οὐπερ λυθῆναι ζῶσα καὶ πρὶν ἡγάπα.

Αὕτη ἡ ὁσία Θεοδώρα ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου τοῦ πατρὸς Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου, ἐν ἔτει ψις' (716), καταγομένη ἀπὸ γένος λαμπρὸν καὶ περιφανές, θυγάτηρ ὑπάρχουσα πατρὸς μὲν Θεοφίλου Πατρικίου κατὰ τὴν ἀξίαν, μητρὸς Θεοδώρας. Ἡ μήτηρ τῆς δὲ αὕτη εἰς πολλοὺς χρόνους στείρα εὔσα καὶ λυπούμενη διὰ τὴν στείρωσιν, παρεχάλει τὸν Θεὸν καὶ τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον νὰ τῇ χαρίσῃ τέκνον ὅθεν εἰσακούσας ὁ Θεὸς τὴν προσευχὴν τῆς, ἔδωκεν εἰς αὐτὴν ἦν ἐξῆται: χάριν διὰ μέσου τῆς ἁγίας Ἄννης τῆς μητρὸς τῆς Θεοτόκου. Ἐγέννησε λοιπὸν τὴν ὁσίαν ταύτην Θεοδώραν, ἡ ὁποία ὅτε ἐρθασεν εἰς μέτρον ἡλικίας, προσεφέρθη εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἄννης καὶ ἀφιέρωθη εἰς τὸ μοναστήριον αὐτῆς, τὸ λεγόμενον Ῥιγίδιον, ὡς θεϊκὸν ἀφιέρωμα. Ὅθεν θεοσεβῶς καὶ εὐτάκτως ὠδηγεῖτο ἀπὸ τῆς Ἡγουμένης καὶ ἐδιδάσκετο τὰ ἱερά γράμματα· ἀλλ' ἐνῶ οὕτω καλῶς ἡ ὁσία ἐπολιτεῖτο, δὲν ὑπέφερον ὁ πονηρὸς διάβολος βλέπων ὅτι καταπατεῖ αὐτὸν μία ἀπαλή νεάνις, ἀλλ' ἐσῆκωσε τὸν θεομάχον Λέοντα τὸν Ἰσαυρον, ὅστις ἐζήτησε νὰ εὕρῃ γυναῖκα διὰ τὸν υἱὸν του Χριστοφόρον, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀνακηρύξει Καίσαρα· ὅθεν ἀποχωρίσας τὴν τοῦ Κυρίου ἀμνάδα ταύτην ἀπὸ τοῦ μοναστηρίου τῆς μετὰ βίαν καὶ δυναστείαν, ἠνάγκασεν αὐτὴν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὅτε δὲ αὕτη ὑπῆγεν ἐκεῖ, ἠτοιμάσθησαν ἅπαντα τὰ πρὸς τὸν γάμον ἐπιτήδεια καὶ ὁ θάλαμος ἠντρεπίσθη. Καὶ ὁ μὲν σκοπὸς τοῦ βασιλέως τοιοῦτος ἦτον, ὁ Θεὸς ὅμως, ὅστις πάλαι μὲν ἐφοβέρισε τὸν Φαραῶ βασιλέα Αἰγύπτου, ὅτε ἐζήτησε νὰ λάβῃ τὴν Σάρραν, ὕστερον δὲ διὰ μέσου τῆς παρθένου Ῥιψιμίας ἐνίκησε τὸν Τηρι-

δάτην· αὐτὸς καὶ τὴν ὁσίαν ταύτην Θεοδώραν ἐρύλαξε τότε ἀμόλυτον καὶ καθαρὰν ἀπὸ τῆς κοινωνίαν καὶ συνάφειαν τοῦ αἰσθητοῦ νυμφίου.

Διότι ἐνῶ ἠτοιμάζετο ὁ γάμος, αἰφνιδίως καὶ παρ' ἐλπίδα ἦλθον οἱ Σκύθαι μετὰ στρατεύματα εἰς τὴν Εὐρώπην· ὅθεν ἀμέσως ἀπεστάλη ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως καὶ ἐλπιζόμενος νυμφίος, διὰ νὰ ἀντιπολεμήσῃ τοὺς βαρβάρους, καὶ εὐθὺς κατὰ τὴν πρώτην προσβολὴν τοῦ πολέμου, κτυπάται ἀπὸ τοὺς Σκύθας καὶ θανατώνεται. Τότε λοιπὸν πληροφορίαν λαβοῦσα ἡ ἀφθαρτος ἀμνάς Θεοδώρα τῆς εἰς αὐτὴν τοῦ Θεοῦ προνοίας καὶ λαβοῦσα χρυσίον καὶ ἀργυρον καὶ μαργαρίτας, καὶ ἐνδύματα πολύτιμα, φεύγει κρυφίως ἀπὸ τὸ παλάτιον καὶ ἐμβάσα εἰς πλοῖον ἐπιστρέφει εἰς τὸ μοναστήριόν τῆς, χαίρουσα καὶ εὐχαριστοῦσα τῷ πᾶσι τῶν ὅλων Θεῷ. Ὅτε δὲ ἐφανέρωθη ἡ φυγὴ τῆς ὁσίας, ὑπῆγεν ὁ δεῦτερος υἱὸς τοῦ Λέοντος εἰς τὸ μοναστήριον πρὸς ἀναζήτησίν τῆς· εὐρών ὁμως αὐτὴν κρυφωμένην καλογραίαν καὶ ἐνδυμένην παλαιὰ καὶ ἔσχιμα ἱμάτια, ἀρῆκεν αὐτὴν, (συνεργούσης βέβαια τῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας), καὶ δὲν τὴν ἠνώχλησεν. Ὅθεν ἀπὸ τότε λαβοῦσα ἡ ἁγία τελείαν ἐλευθερίαν, τόσον πολλὰ κατεμάρανε τὸ σῶμά τῆς, ὥστε ἐξῶθεν ἐβλέποντο οἱ ἄρμοι τῶν κοκκάλων τῆς, ἐπεὶδὴ ἡ τροφὴ τῆς ὅλη ἦτο μία οὐγκία ψωμίου, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ἔτρωγε μίαν φορὰν ἀνά ὄνω, ἢ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ὄχι τιποτέ ἄλλο. Τὸ ἐνδυμὰ τῆς ἦτο καὶ μόνον καὶ αὐτὸ τρίχινον, ἡ κλίνη τῆς ἦτο ἀνωθεν μὲν σκεπασμένη μετὰ τρίχινον ὕφασμα, ὑποκάτω δὲ αὐτῆς ἦσαν πέτραι ἐστρωμέναι, καὶ οὕτως ἐπάνω εἰς αὐτὴν ἐκοιμάτο ὀλιγωτάτον καὶ πικρότατον ὕπνον· πολλάκις δὲ ἔμενον ἀγρυπνος καὶ ὅλην τὴν νύκτα. Δὲν ἠρκέσθη δὲ εἰς ταύτας τὰς κακοπαθείας ἡ μακαρία· ἀλλὰ πρὸς ταῦτα εἶχε καὶ σίδηρα φορεμένα, μετὰ τῶν ὁποίων τὸ βᾶρος κατεπλήρωσε τὰ μέλη τῆς καὶ τὰ κατεδαπάνησε τόσον, ὥστε ἐξῆρχετο ἀπὸ αὐτὰ δυσωδία. Μετὰ τοιοῦτους λοιπὸν ἀγῶνας ἀγωνιζομένη εἰς χρόνους πολλοὺς, ἔλαμψεν εἰς πᾶν εἶδός ἀρετῆς, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς τὴν ἀγλήρω καὶ μακαρίαν ζωὴν ἡ αἰδίμωσ.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΦΙΛΕΤΑΙΡΟΥ.

» Φιλεταῖρος πέποιθεν ἀθλητῶν νόμω.

» Κῆρ οὐκ ἀπῆλθεν, ὡς ἀθλητῆς, ἐκ βίου.

Ὅτε ποτὲ ἦλθον ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανὸς εἰς τὴν Νικομήδειαν (νῦν λεγομένην Σμύρνη), ἐν

¹ Σημειώσαι, ὅτι εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην δαιμονοποιεῖται Ἄνοσιν, ἐγκλιόμενον ἐπλεξεν ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Φιλόθεος, οὗ ἡ ἀρχὴ « Οὐδὲν ἀρετῆς τιμιώτερον, οὐδὲν τι λυσιτελιώτερον » (σφίζεται ἐν τῷ Κοινωνίῳ τοῦ Διονυσίου.)

ἔτει σπς' 286, ἐφανέρωσαν τινές Ἕλληνες εἰς αὐτὸν περὶ ἐνὸς χριστιανοῦ ὀνομαζομένου Φιλεταίου, ὁ δὲ βασιλεὺς εὐθὺς ἔστειλε καὶ τὸν παρέστησεν ἔμπροσθεν εἰς τὸ βασιλικὸν τοῦ κριτήριον, καὶ βλέπων αὐτόν, ἐξεπλάγη ἀπὸ μόνῃν τὴν θεωρίαν του, διότι ἦτον ὁ ἅγιος μεγαλόσωμος καὶ ὡραίος, αἱ δὲ τρίχες τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν γενειῶν του ἦσαν λαμπραὶ καὶ στίλβουσαι σχεδὸν περισσότερον ἀπὸ χρυσοῖν. Ὅθεν ἀπὸ τὸν θαυμασμόν του, θεὸν αὐτὸν ὠνόμασεν ὁ Διοκλητιανός, καὶ ὄχι ἀνθρωπον· εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν· «λέγε εἰς ἡμᾶς πόθεν εἶσαι; καὶ πῶς λέγεται τὸ ὄνομά σου; καὶ ποῖον εἶναι τὸ ἐπιτήδευμά σου;» ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη ταῦτα «τῆς πόλεως Νικομηδείας εἶμαι γέννημα καὶ θρέμμα, υἱὸς Ἐπαρχοῦ καὶ χριστιανός κατὰ τὴν πίστιν, τὸ δὲ ὄνομά μου λέγεται Φιλεταῖρος. Τότε ὁ βασιλεὺς καλέσας τὸν ἅγιον μετὰ τὸ ὄνομά του, ἐκολάχεν αὐτόν ζητῶν νὰ τὸν χωρίσῃ ἀπὸ τῆν τοῦ Χριστοῦ πίστιν· ἤρχισε δὲ καὶ νὰ λαλῇ λόγια βλάσφημα ἐναντίον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος ταῦτα ἀκούσας, εὐθὺς ἐσήκωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς του εἰς τὸν οὐρανόν, «καὶ ἄς ἐμφραγῆ, εἶπεν, ἄς ἐμφραγῆ τὸ στόμα ἐκεῖνο, ὅπερ λαλεῖ βλάσφημα κατὰ τοῦ Χριστοῦ μου»· καὶ ὡ τοῦ θαύματος! εὐθὺς μετὰ τὸν λόγον του ἔγεινε μία τόσοσ φοβερὰ βροντὴ καὶ σεισμός, ὥστε ὁ βασιλεὺς ἐτρόμαξε μετὰ τοὺς μετ' αὐτοῦ· ὅθεν κατὰ προσταγὴν τοῦ τυράννου ἀνάπτεται δυνατὰ μία κάμινος καὶ εἰς αὐτὴν βάλλεται ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής. Ἐκεῖ δὲ προσευχηθεὶς, διεσκόρπισε τὴν φωτιάν τῆς καμίνου καὶ παντελῶς αὐτὴν ἐσβεσεν· ὅθεν ἐκβῆκεν ἀπὸ αὐτῆν ἀβλαβής. Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέπων ὁ βασιλεὺς, ἠδουλήθη τὸν ἅγιον καὶ διὰ τὸ κάλλος του καὶ διὰ τὸ λαμπρὸν γένος του, περισσότερον δὲ διὰ τὰ ἀνωτέρω θαύματα, ὅθεν ἀπέλυσεν αὐτόν ἐλεύθερον νὰ ζῆ ὅπου θέλει καὶ βούλεται.

Ὅτε δὲ μετὰ τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐβασίλευσεν ὁ φίλος αὐτοῦ ὁ Παννόνιος Μαξιμιανός διεβλήθη ὁ ἅγιος πρὸς αὐτόν, καὶ παρασταθεὶς ἔμπροσθεν του, ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν θεὸν ἀληθινόν καὶ Ποιητὴν τοῦ παντός. Ὅθεν πρῶτον μὲν ἐδάρη μετὰ ῥαβδίᾳ τόσοσ πολλὰ, ὥστε οἱ δέροντες αὐτόν στρατιῶται ἠτόνησαν καὶ ἔπεσον κατὰ γῆς ἡμιθανεῖς, ὁ δὲ μάρτυς τῆς ἀληθείας ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ δυναμούμενος, τόσοσ ἀνδρείως ἴστατο, ὥστε ἐφαίνετο ὅτι ξένον σῶμα πάσχει καὶ ὄχι τὸ ἰδικόν του· ἔπειτα κρεμασθεὶς καταξοσχίζεται τόσοσ πολλὰ, ὥστε οἱ κα-

ταξοσχίζοντες αὐτόν δῆμιοι ἀπέκαμαν καὶ ἔπεσον κατὰ γῆς, καὶ μετὰ ταῦτα δίδεται εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσι· τὰ δὲ θηρία, ὡ τοῦ θαύματος! ἐκυλίοντο εἰς τοὺς πόδας του ὡς πρόβατα ἡμερα. Ἔπειτα φέρεται εἰς τὸν ναόν διὰ νὰ προσκυνῆσῃ τὰ εἰδῶλα· αὐτὸς δὲ διὰ προσευχῆς του ταῦτα ἐσυντριψεν· τελευταῖον ἀπεφάσισεν ὁ βασιλεὺς νὰ κόψωσι τὴν κεφαλὴν του, ἀλλ'· εὐθὺς ἐξηράνθη ἡ χεὶρ τοῦ δημίου ἧτις ἐμελλε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσῃ· λαβῶν δὲ ἄλλος δῆμιος τὴν σπάθην καὶ σηκώσας αὐτὴν διὰ νὰ κτυπήσῃ, τὰ ὅμοια ἔπαθε καὶ ἐκεῖνος. Ὅθεν ὁ ἅγιος ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ πάλιν ἀπὸ ἐκεῖ προσήλθεν εἰς ἐξέτασιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἔδειξε φανερά ὅτι μετὰ τὴν δοκιμὴν τῶν βασάνων ποτὲ δὲν ἤθελεν ἀρνηθῆ τὸν Χριστόν, ἐδέθη μετὰ σίδερα, καὶ ἐξωρίσθη εἰς τὴν Πραικόνησον (τὸν νῦν λεγόμενον Μαρμαρᾶν). Περιφερόμενος δὲ μετὰ τὰ δεσμὰ, ἔκαμινεν εἰς τὸν δρόμον ὄχι ὀλίγα θαύματα, δαίμονας διώκων, λεπρούς καθαρίζων, πᾶσαν ἀσθένειαν ἰατροῦν, τὰ εἰδῶλα μετὰ τὸν λόγον κατακρημνίζων καὶ εἰς γῶμα καὶ ὕδωρ αὐτὰ μεταβάλλων. Φερόμενος δὲ εἰς τὴν Νίκαιαν δέσμιος, εὐθὺς ἅμα μόνον ἠγγισεν εἰς ἓνα περιβόητον ναόν τῶν εἰδῶλων, ἔπεσαν ὅλα τὰ εἰδῶλα κατὰ γῆς, καὶ ἐσυντρίφθησαν· ὅθεν διὰ τῶν τοιοῦτων θαυμάτων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, μετὰ τῶν ὁποίων ἦτο ὁ Κόμης τῆς πόλεως καὶ οἱ ἐξ στρατιῶταί του.

Ἀφοῦ δὲ ἐφθασεν ὁ ἅγιος εἰς τὰ μέρη τῆς Σιγριανῆς, ἧτις εὐρίσκεται εἰς τὴν Μηδίαν, πολλὰ καὶ ἐκεῖ ἐποίησε θαύματα. Οἱ δὲ ἐκεῖσε εὐρισκόμενοι ἐμήνυσαν εἰς τὸν ἅγιον, ὅτι «ἐδῶ πλησίον μας εὐρίσκεται ἀνθρωπός τις χριστιανός, Εὐβίτος ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ὑπέφερε μὲν διάφορα βασάνα καὶ τιμωρίας ἀπὸ τὸν ἀρχοντα διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐφυλάχθη ὅμως ἀβλαβής καὶ ἀνίκητος ὡς ἀδάμας καὶ ἐποίησεν ἐξάσια θαύματα.» Ταῦτα δὲ ὡς ἤκουσεν ὁ ἅγιος Φιλεταῖρος, ἠθέλησε νὰ ἰδῇ τὸν Εὐβίτον· ὅθεν Ἄγγελος Κυρίου ὑπήγεν εἰς τὸν Εὐβίτον καὶ λέγει αὐτῷ, ἔχθα ὀλίγον ἔξω τοῦ κελλίου σου, καὶ ὑπαγε εἰς τὸν δεῖνα τόπον διὰ νὰ ἀπαντήσῃς τὸν ἅγιον Φιλεταῖρον τὸν συμμάρτυρά σου. Καὶ ὁ μὲν Εὐβίτος ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ κελλίον του καὶ κατέβαινεν ἀπὸ τὸ ὄρος τῆς Σιγριανῆς, ὁ δὲ ἅγιος Φιλεταῖρος ὁδηγηθεὶς ἀπὸ ἓνα ἐγγώριον εἰς τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσιν εἰς τὸ κελλίον τοῦ ἁγίου Εὐβιότου, ἀνέβαινεν εἰς τὸ αὐτὸ ὄρος τῆς Σιγριανῆς, μετὰ τοῦ πιστεύσαντος κόμητος καὶ τῶν ἐξ στρατιωτῶν του.

Ἄσ' οὖν δὲ ἀνέβησαν ὀλίγον, βλέπουσι τὸν μακάριον Εὐθείστον καταβαίνοντα πρὸς αὐτούς· ὅθεν χαίρεισάντες ὁ εἰς τὸν ἄλλον καὶ χαρᾶς πολλῆς πλησθέντες, ἀνέβησαν ὅλοι ὁμοῦ εἰς τὸ κελλίον τοῦ ἁγίου Εὐθείστου· ἐκεῖ δὲ διατριψάντων ἡμέρας ἑπτὰ, ἐκοιμήθη ὁ μακάριος Φιλεταῖρος τὸν γλυκὺν ὕπνον ὃν ἐπέθει, καὶ πρὸς τὸν ποθούμενον μετέστη Χριστόν, παραθεῖς τὴν ψυχὴν του εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· ὅθεν ἐνεταξιάσεν αὐτὸν ὁ ἅγιος Εὐθείστος εἰς τὸ κελλίον του. Ὅμοίως καὶ ὁ Κόμης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἑξ̄ στρατιῶται· ἐκοιμήθησαν καὶ αὐτοὶ μετὰ ἕνδεκα ἡμέρας, ἄσ' οὖν ὑπῆγαν ἐκεῖ, καὶ ἐνεταξιάσθησαν καὶ αὐτοὶ πλησίον εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου Φιλεταίου. Τὰ δὲ περὶ τοῦ ἁγίου Εὐθείστου προεγράφησαν εἰς τὰς δεκαοκτῶ τοῦ παρόντος μηνός.

Ἡ Οἱ διὰ τοῦ ἁγίου Φιλεταίου πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, οἱ τε Κόμης καὶ οἱ ἑξ̄ στρατιῶται, ἐν εἰρήρῃ τελειοῦνται.

- * » Εἰς κελὸν ἀπήνηκεν ἡ ὁδὸς πέρας,
- » Τοῖς ἑπτὰ τούτοις οὐρανὸς ἐφθκόςου.

Ἡ Ὁ ὅσιος ΛΕΩΝ ὁ Ἀρχιμανδρίτης ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Ἐρυστοῦ μεταστάς, Χριστῆ, Λέων ἐκ βίου,
- » Σκύμνον λέοντος ἑξ̄ Ἰουδα σὲ βλέπει.

Ταῖς τῶν ὁσίων Ἀγίων προσθεταῖς Χριστῆ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΑΑ΄, μνήμη τῆς ὁσίας ΜΕΛΙΝΗΣ τῆς Ῥωμαίας.

- » Οὐχ' ὀλικὴ σε χεῖρ, Μελίνα καὶ μέλαν,
- » Χριστὸς δὲ, κἄν τέθηγκας, ἐν ζῶσι γράφει.
- » Πρώτη ἐν τριακοστῇ ἀπῆρε βίσιο Μελίνα.

Αὕτη ἡ ἀγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλείως Ὁνορίου τοῦ υἱοῦ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει ὕ (400), καταγόμενη ἀπὸ γένος πλούσιον καὶ λαμπρὸν καὶ περιδοξόν. Ἐπειδὴ δὲ ἑξ̄ ὅλης ψυχῆς ἠγάπησε τὸν Κύριον, ἐπροτίμησε νὰ παρθενεύῃ· οἱ γονεῖς τῆς ὁμως συνῆψαν αὐτὴν καὶ μὴ θέλουσαν διὰ γάμου μετ' ἀνδρός. Καὶ ἔγεινε μήτηρ δύο παιδίων· ἔπειτα ἀποθνήσκουσιν οἱ γονεῖς καὶ τὰ τέκνα τῆς. Διὰ ταῦτα ἀσχέασα ἡ μακαρία τὴν πόλιν Ῥώμην, διέτριβεν ἔξω εἰς τὸ ἀγροκῆπιόν τῆς, πᾶσαν ἀσκησιν καὶ ἀρετὴν μεταχειριζομένη, τοὺς ἀσθενεῖς ἐπιμελουμένη, τοὺς ἐρχομένους ξένους

ὑποδεχομένη, καὶ τοὺς ἐν φυλακῆς καὶ ἐξορίαις ἐπισκεπτομένη. Ὑστερον δὲ πωλήσασα ὅλα τὰ ὑποστατικά καὶ τὴν περιουσίαν τῆς, πολλὴν οὖσαν, ἐσύναξεν ἐκ τῆς πωλήσεως δώδεκα μυριάδας χρυσίου, (ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας φλωρίων) τὰ ὅποια ἐμοίραζεν εἰς ἐκκλησίας καὶ μοναστήρια.

Καὶ κατὰ μὲν τὰς ἀρχαῖς ἔτρωγεν εἰς δύο ἡμέρας μίαν σφράν, μετὰ ταῦτα δὲ ἐνήστευε τὰς πέντε ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, ἔτρωγε δὲ μόνον τὸ Σάββατον καὶ τὴν Κυριακὴν· ἐσυνείθισε δὲ καὶ ἐγυμνάσθῃ ἡ αἰδιμὸς εἰς πᾶσαν ἀσκησιν μὲ γυνῶσιν πολλὴν καὶ διακρίσιν, καὶ ἐκαλλιέργησε πολλὰ ὠραῖα καὶ ἔντεχνα. Ὑστερον δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ ἐκεῖ διανύσασα χρόνους ἑπτὰ καὶ μοίρασασα τὸν περισσότερον πλοῦτόν τῆς, ὑπῆγεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖθεν ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐγχελεῖ τὸν ἑαυτὸν τῆς ἡ μακαρία εἰς ἐν κελλίον, καὶ μὲ τὸ παράδειγμα τῆς ἔλκυει εἰς τὸν ὁμοῖον ζῆλον τῆς ἀσκήσεως ἐννενίχοντα παρθένους καὶ καλογραίας, εἰς τὰς ὁποίας ἐδίδεν ἀδιακόπως τὰ πρὸς τὴν χρείαν τῆς ζωῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἐκυριεύθη ἀπὸ τὸν πόνον τοῦ πλευροῦ, ἠσθένησε πολλὰ καὶ καὶ προσκαλέσασα τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἐλευθερουπόλεως ἐδέχθη παρ' αὐτοῦ τὴν θείαν κοινωνίαν· εἶτα ἀποχαιρετήσασα ὅλας τὰς ἀδελφάς, ἀρῆκε τὴν τοῦ Ἰῶβ τελευταίαν ταύτην φωνήν· «Ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτω καὶ ἐγένετο.» Καὶ οὕτως εὐθὺς παρέδωκεν ἡ αἰδιμὸς τὴν ψυχὴν τῆς εἰς χεῖρας Θεοῦ· τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὄρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον. ¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ΖΩΤΙΚΟΥ τοῦ ὄρατοστόργου.

- » Πῶλων σφρόντων, Ζωτικὸς σκιρτῶν τρέχει,
- » Ὡ βαλθῆς ἡ γῆ, τέρμα δὲ δρόμου πόλος.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει πλ' (330), καταγόμενος ἀπὸ τὴν παλαιάν Ῥώμην, γεννηθεὶς δὲ ἀπὸ γένος ἐντιμὸν καὶ λαμπρὸν, καὶ παιδευθεὶς μὲ πᾶσαν σοφίαν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας·

¹ Ὁ δὲ ἑλληνικὸς βίος αὐτῆς σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Ἀκτύρῃ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν Ἑλλάδι, οὗ ἡ ἀρχὴ· Ἦν ἄρα καὶ τοῦτο τῆς μεγίστης τῶν πόλεων. (Βαρθολομαῖος ὁ Κουτλῆ ἐν τοῖς Μηνείοις ὑποσημειῖ ὅτι ὄχι μία, ἀλλὰ δύο γυναῖκες ἦσαν, μίμη καὶ ἐγγόνη, ἀμφότεραι τὸ αὐτὸ ἔχουσαι ὄνομα, Μελίνα. Σ. Ε.)

ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἀγγίλους καὶ φρόνιμος, καλεσθεὶς ἀπὸ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον τὸν βασιλέα μετοικεῖ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ τιμάται παρ' ἐκείνου μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ Μαγιστριανοῦ. Ὁμοῦ δὲ μὲ τὸν ἅγιον τοῦτον Ζωτικὸν ἀνέβησαν καὶ ἄλλοι τινες ἄρχοντες ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· δηλαδὴ ὁ λεγόμενος Μαγιστριανὸς τῶν ἀρμάτων, καὶ Παυλῖνος, ὁ τοῦτου ἀνεψιός· πρὸς τοῦτους δὲ καὶ ὁ Ὀλύμβριος καὶ Βῆρος καὶ Σεβῆρος καὶ Μαριανὸς καὶ Ἄνθιμος, Οὐρβίκιος, Ἰσιδωρος, Καλλίστρατος, Φλωρέντιος, Εὐβουλος, Σαμψών, καὶ Στούδιος, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἐπονομάζονται ἕως τῆς σήμερον εἰς τοὺς εὐαγεῖς οἴκους, τοὺς ὁποίους αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἔκτισαν.

Λέγεται λοιπὸν ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον ἠκολούθησεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἡ λεγομένη ἱερά νόσος, ἥτοι ἡ λώβα¹, ἡ ὁποία ἐπειδὴ εἶναι κολλητική, ἔκαμε νόμον ὁ βασιλεὺς, ὅτι ὅστις πάθῃ τὴν τοιαύτην ἀσθένειαν, πρέπει νὰ ρίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα μὴ ταύτην μεταδώσῃ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους. Τοῦτον δὲ τὸν νόμον δὲν ὑπέφερεν ὅχι νὰ φυλάξῃ, ἀλλ' οὔτε νὰ ἰδῇ καὶ νὰ ἀκούσῃ, ὁ συμπαθὴς καὶ φιλάδελφος Ζωτικός· ὅθεν ἀπὸ τὸν θεῖον καὶ ἀδελφικὸν ζῆλον πυρποληθεὶς, ὑπῆγεν εἰς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν· ἄς δώσῃ ὁ βασιλεὺς εἰς ἐμὲ τὸν δοῦλόν του χρυσίον πολὺ, ἵνα μὲ αὐτὸ ἀγοράσω μαργαριτάρια, καὶ πολυτίμους λίθους, εἰς δόξαν καὶ τιμὴν τοῦ κράτους αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἐγὼ ἔχω πολλὴν ἐμπειρίαν εἰς τὰ τοιαῦτα· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ τῷ δοθῇ ὅσον χρυσίον ἤθελε. Λαβὼν λοιπὸν τὸ χρυσίον ὁ θεοφιλὴς καὶ φιλάδελφος καὶ τῶν τοῦ Θεοῦ ἐντολῶν ἐργάτης δοκιμώτατος Ζωτικός, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ παλάτιον μὲ χαρὰν τῆς καρδίας του, καὶ τί μεταχειρίζεται; εὐρίσκων τοὺς δημίους, οἵτινες ἐλάμβανον τοὺς λωβοὺς μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ ἐπάρχου τῆς πόλεως καὶ τοὺς ἔρριπτον εἰς τὴν θάλασσαν, ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς ἀρκετὸν χρυσίον, καὶ οὕτω λυτρῶσας τοὺς λωβοὺς ἀπὸ τὸν

πνιγμὸν τῆς θαλάσσης, τοὺς παρέλαβε καὶ τοὺς μετέφερε πέραν τοῦ Βυζαντίου εἰς ἓν ὄρος ὀνομαζόμενον τῷ τότε καιρῷ, Ἐλαιῶν· καὶ ἐκεῖ κατασκευάσας σκηνὰς καὶ καλύβας, μέσα εἰς αὐτὰς ἀνέπαυε καὶ ἐπεσκέπτετο τοὺς λωβοὺς.

Αὕτη ἡ θεοκερδὴς πραγματεία ἦν μετεχειρίζετο ὁ ἅγιος δὲν ἐδυνήθη νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς, καθότι ἐπειδὴ ἦσαν οἱ λωβοὶ πολλοὶ καὶ τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως διδόμενα ἔξοδα καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἦσαν πολλότατα. Ὅθεν ἐκ τῶν πολλῶν ἐξόδων τούτων ἐνόμιζον οἱ πολλοὶ, ὅτι μέλλει νὰ ἀκολουθήσῃ πείνα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἀφ' οὗ δὲ μετέστη πρὸς τὸν Θεὸν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ἔλαβεν ὅλην τὴν βασιλείαν τῆς Ἀνατολῆς ὁ υἱὸς του Κωνσταντῖνος ἐν ἔτει τλζ' (337), ὅχι εὐσεβῶς καὶ ὀρθοδόξως, διότι εἶχε τὴν τοῦ Ἀρείου αἵρεσιν· ὅθεν καὶ πολλοὺς ὀρθοδόξους ἐτιμώρησεν, ἐπειδὴ δὲν ἐδέχοντο τὴν τοιαύτην κἀκοδοξίαν. Οὗτος λοιπὸν ἀπεστρέφετο καὶ τὸν μακάριον τοῦτον Ζωτικόν, ὡς ὀρθόδοξον ὄντα, ἂν καὶ τὸν εὐλαβεῖτο διὰ τὴν ἀγάπην, ἣν ἐδείκνυε πρὸς αὐτὸν ὁ πατήρ του ἅγιος Κωνσταντῖνος. Μίαν φορὰν δὲ λαβὼν εὐλογον ἀφορμὴν, ἐφύλαττεν ὀργὴν καὶ ἔχθραν κατ' αὐτοῦ, νομίζων τάχα, ὅτι διὰ τοῦ Ζωτικοῦ θὰ μεταδοθῇ εἰς ὅλην τὴν πόλιν ἡ τῆς λώβας ἀσθένεια. Συνέβη δὲ καὶ ἐλωβίασεν ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως, ἡ ὁποία παρεδόθη ὑπὸ τοῦ ἰδίου πατρὸς τῆς εἰς τὸν τῆς πόλεως Ἐπαρχον διὰ νὰ ρίψῃ αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλ' ὁ ἅγιος Ζωτικός, δοὺς τὴν συνειθισμένην πληρωμὴν εἰς τοὺς δημίους, ἐξηγόρασε τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως καὶ συνηρίθμησεν αὐτὴν μὲ τοὺς λοιποὺς λωβοὺς.

Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε κατὰ συγχώρησιν Θεοῦ νὰ γίνῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἡ προσδοκωμένη πείνα, καὶ ἡ πόλις ὑστερήθη τὰς πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίας τροφάς, ὁ βασιλεὺς ἐδοκίμαζε νὰ μάθῃ ἀπὸ ποίαν αἰτίαν ἠκολούθησεν ἡ τοιαύτη πείνα· οἱ δὲ συκοφάνται καὶ τῆς ἀληθείας ἐχθροὶ, λαβόντες ἀδειαν, διέβαλον εἰς τὸν βασιλέα τὸν μακάριον Ζωτικόν, καὶ ἐβεβαίουν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ αἴτιος τῆς πείνας, ἐπειδὴ διαμαιράζει εἰς τοὺς λωβοὺς, οἵτινες εἶναι ἀναριθμητοὶ τὸ πλῆθος, πλουσίας καὶ ἀφθονοπαρόχους τὰς σωματικὰς χρείας. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἐφυλάχθη μὲν πρὸς ὀλίγον καὶ δὲν ἐθυμώθη, διότι εὐλαβεῖτο ὀλίγον τὸν ὄσιον καὶ ὑπεστέλλετο, ὡς ἀνωτέρω εἵπομεν, ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν εἶχεν ἀπολαύσῃ τὰ μαργαριτάρια καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους τοὺς ὁποίους εἶχεν ὑ-

¹ Ἐρὰ νόσος λέγεται ἡ λώβα, ἀπὸ τὸ ἱερὸν κόκκαλον τοῦ ἀνθρώπου· ἥτοι τὸ μέγα, τὸ ὄπισθεν τῆς βράχειος ὄν, καὶ συγκρατοῦν ὄλου· τοὺς ἀρμούς τῶν κοκκάλων, τὸ ὅποιον καὶ ἄκανθα ὀνομάζεται. Ἐπειδὴ ἡ λώβα ἀρχεται ἀπὸ τὸ μέγα αὐτὸ κόκκαλον, καὶ τούτου κατασφείρει τοὺς μυελούς, ὡς λέγουσιν οἱ ἱατροὶ, καὶ οὕτως ἐκείθεν προχωρεῖ εἰς ὅλον τὸ σῶμα. (Ἐρὰ νόσος παρὰ τοῖς λεξικογράφοις καλεῖται ἡ ἐπιληψία· ἀλλ' ἡ ἐπιληψία δὲν εἶναι ἐπιδημική, οὐδὲ τὰ σημειούμενα ἐναυθὰ χαρακτηριστικὰ ἐξ. Σ. Ε.)

ποσχεθῆ ν' ἀγοράσῃ. Πεισθεὶς ὁμῶς ἀπὸ κακοπροαιρέτους ἀνθρώπων, ἐπρόσταξε νὰ πιάσῃ τὸν ἅγιον Ζωτικόν· ὁ δὲ ὄσιος τοῦτο μαθὼν, ὑπῆγε κρυφίως μὲ προθυμίαν εἰς τὸ βασιλικόν παλάτιον, καὶ εἰσελθὼν παρρησιάζεται εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς λέγει εἰρωνικῶς πρὸς αὐτόν, «Ἦλθεν, ὦ Μαγιστριανέ, τὸ πλοῖον ὁπερ ἔφερε τὰ μαργαριτάρια καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους; ὁ ὄσιος ἀπεκρίθη· «Ναί, βασιλεῦ, ἦλθεν· ὅθεν, ἂν ἦναι ὀριζμός σου, ἐλθε μετὰ τοῦ δούλου σου διὰ νὰ ἰδῆς αὐτά». Εὐθὺς λοιπὸν ὁ βασιλεὺς χωρὶς νὰ ἀργοπορήσῃ, ἤρχισε τὴν ὁδόν. Ὁ δὲ μακάριος Ζωτικὸς ὑπῆγεν ἔμπροσθεν, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς λωβοὺς ἀδελφοὺς, νὰ ἐξέλθωσιν ὅλοι ἀπὸ τὰς καλύβας τῶν ὁμοῦ μὲ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως, βασιωῶνες λαμπάδας ἀνημμέναι εἰς τὰς χεῖράς τῶν, διὰ νὰ προῦπαντήσωσι τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς φθάσας εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον τοῦ Ἐλαιῶνος, καὶ βλέπων τοὺς λωβοὺς λαμπαδοφοροῦντας, ἐθαύμασε διὰ τὸ πολὺ πλῆθος αὐτῶν, καὶ ποῖοι, εἶπεν, εἶναι οὗτοι; ὁ δὲ Ζωτικὸς δεκνύων μὲ τὸν δάκτυλόν του, «οὗτοι, ἀπεκρίθη, ὦ βασιλεῦ, εἶναι οἱ ὑπέριμοι λίθοι καὶ τὰ λαμπρά μαργαριτάρια, τὰ ὁποῖα ἐγὼ μὲ πολὺν κόπον ἤγορασα.»

Ὁ δὲ βασιλεὺς νομίσας, ὅτι ἔκαμε τὸ πρᾶγμα τοῦτο διὰ νὰ τὸν ἐμπαΐξῃ, ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμόν, καὶ εὐθὺς προστάζει νὰ δέσωσιν ἀνελεημόνως τὸν ὄσιον ἀπὸ ἀγρίου ἡμίονου, καὶ εἰπειτα νὰ διώκωσιν αὐτὰς εἰς τὰς ἐκεῖ εὐρισκομένας τέτρας, ἵνα συρόμενα τὰ μέλη τοῦ σώματος του κατακοπῶσι, καὶ οὕτω βιαίως χωρισθῇ ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν. Αἱ ἡμίονοι λοιπὸν δερόμεναι καὶ μὲ κέντρα κεντούμεναι, βλέποντες καὶ τοῦ βασιλέως, μὲ τὸν βίαιον καὶ ὀρμητικὸν ὄρμον των κατεκρήμνισαν φεῦ! τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸ βουνόν εἰς τὸν κατήφορον· ὅθεν τὰ μέλη τοῦ ἀοιδίου Ζωτικοῦ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διεσκορπίσθησαν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του διεφθάρησαν. Εἰς τὸν τόπον ὁμῶς ὅπου ἐγίνοντο ταῦτα, ἐκεῖ ἀνέβλυσε μία βρύσις καθαροῦ νεροῦ καὶ ποτιμωτάτου, ἥ ὁποία ἰατρεῖει πᾶσαν νόσον, (ἡτοι πολυχρόνιον) καὶ πᾶσαν μαλακίαν, (ἡτοι ἀσθένειαν ὀλιγοχρόνιον), εἰς δόξαν τοῦ φιλοκίτρινου Θεοῦ, καὶ εἰς ἔπαινον τοῦ θεράποντος αὐτοῦ Ζωτικοῦ. Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος συρόμενος παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, τότε εὐθὺς καὶ αἱ ἡμίονοι ἐστάθησαν καὶ ἔμειναν ἀκίνητοι, ἂν καὶ ἐδέροντο δυνατὰ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας.

Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλ' ὦ τοῦ παραδόξου

θαύματος! καὶ μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν ἐφώνησαν αἱ ἡμίονοι εἰς ἐπήκοον πάντων, θριαμβεύουσαι μὲν τὴν ἀσπλαγχτίαν καὶ ἀλογίαν τοῦ βασιλέως, καὶ ὀνομάζουσαι αὐτὸν τυφλὸν καὶ ἀναίσθητον, φανερόνουςαι δὲ ὅτι εἰς ἐκεῖνον τὸν ἴδιον τόπον πρέπει νὰ ἐνταφιάσωσι τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου. Ταῦτα βλέπων καὶ ἀκούων ὁ βασιλεὺς, ἐγέμισεν ἀπὸ θάμβος καὶ ἔκστασιν· ὅθεν μὲ στεναγμοὺς καὶ συντετριμμένην καρδίαν καὶ μὲ πικρὰ δάκρυα παρεκάλει τὸν Κύριον, ἵνα γίνῃ ἴλεως εἰς αὐτόν, φωνάζων ὅτι ἐξ ἀγνοίας ἔγειναν τὰ παρ' αὐτοῦ πραχθέντα. Καὶ παρευθὺς προσάζει νὰ ἐντάφιασθῇ μὲν τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ μὲ τιμὴν ὑπερβάλλουσαν, νὰ χρισθῇ δὲ μὲ σπουδὴν προθυμοτάτην δι' ἐξόδων βασιλικῶν οἰκία καὶ νοσοκομεῖον μεγαλώτατον διὰ τὴν ἀνάπαυσιν τῶν λωβῶν, καὶ νὰ ἀφιερωθῶσιν εἰς αὐτὸ πολλὰ κτήματα καὶ σιτηρέσια. Τὸ τίμιον λοιπὸν λείψανον τοῦ ἁγίου Ζωτικοῦ ἀπὸ τότε καὶ ἕως τοῦ παρόντος δὲν παύει νὰ θαυματουργῇ ἄπειρα θαύματα μὲ τὴν χάριν τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Σύναξις εἰς τὸν ἀποστολικὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Παύλου, ὅστις εὕρισκεται εἰς τὸ ὄρσανοτροφεῖον.

Ὁ ὄσιος ΓΕΛΑΣΙΟΣ ἐν εἰρήῃ τελειοῦται. ⁴

¹ Σημειοῦμεν ἐδῶ τὸ κατόρθωμα, ὅπερ ἐποίησεν ὁ ἀδῶς οὗτος Γελάσιος, δηλωτικὸν ὄν τῆς ἄκρας ἀπροσπαθείας του, τὸ ὁποῖον σημεῖοι ὁ Εὐσεβητικὸς σελ. 520 ἔστι δὲ τοῦτο. Ὁ ὄσιος οὗτος εἶχεν ἐν βιβλίῳ περιέχον τὴν παλαιὰν καὶ τὴν νέαν Γραφήν, τὸ ὁποῖον εὕρισκτο μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ τὸ ἀναγιώσκωσιν οἱ ἀδελφοί, εἶχε δὲ τιμὴν δεκακοτῶ νομίσματα. Ἐλθὼν δὲ ἀδελφὸς εἰς ξένος, ἔλαβεν αὐτὸ, ὁ δὲ ὄσιος Γελάσιος, ἂν καὶ ἐνόησεν ὅτι αὐτὸς τὸ ἔκλεψε, δὲν τὸν ἐκνήρησεν ὅμως κατόπιν. Ὁ δὲ κλέψας ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐζήτηε νὰ τὸ πωλήσῃ νομίσματα δεκαεῖς· ἐκεῖνος δὲ ὅστις ἤθελε νὰ τὸ ἀγοράσῃ, ἐπῆρεν αὐτὸ καὶ τὸ εἰδείξεν εἰς τὸν ἴδιον Ἀββᾶν Γελάσιον. Ὁ δὲ Γελάσιος βλέπων αὐτὸ, προσεποιήθη ὅτι δὲν ἤξευρε τίποτε, καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἄνθρωπον· Καλὸν εἶναι, καὶ ἀγόρασον αὐτὸ εἰς τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν ζητεῖ. Ἐπιστρέψας δὲ ἐκεῖνος πρὸς τὸν κλέψαντα εἶπεν· εἰδείξα τὸ βιβλίον· εἰς τὸν Ἀββᾶν Γελάσιον, καὶ εἶπέ μοι ὅτι δὲν εἶναι ἀξιὸν τόσας τιμὰς, ὅσην ζητεῖς· ὁ δὲ κλέψας εἶπε· Δέν σοι εἶπεν ἄλλο τίποτε ὁ γέρον; ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος· Ὁχι. Ὅθεν ὁ κλέψας κατανοήθει εἰς τὴν ἀνεξικκίαν τοῦ γέροντος, εἶπε· Πλέον δὲν θέλω νὰ πωλήσω τὸ βιβλίον. Ὅθεν λαθὼν αὐτὸ ὑπῆγε πρὸς τὸν ὄσιον Γελάσιον, καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ τὸ δεχθῇ, ὁ δὲ ὄσιος δὲν ἤθελεν· ὁ δὲ κλέψας εἶπεν· ἔάν δὲν τὸ πάρῃς, ἐγὼ δὲν ἔλω ἀνάπαυσιν. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ ὄσιος, ἔάν δὲν ἀναπαύσῃσαι, ἰδοὺ τὸ λαμβάνω. Ὅθεν ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ γέροντος ὠφελήθη ὁ κλέψας αὐτὸ ἀδελφὸς ἕως τέλους ζωῆς του.

» Ὁ Γελάσιος ἄχρι καὶ τέλους βίου,

» Τὸν ἄξιον γέλωτος ἦν γελῶν βίον.

Ὁ ὄσιος ΓΑΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Πολλοὺς ἀνέτηλ' Γάιος θεῖος πόνοισ,

» Καὶ νῦν τὰ λαμπρὰ τῶν πόνων ἔχει γέρα.

Αἱ ἄγιοι δ' ἐκ α παρθένοι αἱ ἐν Νικομηδείᾳ τοὺς ὀφθαλμοὺς διατηρηθεῖσαι, καὶ τὰς πλευρὰς ξεσθεῖσαι, τελειοῦνται.

» Διπλοῦν τὸν ἄθλον, τρῆσιν εἶτα καὶ ζέσιν,

» Χοροῦ γινώσκω διπλοπενταπαρθένου.

Ἡ ἅγια μάρτυς Ὀλυμπιοδώρα πυρὶ τελειοῦται.

» Ἀγῶνι πρὸς πῦρ τῆς Ὀλυμπιοδώρας,

» Ὑμνος τὸ δῶρον, οὐκ ὀλυμπίων πίτυς.¹

¹ Ἦτοι εἰς τὸν πρὸς τὸ πῦρ ἀγῶνα τῆς Ὀλυμπιοδώρας, δῶρον ἐδόθη ὕμνος καὶ εὐφημία, καὶ οὐχὶ πίτυς· ἦτοι κλάδος κουκουναρίας ἢ πιτταχίου, ὃ ὁποῖος ἐδίδοτο εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἐνίκων κατὰ τὰς πανηγύρεις τῶν Ὀλυμπίων.

* Ἡ ἅγια μάρτυς ΝΕΜΗ ξίφει τελειοῦται.

* » Ἄνῆρ ξιφῆρης οὐ δεδίττεται Νέμην,

» Κἄν τὸ ξίφος θήξειεν εἰσέτι πλῆτον.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΟΥΣΙΡΙΣ κερκίσιν ὑπὸ γυναικῶν κεντηθεὶς, τελειοῦται.

* » Βουσίριδος σάφξ, ἰστός ἔνθα κερκίσιν,¹

» Ὑφασμα καινὸν ἐξυφάνθη Κυρίῳ.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΓΑΥΔΕΝΤΙΟΥ.

* » Ἀθλητικῆς ἄπειρος οὐ πάντα πάλης,

» Κἄν οὐκ ἐπ' αὐτῇ Γαυδέντιος ἐκπνήη.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

¹ Κερκίς εἶναι ἡ λεγομένη σαῖτα, μὲ τὴν ὁποίαν αἱ γυναῖκες ὑφαίνουσι τὰ πανία.

Σημείωσις ἐκδότου. Τὰ ἐν τῇ πρώτῃ ἐκδόσει ἐν τέλει τοῦ παρόντος Δεκεμβρίου ὑπάρχοντα τροπάρια τὰ ψαλλόμενα ἐν τῇ Αἰτῇ τῆς συλλήψεως τῆς ἁγίας Ἄννης, καθὼς καὶ τὴν εὐχὴν τοῦ ἁγίου Μοδέστου ὄρα ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, μετὰ τὸν Φεβρουάριον.

» Δεκέμβριος μὴν ὧδε λαμβάνει τέλος,

» Θεῶ δὲ δόξαν τῷ Τέλει πάντων φέρει.

ΜΗΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ¹

Εἰς τὴν Α' εορτάζομεν τὴν κατὰ σάρκα Περιτομὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

» Χριστοῦ περιτμηθέντος, ἐτμήθη νόμος,

» Καὶ τοῦ νόμου τμηθέντος, εἰσέχθη Χάρις.

ΤΗΝ κατὰ σάρκα περιτομὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν κατεδέχθη νὰ λάβῃ φιλο-θρόπως κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ παλαιοῦ νόμου,² ἵνα, ἀντὶ τῆς χειροποιήτου καὶ σαρκι-

κῆς περιτομῆς, ἀντιεσάξῃ εἰς ἡμᾶς τὴν ἀχειροποιήτου καὶ πνευματικὴν περιτομὴν ἣτοι τὸ ἅγιον βάπτισμα, ταύτην, λέγω, τὴν τοῦ Κυρίου περιτομὴν παρελάβομεν ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ παρὰ τῶν ἁγίων Πατέρων νὰ πανηγυρίζωμεν κατ' ἔτος, καθὼς καὶ τὴν πανηγυρίζομεν, λογιζόμενοι ταύτην ὡς μίαν ἀπὸ τὰς δεσποτικὰς εορτὰς διὰ τὸν ἡμᾶς τιμήσαντα Κύριον διὰ μέσου αὐτῆς. Διότι καθὼς ὁ Κύριος κατεδέχθη δι' ἡμᾶς τὴν ἑνσαρκον αὐτοῦ γέννησιν, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἰδιώματα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἔλαβεν, ὅσα ἦσαν παντελῶς ἀδιάβλητα καὶ ἀκατηγόρητα, τοιοῦτοτρόπως δὲν ἐψηχύνθη ὁ πανάγαθος νὰ λάβῃ καὶ τὴν περιτομὴν, διὰ δύο αἰτία, Πρῶτον μὲν διότι ἠθέλησε νὰ ἐμφοράξῃ τὰ στόματα τῶν αἰρετικῶν, οἵτινες ἐτόλμησαν νὰ εἰπωσιν ὅτι δὲν ἀνέλαβεν ὁ Κύριος σάρκα ἀληθινήν, ἀλλὰ κατὰ φαντα-

¹ (Ἐχων ἡμέρας ΛΑ', ἡ ἡμέρα ἔχει ὄρας ι', καὶ ἡ νύξ, ὄρας ιδ'). Ἰανουάριος ὁ μὴν οὗτος ὠνομάσθη ἀπὸ Ἰανοῦ τινος, ὅστις ἦτον ἀγαλμα τετράμορφον διὰ τὰς τέσσαρας τροπὰς τοῦ ἑνιαυτοῦ· καὶ ἄλλοι μὲν ἐγλυφον αὐτὸ, κρατοῦν εἰς τὴν δεξιάν του χεῖρα κλειδίον τὸ ὁποῖον ἐδήλου τὴν ἀνοιξίν καὶ ἀρχὴν τοῦ χρόνου, καθόσον καὶ ἀπὸ Ἰανουαρίου ὁ χρόνος ἀρχεται, ἄλλοι δὲ, εἰς μὲν τὴν δεξιάν χεῖρα κρατοῦν τὸ στοιχείον τ, εἰς δὲ τὴν ἀριστεράν τὸ ζε' ἣτοι τὰς τριακοσίας ἐξηκονταπέντε ἡμέρας τοῦ ἑνιαυτοῦ. Ὁ δὲ Λογγίνος ὁ Γραμματικὸς, αἰωνοάριον αὐτὸν ἐρημνεῦσαι βιάζεται, οἰονεὶ αἰῶνος πατέρα.

(Ἰανουάριον τὸν μῆνα τοῦτον ὠνόμασεν ὁ Ῥωμαῖος βασιλεὺς Νουμᾶς πρὸς τιμὴν τοῦ Θεοῦ Ἰανοῦ περὶ τοῦ ὁποίου πολλὰ καὶ ἀντιθετα μυθολογοῦνται· παριστάται δὲ συνηθέστερον δύο πρόσωπα ἔχων ἐξ ὧν τὸ μὲν γηραλέον σημαίνει τὸ λῆξαι παλαιὸν ἔτος, τὸ δὲ νεάζον τὸν ἤδη ἀρχόμενον ἑνιαυτόν· ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι τῶν δύο προσώπων τὸ μὲν παριστᾷ τὸν Ἰανὸν τὸ δὲ τὸν Κρόνον, τὸν ὁποῖον ὁ Ἰανὸς παρέλαβε συμβασιλεύει.) Σ. Ε.

² Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἂν καὶ Ἐρραῖμ ὁ Σύρος παρὰ τῷ Μελετίῳ Ἀθηναῖον (Τόμω Α' τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας) λέγῃ, ὅτι ὁ Κύριος περιετμήθη ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ, τὸν νομιζόμενον αὐτοῦ πατέρα, καὶ ὅτι περιετμήθη ἐν τῷ σπηλαίῳ, ὡς λέγει ὁ Ἐπιφάνιος παρὰ τῷ αὐτῷ Μελετίῳ, οἱ θεοὶ ὅμως Εὐαγγελισταὶ περὶ τούτων οὐδὲν ἔγραψαν· ἀλλ' οὔτε ἦτο χρεῖα καὶ ἀνάγκη νὰ γράψωσι, καθότι οὐδὲ ὄφελος εἶναι εἰς τὴν σωτηρίαν ἡμῶν τὸ νὰ ἠξυβριώμεν τὰ τοιαῦτα. Τινὲς δὲ ἀποροῦσι, τί ἄρα γε ἔγεινε μετὰ ταῦτα τὸ περιτμηθῆν ἐκεῖνο μέρος τῆς Θεανδρικής σαρκὸς τοῦ Κυρίου, ἣτοι ἡ ἀκροβυστία;

Καὶ ὁ μὲν Ἀναστάσιος ὁ Συναΐτης καὶ ἄλλοι Ἀνατολικοὶ ἐδοξάζον, ὅτι τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐφύλαξεν ἡ Παρθένος μετὰ τὴν περιτομὴν, ὡς ἱερὸν κειμήλιον, διαφθορᾶς ἀπάσης ὄν ἀνώτερον,

ἕως οὗ ὁ Κύριος ἀναστὰς, προσέλαβε πάλιν αὐτό· καὶ ὁ Θεοφύλακτος δὲ Βουλγαρίας ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ Εὐαγγελίου λέγει, ὅτι τὸ τμήμα ἐκεῖνο προσέλαβεν ὁ Κύριος ἐν τῇ ἀναστάσει.

Τινὲς δὲ Δυτικοὶ ἐδοξάζον ματαίως, ὅτι ἡ ἀκροβυστία τοῦ Κυρίου ἐσώζετο εἰς τὴν Καβίλλινον πόλιν τῆς κάτω Βουργουνδίας ἐν μιᾷ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ ταύτης ἐπίσκοπος Γιάστος ἐνόματι ἀνοίξας ἐν ἔτει 1707, Ἀπριλίου 19 τὸ κιβώτιον ἐκεῖνο, ἐν ᾧ ἐνομιζέτο ὅτι περιέχεται ἡ θεία ἀκροβυστία, δὲν εἶδεν ἄλλο εἰς αὐτό, εἰμὴ ὀλίγην ἄμμον λεπτήν καὶ ἐν μικρῶν χαλίκιον· ὅθεν ἔπαυσε τὴν δεισιδαιμονίαν, ἣτις ἐκυρίευε τὴν πόλιν ἐκείνην πρὸ χρόνων ἤδη τετρακοσίων (ἄρα τὴν νεοτύπων Ἐκατονταετηρίδα.) Ἐκ τούτου λοιπὸν συνάγομεν, ὅτι εἶναι ψευδὲς καὶ ἀπίστευτον καὶ ἐκεῖνο τὸ ἄλλο, ὅπερ λέγουσιν οἱ αὐτοὶ Δυτικοὶ, ἧγουν ὅτι ἡ τοῦ Κυρίου ἀκροβυστία σώζεται μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὴν Ῥώμην ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Λατερανοῦ, ὡς σημειῖ ὁ Καλαμέτης ἐν τῷ ὑπομνήματι εἰς τὸν Λουκᾶν κεφᾶλ. 6'.

σίαν, ὅποιοι ἦσαν ὁ θεομάχος Μάνης καὶ οἱ τούτου ὀπαδοὶ Μανιχαῖοι· διότι πῶς ἤθελε περιτμηθῆ, ἂν δὲν ἐλάμβανε σάρκα ἀληθινήν; Καὶ δεύτερον, διὰ τὴν ἐπιστομίσιν τοὺς Ἰουδαίους, οἵτινες κατηγόρουσιν τὸν Κύριον, ὅτι δὲν φυλάττει τὸ Σάββατον, καὶ ὅτι παραβαίνει τὸν νόμον, ψευδῶς συκοφαντοῦντες αὐτόν, διότι αὐτὸς ἐφύλαττε τὸν νόμον ἕως καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περιτομήν. ¹

Διὰ τοῦτο λοιπὸν ὀκτῶ ἡμέρας μετὰ τὴν ἐκ Παρθένου γέννησίν του ἠυδόκησεν ὁ Κύριος τὴν φερθῆ ἀπὸ τὴν μητέρα του καὶ ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ εἰς τὸν διωρισμένον τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἦτο συνήθεια τὴν περιτέμνωσιν τὰ βρέφη, καὶ ἐκεῖ περιετμήθη καὶ ἔλαβε τὸ γλυκύτατον ὄνομα Ἰησοῦς, τὸ ὁποῖον ἐκάλεσεν ὁ ἀρχάγγελος Γαβριήλ, ὅτε εὐηγγέλισε τὴν Θεοτόκον, πρὸ τοῦ τὴν συλληφθῆ ὁ Κύριος ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς Παρθένου, ὡς γράφει ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκάς. ² Μετὰ δὲ τὴν περιτομήν ἦτο μετὰ τῶν γονέων του ὁ Κύριος καὶ ἐξῆ ἀνθρωπίνως, προκόπτων καὶ αὐξάνων, καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ σώματος, καὶ κατὰ τὴν σοφίαν καὶ χάριν εἰς σωτηρίαν ἡμῶν. « Ἰησοῦς γὰρ φησι, προέκοπτε σοφία καὶ ἡλικία καὶ χάριτι παρὰ Θεῶ καὶ ἀνθρώποις. Λουκ. β', 53) (ἄρα περὶ τῆς εορτῆς ταύτης εἰς τὸν νέον Θεσαυρόν.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡ-

¹ Ὁ δὲ σοφὸς Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνὸς προσθέτει καὶ τρίτον αἴτιον διὰ τὸ ὅποσον περιετμήθη ὁ Κύριος· ἔχουσι ὅτι ἂν δὲν περιτέμνετο, οὐκ ἂν ὄλιος περὶδέχθῃ διδασκῶν, ἀλλ' ἀπεπέμπεθῃ ἂν ὡς ἀλλόφυλος. Οὐδ' ἂν ἐπίστευτέ τις, ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ προσδοκώμενος Χριστὸς ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ. Οἱ γὰρ ἐξ Ἀβραάμ ἄπαντες σφραγίσκῃ καὶ σημεῖον τὴν περιτομήν εἶχον, διαστελλοῦσαν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐθνῶν (ἐρμηνεία εἰς τὸ δ' κεφάλ. τοῦ κατὰ Λουκᾶν) Ἐπαυσε δὲ ὁ Κύριος τὴν περιτομήν, καὶ πάνυ εὐλόγως, κατὰ τὸν αὐτὸν Εὐθύμιον, διότι ἡ περιτομὴ τῶν Ἑβραίων ἐτύπου καὶ προσέμαινε τὸ βάπτισμα τῶν χριστιανῶν. Ὡς περ γὰρ ἐκεῖνη τοὺς ἐξ Ἀβραάμ ἐσφράγιζε, καὶ διεστέλλεν ἀπὸ πάντων ἐθνῶν· οὕτω καὶ τοῦτο (τὸ Βάπτισμα δηλ.) τοὺς χριστιανούς. Καὶ καθάπερ ἐκεῖνη περιττὸν ἀποτέμνει τοῦ σώματος μέρος, οὕτω καὶ τὸ βάπτισμα τὴν ἁμαρτίαν ἀποτέμνει περιττὴν ὑπάγουσαν. Ἐδεῖ δὲ καυθῆναι τὸν τύπον, ἐλθόντος τοῦ πρωτοτύπου, καὶ σιγῆσαι τὸ μνημόν, ἐπιστάνας τοῦ μνημομένου. Τὸ γὰρ ἐκαστοῦ πεπλήρωκε, καὶ περιττὸν ἐστὶ τοῦ λοιποῦ (αὐτοῦ). Σημειώσαι, ὅτι λόγος εὐρίσκεται ἐν τῇ μονῇ τοῦ Διονυσίου εἰς τὴν περιτομήν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Σκίαν μὲν τῶν μελλόντων ἀγαθῶν.» Ὁ αὐτὸς εὐρίσκειται καὶ ἐν τῇ τοῦ Βατοπαδίου.

² Τί δήλοϊ τὸ ὄνομα Ἰησοῦς, ἄρα εἰς τὰ πνευματικὰ Γυμνάσματα, τὴν μελέτην εἰς τὴν περιτομήν τοῦ Κυρίου.

μῶν ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ἄρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας τοῦ μεγάλου. ¹

» Ζῆ Βασίλειος καὶ θανάων ἐν Κυρίῳ

» Ζῆ καὶ πρ' ἡμῖν ὡς λαλῶν ἐκ τῶν βιβλίων.

» Ἰκνουάρθιοι θάνες, Βασίλειε, πρώτῃ.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Βασίλειος ἤχημασε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Οὐάλεντος ἐν ἔτει τξδ' (364)· πρὸς τὸν ὁποῖον ἐπαρρησιάσθη διὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, καὶ ἠλεγξεν αὐτόν, ἐπειδὴ καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν κακοδοξίαν τῶν Ἀρειανῶν, καὶ μὲ ἀγρίον καὶ θηριώδη τρόπον ἐκακοποίηε καὶ ἐπολέμει τὰς ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων. Οὗτος λοιπὸν ἀπὸ μὲν τὸν πατέρα ἦτο Μαυροθαλασσιτις, ἀπὸ δὲ τὴν μητέρα, ἦτον Καππαδόκης (ἦτοι ἀπὸ τὴν λεγομένην Καραμανίαν)· κατὰ δὲ τοὺς λόγους καὶ τὴν παιδείαν ὑπερέβαλεν ὄχι μόνον τοὺς ἔλληλογίμους τοῦ καιροῦ του, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τοὺς παλαιούς φιλοσόφους· διότι διεληθὼν πᾶν εἶδος παιδείας, εἰς ἐκάστην αὐτῶν τὸ κράτος καὶ τὴν νίκην ἀπέκτησεν. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ τὴν διὰ πράξεως ἤσκησε φιλοσοφίαν, καὶ διὰ τῆς πράξεως ἀνέβη καὶ εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ὄντων· ἐκ τούτων δὲ ἀνέβη καὶ εἰς τὸν θρόνον τῆς ἀρχιερωσύνης.

Ὅτε δὲ ἐγεινεν ἀρχιερεὺς πολλοὺς ἀγῶνας ἐποίησεν ὁ μακάριος διὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, διότι μὲ τὴν σταθερότητα καὶ γενναιότητα τοῦ φρονήματός του κατέπληξε τὸν ἔπαρχον Μόδεστον· μὲ τοὺς ὀρθοδόξους δὲ λόγους οὖς συνέγραψε, τῶν κακοδόξων τὰ φρονήματα κατεβρόντησε, καὶ πρὸς τούτοις τὴν τῶν ἡθῶν κατάστασιν ἐρρῦθμισε· τὴν ἀσκητικὴν φιλοσοφίαν ἐδίδαξε, τὴν τῶν ὄντων γνῶσιν ἐσαφήνισε, καὶ διὰ τὴν εἰπῶ συντόμως, ὀδηγήσας ὁ ἅγιος οὗτος εἰς σωτηρίαν τὴν λογικὴν τοῦ Χριστοῦ πείμνην διὰ μέσου πάσης ἀρετῆς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἦτο δὲ ὁ μέγας Βασίλειος κατὰ τὸν χαρακτήρα τοῦ σώματος, πολλὰ ὑψηλός· ξηρός καὶ ὀλιγόσαρκος· μελανὸς εἰς τὸ πρόσωπον κατὰ τὸ χροῶμα, πλὴν εἶχεν αὐτὸ σύμμι-

¹ Εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον ἐγκύμια ἐπλεξεν Γρηγόριος δ' Θεολόγος· οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐμμελλεν ἄρα.» Ὁ ἀντάδελφος του Γρηγόριος δ' Νύσσης, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἰ αὐτὸν ἐπέθηκεν.» Ἐφραίμ δ' Σύρος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Κλίνατέ μοι τὰς ἀκοὰς ἀδελφοί» (σώζονται ἐν ταῖς ἐκδοδομένοις) καὶ δ' Ἀμφιλόγιος Ἰκονίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀγαπήτοί, οὐκ ἦν ἀπεικός» (σώζεται ἐν τῇ Ασαύρα καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰθέρων.) Ἔρα καὶ τὸ θαῦμα ὑπερ ἐποίησεν οὗτος, ἀνοίξας τὰς πύλας τοῦ ναοῦ, κατὰ τὴν δεκάτην ἐνάτην τοῦ παρόντος.

κτον καὶ μὲ ὠχρότητα ἤτο μακρομύτης· εἶχε τὰ ὀφρύδια στρογγυλά, τὸ δὲ δέρμα τὸ ἐπάνω τῶν ὀφρυδίων τὸ εἶχε συμμαζωμένον· ὠμοίαζε πρὸς ἄνθρωπον συλλογιζόμενον καὶ προσέχοντα εἰς τὸν ἑαυτὸν του· εἶχε τὸ πρόσωπον ζωομένον μὲ ὀλίγας χαραγὰς. Τὰς παρειὰς εἶχε μακρὰς, τοὺς μῆνιγγας δασεῖς ἀπὸ τρίχας συνεστραμμένας κυκλοειδῶς. Ἐφαίνετο κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ὅτι εἶχεν ὀλίγον κουρευμένας τὰς τρίχας· τὸ γένειον εἶχε μακρὸν ἀρκετὰ, καὶ τὰς τρίχας εἶχε μεμιγμένας· ἤτοι μαύρας ὁμοῦ μὲ λευκάς. Τελεῖται· δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν νέον Θησαυρόν.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς **ΘΕΟΔΩΤΟΣ** ζῆγει τελειοῦται.

» Ὁ Θεόδωτος, οὐκ ἀνέξομαι λέγει,

» Εἰ μὴ κεφαλὴν τοῦ Θεοῦ τμηθῶ χάριν.

Ὁ ἅγιος **ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ** ὁ ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ καὶ πατὴρ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

» Ἐγκωμιστὴν οἴκοθεν πλουτεῖς πάτερ,

» Τῆς σῆς τελευταῖας, σοῦ τὸν ἐκ μηροῦ γόνον.¹

* Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν **ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ** ἡγουμένως Τριγυλίας ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

* » Ὁσβεῖ· Θεοδόσιος ἀρεταῖς μέγας

» Ἄρχην ἐκρίθη καὶ μονῆς σεβασμίας.

* Ὁ ἅγιος ἡγούμενος **ΠΕΤΡΟΣ** Πελοποννήσιος ὁ ἐκ Τριπολιτζῆς, ὁ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ἀγῶς² (1776) κατὰ τὴν μικρὰν Ἀσίαν, εἰς χώραν καλουμένην Ὀστεμίσι, ἀγχόνῃ τελειοῦται.

† » Πέτρος ἰδρυνθεῖς πίστει· Πέτρος μάκαρ,

» Ἐκ γῆς ἀνήλθεις εἰς πόλον δι' ἀγχόνης.²

¹ Ὁρα εἰς τοῦ ἐπιτάφιου λόγον, ὃν ὁ Θεολόγος Γρηγόριος πλέκει εἰς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα τοῦτον Γρηγόριον ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ἵνα μάθης ἐκεῖθεν ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ οὗτος Γρηγόριος πρότερον μὲν ἦτο ἀπὸ τὴν αἵρεσιν τὴν λεγομένην τῶν Ὑψισταρίων· μᾶλλον δὲ ταπεινῶν, (αὕτη δὲ ἦτο σύμμικτος ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν πλάνην, καὶ ἀπὸ τὴν νομικὴν λατρείαν, διότι οἱ ἐκ τῆς αἵρεσεως ταύτης ὄντες ἀπεστρέφοντο μὲν τὰ εἰδωλά καὶ τὰ θυσίας, ἐτίμων δὲ τὸ πῦρ καὶ τοὺς λύχνους, τὸ ὅποιον ἦτον τῆς ἑλληνικῆς πλάνης ἴδιον. Ὁμοίως ἀτίμαζον μὲν αὐτοὶ τὴν περιτομὴν, ἐτίμων δὲ τὸ Σάββατον τὸ ὅποιον ἦτο ἴδιον τῆς νομικῆς λατρείας), ὕστερον ὁμοίως δὲ ἐκ τοιαύτης βίξης καταγόμενος ἐγένετο μέγας καὶ πολὺς τῆς εὐσεβείας υπέρραχος, καθὼς εἰς πλάτος διηγεῖται ἐκεῖ ὁ Θεολόγος.

² Τὸ μαρτύριον τούτου εἶναι ἀνέκδοτον ἔτι.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις· Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **Β΄**, μῆμη τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν **ΣΙΛΒΕΣΤΡΟΥ** Πάπα Ῥώμης.

» Ζωοὶ νεκρὸν βοῦν, αἰσχύνων Ζαμβρῆν μάγον,

» Ὁ καὶ νεκρὸς ζῶν, Σίλβεστρος Ῥώμης· Πάπας·

» Θυμὸν ἀποπνεῖει Σίλβεστρος δευτέρῃ ἡοῖ.

Ὁ ὅσιος ὁ ἅγιος διὰ τὴν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς ἀνάβασιν ἐχειροτονήθη τῆς πρεσβυτέρως Ῥώμης ἐπίσκοπος, ἀφ' οὗ ἐκοιμήθη ὁ προκατόχος τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπος Μιλτιάδης. Πολλὰ δὲ θαύματα ποιήσας, τὸν μέγαν ἐν βασιλευσσι Κωνσταντίνον πρὸς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ὠδήγησε, καὶ διὰ τοῦ θείου βαπτίσματος, τὰ τῆς ψυχῆς ὁμοῦ καὶ τοῦ σώματος πάθη τοῦ ἐκαθάρισε,¹ καὶ ἀπέδειξε τὸν Χριστὸν, ὅτι

¹ Διαφωνίαν εὐρίσκω μεγάλην περὶ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, διότι ὁ μὲν Μελέτιος Ἀθηνῶν σελ. 309 τοῦ πρώτου τόμου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας λέγει, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Σίλβεστρος, κεκρυμμένος ὢν διὰ τὸν ἐπικείμενον διωγμὸν, ἐκατήχησε τὸν Μέγαν Κωνσταντίνον, καὶ ἐβάπτισεν αὐτὸν, ὅστις ἐξελθὼν ἀπὸ τὴν κολυμβήθραν τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἐγένετο ὑγιής, ἐπειδὴ ἔπεσον ἀπὸ τὸ σῶμα του ὡς λεπίδες τὰ ἐξκνήματα ἅτινα εἶχε καὶ ὅτι, τοῦτο ἰδὼν ἡ λαὸς, ἐβαπτίσθησαν πολλοί· καὶ ὅτι, ὅσοι λέγουσιν ὅτι ὁ Κωνσταντίνος ἐβαπτίσθη εἰς τὴν Νικομηδείαν, ὢν ἐγγὺς τοῦ θανάτου, ἀπὸ τὸν Ἀρειανὸν Εὐσέβιον τὸν ἐπίσκοπον Νικομηδείας, οὗτοι ψεύδονται, ὡς λέγουσιν οἱ πλείονες, καὶ μάλιστα ὁ Θεοφάνης καὶ Μιχαὴλ ὁ Γλυκεῖς.

Ὁ δὲ Ἱεροσολύμων πολυμαθέστατος Κύριος Δοσίθεος σελ. 30 τῆς Δωδεκαβίβλου τὴν ἐναντίαν δοξάν ὑπερασπίζειται, ὅτι δηλαδὴ δὲν ἐβαπτίσθη ὁ Μέγας Κωνσταντίνος ἀπὸ τὸν ἅγιον Σίλβεστον ἐν τῇ Ῥώμῃ· ἀλλ' ἐβαπτίσθη ἐν τινι προαστείῳ τῆς Νικομηδείας ἀπὸ τὴν κοινότητα τῶν ἐπισκόπων κατὰ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του. Φέρει δὲ μάρτυρας τὸν Εὐσέβιον Νικομηδείας, βεβαιῶντα τοῦτο εἰς τὸ τέταρτον βιβλίον τῆς ζωῆς Κωνσταντίνου· δηλαδὴ ὅτι ὁ Κωνσταντίνος συγκαλέσας τοὺς ἐπισκόπους, κοινῶς διελέθη αὐτοῖς περὶ τοῦ βαπτίσματος· καὶ ὅτι οὐκ ἐβαπτίσθη πρότερον, διότι ἐβούλετο ἀπελθεῖν καὶ βαπτισθῆναι ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ. Οὕτω γὰρ ἐπὶ λέξεως λέγει· «Ἐπὶ προάστειον τῆς Νικομηδείων ἀφικνεῖται πόλειος. Κἄν ταῦθα συγκαλέσας τοὺς ἐπισκόπους, ᾔδειπε αὐτοῖς διελέχθαι. «Ὅστος ἦν αὐτὸς ὁ πάλαι μοι διψῶντι καὶ εὐχόμενῳ τῆς ἐν Θεῷ τυχεῖν σωτηρίας κακρὸς ἐλπίζόμενος. «Ἄρα καὶ ἡμᾶς ἀπολαῦσαι τῆς ἀθανάτοιοῦ σφραγίδος, ὥρα τοῦ σωτηρίου σφραγίσματος μετασχεῖν· ἐπὶ βείθρων Ἰορδάνου ποταμοῦ ἐνενοῦον ποτὲ, ἐφ' ὧν καὶ ὁ Σωτὴρ εἰς ἡμέτερον τύπον, τοῦ λουτροῦ μετασχεῖν μνημονεύεται. Θεὸς δ' ἄρα τὸ συμφέρον αἰδῶς, ἐνεῦθεν ἥδη τούτων ἡμᾶς ἀξιοῦν (Κεφᾶλ. ζβ.)

ἐπροκηρύχθη παρὰ τοῦ νόμου. Αὐτὸς καὶ τὸν Ταῦρον ἀνέστησε, τὸν ὁποῖον ὁ ἑβραῖος Ζαμβροῦς ἐθανάτωσε μὲν, δὲν ἐδυνήθη ὁμοίως νὰ ἀναστήσῃ· εἰς πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἀνθρώπους αἴτιος σωτηρίας γεγονῶς ὁ μακάριος

Ὅμοίως φέρει μάρτυρα καὶ τὸν Θεοδώρητον λέγοντα αὐτολεῖς εἰς τὸ λ'. Κερ. Ι. τοῦ α'. βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας. « Ἐν Νικομηδείᾳ δὲ τῆς Βιθυνίας διάγων, ἠρρώστησεν (ὁ Κωνσταντῖνος δηλ.)· τὸ δὲ τῆς ἀνθρωπίνης βιότητος ἀθλον ἐπιστάμενος, τοῦ θείου βαπτίσματος τὸ δῶρον ἐδέξατο. Ἐνεβλήθη δὲ μέγχοι τοῦ χρόνου, ἐν Ἰερδάνῃ τῆς ποταμῷ τούτου τυχεῖν ἱμερόμενος. Φέροι δὲ καὶ τὸν Σωζόμενον λέγοντα ἐν Κερ. λθ'. τοῦ β'. βιβλίου « Χαλεπώτερον δὲ διατεθείς, (ὁ Κωνσταντῖνος δηλ.) διεκομίσθη εἰς Νικομηδείαν· ἐνθα δὲ ἐν προκατεῖψι διάγων, ἐφυήθη τὴν ἱεράν βαπτίσαν. » Ὅμοίως φέρει καὶ τὸν Συγκράτην τούτου μαρτυροῦντα.

Οὗ λέγει ὅμοιως ὁ Δοσίθεος, ὅτι ἐβάπτισε τὸν ἅγιον Κωνσταντῖνον ὁ Ἀρείανός Εὐσέβιος· ὅχι, καθότι οὐδὲ αὐτὸς ὁ Εὐσέβιος ἀναφέρει τοῦτο, διότι ἐὰν αὐτὸς ἐβάπτισεν τὸν Μέγαν Κωνσταντῖνον, βεβαίως ἔθελεν εἰπεῖν τοῦτο εἰς καύχηρά του· ἀλλ' οὐδὲ ἐν Νικομηδείᾳ ἐβαπτίσθη, ἀλλ' ἐν προκατεῖψι τῆς Νικομηδείας, ὑπὸ τῆς κοινότητος τῶν ἐπισκόπων, ἦτις οὐκ ἦν αἵρετικῆ, ἀλλ' ὀρθόδοξος καὶ ὁμοπίστος αὐτῷ. Καὶ μάλιστα οἱ ἐγκριτοὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει παρευρεθέντων ἐπισκόπων ἦσαν οἱ ἀκολουθήσαντες αὐτῷ. Προσθέτει δὲ ὁ αὐτὸς Δοσίθεος, ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἶναι, ὅτι πρὸ τοῦ βαπτίσματος ἐφρόνουσεν ὁ Κωνσταντῖνος τὴν γυναῖκά του Φαῦσαν, τὴν θυγατέρα Μαξιμιανῶ, καὶ τὸν υἱὸν του Κρίσπον. Ὅθεν καὶ εἰς τὸν ἀργυροῦν Ἀνδριανὰ ἐπέγραψε « Τῷ ἁγιωτάτῳ υἱῷ μου, » τὸν μὲν γὰρ Κρίσπον ἐθανάτωσεν ἀδικίαι, διὰ τὴν κατ' αὐτοῦ συκοφαντίαν τῆς Φαύστας, τὴν δὲ Φαύσταν δίκαιος ἐφρόνουσεν, ὡς συκοφαντήσαντα τὸν Κρίσπον, καὶ γενομένην αἰτίαν τοῦ ἐκείνου θανάτου.

Ἐὰν οὖν παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐβαπτίσθη ὕστερον, διότι ἐπρόσμενε νὰ βαπτισθῇ εἰς τὸν Ἰερδάνῃ, τοῦτο οὐδὲν παρεκτάπει τὴν αὐτοῦ ἁγιότητα, καθότι καὶ ὁ Μέγας Βασιλεὺς, καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος, καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἅγιοι ἐπρόσμεναν νὰ γένωσι τριάκοντα χρόνων, καὶ οὕτως νὰ βαπτισθῶσι κατὰ μέμνησιν τοῦ Κυρίου. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντῖνου ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θανάτου του ἐβαπτίσθη· ὅθεν καὶ ἠξιώθη νὰ ψάλλουν οἱ ἅγιοι Ἀγγελοὶ, ἀφ' οὗ τὴν ψυχὴν του παρέδωκεν, ὡς λέγει τούτο ὁ Θεολόγος Γρηγόριος. Οὗτος ἐκεῖνος φησιν « Ἐπειδὴ τὸν Ταῦρον (ἦτοι τὸ ὄρος τοῦ Ταύρου τὸ ἐν τῇ Ἀνατολῇ κείμενον) περιβάλλει τὸ σῶμα, πρὸς τὴν παρεῖχον αὐτῷ (τῷ Κωνσταντῖνῳ δηλ.) πόλιν διασωζόμενον. . . Φωνή τις ἐκ τῶν ἄκρων, ἔστιν, οἷς ἐξηκούετο, οἶον ψαλλόντων καὶ παραπεμπόντων, Ἀγγελικῶν, οἰμαι, Δυνάμεων, γέρας τῆς εὐσεβεῖας ἐκείνω, καὶ ἀνείδους ἐπιστάριος. Καὶ γὰρ εἰς τὴν ὀρθὴν δόξαν παρακινεῖν ἔδοξεν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο τῆς τῶν ὑποδυναστευόντων σκαιότητος καὶ καχοδοξίας τὸ ἐγκλήμα. Οἱ ἀπλῆν καὶ ἀπατῆ εἰς εὐσεβεῖαν παραλαβόντες ψυχὴν, οὐ προορωμένην τὰ βάρβαρα, ἀπάγαγον, ἧ περ' ἐβούλοντο » (λόγος β'. κατὰ Ἰουλιανῶ.)

οὗτος πατήρ, εἰς γῆρας βαθύ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται εἰς λόγος πρὸς τὸν ἅγιον τούτου Σίλβεστρον, οὗ ἡ ἀρχή « Οἱ μὲν σεπτοὶ καὶ θεόπται ἀπόστολοι· ἔστι δὲ ποίημα Ἰωάννου τοῦ Ζωναρᾶ. Εὐρίσκειται δὲ καὶ ἐν τῇ Λαύρᾳ βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου τὴν ἐκκλησιαστικὴν ».

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ιερομάρτυρος ΘΕΑΓΕΝΟΥΣ.¹

- » Θεάγενας, βλήθητι τοῦ πόντου μέσον,
- » Ὡ καὶ βυθισθῆς, ἔνδον ἐκνήξῃ πόλου.

Οὗτος ἦτο Ἐπίσκοπος ἐν τῇ πόλει τῇ λεγομένη Παρίον (ἦτις ἀποικία οὖσα τῶν Παρίων καίται μεταξὺ τῆς Κυζίκου καὶ τῆς Λαμψάκου). Διαβληθεὶς δὲ εἰς τὸν τριβούνον² Ζηλικίνθιον, ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν. Ὅθεν δέρεται μετ' ἐξέλας· ἐπειτα δένεται, καὶ μετὰ ταῦτα ρίπτεται εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, καὶ οὕτως ἐτελείωσε τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν ἀμαράντινον στέφανον.

Ὁ ἅγιος ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΣ ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Τὸν Θεοπέμπτου σαρκικῆς λύσαι πέδιος,
- » Ἦλθον, Θεοῦ πέμψαντος, ἔμπυροι νέος.

Ἡ ἁγία ΘΕΟΔΟΤΗ ἡ μήτηρ τῆς πρώτης συζυγίας τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.³

- » Νόσω περῆλθε τὸν βίον Θεοδότη,
- » Νόσων λυτήρας ἡ τεκούσα τῷ βίῳ.

Ὁ ὄσιος ΜΑΡΚΟΣ ὁ κωφὸς ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Ὁ Μάρκος οὐκ ἤκουε γηίνων λόγων,
- » Καὶ πρὶν λιπεῖν γῆν, ὧτα γῆθεν ἐξάγων·

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ⁴ τοῦ ἐξ Ἀγκύρας.

- » Βρύχημα, χάσμα, δῆγμα θερῶν ἀγρίων,
- » Βασιλείου τὸ πρᾶον οὐ κατεπτόει.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Βασίλειος ἦτο κατὰ

¹ Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Θεογένους.

² Ἐκ τοῦ λατινικοῦ tribunus = ἀρχὼν Σ. Ε.

³ Ὅρα περὶ τῶν τριῶν συζυγιῶν τῶν Ἀναργύρων ἐν τῇ 17 Ὀκτωβρίου.

τοὺς χρόνους τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ, ἐν ἔτει τζά (361), καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀγκύρας· ἐπειδὴ δὲ ἐπίστευεν εἰς τὸν Χριστὸν, συνελήφθη καὶ παρασταθεὶς εἰς τὸν ἡγεμόνα Σατορνύλον, ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ μὲ πολλὴν παρρησίαν. Ὅθεν κρεμασθεὶς καταξοσχίζεται ἀνελεηρόνως· ἔπειτα φέρεται ἀπὸ τὴν Ἀγκυραν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐκεῖ πάλιν καταξοσχίζεται, καὶ τόσον πολὺ τεντόνεται ὁ αἰσίδιμος, ὥστε ἐξηρθρόθησαν οἱ ἄρμοι καὶ αἱ κλειδώσεις τῶν χειρῶν καὶ τῶν ὠμων του. Ἐπειτα κόπτουσι λωρία καὶ ἐκβάλλουσι ἀπὸ τὸ σῶμά του, καὶ μὲ σίδηρα πυρωμένα κατακεντοῦσι τὰς σάρκας του· ὅλα δὲ ταῦτα τὰ ἀνυπόφορα βίασανα ἀνδρείως ὑπέφερον ὁ καρτερόψυχος. Ὅθεν καὶ παρὰ Θεοῦ τὰς ἀντιλήψεις καὶ βοήθειας ἐδέξατο, διότι βίβροθεις εἰς κάμινον πυρός, παραδόξως ἐφυλάχθη ἀβλαβῆς, διὰ προσευχῆς του.

Μετὰ ταῦτα ἀπαχθεις δέσμιος εἰς τὴν Καισάρειαν καταδικάζεται ἀπὸ τὸν ἐκεῖ ἀρχοντα νὰ πολεμήσῃ μὲ τὰ θηρία. Προσευχθεὶς λοιπὸν καὶ κτυπηθεὶς ἀπὸ μίαν λέαιναν, ἐτελειώθη καὶ ἔλαβε τὸν τῆς ἀθλήσεως στέφανον· τὰ δὲ ἱερὰ αὐτοῦ λείψανα συνάξαντες ἐπιμελῶς συγγενεὶς τινες καὶ τελίξαντες μὲ μύρα καὶ σινδόνας, ἐνεταφίασαν αὐτὰ μὲ τὴν πρέπουσαν τιμὴν εἰς τόπον ἐπίσημον· ὕστερον δὲ ἔκτισαν ἐκεῖ καὶ Ἐκκλησίαν ἱερὰν εἰς τούτου τὸ ἅγιον ὄνομα.

Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΣΕΡΓΙΟΣ** ζήρει τελειοῦται.

» Οὕτω τις εἶπεν εἰσιδὼν εἰς τὸν πέλας, ¹

» Ὅση χάρις Σέργιος ἐτήθη χάσαν!

Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΘΕΟΠΙΣΤΟΣ** λιθοβοληθεὶς τελειοῦται.

» Κτείνει σε, Θεόπιστε πιστέ, τοῖς λίθοις,

» Ἡ τῶν ἀπίστων πληθὺς ἐκ δυσβουλίας.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΚΟΣΜΑ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ ἐν τῇ σεβασμίᾳ Μοῦσῆ τῆς Χώρας. ²

» Διπλὴν ἔχων ἄνωθεν, Κοσμᾶ, τὴν χάριν,

» Κόσμος μέγας πέφηνας ὑψηλοῦ θρόνου.

¹ Ἐν δὲ τῷ πετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται οὕτω ὁ εἰς τὸν οὗτος « Οὕλ ὡν εἶπεν, οὐδὲ πρὸς γνῶσιν φέρειν ».

² Ὁ Πατριάρχης οὗτος Κοσμᾶς ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως μοναχὸς ὄν πρότερον, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βλασίου Μιχαὴλ τοῦ Δούκα, ἐν ἔτει κος' (1076.)

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς **ΖΩΡΖΗΣ** ὁ Γχιουρζῆς ἐμαρτύρησεν ἐν Μιτυλήνῃ, τελειωθείς διὰ ἀγχόνης ἐν ἔτει αβό (1770). ¹

† « Σὴν χεῖρα θλίψε, ἀγχόνης μάρτυς Ζώρζη,

» Θλίψε· γὰρ οὕτω δυσμενῆ θλίψαντά σε.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου **ΜΑΛΑΧΙΟΥ**.

α Ὁ κλῆσιν αὐγῶν ἀγγέλου Μαλαχίας,

» Αὐχρὲ μάλιστα, τὴν μετ' ἀγγέλων στάσιν.

» Ἐκ βθέων Μαλαχίου ἀπέπεικτο ἐν τρίτῃ ἡτορ.

Οὗτος ὁ θεὸς Προφήτης ἐγεννήθη ἐκ φυλῆς Λευὶ, ἐν τόπῳ καλούμένῳ Σοφεραῶ, καθ' οὓς χρόνους ἐπέστρεψαν οἱ Ἑβραῖοι εἰς Ἱερουσαλήμ ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς Βαβυλωνος· νέος δὲ ἔτι ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἀπέκτησε πολιτείαν ἐνάρετον καὶ ἀρίστην. Ἐλαβε δὲ τὸ ὄνομα νὰ λέγεται Μαλαχίας (τὸ ὁποῖον ἐλληνιστῇ ἐρμηνεύεται ἀγγελος) διὰ οὗ αἰτία διότι ἦτο ὠραῖος καὶ εὐπρεπῆς, καὶ διότι ὅσα ὁ προφήτης οὗτος ἐπροσέφητεν, εὐθὺς ἐλάμβανον τὴν βεβαιώσιν διὰ Θεοῦ ἀγγέλου, ὅστις ἔλεγε ταῦτα εἰς αὐτόν· καὶ τὸν μὲν ἀγγελοῦ δὲν ἔβλεπον οἱ ἀνάξιοι, ἀλλὰ μόνον οἱ ἄξιοι, τὴν δὲ φωνὴν αὐτοῦ ὅλοι ἤκουον καὶ οἱ ἄξιοι καὶ οἱ ἀνάξιοι. Ἠκμασε δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Ἑσδρα ²

διάδοχος γενόμενος τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Πατριάρχου Ξιφιλίου. Ὁ Κοσμᾶς δὲ οὗτος ἦτο μὲν ἱστολισμένος μὲ ἀρετὰς πολλὰς, δὲν ἦτο δὲ καὶ μὲ λόγους ἐξηρακμημένος· θῆεν δὲ τὰς ἀρετὰς του ἡγαπήσῃ ἀπὸ τὸν βασιλεῖα. Οὗτος ὁ Πατριάρχης ἔστειλε βασιλεῖα Νικηφόρον τὸν Βοτανειάτην, ὅστις ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει αρη' (1078), (δρα τὸν Νελέτιον τόμ. 6', σελ. 413.)

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ βρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[Τὸ οἰστικὸν τοῦτο συγκεχυμένον ὄν ἐρρυθμίσασαμεν. Σ. Ε.]

² Οὗ καλῶς δὲ γράφεται εἰς τοὺς Συναξαριστάς, καὶ εἰς τὸν πετυπωμένον, καὶ τὸν χειρόγραφον, ὅτι ὁ προφήτης οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀναρχίας, ἦτις ἠκολούθησεν ἐν τῷ καιρῷ τῶν Κριτῶν, διότι ψευδέστατον τοῦτο ἔστιν, ἔκτος μόνον ἂν οὕλῃ τις νὰ ἐνοήσῃ ἀναρχίαν τὴν εἰς Βαβυλῶνα αἰχμαλωσίαν, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι ἀρχὴν καὶ βασιλείαν δὲν εἶχον. Ὅτι δὲ ἦτο εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἑσδρα μαρτυρεῖ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαῖα (σελ. σπδ'). Ὅθεν καὶ ὁ Ἱερώνυμος ὑπέλαθεν, ὅτι ὁ Μαλαχίας οὗτος εἶναι ὁ ἴδιος Ἑσδρας, ὡς ἓνα τοὺς δύο λογιζόμενος, καὶ ὅτι ὀνομάσθη Μαλαχίας, ἦτοι ἀγγελος, διὰ τὸ προφητικὸν χάρισμα, καὶ διὸ τὸ λαμπρὸν καὶ ἀλέριον τοῦ βίου. Ἐν τέσσαρσι δὲ κεφαλαίοις ἡ προφητεία αὐτοῦ διαιρεῖται, καὶ πολλὰ κατηγορεῖ ἐν αὐτοῖς τοὺς ἀθεμίτους γάμους·

τετρακοσίους χρόνους πρὸ Χριστοῦ. Ἦτο δὲ ὡς εἶπομεν, ἐν τῇ νεότητι τῆς ἡλικίας του, ὠραῖος εἰς τὴν ὄψιν· εἶχε τὸ πρόσωπον ὄχι στρογγυλὸν, ἀλλὰ μακρὸν, καὶ τὰς τρίχας συνεστραμμένας καὶ κυκλοειδεῖς, ὡς κουρευμένας, τὴν δὲ κεφαλὴν εἶχε πλατεῖαν καὶ μεγάλην.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΓΟΡΔΙΟΥ.¹

» Καὶ τίς παρέλθοι Γόρδιον τὸν ὀπλίτην,

» Πρὸς φορικτὸν ὄπλον στερρὸν ἄνδρα τὸ ξίφος;

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει τιδ' (314), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Καππαδοκίας, στρατηγὸς καὶ πρῶτος ἐπὶ ἑκατὸν στρατιωτῶν. Οὗτος λοιπὸν μὴ ὑποφέρων νὰ βλέπῃ τὴν παρρησίαν τῶν ἀσεβῶν ἐλλήνων καὶ νὰ ἀκούῃ τὰς βλασφημίας, ὅσας ἔλεγον κατὰ τοῦ Χριστοῦ, ἐμακρύνθη ἀπὸ τὴν πόλιν, καὶ ἀναχωρήσας εἰς τὰ βουνὰ, εὗρίσκετο μετὰ τὰ θηρία καὶ ἄλογα ζῶα. Ἐκεῖ λοιπὸν ἡσυχάζων, ἤναψεν ὁ αἰσίδιμος ἀπὸ τὸν τοῦ Χριστοῦ πόθον καὶ ἔρωτα, καὶ ἐνδυναμωθείς ὑπὸ Θεοῦ καὶ θάρρος λαβὼν κατὰ τῆς πλάνης τῶν ἐλλήνων, ὠρμησεν ἀπὸ τὴν ἔρημον εἰς τὴν πόλιν, ὡς δυνατὸς λέων. Ἐμβῆς δὲ εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ τὸ θέατρον, ἐκήρυξε τὸν Χριστόν· ὅθεν μετὰ τὴν θεωρίαν του ἐγύρισε ὄλον τὸ πλῆθος τῶν παρευστώτων πρὸς τὸν ἑαυτὸν του· ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως προκαθήμενον ἐκεῖ, τὸν κατέπληξε μετὰ τὴν παρρησίαν του. Ὅθεν ἐκεῖνος εἰς ἄκρον θυμὸν κινηθεὶς, ἐπρόσταξε καὶ ἀπέκοψαν τὴν τιμίαν του κεφαλὴν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΕΤΡΟΥ τοῦ

ὁμοίως καὶ τοὺς ἱερεῖς ἐκείνους τοὺς ἀμελοῦντας εἰς τὰς τοῦ Θεοῦ διακονίας καὶ λειτουργίας. Προφητεῖαι δὲ καὶ διὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν ἔλευσιν τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἡλιοῦ.

Σημείωσαι δὲ ὅτι οἱ τρεῖς προφῆται ὁ Ἀγγαῖος, ὁ Ζαχαρίας καὶ ὁ Μαλαχίας οὗτος λέγονται προφῆται τοῦ δευτέρου ναοῦ, ἐπειδὴ ἤκμασαν ἔτε ἔκτισεν ὁ Ζοροβάβελ τὸν δεύτερον ναὸν μετὰ τὴν ἀχμαλωσίαν τῆς Βαβυλωνίας· ἐπροφήτευσεν δὲ ὁ Μαλαχίας ὀλίγους χρόνους μετὰ τὸν Ἀγγαῖον καὶ Ζαχαρίαν, τοὺς διὰ τῆς προτροπῆς αὐτῶν πείσαντας τοὺς Ἰουδαίους ἀνακαινίσαι τὸν ναόν.

¹ Τοῦτον τὸν μάρτυρα Γόρδιον ἐτίμησε μετὰ ἐγκώμιον ὁ μέγας Βασίλειος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Νόμος ἐστὶ φύσεως» (σώζεται ἐν τοῖς ἐκδόδομένοις.)

σημειοφόρου, τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ Ζαχαρίῳ τῆς Ἀτρώας κειμένου.⁴

» Ἄλλος Πέτρος πρόκριτος ὠράθη Πέτρος,

» Σημεῖα ποιῶν ὡς ἐκείνος μυρία.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες μὴ τ η ρ καὶ δ ὅ ω τ ἔ κ ν α κυρὶ τε. λειοῦνται.

» Μητρὸς φλεγείσης, καὶ τὰ τέκνα πρὸς φλόγα,

» Τετριγότα τρέχουσιν ὡς στρουθοῦ τέκνα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', ἡ σὺναξις τῶν Ἑβδομηχορτα Ἀποστόλων.

» Τοὺς ἑβδομήκοντα σοφοὺς ἀποστόλους,

» Καὶ συνάμα τοὺς πάντας τιμᾶσθαι θέμις.²

» Ἀμφὶ τετάρτην ἄνδρα ἀγαλλεῖας κυδαίνω.

¹ Ὁ Πέτρος οὗτος ἴσως εἶναι ὁ ἐπίσκοπος Ἄργου ὁ ἀδελφὸς Παύλου τοῦ Κορίνθου τοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Μαρτίου ἐρταζομένου· τῶν ὄντων τὸ Συναξάριον ὄρα εἰς τὴν τρίτην Μαΐου.

² Σημειοῦμεν ἐνταῦθα ὅτι διὰ τοῦ διατίχου τούτου, ὅπερ εὗρίσκεται εἰς τοὺς χειρογράφους Συναξαριστὰς, διότι ἐν τοῖς τετυπωμένοις οὔτε διατίχον εὗρίσκεται ἰαμβικόν, οὔτε στίχος ἡρωϊκὸς, δηλοῦται ὅτι σήμερον ἑορτάζονται ὅλοι ἡμεῖς οἱ Ἑβδομήκοντα Ἀπόστολοι, ὁ καθεὶς ἀπὸ τοὺς ὁποίους χωριστὰ ἑορτάζεται εἰς διαφόρους ἡμέρας τῶν μηνῶν. Διὰ τοῦτο οὐδὲ Συναξάριον τούτων κοινὸν ἐδυνήθημεν νὰ εὗρωμεν, καὶ οὕτω τὰ ἴδια Συναξάρια ἐνὸς ἐκάστου, ἐγράψαμεν εἰς τὴν ξεχωριστὴν ἡμέραν αὐτοῦ, καὶ ὁ βουλόμενος, ἀζητήσῃ ταῦτα.

³ Ἦθελε δὲ ἀπορήσῃ τις, διὰ τὴν ἐξαιρουμένων μόνων τῶν δωδέκα Ἀποστόλων, ὅλοι οἱ μετὰ αὐτοὺς Ἀπόστολοι ὀνομάζονται ἑβδομήκοντα, καὶ οὐχὶ περισσότεροι, ἐπειδὴ ἔτι εἶναι περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα, φανερόν ἐστι, καθὼτι μόνον ἐκείνοι ὅσοι ἀριθμοῦνται ἐν ὄλῃαι ταῖς ἐπιστολαῖς τοῦ μακαρίου Παύλου, καὶ μετὰ τῶν ἑβδομήκοντα καταλεγόμενοι, ὑπερβαίνουσι τοὺς πενήκοντα, οἵτινες δὲν εἶναι ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα ἀποστόλους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος ἐξέλεξεν ὡς γράφει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς· ἀλλ' ἄλλοι τινες, μαθηταὶ χρηματίσαντες τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἢ καὶ τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων τῶν ἐκ τῶν δωδέκα. Καὶ ὄρα εἰς τὴν εἰκοστὴν ὁγδοὴν τοῦ Ἰουλίου ἐν τῷ Συναξαρίῳ Προχόρου, Νικάνου, Τιμῶνος, καὶ Παρμενᾶ.

Εἰς λύσιν λοιπὸν τῆς ἀπορίας λέγομεν, ὅτι πάντες οἱ μετὰ τοὺς δωδέκα Ἀπόστολοι, μετὰ ἐν κοινὸν ὄνομα ἑβδομήκοντα ὀνομάζονται, ἴσως διότι τὸ ἑβδομήκοντα ἀόριστός ἐστιν ἀριθμὸς, καὶ δηλοῖ πλῆθος. Κατ' ἐκεῖνο ὅπερ εἶπεν εἰς τὸν Πέτρον ὁ Κύριος· «Ὁὐ λέγω σοι ἕως ἐπτάκις ἀφίεναι τῷ ἀδελφῷ σου τὰ ἀμαρτήματα; ἀλλ' ἕως ἑβδομήκοντα ἐπτά.» Ἀντὶ τοῦ πολλῆς καὶ μυριάκις, ὡς ἐρμηνεύει ὁ ἱερός Θεοφύλακτος. Ἢ λέ-

* Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ὄσιος **ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ**, ὁ ἠγούμενος τοῦ ἐν τῷ Κουκουμίῳ (ἢ Κουρουμίῳ) τῆς Σικελίας, ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

» Ἐν γῆ χλοουγεί τῆς Ἐδέμ Θεοκτίστῳ,
» Μοῖραν δίδως ἄκτιστε τοῦ Θεοῦ Λόγε.

Μνήμη τῶν ἀγίων μαρτύρων ΖΩΣΙΜΟΥ μοναχοῦ, καὶ *ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ* Κομμενταρῆσιου.

» Ἀθανάσιος συνθανὸν τῷ Ζωσίμῳ,
» Ἐνδον πέτρας ἤδιστα καὶ συζῆν ἔχει.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ζώσιμος ἦτο ἀπὸ τὴν Κιλικίαν, ἐκατοῖκει δὲ εἰς τὴν ἔρημον ὁμοῦ μὲ τὰ Θρηία. Συλληφθεὶς λοιπὸν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Δομετιανόν, καὶ ὁμολογήσας, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινός, κατακαίεται εἰς τὰ ὦτα μὲ πυρωμένα σίδερα, καὶ βάλλεται ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπο βόρβορον βράζοντα· ἔπειτα κρεμάται κατακέφαλα, καὶ μὲ παράδοξον τρόπον ἀπὸ ὅλα φυλάττεται ἀβλαβῆς, καθότι ἐφάνη εἰς λέων ἐντὸς τοῦ θεάτρου, ὅστις μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν ἐλάλησε περὶ τῆς Θεότητος τοῦ Χριστοῦ. Ὄθεν ἐκ τούτου εἰλικυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν Κομμενταρῆσιον Ἀθανάσιον· λαβὼν δὲ ὁ ἅγιος ἐλευθερίαν ἀπὸ τὸν τύραννον, ὑπῆγε πάλιν εἰς τὴν ἔρημον καὶ εἰς

τὰ ὄρη, ὅπου πρότερον διέτριβε, καὶ κατηγεὶ καὶ βαπτίζει τὸν ῥηθέντα Ἀθανάσιον. Ἐκεῖ λοιπὸν εὐρισκομένων αὐτῶν, ἐσχίσθη μία πέτρα παραδόξως, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ἐμβάντες καὶ οἱ δύο, παρέδωκαν τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Μνήμη τῆς ὁσίας ΑΠΟΛΛΙΝΑΡΙΑΣ τῆς Συγκλητικῆς.

» Αἴρουσιν ἐκ γῆς τὴν Ἀπολλινάριαν,
» Καὶ γὰρ κατοικεῖν οὐρανοῦς ἦν ἀξία.

Αὕτη ἡ ἀοιδίμος Ἀπολλινάρια ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ ἐπονομαζομένου Μακέλλη, θυγάτηρ Ἀνθεμίου, ὅστις διωρίσθη παρὰ τοῦ βασιλέως διοικητῆς τῆς Ῥώμης, κατὰ δὲ τὸ κάλλος καὶ τὴν φρόνησιν αὕτη ὑπερέβαινε τὰς πολλὰς γυναῖκας τοῦ τότε καιροῦ. Ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας ἐπόθησε τὴν παρθενίαν, καὶ παρεχάλει τὸν Θεὸν νύκτα καὶ ἡμέραν νὰ ἐπιτύχη τοῦ ποθουμένου· ἦτοι νὰ μείνη παρθένος ἕως θανάτου. Διὸ παρεχάλεσε καὶ τοὺς γονεῖς τῆς νὰ τὴν συγχωρήσωσι νὰ ὑπάγη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι τῆς ἔδωσαν τὴν ἀδειαν, λαβοῦσα ἡ μακαρία δούλους καὶ ὑπηρετρίας ὁμοίως καὶ χρυσίον καὶ ἀργυρον καὶ ἐνδύματα πολύτιμα, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἐκεῖ τὰ ἐμοίρασεν ὅλα εἰς τοὺς πτωχοῦς. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπροσκύνησε τοὺς ἁγίους τόπους καὶ ἠλευθέρωσε τοὺς δούλους καὶ ὑπηρετρίας τῆς, ἐκράτησε μεθ' ἑαυτῆς μόνον ἓνα γέροντα καὶ ἓνα εὐνοῦχον, τοὺς ὁποίους παραλαβοῦσα ἐπορεύθη εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Φθάσασα δὲ εἰς ἓνα τόπον ὁμαλὸν καὶ ἴσον, ἀπεφάσισε νὰ καθίσωσιν ἐκεῖ, διὰ νὰ ἀναπαυθῶσιν ὀλίγον ἀπὸ τὸν κόπον τῆς ὁδοπορίας.

Ὅτε δὲ οἱ ἀνθρωποὶ τῆς ἐκοιμήθησαν, τότε ἡ τρισολθία πάντα καταφρονήσασα, φεύγει κρυφίως καὶ ἐμβαίνει εἰς τὸν ἐκεῖσε εὐρισκόμενον λόγγον· ἐκεῖ λοιπὸν ἔμεινε χρόνους πολλοὺς, ὥστε ἔγεινε τὸ δέρμα τοῦ σώματός τῆς σκληρὸν ὡς δέρμα χελώνης, ἀπὸ τὰ δαγκάματα τῶν ἐν τῷ λόγγῳ ἐκείνῳ εὐρισκομένων κωνώπων· ἔπειτα ἔρχεται εἰς μίαν Σκήτην, ὅπου ἦσαν πολλοὶ ἅγιοι πατέρες, καὶ ἐκεῖ ὑποκρινομένη ὅτι εἶναι εὐνοῦχος, ἀνόμασεν ἑαυτὴν Δωρόθεον. Ὅ δὲ ἐκεῖ εὐρισκόμενος ὄσιος Μακάριος ἐδέχθη αὐτὴν καὶ τῆς ἔδωκε κελλίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγκλεισθεῖσα ἡ τρισολθία, προσήχετο εἰς τὸν Θεὸν νύκτα καὶ ἡμέραν· ὁ δὲ πατὴρ τῆς Ἀνθέμιος εἶχε καὶ ἄλλην θυγατέρα, ἡ ὁποία ἔπασχεν ἀπὸ ἀκάθαρτον δαιμόνιον· ὅ-

γόνται Ἐβδομήκοντα οἱ μετὰ τοὺς δώδεκα Ἀπόστολοι, καὶ οὐχὶ περισσώτεροι, ἴσως διὰ νὰ φυλαχθῆ το σέβας καὶ ἡ τιμὴ τοῦ ἀριθμοῦ ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος ἐπέθηκεν εἰς τοὺς παρ' αὐτοῦ ἐκλεγέντας ἑβδομήκοντα Ἀποστόλους, διότι οὕτω καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἀν καὶ ὁ Ἰούδας εἶχεν ἕκαστὸν τὸν ἀριθμὸν τῶν δώδεκα Ἀποστόλων, αὐτὸς ὅμως μετὰ τὴν ἀνάστασιν εἶπε περὶ τοῦ Θωμᾶ «Θωμᾶς δὲ εἶς οὐχὶ ἐκ τῶν ἐν δέκα, ἀλλὰ ἐκ τῶν δώδεκα,» ἵνα φυλάξῃ τὸ σέβας καὶ τὴν τιμὴν τοῦ δωδεκάτου ἀριθμοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος ἐπέθηκεν εἰς τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους. Εἰ δὲ τις διαβατικώτερος, ἄλλον λόγον ὑψηλότερον τούτου οἶδε, παρελθέτω εἰς τὸ μέσον καὶ εἰπάτω, καὶ ἡμεῖς χάριτας αὐτῷ τῆς εἰδήσεως ταύτης εἰσόμεθα.

Σημειῶσαι ὅτι ὁ θεισπέσιος Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας γλαυκυῶς ἀλληγορεῖ εἰς τοὺς ἑβδομήκοντα τούτους Ἀποστόλους τὰ ἑβδομήκοντα ἐκεῖνα στελέχη τῶν φοινίκων ἅπερ ἦσαν εἰς τὴν Αἰλίειμ· Ὅπερ δηλοῖ ἀνάστασις, ἡ αὔξησις, οὕτω γὰρ φησιν «Ἀναβαίνοντες εἰς τελειοτέραν σύνεσιν, καὶ ἐξελθόντες ἀνατρέχοντες τὴν πνευματικὴν. . . Τὰ ἑβδομήκοντα τῶν φοινίκων στελέχη εὐδοκῶμεν, τοὺς ἀναδειχθέντας δηλονότι παρὰ Χριστοῦ μαθητὰς καὶ εὐγὰρ δὴ σφόδρα. Φαίνετι γὰρ παρεικάζονται αἱ μετὰ τοὺς δώδεκα ὄντες τὸν ἀριθμὸν ἑβδομήκοντα. Θυμιάζομεν δὲ τοὺς ἑβδομήκοντα καὶ οἰνοὶ φοινίκας αὐτοὺς εἶναι φημεν, εὐκάρδιον γὰρ τὸ φυτόν, εὐριζόνητε καὶ εὐκαρπον καὶ αἱ πλεῖστασιν ἐντεθελός. Τοιοῦτους δὲ καὶ τοὺς ἁγίους εἶναι φημεν. Καθαρὸς μὲν γὰρ ὁ νοῦς αὐτοῖς, βεβηκώς τε καὶ εὐκαρπος, καὶ τοῖς νοητοῖς ὑδάσιν ἐντροπῆ εἰωθώς.»

θεν ἔστειλεν αὐτὴν εἰς τοὺς πατέρας τῆς Στή-
της διὰ νὰ τὴν ἰατρεύωσι. Περὶ δὲ τῆς θυ-
γατρὸς τοῦ ταύτης Ἀπολλιναρίας ἀπέκαμε, καὶ
πλέον δὲν ἤρευνα δι' αὐτὴν. Οἱ δὲ πατέρες ἔ-
στειλαν τὴν δαιμονισμένην πρὸς τὴν ἀδελφὴν
της, ἥτις ὑπεκρίνετο ὅτι ὀνομάζεται Δωρό-
θεος, ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω. Καὶ εἰς ὀλίγας ἡ-
μέρας ἠλευθερώθη ἀπὸ τὸν δαίμονα τὸ κορά-
σιον καὶ ἀποστέλλεται ἀπὸ τοὺς πατέρας ὑγιὲς
εἰς τὸν πατέρα της. Ὑστερον δὲ ἀπὸ ὀλίγας
ἡμέρας ἤρχισεν ἡ κόρη νὰ φαίνεται ὅτι ἦτο
ἐγκυος, ὃ δὲ πατήρ, νομίσας ὅτι ἐγκυμονεῖ ἀπὸ
τὸν ἀββᾶν Δωρόθεον, πέμπει παρευθὺς ταχυ-
δρόμους καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἔμπροσθέν του.

Ἡ δὲ ὁσία δεῖξασα μὲ τινα σημεῖα, ὅτι ἦτο
γέννημα καὶ θυγάτηρ τοῦ Ἀνθεμίου, ἔκαμεν
ὄλους νὰ θαυμάσωσι καὶ νὰ φοβηθῶσι, καὶ μά-
λιστα διὰ τὸ θαῦμα ὅπερ ἔκαμεν εἰς τὴν ἰδίαν
ἀδελφὴν της. Μετὰ ταῦτα μέinasα ὀλίγας ἡμέ-
ρας μὲ τοὺς γονεῖς της, πάλιν ἐγύρισεν ὀπί-
σω εἰς τὸ κελλίον της, χωρὶς νὰ μάθῃ κανεὶς
τί ἐποίησεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελεύτησε, τότε ἐ-
γνωρίσθη εἰς τοὺς μοναχοὺς ὅτι εἶναι γυνή· ὅ-
θεν ὄλοι ἐξέστησαν διὰ τοῦτο, καὶ παρεκινήθη-
σαν νὰ εὐχαριστήσωσι τὸν Θεόν.

Οἱ ἅγιοι ἐξ μάρτυρες ἐν εἰρήρῃ τελειοῦνται.

- » Ψυχὰ διανογεῖς ἔξ ἀποπτᾶσαι βίου,
- » Ἐξαπτέρυξ: συμπαρίστανται νόοις. ¹

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΘΥΜΙΟΥ*
τοῦ τέου, τοῦ κειμένου πλησίον τοῦ ἁγίου Μωκίου.

- » Εὐθύμος Εὐθύμιος ἀσκήσας πόνοις,
- » Εὐθύμος ἦκε πρὸς μονὰς εὐθυμίας.

* Ὁ ὁσιος *ΕΥΘΥΜΙΟΣ* ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς
τοῦ Βατοπαιδίου, ὃ ἐλέγχε τὸν λατινόφρονα βα-
σιλέα Μιχαὴλ, καὶ Βέκκον τὸν πατριάρχην, ἐν τῷ
βυθῷ τελειοῦται.

- † » Ἐπνίξεν ὕδωρ Εὐθύμιον τὸν πάνυ,
- » Καταισχύναντα λατινοφρόνων πλάνην.

* *Οἱ μετὰ τοῦ Εὐθυμίου δώδεκα μοναχοὶ βα-
τοπαιδινοὶ, οἱ τοὺς ἀνωτέρω λατινόφρονας ἐλέγ-
ξαντες, ἀρχόνῃ τελειοῦνται.* ²

- ‡ † » Εἶλεν μοναστῶν δωδεκάς λαμπρὰ στέφη,
- » Ἠλεγξε καὶ γὰρ λατινοφρόνων πλάνην.

¹ Ὅρα τὸ ἴδιον τοῦτο ἀίστηχον καὶ εἰς τοὺς ἐξ πατέρας τοῦς
ἰορταζομένους κατὰ τὴν ἰε τοῦ παρόντος Ἰανουαρίου.

² Ὅρα εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἀγιορειτῶν πατέρων.

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ*
καὶ *Εὐφημίας* τῆς πλησίον τοῦ ἁγίου Ἀχακίου.

Εἰς τὸν Χρῦσανθον.

- » Χρῦσανθος ἀνθεὶ καρπὸν ἠδίστον πάνυ,
- » Τὸν καὶ πολὺ φανέντα κρείττω χρυσοῦ.

Εἰς τὴν Εὐφημίαν.

- » Εὐφημία: λόγος σε τὴν Εὐφημίαν
- » Τρανῶς κατηξίωσε τῆς ἀθανάτου.

* Ὁ ἅγιος νέος ὀσιομάρτυς Ὁρούριος ὁ ἐν
Χίῳ μαρτυρήσας κατὰ τὸ αἰωὶ (1818), ἔτος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβεΐαις Χριστέ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων
Θεοπέμπτου καὶ ΘΕΩΝΑ. ¹

Εἰς τὸν Θεόπεμpton.

- » Ὅπως τελευτᾷ Θεόπεμptos, εἰπάτω
- » Ἀθλῶν τελευτῷ, τὴν κίραν τμηθεὶς ζίφει.

Εἰς τὸν Θεωνᾶν.

- » Λάκκῳ, Θεωνᾶς μάρτυς, ἐν κατοτάτῳ
- » Ἔθεντο μ', ἐκράυγαξε, τὸ ψαλτηρίου.

† » Πέμπτη ἐκ ζίφους, λίπε τόνδε βίον Θεόπεμptos.

Ὁὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Θεόπεμptos ἦτο ἐ-
πίσκοπος κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διο-
κλητιανοῦ ἐν ἔτει συ' (290), καὶ ὅτε ὁ ῥηθεὶς τύ-
ραννος ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν
πρῶτος ὁ ἅγιος οὗτος ὠμολόγησε τὸν Χρι-
στὸν, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον·
διότι πιανθεὶς καὶ παρασταθεὶς ἔμπροσθεν τοῦ
Διοκλητιανοῦ, ἤλεγξε τὴν πλάνην αὐτοῦ· ὅθεν
καὶ βάλλεται εἰς φοῦρνον ἀνημμένον, καὶ ἀπὸ
ἐκεῖ ἐκθαίνει σῶος καὶ ἀβλαβής· ἔπειτα ἐξορύτ-
τουσι τὸν ἕνα του ὀφθαλμὸν, καὶ μετὰ ταῦτα
ἔδωκαν εἰς αὐτὸν καὶ ἔπιε θανατηφόρα φάρμα-
κα. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀβλαβής ὑπὸ τῆς χά-
ριτος τοῦ Θεοῦ, εἴλκυσε εἰς τὴν πίστιν τοῦ
Χριστοῦ τὸν τὰ φάρμακα κατασκευάσαντα μά-
γον, Θεωνᾶν ὀνομαζόμενον. Ἀφ' οὗ δὲ ἔπαθε
καὶ ἄλλα ὅμοια βάσανα, ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔ-

¹ Σημείωσαι, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἥτις ἐστὶ πα-
ραμονὴ τῶν Φώτων, συνειθίζεται νὰ ἀναγινώσκειται ἐν τοῖς
εὐαγέσι μοναστηρίοις τοῦ Ὄρους, καὶ μάλιστα ἐν τῷ κοινο-
βίῳ τοῦ Διονυσίου, ἢ τοῦ μεγάλου Βασιλείου προτρεπτικῆ ὁμι-
λίᾳ εἰς τὸ βάπτισμα, ἧς ἡ ἀρχὴ «Ὁ μὲν σοφὸς Σολομών,»

λαβεν ὁ αἰοδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁ δὲ Θεωνᾶς ἐβλήθη μέσα εἰς ἓνα λάκκον ἐπιτήδεις κατασκευασθέντα, καὶ ῥιφθέντος ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν του χώματος πολλοῦ, ἐχώθη ὅλος, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας ΣΥΓΚΛΗΤΙΚΗΣ.

- » Συγκλητική λιποῦσα δουλείαν βίου,
- » Κλητοῖς Θεοῦ σύνεστι δούλοις ἐν πόλῳ.

Αὕτη ἡ ἀγία Συγκλητική ἦτο ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ τμ' (340), καταγομένη ἀπὸ γένος ἐν δοξῶν καὶ περιβόητον, διὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν εὐσεβειαν· ἐπειδὴ δὲ ἦτον ὡραία καὶ πλουσία, πολλοὶ ἐζήτησαν νὰ λάβωσιν αὐτὴν εἰς γυναῖκα· Αὕτῃ ὁμως ἡ μακαρία ἔκλινε περισσότερον εἰς τὸν πόθον καὶ τὸν ἔρωτα τοῦ Θεοῦ· ὅθεν ἀφῆσασα τελείως τὰς φροντίδας τοῦ κόσμου, ἔστρεψεν ὅλην τὴν σπουδὴν τῆς εἰς τὴν τῆς ἀρετῆς ἀσκήσιν καὶ ἐπίδοσιν. Νικήσασα δὲ τὸν ἐχθρὸν διάβολον, πρὸ τοῦ ἀκόμη ν' ἀποθάνῃ, ἐξεδήμησεν εἰς τὸν Θεὸν διὰ τῆς τοῦ νοῦς θεωρίας. Εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς ζωῆς τῆς ἐζήτησεν αὐτὴν ἀπὸ τὸν Θεὸν ὁ πειράζων διάβολος, διὰ νὰ τὴν πληγώσῃ μὲ σωματικὴν ἀσθένειαν, καθὼς ποτε ἐζήτησε καὶ τὸν δίκαιον Ἰώβ. Ὅθεν καθὼς ἐκείνον ἐπλήγωσεν, οὕτω καὶ τὴν μακαρίαν ταύτην ἐπλήγωσε μὲ δεινὰς ἀρρωστίας, καὶ μὲ πόσας πληγὰς ἀνιάτους, ὥστε ἐσάπησεν ὅλον τὸ σῶμά της. Πλὴν δὲν συγκατέβη τελείως ἡ ἀρρενοφρων ἀπὸ τὸν τόνον καὶ τὴν ἀκρίθειαν τῆς ἀρετῆς καὶ ἀσκήσεως ἂν καὶ ἦτο ὀγδοηκοντούτης γράτια. Ὅθεν ἐν μέσῳ τοιούτων μαρτυρικῶν πόνων καὶ ἀγώνων εὕρισκόμενῃ, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε.¹

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ ἐν τῷ Ἀκρίτᾳ.

- » Ὁ Γρηγόριος ἀρετικῆς λάμψας μέγα,
- » Διμπρῶς μεταστὰς καὶ μέγα πλουτεῖ κλέος.

Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο ἀπὸ τὴν περιβόητον νῆσον τῆς Κρήτης, υἱὸς γονέων εὐσεβε-

¹ Τῆς ἀγίας Συγκλητικῆς ταύτης τὸν κατὰ πλάτος βίον συνέγραψε μὲν ὁ μέγας Ἀθανάσιος ὁ Ἀλεξανδρεὺς, μετέφρασε δὲ ἡ ἐμὴ ἀδυναμία· καὶ εὕρισκεται εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον. Λέγουσι δὲ τινες, ὅτι αὕτη εἶναι ἡ παρθένος ἐκείνη ἧς εἶχε κερκυμμένον τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον ἐπὶ ἑξ ἡμέραις μέσα εἰς ἓν πεγάδιον.

στάτων, καλουμένων Θεοφάνους καὶ Ἰουλιανῆς· ἀφ' οὗ δὲ διέτριψε καιρὸν ἀρκετὸν εἰς τὰ μαθήματα, ἐπροστάχθη ὕστερον ὑπὸ τῶν γονέων του νὰ βόσκη πρόβατα. Ἀνάψας δὲ μίαν φορὰν ἀπὸ τὸν θεῖκον ζῆλον καὶ ἔρωτα, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Σελεύκειαν· ἐκεῖ δὲ διατρίψας ὄχι ὀλίγον καιρὸν, ἐξῆ ὁ αἰοδιμος μὲ ψωμίον μόνον ὀλιγώτατον καὶ νερόν. Ὅτε δὲ ἐφθασεν εἰς τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, τότε ὁ εἰκονομάχος Λέων ὁ Ἀρμένιος ἀπέρριψε τὴν ζωὴν του καὶ ἡ ὀρθοδοξία ἐπαρρησιώσθη· τότε λοιπὸν καὶ ὁ ὁσιος οὗτος ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀγατῶν νὰ προσκυνήσῃ πάντα τόπον ἅγιον. Ὅσα δὲ ἐκεῖ ὑπέμεινε δεινὰ ἀπὸ τοῦς Ἀγαστανοῦς καὶ Ἰβραίους εἰς διάστημα δώδεκα ὀλοκλήρων χρόνων, ἀδύνατον εἶναι νὰ τὰ γράψῃ τις θέλων νὰ φυλάξῃ τὴν συντομίαν.

Ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα δὲ ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐκεῖ λαβὼν τὸ Ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἐδάμαζε τὸ σῶμά του μὲ τὴν ἐγκράτειαν· ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Σταυράκιος, καὶ ἔγεινε βασιλεὺς Μιχαὴλ ὁ Κουροπαλάτης καὶ Φαγκαβέ, ἐν ἔτει ωιά (SII), πατριάρχης δὲ Κωνσταντινουπόλεως ἔγεινεν ὁ ἅγιος Νικηφόρος, τότε ἐστάλη εἰς τὴν Ῥώμην πρὸς τὸν ἀγιώτατον Πάπαν Μιχαὴλ Συνάδων ὁ ὁμολογητῆς, ὁ ὁποῖος εὐρῶν ἐκεῖ τὸν ὁσιον Γρηγόριον ταῦτον, ἐπῆρεν αὐτὸν μεθ' ἑαυτοῦ ὅτε ἐγύριζεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ εὕρισκόμενον ἐν τῷ τόπῳ Ἀκρίτα, (πλησίον εἰς τὴν Χαλκηδόνα, ὅστις τῶρα ὀνομάζεται κάβο Ἀκρίτα) καὶ συνηρίθμησεν αὐτὸν μὲ τοὺς ἐκεῖ εὕρισκόμενους μοναχοῦς. Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ ὁσιος εὕρισκόμενος ἐξῆ ἀνυπόδητος καὶ μὲ ἓνα μόνον ὑποκάμισον, κοιμώμενος ἐπάνω εἰς ἓν ψαθίον καὶ τρώγων καὶ πίνων εἰς δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ὀλιγώτατον ψωμίον καὶ νερόν· εἶτα ἐγκλείσας ἑαυτὸν εἰς λάκκον βαθύτατον, ἐκεῖ μέσα ἐθρήνησε πολλοὺς χρόνους τὴν γενομένην ταραχὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὴν ἀθέτησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων.

Ὑστερον δὲ ἐξεληθὼν ἀπὸ τὸν λάκκον, ἐγκλείεται εἰς ἓν κελλίον στενώτατον, σκεπόμενος ἀπὸ ἓν δερμάτινον ὑποκάμισον· γεμίζων δὲ ἀπὸ νερόν ἐν πιθάριον μέγαλον εὕρισκόμενον εἰς τὸν κῆπον καὶ ἀποδυόμενος τὴν νύκτα τὰ ὑποκάμισόν του, ἔμβαινε μέσα εἰς τὸ πιθάριον, καὶ ἐκεῖ εὕρισκόμενος ἀνεγίνωσκεν ὅλον τὸ Ψαλτήριον· ὅτε δὲ ἐτελείονε τότε ἐξήρξατο ἔξω· καὶ οὕτως ἔκαμνεν εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς

ζωῆς του. Μὲ τοιοῦτους λοιπὸν ἀγῶνας καλῶς ἀγωνισάμενος ὁ μακάριος, παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΦΩΣΤΗΡΙΟΥ.

* » Φωστήρ ὁ Φωστήριος ὄντως ὠράθη.

» Τῷ φωτὶ τοῦ βίου τε καὶ τῶν θαυμάτων.

† Οὗτος ὁ ἐν ἀγίοις πατὴρ ἡμῶν Φωστήριος, λάμπας ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν ὡς ἥλιος, ὑπῆγεν εἰς τὰ ἐσπέρια μέρη τῆς Δύσεως· ἀναβὰς δὲ εἰς ἐν βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ἤσυχον, αὐλῶς εἰς τὸν αὐλὸν Θεὸν προσήχετο, ταλαιπωρῶν καὶ δουλαγωγῶν τὸ σῶμά του μὲ νηστείας, μὲ ἀγρυπνίας, μὲ χαμευνίας, καὶ μὲ πᾶσαν ἄλλην σκληραγωγίαν. Ὅθεν ἐκ τούτων ἔγεινεν ἀληθῶς φωστήρ συμφώνως μὲ τὸ ὄνομά του, λάμπων τὴν οἰκουμένην, διότι φυλάξας τὸ σῶμα ἀγνόν, καὶ τὴν ψυχὴν καθαρὰν, καὶ τηρήσας τὸ κατ'εἰκόνα ἀμύλοντον, ὅσον ἦτο δυνατόν, ἔγεινε καταγωγίον τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὅθεν καὶ ἐπλούτησεν ὁ αἰδιδιμος τὴν χάριν τῶν θαυμάτων, καὶ ἰάτρευε πᾶσαν πολυχρόνιον καὶ ὀλιγοχρόνιον ἀσθένειαν τῶν προσερχομένων εἰς αὐτὸν μετὰ πίστεως. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἄρτον ἐδέχετο ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ὁ μακάριος, καθὼς καὶ ὁ προφήτης Ἡλίας· πλὴν ὁ μὲν Ἡλίας ἐλάμβανε τὸν ἄρτον διὰ μέσου τοῦ κόρακος, ὁ δὲ μέγας οὗτος Φωστήριος τὸν ἐλάμβανε διὰ μέσου Θεοῦ Ἀγγέλου, ἃν καὶ δὲν τὸν ἐβλεπε διὰ θείαν τινὰ οἰκονομίαν, διότι καθ' ἑκάστην ἡμέραν φέρων τὸν ἄρτον ὁ Ἀγγελος, ἐβαλλεν αὐτὸν εἰς ἐν χωριστὸν τόπον χωρὶς νὰ φαίνεται εἰς τὸν ἅγιον, ἃν δὲ ἤρχοντο εἰς αὐτὸν δύο καὶ τρεῖς ἢ περισσότεροι ἀδελφοὶ ξένοι, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀδελφῶν, τόσοι καὶ οἱ ἄρτοι εὐρίσκοντο εἰς τὸν διωρισμένον τόπον. Ποῖος ποτὲ εἶδε τοιοῦτον θαῦμα ἐξαίσιον; ἢ ἔκουσε τοιοῦτον παράδοξον; διότι σπανίως καὶ εἰς πολλὰ ὀλίγους ἁγίους συνέβη τοῦτο. Πλὴν δὲν ἤξιώθη ὁ μακάριος Φωστήριος τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον ἕως τέλους τῆς ζωῆς του, καθὼς ἐφάνη εὐλογον εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν. Ὅτε μὲν δηλαδὴ ἦτο μόνος, ἡσυχάζων καὶ σχολάζων εἰς μόνον τὸν Θεόν, τότε ἔφερεν αὐτῷ τὸν ἄρτον ὁ Ἀγγελος, ἀλλ' ὅτε ἐσύστησε μοναστήριον μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, καὶ συνήθροισε πολλοὺς μοναχοὺς, τότε δὲν ἐδέχετο πλέον τὸν ἄρτον ἀπὸ τὸν Θεόν· ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἐργόχειρόν του ἐπορίζετο, ὅχι μόνον τὰ ἐδικά του πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς εἶδιδε τὰ πρὸς τὴν χρείαν. Καὶ τοῦτο

ἐγένετο, ὅχι διότι ὁ Θεὸς ἀδυνατήσεν. Ἀπαγε τῆς βλασφημίας! διότι πῶς ἤθελεν ἀδυνατήσῃ νὰ δίδῃ εἰς ἓνα τὰ πρὸς τὴν χρείαν ἐκεῖνος, ὁστις ἔθρεψεν ἐν τῇ ἐρήμῳ τόσας χιλιάδας τῶν ἀχαρίστων Ἑβραίων; ἀλλ' οὐδὲ ἐγένετο, διότι ὁ Θεὸς δὴθεν ἀπεσφράγη τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου του, μὴ γένοιτο! ἐπειδὴ ὁ ὁσιος δὲν προσηυχήθη ποτὲ διὰ νὰ τῷ δώσῃ ὁ Θεὸς φαγητὰ ἀπολλύμενα, ἐπειδὴ ἔκρουε τοῦ Κυρίου λέγοντος «Ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν». (Μαθ. 5'. 33.)

Ἀλλὰ τοῦτο ἐγένετο, ἐπειδὴ πρότερον μὲν ἐπρόσεχεν ὁ ὁσιος ὁλῶς διόλου εἰς τὸν Θεόν, καὶ τελείως δὲν ἐφρόντιζεν οὔτε δι' αὐτὴν τὴν ἀναγκαίαν τροφήν, καὶ πρὸς τούτοις δὲν εἶχε κἀνένα ὑπηρετήν· εἰς τὸ νὰ φροτίξῃ περὶ τοῦ ἄρτου του· ὅθεν ἐξ ἀνάγκης ἐχρειάζετο εἰς τοῦτο τὴν παρά τοῦ Θεοῦ συνεργίαν. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐπειδὴ ἐστοχάσθη νὰ ὀδηγήσῃ καὶ ἄλλους εἰς τὴν κατὰ Θεὸν πολιτείαν καὶ ἀσκήσιν, διὰ τοῦτο ἐργαζοίτο καὶ εἶδεν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς παράδειγμα τοῦ νὰ ἐργάζωνται καὶ αὐτοί. Λοιπὸν δὲν ἐχρειάζετο πλέον τὴν ἀνωθεν ἐρχομένην τροφήν, διότι τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς θέλει καὶ ἀποδέχεται πρὸ παντὸς ἄλλου· ἦτοι τὸ νὰ μὴ εἴμεθα παντάπασιν ἄργοι καὶ νὰ μὴ τρώγωμεν δωρεὰν τὸν ἄρτον μας· ἀλλὰ νὰ ἐργαζώμεθα, καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου ἔργου καὶ κόπου μας νὰ εἶδωμεν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τὰ πρὸς τὴν χρείαν. Διὰ τοῦτο λοιπὸν πρότερον μὲν ὁ ἅγιος οὗτος ἐλάμβανε δι' Ἀγγέλου τροφήν, ὑστερον δὲ ὑστερήθη ταύτην· καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐπροστάθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νὰ μὴ λαμβάνῃ ἀπὸ κἀνένα ἄνθρωπον τὰ πρὸς τὴν καθημερινὴν χρείαν· ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἐργόχειρόν του νὰ πορίζεται πάντα τὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωῆς του, διὰ νὰ διδάσκῃ τοὺς μαθητάς του, ὅχι μόνον μὲ τὸν λόγον, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ ἔργον, καὶ νὰ δεικνύῃ εἰς αὐτοὺς τὸ νὰ καταγίνωνται εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ εἰς τὴν ἱεράν προσευχὴν.

Οὗτος ὁ μακάριος, ἐπειδὴ τῷ τότε καιρῷ ἐφύτρωσεν αἵρεσις εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν, καὶ πολλοὶ πατέρες συνήχθησαν διὰ νὰ συγκροτήσωσι Σύνοδον περὶ αὐτῆς, τότε, λέγω, καὶ ὁ Φωστήριος οὗτος προσκληθεὶς εἰς τὴν Σύνοδον, δὲν παρητήθη· ἀλλὰ παρεστάθη καὶ αὐτὸς εἰς αὐτήν, καὶ ποιήσας ἀνδραγαθίαν, ἐθαυμάστωσε τὸ ὄνομά του. Διότι πολλοὶ μὲν αἰρετικοὶ ἀπὸ τοὺς λόγους του παρακινήθεντες, ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὰς αἱρέσεις των εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν, οἱ δὲ περισσότεροι πειθόμενοι εἰς τὰς δι-

δασκαλίας του, ἔγειναν μοναχοί· καὶ ἀπλῶς εἶπεῖν, πολλὰ θαυματοργίαι διὰ μέσου τοῦ ἁγίου τούτου ἔγειναν, ὄχι μόνον ὅτε ἔζη, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀποβίωσίν του, ἧτις ἠκολούθησε κατὰ τὸ ἑσπέρας τῆς πέμπτης ταύτης ἡμέρας τοῦ Ἰανουαρίου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΑΙΣ ἐν θαλάσῃ βληθεὶς τελειοῦται.

- » Ἦλθον θαλάσσης εἰς βάρη, λέγει Σάις,
- » Φυγὼν τὰ ποντιζόντα τῆς πλάνης βάρη.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΦΙΛΟΣ ὑπὸ δημιῶν καταπατούμενος, τελειοῦται.

- » Πόδες πατοῦντες σαρκίον Θεοείδου,
- » Ψυχὴν ἀποθλίβουσι ληνῶ τοῦ πόλου.

Ἡ ὄσια ΔΟΜΝΙΝΑ ¹ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Χαρίζεται σοὶ τὴν ἄνω κληρονομίαν,
- » Δομνίνα, σαρκὸς ἢ κάτω κακουχία.

Ἡ ὄσια ΤΑΤΙΑΝΗ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Τατιανὴ τακτεῖα νηστείας πάλαι,
- » Νῦν Ἀγγέλοις σύνεστι νηστείας φίλοις.

Ὁ ἅγιος νέος ὀσιομάρτυς ΡΩΜΑΝΟΣ ὁ ἀπὸ Καρπενηοίου, ἐν Βυζαντίῳ μαρτυρήσας κατὰ τὸ αἰγυθ' (1694), ἔτος, ζῆφι τελειοῦται.

- † » Ἦθλησεν ὄντω; Ρώμῃκός; ξωμῆλέως,
- » Ρώμῃν ἄμυχον ἐκ Θεοῦ δεδεγμένος. ²

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβειαῖς Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Σ΄, τὰ ἅγια ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

- » Τοὺς οὐρανούς; βάπτισμα τοῦ Χριστοῦ σχίσαν,
- » Τοὺς αὐτὸ μὴ χραίνοντα; ἔνδον εἰσάγει.

» Βάπτισεν ἐν ποταμῷ Χριστὸν Πρόδρομος κατὰ ἔκτην.

† Τα ἅγια Θεοφάνεια τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εορτάζομεν σήμερον ἐν πάσαις ταῖς ἀγίαις τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαις, τὴν ἀγρυπνίαν τελοῦντες ἀπὸ τὸ ἑσπέρας, ἐπειδὴ μετὰ τοὺς τριάκοντα χρόνους τῆς ἡλικίας του ἠθέλησεν ὁ Κύριος νὰ φανερωθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι εἶναι Θεὸς ἐν

σώματι, διότι ὅτε ὁ Κύριος ἐβαπτίζετο ἀπὸ τὸν Ἰωάννην ἐμαρτυρήθη ἀνωθεν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ πατέρα μετὰ τὴν φωνὴν καὶ μετὰ τὴν ἐπέλευσιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅτι εἶναι υἱὸς γνήσιος καὶ ὁμοούσιος αὐτοῦ· ἔκτοτε λοιπὸν ἐγνωρίσθη εἰς ὅλους διὰ μέσου τῶν θαυμάτων καὶ τῆς ὑψηλῆς του διδασκαλίας, ὅτι αὐτὸς εἶναι βέβαια ὁ Θεός, ὁ διὰ τῶν προφητῶν φανερώς κηρυττόμενος. ¹

Ἦλθε δὲ εἰς τὸ βάπτισμα δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ὅτε ὁ Κύριος ἐγένετο ἀνθρώπος δι' ἡμᾶς, ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν νόμον εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του· ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰωάννης ἦλθεν ἀπὸ τὴν ἔρημον καὶ ἐβάπτισεν εἰς τὸν Ἰορδάνην, κατὰ τὸ γενόμενον εἰς αὐτὸν ῥῆμα Θεοῦ· ἦτοι κατὰ τὸ πρόσταγμα καὶ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ὡς λέγει ὁ Εὐαγγελιστῆς Λουκᾶς (Λουκ. γ'. 2.), διὰ τοῦτο ὁ Κύριος θέλων νὰ πληρώσῃ καὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο ὡς θεὸν νόμον μετὰ τριάκοντα ἔτη τῆς ἡλικίας του ὑπῆγεν εἰς τὸν Βαπτιστὴν Ἰωάννην διὰ νὰ βαπτισθῇ, ὡς οἱ λοιποὶ ἀνθρώποι, ἀν καὶ δὲν εἶχε χρεῖαν βαπτίσματος, ὡς ἀναμάρτητος ὢν. Ὁ δὲ Ἰωάννης εὐλαβούμενος τὸν Κύριον καὶ τὴν ἰδικήν του ἀναξιοτητα λογιζόμενος, ἔλεγεν « Ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς με; » Ἀλλ' ὁ Κύριος θαρσυποιεῖ καὶ παρακινεῖ τὸν Ἰωάννην εἰς τὸ νὰ τὸν βαπτίσῃ, δεικνύων εἰς αὐτόν, ὅτι ἐκεῖνο ὅπερ νομίζει ὅτι εἶναι ἀπρεπές, αὐτὸ μάλιστα εἶναι πρέπον· δηλαδὴ τὸ νὰ βαπτισθῇ ὁ δεσπότης ἀπὸ τὸν δοῦλον. Διὰ τοῦτο καὶ λέγει εἰς αὐτόν, « Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἡμῖν ἐστὶ, πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην ». Δικαιοσύνην δὲ ἐδῶ ὀνομάζει ὁ Κύριος τὴν τελείωσιν ὄλων τῶν ἐντολῶν, κατὰ τὸν θεὸν Χρυσόστομον (λόγῳ εἰς τὸ βάπτισμα) ὡς ἀνὰ νὰ λέγῃ· ἐπειδὴ ἐγὼ ἐτελείωσα ὅλας τὰς ἄλλας ἐντολάς τοῦ Θεοῦ νόμου, αὕτη δὲ μόνη ἔμεινε, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ τελειώσω καὶ αὐτήν.

Τότε λοιπὸν ἀφῆκε τὴν ἀντίστασιν ὁ Ἰωάννης. Ὅθεν βαπτισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ὁ Κύριος, εὐθὺς ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατος. ² καὶ ἰδοὺ ἠνοιχθη-

¹ Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Δόμνα ὀνομάζεται αὕτη.

² Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

¹ Σημειώσαι, ὅτι κατὰ τὸν Εὐσέβιον, ὅτε ἐβαπτίσθη ὁ Κύριος ἦτο τρίτη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος, αἱ δὲ τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων Διαταγαὶ λέγουσιν, ὅτι ἐβαπτίσθη ὡρᾶ δεκάτῃ τῆς νυκτός.

² Ὁ θεὸς Χρυσόστομος ἀπορεῖ, διὰ τί λέγει ὁ Εὐαγγελιστῆς Ματθαῖος, καὶ Μάρκος, ὅτι ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος; λέγων λοιπὸν τὴν ἀπορίαν λέγει, ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι

σαν εἰς αὐτόν οἱ οὐρανοὶ καὶ εἶδεν ὁ Ἰωάννης τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστέραν καὶ ἐρχόμενον εἰς τὸν Ἰησοῦν· ἀλλὰ καὶ φωνὴ ἀπὸ τῶν οὐρανῶν ἦλθε λέγουσα ἃ Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· Ἐκ τούτου λοιπὸν ἔγεινε φανερόν εἰς

ἄνθρωποι· βαπτιζόμενοι, ἐπειδὴ ἦσαν ἁμαρτωλοὶ, ἔμενον ἐντός τοῦ ὕδατος, ἕως οὗ ἤθελον ἐμολογήσαι ὅλας τὰς ἁμαρτίας των, καὶ τότε ἐξήρχοντο ἀπὸ τοῦ ὕδατος. Ὅθεν ἐπέερα ἁμαρτωλοῦ δικαστήρια κειροῦ, ὁ δὲ Κύριος, ἐπειδὴ ἦτο ἁναμάρτητος, καὶ ἁμαρτίας δὲν εἶχε νὰ ἐξομολογηθῆ, διὰ τοῦτο εὐθύς ἅμα ἐμβῆκεν εἰς τὸ νερόν, εὐθύς καὶ ἐκβῆκεν ἔξω (παρὰ τῆ σειρᾶ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου).

Ὅτι δὲ ὁ Χριστὸς βαπτισθεὶς, ὄχι μόνον ἤγγισε τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν φύσιν τῶν ὕδατων, μαρτυρεῖ σαφῶς καὶ καθαρῶς ὁ αὐτὸς θεὸς· Χρυσορρήμων, οὕτως αὐτολεξεί λέγων ἐν τῷ εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα τοῦ Σωτῆρος λόγῳ αὐτοῦ. «Ὡς ἐστιν ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ Χριστὸς ἐδαπίσταιτο, καὶ τὴν τῶν ὕδατων ἤγγισε φύσιν. Διὰ τοι τοῦτο καὶ ἐν μεσοκυκλίῳ κατὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην ἅπαντες ὑδρεύονται, καὶ οἱ κατὰ τὰ νάματα ἀποτίθενται, καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ὁλόκληρον φυλάττουσιν, ἕτε δὲ σήμερον ἀνακαθίστων τῶν ὕδατων. Καὶ τὸ σημεῖον γίνεται ἀναρχῆς, οὐ διαφθειρομένης τῆς τῶν ὕδατων ἐκείνου φύσεως τῷ μήκει τοῦ χρόνου· ἀλλ' εἰς ἐνιαυτὸν ὁλόκληρον, καὶ ὅση καὶ τρία πολλάκις ἔτη τοῦ σήμερον ἀντικαθίστων ὕδατος· ἀκεραίου καὶ νεαροῦ μένοντος, καὶ μετὰ τοσούτον χρόνον τοῖς ἄραι τῶν πηγῶν ἐξερρασθεῖσιν ὕδασι ἀμιλλωμένου. (Τόμ. ε'. τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως.)» Σημείωσαι, ὅτι τὸ Βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου μίαν κατάδυσιν καὶ μίαν ἀνάδυσιν εἶχε· καὶ ἦτον τοῦ μὲν Ἰουδαίου βαπτίσματος ὑψηλότερον, τοῦ δὲ ἡμετέρου, ταπεινότερον, καθάπερ γέφυρά τις ὄν ἐκατέρωθεν τῶν βαπτισμάτων ἀπ' ἐκείνου πρὸς τοῦτο χειραγωγούν. Διότι δὲν ἔλεγεν ὁ Ἰωάννης· πλύνον τὰ ἱμάτιά σου, καὶ λούσον τὸ σῶμα καὶ ἔσω καθαρὸς· ἀλλὰ τί; ποιήσατε καρποὺς ἀγίου τῆς μετανοίας. Οὐδὲ Πνεύματος ἁγίου χρησίαν εἶχεν, οὔτε ἁμαρτημάτων ἄρσιν. Ὁ δὲ Κύριος, οὔτε τὸ Ἰουδαϊκόν, οὔτε τὸ ἡμέτερον βάπτισμα ἐδαπίσθη (τὸ εἰς τρεῖς ἀναδύσεις καὶ καταδύσεις γινόμενον) καὶ τοῦτο, διὰ ὅση αἰτία· καὶ, διὰ νὰ φανῆ ὅτι εἶναι υἱὸς Θεοῦ, μαρτυρούμενος ἀπὸ τὴν φωνὴν τοῦ Πατρὸς, καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ διὰ νὰ πληρώσῃ πᾶσαν δικαιοσύνην, καθὼς ταῦτα πάντα βεβαίως ὁ ἴδιος Χρυσόστομος εἰς τὸν αὐτὸν λόγον. Σημείωσαι ὅτι εἰς τὰ Θεοφάνεια ἔχρουσι λόγους Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν Ἰησοῦς ὁ ἐμός.» Ὁ θεὸς Ἐπιφανίας (λόγ. εἰς τὴν Ἀνάληψιν) πρώτην μὲν ἐορτὴν ἀριθμεῖ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν, δευτέραν δὲ, τὴν τῶν Θεοφανεῶν ταύτην, καὶ ὄρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τὴν εἰς τὸ Συναξάριον τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, ὁ δὲ Νύκτας Γρηγόριος λόγον ἔχει εἰς τὸ, οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, οὗ ἡ ἀρχὴ· Ὁ μὲν φιλόστοργος οὗτος πατήρ. Ἐτερον ὁ αὐτός, οὗ ἡ ἀρχὴ· Ἄνυν γνωρίζω τὴν ἐμὴν ἀγάπην ὁ Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάντες ἡμεῖς ἐν εὐθυμίᾳ.» Γρηγόριος ὁ Νεοκαισαρείας, οὗ ἡ ἀρχὴ, «Ἄνδρες φιλόχριστοι καὶ φιλόθεοι.» Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων, οὗ ἡ ἀρχὴ

τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι δὲν ἦτον ὁ Ἰωάννης μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν Χριστὸν, κατὰ τὴν ἐσφαλμένην ὑπόληψιν, ἣν εἶχον περὶ αὐτοῦ οἱ πολλοί· ἀλλ' ἦτον ἀσυγκρίτως κατώτερος αὐτοῦ, καὶ δούλος καὶ ὑποχείριος αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὸ Πνεῦμα κατελθόν, ἀπηύθυνε τὴν φωνὴν τοῦ Πατρὸς εἰς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔδειξε φανερώς ὡς ἂν διὰ τοῦ δακτύλου, ὅτι τὸ «Ὁυτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός», δὲν ἐρρέθη διὰ τὸν βαπτιστὴν Ἰωάννην, ἀν καὶ αὐτὸς εἶχεν εἰς ὄλουσ πολλὴν τὴν δόξαν καὶ τὸ ἀξίωμα· ἀλλ' ἐρρέθη διὰ τὸν βαπτιζόμενον Ἰησοῦν. Τελειώσας λοιπὸν ὁ Κύριος καὶ τοῦτο τὸ νομικὸν πρόσταγμα τοῦ βαπτίσματος, ἔλυσε τὴν κατάραν, ἣτις ἐδόθη εἰς τὸν Ἀδὰμ διὰ τὴν παράβασιν τοῦ Θεοῦ νόμου, καὶ λυτρώσας ἡμᾶς ἀπὸ τὴν καταδίκην, ἔπαυσε οὕτω εἰς τὸ ἐξῆς πάντα νόμον τελετουργικόν, ἀναβιβάσας αὐτὸν εἰς τὸ πνευματικώτερον καὶ τελειότερον. Ἀκολούθως δὲ ἔπαυσε καὶ τὸ Ἰουδαϊκὸν βάπτισμα καὶ παρέδωκεν εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας, νὰ βαπτιζώμεθα τὸ εἰς τρεῖς ἀναδύσεις καὶ καταδύσεις γινόμενον βάπτισμα, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἦτον ὑστερημένον τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου. Διότι βαπτισθεὶς ὁ Κύριος εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ποταμὸν, ἐπλήρωσε μὲν τὸ σκιῶδες καὶ ἀτελὲς βάπτισμα, ἤνοιξε δὲ τὰς θύρας τοῦ πνευματικοῦ καὶ θεοῦ τῆς Ἐκκλησίας βαπτίσματος, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθημεν χρεωστούμεν εἰς τὸ ἐξῆς νὰ φυλάττωμεν τὴν αὐτοῦ καθαρότητα ἀσπιλον καὶ ἀμόλυντον ἀπὸ ἁμαρτίας διὰ τῆς ἐργασίας τῶν ζωοποιῶν ἐντολῶν, ἵνα καὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐπιτύχωμεν· (ὄρα εἰς τὸν Δαμασκηνὸν καὶ εἰς τὸν Προκόπιον καὶ εἰς τὸν Χρυσάνθον καὶ εἰς τὴν Σάλπιγγα καὶ εἰς τὴν Σαγήνην καὶ εἰς τοὺς Μαργαρίτας καὶ εἰς Μακάριον τὸν Κωρὸν, τοὺς περὶ τῆς ἐορτῆς ἀπλοϊκοὺς λόγους).

* Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐμαρτύρησεν ἐν Βυζαντίῳ διὰ τὸν Χριστὸν ὁ ἅγιος τίος ἱερομάρτυς ΡΩΜΑΝΟΣ

«Πάλιν οὕτως παρερχόμενον.» Γρηγόριος ὁ Παλαμάς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μετάνοια καὶ ἀρχὴ ἐστὶ καὶ μεσότης» ὁ αὐτὸς ἕτερον εἰς τὴν αὐτὴν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Χθὲς συνεκλησιασάμενον καὶ συνεορτάζον» (σώζονται πάντες ἐν τῇ μεγίστῃ Ἀκύρῃ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Βασιτοπαιδίου καὶ Ἰσθρίων, καὶ ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου) Ἄλλὰ καὶ ὁ Πρόκλος καὶ ὁ Ἰππόλυτος ἐγκύμια ἔχουσιν εἰς αὐτὴν (ἐν τῇ ἱερᾷ τελεουργίᾳ).

ιερομόναχος ὁ Λακεδαιμόν, ἐκ κώμης Δημιρίτζης, κατὰ τὸ ἀρχιέ (1695), ἔτος. ¹

- † » Ἐκ γῆ: ἀπάρας Ῥωμανός διὰ ζήφου,
» Ἐκεῖ κατοικεῖ ἔνθα δῆμοι μαρτύρων.

Ταῖς τοῦ σοῦ νεομάρτυρος πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ', ἡ σὺ γ α ξ ι ε τοῦ τιμίου προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ **ΙΩΑΝΝΟΥ**. Συνέδραμε δὲ καὶ ἡ τῆς πατρίμου τούτου χειρὸς πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰσελευσας.

- » Ἐμὴ σε γλώσσα, Κήρυξ, πῶς ἂν αἰνέσῃ,
» Ὅν γλώσσα Χριστοῦ γεννηθῶν μεῖζω λέγει;
» Μνήμην ἐσδομάτη Προδρόμου λάχεν αἰδοίσιον.

Μίαν ἡμέραν μετὰ τὰ Ἅγια Θεοφανεία, ἦτοι κατὰ τὴν σήμερον, παρελάβομεν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς νὰ ἐορτάζωμεν τὴν Σύναξιν καὶ ἐορτὴν τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, ἐπειδὴ ὑπερέστηεν εἰς τὸ μυστήριον τοῦ βαπτίσματος τοῦ Κυρίου ὅθεν δια τὴν αἰτίαν ταύτην συναριθμεῖται καὶ ἡ ἐορτὴ αὐτῆ μετὰς λοιπᾶς ἐορτάς τοῦ Προδρόμου, ἵνα μηδὲν σιωπήσωμεν ἀπὸ τὰ ἐκείνου θαυμάσια καὶ ὑπερφυσικά χαρίσματα. Ἠκολούθησε δὲ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ κατὰ τὴν παρελθούσαν ἐσπέραν τῶν Θεοφανείων ἡ τῆς τιμίας χειρὸς τοῦ αὐτοῦ Προδρόμου μετακομιδῆ, ἣτις τοιοῦτοτρόπως ἐγένετο. Εἰς τὴν πόλιν Σεβαστήν, κατὰ τὴν ὁποίαν λέγουσιν ὅτι ἐτάφη τὸ ἱερόν τοῦ τιμίου Προδρόμου σῶμα, ὑπῆγεν ὁ Εὐαγγελιστῆς Λουκάς, καὶ λαθὼν τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ προφητικοῦ ἐκείνου σώματος, ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τὴν πατρίδα του, ὅπου καὶ ἐτέλει αὐτὴ πάμπολλα θαύματα, ἀπὸ τὰ ὅποια ἔν εἶναι καὶ τὸ ἀκόλουθον. Εἰς τὰ ὄρια τῆς πόλεως Ἀντιοχείας ἐφώλευεν εἰς δράκων τὸν ὁποῖον ἐθεοποιοῦν οἱ Ἕλληνας οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἐτίμων αὐτὸν καθ' ἕκαστον χρόνον μὲ μίαν θυσίαν καὶ τὸ χειρότερον εἶναι, ὅτι ἡ προσφερομένη θυσία ἦτον ἀνθρώπος. Προχωροῦντος δὲ τοῦ καιροῦ, ἔπεσεν ὁ λαχνός εἰς ἕνα χριστιανὸν διὰ νὰ δώσῃ τὸ θυγάτριόν του εἰς τὸν δράκοντα, ὁ ὁποῖος ἐξερχόμενος ἀπὸ τὴν φωλεάν του καὶ φαινόμενος φοβερόν καὶ ἐξάισιον θέαμα, ἤνοιγε τὸ στόμα του καὶ ἐδέχετο μέσα τὸν προσφερόμενον ἀνθρώπον, καὶ οὕτω τὸν ἐσπάρατε μετὰ τοὺς ὀδόντας του.

¹ Τὸ πρὸς μαρτύριον ἔρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Διὰ τοῦτο ὁ πατὴρ τῆς κόρης παρεκάλει μὲ θερμοῦς ἀναστεναγμούς καὶ δάκρυα τὸν Θεὸν καὶ τὸν τιμίου Προδρόμον, νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν πατρίδα του ἀπὸ τοιοῦτον πικρὸν φθορέα παρακάλων δὲ ἐσοφίσθη νὰ κάμῃ καὶ ἐν τοιοῦτον ἐπιχείρημα, καθόσον εὐκόλως εὐρίσκει μηχανὰς καὶ τέχνας πᾶς ἄνθρωπος εἰς ἀνάγκην εὐρισκόμενος. Αὐτὸς ἐζήτησε νὰ προσκυνήσῃ τὴν ἁγίαν χεῖρα τοῦ Προδρόμου, καὶ ἀσπαζόμενος αὐτὴν, κόπτει κρυφίως μετὰ τὰ ὀδόντιά του τὸν ἀντίχειρα, ἦτοι τὸν μεγάλον δάκτυλον, καὶ τυγῶν τοῦ ποθουμένου, ἐξέρχεται τοῦ ναοῦ ὅτε δὲ ἤλθεν ἡ ἡμέρα τῆς θυσίας τῆς θυγατρὸς του, καὶ ἦτο παρὸν ὅλον τὸ θέατρον τοῦ λαοῦ, ἤλθε πλησίον εἰς τὸν δράκοντα καὶ ὁ πατὴρ, βλαστῶν ὁμοῦ καὶ τὴν θυγατέρα του. Καὶ καθὼς εἶδε τὸν δράκοντα, ὅτι ἤνοιξε τὸ στόμα του διὰ νὰ καταπίῃ τὴν θυγατέρα του, βίπτει μέσα εἰς τὸν σάρυγγά του τὸν ἱερόν δάκτυλον τοῦ Προδρόμου, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐθανατώθη ὁ δράκων. Τούτου δὲ γενομένου, ὁ μὲν πατὴρ ἐπῆρε τὴν θυγατέρα του ζωντανὴν καὶ ἐγύρισεν εἰς τὸν οἶκόν του χαίρων, καὶ τὸ παράδοξον διηγούμενος, τὸ δὲ πλῆθος τοῦ λαοῦ, βλέποντες τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐξεπλάγησαν ὅθεν καὶ εὐχαρίστουν μεγάλως τῷ Θεῷ, καὶ τῷ τιμίῳ Προδρόμῳ, καὶ μέριστον ναὸν ἔκτισαν εἰς τὸ ὄνομά του.

Λέγεται δὲ καὶ τοῦτο ἀκόμη περὶ τῆς ἁγίας ταύτης χειρὸς. Ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἦτοι κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου, ὑψόνετο καὶ ἡ τιμία αὐτῆ χεῖρ τοῦ Βαπτιστοῦ, καὶ ἄλλοτε μὲν ἐξήπλωνε τοὺς δακτύλους τῆς, ἄλλοτε δὲ τοὺς ἐσυμμάζωνε, καὶ μετὰ τὴν ἔκτασιν μὲν ἐφανέρονεν ὅτι μέλλει νὰ γινῇ εὐθηνία κάρπων, μετὰ τὴν συμμάζωξιν δὲ ἐφανέρονε τὴν μέλλουσαν ἀκαρπίαν καὶ δυστυχίαν. Διὰ τοῦτο καὶ πολλοὶ βασιλεῖς εἶχον ἀγάπην καὶ πόθον πολὺν νὰ ἀποκτήσωσι τὸν ἱερόν αὐτὸν θησαυρόν, ἐξαιρέτως δὲ καὶ μάλιστα Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός οἱ Πορφυρογέννητοι, ὧν ὁ μὲν Κωνσταντῖνος ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 912, ὁ δὲ Ῥωμανός ἐν ἔτει 959. Ὅτε λοιπὸν αὐτοὶ ἐβασίλευον, διὰ μέσου τινος διακόνου τῆς πόλεως Ἀντιοχείας, Ἰῶβ καλουμένου, ἐφέρθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἡ τιμία αὐτῆ χεῖρ, κατ' αὐτὴν τὴν ἐσπέραν τῶν Θεοφανείων, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶναι παράδοσις νὰ γίνεταί ὁ ἁγιασμός εἰς τοὺς χριστιανούς ἦτοι κατὰ τὴν παραμονὴν τῶν Θεοφανείων. Ὅθεν ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς (ὁ Κωνσταντῖνος δηλ.) μετὰ πόθου πολ-

λοῦ ταύτην κατησπάσατο, καὶ εἰς τὰ βασιλεία μέσα ἀπεθησαύρισε. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Σύναξις ἐν τοῖς Φωρακίῳ. ¹

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου γεομάστρου ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, τοῦ ἐξ Ἀτταλείας μὲν ὄντος, ἐν Σμύρῃ δὲ μαρτυρήσαντος κατὰ τὸ αὐτὸ 1700 ἔτος.*

† » Οὐχὶ παλαιὸς Ἀθανάσιος πέλει,
» Οὗτος ἄνεός δὲ μάρτυς ἐστὶ Κυρίου. ²

Μνήμη τοῦ ὑπὸ τοῦ τιμίου Προδρόμου γερονότου θαύματος ἐν Χίῳ κατὰ τῶν Ἀγαρηῶν. ³

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η΄, μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΔΟΜΝΙΚΗΣ.

» Λιποῦσα τὴν γῆν οὐρανόφρων Δομνίκα,
» Εἰς οὐρανοὺς ἀνῆλθεν, ὡσπερ, ἡγάπα.
» Δομνίκαν ἐγδοάτη πότμου λάβε νῦν ἐρεβενή.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει πδ' (384), καταγομένη ἀπὸ τὴν ἐν Ἀφρικῇ Καρθαγένην, (τὸ νῦν λεγόμενον Τούνεζι) διὰ οἰκονομίαν δὲ καὶ ὑπόθεσιν τινα ἀνέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁμοῦ μετ' ἄλλας τεσσαράκοντα παρθένους. Ὁ τότε δὲ πατριαρχεῦων Νεκτᾶριος τὰς ἐδέχθη ἐκ θείας ἀποκαλύψεως, καὶ ἤξιώσεν αὐτὰς τοῦ θείου βαπτίσματος· ἀφ' οὗ δὲ ἐβαπτίσθη ἡ ἁγία αὕτη ἐγένετο μοναχή, καὶ ἀγωνισθεῖσα μετ' ὀνόματι ἀνδρικόους, ἐφθάσεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀσκήσεως, ὡστε ἠξιώθη νὰ ἐνεργῇ καὶ θαύματα. Ἐν τού-

¹ Σημειώσα, ὅτι τὴν δεξιὰ χεῖρ τοῦ τιμίου Προδρόμου εὑρίσκειται εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Διονυσίου, τὸ εὐρισκόμενον εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω, καὶ ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τοῦ τιμίου Προδρόμου. Καὶ τοῦτο σημειώσα, ὅτι Θεόδωρος ὁ Δαφνοπάτης καὶ Ἀσηκρήτης ὑπόμνημα ἔχει εἰς τὴν ἐξ Ἀντιοχείας ἀνακομιδὴν τῆς ἁγίας χειρὸς τοῦ τιμίου Προδρόμου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἰδοὺ καὶ πάλιν ἡμῖν ὁ ἱερεὺς τοῦ Χριστοῦ ἐπέστη Πρόδρομος.» (σώζεται ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου) Καὶ τοῦτο δὲ πρὸς τοὺς σημειώσα, ὅτι κατὰ τὴν μεθέωρον ταύτην ἡμέραν τῶν Φώτων, ἀναγινοίσκεται ἐν τοῖς εὐαγγελίοις μοναστηρίοις τοῦ Ὄρους, καὶ μάλιστα ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου ὃ εἰς τὸ βάπτισμα λόγος Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Χθὲς ἡμεῖς λαμπρῶν τῶν Φώτων ἡμέρα.» τὸ τοῦ Δαφνοπάτου ὑπόμνημα σώζεται καὶ ἐν τῇ τοῦ Βασιλειανῶν καὶ Ἰσῆρων καὶ Λυρίας.

² Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

³ Ὄρα τοῦτο εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

τοῖς λοιπὸν διαλάμψασα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΕΩΡΓΓΙΟΥ τοῦ Χοζεβίτου.*

» Σὺν δάκρυσι σπείραντι τῷ Γεωργίῳ,
» Κικίριος θερίζειν ἐστὶ σὺν εὐθυμίᾳ.

* Οὗτος ὁ ἀοίδιμος πατὴρ ἡμῶν Γεώργιος, ἀφῆσας πατρίδα καὶ γένος καὶ ὅλην τὴν τοῦ κόσμου προσπάθειαν, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ προσκυνήσῃ τὸν ζωοδόχον τάφον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπροσκύνησεν ὅλους τοὺς πέριξ τῆς Ἱερουσαλήμ ἱεροῦς καὶ ἁγίους, καὶ πολλοῦ θαύματος γέμοντας τόπους, καὶ ἀφ' οὗ ἀπήλαυσε τὴν τούτων ἀγιότητα καὶ χάριν, ὕστερον φέρων ἔδωκε τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὸ μοναστήριον τὸ οὕτως ὀνομαζόμενον τοῦ Χοζεβᾶ, ἀπὸ τοῦ ὁποῖον ὀνομάσθη καὶ Χοζεβίτης, καὶ γενόμενος μοναχός, συνηριθμῆθη μετ' οὓς ἐκεῖ πατέρας καὶ ἀδελφούς. Τόσον δὲ ἀνδρείος καὶ πρόθυμος ἐφάνη ἀπὸ τὴν ἀρχῆν ὁ ἀοίδιμος εἰς πάντα πόνον καὶ σκληραγωγίαν ἀσκητικὴν, ὡστε ἐμίμειτο τὸν δι' ἡμᾶς κατὰ σάρκα νεκρωθέντα Χριστὸν τὸν Θεόν, καὶ ἐσπούδαζε νὰ συννεκρωθῇ μετ' αὐτὸν καὶ νὰ συσταυρωθῇ διὰ τῆς ἀπαθείας, ὡς ἂν ἦτο ἄσαρκος· ὅθεν ἐξέπληττεν ὅλους καὶ παρεκίνει αὐτοὺς πρὸς ζῆλον καὶ μίμησιν τῆς ὑπερφυσικῆς αὐτοῦ ἀνδρίας καὶ γενναιότητος. Φθάσας λοιπὸν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀπαθείας, ἐφάνη γεμάτος ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος· ὅθεν ἔβαλε τὸν ἑαυτὸν του ὡς στήλην ἐμψυγον καὶ εἰκόνα πάσης ἀρετῆς ἐμπροσθεν εἰς τοὺς ἀδελφούς τοῦ μοναστηρίου του καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους, καὶ μέχρι τέλους δὲν συγκατέβη ὁ τρισόλβιος ἀπὸ τὴν ἀρχίβειαν τῆς ἀσκήσεως. Διὰ τοῦτο καὶ εὗρεν ἀνάπανσιν ἀπὸ τοὺς πολλοὺς τοῦ ἀγῶνας καὶ κόπους, ἐκδημήσας πρὸς τὸν κοπούμενον Θεόν, διὰ νὰ ἀπολαμβάνῃ καθαρώτερον καὶ ἐναργέστερον σὺν τοῖς ἀγγέλοις τὴν ἐκ τῆς ἁγίας Τριάδος ἐκπεμπομένην ἑλλαμψίν καὶ μακαριότητα.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ, ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ, καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ΚΕΛΣΙΟΥ καὶ ΑΝΤΩΝΙΟΥ.

Εἰς τὸν Ἰουλιανὸν καὶ Βασιλίσσαν.

» Ἰουλιανῶ πολλὰ καὶ Βασιλίσση,

» Ἐπαθλα κείνται κειμένοις ἐκ τοῦ ξίφους.

Εἰς τὸν Κέλσιον καὶ Ἀντώνιον.

» Τέμνει κεφαλὴν τὸ ξίφος τὴν Κελσίου,

» Σὺν τῇ κεφαλῇ τῆδε τοῦ Ἀντωνίου.

Ὁ ἅγιος οὗτος Ἰουλιανὸς ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ τοῦ ἡγεμόνος Μαρκιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (290), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἀντισοῦπολιν τὴν ἐν Αἰγύπτῳ εὐρισκομένην. Οὗτος λοιπὸν ἐπέισε τὴν νόμιμόν του γυναῖκα, Βασίλισσαν ὀνόματι, νὰ μὲν ἔν σωφροσύνῃ καὶ παρθενίᾳ, καὶ ἀφ' οὗ ἐκούρευεν αὐτὴν καλογραίαν εἰς ἓν μοναστήριον, ἐκαλογηρεῦθη καὶ αὐτὸς εἰς ἄλλο, καὶ ἦτο ἡγούμενος ἐπὶ δώδεκα χιλιάδων μοναχῶν. Κρατηθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα καὶ μὴ ἀρηθηθεὶς τὸν Χριστόν, ἀλλ' ἐμπαίξας τὰ εἰδῶλα, ἐκίνησε τὸν ἡγεμόνα εἰς ὀργὴν καὶ θυμόν· ὅθεν ὁ μιαρὸς παρευθὺς ἔστειλεν ἀνθρώπους καὶ ἔκαυσαν τὸ μοναστήριον τοῦ ἀγίου ὁμοῦ με τοὺς μοναχοὺς, ἐντὸς τοῦ ὁποίου κατεκρήσαν καὶ ὅλοι οἱ ἐπίσκοποι καὶ οἱ λοιποὶ τῆς χώρας κληρικοὶ, ὅσοι κατέφυγον ἐκεῖ, καὶ οὕτως ἐτελειώθη αὐτῶν τὸ μαρτύριον.

Ὁ δὲ ἅγιος Ἰουλιανὸς ἀπλωθεὶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς γῆς ἐδάρη· ἔπειτα σφίγγαντες αὐτὸν με σιδηρᾶς ἀλυσίδας συνέτριψαν τὰ κόκκαλά του· ὅτε καὶ εἰς τῶν δημίων τυφλὸς ὢν ἀπὸ τὸν ἓνα ὀφθαλμόν, ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ καὶ ἰατρεύθη ὑπὸ τοῦ μάρτυρος· ὅθεν καὶ ἀπεκεφαλίσθη, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Κέλσιος δὲ ὁ υἱὸς τοῦ ἡγεμόνος ὁμοῦ με εἰκοσι στρατιώτας ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, ἰδόντες ὅτι ὁ ἅγιος Ἰουλιανὸς διὰ προσευχῆς του ἀνέστησεν ἓνα νεκρόν. Διὰ τοῦτο κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος πρῶτον μὲν βάλλεται εἰς φυλακὴν ὁ υἱὸς τοῦ Κέλσιος· ἔπειτα δὲ ρίπτεται ἐντὸς λεβήτων πυρωμένων καὶ γεμάτων ἀναβράζοντος ὕδατος, ὁμοῦ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἐπτὰ υἱοὶ τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος, ὡς πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ· πρὸς τούτοις δὲ καὶ ὁ ἱερεὺς Ἀντώνιος καὶ ὁ ἐκ τῶν νεκρῶν ἀναστὰς Ἀναστάσιος. Ἐπειδὴ δὲ ὅλοι ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς, χάριτι Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν καὶ ἄλλοι πολλοὶ Ἕλληνες, ὁμοῦ δὲ καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Κελσίου ἡ γυνὴ δηλαδὴ τοῦ ἡγεμόνος. Παρασταθέντες δὲ ὅλοι οἱ πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος, προσηυχήθησαν, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ἔπεσον τὰ ἐν τῷ ναῷ εἰδῶλα καὶ συνετρίβησαν καὶ ὁ ναὸς ἐβυθίσθη ἐντὸς τῆς γῆς· ὅθεν οἱ Ἕλληνες συνάξαντες δεμάτια παπύρου, καὶ βρέξαντες με ἔλαιον ἔδεσαν με αὐτὰ τὰ ἄκρα τῶν χει-

ρῶν καὶ τῶν ποδῶν τῶν ἁγίων καὶ τὰ ἦναψαν, ἀλλ' ἡ θεία χάρις ἐφύλαξε τοὺς ἁγίους ἀβλαβεῖς καὶ δὲν ἐκάησαν. Διὰ τοῦτο, τοῦ μὲν ἀγίου Ἰουλιανοῦ καὶ Κελσίου ἔσυραν καὶ ἐξέβαλον τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς, τοῦ δὲ ἱερέως Ἀντωνίου ἐξώρυξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς με σιδηρᾶς ἀγκύδας, τὴν δὲ μητέρα τοῦ Κελσίου ἐκρέμασαν· εἴτα παρέδωκαν αὐτὴν εἰς τὰ θηρία· διὰ νὰ τὴν φάγωσι. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς καὶ ἀπὸ τὰ ῥηθέντα βάσανα, τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν· καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀσίδιμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸν ἀγιώτατον καὶ μαρτυρικὸν αὐτῶν ναόν, ὅστις εἶναι πλησίον τοῦ Φόρου.

—
* Οἱ διὰ τοῦ ἀγίου Ἰουλιανοῦ πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ ἄνδρες ξίφει τελειοῦνται·

» Χριστοῦ συνέντες· ἄνδρες ἀληθεῖς· σέβας,
» Προῦδωκαν εἰς θάνατον αὐτοὺς· ἐμφρόνως.

* Ἡ διὰ τοῦ ἀγίου Ἰουλιανοῦ πιστεύσασα γυνὴ τοῦ ἡγεμόνος, ξίφει τελειοῦται.

» Χριστοῦ πόθῳ τρωθεῖσα μήτηρ Κελσίου,
» Ἄνδρὸς κατεφρόνησε, καὶ τῶν βασάνων.

Μνήμη τοῦ ἀγίου μάρτυρος ΚΑΡΤΕΡΙΟΥ.

» Πάλαιε, Καρτέριε, πρὸς πῦρ καὶ δόρυ.

» Τὸ κρτερόν σου πρὸς πάλας· δεικνύς· δύω.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας Οὐρβανοῦ, ἐν ἔτει σγ' (298), ἱερεὺς καὶ διδάσκαλος τῶν χριστιανῶν. Οὗτος λοιπὸν κτίσας οἶκον εὐκτῆριον· (ἦγον μικρὰν ἐκκλησίαν) συνήθροίεν ἐκεῖ τὰ πλήθη τῶν χριστιανῶν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτὰ νὰ σέβωνται τὸν Χριστόν μόνον, ὡς ὄντα Θεὸν ἀληθινόν, καὶ ἄλλον Θεὸν νὰ μὴ γνωρίζωσι πλὴν αὐτοῦ. Διὰ ταῦτα λοιπὸν διαβληθεὶς εἰς τὸν ἡγεμόνα ἐκρύφθη, ὁ δὲ Κύριος φαίνεται εἰς αὐτόν καὶ τῷ λέγει « ὕπαγε, ὦ Καρτέριε, καὶ φανέρωσον σεαυτὸν εἰς ἐκείνους οἵτινες σὲ ζητοῦσιν, ἐγὼ δὲ θὰ εἶμαι μετὰ σοῦ, διότι πρέπει νὰ πάθης πολλὰ διὰ τὸ ὄνομά μου· ὅτι πολλοὶ διὰ σοῦ θὰ πιστεύσωσιν εἰς ἐμὲ καὶ θὰ σωθῶσι. » Τότε ὁ ἅγιος γεμιστὰς ἀπὸ χορᾶν καὶ εὐχαριστήσας εἰς τὸν Θεόν, ἐπαρρησίασε τὸν ἑαυτὸν του. Καὶ πρῶτον μὲν κλείεται εἰς φυλακὴν· ἔπειτα δὲ παρασταθεὶς εἰς τὸν ἡγεμόνα, ἐπροστάχθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν ψευδόθεον Σάραπιν, ὁ δὲ ἅγιος διὰ προσευχῆς του τοῦτον κατεχρήμισε, ἦτοι τὸ εἰδῶλον αὐτοῦ· ὅθεν

ἐδάρη ὑπὸ δεκαεξὶ στρατιωτῶν μὲ βάλκλα. Ἐἶτα ἐχρέμασαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ μὲ ξυράξια μὲν ἀφαιροῦσι τὰ δόνυγία τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του, μὲ σιδηρὰ δὲ δόνυγία κατεξέσχισαν ὅλον τὸ σῶμά του· αὐτὸς ὁμῶς διὰ μέσου θεοῦ ἀγγέλου ἔγεινεν ἀνώτερος ἀπὸ τὰ βάσανα ταῦτα καὶ ἀποκατέστη ὑγιής. Ἀλλὰ πάλιν κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος, ἐτρύπησαν μὲ σιδηρὸν τοὺς ἀστραγάλους τοῦ μάρτυρος· καὶ ὑννίον πεπυρωμένον ἔβαλον εἰς τὸ στήθος του· μετὰ ταῦτα προστάζουσιν αὐτὸν καὶ κάθεται ἐπάνω εἰς ἓν σκαμνίον σιδηροῦν πυρωμένον, καὶ κατόπιν ῥίπτουσιν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν.

Ὅτε δὲ ἐνύκτωσε, φαίνεται πάλιν ὁ Κύριος εἰς αὐτὸν καὶ τὸν λύει ἀπὸ τὰ δεσμά, καὶ ὑγιῆ καταστήσας, τὸν ἐξήγαγεν ἔξω ἀπὸ τὰς θύρας τῆς φυλακῆς· ὅθεν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους βλέποντες αὐτὸν ὑγιῆ, προσέτρεχον καὶ ἐβαπτίζοντο παρ' αὐτοῦ καὶ ἠλευθερόνοντο ἀπὸ τὰς ἀσθενείας των. Διὸ πάλιν ὁ ἅγιος τιμωρίας λαμβάνει καὶ πάλιν ἐχρέμασαν ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ πόδας του πέτρας μεγαλωτάτας, καὶ μὲ βάλκλα ἔδειραν αὐτὸν εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ μὲ λαμπάδας ἀνημμένας κατέκαυσαν αὐτὸν, ῥαίνοντες ἐπ' αὐτοῦ θεῖον καὶ πίσσαν· εἶτα ἔρριψαν μέσα εἰς τὸ στόμα του μόλιθδον βρασμένον. Τελευταίον δὲ ἔβαλον αὐτὸν ἐντὸς πυρᾶς, ἀλλ' ἀβλαβῆς διαμείνας, ὕμνους καὶ εὐχαριστίας ἀνέπεμπεν εἰς τὸν Θεόν· ὅθεν ἐβραϊὸς τις ἐκεῖ παριστάμενος ἐθυμώθη πολλὰ, καὶ λαβῶν ὁ ἀλιπτῆριος ἐν ἀκόντιον, ἐκτύπησε μὲ αὐτὸ καὶ διεπέρασε τὴν πλευρὰν τοῦ ἁγίου· καὶ πρῶτον μὲν ἐξῆλθεν ὕδωρ ἀπὸ τὴν πλευρὰν του τόσον πολὺ, ὥστε ἔσβεσε τὸ πῦρ τῆς καμίνου· ὕστερον δὲ ἐξῆλθε καὶ αἷμα, καὶ οὕτω παρέδωκεν ὁ γενναῖος ἀγωνιστῆς τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΕΟΦΙΛΟΥ διακόνου, καὶ ΕΛΛΑΔΙΟΥ λαϊκοῦ.

- » Πῦρ ζεῦχος ἀνδρῶν ἐν μεταφρένοις φέρει,
- » Ἐπισκωθὲν τοῦ Θεοῦ μεταφρένοις.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀπὸ τὴν Λιβύην, κρατηθέντες δὲ διότι ὠμολόγουν τὸν Χριστὸν ἡχθησαν εἰς τὸν Ἀνθύπατον τὸν καὶ ἄρχοντα τῆς Λιβύης· καὶ ἐπειδὴ ἐπέμειναν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, κατεξέσχισθησαν, καὶ ἀφ' οὗ ἐδέθησαν χεῖρας καὶ πόδας, ἐδέθησαν φωτίαν ἐπάνω εἰς τὰ μετάρφρενα, καὶ κατεκεντήθησαν μὲ τοῦβλα

σουθλερὰ καὶ ὀξέα· ἐπειδὴ δὲ ἡ βάσανος αὐτῆ παρετάθη εἰς πολλὰς ὥρας, διὰ τοῦτο παρέδωκαν οἱ ἅγιοι τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἀνέβησαν νικηφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΚΥΡΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τῆς Λώρας, καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ.¹

- » Ὁ σὴν μελιζῶν σάρκα Χριστέ μου Κύρος,
- » Σαρκὸς διαστάς, σὼ παρίσταται θρόνῳ.

Ὁ ἅγιος ΑΤΤΙΚΟΣ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.²

- » Ὅλην ὑπερβάς τὴν ὕλην τοῦ σαρκίου,
- » Ἦκεις ὅλος νοῦς, Ἀττικῆ, πρὸς τοὺς νόας.

Ὁ ἅγιος προφήτης ΣΑΜΕΑΣ ὁ Ἐλαμίτης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Ἐν γῆ τὸ μέλλον οὐκ ἔτι χρᾶ Σαμέας.
- » Ἄνω γὰρ οὗτος ὁ προφητικὸς τρίπους.³

Ὁ ὄσιος ΑΓΑΘΩΝ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.⁴

¹ Ὁ Κύρος οὗτος ἦτον ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνόμου καὶ εἰκονομάχου, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει ψμα' (741)· ἐπατριάρχους δὲ χρόνους ἐξ, κατὰ τὸν Μελετίου.

² Ὁ Ἀττικὸς οὗτος ἔγεινε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τοὺς χρόνους Ἀρκαδίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει τυε' (395) μετὰ τὸν Ἀρσάκιον, κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Σεβαστιαν τῆς Ἀρμενίας, ἀνθρωπος εὐλαστῆς, καὶ τὸν βίον ἀσκητικὸς καὶ μετρίως πεπαιδευμένος· ἐκυβέρνησε δὲ αὐτὸς τὴν Ἐκκλησίαν χρόνους εἴκοσι. Ὅρα τὸν β'. τόμ. Μελετίου σελ. 5, ὅστις καὶ λέγει, ὅτι ἐτελεύτησε τῇ δεκάτῃ τοῦ Ὀκτωβρίου, παρὰ δὲ τοῖς Συναξαρισταῖς σήμερον ἑορτάζεται. Σημείωσαι, ὅτι Κελσιτῆνος ὁ Πάπας ἐν τῇ πρὸς τοὺς Κωνσταντινουπολίτας ἐπιστολῇ τὸν Ἀττικὸν τοῦτον ὀνομάζει διδάσκακον τῆς Καθολικῆς πίστεως.

³ Οὗτος ὁ προφήτης Σαμέας εἶχε καὶ βιβλίον προφητικόν· ἀλλὰ τὴν οὐκ εὑρίσκεται, καὶ μαρτυρεῖ τούτο ἡ θεία Γραφή λέγουσα περὶ τοῦ βασιλέως Ῥωδοῦ, «Καὶ λόγοι Ῥωδοῦ οἱ πρῶτοι καὶ ἔσχατοι, οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν τοῖς λόγοις Σαμέου τοῦ προφήτου, καὶ Ἀδδὸν τοῦ ὀρώντος καὶ πράξεις αὐτοῦ;» (β'. Παραλειπόμ. κβ'. 45.)

Οὗτος ὁ προφήτης ἐμπόδιζε τὸν Ῥωδοῦ μὲν Σολομῶντος ὅτε ἠτοιμάζετο νῆ συγκροτήσῃ πόλεμον κατὰ τῶν δέκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, διότι ἀπιστάτησαν μὲν ἀπὸ αὐτῶν, ὑπῆγον δὲ μὲ τὸν Ἱεροδοῦ τὸν δούλον τοῦ Σολομῶντος εἰς τὴν Σαμάρειαν· ὅθεν καὶ κατέπαυσε τὸν κατ' ἐκείνους πόλεμον, καθὼς εἶναι γεγραμμένον εἰς τὴν τρίτην τῶν Βασιλειῶν, ἐν κεφαλαίῳ δωδεκάτῳ.

⁴ Περὶ τοῦ ὄσιου τούτου Ἀγάθωνος γράφεται ἐν τῷ Γερον-

- » Ὡς ἠγαθύνθην Ἀγάθων τὴν καρδίαν,
 » Εἰρηνηκοῦ σοῦ καὶ μόνου μνησθεὶς τέλους.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΠΟΛΥΕΥΚΤΟΥ**.

- » Ὁ Πολύευκτος, οὐ πάθος τομῆ, Νόγε,
 » Πολλῆς δι' εὐχῆς εἶχε σοῦ παθεῖν χάριν.
 » Ἀμφ' ἐνάτην Πολύευκτε τομῆ πολὺ δῶκέ σοι εὐχος.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων Δεκίου καὶ Βαλλεριανοῦ, ἐν ἔτει ἀνέ (255), ἰσπρατιωτικὴν τέχνην ἔχων εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἀρμενίας Μελιτινῆν, ὁ ὁποῖος πρῶτος ἐμαρτύρησεν εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἐξεδόθη νόμος ἀσεβῆς, ὁ ὁποῖος ἐπρόσταξε νὰ ἀρῶνται οἱ χριστιανοὶ τὸν Χριστόν, ὅσοι δὲ δὲν πείθονται νὰ λαμβάνωσι ζῆμίαν τὸν θάνατον, τούτου χάριν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητῆς Πο-

λυεὺκτος, ὅτι ἀκούοντες τινὲς, ὅτι ἔχει μεγάλην διάκρισιν, ἠθέλησαν νὰ τὸν δοκιμάσωσιν ἐὰν ἀρχίζεταί ὅθεν εἶπον αὐτῷ, «Σὺ εἶσαι ὁ Ἀγάθων; ἀκούομεν ὅτι εἶσαι πόρνος καὶ ὑπερήφανος. Ὁ δὲ ὅστις εἶπε, «Ναὶ οὕτως ἔχει ἡ ἀλήθεια» πάλιν εἶπον, «Σὺ εἶσαι Ἀγάθων ὁ φιλόσοφος καὶ καταλάλος; ὁ ὅστις ἀπεκρίθη, «Ναὶ ἐγὼ εἶμαι» οἱ δὲ πάλιν εἶπον, «Σὺ εἶ Ἀγάθων ὁ αἰρετικός; ὁ ὅστις ἀπεκρίθη, «Οὐκ εἰμὶ αἰρετικός». Ἐκείνοι δὲ παρεκάλεσαν αὐτὸν λέγοντες, διατί τὰς μὲν ἄλλας ὕβρεις ἐδέχθης, ταύτην δὲ οὐκ ἐβάστασας; ἀπεκρίθη ὁ γέρον, «Ἐκεῖνα; μὲν ἐδέχθη, διότι εἶναι ὄφελος εἰς τὴν ψυχὴν μου, τὸ δὲ αἰρετικός; χωριστός ἐστιν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν τὸ ἐδέχθη. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν τὴν διάκρισίν του. (σελ. 326 τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.)

Οὗτος ὁ ὅστις ἐφθασεν εἰς τὴν τελείαν ἀγάπην, καὶ διὰ τοῦτο εἶπε τὸ ἀξιωματικόν τουτο λόγιον «Ἦθελον νὰ εὕρω ἕνα λωβὸν, καὶ ἐγὼ μὲν νὰ λάβω τὸ λωβὸν σῶμά του, εἰς αὐτὸν δὲ νὰ δώσω τὸ ἰδικόν μου ὑγιεινόν. (σελ. 454 τοῦ ἀββᾶ Ἰσαΐα). Ὁ ὅστις οὕτως εὔρεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἕνα ξένον ἐρριμμένον ἀσθενῆ καὶ ἀνεπιμέλητον. Ὅθεν ἐνοίκισεν οἰκίαν καὶ ἐπεσκέψθη τὸν ἀσθενῆ ἐξ ἡμέρας, ἕως οὗ ἐγένεεν ὑγιής· (αὐτοῦ σελ. 551.) ἐρωτηθεὶς ὁ ὅστις οὗτος Ἀγάθων παρὰ τινος θελοῦτος οἰκησάμετα ἀδελφῶν, ἀπεκρίθη, «Ὡς ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ εἰσῆλθες κατοικῆσαι μετ' αὐτῶν, οὕτω φύλαξον τὴν ζηνειάν σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, ἵνα μὴ παρρησιάσῃ μετ' αὐτῶν. Ἡ γὰρ παρρησία ἔοικε καύσωνι μεγάλῳ, ὅς ὅταν γένηται, πάντες φεύγουσιν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ τῶν δένδρων τὸν καρπὸν διαφθείρει.» Ἡρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ Ἀββῆς Μακκάριος, «τόσον κακὴ εἶναι ἡ παρρησία;» ἀπεκρίθη ὁ Ἀγάθων «Οὐκ ἔστιν ἕτερον πάθος χαλεπώτερον τῆς παρρησίας, ἢ ἐνηθρία γὰρ ἐστὶ πάντων τῶν παθῶν.»

Ἁ Ὁ Δέκιος ἐφρονέθη μετὰ τοῦ υἱοῦ του ἐν ἔτει 251. Σ. Ε.

λυεὺκτος, χωρὶς νὰ δειλιάσῃ τελείως, ἐκήρυξε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν, καὶ μὲ τὸ πολὺ θάρρος καὶ τὴν μεγαλοψυχίαν του συνέτριψε τὰ εἰδῶλα τὰ παρὰ τῶν Ἑλλήνων σεβόμενα. Ἄν δὲ καὶ ὁ πενθερός του τὸν ἐσυμβούλευε νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, καὶ ἡ γυνὴ του ἐθρήνει καὶ ὠλοφύρετο δι' αὐτόν, αὐτὸς ὅμως ὁ καρτερόψυχος οὔτε εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ πενθεροῦ του ἐπέισθη, οὔτε εἰς τοὺς θρήνους τῆς γυναικὸς του ἐσυμπόνεσεν. Ἐφύλαττε δὲ βεβαίως τὰς συμφωνίας καὶ ὑποσχέσεις τὰς ὁποίας ἔδωκεν εἰς τὸν μάρτυρα Νέαρχον τὸν φίλον του, ὅστις ἐφοβεῖτο καὶ ὑπώπτει μὴ ἐκκλίνῃ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν μείνας στερεὸς καὶ ἀμετασάλευτος ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως, ἔλαβε τὸν διὰ ξίφους θάνατον, καὶ οὕτως ὁ μακάριος ἀνήλθεν εἰς τὰ οὐράνια. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν καὶ ἁγιώτατον αὐτοῦ ναόν. (Τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου τούτου Πολυεὺκτου εὕρισκεται ἐλληνικὸν ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰσθίων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ « Εἰπέρις ἀλλῆ καλλίστη τῶν διηγήσεων» Ἐν δὲ τῇ ἐπιγίστη Λαύρα σώζεται τὸ μαρτύριον τούτου μεταφρασμένον εἰς τὸ ἀπλοῦν ὑπὸ τοῦ πνευματολογικῶτάτου κυρίου Κυρίλλου Πελοποννησίου τοῦ καὶ τῆς αὐτῆς μεγίστης Λαύρας προηγουμένου).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ** τοῦ θαυματουργοῦ.

- » Κἴν Εὐστρατίου πνεῦμα λαμβάνη πόλος,
 » Τὸ σῶμα τῇ γῆ θαυμάτων βλάζει χάριν.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν γῶραν τὴν ὀνομαζομένην Ταρσίου τῆς ἐπαρχίας τῶν Ὀπτημάτων, κόμης ὢν κατὰ τὴν ἀξίαν¹ τῆς καλομένης Βιτζιανῆς², καὶ υἱὸς ὑπάρχων γονέων εὐσεβῶν, Γεωργίου καὶ Μεγεθοῦς, οἵτινες ἔζων με ἀυτάρχη ἀγαθὰ, ἐν ἔτει ὠή (808). Οὗτος λοιπὸν καλῶς ἀνατραφεὶς ὑπὸ τῶν γονέων του, ὅτε ἐφθασεν εἰς τὸν εἰκοστὸν χρόνον τῆς ἡλικίας του ἐκυριεύθη ἀπὸ τὸν θεικὸν ἔρωτα ὅθεν ἀφήσας τοὺς γονεῖς του, ἔφυγεν εἰς τὸ ὄρος

¹ Τὴν ἀξίωμα ἦτον ὁ Κόμης ὄρα εἰς τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Μαρτίου, ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἱερομάρτυρος Ἀρτεμίου, Πρεσβυτέρου Λαοδικείας.

² Ἐν τοῖς Μηναίοις γράφεται, κ ὠ μ η ς (κοινοπόλειος) δηλαδὴ καὶ ὄχι Κόμης· ἐπομένως κατ' ἐκείνην τὴν γραφὴν εἰρηγείται ὅτι, ὁ ἅγιος Εὐστράτιος πατρίδα εἶχε τὴν κοινοπόλιν τὴν καλουμένην Βιτζιανῆν. Σ. Ε.

τοῦ Ὀλύμπου καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τῶν Ἀγαύρων, εἰς τὸ ὁποῖον ἔλαμψαν κατὰ τὴν ἀσκησιν καὶ ἀρετὴν οἱ ἀπὸ τὴν μητέρα του θεῖοι, ὁ Βασίλειος, λέγω, καὶ ὁ Γρηγόριος. Δεχθεὶς λοιπὸν ἀπὸ τοῦς θεῖους του ὁ Εὐστράτιος, ἐκουρεύθη τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ ἔγεινε μοναχὸς· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέτυχε τοῦ ποθουμένου, ὑπηρετεῖ εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς μὲ καρδίαν πρόθυμον καὶ μὲ ταπεινὸν φρόνημα, χωρὶς νὰ ἔχη εἰς τὸν νοῦν του κἀνὲν πρᾶγμα τοῦ παρόντος αἰῶνος καὶ χωρὶς νὰ ἀποκτᾷ ἄλλο, εἰμὶ ἐν ὑφασμα τρίχινον καὶ ἐν ὑφασμένον ἀπὸ μαλλίον προβάτου, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀνεπαύετο. Εἰς ὁποῖον δὲ τόπον εὐρίσκετο, ἐκεῖ ἐλάμβανεν ὀλίγην ἄνεσιν, διότι δὲν εἶχε τόπον διωρισμένον εἰς τὸ νὰ κοιμᾶται. Λέγουσι δὲ ὅτι, ἀφ' οὗ ἔγεινε μοναχός, δὲν ἐκοιμήθη ποτὲ ἀνάσκελα, μήτε εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ σώματος, καθ' ὅλους τοὺς ἑβδομηταπέντε χρόνους τῆς ἀσκήσεώς του. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ προτερινοὶ ἡγούμενοι τοῦ μοναστηρίου ἐτελεύτησαν, τότε ὁ μέγας οὗτος Εὐστράτιος ἐνεπιστεύθη τὴν ἡγουμένην τῶν ἀδελφῶν, πεισθεὶς εἰς τὴν ἐκεῖνων παράκλησιν.

Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν Λέων ὁ Θηριώλυμος, ἤτοι Λέων ὁ καλούμενος Ἀρμένιος, ἐπιστρέψας νικητὴς ἀπὸ τὸν κατὰ τῶν Βουλγάρων πόλεμον, ἐσηκώθη κατὰ τῆς βασιλείας τοῦ εὐσεβεστάτου Μιχαὴλ (τοῦ Κουροπαλάτου δηλαδὴ καὶ Ῥαγκαβέ, τοῦ ἐν ἔτει ωιά (811), βασιλεύσαντος) καὶ ὑστερήσας τὸν Μιχαὴλ ἀπὸ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του, καὶ θέσας καὶ κόψας τὰ μαλλία του, ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν ἀπέναντι τῆς Κωνσταντινουπόλεως εὐρισκομένην νῆσον τῆς Πρώτης.¹ Αὐτός, λέγω, ὁ ἀλιτήριος Λέων ἐσπούδαζε νὰ ἀνακαινίσῃ πάλιν τὴν αἵρεσιν τῶν εἰκονομάγων, τὴν πρὸ πολλῶν χρόνων σβεσθεῖσαν. Τότε ὅλοι οἱ χριστιανοὶ ἄφριναν τὰς οἰκίας των καὶ ἔφευγον, ἐπομένως καὶ ὁ ὁσίος εὖτος Εὐστράτιος, παρακινηθεὶς ὑπὸ τοῦ ὁσίου Ἰωαννικίου τοῦ μεγάλου, τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ δηλαδὴ, ἀφῆκε τὸ μοναστήριόν του καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα του. Ὅτε δὲ πάλιν ἡ Ἐκκλησία ἀνέλαβε τὸν πρόποντα στολισμὸν τῆς, διὰ τῆς ἀναστηλώσεως

καὶ προσκυνήσεως τῶν ἁγίων εἰκόνων, τῆς γενομένης ἐπὶ Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας, ἐν ἔτει ωιβ' (812), τότε καὶ οἱ ὄσιοι καὶ σημειοφόροι πατέρες ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς τὰ μοναστήριά των· ἀκολούθως δὲ καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Εὐστράτιος ἐπανῆλθεν εἰς τὸ μοναστήριόν του.

Ὅθεν ὄλην μὲν τὴν ἡμέραν συνεκοπίαζεν ἀόκνως μὲ τοὺς ἀδελφοὺς εἰς τὰ σωματικὰ ἔργα, τὴν δὲ νύκτα διήρχετο μὲ στάσεις ὀλονυχτίους καὶ γονυκλισίας· οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ὅτε ἐτελεῖτο ἡ κανονικὴ ἀκολουθία καὶ ψαλμωδία τῆς Ἐκκλησίας, αὐτὸς ὁ ἀσίδιμος ἐμβαίνων μέσα εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ἴστατο ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀκολουθίας ἕως τέλους, λέγων ἐκτενωῶς καθ' ἑαυτὸν τὸ, Κύριε ἐλέησον. Ὅσα δὲ θαύματα ἔγειναν παρ' αὐτοῦ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὰ γράψῃ τις, ἐπειδὴ εἶναι πολλὰ τὸν ἀριθμὸν, τὰ ὁποῖα ἔλαβε παρὰ Θεοῦ, ὡς σημεῖον ἀληθέστατον τῆς πρὸς αὐτὸν τὸν Θεὸν εὐαρεστήσεώς του· ὅτε δὲ ὁ ἅγιος ἐμελλε νὰ ἀπέλθῃ πρὸς Κύριον, ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς ὑποτασσομένους εἰς αὐτὸν μοναχοὺς καὶ λέγει, « Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ὁ καιρὸς τῆς ζωῆς μου ἔλαβε τέλος· λοιπὸν τέκνα μου ἀγαπητά, φυλάξατε τὴν παρακαταθήκην τοῦ ἁγίου σχήματος, ἣν παρελάβετε, ἤξεύροντες, ὅτι τὰ μὲν παρόντα πράγματα εἶναι πρόσκαιρα καὶ μάταια, τὰ δὲ μέλλοντα εἶναι αἰώνια καὶ παντοτεινά. Ὅθεν σπουδάσατε, τέκνα μου, ἵνα ἀζιωθῆτε τῆς μερίδος τῶν σωζομένων ». Ταῦτα εἰπὼν καὶ προσευχηθεὶς, ἐσφράγισεν αὐτοὺς (μὲ τὸ σημεῖον δηλαδὴ τοῦ Σταυροῦ), εἶτα σηκώσας τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τοὺς οὐρανοὺς, εἶπε, « Εἰς χεῖράς σου, Κύριε, παρατίθωμι τὸ πνευμά μου », καὶ εὐθὺς ὑπνώσε τὸν τῆς ἀναπαύσεως ὕπνον, ζήσας χρόνους ὀλοκλήρους ἐννενηκονταπέντε.

Ταῖς τῶν ὁσίων Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Νύσσης.

» Η Μούσα Γρηγόριος, οὗ Νύσσα θρόνος,

» Οὐ Πιερίαν, ἀλλ' Ἐδέμ σκηνὴν ἔχει.

» Γρηγόριον δεκάτῃ θανάτου κνέφας ἀμφοκάλυψεν.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Γρηγόριος, ὁ Νύσσης ἐπίσκοπος (ἣτις κοινῶς Νύσι ὀνομάζεται, πόλις μὲ θρόνον ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Καισαρείας, ἀπέχουσα ταύτης ἐξήκοντα μίλια) ἦτο ἀδελφὸς τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἀχμάσας ἐν

¹ Ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν Πρώτην εὐρισκόμενος ὁ Μιχαὴλ ἔγεινε μοναχός καὶ διήνυσε τὴν ζωὴν του, τὸν δὲ υἱὸν του Θεοφύλακτον ἐυνόχησεν ὁ Λέων, καὶ τὴν μητέρα του καὶ τοὺς ἀδελφούς του ἐξώρισεν. Ὅρα σελ. 218 τοῦ β'. τόμ. τῆς Ἐκκλησ. Ἱστορίας τοῦ Μελετίου.

ἔπει τοδ' (374) λαμπρός ὢν ἐν τοῖς λόγοις καὶ τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως ζηλωτής· διὸ καὶ προστάτης ἐχηρήματισε τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, διότι παρὼν ἦτο καὶ αὐτός ὁ τρισόλβιος μετὰ τῶν ἑκατὸν πενήκοντα ἐπισκόπων, οἱ ὅποιοι συνήχθησαν εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει γενομένην οἰκουμενικὴν δευτέραν σύνοδον κατὰ τῶν πνευματομάχων, ἐν ἔτει ππά (381), καὶ ὑπῆρξεν ὑπέρμαχος μὲν τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως, ἀντίμαχος δὲ τῆς δυσσεβοῦς αἰρέσεως τῶν πνευματομάχων, κατατροπώσας αὐτοὺς μὲ γραφικὰς ἀποδείξεις καὶ μὲ τὴν δύναμιν τῶν λόγων του, διότι μετελθὼν πᾶν εἶδος λόγου καὶ εὐδοκίμησας κατὰ τὴν ἀρετὴν, ἔλαβε καὶ τὴν νίκην. Οὗτος λοιπὸν ποιμένας τὸ ποίμνιόν του καλῶς καὶ οἰσίως, ἐν γῆρα καλῶ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἦτο δὲ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος ὁμοῖος κατὰ πάντα μὲ τὸν ἀδελφόν του Βασίλειον, διέφερε δὲ μόνον κατὰ τὸ λευκὸν τῶν μαλλίων, καὶ ὅτι ἦτο ὀλίγον τι χαριέστερος ἐκείνου. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΔΟΜΕΤΙΑΝΟΥ Ἐπισκόπου Μελιτινῆς.

¹ Ἄλλοι δὲ ἀκριβέστερον καὶ συντομώτερον γράφουσι ταῦτα περὶ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου. «Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Γρηγόριος ὁ ἦτο ἐν τῇ Καππαδοκίᾳ Νύσσης Ἐπίσκοπος, Ἄναγκωστης ὄν πρότερον, ὕστερον ἀρχίσας τὴν τάξιν, ἔδωκε τὸν ἑαυτοῦ του εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ῥητορικῆς τέχνης. Ἀνεκλήθη δὲ πάλιν εἰς τὴν τάξιν του διὰ τῶν ἐπιπληκτικῶν παρακινήσεων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Πρὸ τοῦ δὲ νὰ γείνη ἐπίσκοπος ἔλαθεν εἰς γυναῖκα τὴν Θεοσθείαν, τῆς ὁποίας τὸν θάνατον ἀνδρείως ὑπέμεινε. Κατὰ τὸ 372 ἔτος ἔγεινεν ἐπίσκοπος, καὶ ὀλίγον ὕστερον ἀπὸ τὴν ἐπισκοπὴν, ἐξωρίσθη ἀπὸ τὸν Οὐάλεντα καὶ περιεπάτει εἰς διαφόρους τόπους, ταλαιπωρούμενος ἀπὸ τοῦ Ἀρειανούς· ἐν ἔτει δὲ 378 τελευτήσαντος τοῦ Οὐάλεντος, ἀνεκλήθη εἰς τὸν θρόνον ἀπὸ τὸν Γρατιανόν. Παρεστάθη δὲ ἐν τῇ κατὰ Ἀντιόχειαν Συνόδῳ, καὶ ἐπέμψθη παρ' αὐτῆς εἰς τὴν Ἀραβίαν ἁμὸς μὲ ἄλλους ἐπισκόπους, διὰ νὰ ἐπισκευθῆ τὰς ἐκεῖ ἐκκλησίας. Ἐλθὼν δὲ εἰς Ἱερουσόλυμα, καὶ προσκυνήσας τοὺς ἁγίους τόπους, ἀρτίσας διὰ τὰς ἐκεῖ τότε γινομένας κακίας. Παρῶν δὲ εἰς τὴν β'. Σύνοδον ἐν ἔτει 381 ἀνέπληρωσε τὸ σύμβολον τῆς ἐν Νικαίᾳ, προσθεῖς τὴν Θεολογίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ τὰ τέσσαρα ἄλλα ἄρθρα μέχρι τέλους. Εὐρέθη δὲ παρὼν καὶ εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει γενομένην τοπικὴν Σύνοδον, περὶ Ἀγαπίου καὶ Βαγαθίου ἐν ἔτει 394.» Σημειώσαι, ὅτι ἡ οἰκουμενικὴ ἐξόδομη Σύνοδος ἐν τῇ ἑκτῇ ἡ ἔξει αὐτῆς, πατέρα πατέρων δινομάζει τὸν θεῖον τοῦτον Νύσσης Γρηγόριον. Ὁ δὲ Θεολόγος Γρηγόριος λόγον ἔχει εἰς τὸν Γρηγόριον τοῦτον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φίλου πιστοῦ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα» (σώζεται ἐν τοῖς ἐκδόδομένοις.)

» Δομετιανὸς τῆς φθορᾶς ἀπηλλάγη.

» Εἴπερ φθορὰν χρεὶ τὸν βίον τοῦτον λέγειν.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ μικροῦ, τοῦ ῥινοτμήτου καλουμένου, ἐν ἔτει γγΑ (691), υἱὸς Θεοδώρου καὶ Εὐδοκίας, οἵτινες ἦσαν πλούσιοι ἀπὸ χρήματα. Οὗτος λοιπὸν σπουδάσας ἀρχετὰ τὴν ἔξω παιδείαν καὶ τὴν ἔσω τῶν θείων Γραφῶν, συνεζεύχθη μὲ γυναῖκα διὰ γάμου ὀλίγον καιρὸν ἀρ' οὗ δὲ ἡ γυνὴ του ἐτελεύτησεν, ἐπειδὴ ὄλην τὴν σπουδὴν του εἶχεν εἰς τὴν κατὰ Θεὸν φιλοσοφίαν, κατέστη Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Μελιτινῇ ἀγίας Ἐκκλησίας, ἐν ἡλικίᾳ τριάκοντα χρόνων. Συγκεράσας λοιπὸν τὴν πολιτικὴν φρόνησιν μὲ τὴν ἀσκητικὴν ἀγωγὴν, ὅχι μόνον ἔγεινεν αἷτιος σωτηρίας εἰς τοὺς ἐπαρχιώτας του χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλον ἀπλῶς τὸ γένος τῶν Ῥωμαίων, διότι παρακληθεὶς πολλάκις ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων Μαυρίκιον ἐν ἔτει ωπδ' (884).¹ ἀπεστάλη εἰς τὴν Περσίαν καὶ ὅταν ὁ Βαράμ ἐσθκώθη κατὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Χοσρόου καὶ ἐδίκωξεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν θρόνον, τότε ὁ ἅγιος οὗτος ἐστάθη ἀρχετὸς καὶ πάλιν ἀποκατέστησε τὸν Χοσρόην εἰς τὴν βασιλείαν του. Ὅθεν διὰ τὸ τοιοῦτον κατόρθωμα ὑπέταξε τὸν Χοσρόην εἰς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ τὸν ἔκαμε νὰ πληρῶνῃ δόσιμον εἰς αὐτοὺς· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην, ἦτο ὁ ἅγιος οὗτος φίλος μὲ τὸν Μαυρίκιον καὶ τὴν αὐτοῦ σύζυγον· ἐκ τῆς φιλίας δὲ ταύτης ἔγεινε κύριος πολλῶν χρημάτων τὰ ὅποια ἐξώδευσεν εἰς οἰκοδομὴν ἁγίων ἐκκλησιῶν, καὶ πτοχοτροφείων. Ἐλθὼν δὲ ἐκ δευτέρου εἰς Κωνσταντινούπολιν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἐτιμήθη δὲ τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀπὸ ὅλα τὰ τάγματα καὶ τὰ βασιλικά καὶ τὰ Ἐκκλησιαστικά, διότι τεθὲν εἰς θήκην, καὶ δορυφορούμενον μὲ λαμπάδας καὶ ὕμνους, μετεκομίσθη εἰς τὴν πατρίδα του. Πολλὰς δὲ ἐνεργείας θαυμάτων ἔδειξεν ὁ ἀοίδιμος καὶ ζῶν ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, καὶ μετὰ τὸν αὐτοῦ θάνατον· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Σύναξις ἐν τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ Πρεσβυτέρου καὶ οἰκοδόμου τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας.

¹ Ἐνταῦθα ὑπάρχει σύγχυσις ἐν ταῖς χρονολογίαις, διότι ὁ Μαυρίκιος ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 582—602· φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἐσθραμένως ἐγράφη ἐνταῦθα Ἰουστινιανὸς ὁ ῥινοτμήτος ἀντὶ Ἰουστινίου τοῦ Β'. τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει 565—578. Σ.Ε.

- » Ἀπῆρεν ἔνθεν πρὸς πόλον μέγα κλέος,
- » Ὁ Μαρκιανὸς, οὐ κλέος κἄν γῆ μέγα.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας, ἐν ἔτει υνγ' (453), οἱ δὲ πρόγονοι τούτου ἦσαν ἐκ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἤλθον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Οὗτος λοιπὸν ἔκτισε ναὸν τῆς ἁγίας Εἰρήνης πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ ἤνωσε μετ' αὐτὸν τὸν εὐκτῆριον οἶκον τοῦ ἁγίου Ἰσιδώρου· ὁμοίως ἔκτισε ναὸν καὶ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, τὸν εὐρίσκόμενον εἰς τοὺς ἐμβόλους τοῦ Δομνίνου, τὸν ὁποῖον καὶ διέσωσεν ἀπὸ τῆν μεγάλην πυρκαϊάν, τὴν συμβᾶσαν ἐν Κωνσταντινουπόλει, μετ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Ἐνῶ ἡ πυρκαϊὰ κατέκαυσε τὰ ἄνω μέρη τοῦ ναοῦ, αὐτὸς ἰστάμενος ἐπὶ τῆς στέγης, καὶ ἔχων τὰς χεῖράς του σηκωμένας, προσήυχετο. Τὴν δὲ ἐνέργειαν τῶν θαυμάτων ἦν ἔλαβεν ἐκ Θεοῦ ὁ ἅγιος οὗτος, καὶ τὴν εὐτέλειαν τῶν ἐνδυμάτων, καὶ τὴν πτωχικὴν δίαιταν, καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀσκήσεως ἦν εἶχεν, ἂν καὶ ἦτο πλούσιος, παῦτα πλατύτερον διηγεῖται ὁ βίος αὐτοῦ.

Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν ναὸν τοῦ προσφῆτου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, πλησίον εἰς τὴν Κιστέρναν τὴν Μωκησίαν ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τῇ καλουμένῃ τοῦ Δανιήλ. Τελεῖται κατὰ τὴν ἰδίαν ταύτην ἡμέραν καὶ ἡ σύναξις διὰ τὸν σεισμόν, ὁ ὁποῖος ἔγεινε κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας Βασιλείου, ὅτε ἔπεσεν ὁ ναὸς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ὁ ἐν τῷ Σίγματι, καὶ ἄλλαι πολλαὶ Ἐκκλησίαι, καὶ οἶκοι κοινοὶ καὶ ἰδιωτικοί. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Ὁ δὲ ἐλληνικὸς βίος αὐτοῦ εὐρίσκεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πολὰ μὲν καὶ ἄλλα τὰ τὴν βασιλίδαν».)

Ὁ ὅσιος ἈΜΜΩΝΙΟΣ ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.⁴

⁴ Σημειώσαι, ὅτι δύο ὄσιοι Ἀμμώνιοι ἀναφέρονται εἰς τὸ Λαυραϊκόν, ὁ εἷς ἦτο μαθητὴς τοῦ ἀββᾶ Παμβῶ, καὶ εἶχε τρεῖς ἀδελφοὺς, καὶ δύο ἀδελφάς, ὁμοίους εἰς τὰς ἀρετὰς, ὅστις ἔκαψε τὸ ὠσίον του μόνον διὰ νὰ μὴ γείνη Ἀρχιερεὺς, τοῦ ὁποῖου ἀπαθέστερος ἄλλος δὲν ἦτον εἰς τὴν ἐρημον, ὡς ἔλεγεν ὁ Ἐλάγιος. Ὁ δὲ ἄλλος Ἀμμώνιος εἶχε συνήθειαν, καὶ ὅτε ἤρχετο νέος διὰ νὰ μονάτῃ εἰς κελλίον, ἐπύναζε τὴν Σκήτην καὶ ἐκατασκεύαζον κελλίον διὰ τὸν ἀδελφόν. Φαίνεται δὲ καὶ ταῦτος Ἀμμώνιος εἰς τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου, ἐν τῷ Συναξαριστῇ τοῦ ἁγίου Μίλου τοῦ ἱερομάρτυρος, ὅστις Ἀμμώνιος ἦτο μαθητὴς τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου. Ποῖος δὲ ἀπὸ τοῦς τρεῖς εἶναι ὁ ἐναὐθα ἀναφερόμενος; ἀδηλόν ἐστιν.

- » Τῆς ἀρετῆς ὁ θεὸς ἐσθεῖσθη λύχνος,
- » Λύχνων μυσάντων σκορικῶν Λαμωνίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ τοῦ Κοινοβιάρχου.

- » Κοινοῦ Θεοδόσιου ἡγεμῶν βίου,
- » Κοινὴ μονασταῖς ἐκδιώσας ζῆμια.
- » Ἐνδεκάτῃ ὁλοὸν βίοτον λίπε Κοινοβιάρχης.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει υν' (450), ἔφρασε δὲ καὶ ἕως εἰς τοὺς χρόνους Ἀναστασίου τοῦ Διόρου τοῦ ἐν ἔτει υγὰ (591) βασιλεύσαντος· κατήγετο δὲ ἀπὸ χωρίον τῆς Καππαδοκίας ὀνομαζόμενον Μωγαρισοῦ· υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ πιστῶν, πατὴρ μὲν Προαιρεσίου καλουμένου, μητρός δὲ Εὐλογίας. Οὗτος λοιπὸν ἀπ' οὗ ἔγεινε μοναχὸς, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἤλθεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ ἐντάμωσε τὸν ἅγιον Συμεὼν τὸν στυλίτην ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔμαθε καὶ τὴν αὐξήσιν, ἣν ἐμελλε νὰ λάβῃ εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ ὅτι θά γίγη πολλῶν λογικῶν προβάτων ποιμὴν· ἔπειτα τήσυχασε πλησίον εἰς ἓνα ἀνδρὰ τήσυχαστὴν, Λογγίνον ὀνομαζόμενον, καὶ μετεχειρίσθη τὴν ἐγκράτειαν μετ' αὐτὸν ἀκρότητα, ὥστε ὄλην τὴν ἐβδομάδα ἔτρωγε μίαν μόνην φορὰν ὁ ἀσίδιμος, καὶ εἰς τὸ διάστημα τριάκοντα ὀλοκλήρων χρόνων δὲν ἔφαγε τελείως ψωμίον.

Ἀσκήσας λοιπὸν πᾶν εἶδος ἀρετῆς, εἰς τὸσον ὕψος ἀναβάσεως ἔφρασεν ὁ τρισόβλιος, ὥστε ἠξιώθη νὰ ἐκτελῇ παράδοξα θαύματα, διότι αὐτὸς μόνος ἐβλεπεν ὀμοῦ μετ' ἓνα ἄλλον ἀδελφόν τὸν μαθητὴν του Βασιλείου, ὁ ὁποῖος ἀπ' οὗ ἀπέθανε καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν τάφον, τὸν ὁποῖον ὁ ἅγιος ἔκτισε δι' ἑαυτὸν πρὸς ἐνθύμησιν τοῦ θανάτου ἵστατο μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὀμοῦ μετ' αὐτοὺς ἀδελφοὺς καὶ συνέψαλλεν ἦτο δὲ εἰς ὄλους ἀόρατος· αὐτὸς ἤναψε καὶ τοὺς ἐσθεσμένους ἀνθρακας χωρὶς φωτίαν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἐμελλε νὰ θεμελιώσῃ τὸ μοναστήριον αὐτὸς ἡλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος μίαν γυναῖκα, ἣτις προσῆλθεν εἰς αὐτὸν μετὰ πίστεως· αὐτὸς ἀπὸ ἓνα κόκκον (σπιρίον) σίτου τὸν ὁποῖον εὐλόγησεν, ἔκαμε νὰ ὑπερεκχειλίσωσιν αἱ τοῦ σίτου ἀποθήκαι.

Αὐτὸς ἀοράτως ἐπιφανεῖς, ἐξέβαλεν ἀπὸ τὸν

βυθόν τοῦ πηγαδίου τὸ παιδίον, ὅπερ ἐκεῖ μέ-
σα ἔπεσεν· αὐτὸς καὶ τὸν θάνατον ἔπαυσε τῶν
παιδίων μιᾶς γυναικὸς, τὰ ὅποια πρὸ τοῦ ἀκό-
μη νὰ γεννηθῶσιν εἰς τὴν ζωὴν ὑπὸ τοῦ θανά-
του ἠρπάζοντο· ὅθεν καὶ τὴν τούτων μητέρα,
ἥτις δὲν ἦτο καλλιτέρα ἀπὸ μίαν παντελῶς
στεῖραν, διὰ τὴν τῶν τέκνων στέρξιν, ὁ ἅγιος
πολύτεκνον διὰ προσευχῆς του ἐποίησεν. Ἀλλὰ
καὶ νέφος ἀκριδῶν ἐδίωξεν ὁ ὅσιος μὲ μόνην
ἐπιτίμησιν· αὐτὸς καὶ τὸν κόμητα τῆς Ἀνατο-
λῆς Κήρυκον ἐφύλαξεν εἰς τὸν πόλεμον ἄτρωτον,
διότι ἐκεῖνος ἐφόρει ὡς φυλακτικὸν θώρακα τὸ
τρίχινον τοῦ ἁγίου ἱμάτιον. Ἀλλὰ καὶ τὴν γῆν
ἀδικουμένην ἀπὸ ξηρασίαν καὶ μὴ βλαστάνου-
σαν ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν ἀνυδρίαν, καταβι-
βάσας βροχὴν διὰ προσευχῆς του.

Προεῖπε δὲ ὁ ὅσιος καὶ τὸν κρημνισμόν, ὃν
ἔμελλε νὰ πάθῃ ἡ πόλις Ἀντιόχεια ἀπὸ τὸν
σεισμόν· πολλοὺς δὲ ἀνθρώπους ἐλύτρωσεν ἀπὸ
τὴν τῆς θαλάσσης τρικυμίαν φανείς εἰς αὐτοὺς
κινδυνεύοντας. Ἐσπάθη δὲ καὶ διδάσκαλος εἰς
τὴν ἀρετὴν πολλῶν μαθητῶν, καὶ πολλοτά-
τους παρεκίνησεν εἰς τὸν θυσιον ζῆλον καὶ μί-
μησιν· τῆς ἰδικῆς του ἀρετῆς διὰ μέσου τῶν
λόγων καὶ ἔργων του, καὶ ἀκολούθως ἐξοικείω-
σεν αὐτοὺς μὲ τὸν Κύριον. Οὕτω λοιπὸν πολι-
τευσάμενος καὶ δοξασθεὶς ἐν τῇ γῇ, ἀνεπαύθη
ἐν εἰρήνῃ, εἰς χεῖρας Θεοῦ τὸ πνεῦμά του παρα-
θέμενος· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν
Ἀποστολικὸν ναὸν τοῦ κορυφαίου Πέτρου. (Τὸν
κατὰ πλάτος βίου τοῦ ἁγίου τούτου ὄρα εἰς
τὸν νέον Παράδεισον.)¹

* Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ὅσιος ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ὁ ἡγου-
μενος τῆς ἐν τῷ Ἀθῶ ἱεράς μονῆς τοῦ Φιλοθέου,
καὶ Ἐπίσκοπος Τραπεζοῦντος χρηματίσας, ἐν εἰ-
ρήνῃ τελειοῦται.

† • Θεοδοσίῳ ἐπλάκη διπλοῦν στέφος,

• Ὅς ἱεράρχῃ καὶ δαίῳ Κυρίου. ²

Ἡ σύναξις τῶν μυρίων Ἀγγέλων τελεῖται ἐν
δορ τοῦ Μαρτυρίου τῆς ἁγίας Ἀναστασίας ἐν τοῖς
Δομνίον.

• Τοὺς ἐξομούντας τὸν τρισάγιον ὕμνον,

• Ὑμνοὶς γεραίρειν εἰκόσ ἐστιν Ἀγγέλους.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΣΤΕΦΑΝΟΥ τοῦ ἐν Πλακι-

¹ Τὸν δὲ ἑλληνικὸν τούτου βίου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς
ὁ ἡ ἀρχὴ • Ἡλίσιον μὲν ἐκβ. • (σώζεται ἐν τῇ Ἀπόρτῃ, ἐν τῇ
τῶν Ἰερόνων μονῆ καὶ ἐν ἄλλαις.)

² Ὅρα εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἀγιορειτῶν πατέρων.

διναίς, καὶ τοῦ ἁγίου ΘΕΟΔΩΡΟΥ καὶ ΑΓΑ-
ΠΙΟΥ τοῦ Ἀρχιμωδρίτου

† • Οἱ τρεῖς Τριάδος νῦν παρίστανται θρόνω,

• Τὴν γῆν λιπόντες καὶ κατοικοῦντες πόλον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΙΡΟΣ αἰκιζόμενος τελει-
οῦται.

• Μαῖρος ἐκράυγαζεν, ὦν ἐν αἰκίαις,

• Μὴ δειλιᾷ, Μαῖρε, πλήττου καὶ στέφου.

Ὁ ὅσιος ΒΙΤΑΛΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. ¹

• Καὶ πνεῦμα δόντα Βιτάλιε Κυρίῳ,

• Τὰ πνεύματα φρίττει σε τῆς πονηρίας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβεΐαις Χριστέ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ΄, μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος
ΤΑΤΙΑΝΗΣ.

• Τῆς πάντα λαμπρᾶς Τατιανῆς τῇ κάρῃ,

• Λαμπρὸν προξένησε τὸ ζῆρος στέφος.

• Τῇ δουκαδικῇ Τατιανῆς αὐχένα κέρσαν.

Αὕτη ἦτο ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην, κατὰ
τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου, ἐν ἔ-
τει σιή (218),² θυγάτηρ μὲν πατρὸς πλουσίου
καὶ περιφανοῦς, ὁ ὁποῖος τρεῖς φορές ἔγεινεν
Ὑπατος, Διάκονος δὲ τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν
τάξιν καὶ τὸ ἐπάγγελμα. Αὕτη λοιπὸν ἐπειδὴ
ὠμολόγει τὸν Χριστὸν προσήχθη ἐμπροσθεν
τοῦ βασιλέως, καὶ εἰσελθούσα εἰς τὸν ναὸν τῶν
εἰδώλων μετὰ τοῦ βασιλέως, ἐκρήμισε εἰς τὴν
γῆν διὰ προσευχῆς τῆς τὰ εἰδῶλα ὅθεν δέρου-
σιν αὐτὴν εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ μὲ σιδηρὰ ἀγ-
κῦδια σχίζουσι τὰ βλέφαρά της. Ἐπειτα κρε-
μῶσιν αὐτὴν καὶ καταξεσχίζουσι τὸ σῶμά της,
εἶτα ξυρίζουσι τὴν κεφαλὴν της πρὸς κατα-
σχύνην μετὰ ταῦτα ρίπτουσιν αὐτὴν εἰς τὸ πῦρ,
καὶ δίδουσιν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὴν φάγωσι.
Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβῆς μὲ τὴν
χάριν τοῦ Θεοῦ, τούτου χάριν ἀπεκεφαλίσθη,
καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ αἰοίδιμος τοῦ μαρτυρίου
τὸν στέφανον.

¹ Οὗτος ὁ ὅσιος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ Βιτάλιος ἐκεῖνος, ὅστις
ἀναφέρεται εἰς τὸν βίον Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, ὅστις ἦτον
εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἀδελφ. Σερίδου καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀλε-
ξάνδρειαν, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὸν θεῖον Ἰωάννην, ἔαν εὐλόγως
σκανδαλίζετα.

² Ἀλέξανδρος ὁ Σωτῆρος ἐκνήρυξθη αυτοκράτωρ τῷ 218
Σ. Ε.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΕ-
ΤΡΟΥ τοῦ Ἀλεσσαλαμίτου.

- » Ἀπανθρακωθεὶς καρδίαν θείῳ πόθῳ,
- » Ἐπ' ἀνθρώπων ἡδίστη Πέτρος ἐκπνέει.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐπειδὴ ἦτο ἀνδρείος καὶ δυ-
νατός καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν
καὶ κατὰ τὴν πίστιν, ὡμολόγησε παρρησία τὸν
Χριστὸν εἰς τὴν νεότητά τῆς ἡλικίας του. Ὅθεν
ὁ τῆς Ἐλευθερουπόλεως ἄρχων, μὴ δυνηθεὶς
οὔτε μὲ κολακείας νὰ μαλακώσῃ τὴν γνώμην
του, οὔτε μὲ τοὺς φοβερισμοὺς νὰ τὸν φοβίσῃ,
ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν πυρὰν, καὶ ἐκεῖ ἔλαβε τὸν
στέφανον τοῦ μαρτυρίου ὁ γενναῖος τῆς εὐσε-
βείας ἀγωνιστής.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΕΡΤΙΟΥ.

- » Θεὸν ποθῶν ὑψίστων ἰσχυρὸν μόνον,
- » Μαστιζέται Μέρτιος ἰσχυρῶς ἄγαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος, ὢν στρατιώτης εἰς τὸ στρα-
τιωτικὸν τάγμα τὸ καλούμενον τῶν Μαύρων,
κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει
σγῆ (298), διεβλήθη εἰς αὐτόν, ὅτι εἶναι χρι-
στιανός· ὅθεν προσαχθεὶς ἔμπροσθεν τοῦ βασι-
λέως, ἠναγκάσθη ἀπὸ αὐτὸν νὰ προσφέρῃ θυ-
σίαν εἰς τὰ εἰδῶλα, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐπέισθη,
ἐκβάλλουσιν ἀπὸ αὐτὸν τὴν ζώνην, ἧτις ἦτο
σημεῖον τῆς στρατιωτικῆς ἀξίας του· ἔπειτα
δέρουσιν αὐτόν, καὶ μὲ ξυλίας καταξέσχίζουσι
τὸ σῶμά του. Ὁ δὲ ἅγιος μὲ τόσῃ γενναίω-
καρδίαν ὑπέμεινε τὴν σκληρὰν βάσανον ταύ-
την, ὥστε οὐδὲ μικρὰν φωνὴν ἐξεβαλέν ἀπὸ τὸ
στόμα του. Ὅθεν ἐξεπλάγη ὁ τύραννος, καὶ
ἐκθαμβος ἔγεινεν· ἐπειδὴ δὲ ὁ δαρμὸς παρετά-
θη πολλὴν ὥραν, ὥστε δὲν ἔμεινεν εἰς τὸ σῶμα
τοῦ μάρτυρος οὐδὲ ὀλιγώτατος τόπος ἢ μέρος
ἀπλήρωτον, ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος νὰ τὸν ἀ-
φίσωσι καὶ νὰ τὸν ρίψωσι εἰς τὴν φυλακὴν.
Ἄφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν ὀκτῶ ἡμέραι, ἔτρεξεν ὕλη
πολλὴ ἀπὸ τὰς πληγὰς τοῦ ἁγίου, ὥστε ἐ-
ξήρχετο ἀπὸ αὐτὰς ὑπερβολικὴ δυσωδία· ὅθεν
ἀποκαμῶν ἀπὸ τοὺς πόνους ὁ τοῦ Χριστοῦ
ἀθλητής, παρέδωκε τὴν τιμίαν ψυχὴν του εἰς
χεῖρας Θεοῦ, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυ-
ρίου ἀφθαρτον στέφανον.

Οἱ ἅγιοι ὀκτῶ μάρτυρες οἱ ἀπὸ Νικαίας ξί-
φει τελειοῦνται.

- » Θνήσκει χορὸς τις ὀκτάριθμος ἐκ ξίφους,
- » Αἰώνος εὐραὶν ὀγδόου ζῶνθ' ἔλκων.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΕΥΘΑΣΙΑ ξίφει τελειοῦται.

- » Αὐτῆς κεφαλὴν ἐκ ξίφους Εὐθασία,
- » Αὐτῷ Θεῷ Σωτῆρι κόσμου προσφέρει.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυματουργ-
τοῦ ΗΛΙΟΥ.¹

- » Ἄλλος δέδεικται θαυματουργὸς Ἠλίας.
- » Ὁ θαυματουργὸς οὗτος ἔντως Ἠλίας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύ-
ρων ΕΡΜΥΛΟΥ καὶ ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΥ.

- » Ἡ σαργάνη καὶ Ἐρμούῳ Στρατονίῳ,
- » Κοινὸν κατὰ πλουσι εἰς βυθὸν ποιουμένοις.
- » Ἐρμυλον ἡδ' ἐτάρον δεκάτῃ πνίξε τρίτῃ Ἰήτρος.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους
Λικινίου τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει τιδ' (314), καὶ
ὁ μὲν ἅγιος Ἐρμυλος ἦτο διάκονος κατὰ τὸ ἀ-
ξίωμα, ὁ δὲ Στρατόνικος ἦτο φίλος τοῦ ἁγίου
Ἐρμούλου. Παραστάς λοιπὸν ὁ ἅγιος Ἐρμυλος
ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, καὶ ὁμολογήσας τὸ
ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρῶ-
τον μὲν δέρεται μὲ τινὰς βούλλας χαλκίνας²
ἔπειτα καταξέσχίζεται εἰς ὅλον τὸ σῶμα μὲ
ράβδια ἀκανθωτά. Διὰ μέσου δὲ τῶν βασάνων
τούτων, προσκαλεῖ τὸν φίλον τοῦ Στρατόνικου
νὰ παρρησιασθῇ καὶ αὐτὸς καὶ νὰ ὁμολογήσῃ
τὸν Χριστόν. Διότι βλέπων ὁ Στρατόνικος τὸν
ἅγιον Ἐρμυλον, πῶς ἐδέρετο τόσον ἀσπλάγ-
χνως, καὶ πῶς ἡ κοιλία καὶ τὸ στήθος του
ἐσχίσθησαν ἀπὸ τὸν πολὺν δαρμὸν, καὶ ἀπὸ τὰ
ἀκανθωτά ράβδια, ἐσυμπόνεσεν· ὅθεν ἐπαρρη-
σίασε παρευθὺς τὸν ἑαυτὸν του, ὅτι καὶ αὐτὸς
ἔχει τὴν αὐτὴν πίστιν τοῦ Ἐρμούλου. Ἐρωτη-
θεὶς λοιπὸν ἀπὸ τὸν βασιλέα, ὡμολόγησεν ὅτι
εἶναι χριστιανός· διὰ τοῦτο δέρεται, καὶ ρίπτε-
ται εἰς τὸν ποταμὸν Ἰστρον (ἦτοι Δούναβιν),
μετὰ τοῦ ἁγίου Ἐρμούλου καὶ ἐκεῖ ἔλαβον καὶ

¹ Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Ἠλίου γράφεται ἐν τῷ Παραδεί-
σῳ τῶν πατέρων ὅτι εἶπε τοῦτο τὸ ἀξιωμακτικόν ἀπόφθεγ-
μα· Ἐγὼ τρία πράγματα φοβοῦμαι· ὅταν μέλλῃ ἡ ψυχὴ μου
ἐξελεθῆν ἀπὸ τοῦ σώματος, ὅταν μέλλω τῷ Θεῷ ἀπαντῆσαι,
καὶ ὅταν μέλλῃ ἡ ἀπόφασις ἐξελεθῆν κατ' ἐμοῦ.

² Τὸ ἐν ταῖς Μηναῖσι ἑλλ. κείμενον ἔχει τύποι, ὅπερ
μεταφράζει ἐνταῦθα μὲ βούλλας· σημασιώτερον δμως ὅτι τὸ
τύπος σημαίνει καὶ βόπαλον· ἢ δὲ σημασία αὕτη φανίσται
ἡμῖν προσφωσσετέρα πρὸς τὴν ἑλλην. ἑνεσίαν. Σ. Ε.

οἱ δύο τὸ μακάριον τέλος τοῦ μαρτυρίου. Τε-
λείται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ εἰς τὴν μικρὰν
ἐκκλησίαν τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, τὴν εὐ-
ρισκομένην εἰς τὴν Ὁξείαν, καὶ εἰς τὴν Φυρ-
μούπολιν, καὶ εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον
Σπουδαίου, πλησίον τοῦ ὀρφανοτροφείου (τὸν
κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸν νέον Πα-
ράδεισον, τὸν δὲ ἐλληνικὸν τούτων βίον συ-
νέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Βασι-
λεύοντος Λικινίου τοῦ δυσσεβοῦς » σώζεται ἐν
τῇ Λαύρα, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν
ἄλλαις).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν
ΙΑΚΩΒΟΥ τοῦ ἀπὸ Νισίβεως.

» Τὸν Ἰάκωβον θνητὸν ὄντα τῇ φύσει.

» Θνητοῖς ὁμοίως μὴ θανεῖν οὐκ ἦν πρόπον.

† Οὗτος ὁ ὁσιος Ἰάκωβος ἦτο κατὰ τοὺς
χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τῆς
(318), γέννημα καὶ ὀρέμμα ὑπάρχων τῆς με-
γαλοπόλεως Νισίβεως, ἧτις πρότερον μὲν ἐλέ-
γετο Ἀντιόχεια τῆς Μυθονίας, τώρα δὲ ὀνο-
μάζεται Νισβίη, εὐρισκομένη ἐν τῇ Μεσοποτα-
μίᾳ. Οὗτος λοιπὸν ἀγαπήσας τὴν ἐρημικὴν καὶ
ἡσυχον ζωὴν, ἀνέβη εἰς τὰς ἐκεῖ ὑψηλοτάτας
κορυφὰς τῶν ὀρέων καὶ ὑπέμενον ὁ αἰδίδιμος
ἀνδρείως τὰς ἀνάγκας τῆς φύσεως· καταφλε-
γόμενος μὲν ἀπὸ τοῦ καύμα τοῦ θέρους, ταλαι-
πωρούμενος δὲ ἀπὸ τὴν ψυχρότητα τοῦ χει-
μῶνος. Φαγητὸν δὲ εἶχε τὰς ἀγρίας βοτάνας,
ποτὸν δὲ νερόν μετρίον, καὶ ἐνδύμα εὐτελές·
καὶ διὰ τὰ εἰπῶ καθολικῶς, ὁ ὁσιος οὗτος τὸ
μὲν σῶμά του κατεξήρανε μὲ τὴν τραχυτάτην
ἀσκησιν, τὴν δὲ ψυχὴν του ἔτρεφε πάντοτε καὶ
ἐξωογόνει μὲ τὴν πνευματικὴν τροφήν ἧτοι μὲ
τὴν θείαν προσευχὴν, καὶ μὲ τὴν τῶν ἁγίων
Γραφῶν ἀνάγνωσιν.

Ἐκ τούτων λοιπὸν τῶν θεοειδῶν ἀρετῶν ἀ-
πέκτησεν ὁ μακάριος τὴν πρὸς Θεὸν ἀγάπην
καὶ παρρησίαν, καὶ ἔλαβε δύναμιν ἀπὸ τὴν χά-
ριν τοῦ ἁγίου πνεύματος νὰ θαυματοουργῇ καὶ
νὰ προβλέπῃ τὰ μέλλοντα· ὅθεν διερχόμενος
ποτὲ ἀπὸ ἑνα τόπον, καὶ βλέπων εἰς μίαν βρύ-
σιν νέας τινὰς γυναῖκας, αἵτινες ἔκαμναν ἀ-
ναίσχυντα σχήματα, παρευθὺς τὴν μὲν βρύσιν
κατηράσθη καὶ ἐξηράνθη, καταρασθεὶς δὲ καὶ
τὰς γυναῖκας, ἔκαμε νὰ ἀσπρίσωσι τὰ μαῦρα
μαλλία τῆς κεφαλῆς των καὶ τὸ μὲν νερόν τῆς
βρύσεως πάλιν τὸ ἀνέβλυσε, παρακληθεὶς ἀπὸ
τούς ἐκεῖ χριστιανούς, τὰς δὲ τρίχας τῶν γυ-

ναικῶν ἐκείνων δὲν τὰς ἐμαύρισεν·¹ οὗτος ὁ ὁ-
σιος βλέπων ἕνα χριτὴν Πέρσην, ὅτι ἔκαμε κρί-
σιν καὶ ἀπόφασιν ἀδίκον, κατηράσθη τὴν πέτραν
τὴν πλησίον αὐτοῦ εὐρισκομένην, καὶ ὦ τοῦ
θαύματος! ἡ πέτρα ἐσχίσθη εἰς μυρία κομ-
μάτια.²

Μίαν φορὰν ὁ ὁσιος ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ εἰς
ἐν χωρίον, καὶ ἰδοὺ ἔρχονται πτωχοὶ τινες οἱ
ὅποιοι ἠθέλησαν νὰ λάβωσιν ἐλεημοσύνην ἀπὸ
τὸν ἅγιον· εἷς δὲ τούτων ὑπεκρίθη ὅτι ἦτο ἀ-
ποθαιμένος, οἱ δὲ ἄλλοι παρεκάλουν ἐμπαικτι-
κῶς τὸν ὁσιον, νὰ δώσῃ τὰ ἐξοδα εἰς τὴν τα-
φὴν τοῦ νεκροῦ· ὁ δὲ ὁσιος παρεκάλει μὲν νὰ
συγχωρηθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι τοῦ ὑποκριθέντος
τὸν θάνατον, τὴν δὲ ψυχὴν του ἔκαμε νὰ γω-
ρισθῇ ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ νὰ ἀποθάνῃ τῇ ἀλη-
θείᾳ· ἀλλὰ πάλιν ὑστερον ἀνέστησεν αὐτὸν πα-
ρακληθεὶς ἀπὸ τοὺς ἄλλους συντρόφους του.
Οὗτος ὁ θεῖος ὁ Ἰάκωβος διὰ τὰς πολλὰς ἀρε-
τάς του ἔγεινεν ἐπίσκοπος τῆς πατρίδος του
Νισίβεως, καὶ ἦτο παρὼν εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ
συναχθεῖσαν πρώτην καὶ οἰκουμένην σύνοδον,
ὅπου τὸν δυσσεβέστατον Ἄρειον παρέδωκεν
εἰς τὸ ἀνάθεμα· καὶ ἐνῶ ἐκεῖνος ἐσπούδαζε νὰ
δεχθῇ πάλιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ νὰ συλλει-
τουργήσῃ δολερῶς, ὁ θεῖος οὗτος Ἰάκωβος
μετὰ τῶν λοιπῶν πατέρων ἐθανάτωσεν αὐτὸν
διὰ τῆς προσευχῆς του, καθότι μέσα εἰς τὸ ἀ-
ναγκαῖον ὄλα τὰ σπλάγγνα ἐκείνου ἐχύθησαν.

Ἀλλὰ καὶ ὅτε ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Σα-
βῆριος ὑπέγε νὰ πολιορκήσῃ μὲ στρατεύματα
τὴν Νισίβιν, καὶ ἔκαμε πολλὰς μηχανὰς διὰ νὰ
κυριεύσῃ τὴν πόλιν, τότε ὁ θεῖος οὗτος Ἰάκω-
βος φανεῖς μόνος ἔτρεψε τοὺς Πέρσας εἰς φυ-
γὴν, διότι παρεκάλει τὸν Θεὸν καὶ ἔστειλε

¹ Σημειώσαι, ὅτι τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον γράφει ὁ Θεο-
δώρητος ἐν ἀριθμῷ πρώτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ
τὸ Συναξάριον τοῦτο ἤρκασιθη. Προσθέτει δὲ ἐκεῖ ὁ Θεοδώρη-
τος, ὅτι ὁ ὁσιος ἐζήτησε τὰς γυναῖκας ἐκεῖνας, διὰ νὰ τὰς ἰα-
τρέυσῃ καὶ νὰ κάμῃ πάλιν τὰ μαλλία των μαῦρα· ἐπειδὴ ὁ-
μως ἐκεῖναι δὲν ἤθλον νὰ ζητήσωσι τὴν ἰατείαν, διὰ τούτα
δὲν τὰς ἰάτρευεν· ἀλλ' ἀρῆκε τὰς τρίχας των λευκὰς πρὸς σω-
φρονισμόν καὶ διόρθωσιν, διότι αὐταὶ πλύνουσι ἱμάτια μὲ τὰ
ποδάτια, εἶχον τὰ βούβρα των ἀνεσκομδωμένα ἐπάνω καὶ τὴν
κεφαλὴν ἀσκέπαστον, καὶ χωρὶς ἐντροπὴν ἔβλεπον τὸν ἅγιον.

² Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὁ χριτὴς βλέπων τὸ
πράδοξον θαῦμα, ἐθεώρησε πάλιν τὴν χρίσιν, καὶ ἀντὶ τῆς
προτέρης ἀδίκου, δικαίαν ἐποίησεν ὑστερον. Φαίνεται δὲ ὅτι
κατὰ λόγον κατηράσθη ὁ ὁσιος τὴν ψυχὸν καὶ ἀναίσθητον πέ-
τραν, ἔνα διὰ τοῦ πάθους τοῦ ἀναίσθητου κτίσματος, σωφρονί-
σῃ καὶ διαρθώσῃ τὸν λογικὸν ἄνθρωπον.

κατ' αὐτῶν σύννεφον ἀπὸ σκνίπας καὶ κώνωπας, τὰ ὅποια ὤρμησαν κατὰ τῶν ἵππων καὶ τῶν ἐλεφάντων τῶν Περσῶν, καὶ δαγκάνοντα αὐτούς τοὺς ἕκαμον νὰ σπιάσωσι τὰ δεσμὰ καὶ νὰ φεύγωσιν. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς βλέπων τὸ παράδοξον τοῦτο, καὶ μὴ ἤξεύρων τί νύ κάμη, ἐγύρισεν ἀπρακτος εἰς τὴν Περσίαν. Μετὰ ταῖς τοιαύτας μεγαλώτατα θαύματα διαλάμπας ὁ θεὸς Ἰακωβὸς καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, μακαρίως ἀνεπαύσατο ἐν Κυρίῳ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ** ραβδιζόμενος, τελειοῦται.

- » Ῥάβδος, Ἀθανάσιε, σαυτὸν ἐκδίδως,
- » Σπεύδων θανεῖν μὲν, ζῆν δὲ πολλῶ κρειττόνως.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες **ΠΑΧΩΜΙΟΣ** καὶ **ΠΑΠΥΡΙΝΟΣ** ἐν ποταμῷ ῥιγθέντες τελειοῦνται.

- » Τοιοῦτον εὔρε καὶ Παπυρίνος τέλος,
- » Οἶον σὺ, Παχώμιε, βλήθεις εἰς ὕδωρ.

Τὰ ἐγκαίνια τῆς μονῆς τοῦ προφήτου Ἡλίου τῆς καλουμένης τοῦ βαθεῶς ῥύακος.¹

* Ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν **ΜΑΞΙΜΟΣ** ὁ Κανσοκαλίθης, ὁ ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἀθῶ ἀσκήσας κατὰ τὸ ἀρχ' (1520), ἔτος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.²

- » Παρῆλθε πάντα ἀρεταίς ὁ Μάξιμος,
- » Κῆν τοῖς χρόνοις ἤσκησε νῦν τοῖς ἐσχάτοις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **ΙΔ'**, μνήμη τῶν ἁγίων τριᾶκονταοκτώ καὶ ἄλλων Ἀββάδων, τῶν ἐν τῷ Σινᾷ ὄρει ἀναστρέφοντων.

- » Σπάθει τὸ πρᾶξον ὧδε τοὺς πολλοὺς φόνους,
- » Τὸ δ' αὖ πεπονθὸς, ἄνδρες ἀρετῆς φίλοι.
- » Ἀββάδας ἀμφὶ τετάρτη καὶ δεκάτῃ κτάνε χαλκός.

Οὗτοι οἱ ὄσιοι ἀγαπήσαντες τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, ἀφῆκαν ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, καὶ ἐκατοίκησαν εἰς τὴν ἔρημον· μετὰ τούτων δὲ ἦτο καὶ ὁ ὁσιος Νεῖλος, ὁ πρῶν ἐπαρχὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως,³ ὅστις μετὰ τὴν δύναμιν τῶν λόγων του, καὶ μετὰ τὴν χάριν τοῦ

¹ Ἡ μονὴ αὕτη εὑρίσκειται πλησίον εἰς τὴν Τριγλίαν· ἦτοι εἰς τὰ Μουντανία.

² Τὸν βίον αὐτοῦ δεῖ εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

³ Οὗτος ἐορτάζεται χωριστὰ κατὰ τὴν δωδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου.

ἁγίου Πνεύματος συνέγραψε κάλλιστα καὶ ὠφελιμώτατα συγγράμματα, τὰ ὅποια παρακινουσι μὲν τοὺς ἀνθρώπους πρὸς ἀσκησιν, διηγοῦνται δὲ ἄριστα τὴν ζωὴν ὁμοῦ καὶ τὴν αἰγυμάλωσίαν καὶ τὸν φόνον τῶν ἁγίων πατέρων τούτων, διότι ἐλθόντες εἰς τὸ Σιναιὸν ὄρος οἱ βάρβαροι, οἱ καλούμενοι Βλέμμυσι, (οἱ ὅποιοι ζῶσιν ὡς ἄγρια ζῶα εἰς τὴν ἔρημον, ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἕως εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν), ἐφόνευσαν ἀσπλάγχγως τοὺς ὄσιους τούτους.

Πρὸ χρόνων δὲ πολλῶν, ἦτοι ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπῆ (288), καὶ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Πέτρου Ἀλεξανδρείας, ἐφρονεύθησαν καὶ ἄλλοι ὄσιοι, οἵτινες ἡσύχαζον εἰς τὸ Σιναιὸν ὄρος¹, διότι ἐξεληθόντες οἱ ἐκεῖ κατοικοῦντες Σαρακηνοὶ, ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ φύλαρχος καὶ πρῶτος αὐτῶν, ἐφόνευσαν πολλοὺς ἀσκητὰς, οἱ δὲ ἐπίλοιποι κατέφυγον εἰς ἓν ὄχυρωμα καὶ πύργον, ἐκεῖ εὐρισκόμενον, διὰ νὰ φυλαχθῶσι. Κατὰ θεῖαν δὲ πρόνοιαν ἐφάνη τὴν νύκτα εἰς τοὺς Σαρακηνοὺς μία φλόγα πυρός, ἡ ὅποια κατέκαιεν ὅλον τὸ Σιναιὸν ὄρος, ἡ δὲ φλόγα ἀνέβαινεν ἕως τοῦ Οὐρανοῦ· ὁθεν βλέποντες αὐτὴν οἱ βάρβαροι, ἐφοβήθησαν, καὶ ῥίψαντες τὰ ὄπλα, ἔφυγον. Οἱ φονευθέντες δὲ μοναχοὶ ἦσαν τριακονταοκτώ, οἱ ὅποιοι εἶχον διαφόρους πληγὰς εἰς τὰ σώματά των· καὶ ἄλλων μὲν αἱ κεφαλαὶ ἦσαν τελείως κομμέναι, ἄλλων δὲ ἐκράτει ἀκόμη τὸ δέρμα ἀπὸ τὸ ἐν μέρος, καὶ ἄλλοι ἦσαν εἰς τὸ μέσον κομμένοι· ἀπὸ αὐτοὺς δὲ εὐρέθησαν δύο ὄσιοι ζωντανοὶ, Σάββας καὶ Ἡσαΐας ὀνομαζόμενοι, οἱ ὅποιοι ἔθαψαν τοὺς φονευθέντας, καὶ διηγήθησαν τὴν περὶ αὐτῶν ὑπόθεσιν (ὄρα τὴν κατὰ πλάτος διηγήσιν αὐτῶν εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Ὁ περὶ τούτων ἐλληνικὸς λόγος τοῦ Ἀββᾶ Νεΐλου σώζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ τ' ἀρχὴ ἡ Ἀλώμενος (ἦτοι πλανώμενος). ἐγὼ μετὰ τὴν ἐφοδὸν τῶν βαρβάρων. Ἐχει δὲ εἰς αὐτοὺς καὶ λόγον ἕτερον

¹ Ὅρα, ὅτι καὶ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τῶ διωγμῶν ἦσαν ἀσκηταὶ καὶ ἡσυχασταί, ἂν καὶ γράφεται εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Παύλου τοῦ Θεβαίου καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου, ὅτι πρῶτοι αὐτοὶ ἔγειναν ἀρχηγοὶ τῆς ἀσκητικῆς ζωῆς· ἀλλ' ὅμως ἐκεῖ πρᾶσιθεται καὶ τοῦτο, ὅτι αὐτοὶ πρῶτοι ἐπροχώρησαν εἰς τὰ ἐνδοτερά τῆς ἔρημου, καὶ ὅτι εἰ ἦσαν αὐτοὶ μόνοι ἀσκηταί, καὶ ὅτι μετὰ πολλὰ ὀλίγους ἄλλους ἦσαν ἐκεῖνοι ἀρχηγοί. Σημειώσπ δὲ ὅτι καὶ σὺ ἀσκηταὶ οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους, καθ' ὅς ἦτο καὶ ὁ Ἀντωνίος.

Ἀμμώνιος ὁ μοναχός, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἐγένετό μοι ποτὲ καθεζομένῳ ἐν τῷ ταπεινῷ μου κελλίῳ » Σώζεται ἐν τῇ Λαύρα καὶ ἐν τῇ τῶν Ἱερέων).¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων *τριακοῦτα τριῶν Ἀβυδῶν πατέρων* ἤτοι τῶν ἐν Ῥαϊθῶ ἀναιρεθέντων.

» Ὡς πρὶν Ῥαχὴλ τὰ τέκνα, νῦν τοὺς Ἀβδαδας,
» Κλαίει Ῥαῖθῶ, συγκεκομμένους σπάθαις.

Οὗτοι οἱ μακάριοι πατέρες ἑκατοίκουν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου εἶναι αἱ δώδεκα πηγαὶ τῶν ὑδάτων καὶ τὰ ἑβδομήκοντα δένδρα τῶν φοινίκων, τὰ ὅποια ἀναφέρει ἡ θεία Γραφή εἰς τὸ βιβλίον τῆς ἐξόδου. Τριακόσιοι δὲ Βλέμμοι ἐμβάντες εἰς ξύλα καὶ εἰς σχεδίας μεγάλας, ἐπέρασαν τὸ πέλαγος τῆς Αἰθιοπίας, καὶ ἐλθόντες εἰς ἓνα τόπον, εὖρον ἐκεῖ πλοιάριον διὰ τοῦ ὁποίου ἐπέρασαν εἰς τὴν χώραν τῶν Φαρανιτῶν². Βλέποντες δὲ αὐτοὺς οἱ Φαρανίται, ἐστάθησαν εἰς πόλεμον· ἀλλὰ νικηθέντες, ἐφρονεύθησαν ἀπὸ αὐτοῦ ἀνθρώποι τεσσαρακονταεπτά. Οἱ δὲ Βλέμμοι λαβόντες τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παῖδια τῶν Φαρανιτῶν, ὑπῆγαν εἰς τὸ φρούριον ὅπου εἶχον τὴν ἐκκλησίαν· οἱ ὅσοι πατέρες, οἱ ὅποιοι κλείσαντες τὴν θύραν, ἀνέμενον τὸν θάνατον. Ἐλθόντες λοιπὸν οἱ βάρβαροι καὶ ψιλαφρήσαντες, καὶ μὴ εὐρόντες χρήματα ἐφόνευσαν ὅλους τοὺς πατέρας· εἶτα λαβόντες τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παῖδια καὶ ὄσους ἄλλους εἶχον αἰχμαλωτῆσαι ὑπῆγον διὰ νὰ περάσωσι τὴν θάλασσαν. Μὴ εὐρόντες δὲ πλοῖον (διότι ἐθύθισαν αὐτὸ οἱ παρὰ τῶν Βλεμμύων ἀγγαρευθέντες καὶ ἔφυγον) ἐθύμωσαν καὶ κατέσφαξαν ὅλους τοὺς αἰχμαλιώτους ὄσους εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ὕστερον δὲ ἐσφάγησαν καὶ αὐτοὶ ἀνταμεταξὺ τῶν. (ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον).

Μνήμη τοῦ ὁσίου *ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ* υἱοῦ τοῦ ἁγίου *Νείλου*.

» Ὁ Θεόδουλος ἀρεταῖς ὤρθη μέγας,
» Μιμούμενος μάλιστα πατρὸς τὸν βίον.

¹ Ἡ ἀκολουθία τῶν Ἀβδαδῶν τούτων ὡς καὶ τῶν ἐν Ῥαϊθῶ ἀναιρεθέντων ἐτυπώθη μὲν τῆς περιγραφῆς τοῦ ὄρους Σινᾶ ἐν Βενετίᾳ τῷ 1778. Σ. 1..

² Οἱ Φαρανίται ὀνομάζονται ἀπὸ τὴν ἔρημον τὴν καλουμένην Φαράν, ἣτις εὐρίσκεται εἰς τὴν Πετραίαν Ἀραβίαν παρὰ τὸν Ἀραβικὸν κόλπον.

Οὗτος ἦτον υἱὸς τοῦ σοφοῦ Νείλου, ὁ ὁποῖος ἔγεινε μὲν πρότερον ἑπαρχὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὕστερον δὲ ἀφήσας τὴν δόξαν τοῦ κόσμου, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ καὶ ἔγεινε μοναχός ὁμοῦ μὲ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοδούλου. Ἐνῶ λοιπὸν αὐτοὶ ἠσύχαζον ἐκεῖ, αἰφνιδίως ὤρμισαν κατ' αὐτῶν βάρβαροι καὶ ἤρχισαν νὰ σφάζωσι τοὺς ἁγίους πατέρας· καὶ ὁ μὲν πατήρ Νείλος ἐδυνήθη καὶ ἔφυγεν, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Θεοδούλος, συνελήφθη αἰχμαλώτος ὁμοῦ μὲ ἓνα ἄλλον νέον, αἰτινες δεθέντες ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἐσύροντο ἀπὸ αὐτοῦς. Ὅτε δὲ ἤλθον εἰς τὰς σκηνὰς τῶν οἱ βάρβαροι, ἐβουλήθησαν νὰ κατασφάξωσι τοὺς νέους καὶ νὰ θυσιάσωσιν αὐτοὺς εἰς τὸ ἄστρον τῆς Ἀφροδίτης, τὸ καλούμενον ἀγερινόν, τὸ ὁποῖον ἀνατέλλει πρὸ τοῦ ἡλίου. Τότε ὁ ἀδελφὸς ὁ νεώτερος ἀπὸ τοῦς δύο ἐδυνήθη καὶ ἔφυγεν, ὁ δὲ Θεόδουλος ἔμεινε μόνος.

Οἱ βάρβαροι λοιπὸν κυριευθέντες ἀπὸ τὴν καρθηχρίαν τῆς μέθης, ἐκοιμήθησαν πολὺ καὶ δὲν ἐξύπνισαν ἕως τὸ πρῶτ, ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος· ἐξυπνίσαντες δὲ καὶ μὴ ἰδόντες τὸν ἀγερινόν, δὲν ἔσφαξαν τὸν Θεοδούλου, ἀλλ' ἐβουλήθησαν νὰ τὸν πωλήσωσι. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀγοράζοντες ἔδιδον μόνον δύο φλωρία διὰ τὴν ἐξαγοράν του, διὰ τοῦτο εἰς ἀπὸ τοῦς βαρβάρους ξεγυμνώσας τὴν σπάθην ἠθέλησε νὰ τὸν κατασφάξῃ· ὅθεν ὁ ἐπίσκοπος βλέπων τοῦτο ἠγόρασεν αὐτὸν καὶ ἔπειτα τὸν ἀφῆκεν ἐλεύθερον. Καλῶς λοιπὸν καὶ θεαρέστως πολιτευσάμενος ὁ αἰδίδιμος, ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ· τελεῖται δὲ ἡ σύναξις καὶ ἑορτὴ τούτων τῶν δύο πατέρων, τοῦ Θεοδούλου καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Νείλου, εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου, τὸν εὐρισκόμενον εἰς τὸ ὄρφανοτροφεῖον. (ὄρα καὶ εἰς τὴν δωδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν *ΣΤΕΦΑΝΟΥ* τοῦ κτίσαντος τὴν μονὴν τοῦ *Χηνολάκκου*.¹

» Τῷ Χηνολάκκου τὴν μονὴν δειμαμένῳ,
» Θεῷ Στεφάνῳ, λάκκος ὠρύχθη τάφου.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς εὐγενῆς κατὰ τὸ γένος, καθὼς ἦτον καὶ ὁ δίκαιος Ἰώβ· ἐξ ἀρχῆς δὲ ἠγάπησε τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ μοναστήρια καὶ

¹ Τὸ μοναστήριον τοῦ Χηνολάκκου εὐρίσκεται εἰς τὰ Μοντανία.

ἀσκητήρια τῶν ὁσίων πατέρων, τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὸν Ἰορδάνην καὶ εἰς τὴν ἔρημον τοῦ ἀγίου Εὐθυμίου, καὶ τοῦ ἀγίου Σάββα, καὶ Θεοδοσίου· καὶ ἄφ' οὗ ἔμαθεν ἐκάστου μοναστηρίου τὴν πολιτείαν, ὕστερον ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος Ἰσαύρου τοῦ εἰκονομάχου, ἐν ἔτει ψις' (716). Ἐπιλοξένησε δὲ αὐτὸν ὁ τότε ἀγιώτατος Πατριάρχης Γερμανός, πλησίον τοῦ ὁποίου ἔμεινεν ὁ ὁσίου καιρὸν τινα πολὺν· ἐὼρεληθείς ἀπὸ αὐτοῦ καὶ λαβὼν συμβουλίαν ἀπ' αὐτοῦ, τί ἀγαθὸν νὰ κάμῃ, διήνυσεν τὴν ζωὴν του εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου τώρα εὐρίσκεται τὸ παρ' αὐτοῦ συστηθὲν μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον συναθροίσας πλῆθος μοναχῶν, καὶ διοικήσας αὐτοὺς ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου, τοὺς ἀνεβίβασεν εἰς τελειότητα καὶ εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ. Καλῶς λοιπὸν πολιτευσάμενος ὁ αἰόδιμος, καὶ τῆς μελλούσης δόξης καὶ μακαριότητος ἀπὸ ἐδῶ ἀκόμη τοὺς ἀρραβῶνας λαβὼν, ἐπέταξεν ἀπὸ τὰς κάτω οἰκείας εἰς τὰ ἄνω καὶ οὐρανίας μονάς, τὴν δὲ ἁγίαν αὐτοῦ ψυχὴν ἀξιοί τινες ἐθεώρησαν, ὅτι ἀνέβαινε μετὰ δόξης καὶ προπομπῆς εἰς τὰ οὐράνια, καθὼς πάλιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τὸ διηγήθησαν.

Ἡ ἁγία μάρτυς **ΑΓΝΗ** ἐν σκοτεινῇ φρουρᾷ βληθείσα, τελειοῦται.

• Ἀγνὴν ἀναγκοὶ θέντες εἰς οἶκον σκότους,

• Πάμφωτον αὐτῇ προῦξένησαν οἰκίαν. ¹

* **Μνήμη** τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΣΑΒΒΑ** τοῦ πρώτου Ἀρχιεπισκόπου Σερβίας, καὶ κτίτορος τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ **Χιλταρίου**.

† • Φωστὴρ ἐδείχθη, φωτίσας τὴν Σερβίαν

• Ἐργοῖς λόγοις τε, Σάββα τῶν Σέρβων κλέος. ²

Ταῖς τῶν ὁσίων Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **ΙΕ'**, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΠΑΥΛΟΥ** τοῦ **Θηβαίου**.

¹ Ἄλλη φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ ἁγία αὕτη Ἀγνή ἀπὸ τὴν Ἀγνὴν ἐκείνην, τῆς ὁποίας τὸ συναξάριον εὐρίσκεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Ἰανουαρίου, καθότι αὕτη μὲν ἐτελειώθη ἐν τῇ εὐλακῇ, ἐκείνη δὲ ἐν τῷ πυρί· καὶ καθότι ἄλλο μὲν αὕτη δίστιχον ἔχει, ἄλλο δὲ ἐκείνη παρὰ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῆ· εἰ καὶ ἐν τῷ τετυπωμένῳ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ εὐρίσκεται καὶ εἰς τὰς δύο οὐκ ὀρθῶς.

² Τὸν βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

• Εἰ θαῦμα Θέβαις ταῖς παρ' Αἴγυπτον πόλαι,

• Πόσον γε Παῦλος, κἄν βίου λίπη πόλαι;

• Βλαστὸς Θεβαΐδος πέμπτη δεκάτῃ θάνε Παῦλος.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου καὶ Οὐάλλεριανοῦ τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σνέ (255), καταγόμενος ἀπὸ τὴν ἐν Αἰγύπτῳ πόλιν τῆς Θεβαΐδος· ἐπειδὴ δὲ ἐγνώρισεν, ὅτι ὁ τῆς ἀδελφῆς του ἀνὴρ ἐμελλε νὰ προδώσῃ αὐτὸν εἰς τοὺς τυράννους ὡς χριστιανόν, μὲ σκοπὸν νὰ κληρονομήσῃ ἐκεῖνος τὸ μερίδιον τῆς γονικῆς κληρονομίας τοῦ ἀγίου, τούτου χάριν ἐμάκρυνε φυγαδεύων, κατὰ τὸν Δαβὶδ, εἰς τὴν ἔρημον καὶ εἰς τὰ βουνά, φοβούμενος τὰ βάσανα, ὅσα οἱ τυράννοι ἐποίουν εἰς τοὺς χριστιανούς Παρρηγομένου δὲ τοῦ καιροῦ, ὠλιγόστευσεν ὁ τῶν βρασάνων φόβος, καὶ ἔγεινε μᾶλλον εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ὁσίου φόβος Θεοῦ, καὶ ἐπιθυμία τοῦ νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν Θεόν.

Διὰ τοῦτο μεταβάς εἰς αὐτὴν τὴν βαθυτάτην ἔρημον, πλησιάζει εἰς ἕν σπήλαιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου διανύσας ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του μὲ εἰρήνην καὶ ἀταραξίαν τῶν παθῶν, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Τοῦτον τὸν ὁσίου λέγουσιν ὅτι εὔρεν ὁ μέγας Ἀντώνιος, καὶ ἐμακάρισεν αὐτὸν διὰ τὸν ἥσυχον καὶ ἐρημικὸν τόπον, ὅπου ἐκατοίκει, διὰ τὴν πολυκαιρίαν τὴν ὁποίαν ἐπέρασεν ἐν τοιοῦτῳ τόπῳ, καὶ διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ κόσμου ἀναχώρησιν καὶ φυγὴν του· διότι πρῶτος οὗτος ἀπὸ τοὺς ὁσίου ἐτόλμησε νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰ βαθύτερα μέρη τῆς ἐρήμου καὶ σχεδὸν πρῶτος αὐτὸς εἰς πολὺ διάστημα καιροῦ ἐξέτεινε τὸν δρόμον τῆς ἀσκήσεως, διότι ἀναχωρήσας ἀπὸ τὰς φροντίδας τοῦ κόσμου ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, ἐζήσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ χρόνους ἑκατὸν δεκατρεῖς. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον). ¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΙΩΑΝΝΟΥ** τοῦ **Καλυδίτου**.

• Ἀρονήσικοςμο· παῖς λιπῶν γῆς καλύθην,

• Ἐν οὐρανοῖς ἐπῆξε καινὴν καλύθην.

Οὗτος εἶχε πατρίδα τὴν Κωνσταντινούπολιν, υἱὸς ὢν πατρὸς μὲν Εὐτροπίου Συγκλητικῆς, μητρὸς δὲ Θεοδώρας, κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει υς' (460). Οὗτος

¹ Τὸν βίον τούτου συνέγραψεν ἑλληνοιστὸς ὁ Μεταρραστὴς οὗ ἡ ἀρχὴ • Καὶ ζωγράφους τῶν ἀρχαιότων ἐκάινε πρὸς μνησιν. (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰδίων καὶ ἐν ἄλλαις.)

λοιπόν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἡλικίας του, καὶ ἀπὸ αὐτὸ ἀκόμη τὸ σχολεῖον τῶν γραμμάτων, ἀνεχώρησε κρυφίως ἀπὸ τοὺς γονεῖς του καὶ ἀπὸ τοὺς διδασκάλους του, καὶ ἐνωθεὶς μὲ ἓνα μοναχόν, ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Ἀκοιμητῶν καὶ ἐνεδύθη τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν. Ἐκεῖ δὲ ἐσυνείθισε νὰ γυμνάσῃ τὸν ἑαυτὸν του ὁ τρισμακάριος εἰς μίαν δίαιταν πολλὰ σκληράν· ἐπειδὴ δὲ ὁ διάβολος ἠνώγλει τὸν νέον μὲ τὴν πρὸς τοὺς γονεῖς του ἀγάπην, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος πολεμεῖ καὶ νικᾷ τὸν ἐχθρόν· πῶς καὶ μὲ τίνα τρόπον; Ἀφ' οὗ ὁ ὁσιος ἐφάνέρωσε τὰ περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν καθηγούμενον τῆς μονῆς, ἐζήτησεν ἄδειαν ἀπὸ αὐτὸν νὰ γυρίσῃ ὀπίσω εἰς τοὺς γονεῖς του· λαβὼν λοιπόν εὐχὴν ἀπὸ ὁλὴν τὴν ἀδελφότητα, ἔρχεται ἀγνώριστος εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς του μὲ σχῆμα πτωχικόν καὶ μὲ εὐτελέστατα ἐνδύματα. Ὄθεν ὡς ἐπαίτης λαβὼν ἀπὸ τὸν πατέρα του ὀλιγώτατον τόπον, ἔμπροσθεν τῆς θύρας τοῦ οἴκου των, ἔκτισεν ἐκεῖ μίαν καλύβην, καὶ διήρχετο τὴν ζωὴν του φυλάττων ἑαυτὸν ἀγνώριστον. Καὶ μάλιστα ὅτε ἔβλεπε τὸν πατέρα του καὶ τὴν μητέρα του, διαβαίνοντας ἔμπροσθέν του μὲ κοσμικὴν φαντασίαν, οὐ μόνον ἐστενωχωρεῖτο ὁ αἰοίδιμος εἰς τὴν μικρὰν ἐκείνην καλύβην, ἀλλὰ καὶ τὸ χειρότερον, ἐνεπαίζετο καὶ ἀπεδιώκετο ἀπὸ τοὺς δούλους του.

Ἀφ' οὗ λοιπόν διήνυσεν ἐκεῖ τρεῖς χρόνους μὲ πολλὴν ἐγκράτειαν καὶ στενότητα, ἐπρογνώρισε τὴν πρὸς Θεὸν ἐκδημίαν καὶ κοίμησίν του· ὅθεν ἐκάλεσε τὴν μητέρα του καὶ ἐγνωρίσθη εἰς αὐτὴν διὰ μέσου τοῦ χρυσοκατασκευάστου Εὐαγγελίου, τὸ ὅποιον οἱ γονεῖς του κατεσκεύασαν δι' αὐτόν, ὅτε ἦτο ἀκόμη παιδίον εἰς τὸ σχολεῖον· καὶ μετὰ τὴν γνωριμίαν, εὐθὺς ἐκοιμήθη ὁ μακάριος καὶ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. (Τὸν κατὰ πλάτος αὐτοῦ βίον ὄρα εἰς τὸν Παράδεισον. Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστῆς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τυραννικόν τι χρῆμα τεκόντων,» σώζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλος βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Βίον θεάρεστον καὶ ἀμόλυντον ἀνδρὸς δικαίου.»)

*Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΑΝΣΟΦΙΟΥ**

- » Καὶ Πινσόφιον πλήξατε, πλάνοι, πλέον,
- » Οὕτω γὰρ αὐτῷ πλέξετε πλείω στέφη.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει

σν' (250), υἱὸς πατρὸς ὀνομαζομένου Νείλου, ὁ ὁποῖος ἦτο τιμημένος μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ Ἀνθυπάτου. Οὗτος λοιπόν διὰ τὸν πολὺν πλοῦτον, καὶ τὴν δεξιὰν φύσιν ἣν εἶχε, καὶ διὰ τὴν τοῦ πατρὸς του φιλοκαλίαν, ἐφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς μαθήσεως καὶ παιδείας καὶ τῆς ἐξωτερικῆς τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῆς ἐσωτερικῆς τῶν ἁγίων Γραφῶν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ πατήρ του, ἐμοίρασε τὸν πλοῦτόν του εἰς βοήθειαν τῶν πτωχῶν, καὶ ὕστερον ὑπῆγεν εἰς τὰς ἐρήμους, ζητῶν νὰ εὔρῃ τὸν Κύριον διὰ τῆς ἀποστροφῆς τῶν γηίνων πραγμάτων. Διατρίψας δὲ εἰς τὴν ἔρημον χρόνους ὀλοκλήρους εἰκοσιεπτά, ἐσκόλασε καταμόνας εἰς τὸν Θεὸν διὰ τῆς ἡσυχίας καὶ προσευχῆς, καὶ ἀφ' οὗ ὕψωσε τὸν νοῦν του εἰς οὐρανοὺς, τότε διεβλήθη εἰς τὸν Αὐγουστάλιον ἤτοι εἰς τὸν μικρὸν Αὐγουστον τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἡγεμόνα, ὅστις ἀνεδέχθη ἀπὸ τὸν βασιλέα Δέκιον τὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν πόλεμον, διότι ἐν ἦτο δυνατὸν νὰ κρυφθῇ ἡ τόση μεγάλη ἀρετὴ τοῦ ἁγίου. Παραστάς λοιπόν εἰς αὐτόν ὁ ἅγιος, ἠλεγξε τὴν τῶν Ἑλλήνων πλάνην ἀπὸ τοὺς ἰδίους μύθους τοὺς ὁποῖους εἶχον, καὶ ἐντροπιάσας τὸ φρόνημα τοῦ τυράννου, δέρεται δυνατὰ, καὶ οὕτω λαμβάνει ὁ αἰοίδιμος τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον σίφανον.

Οἱ ἅγιοι 8 ἑκατὸν οἱ ἐν τῇ πατερῇ μῳ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

- » Ψυχὴ διαχυεῖς ἐξ ἀποπτώσει βίου.
- » Ἐξαπτέρυξι συμπρόστανται νόοι.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΣ΄, τελεῖται ἡ προσκύνησις τῆς τιμίας ἀλύσειος τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου Ἀποστόλου Πέτρου.

- » Σὴν προσκυνοῦντα Πέτρε σειρὰν τιμῶν,
- » Σειρᾶς μικρᾶς λύσον με τῶν ἐγκαλημάτων.
- » Σειρὴν προσκυνέω Πέτρου δεκάτη ἐνὶ ἔκτῃ.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην προσκυνεῖται ἡ τιμία ἄλυσις, τὴν ὁποίαν ὁ κορυφαῖος Πέτρος ἐδέχθη διὰ τὸν Χριστὸν διὰ προσταγῆς τοῦ τετράρχου Ἡρώδου, καθὼς ὁ Ἀπόστολος Λευ-

¹ Ὅρα τὸ ἴδιον τοῦτο δίστιγον καὶ εἰς τοὺς ἐξ μάρτυρας τοὺς ἐρταζομένους κατὰ τὴν τετάρτην τῷ παρόντος Ἰανουαρίου.

κῆς ἱστορεῖ ἐν κεφαλαίῳ δωδεκάτῳ τῶν Πράξεων, διότι ἐκ τοῦ ἀποστολικοῦ ἐκείνου καὶ πανιέρου σώματος ἔλαβε τὴν ἀγιαστικὴν καὶ θαυματουργὸν χάριν ἢ ἄλυσιν αὐτῆ νὰ ἀγιάζη τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὴν μετὰ πίστεως, καὶ νὰ λύη ἀπὸ τὰ δεσμὰ παντός κακοῦ ἀσθενείας. Ὅτε δὲ ἔπεσεν ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ ἀποστόλου Πέτρου ἢ ἄλυσιν αὐτῆ, διὰ μέσου τῆς ἐπιφανείας τοῦ θείου ἀγγέλου, «Εὐθέως γὰρ φησιν, ἐξέπεσον αἱ ἀλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν», τότε τινὲς χριστιανοὶ εὐρόντες αὐτὴν, τὴν ἐφύλαξαν ὁ εἰς ἀπὸ τὸν ἄλλον κατὰ διαδοχὴν. Ὑστερον δὲ παρὰ τῶν εὐσεβῶν βασιλέων ἐφέρθη αὐτῆ εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀπεθησαυρίσθη εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Πέτρου τὸν εὐρισκόμενον ἐντὸς τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, ὅπου τελεῖται καὶ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτῆ. (Ὅρα ἐν τῷ νέῳ Ἐκλογίῳ τὸν εἰς τὴν τιμίαν ἄλυσιν ταύτην θαυμάσιον λόγον τοῦ σοφοῦ Θεοδώρου τοῦ καλουμένου πτωχοῦ Προδρόμου, ὃν ἔγραψε κατ' ἀποκάλυψιν τοῦ Κορυφαίου Πέτρου, τίνι τρόπῳ ἢ ἄλυσιν αὐτῆ ἀνεχομίσθη ἀπὸ Ῥώμης εἰς Κωνσταντινούπολιν.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ αὐταδέλων ΠΕΥΣΙΠΠΟΥ, ΕΛΑΣΙΠΠΟΥ καὶ ΜΕΣΙΠΠΟΥ καὶ ΝΕΟΝΙΑΛΗΣ τῆς μάμμης αὐτῶν.

Εἰς τὸν Πεύσιππον Ἐλάσιππον καὶ Μέσιππον.

- » Κἄν ὦσιν ἵππεῖς, κλήσεων σιμασία,
- » Πιζοὶ τρέχουσιν τριῦμοι τρεῖς πρὸς φλόγα,
Εἰς τὴν Νεονίλλαν.
- » Νεονίλλα γράυῃ· ἀλλὰ πῦρ ἀνημμένον,
- » Ὡσπερ τις ἀμαζύουσα καρτερεῖ νέα.

Ὅσσοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν μονόκοιλοι ὄντες καὶ οἱ τρεῖς, πολλὰ δὲ ἐπιτήδειοι εἰς τὸ νὰ ἵππεύωσι καὶ νὰ ἡμερόνωσι τοὺς νέους καὶ ἀγρίους ἵππους, καὶ εἰς τὸ νὰ τρέχωσι μετ' αὐτοὺς εἰς τὴν πεδιάδα.² Ἐν

¹ Σημειώσῃ, ὅτι εἰς τὴν ἄλυσιν τοῦ Πέτρου ἐγκώμιον ἔχει Νικήτας ἐ βήτωρ, οὗ ἢ ἀρχὴ «Ὡς ἡδεῖα τῆς ἡμέρας ἢ χάρις» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρα καὶ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Διονυσίου. Ὁμοίως καὶ ἐν τῇ ἑκτῷ πανηγυρικῇ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου σώζεται λόγος τοῦ Μεταφραστοῦ εἰς τὴν αὐτὴν ἄλυσιν τοῦ Πέτρου, οὗ ἢ ἀρχὴ «Ὅσοι τῷ τοῦ Κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων ἔρωσι.» Καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ δὲ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται ὁ αὐτὸς καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρα.)

² Ἴσως δὲ ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν τέχνην τῶν ἵππων, εἰχθον καὶ τὰ δυνάμειά των οἱ ἅγιοι οὗτοι. Κατὰ τὸ Συναξά-

ῶ καιρῷ δὲ εἶχον μίαν ἑορτὴν εἰς τὴν πατρίδα των, καλουμένην τοῦ Νεμεσίου Διός, ἐκάλεσαν καὶ τὴν μάμμην των Νεονίλλαν διὰ νὰ τὴν φιλεύσωσιν, ἢ δὲ γερόντισσα διδαγμένη οὖσα τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, διηγήθη εἰς τοὺς τρεῖς ἐγγόνους τῆς τὴν περὶ ἡμᾶς τοῦ Θεοῦ λόγου οἰκονομίαν, καὶ ἐνέπειζε τὰ εἰδῶλα. Ἡ διήγησις δὲ αὐτῆ ἐγένετο εἰς τοὺς νέους ἀφορμὴ πίστεως καὶ σωτηρίας, διότι, ταῦτα διηγουμένης τῆς μάμμης αὐτῶν, ἐνθυμήθη ὁ καθ' εἰς ἀπὸ αὐτοὺς ὅ,τι εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του ταῦτα δὲ ὠδήγηον αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ πιστεύσωσι τῷ Χριστῷ. Εὐθὺς λοιπὸν καὶ οἱ τρεῖς ἅγιοι ἐκρήμνισαν τὰ εἰδῶλα, καὶ τὸν Χριστὸν παρρησίᾳ ὁμολογήσαντες, ἐβλήθησαν ἀπὸ τοὺς αὐθέντας αὐτῶν Ἑλλήνας εἰς τὴν πυρᾶν, καὶ ἐκεῖ τελειωθέντες οἱ μακάριοι, ἐχομίσασαντο τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΔΑΝΑΚΤΟΣ ἀγαγιώστου.

- » Ἀφρηθέης τὸ δέλτα σὺν κάρφᾳ Δανάξ,
- » Τμηθεὶς γὰρ ὤφθης οὐρανοκράτορ ἀναξ.

Ὁὗτος κατήγετο ἀπὸ τὸ Ἰλλυρικόν, (τὴν νῦν Σλαβονίαν) ἀπὸ τόπον χολούμενον Αὐλῶνα, κληρικὸς ὢν τῆς ἐν αὐτῷ ἀγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας. Λαβὼν δὲ τὰ σκεύη τῆς ἐκκλησίας διὰ νὰ τὰ φυλάξῃ ἀπὸ τὴν καταδρομὴν τῶν ἀπίστων, ἐπιάσθη παρ' αὐτῶν εἰς ἓνα τόπον, καὶ ἀναγκασθεὶς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα καὶ μὴ πεισθεὶς, ἐθανατώθη ἀπὸ τὰς τούτων μαχαίρας. Καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ αἰοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

* Ὁ ἅγιος νέος ἱερομάρτυς ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ, ὁ μαρτυρήσας εἰς τὸ χωρίον τῆς ἐπαρχίας Τορρόβου. Γάμπροθεν ὀνομαζόμενον, κατὰ τὸ ἀφῶα (1774), ἔτος δι' ἀρχόνης τελειοῦται.¹

- + » Χαρίζεται σοι διὰ συκοφαντίαν,
- » Τὸ μαρτύριον, ὡ ἀθλητὰ Κυρίου.

Ταῖς τῶν ὁσίων Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

ριον δὲ καὶ κατὰ τὸ δίστιχον αὐτῶν, ὅπερ ἐπίσης γράφεται καὶ εἰς τὸν χειρογράφον Συναξιστικῆν, καὶ εἰς τὰ Μηναῖα, κατὰ ταῦτα λέγει, τριῦμοι ἦσαν, ἦτοι μονόκοιλοι καὶ οἱ τρεῖς διότι γεννώσιν αἱ γυναῖκες καὶ τριῦμοα.

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ βρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΑΝΤΩΝΙΟΥ** τοῦ μεγάλου.

- ἔχει τι μείζον οὐρανὸς καὶ τῶν νόων,
- ἔσχρον Ἀντώνιον ἀσκητῶν ἔχων.
- Ἐβδομάτῃ δεκάτῃ Ἀντώνιον ἔθεν ἄειραν.

Οὗτος ὁ μέγας πατήρ ἡμῶν Ἀντώνιος ἦτο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, διδαγμένος τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα του· ἤμαζε δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, καὶ ἔφθασεν ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τῆς (318). Οὗτος λοιπὸν ἐπειδὴ ἐξέδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, τόσον ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς τότε ἀσκητὰς καὶ ὁσίους, ὥστε ἔγεινεν εἰς ὅλους τοὺς μεταγενεστέρους παράδειγμα καὶ τύπος τῆς ἀσκήσεως. Καὶ τὸ παράδοξον εἶναι, ὅτι καὶ πρῶτος αὐτὸς ἢ ὁμοῦ μὲ πολλὰ ὀλίγους ἔγεινεν ἀρχηγὸς τῆς ὑπὲρ ἀνθρώπου ταύτης ἀσκητικῆς καὶ ἀγγελικῆς πολιτείας,¹ καὶ μόνος οὐδεὶν ἔφθασεν εἰς τὸν ἀκρότατον ὄρον τῆς πολιτείας ταύτης, καθὼς ὁ κατὰ πλάτος τούτου βίος διηγεῖται. Ἡμεῖς δὲ τὴν συντομίαν μεταχειριζόμενοι, δὲν ἔχομεν εὐκαιρίαν νὰ διηγώμεθα ἐκεῖνα, ὅσα εἶναι φημισμένα εἰς τοὺς πολλοὺς διὰ τὸν μέγαν τούτον Ἀντώνιον· τόσῳ δὲ μόνον εἶναι ἀνάγκη νὰ εἰπώμεν, ὅτι ὁ μέγας οὗτος πατήρ ἀκόμη τὸ θνητὸν σῶμα φέρων, ἠρπάξτετο ἔξω τοῦ σώματος καὶ ἔβλεπε τὰς ἀναβάσεις τῶν ψυχῶν, ὅτε ἐξήρχοντο ἀπὸ τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων· καὶ ὅτι ἄλλων μὲν ἀνθρώπων αἱ ψυχαὶ ἀνέβαινον ὑψηλότερα ἀπὸ τοὺς δαίμονας, οἵτινες ἐζήτουν νὰ πιάσωσιν αὐτάς,² ἄλλων δὲ ἐπιάνοντο ἀπὸ αὐτοὺς φεῦ! καὶ κατεβιβάζοντο εἰς χάσμα βαθύτατον, τὸ ὁποῖον εἶναι βεβαίως ἴδιον μόνῃς τῆς νοερᾶς καὶ ἀσωμάτου φύσεως. Ζήσας δὲ χρόνους ἑκατὸν πέντε, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν ἐν ἔτει τξς' (366), τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. (ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτοῦ συνεγράφη καὶ ἐστάλη πρὸς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ μοναχοὺς ἀπὸ τὸν μέγαν Ἀθανάσιον τὸν Ἀλεξανδρείας ἐλληνηστὴν, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἀγαθὴν ἀμιλλαν ἐνεστήσασθε. » Ἀπὸ δὲ τὸ ἐλληνικὸν μετεφράσθη εἰς τὸ ἀπλοῦν

καὶ εὐρίσκεται εἰς τὸν Παράδεισον· ὄρα καὶ ἐγκώμιον αὐτοῦ εἰς τὴν Σάλπιγγα).¹

* Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ὁσίος καὶ θεοφόρος πατήρ ἡμῶν **ΑΝΤΩΝΙΟΣ** ὁ ἁγιὸς καὶ θαυματουργός, ὁ

¹ Σημειοῦμεν ἐδῶ ἓνα θαυμαστὸν ἔπαινον διὰ τὸν μέγαν τούτον Ἀντώνιον, ὅστις γράζεται παρὰ τῷ Εὐεργετινῷ βιβλ. δ΄. ὑποθέσει δ΄. δηλαδή, ὅτι γέρον τις διακριτικὸς παρεκάλεσε τὸν Θεὸν διὰ νὰ ἴδῃ τοὺς κοιμηθέντας ὁσίους πατέρας· καὶ εἶδεν αὐτοὺς, ἐκτὸς μόνου τοῦ ἀδελφ. Ἀντωνίου. Ὅθεν εἶπεν εἰς τὸν ἄγγελον, ὅστις ἐδείκνυεν αὐτῷ τοὺς πατέρας· « ποῦ εἶναι ὁ ἀδελφ. Ἀντώνιος; » ὁ δὲ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, ὅτι ὁ Ἀντώνιος εὐρίσκεται εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου εἶναι ὁ Θεός· διατι δὲ ὁ Ἀντώνιος ἠξιώθη τοσαύτην δόξαν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους πατέρας; ἐπειδὴ ἠγάπησε τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἐκείνους. Παρέβαλε δὲ ὁ ὁσίος Ἀμμωνὸς ὁ Νητριώτης εἰς τὸν ἀδελφ. τούτον Ἀντώνιον καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐνῷ ἐγὼ περισσώτερον κόπον κάμω εἰς τὴν ἀσκησιν ἀπὸ σὲ πῶς τὸ ἰδικόν σου ὄνομα ἐμεγαλύνθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους περισσώτερον ἀπὸ τὸ ἰδικόν μου; ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος· « Ἐπειδὴ ἐγὼ ἠγάπησα τὸν Θεὸν περισσώτερον ἀπὸ σὲ· ὅθεν καὶ ἐσυνείθισεν ὁ αἰθέριος νὰ λέγῃ « Ἐγὼ οὐκέτι φοβούμαι τὸν Θεόν, ἀλλ' ἀγαπῶ αὐτόν· ἡ γὰρ τελεῖα ἀγάπη ἐξοβλήθει τὸν φόβον. » Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀδελφ. Σιώτης ὁ κατοικῶν εἰς τὸ ὄρος τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου ἀπεκρίθη πρὸς τὸν εἰπόντα ἀδελφόν· Δὲν ἔφθασας πάτερ εἰς τὰ μέτρα τοῦ Ἀντωνίου; πρὸς ταῦτα, λέγει, ἀπεκρίθη ὁ Σιώτης· « Ἄν εἶχον ἓνα ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς τοῦ Ἀντωνίου, ἦμεν γένοι ὅλος ὡς πῦρ. (σελ. 283 τοῦ Εὐεργετινοῦ) Τοσοῦτον ὑπερέβη τοὺς ἄλλους ἀσκητὰς ὁ Ἀντώνιος.

Καὶ τούτο δὲ σημειοῦμεν, ὅτι οἱ παλαιοὶ ὁσίοι πατέρες εἰ ἐν τοῖς μοναστηρίοις εὐρισκόμενοι, εὐθὺς ἅμα ἐτελείοναν τὴν ἑορτὴν τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου ἀνεχώρουν ἀπὸ τὰ μοναστήριά των καὶ ἐξήρχοντο εἰς τὰς ἐρήμους καὶ ὄρη καὶ σπηλῖαι· καὶ ἐκεῖ ἕμενον ἕως εἰς τὴν ἐβδομάδα τῶν Βαΐων, κατὰ μίμησιν τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου, μᾶλλον δὲ, κατὰ μίμησιν τοῦ Κυρίου, ὅστις μετὰ τὸ βῆπτισμα τὸ ἐν Ἰανουαρίῳ γεγονός, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐρημον, καὶ ἐκεῖ ἐνήστευσε τεσσαράκοντα ἡμέρας. Κατὰ δὲ τὴν ἐβδομάδα τῶν Βαΐων συνηθειζόντο πάλιν εἰς τὰ μοναστήριά των, καὶ τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων ἔπρεπε νὰ εὐρεθῶσιν ὅλοι συνηθειζόμενοι. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὰ τροπάρια τῆς ἐβδομάδος ταύτης τῶν Βαΐων, συγνῆξις ἀναφέρονται τὰ λόγια ταῦτα, ποσοκαλοῦντα τοὺς ὁσίους οὕτως.

« Οἱ ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ ὄρει καὶ σπηλῖαις, ἤκατε, ἀθροίσθητε σὺν ἡμῖν βοσκοί, ὑπαντήσατε τῷ βασιλεῖ καὶ Δεσπότῃ· » (τῆ παρασκευῇ) Ὅμοίως καὶ τὸ πρῶτον τροπῆριον τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων ταύτην τὴν σύναξιν τῶν πατέρων ἀναφέρει λέγων· « Σήμερον ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἡμᾶς συνήγαγε· καὶ πάντες αἴροντες τὸ σταυρὸν σου λέγομεν· » διότι ἐσήκονον οἱ τρισὺλθοι πατέρες οὗτοι τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου εἰς τοὺς ὄμους των διὰ τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων καὶ τῶν θλιψῶν τῆς μοναδικῆς πολιτείας· μόνος δὲ ὁ ἅγιος Σάββας ἐπρόσμενεν ἕως αὐτοῦ ἐτελείονε τὴν ἑορτὴν τοῦ γέροντός του ἁγίου Εὐθυμίου, καὶ τότε ἀπῆρχετο εἰς τὴν ἐρημον.

¹ Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ περὶ τῶν μηνῶν ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξηρίου τῶν ἐν Σ. ἡ 2-ναϊσεθέντων.

² Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὸ Συναξήριον τοῦ ὁσίου Ἀμμωνίου τοῦ Αἰγυπτίου κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

ἐν τῇ σῆτει τῆς Βέρροιας ἀσκήσας, ἐν εἰρήρῃ τε-
λειούται.

† Ἀντώνιον δὲ τὸν νέον τοῦ τακτέον,

‡ Εἰ μὴ παρ' αὐτῷ τῷ πάλαι Ἀντωνίῳ;

† Οὗτος ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν Ἀντώνιος ὁ νέος κατήγετο ἀπὸ τὴν Βέρροϊαν τῆς Μακεδονίας· γεννηθεὶς δὲ ἀπὸ γονεῖς ἐναρέτους καὶ εὐτυχεῖς, ἀνετράφη ἐλευθερίως καὶ ὠδηγήθη ἀπὸ αὐτοῦ εἰς ἀρετὴν· πρὸ τοῦ δὲ ἀκόμη νὰ περάσῃ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, ἐτρώθη ὁ αἰοιδίμος ἀπὸ τὸν θεῖον ἔρωτα. Ὁθεν ἀφῆσας πᾶσαν τρυφήν καὶ ματαιότητα τῆς ζωῆς ταύτης, ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ εὐρισχόμενον εἰς τόπον Περαιάν καλούμενον τοῦ ἐκεῖσε τρέχοντος ποταμοῦ, τὸ ὁποῖον μοναστήριον κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἤκμαζεν ἀπὸ πλῆθος μοναχῶν καὶ ἀπὸ ἐργασίαν ἀρετῆς. Ἐκεῖ λοιπὸν ἀποταξάμενος ὅλα τὰ τοῦ βίου πράγματα, καὶ ἐνδυσθεὶς τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἐποίει ἀόκνως πᾶσαν ὑπηρεσίαν τὴν ὁποίαν ἐπροστάζετο, γενόμενος εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς κανὼν καὶ παράδειγμα τῆς ἀρετῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἐπεθύμησεν ὁ ὁσιος ν' ἀποκτήσῃ ὑψηλοτέραν ζωὴν, παρεκάλεσε τὸν ἡγούμενον καὶ ἀφῆσεν αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἐκεῖ πλησιάζον βουνὸν διὰ νὰ ζήσῃ ἡσύχως καὶ ἀναχωρητικῶς.

Ὁθεν ἐρευνήσας ὅλον τὸν τόπον τοῦ ὄρους, εὔρε κρημνῶδες τι καὶ ἄβατον σπήλαιον πλησίον εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκεῖ ἐκατοίκησεν ὁ γενναῖος τῆς ἀρετῆς ἀγωνιστής. Οὐδεὶς δὲ ἄνθρωπος ἤξευρεν αὐτόν, εἰμὴ μόνον εἷς ἱερεὺς, ὅστις εἰς διωρισμένον καιρὸν ἔφερεν εἰς τὸν ὄσιον ἀπὸ ἑνα ἀδελφον καὶ στενὸν δρόμον τὰ ἅγια μυστήρια καὶ τὸν μετελάμβανεν. Ἐκεῖ λοιπὸν διέτριψεν ὁ ἅγιος χρόνους ὀλοκλήρους πεντήκοντα, καὶ ἄλλο τι δὲν ἔτρωγεν εἰμὴ μόνον τὰ χόρτα, ὅσα ἐφύτρωναν τριγύρω εἰς τὸ σπήλαιον· οὐδὲ ἄλλο τι ἔπινεν, εἰμὴ μόνον τὸ τοῦ ποταμοῦ νερόν. Πολλοὺς δὲ καὶ μεγάλους πειρασμοὺς ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς δαίμονας ὁ μακάριος, καθὼς διηγῆθη αὐτοῦς ὁ τοῦτον μεταλαμβάνων ἱερεὺς, διότι ποτὲ μὲν οἱ δαίμονες ἐρχόμενοι πρὸς τὸν ὄσιον ὡς λησται, ἔδερν αὐτόν ἕως θανάτου, ποτὲ δὲ ἐφαίνοντο εἰς αὐτόν ὡς φοβερά καὶ ἀλλόκοτα θηρία· καὶ ἄλλοτε κατὰ φαντασίαν ἐφούσκονον τὸ νερόν τοῦ ποταμοῦ, τὸ ὁποῖον ἐφαίνεται ὅτι θὰ καταποντίσῃ τὸ σπήλαιον καὶ τὸν ἅγιον. Οἱ μὲν λοιπὸν δαίμονες μὴ δυνηθέντες νὰ μετακινήσωσι τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸν τόπον του, ἐφυγον κατησχυμένοι, ὁ δὲ ὁσιος ζήσας περισσότερον ἀπὸ

ἑνενήκοντα χρόνους, ἐτελεύτησεν ἐκεῖ εἰς τὸ ἴδιον σπήλαιον. Ὅτε καὶ ἔγεινε τοιοῦτόν τι θαυμάσιον.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἁγίου ἤλθον κυνηγοὶ τινὲς ἀντικρῦ εἰς τὸ ῥηθὲν σπήλαιον ὅπου εὐρίσκετο τὸ λείψανον αὐτοῦ· οἱ δὲ σκύλοι τῶν κυνηγῶν ὑλάκτουν κάμνοντες ταραχὴν. Οἱ κυνηγοὶ λοιπὸν ἀκούσαντες τὰς τῶν σκύλων φωνὰς, ἐτάνουσαν τοὺς ὀφθαλμούς των, καὶ ἰδοὺ βλέπουσιν ἐνὸς ἀνθρώπου χεῖρα, ἡ ὁποία ἔκαμνε νεῦμα καὶ ἐκάλει τοὺς κυνηγοὺς· οἱ δὲ κυνηγοὶ, νομίσαντες ὅτι κανεὶς ἀπὸ τοὺς συντρόφους των εὔρε καλὸν τι κυνήγιον, ἐπέρασαν τὸν ποταμὸν μὲ σπουδὴν, καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν φωνὴν τῶν σκύλων, ὑπῆγαν εἰς τὸ σπήλαιον. Καὶ ἄνθρωπον μὲν ζωντανὸν δὲν εὔρον οὐδένα· τὸ δὲ ἅγιον λείψανον τοῦ ὁσίου βλέπουσιν ἐπάνω εἰς τὸ ἔδαφος μὲ εὐταξίαν κείμενον ὁμοίως βλέπουσι καὶ ἕνα λύχνον ἀνημμένον ἐπάνω τοῦ λειψάνου. Ὁθεν ἐκ τούτων γνωρίσαντες, ὅτι ἦτο λείψανον ἁγίου ἀνθρώπου, ἐπροσκύνουν αὐτό, καὶ μετ' εὐλαβείας κατεφίλου τὰ ἴχνη του· ἔπειτα ἐπιστρέψαντες εἰς τὴν πόλιν, ἐφανέρωσαν τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν ἀρχιερέα.

Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς λαβὼν τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸ πλῆθος τῶν χριστιανῶν, ὑπῆγεν εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸ ἅγιον λείψανον μὲ λαμπάδας, μὲ μῦρα, καὶ μὲ ὑμνωδίας καὶ ᾄσματα. Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε φιλονεικία μετὰ τῶν χριστιανῶν τῶν κατοικούντων εἰς τὴν Περαιάν τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν χριστιανῶν τῶν κατοικούντων εἰς Βέρροϊαν, ποῖοι νὰ ἐπάρωσι τὸ ἅγιον λείψανον, οἱ χωρικοὶ, ἢ οἱ πολῖται· διὰ τοῦτο, λέγω, ἐφάνη εὐλογον εἰς αὐτοὺς νὰ ἀφῆσωσι τὴν περὶ τούτου κρίσιν εἰς τὸν ἅγιον. Ὁθεν βαλόντες τὸ λείψανον ἐπάνω εἰς ἕν ἀμάξιον, εἶτα δέσαντες τὸ ἀμάξιον εἰς δύο βόδια ἀζευκτα, ἀφῆκαν αὐτὰ νὰ ὑπάγωσιν ὅπου θελήσει ὁ ἅγιος. Τὰ βόδια λοιπὸν μὲ ταχύην δρόμον διαπεράσαντα τὸν ποταμὸν, ὑπῆγον κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Βέρροϊαν χωρὶς νὰ παραδρομήσωσιν ὀλοτελῶς· ἐμβάντα δὲ εἰς τὴν πόλιν, ἔφεραν τὸ λείψανον εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον τοῦ ἰδίου ἁγίου, ὅπου πρότερον μὲν ἦτο ναὸς τῆς Θεοτόκου, τῶρα δὲ εἶναι ναὸς τοῦ ἁγίου. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐστάθησαν τὰ βόδια, ὡς ἂν ἔλεγον, ὅτι ἐδῶ θέλει ὁ ἅγιος νὰ τεθῇ τὸ λείψανόν του. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἕως τῶρα ἐκεῖ εὐρισχόμενον τὸ λείψανόν του, καὶ μάλιστα ἡ ἁγία του χάρα, δαιμονῶντας ἐλευθερώνει, καὶ θαύματα διάφορα ἐνεργεῖ εἰς τοὺς μετὰ πίστεως

προστρέχοντας. Τὸ δὲ ὄρος ἐκεῖνο, ὅπου ἦτο τὸ τοῦ ἁγίου σπήλαιον, ἔγινε κατοικητήριον μοναχῶν, καὶ τόσα πολλὰ ἀσκητήρια ἐκεῖ ἐκτίσθησαν, ὥστε ὠνομάσθησαν Σκήτη τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου τοῦ νέου (ἢ Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου τούτου δις ἐξεδόθη ἐν ἰδίᾳ φυλλάδι).

* *Μνήμη τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ τοῦ μεγάλου.*

† * Ἡ βασιλεία ἐμποδὼν οὐχ ὤραθη,
* Σοὶ ὦ Θεοδόσιε πρὸς σωτηρίαν.

† Ὁ εὐσεβέστατος καὶ αἰοίδιμος οὗτος βασιλεὺς Θεοδόσιος ὁ μέγας ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἰσπανίαν, περιφανῆς ὢν κατὰ τὸ γένος, καὶ ὀνομαστότατος κατὰ τὴν ἀνδρίαν. Ἀναδειχθεὶς δὲ στρατηγὸς ἀπὸ τὸν βασιλέα Γρατιανὸν τὸν υἱὸν τοῦ Οὐαλεντιανοῦ, ὕστερον ἐχειροτονήθη ἀπὸ τὸν ἴδιον βασιλέα εἰς τὸ Σύρμιον, τῆ δεκάτῃ ἐκτῆ Ἰανουαρίου ἐν ἔτει τοῦ (379), ἀριστος δὲ αὐτοκράτωρ ἐχρημάτισεν, ὡς λέγει ὁ Μελέτιος, καὶ πολὺ διέφερεν εἰς τὴν καλωσύνην ἀπὸ τοὺς ἄλλους βασιλεῖς, ἂν καὶ ἦτο ὀλίγον θυμῶδης, καὶ τούτου φανερόν σημεῖον ὑπῆρξαν οἱ πολλοὶ καὶ ἀπταιστοὶ φόνοι, τοὺς ὁποίους διέπραξεν ἐν Θεσσαλονίκῃ διὰ τὴν αἰτίαν τοῦ θανατωθέντος τότε Βερίχου ¹. Ὀλίγον δὲ ἔλειψε νὰ κάμῃ τὰ αὐτὰ καὶ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, διὰ τὴν φθορὰν τῶν ἀνδριάντων τῆς βασιλείας Ἡλακίλλης τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἧτις ἐορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτῃν τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

Ἄλλ' ὅμως ἀπὸ μὲν τὸ πρῶτον διωρθώθη διὰ μέσου τοῦ ἁγίου Ἀμβροσίου ἐπισκόπου Μεδιολάνων, ὅστις ἐμπόδισεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν εἰσοδὸν τοῦ ναοῦ, καὶ ἱκανοποίησιν ἔδωκεν αὐτῷ, τὴν ὁποίαν ὄχι μόνον ἐδέχθη ὑπὸ τῆς μετανοίας ἀναγκαζόμενος, ἀλλὰ καὶ νόμον ἐθέσπισεν, ἵνα ἡ ψῆφος ἢ κατὰ τῶν ὑποκειμένων εἰς φόνον νὰ μὴ λαμβάνῃ τέλος εὐθύς, ἀλλὰ μετὰ τριάκοντα ἡμέρας. Ἀπὸ δὲ τὸ δεύτερον ἐμπόδισεν αὐτὸν ὁ πατριάρχης Ἀντιοχείας Φλαβιανὸς διὰ τῆς πρεσβείας του, συνεργησάντων μεγάλως καὶ τῶν περὶ τὴν Ἀντιόχειαν ἀσκητῶν, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ Χρυσόστομος εἰς τοὺς λόγους τῶν ἀνδριάντων, καὶ ὁ Νικηφόρος Κάλιστος λαμπρότατα ἐκτίθησι. Τόσῃν δὲ ἄκραν μετάνοιαν ἐδειξεν ὁ αἰοίδιμος, ὥστε ἠξιώθη νὰ ἐνεργῇ καὶ θαύματα, διότι ἱστορεῖ ὁ Κεδρηνός, ὅτι ὁ βασιλεὺς οὗτος θέλων νὰ προσκυνήσῃ

τοὺς ἁγίους τόπους τῆς Ἱερουσαλήμ, ἐνεδύθη σχῆμα ἰδιωτικόν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως καὶ ἐκτύπησε τὴν θύραν ἀνοίξαντος δὲ ἐνὸς ὑπρέτου, ἐμβήκε, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ἐνῶ ἦσαν ὄλαι αἱ κανδύλαι ἐσθραμέναι, εὐθύς ἦναψαν ὄλαι, ὡς ἂν ἦτο πανήγυρις, ὁ δὲ ὑπρέτης ἐκπλαγεὶς διὰ τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἀνήγγειλε τοῦτο εἰς τὸν πατριάρχην· ὁ δὲ πατριάρχης διὰ προσευχῆς ἐγνώρισε, ποῖος ἦτο, καὶ τὸν ἐμακάρισεν. Εὐτύχησε δὲ οὗτος ὁ βασιλεὺς διὰ τὰ ἀκόλουθα· πρῶτον διότι εἰς τοὺς καιροὺς του συναχθεῖσα ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ δευτέρα σύνοδος, ἐν ἔτει τπά (381), ἐκήρυξε Θεὸν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ ἀκολούθως ἐρμηνεύθη τελείως ἡ περὶ τῆς ὁμοουσίου τριάδος Θεολογία. Δεύτερον διότι εἰς τοὺς καιροὺς του ἦσαν ἄνδρες σοφώτατοι καὶ ἁγιώτατοι, καὶ εἰς Ἀνατολίην καὶ εἰς Δύσιν. Τρίτον διότι ἐφάνη καθαιρέτης ἰσχυρὸς τῶν αἵρετικῶν καὶ εἰδωλολατρῶν. Τέταρτον διότι ἔγινε καλλιτέκνος, καὶ πέμπτον, διότι καὶ ἅγιος ἐγένετο. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἔγραψεν ἰδίαις χερσὶ τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, καὶ καθ' ἑκάστην ἀνεγίνωσκεν αὐτό. Βασιλεύσας δὲ χρόνους δεκαεπτὰ (ἢ δεκαεξ κατ' ἄλλους), καὶ γενόμενος χρόνων ἐξήκοντα, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον εἰς τὰ Μεδιόλανα τῆ δεκάτῃ ἐβδόμῃ τοῦ Ἰανουαρίου ἐν ἔτει τγέ (395). Ἀφῆσας τὸν μὲν υἱὸν του Ἀρχάδιον βασιλέα τῆς Ἀνατολῆς, τὸν δὲ Ὀνώριον, βασιλέα τῆς Δύσεως. Τὸ δὲ λείψανόν του τὸ ἔφεραν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὸ ἐνεταφίασαν. Λέγει δὲ ὁ ἱερός Αὐγουστίνος, ὅτι ὁ βασιλεὺς οὗτος συχνάκις ἔλεγεν, ὅτι ἐχαίρετο περισσότερο, ὅτι εἶναι μέλος τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, παρὰ ὅτι ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆς γῆς· (ὄρα περὶ τούτου τὸν β'. τόμ. τοῦ Μελετίου σελ. 403 καὶ τὴν Δωδεκάβιβλον τοῦ Δοσιθέου σελ. 246). ¹

Ὁ ὄσιος ΑΧΙΛΛΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. ²

¹ Περιττῶς δὲ γράζεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Ἰουλιανοῦ, διότι αὐτὸ προεγράφη κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός, καθ' ἣν καὶ ἐορτάζεται. Ὅμοιος περιττῶς γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδότου ἐπισκόπου Κυρηνίας τῆς Κύπρου, διότι ταῦτα προεγράφησαν κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Μαρτίου, ὅτε καὶ ἐτελεύτησεν.

² Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Ἀγγιλλᾶ γράφει ὁ Εὐεργετινός (σελ. 398) ὅτι ὑπῆγε ποτὲ εἰς τὸν ἀββαῖ Ἰσαΐαν, καὶ εἶδεν αὐτὸν τρώγοντα καὶ ἔχοντα εἰς τὸ ἀγγεῖον ἄλας μόνον καὶ νερόν. Ὁ δὲ Ἰσαΐας ἰδὼν τὸν Ἀγγιλλᾶ, ἔερυψε τὸ ἀγγεῖον ὁ-

¹ Κατ' ἄλλους Βοθ Βερίχου. Σ. Ε.

- Ὅπλοις Ἀχιλλεὺς τὰς κάτω πορθεῖ πόλεις,
- Πόνοις Ἀχιλλᾶς τὴν ἄνω πλουτεῖ πόλιν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ', μνήμη τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ** καὶ **ΚΥΡΙΛΛΟΥ**, ἀρχιεπισκόπων Ἀλεξανδρείας.

Εἰς τὸν Ἀθανάσιον.

- Ἀθανάσιον καὶ θανάοντα ζῆν λέγω,
- Οἱ γὰρ δίκαιοι ζῶσι καὶ τεθνηκότες.

Εἰς τὴν φυγὴν Κυρίλλου.

- Φυγῆς Κυρίλλου σήμερον μνήμην ἄγει,
- Ἀλλ' οὐ τελευταῖς τῆς αἰμνήστου, κτίσις. ¹
- Τάρχυσαν ὀγδοάτῃ δεκάτῃ νέκυν Ἀθανασίου.

πίσω τοῦ κορμίου τοῦ ὁποῖον ἐπλεκε, διὰ νὰ μὴ σκανδαλίση αὐτόν· ὁ δὲ Ἀχιλλᾶς βλέπων αὐτὸν τρώγοντα, καὶ μὴ ἔχοντα ἔμπροσθέν του κἀνὲν φαγητόν, ἠρώτησεν αὐτὸν τί ἔτρωγεν. Ὁ δὲ Παῖσις ἀπεκρίθη· Συγγύρησόν μοι, ἀββᾶ, ὅτι ἔκοπτον θαλλία φοινίκων εἰς τὸ καῦμα, ὅθεν ἔθαλον εἰς τὸ στόμα μου ψωμίον ζῆρον, καὶ ὁὖν κατέβαινε, ἐπειδὴ ἐζηράνθη ἀπὸ τοῦ καῦμα ὁ φάρυγγάς μου, διὰ τοῦτο ἠναγκάσθη νὰ βάλω νερόν καὶ ἄλας, ἵνα βρέξω εἰς αὐτὰ τὸ ψωμίον μου καὶ δυναθῶ νὰ τὸ φάγω. Τότε λέγει ὁ ἀββᾶ· Ἀχιλλᾶς· Ἐλάτε νὰ ἰδῆτε, ὦ πατέρες τῆς σκήτης, τὸν Παῖσαν ὅστις τρώγει ζωμόν, εὐρισκόμενος εἰς σκῆτιν. Εἶτα λέγει πρὸς αὐτόν, ἐὰν θέλῃς νὰ τρώγῃς ζωμόν ὑπάγε εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἰδοὺ ποῖαν ἐγκράτειαν εἶχον τότε εἰς τὰς Σκήτας.

Εἰς τοῦτον τὸν ἀββᾶν Ἀχιλλᾶν ὑπῆγε ποτὲ γέροντις καὶ βλέπει αὐτόν ὅτι ἔρριψεν ἀπὸ τοῦ στόμα του αἷμα. Καὶ ἠρώτησεν αὐτόν, τί εἶναι τοῦτο; ὁ δὲ ἀπεκρίθη· Αὐτὸ τὸ αἷμα εἶναι λόγος σκληρὸς ἐνὸς ἀδελφοῦ, ὅστις μὲ ἐλύπησε, καὶ ἐγὼ ἠγωνίσθημι νὰ μὴ φανερώσω εἰς κἀνένα τὸν λόγον αὐτόν, παρακαλέσας τὸν Θεὸν νὰ σηκωθῇ ἡ ἐνθύμησίς μου ἀπ' ἐμοῦ. Ὅθεν ὁ λόγος ἐλείπεις ἔγεινεν αἷμα εἰς τὸ στόμα μου, καὶ τώρα πύσας αὐτόν, ἀνεπαύθημι, λησμονήσας τὴν λύπην. (αὐτοῦτι σελ. 469.)

¹ Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ἡ κυρία μνήμη τῆς τελευταῖς τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ὁὖν εἶναι σήμερον, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐνάτην τοῦ Ἰουνίου μηνός· σήμερον δὲ εἶναι μόνον ἡ μνήμη τῆς φυγῆς τοῦ ἁγίου, ὅς ἐηλοῖ τὸ δίστιχον τοῦτο· ὁηλαδὴ τῆς ἀπὸ Ἀλεξανδρείας εἰς Ἐρεσον ἴσως ἀναβάσεως αὐτοῦ, διότι ἀξία ἑορτῆς ἐκρίθη ἡ τοιαύτη τοῦ ἁγίου φυγῆ, ἐπειδὴ ἐστάθη αἰτία πολλῶν ἀγαθῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Καθότι δι' αὐτῆς, ἡ μὲν ἁγία καὶ οἰκουμένη τῆς τριτῆς Συνόδου συνεκροτήθη, ἡ τοῦ Νεστορίου βλάσφημος αἵρεσις ἐξωστραχίσθη, καὶ ἡ Ὀρθοδοξία τῆς πίστεως εἰς τὴν οἰκουμένην ἐκπύρηνθη. Τὸ δὲ σιγῆς ὁποῦ εὐρίσκειται ἐν τοῖς τετυπωμένοις Μηναίοις ἀντὶ τοῦ, φυγῆς, τυπογραφικὸν σφάλμα ἐστίν,

Ἀπὸ τοὺς δύο τούτους πατέρας ἡμῶν ὁ μὲν ἅγιος Ἀθανάσιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τῆς (318), καὶ εὐρέθη παρῶν εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ γενομένην πρώτην καὶ οἰκουμένην σύνοδον ἐν ἔτει τῆς (325), διάκονος ὢν καὶ τὸν τόπον ἐπέχων τοῦ τότε Ἀλεξανδρείας Ἀλεξάνδρου· ὅπου καὶ κατήσχυε τὸν δυσσεβῆ Ἀρειὸν μὲ λόγους σοφίας καὶ μὲ ἀποδείξεις τῶν θείων Γραφῶν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκοιμήθη ὁ μακάριος Ἀλέξανδρος, ἔγεινε τῆς Ἀλεξανδρείας ἀρχιεπίσκοπος· καὶ ἐπειδὴ ὁ Κωνσταντίνος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἦτο Ἀρειανός, διὰ τοῦτο εἰς διαφόρους τόπους ἐξώρισε τὸν μέγαν τοῦτον Ἀθανάσιον. Καρτερήσας δὲ ὁ μακάριος τοὺς διωγμοὺς τεσσαράκοντα χρόνους, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. ¹ Ὁ δὲ ἅγιος Κύριλλος ἦτο ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υἱέ (415), ἀνεψιὸς ὢν Θεοφίλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, καὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ γενόμενος διάδοχος· οὗτος ὑπῆρξεν ἑξάρχος καὶ προστάτης τῆς ἐν Ἐρέσῳ ἁγίας καὶ οἰκουμένης τρίτης συνόδου, τῆς ἐν ἔτει υἱά (431) συγχροτηθείσης, καὶ τὸν δυσσεβῆ καθεῖλε Νεστόριον, ὁ ὁποῖος βλάσφημα πολλὰ κατὰ τῆς ἁγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ὁ κακόδοξος ἐδογματίσει. Μὲ πολλὰ δὲ κατορθώματα καὶ ἀρετὰς ὁ ἅγιος οὗτος Κύριλλος διαλάμπας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε.

Ἦτο δὲ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος ὁ μὲν ἅγιος Ἀθανάσιος μέτριος κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἡλικίαν, ὀλίγον πλατὺς, σκυπτὸς, χαρίεις εἰς τὸ πρόσωπον, εὐμορφον χρῶμα ἔχων, φαλακρὸς τὴν κεφαλὴν, τὴν μύτην ἔχων γρυπὴν (ἦτοι κυρτὴν ὡς τοῦ ἱέρακος). Δὲν εἶχε τὸ πρόσωπον μακρουλόν, εἶχε πλατείας τὰς σιαγόνας, τὸ γένειον μέτριον, καὶ τὸ στόμα μικρόν. Δὲν ἦτο πολλὰ λευκός, ἀλλ' ἐλαμπρύνετο μὲ ἐν χρῶμα ὑπόξανθον· ὁ δὲ ἅγιος Κύριλλος εἶχεν ὀλίγον τι πλέον εὐμορφον τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου, εἶχε τὰ ὀφρύδια ὀσεία καὶ μεγάλα καὶ στρογγυλὰ μὲ εὐαρμοσίαν. Ἦτο μακρομύτης, εἶχε τὰς παρειὰς μακράς, καὶ τὰ χεῖλη παχέα, ἦτο φαλακρὸς, εἶχε

² Σημειώσασθε, ὅτι Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἐγκωμίον γλαυρὸν πλέκει εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Ἀθανάσιον· οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ἀθανάσιον ἐπαιῶν, ἀρετὴν ἐπαινεσομαι» (σῶζεται ἐν τοῖς ἐκδομένοις) Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ δύο βίοι σῶζονται τοῦ μεγάλου τούτου Ἀθανασίου. Ὡν ὁ εἰς μὲν, ἀρχεται οὕτως· «Ἀλλοι μὲν ἄλλα.» Ὁ δὲ ἕτερος, οὕτως· «Πολλοὶ μὲν τῶν ἁγίων.»

τὸ μέτωπον μικρὸν, καὶ τὸ γένειον δασύ καὶ μακρὸν, εἶχε τὰ μαλλία συνεστραμμένα, ἦτο ὀλίγον ξανθὸς, εἶχε τὰς τρίχας μεμιγμένας (ἦτοι ἄσπρας μὲ μαύρας). Τελεῖται δὲ ἡ σύναξις αὐτῶν ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. ("Ὁρα τὸν βίον μὲν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου εἰς τὸν νέον Θησαυρὸν, καὶ ἐγκώμιον αὐτοῦ εἰς τὴν Σαγήνην· τὸν βίον δὲ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον).¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΘΕΟΔΟΥΛΗΣ.

» Σύνδουλον οὐκ ἔφριτε πῦρ Θεοδούλη,

» Θεῶ τιθεῖσα δουλικῶς τὰς ἐλπίδας.

† Κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (298), ἐστάλη εἰς τὴν Ἀνάζαρθον πόλιν τῆς Κιλικίας ἡγεμὼν τις ὀνότι Πελάγιος, διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἐκεῖ εὐρισκομένους χριστιανούς. Τότε λοιπὸν καὶ ἡ ἁγία αὕτη Θεοδούλη ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως Ἀναζάρθου καταγομένη, (ἥτις ὕστερον ὠνομάσθη Διοκαισάρεια καὶ Καισαραγοῦστα, τῶρα δὲ ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν Τούρκων Ἀκ Ἰσάρ, ἢ, Ἀκ Σεράι), ἐκρατήθη ὡς χριστιανή, καὶ παρέστη εἰς τὸ κριτήριον τοῦ Πελαγίου. Ὅθεν ὁμολογήσασα τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν ἐνώπιον πάντων, ἐκρεμάσθη ἀπὸ τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς ἐπάνω κυπαρίσσου· ἔπειτα ἐπλήγησαν τοὺς μαστοὺς τῆς με σούβλας πυρωμένας· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία εἶπε πρὸς τὸν ἡγεμόνα, «ποῦ εἶναι οἱ Θεοί σου; δεῖξον αὐτοὺς εἰς ἐμὲ διὰ νὰ τοὺς τιμήσω καθόσον δύναμαι,» διὰ τοῦτο εὐθὺς καταβιβάζουσιν αὐτὴν καὶ τὴν στέλλουσιν εἰς τὸν ναὸν τοῦ εἰδώλου Ἀδριανοῦ, τὸν ὁποῖον εἶχον ἐκεῖ περίφημον καὶ περιβόητον.

Ἐμβάσα λοιπὸν ἡ ἁγία εἰς τὸν ναὸν προσηυχῆθη εἰς τὸν ἀληθῆ Θεόν, καὶ μὲ μόνον τὸ ἐμφύσημά τῆς ἔπεσεν εὐθὺς τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ ἐμοιράσθη εἰς τρία κομμάτια· ἔπειτα ἐξεληθούσα λέγει πρὸς τὸν ἡγεμόνα· Ἐμβά μέσα καὶ βοήθησον τὸν Θεόν σου Ἀδριανόν, διότι αὐτὸς ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ συντριβῆ. Ὁ δὲ ἡγεμὼν τρέγων ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναόν, καὶ βλέπων κατὰ γῆς τὸν Ἀδριανὸν μοιρασμένον εἰς τρία κομμάτια, ἐθρήνησεν ὁμοῦ μὲ θυμόν· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἔφθασε καὶ εἰς τὰ ὦτα τοῦ βα-

σιλέως, εὐθὺς ἐστάλη ὁ πρῶτος ἄρχων ὁ ἐν τῷ βασιλικῷ παλατίῳ τῷ εἰς τὴν πόλιν Ἀνάζαρθον εὐρισκομένῳ, διὰ νὰ ἐξετάσῃ, καὶ εἰάν ᾗται ἀληθινὸν τοῦτο τὸ πρᾶγμα, νὰ ρίψωσι τὸν Πελάγιον εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσιν. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ Πελάγιος, προσέπεσεν εἰς τὴν ἁγίαν Θεοδούλην, παρακαλῶν αὐτὴν μετὰ δακρύων νὰ προσευχηθῆ εἰς τὸν Θεὸν διὰ νὰ γίνῃ πάλιν τέλειον τὸ συτριβὲν ἄγαλμα τοῦ θεοῦ των, καὶ νὰ κατασταθῆ πάλιν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἴστατο πρῶτον, ὑποσχόμενος, ὅτι ἂν τοῦτο γίνῃ, νὰ πιστεύσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Χριστὸν καὶ νὰ γίνῃ χριστιανός.

Τότε ἡ ἁγία προσηυχῆθη, καὶ εὐθὺς τὸ συντριβὲν εἶδωλον ἔγεινεν ὀλόκληρον, καὶ ἀποκατέστη πάλιν εἰς τὸν πρότερον τόπον του, τὸ ἄποτον εὐρῶν σῶον ὁ ἀπεσταλμένος ἄρχων ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐπέστρεψε καὶ ἔδωκε τὴν εἰδησιν ταύτην εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς προστάζει τὸν Πελάγιον διὰ γραμμάτων, νὰ τιμωρήσῃ κατὰ πρῶτον τὴν ἁγίαν μὲ διαφόρους τιμωρίας, καὶ ἔπειτα νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς πικρὸν θάνατον. Ὁ Πελάγιος λοιπὸν ἐπρόσταξε νὰ καταξέσχίσωσι τὰς σάρκας τῆς ἁγίας μὲ σούβλας πυρωμένας, καὶ ἐπειδὴ ἔβλεπε τὴν μάρτυρα, ὅτι δὲν φροντίζει διὰ τὰ βάσανα τελείως, ὠργίζετο ὁ ταλαίπωρος καὶ τρισάθλιος, καὶ τί νὰ κάμῃ δὲν ἤξευρε· τότε Ἑλλάδιος ὁ Κομενταρήσιος παριστάμενος ἐκεῖ λέγει πρὸς τὸν Πελάγιον· Δός εἰς ἐμὲ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἂν ἐγὼ δὲν καταπέσω αὐτὴν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸ εἶδωλον τοῦ Ἀδριανοῦ, ἀποκεφαλίσόν με. Εὐθὺς λοιπὸν ἔλαβε τὴν ἐξουσίαν νὰ κάμῃ ὅ,τι διελογίζετο.

Ὅθεν ποιήσας πέντε καρφία, τὰ μὲν δύο ἐνέπηξεν εἰς τὰ ὦτα τῆς ἁγίας, τὸ δὲ ἐν εἰς τὸ μέτωπόν τῆς, καὶ τὰ ἄλλα δύο, εἰς τοὺς μαστοὺς τῆς. Ἄφ' οὗ δὲ τὰ ἐκάρφωσεν ὅλα, ἐσήκωσεν ἡ ἁγία τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας τῆς εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ προσηυχῆθη εἰς τὸν Θεόν, διὰ νὰ δοθῆ ὑπομονὴ εἰς αὐτὴν νὰ ὑποφέρῃ τὴν ἀνυπόφορον ἐκείνην βάσανον· ὅθεν μετ' ὀλίγον ἐδόθη εἰς τὴν ἁγίαν ἡ ὑπομονὴ ἣν ἐζητήσαε. Βλέπων δὲ ὁ Κομενταρήσιος τὴν τόσσην μεγάλην ὑπομονὴν καὶ γενναιοκαρδίαν τῆς ἁγίας, καὶ ὅτι τὴν πικρὰν ἐκείνην βάσανον ἐνόμιζεν ὡς οὐδέν· πρὸς τούτοις δὲ στοχασθεὶς, καὶ ὅτι, ἂν δὲν πεισθῆ ἡ ἁγία νὰ ἀρνηθῆ τὸν Χριστὸν, θὰ κινδυνεύσῃ ἡ ζωὴ του, καθὼς ὑπεσχέθη, ἐπροσχάλεσε τὴν ἁγίαν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ παρεκάλεε αὐτὴν νὰ θυσιάσῃ μὲ αὐτὸν εἰς τὰ εἶδωλα. Ἡ δὲ ἁγία βλέπουσα πό-

¹ Περιτῶς δὲ γράφεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Μαρκιανοῦ, διότι τοῦτο προεγράφη εἰς τὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου, καθ' ἣν καὶ ἱορτάζεται.

σον φόβον εἶχεν, ἔκαμε προσευχὴν ὑπὲρ αὐτοῦ εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἶτα διδάξασα αὐτὸν μὲ τὰ θεῖα αὐτῆς λόγια τὸν κατέπεισε νὰ γίνῃ χριστιανός.

Ὅτε λοιπὸν ἐξημέρωσε παρεστάθη εἰς τὸν Πελάγιον ὁ Κομενταρήσιος μετὰ τῆς ἁγίας, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· Δὲν ἐδυνήθην νὰ πείσω τὴν δούλην τοῦ ὄντως ἀληθινοῦ Θεοῦ εἰς τὸ νὰ μεταβληθῇ ἀπὸ τὴν ἴσην καὶ καλὴν ὁδὸν τὴν ὁποῖαν περιπατεῖ· αὐτὴ δὲ μᾶλλον μετέβαλεν ἐμὲ καὶ μὲ ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἀγνοσίας, εἰς τὸ ὁποῖον ἕως τώρα εὐρισκόμην, διότι φωτίσασα τοὺς νεορούς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς μου μὲ τὰ θεῖα τῆς λόγια, ἐπρόσφερε με εἰς τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Πελάγιος, ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμὸν· ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ κοπῇ ἡ κεφαλὴ του καὶ τὸ σῶμά του νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ οὕτω ὁ μακάριος Ἐλλάδιος ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Ἰανουαρίου μηνός· τὴν δὲ ἁγίαν ἐπρόσταξε νὰ βάλωσιν εἰς κάμινον ἀνημμένην, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν διαφυλαχθεῖσα ἀβλαβῆς, προσήλυτο ἐν αὐτῇ καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

Ὅθεν ἀπορῶν ὁ ἡγεμὼν, ἐφώναζε μεγάλως, «ὅθεν ἤξεύρω τί νὰ κάμω μὲ αὐτὴν τὴν βιαιοθάνατον!» Ἐἶς δὲ ἀπὸ τοὺς παρεστῶτας, Βοηθὸς ὀνομαζόμενος, «παράδος αὐτὴν εἰς ἐμὲ, εἶπεν, ὦ ἡγεμὼν, διότι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄφρων καὶ ἀγνωστος, καθὼς ἦτο ὁ Κομενταρήσιος, ἵνα πεισθῶ εἰς αὐτήν.» Ὁ δὲ ἀρχὼν παρέδωκε τὴν ἁγίαν εἰς αὐτόν. Λαβὼν λοιπὸν ὁ Βοηθὸς τὴν μάρτυρα εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐδέχθη καὶ αὐτὸς τοὺς λόγους καὶ τὰς διδασκαλίας τῆς καὶ ἠλλοιώθη τὴν θεῖαν ἀλλοίωσιν, ὡς καὶ ὁ Κομενταρήσιος. Καὶ λοιπὸν τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν παρεστάθη καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Πελάγιον ὁμοῦ μὲ τὴν ἁγίαν, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, «Τὰ κατ' ἐμὲ πράγματα, ὦ ἡγεμὼν, ἔρχομαι νὰ σοὶ φανερώσω· ἠξέουρε ὅτι καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ τὸν Χριστόν Θεόν ἀληθινόν, καὶ ὅτι αἱ ἐλπίδες τῶν ὑποσχέσεών μου ἐφάνησαν μάταιαι καὶ κεναί, διότι κἄλλιον εἶναι νὰ φανῶ ψεύστης καὶ νὰ γίνω συγκληρονόμος τοῦ Χριστοῦ, παρὰ νὰ ἀληθεύσω καὶ νὰ κερδήσω τὴν γέννηαν τοῦ πυρός· ἀλλὰ καὶ σὺ, ὦ ἡγεμὼν, ἔπρεπε νὰ εὐχαριστήσῃς τὸν ἀληθινὸν Θεόν ὅστις σὲ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ νὰ πιστεύσῃς εἰς αὐτόν, καθὼς ὑπεσχέθης. Σὺ ὁμως ὄχι μόνον τοῦτο δὲν ἔκαμες, ἀλλὰ καὶ ἐφάνης ἀχάριστος, καὶ τὴν εὐεργετιδὰ σου Θεοδούλην παρέδωκας εἰς ἀνυπόφορα βάσανα.» Ταῦτα ὡς εἶπεν ὁ Βοη-

θός, προσέταξεν ὁ Πελάγιος καὶ ἀπέκοψαν τὴν τιμίαν του κεφαλὴν, τὴν δὲ ἁγίαν ἐπρόσταξε νὰ ἀπλωθῇ ἐπὶ πυρωμένης ἐσχάρας, ἀνωθεν δὲ τῆς, ἐσχάρας νὰ βαντίζεσται πίσσα, ἔλαιον καὶ κηρίον ἵνα μὲ αὐτὰ ἀνάπτῃ ἡ ἐσχάρα περισσότερον. Καὶ ὁ μὲν Βοηθός, τελειώσας τὸ μαρτύριόν του, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἡ δὲ Θεοδούλη προσευξαμένη, ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὴν ἐσχάραν· καὶ ἅμα ἡ ἐσχάρα ἐδέχθη αὐτήν, ἐσχορπίσθη, καὶ ἐσφενδόνησεν ὄχι ὀλίγους ἀνθρακας εἰς τοὺς ἐκεῖ παρεστῶτας καὶ κατέκαυσε τοὺς περισσότερους ἀπὸ αὐτοὺς. Ὅθεν ἔβαλαν τὴν ἁγίαν εἰς τὴν φυλακὴν· τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν ἀνήφθη μεγάλη κάμινος, καὶ ἐβλήθη εἰς αὐτήν ἡ ἁγία ὁμοῦ μὲ τὸν Εὐάγγριον καὶ Μακάριον καὶ ἄλλους πολλοὺς ἁγίους· καὶ ἐκεῖ ἔλαβον ὅλοι ὁμοῦ τὸ μακάριον τέλος τοῦ μαρτυρίου καὶ τοὺς ἀμαράντους στεφάνους παρὰ Κυρίου.

Οἱ διὰ τῆς ἁγίας Θεοδούλης πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ ὅτε **ΕΛΛΑΔΙΟΣ** ὁ Κομενταρήσιος καὶ ὁ **ΒΟΗΘΟΣ** ζῆφι τελειοῦνται.

- * » Θεῖον Βοηθὸν σὺν Κομενταρήσιῳ,
- » Δόξης κατηξίωσε Χριστοῦ τὸ ζῆφος.

Ὁ ἅγιος **ΕΥΑΓΓΡΙΟΣ** καὶ **ΜΑΚΑΡΙΟΣ** οἱ διὰ τῆς ἁγίας Θεοδούλης πιστεύσαντες, πυρὶ τελειοῦνται.

- † » Βληθέντες εἰς πῦρ ὀσφράδιχα Κυρίῳ,
- » ὤρθητε, Μακάριε Εὐάγγριέ τε.

Ἡ ἁγία μάρτυς **ΞΕΝΗ** πυρὶ τελειοῦται.

- » Ὁ Χριστὸς ἤλθε πῦρ βαλεῖν εἰς γῆν πάλαι.
- » Τοῦτο Ξένη τρέχουσα καρτερεῖ ζένως.

* **Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ** τοῦ ἀπὸ Κύπρου.

- * » Καὶ Μαρκιανὸς ἄθλον ἤθλησε ζένων,
- » Οὐχὶ πρὸς αἷμα, πρὸς δὲ ἀρχὰς τοῦ σκότους.

Ταῖς τοῦ σοῦ νεομάρτυρος πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **ΙΘ'**, μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν καὶ συνωθένων **Μακαρίων**, τοῦ τε ἀναχωρητοῦ καὶ Αἰγυπτίου, καὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ Ἀλεξανδρείως.

- » Θικνοῦσα θεῖων ἡ δὺς Μακαρίων,
- » Ζωῆς μετέσχε τῆς μακαριωτάτης.
- » Γῆν μακάρων λάχον ἐνεκακδικακτῆ Μακάρια.
- † Ἀπὸ τοὺς δύο τούτους ὁσίους Μακαρίους,

ὁ μὲν εἰς ἦτο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ὅθεν καὶ Αἰγύπτιος ἐπονομάζεται, ὁ δὲ ἄλλος ἦτο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὅθεν καὶ Ἀλεξανδρεὺς ἐπικαλεῖται· καὶ ὁ μὲν Αἰγύπτιος Μακάριος, ὅστις ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τογ' (373), μέγας ἐπονομάζετο, καθόσον ἦτο πρῶτος καὶ μεγαλύτερος κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τοὺς χρόνους. Αὐτὸς λοιπὸν, ἐπειδὴ ἠγάπησε τὴν ἀρετὴν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, ἐφάνη ἀμεμπτος καὶ ἀκατηγόρητος εἰς τὴν ζωὴν, ἕως εἰς τοὺς τριάκοντα χρόνους τῆς ἡλικίας του· μετὰ δὲ τοὺς τριάκοντα χρόνους ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἔρημον. Τόσῃν δὲ ὑπομονῇ ἐδειξεν εἰς τοὺς κόπους τῆς ἀσκήσεως ὁ αἰοιδιμος, ὥστε εἰς ὀλίγους χρόνους ἠξιώθη νὰ λάβῃ τὸ χάρισμα τῆς διακρίσεως, καὶ τὴν κατὰ δαιμόνων ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, καὶ τὸ νὰ προλέγῃ τὰ μέλλοντα, καὶ τὸ νὰ ποιῇ θαύματα. Μὲ πολλὰς δὲ παρακλήσεις τοῦ ἀρχιερέως ἔλαβε καὶ τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, ἐπειδὴ δὲν ὑπέφερε νὰ κρύπτεται ὁ λύχνος ὑποκάτω εἰς τὸν μῶδιον· Οὗτος προεῖπεν εἰς ἕνα μαθητὴν του, ὅστις ἔκλεπτε τὰ εἰς τοὺς πένητας διδόμενα ἀργύρια, ὅτι θέλει λάβῃ παρὰ Κυρίου ὀργὴν καὶ παιδείαν, ἂν δὲν διορθωθῇ· ἐπραγματοποιήθη δὲ ὄντως ἡ πρόβρρησις του, διότι ὁ ἀδελφὸς ἐκεῖνος, ἐπειδὴ δὲν ἐδιωρθώθη, ἔγεινε λεπρός. Ἐκ τῶν χαρισμάτων δὲ τούτων τοῦ ἁγίου πολλοὶ παρακινούμενοι, ἔτρεχον εἰς αὐτὸν καὶ ἠνώχλουν τὴν ἡσυχίαν του· ὁ δὲ ὁσιος κατεσκεύασεν ἕνα λάκκον ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν μὲ γυρίσματα, ὡς κοιλίαν εἰς τὸ εἶδος, μακρὰν ἀπὸ τὸ κελλίον του ἕως ἡμισυ στάδιον, καὶ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ λάκκου ἔσκαψε μὲ τὰς χεῖράς του ἕν σπήλαιον· καὶ ὅτε ἤρχοντο πολλοὶ ἄνθρωποι καὶ τὸν ἠνώχλουν, διέβαινε κρυφίως ἀπὸ τὸν λάκκον καὶ ἐκρύπτετο μέσα εἰς τὸ σπήλαιον, ὅθεν κανεὶς δὲν τὸν εὗρισκε. Περιστόν δὲ εἶναι νὰ εἰπωμεν πόσον ὀλίγον φαγητόν καὶ ποτόν ἔτρωγε καὶ ἔπινεν ὁ αἰοιδιμος, διότι καὶ αὐτὴ μόνῃ ἡ θεωρία τοῦ σώματός του ἐμαρτύρει τὴν ἄκραν ἐγκράτειαν, ἣν μετεχειρίζετο.

Ἦλθε ποτὲ αἰρετικὸς τις εἰς τὸν ἅγιον, ὁ ὁποῖος ἐφιλονεῖκει, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάστασις νεκρῶν· ὅθεν ὁ μέγας Μακάριος ἀνέστησεν ἕνα νεκρὸν,¹ διὰ νὰ πείσῃ καὶ πληροφορήσῃ αὐ-

τόν. Ἐλεγε δὲ ὁ ὁσιος, ὅτι εἶναι δύο τάγματα τῶν δαιμόνων· καὶ τὸ μὲν ἐν τάγμα πολεμει τοὺς ἀνθρώπους εἰς διάφορα πάθη, θυμοῦ, καὶ ἐπιθυμίας, τὸ δὲ ἄλλο τάγμα, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται ἀρχικόν, πολεμει τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς ρίπτει εἰς διαφόρους αἰρέσεις καὶ βλασφημίας καὶ πλάνας· τούτο δὲ τὸ ἀρχικόν τάγμα τῶν δαιμόνων ἀποστέλλει ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν Σατανᾶς εἰς τοὺς μάγους, καὶ εἰς τοὺς αἰρεσιάρχας. Οὗτος ὁ ὁσιος ἔκαμε τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὅστις ἔτρωγε τριῶν μοδίων ψωμῖα,¹ κατ' ἐνέργειαν τοῦ διαβόλου, καὶ ἔπινεν ἐν μέτρον κρασίου, τὸν ἔκαμε, λέγω, νὰ τρώγῃ τρεῖς λίτρας μόνον ψωμίου (ἦτοι διακόσια ὀγδοηκτακτῶ δράμια).² Μίαν φορὰν εἶδεν ὁ ἅγιος οὗτος τὸν διάβολον ὅτι εἶχε τὰς μηχανὰς καὶ ἐργαλεῖά του μέσα εἰς μίαν λήκυθον (ἦτοι εἰς ἕν ἀγγεῖον τοῦ ἐλαίου)· ὅθεν καὶ ἐρωτήσας αὐτόν, ἔμαθε καὶ ἐδιώρθωσε τὸν μοναχὸν Θεόπεμπτον, τὸν ἀπατώμενον ἀπὸ τὰς μηχανὰς τοῦ διαβόλου. Οὗτος περιπατῶν εἰς τὴν ἔρημον, εὔρεν ἐν κρανίον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐνός ἱερέως τῶν εἰδωλῶν· ἐρωτήσας δὲ αὐτό, ἤκουσε παρ' αὐτοῦ ὅτι, ὅταν προσφέρῃ εἰς τὸν Θεὸν τὰς προσευχάς του, ἐλαφρόνονται ὀλίγον ἀπὸ τὴν βάσανον οἱ ἐν τῇ κολάσει εὕρισκόμενοι.³ Οὗτος ἀνέστησεν καὶ ἄλλον νεκρὸν, διὰ νὰ εἰπῇ ποῦ ἔκρυψε τὴν παρακαταθήκην ἐκείνων οἵτινες τὴν ἐζήτουν, καὶ πάλιν ἐπρόσταξεν αὐτόν καὶ ἐκοιμήθη· προεῖπε δὲ καὶ ὅτι θὰ ἐρημωθῇ ἡ Σκήτη. Ληγεῖται ὁ ὁσιος Παλλάδιος διὰ τὸν Αἰγύπτιον τοῦτον Μακάριον, ὅτι ἀκόλαστός τις, ζητῶν νὰ ἐλκύσῃ εἰς σατανικὸν ἔρωτα μίαν σώφρονα γυναῖκα, καὶ μὴ δυνηθεὶς, ἔκαμεν αὐτὴν μὲ διαβολικὰς μαγείας νὰ φαίνεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὡς φορὰς· ὅθεν ὁ ὁσιος οὗτος ἐπικαλούμενος τὸν Θεόν, ἀποκατέστησεν αὐτὴν νὰ φαίνεται πάλιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους γυνή, καθὼς ἦτο ἐκ φύσεως.⁴

¹ Τὸ μῶδιον εἶναι μέτρον διὰ τὰ ὑγρὰ καὶ τὰ γεννήματα. Τὸ ἀρχαῖον δὲ μῶδιον περιεῖχε πέντε περίπου ὀκτάδας Σ. Ε.

² Ἡ λίτρα περιεῖχει οὐγκίας δύοκα· ἡ δὲ οὐγκία περιεῖχει δράμια ὀκτώ.

³ Βάσανος καὶ κολάσις ἐνοεῖται ἐδῶ, ὅχι ἡ καθολικὴ, διότι αὕτη ἀκόμη δὲν ἐδόθη εἰς τοὺς ἁμαρτωλοὺς· ἀλλ' ἡ μερικὴ, ἥτις εἶναι λύπη καὶ θλίψις καὶ σκότος, τὰ ὁποῖα λαμβάνουσιν οἱ ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ ἄδου εὕρισκόμενοι ἁμαρτωλοὶ, ἕως τῆς δευτέρας τοῦ Χριστοῦ παρουσίας.

⁴ Προσθέτει δὲ καὶ τοῦτο ὁ Παλλάδιος, ὅτι ἀπ' αὐτοῦ ὁ ἅγιος ἰάτρεισε τὴν ἀνοσιέρω γυναῖκα, ἔδωκεν εἰς αὐτὴν τοιαύτην συμβουλήν λέγων «Γύναι μὴ λήψῃς ἀπὸ τὴν κοινωνίαν τῶν μυ-

¹ Οὗτος ὁ νεκρὸς ἦτο Ἕλληνας ἀναστηθεὶς δὲ, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθη· εἶτα ἐγένετο καὶ μοναχὸς Μίλης ὀνομασθεὶς· Περὶ τούτου ἀναφέρει ὁ εἰς τὸ Σάββατον τῆς τυριῆς ἀσματικὸς κανὼν, ὃ τὰ ὀνόματα τῶν ὁσίων πατέρων δηλῶν κατ' ἀλφάβητον, Μίλην νεκρέγεστον αὐτὸν ὀνομάζων.

Λέγεται δὲ περὶ τοῦ οὐρανόυ τούτου ἀνδρὸς, ὅτι τὸν περισσότερον χρόνον τῆς ζωῆς του ἐσχόλαζε μᾶλλον εἰς τὴν μετὰ Θεοῦ νοεράν ἔνωσιν, παρὰ εἰς ὅλα τὰ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν πράγματα τοῦ κόσμου. Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν θεάρεστα ἔργα καὶ θαύματα ὑπερφυσικὰ διαλάμψας ὁ φερωνύμως Μακάριος ὁ μέγας, καὶ χρόνων ἑνενήκοντα γενόμενος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.)

Ἡ ὁ δὲ ἅγιος Μακάριος ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ὁ καὶ πολιτικὸς ὀνομαζόμενος (διότι περισσότερον ἀπὸ τὸν Αἰγύπτιον διέτριβεν εἰς τὰς πόλεις, καὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους συναναστρέφετο, διὰ τὴν τῶν πολλῶν διόρθωσιν) ἐχρημάτισεν ἱερεὺς τῶν λεγομένων κελλίων, μεταχειριζόμενος ἀκραν ἐγκράτειαν καὶ ὑπομονήν· ὅθεν καὶ ἔλαβε τὴν χάριν τῶν θαυμάτων παρὰ Θεοῦ. Τούτου τὰς ἀρετὰς θαυμάσας ὁ μέγας Ἀντώνιος, εἶπε πρὸς αὐτόν· « ἰδοὺ ἐπανεπαύθη τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ σέ καὶ θελεῖς γεῖναι κληρονόμος τῶν ἀρετῶν μου. » Οὗτος ὁ ὅσιος, ὅτε ἤκουε κἀνένα μοναχόν, ὅτι ἔκαμνεν ἔργον καὶ κατόρθωμα ἀσκητικόν, ἐλάμβανε ζῆλον ἀγαθόν εἰς τὴν ψυχὴν του, καὶ κατὰ μίμησιν ἐκείνου, ἔκαμνε καὶ αὐτὸς τὸ ἴδιον κατόρθωμα. Ὅθεν ἀκούσας ὅτι οἱ μοναχοί, οἱ εὐρισκόμενοι εἰς τὰ Ἰάβεννα, καὶ διὰ τοῦτο Ἰαβεννησιῶται ὀνομαζόμενοι, ὅλην τὴν μεγάλην τεσσαρακοστήν δὲν ἔτρωγον φαγητόν, γινόμενον διὰ τοῦ πυρός, τοὺς ἐμιμήθη καὶ αὐτός, καὶ ἑπτὰ χρόνους δὲν ἔφαγε φαγητόν μαγειρευμένον, ἐκτὸς λαχάνων ὠμῶν καὶ ὀσπρίων βρεκτῶν. Ἄλλην φορὰν ἤκουσεν, ὅτι ἄλλος τις ὅσιος ἔτρωγε μόνον μίαν λίτραν ψωμίον· ὅθεν ἐβίασε καὶ αὐτὸς τὸν ἑαυτὸν του καὶ ἔτρωγεν εἰς τρεῖς χρόνους τέσσαρας, ἢ πέντε οὐγγίαις ψωμίον (ἦτο τριάκοντα ὄω, ἢ τεσσαράκοντα ὀράμια). Ὅμοίως ἔπινε καὶ τόσον ὀλίγον νερόν, ὅσον ἦτο ἀνάλογον καὶ ἀρκετὸν εἰς τόσον ὀλίγον ψωμίον, ὅπερ ἔτρωγε.

Ἐλθὼν δὲ μίαν φορὰν εἰς τὸ μοναστήριον

στησίον τοῦ Χριστοῦ· ἀλλὰ νὰ μεταλαμβάνῃ· σὺν δὲ, διότι αὐτὴ ἡ διχολογία ἐνεργεῖα σοὶ ἠκολούθησεν, ἐπειδὴ δὲν μετέλαθες πέντε ἐβδομάδας, καὶ ἀπὸ τοῦτο εἶρε γῶργαν ὁ διάβολος καὶ σὲ ἐπειράζει. Μήνεις δὲ τῆ ἀληθείᾳ λόγος γράσσεται περὶ τοῦ μεγάλου τούτου Μακαρίου παρὰ τῶ Ἐδεργεντιῶ σελ. 392, δηλοῦν, ὅτι αὐτὸς ἔγραψε Θεῶς ἐπίγειος, καλῶς ἔστι γεγραμμένον. Ὡστερ φῆρ ἔστιν ὁ Θεός, σκέπων τὸν κόσμον, οὕτω καὶ ὁ ἀδύς Μακάριος σκέπων ἦν τὰ ἐλαττώματα, ἃ ἔβλεπεν, ὡς μὴ βλέπων, καὶ ἃ ἤκουεν, ὡς μὴ ἀκούων.

τῶν Ἰαβεννησιωτῶν, διὰ νὰ μάθῃ ἑνὸς ἐκάστου τὴν πολιτείαν, καὶ ἐλθούσης τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς, εἶδεν ὅτι ἄλλοι μὲν ἀπὸ αὐτοὺς ἔτρωγον τὸ ἑσπέρας ἐκάστης ἡμέρας, ἄλλοι δὲ, εἰς δύο ἡμέρας, ἄλλοι, εἰς τρεῖς, καὶ ἄλλοι, εἰς πέντε· ἄλλοι δὲ, ὅλην τὴν νύκτα ἱστάμενοι εἰς τὴν προσευχὴν, ἐδούλευον τὴν ἡμέραν. Ταῦτα, λέγω, βλέπων ὁ ὅσιος, ἐστάθη ὄρθιος ὁ μεγαλόψυχος εἰς μίαν γωνίαν μιᾶς κέλλας, καὶ βρέξας φοινίκια, ἐδούλευεν, ἕως οὗ ἐτελειώθη ὅλη ἡ τεσσαρακοστὴ καὶ ἔσθασε τὸ Πάσχα· εἰς τὰς ἡμέρας· δὲ ταύτας δὲν ἐκλίνε γόνυ, δὲν ἐκάθισε, δὲν ἐπλαγίασεν εἰς κλίνην, δὲν ἔφαγε τελείως ψωμίον, οὔτε ἐπιε νερόν, ἐκτὸς ἀπὸ φύλλα κραμβολαχάνου· ὅλλα καὶ αὐτὰ τὰ ἔτρωγεν εἰς μόνην τὴν Κυριακὴν, ὅσον μόνον διὰ νὰ φανῇ εἰς τοὺς ἄλλους ὅτι τρώγει.

Ἄλλοτε πάλιν δὲν ἐμβῆκεν ὁ ὅσιος ὑποκάτω εἰς στέγην κελλίου εἰκόσιν ὀλόκληρα ἡμερονύκτια, μόνον διὰ νὰ νικήσῃ τὸν ὕπνον· ὅθεν δὲν ἐκοιμήθη τελείως κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα, ἀλλὰ τὴν μὲν ἡμέραν ἐκαίετο ἀπὸ τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου, τὴν δὲ νύκτα ἐπάγονεν ἀπὸ τὴν ψυχρότητα. Οὗτος ἐφιλονείκησε καὶ ἠγωνίσθη ποτὲ νὰ μὴ χωρίσῃ τὸν νοῦν του ἀπὸ τὸν Θεόν εἰς πέντε ἡμέρας· καὶ τοσοῦτον ἐθύμωσε τὸν διάβολον, ὥστε ἐκεῖνος ἔβαλε φωτίαν καὶ ἔκαυσε τὸ ψαθίον ἐπὶ τοῦ ὀποίου ἴστατο ὁ ὅσιος· ὁμοίως ἔκαυσε καὶ ὅσα ἄλλα εἶχεν εἰς τὸ κελλίον του. Μίαν φορὰν ἠνώχλησεν ὁ λογισμὸς τὸν ὅσιον διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ῥώμην, ἵνα ὠσεληθῇ ἐκ τῶν ἐκεῖ εὐρισκομένων ὀσίων· αὐτὸς δὲ πεσὼν κατὰ γῆς, ἐξῆπλωσε τοὺς πόδας του, καὶ ἔλεγε· « Σύρατέ με σεις δαίμονες, διότι ἐγὼ θεληματικῶς μὲ τοὺς πόδας μου εἰς ἄλλο μέρος δὲν ὑπάγω. » Ἰπειδὴ δὲ πάλιν ἠνώχλειτο ἀπὸ τὸν λογισμὸν, ἐφορτόνετο εἰς τὴν πλάτην του κοφφίνιον γεμάτον ἀπὸ ἄμμον καὶ μετέβαινε εἰς ἓν καὶ ἄλλο μέρος· καὶ οὕτω μὲ τοιούτους τρόπους ἐνίκησε τὸν ἐνοχλοῦντα λογισμὸν, χάριτι τοῦ Χριστοῦ.

Μίαν φορὰν ἠνώχληθη ὁ ὅσιος ἀπὸ τὸν δαίμονα τῆς πορνείας· ὅθεν ὑπῆγεν εἰς τὴν πανέρημον, καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἓνα βαλτώδη τόπον, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε μῆνας ἑξ· καὶ τόσον πολλὰ κατεπλήγωσαν τὸ σῶμά του οἱ ἐκεῖ εὐρισκόμενοι μεγαλώτατοι κώνωπες, ὡς σφῆκες, ὥστε ἐγέμισαν ἀπὸ πρίσματα καὶ ἐξογκώματα ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του. Ὅθεν ὅτε μετὰ ἑξ μῆνας ἐπέστρεψεν εἰς τὸ κελλίον του, ἀπὸ ἄλλο τι δὲν ἐγνωρίζετο ὅτι εἶναι ὁ Μακάριος, εἰμῆ ἀπὸ μόνην τὴν φωνήν, διότι ἠλλοιώθη ὅλον

του τὸ πρόσωπον καὶ τὸ σῶμα, καὶ ἐπαρμολοίαζε μὲ τοὺς λεπρωμένους. Οὗτος ἔσκαπτε ποτὲ ἐν πηγάδιον, καὶ ἐκεῖ ἔτυχε νὰ εὐρεθῇ μία ἀσπίς, ἡ ὁποία ἐδάγκασε τὸν ὄσιον εἰς τὰς χεῖρας. Θανατηφόρον δὲ εἶναι τὸ δάγκημα τῆς ἀσπίδος. Ὁ δὲ ὄσιος συλλαβὼν αὐτὴν μὲ τὰς δούου του χεῖρας ἀπὸ τὰ χεῖλη καὶ τὰς σιαγόνας ἔσχισεν αὐτὴν, λέγων· «Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς δὲν σε ἔστειλε, πῶς οὐ ἐτόλμησας νὰ μὲ δαγκάσῃς;» Μίαν φορὰν ἐκάθητο ὁ ὄσιος εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ ἐλάλει εἰς τοὺς παρεστῶτας ἀδελφοὺς τὰ πρὸς κῶφέλειαν· τότε ἔρχεται ἐκεῖ μία ὕαινα¹ (ἀγριογουρούνα), ἡ ὁποία φέρουσα μαζί της τὸ μικρὸν της, τὸ ὁποῖον ἦτο τυφλόν, τὸ ἔρριψεν ἔμπροσθεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ὁ δὲ ὄσιος πτύσας εἰς τοὺς τυφλοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ζώου, ἔκαμιν αὐτὸ νὰ ἀναβλέψῃ. Ἡ δὲ ὕαινα λαβοῦσα τὸ γέννημά της, ἀνεχώρησε, καὶ τὸ πρῶτ' μετὰ σπουδῆς ἔφερεν εἰς τὸν ὄσιον μεγάλον δέσμα ἐνὸς προβάτου· ὁ δὲ ἅγιος εἶπε πρὸς αὐτὴν· Ἐγὼ τὰ ἐξ ἀδικίας πράγματα δὲν θέλωμαι. Τότε ἡ ὕαινα κλίναςα τὴν κεφαλὴν, ἐξῆλθεν ἐξω τῆς αὐλῆς.

Μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων θαυμάτων ἐποίησε καὶ ταῦτα ὁ ὄσιος. Ἰάτρευσε ἕνα ἀνάξιον ἱερέα, τοῦ ὀπίου ἡ κεφαλὴ ἐραγώθη ὅλη ἕως εἰς τὸ κόκκαλον, ἀρ' οὐ πρότερον ὑπεσχέθη νὰ μὴ ἱερουργῇ εἰς τὸ ἐξῆς ἀναξίως, τὸ ὁποῖον ἦτο αἷτιον τοῦ τοιοῦτου πάθους καὶ τῆς ἀσθενείας του καθὼς καὶ ὁ ἅγιος τὸ προσεῖπεν εἰς αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ μίαν εὐγενῆ παρθένον καὶ παράλυτον, ἣτις ἦλθεν εἰς αὐτόν ἀπὸ Θεσσαλονίκης ὑγιῆ ἐποίησεν ὁ ἅγιος· καὶ ἐν παιδίον, τὸ ὁποῖον ἦτο πρὶσμένον καὶ ἐξέβαλλε νερόν ἀπὸ ὅλα του τὰ αἰσθητήρια, ἐθεράπευσεν ὁ ὄσιος καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸν πατέρα του ὑγιές. Τόσον δὲ πλήθος δαιμονισμένων ἰάτρευσε ὁ ὄσιος οὗτος, ὥστε σχεδὸν δὲν ἔχει ἀριθμὸν. Καὶ οὗτος δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς Μακάριος εἶδε τὸν διάβολον (καθὼς τὸν εἶδε δηλαδὴ καὶ ὁ προρρηθεὶς Αἰγύπτιος) καὶ ἐβάσταζε τὰ εἶδη καὶ ἐργαλεῖα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐπλανοῦσε τοὺς μοναχοὺς. Ἐφανερόν δὲ ταῦτα ὁ μιαρὸς αἰνιγματωδῶς μὲ ἐν τρυπημένον σφόνδα ὅπερ ἐρῶρει, καὶ μὲ τινα κολοκύνθια τὰ ὁποῖα ἐσήκωνεν. Οὗτος ὁ ὄσιος περιπατήσας ἕνα καιρὸν μακρινὴν ὁδὸν, ἐμβήκεν εἰς τὸ κηποταφεῖον τοῦ Ἰαννῆ καὶ Ἰαμβροῆ, τῶν ἐπὶ τοῦ Φαραῶ μάγων, καὶ πάλιν ἐπέ-

¹ Τὸ ὕαινα φαίνεται μετέφρασεν ὁ Νικόδημος διὰ τοῦ ἀγριογουρούνα. Σ. Ε.

στρεψε χωρὶς νὰ πάθῃ κανὲν κακὸν ἀπὸ τοὺς δαίμονας. Εἶχε δὲ ὁ ἅγιος οὗτος σῶμα μικρὸν καὶ κολοβόν· εἶχεν ὀλίγας τρίχας εἰς τὰ χεῖλη καὶ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ πώγωνος, ἐπειδὴ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν ἀσκητικῶν κόπων, οὐδὲ τρίχες ἐφύτρωσαν εἰς αὐτόν. Μὲ τοιαύτην λοιπὸν πολιτείαν καὶ θαύματα διαλάμπας καὶ οὗτος ὁ Θεὸς Μακάριος ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ.

Μὲ τοὺς τοὺς δούω Μακαρίους συνταξιθεύοντες ἄρχοντες τινὲς τοῦ βασιλέως ἐνδοξότατοι, ἐθαύμαζον τὴν εὐτέλειαν καὶ τὴν πτωχείαν των· ὅθεν εἰς ἀπὸ αὐτοῦ εἶπε. Μακάριοι εἴθε σεῖς, οἵτινες ἐμπαίζετε τὸν κόσμον. Ὁ δὲ Ἀλεξανδρεὺς Μακάριος ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν. Ἡμεῖς μὲν ἐνεπαίξαμεν τὸν κόσμον, ὁ δὲ κόσμος ἐμπαίζει σᾶς· πλην ἤξευρε καλὰ, ὅτι καὶ ἡμεῖς Μακάριοι ὀνομαζόμεθα, καθὼς σὺ καὶ χωρὶς νὰ θέλῃς μᾶς ὀνόμασες. Ταῦτα δὲ εἰπόντος τοῦ ἁγίου, κατενύχθη ὁ ἄρχων καὶ καταφρονήσας τὰ λαμπρὰ τοῦ βίου πράγματα, ἀπετάξατο τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, καὶ ἔγεινε μοναχός. (Ἡερὶ τοῦ Ἀλεξανδρέως Μακαρίου ὄρα καὶ εἰς τὸ Λαυσαικόν.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΕΥΦΡΑΣΙΑΣ.

» Ψεῦδι σοφῷ φυγοῦσα σαρκὸς τὴν ὕβριν,

» Ἀθλίῃς ἀληθῶς ἐκ ζήρους, Εὐφρασία.

Ἡ ἁγία αὕτη ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Νικομηδείας κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σγ' (290), καταγομένη ἀπὸ γένους ὀνομαστόν, καὶ ἔχουσα γνώμην σώφρονα καὶ εὐσεβῆ. Αὕτη λοιπὸν διαβληθεῖσα ὡς χριστιανῆ, καὶ μὴ πεισθεῖσα νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τοὺς δαίμονας, δέρεται δυνατὰ καὶ ἐπειδὴ ἐπέμενε εἰς τὴν ὁμολογίαν τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως, παρεδόθη εἰς ἕνα βάρβαρον ἄνθρωπον διὰ νὰ τὴν ἀτιμάσῃ. Ὑπατήθη ὁμως αὐτὸς ἀπὸ τὴν ἁγίαν, μὲ τοιοῦτον σοφὸν τρόπον. Ὑπεσχέθη ἡ ἁγία εἰς τὸν βάρβαρον ἐκεῖνον, ὅτι ἂν δὲν τὴν πειράξῃ, θὰ τῷ δώσῃ ἐν ἰατρικόν, διὰ τοῦ ὀπίου θὰ διαφυλάττεται ἀπλήρωτος ἀπὸ τὰς μαχαίρας καὶ ἀπὸ τὰ ἄκόντια τῶν ἐχθρῶν του· ταῦτα δὲ λέγουσα, ἐπρόσθεσε καὶ τοῦτο, ὅτι, ἐὰν θέλῃς νὰ πληροφορηθῇς ὅτι τοῦτο τὸ ὁποῖον σοὶ λέγω εἶναι ἀληθινόν, δοκίμασον εἰς τὸν λαιμόν μου, καὶ εὐθὺς ἐξέτεινε τὸν λαιμόν της. Ὁ δὲ βάρβαρος νομίσας ὅτι λέγει λόγια ἀληθινὰ, ἐκτύπησε δυνατώτερα εἰς τὸν λαιμόν της μὲ τὴν σπάθη καὶ

ἀπέκοψε τὴν ἀγίαν αὐτῆς κεφαλὴν· καὶ οὕτω, μείνασα ἀμόλυτος, ἔλαβεν ἡ μακαρία τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀφθαρτον στέφανον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ γέγονε ἡ εἰς τὸν ναὸν τῶν ἀγίων Ἀποστόλων ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ Θεολόγου.

- » Ἐχει νεκρὸν σὸν ἢ καλὴ μετοικία,
- » Καλῶ γὰρ, ὡς σὺ, τοῦ; Ἀποστόλους, πῆτερ.¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελείται ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἐν Νικαίᾳ γενομένου μεγίστου θαύματος, ὅτε ὁ μέγας Βασιλεὺς διὰ προσευχῆς ἠνέωξε τὰς πύλας τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ παρέθετο αὐτῇ τὸς ὀρθόδοξος.

- » Πῶς· οὐκ ἂν ἦρε Βασιλεῖς τὰς πύλας,
- » Μέγας· καὶ σοὶ τῷ ναῷ τῷ ἐμψύχῳ;

» Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΕΛΕΤΙΟΥ τοῦ Γαλλισμάτου καὶ ὁμολογητοῦ, ὅστις ἐχρημάτισεν ἐν ἔτει αἴσ' (1250).

- † » Κτείνει Δαβὶδ μὲν ἀλλόφυλον σφενδόνη,
- » Κτείνει δὲ Μελέτιος Αὐσόνων πλάην.²

» Μνήμη τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΚΟΥ Ἐπίσκου τοῦ Εὐγενικοῦ, τοῦ τῆς ὀρθοδοξίας τῶν Ἀγατολικῶν Γραικῶν μογομάχου καὶ ὑπερμάχου καὶ γύλακος.

- † » Κρατεῖ μὲν Ἄτλας μυθικῶς ὤμοις πόλον,
- » Κρατεῖ δ' ἀληθῶς Μάρκος ὀρθοδοξίαν.³

» Μνήμη τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΡΣΕΝΙΟΥ Ἀρχιεπισκόπου Κερκύρας.

¹ Οὕτω ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῷ συνακτῆρι λόγῳ τῶν εἰς τοὺς ἑκατὸν πενήκοντα Ἐπισκόπους τῆς ἀγίας καὶ οἰκουμενικῆς δευτέρας Συνόδου λέγει περὶ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ναοῦ τῶν ἀγίων Ἀποστόλων· «Χαίρετε Ἀπόστολοι, ἡ καλὴ μετοικία.» Σημειῖται ὅτι λόγος εὐρίσκεται ἐν τῇ ἱερᾷ μνη τῶν Ἰσῆρων διαλαμβάνων περὶ τῆς ἐπα ὁδοῦ τῶν λειψάνων τοῦ θεοῦ τούτου Γρηγορίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πανήγυριν ἱερὰν καὶ ὑπέρλαμπρον.»

² Τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου μετέφρασεν ἡ ἐμὴ ἀναξιότης, καὶ ἔρα τοῦτον εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον· συνέγραψα δὲ καὶ ἀκολουθίαν εἰς αὐτόν.

³ Εἰς τὸν ἅγιον Μάρκον τὸν Ἐπίσκου ἀκολουθίαν γλαφυρὰν συνέγραψεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, διὰ προτροπῆς τοῦ ἱερολογιωτάτου διδασκάλου κυροῦ Ἀθανασίου τοῦ Παρίου τοῦ σχολαρχοῦντος ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ. Καὶ εἶθε νὰ ἐκδοθῇ καὶ εἰς τὸ φῶς τῆς τυπογραφικῆς διὰ τῆς συνεργίας τινὸς φιλομάχου. Τὸν δὲ κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ἔρα εἰς τὸ βιβλίον τὸ καλούμενον Ἀντίπαπαν, τὸν παρὰ τοῦ αὐτοῦ κυροῦ Ἀθανασίου συγγραφέντα βητορικῶς.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΘΥΜΙΟΥ τοῦ μεγάλου.

- » Τί κοινόν, Εὐθύμιε, σοὶ καὶ τῷ βίῳ;
- » Πρὸς Ἀγγέλους ἄπαιξε τοὺς ζένους βίου.
- » Ἀἴξε βίου Εὐθύμιε; εἰκάδι ἠϋγένειος.

Οὗτος ὁσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ μέγας Εὐθύμιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Γρατιανοῦ ἐν ἔτει τοζ' (377).¹ καταγόμενος ἀπὸ τὴν Μελιτινήν, τὴν ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ εὐρισκομένην, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ πιστῶν, Παύλου καὶ Διονυσίας ὀνομαζομένων. Καθὼς δὲ ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης ἐγεννήθη ἀπὸ στεῖραν μητέρα οὕτω καὶ ὁ ὁσιος οὗτος Εὐθύμιος ἐγεννήθη ἀπὸ στεῖραν, καὶ ἔλαβε τὸ ὄνομα Εὐθύμιος ἀπὸ τὸν Θεόν, πρὸ τοῦ νὰ συλληφθῇ. Ἐπειδὴ δηλαδὴ οἱ γονεῖς τοῦ παρεχάλου τὸν Θεὸν νὰ τοὺς ὠση τέκνον, διὰ τοῦτο ἐγεινεν εἰς αὐτοὺς φωνὴ δι' Ἀγγέλου, ἧτις ἔλεγεν ὅτι νὰ εὐθυμῶσι καὶ νὰ χαίρωσιν, ἡ μᾶλλον νὰ εὐθυμῶσι καὶ νὰ χαίρωσιν ὅλοι, καὶ ὄχι μόνον οἱ γονεῖς του, καθότι ὁμοῦ μὲ τὴν γέννησιν τοῦ παιδίου θὰ καταλυθῇ πᾶσα αἵρεσις, καὶ καθολικὴ εἰρήνη θὰ χαρισθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ὠνομάσθη ὁ ὁσιος οὗτος Εὐθύμιος· ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ πατὴρ τοῦ ἀγίου προσεφέρθη ὁ ὁσιος ἀπὸ τὴν μητέρα του εἰς τὸν Εὐτρώϊον τὸν Ἐπίσκοπον τῆς Μελιτινῆς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον συνηριθμήθη εἰς τὸ τάγμα τῶν κληρικῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἐστάθη ἐπιτήδειος εἰς τὴν τῶν ἱερῶν μαθημάτων παιδείαν, καὶ ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς ἐναρέτους κατὰ τὴν αὐξῆσιν τῆς ἀσκήσεως καὶ ἀρετῆς, ἠναγκάσθη νὰ χειροτονηθῇ Πρεσβύτερος καὶ νὰ δεχθῇ τὴν προστασίαν καὶ ἐπιμέλειαν τῶν ἱερῶν ἀσκητηρίων καὶ μοναστηρίων. Ὅτε δὲ ἐφθασεν εἰς τοὺς εἰκοσιεννέα χρόνους τῆς ἡλικίας του, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐσυγκατοίχισε μετὰ τοῦ ὁσίου Θεοκτίστου εἰς ἓν σπήλαιον, τὸ

¹ Ἐν δὲ τῷ ὠρολογίῳ γράζεται ὅτι ἦτο ὁσιος Εὐθύμιος κατὰ τοὺς χρόνους Ἀρχαίου καὶ Ὀυωρίου ἐν ἔτει υ' (400), καὶ ὅτι ἐτελεύτησεν ἐν ἔτει υξ' (463), ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ μεγάλου. Οὗτος ὁ ὁσιος διῆρθεσε Εὐδοκίαν τὴν βασίλισσαν, πεσοῦσαν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Μονοφυσιτῶν, καὶ ἔρα εἰς τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Αὐγούστου. Ὁμοίως ἐδιῆρθεσε καὶ τὸν ὁσιον Γεράσιμον, τὸν Ἰορδανίτην, τὸν κατ' ἀπάτην πεσοῦτα εἰς τὴν αὐτὴν αἵρεσιν, καὶ ἔρα εἰς τὴν τετάρτην Μαρτίου.

ὁποῖον εὐρίσκατο εἰς τὸ βουνόν· ἐκεῖ δὲ κατοικῶν ὁ ὄσιος, πολλοὺς ἀνθρώπους ἠλευθέρωσεν ἀπὸ δεινὰ πάθη καὶ ἀσθενείας.

Λέγεται δὲ ὅτι καὶ ὁ ὄσιος οὗτος ἀπὸ πολλὰ ὀλίγα ψωμῖα ἔθρεψε τετρακοσίους ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἤλθον εἰς τὸ μοναστήριον. Ὅχι μόνον δὲ αὐτὸς ἔλυσε τὴν στείρωσιν τῆς μητρὸς του καὶ ἐγεννήθη, ἀλλὰ καὶ ἄλλας στείρας καὶ ἀτέχνους γυναῖκας ἀπέδειξε γονίμους καὶ πολυτέχνους διὰ προσευχῆς του· αὐτὸς ἠνοίξε τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς καὶ ὁ μέγας Ἡλίας, καὶ ἔφερε βροχὴν, καὶ μὲ αὐτὴν ἰάτρευσε τὴν γῆν, ἣ ὅποια ἐπασχεν ἀπὸ ἀκαρπῖαν. Ἐφάνερωσε δὲ τὴν ἐσωτερικὴν λαμπρότητα τῆς ψυχῆς τοῦ θεοῦ Εὐθύμιου ὁ στύλος τοῦ πυρός, τὸν ὁποῖον εἶδον οἱ παρεστῶτες, ὅτι κατέβη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ὅτε ἐλειτούργει ὁ ἅγιος τὴν ἀναίμακτον θυσίαν, καὶ ἔλαμπε τὸν ὄσιον ἕως οὐ ἐτελειώσεν ὁ καιρὸς τῆς ἱεροουργίας. Σημεῖον δὲ καὶ ἀπόδειξις τῆς τελείας καθαρότητος καὶ ἀγνεύας τοῦ ὁσίου τούτου ἐστάθη, τὸ νὰ θλέπη νεορῶς μὲ τὸ διορατικὸν ὄμμα τῆς ψυχῆς τὰς διαθέσεις καὶ καταστάσεις τῶν ψυχῶν ἐκείνων, αἵτινες ἐπλησίαζον διὰ νὰ μεταλάβωσι τὰ ἀχραντα μυστήρια ἡγουν, ποῖος μὲν μεταλαμβάνει μὲ καθαρὰν συνείδησιν, ποῖος δὲ, μὲ μεμολυσμένην. Φθάσας δὲ εἰς τὸν ἐννενηχοστὸν ἑβδομον χρόνον τῆς ζωῆς του, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἦτο δὲ κατὰ μὲν τὸ εἶδος τοῦ προσώπου χαρίεις, κατὰ δὲ τὸν τρόπον τῆς ψυχῆς ἦτο εὐκολοπλησίαστος καὶ ἀπλοῦς, κατὰ τὸ χρῶμα ἦτο λευκός. Καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος ἦτο εὐπρεπῆς καὶ σεμνός· εἶχε τὰς τρίχας λευκάς καὶ τὸ γένειον μακρὸν ἕως εἰς τοὺς μηρούς του.

Λέγουσι δὲ διὰ τὸν ἅγιον τούτον, ὅτι ὅτε ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ μοναχός τις ὁ ὁποῖος ἐνομιζέτο μὲν κατὰ τὰ ἔξω καὶ τὰ φαινόμενα ὑπὸ τῶν πολλῶν, ὅτι ἦτο σώφρων καὶ ἐγκρατῆς καὶ ἅγιος, κατὰ δὲ τὰ ἔσω καὶ τὴν καρδίαν ἦτο ἀκόλαστος καὶ ἀκρατῆς, ἐπειδὴ ἐσυγκατατίθετο καὶ ἐγλυκαίνετο εἰς τοὺς αἰσχροὺς λογισμοὺς· ὅτε, λέγω, ὁ μοναχὸς οὗτος ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, ἔβλεπεν ὁ μακάριος Εὐθύμιος ἕνα ἄγγελον, ὅστις ἐβάσταζεν ἀκόντιον μὲ τρία ὀδόντια, καὶ μὲ αὐτὸ ἀνέσπα καὶ ἐξέβαλε βιαίως τὴν ψυχὴν τοῦ ἀθλίου μοναχοῦ ἐκείνου, καὶ εὐθὺς ἤκουσε καὶ φωνὴν, ἣ ὅποια ἐφάνερονε τὰ κρυπτὰ καὶ αἰσγρά τοῦ ἀποθανόντος διανοήματα.¹ Τελεῖται δὲ ἡ τοῦ ὁσίου σύναξις ἐν τῇ

ἀγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ὁσίου τούτου ὄρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΣΙΣΣΟΣ τὰς χεῖρας τμηθεὶς, τελειοῦται.

• Χεῖρας· Βάσσου τέμνουσι χεῖρες δημίων,

• Χεῖρες βέβηλοι, χεῖρας ἡγιασμέναις.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΣΕΒΙΟΣ πέλνυι τμηθεὶς, τελειοῦται.

• Τμηθεὶς πέλνυι Εὐσέβιος· πᾶν μέλος,

• Τὴν ἐρθόδοξον πίστιν ἄτμητος μένει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΥΓΧΙΟΣ εἰς τρία διαίρεθεις, τελειοῦται.

• Εὐύχιον εἰς μέρη διεῖλον τρία,

• Θεῶς Θεοῦ πρόσωπα τιμῶντα τρία.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΣΙΛΙΔΗΣ τὴν γαστέρα φαγείς, τελειοῦται.

• Ἀπορραγῆναι μὲ θέλων Βασιλίδης,

• Μοίρας ἀθλητῶν, ἐρράγα τὴν γαστέρα.

Οὗτοι οἱ ἀνωτέρω τέσσαρες μάρτυρες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλείως Διοκλητιανοῦ ἐν εἴτει σγῆ (298), πλοῦτον ἔχοντες πολὺν, καὶ μετέχοντες ἀπὸ τὴν σύγκλητον τοῦ βασιλείως βουλῆν. Προσῆλθον δὲ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸ ἅγιον ἔλαβον βάπτισμα, ἐπειδὴ εἶδον τὸν Ἐπίσκοπον Θεόπεμπτον, πῶς ὑπέμεναν ἀνδρείως τὰς παρὰ τῶν ἀπίστων βασάνους, καὶ ἔκαμνε θαύματα μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν διαβληθέντες εἰς τὸν βασιλέα καὶ παρασταθέντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ, πρῶτον μὲν ὑστεροῦνται τὰς ζώνας τὰς ὁποίας ἐφόρου, ὡς σημεῖον τῆς ἀξίας των, ἔπειτα λαμβάνει ἕκαστος διάφορα τέλη τῆς ζωῆς, διότι ὁ μὲν ἅγιος Βάσσος βληθεὶς εἰς ἕνα λάκκον ἕως εἰς τοὺς μηρούς, καὶ κοπεὶς τὰς χεῖρας καὶ ὄλον τὸ σῶμα, ἐτελειώθη· ὁ δὲ ἅγιος Εὐσέβιος κρε-

κατὰ πλάτος· βίῳ τούτου ἔρται· «Καθὼς ἡ ψυχὴ αὕτη δὲν μὲ ἀνέπαυσεν οὔτε μίαν ἡμέραν οὕτω καὶ αὐτὴ μὴ πύσης σπαράττων αὐτὴν, καὶ δεινῶς τιμωρῶν.» Σημεῖωσαι, ὅτι εἰς τὴν μέγαν τούτον Εὐθύμιον ὀκτωήχους Κονόνας ἐφιλοπόνησεν ὁ ἱστολογικώτατος διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος ὁ Προδρομῆτης, καὶ ὁ βουλούμενος ζητησάτω τούτου.

¹ Τὸν ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Καὶ πικρὸς μὲν ἄλλου πράγματος» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

¹ Ἡ θεία φωνὴ ἣν ἤκουσεν ὁ ἅγιος· ἔλεγε ταῦτα, ὡς ἐν τῷ

μασθεις κατακέφαλα και κοπεις μερικῶς με τοὺς πελέκει, ἐτελειώθη ὁ δὲ ἅγιος Εὐτύχιος τανυσθεὶς βιαίως εἰς τέσσαρας πάλους, καὶ εἰς τρία μέρη μοιρασθεὶς, ἔλαβε τὸ μακάριον τέλος· ὁ δὲ ἅγιος Βασιλίδης σχισθεὶς τὴν κοιλίαν με μάχαιραν, ἐτελείωσε τὴν ζωὴν, καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ τέσσαρες τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων INNA, PINNA, καὶ PIMMA.

» Θίλψι· δεχέσθω τοὺς ἀθλητὰς Κυρίου,

» Ἰννάν, Πιννάν, Ἰμμᾶν τε τοὺς κρυσταλλίνους.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι τρεῖς μάρτυρες ἦσαν ἀπὸ μίαν χώραν, κειμένην κατὰ τὸ βόρειον μέρος· κρατηθέντες δὲ ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτραις βαρβάρους, παρεστάθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς χώρας, ὁ ὁποῖος βλέπων τοὺς μάρτυρας ὁμολογοῦντας τὸν Χριστόν, κατεδίκασεν αὐτοὺς νὰ τελειώσωσι τὴν ζωὴν των μετὰ τὸ κρῦον. Λένονται λοιπὸν πρῶτον οἱ ἅγιοι ἀπὸ ξύλα ὄρθια, τὰ ὁποῖα ἐμπήχθησαν εἰς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ χειμῶνος, ὅτε καὶ αὐτὸ τὸ φύσει εὐκίνητον καὶ ὀλισθηρὸν νερὸν δὲν διέφερεν ἀπὸ τὰ ἀκίνητα καὶ βαρέα σώματα, ἐπειδὴ ἦτο ὅλον παγωμένον ἀπὸ τὸ ψῦχος. Ὅθεν μετὰ τὴν τοιαύτην βάσανον παρέδωκαν οἱ μακάριοι τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τοῦ μακαρίου ΠΕΤΡΟΥ τοῦ Τελῶρου.

« Καλεῖ σε, Πέτρε, Χριστὸς ἐκ τελωνίου

» Πρὸς ἀρετὴν πρὶν, νῦν δὲ πρὸς τρυφὴν πόλου·

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει φλ' (530), Πατρίκιος ὢν κατὰ τὴν ἀξίαν, καὶ τῆς Ἀφρικῆς ὄλης τὴν διοικήσιν ἔχων ἐπειδὴ δὲ ἦτο πολλὰ ἀσπλαγχνος καὶ ἀνελεῆμων, ἔλαβεν ἐπωνυμίαν καὶ ὠνομάζετο παρὰ πάντων φειδωλὸς ἦτοι ἀκριβός. Μίαν δὲ φορὰν πτωχὸς τις ὑπῆγεν εἰς αὐτόν, χάριν δοκιμῆς, καὶ ἐξήτει φορτικῶς ἐλεημοσύνην· ὁ δὲ Πέτρος θυμηθεὶς, ἤρπασεν ἐν ἀπὸ τὰ ζεστὰ ψωμῖα τὰ ὁποῖα τότε ἔτυχε νὰ φέρῃ ὁ δοῦλος του ἀπὸ τὸν φούρνον, καὶ ἔρριψεν αὐτὸ ὡς πέτραν κατ' ἐπάνω τοῦ πτωχοῦ· ὁ δὲ πτωχὸς ἀρπάσας τὸ ψωμῖον, ἔφυγε. Δὲν ἐπέρασαν δύο ἡμέραι, καὶ ὁ Πέτρος πίπτει εἰς βαρεῖαν ἀσθένειαν, καὶ ἐν τῇ ἀσθενείᾳ βλέπει τὸν ἑαυτὸν του ὅτι ἐξηλείτο νὰ δώσῃ ἀπολογίαν διὰ τὰ ὅσα ἔπραξεν. Ἐπειτα τοῦ ἐφαίνετο, ὅτι ἐκεῖ ἦτο καὶ

μία ζυγαρία, εἰς μὲν τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς ὁποίας ἔβλεπεν ὅτι ἐσυναζόντο μαυροί τινες, καὶ ἔβαλλον τὰς κακάς του πράξεις, εἰς δὲ τὸ δεξιὸν ἔβλεπεν ἄνδρας τινὰς λευκοφόρους καὶ θαυμαστοὺς κατὰ τὸ πρόσωπον, οἱ ὁποῖοι δὲν εὕρισκον ἄλλο τι καλὸν νὰ βάλωσι, διὰ νὰ γίνῃ ἰσοβαρὲς μετὰ τὸ ἀριστερὸν μέρος, εἰμὴ μόνον ἐκείνο τὸ ψωμῖον τὸ ὁποῖον κατὰ τοῦ πένητος ἔρριψε. Ταῦτα ἰδὼν ὁ Πέτρος, ἤλθεν εἰς τὸν ἑαυτὸν του, καὶ εὐθὺς ἄμα ἐσχηκώθη ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς, ὅχι μόνον ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἴδια ἐνδύματα ὅσα ἐφόρει ἔδωκεν εἰς ἓνα πτωχόν. Ἐπειδὴ δὲ εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν του τὸν Χριστόν ὅτι ἐφόρει τὰ ἐνδύματα ἐκεῖνα, διὰ τοῦτο ὁ ἀοίδιμος ἐπώλησε καὶ τὸν ἴδιον ἑαυτὸν του, καὶ τὴν τιμὴν ἔδωκεν εἰς τοὺς πένητας.

Ἐπωλήθη δὲ εἰς ἓνα αὐθέντην χρυσοχόον κατὰ τὴν τέχνην· ἐπειδὴ δὲ ὕστερον ἔβλεπεν ὁ μακάριος, ὅτι ἐμελλε νὰ γνωρισθῇ ποῖος εἶναι, διὰ τοῦτο θέλων νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ αὐθέντου του, εἶπεν εἰς τὸν θυρωρὸν κωφὸν ὄντα καὶ βωβόν· «Ἐν ὀνόματι Χριστοῦ ἀκουσόν μου, καὶ ἀνοιξὸν τὴν θύραν.» Καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ὁ πρὶν κωφὸς καὶ βωβὸς ἐλάλει καὶ ἤκουεν· ὅθεν ἐξεληθὼν ἔξω ἔφυγε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· ἐκεῖθεν δὲ ἀναχωρήσας, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου καὶ ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ, καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν τοποθεσίαν τὴν καλουμένην τοῦ Βοδὸς ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ.

** Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΥΡΣΟΥ καὶ ΑΓΝΗΣ, ὅν ἡ σύναξις τελεῖται πλησίον Ἐλεμιανῶν.*

» Θύρσοι σὺν Ἀγνῇ Χριστὸν ἠγαπηκότες,

» Θάνατον ἠγάπησαν ἀσμένως πάνυ.

** Μνήμη τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως ΛΕΩΝΤΟΥ τοῦ μεγάλου, τοῦ καλουμένου Μακίλλη καὶ Θρακός, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει νοξ' (457).¹*

¹ Ὁ βασιλεὺς οὗτος Λέων ἔγινε μετὰ τὸν εὐσεβεστάτον βασιλέα Μαρκιανόν. Ἐρύτατε δὲ ὁ Λέων οὗτος πολλὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, διότι ἐβεβαίωσεν ἅπαντα τὰ κηρυχθέντα ἀπὸ τοῦ πρὸ αὐτοῦ βασιλεῖ κατὰ τῶν αἰρετικῶν διατάγματα· καὶ πρὸ πάντων τὰ τῆς ἐν Χαλκηδόνι τετάρτης συνόδου θεσπίσματα. Ὅθεν καὶ ἡ Ἐκκλησίαι εἰς τὸν καιρὸν του ἦτο εἰς καλὴν κατάστασιν. Ζήσας δὲ χρόνους δεκαοκτὼ εἰς τὴν βασιλείαν, ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον μετὰ μίαν ὑπερβολικὴν ὁσεντερίαν, ἀπὸ τὴν ἰπποῖαν ἔγινε τὸ λείψανόν του ὡς φανός· (ὄρα σελ. 39 τοῦ β' τόμ. τοῦ Μελετίου.)

- * » Ἄνακτα πιστὸν τὸν Λέοντα τὸν μέγαν
« Ἐστειψε Χριστὸς οὐρανοκράτωρ ἄναξ.

• *Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΝΝΗΣ.*

- † » Ἄνα παθοῦσα τὸν νοσῆτον νυμφίον,
» Αὐτῷ προσήλθε διὰ τοῦ μαρτυρίου.

• *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΖΑΧΑΡΙΑΣ ὁ μαρτυρήσας ἐν ταῖς παλαιαῖς Πάτραις τῆς Πελοποννήσου κατὰ τὸ ἀΰμβ' (1782) ἔτος, τὰ σέλιη σχισθεῖς τελειοῦται.*

- † » Σκελῶν πλατυσμῷ ἐν πλάτει οἰκεῖ πόλου,
» Ὡ Ζαχαρία, καὶ βραθεῖον λαμβάνεις.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΞΙΜΟΥ τοῦ ὁμολογητοῦ.

- » Ἄχειρ, ἄγλωττος, χεῖρα καὶ γλῶτταν φύεις,
» Καὶ χερεῖ Θεοῦ, Μάξιμε, ψυχὴν δίδως.
» Εἰκόδι πρώτη πότμος Μαξίμου ὅσα ἐκάλυψεν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντος, τοῦ πατρὸς μὲν Κωνσταντίνου τοῦ Πρωγωνάτου, ἐγγόνου δὲ ὄντος Ἡρακλείου, ἐν ἔτει γογ' (673).² Ἐπειδὴ δὲ ἐπιμήθη ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς μὲ μεγάλας τιμὰς καὶ ἐφάνη ἱκανὸς εἰς τὰς πολιτικὰς διοικήσεις, διὰ τὴν σοφίαν τῶν λόγων του, καὶ διὰ τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀγαθὴν του προαίρεσιν, μάλιστα δὲ διὰ τὴν σύνεσιν, ἣν εἶχεν ἐκ τῆς πολυκαιρίας εἰς τὸ νὰ συμβουλεύη καλῶς τὰ πρακτέα. Διὰ ταῦτα, λέγω, πάντα ἀνεπιβίασθη εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Πρωτοασκηκῆτου, καὶ ἔγεινε συγκαινωνός εἰς τὰς βουλὰς τῶν βασιλέων. Ἐπειδὴ δὲ ἀνοήτως καὶ ὀυσεβῶς τῷ τότε καιρῷ ἐπεκράτει ἡ πονηρὰ καὶ αἰρετικὴ δόξα τῶν μίαν θέλησιν ἐπὶ Χριστοῦ φρονούντων, οἱ ὅποιοι διὰ τῆς αἰρέσεως ταύτης ἀνήρουν τὰς δύο φύσεις τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἐπροτίθεντο εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας διατάγματα καὶ ὀρισμοὶ βασιλικοὶ ὑπερασπίζοντες καὶ στερεόνοντες τὴν αἵρεσιν ταύτην. Τότε λοιπὸν ὁ σερωνύμως μέ-

γιστος οὗτος Μάξιμος (Μάξιμος λατινιστὶ σημαίνει μέγιστος) δὲν ὑπέφερε νὰ συγκαινωνῆ μετὰ τὴν ὀυσεβείαν τῶν ὀυσεβῶν· ὅθεν ἀρήσας τὰς βασιλικὰς τιμὰς καὶ τὰς κοσμικὰς ἐξουσίας, ἐπροτίμησε καλλίτερον νὰ ἦναι παρερριμένος εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, παρὰ νὰ κατοικῆ εἰς τὰ σκηνώματα τῶν ἀμαρτωλῶν, ὡς λέγει ὁ Δαβὶδ· καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ εὐρισκόμενον εἰς τὴν Χρυσόπολιν (τὸ νῦν Σκούταρι), ἐκούρευσε τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς καὶ ἔγεινε μοναχός· ὕστερον δὲ ἔγεινε καὶ ἡγούμενος τοῦ ἰδίου μοναστηρίου.

Ἐπειτα πυρποληθεὶς ἀπὸ τὸν θεϊκὸν ζήλον, μεταβαίνει εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην, καὶ πείθει τὸν μακαριώτατον Πάπαν Μαρτίνον νὰ ἀθροίσῃ τοπικὴν σύνοδον καὶ νὰ ἀναθεματίσῃ τοὺς ἀρχηγούς τῶν Μονοθελητῶν. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο τὸ γενναῖον ἔργον ἐποίησεν ὁ τρισόλβιος, ἀλλὰ καὶ λόγους καὶ ἐπιστολὰς συνέγραψεν, ἐλέγχων τοὺς οὕτω φρονούντας αἰρετικούς, καὶ βεβαιῶνων μὲ συλλογιστικὰς ἀποδείξεις καὶ μὲ γραφικὰς μαρτυρίας τὴν ἀκρίβειαν τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, τὰ ὅποια ἔστειλεν εἰς διάφορα μέρη καὶ Ἐκκλησίας τῆς οἰκουμένης.

Ὅτε δὲ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τῆν Ῥώμην εἰς Κωνσταντινούπολιν κατακρίνεται ὡς ὑπεύθυνος ὁμοῦ μὲ τοὺς δύο μαθητὰς του Ἀναστασίου καλουμένους ἀπὸ τὴν βασιλικὴν σύγκλητον τῶν ἀρχόντων, ἡ ὅποια ἐσυμψώνει εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ βασιλέως. Ὁ δὲ ἅγιος βλέπων, ὅτι ὅλοι ἐπειθοντο εἰς τὸ φρόνημα τοῦ βασιλέως, ὄχι μόνον αὐτὸς ἀντεστάθη εἰς αὐτούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ὑπεκίνησε νὰ ἐναντιωθῶσι πειθῶν αὐτούς νὰ φρονῶσι τὰ ἐναντία τῶν Μονοθελητῶν, διὰ μέσου τῶν σοφῶν του ἐπιστολῶν. Διὰ ταῦτα λοιπὸν πέμπεται ἐξόριστος εἰς μίαν φυλακὴν κατὰ τὸ μέρος τῆς Θράκης· ἐπειδὴ δὲ ἐπέμενεν εἰς τὴν ὀρθοδόξιαν τῆς πίστεως, τούτου χάριν ἔκοψαν τὴν χεῖρα καὶ τὴν γλῶσσαν του, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὸν ἐπέμψαν ἐξόριστον εἰς τὴν τῶν Λαζῶν γῶραν· καὶ ἐκεῖ μένων τρεῖς χρόνους, καὶ μόνος του ὑπῆρετων εἰς τὰς ἰδίας του χρείας, ἔγεινε πλήρης ἡμερῶν. Ὀλίγον δὲ ἀσθενήσας, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ καὶ ἐνεταριάσθη εἰς τὸ ἐκεῖ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου, ἐνεργῶν καθ' ἐκάστην ἡμέραν πολλὰ θαυμάσια.

Λέγουσι δὲ, ὅτι καὶ ἀρ' οὗ ἔκοψαν τὴν ἱερὰν γλῶσσαν του, ἀποκατέστη πάλιν αὐτὴ παρὰ Θεοῦ ὑγιής ὡς τὸ πρότερον, ὅθεν καὶ ἐλάλει τρανῶς καὶ καθαρῶς μὲ αὐτὴν, ἐνόσω ἦτο εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν. Ἀπὸ τοὺς δύο δὲ μαθη-

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

² Ἡ χρονολογία εἶναι ἐσφαλμένη, καθόσον ὁ Κῶνστας ἀνηγορεύθη τῷ 611 καὶ ἐδόλορονήθη ἐν Συρακούσαις τῷ 668. Οὗτος ὁ ὄσιος Μάξιμος φάνεται ὅτι εἶναι ὁ εἷς τῶν συντακτῶν τῆς Μετρίσεως τῆς ἐν Τυροῦρῳ τῷ πρώτῳ ἐρημοσευθεῖσης ἐν ἔτει 1546. Σ. Ε.

τάς του, τοὺς ὀνομαζομένους Ἀνασασίους, τοῦ μὲν μεγαλητέρου κατὰ τὴν ἡλικίαν Ἀνασασίου ἔκοψαν τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν χεῖρα παρομοίως, ὡς καὶ τοῦ διδασκάλου του, καὶ ἐξώρισαν αὐτὸν εἰς μακρινὸν τόπον· ὁ δὲ νεώτερος Ἀναστάσιος ἐπέμφθη καὶ αὐτὸς ἐξόριστος εἰς ἓν φρούριον τῆς Θράκης, καὶ ἐκεῖ τελειώσας τὴν ζωὴν, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον).¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΝΕΟΦΥΤΟΥ.

» Τὸν Νεοφύτον ἐκρίζοι γῆθεν δόρυ.

» Νέου φυτοῦ κάλλιστον οἶά περ θάλος.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας, υἱὸς γονέων χριστιανῶν Θεοδώρου καὶ Φλωρεντίας, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεσίου² καὶ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σϛ (290). Εὐθὺς δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς του ἦτο γεμάτος ἀπὸ χάριν Θεοῦ, διότι ὅτε ἦτο ἀκόμη ἐννέα ἐτῶν, καὶ εὐρίσκετο εἰς τὴν μάθησιν τῶν γραμμάτων ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα παιδιὰ, τότε, λέγων, προσήρχετο, καὶ τὰ παιδιὰ παραδόξως διέτρεφε, καὶ μία περισσότερὰ ἐλθοῦσα εἰς τὴν κλίνην του, ἐφύλαττεν αὐτήν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ περισσότερὰ ὠμίλησε μὲ ἀνθρωπίνην φωνήν, ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου φοβηθεῖσα, ἀπέθανεν· ὁ δὲ ἅγιος διὰ προσευχῆς του πάλιν τὴν ἀνέστησεν. Ὑστερον δὲ ἀναχωρήσας, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἓν σπήλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ ὁδηγοῦσα τοῦτον περισσότερὰ τῷ ἔδειξε νὰ ἐμβῆ· διώξας δὲ τὸ θηρίον τὸ εὐρισκόμενον εἰς τὸ σπήλαιον, ἔκαμεν ἐκεῖ τὴν κατοικίαν του, τρεφόμενος ἀπὸ Θεοῦ Ἀγγελοῦ. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν ἐνδέκατον χρόνον τῆς ἡλικίας του, ὁδηγηθεὶς ὑπὸ θείας ἀποκαλύψεως, κατέβη ἀπὸ τὸ βουνόν, καὶ ἐλθὼν εἰς τοὺς γονεῖς του καὶ χαιρετίσας αὐτοὺς, ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτω-

¹ Ἡ μετάθεσις δὲ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου τούτου Μαξίμου ἐρραζέται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην Αὐγούστου. Ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοτὴν τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅπου ὁ ἅγιος ὄσιος Μαξίμος ἐρραζέται μετὰ τοῦ ἁγίου Μαρτίνου, καὶ μετὰ τῶν μαθητῶν του δύο Ἀναστασίων, καὶ Θεοδώρου, καὶ Εὐφροπίου. Σημεῖοσαι, ὅτι ἑλληνικὸς λόγος πρὸς τὸν ἅγιον Μαξίμον σὺζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰσθίων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ « Καὶ πάντων μὲν τῶν κατὰ Θεὸν πολιτευσαμένων ». Ὁμοίως καὶ ὁ ἑλληνικὸς βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἡρακλείου τῶν σκήπτρων τῆς βῆματικῆς ».

² Ὁ Δεσίου, ὡς καὶ ἀλλοχρῶ ἔσημειώσαμεν, ἐξουιῆθη τῷ 214. Σ. Ε.

χοὺς τὰ ὑπάρχοντά των, καὶ πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ὀλύμπου. Κατὰ δὲ τὸν δέκατον πέμπτον χρόνον τῆς ἡλικίας του, παρέστη εἰς τὸν βασιλέα Δέκιον, ὁδηγηθεὶς εἰς τοῦτο ὑπὸ Θεοῦ Ἀγγελοῦ· ὤθεν διὰ τὴν πολλὴν παρηρησίαν τοῦ ἁγίου, πρῶτον ἔδειραν αὐτὸν, ἔπειτα τὸν ἔβαλαν εἰς ἀνημμένον φούρον. Μείνας δὲ ἐκ τούτων ἀβλαβῆς τῇ τοῦ Χριστοῦ χάριτι, ἐδόθη εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσι. Ἐπειδὴ δὲ ἔμεινε καὶ ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβῆς, ἐθανατώθη ἀπὸ ἑνα βάρβαρον, ὅστις ὤρμησε μὲ τὴν σπάθην κατ' αὐτοῦ· καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον).¹

Ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν ΖΩΣΙΜΟΣ ἐπίσκοπος Συρακοῦσης, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Μετάστασιν Ζώσιμος εὗρεν ἐκ βίου,

» Ὡ καὶ πρὸ ταύτης πᾶς μετάστασις βίος.

Ἡ Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο ἀπὸ τὴν νῆσον Σικελίαν, υἱὸς γονέων εὐλαβῶν καὶ πιστῶν, οἵτινες διήνυσον τὴν ζωὴν των μὲ αὐτάρκειαν τῶν τοῦ βίου ἀγαθῶν καὶ εἶχον ἐν κτήμα πλησίον εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ἁγίας Λουκίας τῆς παρθένου.² Ἀφ' οὗ δὲ ἐγεννήθη ὁ ἅγιος οὗτος καὶ ἐκόπη ἀπὸ τὸ γάλα τῆς μητρὸς του, ἐδόθη ἀπὸ τοὺς γονεῖς του δῶρον εἰς τὴν ἁγίαν Λουκίαν καὶ τὸ κτήμα ἐκεῖνο, ὁμοῦ δὲ καὶ ὁ υἱὸς των οὗτος Ζώσιμος. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἀνετράφη ὁ ἅγιος εἰς τὸ μοναστήριον, καθότι ἦτον ἀφιερωμένος εἰς τὸν Θεὸν πρὸ συλλήψεως· ὤθεν καὶ ὁ τοῦ μοναστηρίου ἐκείνου ἡγούμενος ἐπαίδευεν αὐτὸν ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου, διδάσκων αὐτὸν ἐπιμελῶς τοὺς κανόνας καὶ τὰς παραδόσεις τῆς ἐκκλησίας, ἐπειδὴ δὲ ἦτο εὐφυῆς εἰς τὸν νοῦν καὶ ἐπιμελής, ἐν ὀλίγῳ καιρῷ κατώρθωσεν ὅλας τὰς ἀρετάς, διότι ἀπέκτησε πᾶσαν σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν εἰς ὅλα τὰ ἔργα. Εἶχε ταπεινῶσιν καὶ πραότητα, ἐπλούτισεν ὑπακοὴν καὶ καθαρότητα· καὶ ἐπειδὴ ἐκατώρθωσε ταῦτα, ἐδόθη εἰς αὐτὸν καὶ

¹ Τούτου τοῦ ἁγίου Νεοφύτου εὐρίσκεται ἡσυχαστικὴ Ἀκολουθία τελεία ἐν χειρογράφοις σωζομένη· εὐρίσκεται δὲ καὶ τετυπωμένη μετὰ ἀναπληρώσεως τῶν ἐλλειπόντων τῇ ἐν τοῖς Μηναίοις. Τὸν ἑλληνικὸν βίον αὐτοῦ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστῆς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Αἱ περιφανεῖς τῶν πόλεων (σὺζεται ἐν τῇ τῶν Ἰσθίων καὶ ἐν ἄλλαις) ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σὺζεται τὸ μαρτύριον αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Οὐ πολλὰ μόνον, ἀλλὰ ».

² Ταύτης τὸ Συναξήριον ὄρα κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ Ἰουλίου.

ἡ ἐπιμέλεια τοῦ λειψάνου τῆς ῥηθείσης ἁγίας Λουκίας· ἔγεινε δηλαδὴ προσμονάριος καὶ ὑπηρετῆς τοῦ ἁγίου λειψάνου.

Μίαν φορὰν ἐπεθύμησεν ὁ ὄσιος, νέος ὢν, νὰ ὑπάγῃ νὰ ἰδῆ τοὺς γονεῖς του· καὶ δὴ ἐνιχθήη ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ ὑπῆγε καὶ τοὺς εἶδεν· οἱ δὲ γονεῖς του εὐθὺς ἐπεμψαν αὐτὸν ὀπίσω λέγοντες, « ἐκεῖ, τέκνον, χρεωστεῖς νὰ μένης, ὅπου ἀφιερῶθης. » Ἄφ' οὗ ὁμοῦ ἐγύρισεν εἰς τὸ μοναστήριον, ἐφάνη εἰς αὐτὸν τὴν νύκτα ἐκείνην ἡ ἁγία Λουκία, ἡ ὁποία ἐξελθοῦσα ἀπὸ τὴν θήκη, ἐφοβέριζεν αὐτὸν καὶ ἐμέλλε νὰ τὸν δεῖρῃ θανατὰ· τότε μία ἄλλη γυνὴ ἐνδοξοτάτη καὶ ἐνδεδυμένη πορφύραν βασιλικήν, ὑπερασπίσθη αὐτὸν (ἦτος ἴσως ἦτο ἡ Κυρία Θεοτόκος.) Ταύτην δὲ ἐντραπέισα ἡ ἁγία, τὸν ἔδειρεν ὀλίγον· ἐπαρήγγειλε δὲ εἰς αὐτὸν, ὅτι ἄλλην φορὰν νὰ μὴ ἐξέλθῃ τοῦ μοναστηρίου, τὸ ὁποῖον ὑποσχέθη νὰ φυλάξῃ καὶ δὴ καὶ τὸ ἐφύλαξεν. Διηγεῖτο δὲ οὗτος ὁ μακάριος Ζώσιμος διὰ μίαν γυναῖκα, ἡ ὁποία κατήγετο ἀπὸ γένος λαμπρὸν, ἦτο δὲ κατὰ τὴν γνώμην αἰσχρὰ καὶ ἀνάθαρτος, διότι αὕτη ἐπειδὴ ἔδάρη ἀπὸ τὸν ἄνδρα τῆς θανατὰ, ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ἁγίας Λουκίας, καὶ διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν θλίψιν ἣν ἐδοκίμασεν ἀπὸ τὸν ὀργιζόμενον ἄνδρα τῆς, καὶ διὰ νὰ ἰατρευθῇ ἀπὸ τὸν ἄρμον τὸν ὁποῖον ἔλαβεν. Ὅτε δὲ ἐνύκτωσεν ἐφώναξεν ἡ ἁγία μίαν φωνήν, ἡ ὁποία διαπεράσασα εἰς τὰ ὦτα τοῦ Ζωσίμου ὅστις ἐκοιμάτο, ἔλεγεν, « Ἀπόρριψον τὴν βρωμερὰν ταύτην ἔξω τοῦ μοναστηρίου, » δειξάσα ταύτην καὶ μὲ τὴν χεῖρα· ὁ δὲ Ζώσιμος μὲ φόβον πολλὸν ἐσηκώθη καὶ εἶπεν εἰς τὰς ὑπηρετρίδας ἐκείνης. « Σηκώσατε ἀμέσως ἀπ' ἐδῶ τὴν κυράν σας, καὶ ἐκβάλετε αὐτὴν ἔξω ὁμοῦ μὲ τὴν κλίνην τῆς. Αἱ δὲ ὑπηρετρίαι πλησιάσασαί εἰς τὴν κλίνην, εὔρον τὴν κυρίαν τῶν νεκρὰν.

Ὅτε δὲ ὁ τοῦ μοναστηρίου ἐκείνου ἡγούμενος ἀπέθανε, τότε ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ ἀφήσαντες μόνον τὸν Ζώσιμον φύλακα εἰς τὸ μοναστήριον, ὑπῆγον εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως Ἰωάννην, μὲ σκοπὸν νὰ προχειρισθῇ παρ' αὐτοῦ ἄλλος ἀξίος ἡγούμενος. Ὁ δὲ ἐπίσκοπος ἠρώτησεν· εἶναι καὶ ἄλλος ἀδελφός εἰς τὸ μοναστήριον; ἐκεῖνοι εἶπον· δὲν εἶναι ἄλλος, εἰμὴ εἰς μόνος ὅστις ἔμεινε διὰ νὰ φυλλάττῃ τὸ μοναστήριον. Ὁ ἐπίσκοπος ἀπεκρίθη, ἐγὼ γνωρίζω ὅτι ἐκεῖνος εἶναι ἀξίος διὰ νὰ γείνη ἡγούμενος· ὅθεν τοῦτον προσκαλέσας, ἐσφράγισεν εὐθὺς αὐτὸν καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς, λέγων· ἰδοὺ, ἀδελφοί, ὁ ἐκ Θεοῦ σφραγισθεὶς ἐ-

πιστάτης σας καὶ ἡγούμενος. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν ἐχειροτόνησεν αὐτὸν καὶ ἱερέα. Καὶ λοιπὸν ἐποίμανε τὸ ποίμνιον τοῦ χρόνου τεσσαράκοντα μὲ πᾶσαν πραότητα καὶ ἀνεξικακίαν, μὲ ἀγάπην καθαρὰν καὶ μὲ συμπάθειαν ὑπερβολικὴν.

Ὅτε δὲ ἀπέθανεν ὁ ἐπίσκοπος τῆς ἐν Σικελίᾳ Συρακούσης, μὲ ψῆφον Θεοῦ καὶ μὲ τὰς παρακλήσεις ὄλων τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν, ἔγεινε ὁ ἅγιος τῆς Σικελίας ἐπίσκοπος ἀπὸ τὸν Πάπαν τῆς Ῥώμης Θεόδωρον, καὶ ταύτην ἐκυβέρνησεν ὀσίως καὶ θεαρέτως εἰς χρόνους δεκατρεῖς. Θαύματα λοιπὸν πολλὰ ποιήσας καὶ ἀσκητικῶς πολιτευσάμενος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· πολλοὶ δὲ ἀσθενεῖς ἰατρεύθησαν ἀπὸ διαφόρου ἀσθενείας, καὶ πρὸ τῆς ταφῆς καὶ μετὰ τὴν ταφὴν του. Δαιμονισμένοι ἠλευθερώθησαν, τυφλοὶ ἀνέβλεψαν, καὶ τισ χριστιανὸς ἔχων τὴν γυναῖκα του αἰμορροοῦσαν, λαβὼν ἐν τεμάχιον ἀπὸ τὸ ἐνδυμα τοῦ ἁγίου, καὶ δοὺς αὐτὸ εἰς τὴν γυναῖκα, ἔγεινε πρόξενος τῆς ἰατρείας τοῦ πάθους τῆς, διότι ἐστάθη παρευθὺς ἡ ῥύσις τοῦ αἵματός τῆς.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες **ΕΥΓΕΝΙΟΣ, ΟΥΛΛΕΡΙΑΝΟΣ, ΚΑΝΙΛΙΟΣ**¹ καὶ **ΑΚΥΛΛΑΣ** οἱ ἐκ Τραπεζοῦντος εἶγει τελειοῦνται.

» Τὸν Εὐγένιον καὶ συνάθλους τρεῖς ἄμα,

» Δι' εὐγένειαν ψυχικὴν κτείνειν ζήφοι.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐμαρτύρησαν κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ καὶ Λυσιου δουκός, ἐν ἔτει αβ' (292), διότι κρυπτόμενοι εἰς τὰ ὄρη τῆς Τραπεζοῦντος, συνελήφθησαν οἱ τρεῖς ἐξ αὐτῶν ὡς χριστιανοὶ ἀπὸ τὸν Λυσίαν, καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν, ἐξορίζονται εἰς ἓν στενόχωρον φρούριον τῆς χώρας τῶν Λαζῶν, ὀνομαζόμενον Πιτυοῦς. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ φέρονται εἰς τὴν Τραπεζοῦντα, καὶ παρασταθέντες εἰς τὸν Δούκα Λυσίαν, καταξεσχίζονται τὰς σάρκας μὲ βούνευρα· ἔπειτα κρεμασθέντες, ξεσχίζονται μὲ σιδηρὰ ὀνύχια καὶ κατακαίονται μὲ λαμπάδας ἀνημμένας. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τιμωροῦντες τοὺς ἁγίους δῆμιοι ἔπεσον πρηνεῖς εἰς τὴν γῆν, ἐταράχθη ὁ Λυσίας, καὶ ἐπρόσταξε νὰ φυλακωθῶσιν οἱ ἅγιοι ὕστερον δὲ ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας εὐρέθη καὶ ὁ ἅγιος Εὐγένιος, καὶ κρατηθεὶς, καὶ ὁμολογήσας τὸν

¹ Ἐν ἄλλοις δὲ χειρογράτοις Συναξαρισταῖς γράφεται· οὗτος, Κανίλιος.

Χριστόν, ἐδάρη ἀσπλάγγως, εἶτα ὑπῆγε μετὰ τοῦ Λυσίου εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων, καὶ προσευχθεὶς, ἔκαμε νὰ πέσωσιν ὅλα τὰ εἰδῶλα καὶ νὰ συντριβῶσιν ὡσάν κοριοτόσ· ὅθεν ἐξαπλωθεὶς με σχοινία, ἐδάρθη με ῥαβδία χονδρά· ἔπειτα ἐκρεμάσθη καὶ ἐξεσχίσθη δυνατὰ εἰς τὰς πλευράς με σιδηρὰ ὄνυχια, καὶ ἐσλογίσθη με λαμπάδας ἀνημμένας· ὕστερον δὲ ἐτριψάν τὰς πληγὰς του με ἄλας καὶ ὀξειδίουν δριμύτατον καὶ μετὰ ταῦτα ἔβαλον ὁμοῦ καὶ τοὺς τέσσαρας ἀγίους μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον. Ἄλλ' ἔπειδὴ ἔμειναν ἀβλαβεῖς, διὰ τοῦτο ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα τελείται ἡ σύναξις τῆς ἀγίας Εἰρήνης ἐν τῇ ἀγιοτάτῃ ἐκκλησίᾳ, τῇ οὔσῃ πρὸς τὴν θάλασσαν.¹

Μνήμη τῆς ἀγίας μάρτυρος ΑΓΓΗΣ.

- Ἐπεὶ νέον σοι μόσχον, ὡς Δαβὶδ λέγει,
- Ἦρσεν Ἀγνὴ πυρπολουμένη, Λόγε.

• Ἡ ἀγία μάρτυς Ἀγνή ἦτο ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Ῥώμην, καταγομένη ἀπὸ γένος λαμπρόν· ἔπειδὴ δὲ εἶχε τὴν ζωὴν ἀγνήν καὶ καθαρὰν, σύμφωνον ὀρθοδόξῃ με τὸ ὄνομά της, διὰ τοῦτο ἐδίδασκε τὰς γυναῖκας, ὅσαι ἤρχοντο πρὸς αὐτὴν, τὸν λόγον τῆς ἀληθείας· ὁμοίως δὲ τὰς ἐδίδασκε καὶ περὶ σωφροσύνης καὶ καθαρότητος καὶ τὰς ἐσυμβούλευε νὰ γνωρίσωσι τὸν Χριστόν Θεὸν ἀληθινόν καὶ αὐτὸν μόνον νὰ λατρεύωσι. Ταῦτα ἀκούσας ὁ τῆς Ῥώμης ἄρχων, ἐπρόσταξε καὶ ἤρπασαν τὴν ἀγίαν εὐθύς· παρασπαθεῖσα δὲ αὕτη ἔμπροσθέν του, ἐπροστάθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα· εἰ δὲ καὶ δὲν θέλει, εἶπεν ὅτι θα τὴν βάλῃ εἰς πορνοστάσιον. Ἡ δὲ ἀγία, οὔτε εἰς τοὺς θεοὺς σου θυσιάξω, ἀπεκρίθη, οὔτε διὰ τὸ πορνοστάσιον διὰ τοῦ ὀπίου με φοβερίζεις φροντίζω, διότι ἐλπίζω εἰς τὸν Θεόν μου, ὅτι θέλω λυτρωθῆ ἀπὸ αὐτὸ καθαρὰ με τὴν βοήθειαν ἐκείνου.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ παράνομος ἄρχων, ἐκάλεσε τὸν ἔχοντα τὰς πόρνas γυναῖκας καὶ παρέδωκεν

εἰς αὐτὸν τὴν ἀγίαν, προστάξας, πρῶτον νὰ πομπεύσῃ τὴν μάρτυρα εἰς τὴν πόλιν, φορούσαν ἕν μόνον φόρεμα. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνος τοῦτο ἐποίησεν, ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ σατανᾶ (ἦτοι τὸ πορνοστάσιον) καὶ λοιπὸν πᾶς τις ἐπλησίαζεν ἐλευθέρως πρὸς αὐτὴν διὰ νὰ τὴν ἀτιμάσῃ· ὅλοι ὁμῶς εὐθύς ἅμα ἐπλησίαζον, ἀπεναρκοῦντο καὶ αἰμωδίαζον, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτῶν ἐψυχαίνετο τόσοσ, ὡστε ἐγίνοντο ὡς ἄν νεκροί. Τότε ὑπερήφανός τις μεγάλως κομπάζων καὶ καυχώμενος, ὠνείδιζε τοὺς ἄλλους, καὶ με πολλὴν θρασύτητα ἐμβήκεν ὡς ἵππος θηλυμανῆς, καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὴν παρθένον, ἀλλ' ὦ τοῦ θαύματος! παρεούθς ἐνεκρώθη καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὥρα πολλή, εἰς ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ εὐρεθέντας με μεγάλην φωνὴν ἀνεβόησε λέγων, « Μεγάλη εἶναι ἡ πίστις τῶν χριστιανῶν. » Ἐμβάντες δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ βλέποντες τὸ παράδοξον ἐκεῖνο θέαμα τοῦ νεκροῦ, ὅλοι ὁμοῦ με μίαν φωνὴν ἀνεβόησαν· « Μεγάλη εἶναι ἡ τοῦ Χριστοῦ δύναμις ». Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ ἄρχων, παρέστησε τὴν ἀγίαν ἔμπροσθέν του, καὶ λέγε μοι, εἶπε πρὸς αὐτὴν, λέγε μοι, ὦ πονηρόν γύναιον, με ποῖον τρόπον ἐθανάτωσας τὸν νεανίσκον; ἡ ἀγία ἀπεκρίθη· Ὅτε σὺ ἐπρόσταξες νὰ με ἀτιμάσωσι τότε, ἐνῶ ἐφερόμην εἰς τὸ πορνοστάσιον, με ἠκολούθησε λευκοφόρος τις νέος, ὅστις ἐμβᾶς μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ διαβόλου, παρίστατο πλησίον μου, καὶ αὐτὸς ἐνέκρνε τὴν ἐπιθυμίαν τῶν νέων, ὅσοι με ἐπλησίαζον· αὐτὸς ἦτον ὁ θανατώσας καὶ τοῦτον τὸν νεκρὸν ὃν βλέπεις, διότι ὕστερον αὐτὸς με ἐπλησίασε με πολλὴν ὑπερηφάνειαν καὶ θρασύτητα· καὶ πρὸ τοῦ νὰ με πιάσῃ, ἡ νὰ εἰπῆ κανένα λόγον αἰσχρόν, τὸν ἔκαμε τοιοῦτον ὁ λευκοφόρος ἐκεῖνος, καθὼς τώρα τὸν βλέπεις.

Ἠάλιν ὁ ἄρχων τῆ λέγει, Καὶ ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις σοὶ ἐβοήθησεν; ἡ ἀγία ἀπεκρίθη· ὁ Κύριος καὶ Θεὸς μου ἔστειλε τὸν Ἀγγελόν του καὶ με ἐρύλαξεν ἄνωτέραν ἀπὸ πᾶσαν ἀτιμίαν· ὁ ἄρχων λέγει· καὶ λοιπὸν ἂν θέλῃς νὰ μᾶς πληροφορήσῃς, ὅτι λέγεις ἀλήθειαν, παρακάλεσον τὸν Θεόν σου καὶ ἀνάστησον τὸν νεκρὸν αὐτόν. Τότε ἡ ἀγία σηκώσασα τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν, προσηυχύθη, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ἀνέστησε τὸν νεκρὸν. Τότε βλέποντες τὸ παράδοξον θαῦμα, ἐξεπλάγησαν ἅπαντες· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἄρχων καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐφώναξαν· μεγάλη εἶναι ἡ δύναμις τῶν χριστιανῶν, καὶ μέγας βεβαίως εἶναι ὁ τῆς εὐγενε-

¹ ἴσως πρέπει νὰ γράφεται, τῆς οὔσης πρὸς τὴν θάλασσαν· τῆς ἀγίας Εἰρήνης· ὀρθοδόξῃ, καθὼς ὁ ἅγιος Μικρακινοῦς ὁ οἰκονόμος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας ἔταξε ναὸν τῆς ἀγίας Εἰρήνης πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ ὅρα ἕν τῷ Συναξαρίῳ ἐκείνου κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ παρόντος. Καὶ καθὼς καὶ εἰς ἄλλα μέρη τοῦ Συναξαριστοῦ ἀναφέρεται ἡ πρὸς τὴν θάλασσαν αὐτῆς ἀγίας Εἰρήνης.

στάτης ταύτης γυναικός Θεός. Τινές δὲ ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἀκαθάρτους ἐρώναζαν εἰς τὸν ἄρχοντα· σήκωσον ταύτην ἀπὸ τοῦ μέσου, διότι ὅσα θαυμάσια φαίνεται ὅτι κάμνει, ὅλα τὰ ἐνεργεῖ διὰ μαγικῆς τέχνης. Τότε ὁ ἄρχων ἐπρόσταξε νὰ καύσῃ μετὰ τὸ πῦρ τὴν ἁγίαν.

Ἄφ' οὗ λοιπὸν ἀνήρθη ἡ πυρκαϊά, ἐσφράγισσε πρῶτον ἡ ἁγία τὸν ἑαυτὸν της μετὰ τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ, καὶ ἔπειτα ἐμβήκεν εἰς τὸ μέσον τῆς πυρκαϊᾶς μετὰ μέγαλον θάρρος. Ὅθεν ἔχουσα τὴν προσευχὴν εἰς τὸ στόμα της, ἀνέδραμεν ἡ μακαρία εἰς τὰ οὐράνια, πρὸς τὸν ἐπόθησε νυμφίον Χριστόν, ἀφήσασα τὸ παρθενικὸν σῶμά της ἐντὸς τοῦ πυρός. Ἄφ' οὗ δὲ ἐκεῖνο ἐσθυσσε, τότε τινές χριστιανοὶ ἐσήκωσαν χρυσίως τὸ τίμιον αὐτῆς λείψανον, καὶ τὸ ἐνεταξίασαν ἐντίμως, δοξάζοντες τὸν Θεόν.

Οἱ ἐν Τέρῳ ἅγιοι τέσσαρες μάρτυρες, εἴρει τελειοῦνται.

- Στερεῶν ἀθλητῶν τεσσάρων φωνὴ μία
- Ἡμεῖν τὸ θνήσκειν ἐν ζήρῳ εὐθυμία.

• Ὁ ὁσιος ΝΕΟΦΥΤΟΣ, ὁ προσκομάρτιος τῆς τοῦ Βασιλοπαιδίου μοιῆς, ὁ καὶ τῆς φωτῆς τῆς Θεοτόκου ἀκούσας, προελθοῦσης ἐκ τοῦ στόματος τῆς ἁγίας αὐτῆς εἰκότος, ἐν εἰρήῃ τελειοῦται.⁴

- † • Ὁ Νεόφυτος παρθένου πάλιν φίλος.
- Φωνὴν ἀκούει τῆς θεοῦ θαύμα ζῆνον!

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ΄, μηνίμῃ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου ΤΙΜΟΘΕΟΥ.

- Ἐρωτῶ θεῖον Τιμόθεο· στεμμάτων,
- Τυρθεῖς βάλκλοι, ἔθαψε γῆν ἐξ ἀμμάτων.
- Εἰκάδι· δευτερὴν πνευμ' ἤρθη Τιμοθέοιο.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν Λύστραν τὴν ἐν Λυκαονίᾳ ἢ Ἰσαυρίᾳ εὐρισκομένην, καὶ ὑποκειμένην εἰς τὸν Ἰκονίου υἱὸς πατρός μὲν Ἑλληνοσ, μητρός δὲ Εὐνίκης. Μαθητευθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, ἐργεῖνεν ὁμοῦ μετ' αὐτὸν συνεργός καὶ κήρυξ τοῦ θεοῦ Εὐαγγελίου. εἶτα καὶ μετὰ τὸν Θεολόγον Ἰωάννην τὸν ἡγαπημένον μαθητὴν τοῦ Κυρίου ἀναταμόνεται, καὶ λαμβάνει ἀπὸ αὐτὸν πλουσίαν τὴν χάριν τοῦ

⁴ Ὅρα εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν ἁγιορευτῶν Πατέρων.

Πνεύματος· ὕστερον δὲ ἐγενετο ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου Ἐπίσκοπος Ἐφέσου. Ὅτε δὲ ὁ Θεολόγος Ἰωάννης ἐξωρίσθη εἰς τὴν Πάτμον ἀπὸ τὸν Δομετιανόν, τότε ὁ μακάριος οὗτος Τιμόθεος ἐπεσκόπευεν εἰς τὴν Ἐφεσον· Μίαν δὲ φορὰν βλέπων τοὺς Ἑλληνας, ὅτι εἰς μίαν πάτριον ἑορτὴν Καταγωγίον δογμαζομένην, ἔκαμνον ἀταξίας, εἰδὼν βασταζόντες εἰς τὰς χεῖρας, προσωπίδας βάλλοντες εἰς τὰ πρόσωπα, τραγωδοῦντες, ὀρμῶντες ληστρικῶς ἐπάνω εἰς ἀνδρας καὶ γυναῖκας, καὶ φρονέοντες ὁ εἰς τὸν ἄλλον, ταῦτα, λέγω, βλέπων ἐθερμάνθη ἀπὸ τοῦ πῦρ τοῦ θεικοῦ ζήλου, καὶ δὲν ὑπέφερε τὰ τοιαῦτα ἀτοπα· ἀλλ' ἐδίδασκεν αὐτοὺς καὶ παρεκίνηει νὰ παύσῃ τὰς ἀταξίας ταύτας. Οἱ δὲ ἀπάνθρωποι ἐκεῖνοι καὶ θηριώδεις, κινήθητες ἀπὸ μανίαν καὶ θυμὸν μέγαλον, ἐφρόνευσαν τὸν τοῦ Κυρίου Ἀπόστολον μετὰ τὰ ξύλα τὰ ὅποια εἶχαν εἰς τὰς χεῖράς των· καὶ οὕτω ὁ μακάριος τελειωθεὶς, ἐνεταξιάσθη ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀνεκομίσθη ὕστερον καὶ ἐφέρθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀπεθεσαυρίσθη μετὰ τὰ λείψανα Λουκᾶ καὶ Ἀνδρέου εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὅπου καὶ ἡ σύναξις καὶ ἑορτὴ αὐτοῦ τελεῖται.⁴

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μηνίμῃ τοῦ ἁγίου διιομαρτύρου ἈΝΑΣΤΑΣΙΟΥ τοῦ Πέρσου.

- Ἀναστάσιος· ἐν τραχίλῳ τὸν βρόχον,
- Ὄ· λαμπρὸν ἔρμον ὠραῖζεται φέρων.

• Ὁ ἐνδοξος οὗτος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσιος ἦτο ἀπὸ τὴν Περσίαν, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλείως μὲν τῆς Περσίας Χοσρόου, τοῦ βασιλείως δὲ τῶν Ῥωμαίων Ἐρακλείου, ἐν ἔτει χιθ' (610), ἀπὸ πατρίδα Ῥαζήτῃ καλουμένην, χώραν δὲ Νουνῆ. Ὀνομάζετο

⁴ Σημειώσαι, ὅτι τὰ ἐλλείποντα προκάρια τῆ ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου Τιμοθέου ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, ἀπερ ἐτυπώσαμεν ἐν τῷ τέλει τοῦ Ἰανουαρίου μηνός, καὶ εἴτι φιλοτιμηθεὶς, ψαλλίτω ταῦτα. Ἐπλήξε δὲ ἐγκώμιον εἰς τὴν Ἀποστολικὴν αὐτοῦ κεφαλὴν Νικήτας· ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τί δαὶ ὁ Τιμόθεος;» (πῶζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λύστρᾳ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ ἐν τῷ πρώτῳ πανηγυρικῇ τῆς ἑσπέρης μονῆς τοῦ Βασιλοπαιδίου καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰσθρων.) Τον δὲ ἑλληνικὸν βίον αὐτοῦ συνέγραψεν ὁ Μεταρρακτής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τιμοθέον τὸν μέγαν (πῶζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λύστρᾳ, ἐν τῇ ἑσπέρῃ μονῇ τῶν Ἰσθρων, καὶ ἐν ἑλλάδι.) (τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐροπαρῆα ζήτηται ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου. Σ' Ε.)

δὲ πρότερον Μαγουνδάτ, υἱὸς μάγου τινὸς ¹ ὀνομαζομένου Βάβ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔμαθε τὴν μαγικὴν τέχνην, ὅστις πρὸ ὀλίγου εἶχε συναριθμηθῆ εἰς τὸ στρατιωτικὸν τάγμα τῶν καλουμένων Τηρώνων. Τῷ τότε δὲ καιρῷ ὤρμησαν οἱ Πέρσαι ἐναντίον τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπῆραν πολλοὺς αἰχμαλώτους, ἤρπασαν δ' ἐνταυτῷ καὶ τὸ τίμιον ξύλον τοῦ Σταυροῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ὁ Κύριος ἡμῶν τὸ δι' ἡμᾶς πάθος ὑπέμεινε, καὶ τὸ ἔφερον εἰς τὴν Περσίαν. Διὰ δὲ τὰ θαύματα ὅσα ἐτέλει ἐκεῖ, ἔφημιζετο, ὅτι ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν ἦλθεν ἐδῶ. ²

Ὁ δὲ Μαγουνδάτ κινούμενος ἀπὸ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν, ἐζητεῖ θερμότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους νὰ μάθῃ περὶ τοῦ Χριστοῦ ὅθεν μαθὼν ἀπὸ ἑνα χριστιανὸν ὄλην τὴν κατὰ τὸν σταυρὸν οἰκονομίαν, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν. Ἐπειτα ἐλθὼν ὁμοῦ μὲ τὸ Περσικὸν στράτευμα εἰς τὴν Χαλκηδῶνα, καὶ μαθὼν τὴν καταστροφὴν τῶν Περσῶν νικηθέντων ὑπὸ τοῦ Ἑρακλείου, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἱεράπολιν καὶ εὐρῶν ἕνα χρυσοχρῶν, ἐργάζεται μετ' ἐκείνου τὴν χρυσοχοικὴν τέχνην. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἀναχωρήσας, ἔρχεται εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐκεῖ λαμβάνει τὸ ἅγιον βάπτισμα ἀπὸ τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Μόδεστον, ³ καὶ Ἀναστάσιος ὀνομάζεται. Ἐἴτα ἐλθὼν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου ⁴ γίνεται μοναχός.

Ἐκεῖ λοιπὸν ἐνασκούμενος ὁ τρισόλβιος, ἔμαθε πᾶσαν ὁδὸν φέρουσαν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ ἀποστηθίσας τὸ Ψαλτήριον, ἤναψεν εἰς τὴν καρδίαν του περισσότερον τὸν πόθον τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπεθύμει καὶ ἠύχετο νὰ τελειώσῃ τὴν ζωὴν του διὰ μαρτυρίου καὶ αἵματος. Διότι βλέπων εἰς τοὺς τοίχους τῶν ἐκκλησιῶν ἱστορημένα τα μαρτύρια τῶν μαρτύρων, καὶ εἰς τὰ βιβλία καὶ συγγράμματα τῶν ἁγίων ἀναφερομένους τοὺς μάρτυρας, ὡς ἂν ἦσαν ζωντανοὶ καὶ ἐμαρτύρουν αὐτὴν τὴν ὥραν, τούτου χάριν σφοδρῶς ἐφλέγετο κατὰ τὴν

καρδίαν εἰς τὸ νὰ τοὺς μιμηθῆ καὶ αὐτός. Διὸ ἐφάνη εἰς τὸ ὄνειρόν του, ὅτι ἔβλεπε χρυσοῦν ποτήριον γεμάτον κρασίον διὰ νὰ πῖνῃ. Τούτο δὲ νομίσας, ὅτι εἶναι σημεῖον τῆς ἐγκαρδίου ἐπιθυμίας ἣν εἶχε διὰ τὸ μαρτύριον, μετέλαθε τὰ θεῖα μυστήρια, καὶ ἔπειτα ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον.

Ὅθεν ὑπῆγεν εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, καὶ ἐκεῖ βλέπων μάγους τινὰς Πέρσας, ἐνέπαιξε τὰ ὑπ' αὐτῶν πραττόμενα, καὶ χριστιανὸν ὀνομάσας ἑαυτὸν, ἐπίσθη ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἐφέρθη πρὸς Μαρζαβανᾶν τὸν ἀρχοντα αὐτῶν, ὁ ὁποῖος ἐπρόσταξε τὸν ἅγιον νὰ φέρῃ πέτρας ἔπειτα ἔβαλον ἀλύσεις εἰς τὸν λαιμόν του, καὶ ἔδωσαν μὲ σίδηρον τὸν πόδα τοῦ ἁγίου, ὁμοῦ καὶ τὸν πόδα ἑνὸς καταδίκου. Τότε λοιπὸν ἐρχόμενοι ἐκεῖ πολλοὶ Πέρσαι συγγενεῖς καὶ ὁμογενεῖς τοῦ ἁγίου, δὲν ἄρινον κάμμιν ὕβριν καὶ ἀτιμίαν, τὴν ὁποίαν νὰ μὴ προσφέρωσιν εἰς αὐτόν, πηδῶντες ἐπ' αὐτοῦ, δέροντες ὡμῶς, τραβῶντες αὐτόν ἀπὸ τὰ γένηα, καὶ σχίζοντες τὰ ἱμάτιά του, διότι ἐνόμιζον οἱ ἄφρονες ὕβριν ἰδικὴν των τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἣν εἶχεν ὁ συγγενὴς αὐτῶν ἅγιος. Ἐφέρθη δὲ καὶ εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν Χοσρόην, καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησε τὸν Χριστόν ἐμπροσθέν του, καὶ δὲν ἐδέχθη τὴν θρησκείαν τῶν Περσῶν, ἔδειραν αὐτόν ἀσπλαγχνᾶ μὲ ραβδία ἔπειτα στενοχωροῦσι καὶ σφίγγουσι τὰς κνήμας του μὲ δύο μεγάλα ξύλα, ἕως οὗ τὸ σφίγγιμον ἔσθασεν εἰς αὐτὰ τὰ κόκκαλα, διότι ἴσταντο ἐπάνω εἰς τὰ ἄκρα τῶν ξύλων δύο ἄνδρες ἄνθρωποι, διὰ νὰ σφίγγωσι τὸν ἅγιον περισσότερον. Ἐπειτα ἐκρέμασαν αὐτόν ἀπὸ τὴν μίαν χεῖρα, ἀπὸ δὲ τὴν ἄλλην ἐκρέμασαν μίαν βαρεῖαν πέτραν, διὰ νὰ βαρύνῃ κάτω καὶ νὰ πονῇ τὸ σῶμά του περισσότερον. Τέλος πάντων ἀφ' οὗ ἔπαθε πολλὰ βάσανα ὁ γενναῖος τῆς ἀληθείας ἀγωνιστής, ἐπνίγη μὲ σχοινίον, ὁμοῦ μὲ ἄλλους πολλοὺς αἰχμαλώτους χριστιανούς. Ἐνῷ δὲ ἀκόμη ὁ μάρτυς ἀνέπνεεν, ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν, τὴν ὁποίαν ἐπρόσφεραν εἰς τὸν βασιλέα, εἰς ἀπόδειξιν τοῦ θανάτου του. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτοῦ ναόν, ὁ ὁποῖος ἦτον ἐν τὸς τοῦ ἁγίου Φιλίμονος, ἐν τόπῳ καλουμένῳ Στρατηγίῳ (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὄρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον). ⁴

¹ Ὁ Θεοδώρητος λέγει ὅτι οἱ Πέρσαι ὀνόμαζον μάγους, τοὺς τὰ στοιχεῖα θεοποιούοντας. (βιβλ. ε'. κεφ. λη'. τῆς Ἐκκλησιᾶς Ἱστορ.)

² Ὅρα τὴν περὶ τοῦ Σταυροῦ ὑπόσημείωσιν κατὰ τὴν τριτοκροστὴν πρώτην τοῦ Ἰουλίου.

³ Περὶ τοῦ Μοδέστου τούτου ὄρα κατὰ τὴν δεκάτην ὁδόχην τοῦ Δεκεμβρίου ἐν τῇ ὑπόσημείωσει τοῦ Συνάξιου τοῦ ἁγίου Μοδέστου τοῦ πρώτου.

⁴ Οὗα ὁρθῶς δὲ γράφεται ἐν τοῖς Μηγαίοις καὶ ἐν τῷ τυπωμένῳ Συνάξιστῇ, ὅτι ὑπῆγεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Σάββα.

⁴ Ἡ δὲ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ δαίμου μάρτυρος τούτου ἐορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ παρόντος μηνός. Σημείωσαι, ὅτι ὁ βίος τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου τούτου συ-

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς **ΜΑΝΟΥΗΛ**, ξίφει τελειοῦται.

- Ξίφει, Μανουήλ, εἰς μέρη τέμνη δύω,
- Τιμῶν ἀτμήτους οὐσίας Χριστοῦ δύω.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες **ΓΕΩΡΓΙΟΣ** καὶ **ΠΕΤΡΟΣ**, ξίφει τελειοῦνται.

- Γεώργιον καὶ Πέτρον, οἱ κοινὸν σίβας,
- Τέμνουσι κοινῇ, Δεσπότης κοινὸν χάριν.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς **ΛΕΩΝ** ξίφει τὴν γαστέρα διαρραγεῖς τελειοῦται.

- Ἄρρηκτον εἶχε τὴν προθυμίαν Λέων,
- Ρήσσαντος αὐτοῦ τοῦ ξίφους τὴν γαστέρα.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες **ΓΑΒΡΙΗΛ** καὶ **ΣΙΩΝΙΟΣ**, ξίφει τελειοῦνται.

- Δέος, ξίφους ταθέντος ἐγγὺς ἀχένων,
- Μακρὰν Γαβριήλ καὶ μακρὰν Σιωνίου.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες **ΙΩΑΝΝΗΣ** καὶ **ΛΕΩΝ**, ξίφει τελειοῦνται.

- Οὕτως στρατηγοὶ, μὴ πτοούμενοι ξίφος,
- Ἰωάννης τε καὶ Λέων οἱ γεννάδαι.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς **ΠΑΡΟΔΟΣ** λίθοις βληθείς, τελειοῦται.

- Βληθείς Πάροδος, χειροπληθῶν ἐκ λίθων,
- Ὄδον παρῆλθεν ἡδέως τὴν τοῦ βίου.

Οἱ οὖν τοῖς ἀνωτέρω Μάρτυσιν ἀναιρεθέντες τριακόσιοι ἐβδόμηκορτα ἐπετά, τελειοῦνται.

- Τρεῖς πεντάριθμοι εἰκάδας κατείναν ξίφος.
- Συνήψεν αὐταῖς ἐνδεκαπλῆν ἐπετάδα.

Οὗτοι ὅλοι οἱ ἀνωτέρω ἅγιοι κατήγοντο μὲν ὀπὸ διαφόρους ἐπαρχίας καὶ τόπους, κατόκουν δὲ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν. Οἱ δὲ ἀχάριστοι καὶ ἀγνώμονες Βούλγαροι ἤλθον τότε

νεγρέθη ἑλληνιστὴ ἀπὸ τὸν Συμίων τὸν Μεταφραστὴν, οὗ ἡ ἀρχὴ « Τῆς ἁγίας πόλεως Ἱεροσολύμων » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰσθίων, καὶ ἐν ἄλλαις.) Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαρστῇ ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Βικεντίου τοῦ διακόνου, διότι ταῦτα γράφονται κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου, διότι εἰς εἶναι ὁ Βικέντιος ἐκεῖνος καὶ οὗτος ὁ ἀναπερόμενος αὐτοῦ.

Ἐρεῖς πεντάριθμοι εἰκάδες, συμποσύνται τριακόσιοι, διότι πεντάκις οἱ εἴκοσι γίνονται ἑκατὸν· τρεῖς δὲ τὰ ἑκατὸν γίνονται τριακόσια· ἐνδεκαπλῆ δὲ ἐπετά· εἶναι ἐβδόμηκορτα ἐπετά.

διὰ νὰ πολεμήσωσι τοὺς Ῥωμαίους· ὅθεν αἰχμαλωτίσαντες τοὺς ἐν Θράκῃ καὶ Μακεδονίᾳ χριστιανούς, ἠθέλησαν νὰ πολεμήσωσι καὶ τὴν βασιλεύουσαν τῶν πόλεων Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν ἤλθον ἕως εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ προσμείναντες τρεῖς ἡμέρας ἐκυριεύσαν αὐτήν. Ταῦτα δὲ ἐγένοντο ὅτε ἐβασίλευε Λέων Ἀρμένιος ὁ εἰκονομάχος καὶ ὅτε ὁ Κροῦμος ἐξουσίαζε τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων, δηλαδὴ ἐν ἔτει ωιέ (815), ἐμβὰς λοιπὸν ὁ Κροῦμος εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ κυριεύσας αὐτήν, ἐξέβαλεν ἔξω τεσσαράκοντα χιλιάδας χριστιανούς, ὁμοῦ καὶ τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον τῆς Ἀδριανουπόλεως, τὸν ὁποῖον κατὰ γῆς ῥίψας, ἐπάτησεν ἐπάνω εἰς τὸν λαιμόν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Κροῦμος ἀπέθανεν, ἔγεινε διάδοχος τῆς ἐξουσίας τῶν Βουλγάρων ὁ Δούκουμος. Ἀφ' οὗ δὲ καὶ ὁ Δούκουμος ἐτελεύτησεν, ἔγεινε ἀρχὸν τῶν Βουλγάρων ὁ Διτζεγγος ἄνθρωπος ὠμὸς καὶ θηριώδης καὶ ἀπάνθρωπος, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν ἀρχιερέα τῆς Ἀδριανουπόλεως, Μανουήλ ὀνόματι, ἔσχισεν εἰς τὸ μέσον, καὶ κόψας τὰς χεῖρας του καὶ τοὺς ὠμούς του, τὰ ἔρριψεν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὰ φάγωσι. Ὅθεν διὰ τὴν θηριωδίαν του πληρωθεὶς θεόθεν μὲ ἀορασίαν κατόφλων τῶν ὀφθαλμῶν, ἐθανατώθη ἀπὸ τοὺς ἰδικούς του.

Διεδέχθη δὲ τὴν ἀρχὴν καὶ ἡγεμονίαν τῶν Βουλγάρων ὁ Μουρτάγων, ὁ ὁποῖος ἐθανάτωσεν ὅλους τοὺς χριστιανούς, ὅσοι δὲν ἐπέιθοντο νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, ἄλλους μὲν δένων καὶ εἰς βάσανα καὶ στρέβλας ὑποβάλλων, ἄλλους δὲ τιμωρῶν μὲ ἀπανθρώπους τιμωρίας, τοὺς ἐξέβαλεν ἀπὸ τὴν παρούσαν ζωὴν. Αὐτὸς καὶ τὸν ἐν ἁγίοις ἀρχιερέα Δελθέλτου Γεώργιον, καὶ Πέτρον τὸν ἐπίσκοπον κατεξέσχισε πρῶτον ἀπανθρώπως μὲ ῥαβδία, καὶ ἔπειτα ἀπέκοψε τὰς ἁγίας αὐτῶν κεφαλὰς· ὁμοίως καὶ ἄλλους τριακοσίους ἐβδομηκορταεπετά μὲ ξίφος ἐθανάτωσεν. Αὐτὸς καὶ τὸν Λέοντα καὶ Ἰωάννην τοὺς στρατηγούς τῶν χριστιανῶν ἀπεκεφάλισε. Λέοντος δὲ τοῦ ἁγίου ἐπισκόπου Νικαίας, τῇ θέσει φαινομένου εὐνοῦχου, ἔσχισε τὴν κοιλίαν μὲ τὸ ξίφος, καὶ τὸν Γαβριήλ καὶ Σιώνιον ἀπεκεφάλισε· Πάροδον δὲ τὸν ἱερώτατον πρεσβύτερον κατεδίκασε νὰ λιθοβοληθῆ· καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς χριστιανούς μὲ διαφόρους τιμωρίας βασάνισας, ἐθανάτωσεν ὁ ἀπάνθρωπος. Ὅχι μόνον δὲ ὁ δυσσεβὴς οὗτος Μουρτάγων ταῦτα ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι ἀρχόντες τῶν Βουλγάρων, οἱ κατὰ διαδοχὴν τὴν ἀρχὴν ἐκείνων δεξάμενοι· καὶ αὐτοὶ, λέγω,

ὄλοι οἱ ἀλιτῆριοι πολλοὺς χριστιανούς ἐθανάτωσαν μετὰ διάφορα βάσανα.

Ταῖς τῶν ὁσίων Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεός ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ἐπισκόπου Ἀγκύρας, καὶ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΓΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ.

- Ἀγαθάγγελου καὶ Κλήμεντος αἱμάτων
- Τὸ τοῦ ζήφου δίψασιμον ¹ ἐπλήσθη στόμα.
- Εἰκάδι δ' ἐμνήσθητε τρίτη, Ἀγαθάγγελε, Κλήμη.

† Ὁ μακάριος οὗτος καὶ Θεσπέσιος Κλήμης ἔλην σχεδὸν τὴν ζωὴν του διήνησεν εἰς τὸ μαρτύριον, διότι εἰς εἰκοσιοκτῶ χρόνους παρετάθη ὁ ὑπὲρ Χριστοῦ πρὸς τοὺς τυράννους αὐτοῦ πόλεμος καὶ ἀγὼν, χωρὶς νὰ διακοπῇ μετὰ κάμμιαν ἐν τῷ μεταξύ ἀνεσιν, χωρὶς νὰ λάβῃ εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν, καὶ χωρὶς νὰ λάβῃ παραγγελίαν, ὅτι εἰς τόσας, Θετέον, διωρισμένας ἡμέρας πάλιν θὰ ἀρχίσῃ ὁ πόλεμος, καθὼς εἶναι νόμος νὰ γίνεταί εἰς τοὺς πολέμους ἀπὸ τὸ ἐν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τῶν πολεμίων, ἵνα ἀναπαυθέντες ἐν τῷ ἀναμεταξὺ καιρῷ, πάλιν ἀρχίσωσι τὸν πόλεμον νεαροὶ καὶ ἀκμάζοντες. Ἄλλ' ὁ πόλεμος καὶ ὁ ἀγὼν τοῦ πολυάθλου τούτου μάρτυρος ἦτο συνεχῆς, δυνατός, ταχὺς καὶ ἀδιάκοπος ὥστε δὲν ἤξεύρει τις ποῖον νὰ θαυμάσῃ περισσότερο, τὸ ἀδιάκοπον τοῦ καιροῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκαρτέρει ὁ μεγαλόψυχος ὡς ἂν ἐπασχεν ἄλλος καὶ ὄχι αὐτός, ἢ τὸ πλῆθος καὶ τὴν ὀριμότητα τῶν βασάνων καὶ τῶν τιμωριῶν, ὅσας ὑπέφερε. Μᾶλλον δὲ πρέπει νὰ θαυμάζῃ τις ἐπίσης καὶ τὰ δύο, διότι ὁ ἀδαμάντινος οὗτος, διελθὼν ὅλα τὰ εἶδη τῶν βασάνων καὶ τιμωριῶν εἰς χρόνους μακροὺς (ἦτοι εἰς χρόνους εἰκοσιοκτῶ), κατέπληξε καὶ κατήσχυνε τοὺς τότε βασιλεῖς καὶ τυράννους, θέατρον γενόμενος εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν οἰκουμένην, ὥστε καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ἀγγέλους ἔκαμε νὰ θαυμάσωσι τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν καρτερίαν του, καὶ οὕτω ὁ αἰοίδιμος ὕστερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τῆς δόξης τὸν στέφανον. Ἦτο δὲ ὁ ἅγιος οὗτος ἀπὸ τὴν Ἀγχυραν τῆς Γαλατίας, υἱὸς πατρὸς μὲν Ἑλληνας,

μητρὸς δὲ εὐσεβοῦς καὶ πιστῆς, ὀνομαζομένης Σοφίας· ὅτε δὲ ἔγεινε δώδεκα ἐτῶν ἔγεινε μοναχός, καὶ ὅτε ἔγεινε χρόνων εἴκοσι ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀρχιερωσύνης. ¹ Διήλθε δὲ μαρτυρῶν ὑπὲρ Χριστοῦ βασιλεῖς μὲν δύο, Διοκλητιανὸν καὶ Μαξιμιανόν, ἄρχοντας δὲ καὶ ἡγεμόνας ἐννέα, Δομετιανόν, Ἀγρίππαν, Κουμβρίκιον, Δομέτιον, Σακερδῶτα, Μάξιμον, Ἀφροδίσιον, Λούκιον καὶ Ἀλέξανδρον.

Ὁ δὲ μακάριος Ἀγαθάγγελος ἦτο Ῥωμαῖος κατὰ τὸ γένος, καὶ πρῶτος ἀπὸ ἐκείνους οἵτινες ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ἐβαπτίσθησαν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος τούτου, ὅτε εὐρίσκετο εἰς τὴν φυλακὴν ἐν τῇ Ῥώμῃ· διότι οἱ μὲν ἄλλοι ἐκεῖνοι οἱ τῷ Χριστῷ πιστεύσαντες τότε, συλληθέντες ἐθανατώθησαν κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως, μόνος δὲ ὁ Ἀγαθάγγελος οὗτος ἔφυγε καὶ ἐσώθη ἐμβὰς καὶ αὐτός εἰς τὸ ἴδιον ἐκεῖνο πλοῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ ἐμβῇ καὶ ὁ ἅγιος Κλήμης, ὄχι διὰ νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὸ μαρτύριον, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς Νικομήδειαν καὶ νὰ παλαίσῃ μετὰ μεγαλότερα καὶ περισσότερα βάσανα, καὶ οὕτω νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ καὶ μεγαλότερον στέφανον. Ὅτε δὲ καὶ ὁ Θεὸς Κλήμης εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον, εἶδε τὸν Ἀγαθάγγελον, ὅστις ἔπασαν εἰς τοὺς πόδας του, καὶ γνωρίσας αὐτὸν (διότι αὐτὸν πρῶτον ἀπὸ τοὺς ἄλλους πιστεύσαντας ἐβάπτισεν) ἐχάρη, καὶ τὸν κατησπάζετο ἐναγκαλιζόμενος, καὶ παρουσίαν ἀγαθοῦ Ἀγγέλου ἐνόμισε φερωνύμως τὴν παρουσίαν του· ὅθεν καὶ μετὰ θερμότεραν προθυμίαν ἀπήρχετο εἰς τὴν Νικομήδειαν, διὰ νὰ παρασταθῇ εἰς τὸν Μαξιμιανόν. Ἐκτοτε δὲ συνηγωνίζετο εἰς τὸ μαρτύριον ὁ Θεὸς Ἀγαθάγγελος μετὰ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος, ἕως οὗ ἔφθασαν εἰς Ἀγχυραν καὶ παρεστάθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα Λούκιον, ὁ ὁποῖος ἐπρόσταξε καὶ ἀπεκεφάλισαν καὶ τοὺς δύο, ὁμοῦ καὶ τοὺς λοιποὺς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας καὶ παιδία, ὅσοι ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ, καὶ οὕτως ἔλαβον ἅπαντες τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τὰ δὲ εἶδη τῶν βασάνων ὅσα ὑπέμεινε χωριστὰ μόνος ὁ μακάριος Κλήμης εἶναι ταῦτα· Ἐκρέμασαν αὐτὸν εἰς ξύλον καὶ ἐξέσχισαν, τὸν ἐκτύπησαν εἰς τὸ πρόσωπον μετὰ πέτρας, τὸν ἔ-

¹ Ἦτοι τὸ στόμα τοῦ ζήφου, ὅπερ ἐδίψα αἷμα, κατὰ προσωποποιήσας σχῆμα, τὸ καὶ τοῖς ἀψύχοις καὶ ἀναισθητοῖς ψυχῇν καὶ αἰσθησὴν περιτιθέν, ὅτι ἐμφύχων ἴδιον εἶναι τὸ δίψαν.

¹ Πρὶ ἡλικίαν ἐχειροτονήθη Ἀρχιερεὺς ὁ ἅγιος οὗτος, καθότι τότε δὲν εἶχον γίνεαι ἀκόμη αἱ ἱεραὶ Σύνοδοι καὶ οἱ θεῖοι Κανόνες, οἱ ἐμποδίζοντες τὸ νὰ μὴ γίνεταί τις παρ' ἡλικίαν διάκονος, καὶ ἱερεὺς, καὶ Ἀρχιερεὺς.

βαλαν εἰς φυλακὴν, τὸν ἔδεσαν εἰς τροχόν, τὸν ἔδειραν μὲ βράκλα, τὸν κατέκοψαν μὲ μαχαίρας, τὸν ἔδειραν εἰς τὸ στόμα μὲ σιδηροὺς στύλους, καὶ συνέτριψαν τὰς σιαγόνας του. Ἐξέβαλαν τὰ ὀδόντιά του, τὸν ἔδεσαν μὲ αἰδηρα καὶ εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἔρριψαν· ἔβαλον εἰς τὰ ὠτά του περόνια σιδηρᾶ ἀνημμένα, ἔκαυσαν αὐτὸν μὲ λαμπάδας, τὸν ἔδεσαν μὲ πέτραν μεγάλην, ἔδειραν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ εἰς τὸ πρόσωπον καὶ κάθε ἡμέραν ἔδιδαν εἰς αὐτὸν ῥαβδισμοὺς πεντήκοντα. Τὰ δὲ εἶδη τῶν βασιλέων ὅσα ὑπέμεινεν ὁ ἅγιος Κλήμης ὁμοῦ μὲ τὸν Ἀγαθάγγελον, εἶναι ταῦτα· ἔδειραν καὶ τοὺς δύο μὲ βούνευρα ξηρὰ, τοὺς ἐκρέμασαν εἰς ξύλον, τοὺς ἔκαυσαν εἰς τὰ πλευρὰ μὲ λαμπάδας, τοὺς ἔδωκαν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τοὺς φάγωσιν, ἔβαλον αὐτοὺς μέσα εἰς ἀσβεστον καὶ ἐκεῖ τοὺς ἄφησαν δύο ἡμέρας· ἐξέβαλαν ἀπὸ τὸ δέρμα τοῦ σώματός των λωρία, τοὺς ἔδειραν μὲ ῥαβδία· τοὺς ἔβαλαν ἐπάνω εἰς κρεβάτια σιδηρᾶ καὶ ἀνημμένα· τοὺς ἔρριψαν εἰς κάμινον ἀνημμένον, καὶ ἐκεῖ τοὺς ἄφησαν ἕν ἡμερονύκτιον· τοὺς ἐξέσχισαν δυνατὰ εἰς τοὺς νεφροὺς· τοὺς ἔρριψαν ἐπάνω εἰς σουβλῖα ὀξέα, τὰ ὅποια ἦσαν μὲν ἐμπηγμένα κάτω εἰς τὴν γῆν, εἶχον δὲ τὰ ὀξέα μέρη των ἰσπραμμένα ἐπάνω· τὰ σουβλῖα δὲ ταῦτα κατεκέντησαν πολλὰ τοὺς ἁγίους καὶ τοὺς ἐπλήγωσαν. Ἔδεσαν ἀπὸ τοὺς λαιμοὺς των μυλόπετρας· ἔσυραν αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως καὶ τοὺς ἐλιθοβόλησαν. Μόνος δὲ ὁ ἅγιος Ἀγαθάγγελος ἐδέχθη εἰς τὴν κεφαλὴν του μὲλίβδον βρασμένον. Τελευταῖον δὲ ἀποκεφαλίζονται καὶ οἱ δύο εἰς τὴν Ἀγχυραν τῆς Γαλιτίας, ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτῶν ναόν, τὸν εὕρισκόμενον πέραν εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον τοῦ Εὐδοξίου, ἀνω ἀπὸ τὸν Ἀνάπλον, καὶ εἰς τὴν ἀγιωτάτην ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Εἰρήνης, τῆς παλαιᾶς καὶ νέας. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον τὸν ὅποιον ἔλλητιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μετὰ διακοσιοστὸν καὶ πεντηχοστὸν ἔτος· ἰσώζεται ἐν τῇ Λαύρα, ἐν τῇ τῶν Ἰσθίων, καὶ ἐν ἄλλαις».)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΕΥΣΕΒΙΟΥ**.

- Δεῦρο πρὸς ἡμᾶς εἰς τὰ τερπνὰ τοῦ πόλου, *
- Εὐσεβίω λέγουσιν οἱ τερπνοὶ νέες.

* Οὗτος ὁ ὁσιος ἦτο κεκλεισμένος ἐντὸς κελ-

λίου πολλὰ μικροῦ καὶ σκοτεινοῦ, ἐπειδὴ δὲν εἶχε κἀνὲν παράθυρον, καὶ ἐκεῖ μεταχειρίζετο πᾶσαν σκληραγωγίαν καὶ ἀσκήσιν· ὕστερον δὲ πολλὰ παρακινήθεισ ἀπὸ ἑνα ἀδελφόν, Ἀμμιανόν ὀνόματι, ὑπῆγεν εἰς μοναστήριον, διὰ νὰ δεχθῆ τὴν προστασίαν καὶ ἡγουμένηαν τῶν ἀδελφῶν. ¹ Ὅθεν ἐπολιτεύετο μὲ πραότητα καὶ ταπεινοφροσύνην καὶ μὲ πᾶσαν κακοπάθειαν τοῦ σώματος, διότι ἀνὰ τρεῖς ἡμέρας ἢ τέσσαρας ἔπρωγεν ὁ αἰδιδιμος· εἶχε δὲ καὶ ζώνην σιδηρᾶν εἰς τὴν μέσην του, καὶ αἰλουσιν βαρυτάτην εἰς τὸν λαιμόν του. Βλέπων δὲ τις αὐτὸν ὅτι ἐκυπτε κάτω, βαρυνόμενος ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἀλύσου τὸν κατηγόρησεν· ² ὁ δὲ ὁσιος εἶπεν εἰς αὐτόν, «Ἐγὼ κάμνω τοῦτο, διὰ νὰ ἀντιπολεμήσω τὰς μηχανὰς τοῦ διαβόλου, ὅστις μὲ πολεμεῖ. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἐκεῖνος πολεμεῖ διὰ νὰ μὲ στερήσῃ ἀπὸ μεγάλα πράγματα καὶ ἀρετᾶς, σωφροσύνην, λέγω, καὶ δικαιοσύνην, καὶ νὰ μὲ ρίψῃ εἰς μεγάλα κακά, τοῦτου χάριν καὶ ἐγὼ εἰς τὰ μικρὰ ταῦτα κακοπαθήματα ἔστησα τὸν πόλεμον, εἰς τὰ ὅποια, ἐὰν μὲν μὲ νικήσῃ ὁ διάβολος, δὲν θὰ ὑπερηφανευθῆ πολὺ, ἐὰν ὁμιως νικήθῃ ὑπὲρ μου, θὰ εἶναι ἄξιος γέλιωτος, ἐπειδὴ οὐδὲ εἰς τὰ μικρὰ ἐδυνήθη νὰ νικήσῃ. Μὲ τοιαύτην λοιπὸν πολιτείαν θεάρεστον ζήσας, ὁ αἰδιδιμος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

—
 Ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν **ΜΑΥΣΙΜΑΣ** ὁ Σύρος ἐν εἰρήμῃ τελειοῦται.

- Γλώτταις λαλῶν πρὶν Μάυσιμας τῶν Σύρων,
- Γλώτταις λαλεῖ νῦν Ἀγγέλων πρὸς ἀγγέλους.

Εἰς τὴν Κύρον τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ εὕρισκομέ-

¹ Ὁ βίος τοῦ Εὐσεβίου τούτου ἀπεγράφη ἀπὸ τὸν Κύρου Θεοδώρητον ἐν ποιθαῖ πετάρτοι τῆς Φιλοθεου ἱστορικῆς προσθήκῃ δὲ ἐκεῖ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὁ Ἀμμιανὸς ἔλιπσε μὲν τὰ μοναστήριον εὐεῖνο καὶ ἐδύναζε πολλοὺς ἀδελφοὺς, διὰ ταπεινοφροσύνην του ὅμοιος δὲν ἔθελε νὰ γίνῃ ἡγούμενος εἰς αὐτοὺς, ἂν καὶ ἦτο ἄξιος καὶ δις πόσους νὰ διοικῆ· ὅθεν παρεκάλεισε τὸν ὁσιον Εὐσεβιον, καὶ ἡγουμένειυσεν εἰς αὐτοὺς. Λέγει δὲ καὶ ὅτι ὁ ὁσιος διορίσει τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν μοναχοὺς νὰ τρώωσι μίαν τροφὴν τὴν ἡμέραν, καὶ νὰ προσεύχωνται νοεοῦς καὶ παντοτεινοῦς εἰς τὸν Θεόν, καὶ ποτὲ νὰ μὴ μένωσι ἄνευ τῆς τοιαύτης πνευματικῆς ἐργασίας.

² Ὁ Θεοδώρητος δὲν λέγει, ὅτι τὸν ἐκπηγόρησεν, ἀλλ' ὅτι τὸν ἠρώτησε ποῖαν ὠφέλειαν λαμβάνει, καὶ διατί δὲν θέλει νὰ βλέπῃ τὸν οὐρανόν, καὶ νὰ θεωρῆ τὴν παιδείαν ἐκείνην, ἥτις ἦτο ὑποκάτω τῆς κίλλης του, οὔτε νὰ περιπατῆ εἰς ἄλλου πλεονέστερον ὁρόμον, παρὰ εἰς ἐκεῖνον τὸν στενόν· ὁ δὲ ὁσιος ἀπεκρίθη τὰ ἀνωτέρω.

νην ἐγρημάτησαν ὁσίοις τις, Μαυσιμαῖς μὲν ὀνομαζόμενος, Συριακὴν δὲ γλῶσσαν λαλῶν, ὁ ὁποῖος ἀγροίκως μὲν καὶ χωρικῶς ἀνετρέφη κατὰ τὴν ζωὴν, διέλαμψεν ὁμῶς κατὰ τὰς ἀρετάς· εἶχε δὲ ἐν μόνον ἐνδυμα, καὶ ὅταν αὐτὸ ἐπαλαίωνε δὲν τὸ ἔρριπτεν, ἀλλ' ἐπάνω εἰς τὰ σχισμένα μέρη τοῦ παλαιοῦ συνέρραπτεν ἄλλα ἐμβαλώματα, καὶ δι' αὐτῶν ἐσκέπαζε τὴν γύμνωσιν τοῦ σώματός του. Ὅσον δὲ πολλὰ ἐπεμελεῖτο καὶ ἐφιλοξένοι οὗ ἁοιδιμος τοὺς ξένους καὶ πτωχοὺς, ὥστε ἤνοιγεν εἰς ὅλους τὰς θύρας τοῦ κελλίου του· λέγουσι δὲ ὅτι εἶχε δύο πιθάρια, τὸ μὲν ἐν γεμάτον αἵτου, τὸ δὲ ἄλλο γεμάτον ἀπὸ ἐλαιον, ἀπὸ τὰ ὅποια εἶδιδε μὲν εἰς ὅλους τοὺς χρειαζομένους, ἀνεβλύζον δὲ αὐτὰ πάντοτε, καὶ ποτὲ δὲν εὐχέρονον. « Διότι ὁ Θεὸς ἐκεῖνος, ὁ πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν, κατὰ τὸ λόγιον τοῦ Παύλου, (Ῥωμ. 1. 12.) αὐτὸς, καθὼς ἐπρόσβαξε τὴν ὑδρίαν καὶ ἀποθήκην, καὶ τὸ ἐλαιοδοχεῖον τῆς Σαραφθίας γήρας, νὰ ἀναβλύζωσιν ἄλευρον καὶ ἐλαιον, δίδων εἰς αὐτὴν πλούσιον καρπὸν τῶν σπερμάτων τῆς πρὸς τὸν Ἥλιον φιλοξενίας τῆς, οὕτω λέγω, ὁ αὐτὸς Θεὸς ἐγάρισε καὶ εἰς τὸν Θαυμάσιον τοῦτον καὶ φιλόξενον Μαυσιμαῖαν ποσότητα ἀγαθῶν ἰσόμετρον μὲ τὴν προθυμίαν του. Καλῶς λοιπὸν οὗτος καὶ ὁσίως διανύσας τὸν τῆς ζωῆς του καιρὸν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. ¹

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΑΛΑΜΑΝΟΥ τοῦ Ἡσυχαστοῦ.

¹ Καὶ τοῦτου τοῦ Μαυσιμαῖ τὸν βίον συνέγραψεν ὁ Κύριος Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ δεκάτῳ τετάρτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτου ἠρνήσθη. Προσθέτει δὲ ἐκεῖ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὁ ὁσίος οὗτος ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὴν χάριν τῶν θαυμάτων ὅθεν καὶ ἐναυτοῖν πολλὰ νέον μίξι γυναικῶς, ἀσθενήτων, διὰ προσευχῆς του ἰάρευσεν. Ἄλλὰ καὶ ὁ τοῦ χωρίου ἐκεῖνου ἀθένητος Ἀητούσι, ἐπειδὴ τυραννικῶς καὶ χρεωστικῶς ἐζήτει ἀπὸ τοῦ γεωργοῦ τοὺς καρποὺς, διὰ τοῦτο ἐδίδασκεν αὐτὸν ὁ ὁσίος νὰ ᾄδει φιλόνητος καὶ ἐλεήμων εἰς τοὺς ἀδελφοὺς· ἐκεῖνος δὲ ἔστεικε σαληρὸς καὶ ἀμετάθετος· ὅθεν μὲ τὴν δοκιμὴν, ἐγνώρισε τῆς ἀπειθείας καὶ σαληρότητός του τὴν βλάβην. Ὅτε δηλαδὴ αὐτὸς ἐμελλε νὰ ἀναχωρήσῃ, ἐπέθῃσαν ἀκίνητοι οἱ τροχοὶ τῆς ἀμάξης του, καὶ αἱ ἡμίονοι δὲν ἐκπύρθωναν νὰ τὴν σύρωσι. Τότε εἶς ἀπὸ τοῦ φίλου του εἶπεν αὐτῷ, ὅτι τοῦτο ἠκολούθησεν εἰς αὐτόν, διότι τὸν καταρῆται ὁ ὁσίος. Ὅθεν πηδῆσε ἀπὸ τὴν ἀμάξην, ὑπῆγεν εἰς τὸν ὄσιον, καὶ πετῶν εἰς τοὺς πόδας του καὶ καταφιλῶν τὰ βυτάρια ἱμαθία του, παρεκάλει αὐτόν νὰ καταπραύνη τὸν θυμὸν. Ὁ δὲ ἵσως τὴν παράκλησιν δεχθεὶς, ἔλυσε τοὺς ἀράτους δεσμοὺς τῶν τροχῶν τῆς ἀμάξης, καὶ οὕτως αὐτὴ πάλιν ἤρχισε τὸν δρόμον τῆς.

- Οἶχη χαμερποῦς καὶ χαμαιζήλου βίου,
- Ὑψηλὰ πράξει καὶ λόγῳ, Σαλαμάνη.

Παρὰ τὰς δχθας τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου πρὸς οὐσμάς ὑπάρχει χωρίον ὀνομαζόμενον Καπερσανᾶ, ἀπὸ τοῦ ὁποῖον κατήγετο ὁ μακάριος οὗτος Σαλαμάνης· ἀγαπήσας δὲ τὴν ἡσυχαστικὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν, καὶ εὐρῶν εἰς τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ χωρίον μικρόν τι κελλίον, ἐκλείσθη ἐντὸς αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ εἰς αὐτὸ οὔτε θύραν, διὰ νὰ μὴ ἐμπορῇ νὰ ἐξέρχεται, οὔτε παραθύριον, διὰ νὰ μὴ ἐμβαίη φῶς. Μίαν δὲ φορὰν τὸν χρόνον ἔσκαπτεν ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ἐξήρχετο ἔξω, καὶ δοκιμάζων ὀλίγον περισπασμόν, ἐσύναζε τὴν ἀναγκαίαν τροφήν δι' ὅλον τὸν χρόνον· καὶ οὕτω διήλθεν ὁ ἁοιδιμος πολλοὺς χρόνους. Μανθάνων δὲ ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ χωρίου τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρός, ὑπῆγεν εἰς αὐτόν, θέλων νὰ τῷ δώσῃ τὴν ἱερωσύνην. Καὶ σκάψας ὀλίγον τι μέρος τοῦ κελλίου του, εἰσῆλθε, καὶ θέσας τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ὁσίου, ἐτέλεσε τὴν εὐχὴν τῆς χειροτονίας· καὶ εἶπε μὲν πολλὰ εἰς αὐτόν, καὶ ἀνήγγειλε τὴν χάριν τῆς ἱερωσύνης, τὴν ὁποίαν τῷ ἔδωκε, κἀνένα δὲ λόγον δὲν ἤκουσε νὰ τὸν λαλήσῃ ὁ ὁσίος. Ὅθεν ἀνεχώρησε, προστάξας νὰ κτίσῃσαι πάλιν τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ κελλίου, τὸ ὁποῖον ἐχάλασεν.

Ἄλλην φορὰν πάλιν ἐπέρασεν διὰ νυκτὸς τὸν ποταμὸν Εὐφράτην οἱ συνεγχώριοί του χριστιανοί, καὶ ἐχάλασαν τὸ κελλίον του· εἶτα λαβόντες τὸν ὄσιον σηκωτόν, τὸν ἔφερον εἰς τὸ χωρίον, χωρὶς ἐκεῖνος οὔτε νὰ ἐναντιωθῇ εἰς αὐτοὺς, οὔτε πάλιν νὰ τοὺς προστάξῃ οὕτω νὰ κάμωσι. Ἐγόντες δὲ εἰς τὸ χωρίον αὐτῶν ἄλλο κελλίον κτισμένον ἔτοιμον, τὸν ἐκλείσαν ἐντὸς αὐτοῦ· ὁ δὲ ὁσίος παρομοίως ἠσύχαζε καὶ ἐκεῖ, χωρὶς νὰ ὁμιλή μὲ κἀνένα. Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας οἱ χριστιανοί, οἱ κατοικοῦντες εἰς τὸ ἀντίπεραν τοῦ ποταμοῦ ἄλλο χωρίον, ἐλθόντες τὴν νύκτα ἐχάλασαν πάλιν τὸ κελλίον ἐκεῖνο, καὶ λαβόντες παρομοίως τὸν ὄσιον σηκωτόν, τὸν ἔφερον εἰς τὸ χωρίον των, ὅστις οὐδὲ ἀντέλεγεν εἰς αὐτοὺς ἢ τοὺς ἐδίβαζε νὰ τὸν ἀρήσωσιν, οὐδὲ πάλιν μετὰ προθυμίας ἐπορεύετο.

Οὕτω κατέστησε τὸν ἑαυτὸν του τελείως νεκρὸν ὁ ἁοιδιμος εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν· ὅθεν καὶ τὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου φωνὴν ἀληθεύων ἔλεγεν ὁ τρισόβλιος. « Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ· ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός. Ὁ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῆ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπή-

σαντός με, καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ.» (Γαλ. β'. 10.) Μὲ τοιοῦτον τρόπον νεκρώσας τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὁ μακάριος Σαλαμάνης, ὡς ἄλλος οὐδεὶς πώποτε, διήνυσεν τὴν ζωὴν του, ἕως οὗ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἵνα χορευῆ αἰώνια. ¹

Οἱ ἄγιοι δύο μάρτυρες οἱ ἐν τῷ Παρίῳ ² βληθέντες ἐν λάκκῳ, τελειοῦνται.

- Ἐνδον βόθρου χωροῦσι μάρτυρες δύο,
- Θεοῦ πόθου βάλλοντος ἔξω τὸν φόβον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ', μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΞΕΝΗΣ, καὶ τῶν δύο αὐτῆς θεραπαινίδων.

Εἰς τὴν Ξένην.

- Ἀποξενοῦται τοῦδε τοῦ βίου Ξένη.
 - Οὐ ζῶσα καὶ πρὶν, ὡς ἀληθῶς, ἦν Ξένη.
- Εἰς τὰς δύο θεραπαινίδας.
- Θνήσκουσιν ἄμφω τῆς Ξένης αἱ δουλίδαι,
 - Οὐ τῶν ἰκείνης ἀρετῶν οὐδαί ξέναι.
 - Οὐρανῷ εἰς ξενίην Ξένη εἰκάδι ἤλθε τετάρτη.

Ἡ μακαρία αὕτη καὶ αἰοίδιμος Ξένη ἦτο ἀπὸ τὴν μεγαλόδοξον πόλιν Ῥώμην καταγομένη ἀπὸ γένος τίμιον καὶ ἐπαινετόν. Ὅτε δὲ οἱ γονεῖς τῆς ἁγίας ἠθέλησαν νὰ ὑπανδρεύσωσιν αὐτήν, καὶ ἤδη ὅλα τὰ τοῦ γάμου ἡτοιμάσθησαν, τότε ἡ ἁγία λαβοῦσα δύο ὑπηρετρίας ἔξῃλθεν ἀπὸ τὸν νοσηρὸν θάλαμον, καὶ ἐμβᾶσα εἰς πλοῖον, ἀνεχώρησε, καὶ ἀλλάξασα διαφόρους τόπους, ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν Μύλασσαν (ἡ ὁποία εἶναι φρούριον ἰσχυρὸν Μεσσηνικῶς ὀνομαζόμενον, καὶ εὐρισχόμενον εἰς τὴν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Καρίαν, μὲ θρόνον Ἐπισκόπου τετιμημένην ὑπὸ τὸν Σταυρουπόλεως). Μᾶλλον δὲ εἰς τὴν πόλιν ταύτην κατεστάθη ἡ ὁσία παρὰ τοῦ θεοσπίου Παύλου τοῦ μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν νῆσον Κῶ, ³ φανείς θεόθεν

εἰς αὐτήν, τὴν ὠδήγησεν εἰς τὰ κρείττω καὶ τὴν κατὰ Χριστὸν ζῶην.

Ἐκεῖ λοιπὸν εἰς τὴν πόλιν Μύλασσαν, κατασκευάσασα ἡ μακαρία μικρὸν ναὸν εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος, πολλὴν ἀσκησιν μετεχειρίζετο, ὁμοῦ μὲ τὰς δύο ὑπηρετρίας τῆς καὶ μὲ ἄλλας τινὰς ὀλίγας παρθένους αἵτινες συνήχθησαν ἐκεῖ ὄθεν διὰ μέσου τῆς ἀποχῆς ὄλων τῶν ἡδονῶν τῶν αἰσθησέων, ἀνεβίβασε τὸν ἑαυτὸν τῆς ἡ τρισολβία εἰς μίαν οὐράνιον πολιτείαν. Καλῶς λοιπὸν διανύσασα τὴν ζωὴν τῆς, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐκοιμήθη ὁσίως καὶ μακαρίως, ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν τοιαύτην μαρτυρίαν. Διότι κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας, τοῦ ἡλίου καθαρῶς λάμποντος, ἐφάνη σταυρὸς εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ μέσου ἀστέρων σχηματιζόμενος· τὸν φαινόμενον δὲ ἐκείνον ἀστερεοειδῆ σταυρὸν ἔκλειεν εἰς τὸ μέσον ἄλλος χορὸς ἑπτὰ ἀστέρων οἵτινες ἦσαν τριγύρω. Ἐβλέπετο δὲ ὁ σταυρὸς καὶ ὁ χορὸς τῶν ἀστέρων, ὅτι συνώδευον τὸν νεκροκράββατον τῆς ὁσίας, διότι ὅτε ἐκείνος ἐφέρετο, τότε συνεφέροντο καὶ αὐτὰ, καὶ ὅτε ἐκείνος ἴστατο, τότε ἴσταντο καὶ αὐτὰ· ὥστε ἐφαίνετο, ὅτι αὐτὰ ἦσαν στέφανος τῆς μακαρίας Ξένης, ὅστις ἐδόθη εἰς αὐτὴν παρὰ Θεοῦ, διὰ τὴν πολυχρόνιον νηστείαν, γαμυνίαν καὶ ἀγρυπνίαν καὶ παρθενίαν τῆς. Καὶ τοῦτο εἶναι φανερόν, διότι ὅτε τὸ ἅγιον λειψάνον ἐκρύφθη εἰς τὴν γῆν καὶ δὲν ἐφαίνετο, τότε καὶ ὁ σταυρὸς ἐκείνος καὶ ὁ χορὸς τῶν ἀστέρων ἐγγεινεν ἀφανῆς καὶ ἀόρατος. Ἐφανερῶθησαν δὲ τὰ κατὰ τὴν ὁσίαν πράγματα ἀπὸ μίαν ὑπηρετρίαν τῆς, ἡ ὁποία ὅτε ἐτελεῦτα ἡ ὁσία διηγήθη ποία ἦτο, καὶ ποίαν πατρίδα εἶχε, καὶ ἐκ ποίου ἐπιστήμου γένους κατήγετο· καὶ πῶς πρότερον μὲν ὠνομάζετο ὑπὸ τῶν γονέων τῆς Εὐσεβία, ὕστερον δὲ αὐτὴ ὠνομάσθη Ξένη, θέλουσα νὰ κρυφθῆ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους διὰ ταπεινώσιν. τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὄρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.) ¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΑΥΛΟΥ, ΠΑΥΣΙΡΙΟΥ, καὶ ΘΕΟΔΩΤΙΟΥ τῶν αὐταδέλφων.

Εἰς τὸν Παῦλον καὶ Παυσίριον.

- Παυσίριον καὶ Παῦλον ἄμφω συγγόνους,
- Ποτάμιος ζῶς καὶ συνάθλους δεικνύει.

¹ Καὶ τοῦτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον συνέγραψεν ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀσκήματι δεκάτῳ ἐναντίῳ τῆς φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ συναξάριον τοῦτο ἱερανοήθη.

² Πάσιον ἦτο πόλις παραθαλάσσια μὲ λιμένα, μεταξὺ Κυζίκου καὶ Λαμφάκου εὐοισιομένη, ἧς ἐκτίσθη ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς νῆσου Παρου, κατὰ τὸν Μιλήτιον· ὅθεν εἰς αὐτῶν καὶ Πάσιον ὠνομάζετο.

³ Ἐν δὲ τῇ τετυπωμένῳ συναξαριστῇ καὶ τοῖς μεναίοις γράφεται, ὅτι ἐφάνη ὁ μοναχὸς Παῦλος τῇ ὁσίᾳ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

¹ Ὁ ἑλληνικὸς βίος αὐτῆς εὐρίσκειται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἱερῶν καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ ἡ Ὁ καινὸς καὶ ξένος τῆς θαυμαστῆς Ξένης βίος.

Εἰς τὸν Θεοδοτίωνα.

- Ἰδοὺ τράχηλος, ἔλθεται δὴ τὸ ξίφος,
- Θεὸν ποθῶν ἐκραζέε Θεοδοτίων.

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν βασιλέων, Ἀρειανοῦ ἡγεμονεύοντος ἐν Κλεοπατρίδι, τῇ ἐν Αἰγύπτῳ εὐρισκομένῃ, (τῇ νῦν Σουέζ), ἐν ἔτει σγ' (290), ἦσαν δὲ καὶ οἱ πρεῖς ἀδελφοὶ κατὰ σάρκα· καὶ ὁ μὲν Παῦλος καὶ Παυσίριος ἔγειναν μοναχοὶ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας, ὁ δὲ Θεοδοτίων ἦτο εἰς τὰ ὀρθόμοιμὰ τοὺς κλέπτας· συλληθόντες δὲ ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, ὁ μὲν Παῦλος, ὅταν ἦτο χρόνων τριάκοντα ἑπτὰ, ὁ δὲ Παυσίριος, χρόνων εἰκοσιπέντε, ὠμολόγησαν παρρησίᾳ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Τότε ὁ ἀδελφὸς αὐτῶν Θεοδοτίων, μαθῶν ὅτι ἐκρατήθησαν, ἀφῆκε τὰ βουναὶ καὶ τοὺς κλέπτας, καὶ ὑπέγε διὰ νὰ τοὺς ἰδῇ καὶ νὰ τοὺς ἀποχαιρετίσῃ· βλέπων δὲ αὐτοὺς κρινομένους ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, νὰ πλησιάσῃ μὲν πλησίον δὲν ἐτόλμησεν, ἔλθων δ' εἰς ἓνα παράμερον τόπον, ἐσυλλογιζέτο ποῖαν ἀρά γε κληρονομίαν καὶ δόξαν θὰ ἀπολαύσωσιν οἱ ἀδελφοὶ του. Ὅθεν θερμοθυθεὶς τὴν καρδίαν ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, ἐπέστρεψε καὶ παρασταθεὶς ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος, ὠμολόγησε καὶ αὐτὸς τὸν ἑαυτὸν τοῦ χριστιανόν, καὶ πηδῆσας κατὰ τοῦ ἡγεμόνος, ἐκρήμνισεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν θρόνον του. Εὐθύς λοιπὸν διαπερῶσι καρφία πυρωμένα εἰς τὰς πλευράς του καὶ εἰς τὴν κοιλίαν του, καὶ ἔπειτα ἀποκεφαλίζουσιν αὐτόν· καὶ οὕτω λαμβάνει ὁ αἰσιδύμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁ δὲ Παῦλος καὶ Παυσίριος ῥιπθόντες εἰς ποταμόν, ἔλαβον τέλος τοῦ μαρτυρίου των.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΒΑΒΥΛΑ τοῦ ἐν Σικελίᾳ, καὶ ΑΓΑΠΙΟΥ, καὶ ΤΙΜΟΘΕΟΥ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Βαβύλαν.

- Πρὶν Βαβύλας ἤθλησε κατὰ δειμόνων,
- Ἰθῆλσε λοιπὸν καὶ διὰ τῶν αἰμάτων.

Εἰς τὸν Ἀγάπιον καὶ Τιμόθεον.

- Τὸν Ἀγάπιον συνάμα Τιμόθεο.
- Σαφῶς μιμητὰς οἶδα τοῦ διδασκάλου.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Βαβύλας κατήγετο μὲν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, ἐγεννήθη δὲ ἀπὸ εὐγενεῖς καὶ οἰλοθέους γονεῖς, εἰς τὴν ἐπίσημον Θεοῦπολιν. Ὁὗτος λοιπὸν ἐπαιδεύθη ἐν

¹ Θεοῦπολιν φαίνεται ὅτι ὀνομάζει ἐδῶ ὁ τὰ Συνεξάρτα συ-

παιδεῖα καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου καὶ ἔμαθε τὰ ἱερά γράμματα, τὰ ὁποῖα φέρουσι τὸν ἄνθρωπον ταχύτερον εἰς τὸν Θεόν· ἀγαπήσας δὲ τὸν Θεὸν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, ἐμίσησε τὸν κόσμον. Ὅθεν ἀφ' οὗ οἱ γονεῖς του ἀπέθανον, διεμοίρασε τὸν πλοῦτον αὐτῶν εἰς πτωχοὺς καὶ τὰς χήρας καὶ τὰ ὄρφανα, καὶ οὕτως ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ πάσαν παραγῆν καὶ φροντίδα βιωτικῆν, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος καὶ ἠσούχαζεν, ἔχων μαζί του καὶ δύο μαθητὰς Ἀγάπιον καὶ Τιμόθεον. Ἐγείνε δὲ καὶ ἱερεὺς, καὶ ἐτίμησεν ἀξίως τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα· ὕστερον δὲ ἀναχωρήσας, ἦλθεν εἰς Ῥώμην.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἐκεῖ αἰμοβόροι Ἕλληνας ἐσποῦδάζον νὰ παραδώσωσιν αὐτόν εἰς τοὺς ἄρχοντας, τούτου χάριν ἀφῆσας τὴν Ῥώμην ὁ ἅγιος, μετέβη εἰς τὴν νῆσον Σικελίαν μετὰ τῶν δύο μαθητῶν του, καὶ ἐκεῖ διατρίψας κρυπτὸν ἀρκετόν, πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς θεογνωσίαν μὲ τὴν ἐν αὐτῷ οἰκοῦσαν χάριν τοῦ Πνεύματος· ἐπειδὴ ὁμως δὲν δύναται νὰ κρυφθῇ πόλις ἐπάνω ὄρους κειμένη, κατὰ τὸ λόγιον τοῦ Εὐαγγελίου, διὰ τοῦτο οὐδὲ ὁ μακάριος οὗτος ἐδυνήθη νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Σικελίας. Ὅθεν συλλαβῶν αὐτόν ὁ ἄρχων καὶ τοὺς δύο μαθητὰς, εὐθύς ἅμα εἶδεν ὅτι μὲ παρρησίαν ὠμολόγησαν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, πρῶτον μὲν τοὺς εἶειρε, τόσον πολλὰ, ὥστε κατεκοκκίνισαν τὰ σώματά των ἔπειτα ἐπρόσταξε τοὺς στρατιώτας, νὰ τοὺς περιτριγυρίσωσιν εἰς τὴν πόλιν, καὶ νὰ τοὺς τιμαρῶσιν ἐνταυτῷ ἀπανθρώπως μὲ διαφόρους τιμαρίας, καὶ διὰ νὰ φοβίση τὰς πόλεις τῆς Σικελίας διὰ τῆς τιμαρίας αὐτῶν, καὶ ἵνα πληρώσῃ τὸ πάθος καὶ τὸν θυμὸν, τὸν κατὰ τῶν ἁγίων. Οἱ δὲ ἅγιοι μάρτυρες ἐνεδυναμοῦντο εἰς τὰ βασανιστήρια ἐλπίζοντες ὀλιῶς ὀλόλου καὶ ἀποβλέποντες εἰς τὰ αἰώνια ἀγαθὰ. Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν, κατέσφαξε τοὺς ἁγίους μὲ μαχαίρας, καὶ τὰ σώματα αὐτῶν ἔρριψεν εἰς τὸ πῦρ· δὲν ἐβλάβησαν ὁμως ὑπὸ τοῦ πυρός παντελῶς ἀλλὰ σῶα καὶ ἀβλαβῆ διεφυλάχθησαν, καὶ λαβόντες ταῦτα τινεὶ χριστιαν-

νῆσαι τὴν πόλιν τῆς Ἀντιοχείας, διότι αὕτη Θεοῦπολις κατ' ἐξαιρετικὸν ὀνομάσθη, διότι, σεισμῶν ποτὲ γενομένων ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν τῇ τρίτῳ χρόνῳ Τιβερίου τοῦ θρακῆς τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει 518, ἐπροβῶντο οἱ πολῖται καὶ ἐπέγραψεν ἕκαστος εἰς τὸν ἑκαστοῦ αἶον «Χριστὸς μετ' ἡμῶν στήται.» Καὶ οὕτως ἠλευθερώθησαν ἀπὸ τὴν κατὰπτωσιν τοῦ σεισμοῦ, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Νικηφόρος.

νοί, ἐνεταφίασαν τιμῶς εἰς τὴν αὐτὴν νῆσον τῆς Σικελίας.

Ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΚΕΔΟΝΙΟΣ, ἐν εὐρηγῇ τελειοῦται.

- Μονῶν ἀπείρων πατρικῆς σῆς οἰκίας,
- Μακεδόνιος, Χριστὲ, λαμβάνει μίαν.

Οὗτος ὁ ἐν ἀγίοις πατὴρ ἡμῶν Μακεδόνιος παλαιότραν καὶ ἀγωνιστήριον μετεχειρίζετο τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν, διότι ἐκεῖ εἶχε τὴν ἀσκησιν καὶ τὴν κατοικίαν του, τῶρα μὲν ἡσυχάζων εἰς ἓνα τόπον, τῶρα δὲ εἰς ἄλλον, καὶ ἄλλοτε μεταβαίνων εἰς ἄλλον εἰς Φοινίκην δηλαδὴ, καὶ εἰς Συρίαν, καὶ εἰς Κιλικίαν ἔκαμεν δὲ τὰς μεταβάσεις ταύτας, διὰ νὰ φεύγῃ τὰς ἐνοχλήσεις τῶν συντρεχόντων πρὸς αὐτόν. Διήλθε λοιπὸν ὁ μακάριος τεσσαράκοντα πέντε χρόνους, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς του σκηνὴν, ἢ καλύβην, ἢ ἄλλην κάμμίαν σκέπην, ἀλλ' ἴστατο μέσα εἰς ἓνα λάκκον βαθύν. ¹ Ὅτε δὲ ἐγένετο γέρων ἐπέισθη εἰς τοὺς παρακαλοῦντας αὐτόν, καὶ κατεσκεύασε μίαν καλύβην ὕστερον δὲ μετεχειρίζετο εἰς κατοικίαν κελία τινὰ ὄχι ἰδικά του, ἀλλὰ ξένα. Ὅθεν διήνησεν ἀκόμη ἄλλους εἰκοσιπέντε χρόνους, ὡς ὅλοι οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς του συμποσοῦνται εἰς ἑβδομήκοντα. Ἐπειδὴ δὲ ἐτρέφετο μὲ μόνον κριθάριον καὶ νερόν εἰς τεσσαράκοντα χρόνων διάστημα, διὰ τοῦτο ἐπεσεν ὁ αἰδίδιμος ὕστερον εἰς ἀσθενίαν, καὶ ἐξῆ με μικρὸν τεμάχιον ψωμίου, καὶ με ποτὸν ἀπλοῦ νεροῦ. Με τοιαύτην θαυμασίαν ἀσκησιν ζῶν, ἠξιώθη παρὰ Κυρίου νὰ κάμνῃ θαύματα νὰ διώκῃ δηλαδὴ δαιμόνια ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, νὰ ἰατρεύῃ διάφορα πάθη καὶ ἀσθενείας, καὶ νὰ ἐκτελῇ ἄλλα πολλὰ παράδοξα.

Εἰς τοῦτον τὸν ὄσιον ἔφερον ποτὲ μίαν γυναῖκα, ἢ ὁποία ἀπὸ ἐνέργειαν τοῦ διαβόλου ἐτρῶγε πολὺ φαγητὸν καθ' ὑπερβολὴν, διότι ἐτρῶγε τριάκοντα ὄρνιθας κατοικησίμους τὴν ἡμέραν, καὶ πάλιν δὲν ἐχόρταινε, ἀλλ' ἀκόμη ἐπέινα. Παρεκάλουν λοιπὸν τὸν ὄσιον οἱ συγ-

¹ Ὅθεν, λέγει ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ἐκ τοῦ λάκκου ἐκείνου ὠνόμαζον τὸν ὄσιον Γουδᾶν, διότι γούδα κατὰ τὴν Συριακὴν γλῶσσαν θὰ εἴπῃ λάκκος. Ὁ Θεοδώρητος γράφει καὶ τοῦτου τοῦ ὄσιου τὸν βίον ἐν ἀριθμῷ δεκάτῳ τρίτῳ τῆς Φιλοθέου Ἰσουλίας, ὅστις καὶ τοῦτο λέγει, ὅτι αὐτὸς ὠνομάζετο κριθοφάγος, ἐπειδὴ τροφὴν του εἶχε τὸ κριθάριον, ὄχι κατεσκευασμένον ψωμίον, ὄχι βρασμένον, ἀλλὰ μόνον κοπιμισμένον καὶ βρεγμένον μὲ νερόν.

γενεῖς τῆς γυναικός, ἵνα σπλαγχτισθῇ καὶ ἰατρεύσῃ αὐτὴν, ἧτις εἶχεν ἐξοδεύσει τὴν περιουσίαν τῆς ὄλης εἰς τὸ νὰ τρώγῃ ὄθεν σπλαγχτισθεῖς ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, προσευχίθη εἰς τὸν Θεόν. Εἶτα βαλὼν τὴν δεξιάν του χεῖρα εἰς νερόν, καὶ σφραγίσας αὐτὸ μὲ τὴν σωτήριον σφραγίδα τοῦ σταυροῦ, ἐπρόσταξε νὰ πῆ αὐτὸ ἢ πάσχουσα γυνή, καὶ οὕτως ἔκαμεν αὐτὴν νὰ τρώγῃ κατὰ φύσιν καὶ νὰ ἀρχῆται μόνον εἰς ἡμίσειαν ὄρνιθα. Γνησίως λοιπὸν δουλεύσας τῷ Θεῷ ὁ αἰδίδιμος εἰς χρόνους ἑβδομήκοντα, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. ¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ γέγονε ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λει-

¹ Προσθέτει δὲ καὶ ταῦτα ὁ Θεοδώρητος: ὅτι μίαν φορὰν ὑπῆγεν εἰς στρατηγὸς εἰς τὸ βουνὸν ἐκεῖνο, ὅπου ἐκταίκει ὁ ὄσιος διὰ νὰ κυνηγήσῃ. Βλέπων δὲ ἀπὸ μακρᾶν τὸν δαιον, καὶ μαθὼν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του, ποῖος εἶναι, εὐθὺς ἐπήδησε κάτω ἀπὸ τὸ ἄλογον καὶ ὑπῆγε κοντὰ καὶ τὸν ἐχαιρέτισεν εἶτα τὸν ἠρώτησε τί κάμνει ἐκεῖ εἰς τὸ βουνόν; ὁ δὲ ὄσιος τὸν ἀντηρώτησε: καὶ σὺ τί ἀνέδης; ἐδῶ νὰ κάμῃς; ὁ στρατηγὸς ἀπεκρίθη, ἦλθον διὰ νὰ κυνηγήσω. Καὶ ἐγὼ, ἀνταπεκρίθη ὁ γέρων, καὶ ἐγὼ κυνηγῶ τὸν ἰδικόν μου Θεόν, καὶ ἀγαπῶ νὰ τὸν λάβω, καὶ ποθῶ νὰ τὸν ἴδω, καὶ δὲν θέλω ἀφήσῃ τὸ καλὸν τοῦτο κυνήγιον. Ταῦτα ἀκούσας ὁ στρατηγὸς ἐθαύμασε, καὶ ὠφεληθεῖς, ἀνεχώρησεν. Οὗτος ὁ ὄσιος ἤλεγξε τοὺς στρατιώτας, τοὺς ὁποίους ἔπειλεν ὁ βασιλεὺς Θεοδοῖος διὰ νὰ θανατώσωσι τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, ὅστινες ἐκρήμιζαν ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς ἀνδριάντας τῆς γυναικός του. Καταδὴς δηλαδὴ οὗτος ἀπὸ τὸ βουνόν, ἐπίπεσε τοὺς ἀποσταλέντας δύο στρατηγούς, μίσα εἰς τὴν ἀγορᾶν. Οἱ δὲ μαθόντες ποῖος εἶναι, εὐθὺς ἐπήδησαν ἀπὸ τὰ ἄλογα, καὶ ἠσπάζοντο τὰς χεῖρας καὶ τὰ γόνατά του. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς νὰ εἴπωσιν εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι ἄνθρωπος ὢν, δὲν πρέπει νὰ ὀργίζεται ἀμέτρως κατὰ τῶν ὁμοίων του ἀνθρώπων, καὶ ἀντὶ τῶν ἰδικῶν του ἀβύλων εἰκόνων, νὰ παραδῶ εἰς θάνατον τὰς τοῦ Θεοῦ εἰκόνας; ἦτοι τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ εἰς ἡμᾶς μὲν εἶναι εὐκόλον πάλιν νὰ ἀναπλάσωμεν τὰς χαλαρὰς εἰκόνας, εἰς δὲ τὸν βασιλέα, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ φέρῃ τὰ σφαγέντα σώματα εἰς τὴν ζωὴν. Καὶ τί λέγω σώματα; οὐδεμίαν τρίχα δὲν εἶναι δυνατόν εἰς αὐτὸν νὰ κατασκευάσῃ.

Ταῦτα εἶπε μὲ Συριακὴν γλῶσσαν οἱ δὲ στρατηγοὶ μεταγλωττίσαντες ταῦτα ἑλληνιστί, τὰ ἀνέφερον εἰς τὸν βασιλέα. Οὗτος ὁ ὄσιος Μακεδόνιος διὰ προσευχῆς του ἔκαμε τὴν μητέρα τοῦ ἰδίου Θεοδώρητου νὰ γεννήσῃ υἱόν, αὐτὸν λέγουσιν τὸν Θεοδώρητον, τὸν ταῦτα γράφοντα, διότι στεῖρα ἦτο πρότερον καὶ δὲν ἐγένετο. Ὅθεν καὶ Θεοδώρητος ὠνομάσθη ὁ υἱός της οὗτος, ὡς παρὰ τοῦ Θεοῦ δωρημένος. Καὶ ἐπειδὴ ἡ μήτηρ του ἐκινδύνει νὰ ἀποβάλλῃ ὅτε ἦτο ἐγκυος τὸν Θεοδώρητον τοῦτου χάριν ὁ ὄσιος ἔδωκε νερόν εὐλογημένον παρ' αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ του, καὶ οὕτως ἐλυτρώθη ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Ἀποθανόντος δὲ αὐτοῦ (ἐλλήθη τὸ λείψανόν του μὲ τὰ λείψανα τοῦ ὄσιου Ἀφραάτου, καὶ Θεοδοσίου.

ἡρώων τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ** τοῦ Ἰκέρου.

- » Στεφθεῖς, Ἀναστάσιε, τῶν ἄθλων χάριν,
- » Παρέσχες ἡμῖν λειψάνων σῶν τὴν χάριν.

† Ἄφ' οὗ ὁ ἡγούμενος τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου, ὁ καὶ γέμων τοῦ ὀσιομάρτυρος Ἀναστασίου τοῦ Πέρου, ἔμαθεν ὅτι ὁ πνευματικὸς αὐτοῦ υἱὸς Ἀναστάσιος ἐπεθύμησε νὰ πάθῃ διὰ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν εὐσέθειαν, παρεκάλεσεν ὄλην τὴν ἀδελφότητα νὰ δεηθῶσιν εἰς τὸν Θεὸν διὰ νὰ τελειώσῃ καλῶς τὸν ὁρόμον τοῦ μαρτυρίου· ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς τὸν ἴδιον Ἀναστάσιον γράμματα μὲ δύω ἀδελφοῖς, ἐνδυναμόνων μὲ αὐτὰ τὴν προθυμίαν του περισσότερον. Ὁ εἰς δὲ ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς ὑπῆγε καὶ μετὰ τοῦ μάρτυρος ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης εἰς τὴν Περσίαν, καθὼς εἶχε παραγγείλει αὐτῷ ὁ ἡγούμενος, ἵνα ὑπηρετῇ τὸν μάρτυρα εἰς τὰ χρειώδη, καὶ νὰ παρηγορῇ τὴν ψυχὴν του, ἣ ὅποια ἔπασγεν ἀπὸ τόσῃν κακοπάθειαν, καὶ πρὸς τοῦτοις, ἵνα εὐρισχόμενος μετὰ τοῦ μάρτυρος καὶ βλέπων αὐτοῦ ὀρθοκλιμοφανῶς τὰ μαρτύρια, δύναται ὕστερον νὰ τὰ διηγηθῇ ἀσφαλῶς εἰς τὸν ἡγούμενον καὶ εἰς τὴν ἀδελφότητα. Ἄφ' οὗ λοιπὸν ὁ μακάριος Ἀναστάσιος ἐτελείωσε τὸν μέγαν καὶ πολὺν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου, ὑπῆγεν ὁ ἀπεσταλμένος ἀδελφὸς ἐκεῖνος ὁμοῦ μὲ ἄλλους φιλοθέους χριστιανοὺς διὰ νὰ συστείλωσιν ἱερῶς καὶ ὁσίως τὸ μαρτυρικὸν ἐκεῖνου σῶμα, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὔρε τοὺς σκύλους, τρώγοντας μὲν τῶν ἄλλων τὰ σώματα, εἰς τούτου δὲ μόνου τοῦ μάρτυρος Ἀναστασίου τὸ λειψάνον τελείως μὴ ἐγγιζόντας, ἀλλὰ καθημένους καὶ φυλάττοντας αὐτὸ εὐλαβῶς. Ὅθεν λαβὼν αὐτὸ ὁ ἀδελφὸς καὶ τιμήσας, ὅσον ἐσυγχώρει ὁ καιρὸς, τὸ ἐνεταφίασεν εἰς τὸ ἐκεῖ μοναστήριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Σεργίου, κατὰ τὸν δέκατον μὲν χρόνον τῆς βασιλείας Ἡρακλείου, κατὰ τὴν εἰκοστὴν δὲ δευτέραν τοῦ παρόντος Ἰανουαρίου. Ἐμείνει δὲ ὁ ἀπεσταλμένος μοναχὸς εἰς τὴν Περσίαν, διατρίβων καιρὸν τινά, καὶ στοχαζόμενος, πῶς νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω εἰς τὸν ἡγούμενον χωρὶς κίνδυνον.

Ἄφ' οὗ δὲ παρήλθον δέκα ἡμέραι, ἐφορευέθη ὁ δυσσεβὴς Χοσρόης. Φθάνει λοιπὸν εἰς Περσίαν ἄλλος βασιλεὺς, συντροφευμένος μὲ στρατευμα Ῥωμαϊκόν, πολλὰ πρᾶος καὶ ἡμέρος, καὶ κατὰ πάντα ἐναντίος μὲ τὸν Χοσρόην. ¹

¹ Τὸν Χοσρόην ἐφόρευε ὁ ὑπ' αὐτοῦ φυλακισθεὶς πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ Σιρήης, ὅστις καὶ ἔλαβε τὴν βασιλείαν, καὶ εἰ-

ἴσθην βλέπων ὁ μοναχὸς τὰ Ῥωμαϊκὰ στρατεύματα εἰς τὴν ξένην γῆν τῆς Περσίας, ὡς λαμπάδας ἀνημμένους ἐντὸς τοῦ σκότους, ἐχάρη πολλά, ἐπειδὴ καὶ ἠλευθερώθη ἀπὸ τοὺς κινδύνους, ὅσους ἐστοχαζέτο ὅτι ἐμελλε νὰ λάβῃ καθ' ὁδόν. Ὅθεν γνωρισθεὶς εἰς τὰ τῶν Ῥωμαίων στρατεύματα ὅτι εἶναι χριστιανὸς καὶ μοναχὸς, διηγήθη χαίρων εἰς χαίροντας τὰ περὶ τοῦ μάρτυρος Ἀναστασίου. Διὰ τοῦτο ἔγινε συγκοινωνὸς τῆς τραπέζης αὐτῶν καὶ συγκατοικίας, καὶ μετ' αὐτῶν διήλθε τὴν χώραν τῶν Ἀρμενίων, καὶ μετὰ ἐν ἔτος ἔφθασεν εἰς τὸ μοναστήριόν του φέρων μαζί του καὶ τὸ μοναχικὸν τοῦ μάρτυρος Ἀναστασίου κολόβιον, (ἦτοι μανδύαν), τὸ ὁποῖον ἐφόρει ἕως τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου του.

Διηγήθη λοιπὸν ὁ μοναχὸς εἰς ὄλην τὴν ἀδελφότητα τοὺς γενναίους ἀγῶνας τοῦ μάρτυρος· ἐπρόσθετε δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι δαιμονισμένος τις, εὐθύς ἅμα ἐνεδύθη τὸν ἄνωθεν μανδύαν τοῦ μάρτυρος, εὐθύς ἐγδύθη καὶ τὸ δαιμόνιον καὶ ἠλευθερώθη, Ὅτε δὲ ὁ βασιλεὺς Ἡράκλειος κατὰ τὸν εἰκοστὸν χρόνον τῆς βασιλείας του ἔφερον εἰς Ἱερουσαλήμ τὰ τιμία ξύλα τοῦ Σταυροῦ, τὰ ὅποια ἠχμαλώτισεν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Χοσρόης, τότε ἀπεστάλη καὶ εἰς ἐπίσκοπος ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῶν Ῥωμαϊκῶν μερῶν ¹ εἰς τὴν Περσίαν, καὶ ἔφερον εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης τὰ λειψάνα τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀναστασίου, καὶ ἔδωκε μὲν ἐκεῖ μικρὰν μερίδα ἀπὸ αὐτὰ, τὰ δὲ λοιπὰ τὰ ἐκράτησεν. Ἡ δὲ τιμία κεφαλὴ τοῦ μάρτυρος καὶ ἡ ἁγία του εἰκὼν προσκυνεῖται ἀπὸ τοὺς πιστοὺς ἐν τῇ παλαιᾷ Ῥώμῃ.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ καὶ ΜΑΜΑΝΤΟΣ, ²

- » Ἐρμογένης Μάμας τε τοῦ Χριστοῦ φίλοι,
- » Θανεῖν δι' αὐτὸν οὐδόλω; ἐδειλίω.

Ὁ ὀσιος πατὴρ ἡμῶν ΦΥΛΩΝ ἐπίσκοπος Καλιπασίου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. ³

ρήνην συνῆψε πάρχυτα μετὰ τοῦ Ἡρακλείου. Ἡ ἱστορία δὲν ἀναφέρει ὅτι ἐ Σιρήης συνοδαίετο ὑπὸ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ. Σ. Ε.

- ¹ Ἦτοι τὸν τῆς παλαιᾶς Ῥώμης Πάπαν.
- ² Ἐν τοῖς Μηναίοις γράζεται Μηνᾶς. Σ. Ε.
- ³ Ὁ Φύλων οὗτος ἢ Φύλων, ἐκ ποίας πατρίδος κατήγετο καὶ ποίων γονέων ἦτο υἱὸς, ἀπὸ τῶν ἐπιτοῦ γράφεται δὲ εἰς τὸν βίβιον τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦτο διάκονος. Ἡ δὲ

- Φύλον βροτῶν προσῆξε τῷ Χριστῷ Φύλων,
- Ἄτε πρὸς αὐτοῦ προσλαθῶν θείαν χάριν.

Ἦ Ο ὄσιος πατὴρ ἡμῶν **ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ**¹ πρεσβύτερος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- Καθὼς περ ἵπποις τοῖς πόνοις κεχηρημένοις,
- Χαίρων ἀνέπτυ Φιλιππικός πρὸς πόλον.

Ἦ Ο ἅγιος μάρτυρ **ΒΑΡΣΙΜΟΣ** σὺν τοῖς θυσίῳν ἀδελφοῖς αὐτοῦ, ξίφει τελειοῦται.

- Τοὺς τρεῖς ἀδελφοὺς θεῖος εἶς συσχῶν πόθος,
- Θεῖον ποθεῖν ἐπειθεν ἐκ ζήφους τέλος.²

Ἦ Ο ὄσιος **ΖΩΣΙΜΑΣ**, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.³

- Τίς τοὺς μακροὺς σου, Ζωσιμᾶ, φράσει πόνοισ;
- Καὶ τίς, θανόντος, τῶν πόνων σου τὰ στέφῃ;

ἀδελφῆ τοῦ Ἀρχαδίου καὶ Ὀνωρίου τῶν βασιλείων εὐρισκομένη εἰς Ῥώμην, ἡσθένησε καὶ μαθούσα ὅτι ὁ Θεὸς θεραπεύει τοὺς ἀσθενεῖς διὰ μέσου τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου, ἔστειλεν εἰς τὴν Κύπρον τὸν Φίλωνα τούτου, διὰ νὰ φέρῃ τὸν Ἐπιφάνιον εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐκεῖ λοιπὸν μεταβάνας τοῦ Φίλωνος, κινηθεὶς ὁ θεὸς Ἐπιφάνιος ἐκ θείας ἀποκαλύψεως, ἐχειροτόνησε τὸν Φίλωνα Ἐπίσκοπον τοῦ ἐν Κύπρῳ Καρπασίου, ἢ Καλπασίου ἐν ἔτει 401 (κατὰ τὸν Κάδσι), θῆεν ἀρήσας εἰς αὐτὸν τὴν μέριμναν τῆς ἐν Κωνσταντείᾳ ἐκκλησίας, ὑπῆγεν εἰς Ῥώμην (δρα εἰς τὰ προλεγόμενα περὶ τῶν ὑπομνηματιστῶν ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τῆς Ὀκτατεύχου). Σημειώσαι ὅτι τοῦ Φίλωνος τούτου φέρονται τινὰ ὑπομνήματα εἰς τὴν Πεντάτευχον, καὶ δὴ καὶ εἰς τὸ ἄσμα τῶν ἁσμάτων, κατὰ τὸν Σουίδαν.

¹ Ἐν τοῖς Μιχαῖοις γράφεται Φιλίππος. Σ. Ε.

² Σημειώσαι, ὅτι περιτωρὶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μιχαῖοις ἡ μνήμη Ἐλλαδίου τοῦ Κομμενταρησίου τοῦ ὑπὸ τῆς ἁγίας Θεοδούλης ἐλευθέντος, διότι αὕτη ἄγραφή κατὰ τὴν δεκάτην ὁγδόην Ἰεραριίου.

³ Ὁ Ζωσιμᾶς οὗτος εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Ζωσιμᾶν, τὸν εὐρόντα τὴν οἰάν Μαρίαν τὴν Αἰγυπτίαν, καὶ ἐνταριάσαντα αὐτὴν, ὡς ἐν τῷ βίῳ αὐτῆς δοξᾶται, ὅστις ἐορτάζεται κατὰ τὴν πεντάτην τοῦ Ἀπριλίου. Οὗτος λοιπὸν ὁ Ζωσιμᾶς ἀξιολογὰ λόγια ἀρῆκεν εἰς ἡμᾶς περὶ τοῦ θυμοῦ, ἐν σελ. 499 τοῦ Εὐεργετινοῦ, εἰπὼν ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ νὰ νικήσῃ τις τὸν θυμὸν εἶναι, τὸ νὰ ταράττηται μὲν νὰ μὴ λαλῇ δέ· ἐκ δὲ τοῦ μὴ λαλεῖν ἐργεταὶ καὶ εἰς τὸ νὰ μὴ ταράττηται θλιω. Καθὼς καὶ ὁ ἀδῶς Μωυσοῦς, ὅτε μὲν τὸ πρῶτον ἐξουδενώθη ἀπὸ τοὺς πατέρας, εἰπόντας· «Τί καὶ ὁ αἰθίοψ οὗτος ἐργεταὶ ἐν μέσῳ ἡμῶν;» τότε ἐταράχθη μὲν, ἀλλὰ δὲν ἐλάλησεν, ὡς μόνος ἔλεγεν· ὅτε δὲ δεύτερον ὑβρίσθη ἀπὸ τοὺς κληρικούς καὶ ἐδιώχθη ἀπὸ τὸ ἱερατεῖον, τότε ὄχι μόνον δὲν ἐταράχθη, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐαυτοῦ τοῦ ἐπέπληξεν, εἰπὼν «Σποδοδερμε, μελανέ, καλῶς σοι ἐποίησαν· μὴ ὦν γὰρ ἄνθρωπος, τί ἐρχῆ ἐν μέσῳ ἀνθρώπων;» θῆεν ἄς παύσωμεν ἀπὸ τοῦ νὰ λέγωμεν, ὅτι εἶναι ἀδύνατον τὸ νὰ μὴ ταράττηται τις θλιω ἀπὸ τὸν θυμὸν. Καὶ δὲν ἀκούομεν τὸν Δαβὶδ ὅστις λέγει «Πιμάσθην (γράφεται καὶ οὕτω) καὶ οὐκ ἐταράχθη;»

Μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου **ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ** καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, πλησίον τοῦ Ταύρου.

- Ἐμὴ σε γλῶσσα, κήρυξ, πῶς ἂν αἰνέσῃ.
- Ὦν γλῶσσα Χριστοῦ γηγενῶν μείζω λέγει;

Ἦ Ο ὄσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν **ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ** ὁ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.¹

- Ἐν σαρκὶ ὡς ἀσάρκος, ἐξήσας, πάτερ,
- Καὶ τοῖς ἀσάρκοις νῦν συνευφραίνῃ νόοις.

Ταῖς τοῦ σοῦ νεομάρτυρος πρεσβεΐαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **ΚΕ΄**, μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν **ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ** ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου.

- Θεοῦ γινώσκειν ὀρθοδόξως Οὐσίαν,
- Χριστιανοῖς λεγάτον² ἐκ Γρηγορίου.
- Εἰκάδι Γρηγόριος; θεορρήμων ἔκθανε πέμπτη...

Ὁ μέγας οὗτος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Οὐάλεντος καὶ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τινδ' (354)³ καταγόμενος ἀπὸ τὴν δευτέραν Καππαδοκίαν· οἱ δὲ γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν εὐγενεῖς καὶ δίκαιοι, Γρηγόριος καὶ Νόννα ὀνόματι, σεβόμενοι πρότερον τὰ εἰδῶλα δι' ἄγνοϊαν ἀφ' οὗ δὲ ἐγέννησαν τὸν μέγαν τούτον Γρηγόριον, τότε ἀνεγεννήθησαν καὶ αὐτοὶ δι' ὕδατος καὶ πνεύματος, ἦτοι ἐβαπτίσθησαν, καὶ ὁ πατὴρ του ἐγένετο γνήσιος ἀρχιερεὺς τῆς Ναζιανζοῦ, (ἡ ὁποία τῶρα ὀνομάζεται τουρκιστὶ Συνασός.) Φθάσας δὲ εἰς μέτρον ἡλικίας ὁ θεὸς Γρηγόριος, καὶ διελθὼν ὄλην τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν, καὶ ὁ-

¹ Τὸν βίον τούτου δρα εἰς τὸν νῆον Παράδεισον. Τούτου ἡ ἁσματικὴ Ἀκολουθία εὐρίσκεται τετωπωμένη ἐν ἰδίᾳ φυλλάδι, καὶ ὁ βουλόμενος, ἂς τὴν ζητήσῃ.

² Σημειώσαι ὅτι κατὰ τὸ μδ'. βιβλ. τῶν Βασιλικῶν τίτλῳ α'. λεγάτον εἶναι δωρεὰ ἐν διαθήκῃ καταλειφθεῖσα. Λέγει λοιπὸν τὸ ἀνωτέρω ἱαμβικὸν δίστιχον, ὅτι τὸ νὰ γινώσκωσι πάντες οἱ ὀρθόδοξοι μὲν οὐσίαν Θεοῦ (τρεῖς δὲ ὑποστάσεις) τοῦτο ἐδόθη εἰς τοὺς χριστιανούς ἐκ τοῦ Γρηγορίου ὡς λεγάτον· ἦτοι μία δωρεὰ καὶ ἐνδιαθήκας κληρονομία. Ὅθεν καὶ ὁ Θεολόγος οὗτος, πρὸς διακρίσιν ὀνομάζεται Τριδικὸς Θεολόγος, καθότι εἰς κάθε σχεδὸν λόγον του ἀναφέρει περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος, καὶ περὶ τῆς μιᾶς αὐτῆς οὐσίας ἐκ φύσεως. Φησὶν οὖν δὲ, ὅτι ἡ λέξις αὕτη παρελήθη ἐκ τῆς λατινίδος γλώσσης.

³ Ὁ Οὐάλης ἀνηγορεύθη περὶ τὸ 364. Ὁ δὲ Θεολόγος Γρηγόριος ἐγεννήθη μεταξὺ τοῦ 329 ἢ 331 ἔτους καὶ ἀπεβίωσε τῷ 389. Σ. Ε.

λην τὴν ἐξώθεν καὶ ἔσωθεν φιλοσοφίαν, ὡς ἄλλος οὐδεὶς· αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐγένετο ἐξηγητὴς καὶ διδάσκαλος τῆς ζωῆς του, διότι ταύτην ἀναφέρει εἰς τοὺς ἐγκωμιαστικούς καὶ ἐπιταφίους λόγους ὅσους συνέγραψεν εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον καὶ εἰς τὸν Γρηγόριον τὸν πατέρα του, εἰς τὸν ἀδελφόν του Καισάριον καὶ εἰς τὴν ἀδελφὴν του Γοργονίαν. Ὁθεν ὅσοι συνέγραψάν τι περὶ τοῦ Θεολόγου τούτου, ὅλοι δὲν ἔλαβον ἀπὸ ἄλλων τὰς ἀφορμὰς, παρὰ ἀπὸ τοὺς ἰδίους του λόγους.

Τόσον δὲ μόνον εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εἴπωμεν ἐδῶ περὶ τοῦ μεγάλου τούτου πατρὸς, ὅτι ἂν ἔπρεπε νὰ γείνη εἰς στύλος ἔμψυχος καὶ ζωντανός, συνθεμένος ἀπὸ ὅλας τὰς ἀρετὰς, ὁ στύλος οὗτος ἦτο ὁ μέγας Γρηγόριος· διότι ὑπερνικήσας μὲ τὴν λαμπρότητα τῆς ζωῆς του τοὺς εὐδοκίμευντας κατὰ τὴν πράξιν, εἰς τόσῃ ἀκρότητα τῆς θεωρίας ἀνέβη, ὥστε ὅλοι ἐνικῶντο ἀπὸ τὴν σοφίαν τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰ δόγματα· ὅθεν κατ' ἐξαίρεσιν ἐπωνομάζετο Θεολόγος. Ἦτο δὲ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος μέτριος μὲν κατὰ τὸ μέγεθος, ὀλίγον δὲ ὠχρὸς, ὁμοῦ καὶ χαρίεις· εἶχε κολοβὴν καὶ πλατεῖαν τὴν μύτην· τὰ ὀφρύδιά του ἦσαν ἴσια· ἔβλεπεν ἡμέρα καὶ καταδεκτικὰ· εἶχε τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν ξηρότερον ἀπὸ τὸν ἀριστερόν· ἐφαίνετο δὲ καὶ ἐν σημείον πληγῆς εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ ὀφθαλμοῦ του·¹ εἶχε τὸ γένειον δασύ μὲν ἀρκετὰ, ὄχι

δὲ καὶ μακρόν· ἦτο φαλακρὸς καὶ λευκὸς εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐφαίνετο ὅτι εἶχε τὰ ἄκρα τοῦ γενείου του, ὡς ἂν καπνισμένα.

Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ συναξὶς εἰς τὴν ἀγιωτάτην μεγάλην Ἐκκλησίαν, καὶ εἰς τὸν μαρτυρικὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, εἰς τὸ ἔμβασμα τοῦ τόπου τοῦ καλουμένου Δομνίνου, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν ἁγίων μεγάλων Ἀποστόλων, ὅπου τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀπεθρῆσαύρισεν ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος, ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει 912, ἀφ' οὗ ἔφερον αὐτὸ ἀπὸ τῆς Ναζιαζόν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον· τὸν δὲ ἐλληνικὸν βίον τοῦ ἁγίου τούτου συνέγραψε Γρηγόριός τις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Συγκαλεῖ μὲν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες, Γρηγόριος». Σῶζεται ἐν τοῖς ἐκδοδομένοις, καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΟΥΠΛΙΟΥ.

» Ζωὴν ἔνυλον Πούπλιος καταστρέφει,

» Καὶ τὴν αὐλὸν καὶ νοπτὴν λαμβάνει.

† Οὗτος ὁ ὁσιος κατήγετο ἀπὸ τάγμα βουλευτικόν, πατρίδα ἔχων τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ζεῦγμα, ἡ ὁποία εὐρίσκεται εἰς τὸν Εὐφράτην ποταμόν. Ὀνομάζεται δὲ οὕτω, διότι κατὰ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὁ βασιλεὺς Ξέρξης¹ πλῆθος πλοίων συναΐξας, ἐγεφύρωσε τὸν ποταμόν, καὶ ἔξευξεν αὐτὸν μὲ τὴν στερεάν, ὡς λέγει ὁ Κύρου Θεοδώρητος, ὁ τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου συγγράψας ἐν τῷ πέμπτῳ ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας. Οὗτος λοιπὸν ἀνέβη εἰς ἐν ὑψηλὸν ὄρος, ἀπέχον ἀπὸ τῆς ῥηθείσαν πόλιν τριάκοντα στάδια· (ἦτοι τέσσαρα μίλια παρ' ὀλίγον) καὶ ἐκεῖ ἔκτισε μικρὸν κελίον· ὅσα δὲ πράγματα καὶ κτήματα ἐκληρονόμησεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, ὅλα τὰ ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἔζη μὲ πᾶσαν ἀσκησιν καὶ ἀρετὴν. Ὁθεν, ἐπειδὴ ἡ φήμη του διελαλεῖτο πανταχοῦ ἔτρεχον πολλοὶ ἀδελφοὶ πρὸς αὐτόν, διὰ νὰ συγκοινωνήσωσι καὶ ἐκεῖνοι ἀπὸ τοὺς ἀσκητικούς του ἀγῶνας,

¹ Τούτο τὸ σημεῖον ἐγένετο εἰς τὸν ἅγιον ἀπὸ τοιαύτην αἰτίαν. Ὅτε ὁ θεὸς πατὴρ ἦτο παιδίον μικρὸν, ἔκοψεν ἓνα κλιῶνον ἀπὸ πυλῶν λυγαρίαι· ἐπειτα βραχίως ἐθύρισεν αὐτὴν καὶ τὴν ἔλαυε κύβητον· ἀπαλυθεὶς δὲ ὁ κλιῶνος, ἐκτύπησε δυνατὰ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ δεξιῦ ὀφθαλμοῦ του καὶ τὸ ἐπλήγησεν. Ὁθεν τὸ σημεῖον τῆς πληγῆς ἐφαίνετο εἰς τὸν ὀφθαλμὸν του, ἕως οὗ ἐτελεύτησεν· παρτήρησαν δὲ τινες, ὅτι τὸ σημεῖον αὐτὸ φαίνεται ἀλόγη καὶ εἰς τὴν ἁγίαν χάραν τοῦ θεοῦ πατρὸς, τὴν εὐρισκομένην εἰς τὴν ἱερὰν μόνην τοῦ Βατοπαιδίου. Τούτο τὸ διηγεῖται μόνος τοῦ ὁ ἅγιος διὰ στίχων ἡρωϊκῶν εἰς τὰ καθ' ἑαυτὸν ἔπη. Χαρίεν δὲ εἶναι τὸ θαῦμα ὅπερ ἐπίειχεν ὁ Θεολόγος οὗτος Γρηγόριος, τὸ ὅποιον γράζει ὁ Δοσίθεος σελ. 679 τῆς Δοδεκαβιβίου. Μιχαὴλ ὁ Ἐραυλὸς, ὅτε ἔλαβε τὴν βασιλείαν ἐν ἔτει ωκ' (820), εὐνούχησεν ἐν παιδίον τοῦ προκατόχου βασιλέως Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου, τὸ νεώτερον τὸ ὅποιον ἔζησε μὲν, ἀφ' οὗ εὐνούχηθη, ἐκράτηθη θάμνος ἢ φωνή του. Ὁθεν ἔλαλει ἐμπροσθεν τῆς εἰκόνης τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου, παρακαλοῦν τὸν ἅγιον νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸ τὴν προτέραν φωνήν· τὴν νοκτα δὲ εἶδε, κατὰ τὸν Ζωιναρᾶν, ἐν ὀράματι τὸν μέγαν Γρηγόριον λέγοντα αὐτῷ· «Ψκουσα τῆς προσευχῆς σου, καὶ τὸ ζήτημά σου ἀπέλαβες.» Καὶ ἐν τῷ ἄμα ἐξύπνησε, καὶ λαβὼν

τὸ βιβλίον τοῦ Θεολόγου, ἐξεφώνησε· Πάλιν ὁ Ἰησοῦς ὁ ἐμὸς καὶ πάλιν μυστήριον (τὸν εἰς τὰ Φῶτα δηλαδὴ λόγον τοῦ θεοῦ πατρὸς) καὶ παραχρῆμα ἔδωκε ὅσῃν τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἁγίῳ, τὸ παιδίον. Ἡ ἀνακομιδὴ δὲ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου τούτου ἐορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην ἐνάτην τοῦ παρόντος.

¹ Ξέρξης ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν (480 πρὶ Χριστοῦ) Σ.Ε.

τούς οποίους ἐπρόσταξε καὶ ἔκτισαν κελλία μικρὰ καὶ ἡσυχάζον εἰς αὐτά· συνεχῶς δὲ ὁ ὁσίος ἐπεσκέπτετο τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐστοχάζετο, μήπως εὐρίσκεται εἰς τὸ κελλίον τινὸς ἀδελφοῦ κἀνὲν πρᾶγμα περιττὸν καὶ ὑπὲρ τῆν χρείαν.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ψωμίον ὅπερ ἔτρωγον οἱ ἀδελφοὶ τὸ ἐσπάζον με ζυγαριαν, καὶ ἂν εὕρισκον εἰς κελλίον τινὸς περισσότερον ἀπὸ τὸ διωρισμένον μέτρον ὠνόμαζε τὸν ἀδελφὸν ἐκεῖνον γαστρίμαργον καὶ φιλόσαρκον· ἂν δὲ ἐβλεπέ τινα ἀδελφὸν, ὅτι ἐξέβαλλε τὰ πίτυρα ἀπὸ τὸ ἄλευρον ἔλεγεν εἰς αὐτόν, ὅτι ἀπολαμβάνει τὴν τρυφήν τῶν Συβαριτῶν, οἵτινες κατηγοροῦνται ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς, ὡς τρυφηλοί. Ἦρχετο δὲ καὶ τὴν νύκτα εἰς τὴν θύραν ἐκάστου ἀδελφοῦ, καὶ εἰμὲν εὕρισκον αὐτὸν ἀγρυπνοῦτα καὶ προσευχόμενον, ἀνεχώρει μὲ σιωπῆν, εἰδὲ ἡσθάνετο αὐτὸν ὅτι κοιμάται, μὲ τὴν χεῖρα μὲν ἐκτύπα τὴν θύραν τοῦ κελλίου του, μὲ τὴν γλῶσσαν δὲ ἐκτύπα καὶ ἐκατηγόρει τὸν κοιμώμενον ἀδελφόν. Ὅθεν διὰ τῆς τοιαύτης συνηθῆς ἐπιμελείας καὶ ἐπισκέψεως τοῦ ὁσίου πολλοὶ ἀδελφοί, ὡς σοφογράριον ἀπέμαζαν ὅλας του τὰς ἀρετὰς ἀπὸ τοὺς οποίους ἦσαν καὶ ὁ Θεότεκνος καὶ Ἀρθόνιος, οἵτινες μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁσίου ἐδέχθησαν τὴν προστασίαν καὶ ἡγουμενίαν τῶν ἀδελφῶν. Ὁὕτω λοιπὸν καλῶς ἀγωνισά-

μενος ὁ ἀοιδίμος Πούπλιος, παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ὁ ὁσίος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΡΗΣ ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

• Πάσι· ἀποστάς ἀγάπης κόσμου Μάρης,

» εἰς θεῖον ὕψος ἦκε θείας ἀγάπης.

Ἦ Ὁὕτος ὁ ἐν ἀγίοις πατὴρ ἡμῶν Μάρης, ἀκόμη νέος ὢν καὶ εἰς τὸν κόσμον εὐρισκόμενος ἦτο ὠραῖος καὶ καλόφρων· ὅθεν ἐστόλιζε τὰς ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων μὲ τὰ γλυκύτατα αὐτοῦ μέλη καὶ ἄσματά. Ἠγάπα δὲ πάντοτε τὸν Θεὸν καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ προθύμως ἐτελείονεν· ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα μὲν αὐτοῦ ἐφύλαττε καθαρόν ὁ ἀοιδίμος, τὴν δὲ ψυχὴν του ἐτήρει ἄμωμον καὶ ἀσπίλον, ἂν καὶ εὕρισκετο ἀναμέσον εἰς τὰς παγίδας τῶν ἡδονῶν καὶ σφρανεστρέφετο μὲ κοσμικοὺς ἀνθρώπους. Ὅτε δὲ ἠθέλησε νὰ ἀρνηθῆ τὸν κόσμον, ὑπῆγεν εἰς ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Ὁμίτρου, καὶ ἐκεῖ κτίσας ἐν κελλίον μικρὸν, ἐκλείσθη εἰς αὐτό, καὶ διήκουσε χρόνους τριακονταεπτά. Μολονότι δὲ τὸ κελλίον του ἐδέχετο πολλὴν νοτιάδα ἀπὸ τὸ πλησίον βουνόν, ἧτις ἐβλάπτε πολλὰ τὴν υγίειαν του, δὲν ἠθέλησεν ὅμως ὁ ἀοιδίμος νὰ ἀλλάξῃ τὸ κελλίον ἐκεῖνο, ἀλλ' ἔμεινεν εἰς αὐτό, ἕως οὗ τὸν δρόμον ἐτελείωσε τῆς ζωῆς του. Ὁὕτος ἡγάπα μὲν τὴν ἀπλότητα, ἐβδελύσσετο δὲ παντελῶς τὰ ποικίλα ἔθνη καὶ τὰς πανουργίας, καὶ ὠρέγετο τὴν πτωχείαν περισσότερον ἀπὸ τὸν πλοῦτον πλοῦτον· ὅθεν ἐφόρει ἱμάτια ὑφασμένα ἀπὸ τρίχας αἰγῶς, καὶ ἤρχετο εἰς ψωμίον ὀλιγώτατον καὶ ἄλας καὶ νερόν.

Ἐπειδὴ δὲ εὐρισκόμενος εἰς τὴν ἔρημον ἀπὸ χρόνων πολλῶν δὲν εἶδε τελουμένην τὴν πνευματικὴν θυσίαν, ἦτοι τὴν θεῖαν λειτουργίαν, διὰ τοῦτο ἐζήτησε νὰ γίνῃ λειτουργία ἐκεῖ εἰς τὸ κελλίον του. Ὅθεν παρῶν ἐκεῖ ὁ Κύρου Θεοδώρητος ὁ καὶ τὸν βίον τοῦ ὁσίου συγγράψας ἐν τῷ εἰκοστῷ ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἠρνήσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο) ἀσμένως ἐδέχθη τὴν αἴτησιν τοῦ ὁσίου· καὶ παρευθὺς ἐστεῖλεν εἰς τὸ πλησίον χωρίον καὶ ἔφερον ἱερά σκεύη, καὶ μεταχειρισθεῖς τὰς χεῖρας τῶν διακόνων ἀντὶ ἁγίας Τραπεζῆς, ἐπάνω εἰς αὐτὰς ἐπρόσφερε τὴν ἀναίμακτον θυσίαν ἔμπροσθεν τοῦ ὁσίου. Ὁ δὲ ὁσίος ἀπὸ τὴν πολλὴν ἡδονὴν ἐπληρώθη, ὥστε ἐνόμιζεν ὅτι βλέπει αὐτὸν τὸν ἴδιον οὐρανόν· καὶ ἔλεγεν, ὅτι ἄλλοτε δὲν ἀπῆλαυσε τοιαύτην πνευματι-

¹ Ὁ δὲ Θεοδώρητος ἀναφέρει, ὅτι ἐν τῷ κοινοβίῳ ἐκεῖνον τοῦ ὁσίου Πούπλιου ἐχρημάτισε καὶ ἄλλος τις ἀδελφὸς Θεόδοτος, ὁ ὁποῖος ὕστερον ἀπὸ τὸν Θεότεκνον ἔλαβε τὴν προστασίαν τῶν ἀδελφῶν, καὶ μὲ τὴν ἀρετὰς ἦτο ἐστολισμένος, ὥστε ἀπέκρυψε τοὺς προτέρους μὲ τὴν φήμην του. Τοσοῦτοις γὰρ αὐτὸν καὶ τοιοῦτοις ὁ θεῖος πόθος κατέτριψε βίβλεις, ὥστε νύκτα καὶ ἡμέραν ἐπῆγάζον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του τὰ τῆς κατανύξεως δάκρυα.

Προσθέτει δὲ ὁ αὐτός, ὅτι ὁ ἀνωτέρω Ἀρθόνιος ἔχεινε καὶ Ἀρχιερεὺς ὕστερον· ἐν τῇ ἀρχιερωσύνῃ ὅμως δὲν ἤλλαξε τὸ γονδρὶν ἐκεῖνο καὶ παρὰ φόρεμα ὅπερ ἐφόρει ἐν τῇ ἀσκήσει. Ὅστε ἐξεδύθη τὸ ἀσκητικὸν ὑποκάμισον ὅπερ εἶχε, τὸ ὑφασμένον ἀπὸ τρίχας αἰγῶ· ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἀσκητικὰ φαγητὰ ἤλλαξεν, ἀλλ' ἔτρωγε τὰ ἴδια ἐκεῖνα, ὅσα μετεχειρίζετο καὶ πρὸ τῆς ἀρχιερωσύνης. Ἦρχετο δὲ καὶ ἀρχιερεὺς ὢν εἰς τὸ κοινοβίον, καὶ ἐκάθητο ἡμέρας πολλὰς, παρηγορῶν τοὺς ἀδελφοὺς, διαλύων τὰς φιλονεικίας, θεοὶ ἐτύγχανον ἀναμεταξύ καὶ συμβουλευόμενον αὐτοὺς τὰ πρὸς σωτηρίαν. Καὶ ἄλλοτε μὲν ἔρραπτε τὰ σχισμένα φορέματα τῶν ἀδελφῶν, ἄλλοτε δὲ ἐκαθάριζε τὴν φακὴν, ἢ ἐποίει ἄλλο τι ἔργον εὐτελεῖς.

Ἀναφέρει δὲ καὶ ἄλλον τινα ἀδελφόν τοῦ αὐτοῦ κοινοβίου ὁ Θεοδώρητος, Γρηγόριον ὀνόματι, ὅστις διήλθον τὴν ζωὴν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ βραχύτερον γῆρας του, καρπὸν τῆς ἀμπέλου τελείως δὲν ἐδοκίμασεν, ἀλλ' οὐδὲ θῆζιον ἢ σταφίδας ἔφαγεν, οὔτε γάλα, οὔτε τυρόν.

κὴν εὐφροσύνην. ¹ Οὕτω λοιπὸν καλῶς διελθὼν τὴν ζωὴν σου, καὶ εἰς οὐρανοὺς ἀνελθὼν, χορεύει μὲ ὄλους τοὺς ἁγίους εἰς τὰς αὐλὰς τῶν πρωτοτόκων.

Ὁ ὁσίος ΑΠΟΛΛΩΣ ἐκ εἰρήρῃ τελειοῦται.

» Χρηστὸν βιώσας μέχρι καὶ τέλους βίον,

» Θραύει πονηροῦ πᾶν Ἀπολλῶς· τὸ θράσος. ²

Ἡ ἁγία μάρτυς ΜΕΛΟΥΛΗ μετὰ τῆς συνοδίας αὐτῆς, πυρὶ τελειοῦται.

» Σεπτῇ Μεδοῦλῃ, τοῦ Θεοῦ δοῦλη λόγου,

» Δούλιος Θεοῦ σύναθλος εἰς πῦρ ὤραθη.

* Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΑΣΤΙΝΟΥ ἐπισκόπου Βυζαντίου·

* » Τὸν πάντα χρηστὸν καὶ δίκαιον Καστίνον,

» Ἐδειξε Χριστὸς ἐξ ἀπίστου καὶ θύτην.

* Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Καστίνος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην, ἣτο δὲ πρότερον Ἑλληὴν κατὰ τὴν θρησκείαν, κατὰ δὲ τὸ ἀξίωμα, ἀρχὼν τῆς βασιλικῆς Συγκλήτου, καὶ πολλὰ πλούσιος. Ἐπειδὴ δὲ γέγραπται παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ, ὅτι « Οὗς προέγνω ὁ Θεός, τούτους καὶ προώρισε » (Ῥωμ: ἥ,) διὰ τοῦτο καὶ τὰ τοῦ ἁγίου τούτου ψκονόμησε φιλανθρωπῶς καὶ σωτηρίως. Ὅλα δὲ ὅσα ὁ Θεὸς συγχωρεῖ νὰ ἔρχωνται εἰς ἡμᾶς, ταῦτα ἂν καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον εἶναι ἐναντία εἰς τὴν γνώμην μας, ἀποβλέπουν ὁμῶς πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ψυχῆς μας, καθὼς καὶ ὁ ἐν Κορίνθῳ ἁμαρτήσας κηδεμονικῶς παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Παύλου εἰς τὸν Σατανᾶν, ἵνα, λέγει, ἡ ψυχὴ του σωθῆ. Τοιοῦτοτρόπως καὶ οὗτος ὁ ἅγιος ἐπαιδεύετο ἀπὸ τὸν δαίμονα χρόνους πολλοὺς, μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ ἀποστραφῆ τὴν ἑλληνικὴν πλάνην· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ἐκίνησε πᾶσαν μηχανήν

¹ Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι τοῦτο ὅπερ ἐποίησεν ὁ ἱερεὺς Θεοδώρητος, τὸ ἐποίησε κατ' ἀνάγκην, καθὼς καὶ ὁ ἱερομάρτυς Λουκιανὸς ὁ τῆς Ἀντιοχείας πρεσβύτερος ἐν τῇ φυλακῇ εὐρισκόμενος, καὶ ἐπάνω τοῦ στήθους του ἱερουργήσεν. Ἐπειδὴ τὰ στήθη καὶ αἱ χεῖρες τοῦ ἱερέως καὶ διακόνου εἶναι τιμιώτεραι ἀπὸ τὴν πετρίνην ἁγίαν Τράπεζαν, κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον. Ὅθεν τὸ τοιοῦτον ὡς σπᾶνιον καὶ ὡς ἐξ ἀνάγκης γενομένου δὲν πρέπει νὰ μιμῆται παρ' ἄλλου. Ὅρα καὶ τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ λα', Κανόνος τῆς σ'. ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ. Ὅρα καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου πατρὸς Μάρη, κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

² Τούτου ὁ βίος συνηγρᾶφη μὲν ἑλληνιστῶ ὑπὸ τοῦ ὁσίου Ἱερωνύμου, εὐρίσκειται δὲ μεταφρασμένως εἰς τὸ Ἑκκλόγιον·

νὴν καὶ πάντα τρόπον ἔκαμε διὰ νὰ ἰατρευθῆ ἀπὸ τὸ δαιμόνιον καὶ τίποτε δὲν κατώρθωσε, διὰ τοῦτο εὐρίσκετο εἰς ἀπορίαν καὶ ἀπόγνωσιν τῆς ἰατρείας του.

Τότε λοιπὸν Κυριλλιανὸς ὁ τῆς Ἀργυρουπόλεως ἐπίσκοπος θαυματουργεῖ εἰς τοὺς πλησιοχώρους τόπους τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ὅθεν ἐμηνύθη εἰς τὸν Καστίνον ἐν τῇ Ῥώμῃ, ὅτι εὐρίσκεται τοιοῦτος θαυματουργὸς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸ δαιμόνιον. Εὐθὺς λοιπὸν ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἀνέδραμεν εἰς τὰ μέρη τοῦ Βυζαντίου καὶ ἀντάμωσε τὸν ἅγιον Κυριλλιανόν· ὅθεν προσπεσὼν εἰς τοὺς πόδας του καὶ παρακαλέσας αὐτὸν περὶ τῆς ἀσθενείας του, ἰατρεύθη, μετὰ δὲ τὴν ἰατρείαν παρευθὺς ἐβαπτίσθη. Τότε ἀποστείλας εἰς τὴν Ῥώμην, διεμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα, αὐτὸς δὲ ἔμεινε μετὰ τοῦ θαυματουργοῦ Κυριλλιανοῦ, ὑπηρετῶν αὐτὸν ὡς τις δοῦλος καὶ εὐτελής.

Ὁ δὲ μακάριος Κυριλλιανὸς ἔχων προγνωστικὸν χάρισμα προεἶδεν ὅτι καὶ ὁ ἀσίδιμος Καστίνος θὰ γίνῃ ἱκανὸς διὰ νὰ ποιμάνῃ λαόν· ὅθεν τὸν εἰδίδαξεν ὅλην τὴν κατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅτε αὐτὸς ἐμελλε νὰ ἀποθάνῃ, ἐχειροτόνησε τὸν Καστίνον ἀρχιερέα τῆς Ἀργυρουπόλεως καὶ τοῦ Βυζαντίου, παραγγείλας εἰς αὐτὸν ταῦτα· Ἰδοῦ, τέκνον, ἔγεινες ἐπίσκοπος μὲ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν διὰ τῆς ἐμῆς χειρός· ὅθεν ἀγωνίσου νὰ μεταθέσῃς τὴν ἐν τῇ Ἀργυρουπόλει Ἐκκλησίαν εἰς τὴν ἀντίπεραν γῆν τοῦ Βυζαντίου· ἐπειδὴ τοῦτο ἐφανερώθη ὑπὸ Θεοῦ εἰς ἐμὲ πρὸ χρόνου πολλοῦ. » Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελεύτησεν ὁ Κυριλλιανός, ἡγωνίσθη ὁ μακάριος Καστίνος πρὸ παντὸς ἄλλου καὶ ἔκτισεν ἐκκλησίαν ἐν τῷ βορείῳ μέρει τοῦ Βυζαντίου εἰς ὄνομα τῆς ἁγίας Εὐφημίας, ἣτις τότε νεωστὶ εἶχε μαρτυρήσῃ εἰς τὴν Χαλκηδόνα. Καὶ λοιπὸν μετέθεσε τὴν ἐκκλησίαν ἐκείνην εἰς τὸ ἐπισκοπεῖον τῆς Ἀργυρουπόλεως· ὥστε ὁ Καστίνος οὗτος εἶναι μὲν δέκατος ὄγδος ἐπίσκοπος τῆς Ἀργυρουπόλεως, πρῶτος δὲ, (μετὰ τὸν Ἀπόστολον Στάχυν δηλαδὴ) ἐπίσκοπος τοῦ Βυζαντίου. Ἀποστολικῶς λοιπὸν καὶ θεαρέτως ποιμάνας τὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον εἰς χρόνους ἑπτὰ, καὶ διάδοχόν του χειροτονήσας ἐν τῷ Βυζαντίῳ Τίτον τινα εὐλαβέστατον, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. ¹

¹ Συμπερίνεταί ἐκ τούτου, ὅτι ἐπειδὴ ἡ ἁγία Εὐφημία ἐμαρτύρησεν ἐπὶ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει 288· διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἁ-

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΠΗΜΗΤΡΙΟΥ**
Σκευοπόλου.

- » Τῶν γυναικῶν οὐκ ἦν τι τῷ Δημητρίῳ,
- » Ἦδη βλέποντι πρὸς μόνην ἀυλίαν.

• Ὁ ἅγιος **Γεοργίου** **ΑΥΞΕΝΤΙΟΣ** ὁ μαρ-
τυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει αὐχ' (1720),
ἔζητε τελειοῦται.

- † » Αὐξεντίῳ στέφανος κληθήθη μέγας,
- » Εἰς αὐράνια διὰ τοῦ μαρτυρίου. ¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **ΚΣ'**, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς
ἡμῶν **ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ** καὶ τῆς συμγίας αὐτοῦ
ΜΑΡΙΑΣ, καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν **ΑΡΚΑΔΙΟΥ**
καὶ **ΙΩΑΝΝΟΥ**.

- Καὶ γῆν λιπόντας τοὺς περὶ Ξενοφῶντα,
- Ἀβραῆ ξενίζω τοῦ λόγου πανδοκίαι.
- » Πιστοὶν ἅμ' ἡδ' ἀλόγῳ Ξενοφῶν θάνεν εἰκάδι ἔατη.

Ὁ ὅσιος οὗτος Ξενοφῶν ἦτο κατὰ τοὺς χρό-
νους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει σκ'
(520), κατήγετο δὲ ἀπὸ τῆν Κωνσταντινου-
πόλιν καὶ ἦτο πλοῦσιος καὶ κατὰ τὸν ἐξωτερικόν
πλοῦτον, καὶ κατὰ τὸν ἐσωτερικόν τῆς εὐ-
σεβείας καὶ κατὰ Θεὸν πολιτείας· οὗτος λοι-
πὸν ἀπέστειλε τοὺς δύο υἱοὺς του Ἀρκάδιον
καὶ Ἰωάννην εἰς τὴν πόλιν Βηρυτόν διὰ νὰ μά-
θωσιν ἐκεῖ καὶ νὰ μελετήσωσι τοὺς νόμους· ἀλλ'
ἐνῶ μετέβαινον ἐναυάγησεν εἰς τὴν θάλασσαν.

γιος Καστίνος οὗτος ἦτο εἰς τὸν καιρὸν τῶν τυράννων πρὸ τοῦ
μεγάλου Κωνσταντίνου, πλησίον εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους,
καθ' οὓς ἐμαρτύρησεν ἡ ἅγια Εὐφημία. Καὶ ὅτι ἡ Ἀργυρού-
πολις εὐρέσκετο ἀντίπεραν τοῦ Βυζαντίου καθὼς ἦτο καὶ ἡ Χρυ-
σοῦπολις (τὸ νῦν Σκούταρι). Ὁ δὲ Μελέτιος σελ. 348. τοῦ
πρώτου τομ. τῆς ἐκκλ. ἱστορίας λέγει, ὅτι ὁ Καστίνος οὗτος
ἢ Κηστίνος, ἦτο ἐν ἔτει 241 ἐπὶ Γορδιανοῦ Βασιλέως καὶ Φι-
λίππου τοῦ Ἀραβῶν, κατέπεσκόπησε χρόνους ἐπτά· καὶ ἔλασις
νάον ἐν τῷ Πετρίῳ ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Εὐφημίας, ἧτις τότε
ἐμαρτύρησεν. Ἀριθμεῖ δὲ αὐτὸν οὐχὶ δεῦτερον ἐπίσκοπον Βυ-
ζαντίου, ὡς ἀριθμεῖται ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῆ, ἀλλὰ
δέκατον ἐβδόμον, ἀπὸ τὴν Στάχυν. Ὁ δὲ Κυριλλιανὸς παρὰ
τῷ Μελετίῳ ὀνομάζεται Κυριακὸς, ὅστις ἐπεσκόπησε τοῦ Βυ-
ζαντίου πρὸ τοῦ Καστίνου, ἐν ἔτει 225 καὶ ἐστάθη εἰς τὴν Ἐ-
πισκοπὴν χρόνους ις', ἀριθμούμενος δέκατος ἕκτος ἀπὸ τῶν
Στάχυν. Ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν ἐβδόμην τοῦ Ὀκτωβρίου,
ὅτε ὁ Κυριλλιανὸς οὗτος ἢ Κυριακὸς ἐορτάζεται ἰδιαιτέρως.

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Ὅθεν ὁ πατὴρ αὐτῶν ἅγιος Ξενοφῶν ὁμοῦ μὲ
τὴν γυναῖκά του Μαρίαν ἀνεχώρησαν ἀπὸ τῆν
Κωνσταντινουπόλιν, καὶ ἀπῆλθον εἰς ἀναζήτη-
σιν τῶν υἱῶν τῶν· εὐρόντες δὲ αὐτοὺς εἰς τὰ
Ἱεροσόλυμα ἐνδεδυμένους τὸ σχῆμα τῶν μο-
ναχῶν, ἐγειναν καὶ αὐτοὶ μοναχοί, καὶ τόσον
ἐπρόκοψαν εἰς τὴν ἀρετὴν οἱ αἰοίδιμοι, καὶ οἱ
γονεῖς καὶ τὰ παιδιά, ὥστε ἠξιώθησαν παρὰ
Θεοῦ νὰ κάμωσι καὶ θαύματα. Εὐαρεστήσαντες
λοιπὸν εἰς τὸν Θεὸν μέχρι τέλους, πρὸς αὐτὸν
ἐξεδήμησαν (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὄρα
εἰς τὸ Ἐκλόγιον.) ¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ μεγάλου σεισμοῦ.

- » Ἔσεισας ἀλλ' ἔστεισας αὐθις γῆν, Λόγε,
- » Τῆς σῆς γὰρ ἐργῆς οἰκτός ἐστι τὸ πλέον.

Εἰς τοὺς ὑστερινούς χρόνους τῆς βασιλείας
Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῆ, ὥρα
δευτέρᾳ τῆς ἡμέρας ἐγενε σεισμός εἰς τὴν
Κωνσταντινουπόλιν τόσον μεγάλος, ὥστε ἐ-
κρημνίσθησαν τὰ τεῖχη αὐτῆς καὶ μέρη πολλὰ
καὶ οἰκίαι τῆς πόλεως· ἐξαιρέτως ὁμως ἀπὸ τὸ
ἐμβασμα τὸ καλούμενον Ἰρφαδίσιον, ἕως τὸ
χάλκινον τετράπυλον, καὶ ἐκράτησεν ὁ τοιοῦ-
τος σεισμός τρεῖς μῆνας. Τότε ὁ βασιλεὺς ποι-
ῶν λιτανεῖαν μετ' ὅλον τὸν λαόν, ἔλεγε μετὰ θα-
κρύων πρὸς τὸν Θεόν· «Ἦῶσαι ἡμᾶς Κύριε,
ἀπὸ τῆν δικαίαν σου ἐργῆν, καὶ δὸς συγχώρη-
σιν τῶν ἁμαρτιῶν μας, ἐπειδὴ διὰ τὰς ἁμαρ-
τίας μας ἐσάλευσας τὴν γῆν καὶ συνετάραξας
αὐτὴν ἵνα σε δοξάζωμεν τὸν μόνον ἀγαθὸν Θεὸν
ἡμῶν καὶ φιλόανθρωπον.»

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΣΥΜΕΩΝ**, τοῦ
ἐπιλεγομένου παλαιῦ.

- Τὸν χοῦν, παλαιῆ Συμεῶν, ἀπεξήσω,
- Ἐχθροῦ παλαιῦ λεπτόνας εἰς χοῦν κάραν.

Οὗτος ὁ ὅσιος παιδίσθεν ἠγάπησε τὴν ἐρη-
μικὴν ζωὴν ὅθεν κατοικήσας εἰς ἐν σπήλαιον
κατὰ τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἀμανόν, δὲν ἀπῆ-
λαυσε καμμίαν ἀνθρωπίνην τροφήν οὔτε ψω-
μίον δηλαδὴ οὔτε ἄλλο τι· ἀλλὰ τροφήν του
εἶχε μόνα τὰ χόρτα ὅσα τρώγονται. Ἐπειδὴ
δὲ ἐπεθύμησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Σίναιον ὄρος ὑ-

¹ Ὁ δὲ ἐλληνικὸς βίος αὐτοῦ σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύ-
ρα, καὶ ἐν τῇ ἱερῇ μονῇ τῶν Ἱβήρων, ὃ ἡ ἀρχὴ « Ξενοφῶν
ὁ θαυμασιος. » Ἐν δὲ τῇ βῆθεισῃ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ
ἄλλος βίος αὐτῶν, οὗ ἡ ἀρχὴ « Διηγητάτος τις μέγας γέρον. »

πῆγεν εἰς αὐτό καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ σπήλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκρύβθη ὁ Μωϋσῆς, ὅτε ἤξιώθη νὰ ἰδῇ τὸν Θεόν, καθὼς εἶναι δυνατόν νὰ ἰδῇ ἡ ἀνθρώπινη φύσις, ἔπεσε πρηνῆς, καὶ διήλθε νηστικός ἐπτά ἡμέρας, προσκαυτερῶν μὲ δάκρυα καὶ προσευχάς, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ δὲν ἐσηκώθη ἕως οὗ ἤκουσε θεϊκὴν φωνήν, ἥτις τὸν ἐπρόσταξε νὰ σηκωθῇ καὶ νὰ φάγῃ τὰ τρία μῆλα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἔμπροσθέν του. Ἐπιστρέψας δὲ ἀπὸ τὸ Σινᾶ, ἔκτισε δύο Μοναστήρια, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸ τέλος τῆς ἐπιπόνου ταύτης ζωῆς, ποιήσας πρότερον πολλὰ παράδοξα θαύματα εἰς δόξαν Θεοῦ ¹.

¹ Καὶ τοῦτου τοῦ οἴου τὸν βίον συγγράφει ὁ Κύριος Θεοδώρητος ἐν τῇ 7'. ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας. Ἀδικίαν δὲ ἐνόμισα τὸ νὰ σιωπήσω τρία τινα ἀξιόλογα ἄτινα προσέτει περὶ τοῦ οἴου τούτου. Ἰουδαῖοι δηλαδὴ τινες προσηλασθέντες, ἐπλανήθησαν εἰς τὸν δρόμον, καὶ ἐπειδὴ ἀποφρογὴν βράχια καὶ ἀνεμοστράβιλον, δὲν ἔβλεπον ποῦ ὑπάγουσι, πρέμοντες εἰδῶ καὶ ἐνεῖ ἐβασαν εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ οἴου, καὶ βλέποντες αὐτὸν, τὸν ἠρώτησαν νὰ δείξῃ τὸν δρόμον εἰς αὐτούς. Ὁ δὲ ὄσιος εἶπεν, ὅτι εὐθύς θὰ τοὺς δώσῃ δύο ὀδηγούς. Ἐνῶ λοιπὸν ἐκάθητο, ἰδοὺ καὶ φθάνουν δύο λέοντες, οἱ ὅποιοι ἐλεγον τὸν ὄσιον ὡς αὐθέντην των. Τούτους δὲ ἐπρόσταξε μὲ τὸ νεῦμά του ὁ ὄσιος νὰ συνοδεύσῃ τοὺς Ἑβραίους ἕως εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἔλαβαν τὸν δρόμον.

Θέρος ἦτο ὁ καιρὸς καὶ ἀδικὸς τις γεωργὸς θερίζων τὸ χωράριόν του, ἔκλεψε τινα δεμάτια ἀπὸ τὸ πλησίον χωράριον καὶ τὰ ἔβαλεν εἰς τὸ ἀλώνιον του. Εὐθύς δὲ ἡ θεία δίκη, ἔκαμε τὴν παιδείαν, διότι κερυνοὶ πεσόν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἔκατε τὸ ἀλώνιον· ἔθεν βλέπων ὁ γεωργὸς, ἔτρεξεν εἰς τὸν ὄσιον (διότι ἦτο ὁ τόπος πλησίον) τὴν συμφορὰν του ὀδυρόμενος· ἐκρύβην ὄσιος τὴν κλοπὴν ἣν ἔκαμε. Προσταχθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ὄσιον νὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν, ὡμολόγησε. Τότε ὁ ἅγιος τῷ εἶπεν, ὅτι ἂν σὺ ἐπιστρέψῃς εἰς τὸν ἀδικηθέντα τὰ κλαπέντα θέλει σθεσθῆ τὸ πῦρ. Ὅθεν, ἐκεῖνος μὲν ἔτρεχε διὰ νὰ δώσῃ τὸ κλοπιμαῖον, τὸ δὲ πῦρ, ἐσθέθη χωρὶς νερόν.

Προσέτει δὲ καὶ τοῦτο ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὅτε ὁ ὄσιος Συμεὼν ἀπῆρχετο εἰς τὸ Σιναικὸν ὄρος, φθάσας εἰς τὴν ἔρημον τὴν κατὰ τὰ Σόδομα, βλέπει ἀπὸ μακρόθεν γέρας ἑνὸς ἀνθρώπου, ἔξερομένης ἀπὸ τὸ βάθος τῆς γῆς. Πλησιάζει λοιπὸν, καὶ βλέπει ἕνα λάκκον ὡς φωλεὴν ἀλώπεκος· ὁ δὲ ἐν τῷ λάκκῳ δὴν, ἀκούσας τὸν κτύπον τῶν ποδῶν, ἐκρύβθη μέσα. Σκύψας δὲ ὁ γέρων παρεκάλει πολλὰ τὸν κρυφθέντα, νὰ φανερωθῆ εἰς αὐτὸν, ὁ ὅποιος ὕστερον ἀπὸ πολλὰς παρακλήσεις ἐζήτη. Ἦτο δὲ ἄγριος εἰς τὴν θεωρίαν· εἶχε τὰ μαλλία του λαϊρὰ καὶ ἀκτένιστα· τὸ πρόσωπον ζαρωμένον· τὰ μέλη τοῦ σώματος κατεζημεμένα· ἐφόρει δὲ καὶ ἐμβαλλόμενα ἱμάτια μὲ βία ἐρραμμένα. Ἐρωτηθεὶς δὲ παρὰ τοῦ οἴου, κως ἐακοίχησεν εἰς τοιοῦτον τόπον, ἀπεκρίθη, ὅτι καὶ ἐγὼ ἔχων προθυμίαν νὰ ὑπάγω εἰς τὸ Σιναικὸν ὄρος, καθὼς καὶ σὺ, εὗρον ἕνα συνοδίτην ἀδελφόν, μὲ τὸν ὄσιον ἐβίθην μὲ ὄρκον, νὰ μὴ χωρισθῶμεν ἕως ἄκματου. Ὅθεν ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἀπέθνηκεν εἰς τὸν δρόμον κατὰ

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΝΑΝΙΟΥ· πρεσβυτέρου, ΠΕΤΡΟΥ· δεσμοφύλακος, καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ἑπτὰ στρατιωτῶν.

» Πέτρος σὺν ἑπτὰ τὴν θάλασσαν εἰσέδου,

» Οἱ Ἄνανιάς ἡδέως συνεισέδου.

Ὅσοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμου ἡγεμόνος τῆς Φοινίκης, ἐν ἔτει σιέ (295). Συλληφθεὶς λοιπὸν ὁ ἅγιος Ἄνανιάς ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησε μὲν τὸν Χριστὸν, ἐνέπαιξε δὲ τὰ εἰδῶλα, δέρεται μὲ βραδία, καὶ κατακαίεται εἰς τὰς πλευράς μὲ σουβλία πυρωμένα· ἔπειτα πασσίζουσι τὰ κεκαυμένα μέλη του μὲ δξύδιον καὶ ἄλας. Μετὰ ταῦτα διὰ προσευχῆς του ὁ ἅγιος ἔσεισε μὲν τὸν ναόν, κατεκρήμνισε δὲ τὰ εἰδῶλα εἰς τὴν γῆν· ἔθεν τοῦτου χάριν βάλλεται εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ λαμβάνει τροφὴν ἀπὸ τὸν Θεόν· διὰ δὲ τοῦ θαύματος τούτου, ἐλκύει τὸν δεσμοφύλακα Ἡέτρον εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ μετ' αὐτοῦ ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος, ὁμοῦ καὶ ἑπτὰ ἄλλοι στρατιῶται, τοὺς ὁποίους ἔφερον ὁ ἅγιος εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐπειδὴ παραδόξως ἐφυλάχθη ἀβλαβῆς ἀπὸ τὰς βασάνους ὅσας ὑπέμενε, καὶ οὕτως οἱ μακάριοι ἔλαβον παρὰ Χριστοῦ ὄλοι ὁμοῦ τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

'Ο ὄσιος ΑΜΜΩΝΑΣ ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται. ¹

» Ζωῆς Ἄμμωνᾶς νῆμα πληρώσας ἅπαν,

» Ζωὴν ἐφεύρεν, οὔποτε πληρμένην.

τὸν τόπον τοῦτον, διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ, τὸν ὄρκον φυλάττων, ἀφ' οὗ τὸν ἐνεστασίασα, ἐσακσα τὸν λάκκον τοῦτον καὶ κἄθημαι ἐδῶ, προσμένων τὸ τέλος τῆς ζωῆς μου· τροφὴν δὲ ἔλω τὸς φοινίκας, τοὺς ὁποίους ἐδιωρίσθη παρὰ Θεοῦ νὰ μοὶ φέρῃ ἕξ ἀδελφός. Καὶ ταῦτα λέγοντος, ἰδοὺ ἦλθεν εἰς λέων, ὅστις ἐδάσταξεν ἐν σταφύλιον τοῦ φοίνικος. Οἱ δὲ σὺν τῷ οἴου ὄντες, βλέποντες τὸν λέοντα, ἐφόβηθησαν· ὁ δὲ γέρων ἐσηκώθη καὶ ἐνευσεν εἰς τὸν λέοντα, καὶ παρεμέρισεν ἀπὸ ἐκείνου τὸν τόπον· ἔπειτα πάλιν προσταχθεὶς, ἐπέισθη, καὶ ἔφερε τοὺς φοινίκας, καὶ πάλιν προσταχθεὶς, ὑπῆγε μακρὰν καὶ ἐκομήθη, ὡς ἂν ἦτο λογικὸς ἀνθρώπος. Οὕτως ἤξεύρει ἡ ἀρετὴ νὰ ὑποτάσῃ εἰς τοὺς ταύτην ἔχοντας· καὶ αὐτὰ τὰ θηρία τὰ ἀγρία.

¹ Τινὲς μὲν λέγουσι, ὅτι ὁ ἐνταῦθα ἀναφερόμενος ὄσιος Ἄμμωνᾶς ἦτο ὁ ἐπίσκοπος, περὶ τοῦ ὁποῖου προφητεύων ὁ μέγας Ἀντωνῖος εἶπεν αὐτῷ, ὅτι θὰ προκόψῃ εἰς τὸν θόρον τοῦ Θεοῦ. Διέξας δηλαδὴ αὐτῷ πέτραν, εἶπεν, ὕβρισον καὶ τῶνον αὐτῶν· ὁ δὲ ἐποίησεν οὕτω· καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἀντωνῖος, οὕτω καὶ σὺ θὰ φθάσῃς εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, καθὼς καὶ ἐγίνετο. Ἐπειδὴ εἰς τὴν ἀνεξιτησίαν καὶ ἀγαθότητα ἐφθασεν ὁ οἰόμιος· Ἄμ-

Ὁ ὅσιος ΓΑΒΡΙΗΛ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Σὺν τῷ Γαβριὴλ τῷ νόων πρωτοστάτῃ,
- » Καὶ Γαβριὴλ ἱσθησι Χριστὸς τὸν νέον.

Οἱ ἄγριοι δ' ὡ μάρτυρες οἱ ἐν Φρυγίᾳ βάλκιοι τυπόμενοι, τελειοῦνται.

- » Βάλκιοι ἀθληταὶ τραυματισθέντες δύω,
- » Στεφθέντες εὗρον τὴν συνουλοῖσιν τάχει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὸς ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ', ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ Λεὶψίου τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχι-

μωναῖ, ὥστε δὲν ἐγνώριζε τελείως τὴν κακίαν· ὅθεν ὅτε ἔγεινεν ἐπίσκοπος ἔβραυν εἰς αὐτὸν μίαν παρθένον, ἣτις ἐβάρη ὑπὸ τινος καὶ ἔμεινεν ἔγκυος, ὁμοίως ἔβραυν καὶ τὸν φθειραντα αὐτήν, καὶ ἐζήτησαν νὰ τοὺς ἐπιτιμήσῃ. Ὁ δὲ ὅσιος ὄχι μόνον δὲν τοὺς ἐπετίμησεν, ἀλλ' οὐδὲ ὄλωε τοὺς κατέκαινε· μᾶλλον δὲ, ἀντὶ νὰ ἐπιτιμήσῃ τὴν γυναῖκα ἐσφράγισε τὴν κοιλίαν της, καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ἕξ ζευγάρια σινδόνας, λέγων, μή ποτε εἰς τὸν καιρὸν τῆς γέννας ἀποθάνῃ αὐτῇ, ἢ τὸ παιδίον της, καὶ σαβανώσωσιν αὐτὴν μετὰ τὰ σινδόνα.

Ἄλλοτε δὲ πάλιν ὑπῆγεν ὁ ὅσιος οὗτος εἰς ἓνα τόπον διὰ νὰ φάγῃ ψωμίον καὶ ἐκεῖ ἦτο ἀδελφός τις, ὅστις ἐρημιζέτο ὅτι πορνεύει μίαν γυναῖκα, ἣτις ἔτυχε τότε νὰ ἦναι μέγα εἰς τὸ κελλίον τοῦ μοναχοῦ. Μιθόντες δὲ οἱ ἐντόπιοι, ὅτι ἦλθεν ἐκεῖ ὁ ὅσιος, ὑπῆξαν καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ κελλίον, ἵνα ἐνώπιόν του θεατησθῇ ὁ μοναχὸς καὶ οὕτω διώξωσιν αὐτόν. Ὁ δὲ μοναχὸς ἐπρόσβατος καὶ ἐκρυψε τὴν γυναῖκα εἰς ἓν πιθάριον· ὁ δὲ ὅσιος ἐγνώρισε τοῦτο. Ὅθεν ἐμβὰς εἰς τὸ κελλίον του, ὑπῆγε καὶ ἐκάθηεν ἐπάνω εἰς τὸ στόμιον τοῦ πιθαρίου, καὶ ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ ἐρευνησῶσι τὸ κελλίον διὰ νὰ εὕρωσι τὴν γυναῖκα, ψηλαφήσαντες δὲ οὐχ εὗρον αὐτήν. Ὅθεν εἶπε τοῖς καταγορεύσιν αὐτόν· ὁ Θεὸς νὰ σᾶ· συγχωρήσῃ, διὰ τὴν κατηγορίαν ἣν ἐποιήσατε κατὰ τοῦ μοναχοῦ, καὶ προσευχηθεὶς ἔκαμεν ὄλωε νὰ ἀναχωρήσωσι. Ἦτα πιάσει τὴν χεῖρα τοῦ μοναχοῦ, εἶπεν αὐτῷ· πρόσεχε σεαυτῷ ἀδελφε, καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἀνεχώρησε. (σελ. 591 τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.) Ἐλεγε δὲ ὁ ὅσιος οὗτος, ὅτι ἐν τῇ σκήτῃ εὐρισκόμενος δεκατέσσαρας χρόνους παρεκάλει τὸν Θεὸν νύκτα καὶ ἡμέραν, διὰ νὰ τῷ χαρίσῃ νὰ νικήσῃ τὴν ὀργὴν. (σελ. 501 αὐτοῦ.)

Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ὁ ἐνταῦθα ἀνορερόμενος Ἀμμωνᾶς εἶναι ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου ὁ βίος γράσσεται εἰς τὸ Λαυσαϊκόν, ὅστις ἦτον ἱερεὺς, καὶ μίαν φορὰν εἶδεν ἄγγελον εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ βήματος, ὅστις ἔγραπτεν εἰς βιβλίον τὰ ὀνόματα τῶν ἀδελφῶν, ὅσοι ἤρχοντο εἰς τὴν ἱερὰν λειτουργίαν· τὰ δὲ ὀνόματα τῶν μὴ ἐρχομένων ἐξῆλειπεν ἀπὸ τὸ βιβλίον, αἵτινες μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐτελεύτησαν. Ἐγὼ ὁμοίως τοῖς προτέροις συντίθεμαι, νομίζων μᾶλλον, ὅτι ὁ Ἀμμωνᾶς οὗτος εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος.

ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.

- » Νεκρὸς καθέζη, ὦ Ἰωάννη, θρόνω,
- » Ἄλλ' ἐν Θεῷ ζῶν, πᾶσιν εἰρήνη, λέγεις.
- » Ἄπνον ἐβδομάτῃ κόμισαν δέμα· εἰκάδι χρυσοῦν.

Οὗτος ὁ μακάριος καὶ θεῖος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐπειδὴ δὲν παρέβλεπε τὸ δίκαιον κατὰ φιλοπροσωπίαν, ἀλλ' ἤλεγγε τὴν βασίλισσαν Εὐδοξίαν διὰ τὰς παρανομίας καὶ ἀδικίας ὅσας ἔκαμε, καὶ μάλιστα διότι τυραννικῶ τρόπῳ ἐπῆρε τὸν ἀγρόν μιᾶς γῆρας, ἡ Καλλιτρόπης καλουμένης, τοῦτου χάριν ἐξωρίσθη μὲν δις καὶ πάλιν ἀνεκλήθη ἀπὸ τὴν ἐξορίαν· τρίτον δὲ καὶ τελευταῖον ἐπέμφθη εἰς Κουκουσόν (ἡ ὁποία κατ' ἄλλους μὲν εἶναι χωρίον πλησίον εἰς τὴν Τοκάτην, καὶ λέγεται τώρα τουρκιστὶ Κέκζ, κατ' ἄλλους δὲ εἶναι ἡ λεγομένη Κόκουσις καὶ Κόκουσα, καὶ εὐρίσκεται εἰς τὸ σύνορον τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς ἐλάσσονος Ἀρμενίας, τιμωμένη μετ' ἠρόνον ἐπισκόπου). Ἀπὸ δὲ τὴν Κουκουσὸν ἐξωρίσθη εἰς Ἀραβισσόν, ἣτις τώρα ὀνομάζεται Ἀραπισσός, ὡς λέγουσιν τινες· ἀπὸ δὲ τὸν Ἀραπισσὸν ἐξωρίσθη εἰς Πιτυοῦντα, (ἡ ὁποία καὶ τώρα οὕτως ὀνομάζεται, ἣτις καὶ αὐτῇ εἶναι πλησίον εἰς τὴν Τοκάτην καὶ λέγεται κατ' ἄλλους Μπίζερε). Αὐτοὶ δὲ οἱ τρεῖς τόποι ἦσαν ὄχι μόνον ἐρημοὶ καὶ στερημένοι ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖα, ἀλλὰ καὶ ἐπολεμοῦντο ἀπὸ τοὺς πλησιοχώρους Ἰσαύρους.

Ἐκεῖ λοιπὸν εὐρισκόμενος ἐξόριστος ὁ μέγας οὗτος πατήρ καὶ ἑνσαρκὸς ἄγγελος, ἐκατέστη εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀπὸ τὸν Δεσπότην τῶν ἀπάντων, διὰ μέσου Πέτρου καὶ Ἰωάννου τῶν ἱερῶν ἀποστόλων, καὶ οὕτω μεταβαίνει ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τὰς οὐρανίους καὶ αἰωνίους σκηνας. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀποθησαυρίζεται εἰς τὰ Κόμανα τῆς Καππαδοκίας, ὁμοῦ μετὰ τὰ ἅγια λείψανα τῶν ἁγίων μαρτύρων Βασιλίσκου καὶ Λουκιανοῦ, καθὼς παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ἀπεκαλύφθη εἰς αὐτόν μετ' ὀπτασίαν νυκτερινήν. Ἀρ' οὐ δὲ ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Ἀρκάδιος καὶ ἡ γυνὴ του Εὐδοξία, καὶ διεδέχθη τὴν βασιλείαν ὁ τούτων υἱὸς Θεοδοσίος ὁ μικρὸς ἐν ἔτει υἷ (408)· τότε ὁ ἅγιος Πρόκλος, ὁ μαθητὴς καὶ διάκονος χρηματίσας τοῦ θεοῦ Χρυσοστόμου, μετ' ἑκὼν ψῆφον ἔγεινε πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Κατὰ τὸν τέταρ-

¹ Ὅρα τὴν περὶ τούτου ὑποσημείωσιν ἡμῶν ἐν γ', τοῦ Νομβρίου κατὰ τὴν μνήμην τοῦ ἁγ. Χρυσοστόμου, Σ. Ε.

τον λοιπὸν χρόνον τῆς πατριαρχείας του, ἤτοι ἐν ἔτει υἷέ (435), ἔπεισε τὸν βασιλέα, καὶ ἐπέμψε διὰ νὰ φέρωσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸ λείψανον τοῦ θείου πατρὸς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος δὲν ἔδωκε τὸν ἑαυτὸν του, ἀλλ' ἔμεινεν ἀκίνητος τοῦτο δὲ τὸ ἔκαμε, διότι μὲ ἀυθεντίαν καὶ ὑπερηράνειαν ἤθελε νὰ ἐπάρῃ τὸ λείψανόν του ὁ βασιλεὺς, τὸν ὁποῖον ἐβούλετο νὰ διδάξῃ ὁ ἅγιος ταπεινοφροσύνην καὶ μετριότητά. Τούτου χάριν παρακαλεῖ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς διὰ μέσου τῆς ἀκολούθου ἐπιστολῆς, ἣτις περιεῖχε ταῦτα.

Ἐπιστολὴ τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου.

« Εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν πατριάρχην καὶ διδάσκαλον καὶ πνευματικὸν πατέρα Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, τὴν προσκύνησιν προσφέρω ἐγὼ ὁ βασιλεὺς Θεοδοσίος. Ἡμεῖς, πάτερ τίμιε, νομίζοντες, ὅτι εἶναι τὸ σῶμά σου νεκρὸν, καθὼς εἶναι καὶ τὰ ἄλλα σώματα τῶν ἀποθανόντων, ἠθελήσαμεν νὰ μεταφέρωμεν αὐτὸ ἀπλῶς εἰς ἡμᾶς, διὰ τοῦτο καὶ τοῦ ποθουμένου δικαίως ἐστερήθημεν· ἀλλὰ σὺ, πάτερ τιμιώτατε, συγχώρησον εἰς ἡμᾶς, ὅτι μετανουοῦμεν, διότι σὺ ἐδίδαξες εἰς ὅλους τὴν μετάνοιαν, καὶ δὸς τὸν ἑαυτὸν σου, ὡς πατὴρ φιλόπαις, εἰς ἡμᾶς τοὺς φιλοπάτορας υἱοὺς σου, καὶ τοὺς σὲ ποθοῦντας εὐφρανον διὰ τῆς παρουσίας σου ».

Ὅτε λοιπὸν ἐπέμψθη ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, καὶ ἐτέθη ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἁγίου, τότε ἔδωκε τὸν ἑαυτὸν του ὁ θεὸς πατὴρ, καὶ ἡ θήκη ἣτις περιεῖχε τὸ ἅγιον λείψανον, εὐκόλως καὶ χωρὶς κόπον ἐφέρετο. Ὅτε δὲ ἔφθασε τὸ ἅγιον λείψανον ἀντίπερα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐξῆλθε μὲν ὁ βασιλεὺς καὶ ὅλη ἡ σύγκλητος διὰ νὰ προὔπαντήσωσιν ἢ δὲ θήκη ἢ περιέχουσα τὸ ἅγιον λείψανον ἐβλήθη εἰς πλοῖον βασιλικόν. Γενομένης δὲ τρικυμίας τὰ μὲν ἄλλα πλοῖα διεσκορπίσθησαν εἰς ἕν καὶ ἄλλο μέρος, τὸ δὲ πλοῖον τὸ περιέχον τὸ ἅγιον λείψανον, ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν τῆς Καλλιτρόπης χήρας, τὴν ὁποίαν ἡ Εὐδοξία ἠδίκησεν, ὡς προείπομεν. Ἄφ' οὗ δὲ ἀπεδόθη ὁ ἀγρὸς εἰς τὴν χήραν, τότε ἔγεινε καὶ εἰς τὴν θάλασσαν γαλήνη. Πρῶτον λοιπὸν ἐφέρθη τὸ ἅγιον λείψανον εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ, τὸν ὀνομαζόμενον τοῦ Ἀμαντίου, ὅπου καὶ ὁ βασιλεὺς ἦτον παρῶν, καὶ ἐσκέπαζε μὲ τὴν βασιλικὴν του γλαμύδα τὴν θείαν σορὸν τοῦ λειψάνου, καὶ ὁμοῦ παρεκάλει τὸν ἅγιον διὰ νὰ στήσῃ τὸν κλονισμὸν τοῦ τάφου τῆς μητρὸς του, ὁ ὁποῖος ἐκλονεῖτο καὶ ἔτρεμεν ἤδη εἰκο-

σιπέντε χρόνους, καὶ δὴ καὶ ἐπέτυχε τῆς αἰτήσεως, διότι ἐστάθη παραδόξως ὁ κινούμενος τάφος ἐκεῖνης.

Ἐπειτα ἐφέρθη εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Εἰρήνης· ἐκεῖ δὲ ἔβαλον τὸ ἅγιον λείψανον ἐπάνω εἰς τὸ ἱερὸν Σύνθρονον, καὶ ἐβόησαν ἅπαντες. « Ἀπόλαβε τὸν θρόνον σου ἄγιε ». Μετὰ ταῦτα ἀπέθεσαν τὴν θήκην τοῦ λειψάνου ἐπὶ βασιλικῆς ἀμάξης, καὶ ἔφερον αὐτὸ εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Ἐκεῖ δὲ ἔβαλον τὸ ἅγιον λείψανον ἐπάνω εἰς τὴν ἱερὰν καθέδραν, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ἐπεφώνησεν εἰς τὸν λαὸν τὸ, « Εἰρήνη πᾶσι ». Καὶ ὕστερον ἐτέθη ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν, ὅπου καὶ τώρα εὐρίσκεται. Ὅτε δὲ ἡ ἱερὰ λειτουργία ἐτελεῖτο, θαύματα μεγάλα ἐγένοντο, ἀπὸ τὰ ὅποια ἔν εἶναι καὶ τοῦτο· ἀνθρωπὸς τις πάσχων ἀπὸ ἀσθένειαν ὀνομαζομένην ἀρθρίτιδα, (αὕτη προξενεῖ πόνους καὶ δόνας εἰς τὰ ἄρθρα καὶ τοὺς ἄρμους τῶν μελῶν τοῦ σώματος) καὶ παράλυτος ὢν, καὶ σχεδὸν ἀκίνητος, ἐπίασε τὴν ἱερὰν θήκην τοῦ ἁγίου λειψάνου, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! παρρηθὺς ἠλευθερώθη τελείως ἀπὸ τὸ πάθος. Οὕτως ἠξέσφει νὰ δοξάζῃ ὁ Θεὸς τοὺς δοξάζοντας αὐτὸν διὰ τῆς πολιτείας των. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ συναξὶς ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὅπου καὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ σῶμα εὐρίσκεται ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου. Ἡ περὶ δὲ τῆς ἐξορίας τοῦ ἁγίου, καὶ ἕως μὲ πολλὴν γενναιότητα ὑπέφερον ὁ Χρυσορρήμων τὰ λυπηρὰ, θέλομεν μεταχειρισθῆ τὰ ἰδιά του λόγια, τὰ ὅποια ἔγραψεν ἐν εἰδει ἐπιστολῆς εἰς τὸν ἐπίσκοπον Κυριακόν, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐξόριστον· ἔχουσι δὲ οὕτως.

Ἐπιστολὴ τοῦ Χρυσοστόμου

« Φέρε, ὦ ἀδελφε Κυριακέ, νὰ εὐκερῶσω τὴν πληγὴν τῆς λύπης σου καὶ νὰ διασκεδάσω τοῦ λογισμοῦ σου τὸ νέφος. Τί πράγμα σὲ κάμνει ἀδελφε, νὰ λυπηῖσαι καὶ νὰ ἀδημονῆς; ὅτι ὁ χειμὼν εἶναι μέγας, καὶ ἡ τρικυμία ἤ-

¹ Σημείωσαι, ὅτι Κοσμᾶς ὁ Βεστίτιωρ ἐγκώμια δὴν ἔχει εἰς τὴν ἐπάνωθεν τοῦ λειψάνου τοῦ θείου Χρυσοστόμου, ὢν τοῦ μὲν ἐνὸς ἡ ἀρχὴ ἔστιν αὕτη « Ἦκεν ἡμῖν ἡ λαμπρὰ καὶ χαρμόσυνος », τοῦ δὲ ἑτέρου αὕτη « Ἀλλὰ πῶς ἄν τις αἰτίας καὶ μύμων » (σώζονται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου καὶ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰσθέρων). Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζονται προσέτι καὶ ἄλλοι δὴν λόγοι εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν, ὢν τοῦ μὲν ἐνὸς ἡ ἀρχὴ ἔστιν αὕτη « Δεῦτε ἀκούσατε καὶ διηγήσομαι ὑμῖν », τοῦ δὲ ἑτέρου αὕτη « Ἦκουσται πάντως ὑμεῖς, ὦ φιλόχριστος πανήγυρις ».

τις ἐπλάκωσε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ εἶναι πικρὰ καὶ βαρεῖα; ναὶ καὶ ἐγὼ τὸ ἤξεύρω, καὶ χάνεις εἰς τοῦτο δὲν ἀντιλέγει. Ἄλλ', ἐὰν ἀγαπᾷς, ἐγὼ θὰ φέρω εἰς σὲ μίαν παρομοίωσιν τῶν τωρινῶν παραγῶν. Πολλάκις βλέπομεν τὴν Θάλασσαν, ὅτι ταράττεται ὀληκαίωθεν ἀπὸ τὴν ἄβυσσον· βλέπομεν δὲ καὶ τοὺς ναύτας, οἵτινες μὴ ἔχοντες τί νὰ κάμωσιν ἀπὸ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τρικυμίας δένουσι τὰς χεῖρας εἰς τὰ γόνατά των, καὶ κάθηνται ἀποροῦντες, καὶ δὲν βλέπουσιν οὔτε οὐρανόν, οὔτε πέλαγος, οὔτε γῆν, ἀλλὰ κείτονται ἐπάνω εἰς τὸ κατὰστρομα τοῦ πλοίου, καὶ ἐκεῖ κλαίουσι καὶ δαύρονται. Καθὼς λοιπὸν τοιαύτη τρικυμία γίνεται εἰς τὴν ὁρατὴν Θάλασσαν· οὕτω καὶ τώρα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ συμβαίνει χειροτέρα τρικυμία καὶ περισσότερα κύματα.

«Ὅθεν παρακάλει, ἀδελφε, τὸν Δεσπότην καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος δὲν καταπραΰνει τὴν τρικυμίαν αὐτὴν μετὰ τέχνην καὶ δυσκολίαν, ἀλλὰ μετὰ μόνον τὸ νεῦμα καὶ τὴν θέλησίν του διαλύει τὴν παραγῆν. Καὶ ἂν πολλάκις παρέκάλησες τὸν Κύριον καὶ δὲν εἰσῆκούσθης, μὴ ἀμελήσῃς, διότι τοιαύτη συνήθεια εἶναι εἰς τὸν φιλόθεον Θεόν, νὰ μὴ εἰσακούῃ παρεούθως, προνοούμενος διὰ τὴν σωτηρίαν μας. Διότι μήπως δὲν ἐδύνατο νὰ λυτρώσῃ τοὺς τρεῖς ἁγίους παῖδας ἐκείνους, διὰ νὰ μὴ βληθῶσιν εἰς τὴν κάμινον; ναί, ἐδύνατο· ἀλλ' ὅμως πρότερον δὲν τοὺς ἐλύτρωσεν. Ἄφ' οὗ δὲ ἐκεῖνοι ἔργειναν αἰγμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἄφ' οὗ ἐρρίφθησαν εἰς τὴν γῶραν τῶν βαρβάρων, καὶ ἐξωρίσθησαν ἀπὸ τὴν πατρικὴν τῶν κληρονομίαν, καὶ ἄφ' οὗ ἐρρίφθησαν εἰς τὴν κάμινον, καὶ ἀπελπίσθησαν ἀπὸ ὅλους, ὥστε κάμμία βοήθεια δὲν ἔμεινεν εἰς αὐτοὺς, τότε δὴ τότε ὁ ἀληθινὸς Θεός, αἰρνεϊδίως τὴν θαυματουργίαν ἐποίησε, καὶ διεσχόρπισε τὸ πῦρ, τὸ ὁποῖον ἦτο εἰς τὴν κάμινον τῶν Χαλδαίων. Καὶ λοιπὸν ἡ κάμινος ἔργεινεν Ἐκκλησίαν εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ εὐρισκομένους παῖδας· ὅθεν καὶ ἐκάλουν ὅλα τὰ κτίσματα ἀγγέλους, δυνάμεις, στοιχεῖα, καὶ οὕτως ὅλα συναθροίζοντες ἔλεγον. «Εὐλόγητε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.» Βλέπετε, ἀδελφε, πῶς ἡ ὑπομονὴ τῶν δικαίων μετέβαλε τὴν πυρὰν εἰς δρόσον; καὶ πῶς αὐτὴ ἔπεισε τὸν τύραννον Ναβουχοδονόσορ νὰ στέλλῃ γράμματα εἰς ὅλην τὴν βασιλείαν του καὶ νὰ λέγῃ «Μέγας εἶναι ὁ Θεὸς Σεδράχ, Μισάχ, καὶ Αὔδεναγῶ;» καὶ βλέπε πόσον ἀποτομον καὶ φοβερόν ὄρισμόν ἔκαμεν. «Ὅποιος, λέγει, ἤθελεν εἰπεῖ λόγον ἐναντίον εἰς τοὺς τρεῖς

παῖδας, τούτου ἡ οἰκία νὰ διαρπάζεται, καὶ τὰ ὑπάρχοντά του νὰ γίνωνται αὐθεντικά.

«Λοιπὸν μὴ λυπηῖσαι, ἀδελφε Κυριακὲ, διότι καὶ ἐγὼ, ὅτε ἐξωρίσθην ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, δὲν ἐφρόντιζον διὰ κανέν πρᾶγμα, ἀλλ' ἔλεγον ταῦτα εἰς τὸν ἑαυτὸν μου· ἂν θέλῃ ἡ βασίλισσα νὰ με ἐξορίσῃ, ἢ τοῦ Κυρίου ἢ τῆς γῆς καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς» (Ψαλ. κγ'. 1.) ἂν θέλῃ νὰ με πριονίσῃ, ἄς με πριονίσῃ· ἔχω εἰς τοῦτο τὸ παράδειγμα τὸν προφήτην Ἡσαΐαν· ἂν θέλῃ νὰ με ῥίψῃ εἰς τὸ πέλαγος, ἐνθυμοῦμαι τὸν προφήτην Ἰωνᾶν, ὁ ὁποῖος ἔπαθε τοῦτο· ἂν θέλῃ νὰ με βάλῃ εἰς λάκκον, ἔχω παράδειγμα τὸν προφήτην Δανιὴλ, ὅστις ἐβλήθη εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· ἂν θέλῃ νὰ με λιθοβολήσῃ, ἔχω τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον, ὅστις τοῦτο ἐδοκίμασεν· ἂν θέλῃ νὰ με ἀποκεφαλίσῃ, ἔχω ὑπόδειγμα τὸν Βαπτιστὴν Ἰωάννην· ἂν θέλῃ νὰ λάβῃ τὰ ὑπάρχοντά μου, ἐὰν ἔχω ἄς τὰ λάβῃ «Γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι» (Ἰωβ, ἀ. 21.)

«Εἰς ἐμὲ παραγγέλλει καὶ ὁ Ἀπόστολος λέγων «Πρόσωπον Θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει.» (Γαλ. β'. 6.) καὶ, «εἰ ἐτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δούλος οὐκ ἂν ἦμην.» (αὐτόθι: 10.) μὲ ὀπλίζει δὲ καὶ ὁ Δαβὶδ λέγων. «Ἐβλόουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου ἐναντίον βασιλέων, καὶ οὐκ ἠσχυνόμην.» (Ψαλ. ριγ'.) Πολλὰ κατεσκεύασαν ἐναντίον μου οἱ μισοῦντές με, ἀλλ' ὅλα τὰ ἔκαμαν ἀπὸ τὸν φόβον καὶ τὴν κακίαν των. Ἠξεύρω βέβαια ὅτι λυπεῖσαι, ἀδελφε, διότι ἐκεῖνοι οἵτινες με ἐξώρισαν παρησιᾶ περιπατοῦσιν εἰς τὰς ἀγοράς, καὶ ἀκολουθεῖ εἰς αὐτοὺς πληθος δορυφόρων καὶ δούλων· ὅλλ' ὅμως ἐνθυμήσου πάλιν τὸν πλοῦσιον καὶ τὸν Λάζαρον, ποῖος μὲν εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν ἐθλίβη, ποῖος δὲ ἀπῆλαυσε. Τί ἐβλάψε τὸν Λάζαρον ἢ ἐδῶ πτωχεῖα; δὲν ἐφέρθη ἐκεῖνος εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ μετὰ δόξαν ὡς ἀθλητὴς καὶ τροπαιούχος; τί δὲ ὠφέλησε τὸν πλοῦσιον ὁ πλοῦτος, τὸν ἐνδεδυμένον μετὰ πορφύραν καὶ βύσσον; ἢ βέβαια οὐδέν· ποῦ ἦσαν οἱ ῥαβδοῦχοί του; ποῦ οἱ δορυφόροι του; ποῦ τὰ χρυσοχάλινα ἀλογά του; ποῦ οἱ κόλακες, καὶ ἡ βασιλικὴ του τράπεζα; δὲν ἐφέρθη εἰς τὸν τάφον ὁ ἀθλιος δεινός ὡς ληστὴς, φέρων τὴν ψυχὴν του γυμνήν ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον, καὶ φωνάζων μετὰ

¹ Βύσσος εἶναι λινάριον λευκότερον καὶ λεπτότερον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὑφάνονται τὰ λεπτότατα καὶ λευκότετα ἱμάτια ἄπερ φοροῦσιν οἱ πλοῦτοι· ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους.

ματαίαν και ἀνωφελῆ φωνὴν «Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με, και πέμψον Λάζαρον, διὰ νὰ βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου του εἰς τὸ νερόν, και με αὐτὸ νὰ δροσίση τὴν γλῶσσάν μου, ἣ ὁποία τηγανίζεται πικρῶς εἰς τὴν φλόγα ταύτην;» (Λουκ. ις'. 24.)

» Ἄθλιε πλούσιε, τί ὀνομάζεις πατέρα τὸν Ἀβραάμ, τὴν ζωὴν τοῦ ὁποίου δὲν ἐμιμήθης; ὁ Ἀβραάμ πάντα ἄνθρωπον ἐξενεδόχει εἰς τὸν οἶκόν του· οὐ δὲ οὐδὲ ἓνα πτωχὸν ἐπρονόησες νὰ θρέψῃς. Δὲν πρέπει νὰ πενήθῃς τίς και νὰ κλαύσῃ, ὅτι ὁ δυστυχὴς πλούσιος, ὅστις εἶχε τόσον πλοῦτον, ἔγεινεν ἐνδεὴς και δὲν ἔχει οὔτε μίαν μόνην ῥανίδα νεροῦ; και διατί τοῦτο; ἐπειδὴ εἰς τὸν χειμῶνα τῆς παρουσίας ζωῆς δὲν ἔσπειρε, διὰ τοῦτο ἤλθε τὸ θέρος τῆς ἀλλῆς ζωῆς και δὲν ἐθέρισε. Και τοῦτο γίνεται κατ' οἰκονομίαν τοῦ Δεσπότη τοῦ ὄλων Θεοῦ· δηλαδὴ τὸ νὰ ἦναι ἡ κόλασις τῶν ἀσεβῶν και ἁμαρτωλῶν, και ἡ ἀνάπαυσις τῶν εὐσεβῶν και δικαίων, ἀντικρῶ ἢ μία εἰς τὴν ἄλλην. Διὰ τί; διὰ νὰ βλέπωσιν ὁ εἰς τὸν ἄλλον οἱ ἀσεβεῖς και εὐσεβεῖς, και οἱ ἁμαρτωλοὶ και οἱ δίκαιοι· και οὕτω νὰ γνωρίζωνται μεταξὺ των. Διότι τότε ἕκαστος μάρτυς θέλει γνωρίσει τὸν τύραννον, ὅστις τὸν ἐβασάνισε, και ἀντιστρόφως ἕκαστος τύραννος θέλει γνωρίσει τὸν μάρτυρα τὸν ὁποῖον ἐτιμώρησε.

» Και ὅτι αὐτὰ ὅσα λέγω δὲν εἶναι ἰδικά μου λόγια, ἀκουσον τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος, λέγοντος «Τότε εἴρεται ἐν παρηρησία πολλῆ ὁ δίκαιος κατὰ πρόσωπον τῶν θλιψάντων αὐτόν.» (Σοφ. ε'. 1.) Καθὼς ὁ ὀδοιπόρος, ὅστις περιπατεῖ εἰς τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου, ἐὰν τύχῃ δὲ νὰ εὔρη καμμίαν βρύσιν καθαροῦ νεροῦ κατακαίεται μὲν ἀπὸ τῆν δίψαν, ἐμποδίζεται δὲ ἀπὸ τὸ νὰ μὴ πῖν νερόν. Ἡ καθὼς ἐκεῖνος ὅστις πεινᾷ πολλὰ, και κάθηται μὲν πλησίον εἰς τράπεζαν, ἦτις ἔχει διάφορα φαγητὰ, ἐμποδίζεται δὲ ἀπὸ ἄλλον τινὰ δυνατώτερον νὰ μὴ φάγῃ· καθὼς, λέγω, οἱ τοιοῦτοι, και ὁ διψασμένος δηλαδὴ και ὁ πεινασμένος, πολὺν πόνον και τιμωρίαν δοκιμάζουσι, διότι και ὁ διψασμένος δὲν ἔμπορεῖ νὰ σβύσῃ τὴν δίψαν του με νερόν, και ὁ πεινασμένος δὲν ἔμπορεῖ νὰ παρηγορήσῃ τὴν πεινάν του με τὸ φαγητόν· τοιουτρόπως θὰ ἀκολουθήσῃ και ἐν τῇ ἡμέρᾳ κρίσεως, διότι, θὰ βλέπωσι μὲν τοὺς ἁγίους εὐφραينوμένους οἱ ἀσεβεῖς και ἁμαρτωλοὶ, δὲν θέλουσι δὲ δυνηθῆ νὰ ἀπολαύσωσι και αὐτοὶ ἀπὸ τὴν βασιλικὴν τράπεζαν τῶν δικαίων.

» Ὅθεν και ὁ Θεὸς θέλων νὰ τιμωρήσῃ τὸν Ἀ-

δάμ, τὸν ἔκαμε νὰ κάθηται ἀντικρῶ τοῦ Παραδείσου και νὰ ἐργάζεται τὴν γῆν, ἵνα καθ' ἐκάστην ἡμέραν, βλέπων μὲν τὸν ποθεινὸν ἐκεῖνον τόπον τοῦ παραδείσου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐξῆλθε, μὴ ἔμπορῶν δὲ νὰ τὸν ἀπολαύσῃ, ἔχη πάντοτε πόνον και θλίψιν εἰς τὴν ψυχὴν του ἀπόρητον. Ἄν δὲ, ἀδελφέ Κυριακὲ, δὲν ἀνταμώσωμεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν, ἀλλ' ὅμως ἐκεῖ εἰς τὴν ἄλλην κἀνεὶς δὲν θέλει μᾶς ἐμποδίσει ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνταμωθῶμεν, και νὰ συζῶμεν ὁμοῦ. Τότε δὲ θέλομεν ἰδῆ και ἐκείνους οἵτινες μᾶς ἐξώρισαν, καθὼς και ὁ Λάζαρος εἶδε τὸν πλούσιον, και οἱ μάρτυρες βλέπουσι τοὺς τυράννους, οἵτινες τοὺς ἐμαρτύρησαν.

Διὰ τοῦτο λοιπὸν μὴ λυπησῃ, ἀγαπητὲ ἀδελφέ, ἀλλ' ἐνθυμοῦ τὸν προσήτην Ἰσραὴλ λέγοντα «Μὴ φοβηθεὶς ὀνειδισμόν ἀνθρώπων, και τῷ φαλισμῷ αὐτῶν μὴ ἠττάσῃ· ὡς γὰρ ἱμάτιον βρωθήσεται ὑπὸ χρόνου, και ὡς ἔριον βρωθήσεται ὑπὸ σιτῆος, οὕτω βρωθήσονται.» (Ἠσ. νά, 7.) στοχάσου δὲ και τὸν Δεσπότην ἡμῶν Χριστόν, πῶς μέσα ἀπὸ τὰ σπάργανα ἐδιώκετο και εἰς τὴν βάρβαρον γῆν τῶν Αἰγυπτίων ἀπερίπτετο, ποῖος; ἐκεῖνος ὅστις κρατεῖ τὸν κόσμον εἰς τὰς χεῖράς του, και διὰ τί; διὰ νὰ γίνῃ τύπος εἰς ἡμᾶς και παράδειγμα, τοῦ νὰ μὴ παραπονώμεθα και νὰ γογγύζωμεν εἰς τοὺς πειρασμούς. Ἐνθυμήσου δὲ πρὸς χάριν μου και τὸ πάθος τοῦ Σωτῆρος, και πόσας ὕβρεις ὁ Δεσπότης τῶν ἀπάντων ὑπέμεινε δι' ἡμᾶς, διότι ἄλλοι μὲν ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ὀνόμαζον αὐτόν Σαμαρείτην και οἰνοπότην, ἄλλοι δὲ, δαιμονισμένον και ψευδοπροφήτην· ἔλεγον γὰρ, ὅτι «ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος και οἰνοπότης.» (Λουκ. ζ', 34.) και «ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.» (Ματ. θ', 34.)

» Τί δὲ νὰ σοι λέγω, πῶς ἐπῆραν αὐτόν, ὦ τοῦ θαύματος! διὰ νὰ τὸν κατακρημνίσωσι; και πῶς εἰς τὸ πρόσωπον αὐτόν ἔπτου; και ῥαπίσματα τῷ ἔδιδαν; τί νὰ σοι λέγω, πῶς ἐπότιζον αὐτόν χολῆν, και με τὸν κάλαμον ἐκτύπων τὴν παναγίαν του κεφαλὴν; και ἐνέδυνον αὐτόν με ἐμπαικτικὴν χλαμύδα; τί νὰ σοι λέγω, πῶς με ἀκάνθας ἐστεφάνωναν αὐτόν, και ἐγονάτιζον ἐμπροσθέν του, ἐμπαίζοντες και πᾶν εἶδος χλευασμοῦ εἰς αὐτόν προσφέροντες; τί νὰ σοι λέγω, πῶς ἔφερον αὐτόν εἰς τὸ πάθος και εἰς τὸν σταυρόν, γυμνὸν και κατάκριτον, οἱ αἰμοβόροι ἐκείνοι σχύλοι; και πῶς ὅλοι οἱ μαθηταὶ του τὸν ἐγκατέλιπον; διότι ὁ μὲν Πέτρος

τὸν ἡρνήθη, ὁ δὲ Ἰούδας τὸν ἐπρόδωκεν, οἱ δὲ ἐπιλοιποὶ ἔφυγον, καὶ μόνος λοιπὸν ἵστατο γυμνὸς εἰς τὸ μέσον τῶν ὄχλων ἐκείνων, (διότι ἑορτὴ τοῦ Πάσχα ἦτο τότε, ἡ ὁποία συνήθουζεν ὅλους τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ τὰ ἑορτάσασιν) ἡ τί νὰ σοι λέγω πῶς ἐσαύρωσαν αὐτὸν ὡς πονηρὸν ἀναμέσον εἰς δῶμα κλέπτας; τί δὲ νὰ σοι διηγοῦμαι, πῶς ὁ Κύριος ἔμενεν ἄταφος, ὅτε τὸν κατέβασαν ἀπὸ τὸν σταυρὸν, ἕως οὗ ἤλθεν Ἰωσήφ ὁ Ἀριμαθαῖος καὶ ἐζήτησεν αὐτὸν διὰ τὰ τὸνθάψῃ; καὶ πῶς τὸν ἐσυκοφάντησαν ὅτι δὲν ἀνεστήθη, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ τοῦ τὸν ἐκλεψαν;

Ἐνθυμήσου δὲ πάλιν τοὺς ἀποστόλους τοῦ Κυρίου, πῶς εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Εὐαγγελίου ἐδιώκοντο ἀπὸ πάντα τόπον, καὶ πῶς ἐκρύπτοντο εἰς τὰς πόλεις· καὶ ὁ μὲν Παῦλος ἦτο κεκρυμμένος εἰς τὴν πορφυροπόλιν γυναικῶν, ὁ δὲ Πέτρος εἰς τὸν Σίμωνα τὸν βυρσοδέψην, καὶ πῶς δὲν εἶχον παρηρησίαν εἰς τοὺς πλου-

σίους· ὕστερον ὅμως ὅλα ἔγειναν εὐκόλα εἰς αὐτούς. Οὕτω καὶ σὺ, ἀδελφέ, μὴ λυπηῖσαι, ἀντὶ τὴν ἀκολουθῶσι τὰ λυπηρά, διότι ὕστερον θὰ ἀκολουθήσωσι τὰ χαροποιά. Ἦκουσα δὲ καὶ διὰ τὸν φλύαρον ἐκείνον Ἀρσακίον, τὸν ὁποῖον ἐκάθισεν ἡ βασίλισσα πατριάρχῃν εἰς τὸν θρόνον μου, ὅτι πολλὰ ἐθλίψε τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς παρθένους, οἵτινες μὲ ὑπερασπίζοντο καὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ συγκαινωνήσωσι μὲ αὐτόν· ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλοὶ καὶ ἀπέθανον εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην. Ἐκείνος, λέγω, ὁ προβατόσχημος Ἰούκος, ὁ ὁποῖος ἔχει μὲν σχῆμα ἐπισκόπου, μοιχὸς δὲ εἶναι κατ' ἀλήθειαν, διότι καθὼς ἡ γυνὴ ὀνομάζεται μοιχαλὶς ὅταν, ζῶντος τοῦ ἀνδρός της, λάβῃ ἄλλον ἄνδρα, οὕτω καὶ αὐτὸς εἶναι μοιχὸς οὐχὶ κατὰ σάρκα, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα, ἐπειδὴ ζῶντος ἐμοῦ τοῦ ἐπισκόπου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, αὐτὸς ἔρπασε τὸν θρόνον μου.

Ἐὰντά σοι, ἀδελφέ Κυριακὲ, γράφομαι ἀπὸ τὴν Κουκουσὸν, ὅπου ἡ βασίλισσα ἐπρόσταξε καὶ ἐξωρίσθημεν· πολλὰ δὲ ἐθλίψεις καὶ πειρασμοὶ μὲ συνήνητησαν καθ' ὁδόν, ἀλλ' ὅμως δι' αὐτὰς δὲν ἐφρόντισα. Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν καὶ εἰς τὴν Ταυροκιλικίαν, χοροὶ ἁγίων πατέρων μᾶς προὔπητων· ἀλλὰ καὶ πλήθος μοναχῶν καὶ παρθένων, οἵτινες ἔχονα βρῦσαις δακρύων ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοῦς των, καὶ ἔκλαιον ἀπαρηγορήτως βλέποντες ἡμᾶς ἀπεροχομένους εἰς τὴν ἐξορίαν, καὶ ἔλεγον ὁ εἰς εἰς τὸν ἄλλον. «συμφέρον ἦτο εἰς τὸν κόσμον νὰ σβύσῃ ὁ ἥλιος, παρὰ νὰ σιωπήσῃ τὸ στόμα τοῦ Ἰωάννου.» Αὐτὰ τὰ λόγια μὲ ἐτάραξαν καὶ μὲ ἐλύπησαν, ἀδελφέ, περισσότερο ἀπὸ ὅλα τὰ δεινὰ ὅσα ἔπαθον, ἐπειδὴ καὶ ἐβλεπον ὅλους κλαίοντας· διὰ δὲ τὰ ἄλλα, ὅσα μοὶ συνέβησαν, καὶ μίαν φροντίδα δὲν ἐποίησα. Πολλὰ δὲ μᾶς ἐδεξιώθη καὶ ὁ ἐπίσκοπος ταύτης τῆς πόλεως, καὶ πολλὴν ἀγάπην ἐδειξεν εἰς ἡμᾶς, ὥστε ἀν ἦτο δυνατόν, καὶ ἀν δὲν ἐφυλάττομεν τοὺς ὄρους καὶ κανόνας τοὺς μὴ συγχωροῦντας νὰ γίνωνται μεταθέσεις ἐπισκόπων, καὶ νὰ μὴ ἦναι δῶμα ἐπίσκοποι ἐν ταυτῷ εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐπισκοπὴν, βεβαίως ἤθελε δώσῃ καὶ τὸν θρόνον τοῦ εἰς ἡμᾶς. Δέομαι λοιπὸν καὶ ἀντιβολῶ, ἀπόρριψον, ἀδελφέ, τὴν λύπην καὶ ἀθυμίαν ἀπὸ τὴν ψυχὴν σου, καὶ ἐνθυμοῦ καὶ ἡμᾶς εἰς τὰς πρὸς Θεὸν ἰκε-

¹ Σημειώμεν ἐνταῦθα, ὅτι ὁ μὲν Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἐφανέρωσε διὰ τίνα σκοπὸν ἐζήτησαν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ συντριβῶσι τὰ σκέλη τοῦ Κυρίου καὶ τῶν ληστών· ἔχον ἕνα ἀποθάνουσι ταχύτερον, καὶ καταβιβασθῶσιν ἀπὸ τοὺς σταυροὺς καὶ σπυθῶσιν ἀπὸ τὸ μέσον διὰ τῆς ἐνταφιάσεως, διὰ νὰ μὴ μένωσιν ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν ἐν τοιαύτῃ μεγάλῃ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα, διότι τί λέγει; «Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ Σαββάτῳ, ἐπεὶ Παρασκευὴ ἦν. (ἦν γὰρ μεγάλη ἡμέρα ἐκείνη τοῦ Σαββάτου.) ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον, ἵνα καταγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν. ἤλλοθεν οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέβησαν τὰ σκέλη, καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ.» (ὄλλοθεν δὲ ὅτι καὶ κατεβίβασαν αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς σταυροὺς καὶ ἐνταφιάσαν. (Ἰω. ιβ' 311). Ὁ τοῖνον θεὸς Χριστότομος ἀκολουθῶν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον τῶν Ἰουδαίων, ὑπέλαθεν ὅτι καθὼς οἱ στρατιῶται κατεβίβασαν τῶν ληστών τὰ σώματα ἀπὸ τοὺς σταυροὺς, οὕτω κατεβίβασαν καὶ τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου ἀπὸ τὸν σταυρὸν, καὶ διὰ τοῦτο λέγει ἐδῶ, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι αὐτοὶ κατήνεγκαν τὸν Κύριον ἀπὸ τὸν σταυρὸν. Ἐπειδὴ ὁμοίως ῥητῶς τοῦτο ὁ Εὐαγγελιστὴς οὐκ ἐδήλωσε, μάλιστα δὲ λέγει παρακάτω, ὅτι «Μετὰ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Πιλάτον ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας ἵνα . . . ἄρῃ (ὁ δηλοῖ ἵνα σηκώσῃ ἐκ τοῦ μέσου καθὼς ἀνωτέρω ἠρμηνεύθη καὶ τὸ, ἀρθῶσι) τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλάτος» (κεφ. ιβ' 38.) καὶ ἴσως ἕως οὗ ὁ στρατιώτης νὰ νύξῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν, καὶ νὰ βρῆσῃ ἐξ αὐτῆς τὸ αἷμα καὶ τὸ ὕδωρ παρῆλθεν ἐν τῷ μεταξὺ καιρῷ, μεθ' ὃν ὑπῆρχαν ὁ Ἰωσήφ καὶ ἐζήτησε νὰ καταβιβασθῇ ἀπὸ τὸν σταυρὸν τὸ σῶμα τοῦ τεθανατωμένου Σωτῆρος. Μαρτυροῦσι δὲ τοῦτο συμφώνως καὶ οἱ δῶμα Εὐαγγελισταὶ, ὅτε Μάρκος καὶ ὁ Λουκᾶς· ὁ μὲν Μάρκος λέγων περὶ τοῦ Ἰωσήφ «Καὶ ἀγοράσας σινδῶνα, καὶ καθελὼν αὐτὸν, ἐνετίλισεν τῆ σινδῶνα» (Μάρ. ις' 46) ὁ δὲ Λουκᾶς «Καὶ καθελὼν αὐτὸ, ἐνετίλισεν αὐτὸ σινδῶνα.» (Λουκ. χγ' 53.

² Ὅρα περὶ τοῦ Ἀρσακίου τούτου εἰς τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

σίας σου. » (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) ¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία ΜΑΡΚΙΑΝΗ ἡ βασίλισσα, ἡ κατατεθεῖσα ἐν τοῖς Ἁγίοις Ἀποστόλοις, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » τὴν βασίλισσαν Μαρκιανὴν ἐκ βίου,
- » Χριστὸς Βασιλεὺς ἐξάγει βασιλείων.

Ὁ ὁσιος ΚΛΑΥΔΙΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Ψυχῆς ἰδὼν σῆς κάλλος ἐξηρημένον,
- » Ὁ ψυχραστής λαμβάνει σε, Κλαυδίε.

Ὁ ὁσιος ΠΕΤΡΟΣ ὁ Αἰγύπτιος εἰς βαθὺ γῆρας ἐλθὼν, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. ²

¹ Εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου τοῦ θείου τούτου Χρυσοτόμου ἐγκλιόμενον ἐπιλοπόνῃσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία· ἀλλὰ καὶ παρακλητικὸν Κανόνα ἐσύνθεσα εἰς αὐτόν· καὶ ὁ βουλόμενος ζήτησάτω ταῦτα.

² Ὁ ὁσιος Πέτρος οὗτος ἴσως εἶναι ὁ ἐν τῷ Παραδείσῳ τῶν πατέρων ἀναφερόμενος, ὁ τοῦ Ἀδῶα Λὼτ μαθητής. Τοῦτον τὸν Πέτρον ἠρώτησεν εἰς ἀδελφὸς λέγων, ὅταν ἦμαι εἰς τὸ κελλίον μου, ἐν εἰρήνῃ εὐρίσκειται ἡ ψυχὴ μου· ὅταν δὲ ἔλθῃ εἰς ἐμὲ κἀνεὶς ἀδελφός, καὶ εἰπῆ εἰς ἐμὲ λόγια τῶν ἐξωθεν ἀνθρώπων, τότε ἡ ψυχὴ μου ταράσσεται. Ἀπεκρίθη δὲ εἰς αὐτὸν ὁ Ἀδῶα Πέτρος, ὅτι ἔλεγεν ὁ Ἀδῶα· Λὼτ ὁ ἐκεῖνου γέρον, τὸ κλειδίον σου ἀνοίγει τὴν θύραν. Λέγει δὲ ὁ ἀδελφός, τί θὰ εἰπῆ ὁ λόγος αὐτός· ὁ Πέτρος εἶπεν· Ἐὰν ἔλθῃ ἀδελφός εἰς σέ, ἐρωτᾷς σὺ αὐτόν, πῶς ἔχεις; πόθεν ἦλθες; πῶς ἔλουσιν οἱ ἀδελφοί, σὲ ἐδέχθησαν μὲ περιποιήσιν, ἢ ὄχι; Καὶ σὺ τοὺς μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἀνοίγεις σὺ πρῶτος τὴν θύραν διὰ τὴν λαλήσῃ ὁ παραβαλὼν σοι ἀδελφός, καὶ οὕτω ἀκούεις ἐκεῖνα, ὅσα δὲν θέλεις καὶ ταράττεται ἡ ψυχὴ σου. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀδελφός, οὕτως ἔχει ἡ ἀλήθεια. Τί λοιπὸν πρέπει νὰ κάμῃ ὁ ἄνθρωπος, ὅταν τύχῃ νὰ ἔλθῃ ὁ ἀδελφός εἰς αὐτόν; καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος· Ὅταν ἔλθῃ τὸ πένθος, τότε αὐτὸ γίνεται διδάχῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον, καὶ διδάσκει αὐτόν τί πρέπει νὰ κάμῃ· ὅταν δὲ τις πένθος δὲν ἔλθῃ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φυλαχθῇ. Ἀπεκρίθη ὁ ἀδελφός· ὅταν εὐρίσκωμαι εἰς τὸ κελλίον μου, τότε εὐρίσκειται καὶ τὸ πένθος μαζί μου, ὅταν δὲ ἐξέλθω τοῦ κελλίου μου, τότε καὶ τὸ πένθος ἀναχωρεῖ ἀπ' ἐμοῦ. Ὁ δὲ γέρον εἶπεν εἰς αὐτόν· Ὅτι καθὼς ὁ γνήσιος υἱὸς δὲν ἀφίνει τὸν πατέρα του τοιοῦτοτρόπως· καὶ τὸ πένθος, ὅταν γίνῃ ἐξίς εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ κατασταθῇ ὡς ἀνυψός του γνήσιος, δὲν ἀναχωρεῖ πλέον ἀπὸ αὐτόν, ἀλλ' ὅποιον ὦραν ζήτησῃ αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος, τὸ εὐρίσκει. Οὗτος ἠρώτησῃ μίαν φορὰν τίς εἶναι δοῦλος Θεοῦ; καὶ ἀπεκρίθη· ἐν ὅσῳ δουλεύει τις εἰς οἰοδότη-τε πάθος, δὲν λογίζεται δοῦλος Θεοῦ, ἀλλ' εἶναι δοῦλος ἐκεῖνου τοῦ πάθους, ἀπὸ τὸ ὅποιον κυριεύεται· ἐν ὅσῳ δὲ αὐτὸς κυριεύεται, δὲν ἠμπορεῖ νὰ διδάξῃ τοὺς ἄλλους οἵτινες κυριεύονται ἀπὸ τῶ ἰδία πάθου, ἐπειδὴ ἐντροπὴ εἶναι εἰς αὐτόν τὸ νὰ διδάξῃ, πρὸ τοῦ αὐτὸς νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸ πάθος ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὅποιον διδάσκει.

- » Ὡς ὠριμὸς τις σίτος ἐκ γῆρας, Πέτρε,
- » Οἶον ταμείω συγκομίζῃ τῷ τάφῳ.

* Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἀγ' πδ' (1784) ἔτος, ξίθει τελειοῦται.

- † » Φῶς ὑράνιον σὺ ἐπέστη λειψάνῳ,
- » Χριστοῦ ὑπερτηθέντι θεῖας ἀγάπης. ¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ'. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΦΡΑΙΜ τοῦ Σύρου.

- » Ἦκουσε γλωτταν ψαλμικῶς, ἦν οὐκ ἔγνω,
- » Ἐφραῖμ, ἄνω καλοῦσαν, ὁ γλωτταν Σύρος.
- » Εἰκάδι ὀγδοᾶτη νόες· Ἐφραῖμ θυμὸν ἀπήρῳαν.

Οὗτος κατήγετο ἐξ Ἀνατολῆς ἀπὸ τοῦ γένους τῶν Σύρων, διδαχθεὶς τὴν εὐσέβειαν παρὰ τῶν προγόνων του, κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τογ' (373), ἐκ νεαρᾶς του δὲ ἡλικίας ἠγάπησεν ὁ μακάριος τὴν μοναχικὴν ζωὴν. Εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον λέγεται, ὅτι ἐξεχύθη χάρις ἀπὸ τὸν Θεόν, διὰ μέσου τῆς ὁποίας συνέθεσε πάμπολλα συγγράμματα, γεμάτα ἀπὸ πάσαν κατανύξιν καὶ ὠφέλειαν, καὶ μὲ αὐτὰ πολλοὺς ὠδήγησεν εἰς τὴν ἀρετὴν· οὗτος ἔγεινεν εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα ὁσίου τύπος καὶ παράδειγμα τῆς ἀσκητικῆς πολιτείας. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σὺναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἀκυλίνης, ἐν τῷ Φιλοξένῳ πλησίον τοῦ Φόρου (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον). ²

¹ Ὅρα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

² Τοῦτου τοῦ ἁγίου τὰ συγγράμματα εἶναι ἐκδομένα εἰς ἐξ τόμους, τρεῖς μὲν ἑλληνιστῆ καὶ λατινιστῆ, τρεῖς δὲ Συριστῆ καὶ λατινιστῆ. Ὅθεν ἂν λάβωσι πρόνοιαν νὰ ἐξηγήσωσι καὶ τοὺς ἄλλους τρεῖς τόμους εἰς τὸ ἑλληνικόν, ἢ εἰς τὸ ἀπλοῦν, ὅσοι ἀπὸ τοῦ Γραικοῦ ἔχουν εἰδῆσιν τῆς λατινίδος φωνῆς· καὶ ἂν μὴ ἀμελῶσι καὶ ἀφίνωσι νὰ ὑπερῶνται οἱ ὁμογενεῖς των Γραικοῦ τοιαῦτα ἀξιολογὰ συγγράμματα τοῦ ὁσίου, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐξηγητικὰ τῆς Πεντατεύχου, τοῦ Ἰησοῦ, τῶν Κριτίων, τῶν τεσσάρων Βασιλείων, τοῦ Ἰὼβ, Ἰσαΐου, Ἱερεμίου, Θεγγων, Ἰεζεκιήλ, Δανιήλ, Ὡσηέ, Ἰωήλ, Ἀμὸς, Ἀδουίου, Μιχαίου, Ζαχαρίου, καὶ Μαλαχίου. Ἐν τούτοις δὲ περιέχονται καὶ ἕνδεκα λόγοι ἐξηγητικοὶ εἰς τοὺς ἐλεγκτοὺς τόπους τῆς Γραφῆς· καὶ δεκατρεῖς λόγοι εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου· καὶ λόγοι δώδεκα περὶ τοῦ ἐν Ἐδέμ Παραδείσου, καὶ ἄλλα ἀξιολογὰ καὶ ὠφέλιμα. Ἐὰν δὲ ἀμελήσωσι, θὰ κατακριθῶσιν ὡς ὁ πονηρὸς δοῦλος, ὁ κρύψας τὸ ταλάντων τοῦ Κυρίου αὐτοῦ

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΛΛΑΔΙΟΥ.

- » Κρείττων ὑπάρξας σαρκικῶν σκιρτημάτων,
- » Σκιρτῆ παρ' αὐτῷ Παλλάδιος τῷ πόλῳ

† Οὗτος ὁ μακάριος Παλλάδιος ἐκτίσεν ἐν μικρὸν κελλίον εἰς ἐν βουνὸν, τὸ ὁποῖον ἐπλησίαζεν εἰς ἐν χωρίον ὀνομαζόμενον Ἰμμαι καθὼς λέγει ὁ Θεοδώρητος ὁ τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου συγγράψας ἐν ἀριθμῷ ἐβδόμῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἤρηνισθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο). Εἰς τοῦτο λοιπὸν τὸ κελλίον κλεισθεὶς ὁ ὁσίος καὶ ἀποκτήσας ἀγρουπνίαν, νηστείαν, καὶ παντοτεινὴν προσευχὴν, ἠξιώθη νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸν Θεὸν τῶν θαυμάτων τὴν χάριν· διότι ἔμπορος τις ἔχων μᾶσι του χρήματα πολλὰ ἐπεριπάτει τὴν νύκτα εἰς τὸν ὁδὸμον ἄλλος δὲ μιὰρὸς ἄνθρωπος στοχασθεὶς, ὅτι ἐθάσταζε χρήματα παρεμόνευσε καὶ τὸν ἐσόνευσε, καὶ λαθῶν αὐτὸν, τὸν ἐρούειν εἰς τὴν θύραν τῆς κελλής τοῦ ὁσίου. Ὅτε δὲ ἐγεινεν ἡμέρα καὶ ἐφανερῶθη ὁ φονευθεὶς, τότε ὅλοι τρέξαντες συνέτριψαν τὴν θύραν τοῦ κελλίου του, καὶ κατεδίκαζον ὡς φονεὰ τὸν ὁσίον. Ὅθεν ἐνῶ ὅλοι περιεκύκλωσαν αὐτὸν, προσηχηθῆ ὁ ὁσίος, καὶ ἀνέστησε τὸν νεκρὸν· ὁ δὲ νεκρὸς ἀναστηθεὶς, ἐφάνέρωσε ποῖος τὸν ἐφόνευσε, καὶ ὅτι ὁ ὁσίος εἶναι τοῦ φόνου ἀμέτοχος.¹ Οὐ μόνον δὲ τοῦτο τὸ θαῦμα ὁ ὁσίος ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλότατα· περισσώτερον ὅμως ἐθαυμαστώθη ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ἀ-

ρετῆς του. Οὕτω λοιπὸν διανύσας τὴν ζωὴν του, καὶ ἀξιωμαζόμενα συγγράμματα ἀφήσας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀναγιγνωσκόντων, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον μεταβέβηκεν.¹

Ἄσκησις τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΑΚΩΒΟΣ ὁ Ἀσκητής, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Ἀπῆλθε σαρκὸς, ὡσπερ ἐκ τινος πάγης,
- » Ὁ σαρκὸς Ἰάκωβος· οὐχ' ἄλους πάγαις.

Οὗτος ὁ ὁσίος ἀφήσας ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, ἐκατοίκησεν εἰς ἐν σπήλαιον δεκαπέντε χρόνους πλησίον εἰς μίαν κωμόπολιν, ὀνομαζομένην Πορφυριώνην, καὶ ἐκεῖ μετεχειρίζετο πᾶσαν ἀσκησιν. Εἰς τοῦτον τὸν ὁσίον ἤλθε ποτε γυνὴ πόρνη παρακινήθεῖσα ἀπὸ τινος ἀκολάστους, ἣ ὁποία πηρόησασα ἐπάνω εἰς αὐτὸν ἀναισχύντως, τὸν παρεκίνει εἰς ἀσέλγειαν ὁ δὲ ὁσίος ἐνθυμήσας αὐτὴν τὴν μέλλουσαν κόλασιν τοῦ αἰωνίου πυρός, ἔκαμεν αὐτὴν νὰ μετανοήσῃ, καὶ νὰ προσέλθῃ εἰς τὸν Χριστόν. Ἐπειδὴ ὅμως κἀνεὶς ἄνθρωπος ψιλὸς δὲν ἤμπορεῖ νὰ ἀποσύγῃ τὰς μηχανὰς καὶ παγίδας τοῦ πονηροῦ διαβόλου, διὰ τοῦτο συνέθη νὰ πέσῃ καὶ οὗτος ὡς ἄνθρωπος, εἰς πτώματα καὶ ἀμαρτίας μεγάλας, ἵνα ἐκ τοῦ παραδείγματος τούτου προσέχωσιν εἰς ἑαυτοὺς οἱ ἐνάρετοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι νομίζουσιν ὅτι εἶναι σταθεροί, καὶ νὰ πέσωσι δὲν δύνανται· καὶ πρὸς τοῦτοις, ἵνα ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἀφ' οὗ πέσωσιν οὗτοι εἰς ἀμαρτίας μεγάλας, πάλιν σηκωθῶσι διὰ τῆς μετανοίας, καὶ μὴ ἀπελισθῶσιν. Εἰς δηλαδή ἀρχῶν ἐνδοξος, ἔχων θυγατέρα δαιμονιζομένην, ἐπρόσφερεν αὐτὴν εἰς τὸν ὁσίον τοῦτον διὰ νὰ τὴν ἰατρεύσῃ· ὁ δὲ ἅγιος προσευχηθεὶς,

ἐν τῇ γῆ. Λέγουσι δὲ τινες, ὅτι ὁ ἅγιος Ἐφραίμ συνέγραψε Συριακὰ τρία ἑκατομμύσια στίχους. Καὶ ὁ Ἰερώνυμος μαρτυρεῖ ἐν τῇ καταλόγῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν συγγραμμάτων, ὅτι τὰ βιβλία του ἐβίβασαν εἰς τόσῃ δοξῆν καὶ προτίμησιν, ὥστε εἰς πολλὰς ἐκκλησίας μετὰ τὰς ἁγίας Γραφὰς ἀνεγινώσκοντο. (Ἐκ τὸν Μελέτιον τόμ. α', τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, σελ. 398.) Διὰ νὰ μάθῃς δὲ πόσῃν κατάνυξιν προξενεῖται τὰ βιβλία τοῦ πατρὸς τούτου Ἐφραίμ, βρα εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Εὐλαχίου, κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου. Σημειώσαι ὅτι Γρηγόριος ὁ Νύσσης ἐν τῷ εἰς τὸν ἅγιον Ἐφραίμ ἐγκωμίῳ του λέγει περὶ αὐτοῦ «Ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν καὶ τῆς οἰκουμένης διδάσκαλος Ἐφραίμ.» Τούτου τὸν βίον ἐλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μετακρυστῆς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐφραίμ ὁ ὀχυμᾶσιος» (σὺζεταί ἐν τῷ τέλει τοῦ βιβλίου τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

¹ Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ἀφ' οὗ ὁ ἀναστηθεὶς ἔδειξε μὲ τὸν δάκτυλόν του, ποῖος τὸν ἐφόνευσε, συνέλασεν αὐτόν. Καὶ ἐκδύσαντες τὰ φορέματα, εὔρον τὴν μάχαιραν ἐπάνω του, ἣ ὁποία ἦτο ἀκόμη αἱματωμένη· ὁμοίως εὔρον καὶ τὰ χρήματα τοῦ φονευθέντος, τὰ ὁποῖα ἔγειναν αἰτία καὶ τὸν ἐφόνευσεν.

¹ Σημειώσαι ὅτι ὁ ὁσίος οὗτος Παλλάδιος ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ἐλενουπόλεως, καὶ ἤκμαεν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἐν ἔτει π' (380). Λέγουσι δὲ τινες, ὅτι ὁ Παλλάδιος οὗτος, αὐτὸς λέγεται καὶ Ἡρακλείδης ἐπίσκοπος Καππαδοκίας, καὶ συνέγραψε τοὺς βίους τῶν ὁσίων οἵτινες εὗρίσκονται εἰς τὸ βιβλίον τὸ καλούμενον Λαυταϊκόν. Συμπεραίνουσι δὲ τοῦτο, διότι καὶ ὁ Παλλάδιος ἔγραψε πρὸς Ἀυῦσον τὸν Πριπίσιτον, πρὸς τὸν ἔγραψε καὶ ὁ Ἡρακλείδης· κατ' ἄλλους δὲ μὴ ἄλλος εἶναι ὁ Παλλάδιος ἀπὸ τὸν Ἡρακλείδην. Καὶ τοῦτο δὲ ἀκόμη προσημειοῦμεν, ὅτι Παλλάδιος ὁ Ἐλενουπόλεως ἄλλος εἶναι ἀπὸ τὸν Παλλάδιον τοῦτον, καθότι ὁ συγγράψας τὸν βίον αὐτοῦ Θεοδώρητος δὲν γράφει ὅτι ἔγεινεν ἐπίσκοπος. Φέρεται δὲ καὶ εἰς Παλλάδιος ὁσίος ἐν τῷ Παραδείσῳ τῶν πατέρων ἔχων διάφορα ἀποσβέγματα.

παρευθους ἠλευθέρωσεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ δαιμονίου. Ὁ δὲ πατὴρ τῆς κόρης φοβηθεὶς, μήπως πάλιν ὁ δαίμων ἐνοχλήσῃ αὐτὴν, ἀφῆκε τὴν κόρην ὁμοῦ μετὸν νέον ἀδελφόν τῆς εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ ὄσιου.

Ὁ δὲ ὄσιος νικηθεὶς ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν, φεῦ τοῦ πτώματος! διαφθείρει τὴν κόρην· ἔπειτα τί γίνεται; φοβηθεὶς νὰ μὴ φανερωθῇ ἢ βδελυρὰ αὐτῆ πράξις του, φρονεῖ μὲν τὴν γυναῖκα, φρονεῖ δὲ ὁμοῦ καὶ τὸν ἀδελφόν τῆς καὶ τὰ νεκρὰ σώματά των ῥίπτει εἰς τὸν ποταμόν, ὅστις ἐκεῖ πλησίον ἔτρεχεν. Ἐκ τούτου δὲ ἀπελπισθεὶς τελείως διὰ τὴν σωτηρίαν του, ὠρμησε διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν κόσμον· ἀλλ' ἐνῶ ἀπῆρχετο, ἀπαντᾷ αὐτὸν εὐλαβὴς τις μοναχὸς, εἰς τοῦ ὀποίου τὰς παραινέσεις καὶ συμβουλὰς ὑπακούσας ὁ ὄσιος, ἐκλείσθη ἐντὸς ἐνὸς τάφου, καὶ ἐκεῖ ὑπέμεινε πᾶσαν σκληραγωγίαν καὶ κακοπάθειαν. ¹ Μετὰ ταῦτα, γενομένης ποτὲ ξηρασίας καὶ ἀβροχίας εἰς τὴν χώραν ἐκείνην, προστάζει ὁ Θεὸς τὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως, ὅτι ἂν ὁ Ἰάκωβος, ὅστις εἶναι κλεισμένος εἰς τὸν τάφον δὲν προσευχῆθῇ, δὲν θέλει λυθῆ ἢ ἀβροχία. Τότε λοιπὸν ὑπῆγεν εἰς τὸν ὄσιον ὁ ἐπίσκοπος μετ' ὅλον τὸν λαόν καὶ πολλὰ παρακαλέσας αὐτὸν, τὸν ἔπεισε διὰ νὰ προσευχῆθῇ· ὅθεν εὐθὺς ἅμα προσηυχῆθη, ἔγεινε βροχὴ πολλή. Ἐκ τούτου λοιπὸν λαβὼν ὁ ὄσιος καλὰς ἐλπίδας περὶ τῆς σωτηρίας του ἐπρόσθεσε σκληραγωγίαν ἐπάνω εἰς τὴν σκληραγωγίαν, καὶ δάκρυα ἐπάνω εἰς τὰ δάκρυα, καὶ οὕτω μετὰ πολυτεῖαν θεάρεστον τελειώσας τὴν ζωὴν του, παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

¹ Σημειώσεται, ὅτι ἡ προσευχὴ τὴν ὑποίαν ἔλαβε γονατιστὸς ὀκτα ἡμέρας ὁ ὄσιος οὗτος Ἰάκωβος ἐν τῇ τάφῳ εὕρισκόμενος, ἦτο αὕτη, « Πῶς ἀνεῖσαι πρὸς σὲ ὁ Θεός; ποῖαν δὲ ἀρχὴν τῆς ἐξομολογήσεως εὕρισμι; ποῖα καρδία ἢ ποῖον θαρρῆσαι συνεδοκίῃ γίνωσκον ἀσεβῆ, καὶ χεῖλη μολυσμῶ γέμοντα κινῆσαι περὶ αὐτοῦ; ποῖας δὲ ἁμαρτίας; πρῶτον ἀφῆσαν αὐτῆσαι κατατολμῆσαι; φεῖσαι φιλόνηρωτες Κύριε! ἴδωος γενεὴ τῶ ἀναξίῳ. Δέσποτα ἀγαθὲ, καὶ μὴ συναπολέσης με ταῖς αἰσχροῖς μου πράξεσιν. Οὐ γὰρ μικρὰ μου τὰ δυσσεβήματα· πορνεῖαν ἐπέλεσα, σόνον εἰργασάμην, αἶμα ἀθῶον ἐξέχεα· καὶ πρὸς τοῦτοις, τοῖς ὕδασι καὶ θηρίοις καὶ πετεινοῖς δέδωκα εἰς βράν. Καὶ νῦν Κύριε, εἰδότε σοὶ τὰ πάντα ἐξομολογοῦμαι, ἀγαθὲ, τὴν τοῖτον ἐξικτούμενος ἀφῆσιν. Μὴ παρῆδες με Δέσποτα· ἀλλὰ κατὰ τὴν σοὶ πρόβουσαν εὐσπλαγγίαν, οἰκτείρησον με τὸν ἀσεβῆ, καὶ καταπέψον εἰς ἐμέ τὸ παρὰ σοῦ πλοῦσιον ἔλεος, εἰδόντα ἐπὶ τὰ τίς ἁμαρτίας βάρβαρα. Κατεπόντισέ με ἴησο, ἢ τοῦ λυμεῶνος ἐλθροῦ κατωγίς· μὴ δὲ κατὰ τὴν μετὰ βρακῶν ὁ βύθιος », καὶ τὰ λοιπὰ.

Αἱ ἅγιοι δὲ μάρτυρες μὴ τῆρ καὶ θυγάτηρ τῆρ ξίρει τελειοῦνται.

- » Τῆ παιδί συγκλίνασα μήτηρ τὴν κάραν,
- » Ξίρει συνεξέπνευσε τῷ θυγατρίῳ.

Ἡ ἅγια μάρτυς ΧΑΡΙΣ τοὺς πόδας ἰκκοπεῖσα, τελειοῦται.

- » Πόδας Χάρις τρυφθεῖσα, πρὸς Θεὸν τρέχει·
- » Τοὺς ψυχικοὺς γὰρ οὐ συνετμήθη πόδας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μινὶ ΚΘ', ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΙΓΝΑΤΙΟΥ τοῦ θεοφόρου.

- » Χάρις λένουσιν, Ἰγνάτιε, παμθόροι;
- » Σοῦ σώματος λιποῦσι καὶ πιστοῖς μέροσι.
- » Τῆ δ' ἐνάτῃ ἐπάνουδος Ἰγνατίῳ εἰκάδι τύχθη.

Οὗτος ὁ Θεοφόρος Ἰγνάτιος ἔγεινε διάδοχος τῶν Ἀποστόλων, δεῦτερος ἐπίσκοπος χρηματίας Ἀντιοχείας μετὰ τὸν Εὐδοκίον· ἐμαθήτευσε δὲ ὁμοῦ μετὸν Σμύρνης Πολύκαρπον πλησίον εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην τὸν Θεολόγον. Οὗτος λοιπὸν ἐν ἔτει ρί' (110), ἐφέρθη ἐμπροσθεν τοῦ βασιλέως Τραϊανοῦ, καὶ ἀφ' οὗ ὑπέμεινε ἕως τὰς δοκιμὰς τῶν βασάνων, καὶ ἔμεινε ἀβλαβὴς ἀπὸ αὐτῶν τῇ χάριτι τοῦ Χριστοῦ, ἐστάλη παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς τὴν Ῥώμην, διὰ νὰ πολεμήσῃ μετὰ τὰ θηρία. Γενομένου δὲ τούτου, διεσπαράχθη ὁ ὄσιος ἀπὸ τοὺς λέοντας, καθὼς ἐπεθύμει καὶ τύχεται· τὰ δὲ τίμια αὐτοῦ λείψανα συναΐξαντες τινὲς χριστιανοὶ τὰ ἔφερον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ δῶρον ποθοῦμενον εἰς τοὺς ἐκεῖ ἀδελφοὺς ταῦτα χαρίζονται, οἱ ὅποιοι μετὰ πάσης τιμῆς καὶ εὐλαβείας ἀπεθησαύρισαν αὐτὰ, ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν. Ὅθεν τούτου χάριν ἐορτὴν χαρμόσυνον ἐορτάζει σήμερον ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, τὴν σεπτὴν ταύτην ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων του· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὄρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.) ¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ἐπιτὰ μαρ-

¹ Ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν τοῦ Δεκεμβρίου ὅσα εἶπομεν περὶ τῆς καρδίας τοῦ ἁγίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει, ἐτι δὲν ἔφαγον αὐτὴν τὰ λεοντάρια. Σημειώσεται ὅτι ὁ Χρισόστομος λόγον ἑλληνικὸν ἔχει εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου, οὗ ἡ ἀρχὴ « Οἱ πολυτελεῖς καὶ φιλότιμοι » (σῶζεται ἐν τῷ ἑ. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδ. σεις.)

τύρων τῶν ἐν Σαμοσάτοις τελειωθέντων, ΦΙΛΟ-
ΘΕΟΥ, ΥΠΕΡΕΧΤΟΥ, ΑΒΙΒΟΥ, ΙΟΥΛΙΑ-
ΝΟΥ, ΡΩΜΑΝΟΥ, ΙΑΚΩΒΟΥ, καὶ ΠΑΡΗΓΟ-
ΡΙΟΥ.

» Ὑπὲρ προσηλωθέντος ἐν σταυρῷ Λόγου,

» Ἐπτά προσηλωθήσαν ἀθλητῶν κάραι.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι, στρατιῶται γενόμενοι τοῦ ἐπουρανίου βασιλέως Χριστοῦ, ἐστηλίτευσαν καὶ ἤλεγχον τὴν πλάνην τῶν εἰδωλολατρῶν. Ὅθεν συλλαβόντες αὐτοὺς οἱ εἰδωλολάτραι, συνέτριψαν μὲ γονθρὰ βραβδία τοὺς βραχίονας καὶ τὰ μηρία τῶν ἔπειτα ἐξέσχισαν αὐτοὺς ἀνελετημόνως καὶ δέσαντες εἰς τὸν λαϊμόν τῶν βαρείας ἀλύσεις, ἔριψαν αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακὴν. Μετὰ ταῦτα ἐκβάλλουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ τοὺς ἐξέσχισαν τὸ δεύτερον εἶτα κρεμῶσιν αὐτοὺς, καὶ καρρώσαντες τὰς κεφαλὰς τῶν μὲ καρφία, τοὺς ἔκαμαν νὰ παραδώσωσι τὰς ψυχὰς τῶν εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοὶ τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΣΙΛΟΥΑΝΟΣ² ἐπίσκοπος, ΛΟΥΚΑΣ² διάκονος, καὶ ΜΩΚΙΟΣ ὁ ἀναγνώστης θηριομαχῆσαντες, τελειοῦνται.

» Σιλουανὸς Λουκᾶς τε σὺν τῷ Μωκίῳ,

» Ἰμβλυκὴν ὄμας καὶ λεόντων ἀγρίων.

Ὅτε ὁ Νουμεριανὸς ἐβασίλευεν ἐν ἔτει σπδ' (284), διωγμὸς ἐκινήθη κατὰ τῶν χριστιανῶν τότε ὁ ἅγιος οὗτος Σιλουανὸς, ἐπίσκοπος ὢν τῆς Ἐμεσηνῶν πόλεως, (ἧτις τουρκιστὶ Ἔμς ὀνομάζεται, ὑποκειμένη εἰς τὸν Ἀντιοχείας πατριάρχην, καὶ ἐν τῇ Κοίλῃ Συρία εὐρισκομένη) διαβληθεὶς εἰς τὸν ἐκεῖ ἄρχοντα, εὐθύς ἐπιήσθη, ὁμοῦ καὶ ὁ διάκονος Λουκᾶς, καὶ ὁ ἀναγνώστης Μωκίος, καὶ παρεστάθησαν καὶ οἱ τρεῖς ἔμπροσθεν του δεδεμένοι. Ἐξετάσας δὲ αὐτοὺς ὁ ἄρχων ἐπιμελῶς, ἐπειδὴ εἶδεν ὅτι ὠμολόγησαν μὲν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, ἀνεθεμάτισαν δὲ ἐκείνους, ὅσοι προσκυνοῦσι τὰ εἰδῶλα, διὰ τοῦτο ἐκινήθη εἰς μέγαλον θυμόν ὅθεν μὴ δυνηθεὶς νὰ καταπέσῃ αὐτοὺς μὲ κολακείας νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, τοὺς ἔδειρε δυνατὰ, καὶ βαλὼν αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακὴν, τοὺς ἀρῆκε νὰ ἀποθάνωσιν ἀπὸ τὴν πείναν.

Ἐπειτα μεθ' ἡμέρας ἰκανὰς τοὺς ἐξέτασε πάλιν, καὶ δείρας αὐτοὺς, ἔκλεισε τὸ δεύτερον εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἀφ' οὗ τοὺς κατεξήρανε

ἀπὸ τὴν πείναν καὶ δίψαν, ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ αὐτοὺς εἰς τὰ θηρία, διὰ νὰ πολεμήσωσι μὲ ἐκείνα. Ἐστάθησαν λοιπὸν οἱ ἅγιοι εἰς τὸ στάδιον, καὶ ὅτε ἀφέθησαν διάφορα θηρία κατ' ἐπάνω τῶν, προσηγήθησαν οἱ τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες νὰ τελειωθῶσι μὲ τὸν τοιοῦτον ἀγῶνα ὅθεν ὁ Θεὸς ὁ εἰσακούων τῶν δούλων του, παρέλαβε τὰς ψυχὰς τῶν, καθὼς ἐξήτησαν. Τότε τὰ ἄγρια θηρία εὐλαβήθησαν τὰ λείψανα τῶν ἁγίων, καὶ χωρὶς νὰ ἐγγίσωσι τελείως εἰς αὐτὰ, ἀνεχώρησαν ὅτε δὲ ἐνύκτωσεν, ὑπῆγον τινὲς χριστιανοὶ καὶ ἐκλεψάν αὐτὰ, τὰ ὅποια ἐνταφιάσαντες ἐντίμως, ἐδόξασαν καὶ εὐχαρίστησαν τὸν Θεόν.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΣΑΡΒΗΛΟΥ καὶ ΒΕΒΑΙΑΣ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, τῶν ἐν Ἐδέσῃ μαρτυρησάντων.

» Λοιπὸν Σάρβηλος τὰς μυσταρὰς θυσίας,

» Χριστῷ προσήχθη σὺν ἀδελφῇ θυσία.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Τραϊανοῦ βασιλέως ἐν ἔτει ρί (110), καταγόμενοι ἀπὸ τὴν πόλιν Ἐδέσσαν. Ἦτο δὲ ὁ ἅγιος Σάρβηλος ἱερεὺς τῶν εἰδῶλων καὶ ὑπῆρξεν τῶν μυσαρῶν θυσιῶν τῶν δαιμόνων, πολὺ δὲ ὠραῖος καὶ ἐνδοξος, καὶ ἐφόρει πολυτελεῖ καὶ λαμπρὰ ἐνδύματα, εἶχε δὲ καὶ κίδαριν (ἧτοι μίτραν) χρυσοῦν εἰς τὴν κεφαλὴν του, καὶ ἐνομιζέτο παρὰ τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων, ὡς ἄλλος μικρὸς βασιλεὺς, καὶ ἐτιμᾶτο ὡς ἄλλος Θεός· διότι αὐτὸς ἐπρόσταζε νὰ προσκυνῶσι καὶ νὰ θυσιάζωσιν εἰς τὰ εἰδῶλα. Οὗτος λοιπὸν πολλακίς ἠλέγχθη καὶ κατηχῆθη ἀπὸ τὸν ἅγιον Βαρσιμαῖον τὸν Ἰπίσκοπον τῆς Ἐδέσσης, ἀλλὰ δὲν ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν πλάνην· μίαν δὲ φορὰν ὅτε ἐγένετο ἑορτὴ εἰς τοὺς δαίμονας, καὶ ὁ Σάρβηλος ἦτο ἐπιστάτης εἰς τὰς δαιμονικὰς θυσίας, τότε βλέπων αὐτὸν ὁ ἅγιος Βαρσιμαῖος, ἤλεγξε πάλιν αὐτὸν καὶ κατηγόρησεν, ὅτι γίνεται εἰς πολλοὺς αἴτιος ἀπωλείας. Ἀκούσας δὲ ὁ Σάρβηλος, κατενύχθη ἀπὸ τὴν τοῦ Χριστοῦ χάριν, καὶ πεισθεὶς εἰς τὰ λόγια τοῦ Ἐπισκόπου, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν ὁμοῦ μὲ τὴν ἀδελφὴν του Βεβαίαν ὅθεν ἐβαπτίσθησαν καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὸν ἴδιον Ἐπίσκοπον, ἀπὸ τὸν ὅποιον ἐκατηχῆθη καὶ δεύτερον ὁ Σάρβηλος, καὶ πωλήσας ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του, ἐμοίρασεν αὐτὰ εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ πτωχὸς γενόμενος, ὑπῆγε καὶ ἐκάθητο μὲ τὸν ἅγιον Βαρσιμαῖον,

Τοῦτο δὲ μαθὼν Λυσίας ὁ ἡγεμὼν, φέρει

¹ Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Σιλβανὸς γράφεται.

ἐμπροσθεν του τὸν Σάρβηλον, καὶ ἐξετάσας αὐτὸν καὶ εὐρῶν ὁμολογοῦντα τὸν Χριστὸν, προστάζει καὶ τὸν δέρουσι μὲ ραβδίᾳ· ἐπειδὴ δὲ ὁ μάρτυς πολλὰ ἐκατηγόρει αὐτὸν καὶ τὰ εἰδωλά του, ὁμοῦ καὶ τὸν βασιλέα ὅστις ἔκαμεν αὐτὸν ἄρχοντα, διὰ τοῦτο κυριευθεὶς ὁ ἄρχων ἀπὸ θυμὸν ὑπερβολικόν, ἐπρόσταξε καὶ ἔδειραν τὸν ἅγιον μὲ νεῦρα βοῶν, ὄχι μίαν φορὰν, ἀλλ' ἑπτα φορὰς, καὶ μὲ χειράγρας σιδηρᾶς τὸν ἐξέσχισαν, καὶ μὲ λαμπάδας τὸν ἔκαυσαν. Ὁ δὲ μάρτυς ταῦτα πάσχων, ἀπέβλεπεν εἰς μόνον τὸν Θεὸν καὶ προσήυχετο, διὸ καὶ ὁ Θεὸς ἐλάφρυνε τοὺς πόνους του. Βλέπων δὲ ὁ Λυσίας τὴν γενναιότητα καὶ ὑπομονὴν τοῦ ἁγίου, ἐπρόσταξε καὶ ἔμπηξαν καρφία εἰς τὴν κεφαλὴν του, καὶ ἔπειτα ἔβαλον αὐτὸν εἰς ἓν μηχανικὸν ὄργανον, καὶ τὸν ἐπρίονισαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ὁ ἅγιος ἀβλαβῆς τῇ τοῦ Χριστοῦ χάριτι, διὰ τοῦτο ἐξέπληξεν ἅπαντας.

Ταῦτα βλέπουσα ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἁγίου, Βεθαία ὀνόματι, μόνῃ ἀφ' ἑαυτῆς ὑπῆγε καὶ ἐπαρρησιάζετο εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὀνομάζουσα τὸν ἑαυτὸν τῆς χριστιανῆν· Ὁ δὲ ἡγεμὼν, ἀφ' οὗ ἔδειραν αὐτὴν ἀρχετὰ, τὴν ἔβαλεν εἰς φυλακὴν τὸν δὲ ἀδελφὸν τῆς Σάρβηλον ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔδειραν μὲ ξυλίνας σπάθας· εἶτα ἐξέσχισαν τὸ πρόσωπόν του καὶ μετὰ ταῦτα ἔδεσαν ὀπίσω τὰς χειράς του, καὶ τὸν ἔδειραν εἰς τὴν κοιλίαν. Ἐπειτα ἐκρέμασαν αὐτὸν ἀπὸ τὴν μίαν χεῖρα καὶ μὲ τὸ πῦρ ἔκαυσαν διάφορα μέρη τοῦ σώματός του· ὕστερον ἐξέδαραν τὸ δέρμα του. Βλέπων δὲ ὁ ἡγεμὼν, ὅτι ἀκόμη ἀναπνέει, ἐπρόσταξε καὶ ἔκοψαν καὶ τῶν δύο ἀδελφῶν τὰς κεφαλὰς, καὶ ἔλαβον καὶ οἱ δύο τοῦ μαρτυρίου τοὺς στεφάνους. Ἐὰν δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα ἔλαβαν κρυφίως τινὲς χριστιανοὶ, καὶ ἐνεταφίασαν αὐτὰ ἐντίμως, δοξάζοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν.

Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΒΑΡΣΙΜΑΙΟΣ, Ἐπίσκοπος Ἐδέσσης ὁ ὁμολογητῆς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Δούε τὴν βρειαν σάρκα γῆ Βαρσιμαῖος,
- » Σύνεστι βαστάσαις ἡμέρας βάρου.

Οὗτος ὁ ἅγιος, ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω, ἔγεινεν αἷτιος τῆς ψυχικῆς σωτηρίας τοῦ ἁγίου Σαρβήλου, ἐπιστρέψας καὶ βαπτίσας αὐτὸν καὶ τὴν ἀδελφὴν του Βεθαίαν· ὅθεν ἔνεκεν τούτου διεβλήθη εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἐδέσσης Λυσίαν, καὶ ὁμολογῆσας τὸν Χριστὸν, ἐδάρη καὶ ἐβλήθη εἰς φυλακὴν. Ἐπειτα ἤλθον γράμματα

βασιλικὰ, διορίζοντα νὰ παύσῃ ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς· διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Βαρσιμαῖος, ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ἔλθων εἰς τὴν μητρόπολιν του, διήλθεν εὐαρέστως τὴν ζωὴν του, καὶ οὕτω πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν ἈΦΡΑΑΤΗΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Ὁ σάρκα καὶ ζῶν νεκρὸς ὢν Ἀφραάτης,
- » Αἰώνιος ζῆ, καὶ νεκρὸς φανεῖς ἄπνους.

* Οὗτος ὁ ὁσιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Οὐάλεντος, ἐν ἔτει το' (370)· ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν Περσίαν καὶ ἀνετράφη καὶ τὰ τῶν Περσῶν νόμιμα ἐδιδάχθη. Ἐπειδὴ δὲ ἐβδελύχθη καὶ ἐμίσησε τὴν ἐκείνων ἀσέβειαν, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Περσίαν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν Ἐδέσσαν, καὶ ἐκεῖ βαπτισθεὶς καὶ γενόμενος χριστιανός, ἐκλείσθη εἰς ἓν κελλίον, ἔξω τοῦ τείχους τῆς πόλεως. Ἐπειτα μεταβαίνει εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ μέινει εἰς ἓν μοναστήριον, τὸ ὁποῖον εὕρισκετο ἔμπροσθεν τῆς Ἀντιοχείας, ἐπιμελεῖτο ἐκεῖ μόνος τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του· συγκαταίκοιεν δὲ ἄλλον ἀδελφὸν δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ, ἀλλ' οὔτε ψωμίον ἠθέλησε νὰ δευθῇ τελείως, οὔτε προσφάγιον, οὔτε ἔνδυμα ἀπὸ κἀνένα ἄλλου, εἰμὴ ἀπὸ ἓνα μόνον γνώριμόν του.

Μίαν δὲ φορὰν ὁ ὑπατος Ἀνθέμιος ἀπεστάλη πρέσβυς εἰς τὴν Περσίαν ἀπὸ τὸν βασιλέα· ἐπιστρέψας δὲ ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, ἔφερεν εἰς τὸν ὄσιον ἓν φόρεμα Περσικόν, ἀλλ' ὁ ὁσιος δὲν τὸ ἐδέχθη, τύψας καὶ ἐλέγξας αὐτὸν μὲ τὰ λόγια του. Ἀλλὰ καὶ μὲ τὸν βασιλέα Οὐάλεντα συνομιλήσας, ὅστις ἐτάραττε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἠνάγκαζε τοὺς ὀρθοδόξους νὰ φρονῶσι τοῦ Ἀρείου τὴν κακοδοξίαν, τὸν ἔκαμε νὰ ἐκπλαγῇ μὲ τοὺς σοφωτάτους λόγους του, καὶ μὲ τὰ προσφυᾶ παραδείγματα του. Ὁθεν εὐνοῦχος τις τοῦ βασιλέως ἐφο-

¹ Ἀναφέρει δὲ ὁ Κύριος Θεοδώρητος, ὅστις καὶ τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου συνέγραψεν ἐν ἀριθμῷ ὀγδόῃ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ὅτι ἐπειδὴ ὁ ὁσιος Ἀφραάτης, βλέπων πῶς ἐξωρίσθησαν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ ποιμένες τῶν ἐκκλησιῶν ἀπὸ τὸν Ἀρειανὸν βασιλέα Οὐάλεντα, καὶ ἔμειναν τὰ ποιμνία τοῦ Χριστοῦ ἔρημα προστασίας πνευματικῆς, ἐσπλαγχνίσθη τὴν τούτων ἔρημian καὶ ἀρχίας τὴν ἡσυχίαν του, κατέβη εἰς τὴν Ἀντιόχειαν διδάσκων τοὺς χριστιανούς, καὶ στηρίζων αὐτοὺς εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν. Τότε λοιπὸν εὐρῶν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, ὅτε ἐπεριπά-

ἔβρισε νά τόν θανατώσῃ· ἀλλ' ὁμως μετ' ὀλίγον ἔλαθε παρὰ Θεοῦ τήν ἐκδίκησιν τῆς κατὰ τοῦ ὀσίου θρασύτητος, διότι εὐρισκόμενος εἰς ἕν λουτρόν, ἔπεσε μέσα εἰς τήν λεκάνην, ἧτις εἶχε τό θερμόν νερόν, καί ἐκεῖ κακῶς τήν ψυχὴν του ἀπέρριψε· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐφοβήθη· ὅθεν οὔτε ἐξώρισεν, οὔτε ὄλως ἐπαίδευσεν τὸν ὀσιον. Οὗτος ὁ ὀσιος ἰάτρευσεν ἕνα ἵππον τοῦ Οὐάλεντος ὅστις ἠσθένησε, τὸν ὀπιον ἠγάπα πολλὰ ὁ βασιλεὺς. Αὐτὸς ἔκαμε καὶ μίαν γυναῖκα νά ἐλύσῃ εἰς ἑαυτὴν τὴν ἀγάπην τοῦ ἀνδρός τῆς, ὅστις τὴν ἐμίσει, δώσας εἰς αὐτὴν ὀλίγον ἔλαιον παρ' αὐτοῦ εὐλογηθέν· καὶ μόνος δὲ ὁ βραντισμός. τοῦ νεροῦ ἐκείνου, ὅπερ εὐλογοῖτο παρὰ τοῦ ὀσίου, ἐφύλαξε τὰ χωράφια ἐνός γεωργοῦ ἀβλαβῆ ἀπὸ τὴν φθορὰν τῶν ἀκρίδων. Μὲ τοιαύτην λοιπὸν ἀσκησιν, καὶ μὲ τοιαῦτα ὑπερφυσικά ἔργα διαλάμπας ὁ ἀσίδιμος Ἀφραάτης παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

• *Μνήμη τοῦ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΚΕΥΤΙΜΑ.*

* » Ἀκεψιμᾶς τὴν σάρκα χαίρων ἐξέδου,
» Ἢ νεκρικῶς σκαλεῖσα τὴν γῆν εἰσέδου.

* *Μνήμη τοῦ ἀγίου νεομάρτυρος ΔΗΜΗΓΡΙΟΥ*
τοῦ Χίου, ἀβ. ἡγήσαντος ἐν ἔτει 1802. ¹

Ταῖς τῶν ὁσῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Α', μνήμη τῶν ἐν ἀγίοις πατέρων ἡμῶν καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων, ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ τοῦ μεγάλου, ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ Θεολόγου, καὶ ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ Χρυσοστόμου.

» Ὁμοῦ δίκαιον τρεῖς σέβειν ἐωσφόρους,
» Φῶς τρισσολκαμπὲς πηγάζσαντας ἐν βίῳ.

τεῖ εἰς τὴν ἀγορὰν, τὸν ἠρώτησε· διὰ τί ἀφῆκε τὴν ἡσυχίαν καὶ περιπατεῖ εἰς τὴν πόλιν; ὁ δὲ ὀσιος ἀπεκρίθη· εἰπέ μοι, ὦ βασιλεῦ, ἂν ἐγὼ ἤμην παρθένος κεκουμμένη μέσα εἰς ἐνδομμάτιον καὶ ἐδόλεπον τινὰ νά βάλῃ φωτῖαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς μου, τί ἤθελες μὲ συμβουλεύσῃ νά κάμω; βεβαίως ἤθελες μὲ συμβουλεύσῃ νά τρέξω καὶ νά σβύσω τὴν φλόγα. Τοῦτο λοιπὸν συμβουλεύσόν με καὶ τώρα, διότι βλέπω ὅτι καίεται ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς μου Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο τρέξω καὶ ἀγωνίζομαι πῶς νά σβύσω τὴν φλόγα· εἰδὲ καταγορεῖς ἐμὲ, ὅτι ἀφῆσα τὴν ἡσυχίαν μου, καταγορεῖς περισσότερο τὸν ἑαυτόν σου, ὅστις ἐβλάκε τὴν φωτῖαν εἰς τὸν τοῦ Θεοῦ οἶκον, καὶ μὴ καταγορεῖ ἐμὲ, ὅστις ἀγωνίζομαι νά τὴν σβύσω.

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ δεῖ εἰς τὸ νέον Λεωμνάριον.

• Κοινὸν τὸν ὕμνον προσφέρειν πάντας θέμις,
• Τοῖς ἐκχέσαι πᾶσι κοινὴν τὴν χάριν.
• Ἐὰρ χελιδὼν οὐ καθίστασι μία,
» Αἱ τρεῖς ἀηδόνες δὲ, τῶν ψυχῶν ἕνα.
• Τὴν μὲν νοητὴν ἢ Τριάς λάμπει κτίσιν,
• Τριάς γε μὴν αὐτὴ δὲ, τὴν ὀρωμένην.
• Ἀπώλεσαν μὲν οἱ πάλαι Θεοῦ σέβας,
» Ἐξ ἡλίου τε καὶ σελήνης ἀφρόνως·
• Κάλλος γὰρ αὐτῶν θυμάσαντες καὶ τάχος,
• Ὡσπερ θεοῖς προσήγον οὐκ ὀρθῶς σέβας.
• Ἐκ τῶν τριῶν τούτων δὲ φωστήρων πάλιν,
• Ἡμεῖς ἀνκνέχθημεν εἰς Θεοῦ σέβας.
• Καλλεῖ βίου γὰρ, τῆτε πειθοῖ τῶν λόγων,
» Πείθοσαι πάντας τὸν μόνον Κτίστην σέβειν.
• Κτίστιν συνιστᾷ τήνδε τὴν ὀρωμένην,
• Τὸ πῦρ, ἄηρ, ὕδωρ τε καὶ γῆ· ἡ φύσις·
» Οἱ δ' αὖ συνιστῶντές τε κόσμον τὸν μέγαν,
• Τὴν πρὸς Θεόν τε πίστιν, ὡς ἄλλην κτίσιν.
• Στοιχειακῆς φέρουσι Τριάδος τύπον.
» Μέλει γὰρ αὐτοῖς οὐδενὸς τῶν γήινων·
» Καὶ γήινον νοῦν ἔσχον οὐδὲν ἐν λόγοις.
• Ὁ Γρηγόριος γὰρ πῦρ πνέει νοῦς τὸν λόγον,
• Πρὸς ὕψος αὖ πείθοντα πάντας ἐκτρέχειν,
• Τοῖς λειποθυμήσασιν δ' ἐκ παθῶν πάλιν,
• Ἀναπνοή τις οἱ Βασιλείου λόγος.
» Μιμούμενος δὲ τὴν ζοὴν τῶν ὑδάτων,
• Ὁ καρδίαν τε καὶ στόμα χουσοῦς μόνος,
• Τοῦς ἐκτοκέντας ἐκ παθῶν ἀνκψύχει.
• Οὕτω πρὸς ὕψος τὴν βροτῶν πᾶσαν φύσιν,
• Ἐκ τῆς χθονὸς φέρουσι τοῖς τούτων λόγοις.
» Ἀμψὲν ἐνὶ τριακοστῇ χρυσοστρατήλιος αἰγλή.

Ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν ἔγεινεν ἡ ἐορτὴ αὐτῆ τῶν τριῶν ἱεραρχῶν ὑπῆρξεν ἡ ἐξῆς. Εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, ὅστις ἔγεινε βασιλεὺς μετὰ τὸν Βοτανειάτην περὶ τοὺς ἀρ' (1100) χρόνους ἀπὸ Χριστοῦ, ¹ ἔγεινεν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαφορὰ καὶ φιλονεικία ἀναμεταξὺ τῶν ἐλλογίμων καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν, διότι ἄλλοι μὲν ἀπὸ αὐτοῦς ἔλεγον ἀνώτερον τὸν μέγαν Βασίλειον, ἐπειδὴ μὲ τοὺς λόγους του μὲν ἠρέυνησε τὴν φύσιν τῶν ὄντων, μὲ τὰς ἀρετάς του δὲ ὁμοίαζε καὶ συνερίζετο μὲ τοὺς ἀγγέλους, καθότι δὲν ἐσυγχώρει προχειρῶς τοὺς ἀμαρτάνοντας, ἀλλ' ἦτο σοβαρὸς κατὰ τὸ ἦθος, καὶ δὲν εἶχεν εἰς ἑαυτὸν κἀνὲν γήινον· κατώτερον δὲ τοῦ Βα-

¹ Ἡ ἱστορία ὁμοῦ λέγει ὅτι κατὰ τὸ 1084 ἔτος ἔλυθε τὸν θρόνον ὁ Ἀλέξιος. Σ. Ε.

σιλείου ἔλεγον τὸν Θεὸν Χρυσόστομον, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ὄρθεν εἶχε τρόπον ἐναντίον εἰς τὸν τοῦ Βασιλείου, καὶ εὐκόλως ἐσυγχώρει τοὺς ἀμαρτάνοντας, καὶ τὸ ἡθὺς του ἦτο ἐλκυστικὸν εἰς μετάνοιαν.

Ἄλλοι δὲ πάλιν ἐκ τοῦ ἐναντίου ὕψοναν τὸν Θεὸν Χρυσόστομον καὶ ἔλεγον αὐτὸν τοῦ Βασιλείου καὶ Γρηγορίου ἀνώτερον, καθότι μεταχειρίζεται διδασκαλίας συγκαταβατικωτέρας καὶ ὁδηγεῖ ὅλους μὲ τὸ σαφὲς καὶ εὐκόλον τῆς φράσεώς του, καὶ ἐλκύνει τοὺς ἀμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν, καὶ καθότι ὑπερβαίνει τοὺς ἀνωτέρω δύο πατέρας μὲ τὸ πολὺ πλῆθος τῶν μελιρρύτων του συγγραμμάτων, καὶ μὲ τὸ ὕψος καὶ πλάτος τῶν νοημάτων. Ἄλλοι δὲ προσπόθειαν ἔχοντες εἰς τὰ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου συγγράμματα, ἔλεγον αὐτὸν ἀνώτερον Βασιλείου καὶ Χρυσόστομου, καθότι αὐτὸς μὲ τὸ κομψὸν καὶ πεποικιλμένον τῆς φράσεώς του καὶ μὲ τὸ ὑψηλὸν καὶ δυσνόητον τῶν λόγων του καὶ μὲ τὸ ἀνθηρὸν τῶν λέξεων, ὑπερέβη ὅλους τοὺς σοφοὺς, καὶ τοὺς παλαιοὺς καὶ περιβοήτους εἰς τὴν ἐξωτερικὴν καὶ Ἑλληνικὴν σοφίαν, καὶ τοὺς νεωτέρους καὶ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησιαστικούς. Ὅθεν ἐκ τῆς τοιαύτης διαφορᾶς καὶ φιλονεικίας ἐσχίσθησαν εἰς τρία μέρη τὰ πλῆθη τῶν χριστιανῶν, καὶ ἄλλοι μὲν ἐλέγοντο Ἰωαννῖται, ἄλλοι δὲ Βασιλεῖται, καὶ ἄλλοι Γρηγορίται.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἦσαν οὕτω σχισμένοι οἱ χριστιανοὶ καὶ οὕτω διεφέροντο οἱ ἐλλόγιμοι ἄνδρες, ἐφάνησαν κατὰ τὸ ὄνειρον οἱ τρεῖς οὗτοι ἱεράρχαι καὶ διδάσκαλοι, πρῶτον μὲν ἕκαστος χωριστὰ χωριστὰ, ἔπειτα δὲ, καὶ οἱ τρεῖς ἡνωμένοι ὁμοῦ εἰς τὸν τότε Ἰωάννην τὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως Εὐχαίτων, (ἧτις καὶ Εὐτικατὰ λέγεται καὶ κοινῶς Ἐφλεέμ, ἐν τῇ Γαλατίᾳ εὐρισκομένη καὶ ὑποκειμένη ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Γαγγρῶν.) Ἦτο δὲ ὁ Ἰωάννης οὗτος ἀνὴρ ἐλλόγιμος καὶ ἔμπειρος τῆς ἐλληνικῆς παιδείας, καθὼς μαρτυροῦσι τὰ παρ' αὐτοῦ πονηθέντα συγγράμματα, καὶ πρὸς τούτοις εἶχε φθάσει εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς. Εἰς τοῦτον, λέγω, φανέντες, μὲ ἐν στόμα τῶ λέγουσι καὶ οἱ τρεῖς. «Ἡμεῖς ἐν εἴμεθα πλησίον εἰς τὸν Θεόν, καθὼς βλέπεις, καὶ καμμίαν ἐναντιότητα οὐδὲ μάχην ἔχομεν, ἀλλὰ κατὰ τοὺς διαφόρους καιροὺς κατὰ τοὺς ὁποίους ἐτύχομεν, οὕτω καὶ ὁ καθεὶς ἀπὸ ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κινούμενος Πνεύματος διαφόρους καὶ τὰς διδασκαλίας συνέγραψε· καὶ ὅσα ἐδιδάχθημεν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ταῦτα καὶ ἐξεδώκαμεν διὰ τὴν σω-

τηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ πρῶτος μεταξὺ ἡμῶν δὲν ὑπάρχει οὔτε δεύτερος, ἀλλὰ ἐὰν τὸν ἓνα εἴπῃς, εὐθὺς καὶ οἱ ἄλλοι δύο ἀκολουθοῦσι. Διὰ τοῦτο πρόσταξον τοὺς φιλονεικοῦντας νὰ μὴ χωρίζωνται ἐξ αἰτίας ἡμῶν, διότι εἰς ἡμᾶς ἦτο καὶ εἶναι σπουδὴ καὶ προθυμία, καὶ ὅτε εἴμεθα ζωντανοὶ, καὶ ἀφ' οὗ μετέστημεν, τὸ νὰ εἰρηνεύωμεν καὶ νὰ φέρωμεν τὸν κόσμον εἰς ἔνωσιν καὶ ὁμόνοιαν, καὶ ὅχι νὰ τὸν χωρίζωμεν. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἡμέραν μίαν ἔνωσον καὶ τοὺς τρεῖς ἡμᾶς, καὶ σύνθεσον τὰ τῆς ἑορτῆς μας τροπάρια καὶ ᾠσματα, καθὼς εἶναι πρέπον εἰς τὴν σύνεσίν σου, καὶ ἀκολουθῶς παράδος εἰς τοὺς χριστιανοὺς, ὅτι ἐν εἴμεθα πλησίον εἰς τὸν Θεόν. Βεβαίως δὲ καὶ ἡμεῖς θέλομεν συμβοηθῆσαι εἰς τὴν σωτηρίαν ἐκείνων, ὅσοι τελοῦσι τὴν κοινὴν μνήμην μας, ἐπειδὴ ἡμεῖς φαινόμεθα, ὅτι ἔχομεν τινὰ παρρησίαν καὶ δύναμιν εἰς τὸν Θεόν. Ταῦτα εἰπόντες οἱ ἅγιοι ἐφάνησαν ὅτι ἀνέβησαν πάλιν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καταλαμπόμενοι ἀπὸ φῶς ἄπειρον, καὶ ὁ εἷς τὸν ἄλλον καλοῦντες κατ' ὄνομα.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν ὕπνον ὁ ἱερός Ἰωάννης, ἔκαμε καθὼς τὸν διώρισαν οἱ θεοὶ Ἱεράρχαι. Καὶ τὸ μὲν πλῆθος τοῦ λαοῦ κατεσίγασε, τοὺς δὲ φιλονεικοῦντας εἰρήνευσεν (διότι ἦτο περιβόητος κατὰ τὴν ἀρετὴν ὁ ἀνὴρ, ὅθεν καὶ ὁ λόγος του εἶχε δύναμιν καὶ πειθῶ.) καὶ τὴν ἑορτὴν ταύτην παρέδωκε νὰ ἑορτάζεται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ βλέπε, ὦ ἀναγνώστα, τὴν σύνεσιν καὶ διάκρισιν τοῦ Θεοῦ τούτου ἀνδρός. Ἐπειδὴ δηλαδὴ εὔρε τὸν Ἰανουάριον τοῦτον μῆνα, ὅτι εἶχε καὶ τοὺς τρεῖς τούτους ἱεράρχας ἑορταζομένους, τὸν μὲν μέγαν Βασίλειον κατὰ τὴν πρῶτην, τὸν δὲ Θεολόγον Γρηγόριον κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην, καὶ τὸν Θεὸν Χρυσόστομον κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην· τούτου χάριν πάλιν ἠνωσεν αὐτοὺς κατὰ τὴν τριακοστὴν ταύτην τοῦ αὐτοῦ μηνός, καὶ τόσον ἐστόλισε τὴν ἀκολουθίαν τούτων μὲ κανόνας καὶ τροπάρια καὶ μὲ λόγον ἐγκωμιαστικόν, καθὼς ἔπρεπεν εἰς τοιοῦτους μεγάλους πατέρας τῆς Ἐκκλησίας ὁ χαριτώνυμος οὗτος Ἰωάννης, ὥστε φαίνονται ὅτι κατὰ νεύσιν καὶ φωτισμόν, ὡς νομίζω, τῶν τριῶν ἀγίων ἱεραρχῶν συνετέθησαν τὰ ᾠσματα τῆς ἀκολουθίας ταύτης, διότι τελείως δὲν ἔχουσι καμμίαν ἑλλειψιν ἀπὸ τὰ ἐπιχειρήματα ἐκεῖνα ὅσα ἀποβλέπουσιν εἰς ἔπαινον τῶν ἀγίων. Ὅθεν τὰ τροπάρια αὐτὰ εἶναι ἀνώτερα ἀπὸ ὅσα ἄλλα τροπάρια ἔγειναν ἕως τοῦ νῦν, καὶ ἀπὸ ὅσα εἰς τὸ μέλλον θὰ γίνωσιν.

Ἦσαν δὲ κατὰ τὴν θέσιν τοῦ σώματος καὶ τὸν χαρακτήρα τοῦ προσώπου τοιοῦτοι, οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι, ἃν καὶ εἶπομεν περὶ τούτου καὶ εἰς τὴν χωριστὴν ἐορτὴν ἐνὸς ἐκάστου. Ὁ μὲν θεῖος Χρυσόστομος ἦτον μικρὸς κατὰ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος, εἶχε μεγάλην κεφαλὴν, ἦτο ξηρὸς καὶ πολλὰ λεπτόσαρκος, μακρομύτης, καὶ πλατεῖς ἔχων τοὺς ῥώθωνας, ὠχρὸς ὁμοῦ καὶ λευκός, εἶχε βαθουλωτοὺς τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ μεγάλους τοὺς βολβούς· ὅθεν ἐκ τούτων ἠκολούθει νὰ λάμπη μὲ χαριέστερα ὄμματα, ἃν καὶ κατὰ τὰ ἄλλα μέλη τοῦ σώματος ἐφαίνετο ὅτι ἦτο λυπηρὸς. Εἶχε μεγάλον τὸ μέτωπον καὶ χωρὶς τρίχας, χαραγμένον μὲ πολλὰς χαραγὰς· εἶχεν ὅσα μεγάλα, καὶ τὸ γένειον μικρὸν καὶ ὠραϊότατον, ἀνθισμένον μὲ ὀλίγας λευκὰς τρίχας· ἀπὸ δὲ τὴν νηστείαν εἶχε τὰς σιαγόνας εἰς ἄκρον βαθουλωμένας.

Τόσον δὲ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εἴπωμεν διὰ τοῦτον τὸν ἅγιον, ὅτι μὲ τοὺς λόγους καὶ τὴν ῥητορικὴν του εὐφραδέαν ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς σοφοὺς καὶ ῥήτορας τῶν Ἑλλήνων· μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως μὲ τὸ πλάτος τῶν νημάτων, καὶ μὲ τὸ σαφές καὶ ἀνθηρὸν τῆς φράσεως. Τόσον δὲ πολλὰ ἐσαφήνισε καὶ ἐξήγησε τὴν θεϊαν Γραφήν, ὡς οὐδεὶς ἄλλος, καὶ μὲ τὰς τοιαύτας διδασκαλίαις του τόσον πολλὰ ἐβοήθησε καὶ πύξησε τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, ὥστε ἂν ὁ ἅγιος οὗτος δὲν ὑπῆρχεν, (ἂν καὶ ἦναι τολμηρὸν νὰ τὸ εἶπῃ τις) ἔπρεπε πάλιν νὰ γίνῃ μία δευτέρα παρουσία τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν γῆν. Τόσω δὲ μέγας ἐγενεῖν ὁ χρουσορρήμων οὗτος κατὰ τὴν πρακτικὴν καὶ θεωρητικὴν φιλοσοφίαν, ὥστε ὅλους ὁμοῦ ὑπερέβαλε τοὺς ἐναρέτους, πηγὴ χρηματίσας τῆς ἀγάπης καὶ ἐλεημοσύνης, καὶ ὅλος ὢν αὐτόχρημα φιλαδελφία τε καὶ διδασκαλία. Οὗτος λοιπὸν ζῆσας χρόνους ἐξηκοντατρεῖς, καὶ ποιμένας τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησεν.

Ὁ δὲ μέγας Βασιλεῖος ἦτο κατὰ τὴν θέσιν καὶ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος πολλὰ μακρὺς, ξηρὸς καὶ ὀλιγόσαρκος, μαῦρος ὁμοῦ καὶ ὠχρὸς κατὰ τὸ χρῶμα, μακρομύτης, εἶχε τὰ ὀφρύδια στρογγυλὰ, τὸ δὲ δέρμα τὸ ἐπάνω τῶν ὀφρυδιῶν, συμμαζωμένον, ἐφαίνετο ὅμοιος μὲ ἄνθρωπον συλλογιζόμενον καὶ προσέχοντα εἰς τὸν ἑαυτὸν του. Εἶχε τὸ πρόσωπον ζαρωμένον μὲ ὀλίγας χαραγὰς, εἶχε τὰς παρειὰς μακρὰς καὶ τοὺς μὴνιγγας δασεῖς ἀπὸ τρίχας συνεστραμμένας καὶ κυκλοειδεῖς. Ἐφαίνετο εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ὅτι εἶχεν ὀλίγον κουρευμένας τὰς

τρίχας· τὸ γένειον εἶχε μακρὸν ἀρκετὰ, καὶ τὰς τρίχας μαῦρας ὁμοῦ μὲ λευκὰς. Οὗτος ὁ ἅγιος ὑπερέβαλε κατὰ τὴν παιδείαν τῶν λόγων ὄχι μόνον τοὺς σοφοὺς καὶ ἐλλογιμοὺς ὅσοι ἦσαν εἰς τὸν καιρὸν του, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς παλαιούς, διότι φθάσας εἰς πᾶν εἶδος παιδείας, εἰς ἐκάστην ἀπὸ αὐτὰς τὸ κράτος καὶ τὴν νίκην ἀπέκτησεν. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ τὴν διὰ πράξεως ἤσκησε φιλοσοφίαν, καὶ διὰ τῆς πράξεως ἀνέβη εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ὄντων· ἐκ τούτων δὲ ἀνέβη καὶ εἰς τὸν Ὀρόνον τῆς ἀρχιερωσύνης· γενόμενος δὲ χρόνων τεσσαράκοντα, καὶ εἰς πέντε χρόνους ποιμένας τὴν Ἐκκλησίαν,¹ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Ὁ δὲ Θεολόγος Γρηγόριος ἦτο μέτριος μὲν κατὰ τὴν θέσιν καὶ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος, ὀλίγον δὲ ὠχρὸς ὁμοῦ καὶ χαριεῖς· εἶχε σιμὴν τὴν μύτην, καὶ τὰ ὀφρύδια ἴσα· ἔβλεπεν ἡμέρα καὶ καταδεκτικὰ, εἶχε τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν ξηρότερον ἀπὸ τὸν ἀριστερόν, καὶ ἐφαίνετο ἐν σημεῖον πληγῆς εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ ὀφθαλμοῦ του· εἶχε τὸ γένειον ὀσὺ μὲν ἀρκετὰ, ὄχι δὲ καὶ μακρὸν· ἦτον φαλακρὸς καὶ λευκός εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐφαίνοντο τὰ ἄκρα τοῦ γενείου του ὡς ἂν καπνισμένα. Εἶναι δὲ ἄξιον νὰ εἴπωμεν περὶ τοῦ Θεολόγου τούτου, ὅτι ἂν ἔπρεπε νὰ γίνῃ στύλος ἔμφυγος καὶ ζωντανός, συντεθειμένος ἀπὸ ὅλας τὰς ἀρετὰς, ὁ στύλος οὗτος ἦτον ὁ μέγας Γρηγόριος, διότι ὑπερνικήσας μὲ τὴν λαμπρότητα τῆς ζωῆς του τοὺς εὐδοχιμοῦντας κατὰ τὴν πράξιν, εἰς τόσην ἀκρότητα τῆς θεωρίας ἀνέβη, ὥστε ὅλοι ἐνικῶντο ἀπὸ τὴν σοφίαν του, καὶ εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰ δόγματα. Ὅθεν ἀπέκτησε κατ' ἐξαιρέτον τρόπον καὶ τὸ νὰ ἐπονομάζεται Θεολόγος. Ἐποίμανε δὲ καὶ τὴν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως Ἐκκλησίαν ὀδώδεκα χρόνους, ζῆσας ἐπὶ γῆς χρόνους ὅλους ὀγδοήκοντα.² (ὄρα περὶ τούτων καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον, καὶ εἰς τὴν Σάλπιγγα, καὶ εἰς τὸν Χρύσανθον.)³

¹ Κατὰ δὲ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον δεκάτῳ χρόνους καὶ οὐχὶ πέντε ἐποίμανε τὴν Ἐκκλησίαν. «Ὁκταετὴ λαοῦ θεόφρονος ἦναι τείνας» ὥστε ἅπαντα τὰ ἔτη τῆς ζωῆς τοῦ θεοῦ Βασιλείου εἶναι 49· καὶ οὐ γὰρ 40 ἢ 45. Καὶ ἄξιον νὰ λέγω, ὅτι κατὰ μὲν τὸν νεώτερον Γαρνέρον, ἔζησεν ἔτη 60, κατὰ δὲ τὸν Ὀουδῖνον ἔτη 50.

² Ἄλλοι ὅμως, ὡς προσημειώσαμεν, διατείνονται ὅτι ἔζησε μόλις 6) ἔτη. Σ. Ε.

³ Σημεῖωσαι, ὅτι εἰς τοὺς τρεῖς τούτους Ἱεράρχαις ἐγκόμια δύο γλαφυρὰ συνέταξεν ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Εὐαγγέλιων, ὁ καὶ τὴν ἀκολουθίαν αὐτῶν ἀριστα συγγράψας, ἢν τοῦ μὲν ἐνὸς ἢ

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος
 ΙΠΠΟΛΥΤΟΥ Πάπα Ρώμης, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

- Τόλμη θάλασσαν Ἰππόλυτος εἰσδύνει,
- Οἶα κροαίνων ἵππος ἐν λείῳ πέδῳ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΕΝΣΟΥΡΙΝΟΣ ξίγει τε-
 λειοῦται.

- Τείνων τράχηλον τῷ ξίξει Κενσουρίνος,
- Ἦν οἶον ξυρῶ τοῖς συνάθλοι· ἀκόνη.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΑΒΑΙΝΟΣ λαμπάσι πυρὸς
 τελειοῦται.

- Σπλάγχνα φλέγουσι Σαβαίνου λαμπάσι,
- Τὰ πικρόνηρα τέσσα τῆς ἀσπλαγχνίας.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΧΡΥΣΗ εἰς βυθὸν βληθεῖσα,
 τελειοῦται.

- Χρυσὴ βυθῷ βληθεῖσα παστῇ τοῦ πλοῦ,
- Νύμφη πρόσεισι προσράτως λειουμένη.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ
 βασιλέως Κλαυδίου, ἡγεμόνος δὲ Βικαρίου τοῦ
 καὶ Οὐλπίου Ῥωμύλου καλουμένου, ἐν ἔτει
 σξθ' (269), ἀπὸ τούτους δὲ ὁ ἅγιος Κενσουρί-
 νος ἦτο πρῶτος τῆς Συγκλήτου βουλῆς, μάχι-
 στρος κατὰ τὸ ἀξίωμα. Οὗτος λοιπὸν διαβλη-
 θεὶς ὡς χριστιανὸς καὶ ἐρωτηθεὶς, ὡμολόγησε
 παρρησία τὸν Χριστόν· ὅθεν βάλλεται εἰς τὴν
 φυλακὴν, ἐπειδὴ δὲ ἐγειναν πολλὰ θαύματα
 ἀπὸ αὐτόν, καὶ νεκρὸς ἀνέστη, διὰ τοῦτο ὅλοι
 οἱ παρευρεθέντες στρατιῶται ἐπίστευσαν εἰς
 τὸν Χριστόν· ὅθεν καὶ ὅλοι ἀπεκεφαλίσθησαν,
 τὸν ἀριθμὸν ὄντες εἴκοσιν. Ἡ δὲ μακαρία Χρυ-
 σὴ διέλαμπε καὶ κατὰ τὸ γένος καὶ κατὰ τὴν
 εὐσέβειαν, οὔσα χριστιανή· ὅθεν κρεμάται ἀπὸ
 τόπον ὑψηλόν, καὶ μὲ τὰ βούνευρα ξεσχίζεται
 εἰς τὰς πλευράς· ἔπειτα ἐξσπλωθεῖσα κατὰ γῆς
 ἀνάσκελα, δέρεται μὲ χονδρὰ ραβδία, καὶ κα-
 τακίεται εἰς τὰ πλευρὰ μὲ λαμπάδας καὶ οὗ-
 τω ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακὴν. Ὑστερον ἐκβάλ-
 λουσιν αὐτὴν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ συντρίβου-
 σι μὲ πέτρας τὰς σιαγόνας τῆς, καὶ μὲ σφαι-
 ρας μολιβδίνους συντρίβουσι τὴν ῥάχιν τῆς·
 μετὰ ταῦτα κρεμῶσιν ἀπὸ τὸν τράχηλόν τῆς
 μίαν πέτραν, καὶ ῥίπτουσιν αὐτὴν εἰς τὸν βυ-

θὸν τῆς θαλάσσης, καὶ οὕτως ἀπέλαβεν ἡ μα-
 καρία τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ὁ δὲ ἅγιος Σαβαίνος καὶ αὐτὸς ὁμολογή-
 σασ τὸν Χριστόν, δέρεται εἰς τὸν λαίμῳ μὲ
 σφαίρας βαρείας· ἔπειτα κρεμάται ἀπὸ ξύλον
 καὶ δέρεται μὲ βούνευρα, καὶ μὲ λαμπάδας καί-
 εται εἰς τὰ σπλάγχνα. Ἐν μέσῳ δὲ τῶν βα-
 σάνων αὐτῶν εὐρισκόμενος, καὶ εὐχαριστῶν τῷ
 Κυρίῳ, παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας
 αὐτοῦ. Ταῦτα δὲ τὰ μαρτύρια μαθὼν ὁ ἅγιος
 Ἰππόλυτος ὁ Πάπας Ῥώμης, ἐκινήθη ἀπὸ ζῆ-
 λον θεῖον, καὶ πορευθεὶς ἤλεγξε τὸν ἡγεμόνα·
 ὁ δὲ ἡγεμὼν θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε καὶ ἔδωκαν
 ῥαπίσματα εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἁγίου, καὶ
 ἄλλα δὲ πολλὰ βάσανα ἐδοκίμασεν ὁ μακάριος,
 ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ πρεσβυτέ-
 ρους καὶ διακόνους. Τελευταίον ἔδωσαν αὐτῶν
 τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς
 εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, καὶ οὕτως ἔλα-
 βον οἱ ἀσίδιμοι τοὺς ἀμαραντίνους στεφάνους
 τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΘΕΟΦΙΛΟΥ τοῦ
 νέου.

- Ὁ Θεόφιλος τὴν φίλην τμᾶται κάρην,
- Θεοῦς φιλήσει μὴ θελήσας βαρβάρων.

Οὗτος γέγονεν ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Εἰρή-
 νης τῶν ὀρθοδόξων βασιλέων ἐν ἔτει ψπέ (785),
 γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς εἰς τὴν Κωνσταντι-
 νούπολιν· προχειρισθεὶς δὲ στρατηγὸς εἰς τὸν
 τόπον τῶν καλουμένων Κιβυρραιωτῶν, ἀπῆλθε
 μετὰ τοῦ στόλου τῶν Ῥωμαίων, ἐναντίον τῶν
 τότε Σαρακηνῶν (ταυτὸν εἰπεῖν τῶν Ἀγαρη-
 νῶν)· εἶχε δὲ μεθ' αὐτοῦ καὶ δύο ἄλλους στρα-
 τηγούς εἰς βοήθειάν του, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐρθό-
 νουν. Ὅτε λοιπὸν οἱ Σαρακενοὶ ἐπλησίασαν,
 τότε αὐτὸς ἐξῆλθε μὲ τὸν στόλον εἰς τὸ νὰ
 τοὺς πολεμήσῃ ὁμοῦ καὶ οἱ δύο στρατηγοί· καὶ
 πρῶτος ὀρμήσας εἰσῆλθεν εἰς τὸ μέσον τοῦ
 στόλου τῶν Σαρακενῶν, καὶ μὲ μηχανὰς καὶ
 τέχνας κατέβαλεν αὐτοὺς, καὶ ἔκαμιν ἀνδρα-
 γαθίαν. Οἱ δὲ εθνοῦντες αὐτόν δύο στρατη-
 γοὶ τὸν ἀφῆκαν καὶ ἔφυγον.

Ὅθεν ἐπειδὴ τὰ πλεῖστα τῶν Σαρακενῶν ἦσαν
 περισσότερα ἀπὸ τὰ ἰδικά του, περιεκύκλωσαν
 αὐτόν καὶ τὸν συνέλαβον ζωντανόν· μετακο-
 μίσαντες δὲ αὐτόν εἰς τὸν τόπον των, τὸν ἔ-
 βαλον εἰς φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε τέσσαρας
 χρόνους. Ὑστερον δὲ ἐξήγαγον ἀπὸ τὴν φυλα-
 κὴν, καὶ ἐνῶ ἔκαμιν θυσίας, παρεκίνουν καὶ
 τὸν ἅγιον γὰ θυσίασῃ καὶ γὰ ἀρνηθῆ τὸν Χρι-

ἀρχὴ ἔστιν αὕτη « Τρεῖς μὲ πρὸς τριώνυμον παρτρύνουσι κί-
 νησιν, » τοῦ δὲ ἑτέρου, αὕτη « Πάλιν Ἰωάννης ὁ τὴν γλῶσ-
 σαν χερούσας, » Ὁμοίως καὶ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, οὗ ἡ
 ἀρχὴ ἔστιν « Ἴδεν μὲν ἴδεν ὁ Ἰωάννης, » (σώζονται καὶ τὰ τρία ἐν
 τῇ μερίστῃ Λαύρα, ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, ἐν τῇ ἱε-
 ρῇ μουρῇ δὲ τοῦ Βασιλαίου τὰ δύο τοῦ Εὐχέλτων ὁμοίως
 καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

στὸν, πότε μὲ κολακείας, καὶ πότε μὲ φοβερισμούς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς δὲν ἐπέισθη οὔτε εἰς τὰς κολακείας, οὔτε εἰς τοὺς φοβερισμούς των, ἀπεκεφαλίσθη, καὶ ἔλαβεν ὁ μακάριος τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

* Ὁ ἅγιος νεομάρτυς **ΘΕΟΔΩΡΟΣ** ὁ *Μικελήναϊος*, καὶ ἐν *Μικελήνῃ* μαρτυρήσας ἐν ἔτει ἀγ'αδ' (1784), ἀρχὴν τελειοῦται.

† Ὁ Θεόδωρος μαρτυρήσας προσφώνως,

» Καὶ προσφώνως δέδεκται ἄσθαρτον στέφος.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὸς ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ *ΑΑ΄*. μνήμη τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν *Αναργύρων ΚΥΡΟΥ* καὶ *ΙΩΑΝΝΟΥ*.

» Κύριε συναθλῶν Ἰωάννης πρὸς ξίφος.

» Συνθυματούργει καὶ μετὰ ξίφος Κύριε.

» Κύριον Ἰωάννην τε τάμον πρῶτη τριακοστῇ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι Κύρος καὶ Ἰωάννης ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλείως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει σγβ' (292), καὶ ὁ μὲν ἅγιος Κύρος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὁ δὲ Ἰωάννης, ἀπὸ τὴν Ἐδεσσαν τὴν διάσημον πόλιν τῆς Μεσοποταμίας, ἣ ὁποία τῶρα κοινῶς ὀνομάζεται Ὀουρβά. Ἐπειδὴ δὲ τότε ἐπεκράτει ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμός, διὰ τοῦτο ὁ θεὸς Κύρος ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον, εὑρισκόμενον εἰς τὸν Ἀραβικὸν κόλπον, καὶ γενόμενος μοναχὸς ἐκατοίκησεν εἰς αὐτό· καὶ εἰς τόσον ὕψος ἀρετῆς ἐβῆσεν, ὥστε ἐποίει καὶ θαύματα καὶ ἰάτρους πάσιν νόσον καὶ πάσαν μαλακίαν. Ὁ δὲ Ἰωάννης ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἀκούσας τὰ θαύματα ὅσα ἐποίει ὁ ἅγιος Κύρος, ἦλθεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκείθεν ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἦν ὁ ἅγιος Κύρος, καὶ οὕτως εὑρίσκετο μετ' αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ συνέβη νὰ πιασθῇ ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας μία γυνὴ Ἀθανασία ὀνομαζομένη, ὁμοῦ μὲ τὰς τρεῖς θυγατέρας τῆς Θεοδοτῆς, Θεοκτίστης, καὶ Εὐδοξίας, καὶ ἐμελλον νὰ παρασταθῶσιν εἰς τὸν κριτὴν καὶ νὰ βασανισθῶσι διὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἀκούσαντες ταῦτα ὁ Κύρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἐφοβήθησαν, μὴ ὡς γυναῖκες δεηθῶσιν

¹ Ὅρα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ εἰς τὸ νῆον Μαρτυρολόγιον.

εἰς τὸ μαρτύριον ὄθεν ὑπῆγον καὶ τὰς ἐνεδυνάμωσαν μὲ τὰ λόγια των, καὶ παρεκίνησαν αὐτὰς εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου. Ἐκ τῆς αἰτίας δὲ ταύτης συνελήφθησαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτραις, καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, ἐβασανίσθησαν μὲ πολλὰς τιμωρίας, καὶ τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν ὁμοῦ μὲ τὰς ῥηθείσας ἁγίας τέσσαρας γυναῖκας. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτῶν ναόν, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τόπον καλούμενον Φωραχίου (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἀνωτέρω ῥηθείσης ἁγίας μάρτυρος **ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ**, καὶ τῶν τριῶν θυγατρῶν αὐτῆς **ΘΕΟΔΟΤΗΣ**, **ΘΕΟΚΤΙΣΤΗΣ**, καὶ **ΕΥΔΟΞΙΑΣ**.

» Μήτηρ ἁριστη καὶ τρεῖς θυγατέρων,

» Πόθῳ Πατρὸς θνήσκουσι τοῦ πάντων ξίφει.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες **ΟΥΙΚΤΩΡΙΝΟΣ**, **ΟΥΙΚΤΩΡ**, καὶ **ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ** ἐν ὁμῳ συντριβέντες, τελειοῦται.

» Ὀμῳ μέλη τρεῖς συντριβέντες γεννάδι,

» Ὄρθῃσαν οἱ τρεῖς σώματος Χριστοῦ μέλη.

Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΚΛΑΥΔΙΟΣ** χεῖρας καὶ πόδας ἐκλοπεῖς, τελειοῦται.

» Κελὴν ἀπαρχὴν Κλαύδιος τῷ Κυρίῳ,

» Ἐκ σώματος δίδωσι χεῖρας καὶ πόδας.

Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΙΩΛΩΡΟΣ** ἐν καμίνῳ βλήθεις, τελειοῦται.

» Ἐν τῇ καμίνῳ καὶ τὸ τοῦ πόνου στέφος,

» Ἐἴσθηε, Δάδωρε μάρτυς, καὶ στέφου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΣΑΡΑΠΗΝΟΣ** ξίφει τελειοῦται.

¹ Σημειώσαι, ὅτι τὰ θαύματα τῶν ἁγίων τούτων Ἀναργύρων Κυροῦ καὶ Ἰωάννου συνέγραψεν ὁ Ἱεροσολύμων Σωφρονιος, διότι ἰατροῦσαν τοῦ ὀφθαλμοῦ του· καὶ ὄρα εἰς τὴν ἐκδέκατην τοῦ Μαρτίου ἐν τῷ συναξαρίῳ τοῦ ἁγίου Σωφρονίου. Ὅθεν καὶ ἐγκώμιον ἐπέλεξεν εἰς αὐτοὺς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἄλλοι μὲν ἄλλως τοὺς ἁγίους τιμάτωσαν » (σημειῖται ἐν τῷ μεγίστῳ Λαύρῃ καὶ ἐν τῇ ἱερῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων) ἀλλὰ καὶ το μαρτύριον αὐτῶν ἐν αὐταῖς σημειῖται, οὗ ἡ ἀρχὴ « Κύρος ὁ περιφανὴς τῶν μαρτύρων ». Ἐν δὲ τῇ ῥηθείσῃ Λαύρῃ καὶ ἄλλος λόγος εὑρίσκειται διαλαμβάνων περὶ αὐτῶν τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, καὶ περὶ τῶν ἁγίων παρθένων Θεοδοτῆς, Θεοκτίστης καὶ Εὐδοξίας, καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν Ἀθανασίας, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὁ μὲν σωτήριος λόγος τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος ».

- Είτα ξίφους στέρω σε τῷ φόβῳ, βίε;
- Καί πῶς Θεός στέρξει με τὸν Σαραπῖνον;

Ὁ ἅγιος μάρτυρ ΠΑΠΠΙΑΣ ἐν θαλάσῃ βληθεὶς, τελειοῦται.

- » Λούσαι θαλάσσης πικρὰ λουτρὰ, Παππία,
- Ἴνα γλυκασμοῦ τῆς ἄνω τρυφῆς τύχης.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο μὲν ἀπὸ τὴν Κόρινθον, ἦσαν δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου, ἐν ἔτει σνά (251), διὰ δὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν καὶ πίστιν πιασθέντες, ἐφέροθην ἐμπροσθεν εἰς τὸν Τέρτιον τὸν Ἀνθύπατον, ὅστις εἶχε τὴν ἐξουσίαν τοῦ Μωρέως. Ὅθεν ἀφ' οὗ ἐτιμωρήθησαν μὲν πολλὰς βασάνους, ἔλαβεν ὁ καθείς αὐτῶν διαφορετικὸν τέλος τοῦ μαρτυρίου, διότι ὁ μὲν ἅγιος Οὐδέκτωρ καὶ Οὐδέκτωρ καὶ Νικηφόρος οἱ τρεῖς ὁμοῦ, ἐβλήθησαν ἐντὸς ἰγδίου μεγάλου, καὶ συντριβάντες ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος, παρέδωκαν τὰς ψυχὰς τῶν εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος Κλαύδιος, χεῖρας καὶ πόδας κοπεῖς, ἐτελειώθη ὁ δὲ ἅγιος Διόδωρος βληθεὶς εἰς κάμινον πυρρός, ἔλαβε τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου ὁ δὲ ἅγιος Σαραπῖνος μὲ ξίφος ἀπεκεραλίσθη καὶ τελευτᾶν ὁ ἅγιος Παππίας ῥιφθεὶς εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, τελειοῦται. Καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι παρὰ Κυρίου τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΤΡΥΦΑΙΝΗΣ.

- » Ταῦρος, Τρύφαινα, σοῦ τρυφᾶ τὸ σαρκίον,
- » Καὶ πρὸς τρυφᾶς πέμπει σε τὰς ἀκκατάτους.

Αὕτη ἡ ἁγία κατήγετο ἀπὸ τῆς Κόζικον τὴν εὐρισκομένην εἰς τὸν Ἑλλησποντον, θυγάτηρ Ἀναστασίου τινὸς Συγκλητικοῦ, καὶ μητρὸς Σακρατίας χριστιανῆς. Ἐμαρτύρησε δὲ, ὅχι φοβηθεῖσα ἀπὸ ἄλλους εἰς τοὺς Ἑλληνας καὶ εἰδωλολάτραις, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ μόνῃ τῆς ὑπῆρχεν εἰς τοὺς Ἑλληνας καὶ ἐνέπαιξε τὰ εἰ-

δωλά των, καὶ ἐκατηγόρει τὰς αἰσχρὰς πράξεις, μὲ τὰς ὁποίας ἐνόμιζον οἱ ἄφρονες, ὅτι τιμῶσι τοὺς ψευδωνύμους Θεοὺς των. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς νὰ ἀφήσωσι μὲν τὴν θρησκείαν τῶν ματαίων εἰδωλών, νὰ ἐπιστραφῶσι δὲ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ὅθεν κατὰ προσταγὴν Καισαρίου τοῦ ἡγεμόνος, ἔβαλον αὐτὴν εἰς μίαν ἀνημμένην κάμινον ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀβλαβῆς ἀπὸ αὐτὴν ὑπὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ χάριτος, ἐκρεμάσθη ὑψηλὰ, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀρθεῖσα, ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὰ καρφία, τὰ ὁποῖα εἶχον ἐμπηγμένα ὑποκάτω καὶ ἐκαρφώθη. Ἐπειτα ἐδόθη εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὴν φάγωσιν· καὶ τὰ μὲν ἄλλα θηρία δὲν τὴν ἤγγισαν, εἰς δὲ ταῦρος ἄγριος ὀρμήσας κατεπάνω τῆς, ἔσχισε τὴν ἁγίαν μὲ τὰ κέρατά του, καὶ οὕτως ἀπέλαβεν ἡ μακαρία τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον. Λέγουσι δὲ ὅτι εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἐχύθη τὸ ἅγιον αἷμα τῆς μάρτυρος, ἀνεφάνη μία πηγὴ ὕδατος καθαρῶ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πίνουσι αἱ γυναῖκες, ὅσαι δὲν ἔχουσι γάλα ἀφ' οὗ γεννήσωσι, καὶ εὐθὺς κάμνουσι γάλα καὶ προχέουσι τοῦτο εἰς τὰ νεογέννητα τέκνα των. Οὐ μόνον δὲ αἱ γυναῖκες, ἀλλὰ καὶ τὰ θηλυκὰ ἀλογα ζῶα, ὅσα δὲν ἔχουσι γάλα, καὶ αὐτὰ, λέγω, πίνοντα ἀπὸ τὸ νερὸν ἐκεῖνο, τὴν ἰδίαν χάριν λαμβάνουσι καὶ κατεβάζουσι γάλα.

* Ὁ ἅγιος νεομάρτυρ ΠΑΙΑΣ ὁ Ἀρδούνης, ὁ ἐν Καλύμῳ τῆς Πελοποννήσου μαρτυρήσας ἐν ἔτει αχ'ς' (1686), πρὸς τελειοῦται.

† » Οὐ πῦρ φλέγει σε, Πλία στεφηφόρε!

» Ἐνδον γὰρ εἶχες πῦρ Θεοῦ τῆς ἀγάπης.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

¹ Τὸ μαρτυριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

- » Εἴληθε τέρμα μὲν Ἰανουαρίου,
- » Θεῶ δὲ δόξαν τέρματος χωρὶς φέρει.

ΜΗΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ¹

Εἰς τὴν Α', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΤΡΥΦΩΝΟΣ.

- » Σὺ δὲ Τρύφων τί; τὸ ξίφος θνήσκω φθίσας.
- » Καὶρὸς δὲ τίς σου τοῦ τελου; νομηνία.
- » Ἐν Φεβρουαρίῳ Τρύφων πρὸ τομῆς θῆνε πρώτῃ.

Ο ΤΥΤΟΣ ὁ ἅγιος ἦτο ἀπὸ χωρίων τῆς Φρυγίας, Λάμψακον ὀνομαζόμενον, κατὰ τοὺς χρόνους Γορδιανοῦ βασιλέως, ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου χρόνους διακοσίους ἐννεήκοντα πέντε, ἦτοι ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ σλβ' (239).² οὗτος λοιπὸν ὁ ἅγιος ὅτε ἦτο πολλὰ νέος, μετεχειρίζετο καὶ μίαν τέχνην ἀρμοδίαν εἰς τὴν ἡλικίαν του, διότι ἔβασκε χῆνας, καὶ ἐν τῇ εὐτελεῖ ὁμως τέχνῃ ταύτῃ εὐρισκόμενος, ἐνεπλήσθη ἀπὸ τῆν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος. Ὅθεν δι' αὐτῆς ἰάτρευε πᾶσαν ἀσθένειαν, καὶ δαίμονας ἐδίωκεν· αὐτὸς ἰάτρευσε καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Γορδιανοῦ, βασανιζομένην ἀπὸ δαιμόνιον, τὸ ὅποιον ἐπρόσταξε καὶ ἐφάνη εἰς τοὺς παρεστῶτας ὡς μαῦρος σκύλος, καὶ ἐφανέρωσε τὰ πονηρὰ ἔργα, τὰ ὅποια παρακινεῖ τοὺς ἀνθρώπους καὶ κάμνουσι. Μετὰ τὸ θαῦμα δὲ τοῦτο πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν.

Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου, ὅστις διεδέχθη τὸν βασιλέα Φίλιππον τὸν Ἀραβα, ἐν ἔτει 249 διεβλήθη ὁ θεῖος οὗτος Τρύφων εἰς τὸν ἐπαρχον τῆς Ἀνατολῆς Ἀκυλῆνον, ὅτι εἶναι χριστιανός, καὶ ὅτι δὲν προσκυ-

νεῖ τὰ εἰδῶλα. Ὅθεν ἐφέρθη πρὸς αὐτὸν ὁ ἅγιος ἐν τῇ Νικαίᾳ εὐρισκόμενος, καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστόν, πρῶτον μὲν δέρεται με ξυλίνας σπάθας, ἔπειτα δένεται εἰς ἄλογα, τὰ ὅποια διοκόμενα, ἔτρεξαν ἐν καιρῷ χεიმῶνος εἰς τόπους δυσβάτους καὶ κρημνώδεις, σύροντα τὸν ἅγιον. Μετὰ ταῦτα σύρουσιν αὐτὸν γυμνὸν ἐπάνω εἰς σιδηρὰ καρφία· ἔπειτα δέρουσιν αὐτὸν, καὶ μετὰ λαμπάδας πυρὸς τὰς πλευρὰς αὐτοῦ καίουσι. Καὶ τελευταίον ἀπεφασίσθη, ὁ ἅγιος νὰ ἀποκεφαλίσθῃ μετὰ τὸ ξίφος· πρὸ τοῦ ὁμως νὰ ἀποκεφαλίσθῃ, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σὺνάξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν του ναόν, τὸν εὐρισκόμενον ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀποστόλου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, πλησίον εἰς τὴν ἀγιωτάτην μεγάλην ἐκκλησίαν. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον).¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ἐν Γαλατίᾳ.

¹ Σημειοῦμεν, ὅτι τοῦ ἁγίου τούτου Τρύφωνος ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἀνεπλήρωσε τὴν ἀκολουθίαν, τελείαν ταύτην ποιήσασα μετὰ νέου κανόνος, καὶ ἐγκόμιον εἰς αὐτὸν ἐπιλοπόνθησα. καὶ παρακλητικὸν κανόνα εἰς τὴν ἁγίαν κάραν αὐτοῦ, καὶ εὐχὴν ἱκετήριον. Ἄτινα πάντα εὐρίσκονται εἰς τὸ κοινόν του Ἐνεκρῶντος. Τὴν ἱκετήριον εὐχὴν πρὸς τὸν ἅγιον, ἧτις λέγεται, ὅταν συμβῆ βλάβη εἰς τὰ χρωμάτια καὶ τοὺς κήπους ὑπὸ ἀκρίδων καὶ ἑρπετῶν, ἐτυπώσαμεν ἐν τῇ τέλει τοῦ παρόντος Φεβρουαρίου, καὶ ὄρα αὐτήν. Τὸν δὲ ἐλληνικὸν βίον τούτου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰδύρων καὶ ἐν ἄλλαις) Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ εὐάζεται καὶ ἄλλος βίος τούτου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ βίος τοῦ ἁγίου μάρτυρος Τρύφωνος.

² (Ἐχων ἡμέρας ΚΗ', εἰδὲ ἔστι βίαιετος, ἔχων ἡμέρας ΚΘ'). Σημειώσαι, ὅτι Φεβρουάριος ὁ μὴν οὗτος ὀνομάσθη ἐκ τοῦ λατινικοῦ Februa, τὸ ὅποιον ἀγλοῖ καθαρίζειν, διότι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἐκαθάριζον τὴν πόλιν καὶ τὰ χωράφια τῶν οἰκιστῶν Ῥωμαίων, λιτανεύοντες εἰς διάστημα δώδεκα ἡμερῶν, καὶ θυσιάζοντες.

³ Ὁ Καίσαρ Ὀκτάβιος Αὐγούστος ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ τῇ 25 π. Χ. καὶ διετέλεσε τὴν ἀρχὴν μέχρι τοῦ 14 ἔτους μ. Χριστοῦ, ὥστε ἡ χρονολογία φαίνεται ἐσφαλμένη. Σ. Ε.

- * » Ἦσκει τελευταῖ· Πέτρος ἄχρι Γαλάτας,
» Λόγοι· ἀλειφθεῖς Παύλου τοῖς πρὸς Γαλάτας.¹

Ὅπως ὁ μακάριος Πέτρος κατήγετο ἀπὸ τὴν Γαλατίαν, (τὴν λεγομένην Γαλλογραικίαν, τουρκιστὶ δὲ καλουμένην Γελάς.) ἐπτά δὲ μόνους χρόνους ἀνατραφεῖς πλησίον εἰς τοὺς γονεῖς του, τὸ ἐπίλοιπον ὅλον διάστημα τῆς ζωῆς του διήλθεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς μοναχικῆς πολιτείας καὶ ἀσκήσεως. Καὶ πρῶτον μὲν ἦσ κήτευσεν ἐν τῇ Γαλατίᾳ τῇ πατρίδι του, ἔπειτα δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, καὶ ἀφ' οὗ ἐκεῖ ἀπήλαυσεν ὅσα ἐπέθει, ἦλθεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν· βλέπων δὲ τὴν φιλόθεον καὶ φιλόχριστον γνώμην τῶν Ἀντιοχέων, ἐπρόκρινε κάλλιον νὰ κατοικήσῃ ἐκεῖ εἰς τὴν ξενιτειαν, παρὰ εἰς τὴν πατρίδα του. Ὅθεν εὐρών ἕνα τάφον, ἐμβύηεν εἰς αὐτόν, καὶ ἐκεῖ διήνησεν ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς του, τρώγων μὲν ψωμίον μόνον, καὶ τοῦτο ὄχι καθ' ἡμέραν, ἀλλ' ἀνὰ δύο ἡμέρας, πίνων δὲ νερόν ἀπλαῦν.

Μετὰ ταῦτα ἦλθεν εἰς δαιμονισμένους εἰς αὐτόν, Δανιὴλ ὀνομαζόμενος· ὁ δὲ ὄσιος προσευχηθεῖς, ἠλευθέρωσεν αὐτόν ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δαίμονος. Ἐλευθερωθεῖς δὲ ὁ ἄνθρωπος, ἔμεινεν εἰς τὸ ἐξῆς μὲ τὸν ὄσιον, καὶ ὑπηρετεῖ αὐτόν, προσφέρων τὴν ὑπηρεσίαν ὡς μισθὸν τῆς ἰατρείας ἣν ἔλαβεν. Ὅστος ὁ ὄσιος ἰατρεύσε καὶ τὴν εὐλαβεστάτην μητέρα τοῦ μακαρίου Θεοδώρητου Ἐπισκόπου Κύρου. (ὁ ὁποῖος καὶ τὸν βίον τοῦ ὄσιου τούτου συνέγραψεν ἐν τῷ ἐννάτῳ ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἠρανίσθη καὶ τὸ παρὸν Συναξάριον). Αὐτὴ εἶχε πάθος τι εἰς τὸν ὀφθαλμόν, τὸ ὁποῖον ἐνίκησεν ὄλην τὴν ἐπιστήμην τῶν ἰατρῶν, καὶ κανεὶς δὲν ἐδύνατο νὰ τὸ ἰατρεύσῃ· ὁ δὲ ὄσιος οὗτος τὸ ἰατρεύσε μὲ μόνην τὴν προσευχὴν του, ἐπιθέσας τὴν χεῖρά του ἐπάνω εἰς τὸν ὀφθαλμόν της, καὶ τὸν τύπον ποιήσας τοῦ τιμίου σταυροῦ. ² Ἄλλοτε δὲ πάλιν ἰατρεύσε τὸν δού-

λον τῆς αὐτῆς μητρὸς τοῦ Θεοδώρητου, ὁ ὁποῖος ἠνωχλεῖτο ἀπὸ δαιμόνιον, προστάξας πρῶτον τὸν δαίμονα νὰ εἰπῇ, διὰ ποίαν αἰτίαν ἔλαβεν ἐξουσίαν κατὰ τοῦ ἀνθρώπου· τὸ ὁποῖον καὶ ἐποίησεν ὁ δαίμων, ἀναγκασθεῖς ἀπὸ τὸν φόβον νὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν.

Ὅμοίως καὶ ἄλλον δαιμονισμένον ἰατρεύσε, καὶ τὸν στρατηγὸν τῆς πόλεως, ὅστις ἐβουλήθη νὰ βιάσῃ μίαν παρθένον μονάζουσαν ἐμπόδισεν ὁ ὄσιος ἀπὸ τοῦτο, τυφλώσας τοὺς ὀφθαλμούς του· ἀλλὰ καὶ τὴν προορηθεῖσαν μητέρα τοῦ Θεοδώρητου, ἣτις ἠσθένησεν ὅτε ἐγέννησε τὸν Θεοδώρητον, καὶ ἐκινδύνευσεν νὰ ἀποθάνῃ, ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸν θάνατον, καὶ ἀλλὰ δὲ μυρία τοιαῦτα θαύματα ἐποίησεν ὁ μακάριος. Τούτου τοῦ ὄσιου καὶ μόνῃ ἡ ἀφή καὶ ἡ προσέγγυσις τῶν φορεμάτων ἐνήργει θαύματα καθὼς τὰ ἐνδύματα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ τοῦτο γίνεται φανερόν ἀπὸ τὸ ἀκόλουθον θαῦμα. Διότι μοιράσας τὴν ζώνην ἣν ἐφόρει εἰς δύο κομμάτια, (ἐπειδὴ ἦτο πλατεῖα καὶ μακρὰ ἀπὸ παχὺ καὶ χονδρὸν λινάριον πλεγμένη) μὲ τὸ ἡμισυ μέρος ἐσκέπαζε τὴν ζώνην του, μὲ τὸ ἄλλο δὲ ἡμισυ ἔζωσε τὴν διαληφθεῖσαν μητέρα τοῦ Θεοδώρητου. Ἡ μήτηρ δὲ πάλιν τοῦ Θεοδώρητου βαλοῦσα ταύτην ἐπάνω εἰς τὸν υἱὸν τῆς Θεοδώρητον καὶ εἰς τὸν πατέρα του, ἀσθενούντας, ἐδίωξεν ἀπὸ αὐτοὺς τὴν ἀσθένειαν· ἀλλὰ καὶ ὅτε κατὰ τύχην ἠσθένησεν ἄλλος τις, μετεχειρίζετο ἡ αὐτὴ ὡς ἰατρικὸν τὴν ζώνην ταύτην τοῦ ὄσιου καὶ τοὺς ἰατρεύεν· ὅθεν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς γνωρίμους καὶ φίλους τῆς τοῦτο μαθόντες, συγγάκεις ἐλάμβανον τὴν ζώνην ἐκείνην εἰς βοήθειαν τῶν ἀσθενούντων. Μὲ τοιαῦτα ἔργα λάμπσας ὁ θαυμασιος Πέτρος, καὶ μὲ τὰς ἀκτίνας τῶν θαυμάτων του φωτίσας τὴν Ἀντιόχειαν, ἐξῆλθεν ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας τῆς παρούσης ζωῆς, καὶ ἀναμένει ἐν οὐρανοῖς τὸν τέλειον στέφανον, τὸν φυλαττόμενον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς τοὺς νικη-

¹ Τὰ λόγια τοῦ Παύλου, ἃ γράφει πρὸς τοὺς Γαλάτας, μὲ τὰ ὁποῖα παρεκινήθη ὁ ὄσιος οὗτος εἰς τὴν ἀσκήσιν ἱσως εἶναι ταῦτα «Ζῶ δὲ οὐκ εἰ ἐγὼ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός» καὶ ἄλλα ὅμοια.

² Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὄχι μόνον κατὰ τὸ σῶμα ὁ ὄσιος ἐθεράπευσε τὴν μητέρα του, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν, διότι ἐκείνη καθὼς νῆα ἦτο καὶ στολισμένη μὲ χρυσᾶ καὶ μεταβλητὰ ἱμάτια, καὶ μὲ περιδέματα· ὁ δὲ ὄσιος ἐν παράδειγμα εἰπὼν πρὸς αὐτήν, τὴν ἔπεισε νὰ ἀπορρίψῃ ὅλα ἐκεῖνα. Εἶπε δὲ εἰς αὐτήν, ὅτι, καθὼς ὁ ζωγράφος ὁ ἀριστοῦ· βλατις κατασκευάζῃ μίαν τεχνικὴν εἰκόνα, ἐάν ἴδῃ ἄλλον ἀτεχνον ζωγράφον νὰ βλά-

τῇ ἄλλα χρώματα εἰς τὴν εἰκόνα ὀργίζεται, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως Πλάστης καὶ ζωγράφος Θεὸς ὀργίζεται, ὅταν αἱ γυναῖκες βάλωσιν ἄλλα χρώματα εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ στολίζωσι τὸ σῶμα των μὲ τὰ μάτια καὶ βδελυρὰ στολίδια. Διότι κατηγοροῦσι μὲ τοῦτο τὸν Θεόν, ὅτι εἶναι ἀμαθὴς καὶ ἀτεχνος, καὶ δὲν ἤξευρε νὰ τὰς δημιουργήσῃ εὐμόρφους καὶ ὡραίαις. Καὶ δὲν σταχάζονται τὰ ἀνόητα γυναῖκα, ὅτι ὁ Θεὸς πάντα ὅσα θέλει καὶ ποιεῖ, γνωρίζων ὅμως τὸ συμφέρον, δὲν εἶδεν εἰς ὄλους καὶ εἰς ὅλας β,τι ἡμπορεῖ νὰ βλάψῃ τὰς ψυχὰς των, καθὼς τοιοῦτον εἶναι καὶ ἡ εὐφορία τοῦ σώματος.

φόρους μάρτυρας, ζήσας χρόνους ὀλοκλήρους ἐννενηκονταενέα.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΕΝΔΙΜΙΑΝΟΥ.

- » Βενδιμιανός, δένδρον ἀρετῆς· μέγα,
- » Φυτευθὲν εἰς γῆν καὶ μεταχθὲν εἰς πόλιν.

Οὗτος ἔγεινε μαθητὴς τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου· ἀφ' οὗ δὲ ὁ Αὐξέντιος ἐκοιμήθη, εὗρων οὗτος μίαν πέτραν ἐσχισμένην, καὶ κτίσας ἐντός αὐτῆς μικρὸν κελλῖον, ὑπέμεινεν ἐκεῖ χρόνους τεσσαράκοντα δύο, ποιήσας μεγάλους ἀγῶνας καὶ νίκας κατὰ δαιμόνων. Ὅτε δὲ ἐμελλε νὰ ἀπέλθῃ πρὸς Κύριον, ἐγονάτισε εἰς τὴν γῆν καὶ παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)¹

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, ὀρωμένου ἐκ τῆς Ἀθηνῶν πόλεως.

- » Ὁρθῶς λαὸν σὺν, Βασιλείε, ποιμένας,
- » Ὅντως ἐβασίλευσας ἐκ τῶν πραγμάτων.

Ὁ ἅγιος ΤΙΜΟΘΕΟΣ ὁ ὁμολογητὴς ἐν εἰρήῃ τελειοῦται.

- » Τιμόθεος μετέσχε τιμῆς τῆς ἄνω,
- » Μὴ τι προκρίνας τῆς Θεοῦ τιμῆς κάτω.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΙΩΝ, μετὰ δύο παίδων ἔθρει τελειοῦται.

- » Ὁνήσκουσι πιασὶν, εὐπροθύμως ἐκ ζήφους,
- » Ὅλη Θεῶν εἴπετο προθυμία.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΑΡΙΩΝ, τὴν γλωτταν ἐκ τμηθεὶς, τελειοῦται.

- » Φωνῆς στερεῆσαι γλωττότμητος Κάρϊον,
- » Γλωσσῶν πλάνων ἐπαυσεν ὕθλοφωνίαν.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΠΕΡΠΕΤΟΥΑΣ, καὶ τῶν σὺν αὐτῇ ΣΑΤΥΡΟΥ, ΡΕΥΚΑΤΟΥ, ΣΑΤΟΡΝΙΛΟΥ, ΣΕΚΟΥΝΔΟΥ καὶ ΦΙΛΙΚΗΤΑΤΗΣ.

- » Τὴν τῶν σφαγέντων Περπετούα πεντάδα,
- » ἤματι σουσφαγεία πρὸς τὴν ἐξάδα.

Ἡ ἁγία μάρτυς Περπετούα ἦτο ἀπὸ τινὰ πόλιν τῆς Ἀφρικῆς, Θουβρίτανα² ὀνομαζομένην,

¹ Ὁ ἑλληνικὸς βίος τούτου σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰσθίων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ· «Τὸ ἔαρ φιλοῦσιν.»

² Ἐν τοῖς Μηγαῖς γράφεται Λουβριτανῶν, ἐν δὲ τῇ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, Βουβριτανῶν. Σ. Ε.

συνελήφθη δὲ ὡς χριστιανὴ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, καὶ ἐφέρθη εἰς τὸν χιλιάρχον με τοὺς εἰρημένους νεανίσκους, τὸν Σάτυρον, λέγω, τὸν Ρευκάτον, τὸν Σατορνῖλον, τὸν Σεκουνδον, καὶ τὴν Φιλικητάτην, οἵτινες ἦσαν κατηχούμενοι. Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ ὄλοι ὠμολόγησαν παρορησία τὸν Χριστόν, διὰ τοῦτο εἰς μὲν τὴν ἁγίαν Περπετούαν καὶ Φιλικητάτην ἄφησαν μίαν ἀγρίαν δάμαλιν, ἣ ὁποία ὀρημάσσα κατ' ἐπάνω των, κατεξέσχισεν αὐτάς· οἱ δὲ ἄλλοι τέσσαρες μάρτυρες ἐθανατώθησαν μετὰ μαχαίρας ἀπὸ τὸν λαὸν τῶν ἀπίστων, καὶ οὕτως ἔλαβον ὄλοι ὁμοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ὁ Ναυπλιώτης, ὁ ἐν Ναυπλίῳ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ἀρχῆς (1655), εἰς λεπτά τμηθεὶς, τελειοῦται.¹

- » Ἀναστάσιος συγκοπεῖ σαρκὸς μέλι,
- » Ἄρτιος ἔσται ἐσχάτη ἀναστάσις.

Ταῖς τῶν σὼν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β΄, ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτε ἐδέξατο αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ ὁ δίκαιος Συμεὼν.²

- » Κόλπου; Πατρός τυποῦσι τοῦ σοῦ, Χριστέ μου,
- » τοῦ Συμεὼν αἱ χεῖρες, αἱ φέρουσί σε,
- » Δέξατο δευτερίῃ Χριστὸν Συμεὼν παρὰ νηῶ.

Ἀφ' οὗ παρήλθον τεσσαράκοντα ἡμέραι ἀπὸ τὴν σωτήριον ἐνανθρώπησιν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου χωρὶς ἀνδρός αὐτοῦ γέννησιν, προσεφέρθη ὁ Κύριος εἰς τὸ ἱερὸν κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν ἀπὸ τὴν Παναγίαν

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον μαρτυρολόγιον.

² Σημειώσαι, δεῖ ἡ ἑορτὴ αὕτη τῆς Ὑπαπαντῆς, κατὰ μὲν τὸν Κερδρὸν, ἐτυπώθη νὰ ἐορτάζηται εἰς τὸν καιρὸν Ἰουστίνου τοῦ Θεολόγου, τοῦ ἐν ἔτει 318 βασιλεύσαντος, ἥτις ἔως τότε δὲν ἐορτάζετο. Κατὰ δὲ τὸν Θεοφάνη ἐν τῷ χρονικῷ, ἤρχισεν αὕτη νὰ ἐορτάζηται κατὰ τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, τοῦ ἀνεψιῦ τοῦ βῆθέντος Ἰουστίνου, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει 327· ἥτοι ἡ Ὑπαπαντὴ ἤρχισεν νὰ ἐορτάζηται ἐν ἔτει 341 κατὰ τὴν β΄ τοῦ Φεβρουαρίου, ἥτις πρότερον ἐορτάζετο κατὰ τὴν ιδ΄ τοῦ Φεβρουαρίου, ὡς λέγει Γεώργιος ὁ Ἀμαρτωλός· ἔως δὲ, ὁ μὲν Ἰουστίνος διώρισε νὰ ἐορτάζηται αὕτη τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ τοῦ Φεβρουαρίου, ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ἀκριβέστερον διώρισε νὰ ἐορτάζηται τῇ β΄ τοῦ Φεβρουαρίου (ὄρα σελ. 66 καὶ 88 τοῦ β΄ τόμου τοῦ Μελετίου.)

μητέρα του καὶ τὸν δίκαιον Ἰωσήφ τὸν μνήστρον τῆς Θεοτόκου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ σκιώδους καὶ παλαιοῦ νόμου. Τότε δὲ καὶ ὁ γέρον Συμεὼν, εἰς τὸν ὅποιον ἦτο κεχρηματισμένον νὰ μὴ ἰδῇ θάνατον πρὸ τοῦ νὰ ἰδῇ τὸν Χριστὸν Κυρίου, ἐδέχθη τὸν Κύριον εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ εὐχαριστήσας τὸν Θεόν, ἐβόησε, «Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, Δέσποτα! κατὰ τὸ ῥῆμά σου, ² ἐν εἰρήνῃ». ³ Μετὰ χάριτος λοιπὸν ἐλύθη ἀπὸ τὴν παρούσαν ζωὴν, καὶ ἀντὶ τῶν προσκαιρῶν τούτων καὶ ἐπιγείων, ἔλαβε τὰ οὐράνια καὶ αἰώνια. Ἡ δὲ τῆς ἐορτῆς ταύτης Σύναξις τελεῖται εἰς τὸν σεβάσιμον οἶκον τῆς ἀγράντου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τὸν εὐρισκόμενον εἰς τὰς Βλαχέρνας. (λόγον τῆς Ὑπαπαντῆς ἔρα εἰς τὸν Θεσαυρὸν τοῦ Δαμασκηνοῦ, καὶ εἰς Μακάριον τὸν Κωφόν.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΑΓΘΟΔΩΡΟΥ**.

¹ Ἦτοι, νῦν ἀπολύεις με τοῦ βίου πάντως, ὡς ὁ Ζωγράγιος Εὐθύμιος ἐρμηνεύει, ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου, τῆ νεοτυπώτου.

² Ἦτοι, καθὼς εἰρηκὰς μεῖς πάλαι διαποροῦντι περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς σῆς ἐνανθρωπήσεως κατὰ τὸν αὐτὸν Εὐθύμιον (αὐτόθι).

³ Ἦτοι, ἐν εἰρήνῃ λογισμῶν· νῦν γὰρ οἱ ταρτάροντες με λογισμοὶ περὶ τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως εἰρήνευσαν. Ἡ ἐν εἰρήνῃ ἀποβίαις, μηκέτι φοβούμενον τὸν θάνατον, διὰ τὸ βαθύμου ἤρας. Ἡ ἐν εἰρήνῃ χάριτι, μηκέτι λυπούμενον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἰσραὴλ· εἶδον γὰρ ἤδη τὸν ἐλευθερωτὴν, ὡς ὁ αὐτὸς Εὐθύμιος ἐρμηνεύει αὐτόθι. Σημειώσαι, ὅτι εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν λόγους συνέγραψεν, ὁ Χρυσόστομος δύο, ὧν τοῦ ἐνὸς μὲν ἡ ἀρχὴ ἐστὶν αὕτη «Οὐ μόνον φορεῖ σάρκα», τοῦ δὲ ἐτέρου, αὕτη «Φαιδρὸν ἡμῖν σήμερον τὸ θέατρον.» Γρηγόριος ὁ θαυματουργὸς ὁ καὶ Νεοκαισαρείας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οἱ τῶν ἁγίων καὶ θεοπνεύστων Γραφῶν.» Ἀμφιλόχιος ὁ Ἰκονίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πολλοὶ τῶν μεγάλων.» Κύριλλος ὁ Ἱερουσόλυμων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Χαῖρε σφόδρα θύγατερ Σιών.» Μεθόδιος ὁ Πικάρων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλαι Ἰκωνῶς.» Γεώργιος ὁ Νικομηδείας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὰ τῆς παρουσίας ἱερᾶς πανηγύρεως (σώζονται ἐν τῇ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.) ὁ Νύσσης Γρηγόριος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἡ χε μὲν ἡ τῶν Γενεθλιῶν.» Καὶ Λέων ὁ σοφὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Χριστοῦ ἐορτὴν τιμῶμεν (σώζονται ἐν τῇ μνητῇ τοῦ Παντοκράτορος.) Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βασιτοπαίδου σώζονται μὲν ἐκ τῶν ἀνωτέρω λόγοι τινες, σώζεται δὲ καὶ λόγος τοῦ σοφωτάτου Ἰωάννου τοῦ Ζωναρᾶ εἰς τὴν αὐτὴν ἐορτὴν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν τοῖς εὐσεβέσι πανηγυρῆς, καὶ πάλιν μυστήριον ἕτερον.» Ἀλλὰ καὶ Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς λόγον ἔχει εἰς τὴν αὐτὴν ἐορτὴν, σωζόμενον ἐν τῷ Πρωτάτῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὴν μὲν προγονικὴν ἐκείνην ἀράν τε καὶ κατατάχην.»

• Ἀγαθοδῶρω δῶρον ἐξ ἐμῶν λόγων,
• Δωρῶ, δοθέντι τῷ Θεῷ δι' αἱμάτων.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀγαθοδῶρος, ἐπειδὴ ὠμολόγει τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, ἐφέρθη εἰς τὸν ἀρχοντα τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ πόλεως τῶν Τυάνων, (ἡ ὁποία ὑπὸ τῶν Τούρκων τῶρα ὀνομάζεται Νιδρα ἢ Νιγδελ·) καὶ πρῶτον μὲν ἐξέσχισαν αὐτόν, ἔπειτα δὲ τὸν ἔβαλον ἐπάνω εἰς μίαν ἐσχάραν πυρωμένην μετὰ ταῦτα ἐκοψαν τὴν γλῶσσάν του καὶ με ὀδοντάγραν ἐξερίζωσαν τὰ ὀδόντιά του, καὶ με ξυράφιον ἐξέδαραν τὸ δέρμα του· εἶτα συνέτριψαν τὰ σκέλη του, καὶ με ἀκόντιον ἐτρύπησαν τὰ πλευρά του· ὕστερον δὲ ἐπέρασαν εἰς τοὺς μήνιγκός του πυρωμένα σουβλία. Ὅθεν με τὰ πολυειδῆ βάσανα ταῦτα ἐτελείωσε τὴν ζωὴν ὁ ἀσίδιμος καὶ ἔλαβεν ἐκ Κυρίου τὸν ἀμαράντινον στέφανον.

* Ὁ ἅγιος Νεομάρτυς **ΙΟΡΔΑΝΗΣ** ὁ Τραπεζούντιος, ὁ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει αχν' (1650) ἔξῃ τελειοῦται.

† • Ἰορδάνην δὲ μὴ ποταμὸν ἐνόησι,

• Χριστοῦ δ' ἀθλητὴν, ἐσχάτοις ἐν τοῖς χρόνοις. ¹

* Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς **ΓΑΒΡΙΗΛ**, ὁ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν ἔτει αχσ' (1676) ἔξῃ τελειοῦται.

† • Τμηθεῖς, Γαβριὴλ, δι' ἀγίτην Κυρίου,

• Σὺν τῷ Γαβριὴλ χορεύεις ἐν τῷ πόλῳ. ²

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τοῦ δικαίου **ΣΥΜΕΩΝ** τοῦ Θεοδόχου, καὶ **ΑΝΝΗΣ** τῆς προφητίδος ἡ δὲ σύναξις αὐτῶν τελεῖται ἐν τῷ Ἀποστολείῳ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου, τῷ ὅτι ἐν τῷ σεβασμίῳ ραῷ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, πλισίον τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης Ἐκκλησίας.

Εἰς τὸν Συμεῶν.

• Ἠγγελλε νεκροῖς πρέσβυς, ὡς Θεὸς Λόγος,

• Ἄνθρωπος ὀφθεῖς, μέχρι καὶ τούτων φθάσει.

Εἰς τὴν Ἄνναν,

* Ὁ γῆς ἀπῆρεν ἡ Φανουὴλ θυγάτηρ,

• Ἔως ἐπ' αὐτῆς, τὸν Θεὸν εἶδε βρέφος.

• Τῇ τριτάτῃ δεσμοτο βίβιο λύθη Συμεώνης.

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ἔρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

² Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ἔρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Ὁ μὲν ἅγιος Συμεὼν ὁ Θεοδόχος ἔλαβε μακρὰν καὶ πολυχρόνιον ζωὴν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἐπειδὴ ἀπεκαλύφθη εἰς αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὅτι δὲν θά ἰδῆ θάνατον, πρὸ τοῦ νὰ θεωρήσῃ μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς του τὸν Δεσπότην Χριστὸν ὄθεν ὅτε ὁ Κύριος ἡμῶν ἐπροσφέρθη εἰς τὸν ναὸν τεσσαράκοντα ἡμερῶν νήπιον, τότε ἐδέχθη αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ πληροφορηθεὶς ἀπὸ τοῦ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τὰ περὶ αὐτοῦ μέλλοντα, ἔλαβε τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, κατὰ τὸν ἀνωτέρω χρηματισμὸν καὶ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. ¹ Ἦ δὲ προφήτισσα Ἄννα ἦτο θυγάτηρ Φανουίλ, καταγεμμένη ἀπὸ τὴν Φυλὴν τοῦ Ἀσὴρ, ἑνὸς ἀπὸ τοὺς δώδεκα Πατριάρχας τοὺς υἱοὺς Ἰακώβ· ἄφ' οὗ δὲ ἐσυγκατοίκησε μὲ ἄνδρα χρόνους ἑπτὰ, καὶ τοῦτον ἐστερήθη διὰ τοῦ θανάτου, ἀπὸ τότε παρέμενε εἰς τὸν ναὸν καὶ κατεγίνετο ἐν ὅλῃ τῇ ζωῇ της εἰς προσευχὰς καὶ νηστείας. Ὄθεν ἐπειδὴ ἀδισκόπως εὕρισκετο εἰς θεάρεστα ἔργα, ἡξιώθη ἡ μακαρία νὰ ἰδῆ

¹ Σημείωσαι, ὅτι περὶ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου διάφοροι διαφορῶς λέγουσιν. Ὁ μὲν ἅγιος Ἰωσήφ ὁ βυνογράφος ἐν τῷ δευτέρῳ τροπαίῳ τοῦ πρὸς αὐτὸν ἀρχιεπικού κανόνος αὐτοῦ, θέλει ὅτι ἦτο ἱερεὺς, οὕτω λέγων, « Ἐν νομῷ γενόμενος, ἱερουργός, ἱερώτατος. Ὁ δὲ κριτικὸς Φωτιστὴς ἐν τοῖς Ἀμφιλοχίοις πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα ἀποκρίνεται, ὅτι δὲν ἦτο ἱερεὺς, ἦτον ὅμοιος τοῦ ἱερέως ἀνώτερος. Ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι οὗτος ἦτον εἰς τῶν ἐβδομήκοντα ἐρημηστῶν τῆς παλαιῆς Διαθήκης· ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ φιλαδέλφου, καὶ ὅτι ἐρημηστὴν τὸ « Ἰδοὺ ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει, » καὶ ἀπιστήσας εἰς αὐτὸ, ἔλαβε χρηματισμὸν, ὅτι μελλεῖ νὰ ζῆσθαι ἕως οὗ νὰ λάβῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του τὸν προσητευθέντα Παρθενικὸν τέκον, ὡς λέγει Γεώργιος ὁ Κεδρηκὸς ἐν τῇ Συνόψει, καὶ ὁ Ἀθηναῖος Μελέτιος (ὁμοίως καὶ Εὐθύμιος ὁ Ζαχαρίας ἐν τῇ ἐρημησίᾳ τοῦ θ' κεφαλαίου τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου τόμῳ τρίτῳ) καὶ ἄλλοι. Ὄθεν ἂν τοῦτο ἦναι ἀληθές, ὁ Συμεὼν ὅτε ἐδέχθη τὸν Χριστὸν ἦτο χρόνιον διακοσίῳ ἐβδομήκοντα καὶ ἐπίκαινα. Ἄλλοι γενεολογοῦσι τὸν Συμεὼν τοῦτον, ὅτι ἦτο υἱὸς μὲν τοῦ Πατριάρχου τῶν Ἑβραίων Νιζέλ, πατρὸς δὲ τοῦ περιφήμου Γαμαλιὴλ τοῦ ἀναφερομένου ἐν ταῖς Πράξεσι, καὶ ἄλλοι λέγουσι, ὅτι ἦτο πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου τῶν Ἑβραίων. Οἱ δὲ ἀσφαλῆστεροι καὶ μόνῃ τῇ Εὐαγγελικῇ ἱστορίᾳ ἐπόμενοι, ὡς ἄνδρα ἀπλῶς πνευματοκίνητον τὸν Θεοδόχον γεραίρουν. (Ὁρα τὴν νεοτύπων Ἐκκονταετηρίδα) τὸ δὲ λείψανον τοῦ ἁγίου τούτου Συμεὼν, εὕρισκετο εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθίου, τὸν ὁποῖον ναὸν ἀνήγειρεν ὁ βασιλεὺς Ἰουστίνος (σελ. 1152 τῆς Δωδεκαβίβλου.) Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαϊδίου σώζεται ἐγκύμιον Συμεὼν ταπεινοῦ μοναχοῦ, εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Συμεὼν τὸν Θεοδόχον, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἦν πρὸς τοὺς ἀγαθούς τῶν βυδοῦλιων τιμὴν. »

τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὅτε ἐπροσφέρθη τεσσαράκοντα ἡμερῶν νήπιον εἰς τὸν ναὸν ἀπὸ τὴν Παναγίαν μητέρα του καὶ ἀπὸ τὸν δίκαιον Ἰωσήφ. Ἀνωμαλογοεῖτο δὲ αὕτη ἡται εὐχαρίσκει καὶ ἐδοξολογεῖ τὸν Θεόν, καὶ ἐπροφήτευσεν φανερὰ τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ εἰς ὅλους ἐκείνους ὅσοι εὐρέθησαν τότε εἰς τὸν ναὸν, λέγουσα ταῦτα « τοῦτο τὸ βρέφος, εἶναι ἐκεῖνος ὁ Κύριος ὅστις ἐστερέωσε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τοῦτο τὸ βρέφος εἶναι ὁ Χριστός, περὶ τοῦ ὁποῖου ὅλοι οἱ προφῆται προεκήρυξαν. » Ἡμεῖς λοιπὸν τὴν μνήμην τούτων τῶν δύο σήμερον ἐορτάζοντες, κηρύττομεν διὰ μέσου αὐτῶν τὴν φρικτὴν καὶ ἀπόρρητον τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς συγκατάβασιν (Ὁρα περὶ αὐτῶν εἰς τὸν Θεσαυρὸν τοῦ Δαμασκηνοῦ κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς Ἰ. παπαντῆς.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων **ΑΔΡΙΑΝΟΥ** καὶ **ΕΥΒΟΥΛΟΥ**.

Εἰς τὸν Ἀδριανόν.

» Ἀδριανόν· χαίροντα τηλθῆναι ξίφει,

» Χεῖρ, ἡ φόνου· χαίρουσα, τέμνει δαμίον.

Εἰς τὸν Εὐβούλον.

» Ξίφει θανάτων, Εὐβούλε Κυρίου χάριν,

» Βουλὴν ἐπέγνωι, ὡς ἄρεστην Κυρίῳ.

Οὗτοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν γῶραν Βανέαν, ἔχοντες δὲ πόθον εἰς τοὺς ὁμολογητὰς καὶ μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ, ἦλθον εἰς τὴν Καισάρειαν, ὅπου ἐμαρτύρουν πολλοὶ μάρτυρες. Φαναρωθέντες δὲ ἐκεῖ, ὅτι ἦσαν χριστιανοί, ἐσέβησαν εἰς τὸν ἀρχοντα Φωρμιλιανόν, καὶ παρορσιζόμενοι ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν, δέρονται πορευοῦντες εἰς τὴν βίβλιν καὶ εἰς τὰ πλευρά, ὁμοίως λαμβάνουσι καὶ ἄλλα μεγαλύτερα βάσανα. Ἐπειδὴ δὲ ἴσταντο στερεοὶ καὶ ἀμετάθετοι εἰς τὴν ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ, τούτου χάριν ἐθυμώθη ὁ ἀρχων πολλὰ καὶ διδαι αὐτοὺς εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τοὺς φάγωσι. Καὶ πρῶτον μὲν ὁ μακάριος Ἀδριανός, δοθεὶς εἰς ἓνα λέοντα, ἡγωνίσθη μὲ ἐκείνον ἀγῶνα ἀνδρικώτατον, καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθη ἀβλαβῆς ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἀπεκεφαλίσθη· ἔπειτα ὁ ἅγιος Εὐβούλος κολακευθεὶς πρότερον ἀπὸ τὸν ἀρχοντα καὶ πολλὰ παρορσιζομένους νὰ ὀνηθῆ τὸν Χριστὸν, ἀλλ' εἰς οὐδὲν νομίσας τὰς κολακείας καὶ παρορσιζομένης του, ἐρρίφθη καὶ αὐτὸς εἰς τὸν ἴδιον λέοντα, καὶ ἐπειδὴ ἐνίκησεν αὐτὸν καὶ ἔμεινε ἀβλαβῆς καὶ αὐτὸς ἀποκεφαλίζεται, καὶ οὕτω

λαμβάνουσι καὶ οἱ δύο τοὺς ἀκηράτους στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΒΛΑΣΙΟΥ τοῦ Βουκόλου.

» Βοῶν ἐπάλεις Βλάσιον εἶχον πάλαι·

» Αὐλάκι δὲ νῦν ἔχουσιν αὐτὸν Κυρίου.

Οὗτος ὁ ἅγιος Βλάσιος ἦτο ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Καππαδοκίας, υἱὸς γονέων πλουσιωτάτων, ἠῤῥαξε δὲ τὸν πλοῦτον αὐτῶν τὸ πλῆθος τῶν ζώων τὰ ὅποια εἶχον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πλοῦτον εἶδον ἀσθονοπαρόχως καὶ εἰς πτωχοὺς ἐλεημοσύνην. Ὅτε δὲ ἐγένετο διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, ἐζητείτο καὶ ὁ μακάριος οὗτος Βλάσιος καὶ δὲν εὐρίσκατο· τούτου χάριν ἐρημίαι καὶ λαγκάδια ἤρουνδῶντο ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας. Ὅθεν τοῦτο μαθὼν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀνδρείος ἀγωνιστῆς, μόνος του παραδίδεται εἰς τοὺς διώκοντας, μὲ τὸσσην χαρὰν, ὡς ἂν ἦτο κάλεσμένος εἰς δεῖπνον βασιλικόν, καὶ ὡς εὐεργέτης καὶ καλοθελητῆς του ξενοδοχοῦ καὶ φιλεῖει τοὺς πτωχοὺς καὶ φρονεῦτῆς του. Παρασταθεῖς λοιπὸν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ ἐρωτηθεῖς ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, ἐφανέρωσε καὶ τὸ ὄνομά του καὶ τὴν πίστιν του καὶ τὴν τέχνην του· ὅθεν παρευθὺς ἐξαπλῶνεται ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος καὶ δέρεται μὲ ὡμὰ νεῦρα. Ὁ δὲ Θεὸς ἐλαφρύνει τοὺς πόνους του, καὶ ἰατρῶει τὰς πληγὰς του· βλέπων δὲ τὸ θαῦμα τοῦτο ὁ ἡγεμὼν, ὠνόμαξεν αὐτὸ μαγείαν. Εἶτα βάλλει τὸν ἅγιον ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ βρασμένον νερόν, προστάξας νὰ μείνη ἐκεῖ μέσα ἡμέρας πέντε· ἀγγελοὶ δὲ Θεοῦ καταβάντες, παρεκίνοῦν τὸν μάρτυρα νὰ μὴ φοβῆται, ἀλλὰ νὰ ἔχη θάρρος, καὶ ἐνταυτῷ διεσκόρπιζον τὴν φωτίαν, καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς βλάβην. Ὅθεν μετὰ τὰς πέντε ἡμέρας ἐλθόντες οἱ στρατιῶται διὰ νὰ ἐκβάλωσι τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸν λέβητα, βλέπουσιν αὐτὸν ὅτι ἦτο ζωντανός, καὶ ἐψάλλεν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀγγέλους· διὰ τοῦτο παρευθὺς ἐκήρυξαν ἑαυτοὺς χριστιανούς.

Τούτο δὲ μαθὼν ὁ ἡγεμὼν, ἔστειλεν ἄλλους στρατιώτας διὰ νὰ τὸν ἐκβάλωσιν ἐλθόντες δὲ καὶ ἐκεῖνοι, ὠνόμασαν ἑαυτοὺς χριστιανούς· ἔπειτα ὑπῆγε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἡγεμὼν, καὶ βλέπων τὸν ἅγιον μέσα εἰς τὸ βράσιμον τοῦ λέβητος, ἐνόμισεν ὅτι ἐκρύωσε τὸ νερόν, ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ φέρωσιν ἀπὸ ἐκεῖνο διὰ νὰ νύξη τὸ πρόσωπόν του. Τούτου δὲ γενομένου, εὐθὺς ἐτυφλώθη ὁ ἄθλιος, καὶ ὁμοῦ μὲ τὴν τυφλω-

σιν, ἀπέριψε καὶ τὴν μιανὰν του ψυχὴν. Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς μὲ ἐκεῖνο τὸ νερόν ἐβάπτισεν ὅλους τοὺς πιστεύσαντας στρατιώτας εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος· ἔπειτα ἐλθὼν πλησίον εἰς τὴν μάνδραν τῶν ζώων του, παρήγγειλεν εἰς τὴν μητέρα καὶ τοὺς συγγενεῖς του ὅσα ἔπρεπε διὰ τὴν σωτηρίαν των, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὅσοι δὲ ἔτυχον εἰς τὴν μακαρίαν του τελείωσιν, εἶδον τὴν ἁγίαν του ψυχὴν ὅτι ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ σῶμα, ὡς λευκὴ καὶ φωτεινὴ περιστερὰ, καὶ ἐπέταξεν εἰς τὸν οὐρανόν· τὸ δὲ ἱερὸν σῶμά του ἐνετασιάσθη εἰς τὸν ἴδιον ἐκεῖνον τόπον. Τὸ δὲ ῥαβδίον του ἐβλάστησε πλησίον εἰς τὸ ἐκεῖ θυσιαστήριον, τὸ ὅποιον γενομένον δένδρον μεγάλον, ἔκαμε σκιὰν ἐπάνω εἰς τὸ αὐτὸ θυσιαστήριον.

—
Ὁ προφήτης ΑΖΑΡΙΑΣ, ὁ υἱὸς Ἀδδῶ, ¹ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Χρησμοῦ· διδόντος πρὶν θανεῖν Ἀζαρίου,

» Σιγῆ προφητεῦσιν λοξὰ Πυθία.

Οὗτος ἦτο υἱὸς Ἀδδῶ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν γῆν Συμβαθα, καὶ ἐγύριον ἀπὸ τὸν Ἰσραὴλ τὴν αἰγυπτωίαν Ἰούδα· ἀποθανὼν δὲ ἐτάφη εἰς τὸν ἀγρόν του. ²

—
Οἱ ἅγιοι μάρτυρες, ΠΑΥΛΟΣ καὶ ΣΙΜΩΝ ἐίγει τελειοῦνται.

» Καὶ Πάυλο ῥῶδε, καὶ Σίμωνι γραπτέον,

» Μὴ καὶ λάθωσιν, ἐκκοπέντες τὰς κάρκας.

Ὁ ὄσιος ΚΛΑΥΔΙΟΣ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἐχαιρεν εὐρῶν Κλαύδιος βίου τέλος,

» Ὡς εἴ τις εὐροί, ψαλμικῶς, πολλὰ σκόλα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβεσίαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

¹ Ὁ Ἀδδῶ οὗτος γράφεται κατ' ἄλλους μὲν Ὡδῆδ, κατ' ἄλλους δὲ Ἀδῆδ. Σ. Ε.

² Περὶ τοῦ προφήτου Ἀζαρίου τούτου, ταῦτα γράφει τὸ β'. τῶν Παραλειπομένων ἐν κεφαλαίῳ ιε'. 1. «Καὶ Ἀζαρίας υἱὸς Ὡδῆδ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου, καὶ ἐξῆλθεν εἰς ὑπάντησιν Ἀσὰ καὶ παντὶ Ἰούδα καὶ Βενιαμίν, καὶ εἶπεν. «Ἄκουσατέ μου Ἀσὰ, καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ Βενιαμίν· Κύριος μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ εἶναι ὑμᾶς μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐὰν ἐκζητήσητε αὐτὸν, εὐρεθήσεται ὑμῖν· καὶ ἐὰν ἐγκαταλίπητε αὐτὸν, ἐγκαταλείψει ὑμᾶς.» Καὶ ἄλλα πολλὰ λέγει ἐκεῖ, μὲ τὰ ὅποια ἐγένετο μετ' εἰς τὸν βασιλεῖα Ἀσὰ καὶ εἰς ὅλον τὸν λαὸν τοῦ Ἰούδα καὶ Βενιαμίν κήρυξ τῆς εὐσεβείας, σηλιτευτῆς δὲ τῆς δυσσεβείας.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ΄, μηνίμῃ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΙΣΙΔΩΡΟΥ** τοῦ Πηλουσιώτου.

» Πηλουσιώτα, χαῖρε, χαῖρε πολλά μοι.

» Τὸν πλὴν ἐκδύς, καὶ χαρᾶς τυχὼν ξένικας.

» Ἐν δ' Ἰσιδώρων ἔθεντο τατάρη σήματι λυγρῶ.

Οὗτος ὁ θεῖος πατὴρ ἡμῶν Ἰσιδωρος ἦτο ἀπὸ τῆν Αἴγυπτον, υἱὸς γενέων εὐγενῶν ὁμοῦ καὶ Θεοφιλῶν, καὶ συγγενῆς Θεοφίλου καὶ Κυρίλλου τῶν τῆς Ἀλεξανδρείας ἀρχιεπισκόπων, ἀκμάσας περὶ τὸ υἱό (412) ἔτος. Οὗτος λοιπὸν γυμνασμένος ὦν εἰς ἄκρον καὶ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν καὶ θείαν φιλοσοφίαν, καὶ κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν, πάμπολλα συγγράμματα ἀφῆκεν εἰς τοὺς φιλομαθεῖς λόγου καὶ ἐνθυμήσεως ἄξια. Αὐτὸς δὲ παρητήσας πλοῦτον καὶ γένος λαμπρὸν, καὶ εὐδαιμονίαν ζωῆς, ὑπῆγεν εἰς τὸ Πηλοσίον ὄρος, καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐνδύθει, ἐσχόλαζεν ἐκεῖ προσευχόμενος καὶ συνομιλῶν νοερώς τῷ Θεῷ.

Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἐδίδασκε καὶ ὅλην τὴν οἰκουμένην καὶ ἐρώτιζεν αὐτὴν μετὰ τοὺς θεῖους λόγους του, τοὺς ἁμαρτάνοντας εἰς μετάνοιαν ἐπιστρέφων, τοὺς ἐναρέτους εἰς τὴν ἀρετὴν ἐπιστηρίζων, τοὺς ἀπειθεῖς πρᾶκινῶν εἰς εὐπίθειαν, καὶ μετὰ τὸ αὐστηρὸν τῶν ἐλέγχων του καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους βασιλεῖς ἐνθυμίζων καὶ νοουθετῶν, εἰς τὸ συμφέρον τῆς οἰκουμένης. Καὶ διὰ τὴν εἰπωμεν καθολικῶς, εἰς ὅλους ὄσους ἡρώτων αὐτὸν ἀπορίας ἐκ τῶν Ἁγίων Γραφῶν, σοφωτάτας ἐδίδα τὰς λύσεις καὶ ἐρμηνείας. Λέγουσι δὲ τινες, ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ θεοῦ τούτου πατρὸς εἶναι ἕως δέκα χιλιάδες.¹ Οὕτω λοιπὸν κάλλιστα διανύσας τὴν ζωὴν του, καὶ κατὰ Θεὸν πολιτευσάμενος, μετὰ γῆρας βαθύ τελειόνηι τὸν βίον του περὶ τὸ υἱό (450) ἔτος τῆς σωτηρίας.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μηνίμῃ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΝΙΚΟΛΑΟΥ** ὁμολογητοῦ τοῦ Στουδίτου.

» Ἔδοξε τῷ στήσαντι μέτρα τῷ βίῳ,

» Καὶ Νικόλαον ἐκμετρήσαι τὸν βίον.

Οὗτος ὁ ὀσιος ἐγεννήθη μὲν εἰς τὴν νῆσον Κρήτην, θέλων δὲ νὰ ἴδῃ τὸν συγγενῆ του Θεοφάνην, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῆν Κρήτην καὶ ὑπῆ-

γεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· εὐρῶν δὲ αὐτὸν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Στουδίου συνηριθμημένον μετὰ τοὺς λοιποὺς ἀδελφούς, ἐνδύεται καὶ αὐτὸς τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπῆλθεν ὅλην τὴν πνευματικὴν παιδείαν, καὶ ἐδιδάχθη ἀκριβέστατα, ποῖα εἶναι τὰ σημεῖα καὶ ἰδιώματα τῆς μοναχικῆς πολιτείας, καὶ ἀφ' οὗ ἐφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς, ἐχειροτονήθη ἱερεὺς· τί δὲ μετὰ ταῦτα ἐκολούθησεν; ἐξορίζεται ὁ ἀσίδιμος οὗτος Νικόλαος ὁμοῦ μετὰ τὸν ἄγιον Θεόδωρον, τὸν ἡγούμενον τοῦ μοναστηρίου τῶν Στουδιτῶν.¹ Ὑστερον δὲ ἀνεκλήθησαν καὶ οἱ δύο ἀπὸ τῆν ἐξορίαν.² Ἐπειτα δέρονται μετὰ βούνευρα, κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως Λέοντος Ἀρμενίου τοῦ εἰκονομάχου, ἐν ἔτει ωσ' (816), διότι προσεκύβουν τὰς ἁγίας εἰκόνας, καὶ οὕτω βόλλονται εἰς τὴν φυλακὴν. Πάλιν δὲ ἐρωτηθέντες καὶ βεβαιούντες τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, δέρονται καὶ οὕτω δεθέντες, ῥίπτονται πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν· μείναντες δὲ ἐκεῖ χρόνους τρεῖς καὶ ταλαιπωρηθέντες μετὰ πείναν καὶ δίψαν καὶ γύμνωσιν, στέλλονται ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν Συμόρην. Δυρέντες δὲ καὶ ἐκεῖ, ῥίπτονται εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἀσφαλιζονται εἰς τὸ τιμωρικὸν ξύλον.

Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον εἴκοσι μῆνας, ἀπέθανεν ὁ Ἀρμένιος Λέων, καὶ τότε οἱ μακάριοι οὗτοι ὄσιοι καὶ ὁμολογηταί, ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆν φυλακῆν, ἦλθον εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ ἐκεῖ ἀνταμώσαντες τὸν τρισόβλιον Νικηφόρον τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, εὕρισκοντο μετ' αὐτοῦ. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν, ὅτε μετὰ τὸν Ἀρμένιον ἐγενεῖ βασιλεὺς Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς καὶ εἰκονομάχος, ἐν ἔτει ωσ' (820), τότε ἐξορίζονται εἰς τὴν Προῦσαν κατὰ προσταγὴν τοῦ αὐτοῦ Μιχαὴλ· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἐξορίζονται εἰς τὸν Ἀκρίταν. Ἐκεῖ δὲ διατρέθων ὁ ἅγιος Θεόδωρος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανε Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς, καὶ ἐδέχθη τὴν βασιλείαν Θεόφιλος ὁ υἱὸς του ἐν ἔτει ωσθ' (829), πάλιν ἐκινήθη πόλεμος κατὰ τῶν εὐσεβῶν ὄσιοι ἐπροσκύνουν τὰς ἁγίας εἰκόνας· ἀφ' οὗ δὲ καὶ ὁ Θεόφιλος κατέστρεψε τὴν ζωὴν, καὶ

¹ Τοῦτο τὸ λέγει Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος ἐν β. βλ. ἐδ'. κεφ. γγ'. Ὁ δὲ Σουδάς εἰς τὴν λέξιν Ἰσιδωρος, λέγει ὅτι ἔγραψε τρεῖς χιλιάδας ἐπιστολάς, γεμάτας ἀποθείων καὶ ἀνθρωπίνων χάριν.

¹ Ἡ ἐξορία αὕτη τῶν ὁσίων τούτων γίνεται ὅτι ἐγένεον ὑπὸ τοῦ βασιλέως Νικηφόρου τοῦ ἀπὸ Γενικῶν ἐν ἔτει ωσ' (810).

² Ἡ ἀνάκλησις αὐτῶν ἀπὸ τῆν ἐξορίαν, γίνεται ὅτι ἐγένεον ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ τοῦ καλουμένου Κουρσουλᾶτου καὶ Πρακαβῆ, ἐν ἔτει ωσθ' (811)· καὶ ὅρα τὸν Μελέτιον τόμ. β. σελ. 261 τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας.

ἢ εὐσεβεστάτη βασίλισσα Θεοδώρα ἰμοῦ μετὸν υἱὸν τῆς Μιχαήλ ἐγένεον διάδοχοι τῆς βασιλείας ἐν ἔτει ωμβ' (842) τότε ἐγένεον εἰρήνη σταθερὰ εἰς τοὺς ὀρθοδόξους. Ὅτε δὲ ὁ Μακεδὼν Βασίλειος ἐγένετο βασιλεὺς ἐν ἔτει ωξζ' (867) τότε μετὰ πολλὰς παρακινήσεις του κατέπεισε τὸν ὄσιον τοῦτον καὶ πολυάθλον Νικόλαον, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Στουδίου. Μετὰ τοιοῦτους λοιπὸν καὶ τοσοῦτους ἀγῶνας διανύσας τὴν ζωὴν του ὁ ἱερός οὗτος πατήρ, καὶ ἀπὸ τὰς πολλὰς κακοπαθείας ταλαιπωρηθείς, ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύθη, ζήσας χρόνους ἐβδομήκοντα πέντε.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος **ΑΒΡΑΜΙΟΥ** ἐπισκόπου Ἀρβήλ τῆς Περσίας.

- » Πῶς τοῦτο φοικτὸν τοῖς ἀθληταῖς Κυρίου ;
- » Ἐρχεται δεικνὺς Ἀβράμιος τὸ ζῆρος.

Κατὰ τὸν πέμπτον χρόνον τοῦ διωγμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐγένεον εἰς τὴν Περσίαν κατὰ τῶν χριστιανῶν, συνελήφθη ὁ ἅγιος οὗτος Ἀβράμιος, ἐπίσκοπος ὢν μιᾶς πόλεως τῆς Περσίας, ὀνομαζομένης Ἀρβήλ, ἀπὸ τὸν ἀρχιμάγον τοῦ βασιλείως, καὶ ἀναγκάζεται ἀπὸ αὐτὸν νὰ ἀρνηθῆ μὲν τὸν Χριστόν, νὰ προσκυνήσῃ δὲ τὸν ἥλιον. Ὁ δὲ μακάριος Ἀβράμιος ἔλεγεν εἰς αὐτόν, « ἄθλιε καὶ ταλαιπώρε, πῶς δὲν φοβεῖσαι παρακινῶν με νὰ κάμω ὅσα δὲν πρέπει ; καὶ εἶναι δυνατόν νὰ ἀρῆσω τὸν ποιητὴν τοῦ ἡλίου καὶ ὄλων τῶν κτισμάτων, καὶ νὰ προσκυνήσω τὸν ἥλιον, τὸ τοῦ Θεοῦ κτίσμα καὶ ποιῆμα ; Αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ ἐπισκόπου δὲν ἐτάραξαν ὀλίγον τὸν ἀρχιμάγον· ὅθεν παρεούθως προστάζει νὰ ἐκδύσωσι τὸν ἅγιον καὶ νὰ βίψωσιν αὐτόν εἰς τὴν γῆν, καὶ νὰ τὸν δειρώσι με ἄγρια βραβδία. Ἐπειδὴ δὲ εἶδε τὸν μάρτυρα ὅτι ὑπέφερε μετὰ γενναιοκαρδίαν τὴν τιμωρίαν ταύτην, καὶ ὅτι ἐπροσηύχετο διὰ τοὺς τιμωροῦντας αὐτόν καὶ ἔλεγε « Κύριε μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, διότι δὲν ἠξεύρουσι τί κάμνουν ; » τοῦτου χάριν ἐπρόσταξεν ὁ θηριώδης καὶ ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν αὐτοῦ κεφαλὴν. Καὶ οὕτως ἐτελειώθη ὁ μακάριος Ἀβράμιος εἰς χωρίον καλούμενον Θελμάν, καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ἐπίσκοπος πατήρ ἡμῶν **ΙΩΑΝΝΗΣ**, ὁ ἐν Εἰρηνοπούλει, ¹ εἰς ὡρ τῶν τριακοσίων δεκαοκτώ Θεο

¹ Ἡ Εἰρηνοπούλις εἶναι πόλις ἐν τῇ Κιλικίᾳ εὐρισκομένη πλησίον εἰς τὴν ὑπέρειαν τοῦ βουνοῦ Ταύρου τοῦ Κιλικίου,

φόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Καὶ Ἰωάννης, ὁρθοδοξία; χάριν,
- » Τοῦ; δυσσεβεῖ; ἤλιγγε σὺν παρεταῖα.

Ἐπίσκοπος **ΙΑΣΙΜΟΣ** ὁ θαυματουργός ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Ἀλλ' Ἰασίμου καὶ μόνῃ κωφῇ κόνις,
- » Νέμει νοσοῦσι τὴν ἰάσιμον χάριν.

Ἐπίσκοπος μάρτυς **ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ** ξίφει τελειοῦται.

- » Θεοῖς σκαπασθεῖς πίστει; θεία; ὄπλοι;
- » Γυμνοὶ τράχηλον Θεοκτιστος; τῷ ξίφει.

Ἐπίσκοπος νεομάρτυς **ΙΩΣΗΦ** Χαλεπλῆς, ὁ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αχπς' (1686) ξίφει τελειοῦται.

- † » Τέμνου, ἰωσήφ, ἀνδρικῶς διὰ ξίφους,
- » Καὶ ἐκ Θεοῦ στέφανον ἄρκατον δέχου. ¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεός ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αἰτῷ μηνὶ Ε' τῆς ἁγίας μάρτυρος **ΑΓΑΘΗΣ**.

- » Χαίρει, σκότει; δοθεῖσα φρουρᾶ; Ἀγάθη,
- » Μισοῦσα καὶ φῶς, εἰ πλάνων ὄψις βλέπω.
- » Πέμπτη ἐν φυλακῇ Ἀγάθη θάνει εἶδος ἀρίστη.

Αὕτη ἦτο ἀπὸ μίαν πόλιν τῆς νήσου Σικελίας ὀνομαζομένην Πάνορμον, διαλάμπουσα μὲν μετὰ ὠραιότητα καὶ ἀφθορίαν σώματος, καὶ μετὰ κάλλος ψυχῆς, γεμάτη δὲ οὕσα ἀπὸ πλοῦτον καὶ σωματικῶν ἀγαθῶν, κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σνά (251). Αὕτη λοιπὸν ἐπειδὴ ἦτο χριστιανή, προσεφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Κουτιανόν, καὶ πρῶτον μὲν παραδίδοται εἰς μίαν ἄλλην γυναῖκα ἄπιστον, Ἀφροδισίαν ὀνόματι, μετὰ σκοπὸν, ἵνα ἐκείνη μετὰ τὰς παρακινήσεις τῆς, μεταθέσῃ τὴν ἁγίαν ἀπὸ τῆν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἐκράτει δυνατῶς τὴν εὐσέβειαν, καὶ ἐπεθύμει μᾶλλον νὰ ἀποθάνῃ μετὰ μαρτυρικὸν θάνατον, διὰ τοῦτο δέρουσι αὐτὴν ὑπερβολικῶς καὶ κόπτουσι τὸν μαστόν τῆς, τὸν ὁποῖον ἔκαμεν ὑγιῆ ὁ ἀπόστολος Πέτρος φανείς εἰς αὐτὴν ἐν τῇ φυλακῇ. Ἐπειτα σύρουσι αὐτὴν ἐπάνω εἰς τοῦβλα, καὶ μετὰ φωτίαν αὐτὴν κατακαίουσιν

τιμημένη μετὰ θρόνον ἐπισκόπου, ἀπὸ τὸν Ἀναζάρβου Μητροπολίτην, ἥτις ὑστέρων ὀνομάσθη Νερωνιάς.

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ γένος Μαρτυρολόγιον.

εἶτα βάλλουσιν αὐτὴν εἰς τὴν φυλακὴν, ἐκεῖ δὲ εὐρισκομένη, παρέδωκεν ἡ μακαρία τὴν ψυχὴν τῆς εἰς χεῖρας Θεοῦ.¹ τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον). Τοῦτον δὲ ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Βασιλεύοντος Δεκίου » (σώζεται ἐν τῆ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ τοῦ ἐν τῷ Σκοπέλῳ (ἦτοι τοῦ ἐξ Ἀντιοχείας.)

» Στενὴν ὁδεύσας Θεοδοσίος τρίβον,

» Τὴν εὐρύχωρον τῆς Ἐδέμ πατεῖ τρίβον.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Θεοδοσίος ὁ ἀσκητῆς, ἄλλος εἶναι ἀπὸ τὸν Κοινοβιάρχην, διότι οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀντιοχείας, υἱὸς ὧν γονέων ὀνομαστών. Μίαν δὲ φορὰν ἀκούσας προσεκτικῶς τὴν δεσποτικὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου, ἀφῆκεν οἰκίαν καὶ πλοῦτον καὶ εὐγένειαν καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τοῦ κόσμου χαροποιᾷ, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τόπους ὄρειους καὶ δεινῶδεις, καὶ πρὸς τὴν θάλασσαν ἀποκλίνοντας², καὶ ἐκεῖ κτίσας ἐν κελλίον μικρότατον, μετεχειρίζετο τὴν ἀσκητικὴν πολιτείαν, ἐνδεδυμένος μὲν φορέματα τρίχινα, βαρέα δὲ σιδήρα φορῶν ἔσωθεν, ἐν εἰς τὸν λαίμον, ἄλλο εἰς τὴν μέσην, καὶ δύο εἰς τὰς δύο του χεῖρας. Καταγιγόμενος δὲ εἰς τὴν προσευχὴν καὶ εἰς τὸ ἐργόχειρον, ἐκοίμιζε μὲ αὐτὰ τὰ πάθη τῆς σαρκός, ἐπιθυμίαν ὀηλαδὴ καὶ ὑπερηφάνειαν καὶ τὰ λοιπὰ· ἐδούλευε δὲ ποτὲ μὲν σπυρίδας, ποτὲ δὲ, ὀλίγα χωράρια, τὰ ὅποια σπεύρων καὶ τὴν ἀναγκαίαν τροφήν ἀπὸ ἐκεῖ πορίζόμενος, ἐτρέφετο αὐτός, καὶ ὅσοι ξένοι ἤρχοντο εἰς αὐτόν.

Οὗτος εἶχεν ἀκτένιστα καὶ ἄλουστα τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς του, τὰ ὅποια ἔφθανον ἕως

¹ Περὶ τῆς ἁγίας ταύτης παρθένου Ἀγάθης λέγει ὁ ἱερός Ἀγούστίνος ἐν τῷ β' βιβλίῳ τοῦ Κεκραγαρίου, ἥτοι ἐν κεφαλῇ κβ' τῶν Μονολογίων, ὅπου ἀναφέρει, ὅτι ἡ θεία γλυκύτης, ἤπασαν τὴν παρούσαν τοῦ κόσμου πικρίαν ἀνταναιρεῖ· τί δὲ λέγει περὶ αὐτῆς; « Ταύτης σου τῆς ὑπεραφράτου γλυκύτης, Κύριε, κἀκεῖνη ἀπεγεύσαστο ἡ παρθένος (ἡ Ἀγάθη αὕτη δηλαδὴ) ἣν ἀναγιγνώσκουσι χεῖρουσάν τε καὶ μεγαλοφρονουσαν ἀπελθεῖν εἰς τὸ δεσποτικόν, ὡς δὴ κεκλημένην πρὸς ἐξίσταιν. »

² Ἦτοι εἰς τὰ ὄρη, τῆς Ἰβήσου, ἧτις εἶναι πόλις τῆς Κιλικίας κατὰ τὸν Θεοδώρητον, διότι οὗτος γράφει πλατύτερον τὸν βίον τοῦ ὁσίου οὗτου ἐν ἀριθμῷ δεκάτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας του, [β' οὗ καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο ἠρανίσθη.

εἰς τοὺς πόδας του, ἐπειδὴ δὲ ὅσον ὁ καιρὸς ἤϋξανε, τόσον ἤϋξανε πανταχοῦ τὸ ὄνομα καὶ ἡ φήμη του, καὶ ἐκ τούτου παρεκινουῦντο πολλοὶ καὶ ἐπρόστρεχον εἰς αὐτόν, ἀγαπῶντες νὰ μιμῶνται τὴν ζωὴν του, διὰ τοῦτο δεχόμενος αὐτοὺς ὁ ὁσιος, ἔκαμε τὴν ἔρημον ἐκείνην ἄλλην σχεδὸν πόλιν οὐράνιον. Μίαν φορὰν ἦλθον εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη Ἀγαρηνοί·¹ δὲν ἐπροξένησαν ὁμῶς κἀνὲν κακόν, διότι εὐλαβηθέντες τὸν μακάριον τοῦτον Θεοδόσιον, ἀνεχώρησαν μὲ εἰρήνην. Πλὴν διὰ τὰς αὐτῶν ἐπιδρομὰς, ἀφῆκε τὴν ἔρημον ὁ ὁσιος καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα του Ἀντιόχειαν, καὶ ἐκεῖ κτίσας μικρὰν καλύβην, ὁμοῦ μὲ ἄλλους τινὰς ἀδελφούς, ἐεργάζετο τὴν πνευματικὴν ἐργασίαν, ἔλεγε δὲ εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ ὄντας. Ἀδελφοί ἂν καὶ μᾶς εὐλαβήθησαν οἱ Ἀγαρηνοὶ καὶ δὲν μᾶς ἐπέεραξαν, ὁμῶς εἶναι γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου, ὅτι πρέπει νὰ δίδωμεν τόπον εἰς τὴν ὀργήν, διότι καὶ ὁ Κύριος φεύγων τὸν Ἡρώδη, μὲ τοῦτο μᾶς ἐδίδαξε νὰ φεύγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ ἐδιδάχθημεν νὰ μὴ ῥίπτωμεν τὸν ἐαυτὸν μᾶς εἰς πειρασμούς· διότι, τί μᾶς ἐμποδίζει ἡ πατρις ἀπὸ τὴν πνευματικὴν ἐργασίαν, ἐὰν ἡμεῖς προσέγωμεν εἰς τὸν ἑαυτὸν μᾶς; βεβαίως οὐδέν. Οὕτω λοιπὸν πολιτευόμενος ὁ μακάριος, καὶ ὀλίγον καιρὸν ζήσας εἰς τὴν πατρίδα του πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.²

Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΠΟΛΥΕΥΚΤΟΣ ὁ

¹ Ὁ Θεοδώρητος δὲν ὀνομάζει αὐτοὺς Ἀγαρηνοὺς, ἀλλὰ λέγει ὅτι αὐτοὶ παλαιὰ μὲν ὀνομάζοντο Σόλυμοι, τῶρα δὲ ὀνομάζονται Ἰσαυροί.

² Προσθέτει δὲ καὶ ταῦτα ὁ Θεοδώρητος, ὅτι τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς τοῦ ὁσίου τούτου ἦσαν μακρότερα καὶ ἀπὸ τοὺς πόδας του· ἔβην καὶ ἔθενεν αὐτὰ εἰς τὴν μέσην του. Καὶ ὅτι, ὅχι μόνον αὐτὸς ἐδούλευεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἀδελφούς· ἐδίδασκε νὰ ἐνώσῃ μετ' αὐτοῦ τὸν πόνον τῆς ψυχῆς, καὶ τοὺς ἰσθμῶτας τοῦ σώματος· ἐπειδὴ ἄστοπον πρᾶγμα εἶναι, οἱ μὲν κοσμικοὶ νὰ κοπιᾶζωσι καὶ νὰ δουλεύωσι διὰ νὰ θρέψωσι παιδία καὶ γυναῖκα, καὶ νὰ πληρῶνωσι δόσιματτα, καὶ νὰ προσφέρωσι εἰς τὸν Θεὸν ἀπαρχὰς, καὶ πρὸς τούτους νὰ ἐλιῶσι τοὺς πτωχοὺς, οἱ δὲ μοναχοὶ, νὰ μὴ πορίζονται· τὰ χρειώδη τῆς ζωῆς ἀπὸ τὸν κόπον των, καὶ μάλιστα ἐνῶ μεταχειρίζονται φραγτὰ καὶ φορέματα εὐτελεῖ· ἀλλὰ νὰ κἀθηται ἄργοι, καὶ νὰ λαμβάνωσι τὰς χρείας των ἀπὸ τὰς ξένας χεῖρας. Διαγιγῆται δὲ πρὸς τούτους, ὅτι ὁ ὁσιος οὗτος ἐκτύπησε μὲ τὴν βράβδον του μίαν πέτραν σκληρὰν ἦτις, ὡς τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἀνέβλυσεν ὕδωρ, τὸ ὅποιον διὰ μέσου ὑδραγωγίου ἔφερεν εἰς τὸ μοναστήριόν του καὶ ὅτι τὸ λείψανον τούτου ἐβλήθη μετὰ θάνατον εἰς μίαν θήκη, ὁμοῦ μὲ τὸ λείψανον τοῦ ὁσίου Ἀφραάτου, ὅστις ἐοράζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ Ἰανουαρίου.

νός Ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.¹

- † » Εὐκτοῦ τέλους ἔτυχες, ποιμὴν Κυρίου,
- » Φερωνυμῆσας πράγμασιν θεηγοῦρε.

• *Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΑΝΤΩΝΙΟΥ Ἀθηναίου, τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρησαντος διὰ ξίγους, κατὰ τὸ ἔτος αἴ' τοῦ (1774).*

- † » Σφαγείς ὁ Ἀντώνιος ὡσπερ ἡ δίκαιος,
- » Χριστῶ παρέστη ἀκολουθῶν, ὡς δίκαιος.²

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὸς ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Σ΄, τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΟΥΚΟΛΙΟΥ Ἐπισκόπου Σμύρνης.

- » Σμύρνης ὁ ποιμὴν* Βουκόλος θυηπόλος,
- » Ἄγροπνός ἐστι, καὶ θανάων, ποιμνὴς φύλαξ,
- » Ἀγλαῶν ἡελίοιο σάας λίπε Βουκόλος ἔκτη.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας καθάρισας τὸν ἑαυτὸν του, ἔγεινε κατοικητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ὄθεν εὐρών αὐτὸν δόκιμον καὶ ἀξιον ὁ πανεύφημος καὶ ἠγαπημένος τῷ Χριστῷ Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, ἐχειροτόνησεν αὐτὸν Ἐπίσκοπον καὶ ποιμένα τῆς ἐν Σμύρνη Ἐκκλησίας. Καὶ λοιπὸν ὁ Θεὸς οὗτος ἱεράρχης ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος φωτιζόμενος, ἐρώτιζε καὶ αὐτὸς τοὺς ἐν τῷ σκότει τῆς ἀγνωσίας εὐρισκομένους Ἕλληνας, καὶ διὰ μέσου τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἐποίει αὐτοὺς υἱοὺς φωτὸς καὶ ἡμέρας, ἐλευθερόνων αὐτοὺς ἀπὸ τὰ ἀνή-

¹ Ὁ Πολύευκτος οὗτος φαίνεται ὅτι ἦτο ἐπὶ τῶν βασιλέων Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, τοῦ υἱοῦ Λέοντος τοῦ σοφοῦ, καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου Ἰωαννου ἐν ἔτει 919 ὅστις ἦτο εὐνοῦχος, γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ διέπρεπε μὲ λόγον καὶ ἀρετὴν. Μοναχὸς δὲ ὢν πρότερον, ἐχειροτονήθη ὕστερον Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τὸν Καισαρεῖας Βασίλειον, ἐπειδὴ καὶ ὁ Ἡρακλείας Νικηφόρος, ἀμαρτήσας κατὰ τοῦ βασιλέως, ἐμποδίσθη ἀπὸ αὐτὸ τὸ πρόνοιον, τὸ νὰ χειροτονῇ δηλαδὴ τὸν Πατριάρχην· ὅθεν καὶ κατηγορία ἤλθη προσήθη, οὐ μόνον εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἐπρόσταζε τούτῳ εἰς τὸν βασιλεῖα δηλαδὴ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Καισαρεῖας ὅστις τὸν ἐχειροτόνησεν. (Ἰσα περί τούτου σελ. 352 τοῦ β' τόμου τοῦ Μελετίου) Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῆ προστίθεται, ὅτι ὁ Πολύευκτος οὗτος εἶναι ὁ νέος, διὰ τούτου λέγομεν, ὅτι ἴσως οὗτος εἶναι Πολύευκτος ὁ ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἰωάννου τοῦ Ἰζμιασκῆ ἐν ἔτει 969, ὅστις μετὰ τὴν ἀνάστησιν τοῦ Ἰζμιασκῆ ἔζησε μόνον τριακονταπέντε ἡμέρας καὶ ἔρα σελ. 367 τοῦ β' τόμου τοῦ Μελετίου.

² Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ἔρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

μερα θηρία· ἦτοι ἀπὸ τοὺς ἀγρίους καὶ σκοτεινοὺς δαίμονας. Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος ἐμελλε νὰ ὑπάγῃ πρὸς Κύριον, ἐχειροτόνησε τὸν ἅγιον Πολύευκτον διάδοχον εἰς τὴν αὐτὴν μεγάλῃ πόλιν Σμύρνην, καὶ ποιμένα καὶ διδάσκαλον αὐτὸν κατέστησε τῶν λογικῶν προβάτων, καὶ οὕτω πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ὅτε δὲ ἐνεταφιάσθη τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον, ἔκαμεν ὁ Θεὸς νὰ βλαστήσῃ ἀπὸ τὸν τάφον του ἐν δένδρον, τὸ ὅποιον ἐχάριζε καὶ χαρίζει ἕως τὴν σήμερον διαφόρους ἰατροείας εἰς τοὺς προστρέχοντας αὐτῷ μετὰ πίστεως.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ τοῦ ἐν Ἐμέσῃ.

- » Χρηστὸς τέτραται χεῖρας ἡλοῖς καὶ πόδας,
- » Ἰουλιανὸς προστίθησι καὶ κάραν.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν Ἐμεσαν πόλιν τῆς Κοίλης Συρίας, εὐσεβῆς πρὸς τὸν Θεόν, νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν, καὶ ἰατρός ψυχῶν καὶ σωμάτων. Ὅτε δὲ συνελήφθη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ἐμέσης Ἰουλιανὸς καὶ ὁ διάκονος Λουκάς, καὶ ὁ ἀναγνώστης Μώκιος¹, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νουμεριανοῦ ἐν ἔτει σπδ' (284), καὶ κατεδικάσθησαν καὶ οἱ τρεῖς νὰ κατασπαραχθῶσιν ὑπὸ τῶν θηρίων, τότε ὁ ἅγιος οὗτος Ἰουλιανὸς βλέπων αὐτοὺς ὅτι ἐφέροντο εἰς τὰ θηρία ἐπόνεσε κατὰ τὴν καρδίαν· ὄθεν ἔτρεξε καὶ τοὺς ἔφθασε, καὶ εῖθας τοὺς ἠσπάσθη. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐκρατήθη καὶ αὐτός, ἀφ' οὗ ἐκεῖνοι ἐθανατώθησαν· ὄθεν ἐκάρφωσαν τὴν κεφαλὴν του καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του· οὕτω δὲ καρφωμένος ὢν ὁ τρισόλβιος, ἐπλαγίασεν εἰς ἐν σπήλαιον, καὶ ἐκεῖ παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΦΑΥΣΤΗΣ καὶ τῶν σὺν αὐτῇ ΕΥΓΙΑΣΙΟΥ καὶ ΜΑΞΙΜΟΥ.

- » Τρεῖς μάρτυρες πάσχουσιν ἐχθῶν πάθος,
- » Κοινῇ τυχόντες ὄργανου τοῦ τηγάνου.

Αὕτη ἡ ἁγία Φαύστα ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σγθ' (299), καταγομένη ἀπὸ τὴν Κύζικον, θυγάτηρ γονέων εὐσεβῶν, καὶ πλουσιῶν, μετὰ τὸν θάνατον τῶν ὁποίων ἔμεινε χυρία πλούτου πολλοῦ καὶ περιουσίας. Πλὴν οὔτε ἡ νεότης τῆς

¹ Οὗτοι φορτίζονται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐνάτην τοῦ Ἰαννουαρίου.

ήλικίας της, οὔτε ἡ ἀπάτη τοῦ πλοῦτου ἐδυνάθησαν νὰ τὴν χωρίσωσιν ἀπὸ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ καλὰ ἔργα· ἀλλ' ἐσχολάζεν ἡ μακαρία, καὶ ἐδῶκε τὸν ἑαυτὸν της εἰς τὴν ἀφορορίαν καὶ παρθενίαν, εἰς τὴν νηστείαν καὶ εἰς τὴν προσευχὴν, καὶ εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων Γραφῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ φήμη αὐτῆς ἐφθασεν ἕως καὶ εἰς αὐτὸν τὸν βασιλέα, ἐστάλη πρὸς αὐτὴν περιφανῆς τις ἄνθρωπος τῆς Συγκλήτου, Εὐδύλασιος ὀνόματι, παραγγεληθεὶς, ἢ νὰ τὴν πείσῃ νὰ θυσιάσῃ εἰς τοὺς θεοὺς, ἢ αἰ δὲν πεισθῇ, νὰ τὴν πνίξῃ εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐλθὼν λοιπὸν ὁ Εὐδύλασιος, ἐδοκίμασε τὴν ἁγίαν μὲ πᾶσαν δοκιμὴν βασάνων, καὶ ἐπειδὴ εἶδεν αὐτὴν ὅτι ἐμεινεν ἀβλαβῆς ἀπὸ ὅλων τὰ βασάνα διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔκαμε διάζωρα θαύματα, τούτου χάριν ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· ὅθεν ἀποπέμπεται ἄλλος ἀρχὼν παρὰ τοῦ βασιλέως, Μάξιμος ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος μὲ πικρὰ βασάνα ἐτιμώρησε καὶ τὴν ἁγίαν καὶ τὸν Εὐδύλασιον. Βλέπων δὲ τὰς θαυματοουργίας, ὅσας ἐποίησεν ἡ ἁγία διὰ τῆς προσευχῆς της, ἐπίστευσε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Χριστόν· καὶ εἰς τὸ τριγόνιον ἐκείνο, ὅπερ ἠτοίμασε διὰ νὰ βάλῃ καὶ τοὺς δύο ἁγίους, εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον ἐμβήκε καὶ αὐτὸς ὁμοῦ μὲ ἐκείνους, κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως· καὶ οὕτως ὁμοῦ καὶ οἱ τρεῖς ἔλαβον τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου καὶ τοὺς τοῦ μαρτυρίου στεφάνους· (τὸ κατὰ πλάτος μαρτύριον αὐτῶν ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)¹

• *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΩΤΙΟΥ, ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, καὶ ΣΙΛΙΟΥΑΝΟΥ, καὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν ἐν τοῖς Λαρίσιον.*

- » Τριῶν συνάθλων ἐν διὰ ξίφους τέλει.
- » Οἱ τὸν Θεὸν φρονούσιν ἐν τε καὶ τρία.

• *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΦΩΤΙΟΥ, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, οὗ ἡ σὺναξις τελεῖται ἐν τῷ προφητείῳ (ἦτοι ἐν τῷ ραῶ) τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῷ ὅντι ἐν τοῖς Ἱερειῖαις.²*

¹ Τὸ Ἑλληνικὸν μαρτύριον αὐτῶν εὑρίσκεται ἐν τῇ τῶν Ἱερῶν μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν.»

² Σημειοῦμεν ἔδω, ὅτι ὁ ἱερεὺς οὗτος Φώτιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοφίλου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει 829, τοῦ ὁποῖου ἔγινε πρωτοσπαχάριος καὶ πρωτοασηκρητὴς, καὶ ἔφερε τὰ πρωτεῖα τῆς συγκλήτου καὶ βασίλειος βουλῆς κατὰ τὸν ἐπίσκοπον Ἰωάννην τὸν συγγραφέα τὸν βίον τοῦ ἁγίου Ἰωσήφ τοῦ ὑμνογράφου.

- » Θνήσκων Φώτιος, οὐ ταράττομαι, λέγει,
- » Πρὸς τὴν τελευταίην ὡν προητοιμασμένος.

• *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΑΡΣΑΝΟΥΦΙΟΥ.*

- » Ἐκ γῆς συνέστη σῶμα Βαρσανουφίου,
- » Καὶ γῆν ὑπέβητε τὴν ἑαυτοῦ μητέρα.

• *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἸΩΑΝΝΟΥ τοῦ ἐπικαλουμένου Προφήτου, μαθητοῦ τοῦ ἁγίου Βαρσανουφίου.*

- † » Δίκαιόν ἐστιν, ὦ Ἰωάννη, ἕμα,
- » Γάττειν σε ᾧδε τῷ φίλῳ διδασκάλῳ.¹

• *Ὁ ὅσιος ἸΩΑΝΝΗΣ ὁ ἐν Λυκῷ τῇ πόλει ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.²*

- † » Τὸν ἐν Λυκῷ δε ποῦ Ἰωάννην θέμις,
- » Γάττειν, ἕτι μὴ ᾧδ' Ἰωάννη ἕμα;

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

που. Τοσην δὲ δύναμιν εἶχεν εἰς τὴν γραμματικὴν, ποιητικὴν, ρητορικὴν τε καὶ φιλοσοφίαν, πρὸς τοῦτοι δὲ καὶ ἱερικὴν, καὶ πᾶσαν ἄλλην επιστήμην ἰσοπέτην, ὥστε, ὅτι μόνον ἄλλοι τοιοῦτοι δὲν εὑρίσκοντο ἐν τῷ καιρῷ, ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς παλαιοὺς συζητημῆται, καθὼς Νικήτας ὁ Παφλαγονίας μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου, ἂν καὶ ἦτο ἐχθρὸς του. Ψηφισθεὶς λοιπὸν οὗτος ἀπὸ ὅλων τῶν κληρῶν (πλὴν πέντε μόνον) ἔγινε μοναχὸς ὑπὸ Γρηγορίου ἐπισκόπου Συρακούσης τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, τῇ δευτέρᾳ ἔγινεν ἀναγνώστης, τῇ τρίτῃ ὑποδιάκονος, τῇ τετάρτῃ διάκονος, τῇ πέμπτῃ πρεσβύτερος, καὶ τῇ ἕκτῃ, ἧς ἦτον ἡ καὶ τοῦ Δεκεμβρίου, καθ' ἣν ἐορταζόμεν τὰ γενέθλια τοῦ Κυρίου, ἔγινεν ἐπίσκοπος, ἐν ἔτει 438 καὶ οὕτως ἐκδηληθέντος τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου, ἔγινεν εἰς τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, ἂν καὶ ἀκουσίως. Ψευδεται ἄρα ὁ Νεοκαισαρείας Στυλιανὸς, γράφων πρὸς Στέφανον, ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἔγινε καὶ πρεσβύτερος καὶ ἐπίσκοπος. Ὁμοίως καὶ ὁ Σύβωνης Μητροπότης, καὶ ὁ Παφλαγονίας Νικήτας, καὶ ὁ Θεόγνωστος, οἱ πολλὰ κατὰ τοῦ ἀγιωτάτου Φωτίου τούτου γράψαντες. Ὁμοίως καὶ ὁ Βαρωνὸς ὁ λέγων, ὅτι ὁ Φώτιος ἦτο ἐκ νεότητος, συνάγων τοῦτο ἀπατηλῶς ἀπὸ μίαν ἐπιστολὴν Ἰωάννου Σκελετρίου. Οὐ γὰρ ὁ Ἰωάννης οὗτος ἔγραψε πρὸς τὸν Φώτιον, ἀλλ' ὁ Φώτιος πρὸς τὸν Ἰωάννην, ὅρα σελ. 274 τοῦ 6^{ου} τόμου τοῦ Μελετίου, καὶ εἰς τὰ προλεγομένα ἔκειν τῇ ἁγίᾳ Σοφίᾳ συστάσης Συνόδου ἐπὶ τοῦ ἀγιωτάτου Φωτίου, ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδάλῳ.

¹ Σημειοῦμεν, ὅτι ὁ ἅγιος Βαρσανούφιος οὗτος, σὺν Ἰωάννῃ τῷ ἐπικαλουμένῳ προφήτῃ καὶ μαθητῇ αὐτοῦ, ἔχρουσι βίβλον ἀξιόλογον, πολλὰς ἐρωτήσεις περιέχουσαν, ἀπὸ τὰς ὁποίας, τινὲς μὲν λύνονται ἀπὸ τὸν ἕνα, τινὲς δὲ, ἀπὸ τὸν ἄλλον αὐτῆ δὲ ἡ βίβλος ἐτυπώθη ἐν Βενετίᾳ εἰς τοὺς 1846.

² Ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου εἰς τὸ Ἐκλόγιον.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ἐπισκόπου Λαμψάκου.

• Ἀφῆκε τὸν χότον Παρθένιος Λαμψάκῳ,

• Λαμπτήρα πυρρύνοντα φῶς αὐτῇ μέγα.

• Παρθένιος κατέδραβε λαχῶν μακρὸν ἐδόδη ὑπνον.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, ἐν ἔτει τῆς (318), υἱὸς Χριστοφόρου διακόνου τῆς ἐν Μελιτοπόλει ἐκκλησίας· καὶ ἀπὸ μὲν γράμματα ἦτο ἄπειρος, ἐσπούδαζεν ὁμῶς νὰ μεταχειρίζεται ὄλην τὴν πρακτικὴν ἀρετὴν. Τῆς ἀρετῆς δὲ ταύτης ὡς προκάλυμμα καὶ σκέπασμα εἶχε τὴν ἀλιευτικὴν τέχνην τῶν ὄψαριων, τὰ ὅποια ἐμοίραζεν εἰς ἐκείνους ὅσοι τὰ ἐζήτουν· τὴν δὲ πολλὴν ἦτον ἡ κρυπτομένη ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ μακαρίου τούτου εὐσέβεια καὶ ἀρετὴ, ὥστε χάριν ἔλαβε παρὰ Θεοῦ νὰ διώκῃ δαιμόνια, καὶ νὰ ἰατρούη πᾶσαν ἀσθένειαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπεμελήθη καὶ ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα, ἐχειροτονήθη ἱερεὺς ἀπὸ Φίλιππου τὸν ἐπίσκοπον τῆς Μελιτοπόλεως· ἐπειτα ἐχειροτονήθη καὶ ἐπίσκοπος τῆς Λαμψάκου ἀπὸ τὸν Ἀγγίλιον τὸν Μητροπολίτην Κυζίκου. Ὅθεν ἀπὸ τότε ἐτέλει θαύματα πάμπολλα, διότι αὐτὸς ἰάτρεισε τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὅστις ἐτυφλώθη ἀπὸ ἑνὶ ταῦρον· αὐτὸς ἠλευθέρωσε μὲ μόνον τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ μίαν γυναῖκα ἀπὸ τοῦ πάθος τοῦ λεγόμενον καρκίνον· αὐτὸς ἐνέκρωσε μὲ μόνον τὸ φύσημά του τὸν σκύλον ἐκεῖνον, ὅστις ἐλύσσαξε καὶ ἐδάγκασεν αὐτόν· αὐτὸς ἀνέστησε τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὅστις κατεπατήθη ἀπὸ ἑνὸς ἀμάξιον καὶ ἐσχίσθη ἡ κοιλία του· αὐτὸς ἐδίωξε τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἀπὸ τὴν γυναῖκα τοῦ ἐπιτρόπου· αὐτὸς ἔκαμε τοὺς βαρεῖς νὰ ἐνεργῶσιν ἐλευθέρως τὰ τῆς βαρικής τέχνης τῶν, ἀποδιώξας τὸν ἐκεῖ ἐμφωλεύοντα δαίμονα. Καὶ ἵνα εἰπῶ συντόμως, ὁ ἅγιος οὗτος πολλὰ τοιαῦτα θαυμάσια ποιήσας, καὶ προειπῶν διὰ τὰ μέλλοντα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΛΟΥΚΑ τοῦ ἐν τῷ Στερίῳ ὄρει τῆς Ἑλλάδος.

• Ἐπλησε Λουκᾶς θαυμάτων τὴν Ἑλλάδα,

• Ὅς οὐδὲ νεκρὸς πάυεται τῶν θαυμάτων.

¹ Τοῦ ἁγίου τούτου Παρθενίου τὴν ἀκολουθίαν ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία μετέφρασεν ἀπὸ τὸν ἑλληνικόν, τὸν ὅποιον κέλιστα καὶ γλαφυρώτατα συνέγραψεν ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ χρόνος ἦν ἀληθῶς.» Τούτου τοῦ ὁσίου Λουκᾶ ἡ ἀσματικὴ ἀκολουθία εἶναι ἀναπεπληρωμένη. Ἐχει δὲ οὗτος καὶ δικωήχους κανόνες, τὰ ὅποια δια εὐρίσκονται εἰς τὸ ἱερὸν αὐτοῦ μοναστήριον, ὃς τις ἡ ἐκκλησία φημίζεται παρὰ πάντων διὰ τὴν ὠραιότητά της καὶ μάλιστα διὰ τὰ θαυμαστά καὶ πορφυρᾶ μάγματα, καὶ τὰς πολλὰς στήλας μὲ τὰς ὁποίας εἶναι ὠκοδομημένη.

Οὗτος ὁ ὁσιος Λουκᾶς ἦτο γέννημα καὶ ἐν-τρύφημα τῆς Ἑλλάδος, οἱ δὲ τούτου πρόγονοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν νῆσον Αἴγιαναν· τὰς δὲ συνεχεῖς καταδρομὰς τῶν Ἀγαρηνῶν μὴ υποφέροντες, ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν πατρίδα των, καὶ μετώκησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, κατὰ τὰ μέρη τῆς Φωκίδος (τοῦ νῦν λεγομένου Σάλωνος), εἰς ἑνὸν χωρίον Καστόριον καλούμενον, εἰς τὸ ὅποιον ἐγεννήθη ὁ μακάριος Λουκᾶς ἐν ἔτει 920. Οὗτος λοιπὸν παιδιόθεν ἀποχρῆν ἔκαμεν ὄχι μόνον κρέατος, ἀλλὰ καὶ αὐγοῦ καὶ τυρίου φαγητῶν δὲ καὶ ποτὸν ἦτο εἰς αὐτόν ψωμίον κρίθινον, καὶ ὄσπριον, καὶ νερόν. Πλὴν ἂν καὶ ὁ αἰοιδίμος κατεξήραινεν τὸ σῶμά του μὲ πᾶσαν κακοπάθειαν καὶ σκληραγωγίαν, ἐνόμιζεν ὁμῶς τρυφὴν καὶ χορτασμόν του τὸ νὰ τρέφῃ τοὺς πεινῶντας καὶ νὰ ἐνδύῃ τοὺς γυμνοὺς· Ὅθεν πολλάκις εἶδεν καὶ τὸ ἴδιόν του φόρεμα εἰς τοὺς πτωχοὺς, αὐτὸς δὲ ἐπέστρεφε γυμνὸς εἰς τὸν οἶκόν του· καὶ ὅτε προσήυχeto πρὸς τὸν Θεὸν ἐσηκόνοντο οἱ πόδες του ὑψηλὰ ἀπὸ τὴν γῆν ἕως μίαν πῆχυν, καὶ ἴσταντο εἰς τὸν ἀέρα μετέωροι.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔγεινε μοναχός, δὲν δύναται τις νὰ διηγηθῇ πόσην ἐγκράτειαν καὶ πόσην κακοπάθειαν μετεχειρίζετο ὁ τρισόβλιος· διατρέξας δὲ ὅλους σχεδὸν τοὺς παραθαλασσίους τόπους, ἔγεινεν εἰς πολλοὺς αἴτιος σωτηρίας διὰ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐνεργηθέντων θαυμάτων. Ὑστερον δὲ ἀφήσας τὰς μεταβάσεις τῶν τόπων, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Στεῖριον, καὶ ἀφ' οὗ ἔκαμεν εἰς αὐτὸ ἑπτὰ χρόνους, προεῖπεν εἰς ὅλους τοὺς μαθητάς του, ὅτι θὰ ἀποθάνῃ, καὶ οὕτως ἐτελειώθη, παραδοὺς ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχὴν του εἰς τὸν Κύριον.¹

Μνήμη τῶν ἁγίων χιλίων τριῶν μαρτύρων, τῶν ἐν Νικομηδείᾳ μαρτυρησάντων.

• Πλήθος βροτῶν πρὸς τρισὶν ὄντων χιλίων,

• Εἶρει θανεῖν εἶλοντο τοῦ Χριστοῦ χάριν.

¹ Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν νέον Ἐκλόγιον, ἐν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία μετέφρασεν ἀπὸ τὸν ἑλληνικόν, τὸν ὅποιον κέλιστα καὶ γλαφυρώτατα συνέγραψεν ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ χρόνος ἦν ἀληθῶς.» Τούτου τοῦ ὁσίου Λουκᾶ ἡ ἀσματικὴ ἀκολουθία εἶναι ἀναπεπληρωμένη. Ἐχει δὲ οὗτος καὶ δικωήχους κανόνες, τὰ ὅποια δια εὐρίσκονται εἰς τὸ ἱερὸν αὐτοῦ μοναστήριον, ὃς τις ἡ ἐκκλησία φημίζεται παρὰ πάντων διὰ τὴν ὠραιότητά της καὶ μάλιστα διὰ τὰ θαυμαστά καὶ πορφυρᾶ μάγματα, καὶ τὰς πολλὰς στήλας μὲ τὰς ὁποίας εἶναι ὠκοδομημένη.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἦσαν ὑπηρεταί τῶν τεσσάρων προτεκτόρων ἐκείνων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους συνελήφθη ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Πέτρος ὁ Ἀλεξανδρείας, καὶ ἀπεκεφαλίσθη διὰ βασιλικῆς προσταγῆς·¹ ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσεν ὁ ῥηθεὶς ἅγιος Πέτρος, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν οἱ τέσσαρες ἐκεῖνοι προτεκτόροι μὲν ὄλον αὐτῶν τὸν οἶκον καὶ ἐμαρτύρησαν. Τότε καὶ οἱ τούτων ὑπηρεταί ἀνάψαντες ἀπὸ τὸν ζῆλον τῆς πίστεως, ὑπήγον αὐτόκλητοι εἰς τὸν βασιλέα Διοκλητιανόν, εὐρισκόμενον ἐν Νικομηδείᾳ, ὁμοῦ μὲ τὰς γυναῖκας καὶ παιδία καὶ αὐτὰ τὰ μικρά των βρέφη, τὸν ἀριθμὸν ὄντες ὅλοι χίλιοι τρεῖς καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι εἶναι χριστιανοί, καὶ μὴ πεισθέντες νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν, κατεκόπησαν μὲ τὰ ξίφη ἀπὸ τὸ βασιλικὸν σπάτευμα, καὶ οὕτως ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Οἱ ἅγιοι ἐξ ἡ μ ἄ ρ τ υ ρ ε ς οἱ ἐκ ψυχίας καταγόμενοι πυρὶ τελειοῦνται.

- » Μὴ τὴν πυρὸς φριζάντες ἰσχὺν ἐξ φρυγῆς,
- » Τῆ τῶν φρυγῶν γῆ πύργος εἰσὶν ἰσχύος.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν **ΑΠΡΙΩΝΟΥ** ἐπισκόπου Κέπρου.

- » Χριστὸς καλεῖ σε, σπεύσον Ἀπρίων, ἴθι
- » Πρὸς τὰ βραβεῖα τῆς ἄνω κληρονομίας.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΠΕΤΡΟΥ** τοῦ ἐν Μοιροβάτοις ἀγωνισαμένου.

- » Ἀγῶνα τὸν μέγιστον ἀνίστα, Πέτρος,
- » Ἐν οὐρανοῖς εἴληρε πάντιμον στέφος.

Μνήμη τοῦ ἁγίου Μάρτυρος **ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ** καὶ τῆς συνουσίας αὐτοῦ.

- † » Καλῶς ἀθλήσας Θεόπεμπτος γεννάδης,
- » Σὺν τοῖς ἔκλυτοῦ τὰ βραβεῖα λαμβάνει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **Η΄**, μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος **ΘΕΟΔΩΡΟΥ** τοῦ Στρατηλάτου.

- » Ἦν Θεόδωρος ἄξιον στρατηλάτη,
- » Ἰπῆρξε τμηθεὶς καὶ Θεοῦ στρατηλάτης.
- » Ὀμβρμιον ὀγδοάτη Θεοδώρου αὐχένα κόψαν,

¹ Ὅσα τὸν βίον τούτου τοῦ ἁγίου Πέτρου τὸν κατὰ πλάτος εἰς τὸ Ἐκλόγιον, κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου, δεε καὶ ἐορτάζονται.

Οὗτος ὁ ἅγιος Θεόδωρος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λικινίου, ἐν ἔτει τχ' (320), καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὰ Εὐχαίτα (τὰ ὁποῖα κοινῶς λέγονται Ἐφλεῖμ, εὐρισκόμενα ἐν τῇ Γαλατίᾳ), κατοικῶν δὲ εἰς τὴν Ἡράκλειαν, τὴν εὐρισκομένην κατὰ τὴν μαύρην θάλασσαν. Οὗτος λοιπὸν ὑπερέβαλε τοὺς πολλοὺς, καὶ κατὰ τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς καὶ τὴν εὐμορφίαν τοῦ σώματος, καὶ κατὰ τὴν δύναμιν τῶν λόγων, διὰ τοῦτο καὶ ὅλοι ἐφιλοτιμοῦντο νὰ ἀποκτήσωσι τὴν φιλίαν του. Ὅθεν καὶ ὁ βασιλεὺς Λικίνιος πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα εἶχε νὰ συνομιλήσῃ μετ' αὐτοῦ, ἂν καὶ ἤκουσεν, ὅτι ἦτο χριστιανός, καὶ ὅτι βδελύσσεται καὶ μισεῖ τοὺς λεγομένους παρὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Θεοῦ. Διὸ ἀπέστειλεν ἀπὸ τὴν Νικομηδείαν ἐπίτηδες τινὰς ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν του, καὶ τοὺς ἐπρόσταξε νὰ σέρωσι τὸν ἅγιον μὲ τιμὴν πρὸς αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος Θεόδωρος ἐμήνυσε μὲ τοὺς ἰδίους ἀπεσταλμένους εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος πρέπει μᾶλλον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἡράκλειαν ὁμοῦ μὲ τοὺς μεγαλητέρους τοῦ Θεοῦ, καὶ δι' ἄλλας αἰτίας, καὶ χάριν τινῶν ὑποθέσεων δημοσίων, εὐθὺς ὁ βασιλεὺς λαβὼν μαζίτου τοὺς χουσοὺς καὶ ἀργυροὺς Θεοῦ του, ὑπήγεν εἰς τὴν Ἡράκλειαν. Ὁ δὲ ἅγιος Θεόδωρος ἐπροθυμοποιήθη καὶ ἐνεδυναμώθη εἰς τὸ μαρτύριον μὲ ὀπτασίας νυκτηρινὰς, αἱ ὁποῖαι ἐπέμφθησαν εἰς αὐτόν ἀπὸ τὸν Θεόν· ὅθεν εὐθὺς ἄμα ἤκουσεν, ὅτι ὁ Λικίνιος ἐπλησίασεν εἰς τὰ τείχη τῆς πόλεως, ἵππευσε, καὶ προῦπήντησεν αὐτόν μετὰ τιμῆς, ὡς ἔπρεπε.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐμβὰς εἰς τὴν πόλιν, παρεκάλει τὸν ἅγιον νὰ θυσιάσῃ εἰς τοὺς Θεοὺς· ὁ δὲ μάρτυς ἐζήτησε νὰ λάβῃ αὐτοὺς διὰ νὰ τοὺς λατρεύσῃ πρῶτον εἰς τὸν οἶκόν του. Λαβὼν δὲ ὁ ἅγιος τοὺς Θεοὺς, κατὰ τὸ μέσον τῆς νυκτὸς συνέτριψεν αὐτοὺς, καὶ τοὺς ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς· ὅτε δὲ ἐξημέρωσεν, εἶπε Μαξέντιος ὁ κομενταρῆσις πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι εἶδε τὴν κεφαλὴν τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος, ὅτι τὴν ἐβάσαζε πτωχοῦς καὶ τὴν περιέφερον εἰς τοὺς δρόμους. Τότε ἤρπασαν παρευθὺς οἱ δορυφόροι τοῦ βασιλέως τὸν ἅγιον Θεόδωρον, καὶ πρῶτον μὲν ἐκδύουσιν αὐτὸν καὶ τανύουσιν ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος· ἔπειτα δίδουσι μὲ νεῦρα βῶν εἰς μὲν τὴν βᾶχιν τοῦ ἀθλητοῦ πληγὰς ἐπτακοσίας, εἰς δὲ τὴν κοιλίαν του, πεντήκοντα· τὸν δὲ λαιμὸν τοῦ ἁγίου κτυπῶσι μὲ μολιβδίνια σφαίρας. Ἐῖτα ξέουσι αὐτόν καὶ μὲ λαμπάδας καίουσιν·

ὑστερον δὲ τρίβουσι τὰς πληγωμένας καὶ κεκαυμένας σάρκας του με τοῦθλα καὶ κεραμίδια, καὶ οὕτω τὸν ῥίπτουσιν εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ σφαλίζουσι τοὺς πόδας του εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον, ἀφίνοντες αὐτὸν ἐκεῖ νηστικὸν ἑπτὰ ἡμέρας.

Μετὰ ταῦτα ἐξέβαλον αὐτὸν τῆς φυλακῆς, καὶ ἐκάρρωσαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του εἰς ἓνα σταυρὸν· ἔπειτα ὡς τῆς θηριώδους ἀπανθρωπίας! ἐπέρασαν εἰς τὸ παιδογόνον καὶ κρυφιοῦ μέλος τοῦ μάρτυρος μίαν περόνην ἢ ὅποια ἐφύλασεν ἕως μέσα εἰς τὰ ἐντόσθιά του. Ἰσταντο δὲ πριγκύρω καὶ παιδία, τὰ ὅποια ἐτόξευον τὸν ἅγιον εἰς τὸ πρόσωπον· ὅθεν ἀπὸ τὰ βέλη ἐγύθησαν αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν του· ἄλλοι δὲ κόπτοντες πλαγίως τὰ κεκρυμμένα του μέτρα, ἐξέκοψαν μαζὶ καὶ τὰ σπερμογόνα του μέλη. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἔμεινε τὴν νύκτα εἰς τὸν σταυρὸν, διὰ τοῦτο ἐνόμισεν ὁ Λικίνιος, ὅτι ἤδη ἀπέθανεν· ἠπατάτο ὅμως ὁ μάρτυρας, διότι ὁ ἅγιος ἐλύθη ἐκ τῶν δεσμῶν ἀπὸ θεῖον Ἄγγελον, καὶ ὅλος ἐγείνεν ὑγιῆς, ψάλλων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν. Ὅτε δὲ ἐξημέρωσεν ἔστειλεν ὁ Λικίνιος ἀνθρώπους διὰ νὰ σηκώσωσι τὸ σῶμά του καὶ νὰ τὸ ῥίψωσιν εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι βλέποντες τὸν ἅγιον ζωντανὸν καὶ ὑγιῆ, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, ἀνθρώποι ὀγδοήκοντα πέντε, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπίστευσαν καὶ ἄλλοι τριακόσιοι, τῶν ὁποίων ἦτο πρῶτος ὁ ἀνθύπατος Κέστις, διότι οὗτοι ἀπεσταλέντες διὰ νὰ θανατώσωσι τοὺς πιστεύσαντας ὀγδοήκοντα πέντε, ἐπίστευσαν καὶ αὐτοί.

Βλέπων δὲ ὁ Λικίνιος, ὅτι ἦτο ἡ πόλις τεταραγμένη, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσι τὸν ἅγιον· χριστιανοὶ δὲ πολλοὶ ἐκεῖ εὐρισκόμενοι, ἐμπόδιζον τοὺς στρατιώτας· ἀλλ' ὁ ἅγιος μόλις κατακύσας τοὺς χριστιανούς, ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀνεκομίσθη ἀπὸ τῆς Ἡράκλειαν εἰς τὰ Ἰουδαίτα, καὶ ἐτέθη εἰς τὸν πατρικὸν αὐτοῦ οἶκον, καθὼς ὁ μάρτυς ἐπρόσταξε περὶ τούτου τὸν ταχυγράφον του Λύγαρον, ὁ ὅποιος παρὼν εἰς τὸ μαρτύριόν του, ἔγραψε τὰς κατὰ μέρος ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις τοῦ ἁγίου, καὶ τὰ διάφορα εἶδη τῶν βασάνων ὅσα ἔλαβε, καὶ τὰς παρὰ Θεοῦ βοηθείας καὶ ἀντιλήψεις, ὅσας ἤξιώθη· τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ, ὅρα εἰς τὸν περὶ ταῦτα Δαμασκηνόν).

¹ Ἡ δὲ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου του ἐρρατίζεται κατὰ τὴν

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΖΑΧΑΡΙΟΥ.

» Ἴππους ἐώρας τοὺς νόας Ζαχαρίας,

» Δι' ὧν πρὸς ὕψος οὐρανῶν ἀφιπάσω.

Οὗτος ὁ προφήτης Ζαχαρίας ἐρμηνεύεται, μνήμη Θεοῦ· ἦτο δὲ ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ Ἰσραὴλ ἐκ φυλῆς Λευὶ, καὶ ἐγεννήθη εἰς τὴν Γαλααδ· ἐπέστρεψε δὲ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μετὰ τὴν ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίαν τῶν Ἑβραίων, γέρον ἤδη κατὰ τὴν ἡλικίαν. Ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν Βαβυλῶνα εὐρισκόμενος, πολλὰς προφητείας ἔκαμεν εἰς τὸν λαόν τοῦ Θεοῦ καὶ πολλὰ τέρατα καὶ σημεῖα ἔδωκεν, εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας τῶν προφητειῶν του. Οὗτος εἶπεν εἰς τὸν ἀρχιερέα Ἰωσαεδὰκ, ὅτι θὰ γεννήσῃ υἱόν, καὶ ὅτι θὰ ἱερατεύσῃ εἰς τὸν Κύριον ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ· οὗτος εὐλόγησε καὶ τὸν Σαλαθιήλ καὶ εἶπεν αὐτῷ, ὅτι θέλει γεννήσῃ υἱόν, καὶ θέλει καλέσει τὸ ὄνομά του Ζοροβάβελ, ἡγοῦν σπέρμα Βαβυλῶνος· Ζορο, ἐρμηνεύεται σπέρμα, βαβὲλ δὲ, Βαβυλῶν. Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους Κύρου τοῦ βασιλέως Περσῶν ἔδωκεν ἐν σημεῖον παράδοξον διὰ τὸν Κορδαῖον τὸν βασιλέα τῆς Λυδίας, καὶ διὰ τὴν ἐκπόρθησιν καὶ τὸν ἀφανισμόν τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ διὰ τὸ τέλος τοῦ Ἰσραὴλ· ὁμοίως καὶ διὰ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τῶν Ἑθνῶν, καὶ διὰ τὴν μέχρι τέλους καταστροφὴν καὶ ἐρήμωσιν τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ ναοῦ· καὶ ὅτι θὰ ἐκλείψωσιν οἱ προφῆται ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτας, καὶ θὰ ἀργήσωσιν οἱ ἱερεῖς καὶ τὰ Σάββατα. Αὐτὸς ἐπροφήτευσεν καὶ διὰ τὴν διπλὴν κρίσιν, ἧτις μέλλει νὰ γίνῃ, ¹ καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ προφητεύσας, ἐκοιμήθη εἰς γῆρας βαθύ, καὶ ἐτάφη πλησίον εἰς τὸν τάφον Ἀγγαίου τοῦ προφήτου. ²

ὀγδοῦν τοῦ Ἰουίου. Σημεῖται, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Θεοδώρον ἐγκλήμιον ἐπέλεξεν Ἐυθύμιος ὁ Ζυγαδηνός, ὃς ἡ ἀρχὴ « Τὸν τοῦ Θεοῦ δόριον ἐπόνυμον μάρτυρα », ὅπερ μετέφρασεν εἰς τὸ ἀπλοῦν ἢ ἐμὴ ἀδυναμία, καὶ εὐρίσκειται εἰς τὸ ἐν Κιρκεῖς κελλίον τῶν ἁγίων Θεοδώρων. Ὁ δὲ ἐλληνικὸς αὐτοῦ βίος εὐρίσκειται ἐν τῇ ἱερῇ μονῇ τῶν Ἰδύρων καὶ ἐν ἄλλαις, ὃς ἡ ἀρχὴ. • Λικινίῳ τῷ Βασιλεῖ •.

¹ Ἴσως διπλὴ κρίσις ἐνοεῖται ἐδῶ ἢ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, διότι καὶ τὰ δύο ἐν τῇ μελλούσῃ κρίσει κριθήσονται. Σημεῖται, ὅτι τὸ λείψανον τοῦ προφήτου τούτου Ζαχαρίου εὐρίσκειτο εἰς τὸν ἐν Κοινταντινουπόλει ναόν τοῦ Ἀδελφοῦ Ἰακώβου, τὸν ὅποιον ἀνήγειρεν Ἰουστίνος ὁ βασιλεὺς (σελ. 1152 τῆς Δωδεκαβίβλου).

² Ὁ Ζαχαρίας οὗτος ἦτο υἱὸς Βαρχαίου, καὶ ἐπροφήτευσεν ἐν τῷ ὀγδοῷ μηνί, κατὰ τὸν δεῦτερον χρόνον τοῦ βασιλείου

Αἱ ἄγναι μάρτυρες ΜΑΡΘΑ καὶ ΜΑΡΙΑ αἱ ἀδελφαί, σὺν τῷ ὁσίῳ ΛΥΚΑΡΙΩΝΙ, ζήτει τελειοῦνται.

Εἰς τὴν Μάρθαν καὶ Μαρίαν.

- » Ἄς περ περῆξεν εἰς τὸ φῶς γαστήρ μία.
- » Μάρθαν Μαρίαν, ἐν στερεῖ φωτὸς ζήτος.

Εἰς τὸν Λυκαρίωνα.

- † » Διπλοῦν ἐδέξω Λυκαρίων τὸ στέφος,
- » Ὅσως οἶα καὶ ἀθλητῆς Κυρίου.

Αὗται αἱ ἄγναι ἦσαν ἀδελφαὶ κατὰ σάρκα καὶ ἔξω κατ' ἰδίαν, μεταχειριζόμεναι παρθενίαν· ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ διέλθῃ ὁ ἡγεμῶν ἀπὸ τὴν οἰκίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐκατοίκουν, ἔκυψαν ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ εἶπον ὅτι εἶναι χριστιαναί. Ὁ δὲ ἡγεμῶν λυπούμενος, ἐλεεινολόγει τὸν θάνατον τὸν ὁποῖον θὰ λάβωσιν εἰς τὴν νεότητά των· ἀλλ' αἱ ἄγναι ἀνταπεκρίθησαν ὅτι, ὁ διὰ τὸν Χριστὸν θάνατος δὲν εἶναι θάνατος, ἀλλὰ ζωὴ, ἣ ὁποία τέλος δὲν ἔχει. Τούτο τὸ ἴδιον ὠμολόγησε καὶ ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς Λυκαρίων, ὁ ὁποῖος ἦτο παῖς μοναχὸς καὶ σύντροφος τῶν ἁγίων. Ὄθεν κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος καὶ οἱ τρεῖς ἐκαρφώθησαν εἰς τρεῖς σταυρούς· τελευταῖον δὲ ἀπεκεφαλίσθησαν μετὰ ζήτος ἀπὸ τοὺς δημίους, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαθον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. ¹

Δαρείου, ὡς τοῦτο ἀγλοῦται ἐν κεφαλαίῳ πρώτῳ τῆς αὐτοῦ προφητείας, ἣ ὁποία διακονοῦται εἰς δεκατέσσαρα κεφάλαια. Ἦτο δὲ κατὰ τοὺς χρόνους συνομηλικὸς μετὰ τὸν προφήτην Ἀγγαῖον, καὶ κατὰ τὸν βίον ὁμότροπος· τὰς δὲ προφητείας του προεβήκεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ πρὸ τοῦ Ἀγγαίου, καὶ μετὰ τὸν Ἀγγαῖον. Θεωμασίως δὲ ὁ προφήτης οὗτος, εἶπερ καὶ ἄλλος, τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ διεσάφησεν, ὡς μαρτυρεῖ Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος εἰς σελ. 283 τῶν Ἰουδαϊκῶν. Ὁ γὰρ ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ στέφανος, δι' ἀναφέρει ἐν τῷ σ' κεφαλ. τῆ μοναχίᾳ τοῦ Σωτῆρος, καὶ τῆ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησιᾷ ἀρμόζει, τῆ συνεστάσει ἐξ Ἰουδαίων καὶ Ἑθνῶν. Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι ὁ προφήτης οὗτος μαυρομυτικῶς τέλους ἠξιώθη. Σημειώσαι, ὅτι ὁ Ζαχαρίας οὗτος καὶ ὁ Ἀγγαῖος καὶ ὁ Μαλαχίας καλοῦνται προφῆται τοῦ δευτέρου ναοῦ, ὡς ἀμαρτανεῖς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι ὁ Ζαροβὰβὲλ αὐτὸν ἔκτισεν, ὡς λέγει ὁ Κανόνικος Κλήμης ἐν τῇ ἀνασκευῇ τῆς τελευταίων διερμηνεύσεως Διαθήκης.

¹ Σημειώσαι, ὅτι τὸ ἐνταῦθα παρὰ τῷ Μηναίῳ κείμενον δίστιχον τοῦ ἁγίου Λυκαρίωνος, εὑρίσκειται κατὰ τὴν ἑβδόμην τοῦ Ἰουνίου, ὅτι ἐστράφηται ὁ ἅγιος μάρτυς Λυκαρίων καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ γράφεται· ἐκείνῳ γὰρ μᾶλλον ἔστιν ἀρμόδιον, ἢ τούτῳ.

Οἱ ἄγιοι μάρτυρες ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ καὶ ΣΤΕΦΑΝΟΣ, ἔσθείντες τελειοῦνται.

- » Ἐσθεῖσαι Νικηφόρῳ καὶ τῷ Στεφάνῳ,
- » Νικηφόρου στέφανος ἐπ' ἄλλα τέλος.

* Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΥ καὶ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ.

- * » Ἰπῆρξεν ὄντως ἡ τελευταῖα τοῦ βίου,
- » Καὶ Φιλαδέλφῳ καὶ Πολυκάρπῳ φίλῳ.

* Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΚΑΡΙΟΥ Ἐπισκόπου Πάφου.

- * » Πάφου πρόεδρος ἐνδον ἐκρέθη τάφου,
- » Καὶ τ' ἄλλα Μακάριος οὐ κλησὶν μόνου.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΗΕΡΓΕΤΟΥ

- † » Πῶς ἂν παρέλθω ἀγέμεστον Περιγέτην,
- » Σὺν ταῖς ἁγίαις ὄντα κατελειγεμένον;

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων προσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ.

- » Τὸν ἐν παλαιῷ κλητικῶν Νικηφόρον,
- » Τμηθέντα γνάθῃ πρακτικῶν Νικηφόρον,
- » Φωσγάνῳ ἀμφ' ἐνάτη, Νικηφόρε, δευροτομήτης.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Νικηφόρος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Οὐάλλεριανοῦ καὶ Γαλιήνου τῶν βασιλέων, ἐν ἔτει σξ' (260, ἰδιώτης κατὰ τὴν τύχην. Οὗτος λοιπὸν εἶχε σιλίαν ὑπερβολικὴν μετὰ τινὰ Σαπρίκιον ἱερέα τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος ὕστερον ἐξ αἰτίας τινός, μᾶλλον δὲ ἐκ διαβολικῆς ἐνεργείας, ἐμίσησε τὸν ἅγιον καὶ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἐγένετο ἀσπίλωτος. Ὄθεν ὁ ἅγιος Νικηφόρος πολλάκις μετεχειρίσθη μεσίτας, καὶ ἔβαλε διαλλακτὰς εἰς αὐτόν, ζητῶν συγχώρησιν· καὶ τὴν παλαιὰν φίλιαν ἀνακαλούμενος· ὁ Σαπρίκιος ὁμως τελείως δὲν ἤθελε νὰ συγχωρήσῃ τὸν φίλον του, ἀλλ' ἐφύλαττε τὴν ἐχθραν καὶ τὴν μνησικακίαν εἰς τὴν καρδίαν του. Μίαν φορὰν δὲ ἐκρατήθη ὁ Σαπρίκιος ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάττρας, ὡς χριστιανὸς καὶ ὡς ἱερεὺς τῶν χριστιανῶν, καὶ ἐφέρετο εἰς τὸ νὰ βασανισθῇ· τότε ὁ Θεὸς Νικηφόρος στογασθεῖς, ὅτι ἦτο καιρὸς ἀρμόδιος διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Σαπρίκιον ἀπὸ τὴν ἐχθραν, ἔτρεξε καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, παρακαλῶν νὰ τὸν συγχωρήσῃ, ἂν καὶ αὐτὸς ὁ εὐλογημένος δὲν ἦτο αἰτίος τῆς τοιαύτης ἐχθρας. Ἐπειδὴ ὁμως δὲν εἰσχοῦετο, παλλάκις τὸν ἐπρόφρα-

νεν ὁ αἰοίδιμος εἰς τὴν ἔδδον, καὶ ἐπιπτεν εἰς τοὺς πόδας του, ζητῶν συγγώρησιν· ὁ δὲ σαπρὸς Σαπρίκιος ἀδυσώπητος ἔμενε καὶ νὰ καμψῆ δὲν ἤθελε.

Ἄφ' οὗ δὲ ἐδοκίμασε πολλὰ βάσανα διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, καὶ δὲν ἐπέισθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα, τέλος πάντων κατεδικάσθη νὰ ἀποκεφαλίσθῃ· ἐσέρετο λοιπὸν ὁ δυστυχὴς Σαπρίκιος εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, καὶ ἐπλησίαζεν εἰς τὸ νὰ λάβῃ τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου. Τότε ὁ καλὸς Νικηφόρος, φοβηθεὶς μήπως τὸ μαρτύριον τοῦ Σαπρίκιου γίνῃ ἀπρόσδεκτον εἰς τὸν Θεόν, διὰ τὸ πάθος τῆς ὀργῆς καὶ τῆς μνησικαχίας ἦν εἶχε, πάντα τρόπον ἐκαμνε διὰ νὰ τὸν καταπέισῃ νὰ διαλύσῃ τὴν ἔχθραν, ἵνα γίνῃ τὸ μαρτύριόν του ἀκατηγόρητον· ἀλλ' ὁ Σαπρίκιος οὐδὲ τότε ἄφησε τὴν ὀργὴν καὶ τὴν μνησικαχίαν. Ὅθεν γυμνωθεὶς ὁ ἄθλιος ἀπὸ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ σκοτισθεὶς κατὰ τὸν νοῦν, ἠρνήθη φεῦ! τὸν Χριστόν· καὶ μετὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πλησίον ἔχασε καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Ἡ τοῦτο δὲ θεωρήσας

ὁ μακάριος Νικηφόρος ἀμέτρως ἐλυπήθη, καὶ πολλὰ δάκρυα ἔχυσε, καὶ πολλὰ παρεκάλεσε τὸν Σαπρίκιον, νὰ μὴ ἐκπέσῃ τελείως ἀπὸ τὸν Χριστόν καὶ νὰ γίνῃ παῖγιον εἰς τοὺς ὁρατοὺς καὶ ἀοράτους ἐχθρούς, τυράννους ὁμοῦ καὶ δαιμόνας.

Ἐπειδὴ δὲ ἔλεγε τὰ λόγια του εἰς κωρὸν, κατὰ τὴν κοινὴν παροιμίαν, διὰ τοῦτο ἀντὶ τοῦ ἀρνηθέντος Σαπρίκιου, ἐμβῆκεν ὁ τρισόβλιος Νικηφόρος εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου, καὶ ὠμολόγησε παρρησία τὸν Χριστόν. Ὅθεν κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος ἀπεκεφαλίσθη ὁ αἰοίδιμος καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον (ὄρα τὸ μαρτύριον τοῦτο πλατύτερον εἰς τὸ Ἑκκλόγιον· τὸ δὲ ἐλληνικὸν αὐτοῦ μαρτύριον σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐδὲν ἔοικεν ἀγάπης εἶναι μακαριώτερον.» Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρα σώζεται καὶ ἄλλο μαρτύριον αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἦν τις προσβύτερος ὀνόματι Σαπρίκιος.»

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁπίου πατρὸς ἡμῶν ΡΩΜΑΝΟΥ τοῦ Κιλικίου καὶ θαυματουργοῦ

» Λήθην θραπέειν εἶχε καὶ ζῶν τοῦ βίου.

» Ῥωμανὸς οὗτος, ὅς μετέστη τοῦ βίου.

Οὗτος ὁ ὀσιος Ῥωμανὸς ἦτο ἀπὸ πόλιν τῆς Κιλικίας Ῥῶσον ὀνομαζομένην· εἰς τὴν Ἀντιόχειαν δὲ ἠγωνίσαστο τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς ἀγῶνας καὶ ἀθλους, διότι ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχη τῆς Ἀντιοχείας κτίσας μικρὸν κελλίον, παρὰ τὴν ὑπώρειαν τοῦ ἐκεῖσε βουνοῦ, ἐντὸς αὐτοῦ ἀσκητικῶς ἠγωνίζετο ὁ αἰοίδιμος, χωρὶς νὰ ἀνάπτῃ πῦρ, καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ φῶς λύχνου. Ἡ δὲ τροφή του ἦτο ψωμίον καὶ ἄλας τὸ δὲ ποτόν του, τὸ νερόν τῆς βρύσεως· φόρεμα δὲ εἶχε τραχὺ, τρίχινον, καὶ τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς του ἐρθανον ἕως εἰς τοὺς πόδας του· ἐφόρει δὲ ἔσωθεν καὶ βαρέα σίδηρα, εἰς τὸν λαιμόν, εἰς τὰς χεῖρας, καὶ εἰς τὴν μέσην. Ὅθεν διὰ τοὺς ἀγῶνας τούτους ἐδόθη εἰς αὐτόν πολλὴ χάρις παρὰ Θεοῦ, διότι ἀπὸ πολλοὺς ἀνθρώπους ἐδίωξε πολλὰκις χυλεπὰς ἀσθενείας, καὶ εἰς πολλὰς στεῖρας γυναικας ἐχάρισε τέκνα διὰ

Ἐὐκαίρον εἶναι ἐνταῦθα νὰ εἰπῶμεν τὰ τοῦ θεοῦ Χριστοφόρου λόγια «Ἀγάπης οὐδὲν, οὔτε μεῖζον, οὔτε ἴσον ἔστιν, οὐδὲ αὐτὸ τὸ μαρτύριον, ὃ πάντων ἔστι κεφάλαιον τῶν ἀγαθῶν καὶ πῶς; ἄκουσον. Ἀγάπῃ μὲν, καὶ χωρὶς μαρτυρίου ποιεῖ μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ, μαρτύριον δὲ χωρὶς ἀγάπης, οὐκ ἀνὶ σὺνέσει τοῦτο ἐργάσασθαι.» (λόγ. εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα Ῥωμανόν.) καὶ πάλιν ἐρμηνεύον τὸ «Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις ἔστι σύνδεσμος τῆς τελειότητος, λέγει, ὃ δὲ θέλει εἰπεῖν, τοῦτό ἐστιν· ὅτι πάντα ἐκεῖνα κατὰ συστήματα· ὅπερ ἂν εἴη· ἀγαθόν, ταύτης ἀπούσης, οὐδὲν ἔστιν, ἀλλὰ διαρεί. Οἷα γὰρ ἐάν τις ἔχῃ κατορθώματα, πάντα φροῦδα, ἀγάπης μὴ οὐσίας. (λόγ. η'. εἰς τὴν πρὸς Κολοσσαεῖς.) καὶ πάλιν λέγει ὁ αὐτὸς, ὅτι οὐδὲ τοὺς ἀπίστους πρέπει νὰ μισῶμεν, ἀλλὰ τὰ πονηρὰ αὐτῶν δόγματα. «Τί οὐκ ἠραροῦσι, ἀνὴ ἐχθροὶ ὄντι καὶ Ἕλληνες, οὗ δὲ μισοῖν; μισοῖν μὲν, οὐκ ἐκείνους δὲ, ἀλλὰ τὸ δόγμα μισοῖν; οὗ τὸν ἀνθρώπον, ἀλλὰ τὴν πονηρὰν πράξιν, τὴν διεφθαρμένην γυναικίν· ὃ μὲν γὰρ ἀνθρώπος, ἔργον Θεοῦ ἢ δὲ πλάτη, ἔργον τοῦ διαβόλου· μὴ τοίνυν ἀναμίξῃς τὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τοῦ διαβόλου (λόγ. λγ'. εἰς τὴν α'. πρὸς Κορινθ.) Ἀρμόδιον εἶναι νὰ ἀνασείσωμεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖνο ὅπερ γράφει ὁ Εὐεργετινὸς σελ. 514 ἴσθον ὅτι δύο ἀδελφοὶ ἐπίσθησαν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ δωαγματοῦ, καὶ βασιανισθέντες, ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακὴν. Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε μετὰ τῶν παρορυσμῶς τις καὶ λογοποιεῖ, ὃ μὲν εἰς μετανόησας διὰ τοῦτο, ἔδοκε μετάνοιαν ὀγιζωρᾶ εἰς τὸν ἀδελφόν, λέγων· ἀκολουθεῖ εἰς ἡμᾶς αὖριον νὰ τελευτηθῶμεν μετὰ τὸ μαρτύριον, ὅθεν ἂς διαλύσωμεν τὴν ἔχθραν καὶ ἂς νάσωμεν ἀγάπην· ὃ δὲ ἄλλος, δὲν ἐπέισθεο. Εἰς δὲ τὴν ἐργασίαν ἡμέραν ἐπέβησαν καὶ οἱ δύο εἰς τὸ κριτήριον καὶ εὐστανίσθησαν· καὶ ἐκεῖνος ὅστις δὲν ἤθελεσε νὰ λύσῃ τὴν ἔχθραν, οὗτος μετὰ τὴν πρώτην δοκιμὴν τῶν βασάνων ἐνίκηθη

καὶ ἠρνήθη τὸν Χριστόν. Ὅθεν ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ ἀρχων, διατί γῆς τόσα βάσανα δοκιμάσας δὲν ἠρνήθης, τώρα δὲ τόσω ταχέως ἐνίκηθης; ὃ δὲ ἀπεκρίθη. Διότι γῆς μὲν εἶχον ἀγάπην μετὰ τὸν ἀδελφόν μου, διὰ τοῦτο καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ με ἐνεδυναμόνε καὶ ὑπέμεινα τὰ βάσανα· τώρα δὲ, ἐπειδὴ ἐμνησικαχῆσα εἰς τὸν ἀδελφόν μου, διὰ τοῦτο ἐρμυνώθη ἀπὸ τῆν σκέπην τοῦ Θεοῦ καὶ παρηγορίαν καὶ δύναμιν.

τῶν προσευχῶν του. Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν θαύματα διαλάμπας ὁ μακάριος, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη. ¹

Μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων, ΜΑΡΚΕΛΙΟΥ Ἐπισκόπου Σικελίας, ΦΙΛΑΓΓΡΙΟΥ Ἐπισκόπου Κύπρου, καὶ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ Ἐπισκόπου Ταυρομενίου.

» Αὐθέντες ἄνδρες σαρκικῶν τρεῖς ἡμερῶν. ²

» Τῶν τῆς Ἐδέμ μετέσχοι ἐντροχηλάτων.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐγένεον μαθηταὶ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ κορυφαίου Πέτρου, διότι ὁ μὲν ἅγιος Μάρκελλος, ὁ κατὰ σάρκα πατὴρ τοῦ ἁγίου Παγκρατίου, ἐνῶ ἀκόμη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶχε σωματικῶς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐθαυματούργει, ἀκούσας δὲ αὐτὸν καὶ διὰ τῆς θαυματοουργίας του ἔλαβε τὸν υἱόν του Παγκράτιον καὶ ὑπῆγε μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆν Ἀντιόχειαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ διὰ νὰ ἰδῶσι τὸν Κύριον. Ὁ Παγκράτιος λοιπὸν ἀπὸ τότε ἐγένετο γνωρίμος εἰς τὸν Ἀπόστολον Πέτρον, καὶ ἀφ' οὗ ἀνελήθη ὁ Κύριος, ἠκολούθει ὀπίσω τοῦ Ἀποστόλου ὄθεν καὶ ἐχειροτονήθη ἀπὸ αὐτὸν Ἐπίσκοπος Ταυρομενίου, (ἦτις ἦτο πόλις τῆς Σικελίας, τιμημένη μὲ θρόνον Ἐπισκόπου καὶ μὲ λιμένα, κοινῶς καλουμένη Ταορμινά,) ὄθεν ἐκήρυττε τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο καὶ ἐφρονεῖτο κρυφίως ἀπὸ τοῦ Μοντανιστάς. ³ Ὁ δὲ Μάρκελλος, ὁ τούτου πατὴρ κατὰ σάρκα, ἐχειροτονήθη τῆς Σικελίας Ἐπίσκοπος, καὶ πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐπιστρέψας πρὸς Κύριον, ἐτελειώθη ἐν εἰρήνῃ. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Φιλάγγριος γενόμενος τῆς Κύπρου Ἐπίσκοπος, ἐδίδασκε καὶ αὐτὸς καὶ ἐκήρυττε τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ὄθεν πολλοὺς ὑπομείνας πειρασμοὺς

διὰ τὴν ἀληθῆ πίστιν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΠΕΤΡΟΣ ὁ Λαμασκηνὸς ζῆσει τελειῖται.

» Ὁ ἐξελέγξας τοῖς παραπλήγῃς Πέτρος.

» Θνήσκει μονοπλῆξ, τῷ διὰ ζήρους τέλει. ¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ΄. μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομαρτύρου ΛΑΡΛΑΜΠΟΥΣ τοῦ θαυματουργοῦ,

» Κατὰξ ὠθῆς. Χαραλαμπεῖ, ἐκ ζήρους

» Κκι λαμπρότητα καὶ χαρὰς τῶν μαρτύρων, τῇ δεκατῇ, Χαραλαμπεῖ, ἐν τριῇσι ἀπὸ λιμῶν.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Χαραλάμπης ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Βασιλέως Σεβήρου, καὶ Λουκιανοῦ ἡγεμόνος ἐν ἔτει ργ΄ (198), ἱερεὺς τῶν χριστιανῶν ἐν Μαγνησίᾳ τῆ πόλει. Οὗτος λοιπὸν διδάσκων τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, καὶ κηρύττων τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, κατεδικάσθη ὑπὸ τῶν ἀνωθιν τυράννων, καὶ ἐξεδύθη τὴν ἱερατικὴν στολήν· ἔπειτα ἐξέδαραν τὸ δέρμα δῆλον τοῦ σώματός του. Ἰπειδὴ δὲ ἐβλεπεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν Λουκιανός, πῶς ὑπομένει γενναίως τὰ βασάνα, ἐθυμώθη, καὶ ἐπεχείρει νὰ ξεσχίσῃ τὸν ἅγιον μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας, καὶ παρευθὺς ἐκόπησαν αἱ χεῖρές του καὶ ἐκρεμάσθησαν ἐπάνω εἰς τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος· ὁ δὲ ἅγιος προσευχηθεὶς, ἔκαμεν αὐτὸν ὑγιῆ. Τοῦτο

¹ Ὁ ἱερομάρτυς οὗτος Πέτρος, τινὲς μὲν λέγουσι πιθανώτερον, ὅτι εἶναι ὁ τῆς Λαμασκῆ ἐπίσκοπος, ὁ ἐπὶ τοῦ Λαμασκηνοῦ Ἰωάννου ζῶν καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωμένου ἐν ἔτει ψοε' (775) ὁ καὶ μαρτυρικοῦ τέλους ἀξιωθείς. Τὴν γὰρ τῶν Ἀράβων καὶ Μανιχαίων διελέγχων κακόδοξον αἵρεσιν, ὑπὸ Οὐαλίδ, υἱοῦ τοῦ τῶν Ἀράβων ἀρχηγοῦ Ἰσῆμ, ἐκόπη τὴν γλῶσσαν, καὶ ἐξωρίσθη εἰς τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν, ἔνθα καθάρως λαλῶν καὶ ἱεουργῶν, ἐτελεύτησεν. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Λαμασκηνός Πέτρος ὁ τῆς νηπτικῆν βιβλίου συγγραφέας τὴν ἐν τῇ φιλοκαλίᾳ περιεχωμένην. Ἀντιλέγουσιν ἡμῶς εἰς τοῦτο τινὲς, διχολογοῦμενοι, ὅτι ὁ τῆς Νηπτικῆν βιβλίου συγγραφέας ἄλλος ἐστὶν ἀπὸ τὸν ἠνωτέρω, καθότι ἀναφέρει Συμεῖωνα τὸν Μεταφραστὴν, τὸν ὑπεριώω ὄντα κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνου. Πλὴν ὁ ἀναφερόμενος ἐῶω παρὰ τοῦ Συναξαριστοῦ ἴσως εἶναι ὁ τῆς Νηπτικῆν βιβλίου συγγραφέας, ὃν μαρτυρεῖ, ὅτι ἦτο ἱερεὺς, καὶ ὅτι ζῆσει ἐτελειώθη, τοῦ ἐπὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Λαμασκηνοῦ Πέτρου ἐκείνου μὴ ζῆσει τελειωθέντος.

¹ Τούτου τοῦ δόσιον τὸν βίον γράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ ἐνδεκάτῃ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ ἤρρανίσθη τὸ παρὸν Συναξάριον. Προσθετεῖ δὲ ἐκεῖ ὁ Θεοδώρητος ὅτι ὁ ὅστις οὗτος ἐπλευρέκτει ζῆλος ἀπόλητι, καὶ πραότητι τρόπων, καὶ φρονήματος μετριότητι· καὶ τούτου ἕνεκα τῆς θείας χάριτος ἤρρει τὴν αἴγλην. « Ἐπὶ τίνα γὰρ φησὶν ἐπιθέλω, ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν πρῶτον καὶ ἡγύγιον καὶ πρέμονα μου τοὺς λόγους; ὄθεν καὶ τοσαύτην παρὰ τοῦ θεοῦ Πνεύματος δεξιόμενος δόναμιν, πτωχὸν ἐαυτὸν καὶ προσαίτην ὠνόμαζε. Διὸ καὶ πάντας τοὺς παρ' αὐτῷ φοιτῶντας, καὶ φαινόμενος, καὶ φεγγόμενος, ὠφελείας πηρῶν, τὸν ἅπαντα διετέλεσε βίον ».

² Δεσμῶν δηλαδὴ.

³ Ὁ ἅγιος οὗτος Παγκράτιος ἐφορᾶζεται μόνος κατὰ τὴν ἐνάτην τοῦ Ἰουλίου.

τὸ θαῦμα βλέποντες οἱ δῆμιοι Πορφύριος καὶ Βάπτος ὀνομαζόμενοι ἠρνήθησαν τὰ εἰδῶλα καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν ὁμοίως ἐπίστευσαν καὶ τρεῖς γυναῖκες, αἵτινες παρίσταντο ἐκεῖ καὶ ἐβλεπον, τοὺς ὁποίους ὄλους πιάσας ὁ ἡγεμὼν, καὶ βασανίσας μὲ διάφορα παιδευτήρια, ἀσπλάγχχνως αὐτοὺς ἀπεκεφάλισε, διότι ἂν καὶ ἰατρεύθη ἀπὸ τὸν ἅγιον κατὰ τὸ σῶμα, ἀλλ' ὅμως κατὰ τὴν ψυχὴν ἔμεινεν ὁ ἀθλιος ἀνιάτρευτος. (Ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ εἰς τὸν νέον Παράδεισον, ὅρα καὶ εἰς τὸν Μακάριον Χριστιανόπουλον)· τὸ δὲ ἑλληνικὸν αὐτοῦ μαρτύριον σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Βασιλεύοντας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.»¹

Οἱ τιμωροῦντες δῆμιοι τὸν ἅγιον Χαραλάμπη, ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ καὶ ΒΑΠΤΟΣ, πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ξίφει τελειοῦνται.

- » Πορφύριος καὶ Βάπτος ἐκ κοινῆς ξίφους,
- » Ἀβλήσεως βάπτουσι κοινὴν πορφύραν.

Αἰ διὰ τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους πιστεύσασαι ἄνγκαι π ρ ε ἰ ς γ υ ν α ἰ κ ε ς, ξίφει τελειοῦνται.

- » Τὰς τρεῖς γυναῖκας ἀρρενωποὺς μὲνύει,
- » Ἄρρην ἀριθμὸς, ὁ τρεῖς, πρὸς τὸ ξίφος.²

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ παρθένων ΕΝΝΑΘΑ καὶ ΟΥΑΛΕΝΤΙΝΗΣ.

- » Εἰς ἀρραβῶνα παρθένους κόραις δύω,
- » Ὁ νυμφίος δίδωσι θάρσος πρὸς φλόγα.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΑΥΛΟΥ.

- » Ἐκεῖνος οὗτος Πάυλος ὁ Χριστοῦ φίλος.
- » Χριστοῦ πόθῳ τράχηλον ἐκτετημημένος.

Ἀπὸ τὰς δύω ἀνωτέρω παρθένους, ἡ μὲν Ἐνναθὰ κατήγετο ἀπὸ τὴν χώραν Γάζαν τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ εὐρισχομένην ἧτις καὶ Κωνστανταῖα ὠνομάζετο, ἡ δὲ Οὐαλεντίνη κατήγετο

¹ Εἰς τὸν ἅγιον Χαραλάμπη ἐφιλοπόνησεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία δύω Κανόνας παρακλητικούς, τὸν ἕνα, περὶ μόνῃς τῆς παύλης διαλαμπάνοντα, ὃν ὡς γλαυκὸν ἔκρινε εὐλογον νὰ τυπώσω, καὶ ὅρα τοῦτον ἐν τῷ τελείῳ τοῦ Φεβρουαρίου· καὶ τὸν ἄλλον, περὶ ὄλων τῶν θαυμάτων καὶ μαρτυρίων του.

² Οἱ Πυθαγορικοί ὁμοῦ καὶ Πλατωνικοί καὶ Ἀριστοτελικοί φιλόσοφοι τὸν μὲν δύω ἀριθμὸν ἔλεγον θεηλικόν, διότι εἶναι ζυγαλικός, τὸν δὲ τρεῖς ἔλεγον ἀρρενικόν, διότι εἶναι μοναδικός, καὶ ἐν ἄλλοις ἀκόμη λόγους. Προνομιάζει λοιπὸν τὸ δίστιχον τοῦτο τὰς τρεῖς ταύτας γυναῖκας, μὲ τὸν τρεῖς ἀρρενικὸν ἀριθμὸν, καὶ λέγει, ὅτι καὶ αὐταὶ τρεῖς οὔσαι, ἐφάνησαν ἀρρενωπαὶ καὶ ἄνδρες, μὴ φοβηθεῖσαι τὸ ξίφος.

ἀπὸ τὴν Καισάρεταν. Ὅτε λοιπὸν ὁ ἡγεμὼν Φιρμιλιανὸς ἐκάθισεν εἰς τὸ κριτήριον, ἐφέρθη ἐμπροσθεν αὐτοῦ Ἐνναθὰ ἡ γενναιοτάτη παρθένος, καὶ ἐρωτηθεῖσα, ἂν ἀρνήται τὸν Χριστὸν, καὶ μὴ πεισθεῖσα, κρεμάται εἰς ξύλον, καὶ καταξέσχίζεται τὰ πλευρὰ μὲ ραβδισμοὺς ὄχι μίαν φορὰν ἢ δύο, ἀλλὰ πολλάκις. Ἡ δὲ τιμία Οὐαλεντίνη, καὶ αὐτὴ παρθένος οὔσα, καὶ μὴ ὑποφέρουσα νὰ βλέπῃ τὴν ἀπανθρωπίαν καὶ θηριότητα τοῦ ἡγεμόνος, τὴν ὁποίαν ἐδείκνυε κατὰ τῆς παρθένου Ἐνναθὰ, ἐπαρρησιάζοιτο καὶ αὐτὴ εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ παρευθὺς ἐπροστάχθη νὰ θυσιάσῃ, διότι ἠτοιμάσθη ἐκεῖ πλησίον εἰς τὸ δικαστήριον εἰς βωμός. Ὅτε δὲ ἐφέρθη ἡ ἁγία πλησίον εἰς τὸν βωμόν, ἐλάττισεν αὐτὸν μὲ τοὺς πόδας τῆς καὶ τὸν κατεκρήμνισεν ὁμοῦ μὲ τὸ πῦρ ὅπερ εἶχεν ἐπάνω· ὁ δὲ τύραννος θυμωθείς, τόσα βάσανα ἔδωκεν εἰς τὰ πλευρὰ τῆς ἁγίας, ὥστε δὲν ἤμπορεῖ νὰ τὰ φανερώσῃ τις. Ἀπελπισθεῖς λοιπὸν καὶ ἀπὸ τὰς δύο παρθένους, ἀπεφάσισε νὰ τὰς θανατώσῃ μὲ πυρὰν, καὶ οὕτως αἱ μακάριαι κόραι ἀπέλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Μετὰ ταῦτα ἐμβήκεν ὁ ἅγιος Παῦλος εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ ἀφ' οὗ πρῶτον ἐδοχίμασε διαφόρους βασάνους, καὶ ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ἀπὸ ὄλας μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ, κατεδικάσθη νὰ θανατωθῇ διὰ ξίφους· ὅθεν εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, καὶ προσευχηθεὶς διὰ τοὺς ὁμοπίστους, ἐδέχθη τὴν ἀποτομὴν τῆς τιμίας του κεφαλῆς, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.¹

- » Ἀναστάσιος, τὸν δρόμον τείνων πρόσω,
- » Γῆς ἐξαναστάς, πρὸς τὸν Ἰῆστον τρέχει

Μνήμη τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν ΘΕΟΤΟΚΟΥ ἐν τοῖς Ἀρεοβίττου.

- » Ἄει γεραίρειν, τὴν μόνην χρὴ Παρθένον,
- » Ἄπασι τιμῆς τῆς ἄνω τὴν αἰτίαν,

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΖΗΝΩΝΟΣ.

- » Ζήνων τὰ τερπνὰ τῆς Ἐδέμ ζητῶν μόνα,
- » Εἰς τέρψιν εἶχε τὴν λύσιν τοῦ σαρκίου.

Οὗτος ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν Ζήνων ἦτο ἀπὸ

¹ Ὁ Ἀναστάσιος οὗτος ἦτον ἐπὶ Λέοντος τοῦ Πορφυρογεννήτου, τοῦ ἑσῶ Κωνσταντινίου τοῦ Κοπρωνύμου ἐν ἔτει 775, ὅστις ἐπατριάρχευσε χρόνους ἐικοσιτέσσαρας.

τὴν Καισάρειαν τῆς Καππαδοκίας, υἱὸς πλουσίων καὶ περιφανῶν γονέων, συνηριθμείτο δὲ μετὰ τοὺς διακομιστὰς τῶν γραμμάτων τοῦ βασιλέως Οὐάλεντος, ἤτοι ἤτο γραμματοσφόρος, ἐν ἔτει τξέ (365), ἅρ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Οὐάλης, εὐθὺς ἀπέρριψε τὴν στρατιωτικὴν ζώνην, καὶ εὐρών ἓνα τάφρον μεγάλον (πολλοὺς δὲ τάφρους μεγάλους ἔχει τὸ βουνὸν τῆς Ἀντιοχείας) ἐμβήκεν εἰς αὐτόν, καὶ ἐκαθάριζε τὴν ψυχὴν του διὰ πόνων ἀσκήσεως. Ὄθεν τούτου χάριν, δὲν εἶχε λύχνον, οὐδὲ κιβώτιον, οὐδὲ τράπεζαν, οὔτε βιβλίον, οὔτε στρώμα. Τὸ στρώμα του δὲ ἤτο μίαν σπιθὰς ἀπὸ χόρτα καὶ ἀπὸ ἀλλὰ τινὰ, τὰ ὅποια ἤσαν ἐστρωμένα ἐπὶ πετρῶν· φόρεμα δὲ εἶχεν ἐν παλαιὸν ῥάσον ἢ τροφί του ἤτο ἐν ψωμίον, τὸ ὅποιον ἐδίδοτο αὐτῷ ἀνὰ δύο ἡμέρας ἀπὸ ἓνα του φίλον· τὸ δὲ νερὸν τὸ ἔφερεν ἀπὸ μακρινὸν τόπον.

Ἀπὸ τοὺς ἀσκητικὸς ἠρωτῶν τούτους πόνους ἔλαβεν ὁ αἰοίδιμος πολλὴν χάριν παρὰ Θεοῦ· ὅθεν, ἂν καὶ ἡ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη γενομένη καταδρομὴ τῶν Ἰσχυρῶν, πολλοὺς ἀσκητὰς καὶ καλογραίας ἔβλαψε καὶ κατέσφαξε, τοῦτον ὅμως τὸν ὄσιον τελείως δὲν ἐδυνήθη νὰ βλάψῃ. Μᾶλλον δὲ οὗτος ἐκείνους ἔβλαψε, τυφλώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς των μετὰ τὴν προσευχὴν του·² ὥστε δὲν ἐβλεπον τὴν εἴσοδον τοῦ κελλίου του· δὲν ἔζησε δὲ μετὰ ταῦτα πολὺν καιρὸν, ἀλλ' ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς κάτω ἀσκήσεως ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ἀνω ἀναπαύσεως.

¹ Ὁ δὲ Θεοδώρητος ὁ καὶ τούτου τοῦ ὄσιου συγγραφεὶ τὸν βίον ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἅρ' οὗ καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο ἠρανίσθη, λέγει, ὅτι ὁ Ζηνων οὗτος ἤτο ἀπὸ τῶν Πόνων (ἤτοι ἀπὸ τῆν Μαύρην θαλάσσαν) προσήκει δὲ καὶ ταῦτα, ὅτι ὁ ὄσιος αὐτοῦ ἀπέλαυσε τὰ νάματα τῆς διακακαίας τοῦ μεγάλου πατρὸς Βασιλείου, καὶ ὅτι δὲν ἤθελε νὰ εἶδῃ ἄλλοις εἰς αὐτὸν νερὸν. Ὄθεν μίαν φορὰν θέπων αὐτὸν εἰς χριστιανὸς φορτωμένον μετὰ δύο σταμνία νερὸν, παρεκάλεσεν αὐτόν, διὰ νὰ τον ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸν κόπον· ὁ δὲ ὄσιος πρῶτον μὲν ἀντέτεινε, ὕστερον δὲ ἐπέισθη, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὰ δύο σταμνία· ὅτε δὲ τὰ ἔφερον, ἔρυσε τὸ νερὸν εἰς τὴν ἀλλήν τῆς καλύβης του, καὶ ἔπειτα πάλιν ὑπέγε μόνος καὶ τὰ ἰγάμισεν ἀπὸ τῆν βρύσιν. Εἶχε δὲ συνήθειαν πᾶσαν Κυριακὴν νὰ ἔρχεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ νὰ μεταλαμβάνῃ τὰ θεῖα μυστήρια, καὶ πάλιν ἐφύριζεν εἰς τὸ κελλίον του. Ἐλάμβανε δὲ ἀπὸ τοὺς φίλους ἓν βιβλίον καὶ τὸ ἀνεγίνωσκεν ὅλον, καὶ οὕτως ἐδίδεν ἑλκεῖο καὶ ἄλλο ἐλάμβανε.

² Προσθέτει δὲ κατὰ τοῦτο ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ἐβλεπον ὁ ὄσιος τρεῖς νέους, οἱ ὅποιοι ἐδίωκον τὸ πλῆθος τῶν Ἰσχυρῶν, δεικνύοντες τοῦ Θεοῦ τὴν χάριν καὶ πρόνοιαν, ἣν εἶχε διὰ τὸν δούλον του.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΒΛΑΣΙΟΥ ἑπικόπου Σεβαστείας.

• Λαιμόν Βλάσιος· ἐκκοπεῖς διὰ ζήφους,

• Ἀλγοῦσι λαιμοῖς· βρυμάτων εἰσγει βλάβος·

• Ἐνδικάτη Βλασίου τάμεν αὐχένα χαλκὸς ἀσιερός.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἤτο κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει τιε (315), ἐπίσκοπος τῆς Σεβαστείας· ἐκατοίκει δὲ εἰς σπήλαιον ἐνὸς βουνοῦ, εἰς τὸ ὅποιον ἐρχόμενα τὰ ἀγρία ζῶα, ἡμερόνοντο διὰ μέσου τῆς εὐλογίας του, καὶ χειροῦθη ἐγίνοντο. Ὄν δὲ ὁ ἅγιος τῆς ἱατρικῆς τέχνης ἔμπειρος, ἔλαβε πρὸς τοῦτοις παρὰ Θεοῦ καὶ τὴν τῶν θαυμάτων ἐνέργειαν, ὅθεν διὰ τῆς θείας χάριτος πολλὰς ἱατρείας ἔκαμνε. Κρατηθεὶς δὲ ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτραις, ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀγρικόλαον, καὶ ὁμολογήσας ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἐδάρη με βλάβδι· ἔπειτα κρεσμασθεὶς, κατεξέσχισθη, καὶ οὕτω ἐβλήθη εἰς φυλακὴν. Ὄτε δὲ τὸν ἔφερον εἰς τὴν φυλακὴν, ἤκκοῦθησαν αὐτόν ἐπτὰ γυναῖκες, αἱ ὅποιοι ὁμολογήσασαι τὸν Χριστόν Θεόν ἀληθινόν, ἀπεκεφαλίσθησαν.

Ὁ δὲ ἅγιος Βλάσιος ἐρρίσθη εἰς τὸν βυθὸν τῆς ἐκεῖ εὐρισκομένης λίμνης· ἐπειδὴ δὲ ὑπὸ θείων ἀγγέλων ἐξήλθεν εἰς τὴν στερεὰν ἀβλαβῆς, διὰ τοῦτο ἀπεκεφαλίσθη, ὁμοῦ μετὰ τὰ δύο βρέφη, τὰ ὅποια ἤσαν μετὰ αὐτοῦ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ τὰ ὅποια ἐδιδάχθησαν παρὰ τοῦ ἁγίου τὴν εἰς Χριστόν πίστιν ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, ἐδιδάχθησαν αὐτὴν ἀπὸ τῆν ἀνωθεν σοφίαν τοῦ Θεοῦ. Λέγουσι δὲ ὅτι οὗτος ὁ ἅγιος Βλασίου ἤτο, ὅστις ἔγεινεν ἐπίτροπος εἰς τὴν ἐγγράφον διαθήκην τοῦ ἁγίου μάρτυρος Εὐστρατίου, καθ' ὃν καιρὸν ἐκεῖνος ἐμαρτύρησεν, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὸν βίον τῶν πέντε μαρτύρων, κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Δεκεμβρίου. Ὄθεν καὶ εἰς ἐν παλαιὸν πανίον εὐρέθη εἰκονισμένος οὗτος ὁ ἅγιος Βλάσιος, ἱστάμενος ἀναμέσον εἰς τοὺς πέντε μάρτυρας, πλησίον εἰς τὸν ἅγιον Εὐστράτιον καὶ δεχόμενος ἀπὸ τὰς χεῖρας του τὸ χαρτίον τῆς διαθήκης. Τελείται δὲ ἡ αὐτοῦ συναξίς εἰς τὸν ἀγιώτατον καὶ μαρτυρικὸν αὐτοῦ ναόν, ὁ ὅποιος εὐρίσκεται πλησίον εἰς τὸν ἁγιον ἀπόστολον Φίλιππον, εἰς τόπον λεγόμε-

νον τοῦ Μιλτιάδου, τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐ-
τοῦ ὄρα εἰς τὸν Ἰερραϊμ.¹

*Τῆ δετῆ ἡμέρῃ οἱ ἅγιοι δ' ἕω παῖδες εἰς εν-
αυθ' ἀφαιρέσιν τῷ ἁγίῳ Βλασίῳ ἕξει τελειοῦνται.*

- » Βαβαὶ τοσαύτη παιδιῶν εὐχαιρίας!
- » Στεροῦσιν ἄλλω πῖλον ἐκτακτῆ φθόσῃ.

*Ἡ ἀγιεῖ ἐπεὶ ἔγνω ῥα ἰκεῖς αἱ ἄκολουθή-
σασα τῷ ἁγίῳ Βλασίῳ, ἕξει τελειοῦνται*

- » Κτείνει φρονῆτικῶς ἐπιτὰ σεπτὰς τὸ ξῆρος,
- » Οὐ τῆ φρονικῶν συτχεθεῖταις δειλῆ.

*Ἡ εὐρεῖσι τοῦ Δειφάνου τοῦ ἁγίου προφήτου
Ζ.Ι.Υ.ΑΡΙΟΥ, τοῦ πατρὸς τοῦ Περδρίμου*

- » Φωαῖς ὁ νεαὸς γῆθεν ὁ Ζηρούσι.
- » Τοῖς ζῆσι πιστοῖς ἀφρονό· βλ. ζῆσι χερν.²

*Μετῆμ ΦΕΟΔΩΡΑΣ' τῆς βασιλισσῆς, τῆς ἁ-
καλιεάτης τῆς εὐδοξίαν.*

- » Θεοδώρην ἄναστα· εὐσεβεστατην,
- » Καιτότῃ βασιλεὺς ἀξιοῖ θεῶσ στέρου.

Αὕτη ἦτο γυνὴ μὲν τοῦ βασιλέως Θεοφίλου
τοῦ εἰκονομάχου, ὀρθόδοξος δὲ καὶ εὐσεβὴς καὶ
ὄχι κακόδοξος, καθὼς ἦτο ὁ ἀνὴρ τῆς· διότι
ἐκείνος τὸν μὲν ἅγιον Μεθόδιον τὸν Πατριάρ-
χην Κωνσταντινουπόλεως ἐξώρισεν, ἀντὶ δὲ ἐ-
κείνου ἔκαμε πατριάρχην Ἰωάννην τὸν Μάγον
καὶ λεκανομάντιν, καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας κα-
τέκασεν. Ἡ δὲ εὐσεβεστάτη αὕτη βασίλισσα
καερό μὲν δὲν ἐπόλεμα νὰ προσκυνῆ τὰς ἁγίας
εἰκόνας, κυρίως δὲ εἶχεν αὐτάς εἰς τὸν κοι-
τῶνά τῆς, καὶ τὴν νύκτα ἴστατο ἔπροσθεν αὐ-
τῶν, προσευχομένη καὶ παρακαλοῦσα τὸν Θεόν,
ἵνα κάμῃ ἔλεος εἰς τοὺς ὀρθοδόξους Ἰβέννη
σε δὲ υἱὸν ὀνόματι Μιχαήλ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸν
τὴν ὀρθοδοξίαν· μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ ἀν-

¹ Οὗ δὲ Ἑλλησικῆ βίος αὐτοῦ συζητεῖται ἐν τῇ τῶν Ἰθέρων
μοτῆ καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ « Βλασίου ὁ μάρτυς »· ἐν δὲ
τῇ μεγίστῃ Ἀκτῆ εὐφραίνεται καὶ ἄλλος βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ
« Ἡλίκα ὁ κειρὸς τῶν εἰδώλων ».

² Το λεῖψανον τοῦ ἁγίου προφήτου Ζαχαρίου εὐρέθη ἐν τοῖς
χερόνις τοῦ νέου Θεοδοσίου, ἐν ἔτει υἴ' 409), εἰς τὸ χωρίον
Κεφῆρ τῆς Ἐλευθερουπόλεως τῆς ἐν Παλαιστίνῃ, ὑπὸ τινος
ἀνθρώπου, Κλημῆρου ὀνομαζομένου, καὶ ἐφόρει λευκὸν ἐν-
δυμα, μέτρην χρυσῆν εἰς τὴν κεφαλὴν, σανδάλια χρυσοῦ εἰς
τοὺς ποδας, καθὼς εὐρίσκειτο εἰς τὸ θυμαστῆριον. ὅτε ἐλει-
τούργει τῷ Θεῷ (Δοσίθ. σελ. 267 τῆς Δωδεκαβιβίου) τὴν
δὲ εὐρίσκειται τὸ λεῖψιόν του εἰς τὴν Ἰταλίαν, καθὼς λέγει
ὁ Ἱεροσολύμων Νεκτάριος σελ. 492 τῆς περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ
Πάπα ἀντιρρήσεως.

δρός τῆς Θεοφίλου, εὐθύς ἔφερεν ἀπὸ τὴν ἐξο-
ρίαν τὸν ἅγιον Μεθόδιον, ἐσύναξε δὲ καὶ ἱερὰν
Σύνοδον καὶ ἀναθεμάτισε τοὺς εἰκονομάχους,
καὶ τὸν πατριάρχην Ἰωάννην κατεβίβασεν ἀπὸ
τὸν θρόνον, καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας εἰσέγαγεν
εἰς τὴν Ἰκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἔτα παρέ-
δωκε τὸ πνευμά τῆς τῷ Θεῷ, ἀφῆσασα τὴν
βασιλείαν εἰς τὸν υἱὸν τῆς Μιχαήλ.

*Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ Σέρβος,
ὁ ἐν τῇ πόλει Σοφίᾳ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος αἰγιέ
(1515), διὰ περὶς τελειοῦται.*

- † » Γεώργιος δὲ μὴ τὸ πῦρ δευλιόσας,
- » Ἀπυρόβλητος ἐν πυρὶ διαμένει.¹

*Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβεσίαις Χριστέ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.*

*Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς
ἡμῶν ΜΕΛΕΤΙΟΥ ἁρχιεπισκόπου Ἀντιόχειας
τῆς Μεγάλης.*

- » Ἦνε χεῖρας αἰῶνα Μελέτιος Κυρίω,
- » Ταῖς χερσὶ σου τίθημι τὴν ψυχὴν, λέγει.
- » Δωδεκατῆ Μελέτιος εἶδυ χθόνα πουλυβότειραν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ
Μεγάλου, ἐν ἔτει πλδ' 331, καὶ ἔζησεν ἕως
τῆς θ' Συνόδου ἐν ἔτει πβθ' 382, ἐπὶ Θεοδο-
σίου τοῦ μεγάλου. Διὰ τὴν υπερβολικὴν δὲ ἀ-
ρετήν του καὶ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν καθαρὰν ἀ-
γάπην του, ἔφειναν εἰς τοὺς πολλοὺς τόσον
ἐξηλωτὸς καὶ ἐπαινετὸς, ὥστε ὅτε κατ' ἀρχὰς
ἐμβήκεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ ἦτο ἡ κυρία
ἡμέρα τῆς χειροτονίας του, ἕναστος χριστια-
νὸς φερόμενος ἀπὸ τὸν πρὸς αὐτὸν πόθον τὸν
ἐκάλει εἰς τὴν οἰκίαν του, νομίζων ὅτι μέλλει
νὰ ἀγιασθῆ ἀπὸ μόνην τὴν εἴσοδον τοῦ ἁγίου.
Τριάκοντα δὲ μόνον ἡμέρας ποιήσας εἰς τὴν
Ἀντιόχειαν, καὶ οὐδὲ αὐτὰς ὀλοκλήρους, ἐδιώ-
χθη ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἀληθείας Ἀρειαν-
νοὺς, ἐπειδὴ ἐπεισθη εἰς τὴν κακοδοξίαν των ὁ
τότε βασιλεὺς Κωνσταντῖος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου
Κωνσταντίνου, συγχωροῦντος ταῦτα τοῦ
Θεοῦ, οἷς οἶδε κρίμασιν.²

¹ Τοῦτου τὸ μαρτύριον δοα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

² Περὶ τοῦ ἁγίου Μελετίου τούτου γράφει ὁ Θεοδώρητος
εἰς τὸ τριακαστὸν πρῶτον κεφάλαιον τοῦ δευτέρου βιβλίου τῆς
Ἑκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ὅτι ἐπειδὴ ἡ Ἀντιόχεια δὲν εἶχε
ποιμένα, ἀφ' οὗ ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν θρόνον ἐκείνης ὁ Ἀρειανὸς

Ἄφ' οὗ δὲ ἐδιώχθη παρανόμως ἀπὸ τῆν ἐπαρχίαν του, ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἔμεινεν εἰς αὐτὴν περισσότερον ἀπὸ δύο χρόνους. Καὶ πάλιν ἐκάλεσαν αὐτὸν τὰ γράμματα τοῦ βασιλέως διὰ νὰ ὑπάγῃ, ὅχι ἐκεῖ πλησίον, ἀλλ' εἰς τὴν Θράκην ὁμοίως δε καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐπίσκοποι ἀπὸ πολλὰ μέρη τῆς οἰκουμένης συνήχθησαν, καλοσθέντες καὶ αὐτοὶ μὲ βασιλικά γράμματα, διότι ἐμελλόν τότε νὰ ἐλευθερωθῶσι ἀπὸ τὸν πολυχρόνιον χειμῶνα τῶν αἱρέσεων αἱ Ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ λάθωσι τελείαν γαλήνην.

Τότε λοιπὸν ἐθουμάσθη ὁ μέγας οὗτος πατήρ Μελέτιος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐκεῖ συναχθέντας ἐπισκόπους καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν του, καὶ διὰ τὴν σύνεσιν τῶν λόγων του. Καὶ ἐκεῖ ὀλίγον ἀσθενήσας, παρέδωκεν ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀφήσας τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν εἰς τὴν ξενιτειαν. Τούτου τὸν ἅγιον Μελέτιον ἀξίως ἐτίμησαν μὲ ἐπιτάφην καὶ θρηνητικὰ ἐγκώμια, ὁ θεὸς Ἀρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχὴ « Πανταχοῦ τῆς ἱερᾶς ταύτης ἀγγέλης », καὶ ὁ θεὸς Νύσσης Γρηγόριος οὗ ἡ ἀρχὴ « Πύξησεν ἡμῖν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποστόλων », τὰ ὅποια σώζονται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις. ¹

Ἐδόξασεν, οἱ Ἀρειανοὶ νομίσαντες, ὅτι ὁ θεὸς Μελέτιος ἤτο δμῶσαν μὲ αὐτοῖς, ἐξήτησαν ἀπὸ τοῦ Κωνσταντινίου νὰ θύσῃ εἰς αὐτὸν τὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας, ὡς ἰκανὸν οὕτω εἰς το λέγειν καὶ πείθειν. Μαρτυρεῖ λοιπὸν ὁ ἅγιος ὑποτακτικῶν τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἔλαβε τὸν θρόνον αὐτῆς, διότι πρότερον ἤτο ἐπίσκοπος τῆς ἐν Ἀρμενίᾳ Σιδικαστίας, ἀπὸ δὲ τὴν Σιδικασίαν μετέβη εἰς Βέρρον τῆς Συρίας, καὶ ἀπὸ τὴν Βέρρον ἐκλήθη εἰς Ἀντιοχείαν, κατὰ τὸν Μελέτιον Ἀθηγῶν, ὅτε δὲ ἐγενεον ἐπίσκοπος, παρεκλήθη ἀπὸ τὸ πλῆθος νὰ δώσῃ εἰς αὐ τοὺς μίαν διδασκαλίαν σύντομον περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος. Ὁ δὲ ἅγιος εἰδείξεν μὲν πρῶτον εἰς τὸ πλῆθος τοὺς τρεῖς δακτύλους τῆς χειρὸς του, ὕστερον δὲ συμμαζώσας τοὺς δύο δακτύλους, ἔφησεν μόνον τὸν ἕνα, καὶ τὴν ἀξίειπανον ταύτην εἶπε φωνῆν Τρεῖς τὰ νοούμενα, ὡς ἐπὶ δὲ διαλεγόμεθα. Ὁθεν οἱ Ἀρειανοὶ ὀργισθέντες εἰς τοῦτο, διέβηλον τὸν ἅγιον εἰς τὸν βασιλέα Κωνσταντινίου, ὅτι φρονεῖ τὰ τοῦ Σαβελλίου, καὶ οὕτως ἐπεισαν αὐτὸν καὶ τὸν ἐξώρισεν εἰς τὴν πατρίδα του.

¹ Σημειώσασθαι, ὅτι τοῦ ἁγίου τούτου τὴν ἀκολουθίαν ἀνεπλήρωσε καὶ τελείαν ἐποίησεν ὁ δοσιολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος ὁ Προδρομῆτης, καὶ ὁ βουλούμενος ἐορτάζειν αὐτὸν, ζητήσῃ αὐτὴν. Καὶ τοῦτο δὲ σημειώσασθαι, ὅτι ὁ βῆθεις Νύσσης Γρηγόριος ἐν τῇ πρὸς τὸν ἅγιον Μελέτιον ταύτου ἐγκωμίῳ λέγει. « Πύξησεν ἡμῖν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποστόλων ὁ νέος ἀπόστολος, ὁ συγκαταψηρισθείς μετὰ τῶν ἀποστόλων », καὶ ἐν τῇ ἐπιταφίῳ εἰς Πλακιδίαν τὴν βασιλισσὴν λέγει περὶ αὐτοῦ « Τῶν ἀγαθῶν ἡ ἁρμονία, ὁ τῆς πίστεως ζῆλος, ὁ τῆς Ἐκκλησίας στήλος, ὁ τῶν θυσιαστηρίων κόσμος ».

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς μετονομασθείσης ΜΑΡΙΝΟΥΣ.

» Στόλας Μαρῖνον μαρτυρεῖ τὴν Μαρῖαν

» Τερὴ Μαρῖνον δεκτικὴν τοῦ Μαρῖνον.

Αὕτη ἡ ὁσία ἀλλάξασα τὰ γυναικεῖα ἐνδύματα ἐφόρεσεν ἀνδρικά, καὶ ἀντὶ Μαρίας μετωνομασθῆ Μαρῖνος, ἐμβάσα δὲ εἰς μοναστήριον, ὁμοῦ μὲ τὸν κατὰ σόρκα πατέρα της, ἐκουρεύθη μοναχὸς καὶ ὑπερέτει μετὰ τῶν νεωτέρων μοναχῶν, χωρὶς νὰ γνωρισθῆ τελείως ὅτι ἤτο γυνή. Μιαν δὲ φοράν καταλύσασα εἰς ἓν ξηνοδοχεῖον ὁμοῦ μὲ ἄλλους ἀδελφοὺς, διεβλήθη ὅτι ἐφθαιρε τὴν θυγατέρα τοῦ πανδοχέως, καὶ δέχεται εὐχριστῶς τὴν συκοφαντίαν αὐτῆν καὶ τὸ θνείδος, καὶ δολοποιεῖ ὅτι ἐτραξεν τὴν ἀνυστερίαν ἐκείνην, ἐνῶ δὲν τὴν ἐπραξεν. Ὁθεν ἐδιώχθη ἔξω τοῦ μοναστηρίου, καὶ εἰς τρεῖς ὀλοκήθους χρόνους ἐπληκτιπώθη ἡ ἀσιδίμος πρέπουσα τὸ παιδίον ἐκεῖνο, ὅπερ δὲν ἐγέννησεν. Ἐπειδὴ δὲ μιαν φοράν ἐγενετο δεκτικὴ εἰς τὸ μοναστήριον, εἶχε μαζί της καὶ τὸ ἐκ πορείας ἄρσενικὸν παιδίον, ἐσπυρνώθησεν ὁμοῦ τὰ κατὰ τὴν ὁσίαν ἄφ' οὗ ἐτελεύτησεν ὅτε διήσθη ἐνεταριάζετο ἐγνωρισθῆ, ὅτι ἤτο γυνή. Ἢ δὲ θυγατὴρ τοῦ πανδοχέως ἡ συκοφαντήσασα τὴν ὁσίαν ἐκυριεύθη ἀπὸ πονηρὸν δαιμόνιον, ὅθεν ὠμολόγησε φανερά καὶ εἶπεν, ὅτι διεσθόρη ἀπὸ ἓνα στρατιώτην, καὶ λοιπὸν ὁ ἡγούμενος καὶ οἱ μοναχοὶ, οἵτινες πρότερον ὠνόμαζον ἀθλίαν τὴν ὁσίαν, τότε ὠνόμαζον αὐτὴν μακρίαν, καὶ πολλῶν τιμῶν ταύτην ἤξιώσαν.

Μνήμη τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΝΤΩΝΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

» Οὐδὲν τι προσχῶν Ἀντώνιο· τοῖς κάτω,

» Καλῶν δικαίως ἤξιώθη τῶν ἔνων.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀπὸ μὲν τὸν πατέρα κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, ἀπὸ δὲ τὴν μητέρα, ἀπὸ τὴν Εὐρώπην (ἤτοι τὴν Ρούμελιν), ὡς τρίτην δὲ πατρίδα εἶχε τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἡ ὁποία ἐνηγαλίσατο καὶ ἔθρεψεν αὐτόν, καὶ ἐκδύσασα ἀπὸ τὰ μητρικὰ σπάργανα, τὸν ἐξερρον εἰς μέτρον ἡλικίας· μαθητεύσασα δὲ αὐτόν καὶ τὰ ἱερὰ γράμματα, ὕστερον ἀπέκτησεν αὐτόν καὶ ποιμένα της. Ἐπειδὴ δὲ πολλάκις δεσμεύουσι νὰ ἀκολουθήσωσιν ὕστερον, ἢ τοῦ Πνεύματος χάρις εἰς τινὰς ἀνθρώπους ἐβάνει καὶ τὰ τυπῶνει πρότερον, διὰ τοῦτο ὅτε ὁ ἅγιος οὗτος ἤτο παιδίον πολλὰ μικρόν, ὠκονόμησε θαυμαστῶς, νὰ τελῇ τὴν θεῖαν λειτουργίαν, κα-

Ὅπως ἐβλεπε τοὺς ἱερεῖς τελουοντας αὐτὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ νὰ προσκομίζῃ ἄρτον καὶ νὰ βραστάξῃ θυμιατήριον νὰ θυμιάξῃ. Ἐφανερόνε δὲ ἡ χάρις μὲ αὐτὰ πρὸ πολλῶν χρόνων, τὴν ἀγιότητα, ἣν ἐμελλε νὰ λάβῃ ὕστερον ὁ μακάριος οὗτος.

Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος ἐφθασεν εἰς ἡλικίαν, ἐγένει μοναχός, καὶ μετεχειρίζετο ἀνδρικότατα τὴν πρακτικὴν ἀρετὴν καὶ ἐσωτερικὴν φιλοσοφίαν· ἐπειτα ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος χωρὶς νὰ θέλῃ, καὶ ἐγένειν ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου του, τῶν Στουδιτῶν δηλαδή. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἠγαπήθησαν ἀπὸ αὐτὸν ἡ ἀγρυπνία, ἡ νηστεία, τὸ τῆς προσευχῆς ἀκούραστον· τότε δὲ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Ὁθεν καιρὸν καὶ ἀφορμὴν λαβὼν ὁ θεὸς οὗτος Ἀντωνίος, ἔκαμνε τὴν ἐλεημοσύνην μὲ τὰς δύο του χεῖρας, ὡς λέγει ἡ κοινὴ παροιμία. Μίαν δὲ φορὰν διήρχετο ὁ ἅγιος ἀπὸ ἓνα στενὸν τόπον καὶ ἐμοίραζεν ἐλεημοσύνην, καὶ ἐκεῖ φαίνεταί τις, ὁ ὁποῖος ἐβάστα εἰς τὰς χεῖρας κόμβον μεγάλον γεμάτον φλωρία, καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἀντωνίον· λάβε τοῦτο διὰ νὰ ἐξοδεύῃς εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἡ μὲν χεῖρ τοῦ φανέντος ἐκείνου ἐβάσταζε τὰ φλωρία, εἰς δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς δὲν ἐφανερώθη ποῖος ἦτο. Μὲ τοιαῦτα καλὰ καὶ ἀρετὰς ἦτο πεπλουτισμένος ὁ θαυμαστός οὗτος πατὴρ.

Ὁθεν διὰ ταῦτα ὅτε ἦλθε καιρὸς καὶ ἐξητεῖτο Πατριάρχης ἄξιος, τότε μὲ ψῆφον τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ βασιλέως, ἐχειροτονήθη Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ λοιπὸν ἔτρεχεν ὁ μακάριος, ἐνδυναμούμενος ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας τῆς πόλεως τόσῳ ταχέως, ὡς ἂν εἶχε πτερὰ, (ἂν καὶ ἦτο γέρον) καὶ μὲ λιτανεῖας ἐδυσώπει τὸν πανάγαθον Θεόν. Αὐτὸς ἐβοήθει μὲν τὰς Ἐκκλησίας ἐκείνας, ὅσαι ἦσαν σσαθρωμένα ἀπὸ τὸν χρόνον, εἶδε δὲ ἀφθονοπαρόχως τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν εἰς τοὺς ἐνδεεῖς κληρικούς καὶ ἀναγνώστας, καὶ ἐπαρηγόρει τὰς πολλὰς μυριάδας τῶν πτωχῶν μὲ σιτηρῆσια καὶ τὰς ἐλεημοσύνας. Εἰς πολλοὺς λοιπὸν πολλῶν καλῶν γενόμενος πρόξενος, καὶ μεγαλώτατα θαύματα ποιήσας, εἰς γῆρας βαθύ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸ μοναστήριόν του.¹

¹ Ὅπως φαίνεται ὅτι εἶναι οὐχὶ Ἀντωνίος· ὁ Κκυλίης, ὁ Πατριάρχης γρηματίτης Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ Λιόντος τοῦ Σαρῶ ἐν ἔτει 893, καὶ Ἀρχιερατεύσας χρόνους ἐπείτα

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΛΩΤΙΝΟΥ καὶ ΣΑΤΟΡΝΙΝΟΥ.

» Τὰ θνητικὰ ταῦτα τῶν τετραμμένων,

• Σατορνίνου πέφυκε καὶ τοῦ Πλωτίνου.

* Ὁ ἅγιος τοιοῦτε *ΧΡΗΣΤΟΣ* ὁ κηπουρός, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει ἀγίῳ (1748), ξίφει τελειοῦται.

† » Τμηθεὶς ὁ Χρῆστος δι' ἀγάπην Κυρίου,

» Κηπουρός ὄρθη τῆς Ἐδέμ τοῦ χωρίου.⁴

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβεΐαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΤΙΝΙΑΝΟΥ.

» Μαρτινιακὸς σαρκικὴν σβέσας φλόγα,

» Φεύγει τελευτῶν μὴ τελευτῶσαν φλόγα.

» Ἐν τριτάτῃ δεκάτῃ δέμας ἐξέδου Μαρτινιακός.

Ὅπως ὁ ὁσιος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, ἦτο δὲ κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υἱέ (415), ὅτε δὲ ἐφθασεν εἰς τοὺς δεκαοκτῶ χρόνους τῆς ἡλικίας του ἤρχισε τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν καὶ εὐρίσκετο εἰς τὰς ἐρημίας καὶ εἰς τὰ βουνά· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν εἰς τὴν ἀναχώρησιν καὶ ἡσυχίαν εικοσιπέντε χρόνους, τότε μετὰ τὴν δοκιμὴν πολλῶν ἀλλῶν πειρασμῶν, ἐδοκίμασε καὶ τοῦτον ἀπὸ τὸν πονηρὸν διάβολον. Μία δηλαδή πόρνη κινηθεῖσα ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐχθροῦ, ἐφόρεσε πτωχικὰ ἐνδύματα καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν ἐκεῖνο, ὅπου ἐκατοῖκει οὗτος ὁ ὁσιος. Ὅτε δὲ ἐγένειν ἐσπέρα, ὠδύρετο ἡ μιὰρὰ, ὅτι τάχα ἔχασε τὸν δρόμον, καὶ θὰ τὴν φάγωσι τὰ θηρία, ἐὰν μείνῃ ἔξω ὅθεν παρεκάλει τὸν ὁσιον νὰ τὴν δεχθῇ εἰς τὸ κελλίον του, καὶ νὰ μὴ ἀφήσῃ αὐτὴν διὰ νὰ γίνῃ τροφὴ τῶν θηρίων. Ὁ δὲ ὁσιος δὲν ἐδυνήθη νὰ παραβλέψῃ αὐτὴν διὰ τὴν τοιαύτην ἀνάγκην, ἀλλὰ τὴν ἐδέχθη εἰς τὸ ἔξω μέρος τοῦ κελλίου του, αὐτὸς δὲ ὑπῆγεν εἰς τὸ ἐνδότερον μέρος.

Τῷ πρῶτῳ δὲ βλέπων ὁ ὁσιος τὴν μεταβολὴν τοῦ σχήματος τῆς γυναικός (διότι εἶχεν ἡ πο-

ἀλλ' Ἀντωνίος ὁ Στουδίτης, ὁ ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰωάννου τοῦ Τζιμισακῆ ἐν ἔτει 969, ὅστις καὶ ἐγένειν ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τῶν Στουδίου, καὶ ὅρα σελ. 367. τοῦ β' τόμου τοῦ Μιδετιῶ.

⁴ Ὅρα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

νηρά μαζί της άλλα φορέματα λαμπρά, με τὰ ὅποια ἐστολίσθη τὴν νύκτα, τὴν ἤρώτησε ποία εἶναι, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν ὑπῆγεν εἰς αὐτόν. Ἡ δὲ πόρνη με ἀναίσχυντίαν ἀποκριθεῖσα, διὰ σέ, εἶπεν, ἦλθον ἐδῶ ἔπειτα ἤρχισε νὰ κατηγορή μὲν τὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν καὶ παρθένων, νὰ ἐπαινῇ δὲ τὸν γάμον, καὶ εἰς πληροφορίαν τοῦ λόγου τῆς ἔφερε καὶ μάρτυρας τοὺς πρὸ τοῦ Νόμου καὶ ἐν τῷ Νόμῳ δίκαιους, οἵτινες εἶχον γυναῖκας, καὶ μετὰ ταῦτα λόγια παρεκίνησε τὸν ὄσιον ἢ ἀναίσχυντος εἰς αἰσχρὰν πράξιν.

Ὁ δὲ ὄσιος συγκατετέθη ὀλίγον μετὰ τὸν λογισμὸν, καὶ ἤδη ἐμαλακώθη ἡ γνώμη του ἀπὸ τὰ λόγια τῆς γυναίκος, ἐξελεύσθη δὲ τοῦ κελίου του, ἐσυλλογιζέτο πῶς νὰ κρυφθῇ, πράττων τὴν ἀμαρτίαν ταύτην. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐσυλλογιζέτο, θεωρήθη μᾶλλον αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὅθεν πρὸ τοῦ νὰ πέσῃ, κατενόησε μετὰ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν τὸ ἀμάρτημα καὶ ἐμποδίσθη ἀπὸ αὐτοῦ μετὰ τοιοῦτον τρόπον. Ἐθῆς δεηλαδὴ συνάξας πλῆθος φρυγάνων, τὰ ἤναψεν ἔμπροσθεν τῆς γυναίκος, καὶ ἐμβῆκε μέσα εἰς τὴν πυρὰν, λέγων εἰς τὸν ἑαυτὸν του ἄν, Μαρτινιανέ, δύνασαι νὰ ὑποφέρῃς τὸ πῦρ τῆς γέννησης, πείσθητι καὶ εἰς τὰ λόγια τῆς γυναίκος, καὶ ὀρέξου τὴν αἰσχρὰν ἡδονήν. Κατακαύσας λοιπὸν τὸν ἑαυτὸν του ἀρκετὰ, ὥστε ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν ἀκίνητος σχεδόν, μετὰ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀγριότητα τῆς σαρκὸς του ἐταπείνωσε καὶ τὴν γυναῖκα ἐσωφρόνισε τόσον, ὥστε τὴν ἔπεισε νὰ ἀρνηθῇ τὰ τοῦ κόσμου. Ὅθεν ἔστειλεν αὐτὴν εἰς μοναστήριον, καὶ ἐκεῖ ἔγεινε καλογοραία.

Ὁ δὲ ὄσιος ἀφ' οὗ ἰατρὸς ἦτο ἀπὸ τὰς πληγὰς τῆς πυρᾶς, εὔρεν ἓνα ναύκληρον, ὁ ὁποῖος ὠδήγησεν αὐτόν καὶ τὸν ἔφερον εἰς μίαν πέτραν μεγάλην, εὐρισκομένην εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης, ἡ ὁποία ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὴν γῆν ἕως μίαν ἡμέραν. Ἐκεῖ λοιπὸν ἔμεινεν ὁ αἰσιδύμος χρόνους δέκα, τρεφόμενος ἀπὸ τὸν ναύκληρον ἀλλὰ πάλιν καὶ ἐκεῖ ὁ μισόκαλος ἐχθρὸς δὲν τὸν ἀφῆσεν ἀπείραχτον, διότι μία κόρη ἔτυχε νὰ ναυαγήσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ διὰ μέσου ἑνὸς σανιδίου ὑπῆγε πλῆσιον εἰς τὴν πέτραν ἐκείνην καὶ παρεκάλει καὶ ἐρώναζε νὰ τὴν ἐκβάλῃ τὴν ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὴν στερεάν. Ὁ δὲ ὄσιος ὑπὸ τῆς ἀνάγκης βιαζόμενος, τὴν ἐτράβιξεν ἔξω εἶτα εἰπὼν εἰς αὐτὴν, ὅτι δὲν συμφωνεῖ τὸ χόρπον μετὰ τὴν φωτίαν, προσηγγήθη, καὶ οὕτως ἐμβῆκεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ εὐθὺς (ὦ τῆς θαυμαστῆς σου

προνοίας, τὴν ὁποίαν ἔχεις διὰ τοὺς δούλους σου, Κύριε!) εὐθὺς, λέγων, ἦλθον δελφίνες, καὶ λαβόντες τὸν ὄσιον ἐπάνω εἰς τοὺς ὠμούς των, τὸν ἔφερον πλῆσιον εἰς τὴν στερεάν.

Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐπεριπάτει ὁ ὄσιος εἰς διαφόρους πόλεις καὶ χώρας λέγων εἰς τὸν ἑαυτοῦ του, φεῦγε Μαρτινιανέ, μήπως πάλιν σὲ εὔρη πειρασμός, καὶ οὕτως ἀπεφάσισε νὰ διέλθῃ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του, περιπατῶν ἀπὸ τόπον εἰς τόπον. Ὅθεν ὑπῆγε καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐκεῖ διατρίβας ὀλίγον καιρὸν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν ἐνεταφιάσθη δὲ ἐνδόξως ἀπὸ τὸν ἐκεῖ Ἐπίσκοπον, καὶ ἀπὸ ὄλων τῶν πλῆθους τοῦ λαοῦ, καθὼς ἦτο πρέπον. Λέγουσι δὲ ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἣτις ἐπέμψθη ὑπὸ τοῦ ἀγίου εἰς μοναστήριον, διήκυσεν ὀλίως καὶ ἐναρέτως τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς τῆς, καὶ ἡξιώθη ὥστε καὶ νὰ τελῇ θαύματα, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ὁμοίως καὶ ἡ ἄλλη γυνὴ ἣτις ἔμεινεν εἰς τὴν θαλασσίαν πέτραν, ἐνεδόθη ἀνδρὶκα ἐνδύματα, τὰ ὅποια ἔφερον εἰς αὐτὴν ὁ ναύκληρος, ὁ τρέφων τὸν ὄσιον Μαρτινιανόν, καὶ ἔμεινε τρεφομένη ἀπὸ τὸν ἴδιον ναύκληρον ὅθεν καλῶς καὶ θεοφιλῶς τὴν ζωὴν τῆς διανύσασα, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Τελεῖται δὲ ἡ συναξὶς τοῦ ὁσίου Μαρτινιανοῦ εἰς τὸν σεπτὸν ναόν τοῦ ἀγίου Ἀποστόλου καὶ κορυφαίου Πέτρου, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται κολλημένως μετὰ τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν. Τὸν πλατύτερον βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον. Ὁ δὲ ἐλληνικὸς βίος τοῦ ὁσίου σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἱβήρων καὶ ἐν ἄλλαι, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁν τρόπον αἱ τῶν.»

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡμῶν τῶν ἀγίων ἀποστόλων καὶ μαρτύρων, ΠΑΥΛΟῦ, καὶ ΠΡΟΣΚΛΑΥΔΟΥ.

» Τμηθὲν γόνιον, Ἀκύλας φησι βλέπων,

» Οὐκ ἀδριουόμμι πρὸς τομὴν ἀνὴρ κάρης;

Ἡ ὁ ἅγιος οὗτος ἀπόστολος Ἀκύλας κατήγετο ἀπὸ τὴν Μαύρην θάλασσαν, ἦτο δὲ κατὰ τὴν τέχνην σκηνοποιός, ἦτοι κατασκευάζεν ἀπὸ δέρματα σκηνάς, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κλαυδίου, ἦτοι ἐν ἔτει σξή (268), ἡ

¹ Οὕτω χρονολογοῦνται οἱ χρόνοι καθ' οὓς ἐθαλίευσεν ὁ Κλαύδιος ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ τοῦ πρώτου τόμου τοῦ Μελετίου. Πολλὰ δὲ ἐκτείνονται οἱ χρόνοι αὐτοί, καθ' οὓς δίδεται ὅτι ἐξῆ ὁ Παῦλος ἐπὶ Κλαυδίου, κατὰ τὰς Πράξεις, διότι ἀπίστευτον εἶναι ὅτι ἐξῆ ὁ Παῦλος εἰς τὰ σξή (268) ἐξῆ ἀπὸ Χριστοῦ καὶ ἂν δοθῇ ὅτι ἐξῆσεν ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸ χρόνους· ἐπειδὴ ἐπίστευεν ἀπὸ τὴν Ἀνάληψιν ὑστερον δύο ἢ τρεῖς χρόνους

κούσας δὲ διὰ τὸ κίρυγμα τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου, ὑπῆγεν εἰς αὐτόν, ὅτε εὕρισκετο εἰς τὴν Κορίνθον, μᾶλλον δὲ ὁ Θεὸς Παῦλος ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἀκύλαν, εὕρισκόμενον ἐν Κορίνθῳ, διότι οὕτω γράφεται ἐν ταῖς Πράξεσι: «Μετὰ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηναίων, ἦλθεν εἰς Κορίνθον καὶ εὗρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ (διὰ τὸ διαπεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης προσῆλθεν αὐτοῖς καὶ διὰ τὸ ὁμοτέχνην εἶναι, ἔμενε παρ' αὐτοῖς καὶ ἐργάζετο, ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην.»

Πράξ. ιη'. 1. Ὅθεν ἀρ' οὗ ἐγνωρίσθη μετὸν Ἀπόστολον Παῦλον, ἐβαπτίσθη ἀπὸ αὐτόν αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ του Πρίσκιλλα, καὶ λοιπὸν εἰς τὸ ἐξῆς ὑπηρετοῦν τὸν Παῦλον καὶ ἠκολούθουν, συγκινδυνεύοντες ὁμοῦ μετ' αὐτόν εἰς ὅλους τοὺς πειρασμοὺς, ὅσοι τῷ ἠκολούθουν.

Τόσου δὲ πολλὰ ἠγάπησε τοὺς δύο τούτους ὁ Ἀπόστολος καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν των καὶ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ὥστε ἀναφέρει δι' αὐτοὺς εἰς τρεῖς ἐπιστολάς του, διότι καὶ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ γράφει: «Ἀσπάσασθε Πρίσκιλλαν καὶ Ἀκύλαν.» (Ῥωμ. ιε'. 3.) ὁμοίως καὶ ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς Κορινθίους. (ιε', 19.) καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ πρὸς Τιμόθεον (δ' 19.) Μετὰ ταῦτα λοιπὸν πολιτείαν εὐχρέστησαν οἱ μακάριοι οὗτοι εἰς τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὸν μακάριον Παῦλον, καὶ ἐποίησαν πολλὰ θαύματα· ὕστερον δὲ συλληφθέντες ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτω διέβησαν ἀπὸ τὴν

γῆν εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Ὁ δὲ ἅγιος οὗτος Ἀκύλας ἐορτάζεται χωριστὰ κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Ἰουλίου.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΕΥΨΕΛΟΓΙΟΥ ἁρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας.

» Πνεῦμα δίδωμι Εὐλόγιος Κυρίῳ,

» Βασίλιν πρὸς αὐτὴν ἱ Κύριον σὸν εὐλόγει.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλείου Ἡρακλείου, ἐν ἔτει χί' (610),¹ ἁρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας, πρὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος· ἐποίησε δὲ θαύματα πολλὰ, ἀπὸ τὰ ὅποια ἐν εἶναι καὶ τοῦτο. Ὅτε ὁ ἁγιώτατος Λέων ὁ τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπος ἔγραψεν εἰς τὴν ἐν Χαλκηδόνι Σύνοδον τὴν πολυθρόνητον ἐκείνην ἐπιστολὴν τῆς ὀρθοδοξίας, ἀνέγνωσεν αὐτὴν ὁ ὁσιος οὗτος Εὐλόγιος, καὶ ὀχιμόνον τὴν ἐπήνεσε καὶ ἀπεδέξατο, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους αὐτὴν ἐκήρυξεν. Ὁ Θεὸς λοιπὸν θέλων νὰ χαροποιήσῃ καὶ τοὺς δύο αὐτοῦ θεράποντας, τὸν ἅγιον Λέοντα, λέγω, καὶ τὸν Εὐλόγιον, ἔπεμφεν Ἄγγελον εἰς τὸν Εὐλόγιον ἐν σχήματι τοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Λέοντος, ὁ ὁποῖος εὐχαρίστει τὸν ἅγιον Εὐλόγιον, ἐπειδὴ ἀπεδέχθη τὴν βηθεῖσαν ἐπιστολὴν τοῦ Λέοντος· ὁ δὲ Εὐλόγιος συνωμίλει μετὸν Ἄγγελον, ὡς ἀν ωμίλει μετὸν ἀρχιεπίσκοπον τοῦ Πάπα Λέοντος. Ἀρ' οὗ δὲ ἐγενεῖν ὁ Ἄγγελος ἀφαντος ἀπὸ αὐτόν, τότε ἐγνωρίσεν, ὅτι ἦτο ἄγγελος Θεοῦ· ὅθεν εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, παρεδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας αὐτοῦ.²

¹ Πρὸς αὐτὴν, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δηλαδή, κατὰ τὸ ψαλμικὸν «Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον».

² Ὁ δὲ Δοσθεὸς λέγει, ὅτι ὁ Εὐλόγιος οὗτος ἦτο ἐπὶ Μαυρικίου (τελ. 527 τῆς Δωδεκαβίβλου) προτέτερη δηλαδή ἀπὸ τὸν Ἡράκλειον. Ὁ δὲ Μελέτιος λέγει, ὅτι ὁ Εὐλόγιος ἦτο ἐν ἔτει 607 (577).

³ Ὁ δὲ Ἱεροσολύμων Σύμφρονος ἄλλως γράφει περὶ τούτου. Φησὶ γάρ, ὅτι ὁ ἐπίσκοπος Θεόδωρος (οὗ ἡ ἐπισκοπὴ ἦτο εἰς τὴν Ἀθήν) ὄν κουβικουλάριος τοῦ Πατριάρχου Εὐλόγιου τούτου, εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του ἕνα ἄνθρωπον ὑψηλόν, πολλὰς τιμῆς ἄξιον καὶ εὐλαβεῖας, καὶ εἶπεν αὐτῷ. Μήνυσε ἐξ τῶν παπαν Εὐλόγιον, ὅτι ἦλθεν ὁ πάππας τῆς Ῥώμης Λέων πρὸς τὸν ἀνταγώσῃ. Ἐδραμεν ὁ Θεόδωρος παρευθὺς εἰς τὸν Πατριάρχον καὶ εἶπεν αὐτῷ τὰ βηθέντα. Καὶ λοιπὸν ἀνταγωνθέντες οἱ δύο παπαι, ὁ τῆς Ῥώμης καὶ ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐχαρατήστησαν ὁ εἰς μετὸν ἄλλον, καὶ μετ' ὀλίγον εἶπεν ὁ Λέων πρὸς τὸν Εὐλόγιον. Ἠξέυρεις διατὶ ἦλθον; ἦλθον διὰ νὰ σοὶ εὐμαρῆσαι, ὅτι πολλὰ κατὰ ἐνόησας τὴν ἐπιστολὴν μου καὶ τὴν ὑπερκαπίσθης· ἤξευρε λοιπὸν, ὅτι μεγάλην χάριν ἔκαρται, ὅτι

κατὰ τοὺς ἀκριβεστέρους, ἦτοι κατὰ τοὺς τριακονταετῆ χρόνους ἀπὸ Χριστοῦ. Ἐὰν δὲ υποθέσωμεν ὅτι ὁ Παῦλος ὅτε ἐπίστειν σεν ἦτο τριακονταπέντε χρόνων, (γενεῖαν γὰρ αὐτὸν αἱ Παράξαι γράφουσι) λοιπὸν εἰς εἰς τοὺς διακοσίους ἐξηκοντακοτὴ ἀπὸ Χριστοῦ, πῶς ἦτον δυνατόν νὰ ζῆσῃ; ἀς τὸ συμβιβάσωμεν οἱ κριτικοί. Παρὰ τῷ Ἀπολογίῳ ὁμοῦ γράφεται, ὅτι ὁ Ἀκύλας ἦτο ἐν ἔτει 56' (56). Ἀλλὰ καὶ ὁ αἰδέμιος Δοσίθεος ὁ Ἱεροσολύμων λέγει, ὅτι τὸ τρίτον ἔτος τῆς βασιλείας Κλαυδίου, ἦτο ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ τεσσαρακοστὸν δεύτερον· ἐν δὲ τῷ ἐνάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας του ἐδίωξε τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῆς Ῥώμης, ἦτοι ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ὀγδόῳ ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ (τελ. 1118 τῆς Δωδεκαβίβλου) ὥστε καλῶς ἠπόρησα ἐγὼ ἀνωτέρω. Καὶ λοιπὸν ἐσφαλμένοι εἶναι αἱ χρόνοι τοῦ Κλαυδίου παρὰ τῷ Μελέτιῳ, προσθήκην ἔχοντες διακοσίους χρόνους καὶ ἐπέκεινα. Ἄν εἶναι ἐσφαλμένοι; ἀλλ' ἄλλος ὁ Κλαύδιος ἐκείναι καὶ ἄλλος οὗτος. Ὁ πρῶτος ἐβαπτίστηεν ἀπὸ τοῦ 12 μέχρι τοῦ 14 ἔτους κ. Α. ὁ δὲ δεύτερος ἀπὸ τοῦ 268 μέχρι τοῦ 270, Σ. Γ.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες πατήρ καὶ υἱὸς σταν-
ρωθέντες, τελειοῦνται

» Πατὴρ σὺν υἱῷ σταυρικὸν πάσχει πάθος,

» Ἵπὲρ Πατρὸς, τοῦ δόντος ὕψιν εἰς πάθος.

* Ὁ ὄσιος ΣΥΜΕΩΝ, ὁ κτίτωρ τῆς ἐν Ἀθῶν
τοῦ Χιλανταρίου μονῆς, ὁ ἀκμάσας ἐν ἔτει αργύ-
(1190), ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Τίς οὐκ ἐπαινέσειε, Συμεὼν πάτερ,

» Σὲ τὴν βλύσαντα μῦρον ἐκ τοῦ σοῦ τάφου.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡ-
μῶν Αὔξεντιοῦ τοῦ ἐν τῷ Βουβῷ

» Ὁ βουβός, ὡς Κάρμυλος, ἦν Αὐξεντίω,

» Φανέντι τ' ἄλλα, πλὴν τελευτῆς, Ἡλίχ'

» Αεΐψε βίον δεκάτη Αὐξεντίου ἡδὲ τετάρτη.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ
μικροῦ, ἐν ἔτει υμ' (110), καταγόμενος μὲν
ἀπὸ τῆν Ἀνατολήν, Σχολάριος δὲ ὢν κατὰ τὸ
ἀξίωμα. Γενόμενος δὲ μοναχός, ἀνέβη εἰς τὸ
βουβὸν τὸ εὐρισκόμενον ἀντικρὺ εἰς τὴν Ὀρεῖαν,
ἥτις εἶναι μία νῆσος μικρὰ, πλησίον τῆς Λάλ-
κης καὶ τῶν ἄλλων νήσων, τῶν κειμένην πλη-
σίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἦτο δὲ οὗ-
σιος οὗτος κατὰ τὴν ἀσκητικὴν καρτερικώτατος,
καὶ κατὰ τὴν πίστιν ὀρθοδοξότατος, διότι αὐ-
τὸς πολλὰ μὲν ἤλεγξε τὴν κακοδοξίαν τοῦ Νε-
στορίου καὶ Εὐτυχοῦς, ἀπεδέχθη δὲ τὴν ἐν
Χαλκηδόνι ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν τετάρτην
Σύνοδον. Ἠξιώθη δὲ παρὰ Θεοῦ καὶ τῆς τῶν
θαυμάτων ἐνεργείας καὶ χάριτος ὁ ἀοιδίμος·
ἦτο δὲ καὶ κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ προσώπου
κατηγλαισμένος καὶ ὑπὸ τῆς φύσεως καὶ ὑπὸ
τῆς χάριτος. Ὅθεν δι' ὅλα ταῦτα τὰ προτερή-
ματά του, ἦτο καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς
αἰδέσιμος, καὶ πολλῆς τιμῆς ἡξιωμένος. Ἀνα-
παυθεὶς λοιπὸν ἐν εἰρήνῃ, ἐνεπαράσθη εἰς τὸν
παρ' αὐτοῦ κτισθέντα εὐκτήριον οἶκον· τελεῖται

μόνον εἰς ἐμὲ ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν κορυφαῖον Πέτρον, καὶ ταῦτα
εἰπὼν ἐγενεῖν ἄφαντος. Τὸ πρῶτ' ἐδηγγήθη τοῦτο ὁ Θεόδοτος εἰς
τὸν Εὐλόγιον, ὁ δὲ Εὐλόγιος κλαίων ὑπὸ τῆς χάριτος, εὐχαρί-
στησε τῷ Θεῷ, τῷ ποιήσαντι αὐτὸν κήρυκα τῆς ἀληθείας.
(Δοσίθεος 527 τῆς Δωδεκαβίβλου) Ὅρα περὶ τούτου καὶ ἐν
τῷ ἡμετέρῳ Πηδάλῳ ἐν τοῖς προλεγομένοις περὶ τῆς ἁγίας καὶ
οἰκουμενικῆς τετάρτης Συνόδου.

¹ Τὸν βίον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νῆον Ἐκλόγιον.

δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸ μοναστήριον τὸ κα-
λούμενον τοῦ Καλλιστράτου. ¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν
ΜΑΡΩΝΟΣ.

» Φύσει μακρυεὶς σαρκίου, θάλλει Μάρων,

» Μεταμφυτευθεὶς τῆς Ἐδέμ τῷ χωρίῳ.

Οὗτος ὁ ὄσιος ἀγαπήσας τὰ ζῆση ζωὴν χω-
ροῖς στέγην καὶ ὄροφην, ὑπῆγεν εἰς μίαν κορυ-
φήν ἐνός βουνοῦ τῆς ἐν Ἀντισχείᾳ Κύρου, ἥ
ὅποια ἐτιμᾶτο ἀπὸ τοὺς παλαιούς Ἕλληνας ὀ-
θεν καὶ τὸν ναὸν τῶν δαιμόνων, ὅστις ἦτο ἐκεῖ
κτισμένος ἀπὸ ἐκείνους, καθιερώσας εἰς τὸν
Θεόν, ἐν αὐτῷ ἐκατοίκησε, κατασκευάσας μίαν
σκητὴν πολλὰ μικράν, ὑποκάτω τῆς ὁποίας
σπανίως ἐμβαινεν. Ἄν δὲ καὶ ἐξῆ ὁ ἀοιδίμος
μὲ πόνους ὄχι μικροῦς, αὐτὸς ὅμως δὲν εὐχα-
ριστεῖτο εἰς ἐκείνους, ἀλλ' ἐπενόει καὶ ἄλλους
μεγαλητέρους· ὁ δὲ ἀγωνοθέτης Θεὸς κατὰ τὸ
μέτρον τῶν πόνων, οὕτως ἔδωκεν εἰς αὐτὸν καὶ
τὸ μέτρον τῆς ἰδικῆς του χάριτος, διότι ἦτο
τὰ ἰδῆ τις, πῶς διὰ τῆς προσευχῆς τοῦ ὁσίου
τούτου οἱ πυρετοὶ καὶ αἱ θέρμαι ἔσθυνον, τὸ ρί-
γος ἔπαυεν, οἱ δαίμονες ἐρρυγον, καὶ αἱ διάφο-
ροι ἀσθένειαι ἰατροῦντο.

Οὗτος ὁ ὄσιος πολλὰ μοναστήρια καὶ ἀσκη-
τήρια ἐκτίσας καὶ πολλοὺς ἐπρόσφερε σεσωσμέ-
νους καὶ ἡγιασμένους εἰς τὸν Θεόν. Ὅθεν διὰ
τῆς ἀσκήσεως ταύτης πνευματικὴν γεωργίαν
μεταχειριζόμενος ὁ ἀοιδίμος, πολλὰ φυτὰ φι-
λοσοφίας καὶ ἀρετῆς ἀπέδειξεν ἐν τῇ γῆρᾳ τῆς
Κύρου, διότι οὐ μόνον τὰ σώματα, ἀλλὰ καὶ
τὰς ψυχὰς ἐθεράπευεν. ² Ἀρρωστήσας δὲ ὀλί-
γον, ἐκβήκεν ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ τῆν παρούσαν ζωὴν,

¹ Ὁ Ἕλληνας βίος τοῦ ὁσίου Αὐξεντίου σώζεται ἐν τῇ τε-
ρᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν Ἰλλυρίᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Θεοδοσίος ὁ
μείγας τῶν βασιλικῶν σκήπτρων.» Ἀλλὰ δὴ καὶ Μαχάρι ὁ
Ψελλὸς συνέγραψε βίον ἡ ἐγκώμιον γλαυροῦτάτου σωζόμενον
ἐν μεμβράνῃσι, μεταφράσθη δὲ ὑπὸ τοῦ σοφολογιωτάτου διδα-
σκάου κληρ Χριστοφοροῦ.

² Λέγει δὲ ὁ Θεοδώρητος ὁ τὸν βίον τούτου συγγράψας, ἐν
ἀριθμῷ δεκάτῳ ἕκτῃ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ ἠρνήσθη
τὸ παρὸν συναξάριον, ὅτι ὁ ὄσιος οὗτος· ἄλλου μὲν ἰατροῦ τὴν
πλεονεξίαν, ἄλλου δὲ τὸν θυμὸν· καὶ εἰς ἓνα μὲν ἐπρόσφερε
τὴν περὶ σωφροσύνης διδασκαλίαν, εἰς ἕτερον δὲ τὴν περὶ δι-
καιοσύνης· καὶ ἄλλου μὲν ἐμάχοντο τὴν ἀκολασίαν, ἄλλου δὲ
ἐξῆπνε τὴν ἀμέλειαν. Καὶ οἱ μὲν ἱατροὶ εἰς ἕκαστον πάθος
προσφέρουσι διαφορετικὸν ἱατρικόν, ὁ δὲ ὄσιος οὗτος ἐν ἱατρι-
κῶν ἔδωκεν εἰς ὅλα τὰ πάθη, τὴν εἰς Θεὸν προσευχὴν.

καὶ ὑπῆγεν εἰς οὐρανοὺς διὰ τὴν ἀπολαύσιν τῶν καρπῶν τῶν ἰδρώτων του.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἈΒΡΑΧΑΜΟΥ.

- » Παύζει τὸ ταυτὸν εὖρε κλήσεως πλέον,
- » Πρὸς τὸν σύνοικον Ἀβραὰμ Ἀβραάμης.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει ὁ 400·¹ ἀπὸ τῆν πόλιν Κύρον εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη, καὶ ἐσύναξε τὸν πλοῦτον τῆς ἀσκητικῆς πολιτείας καὶ ἀρετῆς. Μετ' ὅσῃν δὲ ἀγρουπνίαν καὶ ὀλονύκτιον στᾶσιν καὶ νηστείαν κατεδαπάνησε τὸ σῶμά του ὁ μακάριος, ὥστε ἔμεινεν ἀκίνητος εἰς πολλοὺς χρόνους, χωρὶς νὰ ἔμπορῃ νὰ περιπατῇ. Μαθὼν δὲ, ὅτι ἦτο ἐν χωρίον πλησίον εἰς τὸ ὄρος τοῦ Λιβάνου, γεμάτον ἀπὸ εἰδώλα, ὑπῆγεν ἐκεῖ, καὶ ἐνοικιάσας μίαν οἰκίαν ἐκάθησεν ἡσυχάζων τρεῖς ἡμέρας· κατὰ δὲ τὴν τετάρτην ἐνῶ ἐξήρχετο ἡσυχος, πρῶτον μὲν πιασθεὶς, ἐχώσθη μετ' ἡμῶν ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ εἰδωλολάτρας. Ἐπειτα δὲ ἐπροστάζετο ἀπὸ αὐτοὺς ἀναγκαστικῶς νὰ φύγῃ μακρὰν αὐτῶν ἐλθόντες ὁμοῦ τότε ἐκεῖ οἱ τοὺς φόρους συνάζοντες, ἔδερον ἀσπλάγχχνως τοὺς ἐγκατοίκους, ζητοῦντες ἀπὸ αὐτοὺς τὰ βασιλικὰ δοσίματα. Ὁ δὲ ὁσιος Ἀβραάμης σπλαγχνισθεὶς, ἔδωκεν εἰς τοὺς φορολόγους τὰ δοσίματα ἐκείνων, καὶ οὕτως ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τοὺς δαρμούς τοὺς τιμωρητάς του.

Ἐκείνοι δὲ βλέποντες τοῦτο ὑπερεθαύμασαν τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ ὁσίου· ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης γενόμενοι χριστιανοί, εὐθύς ἐκτίσαν καὶ Ἐκκλησίαν, καὶ ἠνάγκαζον αὐτὸν νὰ γίνῃ εἰς αὐτοὺς ἱερεὺς. Ὁ δὲ ὁσιος ἱερωθεὶς, τρεῖς χρόνους ἐκάθισεν ἐκεῖ, καὶ καλῶς αὐτοὺς πρὸς τὴν εὐσέβειαν ὀδηγήσας καὶ στερεώσας, πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὸ ἀσκητικὸν του κελλίον, ἀφῆσας εἰς ἐκείνους ἄλλον ἱερέα ἀντὶ ἑαυτοῦ. Μετ' ὁμοίωται λοιπὸν θεάρεστα ἔργα διαλάμπυρας ὁ ὁσιος, ἐγένετο ἐπίσκοπος τῶν Καρῶν, ἡ ὁποία ἦτο πόλις τῆς Παλαιστίνης γεμάτη ἀπὸ εἰδώλα· ἀπελθὼν δὲ ἐκεῖ, μετ' ἑπιπέδους πόνους, καὶ μετ' ἑσπνεύστους διδασκαλίαις ἐπανεφέρει τοὺς ἐγκατοίκους εἰς τὴν εὐσέβειαν ἐν ὀλίγῳ καιρῷ καὶ τοὺς ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Κύριον, διὰ τῶν ἔργων πρῶτον αὐτοὺς διδάσκων· καθόσον εἰς ὅλον τὸν καιρὸν, κατὰ

τὸν ὁποῖον ἦτο ἀρχιερεὺς, οὔτε ψωμίον ἔτρωγεν, οὔτε ὄσπρια, οὔτε χόρτα μαγειρευμένα ἀπὸ φωτίαν, ἀλλὰ μόνον ἔτρωγε μαρούλια καὶ πικρίδας καὶ μακεδονήσια, καὶ ἄλλα ὅμοια χόρτα ὡμὰ, ἔπινε δὲ καὶ ὀλίγον νερόν. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς Θεοδοσίος ἀκούσας τὰ περὶ αὐτοῦ, τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ἐκεῖ λοιπὸν ὁ ὁσιος ἀπελθὼν, καὶ ὀλίγον καιρὸν ζήσας, παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ἐὸ δὲ σῶμά του ἐπεμψεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Καρῶν μετὰ μεγάλης τιμῆς ὁ ἀνωτέρω εὐσεβέστατος βασιλεὺς Θεοδοσίος.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ ἐπισκόπου Γάζης.

- » Ἐγὼ Φιλήμων, καμίνου παρῶν μέσον,
- » Καὶ μαρτυρῶν, ἔγραψα τὴν κλήσιν πόλιω.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΓΕΩΡΓΙΟΣ ῥήτορας Μι-

¹ Σημειώσασθε, ὅτι καὶ τοῦτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον γράφει ὁ Κύριος Θεοδωρῆτος ἐν τῷ δεκάτῳ ἐβδόμῳ βιβλίῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ παρὸν συναξήριον ἡρακλήσθην· προσθέτει δ' ἐκεῖ ὁ Θεοδωρῆτος, ὅτι ἂν καὶ αὐτὸς καταξήρασε τὸ σῶμά του μετ' ἡνσητεῖαν καὶ τὴν ἐργασίαν, εἰς τοὺς ζῆνους ὅμοιος ἐδείκνυεν ἀχόρταστον ἐπιμέλειαν, διότι εἰς αὐτοὺς ἠτοίμαζε στρώματα εὐπρεπῆ, καὶ ἄρτους λαμπροὺς, οἶνον εὐβόδῃ, καὶ ὀψάρια καὶ λάχανα. Ἐκάθητο δὲ καὶ αὐτὸς μαζ' εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ἐμοίραζεν εἰς ἕκαστον ἀπὸ τῶν ψυχρῶν τῆς τραπέζης, καὶ τὰ ποτήρια εἶδε, μιμούμενος τὸν θυμὸν τοῦ Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος ἐδικαίονε μὲν εἰς τοὺς ζῆνους, δὲν ἔστωγε δὲ. Ἄριστα δὲ εἶναι καὶ τὰ λόγια αὐτοῦ προσθέτει ὁ Θεοδωρῆτος περὶ τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου, ὅθεν αὐτὰ καταγράψω ἐδῶ ἀπολείπει. «Τοῦτου καὶ τὴν θέαν ἐπόθησε βασιλεὺς, ὑποπτερός γὰρ ἢ φήμη, πάντα βεβήως καὶ τὰ κατὰ καὶ τὰ χεῖρα μηχανώσας· καὶ πρὸς αὐτὸν ἐκαλεῖ, καὶ σφικνούμενον ἠσπάζετο, καὶ τὴν ἀγοραϊκὴν ἐκείνην σίσραν (ἦτοι τὴν γουρῆν κάπαν) τῆς οἰκίας ἀλουεγῆδος τιμωρῆσαν ἤγειτο· καὶ ὁ τῶν βασιλίδων δὲ χορὸς, καὶ χειρῶν ἤπτοντο καὶ γυναικῶν, καὶ ἱερέων ἄνδρα, οὐδὲ ἐπίσκοπον τῆς Ἑλλάδος ἐπιστάμενον ἠλώτοισι· οὕτω καὶ βασιλεῦσι καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις αἰδοῦσι αἰσὶν ἐστὶ χρεῖνα φιλοσοφία, καὶ τελευτήσαντες δὲ οἱ ταύτης ἐρασταὶ καὶ φρονιστάται μεζῶντες· εὐλαλείας τυγχάνουσιν· ἐπειδὴ γὰρ οὗτος ἐτελευτήσας καὶ τοῦτο· ἦεν ὁ βασιλεὺς, ἠδουλήθη μὲν ἐν τῶν ἱερῶν αὐτὸν καταλεθεῖσθαι σκῆψιν, μαθὼν δὲ ὡς ἔστιον εἴη τοῖς ποιμνίοις ἀποδοθῆναι τοῦ ποιμένου τὸ σῶμα, καὶ αὐτὸς προὔπεμπεν ἡγούμενος, καὶ ὁ τῶν βασιλίδων χορὸς ἐφεπόμενος, καὶ ἀρχοντες ἄπικτες, καὶ ἀρχόμενοι, καὶ στρατιῶται, καὶ ἰδιῶται. Μετὰ ταύτης αὐτὸν τῆς σπουδῆς καὶ ἡ Ἀντιόχου ὑπεδέξτετο πόλις, καὶ αἰ μετὰ ταύτην, ἕως τὸν μέγαν ἐκείνον ἀφίκαντο ποταμὸν (τὸν Εὐφράτην δηλαδὴ)· ἐγὼ δὲ (λέγει) θαυμάσας, ὅτι τὴν πολιτείαν ἀμείψτε, τὸν βίον οὐ συμμετέβαλεν, οὐδὲ ἀνεμείνην ἐν τῇ προεδρίᾳ ἠγάπησε δίκαιαν, ἀλλὰ τοὺς ἀσκητικοὺς ἐπῆρθε πόνους, ἐν τῇ τῶν μοναχῶν αὐτῶν ἱστορίᾳ κατέλεξε».

¹ Ὁ Θεοδοσίος, κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς, ἀπέβιωσεν ἐν ἔτει 395 ἐν Μεσολάνειο. Σ. Ε.

τυληναῖος, ὁ καλούμενος Παῖζανος, ἐμαρτύρησεν ἐπὲρ εὐσεβείας ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ ἔτος αγγγ' (1695).

† » Γεώργιος τίς οὗτος ὑπέρχει πάλιν;

» Μάρτυς νέος πέφυκεν ὦ τῆς ἀνδρείας!

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων προσεβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΟΝΗΣΙΜΟΥ.

» Ἰπλωσεν Ὀνήσιμος εἰς θλάσιν σκέλη.

» Πούλου σκελῶν, δραμότα γενναίου, δρόμους.

» Πέμπτη Ὀνησίμου σκέλας θραύσαν δεκάτη πε.

† Οὗτος ὁ ἅγιος Ὀνήσιμος ἦτο ὑπηρέτης τοῦ ἀποστόλου Φιλίμονος, ὅστις, κατὰ τὸν Κύριον Θεοδώρητον, κατήγετο ἀπὸ τῆς Κολασησῆς, ἡ πρὸς τὸν ὁποῖον γράφει χωριστὴν ἐπιστολὴν ὁ μακάριος Παῦλος. Κλέψας δὲ ὁ Ὀνήσιμος οὗτος χρήματα ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦ Φιλίμονος, ὡς τοῦτο δηλοῦται ἀπὸ τῆν βιβλίαν τοῦ Παύλου πρὸς Φιλίμονα ἐπιστολὴν, ἔφυγε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐκεῖ ἀνταμιώσας τὸν ἀπόστολον Παῦλον εἰς τὰ δεσμὰ εὐρισκόμενον, κατηγγίθη ἀπὸ αὐτὸν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, καὶ βαπτισθεὶς, ἔγεινε καὶ αὐτὸς θαυμασίως εἰς τὴν ἀρετὴν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος δὲν ἔκρινε δίκαιον νὰ λυπηταὶ ὁ Φιλίμων διὰ τὴν κλοπὴν καὶ τὴν φυγὴν τοῦ δούλου του τούτου Ὀνησίμου ἀπέστειλεν αὐτὸν ὀπίσω εἰς τὸν αὐθέντην του Φιλίμονα, ὁμοῦ μὲ τὴν πρὸς αὐτὸν συστατικὴν καὶ παραθετικὴν ἐπιστολὴν.

Ὁ δὲ Φιλίμων δεξάμενος τὸν Ὀνήσιμον σὺν τῇ ἐπιστολῇ, ἐχάρη, καὶ πάλιν ἀπέστειλεν αὐτὸν ὀπίσω εἰς τὸν Παῦλον καὶ ὑπηρέτει. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Παῦλος ἐτελείωσε διὰ τοῦ μαρτυρίου, συνελήθη ὁ Θεὸς οὗτος Ὀνήσιμος καὶ ἐφέρθη εἰς τὸν Τέρτυλον τὸν τῆς Ῥώμης ἑπαρχον ὁ δὲ ἑπαρχος ἔπαυθεν αὐτὸν εἰς Ποτιόλους ὡς κατὰδικον. Ἐκεῖ δὲ ἔλθων καὶ ὁ Τέρτυλος, καὶ βλέπων τὸν ἀπόστολον ἐπιμένοντα εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, πρῶτον μὲν ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔδειραν δυνατὰ μὲ βλάβειαν, ἔπειτα δὲ συνέτριψαν τὰ σκέλη του, καὶ οὕτως ἀσκήεν ὁ μακάριος τὴν πρόσκαιρον ταῦτην ζωὴν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν αἰώνιον. ²

¹ Οὗ καὶ εἰς τὴν ἐκδόσιν τοῦ Νοεμβρίου, ὅτε ἐορτάζεται ὁ ἅγιος οὗτος Ὀνήσιμος μετὰ τοῦ ἁγίου Φιλίμονος.

² Ὁ δὲ ἄλλοτε καὶ πλεονέστερος αὐτοῦ βίος εὐρίσκειται ἐν τῷ ἱεροῦ μοῦ τῶν Ἱερῶν καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ Χιρὴ καὶ γέννησις.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΣΕΒΙΟΥ.

» Ἀνθρώπινον παρῆλθεν ἀσμένως βίον.

» Εὐσεβίος, τὸ θαῦμα καὶ τῶν Ἀγγέλων.

Οὗτος ὁ ὁσιος ἀπὸ ποῖον τόπον κατήγετο, καὶ ἀπὸ ποίους γονεῖς ἐγεννήθη, δὲν ἐφανέρωσεν ἢ κατ' αὐτὸν ἱστορίαι· ἐκεῖνο δὲ ὅπερ ἤξεύρομεν περὶ αὐτοῦ, ἐκεῖνο καὶ λέγομεν, ὅτι διὰ μέσου τῶν ἀσκητικῶν του πόνων ἀπέκτησε πατρίδα τὸν οὐρανόν. Καὶ πρῶτον μὲν ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον καὶ ἔγεινε μοναχός· ἔπειτα δὲ ἀνέβη εἰς τὴν βῆλιν ἐνὸς βουνοῦ, εἰς χωρίον Ἀσιγᾶ καλούμενον, καὶ ἐκεῖ ἔκτισεν ἓν μικρὸν περιτείχισμα ἀπὸ ξηρολίθους, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἦλθε τάλαιπωρήμενος ὁ ἀσιδίμος, χωρὶς στέγην καὶ σκέπασμα· καὶ φόνεμα μὲν εἶχε δερμάτινον, τροσὴν δὲ, βιβνῆθια καὶ κουκία βρεγμένα· ἐνίστα δὲ ἔτρωγε καὶ ξηρὰ σῦκα, διὰ τὴν δυναμῶν τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος. Τόσον δὲ πολλὰ ἐκράτει ἀδιακόπως τὴν ἀσκήσιν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τέλους, ὥστε, καὶ ὅτε ἐφθασεν εἰς γῆρας β... καὶ ἔχασε τὰ περισσότερα ὀδόντια του, καὶ... λέγω, ἀκόμη δὲν ἤλλαξεν οὔτε τὸ σαρκοῦν του, οὔτε τὴν κατοικίαν του. Ἄλλ' ὑπέφερε τὸν προσέλθοντα ἀνδρείως τὰς ἐναντίας τοῦ ἀέρος ποιότητας, καταξαρωμένον ἔχων τὸ πρόσωπον, καὶ κατεξερραμένα τὰ μέλη τοῦ σώματος, εἰς τρόπον ὥστε, οὔτε αὐτὴ ἡ ζῶντ ἐδύνατο νὰ σταθῆ εἰς τὴν μέσῃ του, ἀλλ' ἐπιπτε κάτω, ἐπειδὴ κατεσχωρήθησαν αἱ σάρκες αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται κάτω ἀπὸ τὴν μέσῃ, καθὼς καὶ τὰ κόκκαλα, τὰ ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τῆς μέσης, ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα στέκονται τὰ μερῖα. ¹

Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἤρχοντο εἰς αὐτὸν, καὶ ἐτάραττον τὴν ἡσυχίαν του, διὰ τοῦτο μισῶν τὰς ταραχὰς, ὑπῆγεν εἰς ἓν ἀσκητήριον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐκεῖ πλησίον, καὶ ποιήσας ἓν περιτείχισμα εἰς τὴν γωνίαν τοῦ τοίχου, ἐκεῖ ἡγωνίζετο μὲ τοὺς συνειθισμένους ἀγῶνας. Λέ-

¹ Καὶ τούτου τοῦ ὁσίου τὸ εἶδη κα γράφει ὁ Κύριος Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ... ἔκτισεν αὐτὸν τῆς γλυκείας ἐκείνης καὶ Θεοῦ φίλης φωνῆς του· καὶ ἀπῆλθεν βουλόμενος, ἐπὶ πλείστον κατεῖχε περὶ τῶν οὐρανίων πραγμάτων διαλέγόμενος.

γουςι δέ, ὅτι εἰς ὄλας τὰς ἐπτὰ ἐβδομάδας τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἔτρωγε μόνον δεκαπέντε σῦκα ξηρά, ἃν καὶ ἦτο ἀποκατωμένος ἀπὸ μίαν ἀσθένειαν ἀνεκδιήγητον. Μὲ τοιούτους λοιπὸν κοπους καὶ ἰδρώτας περιρροόμενος ὁ γενναῖος ἀγωνιστής, ἐξῆσε χρόνους ἐνενήχοντα καὶ περισσοτέρους, καὶ οὕτω πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΑΙΩΡΟΣ.

- » Μαστιζὶ πλησθεὶς τὰς ψῆας ἐμπαιγμάτων,
- » Δαβὶδ τὸ ξητὸν φάσκε, μάρτυς Μαῖωρ.

Οὗτος ἦτο ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανῶ τῶν βασιλέων, στρατιώτης ὢν εἰς τὸ τάγμα τὸ ὀνομαζόμενον τῶν Μαύρων· ὅτε δὲ εὗρισκετο εἰς τὴν πόλιν τῆς Γάζας, διεβλήθη εἰς τὸν ἐκεῖ ἀρχόντα, ὅτι ἦτ' ἰσχυριστὴς. Παραστυθεὶς λοιπὸν ἐπὶ τοῦ κριτηρίου, καὶ χριστιανὸν ὁμολογήσας ἑαυτὸν, δέρεται ἀδιακόπως εἰς ἐπτὰ ἡμέρας, καὶ μὲ τὴν πολλὴν σφοδρότητα ὡστε τριακοντῆξ' στρατιώται μετήλλαχθησαν δέροντες αὐτόν· τὸ δὲ αἷμα ἔτρεχε ποταμηδὸν ἀπὸ τοῦ σώματός του, ὥστε ἐκκικνιζεν ὄλην ἐκείνην τὴν γῆν. Ἀνδρείως λοιπὸν ὑπομείνας τὴν τὴν μεγάλην τιμωρίαν ὁ τοῦ Χριστοῦ γενναῖος ἀγωνιστής, ἀπὸ τῆν στρατιωτικὴν δύναμιν ἐπορεύθη Δαβιτικῶς εἰς δύναμιν στρατιᾶς οὐρανοῦ, παραδοὺς τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ λαβὼν τοῦ μαρτυρίου τὸν στεφάνον.

Ἡ σὺνάξις τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Ἐυαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἐν ταῖς Διακοσίω σης.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΣ΄. μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΑΜΦΙΛΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ

- » Ὑπὲρ τὸ πᾶν σε Πάμφιλος φίλων, Λόγε,
- » Καὶ τὴν τομὴν ἤγειτο τῆς κάρης φίλων,

Οἱ ἅγιοι τρεῖς μάρτυρες ΟΥΛΙΑΝΟΣ, ΠΑΥΛΟΣ καὶ ΣΕΛΕΥΚΟΣ ἔξιει τελειοῦνται.

- » Παῦλον Σέλευκος, καὶ Σέλευκον Οὐλίτης,
- » Βλέπων τομῆ χαίροντα, τὴν τομὴν φέρει.

Οἱ ἅγιοι δύο μάρτυρες ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ καὶ ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ, περὶ τελειοῦνται.

- » Ἦλαντο πρὸς πῦρ μάρτυρες θεῶν δύο,
- » Θεοῦ πόθου πῦρ ἐν τρέφοντες οἱ δύο.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΔΩΓΙΟΣ, σταυρωθεὶς τελειοῦται.

- » Σταυρωθεὶς δούλοι τῆς πλάνης ἐπὶ ξύλου,
- » Καὶ Θεοδουλον, δούλον ἐσταυρωμένου.

Οἱ ἅγιοι πέντε μάρτυρες οἱ Αἰγύπτιοι, ΗΛΙΑΣ, ΙΕΡΕΜΙΑΣ, ΗΣΑΙΑΣ, ΣΑΜΟΥΗΛ, καὶ ΔΑΝΙΗΛ, ἔξιει τελειοῦνται.

- » Κλήσεις προφητῶν καὶ τελευτᾶς μαρτύρων,
- » Λύχουσι πέντε μάρτυρες τετραχημένοι.
- » Ἐκτη καὶ δεκάτη ξίφους τάμε Πάμφιλον ἀκμή.

Οὗτοι ὅλοι οἱ ἀνωτέρω ἐνδοξοὶ μάρτυρες ἦσαν κατὰ τὸν ἕκτον χρόνον τοῦ διωγμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐκίνησεν ὁ Διοκλητιανὸς ἐναντίον τῶν Ἀριστιανῶν, ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ σγ (290), ἐφέρθησαν δὲ εἰς τὸ μαρτύριον ἀπὸ διαφόρους τόπους καὶ τέχνας καὶ ἀξιώματα, καὶ ἠνώθησαν ὁμοῦ εἰς ἓν σῶμα διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ὁ δὲ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον τοὺς συνέλαβον, ὑπῆρξε τοιοῦτος. Ὅτε αὐτοὶ ἐμελλον νὰ εισέλθωσιν εἰς τὰς πύλας τῆς πόλεως Καισαρείας, ἠρώτησαν αὐτοὺς οἱ φύλακες ποιοὶ εἶναι, καὶ πόθεν κατήγοντο· οἱ δὲ μάρτυρες ἀπεκρίθησαν, ὅτι εἶναι χριστιανοί, καὶ ὅτι ἔχουσι πατριᾶ τὴν ἀνω Ἱερουσαλήμ· ὅθεν συνέλαβον αὐτοὺς καὶ τοὺς ἔφερον εἰς τὸν Φιρμιλιανὸν τὸν ἡγεμόνα τῆς Καισαρείας. Καὶ οἱ μὲν πέντε μάρτυρες οἱ Αἰγύπτιοι, ὁ Ἡλίας, ὁ Ἱερεμίας, ὁ Ἡσαίας, ὁ Σαμουὴλ, καὶ ὁ Δανιὴλ, μετὰ πολλὰς βασάνους τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ἀπεκεφαλίσθη δὲ μετ' αὐτῶν καὶ ὁ Πάμφιλος καὶ Σέλευκος καὶ ὁ Οὐλίτης καὶ Παῦλος· ὁ δὲ Πορφύριος, δούλος ὢν τοῦ ἁγίου Παμφίλου, ζητήσας νὰ λάβῃ τὸ λείψανον τοῦ αὐθέντου του, ἐκρατήθη καὶ παραδοθεὶς εἰς τὴν πυρὰν ἐτελειώθη. Ὅμοίως καὶ ὁ ἅγιος Ἰουλιανὸς, ἐπειδὴ κατὰ τὸν εἶδος εἰς τὴν πυρκαϊὰν καὶ ἐτελειώθη. Ὁ δὲ Θεοδουλος κρεμασθεὶς ἐπάνω εἰς ἓν ξύλον σταυρωθεὶς, ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον, καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σὺνάξις ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. Τὸ μαρτύριον τούτων συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς οὗ ἡ ἀρχή. «Καιρὸς δὲ καλεῖ.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν ἐν Μαρτυροπόλει ¹ μαρτυροσάντων.

¹ Ἡ Μαρτυροπόλις τῶρα ὀνομάζεται Μιζερκίν, εὕρισκε·

- Ἡ κλῆσις ἔργον μαρτυρωνύμιον πόλει,
- Πολλῶν ἐν αὐτῇ μαρτυρησάντων ξίφει,

Ὁ ὄσιος ΜΑΡΟΥΘΑΣ ὁ ἡγεύμενος τὴν ἀνωτέρω πόλιν ἐπ' ἐνόματι τῶν ρηθέντων μαρτύρων ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- Στέρξας Μαρουθᾶς τὸν Θεὸν σφόδρα σφόδρα,
- Θεῶ παραστὰς τέρεται σφόδρα σφόδρα.

Ὁ ἅγιος οὗτος Μαρουθᾶς ἔγεινεν Ἐπίσκοπος ἀπεστάλη δὲ ἀπὸ τὸν μέγαν Θεοδοσίον τὸν βασιλέα Ῥωμαίων ἐν ἔτει πτ' (380) πρὸς τὸν βασιλέα Περσῶν Ὅθεν ἀπελθὼν εἰς τὴν Περσίαν ἔλαβε μεγάλην τιμὴν ἀπὸ τοὺς Πέρσας διὰ τὴν ἀρετὴν του καὶ ἀγιότητα· μάλιστα δὲ διότι ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ δαιμόνιον τὴν δαιμονιζομένην θυγατέρα τοῦ βασιλέως. Ἐπειδὴ δὲ εὖρε παρησίαν εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν, ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὰ λείψανα τῶν ἀνωτέρω ἁγίων μαρτύρων τῶν ἐν Περσίᾳ μαρτυρησάντων, καὶ κτισας πόλιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτῶν, ἀπεθησαύρισε τὰ λείψανα μέσα εἰς αὐτήν. Ὑστερον δὲ ἀπὸ χρόνους ἐκοιμήθη κατ' ἐκείνην τὴν ἰδίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγκαινίασε τὴν παρ' αὐτοῦ κτισθεῖσαν Μαρτυρούπολιν· διὸ καὶ ἡ τούτου μνήμη ὁμοῦ μετὰ τὴν μνήμην τῶν μαρτύρων συμπανηγυρίζεται.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΦΛΑΒΙΑΝΟΥ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

- Σκόλιος νοητοῖς οὐχὶ προσκόψας πόδας,
- Ὁ Φλαβιανὸς μέχρι σοῦ, Θεέ, τρέχει.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υβ' (412), πρεσβύτερος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἁγίας Ἐκκλησίας· διὰ δὲ τὴν ἐνάρετον αὐτοῦ πολιτείαν, ἐχειροτονήθη καὶ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὴν θέρησιν τοῦ Θεοῦ, καὶ μετὰ τὴν ψῆφον τῆς Συνόδου καὶ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς Συγκλήτου. Διαμείνας δὲ εἰς τὸν ὀρόνον ἕνα χρόνον καὶ μῆνας ἕξ, κατὰ συγχώρησιν Θεοῦ ἐξεβλήθη ἀπὸ τὸν ὀρόνον του παρὰ τοῦ Μονοφυσίτου Διοσκόρου καὶ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῦ, καὶ ἐπέμφθη εἰς ἐξορίαν, ὅπου πολλὰς θλίψεις ὑπομείνας διὰ τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν καὶ ἀσθενήσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.¹

ταὶ δὲ εἰς τὴν μεγάλην Ἀρμενίαν πρὸς τὸν Νυμφαῖον ποταμὸν, τιμημένη μετὰ ὀρόνον Ἐπισκόπου, ὑποκειμένου εἰς τὸν Ἀμίδακ Μητροπολίτην, κατὰ τὸν Μελέτιον.

¹ Παρὰ δὲ τῷ Μελετίῳ Ἀθηνῶν Τύμῳ δευτέρῳ τῆς Ἐκ-

Μνήμη τοῦ ὄσιου πατρὸς ἡμῶν ΦΛΑΒΙΑΝΟΥ.

- Ζωῆς ματαίας ἐκπεραιώσας χρόνον,
- Ζῆ Φλαβιανὸς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον.

Οὗτος ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν Φλαβιανὸς ὑπῆγεν εἰς τὴν κορυφὴν βουνοῦ τινος, καὶ κτίσας ἐν μικρὸν κελλίον ἐκλείσθη εἰς αὐτό, καὶ ἐκεῖ διήλθε χρόνους ἐξήκοντα, χωρὶς νὰ λαλήῃ εἰς κανένα καὶ χωρὶς νὰ βλέπεται ἀπὸ κανένα, ἀλλὰ νεύων τὸν νοῦν του εἰς τὴν καρδίαν του, ἐφαντάζετο τὸν Θεόν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐλάμβανε πᾶσαν παρηγορίαν, κατὰ τὴν προσοχητείαν τὴν λέγουσαν, «Κατατρυφήσον τοῦ Κυρίου, καὶ δώῃ σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου.» (Ψαλμὸς λς'. 4.) εἶχε δὲ ἕνα τόπον ἐσκαμμένον, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀπλόνων τὰς χεῖράς του, ἐδέχετο τὴν τροφήν τὴν ὁποίαν τοῦ ἔφερον. Πλὴν διὰ νὰ μὴ φαίνεται εἰς τοὺς ἔξωθεν ἐρχομένους εἶχε τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐσκαμμένον λοξῶς καὶ μετὰ σχῆμα κυκλοειδές· ἡ δὲ τροφή του ἦτον ὄσπρια βρεγμένα, ἀπὸ τὰ ὅποια ἔτρωγε μίαν φορὰν τὴν ἑβδομάδα.

Μετὰ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ἔζησεν ὁ αἰμίμος χρόνους ὀλοκλήρους ἐξήκοντα, χωρὶς νὰ ἀλλάξῃ τελείως οὔτε τὴν τροφήν του, οὔτε τὴν ὑψηλὴν ταύτην πολιτείαν του· ὅθεν ἐκ τούτων ἐπλουτίσθη παρὰ Θεοῦ μετὰ τὴν χάριν τῶν θαυμάτων, διότι δράκοντα μεγαλώτατον ἐθανάτωσε διὰ προσευχῆς του, καὶ μίαν ἀσπίδα ἐφόνευσε, καὶ πλῆθος ἀκρίδων ἐδίωξεν ἀπὸ ἕνα ἀγρὸν, τὸν ὅποιον ἐμελλον νὰ κατασφάγῃσι. Αὐτὸς ἕνα νέον δαιμονισμένον ἀπὸ τὸ δαιμόνιον ἠλευθέρωσε, καὶ τὸν μαστὸν μιᾶς γυναικὸς, βλασφέντα ἀπὸ πάθος καρδίου, ἰάτρευσε, καὶ ἕνα ὄστις ἐκτυπήθη ἀπὸ ταῦρον καὶ ἀπέθανε, τὸν ἀνέστησεν. Οὕτω λοιπὸν διανύσας τὴν ζωὴν του ὁ τριτόλιος, ἤλλαξε τὴν παρούσαν πολύμοχθον καὶ πρόσκαυρον ζωὴν, μετὰ τὴν αἰώνιον ἐκείνην καὶ μακαρίαν, εἰς τὴν ὁποίαν τώρα εὐφραίνεται.

* Ὁ ἅγιος νέος ὀσιομάρτυς ΡΩΜΑΝΟΣ ὁ ἐκ

κλῆσιαστικῆς Ἱστορίας σελ. 23. γράφεται, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Φλαβιανὸς ὀκτώ μῆνας μόνον ἐπατριάρχευσε, καὶ εἰς τὴν ἐν Ἐφέσῳ ληστρικὴν Σύνοδον ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξανδρείας Διοσκόρου, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Ἀνατόλιος ἐπροχειρίσθη Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ δὲ ἅγιον λείψανον τοῦ Φλαβιανοῦ τούτου ἀνεκοιμήθη εἰς Κωνσταντινουπόλιν, καὶ κατέθη ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, συνεργία τοῦ ἁγίου Ἀνατολίου, ὡς γράφεται εἰς τὸ ἐκείνου Συναξάριον κατὰ τὴν τριτὴν Ἰουλίου.

Σοβολάχ τοῦ Καρπεννησίου καταφόμενος, καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος αχγδ' (1694), ξίθει τελειοῦται.

- † » Ὡς εἰς γάμους ἔδραμες εἰς τὰς βασάνους,
 • Ῥωμανὲ μάρτυς· εὐγε τῆς σῆς ἀνδρίας! ¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΟΥ τοῦ Τύρωνος.

- Τύρων ὁ δὴλῶν ἀρτίλεκτος ὀπλίτης,
 • Θεῷ πρόσεσιν ἀρτίκαυστος ὀπλίτης.
 • Ἐβδομάτῃ δεκάτῃ περὶ Τύρωνα φλεγέθουσι.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Θεόδωρος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Μαξιμιανῶς καὶ Μαξιμίνου τῶν βασιλέων, ἐν ἔτει σγζ' (297), καταγόμενος ἐκ τῆς μητροπόλεως Ἀμασείας, (ἧτις εἶναι πόλις διάσημος τῆς ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσῃ Καππαδοκείας, ἀπὸ χωρίου λεγόμενον Λουμιαλῶν. Ὅτε λοιπὸν ὁ ἅγιος οὗτος συνηριθμήθη μετὰ τὸ στράτευμα τὸ ὀνομαζόμενον τῶν Τυρώνων (τύρων δὲ θὰ εἶπῃ στρατιώτης νεοσύλληκτος), καὶ εὗρίσκετο εἰς τὸ τάγμα τοῦ Πραιποσίτου² Βρίγκα, τότε, λέγω, ὠμολόγησεν, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινός, καὶ ὅτι τὰ εἰδῶλα τῶν Ἑλλήνων εἶναι ἀψυχα ξάνα, καὶ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων. Ὅθεν παρεστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ῥηθέντος Πραιποσίτου, ἐκεῖνος δὲ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν καιρὸν καὶ διορίαν νὰ συλλογισθῇ· τότε ὁ ἅγιος ἔκαμεν ἐν μέγα κάτρωμα, ἐπειδὴ λαλῶν τὸ εἰδῶλον τῆς μητρὸς τῶν θεῶν Ῥέας, ὡς φλυαροῦσιν οἱ Ἕλληνες, ἔρριψεν αὐτὸ εἰς τὴν φωτῖαν καὶ τὸ κατέκαυσεν.

Ὅθεν ἐκρατήθη, καὶ ὀμολογήσας, ἔτι αὐτὸς κατέκαυσε τὸ εἰδῶλον, πρῶτον μὲν κρεμασθεὶς ξέεται, ἔπειτα βάλλεται μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον, καὶ μέσα εἰς αὐτὴν τελειωθείς, λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτοῦ ναόν, ὁ ὁποῖος εὗρίσκεται εἰς τόπον λεγόμενον Φωρακίου, κατὰ τὸ Σάββατον τῆς πρώτης ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν· ὅτε ἔγεινεν ἀπὸ αὐτὸν καὶ τὸ θαῦμα τὸ περὶ τῶν κολύβων, διὰ μέσου τοῦ ὁποῖου ἠλευθέρωσε τὸν ὀρθόδοξον λαὸν τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τὰ μεμολυσμένα φαγητὰ τῶν

εἰδωλοθύτων (τὸ κατὰ πλάτος μαρτύριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸν Δαμασκηνόν· τὸ δὲ ἐλληνικὸν τούτου μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μαξιμιανῶ καὶ Μαξιμίνω. (Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰθέρων καὶ ἐν ἄλλαις). ¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας ΜΑΡΙΑΜΝΗΣ ἀδελφῆς τοῦ ἁγίου Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου.

- » Ἀρεῖσα τὴν γῆν Μαριάμνη παρθένος,
 » Τὸν ἐκ Μαρίας Παρθένου Χριστὸν βλέπει.

Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπήγεν ὁ ἅγιος ἀπόστολος Φίλιππος ὁμοῦ μετὰ τὸν ἀπόστολον Βαρθολομαῖον καὶ Μαριάμνην τὴν ἀδελφὴν του, εἰς τὴν ἐν Φρυγίᾳ εὐρισκομένην Ἱεράπολιν, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀπόστολος ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ἐκρεμάσθη ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ Ἕλληνας. Ὅτε δὲ ἐμελλε νὰ ἀποθάνῃ, προσευχήθη εἰς τὸν Θεόν, καὶ ὡ τοῦ θαύματος! κατεχώθη εἰς τὴν γῆν καὶ ὁ ἐκεῖ εὐρισκόμενος ἀνθύπατος καὶ ἀρχων, καὶ ὁ ὑποτεταγμένος εἰς αὐτὸν λαός· οἱ δὲ λοιποὶ φοβηθέντες, παρεκάλεσαν τὸν ἅγιον Βαρθολομαῖον καὶ τὴν ἁγίαν ταύτην Μαριάμνην, οἵτινες ἦσαν καὶ αὐτοὶ κρεμάμενοι, ἵνα μὴ καὶ ἐκεῖνοι καταχωθῶσιν. Ὁ δὲ Βαρθολομαῖος πάλιν καὶ ἡ Μαριάμνη παρεκάλεσαν τὸν ἅγιον Φίλιππον, καὶ ὄχι μόνον δὲν τοὺς κατέχωσεν ἐκεῖνους, ἀλλὰ καὶ τοὺς καταχωθέντας ἐξέβαλεν ἀπὸ τὴν γῆν, ἐκτός τοῦ ἀνθυπάτου καὶ τῆς γυναικὸς του ὀνόματι Ἐχίδνης. Τότε ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Ἱεράπολιν ὁ Βαρθολομαῖος καὶ ἡ Μαριάμνη, καὶ ὁ μὲν Βαρθολομαῖος ὑπήγεν εἰς τὴν Ἰνδίαν, καὶ ἐκεῖ σταυρωθεὶς ἐτελειώθη· ἡ δὲ Μαριάμνη ἐλθοῦσα εἰς τὴν Λυκαονίαν, ἐκήρυξε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ πολλοὺς βαπτίσασα, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη (ὄρα καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Φιλίππου κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου).

¹ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὄρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

² Ἐκ τοῦ λατινικοῦ praepositus=ἀρχηγός. Σ· Ε.

¹ Σημειώσασθε, ὅτι ἐγκώμιον ἐπέλεξεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἁγίου τούτου Θεοδώρου ὁ ἁγιὸς Νύσσης Γρηγόριος, οὗ ἡ ἀρχὴ « Πνεῖς ὁ τοῦ Χριστοῦ λαός, ἡ ἅγια ποίμνη· (σώζεται ἐν τοῖς ἐκδομένοις, καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βιτοπικιδίου) τούτο τὸ ἐγκώμιον μετέφρασεν εἰς τὸ ἀπλοῦν ὁ διδάκτικος κύριος Χριστοφόρος ὁ Προδρομίτης, καὶ εὗρίσκεται εἰς τὸ ἐν Καρσεῖς κελλίον τῶν ἁγίων Θεοδώρων. Ἐκεῖ εὗρίσκεται καὶ λόγος Νεκταρίου Κωνσταντινουπόλεως μεταφρασμένος εἰς τὸ ἀπλοῦν, διαλαμβάνων, διὰ τίνα ἀφορμὴν ἐορτάζεται κατὰ τὸ πρῶτον Σάββατον τῶν νηστειῶν ὁ ἅγιος οὗτος Θεόδωρος ὁ Τύρων.

*Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΥΞΙΒΙΟΥ**
ἐπισκόπου Σόλωνος τῆς Κύπρου.

- » Τὸν Αὐξίβιον οὐ παρόψεται λόγος,
- » Φκίνεται ληξίβιον ἐξ ἐναντίου.

Κατήγετο οὗτος ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην, Ἑλλήνων κατὰ τὴν θρησκείαν ἀκολουθήσας δὲ τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ Εὐαγγελιστὴν Μάρκον, ἐδιδάχθη παρ' αὐτοῦ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. Ὅθεν βαπτισθεὶς, ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Σόλωνος τῆς ἐν Κύπρῳ, καὶ πολλοὺς ἀπίστους ἐπιστρέψας εἰς τὸν Χριστόν, καὶ διαφόρων θαυμάτων αὐτουργὸς γεγονῶς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.¹

*Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΣΤΗΡΙ-
ΚΤΟΥ.*

- » Θεοστήρικτος τὸν Θεὸν πήξας βάσιν,
- » Ὅντως θεοστήρικτος ἔργοις ὠράθη.²

*Ἡ εἴρεσις τῶν λειψίων τοῦ ἁγίου μάρτυρος
ΜΗΝΑ τοῦ Καλλιθέλαδος.*

- » Τὴν γῆν ὀρύξας, ὡς δικέλλη, τῷ λόγῳ,
- » Μηνᾶν ἐκείθεν ἐκφέρω κεκρυμμένον.

Κατὰ τοὺς χρόνους Μαρκιανῶ, ³ τοῦ φιλοχρίστου βασιλέως ἐν ἔτει υν' (450), ὁ μακάριος μάρτυς οὗτος Μηνᾶς ὁ Καλλιθέλαδος ἐφάνη ἐν μιᾷ νυκτὶ εἰς ἓνα ἄνθρωπον φιλομμάτην καλούμενον, ὁ ὁποῖος συνηριθμεῖτο εἰς τὴν σχολὴν τὴν ἐπονομαζομένην τῶν Ἰκανάτων, καὶ λέγει εἰς αὐτόν, ὅτι αὐτὸς εἶναι Μηνᾶς ὁ Καλλιθέλαδος, καὶ ὅτι κρύπτεται ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν κατὰ τὸ μέρος τοῦ αἰγιαλοῦ, ὅπου εἶναι ἡ ἀκρόπολις· δεικνύει δὲ εἰς αὐτόν καὶ τὸν τόπον μὲ τὸν ἴδιον αὐτοῦ δάκτυλον. Τότε ὁ φιλόθεος Φιλομμάτης ἐσηκώθη νυκτότερα, καὶ φανερόναι καταλεπτῶς εἰς τὸν φίλον του Μαρκιανὸν τὸν Νουμέριον τὴν ὀπτασίαν· ἐκεῖνος δὲ πάλιν φανερόναι αὐτὴν εἰς τὸν βασιλέα, καὶ παρευθὺς στέλλονται στρατιῶται εἰς τὸν δηλωθέντα τόπον, οἱ ὁποῖοι σκάψαντες μὲ ταχύτητα, εὔρον μίαν σιδηρᾶν θήκην, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο τὸ λείψανον τοῦ μάρτυρος,

ἀλλὰ καὶ γράμματα εὔρον ἐν αὐτῇ κεχαραγμένα ἐπάνω εἰς πλάκα, τὰ ὁποῖα ἐφάνερον τὸς χρόνους, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐβλήθη ἐκεῖ μέσα τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ ποῦ εἰς τὸ ἐξῆς πρέπει νὰ τεθῆ. Ἀριθμήσαντες δὲ τοὺς χρόνους, εὔρον ὅτι εἶχον παρέλθει χρόνοι τετρακόσιοι· ὅθεν εὐχαρίστησεν ὅλον τὸ πλῆθος καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν.¹

Μνήμη τῶν ἐν εὐσεβείῃ τῇ λήξει γενομένων βασιλέων ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ καὶ ΠΟΥΛΧΕΡΙΑΣ· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.²

- † » Τὸν Μαρκιανὸν Πουλχερίαν συνάμα,
- » Ἄζυγας εἶπειν οὐκ ἔχω ἢ συζύγου.

* Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ Βελάντιος ὁ ἐν Μιτυλήνῃ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος ἀγ'γ' (1793) ἀρχόνῃ τελειοῦται.

- † » Ὑμνος νεάζων Θεοδώρῳ τῷ νέῳ,
- » Χριστοῦ ἀθλητῆ, ἐνδίκως ἀρμωστέο.³

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ', μνήμη τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ΛΕΟΝΤΟΣ Πάπα Ῥώμης.

- » Ψυχὴν ὁ Θεὸς ἐξερεύγεται Λέων,
- » Καὶ δαιμόνων φάλαγγιν ἐμβάλλει φόβον·
- » Ὅγδοάτῃ δεκάτῃ τε Λέων ἠρώσθητο θυμόν.

Οὗτος ὁ ἐν ἀγίοις πατὴρ ἡμῶν Λέων ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαρκιανῶ ἐν ἔτει υν' (450), διὰ δὲ τὴν ὑπερβολικὴν αὐτοῦ σωφροσύνην καὶ καθαρότητα, καὶ διὰ τὸ

¹ Περιττῶς γράφεται κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Σηλαμάνου. Τοῦτο γὰρ προεγράφη κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ια' νοηαρίου.

² Ὅρα καὶ κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅπου ἰδιαιτέρως ἐροτάζεται ἡ ἁγία Πουλχερία, καὶ τὸ Συναξάριον αὐτῆς γράφεται. Τόσον δὲ μόνον ἐδῶ λέγομεν περὶ τοῦ Μαρκιανῶ ὅτι ἐκοιμήθη ἐν ἔτει 457· ζήσας εἰς τὴν βασιλείαν μετὰ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς.

Ἄνθρωπος οὐ μόνον εὐσεβέστατος, ἀλλὰ καὶ εὐλαθέστατος, καθὼς περὶς ἐλιτάνευεν ἐν τῷ πεδίῳ· ὅθεν ἠναγκάζετο καὶ Ἄνατολιος ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, οὐκ ἐν φορέῳ, ἀλλὰ περὶς λιτανεύειν, κατὰ τὸν Θεοφάνη. (δρα σελ. 400. τῆς Δωδεκαβίβλου.)

³ Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον μαρτυρολόγιον.

¹ Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

² Ὁ Θεοστήρικτος οὗτος φαίνεται, ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος μὲ τὸν ἐροτάζομενον κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου· ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ τοῦτο ἱαμβικὸν ἄστιγμον ἔχει καὶ ἐκεῖνος.

³ Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Βασιλείου. (Καθὼς καὶ ἐν τοῖς Μηναιοῖς. Σ. Ε.)

είλικρινές και άκατηγόρητον τῆς ζωῆς του ἐχειροτονήθη ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπίσκοπος τῆς παλαιᾶς Ῥώμης. Ὁσίως λοιπὸν ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του, τὰς τῶν αἰρετικῶν βλασφημίας ἠφάνισε μὲ τελειότητα, κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἁγίας καὶ Οἰκουμενικῆς τετάρτης Συνόδου τῶν ἑξακοσιῶν τριάκοντα πατέρων, τῆς ἐν Χαλκηδόνι συγχροτηθείσης ἐν ἔτει υνᾶ (451), ἡ ὁποία πολλὰ μὲν ἐξέθετο καὶ ἐδογματίσθη περὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, κατὰ κράτος δὲ ἀνέτρεψε τὰ δόγματα τῶν αἰρετικῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐφλυάρουν μίαν φύσιν καὶ μίαν ἐνέργειαν καὶ θέλησιν ἐπὶ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Θεοστυγεῖς ἐκείνοι ἐμάχοντο εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐσπούδαζον νὰ ἀνασκευάσωσι τὰ τῶν Θεῶν πατέρων θεόπνευστα δόγματα, τούτου χάριν ὁ μακάριος οὗτος καρφθεὶς εἰς τὴν παράκλησιν, τὴν ὁποίαν ἀπέτεινεν εἰς αὐτὸν ὁλη ἡ Σύνοδος, μετεχειρίσθη εἰς πολλὰς ἡμέρας νηστείαν καὶ ἀγρυπνίαν καὶ προσευχὴν Ὅθεν ἐμπνευσθεὶς ἀπὸ τοῦ ζωοποιῶν Πνεύματος, ἐγγράφως ἐξέθετο καὶ ἐδιώρισε διὰ τὰ τότε ζητούμενα καὶ ἀνεκέρυξε καθαρῶς δύο φύσεις καὶ δύο ἐνεργείας καὶ θελήσεις ἐπὶ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ταῦτα ἔστειλε δι' ἐπιστολῆς πρὸς τὴν ἀνωτέρω τετάρτην καὶ οἰκουμένην Σύνοδον. Τὴν ὁποίαν δεξάμενον τὸ πλῆθος τῶν ἐκεῖ συνθηροισμένων ὁσίων πατέρων, ἐστοχάσθη ταύτην στήλην ὀρθοδοξίας, καὶ ἐπίστευσεν, ὅτι αὐτὴ ἐκβῆκεν ὡς ἀπὸ στόματος τοῦ Θεοῦ, ὅθεν ἐπάνω εἰς αὐτὴν ἀναπαυσάμενη ἡ ἁγία ἐκείνη Σύνοδος, μὲ θάρρος περισσότερον ἀντέστη κατὰ τοῦ πλήθους τῶν Μονοφυσιτῶν καὶ τῶν Μονοθελητῶν, καὶ τούτων τὰς πολυπλόπους μηχανὰς διέλυσε καὶ ἡ μὲν ἁγία ἐκείνη Σύνοδος ὕστερον ἀπὸ αὐτὰ διελύθη, ὁ δὲ Θεσπέσιος Λέων μείνας ἀκόμη εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, καὶ ὡς φωστὴρ μὲ τὰς ἀρετὰς διαλάμψας, εἰς γῆρας βαθύ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ὁ τὸν ἐλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Βούλομαι διηγήσασθαι » (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰσῆρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

* Περὶ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἁγίου Λέοντος ὅρα εἰς τὴν δεκάτην τρίτην Φεβρουαρίου, ἐν τῷ Συντάγματι τοῦ Ευλογίου. Ἄλλεξανδρείας. Ὅρα δὲ καὶ εἰς τὸ ἡμέτερον Πηδάλιον ἐν τοῖς προηγουμένοις περὶ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς τετάρτης Συνόδου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων **ΛΕΩΝΤΟΣ** καὶ **ΠΑΡΗΓΟΡΙΟΥ**, ἀθλοστάτων ἐν Πατάρσις τῆς Λυκίας.

Εἰς τὸν Παρηγόριον.

- » Παρηγόριος σάρκα δούε εἰς αἰκίας,
- » ἔχει παρηγόρημα τὰ στέφη μέγα.

Εἰς τὸν Λέοντα.

- » Ἐλκων ἄνωθεν ἰσχὺν ἐκ Θεοῦ Λέων,
- » Ἐλξεις βιαίαις ὡς λέων ἐκτρέρει.

Ἀπὸ τούτους τοὺς δύο μάρτυρας, ὁ μὲν μακάριος Παρηγόριος μὲ πολλὰ εἶδη βασάνων τιμωρηθεὶς, ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀρθαρτον στέφανον τελειωθείς ἐν Χριστῷ ὁ δὲ αἰόδιμος Λέων μείνας μοναχός, δὲν ὑπέφερε τὸν χωρισμὸν τοῦ μάρτυρος Παρηγορίου, καὶ ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς δὲν ἐπέτυχε τὸν αὐτὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου, πικρῶς ἀνεστέναξε καὶ ἐθρήνη. Ὅθεν ἐξεληθὼν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦτο ἐνταφισμένον τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Παρηγορίου, ἐδόκρυσεν, καὶ ἀπὸ τὸν πόθον τοῦ μαρτυρίου ἤναπτεν ἡ καρδία του. Ἐπειτα ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ὑπήγεν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐγένετο πανήγυρις τῶν εἰδωλολατρῶν καὶ ἰδῶν ἐκεῖ λύχνους καὶ κηρία, τὰ ὁποία ἐδίδον πολὺ φῶς ἔλαβεν αὐτὰ μὲ τὰς χεῖράς του καὶ τὰ ἐσύντριψε, καὶ ῥίψας κατὰ γῆς τὰ κατεπάτησε. Κρατηθεὶς λοιπὸν παρεστάθη εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως, καὶ ἐρωτηθεὶς ἀνεκέρυξε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν ὅθεν ἐδάρη σφοδρῶς μὲ βούνευρα. ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητῆς, ὑπέφερε ταῦτα μὲ τόσην χαρὰν, ὡς ἂν ἔπασχε ἄλιος καὶ ὄχι αὐτός. Ἐπειτα θερόμενος ἐσύρθη βιαίως εἰς ἕξιροπόταμον κρημνῶδη καὶ δύσβατον, λαβῶν δὲ ἄδειαν, προσηυχῆθη, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς γείρας Θεοῦ καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν ποθοῦμενον στέφανον. Οἱ δὲ δῆμιοι ῥίψαντες τὸ λείψανόν του εἰς τὴν φάραγγα, ἀνεχώρησαν.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΑΓΑΠΗΤΟΥ** ἐπισκόπου Σινάου, τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ θαυματουργοῦ.

- » Ὅν ἡγάπητας, Ἄγαπητὲ, δεσπότην,
- » Οὕτω καλεῖ σε πρὸς τόπους, οὗ: ἡγάπητις.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἄγαπητός ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν, (τὴν νῦν Καραμανίαν), χριστιανῶν γονέων υἱός. Ὅτε δὲ ἦτο νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν ὑπήγεν εἰς ἕν μοναστήριον ἀπὸ τὰ ἐκεῖ

εύρισκόμενα, εἰς τὸ ὅποιον εὕρισκοντο ἕως χίλιοι μοναχοί· ἀπὸ αὐτοὺς δὲ συναθροίσας διάφορους ἀρετὰς, ὡς ἡ μέλισσα συναθροίζει τὰ διάφορα ἄνθη, ἔγεινε δόκιμος ἐργάτης τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου, καὶ κατέφθειρε τὸ σῶμά του μὲ νηστείαν καὶ ἀγρυπνίαν καὶ μὲ τὴν τῶν ἄλλων ἐγκράτειαν. Διότι εἰς διάστημα ὀγδοήκοντα ὀλοκλήρων ἡμερῶν ἔτρωγε μόνον φλοιοὺς τῶν λουπιναρίων, καὶ σάκτην ἀντὶ ψωμίου· ἀλλὰ καὶ τὸν ὕπνον ἐνίκησε, καθόσον εἶναι δυνατὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Οὗτος ὁ ὁσιος ἦτο εὐχρηστος καὶ ἐπιτήδειος εἰς τὰς ὑπηρεσίας τῶν ἀδελφῶν τοῦ μοναστηρίου, καὶ ὅλους τοὺς μοναχοὺς ὠνόμαζεν αὐθέντας του, καὶ ὡς δεσπότης αὐτοὺς ἐνόμιζεν ὅθεν καὶ ἤξιώθη νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ τῶν θαυμάτων τὴν χάριν. Διὰ μόνης δηλαδὴ τῆς προσευχῆς του ἐθανάτωσεν ἓνα δράκοντα, καὶ ἰάτρευσε μίαν παρθένον ὑπὸ ἀσθενείας ρθειρομένην ὅθεν ἐκ τούτων ἠγαπήτο ἀπὸ ὄλου καὶ θαυμάζετο. Ὁ δὲ βασιλεὺς Λικίνιος μαθὼν περὶ τούτου τοῦ ἁγίου, ὅτι εἶναι ἀνδρείος εἰς τὸ σῶμα, ἔλαβεν αὐτὸν καὶ μὴ θέλοντα, καὶ τὸν συνηρίθμησε μὲ τοὺς στρατιώτας του. Ὁ δὲ ἅγιος καὶ ἐκεῖ εὐρισκόμενος, δὲν ἠμέλει τοὺς ἀσκητικούς ἀγῶνας, ἀλλὰ καὶ τὰς στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας ἐποίει ἀνελλιπῶς, καὶ τοὺς συνηθισμένους κόπους τῆς ἀσκήσεως ἠκολούθει· οὐ μόνον δὲ τὰς τῶν ἀνθρώπων ἀνιάτους καὶ θανατηφόρους ἀσθενείας ἰάτρευεν ὁ ἀοίδιμος, ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν ἀλόγων καὶ βεῶν, καὶ παντὸς ἄλλου ζώου, μὲ μόνην τὴν ἐπιφάνειάν του καὶ παρουσίαν. Ἐπειδὴ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν εἶδεν ὁ ἅγιος οὗτος τιμωρουμένους σκληρῶς διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τοὺς τοῦ Χριστοῦ καλλινίκους μάρτυρας Βικτωρίνον καὶ Δωρόθεον καὶ Θεόδουλον καὶ Ἀγρίππαν, ἠθέλησε καὶ αὐτὸς νὰ γίνῃ κοινωνὸς τοῦ μαρτυρίου των. Ὅθεν ἀφ' οὗ ἐκεῖνοι ἀποκεφαλισθέντες ἐτελειώθησαν καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως, τότε καὶ οὗτος ὁ μακάριος Ἀγαπητὸς ἐκτυπήθη μὲν μὲ τὸ ἀκόντιον, διεφυλάχθη ὁμως ἀβλαβῆς διὰ σωτηρίαν πολλῶν. Ὅτε δὲ ὁ Λικίνιος ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔλαβεν ὅλην τὴν βασιλείαν τῶν Ῥωμαίων, τότε συνέβη ἡ ἀκόλουθος ὑπόθεσις.

Δουλὸς τις τοῦ βασιλέως χρήσιμος εἰς ὑπηρεσίας ἐδαιμονίσθη ἀπὸ πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐφώναζε δὲ καὶ ἐκάλει κατ' ὄνομα τὸν ἅγιον τοῦτον Ἀγαπητὸν ὅθεν ὁ βασιλεὺς τὸν ἔφερεν εἰς τὸ παλάτιον, καὶ εὐθὺς ἅμα προσηυχῆθη, ἐδιώχθη ὁ δαίμων καὶ ἔλαβεν ὁ δουλὸς τὴν ἰα-

τρείαν. Ὁ δὲ ἅγιος ἄλλην χάριν δὲν ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν βασιλέα, εἰμὴ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴν τέχνην, καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἠγαπημένην του ἡσυχίαν, καὶ εὐθὺς ὁ βασιλεὺς ἐπένευσεν εἰς τοῦτο· ἀφ' οὗ δὲ ἐγύρισε· ὁ ἅγιος εἰς τὴν ἡσυχίαν του, ὁ ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Σιναίου, (ἧτις κοινῶς Σιναοῦ ὀνομάζεται, καὶ εὕρισκεται εἰς τὴν μεγάλην Φρυγίαν μεσόγειος, κατὰ τὸ τέλος τῆς Βιθυνίας, τεσσαράκοντα μίλια ἀπέχουσα τῆς Νικαίας καὶ τιμημένη μὲ θρόνον ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Ἱεραπόλειως Μητροπολίτην) ἔλαβε τὸν ἅγιον τοῦτον, καὶ μὴ θέλοντα ἐχειροτόνησεν αὐτὸν ἱερέα· καὶ ἀφ' οὗ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἐκεῖνος ἐτελεύτησεν, ὁ μέγας οὗτος ἐχειροτονήθη Σιναοῦ ἐπίσκοπος μὲ ψῆφον Θεοῦ καὶ τῶν ἱερέων καὶ ὄλου τοῦ λαοῦ.

Εὐθὺς δὲ ἅμα ἐγεινεν Ἀρχιερεὺς, ἔκαμνε μεγαλύτερα θαύματα καὶ τοῦ προφητικοῦ χαρίσματος ἠξιώθη. Εἰς ἀπόδειξιν δὲ τῶν λεγομένων καθαρὰν πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν ἐδῶ τινὰς προφητείας καὶ θαυματουργίας, τὰς ὁποίας ἐποίησεν ὁ ἅγιος. Μία γυνὴ ἀκούσασα περὶ τοῦ ἁγίου τούτου, καὶ ἀγαπῶσα νὰ ἀπολαύσῃ τὴν εὐλογίαν του, ὑπῆγεν εἰς αὐτόν· βλέπων δὲ αὐτὴν ὁ ἅγιος, τῆ εἶπεν ὅλα ὅσα ἔπραξεν ἀπὸ παιδιόθεν, καὶ νουθετήσας αὐτὴν καὶ ὠφελήσας, τὴν ἀπέστειλε. Καὶ ἓνα διάκονον εὐρισκόμενον εἰς τὴν Ἡράκλειαν τῆς Θράκης, καὶ ἐλθόντα πρὸς αὐτόν εὐλογίας χάριν, τὸν ἠλεγξεν ὁ ἅγιος, ὅτι ἔφθειρε μίαν παρθένον. Δαμιανοῦ δὲ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Σιλανδέων, (ἔστι δὲ ἡ Σιλανδὸς πόλις εὐρισκομένη ἐν Λυδίᾳ) τὰ χωράφια, ὁ παραρρέων ποταμὸς, ὅστις ἔτρεχε τὸν χειμῶνα, τὰ ἠφάνιζεν ὁ δὲ ἅγιος Ἀγαπητὸς διὰ προσευχῆς του ἐγύρισε τὸν ποταμὸν ἀπὸ ἄλλον τόπον, καὶ οὕτως ἔμειναν ἀβλαβῆ τὰ τοῦ ἐπισκόπου χωράφια. Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ἐποίησεν ὁ ἅγιος θαύματα, τὰ ὁποῖα περιέχει ἡ κατ' αὐτόν ἱστορία, περισσότερα ὄντα ἀπὸ ἑκατόν. Οὗτος καὶ μὲ μόνον τὸ πιάσιμον τῆς χειρὸς του, καὶ μὲ μόνην τὴν σκίαν τοῦ σώματός του, καὶ μὲ μόνον τὸν λόγον του, πάθη ἰάτρευσε ἀνιάτα. Καλῶς οὖν καὶ θεοφιλῶς πολιτευσάμενος, καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ.

• Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΙΟΥΛΙΟΣ εἶπε τελευτᾷται.

• Πᾶν, Πιούλιος εἶπεν, ἤλιπον πάθος,
» Μόνον δὲ τιμηθεῖς, οὐ πέπονθα ζημίαν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεός ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ 10', *μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΑΡΧΙΠΠΟΥ*¹

- Ποθῶν τὸν ἀκρόγωνον Ἀρχιππος λίθον,
- Κατηλόθη τῷ πόθῳ τούτου λίθοις.
- * • Ἀρχιππος δεκάτῃ ἐνάτῃ θάνε χειμαδίοισιν.

Οὗτος ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ἀπὸ τὸν ὅποιον ἐπαινεῖται καὶ συστρατιώτης αὐτοῦ ὀνομάζεται ἐν τῇ πρὸς Φιλιμόνα ἐπιστολῇ· καὶ ἐν τῇ πρὸς Κολασσαεῖς ἐπιστολῇ γράφει περὶ αὐτοῦ, « Εἶπατε Ἀρχιππῷ, βλέπε τὴν διακονίαν, ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ ἵνα αὐτὴν πληρῆς » (Κολ. δ', 17.) οὗτος λοιπὸν εὕρισκόμενος εἰς τὰς Κολασσάς, (αἱ ὁποῖαι εἶναι πόλις τῆς Φρυγίας) ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου ὁμοῦ μετὰ τὸν ἅγιον Φιλιμόνα· ὅθεν οἱ ἐκεῖσε εἰδωλολάτραι ὠρμησαν κατ' αὐτῶν, καὶ πιάσαντες τὸν ἀπόστολον τοῦτον, ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀδροκλήν. Μὴ πεισθεὶς δὲ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸ εἰδῶλον τὸ καλούμενον Μηνᾶν, ἐβλήθη εἰς λάκκον καὶ ἐχώσθη ἕως εἰς τὴν μέσσην· ἔπειτα ἐκεντήθη με βελόνας ἀπὸ παιδία, καὶ τελευταῖον λιθοβοληθεὶς, ἐτελειώθη, καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμαράντινον στέφανον.¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ *μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΑΞΙΜΟΥ, ΘΕΟΔΩΤΟΥ καὶ ΗΣΥΧΙΟΥ*.

- Ἀνδρῶν τριάς σύναθλος εὐσθενεστάτη,
- Ἀνδρίζεται σοὶ καὶ τομῆς, Τριάς, μέχρι.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΣΚΛΗΠΙΟΔΟΤΗΣ.

- Ἔστεψε Χριστὸς τὴν Ἀσκληπιόδοτην,
- Ἦς ἐξέκοψε τὴν κεφαλὴν τὸ ζῆφος,

Οὗτοι οἱ ἀνωτέρω ἅγιοι παρασταθέντες εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ μὴ πεισθέντες νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, πολλὰς τιμωρίας ἔπαθον καὶ πρῶτον μὲν χρεμασθέντες εἰς ξύλον, ἐξέσθησαν μετὰ ὀνύχια σιδηρᾶ, ἔπειτα μεταφέρονται καὶ σύρονται ἀπὸ μίαν πόλιν εἰς ἄλλην· μετὰ ταῦτα παραδίδονται εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τοὺς φάγωσι, ἀλλ' ὁμως ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ἐφυλάχθησαν

¹ Ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου, ὅπου ἐκτάσσεται ὁ ἀπόστολος οὗτος Ἀρχιππος μετὰ τοῦ Φιλιμόνου καὶ Ὁμηρίμου.

ἀβλαβεῖς. Ὁμοίως καὶ ἡ ἁγία Ἀσκληπιόδοτη ῥιφθεῖσα κατὰ γῆς, ἐτανύσθη ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ ἔπειτα ἐδέθη εἰς ἓνα ταῦρον. Μετὰ δὲ ταῦτα ὅλοι ὁμοῦ λιθοβολοῦνται, καὶ σύρονται εἰς τόπους ἀλσώδεις καὶ δυσβάτους, καὶ τελευταῖον ἀποκεφαλίζονται· καὶ οὕτως οἱ μακάριοι λαμβάνουσι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΡΑΒΟΥΛΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- Βουλᾶς Ραβουλάς θεὸς ἀπράκτους δαιμόνων,
- Ἀπῆρε, βουλῆ τοῦ Θεοῦ, τῶν ἐνθάδε

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ῥαβουλάς ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ζήνωνος ἐν ἔτει υοσ' (476), ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν πόλιν τὴν λεγομένην Σαμόσατα (ἡ ὁποία τώρα καινῶς ὀνομάζεται Σεμφάτ, εὕρισκομένη ἐν τῇ Συρίᾳ καὶ τιμημένη μετὰ θρόνον Ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Ἐδέσσης Μητροπολίτην)· παιδευθεὶς δὲ ἀπὸ ἓνα ἀνδρα ἐνδοξότατον, Βαρυψαθᾶν ὀνομαζόμενον, ἔμαθε τὴν Συριακὴν γλῶσσαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ νεαρᾶς τοῦ ἡλικίας μετεχειρίζετο πᾶσαν ἀρετὴν, ἔγεινε μοναχός· ὅθεν μακρὸνας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἐκατοῖκει εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰ σπήλαια μόνος, καθὼς ἄλλοτε καὶ ὁ μέγας Ἡλίας, καὶ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής. Ὑστερον δὲ ἀπὸ χρόνους ὀλίγους ὑπήγεν εἰς Φοινίκην ὁμοῦ μετὰ ἄλλους τινάς· καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖ ἔλαμψε περισσότερο μετὰ τὰς ἀρετάς, ἔγεινε διὰ τοῦτο φανερός εἰς ὅλους καὶ μὴ θέλων.

Ὅθεν μετὰ τὴν συνεργίαν τοῦ βασιλέως Ζήνωνος καὶ Ἰωάννου τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Βηρυτοῦ, ἐποίησε μοναστήριον εἰς τὸ μέσον τοῦ βουνοῦ. Τότε λοιπὸν ὁ θεὸς οὗτος Ῥαβουλάς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν ἀναμέσον εἰς τοὺς εἰδωλολάτραις, καθὼς ἦσαν ἀναμέσον εἰς τοὺς Ἰουδαίους ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας, ἢ καὶ ὁ Πέτρος καὶ Ἰωάννης· ὅθεν ποτὲ μὲν ἠλεγχον ἐκείνους, ποτὲ δὲ τοὺς ἐνουθέτου. Διὰ τοῦτο ὅλους σχεδὸν τοὺς ἐκεῖ εὕρισκομένους Ἕλληνας μετέβαλον εἰς θεογνωσίαν· τοῦτο δ' ὑπῆρξε τὸ πρῶτον καὶ ἐξαιρετικὸν ἔργον ὅπερ κατῴρθωσεν ὁ μακάριος Ῥαβουλάς. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Ζήνων, ἔγεινε διάδοχος τῆς βασιλείας Ἀναστάσιος ὁ Δίκωρος ἐν ἔτει υγ' (491), μετὰ τοῦ ὁποίου τὴν συνεργίαν, ἔκτισεν ἄλλο μοναστήριον ὁ ὅσιος Ῥαβουλάς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὸ ὅποιον ὀνομάζεται ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ῥαβουλά· ὁμοίως ἐσύστησε καὶ ἄλλα πολλὰ μοναστήρια εἰς διαφόρους τόπους. Ἦτο δὲ ὁ ὅσιος οὗτος εἰς ὅλα προσεκτικὸς καὶ νη-

γάλιος, διδακτικός, ἀόργητος, συμπαθής, φιλάδελφος, καὶ εἰς ὅλους εὐσπλαγχνος. Ὅτε δὲ ἠνώχλει αὐτὸν ὁ πονηρὸς διάβολος μὲ κἀνὲν πάθος, τότε αὐτὸς ἀντέλεγεν εἰς τὸ πάθος ἐκείνο μὲ ἐν ῥητὸν τῆς Ἀγίας γραφῆς, καὶ οὕτω τὸ ἐδίδωκεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἦτο γεμάτος ἀπὸ ῥηρὰ τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Γραφῆς. Ἐξήσησε δὲ ὁ ὅσιος οὗτος ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, τοῦ οἰκοδομήσαντος τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας, καὶ ἐν ἔτει κϛ' (527), βασιλεύσαντος. Ὅτε δὲ ἔγεινεν ὀγδοήκοντα χρόνων γέρων καὶ ὀλίγον περισσότερον, ἤκουσε φωνὴν ἄνωθεν, ἣ ὁποία ἔλεγε «Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς.» Ὅθεν ὕστερον ἀσθενήσας ὀλίγον, ἀπῆλθε πρὸς κύριον.

Οἱ ὅσιοι πατέρες ἡμῶν καὶ ὁμολογηταὶ ΕΥΓΕΝΙΟΣ καὶ ΜΑΚΑΡΙΟΣ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

» Πρὸ τοῦ θανεῖν πάσχουσι δεινὰ μυρία,

» Εὐγένιός τε καὶ Μακάριος ὁ κ.

Ὅτε ὁ Παραβάτης Ἰουλιανὸς ἐβασίλευε κατὰ συγχώρησιν Θεοῦ ἐν ἔτει τζά (361), οἱ χριστιανοὶ ὅλοι ἔφρευγον καὶ ἐκρύπτοντο, διὰ νὰ μὴ βλέπωσι τὰς μικρὰς θυσίας τὰς ὁποίας προσέφερον ὁ ἀλιτήριος εἰς τὰ εἶδωλα. Οἱ δὲ ὁμόφρονές του Ἕλληνες, ὅχι μόνον αὐτοὶ ἔκαμνον ἀσελγείας μετ' αὐτοῦ, καὶ οὕτω κατεσχεύαζον ἑαυτοὺς ὕλην καὶ προσάναμμα τοῦ αἰωνίου πυρὸς τῆς κολάσεως· ἀλλ' ἀκόμη καὶ τοὺς χριστιανούς ἠνάγκαζον νὰ κάμνωσι τὰς αὐτὰς ἀσελγείας, καὶ χωρὶς νὰ θέλωσι. Τότε λοιπὸν ὁ Μακάριος οὗτος καὶ ὁ Εὐγένιος, οἱ δοῦλοι καὶ θεράποντες τοῦ Χριστοῦ, συνελήφθησαν, καὶ τὸν μὲν Χριστὸν ὡμολόγησαν ἐνώπιον τοῦ Παραβάτου Θεοῦ ἀληθινὸν καὶ χριστὴν ζώντων καὶ νεκρῶν, αὐτὸν δὲ τὸν δυσσεβῆ καὶ ἀλάστορα τύραννον ἤλεγξαν, διότι παρέβη τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἔγεινεν εἰδωλολάτρης. Ὅθεν ὁ μικρὸς θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε νὰ δεθῶσιν οἱ ἅγιοι μὲ λεπτὰ λωρία, καὶ οὕτω νὰ κρεμασθῶσι κατακέφαλα, καὶ εἰς πολὺν ὥρας νὰ καπνίζωνται ὑποκάτω μὲ κόπρον· ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ πυρωθῇ μία ἐσχάρα, καὶ ἐπ' αὐτῆς νὰ ἀπλωθῶσι γυμνοὶ οἱ ἅγιοι μάρτυρες, οἱ ὁποῖοι ἔχοντες τὰ ὀμματα τῶν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὑπὸ θείας χάριτος δυνατούμενοι, ἤλεγχον τὴν πονηρίαν καὶ ἀσέβειαν τοῦ Παραβάτου. Τότε ἐπρόσταξεν ὁ θηριώδης καὶ ἔβαλον σίδηρα εἰς ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός των, καὶ οὕτω τοὺς ἐξώρισεν εἰς τὴν Μαυριτανίαν

(ἣ ὁποία εὐρίσκεται εἰς τὴν Ἀφρικὴν). Οἱ δὲ ἅγιοι μάρτυρες ἔχαιρον διότι ἐξωρίζοντο ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν καὶ ἀγαλλώμενοι ἐψάλλον «Μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν δόῳ, οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ Κυρίου». Ὅτε δὲ ἐφθασαν εἰς τὴν Μαυριτανίαν, ἀνέβησαν εἰς τόπον ὑψηλὸν καὶ ἐκεῖ ἐζῶν μόνοι.

Οἱ δὲ ἐγχώριοι ἔλεγον εἰς αὐτοὺς, ἐξέλθετε, ἀδελφοί, ἀπὸ τὸν τόπον τοῦτον, διότι εἰς αὐτὸν κατοικεῖ φοβερὸς δράκων, ὁ ὁποῖος εἶναι φοροποῖός πρὸς ὅσους πλησιάζουσιν εἰς αὐτόν. Οἱ δὲ ἅγιοι, δείξατε, εἶπον, εἰς ἡμᾶς τὸ σπήλαιον εἰς τὸ ὁποῖον ὁ δράκων εὐρίσκεται. ἐκεῖνοι δὲ ἐδείξαν εἰς αὐτοὺς ἀπὸ μακρόθεν τὸ σπήλαιον. Τότε οἱ αἰοίδιμοι μάρτυρες κλίναντες τὰ γόνατα εἰς τὴν γῆν, προσηυχήθησαν, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἦλθε κεραυνὸς ἀπὸ τὸν οὐρανόν καὶ κατέκαυσε τὸν δράκοντα, ὁ ὁποῖος ἐπήδησε διὰ νὰ φύγη, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη· κατεκαύθη λοιπὸν καὶ αὐτὸ τὸ γῶμα τῆς γῆς ὁμοῦ μὲ τὸν δράκοντα, καὶ ὁ ἄηρ ὅλος ἐγένετο ἀπὸ δηλητήριον. Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέποντες οἱ ἐγχώριοι Ἕλληνες, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν.

Τότε ἐμβάντες οἱ ἅγιοι εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ δράκοντος προσήυχοντο εἰς ἡμέρας ὀλοκλήρους τριάκοντα, χωρὶς νὰ ἔχωσι τί νὰ φάγωσι, ἢ τί νὰ πῖωσιν· ἀλλ' ὅμως μετὰ ταῦτα ἦλθε φωνὴ εἰς αὐτοὺς λέγουσα, δοῦλοι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὑπάγετε εἰς τὴν πέτραν, ἣτις εἶναι πλησίον σας. Οἱ δὲ ἅγιοι προσέξαντες, εἶδον φῶς εἰς μίαν πέτραν, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐσχίσθη ἡ πέτρα εἰς δύο μέρη, καὶ ἐξῆλθε νερὸν πολὺ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον λαβόντες οἱ ἅγιοι ἔπιον καὶ ἐχόρτασαν· ὅθεν μὲ τὴν δύναμιν ἐκείνου ἠλαφρώθησαν ἀπὸ τὴν πείναν καὶ διψᾶν τὴν ὁποίαν εἶχον τὸ πρότερον. Κατὰ δὲ τὴν τριακοστὴν ὀγδόην ἡμέραν παρεκάλεσαν τὸν Θεόν, νὰ ἀφήσῃ τὴν παρούσαν ζωὴν, καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἄλλην· ὁ δὲ Κύριος ἐπακούσας τῆς δεήσεώς των, παρέλαβε τὰς ψυχὰς καὶ τῶν δύο, δοξαζόντων καὶ εὐλογούντων αὐτόν.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΟΝΩΝΟΣ.

† » Κόνων ὅσιε εἰ πάλιν οἶδας φέρεις,

» Κεὶ μισθὸν εἶχες παρὰ Κυρίου μέγαν.

Κατήγετο οὗτος ὁ ὅσιος ἀπὸ τὴν Κιλικίαν, ἔγεινε δὲ μοναχὸς πολλὰ νέος ὢν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τοῦ Πενθουκλᾶ, τὸ ὁποῖον ἦτον πλησίον εἰς τὸν Ἰορδάνην· ἔγεινε

δὲ καὶ Πρεσβύτερος, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀσκήσεως. Ὁ τότε δὲ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύμων Πέτρος ὀνόματι μαθὼν τὴν θαυμαστὴν ἀσκησιν τοῦ ὁσίου, διώρισεν αὐτὸν νὰ βαπτίξῃ ὅλους ὅσοι ἤρχοντο εἰς τὸν Ἰορδάνην. ὅθεν ἔχριεν αὐτοὺς μὲ τὸ ἅγιον ἔλαιον καὶ ἐβάπτιζεν. Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ χρίσῃ καμμίαν γυναῖκα ἐσκανδαλιζέτο ὡς ἄνθρωπος, καὶ διὰ τοῦτο ἐβούλετο νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸ Κοινόβιον ὁσάκις δὲ τῷ ἤρχετο λογισμὸς νὰ ἀναχωρήσῃ, ἐφαίνετο εἰς αὐτὸν ὁ μακάριος Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς καὶ Πρόδρομος τοῦ Κυρίου, λέγων ὑπόμεινον γέρων, καὶ ἐγὼ σὲ ἐλαφρόνω ἀπὸ τὸν πόλεμον.

Μίαν δὲ ἡμέραν ἤλθε κόρη τις ἀπὸ τὴν Περσίαν διὰ νὰ βαπτισθῇ, ἦτο δὲ τόσον πολλὰ ὠραία, ὥστε δὲν ἐδυνήθη ὁ ἅγιος νὰ τὴν χρίσῃ γυμνήν· ὅθεν ἔκαμε δύο ἡμέρας ἐκεῖ ἡ κόρη ἄχριστος καὶ ἀβάπτιστος. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦτο, ἐξεπλάγη διὰ τὸ σκάνδαλον τοῦ γέροντος, καὶ ἠθέλησε νὰ διορίσῃ γυναῖκα ἐπίτηδες διὰ νὰ χρίσῃ καὶ νὰ βαπτίξῃ τὰς γυναῖκας· ἀλλ' ὁμως δὲν ἦτο τοῦτο δυνατόν, διότι ὁ τόπος ἔρημος ὦν, ἢ καὶ δι' ἄλλας περιστάσεις, δὲν ἐσυγχώρει νὰ γίνῃ τὸ τοιοῦτον. Ὁ δὲ γέρων λαβὼν τὸ μηλωτάριον του, (ταργατζίκια) ἀνεχώρισεν, εἰπὼν, εἰς τὸ ἐξῆς δὲν μένω εἰς τὸν τόπον τοῦτον. Τότε ὑπήντησεν αὐτὸν ὁ τίμιος Πρόδρομος ἔξωθεν τοῦ Κοινοβίου, καὶ λέγει εἰς αὐτὸν μὲ πραεῖαν φωνήν· ἐπίστρεψον εἰς τὸ μοναστήριόν σου, καὶ ἐγὼ σὲ ἐλαφρόνω ἀπὸ τὸν πόλεμον. Ὁ δὲ Ἀββᾶς Κόνων λέγει αὐτῷ μὲ θυμὸν, πίστευσον ὅτι δὲν ἐπιστρέφω, ἐπειδὴ πολλάκις ὑπεσχέθης νὰ μὲ ἐλαφρώσῃς, καὶ τίποτε δὲν ἔκαμες.

Τότε ἐκράτησεν αὐτὸν ὁ θεῖος Πρόδρομος, καὶ γυρίσας τὰ ἐνδύματά του, ἐσφράγισε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ τὰ ὑποκάτω μέρη τοῦ ὀμφαλοῦ του, καὶ εἶπε· πίστευσόν μοι, Ἀββᾶ Κόνων, ἐγὼ ἠθελον νὰ ἔχῃς μισθὸν διὰ τὸν πόλεμον αὐτὸν, ¹ πλὴν τώρα ἐπίστρεψον εἰς τὸ μοναστήριόν σου καὶ πλέον μὴ ἀμφιβάλλῃς περὶ τούτου. Ὅθεν ὁ γέρων ἐγύρισεν εἰς τὸ Κοινόβιον, καὶ τὴν ἐπαύριον ἔχρισε καὶ ἐβάπτισε τὴν Περσίδα κόρην, χωρὶς νὰ στοχασθῇ ὅλως ὅτι ἦτο γυνή. Ἐζῆσε δὲ μετὰ ταῦτα

¹ Διὰ τοῦτο ἀνεγνωσκόμεν εἰς τὸ γεροντικόν, ὅτι εἶπε γέρων, ὅτι ὅστις ὑποφέρει τὸν πόλεμον τῆς σαρκὸς, καὶ δὲν συγκατατίθεται εἰς τοὺς πορνικὸς λογισμοὺς, αὐτὸς στέφανον μαρτυρίου ἢ λάβῃ παρὰ Θεοῦ.

ὁ ὁστος ἄλλους εἰκοσι· χρόνους, καὶ φθάσας εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀπαθείας, ὥστε ἐνομίζετο ὅτι ἐγγιγνεν ὑπὲρ ἀνθρώπων, ἐν εἰρήνῃ ἐκαίμυθη.

Μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΦΙΛΟΘΕΗΣ τῆς ἐξ Ἀθηνῶν. ¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ ΛΕΩΝΤΟΣ ἐπισκόπου Κατάνης.

» Ὁ μὲν νεκρὸς, Λέοντος· εἰ δ' αἴου πύθη,

» Πάντως ἐρούμεν· τοῦ προέδρου Κατάνης.

» Εἰκάδι ἀμφὶ Λέοντα χυτὴν ἐπὶ γαίαν ἔχευσαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ σοφοῦ ἐν ἔτει ὡπρ' (886), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Ῥάβεναν πόλιν τῆς Ἰταλίας, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν ὁμοῦ καὶ εὐγενῶν. Διὰ δὲ τὴν τῆς ζωῆς του καθαρότητα διήλθεν ὅλους τοὺς βαθμοὺς τῆς ἱερωσύνης, γενόμενος ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, διάκονος, καὶ πρεσβύτερος· τελευταῖον δὲ μὲ θεϊκὴν ψῆφον ἐγένειε καὶ ἐπίσκοπος τῆς Μητροπόλεως Κατάνης, ἡ ὁποία εὐρίσκεται κατὰ τὴν περίφημον νῆσον τῆς Σικελίας, ὅπου καὶ τὸ ὄρος τῆς Αἵτης, τὸ ὁποῖον ἀναδίδει φλόγας πυρὸς ἕως καὶ τὴν σήμερον. Οὗτος λοιπὸν ὁ μακάριος, ὡς Λέων πεποιθὼς κατὰ τὸ ὄνομά του, καὶ ζῆλον ἔχων εἰς τὸ καλὸν καὶ τὴν ἀρετὴν, ἔλαμψεν ὡς φωστὴρ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη. Διὰ τοῦτο τῶν ψυχῶν ἐπεμελεῖτο, τῶν χηρῶν ἦτο προστάτης, τοὺς πτωχοὺς ἐπαρηγόρει, τὸ σκότος τῆς πλάνης ἐδίωκε, καὶ μὲ τὴν προσευχὴν του ἐκρήμνισεν εἰς τὴν γῆν ἐν εἰδωλικὸν ἄγαλμα.

Οὗτος ἔκτισε καὶ ναὸν μεγαλώτατον εἰς τὸ ὄνομα τῆς καλλινίκου μάρτυρος Λουκίας τῆς ἐκ Σικελίας, μὲ ἰδικὰ του φιλοτεχνήματα, ² καὶ κατέκαυσε τὸν μάγον καὶ τερατοποιὸν Ἡλιόδωρον. Ἐπειδὴ δηλαδὴ αὐτὸς ὄχι μόνον δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐνοχλῇ ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὐρισκομένους χριστιανοὺς, τέρατα ποιῶν ψευδῆ καὶ κατὰ φαντασίαν, ἀλλὰ δις ἐπεχείρησεν ὑστερον νὰ φερθῇ καὶ ἐναντίον τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τούτου χάριν ὁ μακάριος οὗτος Λέων, ἐπίασε τὸν τερατοποιὸν ἐκεῖνον μὲ πᾶ-

¹ Ὅρα αὐτῆς τὸν βίον εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

² Αὕτη ἡ ἅγια Λουκία ἐορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε καὶ τὸ Συναξάριον αὐτῆς γράφεται.

σαν σπουδήν και μηχανήν, και δέσας αὐτὸν μετὰ τὸ ἱερὸν ἐπιτραχήλιόν του, ἐπρόσταξε και ἐργεῖνε μεγάλην πυρκαϊά εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως· και ἀφ' οὗ ὁ ἅγιος ἐδημοσίευσε και ἐθεάτρισε πᾶσαν μαγείαν, τὴν ὁποίαν ἔκαμνεν ἐκεῖνος ὁ παράφρων, ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ καθαρῶς εἰς ὄλους τὴν ἐδικήν του μὲν εὐσεβειαν και ἀλήθειαν, ἐκείνου δὲ τοῦ ἀλιτηρίου τὴν δαιμονιώδη κακοπεγνίαν. Ὅθεν ἐμβήκεν ὁμοῦ μετὸν Ἡλιοδώρον ἐντὸς τῆς πυρᾶς, και δὲν ἐξήλθεν εἰμὴ ἀφ' οὗ κατεκαύθη τελείως ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος και δαίλαιος.

Τοῦτο τὸ θαῦμα ἔκαμε νὰ ἐκπλαγωσὶν ἅπαντες, διότι ὄχι μόνον ὁ ἅγιος ἔμεινεν ἀφλεκτος, ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὰ ἱερά του ἀμφια ἤγγισεν ὄλος ἢ φλόξ. Ὅθεν ἐπειδὴ ἡ φήμη τοῦ τοιούτου θαύματος ἐφθασεν εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο και οἱ αὐτοκράτορες Λέων ὁ σοφὸς και Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς του ἀκούσαντες, ἔστειλαν και ἔφερον τὸν ἅγιον εἰς Κωνσταντινούπολιν και πιάνοντες τοὺς ἱεροὺς πόδας του, τὸν παρεκάλουν νὰ δέεται τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ αὐτῶν. Οὗτος ὁ ἅγιος ὄχι μόνον ζωντανὸς ἦτο μέγιστος εἰς τὰ θαῦματα, ἀλλὰ και ἀφ' οὗ ἀπέθανε και ἐνεταφιάσθη ἐνὶ ἔργῳ περισσότερα θαυμάσια (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦτου ὄρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΣΑΔΩΚ ἐπισκόπου, και τῶν σὺν αὐτῷ τελειωθέντων ἁγίων, τὸν ἀριθμὸν ὧντων ἑκατὸν εἰκοσιοχῶ.

» Φέρει σὺν ὁκτώ και Σαδῶκ ἐπισκόπων,

» Ἡ δωδεκαπλῆ μαρτύρων δεκάς ζήφοι.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐμαρτύρησαν εἰς τὴν Περσίαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Σαθωρίου ἐν ἔτει τλ' (330), ὁμολογήσαντες τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν και ἀποκεφαλίσθέντες. Ἰστορεῖται δὲ, ὅτι ὁ ἅγιος Σαδῶκ, πρὸ τοῦ νὰ πιασθῇ και πρὸ τοῦ νὰ μαρτυρήσῃ, εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν του τὸν πρὸ αὐτοῦ ἱερομάρτυρα ἅγιον Συμεῶν, ὁ ὁποῖος ἴστατο ἐπάνω εἰς κλίμακα ὑψηλήν, και παρεκίνει αὐτὸν νὰ ἀναβῇ· ἐφάνερον δὲ μετὰ τοῦτο, ὡς φαίνεται, τὴν διὰ τοῦ μαρτυρίου τοῦτου ἀνάβασιν.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΗΣΣΑΡΙΩΝΟΣ.

» Πολλῶν ἰδρώτων και πόνων Βησσαρίων,

» Πολλάς, θανῶν, εὗρηκεν ἀντιμισθίας.

Ἦ ὅστος ὁ ὁσῖος πατὴρ ἡμῶν Βησσαρίων ἐγεννήθη εἰς τὴν Αἴγυπτον· ἀφ' οὗ δὲ ἐκόπη ἀπὸ τοῦ γάλα και ἔμαθε τὰ ἱερά γράμματα, φῶς ἅγιον ἔλαμψεν εἰς τὴν καρδίαν του· ὄθεν ἐπειδὴ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἠγάπησε πολλὰ τὸν Θεόν, παντελῶς δὲν ἐμόλυνε μετὰ κανὲν ἀμάρτημα τὸ δοθὲν εἰς αὐτὸν νηπιόθεν ἅγιον βάπτισμα. Ἀναβάς δὲ εἰς ἓνα τόπον ἔρημον, ὡς πετεινὸν και ὡς ἄσαρκος ἠγωνίζετο ἐκεῖ, διότι δὲν εἶχε φροντίδα οἴκου, οὐδὲ τόπους ἐπεθύμησεν, οὐδὲ κόρον τροφῆς, οὐδὲ κτήσεις ὑποστατικῶν, οὐδὲ βίβλων περιφορᾶς· και τεσσαράκοντα χρόνους ποιήσας, δὲν ἐκοιμήθη ἐπάνω εἰς τὸ πλευρὸν, ἀλλ' ἢ καθήμενος, ἢ ὄρθιος ἐκοιμάτο. Ὅθεν ὄλιως διόλου καταφρονήσας τὸ σῶμα, ὡς φθειρόμενον, ὑπέταξεν αὐτὸ εἰς τὸ κρεῖττον· ἦτοι εἰς τὴν ψυχὴν, και εὗρε τὸν Θεὸν βοηθόν, τὸν ὁποῖον ἐπόθησε· διότι τεσσαράκοντα ἡμέρας και τεσσαράκοντα νύκτας ἐστάθη εἰς προσευχὴν ἐν μέσῳ μιᾶς ῥάμνου, ὡς στύλος ἀκίνητος, σηκωμένος ἔχων τὰς χεῖράς του και τὰ ὄμματα εἰς τὸν οὐρανόν, και τὴν ψυχὴν ἠνωμένην ἔχων μετὰ τοῦ Θεοῦ και ἀχώριστον.

Διὰ τοῦτο και ἠξιώθη ὁ τρισμακάριος νὰ λάβῃ χάριν παρὰ Θεοῦ, και νὰ ἐκτελῇ οὐ τὰ τυχόντα θαυμάσια, διότι αὐτὸς, ὡς ὁ προσφύτης Μωϋσῆς, χαράξας τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ εἰς τὸν ἄερα, μετέβαλε τὸ ἄλμυρόν νερόν τῆς θαλάσσης εἰς γλυκὺ, και μετὰ αὐτὸ ἐπαρηγόρησε και ἐζωοποίησε τὸν μαθητὴν του, ὅστις λειποθυμημένος ὦν ὑπὸ τῆς δίψης, ἔπιεν ἀπὸ τοῦ γλυκοῦ νεροῦ ἐκεῖνο και ἐχώρτασεν· ὁμοίως και ἄλλοι ἐξ αὐτοῦ πίνοντες, τὸν Θεὸν εὐχαρίστησαν. Αὐτὸς ὡς ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, εὗρεθεῖς εἰς ἓνα τόπον, και συνομιλῶν μετὰ πολλοὺς ἀδελφοὺς τὰ πρὸς ὠφέλειαν, ἔκαμε νὰ σταθῇ διὰ προσευχῆς του ὁ ἥλιος, ἕως οὗ ἐτελειώσε τὴν διδασκαλίαν του· ἐπειδὴ βασιλεύοντος τοῦ ἡλίου, δὲν ἐπρόφθανε νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ ὅπου ἠθέληεν. Αὐτὸς, ὡς ὁ Ἡλίας, ἐν καιρῷ ἀβροχίας νερόν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν κατεβίβασεν· ὄχι ὁμοίως μίαν φορὰν ὡς ὁ Ἡλίας, ἀλλὰ δις και πολλάκις, ἐπειδὴ ἐζήτησαν ἄλλοι ἀδελφοὶ τοῦτο ἀπὸ αὐτόν. Καθὼς ὁ Ἐλισαῖος διεπέρασε τὸν Ἰορδάνην μετὰ τὴν μηλωτὴν τοῦ Ἡλιοῦ, οὕτω και αὐτὸς διεπέρασε τὸν ποταμὸν Νεῖλον πεζὸς μετὰ τοῦ σταυροῦ τὴν δύναμιν ὥστε μόνον οἱ πό-

¹ Οὗτος φαίνεται, ὅτι εἶναι ὁ Σελουκείας και Κτησιδῶντος ἐπίσκοπος, τὸν ὁποῖον διεβάλον οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς τὸν Σαθωρίον (ὄρα τὸν Μελέτιον τόμ. α'. σελ. 343) ἐροτάζοντα δὲ κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδομήν τοῦ Ἀπριλίου.

δες του ἕως εἰς τοὺς ἀστραγάλους ἐβράχυσαν. Οὗτος καὶ ἄλλα σημεῖα διάφορα ἐποίησε μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ. Τὸν Θεὸν λοιπὸν μέχρι τέλους θεραπεύσας, ἐτελείωσε τὴν ζωὴν του εἰς γῆρας βαθύ, καὶ πρὸς ὃν ἐπόθει Χριστὸν ἐξεδήμησεν. ¹

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΓΑΘΩΝΟΣ Πάπα Ῥώμης.

- » Ῥώμης Ἀγάθων οἴκκας διευθύνας,
- » Πρῶμην ἐκρούσε πρὸς νοητοῦς λιμένας.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν καὶ θαυματουργὸς Ἀγάθων κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν τε καὶ εὐλαβῶν, ἐν ἔτει γν' (650), οἱ δὲ γονεῖς του κοπιάσαντες ἐδίδασξαν αὐτὸν ὅλην τὴν ἁγίαν καὶ θεόπνευστον Γραφήν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν τόσον ὠφελήθη καὶ κατενύχθη ὁ ἀσίδιμος, ὥστε ἀφ' οὗ οἱ γονεῖς του ἀπέθανον, ἐσύναξεν ὅλον τὸν πλοῦτον αὐτῶν, καὶ τὸν διεμοίρασε τοῖς πτωχοῖς εἰς μίαν ἡμέραν· μετὰ ταῦτα δὲ ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον καὶ ἔγεινε μοναχός. Ὅθεν ἐδοῦλευεν εἰς τὸν Θεὸν νύκτα καὶ ἡμέραν καὶ ὑπὲρ τοῦ κόσμου προσήχετο· εἰς τάσσην δὲ ἀρετὴν ἔφθασεν, ὥστε καὶ χάριν τῶν ἰαμάτων παρὰ Κυρίου ἔλαβεν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀρετὴ δὲν δύναται νὰ κρυφθῆ,

¹ Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Βησσαρίωνος ἀναφέρει καὶ ὁ Ἐλεφρητινός, σελ. 400 ὅπερ εἶπομεν ἀνωτέρω· ἔχουν διὰ τεσσαράκοντα ἡμερονύκτια ἐστάθῃ μέσα εἰς ἀκανθίδεις βράχους χωρὶς νὰ κοιμηθῆ, διὰ νὰ νικήσῃ τὸν ὕπνον. Ὁ αὐτὸς λέγει, ὅτι ὁ ὁσίος οὗτος διῆλθεν ἔτην τὴν ζωὴν του ἀταράχως καὶ ἀμερίμως ὡς πουλὶον, χωρὶς νὰ ἀποκτήσῃ κἀνὲν πρᾶγμα γήινων, οὔτε βιβλίον, οὔτε φόρημα, ἐκτός ἐν καὶ μόνον, καὶ αὐτὸ ἐσχιμαμένον. Ἀλλ' οὐδὲ ἔρθαιεν ὑποκάτω εἰς σκέπην, ἀλλὰ περιπατῶν εἰς τόπους ἐρήμους καὶ ἀκατοικήτους, ἔλειπε πάντοτε χωρὶς στέγην, μαχόμενος μὲ τὸ ψῆχος τοῦ χειμῶνος καὶ μὲ τὴν κρύειν τοῦ θέρους, καὶ ἀνώτερος γινόμενος τῶν ἀναγκῶν τοῦ σώματος. Ἄν δὲ καμμίαν φορὰν ἐτύγχανε νὰ ὑπάγῃ εἰς κατοικούμενον τόπον καὶ εἰς μοναστήριον, ἐκάλητο εἰς τὴν ὕψος καὶ ἐκλατιν, ὡς ἂν ἤθελε ντυθῆσαι. Ἐρωτώμενος δὲ, διὰ τί κλαίει; ἀπεκρίνετο, ὅτι κλαίει διὰ τὸν πλοῦτον τὸν ὁ πλοῦτον ἔχασε, καὶ διὰ τὴν δόξην καὶ εὐφροναίαν ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἐξέπεσεν. Οἱ δὲ μοναχοί, ἐπειδὴ δὲν κατέπειθον αὐτὸν νὰ ἔμῃ εἰς τὸ μοναστήριον καὶ νὰ φάγῃ· ἔδδον φωμίον εἰς αὐτὸν λέγοντες· Ἄβει τοῦτο, καὶ ἐκεῖνα ὅσα ἔχασες δυνατός εἶναι ὁ Θεὸς νὰ σοὶ τὰ χαρίσῃ πάλιν. Ἐκεῖνος δὲ λαμβάνων τὸ φωμίον, ἀνεστάνας λέγων, δὲν ἤξυρῳ ἂν εἴρω πάλιν τὰ ἀγαθὰ, ὅσα ἔχασα, ὅμως δὲν θέλω παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ ζητῶ, ὅσον δύναμαι. Ἐνώτι δὲ τὰ οὐράνια ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα ὑπερέβημεν διὰ τὴν παράδειξιν. Ὁ δὲ βίος αὐτοῦ πλατυτέρως συνετάχθη ἡδὴ ὑπὸ Ὀνουφρίου μοναχοῦ Ἰεραίου.

διὰ τοῦτο ἔγεινε καὶ Πάπας τῆς Ῥώμης. Καλῶς λοιπὸν διαλάμψας εἰς τὸ τοῦ ἐπισκόπου ἀξίωμα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. ¹

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΙΝΔΕΟΥ ἐπισκόπου Πισσιδεῖας.*

- » Ἐκ γῆς ἐλήφθη καὶ πρὸς αὐτὴν ἐστράφη,
- » Γῆς δημιουργοῦ τῆ κελεύσει, Κινδέα.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΛΩΤΙΝΟΥ.*

- » Τοῦ Κυρίου φέτατος, ὁ ἦχθῳ Πλωτίνος,
- » Ἄγοντες ἦλον οὐρελοὶ τὸν Πλωτίνον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΤΙΜΟΘΕΟΥ τοῦ ἐν Συμβόλοις.

- » Κεὶ ζῶντα, Τιμόθεε, καὶ τεθνηκότα.
- » Τιμᾶ Θεὸς ζώντων σε καὶ τεθνηκότων.
- » Εἰκάδι Τιμόθεον πρώτη κατὰ σῆμα κάλυψε.

Οὗτος ὁ μακάριος Τιμόθεος ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας ἐνεδύθη τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν, καὶ μὲ τὴν πολλὴν ἐγκράτειαν καὶ σύντονον προσευχὴν ἐνέκρωσε τὰ σκιρτήματα τῶν παθῶν ὄθεν γινόμενος ἀπαθής, ἔμεινεν ἕως τέλους τῆς ζωῆς του παρθένος, κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν. Διὰ τοῦτο καὶ κατέστη δοχεῖον τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ χάρισμα ἔλαβεν ἰαμάτων, διότι πᾶσαν ἀσθένειαν ἰάτρευε, καὶ δαίμονας ἀπὸ τοῦς ἀνθρώπους ἐδίωκεν. Οὕτω λοιπὸν καλῶς πολιτευσάμενος, μὲ γῆρας ἀγαθὸν πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἀρτιοχείας τῆς Μεγάλης.

- » Ἦν Εὐστάθιος, μέχρις ἦν ζῶν καὶ πνέων,
- » Θεοῦ κατ' ἐχθρῶν εὐσταθῆ; μάλα πνέων.

Ἦ Οὗτος ὁ θεῖος ὁμολογητὴς Εὐστάθιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ πρώτου ἐν τοῖς βασιλεῦσι τῶν χριστιανῶν Κωνσταντίνου τοῦ με-

¹ Σημειώσαι, ὅτι ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐπισκοπῆς τοῦ Πάπα Ἀγάθωνος συνεκροτήθη ἡ ἁγία καὶ οἰκουμένη ἐκτῆ Σύνοδος κατὰ Μονοβλητῶν, ἐν ἔτει 640· ἀντὶ δὲ τοῦ Ἀγάθωνος ἦσαν ἔξαρχοι ἐν τῇ Συνόδῳ ἐκεῖνη Θεόδωρος καὶ Σέργιος οἱ πρεσβύτεροι, σὺν Ἰωάννῃ διακόνῳ.

γάλου ἐν ἔτει τκδ' (324), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Σίδην τὴν ἐν Παμφυλίᾳ, καθὼς λέγει ὁ Ἰερώνυμος ἐν τῷ περὶ ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων ὁ δὲ Νικήτας λέγει, ὅτι κατήγετο ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν τῆς Φιλίππου. Διδάσκαλος δὲ ὢν ὁ ἅγιος οὗτος, ἐπεμπε μὲ τὸν λόγον τῆς σοφίας του τὰς ἀκτίνας τῆς ὀρθοδοξίας εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην. Οὗτος ἦτο παρὼν καὶ εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ πρώτην καὶ οἰκουμένην Σύνοδον, τὴν συγκροτηθεῖσαν ἐν ἔτει τκε (325), κρατῶντων μὲν τὸ δόγμα τῆς εὐσεβείας καὶ ὀρθοδοξίας, ἐλέγχων δὲ καὶ ἀνατρέπων τοὺς Ἀρειανούς, οἱ ὅποιοι ἐπὶ τῆς μιᾶς φύσεως τῆς ἁγίας Τριάδος τομὴν καὶ διαίρεσιν εἰσήγαγον οἱ ἄφρονες, τὸν Ἰῖόν τοῦ Θεοῦ κρίσιμα λέγοντες, καὶ χωρίζοντες αὐτὸν ἀπὸ τὴν οὐσίαν καὶ τιμὴν καὶ ἀξίαν τοῦ ὁμοουσίου Πατρὸς του.

Ἦθεν διὰ τὴν ἐνθεον αὐτοῦ παρρησίαν, καὶ διὰ τὸν ζῆλόν του ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἐφθόνησαν αὐτὸν Εὐσέβιος ὁ Νικομηδείας, καὶ Θεόγνης ὁ Νικαίας, καὶ Εὐσέβιος ὁ Καισαρείας, καὶ ὅσοι ἄλλοι ἦσαν κοινωνοὶ τῆς Ἀρειανικῆς βλαστημίας, ἣ μᾶλλον εἶπεῖν, ἀθείας. Ἦθεν σχηματισθέντες, ὅτι τάχα θὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἤλθον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ ἐκεῖ συνέδριον συγκροτήσαντες, καθήρεσαν τὸν ἅγιον ἵνα δὲ φανῶσιν ὅτι μὲ εὐλόγον αἰτίαν ἐψήφισαν τὴν καθάρεισιν, τί ἐκατασκεύασαν οἱ πολυμήχανοι; ἔδωκαν δῶρα μεγάλα εἰς μίαν πόρνην, ἔχουσαν παιδίον νεογέννητον, καὶ ἔπεισαν αὐτὴν νὰ εἰπῇ ψευδῶς, ὅτι μὲ τὸν ἅγιον τὸ ἐγέννησεν. Ἦθεν ἐλθοῦσα ἡ πόρνη ὁμοῦ μὲ τὸ παιδίον τῆς εἰς τὸ ἐκεῖνων συνέδριον, ἐσυκοφάντησε τὸν ἅγιον ὅτι ἀπὸ αὐτὸν συνέλαβε καὶ ἐγέννησε τὸ παιδίον· οἱ δὲ δόλοισι ἐκεῖνοι ἀρχιερεῖς δὲν ἐζήτησαν ἄλλας μαρτυρίας, ἀλλὰ μόνον ἐπέβαλον ὄρκον εἰς τὴν γυναῖκα καὶ ἀρκεσθέντες εἰς τοῦτο, εὐθὺς ἐποίησαν τὴν καθάρεισιν τοῦ ἁγίου· καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ πείθουσι καὶ τὸν βασιλέα (τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον δηλαδὴ) νὰ ἐξορίσῃ τὸν ἅγιον.¹ Ἦθεν ἐπέμφθη ὁ μακάριος Εὐστάθιος εἰς τοὺς Φιλίππους διὰ μέσου τῆς Θράκας, καὶ ἐκεῖ ἐτελείωσε τὴν ζωὴν του.

Μετὰ ἑκατὸν δὲ χρόνους, κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως Ζήνωνος ἐν ἔτει υς' (477), ἀ-

νεκομίσθη τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον, καὶ ἐπέμφθη εἰς τὴν Ἀντιόχειαν· τότε ὅλον τὸ πλῆθος ἐχύθη ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν ἕως δεκαοκτὼ μίλια, καὶ ὑπεδέχθη αὐτὸ εὐλαβῶς μὲ ὕμνους καὶ φῶτα καὶ θυμιάματα. Τοῦτον τὸν ἅγιον ἐτίμησε μὲ ἐγκώμιον καὶ ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Λέγουσι δὲ, ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἣτις ἐσυκοφάντησε τὸν μέγαν τοῦτον Εὐστάθιον, ἔπεσεν εἰς χαλεπὴν ἀσθένειαν· ὅθεν ὠμολόγησε μὲν ὅτι ἀδίκως διέβαλε καὶ ἐσυκοφάντησε τὸν ἅγιον, ἐφάνέρωσε δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἄρειανῶν Ἀρχιερέων, οἱ ὅποιοι τὴν κατέπεισαν διὰ χρημάτων νὰ εἰπῇ κατὰ τοῦ ἁγίου τὴν συκοφαντίαν ταύτην, καὶ νὰ κάμῃ τὸν ὄρκον μὲ παραλογισμόν. Εἶπε δὲ καὶ τοῦτο ὅτι τὸ νεογέννητον ἐκεῖνο παιδίον, τὸ συνέλαβεν ἀπὸ ἑνα χαλκῆα, ὀνομαζόμενον Εὐστάθιον.¹

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ἐπισκόπου Ἀμάστριδος.

» Ὁ Γεώργιος καὶ λειπῶν τὸ σκρίδιον,

» Πολλοὶς γεωργεῖ ψυχικὴν σωτηρίαν.

Οὗτος ὁ ὁσιος ἦτο υἱὸς εὐσεβῶν γονέων, Θεοδοσίου καὶ Μεγεθοῦς ὀνομαζομένων, οἱ ὅποιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν Κρώμνῃν (πόλιν περὶ τὴν Ἀμάστριδα εὐρισκομένην κατὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν). Ἐπειδὴ δὲ οἱ γονεῖς τοῦ ἁγίου τούτου διήλθον ἄτεκνοι τὴν ζωὴν των, διὰ τοῦτο παρεκάλουν τὸν Θεὸν μὲ προσευχὴν καὶ νη-

¹ Περὶ ἄλλοις συντομώτερα γράφεται τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου τούτου Εὐσταθίου· ἤγουν ὅτι αὐτὸς ἦτο πρῶτος Βιογράφος τῆς ἐν Συρίᾳ ἐπίσκοπος, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀνεβίβασθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀντιόχειας ὑπὸ τῆς οἰκουμένης πρώτης Συνόδου, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Νικήτας, εἰς τὴν ὁποίαν παρὼν, τὴν πανηγυρικὸν λόγον ἐξεφώνησεν εἰς τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον· καὶ ὅτι οἱ ἀνωτέρω Ἀρειανοὶ τρεῖς ἐπίσκοποι δεινὰ συκοφαντικῶς συνέγραψαν κατ' αὐτοῦ, ἣτοι, ὅτι ἦτο προστάτης τοῦ Σαβελλίου, ὅτι ἐπίσθη πόνοισι, καὶ ὅτι ἀπεφρόνησε τὴν βασιλίδαν, ἣτοι τὴν μακαρίαν Ἐλένην, τὴν ἐν τῇ Ἀνατολῇ τότε διατρέψουσαν, καὶ οὗτοι καθήρεσαν αὐτόν. Εἰς τοῦτους δὲ πεισθεὶς ὁ βασιλεὺς, ἐξώρισεν αὐτόν διὰ τῆς Θρακίας εἰς τὴν Ἱεραινούπολιν, κατὰ τὸν Θεοδοῦστον καὶ Ἰερώνυμον, ἣ ὅποια εὐρίσκεται εἰς τὴν παραβλασσίαν τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, Τρᾶνι κοινῶς ὀνομαζομένη) περὶ τὸ 329 ἢ 330· ἐκεῖ δὲ διανύσας ὁ ἅγιος χρόνους τριάντους, μετέβη πρὸς Κύριον, περὶ τὸ 360 ἔτος. Σημειώσαι, ὅτι Μιχαὴλ ὁ Σύγκελλος, τὸν ἅγιον Εὐστάθιον τοῦτον ὀνομαζέει κορυφαῖον τῶν ἐν Νικαίᾳ πατέρων, ὁ δὲ Χρυσόστομος ἐγκώμιον ἐπέσειε εἰς αὐτόν· οὗ ἡ ἀρχὴ « Σοφὸς τις ἀνὴρ καὶ φιλοσοφεῖν εὖδως » (σώζεται ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως).

¹ Ὁρκ ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τοῦ Συναξαρίου τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου, κατὰ τὴν δευτέραν Μαΐου, τὴν ἀπολογίαν τῆς ὁποίαν κάμνει ὁ Θεοδοῦρητος, διὰ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον ὀηλάκῃ, ὅτι ἀπατηθεὶς, ἐξώρισε τοῦτον τὸν ἅγιον, καὶ ἄλλους.

στείαν νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς καρπὸν κοιλίας, τὸ ὅποιον καὶ ἔγεινε, διότι μὲ θεικὴν φωνὴν ἔμαθον καὶ τὴν σύλληψιν καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἄξιωμα τῆς ἀρχιερωσύνης, ὅπερ ἔμελλε νὰ λάβῃ ὁ ἐξ αὐτῶν μέλλων γεννηθῆναι υἱὸς εἰς τὸν καιρὸν τοῦ γήρατός των, ὁ Γεώργιος οὗτος ὀηλαδὴ. Ὅτε δὲ ἐγεννήθη τὸ παιδίον καὶ ἐκόπη ἀπὸ τὸ γάλα, τὰ μὲν ἡδονικὰ καὶ πρόσκαιρα τῆς νεότητος πράγματα τελείως ἀπέβαλε, τὰ δὲ μέλλοντα ἀγαθὰ ὀλοκαρδίως ἐπόθησε· δὲν ἡμέλει δὲ καὶ τὰ μαθήματα, τὰ τε θεία καὶ τὰ ἀνθρώπινα. Ὅθεν οἱ γονεῖς βλέποντες τὰς τοιαύτας ἀρετὰς τοῦ παιδίου των, ἔχαιρον καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἀρκετὰ ἐπαιδεύθη ὁ ἅγιος ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τῆς Συρικῆς, καὶ ἐκεῖ εὐρῶν τιμίον τινα γέροντα, λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν· ἀφ' οὗ δὲ ὁ γέρον τὸν ἀπέθανε, ὑπῆγεν εἰς τὴν Βόνιτζαν, τὴν ἐν Ἀχαρνανίᾳ, εὐρισκομένην πλησίον εἰς τὸ Ξερόμερον, καὶ ἐκεῖ ἐταλαιπυρεῖτο ὁ σοῖδιμος μὲ πᾶσαν σκληραγωγίαν καὶ ἀσκησιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἐπίσκοπος τῆς ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ Ἀμάστριος ἐτελεύτησε, διὰ τοῦτο ἀνεβιβάσθη καὶ μὴ θέλων ὁ σοῖσιος οὗτος εἰς τὸν θρόνον ἐκείνης, ὡς λύχνος ἐπάκω εἰς τὴν λυχνίαν, μὲ τὴν ψῆφον τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ τὴν συμφωνίαν τῶν ἱερέων.

Χειροτονηθεὶς δὲ Ἀρχιερεὺς εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του Ἀμάστριδα. Ὅθεν ὅλα ὁμοῦ ἀπὸ αὐτὸν ἐπεμελοῦντο καὶ ἐσπουδάζοντο, διατάξεις τῶν ἱερῶν, στολισμοὶ τοῦ ἁγίου Βήματος, καταστάσεις τοῦ ἱερατικοῦ τάγματος, προστασίαι τῶν ὀρφανῶν καὶ γηρῶν, πτωχοτροφίαι, χρεῶν ἐκκοπαὶ καὶ ἐλευθερίαι, καὶ πρὸ πάντων, ἡ πρὸς τὸν Θεὸν εὐσέβεια καὶ ὀρθοδοξία· ἐκ τῶν δὲ τούτων, ἦτο νὰ βλέπῃ τις εἰς Ἀμάστριδα νὰ τελῶνται παρὰ τοῦ ἁγίου τούτου θαύματα διάφορα. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον καλῶς διανύσας τὴν ζωὴν του ὁ τρισμακάριος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, παραδούς εἰς αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ τὸ πνευμά του.

Ὁ ἅγιος **ΙΩΑΝΝΗΣ** ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ ἀπὸ **Σχολαστικῶν**, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Χριστοῦ τέθνηκας ὁ Σχολαστικὸς θύτης,

» Καὶ τῶν μακρῶν σου νῦν σχολῆν ἄγεις πόνων.¹

¹ Ὁ Ἰωάννης οὗτος ὁ ἀπὸ Σχολαστικῶν ἐρχημάτισε μὲν πρότερον πρεσβύτερος Ἀντιοχείας, ὑστερον δὲ εὐρισκόμενος ἐν

Ὁ ἅγιος **ΖΑΧΑΡΙΑΣ** ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Μακάριος εἶ καὶ ὠκνὸν, Ζαχαρία,

» Ζαχαρία πρόεδρος γῆς μακαρίας.²

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **ΚΒ΄**, μνήμη τῶν ἐν τοῖς **Εὐαγγελίοις** εὐρεθέντων ἁγίων μαρτύρων καὶ **Ἀποστόλων** ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀρχαδίου.

» Φανέντες ἐκ γῆς μάρτυρες κεκρυμμένοι,

» Αἴρουσι πᾶσαν ἐκ προσώπου γῆς βλάβην,

» Εἰκάδα δευτερίην ἀνὰ σαπτὰ φάνη χθονὸς ὄψῃ.

Ὅτε ὁ ἁγιώτατος Πατριάρχης **Θωμᾶς** ἦτο εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ἔτει κυέ (395),³ εὐρέθησαν τὰ τίμινα λείψανα

Κωνσταντινουπόλει ἀποκρισιάρχης τοῦ Ἀναστασίου Ἀντιοχείας· κατὰ τὸν Ζωναρῆν, ἔγεινε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, μετὰ τὸ ἐξορισθῆναι τὸν Πατριάρχην Εὐτύχιον. Οὗτος ὁ Ἰωάννης, κατὰ μὲν τὸν Δοσίθεον (σελ. 314 τῆς Δωδεκαβίβλου) ἄλλος εἶναι ἀπὸ τὸν Ἀντιοχέα Ἰωάννην, κατ' ἄλλους δὲ ὁ αὐτὸς ἐστίν. Οὗτος ἔχει καὶ βιβλίον Νομοκάνονος, περὶ τοῦ ὁποίου ὄρα τὸν Δοσίθεον σελ. 314 τῆς Δωδεκαβίβλου. Ὁ δὲ Μελέτιος λέγει, ὅτι οὗτος διήρесе τοὺς κανόνας εἰς τίτλους παντήκοντα· τὸ δὲ Νομοκάνονον αὐτοῦ σύζεται εἰς τὴν Βατικανὴν (ἴτοι τὴν ἐν Ῥώμῃ βιβλιοθήκην, ὡς μαρτυρεῖ Νικόλαος· ὁ Ἀλαμάνος ἐν τοῖς σημειώμασι τῆς ἀπορρήτου ἱστορίας τοῦ Προκοπίου. Ὁ Ἰωάννης δὲ οὗτος ἐπατριάρχευσε χρόνους ἑνδεκα καὶ μῆνας τινάς, καὶ ἐτελεύτησεν ἐν ἔτει φορ' (577). Μετ' αὐτὸν δὲ ἔγεινε ὁ Εὐτύχιος Πατριάρχης δις, ἀνακληθεὶς ἀπὸ τὴν ἐξορίαν, καὶ ὄρα εἰς τὴν δευτέραν τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ εἰς τὴν ἑκτὴν τοῦ Ἀπριλίου.

¹ Ὁ Ζαχαρίας οὗτος κατὰ μὲν τὸν Ζωναρῆν ἐπατριάρχευσε χρόνους εἰκοσιπέντε μετὰ τὸν Ἰσαάκιον, κατὰ δὲ τὸν ἅγιον Νικηφόρον, χρόνους εἰκοσιδύο, καὶ ἔγεινε ἀντ' αὐτοῦ ὁ Μόδεστος· ὄρα σελ. 317 τῆς Δωδεκαβίβλου. Ἐπατριάρχευσε δὲ οὗτος ἐπὶ Ἡρακλείου βασιλείᾳ ἐν ἔτει 610· κατὰ τὸν Μελέτιον καὶ ἀχμαλιτισθεὶς ἀπὸ τὸν Χοσρόην, πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μετὰ τῶν νικητῶν τῶν Περσῶν Ἡρακλείου, ὅτε καὶ ἡ Ἱερουσαλήμ ἀνεκαίνισθη, καὶ ὁ ἀχμαλιτισθεὶς τίμιος σκαρὸς μετακομισθεὶς, ὑψώθη ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ αὐτοῦ Ζαχαρίου.

² Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μαυρικίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐβλομηκοντα μαρτύρων ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, διότι τοῦτο προεγράφη κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐβδόμην τοῦ Δεκεμβρίου.

³ Ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀρχαδίου, οὕτω χρονολογεῖ τὴν εὐρεσιν τῶν λειψάνων τούτων ὁ προσθήσας τὰς χρονολογίας ἐν τῷ Ὁρολόγιῳ. Ὁ δὲ Μελέτιος ἐκτείνει τοὺς χρόνους, ὅτι ἀνα-

τινῶν ἁγίων μαρτύρων κεκρυμμένα ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν, τὰ ὅποια παρευθὺς ἀνεκομισθῆσαν ἀπὸ αὐτὸν εὐλαβῶς καὶ σεβασμίως, με συνδρομὴν πολλὴν τοῦ λαοῦ· τότε δὲ καὶ διάφοροι ἀσθένεια ἑθεραπεύθησαν. Ἄφ' οὗ δὲ παρήλθον πολλοὶ χρόνοι, ἀπεκαλύφθη ἐκ Θεοῦ εἰς ἓνα ἀνθρώπον κληρικόν καὶ καλλιγράφον, ὅτι εἰς τὸν ἴδιον τόπον ἐκεῖνον τὸν καλούμενον Εὐγενίου εὐρίσκονται κεκρυμμένα καὶ τὰ ἅγια λείψανα Ἀνδρόνικου καὶ Ἰουνίας, τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ὁ Θεὸς Ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ λέγων « Ἀσπάσαθε Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναγχαλωτούς μου, οἵτινες εἰσὶν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγονόσιν ἐν Χριστῷ ». (Ῥωμ. ις'. 7).¹

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ἐν τῷ Παντοπετρῷ.

» Ἀθανάσιος ὁρέμμα Παντοπετρῶ.

» Ἀποστόλοις σύνεστι Παύλῳ καὶ Πέτρῳ.

Ὁ ὁστος ὁ ὁσιος ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπὸ εὐλαβεῖς γονεῖς καὶ πολλὰ πλουσίους· ἐπειδὴ δὲ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἔγεινεν εὐλαβῆς, ἠγάπησε νὰ ἐνδύθῃ τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Ὅθεν ὑπῆγεν εἰς τὰ μέρη τοῦ περάσματος (πορθμοῦ) τῆς Νικομηδείας, καὶ ἐκεῖ ἔγεινε μοναχὸς εἰς ἓν μοναστήριον· τόσον δὲ ὑψώθη ὁ ἀοίδιμος μετὰ τὰς ἀρετὰς, καὶ τόσον διεδόθη ἡ φήμη του, ὥστε ἔγεινε καὶ εἰς τοὺς βασιλεῖς γινώριμος. Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ εἰκονομάχου² διαβλήθη ὅτι σέβεται τὰς ἀχράντους εἰκόνας, ἔλαβε διάφορα βάσανα, καὶ ἐδοκίμασε πικροτάτας ἐξορίας καὶ θλίψεις. Ὅθεν μένων στερεὸς, καὶ ἕως τέλους διατηρῶν τὴν ὀρθοδοξίαν, ἀπῆλθε χαίρων πρὸς Κύριον.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΑΝΘΟΥΣΑ καὶ οἱ δὲ ὡδε κα αὐτῆς οἰκεῖται ξίφει τελειοῦται.

» Εὐνοῦς ἐρεῦρες, Ἀνθοῦσα, τοὺς οἰκέτας,

» Ξίφει θναύσῃ, συνθανόντας σοι ξίφει.

φείρον τὸν Κωνσταντινουπόλεως Ἡωμῶν τὸν πρῶτον, λέγει, ὅτι ἦτο Πατριάρχης· ἐν ἔτει 607 ἀναφέρων δὲ καὶ τὸν δευτέρου Ἡωμῶν τὸν Κωνσταντινουπόλεως, λέγει, ὅτι ἦτο ἐν ἔτει 636.

¹ Ὁ Ἀνδρόνικος καὶ Ἰουνία ἐροτάζονται εἰς τὰς δεκαεπτὰ τοῦ Μαΐου· ὁ δὲ Ἀνδρόνικος ἐροτάζεται καὶ εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ Ἰουλίου μετ' ἄλλων ἀποστόλων.

² Ἴσως οὗτος εἶναι Λέων ὁ Ἀρμένιος ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει 843.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΥΝΕΤΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ψάλλει Συνετός, καὶ περ' ἐκθνήσκων ξίφει,

» Βλέπων ἀσυνετοῦντας ἐξεστηκόμην.

Μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ καὶ ΑΙΜΝΑΙΟΥ.

» Λιμὴν Αἰμνακίον καὶ Θαλάσσιον φέρει,

» Ὡσπερ θάλασσαν ἐκφυγόντας τὸν βίον.

Ἀπὸ τοὺς δύο τούτους ὁσίους, ὁ μὲν Θαλάσσιος ἔκτισεν ἐν ἀσκητήριον ἐπάνω εἰς ἓν μικρὸν βουνὸν χωρίου τινος τῆς Κύρου, Τιλλίμας ὀνομαζομένου, καὶ ὑπερέβαλεν ὄλους τοὺς τότε ὁσίους κατὰ τὴν ἀπλότητα τοῦ ἤθους, καὶ κατὰ τὸ ταπεινὸν φρόνημα· ὁ δὲ Αἰμναῖος, καὶ αὐτὸς ὑπεραγαπῶν τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἀνωτέρω μέγαν Θαλάσσιον, ὅτε ἦτο πολλὰ νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν. Διδαχθεὶς δὲ ἀπὸ αὐτὸν τὰ τῆς ἀσκητικῆς πολιτείας μαθήματα, ὑπῆγεν ὕστερον πρὸς τὸν ἀοίδιμον ὁσιον Μάρωνα, ὁ ὁποῖος ἐροτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ παρόντος Φεβρουαρίου. Τούτου λοιπὸν τοῦ Μάρωνος μιμηθεὶς τὴν ζωὴν ὁ Θεὸς Αἰμναῖος, ἠγάπησε νὰ διέλθῃ τὴν ζωὴν του χωρὶς στέγην καὶ σκέπασμα· ὅθεν ἀναβάς εἰς κορυφὴν βουνοῦ τινος, εὐρισκομένην εἰς χωρίον ὀνομαζομένον Ἰόργαλα, ἔζη ἐκεῖ ἀσκητικῶς, χωρὶς νὰ κτίσῃ καλύβην, ἀλλὰ μόνον περιέφραξεν ἑαυτὸν με περιτείχισμα ἀπὸ ξηρολίθους, τὸ ὁποῖον εἶχε στέγην τὸν οὐρανόν.

Ἐκ τῶν τοιούτων λοιπὸν ἀγῶνων ἔλαβε χάριν παρὰ Θεοῦ ὁ μακάριος νὰ διώκῃ δαιμόνια καὶ νὰ ἰατρῆυῃ ἀσθενείας περιπατῶν δὲ μίαν φορὰν, ἐδαγκάσθη ἀπὸ ἓν ὀφίδιον, ἀλλ' ὅμως διὰ μόνης τῆς προσευχῆς του ἔμεινεν ἀβλαβῆς καὶ ἐλυτρώθη ἀπὸ τὸν θάνατον.¹ Ἄλλην δὲ φορὰν πεσὼν εἰς πάθος τῆς κοιλίας πολλὰ δεινὸν καὶ δυσκολοιάτρευτον, ἦτοι εἰς τὸν λεγό-

¹ Τούτων τῶν δύο ὁσίων τοὺς βίους συνέγραψεν ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου συνερανίσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο. Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι τὸ ὀφίδιον ἐκεῖνο ὅπερ ἐδάγκασε τὸν ὁσιον τοῦτον, ἦτο ἔριδνα, ἡ ὁποία τὸν ἐδάγκασεν εἰς τὸν πόδα περισσότερο ἀπὸ δέκα φορὰς. Πικρὸς δὲ πόνους ὁ ὁσιος δοκιμάζων ἀπὸ τὰ δαγκάματα τῆς ἐρίδνης, δὲν ἠθέλησε νὰ μεταχειρισθῇ τέχνην ἰατρικὴν· ἀλλὰ με μόνην τὴν σφραγίδα τοῦ τιμίου σταυροῦ, καὶ μετὰ τὴν προσευχὴν, καὶ μετὰ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ Θεοῦ ὀνόματος ἰατριώθη· προσθέτει δὲ καὶ ταῦτα. « Ὅτι ὁ τῶν ὄλων Θεὸς εἶπας κατὰ τοῦ ἱεροῦ σώματος· τὸ θεῖον ἐκεῖνο λυτῆσαι ἵνα γυμνὴν ἄπασ· τῆς θείας ἐκείνης ψυχῆς ἐπιείζηται τὴν καρτερίαν. »

μενον κόλιχα, ἔλαβε τὴν υγείαν του με τὴν ἐπίκλησιν τοῦ Θεοῦ ὀνόματος. Οὗτος ὁ ὄσιος συνήθροισεν ὄλους τοὺς τυφλοὺς ὅσοι ἤναγκάζοντο νὰ ζητῶσιν ἐλεημοσύνην, καὶ κτίσας τόσα κελλία, ὅσοι ἦσαν καὶ οἱ τυφλοὶ, τοὺς ἔβαλε νὰ κάθηνται μέσα εἰς τὰ κελλία· αὐτὸς δὲ ἐδίδεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀναγκαίαν τροφήν, τὴν ὁποίαν οἰκονόμει ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, τοὺς ἐρχομένους εἰς αὐτὸν χάριν εὐλογίας. Εἰς διάστημα λοιπὸν τριακονταοκτῶ χρόνων, ἀσκεπῆς διανύσας ὁ ἀοίδιμος, ἐν εἰρήνῃ παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΑΡΔΑΔΑΤΟΥ.

- » Ἐν γῆ νεκρώσας, ὡς λέγει Παῦλος, μέλη,
- » Ζωῆς μετέσχεν ἐν πόλῳ Βαραδάτος.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀντιοχείας, ἐπειδὴ δὲ ἠγάπησε τὴν ἐρημικὴν καὶ φιλόσοφον ζωὴν, πρῶτον μὲν ἐκλείσθη εἰς ἓν μικρὸν κελλίον ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆγεν εἰς μίαν ῥάχιν ὑψηλοτέραν, καὶ κατασκευάσας ἀπὸ ξύλου ἐν κιβώτιον τόσω μικρὸν, ὅσον δὲν ἐχώρει οὐδὲ αὐτὸ τὸ σῶμά του, καὶ ἐκ τούτου ἠναγκάζετο ὁ ἀοίδιμος νὰ σκύπτῃ πάντοτε. Ἐπειδὴ δὲ τὸ κιβώτιον δὲν εἶχεν ὕψος σύμμετρον μετὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματός του, οὐδὲ ἦτο συντηρησμένον καλῶς μετὰ σάνιδας, ἀλλ' ἦτο καὶ χαμηλὸν καὶ παρόμοιον μετὰ ἀνοικτὰς κιγκλίδας, οὔτε ἀπὸ τὴν βλάβῃν τῆς βροχῆς ἔμενον ἐλεύθερος, οὔτε ἀπὸ τὴν φλόγα τοῦ ἡλίου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ δῶα παρομοίως ἐβλάπτετο. Ἀφ' οὗ δὲ διήλθε τοιαύτην τεταλαιπωρημένην ζωὴν εἰς πολλοὺς χρόνους, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, πεισθεὶς εἰς τὰς συμβουλάς τοῦ τότε μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀντιοχείας κυρίου Θεοδότου· πλὴν ἂν καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, ὅμως πάλιν ἴστατο ἀδιακόπως ἐξαπλόνων τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ δοξολογῶν μὲν τὸν τῶν ὄλων Θεόν, σκεπασμένον δὲ ἔχων ὄλον τὸ σῶμά του μετὰ χιτῶνα δερμάτινον, εἰς μόνην δὲ τὴν μύτην καὶ εἰς τὸ στόμα ἄφησε μικρὰν τρύπαν, διὰ νὰ ἀναπνέῃ ἀπὸ ἐκεῖ τὸν κοινὸν τοῦτον ἀέρα. Ταύτας δὲ ὄλας τὰς κακουχίας ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος, ἂν καὶ δὲν εἶχε σῶμα υγιεινόν, ἀλλ' ἀσθενὲς καὶ ἄρρωστον, διότι ἀπὸ Θεοῦ ἔρωτα, καὶ ἀπὸ προθυμίας ζέσουςαν πυρπολούμενος, ἐβίαζε τὸ σῶμά του νὰ κοπιᾷ εἰς ὅσα δὲν ἐδύνατο νὰ κοπιᾷ. Μολονότι δὲ εὐρίσκετο εἰς αὐτὸ τὸ ὕψος τῆς ἀρετῆς, εἶχεν ὅμως φρόνημα ταπεινόν, διότι ἤξευρεν ὡς φρόνιμος, πόσῃ βλάβῃν προξενεῖ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ ὑ-

περήσανον φρόνημα. Μετὰ τοιοῦτον λοιπὸν χρόνον διανύσας τὴν ζωὴν του ὁ τρισμακάριστος, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.¹

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΤΕΛΕΣΦΟΡΟΥ.²

- » Ἦνεγκε καρπὸν τῆ τομῆ Τελεσφόρος,
- » Τελεσφορήσας εὐγενὲς οἶα σπέρους.

« Ὁ ἐν ἁγίοις πατῆρ ἡμῶν ΒΛΑΣΙΟΣ Πάπας Ῥώμης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Ἀρχιερεὺς Βλάσιος ὠράθη μέγας,
- » Κόσμος πεφηνῶς μᾶλλον αὐτὸς τῷ θρόνῳ.

Ταῖς τῶν ὁσίων Ἀγίων πρεσβεΐαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ ἐπισκόπου Σμύρνης.

- » Σοὶ Πολύκαρπος ὠλοκαυτῶθη, Λόγε,
- » Καρπὸν πολὺν δούς ἐκ πυρὸς ξενοτρόπως.
- » Εἰκάδι ἐν τριτάτῃ κατὰ φλόξ Πολύκαρπον ἔκαυσεν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐμαθητεύθη εἰς τὸν Θεολόγον καὶ Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην, ὁμοῦ μετὰ τὸν Θεοφώρον Ἰγνάτιον ἔγεινε δὲ Σμύρνης ἐπίσκοπος μετὰ τὸν ἅγιον Βουκόλον, ὁ ὁποῖος ἐπροφήτευσεν διὰ τὴν ἀρχιερωσύνην ἣν ἐμελλεν οὗτος νὰ λάβῃ. Ὅτε δὲ ἐκίνησε διωγμὸν ἐναντίον τῶν χριστιανῶν ὁ ἀσεβὴς Δέκιος³ ἐν ἔτει ρμγ'

¹ Καὶ τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον συνέγραψεν ὁ Κύριος Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοσῆ ἑβδόμῃ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τὸν ὅποιον συνερανίσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο. Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος καὶ ταῦτα, ὅτι ὁ ὄσιος αὗτος συνέσει κεκοσμημένος, ἄριστα καὶ τὰς ἐρωτήσεις καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἐποιεῖτο, καὶ ἐσυλλογίζετο ἐνίοτε τῶν τοῦ Ἀριστοτελικοῦ λαβυρίθους ἀνεγνωκότων, ἀμεινόν τε καὶ δυνατώτερον.

² Ἐν δὲ τῇ τετυπωμένῃ Συναξαριστῇ γράφεται, ὅτι ὁ Τελεσφόρος οὗτος ἦτο Πάπας Ῥώμης. Ἀλλὰ καὶ ὁ Μελέτιος τοῦτο τὸ ἴδιον λέγει (σελ. 199 τοῦ α'. τόμ. τῆς Ἐκκλ. ἱστορ.) ἐπιστάτησε δὲ αὗτος ὁ Τελεσφόρος χρόνους ἑνδεκα ἐν τῇ Ῥωμαίων Ἐκκλησίᾳ, καὶ ἔλαβε τὸ μακάριον τέλος τοῦ μαρτυρίου ὡς λέγει ὁ Εἰρηναῖος, ἐν τῇ πρώτῃ ἔτει τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Ἀντωνίου τοῦ Πίου, τοῦτέστι τοῦ Εὐσεβοῦς· ἦτοι ἐν ἔτει 439.

³ Οὐχὶ ὁ Δέκιος, ἀλλ' ὁ Ἀντωνίνος οὗτός ἐστιν, ὅστις καὶ Πίος ἦτοι εὐσεβὴς ὀνομάζετο, καθὼς καὶ ἐν τῷ Ὁρολογίῳ Ἀντωνίνος γράφεται καὶ οὐχὶ Δέκιος, διότι ὁ μὲν Ἀντωνίνος ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει 439 ὁ δὲ Δέκιος ἐν ἔτει 250· ἐπὶ τῆς ἀρχιερατείας δὲ τοῦ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Ἀντωνίνου ὄντος Ἀνακλήτου Πάπας Ῥώμης, ὑπῆγεν ὁ Πολύκαρπος οὗτος εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ διελέχθη περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ὡς ἱστορεῖ ὁ Εἰρηναῖος (βιβλ. γ'. κεφ. γ'. κατὰ αἰρέσεων) μὴ συμφωνήσας δὲ

(143) τότε ἐπίσθη και ὁ θεὸς οὗτος Πολύκαρπος, και προσεφέρθη εἰς τὸν ἀνθύπατον, (ἦτοι τὸν δευτέρου ὄντα τοῦ Ὑπάτου, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ νῦν τουρκιστὶ λεγόμενος Καιμακάμης) και ὁμολογῆσας παρρησία τὸν Χριστὸν, ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον διὰ πυρός, και οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος παρὰ Κυρίου τὸν ἀμαράντινον στέφανον.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἔλαβε και τὴν χάριν τῶν Θαυμάτων παρὰ Κυρίου· ὅθεν πρὸ τοῦ μὲν νὰ γίνῃ ἀρχιερεὺς, διὰ προσευχῆς του ἐγένισεν ἀπόσιτον τὰς ἀποθήκας τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ἥτις τὸν ἀνέθρεψε τὰς ὁποίας εἶχεν εὐκέρως προτερον εἰς τὰς χρεῖας τῶν πτωχῶν ἀδελφῶν ἀφ' οὗ δὲ ἐγενεῖν ἀρχιερεὺς ἐκράτησε τὴν ὀρμὴν μὲς πυρκαϊᾶς, και διὰ προσευχῆς του ἔφερε βροχὴν εἰς τὴν γῆν ἐν καιρῷ ἀβροχίας, και πάλιν ἐμπόδισε τὴν ἀμετρίαν και ὑπερβολὴν τῆς βροχῆς. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὄρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, 1 τὸν δὲ ἐλληνικὸν τούτου βίον συ-

νέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ » Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ». Σὴζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων και ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν **ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΩΨΕΩΣ, ΑΝΤΙΟΧΟΥ,** και **ΑΝΤΩΝΙΟΥ.**

» Σύνταγμα τετράριθμον ἀνδρῶν τιμῶν,

» Συντάσσεται σοι και μεθίσταται βίον.

Ἡ Ἀπὸ τοὺς τέσσαρας τούτους ὁσίους, ὁ μὲν Ἰωάννης ἐγενεῖ μαθητὴς και γνώριμος τοῦ ὁσίου Λιμναίου, ὁ ὁποῖος ἠσκήτευσεν εἰς τὸ ὄρος τὸ πλησιάζον εἰς τὸ χωρίον Τάργαλα, καθὼς προείπομεν εἰς τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ παρόντος μηνός. Οὗτος λοιπὸν ἐλθὼν εἰς μίαν ῥάχην πολλὰ ψυχρὰν, (εὐρίσκετο δὲ εἰς τὸ βόρειον μέρος) διήλθεν ἐκεῖ εἰκοσιπέντε χρόνους ἀσκεπῆς και χωρὶς στέγῃν ἡ δὲ τροφή του ἦτο ψωμίον και ἄλας· ἐφόρει ἔνδυμα τρίχινον· εἶχε τὸ σῶμά του δεμένον με βαρύτατα σίδερα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα καταβαρυνόμενος, και ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου καταφλεγόμενος, δὲν ἠθέλησέ ποτε νὰ λάβῃ ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς κάμμιν ἀνέσιν και παρηγορίαν εἰς τὰς κακοπαθείας αὐτάς. Ὅθεν και τὴν ἀμυγδαλέαν ἐκείνην, τὴν ὁποῖαν ἐφόρτευσεν εἰς γνώριμός του πλησίον εἰς τὴν κλίνην του, ἡ ὁποῖα με τὸν καιρὸν ἐγενεῖ δένδρον και ἔκαμνε σκιάν, και αὐτὴν, λέγω, ἐπρόσταξε και τὴν ἐκοψάν, διὰ νὰ μὴ ἀπολαμβάνῃ ἀπὸ τὴν σκιάν τῆς κάμμιν παρηγορίαν. Με τοιοῦτον τρόπον λοιπὸν ὁ ὁσίος οὗτος Ἰωάννης ἀγωνιζόμενος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Ὁ δὲ μακάριος Μωῦσῆς, μιμηθεὶς τὴν ζωὴν τοῦ ῥηθέντος ὁσίου Ἰωάννου, ὑπῆγεν εἰς μίαν κορυφὴν, ἡ ὁποῖα εὐρίσκετο εἰς τὸ χωρίον τὸ ὀνομαζόμενον Ῥαμὰ, και ἐκεῖ ἠγωνίζετο με-

τῷ Ῥώμης διὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην ὡς λέγει ὁ Βαρώνιος και ἄλλοι ἱστορικοί. (ὄρα σελ. 49) τοῦ ἀτόμου τοῦ Μελετίου.)

1 Ὁ ἀποστολικὸς οὗτος ἅγιος Πολύκαρπος δεινοπαθὼν και λυπούμενος διὰ τοὺς ἐπὶ τοῦ καιροῦ του ἀσεβεῖς και εἰδωλολάτρεις, ἔλεγε τὸ ἀξιωματικόμενον ταῦτο λόγιον « Ὁ Θεὸς μου, εἰς τίνα με καιρὸν διέστηξας ! » περὶ τούτου τοῦ ἁγίου Πολυκάριπου ἐδόθη τὰ πλήθη τῶν Ἰουδαίων και τῶν ἐθνῶν. « Οὗτος ἐστὶν ὁ τῆς Ἀσίας διδάσκαλος· ὁ πατὴρ τῶν χριστιανῶν. » Τούτου ὁ Εὐσεβῆς καλεῖ ἀποστολικὸν και προφητικὸν ἄνδρα, και χαρακτηρεῖ τῆς πίστεως και τῆς ἀληθείας. (βιβλίον δ' κεφ. ιδ'. ιε'.) Σημειώσαι, ὅτι εἰς τὸ βιβλίον τὸ κλυόμενον νέον Ἀνθ'· χαρίτων, και ταῦτα τὰ ἀξιολογὰ γράρονται περὶ τῆς σταθερότητος τοῦ ἁγίου τούτου Πολυκάριπου· ἔχουν ὅτι οὗτος παρεστάθη ἐμπροσθεν τοῦ ἀνθυπάτου, ὅστις ἂν και ἐζήτησε νὰ τὸν θανατώσῃ ὡς πεκίστην, βλέπων ὅμοις τὴν γερμανέαν και σεβασμίαν ἠλικίαν και πολιάν του, και ἀκούων τὴν καλὴν φήμην τῆς ἐναρέτου πολιτείας του, τὸσον πολλὰ τὸν ἠγάπησεν, ὥστε ἐπέθυμε νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸν θάνατον και νὰ τοῦ φυλάξῃ τὴν ζωὴν· ὅθεν εἰς ὅλον τὸ ὕστερον εἶπεν εἰς αὐτόν, νὰ βλαστημήσῃ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ μίαν μόνον φορὰν, ὅχι με τὴν καρδίαν, ἀλλὰ ἅψ μόνον με τὴν γλῶσσαν, και ἂν ταῦτο κάμῃ, εὐθύς θά τὸν σταίῃ εἰς τὴν ἐπισκοπὴν του, ὅχι μόνον ἐλευθερὸν ἀπὸ πᾶσαν ὕβριν, ἀλλὰ και γεμάτον ἀπὸ πολλὰ χαρίσματα. Εἰς τοῦτον δὲ τὸν διαβολικὸν λόγον ἐροῦσθῃ και ἐπρόμαξεν ὁ σεβάσμιος γέρων· Ἐπειτα σηκόνων τὰ ὄμματά του εἰς τὸν οὐρανόν, εἶπαι, ἀπεκρίθη ὁδοιχρονταῖς χρόνοι, κατὰ τοὺς ὁποῖους ἐγὼ δουρούμην τούτου τὸν καλὸν κυθέντην μου τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὁ ὁποῖος δὲν μοι ἐπρόξηνσε καμμίαν λύπην, εἰς τὸ τὸσον ὁ ἀσχηματὴς ζωῆς μου, μάλιστα δὲ μοι ἔχα-

ρισε μυστὰς εὐεργεσίας. Και λοιπὸν, πῶς οὐ θέλεις τώρα νὰ ὑβρίσω ἐγὼ τοιοῦτον ἀγαθὸν και εὐεργετικώτατόν μου αὐθέντην; μη μοι γένοιτο τοῦτο πώποτε ! οὐ μόνον δὲ τὰ λόγια του ἐστάθησαν τοιαῦτα σταθερὰ και γενναῖα, ἀλλὰ και τὰ ἔργα του ὑπῆρχαν σύμφωνα με τὰ λόγια· διότι ὅτε ἠνάσθη ἡ πυρκαϊὰ και ἀπεφασίσθη νὰ βληθῇ εἰς αὐτὴν, τότε ὁ γενναῖος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστὴς, ὅλος χείρων και ἀγαλλόμενος, μόνος ἔλιψε τὰ ὑποδήματά του, μόνος ἐκδύθη τὸ ἐπαινωφόριόν του, και μόνος ἀναβάνων ἐπάσιν εἰς τὴν πυρκαϊάν, ἐξηπλώθη ἡ σῶμα, ὅχι ὡς πεκίστης διὰ νὰ ἀφήσῃ τὴν ζωὴν, ἀλλ' ὡς ὀφρυλλούμενος φοῖνιξ, διὰ νὰ ἀλλάξῃ τὰ πεπερὰ, και νὰ πετάξῃ εἰς τὰ οὐράνια. Τὰ αὐτὰ γράρονται και εἰς τὸν βηθέντα βίον του με ὀλίγην παραλλαγὴν.

ἀγῶνας ἀσκητικούς. Ὁ δὲ αἰδίδιμος Ἀντίοχος, ἂν καὶ ἦτο γέρον ἐν τῇ ἡλικίᾳ, μεγάλην ὁμῶς ἀσκησιν μετεχειρίζετο· ἀλλὰ καὶ ὁ τρισόλβιος Ἀντωνίνος, γέρον ὢν, ἐκτίσεν ἐν περιτείχισμα εἰς τόπον ἐρημότατον, καὶ ἐκεῖ ἠγωνίζετο παρομοίως με τοὺς νέους, διότι τὴν αὐτὴν τροφήν τῶν νέων, δηλαδή τὸ ψωμίον καὶ τὸ ἄλας, ἔτρωγον καὶ οἱ δύο αὐτοί· καὶ τὸ αὐτὸ ποτὸν τῶν νέων ἔπινον, δηλαδή τὸ νερόν, καὶ τὸ αὐτὸ ἐκείνων τρίχινον φόρεμα ἐφόρουσαν καὶ αὐτοί, καὶ τὰς αὐτὰς ἐκείνων ἀγρυπνίας καὶ προσευχὰς ἐποίουν καὶ οἱ δύο. Καὶ διὰ τὴν εἰπῶν καθολικῶς, πάντοτε οἱ τέσσαρες οὗτοι ὅσοι εὕρισκοντο εἰς πόρους καὶ κόπους ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ οὔτε ἡ πολυκαιρία τῆς ἀσκήσεως, οὔτε τὸ γηρατειόν, οὔτε ἡ ἀσθένεια τῆς φύσεως ὠλιγόστευσε τὴν ὑπομονὴν καὶ ἀνδρίαν των. Διότι εἶχον ἐν τῇ καρδίᾳ των ἔνθεον ἔρωτα καὶ προθυμίαν, εἰς τὸ νὰ κοπιᾶζωσι διὰ τὸν Θεόν καὶ νὰ ἀγωνίζωνται. Ὅθεν μὲ τοιοῦτους ἀγῶνας διανύσαντες τὴν ζωὴν των, ἐν εἰρήνῃ παρέδωκαν τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ.¹

Ἄ ὅσοι πατὴρ ἡμῶν ZEBINAS ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

- » Θεὸς Ζεβινᾶς ληξὶν εἰς Θεῖον φθάνει,
- » Ἀήξαντος αὐτῷ τοῦ παρ' ἀνθρώποις βίου.

Μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΟΥ, ΜΩΣΕΩΣ καὶ ΔΑΜΙΑΝΟΥ, τῶν μαθητῶν τοῦ ZEBINA.

- » Πολυχρόνιος καὶ συνασκηταὶ δύο,
- » Οἱ τρεῖς ὁμοῦ πληροῦσι τῆς ζωῆς χρόνους.

Ἀπὸ τούτους τοὺς τέσσαρας ὁσίου, ὁ μὲν Θεὸς Ζεβινᾶς ἐπάνω εἰς ἓν βουνὸν κατασκευάσας κελλίον ἀσκητικόν, μετεχειρίζετο εἰς αὐτὸ ἀγῶνας ἀσκητικούς ἕως εἰς τὸ γηρατειόν του· ὑπερέβαλε δὲ ὅλους τοὺς ὁσίου τοῦ καιροῦ του κατὰ τὴν ὑπομονὴν ἣν εἶχεν ἐν τῇ ἀγίᾳ προσευχῇ. Ἐπειδὴ δηλαδή ἀπὸ τὸ γηρατειόν δὲν ἐδύνατο νὰ ἴσταται ὀρθοῦς εἰς τὴν προσευχὴν, διὰ τοῦτο στηριζόμενος εἰς τὸ ραβδίον του, προσήχετο καὶ ἐδοξολόγει τὸν Θεόν ὁ αἰδίδιμος· ὅθεν ζήσας με θαυμασίαν καὶ θεάρεστον ζωὴν, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν παρόντα βίον, καὶ

ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ὁ δὲ θεὸς Πολυχρόνιος ἔγεινε μαθητὴς τοῦ ὁσίου Ζεβινᾶ, καὶ τόσον πολλὰ ἐμιμήθη τὰς ἀρετὰς τοῦ διδασκάλου του καὶ ἐτύπωσεν εἰς τὸν ἑαυτὸν του τοὺς χαρακτῆρας ἐκείνου, ὅσον δὲν τυπώνεται τόσον καθαρὰ εἰς τὸ κηρίον οὐδὲ τοῦ δακτυλιδίου ὁ τύπος, διότι τὸ ἴδιον στάσιμον καὶ ἀδιάλειπτον τῆς ἐκείνου προσευχῆς μετεχειρίζετο καὶ οὗτος· σιδήρα ὁμῶς δὲν ἠθέλησε νὰ φορέσῃ, φοβούμενος μήπως ἡ ψυχὴ του ὑπερηφανευθῇ διὰ τοῦτο. Ἀντὶ ὁμῶς τῶν σιδήρων, ἐπρόσταξε καὶ τῷ ἔφεραν μίαν ῥίζαν δένδρου βαρυτάτην, τὴν ὅποιαν ἐσήκονε τὴν νύκτα ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους του, καὶ οὕτω φορτωμένος ὢν, προσήχετο· ὅτε δὲ ἤρχετο κανεὶς καὶ ἐκτύπα εἰς τὸ κελλίον του, ἔκρυπτε τὴν ῥίζαν εἰς ἀπόκρυφον τόπον, διὰ τὴν φύγῃ τὴν δόξαν καὶ τὸν ἔπαινον τῶν ἀνθρώπων.¹ Ἀπὸ τοὺς τοιοῦτους δὲ ἀγῶνας ἔλαβε χάριν τῶν θαυμάτων παρὰ Θεοῦ ὁ τρισόλβιος, διότι διὰ προσευχῆς του ἔλυσε ποτε ξηρασίαν καὶ κατέβασε βροχὴν, καὶ ἐν ἐλαιοδοχεῖον ἄδειον ὄν, ἐγέμισεν αὐτὸ ἀπὸ ἐλαίου. Ταῦτα καὶ ἄλλα θαυμάσια ποιήσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Οἱ δὲ ἄλλοι ἀνωτέρω δύο ὅσοι, ὁ Μωῦσῆς λέγω καὶ ὁ Δαμιανός, ὑπῆρξαν καὶ αὐτοὶ μαθηταὶ τοῦ αὐτοῦ Θεοῦ Ζεβινᾶ· ἀλλ' ὁ μὲν Μωῦσῆς ἔμεινε μέχρι τέλους μετὰ τὸν Ζεβινᾶν, προσφέρων εἰς αὐτόν, ὡς εἰς πατέρα καὶ αὐθεντικὴν του, πᾶσαν ὑπακοὴν καὶ ὑπηρεσίαν, καὶ μορφόνων εἰς τὸν ἑαυτὸν του ὡς εἰς καθρέπτην, τὴν ἀρετὴν, ἥτις ἤστραπτεν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς ψυχῆς τοῦ μακαρίου ἐκείνου γέροντος. Ὁ δὲ Δαμιανός ἀιδάσκαλον τῆς μοναδικῆς πολιτείας μεταχειρισθεὶς πρότερον τὸν ὅσιον Πολυχρόνιον, ὕστερον ὑπῆγεν εἰς ἓν χωρίον, ἐκεῖ πλησίον, Νικτὰ καλούμενον, καὶ εὐρὴν ἔξω τοῦ χωρίου μικρὸν κελλίον, καὶ ἐμβὰς εἰς αὐτὸ, μετεχειρίζετο τὴν ἰδίαν πολιτείαν τοῦ διδασκάλου του Πολυχρόνιου· ὥστε ὅποιος ἤξευρε καλὰ καὶ τοὺς δύο, ἔπειτα ἔβλεπε μόνον τὸν Δαμιανόν, τοῦ ἐφαίνετο ὅτι βλέπει ἐν ταυτῷ καὶ

¹ Καὶ τούτων τῶν τεσσάρων ὁσίων γράφει τοὺς βίους ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῇ τρίτῃ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τοῦ ὁσίου ἡρανίσθη καὶ τὸ παρὸν Συναξάριον.

¹ Ὁμοίως καὶ τούτων τῶν τεσσάρων ὁσίων τοὺς βίους γράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῇ τετάρτῃ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τοῦ ὁσίου ἡρανίσθη καὶ τὸ παρὸν Συναξάριον. Προσθίεται δὲ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι αὐτὸς γνώριμος ὢν τοῦ ὁσίου Πολυχρόνιου τούτου, ἠθέλησε νὰ ἐπάρῃ τὴν ῥίζαν ἐκείνην ἀπὸ τὸ κελλίον του διὰ τὴν ἐλαφρώσῃ ἀπὸ τὸν κόπον, ἀλλ' ὁ ὅσιος δὲν τὸν ἄρξεν. Ἦπο δὲ ἡ ῥίζα τόσον βαρεῖα, ὥστε μόλις ἐσπώνετο ἀπὸ τὴν γῆν μετὰ τὰς δύο χεῖρας.

τὸν Πολυχρόνιον, καὶ θεωρεῖ τὴν τοῦ Πολυχρόνιου ψυχὴν, ἠνωμένην μετὰ τὸ σῶμα τοῦ Δαμιανοῦ. Ἐπειδὴ καὶ εἰς τοὺς δύο ἔλαμπεν ἡ αὐτὴ ἀπλότης, ἡ αὐτὴ πραότης, ἡ αὐτὴ μετριότης, ἡ αὐτὴ γλυκύτης τῆς ομιλίας, ἡ αὐτὴ νῆψις καὶ προσοχὴ τῆς ψυχῆς, ἡ αὐτὴ κατανόησις τοῦ Θεοῦ, ὁ αὐτὸς κόπος καὶ ἡ ἀγρυπνία καὶ ἡ τροσὴ καὶ ἡ ἀκτημοσύνη, διότι τὸ κελλίον του ἄλλο δὲν εἶχεν εἰμὴ φακὴν βρεκτῆν. Τόσην ὠφέλειαν ἀπέκτησεν ὁ ὅσιος Δαμιανός, ἀπὸ τῆν συναναστροφῆν τοῦ Θεοῦ Πολυχρόνιου. ¹

Ἡ ἀγία ΓΟΡΓΟΝΙΑ ἡ ἀδελφὴ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Τιμῶ τελευτήν σὴν σιγῇ Γοργονία,
- » Γρηγορίου μέλψαντος αὐτὴν ἐκ λόγων. ²

Ἄγιος μάρτυρ ΚΛΗΜΗΣ ξίφει τελειοῦται.

- » Κλήμης τὸ κλῆμα τῆς νοητικῆς ἀμπέλου,
- » Κινόν τι γλεύκος αἶμα τυφθεῖς ἐκχέει.

Ἡ ἀγία μάρτυρ ΘΕΗ ξίφει τελειοῦται.

- » Θεὴν ἀποσκώπτουσαν εἰς Θεοὺς πλάνους,
- » Οἱ τῆς πλάνης κτείνουσι προστάται ζῆφει.

* Ὁ ὅσιος νέος ὀσιομάρτυρ ΔΑΜΙΑΝΟΣ ὁ ἐν τοῖς ὀρίοις τῆς ἐν τῷ Ἄθῳ ἱερᾶς μονῆς τοῦ Φιλοθέου πρότερον ἀσκήσας, εἶτα μαρτυρήσας εἰς Ἀφρῖσσαν ἐν ἔτει αἰξῆ (1568) ἀγγόνη τελειοῦται. ³

¹ Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος περὶ τοῦ Πολυχρόνιου καὶ τοῦτο, ὅτι ἦτο τόσῳ πολὺ ταπεινός, ὥστε ἐκείνων οἰκτιρῆς ἤρχοντο εἰς αὐτὸν ἐπίταε καὶ ἠγκαλιζέτο τοὺς δύο πόδας, καὶ τὸ μέτωπόν του βάλλων κατὰ γῆς, ἐξήτει ἀπὸ αὐτοῦ νὰ εὐχωνται ὑπὲρ αὐτοῦ, εἴτε στρατιώται ἦσαν εἴτε χειροτέχναι, εἴτε ἀγροικοί. Ὅθεν ὑπέχε μίαν φορὰν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς ἡγεμόν, τῆς δικαιοσύνης προστάτης καὶ τῶν εὐσεβῶν ἐραστής· ὁ δὲ ὀσιος μαθὼν, ὅτι εἶναι τοιοῦτος, ἐπίταε μετὰ τὰς χεῖράς του τοὺς δύο πόδας ἐκείνου, λέγων, ὅτι ζητεῖ παρ' αὐτοῦ ἐν αἵτημα. Ὁ δὲ ἡγεμόν ὑπεσχέθη νὰ κάμῃ, ὅτι ἤθελε, διότι ἐνόμιζεν ὅτι εἶγε νὰ τὸν παρακαλέσῃ διὰ κἀνὴνα ὑπήκοόν του. Ὁ δὲ ὀσιος εἶπεν αὐτῷ· ἐπειδὴ καὶ μοι ὑπεσχέθης βεβαίως, σὲ παρακαλῶ νὰ προσφέρῃς εἰς τὸν Θεὸν εὐχὰς ὑπὲρ ἐμοῦ. Ὁ δὲ ἡγεμόν κινηθεὶς τὸ μέτωπόν του δεινοπαλῶς ἔλεγεν, ὅτι δὲν εἶναι ἄξιος νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεόν, οὕτε διὰ τὸν ἑαυτὸν του. Ὅθεν δικαίως προσθέτει ὁ Θεοδώρητος περὶ τοῦ ὀσίου τούτου τὰ ἀξιόλογα ταῦτα. «Τὸν ἐν τοσοῦτῳ τόνῳ φιλοσοφίας ὕψει, τοσαύτην ἔχοντα τοῦ φρονήματος μετριότητα, πῶς ἂν λόγος εὐφραμῆσαι πρὸς ἀξίαν ἀρχέσει;»

² Τὸ ἐπιτάξιον ἐγκωμιῶν τῆς ἀγίας Γοργονίας ὄρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, μεταφρασμένον.

³ Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον, καὶ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν Ἁγιορειτῶν πατέρων.

† » Εὐαγγελίου καρπὸν εἴληρας μάκας,
» Ὡ Δαμιανέ, ἀγγόνη λαθεῖν τέλος.

* Ὁ ὀσιος ΔΑΜΙΑΝΟΣ ὁ ἐν τοῖς ὀρίοις τῆς κατὰ τὸν Ἄθῳ ἱερᾶς μονῆς τοῦ Ἐσφιγμένου ἀσκήσας, ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται κατὰ τὸ αἰσ' (1280) ἔτος. ¹

† » Δαμιανοῦ ὁ τάφος ἦν τῶν χαρίτων,
» Λειμῶν γλυκύπνους, ὦ ξέντ; εὐωδίας!

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ' γέγονε ἡ πρώτη καὶ δευτέρα εὐρεσις τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ ἀγίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

- » Ἐκ γῆς προφαίνει Προδρόμου; σεπτὴν κάραν,
- » Καρπὸς παραινῶν ἀξίου ποιεῖν ἄλιν.
- » Ὁ βαπτίσας πρὶν ὑδάτων πηγαῖς ὄχλους,
- » Γῆθεν φανεί; βάπτιζε πηγαῖς θαυμάτων.
- » Εἰκοστὴν Προδρόμοιο φάνη κάρη ἀμφὶ τετάρτην.

Ἡ τιμία αὐτῆ καὶ ἀγγέλοις αἰδέσιμος τοῦ Προδρόμου κεφαλὴ πρῶτον μὲν εὐρέθη ἀπὸ δύο μοναχοῦς εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἰωάννου διὰ τῆς ἐπιφανείας καὶ ἀποκαλύψεως τοῦ ἰδίου Προδρόμου· οἱ ὁποῖοι μοναχοὶ μετέβαινον εἰς προσκύνησιν τοῦ ζωοδόχου Τάφου τοῦ Κυρίου καὶ Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπὸ τοὺς μοναχοῦς δὲ ἐκείνους ἔλαβεν αὐτὴν εἰς κεραμεῦς, καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν Ἐμμεσαν καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀγγειοπλάστης ἐκεῖνος ἐγνώρισεν, ὅτι διὰ μέσου τῆς ἀγίας κάρας ἔλαβεν εὐτυχίαν, ἐτίμα αὐτὴν μετὰ ὑπερβολὴν καὶ ὅτε ἐμελλε ν' ἀποθάνῃ, ἀρῆκε τὴν ἀγίαν κάραν εἰς τὴν ἀδελφὴν του, παραγγέλλας αὐτῇ νὰ μὴ τὴν σηκώσῃ ἀπὸ τὸν τόπον τῆς, μῆτε νὰ τὴν δεῖξῃ εἰς ἄλλον, ἀλλὰ νὰ τὴν τιμᾷ καὶ νὰ τὴν προσκυνῇ.

Ἀφ' οὗ δὲ καὶ ἡ ἀδελφὴ ἐκείνου ἀπέθανεν, ἔλαβον τὴν ἀγίαν κάραν πολλοὶ, ὁ εἰς ἀπὸ τὸν ἄλλον κατὰ διαδοχὴν· τελευταῖον δὲ κατήχησαν ὁ πολῦτιμος αὐτὸς θησαυρὸς εἰς ἓνα ἱερο-

³ Οὗτος ὁ ὀσιος εἶχεν ἐντολὴν νὰ μὴ κοιμᾶται ποτε ἐξω τοῦ κελλίου του· ὅθεν εὐρεθεῖς μίαν φορὰν ἐξω τῆς καλύβης του, καὶ μὴ γινώσκων ποῦ ἀπέρχεται διὰ τὸν οὐρανόθεν καρπὸν, ἐπεκαλέσθη τὸν Θεὸν εἰς βοήθειαν. Ὅθεν Ἄγγελος Κυρίου ἀπάσας αὐτὸν, ἔστησεν ἔμπροσθεν τῆς καλύβης του. Τόση δὲ πολλὴ εὐωδία μύρου ἐπνεεν ἐκ τοῦ τάφου του μετὰ θανάτου, ὥστε ἤσθάνοντο αὐτὴν οἱ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἐσφιγμένου πατέρες, οἱ μακρὰν ὄντες ἐν μίλιον καὶ ἐπέκεινα.

μόναχον Ἀρειανόν, Εὐστάθιον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος ἐδιώχθη παρὰ τῶν ὀρθοδόξων ἀπὸ τὸ σπήλαιον, ὅπου ἐκατοίκει, διότι ἐπέγραψεν εἰς τὴν κακοδοξίαν καὶ αἵρεσίν του τὰς ἰατρείας, ὅσας ἐνήργει ἡ ἀγία κάρα· ἤγουν ἔλεγεν, ὅτι διὰ τοῦτο ἐνεργεῖ ἐκείνη τὰς ἰατρείας, διότι αὐτός ὅστις τὴν ἔχει, εἶναι Ἀρειανός. Ἀφ' οὗ λέγω ἐκείνος ὁ κακοδόξος ἐδιώχθη ἀπὸ ἐκεῖ, ἀφῆκεν εἰς τὸ σπήλαιον τὴν τιμίαν κεφαλὴν κατὰ θείαν οἰκονομίαν, καὶ ἐκεῖ εὕρισκετο αὐτὴ κεκρυμμένη, ἕως εἰς τοὺς χρόνους Μαρκελλίου τοῦ ἀρχιμανδρίτου, καὶ τοῦ ἐπισκόπου Ἐμέσης Οὐρανίου λεγομένου, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ νέου Οὐαλεντιανοῦ ἐν ἔτει υλα' (431). Τότε λοιπὸν πολλοὶ ἔλαβον θείας ἀποκαλύψεις διὰ τὴν Προδρομικὴν ταύτην κεφαλὴν· ὅθεν εὕρεθη αὕτη τὸ δεύτερον ἐντὸς μιᾶς στάμνου, ἥτις σερθεῖσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ τὸν ἀνωτέρω ῥηθέντα Οὐράνιον, τὸν ἐπίσκοπον Ἐμέσης, ἐνήργει διαφόρους ἰατρείας καὶ παραδόξα θαύματα. Τελεῖται δὲ ἡ τῆς εὑρέσεως αὐτῆς σύναξις καὶ ἐορτὴ εἰς τὸν ἀγιώτατον καὶ προφητικὸν ναὸν τοῦ τιμίου Προδρόμου, τὸν εὕρισκόμενον εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Φωρακίου.¹

¹ Ὁ δὲ Δοσίθεος λέγει, ὅτι ἡ κάρα τοῦ Βαπτιστοῦ ἐφυλάχθη σόα. Ὁθεν Γεώργιος ὁ Κωδικὸς ἱστορεῖ, ὅτι τινὲς ἀπὸ τῆς Μακεδονίης αἵρεσεως (καίπερ ὁ Μεταφραστὴς δὲν λέγει ὅτι ἦσαν αἵρετικοὶ) εὐρόντες αὐτὴν εἰς τὴν Παλαιοσίην, ἔφερον εἰς Κιλικίαν· ὁ δὲ βασιλεὺς Οὐάλης ἐμήνυσε τῷ ἀρχιεπιμύχῳ αὐτοῦ Λιερδόνῳ ὅτι εἰς Κιλικίαν, νὰ ἀποστείλῃ τὴν κάραν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐλήθουσα δὲ αὕτη εἰς τὸ Παντείχιον, ἐστάθη· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐδύνατο νὰ φέρωσιν αὐτὴν παρῆμπεσθαι, τὴν ἀφῆκαν εἰς χωσίον Κολαίου λεγόμενον· ὅθεν ὁ μέγας Θεοδοσίος ἐλθὼν ἐκεῖ, ἔβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν βασιλικὴν ἀλουρηθῆκα του, καὶ τὴν ἔφερον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, εἰς τόπον κηλούμενον Ἐβδόμον, ὅπου καὶ ναὸν ἐγείρα· περιθόρον τοῦ Βαπτιστοῦ, ἔβαλεν αὐτὴν ἐκεῖ. Ταύτης τῆς τιμίας κάρας μέρος μὲν ἦν εἰς τὸ ἱερὸν μοναστήριον τοῦ ἀγίου Διονυσίου κατὰ τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω· ἀλλ' αἰχμαλωτισθὲν, ἤρκασιθη, καὶ τοῦ ἤδη εὕρισκεται εἰς τὸν ἀθλον. Μέρος δὲ ἦτο εἰς τὴν Οὐγγροβλαχίαν, εἰς μοναστήριον ἐπιλεγόμενον Καλοῦτι, ὅπερ ἔγινεν ἀφιέρωμα τοῦ ἀγίου Γάβρου· διὰ δὲ τὰς ἐκεῖ περιστάσεις ἔλαβε τὸ μέρος ἐκεῖνο ὁ αἰδύμιος Δοσίθεος, καὶ ἔφερον αὐτὸ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅθεν εὕρισκετο εἶδον ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἀγίου Γάβρου. Ἐκεῖνο δὲ ὅπερ γράφει ὁ Θεοφάνης, ὅτι ἡ κάρα τοῦ Βαπτιστοῦ μετετέθη ἐκ τοῦ σπηλαίου εἰς τὸν ναὸν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐμέσαν, ἴσως ἦτο ἡ ἡμίσεια. (σελ. 267 τῆς Δωδεκαβιβλίου.) Ὁρα καὶ εἰς τὰς εἰσοδικίας τοῦ Λύγουστου ἐν τῇ ὑποσημειώσει. Σημειώεται, ὅτι εἰς τὴν πρώτην ταύτην καὶ δεύτερην αἵρεσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ Βαπτιστοῦ λόγος ἐλληγνικός σφίεται ἐν τῇ Ἀκύρα, καὶ ἐν τῇ κρινώδιῳ τοῦ Διονυσίου, οὗ ἡ ἀρχὴ· Πλὴν ἡμεῖς ὁ θεὸς ἐρέστηκε Προδρόμος. Ἐν δὲ τῷ

Ταῖς τοῦ σοῦ Προδρόμου πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', μῆμη τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ΤΑΡΑΣΙΟΥ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

- » Ἄκλυστος ὄρμος· Ταράσιον λαμβάνει,
- » Κόσμου ταρχῆς καὶ ζάλης σεσωσμένον.
- » Εἰκάδι ἐκ ταράχιοι Ταράσιος· ἐπτατο πέμπτη.

Οὗτος ὁ ἐν ἀγίοις πατὴρ ἡμῶν Ταράσιος ἐδογματίσει τὴν τῶν ἀγίων εἰκόνων προσκύνησιν, ἡ ὁποία ἐκινδύνευε νὰ ἀθετηθῇ παντελῶς καὶ νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, διότι διὰ συνεργείας αὐτοῦ συνεκροτήθη ἡ ἀγία καὶ οἰκουμενικὴ ἐβδόμη Σύνοδος ἐν ἔτει ψπγ' (783) ἐπὶ Κωνσταντινου καὶ Εἰρήνης τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Διὰ μέσου δὲ πάλιν τῆς Συνόδου ταύτης ἐπανήλθον οἱ τῶν Ῥωμαίων βασιλεῖς εἰς τὰς σεπτὰς παραδόσεις τῶν ἀγίων καὶ πανευσέμων Ἀποστόλων καὶ τῶν προτέρων ἀγίων καὶ οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ ἡ ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἠνώθη μετὰ Πατριαρχεῖα. Ζήσας λοιπὸν οὗτος εὐσεβῶς, ἔγινε τίμιος καὶ σεβάσμιος εἰς τοὺς ἀνωτέρω βασιλεῖς· ἔκτισε δὲ καὶ ἱερὸν μοναστήριον εἰς τὸ πέραν μέρος τοῦ στενοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ συνήθροισεν εἰς αὐτὸ πλῆθος μοναχῶν. Ἠλέησε δὲ καὶ τοὺς πτωχοὺς, καὶ καλῶς ἐκυβέρνησε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ εικοσιδύω χρόνους, ἡ κατ' ἀλλοὺς εικοσιένα καὶ μῆνας δύο· καὶ οὕτως ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη, καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ ἀνωτέρω μοναστήριον, τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος ἔκτισε. Κατὰ δὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος ἦτο ὁμοῖος μετὰ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον, ἐκτὸς μόνον τῶν λευκῶν μαλλίων, τὰ ὁποῖα εἶχεν ὁ Θεολόγος, καὶ τὸ σημεῖον ὅπερ εἶχεν εἰς τὸν ὀφθαλμόν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.¹ (Τὸν ἐλληγι-

δευτέρῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαϊδίου λόγος διηγηματικὸς σφίεται περὶ τῆς εὑρέσεως τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου διαλαμβάνων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μοναχοὶ δύο ἐκ τῆς Ἐώας ὀρμημένοι»· ὁ αὐτὸς δὲ σφίεται καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Ἀκύρα σφίεται καὶ ἄλλος λόγος, περὶ αὐτῆς διαλαμβάνων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ ἀγαθότητι καὶ φιληθριωπία καὶ τῇ ἀρετῇ αὐτοῦ σοφία.»

¹ Οὗτος ὁ ἅγιος Ταράσιος ἦτο θεῖος τοῦ κριτικωτάτου καὶ ἀγιωτάτου Φωτίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ἐορταζομένου κατὰ τὴν ἑκτὴν τοῦ παρόντος. Συνέγραψε δὲ καὶ ἐπιστολὴν εἰς τὸν Πάπαν Ῥώμης Ἀδριανὸν κατὰ Σιμωνιακῶν, τὴν ὁποίαν ἔρα εἰς τὸ ἡμίτερον Ηῤῥάλιον.

κόν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μέλλων ἀπείρων μεγέθει » σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰθέρων καὶ ἐν ἄλλαις· τὸν δὲ ἀπλοῦν ἔρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος *ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ* τοῦ ἐν Δριζιπάρφτης Θράκης.

- » Τὸν Ἀλέξανδρον δίσκος εἶδεν ἡλίου,
- » Ὑπὲρ Θεοῦ τμηθέντα, δόξη; Ἡλίου.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ καὶ τοῦ ἡγεμόνος Τιβεριανοῦ ἐν ἔτει τ' (300), καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν Καρθαγένην. Συλληφθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ῥηθέντα ἡγεμόνα, καὶ παρακινήθεις νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδῶλα, ὄχι μόνον δὲν ἐπέισθη, ἀλλὰ καὶ ὕβρισε πολλὰ τὸν ἡγεμόνα· ὅθεν κρεμάται ἀπὸ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν, καὶ κάτωθεν ἀπὸ τοὺς πόδας του κρεμάται μία πέτρα βαρεῖα· ἐπειτα πάλιν κρεμάσθεις, ξεσχίζεται καὶ δέρεται. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Μαρκιανούπολιν, καίεται ἐκεῖ εἰς τὸ πρόσωπον μὲ λαμπάδα· ἐπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Θράκην, καὶ ἐκεῖ ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ αἰοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς *ΡΗΓΙΝΟΣ* ἐπίσκοπος Σκοπέλων ἔχει τελειοῦται.

- » Ἀσεύτος εἶ Ῥηγίνε, τὴν προθυμίαν,
- » Κᾶν δεινὸν ἐνσειῶσι πυκνά σοι ξίφη.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἦτοι τὴν Λειβαδίαν υἱὸς ὑπάρχων γονέων χριστιανῶν· διὰ δὲ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του, ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Σκοπέλου (τῆς νήσου ἠηλαδῆ). καλεσθεὶς δὲ καὶ εἰς τὴν ἐν Σαρδικῇ (ἦτοι τῇ νῦν λεγομένην Τριαδίτζα) γενομένην Σύνοδον, ἐν ἔτει μζ' (317), ἐπὶ Κωνσταντίου καὶ Κωνσταντος τῶν αὐταδέλφων καὶ βασιλέων, ἠφάνισε διὰ τοῦ λόγου καὶ τῆς παρρησίας του τοὺς Ἀρειανούς, καὶ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ ὁμοουσίου Εὐσεβιανούς.¹ Ἀφ' οὗ δὲ ἐπανήλθεν εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν του, ἐκινήθη διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν· ὅθεν κρατηθεὶς ἀπὸ τὸν τότε ἄρχοντα τῆς Ἑλλάδος, ἔλαβε πολλὰς τιμωρίας ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, καὶ τελευταῖον ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν ὁ αἰοίδιμος, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.²

¹ Περὶ τῆς ἐν Σαρδικῇ Συνόδου ἔρα εἰς τὸ ἡμέτερον Πηγάλιον.

² Εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Ῥηγίνον ἐγκώμιον ἔχει διὰ στίχων πολιτικῶν ὁ μπακαρίτης Καισάρης Δαπόντες ὁ Σκοπελίτης.

Ὁ ἅγιος μάρτυς *ΑΝΤΩΝΙΟΣ* ἐν ἐσχάρᾳ πύρος ἀπλωθεὶς, τελειοῦται.

- » Ἐνθέντες Ἀντώνιον εἰς πῦρ οἱ πλάνοι,
- » Ἐψουσιν ἔφον νόστιμον τῷ Κυρίῳ.

Ὁ ἅγιος *ΘΕΟΔΩΡΟΣ*, ὁ διὰ Χριστὸν σαλός, ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Ἐκὼν ἀμείψας, ὡς ὁ Δαβὶδ, τὰς φρένας,
- » Βίον διέδραξ, οὐ τὸν Ἀγγολὸς παμμάκρ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς *ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ* Ἐπίσκοπος Ἀπαμείας τῆς Κύπρου, ἐν εἰρήρῃ τελειοῦται.

- » Σπένδεις Θεῷ, Μάρκελλε, θερμῷ τῷ πόθῳ,
- » Θερωῶν σταλαγμοὺς αἱμάτων ἐξ αὐχένος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΣ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν *ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ* Ἐπισκόπου Γάζης.

- » Ὡ, τίς παρέλθοι; τίς δὲ καὶ παρδράμοι;
- » Τὸν Πορφύριον, κᾶν παρῆλθεν ἐκ βίου;
- » Πορφυρίοιο νέκυν κρῖψε γῆθῶν εἰκάδι ἔκτη.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Θεσσαλονίκην, υἱὸς γονέων εὐγενῶν καὶ πλουσίων κατὰ τοὺς χρόνους Ἀρκαδίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει τς' (396)· ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ὑπῆγεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς μίαν σκήτιν καὶ ἔγεινε μοναχός. Μετὰ δὲ πέντε χρόνους ἔρχεται εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ πολλοὺς ἀπίστους φωτίζει μὲ τὸν λόγον τῆς διδασκαλίας του· διὸ καὶ ἐχειροτονήθη Πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν Πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων Πραύλιον. Ὑστερον δὲ ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Γάζης ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης Ἰωάννην. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔγεινε Ἐπίσκοπος πολλὰ θαυμάσια ἐποίησε, καὶ πολλοὺς ἀπίστους εἰς Θεογνωσίαν ἔφερεν· ἐπειτα βλέπων τοὺς ἐπαρχιώτας του χριστιανούς, ὅτι ἠδικοῦντο ἀπὸ τοὺς ἐξουσιαστὰς τῆς Γάζης, εἰδωλολάτραις ὄντας καὶ αἰρετικούς, ὑπῆγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς βοήθειαν τῶν ἀδικουμένων. Ἀνταμώσας δὲ τὸν μέγαν Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον τὸν τότε Πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διηγήθη εἰς αὐτὸν τὰς ἀδικίας τῶν τῆς Γάζης ἐξουσιαστῶν, διὰ τὰς ὁποίας καὶ ἀνέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν· ὅθεν ἐσυστήθη ὁ ἅγιος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Χρυσόστομου πρὸς τὸν Κουβικουλάριον τοῦ βασιλέως, Ἀμάντιον ὀνόματι.

Ἀπὸ δὲ τὸν Κουβικουλάριον μαθεῖσα ἡ βα-

σίλισσα Εὐδοξία τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἁγίου, ἐδέχθη μὲν αὐτὸν εὐμενῶς, ἀνέφερε δὲ τὰ περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλέα, καὶ τὴν προφητείαν τοῦ ἁγίου περὶ τοῦ ἀρσενικοῦ παιδίου, τὸ ὁποῖον ἐμελλον νὰ γεννήσωσιν ἤγουν τὸν μικρὸν Θεοδόσιον. Ὁ δὲ βασιλεὺς μαθὼν τοῦτο, ἐχάρη καὶ εὐχαρίστησε τὸν Θεόν. Ἐπειτα γεννᾷ ἡ βασίλισσα τὸν νέον Θεοδόσιον, καὶ προσκαλεσαμένη τὸν ἅγιον Πορφύριον, εὐλογῆθη ἀπὸ αὐτὸν καὶ ὑπεσχέθη νὰ τελειώσῃ ὅλα τὰ αἰτήματά του, διὰ τὰ ὁποῖα παρεκάλεσε καὶ τὸν βασιλέα· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδυσκολεύετο μὲν εἰς τὰς ἀρχάς, λέγων ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διωγῶσιν ἀπὸ τὴν Γάζαν οἱ εἰδωλολάτραι καὶ αἰρετικοί, διὰ τὴν πολλὴν χρησιμότητα αὐτῶν καὶ βοήθειαν. Ἡ δὲ Βασίλισσα ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν, ὅτι βαρεῖα μὲν εἶναι ἡ αἰτήσις αὕτη, ὡς Δέσποτα, βαρυτέρα ὁμῶς εἶναι καὶ ἡ ταύτης παραίτησις. Διὰ τοῦτο συγκατένευσε καὶ ὁ βασιλεὺς νὰ λάθῃσι τέλος τὰ ὑπὸ τοῦ ἁγίου ζητούμενα ὅθεν παρευθὺς ἐπέμφοθησαν προσταγαὶ βασιλικαὶ, νὰ διωγῶσιν ἀπὸ τὴν Γάζαν οἱ αἰρετικοὶ καὶ εἰδωλολάτραι, οἵτινες ἐξουσίαζον.

Τότε ὁ μακάριος Πορφύριος, λαθὼν ἀπὸ τὴν βασίλισσαν δύο κεντηάρια χρυσίον, διὰ νὰ κτίσῃ Ἐκκλησίαν, καὶ διακόσια νομίσματα δι' ἑξῆς, ἐπίστρεψεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ναοὺς τῶν εἰδῶλων κατεκρήμνισε, τοὺς δὲ αἰρετικοὺς ἐδίωξε τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ τῶν Ἑλλήνων, τοῦ ὀνομαζομένου Μαρνα, κατέκαυσε, καὶ ἐκτίσεν αὐτὸν Ἐκκλησίαν κατὰ τὸ σχῆμα τὸ ὁποῖον διώρισεν ἡ βασίλισσα Εὐδοξία. Διαλάμβας λοιπὸν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ὁ Θεὸς οὗτος πατήρ, καὶ ποιήσας θαύματα πάμπόλλα εἰς εἰκοσιτέσσαρας χρόνους καὶ μὴνας ἑνδεκα καὶ ἡμέρας ὀκτώ, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Τὸν ἐλλητικὸν τούτου βίου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς εἰς πλάτος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τῶν ἁγίων ἀνδρῶν τοὺς ἄθλους» σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΦΩΤΕΙΝΗΣ τῆς Σαμαρείτιδος, ἣ ὁμίλησεν ὁ Χριστὸς ἐν τῇ φρεσὶ, καὶ τῶν σὺν αὐτῇ, ἦτοι τῶν πέπτε αὐτῆς ἀδελφῶν, καὶ τῶν δύο αὐτῆς υἱῶν, καὶ Σεβαστιανοῦ τοῦ Λοκκοῦ.

ἢ Ῥίπτουσι τὴν σὴν Σμακρίτιν εἰς φρέαρ.

ἢ Τὴν εἰς φρέαρ σοὶ συλλαλήτασκαν, Λόγε.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νέρωνος

¹ Οὕτω ἐκαλεῖτο παρὰ Γαζάσις ὁ Ζεὺς. Σ. Ε.

ἐν ἔτει ξς' (66), διωγμὸς μέγας ἐκινήθη κατὰ τῶν χριστιανῶν, διότι ἀφ' οὗ ἐμαρτύρησαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Νέρωνος οἱ δύο κορυφαῖοι Ἀπόστολοι ὁ Πέτρος καὶ Παῦλος, ἔκτοτε ἐζήτουν ἐπιμελῶς οἱ τύραννοι νὰ θανατώσωσι τοὺς μαθητὰς τῶν Ἀποστόλων. Τότε λοιπὸν καὶ ἡ ἁγία αὕτη Φωτεινὴ μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς Ἰωσῆ εὕρισκομένη εἰς τὴν Καρθαγένην, πόλιν τῆς Ἀφρικῆς, (τὸ νῦν Τούνεζι), ἐκήρυττε μὲ παρρησίαν τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Βίκτωρ δὲ ὁ μεγαλύτερος υἱὸς τῆς ἁγίας ἔκαμεν ἀνθραγαθίαν καὶ νίκην εἰς τὸν τότε γενόμενον πόλεμον κατὰ τῶν Ἀράβων, οἱ ὁποῖοι ἐστράτευσαν κατὰ τῶν Ῥωμαίων, καὶ διὰ τοῦτο ἐγένετο ἀρχιστράτηγος, ἀπὸ τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ ἠξέυρων ὅτι ὁ Βίκτωρ ἦτο χριστιανός, ἐπεμψεν αὐτὸν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ τιμωρῇ τοὺς ἐκεῖσε εὕρισκομένους χριστιανούς.

Τοῦτο δὲ ἀκούσας ὁ δούξ Σεβαστιανός, λέγει πρὸς τὸν Βίκτορα, ἐγὼ ἠξέυρω καλῶς, ὡς στρατηλάτα, ὅτι εἶσαι χριστιανός, καὶ ὅτι ἡ μήτηρ σου ὁμοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν σου Ἰωσῆ εἶναι καὶ αὐτοὶ χριστιανοί, ἐπειδὴ ἠκολούθησαν εἰς τὸν πρότερον Μαρτυρήσαντα Ἀπόστολον Πέτρον· ὅθεν κάμε ἐξάπαντος ὅ,τι σὲ ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσῃ ἡ ζωὴ σου. Ὁ Βίκτωρ ἀπεκρίθη, ἐγὼ θέλω νὰ κάμω τὸ θέλημα τοῦ ἐπουρανοῦ καὶ ἀθανάτου βασιλέως Χριστοῦ, τοῦ δὲ ἐπιγείου βασιλέως Νέρωνος τὴν προσταγὴν, ἣ ὁποῖα ἐδόθη διὰ νὰ τιμωρῶ τοὺς χριστιανούς, οὐδὲ νὰ ἀκούσω καταδέχομαι. Ὁ δὲ δούξ, ἐγὼ, ἀδελφέ, τοῦ εἶπε, σὲ συμβουλεύω ὡς γνήσιον φίλον μου ὅσα σοὶ συμφέρουσι, διότι ἂν σὺ καθίσῃς εἰς τὸ κριτήριον, καὶ θελήσῃς νὰ κρίνῃς καὶ νὰ βασανίζῃς τοὺς χριστιανούς, ἠξέυρε ὅτι καὶ εἰς τὸν βασιλέα θέλεις εὐαρεσῆσαι, καὶ τὰ χρήματα τῶν χριστιανῶν θέλεις κερδήσει· ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μητέρα σου καὶ τὸν ἀδελφόν σου γράψον, νὰ μὴ διδάσκωσι παρρησίᾳ τοὺς Ἕλληνας νὰ ἀρνῶνται τὴν πάτριον Ὀρθοξείαν, ἵνα μὴ καὶ σὺ κινδυνεύσῃς δι' αὐτούς, κρυφίως δὲ ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καθὼς θέλετε. Τότε ὁ Βίκτωρ ἀπεκρίθη· μὴ μοι γένοιτο νὰ κάμω ὅσα λέγεις, ἦτοι τὸ νὰ τιμωρῶσω ἐγὼ τοὺς χριστιανούς διὰ νὰ κερδήσω τι ἀπὸ αὐτούς, ἢ νὰ συμβουλεύσω τὴν μητέρα καὶ ἀδελφόν μου νὰ μὴ κηρύττωσιν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός· ἀλλὰ μάλιστα καὶ ἐγὼ κήρυξ εἶμαι, καὶ θά εἶμαι, τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι· Ὁ δὲ δούξ εἶπεν· ἐγὼ μὲν σὲ ἐσυμβούλευσα ὅσα σοὶ συμφέρουσι σὺ δὲ ἤ στοχάσου τί θὰ κάμῃς.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ δοῦξ, εὐθὺς ἐτυφλώθη, καὶ πέσας εἰς τὴν γῆν, ἀπὸ τοὺς ὑπερβολικοὺς πόνους τῶν ὀμμάτων του, ἔμεινε ἀφωνός· ὅθεν ἐσήλωσαν αὐτὸν οἱ παρεστῶτες, καὶ τὸν ἔβαλαν ἐπάνω εἰς κλίνην, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε τρεῖς ἡμέρας χωρὶς νὰ λαλήσῃ τελείως. Μετὰ δὲ τὴν τρίτην ἡμέραν ἐφώνησε μὲ μεγάλην φωνήν, λέγων, εἴς εἶναι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν. Ἐλθὼν δὲ ὁ Βίκτωρ εἰς αὐτὸν, τί τόσῳ ταχέως, εἶπε, μετεβλήθης; ὁ δὲ δοῦξ ἀπεκρίθη, ὁ Χριστὸς μὲ προσκαλεῖ, γλυκύτατε Βίκτωρ. Ὅθεν εὐθὺς κατηχηθεὶς ἀπὸ τὸν Βίκτορα, ἐβαπτίσθη, καὶ ἐξελθὼν ἀπὸ τῆν ἁγίαν κολυμβήθραν, παρευθὺς ἔλαβε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Βλέποντα δὲ τὰ πλήθη τῶν Ἑλλήνων τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα, ἐφοβήθησαν, μήπως καὶ αὐτοὶ πάθωσι τὰ αὐτὰ, καὶ διὰ τοῦτο προσέτρεξαν εἰς τὸν Βίκτορα καὶ ἐβαπτίσθησαν.

Μετὰ ταῦτα ἔφθασεν εἰς τὴν ἀκοήν τοῦ Νέρωνος ἡ φήμη, ὅτι ὁ στρατηλάτης τῆς Ἰταλίας Βίκτωρ καὶ ὁ δοῦξ τῆς αὐτῆς Σεβαστιανὸς κηρύττουσι τὸ κήρυγμα Ἡέτρου καὶ Παύλου καὶ ὅλους τοὺς Ἕλληνας προσφέρουσιν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίσεως, καὶ ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ στρατηλάτου Φωτεινὴ ὁμοῦ μὲ τὸν υἱὸν τῆς Ἰωσῆν, παρευθεῖσα εἰς Καρθαγένην, κάμνει καὶ ἐκείνη τὰ ἴδια, ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμὸν, καὶ παρευθὺς στέλλει στρατιώτας εἰς τὴν Ἰταλίαν, διὰ νὰ φέρωσιν ἐμπροσθέν του τοὺς ἐκεῖ εὐρισκομένους χριστιανούς ἀνδρας τε καὶ γυναῖκας· ἐφάνη δὲ προλαθόντως εἰς ἐκείνους ὁ Κύριος λέγων· « Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς· μὴ φοβεῖσθε, ἐγὼ εἶμαι μεθ' ὑμῶν καὶ ὁ Νέρων θέλει νικηθῆ ὁμοῦ μὲ τοὺς συντρόφους του». Ἐφάνη δὲ καὶ χωριστὰ εἰς τὸν Βίκτορα καὶ τῷ εἶπεν, ἀπὸ σήμερον, θὰ ἴναι τὸ ὄνομά σου Φωτεινός, ἐπειδὴ πολλοὶ ἐφωτίσθησαν διὰ σοῦ, καὶ προσεφέρθησαν εἰς ἐμὲ διὰ τῆς πίστεως· τὸν δὲ Σεβαστιανὸν δυνάμωσεν εἰς τὸ μαρτύριον μὲ τοὺς λόγους σου, καὶ μακάριος εἶναι ὅστις ἕως τέλους ἀγωνισθῇ.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Κύριος, ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς· ἀπεκαλύφθησαν δὲ ἐκ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν ὅσα ἐμελλόν νὰ συμβῶσιν εἰς αὐτήν. Ὅθεν ἀναχωρήσασα ἀπὸ τὴν Καρθαγένην ὁμοῦ μὲ πλῆθος χριστιανῶν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν· ἐσεισθη δὲ ὅλη ἡ πόλις λέγουσα, ποία εἶναι αὐτή, ἥτις ἦλθεν ἐδῶ μὲ τόσον πλῆθος; ποία εἶναι ἥτις κηρύττει τὸν Χριστὸν μὲ τόσην παρρη-

σίαν; τότε ἐφέρθη ἀπὸ τοὺς στρατιώτας εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ὁ Φωτεινός ὁ υἱὸς τῆς ἁγίας, ὁμοίως καὶ ὁ δοῦξ Σεβαστιανός. Ἡ δὲ ἁγία Φωτεινὴ ἐπρόλαβε καὶ ὑπῆγεν ἐμπροσθεν τοῦ Νέρωνος ὁμοῦ μὲ τὸν υἱὸν τῆς Ἰωσῆν καὶ τοὺς χριστιανούς. Βλέπων δὲ αὐτοὺς ὁ Νέρων, τοὺς ἠρώτησε, διὰ ποῖον αἴτιον ἦλθετε εἰς ἡμᾶς; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη, διὰ νὰ σὲ διδάξωμεν νὰ πιστεύσῃς εἰς τὸν Χριστόν.

Οἱ δὲ παρεστῶτες ἄρχοντες εἶπον εἰς τὸν βασιλέα, ὁ δοῦξ Σεβαστιανός καὶ ὁ στρατηλάτης Βίκτωρ, οἱ ὅποιοι δὲν πείθονται εἰς τοὺς Θεούς, ἦλθον ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν. Ὁ βασιλεὺς εἶπεν, ἄς ἔλθωσι καὶ ὅτε ἐκεῖνοι παρεστάθησαν ἐμπροσθέν του, τοὺς λέγει, τί εἶναι αὐτὰ ὅσα ἤκουσα περὶ ὑμῶν; οἱ ἅγιοι ἀπεκρίθησαν· ὅσα ἤκουσας δι' ἡμᾶς, ὦ βασιλεῦ, ἀληθινὰ εἶναι. Ὁ δὲ βασιλεὺς βλέπων τοὺς ἁγίους μὲ ἄγριον ὄμμα, ἀρνείσθε, εἶπε, σεῖς τὸν Χριστὸν ἢ προτιμᾶτε νὰ ἀποθάνετε μὲ κακὸν θάνατον; οἱ δὲ ἅγιοι σηκώνοντες τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τὸν οὐρανόν, μὴ γένοιτο! ἀπεκρίθησαν, μὴ γένοιτο εἰς ἡμᾶς, Χριστέ βασιλεῦ, νὰ χωρισθῶμεν ἀπὸ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην σου! ἔπειτα πάλιν ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς τοὺς ἁγίους· πῶς ὀνομάζεσθε σεῖς; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη· ἐγὼ μὲν ἡ πρώτη ἀδελφὴ ὀνομάσθη ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Θεόν μου, Φωτεινὴ, ἡ δὲ δευτέρα μου ἀδελφὴ ὀνομάζεται Ἀνατολή, ἡ τρίτη ὀνομάζεται Φωτὴ, ἡ τετάρτη Φωτὴς, ἡ πέμπτη Παρασκευὴ, καὶ ἡ ἕκτη Κυριακή· ἀπὸ δὲ τοὺς υἱούς μου, ὁ μὲν πρῶτος ὀνομάζεται Βίκτωρ, ἀπὸ δὲ τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστὸν μετωνομάσθη Φωτεινός· ὁ δὲ δευτέρος, ὅστις εἶναι μαζί μου, ὀνομάζεται Ἰωσῆς. Τότε ὁ Νέρων λέγει, ὅλοι σεῖς ἐσυμφωνήσατε νὰ τιμωρηθῆτε καὶ νὰ ἀποθάνετε διὰ τὸν Ναζωραῖον; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη· καὶ ὅλοι ἡμεῖς διὰ τὴν αὐτοῦ ἀγάπην χαίροντες καὶ ἀγαλλιώμενοι ἀποθνήσκομεν. Τότε ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς νὰ συντριβῶσι μὲ σφαίρας σιδηρᾶς οἱ ἄρμοι τῶν δακτύλων τῶν χειρῶν των· καὶ λοιπὸν εὐθὺς ἅμα ἐφέρθη ἐκεῖ εἰς ἄκμων, ἔβαλον οἱ ἅγιοι τὰς χεῖράς των ἐπάνω εἰς αὐτὸν, καὶ ἤρχισαν νὰ τοὺς κτυπῶσιν οἱ ὑπηρέται ἀπὸ τὴν τρίτην ὥραν τῆς ἡμέρας ἕως εἰς τὴν ἕκτην· καὶ αὐτοὶ μὲν ἠλλάχθησαν τρεῖς φορές, κτυπῶντες τὰς χεῖρας τῶν ἁγίων· οἱ δὲ ἅγιοι δὲν ἠσθάνοντο τελείως τὴν βίασαν, οὔτε αἱ χεῖρές των συνετρίφθησαν.

Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ ἐπρόσταξε νὰ κόψωσι τὰς χεῖρας τῶν ἁγίων· παρευθὺς δὲ οἱ ὑπηρέται ἔδεσαν τὰς χεῖράς των,

καὶ τὰς ἐβαλαν ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμωνα καὶ κατεθάσαντες ἐπτάκις τὰς μαχαίρας τίποτε δὲν κατώρθωσαν· ἀλλὰ παρελύθησαν καὶ ἔπεσον κάτω ὡς νεκροί. Ἡ δὲ ἅγια ἀβλαβὴς διαφυλαχθεῖσα ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἔλεγε χαίρουσα τὰ τοῦ Δαβὶδ λόγια, «Κύριος ἐμοὶ βοήθης, καὶ οὐ φοβηθήσομαι, τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος». ἤρχισε λοιπὸν ὁ βασιλεὺς νὰ ἀπορῆ καὶ νὰ διαλογίζεται, μὲ ποίους τρόπους καὶ τέχναις νὰ νικήσῃ τοὺς ἁγίους· καὶ τοὺς μὲν ἄνδρας ἐπρόσταξε νὰ βάλωσιν εἰς μίαν σκοτεινοτάτην φυλακὴν, τὴν δὲ ἁγίαν καὶ τὰς ἀδελφὰς τῆς νὰ τὰς φέρωσιν εἰς τὸ χρυσὸν αὐτοῦ κουβούκλιον, καὶ ἐκεῖ νὰ στρώσωσιν ἐπτὰ κλίνας χρυσᾶς καὶ ἐπτὰ χρυσοῦς θρόνους καὶ τράπεζαν, καὶ νὰ βάλωσιν ἔμπροσθέν των χρήματα πολλὰ, καὶ στολίδια χρυσᾶ, καὶ φορέματα καὶ ζώναις χρυσᾶς· ἔπειτα ἐπρόσταξε καὶ τὴν θυγατέρα του Δομνίαν νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ μὲ τὰς ὑπηρετρίαις τῆς, καὶ νὰ συνομιλῇ μὲ τὰς ἁγίας. Βλέπουσα δὲ ἡ ἅγια Φωτεινὴ τὴν Δομνίαν, εἶπεν εἰς αὐτήν, χαῖρε ἡ τοῦ Χριστοῦ νύμφη· ἡ Δομνίνα ἀπεκρίθη, χαίροις καὶ σὺ, κυρία μου Φωτεινὴ, ἡ λαμπὰς τοῦ Χριστοῦ. Ἀκούσασα δὲ ἡ ἅγια Φωτεινὴ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, εὐχαρίστησεν εἰς τὸν Κύριον καὶ ἀγκαλισαμένη τὴν Δομνίαν ἐφίλησεν αὐτήν· ἔπειτα κατήχησεν ὁμοῦ μὲ τὰς ἑκατὸν ὑπηρετρίαις τῆς, καὶ τὰς ἐβάπτισεν ὅλας· καὶ τὴν μὲν Δομνίαν μετωνόμασεν Ἀνθοῦσαν, τὴν δὲ μεγαλητέραν ὑπηρετρίαν τῆς ὠνόμασε Στεφανίδα. Παρευθὺς δὲ ἐπρόσταξεν ἡ ἅγια Ἀνθοῦσα, καὶ ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλα τὰ χρήματα καὶ στολίδια, ὅσα ἦσαν μέσα εἰς τὸ κουβούκλιον.

Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ἐθυμώθη πολλὰ, καὶ προστάζει νὰ καύσωσιν ἐπτὰ ἡμέρας μίαν κάμινον, καὶ μέσα εἰς αὐτήν νὰ βάλωσιν τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν καὶ ὅλους τοὺς συντρόφους τῆς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας· ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἐγένεον, ἔμειναν οἱ ἅγιοι εἰς τὸ μέσον τῆς κάμινου ἡμέρας τρεῖς. Ὁ δὲ τύραννος νομίζων, ὅτι κατεκαύθησαν ἀπὸ τὸ πῦρ, ἐπρόσταξε νὰ ανοιχθῇ ἡ κάμινος, καὶ τὰ κόκκαλα τῶν ἁγίων νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὸν ποταμὸν. Ἀνοίξαντες δὲ εὗρον, ὡ τοῦ θαύματος! ὅλους τοὺς ἁγίους σώους καὶ ἀβλαβεῖς, δοξάζοντας καὶ εὐλογοῦντας τὸν Θεόν· ὅθεν ἐξέστησαν ἅπαντες, ἐπειδὴ τελείως δὲν ἤγγισεν εἰς αὐτοὺς ἡ φωτιά. Τοῦτο τὸ παράδοξον θαῦμα ὡς εἶδον καὶ ἤκουσαν οἱ ἐν τῇ Ῥώμῃ εὐρισκόμενοι, ἐξεπλάγησαν καὶ ἐδόξαζον καὶ αὐτοὶ τὸν Θεόν· ὁ δὲ βασιλεὺς τελείως ἀσύγματος ὢν, ἐπρόσταξε νὰ δοθῇ εἰς

τοὺς ἁγίους μάρτυρας θανατηφόρον φάρμακον· προσεκλήθη δὲ ὁ μάγος, Λαμπάδιος ὀνομαζόμενος, διὰ νὰ κατασκευάσῃ τὸ φαρμάκιον τὸ ὅποιον ἔλαβε πρῶτον ἡ ἅγια Φωτεινὴ, λέγουσα πρὸς τὸν μάγον· δὲν ἔπρεπεν ὀλοτελῶς νὰ πιάσωμεν ἀπὸ τὰς χεῖράς σου τὸ φαρμάκιον καὶ νὰ τὸ πῖωμεν, ἐπειδὴ εἶσαι ἀκάθαρτος, διὰ νὰ γνωρίσῃς ὁμῶς σὺ, ὦ βασιλεῦ, καὶ ὁ κατασκευάσας τὸ φαρμάκιον μάγος τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ μου, ἰδοὺ ἐγὼ πίνω αὐτὸ πρότερον ἀπὸ ὅλους ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ μου· ἔπειτα θὰ πῖωσιν αὐτὸ καὶ ὅλοι ὅσοι εἶναι μαζί μου.

Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἔπιον ὅλοι καὶ ἔμειναν ἀβλαβεῖς, βλέπων ὁ μάγος, ἐξεπλάγη· εἶτα θεωρήσας τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν, ἔγω, εἶπε, καὶ ἄλλο φαρμάκιον πολλὰ δυνατώτερον, καὶ ἂν σεῖς πίετε τοῦτο καὶ δὲν βλαφθῆτε, καὶ ἐγὼ θὰ πιστεύσω εἰς τὸν Χριστὸν σας. Ἐπειδὴ δὲ ἔπιον ὅλοι καὶ ἀπὸ ἐκεῖνο καὶ δὲν ἔπαθον κἀνὲν κακόν, τούτου χάριν ἐπῆρεν ὁ μάγος τὰ μαγικά του βιβλία καὶ τὰ ἔρριψεν εἰς τὸ πῦρ, καὶ πιστεύσας εἰς τὸν Χριστὸν, ἐβαπτίσθη καὶ μετωνομάσθη Θεόκλητος. Τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ἐπρόσταξε νὰ ἀρπάσωσιν αὐτὸν ἀπὸ τὸ μέσον τῶν ἁγίων, καὶ νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσωσιν ἔξω ἀπὸ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως, καὶ οὕτω πρὸ τῶν ἄλλων ἐτελείωσεν τὸ μαρτύριον ὁ αἰσιδύμος Θεόκλητος, καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν ἀφθαρτον στέφανον. Τῶν δὲ ἄλλων ἁγίων ὁμοῦ καὶ τῆς μεγαλομάρτυρος Φωτεινῆς ἐπρόσταξε νὰ κόψωσιν τὰ νεῦρα· τούτου δὲ γενομένου, οἱ ἅγιοι ἐνέπαιζον τὸν βασιλέα καὶ τοὺς θεοὺς του. Τότε ὁ ἀλιτήριος προστάζει νὰ ποτίσωσιν μὲν τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν μόλιθδον βρασμένον ὁμοῦ μὲ θεῖον, νὰ χύσωσιν δὲ τοῦτο καὶ εἰς τὰ ὠτία τῶν ἄλλων ἁγίων.

Ἐπειδὴ δὲ ὅλοι ἔμειναν ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὴν βάσανον ταύτην, εὐχαριστοῦμέν σοι Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἔλεγον, ὅτι διὰ μέσου τοῦ μόλιθδου ἐδρόσαις τὰς καρδίας μας, αἱ ὁποῖαι ἐδιψοῦσαν, ὡς ἀπὸ μεγάλῃν καύσιν. Τότε ὁ Νέρων θαυμάζων καὶ ἐκπληκτόμενος, ἐπρόσταξε νὰ κρεμασθῶσιν οἱ ἅγιοι, καὶ οὕτω νὰ ξεσχίζωνται δυνατὰ εἰς ὅλον τὸ σῶμα, καὶ νὰ κατακαίωνται μὲ λαμπάδας. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἅγιοι, προσευχηθέντες, ἐδυναμώθησαν ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, θυμωθεὶς ὁ Νέρων, ἐπρόσταξε νὰ ἐνωθῇ στάκτη ὁμοῦ μὲ δξύδιον καὶ οὕτω νὰ χυθῇ μέσα εἰς τὰς μύττας τῶν ἁγίων. Ταύτην δὲ τὴν βάσανον λαβόντες οἱ ἅγιοι, τὸ δξύδιον

σου, εἶπον, ὦ βασιλεῦ, γλυκύτερον φαίνεται εἰς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ μέλι καὶ τοῦ κηρίον.

Ἐκ τούτου λοιπὸν θυμωθεὶς ὁ τύραννος περισσότερον, ἐπρόσταξε νὰ ἐκβάλῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἁγίων, καὶ νὰ ρίψωσιν αὐτοὺς εἰς μίαν σκοτεινὴν φυλακὴν, ἣ ὅποια ἦτο γεμάτη ἀπὸ φαρμακερὰ ὀφείδια καὶ ἄλλα ζώδια, καὶ ὡ τοῦ θαύματος! τὰ μὲν φαρμακερὰ ἐκεῖνα ζώδια ἐνεκρώθησαν, ἣ δὲ βρώμα ἣτις ἐξήρχετο ἐκείθεν μετεβλήθη εἰς εὐωδίαν, καὶ τὸ σκοτὸς τῆς φυλακῆς ἔγεινε φῶς ὑπέρολαμπρον. Τότε δὲ ὁ Χριστὸς ἐφάνη ἀναμέσον εἰς τοὺς ἁγίους, καὶ λέγει εἰς αὐτοὺς, «εἰρήνη ὑμῖν» καὶ ποιήσας τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν ἀπὸ τῆν χεῖρα, ἐσήκωσεν αὐτὴν καὶ εἶπεν, ἐγὼ εἶμαι μὲ σᾶς πάντοτε· ὅθεν μὴ φοβεῖσθε, ἀλλὰ μᾶλλον πάντοτε χαίrete. Καὶ συγχρόνως μὲ τὸν λόγον του εὐθὺς ἔπεσαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς των ὡς ἂν λέπια, καὶ οὕτω οἱ ἅγιοι ἔλαβον τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν των, καὶ εἶδον τὸν Κύριον καὶ ἐπροσκύνησαν αὐτόν. Ὁ δὲ Κύριος εὐλογῶν αὐτοὺς, εἶπεν· ἀνδρείνεσθε καὶ δυναμόνεσθε· καὶ οὕτως ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

Ὁ δὲ ἀσεβὴς Νέρων ἄφησε τοὺς ἁγίους εἰς τὴν φυλακὴν χρόνους τρεῖς, ἵνα ἀπὸ τῆν κακοπάθειαν τελειώσωσι τὴν ζωὴν των μὲ πικρὸν θάνατον· ἀφ' οὗ δὲ παρήλθον οἱ τρεῖς χρόνοι, εἶχεν ὁ βασιλεὺς ἕνα δοῦλον κλεισμένον εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἐκβάλῃ. Οἱ δὲ ἀποσταλέντες διὰ νὰ ἐκβάλωσι τὸν δοῦλον, ἅμα εἶδον τοὺς ἁγίους μάρτυρας ὑγιεῖς, καὶ δυνατοὺς, ἐφάνέρωσαν εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι οἱ τυφλωθέντες Γαλιλαῖοι βλέπουσι καὶ εἶναι ὑγιεῖς, καὶ ὅτι ἡ φυλακὴ λάμπουσα ἀπὸ φῶς καὶ ἀπὸ μύρα εὐωδιάζουσα, μετεβλήθη εἰς οἶκον Θεοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν συντρέχοντες οἱ Ἕλληνες, βαπτίζονται ἀπὸ αὐτοὺς, πιστεύοντες εἰς τὸν ὑπ' αὐτῶν κηρυττόμενον Χριστόν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἐξεπλάγη· καὶ ἀποστείλας ὑπηρετάς, ἔφερε τοὺς ἁγίους ἔμπροσθέν του καὶ λέγει· δὲν σᾶς ἐδιωρίσαμεν μὲ προσταγὴν βασιλικὴν νὰ μὴ κηρύττετε τὸν Χριστόν εἰς τὴν πόλιν ταύτην τῶν Ῥωμαίων, πῶς λοιπὸν σεῖς εἰς τὴν φυλακὴν εὐρισκόμενοι, κηρύττετε τὸν Χριστόν; Μάθετε, ὅτι διὰ τοῦτο θέλω σᾶς βρασιάνη μὲ πολλὰς καὶ μεγάλας τιμωρίας. Οἱ δὲ ἅγιοι ἀπεκρίθησαν ὅ,τι θέλεις ποιήσον, διότι ἡμεῖς δὲν θέλομεν παύσαι ἀπὸ τοῦ νὰ κηρύττωμεν τὸν Χριστόν, ὅστις εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς καὶ ποιητὴς τοῦ παντός. Τότε ὁ Νέρων θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε νὰ σταυρώσωσι τοὺς ἁγίους κατὰ κεφάλαια εἰς τρεῖς ἡμέρας, καὶ

νὰ ξεσχίζωσι τὰς σάρκας των μὲ βούνευρα, ἕως οὗ νὰ διαλυθῶσιν οἱ ἄρμοι αὐτῶν· ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἔγεινε, ἐπρόσταξε νὰ μείνωσι κρεμασμένοι ἀκόμη τέσσαρας ἡμέρας, τὴν δὲ πέμπτην ἡμέραν ἐλθόντες οἱ δῆμιοι νὰ ἰδῶσιν ἂν ζῶσι οἱ ἅγιοι, καθὼς εἶδον αὐτοὺς κρεμασμένους, αὐτοὶ μὲν οἱ δῆμιοι ἐτυφλώθησαν, ἄγγελος δὲ Κυρίου καταβάς ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, ἔλυσε τοὺς ἁγίους· εἶτα χαιρετίσας αὐτοὺς, τοὺς ἀφῆκεν ὑγιεῖς.

Ἡ δὲ ἁγία Φωτεινὴ σπλαγχνισθεῖσα τὴν τυφλωσιν τῶν δημίων, προσευχῆθη καὶ εὐθὺς ἐκείνοι ἔλαβον τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν των ὅθεν ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Νέρων, ἐθυμώθη, καὶ ἐπρόσταξε νὰ ἐκδώρωσι τὸ δέρμα τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, τούτου δὲ γενομένου, ἡ ἁγία ἐψάλλε λέγουσα, «Κύριε ἐδοκίμασάς με καὶ ἔγνωσ με.» Ἀφ' οὗ δὲ ἐξέβαλον τὸ δέρμα τῆς, τὸ ἔρριψαν εἰς ξηροπήγαδον τὸν δὲ ἅγιον Σεβαστιανὸν καὶ Φωτεινὸν καὶ Ἰωσὴν πιάσαντες, ἐκοψαν τὰ κρῦφα μέλη καὶ τὰ ἔρριψαν, αὐτοὺς δὲ ἤσφαλίσαν μέσα εἰς ἕν παλαιὸν λουτρόν. Τὰς δὲ πέντε ἀδελφὰς τῆς ἁγίας Φωτεινῆς παρέστησεν ἔμπροσθέν του ὁ Νέρων καὶ πρῶτον μὲν ἐπρόσταξε νὰ κόψωσι τοὺς μαστοὺς των· ἔπειτα νὰ ἐκβάλωσι τὸ δέρμα των. Ὅτε λοιπὸν ἦλθον οἱ δῆμιοι διὰ νὰ ἐκδώρωσι τὴν ἁγίαν Φωτίδα, τὴν τετάρτην ἀδελφὴν, δὲν κατεδέχθη ἐκείνη νὰ πιασθῆ ἀπὸ τινά, καθὼς αἱ λοιπαὶ ἀδελφαὶ τῆς, ἀλλὰ μόνη ἐστάθη ἀνδρείως, καὶ ἐξέδαρον τὸ δέρμα τῆς. Ὡστε ἐθαύμασεν ὁ βασιλεὺς τὴν ἀνδρίαν καὶ μεγαλοψυχίαν τῆς.

Διὰ τοῦτο θυμωθεὶς δυνατὰ, ὕστερον ἀπὸ τὴν βράσανον ταύτην ἐπενόησεν ὁ θηριώδης καὶ ἄλλην κατὰ τῆς ἁγίας Φωτίδος, πολλὰ δεινὴν καὶ ὀλεθρίαν· ἐπρόσταξε δηλαδὴ νὰ κλίνωσι μὲ βίαν τὰς κορυφὰς δύο δένδρων, αἵτινα ἦσαν εἰς τὸν κήπὸν του, καὶ εἰς αὐτὰς νὰ δέσωσι τὴν ἁγίαν. Ἐπειτα ἐπρόσταξε νὰ ἀφήσωσι πάλιν τὰς κορυφὰς νὰ γυρίσωσιν εἰς τὸ πρότερον σχῆμα των· ὅθεν ὑπὸ τούτων σχισθεῖσα ἡ ἁγία εἰς δύο μέρη, παρέδωκεν ἡ μακαρία τὴν ψυχὴν τῆς εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε τὸν τοῦ μορτυρίου ἀμάραντον στέφανον. Τότε ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσι μὲν ὅλους τοὺς ἁγίους, μόνην δὲ τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν νὰ ἐκβάλωσιν ἀπὸ τὸ ξηροπήγαδον, καὶ νὰ τὴν βάλωσιν εἰς τὴν φυλακὴν. Ὅθεν αὕτη ἔλυπειτο, διότι ἔμεινε μόνη καὶ δὲν ἐστεφανώθη ὁμοῦ μὲ τὰς λοιπὰς τῆς ἀδελφὰς· διὰ τοῦτο ἐδέετο τοῦ Θεοῦ περὶ τούτου, ὁ ὁποῖος ἐφανισθεὶς καὶ σφαγίσας αὐ-

τήν με τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ τρεῖς φορὰς, καὶ γεμίσας αὐτήν ἀπὸ χαρὰν, τὴν κατέστησεν ὑγιῆ. Ὑστερον δὲ ἀπὸ πολλὰς ἡμέρας, ὑμνοῦσα καὶ εὐλογοῦσα τὸν Θεόν, παρέδωκε τὴν ψυχὴν τῆς εἰς χεῖρας αὐτοῦ.¹

Ἡ ἁγία **ΑΝΑΤΟΛΗ** ἡ δευτέρα ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, ξίφει τελειοῦται.

- » Ἀνατολὴν εὗρηκε τὴν νοουμένην.
- » Ἀνατολὴν τηρηθεῖσα γεννησιοφρόνως.

Ἡ ἁγία **ΦΩΤΩ** ἡ τρίτη ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, ξίφει τελειοῦται.

- » Φερνὴν ταλάντων μυρίων ἀνταξίαν.
- » Φωτῶ φέρει σοὶ τὴν κάρην, φώτων πάτερ.

Ἡ ἁγία **ΦΩΤΙΣ** ἡ τετάρτη ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, εἰς δύο προσδεθεῖσα δένδρα καὶ διαμερισθεῖσα, τελειοῦται.

- » Δώσεις ἐπαθλὸν δενδροόλω φωτίδι,
- » Δενδρῶνα σεπτὸν τῆς Ἐδέμ, Θεοῦ Λόγου.

Ἡ ἁγία **ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ** ἡ πέμπτη ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, ξίφει τελειοῦται.

- » Ἡ Παρρασκευὴ πρὸς ζήρας τὸν ἀρχένα,
- » Ἐτοιμὸν εἶχε καὶ παρασκευασμένον.

Ἡ ἁγία **ΚΥΡΙΛΙΚΗ** ἡ ἕκτη ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς ξίφει τελειοῦται.

- » Ἐκ Κυριακῆς οὐδὲ τοῦ ζήρους φόβος,
- » Τοῦ Κυρίου τὸν θεῖον ἐκβάλλει φόβον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΦΩΤΕΙΝΟΣ**, ὁ πρῶτος υἱὸς τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, ξίφει τελειοῦται.

- » Τίς οὗτος ἀτμὸς ἐκ ζεόντων αἱμάτων;
- » Φωτεινὸς ἄρτι μάρτυς ἐτμήθη κάρην.

Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΙΩΣΗΦ**, ὁ δεύτερος υἱὸς τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, ξίφει τελειοῦται.

- » Τομεὺς τρηχῆλων ἐξεγόμενον τὸ ζήρος,
- » Ἰωσή δὲ τρηχῆλος οὐ φοίττει ζήρος.

Ὁ ἅγιος **ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ** ὁ δοῦξ, ξίφει τελειοῦται.

- » Σεβαστιανῶ τοῦτον εἶπω τὸν λόγον,
- » Σεβάζομαί σε τὴν κάρην τετμημένον.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΒΙΚΤΩΡ**, ξίφει τελειοῦται,

- » Βικτωρ ἐπ' ὤμοις τὴν κεφαλὴν οὐκ ἔχων,
- » Κεῖται πρὸ τῆς γῆς ἐκταθείς μέγας μέγα.

¹ Τοῦτο τὸ ἴδιον Συναξάριον τῆς ἁγίας Φωτεινῆς εὐρίσκειται μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

* Ὁ ἅγιος μάρτυς **ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΟΣ**, ξίφει τελειοῦται.

- » Κλησὶς διδάσκει τίς σὺ, καὶ δοῦλος τίνος,
- » Σπᾶθῃ δὲ, Χριστόδουλε, ποῖόν σοι τέλος.

* Ὁ ἅγιος νεομάρτυς **ΙΩΑΝΝΗΣ Κάλφας**, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος 1575, ξίφει τελειοῦται.

- † » Πληγὰς ἀριθμεῖν μὴ Ἰωάννη θέλε,
- » Σκηνὰς δὲ μᾶλλον, ἃς ἔχει ἔνδον πόλις.¹

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **ΚΖ'**, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ **ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ** τοῦ Δεκαπολίτου.

- » Οὐδὲν, Δεκαπολίτα, γῆς πᾶσαι πόλεις,
- » Πρὸς τὴν νοσητὴν, ἔσθλα περτάττε, πόλιν.
- » Εἰκάδι ἐβδοματῆ Προκοπίῳ τέρμα φανήθη.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου καὶ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ψμ' (740), καὶ πρότερον μὲν ἐγένετο μοναχὸς, καὶ διελθὼν πᾶσαν ἀσκησὶν με ἀκρίθειαν ἐκαθάρισε τελείως τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὑστερον δὲ ἀνδρείως ἤλεγξε τοὺς αἰρετικούς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἠθέτουν τὴν σάρκωσιν τοῦ Θεοῦ Λόγου, ὡς μὴ προσκυνῶντες τὴν τοῦ Χριστοῦ ἑνώσιμον εἰκόνα, καὶ ἐβεβαίωσεν τὴν ἀλήθειαν τῆς ὀρθοδοξίας, ὅχι μόνον με λόγους, ἀλλὰ καὶ με πολλὰς θλιψείας καὶ κακοπαθείας. Ὄθεν ἐκ τούτου ἐράνη μέγας ὁμολογητῆς, καὶ πολλὰ θαύματα ποιήσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος **ΓΕΛΑΣΙΟΥ** τοῦ ἀπὸ Μιμων, δε τοῦ ἁγίου βάπτισμα κελουθεὶς διαπαῖξαι, βαπτίζεται ἀληθῶς καὶ ξίφει τελειοῦται.

- » Φώτισμα μέλλων ἐκγελεῖν γελᾶς πλάνην,
- » Πλυθείς δὲ Γελάσιε τίμνη τὴν κάρην.

Ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν **ΘΑΛΛΕΛΑΙΟΣ**, ἐν εὐρήνῃ τελειοῦται.

- » Ὁ Θαλλελαῖος φαιδρὸς ἦκει πρὸς πόλιν,
- » Θαλλοῦς ἐλαιῶν, ἀρεταῖς ἐστεμμένος.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν Κιλικίαν, ἀγαπήσας δὲ τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, ὑπῆγεν εἰς τὴν

¹ Τὸ μαρτύριον τούτου ἔρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

πόλιν τῶν Γαβάλων, (ἡ νῦν Γιβέλ, εὐρισκομένη ἐν τῇ Συρίᾳ καὶ ἀπέχουσα τῆς Λαοδικείας μίλια δεκαοκτώ πρὸς νότον) καὶ μακρὰν ἀπὸ αὐτῆν ἕως εἴκοσι στάδια. ¹ εὐρῶν ἓνα τόπον ὑψηλόν, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπῆρχε ναὸς ἀφιερωμένος εἰς τοὺς δαίμονας, καὶ τιμώμενος μετὰ πολλὰς θυσίας ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτραις, ἔκτισεν ἐκεῖ μικρὰν καλύβην. Βλέποντες δὲ οἱ δαίμονες, ὅτι ὑπῆγεν ἐκεῖ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος Θαλλέλαιος, ἐπεχειρίζοντο μὲν νὰ θανατώσωσιν αὐτόν, δὲν ἐδύναντο δὲ καὶ διότι ἢ πρὸς τὸν Θεὸν ἀδίστακτος πίστις τοῦ ὁσίου ἐφύλαττεν αὐτόν, καὶ διότι ἢ τοῦ Θεοῦ χάρις τὸν ἐβοήθει. Μὴ δυνάμενοι λοιπὸν οἱ δαίμονες νὰ βλάψωσι τὸν ὅσιον, ἐγέμισαν ἀπὸ θυμὸν καὶ ἐκινήθησαν ἐναντίον τῶν ἐκεῖ πεφυτευμένων δένδρων, τῶσιν, ὡστε αἰφνηθῶς ἐξερριζώσαν περισσότερα ἀπὸ πενταχόσια δένδρα.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ μετὰ αὐτὸ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ φοβίσωσι τὸν τοῦ Χριστοῦ ἀγωνιστὴν, ἐφεύρον οἱ ἀλιτήριοι ἄλλας μηχανάς, διότι συναχθέντες τὴν νύκτα, μετεχειρίζοντο θρήνους καὶ ὀλολυγμούς· ἔπειτα δεικνύοντες λαμπάδας ἀνημμένας, ἐσπούδαζον νὰ βάλλωσι φῶσον εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ὁσίου. Ἐπειδὴ δὲ ὅλας τὰς μηχανὰς τῶν ὁσίου κατεφρόνησε, τούτου χάριν ἀφῆσαντες αὐτόν οἱ δαίμονες, ἀνεχώρησαν· ὁ δὲ ὁσίου κατασκευάσας δύο τροχούς, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἦτο μέγας δύο πήχεις, συνήρμοσε καὶ τοὺς δύο μετὰ σανίδια, ὅχι πυκνά, ἀλλ' ἀραιὰ καὶ καθίσας εἰς τὸ μέσον τῶν τροχῶν, ἐκάρρωσε μετὰ καρφία τὰ ἀραιὰ ἐκεῖνα σανίδια καὶ ἐκρέμασε τὸν διπλὸν ἐκείνον τροχὸν εἰς τόπον ἀσκέπαστον, καὶ οὕτω καθήμενος μέσα εἰς αὐτόν, μᾶλλον δὲ κρεμμάμενος, διήλθε χρόνους δέκα. Ἐπειδὴ δὲ εἶχε σῶμα μέγαν, ὅτε ἐκάθητο δὲν ἐδύνατο νὰ σηκῶσθαι ἐπάνω τὸν λαιμόν του, ἀλλὰ σκυπτὸς ἐκάθητο πάντοτε καὶ εἶχε τὸ πρόσωπον ἀκουμβισμένον εἰς τὰ γόνατά του.

Πρὸς τοῦτον τὸν ὅσιον ὑπῆγε ποτὲ ὁ Κύριος Θεοδῶρητος, ὁ ὁποῖος γράφει καὶ τὸν βίον του ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῷ ὀγδόῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, καὶ ἠρώτησεν αὐτόν, διὰ ποίαν αἰτίαν μετεχειρίζετο τὸν νεοφανῆ ἐκείνον τρόπον τῆς ἀσκήσεως; ὁ δὲ ὁσίου ἀπεκρίθη, ἐγὼ ἐπειδὴ εἶμαι ὑποκείμενος εἰς πολλὰς ἀμαρτίας καὶ πιστεύω, ὅτι εἶναι ἀληθινὰ αἱ τιμωρίαι ὅσας φοβερίζει ὁ Θεὸς κατὰ τῶν ἀμαρτωλῶν, διὰ τοῦτο καὶ ἐφεύρον τὸν νεοφανῆ τοῦτον τρόπον τῆς ζωῆς, μηχανευόμενος εἰς τὸ σῶμά μου με-

¹ Ἦτοι ἕως δύο ἡμισυ μίλια.

τρίασ τινὰς τιμωρίας εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἵνα ἐλαφρώσω τὸ βάρος τῶν ἐλπίζομένων ἐκείνων τιμωριῶν τῆς μελλούσης κολάσεως. Λειρότεροι δὲ εἶναι αἱ τιμωρίαι ἐκεῖναι, ὅχι μόνον κατὰ τὴν ποσότητα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ποιότητα, διότι εἶναι στανικαὶ καὶ ἀκούσαι. Πάν δὲ πρᾶγμα στανικὸν καὶ χωρὶς τὴν γνώμην τοῦ ἀνθρώπου γινόμενον εἶναι καὶ πολλὰ λυπηρόν· ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ ὅτι εἶναι θεληματικὸν καὶ ἐκούσιον, καὶ κοπιαστικὸν καὶ λυπηρόν ἐάν φαίνεται, εἶναι ὁμῶς πάντοτε κακὸν μικρότερον, διότι ὁ κόπος ἐκείνου εἶναι θεληματικὸς καὶ ὅχι βίαιος καὶ δυναστικός. Ἄν λοιπὸν μετὰ τὰς μικρὰς ταύτας θλίψεις ὀλιγοστεύσω τὰς μεγάλας τιμωρίας, βεβαίως ἀποκτῶ μέγα κέρδος.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ Θεοδῶρητος, ἐθαύμασε πολλὰ διὰ τὴν ἀγχινοσίαν τοῦ ὁσίου, διότι ὅχι μόνον ἠγωνίζετο περισσότερον ἀπὸ τοὺς διωρισμένους καὶ συνήθεις ἀγῶνας εἰς τοὺς ἀσκητὰς, καὶ ἐφεύρισκε μόνος του ἄλλους ἀγῶνας μεγαλιτέρους· ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἤξευρε καὶ τὰς αἰτίας τούτων καὶ ταύτας εἰς τοὺς ἄλλους ἐδίδασκεν. Ἐλεγον δὲ οἱ κατοικοῦντες τριγύρω, ὅτι πολλὰ θαύματα ἐποίησεν ὁ ὁσίου σῦτος διὰ τῆς προσευχῆς του ὅχι μόνον εἰς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ εἰς ζῶα, καθότι καὶ ἀνθρώποι καὶ ζῶα ἔλαβον διὰ μέσου αὐτοῦ τὴν ἰατρείαν εἰς πολλὰ πάθη. Ἐκ τούτου δὲ τοῦ ὁσίου παρακινούμενοι οἱ τὸν τόπον ἐκείνον κατοικοῦντες Ἕλληνας, ἀφῆκαν τὴν πατρικὴν ἀσέβειαν καὶ τὸ σκότος ὅπερ εἶχον, καὶ ἔλαβον τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας καὶ πίστεως· τούτους δὲ μετεχειριζόμενος ὁ ὁσίου ὑπουργοῦς καὶ συνεργοῦς, ἐκρήμνισε τὸν ἐκεῖ εὐρισκόμενον ναὸν τῶν δαιμόνων, καὶ ἔκτισεν αὐτόν ναὸν ἱερὸν εἰς ὄνομα τῶν καλλιπικῶν μαρτύρων. Μετὰ τοῦτον λοιπὸν τρόπον ἀγωνισθεὶς ὁ μακάριος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, διὰ νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὸν στέφανον τῆς ἀσκήσεως.

Ἐπίσης ὁ ἅγιος **ΣΤΕΦΑΝΟΣ** ὁ συστησάμενος τὸ γεροκομιεῖον τοῦ Ἀρμενίου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Γῆραι Στέφανος· πρῶτανις ζωῆς πόρου·

» Ὅνπερ θανόντα Πρῶτανις στέφους, στέφει.

Ἐπίσης ὁ ἅγιος μάρτυς **ΝΙΣΙΟΣ** βουρνεύροις τυπτόμενος τελειοῦται.

» Νεύροις βοείοις Νήσιος πάσχων φέρει·

» Νευρούμενος γὰρ τῶν πόνων λήθην ἔχει.

* Οἱ ὅσιοι πατέρες ἡμῶν **ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ** καὶ **Γακωβος**, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

- * » Πίσαν δικαίως γῆν κρίνοντι δεσπότη.
- * » Ἄνδρες δίκαιοι συμπαρέστησαν δύω.¹
- * » Ο ὕσιος **ΤΙΜΟΘΕΟΣ** ὁ ἐν *Καισαρείᾳ* ἐν εὐ-
ρήνῃ τελειοῦται.
- * » Τὸν Τιμόθεον ὡς Θεοῦ τιμῶ φίλον,
- * » Οὐ καὶ τελευτῆ σφόδρα μοι τιμητέα,

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ
Θεός ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ **ΚΗ'**, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς
ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ **ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ**, συναβλητοῦ
τοῦ ἁγίου Προκοπίου τοῦ Δεκαπολίτου.

- * Ὁ Βασίλειος, Χριστὸν ἐν ψυχῇ φέρων,
- * Ψυχὴν σκιᾶς τίθει· τῆς αὐτοῦ χάριν.
- * Κρόβην ὑπὸ γθόνα εἰκάδι ὀγδοάτῃ Βασιλείου.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέ-
οντος Ἰσαύρου τοῦ εἰκονομάχου, ἐν ἔτει ψμ'
(740) νέος δὲ ὢν, ἔγεινε μοναχός, μετεχειρί-
ζετο ἀκραν ἀσκησίν· καὶ πρῶτον καλῶς ἀγω-
νισάμενος, ὕστερον ἀντέστη ἀνδρείως εἰς τοὺς
εἰκονομάχους διὰ τὴν τιμὴν καὶ προσκύνησιν
τῶν ἁγίων εἰκόνων. Διὰ τοῦτο συνελήφθη ἀπὸ
αὐτοῦ καὶ πολλὰ ἐπιμωρήθη ὁ αἰοίδιμος· δὲν
ἐσυγκατέβη ὁμῶς ἀπὸ τὴν καλὴν ταύτην ἀντί-
στασιν, ἀλλ' ἐκήρυττε τὴν ἀλήθειαν τῆς ὀρθο-
δοξίας μέχρι θανάτου, συναγωνιστὴν ἔχων καὶ
τὸν θεῖον Προκόπιον τὸν Δεκαπολίτην, τὸν ἐ-
ορταζόμενον κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐβδόμην τοῦ
παρόντος. Τούτου χάριν καὶ ἔσμούς· ἔλαβεν
εἰς ὄλον τὸ σῶμα καὶ εἰς τὸν τράχηλον παρὰ
τῶν εἰκονομάχων, καὶ εἰς φυλακὴν ἐβλήθη· ἅρ'
οὐ δὲ ὁ Ἰσαυρος ἀπέθανεν, ἠλευθερώθη ὁ ἅγιος
ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ πάλιν ἠκολούθη τὴν προ-
τέραν ἀσκητικὴν πολιτείαν, πολλοὺς μὲν ἀμαρ-
τωλοὺς παρακινῶν εἰς τὴν ἀρετὴν διὰ τοῦ λό-
γου καὶ τοῦ παραδείγματός του, πολλοὺς δὲ

¹ Τούτων τῶν δύο ὁσίων τοὺς βίους συντόμως ἀναφέρει ὁ
ἱεροδότης ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῆ πέμπτῃ τῆς Φιλοθέου ἱστο-
ρίας λέγων· οὗ ὁ μὲν Ἀσκληπῖος ζήσας πρότερον μετὰ πολλοῦ
καὶ μὴδὲν βλάθει, ἐκ τῆς ἐπιμειρίας, ὕστερον μετεχειρίσθη τὴν
ἀσκητικὴν καὶ ἐρημικὴν πολιτείαν· ὅθεν καὶ διπλῶν ἠξιώθη
τῶν στεφάνων. Ὁ δὲ θεῖος Ἰάκωβος κεκλεισμένος ὢν εἰς μι-
κρὸν κελλίον, πλησίον εἰς ἐνωσίον Νιμουζῆν καλούμενον, δὲν
ἔναπτε φωνῆν, δὲν εἶχε φῶς λύχνου, δὲν ἐβλέπετο ἀπὸ ἀν-
θρώπων· ἀλλ' ἀπεκρίνετο διὰ μέσου ἐνὸς τόπου πλαγίως ἐ-
σκαυμένου. Καὶ μολοντί ἦτο περισσότερον τῶν ἐννεμήλωντα
χρόνοι φέρων, δὲν ἐξῆλθεν ὁμοῦ ἀπὸ τὸ κελλίον ἐκείνου ἦσαν
δὲ αὐτοὶ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Θεοδοῦρητου.

καχοδόξους ἐπιστρέφων εἰς τὴν ὀρθόδοξον πί-
στιν. Μετὰ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον πολιτευσάμε-
νος ὁ μακάριος χαίρων καὶ εὐχαριστῶν, ἀπῆλ-
θε πρὸς Κύριον, ὃν ἐκ βρέφους ἠγάπησεν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος
ΠΡΟΤΕΡΙΟΥ, Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, κα-
τάλοιμοι οὕξει σφαγῆτος.

- * Ὁ Προτέριος σφάττεται τοῖς καλῶμοι.
- * Ὁ ζυγάρου κάλαμος ὢν κατὰ πλάνης.

Οὗτος ὁ αἰοίδιμος ἦτο πρεσβύτερος τῆς ἐν τῇ
Ἀλεξανδρείᾳ Ἐκκλησίας ἐν ἔτει υν' (450), κα-
τὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων Μαρκιανοῦ καὶ
Πουλχερίας· ὅτε δὲ συνεκροτήθη ἡ ἁγία καὶ
οἰκουμένη τετάρτη Σύνοδος ἐν ἔτει υνα' (451),
ἀνέβη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν
ὁμοῦ μετὰ τοὺς ἄλλους Ἀλεξανδρινούς ἐπισκό-
πους τοῦ καὶ πρεσβυτέρους, καὶ πολλὰ ἠγωνί-
σθη ὁ αἰοίδιμος κατὰ τῆς αἰρέσεως τῶν Μονο-
φυσιτῶν. Ἄρ' οὐ δὲ ἀπέθανεν ὁ Ἀλεξανδρείας
Ἀπολιναρίος (ὅστις ἔγεινε μετὰ τὸν Μονοφυ-
σίτην Διόσκορον τὸν ἐν τῇ τετάρτῃ οἰκουμένη
Συνόδῳ καθαιρεθέντα) ἐδέχθη τὸν θρόνον τῆς
Ἀλεξανδρείας ὁ θεῖος οὗτος Προτέριος, προ-
βληθείς ὑπὸ τῆς Συνόδου πάσης. Ἐπειδὴ δὲ οἱ
Μονοφυσίται καὶ ἀκόλουθοι τοῦ Εὐτυχεῦς ἔκα-
μον παραχᾶς εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν, καὶ ἐρο-
βήριζον, ὅτι θὰ ἐμποδίσωσι τὸν σῆτον, ὅστις κα-
τέβαινε εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν, διὰ τοῦτο ὁ
εὐσεβὴς βασιλεὺς Μαρκιανὸς ἐπρόσταξεν, ὥστε
τὸν σῆτον νὰ τὸν μετακομίσωσιν εἰς τὸ Πηλοῦ-
σιον ὄρος διὰ μέσου τοῦ ποταμοῦ Νείλου, καὶ
οὐ εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν.

Ὅθεν οἱ ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ κατοικοῦντες,
ἐπειδὴ καὶ ἐστενοχωρήθησαν ἀπὸ τὴν πείναν,
ἔβαλον μεσίτην εἰς τὸν βασιλέα τὸν θεῖον τοῦ-
τον Προτέριον· ὁ δὲ βασιλεὺς πεισθεὶς εἰς τὴν
μεσιτείαν καὶ παράκλησιν τοῦ ἁγίου, ἐπρόστα-
ξε νὰ καταβαίη πάλιν τὸ σιτάριον εἰς τὴν Ἀ-
λεξανδρείαν. Ἄρ' οὐ δὲ ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς
Μαρκιανὸς, Τιμόθεος ὁ ἐπονομαζόμενος Αἴλου-
ρος, παρατηρήσας μίαν νύκτα σκοτεινὴν καὶ
χωρὶς σελήνην, ὑπῆγε παράωρα εἰς τὰ κελλία
τῶν μοναχῶν, φορῶν σχῆμα μαῦρον, καὶ ἔλε-
γεν αὐτοῖς ὅτι εἶναι ἄγγελος τοῦ Θεοῦ καὶ
τοὺς παραγγέλλει νὰ χωρισθῶσιν ἀπὸ τὴν κοι-
νωσίαν καὶ ἔνωσιν τοῦ Προτερίου. Οἱ δὲ μονα-
χοὶ ἀπλοῖχοι ὄντες, ἠπατήθησαν καὶ ἐσῆκωσαν
ἐπανάστασιν κατὰ τοῦ ἀρχιερέως τῶν· ὁ δὲ Προ-
τέριος φοβηθείς, ἔφυγε· φεύγων δὲ βλέπει τὸν
προφήτην Ἠσαΐαν λέγοντα εἰς αὐτόν, ἐπίστρε-

ψον ὀπίσω, καὶ ἐγὼ προσμένω νὰ σὲ δεχθῶ. Οὗτος δὲ ὁ λόγος ἐφάνερονε τὸν θάνατον τοῦ Προτερίου.

Ἐλθὼν λοιπὸν ὀπίσω ὁ Θεὸς πατὴρ, ἐμβήκεν (ἴσως διὰ νὰ χρυσοῦσῃ) μέσα εἰς τὴν μεγάλην κολυμβήθραν, τὴν εὐρισκομένην ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Μαθόντες δὲ τοῦτο οἱ ἀνωτέρω πλανηθέντες μοναχοὶ καὶ οἱ λοιποὶ μονοφυσῖται, ἔτρεξαν καὶ ἐκεῖ μέσα κατέσφαξαν μὲ κοπτερὰ καλάμια τὸν τοῦ Θεοῦ ἀρχιερέα· ἔπειτα ἀντ' αὐτοῦ ἐχειροτόνησαν ἀρχιερέα τὸν ἀπατήσαντα αὐτοὺς κακόφρονα Τιμόθεον, καὶ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας τοῦτον ἀνεβίβασαν. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ μετὰ τὸν Μαρκιανὸν βασιλεύσας Λέων ὁ μέγας, ὁ καὶ Μακέλλης ἐπονομαζόμενος, τὸν μὲν Τιμόθεον ἐβάλεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ἀρχιερέων, διὰ νὰ κριθῇ κανονικῶς ἀπὸ αὐτοὺς, οἵτινες καθαιρέσαντες αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἀρχιερωσύνην τὸν ἐξώρισαν εἰς τὴν Γάγγραν. Τοὺς δὲ λαικοὺς, οἵτινες συνεκοινώνησαν εἰς τὸν φόνον τοῦ ἁγίου Προτερίου, ἐπαίδευσεν ὁ βασιλεὺς μὲ δαρμούς καὶ μὲ δήμευσιν τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν· ἐπρόσταξε δὲ καὶ ἐχειροτονήθῃ ἄλλος ἀρχιερεὺς ὀρθόδοξος εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν, Τιμόθεος Σάλοφακιδόκιος ὀνομαζόμενος, καὶ οὕτως ἔλαβε τέλος καὶ κατέπαυσεν ἡ παραγῆ αὕτη καὶ ἐπανάστασις.¹

Ἄγιος ΒΑΡΣΟΣ ἐπίσκοπος Δαμασκού ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Πενήγυριν ζέοντος ἐκλιπὼν βίου,

» Σύνεστι Βάρσος Ἀγγέλων πανηγύρει.

Ἄγιος μάρτυς ΑΒΡΙΚΙΟΣ² ξίφει τελειοῦται.

¹ Σημειώσαι, ὅτι ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐν τῇ πρὸς τὴν πέμπτην Σύνοδον ἐπιστολῇ λέγει περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Προτερίου, «ὁ μέγας ἱερεὺς»· ἀλλὰ καὶ ὁ Δοσίθεος σελ. 400 τῆς Δωδεκαβίβλου λέγει, ὅτι εἰς τὸν πρῶτον χρόνον τοῦ βασιλείου Λέοντος τοῦ Μακέλλης κατέφυγεν εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ βασιλείου τοῦ Θεοῦ Προτέριος ἵνα διασωθῇ ἐκεῖ, ὁ δὲ Αἰλιουρὸς κατεσκέυαζε καὶ ἐσφαζὼν αὐτὸν οἱ Μονοφυσῖται. Οἵτινες ἐμπήξαντες τὸ ξίφος εἰς τὰ σπλάγγνα τοῦ ἁγίου, ἔφαγον ἀκόμη καὶ αὐτὰ τὰ σπλάγγνα του ὡς θηρία· ὁμοῦ δὲ μὲ τὸν ἅγιον Προτέριον ἐσφαζὼν ἐκεῖ καὶ ἄλλους ἕξ· ἔπειτα σφάντες αὐτοὺς μὲ σιδηρὰ εἰς ὅλην τὴν πόλιν τῆς Ἀλεξανδρείας, τὸ μὲν ἐν μέρος τοῦ σώματος τοῦ Προτερίου ἔρριψαν εἰς τοὺς σκύλους, τὸ δὲ ἄλλο κατακαύσαντες κατὰ τὴν μεγάλην ἐβδομάδα, ἔρριψαν τὴν σκόνιν αὐτοῦ εἰς τὸν αἶρα. Γράφει δὲ ὁ Θεοφάνης ὅτι ὁ Αἰλιουρὸς ἐχειροτόνει χωρὶς νὰ ᾖ ἐπίσκοπος, καὶ ἐδάπτειε χωρὶς νὰ ᾖ πρεσβύτερος, ὅθεν καὶ πρόδρομον αὐτὸν τοῦ ἀπειχίστου καλεῖ.

² Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Ἀβίρκιος.

» Χριστοῦ λατρευτῆς αὐχένα τμηθεὶς ξίφει,
» Θεῶν λατρευτῆς Ἀβίρκιος αἰσχύνει.

Ἄγιος μάρτυς ΝΕΣΤΩΡ σταυρωθεὶς τελειοῦται.

» Οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ κάλλος ἐν ξύλῳ,

» Νέστωρ ἀπλωθεὶς, τὸ προφητικὸν φάναι.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεσίου, καὶ τοῦ ἡγεμόνος Πουπλίου ἐν ἔτει σν' (250), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Πέργην τῆς Παμφυλίας· ἐπειδὴ δὲ ἐσέβετο τὸν Χριστὸν, συνελήφθη ἀπὸ τὸν ἀρχонта Εἰρήναρχον, καὶ ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα. Ὁμολογήσας λοιπὸν ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐσταυρώθη ὅθεν εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ μὲ πολλὰς εὐχαριστίας, καὶ τοὺς χριστιανοὺς στηρίζων εἰς τὴν πίστιν, παρέδωκε τὸ πνεῦμα καὶ ἔλαθεν ὁ αἰσίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μνήμη τῶν ὁσίων γυναικῶν ΜΑΡΑΝΑΣ τε καὶ ΚΥΡΑΣ.

» Καταξιοῦνται Μαρὰνα τε καὶ Κύρα,

» Σαρκὸς μαρσαμῶ, κυριεύειν τοῦ πόλου.

Αὗται αἱ ἅγαι γυναῖκες κατήγοντο ἀπὸ τὴν Βέρροισιν τὴν εὐρισκομένην ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ, γένος δὲ εἶχον λαμπρὸν καὶ ἐπίσημον, ἀκολούθως δὲ καὶ ἡ ἀνατροφή τούτων ἦτο παρομοία κατὰ τὸ γένος λαμπρὰ καὶ εὐγενική. Ἀλλ' ὁμοῦ αἱ αἰσίδιμοι αὗται καταφρονήσασαι τὴν λαμπρότητα τοῦ γένους καὶ ὅλα τὰ τερονὰ καὶ χαροποιὰ τῆς ζωῆς ταύτης, ἔκτισαν ἕξω τῆς πόλεως μικρὸν περιτείχισμα, καὶ ἐμβᾶσαι εἰς αὐτὸ, ἔσφαξαν τὴν θύραν μὲ πέτρας καὶ πηλόν. Βλέπουσαι δὲ αὐτὰς αἱ τούτων ὑπηρετρίαι ἠθέλησαν καὶ αὐταὶ νὰ ζήσωσι παρομοίαν ζωὴν ὅθεν ἐπρόσταξαν αὐτὰς αἱ τούτων δέσποιναι, νὰ κτίσωσιν ἕξω ἀπὸ τὸ ἐδικόν των περιτείχισμα ἐν μικρὸν κελλίον καὶ ἐκεῖ νὰ ἀγωνίζωνται· ἔβλεπον δὲ ἀπὸ ἐν μικρὸν παράθυρον τὰ ὑπὸ τῶν ὑπηρετριῶν των γινόμενα, καὶ συχνότερα τὰς παρεκίνουν νὰ προσεύχωνται, καὶ εἰς τὸν ἔρωτα τοῦ Θεοῦ περισσότερον τὰς ἐθέρμαινον. Αὗται αἱ μακάριαι ἡ Μαρὰνα λέγω, καὶ ἡ Κύρα δὲν εἶχον οἶκον, οὔτε καλύβην, ἀλλ' ἦσαν χωρὶς στέγην καὶ σκέπασμα, καὶ δεχόμεναι τὰς βροχὰς καὶ τὰ χιόνια κατὰ τὸν χειμῶνα, καὶ τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου κατὰ τὸ θέρος, ἐνόμιζον, ὅτι ἀπολαμβάνουσι πολλὴν εὐφροσύνην. Τὴν τροφήν δὲ ἐλάμβανον ἀπὸ μίαν μικρὰν θυρίδα, ἀπὸ ἐκεῖ δὲ συνωμίλου καὶ μὲ

τάς γυναίκας ὅσαι ἤρχοντο εἰς αὐτάς κατὰ μό-
νον τὸν καιρὸν τῆς Πεντηκοστῆς· τὸν δὲ ἄλλον
καιρὸν ἡσύχαζον καὶ δὲν ὠμίλουσι· μόνη δὲ ἡ
Μαράνα ὠμίλει, τὴν δὲ Κύραν κανεὶς ποτὲ δὲν
ἤκουσε νὰ ὠμιλήσῃ. Ἐφόρουσι δὲ καὶ σιδήρα
πολλὰ καὶ βαρέα εἰς τὸ σῶμά των, ὥστε ἡ
Κύρα, ἐπειδὴ εἶχε σῶμα ἀσθενέστερον, ἀπὸ τὸ
πολύ βάρους τῶν σιδήρων ἐσχυπτεν εἰς τὴν γῆν,
καὶ δὲν ἐδύνατο νὰ ὀρθώσῃ τὸ σῶμά της· τὰ
δὲ φορέματά των τὰ εἶχον μεγαλώτατα, ὥστε
ἐσχέπαζον καλὰ ὄχι μόνον ὅλον τὸ σῶμα, ἀλλὰ
καὶ τοὺς πόδας των. ¹

Μὲ τοιαύτην ζωὴν πολιτευόμεναι αἱ μακά-
ριαι, διήνυσαν χρόνους τεσσαράκοντα δύο, καὶ
τρεῖς φορὰς εἰς τὴν ζωὴν των ἐνήστευσαν ἡ-
μέρας τεσσαράκοντα, κατὰ τὸν Μωσῆν καὶ τὸν
Ἡλῖαν ὁμοίως καὶ τρεῖς φορὰς ἐνήστευσαν
τρεῖς ἐβδομάδας ἡμερῶν, καθὼς ἐνήστευσεν ὁ
προφήτης Δανιὴλ. Ἐπειδὴ δὲ ποτὲ ἠγάπησαν
νὰ ἴδωσι τοὺς ἱεροὺς τόπους τῶν σωτηρίων πα-
θημάτων καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, ὑ-
πῆγον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ εἰς τὸν δρόμον
δὲν ἔφαγον καμμίαν τροφήν· ἀπ' οὗ δὲ προσε-
κύνησαν τοὺς ἁγίους τόπους, ἔφαγον τροφήν,
καὶ πάλιν ἐγύρισαν, χωρὶς νὰ φάγωσι τελείως
εἰς τὸν δρόμον. Τὸ δὲ οἰάστημα τοῦ δρόμου ἀπὸ
τὴν Βέρροϊαν τῆς Ἀντιοχείας ἕως εἰς τὰ Ἱερο-
σόλυμα εἶναι ὄχι ὀλιγώτερον ἀπὸ εἴκοσιν ἡμέ-
ρας. Ἐπειδὴ ἐπεθύμησαν νὰ ἴδωσι τὸν ναὸν τῆς
ἁγίας πρωτομάρτυρος Θέκλης τὸν ἐν Ἰσαυρίᾳ
εὐρισκόμενον, ἵνα μὲ τὴν θεωρίαν ἐκείνου ἀνά-
ψωσιν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν τὸ πῦρ τῆς τοῦ
Θεοῦ ἀγάπης, ἐπορεύθησαν καὶ ἐκεῖ, καὶ πάλιν
ἐγύρισαν, χωρὶς νὰ γευθῶσι κανέν φαγητόν.
Τόσον πολλὰ κατέφληξε τὰς μακαρίας ὁ ἔρωσ

¹ Σημειώσαι, ὅτι καὶ τὸ Συναξάριον τῶν δύο τούτων γυ-
ναικῶν συνέγραψεν ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῶ
ἐνάτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας. Ὅστις προσθέτει, ὅτι βλέπων
ὁ ἴδιος Θεοδώρητος τὸ τόσον πολὺ βάρους τῶν σιδήρων, ὅσα εἶ-
χον εἰς τὸν λαμβάν καὶ εἰς τὴν ζώνην καὶ εἰς χεῖρας καὶ πό-
δας, τὰς παρεκάλει νὰ ἐκβάλωσι τὰ σιδήρα, αὗται δὲ πει-
σθεῖσαι τὰ ἀρνήσαν· ἀπ' οὗ δὲ ἀνεχώρησεν ὁ Θεοδώρητος,
πάλιν τὰ ἐφόρεσαν. Ὅθεν ἀκολουθεῖ λέγει αὐτὸς τὰ ἀξιομα-
κόμενα ταῦτα. Ὅσοῦτον ἀγωνιᾷ μεναι χρόνον, ὡς ἄρτι τῶν
ἀγωνίων ἀβάνεμαι, τῶν ἰδρώτων ἐρῶσι. Τὸ γὰρ τοῦ νομφίου
φαιταζόμεναι κάλλος, εὐπετιὸς μάλα καὶ βραδίως φέρουσι τοῦ
δρόμου τὸν πόνον, καὶ καταλαθεῖν ἐπιείγονται τῶν ἀγωνίων τοῦ
τέλους, ἐν ἐκείνῳ τὸν ἐρώμενον ἐστῶτα βλέπεσαι, καὶ τῆς νί-
κας ὑποδεικνύοντα τὸν στέφανον. . . . Ὅσοῦτον αὐτὰς τὸ
πῦρ ἐξέβαλεν φιλτρον, αὐτῶς αὐτὰς ὁ θεὸς ἔρωσ περὶ τὸν
Νομφίον ἐξέμενεν.

τοῦ νοητοῦ νομφίου Χριστοῦ! μὲ τοιαύτην λοι-
πὸν ἐνάρετον πολιτείαν στολίσασαι αἱ τρισὸλ-
βιαι τὸ γένος τῶν γυναικῶν, καὶ γενόμεναι εἰς
τάς ἄλλας γυναίκας παραδείγματα ἀρετῆς καὶ
ἀσκήσεως, πρὸς ὃν ἠγάπησαν νομφίον Χριστὸν
ἐξεδήμησαν.

Οἱ ἄγιοι ἐξ ἡ μάρτυρες οἱ ἐξ Αἰγύπτου,
ξίφει τελειοῦνται.

» Εἶπει θανεῖν ἔγραψαν ἐξ Αἰγυπτίου,

» Οἱ τοὺς χρόνους γράψαντες ἄθλους καὶ βίους.

Οἱ ἄγιοι ἀπόστολοι ΝΥΜΦΑΣ καὶ ΕΥΒΟΥ-
ΛΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

« Χριστοῦ φυτεῖα Χρισταπόστολοι δύο,

» Χριστῷ σύνεισιν Εὐβουλος Νυμφᾶς ἅμα. ¹

Ἡ ἁγία γεομῆτις ΚΥΡΑΝΝΑ ἡ σωφροεστά-
τη, κατὰ τὴν Θεσσαλονικήην ἐν ταῖς βασάνοις τε-
λειοῦται ἐν ἔτει ἀγία. (1751).

† » Κυράννα παθῶν, καὶ βασάνων κυρία,

» Φανεῖσ' ἀπῆλθε πρὸς Κύριον Κυρίων. ²

Ταῖς τῶν σῶν Ἀγίων πρεσβείαις Χριστέ ὁ
Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς
ἡμῶν ΚΑΣΣΙΑΝΟΥ τοῦ Ῥωμαίου.

» Θεῖους μεταστάς Κασσιανὸς πρὸς νόας,

» Θεῖας νοητῶς κασσίας ἀποπνέει.

* » Εἰκάδα ἀμψ' ἐνάτην θάνε Κασσιανὸς μεγαθύμων. ³

Οὗτος ὁ ὁσιώτατος πατὴρ ἡμῶν Κασσια-
νὸς κατήγετο ἀπὸ τὴν πρεσβυτέραν Ῥώμην,
εἰς τὸν γονέων εὐσεβῶν καὶ ἐνδόξων, ἀπὸ τοὺς ὁ-
ποίους περεδόθη εἰς διδασκαλίαν, καὶ ἐπαιδεύθη
εἰς τὸ ἄκρον τὴν ἐξωτερικὴν φιλοσοφίαν, διότι
ὄχι μόνον εὐφυῖαν ὀξυτάτην εἶχεν, ἀλλὰ καὶ

¹ Περὶ τῶν δύο τούτων ἀποστόλων ἀναφέρει ὁ Παῦλος εἰς
τὰς Ἐπιστολάς του. Περὶ μὲν τοῦ Νυμφᾶ, ταῦτα. « Ἀσπάξα-
σθε Νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ Ἐκκλησίαν ». (Κολ.
δ'. 15)· περὶ δὲ τοῦ Εὐβούλου ταῦτα γράφει πρὸς τὸν Τιμό-
θεον. « Ἀσπάζεται σε Εὐβουλος ». (β'. Τιμ. δ'. 21.)

² Τὸ μαρτύριον αὐτῆς ὄρα εἰς τὸν νέον Μαρτυρολόγιον, τὴν
δὲ ἄγματοικὴν ἀκολουθίαν συνέθετο ὁ σεμνολογιώτατος διδάσκα-
λος κύρ Χριστοφόρος ὁ Προδρομῆτις.

³ Σημειώσαι, ὅτι καὶ ὅταν δὲν εἶναι βίσκετος ἡ γῆ καὶ
ὅταν ὁ Φεβρουάριος ἔλῃ μόνον ἡμέρας εἰκοσιοκτὴ, καὶ τότε,
λέγου, ἀναγνωσκείται τὸ Συναξάριον τοῦτο τοῦ ἁγίου Κασσιανοῦ.

σπουδὴν θερμοτάτην καὶ ἐπιμέλειαν. Ἐπειτα ἐπεδόθη εἰς τὰ ἱερὰ καὶ θεῖα μαθήματα τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Γραφῆς ὅθεν ἐφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς θείας γνώσεως, καὶ ἐστόλισε τὴν ζωὴν του μὲ ἀγνείαν καὶ καθαρότητα. Ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τὴν πατρίδα του, καὶ ἀφήσας γένος καὶ στρατείαν (διότι ἦτο πρότερον συγκατηριθμημένος εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς καταλόγους) καὶ πᾶσαν περιφάνειαν τῆς ζωῆς αὐτῆς, ἐσῆκωσε τὸν σταυρὸν εἰς τοὺς ὤμους του καὶ ἠκολούθησε τῷ Χριστῷ ἐμβᾶς δηλαδὴ εἰς ἕν μοναστήριον, ἔγεινε μοναχός, καὶ ἐδόθη εἰς πᾶσαν ὑπακοὴν καὶ σκληραγωγίαν τοῦ σώματος, καὶ ἐπρόσεχε πάντοτε εἰς τὸν Θεὸν διὰ τῆς προσευχῆς. Ὅθεν ἐκ τῆς ἄκρας ὑπακοῆς καὶ ταπεινώσεως, ἐφθασε καὶ εἰς τὸ ἄκρον τῆς διακρίσεως, καὶ οὕτως ὑπῆγεν εἰς τὴν ἡσυχίαν.

Ἐπειτα μεταβαίνει εἰς διαφόρους τόπους, καὶ ἀνταμόνει ἀγίους καὶ γνωστικωτάτους ὁσίους, καὶ τὰς ἀρετὰς ὅλων συναθροίζει εἰς τὸν ἑαυτὸν του, ὡς ἄλλη φιλόπονος μέλισσα ὥστε καὶ αὐτὸς ἐγεινεν εἰς τοὺς ἄλλους τύπος καὶ παράδειγμα παντὸς εἶδους ἀρετῆς, καὶ μὲ τὸν λόγον καὶ μετὰ τὰ ἔργα του παρεκίνηι ἐκείνους εἰς τὸν ἰδικὸν του ζῆλον καὶ μίμησιν. Πάντα δὲ τὰ μοναστήρια καὶ ἀσκητήρια περιῆλθεν ὁ ἀοίδιμος, ὅσα εὗρισκοντο εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον, καὶ Θηβαΐδα, καὶ Νητηρίαν, καὶ Ἀσίαν, καὶ Πόντον καὶ Καππαδοκίαν. Ὅθεν ἀνώτερος τῶν παθῶν γενόμενος, καὶ τὸν νοῦν καθάρισας, ἐγνώρισεν ἀκριβῶς καὶ διὰ τῆς πείρας καὶ διὰ τῆς χάρι-

τος τοῦ ἀγίου Πνεύματος τὴν τῆς μοναδικῆς πολιτείας ἀκρίθειαν, καὶ τὴν τελείαν κατὰ τῶν παθῶν νίκην διὰ τοῦτο σοφῶς ἄγαν καὶ ὑψηλῶς συνέγραψε περὶ τῶν ὀκτῶ λογισμῶν¹ καὶ περὶ τῆς τάξεως τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Ἀσίᾳ Κοινοβίων. Διὰ μέσου τῶν ὁποίων συγγραμμάτων μεγάλην ὠφέλειαν προξενεῖ καὶ εἰς τοὺς ἡσυχαστας, καὶ εἰς τοὺς κοινοβιάτας.

Ἦτο δὲ ὁ μακάριος οὗτος καὶ ἀπὸ μόνην τὴν θεωρίαν του πολλῆς ὠφελείας καὶ πνευματικῆς ἡδονῆς πρόξενος, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, αὐτὸς καὶ σιωπῶν καὶ λαλῶν, ἦτο διδασκαλία καὶ συμβουλή· αὐτὸς ἦτο ἐνταυτῷ καὶ ἀπλούστατος καὶ διακριτικώτατος, ὥστε καὶ ὁ πανόσιος ἐκείνος καὶ τρισμακάριος Ἰωάννης ὁ τῆς Κλίμακος ἐπαινεῖ τὸν ὄσιον τοῦτον εἰς τὸν περὶ ὑπακοῆς λόγον του. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ὄσιως ζήσας, καὶ εἰς ἄκρον ἀπαθείας φθάσας, καὶ μὲ προφητικὸν διαλάμψας χάρισμα, καὶ μέγας ἀναρανεὶς πανταχοῦ, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἀναβρῦει πλουσίως διαφόρους ἰατρείας εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ πλησιάζοντας.²

Ταῖς τοῦ σοῦ ὁσίου πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

¹ Ὅρα περὶ τοῦ συγγράμματος τούτου εἰς τὴν Φιλοκαλίαν σελ. 59.

² Ἡ ἀκαλουθία αὐτοῦ ἐτυπώθη τὸ πρῶτον ἐνετίμην ἐν ἔτει 1787. Σ. Ε.

» Φεβρουάριος μὴν ἔληξεν ἐνθάδε,
» Θεῷ δὲ δόξαν τῷ ἀλήκτῳ προσφέρει.

ΚΑΝΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ

Εἰς τὸν ἅγιον Ἱερομόρτυρα καὶ Θαυματουργόν

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗ.

*Εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως. Λέγομεν τὸ, Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου· εἶτα τὸ,
Θεὸς Κύριος· καὶ οὕτω λέγομεν τὸ τροπάριον πρὸς τὸ,
Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς.*

Τοῦ Χαράλαμπους τῷ Ναῶ νῦν προσδράμω-
μεν, καὶ τῇ εἰκόνι τῆ αὐτοῦ προσκυνήσωμεν,
ἐκκατωδύνου κράζοντες καρδίας αὐτῷ πρόφθα
σον καὶ λύτρωσαι, τῆς παρούσης ἀνάγκης· τά-
χυνον καὶ κόπασον, τοῦ πανώλους τὴν θραυ-
σιν, ταῖς πρὸς Χριστὸν εὐχαῖς σου ἀθλητά· ἵνα
σε πᾶντες ἀεὶ μακαρίζωμεν.

*Δόξα, τὸ αὐτὸ καὶ νῦν. Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς
νῦν προσδράμ. Ὁ Ν. Εἶτα ὁ Κανὼν. Ὡδὴ ἁ, ἡ-
χος κ.λ. δ'. Ἀρματηλάτην Φαραὼ ἐβύθισε.*

Πᾶσαν νικῶντα Θεραπείαν βλέποντες, καὶ
μηχανὴν ἰατρῶν, τὸν νῦν ἐπελθόντα, λοιμὸν
τοῖς οἰκέταις σου, πίστει θερμῇ προστρέχομεν,
τῇ ἀγία σου σκέπη, Ἱερομόρτυς Χαράλαμπες,
πρόσφθασον ἡμᾶς κινδυνεύοντας.

Καθάπερ ἄλλος Ἀαρὼν Χαράλαμπες, ἐν μέ-
σῳ στὰς τῶν νεκρῶν, καὶ τῶν τεθνεώτων, τὴν
φορὰν τὴν ἄσχετον, τοῦ νῦν θανάτου κόπασον
προσευχῶν σου δὲ πάτερ, προσενεγκῶν τὸ θυ-
μίαμα, τὴν ὄργην Κυρίου κατάπαυσον.

Πανωλεθρίαν τὴν δεινὴν θεώμενος, τοῦ βρο-
τοκτόνου λοιμοῦ, ἱερεῦ Κυρίου, ἐνδοξε Χαρά-
λαμπες, σπλαγχνίσθητι καὶ τάχυνον, εὐμενί-
σαι τὰ σπλάγχνα, Θεοῦ τοῦ φύσει οἰκτίρμονος,
ἅπερ καθ' ἡμῶν παρωργίσασμεν. Θεοτοκίον.

Καιρὸς κακῶν, καιρὸς ὀργῆς κατέλαβε, τοὺς
ταλαιπώρους ἡμᾶς· ὁ λοιμὸς γὰρ πάντα, γλῶσση
ὥσπερ ἔκειρε. Μαρία Μητροπάρθενε, δράμει
πρόφθασον τάχος, καὶ τὸν Υἱόν σου ἰλέωσαι,
ἐφ' ἡμῖν τοῖς ἄμετρα πταίσασιν.

Ὡδὴ γ', Οὐρανίας ἀψίδος.

Ζωηφόροις ἐν αὔραις, σῶν πρεσβειῶν ἄγιε,
τὸν διεσθαρμένον ἀέρα λοιμοῦ ἀπέλασον, ὃν ἀ-
ναπνέοντες, τὴν γῆν οἱ ταύτην οἰκοῦντες, θά-
νατον ἐπώδυνον τάχος λαμβάνουσιν.

Ὡς τοὺς στάχους θερίζει, τὸ τμητικὸν ὄρε-

πανον, οὕτως ὁ λοιμὸς ἐκθερίζει ἀνθρώπους
ἅπαντας. Μάρτυς Χαράλαμπες, σύγκοψον τού-
του τὴν θραυσιν, καὶ θανάτου λύτρωσαι τοὺς
προσφυγόντας σοι.

Ἐχωρίσθημεν οἶμοι! ἀναστροφῆς ἄγιε, καὶ
ἐπιμιξίας ἀπάσης ἀλλήλων εἰσθλήθημεν, πανώλους
δείματι. σὺ αὖν ἐκ μέσου ποιήσας, τοῦτον ἡ-
μᾶς ἔνωσον αὐθις πρεσβειῶν σου. Θεοτοκίον.

Ἴδε Δέσποινα κόσμου, ἴδε λαοῦ κάκωσιν,
τοῦ ἀγορασθέντος τιμίῳ Υἱοῦ σου αἵματι, καὶ
οἰκτειρήσασα, τοῦτον ὡς εὐσπλαγγνος Μήτηρ,
τοῦ λοιμοῦ ἀπάλλαξον τοῦ πανδαμάτορος.

Διάσωσον ἐκ τοῦ κινδύνου λοιμοῦ τοῦ πα-
νωλεθρίου Ἱερομόρτυς Χριστοῦ, ἡμᾶς τοὺς
προστρέχοντας τῇ σκέπη σου τῇ θερμῇ καὶ ἀ-
γία.

Ἐπίβλεψον ἐν εὐμενείᾳ πανύμνητε Θεοτόκε,
ἐπὶ τὴν ἐμὴν χαλεπὴν τοῦ σώματος κάκωσιν
καὶ ἴασαι τῆς ψυχῆς μου τὸ ἄλγος.

*Καὶ ποιεῖ αἰτησῖν ὁ ἱερεὺς ἐπὶ ὧν βούλεται
ὀνομάτων. Εἶτα λέγομεν τὸ παρὸν, πρὸς τὸ,*

Πρεσβεία θερμῇ.

Πολλοῖς ἐν κακοῖς κυκλούμεθα οἱ τάλανες,
ἐντεῦθεν λοιμοῦ, τῷ φόβῳ συνεχόμενοι· ἐκείθεν
δὲ κατεχόμενοι, συγκλεισμιῶ καὶ στερούμενοι,
τῶν ἀναγκαίων σὲ αἰτοῦμεν ἀθλητά, κατοι-
κτειρήσαι ἡμᾶς κινδυνεύοντας.

Ὡδὴ δ'. Σὺ μου ἰσχύς Κύριε.

Ὅπου ἡ σὴ, ἐπισικιάζει Χαράλαμπες, Θεία
χάρις, καὶ σεπτὸν σου ὄνομα ἐπικαλεῖται πί-
στει θερμῇ, ἐκείθεν ἡ νόσος, ἡ τοῦ λοιμοῦ ἐκ-
διώκεται· διὸ ἐκδιωξάτω, καὶ νῦν τοῦτον σὴ
χάρις, ἀφ' ἡμῶν τῶν καλούντων σὸν ὄνομα.

Βλέψον ἡμᾶς, κακὰ παθόντας τὰ ἔσχατα,
ἀθλοφόρε, καὶ ἴλεως φάνηθι· ἰδοὺ γὰρ πάντας
ὁ νῦν λοιμὸς, ἀοίκους πλανήτας, ἀνέδειξε καὶ

ἀπόλιδας. Θάνατος γὰρ ἐν οἴκοις, Θάνατος ἐν πλατείαις, καὶ ἐν πόλει καὶ κόμη νῦν Θάνατος.

Πρὶν μὲν Δαβὶδ, βλέπων τὸν Ἄγγελον κτείνοντα, μυριάδας, τοῦ λαοῦ ἰλέωσε, τοῦτον θυσία ἐν αἰσθητῇ. σὺ δὲ Ἀθλοφόρε, ὄρων λοιμὸν τὸν συγκόπτοντα, τὰ πλήθη Χριστωνύμων, πρεσβειῶν σου θυσία, νοερᾶ Θεὸν ἴλεων ἔργασαι.

Θεοτοκίον.

Μῆτερ Θεοῦ, τῶν κοπετῶν νῦν ἐπάκουσον, καὶ τῶν θρήνων, οὗσπερ οἱ οἰκέται σου, ἐπὶ νεκροῦς ποιῶσιν αὐτῶν. πτώματα γὰρ τούτων, πολλάκις μένουσιν ἄταφα, ὀρνέσις καὶ θηρίσις οἴμοι κείμενα βρωῖσις· συμφορὰν τοίνυν τούτων οἰκτείρησον.

Ὡδὴ ε'. Ἴνα τί με ἀπόσω ;

Ὁ σλογιζῶν πανώλης, καὶ τὴν σλογεράν προσλαβόμενος ἐξωθεν, ὥραν τὴν τοῦ θέρους, Βαβυλῶνος ὡς κάμινος γέγονεν, ἐμπιπρῶν αὐτίκα, τοὺς ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένους· ἀλλὰ σὺ τοῦτον Μάρτυς κατάσβεςον.

Ἡ πληγὴ ἡ δεκάτη, νῦν τοῦ Φαραῶ ἡμᾶς πάντας κατέλαβε. νῦν ὁ ὀλοθρευτὴν, ἐν οἰκίαις ἡμῶν πάντας ἔκτεινεν. Ἰερεῦ Κυρίου, αἰμά σου δεῖξον τῷ Δεσπότῃ, καὶ εὐθὺς ἐκδιώξει τὸν ὀλεθρον.

Τὴν Χριστοῦ θεῖαν ποιμήνην, ἔθυσεν ἐσπάραξε κατεθονήσατο, ὁ λοιμὸς ὡς πάνθηρ· ἀλλὰ σὺ πρεσβειῶν σου Χαράλαμπες, σιδηρᾶ ἐν βάβω, πάταξον τοῦτον διὰ τάχους, καὶ τῆς λύμης αὐτοῦ ἡμᾶς λύτρωσαι. Θεοτοκίον.

Εὐκατάπραγτος ὕλη, ἡ ἡμῶν κακία Παρθένε γεγένηται· ἐξ ἧς συνετράφη, ὁ λοιμὸς καὶ τοὺς πάντας κατέσβεξε· σὺ οὖν ὡς ὄυλου, πυρὸς δοχεῖον φλέξον· ὕλην, καὶ ὁ φλέγων λοιμὸς συμφλεχθήσεται.

Ὡδὴ ς'. Τὴν δέησιν ἐκχεῶ.

Τὴν ἄμπελον, τοῦ Θεοῦ τὴν εὐχαρπον ἐξ Αἰγύπτου ὁ Χριστὸς ἦν μετῆρε, τῆς σκοτεινῆς, ἀθείας καὶ πλάνης, ὡς μονιὸς ὁ λοιμὸς ἐνεμήσατο. Χαράλαμπες μάρτυς Χριστοῦ, τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ ταχὺ συντριψόν.

Σοὶ δέδοται, χάρις αὐτῇ ἅγιε, ἐξαιρέτως παρὰ πάντας ἁγίους, παῦειν λοιμοῦ, πανωλέθρου τὴν νόσον. ἀλλὰ καὶ νῦν ταύτην ἐμπρακτον ποίησον, διώξας τάχος τὸν λοιμὸν, ἐξ ἡμῶν τῶν ἐν πίστει τιμώντων σε.

Ὡς δράκοντα, Δανιὴλ διέρρηξε, Βαβυλώνιον τεχνάσματι· θεῖον οὕτω καὶ σὺ, ὦ Χαράλαμπες μάρτυς, τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ λυμαινόμενον, δι-

ἄρρηξον σῶν πρεσβειῶν, τῷ φαρμάκῳ λοιμὸν τὸν Αἰγύπτιον.

Θεοτοκίον.

Προσπέσωμεν, ἀδελφοὶ καὶ κλαύσωμεν, καὶ Χριστῷ μετανοήσωμεν πάντες, ἀπὸ ψυχῆς καὶ καρδίας βοῶντες· φέισαι λαοῦ σου φιλόανθρωπε Κύριε· καὶ παῦσον θρυχῶσιν τοῦ λοιμοῦ, δραστηκαῖς Μητρός σου δεησεσιν.

Διάσωσον, ἐκ τοῦ κινδύνου λοιμοῦ τοῦ πανωλεθρίου, Ἰερομάρτυς Χριστοῦ ἡμᾶς τοὺς προστρέγοντας, τῇ σκέπῃ σου τῇ θερμῇ καὶ ἀγίῃ. Ἀχραντε ἡ διὰ λόγου τὸν Λόγον.

Εἶτα τὸ Κοιτάκιον, πρὸς τὸ,

Προστασία τῶν Χριστιανῶν.

Ἰερεῦ τοῦ Χριστοῦ, καὶ θῦτα ἐννομώτατε ἀθλητῶν καλλονῆ, καὶ μάρτυς γενναιότατε. Ἰερὲ Λαράλαμπες μεσίτευσον Χριστῷ, ὅπως ἐξάρῃ τοῦ λοιμοῦ, τὴν βαρυτάτην συμφορὰν, τὴν ἡμᾶς κατατρυχούσαν· ἔχεις τὰ δυσωποῦντα, τοῦτον τίμια πάθη, καὶ τὸ μαρτύριον τὸ σὸν, ὃ δι' αὐτὸν χαίρων ἔγυσας.

Προκείμενον. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὀσίου αὐτοῦ. Στίχος. Περωτευμένος ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου· Ἐὐαγγέλιον. Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον.

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς. Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ. Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες, ἐγὼ εἰμὶ ὁ Χριστός, καὶ πολλοὺς πλανήσουσι. Μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους, καὶ ἀκοὰς πολέμων. Ὅρατε μὴ θροεῖσθε, δεῖ γὰρ πάντα γενέσθαι, ἀλλ' οὐπω ἐστὶ τὸ τέλος. Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν. Καὶ ἔσονται λοιμοὶ, καὶ λιμοὶ, καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους. Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὀδίνων.

Δόξα. Ταῖς τοῦ ἀθλοφόρου. Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου Εἶτα, Ἐλέησόν με ὁ Θεός.

Ἦχος π.λ. β'. Ὁλητ ἀποθίμενοι.

Θύτην ἐννομώτατον, καὶ ἀθλοφόρον Κυρίου. πολὺν σεβάσμιον, γηραλέον σρόνημα, καὶ πᾶν τίμιον. Κεφαλὴν θεῖαν τε, αὐτουργόν θαυμάτων· ἐλαττήρα πανδαμάτορος, λοιμοῦ γινώσκοντες, σὲ Ἰερομάρτυς Χαράλαμπες, ἡμεῖς πάντες οἱ δοῦλοι σου, τῇ σῇ ἀντιλήψει προστρέγομεν· ἴδε οὖν παμμάκαρ, τὴν θλίψιν καὶ τὴν κάκωσιν ἡμῶν, καὶ λύσον τάχος τὸν κινδύνον, τοῦ πανώλους ἅγιε.

Ὡδὴ ζ'. Παῖδες Ἑβραίων.

Ἴνα σε πάντες εὐφημῶμεν, ἵνα μέλπωμεν, καὶ τὸ ὄνομά σου, ἐξελού πειρασμοῦ, λοιμοῦ

πανωλεθρίου, ταῖς πρὸς Θεὸν πρεσβείαις σου, ὦ Χαράλαμπες τρισμάκαρ.

Νέφος θανάτου ὀξύτατου, κατεκάλυψεν ἡμᾶς τοὺς σοὺς οἰκέτας· πρεσβειῶν σου πνοαῖς, σκέδασον τοῦτο μάκαρ, καὶ τῆς ζωῆς ἀνάτειλον, καθαρὰν ἡμῖν αἰθρίαν.

Αἰλίλαψ· καθάπερ ἐμπεσοῦσα, διετάραξε τὸν βίον ἡμῶν πάντων, ὁ πανώλης λοιμός· ἀλλὰ σὺ ἄθλοφόρε, εἰς σταθερὰν μετέβαλε, τὴν ζωὴν ἡμῶν γαλήνην. Θεοτοκίον.

Λύπειρα λύπης Θεοτόκε, καὶ εὐρύχωρον δοχεῖον χαρᾶς κόσμου, λύσον λύπης πικρᾶς, λοιμοῦ τοῦ βροτοκτόνου, ἡμᾶς τοὺς ἀνυμνοῦντάς σε, καὶ χαρὰν ἡμῖν παράσχοι.

Ὡδὴ ἦ. Τὸν ἐν ὄρει.

Σωφρονίζων ὡς δούλους ἀτακτοῦντας, ὁ Δεσπότης, ἡμᾶς λοιμῷ μαστίζει· ἐὰν λοιπὸν σωφρονισθῶμεν ἅπαντες, λύσει τὴν παιδείαν, ὡς Θεὸς ἐλέους, πρεσβείαις Χαράλαμπους.

Φεῖσαι φεῖσαι λαοῦ τοῦ Χριστιανύμου, ἀθλοφόρε, καὶ μάχαιραν Κυρίου, τὴν ἡβηδὸν τοὺς πάντας ἀποσφάττουσαν, ἤδη ἀοράτως, στρέψον εἰς τὴν θήκην, σαῖς δραστικαῖς πρεσβείαις.

Ἠρημώθη, ἡ πόλις ἡμῶν πᾶσα, καὶ αἱ κῶμαι, ἐγένοντο νῦν πόλεις καὶ ἐρημίαι, κατοικίαι ὠρθησαν, τοῦ λοιμοῦ τῷ φόβῳ· ὃν ἀποδιώξαις ταῖς σαῖς πρεσβείαις μάκαρ. Θεοτοκίον.

Χριστοῦ Μήτηρ, καὶ Μήτηρ Χριστιανῶμων, σὺ ὑπάρχεις, Παρθένε διὸ τάχος, τὰ κατὰ χάριν τέκνα σου ἐλέησον, ἡμᾶς κακιοθέντας, καὶ σωφρονισθέντας τῇ τοῦ λοιμοῦ παιδείᾳ.

Ὡδὴ θ'. Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ.

Παυσώμεθα τοῦ εἶναι ἄνδρες λοιμοὶ, ἐν καθέδρᾳ λοιμῶν καθεζόμενοι, καὶ τῶν κακῶν, ἀλλήλοις γενόμενοι ἀρχηγοί, μεταδιδόντες ἅπανσι, τῆς διασθειρούσης λύμης ψυχάς· καὶ παύσεται αὐτίκα, λοιμός ὁ τῶν σωμάτων, ὁ πάντας φθειρῶν τοὺς ἐγγίζοντας.

Παρέβημεν Κυρίου τὰς ἐντολάς, τὰς ζωὴν προξενούσας τοῖς πράττουσι, πάντες ἡμεῖς· διὰ τοῦτο πρόστιμον καὶ ποινὴν, τὸν θάνατον νῦν εὕρομεν, καὶ τὴν τοῦ πανώλους διασθορὰν θάνατος γὰρ ὑπάρχει, καθὼς βεβᾷ ὁ Παῦλος, τῆς ἀμαρτίας τὰ ὀψώνια.

Οὐκ ἔχομέν τι δῶρον προσενεγκεῖν, ἱκανὸν δυσωπῆσαι Χαράλαμπες· οὐκ ἀρετὰς, οὐ κατορθωμάτων ἔγνος βραχύ· θερμὰ μικρὰ σοὶ δάκρυα, παῦτα προσενέγκομεν ἐκ ψυχῆς, καὶ σε-

ναγμοὺς ὀλίγους· οὓς πρόσφερε Κυρίῳ, καὶ λοιμοῦ σῶσον πανδαμάτορος. Θεοτοκίον.

Παράλαβε Παρθένε πάντας χοροὺς, τῶν ἀύλων Ἀγγέλων Ἀγίων τε, καὶ ἐκτενή, ποιήσον πρεσβείαν τῷ σῷ Υἱῷ· δεῖξον μαστοὺς καὶ χεῖράς σου· δεῖξον σπόγγον λόγγην καὶ τὸν σαυρόν, τὰ σὰ καὶ τὰ ἐκείνου, καὶ οὕτω παῦσον Κόρη, λοιμοῦ τὴν νόσον τὴν πανώλεθρον.

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΑ

Εἰς τὸν αὐτὸν ἅγιον ἱερομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗ.

Τὸν ἐν ἱεροῦσι θαυματουργόν, καὶ ἐν ἀθλοφόροις, ἀπροσμάχητον βοηθόν, τὸν τοῦ βροτοκτόνου, πανώλους ἐλατῆρα, τὸν μέγαν Χαράλαμπη ὕμνοις τιμήσωμεν.

Ἐχόντες Ναὸν σου τὸν Ἱερόν, τοῦτον ἀθλοφόρε, ὡς προπύργιον ὄχυρόν, προσφεύγομεν τούτῳ, καιρῷ τῷ τοῦ πανώλους, καὶ ἐπηρείας πάσης αὐτοῦ λυτρούμεθα.

Σκέπε φρούρει φύλαττε ἀθλητὰ, τοὺς ὑπὸ τὴν σκέπην, καταφεύγοντας νῦν τὴν σὴν, καὶ βῦσαι ἐκ βλάβης, λοιμοῦ τοῦ πανωλέθρου, ταῖς θειαῖς σου πρεσβείαις μάρτυς Χαράλαμπες.

Μέγα σου τὸ ὄνομα ὁ Χριστός, καὶ τὴν δόξαν πᾶσιν, ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς, ἐποίησε μάρτυς, Χαράλαμπες γενναῖε, λοιμοῦ σε ἀναδείξας ῥύστην ὀξύτατον.

Νῦν καιρὸς ἀνάγκης ἦλθεν ἡμῖν· νῦν πάρεστι χρεία, βοηθείας μάρτυς Χριστοῦ· λύτρωσαι σὺν πάσης, ἀνάγκης τοῦ πανώλους, καὶ χεῖρα βοηθείας τάχιστα ὄρεξον.

Πᾶσαι τῶν Ἀγγέλων αἰ στρατιαί.

Τὸ Τρισάγιον.

Ἐν δὲ τῇ προσκυρήσει τῆς τοῦ ἁγίου εἰκότος ἱστάται τὸ παρόν, πρὸς τὸ,

Πάντων προστατεύεις.

Πάντας τοὺς τὴν θείαν καὶ σεπτὴν, σοῦ ἀσπαζομένους εἰκόνα, μάρτυς Χαράλαμπες, πάσης ἀπολύτρωσαι, ὀργῆς καὶ θλίψεως· κατ' ἐξαιρετον τρόπον δὲ, τῆς νῦν κατεχούσης, ἀνάγκης ἀπάλλαξον, τοῦ πανωλέθρου λοιμοῦ· ὅπως ταῖς πρεσβείαις σου πάντες, πάντοτε σωζόμενοι πόθῳ, τὸ σεπτὸν σου ὄνομα γεραίρωμεν.

Ἐκ παντοίων κινδύνων τοὺς δούλ.

Καὶ γίνεται ἀπόλυσις· (ἴρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην τοῦ Φεβρουαρίου.)

Τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου ΤΙΜΟΘΕΟΥ
τὰ ἐκ τῆς ἱερᾶς ἀκολουθίας ἐλλείποντα τρο-
πάρια, ψαλλόμενα τοῖς βουλομένοις.

Εἰς τὴν λιτὴν Ἦχος α΄.

Ἄκτισι καταυγασθεῖς, τοῦ λαμπροῦ τῆς οἰκουμένης ἡλίου, Παύλου τοῦ τῶν ἐθνῶν διδασκάλου καὶ χριστοκήρυκος, ἄλλος ἐκείνου παρήλιος γέγονας, Τιμόθεε Ἀπόστολε· ὄθεν τὴν μὲν διάνοιαν τῶν ἀπίστων, ὡς ἐκεῖνος, φωτὶ τῆς σῆς διδασκαλίας ἐφώτισας· τὴν δὲ καρδίαν αὐτῶν, εἰς πόθον τῆς Θεογνωσίας ἐθέρμανας· καὶ νῦν πρεσβεύεις ἐκτενωῶς τῷ Κυρίῳ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος β΄.

Ὁ τῆς μεγίστης ἀξίας καὶ χάριτος, ἧς ἔτυχες Τιμόθεε Ἀπόστολε! τοῦ γὰρ εἰς τρίτον οὐρανὸν ἀρπαγέντος, καὶ ἄρρητα ἀκούσαντος ῥήματα, τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς, τοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦντος Παύλου· τοῦ τῶν Ἀποστόλων κορυφαίου, τῆς ἐξαιρέτου καὶ διαφερούσης, καὶ ἰδιοιτέρας ἀγάπης, παρὰ τοὺς ἄλλους πάντας ἠξίωσαι τέκνον γὰρ σε ἀγαπητὸν καὶ γνήσιον ὡς πατὴρ φιλοστοργότατος, γλυκερώτατα ὀνομάζει, μνείαν σου ποιοῦμενος, νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν ταῖς δεήσεσι, καὶ ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, ἵνα χαρᾶς πληρωθῇ, μεμνημένος σου τῶν δακρύων καὶ νῦν σὺν αὐτῷ ἐν οὐρανοῖς, ἀντιζόμενος, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν ἐκ πόθου τελούντων, τὴν ἱεράν σου πανήγυριν.

Ἦχος γ΄.

Ῥίζα πάντων τῶν κακῶν ἢ φιλαργυρία· ἧς τινες ὀρεγόμενοι, ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύνας πολλὰς. Πρὸς σὲ ἐπιστέλλων, ὁ μέγας Παῦλος ἔγραψε, Τιμόθεε ἀπόστολε· ἧς καὶ ἡμᾶς ἐξελοῦ ταῖς πρεσβείαις σου, τοὺς ἐν ἀκτημοσύνῃ βιοῦν ὑπεσχρημένους Θεῷ παναοίδιμε· καὶ πάντα τὰ ἄλλα φυλάττειν, τὰ πρὸς σὲ παρ' ἐκείνου γεγραμμένα ἀξίωσον, καὶ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἰδέα Ἦχος α΄. τὸ ἐν τῷ Μηναίῳ. Τὸν φωστῆρα τῶν πιστῶν καὶ Ἀπόστολον, καὶ τὰ ἐξῆς. Εἰς τὸν Στίχον Ἦχος δ΄. Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυρι.

Δεῦτε πόθῳ ἀθροίσθητε, οἱ φιλέορτοι ἄπαντες, καὶ τὴν πανσεβάσμιον ἐκτελέσατε, μνήμην ἐνθέοις ἐν ἄσμασι, Τιμοθέου σήμερον Ἀποστόλου τοῦ σεπτοῦ, τὸν Χριστὸν μεγαλύνοντες καὶ δοξάζοντες, τὸν αὐτὸν εἰς τὰ πέ-

ρατα τοῦ κόσμου, ὡς φωστῆρα τῶν ἐν σκότει, διαπρυσίως δοξάσαντα.

Στίχ. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν.

Ἀποστόλων ὁμότροπον· ἀληθείας τὸν κήρυκα· εὐσεβείας πρόβολον ἀδιάσειστον. Παύλου υἱὸν ἐπιστήθιον. Μαθητὴν τε γνήσιον, καὶ συνέκδημον ὁμοῦ, τὸν Τιμόθεον ἄπαντες μακαρίσωμεν, πρὸς αὐτὸν ἐκβοῶντες μὴ ἐλλίπης, ἀεννάως ἱκετεύειν, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν τιμώντων σε.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ δηγοῦνται.

Διδαχῇ ἠκολούθησας, τῇ τοῦ Παύλου Τιμοθέε, ἀγωγῇ προθέσει τε πίστει ἐνδοξε, μακροθυμία ἀγάπῃ τε, διωγμοῖς παθήμασιν, ὡς υἱὸς ἀληθινός, μαθητῆς ὡσπερ γνήσιος· ὄθεν ἅγιε, σὺν τῷ Παύλῳ τῷ Οσείῳ νῦν ἀγάλῃ, εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἐν οὐρανίοις σκηνώμασιν.

Ἰδέα Ἦχος δ΄.

Ὡς βέλος τοῦ δυνατοῦ, ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως ἐπάγης, ἀπόστολε Τιμόθεε, καθὰ ὁ ψαλμογράφος Δαβὶδ προεφώνησεν· ὡς βέλος ὁμῶς ἠκονημένον· ἵνα τῇ μὲν οὐσίῃ, εἰς τὸ βάθος παραδυόμενος, τέμνης προθέλυμνον τῆς ἀσεβείας τὴν ἀκανθαν· τῇ δὲ λαμπρότητι, τὴν διάνοιαν φωτίζης πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας ἐπίγνωσιν καὶ τοῖς δυσὶν ὁμοῦ, τοὺς πρώην ἐχθρούς, φίλους ποιῆς ὑποσπόνδους, Χριστῷ τῷ βασιλεῖ τῶν δυνάμεων ᾧ παριστάμενος σὺν παρρησίᾳ, πρέσβευε ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Ἐκ παντοίων κινδύνων.

Εἰς τὸν Ὁρθρον μετὰ τὴν α΄ Στιχολογ. Κάθισμ. Ἦχος α΄.

Τὸν τάρον σου Σωτῆρ.

Ἡ μνήμη ἢ φαιδρὰ, Τιμοθέου ἐπέστη, καὶ πάντων ἐχθούει τῶν πιστῶν τὰς καρδίας· αὐτὴν οὖν ἐορτάσωμεν, καὶ ἡμεῖς μετὰ πίστεως· ἵνα λάβωμεν, παρὰ Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος, χάριν ἔλεος, καὶ ὀφλημάτων τὴν λύσιν, τοῦ τοῦτον δοξάσαντος.

Ἰδέα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν Θεοτοκίον.

Παρθένος ἀληθῶς, πρὸ τοῦ τόκου Παρθένη. Παρθένος ἀληθῶς, ἐν τῷ τόκῳ Παρθένη. Παρθένος ἀειπάρθενος, μετὰ τόκον διέμεινας· ὄθεν ὀξομαι, ὡς ἡγεμῶν τῶν παρθένων, παρθενεύειν με, νοὶ ψυχῇ σώματι τε, Παρθένη ἐνίσχυσον.

Μετὰ τὴν β΄ Στιχολογ. Κάθ. Ἦχος γ΄.

Τὴν ἁραιότητα.

Πυκναῖς ἐπάλαισας, νόσοις τοῦ σώματος· κακοπαθείας τε, πολλὰς ὑπέμεινας, Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, χάριν μάκαρ Τιμόθεε· καὶ θάνατον ἔλαβες, δι' αὐτὸν καρτερώτατε· ὅθεν ἐν ὑψίστοις σε, ὁ Χριστὸς ἐστεφάνωσε, στεφάνοις ἀκράτοις τοῖς τῆς δόξης, Ἀπόστολον αὐτοῦ ὡς θεῖον.

Δόξα τὸ αὐτό· Καὶ ἔν· Θεοδοκίον.

Ἐν τῇ κοιμῆσει σου Παρθένε ἄχραντε, καὶ ὁ Τιμόθεος συνεισελήλυθε, μετὰ τῶν ἄλλων μαθητῶν, εἰς θῆαν τοῦ ἱεροῦ σου, καὶ πανσέπτου σώματος· καὶ ὑμνοῦντων ἀκήρατον, ἐνθεαστικώτατα, ἀποστόλων τὸν τόκον σου· καὶ ὕμνους τοὺς ἐκείνων ἐκ στήθους, ἔλεγε πᾶσι μετὰ ταῦτα.

Μετὰ τὸν Πολυέλιον Κἄθ· Ἐπεφάνης σήμερον

Ἐορτάζει σήμερον, ἡ Ἐκκλησία, τὴν λαμπρὰν καὶ εὐσημον, σοῦ ὦ Τιμόθεε σοσέ, μνήμην Χριστὸν μεγαλύνουσα, τὸν σέ ἐν πόλει καὶ γῆ· μεγαλύναντα.

Δόξα τὸ αὐτό· Καὶ ἔν· Θεοδοκίον.

Ἐπληρώθην πάθεισιν, ἰατρουσὸν· με· ἐκακώθη·ν· πταίσμασι, σῶσόν με Μήτηρ τοῦ Θεοῦ, ἡ τὸν Σωτήρα κήσασα, καὶ ἰατῆρα τῶν νόσων Πανάχραντε.

Οἱ ἀναβαθμοὶ τὸ Ἄ. Ἀκτίφωνον τοῦ δ'. ἤχρον Προκειμένον. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν.

Στίχος. Οἱ οὐρανοὶ διηροῦνται. Πᾶσα πνοή· Εὐαγγελίων ἤξει εἰς Ἀπόστολον.

Δόξ.ι. Τίς τοῦ Ἀποστόλ. v. Καὶ ἔν· Ταῖς τῆς Θεοδοκίου· Ἐκλήμων ἐλέησέν με Ἦχος π.λ. β'.

Τῷ θρόνῳ τῆς μεγαλῶσύνης Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, ἀμέσως παριστάμενος Ἀπόστολε Τιμόθεε. Καὶ μετὰ Παύλου τοῦ σοῦ Διδασκάλου, καὶ κατὰ πνεῦμα Πατρός φιλοστόργου, παρησίαν πρὸς αὐτὸν κεκτημένος, μνημόνευε ἡμῶν, τῶν μνημονευόντων σου ἱερώτατε· καὶ πρέσβευε ἀπαύστως σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς τοὺς Αἶθους ἱστώμεν Στίχ. δ'. καὶ Ἰάλλομεν Στιχηρ. Προσέμ. Ἦχος ἁ.

Τῶν Οὐρανίων ταγματῶν.

Τὴν ἱεράν σου εἰκόνα, κατασπαζόμεθα, νῦν αἰσθητῶς παμμάκαρ, νοερῶς δὲ τὸ θεῖον, λείψανόν σου πάντες ἀπὸ ψυχῆς, προσκυνούμεν Τιμόθεε, ἐκδυσωποῦντές σε βλάβης παντοδαπῆς, καὶ κινδύνου ἡμᾶς ῥύεσθαι.

Τὸν εὐκλεῆ ἱεράρχην μέγαν Τιμόθεον· τὸν

προέδρον Ἐφέσου. Ἀποστόλων τῶν θείων, ἐσφάμιλλον καὶ Παύλου τὸν μαθητὴν, καὶ υἱὸν γνησιώτατον· καὶ πρεσβευτὴν παντός κόσμου χαρμονικῶς, οἱ πιστοὶ ἀνευσημήσωμεν.

Τῆς υπερθέου Τριάδος καταστραπτόμενος, φωτουργικαῖς ἀκτίσιν, ὦ Τιμόθεε μάκαρ, πρέσβευε ἀπαύστως ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν πιστῶς γεραϊρόντων σε· τῶν συνωνύμων σοι· μάλιστα τῶν τὴν σὴν, ἐκτελούντων μνήμην ἐνδόξε.

Ὁ τῆς μεγάλης ἰσχύος τῆς τῶν δακρῶν σου! Τιμόθεε τρισμάκαρ, ὦν ὁ Μέγας ἐκεῖνος, Παῦλος μεμνημένος, σέ κατιδεῖν, ἐπεπόθει ἀσίδιμε· ὦν περ τὴν χάριν πανεύρημε καὶ ἡμῖν, τοῖς οἰκέταις σου κατάπεμψον.

Δόξα Ἦχος π.λ. ἁ.

Ὁ τέκνον ἀγαπητὸν τοῦ Παύλου Τιμόθεε· ὦ παιδῶν Διονυσίου ἱερῶν ἱερώτατε· ὦ ἀνθρωπε τοῦ Θεοῦ, καὶ Ἀποστόλων ὁμότροπε· πολλὰς γὰρ σοι τὰς κλήσεις ἡ ἀρετὴ πεποίηκε· ποῖός σε λόγος κατ' ἄξιαν εὐσημησάι· δυνήσεται· σὺ Θεσαυροφυλάκιον μυστικόν, τῆς οὐρανοῦ σοφίας καὶ γνώσεως γέγονας· ἃ γὰρ ὁ Παῦλος, εἰς τρίτον οὐρανὸν ἀσπαγείς, ἤκουσεν ἄρρητα καὶ ξένα μυστήρια, καὶ τῷ θεῷ Διονυσίῳ ὡς χωρητικώτερω μυστικῶς παραδέδωκε· ταῦτά σοι· πάλιν ὁ ἱερός Διονύσιος ἐνεπίστευσεν, ἅπαντα τὰ ἑαυτοῦ συγγράμματα, σοὶ μόνῳ ὡς ἱερομύστη, ἱερῶς ἀναθέμενος· ἀλλὰ μετὰ τῶς καὶ ἡμῖν τῶν σῶν χαρισμάτων Ἀπόστολε· καὶ πρέσβευε πρὸς Κύριον, ἕλεθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Μακαρίζομέν σε. Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπόλυσις.

Τ Ρ Ο Π Α Ρ Ι Α

ΨΑΛΛΟΜΕΝΑ ΤΗ Θ'. ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ.

Ἐν τῇ Λιτῇ τῆς Συλλήψεως τῆς ἁγίας Ἄννης.

Ἦχος Α'.

Εὐφραίνου ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὐα, τοῦ γένους ἡμῶν οἱ Προπάτορες· ἀγαλλιᾶσθε τῷ πνεύματι, οἱ χεῖρὶ Θεοῦ δημιουργηθέντες Γενάρχαι. Ἰδοὺ γὰρ ἡ θυγάτηρ ὑμῶν, καὶ Μήτηρ γενέσθαι προορισθεῖσα Θεοῦ, σήμερον τὸ εἶναι λαμβάνει διὰ συλλήψεως ἵνα ὑμᾶς ῥεύσαντας εἰς τὸ φεῦ εἶναι διὰ τὴν παράβασιν, εἰς τὸ εὖ εἶναι ἐπαναγάγη, καὶ πρὸς τὴν πρώτην μακαριότητα. Καὶ συλλαμβάνεται ἐν μήτρᾳ, οὐ φιλοῖς τῆς φύσεως νόμοις οὐ δὲ πάλιν γυμνοῖς ὄροις τῆς ὑπὲρ φύσιν χάριτος. Ἀλλὰ τῷ κατὰ φύσιν, καὶ τὸ ὑπὲρ φύσιν ἐγκαταμείκταν τὸ μὲν,

ὅτι ἐκ φυσικῆς γονῆς, λαμβάνει τὴν ὑπαρξίν· τὸ δὲ, ὅτι ἐκ στεριωτικῶν ἄμα, καὶ γηραλέων λαγόνων, ὑπὲρ φύσιν βρεφουργείται· ἵνα ὑμᾶς τοὺς εἰς τὸ παρὰ φύσιν, ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν τραπέντας, εἰς τὸ ὑπὲρ φύσιν ἀναβιβάσῃ, διὰ τοῦ ὑπερφουδῶς τόκου αὐτῆς, Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦ παρέχοντος πᾶσι τὸ μέγα ἔλεος.

Ἦχος Β'.

Τίς μὴ σχιρτήσει; ἢ τίς μὴ πνευματικῶς κροτήσῃ, ἐπὶ τῇ νῦν πανηγύρει τῆς ἀειπαρθένου καὶ Θεομήτορος; σήμερον γὰρ ἐξ Ἰωακείμ καὶ τῆς Ἄννης, ὡς ἐξ ἡλίου καὶ σελήνης, ἢ τὸν Ποιητὴν τῶν φωστέρων ἀποτεκοῦσα συλλαμβάνεται. Σήμερον ἐκ πρεσβυτικῆς ὄσφους βρεφουργείται, ἢ τῶν χαρίτων θάλασσα ἦτις τὴν ἀέννησον πηγὴν παντός ἀγαθοῦ, τῷ κόσμῳ πηγάζει. Σήμερον ἐκ μικροῦ κόκκου, ριζοῦται ῥάβδος οὐρανομήκης, ἐξ ἧς τὸ ἀμάραντον ἄνθος βλαστήσει, Χριστὸς ὁ Θεός. Ὁ τὰς ὑποθέσεις τῶν μεγάλων πραγμάτων, πόρρωθεν καὶ ἐξ ὀλίγων ἀρχῶν καταβάλλων, εἰς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος Γ'.

Θεοτόκε Παρθένε ἢ σήμερον ἐν γῆ συλλαμβανομένη, καὶ ἐν οὐρανῷ ὡς βασιλίсса δοξαζομένη, ποῖος λόγος τὰ μεγαλεῖά σου διηγήσεται; Πάντα γὰρ τὰ σὰ ὑπὲρ φύσιν ὑπάρχει. Πάντα ἐξαίρετα. Καὶ πάντα σοὶ μόνῃ ὡς Μητρὶ τοῦ Θεοῦ, ἰδιαιτέρον πρέποντα. Σοῦ καὶ ἡ Γέννησις γέγονε θαυμασία· καὶ ἡ εἰς τὰ Ἁγία εἴσοδος θαυμασιωτέρα. Σοῦ καὶ ἡ Κοίμησις, ἀπρόσιτος ἔμεινε τῇ φθορᾷ. Ἀλλὰ καὶ ἡ σύλληψις σου, ἢ νῦν προκειμένη εἰς ἔπαινον, οὐ δίχα θαύματος ἐκτετέλεσται. Πάντων γὰρ τῶν ἐν τῇ παλαιᾷ ἡγιασμένων ἐκ μητρῶν, ἀνδρῶν ὑσπαρχόντων, Σὺ μόνῃ ἐν ταῖς γυναῖξιν, ἡγιασμένη ἐκ κοιλίας Μητρὸς σου ἐφάνης, Ἀρχαγγέλου τῇ φωνῇ συλληθθεῖσα, δι' ἐπαγγελίας ἁγίας. Ἐίδει γὰρ Σὲ καὶ ἐν τούτῳ, ὡς Μητέρα Θεοῦ τὸ ἐξαίρετον ἔχειν ἵνα καὶ ἐν τοῖς φυσικοῖς, ὑπερφυῆς ᾦς, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρωπικοῖς, ὑπὲρ ἀνθρώπων. Ἀλλὰ δεόμεθα, πρέσβευε Θεόνυμφε, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἐν πίστει εὐφημούντων, τὴν σεβασμίαν σου Σύλληψιν.

Ἦχος Δ'.

Εὐφροσύνης μυστικῆς, καὶ χαρᾶς ἀνεκράστου ὑπόθεσις, τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ, σήμερον ἀνατέταλκε. Πᾶσαι γὰρ αἱ τῆς Παρθένου ἑορταί, χαρὰν πνευματικὴν, τοῖς πιστοῖς

προμνηστεύουσιν· οὐχ ἤττον δὲ καὶ ἡ νῦν τελουμένη ταύτης πανήγυρις. Ὡσπερ γὰρ τῶν Δεσποτικῶν ἑορτῶν τοῦ Χριστοῦ, κέντρον καὶ κεφάλαιον ὑπάρχει, ἢ τούτου ἄσπορος Σύλληψις· οὕτω καὶ τῶν Θεομητορικῶν ἀπασῶν ἑορτῶν, κέντρον ὑπάρχει καὶ καταρχή, ἢ τῆς Παρθένου ἐκ σπέρματος, παράδοξος Σύλληψις. Ἦν περ νῦν γχορμονικῶς ἑορτάζοντες, αἰτήσωμεν διὰ τῆς Παρθένου λαβεῖν, ἴλασμόν ἁμαρτιῶν, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα. Καὶ νῦν. Ἦχος π.λ. δ'.

Δεῦτε φιλοπάρθενοι πάντες, τῇ Μητρὶ τοῦ Θεοῦ καὶ Παρθένῳ προσδράμωμεν. Ἰδοὺ γὰρ αὕτη συλλαμβάνεται, ἐξ Ἰωακείμ καὶ τῆς Ἄννης, διὰ θείας ἐπαγγελίας. Ὁ ὑπερφερῆς Οὐρανός· ἢ Θεογεώγητος γῆ· ἢ ἀπαρχὴ τοῦ ἐν Χριστῷ Θεωθέντος Ἀδαμιαίου φυράματος· τὸ παρόμοιον τῆς ἀρχικῆς ὠραιότητος ἰνδαλμα· ὁ μέγας ἐν μικρῷ Κόσμος, τοῦ τὸν Κόσμον ὅλον δημιουργήσαντος· τὸ ἐπίγειον τοῦ οὐρανοῦ Βασιλέως παλάτιον· ἢ φανέρωσις τῶν ἀποκρύφων τῆς θείας ἀκαταληψίας βυθῶν τῶν τοῦ Θεοῦ ἐπαγγελιῶν ἢ σφραγίς. Συλλαμβάνεται τοίνυν, καὶ ὁ Κόσμος τῆς πρὸς τὴν φθορᾶν, ἀναστέλλεται βεῦσειως. Φυττουργείται ἐν μητρῷ, καὶ τὸν φυτουργόν τῆς ζωῆς μηνύει, μικρὸν ὅσον εἰς τὴν Κτίσιν ἐρχόμενον. Ὁ Θεόγλυπτος ἀνδριάς· ἢ χρυσοειδὴς διπλοῖς· ἢ ἀνεξάντλητος τῶν θείων ἀπαυγασμάτων πηγὴ. Ἦν προσκυνούντες μετὰ πόθου, μακαρίσωμεν ἐκ ψυχῆς, τὴν αὐτῆς πανεύσημον Σύλληψιν.

Ε Ψ Χ Η

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΟΛΕΣΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ.

*Λεγομένη εἰς πᾶσαν θανατηφόρον ἀσθένειαν καὶ
λίβηρ βοῶν, ἔπτωρ, ὄϊων, ἡμιότων,
προβάτων, αἰγῶν, μελισσῶν,
καὶ τῶν λοιπῶν ζῴων.*

ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΔΕΗΘΩΜΕΝ.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός μου, ὁ ἐλεήμων καὶ Πανάγαθος. Ὁ πᾶσαν τὴν νοσητὴν καὶ αἰσθητὴν Κτίσιν ἐν σοφίᾳ δημιουργήσας. Ὁ τοὺς οἰκτιρμούς σου ἐχγέων ἐπὶ πάντα τὰ ὑπὸ σοῦ δημιουργηθέντα. Ὁ διὰ τῆς παναγάθου Προνοίας σου πάντων προνοῶν καὶ πάντων κηδόμενος τῶν κτισμάτων σου, αὐλῶν, ὑλικῶν, λογικῶν, ἀλόγων, ἐμφύγων, ἀψύγων, ἀπὸ τῶν πρώτων ἕως τῶν ἐσχάτων. Οὐδὲν γὰρ ἀπρο-

νόητον, οὐδὲ ἡμελημένον παρὰ σοὶ τῷ Ποιητῇ καὶ Προνοητῇ τοῦ παντός. Σὺ γάρ, εἴ ὁ ἀνοίγων τὴν χειρὰ σου, καὶ ἐμπιπλῶν πᾶν ζῶον εὐδοκίας. Σὺ εἶ, ὁ ἐξανατέλλων χόρτον τῆς κτήνεις καὶ γλῶσση, ἐνεκα τῆς δουλείας τῶν ἀνθρώπων. Σὺ εἶ, ὁ πάλαι τὰς τῶν ζῶων ἀγγέλας τοῦ Ἰσραὴλ, ἀνωτέρας διαφυλάξας τῆς θανατηφόρου πληγῆς τῶν πρωτοτόκων ζῶων τῶν Αἰγυπτίων. Σὺ εἶ, ὁ διὰ τῆς ἐνσάρχου σου οἰκουμένης, καταργήσας τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τουτέστι τὸν Διάβολον, καὶ τῷ θανάτῳ σου θανατώσας τὸν θάνατον.

Σὺ εἶ, ὁ καὶ δι' ἐμοῦ τοῦ ἀναξίου δούλου σου, τὸν μὲν ὄφιν θανατώσας, τὸν τὴν πηγὴν τοῦ ὕδατος τῷ ἑαυτοῦ ἰῶ διασφείραντα. Ἐὰ δὲ ἐξ αὐτῆς πίνοντα ζῶα καὶ νεκρωθέντα, τῆ ζωοποιῶ δυνάμει σου ἀναστήσας. Τὸν δὲ εἰς τοῦτο συνεργήσαντα Δαίμονα, ἐμρανῆ γενέσθαι παρασκευάσας, ὁμνύοντα μηδέποτε προσεγγίσει τολμήσαι, ὅπου ἂν ἐπικληθῆι τὸ ταπεινὸν ἐμοῦ ὄνομα. Σοῦ τοίνυν δέομαι, Δέσποτα Πανάγαθε καὶ Ποιητῆ τοῦ Παντός, καὶ σὲ ἱκετεύω τὸν τῆς ζωῆς πάσης αἴτιον, ἐπάκουσον ταύτης μου τῆς δεήσεως, καὶ ἀπέλασον πᾶσαν θανατηφόρον ἀσθένειαν καὶ βλάβην ἀπὸ τῶν βοῶν, ἵππων, ὄνων, ἡμιόνων, προβάτων, αἰγῶν, μελισσῶν, καὶ τῶν λοιπῶν ζῶων τῶν εἰς χρείαν ὄντων τῆς ζωῆς τῶν δούλων σου, τῶν ἐπικαλουμένων σὲ τὸν δοτῆρα πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ τὸ ἐμὸν ὄνομα. Καὶ δός Κύριε, πᾶσι τοῖς τὴν ἐμὴν μνήμην ἐπιτελοῦσι, καὶ μετὰ πίστεως προστρέχουσι τοῖς Λειψάνοις μου, εἰρήνην σταθεράν, πληθυσμὸν ζῶων, ἀφθονίαν σίτου, οἴνου, καὶ ἐλαίου. Καὶ ἐπὶ πᾶσιν, ἄφρασιν ἁμαρτι-

ῶν, σωμάτων ὑγείαν καὶ τὴν τῶν ψυχῶν αἰώνιον σωτηρίαν.

Ναὶ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, τοῖς ἰδίῳις σπλάγχνοις ἐπικαμπτόμενος, οἰκτερον τὰ πάσχοντα ζῶα, τῆ δρεπάνη τοῦ θανάτου ἀγεληδὸν θεριζόμενα. Καὶ ὡς λόγον μὴ ἔχοντα, μόνοις τοῖς μυκηθμοῖς, καὶ ταῖς γοεραῖς καὶ ἀνάρθοις φωναῖς, τὸ πάθος καὶ τὴν ὀδύνην αὐτῶν ἐλεεινῶς ἐξαγγέλλοντα, ὥστε καὶ τοὺς λογικοὺς εἰς συμπάθειαν τούτων ἔλκεσθαι. «Εἰ γὰρ δικαίως οἰκτερεῖ ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ», κατὰ τὸ γεγραμμένον, πῶς οὐκ οἰκτερήσεις ταῦτα σὺ, ὁ τούτων Ποιητῆς καὶ Προνοητῆς; Σὺ γὰρ εὐσπλαγγνε, καὶ τῶν ἐν τῇ Κιβωτῷ ζῶων ἐμνήσθης, ὑπὸ τῆς οἰκείας χρηστότητος καὶ τῶν οἰκτιρμῶν σου νικώμενος. Ἴνα διὰ τῆς εὐεξίας καὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν βοῶν, καὶ τῶν λοιπῶν τετραπόδων ζῶων, καλλιεργῆται μὲν ἡ γῆ, αὐξάνωσι δὲ οἱ καρποί, καὶ ἀφθόνως οἱ δούλοι σου οἱ ἐπικεκλημένοι τὸ ὄνομά μου, ἀπολαύωσι τῶν ἰδίων γεωργιῶν. Ἐκ τούτων δὲ, πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες, περισσεύωσιν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. Καὶ δοξάζωσι μὲν, σὲ τὸν χορηγὸν παντός ἀγαθοῦ. Τιμῶσι δὲ καὶ τὸν σὸν δούλον καὶ ἱκέτην θερμότατον τῆς Παντοκρατορικῆς βασιλείας σου ὃ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ Παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων Ἀμήν. ¹

¹ Ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην ἔκταξιν τοῦ Δεκεμβρίου, δεξερᾶς: τὸ δ' ἄριστὸν Μόδεστον.

ΠΙΝΑΞ ΚΑΤΑ ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΠΡΩΤΩ ΤΟΥΤΩ ΤΟΜΩ ΤΟΥ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΑΞΙΟΜΝΗΜΟΝΕΥΤΩΝ.

A		Σελ.
	Σελ.	Αγίοι λέοντες καὶ θηρία ὑπετασσοντο. 456
	267	Αγιοι καὶ μετὰ θάνατον τῆς εὐτελείας ἐπέμε- λουντο εἰς τὴν ὑπόσημ. 186
'Αβδακούμ, τί δηλοῖ τὸ ὄνομα.—Οὐχ εἶ; ἀλλὰ πολλοὶ Ἄγγελοι ἤρπασαν ὑπόσημ. 267	231—232	Αἱ πρὸς τοὺς ἁγίους εὐεργεσίαι πόσα καλὰ προσενοῦσιν εἰς τοὺς εὐεργέτας. 490
'Αβδίου τί σημαίνει, πότε ἤμας κτλ. 231—232	343	Ποῖος εὐθὺς ἅμα ἐγεννήθη ἐστάθη κατ' ἀνα- τολά, καὶ ἐπροσκύνησε. 499
'Αβελθούλ υἱός Γαμακλήλ πότε ἐπίστεισε. 343	152	Ποῖον ἢ Θεοτόκος ἐσκέπαζεν ἄνωθεν. 210
'Αβέρκιος, ὁ Ἰεραπόλεως βιβλίον συνέγραψεν ἕ- ριστα. 152	191	Ποῖος νεκρὸς ὢν, ἐσηκώθη καὶ ἔγραψε. 201
'Αβιμέλιχ πόσον ἐκοιμήθη, καὶ ποῦ. 191	301	Αγιοι δὲν ἐνταριάζονται μετὰ τῶν ἁματωλῶν. Οὔτε κοντὰ εἰς αὐτοῦς. 431
Ἀβραάμ ἐκ τῶν ὀρωμένων ἐγνωρίσε τὸν ἀρα- τον αὐτῶν Ποιητῆν. 301		'Αγρυπνία Χερουβικῶν νοῦν ἀποκτεῖ. 227
Ἰπῆκουσεν ἀδιστάκτως. Προπάτωρ ἐστὶ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Θεοῦ. αὐτόθι. 301	323	Καθαίρει τὸν νοῦν εἰς τὴν ὑπόσημ. 229
Ἀβραάμ πῶς ὀνομάζεται εἰς τὴν ὑπόσημ. 323		Ἄμα Χριστοῦ ὅπερ εἰχόν τινες, πόθεν ἦτο' 30
Ἀγαθὰ οὐράνια οὐδεμίαν βιωτότητα ἔχουσι μὲ τὰ ἐπίγεια, σχηματίζονται ὅμως με αὐτὰ κατὰ συγκριτάδατιν, πρὸς παρηγορίαν τῶν ἀνθρώπων. Εἰς τὴν ὑπόσημ. 33 καὶ 605		Ἰάσεις ἐποίει πολλάς εἰς τὴν ὑπόσημ. 34
Ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ προτιμᾶται τῆς φυ- σικῆς συγγενείας. Ἀγάπη τοῦ πλησίον προ- τιμωτέρα ἐστὶ τῆς κηρείας εἰς τὴν ὑπόσημ. 183		Αἶνους τοῦ ἁγίου Δημητρίου τίς ἐποίησεν ἐν ὑ- πόσημαίῳ. 421
Ἀγάπης (περὶ) διήγησις πᾶν ὠφέλιμος. 25		'Ακόλαστος οὐκ ἐπὶ πορνείας μόνον λέγεται εἰς τὴν ὑπόσημ. 252
Ἀγγαῖος τί σημαίνει. 309		Ἀλληλοῖτα, ποῖος εἶναι ὁ εὐρετής ὑπόσημ. 309
Ἀγγελοι πανταχοῦ ὄρωσι. Εἰς τὴν ὑπόσημ. 447		Καὶ ὁ Δαβὶδ αὐτὸ γράφει αὐτόθι.
Ἀγγελος τίνας ἁγίους ἔλυσε καὶ ἐποίησεν ὑμῖς. Πολλοὺς ἤρπασαν καὶ ἔφερον εἰς ἄλλον τό- πον. 157 καὶ 267		Ἀκριδες τὰ ζωῦρα, καθάρᾳ ἐστὶ, καὶ τρώγον- ται παρὰ τῶν βουλομένων εἰς τὴν ὑπόσημ. 79.
Ἰατροῦσι τοὺς μάρτυρας. 466		Ἀλύσει ἔχων εἰς τὸν λαίμῳν καὶ εἰς τοὺς πό- δας, ποῖος ἅγιος παρήγγειλε νὰ ἐνταριασθῇ. 43
Ποῖος συνωμίλει καθ' ἑκάστην μὲ τοὺς Ἀγ- γέλους. 238		Ἄμαρτία μὲ τί ὁμοιάζει. 197
Προῦπαντῶσι τὰς ψυχὰς τῶν μαρτύρων. Τίνες ὑπὸ Ἀγγέλου μετελάμβανον. 268		Ἄκροα χρειαζέται διὰ νὰ ἀποπλυνθῇ. 497
Ἀγγελος ποῖον ἔτρεφε. 300		'Ἀμαρτωλοὶ δὲν πρέπει νὰ ἀπελπίζωνται εἰς τὴν ὑπόσημ. 113
Ποῖος εἶχεν Ἀγγελοῦ συγκρίτοιον. 308		'Αμβρόσιος, ὁ Μεδιολάνων οὐ παρ' ἀνθρώπων ἐδιδάχθη τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν ὑπόσημ. 279
Ἄγιοι μετὰ βίας λαμβάνουσι τὰ κτήματα τῶν ἁγίων ποῖος νεκρὸς ὢν, ἐξήπλωσε τὰς χεῖρας του καὶ ἐπίσσε τοὺς ὄμους τῶν ἱερέων καὶ σηκωθεῖς, περιπάτησε τρία βήματα. 45		Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τρεῖς εἶναι αἱ συζυγίαι. 137
Ἄγος τίς δὲν ἐδλίπετο ἀμέσως, ἀλλὰ μὲ παρη- πέτασμα. 132		Πρέπει οἱ ζωγράφου νὰ τοὺς ἱστορῶσι δια- φορετικοῦς, καὶ νὰ ἐπιγράφωσι ποῖα συζυ- γία εἶναι εἰς τὴν ὑπόσημ. 438
Εἰς ἁγίους ὁ ἔχων πίστιν οὐ ταράττεται εἰς τὰς συμφοράς. 440		Ἀνδρόγυνα ποῖα ἔγεναν μοναχοί. 101 καὶ 415
Ἄγιοι προφθάνουσιν εἰς διάφορα μέρη τοῦ κό- σμου. Ψυχαὶ ἁγίων πανταχοῦ ὄρωσιν εἰς τὴν ὑπόσημ. 447		Ἀνδρόγυνον ποῖον ἔζη ἐν παρθενίᾳ. 228 καὶ 238
		Ἀνθύπατος ποῖος λέγεται εἰς τὴν ὑπόσημ. 72
		Ἄνα ἢ μήτηρ τῆς Θεοτόκου θεῖα ἦτο τῆς 'Ελισάβετ. 25
		Τίνος τὴν στέρωσιν ἔλυσε καὶ θυγατέρα ἐ- χάρισε. 351
		Ἄνα ἢ τοῦ Ἐλκανᾶ πόσα παιδιά ἐγέννησε. 285
		Ἀντώνιος πόθεν εἶδε τὴν ψυχὴν τοῦ Ἀμμων

	σελ.		σελ.
ἀναφερομένην εἰς οὐρανόν· εἰς τὴν ὑπόσημ.	401	Βαλαάμου φυτόν τί εἶναι καὶ τί ἰδιώματα ἔχει εἰς τὴν ὑπόσημ.	340
Ἄντωνίου Θαυμαστός ἔπαινος ποῖος εἶναι—Διατί ἐμεγαλύνθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ—Δὲν ἐφοβεῖτο τὸν Θεόν, ἀλλ' ἠγάπα αὐτὸν—Ἀπὸ τῆς ἰορτῆς αὐτοῦ ἀνεχώρουν οἱ πατέρες εἰς τὴν ἔρημον. ἐν ὑπόσημ.	385	Βαλτάσφρ τί σημαίνει.	343
Ἀπελλῆς ὁ Ἀπόστολος, ἄλλος ἦτον ἀπὸ τὸν γεγονότα Ἐπίσκοπον Θράκης.	31	Βάπτισμα ποῖος θέλων νὰ ἐμπαίξῃ, ἐβαπτίσθη καὶ ἐμαρτύρησε. 45 καὶ	484
Ἀπογραφαὶ ἐπὶ Αὐγούστου δύω ἐγείναν—ὁποῖαι εἶναι.—Διατί οἱ ἐξωτερικοὶ δὲν ἀναφέρουσι περὶ αὐτῶν· ἐν ὑπόσημ.	337	Βάπτισμα, διὰ θαύματος ὁ Κύριος οἰκονόμη· εἰς τοὺς μάρτυρας, ἵνα μὴ ἀπέλθωσιν ἀβάπτιστοι.	86
Ἀποκάλυψις Ἰωάννου εἶναι τὸ δυσκολώτερον βιβλίον τοῦ κόσμου καὶ σκοτεινότετον. —Ποῦ καὶ πότε ἐγράφη. εἰς τὴν ὑπόσημ.	73	Τὸ τῶν αἰρετικῶν καὶ σχισματικῶν εἶναι ἄδικτον· εἰς τὴν ὑπόσημ.	467
Ἀπόστολοι δώδεκα δρῶες εἶσι.	436	Τὸ τοῦ Ἀρείου ἄδικτόν ἐστι.	280
Ἀσπιδογελῶνη τί εἶναι. εἰς τὴν ὑπόσημ.	57	Βαπτισθεὶς ὁ Χριστὸς διατί ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος.—Ὀλην τὴν φύσιν τῶν ὑδάτων ἠγάσεν.—Διατί τὸ τοῦ Ἰωάννου ἔλαβε βάπτισμα.—Εἰς μίαν καταδύσιν τοῦτο ἐγένετο καὶ γέφυρα ἦτο μεταξὺ τοῦ ἰουδαϊκοῦ καὶ τοῦ ἡμετέρου. εἰς τὴν ὑπόσημ.	367—368
Ἀσφαλτος τί εἶναι· εἰς τὴν ὑπόσημ.	49	Βάπτισμα τὸ ἡμέτερον χρεωστοῦμεν νὰ φυλάττωμεν καθαρὸν.	368
Ἀστέριος Κύριος τί ἦτο. εἰς τὴν ὑπόσημ.	444	Βαρθολομαῖος ποῖον Εὐαγγέλιον ἰδιοχείρως ἐγράψε· εἰς τὴν ὑπόσημ.	225
Αὐτόκλητοι ποῖοι ὑπῆξαν εἰς τὸ μαρτύριον. 146 καὶ	215	Βαρύχ προφήτης ἦτο.	81
Ἄρετὴν δὲν πρέπει νὰ δεικνύωμεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. εἰς τὴν ὑπόσημ.	483	Τὸ βιβλίον αὐτοῦ οὐ χωρίζεται ἀπὸ τὸ τοῦ Ἰερεμίου· εἰς τὴν ὑπόσημ. 80 καὶ	81
Ἄρνησιχρίστων μαρτύρων (διὰ τὴν δόξαν τῶν) οὐδεὶς πρέπει νὰ διατάξῃ.	293	Τί εἶχεν αὐτὸν ὁ Ἰερεμίας· αὐτόθι. Δὲν ἔμεινεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἀλλ' ἐκατέβη εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐκεῖθεν ὑπῆγεν εἰς Βαβυλῶνα· εἰς τὴν ὑπόσημ. 81 καὶ	491
Ἄρισταρχος ἀπόστολος, ἄλλος δεύτερος· Ἰωάννης· ἦν κατὰ τὴν τροφήν.	79	Βασανιστήρια πολλοὶ μάρτυρες δὲν ἠσθάνοντο	46
Ἀρμένιοι διατί ὠνομάσθησαν Καθολικοί. εἰς τὴν ὑπόσημ.	88	Βασιλικὴν ὁδὸν πρέπει τις νὰ πορεύεται. εἰς τὴν ὑπόσημ.	350
Ἀπὸ ποῖον ἐχειροτονεῖτο ὁ Ἀρμενίας· Ἐπίσκοπος· αὐτόθι.		Βασιλικὸς διατί παραλαμβάνεται εἰς τὸν διὰ τοῦ Σταυροῦ γινόμενον μικρὸν καὶ μέγαν ἄγιασμόν. εἰς τὴν ὑπόσημ.	44
Ἀρχιερωσύνης χάρισμα πότε πρέπει νὰ λαμβάνῃ τις.	466	Βασιλεὺς ὁ παραβαίνων τοὺς ὄρκους καὶ τὰς συνθήκας πρέπει νὰ διώκεται ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν.	43
Ἀσθενὴς καὶ εὐχαριστῶν, πρῶτον τάγμα εἶναι ἐν τῷ οὐρανῷ· εἰς τὴν ὑπόσημ.	453	Τί πρέπει νὰ συλλογίζεται διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Κύριον.	42
Ἄγαθῶν τῶν οὐρανίων τὴν στέρησιν ποῖος ἔκλαιε πάντοτε. ἐν ὑπόσημ.	470	Ποῖος βασιλεὺς ἐφθόνηι νὰ μὴ μαρτυροῦν οἱ χριστιανοὶ εἰς τὴν ὑπόσημ.	424
Τίς ἔλεγεν ὑποκριτικῶς ὅτι εἶναι ἄγγελος Θεοῦ.	486	Βασιλεὺς ποῖος, καὶ βασίλισσα ὑπῆγον μένοι εἰς τὴν δούλην αὐτῶν.	465
Ἄδριανὸς τί ἦτο.	389	Βασιλεὺς τίς τίνος· ἐσκέπαζε τὸ λείψνον διὰ τῆς χλαμύδος.	418
Αἰθεὶς τί σημαίνει· ἐν ὑπόσημ.	363	Βῆματος ἐντὸς ποῖος βασιλεὺς ἐθανατώθη. εἰς τὴν ὑπόσημ.	342
Αἰρετικοὶ πρέπει διὰ βασιλικῆς διαταγῆς νὰ διώκωνται ἀπὸ τὴν ὑποίαν ἔχουσιν ἐξουσίαν.	480	Βίβη τίς τι πράττων καὶ παρὰ γνώμην, οὐχ ἀμαρτάνει.	350
Ἀπόστολοι οἱ μετὰ τοὺς δώδεκα διατί λέγονται κάντες· ἐβδομήκοντα.—Καὶ περισσότεροι τῶν ἐβδομήκοντα εἶναι· ἐν ὑπόσημ.	362	Βιαραὶ τῶν γυναικῶν, πῶς Θεοῦ παιδεύονται.	244
Ἄρτους τίς ἐλάμβανε παρὰ Θεοῦ Ἀγγέλου ὅτε ἠσούχαζε καὶ ἦτο μόνος.	366	Βιβλιοθήκην ἀξιόλογον τίς κατεσκεύασε· εἰς τὴν ὑπόσημ.	296
Ἄρτον τίς οὐκ ἔφαγεν εἰς τριάκοντα χρόνους.	376	Βιβλίον διαφέρει ἀπὸ τὸ βυβλίον. Ἀδιάφορόν ἐστιν· εἰς τὴν ὑπόσημ.	79
Ἄσκηται καὶ ἄλλοι ἦσαν σύγχρονοι τοῦ Ἄντωνίου καὶ Παύλου τοῦ Ὀρθοῦ ἐν τῷ Σινῶ. εἰς τὴν ὑπόσημ.	380	Βιβλίον Γραφῆς ποῖον ἦτο εἰς τρεῖς στύλους μοιρασμένον.	432
Β			
Βαθὸν τί φωνὴ εἶναι, καὶ τί σημαίνει· εἰς τὴν ὑπόσημ.	116		

	σελ.
Βιβλίον συνέγραψεν ὁ Ἰούδας.	475
Βιβλίον πολλὰ ἐφέλιμον Ἰάκωβος· συνέγραψεν ὁ Μυθωνίας.	178
Βιβλίον τὸ ἐνομαζόμενον Ποιμὴν, καὶ Ἐκκλησία, καὶ δέκα παραβολαί, τί ἦτο καὶ τίνος· εἰς τὴν ὑπόσημ.	494
Βιβλίον Σύρου Ἐραίου, ποῖος ἀναγνοὺς κατανόηθη.	343
Βιβλίον ποῖος προφήτης εἶχε, τὸ ὅποιον τῶρα δὲν εὐρίσκεται· εἰς τὴν γ' ὑπόσημ.	372
Βουλγαρίας πρῶτοι φωτισταὶ ποῖοι εἶναι· οἱ εἰς τὴν Βουλγαρικὴν γλῶσσαν μεταγλωττίσαντες τὴν θείαν Γραφήν, ποῖοι εἶναι· Ποία λέγεται Βουλγαρία.	242 καὶ 332
Βούλγαροι πόθεν ὠνομάσθησαν. Βουλγάρων βασιλεὺς πρῶτος· χριστιανός, τίς ἦτο· αὐτόθι.	
Βούλγαροι πολλοὺς· χριστιανούς· καὶ ἀρχιερεῖς· ἐθανάτωσαν.	403
Βερροκτονίαν τοῦ Ἡρώδου ποῖος ἐξωτεριεὺς ἀναφέρει. Διατί δὲν ἀναφέρει αὐτὴν ὁ Ἰωσήπος· εἰς τὴν ὑπόσημ.	349
Βύσσοι· τί εἶναι· εἰς τὴν ὑπόσημ.	419
Γ	
Γαβριὴλ ὁ Ἀρχάγγελος· διατί ἐφορτάζεται κατὰ τὴν ἡ. τοῦ Νοεμβρίου.	203
Πότε ἐράνη εἰς τὴν Ζαχαρίαν· ὑπόσημ.	48
Γάλα ἀπὸ ποῖους μαρτυρεῖ· ἐξῆλθεν ἀντὶ αἱμάτων.	459, 240 καὶ 320
Γαλιλαίους· διατί ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς ὠνόμαζε τοὺς χριστιανούς.	258—259
Γαμαλιὴλ πότε ἐπίστευσε.	345
Γέννησι· Χριστοῦ εἰς τινὰς μόνον τόπους· δὲν ἐφορτάζετο κατὰ τὴν κε'. τοῦ Δεκεμβρίου. Ἀπὸ δε τοῦ Χρυσοστόμου ἤρχισε νὰ ἐφορτάζεται ἐν Ἀντιοχείᾳ· ὑπόσημ.	308
Γέρων ζῶν ὁ δῆσας, αὐτὸς πρέπει καὶ νὰ λύη καὶ οὐκ ἄλλος. Ἐὰν δὲ αὐτὸς ἀποθάνῃ, δίνονται καὶ Ἀρχιερεῖς· νὰ λύη τὸν δεσμευθέντα.	434
Γεώργιος· ὁ μεγάλος· ὁ μαρτυρῶν τοῦ ἐμπαύρου· εἰς τὴν ὑπόσημ.	184
Γλώσσης· ὁ κρατῶν πανταχοῦ ξένος εἶναι εἰς τὴν ὑπόσημ.	229
Μετὰ τὴν ἐκκοπὴν τῆς γλώσσης, ποῖοι ἐλάτουν· εἰς τὴν ὑπόσημ.	234 καὶ 280
Γοργυπήκοος ποία εἰκὼν τῆς Θεοτόκου ὀνομάζεται, καὶ ποία θαύματα ποιεῖ εἰς τὴν ὑπόσημ.	209
Γραμμάτων Σλαβονικῶν τίς εὖρε χαρακτῆρας καθαρωτέρους.	244
Γραπτοὶ τί εἶπον ὅτε ἐγαράχθησαν εἰς τὰ μέτωπα. Τίνος ἦσαν μαθηταί· εἰς τὴν ὑπόσημ.	345
Γρηγόριος· Ἀρμενίας πόσους ἐδάπτισε· εἰς τὴν ὑπόσημ.	88

	σελ.
Γρηγόριος Νικοκλαίος ποῖον μυτήριον τῆς Θεολογίας ἐδιδάχθη· εἰς τὴν ὑπόσημ.	226
Δεύτερος Μωσῆ· ἐλέγετο. Ἄσκαπὸς ἐπροσέχετο· εἰς τὴν ὑπόσημ.	227
Γυναῖκες· μάρτυρες εἰς πορνιστάσιον δοθεῖσαι, ἐφυλάχθησαν ἀμόλυτοι.	403
Γυναῖκες· οὐδὲ ἀναστεναγμόν ψιλὸν ἐξέβαλαν. Διὰ κατασχόντην ζυρίζονται τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς. Καὶ πάλιν μαλλία ἐκβάλλουσιν.	30
Γυναῖκες· ποῖα ἐφόρεσαν ἀνδρῖσκεσι.	32, 65, 112
Γυναῖκες· αἱ πλύνουσαι μὲ ἀνάσχοντα σχήματα πῶς τιμωροῦνται.	415, 170, 205, 306, καὶ 334
Γυνὴ ἀκάθαρτος πόσον φαίνεται βρωμερὰ εἰς τὰς ἀγίας.	376
Γυναῖκες· ὅσαι ποῖα ἐφόρου βραχέα σίδηρα. —Μεγαλώτατα ἐνδύματα πρέπει νὰ ἔχωσιν, ὥστε νὰ σκεπάζωσι καὶ τοὺς πόδας των.	399
Γυνὴ ποία γυμνωθεῖσα διὰ τὸν Χριστὸν, τὴν ἀτιμίαν ταύτην ὡς τιμὴν ἐνόμιζε.	488
Γένεσιον τίς δὲν εἶχε διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν ἀσκητικῶν κόπων.	174—172
Γέροντες· ποῖοι ὄντες μετεχειρίζοντο τοὺς τῶν νέων ἀγῶνας.	393
Γεωργίου· ὁ τυραννικῶς ζημιῶν καὶ ἀφαιρῶν τοὺς καρποὺς αὐτῶν πῶς τιμωρεῖται· εἰς ὑπόσημ.	476
Δ	
Δαβὶδ πότε ἤλεγξεν ὁ Νάθαν.	406
Δαίμων ἐμποδίζεται ἀπὸ τὴν δύναμιν τῶν μαρτυρικῶν λειψάνων· εἰς τὴν ὑπόσημ.	344
Πόθεν λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ φονεύῃ.	42
Βιαζόμενος, λέγει τὴν ἀλήθειαν.	58
Δαιμόνων νίκη, ἐπιστροφή γίνεται ἄλλων εἰς πίστιν.	70
Δαίμονες δὲν ἔχουν ὄλοι ἐπίσης τὴν μελανίαν. —Τὰ δεξιὰ αὐτῶν εἶναι τελείως κατάψυχα.	93
Δαίμων ἀναγκασόμενος, ὁμολογεῖ φανερὰ τὴν κακίαν του. —Σηκώνει πέτρην μεγαλωτάτην.	404
Δαίμων ποῖον ἠπάτησε, φανεῖς ὡς γυνή.	452
Τίνος ὁσίου ἔχυνε τὸ νερόν, καὶ δὲν τὸ ἔφινε νὰ πῆ.	456
Πόσας μηχανὰς μετεχειρίσθη διὰ νὰ ἐκβάλῃ ἓνα ἀπὸ τὴν καλύβην του· εἰς ὑπόσημ.	254
Ὅπου ὁ ἄνθρωπος ὑπάγει, ὁ δαίμων προσλαμβάνει καὶ ὑπάγει ἐμπροσθέν του· εἰς τὴν ὑπόσημ.	256
Δαίμονες μὲ ποῖαν ἀρετὴν ἐξέρχονται ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. Νικητὴς τούτων ποία ἀρετὴ εἶναι· εἰς τὴν ὑπόσημ.	33
Δαίμων ἐμπόδισε τὸν Νάθαν διὰ νὰ μὴ ἐμποδίσῃ τὸν Δαβὶδ ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν.	33
Δαιμόνων τάγματα δύο εἶναι, καὶ ποῖα.	343
Δαίμων πότε εὐρίσκει χώραν καὶ ἐνεργεῖ ὑπόσημ. αὐτόθι.	394
Δαίμονες ποῖον πειράζοντες ἐξεργίζωσαν	500

δένδρα.	σελ.
Διάβολος εἰς τὰ μικρὰ νικῶν ἢ νικώμενος, τί γίνεται.	485
Δανιὴλ διατί δὲν ἐβλήθη εἰς τὴν κάμινον ὁμοῦ μετὰ τοὺς τρεῖς Παῖδας.	405
Μόνος αὐτὸς προσέειπεν εἰς πόσους χρόνους ὤρισμένως θα ἔλθῃ καὶ θα σταυρωθῇ ὁ Χριστός.— Π εἰς τὸν Δανιὴλ νῦν σωζομένη μεταγλώττισις οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοδοτίωνος, ἀλλ' αὐτὴ ἐστὶν ἡ τῶν ἑβδομηκοντά' εἰς τὴν ὑπόσημ.	313
Δημητρίου ἁγίου Αἰνίου τίς ἐποίησε' εἰς ὑποσ.	344
Εἰκὼν αὐτοῦ μετετέθη ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς Κωνσταντινούπολιν.	421
Δελφίνες τίνων ἁγίων λεῖψανα ἐξέβαλον εἰς τὴν παραθαλάσσιον.	162
Διάκονος γυνὴ θαυμασία.	303 καὶ 177
Δικέλλιον τίνος ἐποίησ' θαύματα.	112
Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης ἐπιστέλλων τῷ Θεολόγῳ, προφητεύει τὴν ἀπὸ τῆς Πάτμου λύτρωσίν του.	72
Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ γνήσια εἰσὶ, καὶ ἀκριβῶς διαβάλλονται ὡς ὑστερόπλαστα' εἰς τὴν ὑπόσημ.	95
Ποιμὴν ποιμένων καὶ Παύλῳ παραπλήσιος ἐνομάζεται.	95
Ποῦ καὶ πῶς ἐτελείωσεν. Διηγῆται πόσον φιλανθρωπίαν δεικνύει ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ἁμαρτωλοὺς.	96
Λεῖψανον αὐτοῦ ποῦ εὗρίσκατο. Καὶ ἡ κἀρα αὐτοῦ, εἰς τὴν ὑπόσημ.	97
Διονύσιος ὁ ἐν Κορίνθῳ ὁ αὐτὸς ἐπιστολὰς ἔπεμψε, εἰς τὴν ὑπόσημ.	264
Δόξαν ἀνθρωπίνην οἱ φεύγοντες, φεύγουσι καὶ ἀπὸ τὴν οἰκίαν αὐτῶν.	239
Δούλοι δὲν πρέπει διὰ τὴν δουλείαν νὰ κλίνωσιν εἰς τὴν ἀσέβειαν.	50
Δούλοι ἐχθροὶ εἶναι εἰς τοὺς ἀθέοντας τῶν.	305
Δεκέμβριος τί ὄνομα εἶναι, εἰς τὴν ὑπόσημ.	265
Δούσικον μοναστήριον τίς ἔκτισε.	46
Δράκων τίνα ἐπολέμησε.	289
Δράκοντας ποῖοι ἐθανάτωσαν.	465 καὶ 467
Διδάσκειν πότε χρὴ, εἰς τὴν ὑπόσημ.	422
Δικαιοσύνη ποῖα ἐνομάζεται.	367
Δούλος Θεοῦ τίς εἶναι, εἰς τὴν ὑπόσημ.	422

Ε

Ἑβραῖοι πόθεν ὠνομάσθησαν. Ἑβρῆς ποῖος ἐλέγετο, καὶ τί θὰ εἶπῃ.	323
Ἐγκώμια εἰς τὸν ἱερομάρτυρα Βενιαμίν, ὑποσ.	
Εἰς τὸν δαῖον Ἀβράμιον, εἰς τὴν ὑποσ.	
Εἰς τὸν μέγαν Γεώργιον εἰς τὴν ὑποσ.	
Εἰς τοὺς δύο Ἀρχαγγέλους, εἰς τὴν ὑποσ.	
Εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον, εἰς τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τὴν ἁγίαν Αἰκατερίναν' εἰς τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τὴν ἁγίαν Νικολάον' εἰς τὴν ὑπόσημ.	

Εἰς τὴν σύλληψιν τῆς ἁγίας Ἄννης' ὑπόσημ.	σελ.
Εἰς τὸν ἅγιον Διονύσιον τὸν ἐκ Ζακύνθου εἰς τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Προφήτην Ζαχαρίαν τὸν πατέρα τοῦ Προδρόμου' εἰς τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τὴν Γέννησιν τῆς Θεοτόκου' ὑπ.	
Εἰς τὸν Ἰωακείμ καὶ τὴν Ἄνναν' ὑπόσημ.	
Εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ Σταυροῦ' εἰς τὴν ὑποσ.	
Εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ Προδρόμου' ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Θεολόγον Ἰωάννην' εἰς τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Κυπριανόν' εἰς τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Ἀρεοπαγίτην' ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Ἰερόθεον' εἰς τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Θωμᾶν' εἰς τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τὴν Πελαγίαν' εἰς τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Λουκᾶν' εἰς τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τὴν ἁγίαν Ματρώναν' ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Ἀδελφρόθεον Ἰάκωβον' ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Δημήτριον' εἰς τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τοὺς Ἀναργύρους' εἰς τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τὴν Ἀνακομιδὴν τῶν λεῖψάνων τοῦ ἁγίου Γεωργίου' εἰς τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τοὺς Ἀρχαγγέλους' εἰς τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Ἀπόστολον Φίλιππον' ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Ματθαῖον' εἰς τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Ἀπόστολον Ἀνδρέαν' ὑπόσημ.	
Εἰς τὴν σύλληψιν τῆς ἁγίας Ἄννης' ὑπόσημ.	
Εἰς τὴν παραμονὴν τοῦ Χριστοῦ γεννῶν εἰς ὑποσ.	
Εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου, ὑποσ.	
Εἰς τὴν συνάξιν τῆς Θεοτόκου, ὑποσ.	
Εἰς τὴν Κυριακὴν μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν, ὑπ.	
Εἰς τὰ Νήπια, εἰς τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τὴν ὀσιομάρτυρα Ἀνυσίαν, ὑποσ.	
Εἰς τὸν Σίμωνα τὸν μυροβλύτην, ὑποσ.	
Εἰς τὴν Δομνίαν καὶ Βερίνην καὶ Προσδόκην, ὑπ.	
Εἰς τὴν μάρτυρα Πελαγίαν, ὑποσ.	
Εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα Ῥωμακόν, ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Ἰγνάτιον.	
Εἰς τὸν Φιλογόγιον.	
Εἰς Ἰουθεντίον καὶ Μάξιμον, ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν ἱερομάρτυρα Λουκιανόν, ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν μεγ. Βασίλειον τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Γόρδιον, ὑπόσημ.	
Εἰς τὴν παραμονὴν τῶν Φώτων, ὑπόσημ.	
Εἰς τὰ Θεοφάνεια, ὑπόσημ.	
Εἰς τὰ μετέορτα τῶν Φώτων, ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Νύσσης Γρηγόριον, ὑπόσημ.	
Εἰς τὴν ἄλυσιν τοῦ Πέτρου, ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Ἀθανάσιον, ὑπόσημ.	
Εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ λεῖψ. Χρυσοστόμου, ὑποσ.	
Εἰς τοὺς τρεῖς ἱεράρχας, ὑπόσημ.	
Εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τὴν ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Ἀντιοχείας Μελέτιον, ὑπόσημ.	
Εἰς τὸν Λουκᾶν τὸν ἐν τῷ Στεαίρῳ, ὑπόσημ.	
Ἐθνη ποῖα ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τὴν βασιλείαν τῶν Ῥωμαίων, ὑπόσημ.	100

Εἰκόνας Χριστοῦ ποῖαι κεντηθεῖσαι εἰς τὴν πλευρὰν, ἔρρευσαν αἷμα. ὑπόσημ.	σελ. 30
Εἰρήνη θεία πῶς ὀνομάζεται. ὑπόσημ.	175
Ἐργόχειρον τίς προσετάχθη νὰ ἐργάζεται καὶ παρ' ἄλλων νὰ μὴ λαμβάνη τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν.	366
Ἐρήμου εἰς τὰ βαθύτερα τίς πρῶτος ἐπροχώρησε.	382
Εὐχὰς παρὰ πάντων τῶν προσερχομένων ποῖος ὁσῖος ἐξήτει νὰ λαμβάνη. εἰς τὴν θ'. ὑπόσ.	477
Ἐκατονταπυλιανή, καὶ τῆς Θεοτόκου ἐν Πάρῳ περιώνυμος. ὑπόσ.	206
Ἐκδικησὶν ποῖος εἰς τὸν κακοποιήσαντα δὲν ἔλαμεν.	342 καὶ 316
Ἐκκλησίᾳ τῆ καθολικῆ οἱ μὴ κοινωνοῦντες τί παθαίνουνσι.	98
Ἐκκλησία Μεγάλη διατί λέγεται τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. ὑπόσ.	25
Ἐκκλησία βιβλίον, τί εἶναι ὑπόσ.	494
Ἐλεημοσύνη κτίζει παλάτια ἐν οὐρανοῖς. Ἀὐτὴ κάμνη νικτᾶς ἐν πολέμῳ. Δι' αὐτὴν τίς μετέβαλε περιστεράν εἰς χουρσόν. Τίς δι' αὐτὴν ἔκοπτε τὸ φρόρεμα τοῦ καὶ τὸ ἐδίδεν εἰς τοὺς πτωχοὺς.	109 218
Ἐλεήμων καὶ πτωχεύσῃ, πάλιν πλουτίζει	219
Ἐλευσις ἢ τιμωρία λέγεται. ὑπόσημ.	266
Ἐλληνοσταὶ ποῖοι ἐλέγοντο. ὑπόσ.	76
Ἐλισάβετ πρωτεξαδέλφη ἦτο τῆς Θεοτόκου.	344
Ἐξομολογήσεως προσευχὴν, κρεῖττονα παντὸς ἐπαίνου, τίς ἔγραψεν. ὑπόσημ.	25 336
Ἐορταὶ πόσαι καὶ τίνας. ὑπόσ.	338
Ἐπτά πῶς ἐνοεῖται. ὑπόσ.	285
Εὐαγγέλιον Ἰωάννου τὸ ἰδιόχειρον, ποῦ ἐφυλάττετο. ὑπόσημ.	73
Εὐαγγέλιον ποῖα ἀγία ἐβάσταζεν ἐπάνω τῆς ὑπ. Τὸ κατὰ Μιχαὴλον πότε συνεγράφη. ὑπόσ.	238 225
Εὐεργέτας δὲν πρέπει νὰ προδίδῃ τίς, καὶ ἂν κινδυνεύῃ νὰ ἀποθάνῃ.	69
Εὐθυμίου βίον τίς συνέγραψεν.	82
Εὐνούχος, ὃν ἐδάπτισε Φίλιππος, ποῦ ἐκήρυξε καὶ τί ἐχρημάτισε' ὑπόσημ.	120
Εὐχεσθαι οὐ χρὴ συμβολικῶς, καὶ διὰ σημείων τὸ μέλλον μαθεῖν ὑπόσημ.	297
Εὐωδίαν μύρου τίνας αἱ σάρκες ἀνέδωσαν. Ἀπὸ τίνας ἀγίου τόπον, ἐν ᾧ ἔστατο, εὐωδία ἐξήρχετο.	459 342
Ἐροῦδ τί εἶναι' ὑπόσημ.	285
Ἔως ἐρχομαι· τί πρὸς σέ; πῶς ἐρμηνεύεται.	75

Z

Ζαχαρίας διατί ἐφρονεύθη.—Διατί ὀνομάζεται ἱερέως.—Πότε εἶδε τὸν Γαβριήλ.—Θῦμα παρθενίας φημίζεται. — Ἀρχιερεὺς ἦν. Τίνι τρόπῳ ἔπεισε τὸν λαὸν καὶ ἔστερξαν νὰ ἔμνη ἡ Θεοτόκος εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων ὑπόσημ.	18 237
Ζηναὶς ὁ νομικὸς τίνας βίον ἔγραψεν. ὑπόσ.	79

Ζῶνας στρατιωτικὰς ποῖοι μάρτυρες εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἄρχοντος ἔρριψαν.	σελ. 21
Ζῶων ἀλόγων ἀσθενείας τίς ἅγιος ἰάτρευε.	465

H

Ἴλλοι Χριστοῦ ποῦ ἐτέθησαν, καὶ πόσοι ἦσαν ὑπ.	40
Ἰσυχάζων μόνος ἐν τῇ ἐρήμῳ, τρίτον τάγμα εἶναι ἐν τῷ οὐρανῷ, ὑπόσ.	153
Ἰσυχία τί εἶναι καὶ ποῖα εἶναι ἡ ὠφέλειά τῆς αὐτόθι.	
Φέρει τὸ πίνθος,	229
Ἰλιον ποῖος ἔστησε.	469
Ἰμίονοι ποῦ ἐφώναξαν μὲ ἀνθρωπίνην φωνήν,	355

Θ

Θαυμάτων χάριν πότε λαμβάνει τίς.	466
Θάυμα πρῶτον διατί λέγεται τὸ ἐν Κανῶ γεγονός. ὑπόσ.	340
Θάματα πρὸ τῆς ἀναδείξεως τοῦ Κυρίου τίνα. αὐτόθι.	
Θεόδωρος ὁ Στουδίτης τί ἀξιωμακρόνευτον ἔργον ἐποίησε. Τί λόγιον τοῦ Δαβὶδ εἶχεν εἰς τὸ στόμα τοῦ ὅταν ἐψυχογράγει. Ποῖα τροπάρια συνέγραψεν. ὑπόσ.	217
Θεὸς πῶς καθ' ἐλάχιστην φθέγγεται καὶ διδάσκει ἡμᾶς' ὑπόσημ.	183
Θεὸς ἐπίγειος σκέπων τὰ ἐλαττώματα ἅπερ ἔβλεπε, ποῖος ἔγινε. ὑπόσ.	392
Ἐὰν αὐτὸς δὲν ἀνοίξῃ πόλας πόλεως οἱ ἐχθροὶ δὲν ἐμβαινουσιν εἰς αὐτήν.	490
Εἶς ἐστὶ.	239
Θεοσέβεια βδέλυγμα εἶναι εἰς τὸν ἁμαρτωλόν.	305
Θεοτόκου εἰκὼν ἐν τοῖς Κύρου, ποῦ ἦτο κεκρυμμένη' ὑπόσημ.	91
Θεοτόκος παράκλησις λυτρώνει ἀπὸ κίνδυνον.	247
Θεοτόκος φανεῖσα, προστάζει τὸν γέροντα τοῦ Δαμασκηνοῦ, διὰ νὰ τὸν παρακινήσῃ νὰ συγγράφῃ. Συνελήθη ἐκ σπέρματος τοῦ Ἰωακείμ, καὶ ἐγεννήθη τελείων ἐννέα μηνῶν.	273 283
Θεοτόκου φυγῆς εἰς Αἴγυπτον μνήμη μόνον γίνεσθαι ἐν τῷ Συναξαριστῇ, καὶ οὐχὶ καὶ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔφυγε' ὑπόσημ.	339
Καὶ μετὰ τόκον ἐβλήθη ἐν τῇ χώρῃ τῶν παρθένων' ὑπόσημ.	18
Θηρία τίνα ἐπροσκύνουν.	296
Μετὰ τῶν θηρίων τίς ἐλατοῖσι ἀβλαβῆς.	300
Εἰς τίνας τοὺς πόδας ἐκυλίοντο ὡς πρόβατα.	352
Θησαυρὸν ποῖα εὐροῦσα, παρεκάλεσεν ἵνα ἀφανισθῇ.	449
Θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, ποῦ εὕρισκετο. ὑπ.	49
Θεοδόσιος, ὁ μέγας θαῦμα ἐνήργησε.—Διὰ ποῖα πράγματα εὐτύχησε.—Ἐγραψεν ἰδιοχειρῶς τὸ ἄγιον Εὐαγγέλιον.—Τί λόγον συχναῖς ἔλεγε.	387
Θλιψίαι μικραὶ ἐλαττοῦσι τὰς μεγάλας.	483

I

Ἰακώβος· διατί λέγεται ἀδελφόςθεος· Ἐλίεγοτο Ὀδλίαι·
 Διὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἠκολούθησαν αἱ δυ-
 στυχίαι εἰς τοὺς Ἰουδαίους· ὑποσ. αὐτόθι.
 Ἰαμβλικούς· στίχους τῶν Γραπτῶν ποίος ἐσύν-
 θεσε, καὶ ὅποιοι εἶναι· ὑποσ.
 Ἰσθρῆς, ἤτοι Ἰγχιουρτζίδης, πῶς ἤλθον εἰς θεο-
 γνωσίαν.
 Ἰγνατίου καρδίαι δὲν ἐραγώθη ἀπὸ τοὺς λέον-
 ται·—Θεοφόρος· διατί λέγεται.—Λόγια τοῦ
 τοῦ ἰστορικοῦ πρὸς Θεόν.—Μέγας ἦτο καὶ πάλι
 λιν ταπεινός.— Ἐπιστολαὶ πόσαι· ὑποσ. 326—7
 Ἰερεὶ οἱ σφραγίζοντες, τί παθαίνουν· 213—4
 Ἰερεῖς ἐξήλθοντα λαλοῦσι χωρὶς γλώσσης· 280
 Ἰερεμίαι· πῶς ἐγραφε τοὺς θρήνους· ὑποσ. 490
 Ἰερωσόντι· ὄνομα ποῖον εἶναι· 284
 Ἰουδοὶ διὰ τίνος ἐπίστευσαν· αὐτόθι.
 Ἰουλιανὸς τοῦ παραβάτου τῆς σραγῆς πέρι,
 ποῖος προεῖπε· ὑποσ. 140
 Ἰουστίνης· ἐραστής ἦτο ὁ Κυπριανός, καὶ οὐχὶ
 ἄλλος· ὑποσ. 93
 Ἰουδαῖοι· ὁ καὶ Ἰησοῦς ἢ Ἰωσήφ βιβλίον εἶχε·
 ὑποσ. 173
 Ἰωάννης ὁ Θεολόγος· τί προφητικῶς εἶπε περὶ
 τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ.
 Ἰωάννης· ἦτο τοῦ Κυρίου.— Διατί ἐσυγ-
 χωρήθη νὰ πείσῃ εἰς πειρασμόν.
 Πότε ἐξωρίσθη εἰς Πάτμον· ὑποσ.
 Τίνων δεήσει συνέγραψε τὸ Εὐαγγέλιον. Πότε
 ἐγραφε τὸ Εὐαγγέλιον, τὴν Ἀποκάλυψιν,
 καὶ τίς ἐπιστολάς, καὶ ποῦ. Τὰ ἐν τῇ κα-
 θολικῇ πρώτῃ ἐπιστολῇ λόγια του, τὰ
 διακλιμαζόμενα περὶ τῶν τριῶν μαρτύρων
 τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῆ, νόθα εἶ-
 σιν. Γνήσιά εἰσι, καὶ εὐρίσκονται εἰς πολ-
 λά ἀρχαῖα χειρόγραφα· αὐτόθι ὑποσ.
 Οὐ μετέστη μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνέστη ἐν βίβῃ
 ἀρθαρτισθείς. Πότε ἐβλήθη ἀπὸ τὰ Ἰερο-
 σόλυμα· Ἀπέθανε αὐτόθι· ὑποσ.
 Τὸ πέταλον· ὃ ἐφόρει, τί ἦτον.
 Ἰωάννης ὁ ἀπὸ Συλαστικῶν εἰς πόσους τίτλους
 διήρξεσε τοὺς Κανόνες. Τὸ νομοκάνονον αὐ-
 τοῦ ποῦ σώζεται· ὑποσ. 472
 Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ τὴν χεῖρα τίς ἔλαθε.
 —Τὸ διὰ τοῦ δακτύλου αὐτοῦ θάψμα.—Πότε
 ὑψώθη.—Πότε μετακομίσθη εἰς Κωνσταν-
 τिनούπολιν.—Πότε ἐδήλου τύχηάν καὶ
 πότε ἀρρώσιν.
 Ποῦ πέρα εὐρίσκειται· ὑποσ. 370
 Ἰωάννης υἱὸς ἦτο τῆς χάριτος τῆς ξηνοδοχασίας
 τὸν Πλάκ· ἤτοι Σιδώνιος.—Ἰουδαῖος ἦτο—
 Πῶς αὐτὸν ἐξέβρασε τὸ κῆτος.—Τὸ κῆτος
 τὸ καταπὶν αὐτὸν πῶς λέγεται.—Τί προσ-
 τήπουσιν.—Μὲ ποῖαν γλώσσαν ἐκήρυξεν εἰς

σελ.

154

343

464

326—7

213—4

280

490

284

140

93

173

20

67

69

73

76

74

404—5

392

392

392

393

439

379

247

340

374

374

τοὺς Νινευίτας· ὑποσ. 57
 Καὶ ἄλλας προφητείας ἐποίησε· ὑποσ 58
 Ἰωήλ· ὅτι εἶναι· ὑποσ. 442
 Ἰωσήφ ὁ Μνήστορ πόσους υἱούς· καὶ θυγατέρας
 εἶχε· 67
 Εἶχε καὶ ἄλλην γυναῖκα· 154
 Ἐν καρθινίᾳ ἐπέρασε τὴν ζωὴν του· αὐτόθι.
 Ἰσ' οὗ ἐμνηστεύθη τὴν Θεοτόκον, πόσους
 καιὸς ἐπέρασε, καὶ εὐηγγέλισεν αὐτὴν ὁ
 Γαβριήλ· ὑποσ. 237
 Διατί παρέλαθε τὴν Θεοτόκον· 237
 Ἰωσήφ τὸν Πάγκαλον, ποῖα ἀρετὴ ἐπόλησε· ὑπ. 209
 Ἰωσήφ Καλοθέτης, τίς ἦν· ὑποσ. 468
 Ἰησοῦς· ὄνομα πότε ἔλαθεν ὁ Κύριος καὶ παρὰ
 τίνος· 358
 Ἰματίον τίνος ἐφόραξεν ἄφροτον ἐν πολέμῳ τὸν
 φέροντα· 377

K

Κάλλιστος· διατί λέγεται ὁ Καταφυγιώτης· —
 Τὰ τῷ Κάλλιστῳ ἐπιγραφόμενα κεφάλαια
 τίνος εἶσιν· ὑποσ. 211
 Κάριος· ὁ Ἀπόστολος· τί ὅπασίαν εἶδεν· 96
 Καταφυγή Μονή· τῆς Θεοτόκου ποῦ ἦτον· ὑπ. 241
 Κατήχησις· ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ἢ ὑπὸ τοῦ ἱερέως
 λεγομένη πρὸς τὸν νεόκωρον μοναχόν, τί-
 νος ἐστὶ· πόνημα· ὑποσ. 256
 Κατηχήσεις Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου πόσαι εἶ-
 ναι, καὶ ποῦ εὐρίσκονται· ὑποσ. 217
 Κακὸν στατικὸν εἶναι πολὺ λυπηρὸν, τὸ δε θε-
 ληματικὸν εἶναι κατώτερον· 485
 Κλειδίον σου ἀνοίγει τὴν θύραν, τί σημαίνει·
 ὑποσ. 422
 Κλέπτων τις τὰ τῶν πενήτων ἀργύρια ποῖαν
 ὄργην λαμβάνει· 390
 Κλήμα· ὁ Ἀγκύρας εἰς πόσους βασιλεῖς καὶ ἡ-
 γεμόνας ἐμαρτύρησεν, καὶ εἰς πόσους χρο-
 νους, καὶ πόσα ἤδη βασιάνων ὑπέμεινε· 404—5
 Κοινωνίας μυστηρίων μακροχρόνιος ἀποχὴ κα-
 κὸν προξενεῖ· ὑποσ. 392
 Κοινωνίαν τῶν μυστηρίων τίς μόνον τρώγων,
 εἶχε· 270
 Κόλασις διττὴ ἐστὶ· — Οἱ ἐν τῇ κολάσει πότε
 ἐλαφρόνονται· 392
 Κοσμικοὶ ἐμπιζόνται ἀπὸ τὸν κόσμον· 393
 Κρήτη ποῖους ἀγίους ἐβάστασε· 331, 365 καὶ 439
 Κριτὴς· ἀδικος σωφρονίζεται· ὑποσ. 379
 Κριτὴς· ὁ δίκαιος καὶ κατ' ὄναρ φαινόμενος,
 φόβον μέγαν προξενεῖ· 247
 Κριτικοὶ πέρα τοῦ δέοντος, ποῖοι εἶναι· ὑποσ. 340
 Κύριε ἐλέησον, τίς ἔλαγεν εἰς ὄλην τὴν ἀκολου-
 θίαν ἰσχύμενος· 374
 Κωσταντῖ οὐδέμαξ πότε ἐβαπτίσθη· — Οὐ βλά-
 πτει τὴν αὐτοῦ ἀγιότητα τὸ ἐν τῷ τέλει
 βαπτισθῆναι· — Πρὸ τούτου ἐρόνευσε τὴν
 ψυχάν καὶ τὸν Κρίσπον· — Μετὰ θάνατον

σελ.

57

58

442

67

154

237

237

209

468

237

237

358

377

211

96

241

256

217

485

422

390

404—5

392

392

393

439

379

247

340

374

374

αὐτοῦ ἄγγελοι ἐφαλλον. ὕπος.	σελ. 359—60
Κωνσταντῖνος ὁ μέγας κατὰ τῶν πολεμῶν, εἶδε τὸν τύπον τοῦ Σταυροῦ.—ἠρξήθη εἰς τὸ πιστεῦσαι, ἐκ τῶν βιβλίων τῶν Σιθουλῶν.—ἠξέυρεν ἑλληνικὰ γράμματα.—Τὸν Χριστὸν εἶδεν εἰς τὸ ὄραμά του.	39
Ἐστειλεν εἰς τοὺς Ἰσθραὶ ἀρχιερά.	165
Τίνος γαίρας ἐρίλει, καὶ ἀκούμβιζεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του.	332
Κηρία, ὅσω περισσότερον καίονται, τόσω περισσότερον ἐξυλιόντο ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ταῦτα προσφέροντας.—Διὰ ποῖα αἰτία ἀνάπτονται. ὕπος.	163
Κλέψαντες κρυφῶς, τίνες ἐσπλαγχνίσθησαν τοὺς πάσχοντας ἀδικῶς διὰ τὴν κλοπῆν των καὶ ὠμολόγησαν δι' αὐτοὶ τὴν ἑκαμν.	23-268
Κλήμεντες ἀπόστολοι δύο ἦσαν.	32
Κληροὶ οὗς ἐποίησαν οἱ Ἀπόστολοι, τί ἦσαν.— Καὶ πότε ποιούμεν αὐτοὺς καλῶς.—Διὰ τούτων ἢ τοῦ Θεοῦ βουλή δηλοῦται ὕπ.	37
Κλίνη τίνος ἁγίου ἐθαυματουργεῖ.	133
Εἰς κλίνην τίς ποτὲ δὲν ἐπλαγίασε.	241
Εἰς τὴν κλίνην του ποῖος εἶχε πέτρας.	270
Κοιμώμενοι ἀμερῖμοι, θανατόνονται.	336
Κολάσεως φόβος κίμνη τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀπέχη ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας. ὕπος.	228
Κολαρίζομαι τί θέλει νὰ εἴπῃ.	331
Κολλύριον τί εἶναι ὕπος.	139
Κόντος καὶ Κοντάκιον τί θὰ εἴπῃ.—Κοντάκια ὑπὲρ τὰ γίλια ἦσαν. — Διὰ τί λέγονται ἐν τῇ ἑκτη ᾠδῇ ὕπος.	92
Κόρινθος ποῖους ἐβλάστησεν ἁγίους.	82 καὶ 249
Κορνήλιος οὔτε Ἕλλην ἦτο τελείως, οὔτε Ἰουδαῖος τελείως.	37
Κοινοὶ ἄνθρωποι ἦνοιγον διὰ προσευχῆς των τὰς θύρας τῶν Ἐκκλησιῶν.	228
Κοινοὶ ἄκραν οὐδαί εὐρεῖν δύναται.	155
Κουδικουλαρος τί σημαίνει εἰς ὕπος.	305
Κύνωψ ποῖας συμφωνίας εἶχε μὲ τοὺς δαίμονας.—Κατεποντίσθη εἰς τὴν θάλασσαν.	70—71
Κυπριανὸς πόσας Συνόδους συνήθροισεν ὕπος.	93
Πῶς ἐφανερώθη τὸ λείψανόν του ὕπος.	94
Κυριακὴ τὴν Ἀνάστασιν περιέχει ὕπος.	327
Κυριακὴ τῶν Προπατέρων.	300
Κυριακὴ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως.	322
Κυριακὴ τῶν πατέρων τῆς ἐβδόμης Συνόδου.	122
Κωνῶπων μὲ πλῆθος, τίς ἐπειράθη.	289
Κωνῶπες ποῖους ἐχέουσι δάκνοντες τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν.	380

A

Λαζάρου ἐγέρσεως, μνήμην μόνον ποιεῖται ἡ Ἐκκλησία ἐν -ῶ Σαββάτῳ καὶ οὐχὶ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἠγέρθη. ὕπος.	339
Λαῶρα τί σημαίνει.	80

Λείψανων ἁγίων ἐνταφιασμὸς, ἐλευθερία γίνεται τῶν δακμονιζομένων.	σελ. 137
Λείψανον Λαζάρου, ποῖος ἔφερεν εἰς Κωνσταντινούπολιν αὐτόθι.	
Λείψανον Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας, ποῦ εὑρίσκειται εἰς τὴν ὕπος.	206
Λείψανον Γρηγορίου τοῦ ἐν τῇ χροσῇ Πέτρα εὑρέθη ὕπος.	249
Λείψανων μαρτύρων μετάθεσις ἦτα ἐνομιζέτο τοῦ ἐν Δάρνη Ἀπόλλωνος αὐτόθι.	
Λείψανον τίνος ἀναβιβάζεται εἰς τὸ ἱερὸν Σύνθρονον, καὶ ὑποστηρίζεται ἐκεῖ εἰς ὅλην τὴν λειτουργίαν.	274
Λείψανον τίνος δὲν εὑρέθη εἰς τὸν τάφον τοῦ τοῦ ἀδελφοθεοῦ Ἰακώβου, ποῦ εὑρίσκειτο ὕπος.	253
Λείψανον βασιλείου Ἰωάννου Βατάτζη, θαυμαστὸν καὶ χαριέστατον.	154
Λείψανων εἰς τῶν μαρτύρων εὐρεσιν, διήλθον ἄγρυπνοι ὅλην τὴν νύκτα οἱ χριστιανοὶ ὕπ.	193
Λείψανα Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουνίας ποῦ εὑρίσκονται.	128
Λείψανον τοῦ προφήτου Ζαχαρίου ποῦ εὑρίσκειτο ὕπος.	473
Λείψανον τοῦ Θεοδόχου Συμεῶν ποῦ εὑρίσκειτο. ὕπος.	446
Λέων ὠμίλησε παραδόξως.—Εἰς ποῖαν ἴσταντο ἀπὸ τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερά.	137
Λευκὰ ἐνδύματα ποῖος ἐφόρουσαν ἐταν ἐνταφιαζόν τοὺς νεκροὺς.	159
Λευκοπόταμος ποῖος εἶναι.	416
Λίθοι τίμιοι δώδεκα, πῶς ὀνομάζονται. ὕπος.	46
Λουκάς Ἀπόστολος, ἦτον καὶ ἄλλος, ἐξ ἃ ἀπὸ τὸν Εὐαγγελιστῆν.	105
Λουκάς ὁ Εὐαγγελιστῆς αὐτόπτης ἦτο τοῦ Κυρίου.—Δὲν ἦτο.—Ὁ μετὰ τοῦ Κλεόπα ὢν ποῖος ἦτο ἐκ τούτου διεδόθη εἰς τὸν κόσμον ἢ τῶν ἁγίων εἰκόνων ζωγραφία.— Λείψανον αὐτοῦ τίς μετεκόμισεν εἰς Κωνσταντινούπολιν.	34
Λύπη ὑπερβολικὴ κίμνη νὰ ἀποθνήσκει τις.	139
Λωβὸς πρέπει νὰ ἐπισκέπτονται καὶ νὰ ἀναπαύωνται.—Πολύτιμα πετράδια καὶ μαργαριτάρια εἶναι.—Λωβῶν νοσοκομεία πρέπει νὰ κτίζονται μεγαλώτατα, καὶ σιτηρέσια εἰς αὐτὰ νὰ ἀριερόνται.	68
Λόντος Πάππ ἐπιστολὴν πῶς ἐδέχθη ἢ τετάρτην Σύνοδος.	354—5
Λίτρα πόσον εἶναι. ὕπος.	464
Λόγια ὅσα δὲν θέλει τις, διὰ ποῖαν αἰτίαν τὰ ἀκούει. ὕπος.	391
	422

M

Μάγοι ποῖος ἐλέγοντο. ὕπος.	34
Μόττε ἐπροσκύνησαν τὸν Χριστὸν ὕπος.	338

	σελ.		σελ.
Δύο γινώμει περί αὐτῶν εἶσιν.—Τῆς προσκυνήσεως αὐτῶν μνήμην μόνον φέρει ὁ Συναξαριστής, καὶ οὐχὶ τῆς ἡμέρας. ὑποσ.	339	Μήτηρ ἐμπόδιζε τὸ παιδίον τῆς μαρτυροῦν, νὰ μὴ πῆν νερόν.	230
Μικαρίου περί τοῦ Ῥωμαίου τινὰ λεγόμενα, μυθώδη εἰσὶ ὑποσημ.	455	Μήτηρ ποία ὅταν ἐγόρταιεν ἀπὸ φαγητὰ, ποῖον παιδίον δὲν ἐβύζανεν ἀπὸ αὐτῆν ποία ἀπειχεν ἀπὸ φαγητὰ παχέα καὶ κρέας, ὅτε ἦτο ἔγκυος.	285
Μανασσῆ προσευχὴν τίς ἀναφέρει ὑποσημ.	324	Ποία μήτηρ ἐναγκαλισθεῖσα τὸν νεκρὸν υἱὸν τῆς, ἐθανατώθη.	304
Μαρτύριον διότι δὲν ἐτελείωσε, ποῖος ἐλυπήθη. καὶ	250	Μητέρες χριστιανῶν, τί πρέπει νὰ διδάσκωσι τὰ τέκνα τῶν ὑποσημ.	458
Ποῖος ἐφθόνηι τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον ὑποσημ.	424	Μίλιον πόσον εἶναι εἰς τὴν ὑποσημ.	29
Αὐτόκλητοι πολλοὶ ὑπῆγον εἰς τὸ μαρτύριον. 446 καὶ	273	Μιτυλήνη ποίαν ἀγίαν ἐβλάστησε.	205
Μαρτύρων θάνατον δὲν πρέπει νὰ κλαίωσιν οὐδὲ αὐταὶ αἱ γυναῖκες τῶν.—Τί παρήγγελλον εἰς τὰς γυναῖκας τῶν.	21	Μιχαὴλ τοῦ Ἀρχαγγέλου πῆρι, τί προφητικῶς εἶπεν ὁ Θεολόγος Ἰωάννης.—Ἀγίσμα αὐτοῦ κάθε πάθος ἰάτρευεν.	20
Μαρτύρων λείψανα ἀνιστῶσι τοὺς νεκροὺς εἰς αὐτῶν προϋπάντησιν.	28	Ἢ ἑορτὴ τοῦτου διατὶ ὀνομάζεται Σύναξις.	203
Διὰ τὴν ἀγάπην τῶν μαρτύρων, τίς ἀπέθανεν ἐπάνω εἰς τοὺς τάφους τῶν.	39	Μνησικακίας πάθος πῶς ἰατρεύθη μετὰ θάνατον. Μοδέστου Ἱεροσολύμων Εὐχὴ λεγομένη εἰς πᾶσιν ἀσθενείαν ζώων ὑποσημ. 312 καὶ	495
Μάρτυρας τοὺς εἰς Αἰγύπτου, πῶς ἐπαινεῖ ὁ Χρυσόστομος ὑποσημ.	51	Μουχίαν πῶς πρέπει τίς νὰ κλαίῃ καὶ νὰ βδελύσσεται.	32
Μάρτυρας ἀποθνήσκοντας, τιμᾶ τῆ ἑκτουτοῦ παρουσία ὁ Χριστός εἰς τῆς ὑποσημ.	443	Ὁ ἐλευθερώσας γυναῖκα ἀπὸ αὐτῆν, πόσον μισθὸν ἔχει.	271
Μάρτυς ποῖος ἰδὼν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, ἐχαμογάλασε.	424	Μαλαχίας τί δηλοῖ καὶ διατὶ οὕτω ὀνομάσθη. Πότε ἤκουσε.—Διατὶ λέγεται προφήτης τοῦ δευτέρου Νοῦ.—Ὁ Εὐδρας εἶναι.	361
Μάρτυς τίς δὲν ἐσυγχωρεῖτο νὰ μὲνῃ ἐν τῷ ἀγίῳ βήματι.	433	Μανιχαῖοι ἔλεγον ὅτι δὲν ἔλαβεν ὁ Κύριος σάρκα ἀληθινήν.	357
Μάρτυς ποῖος παρεκάλεσε τοὺς στρατιώτας νὰ τὸν ἀποκεραλίωσι.	435	Μαξιμος τί σημαίνει.	397
Μάρτυρες ἔχαριον διὰ τῶν παιδευτηρίων βλέποντες τὴν ἀπόλαυσιν τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν.	205	Μέδιον τί εἶναι ὑποσ.	391
Μαρτύρων θάνατος, εἰς αὐτοὺς μὲν ἔστι δόξα, εἰς δὲ τοὺς τυράννους, κατασιγῆν.	249	Μοναχοὶ μακάριοι εἶναι, ὡς ἐμπαίζοντες τὸν κόσμον.	393
Μάρτυρες, εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν αἰσθάνονται ἄλιγον πόνον, μετὰ ταῦτα δὲ θαρροῦσι καὶ κρηγοροῦνται.	250	Μοναχὸς ὑποκριτής ποῖαν τιμωρίαν ἔλαβεν ἐν τῷ θανάτῳ.	395
Μάρτυρες πάντων εἶναι δικαιοτάτοι. ὑποσ.	294	Μοναχὸς ἄπαξ μόνον τῆς ἡμέρας πρέπει νὰ τρώγῃ καὶ νὰ προσεύχηται πάντοτε νοερώς. ὑπ.	405
Μαρτύρων πληγαί, σημεῖα εἶναι τῆς εἰς Χριστὸν ἀγάπης.	332	Μετὰ μικρὰ κακοπαθήματα πρέπει νὰ πολεμῇ τὸν διάβολον.	405
Μάρτυρα γυναῖκα ποίαν ἐρίλαξεν ὁ Θεὸς ἀμόλυτον ἀπὸ τοῦ ζητοῦντος αὐτὴν μολῶναι.	400	Ποῖος ὀνόμαζεν ἀθέντας τοὺς ἄλλους μοναχοὺς.	465
Ποία δὲν καταδέχθη νὰ τὴν κοιτήσωσιν οἱ στρατιῶται καὶ νὰ τὴν ἐκδάρωσιν, ἀλλ' ἐστάθη μόνη.	483	Μοναχοὶ ποῖοι ἀπλοῖκοι ὄντες ἠπατήθησαν.	486
Μαρτυρίου πάθος ἀνάπτει τὴν καρδίαν. Θάνατος αὐτῶν, νίκη ἔστι. ὑποσ.	464	Μύλασσα ποία εἶναι.	407
Ματθαῖος τί σημαίνει.—Τί ἔτροψε.—Θῆμα ἦτο τῆς παρθενίας.—Εὐαγγέλιον πότες, καὶ εἰς ποῖαν γλώσσαν ἔγραψεν.—Ποῖος μετέφρασεν αὐτό. ὑποσ.	443	Μοναστήριον Παντοκράτορος τί ἦτο, καὶ ἀπὸ ποῖους ἐκτίσθη. ὑποσ.	463
Μέλλον δὲν πρέπει νὰ ζητῇ τις ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ σημεῖων ἐξωτερικῶν. ὑποσ.	223	Μοναχὸς δὲν πρέπει νὰ βλέπῃ γυμνὸν τὸν ἑαυτῶν του. ὑποσ.	402
Μετὰ τὰ ἐκ τοῦ Παράδεισου πολλοὺς ἀσθενεῖς ἔθεραπευσαν.	297	Μοναχοὶ δὲν πρέπει νὰ κτιζῶσιν οἴκους μεγάλους. ὑποσ.	440
Μητέρες πρέπει νὰ εὐχαριστῶσι τὸν Θεὸν διὰ τὰ τέκνα τῶν ὑπὲρ Χριστοῦ ἀποθανόντα.	34	Ἢ πρὸς τοὺς αἰσχροὺς λογισμοὺς συγκατάθεσις αὐτῶν, ὡς ἡ πορνεία τῶν κοσμικῶν λογίζεται. ὑποσ.	456
	49	Μοναχοῦ νεοκαύρου ἡ ἐν τῷ Εὐχολογίῳ κατήχησις, τίνας ποιητοῦ εἶναι. ὑποσ.	256
		Ὅπου μοναχὸς ὑπάγει, προπορεύεται ὁ διάβολος. ὑποσ.	33

	σελ.		σελ.
Μοναχῶν σχῆμα μίαν φοράν πρέπει νὰ τελεί- ται. ὑποσ.	315	κτικώτατον διήγημα' ὑποσμη.	158
Πολλὰ πρέπει νὰ ὑπομένωσιν οἱ μοναχοί.	334	Παλλίον ποῖον λέγεται.	16
Μοναχὸς ὑπερήφανος μὲ τί ὀμοιάζει. ὑποσ.	336	Πανδέκτη ποῖα βίβλος ὀνομάζεται' ὑποσμη.	336
Μοναχὴ δὲν πρέπει νὰ γυμνώνεται, κἄν μόνη ᾔνοι' εἰς τὴν ὑποσμη.	102	Πάνδεκτος ποῖος ὀνομάζεται' αὐτόθι.	233
Μονὴ βαθείης βύακος ποῦ εὑρίσκεται' ὑποσ. 2 ^η καὶ 78	78	Παντοκράτορος μοναστήριον τὸ ἐν τῷ Ἄθῳ, τῶν Ἐκθροπούλων ἦτο' ὑποσμη.	241
Μωσῆς διατί παρώξυνα τὸν Θεόν. — Ἡ βράδος αὐτοῦ πότε ἐφέροθη εἰς Κωνσταντινούπολιν. — Ἡ πρώτη ὁδὸς αὐτοῦ καὶ ἡ δευτέρα εἰς τὸ ἄπλοῦν ἐρμηνεύθησαν' ὑποσμη.	45	Παρακαταθήκην ποῖπει τίς νὰ φυλάττη, καὶ ἂν ὁ παραθέσας ᾔνοι' ἀλλόφυλος.	214
Ν		Παρασκευῆς νέας λείψανον πῶς ἐφέροθη εἰς Ἱάσιον.	131
Νεόνυμφοι ἐφύλαξαν παρθενίαν.	108	Παρασκευὴ τὸ Πάθος τοῦ Χριστοῦ περιέχει.	327
Νήπια ποῖος ἄγιος βοήθει.	252	Παρθενία: χάριν ποῖα μήτηρ ἐπνιξε τὰς θυγα- τέρας τῆς' ὑποσμη.	100
Νηπίων ἁγίων λείψανα, ποῦ εὑρίσκοντο. ὑποσ.	349	Παρθενία πόσα καλὰ προξενεῖ' ὑποσμη.	101
Νηστεία πρέπει νὰ παραβλέπεται δια τὴν ἀγά- πην τοῦ πλησίον' ὑποσμη.	183	Διὰ τὴν παρθενίαν ποῖα ἐκρήμνισε τὸν ἑαυ- τὸν τῆς' εἰς τὴν ὑποσμη.	113
— Ταπεινοὶ τὸ σώμα' ὑποσμη.	249	Παρθένου ποῖα ἐφύλαξαν ὁ Χριστὸς, καὶ δὲν ἐμολύθησαν.	348
Νινευὶ κατεποντίσθη ὕστερον ἀπὸ τὸν Ἰωάνν.	57	Πατὴρ ὁ ἄναρχος ἀποστρέφεται τοὺς βλασφη- μοῦντας εἰς τὸν Υἱὸν του.	245
— Νινευίται πάλιν ἔπυσον εἰς τὰς προτέ- ρας ἁμαρτίας' ὑποσμη.	180	Πατὴρ πνευματικοῦ εὐχῆ, πόσον δύναται' ὑπ.	102
Νοέμβριος τί ὄνομα εἶναι' εἰς τὴν ὑποσμη.	368	Παύλος ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἰσπανίαν' ὑποσμη.	62
Νόμον τελετουργικὸν εἰς τὸ πνευματικώτερον ὁ Κύριος ἀνιθίστασι.	40	Παύλου λόγια ἔκχμαν τὴν Θεόκλην νὰ λησμονῆ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα.	63
Νῶε πέλκευς ποῦ ἐβλήθη εἰς τὴν ὑποσμη.	229	Εἰς ποῖαν εἶπε νὰ χιρίη.	159
Ξ		Πάθη ποῖος ἀντεπολέμει μὲ τὰ ξητὰ τῆς Γραφῆς.	467
Ξαντεῦσαι πῶς δύναται τις' ὑποσμη.	453	Πατριὸν ποῖον ἦτο' ὑποσμη.	407
Ξένους ὁ δεγόμενος καὶ ὑπηρετῶν αὐτοῦς, δεύ- τερον τάγμα εἶναι ἐν τῷ Οὐρανῷ. ὑποσ.		Παρθενία: στέφανος ποῖος καὶ εἰς τίνα ἐδόθη παρὰ Θεοῦ.	407
Θ		Πέντε μαρτύρων θαῦμα χαριέστατον' ὑποσμη.	298
Οἱ τὰ Χερουβὶμ μυστικῶς εἰκονίζοντες, πότε ἐδιωρίσθη νὰ ψαλλεται' ὑποσμη.	223	Πεντηκοστῆριον ποῖοι ἐφιλοπόνησαν' ὑποσμη.	247
Ὀκτώβοιος τί σημαίνει' ὑποσμη.	91	Πέταλον τί ἦτο.	74
Ὄνοματα πάντων ποῖα ἔλεγε μετὰ τοῦ κύριε.	311	Πέτραν τίς ἐβάλεν εἰς τὸ σῶμα διὰ νὰ μὴ ὀμιλῆ.	292
Ὄποδ' ἄλσχυρον τί εἶναι' ὑποσμη.	340	Πένθος πῶς εὑρίσκη ὁ ἄνθρωπος ὅταν τὸ θέλει ὑπ.	422
Ὄπτασις φοβερά καὶ ὠφέλιμος.	403	Περιομὴν ὁ Κύριος παρὰ τίνοσ καὶ ποῦ ταύ- την ἐδέξαστο. — Τὸ περιτμηθὲν ἐκεῖνο μέ- λος τί ἔγεινε. — Ποῦ ἐνομιζέτο ὅτι εὑρί- σκετο. — Προέλαθεν αὐτὸ ὁ Κύριος ἐν τῇ ἀναστάσει' ὑποσμη.	357
Ὄρκων παράδοσις, τί ἐπιτίμιον ἔχει.	42	Περιομὴν διὰ ποῖα αἰτία ἔλαθεν' ὑποσμη.	358
Ὄριδιὸν μὲ πλῆθος τίς ἐπειράσθη.	289	Περιστέρ' εἰς ποῖον ὠμίλησε'	398
Π		Πίστιν ὁποῖος ἔχει εἰς τοὺς ἁγίους, δὲν ταράτ- τεται εἰς τὰς συμφοράς.	140
Παιγνίδια πρέπει νὰ μισῶσιν οἱ χριστιανοί' ὑπ.	303	Πλακίλλα ἡ βασίλισσα, ποῖα ἀξιωμακόμενα λόγια ἔλεγεν.	42
Πόσον ταῦτα ὁ Θεὸς ὀργίζεται' αὐτόθι.	13	Πρέβητος τὸν ἄνδρα τῆς μέγαν Θεοδόσιον, εἰς τὸ νὰ κρατῆ τὸν θυμὸν.	43
Παιδία ποῖα κατὰ τὴν ἡλικίαν ὄντα, ἦσαν κατὰ τὴν γνώσιν γέροντες.	69	Πνεῦμα ἅγιον ἐκ Θεοῦ (ἦτοι τοῦ Πατρὸς) τὴν ὑπαρξίν ἔχει, καὶ δι' Υἱοῦ πέφηνε τοῖς ἄν- θρώποις. — Οὐκ ἐνέλιπέ ποτε τῷ Υἱῷ ὑπ.	226
Παιδίον ποῦ ἠρπάγη.	114	(Πνεῦμα διὰ τὸ ἅγιον) ποῖοι τιμωρηθέντες, ἔ- χειρον.	333
Παιδία ἀνήλικα ἀποθανόντα χρεωστικῶς ζη- τοῦσιν ἀπὸ τὸν Θεόν τὰ μέλλοντα ἀγαθά.	209	Πνεῦμα ἅγιον διατί ἦλθεν ὡς περιστέρ' εἰς τὸν Ἰησοῦν βαπτιζόμενον.	368
Μετὰ παιδίου ὁ λαλῶν χορτασμένος μονα- χὸς πορνεύει τῷ λογισμῷ' ὑποσμη.	230		
Παιδίον ἐρωτηθὲν εἶπεν, ὅτι πιστεύει τὸν Χρι- στόν.	248		
Τοῦτο διψῆσαν, δὲν ἔπει νερόν' αὐτόθι.			
Παιδίον ἐτρέφετο καὶ ἐφυλάττετο μέσα εἰς τὴν θάλασσαν.			
Παιδίου θεοφωτίστου χαριέστατον καὶ κατανυ-			

	σελ.
Πνεύματος θεολογίαν τίς προσέθηκεν ἐν τῷ συμβόλῳ ὑποσημ.	375
Πολυμίων νίκη ἢ ἤττω, μετ' τὴν νεῦσιν τοῦ Θεοῦ γίνονται.	336
Πόλις οὐράνιος, πῶς σχηματίζεται ὑποσημ.	405
Πολυκήπου ἔπαινοι τίνες; — Τί λόγιον ἔλεγε.	475
Πορνεία γίνεται αἰτία νά ἀναχωρήσῃ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ.	280
Πορνεία ὁ ἀπεχόμενος, καὶ τὸ σῶμα λυτρώνει ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ τὴν ψυχὴν του. — Καὶ ἐν τῷ πολέμῳ οὐ θανατοῦται.	336
Πραιπόσιτος τί σημαίνει ὑποσημ.	462
Προδιδόναι οὐ χρὴ τινὰς, τοῖς ἐπὶ κακῶ ζητούσι.	36
Πρόδρομος, δεύτερος; ἐξάδελφος ἦτο τοῦ Χριστοῦ ὑποσημ.	25
Σύλληψις αὐτοῦ ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ ἐγένετο ὑπ.	60
Ποῖα ἀκρίδας ἔτρωγε ὑποσημ.	79
Προδρόμου ἡ κἀρα ποῦ πρῶτον καὶ δεύτερον εὑρέθη.	477
Πρόνοια Θεοῦ συγχωρεῖ νά θανατωθῇ εἰς, διὰ νά μεταβληθῇ εἰς εὐσεβειαν ἕλον τὸ ἔθνος.	481
Προσεκτικὸν χάρισμα τίνος, ἐστὶ θαυμασίον.	290
Προσκυνεῖται τῶν ἱεροσολύμων ἐλάμβανον μέρος τιμίου ἔθλου ὑποσημ.	41
Προσευχῆς ἐν τῷ καιρῷ, ὡς φρονία προσημ. νά γίνεται τίς ὑποσημ.	453
Προσευχὴν Μανασσῆ ποῖος ἀναφέρει ὑποσημ.	324
Προδρόμου ἡ κἀρα ποῦ πρῶτον καὶ δεύτερον εὑρέθη.	477
Πῶς ἐφέρθη εἰς Κωνσταντινούπολιν. — Ποῦ εὑρίσκοντο μέρη αὐτῆς ὑποσημ.	478
Προσευχόμενος τίς ἦτο φορητὸς μετ' εὐδένδρου βαρυτάτου.	476
Πτωχῶν χάριν τίς ἐπαλήθη. — Τίς τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ.	396

P

Ραβδος, ἢν ἔδωκε Χριστὸς τῷ Ματθαίῳ, τί ἐνήργησε.	225
Ραφαὴλ ἄγγελος, τίνα ὠδήγησε.	456
Ροδακινέα πότε ἐπροσκύνησε τὸν Χριστόν. — Ἰάτρειον αὐτῆ πολλὰς ἀσθενείας. ὑποσημ.	340
Ρώμης ἐπίσκοποι οἱ μετὰ Πέτρον, τίνες εἰσιν ὑπ.	494
Ῥώσσοι πότε ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν ὑπ.	466

Σ

Σάββα βίον ποῖος συνέγραψεν.	82
Σάββας ὄνομα, καρκίνος ἐστὶ εἰς τὴν ὑποσημ.	469
Σάββατον τὴν ταφὴν τοῦ Χριστοῦ περιέχει ὑπ.	327
Σάββατον τιμῶν τίνος αἰρέσεως ἦτο ὑποσημ.	359
Σαμουὴλ, διατί ἐφόρει Ἐφροῦδ, Λευῆτις ὢν καὶ οὐχὶ ἀρχιερεὺς. — Πῶς ἐρμηνεύεται ὑποσημ.	285
Σαρκὸς πόλεμον ὁ ὑποφέρων ἔχει καὶ μισθόν. — Καὶ στέφανον μαρτυρῶν λαμβάνει.	468
Σηρέτος τί δηλοῖ ἐν τῇ ὑποσημ.	75

σημεία τὰ κατὰ φαντασίαν, ταχέως διαλύονται.	σελ. 71
Σιὰ μόνη τοῦ σώματος τίνος ἐθεράπευε τὰς ἀσθενείας.	79
Σμόρνης; Ἐπίσκοπος ποῖος Ἀπόστολος ἐστάθη.	34
Σοφία; ἀγία; ναὸς, Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ μήτηρ βασιλείας ἐλέγετο ὑποσημ.	25
Ἐγκαίνια αὐτῆς.	333
Σοφονίας τίς καὶ πότε ἦτο. — Ἰψιλὰ λαλεῖ καὶ μεγαλοπρεπῆ. — Τί θὰ εἰπῆ ὑποσημ.	269
Σπέρμα θεῖον ποῖος ὠνόμαζε.	444
Σταυροὶ τῶν ληστών, ποῦ ἐφέρθησαν ἐν ὑποσημ.	41
Σταυροῦ τύπος ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ γενόμενος, τί ἐνήργησε.	21
Σταυρὸς ὁ φανεῖς τῷ Κωνσταντίνῳ, ποῖα γράμματα εἶχε.	40
Πῶς καὶ διατί ἐργαζομένη ὕψωσις αὐτοῦ. — Ποῖα θαύματα ἐποίησε. — Εἰς πόσα διηρέθη τὸ ἔθλον τοῦ Σταυροῦ. — Τὸ τίμιον ἔθλον αὐτοῦ ἐπληθύνετο. — Μέγεθος τοῦ Σταυροῦ πόσον ἦτον αὐτόθι. — Τὰ μετὰ τοῦ Σταυροῦ εὐδωχῆ φυτὰ, τί ἐργαζομένη. — Τί σχῆμα εἶχεν ὁ Σταυρός.	41
Καὶ τριμερὴς ἦτον καὶ τετραμερὴς αὐτόθι. — Εἶχε καὶ ὑποπόδιον. — Τίτλος αὐτοῦ ἐν σκηνίδι ἐχαράχθη, καὶ οὐχὶ ἐν χαρτῇ ὑπ.	42
Σταυρὸς σημεῖον ἐστὶ τοῦ Κυρίου ὑποσημ.	78
Σταυρὸν προσκυνῆσαι, ποῖοι δὲν εἶναι ἀξιοί.	98
Σταυρὸν τυποῦν, Ἄγγελοι τίνα ἐδίδαξαν.	488
Σταυρὸς εἰς τίνος στήθη ἐράνη, ὅτε ἐγεννήθη.	285
Σταυρὸν οἱ χριστιανοὶ πρέπει νά φορῶσι. ὑποσημ.	298
Ἀπὸ τί ἐγνωρίσθη, ὅτι ἦτον ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.	41
Σταυρὸν ποῖος ἀσπαζόμενος, ἐτύπωσεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν του.	342
Στάχυος ἀποστόλου λείψανον ποῦ εὑρίσκετο. ὑποσημ.	476
Στέφανον πλέξαντες οἱ Ἕλληνες ἀπὸ ἀκάνθας, ποῖον ἄλλον ἐστεφάνωσαν ὡς τὸν Κύριον.	270
Στέφανος ὁ Πρωτομάρτυς πότε ἐλιθοβολήθη.	345
Στοιχειολογία λέγεται εἰς ὅλην τὴν Πεντηκοστήν. ὑποσημ.	45
Κατὰ τρεῖς τρόπους ψάλλεται μία οὔσα.	45
Στρατιῶται οἱ νικῆσαντες, μετὰ τὰ ὅπλα των ἐθάπτοντο. ὑποσημ.	43
Συγγενῶν θρηνοὶ πείθουσι νά ἀρνηθῇ τις τὴν εὐσέβειαν.	317
Συγκατάθεσις λογισμῶν αἰσχυρῶν, ὡς ἁμαρτία μεγάλη λογίζεται. — Καὶ τὰ θηρία ἀποστέφονται τὸν ταύτην ποιήσαντα. — Πόσον μεγάλη εἶναι ἡ ἱκανοποίησις τῆς.	456—7
Συγγώρησις Πατριάρχου καὶ Ἀρχιερέων οὐκ ἐξαρκεῖ εἰς τὸ νά κάμῃ τις τὸν Θεὸν Ἰλεων, ἐφ' οἷς ἐπραξε. ὑποσημ.	473
Σύκον εἰς ἐν μόνον, ποῖος ἤρκειτο.	286
Συκοφαντίας πρέπει νά δέχηται τις, δι' ἀγά-	

πην Θεοῦ καὶ διὰ κανόνα τῶν ἀμαρτιῶν
του.
Ποῖαι ταύτας ἐδέχθησαν.
Σύνοδος ἕκτη τί ἐδογματίσασε.
Συραχίλια καὶ τὰ ἄλλα ὄργανα τῶν κηθαρῶδῶν
ὑπο Θεοῦ κατακαίνονται.
Συκοφάντριαν πῶς τιμωρεῖ ὁ Θεός. ὑποσ.
Σύμβολον πίστεως τίς ἀνεπλήρωσε ὑποσ.
Σχημα μοναχῶν δὲν πρέπει νὰ ἐμπαίξῃται.
Σχισματικοὶ ὅλων πρέπει νὰ βαπτίζωνται ὑπ.

T

Ταπεινοφροσύνη ἀνωτέρα ἐστὶ πᾶσῶν τῶν ἀρε-
τῶν. ὑποσ. 208 καὶ 229
Ποῖος μὲ τὴν ταπεινοφροσύνην ἐκρέμασε τὴν
Σκῆτιν ἐν τῷ δακτύλῳ του. ὑποσ. 209
Ποῖος ἀνεχώρησε διότι δὲν ἐγυμνάζετο εἰς
τὰ ἔργα τῆς ταπεινοφροσύνης. ὑποσ. 256
Ταπεινοφροσύνη καὶ κόπος συγχωροῦσιν ἀμαρ-
τίας. ὑποσ. 266
Αὕτη σώζει τὸν ἄνθρωπον καὶ οὐκ ἄλλα ἀ-
ρετή. ὑποσ. 33
Ταπεινόφρων, νεκρός ἐστὶ καὶ οὐ κρίνει τινὰ ὑπ.
Ταπεινόφρονος προσευχὴ κάμπτει τὸν Θεόν. ὑπ.
Τάφοι ἀμαρτωλῶν δὲν πρέπει νὰ γίνωνται κον-
τὰ εἰς τοὺς τάφους τῶν ἁγίων. 434
Ταρασίου πατριάρχου ὁ σωματικὸς χαρακτηρ
τίμι ἦτο ὁμοιος. 178
Τέλειοι ἄνδρες κατὰ τὴν ἀρετὴν ἀριθίβειαν πρί-
πει νὰ φυλάττωσι καὶ εἰς τὰ παραμικρό-
τατα. 67
Τοῦ δεῖπνου σου τοῦ μυστικῶς, πότε ἐδιωρίσθη
νὰ ψάλλεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὑποσ. 223
Τριὰς ἡ ἁγία, τελεία ἐστὶ καὶ οὐκ ἠδξήθη,
ἀλλ' ἄτρεπτός ἐστι. ὑποσ. 226
Τριάδος εἰς τύπον ποῖα ἔκτισε τρία παράθυρα.
Τρισάγιον πῶς ψάλλουσιν οἱ Ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ.
—Ποῖος τοῦτο ἐπρόσταξε νὰ ψάλλεται. 66
Τριῶθιον ποῖος ἐφιλοπνήσασε. ὑποσ. 217
Τρία πράγματα πρέπει τίς νὰ φοβῆται. ὑποσ. 378
Τροπάρια νέα εἰς τὸν Κύπριανόν. ὑποσ.
Εἰς τὸν Ἀρεοπαγίτην Διονύσιον. ὑποσ.
Εἰς τὸν Ἰερόθεον. ὑποσ.
Εἰς Σέργιον καὶ Βήλγον. ὑποσ.
Τροπάρια τὰ εἰς τὴν ζ'. Σύνοδον ἀρμοδιώτερον
εἶναι νὰ λέγωνται εἰς τὰς εἰς Συνόδους ὑποσ.
Εἰς τὸν Βενιαμίν. ὑποσ.
Εἰς τὸν Ἀρτέμιον. ὑποσ.
Εἰς τὸν ἀδελφὸθεον Ἰακώβον. ὑποσ.
Εἰς τὸν ἅγιον Δημήτριον. ὑποσ.
Εἰς τὸν ὅσιον Ἀβραάμιον. ὑποσ.
Εἰς τὸν μέγαν Γεώργιον. ὑποσ.
Τροπάρια παλαιὰ εἰς τὸν Λάζαρον τὸν Γαλλη-
σιώτην. ὑποσ.
Εἰς τοὺς δύο Ἀρχαγγέλους τροπάρια νέα. ὑπ.

σελ. 32
306
43
303
471
375
304
167
σελ. 32
306
43
303
471
375
304
167
Εἰς τὸν ἅγιον Φιλάρετον ὑποσ.
Τροπάρια Λιτῆς εἰς τὴν Σύλληψιν τῆς ἁγίας
Ἄννης. ὑποσ.
Τὰ ἐλλείποντα εἰς τὸν ἅγιον Ἐλευθέριον. ὑπ.
Εἰς τὸν ἅγιον Σεβαστιανόν. ὑποσ.
Εἰς τὴν ἁγίαν Ἀναστασίαν τὴν Φαρμακολου-
τρίαν. ὑποσ.
Εἰς τὸν ἅγιον Ναοῦ.
Εἰς τὴν ἁγίαν Βαρβάραν. ὑποσ.
Εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Βατάτζην. ὑπ.
Εἰς τοὺς ἐν Σιτρομμίτζη δεκαεξὶ μάρτυρας ὑπ.
Εἰς τὸν Σίμωνα τὸν Μυροβλύτην ὑποσ.
Εἰς τὴν ἁγίαν Παρασκευὴν.
Τροπάρια νέα εἰς τὸν ὁμολογητὴν Μελέτιον.
» καὶ εἰς τὸν Μάρκον τὸν Ἐφέσου. αὐτόθι.
Γιὰ τὸν ἀπόστολον Τιμόθεον. ὑποσ.
Εἰς τὸν Ἰωσήφ τὸν ὁμολογῶντα. ὑποσ.
Εἰς τὸν ἅγιον Ἀντίπαν. ὑποσ.
Εἰς τὸν μέγαν Γεώργιον. ὑποσ.
Εἰς τὸν Τρόφωνα. ὑποσ.
Εἰς τὸν Χαρχλάμπη. ὑποσ.
Εἰς τὸν Ἀθανάσιον κτίτορα Μεταώρου ὑποσ.
Τίτου Ἀποστόλου βίον, ποῖος συνέγραψε. ὑποσ. 79
Τύρον τί δηλοῖ. 462
Τυρίον καὶ μαρούλιον ποῖος ἐπεθύμωσε. 308

Υ

Ἰδῶν τὸ ὑδρευόμενον κατὰ τὴν νύκτα τῶν Θεο-
φανείων ἄρθρον διαμένει εἰς δύο καὶ τρεῖς
χρόνους. ὑποσ.
Ἰπποκρῆ ἀδιάκριτος τὰ ξηρὰ ξόλα βλατίνει. ὑπ.
Ἰπποκρῆς ἐργάτης οὐκ ἀποθνήσκει.
Ὁ πολλήσας ἑαυτὸν Ἰπποκρῆ, τυφλὸς ὢν, ἀνέ-
βλεψε. ὑποσ.
Ἰπερηφάνεια μεγαλειτέρα εἶναι ἀπὸ ὅλης τῆς
κακίας. ὑποσ.
Ἰπερηφάνου δέησις παροργίζει τὸν Ἰψιστον. ὑπ.
Ἰποτακτικὸς τις μάρτυς διὰ τὸ ἐκπεσεῖν τῆς
ὑπακοῆς, τῆς τελείας δόξης τῆς διὰ το
μαρτυρίου οὐκ ἤξιοῦτο.
Ἰποτακτικὸς τέταρτον τάγμα εἶναι ἐν τῷ οὐ-
ρανῷ.—Μεγαλειτέραν δόξαν ἔχει ἀπὸ τὸν
ἡσυχάζοντα καὶ ξηνοδοχοῦντα. ὑποσ.
Ἰπῶν, τίς δὲν ἐκοιμήθη ἀνάσκελα, ἢ εἰς τὸ ἀ-
ριστερόν μέρος.
Ἰψισταρίων αἵρεσις τί ἦτο. ὑποσ.

Φ

Φάλαινα κατέπιε τὸν Ἰωνᾶν. 57
Φαλίνας καθ' ἑκάστην ἀλείβουσιν. ὑπ. αὐτόθι.
Φαντασίαν δαιμόνων οἱ καθαρὸι καὶ ἅγιοι δὲν
βλέπουσι. 391
Φιλήμων ὁ ἀπόστολος τί ἄνθρωπος ἦτο. ὑποσ. 238
Ἔως πότε ἐστάκετο ἡ οἰκία του. αὐτόθι.
Φιλοξενία πόσον καλὸν εἶναι.—Καὶ τοὺς ἐ-
χθροὺς φίλους ποιεῖ. 60
Φιλοξενία πλουσίαν δόσιν ἀγαθῶν προξενεῖ. 406

Φιλανθρωπία καὶ τοὺς ἀπίστους ποιεῖ χριστιανούς.	458
Φιλοσοφία, ἢ κατὰ Θεόν, πᾶσιν ἐστὶν αἰδοῦς ἀξία. ὕποσ.	458
Φορέματὰ τῆς λαμπρᾶ ποῖα ἐκδόθη καὶ ἐφόρεσε τὸν πτωχόν, ἐνεδόθη διὰ τὰ εὐτελεῖ τοῦ πτωχοῦ.	130
Φρόνησις πολιτικὴ ἤνωμένη μὲ ἀσκητικὴν ἀγωγὴν πολλοῖς αἰτίαι σωτηρίας γίνεται.	375
Φύσεως ἀνάγκην ποῖος ἀπέβαλε.	253
Φῶς θεϊκὸν ποῖον ἐφώτιζε καὶ ἀνεγίνωσκε.	183

X

Χάριν θαυμασίων πότε τις λαμβάνει.	466
Χήρα ἢ ἐπὶ Χρυσοστόμου, πῶς ὀνομάζεται.	221
Χίος ποῖος ἀγίου ἐβλάστησε. 149 καὶ	268
Χρήματα τὰ κακῶς συνηγμένα πρέπει νὰ ἐξοδεύονται καλῶς.	80
Χριστοῦ χάριν καὶ τὰ δοκούντα ἐπὶνεδίστα, σεμνὰ ἐστὶ καὶ λαμπρά. ὕποσχημ.	13
Χριστός περισταταί εἰς τοὺς δι' αὐτὸν μαρτυροῦντας. ὕποσχημ.	113
Χριστός ἐν σχήματι ἀνθρώπων φαινόμενος. ἐνεδυνάμωνε τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ πασχόντας.	16
Χριστός δευτέρος ἐξελθὼς ἦτο τοῦ Προδρόμου. β'. ὕποσ.	23
Χριστοῦ αἶμα, ὅπερ εἶχον τινες, πόθεν ἐρρευσεν. ὕποσχημ.	30
Ὁ ἄνωθεν ὕψαντός αὐτοῦ καὶ τὰ ἱμάτια, ποῦ εὐρίσκοντο. ὕποσ.	31
Χριστός ἐράνη εἰς τὸ ὄραμα τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. β'. ὕποσ.	40
Ἰστομοί εἶναι νὰ πάθῃ πάλιν.	97

σελ.	σελ.
Χριστοῦ τὸ σχίσμον τοῦ ὑποκαμίσου του τί ἐφάνερον.	248
Χριστοῦ σῶμα τίς κατεβίβασεν ἀπὸ τὸν σταυρόν. ὕποσ.	421
Χριστοῦ γέννησις ἄνωθεν ἐορτάζεται κατὰ τὰς κα' Δεκεμβρίου. ὕποσ.	309
Πότε ἀπόφραξιν ἔλαθε νὰ σταυρωθῇ, πότε ἐσταυρώθη, πότε ἐτάφη, καὶ πότε ἀνέστη ὕπ.	327
Εἰς ποῖαν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἐγεννήθη ὕπ.	337
Διατί κατέβη εἰς Αἴγυπτον.	340
Πόσους χρόνους διέτριψεν ἐν Αἴγυπτῳ ὕποσ.	341
Χρυσόστομος, διὰ ποῖα αἰτίαν συνέγραψε τοὺς λόγους περὶ Ἀνδριάντων. ὕποσ.	43
Ἡ ἐορτὴ του διατί μετατέθη. ὕποσ. 49 καὶ	220
Πῶς ὀνομάζεται παρὰ πολλῶν. ὕποσ.	221
Χειροτονία αὐτοῦ πότε ἐγένετο.	308
Ψ	
Ψαλτήριον ποῖος ἀνεγίνωσκεν ὅλον, ἔπειτα ἐζήρητο ἐξω τῆς κέλλης του	197
Ψαλτικόν τι ποῖος δὲν ἐψάλλε, ψαλτικὸν ὑπακοήν.	273
Ψεῦδος σοφὸν ποῖα ἀγία μετεγενέθη διὰ τὴν σωτηροσύνην.	393
Ψυχὴν Ἀμμούν ποῖος, καὶ πόθεν εἶδεν ἡ ἀβελήνουςαν εἰς τὸν οὐρανόν. β'. ὕποσχημ.	101
Ψυχὴ ἀγίων πανταχοῦ ὀρώσι, καὶ πῶς. ὕποσ.	447
Ω	
Ὠμάτις τίς ἦτο τόσον, ὥστε ὀνομάσθη Θεός, καὶ ὄμι ἄνθρωπος.	352
Ὡσπερ τί σημεῖον παρὰδοξον ἔδωκε.	136
Ὠνότομος εἶναι κατὰ τὴν φράσιν καὶ περιεσταλμένος. ὕποσχημ.	136

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. ΝΙΚΟΛΑΙΔΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

Τὸν ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἐλθέσει τῇ γεννηθέντι ἐν Παρισίοις τῷ 1867 βραδευθέντος.

(Παρά τῇ Πύλῃ τῆς ἀγορᾶς ἀριθ. 1.)

1868.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

EV
720
ME
1920p
t.1

Nikoleros Haglozeites
Smazaristes tou dodeka
menon tou keniauton

